РТЦ 189

БРОЈ 191 СУБОТА 1. ЈУЛА 1889. ГОДИНА II

ИЗЛАЗИ СВАКИ ДАН

ЦЕНА ЗА СРБИЈУ:

На годину . . . . . 12 динара
На по године . . . . . 6 динара
На 3 месеца . . . . . 3 динара

ЗА СТРАНЕ ЗЕМЉЕ:

На годину . . . . . 30 динара
На по године . . . . . 15 динара
На 3 месеца . . . . . 9 динара

LE PETIT JOURNAL

Огласи јевтино, по потреби и са сликама.

БРОЈ 10 ПАРА ДИН.

МАЛЕ НОВИНЕ

дневни лист за свакога

Претплата из унутрашњости полаже се само код по шта

За Београд нема претплате — лист се продаје на број.

За свако оглашење плаћа се држ. се [illegible] р. .

Писма и рукописи шаљу се Власнику „Малих Новина“ Тепличин венац бр. 17., на горњем спрату.

Претплата се прима код свију пошта у Србији.

ЦЕНЕ ОГЛАСИМА

На првој страни од петит. реда 20 пр. д., а на четвртој од петит реда 10 пр. дин.

ПРИПОЛАНО стаје 50 п. дин. од петитног реда.

KLEINE ZEITUNG

ВЕЋИ ОГЛАСИ ПО ПОГОДБИ

БЕОГРАДСКИМ ЧИТАТЕЉИМА „МАЛИХ НОВИНА“

Од 1. Јула укидамо претплату за Београд.

Наш лист добијаће се од сада само куповањем на број.

Да би лист био што доступнији штов. чит. публици и да би га наши дојакошњи штов. претплатници могли и у будуће уредно набављати постарали смо се у два правца:

1. Предаћемо нашим продавцима сва имена свију наших досадашњих београд. претплатника, па ће продавац понудити сваког претплатника, и ко жели куповати број и даље, продавац ће му увек донети број на ноге.

2. У свима главнијим улицама, а и иначе свуда, где год је било згодно, удесили смо продавнице, где ће штов. читатељи увек моћи да купе број.

Продавнице „Малих Новина“ биће обележене великим таблама, а доцније штампаћемо њина имена.

Тако ће наш лист бити стављен штов. публици на потпуно расположење њено; она ће од д добијати наше новине и брзо и раније но што је до сад добијала, а ми смо се састарали да т излази рано, тако да га у 8 часова изјутра већ има у свима продавницама.

Уздамо се да ће наш лист и у будуће очувати код штов. читатеља својих оно поверење и онај лепи глас, који је до сада уживао на све стране.

Уредништво „Малих Новина“

ЧИТАТЕЉИМА ИЗ УНУТРАШЊОСТИ

Наше штоване читатеље из унутрашњости молимо да се од 1. Јула претплаћују код својих пошта, јер уредништво непосредно неће примати претплату ни од кога из унутрашњости.

Све поште наше дужне су примити претплату, а ако би која пошта правила сметње претплатницима, молимо да нам се то одмах јави, да сметње отклонимо. УРЕДНИШТВО.

У БАШТИ
КОД
„СКУПШТИНЕ“
У СУБОТУ 1. И У НЕДЕЉУ 2. ЈУЛА 1889.
ПОСЛЕДЊА ВЕЛИКА РУСКА ПРЕСТАВА
О ПРОФЕСОРА
РОБЕРТА СИМЕНС[illegible]
ПРВИ ПУТ У БЕОГ[illegible]
Осећи главу живоме човеку сикиром [illegible] ости осечену човечију главу, к[illegible] у [illegible] главе крв тече. Потом г. Си[illegible] ек постане жив.
[illegible] Сименс моли гг. до[illegible]

ПАРНО КУПАТИЛО
У
ДУШАНОВОЈ УЛИЦ[illegible]
РАДИТЕ ОД ДАНАС ОВАКО[illegible]
Сваког дана од 5 часова и[illegible]тра. После ви[illegible]
[illegible]ревни ладни и млаки.
[illegible]ког дана од 6 час[illegible]

Читај

оглас Алберта Кона Синови у нашем листу.

399 9—19

ОД КРУШЕВЦА ДО КРАЉЕВА

(17., 18. и 19. Јуна)

—

*

Да продужим причу о даљим мојим „приключењима“.

Дошав у Врњце, прва нам је брига била да нађемо стан, јер нам рекоше да је све пуно. Један услужан пријатељ понуди се да нам нађе собу, те моји сапутници одоше да сместе ствари, а ја се упутим у нови хотел.

Пред гостионицом беше пуно света. Упутим се у салон, где затечем читав концерат. Певачке дружине тек што су биле преручале.

У похвалу гостионичару морамо рећи, да је певачима дао ручак по врло умереној цени, и то је био ваљда први и једини случај за све време светковине, где су иначе гостиничари својски гулили госте.

Орни певачи седели су за столовима и слушали импровизирани концерт чувеног музиканта Миће Јагодинца, који је свирао на галерији пространог салона.

Ушао сам баш у тренутку, кад је Миja отпочео свој чувени венецијански карневал, где долази и подражавање славујевој песми.

Сви смо с пажњом слушали.

Кад дође на ред славујева песма, двораном се разлеже бурно пљескање.

Ево шта се десило:

У дворани је било неколико канарина у кавезима. Кад је Миja почео свирати песму славујеву, канарине одма се одазову и прихвате песму тако, да је Миja комотно спустио виолину и престао свирати, а место њега одсвирале су канарине све што треба за славујеву песму. Ово је изазвало опште допадање.

Око три часа друштво се разишло и салон оста празан. Салон је веома простран и удобно направљен, има и своју галерију за музику.

Пред салоном има лепа тераса.

Одмах после три часа из Врњаца је отишло Његово Величанство Краљ, који се овде бавио од јутрос те је овде и ручао. (О задржавању Његовог Величанства у Врњцима говорили смо у телеграмима, где је описано кратко бављење Краљево у овоме месу).

За Његовим Величанством поврвели су и сви други, а око 4 сата одоше и све певачке дружине.

Ми смо остали да преноћимо у Врњцима.

У вече имали смо наопако задовољство, да чујемо чудне песме једнога још чуднијег раздраганог певача.

То је био млад човек, једва од својих 25—26 година; сео је на клупу за сто, око њега начетила се гомила сељака. Наш певач зинуо што га грло доноси, па пева ли пева.

Боже мој, да вам је откуда било чути те песме, морали би или од смеја да се ухватите за трбух или од муке да легнете на просто да се ваљате. Таквих песама и таква певања нисам чуо никад у веку, и дао би бог да их никад више не чујем.

Пре свега певач је певао, или боље рећи дрекао неким неприродним и расцепљеним гласом, налик на звук разбијене шерпење. Али ајде глас, но да чујете речи, да чујете мелодију песме.

Певао је све неке књижевне „учевне“ песме, какве се чешће чују од београдских кuварица.

Али сваку ту песму, и по речима и по гласу, одважни наш певач тако је искривио, испреметао, онаказио и нагрдио, да је управо не можеш познати,

Понегде је узео стихове из три четири разне песме, па све то збуњекао у једно и направио некаку поjетску папазјанију, коју само он разуме.

Да нисам својим ушима чуо, никад не бих веровао, да се каква песма може толико нагрдити и изврнути, као што је то успео да учини овај братац.

И он је тако викао, тако је без одморка и без икаква смисла рељао једну реч за другом, један стих за другим и тако је кварио лепе стихове познатих Змајевих песама, да је у човеку будио само један једини осећај: да устане, да му удари један врућ шамар. А што је било најружније то је — видети сељака како силом хоће да пева некаке фине, варошке песме, па излази сама накарада.

Одма сам помислио да је овај нови Омир морао свршити свој конзерваторијум као деншчик уз какву опицирску слушкињу. Посласмо једног да га пита и он доиста рече, да је служио у војсци и био каваљериста. Имао је уверење о себи да пева веома лепо и неколико је пути понављао:

„Ама ко! ама зар ја! ама што ја знам да певам, то нема на свету, то мајка није више родила; чик му га ко може и десету да изброји колико ја знам“.

Овај брат Дрекаловић завршио је свој репертоар најпосле песмом о некаквој госпођи, која је појела „четири коња некована, четир вола неодрана, четир овна с роговима, четир јарца добра старца, четир патке, четир гуске, једну тицу јаребицу, тицу господску, тицу господску“.

Е, кад се већ појавила и овака страшна госпођа, која је наједанпут појела сва ова чуда, па напослетку појела и тицу јаребицу „тицу господску“ — онда наравно није нам остајало ништа друго, но да благовремено макар и у бегству потражимо спасења од ове опасне прождрљиве госпође, која би врло паметно учинила кад би место оних непоткованих коња појела овога брата Дрекаловића.

ВЕСНИК

БЕОГРАДСКЕ ВЕСТИ

—

Свечана служба. По нарочитој жељи Њег. Величанства Краља, служена је архијерејска служба, на Петров дан, у Топчидерској цркви, где је присуствовало и Њег. Вел. Краљ са г.г. министрима а чиподејствовао је г. Митрополит Михаило. — Службу је певало „Београдско певачко Друштво“. —

Из овог разлога није била служба у Наталиној цркви, за коју смо раније јавили. —

*

Из дипломатских кругова. Београдски дописник „Дели Њуса“ јавља, да ће аустриска влада поставити новог посланика на српском двору, тек пошто истече дато осуство досадашњем посланику г. Хенгелмилеру. За то време отправљаће послове аустроугарског посланства г. Палавичини.

*

Војна Академија. У недељу 2 јуна полазе питомци војне академије на практични курс који траје 2 месеца. Трећа година иде да прегледа извесни део отаџбине и да у исто време решава тактичке и фортификационе задатке, друга година иде да премерава како чујемо Горицу а затим ће се (11 августа) вратити у Београд где ће до конца месеца бити придати команди II коњичког пука, а I год. иде у инжињ. батаљон где ће самостално радити. —

Рано изјутра испратиће их војна музика, која ће пре поласка на станицу пред заводом одсвирати неколико игара, а затим пред полазак свршиће се молитва, после које ће се кренути станици железнич[ке] што лепо воз, војна музика разне маршеве, а кад [воз] пође онда ће одсвирати марш „[пи]томаца војне академије (XIII класе)“.

*

Наша железница. Чујемо да ће идуће недеље поново отпочети преговори с г. Моншикуром, заступником друштва српске железнице, који су пре четрнајест дана били прекинути. Г. Моншикур, који је био отпутовао у Париз, враћа се у недељу оријент експресом Београд.

*

Варошки суд. Као што смо већ јавили, варошки суд се преселио већ у нову зграду, где је била централна пошта, и од прошлог понедељника сви судски послови раде се већ у тој [зга]ди.

*

Програм забаве, коју приређу[је] овд. друштво „Лумир“, у недељу 2. Јула у башти и салону код „Славије“ у корист једнога сиром. великошколца: „Славенска увертира“ од Титла, свира оркестар под управом г. Рајмунда. Говор. „Молитва певача“ ческа песма од Бендла, пева г. Ђока Драгутиновић. „Црна земља“ декламација. „Дует за сопран и тенор од Ангера. „Ожиданије“ руска песма од Донауерова, пева г. Ђока Драгутиновић. „Serenata“ за сопран, виолину и гласовир од Браге. Српске народне песме, пева г. Ђока Драгутиновић.

Почетак је забаве у 6 часова у

ПОДЛИСТАК

375

[БЕО]ГРАДСКЕ ТАЈНЕ

[ЗБО]РЕ И РАТОВАЊА ЗА [ВЕ]ЦУ

[ка]ма

Око тих ватара промицали су и мували се многи људи:

Једни су се бавили око котлова, који су кркљали над ватром, обешени на котловару, а у тим котловима негде се кувала ситна дунавска риба, негде се барило дебело овчије или говеђе месо, а негде је зајапурени „кувар“ вртео масан качамак, подвикујући оном што домеће маст или троши сир.

„Кани још мало, кани.“

Други су, низ усечене степенице у високој обали, силазили шајкама на Дунав или се из шајака са[ш]а обалу, вукући конопце, чакље. оруђа. [ору]ђа и узица, сандучића [ше][ш]ира страшном грчком ва-

јака, што је представљало укупну силу до 1·50 људи, с 25 топова, пошто неке шајке нису имале топове. Као што се види, дакле, ово је била читава мала флотила српских шајкаша, флотила која се примакла Земуну нечујно и неопажено а сад се прибила уз саму обалу и у присени високих дунавских обала чека заповест [ко]ја једне ноћи кренути куд се заповеди.

Ко је познавао како су српски шај[ка]ши тада били на голему гласу са дивља[ш]тва свога, са своје дрскости, големе издржљивос[ти] и велике окретности и вештине на води, тај [ће] морао рећи: „тешко ономе на коме се. слом[и] ова сила и на кога она прво кидише.

Како рекосмо, у шајкашком логору б[ило] велика живост и ужурбаност. Све [се] [ки]ло, и док је на обали у многобројним кот[ло]ма спремана вечера ратницима, по шај[ка]ма су последње припреме како би све [би]ло готово, да се шајке могу кре[ну]ти

баште а у 8 часова у салону — по томе ће бити *Иранка*.

Улазна је цена 1 динар од особе.

*

Озбиљни знаци. Како сазнајемо, одмах по повратку с' пута, било је важних седница, у присуству г. г. намесника (без г. Ристића, који је још болестан).

На тим седницама г. г. намесници претресли су питање на власт, шта мисли чинити, и какве мере мисли употребити, да стане на пут размноженим разбојништвима, која се појављују по целој Србији, и прете, да се извргну у општу несигурност.

Влада се обратила г. министру полиције, да чује његово мишљење у овом питању.

Г. Таушановић изразио се да по извештајима, која има од полицијских власти са разних крајева, разбојништва доиста узимају озбиљне размере, нарочито да је, да ускоро могу узети опасни облик. Даље је рекао, како са садањим срествима ништа не може учинити, пошто су се полицијске власти показале немоћне, да томе стану на пут, а слаба је помоћ и жандармерије.

Једини прави лек, рекао је г. министар полиције, била би војска, и зато је тражио да му г. министар војни стави на расположење потребан број батаљона.

Г. Министар војни изразио се, да жандарми доиста спадају у задатак и одржавање реда унутра, и да збиља нико не може тако темељно и брзо искоренити разбојништва, као што ће то моћи војска, Према томе он је вољан да се употреби војска на ту ствар. Али г. министар додао је и ово, да ће он се своме колеги г. министру унутрашњих послова.

— Ја ћу дати војску али у томе случају, војска мора узети и пуну власт у своје руке, јер моме пуковнику, г. министре, не може заповедати ваш окружни или срески начелник.

Г. Таушановић се противио томе наводећи, да би то било опасно стање.

Г. војени министар одговио му је:

— Па ето вам готово опасно стање, чим сами немате снаге да се одбраните од разбојник. Ви немате никаква друга избора, или ће *војска* узети власт у своје руке, или ће *узети власт разбојници*.

Седница је била врло бурна, но како се чује није се дошло ни до каква резултата. Јуче је седница по ново дожана.

Г. Министар полиције одјурио је из по седнице, врло разјарен. Да л се дошао до каква споразума, још нисмо могли сазнати.

Четири жандармска официра и повећи број жандарма, отправљени су у унутрашњост, где су се разбојништва најзише осилила. Но дај боже да отуд буде какве вајде, али „мрка капа зла прилика."

Ми смо до сад махом ћутали о овим разбојништвима, у нади, да ће се томе злу брзо и енергично стати на пут. Но та нада као да се слабо обистињава.

Оволика разбојништва, и њено нагло намножавање, баш од кад су радикали на влади, веома је занимљива појава. „Одјек" је много пута доказивао да су умножена хајдуковања увек знак рђаве управе. Нема спора, да зла управа доиста умножава разбојништва и хајдуковања, али оволика садања хајдуковања — чиме ћемо то да објаснимо?

Свакако све су ово рђави знаци, као што и она сцена у министарству не могу никога овеселити.

РИГА ИЗ ФЕРЕ

песник и патриота грчки

(свршетак)

Његова појезија, и ако је с техничке стране несавршена, била је у духу народне песме и на живом, народном говору; у њој има толико топлине, толико оног језика, који разуме само народ што зна за дане слободе и славе, што осећа своју мушку снагу и јуначки се бори с препонама и непријатељима, у које га је историска судбина спутала.

Доиста Ригина прва песма живеће с народом грчким, док год овај не извојује победу својој политичкој жељи, док се не уједини. Све ће дотле бити савремене речи првог мученика за слободу: „Као што су некад ајдуци тако и ми похитајмо у врлети и горе далеко од света у ком је горко ропство. Пружимо руке и у братству нека су нам отаџбина и родитељи, пријатељи, деца и родбина. Лепше је један сахат у слободи, него четрдесет година у ропству и тамновању живити. Шта ти вреди да живиш а да робујеш. Где, како је диван живот у светлости. Ајте на крст, да се закучемо. Отаџбина вас довикује, она вас хоће, она кука за вама, зове вас материнским гласом. Дижимо руке к небу и кунимо се из срца Богу. О царе света, кунем ти се, да се за мишљу тиранина никад повести нећу да га нећу ни служити, ни за њим ићи; да се нећу занети за његовим обећањима, да ће ми, докле живео будем, једина задаћа бити да тиранство рушим; да ћу бити веран отаџбини и неодвојен од народног воће. Ако бих заклетву погазио, нека ме муња небеска смрви, и запали да постанем дим."

У другој песми, или другом уломку прве „Песме за јуриш" Рига зове све народе балканске, са истока, севера, запада и југа у заједничку борбу за општу отаџбину, зове оне, које је тиранство на страну одагнало да се врате на своје место· Румелија их с раширеним рукама виче, да им да отаџбину, части и славе, узвикује Алибеју Египатском, паши од Халепа, витезовима на Малти, Пазваноглију у Видину, Судиотима у Албанији, Манијотима у Пелопонезу, Србима у Црној Гори, становницима приморских градова, у опште свима, хришћанима и мухамеловцима, белцима и црнцима да се дижу, да се сложе и да сруше тиранство ком сви заједно робују „Шта стојиш Пасваноглу, упрепаш ћен? Полети на Балкан; угњезди се као краљ презри совуљаге и гавране Држи се с рајом, ако хоћеш да победиш. Силистрија, Брајила. Кула, Бендер зову. Шаљи војску; они ће те поздравити, јер у ропству не могу да живе. Сулијоти и Манијоти чувени лавови, Црногорци соколови, крсташ црни са Олимпа и ждралови од Аграфе будите сложни будите једна душа и т. д.

Пада у очи што Рига овде не зове и Србе из наших крајева и пада у очи тим пре, што се зна да су се ови предели од XVII века врло често буинли и дали често доказа о свом великом јунаштву у ратовима Аустрије и Турске. Ово неспоминање овамошњих Срба г. Николајевић објашњује тиме, што су Срби носили оружје против Посаваглија, који се истакао као бранилац и заштитник јаничара, а Рига је као што се види много полагао на рад и успехе Пасваноглуа у његовој борби с Турском царевином.

ИЗ БЕЛА СВЕТА.

— **Појевтинио ајвар.** У Русији је на један пут појевтинио ајвар с 25 од сто. Како једном варшавском листу јављају, овогодишњи риболов у Касписком мору био је врло обилат, то је за то толико и пала цена ајвару. Један пуд (шеснајест килограма) најбољега ајвара стоји само 80 рубаља.

— **Христина Нилсон,** која је под именом „шведски славуј славила као певачица највеће триумфе по целом свету, преболела је ту скоро тешку болест, која јој је оставила страшне последице. Чувена примадона на један пут је оглувела и изгубила памћење тако да се морала — по свој прилици за увек — одрећи позорнице. Сада је отишла у Лондон.

ТЕЛЕГРАМИ
„МАЛИМ НОВИНАМА"
30. јуна.

Варшава. Јуче у подне, на пољу Мокетову, у присуству грофа Пушкина, виших официра и изасланика аустро-угарског цара било је свечано предавање заставне ленте, коју је аустроугарски цар посветио кајтолмској регименти. Пред постројеним фронтом прочитан је царев телеграм, који је саслушан с одушевљеним „ура"! За тим се викало живео руском и аустриском цару и *непобедљивости* регименте.

Атина, Грчка штампа позива Крићане, да се махну бесплодне агитације, јер је Грчкој веома потребан мир.

Кајиро. Још два батаљона отишла су с Малте за Мисир.

ИЗ ХАЈДУЧКА ЖИВОТА

ОДЛОМЦИ

чника једног већитог робијаша

* * * (7)

1. Маја, 1879.

2.

Прва нрв.

(НАСТАВАК)

е чохано рухо помогло ми је да ква сумња не падне на мене.

м се мало одвојим, заћем у тр пресвучем се, чохано рухо са једну шушљу кладу, а ја н ку, упрегнем волове

дана нађе своје вепрове у чопору оног трговца.

Сиромах газда узалуд се правдао и позивао слуге за сведоке, како је те вепрове купио од некаква трговца у чоханом руху, који се казао да је родом из Крагујевачке нахије. Њему одузму вепрове и у мало га не затворе. Међу тим ја сам комотно и слободно радио код моје попадије; ником ни на ум није падало да сам то ја био онај човек у чоханом руху.

Тако сам изоперирао онога газду само за 27 дук.

Но овај понаџ није ми био беримећетан. Посл[illegible] готово см[illegible] с којим[illegible] ку ш[illegible]

она има и доста готових пара. Ја сам сратно пажњу на то, чим сам ступио код ње у службу. Неколико пута приврбао сам је како даје сељацима новац под интерес. У њеној собици б.о је велики, добро окован сандук од дебелих растових дасака. Иамо је три резе и сем три катанца још и четврту браву на среди.

Попадија је од тога сандука направила као неки миндерлук; увек га је држала покривена једном шареницом, а одозго бијли су натрпани јастуци

сандук[illegible]

пут пала на ум мисао да похарам попадију кад сам се онако опељешен пред зору враћао кући. Судба је ваљда хтела и несрећа попадина, да баш тога истог јутра, дошав кући, затечем њу, где нешто шушка око свог драгоценог сандука. Како ме опази она брже боље, скочи затвори собња врата, и не само да их затвори, но ја чух како и [illegible] изнутра. После вид[illegible] намаче и зав[illegible]

Књижевни Оглас

За помен Косовске петстогодишњице и у славу миропомазању Њег. Вел. Краља Александра I.

изишао је 20. ов. м.

први свечани број

„СРПСКЕ РЕЧИ“

НЕДЕЉНОГ ЛИСТА

за политику, књижевност и друштвени живот.

Садржина је овог броја:

Четри листа из српске историје, песма М. Ђорђе ића-Призренца. — Краљевка. — Љубав је снага, чланак М. Ђ. П. — Жича, разлагања Драгутина Милутиновића. — Косовска петстогодишњица. — Позив српском народу за прилагање за споменик косовским јунацима. — Позив на претплату.

Од 1. Јула ове г. излази ће „Српска Реч“ редовно сваке недеље на 8 страна.

Овај свечан број послали смо на углед многим старим претплатницима. *Ко од њих неби хтео држати, молимо да нам овај број врати*, јер ће нам требати за накнадно шиљање новим претплатницима. Ко случајно *од старих претплатника није овај број добио а желео би лист држати, молимо да нам се јави*, па ћемо му одмах послати.

Пошто ће мо лист штампати само у онолико примерака, у колико се претплатника јави, то молимо за благовремену пријаву.

Цена је листу: За Србију на годину 12 динара, на по године 6 динара а на три месеца 3 динара.

Претплата се може полагати и код месних пошта.

Претплата и рукописи шаљу се на адресу:

Власник и уредник
„Српске Речи“,
М. Ђорђевић — Призренац.
Београд. — Дворска ул. бр. 7.

Нова књига

БАЛКАНСКИ ПОЛУОСТРВ

од д-ра Стефана Братимића,

превео Н. ДУЧИЋ

Цена 50 пара динар.

Може се добити у књижари

Велим. Валожића

у Београду.

375 11—18 10—10

[redacted]ЕЦУ
[redacted]ама

МАЛИ ГЛАСНИК

АПОТЕКА код „ЦАРА ДУШАНА“ у Београду преко пута позоришта потребује помоћника. — За ближа навешћа обратити се апотеци. 27,1 10

ЂАК IV. разр. гимназије тражи послуживање. У истати уредништво 24,3,3

ЈЕДНА ОБЛИГАЦИЈА ОД 18 000 динара, интабулисана на имање у кн. Михајлову улици, на продају. Облигација носи 10 од сто интереса. Упитати у редакцији листа. 26,3,3

Огласи

29. АПРИЛА ове год., путујући на жељезници од Београда до Ниша, и тога дана између Београда и Гргудана нестао ми је из вагона један мој кожни ручни кофер у коме су биле ове ствари: 2 капе, једна парадна а друга обична нове, у плавој кутији од дебеле артије, 1 перјаница, 1 чизме са мамузама, 1 кутија нови крогнова, 1 женски шал летњи од беле свиле нов, 1 кашица за мало дете, 1 мекинтош, неколико пари рукавица бели кожни, 1 настава за гађање из топова, две свеске писаног предмета за гађање из топова.

Молим сваког, ко га који је овај кофер са ствр.ма може бити случајно понео, нека ми пошаље у Ниш, зашта ће добити пристојну награду.

Паја Голубовић
455,1;3 артил. капетан.

ИЗЈАВА.

Од данас неприпадам ни једној полит. странци, што овим јављам мојим пријатељима и позна ицима.

Ниш, 21 јуна 1889.

Љубомир Радосављевић
421,3 3 БЕРБЕРИН.

ЈАВЉАМ поштованој музикалној публици да сам ов де *отворио фабрику гласовира* у којој ће се *израђивати нови клавири*, те ћу услед тога моћи предузимати и најтеже оправке под гаранцијом. Нови клавири *продавати се за готово и на отплату, а давати клавире и под најам на дуже или краће време.* За нове клавире гаранција нет година.

Вилхелм Клинг
416,3,3 Јевремова ул. бр. 3.

БИТКА
НА
КОСОВОМ ПОЉУ
И
ПАД СРПСКЕ ДРЖАВЕ
НАПИСАО
ДР. Н. А. НАДЕЖКИ
ЦЕНА 60 ПАРА ДИН.
Може се добити у књижари
В. ВАЛОЖИЋА
у Београду
и
Д. ВАЛОЖИЋА У НИШУ
435 6—10

ПРОДАЈЕ се из слободне руке једна кућа у претпаћској улици бр. 10, која је зидана од тврдог материјала, и на једном је кату, плац пространа, кућа је на лепом месту и леп изглед. У истој кући има такође на продају клавир нов, „концерт-флигл“. Ко је вољан купити, нека се изволи обратити у истој кући. 448,3,5

ПОДПИСАТИ био сам до данас умерен члан напредне странке, а од данас престајем бити и не припадам ни једној политичкој партији. Но као неутралан грађанин кречаћу се у границама законским.

Ниш 12. јуна 1889.

А. Печаковић
449,3,3 трговац из Ниша.

КО ХОЋЕ ЈЕФТИНО И ДОБРО

да купи испод коштања *Женско, Мушко* и *Дечије* Рубље *(веша:)* Хаљинице, *Чараше, Платна, Чаршава, Салвета, Пешкира, Фиранге* од јуте и од чипака, *Фланерска Кебета, Трико рекле, Шешира, Марама* цепни и са монограмом, *Кецеље* од мола *јастука, краватна. Крагна, Манжетна* од *илатна* и *каучука*, Прави француски *Мидера*, женски *Шлафрока*, и т. д. и т. д. Само код нас је то сад могуће, јер још два месеца трајаће наша *Распродаја* и да се за то време оконча, продајемо од данас нашим поштованим муштеријама *по чудно* јефтиној цени о коме се може сваки уверити. —

С ПОШТОВАЊЕМ
Алберт Кона Синсва
376 *Улица Кнез Михајлова Бр.* 7,
12—20 13,15,17,19,21,24,26,28,1,3,5,8,20,12,15,17,19,22,24.

ГЛАВНО СТОВАРИШТЕ
БЕОЧИНСКОГ ЦЕМЕНТА ЗА СРБИЈУ

Предузимачима и осталим потрошачима препоручујемо **БЕОЧИНСКИ ЦЕМЕНТ**, и то: прима и секунда портланд, роман цемент и две сорте хидраула, лакши и тежи, јер је пробама доказано *да је најбољи од свију*, који се овди продају. Он је и по тежини најлакши, а подноси много више дометње песка, зато је за сваког најпробитачније, само са овим цементом радити

Нарочито чинимо пажљивим на наш портланд-секунда који се најчешће употребљује и који је раван каквоћи портландом прима других фабрика, а знатно је јевтиј Наш прима-портланд ненадмашим је, и служи потлаш за фине глазуре.

За потрошаче у опште, а нарочито за већу потрошњу **знатно су спуштене цене.**

Примамо на израду свако цементирање и бетонисање ходника и предсобља, израду тераца и мозајка за ходнике, предсобља и за цркве, како овди у Београду, тако и на страни, све по најјевтинијим ценама. Све радове вршимо са стручним радницима и са гаранцијом.

371,13—50 ГЛАВНИ ЗАСТУПНИК,
Пера А. Јовановић,
са канцеларијом: на Сави на дрвари
и у кнез Михаиловој улици бр. 29. у Пан[illegible]ловој кући

НИШКА АКЦИОНАРСКА ШТЕДИОНИЦА

У СВОМ КОМИСИОНОМ ОДЕЉЕЊУ ВРШИ СЛЕДЕЋЕ ПОСЛОВЕ:

1. Прима наплате са свију трговачки пијаца за Ниш и околину нишку.

2. Издаје чекове платиме за Београд, Беч, Париз и Солун.

3. Прима налоге за куповину и продају за све производе овоземаљске.

4. Прима заступништва у посредовању за ку повину робе са стране.

5. Даје зајмове на залогу домаћи овоземаљски производа.

6. Купује девизе са страни пијаца у којима [illegible]игурности.

[illegible] [illegible]ете новце, артије

НОВИ
ХОЛАНДСКИ ЛОЗОВИ БЕЛГА КРСТА
имају годишње **ТРИ ВУЧЕЊА ЗГОДИТАКА** са великим главним згодитцима, међу којима
У ГОТОВУ дин. 400.000, дин. 200.000, дин. 100.000 У ГОТОВУ
Сви згодитци исплаћују се без икакког одбитка
Идуће вучење
ЧЕТВРТАК 20 ЈУЛА 1889. ГОД
ГЛАВНИ ЗГОДИТАК
ДИН. 400000
НАЈМАЊИ ЗГОД. Д. 29. — и ПОВИШАВА СЕ ДО Д. 59
с тога по данашњој куповној цени не може бити никаква губитка
ОВИ И ВРСНИ СИГУРНИ И КОРИСНИ ОРИЋ. ЛОЗОВИ могу [illegible]обити код свију сарафа и у банкарској радњи
[illegible]ило, [illegible] **АНДРЕЈЕВИЋ и КОМП.**
[illegible]ма с[illegible] **У БЕОГЗАДУ**
[illegible] [illegible] **ноћи од дин. 29½**
[illegible]равно, [illegible] довијају се бесплатно

БРОЈ 192 НЕДЕЉА 2. ЈУЛА 1889. ГОДИНА II

ИЗЛАЗИ СВАКИ ДАН

ЦЕНА ЗА СРБИЈУ:

На годину . . . . . 12 динара
На по године . . . . . 6 динара
На 3 месеца . . . . . 3 динара

ЗА СТРАНЕ ЗЕМЉЕ:

На годину . . . . . 30 динара
На по године . . . . . 15 динара
На 3 месеца . . . . . 9 динара

LE PETIT JOURNAL

БРОЈ 10 ПАРА ДИН.

МАЛЕ НОВИНЕ

дневни лист за свакога

Претплата из унутрашњости полаже се само код пошта

За Београд нема претплате — лист се продаје на број.

Писма и рукописи шаљу се Власнику „Малих Новина“ Топлички венац бр. 17., на горњем спрату.

Претплата се прима код свију пошта у Србији.

ЦЕНЕ ОГЛАСИМА

На првој страни од петит. реда 20 пр. д., а на четвртој од петит реда 10 пр. дин.

ПРИПОЛАНО стаје 50 п. дин. од петитног реда.

KLEINE ZEITUNG

Огласи јевтино, по потреби и са сликама. За свако оглашење плаћа се држ. та се 20 пр. д. ВЕЋИ ОГЛАСИ ПО ПОГОДБИ

Јодо-сољно купатило

БАД ХАЛ

Горња Аустрија

Најјаче јодно-сољно купатило на континенту, Сјајни успеси код свију скрофулозних болести, као и код *свију тајних болести* и њихових последица.

Изредне купалишне угодности *(кушање, пијење, ваковање, уливање, трљање, катар) Врло повољни климатски односи*; железничка станица, пут преко Линца на Дунаву

Сезона од 3. маја до 18. септембра

Опширне извештаје на свима језицима шиље

КУПАЛИШНА УПРАВА У БАД ХАЛУ.

201 4—8

У БАШТИ

КОД

„СКУПШТИНЕ“

У СУБОТУ 1. И У НЕДЕЉУ 2. ЈУЛА 1889.

ПОСЛЕДЊА ВЕЛИКА РУСКА ПРЕСТАВА

О ПРОФЕСОРА

РОБЕРТА СИМЕНСА

ПРВИ ПУТ У БЕОГРУДУ.

Осећи главу живоме човеку сикиром или сабљом. Сваки може узети осечену човечију главу, која стоји на тањиру и уверити се да из главе крв тече. Потом г. Сименс постави главу на тело човечије и човек постане жив.

Г. Сименс моли гг. докторе, хирургисте факултете, да не пропусте прилика да виде овај пример, где се могу уверити на самој бини.

ПРИ СВРШЕТКУ ВЕЛИКИ ВАТРОМЕТ

УЛАЗНА ЦЕНА 60 ПАРА ДИН.

ПОЧЕТАК У 8½ ЧАСОВА У ВЕЧЕ 457,2—2

ПАРНО КУПАТИЛО

У

ДУШАНОВОЈ УЛИЦИ

РАДИЋЕ ОД ДАНАС ОВАКО:

Сваког дана од 5 часова изјутра до 1 часа по подне тушеви ладни и млаки.

Сваког дана од 6 час. изјутра до 1 часа по подне пара са свима оделењима.

Сваког дана од 3 часа по подне до 9 часа увече тушеви ладни и млаки.

ЗА МУШКЕ,

СВАКОГ ПЕТКА, почев од данас, **ПОСЛЕ ПОДНЕ** од 2 часа до 6 час. у вече биће отворено купитило са свима оделењима **ЗА ЖЕНСКЕ**. 446,4,6

ПУТНИЦИМА стављам до знања, да сам узео под закуп од 1. Маја ове год. гостионицу првог реда звану „ЗИКИНА“ а сада „ЕВРОПА“. Исту сам снабдео како са добрим и укусним јелом и пићем тако и са чистим креветима. Најтачнија услуга а и цена је тако умерена да ће сваки посетиоц задовољан бити.

Каруце и проста кола стоје свакад на услузи. Моли за посету

Крушевац 1889. год.

Милан Миљковић
гостионичар.

454,2,3

ОД КРУШЕВЦА ДО КРАЉЕВА

(17., 18. и 19. Јуна)

(СВРШЕТАК)

19. Око 9 часова из јутра кренули смо се из Врњаца за Краљево. Полазак нам није био најпријатнији, јер баш пред што ћемо сести у кола чусмо да је један од болесника ноћас умро. Дошао у Врњце да се опорави, па свршио са свим.

Том приликом рече нам један од врњачких гостију, како се чуди голећим дозама воде, што их садашњи лекар преписује људима одмах чим дођу

„Ја долазим у Врњце већ толико година. Знам како су прећашњи лекари радили, Они прво даду болеснику веома умерене порције врњачке воде. Ток доцније та се порција постепено увећава. Ја сам ток друге године добио онолику порцију колику садашњи лекар даје болеснику одмах чим дође“

Не знамо да ли је ова жалба умесна, али је белижимо, јер се тиче здравља и смрт грађана.

Опростисмо се с Врњцима и кренемо пут Краљево. Прелазили смо кроз лепе пределе, кроз угледна села. На међи крушевачког и чачанског округа срећосмо код једне механе неколико коњаника сталног кадра. Један нас упита, да ли смо чули да је руски посланик кренуо из Трстеника за Краљево? На жалост нисмо имали част знати ни да је г. посланик пошао из Београда. Ово је била пратња, изаслана да дочека г. Персијани.

Око 11 часова стигнемо у Краљево. Нисам био у Краљеву 7—8 година. Његов напредак пријатно ме је изненадио. Варош је била лепо окићена. То је давало још пријатнији изглед и иначе лепим и правим улицама краљевачким.

Мој сапутник, г. доктор, гледећи лепе улице, начичкане многим новим грађевинама, примети:

„Па међер није наш свет по унутрашњости баш онако пропао материјално као што се то виче последњих година“!

На тргу нађемо приређивачки одбор краљевачки, који нас упути у стан господину, чијим се гостопримством можемо захвалити.

19. Јуна по подне отпочеле су свечаности, о којима смо у своје време већ јавили телеграфски.

ВЕСНИК

БЕОГРАДСКЕ ВЕСТИ

Одликован. Г. Персијани, руски [по]сланик, одликован је орденом С[в.] двоје: I класе.

* [ли]м људе,

Прилог. Друштво „Б[ео]попадији у говачка Омладина“ [ви]кне при

касе 300 динара прилога за подизање споменика косовским јунацима. Сем тога, управа поменутога друштва покупила је још 400 динара, и свих 700 динара предала одбору за подизање споменика.

*

Педесетогодишњица. Из Аранђеловца нам јављају, да ће тамошњи протојереј Милан Савић, славити 10 о. м. педесетогодишњицу своје свештеничке службе.

*

Слава. Јуче је фабрика монопола дувана славила своју славу У Топчидеру је био ручак, на коме је био и г. министар финансије.

*

Трговачка школа. У недељно — празничној трговачкој школи „Београдске трг. омладине“ почеће испити 6 августа т, г. У истој школи постоје 2 одељења: приправно, где се предаје српски језик, рачун и краснопис, и први разред где се пак предаје књиговодство, рачун, менично право и кореспонденција. Испити ће се положити у присуству комисије од четири лица, два одређених од стране друштва, а два од министри народ. [при]вр. [Шко]лује у одељу Велике [Шко]ле.

*

Стрељачки концерат с играном. Савезна београдска стрељачка дружина приређује у суботу 8 ов. мес. *велики концерат с играном* у башти „Велике пиваре“ а *у корист савеза стрељачких дружина* у краљевини Србији. На концерту свираће цела војна музика под управом свога капелника г, Драг. Чижека. Улазна је цена: за самца 2½ динара; за породицу 1½ динар од особе. Долази се у обичном оделу. Само позвани имају приступа, с тога ће се на каси од свакога тражити позивница. Програм концерта и игранке донећемо доцније. — Надамо се да ће се Београђани овом приликом одазвати онако, како Срби треба да се одзову циљу, у чију се корист приређује ова забава. —

*

Помрачење месеца. У петак у вече било је делимично помрачење месеца. Почело је око 9 и по а свршило се око 11 часова.

*

Одбор за подизање споменика Рыги из Ферс држаће своју седницу 2. Јула у 5. час. по подне, у народном позоришту.

*

Потера. Из Пеготина јављају нам, да је у прошли петак била потера за разбојницима. Разбојника је б[ило] шест, а у потери 22 жандарм[а]. Потера се свршила без успе[ха] жар[а] (НАСТАВИЋЕ СЕ).

своју злочиначку радњу пренели донекле и на околину, наша штампа се живо почела занимати тим, износећи недела злочиначка и гнушајући их се. Али нешто из ревности да се злу што пре доскочи, нешто са недовољне обавештености, а нешто и из партиске користи, она је целој ствари дала много озбиљнији карактер него што је она у истини има, а неки су се листови у претераности својој занели толико, да с једне стране за то директно криве владу, а с друге стране да многим неистинитим и преувеличаним гласовима узнемирују и земљу и уде државним интересима.

С тога се овде износи право стање ствари, из кога ће се видети да се све чини што је потребно, као и да зло није у оноликим размерима у коликима би се чинило да је, по гласовима које штампа наша саопштава.

Ајдука има у ужичком, подринском ср. азбуковачког, београдском, пожаревачком, крајинском и црноречком окр. а у самој унутрашњости има само у краљевском срезу један. Они су бројно распоређени овако: у ужичком има 13, у пожаревачком 11 ајдука и једна ајдучица. у ср. азбуковачком округа подринског два позната, и са њима један непознат, у крајинском 4, на тромеђи Ресаве, Хомоља и Подгорца 3, у црноречком 8 са којима се у друштву виђају и тројица из Бугарске.

У крагујевачком и рудничком окр. нема ајдука, а она два скорашња догађаја у Јагњилу и Мајдану дела су ајдука из београдског округа, које је потера са потајницима растерала.

Сви скоро ајдуци у поменутим округзима су одбегли робијаши и осуђеници, нарочито они у пожаревачком и ужичком округу. Такви су н. пр. Никола Савић, из Заклопаче, ср. грочанског окр. београдскога, главни ајдук у овом округу, побегао најпре 14. априла прошле године, па пошто је ухваћен побегао је други пут 2. марта ове год. са рада испред војника у гарнизону београдском; Јован Лалић из Рановца окр. пожаревачког, побегао из Кладова 31. марта прошле године; Маринко Милосављевић, из Манастирице истог округа, побегао из Топчидера 10. септембра прошле године; Сима Здравковић, из Рановца истог округа, побегао из Аранђеловца 4. маја прошле године; Ђорђе Илић, из Лесковца, округ пожаревачки, побегао 21. априла ове године, Јован Илић из Мустапића окр. пожаревачког, побегао из Љубичева прошле године; Јован Јоргован из Лазнице окр. пожаревачког, побегао је јула 1883 године: Јован Потојић, из Жагубице, побегао јуна 1879, а с њима је и познати Петар ајдук са љубазницом му Миљом из Кобиља истог округа, који с њом, Јоргованом и Потојићем ајдукује још од пре 9 година; Василије Рајковић, из Рановца, побегао пре 3 године; Маринко Јосовац из Гостинице ср. црноречког окр. ужичког побегао с робије 1883., а оглашен за ајдука 1886. год. Тодор Станимировић из Качера ср. златиборскога, осуђен на смрт судом ужичким и пре извршења пресуде побегао је 15 јуна 1888 године; Миња Илић, из Кремана ср. златиборског побегао с робије 17 августа прошле године, са ковиљачке Бање; Илија Каљевић из Качера ср. златиборскога, оглашен за ајдука 10 јуна 1888 г.; Јеврем Полић, из Лаза, ср. рађевског окр. подринског побегао с робије из града београдског маја месеца прошле године, а оглашен за ајдука 8 маја ове године; Дика Ивановић из Гостинице ср. црногорског окр. ужичког, оглашен за ајдука прошле године Петроније Вранић такође из Гостинице, оглашен за ајдука прошле године; Фируловић и Стајкић одбегли робијаши, ајдуци па граници црноречког и ћупријског округа.

Сви су ови и остали, овде непоменути ајдуци, уцењени, и влада је предузела најенергичније мере да се похватају или побију. Свуда су наређене потере, потајне чете и страже, жандармерија је изаслата на места где је за то потребно било па су где се потреба за то покаже, и дотична одељења војске стављена начелствима на расположење тако, да ће се моћи овом злу врло скоро са свим стати на пут.

Осим ових ајдука, које је садашња влада скоро све затекла у гори, било их је још у ћупријском округу који су од чести побијени од чести похватани.

Досадашњим радом садашње полицијске власти, којој је и жандармерија за помоћ послужила:

убијено је 6 ајдука у ћупријском округу и околини и то: Јанко — Суља — Пауновић, из Жидиља, Петар Блажић из Домуз-Потока, Павле Станковић, из Жидиља, Никодије — Кода — Марјановић, Тодор Цветковић и Јосип Бугарче, а ајдук Димитрије из Горње Мутнице ухваћен је жив, и сад је под судом.

Убијен је у црноречком округу Виден Радосављевић, из Леновца, друг ајдука: Нинка Митовића и Ниче Милошевића;

Ајдук Петар Јон — Јанкуца —, у црноречком округу, из Кривеља, предао се власти 20. маја ове год.;

Ајдук Стојадин Ђурић, из Сувога Дола, округа пожаревачког, убијен је у потери почетком јуна ове год.;

Ајдук Богосав — Вучићевић — Зељовић, из Бакионице ср. пожешког округа ужичкога, предао се власти среза пожешког пре 4 дана.

Осим тога ушло се у траг тројици ајдука и познати су на аустро-угарском земљишту, где су и сад у затвору.

На овом месту нека је споменуто још, да је са свим неистинит глас: да су ајдуци нападали на канцеларију среза златиборскога, као што је један овдашњи лист пре 3—4 дана донео био.

На послетку да би се од сад искључило бегање с робије и из затвора осуђеника, који чине главни и скоро једини контингенат ајдучки, влада је предузела најозбиљније мере, од којих се неке већ приводе у дело, а друге су због природе своје остављене за праву законодавну скупштину.

ПИСМО

ПОЉСКОГ КРАЉА СОБЈЕСКОГ

које је 12. Септембра 1683 год. послао својој жени, после одржане победе над Турцима код Беча.

Септембра 12. 1883 год. навршило се 200 година, како се распрскала надмоћна сила полумесеца пред зидовима стаго-царског града Беча.

Витешки краљ пољски Јован Собјески III. сматра се као главни ослободитељ аустриске престонице.

Ово тврде и сами историци немачки што је иначе редак случај, да већи део славе овог судбоносног дана по Турке припадне словенском краљу и његовим словенским војницима.

Наши пријатељи читаоци опомену-ће се за цело овог великог краља, који, појавивши се за времена са својом војском пред Бечом, беше срећан да добије одсудну битку, те тако спасе нову јевропску цивилизацију од коначне пропасти.

Веома је интересно писмо краља Собјеског о овој тако значајној битци, те га за то у верном преводу и дајемо нашим читатељима, да виде како овај храбри јунак описује својој жени добивену битку над Турцима.

Писмо гласи:

Мојој души и јединој утехи мога срца.

Моја најлепша и најдражија Марисијенка.

Наш вечно хваљени Господ Бог дарова нашем народу победу и славу, које прошла времена нису слутила.

У нашим су рукама сви топови, цео логор и неоцењиво богатство турско. Непријатељ покри мртвима поља и логор, па уступи натраг у највећој забуни и нереду.

Наши војници још и данас ватају камиле, мазге и овце, што је непријатељ са собом довео, и гоне Турке гомилама натраг. Многи се отпадници (ренегати) предадоше нама.

Свршило се чему се нисмо надали.

Непријатељ остави барут и муницију, која вреди више од милиона. У прошлој ноћи видех то, што сам свагда желео видети.

На неким местима био је запаљен барут и виделo се појављење подобно страшном суду, не наносећи никакву штету људству. Гледали смо како се облаци на небу гомилају, и била је велика несрећа, која Турке стаде за цело на један милион.

Везир утече на коњу у једној само ањини. Ја постадох његов наследник, јер већи део његовог богатства припада мени, а то се догоди овако:

Ја први упадох у логор турски и гоних везира; па том приликом показа ми његов камердинер чадоре везирове, који бејаху тако велики као Варшава или Лавов са њиховим зидовима.

Сви знакови достојанства везировог (тугови, коњски репови) при мени су. Мухамедов барјак, који му је цар дао за овај рат, послао сам светом оцу у Рим. Сви су чадори, кола и хиљадама друге драгоцености у мојим рукама. Истина још се све ствари нису могле ни видети.

Неколико магацина, у којима се чувају копља и друго оружје, искићено рубинима и сафирима, и вреде више хиљада.

ПОДЛИСТАК

СИЛАЗАК С ПРЕСТОЛА

РОМАН ИЗ ЖИВОТА

У 90 ГЛАВА — С ПОГОВОРОМ

(писац задржава сва права)

(32)

(НАСТАВАК)

Господин Растислав стиште руку кнезу Мутимиру, па онда брзим корацима изађе из собе.

Кнез Мутимир стрпа у џепаг пакет хартија, узме из фијоке сат револвер, па се рас... жандарм...

Књажевац, с пол...

Алекс. Др... на стаде.

— Сад за мном господо, рече кнез, и брзим корацима пође напред.

ГЛАВА XV.

Кобна здравица

После 10 минута кнез Мутимир био је у стану свога рођака, господина ђенерала Врбавца.

Ушав у предсобље, кнез нареди жандармском капетану, и својим ађутантима да остану ту, а руком даде знак жандарском капетану знак, који је само он разумео, нашто овај одмах нареди неколицини жандарма да заузму све излазе из ђенералове куће и да пред сваким прозором стане по један стражар.

Кућа ђенерала Врбавца била је добро позната кнезу Мутимиру. Пошто је издао ађутанту потребне заповести, кнез крупним и одсудним корацима приђе вратима ђенералова кабинета, где је овај обично у вече радио.

Слуга ђенералов прискочи да учини услугу кнезу, да га пријави и да му врата отвори али кнез махну на њега руком и рече му да се удали.

Слуга се зачуђено склони мало на страну

— Удалите га из предсобља — рече кнез оштро ађутанту и наредба кнежева одмах је била извршена.

Баш у тај мах ђенерал Врбавац читао је неке стране новине, изваљен у наслоњачи крај свог писаћег стола.

Чувши некакав необичан говор пред својим вратима, ђенерал беше устао и пошао да види шта је, кад неко јако закуца на врата.

— Унутра — викну ђенерал.....

Врата се широм отворише; у собу уђе кнез Мутимир.

Ђенерал се веома зачуди.

— Откуда та срећа! — викну он изненађен, не знајући шта управо да рекне.

Није никаква срећа — прихвати кнез Мутимир опоро. — На против, да је срећа, *по такав посао* (кад је узбуђен кнез је удварао своје обичне граматичке погрешке) ја никада не бих требао да пређем праг ове куће.

— Шта је, за бога, шта има? — упита ђенерал чисто поплашено, кад сагледа бледо, узбуђено лице кнежево, које се час по грчевито купило и развлачило.

(наставиће се)

Куповати... требује дво... трљања у женске ... ће имати врло добре заради. Које се хтену примити овог рада треба да су веште трљању и мивењу. — Потребује и једног послужитеља.

445 2—3

459 2,4,6

Власник и одговорни уредник Пера Тодоровић

Ти ми, душо, нећеш моћи казати оно, што татарске жене имају обичај говорити својим мужевима: „Ти ни си јунак кад се без плена враћаш кући“. У мене је и коњ везиров, кога гонисмо да га уватимо, па нам умаче а коњ остаде. Кадију, 1 вог човека његовог, и млогу господу турску поубијасмо. Много сабаља и другог оружја турског има међу нашим војницима.

Ноћ и храбри отпор уступајућег непријатеља спречи нас, те нисмо могли плаћкати. Они оставише позади Јаничаре, које смо све ноћу поубијали.

Много су упорни били ови људи, јер док се један део борио с нама, други се устремио да узме варош на јуриш, тако су велику силу имали.

Изузимајући Татаре, ја рачунам њихову силу на 300.000 бораца. Неки опет доказују, да је имало самих чадора до 300.000 и у сваком по три човека.

Ово је грдно велика сила.

(свршиће се)

ИЗ БЕЛА СВЕТА.

— **Велики погреб.** У Берлину је умро социјалиста Хазенклевер и саранили су га пре неки дан. На погребу је било 10.000 социјалиста. Ред је био примеран. На сандуку је било 200 венаца спрвеним тракама Сви социјалисти носили су црвене оковратнике и црвене знаке на прсима. Ова демонстративна пратња скупила је непрегледну множину света, који је гледао ову пратњу. На погребу није било свештеника. Сви присутни социјалисти положили су на гробу заклетву верности својим начелима.

*

— **Сребро место гвожђа.** Нека госпођа из Њу-Хавена у Северној Америци наручила је пре неколико година у Бостону више пакета јексера, али се веома зачудила кад је у једном пакету место јексера нашла сребрне шпанске талире. Госпођа одмах јави о томе трговцу, који јој је из Бостона послао јексере. Он јој изјави да талире не може примити, јер је он онај пакетић купио као напуњен јексерима. Дуго времена није нико хтео дирати у те талире, па је ту скоро отац те госпође, који је умро, одредио да се ти талири салију и од њих направе црквене утвари.

*

— **Супарнице** У Пешти се пре неки дан убио неки Дајчшмит, што за његову љубав једна жена није хтела да се раздвоји од свога законита мужа. Пред смрт написао јој је једно писмо и молио је, да му на сандук положи венац. Она се одазвала овој жељи и баш кад је полагала венац, истрчи пред њу једна жена, друга љубавница покојникова, дохвати венац, искида га и повиче оној првој: „Даље змијо, што си оца мога детета отерала у смрт.“ Таман је скупљени свет почео уживати у овом шкандалу, а дође полиција и учини јој крај

СМЕСИЦЕ

— **Шта осећају они које удари гром?** „Tagesprost“ доноси од једнога кога је гром ударио, ово о осећањима, који су га спопали у оном тренутку: Иза моје куће валази се мала дрвена кућица, иза које стоји више смрека. Како је киша лила као из кабла, држао сам у левој руци кишобран и хтео сам да створим други овор на олуку, Баш кад сам се дотакао лимена олука, удари ме гром. Учини ми се као да се пред мојим очима простире море од ватре. Чујем шум и уз болни јаук осетим како је удар варнице прелетео моје тело. Мишљах да сам пропао, али свест, коју нисам са свим изгубио, поврати ми се у брзо. Кад сам отворио очи, најпре сам погледао моје тело, јер ми се учинило као да ми је неко сва уда одсекао. Мало по мало могао сам се кретати, само је десна рука остала укочена. Та ме је рука страшно болела али трљањем почела је крв опет редовно тећи. За два сахата могао сам већ писати. Часовник, који ми је био у џепу, престао је радити. На разним местима десне руке имам опекотине; на левом табану имам белу црту, дугу за један палац; на десној нози имам мехур, као да сам се опекао и то ме место веома боли. Варница је прошла кроз десну руку и ногу у земљу.

ТЕЛЕГРАМИ
„МАЛИМ НОВИНАМА“

2. јуна.

Париз. У комори се јуче расправља предлог о амнестији. Том приликом пало крупних речи између алгирског посланика. Томсона и Лаура. Томсон удари шамар Лауру. Данас је међу њима двобој на пиштољима.

Лондон. „Рајтеров биро“ јавља из Канеје, да је Порта изненада опозвала с Крита турског комесара Целадина. Стање на острву још је неуређено.

Келн. „Келнише Цајтунг“ дознају из Париза из поуздана извора, да је од прилике пре десет дана руском министру отишло у купатило Виши једно писмо царево. Садржина тога писма је тако важна, да га нису послали поштом, но га је у Виши однео један рођак министра војног Вановског, официр у руској гарди.

Париз. Сенат је јуче довршио генералну дебату о буџету. Усвојио је законски пројекат о панамском каналу с додатком, да се пројекат врати комори на случај потребе. Приликом буџетске дебате завадили се Ларенти и Лелијевр. Овај послао Ларентију сведоке.

Париз. Као да је неоснована вест, да буланжисти намеравају да се искључују из коморе, те да тако смету гласање о закону за вишеструко бирање.

Келн. „Келнске Новине“ дознају, да царица неће пратити цара на путу у Енглеску. На против, при крају септембра посетиће талијански двор у Монци, па ће одатле заједно с царем ићи у Грчку.

Христијанија. Образовано је конзервативно министарство. Министар председник Штренг.

Париз. Синоћ био двобој са пиштољима између Томсона и Лаура. Нико није рањен.

Ташкент. Земљотрес је порушио половину Чаркента у Семирјечкој.

Београдским претплатницима Она гг. београдски претплатници, који су се раније претплатили и за даље од 1 јула, умољавају се да или изволе сами долазити по број, или да се с признаницама о плаћеној претплати пријаве благајнику „М. Новина,“ те да им се новац врати.

ДНЕВНИК

КАЛЕНДАР

Недеља

Православни: 2. Пох. хвал. бог.
Католички: 14. Бонавентура
Сунце излази 2 јула у 4 с. 1 м.
Сунце залази у 7. с. 42. м.
Мене месеца: Пун месец *2.*
Дан је с почетка 15¾ сати, а ноћ 8¼ с. пошто нарасте још за 15 м., иде после на мањак и окрња на 15 15 с. и 34 м., а ноћ за 8½ сата.

ИЗ ОПСЕРВАТОРИЈЕ

Београд 1. јула 1889. год.
7 с. пре п. — 2с. п. п.

Притисак ваздушни (на 0°)	749,60 м. м.	748,72 мм.
Температура ваздуха (C°)	23°,6	32°,7
Влажност ваздуха (релативна)	74	36
Ветар (правац и јачина)	тишина	тишина

Максимална температура 33°,7.
Минимална температура 19,°2
Време: лепо;
Киша . јуна, свега 25,9 мм

ИЗ ХАЈДУЧКА ЖИВОТА

— ОДЛОМЦИ —

из бележника једног вечитог робијаша

* * * (6)

1. Маја, 1879.

2.

Прва крв.

Читав месец дана кувао се тај план у мени. У томе ми се деси, те сам морао три четири дана провести у Паланци, где сам био довео доктору једно унуче попадино, па ту остао да приназим на болесно дете. Шврљајући туда беспослен, ја се упознам с неким надничарима у једној механи. Било их је троица. По казивању један је био Скадранин, а она друга двоица били су банаћани. Рекоше ми да ту чекају из Смедерева још два друга, па ће после веле у Крагујевац. Из даљег разговора с њима ја познам какве су то тице. Навлаш заметнем разговор како служим код једне богате попадије. Описивао сам им велико богатство њено, напоминући како је грехота у бога што онолике паре чаме код ње бесплодне, док би у рукама каква вредна човека могле на све стране учинити добра.

— Па шта је гледаш, што не наздравиш једне ноћи и баби и њеним парама, — рече Скадранин, осмејкујући се.

— Доћи па јој наздрави ти, — одговори му ја. —

Па што? Мислиш да не бих.

Тако се упустимо у разговор. Још тога истог дана у вече споразумемо се са свим да заједнички опљачкамо бабу, па је углављен и цео план похаре.

Као странци, ова тројица нису могли дуго остати у Паланци — пало би у очи; с тога се споразумемо да се ствар не разгађа, но да је извршимо одмах идуће ноћи.

Некако се тако било угодило, те тога дана нисам никуд излазио на рад у поље. Провео сам цео дан код куће, оправљајући нешто око кола и превејавајући неку пшеницу.

Тај дан провео сам као у некој грозници. Ништа нисам окусио, само сам једнако жеднио и липао многу воларину.

Кад би око заранака узмем бардак с ракијом и добро повучем. То ме мало поврати.

Целог дана мислио сам на идућу ноћ — шта ли ће бити? Шта ми није падало на ум. Замишљао сам како ће бити, ако не нађемо ништа у сандуку. Попадију сам тога дана често сретао. Тешко ми је било да је погледам. Кад она прође поред мене, па ме нешто упита и погледа у ме, учини ми се као да она све зна. Други пут опет учини ми се да је попадија нека вештица, да стоји у дослуху с неким духовима и да може с нама учинити што год хоће Тада ми се учини да она зна за цео наш план, па се навлаш прави невешта да нас само намами.

Тако дође и сутон. Чим се поче смркавати, ја сам се осећао слободнији. Најбољи знак да сам већ постао зликовац, пошто су у мраку само зликовци слободнији, док су обични људи увек слободнији на дану и светлости.

Ваљало ми се постарати за двоје: да уклоним псе и да склоним људе, који би могли прискочити попадији у помоћ, ако би успела да викне при нашем нападају.

Попадија је имала, сем мене, још три слуге, и четвртог једног младића неку сурођицу своју. Двоица слугу и Стојадин, тај младић, спавали су код куће, и то или на сену у ахару или на тавану тога истог ахара. С њима сам спавао и ја, кад сам код куће. Ваљало ми се, дакле, осигурати од ових људи.

Вечерали смо у први мрак и то напољу под липом. Ја сам више пијо но што сам јео. Ми слуге вечерали смо заједно као и увек. Попадија је, с једном девојчицом, својом сестричином, вечерала одвојито у ходнику. После вечере Стојадин и она двоица слугу испаљше по једну цигару, па одоше да легну. У селу се рано леже. Ја остадох да нараним псе, па ћу после као и ја доћи да легнем.

(наставиће се).

К У Р С

Дукат.	5.66
Наполеон	9.46
Српски лутријски 3% дозови	34·40

СТАЊЕ ВОДЕ

—

За последња 24 сата од 28 --29 о. мес. дошла је вода са 2 сантим.

колика је вода		пролаз испод Ћуприје
28. јуна	2·74	11·26
29. јуна	2·76	11·24

Ред примања по министарству

Министар унутр. дела: сваки дан пре подне од 12—1 часа пре подне.

Мин. иностр дела: четвртком од 11—1 ч. пре подне.

Министар војни сваког дана од 11—12 ч. сем недеље и празника.

Мин. правде: сваког дана од 9 и по часа до подне.

Мин. грађевине; сваки дан од 11—12 ч. пре подне.

Мин. просв. и црквене дела петком од 11 до 12 часа пре подне.

Мин. привреде, понедеоником, уторником четвртком и петком од 11-с преп2е до 1 по подне

Министар финанције уторником и петком од 10 — 12 пре подне.

Ред цензура по новчаним заводима:

Привилегована народна банка, понедељака среда и петак.

Београд. кредитни завод уторак и петак.

Задруга за међусобно помагање и штедњу понедељак и четвртак

Српска кредитна банка понедељак, среда петак и субота

НАРОДНА БИБЛИОТЕКА отворена је сваки дан од 8 до 12 сати пре подне.

ФИЈАКЕРСКЕ ТАКСЕ

По варошн дању: за четврт сата 1 динар, за пола сата 1 и по динар, за три четврти сата 2, за цео сат 2 и по динара.

Ноћу двогуба цена.

До станица железничке и паробродске, и обратно, за четврт сата 1 динар. За сваки четврт сата више по пола динара.

У Топчидер и натраг 6 динара задржавајући се 2 сата од поласка до повратка. За сваки четврт сата више по пола динара.

За свадбе 10 дин. за 4 сата

Ноћу до железнич. и паробродске станице и обратно за сваки сат по 3 динара.

Ноћу у Топчидер и винограде 4 динара на сат. —

Ноћ се рачуна од 1. Маја до 1. Октобра од 8 сати у вече до 4 сата у јутру, а од 1 Октобра до 1. Маја од 7 сати у вече до 6 сати у јутру.

Цена је за возидбу кета, макар се и више њих возило.

За већи и мањи пртљаг по пола динара од комада.

Великошколац тражи кондиције. Јамчи за успех ученика. Упитати уреднишшво овога листа. 219

БЕОГРАДСКИМ ЧИТАТЕЉИМА „МАЛИХ НОВИНА“

Од 1. Јула укидамо претплату за Београд.

Наш лист добијаће се од сада само куповањем на број.

Да би лист био што доступнији штов. чит. публици и да би га наши дојакошњи штов. претплатници могли и у будуће уредно набављати постарали смо се у два правца:

1. Предаћемо нашим продавцима сва имена свију наших досадашњих београд. претплатника, па ће продавац понудити сваког претплатника, и ко жели куповати број и даље, продавац ће му увек донети број на ноге.

2. У свима главнијим улицама, а и иначе свуда, где год је било згодно, удесили смо продавнице, где ће штов. читатељи увек моћи да купе број.

Продавнице „Малих Новина“ биће обележене великим таблама, а доцније штампаћемо њина имена.

Тако ће наш лист бити стављен штов. публици на потпуно расположење њено; она ће од сад добијати наше новине и брзо и раније но што је до сад добијала, а ми смо се састарали да лист излази рано, тако да га у 8 часова изјутра већ има у свима продавницама.

Уздамо се да ће наш лист и у будуће очувати код штов. читатеља својих оно поверење и онај лепи глас, који је до сада уживао на све стране.

Уредништво „Малих Новина“

ЧИТАТЕЉИМА ИЗ УНУТРАШЊОСТИ

Наше штоване читатеље из унутрашњости молимо да се од 1. Јула претплаћују код својих пошта, јер уредништво непосредно неће примати претплату ни од кога из унутрашњости.

Све поште наше дужне су примити претплату, а ако би која пошта правила сметње претплатницима, молимо да нам се то одмах јави, да сметње отклонимо. УРЕДНИШТВО.

МАЛИ ГЛАСНИК

АПОТЕКА код „ЦАРА ДУШАНА“ у Београду преко пута позоришта потребује помоћника. — За ближа извешћа обратити се апотеци. 27,1 10

Огласи

ЧИТАЈ.

Купатило градски амам потребује две женске ради трљања у женске хане, од чега ће имати врло добре зараде. Које се хтену примити овог рада треба да су веште трљању и мивењу. — Потребује и једног послужитеља.
445 2—3

ЈАВНА БЛАГОДАРНОСТ.

Сингер Компанији Њу-Јорк

(Америка)

Г. Најдлингеру у Београду

до нове зграде Народне Банке.

Купио сам пре 9 година једну шивачу машину која без икакве поправке и до данас ради на потпуно задовољство моје жене, тако да неби њу продала ма ко јој понудио Бог зна какву цену.

Са овим вам захваљујем а нарочито г. Арону Поповићу вашем агенту, који је за два сата научио моју жену како се расклапа и саставља сав механизам на машини.

Књажевац, 28. јуна 1889.

с поштовањем

Алекс. Др. Огроковић.

459 2,4.6 1—3

ШАБАЧКОЈ штедионици потребан је благајник. Плата је одређена до 2880 динара годишње Рок је поднашачу понуда до 15. јула тек год. Кауција се полаже од дин. 10.000.

Ко се осећа способан и хоће да се прими ове дужности, нек се јави управи штедионице.

У Шапцу 28. јуна 1889.

458.1,3 УПРАВА.

29. АПРИЛА ове год., путујући на жељезници од Београда до Ниша, и тога дана између Београда и Багрдана нестао ми је из вагона један мој кожни ручни кофер у коме су биле ове ствари: 2 капе, једна парадна а друга обична нове, у плавој кутији од дебеле артије, 1 перјаница, 1 чизме са мамузама, 1 кутија нови крогнова. 1 женски шал летњи од беле свиле нов, 1 капица за мало дете, 1 мекинтош, неколико пари рукавица бели кожни, 1 наставак за гађање из топова, две свеске писаног предмета за гађање из топова.

Молим сваког онога који је овај куфер са ствари ма може бити случајно понео, нека ми пошаље у Ниш, зашта ће добити пристојну награду.

Паја Голубовић
455,1;3 артил. капетан.

ПРОДАЈЕ се из слободне руке једна кућа у преображеничкој улици бр. 10, иста је зидана од тврдог материјала, и на једном је плац пространи, кућа је на лепом месту и леп изглед. У истој кући има такође на продају клавир нов, „концерт-флигл“. Ко је вољан купити, нека се изволи обратити у истој кући. 448,3,5

УЋА ЗАСЕБНА, НА углу Глумачке и Јевремове улице бр. 21., испод позоришта, са 4 собе, кујном, подрумом, шпајзом и баштом, издаје се одмах под кирију, а и продаје се под повољним условима. Ова кућа има врло леп изглед на Дунав. За цену упитати у истој кући. 451,1,3

КАФАНА на великој пијаци у Натошевића кући. издаје се о идућем Митровудну Упитати за услове на горњем спрату у истој кући. 414,4.12

Власник и одговорни уредник Пера Тодоровић.

Прва удеоничка штампарија обилићев венац бр. 1.

ЧИТАОНИЦА „ВЕЛЕТОВАР МАРКОВИЋ“ БЕОГРАД

БРОЈ 193 ПОНЕДЕЉАК 3 ЈУЛА 1889. ГОДИНА II

ИЗЛАЗИ СВАКИ ДАН

БРОЈ 10 П. Д.

МАЛЕ НОВИНЕ

дневни лист за свакога

ПРЕТПЛАТА ИЗ УНУТРАШЊОСТИ ПОЛАЖЕ СЕ САМО КОД ПОШТА

ЗА БЕОГРАД НЕМА ПРЕТПЛАТЕ — ЛИСТ СЕ ПРОДАЈЕ НА БРОЈ

Писма и рукописи шаљу се Власнику „Малих Новина“ Топличин венац бр. 17., на горњем спрату.

Претплата се прима код свију пошта у Србији.

ЦЕНА ЗА СТРАНЕ ЗЕМЉЕ:

На годину . . . . . 30 динара
На по године . . . . . 15 динара
На 3 месеца . . . . . 9 динара

ЦЕНЕ ОГЛАСИМА

На првој страни од петит. реда 20 пр. д., а на четвртој од петит реда 10 пр. дин.

ПРИПОСЛАНО стаје 50 п. дин. од петитног реда.

LE PETIT JOURNAL

KLEINE ZEITUNG

Огласи јевтино, по потреби и са сликама.

За свако оглашење плаћа се држ. т. се 20 п. д.

ВЕЋИ ОГЛАСИ ПО ПОГОДБИ

†

Моме добром и непрежаљеном супругу

ДИМИТРИЈУ М. ЛАЗИЋУ

даваћу четрдесетодневни помен 9. Јула ове год. у 8 сати пре подне у цркви Ћупријској.

Молим сроднике и пријатеље, да овом тужном акту присуствовати изволе.

Ћуприја, 30. Јуна 1889. год.

Ожалошћена супруга
Милева са родбином.

460,1,3

ПАРНО КУПАТИЛО

у

ДУШАНОВОЈ УЛИЦИ

РАДИТЕ ОД ДАНАС ОВАКО:

Сваког дана од 5 часова изјутра до 1 часа по подне тушеви ладни и млаки.

Сваког дана од 6 час. изјутра до 1 часа по подне пара са свима одељењима.

Сваког дана од 3 часа по подне до 9 часа увече тушеви ладни и млаки.

ЗА МУШКЕ,

СВАКОГ ПЕТКА, почев од данас, **ПОСЛЕ ПОДНЕ** од 2 часа до 6 час. у вече биће отворено купитило са свима одељењима **ЗА ЖЕНСКЕ**.

446,5,6

Читај

оглас Алберта Кова Синови у нашем листу.

394 10—19

ВЕСНИК

БЕОГРАДСКЕ ВЕСТИ

Долази. Из Одесе јављају, да ће се краљица Наталија кроз кратко време кренути за Београд. Она ће путовати на једном руском пароброду кнеза Гагарина, који се зове „Србија“. Ако пароброд овај не би могао проћи Ђердан, онда би је од Ђердапа узео „Делиград“ и довео до Београда.

*

Награђен. Г. Др. Милован Миловановић, професор велике школе, добио је од париског правног факултета као награду за најбоље израђени правни тематт, прву медаљу. Уз ову медаљу добија се и право да добије и извесан број најбољих правничких дела.

*

Министарска криза. По вароши се проносе гласови, да је у кабинету настао неспоразум, услед којега је г. министар војни дао оставку. Ми ово бележимо само као глас, за чију истинитост не примамо никакву одговорност.

*

Завештање. Љубомир Девић, телеграфиста београдске штације телеграфске, умро је у суботу а јуче је и гребен. Он је на смрти оставио те стаменат, по коме друштву „Св. Саве“ завештава све своје непокретно имање, из кога ће се до смрти издржавати његова супруга. Вечан му помен! Нека би се на овога добротвора угледали и многи други.

*

Потера. Дознајемо, да је у срезу таковском, окр. рудничком, била потера за разбојницима, који су, вели се, били ухватили и среског начелника. Али потера их је непрестано јурила и пуцала на њих тако, да је харамбаша убијен а двојица разбојника тешко су рањени. Један разбојник је умакао али га потера непрестано гони. Срески начелник је ослобођен.

*

Умрли. Из околине београдске јављају нам, да се неколико људи разболело и умрло због тога, што су јели месо од оваца, које су боловале од прострела. Ако би ово истина било, онда су за то одговорне власти, које нису обратиле довољну пажњу људима, да не једу месо које је болесно.

*

Санитетској полицији. Већ 3—4 дана има, како на овим жегама лежи на Топличином венцу једно пашче убијено, које се већ усмрдело и почело пуцати. Дужност је полиције била, да то пашче одмах уклони. Полиција се не може жалити да јој је то „непознато“, јер том улицом проће дневно најмање 50 жандарма, који су сва 3—4 дана видели да лежи убијено пашче недирнуто. Где је сани тетска полиција?

*

Бегају. Огроман број посетилаца аранђеловачке „Киселе воде“ разбегао се својим кућама због разбојника, који су, како веле, формално опколили буковичку „киселуводу.“ Гости, видећи да су несигурни у сваком погледу, похитали су својим кућама тако, да је купатило остало тако рећи без гостију.

*

Отпутовали Јуче у јутру кроз прозорје разлегала се кроз јутрењу тишину дивна музика, која се чула чак у кнез Михајловој улици. То је војена бавда испратила наше војене питомце све три године, који одлазе у унутрашњост отаџбине по разним задацима, где ће у слободној природи, поред практичних радова у својој струци, моћи и да се мало одморе. Дивно је било видети чилу и здраву омладину како весело одлази. Ми вам на поласку довикујемо: Срећан пут! Кад год би у вашем послу малаксали, сетите се, да толики делови неослобођена Српства гледају у вама свој спас, па за то никад не малакшите и не клоните, во својски првоните да збиља будете српска узданица.

*

Писмо. Уредништво нашега листа добило је од г. Јована Драгашевића пуковника у пензији и некадашњег професора в. академије, писмо, у коме исправља нашу белешку о војној академији у 186 броју нашега листа. У томе писму стоји ово:

„Тамо (у нашој белешци) се каже, да је у војној академији заведена статистика *ове године*. То не стоји. Тога предмета у тој школи било још пре 25 година, па је после укинут из *оправданог* разлога. Што се сада *ионово* (овако је ваљало казати) завела статистика, по свој прилици је надлежнога руководила мисао сасвим другојачија, него каква се са катедре читала, иначе завођење те катедре не би могло наћи оправдања.

„Доста на томе, да катедра статистике у војној академији није заведена тек сада, него је била још пре 25 година.“

*

Одбор општински држаће данас у 5 и по часова по подне редовни састанак, са овим дневним редом:

1.) Предлог за оправку општинске куће; 2. Измештање „Чукур чесме“; 3. Предлог да се купе три пара коња и набави још један фијакер; 4. Избор једног црквеног тутора; 5. Регулација „Вишњичке“ и „Милетине“ улице; 6. Молба механџија да одсеком плаћају касапску аренду; 7. Молба пиљара са вел. пијаце; 8. Молба фабрике дувана, да се награди тротоар до фабрике; 9. Позив „Кола јахача књаз Михаило“ да се и београдска општина упише за члана утемељача тога удружења; 10 Молба Петка Маринковића да се ослободи извесне кирије; 11. Акт конзисторије београдске о подизању нове цркве св. Александра Невског; и 12. Уверења.

*

Цена хлеба. У последњој седници општинскога одбора цена хлебу повишена је услед молбе хлебарског еснафа, који се је и Управи вароши жалио на малу цену. — Сад се за 20 дин. пара добијају 1052 грама.

*

Извожња ђубрета „Б. О. Н.“ доноше ову белешку: Више пута било је речи у општинским новинама и о томе, са колико је тешкоћа општинска управа имала да се бори кад се решила да организује службу за редовну извожњу ђубрета из свију варошких зграда.

Ово је већ пета година од првог покушаја општине, па и ако је за све досадање време предузимано што год је било могуће да се једном постигну жељени резултати, ипак се до данас није дало остварати ни оно што је било најнужније. Повлашћеник је ових дана поднео акт којим тражи раскид уговора поглавито из узрока што му грађанство не плаћа уредно таксу.

Општински ће одбор имати да реши одобрава ли раскид уговора, после чега проговорићемо опширније о овоме питању.

Бирачке карте. На основу члана 36. закона о привременом изборном реду, општински је Суд почео издавати бирачке карте по израђеним азбучним списковима грађана који имају право бирања нар. посланика.

У идућем броју општинскога листа изаћи ће проглас општинскога Суда, којим позива грађане да спискове прегледају и своје бирачке карте узимљу на време.

ИЗ СРПСКОГ СВЕТА

—

Заоставштина. „Наше Доба“ дознаје, да је пок. Јаша Игњатовић оставио по себи збирку знамените бележака и хартија из времена пре и после 1848 године. Ове белешке и хартије покојник је намењо српској краљевској академији у Београду.

ИЗ БАЛКАНИЈЕ

—

Војна школа у Софији. Она даје официре за пешадију, коњицу, артиљерију и инжињерију. Курс траје 3. године.

Године 1888. било је свега у школи 300 подофицира — питомаца. Програм школски обухвата следеће предмете:

1. Аналитична Геометрија; 2. Балистика; 3. Физика; 4 Хемија; 5 Топографија; 6 Фортификација пољска и стална; 9. Оиседна војна; 10. Наука о оружју и гађање; 11 Артиљерија; 12. Војна историја; 13. Адамнистрација; 14 Санитетска служба и Хигијена; 15. Хипозогија; 16 Руски језик, 17. Француски језик; 18. Јахање и борење (Ратник за м. Јуни).

ПИСМО
ПОЉСКОГ КРАЉА СОБЈЕСКОГ

које је 12. Септембра 1683 год. послао својој жени, после одржане победе над Турцима код Беча.

(свршетак)

Две ноћи и један дан сваки је вукао шта је хтео, а дошли су и из вароши људи. Ја сам уверен да се ни за недељу дана не може све расчистити.

Турци су напустили многе Аустријанце а особито женске, но многе су и поубијали.

Многе Госпоље леже поубијане по пољу, а многе су и рањене, које би се још могле спасти.

Јуче видох једно дете од три год., коме је непријатељ гадно уста и главу исекао.

Везир је био отео из царске палате дивног Ноја; па да не би пао у наше руке наредио је те га убили.

Неописане су удобности биле у његовим шаторима. Ту су топла купатила, баште, шадрвани, питоми зечеви и мачке, а био је и један папагај, кога не могосмо уватити што је био у слободи на одлете.

Дапас сам прегледао варош, која би једва само још пет дана могла издржати опсаду. Око човечије још није видело толику штету, коју лагуми Вечијама нанеше. Шанчеви су тако разрушени, да се у њима не би могло даље опстати.

Краљева је палата грдно оштећена. Цела наша војска, која се је врло храбро борила, благодари Богу и нама за ову победу.

Пошто је непријатељ побеђен, он поче уступати, а ја се морадох са Везиром борити.

Цела коњаперија и друга војска Турска била је послата на моје десно крило, пошто центрум и лево крило није имало шта радити. С тога се пошљу мени све немачке спомоћне војске у помоћ.

Мени су долазили кнежеви и курфиршт Баварски Валдек; грлили се са мном и љубили ме

Генерали љубили су ми руке и ноге; официре и сви пукови пешадије и коњаперије узвикивали су: живео наш јуначки краљу. Тако су ми се покоравали, као и наши војници.

Херцога од Лотрингије и Курфиршта Саксонског нисам могао видети; јер су они спољно лево крило предводили, којима сам послао у помоћ неколико хусарских ескадрона.

Штархенберг, овдашњи главни командујући, и сви, остали грлише се са мном и поздравише ме као свога избавиоца.

После овога одем у две цркве, где ми је народ љубио ноге, руке и хаљине. Неки се само ватаху рукама за моју хаљину и узвикиваше: Ми ћемо само ове јуначке руке да љубимо.

Пошто сам ручао код главно командујућег, испрати ме народ до на капију.

Кнежеви су сви заједно а краљ јави да се за једну миљу далеко одавде находи.

Ово писмо закључујем у зору, не да ми се да га до краја испишем и да се даље радујем са мојим срдашцем.

Многи су од наших у овој борби изгинули, од странаца кнез од Које погинуо је. Брат је рањен, а погибоше и неколико првака.

Подре Авијано прича, како је видео да бео голуб лети у округ више наше војске.

И данас говимо непријатеља и крећемо се за њим у Мађарску.

Клезови неће никако да ме оставе.

Велики је благослов Божији излијен на нас, нека му је вечита хвала.

Пошто везир виде да нас не може потиснути, сазове своје синове и плакао је пред њима као мало дете, и рекао Кану: избави ме, ако можеш.

На то му овај одговори: Ми познајемо овога Краља, одбити га не можемо, но се морамо старати да се и ми сами избавимо.

Овде је таква врућина да ми од самог пића живимо. Баш сад нађосмо велику количину кола с барутом и оловом, и ја не знам са чим ће они даље пуцати.

У овом трепутку дознадосмо да је непријатељ оставио и неке мале топове.

Сад ћемо се бацити на коње и крећемо се у Мађарску да гонимо непријатеља.

Тако се догоди као што сам прорекао да ће мо се у Струји видети.

Нека Г. Визицки довриши вуруне и старо здање оправи.

Ово је писмо најбоља новост. Из њега треба саставити и објавити целом свету овај знаменити догађај.

Кнежеви: Курфиршит Баварски и Саксонски дадоше ми реч: да ће ићи са мном на крај света.

Морамо две миље далеко маршировати, због несносног задаја од поубијаних коња и камила.

Неколико речи писао сам краљу француском, да му као краљу tres chretien дам извешће de la bataille gagnée.

Краљ је једну и по миљу удаљен и предузеће пут к Дунаву. Он жели што пре да дође у варош те да буде на благодарењу; но ја ово избегавам, пошто држим за срећу, да се овакових церемонија ослободим, сем којих нама овде ништа друго у део неће ни пасти.

Јов. Собијески (ср.)

ИЗ БЕЛА СВЕТА.

—

— **Лутриски згодитак.** Већ се по целом свету зна, како је некоме упалила срећа, да на темишварској лутрији добије 480.000 форината. Тог „неког“ зову Мелхиор Фаркаш, и његовом особом још се непрестано занимају и у штампи и у публици. И ако су пештанске новине јавиле, да у Будимпешти није познат никакав Мелхиор Фаркаш, ипак данас знају већ све појединости о његову животу, у коме има и нешто мрачних страна. Мелхиор Фаркаш ступио је 1862 као бесплатни практикант у службу код варошке власти у Араду, где га старешина доцније тако заволи да га узме к себи и остави му неки запис. Временом постане замењеник старешине, али доцније почини неке неуредности, због којих је морао прећи у Вршац. Ту је без икаквих средстава живео као писар код некаква адвоката. 1888 пресели се у Будимпешту, пошто му је жена умрла, оставив троје деце. У Будимпешти имао је сјајан стан, држао је гувернанте, увек је путовао и т.д. Откуда је црпао та средства, није познато. 17 јуна о. г., пет дана пре вучења у Темишвару, отпутовао у Беч и добије згодитак од 480.000 фор. Пре неколико дана стигао је у Пешту и преко уредништва „Немзета“ поклонио 5000 фор. мађарском културном друштву, о коме смо ми једном говорили, и 1000 форината новинарском пенсионом фонду. Мађарска управа лутрије телеграфским путем тражила је од управитеља темишварске лутрије, да одмах пошље записник о последњем вучењу. — Доцније вести казују, да се у Темишвару приликом вучења десила нека неправилност. Бројеве је требало да вуче неки Јулије Никифор. Кад је дошао пред врата дворане, где се врши вучење, врата су била закључана. Чим је закуцао, изађе из дворане неки господин, који га одведе у своју писарницу, исплати му две форинте, као награду за вучење, и рече му да може ићи кући јер ће вучење извршити неки други младић. У исти мах наредио му је да изађе на друге степенице, а не на оне којима је ушао. „Temesvarer Zeitung“ доносе опис последњега вучења. Према томе опису, оно је извршено са свим законито. Сваки извучени број записан је у књигу. Али је већ доказано да је непознати човек отпратио дечка, који је, као без оца и мајке, имао вући бројеве. Управа није тога дечка познавала, па је вучење извршио један дечко који се представио као да га је власт послала. — „П. Лојд“ телеграфишу из Темишвара, да су та три дечка, који

ПОДЛИСТАК

БЕОГРАДСКЕ ТАЈНЕ

ИСТОРИЈСКИ РОМАН ИЗ ДОБА БОРБЕ И РАТОВАЊА ЗА СРПСКО ОСЛОБОЂЕЊЕ

(*у* 10 *књига с прологом*)

(*Писац задржава сва права*) (34.)

Било је ćо мени месеца. Мало по мало мрак се спусти на земљу. Млад месец појави се на обзору, колико тек да обрадује свет својим узаним српићем, па га наскоро нестаде иза фрушкогорских врхова. Баш у тај мах хитри шајкаши довршавали су своју вечеру, те су лаке буклије већ почеле обигравати по дружини.

Млађи су пробирали вечеру и склањали преостале добре комаде хлеба и меса, Ко зна кад ће их и где ће их затећи други оброк — није згорега да се што нађе у торби.

Остали су надизали буклију. Неки су чачкали луле и крижали дуван да по једну загаламе. Неки се изваљили полеђушке, па замишљено гледају у тавно небо, тек овде онде пре шарано звездама. По негде се чује лепа српска здравица. Кроз гомилице живахних шајкаша шетао је овде онде по какав опањен, брканлија официр граничарски, застајући по где где, да прими повређену буклију.

*

Кад се ноћ добро ухватила, на дунавској обали, међу вењацима и колебама, чуше се звуци пиштаљке; с разних страна даде се један исти знак.

„У шајку сви, у шајку сви!“

За тили часак лаки шајкаши напунише шајке; цигло после по часа све је било у реду. сваки шајкаш био је на свом месту; све је било исправно.

Веслари су већ седели мирно на својим местима. сваки притегао своје весло па само чека знак да махне и загреби. Ноћ је била доста мрачна, али извежбано око шајкашко и у мраку је разпознавало све што му је ваљало видити.

Свака шајка имала је по два фењера, на свом крају по један; али од свију тих фењера било је упаљено само њих 5—6.

Ти су фењери били удешени као оно познати хајдучки фењери, а могли су се окретати на све стране, тако да си увек морао заклонити светлост с оне стране с које нећеш да се види. Сад су свих ових 5—6 упаљених фењера били окренути уз Дунав, тако да се с Београдске стране никаква светлост није могла опазити.

Од времена на време, акроз мрак се чула тиха команда шајкашких официра:

„Извиднице напред!“

„Ватрењаче на бокове!“

Не потраја дуго, па се онда зачу општа команда „напред!“

Танке звиждаљке одјекнуше. С велике шајке, што се наместила у средини али ближе стражњем крају, дадоше знак за полазак и лаке шајке као тице галебави, раширише своја крила и полетише низ тихо Дунаво глатко и нечујно

(наставиће се)

су имали извршти вучење, на чудан начин изостади а извршио га неки дечко, кога су изабрали из публике. Мали Никифор прича, да је онај господин, који га је у своју канцеларију водио, био нешто мало хром. Истрага је поведена. — Истом листу даље телеграфишу: Онај дечко, који је на место Никифора вукао бројеве, дошао је, као што се тврди, с неком госпођом у црно одевеном, у зграду где ће се извршити вучење. Потврђено је да је у „Хотелу Царевића“ становао од 18 до 23 јуна „Мелхиор Фаркаш, адвокат из Лугоша,“ кога су видели с неком у црно одевеном госпођом на степеницама оне зграде, где се врши вучење. Ова госпођа отпутовала је из Темишвара претпрошле суботе заједно с оним дечком.

ПИСМА УРЕДНИШТВУ

Уредништво је добило следеће писмо с молбом, да га оштампа.

Г. Уреднче, Управа Народног Позоришта дозволила је неким својим члановима, да могу давати преставе у хотел „Империјалу“ и одобрила им, да из позоришне гардеробе могу узимати што им и колико им треба.

Управа је оваково своје решење донела не на намет, већ, по свој прилици, по некој потреби. А та потреба мислим да се састоји у овоме: У нас не постоји глумачка школа, где би се младеж могла васпитати и спремати за позорницу, већ се младићи узимају те се, по нужди, употребљују за позорницу, и ако неприпремљени. Они само за то време се и плаћају.

А кад настану позоришни одмори, онда ти младићи остану и без посла и без среставa за живот, и онда би морали да се одаду пословима, који им ни мало не би служили угледу, већ би их још могли скренути с пута, којим су пошли спремајући се за позорницу.

Дакле, кад је управа оваким својим члановима дозволила да могу давати преставе и ставила им на расположење гардеробу, она је свакојако имала на уму двоје: прво, да ти младићи не прекидају своје спремање и друго, да се људима да прилике да могу као поштени и солидни људи да опстану.

Али, чинећи ово добро, управа им је ставила и једну незгоду тиме, што је одредила да се каси управе народног позоришта даје сваки дан по 6 динара од прихода, који они добију на престави.

Кад се узме на ум, да тим људима треба помоћи, да им у њиховом послу треба олакшати; кад се даље узме на ум да они наплаћују улазницу само по 50 п. дин. и да није велики број посетитеља; кад се узме на ум, да од тога малог прихода треба и да подмире трошкове и да се сви чланови исхране, онда им није требало узимати ни тих 6 динара дневно, јер се каса народног позоришта тиме неће много хаснити, а овим младим људима би била прилична закрпа, кад би им тих 6 динара дневно остајало.

Па не само то, но члан кварта варошког није задовољан ни тиме што се плаћа 6 динара, већ би хтео да плаћају више. Он чак тражи да се за музику наплаћује 2 динара, јер вели музика је обашка, а позориште обашка. Врло чудно схватање. Позориште се не може ни замислити без музике. Кад се ови млади људи одупрли овоме, благајник управе вар. Београда подвикнуо би је да ће бити чудо од њих, ако му не плаћају и та 2 динара.

Ја вас молим господине уреднче да изнесете ово неколико редака у вашем листу, те да се овим људима помогне, за што вам унапред благодарим.

Један грађанин

ДНЕВНИК

КАЛЕНДАР

Понедељак

Православни: 3. Јаков Анатол. патр.
Католички: 15. Растан. апост.
Сунце излази 3 јула у 4 с. 2 м.
Сунце залази у 7. с. 40. м.
Мене месеца: Пун месец 2.

Дан је с почетка 15½ сати, а ноћ 8½ с пошто нарасте још за — м., иде после на мањак и окраћа на — — с. и 55 м., а ноћ за — сата.

КУРС

Дукат	5.66
Наполеон	9.46
Српски дутријски 3% лозови	34·40

ИЗ ОПСЕРВАТОРИЈЕ

Београд 2. јула 1889. год.
7 с. пре п. — 2с. п. п.

Притисак ваздушни (на 0°)	747,30 м. м.	746,14 мм.
Температура ваздуха (C°)	26°,9	33°,1
Влажност ваздуха (релативна)	76	50
Ветар (правац и јачина)	тишина	тишина

Максимална температура 35°,0
Минимална температура 21,°7
Време: лепо;
Киша . јуна, свега 25,9 мм

СТАЊЕ ВОДЕ

За последња 24 сата од 1—2 о. мес. опада је вода са 5 сантим.

колика је вода		пролаз испод Ћуприје
1. јула	2·78	11·22
2. јула	2·73	11·27

Ред примања по министарству

Министар унутр. дела: сваки дан пре подне од 12—1 часа пре подне.
Мин. иностр дела: четврком од 11—1 ч. пре подне.
Министар војни сваког дана од 11—12 ч. сем недеље и празника.
Мин. правде: сваког дана од 9 и по часа до подне.
Мин. грађевине; сваки дан од 11—12 ч. пре подне.
Мин. просв. и црк. дела петком од 11 до 12 часа пре подне.
Мин. привреде, понедеоником, уторником четвртком и петком од 11-е преп2е до 1 по подне
Министар финанције уторником и петком од 10 — 12 пре подне.

Ред цензура по новчаним заводима:

Привилегована народна банка, понедељака среда и петак.
Београ. кредитни завод уторак и петак.
Задруга за међусобно помагање и штедњу понедељак и четвртак
Српска кредитна банка понедељак, среда петак и субота.

НАРОДНА БИБЛИОТЕКА отворена је сваки дан од 8 до 12 сати пре подне.

ФИЈАКЕРСКЕ ТАКСЕ

По вароши дању: за четврт сата 1 динар, за пола сата 1 и по динар, за три четврти сата 2, за цео сат 2 и по динара.
Ноћу двогуба цена.
До станица железничке и паробродске, и обратно, за четврт сата 1 динар. За сваки четврт сата више по пола динара.

У Топчидер и натраг 6 динара задржавајући се 2 сата од поласка до повратка. За сваки четврт сата више по пола динара.
За свадбе 10 дин. за 4 сата
Ноћу до железнич. и паробродске станице и обратно за сваки сат по 3 динара.
Ноћу у Топчидер и винограде 4 динара на сат. —
Ноћ се рачуна од 1. Маја до 1. Октобра од 8 сати у вече до 4 сата у јутру, а од 1 Октобра до 1. Маја од 7 сати у вече до 6 сати у јутру.
Цена је за возидбу иста, макар се и више њих возило.
За већи и мањи пртљаг по пола динара од комада.

ТАКСА ЗА ЖЕЛЕЗНИЧКЕ НОСАЧЕ

Од излаза до отправништва пртљага за пртљаг или за ручне ствари до чекаонице и железничких кола, или само из чекаонице до желез. кола 5 пара дин. од комада.
Од излаза до отправништва за пртљаге преко 25 кила по 30 п. д. од комада.
Путнички пртљаг од излаза или ручни пртљага до истог, 15 п. д. по комаду.
Од места издавања до места вожње за путнички пртљаг преко 25 кила 35 п. дин. од комада.

ТАКСА ЗА ВОДОНОШЕ

Савамалски кварт до чесме спрам министар. грађевина 25 п. дин.
Савамала и савски одсек на вису, варошки и теразиски кварт, запад. врачар, варош капија по 40 пара дин.
Остале улице по 50 п. дин.

ИЗ ХАЈДУЧКА ЖИВОТА

ОДЛОМЦИ

из бележника једног вечитог робијаша

* * * (9)

1. Маја, 1879.

2.

Прва крв.

Попадија је још седела у ходнику с оном девојчицом, и ја сам их с поља из мрака лепо видео према свећи.

Нахраним псе, али сам их прво умамио у једну качару у пљиварy, па сам им ту бацио да једу. Рачунао сам ако и узарлучу, неће се чути.

Сад је ваљало да се обезбедим од људи. Истина, ахар где су они спавали био је прилично далеко од куће, али добро кад се викне, опет се могло чути, а Стојадин је био лак на сну.

Прђем полако ахару и чујем их где се унутра још разговарају. Ослушнем тај разговор, и шта чујем, договарају се, како би било да спавају на пољу. Жив пострнух да то не учине. Но они најпосле доконаше, да сутра направе на пољу повисок кревет, јер су се бојали змија, којих је било у једном каменьаку близу куће.

Оставим их ту, па се вратим да видим шта је учинила попадија. Врата бејаху затворена. Свеће у ходнику нестало. Значи, попадија се повукла у своју собу. Али шта је било с оним девојчетом? Оно је по некад спавало у попадиној соби, а по некад у другој собици, десно од попадине. За успешан нападај добро је било да се и то зна. Прескочим у малу баштицу што је била око куће, па полако, побауљке, дођем под попадин прозор и прислоним ухо на зид. Подуже сам слушао, али баш ништа не чух. Само што једанпут запрпута кревет, значи попадија је већ легла.

Извучем се полако из баштице па се упутим опет ахару да обиђем оне тамо.

Већ је било прилично зашло у ноћ, и ја сам сваки час ослушкивао над ће се јавити дружина, коју чекам. Једнога сам био доводио те му показивао, од куда ће доћи и упутио их да уђу на малу капијицу у пљиварy.

Ишчекујући њих, једва сам чекао да ови у ахару једном после.

Прикучим се вратима — мир, ништа се не чује. Ослушнем још — ништа.

Сад чисто задржим и само дисање, на полако, на прстима, прђем вратима, ухватим за резу и полако прилопим врата и намакнем резу, а још преко дана врата сам био добро подмазао да не шкрипе

Баш у који мах ја натурих резу, унутра неко од оних што спавају нешто промрмља. Претрнух, но срећом онај је то нешто у сну викнуо, јер после ниште ништа не чух.

Кад сам тако све уредио, чисто ми мало лакну. Изгледало ми је, као да је пола посла већ свршено. Сад изађем и седнем на један камен под орахом.

Ноћ је била једна од оних ноћи, кад нема месеца, али је небо било доста ведро, а звезде су просипале на земљу ону сумњиву светлост, што није ни светлост ни мрак, на којој видиш и не видиш, распознајеш поједине предмете, али ни један не видиш онакав какав је, но сваки друкчије.

Орах, под који седох, био је велики, а његове дуге гране повиле се скоро до земље. С тога је под орахом било готово са свим мрачно, и ја сам ту могао комотно седети неопажен; баш да ме ко и гледа, не би ме могао видети. Седећи тако у мраку ја сам доста јасно видео предмете, што су били ван овога залатка под орахом.

У даљини, на обзорју, видело се неколико звезда. Ја се загледах у њих кроз гране, гледао сам донекле, како те звездице трепере, како су час веће, час мање, док ми се на једаред не учини, да те звезде поцрвеније као крв. Зажмурим, јер ме ово непријатно дирну. Али кад прогледах, и бацих поглед на звезде, оне су ми опет изгледале крваве. Окренем поглед од њих, па почнем гледати предмете на земљи. Видео сам црне редове дрвета и нову тарабу, која се белашала кроз сумрак.

На један пут нешто шушну с десне стране. Прђем се. Велики шарен мачак дојури од некуд, и баш кад би према мени, он застаде. Диже врат и нешто је гледао, па онда полако прђе огради од баштице, што је око куће, скочи на њу, с ње се дохвати једне летве, намештене за лозу чардаклију, па по тој летви ишета на кућни кров. Гледао сам га како полако корача самом ивицом стреје. Гледећи га тако, занесем се у неке мисли.

(НАСТАВИЋЕ СЕ).

БЕОГРАДСКИМ ЧИТАТЕЉИМА „МАЛИХ НОВИНА“

Од 1. Јула укидамо претплату за Београд.

Наш лист добијаће се од сада само куповањем на број.

Да би лист био што доступнији штов. чит. публици и да би га наши дојакошњи штов. претплатници могли и у будуће уредно набављати постарали смо се у два правца:

1. Предаћемо нашим продавцима сва имена свију наших досадашњих београд. претплатника, па ће продавац понудити свакога претплатника, и ко жели куповати број и даље, продавац ће му увек донети број на ноге.

2. У свима главнијим улицама, а и иначе свуда, где год је било згодно, удесили смо продавнице, где ће штов. читатељи увек моћи да купе број.

Продавнице „Малих Новина“ биће обележене великим таблама, а доцније штампаћемо њина имена.

Тако ће наш лист бити стављен штов. публици на потпуно расположење њено; она ће од сад добијати наше новине и брзо и раније но што је до сад добијала, а ми смо се састарали да лист излази рано, тако да га у 8 часова изјутра већ има у свима продавницама.

Уздамо се да ће наш лист и у будуће очувати код штов. читатеља својих оно поверење и онај лепи глас, који је до сада уживао на све стране.

Уредништво „Малих Новина“

ЧИТАТЕЉИМА ИЗ УНУТРАШЊОСТИ

Наше штоване читатеље из унутрашњости молимо да се од 1. Јула претплаћују код својих пошта, јер уредништво непосредно неће примати претплату ни од кога из унутрашњости.

Све поште наше дужне су примити претплату, а ако би која пошта правила сметње претплатницима, молимо да нам се то одмах јави, да сметње отклонимо. УРЕДНИШТВО.

Књижевни Оглас

Изашао је 2 број

„СРПСКЕ РЕЧИ“

НЕДЕЉНОГ ЛИСТА

за политику, књижевност и друштвени живот.

Из Београда ко би хтео примати лист, нек се јави

Власник и уредник „Српске Речи“,

М. Ђорђевић — Призренац.

Београд. — Дворска ул. бр. 7.

МАЛИ ГЛАСНИК

АПОТЕКА код „ЦАРА ДУШАНА“ у Београду преко пута позоришта потребује помоћника. — За ближа извешћа обратити се апотеци. 27,2 10

Огласи

ШАБАЧКОЈ штедионици потребан је благајник. Плата је одређена до 2880 динара годишње Рок је поднашачу понуда до 15. јула тек год. Кауција се полаже од дин 10.000.

Ко се осећа способан и хоће да се прими ове дужности, нек се јави управи штедионице.

У Шапцу 28. јуна 1889.

458,2,3 УПРАВА.

КО ХОЋЕ ЈЕФТИНО И ДОБРО

да купи испод коштања *Женско, Мушко* и *Дечије* Рубље *(веша:) Хаљинице, Чараше, Платна, Чаршава, Салвета, Пешкира, Фиранге* од јуте и од чипака, *Фланерска Кебета, Трико рекле, Шешира, Марама* цепни и са монограмом, *Кецеље* од мола *јастука, краватна. Крагна, Манжетна* од *платна* и *каучука*, Прави француски *Мидера*, женски *Шлафрока*, и т. д. и т. д. Само код нас је то сад могуће, јер још два месеца трајаће наша *Расиродаја* и да се за то време оконча, продајемо од данас нашим поштованим муштеријама *по чудно* јефтиној цени о коме се може сваки уверити. —

С поштовањем

Алберт Кона Синева

376 *Улица Кнеза Михајлова Бр.* 7,

13—20 13,15,17,19,21,24,26,28,1,3,5,8,20,12,15,17,19,22,24.

ГЛАВНО СТОВАРИШТЕ

БЕОЧИНСКОГ ЦЕМЕНТА ЗА СРБИЈУ

Предузимачима и осталим потрошачима препоручујемо **БЕОЧИНСКИ ЦЕМЕНТ**. и то: прима и секунда портланд, роман-цемент и две сорте хидраула, лакши и тежи, јер је пробама доказано *да је најбољи од свију*, који се овди продају. Он је и по тежини најлакши, а подноси много више дометање песка, зато је за сваког најпробитачније, само са овим цементом радити

Нарочито чинимо пажљивим на наш портланд-секунда, који се најчешће употребљује и који је раван каквоћи са портландом прима других фабрика, а знатно је јевтинији. Наш прима-портланд ненадмашим је, и служи поглавито за фине глазуре.

За потрошаче у опште, а нарочито за већу потрошњу **знатно су спуштене цене.**

Примамо на израду свако цементирање и бетонисање ходника и предсобља, израду тераца и мозајка за ходнике, предсобља и за цркве, како овди у Београду, тако и на страни, све по најјевтинијим ценама. Све радове вршимо са стручним раденицима и са гаранцијом.

371,14—50 ГЛАВНИ ЗАСТУПНИК,

Пера А. Јовановић,

са канцеларијом: на Сави на дрвари и у кнез Михаиловој улици бр. 29. у Панђедовој кући

НОВИ

ХОЛАНДСКИ ЛОЗОВИ БЕЛОГА КРСТА

имају годишње **ТРИ ВУЧЕЊА ЗГОДИТАКА** са великим главним згодитцима, међу којима

У ГОТОВУ дин. 400.000, дин. 200.000, дин. 100.000 У ГОТОВУ

Сви згодитци исплаћују се без икаквог одбитка

Идуће вучење

ЧЕТВРТАК 20 ЈУЛА 1889. ГОД.

ГЛАВНИ ЗГОДИТАК

ДИН. 400000

НАЈМАЊИ ЗГОД. Д. 29. — и ПОВИШАВА СЕ ДО Д. 59

с тога по данашњој куповној цени не може бити никаква губитка.

ОВИ ИЗВРСНИ СИГУРНИ И КОРИСНИ ОРИЂ. ЛОЗОВИ могу се добити код свију сарафа и у банкарској радњи

АНДРЕЈЕВИЋ и КОМП.

У БЕОГРАДУ

403,8,15 по цени од дин. 29½

прегледи опширни довијају се бесплатно

Власник и одговорни уредник Пера Тодоровић.

Прва удеоничка штампарија обилићев венац бр. 1.

БРОЈ 194 УТОРАК 4. ЈУЛА 1889. ГОДИНА II

ИЗЛАЗИ СВАКИ ДАН

БРОЈ 10 П. Д.

ЦЕНА ЗА СТРАНЕ ЗЕМЉЕ:

На годину . . . . . 30 динара
На по године . . . . . 15 динара
На 3 месеца . . . . 9 динара

LE PETIT JOURNAL

МАЛЕ НОВИНЕ

дневни лист за свакога

ПРЕТПЛАТА ИЗ УНУТРАШЊОСТИ ПОЛАЖЕ СЕ САМО КОД ПОШТА

ЗА БЕОГРАД НЕМА ПРЕТПЛАТЕ — ЛИСТ СЕ ПРОДАЈЕ НА БРОЈ

Писма и рукописи шаљу се Власнику „Малих Новина“ Топлички венац бр. 17., на горњем спрату.

Претплата се прима код свију пошта у Србији.

ЦЕНЕ ОГЛАСИМА

На првој страни од петит. реда 20 пр. д., а на четвртој од петит реда 10 пр. дин.

ПРИПОЛАНО стаје 50 п. дин. од петитног реда.

KLEINE ZEITUNG

Огласи јевтино, по потреби и са сликама. За свако оглашење плаћа се држ се [illegible] ВЕЋИ ОГЛАСИ ПО ПОГОДБИ

Моме добром и непрежаљеном супругу

ДИМИТРИЈУ М. ЛАЗИЋУ

даваћу четрдесетодневни помен 9. Јула ове год. у 8 сати пре подне у цркви ћупријској.

Молим ероднике и пријатеље, да овом тужном акту присуствовати изволе.

Ћуприја, 30. Јуна 1889. год.

Ожалошћена супруга
Милева са родбином.

460,2,3

ДА СЕ УМИРИМО.

У ономадашњем броју нашем донели смо службени извештај о хајдуцима.

Ту нам г. министар полиције казује, колико има хајдука у ком округу, набраја их поименце; утврђује да су хајдуци махом одбегли робијаши; али подсећа да се ти хајдуци нису приновили за радикалне владе, но их је она наследила од својих претходница, упознаје нас с владиним расположењем спрам хајдука, да их и она мрзи и предузима најозбиљније мере да их истреби, и најпосле г. министар нас уверава да цела та ствар о хајдуцима није ни тако важна, ни тако опасна, као што се нама учинило.

Г. министар јамачно нам је испричао све ово у намери, да нас умири и да мало окуражи овај свет, преплашен *„многим неистинитим и преувеличаним гласовима“* које је доносила *„наша штампа“* па *„нешто из ревности да се злу што пре дескочи, нешто са недовољне обавештености, а нешто и из партиске користи дала целој ствари много озбиљнији карактер, но што га она у истини има.“* Па пошто ти *„преувеличани гласови узнемирују земљу и уде државним интересима“*, то се г. министар тога ради јамачн и решио, да, како рекосмо, умири земљу.

Пошто је ствар озбиљна а намера г. министра врло похвална, проговорићемо и ми коју о овој ствари.

Пре свега г. министар ће нам дозволити да се не сложимо с његовим мишљењем као да је *наша штампа* узбунила и поплашила свет, па било то из „суишне ревности“, или с „недовољ[illegible] „из партиске користи“.

Напроткв, по народу се кукало од хајдука много пре, но што је у штампи било и помена о том. Многа су убиства извршена, многе краће почињене, многа страховита насиља почињена у појединим забаченијим крајевима, а наша штампа није их ни споменула. Тек кад су жалбе народа прешле тако рећи у праву кукњаву, тек кад су са свију страна почели стизати гласови о размноженом хајдуковању од ког су читави предели постали несигурни тек тада је и наша штампа узела о томе говорити. У последње време о хајдучији се прилично доста писало, али ми опет за то можемо рећи, да и сада нити је забележено, нити се у штампи бележи и десети случај оних разбојништава и недела, која се у истини по народу врше. Дакле, ако је јавно мњење узнемирено, ако је народ преплашен, за цело га није преплашила штампа већ злочини, који се у народу врше. Не речи, не празни гласови, ни писање по новинама, већ дела, стварност, крв, господине министре, задимљена згоришта домова [illegible] исклане читаве породице — то све нас. а нарочито људе, у чијим се крајевима и на чијим се очима све то врши.

Желите ли да се свет умири, приниште да ових зала што пре нестане, а ваши чланци по службеним новинама, верујте, неће никог умирити.

Оволико за сад, а идући пу[illegible]

ПОДЛИСТАК

СИЛАЗАК С ПРЕСТОЛА

РОМАН ИЗ ЖИВОТА

У 90 ГЛАВА — С ПОГОВОРОМ

(писац задржава сва права)

(33)

(НАСТАВАК)

— Ништа, господине рођаче, ништа, драги господине ђенерале, моја славо и узданице престола! ха, ха, ха!

Књез је ове речи изговарао таким тоном и завршио их таким подругљивим, гласним смехом, да се ђенерал чисто скаменио.

„Шта је ово? Шта је овим човеку? — сену ђенералу кроз главу. Он помисли на издају. То му је била прва мисао. Али он осети на један пут да се његове мисли бркају. Он је на један пут мислио о свему; сећао се свега и баш услед тога није управо знао ни шта мисли, ни чега се сећа. Овака појава, овако држање и овакав говор књежев пренеразио га је. Он је већ толико година крај књеза. Виђао га је у свакојаким положајима и расположењима, али овака, као ов[illegible] сад, није га видео никад.

Док је ђенерал стајао сред собе запрепашћен, књез је, грдно узбуђен, брзо ходао тамо амо по соби.

— Господару! шта је вама. Ви ми данас изгледате тако чудни — превали најпосле ђенерал преко језика, и пође полако књезу.

Ђенерал није радо титулисао књеза називом „Господару“ некако је увек избегавао прилике где се та реч мора употре ити. Сад му излете, ни сам не зна како. Инпоновало му је онако држање књежево, па се реч и нехотице отргла.

На те речи ђенералове, књез стаде и, испрсив се управо пред њим, а руке затури на леђа:

— Дакле тако, господине ђенерале, вама је био на сметњи последњи огранак владалачке лозе Косановића, ваша сујета није могла трпети на престолу Балканије њена законита владара, младога књеза, човека који је тек настао да живи и који би вољан био да чини све, што му ви старији и мудрији саветујете, човека који тако кратко влада, да још ничим није могао заслужити ничију оправдану мржњу, најпосле човека, кога сте ви васпитали, па какав је да је ваш је производ, Али ваше преступно властољубље било је тако ненасито да се нисте зауставили ни пред чим. Погазили сте вашу дужност, издали сте вашу војничку заставу....

— Господару! — прекиде га ђенерал. Књез лупи ногом и повиси глас тако, да се чак у трећој соби могло чути.

— Ћутите, господин ђенерале, кад ваш владалац говори. Кад сте имали злочиначку дрскост да смишљате убиства и тровања, имајте бар толико мушке храбрости да саслушате издају своју:

Ђенерал је стајао као громом поражен, а књез продужи.

Јесте, господине ђенерале, ви сте издајник, кривоклетник, невера! Ви сте погазили свету заклетву, дату на *часни крст и јеванђеље*, ви сте осрамотили војничку част и ђенералску униформу вашу, ви, први ђенерале балкански; ви сте оскврнили рођачке везе; ви сте дигли убилачки нож на рођену отаџбину своју, ви сте злочиначки дигли крвави руку на престо, који је био поверен вашој брizи и вашем чувању...

— Господару, ви ме неправедно вређате у мојој рођеној кући — промуца ђенерал, који

говорићемо о оној тачки, где г. министар прича како је све ове садашње хајдуке данашња влада већ затекла у гори при свом доласку на земаљску управу.

ВЕСНИК

БЕОГРАДСКЕ ВЕСТИ

—

Отпутовао. Руски посланик г. Персијани, отпутовао је ноћас железницом преко Беча у Петроград на двомесечно одсуство.

*

Посете. Његово Величанство Краљ примило је јуче у опроштајној аудијенцији руског посланика г. Персијанија. А пре подне г. Персијани је посетио г.г. намеснике, министре и посланике страних сила и с њима се у очи свога поласка опростио.

*

Руски калуђери. Лондонски „Тајмс“ јавља да је митрополит Михаило позвао да у Србију дођу руски калуђери, јер се последњих година код нас тако умалио домаћи контингенат калуђера, да су се два манастира морала затворити. Да би ову оскудицу попунио, он ће да доведе све саме руске калуђере у српске манастире, те да се тако подигне и душевни напредак свештенства по манастирима.

*

Путује. Краљевски намесник г. Јован Ристић, који је у последње време прилично оболео, путује данас у врањску бању на лечење.

*

Нови листови. У Зајечару је почео излазити под уредништвом г. Р. Ницића нов лист „Тимочанин“, коме је власник радикална странка. А у Нишу је почео излазити лист „Стара [illegible] у Нишу. Уредник овоме листу је „Влад. Миленковић адв.

*

Прилог. Управа „Београдске трговачке омладине“ сем 3000 динара, што је сама приложила за подизање споменика косовским јунацима, покупила је још 600 динара. Она ће и даље купити прилоге, па ће онда целу суму предати одбору за подизање споменика.

Писмо Уредништво је од „Једног грађанина“ чије смо писмо саопштили у јучерашњем броју, добило друго писмо, у коме се вели: „Омашком пера изашло је у мом јучерашњем писму, да се такса од 6 динара, што се наплаћује од позоришног друштва које даје представе у „хотел Империјалу“, наплаћује за позоришну касу а треба за касу управе вароши Београда. Молим да ову исправку учините у првом броју вашега листа.“

*

ДОМАЋЕ ВЕСТИ

Опасна болест. Из Барајева, у срезу посавском округу београдском, јављају нам, да је тамо био један случај разболевања од опасне болести пегави тифус (Typhus exanthematicus). Разболела се жена сеоског дућанџије. Лакар јој је одмах притекао у помоћ. Узрок ове болести није се могао наћи. Лекар је наредио, да се очисти сеоска чесма, да не би можда вода била узрок овој опасној болести. Од болеснице су уклоњени сви други, сем једне жене, која је негује, јер је болест прилепчива.

*

У селу Кораћици, под Космајем, појавиле се велике красте и велики кашаљ.

*

ИЗ СРПСКОГ СВЕТА

— **Велики Кнез Петар Николајевић**, вереник црногорске краљевићке Милице, отишао је на Цетиње у походе својој вереници. На станици на Ријеци дочекали су га руски консул Петковић и неколико црногорских официра. Кнез је с Ријеке отишао на црногорској јахти „Сибил“.

*

ПИСМА УРЕДНИШТВУ

Господине Уреднице, будите тако добри те у вашем листу дајте места овом мом писму, које носи наслов:

ЦАРИНСКЕ ТЕШКОЋЕ

Поводом онога учута г. А. Миловановића царинара београдског, у 103. броју „Срп. Новина“, који је још украшен са десетак нових тачака, виде се последице у 142. бр. „Срп. Нов.“ од 28. Јуна ове год., где се чини опет нова „измена у поступку царинаре београдске за исплату царине по вредности“, а та измена чини се с тога, што се на практици показало доста заметно, а по увознике и штетно, да се поред оригиналног рачуна прилажу и оригинални товарни листови и т. д. Тако се вели у другом ступцу те измене.

Даље се пак наводи, да ће се примати и оверени преписе место оригиналног товарног листа“, но поред тога што преписе мора бити верно изведен и, што за његову верност јемчи адресат, на њему се још мора прилепити и марка од динара 1·30, један динар за таксу по тачки 12 тој IV-тог дела закона о таксама, а 30 пара ди ар. за таксу по тачки 1-вој истога закона и одељка.

Дакле у главном, оно што се у пракгици показало као заметно и штетно, сад се допуњује преписом и таксеном марком од 1 динар и 30 пара дин.

Откуда се то сад тек у практици показало да је заметно и штетно? И зар се и све у овим ново формираним тачкама упута неће исто тако показати заметно, штетно и жалосно; на зар се овај свет у залуд јада и жали овим новим проналасцима, којима се експериментише на његов рачун, и напослетку, шта смо ми, београдски трговци, толико Богу згрешили, те да се, са нашом кесом на нашим табанима чине опити, који се на практици показују заметни и штетни?

Па да ли ће се та такса на преписе од 1 динар и 30 пара умесно наплаћивати, кад за верност преписа сам адресат јемчи, и да ли би оваква радња била умесна, кад у 12-ој тачки IV-тог дела закона о таксама стоји овако: „За оверавање преписних акта и исправа које нису веће од једног табака 1·— динар“, а у истом одељку у првој тачци вели се, да се такса од 30 пара динар. наплаћује на „све писмене и протоколарне представке, или молбе у опште и т. д. и да ли су сад ти преписи за чију верност сам адресат јамчи, одмета нека оверавајућа акта“, за која треба наплатити један динар, као и то, да ли су оне „писмене и протоколарне представке или молбе у опште“, за које треба наплатити тридесет пара дин. и да ли се у тргов. уговорима ма где и ма које највише повлашћене државе дају право царини, да те преписе оверава, кад сам адресат за њихову верност јамчи, и да ли се на послетку прилози товарних листова и оригиналних фактура могу сматрати као саставни део декларација, кад је трговачким уговором највише повлашћене државе јасно одређено да се прилог „**Само покаже**?“ По упутству царинском и уговору са Аустро-Угарском, претписом г. министра финансије од 18. августа 1882. год. Абр. 10.933. у последњем ступцу 5 те тачке, такође је јасно прописано, који се прилози сматрају као саставни део декларације, „**а то су само уверења из слободног промета**“, а не други, па према томе је са свим природно, да како оригиналне фактуре, тако и товарни лист нису ништа друго, већ прилози, чију је главну садржину декларант у самој декларацији изложио, с тога они и не улазе као саставни део декларација.

Ми не знамо управо шта се овим хоће и ко даје права појединим шефовима, да прелазе свој делокруг и да се машају у послове ненадлежне и чисто законодавне природе. Па кад би један шеф царине имао права да сам тумачи законе и да из грађанског поступка бира за се параграфе, који су њему подесни, и који говоре о преводима са страног језика, и кад би један такав шеф извесне параграфе примењивао из грађанског на царински поступак, не обзирући се ни на прописе закона о устројству ћумрука, нити пак на призната права трг. уговорима, онда зар нас једног дана не би могла исто тако изненадити и наредба каквог шефа поште, — да се писма адресирају само на српском језику, или каквог шефа телеграфа, — да се депеше преводе са страног на српски језик.

(свршиће се)

*

ИЗ БЕЛА СВЕТА.

—

Судар возова. На аустро-угарској државној железници, на станици Химберг, сударили се влакови, али срећом није било никаквих несрећних случајева. Брзи воз, који стиже у Беч у 7 сахати и 15 минута сударио се 29. пр. м. у вече у 6 сахати 52 мин. на станици Химберг с теретним возом, који је стајао у станици. Воз је долазио из Будимпеште преко Брука. Срећом влаковођа је опазио на 60 корачаја пред станицом теретни воз, те

се једва беше мало почео опорављати од прве запрепашћености.

Кнез подругљиво развуче уста, ступи корак ближе ђенералу и климајући главом и ударајући гласом на свако питање своје отпоче овако

— Ја неправедно вређам? И то вас вређам? Вређам тако племенита ђенерала? Па још у његовој рођеној кући! О, какав сам ја то дрзак човек? А г. ђенерал Врбавац, то је само пиштење. Та он живи само за престо и отаџбину? Он је спаситељ династије, је л' те? Та ви никад ником нисте спремали никаква зла? Ви ником нисте радили о глави? Ви и мени нисте спремили отров!...

— То је извртање и нечија накосна клевета — пресече га ђенерал.

— Господине ђенерале, немојте једном злочину придавати још и једну подлост. Немојте се лажљивим одрицањем правити још одвратнијим.

Ђенерал заусти да нешто рекне, но баш у том тренутку отворише се нагло врата на побочној соби, а унутра улете госпођа Врбавчетовица.

Била је у својој ноћној хаљини. Уђе нагло као да је од некога бежала и још с врата преплашено упита:

— Шта је ово? Какви су ово људи откуда ови жандарми свуда око наше куће?...

У тај мах она угледа кнеза:

— Ах! Ви овде! Откуда то? Ја ништа ни сам знала

Она пође кнезу и таман хтеде да му се извини што се јавља тако у спаваћој хаљини, кад на једаред застаде. Погледала је боље и кнеза и свог мужа, и видела је на њиним лицима исписану сву жестину оне бурне сцене, што се мало час међ њима десила.

— Шта је вама? — упита она запрепашћена, погледајући час у кнеза, час у ђенерала — Шта вам је, за бога?

Кнез приђе госпођи и рече јој с пуно сау чешћа:

— Ово је кобна и несрећна ноћ за све нас. Срце ми се цепа при помисли на те. Али ту нема помоћи. Што мора бити и мора. Ти треба да си јунак. Ја ћу те звати кад буде потребно. Ти мораш бити присутна у одсудном тренутку. Али за сад најбоље је да се уклониш, док ја с ђенералом свршим један разговор. Хај де, молим те....

— Ију! тешко мени! — цикну госпођа — и изви се из кнежеве руке, отимајући се да не иде Ију, међу вама је нека несрећа! Тешко мени, шта је то?

Онемели ђенерал једва се мало прибра. Он приђе жени.

— Иди у своју собу и буди мирна — рече јој он хладно и озбиљно. — Кнезу је прасну ћеф да се мало истутњи.

— Нећу, нећу, нећу, ја се нећу маћи одавде док не чујем шта је међу вама — узе се бранити госпођа.

— Шта је међу нама? Ти мислиш бог зна шта. Обична препирка. Кнез је нешто љут. Остави нас да се споразумемо. Ти ћеш нам само сметати. Ако си рада да што пре опет све буде у реду, изађи.

— Је ли тако? — окрете се госпођа кнезу.

Он поћута мало, па онда одговори нореко и развучено, као расејан човек, који говори једно а мислима отишао бог те пита куд.

— Да, да, тако је....

— Па што си ме онда онако преплашио Оне су твоје речи страшне, да је ова ноћ несрећна за све нас — рече госпођа нежно и [illegible] као прекорно.

(наставиће се)

Књижевни Оглас

Изашао је 2 број

„СРПСКЕ РЕЧИ“

НЕДЕЉНОГ ЛИСТА

за политику, књижевност и друштвени живот.

Из Београда ко би хтео примати лист, нек се јави

Власник и уредник „Српске Речи“,

М. Ђорђевић — Призренац.

Београд. — Дворска ул бр 7

МАЛИ ГЛАСНИК

ТРАЖЕ се ТРИ продавца за „Мале Новине“. Упитати у уредништву. Вредија могу зарадити до 3 динара дневно.

ТЕЛЕГРАМ Виноград. Пространа кватир Питај уредништво. 29,1,2

КУЋА у Кнежој улици број 5. продаје се Услови су повољни. 28,1,3

АПОТЕКА код „ЦАРА ДУШАНА“ у Београду преко пута позоришта потребује помоћника. — За ближа навешћа обратити се апотеци. 27,3 10

Огласи

ШАБАЧКОЈ штедионици потребан је благајник. Плата је одређена до 2880 динара годишње Рок је подношачу понуда до 15. ју да тек год. Кауција се полаже од дин 10 000.

Ко се осећа способан и хоће да се прими ове дужности, нек се јави управи штедионице.

У Шапцу 28. јуна 1889.

458 3.3 УПРАВА.

КАФАНА на великој пијаци у Натошевића кући издаје се од идућем Митровудну Упитати за услове на горњем спрату у истој кући. 414.5.12

КУЋА ЗАСЕБНА, НА углу глумачк и Јовремове улице бр. 21., испод позоришта, са 4 собе, кујном, подрумом, шупљом и баштом, издаје се одмах под кирију, а и прод је се под повољним условима. Ова кућа има врло леп изглед на Дунав. За цену упитати у истој кући. 451,2.3

ПРОДАЈА

Великог непокретног имања Друштве Уједињења

У БЕОГРАДУ.

Ово имање постоји на три лица са три главне улице: велике пијаце, градске и котарске до 3 грека. Има једна пространа кафана, која даје годишње прихода 4800 дин., једна дућанница 1260 дин., 24 дућана око 13.500 дин., квартира око 3500 дин., свега близу 2000 дуката. Има даље пространа квартир на горњем спрату, 31 шупу, пространу каменом патосану авлију. На све три улице пролаз је из авлије.

Од вел. пијаце има 5 дућана и криво од кафане све у дужини 40—90, од градске улице 12 дућана и фурунџиницу у дужини 75—99, од котарске улице 7 дућана свега у дужини 36—58 и са зачеља 8 квартира са шупама у авлији, у дужини 76—80 метра. Дакле са све три улице има 229 48 метара.

Цело је земљиште велико 36 ара или 3600 кв. метара. Под солидно озиданим зградама има 1231 кв. мет., од слабог и меповитог материјала 565, свега 1796 кв. мет. Рест од 1804 метара под авлијом.

На целом овом имању, које је у једној гр ми има само терета Управи фондова за непуних 2900 дук. Сва су добра од пожара осигурана са 84000 динара. Рок осигурацији истиче чак 4. Сепг 1892 год. Годишње се плаћа 177 динара.

Ко би дакле желио ово имање купити, нека се у запечаћеном оферту најдаље д 1. Септембра ов год. обрати са понудом. На адреси има се ст вити „Оферт за Др, Уједињења“, и упућен на банкарску фирму „Андрејевић и Компанија“ ул на кн. Михајлова.

Понуђена сума не може бити мања од 264 000 Исплата се може учинити у 4 рате. Прва се полаже, кад се оферт прими и друштво га усвоји. О тале 3 рате по истеку свака 3 месеца, полажу се. На суму коју купац не положи плаћа 6 по сто интерес. Он може и пре рока исплатити.

Оферант може и своје услове поред цене изложити повољније од ових.

Г.Г. акционари Др. Уједин ња овим се уједно позивају, да на скупштину друштвену у већем броју дођу 3. Септ. ове год. у 9 сати пре подне, која ће се држати у локалима друштвене кафане, те да се оферти отворе и даље што треба уради. Ов ј скупштини и г.г. оферанти могу присуствовати.

Ако би оферанти желели план од имања, и имање видети, и још каква обавештења имати, нека се обрате г. М. Барловцу, друштвеном закупнику. Опширнији оглас находи се у „Виделу“ број 57.

Из главне скупштине Друш Уједињења

7. Маја 1889, у Београду држане

283 6—10

НИШКА АКЦИОНАРСКА ШТЕДИОНИЦА

У СВОМ КОМИСИОНОМ ОДЕЉЕЊУ ВРШИ СЛЕДЕЋЕ ПОСЛОВЕ:

1. Прима наплате са свију трговачки пијаца за Ниш и околину пишку.

2. Издаје чекове платиме за Београд, Беч, Париз и Солун.

3. Прима налоге за куповину и продају за све производе овоземаљске.

4. Прима заступништва у посредовању за куповину робе са стране.

5. Даје зајмове на залогу домаћи овоземаљски производа.

6. Купује девизе са страни пијаца у којима налази сигурности.

7. Прима у депозит на чување, новце, артије од повчане вредности и адиђаре.

Кореспонденција на српском и немачком језику.

Трговачки свет и у опште публика која има илаћања за Београд и иностранство — нарочито Солун — чини се пажљивим на 2-гу тачку да се може чековима послужити као са готовим новцем, чиме се уштеди порто, време и труд око паковања а за ту врсту послова штедиона најлакше врло умерен провизијон.

Бр. 553

10. јуна 1889 г. УПРАВА.

Ниш. 24,29,2,6,9,13,16,20,23,27,432,6 10

НОВИ

ХОЛАНДСКИ ЛОЗОВИ БЕЛОГА КРСТА

имају годишње **ТРИ ВУЧЕЊА ЗГОДИТАКА** са великим главним згодитцима, међу којима

У ГОТОВУ дин. 400.000, дин. 200.000, дин. 100.000 У ГОТОВУ

Сви згодитци исплаћују се без икаквог одбитка

Идуће вучење

ЧЕТВРТАК 20 ЈУЛА 1889. ГОД.

ГЛАВНИ ЗГОДИТАК

ДИН. 400000

НАЈМАЊИ ЗГОД. Д. 29. — и ПОВИШАВА СЕ ДО Д. 59

с тога по данашњој куповној цени не може бити никаква губитка.

ОВИ ИЗВРСНИ СИГУРНИ И КОРИСНИ ОРИЂ. ЛОЗОВИ могу се добити код свију сарађа и у банкарској радњи

АНДРЕЈЕВИЋ и КОМП.

У БЕОГРАДУ

403,9, 5 по цени од дин. 29½

прегледи опширни добијају се бесплатно

ГЛАВНО СТОВАРИШТЕ

БЕОЧИНСКОГ ЦЕМЕНТА ЗА СРБИЈУ

Предузимачима и осталим потрошачима препоручујемо **БЕОЧИНСКИ ЦЕМЕНТ**, и то: прима и секунда портланд, роман цемент и две сорте хидраула, лакши и тежи, јер је пробама доказано *да је најбољи од свију*, који се овди продају. Он је и по тежини најлакши, а подвоси много више дометње песка, зато је за сваког најпробитачније, само са овим цементом радити

Нарочито чинимо пажљивим на наш портланд-секунда, који се најчешће употребљује и који је раван квалитет са портланд цем прима других фабрика, а знатно је јевтинији. Н ш прима-портланд ненадмашим је, и служи поглавито за фине глазуре.

За потрошаче у опште, а нарочито за већу потрошњу **знатно су спуштене цене.**

Примамо на израду свако цементирање и бетонисање ходника и предсобља, израду тераца и мозајка за ходнике, предсобља и за цркве, како овди у Београду, тако и на страни, све по најјевтинијим ценама. Све радове вршимо са стручним раденицима и са гаранцијом.

371,15—50 ГЛАВНИ ЗАСТУПНИК,

Пера А. Јовановић,

са канцеларијом: на Сави на дрвари и у кнез Михаиловој улици бр. 29. у Панђедовој кући

29. АПРИЛА ове год., путујући на жељезници од Београда до Ниша, и тога дана између Београда и Багрдана нестао ми је из вагона један мој кожни ручни кофер у коме су биле ове ствари: 2 капе, једна парадна а друга обична нове, у плавој кутији од дебеле артије, 1 перјаница, 1 чизме са мамузама, 1 кутија нови крогнова, 1 женски шал летњи од беле свиле нов, 1 капица за мало дете, 1 мекинтош, неколико пари рукавица бели кожни, 1 настава за гађање из топова, две свеске писаног предмета за гађање из топова.

Молим сваког онога који је овај кофер са стварима може бити случајно понео, нека ми пошаље у Ниш, зашта ће добити пристојну награду.

Паја Голубовић

455,2;3 артил. капетан.

ЈАВНА БЛАГОДАРНОСТ.

Сингер Компанији Њу-Јорк

(Америка)

Г. Најдамнеру у Београду

до нове зграде Народне Банке.

Купио сам пре 9 година једну шивачу машину која без икакве поправке и до данас ради на сасвим задовољство моје жене, тако да нећу ни продала ма ко јој понудио Бог зна какву цену.

Са овим вам захваљујем а нарочито г. Арону Поповићу вашем агенту, који је за два сата научио моју жену како се расклапа и саставља сав механизам на машини.

Књажевац, 28. јуна 1889.

с поштовањем

Алекс. Др. Отроковић.

459 2,4,6 2—3

ПРОДАЈЕ се из слободне руке једна кућа у пчеличкој улици бр. 10, иста је зидана од тврдог материјала, и на једном је кату, плац пространи, кућа је на леном месту и леп изглед. У истој кући има такође на продају клавир нов, „концерт-флигл“. Ко је вољан купити, нека се изволи обратити у истој кући. 448,4,5

БИТКА

НА

КОСОВОМ ПОЉУ

И

ПАД СРПСКЕ ДРЖАВЕ

НАПИСАО

ДР. П. А. ПАДЕЉСКИ

ЦЕНА 60 ПАРА ДИН.

Може се добити у књижари

В. ЗАЛОЖИТА

у Београду

И

Д. ЗАЛОЖИТА У НИШУ.

435 7—10

†

У субоуу *8* ов. м., даваћу годишњи парастос у 9 сати пре под. у вазнесенској цркви моме драгоме мужу.

ВАСИ БОЖИЋУ

бив. секр. мин. народне привреде молим сроднике и пријатеље Васине, да изволе присуствовати овоме тужном помену.

тешко ожалошћена:

Савка В Божића

468 са децом. 1—4

Власник и одговорни уредник Пера Тодоровић.

Прва удеоничка штампарија обилићев венац бр. 1.

БРОЈ 195 СРЕДА 5 ЈУЛА 1889. ГОДИНА II

ИЗЛАЗИ СВАКИ ДАН

БРОЈ 10 П. Д.

ЦЕНА ЗА СТРАНЕ ЗЕМЉЕ:

На годину . . . . . 30 динара
На по године . . . . . 15 динара
На 3 месеца . . . . . 9 динара

LE PETIT JOURNAL

МАЛЕ НОВИНЕ

дневни лист за свакога

ПРЕТПЛАТА ИЗ УНУТРАШЊОСТИ ПОЛАЖЕ СЕ САМО КОД ПОШТА

ЗА БЕОГРАД НЕМА ПРЕТПЛАТЕ — ЛИСТ СЕ ПРОДАЈЕ НА БРОЈ

Писма и рукописи шаљу се Власнику „Малих Новина“ Топлички венац бр. 17., на горњем спрату.

Претплата се прима код свију пошта у Србији.

ЦЕНЕ ОГЛАСИМА

На првој страни од петит реда 20 пр. д., а на четвртој од петит реда 10 пр. дин.

ПРИПОСЛАНО стаје 50 п. дин. од петитног реда.

KLEINE ZEITUNG

Огласи јевтино, по потреби и са сликама. За свако оглашење плаћа се држ. та се 20 пр. д. ВЕЋИ ОГЛАСИ ПО ПОГОДБИ

✝

Моме добром и непрежаљеном супругу

ДИМИТРИЈУ М. ЛАЗИЋУ

даваћу четрдесетодневни помен 9. Јула ове год. у 8 сати пре подне у цркви ћупријској.

Молим еродинке и пријатеље, да овом тужном акту присуствовати изволе.

Ћуприја, 30. Јуна 1889. год.

Ожалошћена супруга
Милева са родбином.

460,3,3

Читај
огласе Алберта Кона Синови у нашем листу.
39 11—19

ВЕСНИК

БЕОГРАДСКЕ ВЕСТИ

Зар и сад! Кад је прокламован нов устав а нарочито кад је на управу земље дошла радикална влада, сваки се с правом надао да ће многа практика досадашњих власника бити немогућа. Нарочито сваки се надао, да ни један син ове земље не може бити прогнан, јер то Устав нарочито *забрањује*.

На ипак, под окриљем новога Устава по наредби „уставне и парламентарне радикалне владе“ јуче је из Београда протеран један син ове земље, један српски грађанин!

Јесте, јуче је управа вароши Београда протерала је из Београда у Бугарску г Светолика Лазаревића, кога је пре тога била ухапсила због нечких прокламација против Аустро-Угарске.

И ако српски Устав *изреком* забрањује да се ни један српски грађанин не сме протерати, и ако је г. Светолик Лазаревић рођен у Србији, у Ваљеву, — ипак га је радикална влада протерала!

Радикална влада погазила је једно уставно право једнога српског грађанина, она је за то одговорна и ако у овој земљи буде било правде, она за гажење устава неће остати некажњена.

*

Српско позориште, које даје своје представе у хотел „Империјалу“ под управом Мијаила Рисантијевића, представљаће данас „*Хајдуке*“ од Стерије Поповића, жалосна игра у 5 чинова с певањем.

*

Косовско цвеће. За косовску прославу било су спремљене нарочите ките цвеће набрана с Косова. Да је цвеће осиста с Косова, уредништво је имало прилике уверити се турским тескерама. Ово цвеће није распродато све, и има га још за једно 100 кита. Ко би још хтео имати овог цвећа као успомену на Косово и косовску прославу, може га добити код г. Михаила Јовића овд. учитеља. Препоручујемо ове ките нарочито оној браћи нашој из Аустро-Угарске, која нису имала прилике, да га о косовској прослави овде купе.

*

Са збора. Дружина типографских радника, за узајамно потпомагање у случају болести и смрти, држала је свој главни годишњи скуп у четвртак 29. пр. м., који је продужен 2. о. м. На том скупу изабрана је нова управа у коју су ушли г. г. Фрања Учек председник, Ђура Пандуровић потпредседник, Коста Пејић благајник, Мијаило Вељковић књиговођа, Лазар Масниковић деловођа, Ђока Костантиновић књижничар. За одборнике изабрати су г г. Драгутин Болчин, Пера Зорић, Марко Тодоровић и Ђока Петровић, а за замењенике: г. г. Михаило Грујић и Алекса Поповић.

*

Наше чешме. Престонична штампа је те среће, да у ово доба увек говори о пијаћој води у престоници, и да опомене, ваљда по хиљадити пут, општину да је крајње време да се једном састара те да својим грађанима набави у довољној количини добре и здраве пијаће воде.

И колико год је пута о томе говорила, толико год је пута општина те опомене на једно ухо примала а на друго пуштала. Она је до сад одређивала сијасет које каквих комисија, од којих имамо ту ваљду, да увек у ово доба године немамо довољно пијаће воде.

Ето и Софија, која се тако рећи јуче подигла, приступа радовима, који ће снабдети варош довољном количине добре воде, а наша престоница толико се година већ развија, њени грађани плаћају толике општинске прирезе, па

ПОДЛИСТАК

БЕОГРАДСКЕ ТАЈНЕ

ИСТОРИЈСКИ РОМАН ИЗ ДОБА БОРБЕ И РАТОВАЊА ЗА СРПСКО ОСЛОБОЂЕЊЕ

(у 10 књига с прологом)

(*Писац задржава сва права*) (35.)

Бродиле су правце Београду, а промицале су тако нечујно да се ни с непосредне близи не нису могле чути. Чуло се само равномерно шуштање весала, налик на шушгање воде кад брзо отиче.

Шајке су пловиле овим редом: напред једна; за њом две, па онда четири реда у сваком по четири шајке, Ту је била средина. Ту је у среди била и велика командантова шајка С бокова подалеко у страни ишла је по једна крстарица, наоружана грчком ватром. После командантове шајке, која је била сама у средини, настајала су нова три реда, у свакоме по три шајке и на послетку ишла је још једна повећа шајка натоварена резервним материјалом за све потребе, а уједно намењена и за склањање рањеника.

Пловећи тако нечујно, све шајке неопажене примакоше се већ Београду. Висока градска платна и високе куле београдске тврђаве црниле су се у мраку као горостасне мрачне аветн.

Дунав је у то доба био јако разливен. Острво што је пред самим утоком Саве у Дунав, и најближе граду, било је тако поплављено, да су из воде стрчали само врхови од високе адске траву њине. Тек овде онде црнила се и по која стена још непотопљене земље. Местимице опет, вода је у потопљеној ади била ирила читаве јаруге и јаркове, којима је дерао страховит брзак. Место је дакле било незгодно и опасно.

Чим се шајке примакоше овоме месту њин ред поче се кварити.

Прво извидиице западоше у јаку, управо неодољиву струју што је дерала около аде. Огромне масе дунавске воде, гурајући право Београду, сретале су ту две препоне, београдску тврђаву и силовит ток Саве. С тога се под београдским бедемима градила г лема успора, услед чега је главна дунавска струја тражила други пречи пут и јаком матицом дерала около око аде.

Шајке извидзице, што западоше у ову струју, ограбише само толико да осталим шајкама даду знак: „одби у десно,“ па онда брзо као стрела полетише низ струју и за мало па се изгубише са свим.

Командант је одмах морао издати наредбу да све шајке стану, Требало је скоро четврт часа док је ова заповест извршена.

За тим су откомандована два чамца, да се пусте брзаком и да извиде шта је било с извидницама. Чамци су две извидзице нашли, дали знак и помоћу веома дугих конопаца, пуштених с осталих шајака помогли да се с две шајке спасу и извуку, али прва извидничка шајка што је ишла напред, изгубила се са свим. Ње је нестало у мраку и све давање знакова остало је бес успеха.

Све ово учинило је, те су се шајке за читав сахат и по задоцниле, и кад су се кренуле даље, морале су ићи веома полако и опрезно јер је сваки час ваљало застајати да се шајке сачекују, и да једна другој помогну, пошто су неке наилазиле спрудове и наседале а друге, дохваћене матицом, потискиване су час на једној час на другу страну.

(НАСТАВИЋЕ СЕ).

за све то општина их оставља да на оваким жегама једне због оскудице воде!

Крајња је време већ, да се Београд снабде не само довољном количином добре и здраве воде, но да се што пре канališe, калдрмише и осветли. То су неопходне потребе многољудног престоничког грађанства, то изискује и интерес општине и интерес становништва.

Четири године је већ како се у нашој општини расправљају ова питања; четири године је како се непрестано одређују неке комисије, од којих су неке ишле чак и по јевропским престоницама да проуче уређење тих вароши; четири године је како се по скупе новце доводе из света овамо неки стручњаци да проуче „на лицу места“ било сва, било ма које од ових питања; четири године је, као општина издаје грдне суме на прављење које каквих пројеката, који леже у општинској архиви, где их једе прашина и мољци; четири године је како се непрестано вајкамо за воду, за калдрму за осветљење, за канализацију; четири године је како нам се све то једнако обећава, — па опет ништа! Становници престонице опет трпе оскудицу у води, немају калдрме, ноћу очи да изболу од помрчине, а о канализацији и да не говоримо!

*

Одликовани. Г. Ђока Симић српски посланик у Петрограду и г. Петар Стејић, генерални конзул српски у Пешти, одликовани су таковским крстом II. степена.

*

Хајдуци. Из пресбироа јављају нам, да су ово дана ухваћена још два хајдука и двојица убијени, али не јављају који су и где ухваћени и убијени.

ИЗ БАЛКАНИЈЕ

Коринтски канал. Јелинска влада наредила је енжењеру Келенеку, да поднесе извештај, колико још треба да се утроши те да се доврши започети коринтски канал. Он је поднео извештај, из кога се види да за довршење канала треба још 13 милиона. До сад је већ утрошено 40 милиона, дакле док се канал доврши коштаће 53 милиона.

ИЗ БЕЛА СВЕТА.

— **Несрећа у Ст. Етијену.** Из телеграма наши су читатељи видели, каква се несрећа десила у рудницима у Ст. Етијену, у Француској. Како се десила та страховита несрећа, прича један очевидац, неки Абријол који је пало лампе а кога су нашли још жива под рушевинама, али тешко рањена. Он вели: „Ја сам по обичају био пошао на посао у радионицу. Било је дванаест и четврт после подне. На један пут зачујем некакав шум, који је бивао све јачи и све ближе долазио. Чинило се као да пушке пуцају. На један пут страховито затутњи, као да је избачен топ. Осетим да се земља пода мном јако затресла и да ме је нека сила с места бацила. У грлу осетим неку неугодну вољу, која ме је хтела угушити. Управо натчовечном силом тргнем се, устанем са земље те станем по помрчини шицкати да дођем до изласка, јер сам мислио да ћу се угушити. Али тек после неколико минута опазим како се лампе према мени примичу. То беху људи, који су спасавали несретнике и који су чули мој јаук.“ — Под рушевинама нађено је свега 108 мртвих телеса. Истрагом се показало да је експлозија по свој прилици настала непажњом дванаесторице радника, који су своје лампе, док су ручали, обесили о стене а нису опазили да су метални заклопци поцрвенели од пламена, што би им био знак да ће се догодити експлозија гасова.

По другој верзији опет нагађа се, да се несрећа десила због тога, што је један раденик пушио.

За пострадале раденике и њихове породице скупљени су већ по целој земљи прилози тако, да се прва невоља могла ублажити. Варош Етијен дала је 10.000, Лијон 5000, Париз 10.000, динара. Влада ће тражити, да скупштина дозволи ванредни кредит за ту цел, чим само министар унутрашњих послова утврди колика је сума потрбна, према величини несреће.

— **Велика вода.** Услед дуготрајних киша набујале су у источном делу америчке државе Њу-Јорк реке, те су однеле многе мостове и фабрике Штета је огромна,, али до сада бар није ни један живот човечји постао жртва ове воде.

— **Колера.** Поморска власт у Трсту добила је службену вест, да се на поштанском броду „Каледонија“, на коме је било 177 путника, на путу од Сингапоре у Марсељ, између 19 и 22 априла појавила колера, којој су подлегла два путника, један Кинез и генерални гувернер Кохинхине.

— **Знимљива парница.** Пре неки дан била је парница између друштва руске државне флоте и трстанског Лојда, због судара између руског пароброда „Кострома“ и Лојдовог „Марса“ којом је приликом „Марс“ потонуо у Босфору. Друштво Лојда тражило је као своју оштету 500.000 фор. коју није добило, јер је међународни суд решио, да код судара није било кривице од стране руске „Кострома“, но да је „Марс“ крив. Лојд мора платити трошкове и руској „Костроми“ штету од 20000 рубља.

КЊИЖЕВНОСТ

Поглед, у свом 10 броју, поред наставака, доноси: Лудило за величанима, од М. П. Решара, прев. Т. П. Милушић. — Пешистрело, с француског од Ујда. — Различности. У овом је броју свршетак романа „Јелена и Матилда“ и наставак „Доколица“

Коло у 19 броју, сем наставака, има: — Јаков Игњатовић. — Жалубљени страдалник, песма Вл. М. Јовановића. — Цвеће са Рајне, песма С. Д. Мијалковића. — Књижевне оцене. — Белешке из књижевности и уметности. — Друштва.

Vienac. Изишао је 28 број овога листа. У овом броју су наставци већ започетих ствари и две слике: поп Марко Месић и Врт Ретсемане у Јерусалиму, с описом тих слика

*

Сад је баш изашла из штампе збирка преведених и препеваних песама Владимира М. Јовановића под именом.

ЛЕПЕ ТУЂИНКЕ

Песме страних песника. Са сликама. У Шапцу. Штампарија А. А. Славуја. 1889 год. Збирка има 200 стр. а штампана је петитним словима. Слика има 6, али су израђене тако бедно и нечисто, да су испод сваке критике. Цена је динар и по. Ми најтоплије препоручујемо нашем читалачком свету ово д ло.

СМЕСИЦЕ

Амерички фићфирићи. „Франкфуктер Цајтунг“ доноси овај опис америчких фићфирића, које у Њу-Јорку зову „Gudes.“ Они се могу познати по овим знацима: Шешир су-вувише мали, капут сувише кратак, панталоне сувише широке и на крају неколико пута завруте, и то само кад је суво време. Кошуља је шарена и пругаста. Шпаг је тежак 10 фуната, личи на индијанску тојагу, изговор им је неразумљив и кроз нос, а на рукама носе рукавице „залога верности.“ Сваки фићфирић гледа да украде или да отме од своје љубавнице рукавицу, на коју обеси мали катанац, а кључ преда њој, Ту рукавицу онда носи као залогу верности. Они се старају да оснују клуб, коме би прва задаћа била, да сваки члан мора носити мо покле и револвер уза се. С овим револвером сме убити сваког, ко је љући од њега.

ПИСМО УРЕДНИШТВУ.

Господине Уреднице, будите тако добри те у вашем листу дајте места овом мом писму, које носи наслов:

ЦАРИНСКЕ ТЕШКОЋЕ

(СВРШЕТАК)

Па баш и они исто тако да се позивају на §. 200 из грађанског поступка и за такву се могу онако исто позивати на закон о таксама, на члан, одељак, па чак и на тачку. Та ово готови би и могли, кад би само смели да претходно згазе конвенцију, и кад би ово била гора Романија, и кад се у овој земљи не би знало ко је законодавно тело, ко прави законе а ко ли их тумачи, по којима је сваком опредељено у колико, докле и у којим границама сме да се креће.

Наша тек у повоју трговина и онако

Малко соли на гњивице

Г. писац „Домовине“ дозволиће ми да малко посолим његове „Гњивице“, побране од Сталаћа до Крушевца“. Свакако биће слађе и укусније, ако се малко посоле.

У осталом, ја ћу метути само један грумичак соли, и то само на једну једину гњивицу — и то на ону, узбрану у кући г. Прибака.

Не знам који је и како је дочекивао г. писца, али знам толико да старчић, о коме он прича, није домаћин куће. А кад око 5 часова он чисти авлију док сви други укућани спавају, сва је прилика да ће то бити или слуга у кући, или каква даљна сродница.

Даље знам то, да сам с г. г. певачима и ја био упућен на стан г. Прибаку, и да сам код тога господина нашао право и потпуно искрено српско гостољубље, и то не само ја но и мој момак. Имао сам засебну собу с свима удобностима; по вољи сам могао примати у својој соби кога хоћу а моме слузи указана је част те је спавао у истој соби, где и господар.

Да г. Прибак није могао за 10—15, а можда и више, певача нарочито куповати и спремати кревете и све спаваће хаљине, то ће мајачно лако разумету и сам г. берач гњивица.

Дакле, ако има какве грешке, јамачно ће је бити до одбора, који је човеку послао у кућу читаву чету људи. Да је г. Прибаку одређено 2—3 госта, као што је чињено с другима, уверен сам да би се и они хвалили овако исто, као што се хвалим ја дочекам г. домаћина.

Оволико сам сматрао за нужно да кажем у хатар истине.

* * *

Овом приликом да оповргнем још једну неистину, која се по Београду злурадо протура.

Извесна господа причају како Пера Тодоровић на целом путу нигде није могао наћи стан, нико га није хтео примити у кућу, па чак ни механџије! С тога се једне ноћи морао довити овако: Тражио је од кафеџије да му изнесе сто напоље, поручио је вина, узео цигане па му тако ону целу ноћ свирали а он пио, и тако провео ноћ.

Од прве до последње, овде је нага измишљотина. Како већ рекох, имао сам веома удобан стан код г. Прибака. Али и сем тога, чим сам изашао у варош, добио сам од разне господе више понуда да код њих будем у стану Неки су се чак и љутили, што нисам код њих свратио. Између осталих био сам љубазно покањен и од једнога господина доктора, и од једнога господина свештеника. Али сам све те позиве морао одбити, да не увредим првога домаћина, код кога сам одсео.

Такав исти случај био је и у Крајеву.

Ову пак господу, која ове измишљотине о мени шире, мора бити да јако боде у очи баш то, што су ме пријатељи, радикали из унутрашњости, гомилама походили и веома пријатељски предусретали.

С тога је јамачно измишљен онај контраст, да код господе паралише овај за њих непријатан утисак, као год што је г. Која Таушановић ударио рушун на г. начелника крушевачог, те овај изаслао своје млађе органе да трче и траже по свима кафанама мога кочијаша, а сиромах капетан Којић морао је долазити чак мене да пита, где ми је и ко ми је кочијаш, јер се г. Која беше „каприцирао“ да га казни како се смео усудити да при једној вожњи на веома прашљивом друму обиђе г. Којина кола, те је сва прашина с мојих кола сипала на г. Коју. А он је сматрао, да и по божјим и по људским законима има право, да његова прашина на мене сипа, а не моја на њега.

Е, ал шта ћемо, зла судба је овде хтела да г. Која место да засипа, буде засут прашином.

Ма да се све ово десило случајно и без икакве намере, ипак би мој кочијаш добро скикнуо да га је г. Којина осветa могла наћи. Али срећом, он се беше изгубио у оној галами, а ја нисам сматрао да ми је дужност послужити полицију с извештајем.

Ради потпунније слике, рећи ћу још ово: да се мој кочијаш није утурао да поквари ред, којим иду г. г. министри за Корљем, што би, можда, могао бити неки озбиљан разлог да се г. Која љути. Не, мој кочијаш је ишао поред реда г. г. министара, само што је измакао напред те је по милости ветра прашина сипала на г. Коју.

Боже мој! Како неколико месеци министровања и од једнога најобичнијег Алексинчанина могу да направе тако строгог аристократу, који ни у једној обичној вожњи не да да неко промакне пре његове екселенције.

П. Тодоровић.

је једна, на зар место да јој се помаже и олакшава, а оно и оно мало живота сврвати, и неким формалностима, које су заметне и штетне, кочити је толико, да не може ни да се креће.

Како то, да код нас све што је напачке — лакше иде у главу, како за цео свет важи, а само за нас не важи оно правило **„Слобода рада изнутра а заштита с поља“**, како да ми као и да не знамо да је наша прва компинница установила заступништва трговачких комора осим Солуна, још и по другим местима, а већ скоро биће и овде у Београду, и зашто је све то? Зато што се напредан свет **брине за олакшице своје привреде и трговине**, а ми не само што јој не олакшавамо већ је тучемо у главу и онде, где се она сама по себи развија.

Ко год има посла са нашом београдском царином знаће, да кроз дезетора врата има да уђе и изађе, док само једну обичну експедицију сврши, а табани што страдају и колико се ту времена изгуби, то ће он знати боље но они, што седе на столицама и измишљају нове форме.

Чл. 7. правила о дужностима чиновника ђумрука београдског строго наређује, **„да се трговци не киње излишним формалностима и својевољним поступцима“**, према чему се надамо да надлежни и неће ником дозволити да ради на своју руку и трговцима тешкоће чини код овако јасних законских прописа и наређења, и да ће господин министар финансије према већ поднесеним молбама од стране београдских трговаца ову ствар узети у оцену и задовољења им дати.

Један београдски трговац.

БЕОГРАДСКИМ ЧИТАТЕЉИМА „МАЛИХ НОВИНА“

—

Од 1 Јула укинули смо претплату за Београд.

Наш лист добијаће се од сада само куповањем на број.

Да би лист био што доступнији штов. чит. публици и да би га наши дојакошњи штов. претплатници могли и у будуће уредно набављати постарали смо се у два правца:

1. Предаћемо нашим продавцима сва имена свију наших досадашњих београд. претплатника, па ће продавац понудити сваког претплатника, и ко жели куповати број и даље, продавац ће му увек донети број на ноге.

2. У свима главнијим улицама, а и иначе свуда, где год је било згодно, удесили смо продавнице, где ће штов. читаоци увек моћи да купе број.

Продавнице „Малих Новина“ биће обележене великим таблама, а доцније штампаћемо њина имена.

Тако ће наш лист бити стављен штов. публици на потпуно расположење њено; она ће од сад добијати наше новине и брже и раније но што је до сад добијала, а ми смо се састарали да лист излази рано, тако да га у 8 часова изјутра већ има у свима продавницама.

Уздамо се да ће наш лист и у будуће чувати код штов читатеља својих оно поверење и онај лепи глас, који је до сада уживао на све стране.

Уредништво „Малих Новина“

Читатељима из унутрашњости Наше штоване читатеље из унутрашњости молимо да се од 1. Јула претплаћују код својих пошта, јер уредништво непосредно неће примати претплату ни од кога из унутрашњости.

Све поште наше дужне су примати претплату, а ако би која пошта правила сметње претплатницима, молимо да нам се то одмах јави, да сметње отклонимо.

Уредништво.

ДНЕВНИК

КАЛЕНДАР

—

Среда

Православни: 5. Атанасије атон. Мца Ана
Католички: 17. Алексије
Сунце излази 5 јула у 4 с. 4 м.
Сунце залази у 7. с. 38. м.
Мене месеца: Пун месец 2.

Дан је с почетка 15½ сати, а ноћ 8½ с. пошто нарасте још за — м., иде после на мањак и окраћа на — — с. и 55 м., а ноћ за — сата.

СТАЊЕ ВОДЕ

—

За последња 24 сата од 3 4 о. мес. опала је вода са 5 сантим.

количина је вода		пролаз	испод Ћуприје
1. јула	2·78		11·22
2. јула	2·73		11·27

СКУПО, СКУПО, СКУПО.

(СУВРЕМЕНА ЦРТИЦА)

Где станемо, где седнемо, куд год се окренемо, на нас сипа само: Скупо! скупо!.. скупо!.. Ко нас сретне, ко нас стигне, ко нас само сагледа, из близа или из далека, пресрета нас речима: Скупо!.. скупо!.. скупо!.. И ова немила реч тако се жестоко просипа на нас са свију страна, и тако немилосрдно зуји, да још мало па ћемо њоме скоро бити претрпани.

И што се још ником није десило, као да ће се десити нама, да награђујемо с тога што је наш лист врло омиљен у публици, па свак хоће да га чита, али свак не да 10 пара на дан.

А најпосле право би и било да нас мало продрмусају за ову новину. Помислите, болан, није то ни шала на један пут утројити цену!

И људи седе и једнако рачунају, и једнако хесапе, и једнако броје на прсте: 10 пара данас, 10 пара сутра, то је за два дана грош! А за двајест дана десет гроша! А за тријест дана петнајест гроша! А на годину!? — е то је страховито: тридесет и шест динара!! Та то је читава пропаст. Но! ко би још тај трошак издржао. И тако неки хоће да „штеде“ и неће да купују „Мале Новине“.

Слушајући ова рачунања, сетили смо се једне приче.

Нашла се два стара друга, стоје пред једном двокатницом у главној улици. То су школски другови; заједно отпочели каријеру, заједно напредовали, сад су обоица начелници у пензији. Један пуши, други га пита:

— Колико ти, бога ти, попушиш на дан?

— Па! како кад. Ја много пушим. Динар најмање, а по некад и два.

Његов се друг пљесну рукама. — Ужас болан! Ево ти рачуна. Ти пушиш најмање тријест година...

— Не, најмање четрдесет и пет, поправи га његов друг пушач.

— Е, добро, четрдесет година. Рецимо само по динар на дан. За десет дана то чини десет динара. А тих десет динара, дати у какву штедионицу под интерес, донели би годишње још најмање један динар — то чини једанајест. А другух десет динара, за других десет дана опет тако — кад би за 45 год. сваких 10 дана давао у штедионицу по 10 динара, то би сад имао толико и толико. И наш рачунџија докаже пушачу како би он лепо имао у главној улици онаку исту двокатницу као што је она пред којом стоје, само да није пушио.

На те речи пушач се насмеја.

— Тако! — рече он свом другу рачунџији — дакле баш велиш да бих данас имао оволику кућу?!

— Па наравно да би имао. И то баш оваку и оволику; ето сам ти рачун показује, одговори рачунџија.

— Е, јес, рачун је тачан, тако је; по динар на дан, за 45 година с интересом на интерес — таман за велику лепу двокатницу. Е, али шта ћеш, ја сам био расипикућа, пушио сам и сад с тога немам куће — рече пушач, па пошто један тренутак остави свога друга да ликује, он га на један пут пљесну по рамену и викну.

„Е, драги мој пријатељу, кад си ти био тако мудар и штедљив па ниси расипао на дуван као ја, а имали смо једнаку каријеру, онда хајд да уђемо да видим твој дом — и рекав то, он повуче свога друга да уђе у двокатницу пред којом су стајали.

— Куда ћеш? упита га зачуђени рачунџија?

— Па у твоју кућу — ово је јамачно твоја двокатница, ја те видох где изађе из ње — рече пушач.

— Ама јес, ја ту седим — узе мупати рачунџија, али седим под кирију, кућа није моја!

— Е! Зар није твоја! — узе се чудити пушач, а ја сам бога ми мислио да је то твоја кућа. Па где је онда твоја кућа кад ово није? — упита пушач.

— Која моја кућа? — рече зачуђено рачунџија.

— Па она, брате, што си је уштедио непушећи.

Наш се рачунџија зацрвени и само промуца: ја немам куће.

Весели пушач видећи да му се друг збунио и постидео, грохотом се насмеје, пљесну га по рамену и викну му весео:

— Ej, мој пријане, видиш ли да се на тај начин не штеди и не тече. И зар ћемо ми Срби стећи капитале штедећи грош по грош. Ето, наша је плата била једнака, једнако смо напредовали, ја пушим 45 година, ти никад ниси узео цигару у уста па данас нити имам куће ја, нити је имаш ти. Човек троши колико има и може. Што не потроши на дуван, потрошиће на другу коју залудницу или потребицу. С тога немој бити циција ни откидати од своје душе и свога задовољства, но по могућству уживај, а где је рада и добре среће ту може бити и тековине Колико их је пушећи стекло милијуне, а колико ли је их откидајући од уста и од других ситних задовољства остало опет целога века дебрак.

*

Јес, ове смо се приче сетили, слушајући како се наши драги сагрђани жале да су им новине скупе.

— Не могу, брате, три динара месечно, то ми је скупо.

О драги пријане, дакле хоћеш да штедиш, хоћеш, дакле, остављајући сваки дан оно десетпарче (динарско) да заштедиш капитал? Благо теби! Ево љубазни мој, ја ти проричем да ти нећеш ништа уштедити, ја ти проричем да то десетпарче, што не оде на „Мале Новине“ отићи ће ти на што друго и мање корисно, и мање поучно, но што су новине. У то сам тако сигуран, да бих се слободно смео подјемчити, да ти на крају године дуплирам све оно, што ти тако заштедиш.

И какав си ми ти рачунџија, драги мој брате Србине, кад се тиче жалосне књиге и штампе српске! Ту одмах хваташ колико то износи месечно а колико годишње, кад се даје по једно десетпарче на дан. А кад се свако веће баци само на бакшише музикантима по 3 до 4 гроша, а шта да реknемо о пиву, о дувану, о редовним каванским трошковима и о свему другоме, где све ми данас бацамо не десетпарчиће за дан, но по више динара, па ту нико не рачуна колико то износи месечно а колико ли годишње.

Само кад за српске новине ваља дати 10 пара, то је много.

Немојте тако, драги читатељи, но лепо купујте и читајте новине, као и до сад, ал верујте нам да то десетпарче нити ће одмоћи онима, који га буду издавали, нити помоћи онима који га буду бајаги штедили.

*

На крају рећи ћемо једну озбиљну. Нека гг. читатељи сматрају да је уредништво „М. Н.“ ову измену с укидањем претплате учинило из спекулације.

Дајемо публици часну реч, да нас је на ово мењање нагнала само љута и голема нужда, и да ни помисли нисмо имали на неку спекулацију и добит, јер овим ако коју стотину динара не изгубимо, добити за цело нећемо. А каква је то нужда, која нас је на ова нагнала, објаснићемо у идућем броју.

К У Р С

Дукат.	5.66
Наполеон	9.46
Српски лутријски 3% зајмови	34·40

Ред примања по министарству

Министар унутр. дела: сваки дан пре подне од 12—1 часа пре подне.
Мин. иностр дела: четвртком од 11—1 ч. пре подне.
Министар војни сваког дана од 11—12 ч. сем недеље и празника.
Мин. правде: сваког дана од 9 и по часа до подне.
Мин. грађевине; сваки дан од 11—12 ч. пре подне.
Мин. просв. и црк. дела петком од 11 до 12 часа пре подне.
Мин. привреде, понедеоником, уторником четвртком и петком од 11-е пре2е до 1 по подне
Министар финанције уторником и петком од 10 — 12 пре подне.

Ред цензура по новчаним заводима:

Привилегована народна банка, понедељака среда и петак.
Београ. кредитан завод уторак и петак.
Задруга за међусобно помагање и штедњу понедељак и четвртак
Српска кредитна банка понедељак, среда петак и субота.

НАРОДНА БИБЛИОТЕКА отворена је сваки дан од 8 до 12 сати пре подне.

ФИЈАКЕРСКЕ ТАКСЕ

По вароши дању: за четврт сата 1 динар, за пола сата 1 и по динар, за три четврти сата 2, за цео сат 2 и по динара.
Ноћу двогуба цена.
До станица железничке и паробродске, и обратно, за четврт сата 1 динар. За сваки четврт сата више по пола динара.

У Топчидер и натраг 6 динара задржавајући се 2 сата од поласка до повратка. За сваки четврт сата више по пола динара.
За свадбе 10 дин. за 4 сата.
Ноћу до железнич. и паробродске станице и обратно за сваки сат по 3 динара.
Ноћу у Топчидер и винограде 4 динара на сат. —
Ноћ се рачуна од 1. Маја до 1. Октобра од 8 сати у вече до 4 сата у јутру, а од 1 Октобра до 1. Маја од 7 сати у вече до 6 сати у јутру.

Књижевни Оглас

Изашао је 2 број

„СРПСКЕ РЕЧИ“
НЕДЕЉНОГ ЛИСТА
за политику, књижевност и друштвени живот.

Из Београда ко би хтео примати лист, нек се јави

Власник и уредник „Српске Речи“,
М. Ђорђевић — Призренац.
Београд. — Дворска ул. бр. 7.

МАЛИ ГЛАСНИК

ПРОДАЈА куће на новом селишту. Ул. Дојчиновића бр. 1. 30,1,3

КУЋА у Лимској улици број 5. продаје се. Услови су повољни. 28,1,3

ТЕЛЕГРАМ Виноград. Пространа квартир. Питај уредништво. 29,1,2

ТРАЖЕ се ТРИ продавца за „Мале Новине“. Упитати у уредништву. Вредници могу зарадити до 3 динара дневно.

АПОТЕКА код „ЦАРА ДУШАНА“ у Београду преко пута позоришта потребује помоћника. — За ближа навешћа обратити се апотеци. 27,3 10

Огласи

АНЂИ

удови пок. Стаменка Младеновића из Гроцке.

Ваш отказ у бр. 187 „Малих Новина“ за мене не вреди.

Дућан и пекарницу купио сам од Косте, пуномоћног наследника пок. Стаменка и по томе ја сам сад сопственик тога имања.

Ви, као удовица, имате само право уживања и ништа више.

Илија Рафаиловић
470,1,3 трговац из Гроцке.

7. Прима у депозит на чување, новце, артије од новчане вредности и адиђаре.

Кореспонденција на српском и немачком језику.

Трговачки свет и у опште публика која има плаћања за Београд и иностранство — нарочито Солун — чини се пажљивим на 2-гу тачку да се може чековима послужити као са готовим новцем, чиме се уштеди порто, време и труд око паковања а за ту врсту послова штедиона наплаћује врло умерен провисијон.

Бр. 553
10. јуна 1889 г. **УПРАВА.**
Ниш. 24,29,2,6,9,13,16,20,23,27,432,6·10

ГЛАВНО СТОВАРИШТЕ
БЕОЧИНСКОГ ЦЕМЕНТА ЗА СРБИЈУ

Предузимачима и осталим потрошачима препоручујемо **БЕОЧИНСКИ ЦЕМЕНТ**, и то: прима и секунда портланд, роман-цемент и две сорте хидраула, лакши и тежи, јер је пробама доказано *да је најбољи од свију*, који се овди продају. Он је и по тежини најлакши, а подноси много више дометање песка, зато је за сваког најпробитачније, само са овим цементом радити

Нарочито чинимо пажљивим на наш портланд-секунда, који се најчешће употребљује и који је раван каквоћи са портландом прима других фабрика, а знатно је јевтинији. Наш прима-портланд ненадмашим је, и служи поглавито за фине глазуре.

За потрошаче у опште, а нарочито за већу потрошњу **знатно су спуштене цене.**

Примамо на израду свако цементирање и бетонисање ходника и предсобља, израду тераца и мозајка за ходнике, предсобља и за цркве, како овди у Београду, тако и на страни, све по најјевтинијим ценама. Све радове вршимо са стручним раденицима и са гаранцијом.

371,15—50 ГЛАВНИ ЗАСТУПНИК,
Пера А. Јовановић,
са канцеларијом: на Сави на дрвари и у кнез Михаиловој улици бр. 29. у Панђеловој кући

КО ХОЋЕ ЈЕФТИНО И ДОБРО

да купи испод коштања *Женско, Мушко* и *Дечије* Рубље *(веша:)* Хаљинице, *Чараше, Платна, Чаршава, Салвета, Пешкира, Фиранге* од јуте и од чипака, *Фланерска Кебета, Трико рекле, Шешира, Марама* цепни и са монограмом, *Кецеље* од мола *јастука, краватна. Крагна, Манжетна* од *илатна* и *каучука*, Прави француски *Мидера*, женски *Шлафрока*, и т. д. и т. д. Само код нас је то сад могуће, јер још два месеца трајаће наша *Расиродаја* и да се за то време оконча, продајемо од данас нашим поштованим муштеријама *по чудно* јефтиној цени о коме се може сваки уверити. —

С ПОШТОВАЊЕМ
Алберт Кона Синсва
376 *Улица Кнез Михајлов Бр.* 7,
13—20 13,15,17,19,21,24,26,28,1,3,5,8,20,12,15,17,19,22,24.

НИШКА АКЦИОНАРСКА ШТЕДИОНИЦА

У СВОМ КОМИСИОНОМ ОДЕЉЕЊУ ВРШИ СЛЕДЕЋЕ ПОСЛОВЕ:

1. Прима наплате са свију трговачки пијаца за Ниш и околину нишку.
2. Издаје чекове платиме за Београд, Беч, Париз и Солун.
3. Прима налоге за куповину и продају за све производе овоземаљске.
4. Прима заступништва у посредовању за куповину робе са стране.
5. Даје зајмове на залогу домаћи овоземаљски производа.
6. Купује девизе са страни пијаца у којима налази сигурности.

Н О В И
ХОЛАНДСКИ ЛОЗОВИ БЕЛОГА КРСТА
имају годишње **ТРИ ВУЧЕЊА ЗГОДИТАКА** са великим главним згодитцима, међу којима
У ГОТОВУ дин. 400.000, дин. 200.000, дин. 100.000 У ГОТОВУ
Сви згодитци исплаћују се без икаквог одбитка
Идуће вучење
ЧЕТВРТАК 20 ЈУЛА 1889. ГОД.
ГЛАВНИ ЗГОДИТАК
ДИН. 400000
НАЈМАЊИ ЗГОД. Д. 29. — и **ПОВИШАВА СЕ ДО Д. 59**
с тога по данашњој куповној цени не може бити никаква губитка.
ОВИ ИЗВРСНИ СИГУРНИ И КОРИСНИ ОРИЂ. ЛОЗОВИ могу се добити код свију сарафа и у банкарској радњи
АНДРЕЈЕВИЋ и КОМП.
У БЕОГРАДУ
403,9,15 по цени од дин. 29½
преглеци опширни добијају се бесплатно

САМО код Науна Најдановића на „Зеленом венцу“ продаваћу од данас и то:
1 килу фришка свињска меса по 70 п. д. 1 кила масти фришке по 1.20. 1 кила фришког сала зрелог по 1.20. 1 к. сланине суве добре по 1.20. 1 килу кобасица свињски суви по 1·20. 1 килу сувог меса свињског по 1·10. 1 к. чварка фришки 0·80, као и остале ситнице са најјефтинијом ценом. Молим поштовану публику за многобројну посету.
443 3—5

ЈЕДНА ЖЕНСКА стара 22 године тражи место за газдарицу у доброј кући. Који жели имати добру газдарицу нека се изволи обратити у удеоничкој штампарији преко пута народ. позоришта.

БИТКА
НА
КОСОВОМ ПОЉУ
И
ПАД СРПСКЕ ДРЖАВЕ
НАПИСАО
ДР. П. Д. ПАЈЕВСКИ
ЦЕНА 60 ПАРА ДИН.
Може се добити у књижари
В. ЗАЈОВИЋА
У Београду
и
Д. ЗАЈОВИЋА У НИШУ.
435 7—10

КАФАНА на великој пијаци у Натошевића кући, издаје се о идућем Митровудну Упитати за услове на горњем спрату у истој кући. 414,5,12

КУЋА ЗАСЕБНА, НА углу глумачке и Јевремове улице бр. 21., испод позоришта, са 4 собе, кујном, подрумом, шпајзом и баштом, издаје се одмах под кирију, а и продаје се под повољним условима. Ова кућа има врло леп изглед на Дунав. За цену упитати у истој кући. 451,2,3

†

У суботу 8 ов. м., даваћу годишњи парастос у 9 сати пре под. у вазнесенској цркви моме драгоме мужу.

ВАСИ БОЖИЋУ

бив. секр. мин. народне привреде молим сроднике и пријатеље Васине, да изволе присуствовати овоме тужном помену.
тешко ожалошћена:
Савка В. Божића
468 са децом. 1—4

Власник и одговорни уредник Пера Тодоровић.

Прва удеоничка штампарија обилићев венац бр. 1.

БРОЈ 196 ЧЕТВРТАК 6. ЈУЛА 1889. ГОДИНА II

ИЗЛАЗИ СВАКИ ДАН

БРОЈ 10 П. Д.

МАЛЕ НОВИНЕ

дневни лист за свакога

ПРЕТПЛАТА ИЗ УНУТРАШЊОСТИ ПОЛАЖЕ СЕ САМО КОД ПОШТА

ЗА БЕОГРАД НЕМА ПРЕТПЛАТЕ — ЛИСТ СЕ ПРОДАЈЕ НА БРОЈ

Писма и рукописи шаљу се Власнику „Малих Новина“ Топличин венац бр. 17., на горњем спрату.

Претплата се прима код свију пошта у Србији.

ЦЕНА ЗА СТРАНЕ ЗЕМЉЕ:

На годину . . . . . 30 динара
На по године . . . . . 15 динара
На 3 месеца . . . . 9 динара

LE PETIT JOURNAL

ЦЕНЕ ОГЛАСИМА

На првој страни од петит. реда 20 пр. д., а на четвртој д петит реда 10 пр. дин.

ПРИПО ЛАНО стаје 50 п. дин. од петитног реда.

KLEINE ZEITUNG

Огласи јевтино, по потребн и са сликама. За свако оглашење плаћа се држ. т се 70 пр. д. ЊИ ОГЛАС ПО ПОГОДБИ

У БАШТИ
код
„СКУПШТИНЕ“
У ЧЕТВРТАК 6. ЈУЛА 1889.
ВЕЛИКА ПРЕСТАВА
РУСКОГ ПЕВАЧА
г. Владимирова и г-ђе Колцова
СА НОВИМ ПРОГРАМОМ.

Између певања биће велики ватромет. Башта ће бити осветљена са лампионима. Надам се да ће поштована публика бити потпуно задовољна са народним руским песмама.

УЛАЗНА ЦЕНА 60 ПАРА ДИН.

ПОЧЕТАК У 8½ ЧАСОВА У ВЕЧЕ

ПРОГРАМИ СЕ ДОБИЈАЈУ НА КАСИ.

С ПОШТОВАЊЕМ
ВЛАДИМИРОВ И КОЛЦОВА
руски певачи.

473,1—1

Читај
огласе Алберта Кона Синови у нашем листу.
39 11—19

СЛАБА ВАЈДА

Да проговоримо још једну о службеном извешћу о хајдуцима.

Пошто су побројани неки хајдуци, у извештају се вели даље овако:

„Осим ових хајдука, **које је садашња влада скоро све затекла у гори**, било их је још у Ћуприском округу, који су од чести побијени од чести похваљени.“

Овде се дакле тврди да је садашња влада ове хајдуке, што данас чине толика зла, затекла већ у гори, дакле да су они хајдуковали и пре, а нису се одметнули тек сад под овом владом.

Другим речима, ови хајдуци хтело рећи, да се под овом владом хајдуковања нису умножила, да је тога зла било и пре и то **још у већој мери**, јер је влади пошло за руком да неке хајдуке, које је затекла од пре, похвата, а неке и да побије.

Ми налазимо да овако представљање не одговара правом стању ствари.

Истина је, да је садашња влада затекла већ у гори „скоро све“ оне хајдуке, које набраја у свом извештају г. мин. полиције.

Али је тако исто истина, да у службеном извештају нису ни из далека побројани сви хајдуци, који сада узнемирују народ по Србији. Ту су споменути само старији и чувенији хајдуци, а прешло се ћутећки преко многих „млађих снага“ и новајлија, који још нису успели да се прочују и „прославе“, али који за то чине онака иста зла као и они старији.

Дакле, никако не стоји факт да под садашњом владом није било одметања у хајдуке; не стоји ни то, да је тога одметања сада мање но што га је било пре.

Код нас, по несрећи, још нема уредне статистике, да би могли тачно сравнити кад је како расло и опадало хајдуковање, и које га је године било више, а које мање.

Али има нешто што сви ми и без статистике врло добро знамо и осећамо — то је она општа сума јавне безбедности у земљи, то је она целина грађанске сигурности, коју осећамо кад је има и кад је нема исто онако, као што без термометра осећамо кад је зима, а кад врућина, и ако не би умели баш тачно на град казати колико је гради кад било.

А кад је реч о општој јавној безбедности од хајдука и осталих злих људи, овда се мора признати да је те безбедности данас мање, но што је пре било. То ће нам посведочити цела Србија, сви крајеви, а поглавито они бесни хајдуци.

Једна стара, чувена радикалка, једна попадија, која је за радикалну странку привредила више но гг. Гига Гершић, М. Вујић и Ст. Поповић укупно жаљаше нам се пре неколико дана овако:

„Ваља, П., под другим владама трпели смо доста чуда, прого[illegible] радикалном владом ево дочекасмо да вучемо бој и шамаре од последњих сеоских лопужа и положара што под именом хајдука бију и пљачкају овај јадни народ. Отишла сам, вајно брату пошу[1]) у госте, па нас у први сумрак нападну у кући за вечером некакве наоружане положаре, и што сам ти ту извукла шамара, песница и буботака, чини ми се и на оном ћу свету причати.“

Овај је говор веома карактеристичан. Он, у вези с многобројним појавама, сведочи, да се у народу осећа, како је данас ступањ јавне безбедности доиста јако понижен.

Ми овде не можемо издвајати ко врши ову масу похара и убистава, да ли стари хајдуци, које је влада „затекла у гори“ или нови, који су се тек од скора растићили, само је факт да су злочини веома чести и да је јавна безбедност данас мања но што је била прошлих година.

Ми за сад нећемо овде истраживати откуда је то могло доћи, констатујемо само тај факт, да су се под радикалном владом разбојништва јако осилила. Напоменућемо како на разбојнике утиче јачина и слабост власти, с којима се боче. Чим осете јачу власти снажнију руку, они се склањају, беже у суседне земље и за неко време обустављају своју злочиначку радњу.

Т ко је баш више пута поступао хајдук Петар, с његовом љубазницом, свиреном хајдучицом Миљом. Кад год је полициска власт на тим крајевима ревноснија и већи усталац њих двоје беже у Румунију А чим дође какав мекши и комотнији капетан, ето и њих натраг у Србију да продуже своја недела.

Према свему овоме, осиљено хајдуковање код нас свакако се може узети као знак лабавости и млитавости наше полиције.

Биче јамачни и више других узрока, тек овај један свакако постоји.

Осиљена разбојништва и увећани злочини жалосни су знаци, да наш друштвени организам бо[illegible] ности нема оне исправности, онога уредног и строгог вршења дужности, које сузбија и пресеца злочине — а где та чивија олабави, ту је у опасности цела машина.

Према томе, да ли разбојништва врше стари или нови хајдуци?

Да ли је те хајдуке влада наследила од својих претходница или су приновљени сад?

Да ли за ова зла треба кривити пређашње стање и пређашње владе, или обарати сву кривицу на радикалну владу, као што се неоправдано чини с извесних страна — све су то ситна споредна питања партиског значаја.

Језгра целе ствари састоји се у томе, да је јавна безбедност у земљи посрнула и да на влади лежи голема дужност и тешка одговорност да ту безбедност потпуно уздигне и поврати. По ту цену само може стећи право на даљи живот. Није ли то у стању, она онда није дорасла свомо задатку и њена је пресуда готова. Што злочине врше стари хајдуци, које је влада затекла већ у гори — то њу ни уколико неће извинити, ни за длаку олакшати њену одговорност.

То је наше уверење.

[1]) Поп је био радикални скупштинар на последњој малој и на уставотворној великој скупштини

БЕОГРАДСКЕ ВЕСТИ

—

Долази, Њ. В. бив. краљ Милан долази из Цариграда сутра и то до границе, оријент-експресом, а од границе где ће га дочекати један од г г. команданата и г. министар председник — засебним возом. Њ. Величанство ће се бавити у Београду 2 до 3 недеље

*

Честитка Јучерашње службене новине доносе телеграм, који је краљица мати послала министру председнику приликом миропомазања Њ. В. Краља Александра. Телеграм гласи: „Дај Боже, да данашњи дан буде почетак ере благостања за нашу драгу отаџбину, и да заштита свемогућега потпомогне мојега сина, да изврши велики задатак, који му предстоји.

Сем тога исти број службених новина доноси и телеграм Њ. В бив. краља Милана, који смо ми већ донели једном.“

*

Позоришно друштво, које под управом г. Рисантијевића даје представе у „Хотел Империјалу даваће вечерас „Циганина“, позоришна игра у три чина с певањем од Сигли гетија. С мађарског превео Јустин М. Шимић.

*

Ухваћен хајдук. Хајдук Ђорђе Илић из Лесковца, округа пожаревачког, ухваћен је 3. ов м. у Свилајнцу куда га је потера гонила

*

Опомена. Управа фондова опомиње како многи њени дужници нису за више полугођа платили интересе и отплату на своја дуговања; па зато их позива, да дужне интересе и отплату на своја дуговања положе у што краћем року, иначе ће их тужити суду и за главно и за неплаћене интересе.

Свештеничко удружење Г. Јаков Павловић, прота и ректор богословије, сазвао је пре неки дан на скуп неколико свештеника да се договоре о томе, како да се оснује стално удружење свештеника у Србији.

*

Подлистак „Силазак с престола“ изостао је из овог броја због нагомиланог материјала.

*

Осуђен на смрт. Јуче је војни суд осудио јеринога редова из VIII батаљона на *смрт* за то само, што је 29. марта о г. на учењу ударио кундаком једног каплара, који га је, веди, јако кињао.

*

Иињар — Шиљар! Што ти ови наши полуслужбени листови иињаре — то је просто брука. Ама не дају се ни осолити. Реци им да је лед хладан, само ако то не иде њима у шиљар, одмах ће сви ударити у шиљар, да сва чаршија трешти:

„Шта? Зар лед хладан!!! Та је ли то ико икад игде видео да лед буде хладан, кад се зна од памти века, и од кад је леда на свету да је лед кашто је сад био врућ“

А што се тврди да је лед баш и хладан „све је то од почетка до краја неистина и накосна измишљотина уредништва „Малих Новина“ и ништа више, као што смо ми поуздано известени“ (Види 95. бр. „Одјека“)

У осталом то није ништа ново, да наше официјозе овако сакрментски иињаре. То је њихов стари занат.

Читаоци ће се јамачно још сећати онога времена из покојне фузије, кад оно ми у „Радикалу“ први пут донесемо вест да између браће фузионаша наступа завада и расцеп.

Боже мој, како наши државни јаслаши овда на нас дрекнуше. Уши да заглухну публици Те „подле клевете“, те „накосна измишљања да се у очи скупштине поквари лепа слога међу здруженим странкама“. А да би уверили публику како смо ми слагали, „Одјек“ донесе читав члан к у коме се г. Ристић ковао у звезде.

На толики иињар полуслужбеног „Одјека“ многи богме и позероваше.

„Та не би ваљда могли толико одрицати, за бога, да што год има.

Кад, не лези враже; мало по мало и миц по мин, док једног прекрасног јутра се нека тајна [illegible] потврди до словца, што смо ми раније објавили, а сам „Одјека“ главом изгрди г. Ристића не може горе бити.

Исти се случај понавља и сад.

Ми поодавно сазнајемо по што шта о трвењу у министарству. Ћутали смо, док није дошао на ред општар сукоб, какав је био ових дана између г. министра војног и г. мин. полиције. Тада смо сматрали за дужност да ствар предамо јавности, јер се тицала једног важног питања.

Наравно, господа су била изненађ на откуда то враг „Мале Новине“ чуше! И док се они међу собом кошкају: ко то проноси и издаје тајне из седница? дотле радикал и официја за њега из петних жила:

„А. а. а! не дајте, измишљотина „Малих Новина“.

Добро, добро, господо, иињарите, претрпавајте, покривајте; оно то и јесте ваша дужност; ми не можемо ни тражити од вас да признате јавно: „Ми се народе, бога ми амо у министарству по мало и свађамо.“ Али као год оно с фузијом, тако ће и овде осванути један дан кад се више неће моћи иињарити.

А, боже, здравље, живи били па видели!

ИЗ СРПСКОГ СВЕТА

—

— **Наши пасоши и турске власти.** „Златибор“ пише: Путник један, који је пошао с уредним пасошом из Црне горе у Србију, визира пасош у Пљевљима код паше и дође у Нову Варош. Отален га, прича он, погнају Турци у Сјеницу, рекав, да роба паша у Сјеници да му визира пасош, јер Н. Варош спада под пашалук сјенички. У Сјеници нађе он једног млада Црногорца ђака у аџу, к ји је такође имао пасош, него му турска власт нашла ману пасошу е му га није п тписао турски конзул у Београду, (а ђак је из Београда путовао за Црну Гору). Из Сјенице оћерају и поменутог путника и ђака у Нови Пазар, у Митровицу па и у Вучитри, Вериозиће, па преко Качаника чак у Скопље. И ту их стрпају у апс, звани „Куршумли-ан“.

У апсу су лежали 21 дан. Него им помогне случај те допишу српском конзулу што сједи у Скопљу и конзул попаја кол најпре, те их пусте из апса двадесет други дан. Отален су пријеши у Србију на граници према Врањи. Да им није било конзула, прича путник, бог зна докле би ту лежали и кости би им могле остати у „Куршум-ану“. Ова двојица нашли су у Куршум-ану у апсу једног попа од Ваљева по имену Кузмана; калуђера Исаију (растом омален) из Никоља манастира испод Овчара, и трећег учитеља сјеничког Николу Лазаревића-Милојевића, који је родом из Алексинца. Осим овијех било је, вели у апсу с њима око 360 Срба и Арнаута. Бојаше ту људи који леже по 3. 4 и 5 година, па нити знају зашто леже нити докле ће лежати, јер им није казато колико су осуђени ни за шта су осуђени. Тако Стево Мољевић Црногорац лежи у истом апсу у Скопљу једанаест година, и не зна докле ће тако. Стево има око 50 година старости, а снагом је много опао, због апса и лоше хране. Храна је у томе апсу једна: само леб и вода, па ни леба не дају колико је нужно.

Путник поменути прича у појединостима, него ми само скелет износимо. Према свему што се жали овај путник, а и по ономе, што о странцима знамо, Турци заслужују да се прегнају у Азију откле су и дошли, јер они нису достојни да живе међу питомим европском свијетом.

— **Патње Срба у Ново-пазарском санџаку.** Исти лист пише: Као што отудемо са сигурне стране дознали, патње прелазе сваку меру Стари људи причају, да такве тиранције не само нису запамтили, него нису ни чули да је кад год таква била. Није да су то проста разбојништва, него Арнаути заиђи од села до села па формално убијају, бешчасте женскиње, касапе децу и пљачкају — као год у рату.

Наш дописник отуд уверава нас, да он има писмених доказа, како је ово масло паше „прије“ Аустрије; која подиже и подбада ова грозна убиства и пустошења, како би тим оправдала поседнуће Ново-пазарског санџака у који намерава уђи као и у Босну и Херцеговину.

За ову вест ми јамчимо и чашћу и имањем. У идућем ћр ју проговорићемо о овоме опширније.

ИЗ БАЛКАНИЈЕ

—

— **Стаповништво Бугарске.** Како „Свобода“ јавља по последњем броју, у Бугарској живи Бугара 2.326 250 душа, и то: 1,182.360 мушк. и 1,143 890 женских; Турака 607.319, и то 309.759 мушких, 297 560 женских; Грка 58 319, и то 29.433 мушких и 28.905 женских; Цигана 50.281, од којих 25,881 мушких и 24 410 женских; Јевреја 23,556 и то 11,734 мушких и 11,812 женских; Руса 1060 и то 618 мушких и 451 женска; **Срба 2,142 (?) и то**

ИЗ ХАЈДУЧКА ЖИВОТА

—

ОДЛОМЦИ

из бележника једног вечитог робијаша

* * * (8)

1. Маја, 1879.

2.

Прва крв.

Сад смо били у ходнику. Из ходника улазило се у велику трпезарију, а одатле се ишло у попадину собу.

Врата на трпезарији нађемо отворена. Ошкринемо их полако и уђемо, До сад смо све ово радили у мраку. Сад Скадранин кресну машину, Ја му ћутећки показах руком попадина врата

Он извуче мали лововски фењер, упали га и окачи себи о појас; мени рече да заузмем врата на ходнику и ту да чувам, а оној двојици махну руком:

Напред!

Њих двојица имали су у рукама јаке ћускије, а трећи је посво поду гачку дренову гредицу, зашиљену на врху.

Сва тројица прођоше попадиним вратима и не говорећи ни речи, сва т ојица забише своје алате између врата и рагастова, па на један пут силовито навише у страну. Врата зашкри паше, једна даска пуче, изнутра се чу некакав нејасан узвик.

Ја осетих како ми срце поче јако лупати.

После оног првог нејасног узвика чу се сасвим јасно попадин глас, како престрављено и брзо виknу, прво „ко је то? ко то гура?“ — а одмах за тим заче што год може; „Помоћ! Станимире, помоћ, лопови!“

После овог узвика попадиног, од кога страшно одјекну празна и мрачна трпезарија, чу се општар глас Скадранинов, где чисто љутито виknу: „Ломи сад!“

Његову команду заглуши ужасна писка онога девојчета, које је било с бабом у соби, а затим се чу јако пуцање врата.

— Кр кр кр — трас — на један пут све пукне, врата силовито одскочише, нешто се страховито сломата, нешто тешко паде на пал и тако удари да се сва кућа затр се на онда на један пут наста мртва, нема тишин .

„Свршено је — помислим ја у себи, „ови су продрли унутра, попадију и девојче или претрпали под јастуке и душеке, па један сео на њих и запретио им да ни писну, или су их поклали. Али кад пре би све то, како се све то свршили тако брзо?

Ослушнем. Али мртва, потпуно мртва тишина.

Прођоше ме жмарци. Колико сам се пре бојао, вике толико се сад опет уплаших од ове гробне тишине.

Није ме држало срце да останем на вратима. Пођем полако унутра да видим шта то би. А колико ме је и то, да они не покупе сами паре из сандука.

На прстима се приближим вратима од трпезарије и навирим С тих врата видела су се врата од попадине собе, али сад је свуда био мрак и ја не могох видити ништа Ступим у трпезарију и пођем полако попадиним вратима. Био сам на среd трпезарије још 3—4 корака па сам на попадиним вратима.

На један пут из онога мракра из попадине собе чу се гласно, подругљиво кикотање и ја по гласу позна одох да се то попадија смеје, а тај смеј изгледао му је у оном тренутку демонски, као да се смеје ђаво у паклу.

Зинем од чуда; још писам имао кад ни да се повратим, а иза смеха чуше се јасне речи попадине.

„Тако, скотови једни, ту ћете поцркати.“

У који мах попадија то изусти, у тај мах кресну жигљицу (машину) и припали свећу.

О о што видох у том тренутку следи ми крв.

Одваљена врата лежала су у соби на патосу и висила само још на једној шарки. На среd собе стајала је попадија, раздрљена, само у кошуљи а њена седа коса, разбарушена и чамршена пола јој по голим раменима и недрима. Са свећом у руци, с разрогаченим, упалим очима, с набреканим старим лицем' тек у пола осветљеним жмиравом дојаницом — она је изгледала ужасна.

(наставиће се)

1142 мушка и 1000 женских; Аустриских Словена 2557, од којих 1428 мушких и 1129 женских; Немаца 2245, и то 1156 мушких и 1089 женских; Француза 544, и то 288 мушких и 256 женских; **Разних народности** (!) 78.096 и то 40.344 мушка и 37.752 женске; **Непознатих** 1978 и то 1246 мушких и 732 женске

Не знамо колико су поуздане ове цифре, што их „Свобода“ доноси, у погледу осталих народности у Бугарској, али ако би бројни односи и осталих народности били представљени с оваком верношћу, као што су представљени бројни односи српске народности, онда би се тешко могло поклонити вере свим подацима.

Свакојако, овде су међу Бугаре урачунати и они становници Бугарске, који су српске народности, али које је берлински уговор начинио бугарским поданицима, а њихов број износе приличио много. Много би се више учинило услуге статистици и правом стању ствари, кад би се казало да Бугарска има толико и толико становника, од којих по народностима има оволико и оволико, а не трпати у Бугаре све становнике бугарске, па и Србе, који су злом судбином и у силу берлинскога уговора постали грађани друге државе а не своје, српске.

У осталом, ми разумемо Бугаре, кад они хоће да српску народност у Бугарској преставе у што мањем броју.

— **Бугарска у црквеном односу**. Тако се зове књига, која је ту скоро угледала света у Софији. „Народни Права, приказујући ову књигу, вели, да ће се из ове књиге моћи видети стање бугарске цркве као и успех протестантске и католичке пропаганде.

ИЗ БЕЛА СВЕТА.

— **Осуђен принц регент**. Тајно веће коморскога суда у Берлину имало је 19. јуна пагон дужих истрага и претходних расправа главну расправу о тужби; што ју је већ пре три године подигао био неки поштански књиговођа Ф. против принца Албрехта, регента у Брауншвајгу, Зами год. 1886. поклизнуо се тај књиговођа на леду пред палатом принца-регента те се тако позледно, да није више могао обављати своју службу. С обзиром на пређашњу заради књиговођине осуђено је тајно веће принца Албрехта, да пострадалом дневничару док буде жив, плаћа месечно 75 марака јер принц као поседник палате мора пазити на чишћење тротоара, које је полицијом наређено.

— **Провала облака**. Из губерније Минске јављају о провали облака са градом и громовима над окружним местом Пинск, који је ову варош јако оштетио. Пљусак кише трајао је неколико сахата а лед је падао у величини као кокошија јаја. Улице су биле све дебелим покровом леда покривене. Тако је и гром на више места ударио и унашив на једно место развио се пожар услед кога су око 20 кућа изгореле. Даље је громом убијено 14 душа, међу њима 4 мале деце. Сама провала облака по себи направила је, како из Варшаве јављају, онде у варошки Пинску и околини грдну штету, тако је да је око 1800 десетина стрви уништено.

— **Бурад за пиво**. У Америци су почели и правити бурад за пиво од картије. Ову картију праве од некаке траве која у близини Њу-Јорка у великој множини расте. Бурад се изнутра намажу неком особитом материјом која се тако скали као да је порцулан. Ова су бурад лака а и много јефтинија. Изумљена је и справа која такових буради дневно 600 стотина може направити. У осталом сад је главно питање хоће ли овакова бурад бити дуготрајна и да ли ће моћи морати котрљање при утоваривању и истоваривању.

— **Несреће на железници**. Из Букурешта јављају о новој великој несрећи, која се догодила на железници, и то на прузи између Србешта и Инденденсе, близу Галца, на отвореном пољу сукобила се 29 пр. м. у 2½ сах. у јутру два теретна воза, од којих је сваки имао више од 50 вагона, напуњених житом и разном робом. Судар је био толико јак, да су се сви вагони од оба воза, преко сто тину на броју, сви до једног разбили. Влаковођа и остало особље с оба воза; којих је било 12, сви су тешко рањени. Телеграфисти станички нису јавили да су возови пошли с дотичних станица и возови су јурили с великом брзином тако, да је судар био страховит. Упропашћено жито и остала роба вреди преко по милиона динара Сем тога и држава је грдно оштећена што су уништене локомотиве и преко стотину вагона. Рањено железничко особље отправљено је одмах сутра у јутру у Галац, где су предати у болницу. Од њих мучно да ће који остати жив. Начелник станице Инденденсца, један нижњер и оба телеграфиста одмах су затворени.

КЊИЖЕВНОСТ

НЕДАМО

(некоме у Notes)

(15. Јуни 1889. год)

Па не дајте — ко вам тражи?!
Нит' нам треба што је ваше.
Примали смо доста *лажи*,
Што ваш *образ* осветлаше.

Србин није још просио —
Пет векова само дели;
Крвљу земљу натопио.
— Ви га нисте разумели!

Пет векова осмех руди,
С ваших јетких, тих усана.
И криво вам што нас буди,
Мртва слава — закопана....

Не, још **живи** — сред **Косова**
И у грудма милиона..
Чусте л' одјек с тих **гробова**
Где **таковска** љуби звона!?

Још их чују ове горе;
Чућете их — сред равнице!
Кад лавија звучно море,
Око цркве — **Раванице**.

Вихар.

ТЕЛЕГРАМИ
„МАЛИМ НОВИНАМА“
5. јула.

Беч. Аустрйски цар јуче здраво приспео у Гастајн, где је одушевљено дочекан.

Беч. Далматински сабор сазван за 8 јула.

Цариград. Министарски савет решио да предложи да се опозове с Крита гувернер Битлис. Целадин паша, турски вапредни изасланик, вратио се с Крита и султан га јуче примио у подужој аудијенцији. Он ће без одлагања ићи у Јерменску где ће да васпоставља бољу управу.

Париз. Јуче је комора усвојила предлог о амнестији с изменама сенатским, после чега је прочитан указ о завршетку седница. Сенат је држао вапредну седницу ради вотирања маринског буџета. Али није могао ништа решавати, јер је комора закључена. Дебата била дуга и жива, после чега је прочитан указ о закључивању седница.

Лондон. Према издатим наредбама, чим немачки цар Вилхелм 20 јула после подне сгигне на немачкој ескадри у Портсмут, поздравиће га принц уелски на лађи „Хохец лерну“. „Хохенцолерн“ и немачка ескадра проћиће поред упарађених британских ратних лађа, које ће бити украшене заставама, и с којих ће пуцати топови.

Букурешт. Листови јављају да ће краљица Наталија ускоро доћи у Јаш, па за тим у Букурешт.

Берлин. „Политише Нахрихтен“ указују на белешку „Националцајтунга“ о паду руског махинског друштва, када су потраживања Немаца одбијена због прошлог термина пријаве, а термин није саопштен немачким листовима. У томе види доказ да и „Националцајтунг“ признају, да је мала сигурност у руским вредностима.

Берлин. Херберт Бисмарк вратио се јуче с осуства и предузео послове у министарству спољних послова.

КУРС

Дукат	5.66
Наполеон	9.46
Српски лутријски 3% дозови	34·40

Сцене из новинарског живота

*

Ако српски народ има своје будућности, у што ми тврдо верујемо, будући новинари српски, рецимо они који дођу после 80—100 година, неће имати ни појма о тешкоћама и грдним патњама, с каквима смо се борили ми претци и претходници њини.

Да побележимо по нешто, што ће им макар из далека само наговестити тешку борбу, коју смо ми морали издржавати и неодољиве препреке, с којима смо се ми морали борити.

Уједно то ће бити и одговор неким нашим штованим читатељима, који нас нападају због укинуте претплате.

*

Натерани големом невољом, ми смо за унутрашњост укинули претплаћивање код уредништва и упутили све читатеље из унутрашности да се претплаћују само код својих пошта, а за Београд укинули смо претплату са свим и увели да се лист продаје само на број.

Ово до сад још нико није чинио, и ми смо први сво огледали.

Услед тога на нас се подигла читаве грађа Нарочито се љуте г. г. београдски читатељи. Жале се да им је скупо и незгодно да купују на број, и да плаћају сваки број 10 п. дин.

Многи су узели да тумаче за што смо ми учинили ту промену.

Та су тумачења свакојака. Једни веле пр сто.

— Пера је луд. То је раздражљив и накриво насађен човек. Ви в дите како он и пише у својим новинама. Данас некога нападне, а сутра га опет хвали. Или ако је данас нешто хвалио, он то сутра худи и напада. Тако ти је и с претплатом. Просто му прасну ћеф да измисли нешто ново, на горе, боље, мари то махнити Пер

— Други опет веле! „Е није то тако, Није Пера тако луд као што ви мислите Шерег је то, мој брајко. Осетио он где му добро продазе новине, сваг се граби да их чита, па као вели: кад се овај луди свет овако отима за мој лист што да му га ја дајем за динар месечно, кад могу о ако по десетпарче на дан, да им макнем три динара месечно. Дакле није он махнит, но је то шерет; спекуланат, и рачунџија, који на тај начин хоће да заради паре.

Ево, ова два мишљења, а особито ово по следње јако је раширено по Београду.

Једва да се нађе тек по који грађанин који ће рећи:

— Немојте људи тако; немојте осуђивати човека на памет. Пера се до сад нигде није показао као неки грабљивко, и кад он сад ово чини, мора бити да човек има неку невољу; свакојако биће да он има за то велика разлога.

Но како већ рекох овај последњи правилни суд веома је редак, поглавито се верује да сам ово учинио из спекулације.

Али као што ми је много пута у другим приликама чињена незаслужена неправда, тако ми се исто чини сад и овде.

Пера није ни луд ни пуст, а најмање је обесан и склон да тера свој ћеф. Па кад се Пера ипак решио да учини ову измену, онда га је на то морала нагнати само каква голема нужда.

А да би наши штовани читатељи видели каква је то нужда, ми ћемо им редом испричати неколико сцена из у едничког живота.

(наставиће се)

БРОЈ 197 ПЕТАК 7. ЈУЛА 1889. ГОДИНА II

ИЗЛАЗИ СВАКИ ДАН

БРОЈ 10 П. Д.

МАЛЕ НОВИНЕ

дневни лист за свакога

ПРЕТПЛАТА ИЗ УНУТРАШЊОСТИ ПОЛАЖЕ СЕ САМО КОД ПОШТА

ЗА БЕОГРАД НЕМА ПРЕТПЛАТЕ — ЛИСТ СЕ ПРОДАЈЕ НА БРОЈ

Писма и рукописи шаљу се Власнику „Малих Новина“ Топлички венац бр. 17., на горњем спрату.

Претплата се прима код свију пошта у Србији.

ЦЕНА ЗА СТРАНЕ ЗЕМЉЕ:

На годину . . . . . 30 динара
На по године . . . . 15 динара
На 3 месеца . . . . 7½ динара

LE PETIT JOURNAL

ЦЕНЕ ОГЛАСИМА

На првој страни од петит. реда 20 пр. д., а на четвртој од петит реда 10 пр. дин.

ПРИПОЗНАТО стаје 50 п. дин. од петитног реда.

KLEINE ZEITUNG

Огласи јевтино, по потреби и са сликама. За свако оглашење плаћа се држ. т. се 20 п. д. ВЕЋИ ОГЛАСИ ПО ПОГОДБИ

У Суботу 8. овог мес. даваћемо у 9 сати пре подне у саборној цркви седмодневни парастос нашем драгом и непрежаљеном

Љубомиру Ђ. Девићу

на који молимо пријатеље и познанике покојникове да изволе доћи.

Анка, удова Љ. Ђ. Девића и остала родбина.

475 1—1

Читај

оглас Алберта Кона Синови у нашем листу.

39 11—19

ЗВАНИЧНА ИСПРАВКА

Под гласовом „Озбиљни знаци“ донеле су „Мале Новине“ у свом 191 броју подужу белешку о неком сукобу између г. министра унутрашњих дела и г. министра војног.

Све оно што се у поменутој белешци о овој ствари тврди, измишљено је од почетка до краја.

Изванредније министра-председника.

Бр. 6315

Београд, 5. јула 1889.

ВЕСТИ

БЕОГРАДСКЕ ВЕСТИ

Хајдуци. На нашу белешку, како из врањеловачке „Киселе воде“ беже гости, добили смо три, тако да кажемо, исправке, од којих су две од наших пријатеља. Једна је телеграм бањског лекара д-ра Кочовића, у коме се вели: „Посве је неистинита вест штампана у 193 броју „Малих Новина“ од 3. јула ов. г. да су разбојници окољали Киселу воду и да се свет разбегао.“

„Киселу воду нису никакви разбојници окољавали, нити је свет имао потребе да бега. Свет све више придолази.“

Друге две су од наших пријатеља, и у њима се тврди како се гости не разилазе. У једној се вели како они излазе слободно у екскурзију у околину и како нема хајдука; у другој се истина пориче да су се гости разбегли и вели се како скоро сваког дана придолазе гости, али је „у толико истина, да су се њих 2—3 хајдука појављивала била, али је власт своресека одмах исте растерала и сада влада потпуна тишина како у вароши тако и на Киселој води, јер су од ове тројице два убијена а трећи тешко рањен.“

Овамо, онамо, па није „шија него врат“. Нема хајдука; гости се нису разбегли; све је мирно, и опет се „појавила 2—3 хајдука“, али их је „ово-среска власт растерала“.

У осталом, ми нисмо ни рекли да је одиста бања опкољена хајдуцима, ми смо то рекли у фигури и констатовали факт да су се гости разбегли због хајдука који су се појавили. Ми знамо приличан број гостију, који се с Киселе воде вратио просто из страха због хајдука, а међутим бањски декар тврди да хајдука и нема а камо ли да су гости побегли; један пријатељ то исто тврди, а други вели да се гости нису разбегли, али ипак су се „појавила 2—3 хајдука“.

Ми би смо се веома радовали, кад би се уверили да се у тој околини нису појавили хајдуци и да се услед тога нису гости поплашили и разишли кућама. Али кад се већ „појављивала [illegible] које је своресека власт растерала“ немогуће је веровати да се гости нису поплашили и да се није извесан број, бар најстрашљивијих гостију, разишао из страха кућама својим.

Најзад да поменемо и ово. Све три ове, да их назовемо, исправке диктоване су јамачно у намери да се свет окуражи и да посећују бању, што им ми потпуно одобравамо тим пре, ако опасност није онаква, каква се представља.

*

Добротвори. Г. Велимир Тодоровић из Минхена. приложио је друштву „Св. Саве“ 1000 марака на подизање светосавског дома.

Сем тога, у ред приложника који су на зидање св. савског дома приложили по 10.000 ком. цигала, имамо да прибележимо и браћу Ђорђевиће, овд. трг., који су на ову племениту цел приложили 25.000 комада цигала.

Хиљадили се оваки добротвори, и дај боже, да се на њих угледају сви имућнији и богатији грађани наше отаџбине, те да, ма и скромним али племенитим, прилозима својим потпомогну узвишену и племениту свесрпску цел, на којој друштво „Св. Саве“ ради

*

Тек да се зна. Ми смо неколико пута имали прилике да говоримо о томе, како се поступа с нашим војницима. Ми смо износили како се с њима зло поступа, како војници бегају, па како се један чак и обесио због злог поступања, и ми смо на све то добили — једну званичну исправку, која [illegible] војске донели.

Али, као да ће званичне исправке остати само званичне исправке, јер у колико ми знамо, ништа се није учинило да се одржи углед и достојанство војника, и да се отклоне узроци, с којих обично војници бегају. За то нам даје најбоља доказа осуда војног

ПОДЛИСТАК

СИЛАЗАК С ПРЕСТОЛА

РОМАН ИЗ ЖИВОТА

У 90 ГЛАВА — С ПОГОВОРОМ

(писац задржава сва права)

(34)

(НАСТАВАК)

— Молим те иди — навали опет ђенерал и поведе жену вратима.

— Хоћу, али свршите брзо, па ме онда викните. Ја ћу седети овако у кревету и чекаћу да ме викнете, рече госпођа излазећи, и с врата махну кнезу руком и додаде.

— До виђења mon cher!

Ђенерал Врбавац приђе жени.

— Хајде, молим те, остави нас један тренутак, рече он.

— Добро, хоћу, кад Мутимир вели да нема ништа. Али шта ћете, да ћете само свршавајте брзо, па чим свршите одма ме викните. Ја ћу, овако обучена, седети на кревету и чекати ваш позив. Само да се не отегне дуго!

Док је оно ово говорила, муж је проведе до собних врата и ушухти је унутра. Улазећи у другу собу, она махну руком на кнеза: „До виђења mon cher!“

Кнез и ђенерал опет осташе на само

— Молим вас, господару, кажите ми шта је вама откуд тако понашање с ваше стране и ко ме је то могао тако оцрнити пред вама? — отпоче први ђенерал

— Чујте, ђенерале, ја вам опет понављам немојте се градити инћаром и одрицањем још гори. но што сте у истини. Будите се ко вас оцрни преда мном. Оцрнила су вас ваша рођена недела. Куд ће те горе и страшније злочинство но што је убиство једнога младога владаоца, који је тек настао да живи. Ви сте нов Вукашин, господине ђенерале, само сте у толико гори од њега, што убијате једнога рођака свога.

Ово упорно тврђење кнежево бунило је ђенерала, али ипак он је толико веровао у скривеност свога злочина, да је још имао куражи да инћари. С тога поново рече:

— Обманути сте, госодару, неко вас је тако обмануо.

Но кнез као да није слушао ове речи ђенералове, он му приђе и, пипкајући претом једно дугме на ђенераловом капуту, он узе говорити овако:

— Грозни ђенерале! Шта сам вам ја скривио. да против мене дигнете своју издајничку руку! Нисам ли чинио све, што је вама по вољи; нисам ли радио све, како ви зажелите; нисам ли вас управо био пустио ви да кнезујете а ја сам само титулу носио. Чин, слава, богатство, популарност код масе, — све сте имали. Највиша амбиција могла се тиме задовољити. У колико пре могао се тиме задовољити човек, који је изишао из тако ниских друштвених редова, као што сте ви изашли. Али не, из вас је зинула хала за кнежевском круном. У грудима имали сте толико покварено срце, да није презало ни од каквих пргавих средстава и злочин је био готов.

(наставиће се)

суда, коју смо саопштили у јучерашњем броју, а којом је један редов осуђен на смрт за то, што је ударио кундаком каплара, који га је кињио и злостављао.

Ми ћемо и сад изнети један пример, како се не пази на углед и достојанство, које треба да има и гаји сваки српски војник.

Тако, строго је забрањено, да ма који војник послужује официре и изостаје с ученја, сем што му је дужност да оде и пробуди дотичног официра, очисти му одело и обућу, па да се одмах после тога упути у команду, и да се не сме употребљавати ни за какву кућевну потребу и службу.

Међу тим ми знамо једног командира чете, који је и преко те наредбе употребљавао војника. Па ни по јада кад је он ту, али ево где његова кућа употребљује војника на чисто приватну, кућевну службу. Г. командир чете отишао је на осуство, а код куће му остала госпођа. И ако војник нема да буди свога официра, да му чисти одело и обућу, ипак један војник редовно одлази и послужује госпођу командировицу.

Ми ово бележимо тек да се зна.

*

Позоришно друштво под управом г. М. Рисантијевића, даваће данас у хотел „Империјалу“ нов комад „Све крва“ шаљива игра у 1 чину од Калића. А после тога „Неста блага, неста пријатеља“, шаљива игра у 3 чина од Лазаревића.

За среду заказани „Хајдуци“, одложени су за суботу.

*

Накнадно нашој јучерашњој белешци о војнику, осуђеном на смрт, јављамо да је редов I чете VIII батаљона; да се зове Милоје Станојевић; да је родом из Жабара, среза моравског, окр. пожаревачког. Судио му је војни суд дунавске дивизије. Сем тога што је осуђен на смрт, осуђен је да плати још 10 динара и 10 пара динар. за кундак.

[illegible] три села више.“

*

Како је ухваћен. У јучерашњем броју донели смо како је Ђорђе Илић, хајдук из Лесковца, окр. пожаревачког ухваћен у Свилајнцу, где га је нагнала потера. Ми смо ову вест донели по службеном извештају у службеним новинама. Међу тим како смо ми извештени, ствар не стоји тако. Ђорђе нити је ухваћен у Свилајнцу, нити га је тамо нагнала потера. Он је ухваћен у селу Витежеву, где су га сељаци ухватили на делу крађе.

*

Скуп. У прошлу недељу био је други састанак одбора за подизање споменика Риги из Фере. Изабран је један одбор, који ће израдити позив за прилагање на споменик. Даље су пријављени неки нови чланови одбора, и најзад, за благајника је изабран г. Манојло Клидис овд. трг.

*

Стрељачки концерат. Сутра 8. ов. м. биће у башти „Вел пиваре“ концерат који приређује Савезна Београдска Стрељ. Дружина у корист благајнице Стрељачког Савеза, са овим програмом: **I. део.** (цела војна музика) 1. Стрељачки марш од Јенка; 2. Увертира из опере „цар и цимерман“ од Лорцинка; 3. Арија из оп. „Дон Себастија“ од Доницети, соло за флигхорн, свира питомац г. Л. Тодоровић; 4. Нунта царањеска, румунско потпури од Чижека; 5. Колајдескоп, вел. потпури од Чижека; 6. Арија из оп. „Црни Домино“ од Рубенса соло за флигхорну, свира питомац М. Тодоровић; **II. део.** (цео оркестар) 7. Концерт за виолину од Карла, свира концерт-мајстер Ђ. Хелмут; 8. Славенски венац ор. II. од Чижека. После коецерта настаје игранка одабраних и омиљених игара. — Члановима дружинским нису слате нарочите позивнице, јер се претпоставља да ће као чланови доћи и без позивница. Сем тога чујемо да многи нису добили позивнице и ако су им послате; с тога који би хтели доћи и мисле да би требали да буду позвани а нису добили позивнице, нека се изволе обратити коме од дружинских одборника или у вече на каси, где ће добити позивнице. —

*

Српско-мађарска размирица. Још [illegible] је „Н. Лојд“ вест, како су пограничне страже наше код Раче ухватиле на мађарском земљишту неког мађарског лађара Казу, одвукли га на српско земљиште, где су га притворили и злостављали. Данас доносимо у телеграмима вест истога „Лојда“, који потврђује своју ранију вест, да су српске страже прешле на мађарско земљиште, ухватиле мађарског држављанина, силом га превели на српско земљиште, ухапсили и злостављали, па га после пустили.

Ми о овој ствари за сад не можемо ништа говорити, јер влада ћути о њој, ма да смо очекивали да ће она још не прву вест о томе дати обавештења. Баш у тој цели и јављамо ово, кад се она сама не сећа.

*

Ванредни збор Под највишом заштитом Његовог Величанства Краља Александра „Београдско Невачко Друштво“ држаће у недељу 9. ов. м. ванредан збор на коме ће се решавати разни предмети унутрашње друштвене организације.

ИЗ БАЛКАНИЈЕ

— **Измене у саставу бригадном у Бугарској.** Указом од 12. прош месеца наређено је да 6. Трновски пешадијски пук пређе у састав I. пешадијске бригаде, а 2. Искарски пешадијски пук преводи се из I у састав III. пешадијске бригаде.

— **Одредбе за пријем у пијонирски пук младића — ученика телеграфских, машинских, механичких и т. д., у Бугарској,** прописане под 22. Фебруара тек. године, гласе:

Одобрава се команданту пијонирског пука да прима младиће од 16 — 18 година закључно, у цељи да се у пуку обуче и спреме за механичаре — надзорнике, старије телеграфисте, кондуктере жељезничке, машинисте и друге разне мајсторе, а под следећим условима:

1. Родитељи или стараоци младића који желе да изуче наведено, закључиће с командом пијонирског пука уговор да ће младићи служити пуних пет година.

2 Младићи ти треба да су свршили с добрим успехом најмање 3 разреда средњих школа.

3. Обука трајаће 3 године.

4. Примљени младићи имаће све принадлежности и плату као и остали војници.

5. По свршетку обуке, ученици који покажу добар успех, могу се поставити на празна места за механичаре — надзорнике, машинисте и т. д., ако их командант пука оцени као способне за то, и онда ти на такве дужности постављени имају права служећих преко рока и плате одређене буџетом за дужности које врше.

6. Та служба, т. ј. последње две године, сматра се као накнада за војну службу по обвези. А кад тај рок истече, т. ј. након 5. година свега, младићи ти могу се превести у резерву војске по општим одредбама како је прописано за пијонере.

7. Служба за последње две године рачуна се као преко рока онима, који су испунили услов тачке 5. ових одредаба, и узима им се у вид при награди за непрекидну службу преко рока,

8. Ученици, докле год су на служби, неће се позивати на испуњење редовне војне обвезе по закону о рекрутовању.

9. Ученици ти при пријему полажу заклетву као и остали војници и подлеже свима законским прописима као и ови.

10. Они који желе да ступе као ученици у пијонирски пук, поднесе молбе команданту пука, који их, ако налази за могуће и прима на празна места редовних војника по прописаном саставу.

Украђена два Српчета

Уче је власт у Варварину пронашла једно слепо Српче. Њега је украо циганин пре две године; ослепио га и ишао по вашарима са њим, па дошао и у Варварин на вашар.

Циганина су метули у затвор, а дете су дали једном варварину на чување, докле се не пронађу његови родитељи.

Цео дан (30. Јуна) провело је дете у комесарници. Народ је непрестано долазио да га види

Када је причало, како га је циганин Марко украо и ослепио, многима су очи биле пуне суза А како и не би, када једно дете прича, да му је циганин одузео најдрагоценије благо — очни вид. Родило се са здравим очима и тек што је почело да гледа свет, а дође бездушни циганин, који му одузе вид, ради своје шпекулације, јер неће да ради теже послове, већ хоће олако да живи; да га слепо дете храни и трошкари.

Како га је циганин украо, прича оно очако:

„Отац ми је био у селу, а мајка ми је отишла у воденицу за брашно

ИЗ ХАЈДУЧКА ЖИВОТА

ОДЛОМЦИ

из бележника једног вечитог робијаша

* * * (12)

1. Маја, 1879.

2.

Прва крв.

Мало даље од ње лежало је прострто по патосу оно девојче — мртво ли је живо ли је — ја нисам знао. Иначе соба беше празна! Никога више у њој. Оне тројице беше нестало!....

Мени мрче свест. Људска памет није могла схватити шта је могло бити с тим људима, и куда су они могли нестати. На кући су само једна врата, и на тим вратима стајао сам ја. Никуд на другу страну нису могли изаћи — а међу тим њих нема!.... Тада се сетих нејасно оне моје слутње, да је попадија вештица — и хладан зној потече ми хртењачом.

Ја сам стајао на сред трпезарије, с великим ножем у руци. Само да крочим један корак назад, па сам опет у мраку, и попадија ме не би ни видела. Али ја не могох ето да учиним тај један корак и остадох као прикован на месту. Попадија диже очи и угледа ме. И ако сам држао у руци нож, њу то нити је изненадило, ни поплашило. Јамачно је држала да сам с ножем дошао против лопова.

— Где сте, Миле, ако бога знате, ми овде, јадне, да изгинемо од несрећника, ја и ово дете — рече ми попадија потресено. — И да се није довио покојни поп да направи ову клопку, у коју, даде бог, те се похваташе - зло. Просто би нас овде исекли као краставце. Но даде бог те се баца згодно отвори, а двојица тројица, колико ли их беше, згодно налетише, те одоше сви у њих. Но ово је опет опасно овако држати. Камо, где је Стојадин, где су други момци па да трчи да јави кмету, нека дође с људима, па нека чине што им драго, О, боже, боже, и добро се ја сетих у оној забуни да откачим куку — рече попадија и пође управо к мени, крстећи се уз пут.

Док се попадија примицала к мени, ја сам стајао као у неком заносу. Од свега што је она говорила, ја сам разумео тек половину, и то нејасно. Оно што ме је највећма пекло: куда су се дели они људи? то још нисам знао на чисто. Знао сам само толико, да су прошли, пропали — како ли је било — кроз некакву бапу, и да су сад у некаквом „њупу“, т. ј. затворени су у некој тескоби. Али где је све то, и како се све то десило, још нисам знао. Све то пролетило ми је брзо кроз главу. Попадија се беше примакла к мени. Кад је видох тако близу, ја ступнем један корак натраг. Баба ми се опет приближи и рече:

— Шта је теби, Миладине, јеси ли ти махнит; чујеш ли шта ти говорим? Камо Стојадина?....

Говорећи тако она ми се све више примицала.

Не знам ни шта сам мислио, ни шта сам осећао у том тренутку. Знам само толико да ми се чинило, ако ја ову бабу не убијем, онда мора убити она мене, и то никако друкчије.

Под тим утиском ја изманем ножем и ударим попадију право у раздрљене голе груди.

Крв шибну и окваси ми сву руку у којој сам држао нож. Но врх ножа мора да је ударио у какаво ребро јер се не заби дубоко у груди, но се омаче и распори јој кожу до сисе. Све то ја видох у тренутку, а за тим свега опет нестаде.

Ударена, попадија врисну: Иј Миладине! посрте, упусти свећу која се угаси, те и у трпезарији, као и у целој кући наста мркли мрак.

Као бесан вук ја појурим за попадијом онако у мраку а ишао сам на њен јаук. Она је викала што игдамо же: „Ај! помоћ! недајте, људи погибох“

Онако у мраку дочепам је за кошуљу око врата но она се отрже, а мени оста у руци парче крпе.

У трпезарији је био мркли мрак, само разјапљена врата беласала су се по малко.

Попадија нагне вратима. Ја појурим за њом, но запнем за некакву клупу. Она се у томе дочепа врата и искочи на поље, но ја је стигнем пред самим прагом и онако у трку наскочим на њу и свалим је пода се.

(наставиће се)

Кад је донела брашно, отишла је у махалу да узме што год. Тада није било никога код куће, сем мене. У том дође циганин Марко, ухвати ме и мете у његова кола. Узео је и брашно, које је моја мајка донела из воденице. Ја сам хтео да вичем из кола, али нисам смео, јер је циганин држао го нож над мојом главом.

„Кад ме је одвео подаље од мога села, — изгорео ми је очи жигом усијаним. За то време један циганин држао ме је за ноге, а други за руке.

„Водио ме свуда по вашарима, и све што су ми људи давали, то ми је он одузимао, а давао ми је најоцењеније одело, само да би ми људи што више давали, видећи ме онако оцепана."

Дете је веома бистро. Каже да је из села Поповца. Отац му се зове Милош а мајка Вељa. Детету је име Стева.

Украдено је пре две године. Тада му је било око 5 год.

Други случај. У Крушевцу, о прослави Видов-данској, тако исто власт је ухватила једног циганина, који је украо једно дете. Циганин га је нашао код оваца у планини; украо га и одвео у другу планину, ту му је ноге бургијом извртео, да би осакатило. И оно је заиста и осакатило, јер су му се жиле скупиле.

Кад му је ноге вртео, метуо му је на главу непашен креч.

Дете је у болници крушевачкој остављено на лечење; а циганина су стражарно спровели за Аранђеловац, јер дете каже, да је из неког села близу Аранђеловца.

Ово нису једини случајеви, да цигани краду децу, да их онеспособе за рад, пошто их украду, па тако иду по свету и олако живе.

Требали би надлежни да забране прошњу, јер ако овако и даље остане, многа ће деца остати без руку или без ногу.

Цигани су бездушни, они немају срца.

Како ли ће бити родитељима, кад виде своје дете слепо и сакато!

Ја на овако што не знам шта би рекао до то,

Мајке чувајте децу, а цигане злочинце најтеже казнити.

1. Јула 1889 год.
Варварин

П. К.

ТЕЛЕГРАМИ
„МАЛИМ НОВИНАМА"
6. јула.

Будимпешта. „П. Лојд" јавља, да је буковарска комитатска власт констатовала, да су српски полицајци одвукли на српско земљиште сегединског лађара Казу с острва Милер, дакле с мађарског земљишта. На лађару се виде трагови злостављања.

Рио-Жанејиро. Један Португалац је прексиноћ пуцао из револвера на цара бразилијанског, кад је излазио из позоришта. Цар је остао неповређен.

Софија. Услед новинарских вести о српском спремању и држању српске владе према Бугарској, српска влада је преко бугарског агента у Београду и овдашњег српског заступника, изјавила бугарској влади мирољубива уверавања.

Јаш. Директор варошке кредитне банке, члан сената Георгију, убио се јуче, кад је државни иследник дошао у канцеларију банчину да учини претрес.

Цариград. Напредна министарска седница опширно је расправљала крићанско питање. Мухамед Целадин, чијом је мисијом султан незадовољан, пао је у немилост.

Лондон. На скупу, који су сазвали вођи конзервативне странке, Солзбери је изнео као најбоље средство за одржање мира, да се буде потпуно спреман те да се нема потребе страховати ни од кога. Захтеви Крићана да се са свим одвоје од Турске све су јачи, и по свој прилици најзад ће Крит бити одвојен од Турске,

Париз. Новине доносе оптужни акт државнога суда против Буланжеа. У оптужном акту опширно се говори, како је Буланже од 1882 године радио у Тунису, Паризу и Клермонту поглавито да наведе војску да погази заклетву верности, и радио на корупцији чиновника, од којих је више њих пристало на његов предлог.

ПИСМО УРЕДНИШТВУ.

Уредништво је добило следеће писмо, да га оштампа:

Протеран и продан од радик. владе.

Господине уреднице, ја сам на белом лебу и у апси код управитеља вароши Београда, Глише Ђорђевића. Притворен сам због познате прокламације Шарановљеве, наперене против Аустро-Угарске, коју сам само превео са руског на немачки језик. Штампар Мата Јовановић (издаица) издао је ствар полицији и ја сам допао апсе као бајаги главни кривац. Шарапов је пропуштен, штампару ни бригеша и радикална влада да буде лепа према пријатељу Аустрији, запела је за мене и продала ме.

Хтели су лађом на моје захтевање да ме пошаљу у Турнсеверин, у Влашку, и то оном лађом што путује само српском обалом. Но кад сам се на Сави известио, да лађа напредно пристаје за прошлу недељу и у Панчеву (за мене), то нисам хтео да идем. Жалио сам се намесништву и искао сам личну сигурност. Г. Ристић болестан, г. Белимарковић отишао у бању а г. Протић обећао је мојој жени, на моју жалбу, којој сам приложио две оригиналне сведодбе да сам син ове домовине, и да је мој баба Коста Лазаревић већину свога иметка изгубио 1842 као верни привржeник династије Обреновића и у Аустрију бегати морао, — да буде без бриге и да ме не смеју дирати.

Но по подне лист се окрене, намесника г. Протића су обратили и ја сам послат за Бугарску, како ће ме оданде лакше издати Аустријанцима. Управитеља сам молио да ме

Сцене из новинарског живота

Рђаве платише

(НАСТАВАК)

Разносач „М. Новина" улази у једну механу. Механџија му вичe:

— Хеј ти, кажи ти твоме господину да се напред плаћа само к..... Ја сам овде механџија, домаћин човек; ја му нећу побећи за његов динар; но кажи му, ако хоће, да ми доносиш лист уједно сваки дан, па кад се наврши месец теби твој динар стоји готов.

Разносач долази у уредништво.

— Господине, тај и тај механџија у улици три кључа, не да претплату напред, а неће да плаћа ни на три месеца, но вели, ако хоћете да да му носим лист, па ће он на крају сваког месеца плаћати по динар. Шта да радим?

— Мислим се мислим, па смислим на једно — „Хајде да дам човеку, неће ваљда закинути још мој кровави динар.

Пун месец дана, равно 30 пута у месецу, каса разносач чак у улицу код три кључа и уредно носи број г. механџији, и то све, и касање и новине за 1 динар месечно.

Да понудиш ма кога да оде тамо само један пут, нико не би хтео учинити тај пут јевтиније од два до три гроша, а наш разносач, по сунцу и киши, по највећој цичи каса до три кључа редовно сваки дан и сваки дан однесе по један број, и то све свега на свега за један динар, од кога треба да се наплати и уредништво, и штампарија, и разносач, кирија и све.

Навршио се месец. Разносач одлази г. механџији да наплати онај један кровави динар.

Како га овај дочекује?

Долази први, па и пролази, долази 2. 3, 4 — разносач чека неће ли се г. механџија сам сетити да плати свој динар. Ајд! Механџија ћути као заливен и чини се невешт.

Петог дана, најпосле разносач навлаш тражи прилику да преда број у руке самом газди па му том приликом учтиво примети.

„Газда Милане, ја бих молио за мој динар месец је прошао."

— Е, прошао месец! шти ћеш да ме опоминеш, не знам кад ми ваља и то плаћати, но ти да ме подсећаш и учиш. Хајд одлази, па дођи сутра.

Разносач долази у уредништво. „Наплати!" ли од Милана механџије пита га благајник.

— Нисам, рекао да ће дати сутра.

Сутра дан момак опет долази.

Газда Милан у тај мах стао на врата механска, наслонио се на рагастов, загледао се некуд у даљину, а руке метуо у џепове, звецка парама.

Разносач чисто живахну, кад га угледа. Сад ће ми јамачно платити — мисли у себи, па хитро прискочи.

„Ево тазе новине, газда Милане. Газда Милан зев: „хе хе, уе! баш добро, дај да видимо шта има у новинама."

Разносач преда број па стане ћути он, ћути газда Милан. Газда Милан чита новине и чини се као и да не види разносача. Једва у зло доба разносач се усуди да промуца:

— Ја бих молио газда Милане.

Газда Милан спусти новине и разрогачено погледа разносача:

„Шта је брате?"

— Па ја бих молио, газда Милане, за онај динар.

А..а! твој динар! Чек да видим, Рекав то газда Милан, бркне се руком по џепу, потражи бајаги мало, па онда вели: Дађу ти сутра, немам сад ништа ситно"

Сутра дан момак опет долази и опет опомиње газда Милана. Овај пут газда Милан био је нешто зле воље, он викне разносачу: „Ајде, сиктер, бре. Баш сте неки Цигани. Навалио за тај његов п....., динар, као да му милионе дугујем."

Разносач одлази а газда Милан остаје псујући.

Два дана узастопце носи разносач број газда Милану, а не сме да се усуди, да му потражи претплату. Трећега дана, пошто је из уредништва добио наредбу да с газда Миланом свршава црно, бело, разносач долази одсудан, и затече газда Милана где се карта с неким друштвом. Пред њим стоји гомила пара.

— Ваљда ће сад платити. Бог га убио! мисли разносач у себи.

Пошто је предао број, он опомиње газда Милана за свој динар.

„Ех баш си потревио, кажи само хоћшели сад или одмах. Сад ћу ја устајати од игре, да дајем теби твој динар. Добићеш, нећу ја побећи у Шам, да теби не платим динар. Доноси, па кад се накупи два до три динара даћу ти."

— Али од мене, газда Милане траже рачун у редакцији.

— Одлази кад ти кажем, Бога ми ћу ја овога још и да бијем једанпут због овога његовог џанкања.

Кад је разносач дошао и по пети пут, газде Милан му је подвикнуо:

„Одлази, безобразниче један, ако хоћеш доноси, ако нећеш немој. Чуда Боже, ваљда, ја баш морам држати те новине.

— Платите, газда Милане, за ово што сте држали, па после како хоћете.

„Е кад си тако безобразан, не дам ти ни паре. Иди па ме тужи-

Разносач саопштава то уредништву. Газда Милану се број заустављa а што му је ношено месец и по, то припада.

(НАСТАВИЋЕ СЕ).

пусти преко Врање, јер тамо имам ћерку удату и зета. Али г. управитељ то није дозволио него по наредби г. министра отправљен сам у Бугарску. Глава је у торби али српско срце је у груди.

За даље ће се чути и знати.

Београд, 2. јула 1889

Светолик Лазаревић.

КУРС

Дукат	5.66
Наполеон	9.46
Српски лутријски 3% зајмови	34·40

ПРИПОСЛАНО*)

*) За ствари под овом рубриком уредништво не одговара.

Господину министру грађевине.

Зашто ми господин министар не одговара на жалбу, предату 19. јуна ове год. на овд. пошти на повратан рецепис управљену против српске државне железнице због мојих несталих један сандук разних ствари послатих из Сомбора а од тога доба има како сам авизу примио да су ствари у Сталаћу више од месец дана.

Садржина је сандука разних ствари међу њима таквих које подлеже квару а поред њих пропадају и друге ствари; питам госп. министра ко ће мени ту штету и накнаду за недобивене ствари и изложеним до данас трошковима накнадити?

С поштовањем

Петар К. Богдановић
књижевник
трет. удр. за пом. и штед.

Ред примања по министарству

Министар унутр. дела: сваки дан пре подне од 12—1 часа пре подне.

Мин. иностр. дела: четвртком од 11—1 ч. пре подне.

Министар војни сваког дана од 11—12 ч. сем недеље и празника.

Мин. правде: сваког дана од 9 и по часа до подне.

Мин. грађевине; сваки дан од 11—12 ч. пре подне.

Мин. просв. и црк. дела четком од 11 до 12 часа пре подне.

Мин. привреде, понедеоником, уторником четвртком и петком од 11-е пре2е до 1 по подне

Министар финанције уторником и петком од 10 — 12 пре подне.

Књижевни Оглас

Изашао је 2 број

„СРПСКЕ РЕЧИ“

НЕДЕЉНОГ ЛИСТА

за политику, књижевност и друштвени живот.

Из Београда ко би хтео примати лист нек се јави

Власник и уредник „Српске Речи“,

М. Ђорђевић — Призренац.

Београд. — Дворска ул. бр. 7.

МАЛИ ГЛАСНИК

РТ ЕНГЛЕСКЕ РАСЕ. Путоноогат, испод врата бео, придружио ми се 26. ов. м. ноћи. Обратити се портиру у „Хотел Париз.“

32 1—3

ЈЕВТИНЕ КЊИГЕ

По врло јевтину цену могу се добити у уредништву „М. Новина“ ове књиге:

„Историја једног француског сељака“ комад 2 гроша.

„Дела Св. Марковића“ Свеска прва. Г ош и по комад.

„Политичко стање Срба у Угарској“ 10 пара динарски комад.

„Економија“ Светозара Марковића по динара комад.

33 СВЕ ЗА ГОТОВО. 1—15

СИРА ШВАЈЦАРСКОГ најбољег квалитета, продаје по умереној цени бакалска трговина Мразовића и Марића на варош капији. 31,1,3

ПРОДАЈА куће на новом сеништу. Ул. Дојчиновића бр. 1. 30,1,3

КУЋА у Лимској улици број 5. продаје се. Услови су повољни. 28,2,3

ТРАЖЕ се ТРИ продавца за „Мале Новине“. Упитати у уредништву. Вредија могу зарадити до 3 динара дневно.

Огласи

ГЛАВНО СТОВАРИШТЕ

БЕОЧИНСКОГ ЦЕМЕНТА ЗА СРБИЈУ

Предузимачима и осталим потрошачима препоручујемо **БЕОЧИНСКИ ЦЕМЕНТ**. и то: прима и секунда портланд, роман цемент и две сорте хидраула, лакши и тежи, јер је пробама доказано *да је најбољи од свију*, који се овди продају. Он је и по тежини најлакши, а односи много више домешање песка, зато је за сваког најпробитачније, само са овим цементом радити

Нарочито чинимо пажљивим на наш портланд-секунда, који се најчешће употребљује и који је раван каквоћи са портланд прима других фабрика, а знатно је јевтинији. Наш прима-портланд незамашим је, и служи поглавито за фине глазуре.

За потрошаче у опште, а нарочито за већу потрошњу **знатно су спуштене цене.**

Примамо на израду свако цементирање и бетонисање ходника и предсобља, израду тераца и мозајка за ходнике, предсобља и за цркве, како овди у Београду, тако и на страни, све по најјевтинијим ценама. Све радове вршимо са стручним радницима и са гаранцијом.

371,17—50 ГЛАВНИ ЗАСТУПНИК,

Пера А. Јовановић,

са канцеларијом: на Сави на дрвари и у кнез Михаиловој улици бр. 29. у Панђеловој кући

НИШКА АКЦИОНАРСКА ШТЕДИОНИЦА

У ОВОМ КОМИСИОНОМ ОДЕЉЕЊУ ВРШИ СЛЕДЕЋЕ ПОСЛОВЕ:

1. Прима наплате са свију трговачки пијаца за Ниш и околину нишку.

2. Издаје чекове платиме за Београд, Беч, Париз и Солун.

3. Прима налоге за куповину и продају за све производе овоземаљске.

4. Прима заступништва у посредовању за куповину робе са стране.

5. Даје зајмове на залогу домаћи овоземаљски производа.

6. Купује девизе са страни пијаца у којима **налази сигурности.**

7. Прима у депозит на чување, новце, артије од новчане вредности и адиђаре.

Кореспонденција на српском и немачком језику.

Трговачки свет и у опште публика која има плаћања за Београд и иностранство — нарочито Солун — чини се пажљивим на 2-гу тачку да се може чековима послужити као са готовим новцем, чиме се уштеди порто, време и труд око паковања а за ту врсту послова штедиона наплаћује врло умерен провисијон.

Бр. 553

10. јуна 1889 г. Ниш.

УПРАВА.

24,29,2,6,9,13,16,20,23,27,432,6·10

КО ХОЋЕ ЈЕФТИНО И ДОБРО

да купи испод коштања *Женско, Мушко* и *Дечије* Рубље *(веша:)* *Хаљинице, Чараше, Платна, Чаршава, Салвета, Пешкира, Фиранге* од јуте и од чипака, *Фланерска Кебета, Трико рекле, Шешира, Марама* цепни и са монограмом, *Кецеље* од мола *јастука, краватна. Крагна, Манжетна* од *илатна* и *каучука*, Прави француски *Мидера*, женски *Шлафрока*, и т. д. и т. д. Само код нас је то сад могуће, јер још два месеца трајаће наша *Расиродаја* и да се за то време оконча, продајемо од данас нашим поштованим муштеријама *по чудно* јефтиној цени о коме се може сваки уверити. —

С поштовањем

Алберт Кона Синова

376 *Улица Кнез Михајлово Бр.* 7,

15—20 13,15,17,19,21,24,26,28,1,3,5,8,20,12,15,17,19,2-,24.

НОВИ

ХОЛАНДСКИ ЛОЗОВИ БЕЛОГА КРСТА

имају годишње ТРИ ВУЧЕЊА ЗГОДИТАКА са великим главним згодитцима, међу којима

У ГОТОВУ дин. 400.000, дин. 200.000, дин. 100.000 У ГОТОВУ

Сви згодитци исплаћују се без икаквог одбитка

Иduће вучење

ЧЕТВРТАК 20 ЈУЛА 1889. ГОД.

ГЛАВНИ ЗГОДИТАК

ДИН. 400000

НАЈМАЊИ ЗГОД. Д. 29. — и ПОВИШАВА СЕ ДО Д. 59

с тога по данашњој куповној цени не може бити никаква губитка.

ОВИ ИЗВРСНИ СИГУРНИ И КОРИСНИ ОРИЂ. ЛОЗОВИ могу се добити код свију сарађа и у банкарској радњи

АНДРЕЈЕВИЋ и КОМП.

У БЕОГРАДУ

403111/5 по цени од дин. 29½

прегледи опширни довијају се бесплатно

ДАЈЕ СЕ ОДМА ПОД

кирију. Штала за 4 коња, шупа за кола, и више мањи квартири, на малој пијаци. 30,7 426,2,3

Ј. Ш. Шачић.

СОБА са намештајем за самца издаје се одма. Љубичина ул. бр. 16 горњи спрат преко од Мора и Шпајера. 23,30.7,427 2.3

АНЂИ

удови пок. Стаменка Младеновића из Гроцке.

Ваш отказ у бр. 187 „Малих Новина“ замене не вреди. Дућан и пекарницу купио сам од Косте, пуномоћног наследника пок. Стаменка и по томе ја сам сад сопственик тога имања.

Ви, као удовица, имате само право уживања и ништа више.

Илија Рафаиловић
470,2,3 трговац из Гроцке.

ЈЕДНА ЖЕНСКА стара 22 године тражи место за газдарицу у доброј кући. Који жели имати добру газдарицу нека се изволи обратити у удеоничкој штампарији преко пута народ. позоришта.

†

У субоуу 8 ов. м., даваћу годишњи парастос у 9 сати пре под. у вазнесенској цркви моме драгоме мужу.

ВАСИ БОЖИЋУ

бив. секр. мин. народне привреде молим сроднике и пријатеље Васине, да изволе присуствовати овоме тужном помену.

тешко ожалошћена:

Савка В Божића

468 са децом. 3—4

†

Мојој милој и никад непрежаљеној кћери, односно сестри

САРКИ

даваћемо четрдесетодневни помен у уторак 11. ов. м. у 9 сати пре подне у палилулској цркви.

Молимо сроднике и пријатеље да овоме тужном помену присуствовати изволе.

Ожалошћени: Јулијана, удова пок. Атанасија Михајловића, бив. среског начелника, брат Алекса и сестре Драга и Анђелија.

474 1—3

Власник и одговорни уредник Пера Тодоровић.

Прва удеоничка штампарија обилићев венац бр. 1.

БРОЈ 198 СУБОТА 8. ЈУЛА 1889. ГОДИНА II

ИЗЛАЗИ СВАКИ ДАН

БРОЈ 10 П. Д.

ЦЕНА ЗА СТРАНЕ ЗЕМЉЕ:

На годину . . . . . 30 динара
На по године . . . . . 15 динара
На 3 месеца . . . . . 9 динара

LE PETIT JOURNAL

МАЛЕ НОВИНЕ

дневни лист за свакога

ПРЕТПЛАТА ИЗ УНУТРАШЊОСТИ ПОЛАЖЕ СЕ САМО КОД ПОШТА

ЗА БЕОГРАД НЕМА ПРЕТПЛАТЕ — ЛИСТ СЕ ПРОДАЈЕ НА БРОЈ

Писма и рукописи шаљу се Власнику „Малих Новина“ Топлички венац бр. 17., на горњем спрату.

Претплата се прима код свију пошта у Србији.

ЦЕНЕ ОГЛАСИМА

На првој страни од петит. реда 20 пр. д., а на четвртој од петит реда 10 пр. дин.

ПРИПОСЛАНО стаје 50 п. дин. од петитног реда.

KLEINE ZEITUNG

Огласи јевтино, по потреби и са сликама. За свако оглашење плаћа се држ. та се 20 пр. д. ВЕЋИ ОГЛАСИ ПО ПОГОДБИ

У БАШТИ
КОД
„СКУПШТИНЕ“
У СУБОТУ 8. И У НЕДЕЉУ 9. ЈУЛА 1889.
ВЕЛИКИ КОНЦЕРАТ
СА ПЕВАЊЕМ РУСКОГ ПЕВАЧА И ПЕВАЧИЦЕ
г. Владимирова и г-ђе Колцова
И ГОСПОЂИЦЕ
ЈУЛКЕ ПОПОВИЋЕВЕ
СРПСКЕ ПЕВАЧИЦЕ.
Између певања биће велики ватромет.
УЛАЗНА ЦЕНА 50 ПАРА ДИН.
ПОЧЕТАК У 8½ ЧАСОВА У ВЕЧЕ
С ПОШТОВАЊЕМ
РУСКО-СРПСКИ ПЕВАЧИ
479,1—2

†

Моме добром и непрежаљеном супругу

ЉУБОМИРУ Ђ. МИЛОЈЕВИЋУ

бив. адвокату на Крагујевца

даваћу четрдесетодневни парастос у понедељак 10. Јула ове год. у 9 сати пре подне у вознесенској цркви.

Молим другове, познанике и пријатеље покојникове да изволе присуствовати овом тужном помену.

Београд, 8. Јула 1889. год.

477,1,2 Ожалошћена супруга

Софија Љ. Милојевићка рођена Островац.

ВЕСНИК

БЕОГРАДСКЕ ВЕСТИ

Долазак високога хаџије. — По службеном извештају, који смо добили *из министарства*, Њ. В. бив. краљ, а садашњи високи хаџија-Милан, требао је да стигне у Београд синоћ. Међутим, тај се глас није испунио, но како чујемо високи путник долази у идући уторак.

Зар су тако поуздане вести које се дају нашим листовима из самога министарства?!

По извештају, који смо синоћ добила из мин. сп. посл. Њ. В. бив. краљ Милан одложио је на неколико дана свој долазак и кренуће се из Цариграда у понедељник. Пред њега ће ићи до границе г. намесник Белимарковић и г. министар-председник [illegible].

*

— Српско-мађарска размирица. Услед вести пештанских листова, да су српске пограничне страже ухватиле на мађарском земљишту мађарског, држављанина, превели га на српско земљиште, ухапсили, злостављали и пустили — г. министар унутрашњих дела наредио је начелнику округа шабачког да одмах најстрожије изврши у чему је ствар, и да му о свему поднесе тачан извештај.

Пошто начелник поднесе извештај надамо се да ће г. министар објаснити у чему је ствар.

*

Српско Позориште. Данас, у Суботу 8. ов. м. даваћесе отказани комад „Хајдуци“ или „Братоубица“ жалосна игра у 5. чинов. с певањем; написао Јован Стерија Поповић.

*

Нов лист. У Ваљеву је изашао први број новога листа „Ваљевски Глас“. Власник и уредник му је г. Таса Стојановић, а штампа се у штампарији Јов. Ј. Молнара. За програм свој, овај лист истиче програм радикалне стран-

ПОДЛИСТАК

БЕОГРАДСКЕ ТАЈНЕ

ИСТОРИЈСКИ РОМАН ИЗ ДОБА БОРБЕ И РАТОВАЊА ЗА СРПСКО ОСЛОБОЂЕЊЕ

(*у* 10 књига с прологом)

(*Писац задржава сва права*) (36.)

Поред свију ових сметања, шајке су опет зато око по ноћи стигле са свим под београдске бедеме, и то нечујно и неопажено.

Кад се тако привукоше до на једно 300 корака до градских бедема, из мрака се указа један турски кајик, а на њему три човека. Долазили су од бедема градских.

Кад се примакоше, они дадоше знак да долазе као пријатељи, а за тим одмах распиташе где је г. командантова шајка и одоше право њему.

После по часа шајке се упутише право градским бедемима, а предводили су их они, што дођоше мало час у турском кајику.

*

На оном истом месту, у доњем граду, где је сад велика бара, до Небојше куле, у прошлом веку било је вештачко пристаниште, ископано за шајке, а у њега се улазило једним каналом, чији се трагови још и сад познају.

Они незнани људи, што дођоше на кајику, поведоше један део шајака полако низ Дунав, вешто откопчаше велики ланац што је затварао улаз у канал, па једну по једну шајку уведоше у канал и поведоше их право пристаништу.

Међу тим, док су ове шајке неопажене ушле тако у град, остале су се прибрале код Канли-куле.

Но оставимо сад за тренутак ове тајанствене ноћне нападаче, па да видимо шта се за то време радило у београдском граду.

ГЛАВА XII.

Записник једне лепотице

Док су се Дунавом прикрадале и распоређивале непријатељске шајке, бирајући згодна места за нападај на бедеме, у пространим харемским одајама београдског везира, у оним одајама, где је боравило срце везирово, његова лепа Маре — још се бдило.

Велики багдадски фењер, нарочито удешен да кроз плаво стакло меком, благом светлошћу осветљује простране харемске одаје, висио је на сред собе, и једнаком благом светлошћу обасјавао целу Марину одају.

На сред одаје, под самим фењером, седела је Маре за округлим столом од абоноса — и замишљено нешто уписивала у лепу, укусну књижицу, повезану у фини меки марокан.

Мало даље од ње лежао је, полуобучен, на дивану успавани велики везир.

Његово лепо, живо лице било је сад, у сну, још лепше и пријатније, чему је доприносила и голема бледоћа, што се беше разлила по нежном, симпатичном лицу везировом.

У лакој источњачкој ноћној хаљини, од најфинија кашмира, седела је Маре за малим сточићем и, како рекосмо, нешто уписивала у књижицу. То је био њен дневник, а уграбила је ову ноћну тишину да побележи последње важне догађаје, који се десише за 2—3 последња дана.

Писала је час српским, час талијанским језиком, али се служила неком са свим необичном азбуком. Писмена су јој била налик у неколико на арапску азбуку, али опет нису била арапска.

(НАСТАВИЋЕ СЕ).

ке. Партизанство оставља на страну, а пред очима ће имати непрестано само народно благостање и политичку и економну независност и уједињење Српства.

Лист излази средом и недељом, а цена му је 6 динара годишње.

*

Одбор општински. Данас у 5 и по часова по подне држаће одбор општ. ванредни састанак с овим дневним редом:

1. Извештај пододбора за водовод о стању претходних радова и тражење накнадног кредита.
2. Измештање „Чукур чесме".
3. Предлог да се купе три пара коња и набави још један фијакер.
4. Извештај једног црквеног тутора.
5. Регулација „Вишњичке" и „Милетине" улице.
6. Молба механџија да одеском плаћају касапску аренду.
7. Молба пијара са вел. пијаце.
8. Молба фабрике дувана, да се награди тротоар до фабрике.
9. Позив „Кола јахача књаз Михаило", да се и београдска општина упише за члана утемељача тога удружења.
10. Молба Петка Маринковића да се ослободи извесне кирије.
11. Акт конзисторије београдске о подизању нове цркве св. Александра Невског.
12. Извештај комисије о плаћу који је управа дуванског монопола тражила под закуп; и
13. Молбе и уверење.

ИЗ СРПСКОГ СВЕТА

— **Велики кнез Петар Николајевић**, младожења црногорске књегињице Милице, стигао је 2. о. м. на Цетиње. У сусрет му је изашао на границу кнез Никола с Божом Петровићем и руским послаником. При уласку у престоницу дочекан је кнез ријом из топова и звоњењем звона. Велики кнез је с пратњом одмах отишао у митрополитску цркву а за тим у палату књежову. Варош је сва окићена заставама и венцима. При дочеку је било и много гостију са стране. У вече је била бакљада. Ово је први велики кнез, који је посетио Црну Гору. Посета је учињена по налогу самога цара.

ИЗ БЕЛА СВЕТА.

— **Отишао на колима у Париз**. Уредник бечког „Екстраблата", Леви, одвезао се из Беча на париску изложбу у фијакеру и то за 20 дана.

— **Лутриски згодитак** од 480.000 фор. још непрестено занима јавно мишљење. Темишварска лутриска управа била је објавила, да је вучење извршено са свим правилно и законито. Али сад „Будапестер Таглат" јавља, као да ће власт ипак морати да се позабави овим ретким и чудним згодитком. Секциони саветник Андрејански, који је изаслан из Пеште у Темишвар, већ је све испитао и поднео пријаву код суда, услед које је већ започета истрага. О истрази се не може ништа рећи, јер се ради успеха све држи у тајности. Али сад се зна, да вучење није онако правилно извршено, како је то управа темишварске лутрије објавила. „Винер Таглату" јављају из Темишвара, да је онај дечко, који је извршио вучење, преварио комисију јер је знао вешто сакрити прве бројеве и подметнуо већ у напред спремљене бројеве. Већ се, вели, зна и за кућу, у којој се учио „вучењу" тај дечко, коме је сад око 12 година.

— **Умрли** Роберт Хамерлинг, један од првих немачких песника данашњега доба, умро је 1. јула у Грацу у 56 година. Својим песничким радом стекао је гласа и ван народа свога. 1871 изишле су његове скупљене песме. Писао је и романе а и шаљиве игре. По струци био је професор филозофије и филологије, и изучио је санскрит и источне језике. Његова књижевна дела одликују се дубљином мисли, класичном лепотом језика и живим цртањем карактера. 1855 је професор гимназије у Трсту, али због слаба здравља затражи 1865 пензију, коју добије с потпуном платом због његових песничких заслуга. Сем тога и нека госпођа из Беча, коју није познавао, давала му је знатну пензију.

Јулије Ревицки, један од духовитијих песника мађарских, умро је ових дана у Будимпешти.

— **Вулкан на Месини**. Талијанске новине доносе опширне описе о ерупцијама вулкана у Месини. Већ читаву годину дана траје бљување тога вулкана, но до 15 јуна беше тихо. На тај дан започе изненада много силније избацивање, које се непрестано понавља. Особито пред вече пружа се оближњим становницима диван, али и страшан призор. Вулкан избацује небројене комаде камења у висину од 600 метара. Тако изгачено камење посве је усијано, те се дивно у огромној висини показује. Камење пада на оближњу равницу, која слази према мору, где усијан камен и текућа лава без престанка дижу, уз страшан шум, читаве облачине водених пара. Све се куће у оближњим селима тресу, а становништво налази се у силном страху. Од пре неки дан променио се је са свим облик вулкана, јер је пре имао један вршак, а сад се лава тако нагомилала, да су постала три вршка. Чудно је само, да се код овог вулканског избацивања није осетио никакав јачи потрес.

— **Народна слава у Паризу**. 2. о. м. прослављена је стотинити пут народна слава у спомен разорења Бастиље. И ако је тога дана често било кише, ипак је слава текла величанствено. Не само сав Париз, већ и сви странци, који се баве у Паризу ради изложбе, похитали су да виде ову стогодишњу успомену разорења Бастиље. Још рано изјутра пуцањ топова означавао је почетак свечаности. Наскоро за тим полазила су под заставама сва могућа друштва. Најпре су буланжисти направили демонстрацију. Они су се скупили пред уредништвом „Ла Прес", ту су викали: „живео Буланже" и певали „En revenant de la revue". Противници су звиждали, те настаде туча. Исто је тако било нереда и на тргу Конкордија, јер је ту полиција хтела забранити Деруледу да држи говор. Чим је Дерулед ступио на подножје Страсбуршкога споменика, полициски комесар довикнуо му је: „Овде је забрањено говорити". Дерулед, машући шеширом подвикне: „Живела република! Живео генерал." Маса света пристала уз Деруледа, на шта комесар објави Деруледу да је затворен. Кад је комесар покушао да ухвати Деруледа и да га одиста затвори, светина притрчи, отме га и мете у кола. После ове демонстрације дошли су остали чланови патриотске лиге, који су се оценили од Буланжиста и елзашанског друштва, те у тишини положе венац на споменик. Главни део свечковине сачињавала је војничка смотра на Лоншанпу. Војска је пролазила поред председника републике а командовао јој је генерал Сосије. Било је ту грдно много света и ужасног гурања. Кола за колима довозила су госте, а трибуне биле су препуне. Председник републике стигао је у 3 и по сахата после подне. Поред њега је седео војни министар Фрејсине. Чим се председник показао, свет га поздрави са „живио!" Топови су пуцали а музика свирала Марсељезу. Овој свечаности нису присуствовали преставници великих сила. Највећу пажњу света привлачили су анамитски принчеви и црначки краљ Дина Салифу. Они су били на трибуни преседнич ковој. Око 4 сахата почело је дефиловање целе париске посаде. Нарочито су поздрављени ученици официрске школе у Сен Сиру и домобранци. И ако је било кише, дефиловање је испало врло добро. Ове године учествовали су у слави и разни војници из француских колонија, који су послани на изложбу. Коњаници су јашили у најјачем галопу, за тим су на један пут стали пред председника и поздравили га сабљама. Свет их је поздрављао. Кад се председник враћао, буланжисти му приреде мачију музику код Елизеја, али их полиција растера. У вече је било величанствено осветљење Света је било тако много, да кола нису могла ићи. Најдивније осветљење било је на Ајфеловој кули.

СМЕСИЦЕ

— **Фалбов критичан дан**. Из разних крајева Аустрије и Немачке јављају, да се 29 пр. м. испунило Фалбово пророчанство о времену, што га је изнео о помрчању месеца и његова приближења земљи. У Рајхенбергу и околини била је тога дана јака олуја с кишом и градом, и нанели усевима и воћу грдну штету. Јака олуја ишчупала је из земље стотине стабала и воћака, пуних богата плода. У једном селу код Габлонца јак ветар однео је половину кровова и оборио телеграфске и телефонске дирекс. — У Тропави у Шлеској била је 30. о. м. ока новоћи јака олуја с кишом, као да се облак провалио. — Из Прага

ИЗ ХАЈДУЧКА ЖИВОТА

ОДЛОМЦИ

из бележника једног вечитог робијаша

* * * (13)

1. Маја, 1879.

2.

Прва крв.

Сад наста страховита борба између мене оружана и ненаоружане, али врло кочоперне попадије. Пре свега она ме још онако у паду тако уједе за палац, да ми та рука готово онеспособи и малаксе.

Имала је само неколико шкрбака, али баш ти шкрби, оштри зуби забише ми се у палац и прогризоше до самог зглоба.

Снажно ударим бабу песницом у чело, те једва тако ослободим прст.

Она беше пала на страну, али у оном отимању брзо се окрете полеђушке.

Док ја потегох ножем да је ударим у врат, она од некуд беше домашила руком повелику цигљеницу, па стиснув је у шаку, тако ме тресну њоме по слепом оку, да ми скоро свест мрче, а свега ме крв обли. (И сад носим белегу од тога ударца.)

Тај ударац омете ме, те не погодим ножем у грло, но омакнем и просечем јој само кожу на врату.

Рука ми је била крвава и нож ми се клизао; нисам имао маха за ударац.

Машим се да докопам проклету бабу за косу, но она ме при томе опет уједе за мишицу.

Међу тим ја се докопам њене косе и брзо је обавијем око руке, па онда скочим, клекнем, извијем баби главу, притиснем је коленом на груди па махнем ножем преко грла...

И душник и гркљан пресекао сам јој једним потезом. Нож је био као гуја.

Баба закркља и прући се, а читава бара крви отеже се, и ја осетих како ми се колено окваси топлом крвљу.

Док сам се ја тако с бабом борио, чух како сокаком прођоше неки људи, који су гласно разговарали.

Но ја се већ нисам бојао ничега. После овог извршеног злочина, после прве проливене крви, осећао сам се некако чудновато слободан. Чинило ми се као да је у мени пукла нека жица, која ме је до сад везивала и страх ми уливала. Сад сам знао да сам убица, да сам с целим светом у борби — и ја сам био слободан..

Ухватим бабу за руке и одвучем је мало у страну. Ту је расло неколико жбунова великих, густих метала, ја бацим бабу у те метле, па са свим слободно уђем у кућу и упалим свећу.

Све је било немо и пусто. Уђем у у попадину собу. Оно девојче још је лежало на патосу. Приђем му са свећом и видим да је живо; само је онесвестнуло. Мало даље лежала је на патосу једна ћускија, што су је били донели моји несрећни другови. Сагнем се те једном руком дигнем ћускију, па онда станем с њом више оног девојчета. Ово је лежало насатице, али је лице окренуло на више. Узмем ћускију у руку онако као штап, издигнем је над главом девојчета и наумим да је спусти тако, како ће врх од ћускије ударити девојче управо у чело, па прокрхати главу до на другу страну.

Са свећом у руци, сав крвав с уздигнутом ћускијом стајао сам тако неколико тренутака. Рука ме заболе и ја снажно ударим ћускијом... но место да је спустим детету на главу, ја ударим поред главе у патос, где ћускија направи велику рупу. Да сам је спустио на главу детињу, би је пробушила као кад прстом прободеш грудву снега.

Кад се свега овога данас сећам, не знам ни за што сам после поштедио оно девојче. Знам толико, да убити човечије створење изгледало ми је у том тренутку као кад човек згази каква мрава на путу.

Кад се тако манух девојчета, узмем ћускију, те са неколико удараца обијем сандук.

Место очекивана огромна богатства нађем:

Две огрлице талира.

Један подбрадњик.

Двајест малих рубија, и једну кесицу нових небушених аустријских цванцика, и за два три дуката крајцара — свега на свега 50—60 дуката.

(наставиће се)

телеграфишу да је у околини на више места било провале облака, која је нанела великих штета. У Пешти је било тако исто. У Јутомерицу киша је поплавила много кућа а град поразбијао хиљадама прозора. Уништено је скоро све воће У Краљевини Саксонској било је још горе неногоде. У Дражњанима је страховита олуја с провалом облака управо опустошила Меран. Улице су поплављене, небројени кровови дигнути с кућа а хиљаде прозора поразбијано. Град је уништио сву овогодишњу жетву. У људима није било жртава. Из Пруске телеграфишу, да је у и Спрембергу била грдна олуја и да је гром убио једну сељанку У околини Штетина у више села бесниле је жестока олуја; громови су запаљили неколико стогова жита. У Селху град поништио пожевено жито — Истога дана, као што смо јавили у телеграмима, био је јак земљотрес у Чаршкенту у Сјемиречкој, од кога је порушено половина вароши. — Најновије вести из Пеште јављају, да је била страшна бура. На Дунаву, близу места Бекеш Мељер, потонуло је више чамаца с многим људима. Бечки воз није могао доћи у варош због буре, те је тек после великог задоцњења стигао после буре. — Исто тако јављају из Аусига, да је падао веома јак град, чији су комади били величине кокошија јајета. Град је на возовима поразбијао прозоре а ветар је дигао четири вагона. У читавој Чешкој била је ужасна бура која је поништила усеве и сав хмељ; многа су места поплављена.

ТЕЛЕГРАМИ
„МАЛИМ НОВИНАМА“

6. јула.

Цариград. Бејрутски гувернер Рауф паша, наименован је за гувернера Битлиса. Азис паша наименован је за гувернера бејрутског.

Цариград. У прошли уторак био је у енглеском посланству ручак, у част бив. краља Милана.

Цариград. Овде је велики пожар. Већ је изгорело 200 кућа.

„ДРУШТВО СВЕТОГ САВЕ“

Родољубима и пријатељима српске мисли и српског јединства

Друштво Св. Саве, којега вам је племенити циљ познат, има дана ове две важне установе:

1. Светосавску школу — вечерњу — која се дели на два одељка: на основну и приправну — учитељску школу. У њој се, посведневно по два, а у зимње доба по три часа у вече, уче деца, младићи па и одрасли људи, што из српских крајева ван краљевине долазе у Београд за разне грађанске и друге послове, а који су живи проносачи српске свести, српскога језика, српских обичаја и осећаја. Број ученика Светосавске школе био је ове године до 140.

2. Друштвени „Пансионат“, у коме се издржавају и спремају за учитеље и наставнике младићи такође из крајева српских ван краљевине, а којих је 32 на броју.

Предавања у Светосавској Школи држава су а држе се и данас у теразијској основној школи. А за пансионат морало је друштво узимати наручите станове у најам.

Главни Одбор Друштва Св. Саве одлучио је, да за ове две установе, као и за друштвену библиотеку и канцеларије друштвене управе подигне наручиту зграду: „Светосавски Дом“.

Према својој намени „Светосавски Дом“ мора наша зграда већега размера. Она ће бити подигнута на друштвеном плацу у Душановој улици. Полагање темеља мисли се извршити још у току месеца јула.

Главни је одбор приредио лутрију за коју су среће већ скоро растурене, а чист приход њен — који у повољном случају може бити 12 до 15 хиљада — намењен је подизању „Светосавског Дома“. Сем тога, управа је од општине београдске добила право на бесплатно вађење камена и песка; она је добила и потребну грађу за кров, као и трипестиљу хиљаду цигала од појединих родољуба.

Па како све то још нису ни приближно довољна средства, која би била потребна за довршење те велике зграде, друштвена управа, немајући права на трошење сталнога фонда друштвеног, морала се одлучити на овај корак: да се обрати српским родољубима и пријатељима српске мисли и јединства, с молбом, да јој својим добровољним прилозима притеку у помоћ.

Управа Друштва Св. Саве апелује на српску свест и српско родољубље. Она је убеђена да Светосавски Дом, што већи и величанственији, и треба да буде подигнут српским родољубљем, те да он остане потомству видљиви доказ данашњих наших патриотских напора, доказ нашега делања и наших тежања за јединством раскомаданог нам племена.

Родољуби! Не пожалите жртава за овај узвишени циљ.

ДССбр. 778.
1. јула 1889 год.
у Београду.

Председник
Друштва Св. Саве
Свет. Николајевић,

Тајник
Ср. Ј. Стојковић

БЕОГРАДСКИМ ЧИТАТЕЉИМА „МАЛИХ НОВИНА“

Од 1. Јула укинули смо претплату за Београд.

Наш лист добијаће се од сада само куповањем на број.

Да би лист био што доступнији штов. чит. публици и да би га наши дојакошњи штов. претплатници могли и у будуће уредно набављати постарали смо се у два правца:

1. Предаћемо нашим продавцима сва имена свију наших досадањих београд. претплатника, па ће продавац понудити сваког претплатника, и ко жели куповати број и даље, продавац ће му увек донети број на ноге.

2. У свима главнијим улицама, а и иначе свуда, где год је било згодно, удесили смо продавнице, где ће штов. читатељи увек моћи да купе број.

Продавнице „Малих Новина“ биће обележене великим таблама, а доцније штампаћемо њина имена.

Тако ће наш лист бити стављен штов. публици за потпуно расположење њено; она ће од сад добијати наше новине и брже и раније но што је до сад добијала, а ми смо се састарали да лист излази рано, тако да га у 8 часова изјутра већ има у свима продавницама.

Уздамо се да ће наш лист и у будуће чуваоти код штов читатеља својих оно поверење и онај лепи глас, који је до сада уживао на све стране.

Уредништво „Малих Новина“

Читатељима из унутрашњости Наше штоване читатеље из унутрашњости молимо да се од 1. Јула претплаћују код својих пошта, јер уредништво непосредно неће примати претплату ни од кога из унутрашњости.

Све поште наше дужне су примати претплату, а ако би која пошта правила сметње претплатницима, молимо да нам се то одмах јави, да сметње отклонимо.

Уредништво.

ДНЕВНИК

КАЛЕНДАР

Субота

Православни: 8. Велмученик Прокопије
Католички: 20. Илијн-дан
Сунце излази 8 јула у 4 с. 8 м.
Сунце залази у 7. с. 36. м.
Мене месеца: Последња четврт 8.
Дан је с почетка 15½ сати, а ноћ 8½ с. пошто нарасте још за — м., иде после на мањак и окраћа на — — с. и 55 м., а ноћ за — сата.

ИЗ ОПСЕРВАТОРИЈЕ

Београд 3. јула 1889. год.
7 с. пре п. — 2с. п. п.

Притисак ваздушни (на 0°)	753,09 м. м.	753,10 мм.
Температура ваздуха (С°)	16°,7	25°,9
Влажност ваздуха (релативна)	69	44
Ветар (правац и јачина)	западно југо западни умерен	тишина

Максимална температура 27°,3.
Минимална температура 13,°3
Време: лепо;

Сцене из новинарског живота

I.

Рђаве платише

(3)

2.

Видили сте како изгледа једна врста рђавих платиша; да видите друге.

— Ејмомче, виче господин Тодор разносачу.

— Изволте, господине!

— Који лист ти носиш?

— „Мале Новине“, господине.

— Баш добро; њих сам и хтео, кажи твоме господину да ми од првога овог месеца шаље свој лист, па ћу платити.

Расносач му запише име, пријави га уредништву, г. Тодору се пошљу накнадно сви бројеви и г. Тодор је постао наш претплатник.

Прошло два месеца и трећега половина. Уредништво објављује преко листа:

„Умољавају се г. г. претплатници, који још нису платили за ову четврт, да неодложно положе новац нашем разносачу. Новац се положе само на уредну признаницу“

Разносач се јавља с признаницом.

— Молим, г. Тошо, да платите.

— Шта да платим?

— Па „Мале Мовине.“

— А! „Мале Новкне!“ Је ли могуће да ја то нисам већ платио.

— Мени ниште, г. Тошо.

— Теби нисам, али можда сам другом ком; све ми се чини да сам ја то платио. Дед да видим.

— Он узима квиту и гледа је. Уверава разносача како му се „све чини“ да је он то „неком“ платио. Разносач опет тврди да г. Тоша није могао ником другом платити, пошто том линијом и новине разноси, и паре купи само он један. Но г. Тшоа опет зато завршује говор речима:

„Погледајте, погледајте ви тамо у администртцији вашој, преврните тевтере, ја све држим да сам то вама већ платио.

Извиђено је, разгледано је, г. Тоша није платио и разносач му се опет пријављује с квитом.

— Шта? Зар си ти опет дошао? виче г. Тоша

— Па шта ћу господине, није плаћено; морам да дођем — правда се разносач.

— Ама како то да код вас није записано, кад сам ја нашао у моме бележнику записан издатак за новине толико и толико.

— Можда сте то дали за друге какве новине.

Е, тя ми сад знаш боље за што сам ја што издао!

Настане ћутање. Разносач хита, нема кад да чека, с тога пита:

— Па, шта рекосте г. Тошо?

— Ништа, ништа, извидећу ја то, иди сад, а ја ћу видети.

Сваки дан одлази разносач и сваки дан покушава да наплати — па све узалуд. Једаред г. Тоша није код куће; други пут нема ситно; трећи пут спава, а слушкиња не сме да буди господина; четврти пут опет му се „чини“ да је платио, док најпосле уредништву не догрди, те дигне руке од наплате, а г. Тоши обуставн лист.

Но да видите сад јада.

После 5—6 дана ето г. Тоше у редакцију.

— Што се мени лист не доноси?

— Нисте платили, господине.

— А ко то вама каже да ја нисам платио?

— Каже момак, кажу књиге, каже признаница.

(наставиће се)

Књижевни Оглас

Изашао је из штампе

ГЛАСНИК

српскога ученога друштва.

КЊИГА 69.

Расправе и други чланци.

У Београду 1889. У штампарији краљевине Србије. На продају у књижари В. Валожића. Велика 8-ина, стр. 376 или 23½ табака.

ЦЕНА 2 ДИНАРА

Преглед садржине: Прилози за синтаксу српскога језика. 1. О падежима без предлога. Од Пере П. Ђорђевића. (Наставак и крај). — 2. Енглеска француска и српска порота. Написао Ј. Ђ. Авакумовић. (Наставак.) — 3. У спомен Димитрију Матићу. Беседа Стојана Бошкоаића — 4. Црте из Босне. Од митрополита Хаџи-Саве Косановића, — 5. Извештај управи Српскога Ученога Друштва о пештанској изложби 1885. Од Д. С. Мидутиновића и М. Валтровића. — 6. Прилог броманилу. Од С. М. Козанића. — 7. Други прилог алгебарским влацима вишега степена. Од Петра Ј. Живковића. — 8. Изводи из записника

Напомена. Гласник 70, у коме су такође расправе и други чланци, ушао је у штампу.

Изашао је 2 број

„СРПСКЕ РЕЧИ“

НЕДЕЉНОГ ЛИСТА

за политику, књижевност и друштвени живот.

Из Београда ко би хтео приnати лист, нек се јави

Власник и уредник „Српске Речи“,

М. Ђорђевић — Призренац.

Београд. — Дворска ул. бр. 7.

Нова књига

БАЛКАНСКИ ПОЛУОСТРВ

од д-ра Стефана Братимића,

преveo Н. ДУЧИЋ

Цена 50 пара динар.

Може се добити у књижари

Велим. Валожића

у Београду.

ЗА ДЕЦУ

књига са сликама

у боји печатаним

ДЕТЕ И РОДА

цена 30 пара дин.

У ЗЕМЉИ ЧОВЕЧУЉАК

цена 30 пара дин.

МАЧАК У ЧИЗМАМА

цена 30 пара дин.

Слике пропраћене су песмама, те тако деца најпре пуно забаве у овим књигама.

Могу се добити

у

КЊИЖАРИ

Велимира Валожића

у БЕОГРАДУ.

МАЛИ ГЛАСНИК

КУПУЈЕМ старе златне и сребрне ствари, а и примам такове ствари на продају, и у комисијон. — **В. Г. Коен** до кафане позоришта. 34,1,3

ПРТ ЕНГЛЕСКЕ РАСЕ. Путоногаст, испод врата бео, придружио ми се 26. ов. м. ноћи. Обратити се портиру у „Хотел Парка.“ 32 3—3

АПОТЕКА код „ЦАРА ДУШАНА“ у Београду преко пута позоришта потребује помоћника. — За ближа извешћа обратити се апотеци. 27,4 10

ЈЕВТИНЕ КЊИГЕ

По врло јевтину цену могу се добити у уредништву „М. Новина“ ове књиге:

„Историја једног француског сељака“ комад 2 гроша,

„Дела Св. Марковића“. Свеска прва. Грош и по комад.

„Политичко стање Срба у Угарској“ 10 пара динарски комад.

„Економија“ Светозара Марковића по динара комад.

33 СВЕ ЗА ГОТОВО. 1—10

СИРА ШВАЈЦАРСКОГ најбољег квалитета, продаје по умереној цени бакалска трговина Мраовића и Марића на пазарош капији. 31,3,3

ПРОДАЈА куће на новом сеништу. Ул. Дојчиновића бр. 1. 30,3,3

КУЋА у Лемској улици број 5. продаје се. Услови су повољни. 28,3,3

ТРАЖЕ се ТРИ продавца за „Мале Новине“. Упитати у уредништву. Вредљиви могу зарадити до 3 динара дневно.

ТРАЖИ се на зајам 600 динара на сигуну плату, уз уо поуздано јемство. Отплата 25 динара месечно. Интерес 12 од сто годишње. Упитати уред.

Огласи

ОБЈАВА.

Општина београдска јавном лицитацијом издаће под закуп плац на „Зеленом венцу“ који износи 55 метра дужине и 25 метра ширине; на коме ће се према одлуци општинског одбора и под условима прописаног ограничења моћи продавати дневне животне намирице.

Ова лицитација држаће се на дан 15. ов. м. пред кафаном код „Моруне“ од 9—12 пре а од 3—6 сати по подне, у које ће се доба и закључити.

Услови о закупу овога плаца могу се видити у рачуноводству општинском свакога дана од 8—12 пре и од 3—6 сати после подне.

Из седнице суда општине вар. Београда 6. јула 1889. АБр. 267. 478,1,3

29. АПРИЛА ове год., путујући на железници од Београда до Ниша, и тога дана између Београда и Багрдана нестао ми је из вагона један мој кожни ручни кофер у коме су биле ове ствари: 2 капе, једна парадна а друга обична нове, у плавој кутији од дебеле артије, 1 перјаница, 1 чизме са мамузама, 1 кутија нови крогнова, 1 женски шал летњи од беле свиле нов, 1 капица за мало дете, 1 мекинтош, неколико пари рукавица бели кожни, 1 настава за гађање из топова, две свеске писаног предмета за гађање из топова.

Молим сваког онога који је овај куфер са стварима може бити случајно понео, нека ми пошаље у Ниш, зашта ће добити пристојну награду.

Паја Голубовић

455,3;3 артил. капетан.

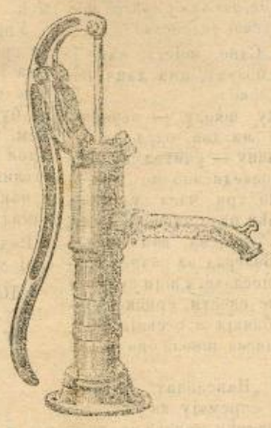

ТРПКОВ

И

НАСЛАС

У БЕОГРАДУ

Васина улица бр. 6.

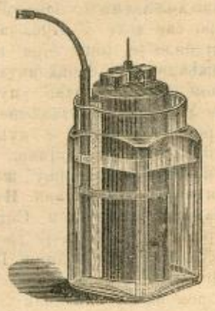

Препоручује своје стоваришће: машинерија за све врсте фабрикације; млинарских артикала, кајишева., мазалица, гума и т. д.

ПОЉОПРИВРЕДНИХ

справа,

ШМРКОВА

за бунаре и ватрогасних са цевима

ЕЛЕКТРОТЕХНИЧКИХ АПАРАТА

за телефоне, кућне телеграфе и громобране;

ГРАЂЕВИНСКИХ

АРТИКАЛА

Цеви од земље, хартије за покривање кровова и т. д. барута, динамита и других распрскавних материја; оружја и муниције.

Поруџбине извршују се тачно и брзо, а цене су умерене.

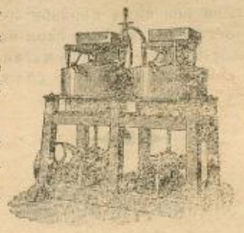

349 6—6

ГЛАВНО СТОВАРИШТЕ

БЕОЧИНСКОГ ЦЕМЕНТА ЗА СРБИЈУ

Предузимачима и осталим потрошачима препоручујемо **БЕОЧИНСКИ ЦЕМЕНТ**, и то: прима и секунда портланд, роман-цемент и две сорте хидраула, лакши и тежи, јер је пробама доказано *да је најбољи од свију*, који се овди продају. Он је и по тежини најлакши, а подноси много више дометање песка, зато је за сваког најпробитачније, само са овим цементом радити

Нарочито чинимо пажљивим на наш портланд-секунда, који се најчешће употребљује и који је раван каквоћи са портландом прима других фабрика, а знатно је јевтинији. Наш прима-портланд ненадмашим је, и служи поглавито за фине глазуре.

За потрошаче у опште, а нарочито за већу потрошњу **знатно су спуштене цене**.

Примамо на израду свако цементирање и бетонисање ходника и предсобља, израду тераца и мозајка за ходнике, предсобља и за цркве, како овди у Београду, тако и на страни, све по најјевтинијим ценама. Све радове вршимо са стручним раденицима и са гаранцијом.

371,19—50 ГЛАВНИ ЗАСТУПНИК,

Пера А. Јовановић,

са канцеларијом: на Сави на дрвари и у кнез Михаиловој улици бр. 29. у Панђеловој кући

ЈЕДНА ЖЕНСКА стара 22 године тражи место за газдарицу у доброј кући. Који жели имати добру газдарицу нека се изволи обратити у удеоничкој штампарији преко пута народ. позоришта.

БИТКА

НА

КОСОВОМ ПОЉУ

И

ПАД СРПСКЕ ДРЖАВЕ

НАПИСАО

ДР. П. А. ПАЛЕЊСКИ

ЦЕНА 60 ПАРА ДИН.

Може се добити у књижари

В. ВАЛОЖИЋА

у Београду

и

Д. ВАЛОЖИЋА у НИШУ.

435 9—10

ЖДРЕБЦА у четвртој години здрава и од доброг соја продајем. Видети се може у моме винограду на топчидерском брду до винограда г. Рајовића.

С. Стефановић

471,2,3 чл. гл. контроле

САМО код Науна Најдановића на „Зеленом венцу“ продаваћу од данас и то:

1 килу фришка свињска меса по 70 п. д. 1 кила масти фришке по 1.20. 1 кила фришког сала зрелог по 1.20. 1 к. сланине суве добре по 1.20. 1 килу кобасица свињски суви по 1·20. 1 килу сувог меса свињског по 1·10. 1 к. чварка фришки 0·80, као и остале ситнице са најјефтинијом ценом. Молим поштовану публику за многобројну посету.

КАФАНА на великој пијаци у Натошевића кући, издаје се о идућем Митровудну Упитати за услове на горњем спрату у истој кући. 414,6,12

†

Мојој милој и никад непрежаљеној кћери, односно сестри

САРКИ

даваћемо четрдесетодневни помен у уторак 11. ов. м. у 9 сати пре подне у палилулској цркви.

Молимо сроднике и пријатеље да овоме тужном помену присуствовати изволе.

Ожалошћени: Јулијана, удова пок. Атанасија Михајловића, бив. среског начелника, брат Алекса и сестре Драга и Анђелија.

474 2—3

Власник и одговорни уредник Пера Тодоровић.

Прва удеоничка штампарија обилићев венац бр. 1.

БРОЈ 199 НЕДЕЉА 9. ЈУЛА 1889. ГОДИНА II

ИЗЛАЗИ СВАКИ ДАН

БРОЈ 10 П. Д.

МАЛЕ НОВИНЕ

дневни лист за свакога

ПРЕТПЛАТА ИЗ УНУТРАШЊОСТИ ПОЛАЖЕ СЕ САМО КОД ПОШТА

ЗА БЕОГРАД НЕМА ПРЕТПЛАТЕ — ЛИСТ СЕ ПРОДАЈЕ НА БРОЈ

Писма и рукописи шаљу се Власнику „Малих Новина“ Топличин венац бр. 17., на горњем спрату.

Претплата се прима код свију пошта у Србији.

ЦЕНА ЗА СТРАНЕ ЗЕМЉЕ:

На годину . . . . . 30 динара
На по године . . . . . 15 динара
На 3 месеца . . . . . 9 динара

LE PETIT JOURNAL

ЦЕНЕ ОГЛАСИМА

На првој страни од петит. реда 20 пр. д., а на четвртој од петит реда 10 пр. дин.

ПРИПОСЛАНО стаје 50 п. дин. од петитног реда.

KLEINE ZEITUNG

Огласи јевтино, по потреби и са сликама. За свако оглашење плаћа се држ. такса 20 п. д. ВЕЋИ ОГЛАСИ ПО ПОГОДБИ

У БАШТИ
КОД
„СКУПШТИНЕ“
У СУБОТУ 8. И У НЕДЕЉУ 9. ЈУЛА 1889.
ВЕЛИКИ КОНЦЕРАТ
СА ПЕВАЊЕМ РУСКОГ ПЕВАЧА И ПЕВАЧИЦЕ
г. Владимирова и г-ђе Колцова
И ГОСПОЂИЦЕ
ЈУЛКЕ ПОПОВИЋЕВЕ
СРПСКЕ ПЕВАЧИЦЕ.
Између певања биће велики ватромет.
УЛАЗНА ЦЕНА 50 ПАРА ДИН.
ПОЧЕТАК У 8½ ЧАСОВА У ВЕЧЕ
С ПОШТОВАЊЕМ
РУСКО-СРПСКИ ПЕВАЧИ
479,2—2

†

Моме добром и непрежаљеном супругу

ЉУБОМИРУ Ђ. МИЛОЈЕВИЋУ

бив. адвокату из Крагујевца

даваћу четрдесетодневни парастос у понедељак 10. Јула ове год. у 9 сати пре подне у вознесенској цркви.

Молим другове, познанике и пријатеље покојникове да изволе присуствовати овом тужном помену.

Београд, 8. Јула 1889. год.

477,2,2 Ожалошћена супруга

Софија Ђ. Милојевићка рођена Островац.

Читај
оглас Алберта Кова Синови у нашем листу.
399 12—19

ВЕСНИК

БЕОГРАДСКЕ ВЕСТИ

Личне вести. У петак је дошао из Беча оријент-експресом г. Милан Богићевић с госпођом. Истим возом вратио се и г. Стојан Марковић професор Велике школе, који је ишао у Лондон због живиног рудника. — Јуче у јутру допутовао је брзим возом из Софије г. Риста Данић, досадашњи српски заступник у Софији. Он је допутовао са мојом породицом.

*

Каламљење богиња. Данас од 3 до 5 часова по подне каламиће се деца у општинској кући.

*

Хајдуци. „С. Незав.“ доноси у јучерашњем броју: „У званичном саопштењу каже се, да су установом полицијске власти убијени 6 хајдука у Ћупријском округу и да их више тамо нема.

„У стању смо да побијемо ово саопштење као неистинито, а неистина је у овоме.

„Две странке лопова потуку се у Змичу између себе и ту погину троица а један рањен буде ухваћен у јагодинском округу у свом дому од сељака. За тим су три хајдука код Св. Петке (Сава и друштво му) убијени а један најопаснији утекао је. Потукли су их жандарми, а јатаци су им радикалци, од којих је један био и посланик на последњој Великој Скупштини“(!)

*

Дознајемо, да ће Њ. В. бив. краљ Милан, у повратку с пута, најпре

ПОДЛИСТАК

СИЛАЗАК С ПРЕСТОЛА

РОМАН ИЗ ЖИВОТА

У 90 ГЛАВА — С ПОГОВОРОМ

(писац задржава сва права)

(35)

Нешто оштре кнежеве речи, а нешто дуго трајање ове сцене повратише ђенерала, он се узе срдити, а чим му дође први наступ срдбе, одмах му се језик одреши.

— Млади кнеже, рече ђенерал јачим, уздигнутим гласом, — то само ви можете допустити себи тако понашање, које управо нема квалификације. Ви мени, у мојој рођеној кући, читаво по сахата напамет причате о некаквој издаји, и дозвољавате себи спрам мене најгрубље и најциничније изразе. Само младост ваша и положај ваш, а поглавито моја улога домаћина, уздржали су ме те одмах на прву реч нисам прибавио сам себи сатисфакције. Најпосле, ма ко да сам ја, и ма какав да сам ја, ви немате право да ме нападате у мојој рођеној кући и да ми читате неке лекције, које мени нису потребне. Ако имате што против мене, ако хоћете какво објашњење, онда пређимо одмах на саму ствар. Никакве сентенције и вакеле не тражим и не примам више.

Сад је дошао ред, да се кнез, узбезекнут, чуди. Дрско понашање ђенералово у почетку му је изгледало чудно, а после га почне једити. Сав блед, он прихвати, кад ђенерал ућута:

— А... а... а! Тако ти умеш, зликовче...

Ђенерал га пресече, он викну гласно:

— Кнеже! ја вам забрањујем да ме зовете таким погрдним именима, ја вам забрањујем, да ми говорите „ти“.

Кнез Мутимир рашири руке:

— Па како да вас зовем друкчије? Не могу вам рећи да сте анђео, кад сте доиста зликовац и злочинац.

— То је клевета! продера се ђенерал.

— Шта, клевета, клевета?. О, па ево доказа. Ево доказа да видим хоћете ли сад одрицати.

Кнез се маши у џеп, тражећи нешто. За тим додаде:

— Чекај да викнемо сведока, како би имали бар једнога сведока.

Говорећи ово, кнез притрча вратима, отвори их и махну једноме од својих ађутаната да уђе. За тим извади из џепа малу кутицу од плиша предаде је ађутанту и рече:

— Ево, ту унутра има мали челични кључић. Извадите га. За тим скините с дувара ону моју слику — кнез показа руком своју слику, што је висила на десном дувару у ђенераловој соби. — Испод те слике, — продужи кнез — наћи ћете малу кључаничку рупицу, увуците у њу пажљиво челични кључић и отворите браву.

Кнез ућута. Ађутант пође дувару и маши се слике. Ђенерал, који је дотле пренеражено слушао, чисто се трже из тог заноса, прискочи ађутанту, ухвати га за руку и отклони од слике, — У мојој кући, а без моје дозволе, може се извршити претрес само преко мене мртва, рече ђенерал. За тим се обрне кнезу:

— Господару, поштедите униформу балканиског ђенерала. Да нада мном, ђенералом, врши претрес један капетан — противно је свима појмовима о војничкој части и субординацији.

Кнез приђе ближе ђенералу.

— А је ли противно војничкој части, кад се један ђенерал толико заборави да....

Ђенерал га пресече:

(наставиће се)

свратити у Врању да се састане с г. намесником Ристићем, па ће тек онда доћи у Београд.

*

Из дипломатских кругова сазнајемо, да шах персијски неће, при повратку у своју отаџбину, свраћати у Београд, јер путујући кроз Србију не би могао а да не учини посету Султану, што он за сад не мисли.

*

Прегрејани. Ономад је железничка воз прегазио код Топчидера два државна коња.

*

Подавили се. Ово два три дана удавило се неколико младића, купајући се у Сави.

*

Опомена. Ми смо чешће имали прилике да опомињемо пошту да рђаве експедују лист, али нам је дотични г. поштар увек одговарао да се лист тачно и уредно експедује и да га према томе претплатници уредно и добијају. Ми смо и даље слали лист и непрестано смо и даље добијали жалбе на неуредно долажења листа. То нас је најзад нагнало, да укинемо претплаћивање непосредно код уредништва, но смо умолили и унутили наше читатеље да се претплаћују код поште, што су они и учинили. Али остао је извесан број претплатника, који се раније претплатио за дуже од 1 јула, и тима претплатницима уредништво још експедује лист. Тај је број тако незнатан, да не би никад требало бити помена код поште у експедовању. Па ипак је бива. Ми имамо документат у руци, да је број чисто, јасно и разговетно био адресован за Алексинац, па ипак он је место Алексинца отишао у Аранђеловац, где је ударен и жиг поштански. Ово је само доказ непажње оних којим је у дужности да лист експедују, па било то на овд. пошти, било то на некој раскрсничкој пошти.

Ми ово износимо да би читатељи видели да није до нас кривица што се овако чешће дешава с бројевима а и за то, да би надлежна г. г. поштари обратили бољу пажњу на експедицију.

*

Ново коло. Наш познати уметник г. Тоша Андрејевић, „Аустријанац" компоновао је ново „Александар коло" и посветио га Њ. Величанству Краљу Александру. Њ. Величанство благоволело је примити посвећену му композицију и наредити дворском маршалу пуков. г. Јанковићу да г. Андрејевићу изјави „Његову (краљевску) највећу захвалност на указаној пажњи."

Ми се радујемо овом успеху нашег даровитог уметника, ускоро, надамо се, имаћемо прилике, да проговоримо коју више о самој тој композицији.

ГЛАСОВИ ИЗ НАРОДА

Разбојништва. Из лебана пишу нам како се и у том крају чешће појављују зликовци, махом Арнаути с неким Србима. Вођ је овим зликовцима неки Ђорђе из Рождаја, среза пољаничког округа врањског. Он је прошле године у округу врањском извршио неколико убистава, па се склонио у срезу јабланичком, у селу Равној бањи код неког Благоја, који му је рођак. Ђорђе је имао довољно времена да образује повећу чету и да тако лакше врши разбојништва. Тако су 11 пр. м. разбојници убили Арсу Петковића из Гргуровца код села Малова, на граници између округа врањског и топличког. Говори се да су ови исти зликовци нападали и на неке људе бунишког општини.

Изгледа као да власт ништа не предузима, да заштити народ овога краја од ових разбојника. Бар тако изгледа по среским старешини, који место да иде у потеру за разбојницима прави весеље и на њима ради шенлука тера пандуре те пуцају и тиме троше државну муницију узалуд, место да је употребе у потери за разбојницима. Не може се ни замислити, да срески старешина намерно оставља разбојнике и не гони их, већ ће пре бити да је из нехатности или и из непознавања позива свога.

ИЗ СРПСКОГ СВЕТА

— **Исправка.** „Глас Црногорца" доноси ову исправку: „Бечка „Politiche Gorrespondez" донела је са Цетиња брзојав о прослави пунолетства Њег. Светлости кнеза наследника Данила. У том брзојаву стоји, да се наследник, у својој свечаној заклетви, заклео да ће бити вазда веран „и цару Александру III."

„То није истина. Лаж је бечкога листа у толико крупнија, што смо ми донели заклетву наследникову од речи до речи у „Гласу Црногорца", а сваки зна да је наследник од речи до речи онако исказао како смо је ми штампали.

„Да ли је пак светли наследник, осим гласно казаних речи, још нешто имао на уму, то ми неможемо знати, но за машту лажљивог бечког дописника то је једна прилика да се измучи у нагађању."

ИЗ БЕЛА СВЕТА.

— **Чудан случај.** 1 о. м. бесниша је бура у Штутгарту, престоници Виртенбершке. Гром је ударио управо на угао веранде краљева дворца, где је у тај мах седео сам краљ. Краљ је остао неповређен.

— **Буланже и Рошфор.** Из Остенда пишу, како се тамо неколико дана бавио Рошфор и како је то његово бављење изазвало неко узбуђење у Остенду. Он је, како је сам рекао, дошао из Париза, у августу ће се вратити с Буланжеом у Остенде, а у септембру мисле ући у Париз као победитељи. Једноме своме пријатељу рекао је: Au Septembre la France aura in roi" (Француска ће у септембру имати краља)

СМЕСИЦЕ

— **Чудо у Св. Петру.** У селу Свети Петар, код Коморна у Хрватској, у најновије доба може се видети једно чудо, које свугод дана намами стотинама људи. Један сељак има тамо један бунар, на чијем се дну види Богородица с дететом Христом. Газда загледа једнога дана у свој бунар и опази нешто сјајно. Он позове суседа који такође нешто виде и обојица се сагласише у томе да су нешто видели. Најзад су се сагласили и у томе да је то ваздаја и да би отклонили какву несрећу, заклопе и закују бунар. Али празноверне сељанке, које су о томе већ чуле, отворе бунар и пажљивим загледањем место ваздаје нађоу да је то света Богородица Марија с дететом Исусом. По што се свет није могао уразумити да у то не верује, власти поново затворе бунар. Али то у мал што није у селу изазвало читаву револуцију и најзад се морало оставити свету на вољу. Сад на тај бунар одлазе хаџије из целе околине, моле се тамо Богу и узимају са собом но мало воде, којој приписују сва могућа света и лековита дејства. Често се свет и туче, да би што пре дошао до бунара. — тако је велика навала. Главни су контигенат оних, што ту долазе, просте жене, али су заступљени и бољи сталежи, који долазе из радозналости да виде то чудо. И, како „Agramer Tagblatt" јавља, у бунару се одиста нешто види, а то су лепи, калеидоскопски и светлосни ефекти, који се непрестано мењају и узбуђеном духу одиста изгледа нешто чудно. Врло би неразумно било, вели исти лист, тврдити да се ништа не види, јер би тек у том случају батине врло лако могле нагнати на друго мишљење. Они који верују у ово чудо, са свим природно тврде, да само онај може видети слику, који у то верује, што се, у осталом, тешко и може порицати.

— **Приватни односи енглеске краљице Викторије,** а нарочито њени финансиски односи, сад су у целој Краљевини постали предмет јавне дискусије, па се врло често расправљају и у штампи. Тако из Лондона пишу 29 пр. м. између осталога и ово: Чује се да ће министар финансије Гешен одбору за плате у доњем дому поднети у првој седници извештај о свима уштедама, које је краљица учинила од како је села на престо, те да се у напред стане напут свима могућим ружним разговорима. У једном другом акту набрајају се све плате, које су од 150 година на овамо издавате чдановима краљевске породице и које за време владе краљице Викторије престављају дохотке из војводстава Кронвалиса и Ланкастера. Одбор за плате 1827 препоручио је да се утврди цивилиста на основу следећих издатака: приватна каса 60.000 фуната, издржања и награде 131,200, домаћа економија 172.500, поклони, милостиње и нарочите услуге 13.200 фуната. Пензије 12000

ИЗ ХАЈДУЧКА ЖИВОТА

— ОДЛОМЦИ —

из бележника једног вечитог робијаша

* * * (14)

1. Маја, 1879.

2.

Прва крв.

Дигнем још два сребрна и један златан прстен и један ермали крстић. —

То је било све; још је било неких хартија и облигација, но у то нисам дирао.

Пошто сам све то покупио, потрпам у џепове, скинем с чивилука пар пиштоља сребрњака и један јатаган, па онда изађем из куће, ударим право на капију и изађем из авлије.

За мном потрча из мрака онај што је чувао стражу на пољу, и упита ме где је друштво. Ја му само махнем руком и рекнем: „тамо", показујући на кућу и ухватим друм....

*

Прва крв била је већ проливена! Ја сам већ био убица и крвави разбојник Знао сам само једно, да ми ваља бежати, и ја живо пођем уз друм.

3.

Прво бегство

15. Маја 1879 год.

Ала је страшно бити одметник од целога људског друштва! Човек је чудна и несрећна зверка, на сваштa се научи, али грозно је другова с горским вуцима и медведима, а бежати од људи као од вукова и медведа.

*

У осталом, шта сам узео кувати! Ја неком причам шта је грозно! Ја богме да је грозно презати од сваког шушња, али је тако исто грозно и пресећи гркљан ни кривој, ни дужној попадији, па га ја опет прерубих, и то за погања 50—60 дук.

С тога да причем шта је било даље, а да оставим вајкање Ако икоме; Миладину Шеварики за цело не личи да се вајка ма за што било.

*

Елем после извршена убиства и краће нагнем бежати.

Измицао сам тако брзо, да управо и не знам кад пре прејурих и село и цео сеоски атар. Застао сам тек онда, кад се видох где почињем залазити у непозната места.

Кад сам нагао бежати из села, нисам имао никакав план куда ћу. Пошао сам овако насумце. Тек сад, кад сам већ био далеко измакао, застанем мало и топрв се упитам: „Куда ли ћу, боже?"

И ако никад нисам био у Руднику и Г. Милановцу, чуо сам био за Рудничке планине. Наумим дакле да се прокрпим у тај крај.

Дошао сам био баш до нека пототочића. Тек кад угледам воду, сетим се да сам грдно жедан. Легнем потрбушке и чини ми се да сам попио 5 ока воде.

Седнем ту да се мало одморим. И ако је било свеже, готово хладно јутро, ја сам био сав огрезао у зној.

Тек тада погледам по себи и видим да сам сав крвав, ама сав: руке, лице, коса, хаљине, — као да сам говече клао.

Паде ми на ум да се умијем. Скинем капу. Код нас сељака обичај је да се прекрстимо пре но што се први пут пљеснем водом. Кад стидох капу, наумим и ја руком да се прекрстим али одмах застанем, тргнем руку и гласно проговорим:

— Нећу! Ког врага да се кретим, кад ништа нема. Бога су измислили попови да боље пазаре. — То сам научио у тринајестој школи — на робији.

Умијем се. Имао сам муку, док сам одлепио крвљу умрљану и окорелу косу на слепом оку Под прстима осетим, да ми је на слепом оку подугачка рана Она ме је и болела и није, али налац! просто ме је за срце уједао. Беше се почео надувати, а места, куда су пробили бабини шкрбаци покривена су била црним рупама.

Тек кад сам се ту мало одморио и расхладио, осетим како сам сав ломан и грдно уморан. Дао бих бог зна шта, да легнем само по сахата. Али ко сме?

На далеком истоку беше зарудела зора. Расвитак се помолио и појединн предмети већ су се јасно распознавали. Било је толико видно, да сам могао распознати крв на мојим хаљинама. И. збиља, то је сад било прво питање: шта ћу с крвавим хаљинама? Онако крвав никуд нисам могао маћи, познали би ме чим се кренем. Обрнем и овако и онако, па се решим да оперем хаљине. Дуго сам се мучио, крв није лако излазила. После обучем онако мокре хаљине и пођем.

(наставиће се)

фувата годишње. Диспозициони фонд 8040 фуната. Садањи одбор тек ако доврши свој рад почетком ове недеље. Лондонски дописни „Ливерпулског Курира“ јавља: „Два министра, који тачно знају приватне односе Краљичине изразили су се ту скоро у приватном разговору, да је са свим неоснована општа претпоставка, да је краљица уштедила велике суме за своју приватну касу. Кад би се могла факта изнети на јавност, тада би се показало, да краљица има само умерено имање. Одговарајући на природна питања, шта је било с уштедама, које морају бити природна последица краљичина повучена живота, министри су рекли, да истина краљица није много издала на репрезентацију, али да је била веома издашне руке према својој породици, а нарочито према принцу Велском. Кад је принц Алберт Виктор постао пунолетан краљица је узела на себе све издатке за њега. Ову суму ће сад народ узети на се.“

ТЕЛЕГРАМИ
„МАЛИМ НОВИНАМА“
7. јула.

Берлин. У јучерашњој магистратској седници изнет је захтев аустро-угарског цара, да се због жалости у његовом дому, не чини никакав званични свечани дочек и да изостане свако украшавање улица од стране општине. Слика цара Вилхелма, израђена у природној величини и намењена руском цару, предата је у Гачини.

Келн. „Келнске Новине“ имају један телеграм из Петрограда у коме се из поуздана извора јавља, да је руски цар изјавио своју намеру још за време путовања у Данску да се с царем Вилхелмом састане где год на морској обали, Састанак ће бити 8 или 9 августа,

Лондон. Фергусон је изјавио у доњем дому, да ће се, на случај рата између Француске и Италије, акција владе одлучити нарочитим околностима и интересима Енглеске, која би тада постојали. Влада није ушла ни у какве обвезе, који би њену слободу везале за какве обзире.

Париз. Буланжеов манифест, који је датиран у Лондону 6 јуна, назива закон о вишеструкој кандидатури повредом општег гласања. Народ треба да покаже своју суверену вољу у енергичном протесту против повреда права. Народни одбор донео је решење, да генерала Буланжеа кандидује у 24 места за генералне савете или округе. Буланже позива бираче да за њега гласају само у округима које је он означио. Изборна парола народа биће почетак великих победа. Чета која нашу земљу бешчасти, биће уништена, кад се унутрашњи мир васпостави и тада ће Француска моћи да влада. Да живи француска народна република.

Париз. У понедељак ће изаћи манифет Буланжеов, који одговара на нови оптужни акт. Овај ће се манифест изнети четири изборна округа, где ће се бирати општински одборници. Буланжистички скуп у Марсељу решио је да Буланжеа у четири изборна округа кандидују за генерални савет.

Цариград. Влада је издала наредбу, да се неколико батаљона пошљу на крит. Ови батаљони ће се одмах укрцати у Бејруту.

ПИСМО УРЕДНИШТВУ.

Уредништво је умољено, да у свом листу оштампате ово писмо:

Још није доцкан!

Пишемо ово на адресу општине београдске и г. министра грађевина.

Познато је да је кнез Михаилова улица унакажена — искривљена. — Главна је кривина, прелом спрам „Простодонасељедника“ и „Зоре“, где су с једне стране: онај „државни плац“ ограђен зидом, а с друге онај разграђени што се откопава баш сад.

Стани, читаоче, код Карастојановићеве куће, ухвати њен ћошак и састави са кућом и ћошком „Панђелове куће“ (где је био Лаковић, па Тадић и Ајдарић) и спусти погледом ниже на ћеш видети — колико је изнео онај државни плац напред у један ружан, неприродан шиљак.

Шта ми дакле предлажемо? *Мислимо да би добро било да се оба плаца државни и онај што се раскопава срежу тако да оба, место углова, даду праву линију од Панђела до Карастојановића.* Тиме би се поглед дуж кнез Мих. улице отворио — што више неће бити могуће чим се дижу велике куће на оба — још једина празна плаца. А што је и за имаоце плацева од не мале важности: они би се истина мало срезали (и то државни више, онај мање) али би онда и сами постали правилнији, што је за будуће велике грађевине од великога значаја.

Ми апелујемо на све људе праведнога схватања, да ову нашу примедбу оцене и у интересу наше престонице, по којој сад копамо брда и грбине, и у интересу најглавније улице, да се то оцени и по могућству — а немогуће није — исправи; јер — још није доцкан; али ће ускоро бити врло доцкан.

Један човек.

БЕОГРАДСКИМ ЧИТАТЕЉИМА „МАЛИХ НОВИНА“

Од 1. Јула укинули смо претплату за Београд.

Наш лист добијаће се од сада само куповањем на број.

Да би лист био што доступнији штов. чит. публици и да би га наши дојакошњи штов. претплатници могли и у будуће уредно набављати постарали смо се у два правца:

1. Предаћемо нашим продавцима сва имена свију наших досадашњих београд. претплатника, па ће продавац понудити сваког претплатника, и ко жели куповати број и даље, продавац ће му увек донети број на поле.

2. У свима главнијим улицама, а и иначе свуда, где год је било згодно, удесили смо продавнице, где ће штов. читаоци увек моћи да купе број.

Продавнице „Малих Новина“ биће обележене великим таблама, а доцније штампаћемо њина имена.

Тако ће наш лист бити стављен штов. публици на потпуно расположење њено; она ће од сад добијати наше новине и брже и раније но што је до сад добијала, а ми смо се састарали да лист излази рано, тако да га у 8 часова изјутра већ има у свима продавницама.

Уздамо се да ће наш лист и у будуће чуваоти код штов читатеља својих оно поверење и онај лепи глас, који је до сада уживао на све стране.

Уредништво „Малих Новина“

Читатељима из унутрашњости Наше штоване читатеље из унутрашњости молимо да се од 1. Јула претплаћују код својих пошта, јер уредништво непосредно неће примати претплату ни од кога из унутрашњости.

Све поште ваше дужне су примати претплату, а ако би која пошта правила сметње претплатницима, молимо да нам се то одмах јави, да сметње отклонимо.

Уредништво.

ДНЕВНИК

КАЛЕНДАР

Недеља

Православни: 9. Св. муч. Панкратије
Католички: 21. Данило пророк
Сунце излази 10 јула у 4 с. 10 м.
Сунце залази у 7. с. 31. м.
Мене месеца: млад (нов) месец 16
Дан је с почетка 15½ сати, а ноћ 8½ с али до краја овог месеца дан окраћа за 55 мин, а за толико и ноћ одужа.

СТАЊЕ ВОДЕ

За последња 24 сата од 7 8 о. мес. опала је вода са 5 сантим.

колича је вода		прошла испод Ћуприје
7. Јула	2·03	11·97
8. Јула	1·93	11·07

Сцене из новинарског живота

I.

Рђаве платише

(4)

2.

— Лепо, бога ми, узети паре, па не дати новине. Како ви водите ваше рачуне ја не знам. али код мене је забележно да сам платио.

— Добро, господине, па где вам је признаница, ако сте платили.

— Е, чуда боже! Ја не чувам признанице ни од плаћена пореза, те ћу их чувати од „М. Новина“. Признница се затурила.

После дугих погађања, једва се сложимо, да г. Тома плати сад одмах за идућу четврт а оно за прошлу да се рачуна као да је платио.

Уредник се мршти, чеше се иза уха, али три динара одоше као на златан крст.

3.

Слика трећа. Има их и оваких:

Поручио лист и бројеви му ношени пуна три месеца а кад дође да се плаћа, он вели разносачу:

— Каква три динара?! Та ја болан за ова три месеца нисам добио свега, свега, да рекнем једно на друго, највише до двајест, до двајест и пет—шест бројева. По некад је бивало да по читаву недељу дана не видим лист.

Разносач се куне како је уредно доносио лист; позива се на сведоке: на момка, на куварицу, за му осведоче како је број уредно предавао; показује место где је лист остављао — ајд, ништа не помаже. Господин се не да ни осолити. Он тврди да је лист веома неуредно добијао, непрестано остаје при својих „двајестак бројева“ и никако не да 3 динара.

Најпосле, у зло доба, после големих препирака, једва пристаје да да један динар, и то „више за љубав“ но што је бајаги лист добијао. И тако уредништву још остаје дужност, да господину буде благодарно, што је „за љубав“, место 3 дао само 1 динар.

4.

Ове три слике, што смо их до сад изнели, спадају у ратоборне, у гвозден зубе *рђаве платише*; то су људи који одричу, који се инате, свађају, не дају, и доказују да нису дужни дати претплату.

Али има друга једна врста рђавих платиша. То су људи мирни, благи, добродушни, али за уредничку касу исто тако опасни као и они први.

Ови други не лармају, они се не инате, они не одричу да су дужни, на против, они су увек вољни да признају своју обвезу, они немају ни оних ружних речи за уредништво и разносача не, они просто сасвим мирно и сасвим учтиво *не плате* — и ако се уредништво узме што срдити, они се управо чуде за што је уредништво тако напрасито, и за што се тако грубо спрам њих понаша.

Начин, којим се служи ова четврта врста рђавих платиша да избегне плаћање што је тако прост и јасан као и њино понашање. Ми Срби бележимо то једном једином речју *вортање*. Не знам каквога је порекла ова реч, не звони ми најсрбастије. Али ма чија она била, бог да прости ко је измисли. Нама Србима она је преко потребна. Без ње ми не би знали како да назовемо читаву једну радњу, којом се сваки прави Србин брат тако често служи, чим дође реч о плаћању.

Ми нећемо овде објашњавати даље шта значи реч вортање. То зна сваки прави Србин, јер чим је Србин, он или је морао кога вортати, или је њега когод вортао — друкчије не бива.

И тако, ова четврта врста рђавих платиша служи се вортањем, и у стању је довести разносача до самоубиства.

Срећом наши разносачи довили су се, те се у тим критичким тренутцима друкчије помажу. Кад их какав рђави платиша одвећ расрди бескрајним вортањем, они онда место да се убију, оду те се из очајања жестоко — натрескају.

Уредништво тада двојако ћари: прво на рђавом платиши, друго на накићеном разносачу.

(НАСТАВИЋЕ СЕ).

Књижевни Оглас

Изашао је из штампе

ГЛАСНИК
српскога ученога друштва.
књига 69.

Расправе и други чланци.

У Београду 1889. У штампарији краљевине Србије. На продају у књижари В. Валожића. Велика 8-ина, стр. 376 или 23½ табака.

ЦЕНА 2 ДИНАРА

Садржина: Прилози за синтаксу српскога језика. О. О падежима без предлога. Стд Пере П. Ђорђевића. (Наставак и крај). — 2. Енглеска француска и српска порота. Написао Ј. Ђ. Авакумовић. (Наставак.) — 3. У спомен Димитрију Матићу. Беседа Стојана Бошковића — 4. Црте из Босне. Од митрополита Хаџи-Саве Косановића, — 5. Извештај управи Српскога Ученога Друштва о пештанској изложби 1885. Од Д. С. Милутиновића и М. Валтровића. — 6. Прилог броманилу. Од С. М. Козанића. — 7. Други прилог алгебарским влацина вишега степена. Од Петра Ј. Живковића. — 8. Изводи из записника

Напомена. Гласник 70, у коме су такође расправе и други чланци, ушао је у штампу.

МАЛИ ГЛАСНИК

КУПУЈЕМ старе златне и сребрне ствари, а и примам такове ствари на продају, и у комисијон. — **В. Г. Косн** до кафане позоришта. 34,2,3

ЈЕВТИНЕ КЊИГЕ

По врло јевтину цену могу се добити у уредништву „М. Новина“ ове књиге:

„**Историја једног француског сељака**“ комад 2 гроша.

„**Дела Св. Марковића**“ Свеска прва. Грош и по комад.

„**Политичко стање Срба у Угарској**“ 10 пара динарски комад.

„**Економија**“ Светозара Марковића по динара комад.

33 СВЕ ЗА ГОТОВО. 2—10

ТРАЖЕ се ТРИ продавца за „Мале Новине“. Упитати у уредништву. Вредљиви могу зарадити до 3 динара дневно.

ТРАЖИ се на зајам 600 динара на сигуну плату, уз уредно поуздано јемство. Отплата 25 динара месечно. Интерес 12 од сто годишње. Упитати уредн.

Огласи

ЖДРЕБЦА у четвртој години здрава и од доброг соја продајем. Видети се може у моме винограду на топчидерском брду до винограда г. Рајовића.

С. Стефановић
471,3,3 чл. гл. контроле

КУЋА ЗАСЕБНА, НА углу глумачке и Јевремове улице бр. 21., испод позоришта, са 4 собе, кујном, подрумом, шпајзом и баштом, издаје се одмах под кирију, а и продаје се под повољним условима. Ова кућа има врло леп изглед на Дунав. За цену упитати у истој кући. 451,3,3

ГЛАВНО СТОВАРИШТЕ
БЕОЧИНСКОГ ЦЕМЕНТА ЗА СРБИЈУ

Предузимачима и осталим потрошачима препоручујемо **БЕОЧИНСКИ ЦЕМЕНТ**, и то: прима и секунда портланд, роман-цемент и две сорте хидраула, лакши и тежи, јер је пробама доказано *да је најбољи од свију*, који се овди продају. Он је и по тежини најлакши, а подноси много више дометање песка, зато је за сваког најпробитачније, само са овим цементом радити

Нарочито чинимо пажљивим на наш портланд-секунда, који се најчешће употребљује и који је раван каквоћи са портландом прима других фабрика, а знатно је јевтинији. Наш прима-портланд ненадмашим је, и служи поглавито за фине глазуре.

За потрошаче у опште, а нарочито за већу потрошњу **знатно су спуштене цене.**

Примамо на израду свако цементирање и бетонисање ходника и предсобља, израду тераца и мозајка за ходнике, предсобља и за цркве, како овди у Београду, тако и на страни, све по најјевтинијим ценама. Све радове вршимо са стручним радницима и са гаранцијом.

371,20—50 ГЛАВНИ ЗАСТУПНИК,

Пера А. Јовановић,

са канцеларијом: на Сави на дрвари и у кнез Михаиловој улици бр. 29. у Панђеловој кући

НОВИ
ХОЛАНДСКИ ЛОЗОВИ БЕЛОГА КРСТА

имају годишње **ТРИ ВУЧЕЊА ЗГОДИТАКА** са великим главним згодитцима, међу којима

У ГОТОВУ дин. 400.000, дин. 200.000, дин. 100.000 У ГОТОВУ

Сви згодитци исплаћују се без икаквог одбитка

Идуће вучење

ЧЕТВРТАК 20 ЈУЛА 1889. ГОД.

ГЛАВНИ ЗГОДИТАК

ДИН. 400000

НАЈМАЊИ ЗГОД. Д. 29. — и **ПОВИШАВА СЕ ДО Д. 59** с тога по данашњој куповној цени не може бити никаква губитка

ОВИ ИЗВРСНИ СИГУРНИ И КОРИСНИ ОРИЋ. ЛОЗОВИ могу се добити код свију сарафа и у банкарској радњи

АНДРЕЈЕВИЋ и КОМП.
У БЕОГРАДУ
40312/5 **по цени од дин. 29½**

прегледи опширни довијају се бесплатно

НИШКА АКЦИОНАРСКА ШТЕДИОНИЦА

У СВОМ КОМИСИОНОМ ОДЕЉЕЊУ ВРШИ СЛЕДЕЋЕ ПОСЛОВЕ:

1. Прима наплате са свију трговачки пијаца за Ниш и околину нишку.
2. Издаје чекове платиме за Београд, Беч, Париз и Солун.
3. Прима налоге за куповину и продају за све производе овоземаљске.
4. Прима заступништва у посредовању за куповину робе са стране.
5. Даје зајмове на залогу домаћи овоземаљски производа.
6. Купује девизе са страни пијаца у којима налази сигурности.
7. Прима у депозит на чување, новце, артије од новчане вредности и адиђаре.

Кореспонденција на српском и немачком језику.

Трговачки свет и у опште публика која има плаћања за Београд и иностранство — нарочито Солун — чини се пажљивим на 2-гу тачку да се може чековима послужити као са готовим новцем, чиме се уштеди порто, време и труд око паковања а за ту врсту послова штедиона наплаћује врло умерен провисијон.

Бр. 553
10. јуна 1889 г.
Ниш.

УПРАВА.
24,29.2.6,9,13,16,20,23,27,432,6·10

КО ХОЋЕ ЈЕФТИНО И ДОБРО

да купи испод коштања *Женско, Мушко* и *Дечије* Рубље *(веша:)* *Хаљинице, Чараше, Платна, Чаршава, Салвета, Пешкира, Фиранге* од јуте и од чипака, *Фланерска Кебета, Трико рекле, Шешира, Марама* цепни и са монограмом. *Кецеље* од мола *јастука, краватна, Крагна, Манжетна* од *илатна* и *каучука*. Прави француски *Мидера*, женски *Шлафрока*, и т. д. и т. д. Само код нас је то сад могуће, јер још два месеца трајаће наша *Распродаја* и да се за то време окончa, продајемо од данас нашим поштованим муштеријама *по чудно* јефтиној цени о коме се може сваки уверити. —

С ПОШТОВАЊЕМ

Алберт Кона Синева

376 *Улица Кнез Михајлов Бр.* 7,
16—20 13,15,17,19,21,24,26,28,1,3,5,8,20,12,15,17,19,22,24.

ОБЈАВА.

Општина београдска јавном лицитацијом издаће под закуп плац на „Зеленом венцу“ који износи 55 метра дужине и 25 метра ширине; на коме ће се према одлуци општинског одбора и под условима прописаног ограничења моћи продавати дневне животне намирице.

Ова лицитација држаће се на дан 15. ов. м. пред кафаном код „Моруне“ од 9—12 пре а од 3—6 сати по подне, у које ће се доба и завључити.

Услови о закупу овога плаца могу се видити у рачуноводству општинском сваког дана од 8—12 пре и од 3—6 сати после подне.

Из седнице суда општине вар. Београда 6. јула 1889. АБр. 267. 478,1,3

ПРОДАЈЕ се из слободне руке једна кућа у пречедичкој улици бр. 10, иста је зидана од тврдог материјала, и на једном је кату, плац пространа, кућа је на лепом месту и леп изглед. У истој кући има такође на продају клавир нов, „концерт-флига“. Ко је вољан купити, нека се изволи обратити у истој кући. 448,5,5

БИТКА
НА
КОСОВОМ ПОЉУ
И
ПАД СРПСКЕ ДРЖАВЕ
НАПИСАО
ДР. П. А. НАДЕЉСКИ
ЦЕНА 60 ПАРА. ДИН.
Може се добити у књижари
В. ЗАЛОЖНИКА
У Београду
и
435 Д. ЗАЛОЖНИКА У НИШУ 9—10

†

Мојој милој и никад непрежаљеној кћери, односно сестри

САРКИ

даваћемо четрдесетодневни помен у уторак 11. ов. м. у 9 сати пре подне у палилулској цркви.

Молимо сроднике и пријатеље да овоме тужном помену присуствовати изволе.

Ожалошћени: Јулијана, удова пок. Атанасија Михајловића, бив. среског начелника, брат Алекса и сестре Драга и Анђелија.
474 3—3

†

Нашем нигда незаборављеном

Михајлу Ст. Михајловићу

бив. секретару српског посланства у Цариграду

даваћемо двогодишњи парастос у цркви св. Марка у четвртак 13. ов. м. у 9 сати пре подне.

Молимо штоваоце и сроднике покојникове да изволе горњег дана овом тужном помену присуствовати.

Ожалошћена мати: *Катарина*, супруга: *Јованка*, сестре: *Маца и Софија*. 480,1,3

Власник и одговорни уредник Пера Тодоровић.

Прва удеоничка штампарија обилићев венац бр. 1.

БРОЈ 200 ПОНЕДЕЉАК [illegible]. ЈУЛА 1889. ГОДИНА II

ИЗЛАЗИ СВАКИ ДАН

БРОЈ 10 П. Д.

МАЛЕ НОВИНЕ

дневни лист за свакога

ПРЕТПЛАТА ИЗ УНУТРАШЊОСТИ ПОЛАЖЕ СЕ САМО КОД ПОШТА

ЗА БЕОГРАД НЕМА ПРЕТПЛАТЕ — ЛИСТ СЕ ПРОДАЈЕ НА БРОЈ

Писма и рукописи шаљу се Власнику „Малих Новина“ Теразијски венац бр. 17., на горњем спрату.

Претплата се прима код свију пошта у Србији.

ЦЕНА ЗА СТРАНЕ ЗЕМЉЕ:

На годину . . . . . 30 динара
На по године . . . . . 15 динара
На 3 месеца . . . . . 9 динара

ЦЕНЕ ОГЛАСИМА

На првој страни од петит. реда 20 пр. д., а на четвртој од петит. реда 10 пр. дин.

ПРИПОСЛАНО стаје 50 п. дин. од петитног реда.

LE PETIT JOURNAL

KLEINE ZEITUNG

Огласи јевтино, по потреби и са сликама.

За свако огласно [illegible] се [illegible] д.

БИ ОГЛАСИ ПО ПОГОДБИ

Читај

оглас Алберта Кона Синови у нашем листу.

399 12—19

ВЕСНИК

БЕОГРАДСКЕ ВЕСТИ

Помен у ратовима за веру и отаџбину изгинулим борцима, који је до сада по свима отачаственим црквама и манастирима чињен прве суботе после 22 фебруара, држаће се од сада 15. Јуна сваке године.

*

Стављен под суд и у притвор. По тужби управе вароши Београда, суд вароши Београда ставио под суд а да се из притвора брани, г. Ђоку Х. Живковића, бившег кмета општине београдске, за каква утаја.

*

Железничка веза са Савом. Говори се као поуздано, да се г. министар грађевине решио, да (за сада, ма и привремено) споји железничку станицу са Савом, среством једног обичног насипа за колосек.

Ако је ова вест истинита, ми јој се само можемо радовати; јер, одиста само на тај начин моћи ће да се убрза пренос робе са железнице на Саву и са Саве на железницу.

Као што се вели, тим ће насипом прелазити локомотива и превлачити товарне вагоне с робом са једног места на друго. Разуме се, да ће то ићи брже и изгледати савршеније, него кад се, по дојакошњем начину, један повећи терет, — н. пр. збирни вагон или бродни шлеп робе преналаша по неколико дана на таљигама или рабаџиским колима.

Ако се не сматра за сувишно, да и ми, у прилог ускорења овога корака коју проговоримо, — обратили бисмо пажњу само на ту околност, да дотични насип (и ако ће да буде привремен), ваља подигнути тако и онде, како ће и где ће он, као такав, моћи да буде и остане од исте користи и сталне употребе и онда, кад наступе прилике, да се питање о спајању железнице са Савом реши и предузме да изврши и у појединостима, једном за свагда.

Кад се већ троши, и кад нам је тај трошак неизбежан, онда бар такав трошак ваља учинити мудро, поштено и целисходно. Дужност је сваког патриоте и сваког јавног посленика да тако мисли и ради.

*

Из војске. Министар војни издао је следећи распис; Из огласа неких окружних команада у „Српским Новинама“, којима позивају ђаке на служење у сталном кадру, изгледа да неке команде мисле, да и ђаци рекрутовани по закону од 1886 год., за то што служе о ферију, имају служити само два пут о ферију као и они рекрутовани по закону од 1883. Ово је сматрање, ако доиста где такво влада, погрешно, јер је у закону потпуно јасно одређено да ђаци, рекрутовани по закону од 1886 год., имају право на скраћени рок тек ако и кад служећи у кадру, положе испите: они средњих школа — поднаредници, а они из велике школе — потпоручици, а што је наређено да и они, подобно ђацима, рекрутованим по закону од 1883 год., служе о ферију, то је за то да се не би иначе прекидали у своме школовању.

Ово се саопштава командама ради знања и управљања.

*

Коцкарница у Београду. Страни листови доносе, да је неко америкапско друштво понудило нашој општини осам милиона динара за дозволу, да у Топчидеру отвори коцкарницу. Друштво би у Топчидеру саздало палате и павиљоне о свом трошку и обећава, да ће општина имати још трећину чистог прихода. У опште, друштво би у Топчидеру уредило неку коцкарницу, налик на коцкарницу у Монаку.

Ми не знамо ништа о овој понуди и, по новинарској дужности, бележимо је онако како су је стране новине донеле. Али ако би ова понуда одиста постојала, ми ни мало не сумњамо да ће она бити одбијена. Истина општина би добила у готову 8 милиона динара и трећину чистог прихода, што би га имале те коцкарнице у Топчидеру, и пред таким приходом општина би врло лако могла да пристане. Али, кад се узме у обзир колико би општинских грађана пропало у тим коцкарницама; кад се узме у обзир да би од свег нашег новаца вукло користи друштво, а општина само једну трећину; и најзад кад се узме у обзир деморалишуће дејство такве установе, — онда ми ни мало не сумњамо да ће така понуда бити одбијена, ако би она била учињена.

*

Позоришно друштво, које под управом г. М. Рисантијевића даје представе у хотел „Империјалу“, приказиваће данас „Граничаре“ или „Збор на Илијеву“. Црте из живота у пет чинова с певањем, од Фрајденрајха.

*

Буђав дуван. Уредништву је донео један грађанин кутију цигарета турског дувана, 11 врсте, цена 80 пара дин. Дуван у овим цигаретама буђаве је, веома љут и врло непријатан при пушењу. Кутија је у новом завоју — знак да је дуван тек пре неколико дана (после косовске прославе, пуштен у продавнице.

Ово није први случај, да грађани добијају по продавницама буђав дуван. Такав исти случај недавно је јавио „Народни Дневник.“ Говори се да је цела једна партија буђава дувана и разаслана по свој земљи на продају. Вели да је продавцима препоручено да тај буђави дуван што пре продају, а раније добар дуван да пришљеду. [illegible] ослобађа [illegible] од [illegible] и пушења.

Шта ово значи? Каква утајулација на рачун народног [illegible]. Зна ли се држава упуштати у [illegible] ужне спекулације! Није ли то проста обмана и отимица кад се грађанима за њине лепе паре даје ђубре од дувана!

Али ваљда управа монопола дуванског рачуна: државни је дуван, а и народ је државни, па што не би пушио и буђу, само да се господа из праве дуванске покажу као мудри финансијери, који су умели и за буђу извући за државну касу лепу паричу.

То је кабаџика и тековина и ушеда.

*

Хајдуци. „Тимочанин“ доноси ову белешку: „Синоћ (4. јула), прилично доцкан, превео је један Трновчанин хајдуке, 6 на броју, преко Тимока на бугарску страну Једно дете, које је то опазило, јавило је о томе кмету, и тај је сељак вечерас (5 јула) доведен у Рготинску капетану, где је и за ворен. Бугарска полициска власт извештена о преласку хајдука, предузела је енергичне мере. У потери за хајдуцима било је, вели се, до 100 жандара бугарских са једним официром. Хајдуке су успешно гонили и претерали на нашу страну. Колико има истине, не знамо, али се чује, да је из бугарске потере пало 6 жандара. Да ли су наше власти знале за овај корак бугарске полиције, не знамо, али је поуздано ово, да су наши жандари, у то време спавали. Један од њих, пробудивши се, пође у шумарак више Трнавца. Хајдуци га спазе из далека и ране. Куршум га је погодио у слабину, и, пошто је био из велике даљине, није могао изаћи напоље. Са сажаљењем морамо констатовати, да овоме рањенику није учињена брза помоћ. Хајдуци су отишли, гоњени жандарима, пут Једашнице. Капетан и начелник су у Рготини са жандарима. Тако исто је кренута потера и из Неготина. Хајдуци су сада, по свему изгледа, опкољени. Војска отишла у помоћ.“

*

ИЗ СРПСКОГ СВЕТА

— **Косовска петстогодишњица у Америци**. Срби који живе у Чикагу, прославили су такође петстогодишњицу. Овај посао извршило је друштво „Милош Обилић“. У овој прослави учествавали су не само Срби, већ и Хрвати и Чеси. Дворана, у којој је држана свечаност, била је украшена српским тробојкама, америкапеким заставама и цвећем. Свечаност је отпочео говором секретар г. Ива[illegible]. После је говорио г. Кр[illegible]ић а за њим уред[illegible]ника листа „Зворност“, [illegible]ански, који је том приликом 6 с. у[illegible]тао лист, што га је чешки „Со[illegible] послао својој браћи Србима, којој изражавају своју наклоност. За тим је говорио г. Јанко Поповић, председник друштва „Словенска Слога“, а на свршетку говорио је г. Вјенцеслав Морцеглиа. Декламације су прилично с допадањем. Певана је песма „Онамо онамо, за брда она . . .“ уз пратњу музике. Свечаност је трајала скоро до 5 часова у јутру.

*

ИЗ БАЛКАНИЈЕ

— **Стогодишњица**. У Габрову, у Бугарској, прослави ће се 21. ов. м. стогодишњица од рођења Василија Е[illegible] [illegible] од најватренијих радника на бугарском препорођају и добротвор габровских школа.

*

ИЗ БЕЛА СВЕТА.

— **Ухапшен**. Мелхиор Фаркаш, чувен са свога великог згодитка од 480.000 форината на темишварској лутрији, ухапшен је. Још до пре неколико дана многи су га сматрали као особита љубимца среће. Имали су право они који су сумњали, кад је Фаркаш на једанпут метуо на лутрију 1000 форината. И најзад толика срећа његова претворила се у криминал и превару, веома вешто замишљену. Још пре неки дан са службене стране тврдило се, да о превари не може бити говора, па се с тога мислило, нарочито кад се видела мирноћа Фаркашева, да ће успети да увери темишварског судца како нема никакве преваре Али, било је баш противно. Најпре се судија предомишљао, а после изјавио да га на основу досадашње истраге мора притворити. Фаркаш је одговорио: Учините што год хоћете, само тражим решење суда. Њега ухапсе. Фаркаш је и сад био миран, разговарајући о свачему са женом хапсанцином, О самој истрази зна се, да је Фаркаш врло мирно одговарао на сва питања. Само кад се почело говорити о његову бављењу у Темишвару на дан пре вучења, заплете се у свом казивању. Фаркаш је суочен с многим особама које су све у њему познале онога човека који се дружио с оном госпођом одевеном у црно. Она се зове Ковач и до сад су и њу ухапсили. Вели да

је то нека финија сељанка. О дечку, који је вршио вучење, говори се да је рођени син Фаркашев. Сав новац што је Фаркаш у Пешти положио и извоси на 200 000 форинатa, задржан је за аустријску владу, која је добитак исплатила. Саслушавани су и лутријски чиновници, Пишпек и Суботић, па су и они затворени. Сада се тек сумња да су и прећашњи згодици Фаркашеви од 36 000 форинатa и 12000 форинатa исто тако преваром добивени.

— **Нове форинте.** „П. Лојду“ јављају, да су нове форинте издате само због оскудице папирног новца и ако се видело, да се с нових форинатa (ајнцера) боја отире. У осталом, заједнички аустро-угарски министар изјавио је, како ће се у скоро пустити у саобраћај боље и сложеније боје форинте, и да се већ ради на нацрту тих нових форинатa.

— **Са париске изложбе** јављају, да је бивша шпанска краљица Изабела с кнегињом Енумалијом 1. о. м. посетила париску изложбу и прегледала павиљон државе Монако.

— **Путник на велосипеду.** Др. Грахл, професор на универзитету у Упасали, стигао је у Париз на изложбу на велосипеду. Како се к[illegible] из Шведске на велосипеду, он [illegible] чије никако није ни ишао. Прошао је Шведску, Данску, Немачку, Белгију и Француску од белгијске границе до Париза.

— **Света Колумбо.** Енглески листови доносе, да ће папа Лав XIII. дати проналазачу Америке, Христифору Колумбу, назив „Venerabilis“ Овај се назив даје пре но што се ко прогласи за свеца. Већ се за ово изјаснило 850 кардинала, надбискупа и бискупа.

— **Опет Богородица.** Ми смо пре неки дан донели, ка[illegible] су сељани једног села у Хрватској нашли, да се на дну једнога [illegible]бунара види мајка Божја с Исусом на рукама. Сад опет „Обзору“ јављају да се у селу Т[illegible] услед вести, да се у оној околини већ двајестак дана показује неко осмогодишње златокосо девојче, које народ ономашњи сматра као приказ блажене девице Марије. Хиљадама људи похитало је да види чудо, а на неких 40 људи тврди да су видели то девојче. Остали народ, па и изаслана комисија власти, нису се ни о чему могли уверити. Комисија је испитала особе, које тврде, да су видели чудо, али је казивање сваке особе друкчије. Једни веле, да су видели дете у повоју, а неки опет да су видели само неку светлост. У опште, кога год питаш, сваки ти друкчије казује да је видео. Докле се испитује и даље, шта је у ствари дотле светина непристано у грдно великом броју одлази да види чудо.

Врло је занимљиво да у тако кратком времену у Хрватској изађу две појаве, које лаковирни и празноверни свет намамљује те иде као на некакво чудо. Сва је прилика, да се неки спекуланти хоће да користе лаковерношћу и празноверицом света. Али се од власти може очекивати, да ће она сваком таком покушају стати на пут те не дати да се свет заводи ма да оне могу таким поступком изазвати читаву буру светине противу себе.

КЊИЖЕВНОСТ

Босанска Вила У свом 13 броју, сем наставка започетих ствари, доноси још: Глуводњеми Томо. Цртице од Милана М. Де[illegible]. — На гробу боланог Дојчина, песма [illegible]ојислава. — Сеоски часи (М. Томна). [illegible]а Лазара Николића, — Нешто на народ[illegible] тедецине. Скупно С. У. — Листак: опис слике Серафима Перовића митрополита херцеговачко-захумског; косовска петстогодишњица у Сарајеву; Видовданска прослава у Мостару и косовска прослава у Чајничу. — Нове књиге.

Разговор угодни народа словинског VII. (199. свеска народне библиотеке Браће Јовановића). Цена 35 пара дин.

Приповетке Николе В. Гоголя. II (198 свеска народне библиотеке Браће Јовановића). Цена 35 пара дин.

СМЕСИЦЕ

— [illegible] вести у Русији. Неки немачки путник, Мозер, прича како у Букари руска војска врши чудну заповест на војничким вежбањима. На команду војници се извале на леђа, дигну ноге у вис скоче за тим на ноге и јуришне вичући „ура!“ Овај обичај постао је, вели отуда, што су Руси, при заузећу Самаркалда морали прећи преко неке мале речице, па да би истресли воду из чизама легли су на леђа и вода им из чизама исцурила Уроћеници у Букари сад верују да је то помогло Русима да победе и да кад тако учине, да их нико не може победити!

ТЕЛЕГРАМИ
„МАЛИМ НОВИНАМА“
8. јула.

Петроград. Царевог стрица великог кнеза Константина Николајевића, ударила капља. Услед парализе десне стране изгубио је моћ говора.

Лондон. „Рајтеровом бироу“ јављају из Занзибара, да су Талијани пријавили свој одустанак од међународне блокаде.

Париз. Констанс је решио да образује бригаду од 100 агената, којима ће бити поглавити задатак да растерују бунтовне скупове.

Париз. „Тан“ јавља, да се у министарству финансије, а исто тако и у другим министарствима, наставља отпуштање чиновника буланжистиче фракције. Нарочито ће министар унутрашњих дела отпустити 30 потчињених му чиновника, чија се веза с буланжистима видела из хартија, узапћених од стране државног суда.

Рим. „Фанфула“ јавља: Услед забране једног иредентистичког одбора у Риму, телеграфисао је Криспи префектима, да забрањују сваку иредентистичку манифестацију. Тршћански генерални конзул Дурандо премештен је у Ливерпул. У Трст долази ливерпулски конзул.

ПРИПОСЛАНО*)

*) За ствари под овом рубриком уредништво не одговара.

Божину Благојевићу трговцу
Краљево.

Ти знаш твоје материјално стање. Ти врло добро знаш, да кад год си имао зорта у погледу исплате меница, да си се увек обраћао мени за новац и да сам ти се вазда и као човек и као трговац одазвао, дајући ти новац за исплату твојих трговачких дугова, па још без икаквог писмена, апелујући на твој трговачки карактер и ти ми у почетку поштено враћаше позајмљене суме.

Но на моју превелику жалост, преварих се у твоје поштење и карактер на шта сам највише анеловао до пр. године. Обе ове године банкротирале су код тебе, а да је тако у истини, доказ је тај, што сам ти ове године опет на молбу твоју дао у четири ока без икаквог писмена 200 динара кад си био у најкритичнијем финансијском положају, а то је мој драгановићу било оног ваката, када је помоћник радње г.г, Марића и Ризнића трг. из Београда посетио Краљево, са условом да ми ову суму вратиш до извесног рока, пошто ће ми онда новац требати, али се грдно преварих у рачуну.

Ти не само да ми горњу суму ниси до извесног рока вратио, у целости, већ си ми давао почасно и онда кад је се теби прохтело. Шта је се тебе тицао рок што је мени требало о року вратити, те да ја код мог крваво стеченог новаца не тражим у другога и плаћам интерес? Све је то за тебе било шпанска села.

На да је се бар и тако ова ствар завршила, ни по јада, ал ти очигледно хоћеш да ми закинеш рест у 26·40 динара које нећеш моћи порећи, јер тврди твој своеручни потпис у мојој трговачку књигу. То ми је без сумње залога твоје топле благодарности за учињене ти моје услуге, које ћеш кад тад опет пожелети, али их више никад од моје стране уживати нећеш.

Твојим неоправданим поступком, који ти убија трговачки углед, дао си верну сведодбу твог примерног трговачког карактера.!

Поправи се, млад си и то моћи постићи, само ако хоћеш.

А сад те позивам, да ми у року за десет дана од дана кад се ово оштампа, положиш рест дуга, иначе ћу тражити наплату судским путем а то по тебе неће бити најпријатније.

Д. Н. Радсављевић
трг из Краљева.

ПОДЛИСТАК

Сцене из новинарског живота

I.

Рђаве платише

(5)

6.

Показали смо три четири слике рђавих платиша. Да реknемо сад коју о новинарском дугу у опште.

Ваљда нема под небом гора и непоуздања дуга од новинарског. Пре свега, он је рђав с тога, што се веома лако прави. У другим стварима човек се мало и стиди и затеже да тражи што на вересију, али код новина то је сасвим обична ствар. Као год што је у обичном животу лако потражити од човека цигару дувана (док никад не би потражили парче хлеба), тако је исто лако потражити новине на вересију. Реци уреднику, молим те, шаљи ми лист, па ћу ти платити — то је најобичнија појава. На улици, у кавани, где вас сретне, познаник, па често и сасвим непознат, без икаквих докумената, без икакве значке да је доиста поручио лист код вас, он вам просто вели: шаљите ми ваш лист, И, по уведеном обичају, таке поруке сматрају се као сасвим пуноважне, и уредништво их испуњава. Наравно, кад дође ствар до плаћања, онда не иде тако лако.

У колико се лакше прави, у толико се теже плаћа новинарски дуг. Нарочито је то случај с порукама из унутрашњости.

Некад претплатник доиста заборави је ли платио или није, — мораш га, дакле, опомињати. Други пут зна да није платио, али све одлаже од данас до сутра; или нема прилику по којој би послао, или све рачуна „отићи ћу сам“.

Често рачуна и овако: Зар је уредништво спало баш на моја три динара? Мислећи тако, сам се не сећа да плати; потражиш ли му, онда се слободно сели, нарочито ако си се усудио да га јавно, у одговорима уредништва, опоменеш да плати.

— Зар сам ја банкрот? Зар ти ниси мене могао причекати за тричавих 3—4 динара?! Па да си ми бар написао писмо, а не јавно, преко листа!

Узалуд му ти доказујеш да уредништво нити има толико времена, нити има толико новаца на бацање, да сваком претплатнику пише нарочито писмо — објашњења ништа не помажу И тако, док сваки претплатник сматра да има пуно право, да му се на једну његову реч по вине одмах шаљу, с друге стране сматра се као грубост и насртљивост уредништва, ако рђаве платише јавно преко новина позове да плати.

Та околност што су новинарски дугови увек ситни, динар, два, три, чини те тај дуг нико не узима озбиљно. **И новинарски дуг управо се код нас и не сматра као дуг.** Нема случаја да је и једно српско уредништво до сад још судом наплатило своју вересију у народу. А факт је, да сваком листу, **али сваком од реда** остаје у народу огромна вересија, која је онога дана пропала, кад лист престане. А листови обично и престају због те големе вересије.

Навешћемо овде само неколико случајева код листова, где сам лично био уредник или сарадник.

„*Старом Ослобођењу*“ у Крагујевцу остало је у народу вересије преко 700 дуката.

„*Самоуправа*“ угасила се пред зајечарску буну с вересијом у народу преко 4000 динара.

Поновљена „*Самоуправа*“, под мојим уредништвом, оставила је у народу на вересији преко 3500 динара.

„*Радикал*“ се бајаги није давао на вере-

БЕОГРАДСКИМ ЧИТАТЕЉИМА „МАЛИХ НОВИНА“

Од 1. Јула укинули смо претплату за Београд.

Наш лист добијаће се од сада само куповањем на број.

Да би лист био што доступнији штов. чит. публици и да би га наши дојакошњи штов. претплатници могли и у будуће уредно набављати постарали смо се у два правца:

1. Предаћемо нашим продавцима сва имена свију наших досадашњих београд. претплатника, па ће продавац понудити сваког претплатника, и ко жели куповати број и даље, продавац ће му увек донети број на ноге.

2. У свима главнијим улицама, а и иначе свуда, где год је било згодно, удесили смо продавнице, где ће штов. читаоци увек моћи да купе број.

Продавнице „Малих Новина“ биће обележене великим таблама, а доцније штампаћемо њина имена.

Тако ће наш лист бити стављен што. публици на потпуно расположење њено; она ће од сад добијати наше новине и брже и раније но што је до сад добијала, а ми смо се састарали да лист излази рано, тако да га у 8 часова изјутра већ има у свима продавницама.

Уздамо се да ће наш лист и у будуће чуваоти код што. читалаца својих оно поверење и онај лепи глас, који је до сада уживао на све стране.

Уредништво „Малих Новина“

Читаоцима из унутрашњости Наше што. читаоце из унутрашњости молимо да се од 1. Јула претплаћују код својих пошта, јер уредништво непосредно неће примати претплату ни од кога из унутрашњости.

Све поште наше дужне су примати претплату, а ако би која пошта правила сметње претплатницима, молимо да нам се то одмах јави, да сметње отклонимо.

Уредништво.

КУРС

Дукат	5.66
Наполеон	9.46
Српски лутријски 3% зајмови	34·40

ДНЕВНИК

КАЛЕНДАР

Понедељак

Православни: 10. 45 мученика у Никоп.
Католички: 22. Марија Магд.
Сунце излази 11 јула у 4 с. 11 м.
Сунце залази у 7. с. 33. м.
Мене месеца: млад (нов) месец 16
Дан је с почетка 15½ сати, а ноћ 8½ с али до краја овог месеца дан окраћа за 55 мин, а за толико и ноћ одужа.

СТАЊЕ ВОДЕ

За последња 24 сата од 9 10 о. мес. опала је вода са 5 сантим.

количина је вода		пролаз испод Ћуприје
9 јула	2·03	11·97
10. јула	1·93	11·07

Ред примања по министарств у

Министар унутр. дела: сваки дан пре подне од 12—1 часа пре подне.
Мин. иностр дела: четвртком од 11—1 ч. пре подне.
Министар војни сваког дана од 11—12 ч. сем недеље и празника.
Мин. правде: сваког дана од 9 и по часа до подне.
Мин. грађевине; сваки дан од 11—12 ч. пре подне.
Мин. просв. и црк. дела петком од 11 до 12 часа пре подне.
Мин. привреде, понедеоником, уторником четвртком и петком од 11-с преп2е до 1 по подне
Министар финанције уторником и петком од 10 — 12 пре подне.

Ред цензура по новчаним з водима:

Привилегована народна банка, понедељака среда и петак.
Београ. кредитни завод уторак и петак.
Задруга за међусобно помагање и штедњу понедељак и четвртак
Српска кредитна банка понедељак, среда петак и субота.

НАРОДНА БИБЛИОТЕКА отворена је сваки дан од 8 до 12 сати пре подне.

ДОПИСНЕ КАРТЕ ЗА СРБИЈУ

Просте стају 5 п. д., а с плаћеним одговором 10. п. д. За међународну преписку 10 п. д. и 20.

ПОШТАНСКЕ УПУТНИЦЕ

До 500 динара поштанском упутницом, а 150 путем телеграфа код већих пошта.

До 200 динара поштанском, а 100 динара телеграф. упутницом код мањих пошта.

ПОШТА И ТЕЛЕГРАФ

За писма од 15 грама теж. плаћа се 10 п д. за Србију, Славонију, Хрватску, Срем, Банат, Бачку и целу Мађарску. За Аустрију плаћа се 15 пр. д. На сваки 15 грама више још по 15 пара дин. Писмо може бити тешко највише до 1 кило.

Препоручена писма морају бити на средини запечаћена. За препоруку плаћа се 20 п. д. а за повратни рецепис још 20 пара.

ФИЈАКЕРСКЕ ТАКСЕ

По вароши дању: за четврт сата 1 динар, за пола сата 1 и по динар, за три четврти сата 2, за цео сат 2 и по динара.

Ноћу двогуба цена.

До станица железничке и паробродске, и обратно, за четврт сата 1 динар. За сваки четврт сата више по пола динара.

У Топчидер и натраг 6 динара задржавајући се 2 сата од поласка до повратка. За сваки четврт сата више по пола динара.

За свадбе 10 дин. за 4 сата.

Ноћу до железнич. и паробродске станице и обратно за сваки сат по 3 динара.

Ноћу у Топчидер и винограде 4 динара на сат. —

Ноћ се рачуна од 1. Маја до 1. Октобра од 8 сати у вече до 4 сата у јутру, а од 1 Октобра до 1. Маја од 7 сати у вече до 6 сати у јутру.

Цена је за возидбу иста, макар се и више њих возило.

За већи и мањи пртљаг по пола динара од комада.

ТАКСА ЗА ЖЕЛЕЗНИЧКЕ НОСАЧЕ

Од излаза до отправништва пртљага за пртљаг или за ручне ствари до чекаонице и железничких кола, или само из чекаонице до желез. кола 5 пара дин. од комада.

Од излаза до отправништва за пртљаге преко 25 кила по 30 п. д. од комада.

Путнички пртљаг од излаза или ручни пртљага до истог, 15 п. д. по комаду.

Од места издавања до места вожње за путнички пртљаг преко 25 кила 35 п. дин. од комада.

ТАКСА ЗА ВОДОНОШЕ

Савамалски кварт до чесме спрам министар. грађевина 25 п. дин.

Савамала и савски одсек на вису, варошки и теразијски кварт, запад. врачар, варош капија по 40 пара дин.

Остале улице по 50 п. дин.

ТАКСА ЗА АМАЛЕ

За тежину до 60 кила од пароброда до:

	дању	ноћу	
кола на станици	0·50	0·60	п. д.
Хотел „Крагујевца“ . . .	0·60	0·80	„
Хотел „Националa“ . . .	0·80	1·—	„
„Гранд-Хотела“, „Круне“, „Краља“, „Грч. Краљице“, „Руске“, „Злат. Анђела“ „Касине“, „Париза“, „Балкана“, „Руске Круне“, „Тоша“, „Злат. Прага“ .	1·25	1·50	„
До „Венеције“ „Бечке“, „Лимана“, Европе“ . .	0·80	1	„
до „Жирош. Венца“, . . .	1·—	1·30	„
до „Велике Пиваре“ . . .	1·25	1·30	„
до „Тобџиске пијаце“. . .	1·50	1·80	„

До приватних кућа и обратно

За кварт савамалски . . .	1·—	1·40	„
„ „ варошки	1·—	1·40	„
„ „ теразиски . . .	1·25	1·50	„
„ „ доњоколски . . .	1·40	1·80	„
„ „ врачарски . . .	1·60	2·—	„
„ „ дамдулски . . .	1·60	2·—	„

Ноћ се рачуна од Октобра, до Марта од 6 с. у вече до 7 с. у јутру.

ТАКСЕ ЗА СЕЧЕЊЕ ШУМЕ ОПШТИНСКЕ И ОПШТЕ НАРОДНЕ

Велико дрво родне горе . . .	12·63	дин.
Средње „ „ „	8 42	„
Дрво за обичну греду	1·27	„
Рог, мертак, баскија	0·43	„
Велико дрво неродне горе . .	3·37	„
Средње „ „ „ . . .	2·11	„
Рог, мертак, баскија.	0·21	„
Мечија леска велика	42.10	„
Мала леска не сме се сећи		
Пруће од 100 ком. за продају .	0·43	„

Велико дрво има пречник 63 сантимет.

Средње „ „ „	32	„	
Обична греда „ „	32	„	

Великошколац тражи кондиције. Јамчи за успех ученика. Упитати уредништво овога листа.

219

свију, па је и нак код пријатеља остало на дугу преко 4000 динара.

Позивам се на све српске листове, нека се и један једини похвали да на крају године не ресити као пропалу вересију увек по коју хиљаду динара.

Ова несрећна пракса, нагнала је најпосле и саме новинаре, те су донекле и они морали ударати у дуваре, да би се накнадили колико толико за пропаду вересију. Њима не плате њини дужници, а они опет не враћају новац онима, који су се код њих за даље претплатили.

Но ово је слаба и жалосна накнада. Ту се не добија ни два од сто, од онога што се изгуби, а врши се у ствари једна отмица спрам претплатника.

И кад ствари тако стоје, зар није и лепше и боље, и чистије и поштеније ново: за готово кући број и подај паре, па нити ти што дугујеш уредништву, ни оно теби. Кад ти се број допадне, онда га и купи. Данас има у листу што год интересно, ти га купиш. Сутра нема не мораш га узети.

Лист се до сада држао једнога правца и ти си га куповао. Сутра дан он окрену друкчије, не мораш га купити. Нити си ти приморан да држиш лист и даље, јер си га унапред платио, нити је уредништво приморано да издаје лист и кад му се не свиди, јер је у напред покупило паре.

Тако на брзу руку финансиски разлози, који су нас нагнали да за Београд укинемо претплату, а за унутрашњост да оставимо само претплаћивање код пошта.

Покушали смо да једном истргнемо нашу штампу из овог мизерног и недостојног стања, где наше жалосно купљење претплате више изгледа на просјачење, но на поштену, често врло крваву и врло горку зараду.

Овај покушај нас ће стати и големих мука, а и великих материјалних жртава, али, у име бога, ми се уздамо да ћемо издурати, да ћемо савладати све препреке, да ћемо разагнати предрасуде, које се појављују услед овога нашег покушаја и једног дана изаћи и пред српску штампу, и пред српску публику с таким рачуном и с таким резултатима, где ће сви признати и рећи:

— Е, ово је и боље, и поштеније, и достојније.

А прогрувамо ли ми, уверени смо да ће за нама цела српска штампа, која сва од реда страда од зала, која смо спомињали.

Нека нико не мисли да је другим нашим листовима лакше и боље, и да се они с тога држе старог начина купљења претплате, што им он даје добре и повољне резутате!

Боже сачувај! Но људи не знају како управо да се помогну, па трпе зло с тога што се боје да увођењем новине не претрпе још веће штете

Овде се управо испуњава оно Његушево: „Зло се трпи од страха горега“. Ми пак рекли смо „рискир-профитир“ — на како бог да!

У осталом како иде нашим листовима види се и по оном вечитом запомагању да се плати стара претплата.

Неки листови, као на пр. „Нар. Дневник“ морају чак држати нарочита путника за скупљање претплате, што у ствари значи „скупља дара него масло“, јтр путни трошак тога путника прогута увек више од половину скупљене претплате.

С тога и мислимо да, ако ми продремо, нећемо дуго чекати да за нама пођу и други.

Толико о овоме.

Идући пут изнећемо административне разлоге, који су нас нагнали на овај корак, а они су били главни и штовани читаоци тежњу ће видети какву страховиту муку муче наша уредништва с разносачима и администрацијом.

(НАСТАВИЋЕ СЕ).

Књижевни Оглас

Изашао је из штампе

ГЛАСНИК

српскога ученога друштва.

књига 69.

Расправе и други чланци.

У Београду 1889. У штампарији краљевине Србије. На продају у књижари В. Валожића. Велика 8-ина, стр. 376 или 23½ табака.

ЦЕНА 2 ДИНАРА

Преглед садржине: Прилози за синтаксу српскога језика. 1. О падежима без предлога. Од Пере П. Ђорђевића. (Наставак и крај). — 2. Енглеска француска и српска порота. Написао Ј. Ђ. Авакумовић. (Наставак.) — 3. У спомен Димитрију Матићу. Беседа Стојана Бошкоанића — 4. Цртс из Босне. Од митрополита Хаџи-Саве Косановића. — 5. Извештај управи Српскога Ученога Друштва о пештанској изложби 1885. Од Д. С. Малутиновића и М. Валтровића. — 6. Прилог бромаилу. Од С. М. Козанића. — 7. Други прилог алгебарским вредима вишега степена. Од Петра Ј. Живковића. — 8. Изводи из записника

Напомена. Гласник 70, у коме су такође расправе и други чланци, ушао је у штампу.

МАЛИ ГЛАСНИК

ЈЕДАН слагач може одмах да ступи у штампарији код „Просвете.“

ЖЕНСКА КАПЕЛА даје концезте у кафани код „ПОЗОРИШТА“ сваки дан. Улазак безплатан. 1,3

КУПУЈЕМ старе златне и сребрне ствари, а и примам такове ствари на продају, и у комисијон. — **В. Г. Коен** до кафане позоришта. 34,2,3

ЈЕВТИНЕ КЊИГЕ

По врло јевтину цену могу се добити у уредништву „М. Новина“ ове књиге:

„Историја једног француског сељана“ комад 2 гроша,

„Дела Св. Марковића“. Свеска прва. Грош и по комад.

„Политичко стање Срба у Угарској“ 10 пара динарски комад.

„Економија“ Светозара Марковића по динара комад.

33 СВЕ ЗА ГОТОВО. 2—10

ТРАЖЕ се ТРИ продаваца за „Мале Новине“. Упитати у уредништву. Вредиији могу зарадити до 3 динара дневно.

ТРАЖИ се на зајам 600 динара на сигурну плату, уз уо поуздано јемство. Отплата 25 динара месечно. Интерес 12 од сто годишње. Упитати уреди.

Огласи

КУЋА ЗАСЕБНА, НА углу глумачке и Јевремове улице бр. 21., испод позоришта, са 4 собе, куйном, подрумом, шпајзом и о[illegible]м, издаје се одмах под кирију, а и продаје се под повољним условима. Ова кућа има врло леп изглед на Дунав. За цену упитати у истој кући. 451,3,3

ГЛАВНО СТОВАРИШТЕ

БЕОЧИНСКОГ ЦЕМЕНТА ЗА СРБИЈУ

Предузимачима и осталим потрошачима препоручујемо **БЕОЧИНСКИ ЦЕМЕНТ**, и то: прима и секунда портланд, роман цемент и две сорте хидрауза, лакши и тежи, јер је пробама доказано *да је најбољи од свију*, који се овди продају. Он је и по тежини најлакши, а подноси много више дометање песка, зато је за сваког најпробитачније, само са овим цементом радити

Нарочито чинимо пажљивим на наш портланд-секунда, који се најчешће употребљује и који је раван каквоћи са портландом прима других фабрика, а знатно је јевтинији. Наш прима-портланд ненадмашим је, и служи поглавито за фине глазуре.

За потрошаче у опште, а нарочито за већу потрошњу **знатно су спуштене цене.**

Примамо на израду свако цементирање и бетонисање ходника и предсобља, израду тераца и мозајка за ходнике, предсобља и за цркве, како овди у Београду, тако и на страни, све по најјевтинијим ценама. Све радове вршимо са стручним радницима и са гаранцијом.

371,20—50 ГЛАВНИ ЗАСТУПНИК,

Пера А. Јовановић,

са канцеларијом: на Сави на дрвари и у кнеза Михаиловој улици бр. 29. у Панђеловој кући

НОВИ

ХОЛАНДСКИ ЛОЗОВИ БЕЛОГА КРСТА

имају годишње **ТРИ ВУЧЕЊА ЗГОДИТАКА** са великим главним згодитцима, међу којима

У ГОТОВУ дин. 400.000, дин. 200.000, дин. 100.000 У ГОТОВУ

Сви згодитци исплаћују се без икаквог одбитка

Идуће вучење

ЧЕТВРТАК 20 ЈУЛА 1889. ГОД.

ГЛАВНИ ЗГОДИТАК

ДИН. 400000

НАЈМАЊИ ЗГОД. Д. 29. — и ПОВИШАВА СЕ ДО Д. 59

с тога по данашњој куповној цени не може бити никаква губитка

ОВИ ИЗВРСНИ СИГУРНИ И КОРИСНИ ОРИГ. ЛОЗОВИ могу се добити код свију сарафа и у банкарској радњи

АНДРЕЈЕВИЋ и КОМП.

У БЕОГРАДУ

40312'5 **по цени од дин. 29½**

преглеђи опширни добивају се бесплатно

НИШКА АКЦИОНАРСКА ШТЕДИОНИЦА

У СВОМ КОМИСИОНОМ ОДЕЉЕЊУ ВРШИ СЛЕДЕЋЕ ПОСЛОВЕ:

1. Прима наплате са свију трговачки пијаца за Ниш и околину нишку.

2. Издаје чекове платиме за Београд, Беч, Париз и Солун.

3. Прима налоге за куповину и продају за све производе овоземаљске.

4. Прима заступништва у посредовању за куповину робе са стране.

5. Даје зајмове на залогу домаћи овоземаљски производа.

6. Купује девизе са страни пијаца у којима налази сигурности.

7. Прима у депозит на чување, новце, артије од новчане вредности и адиђаре.

Кореспонденција на српском и немачком језику.

Трговачки свет и у опште публика која има плаћања за Београд и иностранство — нарочито Солун — чини се пажљивим на 2-гу тачку да се може чековима послужити као са готовим новцем, чиме се уштеди порто, време и труд око паковања а за ту врсту послова штедиона наплаћује врло умерен провисијон.

Бр. 553

10. јуна 1889 г. Ниш.

УПРАВА.

24,29 2,6,9,13,16 20,23,27,432,6 10

КО ХОЋЕ ЈЕФТИНО И ДОБРО

да купи испод коштања *Женско, Мушко* и *Дечије* Рубље *(веша:)* *Хаљинице, Чараше, Платна, Чаршава, Салвета, Пешкира, Фиранге* од јуте и од чипака, *Фланерска Кебета, Трико рекле, Шешира, Марама* цепни и са монограмом, *Кецеље* од мола *јастука, краватна. Краина, Манжетна* од *илатна* и *каучука*, Прави француски *Мидера*, женски *Шлафрока*, и т. д. и т. д. Само код нас је то сад могуће, јер још два месеца трајаће наша *Расиродаја* и да се за то време оконча, продајемо од данас нашим поштованим муштеријама *по чудно* јефтиној цени о коме се може сваки уверити. —

С поштовањем

Алберт Кона Синсва

376 *Улица Кнеза Михаилова Бр.* 7,

16—20 13,15,17,19,21,24,26,28,1,3,5,8,20,12,15,17,19,22,24.

ОБЈАВА.

Општина београдска јавном лицитацијом издаје под закуп плац на „Зеленом венцу“ који износи 55 метра дужине и 25 метра ширине; на коме ће се према одлуци општинског одбора и под условима прописаног ограничења моћи продавати дневне животне намирице.

Ова лицитација држаће се на дан 15. ов. м. пред кафаном код „Моруне“ од 9—12 пре а од 3—6 сати по подне, у које ће се доба и закључити.

Услови о закупу овога плаца могу се видити у рачуноводству општинском свакога дана од 8—12 пре и од 3—6 сати после подне.

Из седнице суда општине вар. Београда 6. јула 1889. АБр. 267. 478,1,3

ПРОДАЈЕ се из слободне руке једна кућа у пребеличкој улици бр. 10, ista је зидана од тврдог материјала, и на једном је кату, плац пространи, кућа је на лепом месту и леп изглед. У истој кући има такође на продају клавир нов, „концерт-флигл“. Ко је вољан купити, нека се изволи обратити у истој кући. 448,5,5

БИТКА

НА

КОСОВОМ ПОЉУ

И

ПАД СРПСКЕ ДРЖАВЕ

НАПИСАО

ДР. Н. А. НАЛЕШКИ

ЦЕНА 60 ПАРА ДИН.

Може се добити у књижари

З. ЗАЛОЖНИКА

У Београду

и

435 Л. ЗАЛОЖНИКА У НИШУ 9—10

†

Мојој милој и никад непрежаљеној кћери, односно сестри

САРКИ

даваћемо четрдесетодневни помен у уторак 11. ов. м. у 9 сати пре подне у палилулској цркви.

Молимо сроднике и пријатеље да овоме тужном помену присуствовати изволе.

Ожалошћени: Јулијана, удова пок. Атанасија Михаиловића, бив. среског начелника, брат Алекса и сестре Драга и Анђелија.

474 3—3

†

Нашем нигда незаборављеном

Михајлу Ст. Михајловићу

бив. секретару српског посланства у Цариграду

даваћемо двогодишњи парастос у цркви св. Марка у четвртак 13. ов. м. у 9 сати пре подне.

Молимо штоваоце и сроднике покојникове да изволе горњег дана овом тужном помену присуствовати.

Ожалошћена мати: *Катарина*, супруга: *Јованка*, сестре: *Маца и Софија*. 480,2,3

Власник и одговорни уредник Пера Тодоровић.

Прва удеоничка штампарија обилићев венац бр. 1.

БРОЈ 201

УТОРАК 11. ЈУЛА 1889.

ГОДИНА II

ИЗЛАЗИ СВАКИ ДАН

БРОЈ 10 П. Д.

МАЛЕ НОВИНЕ

дневни лист за свакога

ПРЕТПЛАТА ИЗ УНУТРАШЊОСТИ ПОЛАЖЕ СЕ САМО КОД ПОШТА

ЗА БЕОГРАД НЕМА ПРЕТПЛАТЕ — ЛИСТ СЕ ПРОДАЈЕ НА БРОЈ

Писма и рукописи шаљу се Власнику „Малих Новина" Топлички венац бр. 17., на горњем спрату.

Претплата се прима код свију пошта у Србији.

ЦЕНА ЗА СТРАНЕ ЗЕМЉЕ:

На годину . . . . . 30 динара
На по године . . . . . 15 динара
На 3 месеца . . . . 8 динара

LE PETIT JOURNAL

ЦЕНЕ ОГЛАСИМА

На првој страни од петит. реда 20 пр. д., а на четвртој од петит реда 10 пр. дин.

ПРИПОСЛАНО стаје 50 п. дин. од петитног реда.

KLEINE ZEITUNG

Огласи јевтино, по потреби и са сликама.

За свако оглашење плаћа се држ. т се 10 пр. д.

ВЕЋИ ОГЛАСИ ПО ПОГОДБИ

У БАШТИ
КОД
„СКУПШТИНЕ"
У УТОРАК 11. ЈУЛА 1889.
ВЕЛИКИ КОНЦЕРАТ
РУСКИ И СРПСКИ ПЕВАЧА
г. Владимирова и г-ђе Колцова
И ГОСПОЂИЦЕ
ЈУЛКЕ ПОПОВИЋЕВЕ
СРПСКЕ ПЕВАЧИЦЕ.
Између певања биће велики ватромет.
УЛАЗНА ЦЕНА 50 ПАРА ДИН.
ПОЧЕТАК У 8½ ЧАСОВА У ВЕЧЕ
С ПОШТОВАЊЕМ
РУСКО-СРПСКИ ПЕВАЧИ
485,1—1

Читај
оглас Алберта Копа Синови у нашем листу.
399 12—19

Полицијски силеџилук.

Полиција, којој стоји на челу г. К. Таушановић, отпочела је данас 10 јула против мене један силеџилук, какав се одавно не памти у Београду.

Било је 10 часова из јутра, кад од старешине теразијског кварта добијем у затвореном куверту овако писамце:

„Господине,

„Изволте сада одмах доћи у кварт теразијски ради саслушања

10. јула 1889 год.

Ваш поштовалац
Д. Чолић.

„Господину Пери Тодоровићу, уреднику „М. Новина."

Писмо је донео жандармериски поднаредник. Дозовем га у собу и реknем му:

„Иди ти, војниче, и кажи твоме господину да ћу одмах доћи."

Поднаредник ми примети:

— Мени је речено, господине, да идем с вама и да вас не остављам.

„Лепо, реknем му ја, онда причекај мало, сад ћу ја."

После једанаест часова пођем; ја напред, жандарм за мном, па у кварт. Г. члан Чоловић саопшти ми да се оптужујем за *опорочавање власти* и прочита ми оптужбу, где се вели ово:

Пера Тодоровић, уредник „Малих Новина" опорочава власт не само у свом листу, но и јавно по кафанама. Тако је код „Руског Цара" у кафани причао као да му је полиција нагнала у кућу бесна пса, па га ту оставила; како полиција смета његовим разносачима да носе и продају новине; како му је пред кућу полиција наместила некаква преобучена жандарма, који га узнемирава и пази на њега, а у Крушевцу кад је био, опорочавао је власт како само једу и пију, а ништа не раде. С тога се према ономе речени г. П. Тодоровић оптужује за јавно опорочавање власти.

На ову оптужбу ја одговорим:

Ја сам се у новинама доиста жалио и тужио како ми полиција ствара разне сметње и неприлике. Ту сам изнео ствар о бесном псу, о преобученом жандарму, који ми је једно пре месец дана подуже чечао пред кућом сваки дан, као и то, да је жандарм број 12 у сред кнеза Михаилове улице напао мога разносача, поцепао му капут и изгужвао новине

То што сам јавно писао у новинама, наравно да сам говорио и усмено кад ме ко упита.

Пошто сваки дан одлазим у кавану код „Руског цара" на пиво, дешавало се да ме онде гости упитају што год о ономе, што је изнесено у новинама и ја сам им објашњавао каква је ствар.

Дакле ја нисам говорио ништа друго до оно, што је већ било јавно речено у новинама, а што сам у новинама рекао све је истина, ја то и данас тврдим, и готов сам у свако доба да то и докажем, што ће ми посведочити сав комшилук и сви укућани. А за нападу мог разносача у кнез Михаиловој улици, могу посведочити и г.г. Паја Божић и М. Миловановић, трговци.

Да је у ономе, што сам ја износио и писао по новинама, било какве кривице, јамачно би ме тужила надлежна власт, а само би суд био позван да о томе реши. Међу тим таке тужбе није било. Моје писање дакле није садржавало ништа казнимо, а о чему се може у новинама јавно писати, може се и усмено јавно говорити. Управо било би нечувено чудо, да ја као уредник не смем дати људима обавештења о ономе, што сам јавно писао у новинама.

И тако, ја сам у листу писао само оно што је истинито, а у кавани сам објашњавао само оно, што сам у новинама писао. Према томе нисам ни могао учинити никакву кривицу, па ни опорочавање власти.

То сам у главноме изјавио на протоколу

Г. члан на то ми рече: а, јесте, јесте, ви сте опорочавали власт и мћемо зато да вас казнимо. Неће бити много. Једно тријестак дана затвора.

За тим ми г. члан рече да прича кам, он ће одмах написати пресуду.

За десетак минута пресуда је била готова. У њој се вели, пошто оптужени сам признаје своју кривицу. то се на основу § 357 крив. зак. казни са тридесет дана затвора.

Тражило се и ја потпишем да ми је ова пресуда саопштена.

Г. писар хтеде ме тада повести у главну полицију. Упитам га шта ћу тамо. Рече ми: „па да изјавите жалбу. Ја приметим да ћу ја жалбу изјавити доцније, у року од три дана, не морам баш сад. Но г. писар ипак навaљиваше да треба да одемо до полиције, па бисмо јамачно и отишли, да није било доцкан, јер је подне већ било превалило.

Одем кући. После подне око 3 часа ето ми опет г. писара. Опет ме је позивао усмено у главну полицију. На моје питање шта ћу у полицију? он у почетку говораше: „на зову вас да одете, да се види шта ће бити." Но најпосле признаде да ће по свој прилици бити да ме зову да ме одмах затворе.

Ја тада изјавим и издиктирам г. писару у перо, да се таковме позиву не могу одазвати, пошто је незаконит. Полиција ме не може затворити пре, но што пресуда постане извршна, а она ће постати извршна после три дана, кад протече рок мојој жалби, или кад надлежна власт одбаци моју жалбу, ако сам се жалио пре три дана. У једно сам и изјавио, да ме полиција може у затвор само силом одвести, а да ја добровољно сам нећу ићи.

Уставом је јасно наређено, да престају важити све оне одредбе законске, које стоје у опреци с новим уставом. Тиме је престао важити и онај грозни параграф у нашем казненом поступку, по коме су полицијске власти одмах могле кога затворити чим га осуде, и не чекајући да се жали. Та старинска пракса сад се може извршити само као насиље и пошто се прво Устав погази. Ако полиција сме да гази Устав, ето јој нека доведе жандарме, па нека ме силом однесу, а ја добровољно ићи нећу.

Г писар однесе ту ову изјаву, али се на скоро опет врати с писамцетом од г. члана теразиског кварта, у коме вели: „изводте одма доћи у кварт да дате жалбу на осуду или да објасните што сте диктирали у *перу*"

Ја одговорим г. члану писмено да он нема никакво право ни дужност да води бригу о мојој жалби. Ја ћу се жалити у законом року, кад ја нађем за згодно. С тога се не могу одазвати његовом позиву да идем да пред њим изјављујем жалбу. А ако ме он позива ради другога чега, онда нека ми унути редован позив, па ћу доћи сутра тим пре, што је данас и иначе доцкан.

Г. писар иде с тим писмом.

Шта ће даље бити, видећемо.

10. Јула, 1889 у 6 часова по подне.

*

Испричали смо како је текао овај догађај. Да се запитамо сад, шта све ово значи?

Шта значи да ме баш данас тако хитно позивају у полицију и то не обичним позивом, но писамцетом и преко жандармског поднаредника, а још хитније осуђују ме на 30 дана затвора, и то баш ханса, а о замени новцем нема ни помена?

Шта то значи да сам ја за један сахат и позван, и саслушан, и суђен и осуђен, и господа одмах навалила да ме ту сместа и ухапсе? И то све на трку и у највећој журби. У 11 сахати позван, а у 12 већ осуђен и хоће да ме ухапсе!

Шта значи да се мени овако очигледно, незаконито и противуставно ствара кривица за такве тричарије, као што је ово опорочавање власти, што се овде мени подмеће? Шта ово значи да једнога уредника у слободној Србији, под новим Уставом, полиција осуђује на 30 дана затвора, што је људима давао обавештења кад су га питали о стварима, које су изашле у његовом листу; и то о стварима, које су изашле у новинама, које не садржавају у себи ништа казнимо, нити је ико до сад тужио уредништво за штампање тих ствари, а сад оно што се слободно могло рећи у листу, не сме уредник споменути усмено, кад га ко о томе што год упита?

Шта ово значи да се овако ашиџаре гази Устав и врши очигледна неправда и насиље над једним уредником, коме је бајаги Уставом ујемчено право јавне критике, а који и по божјим и по људским законима, а и по најобичнијој здравој памети, има неповредно

право да говори о стварима, које су изашле у његовом листу?

Шта ово значи да се полиција сетила да ме казни тек сад, после 7 до 8 недеља, и то да ме казни баш хапсом, и то баш данас, 10 јула, у понедељак, у очи доласка бив. краља Милана?

Ево шта то значи.

Пре свега то значи, да у оној земљи, где један грађанин, где један образован и свакако угледан грађанин, где један уредник листа може бити тако олако, тако брзо, тако без икаква стварна разлога и стварне кривице нападнут у своме праву и лишен слободе, — то значи да у тој земљи влада самовоља, влада тиранија, влада безакоње, а Устав и његове слободе стоје као мртва реч, на коју се нико не обзире.

То значи, да су се г. Коста Таушановић и г. Глиша Ђорђевић решили, да ме стрпају у затвор пошто по то, па ма то било и по цену очитога гажења Устава.

А зашто баш данас?

За то, што сутра долази бив. краљ Милан. Он не сме затећи Перу Тодоровића у слободи. Пера Тодоровић мора бити у затвору, кад нога бившега краља стане на српско земљиште.

То је пешкеш, којим верни поданици Која и Глиша хоће да засведоче своју лојалност и да обрадују уморнога хајдука.

А иза овога почетка јамачно се крије и даљи, много озбиљнији развој. Јамачно је план такав, да ме сад на брзу руку, ухапсе ма зашта, а кад већ једном будем у затвору, онда ће се на тенане полако смишљати и накрпљати разне кривице.

Има већ оптужаба за увреду владаоца, а напибарчиће се и што друго, па полако, боже здравље, ваљда ће накупити једно бар 5—8 година затвора. Дође ли још једном ту, где змија свеца слави, онда даље нек му је Бог милостив!

Но било или не било каквих даљих и дубљих планова, свакако је несумњиво то, да је сад, у први мах, г. Таушановићева и г. Глишина полиција ставила себи у задатак, да ме уклони с очију бившем краљу Милану.

Лозинка је проста и јасна: бивши краљ Милан не сме ме затећи у слободи, јер какав ми је онда тај г. Глиша верни пријатељ, а тај г. Која лојални министар, кад нису у стању стрпати у затвор ни једнога Перу Тодоровића, који је онако грдно говорио о јучерашњем краљу а данашњем првом ђенералу (?) Србије.

Да се докаже да је г. Глиша доиста прави пријатељ, а г. Која доиста прави лојални министар полиције, ја треба да идем у хапс, по Уставу, преко Устава, ко те то пита!

Тако стоји ствар, и она се друкчије никад ничим не може објаснити.

* * *

Боже мој! какво ситничарство духа, каква пакост срца, какво слепило у најпростијим радњама људским!

Ко би икад могао веровати да ће се оволика кивна пакост дићи против једног јединог немоћног и нејаког човека, који је истина, једном скорашњем силнику рекао доста горких и тешких речи, али их рекао изазван и у одбрани своје нападнуте части.

Да својим очима не гледам, да на самом себи не подносим то грко искуство, — никад не бих могао веровати, да људи, да такви људи, који су годинама држали судбу ове земље у својим рукама, или који и сад стоје на управи земаљској, могу бити тако жалосни, тако кукавни ситничари!

Али знате шта господо! Ударајте али увек главу малко на страну, да вам која варница очи не истера, јер знајте, да ваши ударци неће наићи на трулу праћину!

Ударајте, господо, али знајте да ћу вам сваки ударац, који ми мучки нанесете у леђа, вратити јавно ударцем у прса!

Ударајте! И он, као бивши, и ви, као његове дејствителне слуге, ви сте моћни и велики, с тога ударајте докле год можете. Не бојте се да ћу икада потражити милости ваше; али знајте и то, да ћу на више ударце одговарати ударцима докле куца душа у подгрлцу, и докле год могнем махнути малаксалим рукама. А докле год имаднем и толико снаге, да могу држати перо у руци, ви ћете из те борбе излазити покривени моралним модрицама и с крвавим надувеним главама.

Невиност и истина голема су сила. С њима су и слаби моћни, с њима су и малени јаки, велики и страшни.

О, света истино! о, свештена правдо! ви сте нада и одбрана моја — ја се у вас уздам. Ви сте оштар мач, који ће пресећи језик брбљивој и лажљивој притворности и надувеном лицемерству. Ви сте светла буктиња, које ће озарити путове добра и напретка, а разагнати тежину лажи и обмана. Ви сте онај пламени језик, који ће реч од истине пронети кроз најудаљеније кутове ове лепе земље и изрећи страховиту пресуду историје над злим духом овога доброга, али мученога нашег народа.

* * *

Нападнут сам и ја ћу се бранити. То ми налаже част и образ.

Ухватите једно жребе у штети, па и њему има суда и пута, и за њега се не плаћа грош и два оборије док се ствар не изврши, и док се не донесе потпуна извршна пресуда.

А усред Београда, усред српске престонице, у првим месецима нове уставности, један полицајчић Којин хвата једнога српског грађанина, једнога јавног радника и уредника, па му лакше и брже но последњем коцкару и кесарошу изрече стидну пресуду тридесет дана затвора, и склептава га да га одмах одвуче у хапсану.

О, једна земљо, у којој између твојих угледних грађана и уредника, и оних паса, што их шинтери по сокацима жицом ватају, нема никакве разлике.

О, једна слободо, кукавна, новим Уставом обезбеђена слободо, тешко теби кад од једнога простога самовољника као што је извесна полицијска величина на Великој Пијаци, може зависити, колико ће ти огулити кожу!

Али у овој земљи, која је родила толике јунаке и мученике, ваљда ће се наћи људи, који ће и овој бруци подрезати крила, да их не шири тако високо и далеко.

Кад смо већ дотле дошли, да усред српске престонице нисмо сигурни с једним од најсветијих, а првобитних и основних права људских, нисмо сигурни с личном слободом, — онда ту престају више сваки обзири, а дужност је сваког поштеног грађанина, да свом снагом и свеколиким жртвама брани бар она основна права која су дугом и мучном борбом тек извојевана и утврђена у новом Уставу.

Ми ћемо у ову борбу заложити све, а убеђени смо да у њој нећемо остати усамљени.

Заваде висмо тражили, али, нападнути и изазвани, бранићемо се.

П. Тодоровић.

ВЕСНИК

БЕОГРАДСКЕ ВЕСТИ

Глас. По вароши се проноси у велико глас да је г. Ристића у врањ. бањи снашла слабост, што личи на мали удар капље. Вест је потпуно непоуздана, и **ми** у највећем страху очекујемо, хоће ли се овај глас обиситити.

*

Неуздана стража.. Кад је писар теразијског кварта дошао, по други пут, да уредника нашега листа позове у полицију, с њим је дошао и писар истога кварта г. Сима Аврамовић. Док је онај први писар, г. Тоша Молеровић, чекао одговор уредников, г. Сима Аврамовић ходао је око уредништва и почешће погледао на капију. Пошто је г. Молеровић свршио већ посао и отишао, г. Аврамовић остао је и ходајући од уредништва до г. Карастојановићеве куће, стражарио је тако скоро до у мрак. Мало пође, па се окрене и баци поглед на капију уредништва. Јасно се видело, како стражари, јамачно да уредник куд год не изађе. На ово смо сратили пажњу неколике господе, која су долазила у то доба у уредништво, и они могу ово посведочити. Дакле место онога преобученог жандарма, који је обично употребљаван да чечи пред нашом кућом у овој је прилици употребљен г писар, наш млади идеални песник и белетриста, коме сва узвишеност његове појезије ипак не смета да по каткад, у згодној прилици, за мени и преобученог жандарма с класичним амрелом.

Штета што је мрак ускоро пао, те се нисмо могли дуже наслађивати дражесном сликом, како „овапућена*) појезије са свим исправно врши благородну улогу обичнога сокачког полицијског жбира.

О чешљења појезијо, каво премеђеније нећеш ти још доживети.

*

Железнички магацини. Јуче из јутра сишли смо били на овд. станицу, да испратимо једног пријатеља што полазаше за бању. Ова пријатна дужност беше за нас још у толико пријатнија, што је наш пријатељ нашао за мудро и патриотски, *да својој болци потражи лека у нашим, домаћим бањама.*

Том приликом случај нас намерио беше, да се упознамо са једним државним органом на станици. У први крај разговор је, као обично, вођен био о времену, о врућини, о киши отп. Не видевши од такова разговора никакве користи, покренемо ми, с наше стране, другу тему. Питасмо поменутог господина о путничком саобраћају, о трговинском обрту, о транзитној радњи и о магацинима, — како стојимо, у *том* погледу? Он нас уверавааше, да је путнички саобраћај приличан, да је трговински обрт добар, да је транзитна радња још боља, али — *да је у магацинима велика оскудица.* Он нам упрема се обрати руком на *два* магацина. Ми пређосмо онамо. Нами се придружише још 2—3 за ову ствар заинтересована лица. Један од ових рече нам на само, да је на грађење једне дашчаре, којој се приближисмо, утрошено на — 50.000 динара!.... Чито неповеровасмо; али нам он поново затврди да је то сушта истина.

Остала два, или боље, *права* два магацина (дашчара је за време српско бугарског рата сграђена привремено), беху већ отворене и пуна трговачке робе. *На њиву, на земљи*, видесмо гвожђа, гаса, уља, махина и др. предмета, који према своме својству и облику не долазе у магацин. *Они леже под ведрим небом*, изложени киши и другој непогоди. За њих нема ни шупа, ни магацина. Од нашег трговца само се тражи, да тачно плаћа подвоз и да не остане дужан ћумруку; а какву ће робу да прими, — то није питање.

Не кривимо владу за прошлост. Железница наша била је до скора у приватним рукама; и, који зна, шта је све у том погледу код тадашњих експлоататора предузимано али — ућутимо.

Али сад, железницом непосредно управља наша дажава; кад све што се ради, ради се у корист или на штету нашу сопствену, сад, велимо, треба у свему, па и у овом случају да пође друкче. Наша свака па и најмања нехат или равнодушност, може да навуче недогледне и судбоносне последице по железницу, њезин глас и напредак. Ово нарочито због оскудице у магацинима.

По нашем мишљењу, прво што би требало учинити, било би то, да се гранична (увозна и транзитна) радња одвоји од чисто унутрашње (домаће) радње; да се за ону прву потребу предузме што пре грађење магацина и осталих зграда; да те грађевине буду *што ближе Сави*; да на те потребе не треба пожалити ни последњу пару, те *да тиме отклонимо опасност која нам прети из Хамбурга или Ротердама, превлачењем робе морем за Солун или Делагач* — те две понајглавније приставишне тачке, које смо управо и имали на уму, кад смо нашу железницу спајали са Западом. — Ми рекосмо.

*

Крађа. Прошле ноћи око по ноћи неко је уљешеним кључем отворио дућан Алексе Митића телалина овдаш. и украо му: две пушке двоцевке, неколико пари турског и цивилног одела и других разних ствари па затим побегао.

*

Оптужбе. Управа вар. Београда оптужила је г. Благоја Дамњановића уредника „Српске Независности“ за чланак „Ко да заклони и одбрани“ који је изашао у 76 броју од 6 Јуна о. г. — Сем тога оптужила је г. Лазу Комарчића уредника „Домовине“ за чланак „Зар не видите да ће земља — у крв огрезнути“, који је изашао у броју од 7. Јула о. г.

*

Позоришно друштво, које под управом г. М. Ресантијевића даје представе у хотел „Империјалу“, приказиваће данас, на захтев публике, „*Расејане*“, шаљиву игру у 1 чину. За овим ће се приказивати „*Лукавство*“, шаљива игра у 1 чину од Неце Недељковића глумца, а после овога „*Љубавно писмо*“, шаљива игра у 1 чину од Косте Трифковића. Између чинова декламоваће г. Родољуб Буџић.

Сутра у среду приказиваће се „*Потурица*“, драма у 5 чинова од Кукуљевића.

*

Са железнице. 6. о. м десио се на нашој железници овај случај. Саобраћајни чиновник београдске железничке станице одреди кондуктера Александра Ракића да оде до Међулужја и да се истог дана врати возом бр. 64 као влаковођа. Кад је стигао у Међулужје Ракић је целог дана пијанчио по механама око станице. А кад је било време за полазак у Београд, он онако пијан оде шефу станице, који видевши га пијана и несмејући да му повери воз, одреди свог чиновника г. Димитријевића да спроведе воз до Београда, заједно с пијаним кондуктером Ракићем — Кад је воз пошао и Димитријевић уђе у фургон те да ради свој посао; а кад је воз већ прошао станицу и дошао до раскрсног знака, онда Ракић, онако пијан

*) Зри Лаза Костић, који је стару „плот“, претворио у „пут,“ те од „оваплућен“ изашло „оваплоћен.“

уће с друге стране у фургон код г Димитријевића, па из осете што му је овај узео посао и што спроводи воз, изненада удари г. Димитријевића песницом по сред чала и г. Димитријевић се онесвести. Кад је Ракић видео то, он га још више стане тући и ногама газити. па кад га је добро изгазио и више онесвестио, он га онда узме и, онако како је воз ишао, избаци напоље.

Кочничар Димитрије Стефановић и Тома Стефановић дају сигнал машиновођи да стане, који на знак и стане, сиђе се с машине и дође пијаном Ракићу и упита га, где је г. Димитријевић. Ракић му одговори да није ту и викне машиновођи да тера даље.

Али машиновођа (Вајшић) не буде лен, но пође мало крај воза и нађе г. Димитријевића, где лежи на прузи како га је од јаког ударца облила крв по очима. Дођу и остали кочничари и дигну г. Димитријевић са земље и одведу у фургон, а пијани кондуктер Ракић, кад виде шта је учинио, остави воз и нагне бегати.

Г. Димитријевић истим возом допутује у Београд и пожали се шефу станице, а цео возни парсонал посведочи све, како је било.

Ракић је причао да је родом из ужичког округа али ми смо уверени да је рођен у Суботици, у Угарској.

Ракић је сада у затвору управе вароши Београда, која ће га за овај злочин спровести суду, где га, ни мало не сумњамо, неће мимоићи заслужена казна.

*

Разбојништво у Београду. У недељу у вече око 10 и по сахати напали су разбојници на кућу г. Милосава Протића, бив. посланика у Петрограду. Г. Протић је са својом породицом и г. Ј. Симоновићем, свршеним техничаром седео пред кућом на улици, а син г. Протићев, г. Душан, ходао је по башти.

Г. Симоновић изађе у авлију ради себе и на једном опази као да се нешто миче по плоту. Он приђе ближе, види човека и ухвати га чврсто за раме. Овај непознати човек, да би се ослободио, отимао се, али га г. Симоновић није пуштао. Зликовац кад види да га г. Симоновић чврсто држи сагне се и уједе за руку. Г. Симоновић опак није пустио зликовца који га поново уједе и овај пут г. Симоновић га је морао пустити. Међу њима заподене се читава борба. Зликовац је био наоружан великим ножем којим удари г. Симоновића и посече му капут и бележник у џепу од капута. На срећу у бележнику је била још с косовске прославе споменица академског невачког друштва „Обилић је се нож ту задржи.“

Међу тим други разбојник напао је на сина г. Протићева у башти који је случајно измакао и надао ларму, те сви укућани дохватили револвере и пуцали.

Разбојници кад су чули пуцње револверске разбегли су се.

Занимљиво је да је избачено на двадесет метака револверских од стране породице г. Протићеве, пуцале су чак и женске, — и од стране комшија, а власт ни од кула да се појави. Тек у неко доба после пуцњаве скоро на пола сахата, дошао је ноћни стражар, кад су се разбојници већ разбегли и кад им се ни трага није могло ухватити.

Да напоменемо још и то, да у улици у којој је кућа г. Протићева, и нема ноћна стражара, и да је на пуцањ револверски дошао ноћни стражар чак из друге улице, с топчидерског краја.

ГЛАСОВИ ИЗ НАРОДА

Радикални збор

(Допис „Малим Новинама“)

Алексинац, 2. јула.

Радикали су 27. пр. мес. држали у Алексинцу збор, који су посетили сви виђенији радикали овдашњи. На збору је говорио г. Аврам Миловановић, свештеник и толикогодишњи посланик. У свом говору напоменуо је, како су алексиначки радикали постали веома лабави и немарљиви према својој странци у Алексинцу, мислећи зар кад су на управи државној људи из њихове странке, да немају ни потребе да воде и даље политичку борбу у границама свога програма. Он је побијао тако мишљење као погрешно. Данас, рекао је, радикали имају да се боре и сами међу собом а далеко више с политичким противницима. Борба радикала међу собом у томе је, што су на управи људи из радикалне странке, којима се може десити да њин правац и рад, као власника, не одговара задаћи странкиној, те за то мора и у дужности јој је да мотри на све појаве и рад чланова своје владе, који могу заћи на странпутице и у погрешке, за које одговорност пада на целу странку. Да би отклонила са себе сваку могућу одговорност, она мора бити у борби са самом собом, мора пазити на рад и поступке својих првака, чланова владе, и не дати им да падају у погрешке. Та је борба тешка, задатак — владе, који радикали треба и да помажу и да буду чувари да се не изопачи, велики је.

Друга је борба с политичким противницима, који су уобичајили да у корист своју, па ма на штету земље и општих интереса, учине све само да баце мрачну сенку на радикале и њену странку. Дело једног човека из радикалне странке, ако је оно зло, узимају као зло које је учинила цела странка. Сузбијајући овако мишљење својих противника, дужност је радикалне странке да мотри и да не да да ма који њен члан учини, нешто што би противници једва дочекали да набаце на врат целој радикалној странци.

После овога, говорник је свратио пажњу на једно веома важно економно питање, — на тимочку жељезницу.

Новине су, вели, јавиле да је влада дозволила неком друштву, да трасира железничку пругу, која би од Радујевца преко Књажевца ишла за Ниш.

Приближује се време, кад ће се и идућој скупштини поднети та ствар на увиђај и одобрење а ми до сад не учинисмо код владе ни корака у корист наше вароши те може да буде те среће да је обиђе и ова железница. А ми ни мало немамо разлога да будемо немарни према интересима вароши, тим пре што су јој већ учињене две неправде. Једна је неправда што ју је обишла железничка пруга Београд-Ниш, а друга што ће Алексинац престати да буде окружно место. Тим самим он је већ постао мртав и изгубио значај, који је имао, а ако се још пусти да га обиђе и тимочка железница, онда ће са свим пропасти а на његов рачун подићи ће се друге вароши, које та нова железница не би обишла.

Сем овога, Алексинац је поднео много жртава и у прошлим ратовима буни и т. д., с којих и данас још рамљемо.

Кад све ово узмемо у обзир, онда нам не остаје ништа друго, но поради ти код владе и умолити је, да тимочка железница иде из Књажевца преко Бање у Алексинац а не у Ниш. Тиме би се Алексинцу колико толико накнадило што га је обишла главна пруга и што није више окружно место, у коме су сасредсређене све окружне и друге установе, које су варошн доносиле користи. А ово се може тим пре учинити, што у том случају Ниш не би имао шта да изгуби.

Али да се овој ствари не би дао политички значај ако би то, овако окупљени, коме предлагали или га молили, говорник је мишљења, да општински одбор сазове збор грађана, који би имали да реше: на који начин да се умоли влада те да она одреди једну комисију, која би имала да размери и прегледа пут Књажевац-Алексинац — а овај је пут куд и камо бољи но кад би ишао на Ниш. Ово треба учинити што пре, како би скупштина могла узети у обзир вишак цене, ако би случајно пруга на Алексинац коштала више. Она би на пример могла узети у обзир то, да би том пругом било везано једно признато купатило у Србији с главном пругом, а друго и то, што би тиме сачувала од пропасти једну варош. на коју је она иначе неминовно осуђена.

Колико ће се жеље г. говорника остварити, видећемо, а шта буде даље о овој ствари рађено, јавићу вам.

ИЗ БЕЛА СВЕТА.

— **Освета на смртној постељи**. Из Њу Јорка, у Америци, јављају о чудној освети, коју је извршиона смртној постељи неки Вилјем Халтон. Он је био трговац, који је са својом породицом живео у завади. Жену није трпео, а јединац син му био је беспосличар. Осећајући да ће скоро умрети он се, тешко напрезајући се, одвуче у свој дућан, отвори гвоздену касу, у којој је било преко 40.000 папирних долара а ову сву сламу новаца баци у пећ и запали је. За тим легне у постељу и умре. Све ово учинио је да се освети својој породици која му је у његовим последњим данима и сувише очигледно показивала како јој је он на терету и тако једва чека да умре. Одиста велика пакост, па још при смрти!

— **Ретка несрећа**. У селу Далвингу, близу Сарбурга у Немачкој, догодила се ових дана ретка несрећа Мзгдалена Мазеранг пасла је своју краву, па је узе, којим је крава била везана, умотала око своје руке на села и плела. Краву су узнемиравале муве и сигурно ју је ујео обад јер се, на један пут поплаши и нагне бегати што је год брже могла вукући за собом несрећну девојку. Тек после четврт сахата могли су краву зауставити и ухватити. Девојка је мало за тим, после ужасних мука умрла од задобивених рана.

КЊИЖЕВНОСТ

Басне Достија Обрадовићар приређене су латиницом за хрватску младеж. Штампа је и издаје Ј. Б Штиглера у Вараждину Страна 189 у 16-ини Цена је 60 новчића. Како хрватски листови јављају, издање је укусно и лепо повезано

Косово. Тако се зову латиницом писане историско-географске цртице, које је написао др. В Клаић а које су ових дана изашле у Загребу.

ТЕЛЕГРАМИ

„МАЛИМ НОВИНАМА“

10. јула.

Шабац. 10 јула. Ноћас око 12 сахата зликовци попалиште имање Станка Ивановића трг. Пожар узео велике размере тако да је један већи део зграда и г-ђе Милке Симићке изгорео Непажњом при гашењу једном одсечена рука.

Париз. Манифест, који су потписали Буланже, Дилон и Рошфор, најжешћим изразима одбијају да одговоре на оптужни акт. У манифесту се вели како је државни суд тражио од осуђеника лажне исказе.

Атина. „Агенција Хавасова“ јавља: Мухамеданско становништво Крита, бојећи се устаника, разбегло се по приморским варошима.

БЕОГРАДСКИМ ЧИТАТЕЉИМА „МАЛИХ НОВИНА“

Од 1. Јула укинули смо претплату за Београд.

Наш лист добијаће се од сада само куповањем на број.

Да би лист био што доступнији штов. чит. публици и да би га наши дојакошњи штов. претплатници могли и у будуће уредно набављати постарали смо се у два правца:

1. Предаћемо нашим продавцима сва имена свију наших досадашњих београд. претплатника, па ће продавац понудити сваког претплатника, и ко жели куповати број и даље, продавац ће му увек донети број на ноге.

2. У свима главнијим улицама, а и иначе свуда, где год је било згодно, удесили смо продавнице, где ће штов. читатељи увек моћи да купе број.

Продавнице „Малих Новина“ биће обележене великим таблама, а доцније штампаћемо њина имена.

Тако ће наш лист бити стављен штов. публици на потпуно расположење њено; она ће од сад добијати наше новине и брже и раније но што је до сад добијала, а ми смо се састарали да лист излази рано, тако да га у 8 часова изјутра већ има у свима продавницама.

Уздамо се да ће наш лист и у будуће чувати код штов читатеља својих оно поверење и онај лепи глас, који је до сада уживао на све стране.

Уредништво „Малих Новина“

Читатељима из унутрашњости Наше штоване читатеље из унутрашњости молимо да се од 1. Јула претплаћују код својих пошта, јер уредништво непосредно неће примати претплату ни од кога из унутрашњости.

Све поште наше дужне су примати претплату, а ако би која пошта правила сметње претплатницима, молимо да нам се то одмах јави, да сметње отклонимо. *Уредништво.*

ДНЕВНИК

Ред примања по министарств у

Министар унутр. дела: сваки дан пре подне од 12—1 часа пре подне.

Мин. иностр дела: четвртком од 11—1 ч. пре подне.

Министар војни сваког дана од 11—12 ч. сем недеље и празника.

Мин. правде: сваког дана од 9 и по часа до подне.

Мин. грађевине; сваки дан од 11—12 ч. пре подне.

Мин. просв. и црквене дела петком од 11 до 12 часа пре подне.

Мин. привреде, понедеоником, уторником четвртком и петком од 11-е преп2е до 1 по подне

Министар финанције уторником и петком од 10 — 12 пре подне.

Књижевни Оглас

Изашао је из штампе

ГЛАСНИК
српскога ученога друштва.
књига 69.

Расправе и други чланци.

У Београду 1889. У штампарији краљевине Србије. На продају у књижари В. Валожића. Велика 8-ина, стр. 376 или 23½ табака.

ЦЕНА 2 ДИНАРА

Преглед садржине: Прилози за синтаксу српскога језика. 1. О падежима без предлога. Од Пере П. Ђорђевића. (Наставак и крај). — 2. Енглеска француска и српска пароте[illegible] Написао Ј. Б. Авакумовић. (Наставак.) — 3. У спомен Димитрију Матићу. Беседа Стојана Новаковића. — 4. Пчте из Босне. Од митрополита Хаџи-Саве Косановића. — 5. Извештај управи Српскога Ученога Друштва о пештанској изложби 1885. Од Д. С. Милутиновића и М. Валтровића. — 6. Прилог броманиду. Од С. М. Козанића. — 7. Други прилог алгебарским вредностима вишега степена. Од Петра Ј. Живковића. — 8. Изводи из записника

Напомена. Гласник 70, у коме су такође расправе и други чланци, ушао је у штампу.

МАЛИ ГЛАСНИК

ЈЕДАН слагач може одмах да ступи у штампарији код „Просвете."

ЖЕНСКА КАПЕЛА даје концезте у кафани код „ПОЗОРИШТА" сваки дан. Улазак безплатан. 2,3

КУПУЈЕМ старе златне и сребрне ствари, а и примам такове ствари на продају, и у комисији. — В. Г. Коен до кафане позоришта. 34,3,3

ЈЕВТИНЕ КЊИГЕ

По врло јевтину цену могу се добити у уредништву „М. Новина" ове књиге:

„Историја једног француског сељака" комад 2 гроша.

„Дела Св. Марковића". Свеска прва. Грош и по комад.

„Политичко стање Срба у Угарској" 10 пара динарски комад.

„Економија" Светозара Марковића но динара комад.

33 СВЕ ЗА ГОТОВО. 3—10

ТРАЖЕ се ТРИ продавца за „Мале Новине". Упитати у уредништву. Вредњи могу зарадити до 3 динара дневно.

ТРАЖИ се на зајам 600 динара на сигуну плату, уз уо поуздано јемство. Отплата 25 динара месечно. Интерес 12 од сто годишње. Упитати уред.

АПОТЕКА код „ЦАРА ДУШАНА" у Београду преко пута позоришта потребује помоћника. — За ближа извешћа обратити се апотеци. 27,5 10

Огласи

ИМАМ доброг белог вина 100 акова и то од 2, 3 и 4 године, коме треба нека се обрати мени за погодбу.

Ћуприја.

484,1,3 *Милева Лазића.*

ПРОДАЈА

Великог непокретног имања Друштва Уједињења У БЕОГРАДУ.

Ово имање постоји на три лица са три главне улице: велике пијаце, градске и котарске до Зејрека. Има једна пространа кафана, која даје годишње прихода 4800 дин., једна дебарница 1260 дин., 24 дућана око 13.500 дин., квартира око 3500 дин., свега близу 2000 дуката. Има даље пространа квартир на горњем спрату, 31 шупу, пространу каменом патосану авлију. На све три улице пролаз је из авлије.

Од вел. пијаце има 5 дућана и крило од кафане све у дужини 40—90, од градске улице 12 дућана и фурунџиницу у дужини 75—99, од котарске улице 7 дућана свега у дужини 36—58 и са зачеља 8 квартира са шупама у авлији, у дужини 76—80 метра. Дакле са све три улице има 228 48 метара.

Цело је земљиште велико 36 ара или 3600 кв. метара. Под солидно озиданим зградама има 1231 кв. мет., од слабог и мешовитог материјала 565, свега 1796 кв. мет. Рест од 1804 метара под авлијом.

На целом овом имању, које је у једној групи има само терета Управи фондова за непуних 2900 дук. Сва су добра од пожара осигурана са 84000 динара. Рок осигурацији истиче чак 4. Септ. 1892. год. Годишње се плаћа 177 динара.

Ко би дакле желио ово имање купити, нека се у запечаћеном оферту најдаље до 1. Септембра ове год. обрати са понудом. На адреси има се ставити „Оферт за Др, Уједињења", и упућен на банкарску фирму „Андрејевић и Компанија" улица кн. Михајлова.

Понуђена сума не може бити мања од 264.000 Исплата се може учинити у 4 рате. Прва се полаже, кад се оферт прими и друштво га усвоји. Остале 3 рате по истеку свака 3 месеца, полажу се. На суму коју купац не положи плаћа 6 по сто интерес. Он може и пре рока исплатити.

Оферант може и своје услове поред цене изложити повољније од ових.

Г.Г. акционари Др. Уједињења овим се уједно позивају, да на скупштину друштвену у већем броју дођу 3. Септ. ове год. у 9 сати пре подне, која ће се држати у локалима друштвене кафане, те да се оферти отворе и даље што треба уради. Овој скупштини и г.г. оферанти могу присуствовати.

Ако би оферанти желели план од имања, и имање видети, и још каква обавештења имати, нека се обрате г. М. Барловцу, друштвеном закупнику. Опширнији оглас находи се у „Виделу" број 57.

Из главне скупштине Друш. Уједињења
7. Маја 1889, у Београду држане.

283 7—10

НИШКА АКЦИОНАРСКА ШТЕДИОНИЦА

У СВОМ КОМИСИОНОМ ОДЕЉЕЊУ ВРШИ СЛЕДЕЋЕ ПОСЛОВЕ:

1. Прима наплате са свију трговачки пијаца за Ниш и околину нишку.
2. Издаје чекове платиме за Београд, Беч, Париз и Солун.
3. Прима налоге за куповину и продају за све производе овоземаљске.
4. Прима заступништва у посредовању за куповину робе са стране.
5. Даје зајмове на залогу домаћи овоземаљски производа.
6. Купује девизе са страни пијаца у којима налази сигурности.
7. Прима у депозит на чување, новце, артије од новчане вредности и адиђаре.

Кореспонденција на српском и немачком језику.

Трговачки свет и у опште публика која има плаћања за Београд и иностранство — нарочито Солун — чини се пажљивим на 2-гу тачку да се може чековима послужити као са готовим новцем, чиме се уштеди порто, време и труд око паковања а за ту врсту послова штедиона наплаћује врло умерен провизијон.

Бр. 553
10. јуна 1889 г. **УПРАВА.**
Ниш. 24,29.2.6,9,13,16.20,23,27,432,7·10

ГЛАВНО СТОВАРИШТЕ
БЕОЧИНСКОГ ЦЕМЕНТА ЗА СРБИЈУ

Предузимачима и осталим потрошачима препоручујемо **БЕОЧИНСКИ ЦЕМЕНТ**, и то: прима и секунда портланд, роман цемент и две сорте хидраула, лакши и тежи, јер је пробама доказано *да је најбољи од свију*, који се овди продају. Он је и по тежини најлакши, а подноси много више дометање песка, зато је за сваког најпробитачније, само са овим цементом радити

Нарочито чинимо пажљивим на наш портланд-секунда, који се најчешће употребљује и који је раван каквоћи са портландом прима других фабрика, а знатно је јевтиниј. Наш прима-портланд ненадмашим је, и служи поглавито за фине глазуре.

За потрошаче у опште, а нарочито за већу потрошњу **знатно су спуштене цене**.

Примамо на израду свако цементирање и бетонисање ходника и предсобља, израду тераца и мозаика за ходнике, предсобља и за цркве, како овди у Београду, тако и на страни, све по најјевтиниј им ценама. Све радове вршимо са стручним радницима и са гаранцијом.

371,21—50 ГЛАВНИ ЗАСТУПНИК,

Пера А. Јовановић,
са канцеларијом: на Сави на дрвари
и у кнез Михаиловој улици бр. 29. у Панђеловој кући

КО ХОЋЕ ЈЕФТИНО И ДОБРО

да купи испод коштања *Женско, Мушко* и *Дечије* Рубље *(веша:) Хаљинице, Чараше, Платна, Чаршава, Салвета, Пешкира, Фиране* од јуте и од чипака, *Фланерска Кебета, Трико рекле, Шешира, Марама* ценни и са монограмом, *Кецеље* од мола *јастука, краватна. Крагна, Манжетна* од *илатна* и *каучука*, Прави француски *Мидера*, женски *Шлафрока*, и т. д. и т. д. Само код нас је то сад могуће, јер још два месеца трајаће наша *Расиродаја* и да се за то време оконча, продајемо од данас нашим поштованим муштеријама *по чудно* јефтиној цени о коме се може сваки уверити. —

С ПОШТОВАЊЕМ
Алберт Кона Синсва
376 *Улица Кнез Михајлов Бр.* 7,
17—20 13,15,17,19,21,24,26,28,1,3,5,8,20,12,15,17,19,2[illegible],24.

КУЋА ЗАСЕБНА, НА углу глумачке и Јевремове улице бр. 21., испод позоришта, са 4 собе, кујном, подрумом, шпајзом и баштом, издаје се одмах под кирију, а и продаје се под повољним условима. Ова кућа има врло леп изглед на Дунав. За цену упитати у истој кући. 451,3,3

ВИТКА
НА
КОСОВОМ ПОЉУ
И
ПАД СРПСКЕ ДРЖАВЕ
написао
ДР. П. Д. МАЈЕВСКИ
ЦЕНА 60 ПАРА ДИН.
Може се добити у књижари
З. ЗАЈОВИЋА
у Београду
и
485 Д. ЗАЈОВИЋА У НИШУ. 9—10

Нашем нигда незаборављеном

Михајлу Ст. Михајловићу

бив. секретару српског посланства у Цариграду

даваћемо двогодишњи парастос у цркви св. Марка у четвртак 13. ов. м. у 9 сати пре подне.

Молимо штоваоце и сродпике покојникове да изволе горњег дана овом тужном помену присуствовати.

Ожалошћена мати: *Катарина*, супруга: *Јованка*, сестре: *Маца и Софија*. 480,3,3

Власник и одговорни уредник Пера Тодоровић.

Прва удеоничка штампарија обилићев венац бр. 1.

БРОЈ 202 СРЕДА 12. ЈУЛА 1889. ГОДИНА I

ИЗЛАЗИ СВАКИ ДАН

БРОЈ 10 П. Д.

ЦЕНА ЗА СТРАНЕ ЗЕМЉЕ:

На годину . . . . . 30 динара
На по године . . . . . 15 динара
На 3 месеца . . . . 9 динара

LE PETIT JOURNAL

МАЛЕ НОВИНЕ

дневни лист за свакога

ПРЕТПЛАТА ИЗ УНУТРАШЊОСТИ ПОЛАЖЕ СЕ САМО КОД ПОШТА

ЗА БЕОГРАД НЕМА ПРЕТПЛАТЕ — ЛИСТ СЕ ПРОДАЈЕ НА БРОЈ

Писма и рукописи шаљу се Власнику „Малих Новина“ Топличин венац бр. 17., на горњем спрату.

Претплата се прима код свију пошта у Србији.

ЦЕНЕ ОГЛАСИМА

На првој страни од петит. реда 20 пр. д., а на четвртој од петит реда 10 пр. дин.

ПРИПОСЛАНО стаје 50 п. дин. од петитног реда.

KLEINE ZEITUNG

Огласи јевтино, по потреби и са сликама. За свако оглашење плаћа се држ. т[ак]са 20 пр. д. ВЕЋИ ОГЛАСИ ПО ПОГОДБИ

ДВЕ СЛУЧАЈНОСТИ.

Да поздравимо добродошлицом бившег краља Милана двема случајностима. Оне могу за некога бити пријатне, а за некога и непријатне. Ми нисмо криви што оне неће бити по вољи овоме или ономе. Ми ћемо поставити себи у задатак, да изнесемо две појаве, које су свакако карактеристичне,

Чудне случајности! И баш за то, што су случајности, сматрамо да нам је дужност да их напоменемо, не коментаришући их за сад ничим.

На челу данашње државне управе стоји као министар председник човек, који је за време другог српско турског рата био министар војни.

Кад је данашњи министар председник био, за време српско-турског рата, министар војни, живео је човек, који је ондашњем стању био опозиција.

Али тај човек умео је да изнад својих личних и партиских интереса стави много узвишеније много озбиљније и много благотворније интересе, — интересе отаџбине.

И одиста, тај човек жртвовао је тим интересима отаџбине све, што је могао жртвовати један човек, жртвовао је живот свој.

И жртвујући тако живот свој за интересе отаџбине, он га је сачувао — да га изгуби на другом, срамном, клеветничком пољу.

Јест, кад је Јеврем Марковић описаћивао Пирот и успешно извршио описаду, онда му се створило велеиздајничко дело, које га је стало живота.

И онда, кад је такав човек изгубио живот, у либералном кабинету седео је човек, који је заузимао портфељ министра војног. и који је, шта више, био начелни и политички друг Јевремов.

Ми нећемо улазити у оцену прилика, које су владале у то доба, ми ћемо само констатовати факт, и поћи даље.

После скоро десет година, ондашњи министар војни сад је министар председник и министар иностраних дела. Он је шеф владе.

И баш у то доба, један од његових некадашњих начелних пријатеља допаде затвора на начин, који је јединствен у свету. Једног угледног грађанина, једног уредника најраспрострањенијег листа српског, хапси српска полиција за то, што је о извесним појавима у нашем животу, који су за осуду, писао и осудио их. И не могући да на законити начин сузбије такво писање, данашња влада, преко полиције, прибегава крајње неуставним средствима. Човеку, који је јавно у свом листу рекао да постоје и осудио извесне појаве она подмеће да је због истих појава по кавanама опорочавао власт, и као каквог последњег пробисвета, она га осуђује на тридесет дана затвора.

Јест, за министровања оног истог човека, који је шеф данашњем кабинету, стрељан је један његов начелни и политички пријатељ, па како се вели, још и без његова знања.

Данас, кад је тај исти човек шеф данашњег кабинета, хапси се на најнедостојнији начин човек, који је тквоље био начелни и политички пријатељ шефу данашњег кабинета. Рекосмо, хапси се на најнедостојнији начин, јер одиста може ли бити што год недостојнијег, но кад се човеку за оно, што је рекао јавно у свом листу, подмеће, да је бугаклијски опорочавао власт! Зар може бити чега недостојнијег, но кад се поред свију јасних и одређених законских прописа да се кривице, штампом учињене, имају судити само судовима, те кривице полициске казне као обичан полициски иступ!

Ето, на такав недостојан начин ухапшен је јуче уредник нашега листа, г. Пера Тодоровић.

И баш за то, што је он ухапшен на овако недостојан начин и њега, и владе и угледа српске штампе; баш за то, што је он ухапшен у доба, кад је шеф владе његов некадашњи начелни и политички пријатељ, за време чијег је министровања друго доба *без његова знања* стрељан један други његов начелни и политички пријатељ — баш за то ми страхујемо за уредника нашега листа.

А не страхујемо за то, што смо уверени да данашњи шеф кабинета тако хоће, но за то, што знамо у каквим се рукама данас налази уредник нашега листа, и што се бојимо, да шефу данашњег кабинета и данас не „пасира малер“ да се без његова знања учини с уредником нашег листа нешто налик на оно што је учињено с покојним Јевремом.

Ми смо изнели ове две случајности, па нека се према данашњем поступању полиције цене а идући пут пређићемо на нову трећу случајност.

Отварамо нирочиту рубрику под насловом *полициски силеџилук*. У тој рубрици бележићемо све мере и све нападаје, које полиција врши противу уредника нашег листа. Држаћемо се најстрожије стварноски и истине, и изнећемо ствар само онако како се у истини деси, остављајући да их цени суд и оцени сама публика.

Полициски силеџилук.

Ноћни лов. Стража око уредништва стајала је целе ноћи. И писари и жандарми непрестано су до неко доба гледали и мотрили на наше уредништво, а од неко доба писари и жандарми разишли се. Остала су само два жандарма да врше дужност те да им Пера Тодоровић не умакне, — и они су до 3 и по сахата ујутру тачно вршили дужност, спавајући под багреновима испред куће г. Кујунџића. А у то доба су устали, очистили се од прашине, и један остао и даље да стражари пред уредништвом а други отишао у кварт — јамачно да тражи смену од ноћне службе.

Полиција је тражила лова, па га није могла ухватити.

Око 3 сата ујутру неки наши сарадници отишли су у штампарију да виде шта је с листом. Њихов разговор пробудио је жандарме, који пођу за њима.

Сарадници заинтересовани овим, упуте се обилазним путем, љубичином улицом, где их она два жандарма оставе, а дочекају друга двојица с једним црномањастим писаром. Ови приме на себе дужност прва два жандарма, и пратили су наше сараднике свима улицама до штампаре, где се штампа наш лист.

Г. писар са жандармима склони се испод балкона позоришног, и одатле су мотрили, шта ће и где ће наши сарадници. А кад су видели, да ови иду натраг кућама, они их оставе и остану негде око споменика.

Близу уредништва сретну једног г. писара, који опазивши их, склони се у засенак уз тарабу на празном плацу, који је до нашег уредништва, и пусти их да прођу.

Кад се са свим расвануло, онда се сва ова сила која се спремила за ноћни лов, разишла а пред уредништвом је остао један жандарм да ипак мотри да како год не измакне жељени плен из полициских руку.

Ухапшење. Око 8 часова изјутра дошао је члан теразијског кварта г. Чолић у уредништво, и позвао нашег уредника да иде с њим у полицију и преда жалбу.

Г. Тодоровић је одговорио, како нико нема право да га позива да изјављује жалбу и да му је на то законом остављен рок, у коме ће он поднети жалбу. У осталом он пристаје да изјави жалбу и да је преда г. члану, па какво решење буде донесено, он неће моћи ништа против тога урадити. У осталом навео је, како због болести, за коју подноси и лекарску сведоџбу двоице лекара, не може да иде, него тражи да га према тој сведоџби оставе код куће, а он ће именовати заступника, који ће у место њега давати реч и потребна обавештења пред властима.

Г. члан се није дао ни осолити, но је непрестано наваљивао да иде с њим у полицију и тамо свршe посао.

Међу тим опт се с неколико жандарма појавио наш ноћашњи „песник стажар.“ г. Сима Аврамовић, а г. члан отишао управитељу Глиши да тражи даље инструкције.

Мало потрајало, а он се већ вратио и изјавио да нема друге, но да г. Тодоровић *мора* ићи с њим у полицију. О њим је дошло још неколико жандарма и писар управе вароши Београда г. Љ Узунмирковић, а да би сила била још страшнија дошао је и писар г. Татаровић

Г. Тодоровић видећи ову силу, при стане и у 10 сахти и 7 минута пре подне оде с чланом Чолићем, писарима Узунмирковићем и Татаровићем на колима у полицију, где је затворен у једној од ћелија.

Занимљиво је да је г. Сима Аврамовић, познати „песник стражар“ командовао жандарму бр. 20 да скочи на кола, што је овај и учинио, Али на команду некога другога жандарм се изволео скинути са седишта кочијашева и кола одоше с поменутом господином али без жандарма бр. 20.

ВЕСНИК

БЕОГРАДСКЕ ВЕСТИ

Личне вести. Прексиноћ су прошли брзим возом, из Беча, Захарија паша и дворски коморник, иначе лични секретар бугарскога кнеза. Први одлази у Цариград, а други у Софију.

На засебном — дворском — возу отпутовали су одавде јуче у 11. 30 часова намесник г. Белимарковић, министар — председник г. Грујић у сретање б. краљу Милану, ађутунт г. Ђирић, директор г. Стојановић, инспектор г. Дароко и контролор г. Шапонић.

Јуче у јутру је отпутовао брзим возом г. Вучко Д. Стојановић, бив. надзорник српских ћумрука за Беч.

*

— **Споменик косовским јунацима** Одбор за прикупљање прилога за споменик косовским јунацима држаће свој први састанак у петак 14-ог о. м. у 5 часова по подне у дому „црвеног крста.“

*

Здрав је. Мило нам је што можемо јавити да је неосноване глас о болести Ристићевој, који смо јуче за бележимо.

*

Ноћна стража. Рекли смо како нам је неверни мрак сакрио драгога песника те не могосмо даље посматрати његове подвиге у улози сокачка жбира. Али наша туга није дуго трајала. Чим се добро смрче, около наше куће наста тихо опрезно шапутање. Неколико гомилица жандарма бејаху се расуле по сокацима около наше куће, а командант на том храбром војском био је г. писар Аврамовић. Целе боговетне ноћи жандарми су провели стражарећи около наше куће, а г. Сима појављивао се овди онди дајући из даљине знак звиждаљком, а за тим би се шапућући разговарао нешто са жандармима, па би он отишао даље а они би остали да стражаре.

Било је равно један час по поноћи; жандарми су пред капијом г. Кујунџићевом лежали на трави; г. Аврамовић дође љубичином улицом, жандарми скочише, он прошапта с њима а за тим чусмо како им разговетно рече: „Кад изађе ви звизните један пут, али само један пут, ако не бох чуо, дођите на ми лупните на прозор“.

И тако утврђујемо овај факт, да су ноћу од 10. на 11. јули полициски органи ноћ провели стражарећи пред уредништвом „Малих Новина“. Мотре људи да им г. Пера Тодоровић не умакне.

О јадне мушице, и ви још мислите да некога вребате и ловите! Ловте, ловте, и нека вам је лов на здравље, лепа наша стражо ноћна.

ДОМАЋЕ ВЕСТИ

Дочек г. Ристића. Нишка „Слобода“ доноси под 7. о. м. о дочеку Краљевског намесника г. Ристића ово: Г. Министар унутрашњих послова јавља окр. начелнику, да долази у Врањску Бању г. Ристић и у исто време налаже му, да 4. овог месеца дочека г. Ристића на Врањској штацији и отпрати у бању У то исто време лично од г. Ристића добија депешу председник овд. либералног пододбора, у којој му јавља свој долазак у овд. бању са напоменом, да ће влак стати на путу између врањске штације и бањског пута и да га ту дочека!! И заиста либерали званично са својим председником месног пододбора, дочекују г. Ристића онде, где им он сам јавља, да је изашао из влака; а власти политичке и војне чекају га где су им јавили њихови министри, те тако на жалост видимо, да овд. либерали боље знају, где ће из влака изаћи г. Ристић но наши министри !!.. Ово чудновато коментариште ону изјаву о иступању из либералне странке.

ИЗ БЕЛА СВЕТА.

— **Убиства из религиозне занесености.** „Agramer Tagblatt“ пише како је пре неки дан једна сељанка из Св. Петра носила ручак својим радницима у њиву. Пут је водио преко неког старог, већ неупотребљивог гробља, где нађе мало девојче које одмах утече. То је сељанка већ више пута опазила, па се с тога реши да пошто по то дозна, шта је с тим девојчетом и које оно. Сељанки пође за руком да ухвати дете, које јој рече, да јој се ту указала мајка божија; да јој је она наредила да у цркви нађе њену слику, која је негде сакривена. Сељанка све то исприча свештенику Свештеник одиста нађе слику, који да да се обнови и на старо гробље намести. То се у брзо прочуло на народу, те хиљадама почне похађате слику. Долазак је постао још већи од кад се сазнало да под сликом име два отвора, из којих излази миомир и кроз која може оно девојче да општи тобож с Богородицом. Колико народа тамо одлази, може се судити по томе, што је у оближњој гостионици источено за један дан 50 ведара вина 4 о. м. десило се ово: Неки гостионичар из Св. Петра отиде тамо и гледајући множину света, који се молио око слике, рекне: „Мислите ли да се мајка божија завукла. у ту лисичју рупу? на то скочи народ и ужасно нападне гостиничара, који ту и погине. Жандари нису могли по хватати кривце јер се сав народ дигао да их брани.

Ово ће ствар јамачно бити у вези с оном „Обзоровом“ вести о мајки божијој, која је унела толико занесеност у људе да од фанатизма већ почињу и убијати.

— **Велики комад злата.** Амерички листови јављају, да је неки Коста Клувић из Далмације ископао у Вадербурну, насеобини Викторије, комад злата од 336 унца у вредности 28·000 форината.

— **Железнички куриозум.** Пре неколико година сграђена је у Немачкој пруга Аjзерен — Сиген само за теретни промет. У концесији за грађане била је међу тим једна одредба да се за одређено време на тој прузи уведу и возови за путнике. Друштво је сада дошло до занимљивог закључка да крај железнице установи обични обнимус те да се људи увере како се на обичним колима брке вози но у теретном возу.

— **Најскупље акције на свету.** Пре неки дан продаване су у Лондону јавном лицитацијом акције, који су одиста продате по таку цену, како до сад није продата ни једна хартија од вредности. Једна акција „New River Co“ (друштво за снабдевање Лондона пијаћом водом, основано у почетку прошлога века) продата је за 100 000 фуната стерлинга.

СМЕСИЦЕ

— **Преварио се.** За време свога бављења у Лондону, преварио се перзиски шах на врло смешан начин. Приликом неке свечаности преставили су му лорда Ешера, председника вековнога суда. Шах не зна добро енглески, па је разумео да је Ешер врховни — кравик. За то је у разговору свом тачно испитао лорда, да ли свој ужасни занат врши што је могуће краће.

„ДРУШТВО СВЕТОГ САВЕ“

ЗАХВАЛНОСТ

На име подизања *Светосавског дома* управа је друштва Св. Саве примила ове добровољне прилоге:

1. Од г. Велимира Мих. Теодоровића, из Мивхена 1250 динара.

2. Од г. Ђорђа Вајферта, индустријалца, превоз 125 кубних метара земље до плаца друштвеног (у новцу)

3. Од Јована Глигоровића, индустријалца, 50 џакова цемента и своје фабрике.

4. Од г-ђице Регине Јелишић, учитељице као прву једномесечну повишицу плате 20 динара.

5. Од г. Алексе Ђорђевића, царинка у Дубравици, 20 динара.

Сем тога г. Мијојло Миловановић. трговац, поклонио је Друштву велику колорисану и урамљену слику Њег. Вел. Краља Александра I, а Јанко Самарџић, из Јошаве, округа шабачког поклонио је нов епитрахил.

Управа Друштва Св. Саве изјављује велику захвалност на овим родољубивим прилозима.

Д С.С. Бр. 855.
10 јула 1889 године.
Београд.

Председник
Друштва Св. Саве
Свет. Николајевић,

Тајник
Ср. Ј. Стојковић

Књижевни Оглас

Изашао је из штампе

ГЛАСНИК
српскога ученога друштва.
књига 69.

Расправе и други чланци.

У Београду 1889. У штампарији краљевине Србије. На продају у књижари В. Валожића. Велика 8-ина, стр. 376 или 23½ табака.

ЦЕНА 2 ДИНАРА

Преглед садржине: Прилози за синтаксу српскога језика. 1. О падежима без предлога. Од Пере П. Ђорђевића. (Наставак и крај). — 2. Енглеска француска и српска порота. Написао Ј. Ђ. Авакумовић. (Наставак.) — 3. У спомен Димитрију Матићу. Беседа Стојана Бошкоаића — 4. Црте из Босне. Од митрополита Хаџи-Саве Косановића, — 5. Извештај управи Српскога Ученога Друштва о пештанској изложби 1885. Од Д. С. Милутиновића и М. Валтровића. — 6. Прилог броманилу. Од С. М. Козанића. — 7. Други прилог алгебарским влацина вишега степена. Од Петра Ј. Живковића. — 8. Изводи из записника

Напомена. Гласник 70, у коме су такође расправе и други чланци, ушао је у штампу.

МАЛИ ГЛАСНИК

ДВА билијара на продају. Један за карамбол с мермером а други за кегле без камена. 35,1,6 *И. Р. Паранос.*

КУЋА у Ламској улици број 5. продаје се. Услови су повољни. 28 1,3

ЈЕДАН слагач може одмах да ступи у штампарији код „Просвете.“

ЖЕНСКА КАПЕЛА даје концезте у кафани код „ПОЗОРИШТА“ сваки дан. Улазак бесплатан. 3,3

ЈЕВТИНЕ КЊИГЕ

По врло јевтину цену могу се добити у уредништву „М. Новина“ ове књиге:

„Историја једног француског сељака“ комад 2 гроша.
„Дела Св. Марковића“. Свеска прва. Грош и по комад.
„Политичко стање Срба у Угарској“ 10 пара динарски комад.
„Економија“ Светозара Марковића но динара комад.

33 СВЕ ЗА ГОТОВО. 3—10

ТРАЖЕ се ТРИ продавца за „Мале Новине“. Упитати у уредништву. Вредници могу зарадити до 3 динара дневно.

СИРА ШВАЈЦАРСКОГ најбољег квалитета, продаје по умереној цени бакалска трговина Мраовића и Марића на варош капији. 31,3,3

ПРОДАЈА куће на новом сеништу. Ул. Дојчиновића бр. 1. 30,3,3

ТРАЖИ се на зајам 600 динара на сигуну плату, уз уо поуздано јемство. Отплата 25 динара месечно. Интерее 12 од сто годишње. Упитати уредн.

Огласи

2 КОЊА теглећа и јахаћа и 1 кола са сандуцима на федере, продавају се у четвртак 13. јула у 8 сати пре подне пред Урошевом пивницом на теразијама. 486,1,1

ИМАМ доброг белог вина 100 акова и то од 2, 3 и 4 године, коме треба нека се обрати мени за погодбу.

Ђуприја.
484,2,3 *Милева Лазића.*

НИШКА АКЦИОНАРСКА ШТЕДИОНИЦА

У СВОМ КОМИСИОНОМ ОДЕЉЕЊУ ВРШИ СЛЕДЕЋЕ ПОСЛОВЕ:

1. Прима наплате са свију трговачки пијаца за Ниш и околину нишку.
2. Издаје чекове платиме за Београд, Беч, Париз и Солун.
3. Прима налоге за куповину и продају за све производе овоземаљске.
4. Прима заступништва у посредовању за куповину робе са стране.
5. Даје зајмове на залогу домаћи овоземаљски производа.
6. Купује девизе са страни пијаца у којима налази сигурности.
7. Прима у депозит на чување, новце, артије од новчане вредности и адиђаре.

Кореспонденција на српском и немачком језику.

Трговачки свет и у опште публика која има илаћања за Београд и иностранство — нарочито Солун — чини се пажљивим на 2-гу тачку да се може чековима послужити као са готовим новцем, чиме се уштеди порто, време и труд око паковања а за ту врсту послова штедиона наплаћује врло умерен провисијон.

Бр. 553
10. јуна 1889 г.
Ниш.

УПРАВА.
24,29,2,6,9,13,16,20,23,27,432,7·10

Власник Пера Тодоровић. Одговорни уредник С. Јаношевић.

Прва удеоничка штампарија обилићев венац бр. 1.

БРОЈ 203 ЧЕТВРТАК 13. ЈУЛА 1889. ГОДИНА II

ИЗЛАЗИ СВАКИ ДАН

БРОЈ 10 П. Д.

МАЛЕ НОВИНЕ

ДНЕВНИ ЛИСТ ЗА СВАКОГА

ПРЕТПЛАТА ИЗ УНУТРАШЊОСТИ ПОЛАЖЕ СЕ САМО КОД ПОШТА

ЗА БЕОГРАД НЕМА ПРЕТПЛАТЕ — ЛИСТ СЕ ПРОДАЈЕ НА БРОЈ

Писма и рукописи шаљу се Власнику „Малих Новина" Топличин венац бр. 17., на горњем спрату.

Претплата се прима код свију пошта у Србији.

ЦЕНА ЗА СТРАНЕ ЗЕМЉЕ:

На годину . . . . . 30 динара
На по године . . . . . 16 динара
На 3 месеца . . . . . 8 динара

LE PETIT JOURNAL

ЦЕНЕ ОГЛАСИМА

На повој страни од петит. реда 20 пр. д., а на четвртој д петит реда 10 пр. дин.

ПРИПО ЛАНО стаје 50 п. дин. од петитног реда.

KLEINE ZEITUNG

Огласи јевтино, по потреби и са сликама. За сваки оглашење плаћа се држ[illegible] се [illegible] п. д. [illegible]ЋИ ОГЛАСИ ПО ПОГОДБИ

У БАШТИ
код
„СКУПШТИНЕ"
У ЧЕТВРТАК 13. ЈУЛА 1889.
ВЕЛИКИ КОНЦЕРАТ
РУСКИ И СРПСКИ ПЕВАЧА
г. Владимирова и г-ђе Колцова
И ГОСПОЂИЦЕ
ЈУЛКЕ ПОПОВИТКЕВЕ
СРПСКЕ ПЕВАЧИЦЕ.
Између певања биће велики ватромет.
УЛАЗНА ЦЕНА 50 ПАРА ДИН.
ПОЧЕТАК У 8½ ЧАСОВА У ВЕЧЕ
С поштовањем
РУСКО-СРПСКИ ПЕВАЧИ
488,1—1

Читај
оглас Алберта Кона Синови у нашем листу.
399 12—19

ТРЕЋА СЛУЧАЈНОСТ.

Радикална странка, за све време своје опозиције, тражила је највише политичке слободе. Њени органи у штампи су сваку неправилност у вршењу закона приписивали задњим политичким намерама. Доба, кад радикална странка није била на власти, њени су органи престављали као доба најцрње тираније и самовоље.

Али и у то доба најцрње тираније и самовоље, чак ни у доба озлоглашеног Николе Христића ни једноме уреднику ни једнога српског листа није се десило, да се за ствари, писане по новинама, буде кажњен за полициски иступ, као се казне пијанци, кесароши, мангупи, пробисвети.

А шта видимо данас, кад је на управи „најслободоумнија, најуставнија, најпарламентарнија", радикална влада?

Шта видимо данас у ери новога Устава и „уставно парламентарне радикалне владе"?

Видимо да се под управом људи, који су важили као најслободоумнији, иде у реакцију и незаконитост црњу и гору, но што је икада била под стањем, које су они сматрали као најцрње и најгоре.

Видимо, да се под управом владе, која се радо поноси да је њена странка дала земљи слободоумни устав, на најбезобзирнији начин газе одредбе тога Устава.

Видимо, да се под „уставно парламентарном владом", која се радо хвалише за сав свој рад заснива на законитости, врши најцрња и најгора незаконитост, да се не обзире ни на законе и Устав.

Видимо да се данашња влада, баш у питањима, где је она тражила највеће и највише слободе, понаша и држи као најназаднија.

Од доласка радикалне владе на управу земље, ми смо имали прилике да забележимо неколико неуставних и незаконитих поступања њезиних.

За њено време, од стране њеног министра правде, покушало се утицати и наређивати савести судија; за њене „уставно-парламентарне радикалне" владе стало се ногом за врат толико дуго жуђеној слободи збора и говора; за време владе тих истих људи, а под владом новога Устава, протерује се из земље један син ове домовине, која се зове Србија; за време владе „најслободоумније" странке у Србији гуши се, на начин јединствен у свету, слобода речи, за коју се она борила.

Јесте, за време те и слободоумне, и уставне, и парламентарне владе извршена су сва та безаконља и неуставности.

Под том владом ухапшен је за полициски иступ човек, који је био творац радикалне странке; човек, који је у борби за слободе истрошио и своје имање, и своје здравље, па чак и живот метао на коцку; човек, који је у друштву с једним Пером Велимировићем, данас министром грађевина, а доцније и једним Костом Таушановићем, данас министром полиције у „уставно-парламентарном и слободоумном" радикалном кабинету, борио се и истављао се као жртва за те слободе.

И баш данас, кад је на управи један кабинет, којег су чланови један Пера Велимировић и један Коста Таушановић, баш данас хапси се један Пера Тодоровић за то, што је у силу новога Устава, што је у силу толикогодишње борбе своје, стекао и себи и осталима право да у штампи, слободној речи, искаже своје мишљење и оцени извесне појаве у друштву.

Данас, кад су на управи људи, који су се борили за ширу слободу штампе и против сваких казни против штампе, баш данас казни се човек, који је употребио једно право, које је, као и сваки други, стекао Уставом, плодом његове дугогодишње борбе.

Али не би било толико зло само у томе, што је он кажњен за своје писање у штампи, него је зло у томе, и у толико још веће, што та слободоумна, што та уставна, што та парламентарна, што та радикална влада гази устав и законе, немогући са законима у руци да нашкоди човеку, коме она хоће да нашкоди, већ и противуставно, и противзаконо измишља један пут, недостојан и ње, и српске штампе, и српских грађана, на полициски казни човека за оно, за што по законима може да га казне, ако има кривице, само судови.

Ето то је трећа случајност да и за време владе, чији су чланови, па и од утицаја, Пера Велимировић и Коста Таушановић, за ствари изнете у штампи тражи пута и начина да се човек казни као што се казне последњи мангупи.

Али ова случајност, колико је опасна и од злих последица по Устав и законе, толико више може да послужи као повод, да се у другим приликама врати с интересом на интерес чановима „уставно парламентарне радикалне владе".

Ми за ове незаконите и неуставне поступке радикалне владе још не чинимо одговорном радикалну странку. Она и може и треба, и дужност јој је, да стане на пут свима незаконитостима њене владе.

Не стане ли она на пут, не осуди ли својим ауторитетом те незаконитости, онда за све то лежи одговорност на њој, и онда треба да се спреми да за све „случајности", да за све незаконитости своје владе прима на своју грбину и отплату, главнине и интерес на интерес.

Хоће ли хтети, хоће ли умети, хоће ли имати снаге радикална странка да се сачува од оваког и оволиког задужења — њена је ствар, а ми ћемо, као непристрасни посматрачи, видети и у своје време опоменути их на све то.

Полициски силеџилук.

Није бегао. Услед силеџилука, што га је полиција извршила над власником нашега листа г. Пером Тодоровићем, по вароши се проносе гласови како је г. Тодоровић покушао да бега, па га на железничкој станици ухватили. И један овдашњи лист, и службене новине, донели су јуче такву вест.

Сматрамо за дужност да те гласове побијемо. Г. Тодоровић нити је имао намере, нити је покушавао да бежи, из простог разлога, што није имао за што да бежи.

Зар да због тридесет дана затвора бежи човек, који није бегао, кад је годинама осуђиван на затвор; човек, који није бегао, а могао је кад се ишло у Зајечар; којије смрти гледао у очи. А да је хтео да бега уверамо свугосподу

полицајце и оне, који протурају те гласове, да је, поред све полициске опсаде и пажње, г. Тодоровић могао да побегне, само да је хтео. За доказ овог нашег тврђења нека послужи ово:

Г. Тодоровић је имао у понедељак у вече да се састане с једним својим пријатељем, г. С. Минићем из Градишта, који је сутра у јутру требао да путује у Ниш, и да сврше неке међусобне рачуне.

Кад је наше уредништво у понедељак у вече било опкољено жандармима, пријатељи нису дали г. Тодоровићу да излази, бојећи се да га полиција силом ноћу не одвуче у затвор, а кога ноћу воде у полицију, тај се не може надати никаквоме добру.

Г. Тодоровић се одупирао, али је најзад попустио наваљивању пријатеља с условом, да ће, кад се расване, отићи на железницу да испрати г. Минића и том приликом сврши с њим потребна посла. Једнога од својих присутних пријатеља умоли те оде и јави г. Минићу да ће се с њим састати на железничкој станици.

Кад је било у уторак око 5 сахати изјутра, г. Тодоровић је лепо, поред свих жандарма и писара, поред све полициске пажње, изишао из свог стана и упути се на железницу, где га је полициски комесар, мислећи зар да ће да бега, дочекао и казао му како је добио распис да никуда не пушта г. Тодоровића, ако би хтео куда ићи јер је осуђен на тридесет дана затвора. Даље је рекао, како по распису треба одмах да га спроведе у Управу вароши Београда.

Г. Тодоровић кад је видео то, није хтео ићи у управу но је рекао да ће се вратити у свој стан, где има нужних послова око листа, и комесар га пусти али у пратњи једног жандармског каплара, који је седео у уредништву све док г. Тодоровића нису одвели у затвор.

У осталом, г. Тодоровић да је хтео бегати, не би ишао на железничку станицу тим пре, што се већ могао надати да га неће пустити, кад су му онако силну стражу поставили око куће. Он је за бегство имао и путова и начина, којима би заиста и могао отићи а да га никд не ухвате. Али г. Тоторовић није ни мислио на бегање, и сви гласови о његовом бегству гола су измишљотина, свакојако у намери да му се створи још која кривица, као што смо још у ономадњем броју предвидели.

*

Полицијска строгост. Јавили смо већ да је г. Тодоровић затворен у једној од ћелија у управи вароши Београда, а читаоци већ знају да га је полиција *осудила за испад*, дакле г. Тодоровић имао би само да одлежи тих 30 дана. Али њега држе веома строго. Људима и пријатељима који би га посетили, или имају каква посла с њим, стављају се велике сметње и тек после дугог чекања они га дозову и пусте да се састане с каквим пријатељем.

Ми знамо да је било људи под истрагом; да су као такви били у притвору, и да су се пријатељи могли с њима састајати много лакше, но што се данас може ко састати с г. Тодоровићем.

Ми бисмо разумели овакву строгост, да је г. Тодоровић под истрагом, па да се оно не би осујетило, да полиција буде строга при дозвољавању састанака с пријатељима. Али кад он није под истрагом, већ осуђен и он по тој осуди издржава затвор, онда ми ту строгост не разумемо, сем ако се тиме неће да се г. Тодоровић киња.

*

Глишина радост. Кад је полиција одвела г. Тодоровића у затвор, управитељ вароши Београда толико је био радосан, да је заборавио да има телефон те да њиме може о ухапшењу г. Тодоровића јавити у министарство унутрашњих дела, но је одмах потрчао да ту радосну вест сам лично саопшти министру полиције г. Којв. Колика је његова радост била, може се судити и по томе, што је све по три басамака скакао, улазећи у министарство!

*

Нова кривица. Што смо се бојали, нисмо се убојали. Изразили смо сумњу да ће полиција покушати да г. Тодоровићу ствара кривице, и наша сумња сад је постала факт.

Полиција, или боље г. Глиша, отпочео је, како чујемо над г. Тодоровићем кривичну истрагу за покушај бегства.

Ми смо мало час побили ту клевету и имали смо пуно право кад смо рекли да је она измишљена само за то, да би се г. Тодоровићу створила кривица.

Како ће испасти овај нови „проналазак“ Глишин, идемо да видимо.

*

Узајмно честитање. Кад је г. управитељ вароши Београда Глиша изишао на рапорт г. министру полиције Који, и саопштио му да је Пера Тодоровић ухапшен, пружили су један другом руку и честитали један другом на сјајно постигнутом успеху!

ИЗ ТАВНИЦЕ

У овој рубрици бележићемо од времена на време све вести, што их будемо сазнавали о стању и приликама у којима се налази наш затворени уредник г. Тодоровић.

Овде ћемо испричати укратко, како је ствар текла од затвора па до сад.

Као што је познато, дакле, г. Тодоровић затворен је 11 јула после 10 часова пре подне. С њим у колима отпратило га до полиције таман тројица полицајаца, а „овапућени песник стражар“ са жандармима ишао је за колима.

Уведоше га одмах у полицију — ту се још од јутра знало, да се очекује г. Пера Тодоровић. Радознали жандарми и друга публика беше се искупила у ходнику. Кад г. Тодоровић уђе у ходник, они се раступише и г. Тодоровић прође.

Уведоше га код члана. Ту уђе и члан теразиског кварта г. Чолић, који је неко време ћутао, па онда рече:

„Ми смо онај ваш јучерашњи одговор[1]) узели као жалбу и по њој је већ донесено решење“.

Г. Тодоровић примети:

— Мој јучерашњи одговор г. писару никако сд не може узети као жалба против осуде. Ја сам г. писару просто образложио, за што не сматрам пресуду као извршну, и зашто нећу за идем одмах у затвор. Узмати сад тај мој одговор као жалбу, била би проста бесмислица и сиповоља. Да се тај одговор писару не може узимати као жалба, види се и по томе, што сте ме баш ви, г. Чолићу, позвали писмом та изјавим жалбу, а ја сам вам одговорио писмено, да ваша брига није, кад ћу ја поднети жалбу и да ћу ја то учинити у року од 3 дана, кад мени буде воља.

На тај одговор г. Тодоровићев, г. Чолић написа на полеђини акта, како г. Тодоровић олај одговор, дат писару, не сматра као своју жалбу, но да ће поднети другу праву жалбу.

Г Тодоровић то потпише, па ту одмах и преда своју жалбу против пресуде.

Члан му рече да мало изађе, а посло десет минута г. Тодоровић опет би узван. Тада му члан рече:

— За ову вашу жалбу видећемо шта ће бити, али пресуда и без жалбе извршна је. С тога сад да почнете издржавање затвора.

— Зар пре но што се донесе решење по мојој жалби? — упита г. Тодоровић.

— Сад одмах, — рече члан.

Г. Тодоровић тражио је од г. члана да га саслуша како тражи да замени затвор новцем, али му члан рече: „Сад идите у затвор, а то ће доћи доцније.“

За тим је г. Тодоровић спроведен у жандарску собу (доле у хапсани), где је остао до пред ноћ. После је одведен у ћелију.

Ћелија му је малена, тесна, и на овој врућини веома загушљива. По наредби управитеља Глише, г. Тодоровић мора по цео дан седети у тој ћелији *закључан*. Пуштају га само два пут у 24. сахата. Не дају му хартије, плајваза, пера и мастила. Ми смо му послали писаћи прибор, али су му све одузели.

12 јула пре подне г. Тодоровић поднео је понуду, да затвор замени новцем. Тог истог дана *донео је управитељ решење, да се новчана замена не прима, пошто г. Тодоровић „не заслужује, јер је и пре судски осуђиван за опорочавање власти у новинама“.*

*

Затворен у уску, прљаву, грдно загушљиву ћелију, пуну бува и стеница лишен пера и хартије — остављен да чами и пропада — ето то је стање у коме се сад налази г. Тодоровић.

И то све само по вољи једнога полицајца — и то све под новим Уставом!

[1]) То је писмен одговор, који је г. Тодоровић надиктирао писару.

ВЕСНИК

БЕОГРАДСКЕ ВЕСТИ

Приспео. Јуче у 8 и по сати пре подне приспео је са далеког свог пута

ПОДЛИСТАК

НИНИ

ПРИЧА А. ЛИТВИНОВА.

Антонина Александровић Селицкаја, — или Нини, као што је звао муж, — седела је код њега у кабинету. Муж њен радио је за својим столом за писање и те вечери јој је већ неколико пута говорио: „Шта се врпољиш?“

Она је одиста седела врло немирно: час је покретала столић, час је бацала и опет узимала свој шав, час се протезала на дивану и затварала очи, час се опет брзо дизала. И Нини је већ неколико дана била у таквом стању. Дошла је до уверења, да мора озбиљно говорити с мужем. А и с ким ће се посаветовати ако не с њим, ко јој је ближи? „У осталом, то се сем њега никога и не тиче“, говорила је она и горки, иронични осмех показа јој се на лицу.

Нини Селицка је врло лепа. Њеном лицу нарочито добро стоји каприцан израз и сјајне очице с дугим трепавицама. Она је знала, да је сви мушки сматрају као врло „пикантну.“ Већ је три године удата. Нини се удала не из љубави, већ једино због тога, што је Селицки био „добра партија.“ Нини није имала кога да бира; она је била врло сирота, мати јој је имала малу пенсију, и оне су живиле, немајући скоро никаквих познаника. Нину су у гимназији сматрали као прву лепотицу, ма где се појавила свуда су је пратили усхићени погледи мушкиња. Она је знала да је лепа, „лепа да полудиш,“ као што јој је говорио један њен обожатељ ђак, а међу тим је морала по читав дан да седи у мрачном, влажном малом стану, с болесном, непрестано бурљивом матером. Нини се радовала кад ју је запросио Селицки, који је виђао код неких својих далеких рођака. Селицки је био на добром положају, сви су га поштовали, имао је меке и симпатичне очи... Заљубио се у Нини до лудила. Понашао се према њој као с неким покровитељством. Нини је према њему и по годинама и по свему била право дете Нини би била луда кад би му одрекла; сви су јој говорили: „камо сад добрих младожења за ону, која нема мираза?“ А и сама је тако мислила. Сем тога, није била ни у кога заљубљена и у опште била је веома равнодушна према удварачима. Још у гимназији су јој говорили, да је „неосетљив.“ За те три године Нини је живела врло лепо, она је одиста почела волети својега мужа. Што је главно, они су били добри пријатељи, увек отворени једно према другоме. Нини је јако поштовала својега мужа и веома је ценила његово мишљење, код ње није било ни једне мисли, за коју он не би знао. И где, како се то сад све изменило!

— Не, морам с њим говорити! одлучи Нини.

У тај мах уђе собарица и јави, да је готов чај. Нини устаде и пође у трпезарију. Кад је пролазила поред мужа, он је хтеде пољубити у руку, али је Нини некако инстинктивно трже ... Муж је погледа, чудећи се ...

— Ма-ни-те се, Иване Алексијевићу! каприцно одзва она.

На чај је дошао један познаник њихов. Нини је готово непрестано ћугала, задубљена у своје мисли. Селицки је почео говорити о политици. Нини је после чаја села у наслоњачу у једном углу, и гледала је како се разговарају. Те вечери њен муж некако је доводио у узбуђење.

— И увек је миран као хладна стена, мислила је Нини, — изгледа да га ничим не можеш загрејати. И како то код њега све иде и логично и досадно! Па ипак га волим... он је

Њ. В. бивши краљ Милан, допраћен намесником г. Белимарковићем и министром председником. На станици дочекали су га Њ. В. Краљ Александар чланови владе и г. митрополит Михаило. Њ. В. бивши краљ поздравио се са свима, а нарочито је срдачан поздрав био с г. митрополитом; после тога сео је у кола с Њ. В. Краљем Александром и одвезао се у двор.

*

Позоришно друштво, које даје представе под управом г. М. Рисантијевића у хотел „Империјалу“, приказиваће данас *„Цар Петар Велики као лађар“*, шаљива игра у два чина. А пре овога *„Шаран“*, шаљива игра у 1 чину од З. Ј. Јовановића. Између чинова певаће г. Иса Татаровић и деклamоваће г. Р. Бујдић

ГЛАСОВИ ИЗ НАРОДА

Сталаћски пут

(допис „Малим Новинама.“)

Један посетилац Крушевца за време Косовске прославе, који се интересује за грађевинске ствари, пише нам ово:

Из Сталаћа у Крушевац иде се интересантним путем, донекле све обалом Мораве — Клисуром — а после се пређе у поље па затим преко Расине у Крушевац. Овај пут, као и сви слични, који везују какав крај са железницом, врло је важан. Он је интересантан и због тешкоћа, које су се морале савлађивати при његовом рационалном грађењу, које има своју читаву историју. Распитивао сам о томе у путу у Крушевцу и сазнао неке појединости које ће бити од интереса и за ваше читаоце. Кад се саградила железница, морао се најзад и овај пут како треба израдити т. ј. просећи у стени на довољну ширину. После тога просецања неке партије су се почеле обурвавати — као оно у Багданској Клисури — и од тога доба пут овај постао је извор непрестаних трошкова за округ, јер су се ови исплаћивали окружним прирезом. То није никаво чудо, кад се зна, да и на другим местима поједини технички објекти скупо стају, кад се из основа рђ во поставе. Но осим тога донекле природног скупог коштања, уверавали су ме, да има других неправилности, за које се не може рећи, да су учињене у корист државне или окружне касе. Један зид, који је озидан за подупирање слојева, који се клизају, коштао је доста, но још пре но што је истекао рок предузмачевом гарантовању за доброту рада, зид је почео нагло да пуца на извесну дужину; а доцније се ту у неколико и порушио. Мало после тога, и пошто је нека комисија зид прегледала, видели су Крушевљани, како онај предузимач који је зид градио, исти оправља, и неки мекога срца, већ су га и сажаљевали, што је зле среће, те поново гради зид о своме трошку, само зато што га није причекао са пуцањем још који дан. Но доцније се увидело, да је то сажаљевање било излишно, јер је исти предузимач за ту оправку наплатио од округа без мало 20 хиљада динара. — „Како то! — питала су се она мека крушевачка срца.“ — „па ми знамо да за овај посао није било јавне лицитације, као што треба по закону, а не знамо ни то, да је баш овај предузимач добио монопол за грађевине на Сталаћком путу.“ Међутим, кажу, ствар је била врло проста: окружни инжињер саставио је предрачун за оправку зида и министарство грађевина решило је, *да се исход руке противно закону о јавним грађевинама да овај посао у изралу.* Изгледа, да се увидело, да јавне лицитације нису више пробитачне за државну касу, кад се тако учинило. Главну заслугу око тога посла, корасног по државу као да је имао окружни инжињер, јер још кад су се крушевачки предузимачи чудили, како је то могло бити, он је добио класу То се случајно десило за време садањега министра грађевина, но држи се да он тој операцији ништа није знао.

На несрећу по округ, брдо није било задовољно са том оправком и зид је у брзо опет попуцао. И опет се морало приступити оправци. Сад мека крушевачка срца нису више сажаљавала предузимача, јер су мислила, да ће он то о своме трошку морати оправити, пошто му и сад рок гарантовања није био истекао. А предузимач је инак био равнодушан и није ни тражио њихово сажаљевање, пошто је ствар била сасвим проста: он није ни положио какву кауцију за гарантовање, јер се то од њега није ни тражило. Сасвим природно: где нема лицитације нема ни кауције — а свему томе криво је оно ђаволско брдо које се клиза.

Зато га сад и зову у Крушевцу: „инжињеров трефер“

*

Паљевине у Драгачеву. (Допис „М. Новинама“) Овде код нас у Драгачеву настале су неке паљевине, да се човек не може довољно начудити од куда су.

Тако су Радовану Бркићу из Краварице ноћу 7 о. м. непознати зликовци запалили два сена.

Ранку Јовичићу из Лисе, непознати зликовци изгорела су једно сено.

Мари, жени Косте Сретеновића из Тртију, непознати зликовци запалили су ноћу 8. о. м. три сена, која су изгорела сва до земље.

Сем тога ноћу између 28 и 29 јуна непознати зликовци дошли су у њиву Богосава Недељковића из Вирова. На њиви је било четири плуга засејана кукуруза. Зликовци су исекли сав овај кукуруз до земље и само на сред средине њиве оставили један струк!

Ја вам за сад само јављам ове случајове, а надати се је, да ће власти стати на пут овоме злу.

ИЗ БЕЛА СВЕТА.

— **Међународни конгрес радника у Паризу.** У Паризу је отворен међународни конгрес радника. На конгрес је дошло 80 изасланика који заступају 100.000 радника, 108 заступника радничких из Француске, и заступају преко милијун радника, из Немачке 82 заступника од којих сваки има пуномоћије од 5 до 10000 радника с њиховим потписима. Између ових 82 изасланика има 10 заступника из немачког рајхстага. Даље има 6 Руса, 4 руска Пољака, 17 Белгијанаца, 9 Аустријанаца (1 Чех и 3 Мађара, а остало су Немци,) један Елзашанин, 4 Холандеза, 11 Талијана, 29 Енглеза, два Американца, један Бугарин, један Грк итд. Грађанин Марej говорио је и поздравио присутне Немце. Либкнехт превео је овај поздрав на немачки. За тим је Либкнехт развио потребу, да се разне француске радничке странке сложе и изјавио је да милијуни немачких радника сматрају спојење Елзаса с Немачком као просту отимачину. Они су, вели, 1870 у сабору рекли то Бисмарку у брк, па и сада вele, да су они браћа француских радника, к ја не маре за никакве диолотатеске сплетке.

— **Џак секач трбуха.** Из Лондона јављају, да је ту скоро чувени лондонски убица Џак и опет убио неку женску, коју је, пошто је убио, осакатио на познати свој начин.

— **Луда оплата.** Пре неки дан су се становници места Рок Исланд дивили своме грађанину Џону Вилијансону. За оплату носио је 36 сахати велики камен с једне стране улице на другу, и на сваком углу спустио и опет га дигнуо. За то је добио 100 долара и тамошња музика давала му је серенаду, а лепотице му дале цвеће.

— **Аустралски крез.** Неки Џ. Б. Вастон умро ових дана у Сиднеју и и по себи оставио имње од четири милијарде. Био је председник разних друштава за копање злата.

СМЕСИЦЕ

— **Гостионица на Ајфеловој кули?** Као што смо већ јављали, на Ајфеловој кули има четир гостионице. Бребан плаћа 10.000 динара недељно кирије. Да би подмирио кирију и остале трошкове и њему остало ђара, он све према томе и наплаћује. Ко хоће да добије засебни кабинет, мора га наручити на 14 дана раније и платити 150 динара, а за доручак платити 300 — 800 динара.

ДНЕВНИК

Ред примања по министарств у

Министар унутр. дела: сваки дан пре подне од 12—1 часа пре подне.

Мин. иностр дела: четврком од 11—1 ч. пре подне.

Министар војни сваког дана од 11—12 ч. сем недеље и празника.

Мин. правде: сваког дана од 9 и по часа до подне.

Мин. грађевине; сваки дан од 11—12 ч. пре подне.

Мин. просв. и црквд. дела петком од 11 до 12 часа пре подне.

Мин. привреде, понедеоником, уторником четвртом и петком од 11-с препе до 1 по подне

Министар финанције уторником и петком од 10 — 12 пре подне.

тако мио, добар!... Данас му нећу ништа говорити, нешто су ми нерви јако растројени, боље ће бити да спавам.

Нини се опрости и оде у своју собу. Кад се свукла и бацила корзет, она седе у наслоњачу и замисли се. После јој поглед паде на огледало, у коме се сва огледала: „Добро је што сам тако лепа.“... Јако црвенило осу јој се по образима при тој помисли, и пресја јој се јако подигоше. Нини после тога брзо леже на кревет и после неколико минута чуло се њено јецање. Она је плакала као дете, сузе су јој потоком лиле по образима, она је нервозно тргала рукама пепну мараму, очекујући долазак мужа

Сутра дан Нини је осећала да је са свим болесна.

Кад је муж отишао на дужност, оде она у завод за напуштене и сироте, где је девојчицама давала бесплатне лекције, али су је деца тога дана само дражила. Њу је увек у неколико растројавао болешљиви изглед деце и њихова зеленикаста лица, али тога дана ни мало ни је могла радити. Вративши се кући, Нини узе књигу, али јој се није читало. Дође муж; он је опазио њен болесни изглед и упита је, да ли да пошље по лекара. Нини га је уверавала, да је са свим здрава.

Селицки је у вече опет седео у свом кабинету. Нини уђе и ћутећи леже на диван.

„Одмах ћу почети!“ говорила је она. У том јој поглед паде на њене ноге у папучама. „Прсти су већ пропали, нећу их више куповати у том дућану,“ паде јој на памет. „Како могу у овом тренутку мислити о такој будалаштини“ помисли онч.

— Jean! рече најзад

Селицки лагано диже главу и исправи се. Он устаде и било му је пријатно да прошета са женом; седе на диван код Нине и лагано окрета њену главу к себи.

— Знаш шта, Jean настави она, — изгле да ми... почињем да се заљубљујем... То је врло ружно, то може растројити сав наш живот ја све то добро знам, али не могу ништа да учиним против себе... Реци ми, шта да радим?

Нини је говорила испрекидано, гледећи на страну. Селицки је седео поражен, он је нахилало дигао руке с главе Нинине и опусти их Никад му ни на ум није падало да постане љубоморан на жену. Истина, њој су се многи удварали, али и како изгледаше, нико јој се није допадао и према свима својим удварачима понашала се подругљиво и говорила је, да јој већ постају досадни.

Селицки је ћутао. Глава му је бучала. Гледајући на жену расејано, осећао је како му је крв појурила у лице и срце му скоро престало куцати. „Па ко је тај, ко?“ помисли он с тренутном мржњом а на памет му брзо паде маса познанатих лица. И све то после тако мирног живота, пуна љубави, кад је навикао мислити, да ће целог живота тако проживети с Нини! Он је једва дисао.

— Можда се вараш, можда ти се учинило? рече најзад.

Селицки се сам уплашио од свога гласа, тако је чудновато звучао.

— Ах не знам... Зар би ти ја говорила кад би,..

Селицки није видео лице своје жене, она је лежала окрута зиду.

— Ко је тај? упита он глухо,

Нини се на један пут подиже на дивану, лице јој је било веома бледо.

(наставиће се)

Књижевни Оглас

Изашао је из штампе

ГЛАСНИК

српскога ученога друштва.

књига 69.

Расправе и други чланци.

У Београду 1889. У штампарији краљевине Србије. На продају у књижари В. Валожића. Велика 8-ина, стр. 376 или $23^1/_2$ табака.

ЦЕНА 2 ДИНАРА

Преглед садржине: Прилози за синтаксу српскога језика. 1. О падежима без предлога. Од Пере П. Ђорђевића. (Наставак и крај). — 2. Енглеска француска и српска порота. Написао Ј. Ђ. Авакумовић. (Наставак.) — 3. У спомен Димитрију Матићу. Беседа Стојана Бошковића — 4. Црте из Босне. Од митрополита Хаџи-Саве Косановића, — 5. Извештај управи Српскога Ученога Друштва о пештанској изложби 1885. Од Д. С. Милутиновића и М. Валтровића. — 6. Прилог бромаилу. Од С. М. Козанића. — 7. Други прилог алгебарским влацима вишега степена. Од Петра Ј. Живковића. — 8. Изводи из записника

Напомена. Гласник 70, у коме су такође расправе и други чланци, ушао је у штампу.

МАЛИ ГЛАСНИК

ДВА билијара на продају. Један за карамбол с мермером а други за кегле без камена. 35,1,6 *И. Р. Паранос.*

КУЋА у Лимској улици број 5. продаје се. Услови су повољни. 28 1,3

ЈЕДАН слагач може одмах да ступи у штампарији код „Просвете."

ЈЕВТИНЕ КЊИГЕ

По врло јевтину цену могу се добити у уредништву „М. Новина" ове књиге:

„Историја једног француског сељака" комад 2 гроша.

„Дела Св. Марковића". Свеска прва. Грош и по комад.

„Политичко стање Срба у Угарској" 10 пара динарски комад.

„Економија" Светозара Марковића по динара комад.

33 СВЕ ЗА ГОТОВО. 3—10

ТРАЖЕ се ТРИ продавца за „Мале Новине". Упитати у уредништву. Вредници могу зарадити до 3 динара дневно.

СИРА ШВАЈЦАРСКОГ најбољег квалитета, продаје по умереној цени бакалска трговина Мраовића и Марића на варош капији. 31,3,3

ТРАЖИ се на зајам 600 динара на сигуну плату, уз уо поуздано јемство. Отплата 25 динара месечно. Интерес 12 од сто годишње. Упитати уредн.

Огласи

ИМАМ доброг белог вина 100 акова и то од 2, 3 и 4 године, коме треба нека се обрати мени за погодбу.

Ћуприја

484,2,3 *Милева Лазићка.*

НИШКА АКЦИОНАРСКА ШТЕДИОНИЦА

У СВОМ КОМИСИОНОМ ОДЕЉЕЊУ ВРШИ СЛЕДЕЋЕ ПОСЛОВЕ:

1. Прима наплате са свију трговачки пијаца за Ниш и околину нишку.

2. Издаје чекове платиме за Београд, Беч, Париз и Солун.

3. Прима налоге за куповину и продају за све производе овоземаљске.

4. Прима заступништва у посредовању за куповину робе са стране.

5. Даје зајмове на залогу домаћи овоземаљски производа.

6. Купује девизе са страни пијаца у којима налази сигурности.

7. Прима у депозит на чување, новце, артије од новчане вредности и адиђаре.

Кореспонденција на српском и немачком језику.

Трговачки свет и у опште публика која има плаћања за Београд и иностранство — нарочито Солун — чини се пажљивим на 2-гу тачку да се може чековима послужити као са готовим новцем, чиме се уштеди пошто, време и труд око паковања, а за ту врсту послова штедиона наплаћује врло умерен провизијон.

Бр. 553

10. јуна 1889 г. **УПРАВА.**

Ниш. 24,29,2,6,9,13,16,20,23,27,432,7·10

ПРОДАЈА

Великог непокретног имања Друштва Уједињења У БЕОГРАДУ.

Ово имање постоји на три лица са три главне улице: велике пијаце, градске и котарске до Зејрека. Има једна пространа кафана, која даје годишње прихода 4800 дин., једна лебарница 1260 дин., 24 дућана око 13.500 дин., квартира око 3500 дин., свега близу 2000 дуката. Има даље пространа квартир на горњем спрату, 31 шупу, пространу каменом патосану авлију. На све три улице прелаз је из авлије.

Од вел. пијаце има 5 дућана и крило од кафане све у дужини 40—90, од градске улице 12 дућана и фурунциницу у дужини 75—99, од которске улице 7 дућана свега у дужини 36—58 и са зачела 8 квартира са шупама у авлији, у дужини 76—80 метра. Дакле са све три улице има 229·48 метара.

Цело је земљиште велико 36 ара или 3600 кв. метара. Под солидно озиданим зградама има 1231 кв. мет., од слабог и мешовитог материјала 565, свега 1796 кв. мет. Рест од 1804 метара под авлијом.

На целом овом имању, које је у једној групи има само терета Управи фондова за непуних 2900 дук. Сва су добра од пожара осигурана са 84000 динара. Рок осигурацији истиче чак 4. Септ. 1892. год. Годишње се плаћа 177 динара.

Ко би дакле желио ово имање купити, нека се у запечаћеном оферту најдаље до 1. Септембра ов. год. обрати са понудом. На адреси има се ставити „Оферт за Др, Уједињења", и упућен на банкарску фирму „Андрејевић и Компанија" улица кн. Михајлова.

Понуђена сума не може бити мања од 264.000 Исплата се може учинити у 4 рате. Прва се полаже, кад се оферт прими и друштво га усвоји. Остале 3 рате по истеку свака 3 месеца, полажу се. На суму коју купац не положи плаћа 6 по сто интерес. Он може и пре рока исплатити.

Оферант може и своје услове поред цене изложити повољније од ових.

Г.Г. акционари Др. Уједињења овим се уједно позивају, да на скупштину друштвену у већем броју дођу 3. Септ. ове год. у 9 сати пре подне, која ће се држати у локалима друштвене кафане, те да се оферти отворе и даље што треба уради. Овој скупштини и г.г. оферанти могу присуствовати.

Ако би оферанти желели план од имања, и имање видети, и још каква обавештења имати, нека се обрате г. М. Барловцу, друштвеном закупнику. Опширнији оглас находи се у „Виделу" број 57.

Из главне скупштине Друш. Уједињења

7. Маја 1889, у Београду државе.

283 7—10

КО ХОЋЕ ЈЕФТИНО И ДОБРО

да купи испод коштања *Женско, Мушко* и *Дечије* Рубље *(веша:)* *Хаљинице, Чараше, Платна, Чаршава, Салвета, Пешкира, Фиране* од јуте и од чипака, *Фланерска Кебета, Трико рекле, Шешира, Марама* цепни и са монограмом, *Кецеље* од мола *јастука, краватна. Крагна, Манжетна* од *платна* и *каучука*, Прави француски *Мидера*, женски *Шлафрока*, и т. д. и т. д. Само код нас је то сад могуће, јер још два месеца трајаће наша *Расародаја* и да се за то време оконча, продајемо од данас нашим поштованим муштеријама *по чудно* јефтиној цени о коме се може сваки уверити. —

С поштовањем

Алберт Кона Синова

376 *Улица Кнез Михајлово Бр. 7,*

17—20 13,15,17,19,21,24,26,28,1,3,5,8,20,12,15,17,19,22,24.

ГЛАВНО СТОВАРИШТЕ

БЕОЧИНСКОГ ЦЕМЕНТА ЗА СРБИЈУ

Предузимачима и осталим потрошачима препоручујемо **БЕОЧИНСКИ ЦЕМЕНТ**, и то: прима и секунда портланд, роман цемент и две сорте хидраула, лакши и тежи, јер је пробама доказано *да је најбољи од свију*, који се овди продају. Он је и по тежини најлакши, а подноси много више дометање песка, зато је за сваког најпробитачније, само са овим цементом радити

Нарочито чинимо пажљивим на наш портланд-секунда, који се најчешће употребљује и који је равно каквоћи са портландом прима других фабрика, а знатно је јевтинији. Наш прима-портланд ненадмашим је, и служи поглавито за фине глазуре.

За потрошаче у опште, а нарочито за већу потрошњу **знатно су спуштене цене**.

Примамо на израду свако цементирање и бетонисање ходника и предсобља, израду тераца и мозајка за ходнике, предсобља и за цркве, како овди у Београду, тако и на страни, све по најјевтинијим ценама. Све радове вршимо са стручним раденицима и са гаранцијом.

371,21—50 ГЛАВНИ ЗАСТУПНИК,

Пера А. Јовановић,

са канцеларијом: на Сави на дрвари и у кнез Михаиловој улици бр. 29. у Панђеловој кући

ПРИВАТНА НИЖА ГИМНАЗИЈА У ГРАЦУ

(ШТАЈЕРСКА)

која је добила концесију од п. кр. министарства с правом јавности за 1 класу

ЗАВЕДЕНО С ПРИПРАВНОМ КЛАСОМ ЗА СРЕДЊЕ ШКОЛЕ

ЧУВЕНИ ПАНСИОНАТ ЗА 30 ПИТОМАЦА

Програм се шаље бесплатно.

Грац. Власник и управник:

402 3,10 Франц Шолц гимназијски професор.

†

Нашој доброј и непреживљеној мајци односно пуници

ХРИСТИНИ

даваћемо у суботу 15. ов. месеца четрдесето-дневни **помен** у 9 сати пре подне у цркви свет. Марка евангелиста.

Ово јављамо ради знања

Ожалошћени:

син: *Душан Радовановић*; кћери: *Ленка М. Лазаревић* и *Милева.*; зет: *Мих. Лазаревић*, с.-слагач.

†

Моме драгом и незаборављеном мужу

СВЕТОЗАРУ В. ВАСИЋУ

бив. рачуноиспит. Гл. контроле

даваћу четрдесето-дневни парастос у суботу 15. јула ове год. у 9 сати пре подне у цркви св. Марка.

Молимо пријатеље и другове Светозареве да присуствују овом тужном помену.

Ожалошћена супруга:

Анђелија С. Васић са

487 децом. 1—2

Власник Пера Токоровић. Одговорни уредник С. Јаношевић.

Прва удеоничка штампарија обилићев венац бр. 1.

УНИВЕРЗ. БИБЛИОТЕКА „СВЕТОЗАР МАРКОВИЋ" БЕОГРАД

БРОЈ 204 ПЕТАК 14. ЈУЛА 1889. ГОДИНА II

ИЗЛАЗИ СВАКИ ДАН

БРОЈ 10 П. Д.

МАЛЕ НОВИНЕ

дневни лист за свакога

ПРЕТПЛАТА ИЗ УНУТРАШЊОСТИ ПОЛАЖЕ СЕ САМО КОД ПОШТА

ЗА БЕОГРАД НЕМА ПРЕТПЛАТЕ — ЛИСТ СЕ ПРОДАЈЕ НА БРОЈ

Писма и рукописи шаљу се Власнику „Малих Новина" Топличин венац бр. 17., на горњем спрату.

Претплата се прима код свију пошта у Србији.

ЦЕНА ЗА СТРАНЕ ЗЕМЉЕ:

На годину . . . . . 30 динара
На по године . . . . . 15 динара
На 3 месеца . . . . . 9 динара

ЦЕНЕ ОГЛАСИМА

На првој страни о. петит. реда 20 пр. д., а на четвртој петит реда 10 пр. дин.

ПРИПОЛАНО стаје 50 п. дин. од петитног реда.

LE PETIT JOURNAL

KLEINE ZEITUNG

Огласи јевтино, по потреби и са сликама.

За свако оглашење плаћа се дрк. . се 20 п. д.

ВЕЋИ ОГЛАСИ ПО ПОГОДБИ

ПОЛИЦИЈСКИ ФАЛСИФИКАТ

Београдска полиција извршила је једно казнимо дело; она је фалсификовала један документат. Ми ово тврдимо и позивамо надлежног министра, да отвори истрагу по овој ствари, чиме ће се наше тврђење са свим доказати.

Ево у чему је ствар.

Полиција је незаконито и противуставно затворила нашег уредника г. Перу Тодоровића, пре но што је г. Тодоровић поднео жалбу против пресуде и пре но што је по тој жалби донесено решење. Да би ту своју незаконитост бар привидно оправдала, полиција је формално фалсификовала један акт.

Ствар је текла овако:

Као што смо већ испричали, потанко у првом чланку „Полициски силеџилук" (у 201 броју од 11. ов. м. Тај чланак вредно је опет прочитати), г. Тодоровић позван је први пут у полицију 10. Јула око 10 часова пре подне. Ту му је у теразиском кварту прочитана тужба и одмах донесена пресуда да се казни с 30 дана затвора. Та пресуда прочитана је г. Тодоровићу, и он је потпише. Кад га је писар г. Молеровић понудио после тога да иду у главну полицију, где би могао и жалбу изјавити, г. Тодоровић је одговорио, да ће он жалбу поднети доцније, пошто му закон даје три дана рока. Тако г. Тодоровић оде својој, а г. писар својој кући. Тако, дакле приликом тога првог одласка у теразијски кварт, г. Тодоровић није поднео *никакву жалбу*. У опште, у актима није забележена ни једна реч односно жалбе.

Да је ствар тако текла, мора посведочити сам члан теразиског кварта г. Чолић; то мора посведочити и писар г. Молеровић, а то зна и сарадник „Народног Дневника" г. Стева Видаковић. Ако би г.г. члан и писар хтели сад извртати ствар, што не верујемо, тражимо да се та господа закуну да ли је овако било.

И тако још једном утврђујемо факт, г. Тодоровић тада, кад му је саопштена пресуда, *није поднео никакву жалбу*, нити је у актима и речи било о жалби.

Но шта је било даље?

Тог истог дана (10. Јула), око 3 часа по подне, дође г. Тодоровићу у стан г. писар Молеровић и позове га да иду у главну полицију. На питање г. Тодоровића шта ће тамо, г. писар му рече: „Па да изјавите жалбу против пресуде." — Г. Тодоровић знао је да га у ствари зову да га ухапсе, то је и г. писар после признао, али овде је главно да је г. Молеровић звао г. Тодоровића да поднесе у управи жалбу — значи жалба дотле још није била поднета. Г. Тодоровић не хтеде ићи, али да би *образложио свој недолазак*, он замоли г. писара да пише а он (г. Тодоровић) продиктираће му свој одговор зашто неће да иде у управу.

Г. Молеровић, писар, седне за сто и г. Тодоровић, ту у својој соби, у присуству г. Стеве Добровојевића адвоката, г. Светозара Јаношевића и г. Данила Стевановића, издиктира г. писару у перо тај свој одговор.

Ни г. писару, ни г. Тодоровићу није ни на ум падало да тај одговор сматрају као жалбу г. Тодоровићеву. А ни по форми ни по садржини својој, тај се одговор никако не може узети као жалба; вала само прочитати тај акт, па је јасно као дан да је то просто објашњавање за што г. Тодоровић неће да пође на позив г. писаров, а о жалби против пресуде нема ни говора.

Г. писар оде с тим одговором г. члану Чолићу. Да ни г. члан није тај одговор сматрао као жалбу, види се из његовог писамцета, које је одмах за тим по истом г. писару послао г. Тодоровићу. У том писамцету г. члан Чолић поново позива г. Тодоровића да дође у кварт да *поднесе жалбу*. То писамце имамо и сад у рукама. Дакле да се тај одговор, дат г. писару, није могао сматрати као жалба, тврди писмено и сам г. члан, кад после тога позива г. Тодоровића да поднесе жалбу.

То што је г. члан јављао писмено, то исто објасни г. писар усмено г. Тодоровићу. Но г. Тодоровић на то одговори г. члану опет писмено, и у том писму вели како г. члан нити има право ни дужност да се брине кад ће он (г. Тодоровић) поднети жалбу, па се даље изреком вели ово: „Ја ћу жалбу поднети у законом року од три дана онда и на онај начин, како сам нађем за нужно. С тога не сматрам да сам дужан доћи на ваш позив, а ако ме зовете ради другог чега, онда ми пошљите уредан позив па ћу доћи сутра пошто је данас и тако доцне, јер је већ 6 часова."

Тако стоји изреком у последњем г. Тодоровићевом писму, које г. писар Молеровић узме и однесе г. члану.

Тиме је завршен 10 јули.

11. јула г. члан Чолић дошао је око 9 часова пре подне у стан г. Тодоровића и у присуству оне исте господе, коју смо напред именовали, опет позвао г. Тодоровића да иде у управу, „где ће и жалбу изјавити".

Г. Тодоровић знао је да га у ствари зову да га ухапсе, с тога се одупирао. Најпосле пристане да пође, али затражи од г. члана да причека док он ту у споразуму с адвокатом г. Добровојевићем напише жалбу против пресуде.

Члан причека, жалба се напише. У жалби је учињено изузеће против управника и чланова.

Кад је за тим г. Тодоровић одведен у полицију, ту су му рекли, да су као његову жалбу сматрали оно писмено, што га је он (г. Тодоровић) дао писару. Г. Тодоровић је изјавио да то није његова жалба, нити се онај акт икако може узети као жалба. На против, баш у том акту растумачено је да за жалбу има 3 дана рока и изреком речено, да ће се он тим правом користити и поднети жалбу доцније, што ево сад и чини. И доиста г. Тодоровић преда тада своју жалбу г. члану управе, који је прими и сајузи уз акта.

За тим је г. Тодоровић затворен. То је било 11 јула око 11 часова пре подне.

12 јула, око 6 часова по подне, г. Тодоровић оде у канцеларију г. члану Владимиру Миленковићу да потпише акт, којим тражи да му се да боља соба, пошто се у ћелији гуши. Том приликом г. члан Владимир рекне му:

— Па бар потпишите сад и ово решење.

Г. Тодоровић узе акта и стаде читати. То је било решење о његовој жалби.

У том решењу вели се ово:

Г. П. Тодоровић поднео је *накнадно* неку жалбу против осуде у којој искључује г. управника и све чланове. Но пошто је г. управник по првој жалби г. Тодоровићевој, *коју је овај поднео још одмах онда, над му је пресуда саопштена*, ствар већ решио и пресуду оснажио, то се по овој накнадној жалби Тодоровићевој није могло ништа даље радити, јер је ствар свршена.

Кад је ово прочитао г. Тодоровић, он се просто узбезекнуо.

„Каква је то моја жалба, што сам је поднео одмах онде, кад ми је пресуда саопштена?" — викну г. Тодоровић зачуђено и окрете се г. члану Владимиру.

Г. члан Владимир отвори акта и показа г. Тодоровићу један акт, на коме одозго пише: „Рађено 10 јула" и т. д. *и на акту стоје марке од 2 динара.*

Задивљен, г. Тодоровић загледа боље — и шта виде? Та то је оно његово објашњење, што га је продиктирао г. писару Молеровићу око три сахата после подне, у своме стану.

— Па зар ово моја жалба, бајаги дата одмах онде, кад ми је пресуда саопштена? — упита г. Тодоровић.

— Јесте, — одговори г. члан Владимир.

„Та, бог с вама, — ово је моје писмо писано као објашњење, зашто не идем на позив писаров — и ово је писано у мом стану.

— На акту не стоји где је рађено, а полиција је ово узела као вашу жалбу.

„А ко приљепи ове марке?" — упита г. Тодоровић.

— Не знам, — одговори г. члан.

„Ужас, болан, па ово је фалсификат! *Ове марке прилепила је сама полиција*, жртвовала је своја два динара, само да моје писмо обрне у жалбу. Али ако на акту не стоји где је рађен, то се види

из његове садржине. Ово је обмана, и ја ћу против овога да се жалим".

— Потпишите ви да вам је саопштено ово решење — рече члан.

„А могу ли ставити овде моју примедбу?"

— Какву примедбу, нема ту примедбе, но ви ово потпишите, да сте примили решење, па се после жалите?

Г. Тодоровић потпише.

*

И тако сад стоји факт, да је полициска власт фалсификовала један документат, сама прилепила марке на њега и од простог објашњења, зашто човек неће да иде у полицију на позив г. писаров, — направљена је силом бајаги жалба г. Тодоровићева, само да изгледа да он није затворен пре поднете жалбе и пре донесеног решења по тој жалби.

Ово је крупна и веома значајна ствар. Ово значи да се сама власт, сама полиција спустила тако ниско да је прибегла простом фалсификату, само да створи макар и привидан законски основ, да одмах ухапси једног грађанина.

Ово је, дакле, ни више, ни мање, но *злочин*.

С тога се овде јавно обраћамо надлежном г. министру, и тражимо да се ова ствар најстрожије испита.

Нека се састави једна комисија од 3 правника, или нека се да изледни судија да изледи ово:

1, Где је писан документат, који полиција сад истиче као г. Тодоровићеву жалбу, и да ли се по садржини тога документа може узети, да је то његова жалба, или је баш, напротив, цела садржина најјаснији доказ да је он мислио жалбу тек доцније поднети.

2, Да се оцени садржина писама, која је г. Тодоровићу писао г. члан Чолић и која је г. Тодоровићи писао г. Чолићу, из чега ће се видети да у почетку ни сам г. члан није узимао онај г. Тодоровићев одговор као његову жалбу.

3, Да се испитају жандарми, који су доносили писма од г. Чолића, те ће се и по времену видети да оно није сматрано као жалба.

4, Да се под заклетвом испитају г. г. члан Чолић и писар Молеровић, нарочито овај последњи, који најбоље зна да оно писмо није била г. Тодоровићева жалба.

5, Да се изледи ко је прилепио оне марке, ко је дао новац за њих и, у опште, по чијој је наредби удешавана цела ова ствар.

Ако надлежни г. министар ово не учини, и то одмах, још за свежа трага, но пусти да се ова ствар провуче и заташка, онда је знак да је ова службена превара извршена с његовим знањем и одобрењем, у шта сад још не верујемо, сматрајући још да је ово, можда, све туђа уједурма.

Ово је веома жалосан пример гажења и устава и закона, и опасан напад на личну безбедност српских грађана,

Ова ствар не сме остати неиспитана и некажњена, ако у Србији још има и трунке уставности и законитости.

Ми апелујемо на дотичног г. министра, *а овде је ангажована и част целе радикалне странке*. Да видимо могу ли се под радикалном владавином дешавати и таква чуда од безакоња, да без одговорности и казни чак и саме власти фалсификују документа, помоћу којих ће невине грађане трпати у хапсу.

Уверени смо, да ће јавно мњење с интересом пратити ову ствар јер се тиче једног начела, без кога не само што нема уставности, но нема ни најобичније личне зезбедности, какве има и у земљама, где влада најцрњи апсолутизам.

Полициjски силеџилук.

Опет није бегао. Да још једним доказом потврдимо како је у некој задњој намери измишљена вест о бегству г. Пере Тодоровића.

10. Јула г. Тодоровић добио је позив од члана теразиског кварта г. Чолића, да сутра 11. Јула у 8 сахати изјутра дође у кварт ради саопштења решења или подношења жалбе.

Дакле г. Тодоровић је још био слободан, и ако је куд год хтео ићи, могао је ићи слободно, није морао бегати, нити би се његов одлазак смео сматрати као бегство.

Јер какве нужде има да бега човек који је слободан? Од чега и ради да бега? Он се као слободан човек могао слободно кретати куд год му је воља, па чак отићи и из земље, а да му за то нико не сме стати на пут.

Јер да он није слободан, полиција му не би слала онакав позив, којим га позива за 11. Јули у 8 сахати изјутра, да му саопшти решење или да изјави жалбу, но би га просто позвала да издржава затвор. А кад тако није било, онда значи да је слободан и да може да иде куд год му је воља.

А кад он као слободан није никуд ишао, онда значи да није бегао.

Нека и ово поред оног јучерашњег послужи као доказ, да је полиција изнела неистину у полицискоm гласнику у службеним новинама, и да је ту неистину измислила у задњој намери.

*

Као да одустаје. Јавили смо у јучерашњем броју да се над г. Пером Тодоровићем отпочела кривична истрага за покушај бегства. Међу тим истрага није отпочела но се радило на томе, а сад како чујемо, чак се мисли одустати од тог корака.

*

Још једна незаконитост. Радикална влада као да се најмила да чини све саме незаконитости и неуставности, или да трпи свемогуће незаконитости једнога Глише Ђорђевића.

У ред незаконитости и очитог гажења устава, од како је на управи државној радикална влада, нарочито од ухапшења г. Тодоровића, имамо да забележимо још један нов случај.

Уставом дато је право сваком српском грађанину, да увек и у свакој прилици може позвати адвокате да га бране и даду му савета. И г. Тодоровић хтео се користити овим правом па је 12 о. м. позвао код себе у полицију г. г. Стеву Добровојевића и Николу П. Николића, овдашње адвокате, да му дођу јуче у 9 сахати пре подне.

Господа адвокати одмах су се одазвали овоме позиву (хвала им) и тачно у 9 сахати отишли су у управу вароши Београда, где их члан г. Владимир Миленковић није хтео пустити до доласка управникова. Члан их је у опште примио љубазно.

Они су остали чекајући на долазак управников и, кад је дошао, јавили му се, али их он није хтео примити но их упутио члану г. Владимиру.

Они се јаве члану и он их прими али их сада већ дочекао набусито и надувено. Они му казали да су дошли на позив г. Тодоровићев, а он им одговорио да он не зна ни за какав позив. У осталом, рекао је, што се ви намећете некоме за адвоката Г. г. адвокати одбили су од себе да се некоме намећу јер су позвани, а у осталом имају право да и непозвани дођу своме пријатељу да му укажу помоћ. Г. члан је одговорио да се он не може тако пустити, а и Тодоровић зна пут, којим их може позвати, т. ј. да се узме на протокол.

Г. Г. адвокати су одгорорили да он зна тај пут, али је врло могуће да му полиција неће дозволити тај пут, па су за то тражили да их члан узме на протокол, у који ће ући зашто су дошли и како их полиција на пушта, али г. члан није хтео ни на то пристати и тако их отпустио, пошто су цело пре подне процењали у полицији.

Ми честитамо радикалној влади на овој новој незаконитости, која се над ником није вршила ни у доба, које се, за време радикалне опозиције, сматрало као најгоре, најцрње и најнезаконитије. Ми ћемо ово забележити злу не требало.

*

Баш не пуштају. С. г. Тодоровићем све се црње и горе поступа. Пре су

ПОДЛИСТАК

НИНИ

(2.)

ПРИЧА А. ЛИТВИНОВА.

— Знаш, шта драги мој Жане, испрекидано рече она, — нећу ни рећи његово име, јер можда то није озбиљно, то ће можда проћи. За што да ти кажем? Само ме посаветуј, шта да радим. Мени је тако тешко!

Њени узбуђени нерви нису издржали, она се од један пут наслони на груди мужевље и поче плакати.

Први посао Селицкога био је да је одгурне, али се одмах застиде тога.

— Па ко је тај? наваљиваше он.

Нини је и даље тихо плакала.

— Знаш шта: иди лези и умири се, рече Селицки, и ухвативши Нини једном руком око паса, полако је поведе вратима собе за спаваље. Он је хтео да неко време остане сам, те да се разабере.

Хватајући се за браву од врата, Нини с неколико тренутака предомишљала па се за тим обрну мужу.

— То је Богданов... уметник... рече и затвори врата за собом.

Селицки остаде сам; он седе на прву столицу, на коју је наишао, сећајући да је моментано ослабио. Ни мало га није зачудило то, шта му Нини рекла о својем осећању, он је научио жену да буде према њему са свим искрена; али му је све то изгледало нешто невероватно, просто немогуће. Он је једном једва приметио код неких својих познанвка тога Богданова, али није никакву пажњу обратио на њега; Селицкоме су остале у памети само његове сјајне очи и јака жестикулација, која му се још тада није допала Па шта има особитог код њега? И како се Нини могла занети, кад је сама увек говорила, да не воли друштво уметника: изгледало јој је, да су скоро сви они и мало образовани и једностранн, и да немају никаквих тврдих уверења, да раде под утицајем тренутака, и још је много што шта говорила. Он се још често препирао с њоме. Свега се тога сетио. пред његовим очима непрестано је стајала само једна слика, Нини, која својим рукама (њеним рукама) грли другога. „У осталом, то је требало и очекивати; он, тај Богданов, млад је и сав је узерок у томе, пакосно мишљаше он. Селицком се на један пут учини и да је стар, и непогодан као с неком мрњом погледа на своје масивне руке. Узбуђење га је гушило. Он попи мало воде и поче ходати по кабинету. Преда њ' је изашао цео његов прошли живот, усамљен и доста неуредан, са службеним непријатностима, и ево се појавила Нини, све је собом осветлида, загрејала сав његов живот, и на један пут..' „И она је волела мене, она и сад воли мене. Не, не дам је, не дам је!" .:. с очајањем говораше Селицки и песнице његове почеше се стезати. И што је главно, она пита шта да ради? Шта да ради! О, кад би ми сад и самоме ко то умео казати! Да је одведе где год, да удеси тако да „га" више и не виђа? Али то ће бити још горе, мислио је Селицки. А и имам ли права на то? Немам, за цело немам... Зар ће она бити тако срећна с ким било другим? Зар ће је други тако волети. Па и она сама га не воли, њој тако изгледа, она ни сама не зна то поуздано. А „тај," „тај!" Он јој по свој прилици говори о својој љубави... Шта да се ради? Али ја не могу, не могу без ње живети!

(наставиће се)

пуштали по један пут свега двојицу сарадника његова листа, а сад не пуштају ни њих, ни никога. Тако су у среду ишли да се састану с г. Тодоровићем г. г. Макса Антонијевић и Раша Милошевић, па их нису никако пустили да се састану. Исто тако нису пустили јуче ни администратора нашег листа коме је власник г. Тодоровић, а имао је с њим посла, која се тичу администрације листа и која се никако не могу вршити без знања власникова, тј. без знања г. Тодоровића.

Само тако, драги Јојо, па ће ти Глиша лепо запрзити чорбу.

ИЗ ТАВНИЦЕ

12. јула после подне, г. Тодоровић поднео је управи вароши Београда представку ове садржине:

1) По наредби ове управе држе ме по цео дан затворена у ћелију тесну и веома загушљиву. Међу тим, ја сам болесан, а овако држање може ме са свим упропастити, с тога молим ту управу да нареди да ме преко дан не закључавају, а тако исто тражим да ми се да већа и боља соба. Да сам болестан, прилажем сведоџбу лекара, који су ме лечили и знаду моју болест:

2) По занату ја сам писац и новинар. Ни по каквом закону не може ми се забранити да у затвору упражњавам по могућству исти посао, којим сам се и у слободи бавио.

Међу тим, мени је одузето перо и мастило. не даду ми писати ни за лист па чак ни лично за себе. То је неза конито. Ја сам био у затвору као осуђеник на 10 година, па ми ни онда није одузимано перо и мастило. С тога тражим да ми се дозволи писаћи прибор и слободно писање.

Видећемо шта ће управа решити по овој представци г. Тодоровића.

Међу тим вредно је споменути, да се овако данас књиж. г. Пера Тодоровић под министровањем оног истог Таушановића, који је у граду као осуђеник на 8 година под напредњацима и чича Николом имао сав писаћи прибор.

Црни Коста, зар те није стид да спрам једног Пере Тодоровића ти будеш гори и грознији, но што је спрам тебе био чича Никола!

Но то је твоја ствар. Ми просто бележимо факт, да је г. Тодоровић одузет сав писаћи прибор, и да га поред лекарске сведоџбе држу болесна у запушљивој ћелији.

Ваше ће бити господо радикали, да правдате овако грозне поступке.

Господин се срди. Баш и нама новинарима по некад не ваља посао Кад се коме попнемо на душу, онда човек да се дави. Просто му изађемо на врх главе — „нема мира ни по ја, нити му је радост која.“

Ето шта смо учинили само јуче с г. Глишом, нашим дичним управитељем вароши. Па није да смо га наредили, но се човек просто некидао на резанце.

Помислите само, освануо 13 јули. Г. Глиша седи у својој канцеларији и жудно чека „Мале Новине.“ Онај проклетник Пера стегнут је, мере су предузете, ни сунце га не може видети, а камо ли да ко дозна шта је с њим и како му је у хапси. И г. Глиша унапред ужива, како је све мудро удесно.

Жандарм доноси новине, г. Глиша их са злурадим осмејком почиње; да чита: „Треће случајност“ чита мало — ништа. Преврне даље поглед му паде на другу страну.

— Где, где! Шта је ово?.. „Из тавнице?“ — из какве луде тавнице! — и г. Глиша чита жудно, и не да чита но просто гута а што он више чита, све га више обузима пламен — најпосле он је сав жива ватра.

— Шта је ово? Ко је ово? Како сме бити? Амо стражу, амо хампсанџију!

О викао је, о псовао је — просто у топ да их мете. „Ви сте оном несретнику ишли им руку да протури у новине.“

Васпрени г. управник мисли да ово „из тавнице“ пише сам заточеник г. Тодоровић, с тога мал није побио млађе..

Нама је веома мило што се г. управник овако ревносно брине да му апсеници не могу писнути. Али док смо живи ма овамо у слободи, г. Глиши биће слаба вајда што стеже г. Тодоровића и што бесни над својим млађим. Ми нисмо знали да г. Глиша тако прима срцу кад се што из полиције дозна; а сад кад то знамо, стараћемо се да што више дознајемо.

*

Разлог. Тражимо разлог зашто је нашем затвореном уреднику одузето перо и хартија и не даду му речи једне написати. Мора бити да се каква политичка кривица спрема да нападне г. Тодоровића, па јој је потребно да он тада не могне одговорити. То би могао бити једини разлог. Видићемо.

*

Не даду му ни говорити. Како затвореницима тако и жандармима и целој послузи забрањено је, да не смеју с г. Тодоровићем ни речи проговорити. Хоће и тиме да га киње.

ВЕСНИК

БЕОГРАДСКЕ ВЕСТИ

Хајдуци. Службене новине доносе:

1. По извештају начелника округа крагујевачког од 9-ог о. м. ухваћена су код села Голочела, у срезу грушанском, у Шевару, два одбегла осуђеника из Аранђеловца: Милан Живановић—Цукић и Јован Буковић.

Противу њих је отпочета одмах кривична истрага, а да ли су учинили какво зло дело у бегству, још се не зна.

2. По извештају начелника окр. крагујевачког од истога дана начелнику среза лепеничког било је достављено, да су 4-ог о. м. виђени 12 зликоваца у В. Крчмарима и да их предводи познати Живко Цукић, те је одмах наређена потера, али се после другога трежења добило поуздано уверење, да ту никаквих зликоваца није било, нити их је ико из околине видео — осим достављача. Осим тога доказало се, да Живко Цукић у то доба није ни био у Крчмарима, већ у Гор. Милановцу, где се и власти јављало по извештају начелника окр. рудничког, а 7-ог о. м. дошао је у Крагујевац, где се одмах такође начелству јавио.

Према лажним достављачима предузете су законске мере, а наређено је од стране министарства унутрашњих дела, да власти свуда обрате пажњу на лажне достављаче и према њима по закону поступе.

3. По извештају начелника окр. рудничког од 10-ог о. м. ислеђењем је доказано, да је убијени хајдук у ср. љубићском Рака Бандовић, исто лице са Радованом Миладиновићем, Бошњаком, надничаром из Заклопаче, среза грочанског, који је био у друштву Николе Савића, одбеглог робијаша и хајдука. Други том приликом ухваћени и опасно рањени хајдук Јован „Барна,“ Циганин, умро је после два сата.

4. По извештају управника вароши Београда од 11-ог о. м., истога дана пре подне ухваћен је код „Три кључа“ Неша Никитовић, робијаш, који је 27 ог пр. м. био побегао испред војника са рада у војној академији.

*

Нов комад. Чујемо, да је Љубинко, наш књижевник, за време судских ферија, написао нов позоришни комад, комедију из народног живота с' певањем, под насловом: „*шта власт може кад хоће.*“

*

— **Жалба.** Јавили смо да су београдски трговци држали збор, на коме су се саветовали како да се отклоне тешкоће и сметње, које им се стављају при царињењу робе. Збор је изабрао један одбор, који ће ићи министру финансије и жалити се на те сметње. Изабрани одбор предао је 11 о. м. жалбу, у којој су потанко све мане и неправилности, којима се новим новим наредбама новога царника г. А. Миловановића отежава свака експедиција при царинари београдској; а највише због одузимања трговачке својине, као што су на пример оригинални рачуни, фрахтови, преписи, и стотине других тешкоћа.

Ми смо имали некодико пута прилике да говоримо о тим тешкоћама, па се надамо да ће сад, кад је одбор београдских трговаца поднео жалбу, министар финансије озбиљно узети ствар у расматрање, и да ће поништати све наредбе, које су у опреци законским прописима и тако задовољити захтеве нашег трговачког света.

Шта будемо сазнали даље о овој ствари јавићемо.

*

Самоубиство. Живојин Павловић, апотекарски помоћник, убио се јуче изјутра на карабурми. Пуцао је из револвера у главу с леве стране; метак се задржао код десне слепоочне кости. Однет је жив у болницу, али је после подне умро.

ДОМАЋЕ ВЕСТИ

Дочек г. Ристића, „Стара Србија“ доноси ово: „Поводом доласка краљ. намесника г. Јована Ристића у врањску бању изишао је у 64. бр. „Слободе“ један допис из Врање. У томе допису жали се дописник на г. намесника: 1. што није изишао на врањској станици као што је окр. начелству јавио министар унутр. дела, већ се зауставио у Бањи; 2. Што је намесник депешом јавио *председнику либералног пододбора у Врању*“, да ће изићи у Бањи; 3: Што су полицајске власти услед тога за луду чекале намесника на врањској станици; 4. Што на тај начин врањски либерали боље знају, где ће из влака изаћи г. Ристић но наши министри, и 5. Што је тим г. Ристић прекршио своју „изјаву о иступању из либералне странке.

Човек мора да се ужасава, докле партизанска страст може да помути човеку здрави поглед на ствари и њине односе; и не зна се чему више да се диви: или дрскости дописника, којом оваку недотупавност јавља или политичној увиђавности уредништва, која тако што предаје јавности.

За *прво*, човек моћа да се снебива од чуда, како је г. министар могао претпостављати, да болесни г. намесник мимоћи станицу у Бањи која је отворена за време бањске сезоне, и да ће се одвести зи цео час хода и отуда се на овој припеци и прашини враћати на колима натраг у Бању. Ако је то г. министар саветовао болесном намеснику, он је за осуду; ако ли се код намесника о његову путу није тачно известио, он је још за прекор; а ако пак г. министар није познавао географске односе између Бање и врањске станице, онда је за сажалење. У сваком од ових случајева „Слобода“ и њен дописник, овим су дописом учинили жалосну услугу г. министру и шефу своје странке.

За *друго*, ми по самој логици ствари, можемо смело и поуздано тврдити да се г. намесник својом депешом није обратио „председнику либералног пододбора“, већ своме личном пријатељу Јанчи Јовановићу. Или, можда, радикали мисле, да један намесник ни болестан ни здрав не сме имати лична пријатеља и на њ се обраћати депешом. А кад они ни једном намеснику не признају толико слободе; кад се једног намесника речи и депеше изврћу и чини му се подвала, — шта онда остаје просту редову у врстама нерадикалне странке?

За *треће*, имамо приметити, да је и нама жао, што су врањске полицајске власти за луду чекале на станици, и што им је осујећено, да по дужности поздраве једног намесника краљ. достојанства. И ако и они тако осећају, онда нека због тога малера и наседалца криве г. министре.

За *четврто*, луд је рачун кад дописник тврди, да су врањски либерали „боље знали“ распоред пута намесникова него „наши“ министра. — Зар не види, дописник, да је тим министри јавно оптужио, да не уживају поверење намесништва и да треба да дају оставку?! — Но дописниково је предиво крајње нелогично, Јер у једну руку тврдита, да је намесник отворено депеширао из Београда у Врању, како ће влак напустити у Бањи а у другу реч, да за таку депешу не зна ни министар у Београду ни начелник у Врању, — то је очевидна контрадикција, која сведочи, како се неограничени партизанлук и за сламку хвата, само да се одржи на површини.

За *пето*, имамо да кажемо, да дописников језик механично понавља оно, што пред сељацима дан — ноћ лаже и товрља. Та у колико је свету познато, постоји једна изјава намесника, да они као таки не могу „припадати ни једној страни“; а да постоји каква изјава г. Ристића о његову „иступању из *либералне странке*“, то до сад није ником познато. По нашем мишљењу намесници нити су из које странке иступили нити у какву другу прелазили. Они по природи свога положаја, припадају свакој признатој странци или не припадају ни једној; они припадају народу укупном.

А ако ћемо већ да у овом скучају говорио о партизанским тенденцијама намесника и њених министара, онда бисмо ми морали пре доћи у искушење, да су таке тенденције у овој прилици биле на страни дотичног г. министра који није могао бити тако невешт и неувиђаван, да не предвиди оваки дочек једног намесника краљев. достојанства од стране врањских власти.

И овај радикалски необуздани излет чак против једног намесника опет је један прилог више, да тој необузданости радикалној нема граница. Ти су јадници себи уобразили, да су свемогући и свесилни. Но ми бисмо их саветовали, да мало стану пред огледало и да се добро посмотре, та ће видети, да та манија о свемоћи њиној није ништа друго до пусоћ донкишотство.

ИЗ БЕЛА СВЕТА.

— **Разуверили се.** Светина се најзад разуверила, да у Св. Петру, у Хрватској, не појављује се мајка божија, и да је сва та комедија масло два три сељака, који су са то време накупили доста новаца. Али док је светина дошла до тога уверења било је неколико жртава тако сем оне, о којој смо већ јавили, страдао је и један берберин из Беговера, кога су тако испребијали, да је једва отишао кући. Прошле суботе било се тамо скупило на 15000 душа, не само Хрвата, но и Немаца и Мађара, оставили на пољу усеве кошевине а несрећено, јер се пронео глас да ће се мајка божја у суботу показати свима женама а у понедељак свима мушкима и да за то време не раде. Свештеник употреби ту прилику и стане уверавати светину како је то измишљотина, и ако хоће да се моле богу и мајци божијој нека иду у цркву, Сем тога напоменуо им је, да се из Белова кренула војска да силом растера светину. То је већ утицало и свет се почео разилазити тако да кад је војска стигла на место, затекла је само неколико група, које су се одупирале, али пуковник лепим речима нагони те се и они разиђу. Против виновника ове пораваре повешће се истрага.

ТЕЛЕГРАМИ
„МАЛИМ НОВИНАМА“
13. јула.

Петроград, 13. јула. Стање великог кнеза Константина пошло је на боље. Истина слабо али тек почиње да проговара, може и на столици седети.

Кенигсберг, 13 јула. Листови јављају, да је ђенерал Бронсорт од Шелендорфа приликом ономадашњег ручка рекао, да је ту путујући сазнао, да се страхује од рата. Он уверава да је страховање неосновано, јер нема ни какваа знака, да ће се мир нарушити. Он је вели с жељом, да његове речи послуже за потпуно умирење.

БЕОГРАДСКИМ ЧИТАТЕЉИМА „МАЛИХ НОВИНА“

Од 1. Јула укинули смо претплату за Београд.

Наш лист добијаће се од сада само куповањем на број.

Да би лист био што доступнији штов. чит. публици и да би га наши дојакошњи штов. претплатници могли и у будуће уредно набављати постарали смо се у два правца:

1. Предаћемо нашим продавцима сва имена свију наших досадашњих београд. претплатника, па ће продавац понудити сваког претплатника, и ко жели куповати број и даље, продавац ће му увек донети број на ноге.

2. У свима главнијим улицама, и иначе свуда, где год је било згодно, удесили смо продавнице, где ће штов читаоци увек моћи да купе број.

Продавнице „Малих Новина“ биће обележене великим таблама, а доцније штампаћемо њина имена.

Тако ће наш лист бити стављен штов. публици на потпуно расположење њено; она ће од сад добијати наше новине и брже и раније но што је до сад добијала, а ми смо се састарали да лист излази рано, тако да га у 8 часова изјутра већ има у свима продавницама.

Уздамо се да ће наш лист и у будуће чуваоти код штов читалаца својих оно поверење и онај леп глас, који је до сада уживао на све стране.

Уредништво „Малих Новина“

Читаоцима из унутрашњости Наше штоване читаоце из унутрашњости молимо да се од 1. Јула претплаћују код својих пошта, јер уредништво непосредно неће примати претплату ни од кога из унутрашњости.

Све поште наше дужне су примати претплату, а ако би која пошта правила сметње претплатницима, молимо да нам се то одмах јави, да сметње отклонимо. *Уредништво.*

ДНЕВНИК

КАЛЕНДАР

Понедељак

Православни: 10. 45 мученика у Никоп.
Католичка: 22. Марија Магд.
Сунце излази 11 јула у 4 с. 11 м.
Сунце залази у 7. с. 33. м.
Мене месеца: млад (нов) месец 16
Дан је с почетка 15½ сати, а ноћ 8½ с али до краја овог месеца дан окраћа за 55 мин, а за толико и ноћ одужа.

Ред примања по министарствима

Министар унутр. дела: сваки дан пре подне од 12—1 часа пре подне.
Мин. иностр. дела: четвртком од 11—1 ч. пре подне.
Министар војни сваког дана од 11—12 ч. сем недеље и празника.
Мин. правде: сваког дана од 9 и по часа до подне.
Мин. грађевине; сваки дан од 11—12 ч. пре подне.
Мин. просв. и црквених дела петком од 11 до 12 часа пре подне.
Мин. привреде, понедеоником, уторником четвртком и петком од 11-с преподе до 1 по подне
Министар финанције уторником и петком од 10 — 12 пре подне.

Ред цензура по новчаним заводима:

Привилегована народна банка, понедељака среда и петак.
Београд. кредитни завод уторак и петак.
Задруга за међусобно помагање и штедњу понедељак и четвртак
Српска кредитна банка понедељак, среда петак и субота

НАРОДНА БИБЛИОТЕКА отворена је сваки дан од 8 до 12 сати пре подне.

ДОПИСНЕ КАРТЕ ЗА СРБИЈУ

Просте стају 5 п. д., а с плаћеним одговором 10. п. д. За међународну преписку 10 п. д. и 20

ПОШТАНСКЕ УПУТНИЦЕ

До 500 динара поштанском упутницом, а 150 путем телеграфа код већих пошта.

До 200 динара поштанском, а 100 динара телеграф. упутницом код мањих пошта.

ПОШТА И ТЕЛЕГРАФ

За писма од 15 грама теж. плаћа се 10 п. д. за Србију, Славонију, Хрватску, Срем, Банат, Бачку и целу Мађарску. За Аустрију плаћа се 15 пр. д. На сваки 15 грама више још по 15 пара дин. Писмо може бити тешко највише до 1 киле.

Препоручена писма морају бити на средини запечаћена. За препоруку плаћа се 20 п. д. а за повратни рецепис још 20 пара.

ФИЈАКЕРСКЕ ТАКСЕ

По вароши дању: за четврт сата 1 динар, за пола сата 1 и по динар, за три четврти сата 2, за цео сат 2 и по динара.

Ноћу двогуба цена.

До станица железничке и паробродске, и обратно, за четврт сата 1 динар. За сваки четврт сата више по пола динара.

У Топчидер и натраг 6 динара задржавајући се 2 сата од поласка до повратка. За сваки четврт сата више по пола динара.

За свадбе 10 дин. за 4 сата

Ноћу до железнич. и паробродске станице и обратно за сваки сат по 3 динара.

Ноћу у Топчидер и винограде 4 динара на сат. —

Ноћ се рачуна од 1. Маја до 1. Октобра од 8 сати у вече до 4 сата у јутру, а од 1 Октобра до 1. Маја од 7 сати у вече до 6 сати у јутру.

Цена је за возидбу иста, макар се и више њих возило

За већи и мањи пртљаг по пола динара од комада.

ТАКСА ЗА ЖЕЛЕЗНИЧКЕ НОСАЧЕ

Од излаза до отправништва пртљага за пртљаг или за ручне ствари до чекаонице и железничких кола, или само из чекаонице до желез. кола 5 пара дин. од комада.

Од излаза до отправништва за пртљаге преко 25 кила по 30 п. д. од комада.

Путнички пртљаг од излаза или ручни пртљага до истог, 15 п. д по комаду.

Од места издавања до места вожње за путнички пртљаг преко 25 кила 35 п. дин. од комада.

ТАКСА ЗА ВОДОНОШЕ

Савамалски кварт до чесме спрам министар. грађевина 25 п. дин.

Савамала и савски одсек на вису, варошки и теразиски кварт, западни врачар, варош капија по 40 пара дин.

Остале улице по 50 п. дин.

Књижевни Оглас

Изашао је из штампе

ГЛАСНИК
српскога ученога друштва.
књига 69.

Расправе и други чланци.

У Београду 1889. У штампарији краљевине Србије. На продају у књижари В. Валожића. Велика 8-ина, стр. 376 или 23½ табака.

ЦЕНА 2 ДИНАРА

Преглед садржине: Прилози за синтаксу српскога језика. 1. О падежима без предлога. Од Пере П. Ђорђевића. (Наставак и крај). — 2. Енглеска француска и српска поротa. Написао Ј. Ђ. Авакумовић. (Паставак.) — 3. У спомен Димитрију Матићу. Беседа Стојана Бошкоаића — 4. Црте из Босне. Од митрополита Хаџи-Саве Косановића, — 5. Из вештај управи Српскога Ученога Друштва о пештанској изложби 1885. Од Д. С. Милутиновића и М. Валтровића. — 6. Прилог броманилу. Од С. М. Козанића. — 7. Други прилог алгебарским влацина вишега степена. Од Петра Ј. Живковића. — 8. Изводи из записника

Напомена. Гласник 70, у коме су такође расправе и други чланци, ушао је у штампу.

МАЛИ ГЛАСНИК

ДВА билијара на продају. Један за карамбол с мермером а други за кегле без камена. 35,2,6 *И. Р. Паранос.*

КУЋА у Лимској улици број 5. продаје се. Услови су повољни. 28 2,3

ЈЕДАН слагач може одмах да ступи у штампарији код „Просвете.“

ЈЕВТИНЕ КЊИГЕ

По врло јевтину цену могу се добити у уредништву „М. Новина“ ове књиге:

„Историја једног француског сељака“ комад 2 гроша.
„Дела Св. Марковића“. Свеска прва. Грош и по комад.
„Политичко стање Срба у Угарској“ 10 пара динарски комад.
„Економија“ Светозара Марковића по динара комад.
33 СВЕ ЗА ГОТОВО. 4—10

ТРАЖЕ се ТРИ продавца за „Мале Новине“. Упитати у уредништву. Вредљиви могу зарадити до 3 динара дневно.

ТРАЖИ се на зајам 600 динара на сигуну плату, уз уо поуздано јемство. Отплата 25 динара месечно. Интерес 12 од сто годишње. Упитати уред.

НОВИ
ХОЛАНДСКИ ЛОЗОВИ БЕЛОГА КРСТА
имају годишње ТРИ ВУЧЕЊА ЗГОДИТАКА са великим главним згодитцима, међу којима
У ГОТОВУ дин. 400.000, дин. 200.000, дин. 100.000 У ГОТОВУ
Сви згодитци исплаћују се без икаквог одбитка
Идуће вучење
ЧЕТВРТАК 20 ЈУЛА 1889. ГОД.
ГЛАВНИ ЗГОДИТАК
ДИН. 400000
НАЈМАЊИ ЗГОД. Д. 29. — и ПОВИШАВА СЕ ДО Д. 59
с тога по данашњој куповној цени не може бити никаква губитка
ОВИ ИЗВРСНИ СИГУРНИ И КОРИСНИ ОРИЈ. ЛОЗОВИ могу се добити код свију сарафа к у банкарској радњи
АНДРЕЈЕВИЋ и КОМП.
У БЕОГРАДУ
4031315
по цени од дин. 29½
преглеци опширни добијају се бесплатно

АПОТЕКА код „ЦАРА ДУШАНА“ у Београду преко пута позоришта потребује помоћника. — За ближа навешћа обратити се апотеци. 27,6 10

КАФАНА на великој пијаци у Натошевића кући, издаје се о идућем Митровудну Упитати за услове на горњем спрату у истој кући. 414,7,12

†

Моме драгом и незаборављеном мужу

СВЕТОЗАРУ В. ВАСИЋУ

бив. рачуноиспит. Гл. контроле

давају четрдесето-дневни парастос у суботу 15. јула ове год. у 9 сати пре подне у цркви св. Марка,

Молимо пријатеље и другове Светозареве да присуствују овом тужном помену.

Ожалошћена супруга:
Анђелија С. Васић са
487 децом. 2—2

Власник Пера Тодоровић. Одговорни уредник С. Јаношевић. Прва удеоничка штампарија обилићев венац бр. 1.

БРОЈ 205 СУБОТА 15. ЈУЛА 1889. ГОДИНА II

ИЗЛАЗИ СВАКИ ДАН

БРОЈ 10 П. Д.

МАЛЕ НОВИНЕ

дневни лист за свакога

ПРЕТПЛАТА ИЗ УНУТРАШЊОСТИ ПОЛАЖЕ СЕ САМО КОД ПОШТА

ЗА БЕОГРАД НЕМА ПРЕТПЛАТЕ — ЛИСТ СЕ ПРОДАЈЕ НА БРОЈ

Писма и рукописи шаљу се Власнику „Малих Новина" Топлички венац бр. 17., на горњем спрату.

Претплата се прима код свију пошта у Србији.

ЦЕНА ЗА СТРАНЕ ЗЕМЉЕ:

На годину . . . . . 30 динара
На по године . . . . . 15 динара
На 3 месеца . . . . . 8 динара

LE PETIT JOURNAL

ЦЕНЕ ОГЛАСИМА

На првој страни од петит реда 20 пр. д., а на четвртој д петит реда 10 пр. дин.

ПРИПОЛАНО стаје 50 п. дин. од петитног реда.

KLEINE ZEITUNG

Огласи јевтино, по потреби и са сликама. За свако оглашење плаћа се држ. та се 20 гр. д. ВЕЋИ ОГЛАСИ ПО ПОГОДБИ

ГРАДСКО КУПАТИЛО

АМАМ

РАДИ СВАКИ ДАН.

За женске од 8 пре подне до 6 сахати по подне. За мушке петком недељом и празником од 5 сати изјутра до 9 сати у вече. У женске дане мушки се могу купати од 5 до 8 пре подне.

Тушеви су на расположењу свакоме и то чиста савска воду, тевила уз купање бесплатно.

Свакад је свежа и чиста вода.

489 1—3

МЕСАРНИЦА

НА ВЕЛИКОЈ ПИЈАЦИ

Нумера I. (општински дућани) продаје од данас говеће дебело месо свакад фришко по 70 пара дин. за сад. доцније јефтиније.

491,1,5 *Вуловић.*

Читај

оглас Алберта Кона Синови у нашем листу.

399 12—19

РАДИКАЛЦИ НА ЈЕЗИКУ

Годинама се говорило, обећавало и обрицало, а сада су била довољна само четири месеца па да се сва прошлост порекне и утера у лаж.

До скора на језику најватренији поборници свих грађанских слобода, на делу су данас гадни реакционари, бедне кукавице, гнусни измећари, којима није ни мало стало ни до части, ни до образа, ни до прошлости своје.

Што се пуних двадесет година истицало као један свети захтев народни, то сада дрско гази један радикалски министар полиције а томе гажењу пљескају остале колеге његове.

Бедни и жалосни слободњаци, а још жалоснија странко радикална, која такву бруку створи и мирно гледаш!

Видите ли, јади вас видели, куд сте забасали и шта чините и од себе и од ове земље.

У једној земљи, где владају људи с таквим власничким појмовима, какве су стекли г. Коста Таушановић и његови другови за ових неколико месеци владавине, не може бити ни говора о каквим слободама. Борити се за политичка права и грађанске слободе само за то, да се њима, кад су већ једном извојеване, користе једино они сами, био је и остаје посао најокорелијих душмана сваке слободе у једној земљи. Власници као власници и њихове слуге и присталице имаће вазда довољно и предовољно слободе, па макар какви закони владали у земљи.

И баш зато што је то тако, људи су изумели једнакост свију пред законом и општу слободу, која треба да вреди за све подједнако. Плод борбе таквих људи садашња је уставност, а апостоли и проповедници праве и чисте уставности били су до данас и српски радикалци. Али докле? Само дотле, док њихови најличнији и најсебичнији партиски интереси нису дошли у питање, или боље речено, само дотле, док нису осетили прве неповољности по себе, које истичу отуд што је свакоме ујемчено, да у границама закона може исказивати своје мишљење.

Некад најватренији борци за слободу, сада су најодвратнији гониоци сваке слободније речи. Али то још није све. Ти људи почињу да не презају ни од самих злочина, кад је у питању уништење једног свог политичког противника; не устежу се погазити и устав, и законе и досадашње правне обичаје само кад је у речи, да се дође главе једноме Пери Тодоровићу. Па бар да су у томе гадноме послу самостални; да су се бар у недостојну и ниску борбу противу П. Т. упустили као самостални људи ради неких својих сопствених пријавих рачуна, већ су то отпочели чинити и чине као последњи *измећари*, као *оруђе* једнога човека, коме је злочин учинити или на злочин другога навести толико исто, колико попити чашу воде. Црна браћо шта сте дочекали, да се с вама као с машицама служе.

За не пуна три дана починили сте триста сијасета и покора. Изиграли сте закон о штампи и ван њега, а за штампарску кривицу, узели сте на одговор и осудили једнога српског новинара. Ви сте били свесни тога, да чините једно зло и несрећно дело, али вам је тако заповеђено и ви као покорне слуге извршисте налог својега господара. Реците није ли тако?

Усред мирног и уставног доба опколили сте ноћу жандармима и писарима стан тога уредника, да бисте доказали колико вам је за срце срасло начело неповредности стана српскога грађанина. Кажите да није било тако?

Кад је дошло на ред да се Пера Тодоровић бар форме ради жали вишој власти противу вашег силеџилука, онда сте ви у вашем силеџилуку и гажењу закона пошли још даље — постали сте фалсификатори.

И на томе се нисте уставили. Јер чак ни у времену ванредних стања, када су политички борци, оптуживани за најтеже и најпрље кривице, није се с притвореницима поступало онако, како ви сада поступате с једним српским новинаром, који противно сваком закону издржава осуду од 30. дана по иступном делу. Не дате му не само оно, што му по ранијем обичају припада, но му не дате чак ни оно, на шта он по Уставу и по закону има право Г. П. Тодоровић позива адвокате, да се с њима посаветује и да их овласти да га брани, а ви их одбијате и не дозвољавате им састанак с клијентом њиховим.

Реците нам, ако још иоле образа имате, је ли било кад таквог времена и таквог случаја, да се са људима, осуђеним за иступна дела тако поступало, или најпосле кажите нам, шта вас нагони да и ту газите једно уставно право грађанско?

Бог би вас свети знао шта вас је нагнало да постанете просто оруђе и да се одмах после неколико месеци своје владавине, тако ниско сгрозате, да у гоњењу једног Пере Тодоровића заборавите на све обзире, о којима сваки поштен човек, сваки частан политичар, сваки искрен а не притворан пријатељ политичких слобода мора строга рачуна водити.

У место тога, да вам „Одјек" који се ућутао као куја кад полог прогута, побија тврђења опозиционе штампе и да се с њоме упушта у борбу ако налази и кад налази да је у праву, у место тога, ви на уреднике српских листова шиљете такве полицајце који су готови учинити све, али све само, кад им се то заповеди и кад се то од њих затражи.

У место часне јавне борбе и препирке, ви сте изабрали нечастан пут „стварања кривица", чиме су овековечили имена своја многи ваши претходници, па ћете сада и ви.

Само не губите једно из вида, да ће вашој сили доћи једном крај и да ће доћи време, кроз годину, две или три, када ће се на вас примењивати овај ваш садашњи проналазак, како се изиграва закон о штампи и како се српским новинарима мимо Устав и закон запушавају уста, да не говоре о злим делима српских власника. А дотле нек вас је стид небраћо радикали, што оваким делима пљујете и кољете лепо име честитих бораца за слободу и једнакост.

ИЗ ТАВНИЦЕ

Кињење болесника. Као што смо већ јавили, затворени наш уредник поднео је акт управи још 12-ог јула, у коме се жали, како му је ћелија тако тескобна и загушљива да се у њој просто гуши.

Међу тим г. Тодоровић пати, као што је познато, од јако отечене јетре. Услед тога дисање је код њега и иначе тешко, а још кад се нађе у у овакој тескоби и загушљивости — онда се просто дави.

Услед тог загушивања г. Тодоровић већ је почео добијати јаке несвестице и главобољу.

Све је то г. Тодоровић изложио у своме акту, па је услед тога тражио: 1 или да му даду већу и светлију собу, где ће имити доста ваздуха, па макар га ту закључавали — он нема ри

2· Или, ако му не могу дати собу, но мора остати у ћелији, онда бар да му дозволе да се више бави на чистом ваздуху и да га не држе по вазда закључана у ћелији.

За доказ да доиста пати од поменуте болести, г. Тодоровић је прило

жио лекарску сведоџбу од два лекара, који су га лечили а у окту је наглasио и то, да се управа може и преко свог лекара уверити о стању болести.

Тај акт предат је управи 12 јула око 6 часова у вече; г. Тодоровић платио је и таксу од 2 динара за решење, па ипак све до овога часа још нема никаква решења од управе, ма да је ствар хитна и тиче се здравља и живота једног срп. грађанина.

Жалосни министре полиције, кукавни Којо, сећаш ли се како си био жустар и праведно гневан кад се у граду понекад дешавало да стари управник г. Карамарковић, не одговори одмах кад му се јави да си болестан.

А шта радиш сад? Под чича Николом и напредњацима велеиздајнику Кости Таушанскићу указивана је лекарска помоћ на сваки његов зехтев.

Сад је министар полиције тај исти Коста који зна шта је затвор и шта је болест, и за његова министровања једнога Перу Тодоровића држе у мрачној, загушљивој ћелији, *осврћући ни главе на његове ирије да је болестан.*

Јадни Перо, да ли си икад могао слутити, да ће те стићи таке беде онда, кад на власт дође странка, за коју си жртвовао све!

Али стегни срце и трпи јуначки, живи мученице!

Трпео си двадесет година; трпи и сад кад су на власти твоји „пријатељи". Теши се мишљу, да народ све то бележи у свој велики рабош.

*

Опет не пуштају. Код г. Тодоровића никога не пуштају. Шта је с њим, је ли здрав, је ли болестан, да ли му је све како треба или не, не знамо — то зна Глиша па Бог. Исто тако ни г. Тодоровић не зна шта је с његовом кућом, шта је с листом, који му је све имање; не зна је ли и шта свршено с обвезама, које као сваки човек има. Никога не пуштају, па не може ни знати.

Ономад је један сарадник нашег листа ишао у полицију да се састане са г. Тодоровићем, ради једног меничног плаћања. Пошто је чиновник сата чекао док је г. члан изволео доћи, он је ушао члану, тражио да се састане са г. Тодоровићем и казао зашто. Члан му је одговорио да се не могу састати, но ако има шта нека напише па ће он послати г. Тодоровићу и казати да се чека на одговор. Сарадник нашег листа протествовао је противу тога као противу незаконитости и тврдио је, да полиција нема права и несме га забрањује састанак са г. Тодоровићем.

Г. члан је одговорио смешећи се: „Забрањено је на то вам је, ако имате каке потребе, можете их свршити написмено преко мене."

Сарадник нашег листа видећи да му протест не помаже, морао је пристати макар и на такав пут да дође до општења, г. П. Тодоровићем.

Шта ли је Богу згрешио овај јадни г. Пера, да се с њим овако черкески поступа.

ВЕСНИК

БЕОГРАДСКЕ ВЕСТИ

Тешко слободама. Да, тешко, политичким слободама с таквим кукавичким браниоцима њеним као што су неки београдски листови. Ухапсили једнога уредника, очевидно зато, што је писао како не годи садашњим власницима; осудили су га на 30 дана затвора само, зато, што се усудио у „слободној" и „уставној" земљи писати по своме уверењу и нахођењу; извршен је најсуровији атак и на личну слободу писања; погажена је и збрисана слобода штампе; учињен један црн и неопростив грех — и на све то „независна" српска штампа нема шта да рече. Један ћути („Народни Дневник") као да је оловом заливен, а други („Дневни Лист") доноси две подле белешчице, које као да су у полицији редиговане с том провидном намером, да заведу јавно мишљење, које би се могло обрнути противу силеција, који газе и устав, и законе и образ свој. Јадници и кукавице! То што се данас догодило с Пером Тодоровићем, то ће се сутра догодити с вама, али онда биће доцне да се дерете. Не тражи се од вас да браните Перу Тодоровића лично, то ће већ он и сам учинити; од вас се тражи да подигнете протест противу изигравања и гажења ваших најсветијих права. А ви шта радите? Или ћутите, или доносите подле и ниске тенденциозне белешке које полиција кроји и протура их преко ваших новина. Али ако дође време када ћете се љуто кајати и још љуће испаштати за ово. Кад ви заслепљени личном мржњом према Пери Тодоровићу не умете да се узвисите ни дотле, докле се умео у овоме случају узвисити један „Брка", онда сте ви, врло бедни и врло жалосни „независни листови". Кад уграбимо времена разговорићемо се с вама мало опширније, да вас прикажемо свету онакве какви сте и у колико сте мери пријатељи слободе. Бедна слободо, на какве си браниоце спала.

*

Одбор општински. Данас у $5^1/_2$ часова по подне, држаће одбор општински ванредни сас анак. на коме ће се прочитати извештај техничког одбора за истраживање воде о резултатима вршена истраживања и утврдити програм за пројект грађења водовода.

*

За похвалу. Тамбурашко друштво под управом Павла Пивојевића, кроз 10—15 дана биће одевено у народна одела. Ту је појава за похвалу. Колико смо дознали, одело се састоји из јелека, гунчета, тозлука, гаћа и кошуља!

*

„Званична исправка" Најпре је у службеним новинама изашла „званична исправка" на нашу белешку о протеривању г. Светолика Лазаревића, а за тим је у „Одјеку" изашла белешка о тој исправци, па се вели како нисмо штампали исправку за то, што смо изнели неистину.

Ми смо одиста добили званичну исправку од г. управитеља Глише, али како је она била неистинита, то је по закону о штампи нисмо били дужни донети Али, ако је нисмо морали донети као „званичну исправку", ми смо се били решили да донесемо њену садржину на другом месту, а не где се штампају званичне исправке, а што то нисмо учинили одмах узрок је, што смо набављали документа, којима ћемо потврдити наше казивање.

Кад смо ми већ набавили документа, настао је силеџилук, извршен и који се још непрестано врши над г. Тодоровићем, и ми смо скоро били и заборавили на „званичну исправку". Али г. управитељ Глиша у службеним новинама и господа уредници полуслужбеног „Одјека" подсетили су нас на то, и ми смо им веома захвални на пажњи.

Ми ћемо овде само укратко изнети факта, да званична исправка неистинито преставља ствар.

Тако је прва неистина да је г. Лазаревић отишао из Србије својевољно а не да је протеран. Сам г. Лазаревић у писму свом, које смо ми донели у нашем листу, тврди да је протеран, на чак да је хтео бити и обманут, кад га је полиција хтела послати лађом која пристаје уз нанчевачку обалу, а он је изјавио да не сме ићи лађом која пристаје уз аустриску обалу. Даље, кад г. Лазаревић није протеран но је пошао својевољно, за што је имао нужде да моли Глишу управитеља за дозволу да може ићи преко Врање, где има зета и удату кћер, и за што му је Глиша управитељ, кад га није протерао по својевољно отишао, забрањено да иде слободно преко Врање, но га упутио право у Бугарску.

Па даље, за што се Глиша управитељ у „званичној исправци" правда, како је г. Лазаревић „тумарало". Био који тумарало или не био, Устав га штити од полиције да га може протерати, и баш за то, што се до сад тако радило и што је било људи који некога сматрају као „тумарала", па за то мисле да су у праву да га протерују, — баш зато је Устав и донео ону одредбу, да се ни један грађанин ове земље не може, *не сме* протерати.

У осталом, по логици Глише управитеља свакога је могла снаћи иста несрећа, која и г. Лазаревића, па и самог Глишу. Јер, г. Глиша јамачно зна, да у нас има људи, који га сматрају као нешто много горе но што је тумарало, и према томе они, ако би били у власти и хтели да газе законе, протерали би га једино на основу тога посматрања, и то не да би га протерали у Бугарску или Аустрију, но у Кину, Арабистан, Тунгузију, — да му се ни трага не чује.

Дакле потврђено је да је „званична исправка" казала неистину тврдећи да је г. Лазаревић отишао својевољно, а види се да се и полуслужбени „Одјек" ухватио на удицу лажи.

Остаје сад да побијемо тврђења Глишино и „Одјеково", да г. Лазаревић није наш грађанин.

Ми имамо у рукама два документа, којима се побија то тврђење Глишино, и која ћемо оба изнети на суду као доказ, ако би се Глиша дрзнуо да нас тужи, а од оба документа оригинали се налазе у рукама Краљевског Намесништва.

Једним документом београдска конзисторија тврди да је г. Лазаревић рођен у Ваљеву од оца Константина и матере Јелене, и да је „воспријемница" била Јелисавета кћи пок. Јефрема Ненадовића. Други је документат од пок. Д. Матића, који такође тврди да је г. Лазаревић рођен у Ваљеву, да му је отац био секретар књажеве канцеларије, и да је 1842, као присталица династије Обреновића, пребегао с породицом у Аустрију.

Ето, ми смо укратко изнели наш одговор на „званичну исправку" Глишину у службеним новинама и на покасњивање „Одјеково" уз Глишу, тек да свет види како се пишу „званичне исправке" и колико им се може поклонити вере, а ми ћемо, ако ствар дође до суда, доказати сву неистиност тврђења „званичне исправке" и целу ствар јавићемо преко листа.

Нека се и г. управитељ Глиша и Глишино каскало „Одјек" за сад задовоље и овим одговором.

*

Стављен под суд. Суд вар. Београда ставио је јуче, решењем својим под суд и у притвор г. Петра Периновића, писара управе вароши Београда, за злоупотребе у дужности и више разних утаја.

*

Тужба. Управа вароши Београда тужила је уредника нашега листа за белешку „Зар и сад", у 195 броју нашега листа којом се осуђује радикална влада што се и за њено време протерују из земље српски синови, што је очито гажење Устава.

Ми смо горе рекли да ћемо наше тврђење доказати и радујемо се што смо тужени, јер нам је дата прилика да на суду докажемо како радикална влада гази Устав.

ПИСМО УРЕДНИШТВУ.

Уреднишшву „Малих Новина"

У бр. 204. „М. Новина" уредништво је у белешци под насловом *„Баш не пуштају"* изволело донети вест, како смо молили управника вароши Београда, да нам дозволи видети се с Пером Тодоровићем, и како нам он то није дозволио. Истина да нам г. управник није дозволио да се с Пером систанемо, али то због тога, што његова ствар још није коначно свршена била, а кроз два дана можемо доћи, и онда се можемо с њим видети, јер се нада, да ће се дотле Перина ствар коначно решити. Овако је било, и да би горња белешка била потпуна, молимо уредништво „Малиц Новина", да ову исправку изволи штампати у своме листу.

Београд, 14. Јула 1889.

Раша Милошевић
Макса С. Антонијевић.

ГЛАСОВИ ИЗ НАРОДА

Филоксера

(допис „Малим Новинама.")

Параћин 12 јула

Г. Уреднице будите тако добри, те ставите ово неколико редака у ваш цењени лист.

Пре неколико дана изађем мало у поље, у околину параћинску, па дођем и у винограде. Погледам, и од једном надоше ми у очи неки кругови, којих беше доста и чокоње у њима суво, а оно у около, до сухих, избила лоза с' педља с' два па почела да се суши. Запитам шта је то, и они ми рекоше да је филоксера појела. Беше ми доста невероватно, но на то ће рећи да ни сами нису знали до пролећа ове године, на кад је изашао професор хемије в. гим. и испитао, онда се они уверили. Запитах за начин како се пренела, но они рекоше да не знају, али мисле да су по свој прилици пренели раденици који су радили по смедеревском, пожаревачком и другим зараженим окр. па пренели или са собом у хаљинама или некако на мотикама, јер другчије и не може бити, пошто су брда: Жељи-вода, Краљево (турско)-брдо и Слатина прескочена па у најјужнијем — Лозици, зараза места нашла.

Пошто се ово већ овде укоренило, а филоксери лека нема, то мислим да је прека потреба претећи у помоћ.

На који начин?

То је врло лако. Распространењем американске лозе. За ово би требало издати једну популарну књижицу, у којој би била лепо растумачена филоксера и њена моћ утицања на винову лозу, по том употребе американске лозе и сви начини калемљења са сликама и справама. Истина да ми имамо доста чланака о филоксери, о калемљењу и т. д. али је то разбацано по појединим листовима и часописима да је готово немогуће сваком ни скупити.

Но све је то лако, али шта ћемо кад свет вели: „где ћу ја да дам 60 дин. за 1000 прутова америк. лозе кад мени треба 10000 да засадим виноград па од тога шта ће се исушит

онако а пита у калему. „То за један виноград требало би 80 дук. Ја не знам, али ако је оволика цена пупу, лозама, одисте је скупо. То је врло много. Најпосле то је и могло бити у почетку, али сад кад су три расадинице: у Топчидеру, Смедереву, Крајини, које су доста јаке, требало би министарство нар. привреде да спусти цену што може нижу. Јер како је дуван забрањен мно ге су породице у винограде очи упрле, па кад и они пропадну, шта ћемо онда? Затреће се овако јака производња и шта нам остаје кукуруз и пшеница.

Напослетку мислим да не би с горег било баш кад би се комисија једна изаслала да подробније испита ствар и да уништи, како се филоксера не би брзо раширила и на околна брда.

Ивковић

ГЛАСНИК

СЛУЖБЕНИ ГЛАСНИК

Постављени су: за пореске надзорнике: II. кл. среза посавског. окр ваљевског Никола Берић, до сада у срезу посавском, окр. београдском; III. кл. ср. врачерског, окр. београдског. Таса Мајсторовић, до сада у нетом и грочанском срезу; III. кл. за ср. Хомољски, окр. пожаревачког, Радован Крупежевић, до сада за исти и моравски срез; IV. кл. Јован Јовановић, до сада у срезу млавском; IV. кл. среза грочанског, округа београдског, Владимир Акентијевић; IV кл. среза јесеничког, окр смедеревског, Петар Милетић, дневничара мин. војног; IV. кл. среза белопаланачког. окр. пиротског, Сава Секулић, писар II. кл. среза зајечког и голубачког, округа пожаревачког, Милутин Обреновић, бив порески надзорник и V. кл. среза моравског, округа пожаревачког, Ранко Пешић, свршени питомац земљоделско-шумарске школе. — За писара IV. кл. министарства иностраних дела, Бранислав В. Нушић, свршени правник. — За начелника друге класе среза љубићског, округа рудничког, Тодор Мићић, начелник треће класе истог среза. — За помоћника четврте класе благајнице округа ужичког, Благоје С. Миленковић, практикант министарства финансије, с тим да прима плату из прихода управе монопола дувана.

ПРИВРЕДЕ.

Трулење дрвене грађе. Дрвена грађа често трули веома брзо кад је на влажним местима и није добро уређена Трулење долази од гљивице „гљивице“ (лат. merulius destruens; нем. Hausssshwamm, Holz—Thränenschwamm) која нападне на дрвену грађу и уриће се у дрво, које е тога постане трошно као прашак. Услови су за њен постанак и развијање: подоста влаге са амонијакалним и калијевим солима, али не мокрина, оскудица светлости и ваздуха, и топлота преко 0°. Ова гљивица највише се јавља у подрумима. Што је дрвена грађа сувља и здравија а и камен с њоме употребљен, мања је опасност да ће се ова глива залећи. Неке врсте дрвета напада јаче, н. пр смрчу, а неке врло ретко, н. пр. црну боровину и аришевину због смоловитог дрвета Грађа неосушена лако је подложна овој гљивици.

Чим се на ком делу грађе појави трулеж, треба је уклонити и заменити сувом здравом грађом, која се још и премаже машном и предупредном материјом, најбоље креозетом. Зграде и влажна места морају се добро промајавати. Сплављено дрво водом изгуби у води много минералних састојака, за то га ова глива мање напада, него неисплављено а да ли је дрво сечено лети или зими то не чини ништа, са свим је све једно. Споре заметци ове гљивице, веома су сићане и лаке, за то их ваздух лако преноси, а и радници их преносе, па кад падну на повољно место развијају се. Кад се труло заражено дрво употреби у грађењу зграда, или је у близини здраве грађе стајало за рази се и здрава грађа.

ПРЕДЛОГ БЕОГРАДСКОЈ ОПШТИНИ

Господину председнику општинског суда вароши Београда

—

Част ми је Господине председниче поднети Вам предлог Лондонске Банке **„Hume Webster Hoare & Coy и F. André“** односно подузећа која општини београдској предстоје умољавајући Вас, да овај предлог односно понуду, са са овим накнадним изјашњењем изволите изнети општинском одбору на оцену и решење.

Као што из „en-bloc“-предлога следи, Лондонска банка има у ту намеру, да подузме и у најкраћем року изврши све послове, који су Београду као светској и трговачкој вароши нужни и корисни, који ће на повећање и углед главне српске вароши и престонице српске служити — и то у оном обиму, колико то финанцијско стање општине дозвољава и у колико је то од преке потребе, да се реноме Београда дигне на степен светске вароши и престонице, уједно да се на овај начин постави чврст темељ свим новим установама, које се постепено и временом до целине извести морају.

Овај предлог обухвата све важније послове или установе сем водовода и и канализације, за које последње банка се из тога разлога није понудила, што је извештена, да општина београдска намерава исте у свом режију извршити и експлоатисати.

Но премда су ови послови од хитне природе и битне важности, и премда ови у тесној вези стоје са пословима за које се банка у свом предлогу општини понудила, то ми је част накнадно изјавити, да је банка вољна потребан капитал за послове око водовода и канализације општини београдској на расположење ставити, а да би општина могла ове послове што пре извршити, то се банка општини нуди уједно као предузимач грађевинар за поменуте послове.

Банка тражи, да јој се експлоатацијом појединих подузећа, као и приходом од грађевина, које општина на руковање прими, гарантује 6% интереса и припадајућа отплата за уложени капитал, а ујамчава општини право, да после извесних година дели са банком вишак преко установљеног интереса и амортизације, који би се експлоатацијом ових подузећа постигао, као што је то у „en-bloc“-предлогу назначено и условљено.

Налази ли пак општински одбор, да ова понуда не одговара принципу и начину како општ. одбор жели да се ове нове установе уделотворе. и намерава и према томе, да поменуте послове општине само у свом сопственом режију изврши и експлоатише, то је Лондонска банка и у овом случају руковођена добром намером, да општину београдску у интересу скорије извршења свог задатка предусретне и изјављује, да је вољна ставити на расположење општини београдској зајам од 15 милијона динара са интересом од 6% и припадајућом отплатом на онај рок, који се уговорио буде, и то под условом: да општина београдска Лондонској банци уједначава првенство као грађевинару-предузимачу на оне послове, које би општина путем стечаја предузимачу уступила и то за тај случај, ако се банка усљед стечаја за дотичан посао пријави и уједно најјасни, да тај посао под истим условима прима, које општ. одбор по добивеним понудама усљед расписаног стечаја — као најбоља и најпробитачнија оценио буде. Уједно тражи банка. принципијелан пристанак општ. одбора, да ће банци издати концес је за извесна подузећа, за која се може претпоставити, да општина не намерава иста сама извршити и експлоатисати, а та су: варошка железница (трамвај), гасно или електрично осветљење вароши, варошка касина (редутсал) и друга подузећа, која би банка о свом трошку извршила и експлоатисала, а за које ће банка у најкраћем року општини београдској поднети своје специјалне понуде. Као што се из ове понуде види, труди се банка, на предусретљив начин, да поради свих предстојећих општин. послова постигне са општ. одбором солидиран споразум, и станља се општини београдској на расположење као финансијер, нудећи општини зајам да може извесне послове у сопственом режију извршити, а при том се нуди општини београдској у интересу јефтинијег, солиднијег, и бржег извршења општинских подузећа као солидан предузимач грађевинар, а најзад нуди се, да извесна подузећа путем концесије изврши.

Лондонска банка нуди поменути зајам општини београдској са умереним интересом, који је интерес према томе доста модериран, пошто се банка нада. да ће општински одбор у погледу оцењивања услова које је банка као базис даљем преговарању ставила, справедљив, а у интересу што бржег и повољнијег решења овог поопштину важног и замашног питања исто тако према банци предусретљив бити, као што је то банка својим предлогом, односно својом понудом засведочила.

На овај начин банка ни у којем погледу није октроирала поље за по општину повољну погодбу, но је својом кулантном понудом као финансијер и предузимач изашла општ. одбору на сусрет, давши у сваком погледу могућности, да између општине београдске и Лондонске банке што пре до погодбе дође, која ће погодба интересима општине свестрано одговарати.

Лондонска банка је вољна, да одмах положи кауцију, коју општински одбор одредио буде, пошто се исти изјасни, да је намеран са банком поради извршења општинских послова на један од предложених начина у преговор ступити.

Господине председниче! уверени будите, да Лондонска банка жели са општином београдском што пре до споразума доћи и у то име подноси своју понуду у пуној нади, да је општ. одбор задахнут такође оправданом жељом и намером, да се ове нове установе, које општини београдској предстоје — што пре уделотворе, које ће служити на част општ. представништву, који се потрудило да нађе начин да се свима установама положи снажан темељ, установама дакле, које грађани Београда давно ишчекују, које су савремене, које су изазвате модерним и културним законима, хигијенским и економним разлозима, установе, које ће карактерисати културни напредак земље и народа српског а условити добро ранжирано економно стање општине београдске.

7. Јула 1889. г.
у Београду.

У ИМЕ
Лондонске банке **„Hume Webster Hoare & Cy & F. André“**

Јован А. Грујић
цивил инжињер

„ДРУШТВО СВЕТОГ САВЕ“

Пододборима, повереницима и растурачима друштвених сребака.

Управа друштва Св. Саве намерна је, да *извлачење сребака* друштвене лутрије, прилежене у корист подизања светосавског дома, изврши пре одређеног дана (1. септем.), *у првој половини августа.*

С тога се умољавају друштвени пододбори и повереници, као и остали растурачи друштвених сребака, да новац од продатих сребака пошљу најдаље до краја овога месеца.

Д.С.С. Бр. 888.
13 јула 1889 године.
Београд.

Председник
Друштва Св. Саве
Свет. Николајевић,

Благајник
Андра Ђорђевић.

ПРИПОСЛАНО*)

*) За ствари под овом рубриком уредништво не одговара.

ОТВОРЕНО ПИСМО
Милутину Илићу
начелнику ср. јабланичког
Лебане.

Господине,

Твоја незаконита радња, дрскост и повлађивање даде ми повода да те и овим путем упитам:

1. Зашто ме после онакве похвале и препоруке за указно звање — чувши да сам 5. пр. м. депешом управљеном на г. министра унутрашњих дела, дао оставку; непосредно пред овим оцрни, те ми не би уважена оставка, већ сутра дан будем депешом одпуштен?

2. Зашто с овим не беше задовољан већ ме 23. пр. м. *као грађанина општ. лебанске и сина ове земље а без икаквих кривица и казни протера из Лебана и то ван места рођења — забранив ми повратак за три месеца, те тиме погазив устав и закон* и мени увреду части нанесе?!

2. Како си смео подспатати мој одговор који сам код ср. власти диктирао односно мог занимања и бранио се како сам знао и умео?

4. Знаш ли ти ко се, уз какве кривице и после које издржане казне сме протерати?

5. Каква ти је опасност грозила од мене као мирног грађанина те да поред осталих гоњења и насиља надамном, наређујеш пандурима да ме болесног из квартира на леђима к тебе у ср. канцеларију донесу и као таквог протерујеш?! и

6. Зашто ни до данас по жалби мојој и наређењу начелства, не посла надзорној власти акта и решења којим ме протера? Сигурно зато, што ме без кривице и казне протера, па се труди, да ми како чујем тек сада после донесеног решења измајсторишеш какву кривицу, е да би тиме затрљао траг својој незаконитој радњи и одговорности се спасао! Доцкан је то капетане! Ти си већ само овим твојим поступком учинио три кривице за које ћеш пред судом одговарати; а шта ће те тамо постићи, ваљда знаш!

Још нешто Чујем да си приликом твог доласка амо говорио разне речи о мени, на које ти ја одговарам за сада само ово:

Тих речи, ја нисам достојан, а твоја суштина подпуно се слаже са њима, јер све оно, што си ми намећао, сам си у оригиналу!

Прокупље, 11. Јула 1889.

Сима М. Стојановић
БИВ. ПРАКТИКААНТ СР. ЈАБЛАНИЧКОГ.

Ред цензура по новчаним заводима:

Привилегована народна банка, понедељака среда и петак.
Београ. кредитни завод уторак и петак.
Задруга за међусобно помагање и штедњу понедељак и четвртак
Српска кредитна банка понедељак, среда петак и субота.

Књижевни Оглас

Изашао је из штампе

ГЛАСНИК

српскога ученога друштва.

књига 69.

Расправе и други чланци.

У Београду 1889. У штампарији краљевине Србије. На продају у књижари В. Валожића. Велика 8-ина, стр. 376 или 23½ табака.

ЦЕНА 2 ДИНАРА

Преглед садржине: Прилози за синтаксу српскога језика. 1. О падежима без предлога. Од Пере П. Ђорђевића. (Наставак и крај). — 2. Енглеска француска и српска порота. Написао Ј. Ђ. Авакумовић. (Наставак.) — 3. У спомен Димитрију Матићу. Беседа Стојана Бошковића — 4. Црте из Босне. Од митрополита Хаџи-Саве Косановића, — 5. Извештај управи Српскога Ученога Друштва о пештанској изложби 1885. Од Д. С. Милутиновића и М. Валтровића. — 6. Прилог бромашилу. Од С. М. Козанића. — 7. Други прилог алгебарским влацина вишега степена. Од Петра Ј. Живковића. — 8. Изводи из записника

Напомена. Гласник 70, у коме су такође расправе и други чланци, ушао је у штампу.

БИТКА

НА

КОСОВОМ ПОЉУ

И

ПАД СРПСКЕ ДРЖАВЕ

написао

ДР. П. А. ПАДЕЛСКИ

ЦЕНА 60 ПАРА ДИН.

Може се добити у књижари

В. ВАЛОЖИЋА

у Београду

и

435 Д. ВАЛОЖИЋА У НИШУ 9—10

Нова књига

БАЛКАНСКИ ПОЛУОСТРВ

ол д-ра Стефана Братимића,

превео Н. ДУЧИЋ

Цена 50 пара динар.

Може се добити у књижари

Велим. Валожића

у Београду.

ЗА ДЕЦУ

књига са сликама

у боји печатаним

ДЕТЕ И РОДА

цена 30 пара дин.

У ЗЕМЉИ ЧОВЕЧУЉАК

цена 30 пара дин.

МАЧАК У ЧИЗМАМА

цена 30 пара дин.

Слике пропраћене су песмама, те тако деца најпре пуно забаве у овим књигама.

Могу се добити

у

КЊИЖАРИ

Велимира Валожића

у Београду.

МАЛИ ГЛАСНИК

ДВА билијара на продају. Један за карамбол с мермером а други за кегле без камена. 35.2,6 *И. Р. Паранос.*

КУЋА у Лимској улици број 5. продаје се. Услови су повољни. 28 2,3

ЈЕВТИНЕ КЊИГЕ

По врло јевтину цену могу се добити у уредништву „М. Новина“ ове књиге:

„Историја једног француског сељака“ комад 2 гроша.

„Дела Св. Марковића“ Свеска прва. Грош и по комад.

„Политичко стање Срба у Угарској“ 10 пара динарски комад.

„Економија“ Светозара Марковића по динара комад.

33 СВЕ ЗА ГОТОВО. 4—10

ТРАЖИ се на зајам 600 дин. пара на сигурну плату, уз уо поуздано јемство. Отплата 25 динара месечно. Интерес 12 од сто годишње. Упитати уред.

ТРАЖЕ се ТРИ продавца за „Мале Новине“. Упитати у уредништву. Вредљиви могу зарадити до 3 динара дневно.

АПОТЕКА код „ЦАРА ДУШАНА“ у Београду преко пута позоришта потребује помоћника. — За ближа навешћа обратити се апотеци. 27,6 10

Огласи

КАФАНА на великој пијаци у Натошевића кући. издаје се о идућем Митровудну Упитати за услове на горњем спрату у истој кући. 414,7,12

ИМАМ доброг белог вина 100 акова и то од 2, 3 и 4 године, коме треба нека се обрати мени за погодбу.

Ћуприја

484,2,3 *Милева Лазића.*

КУЋА ЗАСЕБНА, НА углу глумачке и Јевремове улице бр. 21., испод позоришта, са 4 собе, кујном, подрумом, шпајзом и баштом, издаје се одмах под кирију, а и продаје се под повољним условима. Ова кућа има врло леп изглед на Дунав. За цену упитати у истој кући. 451,3,3

ПРОДАЈЕ се из слободне руке једна кућа у пренеличкој улици бр. 10, иста је зидана од тврдог материјала, и на једном је кату, плац пространи, кућа је на лепом месту и леп изглед. У истој кући има такође на продају клавир нов, „концертфлигл“. Ко је вољан купити, нека се изволи обратити у истој кући. 448,5,5

ПРОДАЈА

Великог непокретног имања Друштва Уједињења У БЕОГРАДУ.

Ово имање постоји на три лица са три главне улице: велике пијаце, градске и котарске до Зејрека. Има једна пространа кафана, која даје годишње прихода 4800 дин., једна дебарница 1260 дин., 24 дућана око 13.500 дин., квартира око 3500 дин., свега близу 2000 дуката. Има даље пространи квартир на горњем спрату, 31 шупу, пространу каменом патосану авлију. На све три улице прелаз је из авлије.

Од вел. пијаце има 5 дућана и крило од кафане све у дужини 40—90, од градске улице 12 дућана и фурунциницу у дужини 75—99, од которске улице 7 дућана свега у дужини 36—58 и са зачеља 8 квартира са шупама у авлији, у дужини 76—80 метра. Дакле са све три улице има 229 48 метара.

Цело је земљиште велико 36 ара или 3600 кв. метара. Под солидно озиданим зградама има 1231 кв. мет., од слабог и мешовитог материјала 565, свега 1796 кв. мет. Рест од 1804 метара под авлијом.

На целом овом имању, које је у једној групи има само терета Управи фондова за непуних 2900 дук. Сва су добра од пожара осигурана са 84000 динара. Рок осигурацији истиче чак 4. Сент. 1892. год. Годишње се плаћа 177 динара.

Ко би дакле желио ово имање купити, нека се у запечаћеном оферту најдаље до 1. Септембра ов. год. обрати са понудом. На адреси има се ставити „Оферт за Др. Уједињења“, и упућен на банкарску фирму „Андрејевић и Компанија“ улица кн. Михајлова.

Понуђена сума не може бити мања од 264.000 Исплата се може учинити у 4 рате. Прва се полаже, кад се оферт прими и друштво га усвоји. Остале 3 рате по истеку свака 3 месеца, полажу се. На суму коју купац не положи плаћа 6 по сто интерес. Он може и пре рока исплатити.

Оферант може и своје услове поред цене изложити повољније од ових.

Г.Г. акционари Др. Уједињења овим се уједно позивају, да на скупштину друштвену у већем броју дођу 3. Септ. ове год. у 9 сати пре подне, која ће се држати у локалима друштвене кафане, те да се оферти отворе и даље што треба уради. Овој скупштини и г.г. оференти могу присуствовати.

Ако би оференти желели план од имања, и имање видети, и још каква обавештења имати, нека се обрате г. М. Барловцу, друштвеном закупнику. Опширнији оглас налази се у „Виделу“ број 57.

Из главне скупштине Друш. Уједињења

7. Маја 1889, у Београду држане.

283 7—10

ГЛАВНО СТОВАРИШТЕ

БЕОЧИНСКОГ ЦЕМЕНТА ЗА СРБИЈУ

Предузимачима и осталим потрошачима препоручујемо **БЕОЧИНСКИ ЦЕМЕНТ**. и то: прима и секунда портланд, роман цемент и две сорте хидраула, лакши и тежи, јер је пробама доказано *да је најбољи од свију*, који се овди продају. Он је и по тежини најлакши, а подноси много више дометање песка, зато је за сваког најпробитачније, само са овим цементом радити

Нарочито чинимо пажљивим на наш портланд-секунда, који се најчешће употребљује и који је раван каквоћи са портландом прима других фабрика, а знатно је јевтинији. Наш прима-портланд ненадмашим је, и служи поглавито за фине глазуре.

За потрошаче у општ., а нарочито за вељу потрошњу **знатно су спуштене цене**.

Примамо на израду свако цементирање и бетонисање ходника и предсобља, израду тераца и мозајка за ходнике, предсобља и за цркве, како овди у Београду, тако и на страни, све по најјевтиниjим ценама. Све радове вршимо са стручним раденицима и са гаранцијом.

371,21—50 ГЛАВНИ ЗАСТУПНИК,

Пера А. Јовановић,

са канцеларијом: на Сави на дрвари и у кнеа Михаиловој улици бр. 29. у Панђедовој кући

НОВИ

ХОЛАНДСКИ ЛОЗОВИ БЕЛОГА КРСТА

имају годишње **ТРИ ВУЧЕЊА ЗГОДИТАКА** са великим главним згодитцима, међу којима

У ГОТОВУ дин. 400.000, дин. 200.000, дин. 100.000 У ГОТОВУ

Сви згодитци исплаћују се без икаквог одбитка

Идуће вучење

ЧЕТВРТАК 20 ЈУЛА 1889. ГОД.

ГЛАВНИ ЗГОДИТАК

ДИН. 400000

НАЈМАЊИ ЗГОД. Д. 29. — и ПОВИШАВА СЕ ДО Д. 59

с тога по данашњој куповној цени не може бити никаква губитка

ОВИ ИЗВРСНИ СИГУРНИ И КОРИСНИ ОРИЋ. ЛОЗОВИ могу се добити код свију сарафа и у банкарској радњи

АНДРЕЈЕВИЋ и КОМП.

У БЕОГРАДУ

40313 5 по цени од дин. 29½

преклади опширни довиђају се бесплатно

КО ХОЋЕ ЈЕФТИНО И ДОБРО

да купи испод коштања *Женско, Мушко* и *Дечије* Рубље *(веша:)* *Хаљинице, Чараше, Платна, Чаршава, Салвета, Пешкира, Фиранге* од јуте и од чипака, *Фланерека Кебета, Трико рекле, Шешира, Марама* цепни и са монограмом, *Кецеље* од мола *јастука, краватна. Крагна, Манжетна* од *илатна* и *каучука*, Прави француски *Мидера*, женски *Шлафрока*, и т. д. и т. д. Само код нас је то сад могуће, јер још два месеца трајаће наша *Расиродаја* и да се за то време оконча, продајемо од данас нашим поштованим муштеријама *по чудно* јефтиној цени о коме се може сваки уверити. —

С поштовањем

Алберт Кона Синова

376 *Улица Кназ Михајлов Бр.* 7,

17—20 13,15,17,19,21,24,26,28,1,3,5,8,20,12,15,17,19,22,24.

Власник Пера Тодоровић. Одговорни уредник С. Јаношевић. Прва удеоничка штампарија обилићев венац бр. 1.

БРОЈ 206 НЕДЕЉА 16. ЈУЛА 1889. ГОДИНА II

ИЗЛАЗИ СВАКИ ДАН

БРОЈ 10 П. Д.

МАЛЕ НОВИНЕ

дневни лист за свакога

ПРЕТПЛАТА ИЗ УНУТРАШЊОСТИ ПОЛАЖЕ СЕ САМО КОД ПОШТА

ЗА БЕОГРАД НЕМА ПРЕТПЛАТЕ — ЛИСТ СЕ ПРОДАЈЕ НА БРОЈ

Писма и рукописи шаљу се Власнику „Малих Новина“ Тепличин венац бр. 17., на горњем спрату.

Претплата се прима код свију пошта у Србији.

ЦЕНА ЗА СТРАНЕ ЗЕМЉЕ:

На годину . . . . . 30 динара
На по године . . . . . 15 динара
На 3 месеца . . . . . 8 динара

ЦЕНЕ ОГЛАСИМА

На првој страни од петит. реда 20 пр. д., а на четвртој од петит реда 10 пр. дин.

ПРИПОСЛАНО стаје 50 п. дин. од петитног реда.

LE PETIT JOURNAL

KLEINE ZEITUNG

Огласи јевтино, по потреби и са сликама.

За свако оглашење плаћа се држ. та се 20 пр. д.

ВЕЋИ ОГЛАСИ ПО ПОГОДБИ

МЕСАРНИЦА
НА ВЕЛИКОЈ ПИЈАЦИ

Нумера I. (општински дућани) продаје од данас говеће дебело месо свакад фришко по 70 пара дин. за сад, доцније јефтиније.

491,1,5 *Вуловић.*

ГРАДСКО КУПАТИЛО

ТУРСКО КУПАТИЛО **АМАМ** 489

РАДИ СВАКИ ДАН.

За женске од 8 пре подне до 6 сахати по подне. За мушке петком недељом и празником од 5 сати изјутра до 9 сати у вече. У женске дане мушки се могу купати од 5 до 8 пре подне.

Тушеви су на расположењу свакоме и то чиста савска воду, тевила уз купање бесплатно.

Свакад је свежа и чиста вода.

У ОДБРАНУ НАЧЕЛА

„У колевци поникли смо с тобом,
А над твојим нестаће нас гробом.“
Змајован

Са обнародовањем новога устава очекивала се и *нова ера* у Србији. Није то само тек онако речено, — но се у истини то очекивало. Одушевљење је било велико пала је многа здравица новој ери, а било је и „уставних вечера.“

Пуноznачајно је то очекивање било!

Оно је на једној страни остављало и гледало доба црних владавина; доба личне несигурности; доба тираније; доба покварености и разврата; доба у коме је народ системски пљачкан и заглупљиван, а на другој страни гледало у перспективи *нову еру*, пуну слободе, пуну части; еру у којој ће народ поћи путем свог благостања и праве образованости.

Такву еру морао је човек очекивати, јер два деценија утрошено је у борби за добро ове земље; два покољења су учествовала у њој!.

Но то очекивање није донео само *нови устав по себи*. Њега су донели нови људи који су дошли на управу земаљску; људи друкчије образованости, друкчих политичких начела; друкчијег морала; са другим идеалима правде и слободе; с друкчијим појмовима о народној срећи и бољитку. Њега је донела влада, која има радикалну странку за собом, у чијем програму, у чијој се борби за добро ове земље налази јемство *да ће у Србији настати нова ера политичког живота и развитка.* Устав сам по себи није ништа, ако само нема људи који ће принципе и начела у њему изречена — унети у сам живот.

Оправдано или не, али српски народ то је очекивао од нове владе, од новог устава. Он је тако сватао и дугогодишњу борбу за политички развитак у Србији.

На сусрет тим очекивањима народним, није се изашло одмах у почетку са оном сумом рада и енергије, коју је захтевао почетак нове ере. Прво и најважније очекивање да се чиновништво измени, да се у њ унесу друкчији појмови о служби и народу, да се у њ унесе и од њега захтева поштење и савесност до највиших граница — није задовољена. Чиновништво и данас стоји на оној истој тачци на којој је и затечено; на оном истом нивоу поштења и појимања дужности, на коме је и дотле било.

Ми не сумњамо да је требало много што шта па да се задовољи ово очекивање, али тако исто не сумњамо, *да би и чиновништво баш овако какво је, са свим у другом правцу радило, да је само било више духа и енергије.* То се код чиновништва не опажа — и то нас не може задовољавати.

У очекивању живог и енергичког рада наступила је нека малаксалост и клонулост. Чудновата нека реакција влада код нас у многим правцима. Узроци тој реакцији очевидни су. Њих не треба нарочито истицати.

У таквим приликама кад је прво одушевљење за новом ером почело ладнити; кад је оно почело губити ону веру, коју је у почетку имало; кад се у неколико почело да попушта мишљењу „да су све владе једнаке,“ у таквим приликама дакле, кад је требало највише пажње и смотрености искрсавали су догађаји, који су један за другим наносили тешке ударце веровању у онаку нову еру, каква је била у почетку замишљена.

Са новом ером у Србији је требала да наступи влада начела, влада принципа. *Начела више свега* — то је требало да буде девиза. Опортунитету у политици ваљало је утврдити и поставити извесне границе. Влада није требала ни у једној прилици да се покаже толико опортуна, те да се уједначи са досадањим владама. Опортунитету су границе онде — где настаје повреда начела, у име којих се дошло на владу. Ако се тражи од једне владе — *ма ко и ма какве прилике* — да она чини и оно са чиме ће несумњиво повредити и згазити најосвештеније принципе, најосновнија права грађанска — онда дужност налаже таквој влади, да се таквим захтевима свом енергијом одупре, иначе је часније да одступи.

Народ и његови интереси — чиме се обично правда опортунитет — захтева баш да влада буде чврста и одлучна. На ове мисли навело нас је апшење Петра Тодоровића уред. „М. Нов.“.

Нас се овде не тиче Петар Тодоровић. То може бити невољао човек и у политици и животу. Али нас се тиче начин, на који је тај човек ухапшен, начин на који је погажен извесан принцип, погажена правда.

Кад су злогласни напредњаци у црној владавини својој почели да хапсе људе — политичке противнике, за *опорочавање власти*, противу тога је устало било све живо и сматрало то као последњу обест напредњачку. И то је правилно!

Ако је Петар Тодоровић крив, треба га судити и осудити. *Он је полицијски суђен и осуђен.* Али на што она прешност да изјави жалбу; на што та прешност, која казује, да је се Петар Тодоровић морао *ио што ио то уаисити?* И зар се то могло дозволити?

Већ и по томе, што је он као *уредник једних новина суђен полицијски* као каква баба за опорачавање власти; већ и по томе то је једна неправилност. А већ све остало поступање са њим, очито показује да се ту умешала нека *непозвана рука*, за чији је рачун влада у овој прилици вадила кестење из жеравице.

Поступак са Пером Тодоровићем не да се ничим оправдати. Покушај да се он правда, био би само доказ спремности за овакву нову „сагрешења“!

Влада, *ма пред чијим захтевима стајала, ма какве прилике биле* — требала је пре да одступи, и тиме спасе част своју и своје странке, чистоту и узвишеност начела, но да апси Тодоровића и згази начела странкина из које је поникла — да згази сву прошлост своју!

Двадесет година водила се у Србији очајна барба противу тираније и обести; двадесет година борило се за основна права грађанска; двадесет година водила се борба „до истраге наше или ваше“ у име друкчијег морала друкчијих, начела за политику и живот друкчијих идеала правде; двадесет година довикивало се у том лутом огрешју: „у крв ће нам вере запливати, биће боља која не потоне“; двадесет година борило се противу деморализације и корупције, у тој борби поникла је радикална странка, и данас, после двадесет година, кад је дочекала тријумф својих начела у Србији — она је доживела да види како се „услед неких прилика или нечијих захтева“ — газе та њена начела, гази суштина њена живота, рада и борбе! Па зар с тиме да завршимо двастогодишњу борбу?

Не, то не сме бити! Ако се од владе тражи да она по освештаним принципима тираније под напредњацима и либералима и даље ради иначе она треба пре да часно оступи. То је, понављамо, пут да се прибави важност и веровање у моћ извесних начела, а најзад и пут да се сузбију једном за свагда прохтеви ма чијих ћефова, — да се спасе част!

Ми ово говоримо у име оних начела, у име којих смо се скупили, у име којих смо се борили, гинули и залагали имања наша. Ми ово не говоримо у одбрану данашњег устава, већ у одбрану начела, у одбрану принципа, које смо 20 година проповедали. Јер ми не делимо мишљење наших политичких противника да је овим *Устав погажен.* Устав су погазили сами творци његови, чим су у уставне одредбе унели и онако растегљиве реченице: „осим у

случајевима законом предвиђеним," или „у колико то нарочитим законом није ограничено" и т. д. Влада је дакле за свој корак нашла законске основе — али ми баш и устајемо противу таквих сиђушних погледа на законе; устајемо противу практиковања *оних и онаких начела*, која су Ристићева и Гарашанинова владавина — обести и тираније, освештала, и онда, код она стоје у толикој супротности са основним начелима странкиним. Нису ни у којој прилици криви закони, који садрже рђаве одредбе, но су криви они који пристају, да се у приликама и тим рђавим одредбама користе, да их примењују.

Ми добро разумемо тешкоћу прилика у којима се налази радикална влада; ми разумемо озбиљност и замашност послова, који је очекују, али ми налазимо, да баш те тешкоће и захтевају од владе да не буде толико предусретљива *пред захтевима ма чијим и нити толико поиустљива* и *мека пред ма каквим приликама*, јер се онда ни до чога не може доћи.

Начела више свега! — то нека нам је прва и потоња реч.

Она су с нама поникла, нека их с нама и нестане!...

*

Тако говори нишка „Слобода," орган радикала, коме су на срцу начела и слободе а не празне речи; тако говоре људи ничим не заслепљени; тако говоре људи поштени.

И ми доносећи на првом месту овај чланак, не можемо а да јој не признамо да је појмила свој задатак, као јавног и поштеног органа да јој у име поштења и одбране слободе, не кажемо:

Хвала!

ИЗ ТАВНИЦЕ

Лекарска посета. 14 о. м. око 10 часова пре подне, полицијски лекар г. Стејић, обилазио је тавничке ћелије, па том приликом походио и ћелију у којој чами наш заробљени уредник г. Пера Тодоровић.

Том приликом г. доктор уверио се како је ћелија сва молована црвеном бојом „на радост," од поубијаних стеница.

Г. Тодоровић примети како му је ћелија веома тесна, те се просто гуши у њој. Напомену г. лекару да је већ поднео акт, којим тражи да му се да друга соба, с више ваздуха, па нагласи да би добро било да га и он прегледа, како би потврдио г. Тодоровићеву молбу.

Но г. лекар рече да је он сад дошао искључно ради чистоће, да види има ли стеница. (Видео је да их има па ће сад тако и остати а једини резултат од те посете биће то, што сад стенице имају част да за њих зна и сам г. Стејић) — а што се тиче болести г. Тодоровићеве, и лекарског прегледато — „кад му нареди управа."

„Чим управа нареди, ја ћу вас прегледати, за мном неће стати," — рече услужно г. Стејић.

Нека нам опрости г. лекар, али ми држимо да он нема шта чекати од управе кад се болесник њему лично жали и тражи преглед.

Место да чека позив од управе, ми држимо да је овде баш г. лекар требао да прегледа болесника, кад му се овај жали и да му препише што треба, па онда као лекар да каже управи шта треба предузети с болесником, а не да чека док се управа сети да она њему предлаже нужне лекарске прегледе и друге мере.

Ми смо виђали затворенике и затворничке лекаре и на другом месту. Ту лекари не чекају да их власт позива, но по својој лекарској дужности обилазе тавнице и затворенике, па кад им се ко пожали, они га прегледају и наређе управи шта даље ваља чинити са затвореником. Да је овде, у полицији, све наопачке, — то је доиста чудно, а да је наопачке ево доказа.

Тога истога дана око 6 часова по подне г. Тодоровићу саопштено је решење управио, да му се соба с више ваздуха не може дати, дакле мера остати и даље у ћелији.

Ово решење донесено је без питања лекара. Управа дакле није нашла за нужно да га „позове,"

Замислите сад случај да се болесни г. Тодоровић просто угуши у ћелији? Како је онда ту надлежни лекар испунио своју дужност?

Ај господо лекари, кад ви независни људи тако пазите полицији на ушрб науке, којој сте се заклели — шта да се рекне о другим грађанима.

*

Цркни!. У београдској полицискоj хапсани до сад је била позната изрека;

„Нисам те амо довео да те гојим, но да ти ребра бројим," а сад изгледа као да ће ту изреку заменити друга једна — „цркни!" или „нек цркне:!"

Кад је наш затворени уредник поднео акт управи, где се жали да се у тескобној ћелији просто гуши, „човекољубиви" управник повикао је гласно: „цркни!" а мало после додао „нек цркне, ваљда сам га под рачун узео."

Према том осећању г. управниковом, донесена је и одлука на жалбу г. Тодоровићеву. Та одлука саопште на му је је 14. о. м. око 6 часова по подне и у њој се просто вели да управа других соба нема, а како седе по ћелијама други осуђеници тако нека седи и он, г. Тодоровић.

То је одговор на пријаву човека да је болестан! Просто грозно! Човек се јавља да је болестан, прилаже лекарску сведоџбу, тражи лекарски преглед и више ваздуха, а њему приватно одговара: „цркни" а службено му се вели у решењу: „других соба нема, како трпе други, трпи и ти."

Г. Тодоровић поднео је лекарску сведоџбу о својој болести. Кад управа није хтела вермати ту сведоџбу требало је бар да нареди да болесника прегледа њен лекар, па према стању болести да се болеснику помоћ укаже. Ако нема других одаја у полицији, можда би лекар наредио да се болесник одведе у болницу.

Ајд, место свега тога, болеснику се просто одговара: „нема бољих соба! Трпи!"

Ово је ужасно! Овако се још никад није поступало ни с најгорим разбојницима.

Радикали! Имате ли уши да чујете како ваш министар бестидно пљује у очи једном новом уставу вашем.

Срби, јесте ли икад чули свирепство да се болесном човеку не да лекарска помоћ! Копирајте акта, видите г. Тодоровићеву молбу и управин одговор, на ће те се уверити да се то свирепство врши на ваше очи у сред Београда.

О, срамото српска!

*

Не дају му ни браниоце! Јавили смо како је полиција одбила два браниоца које је г. Тодоровић био позвао да се с њима састане ради евојих правних ствари.

Тада је члан рекао: „Г. Тодровић зна пут, нека се протоколарно саслуша да хоће састанак с браноцима."

14 о.м. г. Тодоровић пријавио се преко хапсандије, и молио да га члан прими и саслуша тога ради.

Дан (14. јули) је протекао, а г. члан не хте примити и саслушати г. Тодоровића.

Видићемо шта ће бити даље.

ВЕСНИК

БЕОГРАДСКЕ ВЕСТИ

Исправке. У неколико прошлих бројева, непажњом и немарношћу слагача поткрадале су се ужасне штампарске погрешке. Ми молимо читатеље да их и сами исправе онамо, где се види шта је, а има погрешака које кваре смисао.

Тако у броју од петка, у рубрици „из тавнице" а у белешци „Разлог," место „*политичка кукавица*" стоји „политичка кривица".

У јучерашњем броју, опет у рубрици „из тавнице," на другој страни, првом ступцу, у 2 реду оно место „*окта*" треба „*акта*," а у четвртој тачци озго, при крају, место „*осврћући*" итд. треба „не осврћући" итд.

Ово су крупније погрешке које кваре смисао, и за које молимо читатеље да их исправе.

*

Умро. Јуче у јутру умро је г. Никола Мариновић, секретар министарства иностраних дела син дугогодишњег посланика српског на страни господина Јована Мариновића. Покојник је оболео пре 20 дана од запаљења, које га је најзад у гроб отерало. Покојник је био радо *прим-*

ПОДЛИСТАК

НИНИ

(3.)

ПРИЧА А. ЛИТВИНОВА.

Селицки се тек у јутру смирио и заспао чврстим сном. У јутру изиђе у трпезарију и с нестрпљењем је очекивао жену. Дође и Нини свежа и ружичаста, обучена у дугу хаљину од плиша, која јој је тако добро стајала. Она је те ноћи добро спавала; кад је казала мужу све што је мучило, постала је некако мирнија. Муж је по обичају пољуби у руку, а она га пољуби у чело и поче разливати чај. Селицки је опазио, да се Нини труди да га не гледа. Обојима је било незгодно; обоје нису знали, како да почну разговор. Селицки је пазио, како је жена лепим покретима метала шећер и наливала чај. Нини је малко било жао, што је казала мужу; на дану се некако стидела. Селицки узе понуђену му чашу чаја и поче лагано да га срче кашичицом; чај му је тешко пролазио кроз гушу, као да га је нешто стезало унутра.

— Нини! Знаш шта, мила моја, рече он најзад, старајући се да по могућности говори равнодушно: — ти си ми синоћ говорила . . . али ја мислим, да се то теби тек тако чини: то је просто детиньска фантазија. Добро види, увери се, и онда ћемо о томе говорити озбиљно; ваља ти да се проведеш, ето . . . (Селицки се старао да се осмехне). Деце немамо, имаш доста слободнога времена, па ти отуда долазе у главу разне фантазије, говорио је неким званичним тоном.

Нини нестрпљиво слеже раменима и с изгледом, који не показиваше никакве наде, пружи руке по столу.

— Драги мој Ваньо, не срди се што сам ти казала, поче она, јако поцрвенивши и оборивши очи; — то ме тако мучи, а с ким ћу се посаветовати ако не с тобом? Сва је ствар у томе, што ни ја сама не знам под сигурно; можда ми се то само тек чини . . . Кад би знао, како сам несрећна! Ја те волим, ти знаш то, он је много ружнији од тебе, ја то видим добро, али не могу . . , И како ми је жао и себе и . . .

Селицки се брзо диже

— Ја сам ти рекао, рече он загушеним гласом, — да ми за неко време не говориш о томе . . . Увери се добро, па онда говори . . . Само знај, да никад нећу сметати твојој срећи.

У гласу му се и против воље опажала љутња.

— Боже мој! нестрпљиво повика Нини: — ја те молим за савет; реци ми шта да радим? Да отпутујем где год, шта ли?

Селицки слеже раменима.

— Шта ти могу саветовати? тихо рече он и изађе из собе.

Нини остаде сама. Замишљено је седела поред стола и махинално крунила шећер. Она се почела кајати, што је од мужа тражила савета она је видела да се он према њеној исповести понашано хладно и мало задевајући. Нини је навикла да је у тако топлим и пријатељским односима с мужем да је мислила, да ће он показати више учешћа према њиховој заједничкој несрећи. „Он је јако љубоморан," мислила је она. На срцу јој било веома тешко, хтела би више и отвореније да говори с мужем а он, како изгледа, тврдо се решио да не говори с њом и да нешто чека. „Шта то?" мислила је Нини — „Он мисли да се нисам занела, али ја . . . ја" . . . и крв јој пође уз лице.

Чудновати су били односи Нинини према Богданову. Он је је против њене воље све више заносио.

љен и гледан у друштвима са свога карактера, веселе нарави, вредноће и поштења. Бог да му душу прости.

*

Хајдуци. Службене новине доносе ова с општења.

1. „Стара Србија“, лист који излази у Нишу, донела је у свом 5-ом броју како је у Новом Селу, ср нишком, била нека хајдучка пљачка.

По извештају начелника ср. нишког од 13-ог о. мес. овај је глас са свим неистинит и у поменутом срезу потпун је ред и спокојство, да се боље пожелети не може.

2. Милоје Костић, осуђеник из Сарановца, окр. крагујевачког, који је побегао из Кладова 1887 год., ухваћен је 26 ог јуна ове године у Сарановцу и 9 ог о. мес. спроведен је управи београдског казненог завода на издржавање осуде.

3. Андрија Милетић, осуђеник из Београда, који је 28-ог јуна ове године побегао из добричевске стаклене баште, где је на раду био, ухваћен је у Белосавцима, ср. јасеничког 8-ог о. м. спроведен је управи београдског казненог завода на даље издржавање казне.

*

Позоришно друштво, које под управом г. М Ресантијевића даје представе у хотел „Империјалу“, приказиваће данас нов комад, „*Зулејка*“, робиња босанска. Оригинална драма у пет чинова с певањем. Написао Михаило Димић глумац.

ДОМАЋЕ ВЕСТИ

Још једно безакоње. Радикална влада као да је осуђена да се баш за њене владе рђају безакоња за безакоњима, и то нарочито у штампи. Тако „Ваљевски Глас“ доноси у свом 2 броју чланак „Полиција и Устав“ у коме се вели:

„5. Јула, кад је изашао први број нашег листа, полиција је зовнула уредника и саслушала, како је смео издати лист а да се претходно не пријави полицији. Уредник је одговорио, да према члану 22. Устава по коме нетреба никаквог *претходног одобрења* за излажање новина и према чл. 204 Устава, по коме надзор како пређашњи Устав тако и сви закони и наредбе које стоје у опреци са новим Уставом, — не сматра за нужно да учини пријаву држећи се саме лоћике ствари. Осем тога, наш је уредник напоменуо г. начелнику да је такав исти случај био и у Београду, и да је тамошњи суд ослободио оптуженога уредника са: *нема дела.* Али наш чувени правник, члан уставотворног одбора и великосудац београдски, узлазећи се у своју опробану моћ донесе решење, којим забрањује излажак листа све дотле док уредник не учини пријаву, иначе одговараће по чл. 7. закона о „*штампи*“, као што је изводео г. начелник изразити се.

„Наш уредник држећи се строго Устава и лоћике, а не доживши никакву пресуду од суда, по којој на основу чл. 7. о „*штампи*“, — на који се изводео позвати г. начелник не би смео издавати лист, и ако би га издавао био би кажњен са 600 динара или два месеца затвора за сваки број који изађе *пошто се осуда изрече*, и, најзад знајући, да је *само суд* надлежан и меродаван за *све што се уради противу закона о „штампи“*, — није хтео да испуни *незаконо* решење полиције, већ је *продужио издавање листа*, пошто је претходно изјавио жалбу г. министру унутрашњих дела.

„Уредништво сажаљева г. начелника што му наш уредник није хтео да изврши његово решење које није по закону и што није разумео ни „основне черте“ чл. 7. закона о „штампи“, јер је то судска а не његова ствар.

„За сад оволико.“

*

Дванаест сати под камењем. „Златибор“ доноси: Један врло редак случај догодио се сад на Видов дан у Каменици, у срезу црногорском. Неки Радоје Илић, сељак из истог села, намисли да сиђе у његов бунар да извади бакрач, који му је ту упао. Свеже за конопац једну дашчицу, седе на њу и почну га кућани спуштати. Бунар је био дубок, око пет хвати. У том спуштању, пошто је био на пола пута, спази да се доњи крај зида, с којим је бунар позидан, поче да осипа; но он се није хтео вратити. Кад је био на један хват до воде осипе се, са страховитом тутњавом, цео зид из бунара и засипе кукавног Радоја. Но нека његова ретка срећа није га у овом случају оставила, него му је ипак живот остао спашен. Бунар је био доста широк; онај зид у доњем крају бунара, до ког он још није био доспео, најпре је засуо бунар к осипајући се озго на више засуо је Радоја до главе; камење које се осипало из зида више његове главе падајући чудним удесом тако се склопи, да су два велика камена направиле један широк угао више његове главе да га ниједан није у главу ударио. На њега се озго осипе цео зид до врха тако, да је на њему озго било — како очевидци причају — до педесет кола камена. Све је се ово збило у једном тренутку, а у пет сати у јутру.

Родбина Радојева на ово почне кукати и запомагати; цело се село скупи да вади камење из бунара и да изнесу Радоја. Нико није могао мислити да је жив. Од пет сати изјутра до шест сати по подне вадили су камење из бунара док нису Радоја извадили. И поред свега тога није Радоје много ни повређен — лева му нога само мало нагњечена а ниједна кост, у целом телу, није сломљена. Остаће жив.

ИЗ БЕЛА СВЕТА.

— **Фалбов критичан дан у Русији.** Јавили смо већ да је Фалб прорекао да ће 29 пр. м. бити критичан дан и да ће се тога дана десити многе несреће и незгоде. Ми смо јавили шта се тога дана све десило које куда, па и у Русији, у месту Чаркенту. „Руски Инвалид“ доноси сад телеграме, што их је генерал Баиков послао руском ратном министру, из којих се види, де је у исто доба био потрес и у многим другим местима у околини. У Ворнију био је јак потрес око три и по сахата у јутру, а потрес је био тако јак, да су млоге куће знатно оштећене а млоги димњаци су порушени. Потрес је у Чаркенту оштетио све зграде. У Пишевалском разорене су скоро све куће, што леже уз обалу, а сама обала местимице се спустила, а местимице са свим провалила. У Павлодову потрес је трајао читава два сахата, у пристаништу чула се јака подземна грмљавина, а таласи реке веома су били узбуркани. У осталим околним селима негде су многе, а негде све куће порушене, а пропало је и много људи.

— **Електрична варошка железница.** У Будим пешти чињили су 10. о. м у станичној улици пробе с варошком електричном железницом и електричном средишном станицом. 18 о. м. та железница биће предата саобраћају. Кад се отворе пруга још кроз две најглавније пештанске улице, онда ће у Будимпешти бити највећа мрежа од свију варошких електричних железница, што до сада постоје. Сав потребан рад око ове железнице извршиле су саме пештанске индустриске радионице.

— **Ужасан пожар.** У општини Пакс, у Мађарској, 8 о. м. у 2 сахата после подне букнуо је велики пожар, који се тако брзо раширио, да је за врло кратко време већ 100 кућа било у пламену. На спасавање није се могло ни мислити. Већ око 5 сахати било је до 400 кућа у пламену тако, да је хиљадама људи остало без крова. По свој прилици многи су и погинули. Нарочито је нестало много деце. На срећу већина кућа била је осигурана. Невоља је ужасна и не да се описати.

Несрећни медени месеци. У лондонским аристократским круговима учинила је велику сензацију женидба лорда Дундлоа. Он је најстарији син чувеног лорда Кланкартија и наследник чувеног породичног имена и великог имања старе аристократске енглеске породице. Он се венчао с врло лепом мис Беле Билтон, једном од најчувенијих звезда лондонских кафе шантана. Како младоме лорду нема више од 21 годину, казнила га је породица због тога „недостојног“ венчања тиме, што га је за казну послала с његовим васпитатељем у Аустралију, док сирота млада женица мора медене дане свога брака проводити сама у Лондону.

— **Немачки цар служио литургију.** Прошле недеље немачки цар Вилхелм, који сада путује по Шведској, изненада је издао на броду наредбу, да се искупе сви присутни на броду, почевши од заповедника генералштаба грофа Валдерзеа, па до последњег служитеља. Кад су се сви искупили, он нареди те се покрије један сто с царском заставом, па је онда пред свима прочитао неке главе из св. писма. Најзад је извршио неке друге обреде евангелске цркве. Немачке новине веле, да је цар имао право на то, јер по војним правилима заповедник брода има да изврши свештеничку дужност, ако није присутан ни један свештеник.

— **Лутријски згодитак.** Најзад је

С њим се познала пре неколико месеци код своје познанице, старе удовице Ане Петровне Боровске, која је ужасно волела да око себе има разне „артисте“

Нини ни мало није разумевала живопис а уметнике није волела, они су јој изгледали као сувишни људи, без којих би свет могао врло добро проћи. Она чак никад није бивала на сликарским изложбама. Први пут кад је видела Богданова, у мад се није засмејала, толико јој Богданов својом спољашњошћу напомиње прави тип „уметника,“ како га обично представљају на свима карикатурама: с дугом косом, неуредним оделом и као с неким надахнутим погледом. У осталом, он је био доста лен и лице му је било умно, што је Нини одмах приметила. Она је још раније слушала, да су га сматрали као врло талантљива; она ја чак видела и неколико његових слика код Ане Петровне, али по обичају није обратила никакву пажњу на њих. Кад је Богданов први пут видео Нини, очи су му засветлиле. „Славно лице!“ подвикнуо је, ни мало се не устежући присуством њеним.

Кад се Нини ближе познала с Богдановим он јој изгледао доста симпатичан младић и почела је да се интересује њиме. Она га је гледала као каквог прогнаника из некога са свим туђег јој света. Био је ужасно небрежљив и весео; новаца готово никад није имао; све што је добијао, трошио је готово на ништа, одмах. И по четку су је дирала његова полу откинута дугмад и неочишћене чизме. Била јој је чудна његова отвореност: он не премишљајући се говорио је свакоме у очи оно, што је мислио, у опште што му је било на уму, то и на језику.

Богданов је веома лако гледао на живот: за њега није било никаквих општеусвојених закона и пристојности. Он је волео по некад да беседи јако размахујући рукама. „Шта је добро а шта рђаво?“ обично је говорио, гладећи своју косу, „по себи ништа није ни добро ни рђаво, све се то одређује нашом сопственом оценом. И тај посведневни проклети прозаичан живот само натура неки јарам на сва створења.“ Говорио је нескладно, запињући, али доста занимљиво. Другови су га волели. Ана Петровна је говорила, да је већ давно дигла руке од њега и само га је молила да не баца остатке цигарета по поду и да не прогорева чаршаве.

Спољашност Нинина још одмах је поразила Богдан ва. Он је често својом обичном нецеремонношћу седео према њој, говорећи: „Дозволите ми да у вама уживам“, и дуго је гледао жедним очима. Он у опште није умео да крије своја осећања а нарочито усхићења. Желео је да нацрта лик Нинин, али му је она говорила да ни мало не жели да позира.

Нини је по некад дуго говорила с њим и по мало кокетовала; њу је забављало удварање „тога монстра,“ као што је у мислима називала Богданова. Они се често препирали! Богданова је љутило његово неразумевање живописа и нека, по његову мишљењу, сувишна расудљивост код тако младе и добре жене. „Судити, судити,“ говорио је, „па само се онда може лепо провести живот, кад се не суди... Ето ја јако волим слике Рубенсове („не знате ко је Рубенс“ заједљиво је додавао). На Рубенсовим сликама су све чудна створења; појављују се онако, како су створена шестог дана — гола и весела. Тамо је сељак који јури сељанку, нимфе са сатирима.,. И све то голо човечанство живи и ради само за себе, не мислећи да их гледа и негодује каква било данашња будала. Јесте, они нису мислили и били су потпуно срећни.. Нису имали кад мислити.“

(наставиће се)

читава превара с лутријском згодитком од 480.000 форината изашла на видело. Двајестак дана је прошло од кад је кроз свет прошао глас огромном згодитку, осам дана био је Фаркаш несумњиви газда огромне суме новаца, а за тим се окреде судбина и отпочне се откривати превара. Тужилац његов вели да ће Фаркаша осудити на три године затвора. Госпођа Телкеши, госпођа у црнини, позната при вучењу, жали већ што је све признала, па покушава да које каквим изговорима ствар опет заплете. Фаркаш је све тајио, док му не рекоше да је Телкешијева у затвору, а онда је признао да је познаје, али ипак ништа не признаје о превари. Телкешијева признала је да је бројеве извукла њена кћи, коју је за то ошишала и обукла као дечка; и девојчица је то признала. Телкешијева вели да не зна да се радило на превари. Држи се да има још сукриваца и да ће се пронаћи.

ПРИВРЕДЕ.

Свежи краставци у сред зиме. Вешта газдарица имаће у сред зиме свеже краставце, ако у пољу, где је купус садила, посади и семе од краставца. Кад се главица купуса почне савијати, па што се особита пажња мора обратити, тад се у поједину главицу — на струку находећи се краставац смести у главицу, да га лишће савршено покрије, умота. Кад је купус савршено сазрео, онда се струкови од краставаца одсеку. Ако се главице купуса на таком месту чувају, где су од мраза сачуване, краставци у њима остаће свежи, док се год из главице не изваде.

„Т“

ТЕЛЕГРАМИ
„МАЛИМ НОВИНАМА“
15. јула.

Петроград. Стање великог кнеза Константина од синоћ се јако погоршало.

Париз. Министар спољних послова Опилер примио је Едгара Винцента и изјавивши му, да ни мало није непријатељски расположен принципу конверзије. Али он ипак не верује да је од стране британског кабинета што год учињено што би му дозволила да у овом питању измени држање Француске.

Рим. „Агеенција Стефани“ јавља: Ухапшен је Кони, неки сумњив странац, код кога су нађене фотографске карте с назначењем талијанских пограничних тврђавица. Истрага је показала, да странац стоји у односима с француским комисаримаеу Фонтаои и Вентимиљу. По свему изгледа да је ухапшени какав француски поручник.

ДНЕВНИК

КАЛЕНДАР

Недеља

Православни: 16. Свештеном Антин ген
Католички: 28 Инокент
Сунце излази 16 јула у 4 с. 18 м.
Сунце залази у 7. с. 26. м.
Мене месеца: млад (нов) месец 16
Дан је с почетка $15^1/_2$ сати, а ноћ $8^1/_2$ с али до краја овог месеца дан окраћа за 55 мин, а за толико и ноћ одужа.

„ХАЈДУКОВА ЋЕРКА“,
ПРИПОВЕТКА
ИЗ
СРПСКЕ ПРОШЛОСТИ

Цена је књизи 60 пара динар. или 30 новч. а. вр., књижарима и препродавцима 40% рабата.

Отштампана је књига:

КАТАСТЕР
(ТАПИЈА)
И
БАШТИНСКА КЊИГА
ЗА
КРАЉЕВИНУ СРБИЈУ
УДЕСИО
СТЕВАН ЗАРИЋ
државни инжињер

са обрасцима (формуларима) који показују како се ради у другим државама.

Цена 60 пара дин.

Књижевни Оглас

БИТКА
НА
КОСОВОМ ПОЉУ
И
ПАД СРПСКЕ ДРЖАВЕ
написао
ДР. П. Д. ПАЈЕВСКИ
ЦЕНА 60 ПАРА ДИН.
Може се добити у књижари
В. ЗАЛОЖИТКА
У Београду
и
435 Д. ЗАЛОЖИТКА У НИШУ 9—10

ЗА ДЕЦУ
књига са сликама
у боји печатаним
ДЕТЕ И РОДА
цене 30 пара дин.
У ЗЕМЉИ ЧОВЕЧУЉАК
цена 30 пара дин.
ЗАЧАК У ЧИЗМАМА
цена 30 пара дин.

Слике пропраћене су песмама, те тако деца наћиће пуно забаве у овим књигама.

Могу се добити
у
КЊИЖАРИ
Велимира Заложитка
У БЕОГРАДУ.

МАЛИ ГЛАСНИК

ДВА билијара на продају. Један за карамбол с мермером а други за кегле без камена. 35,2,6 *И. Р. Паранос.*

КУЋА у Лимској улици број 5. продаје се. Узлови су повољни. 28 2,3

ЈЕВТИНЕ КЊИГЕ

По врло јевтину цену могу се добити у уредништву „М. Новина“ ове књиге:

„Историја једног француског сељака“ комад 2 гроша.
„Дела Св. Марковића“. Свеска прва. Грош и по комад.
„Политичко стање Срба у Угарској“ 10 пара динарски комад.
„Економија“ Светозара Марковића по динара комад.

33 СВЕ ЗА ГОТОВО. 4—10

Огласи

КАФАНА на великој пијаци у Натошевића кући, издаје се о идућем Митровудну Упитати за услове на горњем спрату у истој кући. 414,8,12

ИМАМ доброг белог вина 100 акова и то од 2, 3 и 4 године, коме треба нека се обрати мени за погодбу. 484,2,3 *Милева Лазићка.*

ТРАЖИ се на зајам 600 динара на сигуну плату, уз уо поуздано јемство. Отплата 25 динара месечно. Интерес 12 од сто годишње. Упитати уредн.

ТРАЖЕ се ТРИ продавца за „Мале Новине“. Упитати у уредништву. Вредници могу зарадити до 3 динара дневно.

АПОТЕКА код „ЦАРА ДУШАНА“ у Београду преко пута позоришта потребује помоћника. — За ближа извешћа обратити се апотеци. 27,6,10

ГЛАВНО СТОВАРИШТЕ
БЕОЧИНСКОГ ЦЕМЕНТА ЗА СРБИЈУ

Предузимачима и осталим потрошачима препоручујемо **БЕОЧИНСКИ ЦЕМЕНТ**, и то: прима и секунда портланд, роман-цемент и две сорте хидраула, лакши и тежи, јер је пробама доказано *да је најбољи од свију*, који се овди продаје. Он је и по тежини најлакши, а подноси много више дометање песка, зато је за сваког најпробитачније, само са овим цементом радити

Нарочито чинимо пажљивим на наш портланд-секунда, који се најчешће употребљује и који је раван каквоћи са портландом прима других фабрика, а знатно је јевтинији. Наш прима-портланд ненадмашим је, и служи поглавито за фине глазуре.

За потрошаче у опште, а нарочито за већу потрошњу **знатно су спуштене цене**.

Примамо на израду свако цементирање и бетонисање ходника и предсобља, израду тераца и мозајка за ходнике, предсобља и за цркве, како овди у Београду, тако и на страни, све по најјевтинијим ценама. Све радове вршимо са стручним радницима и са гаранцијом.

371,22—50 ГЛАВНИ ЗАСТУПНИК,
Пера А. Јовановић,
са канцеларијом: на Сави на двори и у кнез Михаиловој улици бр. 29. у Панђеловој кући

ПРИВАТНА НИЖА ГИМНАЗИЈА У ГРАЦУ
(ШТАЈЕРСКА)
која је добила концесију од ц. кр. министарства с правом јавности за 1 класу
ЗАЈЕДНО С ПРИПРАВНОМ КЛАСОМ ЗА СРЕДЊЕ ШКОЛЕ
ЧУВЕНИ ПАНСИОНАТ ЗА 80 ПИТОМАЦА
Програм се шаље бесплатно.

Власник и управник:
Франц Шолц
гимназијски професор.
Грац.
402.4,10

НИШКА АКЦИОНАРСКА ШТЕДИОНИЦА

У СВОМ КОМИСИОНОМ ОДЕЉЕЊУ ВРШИ СЛЕДЕЋЕ ПОСЛОВЕ:

1. Прима наплате са свију трговачки пијаца за Ниш и околину нишку.
2. Издаје чекове платиме за Београд, Беч, Париз и Солун.
3. Прима налоге за куповину и продају за све производе овоземаљске.
4. Прима заступништва у посредовању за куповину робе са стране.
5. Даје зајмове на залогу домаћи овоземаљски производа.
6. Купује девизе са страни пијаца у којима налази сигурности.
7. Прима у депозит на чување, новце, артије од новчане вредности и адиђаре.

Кореспонденција на српском и немачком језику.

Трговачки свет и у опште публика која има илаћања за Београд и иностранство — нарочито Солун — чини се пажљивим на 2-гу тачку да се може чековима послужити као са готовим новцем, чиме се уштеди порто, време и труд око пиковања а за ту врсту послова штедиона наплаћује врло умерен провисијон.

Бр. 553
10. јуна 1889 г.
Ниш.

УПРАВА.
24,29,2,6,9,13,16,20,23,27,432,8 10

Јодо-сољно купатило
БАД ХАЛ
Горња Аустрија

Најјаче јодно-сољно купатило на континенту. Сјајни успеси код свију скрофулозних болести, као и код *свију тајних болести* и њихових последица.

Изредне купалишне угодности *(купање, пијење, паковање, удисање, трљање, катар)* Врло повољни климатски односи; железничка станица, пут преко Ланца на Дунаву

Сезона од 3. маја до 18. септембра

Опширне извештаје на свима језицима шиље
КУПАЛИШНА УПРАВА У БАД ХАЛУ.
201 5—8

Власник Пера Тодоровић. Одговорни уредник С. Јаношевић. Прва удесничка штампарија обилићев венац бр. 1.

БРОЈ 207 ПОНЕДЕЉАК 17. ЈУЛА 1889. ГОДИНА II

ИЗЛАЗИ СВАКИ ДАН

БРОЈ 10 П. Д.

ЦЕНА ЗА СТРАНЕ ЗЕМЉЕ:
На годину . . . . . 30 динара
На по године . . . . . 15 динара
На 3 месеца . . . . . 9 динара

LE PETIT JOURNAL

МАЛЕ НОВИНЕ

дневни лист за свакога

ПРЕТПЛАТА ИЗ УНУТРАШЊОСТИ ПОЛАЖЕ СЕ САМО КОД ПОШТА

ЗА БЕОГРАД НЕМА ПРЕТПЛАТЕ — ЛИСТ СЕ ПРОДАЈЕ НА БРОЈ

Писма и рукописи шаљу се Власнику „Малих Новина“ Топлички венац бр. 17., на горњем спрату.

Претплата се прима код свију пошта у Србији.

ЦЕНЕ ОГЛАСИМА
На првој страни од петит. реда 20 пр. д., а на четвртој од петит реда 10 пр. дин.
ПРИПОСЛАНО стаје 50 п. дин. од петитног реда.

KLEINE ZEITUNG

Огласи јевтино, по потреби и са сликама.
За свако оглашење плаћа се држ. такса 20 пр. д.
ВЕЋИ ОГЛАСИ ПО ПОГОДБИ

МЕСАРНИЦА
НА ВЕЛИКОЈ ПИЈАЦИ

Нумера I. (општински дућани) продаје од данас говеђе дебело месо свакад фришко по 70 пара див. за сад, доцније јефтиније.
491,1,5 *Вуловић.*

ГРАДСКО КУПАТИЛО
ТУРСКО
ХАМАМ
489
РАДИ СВАКИ ДАН.

За женске од 8 пре подне до 6 сахати по подне. За мушке петком недељом и празником од 5 сати изјутра до 9 сати у вече. У женске дане мушки се могу купати од 5 до 8 пре подне.

Тушеви су на расположењу свакоме и то чиста савска воду, тевпла уз купање бесплатно.

Свакад је свежа и чиста вода.

Читај
оглас Алберта Кона Синови у нашем листу.
399 12—19

РАДИКАЛНА ИНКВИЗИЦИЈА

Скоро у сваком броју доносимо шта се ради с нашим затвореним уредником г. Пером Тодоровићем. Скоро у сваком броју износимо до најмањих ситница на какве се све начине кињи г. Тодоровић од стране *радикалне* полиције.

Сва та факта, која износимо, таква су да се поштен човек пред њима мора ужаснути.

Али, то ће нам сваки признати, да је од свију факата, која смо ми изнели, најужаснији онај да се *болесан* човек држи у тесној и загушљивој ћелији; да се у таквој ћелији држи човек, за кога су лекари, који га већ толико времена лече, дали уверење да је свако затварање тога човека опасно не само по здравље, но и по живот његов.

Ми смо сва та кињења, све те самовоље, све жалосне последице, које од такога затвора може претрпети један болесан човек, износили у нашем листу, — па не само да је власт, *радикална* власт, учинила дужност своју да таквоме човеку не ствара услове, опасне по његов живот, но га је још све више кињила, мучила, но је над њим вршила све већу самовољу, да је са свим оправдано оно наше прво страховање за нашег затвореног уредника, да је са свим умесно и оправдано бојати се, да се таким безакоњима, таким самовољама, таком несавесношћу и нечовечношћу радикалне полиције не дође хака једноме човеку, који то није заслужио; човеку, коме и закони, и обичаји, и најобичнија посматрања људска на живот дају право на сваку могућу заштиту и негу.

Али место свега тога, шта видимо да ради радикална полиција, шта видимо да ради Којин управитељ Глиша?

На жалбу затвореног уредника нашег да је болесан и да тражи здравију, пространију и пуњију ваздуха собу, на уверење двојице лекара који су га непрестано лечили да је он болесан и да сваки затвор може бити опасан по живот његов; на захтев његов да га полициски лекар прегледа и да уверење о његовом стању здравља, па према томе и о потреби да му се садашња тесна и загушљива ћелија, опасна и по његово здравље, и по његов живот, замени другом, здравијом собом, — на све то лекар му одговара да ће га прегледати кад управа нареди; на све то одговара му се да друге боље и пространије собе нема, и кад толики затвореници могу лежати по ћелијама, баш може и један Пера Тодоровић!

Ми нећемо напоминьати како је за доба радикалне опозиције сваки такав поступак власти осуђиван и као нечовечан и као незаконит. Ми ћемо само напоменути, да полиција на изјаву г. Тодоровићеву, да је болесан, већ шест дана није предузела никакве мере; да није вермала сведоџбу двоице лекара; да није упутила свога лекара да га прегледа, и ако је он то тражио; да га није послала у болницу, где бя имао боље неге и где би му живот био безопаснији, или бар да му је дала здравију собу.

А све ово и овако поступање радикалне полиције не значи ништа друго, но да се једном болесном човеку и преко закона, и преко човекових осећања, силом хоће да створе услови, у којима ће се његово, и онако порушено здравље, са свим упропастити, да га тај затвор може стати и живота.

Овакво поступање радикалне полиције спрам једнога српског грађанина, кога штите све могуће одредбе законске и сви обзири човечности; овакво поступање једнога Којиног Глише према једноме најугледнијем преставнику српске штампе, није ни мало мање, оно је много веће, оно је много горе од шпанске инквизиције, оно је *радикална инквизиција*, која ће најзад пасти на главу странке, која такве инквизиторске тортуре дозвољава својој радикалној влади.

Јесте, г. Перу Тодоровића радикална влада и њен Глиша горе и теже муче, но што је то у своје доба вршила и радила шпанска инквизиција, — данас је доба радикалне инквизиције.

ЗАДРУГА РОДОЉУБА

Поменуемо Косово... на коме је поглавито, са неслоге наших првака, утонуо последњи сјај царске круне Душанове у мученички проливеној крви свеца владаоца, честитога кнеза Лазара, јуначкога Обилића, врлог старца Југ-Богдана, дичних Југовића и осталих по избору витешких бораца „за крст часни и слободу златну“, за име Србиново и за политичку независност старе српске државе.

Одужимо се искрено, топло свим тим узоритам претцима нашим за велики дуг њихов — за најсветлији пример самопрегоревања и родољубља за општу ствар.

И утешимо свете сени њихове, да јуначка крв на Косову није узалуд проливена, јер је Краљевина Србија нова слободна држава српска, један *део* осветe Косова, а миропомазање њеног младог Краља, у Немањићској Жичи, свечана залога за крајњу жељу Србинову, за потпуну осветy Косова — за *уједињење васцелога Сриства.*

После погледа на прошлост да завиримо у садашњост и будућност.

Јесте, Србија је слободна, политички независна држава српска. Она је, и она мора бити, стожер целом раскомаданом Сриству; она мора бити на мртвој straжи лепше, боље будућности свих српских несложних земаља. Престане ли бити узданье за уједињење Сриства, заспи ли на тој мртвој straжи, — пропала је.

Да Србија изврши своју улогу у погледу на уједињење Сриства, ова мора, пре свега, осигурати своју потпуну независност, свој потпуни опстанак. Није довољно бити политички слободан. Материјално благостање народа то је најјачи темељац у политичкој згради народној, у држави. Народ, који не развија свој привредни рад, који не тече, који економски не напредује, тај народ неминовно пропада, пропада он а пропада му и будућност и држава. Напротив, народ, који усавршава свој целокупни привредни рад, тај осигурава и опстанак политичке независности своје, и напредак у будућности. На шта привремена политичка слобода и независност државна са *измекарством туђим интересима, туђем благостању!*

Пођите по народу, запитајте сељака пољопривредника, запитајте занатлију, запитајте трговца, — запитајте их, како им привреда иде? Свуда ћете чути један те један одговор: зло, пропада се!

Запитајте све редове нашег народа — свуда ћете добити један одговор.

А државне финансије? — одговор су велики државни дугови.

Сиромах сељак, сиромах занатлија — па сиромаси и држава и краљ.

Опште је признати факт, да наш народ, од неколико година, у економном погледу јако и нагло опада. И ово, доиста сваког озбиљног мислиоца о добру народну, сваког родољуба баца не у бригу, већ у очајност за будућност ове, по врло скупе жртве обновљене српске државе. Да, жртве су доиста врло скупе; јер кад би данас, сваки народ од свих својих жртава, нарочито од крви и костију својих синова, које је он поднео за образовање своје државе, градио пирамилу, јамачно би таква пирамида српског народа за васкрс Краљевине Србије била међу првима!

Економско, привредно пропадање народње, осиромашавање народа је неисцрпан извор свих политичких и социјалних зала; то је што и црв у корену дрвета, то је разор у темељу зграде државне.

Ми нећемо, јер не можемо овде, да испитујемо све узроке садањег пропадања привредног рада и материјалног благостања нашег народа.

Али ћемо поставити питање: на што се што год коренито и озбиљно не предузима, ја одозго, ја одоздо, да се на боље крене привредни живот нашег народа.

Ми мислимо, да се у одговору на то питање могу навести више узрока. Али ми се заустављамо на најглавнијем узроку по нашем мишљењу. А

тај је: што је вандалска борба наших политичких партија, (а вандалска је за то, што се партије не боре више на земљишту *начела* већ на земљишту *личних материјалних интереса*) раздвојила, ако не и сасвим отуђила једне од других оне људе, који искрено мисле о будућству и будућности ове земље, а који би, удружени, могли правилно и на боље у напред кренути економски живот нашег народа.

Истина је, и све наше политичке партије јасно увиђају ово нагло економско пропадање наше; истина је и то, да сваки од њих у свом програму истиче и економске реформе, које ће, нарочито кад на власт дођу, извршити у интересу поправке и унапређења привредног стања нашег народа. Али нама се бар тако чини, *ни једна* од њих, *сама за се*, не може ништа значајно у овом погледу да изврши а то поглавито из ова два разлога:

1. Што ни једна од њих нема у својој средини довољно виших умних снага за израду каквог коректног и према нашим приликама остварљивог програма чисто економских реформа, које би барем у главним основама својим, биле јасно обележене. Свака је партија истакла у свом програму извесне економске реформе, али ни једна од њих ни у програму ни у листу партијском није изближе обележила ни основе тих реформа нити у потанкостима објаснила начине и средства за извођење њихово. И

2. Што остале две партије увек заузимају према трећој, која је на управи земаљској, такво непријатељско држање, да ово иде до крајњих граница и размера, а све на штету и садањих и будућих животних интереса наше државе и њене спољне мисије. А овако међусобно огорчење, сметало би извођењу и најбољег економског програма оне странке, која је на влади, а то једино из партиске [illegible] то замисао

Па докле ћемо тако?

Треба ли и шта и како да радимо те да ово очигледно пропадање нашег материјалног благостања задржимо; шта да учинимо те да економни живот нашег народа на боље окренемо, да држави нашој опстанак и будућност осигурамо, да узвишеној спољној мисији њеној успех обезбедимо? Ето то горуће питање истичемо на среду, позивљући све патриоте да слошки прегнемо на решење његово.

А са своје стране изнећемо им своју мисао, да је претресу и оцене. Ево је:

Нама се чини, да нам, према да нажњим политичким приликама у земљи и с обзиром на економску потчињеност коју нам најезда стране индустрије све јаче натура, — не остаје ништа друго, него да ово преважно питање и за опстанак и за будућност наше државе, извучемо из уских оквира програма наших политичких партија, па да га направимо *општим питањем*, питањем свију и сваког без разлике полит. боје, да се за решење његово сви удружимо онако, како смо се за спољну мисију нашу удружили у друштву Св. Саве. те да заједнички и слошки радимо на привредном бољитку нашег народа.

(свршиће се)

ИЗ ТАВНИЦЕ

Зашто се чекало? Јавили смо како је полиција одбила позвану гг. адвокате и није их хтела пустити да се састану са затвореним нашим уредником

Јавили смо и то, како је г. члан тада рекао: „Нека се г. Тодоровић саслуша протоколарно да жели адвокате.“

Један од господе адвоката тада је при етио, како управа мождa неће да саслуша г. Тодоровића. Погодио је потпуно. После одбијања адвоката г. Тодоровић одмах се пријавио г. члану и м лио да га саслуша, али га је г члан оставно три пуна дана да чека. У току та три дана г. Тодоровић се и п е и после подне пријављивао г. члану — но овај га никако не хтеде примити и саслушати. Г. Тодоровић се пријављивао и поручивао преко наредника хајдандије; пријављивао [illegible] вића, наглашавао је да је ствар хитна, па све узалуд. Тек трећег дана, око 7 часова увече, једва се г. члан смилова и прими г. Тодоровића на саслушање.

Ту је г. Тодоровић изјавио:

1 Да му је потребан састанак с гг. адвокатима Николом Николићем и Ст. Добровојевићем, и молио да их пусте.

2. Тражио да се може бар једаред недељно састајати с администратором г Данилом Стевановићем.

3 Понова молио за писаћи прибор, а дао часну реч да без знања управина и без њене дозволе неће ништа писано послати напоље. Ако му се и то не да, онда да му се дозволи да се жали надлежном министру.

То је саслушање извршено 15. јула у 7 часова у вече. Сад ћемо видети колико ће се чекати за решењем, кад се три дана чекало док се смилују за га саслушају.

А знате ли, драги читатељи, зашто је ово оволико одуговлачено?

Поред осталог, јамачно и с тога, да прођ рок у коме би се г. Тодоровић могао жалити због познатог фалсификата документа. За то јамачно ни адвокати нису пуштени.

Но ту се господа варају. Злоупотребе све врсте не застарева ју тако лако и тако брзо. Друга је ствар помоћ г. Тодоровићу, а друга казнимост фалсификата.

Спречавањем г. Тодоровић се није могао жалити у законом року, али тужбу за фалсификат може поднети и доцније — она је увек суврем ена.

*

Не дају из авлије. Г. Пера Тодоровић тавнује у ћелији, доле у авлији полицискоj. Канцеларије су међу тим горе. Кад је затвореник долазио г. члану, он се увек пео горе. Сад је и то измењено. Сад г. члан силази доле и у сутерену, у жандармској соби, свршава кад има какву ствар с г. Тодоровићем, само да г. Тодоровић не би излазио горе. То је јамачно с тога, што се горе пролази кроз ходник, где увек има жандарма и публике. Да та публика не би виђала г. Тодоровића, а ни он њу, — сад не дају г. Тодоровићу ни до горе изаћи. Просто хоће да га одвоје од целог света да не зна нико ништа о њему.

Ово апсолутно осамљивање човека јамачно има својих лепих намера.

[illegible] ћефове, а то се све реже на рабош.

*

Ноћни суд. Кад су четири члана радикалног главног одбора били затворени у граду као велеиздајници, најгоре им је било што су у својим собама морали и преко дан држати ноћни суд, јер ма како да се чисти, мокраћа на врућини увек удара. С тога су се осуђеници жалили г. управнику, њину жалбу помогао је затворенички лекар, и г. управник услед тога наредио је, да ноћни суд стоји у ходнику, врата на собама нису закључавана и хапсеници су по потреби могли изаћи у ходник ради нужде.

Тако су свирепи напредњаци поступали с радикалним велеиздајницима.

А како данас поступа г. Таушановић с г. Тодоровићем?

И ако су они у граду тада били здрави, а г. Тодоровић је сада болестан;

И ако су собе у граду биле праве палате спрам грозне ћелије, у коју је затворен г. Тодоровић;

И ако се наш болесни уредник писмено жалио управи да се просто гуши у својој тесној и загушљивој ћелији — по вољи г. Таушановића — наш заточеник мора опет за то држати по ваздан у својој ћелији смрдљиву и грозну ноћну лончину, јер му остаје да бира или да трпи тај смрад или да мокри на патос закључане ћелије.

Нека нам читатељи опросте — ово је заслуга радикалног министра што и о оваким стварима морамо писати по новинама — а нама је невоља, јер нас срце боли кад гледамо како се болестан човек дави у оном смраду.

ВЕСНИК

БЕОГРАДСКЕ ВЕСТИ

Где је истина? По доласку Њ. В. бив. краља Милана појавиле су се у страној штампи две верзије о томе, како је краљ поздравио митрополита Михаила.

По једној од тих верзија (Neue Fr. Presse) краљ је подугим говором поздравио митрополита Михаила и између осталог рекао му: да му је мило што митрополита налази у земљи и да он жели, да се заборави оно, што је између њих било, јер присутност митрополитова доказује његову оданост и привреженост младом Краљу Александру. Краљ је, даље, живо описивао своје бављење у светој земљи, где је добио благослов од тамошњег црквеног поглавара, па је замолио и за благослов новога митрополита при повратку у своју драгу отаџбину. За тим је пољубио у руку митрополита и примио његов благослов.

ПОДЛИСТАК

НИНИ

(4.)

ПРИЧА А. ЛИТВИНОВА.

Нини га је обично слушала с подругљивим осмехом.

— Па, рече му она после једне такве препирке, ви ћете тешко наћи такву жену, која би по својим појмовима личила на ваше.

— Жену? чак подскочивши на својој столици, повика Богданов: — Ја се никад нећу женити!.. Везати себе целог живота — хвала лепо! Не, воли док се воли, па после ништа није ни било — ето како ја мислим! Ви сте слушали за моју Стешу, — славна је то девојка, а ја већ нисам с раскида да је се курталишем!

Богданов се ни мало није устезао да прича Нини о својим драгама (прво је имао Кату швају, а после Стешу — модел). У први мах је Нину љутила та отвореност, али се брзо навикла да се не чуди ничему што чује од Богданова, само се једном чудила: што јој некако непријатно било слушати од њега имена тих женскиња; њу је као мало пекло. Али је Нини у брзо са стидом осудила себе због таке мисли. „Зар за мене може ма шта значити то усхићење!“ негодујући мислила је она У осталом Богданов јој је говорио, да је она најлепша од свију жена које је видео и да он пре није могао ни уобразити да може бити тако лепе главице.

Богданов се неколико пута нудио да посети Селицке, али је Нини обично смејући се говорила, да јој је он и тако доста досадан па за што онда да долази чак њима да јој досађу је? Али Богданов им је ипак једном отишао, па се брзо вратио; он се осећао некако незгодно у лепом и красном намештају Селицких. Обоје су лепше проводили код Ане Петровне, у њеном доста неуредном стану с непрестаним куцањем звонцета и зидовима на којима је била маса слика.

Богданов још ни један пут није видео мужа Нининог: Селицки је врло ретко одлазио Ани Петровној. Једном се само десило да Богданов види фотографију Селицкога; том приликом је нешто промрмљао себи под нос и за тим је с очигледним незадовољством рекао: „Их, коме сте допали!“ Нини је планула и ватрено рекла, да је то најбољи човек на свету. „Па добро, добро!“ нетрпљиво махну руком Богданов. У осталом, и сама Нини није била вољна да продужи; изгледало јој је као да понижава мужа, хвалећи га пред Богдановим.

С јесени је Нини отишла у госте на имање Ане Петровне. И Богданов је био тамо у гостима. Преко лета је нацртао много студија, којима се усхићавали сви гости, али се ове по обичају Нини нису допадале. Она је говорила, да јој та парчад платна с масом светлих боја само боду очи. Богданов јој је објашњавао да је, по општему мишљењу, главна особина његових слика баш у њиховој колоритности. Нини је на то одговарала, да по њеном мишљењу у опште ни мало не вреди цртати: стварност, природу, не можеш ничим васпроизвести. Богданов се дуго препирао с њом. Они су се још више зближили за време њихова бављења у селу, они су се често разговарали и шетали у двоје. Нини је налазила, да је Богданов мало образован и са свим неваспитан, али веома развијен и уман. На Богданова се од части показао утицај Нинин: одело му већ није било тако небрижљиво, на капуту није било више мрља од боја, и у опште почео се више забављати својом спољашношћу.

Једном после ручка нашли се некако само њих двоје у хладнику. Била је ужасна врућина. Нини је лењиво прелиставала некаку књигу, а

Међутим мађарски лист „Budapesti Hirlap“ има од свог дописника извештај о разговору краља с митрополитом, који се много разликује од извештаја „Neue Fr Presse“ што се тиче краљевог пријатељског тона према митрополиту. По томе листу, краљ је ово рекао митрополиту Михаилу:

„Поздрављам Ваше Високопреосвештенство као митрополита Србије. Ја сам био далеко од моје отаџбине, у светој земљи, у Јевусалиму, Дамаску и другим местима. У свима тим местима, ја сам као религиозан човек сматрао за прву своју дужност, да походим службу божју. Ја сам се у отаџбину моју вратио као хаџија да видим свога сина, своју отаџбину, свој народ. Ја желим, да ваше Високопреосв. са срећом и успехом ради на благостању наше отаџбине, нашег народа, наше цркве, али ја захтевам у име мога сина краља Александра и као његов отац, да следујете принципима, које сам ја поставио и пренео на Краља Александра, да више не падате у старе погрешке и да их поправите. — Ове краљеве речи тако су утукле митрополита Михаила, да је он одговорио само: „Хвала.“ — За тим се краљ окренуо митрополиту Теодосију и рекао му: „Хвала вам, што сте изашли да ме дочекате. Било ми је необично жао кад сам чуо, да сте дали оставку. Ја вас молим, да и даље останете добар син српске краљевине а ја вас уверавам о мојој трајној наклоности.

Ми ово обележимо само по својој новинарској дужности не тврдећи истинитост ни прве ни друге краљеве изјаве. Међу тим морамо забележити и то, да гласови, који се по вароши проносе о дочеку краљевом на железничкој станици у главном потврђују онај први — Нове Сл. Пресе — извештај.

*

Слика Ђ. Крстића. Као што смо извештени, краљевско-српска академија решила је у својој последњој седници, да откупи за народни музеј најновију слику г. Ђ. Крстића „Вазнесење Христово“ и већ је један од чланова краљ. академије ступио у преговоре с нашим одличним живописцем. За ову слику г. Крстићеву веле стручњаци, да спада међу најбоље његове радове.

*

Погреб. Јуче је био погреб Николе Ј. Мариновића, бив. секретара мин. ин. дела. При погребу су присуствовали бив. митрополит г. Теодосије и многобројни пријатељи и поштоваоци покојникови. Тело покојниково сахрањено је на старом гробљу у породичној гробници. Пре но што се пратња кренула из стана покојникова, дошао је Њ. В. бив. краљ Милан те оцу покојникову изјавио своје саучешће у жалости, а за тим отишао.

ИЗ БЕЛА СВЕТА.

— **Александер Дима као девер.** Писац „Госпође с камелијама“ бранилац Дениса, књижевни бранилац свију палих женскиња, ступио је изненада међу чувене морала. И недавно му се дала прилика, да промену свога мишљења и чином докаже. У Енглану, у околини Париза, славила се скоро свечаност „Краљице ружа“ т. ј. најморалнија девојка те околине имала се јавно поздравити. Изабрана је дакле девојка од 18 година, која код својих сестара и браће најсавесније испуњава дужност мајке и оца, пошто су родитељи умрли. Девојка је узорита понашања и владања; и свечаност је обављена у тамошњој цркви. Венац од ружа метуо је одли кованој на главу сам чувени писац Дима са речима: „Срећан сам, што смем праву честитост крунисати.

ДНЕВНИК

КАЛЕНДАР

Понедељак

Православни: 17. Огњ. Мараја (Вм. Марина
Католички: 29 Марта девојка
Сунце излази 17 јула у 4 с. 19 м.
Сунце залази у 7. с. 25. м.
Мене месеца: млад (нов) месец 16
Дан је с почетка 15½ сати, а ноћ 8½ с али до краја овог месеца дан окраћа за 55 мин, а за толико и ноћ одужа.

КУРС

Дукат	5.66
Наполеон	9.46
Српски лутријски 3% дозови	34·45

Ред примања по министарста у

Министар унутр. дела: сваки дан пре подне од 12—1 часа пре подне.
Мин. иностр дела: четвртком од 11—1 ч. пре подне.
Министар војни сваког дана од 11—12 ч. сем недеље и празника.
Мин правде: сваког дана од 9 и по часа до подне.
Мин. грађевине; сваки дан од 11—12 ч. пре подне.
Мин. просв. и црк. дела петком од 11 до 12 часа пре подне.
Мин. привреде, понедеоником, уторником четвртком и петком од 11-с пре2е до 1 по подне
Министар финанције уторником и петком од 10 — 12 пре подне.

Ред цензура по новчаним з водима:

Привилегована народна банка, понедељака среда и петак.
Београ. кредитни завод уторак и петак.
Задруга за међусобно помагање и штедњу понедељак и четвртак
Српска кредитна банка понедељак, среда петак и субота

НАРОДНА БИБЛИОТЕКА

отворена је сваки дан од 8 до 12 сати пре подне.

ДОПИСНЕ КАРТЕ ЗА СРБИЈУ

Просте стају 5 п. д., а с плаћеним одговором 10. п. д. За међународну преписку 10 п. д. и 20

ПОШТАНСКЕ УПУТНИЦЕ

До 500 динара поштанском упутницом, а 150 путем телеграфа код већих пошта.

До 200 динара поштанском, а 100 динара телеграф. упутницом код мањих пошта.

ПОШТА И ТЕЛЕГРАФ

За писма од 15 грама теж. плаћа се 10 п д. за Србију, Славонију, Хрватску, Срем, Банат, Бачку и целу Мађарску. За устрију плаћа се 15 пр. д. На сваки 15 грама више још по 15 пара дин. Писмо може бити тешко највише до 1 киле.

Препоручена писма морају бити на средини запечаћена. За препоруку плаћа се 20 п. д. а за повратни рецепис још 20 пара.

ФИЈАКЕРСКЕ ТАКСЕ

По вароши дању: за четврт сата 1 динар, за пола сата 1 и по динар, за три четврти сата 2, за цео сат 2 и по динара.

Ноћу двогуба цена.

До станица железничке и паробродске, и обратно, за четврт сата 1 динар. За сваки четврт сата више по пола динара.

У Топчидер и натраг 6 динара з држањем се 2 сата од поласка до повратка. За сваки четврт сата више по пола динара.

За свадбе 10 дин. за 4 сата

Ноћу до железнич. и паробродске станице и обратно за сваки сат по 3 динара.

Ноћу у Топчидер и винограде 4 динара на сат. —

Ноћ се рачуна од 1. Маја до 1. Октобра од 8 сати у вече до 4 сата у јутру, а од 1 Октобра до 1. Маја од 7 сати у вече до 6 сати у јутру.

Цена је за возидбу иста, макар се и више њих возило.

За већи и мањи пртљаг по пола динара од комада.

ТАКСА ЗА ЖЕЛЕЗНИЧКЕ НОСАЧЕ

Од излаза до отправништва пртљага за пртљаг или за ручне ствари до чекаонице и железничких кола, или само из чекаонице до жел. кола 5 пара дин. од комада.

Од излаза до отправништва за пртљаге преко 25 кила по 30 п. д. од комада.

Путнички пртљаг од излаза или ручни пртљага до истог, 15 п. д по комаду.

Од места издавања до места вожње за путнички пртљаг преко 25 кила 35 п. дин. од комада.

ТАКСЕ ЗА СЕЧЕЊЕ ШУМЕ ОПШТИНСКЕ И ОПШТЕ НАРОДНЕ

Велико дрво родне горе	12·63 дин.
Средње „ „ „	8 42 „
Дрво за обичну греду	1·27 „
Рог, мертак, баскија	0·43 „
Велико дрво неродне горе	3·37 „
Средње „ „ „	2·11 „
Рог, мертак, баскија	0·21 „
Мећија леска велика	42.10 „
Мала леска не сме се сећи	
Пруће од 100 ком. за продају	0·43 „
Велико дрво има пречник 63 сантимет.	
Средње „ „ „	32 „
Обична греда „ „	32 „

Великошколац тражи кондиције. Јамчи за успех ученика. Упитати уреднишво овога листа. 219

Богданов је довршивао једну своју студију. Обично, кад је он цртао, заборављао је све на свету и с муком се одвајао од слике; али тога дана му посао није ишао од руке.

— Фу, до ђавола! ала је врућина! повика он бацајући палитру. — Чак је немогућно радити. Боље ће бити да седнем и гледам у вас, рече он, премештајући столицу и седајући према њој.

Нини се осмехну и заклони се књигом.

— Одмакните се, како сте ми досадни, рече она каприцно.

Нини је тога дана била врло лепа и знала је то. Лако летње одело, с кратким провидним рукавима, веома јој је лепо стајало.

— Глава и нагиб врата стоје вам врло лепо. А руке! Каква лепота! Тако бих радо нацртао вашу главицу, била би као наручена за моју слику. Хоћете ли позирати мало... а?

— Говорила сам вам да нећу позирати, јер је то досадно, ја не могу дуго да седим на једном месту, то вам је све, па се уклоните.

Али она на један пут осети, да је неко обухватио њена колена и да се на њене руке осуше пољупци. Нини брзо баци књигу. Богданов је клечао, жедно љубећи хаљину Нинину и њене голе руке. Нини подскочи и с негодовањем се исправи. Богданов је не пушташе, не престајући да жедно упија устима у руке.

— Не могу, не могу! шапутао је.

— Ви сте полудели: повика Нини с негодовањем и сва узбуђена, и истргнувши се из његових руку, које су је обухватале, брзо побеже из хладника.

Она је била узбуђена. „Како се усудио!“ мислила је, дошавши у своју собу. — „Какав је то безобразлук!.. Јесам ли му дала и најмањег повода?..“ Она је осећала да трагови његових пољубаца као да јој пеку руке.

„Сутра ћу отићи!“ реши Нини. Она попи мало хладне воде и посу своје зажарено лице прашком.

Нини се до вечерњег чаја мало умирила и дошла је за сто са сасвим равнодушним лицем. Она је мислила, да је који други био место Богданова, да би се више љутила, а од њега се увек а могли и очекивати најлуђи поступци.

Богданов се старао да за време чаја не гледа на Нину. У вече је ухватио тренутак, кад је Нини била сама, и приђе јој. Он се незгодно спусти поред ње на диван и неко време је ћутао, кидајући неку травчицу. Нини је ћутећи шила.

— А што сте се тако намрштили, тамо у хладнику? рече он најзад.— Ви сте тако лепи... Ја нисам могао отрпети... па какве су руке! Па шта? Од вас неће отпасти ни једно парче за то, што сам вас љубио, а мени је највећа наслада љубити таку лепотицу.

— Ви би прво требало да питате, да ли су другоме пријатни ваши пољупци, хладно рече Нини.

— Дакле, ви се јако љутите? осмејкујући се упита Богданов.

— Зар се на вас може кољутити! презриво одговори Нини.

Сутра дан она је отпутовала, и врло се хладно опростила са Богдановим.

Нини се доста дуго после тога представљала сцена у хладнику, младо, страшћу распаљено лице Богданова и његове сјајне очи. По некад је просто осећала на рукама пољубац Богданова. Нека пријатна хладноћа, и против њене воље, пролазила јој кроз тело при тој успомени.

(наставиће се)

Књижевни Оглас

Изашао је из штампе

ГЛАСНИК

српскога ученога друштва.

књига 69.

Расправе и други чланци.

У Београду 1889. У штампарији краљевине Србије. На продају у књижари В. Валожића. Велика 8-ина, стр. 376 или 23½ табака.

ЦЕНА 2 ДИНАРА

Преглед садржине: Прилози за синтаксу српскога језика. 1. О падежима без предлога. Од Пере П. Ђорђевића. (Наставак и крај). — 2. Енглеска француска и српска порота Написао Ј. Ђ. Авакумовић. (Наставак.) — 3. У спомен Димитрију Матићу. Беседа Стојана Бошкоаића — 4. Црте из Босне. Од митрополита Хаџи-Саве Косановића, — 5. Извештај управи Српскога Ученога Друштва о пештанској изложби 1885. Од Д. С. Милутиновића и М. Валтровића. — 6. Прилог броманилу. Од С. М. Козанића. — 7. Други прилог алгебарским влацина вишега степена. Од Петра Ј. Живковића. — 8. Изводи из записника

Напомена. Гласник 70, у коме су такође расправе и други чл нци, ушао је у штампу.

Нова књига

БАЛКАНСКИ ПОЛУОСТРВ

од д-ра **Стефана Братимића,**

превео Н. **ДУЧИЋ**

Цена 50 пара динар.

Може се добити у књижари

Велим. Валожића

у Београду.

БИТКА

НА

КОСОВОМ ПОЉУ

И

ПАД СРПСКЕ ДРЖАВЕ

НАПИСАО

ДР. П. А. ПАДЕЊСКИ

ЦЕНА 60 ПАРА ДИН.

Може се добити у књижари

В. ВАЛОЖИЋА

У Београду

и

435 Д. ВАЛОЖИЋА У НИШУ. 9—10

МАЛИ ГЛАСНИК

ДВА билијара на продају. Један за карамбол с мермером а други за кегле без камена.

35,2,6 *И. Р. Паранос.*

КУЋА у Лимској улици број 5. продаје се. Услови су повољни. 28 2,3

ЈЕВТИНЕ КЊИГЕ

По врло јевтину цену могу се добити у уредништву „М. Новина“ ове књиге:

„Историја једног француског сељака“ комад 2 гроша.

„Дела Св. Марковића“. Свеска прва. Грош и по комад.

„Политичко стање Срба у Угарској“ 10 пара динарски комад.

„Економија“ Светозара Марковића но динара комад.

33 СВЕ ЗА ГОТОВО. 4—10

ТРАЖИ се на зајам 600 динара на сигуну плату, уз уо поуздано јемство. Отплата 25 динара месечно. Интерес 12 од сто годишње. Упитати уреди.

ТРАЖЕ се ТРИ продавца за „Мале Новине“. Упитати у уредништву. Вредији могу зарадити до 3 динара дневно.

ПРОДАЈА

Великог непокретног имања Друштва Уједињења У БЕОГРАДУ.

Ово имање постоји на три лица са три главне улице: велике пијаце, градске и котарске до Зејрека. Има једна пространа кафана, која даје годишње прихода 4800 дин., једна лебарница 1260 дин., 24 дућана око 13.500 дин., квартира око 3500 дин., свега близу 2000 дуката. Има даље пространа квартир на горњем спрату, 31 шупу, пространу каменом патосану авлију. На све три улице прелаз је из авлије.

Од вел. пијаце има 5 дућана и крило од кафане све у дужини 40—90, од градске улице 12 дућана и фурунциницу у дужини 75—99, од которске улице 7 дућана свега у дужини 36—58 и са зачеља 8 квартира са шупама у авлији, у дужини 76—80 метра. Дакле са све три улице има 229 48 метара.

Цело је земљиште велико 36 ара или 3600 кв. метара. Под солидно озиданим зградама има 1231 кв. мет., од слабог и мешовитог материјала 565, свега 1796 кв. мет. Рест од 1804 метара под авлијом.

На целом овом имању, које је у једној групи има само терета Управи фондова за непуних 2900 дук. Сва су добра од пожара осигурана са 84000 динара. Рок осигурацији истиче чак 4. Септ. 1892. год. Годишње се плаћа 177 динара.

Ко би дакле желио ово имање купити, нека се у запечаћеном оферту најдаље до 1. Септембра ов. год. обрати са понудом. На адреси има се ставити „Оферт за Др, Уједињења“, и упућен на банкарску фирму „Андрејевић и Компанија“ улица кн. Михајлова.

Понуђена сума не може бити мања од 264.000 Исплата се може учинити у 4 рате. Прва се полаже, кад се оферт прими и друштво га усвоји. Остале 3 рате по истеку свака 3 месеца, полажу се. На суму коју купац не положи плаћа 6 по сто интерес. Он може и пре рока исплатити.

Оферант може и своје услове поред цене изложити повољније од ових.

Г.Г. акционари Др. Уједињења овим се уједно позивају, да на скупштину друштвену у већем броју дођу 3. Септ. ове год. у 9 сати пре подне, која ће се држати у локалима друштвене кафане, те да се оферти отворе и даље што треба уради. Овој скупштини и г.г. оференти могу присуствовати.

Ако би оференти желели план од имања, и имаље видети, и још каква обавештења имати, нека се обрате г. М. Барловцу, друштвеном закупнику. Опширнији оглас находи се у „Виделу“ број 57.

Из главне скупштине Друш. Уједињења

7. Маја 1889, у Београду држане.

283 7—10

НИШКА АКЦИОНАРСКА ШТЕДИОНИЦА

У СВОМ КОМИСИОНОМ ОДЕЉЕЊУ ВРШИ СЛЕДЕЋЕ ПОСЛОВЕ:

1. Прима наплате са свију трговачки пијаца за Ниш и околину нишку.

2. Издаје чекове платиме за Београд, Беч, Париз и Солун.

3. Прима налоге за куповину и продају за све производе овоземаљске.

4. Прима заступништва у посредовању за куповину робе са стране.

5. Даје зајмове на залогу домаћи овоземаљски производа.

6. Купује девизе са страни пијаца у којима налази сигурности.

7. Прима у депозит на чување, новце, артије од новчане вредности и адиђаре.

Кореспонденција на српском и немачком језику.

Трговачки свет и у опште публика која има илаћања за Београд и иностранство — нарочито Солун — чини се пажљивим на 2-гу тачку да се може чековима послужити као са готовим новцем, чиме се уштеди порто, време и труд око паковања а за ту врсту послова штедиона наплаћује врло умерен провизијон.

Бр. 553

10. јуна 1889 г. **УПРАВА.**

Ниш. 24,29.2.6.9.13.16.20,23,27,432.8 10

НОВИ

ХОЛАНДСКИ ЛОЗОВИ БЕЛОГА КРСТА

имају годишње **ТРИ ВУЧЕЊА ЗГОДИТАКА** са великим главним згодитцима, међу којима

У ГОТОВУ дин. 400.000, дин. 200.000, дин. 100.000 У ГОТОВУ

Сви згодитци исплаћују се без икаквог одбитка

Идуће вучење

ЧЕТВРТАК 20 ЈУЛА 1889. ГОД.

ГЛАВНИ ЗГОДИТАК

ДИН. 400000

НАЈМАЊИ ЗГОД. Д. 29. — и ПОВИШАВА СЕ ДО Д. 59

с тога по данашњој куповној цени не може бити никаква губитка.

ОВИ ИЗВРСНИ СИГУРНИ И КОРИСНИ ОРИЂ. ЛОЗОВИ могу се добити код свију сарафа и у банкарској радњи

АНДРЕЈЕВИЋ и КОМП.

У БЕОГРАДУ

40313 5 **по цени од дин. 29½**

прегледи опширни довилају се бесплатно

ГЛАВНО СТОВАРИШТЕ

БЕОЧИНСКОГ ЦЕМЕНТА ЗА СРБИЈУ

Предузимачима и осталим потрошачима препоручујемо **БЕОЧИНСКИ ЦЕМЕНТ**, и то: прима и секунда портланд, роман-цемент и две сорте хидраула, лакши и тежи, јер је пробама доказано *да је најбољи од свију*, који се овди продају. Он је и по тежини најлакши, а подноси много више дометање песка, зато је за сваког најробитачније, само са овим цементом радити

Нарочито чинимо пажљивим на наш портланд-секунда, који се најчешће употребљује и који је раван каквоћи са портландом прима других фабрика, а знатно је јевтинији. Наш прима-портланд ненздмашим је, и служи поглавито за фине глазуре.

За потрошаче у опште, а нарочито за већу потрошњу **знатно су спуштене цене**.

Примамо на израду свако цементирање и бетонисање ходника и предсобља, израду тераца и мозајка за ходнике, предсобља и за цркве, како овди у Београду, тако и на страни, све по најјевтинијим ценама. Све радове вршимо са стручним радењацима и са гаранцијом.

371,22—50 ГЛАВНИ ЗАСТУПНИК,

Пера А. Јовановић,

са канцеларијом: на Сави на дрвари и у кнез Михаиловој улици бр. 29. у Панђеловој кући

КО ХОЋЕ ЈЕФТИНО И ДОБРО

да купи испод коштања *Женско, Мушко* и *Дечије* Рубље *(веша:)* Хаљинице, *Чараше, Платна, Чаршава, Салвета, Пешкира, Фиранге* од јуте и од чипака, *Фланерска Кебета, Трико рекле, Шешира, Марама* цепни и са монограмом, *Кецеље* од мола *јастука, краватна. Крагна, Манжетна* од *илатна* и *каучука*, Прави француски *Мидера*, женски *Шлафрока*, и т. д. и т. д. Само код нас је то сад могуће, јер још два месеца трајаће наша *Расиродаја* и да се за то време оконча, продајемо од данас нашим поштованим муштеријама *по чудно* јефтиној цени о коме се може сваки уверити. —

С ПОШТОВАЊЕМ

Алберт Кона Синева

376 *Улица Кнез Михајлов Бр.* 7,

17—20 13,15,17,19,21,24,26,28,1,3,5,8,20,12,15,17,19,22,24.

Власник Пера Тодоровић. Одговорни уредник С. Јаношевић. Прва удеоничка штампарија обилићев венац бр. 1.

„Светозар Марковић“ Београд

БРОЈ 208 УТОРАК 18. ЈУЛА 1889. ГОДИНА II

ИЗЛАЗИ СВАКИ ДАН

БРОЈ 10 П. Д.

ЦЕНА ЗА СТРАНЕ ЗЕМЉЕ:

На годину . . . . . 30 динара
На по године . . . . . 15 динара
На 3 месеца . . . . . 9 динара

LE PETIT JOURNAL

МАЛЕ НОВИНЕ

дневни лист за свакога

ПРЕТПЛАТА ИЗ УНУТРАШЊОСТИ ПОЛАЖЕ СЕ САМО КОД ПОШТА

ЗА БЕОГРАД НЕМА ПРЕТПЛАТЕ — ЛИСТ СЕ ПРОДАЈЕ НА БРОЈ

Писма и рукописи шаљу се Власнику „Малих Новина“ Топлички венац бр. 17., на горњем спрату.

Претплата се прима код свију пошта у Србији.

ЦЕНЕ ОГЛАСИМА

На првој страни од петит. реда 20 пр. д., а на четвртој од петит. реда 10 пр. дин.

ПРИПОСЛАНО стаје 50 п. дин. од петитног реда.

KLEINE ZEITUNG

Огласи јевтино, по потреби и са сликама. За свако оглашење плаћа се држ. т. се 20 пр. д. ЊИ ОГЛАС“ ПО ПОГОДБИ

МЕСАРНИЦА
НА ВЕЛИКОЈ ПИЈАЦИ

Нумера I. (општински дућани) продаје од данас говеђе дебело месо свакад фришко по 70 пара дин. за сад. доцније јефтиније.

491,1,5 *Вуловић.*

Уредништво је добило изјаву неколико београдских чланова радикалне странке, да је у свом листу одштампа. Изјава гласи:

РАДИКАЛЦИ

Усред престонице, на пијемонту свију Срба и Југословена, а на очиглед крштених и некрштених и свију нас, хапси се и тамнује данас један човек, који је радикалну партију створио.

Радикалци,

На нама је, да бодрим и будним оком стражаримо, да се од старих робијаша за слободе, неправе нови робијаши код већ извојеваних слобода.

Главни радикални одборе! Ово што ми сад чинимо преко тебе, то твоја је дужност а шта ћеш ти по овоме радити видећемо, — учиниш ли добро, биће хвала и твоја и наша, — обиђеш ли свој задатак и учиниш се ни мукајет, знај да ћеш о томе давати рачуна онима, које ти заступаш и у чије име ти радиш; знај да ово не говоре ови, што чекају за контролоре и порезџије нити пак какви заинтересовани лифераити — већ ово говори сила преко чије је грбаче створено ово стање.

Радикалци,

Знате ли да имамо нов Устав а на прагу већ и нове изборе, зар од тога да направимо ново Косово сада, кад нам највише треба слога.

Зар од јуче заборависмо шта су претходници радили и како су прошли. Не идимо за њиховим трагом ми мученици, не будимо ничији измећари ми, чије су кости ланци преглодали.

Грех нека је на душу сваком радикалцу који повлађује неуставне и незаконе поступке на ма ко их учинио, и ко то учини, учиниће само на поругу и грдну штету радикалне партије у опште, а њеним члановима посебице. Саветујемо онима, које ми успесмо на висину, и опомињемо их да је ово једна партија у земљи која има свој барјак, који је и њен вођа, а то је њен „*програм*“ и да су по њу личности само покретне фигуре па ма оне биле и на висини, и да не забораве шта су били до јуче; да то исто може бити и сутра; да не закрчују пут оступној линији преко које можемо сви вратове покрхати, да не примењују на старе нове модусе који ће дати материјала првима који за њима дођу — да нас на буљуке баш по овоме модусу поансе. Истина они би опет сваки на свој стари занат а ми, ми би и за њих испаштали Ово у души смишљасмо ово и рекосмо, оће ли ваздити? — то справом очекујемо, Буде ли другчије, радићемо ми другчије, спремићемо благовремено сами себи оступну линију и нећемо примити на својим леђима ничије погрешке, за које би нас свет каменьем претрпао.

„Искрени пријатељи радикала.“

ОДЗИВ ШТАМПЕ.

У 206 броју нашега листа донели смо чланак: „*У одбрану начела*“.

Тај чланак изашао је у нишком листу „Слобода“.

Као што је познато, „Слобода“ је орган радикални, управо службени лист нишких радикала и радикала из целог тог краја.

Чланак „*У одбрану начела*“ потекао је дакле из извора несумњиво радикалног, изашао је у службеном листу једног знатног дела радикала — с тога је он од важности.

Али има нешто што овом чланку даје *особиту, нарочиту важност.*

То је она дубина погледа, она правилност схватања, она језгровитост сваке поставке, свакога тврђења истакнутог у том чланку, једном речи, то је *онај прави, онај истински дух истинскога радикализма, који кроз тај чланак вије.*

Сваки истински радикалац на делу, а не само на речима, мора мислити и мора осећати како мисли и осећа нишка „Слобода“ у томе свом чланку.

„Слобода“ је помесни службени орган *једног дела радикалне странке*, али чланак „*У одбрану начела*“, по начелној чистоти, дубини, правилности и истинитости у суђењу, *представник и израз је целе радикалне странке.*

Јест, све што у Србији с правом носи име *радикал*; све што мисли и осећа истински радикално — мора мислити и осећати онако, како мисли и осећа нишка „Слобода“, и у том погледу „Слобода“ се овде јавља као *једини, прави и истински* израз радикалне странке.

Ми се можемо у више прилика и не слагати са „Слободом“, ми јој можемо по што шта баш и крупно замерити, она може у приликама и грешити, као што погреши и сваки човек, али правда захтева, истина тражи да јавно признамо да је у великом и преважном питању о *чувању начелне чистоте* нишка „Слобода“ била једина, која је прва изустила реч и донела суд истински радикални, истински слободоумни, истински начелни.

„Слобода“ се овде истакла као најзаконитији и најдостојнији представник истинског радикализма.

Слава јој!

Та појава, да се у унутрашњости земље нашло људи, који ће високо дићи заставу радикалну, коју су малодушни властољупци београдски вргли у блато и бестидно почели газити по њој, та светла појава улива још наду сваком забринутом радикалцу, да ће се у радикалној странци наћи још довољно снаге да спасе углед своје светле заставе, да спасе част свога јуначког образа баш и онда, ако београдски погоспођени радикалци на министарским столицама, у својој слепој успаљености за власт, забасају чак и тако далеко, да продуже газити и најосновнија начела странкина, као што су већ несрећно почели.

Јест, протест „Слободе“ светао је знак да је радикална странка још жива, да је то странка од начела и да је готова, као што вели св. писмо, ископати и само око своје, ако је то око саблазни, — т. ј. у стању је казнити и одрећи се и својих министара, ако ти министри из некаквих својих ћоравих рачуна нађу разлога да могу газити чак и основна начела радикализма.

Збиља и дивна и жалосна појава!

Како је дивна појава, кад је дан мали листић из унутрашњости устаје и с пуно достојанства и начелна поноса, као уверењи ањео правде и истине, неумитно шиба кукавичке династичко чанколиство београдских кукавних власника радикалних.

И како је у исти мах тужно, и гнусно, и одвратно кад човек упореди оно достојанствено, свесно, дубоко, родољубиво и истинско радикално разлагање „Слободе“ с подлим, кукавичким, управо дрољинским дрлањем отрцана „Одјека“, који о целој овој начелној ствари није умео учинити ништа паметније, но да једног спутаног, заробљеног и сваких средстава за одговор лишеног човека назива „бестидником који формално од скандала живи“. (Види 102 бр. „Одјека“).

И то вели творцу радикалне странке, вели двајестогодишњем мученику за начело, вели болесном и спутаном човеку, коме су одузета сва средства одбране, вели једном П. Тодоровићу! И ко му то вели? Неколико јучерањих жутокљуна, неколико жалосних ништарија и политичких радикалних репова, недостојних ни ремење да одреше на обући једнога таквог јавног посленика, као што је г. Тодоровић.

Ђаје, Стојани, Андре и други колико толико угледни радикалци отишли у државне службе, а „Одјек“ оставили једној гомилици надувених ћалова, који у политици не разбирају ни толико, колико какав постарији разносач радикалног листа.

С тога се и може десити, да

један маленi листић из унутрашњости високо дигне светлу заставу радикалну, док *службени орган целе странке* у неизмерној глупости и слепилу своме оберучке баца блато на ту исту заставу, уображавајући да тиме погађа г. Перу Тодоровића.

Но ми смо заинтересовани. Али ево доћи ће један хладан и непристрасан судија, доћи ће историја и ми смо уверени, да ће она с ужасом забележити да је у току 1889 године, кад је на влади била радикална странка, праву радикалну заставу носила и чувала малена нишка „Слобода“, док је велики београдски „Одјек“, службени орган целе странке радикалне, играо улогу проста полицискa жбира, шпијуна и клеветника.

Ово су наше напомене узгред.

А кад цела ствар дочека свој крај, кад се сврши незаконо и тиранско тамновање нашега уредника — мученика, кад он могне опет слободно узети у руке своје драго перо — које му је сада јунак Која Таушановић тако черкески отео преко свог Глише — тада ће поново доћи на претрес све ове прилике и њих ће тада оценити сам роб данашњи, наш мученички уредник.

Ми пак забележили смо овде прве мисли, које су се природно јавиле услед ових последњих појава у нашем јавном животу.

*

Пошто смо овако, ма и летимице, оценили одзив нишке „Слободе“, одзив из радикалног табора, изнећемо сад пред наше читатеље други један новинарски суд о насиљу, извршеном над нашим уредником — суд, који је потекао из сасвим другог табора.

По стилу, као и по садржини судимо да је писац чланка, који ћемо изнети, главом сам г. Чеда Мијатовић.

Г. Чеда је истина по начелима и прошлости својој напредњак.

Али у држању и у карактеру тога човека има толико особина, које га одвајају од свију осталих напредњака, да његов суд о овом најновијем насиљу радикалне владе вреди изнети и као суд лично једнога г. Чеде Мијатовића.

Ево шта пише г. Чеда у 4. броју „Српске Речи“ од недеље.

АТЕНТАТ НА УСТАВНОСТ

—

Ако су све оне појединости које су „М. Нов.“ донеле о ухапшењу њиховог власника и уредника г. П. Тодоровића истините, онда би дужност свих органа јавнога мњења била да сложно устану на обрану једнога од највећих права грађанских, и једне од најдрагоценијих слобода политичких.

Није у питању г. Пера Тодоровић. Он може бити да је човек и способан и интересантан и симпатичан. Његове заслуге у борби за грађанске и политичке слободе могу бити са свим неоспорне; његове заслуге у борби за организацију радикалне партије могу бити неоцењиве; може бити да је баш он једини радикалац, који је давао доказа, да има државничког дара у већој но што је средња мера, и може бити да ће он бити једини о коме ће једнога дана непристрасна историја говорити као о правоме шефу радикализма у Србији. Он може бити да је поред свих својих мана и поред свих својих погрешака ипак један од најследственијих политичких карактера нашега доба, човек који не само има идеја и иницијативе него и одважност и готовост да пати и гине за своја убеђења. Може бити да интересантност његове личности није изгубила тиме, што се и над њим надкачила фатална трагичност, у место да према политичкој својој даровитости и политичким услугама радикалној партији седи у кући до Двора као председник министарства, он чами данас у нагој, узаној и загушљивој ћелији као апсеник у власти својих личних противника. Све то може бити па да опет г. Пера Тодоровић није у питању.

У питање је дошла једна од главних уставних слобода. Јер ако су појединости о осуди уредника „Малих Новина“ заиста онакве, какве су јавности предане — а ништ ничим није показала да оне нису такве — онда је слобода штампе у Србији практички сарањена и оно што о њој пише у уставу тек је само привидна сенка, фантом, који само просте људе вара и само на јаве, кључе и ћелије мами.

У какво се бесмислено, нелогично апсурдно и управо *лудо* стање сврће наша уставност од како тобож имамо најслободнији устав и радикалну владу!

Новинар сме да напише и штампа да је у земљи превладала несигурност, да власт нема ауктoритета и да влада нема енергије. Он то може да штампа у десет хиљада ексемплара и растури да се чита по не десет пута по свима механама и кафанама и читаоницама и приватним кућама по Србији. Али ако би тај исти новинар тај исти чланак усмено причао двојици грађана, при чаши вина или шољици кафе, онда он може да буде бачен у пржаву и загушљиву ћелију, без књига и без писаљке и артије и без изгледа да затвор тај новчаном глобом замени па ма имао и лекарску сведоџбу да је слабог здравља!

Може ли бити што бесмисленије и луље, а може ли бити што бесправније и противније духу сваке уставности?

Ако је заиста све оно онако, како је јављено о околностима под којима је уредник „Малих Новина“ осуђен и затворен, онда је дужност наша, као и дужност свих јавних гласила, *да уложимо јаван протест против цинички изигравања једне од основних слобода штампе*. Ми тај протест улажемо најсвечаније и најпрецизније, јер оно изигравање уставне слободе чини сама власт државна која би управо, дужна била да уставне слободе брани.

Овакву процедуру власти ми не можемо друкчије да сматрамо већ као *нов атентат на уставност*. Види се, да се својим лаким триумфима раздрагао онај дух, који се 14. и 15-ог Маја бацао каменицама на уставно право слободе збора. Ово ново компримитовање другог једног тако исто важног, ако не још и важнијег, права уставног, баца светлост — не, јер се она ругобна ћага на име престонице српске и народа српског ничим неда осветлити, — не баца светлост, него објашњава и онај први удар на уставност. Може бити да се радикални министар полиције прави и сувише наиван кад мисли да се њега све то ништа не тиче. Нико више не може име његово опрати од оне прашине која је на њ пала са крваве калдрме београдске 14. и 15-ог Маја. Нико не може њега спасти да бар морално не одговара за гажење уставних слобода које његови потчињени му органи чине. И ако је одиста опис околности, под којима је један уредник сумарно осуђен и сумарно затворен, истинит онда је у ономе часу у коме је затворен у ћелију Пра Тодоровић, морално је затворена у ћелију и уставна репутација радикалнога министра полиције. Само што г. Министар не треба да заборавља, да ако он и може дозволити једноме полицајцу да се титра с уставом и са репутацијом свога министра, радикална партија није дозволила баш ни г дну министру, да компромитујући уставне слободе компромитује целу радикалну партију. А ако би баш и радикална партија хтела да се прекали у једну гомилу бесвесних мамелука, па да се одобрава гажење уставних слобода, за које с толиким хвалисањем тврди да их је она извојевала, има хвала Богу ван „радикалског народа“ још народа српског, који се не хвали, али који неће дозволити ни г. управнику ни г. Министру полиције, па ни целој радикалној партији, да било грубим насиљем било фиким лукавством и полицијским досеткама, изигравају слободе уставне, које су данас опште добро народа српског.

Ми мислимо да и наша љубав к уставности и наша дужност према земљи, а и обзири човечности, захтевају да се од стране новинарског удружења учини Министру полиције ова представка:

1. Да изволи непристрасним извијањем констатовати околности под којима је један нови ар осуђен и затворен;

2. Да изволи примити свечану ограду новинарског удружења противу једне процедуре и једног преседана који слободу штампе могу да учине илузорном и ако је устав подемчава;

3. Да изволи с погледом на стање здравља затвореног новинара учинити потребне кораке да се затвор у овом случају замени новчаном глобом.

Јавно би мњење било у праву да се нада, да би ова представка имала успеха. Успех је тај остао готово неопходан, услед крајње бестактности, коју је полиција учинила затворивши новинара о коме је реч тако рећи у очи самог доласка Његовог Величанства Краља Милана у Београд. Ниједан свестан човек, и нико ко има осећања пристојности, није могао одобравати оне жестоке и неоправдане испаде и нападе тога новинара на краља Милана. Али баш што су и напади тако жестоки и тако неоправдани, биће људи који ће журно и сумарно осуђивање и затварање тога новинара у очи самог доласка Њ. В. Краља Милана доводити у свезу са жељом било Министра било шефа полиције да се извесноме месту удворе. Има људи, који не знају да осветољубивост не лежи у карактеру нашег старог Господара. И има на жалост у свима сферама људи, који не знају, да је великодушност *врлина* код обичних људи *али дужност* код краљева, и да један краљ може да абдицира на престо и на круну, али не може да абдицира на пространство и племенитост свога срца. Сувишна ревност једне полиције, која и не гледа шта гази и кога гази и што компромитује и кога компромитује, не треба да сме да парализује урођену великодушност једног човека, који је Краљ и кад круну не носи. И кад полиција није имала такта, њен Министар треба два пут да га има.

*

Тако вели г. Чеда Мијатовић у „Српској Речи“.

Писац је јасно казао шта мисли и осећа, с тога немамо потребе да ма што објашњавамо у овом чланку.

Заустављамо се само на последњем одељку.

У тријестак последњих реди горњега чланка исказана је ова мисао:

Г. Пера Тодоровић ухапшен је пред сам долазак бив. краља Милана и ухапшен је на такав начин, да многима може изгледати као да је то учињено у хатар краљу Милану.

Г. писац чланка налази, да је тиме учињена „медвеђа услуга“ бив. краљу; тврди, дакле, да је глупи полицајац Глиша у подлачкој тежњи да се удвори краљу Милану управо створио том истом краљу Милану велику неприлику, јер по таким поступцима бивши краљ Милан изгледа као ситничарска душица, која се пакосно свети, а г. писац тврди да наш „стари Господар“ није тако осветољубив, вели да је то човек, који је краљ по племенитости своје душе и онда, кад не носи круну.

Услед свега тога г. писац изводи, да је г. министар полиције требао два пут више да има такта, кад га већ није имао његов полицајац Глиша. Дакле г. министар требао је да не дозволи да се учини ово, што је учињено с нашим уредником, пошто то баца сенку на самога краља Милана, а писац је рад, да нас увери да то није била нити могла бити краљ Миланова жеља и воља да се с нашим уредником овако черкески поступа.

На тај рачун ми имамо да реknемо коју г. писцу чланка „*Атентат на Уставност*“.

*

Наш уредник осуђен је и затворен у очи самог доласка бив. краља Милана, управо на неколико часова само пред тај долазак.

Целу ову ствар извршио је Глиша, дакле човек о коме цела Србија зна да је лични поверник бив. краља Милана, и као таквога радикали га једино и трпе, и то како сами веле, „под зор — на силу“.

Хапшење је извршено тако хитно и с таким многобројним узгредним гажењем закона, да је и слепоме јасно како је ту главни смер био, да бив. краљ Милан не затече г. Тодоровића у слободи.

Све околности, дакле, тврде несумњиво, да је цело насиље над г. Тодоревићем извршено једино за рачун бив. краља Милана, па услед тога махом сви држе, да је то учињено и по жељи, па чак и по заповести смиреног хаџије.

Да публику утврди у том мњењу, помогао је и сам г. министар полиције.

Он се пред једним пријатељем правдао овако:

„Мени Пера не смета; кад сам га трпио до сад, трпио би га и сад.

„Али њега не трпи краљ Милан. Он је тражио да Пера не буде у слободи кад његова нога ступи на српско земљиште. Извршење те задаће поверено је г. Глиши. Мени је остајало или да ћутећки примим све то и да пустим нека се краљ Милан са својим пријатељем Пером рачуна како сам зна, или да се томе одупрем — да дођем у сукоб с краљем Миланом.

„Ја ово последње нисам хтео, Ја нећу да се с краљем Миланом завађам због једног Пере, који је сам изабрао да му краљ Милан буде пријатељ. Нека се сад ти пријатељи кусурају како знају и хоће, мене се то ништа не тиче“

Тако се, дакле, правда г. К. Таушановић.

Ово још више баца сенку на бив. краља и код нас, и у целој публици утврђује мишљење, да је г. Пера Тодоровић ухапшен по изречној вољи и жељи бив. краља Милана.

Можемо рећи да ово веома штетно утиче на углед краља Милана.

Пре свега, јавно мњење изводи из овога да је краљ Милан веома пакосан и осветољубљив човек.

Друго, сви верују да се краљ Милан боји Пере Тодоровића и да је ово све учинио једино из страха, или да га г. Тодоровић не нападне поново, или ако он (краљ Милан) преко каквих новина нападне Перу, онда да се овај не може бранити.

Разуме се да све ово убија углед бив. краљу Милану, а уздиже углед г. Пере Тодоровића.

Ствар тако у истини стоји и тако се у публици разумева а како је у ствари, то треба да посведочи најближа будућност.

У публици се верује да краљ Милан има и пута и начина да сузбија све ово, ако хапшење г. Тодоровићево није доиста његово масло. Оћути ли бив. краљ Милан на све ово, онда је то знак да је у целој ствари његов прст. Јер то и деца београдска већ знају, да је Глиша краљ Миланов човек, а тако исто и деца знају, да је цело ово насиље с г. Тодоровићем извео Глиша управник.

Наравно да све ово ни мало не правда министра полиције, коме сви замерају што пушта да, код њега жива, у ствари један Глиша министрује за Београд.

Кости нарочито замерају његови начелни пријатељи радикалци, кривећи га како може бити така кукавица, да из личне пакости спрам г. Тодоровића, и из жудње за власт допушта да мимо њега други жаре и пале у полицији, што је руга и срамота за целу радикалну странку.

*

И тако, г. писац сад зна како се ствар сматра у публици. Нису ту сумње, већ се ту краљ Милан јасно и отворено криви за сва ова насиља против нашег уредника.

То је факт!

*

А сад на завршетку и Њ. В. бив краљу Милану, и Њ. Екселенцији дјествителном министру полидије г. Таушановићу рећи ћемо ово.

Господо, јавно мњење у Срби ји осуђује *вас* за овако незаконито и свирепо поступање с г. Тодоровићем.

Ви имате данас толико силе, да можете радити шта хоћете, *презирући јавно мњење.*

И доиста, презрено јавно мњење не уједа, оно није ни курјак ни гвозденузуба да вас може одмах заклати. Поред њега ви можете вршити све што хоћете и уз то рећи:

— Е, па ево учинисмо то и то у пркос јавном мњењу, па шта нам је било — ништа.

Јест, за сад је ништа јер, како рекосмо, јавно мњење не уједа и није врана да одмах вади очи. Оно је „споро, али достижно.“ Ако сад и не осећате никакве непосредне штете за то што је јавно мњење против вас, знајте то, да ћете једног дана све то осетити горко и тешко. Тада ћете се сећати ових наших речи, али тада ће бити доцкан.

Памтите ово!

ЗАДРУГА РОДОЉУБА

(СВРШЕТАК)

А ево како.

Ми предлажемо да се заснује једно велико удружење: „*Задруга родољуба*“ са оваким задатком: *да потпомаже ојачање и даљи развитак целокупне домаће производње, као и да шири свест о економној независности Краљевине Србије.*“

Та би задруга овако остваривала свој задатак: 1-во осигуравала би по трошњу свим домаћим производима у опште а нарочито у земљи, тиме, што би сваки члан те задруге био обвезан, до своје личне и домаће потребе подмирује домаћим производима, а тако исто и држава (нпр. платно и сукно за војску, за казнене заводе итд.) и општине.

2-го Створила би се нарочита „Банка за потпомагање домаће производње“ која би *занатлијама и пољопривредницима*, и њиховим *удруженима* давала потребне капитале под јевтин интерес.

3-ће Издавањем ваљаних књига и часописа и приређивањем јавних предавања, и у циљу, да се у народу распростиру економна и друга за привреду у опште корисна знања, и постичу корисна подузећа (нпр. заснивање занатлијских школа, радионица и. т. д.)

4-то Дејствовањем код владе и народог представништва да се заведу нове уредбе и установе, које потпомажу развитак појединих родова народне привреде.

Организација задруге на овако би се извела:

У Београду би постојао главни одбор удружења с овим одсецима:

а) Одсек економно финансијски. Ње би, надамо се, ушли све наше економисте и финанцисте, да слојски проучавају услове нашег економног живота истраживали би узроке нашег економног уназађивања, предлагали би нове мере и установе за унапређивање његово.

б) Одсек занатлиско-трговачки.

в) Одсек пољопривредни. И овде би се рекрутовали најбољи преставници занатлијског, трговачког и пољопривредног реда. И ови би по својој струци радили по примеру првог одсека. И,

г. *Правни одсек.* У њ би такође ушли наши најбољи правници и државници, који би проучавали мане наших закона у колико су оне узрок економском назатку нашем (н. пр. закон о задругама, о наслеђу, о удружењима и т. д.), па би угледањем на напреднија страна законодавства, а водећи рачуна о конкретним приликама нашег народ. живота и предложима прва три одсека, израђивали би нове законске предлоге, које би опет чланови удружења као посланици народни у скупштини износили и радили да се они узаконе.

У унутрашњости по варошима и општинама стварали би се одбори, који би, по упутствима главнога одбора, радили на остварењу друштв. задатка а у својим околинама.

Што се, пак, Банке тиче, она би се могла засновати овако:

Основни капитал од 1,000.000 динара, подељен на 100.000 акција био би за почетак довољан. Тај би се капитал поступно овако увећавао:

Сваки члан удружења добио би једну удеоничку књижицу, као што су књижице „Задруге за међусобно помаг. и штедњу“ и уплаћивао би месечно по $^1/_2$ динара код свога одбора. Одбори би месечне уплоге слали благајни глав. одбора, који би целокупну суму полагао одмах Банци, код које би она, ради простоте рачуна, имала отворен рачун, те тако била општи повериоц банчин.

Кад би се навршио известан број уплата од по 10 дин. (за 20 месеца) онда би Банка члановима удружења уплаћене књижице заменила новим колом акција. За овим би истим начином дошло треће, четврто и т. д. коло акција.

И сад, што би члан удружења штетовао плаћајући скупље домаће производе, у неколико би се накнађивао у *дивиденди*, коју би Банка плаћала акционарима.

Потпуне накнаде не би јамачно било, али родољубље и састоји се у жртвовању личног интереса интересу општем.

Ми учинисмо своје; а на патриотизму и слози истинских пријатеља народног напретка је да учине своје.

Cognitus.

ИЗ ТАВНИЦЕ

Још не дају адвокате. Већ осам дана како је наш уредник у затвору, и још му не дају адвокате.

Јавили смо, како су гг. адвокати једном одбијени.

Јавили смо и то, како је после тога г. Тодоровић тражио да се протоколарно саслуша о потреби, да му дођу адвокати.

Најпосле јавили смо и то, како је после тродневног вортања једва једном 15 јула у вече саслушан.

Г. Тодоровић изјавио је ту протоколарно своју нужду, да му гг. адвокати *одмах* дођу. Ово је већ трећи дан од тог доба и г. Тодоровић још нема одговора од управе, хоће ли му пустити гг адвокате, а о самом позиву адвоката ни гласа ни трага.

Међу тим сем осталога, ствар се тицала и једног г. Тодоровићевог меничног плаћања. Човек је оштећен и осрамоћен, јер иначом полициским ометен је да одговори својој меничној обвези.

О, Срби браћо, јесте ли још кад год видели и чули овако безаконье и силеџилук.

Да, али има неко, коме иде у рачун да се г. То оровић покаже и као човек, који не одговара својим новчаним обвезама. Боже, чудне бруке! Терати низму и пакост чак и до оваких насиља, то само могу политички цигани.

*

Не дају му решење. Подносећи молбу да му се због болести да удобнији стан, г. Тодор вић положио је 2 динара таксе да добије писмено решење.

Полиција је таксу узела, молбу болесникову одбила, али му писмено решење о томе све до данас није дала. Г. Тодоровић морао је поновa молити за писмено решење.

Видећемо да ли ће се помоћи.

ВЕСНИК

БЕОГРАДСКЕ ВЕСТИ

Имају и чиме. Похитали људи те претекли дворске ћирице и својим образом очистили и „изгловцовали“ хаџиске чизме од дебеле анадолске прашине, па им сад то тако мило и смешно, да се пред целим светом хвале, па још и шалу збијају, како је г. Пера Тодоровић тражио од бив. краља Милана да му овај за тридесет дана одговори, па сад као одговор добио таман тридесет дана затвора

„Пређесно!“ Ако Њ В. бивши краљ Милан и радикална странка немају ништа против оваких тумачења, — нама је право.

Бар ће читалачка публика знати с каквим каваљерима г. Пера Тодоровић има посла, кад он њих пита јавно и учтиво преко новина, а они њему одговарају мучким полициским ноћним нападима на његов стан и силеџиским осудама на тридесет дана затвора.

А за радикалну странку веома је важно да чује, и то из уста свога рођеног органа, да је тај одговор бив. краља Милана прелат г. Пери рукама једнога г. Косте Таушановића.

Сад бар знамо на чисто шта значи ово хапшење нашега уредника, и то знамо из најпоузданијег извора, од самих радикала. Но што још не знамо то је, ко изгледа лепши и краснији у красном друштву, да ли пошљач одговара или његов доносиоц.

Брависимо, браћо радикали! Само тако! Исповедајте се и хвалите се,— имате и чиме.

*

Одбор општински. Данас у пет и по часова по подне држаће одбор општински ванредни састанак, са овим дневним редом:

1.) Извештај техничког одбора о резултатима вршених истраживања воде, и утврђење програма за грађење пројекта за водовод;

2.) Одговор Управе дуванског монопола о земљишту, које је тражила под закуп;

3.) Раскид уговора са концесионарима изношења ђубрета из вароши и чишћења нужника и помијара;

4.) Извештај комисија по молби Марка О. Марковића и комп. да ши-

нама вежу парни млин са железничком станицом;

5.) Измештање „Чукур-чесме;“

6.) Регулација „Вишњичке“ и „Милетине улице;

7.) Молба механџија да одсеком плаћају кафанску аренду;

8.) Молба фабрике дувана, да се награди тротоар до фабрике;

9.) Позив „Кола јахача Књаз Михаило,“ да се и београдска општина упише за члана утемељача тога удружења;

10.) Молба Петка Маринковића да се ослободи извесне кирије;

11.) Акт конзисторије београдске о подизању нове цркве св. Александра Невског;

12.) Молба становника „војничке“ улице за калдрму; и

13.) Лицитације;

14.) Уверења.

*

Из дипломатских кругова. Поуздано дознајемо, да за аустро-угарског посланика у Београду долази барон Темел.

*

Београдски витез. Глиша управитељ већ прилично времена показује се као витез у гажењу закона и рђавом поступању према свакоме, који му падне шака. Одиста, ту је прави витез! И да би му се дало вилњивог знак признања томе његовом витештву, аустриски цар милостиво је изволео наградити га орденом Франца Јосифа II. степена, који носи собом чин витеза. Ово одликовање витеза веома је значајно кад се зна да је београдски витез на најнезаконитији начин ухапсио г. Перу Тодоровића, за кога се зна да је ту скоро, писаћи о уједињењу Србства, жестоко нападао Аустрију. Да случајно Глиша није постао витез баш због тога што је г. Перу Тодоровића стрпао с оне стране катанца?

Ред цензура по новчаним заводима:

Привилегована народна банка, понедељака среда и петак.

Београ. кредитни завод уторак и петак.

Задруга за међусобно помагање и штедњу понедељак и четвртак

Српска кредитна банка понедељак, среда петак и субота

Књижевни Оглас

Изашао је из штампе

ГЛАСНИК

српскога ученога друштва.

књига 69.

Расправе и други чланци.

У Београду 1889. У штампарији краљевине Србије. На продају у књижари В. Валожића. Велика 8-ина, стр. 376 или 23½ табака.

ЦЕНА 2 ДИНАРА

Преглед садржине: Прилози за синтаксу српскога језика. 1. О падежима без предлога. Од Пере П. Ђорђевића. (Наставак и крај). — 2. Енглеска француска и српска пороти. Написао Ј. Ђ. Авакумовић. (Наставак.) — 3. У спомен Димитрију Матићу. Беседа Стојана Бошковића — 4. Црте из Босне. Од митрополита Хаџи-Саве Косановића, — 5. Извештај управи Српскога Ученога Друштва о пештанској изложби 1885. Од Д. С. Милутиновића и М. Валтровића. — 6. Прилог броманилу. Од С. М. Козанића. — 7. Други прилог алгебарским влацина вишега степена. Од Петра Ј. Живковића. — 8. Изводи из записника

Напомена. Гласник 70, у коме су такође расправе и други чланци, ушао је у штампу.

МАЛИ ГЛАСНИК

ДВА билијара на продају. Један за карамбол с мермером а други за кегле без камена. 35,2,6 *И. Р. Паранос.*

КУЋА у Лимској улици број 5. продаје се. Услови су повољни. 28 2,3

ЈЕВТИНЕ КЊИГЕ

По врло јевтину цену могу се добити у уредништву „М. Новина“ ове књиге:

„Историја једног француског сељака“ комад 2 гроша.

„Дела Св. Марковића“. Свеска прва. Грош и по комад.

„Политичко стање Срба у Угарској“ 10 пара динарски комад.

„Економија“ Светозара Марковића по динара комад.

33 СВЕ ЗА ГОТОВО. 4—10

ТРАЖИ се на зајам 600 динара на сигуну плату, уз уо поуздано јемство. Отплата 25 динара месечно. Интерес 12 од сто годишње. Упитати уредн.

ТРАЖЕ се ТРИ продавца за „Мале Новине“. Упитати у уредништву. Вредији могу зарадити до 3 динара дневно.

АПОТЕКА код „ЦАРА ДУШАНА“ у Београду преко пута позоришта потребује помоћника. — За ближа извешћа обратити се апотеци. 27,6 10

ЈАВНА

ТРГОВАЧКА СРЕДЊА ШКОЛА

У ТЕМИШВАРУ

Трговачка стручна школа основана 1860 године.

има исти учевник и значај трг. академија, састоји се из 3 разреда и дозвољава свршеним ученицима право на једногодишње службовање у војски.

Предаје се на немачком језику.

Са овом школом спојена добро уређена грађанска школа са *4* разреда као припрамна школа.

Предавања почињу 20 августа (1. септ.)

На изучавање немачког језика обраћа се особита пажња.

Програме и извешћа даје управитељ

467,1,3 FRANZ WIESSNER.

НОВИ

ХОЛАНДСКИ ЛОЗОВИ БЕЛОГА КРСТА

имају годишње ТРИ ВУЧЕЊА ЗГОДИТАКА са великим главним згодитцима, међу којима

У ГОТОВУ дин. 400.000, дин. 200.000, дин. 100.000 У ГОТОВУ

Сви згодитци исплаћују се без икаквог одбитка

Идуће вучење

ЧЕТВРТАК 20 ЈУЛА 1889. ГОД.

ГЛАВНИ ЗГОДИТАК

ДИН. 400000

НАЈМАЊИ ЗГОД. Д. 29. — и ПОВИШАВА СЕ ДО Д. 59

с тога по данашњој куповној цени не може бити никаква губитка

ОВИ ИЗВРСНИ СИГУРНИ И КОРИСНИ ОРИЂ. ЛОЗОВИ могу се добити код свију сарафа и у банкарској радњи

АНДРЕЈЕВИЋ и КОМП.

У БЕОГРАДУ

4031315 по цени од дин. 29½

ПРЕГЛЕДИ ОПШИРНИ ДОВИЛАЈУ СЕ БЕСПЛАТНО

НИШКА АКЦИОНАРСКА ШТЕДИОНИЦА

У СВОМ КОМИСИОНОМ ОДЕЉЕЊУ ВРШИ СЛЕДЕЋЕ ПОСЛОВЕ:

1. Прима наплате са свију трговачки пијаца за Ниш и околину нишку.

2. Издаје чекове платиме за Београд, Беч, Париз и Солун.

3. Прима налоге за куповину и продају за све производе овоземаљске.

4. Прима заступништва у посредовању за куповину робе са стране.

5. Даје зајмове на залогу домаћи овоземаљски производа.

6. Купује девизе са страни пијаца у којима налази сигурности.

7. Прима у депозит на чување, новце, артије од новчане вредности и адиђаре.

Кореспонденција на српском и немачком језику.

Трговачки свет и у опште публика која има плаћања за Београд и иностранство — нарочито Солун — чини се пажљивим на 2-гу тачку да се може чековима послужити као са готовим новцем, чиме се уштеди порто, време и труд око паковања а за ту врсту послова штедиона наплаћује врло умерен провизијон.

Бр. 553

10. јуна 1889 г. УПРАВА.

Ниш. 24,29.2.6,9,13.16.20,23,27,432,8 1 0

КО ХОЋЕ ЈЕФТИНО И ДОБРО

да купи испод коштања *Женско, Мушко* и *Дечије* Рубље (веша:) Хаљинице, *Чараше, Платна, Чаршава, Салвета, Пешкира, Фиранге* од јуте и од чипака, *Фланерска Кебета, Трико рекле, Шешира, Марама* цепни и са монограмом, *Кецеље* од мола *јастука, краватна. Крагна, Манжетна* од *илатна* и *каучука*, Прави француски *Мидера*, женски *Шлафрока*, и т. д. и т. д. Само код нас је то сад могуће, јер још два месеца трајаће наша *Распродаја* и да се за то време оконча, продајемо од данас нашим поштованим муштеријама *по чудно* јефтиној цени о коме се може сваки уверити. —

С поштовањем

Алберт Кона Синова

376 *Улица Књаз Михајлов Бр.* 7,

17—20 13,15,17,19,21,24,26,28,1,3,5,8,20,12,15,17,19,22,24.

ГЛАВНО СТОВАРИШТЕ

БЕОЧИНСКОГ ЦЕМЕНТА ЗА СРБИЈУ

Предузимачима и осталим потрошачима препоручујемо **БЕОЧИНСКИ ЦЕМЕНТ**, и то: прима и секунда портланд, роман цемент и две сорте хидраула, лакши и тежи, јер је пробама доказано *да је најбољи од свију*, који се овди продају. Он је и по тежини најлакши, а подноси много више дометање песка, зато је за сваког најпробитачније, само са овим цементом радити

Нарочито чинимо пажљивим на наш портланд-секунда, који се најчешће употребљује и који је раван каквоћи са портландом прима других фабрика, а знатно је јевтинији. Наш прима-портланд ненадмашим је, и служи поглавито за фине глазуре.

За потрошаче у опште, а нарочито за већу потрошњу **знатно су спуштене цене**.

Примамо на израду свако цементирање и бетонисање ходника и предсобља, израду тераца и мозајка за ходнике, предсобља и за цркве, како овди у Београду, тако и на страни, све по најјевтинијим ценама. Све радове вршимо са стручним радницима и са гаранцијом.

371,22—50 ГЛАВНИ ЗАСТУПНИК,

Пера А. Јовановић,

са канцеларијом: на Сави на дрвари и у кнез Михаиловој улици бр. 29. у Панђеловој кући

Власник Пера Тодоровић. Одговорни уредник С. Јаношевић.

Прва удеоничка штампарија обилићев венац бр. 1.

БРОЈ 209 СРЕДА 19 ЈУЛА 1889. ГОДИНА II

ИЗЛАЗИ СВАКИ ДАН

БРОЈ 10 П. Д.

ЦЕНА ЗА СТРАНЕ ЗЕМЉЕ:

За годину . . . . . 30 динара
На по године . . . . . 15 динара
На 3 месеца . . . . . 9 динара

LE PETIT JOURNAL

МАЛЕ НОВИНЕ

дневни лист за свакога

ПРЕТПЛАТА ИЗ УНУТРАШЊОСТИ ПОЛАЖЕ СЕ САМО КОД ПОШТА

ЗА БЕОГРАД НЕМА ПРЕТПЛАТЕ — ЛИСТ СЕ ПРОДАЈЕ НА БРОЈ

Писма и рукописи шаљу се Власнику „Малих Новина“ Топлички венац бр. 17., на горњем спрату.

Претплата се прима код свију пошта у Србији.

ЦЕНЕ ОГЛАСИМА

На првој страни од петит. реда 20 пр. д., а на четвртој од петит реда 10 пр. дин.

ПРИПОСЛАНО стаје 50 п. дин. од петитног реда.

KLEINE ZEITUNG

Огласи јевтино, по потреби и са сликама. За свако оглашење плаћа се држ. такса 20 п. Већи огласи по погодби

МЕСАРНИЦА
НА ВЕЛИКОЈ ПИЈАЦИ

Нумера I. (општински дућани) продаје од данас говеђе дебело месо сваког фришко по 70 пара дин. за сад, доцније јефтиније.

491,1,5 *Вуловић.*

Читај

оглас Алберта Кона Синови у нашем листу.

399 12—19

ЗВАНИЧНА ИСПРАВКА

У броју 10 „М. Новина“ о. г. под рубриком „Гласови из народа,“ штампан је извод из неког дописа из Лебана, у коме се прича, како се у овом крају, често појављују зликовци, махом Арнаути и да је тим зликовцима вођа неки Ђорђе из Рождана, среза пољаничког окр-, врањског који се уклонио из среза пољаничког у срез јабланички и настанио у селу Равној бањи код неког Благоја, који му је рођак а затим образовао разбојничку чету итд. па се на завршетку тога извода вели: „изгледа да власт ништа не предузима, да заштити народ овога краја од разбојника који место да иде у потеру за разбојницима, прави весеље и на њима ради шенлука тера пандуре те пуцају и тиме троше државну муницију узалуд, место да је употребе у потери за разбојницима. На завршетку — пошто је само „извод“ дописа незна се да ли уредништво или дописник — сумња да то срески старешина чини намерно, но бићe из нехатости или из непознавања позива свога.“

То је у главноме извод из извода дописниковог који је штампан у „М. Новинама“ — али на жалост ствар тако не стоји.

Актом својим од 10 маја о. г. под Нр. 3181, началство окр. врањског, јавило је начелнику ср. јабланичког да је неки Ђорђе Јовић из Лалинца ср. пољаничког на дан 19 априла ов. г. заклао Манасија Стоиљковића из Гагинца на побегао и по извештају суда општине Големо-селске са још двојицом непознатих и наоружаних зликоваца тумарају по шумама које захватају границе срезова, лесковачког у округу нишком, јабланичком у округу топличком, и овога среза и препоручило да се Ђорђе ако се нађе ухвати итд.

Према овоме је начелник среза јабланичког под Нр 3213 наредио свима општинским судовима да у својим општинама потраже, Ђорђа и ако га пронађу да га упуте начелнику а наредбом Пр. 4489, наређено је општини лебанској, слишанској, бојничкој и медвеђској, да у свакоме селу како дању тако нарочито ноћу стражаре по 6 људи наизменце, ради безбедности како личне тако и имовне појединих грађана.

Поред тога начелник је наредио командиру крстарских одељења свирачког реона а нарочито буљубашама потајних чета да се постарају да ако буду у срезу јабланичком ови хајдуци похватају их — и до данас и командир крстарских одељења и буљубаша потајних чета па и судови којима је издата наредба, и то суд општине лишанске под Нр. 964, суд општине бошњачке под Нр 660, суд општине лебанске, под Нр. 859 и суд општине бојничке, под Нр. 1279, јављају да нигде нису могли пронаћи Ђорђа, нити се он у срезу јабланичком налази.

Односно „неког Благоја из Равне бање“ има се приметити, да је то Благоје Милошевић, буљубаша крсташки с карауле Нр. XVI на В. Преслати и њега је начелник пре месец дана истерао из службе, јер му је било достављено да је неки рођак Ђорђу, и ако је Благоје порицао да је у икаквом сродству са Ђорђем.

Преко свега овога, баш кад би били неверни извештаји командирови баш кад би били неверни извештаји буљубаша потајних чета и општинских судова, ипак *до данас Ђорђе Јовић ни једно кривично дело у овом срезу није учинио; ниједно убиство ни једно разбојништво ни једну просту крађу; јер Арса Петковић из Грујовца убијен је у селу Мелову ср. пољаничкоме и власт тога среза надлежна је за истрагу овога дела, због чега су и акта по овом убиству под Нр 4252 послата началству окр. врањског под 25 пр. месецом на доследење.*

На кад у истини овако стоји ствар онда је питање, да ли би наметно учинио начелник срески, кад би нарочито у ово радно доба, дизао народ у потеру за хајдуцима којих нема у овом у срезу и противу којих никаква чужба код начелства ово-среског не постоји и тиме општетио народ са толико надница без икаква јача узрока? Праведну оцену нека по овоме читаоци донесу,

Што се тиче муниције имало би се рећи, да је начелник из државног арсенала којим рукује, приликом миропомазања Његовог Величанства Краља Александра I-ог према вишој наредби да се тај свечан по Српство акт, огласи пуцњавом из топова, пушака итд. издао на тај рачун известан број фишека пандурима али то дописник *као Србин*, ваљда неће замерити начальнику? Ако су у другој каквој прилици пандури утрошили муницију, они је морају и вратити јер исту узимљу на *реверс* и приликом изласка морају оволико држави вратити колико су примили. па мар је утрошили као што дописник вели, и на „шенлук начальников.“

Из канцеларије начелника среза јабланичког 15 јула 1889 г. Нр. 4881.

начелник срески:
М. Ј. Илић

САД СМО БАР НА ЧИСТО

У данашњем броју доносимо како је секретар министарства унутрашњих дела, десна рука г. Таушановићева, г. Стојан Протић, одговорио петорици учитеља на протест против ухапшења и черкеског поступања с г. Тодоровићем.

Из тога одговора г. Стојановог читатељи ће видети, како данашња влада сматра да им је г. Тодоровић опасан, јер им ствара неприлике; како би га они тужили суду, кад би знали да ће га он *осудити*, али како су они *уверени* — а уверени су, јамачно за то што није крив,—да га суд неће осудити, влада је морала прибећи и оваким средствима, каквим се данас служи према г. Тодоровићу.

Истина, г. Стојан је рекао да овако поступање с г. Тодоровићем није противно Уставу, и за то се позвао на *прелазна наређења уставна*, али кад се узме на ум она изјава његова, да би га влада тужила суду, кад би само влада знала да данашњи судови неће пустити г. Тодоровића! онда је цела ствар јасна.

Овим је радикална влада преко једнога пријатеља и члана радикалне странке, и посредно, и нехотице признала, да се она, гонећи г. Тодоровића, кога сматра лично као свога противника, послужила и једним неуставним, и једним незаконитим, и једним самовољним путем, само да се „отараси“ једнога човека, који јој „ствара неприлике“.

Ми не знамо, да ли ће се она тиме, што је г. Тодоровић осуђен полициски на 30 дана затвора за ствари, које „стварају неприлике“ данашњој влади, одиста „отарасити“ г. Тодоровића; ми не знамо, да ли ће после тих 30 дана г. Тодоровић, кад одржи неправедно досуђени му затвор, престати да „ствара неприлике“ данашњој радикалној влади, — али што знамо то је. да смо сад на чисто с узроцима ухапшења г. Тодоровићевог. Њих нико не може побити, њих нико не може извртати, они су изречени устима једнога тако видног пријатеља данашње радикалне владе, једног тако одличног члана радикалне странке, њих је изрекао главом сам г. Стојан Протић.

И шта је он рекао?

Да је влада морала ухапсити г. Тодоровића и дозволити све оно зло поступање, које се сад над г. Пером врши, зато, што јој он ствара неприлике.

А у чему јој то, молићемо, ствара неприлике? Својим писањем?

Та, за бога, и други листови пишу, и други листови чине опозицију данашњој влади, други листови је грде и називају је чак и неспособном, па за то ипак влада се ни једног уредника тих листова није „отарасила“, па још на начин да их казни за *полициски* иступ.

Дакле, то „стварање неприлика“ састоји се у другом нечем, а то друго нешто је оно, што смо у јучерашњем броју изнели као мишљење наше читалачке публике.

Јест, бив. краљ Милан је онај, због кога г. Тодоровић ствара неприлике данашњој влади, т. ј. *данашња радикална влада служи бив. краљу Милану.*

Бивши краљ Милан има узрока да се љути, па, ако хоћете, чак и да се боји г. Тодоровића. Писање г. Тодоровићево пало би му веома незгодно баш у доба, кад се он, — бив. краљ Милан — бави поново у Србији.

И да би се та могућност спречила, да би се г. Тодоровићу одузела могућност да долазак бив. краља Мимвна поздрави онако, како се можда бив. краљ и радикална влада надали, — радикална влада ставила се у службу бив. краљу Милану, и за то је и противно законима и противно Уставу осудила једнога уредника за полициски иступ.

То је смисао г. Стојанових речи, да г. Тодоровић „ствара неприлике“ влади; то су оне неприлике, које јој он ствара.

Хитајући да услужи бив. краља Милана, радикална влада није застала ни пред гажењем закона, ни пред гажењем Устава, ни пред самовољом, ни пред тиранијом, ни пред нечовечношћу, тим пре, што се ствар тицала Пере Тодоровића!

Сад смо бар на чисто, сад не треба да се обмањујемо.

Радикална влада огрешила се о странку, у чије је име до сад радила; радикална вада огрешила се о начела, у име којих се до сад борила и у име којих је дошла на власт; радикална влада огрешила се о уставност, о слободу, о поштење, о човечност, једном речи огрешила се о силу која је подигла и држала

Радикална влада је кривац, и њу треба казнити, и ми смо тврдо уверени, да странка, да радикална странка, неће пустити некажњене људе, који су се као њени привци бацили блатом на најсветије принципе странкине!

ИЗ ТАВНИЦЕ

Још не пуштају. Г. Тодоровића полиција још непрестано држи тако строго, као да је какав зликовац. Ама апсолутно никоме не да да се стастане с г. Тодоровићем. У понедељак је ишао један сарадник нашега листа и поново тражио да му се дозволи састанак с г. Тодоровићем, али му је г. члан, као и прошли пут, одговорио да им се састанак не може дозволити Г. сарадник је изнео, како му је састанак с г. Тодоровићем нужан због самог листа, који је својина г. Тодоровићева и да има с њим да уреди за неке ствари, које се чисто листа тичу. Ни то није помогло.

Најзад се г. сарадник позвао на јаву гг. Максе Антонијевића и Раше Милошевића, да се састанак с г. Тодоровићем не може дозволити за два дана, док се „нека ствар“ не сврши. Па како су та „два дана“ већ прошла и како је по свој прилици и она „нека ствар“ већ сврш на, то је г. сарадник тражио да га пусте.

Г. члан му је одговорио да он ништа не зна за то да је то ствар управника и да су друго гг. Макса и Раша, па они кад дођу, управник ће их можда пустити.

И тако, сараднику нашег листа није дозвољен састанак с г. Тодоровићем који је власник листа, а чисто интереси листа захтевали су да се што пре састану

Ми не разумемо овакав поступак Глишин спрам г. Тодоровића, ми не можемо да нађемо ни један једини разлог у оправдање оваквог поступка Којине полиције, ми у т ме само видимо то, да се један болестан човек хоће пошто по то што више да наљути.

Нека, нека, биће и томе краја, наступиће и друга времена па не знамо чиме ће се онда правдати овакви поступци спрам једн га српск г грађанина, који има неоспорно право на све уставне и законске заштите, као и сви остали српски грађани.

Радознали смо, да ли ће полиција, пошто су протекла она „два дана“ пустити да се с стану с г. Тодоровићем гг. Макса и Раша, кад они затраже састанак.

*

Што ли то. Непрестано смо јављали, како полиција не да гг. адвокатима да се састану с г. Тодоровићем, ма да их је он позвао.

Услед толиког нашег писања, полиција се најзад нашла побуђена да се покаже „правдољубива,“ па је од позвате гг. адвоката позвала г. Николу П. Николића на састанак с г. Тодоровићем.

И г. Николић је отишао у полицију, и г. члан је позвао г Тодоровића те се њих двојица састали.

Они су говорили најпре о приватним стварима г. Тодоровићевим, а после прешли на ствар, због које г. Тодоровић оволико пати и мучи се у полицији, па је најзад овластио г. Николића да га заступа.

Г. Николић је драге воље пристао и тражио акта, да их разгледа; али му их г. члан није дао, напоменувши да је то ствар управникова.

Кад су то видели, онда су и г. Тодоровић и г. Николић тражили да их г. члан саслуша протоколарно, — где би изјавили како г. Тодоровић овлашћује г Николића да га заступа, а овај да се прима да заступа г. Тодоровића — па онда полиција нека донесе решење какво хоће.

Али г. члан за све то није хтео ни чути, нити је хтео саслушати изјаву г. Тодоровићеву да овлашћује за свога заступника г. Николића, нити њих обојицу да саслуша протоколарно, — но је напоменуо, како г. Тодоровић, кад издржи затвор, има право да се жали!

Ми немамо речи, којима би окарактерисали овакав поступак полициски, али држимо да полиција оваким поступцима према г. Тодоровићу мисли да ће проћи време за жалбу г. Тодоровићеву против незаконитих поступака полиције радикалног министра К. Таушановића.

Ми им за сад можемо рећи само то:

— Изволте, господо, радите што вам је год драго, али не заборављајте *да злоупотребе у дужности званичној не застарevају тако лако*, и да ће се још, сада затворени, уредник умети користити правима, која му закон даје, да стане ногом за врат таким полициским поступцима каквима се сада служи полиција радикалног министра унутрашњих дела г. Косте Таушановића.

Не заборављајте, да ће наступити време када ћете за ове грехе ваше, којима сте ви отворили пут, дупло више испаштати!

*

Зар и шиљбока. Чујемо да су пред вратима ћелије нашег затвореног уредника поставили шиљбока с пушком у руци, тако да остали затвореници морају бар на по десет корака наоколо обилазити око ћелије г. Тодоровићеве, докле досп у своје ћелије и оду да сврше какав други свој посао.

Ми не знамо шта је тако скривио г. Тодоровић случајем Који Таушановићу, да му пред вратима поставља чак и шиљбока, али што знамо то је да г. Таушановићу никад ни мало нису били пријатни шиљбоци пред његовим вратима. Зато би боље било да бар сада, док је министар, изобичаји шиљбоке, јер ђаво нит оре нит копа, али се ипак једнога јутра може десити да пред вратима г. Таушановића осване два шиљбока место једнога, а како му је било у таким приликама, ми нећемо говорити, најбоље је да човек сам прича.

*

Нек цркне. Ми не знамо ко је од кога научио реченицу „нек цркне“, да ли министар полиције од свог Глише, или управитељ вароши од свог „драгог“ Које Таушановића.

Било како било, тек ми смо донели како је ту реченицу употребио ту скоро Глиша, а сад смо у стању јавити да ју је пре неки дан употребио и сам министар полиције, радикалац Коста Таушановић.

Ствар је текла овако.

Један доскорашни државник, који је познат као веома лојалан и према бив. краљу Милану, ишао је пре 2 до 3 дана г. Који и протестовао против оваквог ухапшења и поступања према г. Тодорвићеву.

Г. радикални министар полиције није знао ништа паметније одговорити но ове речи: „Пера је мени правио много неприлика, ја га мрзим. Сад је доспео тамо, где ће за све испаштати. Нек цркне, не марим ништа“.

Ми мислимо да немамо потребе да коментаришемо ове речи једнога *радикалног министра*.

*

Зар ни њега. Чујемо да је пре неки дан г. Чеда Мијатовић тражио од Глише управника да се састане с г. Тодоровићем. Глиша му је обећао да ће му моћи дозволити после 2—3 дана. Г. Чеда је после та 2—3 дана дошао, па га, како чујемо, Глиша ипак није пустио.

ВЕСНИК

БЕОГРАДСКЕ ВЕСТИ

Нов консулат. У Приштини се отвара нов српски конзулат. Дужност конзулску привремено ће отправљати г. Лука Марјановић, досадашњи вицеконзул у Битољу.

*

Долази. Нов аустро-угарски посланик барон Темел, за кога смо у јучерашњем броју јавили да је постављен овде, долази за 4—5 дана.

Занимљиво је да су у владиним круговима јако изненађени и зачуђени

ПОДЛИСТАК

НИНИ

(5.)

ПРИЧА А. ЛИТВИНОВА.

Зими се опет почели вијати код Ане Петровне. Богданов је најпре избегавао Нину, било му је некако незгодно. Али, како изгледаше, Нини је са свим заборавила летошњи догађај и била је као и пре предусретљива према њему.

Нини је опазила, да јој је досадно без Богданова. Сви, који су били око ње, изгледали су јој некако безбојни. Богданов је одиста забављао Нину. Њој су се почели допадати његови оштри испади. Ни сама себи није хтела признати, али јој је ласкало његово удварање, Кад год се надала да ће се наћи с њим, нарочито се обличила кокетније. Нини је сад често црвенила под његовим усхићеним погледима. Она је готово непрестано мислила о Богданову; кад је ма што читала или слушала ма какву препирку, она би увек мислила шта би на то рекао Богданов. А он се опет једном занео и пољубио јој руку; Нини га само смејући се, ударила лепезом. Њу готово ни мало нису бунили његови манири и разговор; налазила је, да је он „немогућан,“ али јој се ипак допадао.

„Он ме воли“, мислила је по који пут Нини.

Једном се Богданов разболео и око три недеље није одлазио код Ане Петровне; Нини се често распитивала код једнога његовог друга о здрављу Богданова. Она је осећала, да јој је срце пуно неком смесом нежности и жалости према Богданову; он јој изгледао тако усамљен... За те три недеље она је била замишљена, често је бивала каприцна. Кад је, најзад, Богданов дошао, она га је предусрела с јаким куцањем срца и засјактелим очима.

Нини је нарочито отишла на изложбу, да види слику Богданова. Стојећи пред његовом сликом, она је једно слушала примедбе публике, чинило јој се, као да говоре о његовом раду Она је црвенила при похвалама. Било јој је при јатно ићи у густој гомили, тискајући се уз Богданова.

У последње време Нини готово никако није виђала Богданова: он је имао веома много посла; и она је у свом животу почела осећати неку празнину. По некад је страсно желела да да га види, његов осмех, да чује његов глас. „Шта је то?“ мислила је она. Зар је то давно било кад јој се чинило, да јој се ни један човек не може тако допасти као њен муж! Сад се често без узрока љутила на мужа; по некад јој се чинио несносно досадан. „Па ипак га волим, мога доброг, славног Жана, ужасно га волим и никад... Гадна сам, писка сам!“ мислила је Нини. Али слика Богданова била је пред њеним очима готово непрестано, он је је заносио и против њене воље.

Нини се одиста мучила. Она никад ништа није тајила од мужа; он јој је био најбољи пријатељ и саветник, и ето она се решила да од њега тражи савета и у овом случају. Али Нини је видела, да муж није примио њен говор онако како је она очекивала. Она је навикла да га увек види неузбудљива и расудљива, па је мислила да ће и то саслушати мирно те да ће обоје размислити, шта ту да се ради. Она се сама старала да себе увери, да догађај с Богдановим, и ако је јако узбуњује, само је једна будалаштина. Али, како изгледаше, Жан је уврећен. Он чак неће ни да говори с њом о томе.

После разговора с мужем, њој је било још теже на срцу.

Прошло је неколико дана. Односи Селицких

постављењем барона Темела, који је познат као отворени непријатељ Срба.

Ми се опет чудимо владиним круговима што се они чуде томе постављању посланика обично пита дотична влада, да ли би јој та и та личност била погодна, па држимо да је и наша влада о томе питана и по свој прилици дала повољан одговор по барона Темела, кад он долази за посланика.

*

Корисница. *Арса Ж. Илић, правник*, иде у иностранство ради даљег школовања, с тога ће се у његову корист код „Империјала“ давати *престава с концертом* у петак 21. ов. м.

Моле се господа грађани да изволе посетити корисницу овог сиротог великошколца.

*

Како се разумело. Ми смо у прошлом броју опширније разложили, како се хапшење нашега уредника у публици сматра као ствар, у коју је био умешан прст бив. краља Милана.

Да се ствар тако разумела и у ширим круговима, имамо доказа и у страној штампи.

Парижки „Temps“ доноси ову депешу из Београда,

„Министар је учинио љубазну услугу бившем краљу Милану хапшењем новинара Пере Тодоровића, кога су на трку осудили на месец дана затвора. Тодоровић има веома оштро перо; штапао је више ствари о бив. краљу, које су изазвале велико узбуђење. Сад хоће да га спрече, да не продужује своје писање, бар док је краљ Милан у Београду.“

Ми ћемо овде приметити само толико, хапшење нашег уредника извршено је под таким околностима, да се ствар не може ни узети друкчије но овако како вели овај велики парижки лист.

Како вели, краљ Милан ће за који дан ићи у Париз. Овакве вести у француској штампи не верујемо да ће особито расположити спрам њега слободоумну и правдољубиву француску публику.

*

Леп одговор. Хапшење г. Пере Тодоровића и извесни начин, како се према њему поступа, изазвали су код сваког поштенијег човека згрушање одвратност и осуду. Тако су и учитељи г.г. Михаило Јовић, Петар Шреповић и Урош Благојевић из Београда, и Алекса Милојковић и Живојин Миливојевић, учитељи из унутрашњости, ужаснути и запрепашћени очигледном незаконитошћу и варварским поступањем полиције према нашем затвореном уреднику г Тодоровићу, отишли ономад министру полиције г. Кои Таушановићу, да протествују против таког полицискот черкеслука.

Али како нису затекли г. Таушановића, примио их је десно крило његово, г. Стојанче Протић, секретар министарства унутрашњих дела.

Кад су му поменута гг. учитељи изјавили, да су они, — као чланови радикалне странке, који су много трпели под пређашњим владама и улагали протест против сваке незаконитости пређашњих власти, — дошла да изјаве протест против онаког поступања с г. Тодоровићем, Стојанче им је одговорио, како се поступак полиције с г. Тодоровићем ни мало не коси с уставним одредбама, и као доказ тога свога тврђења прочитао им *ирелазна наређења* уставна.

Даље им је рекао, како је г. Тодоровић стварао ужасне неприлике данашњој влади и *да га се она морала отарасити на овај начин*, какав је упо требљен против г. Тодоровића.

Најзад се г, Стојанче праздао, како влада најзад не би не употребљавала таква средства, да су судови друкчији, кад би они осуђивали г. Тодоровића на сваку тужбу радикалне полиције.

Бе аферим г. Стојанче! Ако ова ваша изјава није радикална, онда не знамо да ли ишта на свету има радикалног!

Радикалци! Ви, који сте очували и одржали радикалну странку и у најтежим данима њена живота, сво чујте шта говори човек, за кога сте се ви борили; човек, који се као и његови другови, успео преко ваших грбача на положај на коме се данас налази.

*

Државни разлог. Један пријатељ г. Тодоровићев разговарао се о ухапшењу г. Тодоровићеву с једним „сарадником“ „Одјека“, једним васпитаником руским, једном херцеговачком положаром, и овај му је онда рекао како је г. Тодоровића и требало ухапсити, како то захтева државни разлог,“ (Ене, де, зар баш државни разлог; од куд му тај памет); као га треба убити „као пса,“ ако то буде потреба.

Ми ово нисмо хтели износити раније, али после оне изјаве г. Стојанчеве, овај „доживи разлог“ са свим је „на свом месту.“

Ми бисмо само молили тога господина из „Одјека“ да нам објасни, какав је то „државни разлог“ и шта у опште о замишља под државним разлогом.“

Да „државни разлог“ није случајно потреба господе чланова радикалног кабинета и господе „уредника“ око „Одјека“ да скину с врата свог једнога Перу Тодоровића!

Е, ако је то тај „државни разлог,“ онда ми немамо ништа против њега, и само им можемо честитати на таком проналаску.

Аферим, господо.

*

Први концерат. Ново српско дечије забавиште приређује 20 ов. м у Коштутњаку концерат с играном у корист набавака за забавиште и учитељице. У коштутњаку ће се моћи још ујутру, где ће цела г дана свирати војна музика, а концерат ће отпочети у 4 сата после подне с врло одабраним програмом који ће се моћи добити на каси. Деца која, су у забавишту, одобрен је бесплатан пол воз на железници. Надамо се да грађани српске престонице неће пропустити да својим добровољним прилозима помогну, те да се може одржати ово прво српско дечије забавиште а улазница је одређена по 50 пара дин

*

Личне вести. Јуче је експрес возом допутовао из Паниза старији Виталис са својом женом и братом. Бидерман, који га је довде допратио, продужио је пут за Цариград. При дочеку Виталисову видели смо од познатих г.г. Шени-а и д-ра Блуменфелда.

ТЕЛЕГРАМИ
„МАЛИМ НОВИНАМА“

Цариград. „Рајтеров биро“ јавља: Службени кругови изјављују да је неоснована вест да је Турска приступила тројном савезу. Султан никако не мисли да напусти досадашњу строгу неутралност.

Париз. Уредник „Кокарде“, Мермеј, ухапшен је, што је изнео на јавност акта државног суда. У уредништву је извршен судски претрес. И ако је Мермеј ухапшен, ипак „Ентрасижан“ доноси даље акта државног суда, у којима је исказ Буреа, који окривљује Буланжеа да је пристао да с њим подели од лифераната понуђену награду.

Атина. „Агенција Хавасова“ јавља: Узбуђење на Криту расте. Крићани нарочито су запели захтевајући финансијску аутономију. Више породица иселило се у Грчку. Неки консули тражили су за заштиту њихових сународника ратне лађе. Француска ескадра дошла у Пиреј.

ДНЕВНИК

КАЛЕНДАР

Среда

Православни: 19. Макрина сестра Вас. вел
Католички: 31. Игнат Лојола
Сунце излази 19 јула у 4 с. 21 м.
Сунце залази у 7. с. 22. м.
Мене месеца: прва четврт 24.
Дан је с почетка 15½ сати, а ноћ 8½ с али до краја овог месеца дан окраћа за 55 мин, а за толико и ноћ одужа.

КУРС

Дукат.	5.66
Наполеон	9.46
Српски лутријски 3% зајмови	34·45

Ред цензура по новчаним заводима:

Привилегована народна банка, понедељака среда и петак.
Београ. кредитни завод уторак и петак.
Задруга за међусобно помагање и штедњу понедељак и четвртак
Српска кредитна банка понедељак, среда петак и субота

и даље су били затегнути. Селицки се чинио као да је са свим заборавио тај разговор. Нини је била замишљена. По некад, кад су им се очи сусреле, њима обоима било је веома незгодно.

Селицки одиста није знао како да се понаша. Он се трудио да увери себе да од стране Нинине све то није ништа више но „будалаштина,“ која ће брзо проћи. Он се тада почео кајати што је ту ствар још од почетка узимао сувише озбиљно и није сву ствар претворио у шалу. Он се бојао да покаже Нини да је љубоморан па је чак, и против својег обичаја, престао да је распитује шта је радила читав дан без њега и куда је ишла. Али су га по некад спопадале сумње; он се често замишљао и бледио тако, да су сви око њега почели то примећавати. Он већ није могао с пређашњом пажњом да ради свој службени посао; седећи за хартијом, он је мислио о сасвим другом нечем, и по некад му се нехотице отео чак и по који уздисај. „Можда ће настати дан, кад ће Нини доћи и рећи: Е, сад сам се уверила, ја волим другога... Шта онда?“ мислио је он. По некад му се јављала неодољива жеља да иде Богданову и да му каже да престане гонити Нини својом љубави, да је то ниско. (Селицки је био уверен, да Богданов нагони Нину). Али зар ће то помоћи. И зар ће то сметати Нини да се интересује Богдановим? Он је почео мрзети Богданова; по некад му се јављала страсна жеља да га уништи, да га збрише с лица земље. Кад је Селицки први пут видео Богданова, учинио му се најжалоснија личност; а сад му се почело чинити да у Богданова има маса особина: он је и млад, и леп, и талантљив, једном речи има све што треба, да занесе женскињу. А сем тога, зар љубав разбира? мислио је он. Било је момената, кад се несвесно трзао. Селицки се само старао да Нини то не опази.

Једне вечери седела је Нини код оџаклије а Селицки је крупним корацима ходао по сали. Он стаде иза Нине и налактивши се на оџаклију, безбрижним тоном и подругљиво упита је:

— Па, у каквом су сад стању ствари твојега срца?

Он с осмехом очекиваше њен одговор. Нини поцрвене.

— Ћути, Жане! с негодовањем повика она. — Ти си ту радио као најнижи егоиста, ја сам те молила за савет, ти си ме одбио, оставио си ме самој себи, — е па лепо, и остани ме на миру... и не говори са мном о томе, док ја не отпочнем сама!

Селицки је ћутао.

— Ја не разумем, рече Нини после неколико минута, — како можеш према томе да се понашаш подругљиво! Ја сам узбуђена, озбиљно страдам, а ти...“

Селицки је побледео и дуго је ћутећи жарао ватру у оџаклији.

— Ах, Нини, Нини, баш си та још дете! рече он најзад и оде у кабинет.

Нини се решила да удеси тако, да ни један пут више не види Богданова. Она је дошла до уверења, да је то једино средство да се не заноси њиме и да не уништи сав свој живот. А удесити тако било би тим лакше, што Богданов никад код њих није долазио.

Нини је за све то време била кисела; она је била час замишљена и ћутљива, час грозничаво весела и нежна с мужем.

Селицкога су мучила њена ласкања; изгледало му је, да она то чини из сажаљења према њему. По некад су му долазиле у главу апсурдне сумње: „А шта, ако је Нини *већ*?“.. Али се одмах стидео самога себе и терао из главе таке мисли, уверен у непрекорну чистоту Нинину. Чинило му се као да је између њега и жене му стављен неки зид; као да Нини већ није била са свим његова, већ и некога другог. Чиме ће се све то свршити?“ с неким мучним осећањем мислио је он.

(наставиће се)

Књижевни Оглас

ЗА ДЕЦУ
књига са сликама
у боји печатаним
ДЕТЕ И РОДА
цене 30 пара дин.
У ЗЕМЉИ ЧОВЕЧУЉАК
цева 30 пара дин.
ЧАЧАК У ЧИЗМАМА
цена 30 пара дин.

Слике пропраћене су песмама, те тако деца најбоље пуно забаве у овим књигама.

Могу се добити
у
КЊИЖАРИ
Велимира Валожића
У БЕОГРАДУ.

Нова књига
БАЛКАНСКИ ПОЛУОСТРВ
од д-ра Стефана Братимића,
превео Н. ДУЧИЋ
Цена 50 пара динар.
Може се добити у књижари
Велим. Валожића
у Београду.

Изашао је из штампе
ГЛАСНИК
српскога ученога друштва.
књига 69.
Расправе и други чланци.

У Београду 1889. У штампарији краљевине Србије. На продају у књижари В. Валожића. Велика 8-ина, стр. 376 или 23½ табака.

ЦЕНА 2 ДИНАРА

Преглед садржине: Прилози за синтаксу српскога језика. 1. О падежима без предлога. Од Пере П. Ђорђевића. (Наставак и крај). — 2. Енглеска француска и српска поврта. Написао Ј. Ђ. Авакумовић. (Наставак.) — 3. У спомен Димитрију Матићу. Беседа Стојана Бошкоаића — 4. Црте из Босне. Од митрополита Хаџи-Саве Косановића, — 5. Извештај управи Српскога Ученога Друштва о пештанској изложби 1885. Од Д. С. Милутиновића и М. Валтровића. — 6. Прилог бројанилу. Од С. М. Козанића. — 7. Други прилог алгебарским бројима вишега степена. Од Петра Ј. Живковића. — 8. Изводи из записника

Напомена. Гласник 70, у коме су такође расправе и други чланци, ушао је у штампу.

МАЛИ ГЛАСНИК

ВЕЛИМИР М. ПРОТИЋ, пензионар, живи стално у Пожаревцу. 86,1,4

ДВА билијара на продају. Један за карамбол с мермером а други за кегле без камена.
35,2,6 *И. Р. Паранос.*

ЈЕВТИНЕ КЊИГЕ

По врло јевтину цену могу се добити у уредништву „М. Новина“ ове књиге:

„Историја једног француског сељака“ комад 2 гроша.
„Дела Св. Марковића“. Свеска прва. Грош и по комад.
„Политичко стање Срба у Угарској“ 10 пара динарски комад.
„Економија“ Светозара Марковића по динара комад.

33 СВЕ ЗА ГОТОВО. 4—10

КУЋА у Лимској улици број 5. продаје се Услови су повољни. 28,2,3

ТРАЖИ се на зајам 600 динара на сигуну плату, уз уо поуздано јемство. Отплата 25 динара месечно. Интерес 12 од сто годишње. Уништати уредн.

ТРАЖЕ се ТРИ продавца за „Мале Новине“. Уништати у уредништву. Вредиоји могу зарадити до 3 динара дневно.

АПОТЕКА код „ЦАРА ДУШАНА“ у Београду преко пута позоришта потребује помоћника. — За ближа извешћа обратити се апотеци. 27,6 10

Огласи

ЗА 1. АВГУСТ потребујем помоћника апотекарског. Месечна плата диломираном помоћнику 80 а недиломираном 60 динара.

А. Околичћни
494;1,3 апотекар у Нишу.

СТЕЧАЈ.

Шабачкој штедионици потребан је помоћник књиговође који је способан водити дупло књиговодство, а који ће у исто време вршити и дужност ликвидатора.

Плата је одређена до 180 дин. месечно Ко хоће ове дужности да се прими, а осећа се потпуно способан за њу, нек се јави управи штедионице до 1. августа о. г.

Шабац, 17 Јула 1889.
493,1.3 *Управа.*

КАФАНА на великој пијаци у Натошевића кући, издаје се о идућем Митровудну Уништати за услове на горњем спрату у истој кући. 414,8,12

ИМАМ доброг белог вина 100 акова и то од 2, 3 и 4 године, коме треба нека се обрати мени за погодбу.
484,2,3 *Милева Лазићка.*

ГЛАВНО СТОВАРИШТЕ
БЕОЧИНСКОГ ЦЕМЕНТА ЗА СРБИЈУ

Предузимачима и осталим потрошачима препоручујемо **БЕОЧИНСКИ ЦЕМЕНТ**, и то: прима и секунда портланд, роман цемент и две сорте хидраула, лакши и тежи, јер је пробама доказано *да је најбољи од свију*, који се овди продају. Он је и по тежини најлакши, а подноси много више дометање песка, зато је за сваког најпробитачније, само са овим цементом радити

Нарочито чинимо пажљивим на наш портланд-секунда, који се најчешће употребљује и који је раван каквоћи са портландом прима других фабрика, а знатно је јевтинији. Наш прима-портланд ненадмашим је, и служи поглавито за фине глазуре.

За потрошаче у опште, а нарочито за већу потрошњу **знатно су спуштене цене**.

Примамо на израду свако цементирање и бетонисање ходника и предсобља, израду тераца и мозајка за ходнике, предсобља и за цркве, како овди у Београду, тако и на страни, све по најјевтиниjим ценама. Све радове вршимо са стручним радницима и са гаранцијом.

371,22—50 ГЛАВНИ ЗАСТУПНИК,
Пера А. Јовановић,
са канцеларијом: на Сави на дрвари
и у кнез Михаиловој улици бр. 29. у Панђелової кући

КО ХОЋЕ ЈЕФТИНО И ДОБРО

да купи испод коштања *Женско, Мушко* и *Дечије* Рубље *(веша:) Хаљинице, Чараше, Платна, Чаршава, Салвета, Пешкира, Фиранге* од јуте и од чипака, *Фланерска Кебета, Трико рекле, Шешира, Марама* цепни и са монограмом, *Кецеље* од мола *јастука, краватна, Крагна, Манжетна* од *платна* и *каучука*, Прави француски *Мидера*, женски *Шлафрока*, и т. д. и т. д. Само код нас је то сад могуће, јер још два месеца трајаће наша *Расподаја* и да се за то време оконча, продајемо од данас нашим поштованим муштеријама *по чудно* јефтиној цени о коме се може сваки уверити. —

С ПОШТОВАЊЕМ
Алберт Кона Синсва
376 *Улица Кнез Михајлов Бр.* 7,
17—20 13,15,17,19,21,24,26,28,1,3,5,8,20,12,15,17,19,22,24.

Јодо-сољно купатило
БАД ХАЛ
Горња Аустрија

Најјаче јодно сољно купатило на континенту, Сјајни успеси код свију скрофулозних болести, као и код *свију тајних болести* и њихових последица.

Изредне купалишне угодности *(купање, пијење, паковање, удисање, трљање, катир) Врло повољни климатски односи*; железничка станица, пут преко Линца на Дунаву

Сезона од 3. маја до 18. септембра

Опширне извештаје на свима језицима шиље
КУПАЛИШНА УПРАВА У БАД ХАЛУ.
201 5—8

НОВИ
ХОЛАНДСКИ ЛОЗОВИ БЕЛОГА КРСТА
имају годишње **ТРИ ВУЧЕЊА ЗГОДИТАКА** са великим главним згодитцима, међу којима

У ГОТОВУ дин. 400.000, дин. 200.000, дин. 100.000 У ГОТОВУ

Сви згодитци исплаћују се без икаквог одбитка

Идуће вучење
ЧЕТВРТАК 20 ЈУЛА 1889. ГОД.
ГЛАВНИ ЗГОДИТАК
ДИН. 400000
НАЈМАЊИ ЗГОД. Д. 29. — и ПОВИШАВА СЕ ДО Д. 59
с тога по данашњој куповној цени не може бити никаква губитка.

ОВИ ИЗВРСНИ СИГУРНИ И КОРИСНИ ОРИЋ. ЛОЗОВИ могу се добити код свију сарађа и у банкарској радњи
АНДРЕЈЕВИЋ и КОМП.
У БЕОГРАДУ
40313'5 по цени од дин. 29½
преглеци опширни дописују се бесплатно

Мој никада непрежаљени муж, односно отац,
РАДОСАВ С. ЂОРЂЕВИЋ
свештеник лужански

преминуо је после дужег боловања 4. ов. м. у месту свога рођења Алексиначкој Бањи, где је и сахрањен 6. истог мес., у 50. години свога живота.

Јављајући ову тужну вест нашим пријатељима и познаницима на страни, осећам се обвезана, да најтоплије захвалим нашим сродницима, а нарочито гг. Ристи Хаџи-Трпковићу и Јеленку Марковићу зетовима покојник овим, који нам се нађоше на последњем часу његовом, утехом и личним услугама; даље свештенству, које га је из почасти допратило до вечне куће, а на име гг. Николи Стајевићу протојерeју из Београда, и Тодору Лазаревићу свештенику из Лазаревца (Шопића) који се десише у Бањи на купању; за тим гг. Димитрију Петковићу намеснику среза бањског, Крсти Марковићу свештенику врнчанском, Авраму Милошевићу, који му је беседу у цркви говорио, и Милошу Миловановићу свештеницима читлучким. Велика благодарност нека је и гг. учитељима и певачкој дружини, који такође из почасти при сахрани суделоваше; као и г др. Николи Гавриловићу лекару бањском, који се пријатељски заузимаше око покојника. Најзад, нека је хвала и грађанству бањском, које га је у онако лепом броју испратило до вечне куће.

Ожалошћени:
жена *Јелисавета*, деца *Тихомиљ, Владимир, Драгиња*
492 *Боривоје*, са осталом родбином. 1,3

Власник Пера Тодоровић. Одговорни уредник С. Јаношевић. Прва удеоничка штампарија обилићев венац бр. 1.

БРОЈ 210 ЧЕТВРТАК 20. ЈУЛА 1889. ГОДИНА II

ИЗЛАЗИ СВАКИ ДАН

БРОЈ 10 П. Д.

ЦЕНА ЗА СТРАНЕ ЗЕМЉЕ:

На годину . . . . . 30 динара
На по године . . . . . 15 динара
На 3 месеца . . . . 9 динара

LE PETIT JOURNAL

МАЛЕ НОВИНЕ

дневни лист за свакога

ПРЕТПЛАТА ИЗ УНУТРАШЊОСТИ ПОЛАЖЕ СЕ САМО КОД ПОШТА

ЗА БЕОГРАД НЕМА ПРЕТПЛАТЕ — ЛИСТ СЕ ПРОДАЈЕ НА БРОЈ

Писма и рукописи шаљу се Власнику „Малих Новина“ Топлички венац бр. 17., на горњем спрату.

Претплата се прима код свију пошта у Србији.

ЦЕНЕ ОГЛАСИМА

На првој страни од петит. реда 20 пр. д., а на четвртој од петит реда 10 пр. дин.

ПРИПОСЛАНО стаје 50 п. дин. од петитног реда.

KLEINE ZEITUNG

Огласи јевтино, по потреби и са сликама. За свако оглашење плаћа се држ. та се 20 пр. д. ВЕЋИ ОГЛАСИ ПО ПОГОДБИ

ПРЕЛАЗНА УСТАВНА НАРЕЂЕЊА

Прелазна наређења данашњега Устава послужила су данашњој радикалној влади, да покуша о правдати своје незаконите поступке с нашим затвореним уредником г. Тодоровићем. Али она ипак није успела да се оправда.

И ма да стоји тај факт, да је она с тим покушајем пропала, ми ћемо овом приликом претрести та наређења, те да што очитије докажемо незаконитост данашње владе у поступању према г. Тодоровићу.

О тим прелазним наређењима говори 203 члан Устава, а специјално о случају, који је у питању, говоре тачке IV. и V.

У тачци IV. вели се: „Док се не донесу закони о уређењу нових установа, које се стварају овим Уставом продужиће своју радњу установе које се затеку кад се овај Устав обнародује, управљајући се по одредбама овога Устава.“

А тач. V. вели: „Док се не донесе закон о истражним судијама вреде одредбе члана 9. овога Устава и за садашње истражње власти.“

Члан 9. Устава вели између осталога и ово: „Нико не може бити притворен *нити иначе лишен слободе*“ и т. д., а за тим: „Против решења о притвору има места *жалби првостепеном суду*. Ако притворени не изјави ову жалбу за три дана од како му је решење о притвору саопштено, онда најдаље за 24 сата после тога рока мора истражни судија послати предмет суду и без жалбе. Суд мора у року од 24 часа од како је предмет примио издати своје решење којим решење истражнога судије о притвору оснажава или уништава. *Ово је судско решење извршно.*“

„Органи власти који би скривили против ових одредаба казниће се за незаконито лишење слободе.“

Дакле, чл. 9. Устава прописује да нико не може бити притворен, *нити иначе лишен слободе*, дакле ни г. Тодоровић, до у случајима које је тај члан предвидео и на начин које је тај члан прописао. А тај исти члан одређује да истражни судија има донети решење о притвору *и иначе о лишењу слободе*; *да о такоме решењу има коначно да* **донесе решење само суд.**

А у прелазном наређењу вели се док се не донесе закон о истражним суд., вреде одредбе чл. 9. Устава и да се ствари. које се још по данашњим законима суде, суде управљајући се по одредбама овога Устава.

Ствар је чиста и јасна. Уставом се хоће од полиције да одузме свака судска власт и за то се установљавају истражне судије.

Али док се не донесу закони према садашњем Уставу, вреде досадашњи закони али да се доведу у сагласност с Уставом; док се од полиције не одузме судска власт и док се не донесе закон о истражним судијама, остају у сили закони по којима и полиција може за извесне ствари да суди.

Али и ако је полицији још привремено остављено то право, ипак она то право мора подешавати према одредбама уставним, и о сваком њеном решењу има да решава суд, па било то решење о притвору или *и иначе о лишењу* слободе.

Дакле, по чл. 9. Устава и тачкама IV и V прелазног наређења. полиција је још за време задржала и судску и иследну власт, и она има у томе правцу да ради. Али по изречној наредби члана 9. Устава, полиција нити може кога притворити, нити *иначе лишити слободе, дакле не може ни осудити, док такво њено решење не одобри суд.*

Полиција је, по праву које јој још за неко време даје устав, осудила г. Тодоровића на 30 дана затвора, али његову жалбу није послала суду на решење, као што то прописује чл. 9. Устава.

И у томе је погажен Устав.

Радикална влада правдајући преко свога повереника г- Стојана Протића полициски поступак с г. Тодоровићем, позвала се на прелазна наређења уставна.

Ми смо изнели шта се вели у тим прелазним наређењима и довели их у сагласност с чл. 9. Устава на који се та прелазна наређења баш и позивају и шта смо видели?

Видели смо да полиција г. Косте Таушановића није смела лишити слободе г. Тодоровића, док по његовој жалби *Суд не донесе решење*; видели смо да је полиција, противно уставним одредбама, присвојила себи права која *једино суд има* и тако незаконито лишила слободе једнога српског грађанина.

Дакле, радикална влада оваким својим полициским поступањем према г. Тодоровићу — а она је на уста г. Стојана Протића признала за своје поступке сва зла, која чини полиција — огрешила се о Устав и она је, односно њен министар полиције по последњој тачци члана 9. Устава крив и има се казнити за незаконо лишење слободе г. Тодоровића.

Радо бисмо о овој ствари чули мишљење наших правника.

У хатар истине.

101 и 102 број „Одјека“ напали су на данашње судове тоном, ако не сувише безобзирним, а опо се доиста мора рећи безобразним. Ми ћемо покушати да ово фактима докажемо, те тиме изнесемо још једном више да су *бестидност* и *лаж* главне и једине врте „Одјекове.“

Пратећи рад наше журналистике ладно и беспристрасно, човек се мора ужаснути од оне страховите лажи, којом полузванични „Одјек“ пуни своје ступце од како су му његови корифеји дошли на управу. Доиста, шта има горе и бестидније но кад сарадници и редактори фамозног „Одјека“ доносе онакове чланке, какови се налазе у горњим бројевима „Одјека“. По тим чланцима, изгледа, да у судовима нашим седе само судије крајњег непоштења, несавесности и пристрасности. — То је ужас, то је једна подлост достојна само „Одјековаца“. Људи, који тим начином денунцирају судство своје земље — то су прави издајници угледа и части српске државе. Јер, шта има горе, но када се по свету распростре глас, да су судови једне земље судови, у којима је заштићена само неправда, непоштење и пристрасност. У место да славна браћа „Одјековци“, кад би и искре поштења имали, мету руку на срце и узвикну, да, ако не стојимо баш најбоље са осталим чиновништвом, да смо бар сретни да имамо доиста добре, угледне, савесне и поштене судије. Наши данашњи судови овакви какви су, у погледу беспристрасности и поштења надмашају куд и камо француске, румунске и судове других држава.

Од четири пет година на овамо ми добро знамо, како су се судови за време и напредне владе као и за време фузије па и за доба чича Николине безбојне владе, понашали. Истини ћемо послужити, ако кажемо да су судови стајали на такој висини беспристрасности, да им доиста на част може послужити. Јер ми врло добро знамо, кад су за све горе поменуто време многе конфискације листова а нарочито „Одјека“ и „Дн. Листа“, поништаване. Знамо и сећамо се добро да је за многе оптужбе управине против појединих листова, првостепени суд нашао да нема никаква дела и да је данашњи касациони суд сва та решења првостепеног суда одобрио. Знамо истина и то, да је првостепени суд по некад и осуђивао али само где је имало дела. Но мора се рећи и то да за све те осуде за ондашње опозиционе листове казна није била велика. Она је била обично 200—300 динара, или од 10—30 дана затвора. Било је, разуме се, осуда и до године дана, но то само за увреду владаоца. О овоме није нужно говорити, нити примера наводити. Знају то данашња званична браћа. Али ако је нужно претурићемо архиву варошког суда, па ћемо наћи за све што рекосмо, да је истина. Но то све и врло добро знају сви сарадници „Одјекови“ и ондашњи опозицијони а данас официозни листови, а имено сам г. Стојан Протић, Окица, сурадници „Дневног Листа“ г. Св. Николић и остали. Зар сме на пр. један Стојан Протић да каже, да је од првостепеног суда строго осуђен, када се зна врло добро, да је за 4 дела једном приликом осуђен само на 400 динара, дакле за свако дело по 100 динара или на 40 дана или свако дело по 10 дана. Нека каже Окица да ли је и колико пута осуђен више од 10—20 дана затвора или од 100—200 динара, и то и ако је осуђен, да ли је издржао ту казну или је бар новцем заменио? — На најзад, позивамо и све сараднике „Дневног Листа“ — данас за славу начела, народних права и економног бољитка, све сами полициски чиновници — да кажу, да ли су икад више осуђивани од 10—30 дана затвора или од 100—300 динара казне, и ако, то у којим случајевима? — Не, господо, ако ма и мало још части и искрености имате, признаћете да су судови, и ако махом састављени од напредњака, стојећи у стриктно законским и уставним границама, судили по оптужбама поднетим против вас онако, како су само од вас а и целог јавног мишљења могли заслужити признање и поштовање, а ни-

како клеветање и опадање. Оне исте напредњачке судије, које су данас у немилости код „Одјековаца“, они су некад (ах, то некад, како га по често заборавимо) од „Одјековаца“ биле сматране као судије доиста независне и беспристрасне. Али све у своје време. Лаж и заслепљеност партиска, карактерне одлике свију „Одјековаца“ допустиле су, да се и још једном више праћну по талогу денунцијаштва и пакости.

Сећате ли се господо официози када је у више прилика конфискација „Д. Листа“ као и „Одјека“ била поништена. Тада ви не нађосте за нужно ни потребно да се јадате на пристрасне и партијске судове! Али истину морамо рећи, да тадашњи министри као и само „Видело“ не стављше питања суду: за што тако уради, нити учиниште прекора суду што тако пресуди. Независност и савесност судска не би стављена онда у сумњу.

(свршиће се)

ИЗ ТАВНИЦЕ

—

Знајте и ово. Чујте и знајте и ово, српски радикалци, па како вам год образ ваш подноси; ако хоћете ћутите и трпите — ваша је и срамота и штета.

Елем знајте и ово:

Као што смо јуче већ јавили, после дводневног чекања полиција се најпосле смиловала и пустила адвоката г. Николу Николића да се у присуству г. члана, састане с нашим затвореним уредником

Г. Тодоровић замолио је г. адвоката да копира сва досадања акта о његовом затвору, и да их поднесе г. министру с молбом да се затвор замени новчано, или ако се то већ не да, онда да се бар болесном затвореniку дâ соба (да га пусте, дакле, из мрачне ћелије) и да му се да писаћи прибор.

Г. адвокат Николић изјавио је, да је он баш ради тога и дошао, и да ће све то радо учинити.

Г. Тодоровић примети: „Ја сам у веома тешким околностима. Наклоњен сам гушобољи и већ осећам велике болове. Патим од загушивања, и у овој грозној ћелији просто се гушим и сваки дан добијам несвестицу. Тек је некодико дана како сам тако малаксао и онемоћао. Исварих и в ду овом мраку. Усред подне морам да палим свећу. А међу тим све ово тако је безаконо и нема никаква основа, не у уставу и закону, но чак ни у простој каквој наредби министровој — да ја држим да ово не може овако опстати, кад једном прикупиш сва акта по овој ствари и представиш их министру. Ја морам тражити помоћи пошто сам запао у ову несрећу.“

Али на један пут у овај се разговор умеша г. члан.

Он објави чисто и јасно ово:

„По наредби г. управника, ви, г. Тодоровићу, можете разговарати с адвокатом само о својим приватним стварима. Што се тиче ове ваше кривице, за коју сте сад у затвору, о томе не може бити речи док сте ви. А кад одлежите осуду и изађете одавде, онда ће вам стајати на расположењу, можете копирати сва акта и можете се жалити. Таква је наредба и према томе изводите се управљати“

Г. адвокат Николић на то примети:

— Г. члане, то не иде тако. Ви саветујете човека да огрне јануше, пошто прође киша. Човек тражи помоћи баш сад кад је у нужди, док му та помоћ треба Ред је овај: Ви треба да саслушате г. Тодоровића, а и мене, и да запишете наше захтеве. То се увек тако ради, па и онда кад су захтеви најнеумеснији. Ваша је, дакле, дужност да наше захтеве саслушате и забележите, па ко је надлежан, он ће после већ решити имају ли места захтеви или не. Ми тражимо правна средства за одбрану. Ако таквих средстава нема, ако нам се не даду, — то је друго, само наша је дужност да то покушамо, а ваша је да нас саслушате.

На сва та разлагања г. члан примети кратко.

— Ја сам вам казао каква је наредба. Тако мора бити. Никакве ваше изјаве ја не могу примати. Код извршења затвор — после се г. Тодоровић може жалити — сад не!

И тако, г адвокат је одбијен.

Ми се надамо да ће и сам г. Никола Николић известити нашу јавност о овој ствари. Факт је и сувише значајан а да би се могао прећутати. Ово су насиља, каква се још не памте у Србији. Код нас је било свакојаких чуда и вршена су насиља, да се човеку кожа јежи. Али до овога цинизма нисмо знамо да је још ико терао. Радикали, знајте и ово, а један човек, кога цела Србија познаје као часна и поштена човека, један г. Никола Николић нека нам је сведок у овоме.

*

Не дају му да се жали. Јавили смо јако је наш заточени уредник поднова протоколарно тражио да му се дозволи писаћи прибор, задајући поштену реч, да ни један редић неће послати без знања и дозволе управнике. Ако му се ни то не да, молио је да му се бар дозволи да се против тога може жалити г. министру.

После три дана г. Тодоровићу је одговорено, да му се писаћи прибор не може дати, а да се против тога жали г. министру није му дозвољено.

Ово је г. Тодоровићу саопштено у присуству г. Н. Николића адвоката.

Задовољни г. Николић питао је:

— Је ли могуће да не дате човеку ни да се жали. — Г. члан је одговорио: „Није дозвољено.“

Самовољно и незаконо одузети затвореniку писаћи прибор, па му чак ни то не дати да се против тога жали министру — јако насиље може се вршити само у земљи неограничена самовлашћа и тираније.

Радикали! то се сво данас врши у нашој лепој Србији под радикалном владом и под новим Уставом.

Остављамо на страну једнога Перу, али, радикали, шта је с начелом, шта је са слободом где се врше овака безаконља?

Грозно, грозно, грозно!

*

Још траје. Већ је десет дана, како је заробљен наш г. Уредник, и он још чами у тескобној, мрачној и загушљивој ћелији.

Десет је дана, и њему још не дође лекар да га болесна прегледа по његовој молби

Десет је дана, и он још не доби простр нију собу, где се бар не би гушио.

Десет је дана, и њему још не дадоше писаћи прибор.

Десет је дана, и њему још не дадоше писмено решење о недавању лекарске помоћи, и ако су узели 2 динара за писмено решење.

Десет је дана, и он још мора да трпи у својој ћелији и смрдљиви ноћни лонац.

Десет је дана, и њему још никога не пуштају.

Десет је дана, и њега још једнако држе под кључем.

Десет је дана, и још трају сва свирепства, уведена од самога почетка.

Десет је дана, и како који дан с нашим болесним заробљеним уредником поступа се све горе и горе.

Чујте и знајте све ово јадна браћо радикали, јер о овоме једног дана требаће да даје рачуна самовољни министар полиције.

ВЕСНИК

БЕОГРАДСКЕ ВЕСТИ

—

Отпутовали. Прексиноћ, у 10, 50 часова, отпутовао је б. краљ Мисан, у — засебном — вагону, у врањску бању — у посету намеснику г. Ристићу. До станице испратили га сви гг. министри, а с њиме су отпутовали: намесник г. Белимарковић, министар — председник г. Грујић, министар полиције г. Таушановић, ађутант г. Рашић и краљев лични секретар г. Милићевић.

*

Предата жалба. Ми смо већ раније јавили у нашем листу да је изабрани одбор трговаца предао г. Министру жалбу односно ново уведених тешкоћа при цариненју робе код царинаре Београдске. У колико смо извештени г. Министар приликом примања жалбе примио је одбор врло љубазно и изјавио је, да и он сам увиђа постојеће тешкоће и да ће ускоро учинити могуће олакшавајуће измене.

Но пошто се сад г. А. Миловановић београдски царинар налази на осуству по ради поправке здравља у јодном купатилу Липику, а г. Миловановић је творац данашњих царинских тешкоћа, — то ће јамачно и г. Министар сачекати долазак г. Миловановића.

Какав ће утицај учинити ово јодно купатило по здравље и организам г. Миловановића ми за сад још незнамо, но свакојако желили би да му ова јодна бања у свему помогне, те да би се при повољнијем расположењу и бољој вољи у некодико ублажиле и олакшале оне грдне царинске тешкоће

ПОДЛИСТАК

НИНИ

(6.)

ПРИЧА А. ЛИТВИНОВА.

Једном пре но што ће поћи на дужност, он случајно уђе у собу за спавање. Нини је седела пред огледалом и чешљала се. Она диже косу, намештајући је кокетно на глави. Рукави јој се повруше и кроз прозрачни батист виделе се лепа рамена. Селицки стаде; он је је неколико тренутака гледао, за тим приђе и наже се да је пољуби у раме. Нини се обрте и њихови се погледи сусретоше.

Селицки се на један пут збуни; њему би незгодно; сем тога, јака дневна светлост, која је пролазила кроз прозор, као да га је засленила. Он већ није могао да пољуби Нину. Узевши с огледала прву ствар, која му је дошла до руку, он изиђе.

„Боже мој, Боже, ала је то мука!“ мишљаше он.

Настао је март месец; у ваздуху се осећало пролеће. Нини је имала нешто да купује и купивши што јој треба, она поће да се прошета, слатко удишући ваздух. Она је лагано ишла по обали Неве.

— Антонина Александровна! чу се иза ње познати глас.

Нини се обрну; пред њом је био Богданов.

У свом шеширу са широким ободом, накривљеном на једну страну, и с лицем, покривеним лаким руменилом од свежега ваздуха, он изгледаше још „милији“ но обично. Он се весело осмехиваше. Нини је осећала, како јој срце јако куцаше.

— Здраво! рече она мирним тоном.

— Давно се нисмо виђали, рече Богданов — тако се радујем што сам вас видео! А имам и много посла, па ретко одлазим и Ани Петровној. А куд сте пошли?

— Кући, одговори Нини.

— Врло добро, ја ћу вас пратити, проћићу се с вама.

Он из џепа капута извади једну цигарету сву испревијану, и запали је, Увек је губио кутију за цигарете, те је за то цигарете метао по свима џеповима.

— Шта радите сад? упита Нини.

— Довршујем слику, — знате, ону за Б. Права мука, немогуће је тако осветљење овде у Петрограду! Небо је увек натуштено.

Он с очајањем махну руком. Одоше с обале и пођоше једном улицом Васиљевског острва.

— А знате ли, настави Богданов, — учинио сам по вашој вољи: сећате се, кад сам причао о сижету те слике, ви сте рекли да би по вашему мишљењу боље било да су дрвећа с преда. Тако сам и учинио. Па... добро је испало.

У то време дворник куће, поред које су прошли, скиде капу и поклони се Богданову

— Ја станујем овде, рече Богданов — на трећем спрату, стан број петнајести.

Неко време су обоје ћутали.

— Ја бих тако радо хтела да вам видим стан, рече Нини замишљено.

— Па ништа лакше! повика Богданов, — дођите код мене па ће те видети; ви сад знате где станујем; учиниће ми велико задовољство

Нини хтеде на то да одговори шалом, да „que dira le monde“ али помисли да ће се Богданов смејати томе, све те светске пристојности биле су за њега које шта.

— Mercі, не знам... можда ћу доћи... нерешљиво одговори она.

којима су оптерећени овдашњи трговци шта будемо даље сазнали јавићемо.

*

Позоришно друштво. Које под управом г. М. Рисантијевића даје представе у хотел „Империјалу“ приказиваће данас „Зулејку, побиња босанска“ оригинална драма у пет чинова с певањем. Написао Мијаило Димић глумац.

*

Програм кориснице. Сутра 21 о. м. позоришно друштво код „Империјала“ у корист г. Арсе Ж. Илића правника, који иде у иностранство ради вишег школовања да је представ" „*Кир Јања*“ — шаљиву игру у 3 чина од Стерије Поповића а изме ђу и после чинова неваће госпођица Јулка Поповићева и г. И. Татаревић Цена је улазници 1 динар.

Моли се штовано грађанство да се што боље одазове корисници овог сиромашног великошколца.

Имена приложника штампаће се.

*

„Доситије.“ — Под овим насловом изаћи ће у недељу нов друштвени лист, чији ће власник и одговорни уредник бити г. Милан Бињачевић. Лист се неће бавити политиком. и радиће у правцу и духу који је обележио велики филозов, чије име носи. Цена ће бити годишње 12 динара, а излазиће недељно на целом табаку.

ИЗ БЕЛА СВЕТА.

— **Лажни Аjфел.** По свима пољским листовима говори се данас о лажном Аjфелу, творцу оне чудноватe куле што спада међу највеће знаменит ости париске изложбе. Тај лажни Аjфел постао је на овај начин. Енглези који долазе у Париз на изложбу, како су већ оригинални, плаћају грдне суме вођама по парискоj изложби, ако их одведу Аjфелу, те да тиме добију прилике да се само рукују и преставе. Разуме се, да толиким Енглезима не може Аjфел бити увек на расположењу, с тога су вође нашли начина, како да се помогну и дођу до лепе и олаке зараде. У тој цели оне су нашле некога Бретонца, који је врло палик Аjфелу. Обукли су га, и наместили, да представља Аjфела. Бретоњац морао је седати у некој гостионици или у засебном кабинету, где су по столовима разастрти разни нацрти. Ту је он морао да прима посете Енглеза, који су му топло стискивали руку, чудили се његовом торњу и са свим задовољни одлазили. Награду, коју су добиле вође, делили су с лажним Аjфелом. То би тако трајало, да неки богати фабричар из Бирмингхама није дошао у Париз и нарочито понео за Аjфела златну табакеру украшену дијамантима. Кад је тај фабричар предао лажном Аjфелу тај дар, дође до свађе између вође и Бретоњца, који изjави да то њему припада. Према томе није пристао, да се златна табакера, која је вредела 5000 динара, прода и новац раздели, већ утекне да му се не зна траг. Ток на пријаву вођа дознало се за лажног Аjфела, а прави има сад муке с Енглезима, којима мора још и доказе давати, који је и шта је.

— **Награда руског цара.** Руски цар наградиће, између осталих чешког писца Паука са 1000 руских дуката а то је близу 20.000 динара. Заиста царски дар.

КЊИЖЕВНОСТ

Зулејка, нов комад, написао Мих. Димић приказиван је 16 т м, у арени код „Империјала“. Ми о овоме комаду, нећемо да говоримо опширно ма да је новина у нас за то, што простор овога листа то не допушта Ми ћемо само констатовати: да је комад добар пун родољубља и ефекта. Он има своју епоху, из које поникао, па се за то да увек гледати. Сцене су лепе а радње течне и и живе. Карактери главнијих лица наведени су верно и брижљиво. Ми би се радовали кад би се овај комад приказао на краљ. позорници, јер би успех био већи пошто би сцена била живља и верија.

Дружина под управом г. Рисантијевића све је чинило да комад што боље испадне и она је у томе успела. Хвала јој од нас.

—§.

СМЕСИЦЕ

— **Британски музеј.** Читаоницу британског музеја посетило је 1888 год. 188.432 особе, које су прочитале 1,208.709 свезака. Каталози књижнице умножили се за 56 707 свезака а збирке се повећале за 29225 дела и брошура. Лањске године обогатила се књижница многим врло ретким и знаменитим делима. Међу осталима набавила је књижница и један примерак једног знаменитог енглеског дела из године 1686.

ПИСМО УРЕДНИШТВУ.

Г. Уреднике,

Да не би читалачка публика мислила да је г. Пера Тодоровић хтео збиља да бега, дозволите ми да са неколико редака објасним ток ствари.

Ја сам дошао у Београд 9. Јула, а 10. и. м. добијем од жене писмо, којим јавља да је мој зет из Ниша допеширао да је рад да дете које је без мајке остало мени пошаље

Одмах сам се решио да 11. изjутра одем у Ниш.

Но како сам имао посао да се са г. Пером Тодоровићем састанем, то се упутим њему. У путу срео сам г. Перу где га воде у полициjу, и после обичног поздрава уговаримо да дође Пера после подне у мој стан на Булевару.

Пред вече у место Пере дошао је један његов сарадник и јавио ми је да Пера доћи не може, но да ће изjутра доћи на станицу да ме отпрати и посао свршимо.

Ето тако је било а то тврде и телеграми који су између мене и породице ми измењани 9. и 10. Јула.

Не знам од куда полициjа београдска испреде да ће Пера да бега, незнам од чега и зашто.

Зар г. Коjа не зна како се бега, но вала да и незна, јер док су други вадили кестење из жеравице, он је мирно продавао дуван.

В. Градиште, 15. Јула 1889.

Светислав В. Миниќ.

ПРИПОСЛАНО*)

(* За ствари под овом рубриком уредништво не одговара.

Милиjи Лазићу
либералној стеници у Селевцу.

Ти си ме, Милиjа, стеницо либерална — клеветнички напао у вашој партиjској „Српској Независности“ од 8. ов. м.

Миниjа, гаде људски, за што лажеш?

Зар не знаш гаде, људи те не зна ли, да до мене нема никакве кривице за дефицит у општинској каси, и да је кривац за ово дело и данас под одговорношћу код власти?

Зар се ти нађе, д ме уjедеш за д..., ти џукело, коме је и данас имање под теретом за дефицит у општинској к си?

Чек гаде! п кажи и докажи да сам кога преварио и оштетио за м г досадањег живота.

Покажи џукело и ј дног човека, с којим си имао до данас посла, а да те се данас не клоне, као од гада.

Нрезрен и од своје фамилиjе, луњаш се по селу, од човека до човека, — па лажеш и људима новце измамљуjеш.

Што лажеш, џукело либерална, да сам и данас „регенат“ у Селевцу, кад више од десет месеци нисам кмет?

Оволико за сад, а првом приликом изнећу на јавност све твоје прљавштине.

Б. 18. Јуна 1889.

Живоjин Глитиќ.

„ДРУШТВО СВЕТОГ САВЕ“

На име подизања Светосавског Дома управа Друштва Св. Саве добила је добровољне прилоге још и

1) Од г. Ђорђа Вајферта индустријалца, поред учињеног прилога у 812 50 дин. за превоз камења, још 50.000 комада цигаља, с подвозом;

1) Од г. Браће Ђорђевића, трговца 10 000 ком. цигаља;

2) Од Тодора Чупића, цигљара, 500 ком. цигаља;

4) Од г. Јована Петковића, цигљара, 500 ком. цигаља;

Овим родољубима на поклонима управа Друштва Св. Саве изjављуjе велику благодарност.

Д.С.С. Бр. 888.
13. јула 1889 године.
Београд.

Председник
Друштва Св. Саве
Свет. Николајевић,

Тајник
Ср. Ј. Стојковић

— Изволите! Ваше присуство ће ме надахнути! свечаним тоном, мазећи се, рече Богданов. — Само дођите што пре, јер ће однети слику.

— А како живи Волхонски? упита Нини за једнога његовог друга.

— Не говорите о њему! повика Богданов с тренутним негодовањем, махаjући рукама. Чудан човек! Сав живот му је у томе, што приповеда... Шта не говори: и о наравствености у уметности, дати јој мисиjу, цел, идеал, а овамо треба само видети његову последњу слику...

Ту је морао прекинути: већ су дошли до куће Нинине, и вратар, видећи је још из даље, већ је отворио врата.

— Због, с очигледном жалошћу рече Нини. Она би још пробавила с њим.

— Због! одговори јој Богданов, јако стиснувши јој руку. — Дођите!

— Може бити! викну Нини, улазећи на врата.

Нини се зачудила кад се погледала у огледало, вративши се са шетње: очи су јој се тако светлиле, а образи се зацрвенели. Она давно није виђала Богданова и тај сусрет обрадовао је и узбудио. „Да ли да идем код њега или да не идем?“ размишљаше она. Под утицаjем тога сусрета намера Нинина, да се никад више не виђа с Богдановом, јако се поколебала.

— Нини, данас сам те видео на улици, рече јој Селицки за ручком. — Ја сам се из канцеларије враћао на колима, а ти си ишла по обали — Срце Нинино уплашено је куцало. — Ако се не варам то је тај... Богданов, који је ишао с тобом, равнодушно рече он·

— Јесте, одговори Нини.

— Каква му је то навика да при говору млата рукама! подругљиво настави Селицки. — Сигурно се много занесе. Реци му каквом приликом, да су на њега управљени погледи не само Бога и његове браће уметника, но исто тако и профана, који не знаjу шта да мисле о његовим покретима тела, нарочито на улици.

Нини је ћутала. Селицки отпочео други говор. Он је осећао како му је све ишло натегнуто.

„Да идем или не? Да идем или не?“ Та мисао два дана је мучила Нину. Ако је шила, ако је ишла у посету, то јој је питање непрестано било на уму. „Изгледа ми, да су више значаја приписуjем томе, што ми се Богданов почео допадати,“ уверавала је она себе. „Изгледа да нисам имала друга посла но сам чак и Жану казала. А у ствари није така опасност. Он ми се просто допада, — претпоставимо, јако допада, па то је све. Али ја мо.у код њега отићи на тренутак. Нећу се свлачити, само ћу видети слику, и Жану ћу после рећи, да сам била у радионици Богданова.“ Срце јој почело јако куцати при помисли, да ће ићи код Богданова, да види собе у којима он живи. Ћу је нешто вукло тамо. „Ићи ћу!“ реши се она, облачећи се за шетњу, трећи дан после њиховог сусрета. Она је замишљала, како ће се Богданов обрадовати. „А он и не сања, како ми се допада,“ мислила је она.

Још више је гонило Нину да иде Богданову оно несносно осећање празнине и досаде, које је осећала у последње време услед својих затегнутих односа с мужем. Пре јој никад није било досадно: дању се занимала кућевним пословима и радом у заводу, а у вече поред мужа и у толико више није јој могло бити досадно Али сад није имала с мужем пређашњим дугих разговора у вече поред камина, нити су чи али заједно. Нини је било досадно, осећала се несрећном и по мало се кајала што је казала му жу о Богданову.

(наставиће се)

Ред примања по министарств у

Министар унутр. дела: сваки дан пре подне од 12—1 часа пре подне.
Мин. иностр дела; четвртком од 11—1 ч. пре подне.

Министар војни сваког дана од 11—12 ч. сем недеље и празника.

Мин. правде: сваког дана од 9 и по часа до подне.

Мин. грађевине; сваки дан од 11—12 ч. пре подне.

Мин. просв. и црк. дела петком од 11 до 12 часа пре подне.

Мин. привреде, понедеоником, уторником четвртком и петком од 11-е пре2е до 1 по подне

Министар финанције уторником и петком од 10 — 12 пре подне.

НАРОДНА БИБЛИОТЕКА отворена је сваки дан од 8 до 12 сати пре подне.

ДОПИСНЕ КАРТЕ ЗА СРБИЈУ

Просте стају 5 п. д., а с плаћеним одговором 10. п. д. За међународну преписку 10 п. д. и 20.

ПОШТАНСКЕ УПУТНИЦЕ

До 500 динара поштанском упутницом, а 150 путем телеграфа код већих пошта.

До 200 динара поштанском, а 100 динара телеграф. упутницом код мањих пошта.

ПОШТА И ТЕЛЕГРАФ

За писма од 15 грама теж. плаћа се 10 п д. за Србију, Славонију, Хрватску, Срем, Банат, Бачку и целу Мађарску. За Аустрију плаћа се 15 пр. д. На сваки 15 грама више још по 15 пара дин. Писмо може бити тешко највише до 1 киле.

Препоручена писма морају бити на средини запечаћена. За препоруку плаћа се 20 п. д. а за повратни рецепис још 20 пара.

ФИЈАКЕРСКЕ ТАКСЕ

По вароши дању: за четврт сата 1 динар, за пола сата 1 и по динар, за три четврти сата 2, за цео сат 2 и по динара.

Ноћу двогуба цена.

До станица железничке и паробродске, и обратно, за четврт сата 1 динар. За сваки четврт сата више по пола динара.

У Топчидер и натраг 6 динара задржавајући се 2 сата од поласка до повратка. За сваки четврт сата више по пола динара.

За свадбе 10 дин. за 4 сата.

Ноћу до железнич. и паробродске станице и обратно за сваки сат по 3 динара.

Ноћу у Топчидер и винограде 4 динара на сат. —

Ноћ се рачуна од 1. Маја до 1. Октобра од 8 сати у вече до 4 сата у јутру, а од 1 Октобра до 1. Маја од 7 сати у вече до 6 сати у јутру.

Цена је за возидбу иста, макар се и више њих возило.

За већи и мањи пртљаг по пола динара од комада.

ТАКСА ЗА ЖЕЛЕЗНИЧКЕ НОСАЧЕ

Од излаза до отправништва пртљага за пртљаг или за ручне ствари до чекаонице и железничких кола, или само из чекаонице до желез. кола 5 пара дин. од комада.

Од излаза до отправништва за пртљаге преко 25 кила по 30 п. д. од комада.

Путнички пртљаг од излаза или ручни пртљага до истог, 15 п. д. по комаду.

Од места издавања до места вожње за путнички пртљаг преко 25 кила 35 п. дин. од комада.

Великошколац тражи кондиције. Јамчи за успех ученика. Упитати уредништво овога листа. 219

„ХАЈДУКОВА ЋЕРКА“,

ПРИПОВЕТКА

ИЗ

СРПСКЕ ПРОШЛОСТИ

Цена је књизи 60 пара динар. или 30 новч. а. вр., књижарима и препродавцима 40% рабата.

Отштампана је књига:

КАТАСТЕР

(ТАПИЈА)

И

БАШТИНСКА КЊИГА

ЗА

КРАЉЕВИНУ СРБИЈУ

УДЕСИО

СТЕВАН ЗАРИЋ

државни нижињер

са обрасцима (формуларима) који показују како се ради у другим државама.

Цена 60 пара дин.

—

Књижевни Оглас

ЗА ДЕЦУ

књига са сликама

у боји печатаним

ДЕТЕ И РОДА

цене 30 пара дин.

У ЗЕМЉИ ЧОВЕЧУЉАК

цева 30 пара дин.

МАЧАК У ЧИЗМАМА

цена 30 пара дин.

Сливе пропраћене су песмама, те тако деца наћиће пуно забаве у овим књигама.

Могу се добити

у

КЊИЖАРИ

Велимира Валожића

У БЕОГРАДУ.

Нова књига

БАЛКАНСКИ ПОЛУОСТРВ

од д-ра Стефана Братимића,

превео Н. ДУЧИЋ

Цена 50 пара динар.

Може се добити у књижари

Велим. Валожића

у Београду.

Изашао је из штампе

ГЛАСНИК

српскога ученога друштва.

КЊИГА 69.

Расправе и други чланци.

У Београду 1889. У штампарији краљевине Србије. На продају у књижари В. Валожића. Велика 8-ина, стр. 376 или $23^1/_2$ табака.

ЦЕНА 2 ДИНАРА

Преглед садржине: Прилози за синтаксу српскога језика. 1. О падежима без предлога. Од Пере П. Ђорђевића. (Наставак и крај). — 2. Енглеска француска и српска пропта Написао Ј. Ђ. Авакумовић. (Настаавак.) — 3. У спомен Димитрију Матићу. Беседа Стојана Бошковића — 4. Црте из Босне. Од митрополита Хаџи-Саве Косановића, — 5. Извештај управи Српскога Ученога Друштва о пештанској изложби 1885. Од Д. С. Милутиновића и М. Валтровића. — 6. Прилог броманилу. Од С. М. Козанића. — 7. Други прилог алгебарским влацина вишега степена. Од Петра Ј. Живковића. — 8. Изводи из записника

Напомена. Гласник 70, у коме су такође расправе и други чланци, ушао је у штампу.

МАЛИ ГЛАСНИК

ВЕЛИМИР М. ПРОТИЋ, пензионар, живи стално у Пожаревцу. 36,1,4

ДВА билијара на продају. Један за карамбол с мермером а други за кегле без камена. 35,2,6 *И. Р. Паранос.*

ЈЕВТИНЕ КЊИГЕ

По врло јевтину цену могу се добити у уредништву „М. Новина“ ове књиге:

„Историја једног француског сељака“ комад 2 гроша.

„Дела Св. Марковића“. Свеска прва. Г. ош и по комад.

„Политичко стање Срба у Угарској“ 20 пара динарски комад.

„Економија“ Светозара Марковића по динара комад.

33 СВЕ ЗА ГОТОВО. 4—10

ТРАЖИ се на зајам 600 динара на сигуну плату, уз уо позадано јемство. Отплата 25 динара месечно. Интерес 12 од сто годишње. Упитати уредн.

ТРАЖЕ се ТРИ продавца за „Мале Новине“. Упитати у уредништву. Вредници могу зарадити до 3 динара дневно.

Огласи

ДАЈЕМ ЧАСОВЕ из француског језика Спремио сам са успехом више ђака са матуру.

И Н. Јовановић

медецинар.

12 Обреновa улица 12

497 1—3

КАФАНА на великој пијаци у Натошевића кући, издаје се о идућем Митровудну Упитати за услове на горњем спрату у истој кући. 414,8,12

ПРИВАТНА НИЖА ГИМНАЗИЈА У ГРАЦУ

(ШТАЈЕРСКА)

која је добила концесију од ц. кр. министарства с правом јавности за 1 класу

ЗАЈЕДНО С ПРИПРАВНОМ КЛАСОМ ЗА СРЕДЊЕ ШКОЛЕ

ЧУВЕНИ ПАНСИОНАТ ЗА 80 ПИТОМАЦА

Програм се шаље бесплатно.

Грац. Влазник и управник: Франц Шолц гимназијски професор.

402.4,10

Нашој милој и непрежаљеној матери и сестри

ХЕРМИНИ

удови почив. Мише Симића, бив. коњ. капетана даваћемо четрдесетодневни парастос у суботу 22. Јула у 9 час. пре подне у цркви св. Марка.

Ожалошћени: деца Ружица и Љубомир, сестра Јулка П. Степић, браћа Штајнлехнери и остала родбина. 496,1,2

Мој никада непрежаљени муж, односно отац,

РАДОСАВ С. ЂОРЂЕВИЋ

СВЕШТЕНИК ЛУЖАНСКИ

преминуо је после дужег боловања 4. ов. м. у месту свога рођења Алексиначкој Бањи, где је и сахрањен 6. истог мес., у 50. години свога живота.

Јављајући ову тужну вест нашим пријатељима и познаницима на страни, осећам се обвезана, да најтоплије захвалим нашим сродницима, а нарочито гг. Ристи Хаџи-Трпковићу и Јеленку Марковићу зетовима покојниковим, који нам се нађоше на последњем часу његовом, утехом и личним услугама; даље свештенству, које га је из почасти допратило до вечне куће, а на име гг. Николи Стајевићу протојереју из Београда, и Тодору Лазаревићу свештенику из Лазаревца (Шопића) који се десише у Бањи на купању; за тим гг. Димитрију Петковићу намеснику среза бањског, Крсти Марковићу свештенику врнчанском, Аврааму Милошевићу, који му је беседу у цркви говорио, и Милошу Миловановићу свештеницима читлучким. Велика благодарност нека је и гг. учитељима и певачкој дружини, који такође из почасти при сахрани суделоваше; као и г др. Николи Гавриловићу лекару бањском, који се пријатељски заузимаше око покојника. Најзад, нека је хвала и грађанству бањском, које га је у онако лепом броју испратило до вечне куће.

Ожалошћени:

ЖЕНА *Јелисавета*, деца *Тихомиљ*, *Владимир*, *Драгиња* *Боривоје*, са осталом родбином. 492 1,3

Власник Пера Тодоровић. Одговорни уредник С. Јаношевић. Прва удеоничка штампарија обилићев венац бр. 1.

„ВЕТАР МАРКОВИЋ"
БЕОГРАД

БРОЈ 211 ПЕТАК 21. ЈУЛА 1889. ГОДИНА II

ИЗЛАЗИ СВАКИ ДАН

БРОЈ 10 П. Д.

ЦЕНА ЗА СТРАНЕ ЗЕМЉЕ:

На годину . . . . . 30 динара
На по године . . . . . 15 динара
На 3 месеца . . . . . 9 динара

LE PETIT JOURNAL

МАЛЕ НОВИНЕ

дневни лист за свакога

ПРЕТПЛАТА ИЗ УНУТРАШЊОСТИ ПОЛАЖЕ СЕ САМО КОД ПОШТА

ЗА БЕОГРАД НЕМА ПРЕТПЛАТЕ — ЛИСТ СЕ ПРОДАЈЕ НА БРОЈ

Писма и рукописи шаљу се Власнику „Малих Новина" Топличин венац бр. 17., на горњем спрату.

Претплата се прима код свију пошта у Србији.

ЦЕНЕ ОГЛАСИМА

На првој страни од петит. реда 20 пр. д., а на четвртој од петит реда 10 пр. дин.

ПРИПОСЛАНО стаје 50 п. дин. од петитног реда.

KLEINE ZEITUNG

Огласи јевтино, по потреби и са сликама. За свако оглашење плаћа се држ. та се 20 пр. д. ВЕЋИ ОГЛАСИ ПО ПОГОДБИ

Читај

оглас Алберта Кова Синови у нашем листу.

399 12—19

Одговор на питање

(*Отворено писмо неколицини радикала*)

Штована господо и браћо, Ви сте унутили уредништву „Малих Новина" писмо с неколико важних питања, која се тичу односа „Малих Новина" спрам радикализма у опште, и радикалне странке посебице.

На та питања могао би дати меродаван одговор само уредник и власник нашег листа, г. Пера Тодоровић, као искључни господар „М. Новина"

Но као што вам је познато, г. Тодоровић је данас затворен, писање му је самовољно и незаконо забрањено, и он вам данас не може одговорити. Нема сумње да ће то учинити одмах, чим буде слободан.

Но у вашем писму, штована браћо и господо, има неких тачака, на које и ми, сарадници „М. Новина", можемо дати одлучан одговор без страха, да ће нашу изјаву доцније оповзати или опорећи наш г. уредник.

У вашем писму између осталог стоји и ово:

„5. Да ли без уредникове цензуре и без поткресавања, која би задирала у суштину и начелну садржину списа, могу наћи увек места у „М. Новинама" расправе, чланци, белешке и у опште књижевни радови људи, који су познати и својим раније радом обележени као несумњиви радикали?"

Из разговора, које смо често водили с нашим г. уредником о његовим односима спрам радикала, и из његових разлагања, која смо више пута чули приликом његових објашњавања с неким пријатељима из унутрашности, стекли смо уверење, да би г. Тодоровић не само радо примио у свој лист сваки озбиљан рад сваког поштеног радикала, но би, колико ми знамо, био вољан чак и то да даде стварна учешћа у редиговању листа сваком разборитом радикалу од пера, који би ступио као стални сарадник листа.

Из његових смо уста чули, кад је рекао једном пријатељу из унутрашности:

„Ја новине издајем с тога, што ми је то посао, то ми је занимање, то је хлеб мој. У листу пишем како најбоље знам и умем. Никоме нећу да се намећем, а с мирном савешћу могу рећи да моје новине, као самосталан и независан орган у међама које им повлачи њихова неутралност, поштено и савесно чине сваку могућу услугу истинским услугама истинског радикализма, кад год им се за то укаже прилика. Хоћете ли више радикализма у „М. Нов," ето изволте, пишите сами. На садашњи рад у „М. Новинама" имали би право да се жалите тек онда, кад би ви нудили што боље, а ја одбио и не примио. Радите. Саставите кодо способних сарадника, па сво да склопимо уреднички одбор, чијем би надзору поверили уређивање листа. Тако из непосредне близине, у свакидашњем додиру с уредништвом, сваки би се могао на делу уверити, како су ниске оне клевете, које се протурају о мом листу као потајном напредњачком гласилу!"

Таке смо речи, господо и браћо, слушали из уста самога нашег уредника, с тога и сматрамо да на ваше питање у тачки 5. можемо одговорити потврђујући.

Наравно да се ова слобода писања у „М. Новинама" односи само на озбиљне радове, на стварне критике и умесне замерке. Просте грдње и махните псовке, у какве је од подуже времена утонуо „Одјек", наравно да не би могли наћи гостопримства у нашем листу.

То је наш одговор на ваше питање из тачком 5.

Што се тиче вашег питања у тачки 7, где велите зашто „М. Новине" ћуте као заливене спрам либерала", ту ће вам дати главни одговор сам г. уредник, кад буде једном слободан. Ми пак можемо вам узгред рећи само онолико, колико смо имали прилике чути о овој ствари од самога г. Тодоровића.

Он сматра да је ова садашња борба, што се води између радикала и либерала, веома штетна, да није ни мало патриотична и да не потиче из дубљих, оправданих и неминовних политичко-економних друштвених прилика, већ јој је главни извор у плиткој и грешној сујети партиских вођа, с тога је, по његовом мишљењу, та борба за највећу осуду, и он неће да је потхрањује.

Г. Тодоровић сматра да ако је икада имало смисла и разлога стварати радикално-либералну политичку заједницу — то би га имало сад, и колико је пре радикално-либерални савез био бемислен и немогућан, у толико би сад био дело родољубља и политичке увиђавности, кад му је новим уставом и одступањем краља Милана тек створен прави основ за сјајни опстанак и правилан развитак.

Наш. г. уредник не налази да начела и програми ове две странке дају повода и оправдање за овако душманско ратовање, какво се сад води између либерала и радикала. Напротив, по начелима те две странке стоје данас једна другој ближе но икада пре, и да је мало мање сујете код младих радикалних власника, и мало више топла родољубља с обадве стране, те би две странке пружиле једна другој пријатељску руку, пошто је то данас и потребније, но икада пре, и остварљивије, но икада пре.

Г. Тодоровић сматра да би само искрено и истиниски удружена снага те две странке била у стању, да изведе земљу из садашњег тешког стања и да државне послове упути правцем плодним и корисним. Иначе он сматра, да ће ствар ићи све на горе,

ПОДЛИСТАК

НИНИ (7.)

ПРИЧА А. ЛИТВИНОВА.

„Али све ће то донети каку таку промену," мислила је она, решивши се да оде Богданову.

Нини је тога јутра дуго и пажљиво наместала свој шешир.

Путем се ни мало није предомишљала. Али кад је дошла до куће, у којој је становао Богданов, и почела се пети по доста нечистим степеницама, њој би некако незгодно и стидно. Нини неодлучно потеже за звонце; врата јој отвори нека чупава собарица.

Је ли код куће Никола Сергијев Богданов? храбро унита Нини.

— Код куће је, изволте тим ходником, десна врата.

Богданов је држао две собе кирајциске. Нини је лагано ишла по полу тамном ходнику, пуном паре и мирисом цикорије. Срце јој је јако куцало. Иза врата је неко гозорио: „Свакој уметности служе уметници и занатлије!..." Нини је познала глас Волховскога. Она закуца на врата.

— Слободно! чу се глас Богданова.

Нини отвори врата. Богданов мислећи да је ко год од другова, седео је, не осврћући главе, код молберта; ножићем је нешто стругао с платна.

Волхонски, дебели блондин малога раста, до доласка Нининог седео је на зеленом поцепаном дивану. Он је ватрено говорио. Видевши Нину, он је био поражен и није знао шта да мисли; он је врло збуњен скочио.

— Антонина Александровна! могао је само рећи.

Богданов се окрену; Нини је неодлучно стајала код врата.

— Здраво! рече она, — ето дошла сам да видим вашу слику.

Богданов пљесну рукама, видећи Нину.

— А ја вам се нисам надао! радосно рече он, прилазећи Нини: свуците се, молим вас!

На један пут му очи засветлише.

— Не, не, останите тако! повика он; — станите малко у профилу; а, тако, одмах ћу; ви сте необично ефектни при таком осветљењу. Голубице, постојте, кад се већ дошли... ја ћу одмах...

Он је тумарао на све стране, тражећи боје, муштабел. „Пристајете ли, а? " говорио је он меленим гласом, узимајући чисто платно и седајући поред молберта.

Нини, узбуђена, није знала шта да ради.

— Па добро, рече она најзад.

Богданов је жедно гледао у њу и за тим опет цртао нешто на платну; он је тако био задубљен у свој посао да је мешао боје с неком грозничавом хитњом, као човек, који насилно хоће да ухвати тренутак заноса и надахнућа.

Нини је стајала већ неколико минута. Она је била у бунди, па јој је било врућина; она се почињала љутити на неучтивост Богданова. На Нину је непријатно утицао намештај његове радионице: све је било у нереду.

Соба је била доста велика, с три прозора, без завеса. Намештаја било је свакојаког: ту су биле и бечке столице и меке наслоњаче, на свима столицама било је сијасет хартија, новина, студија. Готово све наслоњаче биле су поцепане и где где прогореле. По поду се повлачила парчад атласа и штофа с великим голубијим и црвеним цветовима и парчад коже, на којој је трвено злато, на зидовима су без икаква

а ове две странке, свака за се, а у непрестаном неумитном трвењу, трошиће само узалуд своју снагу, и ни једна неће бити кадра да сама изведе земљу из данашњих тешкоћа.

Уверење је нашега г. уредника, да је нов устав доиста створио услове за мирнији, правилнији партиски живот, али „зло упућени људи, а људи на власти, наравно да могу изиграти све, па и ову књижицу, што је зовемо новим уставом нашим“ (речи г. Тодоровићеве.)

Из свију тих разлога г. Тодоровић не да, да се у његовом листу подржава и подгрева борба између либерала и радикала; напротив он сматра као патриотску дужност да се та борба стишава, те по томе, као лист ван партије, „М. Новине“ не налазе оправданих разлога да нападају либерале. А радикалима, као владајућој странци, била би дужност да први дају пример партиске трпељивости и готовости на споразуман заједнички рад.

Тек кад би радикали то покушали, па их либерали одбили и продужили своје, онда би тек и „М. Новине“ устале да осуде држање либерала.

То је што вам узгред можемо рећи о овом важном питању, пошто смо о овоме имали прилике чути мишљење нашега г. уредника, чији је глас овде једино меродаван.

Молећи вас да ово неколико наших речи примите с оном искреношћу, с којом их ми управљамо на вас

Јесмо ваши свагдашњи поштоватељи и пријатељи

Београд
20 јула 1889.

Сарадници „Малих Новина“.

У хатар истине.

(свршетак)

Никад се ни један од министара ни за време напредњака па чак ни за време фузије не нађе, који би се смео дрзнути да утиче на савест судија, било прекоревањем, било налагањем да се једна ствар тако и тако реши и пресуди, као што то већ у првим данима свог министровања уради Г'ига. Остављено је било у тоба савести и разуму судија да законе и Устав онако примењују како га они најбоље разумеју, и ови су доиста свагда тако и радили, ма да су се можда по негда и огрешили о своје партизанство и довели у сумњу питање о својим начелима и политичким убеђењима. Али то је оно чиме се данашње судије одликују и чиме ће се вечно одликовати од других вама добро познатих ваших крилних и милих судија. — Имало би се о овоме на дугачко и на широко писати, нарочито наводећи примера из 84., 85., 86 и 87. године, но остављајући то за други пут, кад будемо покупили сав нужни материјал, који смо почели скупљати за разраду овог питања о бесавесности напредњачких судија да се зауставимо на 1888 години, када су по одступању радикалне владе дошли „безбојни“ људи, који су имали да изврше познату специјалну мисију, а то је развод брака. Одмах у почетку чим је дошла Ча-Николина влада, и кад је већ једном питање о разводу брака између Њег. Вел. бившег краља Милана и Њен. Вел. див. краљице било стављено на тапет, све су три партије о том питању проговориле, писале и своја мишљења изнела. Радикална партија у свом органу „Одјеку“ највећом жестином и жучи нападала је тада на див. господара. Истина када се доведе у везу све оно што су тада писали и како се данас о том питању изражавају и на исто погледају, мора се констатовати да су онако онда нападали и грдили, као и другу страну бранили, да би се само што пре и брже дочепали владе и власти које тако жудни беху. Тада је требало правити опозицију б. краљу; то је свету годило и Одјековци вазда следствени раду, беху терали у екстрем и то им упали те једном зграбише крму државне управе у своје руке. Но све једно. У то време почев од 90 броја, ако се не варамо, па све до 115—120 броја било је више бројева „Одјека“ узапћено и шта видимо? Видимо да се по питању односно конфискације појединих бројева напредњачке судије одвајају и дају мишљења да се исти не могу конфисковати, док један судија, који је сад у унутрашњости, и који је прави и чисте крви радикалац, прави већину са Ча-Николином сином те се и конфискација одобрава и уредници по оптужбама полиц. власти под суд па чак и у притвор стављају. Тај исти брат судија и радикалац са б. председником суда ставља и уредник „Велике Србије“ за штампарски преступ под суд и у притвор, док напредне судије одвајају мишљење и налазе да за штампарски преступ уредник треба да се брани из слободе. Стојану Протићу већ је познато да је у том времену једном приликом уредник „Одјека“ суђен био за две штампарске кривице и да је том приликом уредник за једно дело био ослобођен а за други осуђен са 80 дин. или 8 дана затвора. Биће вам већ познато да је у том времену конфисковања била и „Независност“ на напредњачки суд и ту конфискацију поништи.

Биће вам већ познато, да је у том времену напредњачки суд решио да нема места да се ваш данаш. сарадник Стева Миљњев ће стави по суд већ у слободу пусти, пошто га претходно онлашња полиција, на чему које је стајао тада као и сада г. Глиша држа близу 9 м. у затвору

Сетиће се бар и Тошић кад је био осуђен од напредњачких судија свега и највише на 80 дин. или 8 дана затвора и Пера Стојановић на 50 дин. или 5 дана.

Сетиће се већа Тошић како је изјављивао да је са пресудом задовољан и да је молио и судеће судије а и држ. тужиоца, да се на пресуду не жали. — За ово очекивање да се држ. тужилац не жали, највише се одликово данашњи сарадник „Одјека“ Окица

Биће вам добро познато и то, како је уредник „Видела“ по седам штампарских кривица оптужен и то само од Марта о. г. па на овамо, и како су напредњачке судије ставиле уредника под суд и како је по истоме, суд већ одредио и претресе. И то је за време садашње владавине ваше

Па према свему овом што наведосмо на брзу руку, како изгледа ово ваше лармање и јадање, а нарочито како изгледа она беседа, дипломате Бајс, у Нишу, у којој између осталог вели, да су првостепени судови били бездушни према штампарским преступима. У сравњењу онога што напред наведосмо, ми бисмо упитали сваког политичара да ли је бездушност оно, када судови „напредњачки“ најблаже казне досуђују па и чине се невешти и остављају да застаревају, или је бездушност ово што данашња радикална полиција ради са једним преставником српске штампе, грдајући га у најгору ћелију и лишавајући га свега и свачега док се једном Јоци Х. Максимовићу, док је био у притвору, који је оптужен за више утаја и крађа, даје одељита соба и чине све угодности. Гди је бездушје господо.

Односно питања о прикосновености и неприкосновености б. краља Милан, судови су га решили онако како то сам закон наређује. У осталом ми ћемо имати прилике да у скоро докажемо да није само заслуга судова, већ је у главном и прва заслуга г. мин-ун. дела г. Таушановића, што је б. краљ данас оглашен за прикосновеног, који је то питање још у марту месецу решио.

Најзад, господо радикали, ако сте што имали и ако вам је једини б. председник суда варошког крив, што се онда бацате блатом и на оне „напредњачке“ судије, који су свагда, једино и искључиво и под пређашњом као и под садашњом владом, били и остали савесни, беспристрасни и потпуно независни у изрицању својих пресуда. Но да, данашње судије, али како их зовете, „напредњачким судијама“ могу вас чикати у свако доба да им и једну прљотину или флеку покажете у њиховом судском раду. Претите, претите, господо! Али ми морамо рећи, да до сада ни једна влада није покушавала да претњама заплашује судије и тиме утиче на независност њиховог мишљења у дељењу правде. Али дожи весмо доста чуда, па и ово данашњих власника зар преживећемо. Ви можете и у власти сте, да судије и преместите и пензионишете, па ако сте, као што велите, да сте силни, и истерати, ипак те судије светим карактера, осведочена поштења, ни гледне савесности, неће се ничег па ни ваших јадних и умирућих претња заплашити, јер са тим врлинама и занатом којим владају, моћи ће вазда не обзирући се ни на кога, изрицати пресуде и решења само онако, како се то може једино од независних су-

---

реда висили гипсани модели и фотографије. Из над дивана биле су повешане разне халебарде мачеви, ножеви, а међу њима јахачке панталоне и огромне ципеле с мамузама. Велики добош на наслоњеној подлози стајао је код прозора, види се да по некад служи место столице, сад је на њему био тањир с непоједеним киселим краставцем. На столу је било неколико подераних албума; ту је лежала и човечја лобања, у којој је Богданов обично држао дуван. По ћошковима собе било је пуно флаша од пива, свуда је било много прашине, ваздух је сав био засићен дуванским димом. Кроз полуотворена врата видео се у другој соби кревет, Нини је приметила да су навлаке на јастуцима биле сум њиве чистоте.

Богданов јој је изгледао чак и мањи растом поред његовог рђавог намештаја. Нини је веома волела комфорт и осећала се некако незгодно у тој соби. Она је почела гледити Богданова, она је хтела да види само њега и ништа више.

Волхонски се неко време мувао у суседној соби и најзад решио да ће најбоље бити — да иде. Отишао је, не опростивши се с Богдановом, да му не би сметао, и учтиво се поклонивши Нини. Она је ћутећи с осмехом климнула главом. Он никако није могао разумети, зашто је то Антонина Александровна на један пут дошла код Богданова.

И поред тога што је Нини уверавала себе, да ништа невиније не може бити од њене посете Богданову, ипак јој је било непријатно што је код њега затекла Волхонкога. Богданов је међу тим непрестано радно.

— За Бога, стојте мирније, не обрћите се! говорио је он по који пут.

Он се радовао што је најзад наговорио Нину да позира. Богданов је осећао узбуђење човека, који ствара, чинило му се да лакше меша боје на палитри и посао му је ишао лако и врло добро. Богданов ни мислио није да ужива у чистоти линија лица Нининог и њеним лепим очима; он је заборавио да је пред њим жена. Он је видео пред собом само идеално лице које га је одавно гонило. Богдановим је владало очарање уметника који види, како се остварује чегов сан.

Нини се најзад досадило стајати; она се љутито окрену и поче да скида бунду.

— Како вас није стид да ме тако експлоатишете! смејући се повика она. — Ја сам дошла само на један часак да видим вашу слику, а ви ме већ толико времена мучите на једном месту!

— Молим вас, опростите! Ја сам се тако обрадовао томе случају.

Богданов нехотице устаде и удаливши се неколико корака од молберта и зажмуривши мало посмотрао слику.

— За данас је доста! Ала би добро било још јед пут, али ви нећете да позирате. — Антонина Александровна, голубице, молећи рече он, — дођите још на један сеанс, само један!

Он приђе Нини и страсно гледаше јој у очи.

Он је гледао и Нина поче да се подаје оном чудном очарењу, какво је Богданов, и против њене воље, чинио на њу.

— „Па добро, рече она, — али кад?

Богданов се зарадова.

— Сутра, ако можете; у то исто доба, ако време буде лепо. За то ћу вам бити благодаран. Како да вам благодарим, да клекнем?

Ах, не будалите се! рече Нини смејући се.

Она приђе молберту те да види, шта је то Богданов нацртао гледајући у њу, али он брзо преврну платно.

— После, после ћете видети! повика он,— сад се још ништа не може познати!

дија очекивати и надати. Нека би само и даље на том путу истрајали па ће, њихов рад и независност њихових пресуда, бити свагда с похвалом оцењена од сваког који беспристрасно а не партиски мисли. А браћа „Одјековци“ нека лажу и обмањују свет као и до сад.

Толико за сад.

Адвокат.

ВЕСНИК

БЕОГРАДСКЕ ВЕСТИ

Стигао. Јуче у јутру, са угарским брзим возом, допутовао је новопостављени аустро — угарски посланик барон Тешел.

*

Вратио се. Са брзим возом нишким вратио се из врањске бање бив. краљ Милан са пратњом

*

Кориснича. Вечерас је кориснича з. *Арсе Илића правника*,, који иде у иностранство ради вишег школовања. Позоришно друштво код „Империјала“ из добродетељи даје у корист поменутог сиротног ђеликошколца преставу „*Кир Јања*“ — шаљиву игру у 3 чина од Стерије Поповића, а између чинова и после певаће г-ђица Јулка Поповићева и г. И Татаровић. Цена је 1. дин.

Овај сиромах великошколац, жудан науке и знања, креће се у свет тако рећи с голом душом.

Велику би хришћанску дужност и дело учинило грађанство, кад би посетило ову кориснicу и помогло овог сиромаха добровољним прилозима.

*

Збор. У недељу, 23. Јула ове године, у три сата по подне, држаће се у локалу код „Црне Мачке“ на Врачару, ванредни збор „*Друштва за Улепшавање Врачара.*“

На овом састанку има да се реши: којем ће се предузимачу, према поднесеним офертама, уступати подизање нове зграде на „Цветноме Тргу.“

*

Брзи на зло. Жао нам је, оче Авраме из Алексинца, што баш твојим поводом морамо се сећати како има људи брзих на злу помисао, и увек им је некако ближе и лакше да помисле зло но добро.

Писао човек допис из Алексинца, па проговорио и о радикалном збору Ако је твој говор био нетачно саопштен, имао си право да га поправиш, и да си то учинио, па мирна крајина.

Или да се бар задржа на ономе, како дописник можда није с пажњом саслушао.

Али аја, поп не може да исправи туђу погрешку, а да не нагласи и то, како он „прозире“ „рђаву намеру“ пишчеву.

Зашто одмах тако у зло и у „рђаве намере?“ Зашто одмах претпостављати, да је дописник навалице хтео да вређа и штети попа, и откуд оправдања за претпоставку, да ће уредништво „М. Новина“ брже боље прихватити оно, што попу Авраму може шкодити. Каквих би разлога имао било дописник, било уредништво да наноси штете оцу Авраму? Зар није природније било узети, да дописник можда није добро чуо, или је новајлија у писању дописа, па се није умео тачно изразити, а уредништво, поправљајући његову нејасну мисао, нехотице дало ствари мало друкчији облик, но облик у коме нема ничега злог ни злонамерног, сем ако поп хоће да тражи и у јајету длаку. Па што не узети пре све ово, но прва на наопака „рђава намера.“ За што попе, за што јаде!

И ти баш „прозиреш“ ту рђаву намеру“ (103. бр. „Одјека“). Е превario си се оче Авраме. Ето ниси прозрео ништа. Погрешио си и огрешио си се о човека ни крив ни дужна.

Дописник је твој сугрђанин. То је млад човек, поштен и вредан младић, имао је са свим најлепшу намеру, тебе поштује и воле и баш је, сиромах, мислио да ти тиме учини љубав, што ће о теби писати у новине; али човек је почетник и нехотице рекао ствари мало нескладне, а ти га одмах нападаш и чак „прозиреш“ његове „рђаве намере“. Како си се затрчао!

Кад бисмо ти ми казали име тога човека, ти би се и сам и насмејао и застидео твоме „прозирању“ „рђавих намера“. Али ми немамо дозволе да износимо име нашега г. дописника, али ти кажемо да је твоје „прозирање“ незаслужен и неоправдан напад на човека.

Заиста чудно како су од неко доба наши радикалци тако брзи да одмах „прозиру“ „рђаве намере“ и у најмањим ситницама, које се појаве у „М. Новинама“.

Умирите се, господо, немојте бити тако брзи на зло.

ИЗ БЕЛА СВЕТА.

— **Пешице из Суботице у Париз.** Из Суботице јављају. да су се оданде у среду 5. ов. мес. после подне кренули двојица чланова тамошњег гимнастичког друштва и то учитељ грађанске школе Антон Абрасић и канцелист Фрањо Пап пешице право у Париз. Они су сваке године, кад је бивала опклада за такова путовања увек добивали прву награду. Они ће у недељу пре подне стигнути у Будимпешту и пријавити се председнику атлетског клуба Порцеолту, к ји је већ о томе извештен. Пешаци мисле, да ће пут до Париза прећи за 25 дана. Они ће сваки дан председника и секретара клуба из места у ком буду извештавати.

ТЕЛЕГРАМИ
„МАЛИМ НОВИНАМА“
20. јула.

Атина. „Рајтеров биро“ јавља: Одложен је одлазак крићанске комисије у Цариград, јер су наетупиле тешкоће при избору чланова.

Лондон. На годишњем банкету Манслонхуса изјавио је Солзбери, како не верује да ће немири на Криту изазвати озбиљна страховања. У име енглеске владе изјавио је да она ни мало не жели да поседне Крит. Још није наступило време да се напусти Мисир, због немира, који су настали тамо. Солзбери одбија идеју да Енглеска равнодушно посматра догађаје на истоку Европе. Побија да ће се Енглеска одрећи обавеза, у које је ушла према Јевропи. Први задатак политике Енглеске је мир, али да при томе не жртвује част.

ДНЕВНИК.

КАЛЕНДАР

Петак

Православни: 21. Симеон Јован
Католички: 2. Порцијункул
Сунце излази 21. јула у 4 с. 24 м.
Сунце залази у 7 с 19 м!
Мене месеца: ☽ прва четврт 24.
Дан је с почетка 15½ сати а ноћ 8½ с али до краја овог месеца дан окраћа за 55 мин, а за толико и ноћ одужа.

Ред примања по министарств у

Министар унутр. дела: сваки дан пре подне од 12—1 часа пре подне.
Мин. иностр дела. четвртком од 11—1 ч. пре подне.
Министар војни сваког дана од 11—12 ч. сем недеље и празника.
Мин правде: сваког дана од 9 и по часа до подне.
Мин. грађевине; сваки дан од 11—12 ч. пре подне.
Мин. просв. и црк. дела петком од 11 до 12 часа пре подне
Мин. привреде, понедеоником, уторником четвртком и петком од 11-с преп2е до 1 по подне
Министар финанције уторником и петком од 10 — 12 пре подне.

НАРОДНА БИБЛИОТЕКА отворена је сваки дан од 8 до 12 сати пре подне.

ДОПИСНЕ КАРТЕ ЗА СРБИЈУ

Просте стају 5 п. д., а с плаћеним одговором 10. п. д. За међународну преписку 10 п. д. и 20.

ПОШТА И ТЕЛЕГРАФ

За писма од 15 грама теж плаћа се 10 п д. за Србију, Славонију, Хрватску, Срем, Банат, Бачку и целу Мађарску. За устрију плаћа се 15 пр. д. На сваки 15 грама више још по 15 пара дин. Писмо може бити тешко највише до 1 кике.

Препоручена писма морају бити на средини запечаћена. За препоруку плаћа се 20 п. д. а за повратни рецепис још 20 пара.

КУРС.

Дукат	5 64
Наполеон	9 54½
Срп. лутр. 3% лозови	34.45

Али је Нину мучила радозналост; она се старала да дограби платно и пружала је руке према њему, али Богданов узе платно и смејући се побеже с њим у другу собу. Нини га је ћутећи гледала; Богданов је био врло леп с његовим оживелим лицем и лепим струком, уз који је био као притегнут везен модри капутић.

Покажите ми вашу слику, повикне му Нини, — већ је време да идем и кући.“

Богданов обрну један молберт, на коме је стајала већ готова слика, која је представљала сеоски вашар.

— Како вам се допада? упита он.

Нини узе столицу и седе ближе слици; Богданов је сео иза ње.

Нини је расејано гледала слику; она је осећала, да јој дисање Богданова жеже потиљак. Крв јој јурну уз лице: Нини је једва дисала; њом је од једном овладала безумна жеља за његовим пољупцима. Мисао о мужу прође јој кроз главу. Она га је волела али јој је ова жеља била јача од ње саме. Она крадом погледа Богданова; он је пажљиво гледао слику.

— Како вам се допада? још једном је упита, — чини ми се, да ваздух није испао довољно прозрачан.

— Мени се допада добро. У осталом, ја ништа не разумем, рече Нини и подиже се. — Време је већ да идем кући, неодлучно довршн она.

— Већ? Поседите још малко; ви сте тако ретка гошћа а не знате како сам вам рад! рече Богданов. — Кажите, како живите, толико времена се нисмо виђали.

— Па поседећу још малко.

Нини поново седе и налакти се на леђа наслоњаче, у положају, који је показивао сву лепоту њених груди.

— Како живим? поче она. — Врло досадно. Живот ми је тако непримамљив, ја сам уморена и веома ми је досадно.

— До-са-дно! одужи Богданов, опет разматрајући своју слику. — То никад не бих мислио! Говоре, да сте ви с вашим мужем најугледнији и најсрећнији пар

Лице Нинино је побледело; она мало поћута.

— Ах, муж је јако заузет својом службом, а мени су сви тако досадили.

— Па онда идите на курсеве и слушајте ма какве лекције. Курситске веле да им никад није досадно, да посла имају сувише, говорио је Богданов расејано, непрестано посматрајући своју слику.

— Знате ли (Нини и нехотице примаче своју столицу ближе Богданову), само ми с вама није досадно, ви ме занимате.

Она га кокетно гледаше. Она је седела тако близо, да је морао осећати топлоту њеног тела.

Богданов устаде и комички се поклони.

—Занимати? Изволте, постараћу се, брзо рече он, осећајући се некако незгодно.—Ето да вам покажем своје албуме. Недавно сам се сликао с неколико другова. Видите.

(наставиће се)

Књижевни Оглас

ЗА ДЕЦУ
књига са сликама
у боји печатаним
ДЕТЕ И РОДА
цене 30 пара дин.
У ЗЕМЉИ ЧОВЕЧУЉАК
цева 30 пара дин.
МАЧАК У ЧИЗМАМА
цена 30 пара дин.

Слике пропраћене су песмама, те тако деца најпре пуно забаве у овим књигама.

Могу се добити
у
КЊИЖАРИ
Велимира Валожића
У БЕОГРАДУ.

Изашао је из штампе
ГЛАСНИК
српскога ученога друштва.
КЊИГА 69.
Расправе и други чланци.

У Београду 1889. У штампарији краљевине Србије. На продају у књижари В. Валожића. Велика 8-ина, стр. 376 или $23^1/_2$ табака.

ЦЕНА 2 ДИНАРА

Преглед садржине: Прилози за синтаксу српскога језика. 1. О падежима без предлога. Од Пере П. Ђорђевића. (Наставак и крај). — 2. Енглеска француска и српска порота. Написао Ј. Ђ. Авакумовић. (Наставак.) — 3. У спомен Димитрију Матићу. Беседа Стојана Бошкоаића — 4. Цртс из Босне. Од митрополита Хаџи-Саве Косановића, — 5. Извештај управи Српскога Ученога Друштва о пештанској изложби 1885. Од Д. С. Милутиновића и М. Валтровића. — 6. Прилог броманилу. Од С. М. Козанића. — 7. Други прилог алгебарским влацина вишега степена. Од Петра Ј. Живковића. — 8. Изводи из записника

Напомена. Гласник 70, у коме су такође расправе и други чланци, ушао је у штампу.

МАЛИ ГЛАСНИК

ВЕЛИМИР М. ПРОТИЋ, пензионар, живи стално у Пожаревцу. 36,1,4

ДВА билијара на продају. Један за карамбол с мермером а други за кегле без камена.
35,2,6 *И. Р. Паранос.*

ЈЕВТИНЕ КЊИГЕ

По врло јевтину цену могу се добити у уредништву „М. Новина“ ове књиге:

„Историја једног француског сељака“ комад 2 гроша.
„Дела Св. Марковића“. Свеска прва. Грош и по комад.
„Политичко стање Срба у Угарској“ 10 пара динарски комад.
„Економија“ Светозара Марковића но динара комад.

33 СВЕ ЗА ГОТОВО. 4—10

ТРАЖИ се на зајам 600 динара на сигуну плату, уз уредно повраћење. Отплата 25 динара месечно. Интерес 12 од сто годишње. Упитати уреди.

ТРАЖЕ се ТРИ продавца за „Мале Новине“. Упитати у уредништву. Вредњи могу зарадити до 3 динара дневно.

Огласи

ВЕЧЕРАС ЈЕ У
„ИМПЕРИЈАЛУ“
ПРЕСТАВА
С КОНЦЕРТОМ
КОРИСНИЦА
једног сиротог великошколца.
Цена 1 динар.

ЗА 1. АВГУСТ потребујем помоћника апотекарског. Месечна плата диплом. помоћнику 80 а недиплом. 60 динара.

А. Околичћи
494,2,3 апотекар у Нишу.

ПРОДАЈЕМО нашу кућу која постоји на друму топчидерском до куће Сергије Станковића. Уз кућу је врло велика башта. Обратити се писмено подписатом

Мих. Бошковић
490,1,3 предавач у Зајечару.

ДАЈЕМ ЧАСОВЕ из француског језика Спремио сам са успехом више ђака за матуру.

И Н. Јовановић
497 медицинар. 2—3
12 Обреновa улица 12

СТЕЧАЈ.

Шабачкој штедионици потребан је помоћник књиговође који је способан водити двојно књиговодству, а који ће у исто време вршити и дужност ликвидатора.

Плата је одређена до 180 дин. месечно Ко хоће ове дужности да се прими, а осећа се потпуно способан за њу, нек се јави управи штедионице до 1. августа о. г.

Шабац, 15. Јула 1889.
493,2,3 *Управа.*

КАФАНА на великој пијаци у Натошевића кући. издаје се о идућем Митровудну Упитати за услове на горњем спрату у истој кући. 414,8,12

Нова књига
БАЛКАНСКИ ПОЛУОСТРВ
од д-ра Стефана Братимића,
превео Н. ДУЧИЋ
Цена 50 пара динар.
Може се добити у књижари
Велим. Валожића
у Београду.

ЖИВАНУ ГЛИШИЋУ

бив. поштару, дајући четрдесетодневни парастос 22. о. м. у цркви палилулској у 9 часова пре подне.

Стриц
498,1,1 *Ђурђе Глишић*

Јодо-сољно купатило
БАД ХАЛ
Горња Аустрија

Најјаче јодно сољно купатило на континенту, Сјајни успеси код свију скрофулозних болести, као и код *свију тајних болести* и њихових последица.

Изредне купалишне угодности *(купање, пијење, паковање, удисање, трљање, катар) Врло повољни климатски односи*; железничка станица, пут преко Ланца на Дунаву

Сезона од 3. маја до 18. септембра

Опширне извештаје на свима језицима шиље
КУПАЛИШНА УПРАВА У БАД ХАЛУ.
201 6—8

ГЛАВНО СТОВАРИШТЕ
БЕОЧИНСКОГ ЦЕМЕНТА ЗА СРБИЈУ

Предузимачима и осталим потрошачима препоручујемо **БЕОЧИНСКИ ЦЕМЕНТ**, и то: прима и секунда портланд, роман цемент и две сорте хидраула, лакши и тежи, јер је пробама доказано *да је најбољи од свију*, који се овди продају. Он је и по тежини најлакши, а подноси много више дометање песка, зато је за сваког најробитачније, само са овим цементом радити

Нарочито чинимо пажљивим на наш портланд-секунда, који се најчешће употребљује и који је раван каквоћи са портландом прима других фабрика, а знатно је јевтинији. Наш прима-портланд ненадмашим је, и служи поглавито за фине глазуре.

За потрошаче у опште, а нарочито за већу потрошњу **знатно су спуштене цене**.

Примамо на израду свако цементирање и бетонисање ходника и предсобља, израду тераца и мозајка за ходнике, предсобља и за цркве, како овди у Београду, тако и на страни, све по најјевтинијим ценама. Све радове вршимо са стручним раденицима и са гаранцијом.

371,23—50 ГЛАВНИ ЗАСТУПНИК,
Пера А. Јовановић,
са канцеларијом: на Сави на дрвари
и у кнез Михаиловој улици бр. 29. у Пашићеловој кући

КО ХОЋЕ ЈЕФТИНО И ДОБРО

да купи испод коштања *Женско, Мушко* и *Дечије* Рубље *(веша:) Хаљинице, Чараше, Платна, Чаршава, Салвета, Пешкира, Фиранге* од јуте и од чипака, *Фланерска Ћебета, Трико рекле, Шешира, Марама* цепни и са монограмом, *Кецеље* од мола *јастука, краватна. Крагна, Манжетна* од *илатна* и *каучука*, Прави француски *Мидера*, женски *Шлафрока*, и т. д. и т. д. Само код нас је то сад могуће, јер још два месеца трајаће наша *Расиродаја* и да се за то време оконча, продајемо од данас нашим поштованим муштеријама *по чудно* јефтиној цени о коме се може сваки уверити. —

С ПОШТОВАЊЕМ
Алберт Кона Синова
376 *Улица Кнез Михајлов Бр.* 7,
17—20 13,15,17,19,21,24,26,28,1,3,5,8,20,12,15,17,19,22,24.

Нашој милој и непрежаљеној матери и сестри
ХЕРМИНИ
удови почив. Мише Симића, бив. коњ. капетана даваћемо четрдесетодневни парастос у суботу 22. Јула у 9 час. пре подне у цркви св. Марка.

Ожалошћени: деца Ружица и Љубомир, сестра Јулка П. Степић, браћа Штајнлехнери и остала родбина. 496,2,2

Мој никада непрежаљени муж, односно отац,
РАДОСАВ С. ЂОРЂЕВИЋ
СВЕШТЕНИК ЉУБАВСКИ

преминуо је после дужег боловања 4. ов. м. у месту свога рођења Алексиначкој Бањи, где је и сахрањен 6. истог мес., у 50. години свога живота.

Јављајући ову тужну вест нашим пријатељима и познаницима на страни, осећам се обвезана, да најтоплије захвалим нашим сродницима, а нарочито гг. Ристи Хаџи-Трпковићу и Јеленку Марковићу зетовима покојникovим, који нам се најпре на последњем часу његовом, утехом и личним услугама; даље свештенству, које га је из почасти допратило до вечне куће, а на име гг. Николи Стајевићу протојерeју из Београда, и Тодору Лазаревићу свештенику из Лазаревца (Шопића) који се десиле у Бањи на купању; за тим гг. Димитрију Петковићу намеснику среза бањског, Крсти Марковићу свештенику врнчапском, Аврааму Милошевићу, који му је беседу у цркви говорио, и Милошу Миловановићу свештеницима читалучким. Велика благодарност нека је и гг. учитељима и певачкој дружини, који такође из почасти при сахрани суделоваше; као и г др. Николи Гавриловићу лекару бањском, који се пријатељски заузимаше око покојника. Најзад, нека је хвала и грађанству бањском, које га је у онако лепом броју испратило до вечне куће.

Ожалошћени:
ЖЕНА *Јелисавета*, ДЕЦА *Тихомиљ, Владимир, Драгиња*
492 *Боривоје*, СА ОСТАЛОМ РОДБИНОМ. 2,3

Власник Пера Тодоровић. Одговорни уредник С. Јаношевић. Прва удеоничка штампарија обилићев венац бр. 1.

БРОЈ 212 СУБОТА 22 ЈУЛА 1889 ГОДИНА II

ИЗЛАЗИ СВАКИ ДАН

БРОЈ 10 П. Д.

МАЛЕ НОВИНЕ

дневни лист за свакога

ПРЕТПЛАТА ИЗ УНУТРАШЊОСТИ ПОЛАЖЕ СЕ САМО КОД ПОШТА

ЗА БЕОГРАД НЕМА ПРЕТПЛАТЕ — ЛИСТ СЕ ПРОДАЈЕ НА БРОЈ

Писма и рукописи шаљу се Власнику „Малих Новина“ Топлички венац бр. 17., на горњем спрату.

Претплата се прима код свију пошта у Србији.

ЦЕНА ЗА СТРАНЕ ЗЕМЉЕ:

На годину . . . . . 30 динара
На по године . . . . . 15 динара
На 3 месеца . . . . . 9 динара

LE PETIT JOURNAL

ЦЕНЕ ОГЛАСИМА

На првој страни од петит. реда 20 пр. д., а на четвртој од петит реда 10 пр. дин.

ПРИПОСЛАНО стаје 50 п. дин. од петитног реда.

KLEINE ZEITUNG

Огласи јевтино, по потреби и са сликама.

За свако оглашење плаћа се држ. т. се 20 р. .

ВЕЋИ ОГЛАСИ ПО ПОГОДБИ

Истребитељи

„Одјек“ се дигао на велико дело. Није тамо амо, тај синковац хоће да треби.

„Наша је земља толико изривена пређашњом неморалном владавином.... да ће требати још времена те да се истребе отровне мијазме.“

И ти се питаш зачуђено, драги читатељу, какве ли су то „отровне мијазме“, и погађаш да ли ће то бити она размрскана глава учитеља у Лисовићу, коме су зликовци од главе направили лепињу; или су то оне усијане вериге, којима неку живе попове по ужичком округу; или су то они преобучени шпијуни, што чуче пред туђим кућама; или су несавесни полицајци, који утрупачке газе Устав на све стране: или је то најпосле оно бесно псето, што је два пуна дана трузило пред нашим уредништвом — све су то „отровне мијазме“, које доиста треба истребљивати.

Али најпосле, ако баш и неможете да погодите какве ли то мијазме мисли владино гласило, ви се ипак радујете што се ето нашло људи да требе „отровне мијазме“, јер какве биле да биле, чим су „отровне“, и чим су „мијазме“, њих ваља требити

Али полако, мој жалосни Србине брате, полако! Немој се тако брзо предавати радости. Читај даље, „Одјек“ је велики, ваља то све прочитати.

И ви читате даље (101 бр. „Одјека“).

„Јер да није моралног брлога из прошлих времена, зар би у опште могле да се појављују у српском друштву „Мале Новине“ ?.. Зар би могла једна странка изјавити јавно да силази с поља отвореног политичког рада кад не може и несме јавно? Зар би могао опстати г. Благојев орган?“

Тако од речи до речи стоји у службеном органу целе радикалне странке.

Да растресемс мало ова „Одјекова“ истребитељска мудровања.

Да су из прошлих времена доиста заостала многа онака наслеђа, или, како их „Одјек“ зове, „отровне мијазме“, — то тврдимо и ми. Но да видимо које су и какве су то „отровне мијазме“. По нашем разумевању то су рђави закони, несавесни, неспособни и подмитљиви чиновници, силеџиске чиновничке навике да газе Устав и законе, преступна пракса да министар издаје а чиновници врше незаконе и неуставне наредбе; то је насилничко гажење грађанске личне слободе и имовне безбедности, то је партизам у свима државним надлештвима; то је незаконито и неуставно утицање одозго и прекорачавање одређеног делокруга од стране највиших чиновница државних; — једном речи то је — одозго наклоност на самовлашће, самовољу и терање својих ћефова, у средини чиновничка, па и грађанска корупција (покварености), одоздо роцско пужење и кукавичко подношење свију насиља, а кад се дође до протеста одоздо, он се обрће у обичан злочин и разбојништво.

По нашем мишљењу, у опште речено, ето то су „отровне мијазме“ из прошлости, које треба требити.

Па да ли и „Одјек“ схвата ствар овако? Боже сачувај! Он не само што не сматра као зло све оно, што горе набројасмо, и ово што као зло сматра цела Србија, а нарочито цела радикална странка, и што у ствари и јесте оно несрећно наслеђе из прошлости, од кога се треба што пре отрести, — „Одјек“ не само што то не сматра као зло, већ његова влада баш напротив помаже и одржава сва она зла — нека трпи, нека гледа равнодушно, а нека од њих баш отворено помаже.

Ево доказа

Је ли речишћено чиновништво? — Није. Је ли влада својим држањем дала познати и осетити целом чиновништву да је доиста настала нова ера, ново доба, где се кида са старом поквареношћу чиновничком, а уводи се начело „сваком према способностима, раду и поштењу његовом“? — Није. Је ли дат пример строгог поштовања Устава и закона? — Није. Је ли једном пресечено са старим зл употребама власти одозго; је ли показане да од сада у овој земљи нико никад ни над ким не може терати свој ћеф, своју пизму и своју самовољу? — Није.

И не само што све то до сад није учињено, што би се још можда како тако могло и правдати краткоћом времена, али на жалост овде има јасних очитих знакова да се стопа у стопу корача старим путем заблуде и преступа, и да се наслеђена покварености просто продужава и још помаже.

Споменућемо само неколико случајева.

Задржани су многи баш од најгорих и најпокваренијих чиновника; још се штеде смутљивци, који су имали толика дрска безобразлука, да поред целе своје грозне прошлости понуде радикалној влади своју „верност“, и она их је задржала.

На саблазан целе Србије, не само да су задржани на својим местима, но су неки добили још и боље положаје, а неколицина су од њих људи, који су у прошлој владавини сматрани од радикалне странке просто као *зли духови* ове земље. И ти „зли духови“ башкаре се и данас са својим огромним платама само с тога, што је највећи зао дух над њих надњео своју руку и заштитио их. А као год што се с једне стране брижљиво штеде они, које „покровитељствује“ моћни „одступник“, тако се исто свирепо гоне сви они, на које он пружи прст за што је најбољи доказ наш уредник, који је истеран из службе одмах по доласку радикалне владе, и то једино по жељи и на изречан захтев извесне величине.

Двадесет година пиштала је ова земља од самовоље и обести једнога самовољног и обесног човека. Он је данас и фактички и законо сведен у ред обичних грађана и *правно* му је одузета свака моћ да може и даље терати своју самовољу. А и која ваљда што му је то *правно* одузето, кад ево фактички радикална влада сама трчи том човеку и ставља му се на расположење, да му *и сад* врши све његове ћуди и самовоље, по цену гажења устава и закона.

Благодарећи кукавичком држању радикалне владе, дух самовлашћа и самовоље врши и данас у пуној мери сав свој кобни насилнички утицај, и ако је сва двајестогодишња борба радикалне странке била управљена на то да се та самовоља уништи и спречи, што је новим Уставом постигнуто. Али шта вреде сви мртви Устави, кад живи људи, који имају власт у рукама, хоће да буду добровољне слуге и пандурице насиљу.

Несрећна пракса министарске самовоље и насилничко гажење свију уставних и законских прописа, не само што није спречена и укинута, но се чак пошло даље, но што се икад ишло и под старим Уставом. Оно што никад није учинио ни Гарашанин ни чича Никола, ни Туцак, ни ико, — то је данас учинио радикални министар полиције Таушановић и његов управитељ Глиша. Од кад је српске штампе не памти се да је икада икакав српски уредник био осуђен овако, како је осуђен г. П. Тодоровић.

Дакле не само што није настала, нова ера у строгом чувању и поштовању Устава и закона, но се улегло још у дубљи глиб изигравања и незаконитости, но што је ико до сад глибио и газио.

Енглеска нема ни данас свој писани Устав у целини. Многе веома важне уставне слободе чувају се свето у Енглеској просто по предању, по пракси, по навици, с тога што је цео свет свикао: ово сме, а ово не сме бити. и то се чува светије и строжије но ма какав писани закон.

Данашњи власници радикални и сами знају, да су писани Устави и закони просто мртва хартија без живих људи, који ће их одушевити и дати им прави и истински значај у примени и извршењу. Они сами знају да ћемо од свију скупо и крваво извојеваних слобода у ствари имати само оно, што се у првим данима примене и вршења новога Устава *праксом освешта* као дух и смисао Устава и закона.

То знају они, а то знају и противници народних слобода у Србији, те баш с тога, што то знају, ти противници гурају радикалну владу, да она сама својим рођеним рукама у ствари исцепка Устав на ситне комадиће, да праксом освешта продужење старе тираније и самовоље, како би доцније у толико лакше умртвили и радикалну странку, и њена начела, што ће је тући у главу њеним рођеним мађем, што ће је клати њеним рођеним тупим ножем, који су јој језуитски утиснули у руку и навукли је да она сама у првим данима примене новог Устава тим ножем коље слободу и личну безбедност грађана српских, кољући тиме у ствари само јадни Устав наш.

И радикални сленци слепачки су стегли тај убилачки нож и трљају њиме по грљану новога Устава, уображавајући да кољу једнога П. Тодоровића.

И тако, „Одјек“ и његова влада не само што не требе оно, што је истинско зло у Србији, истинско кобно наслеђе из прошлости и „отровне мијазме,“ већ баш напротив они те „отровне мијазме“ потхрањују, крепе и одржавају.

Па да шта они онда сматрају као „отровне мијазме,“ као несрећно наслеђе из прошлости, које треба истребљивати на све могуће начине?

Ево шта, „Одјек“ је то јасно рекао.

Као „отровне мијазме“ он сматра прво наше „Мале Новине,“ после напредњачку странку, па онда либералну „Независност“ („г. Благојев орган“). Другим речима, „Одјек“ сматра као највеће зло, које он хоће да уништава по што по то — прво *опозиционе новине*, па онда опозиционе странке.

А то значи, „Одјек“, службени орган целе радикалне странке, и полуслужбени орган радикалне владе, истиче девизу, да је партиски живот страховито зло, управо једна несрећа српска, **и то не партиски живот у опште, већ то што у Србији има и других партија, сем радикалне странке и радикалног „Одјека“.** Он назва и партије, и те листове, „отровним мијазмама. Њему су „отровна мијазма“ чак и „М. Новине“ и либерална „Независност,“ и он све то хоће да уништи, да почупа. Жали се што не може бити брзо, на један пут, и с тугом помиње како „још треба времена“ за то, али, боже здравље, он ће прионути, влада ће настати, прегнуће се свом снагом, и једног прекрасног дана биће почупане и истребљене све те „отровне мијазме,“ неће више бити Благојевог органа; странка, која сад *„не смејавно да ради,“* биће злостављана толико те више неће смети ни тајно радити, и онда ће све те „отровне мијазме“ бити већ једном срећно истребљене; зло ће бити уништено, Србија ће бити спасена — нестаће свега другог, а остаће само једна једина, неприкосновена и јединосушна радикална странка и њен „Одјек,“ као оно што беше у старо добро време остала у целој Србији само једна једина, јединосушна и неразделна либерална странка и њен „Исток!“ И Србијом ће потећи мед и млеко, и биће рај на земљи!

Јест, жалосна и стидна застава радикална, јест, какви „Одјече“ мрачна и проклета времена највеће тиранije

власничке у Србији, времена „Истокова“ и Туцакова, времена кад није било никаквих листова, кад је робиња штампи српској стајала на устима стегнута песница Туцакова, кад је све било утучено и ућуткано, а по Србији се ширила само једна једина странка лажних либерала, проглашујући себе за једину мудру и родољубиву странку, која има право на живот, а све друго за издајнике и подле туђинске најамнике и душмане српске, које је родољубиво премлатити коцем, где год кога стигнеш, — ето та времена и те прилике истичеш сад ти као идеале твоје, злосретни „Одјече“ радикални!

Јест, ово није претеривање, ово није подметање, то изреком стоји у „Одјеку“ црно на бело, јер шта друго могу значити оне речи његове, да су „отровне мијазме“ и „М. Новине,“ и либерална Независност,“ и напредна странка и све друго, што није радикално, и да све то треба чупати и истребљивати?

Шта то друго значи до уздисање за блаженим временима, кад је све друго угушено, а живела је само либерална странка и либерални „Исток.“ Сва је разлика у томе, што је оно онда била либерална странка и либерални „Исток,“ а сад треба да остане једина радикална странка и радикални „Одјек“

И каква кобна сличност и у мрачњачким тежњама, и у насилним мерама, којима су се онда служили либарали, и којима се сад служе ваљни радикали!

Нађите ондашње бројеве „Истока,“ прелистајте их и шта ћете видети? У длаку ово исто, што сад читате у 101 броју „Одјека“.

Опозициона штампа покушавала је да критикује неке поступке владине. Шта им је на то одговорио „Исток“? Ово исто, што сад „Одјек“ довикује опозицији.

„Ви срамотите Србију пред страним светом, ви јој убијате кредит и углед, износећи је као земљу бесправну и дивљачку; ви сте издајници, туђи најамници, поткупљени клеветници који сте се удружили с туђином и душманима српским, да упропаштујете своју рођену отаџбину“.

Ама, ни узми ни остави, све овако исто, као ово што сад „Одјек“ говори у свом стидном чланку „Дружина за протурање лажних гласова“. Ама, у длаку тако је исто онда „Исток“ онуживао радикале, као што сад „Одјек“ оптужује целу опозицију, па чак и нас неутралне!

Између тадашњег „Истоковог“ и садашњег „Одјековог“ писања и оптуживања опозиције тако је голема сличност и истоветност, да би се човек чисто заклео да је „Одјек“ преписао своје чланке из „Истока“.

Чуда ради ми ћемо првом приликом донети упоредо неке тадашње „Истокове“ и садашње „Одјекове“ чланке, па ће се читатељи просто скаменити како је то све у длаку једнако.

И наравно, на основу тог што се онда с власти прокламовало, да је народна и родољубива само либерална странка, а ви други, и листови и странке, то су душмани српски и „отровне мијазме“, које треба чупати, — на том основу угуше и сутрадан сви опозициони листови, — истребљене су „отровне мијазме“ исто овако, као што их је сад почео требити „Одјек“ и његова влада.

Правда з хтева да приметимо још ово, да између ондашњег Туцакови ћевог и садашњег Таушановићевог поступања има једна огрома разлика у корист Туцака, а на штету Таушана.

Туцак и либерали имају још неког оправдања у томе:

1) Што је тада још владао стари Устав.

2) Што је то било у време српскотурских ратова, дакле времена бурна, опасна и критична, кад најмања ситница може да учини големе неприлике.

Најпосле, од пресуднога је значаја и то, да је све оно било још пре 13 година, а ове садашње бруке и безаконја дешавају се после читавих 13 година — што врло много значи пошто је главни напредак учињен баш у ово последње доба, па ипак сва тај напредак на дебелоглавог Таушана није утицао ни толико, да се бар из једначи с Туцаком, јер ми смо уверени да при данашњим приликама ни један Туцак не би био овакав, каквог је данас Таушан.

*

Да сведемо рачун Радикална влада наследила је доиста из прошлих времена многа зла, која је требало енергично и радикално уклањати и раш чишћати. У коме се министарству потребно способан, разборит и одлучан човек, ту је по нешто и учињено, као у министарству финансије и грађевина (министар грађевина са меку шта свога као да хоће све успехе да помрачи тиме, што почиње западати у руке спекуланата и разних дефранта, који из својих личних рачуна хоће да оцрне и министра, и све.) Али у најважнијој грани управе, у министарству унутрашњих послова, од чега је зависало оно, са чега је највише и пропиштала ова земља — правда земаљска, слобода и безбедност грађанска, као и примена новог устава, — та струка пала је у руке човека, не само неспособна и не дорасла по својој памети и спреми, но тотално неупотребљива по кудизичкој природи карактера свога.

Услед тога не само што се не требе наслеђена зла, но се још помажу и одржавају, а стара тиранија и самовоља још је умножена новим преступним гажењем најсветијих уставних права

Место, дакле, да се требе истинска зла, министар полиције стао је на најцрње и најгнусније назадњачко гледиште власничко, и објавио као најгори реакционар да је по његовом мишљењу најв ће зло што у Србији има опозиционих листова и опозиционих странака — и он то обоје хоће да истреби мерама насилним и противзаконим.

То истребљивање почело је 14. и 15. маја, сад је убрзаним корацима и удвојеним свирепством продужено 11. Јула, и тако ће ићи даље.

Кад узмемо у обзир, дакле, све што је до сад поч њено на путу незаконља и насиличка сузбијања и гушења опозиционих органа и странака, онда видимо да она лозинка у „Одјеку“ о истребљавању „отровних мијазма“, није случајан глупи испад каквог блесавог сарадника „Одјековог“.

Не ово је програм министра унутрашњих послова, а тај програм значи истребљење опозиције насилним мерама.

Радикали, је ли то последња реч ваша, је ли то резултат ваше двјестогодишње мучне и крваве борбе?

За крај крајева да буде то за се изједначите, не, но да се срозате ниже чак и испод стидних времена „Истокова“ самовлашћа?

Ваш службени орган прокламује уништење не само опозиционе, но и неутралне штампе и насилно уништење опозиционих странака.

Ваш министар полиције отпочео је извршивање тог насиља.

Хоћете ли задржати убилачку руку бездушних истребитеља, који гађају правце у срце сам радикализам — или ћете, у име бога, и ви за њима?

Радикали, ви имате реч!

ВЕСНИК

БЕОГРАДСКЕ ВЕСТИ

Гласови. О одласку Њ. В. бив. шег краља Милана у Врању по вароши се разнолико говори. Тако једни веле да је цел тога одласка била измирење с бившом краљицом Наталијом; други опет веле да се ради на томе да и влада призна акт развода као свршен, у ком случају би се Њ. В. бив. краљ Милан оженио неком богатом дамом са Истока, — за коју веле, да има преко триста милијона динара мираза, — а он се за тај случај обвезује да се неће више враћати у Србију. Неки опет веле да је овај пут у вези са болешћу намесника г. Ристић, па за сваку случајност хоће да уреде питање о би дошао као трећи намесник.

И ако су сви ови гласови врло невероватни па чак можда и измишљени, ми их ипак бележимо по дужности.

*

Неоснован је глас, да ће његово Величанство краљ Алекуандар ићи у Париз на изложбу. У први мах та је намера постојала, али се доцније од ње одустало из разлога, који нам за сада нису познате.

*

Гимнастичка продукција. Вечерас је на булевару гимнастичка продукција, коју даје великошколац г. Борисав Алексић.

*

Тужени. Уредника, „Српске Независности“ оптужила је 3 права вар. Београда за чланак„ Ко да заклони и одбрани; који је штампан у 77. броју од суботе 8. јуна 1889. — Уредник „Видела“ г. Лаза Комарчић оптужен је за допис из Лесковца, штампан у 53 броју „Видела“.

Позив на збор. Да би сви чланови „Занат. Удружења“ имали своје представнике на II. редној скупштини, решио је Глав. Упр. Одбор, да од

ПОДЛИСТАК

НИНИ

(8.)

ПРИЧА А. ЛИТВИНОВА.

Он поче да показује Нини фотографије, на којима је био снимљен у разним положајима и разним изразима лица. Сликао се и као да плаче, смеје се, пева, и с изразом очајања и тд. Фотографије су биле израђене врло добро. Исто се тако и с друговима сликао у групама за разним пословима и тако исто са свима могућим изразима. Богданов је објашњавао Нини све појединости; по каткад је нестрпљиво погледао на сат. Између осталога рекао је Нини, да га данас чекају на ручак код неких познаника. Нини га је рђаво слушала и тек по каткад стављала по коју примедбу; она је била веома бледа.

— Како овде удара лак! Страшно ме заболела глава, да идем што пре, рече она, натегнуто се смејући.

При растанку Богданов је опомену на њено обећање, да дође још један пут; он је молио за то; он је јако желео да д врши главу.

Нини се лагано силазила низ басамаке. Срце је болело и једва је дисала од огорчења увређеног самољубља.

Шта је то? мислила је. За што је био такав? Она је мислила да је потребан најмањи знак с њене стране те да јој Богданов излије сва своја осећања. Или се устеже, не сме? Али то ни мало није у његовом карактеру. Не, то није, са свим није то... Или ме он никако и не воли? Нини је сама себи са страхом поставила тако питање; до овог дана била је уверена, да је Богданов у њу заљубљен. Истина, он јој ништа о томе није говорио а и како би смео? Но о таким стварима по неки пут никако не треба ни говорити па да их опет разуму. Шта је значио онај призор преко лета, у ходнику, његово удварање, које су сви опазили? Он се непрестано усхићавао њоме, гледао је таким очима, — па и она почела да осећа према њему. Шта је значило његово данашње понашање? Она мал не рекла му је да га воли, она се тако унизила (жалосна сам, жалосна сам!“ прође јој кроз главу).

Нини, која је навикла да јој се сви кла њају, љутила се; она се стидела сама себе. Она је осећала, да је њено расположење према Богданову почело да хладни, у срцу јој почела да се појављује мржња према њему: он је видео њено понижење. Зар није његово ватрено удварање и изазвало осећање у мени? мислила је она. А сад? Истина, то кодње није било, озбиљно! — али ипак је утицао на њу неким нарочитим начином; он ни мало није личио на остале људе, које је познавала. Она је волела Жана и само Жана и према својим поклоницима била је са свим равнодушна, али ју је Богданов узбуђавао. Па шта? Код тих уметника бива маса ћуди, просто их не појмиш; можда је он данас у каквом било особитом расположењу. Нини се тешила том мишљу.

Она се тако замислила, да у мало није прошла своју кућу.

— Госпођо, господин ми је наредио да вам кажем, да је оставио писмо у кабинету, а он је отпутовао у Павловск, рече јој брзо њена накинђурена собарица Даша, отварајући јој врата

Нини се свуче и брзо оде у кабинет; на столу је било писмо; Нини га брзо отпечати.

„Драга Нини писао је Селицки, — данас сам добио депешу од Маше; она је јако болесна

чланова, који су код њега уписани образује исти одбор. С тога се позивају сви чланови удружења, који су код главног одбора уписани, да дођу на збор у недељу у 3. сата по подне 23.ов. м. код „ Скупштине. Овом се приликом могу користити и сви они пријатељи удружења, који до сада нису били његови чланови да дођу, упишу се и изашаљу свога изасланика на скупштину, те ће и они учествују при најважнијем акту реорганизовања удружења.

Дневни ред је овај: Објашњење побуда, које су главни одбор на ово навеле, Упис у чланство; Избор управе и најзад Бирање изасланика за друштвену скупштиау.

*

Одговор Многи наши читатељи питају нас зашто не настављамо подлиске „Силазак с престола“ и „Београдске тајне“ Писци оба та романа поверили су рукописе лично г. Тодоровићу, који је из њих парче по парче диктирао те се преписивало, А како је сад г. Тодоровић затворен то би се огрешио о указано му поверење , кад би те туђе рукописе поверио другоме. Зато ти подлисци не могу излазити све дотле, докле г. Тодоровић не буде у слободи, а наше штоване читатеље молимо, да се дотле претрпе.

*

Је ли вам мило.? Господин Стојан Протић. изволео је рећи учитељима који су дошли да протествују противу гажења устава, да влада неки употребљавла, на оваке мере противу г. Тодоровића какве сада употребљује кад би знала да ће „напредњачке судије“ осудити г. Тодоровића. У истом смислу из полуслужбени „Одјек“ донео је неке чланке у којима напада „напредњачке судије.“

Ради утеха и владе, и г. Стојанчета, и полуслужбеног каскала Глишиног јављамо им да је Глишина полиција за неколико ствари оптужила уредника нашега листа и да су „напредњачке судије“ по тим оптужбама ста виле нашег уредника под суд,

Јели вам мило господо?

*

Позорштно друштво, које под управом г. М. Рисантијевића даје представе у хотел „Империјалу“ приказиваће данас „*Три бекрије*“ шаљива игра у 5 чинова с певањем по Нестроју. А сутра у недељу приказиваће се „*Крунисање првог српског Краља Стевана провенчаног*“ историјска игра у 5 чинова.

ИЗ БЕЛА СВЕТА.

— **Љубавне бактерије.** Познато је да су бактерије ситне животињице које изазивају разне болести, кад ма којим путем доспу у човечију крв Тако је пре кратког времена др. Роберт Кох нашао да и суву болест проузрукује једна врста бактерија. Но пре неког времена нашао је неки лекар у Чикагу у Америци неку нову врсту бактерија, која изазива љубав кад се на човека накалами Тај лекар покушавао је да њом калами многе особе и увек му је опит испао с успехом .Тако кад је накаламио тим отровом једног десетогодишњег дечка а овај истог дана наручи код зубног лекарч нове вилице направи нове хаљине од енглеске материје и купи гитар. Нека старија девојка, која признаје да јој има 39 год. обије длетом своју штедионицу уз мени ње стотину долара и набави воду за уленшавање лица, нову плаву косу и једнога учитеља певача кога по годи за годину дана. Код младих људи то ји каламљење још друкее бејствовало. Неки трговачки момак од 17 година усуо је килу зајетина — месго у канту од лима, у штаницлу ед хартије и сео је на корпу пуну јаја, место на гитар. Неки фотограф, који је само неколико месеца старији од тога трговачкога момка, при фотографисању једне младе девојке пољуби прво њену слику, пак што је извадио испод својих хемикалија, те се у мала није отровало. А нека дадиља метне мачку у колевку а дете хтела да баци кроз прозор но срећом наиће детиња уати, те је задржи и одмах отпусти. Кад је за све то дознала власт у Чикагу, хтела је да оном лекару забрани даље покушаје с каламљењем бактерија али га није могла наћи, јер је он на један дан пре утекао с ћерком своје газдарице, где је био у стану пошто је и на њој опробао свој проналазак.

ТЕЛЕГРАМИ
„МАЛИМ НОВИНАМА“
21. јула.

Цариград. „Рајтеров биро“ јавља: Сартински паша позвао је код султана два мусломанска два друга члана већине и два мањине крићанске скупштине. Ротијадес паша позван је код султана да о крићанском питању да усмена обавештења.

Атина. „Агенција Хавасова“ јавља: Крићанска народна скупштина апеловала је на панјелинисте да јој помогну у борби за остварење националних тежања, и изјављује да је стање ствари веома критично.

Овај позив изазвао је жив покрет. Извесни листови саветују, да се нађу средства за помоћ Крићанима.

Петроград. „Журнал де Ст. Петербург“ хвали Солзберија за говор држан у горњем дому 17. т. мес. Даје заправо признању Солзберијевом о држању руском у балканским стварима. Ж дети је да речи Солзберијеве доприносу правилнијем суђењу у извесним политичким круговима који су до сад у овој тачци при видно били противног мишљења. Изгледа да је намера говору била да побије песемистичке тенденције које су се биле јавиле у последње доба. У овом погледу желети је да се жељени резултат и постигне.

Париз. „Агенција Хавасова“ демантује „Тајмсову“ вест, као да је Шпилер изјавио грчком посланику, да Француска није противна решењу крићанског питања у корист Грчке.

Париз. Буланже издао је манифест, у коме благодари бирачима, и вели што успех није потпун, да је томе узрок само маловарошко частољубље. Он очекује потпуно поверење као резултат законодавних избора.

КУРС.

Дукат	5 64
Наполе н	9 54½
Срп. лутр. 3% зложви	34.50

ДНЕВНИК.

КАЛЕНДАР.

Субота

Православни: 22. Симеон Јован
Католички: 2. Порцијункул
Сунце излази 21. јула у 4 с. 24 м.
Сунце залази у 7 с 19 м!
Мене месеца: ☽ прва четврт 24.
Дан је с почетка 15½ сати а ноћ 8½ с али до краја овог месеца дан окраћа за 55 мин , а за толико и ноћ одужа.

Ред примања по министарств у

Министар унутр. дела: сваки дан пре подне од 12—1 часа пре подне.
Мин. иностр дела: четвртком од 11—1 ч. пре подне.
Министар војни сваког дана од 11—12 ч. сем недеље и празника.
Мин правде: сваког дана од 9 и по часа до подне.
Мин. грађевине; сваки дан од 11—12 ч. пре подне.
Мин. просв. и црквн. дела петком од 11 до 12 часа пре подне.
Мин. привреде, понедеоником, уторником четвртком и петком од 11-с преиће до 1 по подне
Министар финанције уторником и петком од 10 — 12 пре подне.

НАРОДНА БИБЛИОТЕКА отворена је сваки дан од 8 до 12 сати пре подне.

ДОПИСНЕ КАРТЕ ЗА СРБИЈУ

Просте стају 5 п. д., а с плаћеним одговором 10. п. д. За међународну преписку 10 п. д. и 20.

ПОШТА И ТЕЛЕГРАФ

За писма од 15 грама теж плаћа се 10 п д. за Србију, Славонију, Хрватску, Срем Банат, Бачку и целу Мађарску. За устрија

и моли ме да одем. Сутра ћу се за цело вратити. Љубим те.“

Маша је била Селицкова сестра, девојка која је, никуд не излазећи, живела у Павловску у сопственој кући.

Нини седе у наслоњачу и замисли се, она се радовала, што је Селицки отпутовао. „Како бих му данас погледала у очи? мислила је она. Њоме је овладала потпуна апатија: она се никакако није могла макнути с места.

На вратима кабинета појави се собарица.

— Госпођо, хоћете ли ручати? Паштетице су готове. Опет су загореле , додаде она (Даша је била у свађи с куварицом.)

— Ах, нећу! повика Нини, нервно махнувши руком, — данас нећу ручати, додаде она.

Собарица изненађена изиђе-

Нинин поглед махинално је лутао по свима предметима. У кабинету се почело смркавати; на зиду се у полумраку виделе слике Дарвина и Бекла. Нини се сетила како јој је Селицки причао о њима. Она се сетила свију разговора с мужем у том кабинету. „Ако сад што и знам, имам њему благодарити ,“ мислила је Нини. Њој су кроз памет прошле све три године њихова супружанска живота, с најмањим ситницама. „Ја сам недостојна чак и да мислим о Жану,“ помисли она. Груди су је болеле, није знала шта да ради, непрестано је гонио данашњи призор у радионици Богданова.

Нини је дуго ишла по собама, за тим је запалила лампу и узела књигу, али није могла читати. Она се сети, да је тог дана среда. — Jour fix код неких њених познаница. Она се реши да иде к њима, несносно јој је било да и даље остане само са својим мислима,

Бар ћу се мало расејати,“ мислила је она.

Нини се те вечери први пут у животу обукла тако небрежљиво: облачила је што јој је дошло до руку.

Jour—fixe био је доста жив, Нини је слушала много комплимената на њену адресу али је све присутне изненадила својим чудним понашањем; она је била неприродно весела и у исти мах скоро није слушала питања, одговарајући на њих често друго нешто.

Она се радовала кад је, најзад, дошла кући и легла у постељу. Сву ноћ се премештала с кука на кук. „Пречиће га мрзити“ мислила је она, гледајући успаљеним очима по помрчини. „Зар је то код мене била љубав ?“ „Зар би љубав прошла тако брзо? Веле да љубав расте од препрека; његова равнодушност би таман била слама у ватри, кад бих ја озбиљно осећала. .. Озбиљно осећање!“ с негодовањем мислила је Нини. „Али за што да га волим? То је просто био занос... непостижна заслепљеност ... Ниски занос“... додавала је Нини. Сад при тренутној мржњи, изгледало јој је, да јој је се просто не може опростити њен занос Богдановим. „Чиме ме је могао занети? Чиме?“ мислила је Нини. „Ја сам се преварила, ја сам била уверена да ме до лудила воли... и целог живота му нећу опростити, што је био сведок мог унижења, моје погрешке, целог живота нећу опростити себи онај поглед, којим сам га данас гледала... О, стид, стид!“ Нини је нервозно трзала рукама цепну мараму. И шта сад он мисли о мени! Како ће се сад понашати према мени! Јако црвенило осу јој се по образима: „О, кад би све то знао Жан:“, мислила је она. „Све се то свршило како треба. А ако би исто тако и Богданов?.. Ниска сам, презрена жена,“ ... понављаше Нини.

(наставиће се)

плаћа се 15 пр. д. На сваки 15 грама више још по 15 пара дин. Писмо може бити тешко највише до 1 киле.

Препоручена писма морају бити на средини запечаћена. За препоруку плаћа се 20 п. д. а за повратни рецепис још 20 пара.

ФИЈАКЕРСКЕ ТАКСЕ

По вароши дању: за четврт сата 1 динар, за пола сата 1 и по динар, за три четврт сата 2, за цео сат 2 и по динара.

Ноћу двогуба цена.

До станица железничке и паробродске, и обратно, за четврт сата 1 динар. За сваки четврт сата више по пола динара.

У Топчидер и натраг 6 динара задржавајући се 2 сата од поласка до повратка. За сваки четврт сата више по пола динара.

За свадбе 10 дин. за 4 сата

Ноћу до железнич. и паробродске станице и обратно за сваки сат по 3 динара.

Ноћу у Топчидер и винограде 4 динара на сат. —

Ноћ се рачуна од 1. Маја до 1. Октобра од 8 сати у вече до 4 сата у јутру, а од 1 Октобра до 1. Маја од 7 сати у вече до 6 сати у јутру.

Цена је за возидбу иста, макар се и више њих возило.

За већи и мањи пртљаг по пола динара од комада.

ТАКСА ЗА ЖЕЛЕЗНИЧКЕ НОСАЧЕ

Од излаза до отправништва пртљага за пртљаг или за ручне ствари до чекаонице и железничких кола, или само из чекаонице до желез. кола 5 пара дин. од комада.

Од излаза до отправништва за пртљаге преко 25 кила по 30 п. д. од комада.

Путнички пртљаг од излаза или ручни пртљага до истог, 15 п. д. по комаду.

Од места издавања до места вожње за путнички пртљаг преко 25 кила 35 п. дин. од комада.

ТАКСА ЗА АМАЛЕ

За тежину до 60 кила од парода до:

	дању	ноћу	
кола на станици	0·50	0·60	п. д
Хотел „Крагујевца“ . . .	0·60	0·80	„
Хотел „Националa“ . . .	0·80	1·—	„
„Гранд-Хотела“, „Круне“, „Краља“, „Грч. Краљице“, „Русије“, „Злат. Анђела“	1·—	1·30	„
„Касине“, „Париза“, „Балкана“, „Руске Круне“, „Топа“, „Злат. Прага“ .	1·25	1·50	„
До „Венеције“ „Бечке“, „Лимана“, „Европе“ . .	0·80	1	„
до „Жиров Венца“, . . .	1·—	1·30	„
до „Велике Пиваре“ . . .	1·25	1·30	„
до „Тобџиске пијаце“. . .	1·50	1·80	„

До приватних кућа и обратно

За кварт савамалски . . .	1·—	1·40	„
„ „ варошки	1·—	1·40	„
„ „ теразиски . . .	1·25	1·50	„
„ „ дорћолски . . .	1·40	1·80	„
„ „ врачарски . . .	1·60	2·—	„
„ „ палилулски . . .	1·60	2·—	„

Ноћ се рачуна од Октобра, до Марта од 6 с. у вече до 7 с. у јутру.

ТАКСА ЗА ВОДОНОШЕ

Савамалски кварт до чесме спрам министар. грађевина 25 п. дин.

Савамала и савски одсек на вису, варошки и теразиски кварт, запад. врачар, варош капија по 40 пара дин.

Остале улице по 50 п. дин.

Великошколац тражи кондиције. Јамчи за успех ученика. Упитати уреднишво овога листа. 219

„ХАЈДУКОВА ЋЕРКА“,

ПРИПОВЕТКА

ИЗ

СРПСКЕ ПРОШЛОСТИ

Цена је књизи 60 пара динар. или 30 новч. а. вр., књижарима и препродавцима 40% рабата.

Отштампана је књига:

КАТАСТЕР

(ТАПИЈА)

И

БАШТИНСКА КЊИГА

ЗА

КРАЉЕВИНУ СРБИЈУ

УДЕСИО

СТЕВАН ЗАРИЋ

државни нижиљер

са обрасцима (формуларима) који показују како се ради у другим државама.

Цена 60 пара дин.

Књижевни Оглас

ЗА ДЕЦУ

књига са сликама

у боји печатаним

ДЕТЕ И РОДА

цена 30 пара дин.

У ЗЕМЉИ ЧОВЕЧУЉАК

цена 30 пара дин.

ЈАЧАК У ЧИЗМАМА

цена 30 пара дин.

Слике пропраћене су песмама, те тако деца најлепше пуно забаве у овим књигама.

Могу се добити

у

КЊИЖАРИ

Велимира Валожића

У БЕОГРАДУ.

Изашао је из штампе

ГЛАСНИК

српскога ученога друштва.

књига 69.

Расправе и други чланци.

У Београду 1889. У штампарији краљевине Србије. На продају у књижари В. Валожића. Велика 8-ина, стр. 376 или $23^1/_2$ табака.

ЦЕНА 2 ДИНАРА

Преглед садржине: Прилози за синтаксу српскога језика. 1. О падежима без предлога. Од Пере П. Ђорђевића. (Наставак и крај). — 2. Енглеска француска и српска поврка. Написао Ј. Ђ. Авакумовић. (Наставак.) — 3. У спомен Димитрију Матићу. Беседа Стојана Бошкоаића. — 4. Цртеж из Босне. Од митрополита Хаџи-Саве Косановића, — 5. Извештај управи Српскога Ученога Друштва о пештанској изложби 1885. Од Д. С. Милутиновића и М. Валтровића. — 6. Прилог бранимиру. Од С. М. Козанића. — 7. Други прилог алгебарским влацина вишега степена. Од Петра Ј. Живковића. — 8. Изводи из записника

Напомена. Гласник 70, у коме су такође расправе и други чланци, ушао је у штампу.

МАЛИ ГЛАСНИК

ВЕЛИМИР М. ПРОТИЋ, пензионар, живи стално у Пожаревцу. 86,1,4

ДВА билијара на продају. Један за карамбол с мермером а други за кегле без камена.

35 2,6 *И. Р. Параноc.*

ЈЕВТИНЕ КЊИГЕ

По врло јевтину цену могу се добити у уредништву „М. Новина“ ове књиге:

„Историја једног француског сељака“ комад 2 гроша.

„Дела Св. Марковића“. Свеска прва. Грош и по комад.

„Политичко стање Срба у Угарској“ 10 пара динарски комад.

„Економија“ Светозара Марковића но динара комад.

33 СВЕ ЗА ГОТОВО. 4—10

Огласи

ЗА 1. АВГУСТ потребујем помоћника апотекарског. Месечна плата дипломираном помоћнику 80 а недипломираном 60 динара.

А. Околичанин

494;2,3 апотекар у Нишу.

ПРОДАЈЕМО нашу кућу која постоји на другу топчидерском до куће Сергије Станковића. Уз кућу је врло велика башта. Обратити се писмено подписатом

Мих. Бошковић

490,1,3 предавач у Зајечару.

СТЕЧАЈ.

Шабачкој штедионици потребан је помоћник књиговође који је способан водити дупло књиговодству, а који ће у исто време вршити и дужност ликвидатора.

Плата је одређена до 180 дин. месечно Ко хоће ове дужности да се прими, а осећа се потпуно способан за њу, нек се јави управи штедионице до 1. августа о. г.

Шабац, 15. Јула 1889.

493,2,3 *Управа.*

ДАЈЕМ ЧАСОВЕ из француског језика. Спремио сам са успехом више ђака за матуру.

И Н. Јовановић

497 медецинар. 2—3

12 Обреновa улица 12

НИШКА АКЦИОНАРСКА ШТЕДИОНИЦА

У СВОМ КОМИСИОНОМ ОДЕЉЕЊУ ВРШИ СЛЕДЕЋЕ ПОСЛОВЕ:

1. Прима наплате са свију трговачки пијаца за Ниш и околину нишку.

2. Издаје чекове платиме за Београд, Беч, Париз и Солун.

3. Прима налоге за куповину и продају за све производе овоземаљске.

4. Прима заступништва у посредовању за куповину робе са стране.

5. Даје зајмове на залогу домаћи овоземаљски производа.

6. Купује девизе са страни пијаца у којима налази сигурности.

7. Прима у депозит на чување, новце, артије од новчане вредности и адиђаре.

Кореспонденција на српском и немачком језику.

Трговачки свет и у опште публика која има плаћања за Београд и иностранство — нарочито Солун — чини се пажљивим на 2-гу тачку да се може чековима послужити као са готовим новцем, чиме се уштеди порто, време и труд око паковања а за ту врсту послова штедиона наплаћује врло умерен провисијон.

Бр. 553

10. јуна 1889 г. **УПРАВА.**

Ниш. 24,29.2.6.9,13.16.20,23,27,432,8 10

ПРИВАТНА НИЖА ГИМНАЗИЈА У ГРАДУ

(ШТАЈЕРСКА)

која је добила концесију од ц. кр. министарства с правом јавности за 1 класу

ЗАЈЕДНО С ПРИПРАВНОМ КЛАСОМ ЗА СРЕДЊЕ ШКОЛЕ

ЧУВЕНИ ПАНСИОНАТ ЗА 30 ПИТОМАЦА

Програм се шаље бесплатно.

Власник и управник:

Франц Шолц

гимназијски професор.

Грац.

402.4,10

ГЛАВНО СТОВАРИШТЕ

БЕОЧИНСКОГ ЦЕМЕНТА ЗА СРБИЈУ

Предузимачима и осталим потрошачима препоручујемо **БЕОЧИНСКИ ЦЕМЕНТ**, и то: прима и секунда портланд, роман цемент и две сорте хидраула, лакши и тежи, јер је пробама доказано *да је најбољи од свију*, који се овди продају. Он је и по тежини најлакши, а подноси много више дометање песка, зато је за сваког најпробитачније, само са овим цементом радити

Нарочито чинимо пажљивим на наш портланд-секунда, који се најчешће употребљује и који је раван каквоћи са портландом прима других фабрика, а знатно је јевтинији. Наш прима-портланд ненадмашим је, и служи поглавито за фине глазуре.

За потрошаче у опште, а нарочито за већу потрошњу **знатно су спуштене цене**.

Примамо на израду свако цементирање и бетонисање ходника и предсобља, израду тераца и мозајка за ходнике, предсобља и за цркве, како овди у Београду, тако и на страни, све по најјевтинијим ценама. Све радове вршимо са стручним радницима и са гаранцијом.

371,23—50 ГЛАВНИ ЗАСТУПНИК,

Пера А. Јовановић,

са канцеларијом: на Сави на дрвари и у кнез Михаиловој улици бр. 29. у Панђеловој кући

Власник Пера Тодоровић. Одговорни уредник С. Јаношевић. Прва удеоничка штампарија обилићев венац бр. 1.

УНИВЕРЗ. БИБЛИОТЕКА „СВЕТОЗАР МАРКОВИЋ“ БЕОГРАД

БРОЈ 213 НЕДЕЉА 23 ЈУЛА 1889. ГОДИНА II

ИЗЛАЗИ СВАКИ ДАН

БРОЈ 10 П. Д.

ЦЕНА ЗА СТРАНЕ ЗЕМЉЕ:

На годину . . . . . 30 динара
На по године . . . . . 15 динара
На 3 месеца . . . . . 9 динара

LE PETIT JOURNAL

МАЛЕ НОВИНЕ

дневни лист за свакога

ПРЕТПЛАТА ИЗ УНУТРАШЊОСТИ ПОЛАЖЕ СЕ САМО КОД ПОШТА

ЗА БЕОГРАД НЕМА ПРЕТПЛАТЕ — ЛИСТ СЕ ПРОДАЈЕ НА БРОЈ

Писма и рукописи шаљу се Власнику „Малих Новина“ Топлички венац бр. 17., на горњем спрату.

Претплата се прима код свију пошта у Србији.

ЦЕНЕ ОГЛАСИМА

На првој страни од петит. реда 20 пр. д., а на четвртој од петит реда 10 пр. дин.

ПРИПОСЛАНО стаје 50 п. дин. од петитног реда.

KLEINE ZEITUNG

Огласи јевтино, по потреби и са сликама. За свако оглашење плаћа се држ. та се 20 пр. . ВЕЋИ ОГЛАСИ ПО ПОГОДБИ

Нашем предоброме оцу

Јевти Аврамовићу

бив. начелнику министарства спољних послова у пензији

даваћемо четрдесетодневни парастос у цркви палилулској, у понедељак 24 јула, у девет сати пре подне.

Јављамо ово пријатељима, знанцима и друговима покојниковим, да изволе присуствовати овоме тужноме помену.

Ожалошћени син:
Сима Ј. Аврамовић
са сестрама и осталом родбином.

501,1,1

ГЛИШИН НИТКОВЛУК

Ми смо знали да има рђавих људи, ми смо знали да има непоштених људи, ми смо знали да има ниткова; ми смо знали да се и власти каткад хоће да се понашају и раде онако, како ње одговара ни доброти, ни поштењу, али да ће се толико терати у нитковлуцима, колико данас иде један управитељ вар. Београда Глиша Ђорђевић, то ни у сну нисмо могли снити. Не за то, што смо веровали да у Глише има и искре поштења, но зато, што смо се надали да *радикална владо, да радикална странка* неће дозволити, да се на њин рачун врше најгаднији, најгнуснији, најбестиднији нитковлуци.

Или зар није најгоре врсте нитковлук она „Званична исправка“ у јучерашњим службеним новинама?

И шта хоће да исправи та вајна „Званична исправка“ Глишина, кад скоро цео свет зна, да Глиша, који је шеф београдске полиције, иде у крајње нитковлуке према нашем затвореном уреднику г. Тодоровићу?

Ми у једном чланку, од један пут, не можемо да изнесемо све нитковлуке Глишине, које је покушао да протури под истину у „Званичној исправци“ у јучерашњим службеним новинама, за то треба и више времена и простора. И ми ћемо једно за другим изнети све те нитковлуке Глишине „Званичне исправке“. ми ћемо тачку по тачку побити свако тврђење Глишине „Званичне исправке“ у ствари затварања и поступања с нашим затвореним уредником, ми ћемо изнети у свој њеној наготи *лаж* Глишине званичне исправке, — а овде ћемо се на њој задржати у опште, остављајући да у идућим бројевима у свакој тачци те „Званичне исправке“ изнесемо лаж и нитковлук Таушановићевог управитеља београдске полиције Глише.

Целом свету познато је, да је наш заробљени уредник г. Тодоровић осуђен за *полициски иступ* опорочавања власти, што је у својим новинама нападао извесне појаве и догађаје под данашњом радикалном владом; целом је свету познато, да је г. Тодоровић већ од толико година болесан и да му треба најнежнија и најпажљивија домаћа нега, па да његово порушено здравље па чак и његов живот буду колико толико обезбеђени; цео свет зна да у томе тврђењу нема никаквих лажи и варанције, да сви лекари могу потврдити та наша тврђења, и да најзад постоји писмено лекарско уверење о стању здравља г. Тодоровићева, о потребној нези и последицама, које би га могле снаћи у затвору. Даље из ивјава наших и г. Миниħеве цео свет зна, да је лаж, *безобразна лаж*, да је г. Тодоровић хтео бегати; да се с њим у полицији добро поступа; да има најлепшу собу; да му се дозвољава састанак са сваким, сем *са беспосленим људима*. Цео свет зна да сва наша тврђења постоје у истини, — па ипак се нашао један човек који ће то у „Званичној исправци“, који ће то у службеном листу српске државе дрско, базобразно, нитковски порицати, да свакоме поштеном човеку натера румен стида у образе, што се у земљи, које је грађанин и он, нашло људи, који ће на тако дрзак, на тако без образан, на тако нитковски начин дезавуисати и поштење, и веру у слободу, и веру у правду, и веру у непристрасност српске државе и српских власти!

Или зар није нитковлук кад се толиким поштеним и интелигентним људима баца нитковско подметање да су беспосличари? Зар бодан Глишо, Таушановићев управитељу вароши Београда, зар је, рђо једна, беспосличар један Никола Николић, један Раша Милошевић, један Макса Антонијовић, један Живојин Богдановић, један Коста Здравковић, један Светозар Јаношевић? Зар су, несрећо једна, то беспосличари, којима ти не даш да се, *као беспослени људи*, састану с г. Тодоровићем!

Или зар није нитковлук кад се за писмо г. Тодоровићево, које је писао члану и казао да ће он поднети жалбу у року, који му закон даје, — кад се за то писмено каже и узима као г. Тодоровићева жалба?

Или зар није нитковлук, кад се тврди да је г. Тодоровић *опорочавао* власт јавно по кавanама.

Зар није нитковлук, кад се г. Тодоровић осуђује за то што је с пријатељима водио разговор о ономе, што је писао у својим новинама?

Зар није нитковлук, кад се г. Тодоровић осуђује као последњи мангуп за полициски иступ за оно, што је писао по новинама и за шта га, по закону, имају суди и осудити судови, ако је крив!

Зар није нитковлук проглашавати као лаж сва она наша тврђења, која смо ми изнели у погледу поступања полициска спрам г. Тодоровића, и која су на скроз истинита, зар није нитковлук побијати их голим речима, без икаква разлога!

Зар све то, зар цела „званична исправка“ Глишина није један нитковлук, који заслужује, најстрожију осуду?

Па онда, шта значи та „званична исправка,“ и шта значи што она није обнародована путем који закон прописује?

Значи да је радикална влада и сама увидела незаконитост поступања спрам г. Тодоровића, и да она налази за нужно да се правда пред странком, да се правда, јер јој са свију страна стижу протести. Али је то правдање јадно, жалосно, нитковски кад га врши један Глиша.

Што „званична исправка“ није послата нама, као што то закон прописује, знак је, да је управитељ Глиша уверен о њеној неистинитости и лажи, знао да је ми нећемо као такву штампати и покушао да не изазове одговор, мислећи да је ми нећемо запазити у службеним новинама онако затурену.

И зар све то није нитковлук?

Јест, све су то нитковлуци Којиног управитеља Глише, које ћемо ми у идућим бројевима изнети у свој наготи њиној.

ИЗ ТАВНИЦЕ

Како му је. Дознајемо да се болест нашега заробљеног г. уредника знатно погоршала, од кад је у затвору.

Има сталну главобољу од загушљиве и смрадљиве ћелије.

Дисање му је тако т шко, да већ више не може да носи огрлицу (краги) но мора да држи врат откопчан.

Страшна напрегнутост у стомаку и целом трбуху.

Никакав апетит, просто ништа не једе.

Страшна несаница; по целу боговетну ноћ преврће се по постељи као рањеник, а кад би пред зору мало и заспао, не дају буве и стенице, јер навале у таким гомилама да не може да се одбрани. Свако јутро устаје с крвавим рукама, као да је нешто клао. То је његова сопствена крв, из поубијаних бува и стеница. Стенице су крупне као петпарче од никла кад су гладне, а кад се напију крви изгледају као зреле вишње.

Грозно!

Лекар му још ни до данас не дође да га по његовом захтеву прегледа, Јадни, јадни Перо!

*

Питање на одговор. Кавалер Франц — Јожиног ордена, наш уставнољубиви управитељ полиције, искида се на парам парче, што у „М Новинама“ излазе вести о г. Тодоровићу, Црче што то не може да спречи! Прво је уображавао да белешке „из тавнице“ шаље сам затвореник. Утројио је строгост — белешке опет излазе. Тада се уверио да то мора јављати неко други,

(Ми једном већ рекосмо г. Глиши, да док смо живи ми амо на пољу, ич нек му не бере бригу како ми то до знајемо, шта он ради. Он то може да сакрије од заробљеног г. Тодоровића, али не може од нас слободних.)

С тога је пре два три дана звао а одговор г. Перу Периновића и испитивао га што он — г. Перинобић — провози гласове као да полиција г. Тодоровића мучи.

Г. Перинобић одговорио му је:

— Ако га мучите, ви знате; ако га не мучите, опет ви знате. Ја што видим то је, да г. Тодоровић добија оно што му следује — у јутру га отварају — а ја после одем у кованлук и не знам шта даље бива. Ако се ствар у „М. Новинама“ нетачно представља — ви исправите. Ако не мучите г. Тодоровића, ви то кажите јавно.

На то је г. Глиша узео претити, да ће он отворити саслушање и истрагу над г. Перинобићем.

— Изволите, — рекао му је овај.

На сад реците ви, да човек не пукне од муке! Један Пера Перинобић, ем писар полиције, ем ономад истеран из службе, ем у хапси, па се ето чак и он не боји г. Глише. То је баш да човек полуди

*

Дозвољено. На велико настојавања [illegible] два му је г. Стојан Протић дозволио да копира акта по г. Тодоровићевој ствари.

*

Још не даду. Г. Ст. Добривојевића адвоката полиција још није пустила да се састане с г. Тодоровићем, ма да је г. Тодоровић то тражио на саслушању.

ВЕСНИК

БЕОГРАДСКЕ ВЕСТИ

„Осман„ Ивана Гундулића. Читамо у „Новом Времену“ које излази у Земуну а у броју од четвртка отворено писмо једнога професора из Карловаца управљено на књижару Јове Карамата у Земуну, која је још децембра 1887 издала претходни књижевни оглас на „Османа.“ у ком се вели, да је „Осман“ већ тада био предат у штампу,

Како ће се од то доба сво скори навршити две године дана, а „Осман“ још никако „не излази „из штампе,“ то писмо пита поменуту књижару:

„Шта је с књигама? чега ради до сад није изишла“

Колико је нама познато (ур) у том је огласу било казано, да ће дело изаћи под редакцијом, са уводом, тумачем и речником мање познатих речи проф. на овдашњој в. школи г. Јована Бошковића.

Ми, а с нама зацело и сва остала српска читалачка публика радо би знали, да ли је објава земунске књижаре на истини основана била и да ли је она имала каква права спомињати чувеногa филолога и вредногa раденика на пољу српске књижевности као издавача тога дела, — а ако јесте, шта је узрок, да то дело већ две године не излази Одговор на ово питање био би важан принос за историју развитка библиографских односа у нас Србаља с оне а и с ове стране Саве.

Молимо и ми за одговор.

*

Пелцовање. Деца која никако нису пелцована, пелцоваће се данас од 3 до 5 часова по подне у здању општинског суда.

*

Опомена. Дознајемо да је једна велика београдска трговачка фирма отворила читаву радњу нарочите врсте.

У Србију долазе многи странци, представници (агенти) разних страних фирама, те траже извесне олакшице на нашој железници.

Неки траже повлашћене шпедитерске радње, други траже рефакције за поједине артикле, или за сваковрсне еспапе, било за увоз, извоз или провоз. (Рефакција зове се повластица, која се некоме даје да на железници преноси еспапе јевтиније, но што је прописана тарифа.)

Помену а београдска фирма подухвата се, да за добру награду изради тим странцима жељене повластице. Та је фирма јака, има пријатеља личних и начелних у надлежном министарству, има политичких и личних веза с највећим власницима. Те своје везе и тај свој утицај поменута фирма употребљава и злоупотребљава, те странцима издејствује жељене повластице, а они за то плате по 5, 10 20, 50 хиљада динара, како који посао. Што нико не може добити, то добија испод руке поменута фирма за своје заштитнике и клијенте — странце.

Тиме се наноси двојака штета. Штета нашим домаћим шпедитерима и трговцима, који би за се могли добити те повластице. Штета железници, односно држави, јер се без нужде и праве потребе дају рефакције, то јест возе се еспапи тих страних фирама јевтиније од обичне тарифе, дакле, јевтиније но што плаћају српски грађани, који су сносили и сносе све терете око грађења ове исте железнице, која сад ево хоће да за љубав једнога непатриотског спекуланта београдског вози странцима јевтиније, но српским грађанима.

Ми смо пажљиво пратили и једнако пратимо све ове непатриотске и грешне спекулације речене београдске фирме. Знамо шта је у плану какви су кораци већ чињени и какви се сад покушавају и чине.

Ово нека је опомена и надлежним железничким високим органима и дотичној фирми, да се за времена тргну и да се даље не углибљују у те и недозвољене и ружне спекулације, да се тргну још док је време, док штета још није учињена,

Кога се све ово тиче, он ће разумети нашу патриотску опомену.

Ако не помогну ове начелне, безизложно опомене, ми ћемо онда изнети на среду имена дотичне фирме београдске, и оних странаца, које она штити, и оне господе железничара који мисле да могу удесити работу тако вешто, да је нико не ухвати но који ће се у тим својим рачунима жестоко преварити.

Интереси отаџбине на првом месту.

Један који све прати.

*

Штедња. Чујемо, да присни пријатељ г. Пере Велимировића, данашњи управник фабрике монопола дувана г. Бадер и по овом лепом и сувом времену заједно са другим Бадеровцима одилази и враћа се из фабрике на колима, која се плаћају из државне касе са ништа мање но 30 дук. месечно.

Ово ће јамачно бити у интересу штедње.

*

Министарска криза. По вароши се поуздано говори, као да је настала министарска криза. Шта је у ствари ми не знамо, као ни узроке који су је изазвали, ако она одиста постоји. Ми бележимо овај глас без икаква јемства с наше стране о истинитости његовој.

*

Исправка. Непажњом слагача у јучерашњем броју, а у белешци „Је ли вам мило? место „да влада не би употребљавала оваке мере противу г. Тодоровића, стоји „да влада неки употребљавала, на оваке мере итд.“ Молимо читатеље да ово исправе.

ОДЗИВ ШТАМПЕ

„Ваљевски Глас“ у своме 4 броју доноси овај протест о ухапшењу нашега уредника г. П. Тодоровића:

Не можемо да отрпимо, а да не изјавимо наш протест против поступка београдске полиције са г. Пером Тодоровићем уредником једнога листа; не смемо дозволити *у начелу*, да се од стране власти чини атентат против личне слободе и против јасних одредаба чл. 9. и 22. Устава. Ми смо уверени, да наши политички противници сваком могућом приликом гледе да изиграју Устав и омаловаже радикалну владу на штету њена угледа. А то ће бити све дотле, докле год буду државни органи гг. Глише, Анђелића и т. д. За то скрећемо пажњу надлежних министара на ове појаве, и жедели би да се такве појаве у будуће не дешавају.

А у 5. броју, у чланку „Нашој опозицији“ вели:

Ми смо у прошлом броју нашег

ПОДЛИСТАК

НИНИ (9.)

ПРИЧА А. ЛИТВИНОВА.

Нини је за тим опет почела мислити, да уметници имају масу њуди и да је Богданов данас био у ма каком особитом расположењу, те је само због тога био непажљив према њој. Нини је лежала и мислила. Она је осећала, као да јој се тек сад почињу отварати очи, а да је раније била некако заслепљена. „Шта ме је на њему могло занети? Шта има на њему?“

Па ипак је Нини решила, да ће сутра за цело отићи богданову. Она је осећала, да у њој већ не говори занос према њему, већ само уврежено самољубље. Паде јој на памет, да је Богданову на један пут могла доћи фантазија да се претвара, да се чини равнодушан... „И то је баш добро! То ме је Бог спасао!“ мислила је она. Али у таком случају Богданов треба сутра да јој каже, да јој призна своју љубав те да би га могла у очи исмејати и рећи, да он заборавља да она воли својега мужа. „О, ја ћу се осветити!“ мислила је Нини. Сем тога морала је отићи и за то, што му је обећала.

Нини је тек у јутру заспала.

Сутра дан дошла јој је у посету једна познаница, ужасно раскалашна жена, коју Селицки нису могли трпети Нини је с нестрпљењем очекивала, кад ће она отићи, Најзад она оде и Нини се поче брзо облачити.

Тога дана било је рђаво, натуштено петроградско време; била је југовина; тротоари су били мокри и ноге коња газиле су по жуто-сивој маси, коју у Петрограду зову снегом.

Нини узе кола. Изгледало јој, да кочијаш тера веома лагано. Најзад дођоше пред кућу, где је становао Богданов. Нини с грозничавом хитњом устрча уз степенице и јако зазвони. Њоме овлада јако нервозно узбуђење. Она опет прође ходником и закуца на врата Богдановљева.

— Причекајте мало! чу се глас Богданова.

— Улазите! повика он после мало: — Ко је то?

Нини уђе. Она је чула како се брзо затвориште врата друге собе. Нини ћутећи пружи Богданову руку, смејући се и кокетно гледајући га (она је осећала да врло добро влада собом. „Јунак!“ у мислима хваљаше она себе). Она је чула, како јој је срце јако куцало.

На лицу Богданова показа се незадовољство.

— А а... Здраво! рече он силом.

Видело се, да је био нешто збуњен; Нини је приметила да су му се очи више сјајиле но обично и у опште је био узбуђен.

— За што сте дошли? рече он, не кријући своје незадовољство. — Видите како је рђаво време, зар могу сликати при таком осветљењу? Ја сам вам казао... Ја сам мислио да нећете доћи.

Нини га зачуђено погледа.

— Ах, ја сам и заборавила! равнодушно рече она, — ја ћу онда ићи.

Увређена дочеком, каким је дочекао Богданов, она је опет почела намештати на врат боа, који је већ била скинула; Богданов је пажљиво посматрао.

— Ах, шта је то Антонина Александровна, данас имате црвене мрље на образима? повика он. — Данас нисте погодни ни за сеанс. И испод очију имате колутова... Просто данас нисте лепи. Шта вам је?

Он још пажљивије посматраше Нину.

Нини виде да на једној столици лежи рђав

листа, можда први од радикалних листова, дигли свој глас против апшења, што га је извршила београдска полиција над Пером Тодоровићем уредником „Малих Новина“ на основу одредаба полицијске уредбе. Дигли смо свој глас зато, што *нас је, под претходним владама све без разлике кажњавала напредњачка и либерална полиција махом на основу те уредбе.* Дигли смо свој глас за то, што не дамо да се под радикалном владом, која је симбол слободе и најчистији израз народних тежњи исказиваних јавно и у скупштини, и на зборовима и у штампи, па и у програму радикалне странке, шири претња полициска практика и самовоља, која нам је свима додијала и од које нисмо могли слободно да дишемо. Дигли смо свој глас зато, што не дамо у начелу, да се полициска уредба истиче над јасним одредбама чл. 9. и 22. Устава, који нас је стао и крви, и имања, и здравља, и части, једном речи, живота нашег. Дигли смо најзад свој глас зато, да радикална влада једном рашчисти са остацима напредњачко-либералне владавине, јер смо уверени, да сви ти остаци власничке владавине, одгајени и навикнути у скроз бирократском духу, не могу другчије радити већ како су свикли да раде. Они не могу да појме шта значи света слобода и светиња личне безбедности; па зато устав не хтели, морају да својим поступцима чине сметње данашњој влади, да где где навалице не извршују њене наредбе, и тиме омаловаже сам ауторитет и углед њен; једном речи, просто да се изразимо, да подвалују влади, и изигравају Устав, на који нису навикли.

Шабачки „*Либерал*“ доноси тим поводом чланак „Опет погажен Устав“ у коме вели:

Неки дан прогоњен је из Србије српски новинар Светолик Лазаревић, родом из ваљевскога округа, а 11. ов. м. затворен је изненада без судске истраге српски новинар и уредник „Малих Новина“ Пера Тодоровић. — За кратко време, дакле, погажен је два пута једно за другим нови устав земаљски.

Под радикалном владом, под владом састављеном из људи који својом дреком за слободом оглушише уши свету, учињена је, дакле, грозна неправда двојици новинара српских, учињен је атентат на устав земаљски.

Под радикалном владом, дакле, хвата полиција новинаре српске као што хвати шинтер псето без госе, хвата их без судске пресуде, без апелације, без правде и закона.

Ово је опасно; ово је зло, да не може бити горе. Што се јуче десило Светолику Лазаревићу и Пери Тодоровићу, то се може данас или сутра десити и свакоме другом новинару, то се може десити и сваком другом грађанину, сваком, који има толико „дрскости“ да јавно у новинама или друштву осуђује „непогрешиму“ радикалну владу.

Ај, тешко нама шта смо дочекали; тешко земљи, у којој полиција завтара грађане као пољски чувар ждребад и јунад, што их у штети нађе!

То ли је дакле та хваљена радикалска слобода! Тако се дакле поштују и изводе одређења новог устава!

У вароши нисмо сигурани од полиције, у селима нисмо сигурани од хајдука:

„У пољу Турци, у гори вуци —
Гори Турци него вуци“ —

Народе српски! Сећаш ли се дреке радикалне? Сећаш ли се, како им је свака друга реч била „слобода, слобода,“ а видиш ли их сад како свој „начело“ изводе?

Да је ово учињено под старим уставом за време либерала или напредњака, шта мислите, куда би морала да се дева власт од рике и урлика „Одјековог“ и осталих радикалских гласила, а сад? сад ћа гласила с брега с дола да покупе дата да цитирају закон и да доказују законитост поступка радикалне полиције и ми с нестрпљењем очекујемо да читамо како ће ова гласила „нове слободне ере“ да дођу у склад насиље радикалне владе са одредбама новога устава. А за сада кажемо:

„Потурице горе од Турака“

Јест, „Потурице су горе од Турака“ а радикали су гори од напредњака.

Ни за време чувеног чича Николе није се овако што дешавало. Таква незаконита дела могу да изврше само опробани радикални „борци за народна права и слободу.“

Устав је опет погажен, ал' то није никакво чудо, јер, — „потурице су горе од Турака.

ИЗ БЕЛА СВЕТА.

Умро. Чувени хрватски књижевник, члан „Српског ученог друштва“ *Иван Кукуљевић — Сакцински*, умро је 20. о. м. на свом добру у Пуховцу код Св. Крижа. Родио се 1816 у Вараждину, школе је учио у Загребу а 1833 ступио је у ц. кр. војску, где је до 1840 служио у угарској гарди у Бечу, одакле је као поручик премештен у Италију, Одушевљен покретом, који је у то доба Гајевим утицајем настао у Хрватској, иступи из војске и 1842 врати се у Хрватску, где добије за малог судца у загребачкој жупанији. Доцније постане котарски судац у вараждинској жупанији а 1843 земаљски архивар. Учествовао је и у политичким радовима али су му најзнатнији књижевни радови. Њега управо сматрају као реформатора хрватске историје.

— **Случај душевног слепила** предмет је живих испитавања на берлинској клиници. Човек један, који је донесен на клиницу, и ако има здраве очи и врло добар вид, није кадар да разликује разне предмете. Покажу му, на пример, сат и звонце и он не уме да каже која су то два предмета, али кад му принесу сат на уво и зазвоне звонцетом, он одмах каже које је часовник а које је звонце; исто тако и пипањем може да разликује разне предмете. Овој болести слична је болести *афазија*, Ту су болеснику сви органи за говор са свим способни, но он ипак не може да нађе одговарајуће речи ни за најобичније појмове.

— **Златни сватови**. Чувени енглески државник прославио је 13 о. м. са својом госпођом педесетогодишњицу њиногa венчања. Стигле су силне честитке, међу којима и краљице енглеске и принца и принцесе Уелске и краља белгиског.

— **Ретку старост** доживео је неки Фрања Нађ који је 14 о. м. умро у Барчу у шомођској жупанији. Он се родио 1769 године, дакле живио је пуних 120 година, служио је код војник петорицу владара. Изишао је из војске још за време цара Фердинанда и настанио се у Барчу где је још све до пре 13 година зарађивао као надничар свој свагдашњи хлеб. Никад се није женио.

СМЕСИЦЕ

— **Остаци вавилонске величине у XIX веку**. Чувени зналац језика и санскритолог, Макс Милер држао је зимус у Лондону веома занимљиво јавно предавање о најстаријем постанку неких наших најутврђенијих обичаја. Што се тиче наше азбуке и системе цифара, већ је више мање познато. Наша писмена воде постанак од јероглифа, а наше цифре које зовемо арапскима, пренела су из Индије. Мање је познато шта дугујемо Вавилонцима. Пре свега, наши сатови вавилонскога су порекла, а циферблат је прави клиноџис. Наши сатови деле се на 60 минута, а минуте на 60 секунада за то, што су Вавилонци поред десетичне системе имали шесетичну, коју су рачунали на 60. А за што је узет баш број 60? За то што су вавилонски трговци нашли, да ни један број не даје толико подраздељака, као 60, те је дакле најугоднији. Они су делили дневни пут на 24 парасанга, који су чинили 720 стадија. Свака парасанга или сат делило се на 60 минута, и, по мишљењу Вавилонаца, то је одговарало даљини, коју добар пешак може да пређе у означено време. Тако су 20 миља сунчевог кретања делили на 720 стадија или 360 ступњева. Хипарх је на 150 година пре Христа увео ту систему у Грчкој, а после 300 година Птоломеј је популаризао за сву ондашњу Јевропу. Тај вавилонски проналазак преживео је чак француску револуцију. Мере, тежину и монету револуција је увела у десетну систему скоро за цео образовани свет. Само је вавилонски циферблат остао неизмењен. Исто је тако занимљиво казивање Макса Милера и о томе, да смо Вавилонанима дужни за биметализам, т. ј. за одређени однос између злата и сребра. Као што се зна, монета је стари проналазак. Само у тако званом златном веку нису знали за злато. Тада су рачунали по стоци. Али кад су про-

---

женски црни шешир с пауновим пером и рукавице с пропалим прстима. „Сигурно је Стеша!“ паде јој на памет. Нини ништа није осећала сем хладне увреде; срце је болело. Она се силом насмеја.

— Е па због! рече она, пружајући руку Богданову.

— Ви ћете доћи још који пут? Молим вас! упита Богданов.

— Не, не мислим. Ја сам вам обећала само за данас, рече Нини стојећи на вратима.

— Али, за Бога! молио је он Нину пратећи је по ходнику; ја бих тако радо довршио вашу главу. Да знате, како ће испасти ефектна!

— Не знам, не обећавам. Ви знате како не волим да позирам, повика Нини, силазећи низ степенице.

Она се тврдо решила да више не иде ни на један сеанс. Сад више није било никакве сумње.

„Преварила сам се, јако сам се преварила,“ говорила је Нини, идући лагано улицом. „Он ме није волео као човека, као жену. Он је волео мој „положај главе,“ „наглб врата“ итд. Нини се сетила свију израза Богдановљевих. „Он је заборавио да сам ја жена, мислио је да има посао са статуом. А ја?..“ Нини је страшно презирала себе. Она се с гнушањем сетила шешира и рукавица, које је данас видела код Богданова. Баш се то све десило за моју срећу. Али ја, ја!.. Зар ја могу то себи опростити и заборавити? Ја сам се преварила и у моме осећању према Богданову, и у његовом осећању према мени.“

Нини се враћала кући лагано, оборене главе, као каква крива ученица (то јој упорећење паде на памет).

Тек што се пресвукла, зазвони а у предсобљу чу се глас Селицкога.

— Шта ради госпођа? упита он собарицу.

Нини је, по обичају, хтела да му потрчи на сусрет, али се у исти мах задржа. Она се сетила, да су међу њима сад већ други односи, „и никад неће бити као пре,“ са жалошћу мислила је она.

— Како си живела без мене? упата Селицки брижно је гледајући.

— Па... као и увек... одговори Нини, хитајући да пољуби мужа у чело те да прикрије израз свога лица.

Са Селицким је дошла и његова сестра. Ова стара девојка уображавала је да је болесна, па је за сваку ситницу правила ларму. Болест, због које је био позван Селицки, била је прост кашаљ и сад је била са свим здрава. Селицка је била са свим здрава. Селицки је довео у госте на дан два, те да се „проће,“ као што је он говорио. У вече је отишао са сестром у позориште. Молио је Нину да и она иде с њима, али она није хтела.

Нини је остала сама код куће. Села је у наслоњачу поред прозора и замишљено гледала на улицу.

„Јако сам се преварила! говорила је Нини. Али што је главно намучила сам сиротог, драгог Жана. Како се промено за то време! Сад међу нама већ никад више не могу бити ранији, односи, ја сам их за навек раскинула. Да кажем Жану све? Али зар ће то помоћи? Он ће сад бити у праву да од мене очекује и понављање моје „погрешке,“ ма да се оно, разуме се, никад не може поновити. Тек сад сам се уверила, да само Жана могу одиста волети. Баш сам ја ништава, неразмишљена и ниска жена!

(свршиће се)

нашли метали и научили се да га пене, почели су се њиме служити за размену, при чему су метал мерили. У Енглеској је и сад монетна јединица фунта, која вреди за 20 шилинга. У Асирији и Вавилону употребљавали су шекеле, т. ј. фунте злата и сребра, које су вековима служиле као монетна јединица за источну трговину. Око VII века пре Христа, грађани Фокеје у Јонији, почели су да кују праву монету, т. ј. они су означењу тежине и цене додали још и грб своје вароши као доказ о истинитости монете. Та система се из Фокеје брзо распростpла по целој Грчкој, Малој Азији и Италији. И опет фунта злата вавилонскога шекела остаје јединица. Само се грб изменио. Златне монете Креза, Дарија, Филипа Македонског и Александра Великог имале су цену вавилонскога шекела, чијих 60 комада чинили су златну јединицу и занимљиво је, да енглеска фунта има ту исту тежину, јер 60 фун. равни су вавил. слишку. Вавилоњани су имали и сребрне драмове или полушекеле. 20 таквих комада чинили су шекел злата. И данас Енглеска фунта стерлинга чини 20 шилинга. Вавилонски шилинг делио се на 60 бакарних парчади. Знајући односну вредност златних и сребрних шекела и исто тако и број сребрних шекела, који су у старо доба плаћали за један шекел, налазило је само измерити монете па да се нађе стална размера у цени оба метала. На основу таких мерења одавно је тачно одређена размера злата и сребра. У Мисиру је била 1: 12 и по у Вавилону и у свима земљама, које су примиле вавилонску систему, 113⅓. Равуме се, било је и одступања у тој пропорацији.

ТЕЛЕГРАМИ
„МАЛИМ НОВИНАМА“

22. јула.

Будимиетта. Број путника, који су прекјуче стигли на свима железницама износи 8710. Од њих је 5000 дошло угарском државном железницом. Јуче до подне дошло је угарском државном железницом 2570 путника.

Атина. Збор овдашње крићанске колоније усвојио је резолуцију, којом тражи од владе, да за оружје способне чланове колоније пошље на Крит те да се с оружјем у руци боре заједно с Крићанима и помогну победи јединске идеје. Неоснована је вест да је влада забранила извоз барута. По вестима с Крита, тамо је стање непромењено.

Будимиешта. По овдашњим вестима, шпанске царинске власти секвестровале су пароброд „Тибор“ овдашњег друштва „Адрије“ због огрешења о формалности.

Лондон. Царица је наименовала цара Вилхелма за почасног адмирала британске флоте.

Лондон. У доњем дому изјавио је Фергусон, да су немирима на Криту узрок сваће тамошњих политичких странака.

КУРС.

Дукат	5 64
Наполеон	9 54½
Срп. аутр. 3% лозови	34.50

ДНЕВНИК.

КАЛЕНДАР.

Недеља

Православни: 23. Трофим и Теофил
Католички: 4. Доминик
Сунце излази 23. јула у 4 с. 26 м.
Сунце залази у 7 с. 16 м.
Мене месеца: ☽ прва четврт 24
Дан је с почетка 15½ сати а ноћ 8½ с али до краја овог месеца дан окраћа за 55 мин., а за толико и ноћ одужа.

Ред примања по министарств у

Министар унутр. дела: сваки дан пре подне од 12—1 часа пре подне.
Мин. иностр дела: четвpком од 11—1 ч. пре подне.
Министар војни сваког дана од 11—12 ч. сем недеље и празника.
Мин правде: сваког дана од 9 и по часа до подне.
Мин. грађевине; сваки дан од 11—12 ч. пре подне.
Мин. просв. и црк. дела петком од 11 до 12 часа пре подне.
Мин. привреде, понедеоником, уторником четвpком и петком од 11-с преп2е до 1 по подне
М инистар финанције уторником и петком од 10 — 12 пре подне.

НАРОДНА БИБЛИОТЕКА отворена је сваки дан од 8 до 12 сати пре подне.

ДОПИСНЕ КАРТЕ ЗА СРБИЈУ

Просте стају 5 п. д., а с плаћеним одговором 10. п. д. За међународну преписку 10 п. д. и 20

ПОШТА И ТЕЛЕГРАФ

За писма од 15 грама теж плаћа се 10 п. д. за Србију, Славонију, Хрватеку, Срем' Банат, Бачку и целу Мађарску. За устрију плаћа се 15 пр. д. На сваки 15 грама више још по 15 пара дин. Писмо може бити тешко највише до 1 кило.

Препоручена писма морају бити на средини запечаћена. За препоруку плаћа се 20 п. д. а за повратни рецепис још 20 пара.

Књижевни Оглас

РАЗБОЈНИЦИ У ФРАКУ
ДРУШТВЕНИ РОМАН
ОД
А. С.

Почеће излазити 27. ов. м. у подписку „Домовине“.

МАЛИ ГЛАСНИК

ВЕЛИМИР М. ПРОТИЋ, пензионар, живи стално у Пожаревцу. 36,1,4

ЈЕВТИНЕ КЊИГЕ

По врло јевтину цену могу се добити у уредништву „М. Новина“ ове књиге:

„Историја једног француског сељака“ комад 2 гроша.
„Дела Св. Марковића“. Свеска прва. Г ош и по комад.
„Политичко стање Срба у Угарској“ 10 пара динарски комад.
„Економија“ Светозара Марковића но динара комад.

33 СВЕ ЗА ГОТОВО. 4—10

ТРАЖИ се на зајам 600 динара на сигуну плату, уз уо поуздано јемство. Отплата 25 динара месечно. Интерес 12 од сто годишње. Упитати уредн.

ТРАЖЕ се ТРИ продавца за „Мале Новине“. Упитати у уредништву. Вредници могу зарадити до 3 динара дневно.

Огласи

ОБЈАВА.

Општина београдска издаваће 27. ов. м. јавном лицитацијом под закуп права на ове јавне послове:

а) Извожњу ђубрета из варошких зграда; и

б) Испражњавање нужника и помијара стрвинарење.

Лицитација ће се држати у рачуноводству од 8 до 12 пре и од 3 до 6 сати после подне.

Услови се могу видети сваког дана у време канцеларијско.

Извожња ђубрета подељена је на кварТове тако да сваки део вароши добије нарочитог повлашћеника.

Позивају се сви они, који желе добити право на који од ових послова да реченог дане дођу на лицитацију.

Из седнице суда општинског у Београду 20. Јула 1889. СБр. 3330 и 8947.

502 1—3

НЕКА нико ништа не даје на моје име — изузев Јеврема Дамјановића — кога сам овластила потврђеним пуномоћијем — јер иначе не ћу признати.

Београд, 21. Јула 1889.

500,1,3 *Катарина А. Пајовић*

ТАФАНА на великој пијаци у Натошевића кући, издаје се о идућем Митровудну. Упитати за услове на горњем спрату у истој кући. 414,8,12

ЗА 1. АВГУСТ потребујем помоћника апотекарског. Месечна плата дипломираном помоћнику 80 а недипломираном 60 динара.

А. Околичани
494;2,3 апотекар у Нишу.

ПРОДАЈЕМО нашу кућу која постоји на другу топчидерском до куће Сергије дужности да се прими, а осећа се потпуно способан за њу, нек се јави управи штедионице до 1. августа о. г

Шабац, 15. Јула 1889.

493,2,3 *Управа.*

ДАЈЕМ ЧАСОВЕ из француског језика. Спремио сам са успехом више ђака за матуру.

И Н. Јовановић
497 медецинар. 2—3
12 Обренова улица 12

НИШКА АКЦИОНАРСКА ШТЕДИОНИЦА

У СВОМ КОМИСИОНОМ ОДЕЉЕЊУ ВРШИ СЛЕДЕЋЕ ПОСЛОВЕ:

1. Прима наплате са свију трговачки пијаца за Ниш и околину нишку.

2. Издаје чекове платиме за Београд, Беч, Париз и Солун.

3. Прима налоге за куповину и продају за све производе овоземаљске.

4. Прима заступништва у посредовању за куповину робе са стране.

5. Даје зајмове на залогу домаћи овоземаљски производа.

6. Купује девизе са страни пијаца у којима налази сигурности.

7. Прима у депозит на чување, новце, артије од новчане вредности и адиђаре.

Кореспонденција на српском и немачком језику.

Трговачки свет и у опште публика која има плаћања за Београд и иностранство — нарочито Солун — чини се пажљивим на 2-гу тачку да се може чековима послужити као са готовим новцем, чиме се уштеди порто, време и труд око паковања а за ту врсту послова штедиона наплаћује врло умерен провисију.

Бр. 553 432,8·10

Ниш 10. Јуна 1889 г. **УПРАВА.**

ГЛАВНО СТОВАРИШТЕ
БЕОЧИНСКОГ ЦЕМЕНТА ЗА СРБИЈУ

Предузимачима и осталим потрошачима препоручујемо **БЕОЧИНСКИ ЦЕМЕНТ**, и то: прима и секунда портланд, роман цемент и две сорте хидраула, лакши и тежи, јер је пробама доказано *да је најбољи од свију*, који се овди продају. Он је и по тежини најлакши, а подноси много више дометање песка, зато је за сваког најпробитачније, само са овим цементом радити

Нарочито чинимо пажљивим на наш портланд-секунда, који се најчешће употребљује и који је раван каквоћи са портландом прима других фабрика, а знатно је јевтинији. Наш прима-портланд ненадмашим је, и служи поглавито за фине глазуре.

За потрошаче у опште, а нарочито за већу потрошњу **знатно су спуштене цене**.

Примамо на израду свако цементирање и бетонисање ходника и предсобља, израду тераца и мозајка за ходнике, предсобља и за цркве, како овди у Београду, тако и на страни, све по најјевтинијим ценама. Све радове вршимо са стручним раденицима и са гаранцијом.

371,23—50 ГЛАВНИ ЗАСТУПНИК,
Пера А. Јовановић,
са канцеларијом: на Сави на дрвари и у кнез Михаиловој улици бр. 29. у Пањеловој кући

Власник Пера Тодоровић. Одговорни уредник С. Јаношевић. Прва удеоничка штампарија обилићев венац бр. 1.

БРОЈ 214 ПОНЕДЕЉАК 24. ЈУЛА 1889. ГОДИНА II

ИЗЛАЗИ СВАКИ ДАН

БРОЈ 10 П. Д.

ЦЕНА ЗА СТРАНЕ ЗЕМЉЕ:

На годину . . . . . 30 динара
На по године . . . . . 15 динара
На 3 месеца . . . . . 9 динара

LE PETIT JOURNAL

МАЛЕ НОВИНЕ

дневни лист за свакога

ПРЕТПЛАТА ИЗ УНУТРАШЊОСТИ ПОЛАЖЕ СЕ САМО КОД ПОШТА

ЗА БЕОГРАД НЕМА ПРЕТПЛАТЕ — ЛИСТ СЕ ПРОДАЈЕ НА БРОЈ

Писма и рукописи шаљу се Власнику „Малих Новина" Топличин венац бр. 17., на горњем спрату.

Претплата се прима код свију пошта у Србији.

ЦЕНЕ ОГЛАСИМА

На првој страни од петит. реда 20 пр. д., а на четвртој од петит реда 10 пр. дин.

ПРИПОСЛАНО стаје 50 п. дин. од петитног реда.

KLEINE ZEITUNG

Огласи јевтино, по потреби и са сликама.

За свако оглашење плаћа се држ. такса 20 пр. д.

ВЕЋИ ОГЛАСИ ПО ПОГОДБИ

Наш мили супруг, односно отац

Ђока Миличевић

ГОСТИОНИЧАР

После кратког боловања преминуо је јуче у подне у 51. години свога живота.

Погреб ће бити у понедељак, 24 Јула у 4½ часа по подне.

Ову по нас тужну вест јављамо пријатељима и познаницима, молећи их за тихо саучешће.

ОЖАЛОШЋЕНА СУПРУГА
Марија са децом.

ВЕСНИК

БЕОГРАДСКЕ ВЕСТИ

Жалосно је ако је истина, а сва је прилика да ће бити истина оно, што јавља париски „Temps". Тај лист доноси депешу из Београда, у којој вели како је наш конзул из Македоније јавио, да на случај каква устанка у Македонији ми, Срби, не би имали отуда ништа очекивати, пошто би устанак био наклоњен само Бугарима, а то с тога, што су Бугари последњих година трошили големе суме на своју пропаганду у Македонији.

Тако, тако, док људи раде, троше, спремају се, ми се овде кољемо међу собом, а место неке пропаганде ми наше диспозиционе фондове трошимо на унутрашњу шпијунажу, на плаћања преобучених жандарма, који се шуњају од кафане до кафане, те прислушкују шта ко рекне за чашом пива, да би се после српски уредници могли осуђивати полициски за „опорочавање власти."

О, јадна нам мајка наша!

*

Пријатељу. У „П. Лоју" изашао је подужи чланак о нашој и бугарској војсци. Писац налази, да је бугарска војска поузданија с тога, што имају више стајаће војске те ће по томе имати боље и потпуније кадрове док ми у том страховито рамљемо. Писац се чуди оним фразерима нашим, који сањају о покојању Косова и уједињењу Српства, а овамо устају против стајаће војске и мисле милицијом односити битке и мегдане. Писац тврди да су то просте фантасије при данашњем усавршеном оружју и усавршеном начину ратовања, где је ратовање постало велики и тежак занат, управо вештина коју треба и дуго и пажљиво учити, па да је човек зна, што с милицијом не бива.

Ово би била згодна прилика, да и ти, драги пријатељу развијаш твоје мисли о овоме предмету, које су у неколико сличне с овим, што мисли овај стручњак у „Пештанском Лоју".

Ја те молим, дакле, учини како смо се разговали и споразумели. Сад би управо било време за то, а „М. Новине" примиће твој рад раширених руку. Поздрав.

*

Хајдуци. Службене новине доносе: 1) *Живан Станојевић*, из Рготине, познати зликовац и хајдук, друг убијенога Нила, који је био заједно с њим побегао 21-ог јула прошле године из притвора канцеларије среза зајечарског, и после оглашен за хајдука убијен је 20-ог овог месеца по подне. Оба ова хајдука су поглавито хајдуковала у крајинском округу.

2) Како побијени хајдуци Мијуц Крачуновић, и Ђорђе П. Бачино, из Кривеља, о којима је на овом месту у прошлој белешци јављено и који су се били одметнули од власти 9-ог јуна прошле године, пошто су извршили убиство над Аћимом Живановићем из Рготине, нису били уцењени то је министар унутрашњих дела, на предлог начелства округа црноречкога, телеграфским путем наредио да се потајницима, који су ове хајдуке побили изда *одмах* награда од 5—600 дин., како начелство нађе за сходно.

3) *Панта Петровић*, — *Јовановић* из Ракинца, побегли робијаш градски, а доцније оглашени хајдук, рањен је 21. ов. м. у бостану Симе Лазића из Ореовице, и сутра дан тако рањен дошао је, у јутру кући кмета Ракиначког и предао му се. Сад је у рукама власти.

*

Из војске. Јучерашње службене новине доносе ово саопштење:

Као што је познато, новом формацијом војске учињене су неке измене и допуне у саставу наше војске, на извршењу којих радило се и ради у командама. Па како је за правилнију и тачнију израду пужно, да се тај рад и проконтролише, то је, као и обично до сад, кад год је вршен или дотеиван попис позива војске, — наређено је и сада, да се, чим се које јединице саставе у канцеларијама, одмах позивљу поступно и на скупове од по 48 сахата највише, те да се на тим скуповима све оно дотера и уреди, што се није могло и не може да учини у канцеларијама.

Ово је доиста цељ тих скупова као са свим логична и безусловна потреба извршења нове формације војске, а никакво друга.

*

Општински лекар. До именовања сталног општинског лекара за кварт варошки, дужност његову вршиће општински лекар *кварта савамалског* г. Др. Михајло Хаџи-Лазић.

ПИСМО УРЕДНИШТВУ.

Господине Уреднче,

У вашем листу, у броју 209, изашла је једна белешка, како смо због апшења г. Пере Тодоровића ишли у министарство унутрашњих послова, каже тамо нисмо нашли г. министра, него нас је примио г. Стојан Протић секретар, па је на послетку у белешци стављено и то, шта нам је г. Стојан одговорио.

Стојн то, да смо ишли у министарство унутрашњих послова због апшења г. Пере и било је овако:

Писали сте ви у вашем листу, а писали су још неки новинари, да је влада погазила Устав и законе о личној слободи, кад је г. Перу као новинара на онакав начин уапсила, и ми — као чланови радикалне странке — нисмо се радовали таким гласовима нити би нам право било да то влада чини, па смо хтели да се о томе известимо. Поред овога хтели смо да се известимо и о томе, да ли одиста београдска полиција поступа с г. Пером онако, као што ви пишете у вашем листу, а садањи се министар „чини томе певешт". У исто смо време хтели тамо изјавити и изјавили смо ово:

Да г. Перу није требало уапсити, нити би требало апсити ма ког другог чак и онда, кад би г. Пера или ко други позивао народ на буну против радикалне владе као што је орган либералне странке позивао намесништво да збаци садашњу владу. А зашто — питаће ко. Ево зашто. Верујемо, да не жели ни влада нити ко од радикала, да се влада „марифетлуцима" одржава на влади као што је тога до данашњег времена бивало, него сваки од радикала жели, да се странчин рад и рад владе покаже онакав, какав је у ствари, па коме се допада да пристаје радикалној странци — добро, а ком не, нека иде у коју другу и нека говори шта хоће о радикалима и радикалној влади. У Србији се данас знамо сви у главу: познати су сваком либерали, познати напредњаци, познати радикали, познат г. Пера, а позната и влада, па нек говори шта ко хоће — савршено никакве опасности цо Србија нема, нити има какве опасности за радикалну странку, нити пак за ма коју другу. Да ли је наше мишљење умесно, то нека други пресуде, али ми тако мислимо и кад би се у тим стварима могло гласати, *гласали би да се г, Тодоровић не апси.*

У белешци је речено, да у министарству није био г. министар. Био је г. министар у министарству, али смо хтели код г. Стојана и њему смо и отишли, јер мислимо — као што мислите и ви — да је г. Стојан важна личност у данашњем министарству унутрашњих послова и да смо ту могли свршити посла.

Од целог говора г. Стојана спомиње се у вашем листу једна четвртина, а од те четвртине престављено је као што је било у ствари ово: Одговорио нам је г. Стојан, *да је г. Пера по Уставу и законима могао бити уапшен, јер га београдска полиција није уапсила као новинара због писања у његовом листу.* Остало није престављено онако, као што је у ствари било.

Да сте г. уреднче питали нас о нашем разговору са г. Стојаном и његовом одговору пре, него што сте белешку о томе у листу донели, казали би вам све како је било, па ма ви и не уважили наше разлоге, да то не треба стављати у новине једино с тога што смо наставници, па нисмо ради да се износи на јавност покушај да добро учинимо било влади или г. Пери, због чијег смо апшења и ишли у министарство.

Молимо вас г. уреднче да изволите ово у вашем листу оштампати, а у исто време изволите примити уверење нашега поштовања.

Београд 21. јула 1889

Урош Благојевић
Мих. Јовић
А. Милојковић
Жив. Милојевић
учитељи

ПРОГРАМ

за израду пројекта за водовод вароши Београда.

Према одредби § 2. Уговора од 22. Марта 1889. год. који је са г. Оскаром Смрекером инжињером из Манхајма закључен, Општина вароши Београда, на основу резултата постигнутих предходним радовима за водовод, прописује следећи програм, који ће

при изради пројекта као основ служити.

1.) За варош Београд има да се пројектује једноставан водовод, којим ће се подмиривати све потребе укупног становништва, са обзиром на воду за пиће и остале цељи.

2). Вода има да се доведе из области „Белих Вода," где је претходним истраживањем констатован довољно јак ток добре и употребљиве подземне воде.

3.) У поменутој области потребна количина воде узимаће се из довољног броја бунара у макишкој равници, одмах испод села Жаркова и познатог извора „Беле Воде"; из стене венцем, који се пружа од Жаркова ка Жељезнику, помоћу једног или више поткопа; или најзад комбинацијом ова два начина.

4.) Пројект за водовод има се израдити са обзиром на дневну потрошњу воде од 2000 m^3 просечно, а 3000 m^3 у максимуму, колико се узима да ће за први ма бити довољно. Инсталација за вађење воде, како за наведену просечну, тако и за максималну дневну потрошњу, да буде једна, а максимална количина воде да може да се добије само форсирањем рада.

Међутим при пројектовању има се сада већ предвидети све што треба, како ће се моћи и већи потрошак воде подмирити, и то са обзиром на увећање просечног дневног потрошка у скорој будућности до 4000 m^3, а за доцније евентуално и до 8000 m^3.

5.) Инсталација за вађење воде има се удесити према горе наведеном, за прво време предвиђеном потрошку. Уједно предвиђеће се за исту потребна резерва, која не сме бити мања од 25%, дакле ако буду потребни 3 бунара за максималну количину воде од 3000 m^3 дневно, онда ће се за резерву саградити и 4-ти бунар.

Сем тога, све грађевине имаће се тако саградити, како ће бити осигуране од поплаве, пошто со терен, за вађење воде, налази у плавној области Саве.

6.) За истеривање извађене количине воде до у главни резервоар има да се употреби парна снага. Котлови морају бити тако пројектовани, како ће се постићи што простији и што сигурнији рад.

Пумпе морају бити конструисане са обзиром на што мирнији ход и што већу сигурност при раду.

Као гориво употребиће се угаљ.

Машинерија и пумпе сградиће се са 50% а парни котлови са 100% резерве.

За вађење количине воде, која одговара просечном дневном потрошку, нормално радно време узима се у 20 сати.

7.) У пројекту ће се предвидети потребне зграде на извору за смештај машинских инсталација, и то како у цртежима тако и у предрачуну. Те зграде морају бити пројектоване са обзиром на укупне просторе, потребне зарад вршења експлоатације.

Конструкција зграда да буде што солиднија, са обзиром на икондациону област Саве, а иначе да одговара што већој економији при грађењу.

8.) Цеви, којима ће се вода са извора у варош доводити, имаће да се пројектују са обзиром на напред поменуту просечну — максималну количину дневног потрошка.

На одговарајућим местима доведених цеви имаће се предвидети у потребном броју вентили (Хидранти за ветрење), као и направе зарад испражњавања — исплакања цеви.

Доводне цеви имаће се тако трасирати и положити, како ће оне моћи у извесним својим деловима послужити и као главне цеви у водоводној мрежи по вароши.

9.) Главни резервоар положиће се тако, како ће вода у разводним цевима имати довољно притиска, да се у свима деловима вароши може пети у горње спратове кућа. Према томе кота дна тог резервоара мораће имати 140—145. мет, над јадранским морем. Највеће стање воде у резервоару треба да је у висини од 3,50 мет. изнад дна.

Резервоар у први мах има се сградити са обзиром на укупну садржину воде од 1.500 m^3., која ће бити подељена у две једнаке коморе. Са обзиром на увећавање потрошка воде има међутим, при избору места за резервоар, да се узме у обзир доцније подизање нових резервоара, који би се као потребни указали.

Резервоар ће се пројектовати са потребним направама у цељи искључивања, како целог резервоара тако и сваке његове коморе за себе. Међутим за случај потребе, да се резервоар мора искључити, ваља пројектом предвидети што је потребно, те да вода, из доводних цеви, непролазећи кроз резарвоар, може да иде непосредно у разводне цеви по вароши.

Свака комора резервоара мора засебно имати направу, како за испуштање воде (испражњивање коморе), тако и за преливање сувишне воде.

Као материјал за грађење главног резервоара предвиђа се бетон и тврдо печена цигља.

Најзад резервоар се има тако пројектовати, како ће што боље бити осигуран од уплива спољне температуре, застором земље у дебљини од 1. 5. мет. најмање.

10.) Мрежа разводних цеви по вароши пројектоваће се тако, да се свака насељена парцела у данашњем рејону Београда може лако водом снабдети.

Материјал за водоводне цеви узима се ливено гвожђе са превлаком од катрана или сличног материјала.

Као што је у тачци 8. напоменуто, у мрежу разводних цеви имаће се делимице обухватити и доводне цеви водовода.

Разводне цеви по вароши имаће се на згодним местима снабдети нарочитим затварачима, како би се у случај квара могла искључити она места, где би се исти десио; те да се, и прекид по могућству ограничи.

11.) Ради узимања воде за поливање улица и гашење пожара, поставиће се нарочити хидранти. Одстојање између појединих хидраната да буде од прилике 100 мет. у боље насељеним улицама.

12.) Општина задржава себи право, да може евентуално поставити и чесме по улицама. Међутим све те чесме биће са славином, како би се у воду точити само кад устреба, а неће непрекидно истицати. Оне ће бити по једном типу, за који ће се у пројекту тачан цртеж налазити, а у предрачуну цена означити.

13.) За неколико фонтена, које би се могле на угледнијим местима вароши доцније поставити ради украса ставиће се у предрачун одговарајућа цифра.

14) У предрачуну има да се предвиди телефонска веза спољне инсталације (на извору) са водоводним бироом у вароши, као и намештање електричне справе за показивање стања воде у резервоару.

15). У интересу веће уштеде при грађењу, ваља по могућству тежити томе, да се све зграде потребне за инсталацију на извору, поставе ван плавне границе.

Доведене цеви морају се положити на дубину од 2 мет.. рачунајући од површине терена па до горње ивице цеви; а резервоарне цеви у вароши, да леже у дубини од 1,5 м. испод калдрме,

Најзад се обзиром на то, што се изнад нађене подземне воде у Макишу — ма и јаким слојем уме раздвојена — налази горња (површина) вода, која без сумње садржи велику количину трулежу подлежних или у истом већ налазећих се органских материја; има при пројектовању бу ара у Макишу да се обрати највећа пажња на то да се отклони могућност мешања горње воде са доњом.

16) У извештају, који сачињава саставни део пројективних радова по уговору, имаће да се изложе сви разлози који су пројектанта руководили при одредби система појединих грађевина и постројења при распореду бунара поткопа, одредби пада у току водоводних цеви при одређивању димензија за исте итд.

17. Сви цртежи који уз пројект иду морају бити снабдевени немачким и српским читким натписима, а извештај поднеће се само на немачком језику па ће општина београдска сама превод извршити.

Б. О. Н.

ИЗ БЕЛА СВЕТА.

— **Лутријски згодитак.** Истрага о лутријском згодитку од 480.000 форината показала је, да је уз Мелхиора Фаркаша на исте нумере још неко добио знатан згодитак. Како новине јављају, већ је власт тој особи ушла у траг. Поговара се, да је то неки власник лутријашнице у јужној Угарској.

СМЕСИЦЕ

Аристократе — као улични певачи. У једном лондонском предграђу у коме станује сама ваша аристократија ту скоро пролазили су ноћу ул. читаве чете аристократских певајући уличне песме и црначке поевке. За своју серенаду покупили су певачи од

ПОДЛИСТАК

НИНИ (10).

ПРИЧА А. ЛИТВИНОВА.

И ако много мислим о себи: ја мислим да је довољно погледати ме, те да се човек распали страшћу према мени! Боже, како сам несрећна!" Нини у изнемоглости спусти главу на леђа наслоњаче. „Таква као што сам ја, не треба ни да живи, говорила је она. — Шта ми сад остаје у животу? И Жану сам уништила живот, или сам му бар убила веру у мене. И ја сам му још рекла да од мене чека одговор о мом осећању према Богданову! Стидно, стидно! И до какве сам нискости дошла! Једно ми само остаје — да се отрујем."

Прошло је неколико дана. Нини је јако ослабила. Њоме је овладале нека чудна апатија; она скоро ништа није јела и у опште ни за шта се није могла прихватити; ништа јој није ишло од руке. Селицкова сестра навалила је на њу да позове лекара; Селицки је то исто говорио. Он се јако бринуо, и никако није могао разумети шта је то с Нином. „Можда се сад коначно уверила о своме осећању па се не може решити, да му то каже," с мучним осећањем мислио је он по некад; но он се старао да што пре одагна ту мисао. Селицки је дуго, с помешаним осећањем сажаљења, негодовања и дубоке нежности гледао Нину кад је био уверен, да она то неће опазити. Нини је упорно уврдила да јој не треба лекар и да је са свим здрава. „Да се отрујем, да се отрујем!" пролазило јој кроз главу. Нини чак није могла плакати; сузе би јој олакшале.

Једне вечери Нини је било са свим рђаво; имала је несносну главобољу и ватру. Она није изашла ни на вечерњи чај и легла је у постељу. Нини је већ почела да склапа очи кад на један пут чу, да се лагано отворише врата њене собе. Селицки, идући обазриво и руком заклањајући светлост од лампе, прилазио је њеном кревету. Нини брзо затвори очи. Селицки стаде и дуго је гледао жену. Мислећи да она спава, наже се и дугим и лаганим пољупцем пољуби је у чело.

Уста Нинина нервозно се крену̂ше; она на један пут отвори очи и страсно, обема рукама обухвати врат мужевљев.

— Ти, ти си једини, за увек!.. страсно, нервозно рече она, жедно љубећи га.

Селицки је био зачуђен и мало се уплашио; он је мислио да код Нине почиње бунцање.

— Умири се, умири голубице! забринуто рече он, намештајући јастук и мислећи да што пре пошље по лекара.

Али после неколико тренутака он се уверио, да Нини није у заносу. Нини га привуче себи, посади га поред себе смејући се и јецајући у исти мах, све му је испричала. За време њеног причања, Селицки, да би је умирио, по мало је миловао и нежно јој љубио руке.

Нини се није отровала. Да ли ће она имати још таких „погрешака," — не зна се.

Даринка.

празника новчане награде, па како су сви били обучени као прави улични певачи, није нико ни слутио, да се под тим полуозбиљним оделом крију најугледније лондонске госпође и господа из високе аристократије, као маркиза Бристолова, госпођица Хервијева и много других. Та господа и госпође приређују сваке године по један пут овакву серенаду, а новчани добитак поклањају лондонским заводима за сиротињу и болницама.

ТЕЛЕГРАМИ
„МАЛИМ НОВИНАМА“
23. јула.

Херманштат. Надвојвода Албрехт присуствовао је данас манекрима, вечерас одлази у Беч.

Петроград. Црногорски кнез стигао је с престолонаследником и кћерима после подне у Петерхоф, где га је дочекала царска породица. Велики кнез Петар изишао је невести својој у сусрет до границе.

Портсмут. Пошто су корвете приспеле, отишли су цар Вилкелм и принц Уелски у замак Осборн, где су цара на главним вратима дочекали краљица, чланови краљевске породице и Солзбери. Краљица је срдачно пољубила цара. Величанства су за тим отишла у замак, где је био серкл и банкет.

Атина. Јучерашње вести с Крита узнемирљиве. Одашиљање Ђевад паше изазвало добар утисак. Крићани одлучно изјављују да не постоји странка, која тражи енглески протекторат.

Портсмут. Због непрестане јаке кише преглед флоте одложен за понедељак. Од густе магле лађе се готово ни мало не виде.

Париз. „Журнал де Деба“ јавља да је председник сената решио да сазове државни суд 8. августа п. н.

Минхен. „Allg. Ztg.“ јавља да је јучерашња конференција јужно-аустријских и јадранских железница одбила захтев да поставе дотичан број муњевитих возова, чиме ће се осујетити пројекат о муњевитом возу из Берлина.

ПРИПОСЛАНО*)

(* За ствари под овом рубриком уредништво не одговара.

—

Уреднику „М. Новина“,

У броју 205 „М. Новина“ ов. год. изашло је од б. практиканта ср. јабланичког С. Стојановића некакво „отворено писмо“ адресовано на моју личност. У њему г. Сима поставља неколико питања, тражећи да на њих одговорим. I-во камо сам га поред препоруке за указано звање оцрнио код министра, те му није хтео уважити оставку на држ. службу него га је одпустио, II-го Зашто сам га као „сина ове земље,“ протерао из Лебана „ван места његовог рођења“ и III-ће Зашто сам наредио пандурима те су га болесног на леђима однели из његовог квартира мени у канцеларију. Ово су питања главна а остала споредна алиђу се постарати да и на њих одговорим. На I-во питање одговарам: мени је Симу б. практиканта препоручио — г. Мита Миловановић див. начелник ср. јабланичког као чистог радикала и иначе његовог пријатеља и ваљана младића и ја сам га на тај рачуа својим пријатељима — а не г. министру — и препоручивао али сам се набрзо разуверио! Г. Сима је живео невенчан са женом некога Заишића каплара гардијског батаљона у Врању, са њом је и родио једно дете, које је у Лебанима умрло али је у протоколу црквеном забележено да му је Сима отац. Ја сам неколико пута опомињао Симу, да немогу трпети, да он као срески практикант јавно блуд проводи и напослетку кад сам од заступника проте прокупачког дознао, да је муж те жене обратио се депешом г. министру унутрашњих дела јављајући му за овај случај, ја сам одсудно наредио Сими или да је сам уклони из среза или ћу је протерати. Он је одиста послао њеној мајци у Куршумлији — али од тог доба почиње Симино непријатељство против мене. На среском збору који сам звао 4 јуна о. г. а који је имао изабрати из своје средине среског изасланика на прославу у Крушевац и који је имао одредити му трмак. г. Сима је у пијаном стању излетео и почео тражити — помислите шта? — да му ја одговорим: паштa је његов протектор, његов благодјеј г. М. Миловановић утрошио новац који је одређен на канцеларијске потребе (још сам том приликом тражио да срески скуп одобри извесну суму — 100 дин. на канцеларијске потребе.) Ја сам се изненадио на оволику неблагодарност једнога човека и опомену га, да он нема право говора на среском скупу пошто није ни председник, ни одборник, ни кмет, али је г. Сима продужио лармање лупајући о сто корбачом, на коме је водио белешку о среском скупу и његовој одбуци г. Т. Обрадовић, писар да је овај напусио посао и уклонио се са збора, тако да сам га ја пошто сам умирио вику и ред, тек после пандурима морао звати. Одатле се г. Сима упутио у телеграф лармајући псујући потписатог погрдним именима (о овоме као и увреди нанетој г, Тодору, води се ислеђење) и предао г. Министру депешу тражећи, да му уважи оставку услед — како вели — претње капетана Милутина Илића на среској скупштини и г. Министар ово је било 7-ог а одмах сутра дан 8 ог г, министар извештава началство да је С. Стојановића практиканта отпустио из службе као *недостојног*. Ја сам тек 9-ог послао акта кривице Симине г. министру; заједно са испитима сведока, дакле пре је Симу отпустио из службе г. министар, но што сам га ја и известио о догађају на среској скупштини.

Није дакле истина да сам ја Симу оцрнио код г. министра (и као зашто да га ја оцрним?) Оцрнио се сам.

Што се тиче протеривања имам да кажем ово. За рачун државне касе (јер је Сима био изузео месечну плату) стављена је забрана на његове ствари и он је са б. овд. учитељем Богољубом, покушавао и то ноћу око 12 сати да испод забране узме ствари те их председник општ. у томе спречио, Сима је сазивао неке зборове, да ми искажу неповерење па кад ту није успео, молио је пододбор радикални у Лебанима, пошто је превариo председника те је сазвао збор да му даду уверење како је био деловођа па и то није добио — дакле у два маха сазивао народ, који није знао да је Сима истеран из службе но држао да га власт зове, у намери да га буни против свог старешине на инак га је потписани трпио ово неки 20 дана у срезу, пошто је изгубио службу (јер ко би се још имао плашити једнога Симе Стојановића?) Али напослетку, кад је г. Сима, немајући одкуд зараде, почео на туђ рачун да живи, потписани га је опомињао да се уклони (не ван места „свога рођења“ јер је г. Сима рођен у Прокупљу а не у Лебанима) и кад он није то хтео учинити потписани је решио да се протера из среза али није привео решење у извршење, зато што је г. Сима обећао одмах ићи и њега је одвео на колима „у место његова рођења“ Јован Шаранац, трг. из Прокупља.

Толико што се тиче кривице „коју му ја гледам да створим“ и што се тиче мог одговарања за „незаконитости које сам противу његове личности учинио за која ја с драге воље пристајем код свију ово — земаљских судова одговарати. Г. Сима нек мало боље прочита устав и законе па ће видети, да ли сам имао право протерати из среза човека, који има тако красно „морално поведеније“ да је могао на своје практикантско звање које је имао у команди, дати оставку плашећи се да га због пијанства неистерају из службе, који је затим из суда окр. прокупачког одиста и *истеран* због краће *марака*, који пошто је добио за практиканта у Лебане, одвео од човека венчану жену и са њом родио дете и који напослетку, пошто је ту „као недостојан изгубио службу варајући овога и онога, почео о туђем трошку живети?

Нека дакле г. Сима прочита поново Устав и законе, па нека ми јкви.

То је за сада мој одговор а вас господ. уреднице молим да у вашем листу, у одбрану моје части штампате овај одговор.

17 јуна 1889 год.
Лебане.

Споштованьем:
М. Ј. Илић
начел. среза. јабланичког

КУРС.

Дукат	5 64
Наполеон	9.54½
Срп. лутр. 3% лозови	34.50

ДНЕВНИК.

КАЛЕНДАР.

Понедељак

Православни: 24. Мученица Христина
Католички: 5. Госпа снежна
Сунце излази 24. јула у 4 с. 28 м.
Сунце залази у 7 с. 14 м.
Мене месеца: ☽ прва четврт 24.
Дан је с почетка 15½ сати а ноћ 8½ с али до краја овог месеца дан окраћа за 55 мин, а за толико и ноћ одужа.

Ред примања по министарств у

Министар унутр. дела: сваки дан пре подне од 12—1 часа пре подне.
Мин. иностр дела: четвртком од 11—1 ч. пре подне.
Министар војни сваког дана од 11—12 ч. сем недеље и празника.
Мин. правде: сваког дана од 9 и по часа до подне.
Мин. грађевине; сваки дан од 11—12 ч. пре подне.
Мин. просв. и црк. дела петком од 11 до 12 часа пре подне.
Мин. привреде, понедеоником, уторником четвртком и петком од 11-с преп2е до 1 по подне
Министар финанције уторником и петком од 10 — 12 пре подне.

НАРОДНА БИБЛИОТЕКА отворена је сваки дан од 8 до 12 сати пре подне.

ДОПИСНЕ КАРТЕ ЗА СРБИЈУ

Просте стају 5 п. д., а с плаћеним одговором 10. п. д. За међународну преписку 10 п. д. и 20.

ПОШТА И ТЕЛЕГРАФ

За писма од 15 грама теж. плаћа се 10 п. д. за Србију, Славонију, Хрватску, Срем, Банат, Бачку и целу Мађарску. За Аустрију плаћа се 15 пр. д. На сваки 15 грама више још по 15 пара дин. Писмо може бити тешко највише до 1 кило.

Препоручена писма морају бити на средини запечаћена. За препоруку плаћа се 20 п. д. а за повратни рецепис још 20 пара.

ПОШТАНСКЕ УПУТНИЦЕ

До 500 динара поштанском упутницом, а 150 путем телеграфа код већих пошта.

До 200 динара поштанском, а 100 динара телеграф. упутницом код мањих пошта.

ФИЈАКЕРСКЕ ТАКСЕ

По вароши дању: за четврт сата 1 динар, за пола сата 1 и по динар, за три четврти сата 2, за цео сат 2 и по динара.

Ноћу двогуба цена.

До станица железничке и паробродске, и обратно, за четврт сата 1 динар. За сваки четврт сата више по пола динара.

У Топчидер и натраг 6 динара задржавајући се 2 сата од поласка до повратка. За сваки четврт сата више по пола динара.

За свадбе 10 дин. за 4 сата.

Ноћу до железнич. и паробродске станице и обратно за сваки сат по 3 динара.

Ноћу у Топчидер и винограде 4 динара на сат. —

Ноћ се рачуна од 1. Маја до 1. Октобра од 8 сати у вече до 4 сата у јутру, а од 1 Октобра до 1. Маја од 7 сати у вече до 6 сати у јутру.

Цена је за возидбу иста, макар се и више њих возило.

За већи и мањи пртљаг по пола динара од комада.

ТАКСА ЗА ЖЕЛЕЗНИЧКЕ НОСАЧЕ

Од излаза до отправништва пртљага за пртљаг или за ручне ствари до чекаонице и железничких кола, или само из чекаонице до желез. кола 5 пара дин. од комада.

Од излаза до отправништва за пртљаге преко 25 кила по 30 п. д. од комада.

Путнички пртљаг од излаза или ручни пртљага до истог, 15 п. д. по комаду.

Од места издавања до места вожње за путнички пртљаг преко 25 кила 35 п. дин. од комада.

ТАКСА ЗА АМАЛЕ

За тежину до 60 кила од пароброда до:

	дању	ноћу
кола на станици	0·50	0·60 п. д.
Хотел „Крагујевца“ . . .	0·60	0·80 „
Хотел „Националa“ . . .	0·80	1·— „
„Гранд-Хотела“, „Круне“, „Краља“, „Грч. Краљице“, „Русије“, „Злат. Анђела“	1·—	1·30 „
„Касине“, „Париза“, „Балкана“, „Руске Круне“, „Топа“, „Злат. Прага“ .	1·25	1·50 „
До „Венеције“ „Босне“, „Лимана“, „Европе“ . .	0·80	1. „
до „Жиров. Венца“, . . .	1·—	1·30— „
до „Велике Пиваре“ . . .	1·25	1·30 „
до „Тобџиске пијаце“. . .	1·50	1·80 „

До приватних кућа и обратно

За кварт савамалски . . .	1·—	1·40 „
„ „ варошки	1·—	1·40 „
„ „ теразиски . . .	1·25	1·50 „
„ „ дорћолски . . .	1·40	1·80 „
„ „ врачарски . . .	1·60	2·— „
„ „ палилулски . . .	1·60	2·— „

Ноћ се рачуна од Октобра, до Марта од 6 с. у вече до 7 с. у јутру.

Књижевни Оглас

РАЗБОЈНИЦИ У ФРАКУ

ДРУШТВЕНИ РОМАН

ОД

А. С.

Почеће излазити 27. ов. м. у подлиску „Домовине“.

МАЛИ ГЛАСНИК

ВЕЛИМИР М. ПРОТИЋ, пензионер, живи стално у Пожаревцу. 36,1,4

ЈЕВТИНЕ КЊИГЕ

По врло јевтину цену могу се добити у уредништву „М. Новина“ ове књиге:

„Историја једног француског сељака“ комад 2 гроша.

„Дела Св. Марковића“. Свеска прва. Грош и по комад.

„Политичко стање Срба у Угарској“ 10 пара динарски комад.

„Економија“ Светозара Марковића по динара комад.

33 СВЕ ЗА ГОТОВО. 4—10

ТРАЖИ се на зајам 600- динара на сигуну плату, уз уо поуздано јемство. Отплата 25 динара месечно. Интерес 12 од сто годишње. Упитати уредн.

ТРАЖЕ се ТРИ продавца за „Мале Новине“. Упитати у уредништу. Вредњи могу зарадити до 3 динара дневно.

Огласи

ОБЈАВА.

Општина београдска издаваће 27. ов. м. јавном лицитацијом под закуп права на ове јавне послове:

а) Извожњу ђубрета из варошких зграда; и

б) Испражњавање нужника и помијара стрвинарење.

Лицитација ће се држати у рачуноводству од 8 до 12 пре и од 3 до 6 сати после подне.

Услови се могу видети сваког дана у време канцелариско.

Извожња ђубрета подељена је на квартове тако да сваки део вароши добије нарочитог повлашћеника.

Позивају се сви они, који желе добити право на који од ових послова да реченог дана дођу на лицитацију.

Из седнице суда општинског у Београду 20. Јула 1889. СБр. 3330 и 8947.

502 1—3

КАФАНА на великој пијаци у Натошевића кући, издаје се о идућем Митровудну Упитати за услове на горњем спрату у истој кући. 414,8,12

НЕКА нико ништа не даје на моје име — изузев Јеврема Дамјановића — кога сам овластила потврђеним пуномоћијем — јер иначе не ћу признати.

Београд, 21. Јула 1889.

500,1,3 *Катарина А, Пајовић*

ПРОДАЈЕМО нашу кућу која постоји на другу топчидерском до куће Сергије Станковића. Уз кућу је врло велика башта. Обратити се писмено подписатом

Мих. Бошковић

490,1,3 предавач у Зајечару.

ПРОДАЈА

Великог непокретног имања Друштва Уједињења У БЕОГРАДУ.

Ово имање постоји на три лица са три главне улице: велике пијаце, градске и котарске до Зејрека. Има једна пространа кафана, која даје годишње прихода 4800 дин., једна лебарница 1260 дин., 24 дућана око 13.500 дин., квартира око 3500 дин., свега близу 2000 дуката. Има даље пространа квартир на горњем спрату, 31 шупу, пространу каменом патосану авлију. На све три улице прелаз је из авлије.

Од вел. пијаце има 5 дућана и крило од кафане све у дужини 40—90, од градске улице 12 дућана и фурунциницу у дужини 75—99, од которске улице 7 дућана свега у дужини 36—58 и са зачеља 8 квартира са шупама у авлији, у дужини 76—80 метра. Дакле са све три улице има 229·48 метара.

Цело је земљиште велико 36 ара или 3600 кв. метара. Под солидно озиданим зградама има 1231 кв. мет., од слабог и мешовитог материјала 565, свега 1796 кв. мет. Рест од 1804 метара под авлијом.

На целом овом имању, које је у једној групи има само терета Управи фондова за непуних 2900 дук. Сва су добра од пожара осигурана са 84000 динара. Рок осигурацији истиче чак 4. Септ. 1892. год. Годишње се плаћа 177 динара.

Ко би дакле желио ово имање купити, нека се у запечаћеном оферту најдаље до 1. Септембра ов. год. обрати са понудом. На адреси има се ставити „Оферт за Др, Уједињења“, и упућен на банкарску фирму „Андрејевић и Компанија“ улица кн. Михајлова.

Понуђена сума не може бити мања од 264.000 Исплата се може учинити у 4 рате. Прва се полаже, кад се оферт прими и друштво га усвоји. Остале 3 рате по истеку свака 3 месеца, полажу се. На суму коју купац не положи плаћа 6 по сто интерес. Он може и пре рока исплатити.

Оферант може и своје услове поред цене изложити повољније од ових.

Г.Г. акционари Др. Уједињења овим се уједно позивљу, да на скупштину друштвену у већем броју дођу 3. Септ. ове год. у 9 сати пре подне, која ће се држати у локалима друштвене кафане, те да се оферти отворе и даље што треба уради. Овој скупштини и г.г. оферанти могу присуствовати.

Ако би оферанти желели план од имања, и имање видети, и још каква обавештења имати, нека се обрате г. М. Барловцу, друштвеном закупнику. Опширнији оглас находи се у „Виделу“ број 57.

Из главне скупштине Друш. Уједињења

7. Маја 1889, у Београду држане.

283 7—10

НИШКА АКЦИОНАРСКА ШТЕДИОНИЦА

У СВОМ КОМИСИОНОМ ОДЕЉЕЊУ ВРШИ ОВЕЛИЧЕ ПОСЛОВЕ:

1. Прима наплате са свију трговачки пијаца за Ниш и околину нишку.

2. Издаје чекове платиме за Београд, Беч, Париз и Солун.

3. Прима налоге за куповину и продају за све производе овоземаљске.

4. Прима заступништва у посредовању за куповину робе са стране.

5. Даје зајмове на залогу домаћи овоземаљски производа.

6. Купује девизе са страни пијаца у којима налази сигурности.

7. Прима у депозит на чување, новце, артије од новчане вредности и адиђаре.

Кореспонденција на српском и немачком језику.

Трговачки свет и у опште публика која има алаћања за Београд и иностранство — нарочито Солун — чини се пажљивим на 2-гу тачку да се може чековима послужити као са готовим новцем, чиме се уштеди порто, време и труд око паковања а за ту врсту послова штедиона наплаћује врло умерен провисијо.

Бр. 553 432,8·10

Ниш 10. јуна 1889 г. **УПРАВА.**

ГЛАВНО СТОВАРИШТЕ

БЕОЧИНСКОГ ЦЕМЕНТА ЗА СРБИЈУ

Предузимачима и осталим потрошачима препоручујемо **БЕОЧИНСКИ ЦЕМЕНТ**, и то: прима и секунда портланд, роман цемент и две сорте хидраула, лакши и тежи, јер је пробама доказано *да је најбољи од свију*, који се овди продају. Он је и по тежини најлакши, а подноси много више дометање песка, зато је за сваког најпробитачније, само са овим цементом радити

Нарочито чинимо пажљивим на наш портланд-секунда, који се најчешће употребљује и који је раван каквоћи са портландом прима других фабрика, а знатно је јевтинији. Наш прима-портланд ненадмашим је, и служи поглавито за фине глазуре.

За потрошаче у опште, а нарочито за већу потрошњу **знатно су спуштене цене**.

Примамо на израду свако цементирање и бетонисање ходника и предсобља, израду тераца и мозајка за ходнике, предсобља и за цркве, како овди у Београду, тако и на страни, све по најјевтинијим ценама. Све радове вршимо са стручним раденицима и са гаранцијом.

371,23—50 ГЛАВНИ ЗАСТУПНИК,

Пера А. Јовановић,

са канцеларијом: на Сави на дрвари и у кнез Михаиловој улици бр. 29. у Пањелову кући

НОВИ

ХОЛАНДСКИ ЛОЗОВИ БЕЛОГА КРСТА

имају годишње **ТРИ ВУЧЕЊА ЗГОДИТАКА** са великим главним згодитцима, међу којима

У ГОТОВУ ДИН. 400.000, ДИН. 200.000, ДИН. 100.000 У ГОТОВУ

Сви згодитци исплаћују се без икаквог одбитка

Идуће вучење

ЧЕТВРТАК 20 ЈУЛА 1889. ГОД.

ГЛАВНИ ЗГОДИТАК

ДИН. 400000

НАЈМАЊИ ЗГОД. Д. 29. — и ПОВИШАВА СЕ ДО Д. 59

с тога по данашњој куповној цени не може бити никаква губитка

ОВИ ИЗВРСНИ СИГУРНИ И КОРИСНИ ОРИЂ. ЛОЗОВИ могу се добити код свију сарафа и у банкарској радњи

АНДРЕЈЕВИЋ и КОМП.

У БЕОГРАДУ

403131/5 **по цени од дин. 29½**

прегледи опширни довиљају се бесплатно

ПРИВАТНА НИЖА ГИМНАЗИЈА У ГРАЦУ

(ШТАЈЕРСКА)

која је добила концесију од ц. кр. министарства с правом јавности за 1 класу

ЗАЈЕДНО С ПРИПРАВНОМ КЛАСОМ ЗА СРЕДЊЕ ШКОЛЕ

ЧУВЕНИ ПАНСИОНАТ ЗА 30 ПИТОМАЦА

Програм се шаље бесплатно.

Власник и управник:

Франц Шолц

гимназијски професор.

Грац.

402.4,10

ЗА 1. АВГУСТ потребујем помоћника апотекарског. Месечна плата дипломираном помоћнику 80 а недипломираном 60 динара.

А. Околичањи

494;2,3 апотекар у Нишу.

СТЕЧАЈ.

Шабачкој штедионици потребан је помоћник књиговође који је способан водити дупло књиговодству, а који ће у исто време вршити и дужност ликвидатора.

Плата је одређена до 180 дин. месечно. Ко хоће ове дужности да се прими, а осећа се потпуно способан за њу, нек се јави управи штедионице до 1. августа о. г.

493,2,3 *Управа.*

Наш доброј и ника непрежаљеној

КАТИЦИ — ВЕТИ

29-ог овог месеца пре подне у 9 часова у цркви ваљевској даваћемо годишњи парастос.

Јављајући сродницима пријатељима и познаницима молимо их да изволе по могућству присуствовати овом нас тужном спомену.

ожалошћени:

отац: *Р. Лерман в. марвини, лекар* муж: *Крста Жижовић*, брат: *Александар*, сестра: *Фаника* са остало родбином.

503 1—2

Власник Пера Тодоровић. Одговорни уредник С. Јаношевић. Прва удеоничка штампарија обилићев венац бр. 1.

БРОЈ 215 УТОРАК 25 ЈУЛА 1889. ГОДИНА II

ИЗЛАЗИ СВАКИ ДАН

БРОЈ 10 П. Д.

МАЛЕ НОВИНЕ

дневни лист за свакога

ПРЕТПЛАТА ИЗ УНУТРАШЊОСТИ ПОЛАЖЕ СЕ САМО КОД ПОШТА

ЗА БЕОГРАД НЕМА ПРЕТПЛАТЕ — ЛИСТ СЕ ПРОДАЈЕ НА БРОЈ

ЦЕНА ЗА СТРАНЕ ЗЕМЉЕ:

На годину . . . . . 30 динара
На по године . . . . . 15 динара
На 3 месеца . . . . . 9 динара

LE PETIT JOURNAL

Писма и рукописи шаљу се Власнику „Малих Новина" Топлички венац бр. 17., на горњем спрату.

Претплата се прима код свију пошта у Србији.

ЦЕНЕ ОГЛАСИМА

На првој страни од петит. реда 20 пр. д., а на четвртој од петит реда 10 пр. дин.

ПРИПОСЛАНО стаје 50 п. дин. од петитног реда.

KLEINE ZEITUNG

Огласи јевтино, по потреби и са сликама.

За свако оглашење плаћа се држ. такса 30 пр. д.

ВЕЋИ ОГЛАСИ ПО ПОГОДБИ

ПУТНИЦИМА стављам до знања, да сам узео под закуп од 1. Маја ове год. гостионицу првог реда звану „ЗИКИНА" а сада „ЕВРОПА". Исту сам снабдео како са добрим и укусним јелом и пићем тако и са чистим креветима. Најтачнија услуга а и цена је тако умерена да ће сваки посетиоц задовољан бити. Каруце и проста кола стоје свакад на услузи. Моли за посету

Крушевац, 1889 г.

Милан Миљковић
гостионичар.

КАО БАЈАГИ

Е, ево дође доба да одговоримо на „званичну исправку" г. Г. Ђорђевића, штампану у 161 бр. службених „Срп. Новина".

Та је исправка неистинита, она је сплет измишљотина, подметања и простога јавног, срачуњеног лагања. Грозно јесте, али тако је. Доказе за то наводићемо редом, претресајући тачку по тачку.

Пре свега г. Глиша вели, како су неке новине износиле

„да је г. Тодоровић кажњен по заповести Њег. Вел. Краља Милана, што га је, за време његова путовања ван земље, у новинама вређао."

Наравно, г. управитељ тврди да то није истина и

„да у кажњавању г. Тодоровића нема ничијег утицаја."

Ова је ствар таке природе, да се о њој с *потпуном поузданошћу* не може рећи ни да јесте ни да није. С тога ми никад нисмо ни тврдили, да знамо поуздано да је наш г. уредник кажњен по заповести бив. краља Милана. Држали смо и држимо и сад, да је ту био умешан прст бив. краља, с тога што су на то упућивале све околности, у којима је г. Тодоровић затворен.

За тако наше мишљење имали смо више разлога.

За то што смо по другој једној ствари знали, да је бив краљ г. Тодоровићу киван.

За то, што је тужба подигнута пред сам долазак краља Милана; међу тим г. Тодоровић што је говорио, говорио је још 5—6 недеља пре тога, **па је** било доста времена да се и пре узме на одговор, а да се не чека баш долазак краљев.

За то, што је и тужба, и осуда, и затварање извршено с таком хитњом, да се очито видело како се баш то граби, да краљ не затече г. Тодоровића у слободи.

Што је за један обични иступ дигнута сва полиција на ноге и направљена толика дева, да је и слепоме могло бити јасно, како је ту главно да г. Тодоровић буде ухапшен баш до извесног сата, пре краљева доласка.

За то, што би полиција и министар свакојако имали толика такта, да ствар одложе за 2—3 дана, да нарочито није удешавано да бив. краљ затекне г. Тодоровића у затвору.

За то, што је све то насиље извршио човек, познат целој Србији као оруђе и поверљива личност бив. краља Милана.

За то, што се ничим другим не да објаснити сва она вратоломна хитња, с којом је то хапшење извршено, нити би иначе било каквог разлога и нужде, да се газе и Устав, и закони, и обред, и све, само да г. Тодоровић не остане још који час у слободи.

Најпосле за то, што све околности и сви поступци сведоче да је у целој ствари било главно, да бив. краљ не затекне г. Тодоровића слободна.

Као једина олакшавајућа околност можда би се могло узети још то, да су Глиша и Таушановић ово насиље предузели само из својих сопствених побуда, из своје рођене улизичке нискости да се удобре и додворе уморноме, далеком путнику.

Али да је г. Тодоровић ухапшен због краљ Миланова бављења у Београду, и да је хитано да се ухапси пре његова доласка, то је ван спора, то виде сви. Јер ко ће то веровати, и шта мисли Глиша, мисли ли он, да има посла с безазленом дечицом, или с каквим глупанима и тотовима, кад уображава да ће му неко поверовати како ту ништа није удешавано, није ништа намештено, није ништа напред скројено и курдисано, но бајаги све то дошло случајно, и све се случајно тако погодило и намерило, г. Тодоровић опорочавао власт, и она га ухватила и казнила, а што је то било баш на дан краљ Миланова доласка, и што је онако рађено на врат на нос, и што је једном обичном иступу придавана толика важност, и што је сам тај иступ измишљен, и што је била онолика трка и јурњава оне ноћи по полицији, све је то случајност, проста случајност, бога ми, верујте, ето г. Глиша тако каже!

О моји лепи кикандонски „дураки", како изгледате глупави, кад и у таким очевидним стварима хоћете да обмањујете цело јавно мњење!

Даље г. Глиша вели овако, како су неке новине изнеле да је г. Тодоровић кажњен

„због нерасположења владе према њему, што јој овај као бајаги смета својим писањем по новинама; због нерасположења полициске власти, што њен рад у новинама напада итд."

Е, ово је место просто класично. Ако бога знате, драги читатељи, прочитајте га још једаред. Та ово злата вреди; овде је свака реч зрно бисера. Видите ли како овде сам г. Глиша признаје да је то само „као бајаги", што се вели да г. Тодоровић „смета влади својим писањем по новинама". Ми чисто не верујемо својим очима; понова читамо. Јест, од речи до речи баш тако стоји: *„што јој овај као бајаги смета својим писањем по новинама."* Дакле, то је само „бајаги" и кад се влада жали да јој г. Тодоровић смета својим писањем по новинама! То је само као бајаги кад г. Столе Протић вели учитељској депутацији да г. Тодоровић прави влади големе неприлике!

А кад је само као бајаги да влади смета г. Тодоровићево писање против ње, онда је логично три пут још више само „као бајаги" да јој он смета својим говором, својим „опорочавањем," јер кад није сметња „писање у новинама," које читају хиљаде и хиљаде, онда свакако још мање може бити сметња говор међу два три пријатеља за каванским столом.

И тако, по сопственом признању самог г. Глише, то је све само као бајаги да г. Тодоровић смета влади својим писањем — па логично и говором, а тако исто само је као бајаги да је влада због тога писања — па логично и говора — нерасположена према г. Тодоровићу.

А кад је само као бајаги да г. Тодоровић писањем и говором смета влади, и кад је само као бајаги да је влада *с тога* против њега нерасположена, онда је логично и неминовно као бајаги и то, кад се вели да је г. Тодоровић ухапшен с тога, што је као бајаги опорочавао власт.

А пошто је све то као бајаги, а наш г. уредник не лежи у затвору само „као бајаги," но баш он затворен из других разлога, из других узрока, из других нерасположења, но што су она која се *„само као бајаги"* износе и протурају и од стране полициске, и од стране владине.

Тако, брате, тако, роде, тако Соломуне мој мудри у црвеној качкети, само тако!

Ето, видиш, како се одмах лепо разумемо, чим те само бог омете те ти склизне језик па један пут у животу и ти рекнеш оно, што мислиш.

Ето, видиш, како се ту одмах сложимо.

Јер шта друго тврдимо и ми до то, што ти мало час рече, да је све оно само као бајаги што ви износите као узроке и разлоге за г. Тодоровићево хапшење, а прави узрок, прави разлог лежи у томе, што је г. Пера Тодоровић г. Пера Тодоровић; што је то једна сила од које ви стрепите, зазирете, бојите се у помућености против својих начела, против Устава, против закона; бојите се и радо би смождили, „истребили." уништили ту силу, радо би је се отресли. Па кад не иде друкчије, онда макар и противзаконо; и кад се не може више, онда бар нека тај проклети Пера буде политички мртав макар и један месец дана.

Ту лежи зец? Је л те? О, та ми се разумемо!

Али у сметењачкој фрази сметењака писца исправке има таквих ствари, које нико никад неће разумети. Јавно се тврди, да човек својим писањем не смета влади, а тај исти човек баца се у хапсу за то, што је говорио у друштву два три пријатеља.

Шта је говорио?

Оно што је било написано у новинама, оно што је читало хиљадама људи, оно што само „као бајаги“ смета влади; оно зашта сам извршитељ насиља признаје јавно да није влади било ни од какве сметње.

Ти си, дакле, црвенкапи Соломуне наш, ухапсио једнога грађанина српског за то, што је говорио оно, што, по твом сопственом признању, само „као бајаги“ смета влади.

И тако ти си ухапсио човека, ухапсио си га за оно што је само „као бајаги“ нека кривица, само „као бајаги“ разлог за осуду и хапшење.

И ти то кажеш јавно, ти признајеш јавно!

Па онда даље:

г. Тодоровићево писање не смета влади; она није с тога спрам њега нерасположена.

Добро, па него зашто је кад није због писања? Ваљда због говора? Али говор је понављање онога што је било написано; говор је стоину пута мање (па било добро или зло) од онога, што је било написано.

Ако [illegible] не смета оно већ, како може сметати то исто, само мање и слабије?

Видиш ли, јадниче, како се сам хваташ? Смела те неправда и зло твоје, па не знаш ни шта говориш.

Или још даље.

Пошто је тврдио да влада није нерасположена спрам г. Тодоровића због његовог писања, она порече даље и то, да је полиција нерасположена спрам г. Тодоровића. „Неке су новине“ истина „износиле“ да је г. Тодоровић кажњен

„због нерасположења власти полицијске према њему, што њен рад у новинама напада, али ето г. Глиша не да ни то рећи.

Дакле шта г. Глишо? Нисте казнили г. Тодоровића за то што је у новинама нападао рад полицијски! Него зашто сте га казнили? За то што је усмено нападао рад полицијски. Зар опет она иста горња бесмислица по којој је говор гори и опаснији од писања, и писање није преступ а говор јесте!

И шта најпосле доказујеш ти, сметени човече?! Да ни влада ни полиција нису казнили г. Тодоровића за то, што су нерасположени спрам њега што их он напада? То доказујеш! Е, лепо онда ћемо узети да сте га казнили с тога, што га волите; с тога што сте спрам њега расположени; с тога што вам се допада и његово писање, и његови нападаји на власт!!!

Мењер право вели она латинска пословица, да се против глупости и сами богови узалудно боре.

А шта ли тек онде да рекнемо, где је с глупошћу помешана још голема порција подлости!

Не збија ли се [illegible] Глиша није Јосифа, само за ово једно „као бајаги“ у својој исправци заслужио је да добије највећи орден јевропски, у најмању руку „златно руно,“ или макар просто и само „руно“, јер ако та глава није заслужна да понесе руно, онда не знамо ни ко би био.

И тако, ако ништа друго а оно смо „званичном исправком“ умудрени бар толико, да влада и полиција нису нерасположени према г. Тодоровићу, да га оне не мрзе, да им његово писање не смета, да се на његове нападе у штампи не срде, на против скоро човек да помисли да га још за све то воле; једно, једно само, да није на ђавола опорочавао ту несрећну власт — само то да није — па никад боље, просто би га и влада и полиција у недрима носили, јер његово писање, шта његово писање! нити оно влади што смета, нити га она с тога бајаги што ненавиди — боже сачувај, верујте, бога ми, ето г. Глиша тако каже.

*

О моји лепи кикандонски „дураки“ и ви мислите то ће вам неко веровати. кад се узмете пред светом пренемагати, како ви бајаги негоните Перу с тога, што је он Пера, што он има оштро перо а ви тупу савест, што он пише о вама и изобличава ваша безакоња, што његово перо стоји под вашим главама као оштра сабља, као мач неумитна анђела освет ника, готов да казни свако ваше безакоње и сваку вашу самовољу.

Јест, г. Пера Тодоровић једна је сила, од које ви презате. Он је та сила са својим пером у руци — тога се ви бојите и ако не можете да уништите Перу, ваша ће се немирна савест умирила кад би бар могла сломити његово перо,

Ту је сав смисао ваших бесомучних гоњења; то види и зна цела Србија, па ма колико ви сметењачки тепали у својим „званичним исправкама“ како вам његово писање не смета.

Да, да господо, оно у ствари тако и јесте — Вама смета поглавито ваша немирна, нечиста савест. Да сте ви на своме месту, један П. Тодоровић био би или наша десна рука, индиферентан човек кога остављате на миру јер не бисте имали разлога ни да га се бојите, ни да га гоните.

Читаоци ово је само први цветак из миришљаве Глишине исправке, убран на самом уласку градине.

Што даље у башту, наравно да ће бити све више „цвећа“

Јаком иду Мара и сватови.

ВЕСНИК

БЕОГРАДСКЕ ВЕСТИ

Његово Величанство Краљ Александар одлази са Њег. Вел. краљем Миланом у четвртак у Ниш, где ће се бавити до 31. тек. м.

*

Погреб. Прекјуче је умро, а јуче је уз многобројно учешће пријатеља сахрањен Ђока Миличевић хотелије. Покојник је уживао у свима редовима грађанства поштовање и поверење, и неколико пута биран је за одборника општинског. Бог да му душу прости.

*

Општински одбор је на састанцима 15 и 18 ов. м. одобрио поступак општинског суда, што је становницима „изворске“ улице дао камен за калдрму; усвојио лицитацију по којој је Ристи Костићу уступљено да у делу приједворске улице откопава земљу до нове нивелете по 1·19 дин. од кубног метра с тим да земљу односи у бару Венецију, одобрио да се по државној лицитацији ове године узме 350 м. хвати букових по 23·99 и 300 хвати грабових дрва по 23·85 динара али да поред прописаних услова дрва не буду стара, трула и пњевна; одлучио да се за будући варошки водовод једноставног система има употребити нађена подземна вода области „Белих вода“, за коју је предузетим испитивањем доказано

ПОДЛИСТАК

МАЛА ФИНА (1).

ОД ЛУЈА АРЉЕНА.

I

Још оног дана када ју је њена стара мајка, једна старица са села вратила кући од дојиље, назваше је мала Фина, па и доцније остаде јој ово име, ма ла она беше већ велика и лепа девојка, развијена и снажна, као и све девојке, које издрже борбу бедног живота, с којом се родитељи, па и деца њихова имају да боре.

Игра на улици, дуго стајање и чекање по влажним алејама и смрзнутим степеницама, мале ципелице подеране, танка зимска одећа (у којој се и у школу мора ићи), мале од зиме поцрвенеле ручице скривене под кецељицу, све то шаље већину деце у гробље; али они, који све ово одрже, постају чврсти и снажни да се могу упустити у борбу за одржање свога живота.

Њен отац, врло вешт резач по занату, беше већ од неколико година у Дамбеси; и он је са осталим противницима вршио своју дужност 2 децембра, а по паду републике, он беше у броју осталих незадовољеникаали ипак мишљаше да га неће узнемиривати, и лати се поново својега посла.

Једно после подне дође к њему чиновник из полиције и позове га да предстане комесару. Радник се осети узнемирен; тешки се тренутци приближаваху!

— Кад?“ запита он.

— Одмах, ако је по вољи.

Да би се умирио, и као човек који није ништа прљаво на срцу имао, он скиде своју радничку блузу, обуче свој стајећи капут који је висио иза врата. и пође за чиновником.

Жена, која такође беше узнемирена рече му при поласку:

— Не закашњавај се само.

— Немај бриге, ја долазим одмах натраг. И она га више није видела.

После дугог чекања и страховања, писмо јој једно донесе вест да је он осуђен на изгнање и да је сада на путу за Дамбесу; то беше све; можда више није смео ни писати.

Отац, стуб породице отргнут, а мора се живити; сирота жена, до оног часа срећна, готово госпођа, покуша да нађе рада где год као шваља, али је тако мало зарађивала, да мораде гледати какав други рад, и напослетку, после многобројних неуспешних покушаја. она дође до тога да продаје црну кафу јутром на углу моста au-change, а дању по перионицама и лађама.

Са ситном децом оста у истој кући, само се попеше још више, испод крова.

Ова јадна жена не могаше се решити да напусти ову кућу, у којој је некада срећно живела, где је сваки познаваше, и поштоваше сећајући се њених срећнијих дана; овде она беше још госпођа Лебран, а на сваком другом месту била би „нека непозната.“

Она понављаше себи, да ће опет узети свој некадањи стан на првом спрату у коме је своје срећне дане проживела, чим се њезин муж буде вратио. То јој је одржавало храброст. По вечери причаше она то својој малој Фини, која је слушаше распремајући сто.

(наставиће се)

да је има у потребној количини за подмирење свију потреба, као и да је чиста, добра и здрава. Решио да се одмах пошље г. Оскару Смрекеру уговореним начином од стране техничког одбора предложени и одбором усвојени програм за израду водоводног пројекта, изјавио једногласно захвалност техничкоме пододбору на досадањем прегаоштву и труду, а у исто време и захвалност г. др. Петенкоферу, старешини хигијенског завода у Минхену на показаној предусретљивости и цењеноме стручном мишљењу, које је општини дао о пронађеној води; одлучио, да се управи дуванског монопола даду под закуп на 15 година оба дела траженога и решењем прошле седнице одобреног земљишта с једне и друге стране пројектованога пута и 10 метара са колико исти пут да се сузи, даље да се уступи под закуп и земљиште на коме је пројектован пут за будући саобраћај и везу са жељ. станицом и пијацом зем. производа али само под условом да држава даде општини потпуну обавезу да у свако доба и без икакве накнаде буде дужна са земљишта пројектованога пута уклонити магацине одмах чим општина реши да се отварању пута приступи; да се између општине и државе о свему овоме веже уговор по коме држава да плаћа годишње кирије 1200 дин. докле буде држала целокупно земљиште а 1000 динара од дана кад према обавези наступи потреба да магацине уклони; и раскинуо уговор са досадањим повлашћеницима за извожњу ћубрета, испражњивање помијара и сенкгруба, с тим овлашћењем суда, да одма предузме мере и на начин који изабере, изда ова права поново под закуп.

*

Организација дирекције срп. држ. железнице. Министар грађевина решењем својим од 17 јула т. г. ЖБр. 2171 одобрио је привремену организацију дирекције краљ. срп. држ. железнице, према којој се иста дели у 10 одељења и то:

Опште одељење; саобраћајно одељење, са 3 одсека и то, активна контрола, возна служба; и санитетска служба, контрола прихода; тарифско одељење, благајничко одељење за вучу, (машинско), радионичко одељење одељење за обдржавање са 2 одељка и то: нормално обдржавање пруге, одсек за реконструкцију и пројекте; економно одељење, одељење за статистику.

Истим решењем постављени су за шефове тих одељења и то: У општем одељењу за заступника шефа г. Божо Вуковић контролор, у саобраћајном одељењу за шефа одељења и заступника директора г. Никола Станковић инспектор и за шефове одељка и то активне контроле г. Сава Миленковић инжињер, возне службе г. Никола Прокић контролор и санитетске службе г. др Хајнрих Блуменфелд. У одељењима за контролу прихода и тарифе г. Михајло Крстић инспектор као шеф, с тим да у контроли прихода буде под-шеф г. Д. Голднер, у благајничком одељењу за заступника шефа г. Петровије Савић контролер; у одељењу за вучу г. Светозар Зорић инспектор; у радионици за шефа г. Влада Марковић инспектор; у одељењу за обдржавање за шефа г. Едуард Надлер инспектор, а за шефа одсека г.г. Миша Марковић и Милан Милашиновић инспектор; у одељењу за економат и статистику за шефа г. Фрања Винтер инспектор с тим да у економном одељењу буде подшеф г. Коста Рашић инжињер. Директор извештавајући о овоме железничко особље, примећује му да се према овоме распоред одељења у дирекцији за своју разноврсну коресподенцију обраћа и у будуће као и до сада према садржини предмета појединим одељењима, која су у овој организацији поменута.

Што се тиче преписке са радионичким одељењима као и корисподенције самог овог одељења упућиваће се иста до даље наредбе одељењу за вучу у Београду.

Но од свега горепомевутог изузимају се предмети опште природе за које се ваља обраћати непосредно дирекцији (т. ј. општем одељењу)

*

Забава. Типографска певачка дружина „Јакшић“ приређује 29. ов. м. у новоукрашеној башти код „Скупштине“ летњу забаву са играном, у корист своје касе. Улазница за самца 2, а за породицу 1 динар од особе.

*

Цена хлебу повећана је од 20 на 22 паре динарске.

ОДЗИВ ШТАМПЕ

Шабачки „Либерал“ поново се у свом 58 броју враћа на ухапшење нашега уредника, па вели:

У 153. бр. „Српских Новина“ дала је радикална влада Пери Тодоровићу угледно место у полицијском гласнику. Одмах иза г. Пере стављају радикалци име некаквог скитнице Ђорђа Марковића званог „Главоње.“

Дакле онај исти Пера Тодоровић који је био најинтимнији друг садашњих министара, ставља се у „Српским Новинама“ међу мангупе и скитнице. То чине радикали оном истом човеку, који је жртвовао читав иметак за радикалну странку; то чине радикални министри без икакве кривице и против сваке правде и закона оном човеку, који је у прогонству делио и последњу мрву хлеба са првим величинама данашњег радикалног кабинета. О жалосни људи, о јадни карактери! — зар може бити нешто стиднијега, него: најпре изиграти устав, па онда још терати и најподлији цинизам са човеком, коме радикална странка има да благодари што живи и што је данас на влади.

Ако је Пера Тодоровић заиста „опорочавао“ власт, као што стоји у званичном коминикеу, онда опак нема места његовом аншењу путем полиције, већ полиција има једино право, да г. Перу тужи због тога суду, па да га суд казни ако је заиста крив. Ну радикали знају без сумње да Пера Тодоровић није крив и да га услед тога суд не би ни усудио, па зато је радикална влада приступила насилном и безаконитом средству, те га је дала од полиције затворити не дозволивши му ни замену у новцу и неузевши у обзир да је Пера Тодоровић на смрт болестан те да ће тај затвор бити можда од смртоносних последица по њега. И цео тај ниски поступак против Пере Тодоровића учинила је радикална влада **гажењем устава.**“

Ту се јасно види да члановима данашњега радикалног кабинета није нигда било до устава или до народних права и до слободне штампе, већ просто до министарских столица. Оно безаконје, што га је Коста Таушановић извршио над својим негдашњим пријатељем а садашњим новинаром П. Тодоровићем, ни Никола Христић није учинио ни једном новинару српском; тако грозног безакоња није бивало ни у најцрње полицијско доба Милутина Гарашанина. Па шта хоћете радикална господо на власти? Милите ли да ће народ српски и после гажења устава дати свој глас за радикалну партију?

Ваша нада у томе погледу остаће узалудна, за то нам јамчи свест народа српског. Чланови радикалнога кабинета стекли су гажењем устава неко ново и особито право, а то је, да и они могу бити данас сутра исто онако затворени, као што су они затворили Перу Тодоровића.

Против безаконика неће ни друга влада поступати законито и уставно, то се разуме само по себи. *Једно зло рађа друго.*

Памтите ову изреку господо радикални министри и немојте се чудити ако дођете данас сутра у ону нету ћелију — онај живи гроб где сте пре кратког времена стрпали *једног српског новинара.*

Ко о злу ради, злу нека се и нада.

ИЗ БЕЛА СВЕТА.

— **Несрећа на железници.** Ономад се десила несрећа на чешкој железници Јенишшет-Јалуж. Локомотива је изашла из шина, те је влаковођа страдао. Из Прага је одмах отишао воз у помоћ с два лекара. Локомотива је искочила из шина с тога, што је неко између њих метуо велики камен.

— **Атентат.** У телеграмима смо већ јавили да је покушан атентат на бразилијанског цара. По службеним извештајима португалске владе, онај младић, који је учинио атентат, зове се Адријано Вале. То је Португалац, коме има 20 година и који је од прилике пре пет година дошао у Бразилију са својим оцем. Вале тврди, да је по наговору бразилијанских републиканаца хтео убити цара.

— **Цек, лондонски секач трбуха.** Чувени погађач мисли Кумберланд тврди, да је у сну видео Цека, лондонскога секача трбуха, кога енглеска полиција узалуд тражи. Кумберланд је нацртао слику тога човека, па је дао да се изнесе у енглеским листовима. Полиција сад тражи онакву особу, какву је насликао Кумберланд. Људи су радознали да виде, да ли је Кумберланд збиља видео лик тога човека, који себе назива Цеком.

— **Ластавице гласоноше.** Француски министар војни затражио је од заповедника Ліља извештај о покушајима, који су чињени у Рубексу с ластавицама, које би за време рата послужиле као гласоноше. Кроз четири недеље пустиће се прве ластавице да лете, па ако покушај пође за руком, онда ће се подићи прва станица тих гласоноша у Мон Валеријану и Паризу.

— **Нова напаст.** Кажу да се у варошици Бар у Француској појавила напаст, која је и новинаре толико преплашила, да су слали у Париз огромне телеграфске извештаје. Та напаст је од буба, којих у тој вароши има толико, да су се нека надлештва морала премештати из куће у кућу, не би ли где нашли мање буба. Кажу да такве куће нема, те да надлештва врше своје послове под ведрим небом.

КЊИЖЕВНОСТ

Vienac у свом 31. броју доноси ову садржину: „Мртви капитали“, приповеда Јосип Козарац (наставак), — Две јетрве, приповеда Јосип Ловретић (наставак). — Цвјетања (наставак). — † Иван Кукуљевић — Сакцински. — Из Немачке. — Талијанско песништво у другој половици нашега века (наставак). — Листак У овом броју је слика И. Варила „Марија Магдалена.“

СМЕСИЦЕ

— **Одески милионари.** Петроградски „Гажданин“ пише да у Одеси има преко 200 милијонара. Од њих су најбогатији Рајли, који има 28 милиона рубаља; Радокоиади, који има 8 милијона, Маросли има 6 милијона, Ешкеназ 6 милијона, Ефрузи 4 милијона Рафаловић 4 милијона, барон Мас 4 милијона. Занимљиво је да су од свију ових милионара само двојица Руси.

— **Како пишу шпањолске новине.** Шпањолске новине „Union Catolica“ овако пише: „ Нека одлична особа добила је од јако високе особе налог, да оде у неку варош, којој до душе не знамо име, али знамо да је главна варош неког пријатељског нам народа. За сада не можемо више о томе рећи.“ Нико не зна шта ово значи. Неки мисле, да се то тиче прогонства инфанткиње Доне Изабеле у Париз или је наименован какав нови посланик.

Држимо да би то за радикалну владу и њен „Одјек“ било врло погодно, кад би се у нас како год могао „узаконити“ овако „разумљив“ начин писања. А, шта велите?

ТЕЛЕГРАМИ
„МАЛИМ НОВИНАМА“
23. јула.

Тоски. „Рајтеров биро“ јавља: У јучерашњем сукобу Мисираца с дервишима погинули су сем вође Ваделњуми још дванајест заповедника и скоро сви дервиши. Заробљено је њихових педесет застава. Једна канонерка растерала је остатак, који војска гони. Губитак Мисираца незнатан.

КУРС.

Дукат	5 64
Наполеон	9.54½
Срп. лутр. 3% зајови	34.50

ДНЕВНИК.

КАЛЕНДАР.

Уторак

Православни: 25. Смрт Ане мајке бог.
Католички: 6. Преображење
Сунце излази 25. јула у 4 с. 29 м.
Сунце залази у 7 с. 13 м.
Мене месеца: ⓟ пун месец 31.
Дан је с почетка 15½ сати а ноћ 8½ с али до краја овог месеца дан окраћа за 55 мин., а за толико и ноћ одужа.

ПОШТА И ТЕЛЕГРАФ

За писма од 15 грама теж. плаћа се 10 п. д. за Србију, Славонију, Хрватску, Срем, Банат, Бачку и целу Мађарску. За Аустрију плаћа се 15 пр. д. На сваки 15 грама више још по 15 пара дин. Писмо може бити тешко највише до 1 кило.

Препоручена писма морају бити на средини запечаћена. За препоруку плаћа се 20 п. д. а за повратни рецепис још 20 пара.

Књижевни Оглас

РАЗБОЈНИЦИ У ФРАКУ

ДРУШТВЕНИ РОМАН

ОД

А. С.

Почеће излазити 27. ов. м. у подлиску „Домовине“.

МАЛИ ГЛАСНИК

ВЕЛИМИР М. ПРОТИЋ, пензионар, живи стално у Пожаревцу. 36,1,4

ЈЕВТИНЕ КЊИГЕ

По врло јевтину цену могу се добити у уредништву „М. Новина“ ове књиге:

„Историја једног француског сељака“ комад 2 гроша.

„Дела Св. Марковића“. Свеска прва. Г. ош и по комад.

„Политичко стање Срба у Угарској“ 10 пара динареки комад.

„Економија“ Светозара Марковића но динара комад.

33 СВЕ ЗА ГОТОВО. 4—10

ТРАЖИ се на зајам 600 динара на сигуну плату, уз уо поуздано јемство. Отплата 25 динара месечно. Интерес 12 од сто годишње. Упитати уред.

ТРАЖЕ се ТРИ продавца за „Мале Новине“. Упитати у уредништву. Вредији могу зарадити до 3 динара дневно.

Огласи

ОБЈАВА.

Општина београдска издаваће 27. ов. м. јавном лицитацијом под закуп права на ове јавне послове:

а) Извожњу ђубрета из варошких зграда; и

б) Испражњавање нужника и помијара стрвинарење.

Лицитација ће се држати у рачуноводству од 8 до 12 пре и од 3 до 6 сати после подне.

Услови се могу видети сваког дана у време канцеларисko.

Извожња ђубрета подељена је на квартове тако да сваки део вароши добије нарочитог повлашћеника.

Позивају се сви они, који желе добити право на који од ових послова да реченог дане дођу на лицитацију.

Из седнице суда општинског у Београду 20. Јула 1889. СБр. 3330 и 8947.

502 1—3

КАФАНА на великој пијаци у Натошевића кући, издаје се о идућем Митровудну Упитати за услове на горњем спрату у истој кући. 414,8,12

НЕКА нико ништа не даје на моје име—изузев Јеврема Дамјановића — кога сам овластила потврђеним пуномоћјем — јер иначе не ћу признати.

Београд, 21. Јула 1889.

500,1,3 *Катарина А. Пајовић*

ПРОДАЈЕМО нашу кућу која постоји на другу топчидерском до куће Сергије Станковића. Уз кућу је врло велика башта. Обратити се писмено подписатом

Мих. Бошковић

490,1,3 предавач у Зајечару.

ПРОДАЈА

Великог непокретног имања Друштва Уједињења У БЕОГРАДУ.

Ово имање постоји на три лица са три главне улице: велике пијаце, градске и котарске до Зејрека. Има једна пространа кафана, која даје годишње прихода 4800 дин., једна лебарница 1260 дин., 24 дућана око 13.500 дин., квартира око 3500 дин., свега близу 2000 дуката. Има даље пространа квартир на горњем спрату, 31 шупу, пространу каменом патосану авлију. На све три улице прелаз је из авлије.

Од вел. пијаце има 5 дућана и крило од кафане све у дужини 40—90, од градске улице 12 дућана и фурунциницу у дужини 75—99, од котореске улице 7 дућана свега у дужини 36—58 и са зачела 8 квартира са шупама у авлији, у дужини 76—80 метра. Дакле са све три улице има 229·48 метара.

Цело је земљиште велико 36 ара или 3600 кв. метара. Под солидно озиданим зградама има 1231 кв. мет., од слабог и мешовитог материјала 565, свега 1796 кв. мет. Рест од 1804 метара под авлијом.

На целом овом имању, које је у једној групи има само терета Управи фондова за непуних 2900 дук. Сва су добра од пожара осигурана са 84000 динара. Рок осигурацији истиче чак 4. Септ. 1892. год. Годишње се плаћа 177 динара.

Ко би дакле желио ово имање купити, нека се у запечаћеном оферту најдаље до 1. Септембра ов. год. обрати са понудом. На адреси има се ставити „Оферт за Др. Уједињења“, и упућен на банкареку фирму „Андрејевић и Компанија“ улица кн. Михајлова.

Понуђена сума не може бити мања од 264.000 Исплата се може учинити у 4 рате. Прва се полаже, кад се оферт прими и друштво га усвоји. Остале 3 рате по истеку свака 3 месеца, полажу се. На суму коју купац не положи плаћа 6 по сто интерес. Он може и пре рока исплатити.

Оферант може и своје услове поред цене изложити повољније од ових.

Г.Г. акционари Др. Уједињења овим се уједно позивају, да на скупштину друштвену у већем броју дођу 3. Септ. ове год. у 9 сати пре подне, која ће се држати у локалима друштвене кафане, те да се оферти отворе и даље што треба уради. Овој скупштини и г.г. оферанти могу присуствовати.

Ако би оферанти желели план од имања, и имање видети, и још каква обавештења имати, нека се обрате г. М. Барловцу, друштвеном закупнику. Опширнији оглас находи се у „Виделу“ број 57.

Из главне скупштине Друш. Уједињења 7. Маја 1889, у Београду држане.

283 7—10

НИШКА АКЦИОНАРСКА ШТЕДИОНИЦА

У ОВОМ КОМИСИОНОМ ОДЕЉЕЊУ ВРШИ СЛЕДЕЋЕ ПОСЛОВЕ:

1. Прима наплате са свију трговачки пијаца за Ниш и околину нишку.

2. Издаје чекове платиме за Београд, Беч, Париз и Солун.

3. Прима налоге за куповину и продају за све производе овоземаљске.

4. Прима заступништва у посредовању за куповину робе са стране.

5. Даје зајмове на залогу домаћи овоземаљски производа.

6. Купује девизе са страни пијаца у којима налази сигурности.

7. Прима у депозит на чување, новце, артије од новчане вредности и адиђаре.

Кореспонденција на српском и немачком језику.

Трговачки свет и у опште публика која има плаћања за Београд и иностранство — нарочито Солун — чини се пажљивим на 2-гу тачку да се може чековима послужити као са готовим новцем, чиме се уштеди порто, време и труд око паковања а за ту врсту послова штедиона наплаћује врло умерен провисије.

Бр. 553

Ниш 10. јуна 1889 г. 432,8·10

УПРАВА.

ГЛАВНО СТОВАРИШТЕ

БЕОЧИНСКОГ ЦЕМЕНТА ЗА СРБИЈУ

Предузимачима и осталим потрошачима препоручујемо **БЕОЧИНСКИ ЦЕМЕНТ**, и то: прима и секунда портланд, роман-цемент и две сорте хидраула, лакши и тежи, јер је пробама доказано *да је најбољи од свију*, који се овда продају. Он је и по тежини најлакши, а подноси много више дометање песка, зато је за сваког најпробитачније, само са овим цементом радити

Нарочито чинимо пажљивим на наш портланд-секунда, који се најчешће употребљује и који је раван каквоћи са портландом прима других фабрика, а знатно је јевтинији. Наш прима-портланд ненадмашим је, и служи поглавито за фине глазуре.

За потрошаче у опште, а нарочито за већу потрошњу **знатно су спуштене цене.**

Примамо на израду свако цементирање и бетонисање ходника и предсобља, израду терача и мозајка за ходнике, предсобља и за цркве, како овди у Београду, тако и на страни, све по најјевтинијим ценама. Све радове вршимо са стручним радницима и са гаранцијом.

371,23—50 ГЛАВНИ ЗАСТУПНИК,

Пера А. Јовановић,

са канцеларијом: на Сави на дрвари и у кнез Михаиловој улици бр. 29. у Панђеловој кући

НОВИ

ХОЛАНДСКИ ЛОЗОВИ БЕЛОГА КРСТА

имају годишње **ТРИ ВУЧЕЊА ЗГОДИТАКА** са великим главним згодитцима, међу којима

У ГОТОВУ дин. 400.000, дин. 200.000, дин. 100.000 У ГОТОВУ

Сви згодитци исплаћују се без икаквог одбитка

Идуће вучење

ЧЕТВРТАК 20 ЈУЛА 1889. ГОД.

ГЛАВНИ ЗГОДИТАК

ДИН. 400000

НАЈМАЊИ ЗГОД. Д. 29. — и **ПОВИШАВА СЕ ДО Д. 59**

с тога по данашњој куповној цени не може бити никаква губитка

ОВИ ИЗВРСНИ СИГУРНИ И КОРИСНИ ОРИЂ. ЛОЗОВИ могу се добити код свију сарафа и у банкарској радњи

АНДРЕЈЕВИЋ и КОМП.

У БЕОГРАДУ

403131/5 **по цени од дин. 29½**

прегледи опширни довијају се бесплатно

ПРИВАТНА НИЖА ГИМНАЗИЈА У ГРАЦУ

(ШТАЈЕРСКА)

која је добила концесију од ц. кр. министарства с правом јавности за 1 класу

ЗАЈЕДНО С ПРИПРАВНОМ КЛАСОМ ЗА СРЕДЊЕ ШКОЛЕ

ЧУВЕНИ ПАНСИОНАТ ЗА 30 ПИТОМАЦА

Програм се шаље бесплатно.

Грац. Власник и управник:

402.4,10 **Франц Шолц**

гимназијски професор.

ЗА 1. АВГУСТ потребујем помоћника апотекарског. Месечна плата дипломираном помоћнику 80 а недипломираном 60 динара.

А. Околичани

494,2,3 апотекар у Нишу.

СТЕЧАЈ.

Шабачкој штедионици потребан је помоћник књиговође који је способан водити дуило књиговодству, а који ће у исто време вршити и дужност ликвидатора.

Плата је одређена до 180 дин. месечно. Ко хоће ове дужности да се прими, а осећа се потпуно способан за њу, нек се јави управи штедионице до 1. августа о. г.

493,2,3 *Управа.*

Наш доброј и ника непрежаљеној

КАТИЦИ -- ВЕТИ

29-ог овог месеца пре подне у 9 часова у цркви ваљевској даваћемо годишњи парастос.

Јављајући сродницима пријатељима и познаницима молимо их да изволе по могућству присуствовати овом по нас тужном спомену.

ожалошћени:

отац: *Р. Лерман в. марвини, лекар* муж: *Крста Жижовић*, брат: *Александар*, сестра: *Фаника* са остало родбином.

503 1—2

Власник Пера Тодоровић. Одговорни уредник С. Јаношевић.

Прва удеоничка штампарија обилићев венац бр. 1.

БРОЈ 216 СРЕДА 26. ЈУЛА 1889. ГОДИНА II

ИЗЛАЗИ СВАКИ ДАН

БРОЈ 10 П. Д.

ЦЕНА ЗА СТРАНЕ ЗЕМЉЕ:

На годину . . . . . 30 динара
На по године . . . . . 15 динара
На 3 месеца . . . . 9 динара

LE PETIT JOURNAL

МАЛЕ НОВИНЕ

дневни лист за свакога

ПРЕТПЛАТА ИЗ УНУТРАШЊОСТИ ПОЛАЖЕ СЕ САМО КОД ПОШТА

ЗА БЕОГРАД НЕМА ПРЕТПЛАТЕ — ЛИСТ СЕ ПРОДАЈЕ НА БРОЈ

Писма и рукописи шаљу се Власнику „Малих Новина“ Топлички венац бр. 17., на горњем спрату.

Претплата се прима код свију пошта у Србији.

ЦЕНЕ ОГЛАСИМА

На првој страни од петит. реда 20 пр. д., а на четвртој од петит реда 10 пр. дин.

ПРИПОСЛАНО стаје 50 п. дин. од петитног реда.

KLEINE ZEITUNG

Огласи јевтино, по потреби и са сликама.

За свако оглашење плаћа се држ. такса 20 пр. д.

ВЕЋИ ОГЛАСИ ПО ПОГОДБИ

ГДЕ ЈЕ КРАЈ

Један луд баци камен у бунар, а после стотина паметних не могу да га изваде.

Кад један г. Глиша Ђорђевић напише „званичну исправку“, треба ти по неколико бројева да је размрсиш и опровргнеш.

У прошлом броју претресли смо увод те исправке. Сад ћемо поћи даље, тачку по тачку.

Пошто је прво напоменуо како су „неке новине“ ствар о хапшењу г. Тодоровића „нетачно и неистинито“ износиле, правдољубиви упр. узима да каже он како ствар стоји „у истини“. Ту прво прича како је теразиска полиција подигла тужбу против г. Тодоровића, па онда казује како у тој тужби своји ово:

„Г. Тодоровић у последње време почео је лично свуда и на сваком месту, где дође и где стане, јавно опорочавати власти и њине законе наредбе; он то чини непрестано и по кавanама, што је казнимо“....

Ево, прва па неистинита!

Истина је да у полицискоj тужби овако стоји, како г. Глиша наводи, али је тако исто истина да су ови наводи полициски неистинити и самовољно измишљени, то је чисто и просто најобичнија, нага лаж.

Пре свега наш г. уредник „У последње време“ готово никуд не иде. Сви његови изласци, то су од стана до у кавану, где се храни („Руски Цар“), и одатле натраг кући. Прође по 10—15 дана, а он се апсолутно никуд не макне на другу страну.

Међу тим, по овим полициским речима: „свуда и на сваком месту, где дође и стане, и непрестано по кавanама“, изгледа као да г. Тодоровић ништа друго и не ради, но само витла по кавanама и опорочава власти.

Тако представљање злонамерно је извртање и неистина. Човек који никуд не иде, не може „свуда и на сваком месту“, а нарочито не може „непрестано по кавanама“ „опорочавати власт“. Човек који по цео дан и по целу ноћ седи код куће, претрпан огромним пословима, не може „непрестано и по кавanама“ опорочавати никога, мањ ако се не би узело да је г. Тодоровић неки мађионик „вездје сушчи“, човек који у исти мах може и у својој соби радити и по кавanама опорочавати г. Таушановићеве власти (сиромах г. Пера, он нема, јадан, кад ни главе да дигне, ни сит да се испава, а г. Којина полиција оптужује га као пуста беспосличара, који само шећка од кавane до кавane и „опорочава“ власт! Јамачно ово господа полицајци еуде по себи и шећкању својих писара, али српски уредници, господо полицајци, морају да запну и да угрејуу столицу мало друкчије, но ви полицајци).

Дакле, г. Тодоровић сем код „Руског Цара“ никуд у кавane (а и иначе) не иде, те је по томе неистинита она тврдња полициска.

Али да г. Тодоровић баши и излази и да се непрестано бави на јавним местима, он није човек, нити га ико као таквога познаје, да ће као обични кавански политичар „где год седне и стане“ одмах разгласити вилице, па викати на власт.

Г. Тодоровић није то чинио ни у своје млађе доба, кад је младићима то својствено, и кад је био жив, окретан, здрав и пун снаге, те ће се тако понашати сад, оптерећен бригом, разочаран толиким неправдама и измучен својом несрећном бољком.

Бивала су времена, где се опозиционар није могао ни накашљати на улици, а да полиција то не дозна и да га не потргне на одговор. Бивало је полицајаца и управитеља вароши Београда, који су волели видети г. Перу у хапси, но да им се син роди. И г. Тодоровић допадао је хапса и затвора, али увек само *за своје писање*. Никад и ни под ким. у време највеће реакције, и за владавине највећих и најопаснијих полицајаца и црвенкапића, г. Тодоровић не само што није био осуђиван, но никад није био ни на одговор узиман, за усмено опорочавање власти. То је најбољи доказ, да г. Тодоровић није од оне сорте политичара, што по улицама и кавanама војују против својих противника. Његова је борба вазда била часна, достојна њега самога. С пером у руци он је јавно кресао свакоме истину у брк од последњег полициског ћате па до првог српског краља. Такав отворени, мужанствени, смели карактер већ је сам по себи противан буцаклиском оговарању, и пријању и јуначењу по кавanама. Тако буцачко јуначење није у нарави г. Тодоровића, што, како рекосмо, најбоље потврђује прошлост његова, јер да је онакав био, како га сад молује г. Којина полиција, јамачно би до сад бар десетак пута дувао хапс за подобна дела.

Али не, он је мирно преживео читаву поворку најзатуканијих полицајаца, и ваљало је да доживи министровање једнога Косте Таушановића, па тек да буде осуђен као последњи мангуп за измишљено блебетање по кавanама.

Нека вас је стид, господо, од оних у борби за слободу изложених и разбијених груди г. Тодоровићевих. Нека вас је стид од оне мученичке борбе, од оних бледих сенака небројених жртава, које је радикална странка драговољно принела на олтар отаџбине и *слободе*, коју ви данас овако разбојнички давите; нека вас је стид од оних начела, у чије сте име сели на те високе положаје. Нека вас је стид од себе самих, од обојака ваших, нека вас је стид — јер сте дрско пљунули слободи у лице.

Овде нам падају на ум оне узвишене речи јунака песника, где довикује кукавичким Латинима, које по галијама муче и срамоте своје заробљене противнике:

„Што, пога, ниод људи чините?
Што јуначки људе не смакнете?
Што им такве муке ударате?“

Као прави џентлмен и кавалјер, г. Тодоровић није хтео ништа да одриче од онога што је у истини било, с тога је на тужбу полициску и одговорио да је он истина у кавани код „Руског Цара“ разговарао с неким својим пријатељима *о стварима које су изашле у „М. Новинама“*, а за које су га ти пријатељи питали.

А тако је у истини и било. *И то је све што је доиста било.*

И тако у оптужби полициској истинито је само то, да је г. Тодоровић на питање неких својих пријатеља, који су се интересовали за неке ствари, изнете у „М. Новинама,“ као уредник тога листа разговарао с тим пријатељима о тим стварима из листа.

То је једино истина, и то је једино г. Тодоровић и казао и признао.

Све друго, што се трпа у полициској тужби, и што сад г. Глиша поносно понавља и побраја, све је то пука лаж и дрска измишљотина.

Лаж је да је г. Тодоровић *„непрестано по кавanама* опорочавао власт.“

Лаж је и све друго што се вели о г. Тодоровићевом опорочавању власти, као и о томе, да је он бајаги признао то опорочавање.

Полиција је ту лаж само избацила и у тужби написала, *али она нити је чиме год доказала, нити је чак и покушала само да докаже то своје тврђење, које је лажно и измишљено.*

Ево ми позивимо полицију београдску, нека докаже кад је, где је, и пред киме је то г. Тодоровић „опорочавао“ власт. Позивамо је нека именује место, време и личности, где је, кад и пред ким је то било.

Док то полиција не докаже, све та њено изношење о г. Тодоровићевом „опорочавању“ „свуда где стане, где седне“ — остаје проста дрска службена лаж и ниска клевета.

Стиду извршеног насиља сад додајте стид јавна лагања.

Имате ли ви образа, господо, и где је крај тој бестидности?

ВЕСНИК

БЕОГРАДСКЕ ВЕСТИ

Сутра путују за Ниш Њихова Величанства краљ Александер и краљ — отац. Онамо ће да проведу 5 дана, као што се говори — у лову. Јуче су испраћена четири дворска екипажа и запрега; а данас је отишао један полу-ескадрон гардиста.

*

Хајдуци. Службене новине доносе овај извештај: Никола Дукић и Никола Стојимировић, из Чокоњара, среза и округа крајинскога, оглашени и уцењени хајдуци, који већ четири године, на вешт начин хајдукују лети, а зими

се склањају, те су се све до последњега одметања од власти у априлу месецу тако провлачили, принуђени јаким потерама и енергичним радом онамошње власти предали су се 23-ег овога месеца и сада су у рукама власти.

Они су поглавито хајдуковали у друштву са убијеним хајдуцима Живаном и Нилом, из Рготине, у крајинском округу.

*

Штедња радикална. „Дневни Лист“ донео је једну белешку, како је један виши чиновник фабрике монопола дувана у интересу штедње отпуштен. — Но колико је до штедње овде било види се из тога, што је на то бајаги укинуто не потребно место доцније 1. Јуна о. г. постављен неки *Јеил*, кога протежира Маркиз де Пијен, и то још са повишеном платом. С једне стране, као што се види права штедња, а с друге стране замена једног Србина једним *Јеилом*

*

Позоришно друштво, које под управом г. М. Рисантијевића даје представе у хотел „Империјалу“ приказиваће данас „*Смрт Стевана Дечанског*“, жалосна игра у 5 чинова од Јов. Ст. Поповић, Сутра у четвртак даваће се у корист чланова истог друштва г. г. Петровића, Жабарца, Барловца и Николајевића „*Два наредника*“ или „*Пример пријатељства,*“ Жалосна игра у 3 чина од Никоде Ђорђевића,

ИЗ БЕЛА СВЕТА.

— **Новине које неће нико да штампа.** Из Трста јављају, да је иредентистички лист „Jndependente“ на силу морао престати, јер штампара, у којој је до сад штампан лист неће да га штампа бојећи се да не изгуби концесију. Покушавало се свуда, па ипак исти резултат.!

Ово би био врло згодан проналазак да се њиме послужи радикална влада чији „Одјек“ по рецепту покојнога „Истока“ жели да он остане као је дини орган српске штампе. И ми се чудимо, како се данашња господа власници нису раније тога сетили но дозволили да им Аустр. отме славу у тако лепом и славном новом проналаску. А то би јој тим лакше било што се данас не мора обзирати ни на закон ни на устав. Просто би радикални Која могао једном простом наредбом наредити своме Глиши да позове све штампаре, да им узме кауцију и припрети им да ће изгубити не само кауцију но и право на власништво штампарије, само ако у својој штампарији приме да штампају какав опозициони лист.

И ствар би била готова. Опозициони листови данашњој влади на један пут би престали излазити и успех је потпуно постигнут. Радикалном „Одјеку“ испунила би се заветна жељ да он остане једини орган српске штампе!

Ми бисмо препоручили влади ово као најбољу, меру да се „отараси“ опозиције и опозиционих листова. Али како знамо да ће у овом нашем предлогу гледати неку рђаву намеру нашу, то остављамо „Одјеку“ који гаји такву жељу, да он на надлежном месту учини потребне кораке а уверени смо, да ће му молба бити „услишана“ јер би се то „клонило“ интересима радикалне власе.

Лутријски згодитак од 480·000 форината. Ономад су у Араду конфисковали 7000 форината, што их је „срећни“ Фаркаш поклонио своме брату. За тим је власт хтела да код његова зета Богданфија узапти 25000 форината што му их је Фаркаш дао. Али Богданфи изјави да је 3000 фор. поклонио по налогу Фаркашеву на добротворне цели, а 22000 фор да је примио као наплату дуга, јер му је, вели, Фаркаш толико дугавао те с тога није хтео да преда новац. Књижицу, на којој је у Пешти уложено 200·000 форината, примио је на чување Фаркашев бранитељ др. Етвеш.

— **Нема спаса.** У телеграмима смо јавили да је ударила капља руског великог кнеза Константина Николајевића. Како сад јављају, болест све више узима маха, те нема никаква изгледа да ће се моћи спасти. Велики кнез Константин спада међу најомиљеније људе у Русији, јер је био десна рука цару Николи, који је укинуо кметство.

— **Мађар обешен у Америци.** 4 ов. м. обесили су у Белвидеру, у северној Америци, Михаила Балога, рођеног Мађара. Обесили су га за то што је из потаје убио свога друга и земљака Балинишера, јер је знао да у тога сиромаха има 100 долара заслужена новца.

ПРИВРЕДА.

На шта треба пазити при заливању? Ко хоће у топлим летњим данима да има користи, задовољства и радости од свога повртња и цвећа у башти, тај се мора пре свега побринути, да има довољно воде за заливање. Ово залививање пак треба предузети у своје време и на начин, како ће оно дотичном рашћу и од праве користи бити.

Претоплим данима најбоље је време за заливање — вече, а кад су дани облачни онда се у свако доба заливати може. Само случају нужде, мораћемо у невреме заливати, јер се после заливања на жестоком сунцу земља окоре што спречава ваздуха жилама. Ако се земља услед велике суше окорела, онда је треба пре заливања мотичицом уситнити.

Кишница је свакој биљци најугоднија вода за заливање; с тога се треба постарати, да је се — у своје време и што више накупи, И речна и барска вода су мека вода а осим тога имају у себи још и растворених биљних и животињских остатака, који биљу као храна служи; дакле речном и бареком водом заливено биље, не само да се оживљава, него се и подрањује.

Хладна бунарска вода напротив има у себи само минералних састојака, понајвише креча; бунарска вода оставља за собом на поливеном лишћу, кад ово пресуши беле кречне мрље, које запушивши шупљике на лишћу, спречују му испаравање, Кад баш морамо бунарску воду да употребимо, где немамо друге, онда је треба извући јутром и оставити цео дан на сунцу, да се загреје, да се кречни делови издвоје и на дно падну. Кад би бунарску воду онако хладну употребили за заливања преко дана загрејаних биљака у загрејаној земљи ми би том биљу више штете нанели, но што би му користили.

Вода, коју ћемо за заливање да употребимо, тр ба да је бар у толико топла, у колико је топао дневни ваздух који биљке окружава; а још ће боље утицати на порост биљака, ако је 3—4 ступња топлија Природа нам је у томе најбољи и најопрезданији учитељ; она нам показује, како благодетно утиче топла киша на брз и сна жан порост биљака, нарчито још онда кад та киша у што ситнијим капљама пада Тако треба и ми при заливању да поступамо: да не заливамо јако и нагло, него лаган и почешће, т. ј. не на једанпут, но постепено треба остављати да земља воду полагано упије, па пошто је упије онда опет пређи још једном и т. д. ја тај начин земља се водом насити и до жиле дође. За тако целисходно заливање. треба и решетке на заливачима — канама — да су удешене са ситнијим рупицама а не са крупним, широким рупама, кроз које вода као пљусак тече и више пута млади расад до земље убије.

Ове баш у своје време доношене опомене треба сваки домаћин при заливању свога повртња и цвећа да има на уму.

ТЕЛЕГРАМИ
„МАЛИМ НОВИНАМА“
25. јула.

Лондон. Цар је двема немачким региментама дао име краљице и херцога кембрицког.

Берлин. Депутација гардиске драгонерске регименте, која носи име краљице Викторије, отпутовала је у Лондон да краљици преда рапорт регименте.

Париз. На генералним изборима изабрано 121 републиканац, 45 монархиста, 7 буланжиста.

Париз. Шах је предао председнику републике Карноту највиши орден са својом сликом украшену дијамантима.

Лондон. Преглед флоте испао сјајно. Јахте, на једној од којих је био немачки цар, пловиле су поред енглеских ратних лађа, чија је послуга поздравила цара с бурним Ура. Цар је за тим примио адмирале и капетане.

Париз. Сорбона јуче свечано отворена. Дошле многобројне депутације страних студената, који су поздрављени у име вароши Париза и владе.

ПОДЛИСТАК

МАЛА ФИНА (2).

ОД ЛУЈА АРЉЕНА.

* * *

Шта би било од ове сироте жене, да јој не беше мале Фине, њене потпоре и узданице? Сваког јутра дизаху се оне у исто време, и док се мати облачила, дотле би вредна кћи наложила већ ватру испод великог кафеоника, угрејала фуруну, да све буде у своме реду и спремна док се мали не пробуди.

Како се појави млекарка, која је обично своје млеко испод једне капије продавала. мала Фина сиђе са својим судом у руци, са великим цинелама на малим ножицама, дрхтећи од зиме у краткој и танкој својој хаљиници, весела, расположена, називајући својим свежим и јасним гласом добро јутро мимопролазећима. Кад је се и остали ситнеж пробудио, сваки је добијао свој доручак, и ако није остало више млека (јер је дебели Виктор, мезимче, био врло прождрљив), мала је се задовољила са својим сувим хлебом.

Колико је ту требало посла и муке око умивања и спремања деце за школу! Најзад је требало испратити их за школу, успут купити им увек за двадесет пара талијанског сира, и размазати лепо по кришкама леба које је мала Фина већ унапред носила спремне у својој котарчици. Гојазни Виктор плакаше увек за једном кобасицом, а сестрица му говораше тихо, водећи га за руку: сутра мој дебељко, сутра; то вечито сутра, налик је на оне огласе у берберницама, где се само сутра бриje на вересију.

Пошто би све испратила у школу, мала се Фина враћала својој кући, чистила, прала, распремала, по цео дан могло је се чути клопарање њених великих ципела, а кад је четири сата ударило, излазила је она лепо очешљана и умивена по Виктора и доводила га кући; остали су долазили сами.

Кад је лето било, они су чекали повратак матере седећи на булевару; зими су седели поред црвене, угрејане пећи, на којој се кувала вечера, и никад се и најмања несрећа није догодило деци, тако је мала Фина била обазрива и смотрена.

Кад би се време, у које се обично њихова мати враћала, приближило, она је отшкринула врата, чекајући да је неко изнемоглим гласом викне:

— Фина! Фина!

Тада је девојчица слетала као ластавица доле и узимала од своје матере кафеоник и котарицу, а мати је се пела за њом стењући од умора.

Поче се горе, мала Фини трчала је око своје мајке, улагивала се, додавала јој папуче угрејане поред пећи, служила је за вечером, успављивала мале, прала судове, и то све смејући со и весело; обесивши се често матери око врата; она ју је обасипала пољупцима, тепајући јој:

— Ајд лези, одмори се мајчице. То неће још дуго трајати. Тата ће скоро доћи.

Она је знала да само још ова нада одржаваше њену мајку; и често склопљеним рукама, са очима пуним суза, ова бедна породица слала је далеко преко мора своју тугу и своје сећање ономе, који још беше остао једина нада њена.

* * *

Године пролазише полагано; непрестана жудња и нада да види свога мужа, учинила је те је госпођа Лебран постајала сваког дана све више суморнија и жалоснија. Деца су расла;

Под највишом заштитом Њ. В. првог миропомазаног

Краља Српског

АЛЕКСАНДРА ПРВОГ

Коло јахача „Књаз Михаило“

у спомен рођендана свог духовног патрона неумрлог Кнеза Српског Михаила М. Обреновића III.

Приређује у недељу 3 септембра 1889 год. у Шапцу разноврсне јавне награђене утакмице са домаћим коњима

ПРЕ ПОДНЕ

Изложба (наградни преглед) домаћих пастува и кобила који су својина ма ког српског привредника који се занима и земљорадњом.

Ова изложба имаће два одељења: једно (прво) одељење за пастуве а једно (друго) за кобиле.

У оба та одељења биће по две новчане награде; прва награда по 75, динара, друга по 60 свега дакле новчаних награда разделиће се на овој изложби у суми од 270 дин. Сем тога даваће се писмене и усмене похвале што ће се све доцније обзнанити у друштвеном органу „Шабачком Гласнику.“ Најзад свакоме излагачу који буде пастува или кобилу изложио да ће се по једна велика литографска слика Књаза Михаила, на коњу.

Ни кобиле ни пастуви који се на ову изложбу доводили буду, не смеју бити млађи од три ни старији од 10 година.

II.

Утакмице у тегљењу. За ову утакмицу набављена је нарочита справа најновије врсте којом се мери јачина коњске снаге у тегљењу. Право на такмичење имају сви коњи који су својина ма ког српског земљорадника или којег шабачког грађанина.

За ову утакмицу у тегљењу одређене су две новчане награде. Прва од 60 и друга од 30 динара. Сем тога сваки утакмичар добија по једну велику литографску слику Књаза Михаила на коњу.

Напомена: 1. Сви пастуви и кобиле који су пријављени за изложбу у (народни преглед) а тако и сви коњи који су пријављени за утакмицу и тегљењу треба да су у недељу 3-ћег Септембра *најдоцније* до 6 часова пре подне (рачунајући по тороњском часовнику цркве шабачке) доведени на тркалиште одакле ће се распоредити на место где ће се утакмице обавити.

2. Сви пастуви и кобиле које су пријављени за изложбу могу се у исто време пријавити и за трке. Од тога се само изузимају они пастуви и оне кобиле који нису навршили 4 године старости.

3. При пријављивању за напред речене утакмице полаже се прописна такса као и за трке.

ПО ПОДНЕ

III. Утакмице по брзини и издржљивости (трке).

1. *Земљорадничка трка.* Отворена за коње свију српских земљорадника из Краљевине Србије. Награда, првоме . . . . . 200 динара другоме . . . . . 150 „

2. *Варошка трка.* Приступна за коње свију српских грађана свију сталежа. Награда првоме . . 200 дин. другоме . . . . . 150 дин.

3. *Официрска трка.* Право учешћа у овој трци имају само коњи који су својина господе српских официра. Још господа официри у униформи. Награде првоме . . . . . 500 динара другоме . . . . . 250 „

4. *Победна трка.* У овој ће се трци такмичити по три најбржа из прве две (земљорадничке и варошке) трке. Првоме: 500 динара награда господина министра народне привреде другоме: 250 динара

Напомене: 1. Сви јахачи — такмичари треба да су са својим коњима у недељу 3 септембра најдоцније до ½1 час по подне на збориште где да се одма пријаве тамо налазећем се члану управе друштвене који ће дошавше јахаче и доведене коње са пријавном књигом упоредити и онда тркаче по групама распоредити.

2. Збориште је пред Конацима г. Јефрема праведе Његовог Величанства Краља Нашег, и неустрашимог мишарског војводе Лазаревић Луке.

3. Са збориште ићи ће се под друштвену заставу (која је откана од српске свилене тканине и освећена на Мишару) а оданде ће се јездити на међан поље — *Тркалиште*.

У том походу напред иде музика за овом на 20 корака одстојања стегоноша са заставом, за стегоношом јашу утакмичари по реду њихових трка За утакмичарима ићиће управа друштвена и тркалишни часници а за овима народ — тркалиштни гледаоци. Друштвена управа носиће са собом награде за победиоце — утакмичаре

Овим походом управљаће за то одређени један члан управе.

4 На тркалишту је одређено место за утткмичаре и њихове коње с кога се они никако не могу удаљавати без дозволе дотичног члана управе иначе губе право на такмичење.

5. Тркалишна стаза дуга је 2000 метара рачунећи од *Александрова* (полазног) до Михајиловог (победног) стуба. Од Александровог до Лукиног стуба има 1800 метара.

6 При пријављивању и уписивању коња за трку треба сваки да донесе уверу да је дотични коњ његова својина, да је оздребљен у Србији и код кога. У том уверењу треба да је коњ потпуно описан (године, име, спол старост, висина, особни знаци, и.т.д. је ли пореклом из државне ергеле и од ког пастува).

7. Коњи и кобиле који су у ранијим тркама добили прве или друге награде у победним тркама не могу трчати за награду.

8. Не могу се пустити на такмичење ни они коњи који нису навршили 4 године старости и који немају у висину бар 150 сантиметара.

9. На тркалишној стази постројаваће се коњи за трчање по реду пријаве тако да на унутрашњој (краћој) страни тркалишне стазе дођу они коњи који су раније пријављени и уписани, за то треба са пријављивањем и уписивањем похитати.

10 Ако би се за земљорадничку трку пријавио толико број такмичара да немогу сви подједном да трче, онда ће се путем коцке образовати неколико јата и у *сваком* том јату наградиће се први и други са ономким наградама колике су напред код земаљске трке означене.

У овом случају ће из сваког јата прва тројца имати права на учешће у победној трци.

11. При пријави полаже се два динара у име таксе и 10 динара у име суме кајалице (пишманлука). Она сума од 10 динара вратиће се одма после свршених трка ако је дотични коњ учествовао у утакмици за коју је био пријављен.

12. Сваком утакмичару био победиоц или не, даће се по једна велика литографска слика Књаза Михајла на коњу.

13. Награде, слике и суме кајалице даваће се тачмичарима одма после свршених трка на самом тркалишту код победног стуба, у присуству друштвене управе, свију тркалишних часника и тркалишних посетиоца.

Опште напомене: 1. За све напред изложене утакмице траје пријављивање и уписивање до закључно 1. Септембра ове године.

2. Такмичари из удаљенијих места могу се пријавити писмом или депешом а кад на утакмице дођу предаће уверење. *У* писму или депеши треба да је изложен цео опис коња.

3. Пријављивати се ваља код друштвених чланова господе: Ђорђа Куртовића, Душана Тодоровића и Милоша Радојковића.

4. У част излагача и дошавших гостију биће о утакмицама у вече велика забава.

5. Друштвена управа поднела је молбе: Господину Министру Грађевина и Главној Дирекцији I. Ц. Кр. повлаш. дунавског парабродског друштва да се одобре спуштене цене за долазак и повратак на свима жељезничким станицама у Србији а тако и на свима дунавским и савским станицама и то како за тркалишне посетиоце тако и за утакмичарске коње Резултат тога обзнаниће се одма.

Умољавају се све овоземаљске власти тако и сваки брат Србин који с народом у додир долази, да садржину овог позива народу објашњава.

Коло јахача „Књаз Михајло“

КУРС.

Дукат	5 64
Наполеон	9 54½
Срп. лутр. 3% зајови	34.50

ДНЕВНИК.

КАЛЕНДАР.

Среда.

Православни: 26. Трнова Петка (Параск.)
Католички: 7. Кајетан
Сунце излази 26. јула у 4 с. 30 м.
Сунце залази у 7 с. 11 м.

дебели Виктор прешао је већ у старију школу; Марија и Луџза већ ће скоро примати прво своје причешће.

Мала Фина мишљаше: „Чим Марија буде причешћена, она ће моћи мене заменити; мајка је све слабија; треба и ја да радим што год да би могла зарадити новаца.“ И она мишљаше о овоме.

Фина исприча своје планове и замисли баба Луџзи, њиховој вратар и. Ова ју је познавала још од детињства и видећи овако добро и ваљано дете, јако ју је волела и пазила.

Колико су пута чича и баба Луџза, који су се врло добро хранили, позвали девојчицу и дали јој по какав колач! Али би она, помисливши на њене мале који су горе, одговорила сасвим полако не дирнувши у тањир, ја би госпођо Луџзо волела да ово однесем горе, ако би ви дозволили!“ Вратарка би слегнула раменима, па би јој дирнута овим одговорила: е па лепо можеш га носити, али га чувај бар за себе.“

Једнога дана, када је она носећи канту воде прошла поред вратарке, ова је зовну:

— Фина, оди амо! . . .

Фина уђе.

— Седи, рече вратарка, имам нешто да ти предложим.

—Причекајте док донесем моју канту. Ево ме одмах госпођа Луџзо.

— Лепо, дето моје! Ево у чему је ствар тетка Луџева има једну стару сусетку, која продаје печене кромпире и кестење на мосту Нотрдамском, од пет сахата у јутру па до једанес и то од октобра па до априла месеца; она је већ поодавна молила да је приме у Салпетријери и поготову је била на то и заборавила, кад добије писмо у коме јој се вели да може тамо ступити од идућег месеца.

Та жена жели да продаје тамо што има само да заради коју пару, те да би могла купити свој бурмут и ракију. Она ће ти уступити своју фуруну и све остало; а што се тиче дозволе, ви ћете отићи заједно у полицију, где ће ти сигурно како те угледају уступити и дати све што желиш. У осталом, ја мислим да ћеш ти имати педесет динара, врло лепо место и занимање.

— Да госпођа Луџзо, али педесет динара, где да их нађем? Ви знате добро да ми плаћамо недељно наш стан, јер мајка не може да искупи већу суму, а што се тиче још какве уштеде, о томе не може бити ни говора.

— Слушај, рече вратарка, ја ћу учинити то за тебе, јер те волем као своју кћер; ја ћу ти позајмити 35. динара: 25 да даш унапред тој старици, а 10 за твој еспап. За остали 25. динара ја ћу јамчити за тебе; ти си поштена и радена па ћеш ми то мало по мало лако повратити.

Мала Фина не могаше готово веровати својим ушима; њој се дакле даје новац на зајам, њој ће дати дозволу, радњу, она ће дакле добијати новаца! Она загрли вратарку.

— Ох! госпођо, госпођо Луџзо, како сте ви добри! Не брините се ништа, ви нећете, изгубити. Ох! каква срећа! каква срећа!

— Но пусто ме лудо једна; поцепаћеш ми капу!

Али девојка не слушаше више; она је певала и скакала по соби.

— Каква радост! каква срећа! То ће бити скоро, је ли госпођо Луџзо? Ах, ала ће се мајка зачудити и зарадовати!

(наставиће се)

Под највишом заштитом Њ. В. првог миропомазаног

Краља Српског

АЛЕКСАНДРА ПРВОГ

Коло јахача „Књаз Михаило“

у спомен рођендана свог духовног патрона неумрлог Кнеза Српског Михаила М. Обреновића III.

Приређује у недељу 3 септембра 1889 год. у Шапцу разноврсне јавне наградне утакмице са домаћим коњима

ПРЕ ПОДНЕ

Изложба (наградни преглед) домаћих пастува и кобила који су својина ма ког српског привредника који се занима и земљорадњом.

Ова изложба имаће два одељења: једно (прво) одељење за пастуве а једно (друго) за кобиле.

У оба та одељења биће по две новчане награде; прва награда по 75, динара, друга по 60 свега дакле новчаних награда разделиће се на овој изложби у суми од 270 див. Сем тога даваће се писмене и усмене похвале што ће се све доцније обзнанити у друштвеном органу „Шабачком Гласнику.“ Најзад свакоме излагачу који буде пастува или кобилу изложио да ће се по једна велика литографска слика Књаза Михаила, на коњу.

Ни кобиле ни пастуви који се на ову изложбу доводили буду, не смеју бити млађи од три ни старији од 10 година.

II.

Утакмице у тегљењу. За ову утакмицу набављена је нарочита справа најновије врсте којом се мери јачина коњске снаге у тегљењу. Право на такмичење имају сви коњи који су својина ма ког српског земљорадника или којег шабачког грађанина.

За ову утакмицу у тегљењу одређене су две новчане награде. Прва од 60 и друга од 30 динара. Сем тога сваки утакмичар добија по једну велику литографску слику Књаза Михаила на коњу.

Напомена: 1. Сви пастуви и кобиле који су пријављени за изложбу у (народни преглед) а тако и сви коњи који су пријављени за утакмицу и тегљењу треба да су у недељу 3-ћег Септембра *најдоцније* до 6 часова пре подне (рачунајући по тороњеском часовнику цркве шабачке) доведени на тркалиште одакле ће се распоредити на место где ће се утакмице обавити.

2. Сви пастуви и кобиле које су пријављени за изложбу могу се у исто време пријавити и за трке. Од тога се само изузимају они пастуви и оне кобиле који нису навршили 4 године старости.

3. При пријављивању за напред речене утакмице полаже се прописна такса као и за трке.

ПО ПОДНЕ

III. Утакмице по брзини и издржљивости (трке).

1. *Земљорадничка трка.* Отворена за коње свију српских земљорадника из Краљевине Србије. Награда, првоме . . . . . 200 динара другоме . . . . . 150 „

2. *Варошка трка.* Приступина за коње свију српских грађана свију сталежа. Награда првоме . . 200 див. другоме . . . . . 150 див.

3. *Официрска трка.* Право учешћа у овој трци имају само коњи који су својина господе српских официра. Још господа официри у униформи. Награде првоме . . . . . 500 динара другоме . . . . . 250 „

4. *Победна трка.* У овој ће се трци такмичити по три најбржа из прве две (земљорадничке и варошке) трке. Првоме: 500 динара награда господина министра народне привреде другоме: 250 динара

Напомене: 1. Сви јахачи — такмичари треба да су са својим коњима у недељу 3 септембра најдоцније до ½1 час по подне на збориште где да се одма пријаве тамо налазећем се члану управе друштвене који ће дошавше јахаче и доведене коње са пријавном књигом упоредити и онда тркаче по групама распоредити.

2. Збориште је и ед Конацима г. Јефрема праведе Његовог Величанства Краља Нашег, и неустрашимог мишарског војводе Лазаревић Луке.

3. Са збориште ићи ће се и друштвену заставу (која је откана од српске свилене ткањине и освећена на Мишару) а оданде ће се јездити на међан поље — *Тркалиште.*

У том походу напред иде музика за овом на 20 корака одстајања стегоноша са заставом, за стегоношом јашу утакмичари по реду њихових трка За утакмичарима ићиће управа друштвена и тркалишни часници а за овима народ — тркалиштни гледаоци. Друштвена управа носиће са собом награде за победиоце — утакмичаре

Овим походом управљаће за то одређени један члан управе.

4 На тркалишту је одређено место за утткмичаре и њихове коње с кога се они никако не могу удаљавати без дозволе дотичног члана управе иначе губе право на такмичење.

5. Тркалишна стаза дуга је 2000 метара рачунећи од *Александровог* (полазног) до Михајловог (победног) стуба. Од Александровог до Лукиног стуба има 1800 метара.

6 При пријављивању и уписивању коња за трку треба сваки да донесе уверу да је дотични коњ његова својина, да је оождребљен у Србији и код кога. У том уверењу треба да је коњ потпуно описан (године, име, спол старост, висина, особни знаци, и.т.д. је ли пореклом из државне ергеле и од ког пастува).

7. Коњи и кобиле који су у ранијим тркама добили прве или друге награде у победним тркама не могу трчати за награду.

8. Не могу се пустити на такмичење ни они коњи који нису навршили 4 године старости и који немају у висину бар 150 сантиметара.

9. На тркалишној стази пострojаваће се коњи за трчање по реду пријаве тако да на унутрашњој (краћој) страни тркалишне стазе дођу они коњи који су раније пријављени и уписани, за то треба са пријављивањем и уписивањем похитати.

10 Ако би се за земљорадничку трку пријавио толико број такмичара да немогу сви појединог да трче, онда ће се путем коцке образовати неколико јата и у *сваком* том јату награђиће се први и други са оноликим наградама колике су напред код земаљске трке означене.

У овом случају ће из сваког јата прва троjица имати права на учешће у победној трци.

11. При пријави полаже се два динара у име таксе и 10 динара у име суме кајалице (пишманлука). Она сума од 10 динара вратиће се одма после свршених трка ако је дотични коњ учествовао у утакмици за коју је био пријављен.

12. Сваком утакмичару био победиоц или не, даће се по једна велика литографска слика Књаза Михајла на коњу.

13. Награде, слике и суме кајалице даваће се тачмичарима одма после свршених трка на самом тркалишту код победног стуба, у присуству друштвене управе, свију тркалишних часника и тркалишних посетиоца.

Опште напомене: 1. За све напред изложене утакмице траје пријављивање и уписивање до закључно 1. Септембра ове године.

2. Такмичари из удаљенијих места могу се пријавити писмом или депешом а кад на утакмице дођу предаће уверење. У писму или депеши треба да је изложен цео опис коња.

3. Пријављивати се ваља код друштвених чланова господе: Ђорђа Куртовића, Душана Тодоровића и Милоша Радојковића.

4. У част излагача и дошавших гостију биће о утакмицама у вече велика забава.

5. Друштвена управа поднела је молбе: Господину Министру Грађевина и Главној Дирекцији I. Ц. Кр. повлаш. дунавског парабродског друштва да се одобре спуштене цене за долазак и повратак на свима жељезничким станицама у Србији а тако и на свима дунавским и савским станицама и то како за тркалишне посетиоце тако и за утакмичарске коње Резултат тога обзнаниће се одма.

Умољавају се све овоземаљске власти тако и сваки брат Србин који с народом у додир долази, да садржину овог позива народу објашњава.

Коло јахача „Књаз Михајло“

КУРС.

Дукат	5 64
Наполеон	9.54½
Срп. дутр. 3% лозови	34.50

ДНЕВНИК.

КАЛЕНДАР.

Среда.

Православни: 26. Трнова Петка (Параск.)
Католички: 7. Кајетан
Сунце излази 26. јула у 4 с. 30 м.
Сунце залази у 7 с. 11 м.

дебели Виктор прешао је већ у старију школу; Марија и Луjза већ ће скоро примати прво своје причешће.

Мала Фина мишљаше: „Чим Марија буде причешћена, она ће моћи мене заменити; мајка је све слабија; треба и ја да радим што год да би могла зарадити новаца.“ И она мишљаше о овоме.

Фина исприча своје планове и замисли баба Луjзи, њиховој вратар и. Ова ју је познавала још од детињства и видећи овако добро и ваљано дете, јако ју је волела и назила.

Колико су пута чича и баба Луjза, који су се врло добро хранили, позвали девојчицу и дали јој по какав колач! Али би она, помисливши на њене мале који су горе, одговорила сасвим полако не дирнувши у тањир, ја би госпођо Луjзо волела да ово однесем горе, ако би ви дозволили!“ Вратарка би слегнула раменима, па би јој дирнута овим одговорила: е па лепо можеш га носити, али га чувај бар за себе.“

Једнога дана, када је она носећи канту воде прошла поред вратарке, ова је зовну:

— Фина, оди амо!...

Фина уђе.

— Седи, рече вратарка, имам нешто да ти предложим.

—Причекајте док донесем моју канту. Евоме одмах госпођа Луjзо.

— Лепо, дето моје! Ево у чему је ствар тетка Луjева има једну стару сусетку, која продаје печене кромпире и кестење на мосту Нотрдамском, од пет сахата у jутру па до једанес и то од октобра па до априла месеца; она је већ поодавна молила да је приме у Салпетријера и поготову је била на то и заборавила, кад добије писмо у коме јој се вели да може тамо ступити од идућег месеца.

Та жена жели да продаје тамо што има само да заради коју пару, те да би могла купити свој бурмут и ракију. Она ће ти уступити своју фуруну и све остало; а што се тиче дозволе, ви ћете отићи заједно у полицију, где ће ти сигурно како те угледају уступити и дати све што желиш. У осталом, ја мислим да ћеш ти имати педесет динара, врло лепо место и занимање.

— Да госпођа Луjзо, али педесет динара, где да их нађем? Ви знате добро да ми плаћамо недељно наш стан, јер мајка не може да искупи већу суму, а што се тиче још какве уштеде, о томе не може бити ни говора.

— Слушај, рече вратарка, ја ћу учинити то за тебе, јер те волем као своју кћер; ја ћу ти позајмити 35. динара: 25 да даш унапред тој старици, а 10 за твој еспап. За остали 25. динара ја ћу јамчити за тебе; ти си поштена и радена па ћеш ми то мало по мало лако повратити.

Мала Фина не могаше готово веровати својим ушима; њој се дакле даје новац на зајам, њој ће дати дозволу, радњу, она ће дакле добијати новаца! Она загрли вратарку.

— Ох! госпођо, госпођо Луjзо, како сте ви добри! Не брините се ништа, ви нећете, изгубити. Ох! каква срећа! каква срећа!

— Но пусто ме лудо једна; поцепаћеш ми капу!

Али девојка не слушаше више; она је певала и скакала по соби.

— Каква радост! каква срећа! То ће бити скоро, је ли госпођо Луjзо? Ах, ала ће се мајка зачудити и зарадовати!

(наставиће се)

Мене месеца: ☽ пун месец 31.

Дан је с почетка $15^1/_2$ сати а ноћ $8^1/_2$ с али до краја овог месеца дан окраћа за 55 мин., а за толико и ноћ одужа.

ИЗ ОПСЕРВАТОРИЈЕ

Београд 62. јула 1889. год.
7 с. пре п. — 2с. п. п.

Притисак ваздушни (на 0°)	749,21 м. м.	747 71 мм.
Температура ваздуха (С°)	23°,5	22°,2
Влажност ваздуха (релативна)	70	24
Ветар (правац и јачина)	западно-југо западни умерен	тишина

Максимална температура 27°,3
Минимална температура 13,°3
Време: лепо;

СТАЊЕ ВОДЕ

За последња 24 сата од 24 25 о. мес. опала је вода са 2 сантим.

количина је вода		пролаз испод ћуприје
24. јула	3·11	10·89
25. јула	3·09	10·91

ПОШТА И ТЕЛЕГРАФ

За писма од 15 грама теж плаћа се 10 п д. за Србију, Славонију, Хрватску, Срем Банат, Бачку и целу Мађарску. За Аустрију плаћа се 15 пр. д. На сваки 15 грама више још по 15 пара дин. Писмо може бити тешко највише до 1 киле.

Препоручена писма морају бити на средини запечаћена. За препоруку плаћа се 20 п. д. а за повратни рецепис још 20 пара.

ДОПИСНЕ КАРТЕ ЗА СРБИЈУ

Просте стају 5 п. д., а с плаћеним одговором 10. п. д. За међународну преписку 10 п. д. и 20.

ТАКСЕ ЗА СЕЧЕЊЕ ШУМЕ ОПШТИНСКЕ И ОПШТЕ НАРОДНЕ

Велико дрво родне горе . . .	12·63 дин.
Средње „ „ „ . . .	8·42 „
Дрво за обичну греду . . .	1·27 „
Рог, мертак, баскија . . .	0·43 „
Велико дрво неродне горе . .	3·37 „
Средње „ „ „ . . .	2·11 „
Рог, мертак, баскија	0·21 „
Мечија леска велика	42.10 „
Мала леска не сме се сећи	
Пруће од 100 ком. за продају .	0·43 „

Велико дрво има пречник 63 сантимет.

Средње	„ „ „	32 „
Обична греда	„ „	32 „

НАРОДНА БИБЛИОТЕКА отворена је сваки дан од 8 до 12 сати пре подне.

ТАКСА ЗА ВОДОНОШЕ

Савамалски кварт до ческе спрам министар. грађевина 25 п. дин.

Савамала и савски одсек на њису, варошки и теразиски кварт, запад. врачар, варош капија по 40 пара дин.

Остале улице по 50 п. дин.

ТАКСА ЗА АМАЛЕ

За тежину до 60 кила од пароброда до:

	данју	ноћју	
кола на станици	0·50	0·60	п. д.
Хотел „Кратујевца“ . . .	0·60	0·80	„
Хотел „Националa“ . . .	0·80	1·—	„
„Гранд-Хотела“, „Круне“, „Краља“, „Грч. Краљице“, „Русије“, „Злат. Анђела“	1·—	1·30	„
„Касине“, „Париза“, „Балкана“, „Руске Круне“, „Топа“, „Злат. Прага“ .	1·25	1·50	„
До „Венеције“ „Беча“, „Лимана“, „Европе“ . .	0·80	1.	„
до „Жиров Венца“, . . .	1·—	1·30	„
до „Велике Пиваре“ . . .	1·25	1·30	„
до „Тобуиске пијаце“. . .	1·50	1·80	„

До приватних кућа и обратно

За кварт савамалски . . .	1·—	1·40	„
„ „ варошки	1·—	1·40	„
„ „ теразиски . . .	1·25	1·50	„
„ „ дорћолски . . .	1·40	1·80	„
„ „ врачарски . . .	1·60	2·—	„
„ „ палилулски . . .	1·60	2·—	„

Ноћ се рачуна од Октобра, до Марта од 6 с. у вече до 7 с. у јутру.

Књижевни Оглас

РАЗБОЈНИЦИ У ФРАКУ
ДРУШТВЕНИ РОМАН
ОД
А. С.

Почеће излазити 27. ов. м. у подлиску „Домовине“.

МАЛИ ГЛАСНИК

ВЕЛИМИР М. ПРОТИЋ, пензионар, живи стално у Пожаревцу. 36,2,4

ЈЕВТИНЕ КЊИГЕ

По врло јевтину цену могу се добити у уредништву „М. Новина“ ове књиге:

„Историја једног француског сељака“ комад 2 гроша.

„Дела Св. Марковића“. Свеска прва. Грош и по комад.

„Политичко стање Срба у Угарској“ 10 пара динарски комад.

„Економија“ Светозара Марковића но динара комад.

33 СВЕ ЗА ГОТОВО. 5—10

ТРАЖИ се на зајам 600 дин нара на сигуну плату, уз уо поуздано јемство. Отплата 25 динара месечно. Интерес 12 од сто годишње. Упитати уредн.

ТРАЖЕ се ТРИ продавца за „Мале Новине“. Упитати у уредништву. Вреднији могу зарадити до 3 динара дневно.

Огласи

ОБЈАВА.

Општина београдска издаваће 27. ов. м. јавном лицитацијом под закуп права на ове јавне послове:

а) Извожњу ђубрета из варошких зграда; и

б) Испражњавање нужника и помијара стрвинарење.

Лицитација ће се држати у рачуноводству од 8 до 12 пре и од 3 до 6 сати после подне.

Услови се могу видети сваког дана у време канцеларско.

Извожња ђубрета подељена је на кварто ве тако да сваки део вароши добије нарочитог повлашћеника.

Позивају се сви они, који желе добити право на који од ових послова да реченог дане дођу на лицитацију.

Из седнице суда општинског у Београду 20. Јула 1889. СБр. 3330 и 8947.

502 2—3

КАФАНА на великој пијаци у Натошевића кући, издаје се о идућем Митровудну Упитати за услове на горњем спрату у истој кући. 414,9,12

НЕКА нико ништа не даје на моје име — изузев Јеврема Дамјановића — кога сам овластила потврђеним пуномоћјем — јер иначе не ћу признати.

Београд, 21. Јула 1889.

500,2,3 *Катарина А, Пајовић*

Наш доброј и ника непрежаљеној

КАТИЦИ — ВЕТИ

29-ог овог месеца пре подне у 9 часова у цркви ваљевској даваћемо годишњи парастос.

Јављајући сродницима пријатељима и познаницима молимо их да изволе по могућству присуствовати овом по нас тужном спомену.

ожалошћени:

отац: *Р. Лерман в. марвини, лекар* муж: *Крста Живковић*, брат: *Александар*, сестра: *Фаника* са остало родбином.

503 2—2

У суботу 29 овог месеца у 9 сати пре подне даваћемо у цркви св. Марка шестолсечни парастос нашој непрежаљеној

ЈЕЛЕНИ

ово јављамо сродницима и пријатељима.

ожалошћени:

отац: *Теофил Максимовић*, стара мајка *Лена Ранковић*ка и остала фамилија 1,1

ЗА 1. АВГУСТ потребујем помоћника апотекарског. Месечна плата дипломираном помоћнику 80 а недипломираном 60 динара.

А. Околичањи
494;2,3 апотекар у Нишу.

СТЕЧАЈ.

Шабачкој штедионици потребан је помоћник књиговође који је способан водити дупло књиговодство, а који ће у исто време вршити и дужност ликвидатора.

Плата је одређена до 180 дин. месечно Ко хоће ове дужности да се прими, а осећа се потпуно способан за њу, нек се јави управи штедионице до 1. августа о. г.

493,2,3 *Управа.*

МЕСАРНИЦА
НА ВЕЛИКОЈ ПИЈАЦИ

Нумера I. (општински дућани) продаје од данас говеђе дебело месо свакад фришко по 70 пара дин. за сад, доцније јефтиније.

491,2,5 *Вуловић.*

ЈЕВТИНО ЗА ГОТОВО

Златне, сребрне и дијамантске ствари. У велико је снабдевена радња са разним дијамантским, бриљијанским, златним, сребрним стварима за свадбене, кућевне и црквене потребе на више и на поједине. — Продајем са врло јевтином ценом.

Купујем старо злато и сребро, оправљам све старе ствари са умереном ценом.

Радња је кнез Михаилова улица број 24.

СТЕВАН ЈЕВТОБИЋ
златар
331 3—10

ПРОДАЈЕМО нашу кућу која постоји на другу топчидерском до куће Сергије Сеиатевића. Уз кућу је врло кевски башта. Обратити се имлпано подписатом

Мих. Бошковић
409,2,3 предавач у Зајечару.

ГЛАВНО СТОВАРИШТЕ
БЕОЧИНСКОГ ЦЕМЕНТА ЗА СРБИЈУ

Предузимачима и осталим потрошачима препоручујемо **БЕОЧИНСКИ ЦЕМЕНТ**, и то: прима и секунда портланд, роман цемент и две сорте хидраула, лакши и тежи, јер је пробама доказано *да је најбољи од свију*, који се овди продају. Он је и по тежини најлакши, а подноси много више домет ње песка, зато је за сваког најпробитачније, само са овим цементом радити

Нарочито чинимо пажљивим на наш портланд-секунда, који се најчешће употребљује и који је раван каквоћи са портландом прима других фабрика, а знатно је јевтинији. Наш прима-портланд ненадмашим је, и служи поглавито за фине глазуре.

За потрошаче у опште, а нарочито за већу потрошњу **знатно су спуштене цене**.

Примамо на израду свако цементирање и бетонисање ходника и предсобља, израду терана и мозајка за ходнике, предсобља и за цркве, како овди у Београду, тако и на страни, све по најјевтинијим ценама. Све радове вршимо са стручним раденицима и са гаранцијом.

371,23—50 ГЛАВНИ ЗАСТУПНИК,

Пера А. Јовановић,
са канцеларијом: на Сави на дрвари и у кнез Михаиловој улици бр. 29. у Панђеловој кући

НИШКА АКЦИОНАРСКА ШТЕДИОНИЦА

У СВОМ КОМИСИОНОМ ОДЕЉЕЊУ ВРШИ СЛЕДЕЋЕ ПОСЛОВЕ:

1. Прима наплате са свију трговачки пијаца за Ниш и околину нишку.

2. Издаје чекове платиме за Београд, Беч, Париз и Солун.

3. Прима налоге за куповину и продају за све производе овоземаљске.

4. Прима заступништва у посредовању за куповину робе са стране.

5. Даје зајмове на залогу домаћи овоземаљски производа.

6. Купује девизе са страни пијаца у којима налази сигурности.

7. Прима у депозит на чување, новце, артије од новчане вредности и адиђаре.

Кореспонденција на српском и немачком језику.

Трговачки свет и у опште публика која има плаћања за Београд и иностранство — нарочито Солун — чини се пажљивим на 2-гу тачку да се може чековима послужити као са готовим новцем, чиме се уштеди порто, време и труд око паковања а за ту врсту послова штедиона наплаћује врло умерен провисију.

Бр. 553 432,8·10

Ниш 10. јуна 1889 г. **УПРАВА.**

Власник Пера Тодоровић. Одговорни уредник С. Јаношевић. Прва удеоничка штампарија обилићев венац бр. 1.

БРОЈ 217 ЧЕТВРТАК 27. ЈУЛА 1889. ГОДИНА II

ИЗЛАЗИ СВАКИ ДАН

БРОЈ 10 П. Д.

ЦЕНА ЗА СТРАНЕ ЗЕМЉЕ:

На годину . . . . . 30 динара
На по године . . . . . 15 динара
На 3 месеца . . . . . 9 динара

LE PETIT JOURNAL

МАЛЕ НОВИНЕ

дневни лист за свакога

ПРЕТПЛАТА ИЗ УНУТРАШЊОСТИ ПОЛАЖЕ СЕ САМО КОД ПОШТА

ЗА БЕОГРАД НЕМА ПРЕТПЛАТЕ — ЛИСТ СЕ ПРОДАЈЕ НА БРОЈ

Писма и рукописи шаљу се Власнику „Малих Новина“ Топлички венац бр. 17., на горњем спрату.

Претплата се прима код свију пошта у Србији.

ЦЕНЕ ОГЛАСИМА

На првој страни од петит. реда 20 пр. д., а на четвртој од петит реда 10 пр. дин.

ПРИПОСЛАНО стаје 50 п. дин. од петитног реда.

KLEINE ZEITUNG

Огласи јевтино, по потреби и са сликама. За свако оглашење плаћа се држ. та се 20 пр. д. ВЕЋИ ОГЛАСИ ПО ПОГОДБИ

Нашем добром и никда непрежаљеноме сину

ДРАГОЉУБУ

великошколцу

даваћемо годишњи парастос у понедеоник — 31. Јула ове године — у 9 и по часова пре подне у цркви палилулској.

ожалошћени родитељи:
Коста и Софија Петровић

507,1—3

ПУТНИЦИМА стављам до знања, да сам узео под закуп од 1. Маја ове год. гостионицу првог реда звану „ЗИКИНА“ а сада „ЕВРОПА“. Исту сам снабдео како са добрим и укусним јелом и пићем тако и са чистим креветима. Најтачнија услуга а и цена је тако умерена да ће сваки посетиоц задовољан бити. Каруце и проста кола стоје свакад на услузи. Моли за посету

Крушевац, 1889 г.

Милан Миљковић
гостионичар.

БОРБА СА СТЕНИЦАМА

*

Срећни људи боре се само ноћу са стеницама, а ми, бедни, ево где морамо терати таку борбу и дању!

*

Исправљати „званичне исправке“, у којима је сваки ред по једна неистина и измишљотина — досадна је ствар.

Борба с таким исправкама веома је налик на борбу са стеницама. Оставиш ли лаж, она је безобразна као стеница, досађује ти, уједа те, завлачи се свуд. Убијеш ли је, она заудари као размрљана стеница.

Ето таку непријатну борбу водимо ми сад с г. Глишом. У два прошла броја претресли смо нека места из исправке, сад идемо даље тачку по тачку.

Пошто је испричао да је г. Тодоровић оптужен за то, што „у последње време где стане и где седне, свуда и на сваком месту, и непрестано по кавanama опорочава власт“, г. Глиша вели даље овако:

„Узет на одговор г. Тодоровић признао је све оно за што се на одговор узима“...

Према овоме представљању г. Глишином човек би мислио, да је г. Тодоровић признао како је он доиста *„у последње време свуда и на сваком месту, где год дође и где стане, а нарочито непрестано по кавanama опорочаво власт“*, јер полициска тужба, као што и сам г. Глиша наводи, за то је кривила г. Тодоровића.

У ствари ово је дрска лаж, и човек се управо мора каменити од чуда, како сме ојађени и несрећни Глиша јавно под својим потписом износити и такве очигледне лажи, које ће се обелоданити чим човек загледа у акта.

И доиста, рећи:

„Г. Тодоровић признао је све оно за што се на одговор узима“

тако је дрска лаж, да се човек мора дивити безочности, с којом један управитељ престонице тако бездушно лаже чак и у стварима тако очевидним и јасним, где све стоји црно на бело.

Таку дрскост могу имати само истински, окорели злочинци, којима је лаж и обмана постала обично свакодневно занимање.

Но ствар је овде толико очевидна, да ми о њој нећемо губити много речи.

Г. Тодоровић признао је само оно, што је у истини било: казао је да је код „Руског Цара“ с неколико пријатеља разговарао о стварима, које су биле печатане у његовим „М. Новинама“ — и то је све што је признао и могао признати г. Тодоровић, који као човек каваљер није хтео да пориче и крије ништа, што је у истини било.

Код тако јасна одговара извртути ствар, рећи, па чак и јавно под својим потписом наштампати, да је „*г. Тодоровић признао све за што се на одговор узимао*“, — то може само један Глиша, то

ПОДЛИСТАК

РОПАЦ

Ноћ је. По небу трепере ситне звезде, а месец, као да му жао беше што је избно из великих облака да обасја једну бруку, једну стидну драму на земљи, закдонио се за један таван облачак, около чијих ивица зарумене светлост, његов потоњи стид, потоње запрепашћење од ужасне слике, која се на земљи указа ....

Чудновата слика!

У дивној краљевској дворани, на самртничкој постељи, у последњем ропцу, лежи једна лепа, божанствена прилика.... На њеном самртничком одру извајане су најтужније речи: *слобода писања збора и договора светиња дома*; *неповредимост личности* и т. д. А по бледоме лицу трепери божанска светлост, из које се уздижу ситна слова: *Млада српска уставност на последњем је часу свога кратког живота....*

Чудновата прилика!...

Крај њене самртничке постеље стоје њени црни гробари. Чекају још само један тренутак, па да је сахране, да је збришу са лица ове лепе земље наше. — Млада, у најлепшем добу живота свога; задахнута бујним мислима; оживотворена душом својих твораца, лежи ето у последњем ропцу, а њени гробари ликују над њеним самртничким одром, и показују крвавом руком на своју жртву крештећи ко сушта авет: *ово је наше дело! Ово је илод руку наших.*

Иза самих гробара, стоји и кези се страшна ужасна авет. На њеном сухом, смежураном лицу, по коме се разливају танки млазеви људске крви, види се сотонски осмех. Та авет, то чудовиште, та ужасна прилика зове се — *апсолутизам.*

Гробари се пред њом дубоко клањају. Један миг те авети, и они услужно притискују младу самртницу, да главу са подглавка не диже.

—Милост!.. шапуће бледа самртница! Милост! Па ви сте ме напојили вашим духом; ја сам чедо ваших снова, ваше двадесетгодишње борбе и напора; ви сте у мене унели нов живот; у моје младо тело ви сте улили бујну, свежу крв! Па зар ви да ме угушите, да ме збришете са лица ове красне земље!..

— Умукни, рече Апсолутизам; а кроз шкргут зуба чује се тихо:“ и ниси ти за живот. Народ овај није дорастао да те има. Њему треба гвоздена рука...“

— Па онда, стење млада мученица, — сећате ли се колико сте крви за мене пролили?... Беше доба, кад је слобода била у канџе спутана; кад је јавна реч била угушена крвавом руком грозне цензуре?.. Сећате ли се тога?

Један од гробара; ух, са риђастом брадом, из чијих уста излазе густи димови „турскога дувана“ махну руком на једног дугајлију, који понизно пред њим стајаше.

Дугајлија у смерном поштовању ступи корак у напред.

— Префекте! Десна моја руко! Узми највећи ашов, који лежи у прашини близу моје одаје; скупи чету твојих „верних слугу“ и ископај гроб за ову несрећницу, јер су јој „дани избројани.“

— Знам, екселенцијо, то ми је и господар Апсулотизам казао. А њега ви морате у првоме реду послушати. *Он је човек са гвозденом руком!* Него извините, што морам приметити да се прво мора уклонити са попришта јавнога рада човек, који не трпи *човека са гвозденом руком.* То је немиран дух! Износи увек оно, што ми у потаји радимо. Ђаво га знао, од куда конци у његовим рукама од наших мариофетлука? Онај ашов баш

може само један човек, који је давно свршио рачун и с последњом искром стида и образа.

Г. Тодоровићев г. адвокат копирао је акта, и она ће у своје време (чим г. Тодоровић изађе), бити печатана. Уверени смо да ће се читатељи управо згадити, кад тада из самих докумената виде, како се у „званичним исправкама“ дрско јавно лаже.

Али правда захтева да кажемо, да полиција није ово учинила без големе потребе и нужде. Ако г. Глиша дрско лаже, и за невољу му је. Кад се неко оптужује за опорочавање власти, онда или оптужени треба да призна своју кривицу, или полиција треба докаже да је заиста учињено казнимо дело.

Пошто овде полиција ни чим није могла доказати оно што у истини није ни било, то је морала прибећи другом изласку и објавити да је г. Тодоровић признао „све за што се на одговор узимао.“

Ето, из те полициске потребе потекла је та јавна и стидна полициска лаж о г. Тодоровићевом признању.

О ви, што по „Одјеку“ једнако лицемерно кмаучете, како опозиција својом белодањавањем ваших безакоња убија пред светом углед државни, како се с вашим појмовима о државном угледу слаже то, кад један ваш виши орган, један управитељ престонице српске — лаже!

Лицемери! кад бисте ви истински водили бригу о истинском угледу отаџбине, ви би сте у првом реду дигли с овога важног места ову брук, што се зове ваш Глиша, да не срамоти и српску престоницу и целу земљу својим башибозуклуком.

Али ви се сећате „угледа државног“ само онда, кад ваља наћи изговор да се уђутка опозиција и да се угуши њен глас, који изобличава ваша недела и насиља.

*

Но да идемо даље.

Којим се редом нижу измишљотине и лажи у „званичној исправци“, тим их редом морамо и ми побијати.

Пошто је слагао да је г. Тодоровић „признао све оно за што се на одговор узимао“ (и стилистика је дивна — изгледа као да је г. Тодоровић сам себе узимао на одговор), г. Глиша каже даље овако:

„После овога а истога дана, дао је своју изјаву *на протоколу* како је са осудом незадовољан и да он држи да за оно што је говорио није крив“...

И ово је дрско извртање. Ово је онај грозни и стидни фалсификат полициски, где је једно писмо г. Тодоровићево, његов одговор и објашњење за што неће да иде у затвор — самовољно и насилнички проглашено за његову жалбу, само да га што пре могу стрпати у затвор. То писмо продиктирао је г. Тодоровић писару г. Молеровићу у својој соби а пред сведоцима, а садржина му је така, да га нико никад не може узети као жалбу без очигледног извртања.

Но полиција се ни ту није тргла. Она је очигледну и јасну ствар извртнула, писмо прогласила за жалбу и учинила један од најобичнијих фалсификата, једну најпростију превару, каквом се служе само кесароши и најниже буцаклиске варалице.

И ово је извршено по нужди. С једне стране ваља г. Тодоровића одмах затворити. С друге стране, опет, треба чекати док се он жали и док се реши питање о тој жалби, а оптужени има за жалбу три дана рока. А како ли ће се чекати несрећна три дана, кад бив. краљ Милан долази сутра. Шта, дакле, да се ради?

У тој запари пред умне очи ватреног Којиног управитеља опет се појављује рогати анђео неваљалства и обмане; он хвата за руку свога заштићеника, који му је већ давно продао своју душу, показује му својим папком г. Тодоровићево писмо, и церекајући се вели му — „узми ово и реци да је ово жалба“.

Г. Глиша скочи; пун радости он рашири руке, а његов рогати, црни анђео хранитељ, који му је и у другим тешким приликама до сад небројено пута помагао својом досетљивошћу — појури му на сусрет, те се загрлише и стопише у дуг, дуг, топао, сладак, снажан пољубац. Држећи г. Глишт снажно обгрљена, његов рогати анђео хранитељ непрестано је радосно махао репом, а својим пандцима узбуђено га пљескао по леђима оберучки.

Где је у том тренутку била вешта молерска кичица да нацрта овај призор, како се у глави једног рђавог човека зачиње једна неваљала мисао о обмани и превари! То би била слика: „Грешно зачећење једне неваљале мисли.“

О овом фалсификату, по коме је једно просто објашњење г. Тодоровићево варалички узето као његова жалба, ми смо у нашем листу недавно донели засебан чланак. Нашим читатељима позната је, дакле, ова ствар, с тога нећемо даље о њој ни говорити.

А кад једном сва акта буду наштампана, наши штовани читатељи видеће и ову неваљалачку превару полициску у свом сјају њене одвратности.

А сад хајдемо даље.

Бројаница од лажи и извртања написана руком једнога г. Глише, још је дугачка. Зрно што нам сад долази под руку, ако по величини није веће од оних што смо их већ пропустили кроз руке, за цело је најгнусније по неваљалству замисли, која га је диктирала.

Долази на р д како је г. Тодоровић „хтео да бега,“ па га, знате, ухватила бистра, будна и хитлена полиција Којина!

„Г. Тодоровић видећи да ће га казна постићи за његова дела, и његово понашање у грађанству, сутра дан после свега онога, у јутру рано у 4 и по сахата покушао је да пређе преко у Аустро-Угарску, но је ухваћен на станици железничкој и упућен на издржавање осуде од комесара железничке полиције, са актом његовим од 11-ог јула ове год. којим подноси извештај како је г. Тодоровић хтео прећи преко.“

Тако нам прича г. Глиша.

Дакле, као што видите, драги читатељи ствар је јасна и чиста као „цакло“ г. Тодоровић хтео је да бега, но даде бог те га наша јуначка полиција срећно ухвати и тако је сад спасена домовина; место да се шетка по по пријатељици Аустрији, овај богомрски човек „шнофује“ сад у затвору — бегство му није испало за руком, а да је он хтео бежати — кромје безумних то нико други не сумња; јест, бога ми, верујте, ето г. Глиша тако каже.*)

О, моји лепи кикиндонски „дураки,“ како сте слатки кад овако глупо лажете! И ви мислите да ће вам неко поверовати да је од ваших тричавих 30 дана затвора, који су само ваша брука и гр дило, хтео бегати онај исти Пера

*) Види у Београдским вестима белешку „*Нов позоришни комад.*“

је згодно за њега пристао. Истина прашан је; о њему се у инвентару нашем слабо водило рачуна. Тек по кад—кад носио је број 15. и 16. али се то већ и заборавило!. Њиме ћу га ја жацпути, да ће се ова самртница и у гробу своме превртнута. Знам ја како то иде!..

Апсулотизам отпоче тихо певуцати:

„Неверна веро, сваког господара,

„Та нема ти — пара!..

Самртница зајеца:

— Милост!.. Још има наде! Бол ће умипути!.. Гледај те само колико имам крвавих рана на моме телу.

И њене сухе руке подигоше бео покривач, и на њеноме телу указаше се многе крваве ране.

— Покрите је, грми Апсулотизам!.. Ту бруку не сме свет видети. Те су ране задате мојом руком.

— И нашим, мрморе црни гробари... Бар нам ту славу нећете присвојити... Помислите: суве шљиве, људи са сокака, без икакве квалификације понамештани на најугледнија места; протеривање једног новинара; па сад апшење и овог злогласног публициста, што открива тајне нашег рада, па их износи свету на бруку и срамоту њену, све смо то ми урадили; то је чело наших руку!..

Апсулотизам обори главу па прошапута:

На вас се могу ослонити. Ви сте *моји луди*.

Самртница опет болно зајеца.

Гробари приђоше њеној постељи. То беше последњи ропац.

— Свршила је, кликнуше гробари.

У даљини се зачу буран, страшан глас:

„Станите мало ви црни попови,

„С' погребом Устава још нисте готови!“

Сви занемеше од чуда и страха.

Апсолутизам угризе се за усне, из којих шикну крв у танким млазевима...

У полутамној дворани указа се бела, лепа, божанствена прилика.

— Ко си ти, грмнуше гробари.

— Ја сам *свест народна*. Дотле, а даље не!...

Свевидећи

МАЛА ФИНА

(3).

ОД ЛУЈА АРЉЕНА.

— Сутра ће, вели вратарка, доћи на ручак тетка Лујева, ја ћу јој заказати време састанка, па ћемо после ићи обадве да уредимо ствар са њеном сусетком, ти си сувише млада, да можеш то сама све уредити. О овоме немој говорити још ништа матери, јер би је то могло узнемирити да има дугова поред свих њених брига, сирота жена.

Преговори се свршише врло повољно, и једне вечери мала Фина рече својој мајци да ће од сада предузети трговачку радњу.

II.

Госпођа Лебран не изгледаше толико зачуђена тиме, колико је се дете надало. Изнурепост и туга учиниле су те је постала равнодушна према свему; она опомену само своју кћер, да не чини какве глупости, не поменувши

Тодоровић, који није бегао ни од краљевичког куршума; онај Пера, који је смело легао под страшан операторски нож; онај исти Пера, који је од свију вас, што сте данас у власти, једини имао куражи да у Зајечару страшном крвавом суду креше истину у очи и онда кад си се ти г. Којо, голубе, с опроштењем сав увоњан, одрицао и странке, и начела, и свега доказујући како си у завади и с Пером, и с Пашићем и са свима угледним радикалима; онај исти Пера, који је једини имао толико срца, и управо филосовске узвишености, да у најстрашнијем тренутку, кад са убилачких уста грознога Рајевића звони страховито „на смрт," да у том тренутку збија шалу, обраћајући се своме другу по страдању, г. Раши са шаљивом примедбом:

„Писао си да не ваљају Кокине пушке; сад ћеш се уверити на делу како су изврсне (г. Раша је такође био осуђен на смрт). Или на прилику оно, кад су га после осуде на смрт другови питали има ли да учини какав распоред с имањем и стварима својим а Пера у шали одговара: „Па имам, све су ми имање ови окови и ја их остављам у наслеђе краљу Милану, да их у здрављу поцепа и бољим и већим замени..." Онај исти Пера који је имао куражи да се издвоји из целе радикалне странке, да жртвује сав свој углед и сву популарност своју онда кад је његова памет назазила да ваља ићи путем којим је он пошао, и на коме је — то с поносом може рећи — више допринео коначној победи радикалне странке и одступању краља Милана — но и један други у радикалној странци; онај исти Пера, који је имао и има куражи да дигне бачену рукавицу и онда, кад је баци један краљ Милан; онај исти Пера који болан, немоћан, осамљен, пуки сиромах, ево и данас јуначки води борбу и бије битке са свима вама моћним и у власти, служећи се благородним фанатичким заносом начелу правде и добра; онај исти Пера, који има куражи над свима куражима, који има јунаштво да своју заставу држи високо и да оно, што исповеда као своје непоколебљиво уверење, брани јуначки и отворено и онда, кад против њега устаје тако рећи све, што уме држати перо у руци, и онда, кад против њега у заблуди својој устаје чак и цело јавно мњење, тај суврмени Мајон, пред ким сви ви у прашину падате, а само му један једини Пера Тодоровић јуначки креше у очи — и ви хоћете сад некога да уверите, да се тај исти Пера поплашио од ваших тричавих 30 дана затвора па хтео бежати, а оставити вас да ликујете, да пљескате рукама од радости и да весело грајите, како се Пера уплаши и утече.

О, будите уверени наши дивни „дураци," да Пера, који није бегао ни испред правих лавова, никад неће покушати да бежи испред магараца у лавовој кожи у толико мање, што г. Пера као стари ратник, увек брзо и несумњиво позна, које је истински лав, а које магарац у украденој лавовској кожи. Место да бежи, ту г. Пера има обичај да се окрене, да ухвати магаре за уши и да га извуче из украдене лавовске коже, па онда ајдамаком — све по магарету, све по магарету док се јадно све не .... — ама ни узми ни остави овако, као ово што ми, ученици г. Перини, чинимо сад с вама.

Ко познаје поносни характер г. Пере Тодоровића, знаће да би он пре умро ту на месту но што би дозволио да му се са његова бегства смејете ви и сва публика, управо да му се смеју и гори и бољи.

А ми, који смо имали прилике да гледамо г. Тодоровића у најкритичнијим тренуцима у овом последњом хапшењу, можемо посведочити то, да је он на целу ову напаст полициску гледао с презрењем и подсмехом, и с највећим багателисањем. Једино што је с истинском тугом изјавио, како влада оваком злосрећеном праксом управо у срце стреља и нов Устав и све његове слободе.

И неколико похапшених власничких мишева радикалских хоће да увере свет, да је од њиног зора јуначкога хтео бегати онај исти Пера, који има више куражи у нокту свога малог прста, но сви ви насилници, колико вас је, у свима тинтарама вашим и свима јуначким срцима вашим, која вам тако често испадају у — панталоне.

У осталом, у нашем литу ова је ствар већ довољно расправљена у неколико бележака. Ми смо наведи несумњиве доказе о лакосној измишљености вашега тврђења. А најпосле зна свет г. Перу Тодоровића, а зна и вас и ми смо уверени да вашој клевети неће веровати ни један озбиљан човек.

За данас нек вам је доста оволико.

ВЕСНИК

БЕОГРАДСКЕ ВЕСТИ

Исправка. У чланку „Као бајаги", у 215 броју нашега листа, поткрале су се и неколике крупније погрешке које кваре смисао, за то молимо читатеље да их исправе овако:

На првој страни, у четвртом ступцу 13 ред одоздо погрешно стоји „у помућености против својих начела", а треба „у помућењи *својих сагрешења* против и т. д.

На другој страни, у трећем ступцу у другом одељку девети ред, погрешно стоји „што његово перо стоји под вашом главама" а треба „што његово стоји *над* вашим итд."

На истој страни, четврти стубац, пети ред одозго, место „или наша десна рука, индиферентан човек"... треба „*или* ваша десна рука, или бар човек индиферентан."..

*

Позоришно друштво; у хотел „Империјалу," под г. М. Расантијевића, приређује данас „*Два наредника*" жалосну игру у 3 чина од Н. Ђурковића, као корисницу г. г. чланова Петровића, Барловца, Кораћа, Николајевића и Жабарца.

*

Нов позоришни комад „*Спасена отаџбина*" или „Три *дедака једнака*", зваће се нов позоришни комад, који ће за 2—3 дана почети да излази у нашем листу. Један наш српски већ познати позоришни писац, чији су шаљиви комаци имали лепа успеха не само на српским позорницама преко у Аустро-Угарској; но и на самом нашем народном позоришту овде у Београду, покушао је да из материјала, који даје насилно хапшење нашег г. уредника, напише лакрдију и коју ће штовани, читаоци надамо се у сласт прочитати, пошто је тако пуна духа и хумора, да се кроз цео комад човек мора само смејати.

Комад је на прегледу и тако рећи на цензури код другог једног нашег позоришног писца (опет писца махом шаљивих комада), који се о овом саставу изразио врло повољно и примио се само да он нешто дотера што се односи на позоришну сценерију (како би се могло и представљати) и на наше домаће београдске прилике.

Чим се овај преглед сврши, комад ће излаз. *без прекида до краја*. Штампање ће почети најдаље 30 о. м. у недељу, и изаћи ће узастопце у 12 бројева.

Сцена о измишљеном покушају бегства нашега г. уредника нацртана је веома лепо и вешто; ту ће читатељи

такве су то глупости, које би требала да избегана.

Фина је већ била све уредила и све предвидела; Марија је требала да је замени у кући; она је казала својој сестри да од сада не може више ићи у школу, него нека чита свој катихизис код куће до првог крштења, а она сутра дан оде са својом матером, пуна наде и радости.

Беше лепо октобарско јутро; сунце већ сијаше разгонећи сиву маглу, која покриваше Сену; свежи поветарац сносио је са дрвета око обале последње лишће терајући га весело са пријатним шумом пред собом.

Он је распаљивао такође и ватру у фуруни мале Фине, која букташе под раскоканим крмпирима, а њен звонак и мио глас орио се по јутарњем ваздуху:

— Ево господо и госпође врућег кестења! поткрепите се! угрејте се!

Већи број радника и радница силазе сваког јутра врло рано са висова кварта Женевијевског да раде у средини Париза: хладно је, глад је ту, за један су (десет пара) кестења, два суа крмпира; све се то мете у џеп и успут једе.

Старица је имала своје муштерије, беше доста чудновато, што се она више не виђаше на том месту.

— Је ли болесна стара? Зар је она већ угасила своју ватру?

И људи пролазише говорећи:

— Кучка, ова нова заступница, лепо девојче!

И доиста Фина беше лепо девојче; њезин чешаљ једва је могао држати ону густу кестењаву косу, чије су лепе коврџаве витице покривале чак и лепо чело; њене велике сјајне очи беху веселе и оне наивности као у детета а а влажне и румене уснице при најмањем осмеху откриваху два реда ситних сјајних зуба. Она беше збиља лепо девојче!

Муштерије долажаху, застојаху и остављајући лепу трговкињу, говораху: „до сутра!"

Фина, весела, урећиваше свој еспап певушећи, кад на једанпут нека сенка наднесе се над њен асталчић и неки звонак мушки глас ушита је:

— Ви сте дакле, госпођице, заменили мајку Жејар? —

Госпођица!... мала Фина!... Она подиже своје очи и гледаше један тренут задивљена.

Пред њом беше висок плав и стасит човек у униформи сержана варошког, леп мач са сјајним балчаком висаше му о бедрима; на прсима сијало се неколико медаља. Његове плаве благе очи, смеђи бркови и брада, дуга коса укусно очешљана и на среду раздељена, могла га је у очима другова његових издати за Исуса Христа.

На задивљени поглед лепог сержана варошког, Фина порумене до ушију и одговори:

— Да, господине.

— Заиста госпођице, ништа није изгубљено са овом променом! нарочито ја, који вршим дужност на овој линији. Шта више, могао бих рећи да сам срећан; гледајући у ваше очи мислим да сунце греје сваки дан.

Фина поцрвене; њој беше веома топло и она не знађаше шта да одговори. На срећу, више муштерија застаде и она их служаше са обореним очима.

Он, међутим, задовољан утиском који је произвео, узе један кестен, притисну га између прстију и једући са слашћу, проговори кроза зубе:

— Ово је прекрасно! кестени мајке жејареве не беху овако слатки.

Фина промрмља нечујно да може узети кестења колико год хоће; али он, клањајући се, умиљато заблагодари и удали се са речима: до виђења.

Он оде лаганим корацима а сиротој девојчици учини се као да небо постаје мрачније.

(наставиће се)

може само један човек, који је давно свршио рачун и с последњом искром стида и образа.

Г. Тодоровићев г. адвокат копирао је акта, и она ће у своје време (чим г. Тодоровић изађе), бити печатана. Уверени смо да ће се читатељи управо згадити, кад тада из самих докумената виде, како се у „званичним исправкама“ дрско јавно лаже.

Али правда захтева да кажемо, да полиција није ово учинила без големе потребе и нужде. Ако г. Глиша дрско лаже, и за невољу му је. Кад се неко оптужује за опорочавање власти, онда или оптужени треба да призна своју кривицу, или полиција треба докаже да је заиста учињено казнимо дело.

Пошто овде полиција ни чим није могла доказати оно што у истини није ни било, то је морала прибећи другом изласку и објавити да је г. Тодоровић признао „све за што се на одговор узимао.“

Ето, из те полициске потребе потекла је та јавна и стидна полициска лаж о г. Тодоровићевом признању.

О ви, што по „Одјеку“ једнако лицемерно кмаучете, како опозиција својом белодањаваном ваших безакоња убија пред светом углед државни, како се с вашим појмовима о државном угледу слаже то, кад један ваш виши орган, један управитељ престонице српске — лаже!

Лицемери! кад бисте ви истински водили бригу о истинском угледу отаџбине, ви би сте у првом реду дигли с овога важног места ову бруку, што се зове ваш Глиша, да не срамоти и српску престоницу и целу земљу својим башибозуклуком.

Али ви се сећате „угледа државног“ само онда, кад ваља наћи изговор да се уђутка опозиција и да се угуши њен глас, који изобличава ваша недела и насиља.

*

Но да идемо даље.

Којим се редом нижу измишљотине и лажи у „званичној исправци“, тим их редом морамо и ми побијати.

Пошто је слагао да је г. Тодоровић „признао све оно за што се на одговор узнмао“ (и стилистика је дивна — изгледа као да је г. Тодоровић сам себе узимао на одговор), г. Глиша каже даље овако:

„После овога а истога дана, дао је своју изјаву *на протоколу* како је са осудом незадовољан и да он држи да за оно што је говорио није крив“...

И ово је дрско извртање. Ово је онај грозни и стидни фалсификат полициски, где је једно писмо г. Тодоровићево, његов одговор и објашњење за што неће да иде у затвор — самовољно и насилнички проглашено за његову жалбу, само да га што пре могу стрпати у затвор. То писмо продиктирао је г. Тодоровић писару г. Молеровићу у својој соби а пред сведоцима, а садржина му је така, да га нико никад не може узети као жалбу без очигледног извртања.

Но полиција се ни ту није тргла. Она је очигледну и јасну ствар извртула, писмо прогласила за жалбу и учинила један од најобичнијих фалсификата, једну најпростију превару, каквом се служе само кесароши и најниже буџаклиске варалице.

И ово је извршено по нужди. С једне стране ваља г. Тодоровића одмах затворити. С друге стране, опет, треба чекати док се он жали и док се реши питање о тој жалби, а оптужени има за жалбу три дана рока. А како ли ће се чекати несрећна три дана, кад бив. краљ Милан долази сутра. Шта, дакле, да се ради?

У тој запари пред умне очи ватреног Којиног управитеља опет се појављује рогати анђео неваљалства и обмане; он хвата за руку свога заштићеника, који му је већ давно продао своју душу, показује му својим папком г. Тодоровићево писмо, и церекајући се вели му — „узми ово и реци да је ово жалба“.

Г. Глиша скочи; пун радости он рашири руке, а његов рогати, црни анђео хранитељ, који му је и у другим тешким приликама до сад небројено пута помагао својом досетљивошћу — појури му на сусрет, те се загрлише и стопише у дуг, дуг, топао, сладак, снажан пољубац. Држећи г. Глишт снажно обгрљена, његов рогати анђео хранитељ непрестано је радосно махао репом, а својим папцима узбуђено га пљескао по леђима оберучки.

Где је у том тренутку била вешта молерска кичица да нацрта овај призор, како се у глави једног ђавола човека зачиње једна неваљала мисао о обмани и превари! То би била слика: „Грешно зачеће једне неваљале мисли.“

О овом фалсификату, по коме је једно просто објашњење г. Тодоровићево варалички узето као његова жалба, ми смо у нашем листу недавно донели засебан чланак. Нашим читатељима позната је, дакле, ова ствар, с тога нећемо даље о њој ни говорити.

А кад једном сва акта буду наштампана, наши штовани читатељи видеће и ову неваљалачку превару полициску у свом сјају њене одвратности.

А сад хајдемо даље.

Бројаница од лажи и извртања написана руком једнога г. Глише, још је дугачка. Зрно што нам сад долази под руку, ако по величини није веће од оних што смо их већ пропустили кроз руке, за цело је најгнусније по неваљалству замисли, која га је диктирала.

Долази на ред како је г. Тодоровић „хтео да бега,“ па га, знате, ухватила бистра, будна и хитлена полиција Којина!

„Г. Тодоровић видећи да ће га казна постићи за његова дела, и његово понашање у грађанству, сутра дан после свега онога, у јутру рано у 4 и по сахата покушао је да пређе преко у Аустро-Угарску, но је ухваћен на станици железничкој и упућен на издржавање осуде од комесара железничке полиције, са актом његовим од 11-ог јула ове год. којим подноси извештај како је г. Тодоровић хтео прећи преко.“

Тако нам прича г. Глиша.

Дакле, као што видите, драги читатељи ствар је јасна и чиста као „цакло“ г. Тодоровић хтео је да бега, но даде бог те га наша јуначка полиција срећно ухвати и тако је сад спасена домовина; место да се шетка по по пријатељици Аустрији, овај богомрски човек „шнофује“ сад у затвору — бегство му није испало за руком, а да је он хтео бежати — кромје безумних то нико други не сумња; јест, бога ми, верујте, ето г. Глиша тако каже.*)

О, моји лепи кикандонски „дураци,“ како сте слатки кад овако глупо лажете! И ви мислите да ће вам неко поверовати да је од ваших тричавих 30 дана затвора, који су само ваша брука и гр дило, хтео бегати онај исти Пера

*) Види у Београдским вестима белешку „*Нов позоришни комад.*“

је згодно за њега пристао. Истина прашан је; о њему се у инвентару нашем слабо водило рачуна. Тек по кад—кад носио је број 15. и 16. али се то већ и заборавило!. Њиме ћу га ја жацнути, да ће се ова самртница и у гробу своме превртнути. Знам ја како то иде!..

Апсулотизам отпоче тихо невуцати:

„Неверна веро, сваког господара,

„Та немаш ти — пара!..

Самртница зајеца:

— Милост!.. Још има наде! Бол ће умињути!.. Гледај те само колико имам крвавих рана на моме телу.

И њене сухе руке подигоше бео покривач, и на њеноме телу указаше се многе крваве ране.

— Покрите је, грми Апсулотизам!.. Ту бруку не сме свет видети. Те су ране задате мојом руком.

— И нашим, мрморе црни гробари... Бар нам ту славу нећете присвојити... Помислите: суве шљиве, људи са сокака, без икакве квалификације понамештани на најугледнија места; протеривање једног новинара; па сад апшење и овог злогласног публициста, што открива тајне нашег рада, па их износи свету на бруку и срамоту њену, све смо то ми урадили; то је дело наших руку!..

Апсулотизам обори главу па прошапута:

На вас се могу ослонити. Ви сте *моји људи*.

Самртница опет болно зајеца.

Гробари приђоше њеној постељи. То беше последњи ропац.

— Свршила је, кликнуше гробари.

У даљини се зачу буран, страшан глас:

„Станите мало ви црни попови,

„С' погребом Устава још нисте готови!“

Сви занемеше од чуда и страха.

Апсолутизам угризе се за усне, из којих шикну крв у танким млазевима...

У полутамној дворани указа се бела, лепа, божанствена прилика.

— Ко си ти, грмнуше гробари.

— Ја сам *свест народна*. Дотле, а даље не!...

Свевидећи

МАЛА ФИНА (3).

ОД ЛУЈА АРЉЕНА.

— Сутра ће, вели вратарка, доћи на ручак тетка Лујева, ја ћу јој заказати време састанка, па ћемо после ићи обадве да уредимо ствар са њеном сусетком, ти си сувише млада, да можеш то сама све уредити. О овоме немој говорити још ништа матери, јер би је то могло узнемирити да има дугова поред свих њених брига, сирота жена.

Преговори се свршише врло повољно, и једне вечери мала Фина рече својој мајци да ће од сада предузети трговачку радњу.

II.

Госпођа Лебран не изгледаше толико зачуђена тиме, колико је се дете надало. Изнуреност и туга учиниле су те је постала равнодушна према свему; она опомену само своју кћер, да не чини какве глупости, не поменувши

видети целу ствар баш онако у длаку како је у истини текла.

С тога овде сврaћамо пажњу наших штованих читатеља на ту околност.

*

Личне вести. Јуче је одпутовао са експресом, из Париза за Цариград, Шакир-паша, турски изванредни посланик на руском двору.

ПИСМО УРЕДНИШТВУ.

*Господине Уреднiче,**

Дозволите ми, молим вас, да исправим и да допуним неке мисли, изказане у чланку „*Истребитељи*“ који је штампан у 212 броју „Малих Новина,“

Али пре, но што пређем на то, имам да вас замолим, да ми верујете, да ме на тај корак не одлучује никаква лична сујета, никаква партијска тесногрудост, него само истина и правда, само жеља да зла нестане, само жеља нека је „свакоме своје“ и само жеља и воља „да никога правда не мимоће.“

Ето, те жеље, господине уреднiче и једино те, изазвале су ово писмо моје, које би, по важности ствари, било много велико; али томе се, опет, противи простор вашега листа, и он ме приморава, да се ограничим само на најважније напомене.

А сад, с вашим допуштењем, да пређем „на ствар.“

У чланку „*Истребитељи,*“ замера се садашњој влади што она „*оно несрећно наслеђе из прошлости не само не сматра као зло, већ на против помаже и одржава све та зла:*“ јер од њих „*нека трпи, нека гледа равнодушно, а нека баш отворено помаже.*

Изгледа дакле, да садашња влада нема никаквих других грехова, никаквих других погрешака, до једино тих, што она *она несрећна наслеђа из прошлости нека трпи, нека гледа равнодушно, а нека баш отворено помаже.*“

Мени се чини да неће бити тако. Колика су и каква су та „зла наслеђа из прошлости“ која, нарочито „Одјек“ потрже сваки час као кебу иза појаса, и којих се. ето. и ви до такосте у томе чланку: ја нећу то да потржем овде. О томе би се имало много и много да говори. Али што знам и што смем. смело потврдити и овде, то је: да та „зла и несрећна наслеђа“ не би била ни толико *зла*, ни тако *несрећна* нити толико *велика*, нити пак тако страшна ка би се само отребила и препрала истина од лажи, од подметања, или од погрешнога схватања или најзад, од нетачнога или недовољнога познавања пређашњега стања и пређашњих прилика.

Али баш и нека су „наслеђа из прошлости“ така „*зла и несрећна* и нека садашња влада та зла и те несреће баш и *трпи* опет само то не би било ни изблиза оправдан разлог оноликим и онаквим нападима на њу у већини домаће штампе. Јер та зла не би била њена зла, а трпљење тих „наслеђених“ зала не би било никакво незаконито дело њено. Она у томе случају, не би била крива за погрешан и за незаконит рад него би се могло кривити за *нерад* и за *немар*. А то опет могло би се бранити и правдати с друге стране њеном толерантношћу и обазривошћу, и њеном партијском несебичношћу.

Дакле не „трпљење и подржавање наслеђених зала“ него ће бити нешто друго узрок што се тако усколебало јавно мњење, што је већина штампе наше стала у отворену борбу противу садашње владе.

Јест биће нешто друго, а то „нешто друго“ јесу незаконитости садање владе; јесу њена сопствена дела јесу, не само „трпљење неслеђених зала“ него њена сопствена зла; јесу она која из дана у дан стварала и којима је *надмашила све пређашње владе.*

Да ово нису тек голе речи, него права истина; да дакле садашња влада заиста чини много веће незаконитости и то код садашњег устава по коме то *не сме* чинити, него што су их чиниле пређашње владе код старога устава, по коме су имале и могле много што шта чинити: биће довољно да напоменем само ова њена дела.

1. Садашња влада за ово неколико месеци истерала је из службе државне више чиновника већином баш најбољих и најспособнијих, но што је то влада напредњачка учинила за свих седам година своје владавине. А зна се, да и влада напредњачка није чатекла у служби своје чиновништво кад је на управу дошла, него је затекла скоро све саме либерале, у неправеи према чиновништву и у партиској тесногрудости и нетрпељивости садашња влада дакле надмашила је све досадашње владе.

2. И док је истеривала из службе правнике и чиновнике способне, садашња влада постављала је за чиновнике, противно и законима и уставу, људе неспремне и неспособне и банкроте који су под стеч. Такве незаконитости нема код пређашњих влда То је дело садашње владе. Оно је сад први појав у нас.

3., Откад постоји закон о независности судској, није било примера да је министар издавао наредбу суду, како ће коју ствар решити. Садашња влада и то је учинила, она је и тиме превазишла све досадашње владе.

4. Садашња влада издала је распис којим и противно законима и противно уставу, дозвољава право гласања и онима, који тог права немају. Камо томе сличан пример код пређашњих влада?

5. Камо сличан пример какав под садашњом владом видесмо у престоници 14 и 15 маја? Кад је још била оволика лична и имовна несигурност да се човек не сме из куће маћи, какву трпимо под садашњом владом?

6. Која је друга влада учинила или која би чинила противно изречном наређењу устава да се српски грађанин не може и не сме протерати из земље, као што је то учинила садашња влада са српским грађанином Светоликом Лузаревићем?

7. Камо и која је то пређашња влада, која је полицијски осуђивала уреднике новина за дела штампом учињена, као што то чини садашња влада са г. Пером Тодоровићем.

8. Чији је још орган онако претио независним судијама што не суде онако како би он хтео, као што то сад чини „Одјек“ орган садашње владе?

То су, господине уреднiче, све дела садашње владе. То су осам рана на нашем новом уставу. То су осам смртних грехова према нашој младој уставности, које је учинила садашња влада?

Ни у једноме од њих нису јој биле ни пример ни углед нити друге пређашње владе. Све су то њени оријинали. У свему томе она је прешла и надмашила све пређашње владе. Све су то њене сопствене „отровне мијазме“ које је она излегла и пустила те се размилиле по државном организму.

Те „отровне мијазме“ мени се чини тако се нагло и многобројно коте из дана у дан, да скоро не ће нигде ни бити здравога места, ако тако још устраје.

Држимо да ово никако не треба заборавити или предвиђати, јер опасност постаје све већа и већа.

Ако се не могу истребити одма *све* „наслеђене отровне мијазме“ може се учинити да се не коте нове још опасније и отровније. Па онда што се то не чини? Што се пате толике нове „отровне мијазме“ у место да се требе оне „наслеђене“? Ето за та *дела своја* за те *своје сопствене* „отровне мијазме“ по моме мишљењу, крива је садашња влада; јер за „наслеђено“ могла би се још које како и трпети и бранити; али за ово је што сама стварала нити има одбране пред садашњошћу, нити примера у прошлости. То су, и опет велим, њена сопствена дела њена сопствена, а не наслеђена зла, њене рођене „отровне мијазме“ То се не да ни пребацити на другога, нити претрпати чим другим. Нека је „свакоме своје“ нека „никога преда не мимоиђе.“ Тако ће бити најбоље. Је л' те?

25 Јула, 1889 год.
у Београду.

Ваш познаник.

*) И ако се не слажемо у свему са писцем овога писма, ма га ипак доносимо као одзив на наш чланак „Истребитељ“ те да се о томе питању чују и туђа мишљења.

ТЕЛЕГРАМИ
„МАЛИМ НОВИНАМА“
26. јула.

Петроград. Јуче је обнародован закон по коме се за три године имају затворити гимназије с немачким наставњем језиком у лифландској губернији.

Задар. Земаљски сабор усвојио је предлоге за грађење железнице Книн — Нови, или Приједор, Клин, Задар, Сарајево, Спљет, Мостар, Метковић, Дубровник. А исто тако и да се настави грађење железнице од Сарајева к Дунаву.

Петроград. Журнал де Ст. Петерсбург назива фантазијом све вести новинарске, које Русији приписују макијавелистичке накере у погледу Крита. Русија има и сувише живих и истинских симпатија за грчки народ, а да би могла намеравати да му ствара тешкоће и заплеге, које би се могле повећати агитацијом на Криту.

КУРС.

Дукат	5·64
Наполеон	9·54½
Срп. лутр. 3% лозови	34.50

ДНЕВНИК.

КАЛЕНДАР.

Четвртак.

Православни: 27. Великомуч. Пантелимон
Католички: 8. Мчк Киријак
Сунце излази 27. јула у 4 с. 32 м.
Сунце залази у 7 с. 10 м.
Мене месеца: ♍ пун месец 31.
Дан је с почетка 15½ сати а ноћ 8½ с али од краја овог месеца дан окраћа за 55 мин., а за толико и ноћ одужа.

СТАЊЕ ВОДЕ

За последња 24 сата од 25 - 26 о. мес. опала је вода са 2 сантим.

количка је вода		пролаз	испод Ћуприје
25. јула	3·09		10·91
26. јула	3·07		10·93

Огласи

Великошколац тражи кондиције. Јамчи за успех ученика. Упитати уреднишво овога листа.

ГЛАВНО СТОВАРИШТЕ
БЕОЧИНСКОГ ЦЕМЕНТА ЗА СРБИЈУ

Предузимачима и осталим потрошачима препоручујемо **БЕОЧИНСКИ ЦЕМЕНТ**, и то: прима и секунда портланд, роман-цемент и две сорте хидраула, лакши и тежи, јер је пробама доказано *да је најбољи од свију*, који се овди продају. Он је и по тежини најлакши, а подноси много више дометање песка, зато је за сваког најпробитачније, само са овим цементом радити

Нарочито чинимо пажљивим на наш портланд-секунда, који се најчешће употребљује и који је раван каквоћи са портландом прима других фабрика, а знатно је јевтинији. Наш прима-портланд ненадмашим је, и служи поглавито за фине глазуре.

За потрошаче у опште, а нарочито за већу потрошњу **знатно су спуштене цене.**

Примамо на израду свако цементирање и бетонисање ходника и предсобља, израду тераца и мозајка за ходнике, предсобља и за цркве, како овди у Београду, тако и на страни, све по најјевтинијим ценама. Све радове вршимо са стручним раденицима и са гаранцијом.

371,24—50 ГЛАВНИ ЗАСТУПНИК,

Пера А. Јовановић,
са канцеларијом: на Сави на дрвари
и у кнез Михаиловој улици бр. 29. у Панђеловој кући

Власник Пера Тодоровић. Одговорни уредник С. Јаношевић.

Прва удеоничка штампарија обилићев венац бр. 1.

БРОЈ 218 ПЕТАК 28. ЈУЛА 1889. ГОДИНА II

ИЗЛАЗИ СВАКИ ДАН

БРОЈ 10 П. Д.

ЦЕНА ЗА СТРАНЕ ЗЕМЉЕ:

На годину . . . . . 30 динара
На по године . . . . . 15 динара
На 3 месеца . . . . 9 динара

LE PETIT JOURNAL

МАЛЕ НОВИНЕ

дневни лист за свакога

ПРЕТПЛАТА ИЗ УНУТРАШЊОСТИ ПОЛАЖЕ СЕ САМО КОД ПОШТА

ЗА БЕОГРАД НЕМА ПРЕТПЛАТЕ — ЛИСТ СЕ ПРОДАЈЕ НА БРОЈ

Писма и рукописи шаљу се Власнику „Малих Новина“ Тепличин венац бр. 17., на горњем спрату.

Претплата се прима код свију пошта у Србији.

ЦЕНЕ ОГЛАСИМА

На првој страни од петит реда 20 пр. д., а на четвртој од петит реда 10 пр. дин.

ПРИПОСЛАНО стаје 50 п. дин. од петитног реда.

KLEINE ZEITUNG

Огласи јевтино, по потреби и са сликама. За свако оглашење плаћа се држ. . се 50 п. . већи ОГЛАСИ ПО ПОГОДБИ

Нашем добром и никда непрежаљеноме сину

ДРАГОЉУБУ

великошколцу

даваћемо годишњи парастос у понедеоник — 31. Јула ове године — у 9 и по часова пре подне у цркви палилулској.

ожалошћени родитељи:
Коста и Софија Петровић

507,2—3

ВЕСНИК

БЕОГРАДСКЕ ВЕСТИ

Данашњи број нашега листа излази на по табака због неприлика у штампарији.

*

Отпутовали. Јуче у јутру, у 6,55 часова отпутовала су њихова Величанства, Краљ Александар и краљ отац, засебним — дворским возом — у Ниш. У пратњи Њиховој видесмо: г. Намес. Протића, гувернера Краљ. г. Докића, секретара г. Милићевића, ађутанте гг. Ђурића и Станковића. До ст нице испратила их је влада, општински одборници, виши официри и један део пешадије с бандом на челу. — Краљ Александар имао је на себи белу — летњу униформу, а Краљ Отац загаситу блузу и белу капу.

*

Одговор. Г. Стева Грујић професор географије и статистике у в. академији управио је преко 174 броја „Д. листа“ на нас питање и тражио, да му јавно одговоримо: Ко је писац оне белешке о статистици и испитима у у вој. академији, у 168 броју нашега листа, и да покажемо теденцију и право порекло те белешке, јер у полемици која се између њега и г. Драшевића развила о тој нашој белешци, овај сумња да је Грујић писао ту белешку.

Ради умирења гг. Грујића и Драгашевића, и ради истине, изјављујемо да г. Грујић није писац те наше белешке, да је писац особа, која ни по чему не припада војсци и чак и не живи у Београду. но је бавећи се о одмору има овде. дао ону белешку јамачно утицајем својих другова из вишег курса војне академије. Име те особе, овде не помињемо по уобичајеној практици в е ћ а и иначе то не би ни мало изменило ствар. Сматрамо да смо на питање г. Грујићево дали довољно потребна објашњења.

*

Мађаризирање. У Београду постоји од дужег времена римокатоличка основна школа, коју издржава овдашње аустро-угарско посланство.

Та школа до прошле год. имала је само једног учитеља који је био по народности Хрват, који је основну наставу у школи предавао на српском и немачком језику, но за прошлу школску годину посланство је поставило још једног учитеља неког Лајоша Мендлера, Мађара, који ни речи српски не зна, и тај Мађар у школи предаје деци наставу на мађарском језику.

На овогодишњег Св. Саву тај Лајош држао је целог дана предавање у школи а учитељ Хрват није. и ма да је на овогодишњем испиту учитељ Хрват показао врло добар успех посланство га је ипак отпустило из службе, а Мађара, који са својим мађарским језиком није могао у школи никакав успех постићи, задржало у служби.

Како чујемо, на захтев одбора општинског достављен је овај случај г министру просвете, и ми ћемо сачекати да видимо какве ће мере г. министар предузети да се томе мађаризирању на пут стане, јер овде нису у питању само деца аустро-угарских поданика, него и српска римокатоличке вероисповеда.

*

Да ли је то касација? Нишка „Слобода“ дотакла се једном кратком белешком нашега чланка „Прелазна Уставна наређења“ у 210 броју нашега листа, где смо ми тврдили, да суд има да донесе решење о сваком лишавању слободе, на било то да се ко притвори или полициски осуди. Тако смо ми разумели смисао чл. 9. и IV и V тачке чл. 243 Устава.

„Слобода“ назива ово наше извођење „просто један покушај да се обману читаоци и ништа више,“ па онда вели, како „суд нема да доноси никаква решења „иначе о лишењу слободе“ — ако је неко већ затворен на основу осуде — пресуде, како хоћете, *која је издржала касацију.*“

У томе баш и јесте суштина питања, које смо ми у поменутом чланку покренули, а на име ко се по Уставу има сматрати за касацију у стварима пратвора, полициске осуде, или „и иначе лишења слободе,“ да ли полиција, односно министар унутрашњих дела, како је то по досадашњим законима, који по Уставу за оваке случајеве још сада губе силу, — или суд. Ми смо према духу Устава, његова смислу чл. 9. и IV и V тачке прелазних наређења уставних тврдили, да ту ни у ком случају полиција не може бити касација, но

ПОДЛИСТАК

МАЛА ФИНА

(4).

ОД ЛУЈА АРЉЕНА.

* * *

Он долазаше сваки дан, причаше јој о галантеријама војничким и иљаду других ствари што је занимаху; говораше јој да је он био у Африци као војник, да се борио са Бедујинима. Она га гледаше својим великим очима и слушаше ћутећи. За тим јој је приповедао како је по повратку ово коњаник код једне кнегиње и јахао на коњу пред колима пратећи је јутром у шуму. али није могао остати дуго код ње из два разлога: што није марио да буде слуга и што му забрањиваху да носи бркове и браду. „Кад би знали како ме то мења, госпођице Фина,“ додаваше он гладећи своје бркове. Још прог дана он је освојио срце девојчице; они дани, кад он не беше на служби беху врло дуги за Фину; али кад је он био, Фина не осећаше ни кишу ни хладноћу.

Она се међутим бојаше за њега и срце јој се параше гледајући га како стоји на снегу, а кад би он дошао да на фуруни лепе продавкиње огреје своје смрзнуте руке, она мишљаше како би то добро било, кад би му она у сваки џеп метла по један врућ кромпир. „Видите, говораше она, усхићена оваком мишљу, ја ћу их мењати сваки пут, каа пођете овуда, и то вам неће дати да добијете заноктице.

Он јој дозвољаваше да чини све, ова дивна девојка међутим више га је заносила но што и он сам мишљаше. Она пак, срећна што га може сачувати, причаше му о својем животу, који у осталом беше само живот тешког рада и оскудице; говораше му како је отац писао да ће се можда ускоро повратити; како ће Марија скоро примити прво причешће; о дебелом Виктору, који се тако добро учи, и још о многим ситницама њиховог бедног живота. И не слушајући је, он посматраше грицкајући брчиће, ватреним погледом младо и развијено тело девојчино које с муком могаху одржати танке пантлике њеног већ изношеног крозета.

А кад би сусрела овај поглед његов, онда би кроз цело тело мале Фине прошла нека чудновата језа, а у грлу би јој се стегнуло нешто, и она се с муком могаше држати да не падне. Тако су стајали дуже времена ћутећи једно поред другога, док јој не би он, да би избегао непридику, промрмљао: „до виђења, Фина!“

Мала Фина живљаше као да је у сну; она беше постала кокета и ништа јој више не задаше бриге. Она мала штедљива и смотрена домаћица беше се сасвим променила. У сиротом стану госпође Лебран живела је сада лепа девојка слушајући песму љубави коју јој њених шеснаест година на уши неваше.

Она је одлазила врло рано, пуна радости; улица беше мрачна и хладна; залеђена калдрма пуцала је под ногама њеним; ветар је дувао наносећи јој у очи бујне праменове свиласте косе; још беше мрак; бледа светлост тек је се почела појављивати на хоризонту; али Фина не осећаше ни ветар ни зиму: она иђаше да њега види.

* * *

Једно јутро он не дође; неки дотле непознати страх и слутња обузе је; она га чекаше дуго; затим се крену и иђаше полако, врло полако, осврћући се на сваком кораку. Остатак дана провела је врло нестрпљиво, беше расејана; ноћу, она не заспа никако. (НАСТАВИЋЕСЕ)

једино суд, и позвали смо наше правнике да и они о томе дају своје мишљење.

Међу тим „Слобода“ никаким разлозима не побија оно наше тврђење, већ просто вели како треба да се „*добро поразмислимо*“ па ћемо се „*сигурно* сагласити с њом“ да ту суд нема да доноси никаква решења, па онда наше тврђење бележи „као несавесност.“

Ко сад покушава да „обмане читатеље“ и чији се покушаји имају да „бележе као несавесност,“ да ли ми који смо у тој ствари изнели наше разлоге, па баш да они потичу и из погрешног схватања Устава, или „Слобода“ која никаквим, али апсолутно никаквим разлозима не побија поменута наша тврђења, већ просто вели да ми „обмањујемо читатеље“ и то „бележи као несавесност“ — века то оцене сами читатељи.

Ми и опет тврдимо, да по сили поменутих чланова Устава само суд за ову ствар има коначно да донесе решење, и да према томе овде полиција ни у ком случају не може бити касациона власт, а питање је ово за правну дискусију још непрестано отворено, и ми ни мало не сумњамо да ће наши првници донети о њему свој надлежни суд.

*

Позориште у хотел „Империјалу“ под управом г. М. Рисантијевића даваће данас „Цар Петар Велики“ шаљива игра у 2 чина, уз суделовање г. Бабића комичара и г-ђице Јулке Поповићеве певачице. Ова се представа даје у корист обневиделог Влајка Евгенијевића кључара краљ. срп. нар. позоришта, који иде у Беч ради операције. Улазна је цена 1 динар.

*

Исправка. У „Писму Уредништву“ шмампаном у јучерањем броју нашег листа, поред ситнијих штампарских погрешака, поткрала се и једна већа која квари смисао.

Тако у алинеји осмој, реду 13-ом стоји „*неред*“ а треба *нерад*.

Молимо читатеље да ово исправе.

ИЗ ВЕЛА СВЕТА.

— **Умро**. Барон Јосиф Филиповић, фелдцајгмајстор заповедник аустро угарских трупа при босанској окупацији, умро је 25 о. м. ноћу,

— **Железнички судар**. 24 ов. мес. око 9 и по сахати у вече сукобила су се у Сајбездорфу, у Баварској два воза, један поштански и један теретни. Два чиновника су тешко, а два лако рањени. Како веле, путници с поштанског воза остали су неповређени. Штета у материјалу је огромна.

— **Побуна у робијашници**. Пре неки дан била је читава побуна у једној робијашници у Будимпешти. Затвореници се побунили против стражара због сувишне строгости и рђава поступања. Први је дао знак устанку неки затвореник, који је скочио на једног стражара и оборио га на земљу, па су га онда сви почели тући и злостављати. Остали затвореници који су радили у осталим дворанама чувши то, дохвате све што им је дошло до руку, покупе се и почну разбијати све око себе. Пошто је присутна стража у робијашници била сувише слаба да савлада побуњенике морао је управитељ робијашнице да око 5 сахати затражи помоћ од полиције. Одмах је дошло 20 пешака и 20 коњаника и ноће им за руком те побуњенике сагнају у њихове собе. Војска још стражари јер побуњеници непрестано лармају и онако затворени по собама.

— **О персијском шаху** јављају 8-ов. мес. из Париза, да су га дочекали тако свечано као да је сад први пут дошао у Париз, а не по трећи пут Од станице западне железнице па све до његова стана у Rue Copernic пролазио је шах кроз шпалир радозналог света, који га је поздравио бурним усклицима. У колима, запрегнутим с четири коња, седео је шах поред преседника републике, а према њима седели су министар преседник Тирар и велики везир. Пратња шахова била је у сјајном оделу, а шах је био у обичној униформи. У шаховој пратњи била је и чувена његова Черкескиња, која је у пратњи два евнуха ушла у Париз са свим инкогнито споредним улицама.

КЊИЖЕВНОСТ

Поглед у свом 11 броју доноси: О династијама Гар (наставак). — Дудило за вели чинама од М. П. Ревара, прев. Р П. Милушић — Један разорен ум од Л Комарчића (наставак). — Туђа жена, од Достојевског (свршетак). — Пешпстрело, с француског од Уџда (наставак) — Докопице Кроз свет у накрст (наставак) — Различности . — † Никола Мариновић

Отаџбина, свеска за август, има сем започетих ствари ову садржину: Вомарше, литерарна студија Богдана Поповића. — Аргонауте на Лемносу, прва сцена из комед је петог имена од Војислава — О меничној одговорности издаваоца менице, од проф В Школе г. Ђорђа Ж. Ђорђевића. — Човек, песма Вл. М. Јовановића. — „Параћин, пет минута!“ разговор у вагону од С. К. — Преглед манастирског непокретног имања у Краљевини Србији. — Пројекат закона о ур ђењу угледних приреда по манастирским имањима. — К'о санак лепи..... песма Драг. Ј. Илића. — Статистика школа у Краљевини Србији за школску 1887—8 годину. — Друштвени живот. јавно предавање Влада а Ђорђевића. — Књижевни преглед: Милословић М. Живот Народни. Књига друга: Правда и законодавство. Критика од д-ра Миленка Р Веснића. — Јавна говорница. — Библиографија.

У овој свесци настављен је Ауербахов роман „На престолу“ и завршена позоришна рецензија д-ра Милана Јовановића на Цветићева „Лазара“.

СЛУЖБЕНИ ГЛАСНИК

— Вучко С. Марковић, привремени телеграфиста прве класе главне телеграфске штације у Београду, постављен је за телеграфисту телеграфске штације у Брвој-Паланци.

— На молбу г. Андрије Хофмана из Београда, министар унутрушњих дела, одобрио му је да се од сада презиве „Надеждић“.

СМЕСИЦЕ

— **Васкрсао**. Ту скоро поткрао се позоришном рецензенту неких енглеских новина десио један врло смешан малер, кад је износио извештај о првој представи Ваглерових „Meijtesinger“ у Лондону. На крају тога извештаја прича се да су после престане биле сви певали поново изазвани, али глава особа, којој је публика спремила величанствене аваније, баш је г. Рикард Валнер, кога је управитељ вео на позорницу! Наши читатељи знаће да је Рикард Вагнер чувени композитор и да је већ давно умро. И што ни једном спиритисту није пошло за руком, да мртва композитора изведе пред публику, ето је пошло за руком једном позоришном рецензенту.

ТЕЛЕГРАМИ
„МАЛИМ НОВИНАМА“
26. јула.

Алдерсхот. Одговарајући на здравицу војводе Кембричког, цар Вилхелм је рекао да ће увек одржавати традиције добре дружбе између обе нације. Дао је израз уверењу, да ће још дуго трајати братство, које већ толико година постоји између немачких и енглеских војника.

Беч. „Н. Сл. Преси“ јављају из Лондона из одличног званичног извора, да је пут немачког цара у Енглеску од врло великог политичког значаја за политички положај на континенту. И ако је с погледом на парламентарне установе Енглеске искључена могућност формалне алијанције с тројним савезом, ипак ће се у одређеним границама политика британска кретати у сагласности с тројним савезом, а ту су обухваћени сви могући догађаји континеиталне политике.

Петерсхоф. Јучерашњем венчању великог кнеза Петра с црногорском кнегињицом Милицом присуствовали су сви чланови царскога дома, присутни иностранн сродници, дипломатеко тело. На ручку су били и посланици Немачке и Енглеске.

Књижевни Оглас

ЛАСТА

календар
за 1890 годину
МОЖ СЕ ДОБИТИ
у књижари В. Валожића
у Београду.

Хиљаду комада за 32 динара.
Пет стот. „ „ 20 „
Сто „ „ 5 „
513,1—10

МАЛИ ГЛАСНИК

ВЕЛИМИР М. ПРОТИЋ, пензионар, живи стално у Пожаревцу. 36,2,4

ЈЕВТИНЕ КЊИГЕ

По врло јевтину цену могу се добити у уредништву „М. Новина“ ове књиге:

„Историја једног француског сељака“ комад 2 гроша,
„Дела Св. Марковића“. Свеска прва. Грош и по комад.
„Политичко стање Срба у Угарској“ 10 пара динарски комад.
„Економија“ Светозара Марковића но динара комад.

33 СВЕ ЗА ГОТОВО. 5—10

ТРАЖИ се на зајам 600 динара на сигуну плату, уз уо поуздано јемство. Отплата 25 динара месечно. Интерес 12 од сто годишње. Упитати уред.

ТРАЖЕ се ТРИ продавца за „Мале Новине“. Упитати у уредништву. Вредници могу зарадити до 3 динара дневно.

Огласи

ЧАРАПЕ ПРИМАМ на машини да плетем и продајем штрикаће машине.
А. Гутман
509, 1—3

ПРОДАЈЕМ из слободне руке 2. плаца постојећа код Чубуре.
За цену обратити се ваља.
Драгиња поч. Пет. Поповића
Орашка улица на енглезовцу.
512, 1—3

ОБЈАВА.

Част ми је ставити до знања п. грађанству вароши Александинца, да ћу 15 августа приспети и бавићу се 15 дана, а за тим намеравам посетити и Крушевац.

Сви посетиоци моје фотографске радионице, уверен сам биће задовољни мојом израдом слика, као што су били и грађани Д. Милановачки, Кладовски, Неготинскн, Зајчарски и Књажевачки.

Пошто намеравам пропутовати целу Србију и показати мој рад и моју вештину, то се надам да ће ме п. публика удостојити своје многобројне посете те да се увере о солидности и доброти моје израде.

24 јула, 1889
Књажевац
С особитим поштовањем
Драгомир П. Јовановић
тип. из Неготине
508,1—2

ПРВА УДЕОНИЧКА ШТАМПАРИЈА
потребује два слово-слагача.

ТАФАНА на великој пијаци у Натошевића кући, издаје се о идућем Митровдану Упитати за услове на горњем спрату у истој кући. 414.9 12

РАСПРОДАЈА

С тога, што одржавање вина у добру стању тражи негу, коју му ја, пошто сам дужношћу спречен, у довољној мери не могу дати, принуђен сам, да винарску радњу напустим и да приступим распродаји мојих вина.

Овим путем стављам до знања како г. г. Београђанима, који знају шта је добро вино, тако и г. г. гостионичарима, да ћу моја вина и у флашама и у бурадима распродавати **ванредно** јевтином ценом

Цена је тако јевтина, да може поднети како за најобичнију кућу, која вино троши, тако исто као и за бољу гостиорицу.

Нарочито су сасвим јевтина моја асталска црна и бела вина, од којих продајем.

10 флаша свака 7|10 литра за дин. 3·—
36 „ „ „ „ 10·—
74 „ „ „ „ 20·—, а
100 литара дин. 32·— у бурадима.

За сваку флашу наплаћујем особено 20 пр. дин., а равну суму враћам, кад ми се празна врати.

Јамчим да су ова моја вина природна, здрава и без икаквих додатака.

Изредно винско сирће продајем на више од 40 литара по 16 пара литар.

Особито добре, 18 година старе шљивовице продајем 1 флашу од 7|10 литра за 1 динар

Ценовнике од свију мојих вина на захтев дајем и шаљем бесплатно.

Распродаја на Сави у кући лимска улица бр. 8.
506,1—6 **А. ЛУКИЋ**, *глав. благ. Народне Банке.*

Власник Пера Тодоровић. Одговорни уредник С. Јаношевић. Прва удеоничка штампарија обилићев венац бр. 1.

НАРОДНА БИБЛИОТЕКА „СВЕТОЗАР МАРКОВИЋ" БЕОГРАД

БРОЈ 219 СУБОТА 29. ЈУЛА 1889. ГОДИНА II

ИЗЛАЗИ СВАКИ ДАН

БРОЈ 10 П. Д.

ЦЕНА ЗА СТРАНЕ ЗЕМЉЕ:

На годину . . . . . 30 динара
На по године . . . . . 15 динара
На 3 месеца . . . . 9 динара

LE PETIT JOURNAL

МАЛЕ НОВИНЕ

дневни лист за свакога

ПРЕТПЛАТА ИЗ УНУТРАШЊОСТИ ПОЛАЖЕ СЕ САМО КОД ПОШТА

ЗА БЕОГРАД НЕМА ПРЕТПЛАТЕ — ЛИСТ СЕ ПРОДАЈЕ НА БРОЈ

Писма и рукописи шаљу се Власнику „Малих Новина" Топличин венац бр. 17., на горњем спрату.

Претплата се прима код свију пошта у Србији.

ЦЕНЕ ОГЛАСИМА

На првој страни од петит. реда 20 пр. д., а на четвртој од петит реда 10 пр. дин.

ПРИПОСЛАНО стаје 50 п. дин. од петитног реда.

KLEINE ZEITUNG

Огласи јевтино, по потреби и са сликама.

За свако оглашење плаћа се држ. такса 20 пр. д.

ВЕЋИ ОГЛАСИ ПО ПОГОДБИ

Нашем добром и вигда непрежаљеноме сину

ДРАГОЉУБУ

великошколцу

даваћемо годишњи парастос у понедеоник — 31. Јула ове године — у 9 и по часова пре подне у цркви палилулској.

ожалошћени родитељи:
Коста и Софија Петровић

507,3—3

ХАПСАНСКЕ КРАСОТЕ

I.

Можда ти је већ и досадно, драги читатељу?! Сва је прилика да ће ти бити већ досадно, јер ево већ неколико дана све једно те једно — полициско насиље и г. Глишине обмане.

Верујем, добри читатељу, теби је досадно читати, мени је досадно писати, али морамо признати и ја и ти, да је опет најдосадније ономе робу полициском, нашем јадном уреднику, који болан лежи у тавници.

И кад он мора једнако да тамнује, онда и ја морам једнако да пишем, а ти мораш једнако да

Јест, морамо, кад смо таке среће те нам је домовина још земља самовоље и насиља. Морамо, кад и поред новог Устава српски грађанин са својим личним слободама стоји и данас као тица на грани; нико не зна откуда може пући пушка полициске самовоље и оборити га у хапсу. Морамо кад нам земљом заповедају, кад нам престоницом управљају људи којима је чак и то мало, кад човека насилно лише слободе, но још имају дрскости да излазе после јавно да своје насиље правдају и да човека, кога су лишили слободе, лише још и части, доказујући у својим „званичним исправкама" свакојаке измишљотине и потварања.

Јест, читатељу, док нам отаџбина пати од те красте, што се зове полициска разузданост и самовоља, ми се сви морамо против тога борити, ми новинари морамо о томе писати, ви грађани морате о томе читати, и у колико нам је то досадније, у толико пре дужни смо сви настати да што пре нестане насилника полицајаца, тирана министара и лажних „званичних исправака", а кад тих краста нестане из српскога друштва, онда ћемо и ми писати пријатнијим. Дотле пак нема помоћи — мора се терати овако.

С тога да се вратимо опет несрећној исправци несрећног нашег управитеља вароши.

*

Две половине има г. Глигоријева исправка. У првој половини труди се вредни г. управитељ да докаже, како је г. Тодоровић законски осуђен и ухапшен. Ми смо та тврђења претресли и наши су штовани читаоци видели, да ту ни камен на камену није остао. Цела лажљива зграда срушила се при првом додиру.

У другој половини мучи се наш г. Глигорије да докаже, како се с г. Тодоровићем у затвору поступа по закону, како га полиција не мучи и не киња, на против даје му све удобности, које један затвореник те врсте може имати.

У доказ томе г. Глигорије вели: „У притвору се са г. Тодоровићем поступа са свим по правилу и начину, по коме се иступне казни издржавају. Затвор издржава у најбољој соби коју управа има за притворенике. У год је хтео за своју потребу донети. Једе и пије кад хоће, колико хоће и шта хоће. Новине, књиге и све остало, што год је захтевао и донето му, дато му је. Решењем управе од 14 јула ове год. Бр. 8617, које је и њему и лекару саопштено, наређено је лекару управином да му свагда на лекарској услуги буде, ако му и кад што устреба. Састанак му се дозвољава са лицима која са њим какав посао приватан

ПОДЛИСТАК

СРЕЋНА ОПЕРАЦИЈА

СЛИКА ИЗ ПРЕСТОНИЦЕ

И опет је ноћ. (Ми, дао бог из ноћи и не избијамо!) Ал' то није ведра, лепа летња ноћ. По небу се витлају тамни облаци. Сене и по која муња, те тренутним зраком обасја ону ивицу на „топличином венцу."

Ветар је дуво, те је подизао прашину са велике пијаце. У главној префектури опажала се века чудновата журба. Главни префект, у „главној" префектури, журно је ходао по мермерном поду уског ходника, који те води у његову канцеларију, и доле у подземне тамнице... По челу главнога префекта беху се набрале ситне боре; усне је грицкао, а зној му је капао са лица и чела.

Цела његова „снага" стајала је „на ратној нози."

Улазили, су, одлазили и долазили. Префект је према извештајима њиховим бивао час ведрији, а час опет суморнији. Лице му је на изменце добијало врло „мудре" црте; изгледао је као овај кинески полицај са прапорцима, који је 7. пуних година хватао једног лопова, па је 8-ме године са највећим успехом *другог лица* ухватио. Боме овако „мудар" и „бристар," морао је нешто крупно премишљати, нешто „виспрено" што ће му име за потоња времена прославити. То се видело по оној честој дрхтавици; по оном наглом гажењу глатког мермера.

Ветар је непрестано дуво. Озго са пијаце, уз хук ветра, чуло се танко пиштање стражареве пиштаљке. Људи, који се враћаху својим кућама, стравично су погледали час на префектуру, а час опет на ону страну од куда је сигнал долазио.

— Није без ништа, мрморили су људи између себе. То је ноћна хајка на хајдуке, који су прерушени у престоницу дошли, да је крвавим жртвама уресе! Будна је наша полиција; видра је наш „савски јубилар," зна он доскочити хајдучији, и сачувати имање и живот престоничких становника.

— Мора да су дошли уценитељи Бацаковог сина, па сад им се у префектури дочек спрема! „Крвав дочек за незване свате..."

Док су људи тако између себе шуморили, дотле се у префектури зачуло живље тумарање.

Главни префект „велики мандарин" богом благословене Којине полиције, стао је у средини своје „верне војске," па им је изрекао „строге," званичне заповести.

У гомили ноћних тица, стојао је суви писарчић кинески полицај са прапорцима; али прапорац великог Мандарина богом благословене Којине полиције; син Музин; чедо лире и песме; онај исти, што је „свршио права," и што је увек викао на ноћне полициске нападе!.. Какав контраст? Песма и — џелатска улога; одушевљење за узвишеном истином—и одвратан посао једног најмљеног жбира!

Префект га је одмах запазио.

Њихови се погледи сукобише. Они се брзо споразумеше.

Од главне префектуре па горе поред „Дилберове апотеке," тапкао је песник прапорац са једном четом својих црвених прапораца, а тамо поред „Мајдана" у правцу „прве српске кредите банке" уштапио се на својој танкој бедевији главом сам префект, дика и понос наше престонице, „велики мандарин" богом благословене Којине полиције.

Небо мутно, „облаци се вију, а кобила танка опружила шију, па гледа — дели. Да, гледа свој благородан терет, како се киба то на

имају. само беспосленим посетиоцима то се не дозвољава.“

Даље у исправци вели се још ово о ноћном суду. о дозволи за писање и о соби:

По наредби г. министра „у интересу здравља притвореника по собама нема ноћних судова, но свагда, кад који притвореник закте, и дању и ноћу пушта се на поље“, па се онда прича даље како је г. Тодоровић сам наредио да му се донесе од куће ноћни суд, и што он (г. Тодоровић) држи тај суд у соби то је његова воља, то га нико не гони.

О писању вели се да има нарочита соба за притворенике, где они пишу кад што имају. Тиме се користи и г. Тодоровић. По томе о својим „*приватним стварима*“ он „непрестано води преписку пишући коме хоће и примајући писма од кога хоће.“

О соби г. Тодоровићевој вели се најпосле:

„До његове собе где је притворен постоје друге собе, у којима су притворени неки чиновници и грађани бољег реда. Па и по томе се види да његова соба није ћелија, но соба као и за остале грађане.“

Пошто је све ово избројала, „званична исправка“ има чак толико дрскости, те се позива на поменуте притворене чиновнике и грађане бољег реда, који су ту, вели, те из непосредне близине све виде „па ваљда не ће ући нико ови притворенике ћев притвор за мучење и кињење, као што се то неистинито износи“

Е, ако ово није безобразлук, онда за цело и нема безобразлука на свету!

Но о томе после, а за сад да станемо овде и прегледамо тачку по тачку све што се овде тврди.

Е, видите ли, драги читатељи, како је лажљиви Глигорије све ово горе лепо сложио и срочио, чисто да човек поверује да је у истини све овако.

Али имајте мало стрпљења, ево ноћите за нама па да заједнички све прегледамо.

Почећемо од собе.

Ево, изволте, драги читатељи. уђите... ал не, ви не можете ући, не можете стати у ову кочину, но станите на врата и погледајте каква је та „*најбоља соба коју има управа.*“ Наравно да бисте што видели, морате врата широм отворити, јер иначе у „најбољој соби“ у сред подне је мрак.

Прво што вам пада у очи то је, да је соба зидана за хапсану, свуда дебели зидови на сводове. Ал не, још и пре тога падају вам у очи некада окречени а сада све намоловани дувари, по којима се на све стране шире велике црвене мрље од поубијаних стеница, а по негде висе и оне саме, „с мислима и персоном“ онако прилепљене на зид, како су згњечене. По угловима на своду виси паучина, у њој велики паук и његова пастрма од похваташих и сасушених мува. Чим на „собу“ навириш, осећаш некакав тежак, веома загушљив, накисео задах. Можеш држати врата отворена по цео дан, овај задах опет остаје. То је особина ове мрачне кочине, коју сунце никад не греје.

Ова „најбоља соба“ пространа је колико за 6 гробница. О њеној величини најбоље ћете судити кад вам кажемо, да је широка један и по ($1\frac{1}{2}$) метар, дугачка два (2) а висока два и по ($2\frac{1}{2}$) метра. Измери толико ћоше у својој соби, драги читатељу, па ћеш видети, колико то изгледа. Прозора нема; над вратима само има једна руна, широка 60 сантиметара а висока по метра. Та је руна запречена у вис са три, а по средини једном дебелом железном колеником.

С поља још долазе два ћерчива с једном дрвеном преградом а у ћерчива умештена два прљава, кречом испрскана стаклена окна. Ето, та руна над вратима једини је отвор, на који ова „најбоља соба“ добија светлост и ваздух!

Замислите сад још и ово, да ова руна не гледа на поље но у ходник (трем), који се на дебелим, зиданим стубовима пружа дуж свију ћелија; замислите, даље, да се пред тим ходником диже високиорах, на коме сваке ноћи спава по двајестак кокошију. (Ове кокоши јамачно још нису читале ону наредбу г. Таушановићеву, „издату у интересу здравља притвореничког,“ наредбу да ноћне судове не треба држати онде где са спава, с тога ове дане коке и без ноћних судова сасвим својски и што год боље могу нижу ли нижу и по ораху и испод ораха, и по гранама и по лишћу своје разнолике мирисе).

Замислите, дакле, све то, драги читатељи, па ћете онда бар у неколико имати појам о томе, колико светлости и колико *чиста* ваздуха долази у затворену „најбољу собу“ кроз ову руну на прозору, *која је, сем врата једини отвор* на г Тодоровићевој ћелији.

Београдски грађани, жедите ли да се уверите о свему овоме,—ето где је полиција, отидите и видите својеним рођеним очима.

Ево чик! нека узме г. министар полиције неколико грађана, нека оде с њима и нека им покаже ако сме, ону стидну гробницу, онај кокошињак, у коме скапава наш заробљени уредник, па ако ово, што овде написасмо, не буде истина, јавно се заричемо да сами одсечемо ову руку, која је ово написала.

Дакле јесте ли видели, читатељи, каква је та „најбоља соба,“ у којој тамнује наш г. уредник.

Ми смо навели факта, и ту извијања не помажу. Онако тескобна, загушљива, без прозора, само с оном руном над вратима, сва ишарана од стеница, с цигљеним патосом, који *никад није ран*, пуна бува и стеница и свакога гада, а с онаком околином споља, може ли ова гробница бити што друго до смрдљива, мрачна и загушљива кочина, гора од штенаре, коју домаћин даје псу своме.

И она полициска ругоба има још образа да јавно напише, како је г. Тодоровић затворен у „најбољу собу,“ коју има управа. И ови ову кочину зову собом, и то још најбољом.

Идите, бруке и грдила, па кад сте дивљаци и мучитељи, онда бар имајте толико куражи, да се појавите у својој черкеској кожи, а немојте се пред светом продавати као људи човечни и образовани.

Вели се у исправци, да у таким истим „собама“ леже и други, неки чиновници и отмени грађани.

На срамоту српску, то је истина! Јест, и с једне и с друге стране г. Тодоровићеве ћелије постоје такве исте ћелије, у којима има неколико затвореника чиновника и грађана.

Али је ипак између њих и г. Тодоровића голема разлика. Пре свега то су здрави људи, а г. Тодоровић је болесан. Али што је најглавније, сви ти чиновници и отмени грађани *никад се не закључавају у своје ћелије, отворене су и дању и ноћу, по цео су боговетни дан на пољу, у ћелију уђу само те преноће, па већ у*

једну, то на другу страну. За њим звекећу тесаци „мамузе,“ поход величанствен достојан кичице једног Мурила!

Свет се стравично повлачио пуза кутње зидове; очекивао се час, кад ће вредној престоничкој полицији пасти у руке они уценитељи Бацаковог сина; оне убице, оне положаре, од којих се народ грози и гнуша...

Ноћне трупе опрезно се повлачаху поред фотографије преко од „Малих Новина“ и куће г Куј ндића. Прапорац песник, дават ше неке „плехове“ од себе, а префект начуљио уши, па жељно хвата те тајанствене звукове.

Свет је шапутао:

— Алал вера полицији!.. Море, да ње није шта би од нас и наше деце било! Ето ти би разбојници и нашу децу уценили!.. Ама, где се оно те положаре сакриште? Биће да су негде у честару тамо доле у самој башти!... Пст!.. префект нешто нарећује!..

И заиста чу се тих, ал разговетан глас „великог мандарина“ богом благословене Којине полиције.“

— *Ако неће лепо, а ви га убите! Чујете ли, убите га!*

Прапорац — песник одскакута до своје трупе, па стаде у званичној позитури декламовати заповест свога „мандарина:“

— *Ако неће лепо, а ви га убите! Чујете ли, убите га!*

И тај је шапат ишао од уста до уста. Нега је ветар носио до стравичнога света, који се прибио уз кућне дуварове појединих, околних кућа.

— Море, заслужио је „савски јубилар“ орден првога реда, ако срећно ухвати ове разбојнике, шапутала је светина.

— И титулу кавалјера, додавали су други, ако буде само извео свој посао као што ваља!

Једна мућа сену. За час се указа лепа слика.

„Велики мандарин“ опрезно се провлачи поред уредништва „М. Новина! За њим тапка прапорац — песник. Не чује се ни дисај, ни шум њихов.

У једаред „велики мандарин“ дрекну, устукну натраг, и стаде на жуљ прапорцу — песнику.

Прапорац полако опсова нешто погано, за тим се понизно окрете мандарину и рече: „шта вам би“ те тако из небуха дрекнусте?

Мандарин поче млатати рукама, показујући нешто на земљи.

Прапорац се преврте.

Његова милост, „велики мандарин“ богом благословене Којине полиције, стао је на реп једној змији, која се почела обмотавати около ногу усправљеног мандарина, а језиком тражаше срце његово.

„Рђав знак, „шапуће прапорац!

„Чудноватo знамење,“ мрморе ноћне тице

По туцета „верних слугу“ дало се на јуначки посао, те одвојиште змију од тела великога мандарина. Ал срце његово беше рањено Крв је из ране лопила.

На један пут! О, шта то би? Шта се то под небом учини?

„Сви јазици воспљесните руками

„Јако префект чуда чини међ нами!

— — — — — — — — — — —

И сврши се! М ндарин је ухватио разбојника, што је уценио Бацаковог сина! Прапорац је облизао три пута свој мали брчић, пљунуо на префектову цицелу и одскакутао да изађе крет, на коме ће разбојнике р спети!

Народ је одушевљено клицао.

Сви јазици воспљесните руками.

Јако префект чуда чини међ нами!

ТАБЛО

Мандарин усео на кобилу која је „опружила шију, па гледа делију,“ и откаса у префектуру. Дочепао телефон па шапуће: Свршено је! Он је у нашим рукама! Његова екселенција марвени лекар све брекће од радости; заборавио

пола пет часова из јутра беже на поље, док међутим г. Тодоровић и дању и ноћу чами закључан у ћелији под тешким катанцем.

Само тако могу ови људи издржати у оним кочинама, пошто у њима остаіу само неколико часова, док наш бедни заточеник *проводи закључан у оној гробници 20 пуних сати у 24 часа.*

У таквим ћелијама има и осуђених жандарма; то су војници, војена дисциплина па и казне увек су строжије, па и ти осуђени жандарми не држе се закључани. *У опште нема никога у целој полицији, који се у ћелијама држи овако затворен као г. Тодоровић.* (Ову разлику што су други ћелиски затвореници — грађани и чиновници — по ваздан и сву ноћ слободни и на пољу, док је г. Тодоровић једнако закључан, званична исправка мудро прећуткује.)

Да ли је ово мучење кад се слаб човек по 20 сати у 24 часа држи закључан у ову смрдљиву јаму, где често у сред дана мора палити свећу, ако хоће што да чита — то ће казати и пресудити сви непристрасни и поштени људи.

А како о г. Тодоровићевом држању мисле сами затвореници, то ће они јамачно казати кад се једном ишчупају из Глишиних чељусти, а то показују и сада њини погледи и њини уздаси, кад по некад скоро кроз сузе прошапућу:

„О, ово је грозно! За што овако нечовечно муче овога јадног човека."

Ми знамо шта је хапса, и ови људи, и сами заточеници, не смеју данас пред Глишом показивати своје симпатије спрам г. Тодоровића, али ипак држимо да би се баш и у оваком њином положају нашло макар један два који би и сад казао и посведочио, да је оно доиста мучење како се сад с г. Тодоровићем поступа.

И тако, драги читатељи, сад знате каква је та „најбоља соба", где наш заробљени уредник чами.

То је прва красота. Идући пут видећемо још друге хапсанске красоте.

ВЕСНИК

БЕОГРАДСКЕ ВЕСТИ

—

Накнадно јучерашњој вести о путовању Њихових Величанстава у Ниш имамо да додамо, да је с њима от путовао и министар финанције г. др. Вујић.

*

Личне вести. Прекиноћним брзим возом допутовао је амо нови изванредни посланик Аустро-Угарске, барон Темел.

*

Летња забава. У суботу 5. августа ов. год. приређује *„Београдско певачко друштво"* забаву са игранком у башти „велике краљеве пиваре."

*

Тамбурашки коцерат. 27. т. м. давало је концерат тамбурашко друштво под управом Павла Пиваревића у башти Коларчеве гостионе. Већ сама појава чланова, у лепом, чистом живописном народном оделу пријатно нас је изненадила... Па тек песме: Просто смо уживали у складној свирци и уметничком певању. Мешовити зборови; соло гуслар, деклемације, ово све је изведено преко нашег очекивања дивно и вештачки. Програм је био разнолик па су за то песме пријатно и утицале на нас. Ми би се радо али кад би српско ово вредно „прво тамбурашко друштво" створило себи могућност да се прикаже на Париској светској изложби. Са оваком спремом, оделом и својим држањем служило би на дику својој отаџбини. Нека им је почетак срећан!

*

Друштво Св. Саве. „Нова Сл. Преса" од 26|7 (7|8) доноси ову белешку о Друштву Светог Саве.

„Кореспонд. де л' Ест доноси саопштење о организацији тако званог Друштва Св. Саве у Београду, које — као што поменути лист примећује — изгледа да је позвано да ће једнога дана играти велику политичку улогу. Друштво Св. Саве, које већ броји преко 5000 чланова установљено је још под напредњачком владом, но тек сада настаје жива делатност овога друштва. Званични програм тога друштва садржава као главну тачку унапређење развијања народне индивидуалности српскога племена у Аустро Угарској, Босни и Херцеговини, у Бугарској и Турској а поглавито у у Македонији. У Београду се мисли да је тежња овога друштва — на челу кога стоји проф. вел. школе Свет. Николајевић — управљена у првом реду на сузбијање Бугарске пропоганде у Македонији. Срби у Аустро-Угарској долазе тек на друго место. При свем том Аустро Угарска ће добро чинити ако буде оштрим оком пратила радњу Друштва Св. Саве."

*

Посета. Нов аустро-угарски посланик барон Темел посетио је јуче после подне председника министарства г. Саву Грујића.

ИЗ СРПСКОГ СВЕТА

—

— **Испрошена.** Књегиница Анастасија, кћи црногорског кнеза, испросила се прошле среде у Петерхофу за принца Ђорђа Лајхтенбершког. Књегиница се родила 4. јануара 1863 године а принц 17. фебруара 1852. Он је од 7. априла 1883 удовац. Прва жена му је била принцеса Терезија Олденбуршка.

ИЗ БЕЛА СВЕТА.

—

— **Изложба.** У четвртак је у Пешти отворена изложба за дечије васпитање.

— **Близнакиње.** У Орању је једна Шпањолка, којој има 36 година, родила две близнакиње, које су при порођају угушене. Деца су свако за се, што се тиче унутрашњих органа, потпуно развијена, а с поједином страном срасла су међу собом раменима и ребрима На страни, на којој су тела срасла, немају руку, а сви остали делова нормални су. Овај феномен послат је анатомском музеју у Паризу, где ће се моћи видети већ идуће недеље. Мати је спасена.

ТЕЛЕГРАМИ

„МАЛИМ НОВИНАМА"

28. јула.

—

Алдерсхот. Војни преглед од прилике 30.000 војника свију редова оружја испао сјајно.

Париз. Демантује се вест о ухапшењу капетана Бижака. Он се налази у Сен Брије на служби.

Петроград. „Правительствени Вјестник" потврђује да је црногорска књегиница Анастасија испрошена за херцога Ђорђа Лајхтенбершког. Млади велико-књежевски пар осишао је на сеоско добро Знаменское.

Софија. Принц Фердинанд вратио се овде. Странски је отпутовао на осуство. Говори се да је он дао оставку.

Атина. Порта је решила, да на острву Криту прогласи опсадно стање.

Рим, „Езерсито" јавља да ће 10|VIII· 7000 људи стајаће војске добити неограничено осуство, из чега изводи да не треба озбиљно узимати страховања да се мир сад може пореметити, Некадашњи министар спољних послова Кајроћ умро је у Неапољу.

Ковес. Краљица је допратила цара до кола и обоје се пољубили у образ. Чланови краљевске пордице отпратили су га на колима до Кеа, где су се срдачно опростили. Принц и принцеса Уелска отпратили су цара до лађе „Хохенцолерн" После срдачног опроштаја „Холенцолерн" је отпловио.

на рецепте, које је преписао једноме од својих колега и дрма дозивач на телефону.

— Шта је? виче екселенција. Поновите још једном ту вест, ал измакните мало усне јер заклопс отвор на справи, те не могу разговетно сваку реч да чујем.

— Он је у нашим рукама, пишти мандарин! Готово је, само ми је срце ранио... малер.

— Пати и *немаш* срца, мрмори екселенција, а душу си самном заједно, *ђаволу продао.*

Остале екселенције ухватиле се за руке, те воде коло и певају:

„Сви јазици восплесните руками,
Јако префект чуда чини међ' нами!

Свевидић.

МАЛА ФИНА

(5).

ОД ЛУЈА АРЏЕНА.

— Фина, рече јој мала Марија, ти гориш сва, преврћеш се непрестано, да ниси болесна?

— Да, боли ме нешто глава.

Сутра дан у зору, она се диже и оде: ишла је и опет ишла. Али и ово дана он не дође, па ни сутра дан: Три дуга дана чекања. Мала Фина не живљаше више; само једна мисао не престано јој се врзла у глави: да њега види.

Четвртог дана она се врати кући раније но обично; мати не беше код куће; као обично деца беху у школи, а мала Марија распремаше по кући. Фина обуче своју нову хаљину, лепе ципеле и очешља се врлој брижљиво.

Мала Марија упита је:

— Куда ћеш, Фина?

Нестрпељиво Фина одговори:

— Имам посла; остави ме на миру.

Пошто је била готова, она изђе; а и ма да не беше одлучила куда ће, она се неоклевајући упути у улицу Арколу. Он јој је често говорио да тамо станује. Успут мишљаше: „Чекаћу док не изађе, а ако не изађе, пи таћу вратарку." Доспевши у улицу и угледав кућу у којој је он становао, она без икаквог премишљања уђе унутра и попе се до трећег спрата Ту беху двоја врата; која су његова? Њене очи почеше се навикивати на мрак и она прочита на једној карти: *Андријан Паскал.*

Како је ушла и попела се без устезања, гоњена неком неодољивом силом напред, млада девојка куцну на врата.

Унутра се зачуше неки кораци, врата се отворише и он стајаше пред њом на мрачним сте еницама. Он не виде одмах Фину, која се нема и изнемогла беше наслонила на зид. Он гледаше ову непомичну фигуру не разумевајући од свега овога ништа; наједанпут он је познаде и дохватив је снажно рукама преко паса однесе је, а врата се за њима затворише....

* * *

Он се више не задржаваше дуго пред дућанчићем на мосту Нотрдамском; пролазећи поред ње он је поздрављаше само, а кад је видео да нема никога код ње, проговорио би јој само:

— У три сата, дакле!

А он би пославши му врхом својих прстију пољубац, одговорила:

— У три сата!

Готово сваког дана мала Фина налазила је по какав изговор за излазак. Њена мати, све жалоснија и слабија, а и врло ретко седећи код куће, не опажаше ништ, а мала се Марија не усуђиваше никада да запита то, јер је и онако већ ћудаво увек дочекиваше.

(свршиће се)

Цариград. Услед колере у Месопотамији, наређено је десетодневно карантиновање.

СТЕЦИШТА

Отворена над имовином Радоја Павловића трговца из Крушевца до 18. септембра и Миливоја Јанковића кафеџије из Чачка до 21. Августа.

ЛИЦИТАЦИЈЕ

1. Августа у београдској канцеларији управе војне одеће за 3500 комада напитьика пешачких, 400 пијонерских, 200 коњичких и 1300 артиљеријских. — 12 августа у штабу дунавске дивизије за оправку барутног магацина на врачару. Предрачун 250 дин. 25. Августа у начелству крајишком за подизање нове ограде око нове неготинске цркве. Предрачун 1572 динара, а кауција 300 динара. — 28. августа у канцеларији прокупачког гарнизона за набавку 1500 килограма гаса.

ПРИПОСЛАНО*)

*) За ствари под овом рубриком уредништво не одговара.

Отворено писмо.!

Уреднику листа „Радикалца" који излази у Шапцу

Г. Уреднице,

Позивамо вас, да нам од данас па у року за 15 дана, доставите овим путем или иначе, име писца који је писао допис из Драгачева на петровдан ове године, а који је допис од штампан у 17 броју вашег листа „Радикалца" од ове 1889 године.

Ако ово не учините у означеном року, тужићемо вас лично за сву увреду, нанесену нам у реченом допису.

24 јула 1889 год.
у Гучи
(Драгачево)

Тодор Драшковић
трговац.
Дамјан Брокић
бив. председ. општ. гучке среза драгачевског.

ДРУШТВО СВ. САВЕ

ЗАХВАЛНОСТ.

На име подизања *Светосавског дома* управа је Друштва св. Саве добила још и ове добровољне прилоге:

1.) Од *општине шабачке* 500 дин.

2.) Од *хододбора смедеревског*, покупљених, добровољних прилога 281 дин.

3.) Од г. *Јована Алексијевића*, царинника, покупљених, добровољних прилога 117 дин.

Имена појединих прилагача под 2.) и 3.) штампаће се доцније у општем списку свију прилагача за зидање светосавског дома, сем тога:

4.) г. *Бранко Ж. Јевремовић*, трговац из Смедерева, уписао се за члана *добротвора* друштвеног с улогом од 500 дин.

5.) *Пети батаљон „Краља Милана,"* уписао се за члана *утемељача* с улогом од 120 дин., и

6.) г. *Милан Трајковић*, трговац са Саве, поклонио је друштву неколике ствари за згодитке друштвене лутрије.

Управа Друштва Св. Саве изјављује велику захвалност овим прилагачима и добротворима друштвеним.

Д.С.С. Бр. 965,
26. јула 1889. год.
Београд.

Председник
Друштва Св. Саве,
Свет. Николајевић.

Тајник
Ср. Ј. Стојковић

ДНЕВНИК.

КАЛЕНДАР.

Субота.

Православни: 29. Мученик Калиник
Католички: 10. Лаврентије
Сунце излази 27. јула у 4 с. 35 м.
Сунце залази у 7 с 7 м.
Мене месеца: ○ пун месец 31.

Дан је с почетка 15½ сати а ноћ 8½ с али до краја овог месеца дан окраћа за 55 мин., а за толико и ноћ одужа.

Књижевни Оглас

ЛАСТА
календар
за 1890 годину
може се добити
у књижари В. Валожића
у Београду.
Хиљаду комада за 32 динара.
Пет стот. „ „ 20 „
Сто „ „ 5 „
513,1—10

МАЛИ ГЛАСНИК

ВЕЛИМИР М. ПРОТИЋ, пензионар, живи стално у Пожаревцу. 36,2,4

Огласи

ОБЈАВА.

Част ми је ставити до знања п. грађанству вароши Алексинца, да ћу 15 августа приспети и бавићу се 15 дана, а за тим намеравам посетити и Крушевац.

Сви посетиоци моје фотографске радионице, уверен сам биће задовољни мојом израдом слика, као што су били и грађани Д. Милановачки, Кладовски, Неготински, Зајчарски и Књажевачки.

Пошто намеравам пропутовати целу Србију и показати мој рад и моју вештину, то се надам да ће ме п. публика удостојити своје многобројне посете те да се увере о солидности и доброти моје израде.

24 јула, 1889
Књажевац
С особитим поштовањем
Драгомир П. Јовановић
фот. из Неготине
508,2—2

ПРОДАЈЕМ из слободне руке 2. плаца постојећа код Чубуре.

За цену обратити се ваља.

Драгињи поч. Пет. Поповића
Орашка улица на енглезовцу.
512, 2—3

ИЗВЛАЧЕЊЕ
ХОЛАНДСКИХ ЛОЗОВА
ДРУШТВА
„БЕЛОГА КРСТА"
у Амстердаму 20. Јула 1889 год.
ИЗВУЧЕЊЕ СЕРИЈЕ:
591, 2117, 2812, 5160, 5648, 6215.

Серија	2117	№	5	добија хол. фор.			200.000
„	2117	„	20	„			2.000
„	591	„	46	„			2.000
„	5160	„	13	„			500
„	2812	„	20	„			500

Сер.	2117	№	41	х. ф	50	Сер.	5160	№	19	х. ф.	25
„	2812	„	9	„	50	„	5160	„	30	„	25
„	5160	„	10	„	50	„	5160	„	50	„	25
„	5160	„	39	„	50	„	5648	„	38	„	25
„	6215	„	36	„	50	„	6215	„	1	„	25
„	591	„	43	„	25	„	6215	„	11	„	25
„	2117	„	46	„	25	„	6215	„	42	„	25
„	2812	„	46	„	25						

Сви остали бројеви горе означених серија извучени су са једним згодитком од
хол. фор. 14
Идуће вучење ових лозова са главним згодитком
од дин. **100.000** *у злату*
и више мањих згодитака биће
19. НОВЕМБРА 1889.
Холандски лозови „Белога Крста" могу се добити код гг. **АНДРЕЈЕВИЋА И КОМП.** и свију мењача поваца у Београду, ценом од дин. 29.
511,1—1

ПРИВАТНА НИЖА ГИМНАЗИЈА У ГРАЦУ
(ШТАЈЕРСКА)
која је добила концесију од ц. кр. министарства с правом јавности за I класу
ЗАЈЕДНО С ПРИПРАВНОМ КЛАСОМ ЗА СРЕДЊЕ ШКОЛЕ
ЧУВЕНИ ПАНСИОНАТ ЗА 30 ПИТОМАЦА
Програм се шаље бесплатно.
Власник и управник:
Франц Шолц
гимназијски професор.
Грац.
402.4,10

СТЕЧАЈ.

Крагујевачком кредитном заводу потребан је стручан књиговођа, који је вичан двојном књиговодству и трг. кореспонденцији на српском и немачком језику.

Плата је од дин. 2200 до дин. 3000.

Услов је, да је оферант већ радио самостално у каквом новчаном заводу или банкарској радњи.

Рок стечају истиче 1. септембра т. г.

Уверења ваља послати у оригиналу.

Крагујевац 26. јула 89

Управа
крагујевачког кредитног завода.
515 1—3

ЧАРАПЕ ПРИМАМ на машини да плетем и продајем штрикаће машине.
А. Гутман
509, 1—3

ПРВА УДЕОНИЧКА ШТАМПАРИЈА
потребује два слово-слагача.

†

Моји никад непрежаљени отац односно старац.

ЈОВАН ФОРХОРДЕР
бив. столар из Београ.

Који је после 8. година дошао у госте својој шћери Јустини да своју шћер и унучад онако слаб и слабошћу изнурен својим очима за свога живота последњи пут види, умро је 23 Јула у 10. часова ноћу после тешког боловања.

Ову тужну вест јављамо нашој родбини и пријатељима.

26 Јула 1889 год,
Чачак
Ожалошћени
Хајнрик Јустина Мајер са децом.

†

Наш

Марко Стојковић — Силестар

преминуо је јуче у 3 и по часа после дугог и тешког боловања у 75 ој год. свога живота.

Ову по нас тужну вест, јављамо нашим пријатељима, молећи их за саучешће у овој нашој тузи.

Тело покојниково сараниће се данас 29-ог овог месеца у 4 часа по подне.

Стан Јевремова улица број 6.

28. Јула 1889 год.
Београд.

ОЖАЛОШЋЕНИ:

Супруга: *Катарина*, кћи: *Јелена*, зет: *А. Новаковић*, адвокат; унука: *Косара* и остала родбина.

Власник Пера Тодоровић. Одговорни уредник С. Јаношевић. Прва удеоничка штампарија обилићев венац бр. 1.

„СОЋТОВАР МАРКОВИЋ“ БЕОГРАД

БРОЈ 220 НЕДЕЉА 30. ЈУЛА 1889. ГОДИНА II

ИЗЛАЗИ СВАКИ ДАН

БРОЈ 10 П. Д.

ЦЕНА ЗА СТРАНЕ ЗЕМЉЕ:

На годину . . . . . 30 динара
На по године . . . . . 15 динара
На 3 месеца . . . . 9 динара

LE PETIT JOURNAL

МАЛЕ НОВИНЕ

дневни лист за свакога

ПРЕТПЛАТА ИЗ УНУТРАШЊОСТИ ПОЛАЖЕ СЕ САМО КОД ПОШТА

ЗА БЕОГРАД НЕМА ПРЕТПЛАТЕ — ЛИСТ СЕ ПРОДАЈЕ НА БРОЈ

ПИСМА И РУКОПИСИ ШАЉУ СЕ ВЛАСНИКУ „МАЛИХ НОВИНА“ Топлички венац бр. 17., на горњем спрату.

Претплата се прима код свију пошта у Србији.

ЦЕНЕ ОГЛАСИМА

На првој страни од петит. реда 20 пр. д., а на четвртој од петит реда 10 пр. дин.

ПРИПОСЛАНО стаје 50 п. дин. од петитног реда.

KLEINE ZEITUNG

Огласи јевтино, по потреби и са сликама. За свако оглашење плаћа се држ. та се 20 пр. д. ВЕЋИ ОГЛАСИ ПО ПОГОДБИ

ХАПСАНСКЕ КРАСОТЕ

II.

Богу хвала, ево нас баш при крају. Још једна добра хуја, и с досадном званичном исправком биће свршено.

Видели смо у прошлом броју каква је то „најбоља соба“, у којој тавнује наш заробљени г. уредник. Сад да видимо како се с њим поступа.

Казали смо већ у прошлом броју да г. Тодоровића. у 24 часа, пуних 20 сати држе закључана у загушљивој и мрачној ћелији.

Вели се у исправци да г. Тодоровић „има свега што је хтео за своју потребу донети“. Ми питамо штоване читатеље, шта се може донети и шта се може имати у мутваку, дугачком два а широком само метар и по?

По високопарним речима „званичне исправке“, мислио би човек да г. Тодоровић има све удобности, а оно сем кревета и једне столице нема апсолутно ништа у оној штенари, јер где ће? мањ на главу себи да мете, кад и овако нема где стати, но како уђе у ћелију, мора на кревет да се пење. А како ту мора бити, где човек не може ни да се окрене људски, нити икуд може крочити макар и два корака само, па уз то још и закључан — то свак може лако замислити.

Даље се вели у „исправци“, „једе и пије колико хоће и шта хоће“.

Много би ближе истини било да је речено, да г. Тодоровић, од кад је затворен, нити шта једе нити пије. Јело се доноси и враћа или га други поједу, а г. Тодоровић једва и да умочи кашиком. Ствар је у осталом појмљива. Човек и иначе слаб, а по пуних 20 сати закључан у оној тескоби и тиме приморан да по вездан лежи или седи, без икаквих покрета — такав човек не може ни имати апсолутно никакав прохтев за јело (апетит). И ту је врло неумесно хваљисање полициско, како она дозвољава г. Тодоровићу да једе „кад хоће и шта хоће.“

Држати човека тако, да изгуби сваки прохтев за јело; држати га тако, да му органи за варење буду сасвим умртвљени (више је но сигурно да ће г. Тодоровић изнети из затвора свршено растројен стомак и оболеле све органе за варење) — па се онда хвалити како је томе човеку дозвољено да једе и пије кад хоће и шта хоће, — то је толико, као кад би коме одсекли језик а после се хвалили, како му је дозвољено да *говори* што год хоће и где год хоће!

У осталом, веома је карактеристично како се г. Таушановићева полиција чак и тиме хвали, што затвореник није ускратила и јело.

Кад је чак и то врлина, а да шта ли је онда дужност, а шта ли тиранија?!

„Новине и књиге *и остало* што год је захтео и донето му, дато му је“ — прича исправка.

Молићемо, шта ли то значи оно „и остало“? Уз новине и књиге „и остало“ могло би значити само хартија, мастило, перо плајваз. Изгледа да је оно „и остало“ за то онде и тутнуто не би ли необавештени помислили да се г. Тодоровићу доиста дало све што човеку књижевнику и новинару може требати у затвору.

У ствари није тако учињено. Дате су му новине и књиге, и то, ваља додати, по прегледу, али која му ваљда од тога кад му не даду ни парченце хартије ни комадић плајваза, а већ о перу и мастилу и да не говоримо.

Службена се исправка хвали, како се у притвору с г. Тодоровићем поступа „са свим по правилу и начину“.

Ми питамо по ком то „правилу“ и по ком „начину“ сме бити одузет једном књижевнику писаћи прибор? што значи толико исто као да му је забрањено са свим радити. Новинар и књижевник без пера — то је човек без руку; одузимате му перо, и ви као да сте му руку одсекли.

Кад је г. Никола Николић, адвокат нашег уредника, ишао г. Стојану Протићу и настојавао да се г. Тодоровићу да перо и хартија, г. Столе је одговорио: „Бојим се протуриће што“.

Г. Николић на то му је приметио: — „Па на што су вам онда те ваше страже, чувајте, пазите, ако му баш не дате писати, али подајте му да бар човек има за своју потребу“. Аја! г. Столе није никако „смео“ пристати.

Ово је веома карактеристично. Пре свега ово најбоље казује за што је г. Тодоровић ухапшен. Није то опорочавање власти, но страх од г. Тодоровићевог писања. То је јасно изразио г. Столе својом зебњом: „бојим се протуриће што год.“

Дакле бојите се. Дакле г. Тодоровић не треба да „протури“ ништа у новине док је ту бив. краљ Милан. Ту је, дакле, сав значај овог вашег насиља.

Па онда оно „протуриће“. Каква стидна реч за једну владу, која хоће да парадира као слободоумна. Прво, та се једна слободоумна влада боји јавне речи. Друго, код ње уредници морају да „протурају“ у свој лист, јер им она не да да раде слободно и редовно.

А што, рђе од рђаковића, да један П. Тодоровић мора „протурати“, кад нема ни једног закона, ни једне наредбе, ни једнога правила, које би му забрањивало да ради баш слободно и отворено на свом листу, и ако је у затвору.

Један Крашевски, осуђен за велеиздају, за шпијунисање спољњем непријатељу, и њему крута и солдачка пруска влада ипак дозвољава, да слободно може писати у затвору што хоће, и те се ствари одмах штампају. А тај Крашевски баш је пером, писањем учинио велеиздају. Оно што допушта назадњачка пруска влада једном велеиздајнику, то не да српска слободоумна радикална влада једном простом иступнику.

Па онда, две и више године, за све време свога тамновања, осуђени чланови главног одбора имају слободно сав писаћи прибор, и могу писати што год хоће. Наравно, није им допуштено да то издају на поље без прегледа и одобрења, али колика је олакшица то што људи могу бар за себе писати.

И оно што је реакционарна Христићева и напредњачка влада за све време давала за велеиздају осуђеним члановима главног радикалног одбора — то слободоумна радикална влада не да једном г. Пери Тодоровићу, осуђеном за иступ.

Гг. радикали у власти, где вам је образ, црн вам био, као и што је, кад можете овака насиља чинити. За што у првим данима нове једне уставности наше дадосте црн, гнусан пример, како се поред новог Устава са српским уредницима може поступати као с бесправним личностима. Каква вас права невоља нагна на ова безакоња? И чиме ћете, несрећници, правдати та насиља своја? Како ћете образложити за што сте мимо устав и законе одузели перо једном човеку од пера? Кад вам *ни један закон, ни једна наредба, ни један претпис министарски не даје право на то.*

Јест, одузимање пера г. Тодоровићу то је чисто и просто голо насиље, с ваше стране, ни по једном закону то нисте могли, то нисте смели учинити.

Да ништа друго нисте учинили само за једно ово насиље потпуно сте изслужили да вас цео свет с правом назове насилницима.

Ово је насиље у толико ружније, што се врши над једном слободом која је данас тако опште призната — над невином слободом писања.

Оно је у толико ужасније, што га вршите ви радикали, јучерашњи новинари, ти несрећни Коста, ти црни Стојане, сви ви који сте јуче тек изашли из редакције. Нека вас је стид! Грех и црно проклетство на вашу душу, што тиранима слободе дадосте тако страховит пример, јер кад овако радите ви као слободноумни, — шта ће остати реакцији кад она једном овлада. Она ће онда рачунати да је у праву, да исече руке и вади језике српским уредницима.

Слид и црни грех на вашу душу што целатима слободе направисте голему радост и весеље!

О, како се антихрист слободе и демон српске уставности грохотом слатко смејао, гледајући како Коста, Стојан Ђаја Велимировић и остали сами својим рукама крвнички гуше ону исту слободу писања, за коју су до јуче војевали.

О, како ће сад поборници сло боде морати да замукну и да се збуне, кад им браниоци апсолутизма покажу овај ваш црни пример и рекну. „Ево какви сте ви слободњаци, кад се дочепате вла сти!“

Нека вас је стид, господо, ви сте тиме пљунули на сву вашу прошлост, проведену у борби за слободу писања, ви сте тиме по рекли сав рад свој.

А да ли вреди још што рећи о ономе бестидном месту у ис правци, где се вели како за затворенике има нарочита соба где пишу, па се тиме користи и г. Тодоровић и сваки дан пише коме год хоће о својим приватним стварима.

У нашем листу била је реч о погаженом начелу слободе писања, о одузимању пера једном уреднику; о забрани да један чо век, коме је писање стално за нимање, не може имати ни пар че плајваза да запише бар коју мисао своју, а глупи Глиша прича нам како г. Тодоровић може у „нарочитој соби“ под присмот ром жандарма, који му стоје над главом, написати да му пошљу од куће чист веш, (јер то су оне Глишине „приватне ствари“ о ко јима г. Тодоровић може писити). Колико зна толико и говори! Но овде и није у питању Глиша, од г. Глише српски новинари нема ју право ништа ни тражити али влада, влада! црна радикална влада!

Да, још ово, мал не заборавис мо, Г. Тодоровић написмено је давао часну реч да неће апсолу тно ништа никуд слати, само да му дозволе да за себе може по што год забележити, — на му ни то нису дали.

Какво осуство сваког каваљерства, какав ситничарски гурбет лук!

Исцрпели смо готово све. Шта имамо још? О пуштању. Пресна је лаж да само „беспослење посетиоце“ не пуштају. Г. Јаношевић је главни сарадник „М. Новина“ Имао је преку потребу да се због листа састане с г. Тодоровићем и г. Глиша му није дао. Има и других примера. Упра во редак је изузетак да је ко пуштен: г. Раша, администатор листа и г. адвокат Николић — други нико није пуштен.

Да, још је важна ствар о ле кару. Констатујемо факт да до данас лекар још није ишао да прегледа г. Тодоровића и да му укаже помоћ, поред оволиког на шег писања о томе, и поред г. Тодоровићеве и писмене усмене изјаве, да тражи лекарски пре глед- То је ужасно!

Тврђење управино да је г. То доровићу и лекару на писмено саопштено решење, по коме је наређено лекару управином да г. Тодоровићу свагда буде на ле карској услузи, — дрско је из вртање и по свој прилици опет какав фалсификат. Толико може мо тврдити с поуздањем да так во решење г. Тодоровићу никад није саопштено. Г. Тодоровић само је једном видео г. лекара (кад је чинио своју знамениту визиту хапсанским стеницама) Тада га је г. Тодоровић молио да га прегледа, а г. лекар је ре као: кад ми нареди управа. Од то доба г. Тодоровић му више не виде црних очују, а да ли је њему управа саопштавала какво решење, — то он зна, тек он више не дође ма да је обећао, „Кад ми управа нареди.“

Тако стоји ствар с лекаром.

Сад смо, ваљда, готови! Али ах! мора се још које рећи о но ћном суду.

Јест, наш затвореник морао је донети соби од куће ноћни суд, јер није могао трпети у соби смрдљиви хапсански суд.

Истина је и то, да г. Тодоровићу нико није рекао „мораш држати суд у соби,“ али на то га је нагнала нужда. Ствар је текла овако: Први дан он не унесе суд у ћелију. Јави се по треба, и он је узалуд и лупао и звао — нико не дође да га отвори. Шта је знао радити по сле тога но наредити да се суд унесе у ћелију. А ко не би ра дије прошетао преко авлије д нужника кад би ствар била она ка као што исправка вели, да хапсанција отвара, чим се куцне. По некад и ујутру, баш кад је ред отварању, па се мора чека ти док хапсанција доспе, а камо ли преко реда ради нужде. Ту би хапсенику лепо ишло ако би морао чекати док му хапсанци ја дође да га пусти,

У осталом, од једног једино хапсанције пад толиким затворе ницима то се не може ни тражи ти, да свуда одмах доспе. Често га зовну у канцеларију било члан било управитељ, и задрже дуго. Шта би ту било с хапсеником који има нужду. Све то чини те онај, *који је закључан у ћелији мора држати лонац унутра и ту би један лек био незакључавање*, као што је с другим при творе ницима, чиновницима и гра ђанима бољег реда, од којих је дини г. Тодоровић прави изузе так, њега једиког закључавају.

Тако стоји та ствар. А шта да рекнемо о непримању новча не замене.

И то је једна страшна брука радикалне владе, за коју ће већ чито носити стидну модрицу на образу. Она је спрам г. Тодо ровића применила мере, које се употребљују само спрам мангупа, но тиме је само себе понизила.

О овој ствари ми ћемо још проговорити са законске стране.

Свршили смо.

Читатељи су видели колико врсди полициска „Званична ис правка“. Они ће ценити. Али, сем и нашег и полициског пи сања ту су дела — поступци радикалне владе. Јавно мњење их види, оно их она, оно ће су дити. Судиће и они, који после нас дођу.

Ми тај суд чекамо мирне са вести.

ВЕСНИК

БЕОГРАДСКЕ ВЕСТИ

Забава. На летњој забави „*Београд ског Певачког Друштва*,“ која ће бити у суботу 5 о. м. суделоваће цела војни музика под управом свог капелника г. Чижека.

*

Кривица. У данашњем броју доно симо акт гг. Светомира Николајевића, Раше Милошевића и Максе Антони јевића, којим су код министра пред седника протестовали против онаквог хапшења и поступања с г. Тодоро вићем, како смо ми изнели и како у ствари јесте.

Јуче је пре подне тераз иски кварт позвао поменуту господу и пошто им је саопштио одговор г. министра преседника *да не стоји онако*, како се у акту вели да се поступа с г. То доровићем. *узео на кривични испит што су у оном акту вређали власт.*

На питање, ко их је тужио и коју власт полиција сматра да су увредили, члан им је одговорио: па власт! Го спода, пошто су напоменули да у том акту нема ни за кога никакве увреде, но да је оно само једна молба,

ПОДЛИСТАК

МАЛА ФИНА (6).

ОД ЛУЈА АРЉЕНА.

Само вратарка сумњивим оком гледаше на ове учестане шетње у тоалети.

— Фини, ти си нешто узнемирена, говораше јој она.

А Фина је увек умела изнаћи хиљаду из говора; затим поче избегавати и баба Луј зу, користећи се при изласку тренутком кад она не беше ту да је може видети.

Па ипак савест ју је гризла, и мислећи често на свој грех, она се кадкад са ужасом питаше, шта ће најзад изаћи из свега овога.

Једног дана, њезин љубазник изгледаше веома забринут и тужан и узевши је за руку при поласку рече јој:

— Фина, ја сам принуђен да отпутујем; то неће дуго трајати, ја ћу ти писати; али немој долазити амо све док од мене писмо не добијеш.

Они се загрлише и она се удали говорећи у себи:

— То је само за неколико дана; не треба се ништа бринути.

III.

Дани су пролазили; нема писма, нема никаквих новости! Смртна страва и немир обузе срце ове јаднице. Шта ли ради он? Нашто овај пут, ово ћутање и онако чиста и јасна препорука да не долази код њега? Она треба да га види, да говори с њим. У својој младости и невиности она не знађаше да њезин грех може имати последица; сад пак, не беше више сумње; она беше зачела, чињаше јој се да јој се срамота на лицу може прочитати.

Шта да ради? Али она вероваше, да ће је он, кад зато сазна, узети за жену. Та он њу љубљаше, то бар беше истина.

Па ипак ништа, ни речи; она иђаше сада по улицама убијена, не видећи ништа пред собом; говораше сама са собом, а једва разбираше оно што јој се говори. Сваки корак при пењању уз степенице тако је силно потресаше, да мишљаше хоће умрети; по читаве сахате остајала је нема, а кад ју је мала сестрица ухватила за руку, она се грчевито трзаше као из сна; она осећаше болове, проводећи по читаве ноћи без спавања, очи јој се упише у главу, а мрке пеге почеше се јављати по челу.

Стрпљење беше већ превазишло меру; свакога дана говораше она себи: „сутра ћу ићи; треба да знам.“ Па ипак неки је непојмљив страх задржаваше од тог корака и она још и очекиваше.

Једног дана кипа падаше и госпођа Лебран сва покисла врати се кући раније но обично, кад је баба Луиза задржа:

— Госпођа Лебран, једно писмо за вас од вашег мужа.

Писмо од мужа производило је увек велики потрес код ове јадне жене ; она захвали и попе се уз степенице сва дрхћући.

Беше већ ноћ. Фина погружена и убијена седела је у једном мрачном углу наслонив своју уморну главу ва зид и гледала је преда се.

потписали су саслушање и отишли, чекајући сада на решење.

Ми смо веома радознали шта ће бити од овога новог проналаска Којине полиције, и чекајући на решење њено, ограничавамо се само на то што бележимо тај факт. А међу тим не можемо а да не упутимо читатеље да прочитају сам тај акт поменуте господе, где ће се уврити да нема ап солутно никакве увреде никакве власи.

*

Затварање дућана. Њ. Високопреосвештенство г. митрополит Михаило упутио је г. министру просвете акт а овај г. министру унутрашњих дела да нареди, да се недељом и празницима држе дућани затворени и да се нареди свима чиновницима да посећују цркву. Г. министар унутрашњих дела издао је наредбу у том смислу наредбу полицијској власти.

ИЗ ТАВНИЦЕ

—

Лекарска помоћ — олакшање. О. номад, 28. ов. м. у петак, први пут добио је наш заробљени г. уредник лекарску помоћ. Услед непрестаног седења у тескобној и загушљивој ћелији, где нити има чиста ваздуха, ни светлости — г. Тодоровић добио је жлезде око врата и почео осећати јаке болове у јетри. Г. Стејић га је (по његовој пријави) прегледао и претписао му шта треба. Но главно је што је г. доктор подејствовао да г. Тодоровић добије више ваздуха и светлости. На име, по лекарском настојавању г. управитељ дозволио је, да се г. Тодоровић не закључава од пола 12 до 4 и по часа по подне. То је нашем пашенику велика олакшица. Хвала г. лекару и на овоме. Али да је срећне, не би се прво чекало да се човек овако уболести, па тек сад да му се указује помоћ. Није се морало чекати да г. Тодоровићу почињу чак и жлезде искакати, па тек да му се да мало више ваздуха и светлости.

ЈАВНА ГОВОРНИЦА

—

(Уредништво под најстрожијом тајном прима саопштења ове врсте и за њих наплаћује 20 пара динарских од петитног реда)

Белој рекли. Боже мој госпођо, ја бих вам могао рећи да вас волим, да вас обожавам, да више и не једем од како вас волим. Али све би то било и сувише претерано, и у свим тим изјавама ми бисмо изгубили много драгоцена времена. Ја претпостављам, а држим да је и много боље и много краће, ако вам изјавим да ми се ви много допадате, да сам вас жељан пеле, и да ако и ви овако желите и пристајете он. да држим да ћемо се лепо позабављати и да никад нећемо бити на досади једно другом.

Жил Блаз

Председнику министарског савета министру иностраних дела

Господину Сави Грујићу

генералу.

—

Г. Председниче,

Сигурно Вам је познато, да је полиција београдска осудила г. Перу Тодоровића, уредника и власника „М. Новина“ на 30 дана затвора за опорочавање власти.

Нећемо овом приликом да се упуштамо у доказивање, да је суђењем, осудом и затварањем Пере Тодоровића на онај начин, на који је све то извршила управа вароши Београда, погажен чл. 9 Устава земаљског који је у вези и са тач. V. прелазног наређења. Ми овом приликом само молимо Вас да не дозволите, да се према осуђеноме г. Тодоровићу и даље гази зак. на штету његову. Јер по зак. г председниче, осуђени има право да затвор замени новцем. Осуђени је молио да му се затвор замени новцем, али је одбијен. Ово је неправда која се вођенијим радикалима није чинила ни под напредњацима: и под напредњачком владавином дозвољавано је радикалима да иступни затвор замењују новцем, па неће бити лепо да радикална владавина буде у овоме немилосрднија од напредњачке, зато вас молимо, да подејствујете код г. министра унутрашњих дела: да г. Тодоровићу затвор новцем замени.

Не хтедне ли г министар унутрашњих дела да учини г. Тодоровићу оно, што су напредњачки министри унутрашњих дела чинили вођенијим радикалима у времену највеће партијске огорчености, онда Вас лепо молимо, да порадите код г. министра унутр. дела, да се болесноме П. Т. да здравија, већа и светлија соба. Не ка г. мин. унутр. дела не буде и у овоме немилосрднији од једнога напредњачког министра; нека се сети, да му је на његову просту изјаву да болује од реуматизма, командант града под владом Н. Христића гору собу одмах, заменио бољом светлијом.

Г. председниче, и незаконито је што болесна г. Тодоровића држе у ћелији, и најокорелије зликовце, кад су болесни, шаљу у болницу, а полиција београдска Тодоровићу осуђеноме за испун не да ни мало бољу собу, него га оставља у ћелији да здрављем још већма ороси.

Г. председниче. Г. Тодоровић је осуђен на затвор, али није осуђен да му полиција београдска здравље упропашћује, она може имати права да га лиши слободе али нема права да га поступно лишава живота затварајући га у ћелију, где је ваздух кужан и загушљив.

Знајући г. министре да Ви не желите да се према икоме чини безаконе молимо Вас да порадите код г мин. унтр. дела како би он наредио упр. вар. Београда да Т. затвор замени новчаном казном. Не хтедне ли ово, онда бар да се болесни Т. измести из загушљиве ћелије и да му се даде здравија, пространија соба.

Ми се Вама г. председниче обраћамо зато, што г. мин. унутр. дела није хтео задовољити праведно и законито тражење осуђенога Петра. Молимо Вас г. председниче у име закона, у име човечности да нашу молбу уважите.

Надајући се да ћете без устезања учинити овај законити и хумани корак ми Вас молимо, да и овом приликом примити израз нашег поштовања.

20 јула 1889 год.
Београд.

Светомир Николајевић
Макса Антонијевић
Гаша Милошевић

ТЕЛЕГРАМИ
„МАЛИМ НОВИНАМА“
28. јула.

Лондон. „Морнингпост“ говори о здравицама немачкога цара и принца Уелског и вели, да ни Немачка ни Енглеска не би мислила на рат. Али је обема земљама сваки дан бивало јасније, да ако им се рат натури да они морају заједно или одржати или пасти, а за то није међу њима потребан никакав савез на хартији.

†

СРЕТА АНЂЕЛКОВИЋ

рођен 26 Јануара 1847, умро је 26. Јула, у 5 часова после подне.

Двадесет шестог јула 1889. г. у 5 часова после подне угасио се живот Срете Анђелковића, једнога од неколицине оснивача оних начела, на којима је створен програм не само садање радикалске странке него и оне напредније струје, која чини радикалну странку — странком будућности, странком живота. Умр'о је нераздвојни друг Светозара Марковића и по мислима и по заједничком патничком животу и по заједничком раду. Угасио се живот човека, који је здравље своје упропастио радећи за начела, која су све више и више задобијала права грађанства у нашем друштву; угасио се живот човека, који у своме политичком раду никад није хтео знати за политички опортунизам, није хтео да се с овом кинтанском формулом измири ни онда, кад су неки стављали у питање и само његово политичко поштење. Као човек, који је за напреднија начела морао трпети и прогонства заједно са Светозаром, који је као његов први друг у приватном и политичком раду ишао његовим трагом, као човек који је заједно са Светозарем искусио ударце наших власничких партија, као човек, који је тврдо убеђен да истакнута начела твораца радикалне странке морају кад-тад победити — он никад није дозвољавао, да се чистота његова помути неприродним политичким везама. Такима се погледима руководио Срета у своме политичкоме раду.

Срета се родио у Крагујевцу, где је свршио основну школу и четири разреда гимназије. Пошто је био син свештеника, то је у оно време са свим

Мала је Марија шила нешто поред прозора при слабој дневној светлости; мати уђе и приближи се прозору, рече отварајући писмо.

— Писмо од оца

За тим с муком прочита ово:

Моја драга жено,

Већ одавно надах се милости, али ти не смедох ништа јављати, бојећи се да ваша радост не буде узалуд; сада пак помиловање стигло и ја ћу бити скоро код вас. Још неке формалности имају да се изврше, а морам и лађу причекати; али у тренутку кад ово писмо будете читали, ја ћу већ бити на путу за Француску.

Пољуби децу у место мене. Љубим те по хиљаду пута и плачем од радости, кад помислим да ћемо се скоро састати.

твој целог живота
Јосиф Лаорен.

Дубока тишина беше завладала у соби; писмо беше испало из руку мајке, која тихо јецаше; мала Марија, са склопљеним рукама стајаше, не смејући је узнемиривати у овом тренутку.

И Фина се бешо подигла и слушаше гледајући својим мрачним и узверенм очима.

Прође неко време док сирота мајка не проговори бришући своје сузне очи:

— Децо моја! Фина, твој јадни отац; ја ћу га дакле опет видети!

Али Фина не одговараше; њој се чињаше да отац долази да јој покаже погрешке њезине и да је прокуне.

Марија беше слетела низ степенице и готово луда од радости, викаше:

— Госпођо Бујзо! госпођо Лујзо! отац се враћа; он је већ на путу! Он ће скоро доћи!

Сретавши на улицу децу која се из школе враћаше, она им сва задувана саопшти радосну вест; после неколико минута врата се отворише и у собу уђе више суседка честитајући јадној жени и плачући сви заједно од радости.

* * *

Фина се беше измакла до врата; затим сиђе низ степенице, на којима никога не беше, и нађе се на мрачној улици; она беше гологлава. Киша падаше а ноћ беше мрачна.

Фина иђаше као у неком сну; она беше на оном истом путу којим беше ишла некада кад је први пут згрешила; и као и оног проклетог дана, иђаше гоњена неком неодољивом силом напред. Она пређе одлучно праг куће и то ће се пети уз степенице прошав брзо поред осветљене собе вратаркине али ова је спази и излетев брзо напоље, довикну јој:

— Куда ћете ви?

— Да ли је код куће г. Паскал? промрмља једница.

Жена је гледаше зловољно; она је познаде, јер је Фина врло често долазила.

— Не, рече она напослетку, г. Паскал није код куће, али је госпођа Паскал ту; ако желите можете с њом говорити?

Фина не могаше појмити:

— Госпођа Паскал?

— Да, госпођа Паскал. Она је дуго боловала у својој земљи' код своје матере; али сада је већ оздравила и муж ју је довео натрат.

(свршиће се)

природно било, да се ода изучавању богословских наука; ступио је у Богословију. Његовом живом карактеру свештеничка служба ни мало није годила, и он пошто сврши Богословију, у место да ступи у ред свештенички да замени свога оца, ступи у грађанску службу. Као друг Светозарев још по школи, одржао је непрекидну везу и Светозару је био десна рука у његовим агитаторским пословима. Није никакво чудо, што су се намесничке власти и против њега окомиле биле, што је и он за Светозарем пребегао и настанио се у Новоме Саду. У Новом Саду је Срета изучио слагачки посао, кору мученичког хлеба зарађивао зарадом својом као слагач. У Новом Саду остао је док и Светозар, а за тим су заједно прешли у Србију, где су у Крагујевцу отпочели издавати новине. Пошто је Светозар, као уредник „Гласа Јавности“ осуђен био и отеран у Пожаревцу да издржава затвор. Срета је са својим млађим друговима продужио издавање новина, којима је он уредник био. Светозара је у затвору пожаревачком заменио Срета; због штампарских кривица осуђен је био на неколико дана затвора. У самом затвору кад је био окриве га за распростирање међу затвореницима комунизам и социјализам, и суд га пожаревачки док још није издржао казну за штампарске кривице осуди неколико година затвора. У то време беснио је у пожаревачком затвору тифус, који ни њега није мимоишао, али који га није стао живота.

У том је отпочет и први рат: многи су били пуштени том приликом, или су отерани на границу, Срета је остао у затвору. Тек после првога рата он је издржао затвор и вратио се у Крагујевац.

Пошто је изашао из затвора, и кад је либерална влада после „црвеног барјака“ разјурила све, који су остали на огњишту, са кога се напредњачка почела ширити у све крајеве наше отаџбине, Срета је остао у Крагујевцу, где је отворио дуванџиницу, којим се послом бавио до последњих дана живота свога.

Срета је био најбољи друг пок. Светозара, који без споразума с њим није ништа важније предузимао: он је био највећи проповедник радикалних и социјалистичких начела међу радницима у фабрици крагујевачкој, он је био у пословима партиским енергичан и неуморив. Срета ништа на ни живот свој није жалио, кад је требало што урадити за напредна начела. Можда би Срета још живео, да но најгора времена није тргао тамо, где је потребна била његова помоћ као члана радикалне странке.

Не штедећи себе тамо, ди је требало радити па макар и с опасношћу живота. Срета је неколико пута добијао запаљења плућа, услед чега је добио суву болест, која га и у гроб свалила.

Срета је био добар друг, његове дружбе, његове искрене беседе другови и пријатељи његови никад неће заборавити. Лака нека му је земља коју је тако топло волео а вечан спомен међу нама.

„ДРУШТВО СВЕТОГ САВЕ“

Који би од предузимача био вољан, да се прими грађење *Светосавског Дома*, може и пре и после подне видети планове у канцеларији друштвеној до 4. Августа ове год.

Д.С.С. Бр. 888.
13. јула 1889 године.
Београд.

Председник
Друштва Св. Саве
Мијајло М. Богићевић

Тајник
Ср. Ј. Стојковић

ДНЕВНИК.

КАЛЕНДАР.

Недеља.

Православни: 30. Мајка Аиђелија
Католички: 11. Сузана девојка
Сунце излази 30. јула у 4 с. 36 м.
Сунце залази у 7 с 5 м.
Мене месеца: ♌ пун месец 31.
Дан је с почетка 15½ сати а ноћ 8½ с али до краја овог месеца дан окраћа за 55 мин., а за толико и ноћ одужа.

ИЗ ОПСЕРВАТОРИЈЕ

Београд 29. јула 1889. год.
7 с. пре п. — 2с. п. п.

Притисак ваздушни (на 0°)	749,68 м. м.	749,54 мм.
Температура ваздуха (C°)	18°,7	28°,0
Влажност ваздуха (релативна)	88	41
Ветар (правац и јачина)	западно југо западни слаб	западно-северно западни слаб

Максимална температура 29°,6
Минимална температура 16,°2
Време: лепо;

Књижевни Оглас

ЛАСТА

календар
за 1890 годину
може се добити
у књижари В. Валожића
у Београду.
Хиљаду комада за 32 динара.
Пет стот. „ „ 20 „
Сто „ „ 5 „
513, 1—10

ЋОСА

лист за шалу и звиљу.

Стаје на годину 12 д.
„ „ по године 6 д.
„ „ 3 месеца 3 д.

Моле се пријатељи да се заузму за скупљање претплатника „Ћоси“.

Администр. „Ћосе“

МАЛИ ГЛАСНИК

ТРАЖЕ СЕ 5—6 девојака да ступе на рад у четкарској фабрици Саломона А-де Мајо и друга дубровачка ул. бр. 37. 1—5

ГОСПОДИНУ Милентија Мијатовића поручника пешадијског ако је у Београду, да дође у варошку болницу да види свог брата Милију из В. Крсаа смедерев. округа. 38 1—3

ПРВА УДЕОНИЧКА ШТАМПАРИЈА
потребује два слово-слагача.

ЈЕВТИНЕ КЊИГЕ

По врло јевтину цену могу се добити у уредништву „М. Новина“ ове књиге:

„Историја једног француског сељака“ комад 2 гроша.
„Дела Св. Марковића“. Свеска прва. Грош и по комад.
„Политичко стање Срба у Угарској“ 10 пара динарски комад.
„Економија“ Светозара Марковића но динара комад.

33 СВЕ ЗА ГОТОВО. 5—10

ТРАЖИ се на зајам 600 дин нара на сигуну плату, уз уо поуздано јеиство. Отплата 25 динара месечно. Интерес 12 од сто годишње. Упитати уредн.

ТРАЖЕ се ТРИ продавца за „Мале Новине“. Упитати у уредништву. Вредњији могу зарадити до 3 динара дневно.

ЂЕЛИМИР М. ПРОТИЋ, пензионар, живи стално у Пожаревцу. 36,2,4

О г л а с и

ПРОДАЈЕМ из слободне руке 2. плаца постојећа код Чубуре.

За цену обратити се ваља.

Драгиљи поч. Пет. Поповића
Орашка улица па енглезовцу.
512, 2—3

КАФАНА на великој пијаци у Натошевића кући, издаје се о идућем Митровудну Упитати за услове на горњем спрату у истој кући. 414,9,12

ОБЈАВА.

Част ми је ставити до знања п. грађанству вароши Алексинца, да ћу 15 августа приспети и бавићу се 15 дана, а за тим намеравам посетити и Крушевац.

Сви посетиоци моје фотографске радионице, уверен сам биће задовољни мојом израдом слика, као што су били и грађани Д. Милановачки, Кладовски, Неготински, Зајчарски и Књажевачки.

Пошто намеравам пропутовати целу Србију и показати мој рад и моју вештину, то се надам да ће ме п. публика удостојити своје многобројне посете те да се увере о солидности и доброти моје израде.

24 јула, 1889
Књажевац
С особитим поштовањем
Драгомир П. Јовановић
фот. из Неготине
508,2—2

СТЕЧАЈ.

Крагујевачком кредитном заводу потребан је стручан књиговођа, који је вичан двојном књиговодству и трг. кореспонденцији на српском и немачком језику.

Плата је од дин. 2200 до дин. 3000.

Услов је, да је оферант већ радио самостално у каквом новчаном заводу или банкарској радњи.

Рок стечају истиче 1. септембра т. г.

Уверења ваља послати у оригиналу.

Крагујевац 26. јула 89

Управа
крагујевачког кредитног завода.
515 1—3

ГЛАВНО СТОВАРИШТЕ
БЕОЧИНСКОГ ЦЕМЕНТА ЗА СРБИЈУ

Предузимачима и осталим потрошачима препоручујемо **БЕОЧИНСКИ ЦЕМЕНТ**, и то: прима и секунда портланд, роман-цемент и две сорте хидраула, лакши и тежи, јер је пробама доказано *да је најбољи од свију*, који се овди продају. Он је и по тежини најлакши, а подноси много више дометање песка, зато је за сваког најпробитачније, само са овим цементом радити

Нарочито чинимо пажљивим на наш портланд-секунда, који се најчешће употребљује и који је раван каквоћи са портландом прима других фабрика, а знатно је јевтинији. Наш прима-портланд ненадмашим је, и служи поглавито за фине глазуре.

За потрошаче у опште, а нарочито за већу потрошњу **знатно су спуштене цене**.

Примамо на израду свако цементирање и бетонисање ходника и предсобља, израду тераца и мозајка за ходнике, предсобља и за цркве, како овди у Београду, тако и на страни, све по најјевтинијим ценама. Све радове вршимо са стручним радницима и са гаранцијом.

371,24—50 ГЛАВНИ ЗАСТУПНИК,

Пера А. Јовановић,
са канцеларијом: на Сави на дрвари
и у кнез Михаиловој улици бр. 29. у Панђеловој кући

†

Моји никад непрежаљени отац односно старац.

ЈОВАН ФОРХОРЦЕР
бив. столар из Београ.

Који је после 8. година дошао у госте својој шћери Јустини да своју шћер и унучад онако слаб и слабошћу изнурен својим очима за свога живота последњи пут види, умро је 23 Јула у 10. часова ноћу после тешког боловања.

Ову тужну вест јављамо нашој родбини и пријатељима.

26 Јула 1889 год,
Чачак
Ожалошћени
Хајнрик Јустина Мајер са децом.

Наш

Марко Стојковић — Силистар

преминуо је 28. о. м. у 3 и по часа после дугог и тешког боловања у 75-ој години свога живота.

Ову по нас тужну вест, јављамо нашим пријатељима, молећи их за саучешће у овој нашој тузи.

Тело покојниково сарањено је 29-ог овог мес. у 4 часа по подне.

Стан јевремови улица број 6.

28 јула 1889 год.
Београд.

ОЖАЛОШЋЕНИ:

супруга: *Катарина*, кћи: *Јелена*, зет, *А. Новаковић*, адвокат унука *Косара* и остала родбина.

Власник Пера Тодоровић. Одговорни уредник С. Јаношевић. Прва удеоничка штампарија обилићев венац бр. 1.

БРОЈ 221 УТОРНИК 1. АВГУСТ 1889. ГОДИНА II

ИЗЛАЗИ СВАКИ ДАН

БРОЈ 10 П. Д.

ЦЕНА ЗА СТРАНЕ ЗЕМЉЕ:

На годину . . . . . 30 динара
На по године . . . . . 15 динара
На 3 месеца . . . . . 9 динара

LE PETIT JOURNAL

МАЛЕ НОВИНЕ

дневни лист за свакога

ПРЕТПЛАТА ИЗ УНУТРАШЊОСТИ ПОЛАЖЕ СЕ САМО КОД ПОШТА

ЗА БЕОГРАД НЕМА ПРЕТПЛАТЕ — ЛИСТ СЕ ПРОДАЈЕ НА БРОЈ

Писма и рукописи шаљу се Власнику „Малих Новина“ Топличин венац бр. 17., на горњем спрату.

Претплата се прима код свију пошта у Србији.

ЦЕНЕ ОГЛАСИМА

На првој страни од петит. реда 20 пр. д., а на четвртој од петит реда 10 пр. дин.

ПРИПОСЛАНО стаје 50 п. дин. од петитног реда.

KLEINE ZEITUNG

Огласи јевтино, по потреби и са сликама. За свако оглашење плаћа се држ. та се 20 пр. д. ВЕЋИ ОГЛАСИ ПО ПОГОДБИ

ВЕСНИК

БЕОГРАДСКЕ ВЕСТИ

С пута Њ. В. Краља Дочек Његовог Величанства Краља Александра и Његовог Величанства Краља-оца 27 јуна био је сјајан и усрдан. Многобројни народ из вароши и околине одушевљено је поздрављао Њихова Величанства. По доласку и кратком одмору изашао је краљ-отац у пратњи мајора г. Ћирића у лов, а Његово Величанство Краљ Александар у пратњи Намесника г. Протића и министра финанције г. Вујића, окружен Својом свитом, посетио је цркву св. Пантелије, задужбину Немањину, која данас слави. Како овде тако и целим путем поздрављан је од искупљеног народа одушевљено и бурним усклицима: Живио! Одатле је Његово Величанство са Својом пратњом посетило историјско место, гроб Синђелића, и изволело је наредити, да се исти оправи.

Варош је небројним тробојкама дивно искићена, а општина је у овоме осталоме грађанству предњачила, искитивши парк пред „дворцем многобројним заставама и лампионима. У вече је била варош осветљена, а улицама се до касно у ноћ кретаху гомиле раздраганога народа.

28. о. м. Његово Величанство Краљ Александар тачно у 7 сати пре подне изволео је извести се до старе касарне, ту је прегледао све зграде, извршио смотру над једним одељењем војске, која је извршила маневру плотунском паљбом на потпуно задовољство. Одатле је Њ. В. отишло и нову касарну где је извршило преглед свију зграда, кухине и свега посуђа кухинског, за тим је обишло логор и прегледало је све ровове. После тога Његово Величанство Краљ обишао је здање начелства, ово окружног суда и појединa одељења, као и хапсане суда и начлдства, па се после у двор вратио, свуда уз пут народом поздрављан усклицима: Живео!

Његово Величанство Краљ-отац отишао је у 4. сата пре подне у лов, а вратио се у 11 сати.

У 10 сати Његово Величанство Краљ Александар примио је у аудеренцију прво свештенство са Његовим Преосвештенством владиком г. Јеронимом на челу, за тим цео кор официрски, па онда грађанство Ниша и најпосле чиновништво своју струка, при чему се са представницима власти разговарао, распитујући се о пословима службеним.

Тачно у 12 сахати изволело је Његово Величанство Краљ Александар посетити турску богомољу — џамију, где је одслужена служба и изговорена беседа Краљу на турском језику. Одатле је отишао у турску школу, где су Га ђаци дочекали са „Живео Краљ!“ Џамија је била сва застрта лиђимовима пиротским и врло лепо украшена. Света је било много: улицама, пред џамијом и школом. Том приликом изволело је Његово Величанство подарити 100 динара турској сиротињи. Одатле се краљ кренуо у школу јеврејску, те походио сва три разреда, у којима је било много ученика, а одатле је пешице кроз две улице прошао и дошао у синагогу, где је такођер одслужена служба и где су деца отпевала химну Краљеву на јеврејском језику.

Том приликом Његово Величанство подарило је турским и јеврејским ђацима по 50 динара.

28. ов. м. у 1 сахат по подне био је код Његовог Величанства Краља Александра доручак, на који су били познани: пуковници гг. Јаковљевић, Јовановић и Лочић; мајори г.г. Чиямић и Јанковић, председник суда и председник општине. После доручка је Његово Величанство Краљ Александар са Краљем-оцем, у пратњи Намесника г. Протића, министра финансије, г. Вујића и целе свите благоизволео посетити учитељску и новосаграђену основну школу, па је одатле отишао да разгледа подруме г. Св. Тутуновића. За тим је са целом пратњом Његово Величанство отишло до Мрамора. Народ га је свуда поздрављао одушевљено.

У вече је била варош опет сјајно осветљена. Тачно у 8 сахати кренула се бакљада уз пратњу војне банде и многобројног народа од општинске куће дворцу, где је певачка дружина отпевала Краљеву химну, па је за тим председник општинског суда поздравио Његовог Величанства Краља Александра говором, који је био прекидан бурним усклицима: Живео!

Г. Тутуновић је у своме подужем говору нацртао најпре цео рад ослободиоца Србије Великог Милоша, па Кнеза Михаила и Његовог Величанства Краља Милана, нагласио је како је српска држава под мудром управом династије Обреновића путем напретка сигурно корачала. Најпосле поздравља у име верних грађана вароши Ниша Њег. Величанство Краља Александра приликом ове прве Му Краљевске посете са свесрдном добродошлицом и топлом жељом: да би срећно и дуго владао; да, поткрепљен вером и одановљу српског народа, настави пут, који Му је одређен историјом и радом династије Обреновића.

На ову беседу одговорило је Његово Величанство Краљ Александар следеће:

„Веома ми је мило, што Ми се дало прилика, да као први миропомазани Краљ Србије на Своме првоме путу после светога чина миропомазања, могу поздравити грађанство славнога и историски знаменитога града Ниша, који се вазда одликавало љубављу и предањем отачбини и увек чврсто стојало уз народну династију, верујући у звезду Обреновића. Грађани вароши Ниша могу увек рачунати на Моју владалачку наклоност и носити у себи уверење, да Краљ Србије уме ценити и љубити народ Свој Хвала вам, господо нишки грађани, на овом одушевљеном поздраву и свечаном дочеку и будите уверени, да је Краљ Србије не мање расположен и одушевљен, кад се налази у средини Свога драгог народа. (Бурно: Живео!).

Још једном хвала вам на одушевљеном поздраву, и као год што сте Ме поздравили са бурним Живео! тако ја ис дубине душе кличем: Живели Моји верни грађани нишки!

После овог говора Његовог Величанства не беше краја одушевљеноме клицању многобројнога народа.

Његово Величанство Краљ Александар 29. ов. м. у 7 сати изволео је обићи стару касарну, где се један батаљон вежбао, па је одатле отишао у град, те прегледао све знамените зграде, као и војна надлештва, за тим је походио војне болнице, историско место „Келе Кулу“ и варошку болницу. Свуда га је народ усрдно поздрављао са Живео!

На доручак позвани су: Његово Преосвештенство владика г. Јероним, председник конзисторије, протојерej окружни, управитељ гимназије, учитељске школе, основне школе, ово-окружни благајник, један најстарији одборник општински и вој. свештеник.

*

Ручак. Г-ђа Вајка Таушановићка, министарка, г. Лаза Пачу управник монопола дувана и г. Коста С. Таушановић министар полиције, били су у недељу на ручку код г. ђенерала Јована Бели-Марковића, краљевског намесника.

*

Отпутовао на изложбу. Јуче у јутру са бочим возом отпутовао одавде за Париз на изложбу, преосвештени г. Димитрије, епископ нишки у пензији

*

Њихова Величанства Краљ Александар и Краљ Милан, вратили су се синоћ из Ниша.

*

Комисија. Чујемо, да је министар војни наредио, да један виши официр и један инџинјер прегледају онај магацин; што је за време српско-бугарског рата подигнут на овд. станици. Веле, да ће се одмах предузети најпрече оправке на њему, те да се у њ сместе најнужније војне потребе.

*

Поклон. Говори се да нам је Русија испратила 50.000 пушака. Ако је ово истина, усудили би смо се приметити, да нам то слабо ваљди, ако нам се не шаљу и фишеци за те пушке.

Бугарска је лиферовала 80 вагона морске соли преко Србије. — За бугарског кнеза долазе 50 колета са директним вагоном, *као артљаг*. Не би згорег било завирити том „артлагу“ мало дубље у срце.

*

Лицитације. Почев од данас целог овог месеца, општина београдске јавним лицитацијама издаваће под закуп разна непокретна добра, трава, годишње набавке и годишње послове своје.

Све те лицитације објављене су у општинским новинама а услови су изложени у општ. рачуноводству.

Данас је лицитација трава на салопску аренду.

*

Светковина. По прогласу представништва, сутра на дан рођења Његовога Величанства Краља Александра Првог, биће вечерње освештење, а домове треба још данас тробојкама окитити.

*

Ред примања у двору. На дан 2. августа, рођен дан Њ. В. Краља Александра, биће овај ред примања у двору:

Њ. В. Краљ са својим намесницима окружени г.г. министрима и појединим дворским часницима примаће подворења овим редом: У 11½ сахати: дипломатски кор; у 12 сахати: Њ. Високопреосвештенство Архиепископ Београдски и Митрополит Краљевине Србије са свештенством; Председник и чланови државног савета, са секретаром; бивши министри-председници; српски дипломати; министри на расположењу, министри и саветници у пензији; председници и чланови касационог суда и председници првостепених и трговачког суда: председник и чланови Главне контроле; чланови Краљ. Акад. и срп. уч. друш. ректор и професори Велике Школе; виши чиновници грађанског реда, и то. Из министарства правде: начелник одељења. Из министарства просвете и црквених послова: начелник одељења за просветне послове, библиотекар Народне Библиотеке, директори средњих школа, управитељи Штампарије и Народног Позоришта, пастор евангелске вероисповеди. Из министарства иностраних дела: начелник одељења, благајник министарства. Из министарства унутрашњих дела: начелници одељења, државни правобранилац, управник народног зајма, надзорник царинарница, председник пореске управе, директор управе монопола дувана, царинар београдски. Из министарства војног: начелник благајничког одељења. Из министарства грађевина: директор железничког одељења, начелници одељења, управник фондова, комесар владин код Народне Банке. Управитељ вароши са председником и одбором београдске општине, и свештенством других разних вероисповеди. У 12½ сахати: официрски кор.

Примедба: При доласку у Двор кола ће улазити кроз капију до новог Двора, а излазиће кроз ону до министарстви.

*

Попис земљишта. По наредби Господина министра нар. привреде предузето пописивање земљишта које се обрађује, како јављају „Б. О. Н.“, у престоници је наишло на нарочите сметње. Отклањајући их свима силама, општинска је власт настојавала да се посао сврши што тачније, како би се тиме ујамчили тачност и саме статистике земљишта под културом.

Попис се довршеје овиа дана, и кад буде готов, саопштићемо га у целини.

*

Одборска седница. Данас у 5½ часова по подне, држаће одбор општински редовни састанак са овим дневним редом: Разне лицитације за грађење калдрме, и накнадно одобрење што се на предузетим калдрмама има више урадити; лицитације о закупу права: на извожњу ђубрета, испражњивање сенкруба, помијара и стрвинарење; лицитација за оправку зграде — кантара на марвеној пијаци; молба палилулаца за већи број пољских чувара; регулација „Вишњичке“ и „Милетине улице; молба фабрике дувана, да се награди тротоар до фабрике. Пдзив „Кола јахача Кнез Михаило“, да се и београдска општина упише за члана утемељача тога удружења. Акт конзисторије београдске о подизању нове цркве св. Александра Невског. Молба становника „војничке“ улице за калдрму; и уверење.

*

Одборске одлуке. На редовном састанку 22. о. м. општински је одбор: изабрао комисију да прегледа и инвентира општинску грађу; примио к знању саопштење да је Стојан Настасијевић одустао од грађења погођене калдрме, одрекли се кауције, која (у 500 динара) по условима погодбе припада општинској благајни; изабрао комисију да изађе до каменог мајдана „бела марама“, оцени и даде мишљење да ли би било корисно отворити га; сдобрио лицитацију за овогодишњу оправку школских зграда, која је остала на Новаку Новаковићу за 5285 динара; решио да се управи варошкој изјави мишљење за повишицу цене хлеба на 22 дин. паре кило; одобрио да се Марку О. Марковићу и комп. допусти да преко општиоског земљишта могу поставити цеви за вагонску везу свог парног млина са железничком станицом, с тим да им то право службености важи за 15 год на али сваке године на име кирије да плаћају општини 655 дин. и буду дужни земљу са насип узимати из оних улица, које општина у том крају одреди за нивелисање; и одобрио једномесечно одсуство од дужности инжињеру општинском г. Јовану Смедеревцу.

*

Наредба. Јавили смо у прошлом броју, како је г. министра просвете и г. митрополита, пословао акт управи вароши Београда, да се недељом и празницима држе дућани затворени. Полиција је према овоме акту поступила и у недељу су биле све радне затворене.

Ми не знамо како су органи полициски извршили ову наредбу, да ли они нису ишли и даље па забранили раду недељу и празнике, али знамо то да у недељу, бојећи се казне, те за то најучерашњи број није могао ни изаћи.

Ако би постајала наредба, да се недељом и празницима не сме *ни радити*, онда би таква наредба била са свим неумесна, нити ико икоме може забранити да ради кад хоће и у које доне хоће, ако је стекао право на какав рад

За то би Управа вароши Београда добро учинила, а и потреба је, да објасни ону своју наредбу о затварању дућана, каво никоме за то није забрањено радити.

Што се тиче саме наредбе о затварању дућана, држимо да је и она неоснована и противна закону. Пре свега, по закону дућани имају бити затворени само за време службе божје, а закон се не може мењати једном полициском или министарском наредбом.

Друго, та наредба повлачи за собом сијасет незгода. Рецимо сељак је довео неколико товара пшенице или у опште робе, која је изложена кварењу од невогоде. Таква роба одмах по продаји треба да се смести у магацине, да се на случај рђавог времена не изложи кварењу. А кад се дућани не смеју отварати, онда сељак у празничне дане не може ни продати своју робу, те се због тога мора задржати читава два дана више, и за толико се више излагати трошку и дангуби, а да и не говоримо о томе, ако би наступило рђаво време од кога би му се роба могла укварити.

Свакојако ова наредба може бити од штете, сем тога што она никога не може начинити побожним, ако он то већ није.

Сматрасмо за нужно да поводом те наредбе реквемо оволико, надајући се да ће се она исправити у толико, да не буде противна закону и од штете по људе од посла.

ИЗ БЕЛА СВЕТА.

— **Изгорела варош.** Из Њу-Јорка телеграфишу да је у Америци са свим изгорела варош Спокане Фале. То је фабрика варош с двадесет хиљада становника, у вашингтонском округу. Између осталих зграда изгорела је и железничка станица Нордпацирик, неколико гостионица, позориште и све јавне зграде. Куће, у којима су били станови, изгорела су са свим, јер су биле од дрвета сграђене. Становништво се срећом још за времена спасло, те при пожару нико није погинуо. Колико се за сад зна, штета ће износити на неких 15 милиона динара.

— **Погинули.** У новинама се врло често чита о туристима, путницима, који се пењу по врлетима као страдају: час се стрмоглавио и остао на месту мртав овај, а час онај. У последње време опет јављају један такав случај. Банкар Јелингхар Хане, старац од 60 година пео се на Дахштајн одакле се стрмоглавио и на месту остао мртав. С њим се срушио и један од алписких предвођача, али он се само слабо изгледио.

— **Изванредан случај.** Лане је у Француској неки Прандини дирнo неку имућну женску, па му је с тога по осуди осечена глава. Та жена оставила је после себе 150.000 динара са завештањем, у коме нарочито наређује, да својој родбини не оставља ништа, већ да све оставља малој кћери своје служавке, коју је усинила. Али Прандини је убио и ту малу девојку, па је сад настало питање коме да припадне оних 150.000 динара. Рођаци убијене жене тражили су наслеђе, јер је мала која је била наследница убијена, а рођаци мале девојчице тражили су да њима преда наслеђе, као рођацима наследнице. Суђење је трајало читаву годину. Рођаци убијене жене рекли су, да је мала поћерка убијена пре од помајке па да за то и престају права мале поћерке. Али иследење је показало, да је поћерка доцније убијена, али ипак тиме није добила ни једна парничка страна, јер је француски највиши суд решио, да је мала поћерка била малолетна па је наслеђе од 150 000 динара досудно држави.

— **Баварски Краљ.** Ото, који, као што се зна није при себи, у последње време неће да једе. Неће да излази чак ни у шетњу по башти. Сва је прилика да се његов мученички живот приближује крају.

ПРИПОСЛАНО*)

*) За ствари под овом рубриком уредништво не одговара.

—

Г. Милутин Илијћ начелник среза Јабланичког у округу Топличком, одговарајући на отворено писмо Симе Стојановића бив. практиканта, и правдајући своју званичну радњу и поступање према истоме Сими, — како је у своме одговору отштампаном у 214. броју Малих Новина од 24. тек. месеца, — да сам му ја препоручио Симу, као чиста радокала, мога пријатеља и иначе ваљана младића; но како нестоји ово — овако у ствари, то сматрам за дужност, да опишем право стање овога појава, — што овим и читам:

Сима је дошао из прокупља за практиканта канцеларије поменутога среза прошле године, кога сам први пут и видио, са писменом препоруком секретара начелства, саданег среског начелника; и за време, док сам ја био старешина онамо у срезу, он је тачно вршио повераване му званичне послове, па и иначе се добро понашао у опште, сем што је неколико пута ступао у препирку са извесним људима односно партија. но ја сам га добрим и строгим саветима упућивао на умереност и он је мојим саветима следовао.

На 10 дана пре, него што ће бити стављен у пензију, дође из прокупља

ПОДЛИСТАК

МАЛА ФИНА (7).

ОД ЛУЈА АРЉЕНА.

Затим додаде грубо:

— Знате шта, то је врло гадан занат за једну девојку већих година да трчи ожењеним људима и руши домаћи живот.

Фина не дишући приближи се наслону. Кад је се вратарка брзо окренула, она поче силазити низ степенице полагано, са узверењим лицем као у каквог детета, и сад се поново нађе у студеној помрчини жалосних улица. Она беше застрашена, једва иђаше а сузе јој ударише на очи.

Овако млада, па ипак одбачена и бедна, она хтеде задржати мимопролазеће и умолити их да имају милости спрам ње.

Ожењен! Да ли је збиља то могуће? Па отац њен који се враћа, а мати која беше тако задовољна! Шта би рекла она кад би видела своју малу Фину у оваком очајању? И сузе де тету потекоше још јаче при овој омисли.

Она иђаше непрестано; затим неколико часова стајаше наслоњена на каменој огради моста арколског гледајући како јури ова дубока и и мрачна река, па онда сиђе полагано и паде на једну гомилу песка увативши се за главу обема рукама.

Друго је тако Фина јецала крај обале и напослетку сломљена и изнурена заспа, а река је и даље шушла поред ње.

* * *

Зраци дана почеше се јављати на хоризонту. Девојче се пробуди и поново јој изађе живо пред очи срамота и несрећа њена.

Још је неколико тренутака остала у том стању са затвореним очима; тутњава кола и неки његови неразговетни шум наговести јој да живот отпочиње око ње; она устаде и гледаше у ову реку чија се површина беласкаше при првим зрацима зоре, слушајући овај непрекидни жубор који је прошле ноћи беше успавао.

Полако приђе ивици стрмените обале дрхћући се једва на својим изнемоглим ногама; и са очима небу подигнутим, склопљеним рукама, без устезања мала Фина скочи у воду.

Једна мала цицелица девојчета оста још дуго на обали, док је не дохвати једном ток реке и она ноће полагано пливајући.

Ова цицелица што одплива површином воде беше све што остаде од девојчета а изгнаник кад се буде вратио, неће наћи више оно благо лице свежи и весели осмојак, велике сјајне очи своје јадне мале Фине, коју је често у сну гледао.

С ФРАНЦУСКОГ

И. Н. Ј.

онамо у лебане једна женска с матером својом, и са изјавом, као да је са истим Симом невенчано живила у прокупљу и затруднила са чега сам усмено наредио председнику суда општине Лебанске, да ово изиди и извешће ми поднесе, — што је одма учињено, и на основу прибављеног уверења, наређено је да се ова женска одма врати одкуд је и дошла; но ово се није могло одма извршити због непогоде времена, и што је ова женска на скоро за овим и дете родила, а међу тим допутовао је онамо из прокупља на дужност и мој местозаступник поменути г. Милутин.

При предаји дужности, ја сам г. Милутину на његово питање сасвим искрено објаснио стање ствари у срезу, а на поједина питања казао му, да има неколико извесних партизана но да сам ја нешто саветима, а више озбиљним и непартајичним понашањем и поступањем, — спречавао цепање народа и образовање партија, а кад г Милутин изјави да сад мора бити образован подобор и у напоменутом срезу и у ељед тога упита о среским званичницима, — ја сам му ј о томе дао искрено уверење о сваком по особ, на том приликом и за Симу казао му, како је ова, чим је чуо за долазак његов, отпочео већ радити на сазиву својих партизана, (што је после и у листу Одјеку штампано) и да је према томе исти Сима његов руфетлија, са додатком, да ће га он извесно највернје и подпомагати у Мисији, а тад сам му приопћио и све друге врлине и мане симине.

Дакле, ово је све што сам г. Милутину казао, и могло казати о практиканту Сими; но како се сад види из наведеног његовог писања, он је Симу још из раније и боље познавао него што сам га ја оценити могао, а зашто је онако у својој одбрани наводио на чак и неко пријатељство између мене и Симе напоменуо, — ја га неразумем, тим мање, што су они двојица као најинтимнији пријатељи били, па у таком односу и после мене преко месеца у истоме срезу послове обављали и мишљења делили.

Да ли је пак Сима на среској скупштини 4. прошлог месеца противу мене што говорио или противу њега — г. Милутина, — како је мени достављено, — то ће он знати и они, који су на месту били.

Накратко, да је Сима био само практикант и вршио само послове званичне, као што је под мојом управом чинио и чинити морао, неби се до овога ни дошло.

Али да се неби према оном и онаком писању г. Милутина, како је изложено у наведеном одговору,—узело као да сам му Симу другаче представио, или да сам ступио с њима у какве дослуке и партиске споразуме, — ја се овим ограђујем од тога, с тим, да сам ја до сад био и остао изван свеких страначких партија, — а ово ће и једини узрок бити, што сам стављен у пензију.

26 Јула 1889 год.
у Крагујевцу

Мата Миловановић
начелник ср. у пенз.

ДНЕВНИК.

КАЛЕНДАР.

Уторак.

Православни: 1. Нал. час. креста
Католички: 13. Хиполит
Сунце излази 1. августа у 4 с. 39 м.
Сунце залази у 7 с. 1 м.
Мене месеца: ☾ последња четврт 7.

Дан је с почетка 14½ сати а ноћ 9½ с али до краја овог месеца дан окраћа за 1 30 м., а за толико и ноћ одужа.

КУРС.

Дукат	5 64
Наполеон	9.54½
Срп. лутр. 3% зајови	34.50

ИЗ ОПСЕРВАТОРИЈЕ

Београд 29. јула 1889. год.
7 с. пре п. — 2с. п. п.

Притисак ваздушни (да 0°)	749,68 м. м.	749.54 мм.
Температура ваздуха (С°)	18°,7	28°,0
Влажност ваздуха (релативна)	88	41
Ветар (правац и јачина)	западно-југо западни слаб	западно-северно западни слаб

Максимална температура 29°,6
Минимална температура 16,°2
Време: лепо;

СТАЊЕ ВОДЕ

За последња 24 сата од 30 31 п. мес. опала је вода са 6 сантим.

количина је вода		пролаз испод Ћуприје
30 јула	2·85	11·15
31. јула	2·79	11·21

Ред примања по министарства

Министар унутр. дела: сваки дан пре подне од 12—1 часа пре подне.
Мин. иностр дела: четвртком од 11—1 ч. пре подне.
Министар војни сваког дана од 11—12 ч. сем недеље и празника.
Мин. правде: сваког дана од 9 и по часа до подне.
Мин. грађевине; сваки дан од 11—12 ч. пре подне.
Мин. просв. и црквених дела петком од 11 до 12 часа пре подне.
Мин. привреде, понедеоником, уторником четвртком и петком од 11-с преп2е до 1 по подне
Министар финанције уторником и петком од 10 — 12 пре подне.

НАРОДНА БИБЛИОТЕКА отворена је сваки дан од 8 до 12 сати пре подне.

ПОШТА И ТЕЛЕГРАФ

За писма од 15 грама теж плаћа се 10 п. д. за Србију, Славонију, Хрватску, Срем, Банат, Бачку и целу Мађарску. За Аустрију плаћа се 15 пр. д. На сваки 15 грама више још по 15 пара дин. Писмо може бити тешко најзише до 1 киле.

Препоручена писма морају бити на средини запечаћена. За препоруку плаћа се 20 п. д. а за повратни рецепис још 20 пара.

ДОПИСНЕ КАРТЕ ЗА СРБИЈУ

Просте стају 5 п. д., а с плаћеним одговором 10. п. д. За међународну преписку 10 п. д. и 20

ПОШТАНСКЕ УПУТНИЦЕ

До 500 динара поштанском упутницом, а 150 путем телеграфа код већих пошта.

До 200 динара поштанском, а 100 динара телеграф. упутницом код мањих пошта.

ФИЈАКЕРСКЕ ТАКСЕ

По вароши дању: за четврт сата 1 динар, за пола сата 1 и по динар, за три четврти сата 2, за цео сат 2 и по динара.

Ноћу двогуба цена.

До станица железничке и паробродске, и обратно, за четврт сата 1 динар. За сваки четврт сата више по пола динара.

У Топчидер и натраг 6 динара задржавајући се 2 сата од поласка до повратка. За сваки четврт сата више по пола динара.

За свадбе 10 дин. за 4 сата.

Ноћу до железнич. и паробродске станице и обратно за сваки сат по 3 динара.

Ноћу у Топчидер и винограде 4 динара на сат. —

Ноћ се рачуна од 1. Маја до 1. Октобра од 8 сати у вече до 4 сата у јутру, а од 1 Октобра до 1. Маја од 7 сати у вече до 6 сати у јутру.

Цена је за возидбу иста, макар се и више њих возило.

За веће и мање пртљаг по пола динара од комада.

ТАКСЕ ЗА СЕЧЕЊЕ ШУМЕ ОПШТИНСКЕ И ОПШТЕ НАРОДНЕ

Велико дрво родне горе . . .	12·63 дин.
Средње „ „ „ . . .	8·42 „
Дрво за обичну греду . . .	1·27 „
Рог, мертак, баскија	0·43 „
Велико дрво неродне горе . .	3·37 „
Средње „ „ „ . .	2·11 „
Рог, мертак, баскија.	0·21 „
Мечија деска велика	42.10 „
Мала деска не сме се сећи	
Пруће од 100 ком. за продају .	0·43 „

Велико дрво има пречник 63 сантимет.
Средње „ „ „ 32 „
Обична греда „ „ 32 „

ТАКСА ЗА ВОДОНОШЕ

Савамалски кварт до чесме спрам министар. грађевина 25 п. дин.

Савамала и сански одсек на вису, варошки и теразиски кварт, занад. врачар, варош капија по 40 пара дин.

Остале улице по 50 п. дин.

ТАКСА ЗА АМАЛЕ

За тежину до 60 кила од пароброда до:

	дању	ноћу	
кола на станици	0·50	0·60	п. д.
Хотел „Крагујевца“ . . .	0·60	0·80	„
Хотел „Националa“ . . .	0·80	1·—	„
„Гранд-Хотела“, „Круне“, „Краља“, „Грч. Краљице“, „Русије“, „Злат. Анђела“	1·—	1·30	„
„Касине“, „Париза“, „Балкана“, „Руске Круне“, „Топа“, „Злат. Прага“	1·25	1·50	„
До „Венеције“ „Босне“, „Лимана“, „Европе“ . .	0·80	1.	„
до „Жиров. Венца“, . . .	1·—	1·30	„
до „Велике Пиваре“ . . .	1·25	1·30	„
до „Тобџиске пијаце“. . .	1·50	1·80	„

До приватних кућа и обратно

За кварт савамалски . . .	1·—	1·40	„
„ „ варошки	1·—	1·40	„
„ „ теразиски . . .	1·25	1·50	„
„ „ дорћолски . . .	1·40	1·80	„
„ „ врачарски . . .	1·60	2·—	„
„ „ палилулски . . .	1·60	2·—	„

Ноћ се рачуна од Октобра, до Марта од 6 с. у вече до 7 с. у јутру.

Књижевни Огласи

У првој удеонич. штамп. може се добити.

„ХАЈДУКОВА ЋЕРКА,“

ПРИПОВЕТКА
ИЗ
СРПСКЕ ПРОШЛОСТИ

Цена је књизи 60 пара динар. или 30 новч. а. вр., књижарима и препродавцима 40% рабата.

Отштампана је књига:

КАТАСТЕР

(ТАПИЈА)
И
БАШТИНСКА КЊИГА

ЗА
КРАЉЕВИНУ СРБИЈУ

УДЕСИО
СТЕВАН ЗАРИЋ
државни инжињер

са обрасцима (формуларима) који показују како се ради у другим државама.

Цена 60 пара н. дн

„Књиге Љубе П. Ненадовића“
12 Свеска. цена 1 дин.

СВЕТЛИ И ТУЖНИ ДАНИ НАРОДА СРПСКОГ

У
СПОМЕН
КОСОВСКЕ ПРОСЛАВЕ

са овом садржином:

I. Краљ Милан уступа престо своме сину. II. Видов-дан 1389. год. III. Ноћ после битке Косовске. IV. Цвети Српске 1813 год. V. Предаја градова Кнезу Михилу 1862 год. VI. Проглас Краљевине, 22. Фебруара 1882 год. VII. Видов дан 1889 год. и VIII. Зидање опште — народне зграде, — будућност Српска.

Цена је књизи 50. пар. динар. Може се добити у свима књижарама у Београду.

ЛАСТА

календар
за 1890 годину
МОЖ СЕ ДОБИТИ
у књижари В. Валожића
у Београду.

Хиљаду комада за	32	динара.	
Пет стот.	„ „	20	„
Сто	„ „	5	„
513,			1—10

ЋОСА

ЛИСТ ЗА ШАЛУ И ЗБИЉУ.

Стаје на годину	12 д.
„ „ по године	6 д.
„ „ 3 месеца	3 д.

Моле се пријатељи да се заузму за скупљање прет платника „Ћоси“.

Администр. „Ћосе“

МАЛИ ГЛАСНИК

ТРАЖЕ СЕ 5—6 девојака да ступе на рад у четкарској фабрици Саломона А-де Мајо и друга дубровачка ул. бр. 37. 2—5

ГОСПОДИН Милентије Мијатовић поручик пешадијски ако је у Београду, да дође у варошку болницу да види свог брата Михију из В. Крена смедерев. округа. 38 1—3

ЈЕВТИНЕ КЊИГЕ

По врло јевтину цену могу се добити у уредништву „М. Новина“ ове књиге:

„Историја једног француског сељака“ комад 2 гроша.

„Дела Св. Марковића“. Свеска прва. Грош и по комад.

„Политичко стање Срба у Угарској“ 10 пара динарски комад.

„Економија“ Светозара Марковића по динара комад.

33 СВЕ ЗА ГОТОВО. 5—10

ПРОДАЈЕМ из слободне руке 2. плаца постојећа код Чубуре.

За цену обратити се ваља.

Драгиљи поч. Пет. Поповића
Орашка улица на енглезовцу.
512, 3—3

ТРАЖИ се на зајам 600 динара на сигуну плату, уз уо позадано јемство. Отплата 25 динара месечно. Интерес 12 од сто годишње. Упитати уреди.

ТРАЖЕ се ТРИ продавца за „Мале Новине". Упитати у уредништву. Вредиљи могу зарадити до 3 динара дневно.

ВЕЛИМИР М. ПРОТИЋ, пензионар, живи стално у Пожаревцу. 36,3,4

Огласи

ДВА билијара на продају. Један за карамбол с мермером а други за кегле без камена.
35,3,6 *И. Р. Паранос.*

ЧАРАПЕ ПРИМАМ на машини да плетем и продајем штрикаће машине.
А. Гутжан
509, 2—3

СТЕЧАЈ.

Крагујевачком кредитном заводу потребан је стручан књиговођа, који је вичан двојном књиговодству и трг. кореспонденцији на српском и немачком језику.

Плата је од дин. 2200 до дин. 3000.

Услов је, да је оферант већ радио самостално у каквом новчаном заводу или банкарској радњи.

Рок стечају истиче 1. септембра т. г.

Уверења ваља послати у оригиналу.

Крагујевац 26. јула 89

Управа
крагујевачког кредитног завода.
515 2—3

†

Моји никад непрежаљени отац односно старац.

ЈОВАН ФОРХОРДЕР
бив. столар из Беог.

Који је после 8. година дешао у госте својој шћери Јустини да своју шћер и унучад онако слаб и слабошћу изнурен својим очима за свога живота последњи пут види, умро је 23 Јула у 10. часова ноћу после тешког боловања.

Ову тужну вест јављамо нашој родбини и пријатељима.

26 Јула 1889 год,
Чачак
Ожалошћени
Хајнрик Јустина Мајер са децом.

ИЗВЛАЧЕЊЕ
ХОЛАНДСКИХ ЛОЗОВА
ДРУШТВА
„БЕЛОГА КРСТА"

у Амстердаму 20. Јула 1889 год.

ИЗВУЧЕЊЕ СЕРИЈЕ:

591, 2117, 2812, 5160, 5848, 6215.

Серија	2117	№	5	добија хол. фор.	200.000
„	2117	„	20	„	2.000
„	591	„	46	„	2.000
„	5160	„	13	„	500
„	2812	„	20	„	500

Сер.	2117	№	41	х. ф	50	Сер.	5160	№ 19	х. ф. 25
„	2812	„	9	„	50	„	5160	„ 30	„ 25
„	5160	„	10	„	50	„	5160	„ 50	„ 25
„	5160	„	39	„	50	„	5648	„ 38	„ 25
„	6215	„	36	„	50	„	6215	„ 1	„ 25
„	591	„	43	„	25	„	6215	„ 11	„ 25
„	2117	„	46	„	25	„	6215	„ 42	„ 25
„	2812	„	46	„	25				

Сви остали бројеви горе означених серија извучени су са једним згодитком од

хол. фор. 14

Идуће вучење ових лозова са главним згодитком

од дин. **100.000** *у злату*

и више мањих згодитака биће

19. НОВЕМБРА 1889.

Холандски лозови „Белога Крста" могу се добити код гг. **АНДРЕЈЕВИЋА И КОМП.** и свију мењача новаца у Београду, ценом од дин. 29.
511,2—2

РАСПРОДАЈА

С тога, што одржавање вина у добру стању тражи негу, коју му ја, пошто сам дужношћу спречен, у довољној мери не могу дати, принуђен сам, да винарску радњу напустим и да приступим распродаји мојих вина.

Овим путем стављам до знања како г. г. Београђанима, који знају шта је добро вино, тако и г. г. гостионичарима, да ћу моја вина и у флашама и у бурадима распродавати **напредно** јевтином ценом

Цена је тако јевтина, да може поћнети како за најобичнију кућу, која вино троши, тако исто као и за бољу гостиоричцу.

Нарочито су сасвим јевтина моја астаљска црна и бела вина, од којих продајем.

10	флаша	свака 7/10 литра за	дин.	3·—
36	„	„ „	„	10·—
74	„	„ „	„	20·—, а

100л итара дин. 32·— у бурадима.

За сваку флашу наплаћујем особено 20 пр. дин., а равну суму враћам, кад ми се празна врати.

Јамчим да су ова моја вина природна, здрава и без икаквих додатака.

Изредно виноко сирће продајем на више од 40 литара по 16 пара литар.

Особито добре, 18 година старе шљивовице продајем 1 флашу од 7/10 литра за 1 динар.

Ценовнике од свију мојих вина на захтев дајем и шаљем бесплатно.

Распродаја на Сави у кући димска улица бр. 8.

506,1—7 **А. ЛУКИЋ**, *глав. благ. Народне Банке.*

ПРИВАТНА НИЖА ГИМНАЗИЈА У ГРАЦУ
(ШТАЈЕРСКА)

која је добила концесију од ц. кр. министарства с правом јавности за 1 класу

ЗАЈЕДНО С ПРИПРАВНОМ КЛАСОМ ЗА СРЕДЊЕ ШКОЛЕ

ЧУВЕНИ ПАНСИОНАТ ЗА 30 ПИТОМАЦА

Програм се шаље бесплатно.

Власник и управник:
Франц Шолц
гимназијски професор.

Грац.
402.5,10

КО ХОЋЕ ЈЕФТИНО И ДОБРО

да купи испод коштања *Женско, Мушко* и *Дечије* Рубље *(веша:)* Хаљинице, *Чарапе, Платна, Чаршава, Салвета, Пешкира, Фиранце* од јуте и од чипака, *Фланерска Кебета, Трико рекле, Шешира, Марама* цепни и са монограмом, *Кецеље* од мола *јастука, краватна. Крагна, Манжетна* од *илатна* и *каучука*, Прави француски *Мидера*, женски *Шлафрока*, и т. д. и т. д. Само код нас је то сад могуће, јер још два месеца трајаће наша *Расиродаја* и да се за то време оконча, продајемо од данас нашим поштованим муштеријама *по чудно* јефтиној цени о коме се може сваки уверити. —

С ПОШТОВАЊЕМ
Алберт Кона Синсва
376 *Улица Кнез Михајлови Бр.* 7,
17—20 13,15,17,19,21,24,26,28,1,3,5,8,20,12,15,17,19,22,24.

ГЛАВНО СТОВАРИШТЕ
БЕОЧИНСКОГ ЦЕМЕНТА ЗА СРБИЈУ

Предузимачима и осталим потрошачима препоручујемо **БЕОЧИНСКИ ЦЕМЕНТ**, и то: прима и секунда портланд, роман цемент и две сорте хидраула, лакши и тежи, јер је пробама доказано *да је најбољи од свију*, који се овди продају. Он је и по тежини најлакши, а подноси много више дометања песка, зато је за сваког најпробитачније, само са овим цементом радити

Нарочито чинимо пажљивим на наш портланд-секунда, који се најчешће употребљује и који је раван квалитет са портландом прима других фабрика, а знатно је јевтинији. Наш прима-портланд ненадмашим је, и служи поглавито за фине глазуре.

За потрошаче у опште, а нарочито за већу потрошњу **знатно су спуштене цене**.

Примамо на израду свако цементирање и бетонисање ходника и предсобља, израду тераца и мозајка за ходнике, предсобља и за цркве, како овди у Београду, тако и на страни, све по најјевтинијим ценама. Све радове вршимо са стручним радницима и са гаранцијом.

371,25—50 ГЛАВНИ ЗАСТУПНИК,
Пера А. Јовановић,
са канцеларијом: на Сави на дрвари и у кнез Михаиловој улици бр. 29. у Панђеловој кући

Наш

Марко Стојковић — Силистар

преминуо је 28. о. м. у 3 и по часа после дугог и тешког боловања у 75-ој години свога живота.

Ову по нас тужну вест, јављамо нашим пријатељима, молећи их за саучешће у овој нашој тузи.

Тело покојниково сарањено је 29-ог овог мес. у 4 часа по подне.

Стан јевремовић улица број 6.

28 јула 1889 год.
Београд.

ожалошћени:
супруга: *Катарина*, кћи: *Јелена*, зет, *А. Новаковић*, адвокат унука *Косара* и остала родбина.

Власник Пера Тодоровић. Одговорни уредник С. Јаношевић.

Прва удеоничка штампарија обилићев венац бр. 1.

БРОЈ 222 СРЕДА 2. АВГУСТА 1889. ГОДИНА II.

ИЗЛАЗИ СВАКИ ДАН

БРОЈ 10. П. Д.

ЦЕНА ЗА СТРАНЕ ЗЕМЉЕ

На годину . . . . . 30 динара
На по године . . . . . 15 динара
На 3 месеца . . . . . 9 динара

LE PETIT JOURNAL

МАЛЕ НОВИНЕ

ДНЕВНИ ЛИСТ ЗА СВАКОГА

Претплата из унутр. полаже се само код пошта

За Београд нема претплате — Лист се продаје на број

Писма и рукописи шаљу се Власнику „Малих Новина“
Топлички венац бр. 17., на горњем спрату

Претплата се прима код свију пошта у Србији

ЦЕНЕ ОГЛАСИМА

На првој страни од петит. реда 20. пр. дин.
а на четвртој од петит реда 10 пр. дин.

ПРИПОСЛАНО стаје 50 пр. д. од петит реда

KLEINE ZEITUNG

Огласи јевтино, по потреби и са сликама.

За свако оглашење плаћа се држ. таксе 20 пр. д.

ВЕЋИ ОГЛАСИ ПО ПОГОДБИ

ДРУГИ АВГУСТ

Значајан је данашњи дан.

Значајан је с тога, што се данашњи Краљ Србије родио тога дана 1876, када се био мучан и нераван бој за ослобођење и независност српску.

Значајан је с тога, што данас први пут прослављамо рођен дан *Краља Александра*.

Значајан је још и с тога, што то прослављање пада баш за почетка живота новога Устава.

Значан је најзад и с тога, што данас прослављамо рођен дан првога миропомазаног Краља Србије.

То су четири момента, пред којима морамо стати.

Пред једним, првим моментом имамо да се помолимо Богу и од њега испросимо да нам дуго и срећно поживи [illegible] — дику српску, Његово Величанство Краља Александра.

Уз успомену на дан Његова рођења везана је и успомена на ону тешку и мучну борбу, која је стала Србију и многих материјалних, и многих физичких и многих моралних жртава, борбу, које је последица било најпре увећање и проглашење независности Србије, а за тим об нављање Српске Краљевине, која и ако је дана сведена у најуже границе, што су јој као мрвице могле бити добачене с дипломатског стола у Берлину, ипак је стожер васколиких надања и уздања свеколиког Српства.

Данашњи дан прославе рођења Његовога Величанства Краља Александра значајан је за то што пада баш онда, кад су одредбе новога Устава тако рећи тек ступиле у живот; кад се њима у живот Србије хтело да унесе што више слободе и мисли и кретања, што се њиме хтео да отвори почетак новога живота у Србије.

Рекосмо *хтео*, јер је то био смер новога Устава, од чијих слободоумних одредаба под владом Његовог Величанства Краља Александра [illegible] народу вера, надање и понос за бољи и срећнији будући живот — српски се народ надао, и с правом надао другом, бољем животу који ће му осигурати и слободу савести, и слободу писања, и слободу говора и слободу састанака, и слободу личности и слободу имовине, једном речи све оно што може грађанину једне државе створити услове за потпуно слободно развијање и његово и државно.

Али на жалост нашло се људи који су могли и умели да помраче незаконима и прве дане в адавине Његовог Величанства Краља Александра, и да убију веру у слободу и јемства која сваком српском грађанину даја нов Устав, — једном речи нашло се људи који су умели да убију веру у силу и власт Устава, под којим наша узданица, *српска* дика и понос, има да се однегује у духу слободоумља и правичности.

Најрадоснije пак прослављамо данашњи дан за то, што први пут прослављамо рођен дан *првог миропомазаног Краља Србије*.

Најрадоснije га прослављамо за то што смо пуни оправдане [illegible] Величанство први миропомазани Краљ Србије и хтети, и умети и моћи да свој народ поведе оним путем, који ће га одвести до славе и величине какву је он зас ужио;

За то, што је српски народ с надом и поносом уверен, да ће под владавином Његовог Величанства првог миропомазаног Краља Србије престати могућности и случајности, да се вољом народа инаугурисани Устав изиграва и гони на штету и народне слободе, и личне и имовне безбедности; што је уверен да ће га његова узданица Краљ Александар повести лепшој и сјајнијој будућности, што неће хтети дозволити појединим властољупцима да на рачун Његов, на рачун интереса и будућности народне задовољавају своје личне партиске интересе и прохтеве.

А с највише уздања, надања и вере најрадоснije прослављамо и поздрављамо данашњи дан за то, јер у њему као рођен дану Његовог Величанства Краља Александра, гледамо залогу уједињења и унапређења васколиког Српства, које у њему гледа свој спас.

дама данашњи дан, не можемо а да с не окупним народом српским не узвикнемо.

Живело Његово Величанство први миропомазани Краљ Србије Александар.

Дао би Бог да се под његовом владавином остваре наде и жеље васколиког Српства, које ће уједињено под Његовом ру-

ПОДЛИСТАК

„ТРИ СИНА“

од

АНРИ ЛАВЕДАНА

Са својим високим прозорима који су гледјали на улицу Варенску; са степеницама мермерним, и плафонима дивотно извајаним, палата е изгледала тако мирна и тија, као да у њој нико не живи! —

Три сина очекиваху крај лекарског саветовања! —

За час или два, дознаће из уста првака и величина лекарских, да ли остаје још ма какве наде, да ће остати жива Габријела — Ана — Софија —, маркиза, власница палате „Гебријанж“ њихова мајка, и удовица Маркиза Херкула од Гебријанжа! —

Г. Маркиз, висок и сувоњав, лица правилно дотераног, погодило би се лако да има једва тридесет година! Коса његова са укусом очешљана, већ је почела прорећивати се! Он је носио „монокл“ — просто округло стакло, усађено на левом оку, без оквира и гајтана! Падајући једном са коња пребио је ногу, али стакло није мрднуло са ока! Ово му свет рачуна у врлину! —

Г. гроф, руменијих образа но старији му брат, подносио је са мање умора досаду, од својих двадесет и три година! Његови брковi црвенкасти, зашиљени као у војника, показиваху природу одважну, бујну! Он је важио као најдаровитији.

Најмлађи г. Викаот и ако је био тек у почетку своје двадесете године, изгледао је веома стар! Његово млађано лице беше изорано раним борама! Веома мрнав, подривен од кашља који му је раздирао и тромно тесне груди! —

* * *

Врата се у томе отворише и четири господина, декорисана, уђоше редом један по један, носећи у рукама своје цилиндере. Они поседају. Најстарији „декан“, специјалиста, онај кога су остали пустили да испитује, и прегледа, говорио је озбиљно, лагано, мерећи сваку реч као неки проповедник. Он претресе болест и њен развитак, поче на дугачко објашњавати о: трулењу у доње партије гркљана наведе као могућност да су и бубрези попустили и завршн сав говор са тачке „чисто лекарске.“ Његови другови само су климали главом у знак да се са њим слажу. Кад је довршио, устане, лице направи жалостиво и уздахне; потом окрене се младим људима, и тужно скоро да заплаче рече им: господо млада, ма како да ми је тешко... али ви сте људи... овде је крај животу...

Потом, уздигнув очи небу и потпуно по божно, што исто учинише и остале његове колеге додаде:

— Сем ако провиђење хтедне!.....

Врата се затворише и у предсобљу могао је се већ чути њихов разговор:

— Хоћете ли и ви на моју страну? —

— А немогуће ми је! —

— Онда у уторак видећемо се у Пале — Ројалу! —

* * *

Три сина уђу у собу, у којој „шалоне“ на прозорима беху затворене, завесе навучене и где горијаше једно мало кандиље! Ту стадоше као скамењени један уз другог, поред постеље где је лежала њихова мајка већ на умору!.. —

ком уживати све благодати слободе једнога слободоумног Устава, какав има Србија и које ће под његовим окриљем достојном казном казнити сваког нарушитеља слободе, Устава и закона.

Живео Краљ Александар!

Живео васколики народ српски!

БЕОГРАДСКЕ ВЕСТИ.

Њ. В. Краљ Александар и Њ. В. бивши краљ Милан вратили су се из Ниша у понедељак у вече засебним возом. Долазак њихов поздравили су пуцњем из топова, а на станици дочекали су их намесник Белимарковић, чланови владе, официрски кор с упарађеном војском и војном музиком, више и ниже чиновништво и грађанство.

*

Помиловање. Чујемо да ће данас, као на дан рођења Његовог Величанства Краља Александра, бити помилован знатан број осуђеника.

*

Личне вести. Прексиноћ са брзим возом, допутовао је г. Милош Цветић, члан нашег народног позоришта. Он се враћа са Цетиња.

*

Спроведени. У понедељак у вече стигли су начелству београдском 11 убица учитеља из Лисовића, које је власт среза космајског похватала и после иследења спровела их начелству да их преда суду на суђење. С њима су спроведене и четири врљике, којима је извршено убиство над једним учитељем.

*

Професорска екскурзија. У прошли петак отишла је на Космај а у понедељак у вече вратила се професор-професори В. Школе г. г. Светомир Николајевић, Драгиша Милутиновић, Јова Жујовић, Др. Ђока Јовановић, Стеван Јакшић и лекар др. Јеша Жујовић. Цел ове екскурзије била је минералошко-геолошка, зоолошка и ботаничка. Том приликом нашло се на две археолошке новине, старе цркве.

Једна црква, и то саме зидине с часном трпезом, на којој има грчких нотниса, нађена је испод самог Космаја. Зидине ове цркве су, како мисле стручњаци, из римскога доба.

Друга црквица, прилично очувана, с половином једног кубета налази се између села Неменикуће и Кораћице, ближе овом последњем селу.

Ова је црква прилично очувана, по крај једнога потока, и по лепоти стила служила би као украс српској престоници.

Наш архитекта и археолог г. Драгиша Милутиновић нашао је на тој цркви једну архитектонску новину, које код осталих наших цркава старих нема. На име, на овој цркви једним первазом обележено је где од зида почињу сводови црквени.

Надамо се, да ће ове две старине, које су сељанима ове околине биле давно познате, бити предмет озбиљних испитивања наших стручњака и да се неће пожалити ни труда ни трошка да се чине испитивања и у околини, где ће, сва је прилика, бити и других старинских заостатака.

Часна трпеза оне прве цркве пренеће се у народни музеј, у Београду.

*

Допуна У прошлом броју рекосмо да ће нам слаба вајда бити од 50000 пушака, о којима се прича да нам их бајаги Русија шиље, ако нам се уз то не пошље и муниција. Накнадно имали бисмо приметити, да би праве вајде било тек онда, кад би нам се уз сваку пушку послао бар још по један — војник, а уз сваког војника бар по један фишек империјала. Је л те? Ко је противан нек дигне руку.

*

Војничка слава. Данас слави VII. батаљон Њ. В. Краља Александра, као успомену кад је Њ. Величанство тога дана 1883 год. ступило у војску. Благодарење, сечење колача и примање честитака биће у горњем граду пре подне, по свршетку парада. После подне биће народне игре.

*

Позориште. У славу рођендана Његовог Величанства Краља Александра приређује се вечерас у Народном позоришту „Маркова Сабља" трагедија од Ј. Ђорђевића. А у позоришту у хотел „Империјалу" приређује се „Бој на Косову" трагедија у 5 чинова од др. Ј. Суботића.

*

Програм летње забаве, коју приређује „Београдско Певачко Друштво" уз суделовање целе војне музике у суботу 5 о. м. у башти и салону велике пиваре, овај је: Хајдук Вељка марш од Реша; Увертира опере „Фигарова Свадба" од Моцарта; „Соколи" мушки хор, од Топаловића; „На гондоли" мешовити хор од А. Рубинштајна; Арија из опере „Флоскари" од Вердиа; соло за флиглхорно, свира питомац М. Тодоровић; I-ви одељак из „Гајде" од Чижека; „Шуга", мушки хор од Хорејшека; „Степ раздољаја" мешов. хор, од Атанасијева; Секстет из опере „Лучија ди Ламермор" од Доницетиа; „Хеј трубачу" (ново) мушки хор од Маринковића.

ОДЗИВ ШТАМПЕ

Гласови из даљине. О незаконом хапшењу нашег уредника било је говора у целој јевропској штампи. Сви угледни јевропски листови говорили су о томе и махом су сви осуђивали тако поступање полиције с једним новинаром. Но интересно је, шта се у по неким листовима истиче као узрок г. Тодоровићевом хапшењу.

И пре смо наговестили и сад напомињемо да махом цела страна штампа узима да је хапшење извршено у хатар бив. краљу Милану. Интересно је шта на то надовезује руски лист „Славјанскаја Кореспонденција". У свом 10 броју она прво прича, како је бив. краљ Милан некада био силан и самовољан, проклa мујући начело: „Ја сам држава", а сад је вели миран као јагње, на онда наставља даље овако:

Полиција се брижљиво стара да [illegible] краљ *) Миланова бављења у Србији. Уредник „Малих Новина" г. П. Тодоровић затворен је из обазривости, јер је *изгледало намера да ће изазвати Милана на двобој.* Познато је како је Милан, полазећи на Исток, рекао да су Гарашанин и Тодоровић подли људи.

*) Руски листови тако монархични и богобојажљиви на дому, бив. краља Милана никад не зову другчије до просто Милан ни једанпут неће рећи бар бив. Краљ Милан.

Тодоровић, који већ више од месеца напада на Милана, називајући га у последње доба хајдијом, спремао се сад да му се освети за ту увреду изазивањем на двобој — но то му није испало за руком. Хапшење г. Тодоровића, незаконито извршено, противно Уставу, изазвало је јако узбуђење.

Тако вели руски лист. Овде је важно оно место, где се вели да је г. Тодоровић ухапшен из предохране, пошто је као било зебње да ће изазвати бив краља на двобој.

Овај руски лист обично је прилично добро обавештен о нашим стварима, Откуд ли му овај глас о двобоју? Нећемо да нагађамо и у овом случају ништа не сумњичимо, али руски листови махом добијају своје вести са стране из службених кругова својих представника на страни. Свакако ствар је интересна.

На жалост, ми нисмо у положају да можемо ма шта друго поуздано рећи о томе до ово:

Не знамо којим поводом и како, тек једном приликом г. Тодоровић имао је с једним г. официром разговор и објашњење о некаквом двобоју. Том приликом г. Тодоровић изразио се овако:

„Што се тиче лично краља Милана, то је већ друга ствар, ту двобој већ може имати смисла и ако је о томе реч, ево онда сам готов"...

Ето, то толико знамо о овој ствари, и ако има што год истинито у оној вести руског листа, онда је могло само тако бити да је београдска полиција случајно што дочула о томе разговору г. Тодоровићевом.

*

Бугарска „**Свобода**" (286 бр.) говори такође о хапшењу нашега г. уредника, те између осталог вели.

Повратак бив. краља Милана обележен је једним догађајем, који заслужује и нашу пажњу. Читатељима је познато да је краљ Милан једном после своје оставке у раз-

---

Најстарији који изгледаше да говори за се и за остала два брата, полагано запита је:

— Јели Вам тешко мати?! — Својим другим, али танким као у прва прстом, она им даде знак да јој није тешко, и рука коју за тренут беше уздигла у вис клону на постељу, непомична као у мумије! Имала је фине беле власи у лицу је била жута и испијена као лимун! Топли зрак благости, обасјавао је њене плаве очи, које су се осмехивале у шупљини очној као смиље крај извора неког. Живот пун мука и патњи могао је се читати у тим очима!..... Са стиснутим уснама, дисала је она, што год је лакше могла, нехтејући да утроши од једном оно мало шивота, што јој остајаше још да проживи! —

Маркиз ју упута:

— Ви нас још добро распознајете мајко? —

Један једва приметан шапат отрже се са ових бодних усана, у знак да их распознаје! —

Синови погнути ослушкиваху; Виконт са марамом на устима уздржаваше се да се не накашље!

— Дечице моја, прошапта маркиза, ја ћу да вам умрем, ја то осећам...

Најстарији прекиде је благом учтивошћу: — Ох, мајко.. Они су је само гледали, очима сувим, немим, пуним поштовања! —

Она настави: — Не плачите, но пре се молите Богу за мене! Ја сам била рђава мајка, учинила сам тешку погрешку — злочин управо, за који сам се непрестано Богу молила, да ми опрости! Но пре него што одем до њега морам вами да се исповедам! Она се за тренут заустави и оборив очи да би имала мање стида, додаде:

— Преварила сам вашег оца... вашег доброг оца... Један од вас није његов син... није његов син... тај је... тај је... Она лагано клону на страну и окренув се од њих умре!...

Синови изађоше на прстима из собе! —

* * *

У суседној соби они седоше, и маркиз узе реч лако узбуђен:

— Ми смо чули, мало час, жалосно признање које смрт није дозволила нашој мајци да доврши! Далеко је од мене а и од вас, у томе сам чврсто уверен — и помисао, да оптужујемо ону, које више нема! — Ова тајна, која нам је непотпуно откривена, остаће за навек међу нами! Свет о томе неће ништа знати; ствар ће и даље оваке остати. Ја, Жан, остајем и даље маркиз: Рене граф, а Франсоа виконт од „Гебријанжа"!

Но ми који знамо, да један од нас има у жилама туђу крв, мање чисту, може бити — но ону нашег оца, можемо ли ми остати једно спрам другог у овој мучној и лажној ситуацији? — Није ли у интересу свију нас, да уклонимо, у границама могућности ову сумњу, која лебди над нашим рођењем, па ако ће једном ма како да загорча та истина!... Шта мислите о том? —

Ја мислим, одговори гроф Рен, да имате потпуно право, а и виконт је извесно мог мњења! Да ви нисте узели реч брате мој, ја бејах готов да поведем исту реч о удару који је задесио нашу част!

— Ви сте први проговорили и ја сам не бих боље мислио ни говорио, и ја вам зато остајем благодаран! И да бл вам сместа дао доказа о мојој искрености, дозвилите ми — и ако ће ме то заболети — да од једном уклоним ваша страховања. Ја мислим, да је наша мати хтела мене да означи — мене једног — у оном мучном признању, за које није имала снаге да доврши! Да објасним ово: Ви, Жане, најстарији наш брате, вите рођени одмах прве године, по венчању нашег оца и мајке и вами се несме ништа пребацити. Ви, Франсоа најмлађи наш брате, ви сте рођени неколико месеци, по смрти наше сестре Берте за којом је наша мати после непрестано црно носила, оплакивајући је и дању и ноћу!..... Ви несмете ни помислити, да сте деца једне погрешке! Док са мном.... разумите ме у пола речи,

говору с дописником „N. Fr. Presse“ рекао, да је г. Тодоровић најпокваренији човек у Србији. Узрок, да се бив. краљ Милан тако изрази, у томе је што је Пера увек био противан Милановим несмишљеним и безумним мерама и прохтевима. У одговор на те нападаје Пера је изнео целу историју свога познанства с краљем Миланом и њиног пријатељовања у последње време Миланова владања. Пера је у јасним потезима верно нацртао сав свој рад, као и разлоге са којих се разишао с радикалима. Влада, кад није ништа могла г. Тодоровићу, забрани му лист полициски, но Пера се обрати суду и суд реши да нема места забрани. Краљ Милан беше отишао у Цариград, а П. Тодоровић у читавом низу чланака износио је све.

Даље „Свобода“ изводи како је ово писање г. Тодоровићево морало јако тиштати бив. краља Милана те се решио „да се осveти,“ па даље вели:

При повратку за Београд краљ Милан је тражио да се г. П. Тодоровић затвори, а услужни и удворички радикали похитали су да испуне те његове захтеве.

„Свобода“ прича даље како је тек о хапшење г. Тодоровићево, чуди се веома радикалној влади што се тако срамоти насиљем, које радикализму и слободоумљу никако не доликује, па завршује овако:

Но нама се чини да су радикали и овде направили погрешан рачун. Нека буду уверени да ће ова иста осveта, која данас овако неправедно гони Перу, сутра немилосрдно и њих стићи још црње и горе.

„Свобода“ је ме тимице употребљавала тако оштре и крупне изразе, да их морамо овде прећутати или ублажити.

◂◆▸

ИЗ СРПСКОГ СВЕТА.

— **Учитељска скупштина.** У прошли петак држало је у Новом Саду учитељску скупштину преко 200 српских учитеља из Срема, Бачке и Баната ради оснивања српског учитељског конвикта. Скупштини је председавао учитељ Аркадије Варађанин. После пресједникова говора и поздрава известилац је прочитао правила, По тим правилима чланови оснивачи српског конвикта у Новом Саду могу бити само Срби учитељи и учитељице у домашају архиепископије карловачке и митрополије српске. Чланови помагачи могу бити само Срби и Српкиње православне вере. За отварање конвикта основаће се фонд, у који ће улазити: улози друштвених чланова, камате од уложене главнице, приходи од самих питомаца. Чланови оснивачи плаћају једном за свагда или у пет година у четири годишње рате 3 од сто од своје редовне плате. Чланови помагачи плаћају једном за увек 50 форинта. Чланови оснивачи имају право, да могу на првом месту своју децу дати у конвикт, док се налазе у Новом Саду на наукама и ту ће имати бесплатан или уз ниску цену стан, храну, огрев и осветљење, а у случају болести и лечење. Чланови помагачи имају та права на другом месту, т. ј. ако не буде довољно питомаца, које дају оснивачи.

◂◆▸

ИЗ БЕЛА СВЕТА

— **Умро** 27 пр. м. умро је хрватски књижевник Адолф Вебер Ткалчевић

— **Ново дело д-ра Макензије.** Како енглеске новине јављају, ради сир Морело Макензи, бивши лекар покојнога немачког цара Фридриха, ново дело под насловом „Шест месеци на двору немачког царевића и цара. У тој ће књизи бити изнети сви разговори, што их је др. Макензи имао с покојним царем Фридрихом. Говори се, да се ово дело неће предавати јавности за живота удове покојнога цара.

— **Махина за стенографе.** Американац Портер јавља да је пронашао махину, која ће да свеже умореле стенографе. Ова тајанствена мала махина смештена је у малој кутици од бакра и носи се у кесици под пазухом. Притиском лакта махина почне радити Махина је у вези двема као коса танким жицама, које иду до косе на глави, с другом махинцом, која је скривена у маленој свиленој каници. Ова се каница метне на главу кад се почне радити.

— **Турско чудо.** Турске новине јављају: Ту скоро дошао је у цариградску полицију некакав чувар гробља и пријавио, да му се у сну пријавио мртвац из некога гроба, који је он изближе означио, и заклињао га да га премести из досадашњег гроба, јер неће у њему да лежи. Кад су услед тога откопали гроб, нашли су у њему мртва дервиша, с дугом белом брадом. Био је са свим очуван, као да је тек јуче умро. На споменику тога дервиша налази се натпис, из кога се види да је умро пре четири стотине година. Турски султан наредио је те је за овога дервиша сграђена лепа гробница а силан турски свет долази, да се клања новоме свецу.

— **Грозан злочин** Земунско „Н. Време“ доноси: „Силвестар Мерганц, младић од 19 година, родом из Петроварадина, посластичарски помоћник, у служби код посластичара г. Петра Јовановића овд., удали се ових дана у вече у пратњи са још једним слугом истог господара, и од то доба обоица се више нису вратили. Господар, чекајући на повратак својих момака, које је пустио у шетњу, и видевши да се ни сутра дан не враћше, пријавио је то полициској власти. Силвестра Мерганца описао је као вредна и честита младића и пошто је Силвестар имао поред себе 6 форинта, то је сумњао да га је онај други момак завео у пијанку. Полиција је за обоицом трагала, али без резултата, док се у понедељак у подне није нашло но грозан злочин. Тога дана у подне ухваћен је у Дунаву један труп, у коме је посластичар одмах познао свога помоћника Силвестра. Јављено је одмах и родитељима који дођоше и најпре сина мртва. Власт је међу тим повела строгу истрагу да се сазна како се могао догодити овај случај, јер је Силвестар нађен са свим обучен. При прегледању трупа нађена је једна дубока рана од ножа и констатовано је, да је срце прободено, те тако је морао злочинац Силвестра прво убити па га онда у Дунав бацити. Сумња је да је убица његов друг, који је с њим нестао и за којим је наређена потера.“

— **Самоубица.** Код окружног суда у моравском Знајму било је пре неки дан суђење неком надничару Рудолфу Глоке из Шалерздорфа, што је опасно претио неком општинском одборнику из истог места. Оптужени је био осуђен на седам месеца затвора и мирно је слушао док му је пресједник читао пресуду. Али тек што је пресједник свршио, осуђеник од једном пребледи и сав се промени у лицу, а по телу као да га спопала нека дрхтавица; за тим полети отвореном прозору и пре но што су га могли ухватити, скочи кроз прозор, који је био на другом спрату, и на месту остане мртав. За собом је оставио жену и троје нејаке деце у највећој сиротиљи.

— **Осамдесетгодишњица Тенисонова.** Чувени енглески песник Алфред Тенисн славио је 25 пр. м. свој осамдесети рођен дан.

— **Нова очна болест.** Како јављају бечки листови, у тамошњим лекарским круговима, који се баве окулистиком, много се сада занимају новом очном болести која се још јесенас спорадично појавила на разним местима. Бечки окулисти, који су дошли до таквих болесника, одмах су сложно изјавили, да је то нова врста болести очне мрежице, која се пре у том облику није познавала. Та се болест све више ширила, тако да су до скора лекари имали много посла с таквим болесницима, па су је зато почели пажљиво проучавати. Ако и нису могли одмах тачно проучити природу те нове очне болести, ипак им је тачним посматрањем пошло за руком да утврде, како се болест појављује и како се развија. Најпре отеку веће на спојници (Bindehaut), појаве се знаци запаљења, око не може подносити светлост, а на самој рожњачи покажу се врло мале беле пегице, које се у брзо јако намноже. Ту човеку знатно ослаби вид и постане са свим неспособан за мањи посао, који захтева добар вид. У појединим случајевима није болест подједнако трајала. Док је код неких око оздравило већ за четрнајест дана, код других је та болест трајала до осам недеља. Стручњаци за очне болести, који су писали у медицинским листовима о тој болести, не сматрају је баш као веома опасну, али још нису са свим разјаснили њену природу.

◂◆▸

КЊИЖЕВНОСТ.

Босанска Вила у 14 броју, сем наставака доноси: Одбјегла за јабанца. Прича из сеоског живота у Срјему. Написао В. Милан Марин. — Записи, песма Љ. И. Н. — Мртва љубав, песма Јосипа Вереа. — Ој зависти!... песма Риста П. Пешуте. — Миелко сам... песма Јов. Л Дучића. — Још једно отворено писмо од К. — Од српских народних умотворина у овој је свесци почетак народне песме „Погибија Косовска“ и народна приповетка „Жена неродила и Св. Саво“. — Листак. — У овој је свесци слика с описом нашега песника Вл. М. Јовановића и „Посавкиња“ слика Николе Машића. —

Vienac, у броју 32, доноси сем наставака Из Немачке, а остало су све наставци већ започетих ствари.

Народна библиотека што је издаје браћа Јовановићи у Панчеву. Од ове библиотеке добили смо 200 и 201: „Матастазијев Атилије Регул“, и „Разговор угодни народа словинскога“ VIII.

◂◆▸

СМЕСИЦЕ

— **Из Америке.** У Америци на западу северних држава, подигла се ту скоро варош Оклахова, која је за 24 сахата имала мноштво становника. Изгледа да су тамо здравствени одношаји рђави, јер људи ужасно умиру. Неки странац нашао је свс куће, цркве и јавне зграде црним тканинама искићене, а улицом је срео огромну пратњу. На питање његово рекли су му, да онај који је умро, није био знаменит човек, него је деведесет осми, који је у варошу за кратко време умро. Грађани су одлучили да овај случај прославе. — На што нисте чекали док стоти умре? упита странац. — Јер је ово први који је умро природном смрћу, одговоре му грађани. — Путник је што је игда брже могао, одјурио из ове вароши, где су здравствени одношаји — тако рђави.

— **Како у Турској казне пекаре.** Неки енглески путник прича, да је у Цариграду видео, како су казнили пекара, који је давао јексичав хлеб. Полиција је ухватила пекара па му је јексером закуцала лево уво за врата. Пекар је јаучући стајао до мрака тако прикован за врата, а свет тина и пси однели су му из дућана све, што су могли. У вече су га ослободили. Који пекар поново скрива тога закују за десно уво. Енглески путник вели, да му је после овога било јасно, зашто пекари носе јако навучен турбан.

◂◆▸

ТЕЛЕГРАМ

1. АВГУСТА.

Берлин Јуче у пет сети стигао је аустриски цар. На станици су га дочекали цар Вилхелм, принчеви, државни канцелар Молтке, гроф Херберт Бисмарк, генералитет. Монарси се поздравили веома срдачно и топло, Улазак у варош свечан. Клицање народа неописано „Horddeutsche“ и „Reichsanzeiger“ доносе врло лепе поздраве чланке. Царица Августа дошла у Берлин да поздрави аустриског цара у краљевском замку.

◂◆▸

Пошта и телеграф

За писма од 15 грама тек. плаћа се 10 п. д. за Србију, Славонију, Хрватску. Срем Банат, Бачку и целу Мађарску. за аустрију плаћа се 15 пр. д. На сваки 15 грама више још по 15 пара дин. Писмо може бити тешко највише до 1 киле.

Препоручена писма морају бити на средини запечаћена. За препоруку плаћа се 20 п. д. а за повратни рецепис још 20 п ра

Поштанске упутнице.

До 500 динара поштанском упутницом, а 150 путем телеграфа код већих пошта.

До 200 динара поштанском, а 100 динара телеграф. упутницом код мањих пошта.

избегнимо и Ви и ја ова испитивања пуна горчине која мучи.... Ја сам рођен ван Француске..... у добу кад је г. од Гебријанжа био посланик у Петрограду... Моја мати била је лепа.. у двадесет деветој години... удварали су јој се.... њој посланиковици Софији, као што су је прозвали.... Најзад, то сам ја тај, то ја осећам. и нека ми моја мати опрости што спомињем после њеног аздисаја ову грешку њеног живота! — Она је хтела исту мало час понизно признати! Ја испуњавам говорећи вам овако, њену последњу вољу! А сада, ја чекам на вас, да решите, шта ћете са мном! —

Маркиз и виконт прију једно другом, потом маркиз устане и гласом лађе учтивости рече:

— Господине, мој брат и ја, ми вам обојица благодаримо, на вашој искрености.... за сваког, сем за нас, ви остајете и даље граф од Гебријанжа! Само не можемо бити више заједно у овој кући! Кад ћете отпутовати? —

Изненађен граф одговори:

— На после сване,..

Потом се поздраве хладно, и уђу сви троје у собу где клекну поред постеље мртвачке...- али од једанпут они се дигоше поплашени! Маркиза почела је се мешкољити! Она не беше дакле умрла но је била само у заносу?! —

Она се издиже још једном потом клону на узглавље, и издахне пошто је јасно изговорила: а тај је маркиз... тај је Жан ....

И. М. Ј.

МАЛИ ГЛАСНИК

Један бив. чиновник, тражи место за писара код београдских адвоката. Зна'добро немачки. Упитати у уредништву Малих Новина

ОГЛАСИ

СТАРАОЦИ МАСЕ пок. Симићева издају под закуп а и продају механу звану Симићеву у Смедереву.

Обратити се њима стараоцима масе Јеврему Гавриловићу или Таси Павловићу трговцу у Смедереву. 518 1—6

ОДМА се издаје дућан под киријом за Канцеларију.

Призренска улица бр. 5. спрам начелства 518 1—3

ЛАСТА

календар

КАЛЕНДАР

може се добити у књижари

В. Валожића

у Београду

Хиљаду комада за	32	дин.
Пет стот. „	20	дин.
Сто „	5	дин.
513	1—10	

ЧАРАПЕ ПРИМАМ на машини да плетем и продајем штрикаће машине.

А. Гутман.

509 2—3

КАФАНА на великој пијаци у Натошевића кући, издаје се о Ђурђеву Митровдану. Упитати за услове на горњем спрату у истој кући. 414 10—12

ДВА билијара на продају. Један за карамбол с мермером а други за кегле без камена.

35,3,6 *И. Р. Паранос*

ОГЛАС

Добио сам на продају лозове Француске државе, за које она и гарантује и према овоме и играчи су у својим згодитцима по све сигурни.

Ови лозови играју 75 година и сваки играч ако у току овог времена, неизвуче никакав згодитак, већ празну нумеру, добија 25 франака.

Ред вучења следећи је:

При крају месеца Августа, Септембра и Октомбра ове године најглавнији добитак јесте 500.000 франака;

пет добитка	по	100.000	франака;
седам	„	10.000	„
шездесет	„	1000	„
седам стотина	„	100	„

За овим од године 1890 до 1899 извлачења бивају једанпут годишње, са главним добитком од 50.000 франака

десет добитака	по	1000	франака
сто двадесет	„	100	„

А од године 1900 до 1964 извлачења биће једанпут и то са главним добитком 10.000 фран.

једним добитком од	2.000	„
двеста добитака „	100	„
хиљаду „	25	„

Извучене нумере, свакад на време обзнаниће путем новина.

Лоз са жиговином košта 17. динара.

29 Јула 1889 год.

Београд

Аврам М. Леви

мењач овд.

519

ПРИВАТНА НИЖА ГИМНАЗИЈА У ГРАЦУ

(ШТАЈЕРСКА)

која је добила концесију од м. кр. министарства с правом јавности за I класу

ЗАЈЕДНО С ПРИПРАВНОМ КЛАСОМ ЗА СРЕДЊЕ ШКОЛЕ

ЧУВЕНИ ПАНСИОНАТ ЗА 30 ПИТОМАЦА

Програм се шаље бесплатно.

Власник и управник:

ГРАЦ — ФРАНЦ ШОЛЦ

401.4,10 — гимназијски професор.

ПРОДАЈА

Великог непокретног имања Друштва Уједињен а

У БЕОГРАДУ.

Ово имање постоји на три лица са три главне улице: велике пијаце, градске и котарске до Зејрека. Има једна пр страна кафана, која даје годишње прихода 4800 дин., једна дебарница 1260 дин. 42 дућана око 13.500 дин., квартира око 3500., свега близу 2000 дуката. Има даље пространи квартир на горњем спрату, 31 шупу, пространу каменом патосану авлију. На све три улице прелаз је из авлије.

Од вел. пијаце има 5 дућана и крило од кафане све у дужини 40—90, од градске улице 12 дућана и фурунџиницу у дужини од 75—99, од котарске улице 7 дућана свега у дужини 36—58 и са зачељка 8 квартира са шупама у авлији у дужини 76—80 метра. Дакле са све три улице има 22948 метара.

Цело је земљиште велико 26 ара или 3600 кв. метара. Под солидно озиданим зградама има 1231 кв. мет., од слабог и мешовитог материјала 565, свега 1796 кв. мет Рест од 1804 метара под авлијом

На целом овом имању, које је у једној групи има само терета Управи Фондова за непуних 2900 дук. Сва су добра осигурана од пожара осигурана са 84000 динара. Рок осигурацији истиче чак 4. Сент. 189р. год. Годишње се плаћа 177 динара.

Ко би дакле желио ово имање купити, нека се у запечаћеном коферту најдаље до 1. Септембра ов. год. обрати са понудом. На адресу има се ставити „Оферт за Дп. Уједињења“, и упућен на банкарску фирму „Андрејевић и Компанија“ улица кн. Михајлова

Понуђена сума не може бити мања 264,000 Исплата се може учинити у 4 рате. Прва се полаже. кад се оферт прими и друштво га усвоји. Остале 3 рате по истеку свака 3 месеца, полажу се. На суму коју купац не положи плаћа 6 по сто интерес Она може и пре рока исплатити.

Оферант може и своје услове пред цене изнети повољније од ових.

Г.Г. акционари Др. Уједињења овим се у једно обзнањују, да на скупштину друштвену у већем броју доћу 3 Сент. ове год. у 9 сати пре подне, која ће се држати у дворанама државне кафане, те да се оферти отворе и даље што треба уради. Ови скупштини и гг оферанти могу присуствовати.

Ако би оферанти желели план од имања и имање видети, и друга каква обавештења имати, нека се обрате г. М Зарловцу, друштвеном закупнику. Опширнији оглас налази се у „Видело“ број 57.

Из главне скупштине Друш. Уједињења

7. Маја 1889, у Београду држане.

283 7—10

РАСПРОДАЈА

С тога, што окржавање вина у добру стању тражи много, коју му ја пошто сам ужичкој спречен, у Доњој мери не могу дати, привођен сам, да винарску радњу напустим и да пристанем распродаји мојих вина.

Овим путем стављам до знања како г.г. Београђанима, који знају шта је добро вино тако и г.г. београдским трговцима, да ћу моја вина и у флашама и у буради распродавати **ванредно** јевтином ценом.

Цена је тако јевтина, да може модетни како за најобичнију кућу, која вино тражи, тако исто као и за боју гостионицу.

Нарочито су спасим јевтина моја аустријска црна и бела вина, од којих продајем.

10	флаша сваку 7/10 литра за	дин	3—	
36	„ „ „ „	„	10—	
74	„ „ „ „	„	20—	а
	100 литара дин. 32— у буради.			

За сваку флашу наплаћујем о обеч 20 пр. дин. а Јамчим да су ова моја вина природна, зар-ва и без икаквих додатака.

Изређа српско спрће продајем на више од 40 литара по 16 пара литар.

Особито добре, 18 година старе пљевовице продајем једну флашу од 7/10 литра за 1 динар.

Ценовнике од свију мојих вина на захтев дајем и шаљем бесплатно.

Распродаја на Сави у кући лимска улица бр. 8

596,1—6 **А. ЛУКИЋ.** *гаће бив. Н родне Банке.*

ГЛАВНО СТОВАРИШТЕ

БЕОЧИНСКОГ ЦЕМЕНТА ЗА СРБИЈУ

Прелазимачима и осталим потрошачима препоручујемо БЕОЧИНСКИ ЦЕМЕНТ, и то: прма и секунда портланд-цемент и две сорте хидрауа, лакши и који је потребама доказано да је најбољи од свију, подноси много више дометање песка, што је за сваког најпробитачније, само са овим цементом радити.

Најочитије чинимо пажљивој публици на наш портланд-цемент, који се најчешће употребљује и који је раван каквоћи са портланд цементом фабрика, а знатно је евтинији. Наш прма-по-гланд ненадмашним је, и служи потпуно за фине глазуре.

За потрошаче у општине, а нарочито за већу потрошњу **знатно су сништене цене**

Примамо на изради сваку цементирање и бетонисање одника и продобља, израду тераца и мозаика за ходнике, предсобља и за цркве, као ови у Београду, тако и на страни, све по најефтинијим ценама. Све радове вршимо са стручним радницима и са гаранцијом.

371 24—50

ГЛАВНИ ЗАСТУПНИК,

ПЕРА А. ЈОВАНОВИЋ,

са канцеларијом: на Сави на дворани и у Кнез Михајловој улици број 29. у Павједовој кући

Власник Перо Тодоровић. Одговорни уредник С. Јапошевић.

Штампарија „код Просвете“ Позоришни трг бр. 2.

УНИВЕРЗ. БИБЛИОТЕКА „ВЕЉКО ВЛАХОВИЋ" БЕОГРАД

БРОЈ 223 ЧЕТВРТАК 3. АВГУСТА 1889. ГОДИНА II.

ИЗЛАЗИ СВАКИ ДАН

БРОЈ 10. П. Д.

ЦЕНА ЗА СТРАНЕ ЗЕМЉЕ

На годину . . . . . 30 динара
На по године . . . . . 15 динара
На 3 месеца . . . . . 9 динара

LE PETIT JOURNAL

МАЛЕ НОВИНЕ

ДНЕВНИ ЛИСТ ЗА СВАКОГА

Претплата из унутр. полаже се само код пошта

За Београд нема претплате — Лист се продаје на број

Писма и рукописи шаљу се Власнику „Малих Новина" Топличин венац бр. 17., на горњем спрату.

Претплата се прима код свију пошта у Србији

ЦЕНЕ ОГЛАСИМА

На првој страни од петит. реда 20. пр. дин. а на четвртој од петит реда 10 пр. дин.

ПРИПОСЛАНО стаје 50 пр. д. од петит реда.

KLEINE ZEITUNG

Огласи јевт-но, по потреби и са сликама. За свако оглашење плаћа се држ. таксе 20 пр. д. ВЕЋИ ОГЛАСИ ПО НОГОДБИ.

Јављамо штованим купцима „Малих Новина" да је наш лист од сада редовно готов свако јутро у 7 часова и може се одмах куповати у администрацији „Малих Новина" и код разносача, а по продавницама најдаље до 8 часова,

БЕОГРАДСКЕ ВЕСТИ.

Дан рођења Њ. В. Краља Александра прослављен је јуче у престоници свечано. У саборној цркви била је архијерејска служба, после које је било благодарење, коме су присуствовали Њ. В. Краљ Александар, Њ. В. бив. краљ Милан, г.г. намесници Протић и Белимарковић, чланови владе, дипломатско тело, официрски кор, више и ниже чиновништво и многобројно грађанство. По улицама, којима је Његово Величанство пролазило, био се слегао силан народ који је младога Краља одушевљено поздрављао. Његово Величанство, возило се у колима с ађутантом мајором Ћирићем а у другим колима краљ — отац с намесником г. Белимарковића, а за њима остала свита. Испред и позади кола, Њ. Величанства ишао је по један водгарде Краљеве. На Теразијама била је упоређена војска, која је после благодарења дефиловала поред Њ. Величанства. У подне је у двору Њ. Величанства било примање по реду, који је оглашен у званичним новинама. Варош је била искићена тробојкама а у вече сва осветљена. У народном позоришту била је свечана представа „Маркова Сабља" а у хотел „Империјалу" „Бој на Косову."

*

Извучени лозови. На јучерашњем вучењу 3 од сто лутриских лозова извучени су ови бројеви и серије: 100.000 дин. добила је серија 5016 број 38; дин. 10000 серија 4040 бр. 42; дин. 4000 серија 4363 бр. 43; по дин. 1000 сер. 4363 бр. 39 и сер. 5016 бр. 26 по дин. 500 сер. 4263-38, 4363-7, 5016-22, 4363-44.

*

Улазнице за летњу забаву „Београдског певачког Друштва" могу се добити у књижарама г.г. П. Ћурчића и А. Пурића. Цена је 2. дин. за самца, а 1.50 од особе у породици.

Улазнице се добијају само на показ позивнице, као што и приступ на забави имају само позвани гости.

Похара. У уторак на ноћ обијен је и похаран дућан Лазића и Урошевића, бакала у господској улици. Лопови су из улице, која води топличином венцу обили једна мала дућанска врата, па затим ушли у дућан и обили доња врата од касе, одакле су узели неке хартије и нешто ситног аустријског новца. Лопови су по извршеној похари умакли и неопажени, оставивши дућан широм отворен. Тек око 5 сахати у јутру један пекар, пролазећи туда, опази да је дућан отворен те одмах дозове патролцију и пробуде газде, који су спавали у дућанској соби Занимљиво је да ни патролција на тој линији, па ни саме газде, који су спавали у соби одмах до дућана, нису чули лупњаву и сбијање врата и касе, а нарочито ово последње, јер је ту требало прилично и времена, и посла, и муке, и лупњаве. Штета још није тачно оцењена.

Проглашење бугар. независности По вароши, а и у једном делу престоничке штампе пронели се гласови како ће се на дан прославе ступања на престо кнеза Фердинанда Бугарска прогласити независном и кнез Фердинанд краљем. Ове вести демантују се депешом из Софије, коју доносимо у данашњем броју. Из депеше се види, да је бугарска влада наредила да се спречи сваки покушај у погледу проклампвања бугарке независности. Сва је прилика да у ови гласови потекли отуда што су на прославу ступања кнеза Фердинанда позвати многи војни команлири и што су за тај дан у опште спремљене велике војне свечаности.

ПИСМА УРЕДНИШТВУ

Господин уреднице!

Молим вас, да у интересу београд. општинске сиротиње отштампате ово неколико редака.

Београдска општина даје помоћ сиротињи по старом начину, који су издали г. г. стари одборници а тај је овакн:

Ко је од сиротиње имао протекцију тај је добио и много, а ко није имао тога су питали, кога има, шта му деца раде итд.

Одговор је био код оних који су умели л а г а т и, ради ми ћерка шнајдерај бесплатно, учи се, а према том ћерка јој прима плату 20—30 динара, син ми шегрт, но и то није и он прима плату итд. и они су до-

ПОДЛИСТАК

ШМА ИЗРАОЈЕЛ!

(ЧУЈ ИЗРАЈИЉУ.)

цртица из Галиције

Беше суморно киновито септембарско јутро а тако исто суморно погледаху људи, одевени у црним мантијама, не осврћући се ни лево ни десно, идући кући Мојсија — Левија — Мондегланца, и кад стигоше попеше се лагано уз мрачне степенице, Он их је позвао, он, сунце светлости, најнобожнији, најбогатији, и највећи добротвор у целој општини. Како да не дођу? и ако су нерадо из својих кућа излазили.

Једва једном дођоше сви, најученији, Абел Машорер, Јаков Левенштајн, Мосије Коњиц, и још други незнани, и заседоше у малој соби около Левија Мондегланца, који је гордо своју оседелу браду гладио.

— Грозан случај — рече с' уздахом климајући главом, — још ми коса стоји још у вис кад се на то сетим где је тај научени човек, који ће нам то објаснити? —

Тај научени човек беше Јаков Левенштајн, јер он беше тај, који је позвао Мондегланца, да грозан случај исприча.

— Одма је то готово, — одговори овај. — Кад је *шахтер* о новој години, код мене заклао пет гусака, тада посљедња диже главу, и викну. Сви смо ми чуле како викну: Шма Израојел! (Чуј Израјиљу).

Изабрани загледаше се зачуђено, само је Левенштајн гладио и даље браду и размишљао.

— Какав закључак да се изведе од овог грозног случаја? — упита Мојисије Леви Мондегланц.

— Ја држим, да у нашој општини (киле) има грешника (шет)! — рече Јаков Левенштајн.

— Поновљате оно, што сте и мојој жени већ рекли, — упаде му у реч Мондегланц; — да у нашој општини (кило) има грешника, који је господа бога разгњевио". —

Побожни људи претресли су ово питање на дугачко и широко, и најзад решише да ствар бешдину (суду ребинера) на претрес изнесоу. Овај заказа свечану седницу, у којој је шахтер Мортхе Цимбелес под заклетвом грозан случај потврдио, и најзад стекоше уверења, да се у њиховој средини находи опаки грешник, или отпадник, и том приликом ставише свима побожним у дужност, да ревносно потраже грешника. Православна јеврејска полиција отпоче одма грозничавом ревношћу да га тражи, а овом је приликом имала довољно узрока, да њену задаћу што ревносније врши, јер грозан случај са умирућом гуском беше јединствен у аналима светским.

Све животиње у зградама пљавим, препуним разноликим мирисима, само не од мириса од ружа, побунише се. Бар тако је тврдио шамес (црквењак синагоге) Мајер Насеншен, јер се је потужио остарелом рабинеру Мајмону Вајтесу, да га је његова кока исмејала.

Додуше ово не беше баш тако велика несрећа, што снађе сиротог шамеса, кока не беше прва, што га је исмејала. То беше у опште несрећан човек, а његов га нос чињаше најнесрећнијим, нос му беше дугачак и шиљаст као краставац.

Рабин Мајмон, ову ствар није хтео сам да узме у поступак, а пошто сирома Шамес навaљиваше, то сазва он седницу. Шамес престаде као тужилац, а Реб Херкеле би коки за браниоца одређен.

Исмејала ме! — викну Шамес. — А ја по моме положају, не могу дозволити, да ми несавесно живи ниче исмеје. —

бро прошли, а ми које нисмо умеле лагати смањили нам помоћ.

Ну према том, оне што највише примају, јесу најбогатије од свију што примају помоћ и оно што примају на луксуз дају, иду по концертима на булевар, док међу тим ми се са опстанаком боримо.

А оне, што примају најмање, јесу најсиромашније а ако г.г. садањи одборници не верују, нека не пожале труда обићи их, да виде како живе и да питају газду од куће или комшије за њих па ће се уверити.

Овим молим г.г. садање одборнике да ову ствар изврше и праведније помоћ издају.

Примите г, уредничке благодарност и поштовање.

Једна сирота жена.

ИЗ СРПСКОГ СВЕТА.

— **Матица Српска** 29 пр. м. имао је управни одбор „Матице Српске“ своју ванредну седницу, којој је главни задатак био да реши, да ли да се одобри јавна лицитација, која је држана ради издавања под закуп закладне земље Марије Трандафилке, која припада њезиној „задужбини за српску православну сирочад.“ Пошто је секретар друштвени известио за понуђене цене, лицитација је одобрена.

— **Учитељска скупштина.** Новосадски епархиски школски одбор послао је окружницу свима општинама, месним школским одборима и учитељима своје епархије, да је дозвољено да се учитељска скупштина из целе митрополије карловачке састане 17 и 18 августа.

ИЗ БАЛКАНИЈЕ

Источне железнице. Moniteur Oriental јавља да је друштво источних железница решило, у споразуму с владом отоманском, да смањи тарифу транспортима жита из Источне Румелије и да увећа број вагона за ову службу.

— **Петролеј у Грчкој** Из Атине јављају, да су у Занти пронађени извори петролеја. Каквоћа петролеја врло је добра за осветљење. Једно страно друштво већ се понудило грчкој влади да му да концесију за експлоатацију тих извора. Друштво поставља услов, да му се уступи монопол продаје за локалну потрошњу.

— **Поклон.** У грчкој колонији у Бечу отворен је упис прилозима да се грчком престолонаследнику купи поклон, који ће му се предати приликом његова венчања. Уписано је 20.000 форинта, којом сумом ће се купити један богат албум, у коме ће бити фотографија палата у Атини, Крфу, Петрограду, Копенхагу и Берлину,. Грчка колонија у Букурешту такође спрема богат поклон,

ИЗ БЕЛА СВЕТА

— **Деца самоубице.** Манхајмски листови јављају о овоме догађају: 24 пр м. у јутру прошла је кроз варош вест да су се убили гимназисти Ротшилд и Самет, којих је нестало услед тога што су по свршетку године остали да понављају испит, и да су нађени код једне шуме. Сви су похитали означеном месту и вест је била истинита. Ротшилд је лажао на леђа с испаљеним пиштољем на прсима и раном на челу. Самет је лежао потрбушке, али га пре доласка судске комисије нису смели обрнути те се тако није могло видети где је погођен. Телеса су почрнела и већ се почела распадати. На месту убиства нађен је један бележник, у коме се јавља да су се сами убили од стида што морају понављати испит.

Ово није први случај да частољубива а осетљива деца сама себи одузимају живот због неуспеха у школи, који махом долази од сувишног и претерано строгог оцењивања од стране наставника. И у таким случајевима такви наставници, који се одликују сувишном и претераном строгошћу у оцењивању, носе на својој души грех и терет да су они узрок самоубиствима тако частољубивих и осетљивих младића.

А нико боље но наставник није у стању, да међу својим ученицима расцозна и такве, који се одликују ванредно великом осетљивошћу, те би за то такви наставници могли и да попусте од своје „строгости,“ која ретко кад доприноси какве користи, но махом ствара и најштетније чланове друштва и многе натера и на корак самоубиства

Нема сумње, да се од наставника мора захтевати и нека извесна строгост, али она мора имати својих граница и примењивати се у толико како се не би млади људи упропашћивали, но махом рачунати и на поправку, која неминовно мора наступити у доцнијим зрелим годинама.

Не би с горега било да ове наномене имају на уму и неки наши одвише „строги“ наставници.

— **Обичај се мора испунити.** На западу је обичај да младенци после венчања предузму какво путовање. Ту скоро се оженио један младић у некој вароши у западној Пенсилванији, и после венчања требало се кренути где год на пут. Али срећноме младожењи правило је велику неприлику то што није имао новаца за веће путовање, јер је у џепу имао само пет долара. Путовати се морало, али како ћеш без новаца. Најзад се младенци промисле, па да би испунили обичај, најме кола те се сити навозају по вароши. Главно је, да обичај није прекршен.

— **Физиолошка студија на злочинцима.** Професор др. Кирн држао је у природњачком друштву предавање о антропологији злочинаца, у коме је критиковао испитивања душевних и телесних ненормалности злочинаца из обичаја, које су испитивање у новије доба с великом марљивошћу у Италији водили талијански природњаци, на челу им Ломброзо. Они мисле да ће на основу својих проналазака промењути цело казнено право. Приметили су на злочинцима из обичаја знатне телесне неправилности нпр. чисто мале или сувише велике лубање, шпицасте и седласте главе, запљескано чело, обрве јако чекињасте, неједнако развиће обадвеју страна грудног коша, обично су шуваклије итд. Тако исто нашли су и душевних неправилности нпр. неразвијеност које душевне способности. Ломброзо је прегледао и испитивао 4000 злочинаца, и на основу тога испитивања покушао је да постави антропологију злочинаца, који под утицајем њиховог телесног развића морају злочине чинити. По његову мишљењу све ове појаве нису ништа друго но закржљавелост у развићу, као повратак у пређашње стање човечанства. Др. Кирн. доказује да су ово лажни закључци, пошто и већи део злочинаца из обичаја обично имају душевних способности и само на четрдесет процената отприлике могу се примити Ломброзови назори; пошто телесно неразвијени не показују никакве злочиначке наклоности, и пошто се напослетку не може поставити колики се број злочиначких способности тек у тому злочинначком животу повећао.

Службени гласник

— Постављени су: за начелника треће класе среза нишког, округа нишког, Милутин А. Поповић писар прве класе и вршилац дужности среског начелника у истом срезу за секретара прве класе начелства округа ћупријског Андрија Николић секретар друге класе истог начелства за секретара прве класе управе вароши Београда, Вукадин Миловановић војно-судски поручник за писара прве класе среза бољевачког округа црноречког, Урош Костић писар прве класе среза Нишавског окр. пиротског, по потреби службе; за писара друге класе среса нишавског окр. пиротског Гвозден Давић писар прве класе управе вароши Београда по потреби службе; за писара прве класе управе вароши Београда Наум Димитријевић писар друге класе среза власотиначког окр нишког по молби; за писара друге класе среза власотиначког ок. нишког Димитрије Калајџић писар друге класе среза мачванског окр. шабачког по потреби службе; за писара друге класе среза мачванског окршабачког Мелан Кнежевић писар апелационог суда, за писара друге класе среза тршавског окр; чачанског Милорад Николић бивши срески писар. за писара друге класе среза пожаричког окр. врањског Ђорђе Димитријевић писар друге класе среза бањског окр. алексиначког по молби; за писара друге класе среза јасеничког, окр. крагујевачког Аврам Поповић поштар поште београдске; за писара друге класе среза власотиначког окр. нишког Лазар Нешић писар друге класе среза параћинског окр ћупријског по молби; за ванредног писара прве класе начелства окр. рудничког а да врши дужност писара среза љубићског у истом округу и прима плату из плате истог, Милорад Пешић ванредни писар прве класе начелства округа чачанског и вршилац дужности писара среза студеничког у истом округу по потреби службе; за писара друге класе начелства округа нишког Сотир Аравђеловић свршени правник; за ванредног писара прве класе начелства округа алексиначког а да врши дужност писара среза бањског истог округа и да прима плату из плате овога Никола Јовановић писар прве класе начелства округа пожаревачког по потреби службе; за писара прве класе начелства округа пожаревачког Јосиф Цветић ванредни писар прве класе истог начелства а вршилац дужности писара среза млавског, у истом округу, по потреби службе; за писара друге класе управе вароши Београда, Светолик Бадњевац, писар треће класе исте управе; за писара

Реб Херкеле, мишљаше да је одбрана доста јака, ако рекне, да кока није у стању никога да исмеје. Решише, да саму коку саслушају.

Донеше је у салу, она леже на тле у морно, не хаје ћи за ништа.

— Зар одричеш, да си ме исмејала? Како? —

Кока, погледа га, диже се, ману крилима, и отпоче да се дере.

„Јесте ли чули, мудри рабинери! — викну Шамес. — Јелте да се је насмејала? —

— Да она се је насмејала! — потврди сада и Реб Херкела, бранилац кокин. А, како да се не насмеје? Зар се не зове наш добри Шамес Назеншен. Извесно је, ма ко од његових старих, за време цара Јосифа, када се Јекрејима даваху илона, имао ванредно леп нос. До душе наш се Шамес тако зове, али се не може похвалити, да је нос наследио, и зато му се и кока подсмева. —

— Признајем да је тако — рече Шамес

— Признајем све, али ја, по моме положају, не могу дозволити да ме исмева, и зато тражим да се кока казни. —

Судије већ већаше, и донеше седеће решење: — Кока је крива, јер се подсмевала Шамесу, а на име казни, дозвољава се Шамесу, да је и он исмеје. —

— Јесте ли задовољни, Мајеру Насеншену? — упита рабинер.

— Зашто да не будем задовољан.

— А ви онда исмејте коку, то вам се дозвољава. —

Шамес седе на тле пред коком, и поче је исмејавати, са њим се смејаху и судије.

Ну када се ствар прочу и даље, рекоше побожно: — нема сумње, у нашој кили (општини) имамо окорелог шета (грешника) —, и православна полиција трагала је и даље ревносно, све донде док једна нова појава не узнемири поново побожне душе.

До тога времена, смрдљива варошица ноћу беше тако мирна, као и сам часоказ на торњу, кога сказаљка од десет година а и више, вазда десет сахата показиваше. Ту је тишину прекидао глас ноћњег стражара, кад одједном за време једне ноћи када је месечина била, зачу се нова необична вика, која пробуди све становнике. Мислише дуго и дуго, и једва нађоше узрок, узрок тому беху *жабци*, који певаху месецу. Ну, како доћоше овде, усред вароши?

Трагаше и нађоше, да су се настани у малој барици, а у башти баштована Јона Кармелина. Тешише се тиме, што ће крекетати пред кишу, али ови *жабци* не фермаху никако правило, они крекетаху и дању и ноћу, падала киша, или било лепо време, још више, они се не скрасише у бари, па ни у баштованциници Јона Карнелина; поплавише све осале баште, па и саме станове; госпођа Розенбамоува, једног јутра кад је из кревета устала згази једнога жапца, госпођа Болдфишнаје једног у ћилиму, а Јаков Левенштајн у његовој капи.

Цела се варошица узбуни. Извесно, јадиковаху побожви, — у нашој општини имамо окорелог грешника, и сва египатска зла снаћиће нас.

— Од куда то, да се жапци настане код Јона Кармелина? — говораше Марија Леви. — Ко ми може то објаснити? —

— Од куда, да ми се у кану завуку? — јадиковаше Левенштајн.

— Хоћете ли да га оптужите? —

— Ког? —

— Ког? Штета (грешника)? Ко ли ће то други бити, до Јона Кормелин, који одавна не носи зулуфе, ни кафтан, и још више, возно се једне суботе. —

(Свршиће се)

друге класе управе вароши београда Милосав Петровић писар треће класе исте управе; за писара прве класе начелства округа пиротског. Никола Милосављевић писар друге класе истог начелства: за писара четврте класе министарства унутрашњих дела, Божидар Митровић, писар пете класе, истог министарства; за вапредног писара друге класе начелства округа ћупријског а да врши дужност писара среза парањинског, у истом округу, и прима плату из плате овога, Спира Станковић вапредни писар друге класе начелства округа нишког а вршиоц дужности писара среза власотинчког, истог округа, по потреби службе; за вапредног писара друге класе начелства округа чачанског, а да врши дужност писара среза студеничког, у истом округу, и прима плату из плате среског писара, Милош Шкрљић вапредни писар друге класе начелства округа рудничког, а вршиоц дужности писара среза љубићског, у истом округу, по молби; за вапредног писара друге класе начелства округа пожаревачког, а да врши дужност писара среза млавског, у истом округу, и прима плату из плате среског писара, Сима Обреновић, практикант управе вароши Београда; за вапредног писара друго класе начелства округа београдског, а да врши дужност писара среза врачарског у истом округу, и прима плату из плате писара среског, Светолик Нешић практикант истог среза.

Стевану Живковићу писару друге класе среза бољевачког, округа црноречког, уважена је оставка коју је поднео на државну службу.

СМЕСИЦЕ

— **Пикантна лектира.** Нека књижарка у Берлину опазила је, да јој се од неког времена краду књиге. Неки невидљиви пријатељ читања од неког доба умео је без икаквих сметња да из њене маше узима књиге и новине. Час је нестајао завршетак каквог страшног романа, час какво пикантно дело Золино и т. д., док најзад један срећан случај није дао могућности да се пронађе тај невидљиви читатељ. Идући по вароши и продајући књиге своје, имала је као најбољу муштерију и породицу једнога железничког чиновника, који ју је увек врло лепо предусретао. Кад је књижарка једно после подне поново седела код чиновникове куварице и брижна лица причала јој о овој невидовној крађи, приступи јој изненада чиновникова госпођа веома љутито и позва је да оду до господина мужа. За једним столом; на коме је стајала нагомилана множина књига, прими је господин. Он је претрпа пребацивањима што је дозволила да његовим кћерима продаје књиге неморалне садржине. Веома зачуђена слушала је књижарка ове прекоре а кад је тако уплашена погледала на књиге и новине, у мал није од изненађења пала на под. Све су то биле књиге и новине, које су јој украдене у последње време. Зола и „Декамерон," „књига љубави и брака," све што јој је било украдено лежало је на столу. По исказу жене чиновникове ово литерарно благо нађено је под душецима, на којима су њене драге ћерчице сањале снове девојачке. Изненађена незаслуженим прекором, отворено изјави застићена књижарка строгом господину своју сумњу на госпођице кћери; али је сирота скупо платила ову своју сумњу. Господин отац, који је више веровао својим кћерима но књижарци избаци је заједно с књигама на поље и једном за увек забрани јој више не долази у његову кућу. Знајући да је невина књижарка сад подигне кривичну тужбу против обе младе „даме" и тако обе госпођице кћери, оптужене за крађу, стајале су пред кривичним судом. Јецајући признале су крађу обе девојке, од којих ни једна није допрешла шеснајесту годину. Крађу су вршиле тајне за време, док је књижарка чекала с куварицом и пила шољицу каве. Пошто су овако отворено признале, и с обзиром на њихову младост, отпуштене су ове поштоватељке узбуњивих лектира уз строгу опомену.

— **Особито лечење.** Госпођа Јелисавета Лондон у Инслингтну има седмогодишњег синчића, који никад није имао обичај говорити истину. Она га пошље пекару с три панса, а он се враћаше јављајући да је новац изгубио. Мати сама оде у дућан и пекарка јој је препоручила да језик дечков сагори добро усијаним гвожђем, те да се излечи од те рђаве навике. Мати је мислила да је то добро средство, усија гвожђе и мете га на језик пунонадлежног јуноше.

ТЕЛЕГРАМ

2. АВГУСТА.

Париз, Државни суд поименичним гласањем решио је, да су Дилон и Решфор криви за учешће у завери противу државе. Даље са 197 против 10 гласова решио је да је Буланже крив за лионски атентат. Саветовање о другим оптужним тачкама наставиће се сутра.

Софија. Председник министарства Стамбулов телеграфском окружницом свима префектима ооштрио је своју наредбу, да се у народу сиречи свики покрет у цели прослашења бугарске независности. У целој земљи предузете су мере да се одржи ред за сутрашњу прославу ступања на престо кнеза Фердинанда Многобројне депутације ирвака и официра стиле су да присуствују свечаности, која ће ове године узети веће размере. Неосноване су вести да је бугарска влада иредузела неке војне мере на српској граници.

Берлин. Данас је врло сјајно испала парада целокупног гардиског корпуса. Поред постројене војске прошао је аустриски цар два пут поред своје регименте. У част његову био је у аустро-угарском посланству ручак, а за тим је цар отишао у Шарлотенбург, где је на мозалеуму цара Вилхелма положио венац.

Берлин. На парадном ручку нашио је здравицу немачки цар Вилхелм, поздрављајући радосно и од срца добродошлицом аустро угаског цара, указујући на радосан дочек становништва, чиме су добили жива израза осећаји пријатељства, које вековима постоји између оба народа. Немачки цар завршио је напијајући у здравље аустро-угарског цара, целог дома јуначког аустро-угарског друга. Аустро-угарски цар благодарио је топлим речима на здравици царског брата, на сјајном поздраву и благотворном дочеку од стране становништва, на великој срдачности у средини верног савезника, на доказаном истинском учешћу, подиже чашу у срећу и здравље пријатеља и савезника који му је тако близак срцу, и нераздвојном братству немачке и аустро-угарске војске, која је јемство за утврђење мира савезних држава и цела Европе. Завршило је тиме што је три пут узвикнуо живео немачком цару, царици и царском дому.

Париз У државном суду десница није дошла на седницу. Суд је скоро једногласно решио да је надлежан за све оптужне тачке. За тим је са 206 гласова (шесторица нису гласили) решио да је Буланже крив за заверу.

КУРС

Дукат . . . . :	5 64
Наполеон	9.54½
Срп. лутр. 3% лозови	34.70

ДНЕВНИК

КАЛЕНДАР

Четвртак

Православни: 3 Преп. Исакије
Католички · 15. В. Госпоја
Сунце излази у 4 с. 41
Сунце залази у 6 с, 57,
Мена месеца пос. четврт. 7
Дан је с почетка 15½ сати а ноћ 8½ али до краја овог месеца дан окраћа за 55 мин, а за толико и ноћ одужа.

Ред примања по министарству

Министар унутр. дела: сваки дан пре подне од 12—1 часа пре подне.

Мин. иностр. дела: четвртком од 11—1 ч пре подне.

Министар војни сваког дана од 11—12 ч. сем недеље и празника.

Мин. правде: сваког дана од 9 и по часа до подне.

Мин. Грађевине; сваки дан од 11—12 ч. пре подне.

Мин просв. и црквене дела петком од 11 до 12 часа пре подне.

Мин. привреде, понедеоником, уторником четвртком и петком од 11-с пре подне до 1 по подне.

Министар финансије уторником и петком од 10 — 12 пре подне.

Пошта и телеграф

За писма од 15 грама тек. плаћа се 10 п. д. за Србију, Славонију, Хрватску. Срем, Банат, Бачку и целу Мађарску. за аустрију плаћа се 15 пр. д. На сваки 15 грама више још по 15 пара дин. Писмо може бити тешко највише до 1 кило.

Препоручена писма морају бити на средини запечаћена. За препоруку плаћа се 20 п. д. а за повратни рецепис још 20 пара.

Поштанске упутнице.

До 500 динара поштанском упутницом, а 150 путем тедеграфа код већих пошта.

До 200 динара поштанском, а 100 динара телеграф. упутницом код мањих пошта.

Народна библиотека отворена је сваки дан од 8 до 12 сати пре подне.

Дописне карте за Србију

Поште стају 5 п. д. а с плаћеним одговором 10. ц. д. за међународну преписку у 10. п. д. и 20

Фијакериске таксе

По вароши дању: за четврт сата 1 динар, за пола сата 1 и по динар. за 3 четврти сата 2, за цео сат 2 и по динара.

Ноћу двогуба цена.

До станица железничке и парабродске, и обратно, за четврт сата 1 динар. За сваки четврт сата више по пола динара.

У Топчидер и натраг 6 динара задржавајући се 2 сата од поласка до повратка. За сваки четврт сата више по пола динара.

За свадбе 10 дин. за 4 сата

Ноћу до железнич. и парабродске станице и обратно за сваки сат по 3 динара.

Ноћу у топчидер и винограде 4 динара на сат. —

Ноћу се рачуна од 1 Маја до 1 Октомбра од 8 сати у вече до 4 сата у јутру, а од 1 Октомбра до 1 Маја од 7 сати у вече до 6 сати у јутру.

Цена је за возидбу исте макар се и више њих возило.

За већи и мањи пртљаг по пола динара од комада.

Такса за железничке носаче

Од излаза до отправништва пртљага за пртљаг или за ручне ствари до чекаонице и железничких кола, или само из чекаонице до желез. кола 5 пара дин. од комада.

Од излаза до отправништва за пртљаге преко 25 кила по 30 п. д. од комада.

Путнички пртљаг од излаза или ручни пртљаг од истог, 15 п. д. по комаду.

Од места издавања до места возње з путнички пртљаг преко 25 кила 35 п. дин по комада.

ТАКСА ЗА АМАЛЕ

За тежину до 60 кила од параброда до:

	дању	ноћу
кола на станици	0,50	0.60 п. д
Хотел „Крагујевац" . . .	0.60	0.80 „
Хотел „Националa" . . .	0.80	1.— „
„Гранд-Хотела", „Круне", „Краља", „Грч. Краљице"	1.—	1.30 „
„Русије", „Злат Анђела" „Касине", „Париза". „Балкана", „Руске Круне", „Топа", „Злат Прага" .	1.25	1.50 „
До „Венеције" „Босне" „Лимана" „Европе" . .	0 80	1·30 „
до „Жиров. Венца", . .	1—	1·50 „
до „Велике Пиваре" . .	1·25	1·50 „
до „Тобиске пијаце" . .	1·50	1·80 „

До приватних кућа и обратно

За сварт савамалски . .	1·—	1·40 „
„ „ варошки . . .	1·—	1·50 „
„ „ теразиски . .	1·25	1·50 „
„ „ дорћолски . .	1·40	1·80 „
„ „ врачарски . .	1·60	2·— „
„ „ палилулски . .	1·60	2·— „

Ноћ се рачуна од Октобра, до Марта од 6 с. у вече до 7. с. у јутру.

ТАКСА ЗА СЕЧЕЊЕ ШУМЕ ОПШТИНСКЕ И ОПШТЕ НАРОДНЕ

Велико дрво родне горе . . .	12·63 дин.
Средње „ „ „ . . .	8·42 „
Дрво за обичну греду . . .	1·27 „
Рог, метак, баскија	0·43 „
Велико дрво неродне горе . .	3·37 „
Средње дрво неродне горе . .	2·11 „
Рог, метак, баскија	0·21 „
Мечија леска велика	42.10 д.

Мала леске не сме се сећи

Пруће од 100 ком. за продају 0·43 д.

Велико дрво има пречник 63 сантимет.
Средње дрво има пречник 32 сан.
Обична креда има пречник 72 сан.

НАРОДНА БИБЛИОТЕКА отворена је сваки дан од 8 до 12 сати пре подне.

ТАКСА ЗА ВСДОНОШЕ

Савамалски кварт до чесме спрам министарства грађевина 25 п. д.

Савамала и сваки одсек на вису, варошки и теразиски кварт, запад. врачар, Топрош капија по 40 пр. динарски.

Остале улице по 50 п. д.

Траже се три до пет дечака за распродавање „Малих Новина". Упитати у Уредништву.

МАЛИ ГЛАСНИК

Један бив. чиновник, тражи место за писара код беградских адвоката. Зна добро немачки. Упитати у уредништву Малих Новина

ОГЛАСИ

СТАРАОЦИ МАСЕ пок. Симинића издају под закуп а и продају механу звану Симинићеву у Смедереву.

Обратити се ваља старацима масе Јеврему Гавриловићу или Таси Павловићу трговцу у Смедереву. 518 2—6

ОДМА се издаје дућан под киријом за Канцеларију.

Призренска улица бр. 5. спрам начелства 518 2—3

ЛАСТА

календар

КАЛЕНДАР

може се добити у књижари *В. Валожића*

у Београду

Хиљаду комада за	32	дин.
Пет стот. „	20	дин.
Сто „	5	дин.

513 2—10

ЧАРАПЕ ПРИМАМ на машини да плетем и продајем штрикаће машине.

А. Гутман.

509 3—3

КАФАНА на великој пијаци у Натошевића кући, издаје се о идућем Митровдану. упитати за услове на горњем спрату у истој кући. 414 11—12

ДВА билијара на продају. Један за карамбол с мермером а други за кегле без камена.

35,3,6 *И. Р. Паранос*

ОГЛАС

Добио сам на продају лозове Француске државе, за које она и гарантује и према овоме играчи су у својим згодитцима по све сигурни.

Ови лозови играју 75 година и сваки играч ако у току овог времена, неизвуче никакав згодитак, већ празну нумеру, добија 25 франака.

Ред вучења следећи је:

При крају месеца Августа, Септембра и Октомбра ове године најглавнији добитак јесте 500.000 франака;

пет добитка по 100.000 франака;

седам	„	„ 10.000	„
шездесет	„	„ 1000	„
седам стотина	„	„ 100	„

За овим од године 1890 до 1899 извлачења бивају једанпут годишње, са главним добитком од 50.000 франака

десет добитака по 1000 франака

сто двадесет	„	„ 100	„

А од године 1900 до 1964 извлачења биће једанпут и то са главним добитком 10.000 фран.

једним добитком од		2.000	„
двеста добитака	„	100	„
хиљаду	„	„ 25	„

Извучене нумере, свакад на време обзнаниће се путем новима.

Лоз са жиговином кошта 17. динара.

29 Јула 1889 год.

Београд

Аврам М. Леви

мењач овд.

519

ПРИВАТНА НИЖА ГИМНАЗИЈА У ГРАЦУ

(ШТАЈЕРСКА)

која је добила концесију од п. кр. министарства с правом јавности за I класу

ЗАЈЕДНО С ПРИПРАВНОМ КЛАСОМ ЗА СРЕДЊЕ ШКОЛЕ

ЧУВЕНИ ПАНСИОНАТ ЗА 30 ПИТОМАЦА

Програм се шаље бесплатно.

Власник и управник:

ГРАЦ 401.5,10

ФРАНЦ ШОЛЦ гимназијски професор.

ПРОДАЈА

Великог непокретног имања Друштва Уједињен а

У БЕОГРАДУ.

Ово имање постоји на три лица са три главне улице: велике пијаце, градске и котарске до Зејрека. Има једна пространа кафана, која даје годишње прихода 4800 дин., једна лебарница 1260 дин. 42 дућана око 13.500 дин., квартира око 3500., свега близу 2000 дуката. Има даље пространа квартир на горњем спрату, 31 шупу, пространу каменом патосану авлију. На све три улице прелаз је из авлије.

Од вел. пијаце има 5 дућана и крило од кафане све у дужини 40—90, од градске улице 12 дућана и фурунџиницу у дужини од 75—99, од котарске улице 7 дућана свега у дужини 36—58 и са зачељка 8 квартира са шупама у авлији у дужини 76—80 метра. Дакле са све три улице има 22948 метара.

Цело је земљиште велико 26 ара или 3600 кв. метара. Под солидно озиданим зградама има 1231 кв. мет., од слабог и мешовитог материјала 565, свега 1796 кв. мет Рест од 1804 метара под авлијом

На целом овом имању, које је у једној групи има само терета Управи Фондова за непуних 2900 д к Сва су добра осигурана од пожара осигурана са 84000 динара. Рок осигурацији истиче чак 4. Сепг 189р. год. Годишње се плаћа 177 динара.

Ко би дакле желио ово имање купити, нека се у запечаћеном коферту најдаље до 1. Септембра ов. год. обрати са понудом. На адресу има се ставити „Оферт за Др. Уједињења“, и упућен на банкарску фирму „Андрејевић и Компанија“ улица кн. Михајлова

Понуђена сума не може бити мања 264.000 Исплата се може учинити у 4 рате. Прва се полаже. кад се оферт прими и друштво га усвоји. Остале 3 рате по истеку свака 3 месеца, полажу се. На суму коју купац не положи плаћа 6 по сто интерес Она може и пре рока исплатити.

Оферант може и своје услове пред цене изл жити повољније од ових.

Г.Г. акционари Др. Уједињења овим се у једно обзањују, да на скупштину друштвену у већем броју дођу 3 Сепг. ове год. у 9 сати пре подне, ко а ће се држати у локалима државне кафане, те да се оферти отворе и даље што треба уради. Овој окупштини и гг оференти могу присуствовати.

Ако би оференти желели план од имања и имање видети, и ј ш каква обавештења имати, нека се обрате г. М Зарловцу, друштвеном закупнику. Опширнији оглас налази се у „Виделу“ број 57.

Из главне скупштине Друш. Уједињења

7. Маја 1889, у Београду држане.

283 8—10

РАСПРОДАЈА

Стога, што одржавање вина у добру стању тражи негу, коју му ја поштo сам дужношћу спречен, у доследној мери не могу дати, принуђен сам, да винарску радњу напустим и да приступим распродаји мојих вина.

Овим путем стављам до знања како т.т. Београђанима, који знају шта је добро вино тако и г.г. гостионичарима, да ћу моја вина и у флашама и у буради распродавати **ванредно** јевтином ценом.

Цена је тако јевтина, да може модавети како за најобичнију кућу, која вино троши, тако исто као и за боју гостионицу.

Нарочито су сасвим јевтина моја асталска црна и бела вина, од којих продајем.

10	флаша сваки 7/10 литра за	дин	3·—
36	„ „ „ „	„	10·—
74	„ „ „ „	„	20·—
	100 литара дин. 32·— у буради.		

За сваку флашу наплаћујем особени 20 пр. дин., а равну суму враћам, кад ми се празна врати.

Залчим да су ова моја вина природна, здрава и без икаквих додатака.

Изредно јевтино сиреће продајем на више од 40 литара по 16 пара литар.

Особито добре, 18 година старе шљивовице продајем једну флашу од 7/10 литра за 1 Динар.

Цјеновнике од свију мојих вина на захтев дајем и шаљем бесплатно.

Распродаја на Сави у кући ламска улица бр. 8.

506,2—6 **А. ЛУКИЋ.** *клав бан. Народне Банке.*

ГЛАВНО СТОВАРИШТЕ

БЕОЧИНСКОГ ЦЕМЕНТА ЗА СРБИЈУ

Прелузимачима и осталим потрошачима препоручујемо **БЕОЧИНСКИ ЦЕМЕНТ**, и то: прима и секунда портланд, роман-цемент и две сорте хидрауза, лакши и тежи, који је потребан доказано *да је најбољи од свију*, који се овде продају. Он је и по тежини најлакши, а подноси много више дометање песка, зато је за сваког најпробитачније, само са овим цементом радити.

Нарочито чинимо пажљиве на наш портланд-цемент који се најчешће употребљује и који је раван каквоћи са портландом према других фабрика, а знатно је евтинији. Наш прима-портланд ненадмашим је, и служи потпуно за фи е глазуре.

За потрошаче у опште, а нарочито за већу потрошњу **знатно су спуштене цене**

Примамо на израду свако цементирање и бетонисање одника и предсобља, праву терацо и мозаика за кодинке, предсобља и за цркве, као и на страни, све по најстинијим ценама. Све радове вршимо са стручним радницима и са гаранцијом.

371,25—50 ГЛАВНИ ЗАСТУПНИК,

ПЕРА А. ЈОВАНОВИЋ

са канцеларијом: на Сави на дрвари и у кнез Михајловој улици број 29. у Павјеловој кући

Власник Пера Тодоровић. Одговорни уредник С. Јаношевић.

Штампарија „код Просвета“ Позоришни трг бр. 2.

БРОЈ 224 ПЕТАК 4. АВГУСТА 1889. ГОДИНА II.

ИЗЛАЗИ СВАКИ ДАН

БРОЈ 10. П. Д.

ЦЕНА ЗА СТРАНЕ ЗЕМЉЕ

На годину . . . . . 30 динара
На по године . . . . . 15 динара
На 3 месеца . . . . . 9 динара

LE PETIT JOURNAL

МАЛЕ НОВИНЕ

ДНЕВНИ ЛИСТ ЗА СВАКОГА

Претплата из унутр. полаже се само код пошта

За Београд нема претплате — Лист се продаје на број

Писма и рукописи шаљу се Власнику „Малих Новина“ Топличин венац бр. 17., на горњем спрату

Претплата се прима код свију пошта у Србији

ЦЕНЕ ОГЛАСИМА

На првој страни од петит. реда 20. пр. дин. а на четвртој од петит реда 10 пр. дин

ПРИПОСЛАНО стаје 50 пр. д. од петит реда

KLEINE ZEITUNG

Огласи јевтино, по потреби и са сликама. За свако оглашење плаћа се држ. таксе 20 пр. д. ВЕЋИ ОГЛАСИ ПО УГОДБИ.

Сву ону штовану господу из унутрашњости, који нам дугују за огласе и којима смо већ 2—3 пута писали, молимо да нам тај дуг што пре измире.

ЈЕ ЛИ ПОГАЖЕН УСТАВ?

Питање да ли је погажен Устав? стоји још непрестано на дневном реду, од како је затворен наш уредник г. П. Тодоровић.

Престоничка штампа, скоро сва, дала је том приликом мишљење, да је *затварањем* и *начином* затварања г. Тодоровића Устав *погажен*.

Полуслужбени „Одјек“ ћути о томе питању, а „Д. Лист“ је о томе питању проговорио тек у свом броју од 2 августа, на равно тврдећи да у ствари хапшења г. Тодоровића ни у чему није Устав погажен.

Провинцијална штампа такође је подељена у мишљењима о овој ствари. Либерални листови тврде да је Устав погажен, док се с противне стране нарочито нишка „Слобода“ труди да докаже, како је тврђење о гажењу Устава неосновано, што „показује само неизмерну политичку поквареност.“

Ово питање је начелно, и оно има тако и да се расправља. Овде отпада личност, услед које је оно покренуто. На првом месту је да се рашчисти с питањем: је ли у хапшењу г. Тодоровића погажен Устав, на тек на другом је месту г. Тодоровић, чија су грађанска права, гарантована му Уставом, повређене полицијским насиљем.

Нишка „Слобода,“ а и непознати писац у „Д. Листу“ тврде, да досадашњи закони важе и даље, док се не донесу нови; да према досадашњим законима полиција још има право и да суди и да у исти мах буде касација. Нишка „Слобода“ нарочито удара гласом и повлачи разлику између притвора и осуде, па се труди да докаже, како чл. 9 Устава одређује да се право жалбе на суд има само за оне, који су стављени у притвор, а како ће се поступати у *суђењу*, вели, то је одређено законима. А пошто је г. Тодоровић осуђен на основу полицијске пресуде, онда, вели, ту не може бити ни речи о гажењу Устава.

Бранитељи гледишта, да Устав није погажен, губе из вида околност да се у Уставу јасно и изречно казује да до доношења нових закона вреде одредбе садашњих закона, али само у толико, у колико се не косе с одређењима уставним.

А баш одредбе садашњих закона о полицијском суђењу и осуди косе се с одредбама Устава, који од полиције хоће да одузме судску власт. Али док се о томе не донесе нарочити закон, Устав је оставио да полиција може и даље судити и осуђивати, али само у сагласности с одредбама Устава.

Сама намера да се од полиције одузме судска власт, искључује право полиције да она буде касација за полицијске осуде. Ту би била сушта противност начелу да полиција нема судске власти.

И имајући на уму ту противност и немогућност да се до нових закона од полиције одузме та власт, Уставом се морало потражити пута ко има да буде касација за полицијске осуде, којих може бити само до нових закона о томе.

И устав је нашао тај пут у IV и V тачци пређазних наређења, изречно напоминући да до нових закона остају у важности стари закони, „управљајући се по одредбама овога Устава,“ а тачка V изречно упућује на чл. 9. Устава.

Бранитељи мишљења да Устав није погажен тврде, да одредбе члана 9 вреде само за стављање у притвор, и да само за тај случај суд има да донесе решење, а никако није судско да доноси решења и о пресудама полицијским.

То тврђење не стоји, јер је оно противно и духу Устава, и намери његовој да се од полиције одузме судска власт, јер кад од некога хоћу да одузмем право да може судити и осудити, тим пре нећу му дати право да он и решава о својој осуди, на шта има право само привремено.

И члан 9 Устава то је питање расправио у смислу да полиција не може бити у исти мах и онај који разматра и оснажава или ништи ту пресуду. Тим чланом то је право пренео на суд.

Али, вели, члан 9 Усава нигде изречено не помиње да суд

ПОДЛИСТАК

ШМА ИЗРАОЈЕЛ!

(ЧУЈ ИЗРАЈИЉУ.)

цртица из Галиције

(СВРШЕТАК)

Православна полиција обрати сада сву пажњу искључиво на Јона Кармелина, и на скоро пронађе грозног кривца.

Лепа, млада Јозабета Кармелинова није косу одсекла, и због тога, и само због тога догађаху се чудеса, због тога се настаниште жапци краља Фараона у иначе мирној варошици, због тога се кока Шамесу подсмехнула, и само због тога викнула је издишућа гуска — Шма Израоел! —

Нису ни двадесет и четири сахата по овом открићу протекла, а већ лупаше Шамес Мајер Назеншен, одевен у токару плаве боје на вратима Јона Кармелина, и свечано позва њега и госпу, да сутра дођу у седницу.

Јон Кармелин, провео је ноћ немирно и брижно. Шта да каже суду, како да се брани? Јозабет његова жена, међутим, само је на то мислила, како да се при овоме свечаноме акту обуче. Најзад јој испададе за руком, да овај важан проблем реши лако, јер кад се је Шамес Насеншен сутра дан у десет сахата пре подне појавио, да њеног мужа и њу одвезе беше изненађен.

У малој сали судије беху већ на окупу, појава Јозабетина и њих је изненадила. Сви су ћутали, прва проговори Јозабета, упитав их зашто су их позвали. Судије гледаше даље ову жену, одевену у хаљину од отворено сиве боје, огрнута огртачем постављеним самуром, племенито чело украшено краљевским алемкамом.

Пет људи сеђаху около стола, мудри рабин Мајмон Вајтес, затим рабин Опенхајме, рабин Селигмал, рабин Лотрингер, и рабин Херкељ, коме на уснама вазда беше подругљив осмех, само што овога пута осмех не беше проничан, већ обичан.

— Права, бесмртна богиња, тако изгледа! —

— Шта рекосте? упита рабин Мајмон зачуђено. — То не стоји у Тори, ни у Талмуду, у колико се опомињем. —

— Ово беше из Омира. —

— Из Омира? Шта је то? —

— Грчки епос, омирова Илијада, — одговори рабин Херкеле! — опомињаше га седи Мајмон. — Кад нете се окапути ваших шала?

Вечито говорите о таквим светским стварима. Да какве књиге читате, и то онакве, које нису јеврејске? Доликује ли то једном рабинеру? —

Затим се окрену Јони Кармелину и његовој жени: „обоје сте оптужени, и можете тражити браниоца. —

— Шта ће ми бранилац, — одговори Јозабета. — Та ја нисам кока, а мог мужа, ја ћу сама да браним. —

— Туже вас, госпођо Кармелинова, — отпоче свечано рабин Мајмон, — да нисте косу одсекли, као што то доликује жени. Шта одговарате на то? —

— Шта да одговорим? — рече Јозабета. — Да моју косу нисам одсекла, и да је нећу одсећи? —

— Јесте ли при себи? —

— Те још како! — одговори Јозабета. — Зашто жена да сече њену косу?

— Да се ни једном другом осем њеном мужу не допадне. А ако се тада и њеном мужу не допадне, онда би се у збиљи постигло оно, што је противно закону, те о тога треба пустити да коса расти. Радуј се на младост твоје жене! рекао

има то право; у одредбама тога члана уставног нигде не стоји: право решавања о жалбама на полициску пресуду има суд.

Истина је, тај члан нигде изречно то не помиње, и то је мана његова што он то не помиње изречно. Али, он се ипак састарао за то, кад је одредио да се нико не може ни *притворити, нити иначе лишити слободе*, док суд о томе не донесе своје решење.

Да је уставотворац хтео да ове одредбе важе само за стављање у притвор, он не би имао никакве потребе да у тој одредби додаје како се нико ни иначе не може лишити слободе без решења судскога.

Значи, дакле, да полиција никога не сме ставити ни у притвор, нити по полициској осуди затворити, док о томе не донесе своје решење суд.

Само ово може бити смисао члана 9 Устава, само се тако може разумети Устав, који од полиције одузима судску власт.

У осталом и по садашњим законима ако један суд осуди, право жалбе и решавања о пресуди има други виши суд, само је за полиције пресуде било остављено да она и осуди и решава да ли је та њена осуда умесна или не.

И кад је то начело, да о пресуди једне власти решава друга виша власт, вредила, сем полициских пресуда, и под старим Уставом, колико тек више вреди и има смисла сад под новим Уставом, који не дозвољава полицији ни да суди и осуди а камо ли да доноси и коначна решење о својој осуди. Свуда у Уставу уписено је начело, да жалба иде вишој власти и кад то начело вреди у свима случајевима, мора вредити и толико више овде где полиција само привремено има судску власт.

Да члан 9 Устава вреди и за иступе, дакле да судови имају решавати и по полициским пресудама, доказ је и члан 154 Устава који наређује да оптужени и у иступима може имати браниоца. Значи судови су надлежни и за иступне пресуде, иначе Устав не би поминьао и иступе у одељку „судска власт“.

Најзад зар није погажен и овај 154 члан, који г. Тодоровићу даје право да може имати браниоца? Г. Тодоровић је изјављивао да хоће адвокате и полиција му то тражење одбила, и тек кад је господин Николић ишао у министарство унутрашњих дела и категорички захтевао, тек онда је *наређено* полицији да пусти адвоката. Зар ту није погажен Устав?

Ствар је чиста и јасна

Цео дух, сав смисао и смер Устава у томе је, да је полиција у ствари хапшења г. Тодоровића, по привременој сили закона, имала право да суди и осуди, али ни у ком случају нема нити може имати право, да она сама доноси *коначно решење о својој раније изреченој пресуди*, да она буде и касациона власт за иступне пресуде.

А кад је такав дух и смисао Устава, и кад полиција према томе није послала жалбу суду на решење, но она сама решавала о жалби, она је онда погазила чл. 9. Устава, као што је погазила и чл. 154 у ствари браниоца.

Овако смо ми схватили ствар, овако смо је и изнели као наше мишљење, које ни у ком случају није могла диктирати „политичка поквареност“ но само стање ствари и околности како је г. Тодоровић ухапшен, само тежња да се у овој ствари изнесе истина и правда, а оне су оличене у номенутим члановима Устава.

Ми смо изнели наше мишљење и не бојимо се за то. Ми га износимо с пуно уверења да је тако, надајући се да ће и стручна правна мишљења бити на нашој страни. *)

БЕОГРАДСКЕ ВЕСТИ.

Одлази. Ноћас путује у Беч Њ. В. бив. краљ Милан.

*

Враћа се. Краљевски намесник г. Јован Ристић враћа се из врањске бање, где је био на лечењу, и стићи ће овде сутра у јутру.

*

Комисија. Г. министар правде био је одредио комисију, која ће израдити нацрт закона, по коме се од полиције одузима судска власт и о истражним судијама. Комисија је овај посао била поверила одличном правнику г. А. С. Јовановићу, члану касације, који је овај посао већ и свршио и сад остаје, да се нацрт претресе и целокупној седници комисије па по том да се пошље г. министру правде.

*

В. Академија. Сви пријављени кандидати за нижу школу војне Академије позивају се да 10 идућег месеца у 8 сати пре подне престану управи војне Академије.

*

Варошки Суд. Од 10. м. отпочели су радити сви судови па и варошки суд, који је сада премештен у зграду, где је била централна пошта. Сад је у варошком суду удешена нарочито сала за суђење кривичних ствари. На једној дрвеној узвишици намештен је сто за судије и поротнике. Сем тога намештене су 4 катедре за адвокате, 1 за државног и 1 за приватног тужитеља. У једној огради намештена су седишта за сведоке, а свуда унаоколо око те ограде налазе се седишта за слушатеље. И иначе је сала лепо намештена. Исто је тако и у другом одељењу нарочита сала за суђење грађанских ствари. Распоред је намештаја скоро онакав исти као и у првом одељењу, само што су за слушатеље намештене клупе.

По намештају, распореду и укусу сад је то одиста прави суд, какав је и у другом свету.

Што је суд овако намештен и удешен, има се највише благодарити заузимљивости председника г. Мојсиловића, који је за све време судских одмора надгледао и распоређивао намештање суда.

*

Државни тужитељ. У варошком суду одређен је наредбом председниковом за државног тужитеља г. Марко Ђорђевић судија, на место г. Мијајла Стефановића, који је постављен за судију за неспорна дела. За деловођу државног тужитеља одређен је г. Мијајло Јовановић писар вар. суда.

*) Како смо чули, неколико наших одличнијих правника узели су да ово питање опширно разраде, и, у колико смо могли сазнати, они се слажу с нашим мишљењем.

ОРДЕН КНЕЗА ЛАЗАРА

Нисмо имали прилике да видимо овај орден и да према томе доносимо опис његов, за то опис узимамо из полуслужбеног „Одјека“, који је у прилици да га је могао видети и добро проучити и који вели:

За орден овај, који смо имали прилике да разгледамо до најмањег делића, мислимо да можемо казати да је одлично дело како по замисли, така и по изради. Замисао је изведена самим старо-српским облицима какви су нам се сачували на нашим разним споменицима, као: на новцима, у живописа по манастирима и писаним књигама и на старинама друге врсте. На златарску израду, која је похвалном брижљивошћу и одличним укусом изведена, употребљено је злато, сребро, драго камење и емаљ. Драго камење — дијаманти, рубини и сафири — одговора српским народним бојама, а исто тако и емаљ, којег има црвеног, плавог и белог.

Орден је састављен од крста и ланца о ком крст виси. Орден се дакле носи о врату, а ланац је толико дугачак да крст пада на прса. Крсту је дат облик, какав је одавна уобичајен у нашем народу и какав још данас Студеничани израђују од мрамора и који порекло своје води од византијских образаца. Тога облика ни у једног данашњег српског ордена нема, а нема га такође ни у једног страног. Краци су у крста лепезасти, т. ј. горе су шири а доле ужи. Ужим својим крајем утврђени су у један колут, који тако чини средину крста. Шира страна у кра-

---

је краљ Соломон. А како ће се муж радовати, кад му жени одузму најлепши украс?

Рабин Мајмон није знао шта да одговори, те се с' тога окрете Јону Кармелину. — Шта ви велите г. Кармелину на то, и како сте могли тако дуго трпети, да се вређа закон? — Мнидијах ... хтедох .... муцаше овај.

„Ћути кад ја говорим! — Пресече му реч његова жена.

— Зар ја не говорим и за те?

Ја сам, сама тако хтела, мога мужа нисам питала за дозволу. —

— Три ствари доносе зла, како се зову? Жена, ватра, море. —

—Чини ми се, да је то само речено, да се каже рабину Херкелу. —

— То беше мото, рабину Мајмону. —

— Ја, у осталом, нисам ни тражио, рабину Мајмону, да ви са мотом ма шта и предузимате. —

— Дакле, свако зло излази од жене? — упита Јозабета. Образи јој се заруменише, а очи јој севаху и благо и љутито. — Ако је жена заиста тако рђава, а овамо створена из једног ребра човеча, како ли је тек цео човек рђав? —

— Ви, дакле, Јоно Кармелину, признајте да сте криви? — упита мудри рабин.

— Одкуда он може бити крив? — викну Јозабет. — Овај човек, кога ја по мојој вољи, као неки конац водим, који је права овца? И ако ми је дозволио оно, што је у вашим очима зло, опет би га ослободили, јер кад би ви мој муж били, рабину Мајмону, и ви би ми сами дозволили. —

— Жена правда и рђавштине, — рече рабин Херкел, — ако их је услед њене лепоте починила. —

— Стоји ли и то у Талмуду? — упита рабин Мајмон.

— Где стоји, не знам — рече рабин Херкеле, — али у Талмуду не стоји. —

— Не? И ви га знате где стоји рабину Херкелу? — викну рабин Мајмон љутито. — Та то је роман, рабину Мајмону. И ви то сами знате јер сте читали и сами романе, и то веома пажљиво! —

— На ствар рабину Херкеле. —

— Да, на ствар, рабину Мајмону. —

— Пошто је ствар доказана. —

— Да, доказана је. —

— Онда да решимо. —

Шамес изведе тужене из сале. Кад их поново уведоше, рабин Мајмон саопшти им пресуду већа: — госпођа Кармелин да одма одсече косу. —

— Ипак је нећу одсећи! — рече Јозабета.

— Онда ћемо и вас и мужа вашег проклети! — рече рабин Мајмон строго и с'претњом.

— Даље, супруге осудише, да сто дуката синагози, и толико исто сиротињи даду. Саопштише им и ову казн, да три дана о лебу и води и три ноћи поста у њиховој кући проведу, и да се моле богу, а све то под надзором Шамеса.

Јона и жена му одоше, он погнут и жалостан, она с' уздигнутом главом, и гордим осмехом на устнама.

— Зар ти збиља мислиш, да ћемо три дана постити? — упита она њеног мужа иронично на улици.

— Шамес ће се за то побринути. —

У почетку Јона Кармелин имађаше право, јер и Мајер Назен-шен дође пре заласка сунца, разгледа целу кућу, уклони сво јествиво, запечати подрум великим печатом, даде осуђеницима сомун леба и крчаг воде, па се пружи пред вратима њихове спаваће собе. И чудовато тог истог тренутка паде први снег, и жанци умукоше.

Прве се вечери помогоше осуђеници тим, што легоше гладни. Први дан проведоше по прописима већа, у збиљи пијући воду и једући леб, али и Јозабета у њеним постављеним папучама и лепој кацабајци од отворено црвене боје, обгрли нежно мужа, и њеним пољупцима претвори леб у најлепше сластишке, а воду у мед, и место да

куб. метара дрва. — 9 о. м. у нишком гарнизону за 1. 000 0000 килограма воби. — 11 о. м. у крагујевачком гарнизону ве месо. — 21 о. м. у штабу тимочке дивизиске области у Књажевцу за продају 87 џакова цемента. — 9 о. м. у канцеларији шумадиског возарског ескадрона у Ваточини за 450 куб. метара дрва. — 8 о. м. у гарнизону пожешком за 3484 килограма гаса и 4010 куб. метара дрва.

ТЕЛЕГРАМИ

3. августа.

Петроград. Цар и царица от путовали су у Сваборг на морињске маневре.

Париз. Државни суд прогласио је да су Дилон и Рошфор криви због учешћа у атентату, а Буланже због проневерења јавних новаца и осудио сву троицу на прогонство у утврђена места.

Берлин. После маневре код Самдауа, где је ново израђени барут употребљен скоро без шуша, отишли су аусриски цар и цар Вилхем у Потсдам, где је Аустриски цар на гробу цара Фридриха положио диван венац. Синоћ је у част аустриског цара био ручак код царице Августе у Бабелербергу.

Берлин. Аустриски цар одарио је грофу Херберту Бисмарку велики крст Леополдовог ордена с бриљантима.

Софија. Приликом годишњице ступ ња кнеза Фердинанда на престо, у саборној цркви било свечано благодарење, а за тим војена смотра. После овога кнез је примао честитања грађанскиа и војених власти.

Цариград. Порта је расаслала ноту, у којој се вели, да она не може разумет, како Грчка може полагати право да сама предузима примере, које су у супштини унутрашње природе; па ни више никакво међународно правило никоме не даје право да на свој начин преставља стање једне провинције, која припада једној пријатељској сили.

КУРС

Дукат . . . . :	5 64
Наполеон	9.49
Срп. лутр. 3% лозови	— —

ДНЕВНИК

КАЛЕНДАР

Четвртак

Православни: 4 7 детића ефес. Евдокија
Католички: 16. Рохус
Сунце излази у 4 с. 43
Сунце залази у 6 с, 57,
Мена месеца пос. четврт. 7
Дан је с почетка $15_1/^2$ сати а ноћ $8_1/^2$ али до краја овог месеца дан окраћа за 55 мин, а за толико и ноћ одужа.

Ред примања по министарству

Министар унутр. дела: сваки дан пре подне од 12—1 часа пре подне.
Мин. иностр. дела: четвртком од 11—1 ч пре подне.
Министар војни сваког дана од 11—12 ч. сем недеље и празника.
Мин. правде: сваког дана од 9 и по часа до подне.
Мин. Грађевине; сваки дан од 11—12 ч пре подне.
Мин. просв. и црк. дела петком од 11 до 12 часа пре подне
Мин. привреде, понедељником, уторником четвртком и петком од 11 с пре подне до 1 по подне.
Министар финансије уторником и петком од 10 — 12 пре подне.

Пошта и телеграф

За писма од 15 грама тек. плаћа се 10 п. за Србију, Славонију, Хрватску, Срем, Банат, Бачку и целу Мађарску за аустрију плаћа се 15 пр. д. На сваки 15 грама више још по 15 пара дин. Писмо може бити тешко највише до 1 киле.

Препоручена писма морај. бити на средини запечаћена. За препоруку плаћа се 20 п. д. а за повратни рецепис још 20 пара.

Поштанске упутнице.

До 500 динара поштанском упутницом, а 150 путем телеграфа код већих пошта.
До 200 динара поштанском, а 100 динара телеграф. упутницом код мањих пошта.

Народна библиотека отворена је сваки дан од 8 до 12 сати пре подне.

Дописне карте за Србију

Прете стају 5 п. д. а с плаћеним одговором 10 п. д. за међународну преписку у 10. п. д. и 20

Фијакериске таксе

По вароши дању: за четврт сата 1 динар, за пола сата 1 и по динар. за 3 четврта сата 2, за цео сат 2 и по динара.

Ноћу двогуба цена.

До станица железничке и парабродске, и обратно, за четврт сата 1 динар. За сваки четврт сата више по пола динара.

У Топчидер и натраг 6 динара задржавајући се 2 сата од поласка до повратка. За сваки четврт сата више по пола динара.

За свадбе 10 дин. за 4 сата

Ноћу до железнич. и парабродске станице и обратно за сваки сат по 3 динара

Ноћу у топчидер и виногради 4 динара на сат. —

Ноћу се рачуна од 1 Маја до 1 Октомбра од 8 сати у вече до 4 сата у јутру, а од 1 Октомбра до 1 Маја од 7 сати у вече до 6 сати у јутру.

Цена је за возидбу иста макар се и више њих возило.

За већи и мањи пртљаг по пола динара од комада.

Такса ва железничке носаче

Од излаза до отправништва пртљага за пртљаг или за ручне ствари до чекаонице и железничких кола, или само из чекаонице до желез. кола 5 пара дин. од комада.

Од излаза до отправништва за пртљаге преко 25 кила по 30 п. д. од комада.

Путнички пртљаг од излаза или ручни пртљаг од нетог, 15 п. д. по комаду.

Од места издавања до места вожње за путнички пртљаг преко 25 кила 35 п. дин по комада.

ТАКСА ЗА АМАЛЕ

За тежину до 60 кила од параброда до:	дању	ноћу	
кола на станици	0.50	0.60	п. д
Хотел „Крагујевац" . . .	0.60	0.80	„
Хотел „Национална" . . .	0.80	1—	„
„Гранд Хотела", „Круне", „Краља", „Грч. Краљице" „Русије", „Злат Анђела" „Касине", „Париза", „Балкана", „Руске Круне „Топа", „Злат Прага" .	1.25	1.50	„
До „Венеције" „Босне" „Лимана" „Европе" . .	0·80	1·30	„
до „Жиров. Венца", . .	1—	1·30	„
до „Велике Пиваре" . .	1·25	1·50	„
до „Тобриске пијаце" . .	1·50	1·80	„

До приватних кућа и обратно

За аварт савамалски . .	1—	1·40	„
„ „ варошки . . .	1—	1·50	„
„ „ теразиски . .	1·25	1·50	„
„ „ дорћолски . .	1·40	1·80	„
„ „ врачарски . .	1·60	2—	„
„ „ палилулски . .	1·60	2—	„

Ноћ се рачуна од Октобра, до Марта од 6 с. у вече до 7. с. у јутру.

Траже се три до пет дечака за распродавање „Малих Новина". Упитати у Уредништву.

ОГЛАСИ

СТАРАОЦИ МАСЕ поп Самиџића издају под закуп а и продају механу звану Симиџићеву у Смедереву.

Обратити се ваља старацима масе Јеврему Гавриловићу или Таси Павловићу трговцу у Смедереву. 518 3—6

ОДМА се издаје дућан под кирију за Канцеларију.

Призренска улица бр 5. спрочу начелства 517 3—3

КАФАНА на великој пијаци у Натошевића кући, издаје се о Видовдану. Митровдану. упитати за услове на горњем спрату у истој кући. 414 12—12

ЛАСТА

календар

КАЛЕНДАР

може се добити у књижари *В. Валожића*

у Београду

Хиљаду комада за	32	дин.
Нег стот. „	20	дин.
Сто „	5	дин.
513	2—10	

НА ЗНАЊЕ

Васпитни завод у Нишу

ЗА

васпитање женске деце

По дозволи г. Министра Просвете и црквених послова П Бр 10119 отварила сам в спитни завод за образовање женске деце. Поред српскога језика и свију осталих предмета у овоме моме заводу предаје се немачки и француски језик ручни рад и гласовир по одређеном програму, које је Министарство просвете одобрило.

У заводу заступљене су најбоље педагошке снаге. Ово је показано и успехом на испиту који је ове године држан пред министарским изаслаником. —

У овај завод примају се деца од 6-те па до 14-те године. По жељи родитеља деца могу бити примљена и на стан, храну и у опште сви потребну негу. О материнске неге, коју деца добијају у моме заводу, може се сваки уверити код родитеља, који су ми своју децу већ од дужег времена поверили.

Уписавање деце за идућу школску годину почиње од данас и траје ће до 1-вог Септембра ове године.

Услови су врло повољни и могу се на захтев од

Управитељке завода
В. Нетовићке

1 Августи 1889
у Нишу.

520 1—12

ГЛАВНО СТОВАРИШТЕ
БЕОЧИНСКОГ ЦЕМЕНТА ЗА СРБИЈУ

Предузим чима и осталим потрошачима препоручујемо **БЕОЧИНСКИ ЦЕМЕНТ**, и то: прима и секунда портланд, роман-цемент и две сорте хидрауа, лакши и сежи, јер је потребама доказано *да је најбољи од свију*, који се овде продају. Он је и по тежини најлакши, а подноси много више дометање песка, зато је за сваког најпробитачније, само са овим цементом радити.

Нарочито чинимо пажљиви на наш портланд-секунда који се најчешће употребљује и који је раван каквоћи са портландом према других фабрика, а знатно је јевтиније. Наш прима-портланд ненадмашним је, и служи поглавито за фине глазуре.

За потрошаче у опште, а нарочито за већу потрошњу **знатно су спуштене цене**

Примамо на израду свако цементирање и бетонисање ходника и предсобља, израду тераца и мозајна за ходнике, предсобља и за цркве, као ови у Београду, тако и на страни, све по најефтинијим ценама. Све радове вршимо са стручним радницима и са гаранцијом.

371.26—50 ГЛАВНИ ЗАСТУПНИК,
ПЕРА А. ЈОВАНОВИЋ

са канцеларијом: на Сави на дрвари и у кнез Михајловој улици број 29. у Павићевој кући

Власник: Пера Тодоровић. Одговорни уредник С. Јаношевић. Штампарија „код Просвета" Позоришни трг бр. 2.

БРОЈ 225 СУБОТА 5. АВГУСТА 1889. ГОДИНА II.

ИЗЛАЗИ СВАКИ ДАН

БРОЈ 10. П. Д.

ЦЕНА ЗА СТРАНЕ ЗЕМЉЕ

На годину . . . . . 30 динара
На по године . . . . . 15 динара
На 3 месеца . . . . . 9 динара

LE PETIT JOURNAL

МАЛЕ НОВИНЕ

ДНЕВНИ ЛИСТ ЗА СВАКОГА

Претплата из унутр. полаже се само код пошта

За Београд нема претплате — Лист се продаје на број

Писма и рукописи шаљу се Власнику „Малих Новина“
Топличин венац бр. 17., на горњем спрату.

Претплата се прима код свију пошта у Србији

ЦЕНЕ ОГЛАСИМА

На првој страни од петит. реда 20. пр. дин.
а на четвртој од петит реда 10 пр. дин
ПРИПОСЛАНО стаје 50 пр. д. од петит реда.

KLEINE ZEITUNG

Огласи јевтино, по потреби и са сликама.

За свако оглашење плаћа се држ. таксе 20 пр. д.

ВЕЋИ ОГЛАСИ ПО ПОГОДБИ.

Сву ону штовану господу из унутрашњости, који нам дугују за огласе и којима смо већ 2—3 пута писали, молимо да нам тај дуг што пре измире.

Траже се три до пет дечака за распродавање „Малих Новина“. Упитати у Уредништву.

Јављамо штованим купцима „Малих Новина“ да је наш лист од сада редовно готов свако јутро у 7 часова и може се одмах куповати у администрацији „Малих Новина“ и код разносача, а по продавницама најдаље до 8 часова,

БЕОГРАДСКЕ ВЕСТИ.

— **Краљичин долазак.** Прилично дуго времена има од како се проносе гласови, по којима ће краљица Наталија доћи у Београд, па се чак тачно одређује и време њеног доласка. Ма да су ови гласови продрли и у једном делу наше а и у страној штампи, ми ипак нисмо о томе хтели ништа говорити, очекујући да нам из министарског прес-бироа даду обавештења о тој ствари. Али наше чекање је залудно, а у страним листовима мало мало, па се о тој ствари тек појави који телеграм из *Београда*. Сва је прилика да се ови телеграми црпе из владиних кругова, дакле из извора који је на расположењу и пресбироу.

И кад нам он ништа о томе не јавља, а у страним листовима има непрестано гласова о краљичином доласку, ми смо решили да прекинемо ћутање и да о томе доносимо све, што се у страним листовима јавља, надајући се да ће после овога и пресбиро престати да ћути о доласку краљичином.

Тако „Најес Пестер Журнал“ има о тој ствари овај телеграм:

„**Београд**, 1. августа. Краљица Наталија, према њеним писмима, стиже у Београд 17 августа. Она се тужи, да је намесници задржавају празним обећањима и сад она хоће без икаквих обзира да чини употребу од својих права. Њена писма, која је о овоме писала неколиким дамама београдског друштва, говоре врло одлучно. Као што се зна, Милан је у врањској бањи учинио с Ристићем извесне погодбе о краљици Наталији, и ове погодбе саопштене су јој написмено. У место да на њих одговори, послала је она у Београд поменута приватна писма, услед којих је влада дошла у не малу неприлику, јер ће Наталијиним повратком бити додирнут најновији споразум у врањској бањи.“

Да ли што има истине у овом телеграму, ми, као што рекосмо напред, не знамо ништа, и сад очекујемо да видимо хоће ли се из владиних кругова побити та вест, или морамо чекати на 17 август, као дан доласка краљичина, те да се уверимо о истинитоети ове вести.

Међу тим има једна околност, коју не треба превиђати.

Увек кад се оваке вести појаве у страним листовима, влада је те вести, ако су неистините, демантовала преко пресбироа и у страним и у нашим листовима.

Овај телеграм, о коме ми говоримо изашао је у поменутом листу још у прошлу среду, лист је био у Београду у четвртак рано и господа из министарства, ако је ова вест неистинита, могли су је демантовати у нашим листовима још одмах тога дана, у четвртак, као што је то рађено и раније. А кад то није учињено, ми доносимо телеграм, те ако он не побуди владине кругове да нам кажу, шта је у ствари.

*

Састаће се у Србији. Нашим читатељима биће познато, да је пре неког времена јављено, како ће се Његово Величанство Краљ Александар састати с краљицом матером у иностранству. Листови, који су блиски краљици Наталији, побијају ту вест. Тако одески „Новоросијски Телеграф,“ доноси по овлашћењу краљице Наталије ово: „Вести северне телеграфске агенције о састанку краљице Наталије са сином јој који би био у Кишењеву или Румунији, нису истините. Њено Величанство је одлучна у томе, да се са Краљем Александром I у Србији састане, куда ће она при крају лета или почетком јесени ићи. У Јалти се очекује изасланик намесништва, који ће позвати краљицу да се у отаџбину врати.“

„Славјанскаја Кореспонденција“ не зна ништа о том доласку краљичином. Она вели: „Тешко је рећи ма шта позитивно о положају Миланову. Очевидно је да између њега и намесника постоји какав било тајни уговор, или бар споразум; *иначе би се краљица давно вратила*. Али сваки споразум о том предмету може имати важности само до прве скупштине, која нема никаквих обавеза према грађанину Милану Обреновићу. Зна се само то, да митрополит Михаило живо ради на томе, *да измири Милана са супругом*. Али је сва прилика да ће се он оженити каквом мађарском аристократкињом, да би поправио своје финансиско стање.“

*

Поклон. Њ. В. бив. краљ Милан упутио је министру просвете и црквених послова ово писмо: Господину министру просвете и црквених послова. Данас, на први рођен-дан по миропомазању

ПОДЛИСТАК

НАИС МИКУЛЕНОЗА

од

ЕМИЛА ЗОЛЕ

С ФРАНЦУСКОГ.

У времену кад дозрева воће, једно девојче мало, црномањасто, са косама црним и густим, дошло би сваког месеца редовно по 1-пут код једног адвоката у Екс-у, господ. Ростана, носећи са великом муком корпу пуну бресака и кајсија. Она би причекала мало у великом ходнику и сва породица извештена о њеном доласку истрчала би јој на сусрет. —

— Ах! то си ти Наисо, рекао би јој адвокат. Ти нам доносиш берву! Лепо, ти си красна девојчица.... а отац Микулен како је са здрављем? —

— Добро је, господине, одговорила би мала, показав своје беле руке. —

Тад би је госпа Ростан увела у кујну и ту би је распитивала потанко за маслине, бадеме, и лозе, и што је најглавније, да ли је било кише у Естаку, делу Француске, где је породица Ростан имала своје имање: „Бланкарда“, које је обрађивала породица Микулен; ту су имали засађених неколико туцета бадема и маслинки, и с тога је важно било да се дозна је ли пало кише на овом парчету земље која иначе трпи сушу. —

— Било је неколико капи само, рече Наис, али грожђе биће жељно воде. —

Потом, пошто би испричала новости, појела би парче хлеба са парченцетом заосталог каквог печења и пошла би у Естак, у чезама једног касапина који је редовно у 15 дана по 1-пут долазио у Екс. Почесто она би донела по неку лепу рибу, шкољака и великог рака морског, јер отац Микулен више је ловио рибу но што је радио њиву. Кад би о распусту школском дошла, Фредерих, син адвокатов, једним скоком полетео би у кујну да јој јави, како ће сва породица скорим доћи у Бланкарду и препоручио би јој још да му спреми штап и удицу за пецање рибе. Он јој је говорио ти, јер он је се са њом од детињства играо. Тек кад му је била 12-та година она га је почела звати: „господином Фридрихом“ из поштовања. Али увек, кад би је отац Микуленчуо да му и даље каже „ти“, њему, сину његових газда, он би је опамарио. Но све то није ништа реметило и оба детета остали су и даље врло добри пријатељи. —

— И немој заборавити да и мрежу окршпи Наисо, додао би гимназиста. —

— Немајте бриге, ни мало, господин Фридриче, одговорила би му Наиса, слободно ви само дођите. —

Г. Ростан био је весма богат. Он је купио за багателу једно дивно здање у улици „Колеж-а,“ здање „Коарон“, озидано последњих година, 17-ог века, са фасадом од 12 прозора и толиким бројем соба, да би се могла сместити читава једна општина. Усред ових огромних одаја, — породица која је бројала пет особа, рачунајући ту и два стара послужитеља — изгледаше као изгубљена. Адвокат заузео је само други спрат. За пуних десет година, била је прилењена цедуља, да се издаје први и трећи спрат, али се не нађе ни један муштерија. Тад се он реши те позатвара врата, и остави две трећине свог здања да једе паучина. Здање празно и, звучно, проносило би глас — као у некој високој цркви — при најмањој лупњави, која би се осетила у ходнику, једним огромним ходником и једним кавесом од величанствених басамака, од којих би се могла озидати једна модерна кућа. —

— Одмах сутра дан по куповини истог, господин Ростан поделио је преградом једном

мога сина, Његовог Величанства нашега Краља Александра I. нашао сам се побуђен дати држави на просветне цели, и то за ботаничку башту своју башту овде у Београ, у одељењу палилулском, преко пута палилулске касарне, под једним условом, да се ова башта зове: „Јевремовац", зарад сећања на нашега славнога претка, мојега и мојега сина, Господара Јеврема Т. Обреновића, великог љубитеља народне просвете.

Молим Вас, Господине Министре, да будете добри примити у име државе овај дар.

*

Претрес. Данас је претрес у варошком суду бившем уреднику „Малих Новина" г. Медецијану, за увреду војног гарнизона.

*

Концерат с играном. 12 ов. м. у суботу даје неколико великошколаца *„концерат с играном"* у корист једног свог сиротог друга. Програм и остало јавиће се доцније.

Поштовано грађанство се увек одазивало у оваким приликама, па се надамо, да ће се и сад одазвати ако не посетом а оно прилогом.

*

У салону велике краљеве пиваре биће играна, на случај рђавог или ладног времена данашње забаве „Београдског певачког Друштва."

*

Одбор општински. Данас у 5 и по часова по подне држаће одбор општински редовни састанак, са овим дневним редом: Извештај инжињера о другу пројектованом поред железничке станице и фабрике монопола дувана. Лицитације за калдрмисање и откопавање улица. Акт Управе варошке о одлуци за издавање под закуп „Зеленог Венца" и извештај о лицитацији. Лицитација за оправку зграде — кантара на мрвеној пијаци. Молба палилулаца за већи број пољских чувара. Лицитација за оправку пожарне куће. Регулација „Вишњичке и Милетине" улице. Молба фабрике дувана, да се награди тротоар до фабрике. Лицитације за ограду старога гробља. Молба читаонице за опроштај кирије. Позив „Кола Јахача књаз Михајла" да се и београдска општина упише за члана утемељача тога удружења Акт конзисторије Београдске о подизању нове цркве Св. Александра Невског. Молбе грађана за калдрму и уверења за окривљенике и ђаке о сиротом стању.

Отпутовао. Ноћас у 2 сата отпутовао је бивши краљ Милан оријент експресом у Беч, где ће се бавити неколико дана, па ће се одатле по свој прилици кренути у Париз на изложбу. Како се по вароши говори, он се више неће враћати у Србију, но ће опет ићи на Исток, где ће се по свој прилици стално бавити. Његов одлазак доводе у везу с доласком краљице Наталије, за коју се све одређеније говори да ће кроз који дан доћи.

*

Дошао. Краљевски намесник г. Јован Ристић вратио се јутрос брзим возом из врањске бање, где је био на лечењу. Г. Ристић са свим се опоравио од болести, рад које је ишао да се лечи у поменутој бањи.

*

Личне вести. Г. Илија Округић — Сремац, свештеник и нашем свету познати позоришни писац, дошао је на неколико дана у Београд.

*

Нов лист. Од јуче је почео излазити нов дневни лист, који се сматра као рукопис, и то по пола на немачком и француском језику. Задатак му је, како сам вели, да брани интересе Србије и осталих земаља на балканском полуострву. Цена му је за Србију 10 динара (годишње или месечно?). Што је интересно, на листу нема ни ко му је уредник ни где се штампа, ма да то наш закон о штампи изречно тражи.

Ми ћемо првом згодном приликом говорити опширније о овоме листу и потреба једнога таквога листа, а за сад ћемо само напоменути, да по целој садржини изгледа да је покренут иницијативом владе, и да се уређује у српском пресбироу.

ДОМАЋЕ ВЕСТИ.

Учитељска скупштина. Учитељско удружење држи ове године у Нишу своју главну годишњу скупштину. 2 о. м., као на дан састанка скупштинског, отишли су сви чланови удружења, који су дошли у Ниш, у цркву, где је одслужена служба божија и благодарење на дан рођења Краља Александра. После тога сви чланови отишли су у дворану нишке основне школе, где је скупштину отворио лепим говором председник главног одбора удружења, г. Коста Петровић учитељ овданњи. За овим је изабрано скупштинско часништво и пошто је отправљена телеграфска честитка Њ. В. Краљу Александру, закључен је овај састанак и други заказан истог дана после подне. На овом другом састанку изабрани су извештајни и контролни одбор, и два члана који ће оверавати скупштинске протоколе. После су прочитани извештаји главног одбора, дружинског благајника и редакционог одбора.

*

Изузетне тарифе. Министар грађевина одобрио је изузетну тарифу бр. П. А.. по којој се за преп у пуним вагонима од најмање 10.000 кила, или кад се за толику тежину возарина плати, има по овим релацијама плаћати од 100 килограма возарине од Смедерева до В Плане и обратно 46 пара дин.; Од Осипаонице до В. Плане и обратно 30·8 п. дин.; од Сарораца од В. Плане и обратно 26, и од Крњева до В. Плане и обратно 19.6 пара динарских. Товарење и истоваривање врше сами пошиљаоци, односно примаоци. Ова тарифа вреди на смедеревској пруги од данас.

Исто је тако одобрио и изузетну тарифу бр. X. за винску ширу (кљук комину) у пуним вагонима од најмање 8.000 килограма, или кад се за толику тежину возарина плати. По тој тарифи наплаћиваће се возарина од сто килограма и километара 55 пара динарских, и 10 пара дин. о/. 100 кил. манипулационе таксе. Ова тарифа примењиваће се за транспорте који се шиљу за иностранство с директним товарним листовима од ма које станице не изузимајући ни линију В. Плана — Смедерево. Товарење врши сам пошиљаоц. Ова тарифа важи од данас.

*

Специјална тарифа. Министар грађевина одобрио је и специјалну тарифу бр. 8 за каменљареске производе, као: плоче за патосање у групама повезане, камење за олуке, олуке рагастове за прозоре и врата, басамаке, цеви, валове јасла, корита, камење за бунаре, шипило, гесимсе фризове карнисе, стубове и остале украсе фасаде, по том за надгробно камење и крстове, па и за углачане и полиране плоче, и томе подобне предмете, сем вајарских ствари (скулптуре). По тој тарифи сем 15 пара дин. манипулационе таксе од 100 килограма има се наплаћивати возарине од 100 килограма и километара: за количине од најмање 10.000 килограма 0·6 за количине од 5000 до 10000 килограма 0.8 за количине испод 5000 килограма 1 пара динарска. Кад се ови артикли предају на возидбу у колима од најмање 5000 килограма, онда товарење и истоваривање врше сами пошиљаоци односно примаоци.

Кад се ови предмети предају на возидбу паковани, (даскама обложени, у слами или асурама увијени), железница не прима на се никакву одговорност за оштету.

Ова ће тарифа важити од данас, а примењиваће се на свима линијама српске државне железнице, изузимајући линију Вел. Плана—Смедерево, за коју остаје и даље у важности локална тарифа те линије.

ПИСМА УРЕДНИШТВУ

—

Господине уреднице!

Белешка у 175-ом броју „Дневног Листа" о пронађеном дефициту у поштанској упутничкој радњи, не потпуна је и двосмислена, а међу тим ствар о којој белешка говори сувише је озбиљна.

То нас нагања, да је допунимо и исправимо онако, како у истини стоји ....

У 1880 г. при установљењу упутничке пошт. радње, држава је дала 220000 динара као депозит, да се њиме та радња покрене.

Министар народне привреде, у чији ресор долази ова радња, видев да је овај депозит недовољан за подмирење потреба, потражио је рачуна о њему, па је нашао да од истог нема више у каси и обрту но половина а другој половини да нема ни трага ни гласа!

То је дало повода Министру Народне Привреде, да затражи од Главне Контроле варедни преглед ових рачуна, у коју је сврху дао своје чиновнике у помоћ.

И доиста кад је отпочет преглед њихов за 1883 рач. год. нађено је, да су извесни поштарски пацови поткрадали овај депозит, док га нису преполовили, међу које пацове долази на прво место некакав поштар тако звани Цицварић, о коме је реч у горе реченој белешци „Днев Листа."

Његове су краће како бројно тако и сумарно велике и одликују се својом оригиналношћу. —

Чиновници који овај преглед врше, поднели су о свему овоме реферате Главној Контроли још 10-ог

велики салон за примање — салон који је имао 12 метара дужине а 8 ширине и који је добијао светлост са 6 прозора. И један одељак овог узео је себи за кабинет, а други одељак био је кабинет за његове писаре. — Сем овога, други спрат — имао је још четири собе, од којих најмања износила је скоро 7 м. дужине а 5 ширине. Госпа Ростанова, Фридрих и две старе служавке, становали су по наособ у овим, као капела високим собама. Адвокат са жалошћу беше пристао да од једног будоара направи кујну, да би послуга била лакша; пре док им је кујна била на првом спрату, јела би им долазила потпуно хладна, док би се пронела кроз влажни и ледени ходник и басамаке. Али што је најгоре, то је, што ове огромне одаје беху врло слабо намештене. У кабинету беше некакав отрцани зелени мебл од кадифе утрехтске, једно канабе и шест фотеља, стил царства, са оквирима од дрвета простог и голог; једно жалосно асталче, из истог доба, изгледало је као нека играчка дечија услед овог огромног одељења; на камину стајао је један отрцани велики сахат, од модерног мермера, између двеју порцеланских саксија.

Спаваће собе биле су још празније. Ту је се могло опазити оно презирање породице са Југа, па ма како да је богата — за сваке удобности и разметања у кући, јер у овом пределу благог сунца, свако проводи живот ван куће, на чистом зраку. Адвокат био је ипак човек врло способан. — Од оцаје наследио једну од најбољих канцеларија уЕкс-у а он је сам успео да повећа број муштерија својим неуморним радом, што је права реткост у овом делу земље где царује лењост. — Мали, жив, са цртама финим као у ласице он је неуморно радио за своју канцеларију. Брига за добитком беше га толико обузела, да није хтеопо гледати ни једне новине, кад би по неки пут ушао у кафану, да прекрати време са својим друговима. За његову жену, говорило се у вароши напротив, да је врло отмена и врло интелигентна госпоја. Она је по рођењу била од „Вилбон", и овај печат господства остао је код ње и ако је се удала за своју неприлику. Али она се показиваше претерано строга, и вршила је своје дужности верске са толико побожности и затуцаности, да је изгледала врло стара услед методичког живота којим је живела.

Што се тиче Фридриха, он је растао између овог оца вечито у послу, и ове мајке тако строге. За време док је био гимназиста, (зец) дрхтећи од погледа своје мајке, али имајући толику одвратност за учењем, да с' вечери, у салону, дешавало би му се да по читаве сахате седи, дремајући над књигом , док би његови родитељи, погледајући га, замишљали да он учи лекције. Нељубљени против његове лености, они га даду као пансионера у гимназију; али он и ту није више радио, мање надзиран но код куће, он је био пун радости, што га више не мотре строги погледи његове мајке. Ови опет запањени његовим напуштеним владањем којим је пошао, реше најзад, те га поново врате кући, да би га имали под својим катанцем. Он доврши шесту и седму гимназију, немајући куд, морао је озбиљније радити: мати му је увек прегледала његове прибелешке, терала га да по 2, 3, пута научи исту лекцију, и вечито је била око њега. Благодарећи оваквом надзору, Фридрих би одбијен само два пута на испиту зрелости. —

Екс има факултет правни који је врло „реномиран" где се син Ростана наравно упише. У овој старој парламентарној вароши, готово све је само адвокат, бележник и писар, увек припадајући ма у ком степену суду. Ту свако учи право, а после му остаје на вољу да ради шта хоће.

(Наставиће се)

овог месеца, тражећи да се за покрађу учини обезбеда, а са лоповима поступи по закону, а о томе су известили и Министра Народне Привреде, те је и овај код контроле интервенисао за заштиту касе државне.

Али по несрећи, у Гл. Контроли има једна саблазан чиновничка, која је целом својом прошлошћу давала доказа о својој несавести, па се сада и овде испречила заклањајући лопова, услед чега ни до данас још нису интереси касе државне заштићени!

У осталом ствар иде као што ваља. — Г. Цицварић је пре месец два дана аванзован од поштара за књиговођу Главне Контроле, и добио на утеху народа српског 150 талира год. више плате, и дошао на место, одакле ће моћи да замазује своје прљаве послове а већ несавест оне саблазни контролне у томе ћега потпомагати, ако ни за шта друго а оно за чашу пива.

— Народе, владо. контроло, земаљски суду, заштитниче правде и истине, чуј! Државни депозит од 220000 динара преполовљен је. Лопови су га развукли. Они су ухваћени за ј ку, али у контроли они имају свог заштитника, — заштитника или јатака, ми не знамо, обратите пажњу на њ, да ствар не проигра, а он је на то склон.

За ништа више не задиремо, на никог се не тужимо, једино тражимо да се заштите интереси касе државне а кривци да се казне, — да, да се казне и то строго да се казне а њихов заштитник, као саблазни прогна са тог светог места, јер је он доста пута својим несавесним радом пљунуо у лице главној контроли, то више не сме да буде.

И кад се ми на пра Бога ни криви ни дужни потуцамо од немила до недрага, лишени броj хлеба без икаква узрока, онда за чије бабе душу, да се у служби трпе лопови и њихова сабраћа, па још и да се штите од одговорности и да се увапређују.

Један отпуштени поштар.

ИЗ СРПСКОГ СВЕТА.

— **У Босни и Херцеговини**. народ са жали на огромне порезе, а нарочато на немачке колонисте. Да је колонизација у Босни и Херцеговини узела огромне размере, доказ је статистика главне вароши херцеговачке, Мостара и мостарског округа. По службеним подацима број католика увећао се у првој половини ове године са 420 душа, док је православних за 6 душа мање но у прошлој години.

*

„N. W. Tadblatt“ јавно је да је крајем прошлог месеца било великих сукоба између аустриске војске и херцеговачко-црногорских усташа који су веома издржљиво нападали аустриску војску. И једна и друга страна имали су мртвих и рањених. „П. Лојд“ побио је ову вест.

*

— **Прелаз у православље**. „Школски Лист“ јавља, да је на Спасов дан о. м. о литургији у светопретечевом храму у Сомбору свечано прешла из јеванђелско протестанске вере у православну Марија Подградска. Отац јој је Јосиф Подградски, професор гимназије овде у Београду. Отац јој је још пре 20 година прешао у православну веру.

*

— **Споменик**. Српска православна општина у Мостару, у Херцеговини решило је, да покојном херцеговачком митрополиту Леонтију Радуловићу подигне достојни споменик на гробу а у средини мостарске саборне цркве. Ма да би општина по броју становника и материјалном стању своме и сама могла подићи овај споменик, ипак она с тога што је покојник као архипастир имао великих заслуга за целу Херцеговину позива све херцеговачке општине и родољубе да на подизање споменика дају прилог.

ИЗ БЕЛА СВЕТА

— **Самоубиство на позорници**. Пре неки дан убила се баш на позорници у бечком Фирст-театру глумица Каролина Артур-Шулц. Убила се из љубави. Један човек, кога је она љубила и с њим стајала у интимним односима, оженио се и она то није хтела преживети.

— **Едисонов најновији проналазак** Из Њу-Јорка пишу: најновији проналазак Томе Едисона је магнетски одвајач за руде, који не стоји тако високо као многе друге новине, које је „маџионичар из Менло-парка“ поклонио свету; али ипак, што се идеје тиче, она се проналазачу не може одрећи. Сепаратор (одвајач) који гвоздене руде самостално одваја од врло је велике важности по фабрикацију гвожђа у целом свету, ако се само у практичној примени покаже онако користан, као што се показао у пре кратко време чињеним покушајима. Из Бехтелскима у близини Реадинга, где су чињени експерименти, једна кореспонденција описује проналазак и начин рада у кратко овако: Стене у којима има руда, које се разлупају у ситна парчад, мељу се најпре у крушер“ (ломач) а то је машина, која поједина парчад поново ломи у комаде величине јајета. Сад је материјал готов за Едисонов апарат. Најпре се у једном огромном ситу истресе па онда долази у један коси канал, који се на крају дели у два краја. Пре но што дође до овог места, пролазе парчад стена поред једног огромног магнета, који излази из једног канала; овај је магнет тако јак да сва парчад, у којима има и трага од метала, нагло беже магнету, односно у канал. А сав камен без руда пролази поред магнета не скрећући с пута и пада у канал одређен за отпатке.

Овај проналазак изазвао је велико интересовање код минера и оних који раде металом, јер он и у свом садашњем облику наглашује преображај у извесним областима фабрикације гвожђа а с друге стране кад се како треба оправи, моћи ће да се употреби и за многобројне друге цели.

— **Женски робови**. И поред свију протеста енглеског министра резидента, у Кабулу, авганистанској престоници, држе се свака два месеца вашари од неколико дана, на којима се тргује е робовима женама. Оне су махом из Кефиристана, планинског краја на североистоку од Кабула и већим делом заробе их у крстарењу које авганистанске колоне предузимају у још незнабожачку област. Тако за робиње, полу одрасле девојке добијају већу цену од жена нарочито које су старије Деца имају још мали курс, матрози су скоро без вредности. Девојке из правог Кефиристана мере се при продаји шаком и према њиној већој или мањој лепоти плаћа се за шаку 25 до 30 рупија (1 рупија има 1·92 марке) Ово мерење се врши под надзором нарочитог чиновника емира кабулистанског. Напротив, робиње из других источних и јужних планинских крајева Хиндукуша не продају се по мери, но према њиним целокупним особинама. У осталом, у Кабулистану право продаје и куповања имају само мухамедовци а не и иноверци.

— **Најдебљи човек у Минхену**. Како минхенски листови јављају, у баварској престоници умро је пре неки дан приватије Август Штрохер. Он је на кантару био тежак добре *три цент*. Његова огромна дебљина често је давала повода највеселијим опкладама. Као најдебљи човек и као човек који је могао највише да пије, Штрохер спадао је у знаменитости минхенске.

— **Пожар на изложби**. 27 прошлог мес. јављају из Париза, да је око пола ноћи букнула ватра у једној колебици од трстике у црначком селу на инвалидском тргу. И ако су изложбене ватрогаше одмах притекле у помоћ, ипак нису могли угушити пожар већ је пламен захватио и остале колебе. Изгорело је читаво село црнаца с Конга. Два црнца и једно црначко дете добили су тешке повреде од ватре.

— **Потрес у Идрији**. Идријска рударска управа телеграфисала је 29 пр. м. бечком средишном заводу за метерелогију и магнетизам, да се тога дана у 10 сати и 6 минути у вече осетио тамо јак потрес с два врло јака окомита ударца, који су брзо један за другим ишли. На пола сата доцније осетио се још један слаб ударац. А тај дан, по прорицању Фалбову, био је опет један од његових критичних дана.

— **Стенли и Емин паша**. Како јављају лондонске депеше из Занзибара, примичу се Стенли и Емин паша с 9000 људи и великом количином слонових костију источној обали Африке. Али се још не зна тачно, кад ће стићи у Занзибар, јер се караван врло лагано креће напред.

— **Шахови мемоари**. Персиски шах причао је сараднику „Фигара“ Антонину Перивијеру, да он свако јутро своме секретару диктира у перо опис свих догађаја прошлог дана. Тако је скупио већ лепу збирку својих мемора. Мудри журналиста хтео се одмах тиме користити па замоли шаха да му уступи који одломак тих забележака да их обнародује у своме листу. Шаху је та понуда врло ласкала, и како је и иначе врло услужан и љубазан човек обећа одмах новинару, да ће му чим се кући врати, послати на Техерана неколико одломака својих мемоара. „Фигаро“ обећава ту интересну лектиру у засебном дугом чланку, у коме ће својим читатељима представити свога најновијег сарадника — персиског шаха.

КЊИЖЕВНОСТ.

Просвјета у свесци VII има, сем службеног дела, ову садржину: Црквене проповједи. — Посланица митрополита Михаила. — Из школе и о школи. — Учитељски радови. — Науке и знања. — Критика. — Старине. — Црквено-просвјетни радови у православном Српству. — Дарови школама и црквама у православном Српству — Прославе. — Црквено-просвјетне биљешке. — Читуља. — Црквено-школска књижевност: српска и хрватска, руска и страна — Књиге стигле на приказ. — Одговори „Просвјете“. — Књижевни огласи. — П. Н. читаоцима.

ТЕЛЕГРАМИ

4. АВГУСТА.

Берлин. Аустриски цар присуствовао је јуче пре подне служби божијој у цркви Св. Хедвиге, где га је дочекало свештенство. У касарни била је парада гардиске регименте цара Франца, а за тим је у официрској касини био доручак за 150 особа. Командант је уз бурно одушевљење узвикнуо: „живио аустриски цар“, који је наздравио регименти. Аустриски цар примио је Бисмарка, који је пре тога учинио дужу посету грофу Калнокију. Оба цара посетила су после подне изложбу за осигурње од несрећних случајева.

Берлин. Аустриски цар подарио је грофу Валдерзеу брилиљанте за велики крст Леополдова ордена. Синоћ у 9 сати, после срдачног опроштаја с царем Вилхелмом, отпутовао је аустриски цар у Ишл.

Софија Јуче није било никаквих политичких манифестација. При овацијама пред дворцем држао је један грађанин поздравни говор, на који је кнез кратко одговорио. На банкету наздрављали су кнез, Стамбулов и Муткуров.

Атина. „Агенција Хавасова“ јавља, да у Атини означују као измишљену сву садржину грчке ноте о Криту, која је била обнародована у новинама. Како јављају вести с Крита, између Шакир паше и Крићана отпочели су преговори на основу последњих захтева Крићанских.

КУРС

Дукат	5 64
Наполеон	9.49
Срц. лутр. 3% лозови	35.50

ДНЕВНИК

КАЛЕНДАР

Субота

Православни: 5 Евгеније мученик
Католички · 17. Либерат
Сунце излази у 4 с. 44
Сунце залази у 6 с. 55,
Мена месеца пос. четврт. 7
Дан је с почетка 15½ сати а ноћ 8½ али до краја овог месеца дан окраћа за 55 мин, а за толико и ноћ одужа.

ТРГОВИНА

Београд, 3 августа.

Цена главнијих производа. Пшеница од дин. 13 до дин 14·50, кукуруз дин. 10·50, раж дин 10 50. јечам дин. 11, овас од дин 11 до дин. 12, Свиње дебеле дин. 84 — све од 100 кила.

Будимпешта, 2 августа.

Житна пијаца. Пшеница за јесен фор. 8 45, фор. 8·53 и фор. 8 51, пшеница за пролеће фор. 9·03, фор. 9 13 и фор, 9·12, кукуруз за мај јуни 1890 фор. 5·58.

Штајнбрух, 2. августа.

Сточна пијаца. Српске свиње тешке од 45 и по кр. до 46 ипо кр. транзито, средње од 46 кр до 47 кр. транзито лаке од 46 кр. до 47 кр. транзито.

ЛИЦИТАЦИЈЕ

14 о. м. у начелству окр. алексиначког за грађење дрвене ћуприје преко старог корита Мораве на друму Делиград—Буњас. Предрачун 5074 динара. Кауција 15о/о.

КЊИЖЕВНИ ОГЛАСИ

ПОЗИВ
НА ПРЕТПЛАТУ КЊИГЕ

ПАСТИРСИРСКЕ ПОСЛАНИЦЕ ЦРКВЕНЕ И ДРУГЕ БЕСЕДЕ И РЕЧИ

—

Намерни смо, да у име божје, штампамо укупно све наше посланице, беседе и речи, које смо у разним приликама и времену говорили.

У жељи, да би могли знати, колико ћемо књига штампати позивамо пријатеље наше и и све љубитеље књиге и цркве нарочито браћу свештенике, учитеље и клирике, да се у што већем броју упишу у предбројнике исте и нас или непосредно или преко г. г. окружних протојереја и намесника о томе известе, а ове братски умољавамо, да се заузму око прикупљања претплатника, за што ћемо им поред срдачне благодарности и 12 од сто у новцу или књигама у име награде уступити.

Књига ће изнети 30—35 штампаних табака, а цена јој је 4. динара. Новац се полаже у напоч за књигу.

Рукопис је готов и спреман за штампу.

Рок упisивања на књигу тр је до 10-ог августа тек. године.

У исто среме умољавамо најљубазније пречасне конзисторије, окружне протојереје и намеснике и сву осталу господу, којима смо раније слали наше књиге: „Номоканоне“, „Таблице о сродству“ „Библејско-егзегетичке слике“ и друге ради продаје, нека нам изволе поднети рачуна о продаји истих.

Августа 1889 год.
у Београду.

ВИНСКОН
НИКАНОР

МАЛА СПОМЕНИЦА

СА ПЕТСТОГОДИШЊЕ СЛАВЕ ВИДОВДАНСКЕ У КРУШЕВЦУ
и
миропомазања Краља Александра у Жичи
(са више слика)
написао
А. Пајевић.

Цео чист приход ове књиге намењен је фонду дра Ђорђа Натошевића, за удове и сирочад учитељску.

Књига износи једанаест штампаних табака, мале француске 8-не, а штампана је на лепој, глаткој хартији, према чему јој је одређена врло умерена цена 50 новчића или 1 динар.

Шта има у овој књизи:

I. Садржина: 1. Од Београда до Крушевца. 2. Крушевац у очи Видовдана 1889. 3. Крушевац на Видов-дан 1889. 4. Крушевац, 16. јуна 1889. 5 Из Крушевца у Краљево. 6. Из Краљева у манастир Студеницу. 7. Миропомазање Краља Александра I. у Жичи седмовратној. 9. Из Краљева у Крагујевац. 10. Неколико часова у Крагујевцу.

II. Слике: Насловна слика: Александар I. миропомазани краљ Србије. 1. Кула Тодора од Сталаћа. 2. Црквица Лазарица у Крушевцу. 3. Рушевине кнез-Лазарева града у Крушевцу. 4. Варош Крушевац. 5. Манастир Љубостиње. 6. Развалине града Маглича. 7. Манастир Студеница украс на надврати. север. врата. 9. Манастира Студенице украси стубаца јужних врата. Манастира Студенице Скулптуре са источне стране цркве. 11 Жича седморовратна. 12. Нова црква у Крагујевцу. 13. Гимназија у Крагујевцу.

Српским књижарима и реституривачима књига, дајемо 25 од сто попуста од горње цене и молимо их, да се наручбинама својим што скорије нама обраћају.

У Нрвоме Саду
28. Јула 1889.
Издавалац
штампарија А. Пајевића.

ЛАСТА
календар
КАЛЕНДАР
може се добити у књижари
В. Валожића
у Београду

Хиљаду комада	за	32 дин.
Пет стот.	„	20 дин.
Сто	„	5 дин.

513 2—10

ОГЛАСИ

СТЕЧАЈ

—

Крагујевачком кредитном заводу потребан је стручан књиговођа, који је вичан двојном књиговодству и трг. кореспонденцији на српском и немачком језику.

Плата је од дин. 2200 до до дин. 3000.

Услов је, да је оференат већ радио самостално у каквом новчаном заводу или банкарској радњи.

Рок стечају истиче 1. Септембра т. г.

Уверења ваља послати у оргиналу.

Крагујевац 26. Јуда 89
управа,
крагујевачког кредитног завода.
515 3—3

Продаја забрана у селу Ловцима ср. беличког округа јагодинског. Гору ће показати Миљко Вучковић из истог села а за цену упитати потписаног у Крагујевцу.

Лаза Големовић
златар.
524—1—3

Дајем часове из Француског језика. Спремио сам са успехом више ђака за матуру. Јавити се у уредништву.
522—1—3

СТАРАОЦИ МАСЕ пок. Симића пазају под закуп а и продају механу звану Симићеву у Смедереву.

Обратити се ваља стараоцима масе Јеврему Гавриловићу или Таси Павловићу трговцу у Смедереву. 518 3—6

Проф Ф. Гласера (И. Пацелта Зет)
држ. концес. приватна
ТРГОВАЧКА ШКОЛА ПРЕЂЕ И. ПАЦЕЛТ
(БЕЧ I. SALVATORGASSE 10.)
ОСНОВАНО 1840.
НАЈСТАРИЈИ ТРГОВАЧКИ СТРУЧНИ ЗАВОД У БЕЧУ
50 ШКОЛСКА ГОДИНА
Отварање оба **годишња разреда** и **једногодишњег стручног курса:**
16. Септембра
вечерњи курсови 7. Октомбра о. м.

Завод који је за време мога 48 годишњег живота имао око 29000 ученика (од којих преко 800 у прошлој школској години) располаже одличним наставничким снагама (20 професора и стручних учитеља) и даје својим ученицима у **што краћем времену** и са **што мањих трошкова** потпуно образовање за све трговачке гране робне и банкарске струке. Завод се брине да **свршени** ученици и слушатељи добију одговарајућа места. **Програми** за дневне курсеве и проспекте за вечерње курсеве добијају се у канцеларији управе, и у књижари Геролд и Cie (I, Stephansplatz 8) За **иностране** питомце на захтев завод се стара за пансионе код угледних породица.

Беч, Августа 1889.

Директор
Ф. Гласер *ц. кр. професор.*

521—1—3

РАСПРОДАЈА

С тога, што одржавање вина у добру стању тражи негу, коју му ја пошто сам дужношћу спречен, у довољној мери не могу дати, принуђен сам, да винарску радњу напустим и да приступим распродаји мојих вина.

Овим путем стављам до знања како г.г. Београђанима, који знају шта је добро вино тако и г г. ресторничарима, да ћу моја вина и у флашама и у буradима распродавати **ванредно** јевтином ценом.

Цена је тако јевтина, да може моднети како за најобичнију кућу, која вино троши, тако исто као и за бољу гостионицу.

Нарочито су сасвим јевтина моја асталска црна и бела вина, од којих продајем.

10	флаша	свака 7|10 литра	за	дин 3·—
36	„	„ „	„	„ 10·—
74	„	„ „	„	„ 20·— а
		100 литара дин. 32·—		у буradима.

За сваку флашу наплаћујем особено 20 пр. дин., а равну суму враћам, кад ми се празна врати.

Јамчим да су ова моја вина природна, здрава и без икаквих доеатака.

Изредно винско сирће продајем на више од 40 литара по 16 пара литар.

Особито добре, 18 година старе шљивовице продајем једну флашу од 7|10 литра за 1 динар.

Ценовнике од свију мојих вина на захтев дајем и шаљем бесплатно.

Распродаја на Сави у кући лимска улица бр. 8.
506,2—6 **А. ЛУКИЋ**, *глав благ. Народне Банке.*

ЧИТАЈ
Многи од овдашњих грађана незнају
РАСПОРЕД И ДАНЕ КУПАЊА
У Градском амаму

С тога ми је част ставити п. грађанству ради знања да градско купатило

Ради сваки дан, за мушке особе од 5 до 8 пре подне и од 6 до 9. сати у вече; петком и недељом и сваког празника цео дан од 5 изјутра до 9 сати у вече

За женске особе свакидан, сем петка, недеље и празника од 8 пре п. до 6 сати по подне.

Градско је купатило познато као најбоље до данас од свих других овд. купатила.

С тога што је снабдевено чистом текућом савском водом и комотним локалима за купање.

ЦЕНА КУПАЊА		дин.	пара
за мушке особе	I к. у кабине	од особе 1	
„ „ „	II к. галерија	„ „	60
за женско особе	I к. у кабине	„ „	80
„ „ „	II к. галерија	„ „	50

С поштовањем
Коста Димитријевић

523—1—6

Власник Перa Тодоровић. Одговорни уредник С. Јаношевић. Штампарија „код Просвета“ Позоришни трг бр. 2.

БРОЈ 226 НЕДЕЉА 6. АВГУСТА 1889. ГОДИНА II.

ИЗЛАЗИ СВАКИ ДАН

БРОЈ 10. П. Д.

ЦЕНА ЗА СТРАНЕ ЗЕМЉЕ

На годину . . . . . 30 динара
На по године . . . . . 15 динара
На 3 месеца . . . . . 9 динара

LE PETIT JOURNAL

МАЛЕ НОВИНЕ

ДНЕВНИ ЛИСТ ЗА СВАКОГА

Претплата из унутр. полаже се само код пошта

За Београд нема претплате — Лист се продаје на број

Писма и рукописи шаљу се Власнику „Малих Новина“ Теразијин венац бр. 17., на горњем спрату.

Претплата се прима код свију пошта у Србији

ЦЕНЕ ОГЛАСИМА

На првој страни од петит. реда 20. пр. дин. а на четвртој од петит реда 10 пр. дин.

ПРИПОСЛАНО стаје 50 пр. д. од петит реда.

KLEINE ZEITUNG

Огласи јевтино, по потреби и са сликама. За свако оглашење плаћа се држ. таксе 20 пр. д. ВЕЋИ ОГЛАСИ ПО ПОГОДБИ.

Сву ону штовану господу из унутрашњости, који нам дугују за огласе и којима смо већ 2—3 пута писали, молимо да нам тај дуг што пре измире.

Траже се три до пет дечака за распродавање „Малих Новина“. Упитати у Уредништву.

Вреднији могу зарадити 2—3 динара дневно.

Јављамо штованим купцима „Малих Новина“ да је наш лист од сада редовно готов свако јутро у 7 часова и може се одмах куповати у администрацији „Малих Новина“ и код разносача, а по продавницама најдаље о 8 часова,

СПРЕМАЈМО СЕ!...

Јевропа већ толико година стење под теретом наоружана мира, који исцрпљујући њену материјалну снагу, најзад мора да пређе границу напора и да пукне у велики јевропски рат, који ће, према учињеној спреми, бити од страховитих последица.

И баш предвиђајући све ове страхотне последице једнога тако ужасног рата, све јевропске државе грозничавом журбом похитале су да своју оружану снагу што више развију и што боље спреме.

Па чак и васална Бугарска, предвиђајући опасности од једнога таквога рата, чији ће се свршетак највише рефлектовати на балканском полуострву, похитала је да своју убојну снагу допуни, појача и развије.

Дипломати и монарси скоро сваке године чине једни другима велике дипломатске посете, за које сви кажу да су знаци учвршћења мира и добрих и пријатељских суседских односа, а које се у осталом своде само на то, да се добије времена за боље и јаче уређење убојне снаге и да се за случај опасности прибаве пријатељи, који ће бар приближном једнакошћу интереса бити приморани да се заједнички боре баш у име тих „заједничких интереса.“

Па шта видимо данас?

Оно што видимо да сваке године бива, видимо да бива и данас.

Као сваке године, тако и ове, дипломати и државници по парламентима уверавају како је мир осигуран, како нема никакве опасности, и, зар баш с тога, траже нове војне кредите.

Као што сваке године путују дипломати и монарси и уверавају један другога о непоколебљивом пријатељству и траже учвршћење веза, тако и ове године видимо да немачки цар Вилхелм путује у Енглеску, прву поморску силу у Јевропи, и чини те до сада „неутрална“ Енглеска приступа, и ако не формално, јевропској лиги мира. А одмах за тим видимо да монарх суседне нам Аустро-Угарске путује у Берлин, своме савезнику цару Вилхелму, где се нашијају здравице верном савезништву, непоколебљивоме братству „јуначких“ војсака обеју монархија и учвршћењу њихових веза и пријатељства.

И у сред те мајине пред буром, у сред тог свеопштег спремања за свеопшти јевропски рат какав историја није запамтила, у сред тога времена кад се и суседи наши на Балкану журно и на велико спремају, у сред тога времена шта радимо ми, шта ради Србија?

Није могуће да њени државници не предвиђају опасности данашњега јевропскога стања; није могуће да они не осећају сву тежину одговорности, која на њих пада не случај каквих неуспеха или неприлика; уверени смо да су они као синови ове земље готови за своју отаџбину и живот жртвовати, — па ипак не видимо да је што учињено да је што спремљено да догађаји не затекну Србију неспремну, ненаоружану, растројену; да се ништа није предузело те да се у евентуелним приликама очува бар опстанак Србије, ако јој се не може осигурати какав други успех.

Ми разумемо и знамо тешке економске и финансиске прилике које стежу нашу земљу, али искуство прошлости, интереси отаџбине захтевају да се ни на какве тешкоће не обзиремо, они захтевају да ни од чега не презамо, па ма то било и по цену нечије популарности.

ПОДЛИСТАК

ВАМПИРИ

(СЛИКА НАШИХ ДАНА)

Ко још није видео оно тихо мирно гробље, кад се нађ спусти вео ране ноћи? Ко још није видео оне сеничасте плоче, испод којих почивају кости наших драгих покојника? Ко није то видео, а да не осети у души тиху сету, свети бол?...

На подножју једне дивне ливаде, у којој мире румене руже, танки шебоји, драгољуби и сасе; у којој се чује песма лаганих славуја, пуна чара и љубави; по којој жубори мали поточић, заливајући ситним валима цветну обалу, — на томе подножју лежи један свеж, још не затрпан гроб!..

На томе гробу, у глухо доба кад је све дубоким сном заспало, кад се на плавичастом небу гасе божја кандиоца; кад се ништа друго не чује до шумор лаганих поточића, плаче једна дивна, божанска прилика.

Која је то вила, што тако тужно цвили на томе, још не затрпаноме гробу? Да није то она добра вила, што је по Косову обилазила јунаке српске, те им врелим сузама испирала размрскане груди? Да није то она вила, што је будила дух у јунака српских?...

Погледајте! Ено је опет на томе пустом, свежем гробу!.. Расплела је свионе власи, па цвили тако тужно, тако жалостивно:...

„О, Србијо, шта си дочекала
„Да Арапи сад по теби суде“?...

Тужна песма, жалостивни гласи...

Па ко лежи у томе гробу?... Над ким плаче та лепа вила питоме земље наше?

Слушајте! Нарицање се опет тужно разлеже:

„За мало си уживао
Свету зраку од слободе!..
За мало си напајао се
Њеним духом — српски роде!...
Погажена лежи сада
Та светиња наших дана!...
Та за њу је, авај мени,
Већ и рака ископана!...
Црна рака ето, ту је...
У њој ће се већ да смири!
А крај ње ће коло водит
Злобни дуси и — вампири....
Слобода нам мртва лежи
Ал' шта за то обест мари?..
Њу ће скоро да сахране
Ниске слуге и — гробари!...

Тако се ето разлеже тужна песма на томе свежем, усамљеном гробу сваке благе божје ноћи... Тако нариче та бледа вила на гробу већ сахрањене слободе наше.

Тужна селе!... Разгрни вео са твога бледог лица, да ти боље очи сагледам!.. Раздери ту танку копрену, да ти видим сјај божанске светлости. Ти ниси чедо земаљско, ти си светиња божија, ти си узор нашег људског бића....

И гле!... Са лица те ноћне прилике снаде танки вео!,.. Лице њено сину дивном светлошћу! Очи јој засијаше живом пламенитом ватром....

— Ко си ти дивна богињо?

— Ја сам **садашњост ваша**!... Погледај ме!... Видиш каква сам?.. На моме су лицу ситне, арапске оспице!... То су трагови оне арапске, оне вандалске игре, која се одигравала, и која се и данас одиграва на темељу права и слободе српске. За то и певам: „О, Србијо, шта си дочекала, да Арапи сад по теби суде“!...

У мени дисање престаде.

Вила настави:

— Арапске ме оспице љуто боле! Ал' ме више и јаче боли недаћа народа српског! Покавцили сте се! Дигли сте убилачки нож један и

Јест, наше државнике не смеју да смету никакве тешкоће, па ма какве природе оне биле, да Србију доведу у такво стање, како је догађаји неће затећи неспремне, да је не изненаде, да јој осигурају бар опстанак у данашњим границама, ако већ не може бити шта више.

Ми не видимо да се на томе ишта ради, ми не видимо да се корак унапред отишло у спреми и наоружању наше војске а међу тим догађаји нас могу сваког тренутка изненадити.

Не оклевајмо спремајмо се док није доцкан.

БЕОГРАДСКЕ ВЕСТИ.

Пелцовање. Данас од 3—5 часова извршиће се у згању општ. суда последњи пут пелцовање све оне деце, која нису никако пелцована.

*

Трговачка школа. У недељно-празничној трговачкој школи друштва „Београ. трг. омладине", држаће се данас (6-ог) испит из *књиговодства*. Школа је у згању Велике Школе.

*

Накнадно нашој белешци о одласку Њ. В. бив. краља Милана јављамо, да су с њим јуче на ноћ отишли оријент-експресом немачки посланик гроф Број и лични секретар бив. краља г. Милићевић. Испратили су га намесник г. Белимарковић, сви министри, председник општине с неким одборницима, неколико виших официра и управитељ вароши Београда.

*

Намесника г. Јована Ристића, за кога смо у јучерашњем броју јавили да је јуче у јутру допутовао, дочекали су на железничкој станици г. г. министар унутрашњих дела и управитељ вароши Београда.

*

Личне вести. Прекиноћним нишким возом допутовали су у 6·15 часова г. г. Димитрије Катић, Ранко Тајсић и поп Милан Ђурић, дугогодишњи народни посланици и прваци радикалне странке. А овде је и г. Пера Максимовић из Смедерева.

*

Друштво Св. Саве. Палагање темеља *Светосавском дому* извршиће се свечано у четвртак, 10 о. м. у 10 часова пре подне, на друштвеном плацу у Душановој улици.

Ред прославе биће овај:

1. *Поздравна реч* председника друштвеног г. Свет. Николајевића;

2. *Освећење темеља*, уз пратњу певачког друштва „Станковић";

3. *Краљева химна*. пева мешовити збор друштва „Станковић" и Београ. Певачко Друштво.

4. *Двоглави орао*, од Стеве Кањанског, пева збор „Београ. Певач. Друштва"

5. *Гусларева смрт*, од Змаја, декламује један ученик Светосавске школе;

6. „*Калперо.*" и „*Киниса моје*" — „*На мајка ти В'лико*" певају ученици Светосавске школе;

7. *Бојна труба*. од П. Димића пева збор друштва „Станковић" и

8. *Светосавска химна*, пева мешовити збор „Београ. Певач. Друштво" и друштва „Станковић",

На ову прославу позива се сваки Србин и Српкиња, и сваки пријатељ српскога напретка, српске мисли и српскога јединства.

Управа друштва Св. Саве нада се да ће прослава подизања светосавскога дома бити посећена онако многобројно како доликује овоме чину и циљу, за који се дом подиже.

Светосавски дом, који има да буде прибежиште и кошница просвете Српчићима из разних крајева Српства, жедним науке, треба да буде не само видљиви доказ наше захвалности првоме просветитељу српском Св. Сави, већ и кула светиља на узбурканом мору српскога родољубља; треба да буде символ духовног јединства васцелога Српства; треба да буде претеча лепше будућности српскога народа.

Родољуби! Потеците листом на ову прославу и будите сведоци подизању овога дома, који наговешћује скоро довршење огромне зграде целокупнога Српства.

*

Одложен претрес. Бившем уреднику нашега листа, г. Медењцану, одложен је претрес с тога, да се упита војени гарнизон да ли је тога дана чувала стража осуђенике или не.

ДОМАЋЕ ВЕСТИ.

— **Персијски шах у српској изложби**. „Југословенска Кореспонденција" што излази у Паризу јавља ово: У прошлу суботу. (29 пр. м.) посетио је шах по други пут светску изложбу. Он се још рано у јутру кренуо из свог двора а око 11 сати ушао је кроз главни улазак и у српско одељење где га је дочекао српски комесар г. Хаџи-Поповић. Он је с г. Бергером, главним директором изложбе показивао и разјашњавао шаху разне предмете изложене у српском одељку. Шах је с много пажње разматрао већи део српске изложбе а с особитим интересом заустависе се пред сликом Краља Александра, и по што ју је подуже разгледао, изјавио је својој пратњи да је веома задовољан, што је имао прилику да види слику младог српског краља. Г. Бергер обратио је пажњу шахову на изврсна српска вина, која су изложена у српском одељку, и понудио му да их проба. Шах је преко свога тумач изјавио да би радо пробао српско вино, али је молио да му се пошаље у његов двор што је српски комесар јамачно и учинио. Шах је нарочиту пажњу поклонио српским ћилимима, који су му се здраво допали и за које је рекао, да га много подсећају на туркоманске ћилиме. Пошто је већ реч о ћилимима, можемо додати и то да ови ћилими у опште и код француске публике имају лепог успеха. За доказ нека послужи факат, да је српски комесар баш ту скоро продао једном члану касационог суда седам комада српских ћилима, којима тај господин. мисли да окити једну од својих соба У осталом, ово није јединствен случај, јер се ми већ и из нашег личног искуства сећамо, да смо код неколико овдашњих одличнијих грађана наилазили у ово последње време на собе, којима су главни накити били пиротски ћилими. Они су или разапети по зидовима (особито као завесе око врата и прозора.) или најзад служе за постављање канабета, фотеља и столица. Ми смо уверени да би се потрошња српских — нарочито пиротских ћилима могла знатно у величати, само би за то требало или да се нађе какав вешт и подузимљив трговац, који би овде отворио радњу с тим ћилимовима, или што је још лакше, да се овдашњим великим радњама озбиљно понуде на откуп већи избори тих ћилима.

ИЗ СРПСКОГ СВЕТА.

— **Прослава 200-годишњица ослобођења Лике и Крбаве од Турака**. Двестагодишњица ослобођења Лике и Крбаве, о којој смо ми већ јавили у нашем листу, прослављена је по раније изнетом програму. Загребачки „Обзор" доноси опширан извештај с те прославе, из којег ми вадимо следеће:

Још у суботу пред вече на многим кућама виле су се народне заставе, а у вече у 8 и по сати варош је била сјајно осветљена; за тим је био свечан поход с бакљама и лампионима уз пратњу домаће музике. Други дан свечаности пао је на благи дан недеље и био је збиља благ красан дан. После јутарње буднице и грувања топова, све се весело спрема за народну свечаност. Варош, чиста и накићена народним барјацима, ишчекиваше радосно даљну прославу. Опход је на жалост морао изостати због оскудице страних учесника, корпорација и депутација, који су се изговорили махом даљином пута и другим сметњама.

У 9 и по сати отпочела је служба божија у католичкој жупној цркви, коју је уза систенцију одслужио архиђакон Драгутин Божић а згодну проповед држао је J. Ибел жупник из Новога. Служби божијој присуствовало је уз остали побожни народ све што је одлично у становништву и чиновништву Госпића. За време службе певало је певачко друштво „Велебит" хрватску службу; а пошто је овде свршена била је служба у православној цркви, коју је одслужио Петар Крајиновић, свештеник из Смиљана.

У 1 сат по подне био је заједнички ручак у гостионици „Европи," где је било преко 50 гостију. За ручком биле су четири здравице: цару Фрањи Јосифу, хрватском бану Куну Хедерварију домовини и одбору за ову прославу. За време ручка свирала је домаћа музика и тамбураши варошког друштва, а и певачи су певали. У 5 сати после подне отишло се у Јасиковац, врло лепо место-талиште госпићко. Поред природне лепоте, Јасиковац је био дивно украшен. Ту се пило, певало и веселило. У вече су били ватромети и тиме је за тај дан програм исцрпљен. те се свет вратио у Госпић.

У понедељак око 9 сати свет се кренуо и у 10 и по сати стигао у Мушалук. Најлепши утисак учинила је у Мушалуку стара црквица коју је зуб времена кроз 2 столећа изјео и оставио ту успомену на тешка и крвава времена, кад је њен утемељитељ по

другога, а црни демон несложе и пропасти ваше шири своја црна крила над колевком вашом, над идолом снова ваших!.. Куд сте пошли? Она неман, која се вешто крије испод гуњца веселога сељака, створиће од ове лепе земље крваво поприште!... То нису чувари реда и закона! То нису браниоци слободе народне! То су гробари њени!... Куд сте пошли? Црна реакција стоји над вама, и чека само час, кад ће се на својим тешким крилима спустити у ове лепе питоме крајеве ваше!.. Шта ћете онда?... Пренте се из сна! Стиишајте ваше бурне страсти! Около вас гори вулкан! Ви не видите његов пламен, ви не чујете његов урнебес!... Ја сам **садашњост ваша**. Гледај ме каква сам! Ројава и гадна!.. У мени сте оличени **ви**!.. А будућност? Каква ће вам бити будућност ако и даље **тим** опасним путем пођете? Ево каква!

И њени прсти заронише се у оне ситне оспице. Крв шикну, помешана са жутом гнојавом течношћу, и прсну у танким млазевима из отворених рана, те попрска бело рубље несрећне прилике.

— Таква ће бити будућност ваша! Ужасна и крвава! Таква ће бити, ако се не оканете несложе и раздора, ако гробари ваше слободе и права не ударе другим, лепшим — племенитијим путем!...

О, вило, јаде и боле наш!.. О, слико тужних наших дана а још тужније будућности наше како си ужасна и страховита!...

Вила зајеца:

„Слобода вам мртва лежи.
„Ал' шта обест за то мари?
„Њу ће скоро да сахране
„Ниске слуге и — гробари!..
„Црни рака ето, ту је!
„У њој ће се већ да смири!
„А крај ње ће коло водит
„Злобни дуси и — вампири!

Песма још дршће на њеним крвавим усмама; још тихо на њима изумиру сетни гласи: злобни дуси и вампири, а у даљини зачу се страховити тресак! Земља поче дрхтати а кроз фијук ветра и олује, зачу се ужасан поклич:

„Нек се ужас свуда шири...
„Ево јуре већ — вампири!..
„Фијуу, фи!
„Ту смо ми!.
„Пребродисмо бурне воде
„Да играмо,
„Да певамо
„Оj, на гробу од — слободе!...

Вила задрхта! Подиже брзо са земље свој танки вео; умота њиме своје крваво лице; махну крилима и нестаде је у ведрој, летној ноћи.

За тренут беше тихо и мирно. Поклич ноћне авети, за часак престаде. Више гроба зајеца сетан глас:

„То вампири само јуре
„Из свог мрачног, грозног стана!...
„Тешко тебн зоро нова,
„Слободо ми закопана!...

— — — — — — — — — — — — — — —

И отпоче сатанско коло на гробу скоро сахрањене наше слободе, наших грађанских права. Вампири су играли ситан танац, па су коштуњавим својим рукама показивали на урнек свога дела... Под њиховим ногама тресла се земља; а од њиховога поклича задрхтао је спаваћиви свет.

Поклич се веселo орио:

„Фијуу, фи!
„Ту смо ми!
„Пребродисмо бурне воде,
„Да играмо,
„Да певамо,
„Оj, на гробу од — слободе!

У сред бесне и страховите вике ноћних авети; у сред лома и цике, чуо се опет сетан глас крваве виле, „**сад=шњости наше**":

„То вампири танац воде
„По гробовн наших дана,
„Тешко тебн зоро нова
„Слободо ми закопана!...

Марко Месић крстом у левој а мачем у десној руци војевао за веру и род свој. Нико не зна где је гроб јуначкога попа Марка. Сав народ с гостима крену се црквици уз свирку и пуцање топова. У 11 сати и овде је одслужио службу архијакон Божић с два свештеника, а Ибел је опет држао говор. За време службе певао је „Велебит“, а после службе свирачи су одсвирали неколико народних комада. За тим се ручало и напијало много лепих здравица успомени попа Марка, домовини и појединим личностима Око 5 сати цело друштво оде у Перушац „Самоградекој“ пећини, где га је дочекао преседник одбора и поздравио. Силазак у пећину сада је врло погодан а и пут такав да се колима може доћи до непосредно близине њене. Овде је свет остао, уживајући у природним лепотама, све до ноћи и најзад се разишао.

С много страна стигле су телеграфске честитке.

— **Титула**. Руски цар издао је указ, којим се црногорској кнегињици Милици, удатој за великог кнеза Петра, даје титула велике кнегиње и императорског височанства.

ИЗ БЕЛА СВЕТА

— **Око наследства**. У Најштату у Моравској пуцао је пре неки дан неки Шмит на свога оца и тешко га рани, па онда окрене оружје против себе и убије се. Они су се посвађали око наслества па је син у тој свађи хтео је да убије и оца само да добије наследство. Али се брзо освестио — кад је видео шта је учинио, убио се сам.

Ђаци код преседника републике. Преседник француске републике примио је 29 пр. м. ђаке, који су са свију страна света дошли да присуствују отварању нове зграде француског свеучилишта. Преседник им је рекао: „Враћајући се кући ви ћете с р д а ч н о помоћи, да увек победи политика слободе и слоге, те да уништи политику сумњичења, која снагу и помоћна средства народна умањује“. Преседник је најзад умолио ђаке, да својим садруговима изразе срдачне симпатије Француске. После тога ове ђаке примила је госпођа Карнотовица, којој су донели поклон у цвећу.

— **Чешки туристи**. У Париз је стигло на 360 Чеха — махом професори, учитељи и ђаци — и ту су врло лепо примљени. У претпрошли четвртак давано им је „почасно вино“ у варошкој већници, а за тим их је на свечан начин примио преседник и општински одбор. Том приликом Чеси су поднели једну адресу у којој у име чешкога народа изјављују своју благодарност за леп и симпатичан дочек, што су га увек налазили у Паризу. Преседник одбора Шотан у кратком говору благодарио је чешким гостима на пажњи, коју су указали Француској и Паризу.

— **Дуг сан**. У Милхаузену заспала је нека девојка 10 јула у летаргичном сну, па се није пробудила читавих 14 дана.

— **Стари младенци**. У селу Ходецу код Аустерлица оженио се пре неки дан 88-годишњи младић поседник Иван Бибора са 79-годишњом удовом Аном Запелатовом, која се сада по четврти пут удала. И ако су тако стари, младенци су још врло чили и здрави. Овај редак случај постао је још занимљивији тиме, што се истога дана венчао и син те удовице са 67-годишњом старицом.

— **Персијски шах** 9 ов, м. долази у Беч, где ће га на железничкој станици дочекати цар с надвојводама и достојанственицима. Шах ће одсести у хотелу „Европи“ и бавиће се у Бечу до 14 о. м. па ће онда засебним возом отићи у Будимпешту, где ће одсести код „Енглеске Краљице“

— **Међународно натицање у пливању**. 24 ов. м. извршено је у Бечу у присуству небројене публике међународно натицање у пливању. Ваљало је препливати даљину од једне енглеске миље или 1609 метара. За овај велики пут пријавила су се тројица: Хеним из Беча, Рерш из Хамбурга и Томчак из Угарске. Још одмах у почетку застао је Томчак те настаде натицање. Већ према крају заоста Хеним те се чинило да ће Рерш добити награду, но у последњем часу уз највећи напор престиже Хеним Рерша за дужину руке и стигне пре на место, Публика је бурно клицала победитељу. Овај пут од 1609 метара препливао је Хеним за 30 минута и 34 секунда

— **Нов апарат за лечење срца**. У лекарским круговима сад се много говори о проналаску младог болоњског лекара д-ра С. Салађија. Подстакнут римским медицинским факултетом, др. Салађи изумео је један апарат, којим се е врло великим успехом могу да лече болести срца. Болоњски медицински факултет предао је тај апарат на испитивање и оцену једној комисији, која је састављена од првих ауторитета. Комисија је чинила с тим апаратом огледе, и успех је био ванредан. Као што талијански листови јављају, др. Салађи намерава да кроз кратко време пропутује Немачку и да свој апарат покаже медицинским друштвима.

— **Загребачки ђаци у Паризу**. „Југосл. Кореспо.“ јавља, да се сада у у Паризу бави једна дружина загребачких ђака, који су саставили између себе тамбурашко друштво, те намеравају тамо да свирају на неколико концерата, Они су били позвани и присуствовали су на забави, што ју је давао француски министар грађевина члановима конгреса за унапређење наука и ђацима.

— **Посета**. Између 12 и 15 августа посетиће р у с к и цар Берлин. Цар ће путовати с престолонаследником из Петрограда железницом непоредно у Берлин.

— **Едисон у Паризу**. Кроз који дан стићи ће у Париз чувени Едисон, кога се Парижлије спремају да дочекају с великим слављем, као какву крунисану главу. Не само научници, писци, и уметници но и службене личности спремају се да што сјајније дочекају славног изумеоца *који сада први пут долази у Европу*. Едисон долази у Париз с целом својом породицом да прегледа Париз и светску изложбу, на којој је његов нови фонограф један од најинтересијих предмета. Ваља знати да су Американци Едисона пре звали „мудрацем од Менмо-парка“ Едисон сад у Америци станује у прекрасној вили у левелсхом парку петнаест миља *далеко од Њу-Јорка* Та његова вила је права *електрична комбинација*. У његовој радионици ради преко 3000 људи Сам Едисон проводи време понајвише у својој лабораторији. Он је право чудовиште проналазака; до сада је пронашао 610 проналазака, који су му донели милионе долара. Само за право да продаје његов фонограф у Америци, платио му је неки Липенкап 750.000 долара. Едисон снабдева скоро целу Америку електричном светлошћу, и тај му је посао привредио више од 10 милиона долара. Сад израђује *лутку, која ће читав сат моћи говорити*. Сем тога, у његовој лабораторији ради се је-дан „летећи брод.“ Поред толиког богатства Едисон још живи једноставно. Он не иде нити сам прире-ђује икакве забаве или светковине. О њему се с правом може рећи, да је цео свој живот посветио само раду. Једина му је забава вожња у његовом парку и то на *електричном трициклу*, који је сам изумео. Едисон се два пута женио, има четворо деце, најстараја му кћи Мирон има 19 година а најмлађа три године. У једном фонографу ухватио је Едисон први узвик те мале, кад је на свет дошла, па ће јој га репродуковати кад буде пунолетна.

— **Пас упрегнут у кола**. Месар и гостионичар у Самобору има једнога јаког пса кога је упрегао у средња кола па му вози кући месо из кланице, детелину с поља итд а уз то врло често пута мора да врши и дужност фијакера. Ако је ма који гост гостионичарев мало добре воље, па му од тога ослабе ноге, онда гостионичар упрегне пса, метне госта у кола, па лепо хајд кући.

КЊИЖЕВНОСТ.

Роман једне поштене жене. Написао Виктор Шербилје. С француског превео Јован В. Несторовић. Свеска прва. Београд. Штампарија Петра Курчића 1889. Цена 1 дин и 50 пара.

Ис Црне Горе и Приморја. Приповјетке Сима Матавуља. Књига друга. Садржај: У чини као Страхињић. — Љубав није шала ни у Ребесињу. — Чеврљино злочинство Издао Милош Драгић. Цетиње, 1889. Кнчрног. држ. штампарија. Цијена 50 новчића

Коло у свом 2 броју доноси од новијих ствари: † Ивана Кукуљевић Сакцински. После другог рата нема Л. П. Н. — Дванаеста лепа књижевност у Руса (пише једна Рускиња). — „Но тај рачун мени (Руварцу прим.) није нашао у рачун“ — Иван Кукуљевић Сакцински. Биографско-библиографске цртице. — Нове књиге. Белешке из књижевности и уметности. — Новинарство. — † Адолф Вебер Ткалчевић.

СМЕСИЦЕ

— **Величина Русије**. Ове године изашло је попуњено статистичко дело руског официра И. Стрилбицког, које казује: да јевропска Русија с Финском и северним Кавказом заузима сад простор од 4,846.088 квадратних миља и има 92,847.000 ста-

---

— О вило, јаде и боле наш! О, слико бледих наших дана, а још блеђе будућности наше како си тужна и жалосна.

Да ли ће се опет вратити онај сјај, она светла зрака, која је очарала за часак цео српски свет? Да ли ће усахнути онај наклени вир, који прети, да поплави овај лепи, питоми крај наш? Да ли ће гробари застати на пола пута, те да очувају крваву и мучну тековину нашу? Да ли ће опет просијати слобода својом божанском светлошћу?.. Да ли ћемо бити **Срби**, унуци витешких јунака српских, који падоше: за крст часни и слободу златну“?...

Да ли ће опет гранути јарко сунце *слоге братства и слободе наше*? Да ли ће све то опет бити, боже мој?

„Оро гнездо врх Србије вије,
„Јер слободе тамо више није“...

О, вило, јаде и боле наш! О слико бледих дана, а још блеђе будућности наше, како си са нашег немара, свађе и обести, тужна и крвава....

Свевидић.

НАИС МИКУЛЕНОЗА

од

ЕМИЛА ЗОЛЕ

с француског.

(НАСТАВАК)

Он настави у осталом свој живот гимназиски, радећи што мање, старајући се међутим да покаже како он и сувише ради. Госпа Ростан, на превелику своју жалост морала му је од сада дати већу слободу. Сад је изашао кад је хтео, само се морао наћи кући за време оброка, а у вече до 9 сахати изузев дане кад би му се дозволило отићи у позориште. О тада поче он живети животом ђака из паланке, који је увек и монотон, и пун покварености, ако није посвећен искључиво раду. —

Ваља познати Еке, мирноћу његових улица, по којима коров расте, дремеж који влада у свој вароши — да би се имало појма какав живот празан ту су принуђени проводити ђаци.

Они који раде имају бар средства и начина да прекрате дуго време у књигама. Али за оне који не маре да озбиљно посећују школу, и факултетске часове, нема другог начина, да би растерали досаду, но кафане, где се игра и коцка или извесне куће сумњиве, где се још горе проводи. Наш младић остаде страстан картар: с је проводио већину својих вечери играјући, а довршавао је исте на другом месту. Страсто младића, који тек оставља гимназију, повучет у онај развратан живот, јединствен у паланчанима, где има слободних девојака, којима је пун Париз, а нарочито ђачки кварт чувен „Картије Латен“, у близине Сорбоне... Кад м и вечери нису довољне биле, он удеси да је ноћи слободан, украв од куће кључ. Оваквим начином, он је провео у задовољству све годи свог изучавања права.

У осталом Фридрих је схватио, да му с ваља паштити да се покаже као добар син. Ма по мало као свако дете, које се држи у непр станом страху, он је постао препредни шпер Његова мајка од тада говораше да је са њи задовољна: он ју је пратио у цркву, имао је леп понашање, причао јој је мирно огромне лаж које је она примала и потпуно му веровала.

(Наставиће се)

новника, цела руска империја има 19,709.294 квадратних врста и 80,787.235 становника. Вароши има у јевропској Русији 1173, а у свој империји 1716. Од 1881 године увеличала се Русија с 214.845 квадратних врста. Највећа је река у Русији Об (4880 врста,) за тим Лена, Амур, Јенисеј, и Иртиш. Волга долази тек на шесто место, дужина јој је 3481 врста. Река Москва дугачка је 431 врсту

*

Шта вреди шах у Енглеској. Сада кад су довршене славе, које су биле приређене у Енглеској у част персиског шаха, изнела је Енглеска влада рачун о целокупним трошковима, што их је поднела Енглеска поводом шахове посете. Ти трошкови износе суму од 7650 фунатa стерлинга или 191.250 динара. За путовања по Енглеској утрошено је 2665 фуната ст. или 56.620 динара; гостионички трошкови за пратњу, за разне светковине, и плату потребним тумачима потрошено је 1835 фуната или 45.875 динара; за засебна кола и слуге у Лондону 2000 фуната или 50.000 динара и најзад трошкови за енглеске чиновнике, који су били придодати шаху за његову личну службу и разни слични трошкови износе 1150 фуната или 28.750 динара. Дакле на долазак персиског шаха. Енглеска је држава утрошила 372.496 дин.

*

— **„Вршак стида.“** Под натписом „el colmo del pudor „вршак стида“ донеше мадритски листови глас о врло занимивом догађају, који се недавно десио у баскијским областима. У неком местанцу близу шпањолског града Билба купала се цела чета војника у речици Нервиону и то у месту, које је било мало поблизу друма. У једанпут бану јато младих девојака, које опазивши војнике, где се готово уз пут купају, плануше гњевом због такове дрскости Марсових синова, па увређене у свом осетљивом поносу шпањолске пристојности пограбише са пута камење, те ударише њиме на војнике са толиком жестином, да су већину њих раниле, двојицу тако јако, да су их једва остали другови одвукли на противној обали реке, те им спасли живот. Рањени војници пријавили су тај догађај одмах власти, на тако сада морају ватрене баскајске красотице због своје превелике стидљивости одговарати казненом суду, који ће им због телесне озледе судити. Онај одео војништва, којему припадају непристојне делије, што су морали без одела и оружја измакнути испред јуриша амазонских вештала, морао је бити на казну премештен у друго место, јер је тај догађај побудио у месту толику буку, да је сав народ био против војника силно огорчен.

ШАЛА

РАЗЛИКА

Нађ' у медаљону
Дивне женске косе,
Што младићи често
Као спомен носе...
Каква дивна ствар!
Над женском косом у медаљону,
Осетљиво срце снива и ужива;
Ал шта велиш, побро, кад загледаш добро,
А женека коса по супи плива!

ТЕЛЕГРАМИ

5. АВГУСТА.

Беч. Овде стигао из Швајцарске у најстрожијем инкогниту румунски краљ и престолонаследник. На станици их дочекало особље посланства и сутра у јутру путују даље.

Букурешт. На накнадним изборима изабрато је четири посланика и један сенатор, сви либерално-конзервативне странке.

Бурђево. Овде било незнатне изборне свађе.

КУРС

Дукат . . . . :	5 64
Наполеон	9.49
Срц. лутр. 3% лозови	35.50

ОГЛАСИ

МАЛИ ГЛАСНИК

ОД НЕДЕЉЕ до ПОНЕДЕЉНИКА продаја намештаја и покућанства, завеса и слика у Ресавској улици бр. 12 до врачарске полиције. 39 1—2

ЗА ПУТОВАЊЕ у ПАРИЗ тражи се бесплатно једна женска која познаје Париз, говори француски и познаје кога у Паризу Обратити се уреднишству. 40 1—2

„ЗАНАТЛИСКОМ УДРУЖЕЊУ“ потребни су стенографи за скупштину, која ће се држати 10. Августа, ко је вољан примити се тога посла, нека се до 8 Августа јави Управном одбору с условима. 41 1—1

Продаја забрана у селу Ловцима ср. беличког округа јагодинског. Горе ће показати Милко Вучковић из истог села а за цену упитати потписаног у Крагујевцу.

Лаза Големовић
златар.

524—2—3

ЛАСТА

Календар

КАЛЕНДАР

може се добити у књижари
В. Валожића
у Београду

Хиљаду комада за	32	дин.
Пет стот. „	20	дин.
Сто „	5	дин.
513	2—10	

НА ЗНАЊЕ!

Од 1-ог Новембра ов. год. издајемо нашу кућу на јалију, са већим и мањим квартиром и осталим удобностима, под кирију. Пријавити се ваља код долепотписаних.

Алкалај и Фарки
мањачи овд.

СТАРАОЦИ МАСЕ Спок. Симићића издају под закуп а и продају механу звану Симићићеву у Смедереву.

Обратити се ваља старацима масе Јеврему Гавриловићу или Таси Павловићу трговцу у Смедереву. 518 5—6

КАФАНА на великој пијаци у Натошевића кући, издаје се о идућем Митровдану. упитати за услове на горњем спрату у истој кући. 414 12—12

ФАРБА

Фирнајз, лак четке и сав молерски и фарбарски прибор најбоље је и најевтиније код

ДИМИТРИЈА М. ЂОРИЋА
У БЕОГРАДУ

спрам споменика кн. Михаила

продаје на мало и на велико

ЦЕНОВНИК ШАЉЕ СВАКОМЕ НА ЗАХТЕВ

527 1—10

†

С тугом и болом у срцу, јављамо свима пријатељима и познаницима, да је наш Отац, односно муж, брат, девер и стриц —

РИСТА ЂОРЂЕВИЋ

трговац из Жагубице, 30. прошлог месеца — у 51, години свога живота, — напрасно умро.

Тело његово предато је земљи 31. јула.

На почасти. — коју овд. грађанство, чиновништво и свештенство, — указа при сарани покојника, захвални смо; а исто тако, благодаримо и осим пријатељима, који брзојавним путем изјавише саучешће у туги нашој, за покојником.

Нарочита захвалност нека је од наше стране г. г. Томи Протићу свећенику и Боки Пантелићу ср. писару, који су нам својим говором — тугу у неколико ублажили.

ОЖАЛОШЋЕНИ:

Синови: **Ђорђе, Аврам, Димитрије**; кћери: **Дмитра и Даница**; супруга: **Софија**; брат: **Ламбра**; снаја: **Јована**; братанци: **Душан, Коста и Мијаило**; братанице: **Софија, Зорка и Александра.**

Проф Ф. Гласера (И. Пацелта Зет)

држ. концес. приватна

ТРГОВАЧКА ШКОЛА ПРЕЂЕ И. ПАДЕЛТ

(БЕЧ I. SALVATORGASSE 10.)

ОСНОВАНО 1840.

НАЈСТАРИЈИ ТРГОВАЧКИ СТРУЧНИ ЗАВОД У БЕЧУ

50 ШКОЛСКА ГОДИНА

Отварање оба **годишња разреда** и **једногодишњег стручног курса:**

16. Септембра

вечерњи курсови 7. Октомбра о. м.

Завод који је за време мога 48 годишњег живота имао око 29000 ученика (од којих преко 800 у прошлој школској години) располаже одличним наставничким снагама (30 професора и стручних учитеља) и даје својим ученицима у **што краћем времену** и са **што мањих трошкова** потпуно образовање за све трговачке гране робне и банкарске струке. Завод се брине да **свршени** ученици и слушатељи добију одговарајућа места. **Програми** за дневне курсеве и проспекте за вечерње курсеве добијају се у канцеларији управе, и у књижари Герод и Cie (I, Stephansplatz 8) За **иностране** питомце на захтев завод се стара за пансионе код угледних породица.

Беч, Августа 1889.

Директор
Ф. Гласер *ц. кр. професор.*

521—1—3

Власник Пера Тодоровић. Одговорни уредник С. Јаношевић. Штампарија „код Просвета“ Позоришни трг бр. 2.

БРОЈ 227 ПОНЕДЕЉАК 7. АВГУСТА 1889. ГОДИНА II.

ИЗЛАЗИ СВАКИ ДАН

БРОЈ 10. П. Д.

ЦЕНА ЗА СТРАНЕ ЗЕМЉЕ

На годину . . . . . 30 динара
На по године . . . . . 15 динара
На 3 месеца . . . . . 9 динара

LE PETIT JOURNAL

МАЛЕ НОВИНЕ

ДНЕВНИ ЛИСТ ЗА СВАКОГА

Претплата из унутр. полаже се само код пошта

За Београд нема претплате — Лист се продаје на број

Писма и рукописи шаљу се Власнику „Малих Новина“ Топличин венац бр. 17., на горњем спрату.

Претплата се прима код свију пошта у Србији

ЦЕНЕ ОГЛАСИМА

На првој страни од петит. реда 20. пр. дин. а на четвртој од петит реда 10 пр. дин.

ПРИПОСЛАНО стаје 50 пр. д. од петит реда.

KLEINE ZEITUNG

Огласи јевтино, по потреби и са сликама. За свако оглашење плаћа се држ. таксе 20 пр. д. ВЕЋИ ОГЛАСИ ПО ПОГОДБИ.

Сву ону штовану господу из унутрашњости, који нам дугују за огласе и којима смо већ 2—3 пута писали, молимо да нам тај дуг што пре измире.

Траже се три до пет дечака за распродавање „Малих Новина“. Упитати у Уредништву.

Вреднији могу зарадити 2—3 динара дневно.

Јављамо штованим купцима „Малих Новина“ да је наш лист од сада редовно готов свако јутро у 7 часова и може се одмах куповати у администрацији „Малих Новина“ и код разносача, а по продавницама најдаље до 8 часова,

БЕОГРАДСКЕ ВЕСТИ.

Г. Ђенерал барон од Темел, новоименовани изванредни посланик и пуномоћни министар Његовог Царског и Краљевског Апостолског Величанства, имао је част 1-ог ов. м. у подне бити примљен од г.г. Краљевских Намесника у свечаној аудијенцији, у присуству г. председника министарског савета министра иностраних дела.

Предајући г. г. Краљевским Намесницима два писма Његовог Царског и Краљевског Апостолског Величанства, једно које садржи саопштење о позивању г. од Хенгелмилера, а друго којим га Његово Царско и Краљевско Апостолско Величанство акредитује за Свога изванредног посланика и пуномоћног министра код Краљевског Намесништва, — г. посланик је изјавио како је добио налог да у свакој прилици манифестује према Србији искрено и доброжељење пријатељство, с којим је аустро-угарска монархија увек давала доказа Србији. За тим је нагласио како ће се старати да негује ове односе доброг суседства, како ће прожман важношћу својег позива у њ' уложити све што могу пружити неуморна ревност, лојална и постојана воља, па је најзад замолио Краљевско Намесништво да га потпомогне у извршењу овог задатка.

У име Краљевског Намесништва одговорио је Намесник г. Ђенерал К. С. Протић како Краљевско Намесништво прима к знању, да је Његово Царско и Краљевско Апостолско Величанство благоволело опозвати г. од Хенгелмилера од његове досадашње дужности, и за Свога изванредног посланика и пуномоћног министра поставити Његово Преваходство, да са дубоком благодарношћу прима уверења о искреном и доброжељењем пријатељству којим је суседна монархија увек задахнута према Србији, обећавајући му да ће се Краљевско Намесништво и од своје стране старати да се утврде и учврсте везе пријатељства у добро схваћеном интересу обе земље. За тим је г. Намесник додао, да је и Намесништво проникнуто важношћу добрих сердачних односа између обе суседне земље, и замолио је Његово Преваходство, да увек рачуна на потпору од стране Краљевског Намесништва и Владе, како би се постигла заједничка цељ: да се односи пријатељства и доброг суседства, који срећно већ постоје између Аустро-Угарске и Србије не само брижљиво очувају него да се и даље развијају.

Господин изванредни посланик и пуномоћни министар спроведен је у двор на дворским колима у пратњи заступника првог ађутанта. У самом двору дочекан је са војним почастима које приличе његовом високом чину

С истим почастима отпраћен је г. посланик из двора у свој стан.

ДОМАЋЕ ВЕСТИ.

Непогода. „Г.“ јављају из Лучице, окр. пожаревачког, да је тамо 28 пр. м. ноћу између 10 и 11 часова бесниła страшна олуја с кишом и градом. Гром, који је пао у лугу Милоша Марковића, убио му је две дивне кобиле.

*

Убијен. Исти лист јавља да је пре кратког времена нађен премлаћен у Шапцу, близу Друговаца, Милош Павловић тежак из пожаревачке буријан мале. Милош није могао ништа говорити да би могао показати зликовце. Зна се само толико, да је он те ноћи био у вароши, да се задржао у друштву с некима из Друговца до пола ноћи да је са њима отишао пут Друговца, пошто му је тамо у близини и салаш. Милош је од тих удараца умро. Истрага се повела.

*

Позив на прилагање. У Нишу је образован одбор за прикупљање прилога те да се подигне споменик неумрлом Синђелићу. Одбор, који је већ ради прикупљања издао и проглас, Састављен је овако: председник владика Јероним, потпредседник, пуковник Ј. Ивапорчетовић, деловођ Спиро Калик професор, благајник Стеван Луковић пуковник, чланови: Свет. Арсеновић нач. окружни, А. Ђ. Грујић прес. окр. суда, Прокопије Поповић прота, Свет. Тутуновић прес. оп. нишке, М. Марковић директор нишке гимназије, Јован Миодраговић управитељ учит. школе, Дититрије Цвета.

ПОДЛИСТАК

НАИС МИКУЛЕНОВА

од

ЕМИЛА ЗОЛЕ

с француског.

(НАСТАВАК)

И његовом умешношћу дотле је дотерао, да га никад нису могли ни у чем ухватити, јер је увек умео се вешто изговорити, спремајући унапред свакојаке лажи којима би се послужио као доказима. Дугове које би правио у игрању, плаћао би новцем, који би узајмио од својих сестрића. Једанпут, после једног изненадног добитка, он оствари давнашњу жељу, те проведе недељу дана у Паризу, рекав кући да га је позвао један пријатељ који има имање близу Дранса.

У осталом Фридрих је био млад човек, висок и правилног лица, са великом црном брадом. Његове слабости помогну му те га жене заволе. Увек је спомињат као пример углађеног понашања. Особе које су познавале његова лукавства мало би му се подемехнуле; али пошто је имао толико пристојности и скромности, те је крио ту рђаву половину свога живота, ваљало му је и опростити, што је умео сакрити од света своје изгледе, а не ко неки неотесани ђаци који праве шкандале, па их сва варош зна. —

Фридрих је већ навршивао двадесет прву годину. Већ је био при крају својих последњих испита, Његов отац, још држећи човек, не беше склон да му преда своју канцеларију; но је говорио да га да у државну службу. Он је имао у Паризу пријатеље, која ће замолити, да му израде место за „суституту“. Млад човек није му хтео казати да му то негоди, никад он није хтео одупирати се својим родитељима отвореним признањем; али на његовим уснама, лебдио је лукав осмејак који је показивао његову чврсту решеност да продужи и даље дивотно беспосличење, које му је тако слатко пријало! Он је знао да му је отац богат, а он му је једини син, па што онда да се и најмање мучи? — Очекујући безбрижно будућност он је и даље пушио на тенане цигарете около суднице, посећавао је оближње крчме, где би играо карата и крадом одлазио је по готову сваког дана ужкуће сумњиве; и то га није ни најмање спречавало, да се увек наће око своје мајке, и да је послуша што би она наређивала: Кад бу му један лумперај жешћи од обичних сатро удове и упропастио желудац, он би онда дошо у своје ледено здање у улици Колежа где би се слатко опорављао. Празне собе и тешка досада која је падала са штукатора за њ је имала благотворног дјејства. Ту би се оправљао, лагајући узгред мајку како само због ње неће никуд да се макне, до дана кад му се здравље и апетит поврати, и опет би продужио свој стари занат. Једном речју најбољи младић на свету, под условом само да му нико не закрати његове насладе! —

Наис међутим долазила је и даље сваке године код Ростанових, доносила је плодове и рибе и сваке године била је пораснија. Она је била истих година као Фридрих; три месеца само, одприлике, била је старија. Зато би јој госпа Ростан увек рекла:

— Како ми већ постајеш велика девојка Најо! —

(Наставиће се)

новић учитељ, Коле Рашић и Ђока Јанковић трговци.

Прилози се шаљу одбору или мајкоме од горе побројаних чланова.

Ми се надамо да ће наши читатељи похотати купљењем и слањем прилога за подизање споменика, којим ћемо се одужити светлој успомени неумрла Синђелића.

*

Умро пред општинском судницом. „Стара Србија" јавља: Неки сељаци из села Комрека довезли су на рабацијским колима 30 јула у 8 сати у вече једног непознатог човека који услед дуготрајне болести није могао да говори, и који је после једног сата умро пред општинском судницом. По сазнању овај је човек из Печењеваца, ср. лесковечког, а спроводио се из Јагодине. Име му је непознато.

*

Са учитељске скупштине. На састанку од 3. о. м. пре подне пошто су прочитани поздрави из разних места од пријатеља дружинских, држао је врло лепо предавање г. Срета Хаџић „о руч. раду у мушким основним школама", у коме је разложио и врло убедљиво доказао потребу овога предмета у основним школама. Предавач је је предложио скупштини да денесе овакву резолуцију: Да се умоли г. министар просвете, да пошље на страну два питомца ради изучавања тога предмета, који ће да буду наставници тог предмета у учитељским школама, и да о школским одморима држе о томе предавања. Скупштина је ову резолуцију једногласно усвојила с тим, да се не одређује број питомаца, но да то г. министар сам одреди. Г. Хаџић је приредио и лепу изложбицу руком израђених ствари из дрводелa, дрвореза и картонаже и алатке за ове радове које је донео из иностранства.

После су читани разни предлози појединих чланова. Један је: *да учитељска скупштина изјави протест што су учители уставом искључени да могу бити бирани за посланике*, али је овај предлог одбачен. Други је да трошкове за држани параетос добротвору учитељском пок. Јовану Гавриловићу, и за венце и траке око сараке пок. Јоксима Марковића, повуку чланови главног одбора, али је и овај предлог одбачен. Најзад је изнет предлог да се учитељи ослободе певања у цркви, јер су сувише оптерећени школским радом. Овај је предлог упућен извештајном одбору.

ИЗ СРПСКОГ СВЕТА.

— **У ствари разоружања граничарских задруга.** „Застава" пишу из Ковина, да су пре неколико дана заступници општине Ковинскога среза држали збор у погледу преиначења неких одредаба у ствари разоружања задруга. Збор је закључио да позове све општине бивше границе у Банату на општи збор, те да у погледу тога преиначења поднесе предлог вишој власти како би се што пре и што лакше до цели дошао.

ИЗ БЕЛА СВЕТА

— **Занимљив случај.** Из Пожуна јављају о овом интересном случају. У општини Св. Јована од дужег времена живи један сиромашан младић, који је у деветој години са свим изгубио моћ говора приликом једног пада с неке зграде. Сиромах дечко није никога имао, који би га надгледао. Мати му је била умрла а отац му се одселио у Америку. Тако је животарио од милости сеоских становника, који су вредног и доброг дечка употребљавали за сваковрсне послове. Умео је по мало да пише, знао је мађарски, немачки и словачки. У последње време Каспар Ротатако се звао, — ступио је као шегрт код једнога лимара, који је радио на кастелу барона Хирша. Шегрт се показао вредан, интелигентан и марљив, па су га волели сви радници. Сви су сажаљевали сиромашка и више пута чињени су покушаји да му поврате говор, али је све било узалуд. Ових дана опет се забављало неколико добрих људи, говорили му поједине речи да би их он поновио. Дечко се необично усиљавао, очи му формално изађоше из дупље и на један пут оте му се реч, као да долази из највеће дубљине његове. Одмах је за тим побледео и било му је јако зло, али се иначе брзо опоравио. Од тог тренутка сиромах дечко може опет да говори. Истина, то га увек стане великих мука, али за то може сваку реч јасно да изговори. Кад је видео да му се говор повратио, играо је од радости као помаман. Његову радост делили су и они радници, који су му дали прилике да изговори прву реч и који се јако поносе тиме, што су извршили једно тако ретко лечење: Људи који су навикли да Ноћа своје жеље напише кредом, јако су се зачудили кад на један пут уђе радосних очију и кад се његова, иначе нема уста, отвориште па да говором захтева оно што жели.

— **Свештеник љубави.** 13 јула у Дарувару, у хотелу „Славонија," који је држала удовица Јеврејка госпођа Шренгер, појавио се пожар. Била је опасност да цео хотел постане жариште. Страни обитаоци хотела побегну и склоне своје пртљаге на сигурна места. Баш кад су ватрогасне давале сигнал узбуне је из цркве римско-католички капелан Пава Андролић. Он брзо скине своју кану замени је ватрогаским шлемом. Тако се племенити капелан појави у кути и ватрогасном шлему међу првима на месту пожара и радио је на шмрку из све снаге. Примеру храброга капелана следовали су и остале храбре ватрогаше, те је тако пожар брзо угашен. Свештеник увек треба да је пример и углед својој пастви и он је као такав, што показује овај случај, увек од благодетна утицаја. Желети је да и наши свештеници предњаче својој пастви у свему што је добро, племенито и корисно.

— **Одеска пшеница за јужну Америку.** Из Одесе јављају да је тамо учињено велико узбуњење фактат, што су из Бразилије и других држава јужне Америке у Одеси поручили огромне количине пшенице. Услед ових поруџбина послато је ту скоро у Бразилију најпре 200.000 пуда пшенице, и одмах за тим 175.000 пуда.

СМЕСИЦЕ

— **Шах о Енглезима и Французима.** Персиског дописника „Тајмсовог" примио је шах и са њим водио врло жив разговор о Енглеској и Француској. Енглез је рекао је Наср-ед-дин, озбиљан, радљив, смеран народ, сваки гледи страница пун свести о моћи и снази па чисто изгледа да га пита: „Зашто је овај човек дошао овамо?" Ово осећање моћи долази отуда, што Енглези немају никаквога суседа тако, да Енглез без икакве сметње може корачати напред, немајући потребе да се при том и назад обзире. Његова изрека гласи (В р е м е ј е н о в а ц. И у Француској сваки гледа другога али не пита и не испитује. Французи мора бити да су у великом благостању, јер их увек видиш веселе и задовољне. Они би били још далеко снажнији но што су, да нису тако подељени. Изгледа да ово долази отуда, што се ни један неће да иповиннује другоме. У Енглеској напротив сваки бесусловно закон поштује и један миг полицисте довољан је да одржи ред. О енглеској краљевској породици и председнику Француске републике шах је говорио с пуно ентузијазма. Изложбу је назвао чаролиским сном, у које је ухваћено и цело париско становништво.

КУРС

Дукат . . . . :	5 64
Наполеон	9.49
Срп. дутр. 3% лозови	35.50

ДНЕВНИК

КАЛЕНДАР

Понедељак.

Православни: Домет Марина Аст.
Католички · 19. Људевит
Сунце излази у 4 с. 47
Сунце залази у 6 с, 50
Мена месеца пос. четврт. 7

Дан је с почетка $14^1/_4$ сати а ноћ $9^3/_4$ али до краја овог месеца дан окраћа за $1^1/_2$ мин, а за толико и ноћ одужа.

Ред примања по министарству

Министар унутр. дела: сваки дан пре подне од 12—1 часа пре подне.

Мин. иностр. дела: четвртком од 11—1 ч пре подне.

Министар војни сваког дана од 11—12 ч. сем недеље и празника.

Мин. правде: сваког дана од 9 и по часа до подне.

Мин. Грађевине; сваки дан од 11—12 ч. пре подне.

Мин просв. и црк. дела петком од 11 до 12 часа пре подне.

Мин. правреде, понедеоником, уторником четвртком и петком од 11 с пре подне до 1 но подне.

Министар финансије уторником и петком од 10 — 12 пре подне.

Пошта и телеграф

За писма од 15 грама тек. плаћа се 10 и д. за Србију, Славонију, Хрватску, Срем, Банат, Бачку и целу Мађареку. за аустрију плаћа се 15 пр. д. На сваки 15 грама више још по 15 пара дин. Писмо може бити тешко највише до 1 кило.

Препоручена писма морај бити на средини запечаћена. За препоруку плаћа се 20 п. д. а за повратни рецепис још 20 пара

Поштанске упутнице.

До 500 динара поштанском упутницом, а 150 путем телеграфа код већих пошта.

До 200 динара поштанском, а 100 динара телеграф. упутницом код мањих пошта.

Народна библиотека отворена је сваки дан од 8 до 12 сати пре подне.

Дописне карт за Србију

Поште стају 5 п. д. а с плаћеним одговором 10 п. д. за међународну преписку у 10. п. д. и 20

Фијакериске таксе

По вароши дању: за четврт сата 1 динар, за пола сата 1 и по динар. за 3 четврти сата 2, за цео сат 2 и по динара.

Ноћу двогуба цена.

До станица железничке и парабродске, и обратно, за четврт сата 1 динар. За сваки четврт сата више по пола динара.

У Топчидер и натраг 6 динара задржавајући се 2 сата од поласка до повратка. За сваки четврт сата више по пола динара.

За свадбе 10 дин. за 4 сата

Ноћу до железнич. и парабродске станице и обратно за сваки сат по 3 динара

Ноћу у топчидер и виногради 4 динара на сат. —

Ноћу се рачуна од 1 Маја до 1 Октомбр од 8 сати у вече до 4 сата у јутру, а од 1 Октомбра до 1 Маја од 7 сати у вече до 6 сати у јутру.

Цена је за возидбу иста макар се и ва ће њих возила.

За већи и мањи пртљаг по пола динара од комада.

Такса ва железничке носаче

Од излаза до отправништва пртљага за пртљаг или за ручне ствари до чекаонице железничких кола, или само из чекаонице до жел. кола 5 пара дин. од комада.

Од излаза до отправништва за пртљаге преко 25 кила по 30 п. д. од комада.

Путнички пртљаг од излаза или ручни пртљаг од истог, 15 п. д. по комаду.

Од места издавања до места вожње з пу нички пртљаг преко 25 кила 35 п. ди по комада.

ТАКСА ЗА АМАЛЕ

За тежину до 60 кила од параброда до:

	дању	ноћу	
кола на станици	0.50	0.60	п. д
Хотел „Крагујевац" . . .	0.60	0.80	„
Хотел „Националa" . . .	0.80	1.—	„
„Гранд-Хотела", „Круне", „Краља", „Грч. Краљице" „Русије", „Злат Анђела" „Касине", „Париза", „Балкана", „Руске Круне", Топа", „Злат Прага" .	1.25	1.50	„
До „Венеције" „Босне" „Лимана" „Европе" . .	0·80	1·30	„
до „Жиров. Венца", . .	1—	1·30	„
до „Велике Пиваре" . .	1·25	1·50	„
до „Тобџиске пијаце" . .	1·50	1·80	„

До приватних кућа и обратно

За кварт савамалски . .	1·—	1·40 „
„ „ варошки . . .	1·—	1·50 „
„ „ теразиски . .	1·25	1·50 „
„ „ доњолски . .	1·40	1·80 „
„ „ врачарски . .	1·60	2·— „
„ „ палилулски . .	1·60	2·— „

Ноћ се рачуна од Октобра, до Марта од 6 с. у вече до 7. с. у јутру.

ТАКСА ЗА СЕЧЕЊЕ ШУМЕ ОПШТИНСКЕ И ОПШТЕ НАРОДНЕ

Велико дрво родне горе . . .	12·63 дин.
Средње „ „ „ . . .	8·42 „
Дрво за обичну греду . . .	1·27 „
Рог, метак, баскија	0·42 „
Велико дрво неродне горе . .	3·37 „
Средње дрво неродне горе . .	2·11 „
Рог метак, баскија	0·21 „
Мечија леска велика	42.10 д.
Мала леске не сме се сећи	
Пруће од 100 ком. за продају	0·42 д.

Велико дрво има пречник 63 сантимет
Средње дрво има пречник 32 сан.
Обична креда има пречник 72 сан.

НАРОДНА БИБЛИОТЕКА отворена је сваки дан од 8 до 12 сати пре подне.

ТАКСА ЗА ВСДОНОШЕ

Савамалски кварт до чесме спрам министарства грађевина 25 п. д.

Савамала и сваки одсек на виеу, варошки и теразиски кварт, запад. врачар, вдворе капија по 40 пр. динареки.

Остале улице по 50 п. д.

ОГЛАС

СТАРАОЦИ МАСЕ пок. Симпића издају под закуп а и продају механу звану Симпићеву у Смедереву.

Обратити се ваља стараоцима масе Јеврему Гавриловићу или Тасе Павловићу трговц. у Смедереву. 518 5—6

Власник Пера Тодоровић. Одговорни уредник С. Јаношевић. Штампарија „код Просвета" Позоришни трг бр. 2.

ВЕЛИКОР. БИБЛИОТЕКА „СВЕТОЗАР МАРКОВИЋ“ БЕОГРАД

БРОЈ 228 УТОРНИК 8. АВГУСТА 1889. ГОДИНА II.

ИЗЛАЗИ СВАКИ ДАН

БРОЈ 10. П. Д.

МАЛЕ НОВИНЕ

ДНЕВНИ ЛИСТ ЗА СВАКОГА

Претплата из унутр. полаже се само код пошта

За Београд нема претплате — Лист се продаје на број

Писма и рукописи шаљу се Власнику „Малих Новина“ Топличин венац бр. 17., на горњем спрату.

Претплата се прима код свију пошта у Србији

ЦЕНА ЗА СТРАНЕ ЗЕМЉЕ

На годину . . . . . 30 динара
На по године . . . . . 15 динара
На 3 месеца . . . . . 9 динара

ЦЕНЕ ОГЛАСИМА

На првој страни од петит. реда 20. пр. дин. а на четвртој од петит реда 10 пр. дин.

ПРИПОСЛАНО стаје 50 пр. д. од петит реда

LE PETIT JOURNAL

KLEINE ZEITUNG

Огласи јевтино, по потреби и са сликама. За свако оглашење плаћа се држ. таксе 20 пр. д. Већи огласи по погодби.

Сву ону штовану господу из унутрашњости, који нам дугују за огласе и којима смо већ 2—3 пута писали, молимо да нам тај дуг што пре измире.

Траже се три до пет дечака за распродавање „Малих Новина“. Упитати у Уредништву.

Вреднији могу зарадити 2—3 динара дневно.

Јављамо штованим купцима „Малих Новина“ да је наш лист од сада редовно готов свако јутро у 7 часова и може се одмах куповати у администрацији „Малих Новина“ и код разносача, а по продавницама најдаље до 8 часова.

ШТА ЈЕ С КРАЉИЦОМ?

Називаћемо ствари њиним правим именима. Нека нам нико не замери. Истина је често грка, али је вазда лековита и благотворна. Њена грчина нарочито је потребна онима што су на висни, те им слатке речи од ласкања лако искваре укус.

*

Скоро ће бити две пуне године као краљица Наталија живи ван отаџбине, одвојена од свог јединца, све наде и једине радости своје. Међу тим јавно мњење у Србији још ни данас не зна на чисто шта је с њом.

Влада ћути. Тако разговорна и тако брза на исправкама и обавештајима у многим другим ситнијим питањима, — влада ћути као заливена у питању о сиротој краљици Наталији.

Српски народ још ни данас не зна какво је владино гледиште у краљичином питању.

Још се ни данас не зна, сматра ли влада развод брака као свршено, пуноважно дело, или као отворено питање, које тек има да се решава.

Не зна се ни то, како ту ствар сматра садашњи поглавар црквени.

Но да оставимо питање о разводу брака, где првенствена реч припада цркви.

Има других питања, чисто правног и политичког значаја. Ту пресудна реч припада намесништву и влади. Они су позвани да изрекну ту реч, да је изрекну јасно и разговетно, како ће их разумети цела земља. То је њина дужност у толико пре, што се тиче пређних практичних питања, тиче се основних и најглавнијих права, које бив. краљица Наталија има као грађанка српска.

Ево тих питања:

Је ли бив. краљици Наталији слободно да се врати у отаџбину и да овде живи где хоће?

Ако јој то није слободно — ко је то забранио? на ком основу? по ком праву и закону? и из каквих разлога?

Влади би била дужност да на ова питања одговори јасно и отворено.

Ова питања ставља данас цела земља.

Није празна радозналост што нас покреће, да их и ми овде изнесемо.

Небо је над Јевропом мутно. На Балкану, час с једне, час с друге стране, појави се пак по какав облачак. Нико не зна шта носи најскорија будућност. Заплети и тешка изнанађења могу да искрсну сваки дан. Не треба ништа остављати слепом случају. Унутрашњу ситуацију треба рашчишћавати што се више може. Не треба остављати никакав заплет, никакво замршено и перешено питање, из кога нам се могу изродити унутрашње неприлике и забуне баш онда, кад нам буде потребно да сву пажњу и сву снагу усредсредимо на повољно расправљање спољних питања и задатака.

Питање о положају краљице Наталије није ситно питање. Могу настати тренуци, кад због тога питања можемо имати големих главобоља, па чак и унутрашњих пролома и превирања у врховној управи. То је могућно у толико пре, што има и имаће моћних чиниоца и код нас, *а погледајте на страни*, које ће бити вољне да употребе, па чак и да злоупотребе то лично питање, можда искључно на своје цели, можда чак и на нашу штету.

Ко може спорити да све ово није могуће. На кад тако стоји ствар, не налаже ли нам најо-

ПОДЛИСТАК

НАИС МИКУЛЕНОЗА

од

ЕМИЛА ЗОЛЕ

с француског.

(НАСТАВАК)

А Наис би се осмехнула и показала би своје беле зубе. Обично је Фридрихи ије је затицао, Али једног дана, потоње године његовог учења права, таман је излазио, кад у ходнику сретне Наису где стоји са својом котарицом! Он се на пречац заустави, није могао веровати да је то оно девојче, високо, сувоњаво и без кукова, које је вијао прошле сезоне у Бланкарду! Наис беше дивна, њено лепо црномањасто лице красиле су густе црне косе, у стасу пуна, мишице дивпе, а руке голе. За годину дана она је порасла као младо дрво.

— Јеси ти то, промуца он.

— На да, господин Фридриче одговори му она, гледећи га право, својим крупним очима које су огњем пламе. Доносим вам дуња.... Кад ћете доћи? Треба ли спремити удицу?

Он ју је само гледао; и промуца као да није чуо шта је рекла:

— Ох, како си лепа Најо?..... за дивно чудо?..

Овај комплимент допаде јој се и она се насмеја. Потом како је он узе за руке, да се мало поигра са њом, као што су некад чинили, она се од једном уозбиљи; и полагано, гласом мало промуклим, шапну му:

— Не, не, не овди... пази мало! Овде ти је мајка!

II

Петнајет дана доцније, породица Ростанових отпутује за Аланкарду. Адвокат морао је чекати док прођу „ферије“ судске, али иначе је дивота месец Септембар провести на обали морској Врућине тада су мање и ноћи су ладовите. Бланкарда не лежи у самој Естаки — граду који се налази на крајњој обали Марсеља, у (гротлу) једном теснацу опкољеним стенама које запљускује морска отока. Она је даље од села, на једном виеу каменитом. Она се да лепо видети ма са које тачке отоке морске, нарочито њена фасада жуто обојена и опкољена шумицом од високих јела. То су зидине гломазне, четвртасте, из којих се помаљају неправилни прозори и то се зове Палата у Провансу. Пред кућом је велики доксат — тераса — која се полагано спушта ка обали мора. После долази једно велико ограђено земљиште, од пескуше и камена, где су неколико дрвета бадемових и маслинових једва пристали да израсту. Али једна од неугодности управо опасности за Бланкарду била је та; што је море непрестано подривало са обале стење, и направило шупљине у овој умекналој каменој маси те је се дешавало, по готову сваке сезоне, да се огромно комаље стења одваја и падне у воду са великом праском. Мало по мало камање је постајало све шиљастије, и неколико дрвета јела већ је било однесено. —

Од скоро четрдесет година, Микуленови били су наполичари у Бланкарди. По обичајима Провансалским они су радили имаљем делили жетву са газдама. Пошто суове жетве биле мршаве, они би помрли од глади, да нису помало и рибу ловили. Између времена, кад у зору па док стигне да засеју, они би по мало рибу ловили. Породица беше састављена из оца Микулена једног оштрог старца, црног коштуњавог лица, пред којим су сви у кући дрхтали; мајке микулен једне високе старице, заглупеле од силног рада по пољу и прпеци; од

бичнија мудрост, да то питање решимо и дигнемо с дневног реда сад, кад имамо згоде и времена да га решимо паметно и на тенане. То су разлози који нам дају право да тражимо од владе, да више не обилази око овога питања, да га не пређуткује, не заташкава, но да му изађе на сусрет да му у очи погледа и да га паметно реши.

Ако је то питање деликатно и тугаљиво, — онда је то један разлог више да га ваља решавати сад, кад смо на миру и имамо кад — и један разлог више, да је опасно одлагати га за будућност.

И такс, јавно мњење с правом тражи од владе да одговори на питање, које напред постависмо; или још боље, да влада и намесништво реше једном краљичину ствар па ће онда већ сама себи отпасти и она питања.

Поставили смо, дакле, питање: шта је с краљицом Наталијом? — Је ли њој забрањен долазак у отаџбину? Ко јој је то забранио? — На ком основу и из каквих разлога?

Сад ћемо чекати да влада одговори на ова питања или да реши краљичину ствар тако, како ће горња питања сама по себи отпасти и постати беспредметна.

А док то не буде (ако у опште кад год буде) — ми ћемо узети да овде разложимо како ми гледамо на целу ову ствар о краљици. Решавајући редом питање за питањем.

*

Је ли краљици забрањен долазак?

До краљ Миланове оставке ствар је била чиста — краљици Наталији нису дали да дође у Србију. То је знала она, то се знало у Србији, то је знао цео свет.

После краљеве оставке настала је забуна и неизвесност.

Јавно мњење у краљевини сматрало је као да се већ по себи разуме, да после краљеве оставке краљица Наталија може доћи у отаџбину, кад год хоће и остати докле год хоће. С тога се одмах и почело нагађати по новинама: те доћи ће овда те, доћи ће онда.

Те вести нико није побијао ни од стране владине, ни од стране намесничке. Шта више у владиним полуслужбеним органима у штампи бивало је по неке вести и бележака, које су утврђивале публику у мишљењу, да и влада сматра да је краљици слободно доћи кад год хоће.

Али дан за даном протицао је, а краљице нема те нема.

Тада се у публици почело шушкати свашта; једни су тврдили још да ће скоро доћи, а други почеше говорити да јој не дају да дође.

Из те збрке у јавном мишљењу могло се као највероватније извести ово:

У краљичиној ствари *намесништво заузима један, а влада други положај*. Намесништво није радо и не да да дође краљица, јер се у некој засебној писменој погодби обвезало краљу Милану, да без његова (краљ Миланова) саизволења краљица неће долазити у Србију, а с Њ. В. Краљем Александром састајаће се само онда и онде, кад и где то краљ Милан одобри.

Што се владе тиче, за њу се дивало да јој је са свим све једно, дошла или не дошла краљица. Влада се никоме ни на што није обвезивала односно тога, те с тога у питању о краљичином доласку има потпуно слободне руке. Према томе — ако краљица неће да дође, влада је не ће звати, а ако хоће да дође — влада јој неће бранити. То је како се већаше тада, владино становиште у овој ствари.

Једном кад беше загустио говор о скором доласку краљичином, пронесе се једног дана по вароши овакав глас:

Намесништво чуло да краљица хоће да дође, позвало је министра унутр. послова и тражило од њега да предузме мере да краљица не долази. На то је министар одговорио:

„Ја је нисам звао. Али ако дође, ја је, богме, жандармима нећу терати. То треба да знате."

Наравно, тако се причало по чаршији, а да ли је баш тако било и је ли у опште што било — не знамо поуздано.

И тако изгледало је да влада краљици не забрањује долазак; намесништво пак да би одржало своје обећање дато краљу Милану, морало је прибећи, да лепим начином одврати краљицу од доласка у Србију.

Тако се веровало у јавном мњењу. Одлазак г. Васиљевићев краљици утврдио је ту веру, јер је г. Васиљевић сматран као намеснички изасланик.

Краљица је, вели се, примила намесничке разлоге и пристала да причека, и да свој долазак одложи.

Тако је ствар стајала све до повратка краља Милана. За све то време краљица мати гинула је од жудње за својим јединцем али је она стегла срце и јуначки трпела. Пошто је прво читаву годину дана била изгнаница из отаџбине по вољи свога окорелога мужа, она је после оставке краљеве за хатар намесништву и следујући његовим саветима, пристала да још пуних 5 месеци буде добровољна изгнаница из отаџбине, само да би посведочила да није пренагљена, ни самовољна и тврдоглава, но да хоће да послуша и туђе савете, кад долазе од таквих мудрих и искусних државника као што је један г. Ристић и остала господа намесници.

Али трпећи пуних 5 месеци добровољно изгнанство, краљица се тврдо надала да ће по повратку краља Милана с далеког Истока њеном стрпљењу и трпљењу бити једном крај; тврдо се надала, да ће намесништво успети да јој изради повратак у Србију, на било то уз добровољни пристанак краља Милана или иначе. И само та тврда вера давала јој је снаге да још пуних 5 месеци трпи тешку од војеност од свога јединца да пуних 5 месеци добровољно једе грк, често сузама квашен хлеб изгнанички.

И краљ Милан дође с далека Истока. Али место повратка у Србију, краљица Наталија доби само жалосну поруку, да се где год у иностранству може на кратко време састати са својим сином. О повратку и сталном живљењу њеном у Србији нема ни помена. И што је најгоре, *док је пре против њеног повратка било само намесништво, сад изгледа као да је и влада пристала уз намесништво*. Изгледа, да је краљ Милан успео да придобије и владу за своје гледиште, а против краљице. Он је одвео г. Ристићу у Врањи г. г. Грујића и Таушановића, где су се сви лепо споразумели и братски сложили, да краљица Наталија не долази у Србију, а са сином својим састаће се ако хоће, где год на страни где је то одредио краљ Милан.

По свему што је до сад изашло на јавност о „споразуму" постигнутом у Врањи, ствар тако изгледа. Краљ Милан отишао је задовољан. „Мадам Кешко", како он зове краљицу, неће видети Србију, нити ће њена нога више стати на српско земљиште. Тако жели он, који је „узвишен над свима ситничарским сплеткама, он, у чијем срцу пизма и осveта никад неће наћи места" — како се скромно изволео похвалити

једног сина који је у ово време служио на лађи „Arrogante"; и Наисе коју је њен отац дао радити на цигљани, у пркос свог посла кога је имала по кући да сврши. Стан наполичара, један кућерак прилепљен на једном боку Бланке, гди би се ретко чула песма или смејање. Микулен је увек ћутао, као окорели дивљак, задубљен у своје планардове. Две жене имале су наспрам њега пуно страхопоштовања, које све нћери и мајке југа, одају најстаријем у породици. Мир би у кући био само нарушен бесним викањем мајке Микулен, која подбочена са песницом о кукове, викала би колико је глас доносио, Наису чим би ове нестало, и Наиса би је чула на километар даљине, и с места би се вратила дрхтећи од једа!

Она беше срећна, лепа Наис као што су је у Естаки прозвали. Још у шеснајстој години Микулен би је за једно јес или није, ударио тако жестоко по лицу да би јој крв из носа поцурила, па и сада и ако је већ зашла у двадесету годину, она је носила по неколико недеља модрице на рамењима, од немилостивог њеног оца. Овај није да је био неваљалац он је само строго примењивао своје владалачко право. Хтејући да одржи поштовање, имајући у крви стару власт латинску: право живота и смрти над својима. Једног дана Наис испребијана хтеде дићи руку на њ, да се одбрани, и тад умало што је није убио. Млада девојка после ових батина сва би се тресла. Она би села на земљу, у каквом ћошку мрачном, и ту са очима пуним гњева јела би се од срамоте. Мрачна срџба држала би је по читаве салате, да ћути и да кује освете, које не беше кадра да изврши. То беше иста она иста крв, њенога оца, која је кипила код ње; слепи гњев, потреба исодољива да се буде јачи. Кадби видела своју мајку где дрхће, несме јући ништа да проговори пред Микуленом, она би је прогледала са пуно презрења. И тад би казала: кад би ја имала таквога мужа ја би га заклала. —

Наиса шта више волела је дане, кад је била прочибукана, то би је мало протресло. У друге дане она је живела у таквој строгости и запту да је цркавала од дугог времена. Отац јој је забрањивао ићи у Естаку, но јој је увек налазио рада у кући; па и онда кад би сав посао свршила он је хтео да не излази из куће но, да му је увек пред очима! С тога чекала је она жељно да дође месец Септембар; чим би газде њихне дошле у Бланкард-у, надзор Микуленов јако би морао да попусти. Наис би тада чешће излазила у варош да купи што за госпу Постанову, и то је била награда за запт и тамницу преко целе године. —

Једног дана отац Микулен беше се досетио како би она његова велика девојка могла да зарађује по тридесет сва дневно. Тад је он пусти на слободу, и пошље је да ради на једној цигљани. Ма да је посао ту био врло тежак, опет за Наису беше то право уживање. Она би пошла рано изјутра у Естаку и ту би на цигљани, превртала цигље да се суше по највећој припеци. Њене руке беху нажуљене од тешког посла, али она је волела и то, но да јој је непрестано ту њен отац да је туче! Али поред овог знојног рада, она се разви и поста лепота девојка! — Њена кожа беше од сунца као, позлаћена; њене косе почеле су бујати, као да би је сачувале од јаке припеке, а њено тело вечито дижући се и сагињући се, разви се и доби гипкост као у младе јунакиње. И сам отац Микулен задовољно би је погледао својим малим очима, видећи је где постаје све лепша! Она је се сувише смејала, то му се једино чињаше да није приредио за једну девојку, да сувише буде весела! И он је се закљињао да ће удавити сваког љубазника, само ако би га затекао око њених сукања! —

(Наставиће се)

сопственоусно пред г. Манојлом Призренцем.

А да ће све тако бити, за то јемчи она лепа слога (постигнута у Врањи), која влада између њега (краља Милана), намесништва и владе — којом се сам толико хвали. Живела слога!

А ти јадна мајко у туђини?!

И тако, на постављено питање: је ли краљици Наталији забрањен долазак у Србију, ми одговарамо:

а.) Од њеног последњег одласка из Србије па до оставке краља Милана, њој је био забрањен долазак, она је била изгнаница из отаџбине, а изгнао је њен рођени муж — краљ Милан.

б.) Од краљеве оставке па до пре кратког времена она није могла доћи у Србију с тога, што се томе одупирало намесништво. Оно ју је својим наваљивањем и саветима управо принудило, те се сама уздржавала од доласка све до сад.

в.) Сад јој је забрањен долазак услед последњег споразума постигнутог у Врањи између краља Милана, намесништва и владе.

Наравно, сва је прилика да ће сад опет навалити на њу саветима и обећањима, и покушати да је на тај начин спрече, како би избегли употребу грубе силе.

Ми овако схватамо ствар.

Ако овако није — молимо надлежне нека исправе.

*

У идућем броју изнећемо ко је прави виновник ове забране као и то да ли је она основана и оправдана, најпосле говорићемо о томе, може ли се ова забрана изв сти у практици.

Перун.

БЕОГРАДСКЕ ВЕСТИ.

—

Посета. Краљевски намесник г. Ј. Ристић посетио је у недељу министра унутрашњих дела г. Таушановића и дуже се задржао код њега.

*

Изасланик. „П. Лојд“ има један телеграм из Београда од 5 ов. мес. у коме се вели, да ће намесништво послати у Јалту једнога изасланика краљици Наталији. Мисија овога изасланика била би да краљици саопшти најновије предлоге о њеним односима према Њ. В. Краљу Александру, и да је позове у Београд.

*

Отпутовао. Краљевски намесник г. Јован Белимарковић отпутовао је на неколико дана у Врњце, одакле ће се вратити натраг заједно са својом породицом, која се тамо бави од почетка бањске сезоне.

*

Умесно и по закону. Чујемо да је начелство округа шабачког вратило г. мин. унутр. дела наредбу о затварању дућана у недељне и празничне дане, јер се, вели, коси са законом. И тако начелство боље зна законе од министра свога, а тако и јесте.

*

Шта ово значи? У јулској свесци „Отаџбине“ изашла је лепа причица написана по народном предању, о кумријама у нишкој околини, а под називом, „Шта је то управо било?“

Пре неколико дана изашла је та прича на немачки у подлистку „Pester Lloyd-a“ и баш „Домовина“ донела је белешку о томе.

На један пут у 41. броју „Домовине“ излази белешка под насловом „Славуј и Кумрија“. Под белешком је потписан „*Један путник по Србији*“ а време кад је белешка написана означено је са „месеца Јуна 1889.“

На крају белешке вели се, да писац износи све ово као „слатку успомену са пута свога по Србији.“

Међу тим ова белешка *није ништа друго но почетак оне лепе причице из „Отаџбине“* што је и на немачки преведена.

Шта је, дакле, ово? Је ли ово исти писац, или је недозвољено присвајање туђег књижевног рада?

На „Домовини“ је да објасни, а ми ово износимо као просто питање.

*

Радикални скуп. Пре 2—3 дана јавили смо да су у Београд дошли радикални прваци г. г. Димитрије Катић, Ранко Тајсић, Пера Максимовић и поп Милан Ђурић. Накнадно јављамо, да је сем њих дошао и Паја Вуковић и многи други одличнији прваци радикалне странке. Они су дошли овде те су у друштву с главним радикалним одбором расправљали питање о предстојећим изборима и кандидатима за исте, поред осталих питања чисто унутрашњих ствари странкиних.

Они су до сад држали два скупа један у суботу, у адвокатској канцеларији г. Мике Кр. Ђорђевића а други у недељу.

На ова два скупа радикални прваци споразумели су се о изборима и кандидатима квалификованим и не квалификованим за предстојеће изборе.

*

— **„Балканска Кореспонденција.“** зове се, као што смо јавили, нов лист који изиази овде на немачком и француском језику. Задатак овога листа је, да послужи као информациони лист за нашу и страну штампу, балк. народе и народе који се интересују за нас.

Ми смо до сад видели само два броја од тога информационог листа, и из садржине оба та броја нисмо нашли ништа, што би могло да „информише“ ни нашу штампу, а камо ли страну. На против, и једна и друга штампа служи томе листу за информисање.

Или је зар то информациони лист, који доноси ствари које су страни листови, а по њима и наши листови већ давно донели, или је зар то „информисање“, кад се министарска седница држи данас, а тај информациони лист извештава нас тек после неколико дана, кад о томе знају свуда, и по Београду, и по Србији, и по страној штампи.

Ми потпуно разумемо потребу једнога информационог листа, и одобравамо издавање таковог листа, али он у том случају треба да буде лист за информисање, а не за преживање већ познатих ствари.

*

Изашао му на нос. Један одлични преводилац стране лепе књижевности понудио је неколико превода Дикенсових ствари уреднику једнога шаљивог листа, који стоји близо „Одјеку“.

У својој великоучености и начитаности г. уредник је одговорио г. преводиоцу, како не може примити Дикенсове ствари, који као писац не вреди ништа, и који му је, са превода његових дела, већ изашао на нос!

Ми не знамо, да ли је штованоме г. уреднику поменутог листа изашао Дикенс на нос; али према овоме, што он говори, изгледа нам да г. уредник нема ни појма о Дикенсу, а још мање о томе, да је од Дикенсових ствари на српски преведено свега 4, и словом четири ствари.

Бадава, Дикенс да је знао да постоји таква књижевна величина какву се налази у особи г. уредника поменутог шаљивог листа јамачно би овога упитао за савет, како треба да се пише, па да му његова — Дикенсова — дела не излазе на нос.

Нама се чини, да је г. уреднику изашло на нос нешто из главе, а не Дикенсова дела.

ИЗ БЕЛА СВЕТА

—

— **Ноћовечна жена.** У једној пустарији која припада вароши Мако нашли су жандари ових дана имућног сељака Фрању Фекете у свињцу прикованог гвозденим синџирима. Несрећник је био сав кажав и црви су по њему гмизали. Он љубљаше својим ослободитељима руке и јецајући казиваше им, како га је жена Ана Бараћи пре месец дана онде затворила, те да рахат са својим љубезником живи. Валентин Нађ њезин љубазни који је ковач, направио је синџире и с његовом помоћу одвукла га је жена у свињац, где су му кад и кад хлеба дали. Фекета је пре пет година била ударила дамла, те је његова жена свакојака средства употребљавала да га покрене да на њу свој већи део имања пренесе. Кад је то постигла, хтела је и њега да се курталише. Како Ана Фекете-Бараћи тако и њезин љубезник очекују праведну судску казну.

— **Конгрес лудничких лекара у Паризу.** Прошле недеље састао се у Паризу конгрес лудничкх лекара, коме присуствују најчувенији капацитети скоро из свих јевропских земаља. На овом конгресу учествује највише лекара из Француске и Немачке, за тим по неколико из других земаља, а заступљена је и Србија. Конгрес је закључио да се у практици свих психијатра уведе јединствена класификација и називи појединих душевних болести. Израђена је посебна класификација, које се назива „статистичном.“

— **Весео краљ.** Цриначки краљ Динах Санифон, који је сада у Паризу, полази врло често разна париска позоришта. Пре неки дан био је у позоришту Порт Сен Мартен, где се те вечери по седамдесети пут приказивала војничка весела игра „Мадмазел Пију-пију.“ За време једнога одмора између чинова, био је краљ оожеднео па нареди те му се у ложи донесе лимунада. Уставши са седишта, окрену се према публици и замахне чашом, као да оће да каже да пије у здравље присутне публике. На тај компликат врло удворнога црначкога краља захори се двораном у трн граде повлађивање у знак захвале од стране публике, којој је наздрављено.

ИЗ БАЛКАНИЈЕ

—

— **Пловдивски зајам.** Варош Пловдив закључила је у Паризу зајам од милион динара, под оним истим условима под каквима је закључила зајам и варош Софија. Овај ће се зајам употребити искључиво на то да се Пловдив снабде водом, која ће бити доведена из извесног извора села Фердинандово 13 километара далеко од Пловдива.

Општино београдска, шта чекаш шта оклеваш? Зар не видиш да и јучерашња варош турска хоће да те претече у намирницима својих потреба, а ти само стављаш на дневни ред извесна, питања доносиш предлоге и пројекте а резултат од свега тога рада не види се но још непрестано о жегама имамо оскудицу води, зим њих и кишних дана пијемо неку мутну и кањаву течност, која се по милости општине београдске зове водом а која грдан број грађана отера у болест.

ТЕЛЕГРАМИ

7. АВГУСТА.

—

Беч. Краљ Милан посветио је јуче пре подне излетима у околини Беча. У осуству краљевом оставио је заступник државног министра војног, Мерал, своју посетницу у хотелу.

Беч. Јучерашњи дан рођења царева прослављен је у целој монархији службом божјом у црквама свију вероисповеди, уз учешће власти и многобројног грађанства, пуцањем из топова и звоњењем. Гарнизон је био изашао на пољску молитву. Свечаност крунисана многобројним добротворним делима

Бејрајт. На дворском ручку наздравио је цар Вилхелм аустро-угарском цару. Музика је свирала аустриску химну.

Букурешт. Јуче пре подне стигли су у Синају краљ и престолонаследник Фердинанд. Краљ ће до свршетка сезоне становати у замку Пелешу.

РАСПРОДАЈА

С тога, што одржавање вина у добру стаљу тражи нову, коју му ја поштo сам дужношћу спречен, у домаћој мери не могу дати, принуђен сам, да винарску радњу напустим и да присутним распродајем мојих вина.

Овим путем стављам до знања како г.г. Београђанима, који знају шта је добро вино тако и г.г. гостионичарима, да ћу моја вина и у флашама и у буradима распродавати **запрадно** јевтином ценом.

Цена је тако јевтина,да може моднети како за најобичнију кућу, који вино троши, тако исто као и за боју гостионицу.

Наручито су сасвим јевтина моја аустаљска црна и бела вина, од којих продајем.

10 флаша свака 7|10 литра за дин 3·—
36 „ „ „ „ „ 10·—
74 „ „ „ „ „ 20·— а
100 литара дин. 32·— у буradима.

За сваку флашу наплаћујем особено 20 пр. дин., а равну суму враћам, кад ми се празна врати.

Јамчим да су ова моја вина природна, здрава и без икаквих дометака.

Изредно винско сирће продајем на више од 40 литара по 16 пара литар.

Особито добре, 18 година старе шљивовице продајем једну флашу од 7|10 литра за 1 динар.

Ценовнике од свију мојих вина на захтев дајем и шаљем бесплатно.

Распродаја на Сави у кући лимска улица бр. 8.

506.2—6 **А. ЛУКИЋ.** *Ниво бив. Народне Банке.*

ОГЛАСИ

Старајоци масе пок. Симићића издају под закуп а и продају механу звану Симићићеву у Смедереву.

Обратити се власа старајоцима масе Јеврему Гавриловићу или Таси Павловићу трговц. у Смедереву. 518 5—6

Продаја забрана у селу Ловцима срез. беличког округа јагодинског. Гору ће показати Милко Вучковић из истог села а за цену упитати потписаног у Крагујевцу.

Лаза Големовић
златар.

524—2—3

Дајем часове из Француског језика. Спремио сам са успехом више ђака за матуру. Јавити се у уредништву.

522—1—3

Завод Винтерберг

БЕЧ, Währing, Cottage-Anlagen Karl-Ludvigstrasse № 30 и 32.
ВЕЛИКИ ДЕВОЈАЧКИ ПАНСИОНАТ

Са лепо удешеним салама за учење, спавање и конверзацију. Дивне баште. Здрав положај. — Сведочбе Аржавне. — Власница г-ђа Марија Винтерберг.

530,1,3

СВЕШТЕНСТВУ
КРАЉЕВИНЕ СРБИЈЕ
ОБОЈЕГ РЕДА

Привременом Одбору за опште удружење свештеника у Краљевини Србији, част је јавити, да је највиша духовна власт одобрила, да се први скуп отачаственог свештенства може држати 20 Августа у Нишу ради оснивања удружења.

Одбор се нада, да ће српско свештенство довољно поимити важи ст овога скупа, те на исти и доћи у што већем броју.

Ближа обавештења о овоме добиће сваки свештеник особеним писмом са „нацртом правила удружења".

ОДБОР.

532 1—3

ЗАСТУПНИШТВО

Једна агентурна радња за сирове и земаљске производе, која има добрих муштерија, тражи заступништво какве одличне способне српске или босанске куће која је способна за извоз шљива. Роба за Франкфуртна Мајни и околину. Либеровање са слободним фрактом у Регенсбургу. Господа понуђачи нека се јаве под цифром **0-7143 Рудолфу Мосе Франкфурт на Мајни.** 531,1,2

ЧИТАЈ

Многи од овдашњих грађана незнају

РАСПОРЕД И ДАНЕ КУПАЊА

У Градском амаму

С тога ми је част ставити н. грађанству ради знања да градско купатило

Ради сваки дан, за мушке особе од 5 до 8 пре подне и од 6 до 9. сати у вече; петком и недељом и сваког празника цео дан од 5 изјутра до 9 сати у вече

За женске особе свакидан, сем петка, недеље и празника од 8 пре п. до 6 сати по подне.

Градско је купатило познато као најбоље до данас од свих других овд. купатила.

С тога што је снабдевено чистом текућом савском водом и комотним локалима за купање.

ЦЕНА КУПАЊ — дин. пара

за мушке	особе	I к. у кабине	од особе	1
„ „	„	II к. галерија	„ „	60
за женско	особе	I к. у кабине	„ „	80
„ „	„	II к. галерија	„ „	50

С поштовањем
Коста Димитријевић

523—1—6

ГЛАВНО СТ ВАРИШТЕ
БЕОЧИНСКОГ ЦЕМЕНТА ЗА СРБИЈУ

Предузимачима и осталим потрошачима препоручујемо **БЕОЧИНСКИ ЦЕМЕНТ**, и то: прима и секунда портланд, роман-цемент и две сорте хидрауза, лакша и сежи, јер је потребама доказано *да је најбољи од свију*, који се овди продају. Он је и по тежини најлакши, а подноси много више дометање песка, зато је за сваког најпробитачније, само са овим цементом радити.

Нарочито чинимо пажљиви на наш портланд-секунда који се најчешће употребљује и који је раван каквоћи са портландом прима других фабрика, а знатно је јевтинији. Наш прима-портланд ненадмашим је, и служи поглавито за фине глазуре.

За потрошаче у општ, а нарочито за већу потрошњу **знатно су спуштене цене**

Примамо на израду свако цементирање и бетонисање ходника и предсобља, израду тераца и мозајка за ходнике, предсобља и за цркве, као ови у Београду, тако и на страни, све по најјефтинијим ценама. Све радове вршимо са стручним радницима и са гаранцијом.

371,26—50

ГЛАВНИ ЗАСТУПНИК,
ПЕРА А. ЈОВАНОВИЋ
са канцеларијом: на Сави на дрвари и у кнез Михајловој улици број 29. у Пањелеовој кући

ФАРБА

Фирнајз, лак, четке и сав молерски и фарбарски прибор најбољи је и најјевтиније код

ДИМИТРИЈА М. ЂОРИЋА
У БЕОГРАДУ

спрам споменика кн. Михајла

продаје на мало и на велико

ЦЕНОВНИК ШАЉЕ СВАКОМЕ НА ЗАХТЕВ

527 1—10

НА ЗНАЊЕ

Васпитни завод у Нишу
ЗА
васпитање женске деце

По дозволи г. Министра Просвете и црквених послова II Бр' 10119 отворила сам васпитни завод за образовање женске деце. Поред српскога језика и свију осталих предмета у овоме моме заводу предаје се немачки и француски језик, ручни рад и гласовир по одређеном програму, које је Министарство просвете одобрило.

У заводу заступљене су најбоље педагошке снаге. Ово је показано и успехом на испиту који је ове године држан пред министарским изаслаником. —

У овај завод примају се деца од 6-те па до 14-те године. По жељи родитеља деца могу бити примљена и на стан, храну и у опште сву потребну негу. О материнској нези, коју деца добијају у моме заводу, може се сваки уверити код родитеља, који су ми своју децу већ од дужег времена поверили.

Уписивање деца за идућу школску годину почиње од данас и траје ће до 1-вог Септембра ове године.

Услови су врло повољни и могу се добити на захтев од

Управитељке завода
Б. Нетовићке

1 Августа 1889
у Нишу.

520 1—12

ПОРОДИЧНИ ПАНСИОН
У ВЕЗИ
Са Симонсовом осмокласном женском школом с курсевима за више образовање. Француска и енглеска конверзација у кући.

Беч, I Werderthorgasse 12. Ближе из бесплатних програма. 529 1—3

MERAN

Меран, Обермајз Унтермајз и Гратч. Климатско купалиште у немачкој јужној Тиролској (317 — 520 метара). Железничка станица. **Директни** (за спавање) **вагони од Беча, Минхена, Лајпцига и Берлина.** Почетак сезоне (лечење грожђем) 1 Септембра. Диван положај, умерена алписка клима, изванредна зимња Штација нарочито за болести плућне и нервне и шкрофуљозе. Ертелево **земаљско лечилиште.** Уредбе према купалишној потреби посећа: 10.000 гостију, 6000 туриста. Проспекти бесплатно.

528 1—2 УПРАВА.

С тугом и болом у срцу, јављамо свима пријатељима и познаницима, да је наш Отац, односно муж, брат, девер и стриц —

РИСТА ЂОРЂЕВИЋ

трговац из Жагубице, 30. прошлог месеца — у 51. години свога живота, — напрасно умро.

Тело његово предато је земљи 31. јула.

На почасти. — коју овд. грађанство, чиновништво и свештенство, — указа при сарани покојника, захвални смо; а исто тако, благодаримо и оним пријатељима, који брзојавним путем изјавише саучешће у туги нашој, за покојником.

Нарочита захвалност нека је од наше стране г. г. Томи Протићу свећенику и Боки Пантелићу ср. писару, који су нам својим говором — тугу у неколико ублажили.

ОЖАЛОШЋЕНИ:

Синови: Ђорђе, Аврам, Димитрије; ћерн: **Дмитра и Даница;** супруга: **Софија;** брат: **Ламбра;** снаја: **Јована;** братанци: **Душан, Коста и Мијаило;** братанице: **Софија, Зорка и Александра.**

Власник Пера Тодоровић. Одговорни уредник С. Јаношевић. Штампарија „код Просвета" Позоришни трг бр. 2.

БРОЈ 229 СРЕДА 9. АВГУСТА 1889. ГОДИНА II.

ИЗЛАЗИ СВАКИ ДАН

БРОЈ 10. П. Д.

ЦЕНА ЗА СТРАНЕ ЗЕМЉЕ

На годину . . . . . 30 динара
На по године . . . . . 15 динара
На 3 месеца . . . . . 9 динара

LE PETIT JOURNAL

МАЛЕ НОВИНЕ

ДНЕВНИ ЛИСТ ЗА СВАКОГА

Претплата из унутр. полаже се само код пошта

За Београд нема претплате — Лист се продаје на број

Писма и рукописи шаљу се Власнику „Малих Новина“ Топличин венац бр. 17., на горњем спрату.

Претплата се прима код свију пошта у Србији

ЦЕНЕ ОГЛАСИМА

На првој страни од петит. реда 20. пр. дин. а на четвртој од петит реда 10 пр. дин

ПРИПОСЛАНО стаје 50 пр. д. од петит реда

KLEINE ZEITUNG

Огласи јевтино, по потреби и са сликама. За свако оглашење плаћа се држ. таксе 20 пр. д. ВЕЋИ ОГЛАСИ ПО ПОГОДБИ

Мојој доброј и никад незаборављеној супрузи

Јелени – Ленки – В. Грудић

даваћу у четвртак 12. овог месеца шестомесечни нарастос у цркви палилулској у 9 часова. пр. под.

В. Д. Грудић
адвокат.

584. 1—2

Сву ону штовану господу из унутрашњости, који нам дугују за огласе и којима смо већ 2—3 пута писали, молимо да нам тај дуг што пре измире.

Траже се три до пет дечака за распродавање „Малих Новина“. Упитати у Уредништву.

Вредници могу зарадити 2—3 динара дневно.

Јављамо штованим купцима „Малих Новина“ да је наш лист од сада редовно готов свако јутро у 7 часова и може се одмах куповати у администрацији „Малих Новина“ и код разносача, а по продавницама најдаље до 8 часова,

ШТА ЈЕ С КРАЉИЦОМ?

*

Ко забрањује краљици да дође?

Одговор је на ово питање и прост и лак. Он се управо и сам каже, према оном што смо о овој ствари изложили у прошлом броју. Краљици пречи долазак краљ Милан и нико други. Он јој није дао доћи, док је био краљ. Он је правио погодбу с намесништвом, да је и оно задржава од доласка. Он је сад водио чланове владе у Врању, да удесе краљичин састанак са сином где год ван Србије Он је једини покретач и извор свију тих препрека, који се стављају краљичином повратку. Влади ће ту просто извршити краљ Миланове воље.

*

Има ли разлога тој забрани?

Краљ Милан свакако има својих личних разлога, кад се противи краљичином повратку у Србију, па ако ће бити и проста лична мржња и инзма.

Но ми у те разлоге нећемо улазити. Читатељи могу и сами знати шта све може имати против жене муж, који се од ње раставља. Доста то, да су сви разлози чисто личне, приватне природе, чисто лична ствар краља Милана, која се нас ништа не тиче.

Али како у томе стоји с другим чиниоцима државним? Да ли намесништво и влада имају каквих разлога, да се одупиру краљичином повратку?

Допустићемо да намесништво може и имати неких разлога да настојава, да краљица не долази. Тај разлог потицао би из погодбе, уговљене с краљем Миланом, из обећања, којим се намесништво пред њим задужило.

Ствар је могла тећи овако.

Ако између краља Милана и намесништва доиста постоји каква погодба односно краљице Наталије, онда је то јамачно било уговљено још пре краљ Миланове оставке. Сем осталих захтева, краљ Милан могао је поставити и тај услов, да се краљици Наталији не допусти повратак у Србију и стално пребивање у земљи. Намесништво се могло наћи у положају, где му је било немогуће одбити тај краљев захтев. Можда је краљ Милан за тај захтев везивао све остало. Можда је намесништво било у теснацу, где би одбијањем и непримањем тога једног захтева краљевог довело у питање целу ствар о оставци,

ПОДЛИСТАК

НАИС МИКУЛЕНОВА

од

ЕМИЛА ЗОЛЕ

С ФРАНЦУСКОГ.

(НАСТАВАК)

Љубавника могла је имати Наиса по неколико туцета, али она их није хтела ни да види! Она је са младићима само спрдњу терала! Њен једини добар пријатељ био је један грба, раденик на истој циглани, један омален човек по имену Тоен, кога је кућа за находчад у Екеу испратила у Естаку гди је и остао, усвојен од ове вароши. Он је био вечито насмејан, овај мали грба. Наис га је трпела због његове благе нарави. Она је радила са њиме што год је хтела; гурнула би га по неки пут тако жестоко као њен отац. У осталом ово није имало никаквих последица, у вароши је сваки задиркивао Тоена. И сам чича Микулеп рекао је: „ја јој дозвољавам грбу, познајем ја њу, она је и сувише горда“! —

Исте године, кад је се госпа Ростанова сместила у Бланкарди, она замоли наполичара да јој да Наису, јер јој једна бона беше болесна. Баш се деси те цигљана није имала рада! У осталом чича Микулен, ма да је био суров наспрам својих, показивао би се „политичан“ спрам својих господара! — Не би он отказао своју кћер па баш да му се понуда и није допадала. Господин Ростан морао је отићи до Париза ради нужних ствари, и на имању остадоше само Фридрих и његова мајка! Првих дана свог бављења Фридрих би се осећао веома расположен да се много шета, и ишао би у друштву са чича Микуленом да хвата рибу. Потом ова би га воља прошла и он би по читаве дане проводио у хадовини од јеловине, која је около доксата, дремајући, или гледајући воду мора, чије монотоно плаветнило најпосле би му додијало! После две недеље дана, обично бављење у Бланкарди постало би му несносно! Тад би нашао ма какав изговор и одјурио би у Марсељ! —

Сутра дан по доласку господара, Микулен одмах по сванућу, позва Фридриха да иду ловити рибу. Али млади господар ни да чује о томе. Ловљење рибе изгледаше да га од сада више неће мамити. — Чим је устао он оде на своје место под јелама, и ту се извали. Његова мати сасвим се изненади кад га виде да није отишао да лови рибу!

— Зар ти нећеш данас излазити? упита га она. —

Наполичар, који је слушао овај разговор, додаде као у шали:

— Та ваљда ћете бар моћи отићи мало до Марсеља. —

Фридрих ипак не оде до Марсеља. Недеља дана прође, и он је непрестано рахатовао под јеловином, мењајући место само кад би настала јака припека! Форме ради, имао је уза се и једну књигу, али није ју никако ни читао, но ју је пустио да се ваља, по опалом лишћу од јела! Није хтео сада ни море да гледа, лицем се беше окренуо као да га интересује послуга по кући, погледајући бове које су сваког часа по тераси пролазиле; а кад би спазио Наису тад би његове очи заблистале пуне страсних жеља. Тад би Наис пошла мало лакше, врцкајући се непрестано, а не би га никако ни погледала! —

Нпеколико дана је ова игра трајала Пред својом мајком понашао је се Фридрих према Наиси врло грубо, и грдио би је као најгору служавку! Млада девојка тада би оборила очи лукаво осмекујући се! —

која истина није могла бити са свим тргнута натраг, али која се могла развући, могла се и друкчије решити, могле су можда и друге личности ући у комбинацију за склапање намесништва. Све то могло је утицати на намеснике, да приме краљев услов о краљици, па ма и преко срца. Сад опет треба држати примљену обвезу и дато обећање. — Ето у томе, и *само у томе*, намесништво може имати неких разлога, да се одупре краљичином повратку.

Намесништво се, дакле, може правдати, да је краљ Миланове услове *морало* примити, па ће истаћи пред краљицу захтев да води рачун о његовом (намесничком) положају, и да не захтева од њега да гази примљене обавезе и дата обећања.

То је доиста један обзир, о коме се мора водити рачун.

Али, наравно, против овога једног обзира краљица Наталија може истаћи стотину других обзира и других права, много пречих и претежнијих од овога једног разлога, који би намесништво још могло имати да јој не допусти повратак у отаџбину.

И тако на постављено питање: *да ли намесништво има каквих разлога да смета краљичином повратку?* — ми одговарамо, да би се као једини разлог могло навести, што намесништво треба да одржи обећање, дато краљу Милану.

У колико пак и овај једини разлог може да издржи критику, видећемо доцније.

*

Да се окренемо сад влади

Што се ње тиче, ми не видимо ни један једини разлог, са кога би она (влада) имала повода и оправданих узрока да се противи краљичином повратку. Она није краљу Милану ништа обећала; она није ни пред ким узимала какве обавезе на се у тој ствари. — Према томе, њој су руке слободне, да у овом питању поступа како захтевају правда и истински интереси земаљски.

Бар у јавном мњењу до скора се мислило, да је влада тако одрешених руку у том питању.

Шта је могло руководити владу, да од овога згодног и слободног положаја сама себе баца у голему незгоду, и да сама себи везује руке, примањем, по краљ Милановој жељи, и неких обавеза и углављивањем некаквих погодаба по Врању, — нама је савршено непојмљиво, мањ ако и то не буде једна од оних преступних бесмислица којима се у последње доба нарочито одликовао г. Таушановић, стварајући и себи и целој влади големе неприлике, а без икакве праве потребе и нужде, једино у глупој намери да се удвори краљу Милану.

Но ми тражимо истину у овој ствари, с тога ћемо се зауставити још пред једном околношћу.

Једини, макар и привремени, какав разлог да се краљичином доласку одупре и влада, могао би бити у овоме:

Само обвезано пред краљем Миланом, намесништво је могло тражити обвезу од владе, да се краљица Наталија не пушта у Србију.

Ако је ствар тако текла, наше је уверење да радикална влада није требала да прима тај услов. Она је имала гомилу разлога да одбије такав захтев. — Прво, што он не потиче ни из каквих државних потреба, но једино из личних ћефова краљ Миланових. — Друго, што је непуштање краљице у отаџбину просто насиље, противно Уставу и законима, те бар од владе нико не може тражити с разлогом да врши незаконља. — Треће, што се у напред могло знати, да радикална странка никад неће допустити, да једна влада, која је изашла из њене средине, постане прост извршитељ краљ Миланових ћефова, и то још уз очигледно гажење Устава, по коме не можеш протерати из земље ни последњу шерпењару бео градску, а камо ли јучерању краљицу српску.

Ти разлози, и још многи други, које за сад прелазимо, створили су влади тако јаку позицију, из које је нико никада никаквим законитим оружјем не би могао истерати. Ако се влада није умела користити том тако непобедном позицијом — тим горе за њу!

Кад скупимо сад све у једно, што смо напред рекли о томе, да ли намесништво и влада имају каквих разлога да спречавају краљици Наталији повратак, — долазимо до овог закључка:

Намесништво би имало неког разлога само у томе, ако би одржање датог обећања краљу Милану (ако је тако обећање доиста дато) *ирвтиоставило свима другим обзирима и захтевима правде и интереса земаљских.*

Влада, пак, нема никаквих оправданих разлога да се противи доласку и сталном живљењу краљичином у Србији.

*

Може ли се по Уставу забранити краљици живљење у Србији?

Државна власт и управа краљевине Србије данас је у рукама намесништва и владе.

Видели смо да та два пресудна чиниоца немају оправданих разлога, да забране краљици Наталији живљење у Србији.

Али како се у животу често ради и оно, зашто нема разлога, то да видимо може ли се по Уставу краљици Наталији у опште забранити повратак у Србији, па макар то било и неразложно.

Читатељи нас разуму. Забрана би била неразложна. Али да видимо да ли би била уставна, па макар и неразложна, пошто намесништво и влада могу најпосле примити на се да учине што и неразложно, али ни намесништво ни влада не смеју никад примати на се да чине оно, што је неуставно.*)

*

Било да се брак краљичин сматра као раскинут или нераскинут, Наталија је *сриска грађанка*. То јој право нико ничим не може оспорити. Ту не помажу краљу Милану никаква извијања, никакви софизми. Звала се она краљица Наталија, или (за љубав краљ Миланова „незлобива срца" које налази „племениту," чисто „краљевску" насладу да што више омаловажи матер свога сина) макар само и „Мадам Кешко" — она је *грађанка сриска*. А с том „титулом," која је у овој прилици већа и од титуле краљевске, Њено Величанство Наталија, или грађанка Наталија, неприкосновена је што се тиче протеривања ван њене отаџбине, краљевине Србије.

Да није јучерања владајућа а сада титуларна краљица, да нема порода и да јој син није краљ Србије, да је последња убога сиротица, чим је само то утврђено и несумњиво да је она сриска грађанка, госпођа Наталија има пуну слободу да дође у Србију кад хоће, и да живи где хоће. Не влада, не намесништво, не краљ Милан, сам Бог, боже прости, не може јој то

*) Оно истина, на жалост два тројица од г. г. министара, а нарочито неустрашими г. Која, показали су до сад у неколико прилика да имају и те куражи, али то још није свршена ствар и још тек имамо да видимо како ће дотична господа проћи с том својом наопаком храброшћу.

Једног дана при доручку, Наис разби један „сервис" од вина и сирћета!

— Та јеси ли ти луда! подвикну јој он, као да си занета?..

И он се диже као помаман, рекав да су му и панталоне умазане. Једна кап зејтина беше му прснула на колено, али он јој није хтео опростити.

— Што не гледаш! Шта си се укрутила! Дај овамо салвету и воду... Бриши!

Наис умочи један крај салвете у једну шољицу и клекнув пред Фридриха, поче трљати масницу! —

— Остави, осече госпа Ростан, то ништа не помаже! —

Али млада девојка не остављаше ногу свог младог господара, но продужи трљати је свом снагом својих лепих мишица! Он међу тим непрестано ју је грдио.

— Никад човек није видео такво невешто створење.... Као да је за инат разбила, и то баш морала да се очеше о мене.... Грозно просто! Још да нас она служи у Ексу, у скоро би сав наш порцелан отишао у комаће!

Ова грдња тако беше велика према малој погрешци, да госпа Ростан помисли да јој ваља умирити сина — и кад се Наис већ уклони из собе она му рече:

— Па шта ти имаш против ове сироте девојке? Реко би човек да је не можеш ни гледати..... Ја те молим буди блажији спрам ње:... То ти је другарица из детињства, с којом си се негда играо, и она није код нас као слушкиња обична.

— Ех, па шта ћу кад ми је досадна! одговори Фридрих, правећи се набусит!

То исто вече, кад је се већ добро смркло, Наис и Фридрих сусретну се у мраку на крај терасе. Дотле још нису једно са другим на само говорили. У кући их нико није могао чути, Јеле су просипале по тијом ваздуху топла смоласта испарења. Тада она, шапћући зашта га: (са „ти" као што му је у детињству говорила).

— Зашто си ме грдио, Фридриче?... Баш си неваљалац. —

Он јој не хте одговорити, но је узе за руке, притиште на прса и пољуби у уста! Она се цехте отимати из загрљаја, и одмах по том похита у кућу а он остане наслоњен на ограду терасе не хтев ући код своје мајке онако заја пурен! Десет минута доцније она је послуживала около стола, хладна и озбиљна као увек, мало само гордија!

Фридрих и Наиса нису уговарали састанак То би једне ноћи и они се састаше под једним маслиновим дрветом на окрајку стења које силази у море. За време вечере, они су се непрестано гледали, а и очима одредили састанак! После вечере Фридрих је стао код прозора и непрестано пушио; кад је поноћ била већ превалила у велико, примети он једну црну слику где измиче терасом. Тада и он ћипи, успужа се на таван, ту нађе старе мердевине, и помоћу њих спусти се на земљу, а одатле управо ка једној старој маслини, сигуран да га Наис ту већ чека!

— Јеси ли ти? упита је он лагано. —

— Да, одговори она само.

Потом уђу у колебу и седну једно уз друго, он је узе око паса, а она му се сави око врата! За тренутак нису могли говорити! Стара маслина правила им је заклон са својим сивим лишћем. Испред њих њих пружило се море, црно, непокретно, над којим трепере звезде....

Марсељ на дну залива беше обвијен маглом; а с леве стране, Планџе са својом кулом светиљом и покретним фењером, који обасјава море! Светлост овог фењера допирала би, од часа на час, до њих! И ништа не беше слађе но ова светлост, која је час долазила а час опет нестајала у овој помрчини!

(Наставиће се)

спречити, а да не изврши насиље и гажење Устава.

Ствар је, дакле, чиста и ван свакога спора: по Уставу и за конима земаљским краљици Наталији, грађанки српској, не може бити забрањено живљење у Србији.

Ко покуша да јој то спречи погазиће Устав, а народ српски, надамо се, неће дати то, баш ако би се коме и прохтело.

*

За данас стаћемо овде. У идућем броју видећемо да се забрана не би можда могла правдати каквим „вишим државним интересима и обзирима.“

Перун.

БЕОГРАДСКЕ ВЕСТИ.

—

Пушта се. Сутра у 10 сахати пре подне пушта се наш уредник г. Пера Тодоровић из затвора, на који је осуђен на 30 дана затвора, што је по новинама „и иначе усмено“ опорочавао власт. *Тачно у 10 сахати пре подне г. Тодоровић треба да је већ слободан, да је наиђу.*

*

Накнадни попис „Б. О. Н.“ јављају: Услед нове формације војске, појавио се знатан недостатак у комори која на Београд пада, и *окружна команда* позвала је *Општински Суд* да накнадно попису возара и возова за сва три позива од 1886 г. приступи и разреже сада на Београ. колико је још за поједине позиве и јединице потребно.

При разрезивању коморе увек се до сада показивала главна тешкоћа у томе, што је скоро немогућно уделити разрез тако, да на сваког грађанина дође подједнако — толико, колико према својој имућности може дати за комору. То би се постизавало само тада, кад би била прописана стопа, по којој би се ценила имућност. Овако, и покрај све обазривости, дешава се често, да се поједини грађани оптерете јаче од других, и онда се поражају жалбе на разрез

Да би се такве неправилности свеле у овоме накнадном разрезу на најмању меру, ако их не буде могуће сасма избећи, тражено је од окружне команде да тај посао повери комисији од својих — *војних* — органа и одборника општинских *из свију* варошких крајева, у чему ће сваки поједини грађани имати бар јемства да при разрезивању није могло бити пристрасности.

Чим се комисија образује, извршиће се одмах разрез.

*

Зелени венац. На поднету јој жалбу, *Управа вароши* изрекла је своје о одлуци одбора општинског по којој се један део простора Зеленог Венца имао издати под закуп да би се на њему постројиле продавнице дневних намирница.

Управа налази да се због утврђено данашње пијачно стање неће променити само у том случају ако се закупци допусти да намести свега 40 сергија, колико их има данас на приватном земљишту, а не 72, као што је комисија одредила.

Одлуком одбора утврђено је у условима за закуп, да продавци са *„зелике пијаце“* и *„цветног трга“* не могу прелазити на „зелени венац“, и по томе пада бојазан да ће се на штету данашњих пијаца груписати на „Зеленом Венцу“ већи број од онога који и данас постоји.

Општински одбор има да реши како ће се према нахођењу управином поступити, и шта по раније држаној лицитацији даље урадити; јер већи број продавница није предвиђен за *пијаре*, него за друге продавнице, те да на општинско земљиште изађу они месери, пекари и други, који држе своје радње по приватним кућама.

*

Одборске одлуке. На редовном састанку 1. о. м. општ. је одбор решио:

а.) допунио одлуку раније седнице (бр. 154) захтевом да се уговором са М. О. Марковићем и комп. предвиди случај ако наступи продаја оних делова општинскога имања преко којих пролазе шине, да тада на тим деловима земљишта одмах престаје компанији право на службеност, које је иначе дато за 15 година.

б.) препоручио председништву да нареди новопостављеним општинским лекарима да се што пре са станом преселе у своје квартове.

в.) одобрио да се у улицама „телеграфској“ и „сибничкој“ према показаној потреби може претрести више 899.54м.³ калдрме (са додатком 80м³. песка и 32м³. камена и откопањем 80м³. земље) тако, да се на целокупан посао место решених 1369.70 утроши 2146.38 динара.

г.) одлучио: да се у Кастриотовој улици место одобрених 600 може покрпити и претрести 1300м² калдрме и то 350 да се окрпи а 950 претресе; 2) да се Стојан Крстић ослободи обавезе на даљи крпеж и претрес калдрме како у овој тако и у осталим улицама које је раскопао а није могао радити; 3) да се комисијски прегледа и процени шта вреди калдрма—у Кастриотовој улици па толико да му се из задржане кауције (500 дин.) исплати, а ресто задржи у корист општинске касе; 4) да Суд другоме ове послове уступи под прописаним условима, који су и за Ст. Крстића важили;

д.) одобрио решење општинскога Суда, по коме је Матији Петковићу уступљено откопавање 1000м³. земље код мајдана „Беле мараме“, метар по 0.45 динара.

ђ.) усвојио лицитацију којом је право на испражњивање сенкгруба и помијара, и стрвинарење издато под закуп на годину дана за 4001 дан аренде;

ж) одобрио држане лицитације за закуп права на извожњу ђубрета с овлашћењем Суда да одмах држи уже лицитације за квартове у којима нису држате, и понуђачима највеће аренде права уступи, како би по том сви закупци одмах отпочели посао вршити.

*

Прешао у православље. Млоги београдски листови јављају де је г. Адолф Кремер, званичник трговачког суда, који је у Београду рођен и ту одрастао, у недељу пре подне прешао у православље заједно са својом женом и својом децом (двоје женских и једно мушко.) Кум је био г. Коста С. Таушановић, министар унутрашњих послова. Г. Кремер је добио име Милан, а променио је и презиме те се сада зове Милан Костић.

*

Војне вести Г. министар војни издао је наредбу, да сви пешадиски официри и подофицири I и II позива и сви артиљериски подофицири I позива, имају бити до 10. о. м. у вече у Београду ради вежбања. Пешачки официри и подофицири I. позива задржаће се на вежбању 30 дана а подофицири пешачки и артиљериски II. позива задржаће се 15 дана.

*

Ручак. Како „Балканска Кореспонденција“ јавља, 4 о. м. био је у Краљевском двору ручак, на коме су били сви намесници и чланови владе.

*

Посета. Новопостављени аустро-угарски посланик на српском двору, генерал барон Темел, посетио је 4 о. м. господина митрополита Михаила. Посета је трајала један сахат.

*

Неистинити гласови Услед позива на вежбање I и II позива војске, по варошима се протурају свакојаки гласови о рату.

У стању смо известити наше читатеље, да за сад опасност ни с које стране не прети и да нема за сад никаква изгледа на ратовање Србије ма с ким. Што се пак поменута два позива сазивају, једино је ради вежбања, које би, да је срећа, требало да бива сваке године.

*

Путује. Г. Коста С. Протић, краљевски намесник, путује вечерас у врањску бању, где ће остати месец дана.

*

Личне вести. Г. Александар Ивановић Персијани, руски посланик, који је месец дана провео на одсуству у Петрограду, отпутовао је оданде 5 о. м. у Париз, где ће остати три недеље дана, па ће се из Париза вратити право у Београд. — Г. барон Темел, аустро-угарски посланик, отпутовао је на Преображење из Београда у Салц-бург, да тамо дочека шаха персијскога, а после месец дана вратиће се у Београд.

*

Честитка. Краљевски намесници г. г. Јован Ристић, К. С. Протић и Ј. Белимарковић, честитали су на Преображење телеграфским путем дан рођења аустр. цару Фрањи Јосифу а јуче су добили одговор, којим им цар благодари на честитци.

*

Аустро-угарска колонија. У капели овдашњег аустро-угарског посланства била је на Преображење свечана служба божија са благодарењем на коме је чинодејствовао г. Лука Фалић, а после те црквене свечаности примио је г. гроф Палавичини, отправник послова, честитке од овдашње аустро-угарске колоније, што је одмах доставио Њ. В. цару Фрањи Јосифу.

*

Одборска седница. Данас у 5 и по часова по подне држаће одбор општински ванредну седницу.

ДОМАЋЕ ВЕСТИ.

—

— С учитељске скупштине. 3 ов. мес. после подне држан је четврти састанак учитељске скупштине, на коме су најпре читане телеграфске честитке, Изнет је предлог да председништво пре, но што би пред скупштину изнело какав предлог, само прегледа те да такви предлози не бркају скупштину, као што је био случај пре неколико година (да учитељице не смеју носити турнире) И ако је било дуге дебате, никаква одлука није донесена. Изнет је предлог о смањивању године учитељске службе, који је усвојен акламацијом с тим да главни одбор учини о томе представку г. министру просвете. Вотирано је на 1000 динара по молбама неколико удовица и сирочади учитељских. Решено је да се идућа скупштина састане у Пироту.

Тома Алва Едисон

Приликом Едисоновог доласка у Европу, један страни лист доноси о њему следеће белешке.

Каријера овога човека је једна од најсјајнијих, али и једна од најневероватнијих.

Тома Алва Едисон, родио се у Охију, грофовији Ериеју, вароши Милану у сједињеним америчким државама 1847 године. Као син пуког сиромаха и сам је био изложен крајњој сиротињи и бивао је шипелар, дрвар, агент и т. д. Кад му је било 11 год. он је у своме шаторчићу на возу, који је путовао између Канаде и Мичигена продавао палидрвца, лимуне и новине, и прилежно читао дела Жибонова, Хјумова, Меколејева, Фрезенијусова и других историчара и природњака. Тим читањем он је добио врло много и ако је читао не науке, колико ради тога да ма што ради! Од свију наука хемија га је по највише интересовала, и он у своме вагонском ћошку удеси читав хемиски лабораторијум. Нудећи непрестано путницима своју робу на продају, он је правио хемиске опите. Једном му, приликом неког опита распрскаше се апарати и пламен дохвати не само његов вагон већ и цео воз. За тим је купио сандук штампарских слова научи за час слагати и почне у вагону издавати новине, које је у вагону и слагао и штампао а на станицама за време одмора, продавао. За те новине он није спремао рукописе, већ чим добије какву новост, он одмах отрчи за сандук и сложе је. Лист му се звао „Grand Trunk Herald“ и био је 12 палаца дугачак и 6 палаца широк. И ако је то био лилипутански лист, ипак је то био први амерички журнал, који је донео извешће о битци код Питсбурга. За тим је у Порт Хурону издавао други лист под насловом „Paul Prur“; у коме је писао тако безобзирно, да су га једном бацили у воду одаке се једва спасао. Док је био издавач новина њему је пало у очи како је веома важна установа телеграфа, а он одмах поче изучавати телеграфију, премда се у доколици бавио и шипеларским занатом.

Пошто је конструисао нов електрични часовник, он се даде још већма на изучавање електрицитета и од тог доба поче задивљавати свет све новијим и чудноватијим проналасцима. Први велики успех учинио је онога дана, кад је западно-америчком друштву продао телефон, који је пронашао, за 1,000,000 дин. — Едисон има сад своју палату у Левелу близу Оранџеје, петнаест миља од Њу-Јорка. Палата му је на врху једног шумовитог брежуљка и најлепша од свију тамошњих милијунарских палата. Цела палата изгледа као нека огромна електрична комбинација. ти су електрична дугмад против лопова, електрични сигнала за послугу, за воду, за осветљење за кујну, просто за све. — Едисон устаје у четири сата изјутра доручкује, хода а за тим иде у лабораторијум. Кад има неку нову мисао пројект неког новог важнијег проналаска, он се затвори у свој кабинет и по три дана не излази отуд. За то време нити спава нити што год једе. Но то се дешава ретко, јер ни Едисон није сваки дан геније. Из лабораторијума иде у своје фабрике и тамо надгледа послове које врше 3000 радника. Међу радницима им. 250 женских, које раде финије послове. Радници раде дневно по 10 с а награда је с главе на главу 1 дин. Међу радницима нема ни једног социјалисте, Едисона сви обожавају.

Број Едисонових проналазака износи до сад на 610. Његови експерименти, који су га до сад коштали 2,000.000 дин. награђени су сјајним финанциским резултатима. Само право продавања фонографа у Америци, које је продао Линенкопу, донело му је 3,750.000 фор. И поред јаке конкуренције Врина и Вестона, Едисон либерује електричну светлост готово за све америчке веће вароши и на томе је до сад зарадио на 50,000.000 д. — Кад је Едисон причао својим по-

знаницима о фонографу, који је био изумео и који он сматра за највећи свој проналазак, сви су мислили да је полудео. Сад ради на усавршењу „Talking Dolla,“ лутке, које ће моћи да говори пун сахат. После овога рада почеће да ради на електричној ваздушној лопти. — Овај неуморни човек живи просто. Не воли многе свечаности ни провађање; рад је оно чиме он живи. Једина му је забава што се у свом огромном парку вози на електричном трициклу, који је он изумео. Он са својим раденицима и инжинирима живи као са својом породицом. Ожењен је по други пут и има четворо деце. Најстаријој му ћери, Маријони, сада 19 а најмлађој Маргарети 3 године. Едисон је прве гласове и први плач Маргаритин ухватио у фонограф и наумио Маргаритин фонограф да отвори тек пред Маргаритином децом. Париски „Фигаро“ донео је у част Едисоновог доласка у Париз уводни чланак под насловом: *„Његово Величатство Едисон“*.

Службени гласник

— Разрешена су од дужности чланова грађевинског савета г. г. Милутин Марковић адвокат из Београда, Миливоје Јовановић, проф. Вел. школе, и Панта Степић, предузимач из Београда.

— Постављени су са чланове грађевинског савета г. г. Ђорђе Новаковић, судија апелационог суда, Коста Главинић професор Велике Школе и Ернест Гајслер, предузимач из Београда.

ШАЛА

Савет куварицама

Госпођице куварице,
Чујте савет драгоцен:
Лепа коса свакој женској
Најлепши је украс њен.
С тога драга госпођице.
Ваше лепе косе свите
И штедите власи ваше —
Кад нам ручак готовите

ПРИВРЕДА

— **Стање усева до 31 јула.** Одељење за земљорадњу и сточарство народне привреде јавља, да је стање усева до 31 јула било овако:

Бела жита, којих жетва још траје у појединим планинским крајевима, дају само средњи принос.

Кукуруз рани добри су а позни су доста слаби услед суше, а има их који су толико подгорели да ће тешко плод заметнути.

Баштенски усеви држе се и напредују доста добро.

Конопље и лан (ћетен) испали су по количини и по каквоћи добри.

Дуван је у округу алексиначком слабо се развио и у неким местима још и погорео, иначе у другим крајевима добар је.

Ливаде су покошене, но приход њихов у опште узев није добар, но само средњи.

Шљиве и остало воће, у колико га има добро је, но родило је само местимично.

Виногради су добро родили. но у неким крајевима развитак грожђа ометен је пламењачом (Peronospora). Паша је за стоку слаба услед суше

Чеде не налазе довољно хране и слабо расте.

Жир се добро одржава, но родио је само средње и то местимично.

Киша је било за последњих 15 дана јула месеца било је врло мало, па и оно што је било је с градом, које је прилично доста штете у округима крајинском, чачанском алексиначком, топличком и књажевачким.

ТЕЛЕГРАМИ

8. августа.

Петроград. Приликом рођендана царевог био је у Красном Селу код њихових величанства ручак, на који је било позвано и особље аустриског посланства Цар је дигао чашу у здравље аустриског цара. Музика је свирала аустриску химну.

Берл. Уче је међу раднике раздат плакат, написан у најоштријим изразима против савезног већа због протеривања анархиста

Берлин. „Националцајтунг“ потврђују, да ће руски престолонаследник учествовати на немачким царским маневрама. Већ су предузете мере за маневре.

Париз. Овде је дошло од прилике 13.000 кметова, да присуствују на банкету, на који их је позвала варош Париз Пре дседник француске републике, Сади Карно, држао је говор, у коме је хвалио републику.

Рим. Синоћ је на Колони пијаци, где је свирала музика, бачена бомба. Три лица су рањена. После панике, која је трајала кратко време, музика је наставила свирање.

МАЛИ ГЛАСНИК

НОВАЦ

На залоге до кафане позоришне, 1—3

Васа Несторовић капетан жандарски због себе издаје кућу под кирију. Ресавска улица спрећу полиц. врачарске. 42, 1—3

КЊИЖЕВНИ ОГЛАСИ

ПОЗИВ

НА ПРЕТПЛАТУ КЊИГЕ

ПАСТИРСКЕ ПОСЛАНИЦЕ

Црквене и друге, Беседе и речи

Намерни смо да у име божије, штампамо укупно све наше посланице, беседе и речи, које смо у разним приликама и времену говорили.

У жељи, да би могли знати, колико ћемо књига штампати позивамо пријатеље наше и све љубитеље књиге и цркве нарочито браћу свештенике, учитеље и клирике, да се у што већем броју упишу у предбројнике исте и нас или непосредно или преко г. г. окружних протојереја и намесника о томе известе, а ове братски умољавамо, да се заузму око прикупљања претплатника, за што ћемо им поред срдачне благодарности и 12 од сто у новцу или књиге у име награде уступити.

Књига ће изнети 30 до 35 штампаних табака, а цена јој је 4 динара. Новац се полаже у наточ за књигу.

Рукопис је готов и спреман за штампу.

Рок уписивања на књигу траје до 10-ог августа тек. године.

Августа 1889 г.

у Београду

епископ
НИКАНОР

ОГЛАСИ

СВЕШТЕНСТВУ
КРАЉЕВИНЕ СРБИЈЕ
ОБОЈЕГ РЕДА

Привременом Одбору за опште удружење свештеника у Краљевини Србији, част је јавити, да је највишма духовна власт одобрила, да се први скуп отачаственог свештенства може држати 20 Августа у Нишу ради оснивања удружења.

Одбор се нада, да ће српско свештенство довољно појмити важи ст овога скупа, те на исти и доћи у што већем броју.

Ближа обавештења о овоме добиће сваки свештеник особеним писмом са „нацртом правила удружења“.

ОДБОР.

532 2—3

КАФАНА на великој пијаци у Натошевића кући, издаје се о идућем Митровдану. упитати за услове на горњем спрату у истој кући.

414 12—12

ФАРБА

Фирнајз, лак четке и сав молерски и фарбарски прибор најбољи је и најевтиније код

ДИМИТРИЈА М. ЂОРИЋА

У БЕОГРАДУ

спрам споменика кн. Михајла

продаје на мало и на велико

ЦЕНОВНИК ШАЉЕ СВАКОМЕ НА ЗАХТЕВ

527 3—10

= ПРВИ ПУТ =

У БАШТИ

ПОЗОРИШНЕ КАФАНЕ

од данас па сваки дан певаће омиљена српска певачица госпођица

= ЈУЛКА ПОПОВИЋЕВА =

у дивном српском народном оделу, српске народне и севдалиске песме, соло и у кору уз пратњу музике прве тамбурашке

под управом капелника

Павла Пиваровића

са 10 чланова у српском народ. оделу

Поред соло певања и у кору гђце Јулке, свирка ће бити нарочито спремна за пратњу уз певање и соло свирање које ће штовану публику, потпуно задовољити.

СВАКОГ ДАНА НОВ ПРОГРАМ

Учтиво моли за многобројну посету

С поштовањем
ДРУШТВО.

УЛАЗАК БЕСПЛАТАН.

Почетак у 8 сати у вече.

533—1—5

С тугом и бо лом у срцу, јављамо свима пријатељима и познаницима, да је наш Отац, односно муж, брат, девер и стриц —

РИСТА ЂОРЂЕВИЋ

трговац из Жагубице, 30. прошлог месеца — у 51, години свога живота, — напрасно умро.

Тело његово предато је земљи 31. јула.

На почасти. — који овд. грађанство, чиновништво и свештенство, — указа при сарани покојника, захвални смо; а исто тако, благодаримо и оним пријатељима, који брзојавним путем изјавише саучешће у туги нашој, за покојником.

Нарочита захвалност нека је од наше стране г. г. Томи Протићу свећенику и Ђоки Пантелићу ср. писару, који су нам својим говором — тугу у неколико ублажили.

ОЖАЛОШЋЕНИ:

Синови: **Ђорђе, Аврам, Димитрије**; кћери: **Дмитра и Даница**; супруга: **Софија**; брат: **Ламбра**; снаја: **Јована**; братанци: **Душан, Коста и Мијаило**; братанице: **Софија, Зорка и Александра.**

Власник Пера Тодоровић. Одговорни уредник С. Јаношевић.

Штампарија „код Просвете“ Позоришни трг бр. 2.

БРОЈ 230 ЧЕТВРТАК 10. АВГУСТА 1889. ГОДИНА II.

ИЗЛАЗИ СВАКИ ДАН

БРОЈ 10. П. Д.

ЦЕНА ЗА СТРАНЕ ЗЕМЉЕ

На годину . . . . . 30 динара
На по године . . . . . 15 динара
На 3 месеца . . . . . 9 динара

LE PETIT JOURNAL

МАЛЕ НОВИНЕ

ДНЕВНИ ЛИСТ ЗА СВАКОГА

Претплата из унутр. полаже се само код пошта

За Београд нема претплате — Лист се продаје на број

Писма и рукописи шаљу се Власнику „Малих Новина“ Топлички венац бр. 17., на горњем спрату.

Претплата се прима код свију пошта у Србији

ЦЕНЕ ОГЛАСИМА

На првој страни од петит. реда 20. пр. дин. а на четвртој од петит реда 10 пр. дин.

ПРИПОСЛАНО стаје 50 пр. д. од петит реда.

KLEINE ZEITUNG

Огласи јевтино, по потреби и са сликама. За свако оглашење плаћа се држ. таксе 20 пр. д. ВЕЋИ ОГЛАСИ ПО ПОГОДБИ.

Мојој доброј и никад незаборављеној супруги

Јелени — Ленки — В. Грудић

давађу данас 10. овог месеца шестомесечни парастос у цркви палилулској у 9 часова. пр. под.

В. Д. Грудић
АДВОКАТ.

534, 2—2

Сву ону штовану господу из унутрашњости, који нам дугују за огласе и којима смо већ 2—3 пута писали, молимо да нам тај дуг што пре измире.

Траже се три до пет дечака за распродавање „Малих Новина“. Упитати у Уредништву.

Вредници могу зарадити 2—3 динара дневно.

Јављамо штованим купцима „Малих Новина“ да је наш лист од сада редовно готов свако јутро у 7 часова и може се одмах куповати у администрацији „Малих Новина“ и код разносача, а по продавницама најдаље до 8 часова,

ЗВАНИЧНА ИСПРАВКА

У 245 броју „М. Новина“ штампано је једно писмо уредништву с подписом „један отпуштени поштар“ У томе писму тврди се, како је комисија, која у главној контроли ради на ванредном прегледу рачуна упутничке радње, наишла на злоупотребе неких поштара, између којих на прво место долази некакав „тако звани Цицварић“ чије су крађе, вели „и бројно и сумарно велике, и одликују се својом оригиналношћу.

О овим злоупотребама, вели се даље у писму, поднешен је Главној Контроли реферат још 10-ог јула т. год. којим се тражи, да се обезбеди државна каса за ове покраће, а с лоповима да се учини по закону, али у Главној Контроли има, вели, „једна саблазан чиновничка, која је целом својом прошлошћу давала доказа о својој несавести“ па се и у овоме делу испречила да заклони лопове, услед чега нису ни до данас интереси државне касе обезбеђени.

Тако говори „отпуштени поштар“ али не стоји тако у ствари, зато Главна Контрола сматра за потребно, да овим путем званично исправи она погрешна и натачна саопштења реченог дописа.

Комисија, о којој је напред реч поднела је председнику Главне Контроле 8 јула тек. год. не један већ *десет реферата* о резултату свога прегледа упутничких рачуна за 1883 г. Ових 10 реферата односе се на неких 14 рачунополагача, од којих се потражује свега укупно 5617.52 дин. (од које суме пада на нишку пошту 697.80 дин. на пожаревачку 1732.37 дин. на краљевачку 1744·15 дин и. т.д.) и Главна Контрола је *11 јула тек. год. дакле без одлагања решила*: да се по свима овим рефератима тражи обезбеђење државне касе, упутивши сва та решења на извршење једном свом стручном рачуноиспитачу. Ова решења извршена су сва *без разлике*, и под 3 т. мес. тражена су преко надлежних судова обезбеђења државне касе за односне суме новаца.

Није дакле ни од кога у Главној Контроли учињен ни покушај, да се ма ко од поштанских рачунополагача заклони од какве одговорности; а што се тиче могуће кривичне одговорности дотичних рачунополагача по овим рачунима, Главна Контрола не може о томе чинити никаквих корака, док од њих прво не добије одговоре на своје прве примедбе по истим рачунима.

Овако је у ствари, а ако господин „отпуштени поштар“ зна што год друго, што би могло одкрити и засведочити да когод у истини ради „да заклони“ каквог кривца он нека то јави *правце* Главној Контроли па ће се и он и сваки други уверити да је Главна Контрола далеко савеснија и ревноснија у томе: да пронађе, него ли да „заклони“ кривца па ма ко тај био. А кад је дописник за ово предпоставио јавност онда је требало да поименце означи кривца, а не да овако пада сумња и на остале чиновнике — Главне

ПОДЛИСТАК

НАИС МИКУЛЕНОВА

од

ЕМИЛА ЗОЛЕ

с француског.

(НАСТАВАК)

— Твој отац сигурно није кући? упита је Фридрих! —

— Скочила сам кроз прозор рече она, гласом озбиљним. —

Они нису говорили о својој љубави! Њихна љубав била је заснована одавна, још од њихног детињства. — Сад им је изгледало природно, да пређу на загрљај! Они нису имали сада потребе да се разговарају, они су само осећали неописану радост што су једно уз друго! Он је налазио да је она сасвим лепа и мила, и ако је била опаљена од сунца и мирисала на цигљу а она опет уживала је што је њен млађи господар изабрао баш њу за љубазницу, — њу коју је њен отац увек без разлога тукао! Она му се предаде потпунце!.... Увек кад је почело свитати, они се крену на пут и дођу кући! —

III

Какав диван месец; ни капи каше није пало! Небо увек плаво, изгледало је као атлаз, који ни један облачак, није кварио! Сунце је изгледало јутром као ружични кристал, а при заходу као златан прах. Дању не беху велике врућине, јер поветарац морски блажио је дневну врућину. Ноћи биле су чаробне пријатности, пуне мириса од морског биља, које загрејано дању просипало је ноћу по ваздуху бајне мирисе!

Предео је дивотан! С обе стране залива, уздиже се горостасно стење, а у даљини острва која пређе хоризонт, — Море изгледа као велико купатило, или плаво језеро које се прелива на лепом дану! На подножју од залива су планине; у даљини Марсељ са редовима кућа сграђеним по брежуљцима ниским. Кад је чисто време, виде се са висови Естаке и Жолијет: њено пристаниште, катарке од лађа, фасаде од кућа окружене шумом од дрвећа, и манастир „Нотр Дам-де-ла-Гард“ беле се на једном вису и уздижу у небо! А околина од Естаке до Марсеља прави полукруг извијуган, по ком су начичкане фабрике, из којих куљају густи димови од времена на време! Кад сунчеви зраци ударе управно, тад се море зацрни и изгледа као да је заспало између стена, а њикова боја бела дође жућкаста и црна од врелине!

А светлост мрко-зелена јела и борја покрива изгорелу од врућине земљу. — То је диван табло, као неки предео Истока, који се прелива.

Али Естака нема само овај леп изглед на море! Село које је уз планине, испресецано је путовима, којих нестаје између амбизе од одроњених стена! Жељезнички пут од Марсеља до Лијона пролази овуда, дуж клисура, преко потока а затим улази у саму стену, кроз тунел који траје миљу и по, и то је тунел Нерте, најдужи у свој Француској! Ништа није лепше но ова дивна природа, ови пролази тесни путови кроз стење, или стазе вијугаве, које пресецају клисуре и воде у амбисе; ови кршеви и голети засађени јеловином или покривени порушеним и почађалим зидинама! Понекад у некој удолици, нађе се мала пољаница засађена са мало маслине, или по нека усамљена кућица, обојене фасаде и затворених прозора! Потом опет непролазни кршеви и обронци са којих се ваља шљунак или удолице од усахнулих потока, сваки час нешто друго и ново као кад се путује по пустињи! —

(Наставиће се)

Контроле, који о томе ништа и незнају.

Од председништва Главне Контроле 7 августа 1889 год. у Београду.

ШТА ЈЕ С КРАЉИЦОМ?

*

Државни интереси — Виши политички обзири.

Има неких чудних стварчица, које се зову овим именима, што их горе исписасмо.

„Државни интереси“ — „виши политички обзири“. Шта га ли је неправде и злочина и чињено под лажном образином ових пет речи!

На ипак ово нису празне речи. Доиста има „државни интереса“, доиста има „виших политичких обзира“, који по некад захтевају да се учини и оно, што се обично не чини, да се учини чак и оно што стоји у супротности с буквалним текстом Устава и закона.

То је једно. А друго, владаоци, владарке, краљеви, краљице — они имају тако изузетан положај у друштву, стоје тако високо над обичном грађанском површином, да се на њих и у добру и у злу често примењују сасвим друкчије мере, но на обично грађане. За њих често и Устави и закони имају са свим други значај. У земљама уставним, где нема прогонства за обичне грађане, по некад бива прогнат краљ, и онде где не у бијају ни обичне зликовце по некад одрубе главу краљу. То није по Уставу, али је у „државном интересу,“ и тај разлог признају правници, уважавају законодавци, благосиља га црква, усваја га историја.

С тога да погледамо на ствар краљичину и с овог гледишта. Да видимо да ли се забрана да краљица не долази у Србију не би можда могла правдати „државним интересима“ и „вишим политичким обзирима.“

То је доиста и покушано. У последње време почели су расturати против краљице Наталије оптужбе политичке природе. Тврди се да је она и душом и телом улетела у политичке интриге.

Славољубива и властољубива, као што је, она би дошла у Србију с пуном главом планова, да у брзо приграби у своје руке сву власт и постане једина регенткиња, да уз свог малолетног сина седне на краљевски престо српски и да влада бар до пунолетства младога Краља. У томе ће је помоћи једна страна велесила.

Чим би се стално настанила у Србији, она би почела да прибира око себе присталице; постала би центар свију интрига; сви незадовољнички елементи купили би се око ње, и све то уносило би само још већу забуну у наше и иначе пометене политичке односе, стварајући земљи нове унутрашње трзавице и нове опасности.

Наравно, тако представљена, краљица Наталија јавља се као голема беда и опасност за Србију. Она би пореметила цео нови ред ствари, који се тек почео сталожавати код нас. Намесништво, влада, све би дошло у питање, све би се окрепуло тумбе, да направи места новом поретку, где на врху земаљских послова стоји краљица Наталија.

А кад се ствар тако представи, онда, наравно, не само да има големих разлога не пуштати краљицу у Србију, већ живот ни интереси земаљски захтевају да се та опасна особа држи што даље од Србије, и не у Крим, но кад би икако било могуће, чак у Сибир да је човек прогна.

Тако изгледају оптужбе, растурене у последње доба против краљице.

Ко поле пажљиво прати наше јавне ствари, знаће и врло свију ових оптужаба, с тога немамо потребе да га ми показујемо пред тим читатељима.

Нагласићемо само толико, да то врело мора бити мутно већ по томе што је веома заинтересовано.

У осталом, сва неоснованост ових оптужаба види се одмах на први поглед. Довољно је само замислити како би се све то дало извести у практици, па да се види, да све те комбинације нису ништа друго до пуста фантазија, која би изгледала бљутава и у каквом глупавом роману, а камо ли у реалној политици.

С киме би и чиме би краљица Наталија могла произвести тај обрт?

Где је та снага, камо те силе која би надјачала и намесништво и владу, и либерале и радикале управо окренула тумбе цео данашњи поредак?

Је ли то народ? Ко ће га повести? За ким ће он поћи? И у чије име, за каквим начелом? Под каквом заставом?

Или је то српска војска; она иста војска, у којој су виши чинови наклоњени либералима, нижи радикалима, у којој најпосле краљ Милан има толиких пријатеља и толико угледа! И зар та иста војска, која се заклела на Устав, да помаже сад да се Устав погази? И за ким би пошла та војска? Зар за једном женом? Има ли и један моменат у целој српској историји, где би жена стајала на челу српске нације и она је руководила?

Та о свему томе лудо је и мислити. Ваљало би претпоставити да је краљица Наталија са свим изгубила памет; само тако могле би јој засести у главу и такве будалаштине.

Најпосле, шта би то било што би нам давало права и разлога мислити, да краљица Наталија може имати ма каквих властољубивих политичких пожуда? Није ли она на против, кроз пуних 12 година свога седења на српском престолу дала сјајних и несумњивих доказа, да је улога супруге, улога матере, улога домаћице једино поље, на коме је она тражила себи рада и славе?

Погледајмо летимице бар њену прошлост.

Она је код наше интелигенције развила укус за нашу народну ношњу.

Она је била покретач да оживи и да се почне развијати читава једна грана наше женске домаће индустрије, чиме је многој сиротној сељачкој кући отворена споредна зарада од женских рукотворина, а стран свет добио је прилике да се упозна с лепим српским тканинама.

Она је брижљиво прибирала материјал и о свом трошку почела организовати израду великог етнографског албума, где би у бојама биле представљене све разнолике наше народне ношње, што би за нашу књижевност и за проучавање народа била лепа тековина, да зли домаћи удеси нису омели племениту трудбеницу у половини овога корисног посла.

Она је развијала дух корисних удружења код нашега женског света и била покретач за оснивање женских дружина по Србији.

А шта да рекнемо о њеном заузимању око наших ратних рањеника, где се као анђео утешитељ јављала крај болесничких постеља, за што је од народа с правом заслужила слатко и поносно име „мајка српска.“ Тиме је изазвала код нашега женског света ону племениту ревност у неговању ратних рањеника и болесника, којој једино имају да захвале многи и многи синови српски, што су се живи вратили домовима својим.

Она је својим узоритим држањем као жена и супруга умела стећи истинску моралну неприкосновеност чак и у нашем брбљивом и оговарачком престоничком друштву, које никога не штеди, и дала је светао пример како карактерна жена може очувати своју моралну чистоту и остати на врхунцу женске чедности чак и онда, кад муж, склизнув једном са стаза својих брачних обвеза, својом залуталошћу даје жени пуно право да и сама скрене моралном странпутицом, у овом случају опроштеном и од бога и од људи.

Ето, то су поља, на којима смо пуних 12 година гледали краљицу Наталију; у том кругу кретао се њен рад; ту је она вежбала своју снагу и ту трајила славе и успеха — не излазећи никад из круга, који обележавају дужности добре супруге, добре матере и добре грађанке српске.

Краљица Наталија дала је много светлих примера, да је она управо била мученица својих супружанских и материнских дужности, и то добровољна мученица, јер је млада, лепа и на врхунцу земаљског господства, ипак најлепше године своје провела у горком самовању, лишена оне среће, која убогу колебу претвара у слатки рај, а без које и сјајне краљевске палате постају пакао и мрачне тавнице.

Па ипак краљица Наталија принела је све те жртве једино на жртвеник својих женских, супружанских и материнских дужности.

Зар није грехота, зар није стидно, ту исту жену оптуживати сад за прохтеве и пожуде, које могу и личити једном мужу, али које праве карикатуру и накараду од једне жене.

Не, краљица Наталија никад није била политич и шарлатан. Цела њена прошлост сведочи да је она потпуно задовољна, и то јој је са свим довољно кад се може слободно кретати у својој природној улози супруге и матере — то поље за њу је довољно широко да задовоље све амбиције њене. Јер зар може бити веће славе за њу, но кад се рекне да је одгојила српском народу доброга краља, и предала му га као златну јабуку!

Краљица Наталија била је така у прошлости. Ми смо тврдо уверени, да ни у будућности неће бити друкчија.

Ми верујемо у њену материнску љубав спрам јединца свога; ми верујемо у мудрост њену, у њену тактичност и познавање наших прилика, с тога смо тврдо уверени да ће краљица Наталија, долазећи у Србију да из непосредне близине бди над неговањем и васпитавањем свога сина, умети да схвати сву деликатност свога положаја и да остане строго у улози и делокругу својих чи то материнских дужности.

Као мати, као жена, као Српкиња, она има тако благодаран и тако широк круг рада, где може достићи таку славу и пожњети толико благослова народних, какве никад не може достићи ни један краљ.

Та шта не достаје нама Србима? Одакле се мора отпочети цео морални преображај наш? Од матере! Само ће добре, узорите матере одвести српски народ слави и величини. Краљица Наталија, може у томе предњачити примером, и кад ту славу постигне, — онда је постигла све.

Из свију тих разлога, дакле, ми смо мишљења да долазак краљице Наталије и њено стално пребивање у Србији не само што не доноси никакве штете и опасности за земљу, но баш на против, било би од благотворна утицаја и на васпитање младог Краља и на неговање женских и материнских врлина код нашег женског света.

*

Да станемо овде. Редом смо прегледали све разлоге и обзире, који би се могли навести као

довољан и оправдан узрок, да се краљица не пушта у Србију, па смо видели да ни један од тих разлога не постоји.

Једино кад се пође од претпоставке, да је ова земља дужна водити рачуна и попуштати чак и простим ћудима и каприцима бив. краља Милана, — једино онда могло би се допустити да влада има разлога сметати краљичином доласку.

Али главно, начелно питање баш у томе и јесте, што ми сматрамо *да је већ једном крајње време да српске владе престану угађати чак и простим несталним ћудима и самовољним прохтевима бив. краља Милана. Ако је за вајду, ова је земља доста подносила и штете и срамоте угађајући краљ Милановим ћудима и обестима. Но ако се по несрећи морало угађати* **краљу Милану**, *не мора се вајда и сад, на штету правде и образа српског угађати* **грађанину Милану.**

Бив. краљ Милан може имати право да тражи од нас да штујемо његова права, па ако хоћете да водимо рачун донекле баш и о његовим понеким чисто личним прохтевима. Какав је да је, био је наш први краљ, па ваља имати обзира спрам њега.

Али ни краљ Милан, ни нико други, нема право тражити од ове земље и њене владе да чини очите неправде; да гази Устав, да баца под ноге образ и углед питомог и племенитог народа српског, вршећи насиље над једном женом, која је до јуче била краљица наша, која је и сад мати нашег Краља; над женом која целим прошлим животом својим, ако није учинила какво добро, за цело није учинила никакво зло овој земљи; над женом, која је ваздa била добра Српкиња и добра кћи ове земље.

Те за то би нас насиље осудио цео образовани свет, а и чиме би управо могли правда ти то суровo дивљаштво, дајуримо једну *добру* матер од једнца њеног и да не дамо живети у отаџбини једној грађанки српској, којој је Устав обезбедио то неприкосновено право.

И с каквим би образом могли забранити краљици Наталији оно, што је допуштено краљу Милану!

Ако би било разлога да се коме од њих двоје украти долазак у Србију, то за цело сто нута пре краљу Милану но краљици Наталији. И по прошлости и по карактеру, и по расположењу које влада у народу, и по неприликама које може направити као муж и војник, краљ Милан сто пута више може бити опасан за ову земљу, те би можда било јаких разлога, да се бар сад за нешто време држи подаље од Србије и да не долази амо. Па кад се то не спречује њему — и ми доиста сматрамо да би му учинили неправду, кад би му то спречили — то с каквим разлогом и образом да то пречимо краљици Наталији!

Ми ни краљу Милану ни краљици Наталији не признајемо никаквих других права до оно, што имају по Уставу и законима земаљским као бивши владари ове земље, као родитељи нашега краља Александра, и као грађани српски. А у томе су њих двоје једнаки, наравно сваки у својој улози, он као мушко, она као женско. Одузети сад њој право пребивања у Србији — а он то право потпуно уживa — било би грубо насиље, које би осудио цео образован свет.

Србија то не би учинила ни из каквих већих разлога, а камо ли просто и једино за љубав краљ Миланових ћефова и то ћефова настраних и напаких, где човек налази неког худог уживања у томе, да омаловажује матер јединца свога.

Можемо веровати да је краљу Милану непријатно и неугодно да долази у Србију кад је ту краљица Наталија, да се с њом можда сретне и виђа — али шта ћемо, то су његове личне ствари, које нас се не тичу, нека их уређава како зна.

За нас је Наталија онако исто бивша краљица, као што нам је он (Милан) бив. краљ; она је за нас онако исто родитељка Краља нашега, као што је и он родитељ — према томе сва она права и све оне почасти, које признајемо и одајемо њему, признајемо и треба да одајемо и њој, (на прилику слику краљичину не треба искључивати при накитима при свечаностима, итд).

Забрањивати Краљици долазак и борављење у Србији, једно за хатар краљ Милановић каприца, — то неће и не може бити; то неће допустити земља, с тога се надамо да то неће, не може и не сме учинити ни влада.

Краљици Наталији мора бити слободан долазак и живљење у Србији.

Влада треба смело да узме у решавање краљичино питање, и да га реши једном за свагда и то овако, како напред рекосмо и како је једино право, поштено и с образом и интересима земаљским сагласно, без обзира како ће се то допасти краљу Милану, па било да прва сматра њин брак као раскинут или не.

Влада *може* и треба тако да учини. Не учини ли — сва одговорност пада на њу.

*

Завршујемо. Од кад се разбуктала кобна домаћа завада на огњишту краљевског нам дома, и створено тако звано краљичино питање, ми смо веома мало говорили о целој тој ствари Питање је било тугаљиво; за човека који тражи истину и стреми да се не огреши о правду, тешко је било стати на једну или другу страну. С тога смо се задовољавали да од времена на време објективно забележимо сама факта, како се кад што дешавало.

Сад смо узели да опширније проговоримо о положају бивше краљице Наталије једно с тога, што сматрамо да интереси отаџбине захтевају да се то питање реши и да је за то решење сад најзгодније време.

Стараћемо се да ствар изложимо објективно и онако, како смо најбоље умели по нашем сазнавању. Ако би било каквих погрешака у набрајању факата, радо ћемо чути свачије обавештај и исправку.

Перун.

БЕОГРАДСКЕ ВЕСТИ.

Пушта се. Данас тачно у 10 часова пре подне полиција треба и *мора* да пусти нашег затвореног уредника г. Перу Тодоровића, кога је самовољно, неуставно и незаконито осудила на тридесет дана затвора. Органи полициски, који би г. Тодоровића и за тренут ока задржали преко тога у затвору кривци су и по Уставу морају се казнити.

*

Шта је било у Врању? О одласку Њ. В. бив. краља Милана и министара г. г. Грујића и Таушановића у Врању, где се тада бавио на лечењу краљевски намесник г. Јован Ристић, и о саветовању, које је тамо било, пишу петроградском „Новом Времену“ из Београда, да је бив. краљ Милан тражио да се стане на пут доласку краљице Наталије у Србију, и да је за то тражио од намесништва и владе јемство. Министри су говорили, да се и поред природног права сваког детета да види своју мајку, краљици Наталији не може забранити долазак у Србију код свога сина. Бив. краљ Милан позивао се на чл. 72 Устава, који њему самоме признаје право да васпита сина. Министри нису побијали то право, али, рекли су, они немају право да газе друге уставне одредбе, а по њима сваки Србин и Српкиња имају право да живе у Србији. Краљ Милан се позвао на развод брака, услед којег је краљица Наталије престала бити краљицом, а министри су одговорили, да се не могу упуштати у питање о законитости или незаконитости развода, јер то питање спада у надлежност цркве, па су раскраља упутили на митрополита Михаила. Даље, исти лист вели, бив. краљ Милан извадио је из џепа исправу, којом му се намесништво обвезало да неће допустити повратак краљице Наталије у Србију. Али се влада није дала тим збунити, већ је изјавила, да њу не веже та погодба, учињена између краља Милана и намесништва. „Ми нисмо ништа потписали, те следствено влада није ничим везана, ми ћемо се тачно држати Устава и по њему радити“ — вели да су рекли министри.

Према овоме допису из Београда изгледа, као да се у Врању није могло ништа свршити по захтевима бив. краља Милана, и да је према томе долазак краљице Наталије у Србију сигурна ствар.

Међу тим о тој ствари по вароши се проносе противни гласови. По тим гласовима, влада се у први мах, истина, одупирала захтеву бив. краља Милана да се не дозволи повратак краљици Наталији у Србију. Али кад је изнета погодба између њега и намесништва, и кад је с краљ Милановe стране изнет разлог да долазак краљице Наталије може бити од „опасних последица“ по Србију, да он Србију може довести у врло незгодан положај и опасан заплет с Аустро-Угарском, која би у доласку краљице Наталије гледала корак управљен против себе, — кад је све то изнето, влада се склонила да краљици саветује и одврати је од доласка у Србију, а све у интересу њеног сина и земље.

Који од ова два гласа у истини постоји и да ли су и у колико који од њих истинити или не, ми не знамо. Ми их износимо као гласове, а на надлежнима је да кажу где је истина. Међу тим има неких телеграма, који ка да ће потврдити истинитост овога другог гласа. Тако јеропејски листови јављају, да је влада саветовала краљици Наталији да се с Њ. В. Краља Александром састане где год у иностранству. Али је она изјавила српском посланику у Петрограду, г. Симићу, да ће она свога сина посетити само у његовој престоници и да ће се ради тога кроз који дан већ кренути из Јалте пут Србије.

*

Посета Њ. В. бивши краљ Милан у очи свога поласка посетио је Њ. Високопреосвештенство Господина Митрополита Михаила и дуго се задржао код њега.

*

Полагање темеља. Данас у 10 часова пре подне биће свечано полагање темеља Св. Савском дому. Ове свечаности присуствоваће Његово Величанство Краљ Александар, г. г. намесници и чланови владе.

*

Не светкује се. Сва г. г. министри издали су својим подручним надлештвима наредбе, да се данашњи дан, као дан рођења бившег краља Милана, не светкује, већ да се ради као и у обичне дане.

*

Кафе шантани. Наши читатељи сећаће се повике, која је била подигнута на тингл-танглове; сећа ће се како је гостионичар код „Империјала“ имао услед њих грдних неприлика и од стране публике и од стране полиције. И гостионичар поменутог хотела, да би задовољио и осећања своја и осећања српске публике, па ма и на штету своју, одурио је тингл-танглове а од млађих људи образовао српско позоришно друштво које ће у његовом хотелу давати представе. И оно их је давало све до прекратког времена, кад је у једну овдашњу пивницу дошло једно страно друштво, које под именом концерта даје тингл-тангловске представе, а у исто време управитељ вароши Београда слатки Глигорије ставља сметње горе поменутом друштву.

Ми нећемо да улазимо ни у какву оцену и расправљање овакног поступка полициског, али напоменућемо како полиција нема право да према неком буде мајка а према неком маћија Ми за сад ову ствар само тобиримо, а у скоро ћемо имати прилике да се поближе позабавимо њом.

*

Болесна је. Полуслужбени „Одјек“ и „Народни Дневник“, који има прилике да своје вести црпи из намесничких кругова, јављају да краљица Наталија неће доћи у Србију 17 о. м. као што је раније било јављено, *јер се разболела.* Ми за сад о овој ствари нећемо ништа говорити, но само бележимо ову вест о овој ствари доброг извештених листова с тим, да ћемо се у идућем броју вратити на ову ствар и с молбом, да наши читатељи доведу у везу ову вест с данашњом вести нашом о доласку краљичином, под насловом „Шта је било у Врању?“

Св. Савски дом: Као што смо већ на другом месту јавили, данас се полаже темељ Св. Савском дому. Управа друштва Св. Саве била је расписала конкурс за грађење овог дома. Услед овога конкурса пријавило се шест оферената. Од тих шест оферата за грађење Св. Савског дома, нарочито за то одређени одбор од стручних лица усвојио је оферат, који је одбору поднео Стерија Јовановић из јужне Старе Србије, коју наша „браћа" Бугари радо називају Бугарском Македонијом.

ТЕЛЕГРАМИ

9. АВГУСТА.

Берлин. „Пошта" јавља, да ће царски пар 20 о. м. предузети пут од Генуе за Грчку, одакле ће се вратити тек крајем октобра.

Каклсрус. Јуче после подне отпутовао је у Штразбург царски пар с надвојводом баденским.

Париз. Министар војни Фрејсине саопштио је у министарској седници резултат истраге о буланжистичким ровењима и услед тога компримитованим војним особама. Нашло се да су од 20. официра активне војске криви њих 19. Предузете су мере политичког карактера и предмета од најозбиљнијих намера. Дигнуто је са својих места 22 официра територијалне војске.

ДНЕВНИК

КАЛЕНДАР

Четвртак

Православни: 10 Рођ. Д. Њ. Вел.
Католички · 22· Тимотеј.
Сунце излази у 4 с. 51
Сунце залази у 6 с, 45
Мена месеца пос. четврт. 7
Дан је с почетка $14^1/_4$ сати а ноћ $9^3/_4$ али до краја овог месеца дан окраћа за $1^1/_2$ мин, а за толико и ноћ одужа.

КЊИЖЕВНИ ОГЛАСИ

ПОЗИВ

НА ПРЕТПЛАТУ КЊИГЕ

ПАСТИРСКЕ ПОСЛАНИЦЕ

Црквене и друге, Беседе и речи

Намерни смо да у име божије, штампамо укупно све наше посланице, беседе и речи, које смо у разним приликама и времену говорили.

У жељи, да би могли знати, колико ћемо књига штампати позивамо пријатеље наше и све љубитеље књиге и цркве нарочито браћу свештенике, учитеље и клирике, да се у што већем броју упишу у предбројнике исте и нас или непосредно или преко г. г. окружних протојереја и намесника о томе известе, а ове братски умољавамо, да се заузму око прикупљања претплатника, за што ћемо им поред срдачне благодарности и 12 од сто у новцу или књиге у име награде уступити.

Књига ће изнети 30 до 35 штампаних табака, а цена јој је 4 динара. Новац се полаже у наточ за књигу.

ОГЛАСИ ЛАСТА

календар

може се добити у књижари
В. Валожића
у Београду

Хиљаду комада	за	32 дин.
Пет стот.	„	20 дин.
Сто	„	5 дин.
513		3—10

СВЕШТЕНСТВУ КРАЉЕВИНЕ СРБИЈЕ ОБОЈЕГ РЕДА

Привременом Одбору за опште удружење свештеника у Краљевини Србији, част је јавити, да је највиша духовна власт одобрила, да се први скуп отачаственог свештенства може држати 20 Августа у Нишу ради оснивања удружења.

Одбор се нада, да ће српско свештенство довољно појмити важност овога скупа, те на исти и доћи у што већем броју.

Ближа обавештења о овоме добиће сваки свештеник особеним писмом са „нацртом правила удружења".

532 2—3 ОДБОР.

ГЛАВНО СТОВАРИШТЕ БЕОЧИНСКОГ ЦЕМЕНТА ЗА СРБИЈУ

Предузимачима и осталим потрошачима препоручујемо **БЕОЧИНСКИ ЦЕМЕНТ**, и то: прима и секунда портланд, роман-цемент и две сорте хидрауза, лакши и сежи, јер је потребама доказано *да је најбољи од свију*, који се овда продају. Он је и по тежини најлакши, а подноси много више дометање песка, зато је за сваког најпробитачније, само са овим цементом радити.

Нарочито чинимо пажљиви на наш портланд-секунда који се најчешће употребљује и који је раван квалићи са портландом прима других фабрика, а знатно је јевтинији. Наш прима-портланд ненадмашим је, и служи поглавито за фине глазуре.

За потрошаче у опште, а нарочито за већу потрошњу **знатно су спуштене цене**.

Примамо на израду свако цементирање и бетонисање ходника и предсобља, израду тераца и мозајка за ходнике, предсобља и за цркве, како ови у Београду, тако и на страни, све по најефтинијим ценама. Све радове вршимо са стручним радницима и са гаранцијом.

371,27—50 ГЛАВНИ ЗАСТУПНИК,
ПЕРА А. ЈОВАНОВИЋ
са канцеларијом: на Сави на дрвари и у кући Михајловој улици број 29. у Панђеловој кући

НА ЗНАЊЕ

Васпитни завод у Нишу

ЗА

васпитање женске деце

По дозволи г. Министра Просвете и црквених послова П Бр' 10119 отворила сам васпитни завод за образовање женске деце. Поред српскога језика и свију осталих предмета у овоме мом заводу предаје се немачки и француски језик, ручни рад и гласовир по одређеном програму, које је Министарство просвете одобрило.

У заводу заступљене су најбоље педагошке снаге. Ово је показано и успехом на испиту који је ове године држан пред министарским изаслаником. —

У овај завод примају се деца од 6-те па до 14-те године. По жељи родитеља деца могу бити примљена и на стан, храну и у опште сву потребну негу. О материнској нези, коју деца добијају у мом заводу, може се сваки уверити код родитеља, који су ми своју децу већ од дужег времена поверили.

Уписивање деца за идућу школску годину почиње од данас и траје до 1-вог Септембра ове године.

Услови су врло повољни и могу се добити на захтев од

Управитељке завода
Б. Нетовићке

1 Августи 1889
у Нишу.

520 2—12

≡ ПРВИ ПУТ ≡
У БАШТИ
ПОЗОРИШНЕ КАФАНЕ
од данас па сваки дан певаће омиљена српска певачица госпођица
= ЈУЛКА ПОПОВИЋЕВА =
у дивном српском народном оделу, српске народне и севдалиске песме, соло и у кору уз пратњу музике прве тамбурашке
под управом капелника
Павла Пиваровића
са 10 чланова у српском народ. оделу
Поред соло певања и у кору гђце Јулке, свирка ће бити нарочито спремна за пратњу уз певање и соло свирање које ће штовану публику, потпуно задовољити.
СВАКОГ ДАНА НОВ ПРОГРАМ
Учтиво моли за многобројну посету
С поштовањем
ДРУШТВО.
УЛАЗАК БЕСПЛАТАН.
Почетак у 8 сати у вече.
533—2—5

ПРИВАТНА НИЖА ГИМНАЗИЈА У ГРАЦУ
(ШТАЈЕРСКА)
која је добила концесију од ц. кр. министарства с правом јавности за I класу
ЗАЈЕДНО С ПРИПРАВНОМ КЛАСОМ ЗА СРЕДЊЕ ШКОЛЕ
ЧУВЕНИ ПАНСИОНАТ ЗА 30 ПИТОМАЦА
Програм се шаље бесплатно.
Власник и управник:
ГРАЦ — ФРАНЦ ШОЉЦ
402.6,10 — гимназијски професор.

ФАРБА

Фирнајз, лак четке и сав молерски и фарбарски прибор најбољи је и најјевтиније код
ДИМИТРИЈА М. ЂОРИЋА
У БЕОГРАДУ
спрам споменика кн. Михаила
продаје на мало и на велико
ЦЕНОВНИК ШАЉЕ СВАКОМЕ НА ЗАХТЕВ
527 4—10

Власник Пера Тодоровић. Одговорни уредник С. Јаношевић.

Штампарија „код Просвете" Позоришни трг бр. 2.

БРОЈ 231 ПЕТАК 11. АВГУСТА 1889. ГОДИНА II.

ИЗЛАЗИ СВАКИ ДАН

БРОЈ 10. П. Д.

ЦЕНА ЗА СТРАНЕ ЗЕМЉЕ

На годину . . . . . 30 динара
На по године . . . . . 15 динара
На 3 месеца . . . . . 9 динара

LE PETIT JOURNAL

МАЛЕ НОВИНЕ

ДНЕВНИ ЛИСТ ЗА СВАКОГА

Претплата из унутр. полаже се само код пошта

За Београд нема претплате — Лист се продаје на број

Писма и рукописи шаљу се Власнику „Малих Новина“ Топличин венац бр. 17., на горњем спрату.

Претплата се прима код свију пошта у Србији

ЦЕНЕ ОГЛАСИМА

На првој страни од петит. реда 20. пр. дин. а на четвртој од петит реда 10 пр. дин

ПРИПОСЛАНО стаје 50 пр. д. од петит реда

KLEINE ZEITUNG

Огласи јевтино, по потреби и са сликама. За свако оглашење плаћа се држ. таксе 20 пр. д. ВЕЋИ ОГЛАСИ ПО ПОГОДБИ

Сву ону штовану господу из унутрашњости, који нам дугују за огласе и којима смо већ 2—3 пута писали, молимо да нам тај дуг што пре измире.

Траже се три до пет дечака за распродавање „Малих Новина“. Упитати у Уредништву.

Вреднији могу зарадити 2—3 динара дневно.

Јављамо штованим купцима „Малих Новина“ да је наш лист од сада редовно готов свако јутро у 7 часова и може се одмах куповати у администрацији „Малих Новина“ и код разносача, а по продавницама најдаље до 8 часова,

БЕОГРАДСКЕ ВЕСТИ.

Пуштен. Јуче је пуштен наш уредник г. Нера Тодоровић из затвора, који га је полиција незаконито и неуставно осудила тридесет дана затвора.

*

Полагање темеља. Јуче у 10 сати положен је и освећен је темељ, Св. Сав. дому, који управа друштва Св Саве подиже за своје питомце из разних крајева српских.

Улице око места, где ће се подићи Св- Савски дом, биле су лепо украшене заставама и зеленилом, а куће ближе темељу украшене лепим разноликим, српским драперијама. Тим улицама још од рана јутра врвело је мноштво света идући месту полагања темеља. Око 10 часова пре подне дошао је председник општине г- Живко Карабиберовић са преставништвом општине, Његово Високопреосвештенство г. митрополит Михаило, Његово преосвештенство владика у пенсији г. Никанор, генерал Богићевић, Милован Спасић и М. Маргетић, савет. у пензији, и пук. Мишковић.

Тачно у 10 сати пуцањ топовски огласио је долазак Његовог Величанства Краља Александра који је дошао у пратњи г. намес. Белимарковића председ. мин. г. Грујић, минис. фин. и просвете г. Вујић и Милосављевић. Долазак Њ. Вел војна музика поздравила је свирањем српске химне а присутан свет дуготрајним и небројним узвицима живео.

Пошто је Њ. Вел. ушло у нарочито спремљен и декорисани ладник председник друштва Св. Саве г. Св. Николајевић држао је говор, који доносимо на другом месту.

Свршетак овог беседничког и патриотског говора присутна публика поздравила је знацима одобравања. После тога је Његово Високопресвештенством Митрополит Михајло са свештенство одслужио молитву за освећење темеља. (За време ове молитве као и иначе било је око места где је вршено освећење необично много нереда и галаме без обзира што је ту присутно Његово Величанство Краљ. Управитељ г. Глигорије стајао је непомично као да га се не тиче ларма која се прави унаоколо и као да ту није место где и због присуства краљева и због самог светог задатка посла који се ту врши, требало би да је највећа тишина. Опазили смо да је намесник г. Белимарковић нешто живо и љутито примећавао председнику Министарства г. Грујићу, по свој прилици љутио се на толику неуредност и непажњу полиције према његовом Величанству и светињи освештења.

За време молитве певале су певачке дружине „Београдско певачко друштво, и „Станковић“, чијим певањем у опште нисмо могли бити задовољни, као ни појањем свештенства.

После свршене молитве председник друштва г. Николајевић прочитао је две споменице, које су положене у темељ Св. Савског дома, а које су метуте у стаклени цилиндер и зазидане у темељ. Једна је поменица Њ. В. Краља Александра, а друга друштва Св. Саве.

После овога Његово Величанство, г. Митрополит, присутна г. Министри и управа друштвена сишли су у темељ где је Његово Величанство по уобичајеном начину положио темељ, после чега ослужено је молепствије Краљу Александру, а удружене певачке дружине отпевале су „млогаја љета“. За ово време раздавата је трећа књига друштва светог Саве, а Њег. Величанству, г. Белимарковићу г. Митрополиту и члановима владе у врло лепом и фином повезу.

Неможемо, а да са радошћу не забележимо како се баш у овом тренутку појавио један преставник су, седних нам монархија, румунски опуномоћени министар г. Розети,

После овога извршиван је редом тачка по тачку програм из кога, морамо признати, највише нам се допале старе српске песме које су отпевали питомци, св. савског па исионата За ово време показиван је план и глав. изглед Св. Савског дома, и послуживани су гости. —

У брзо затим Њ. Вел. Краљ отишао је испраћен пуцњем топова и одушевљеним и безбројним усклицима присутног света. Света је било веома много тако да главном и споредним улицама око места полагања темеља није се имало где проћи а по прозорима околних кућа било је начичкана маса света.

*

Краљица неће доћи. Полуслужбени „Одјек“ јавио је, да је краљица На-

ПОДЛИСТАК

НАИС МИКУЛЕНОВА

од

ЕМИЛА ЗОЛЕ

с француског.

(НАСТАВАК)

А озго, поврх врхова од јела, небо застрло свој покривач од лепе плаве свиле! —

Сем тога овде се налази између стења и мора уско приморје од црвене земље, ту су саме цигљане, које сачињавају једину индустрију овог предела! На више места прокопане су огромне рупе за вађење иловаче.

То је земљиште неравно, скоро голо, по негде неко закржљало дрво но које је тако жељно упијало воду, да ту не беше ни једног извора. — По путовима била је толика прашина, да је се упадало до чланака, као кад би се газило по пепелу, и при најмањем поветарцу, дигла би се читава олуја од прашине, која би засипала околну ограду! По зидовима врелим као фуруне, спавали су сиви гуштери, а из спарушеног крова излетала би читава јата од скакаваца, пиштећи као варнице. У непомичном и загушљивом ваздуху дремајућег југа нема другог живота но досадна песма од скакаваца! —

То би кроз овај предео огњени гди се Наис и Фридрих љубише за читав месец дана! Као да је ова небесна ватра прешла у њихову крв! Првих осам дана они су се састајали ноћу, као и отпре под истом старом маслином, на уласку стења у море! Ту су уживали неописане радости! Ноћ пуна свежине, блажила би им грозницу, и они би по који пут пружили лице или руке, расланућујућем поветарцу, који би их расхладио као ледени извор! Море је пред њиховим ногама, плаћали је тужно и слатко, ударајући о стење! Мирис јак од морских трава опијао их је жељама! И тада загрљени, једно уз друго они би се одмарали, клонули од срећног умора! Потом управили би поглед на другу страну воде и гледали би: ноћно осветлење Марсеља, ватре запаљене на уласку пристаништа које бацаху крваву светлост на море, предграђе осветљено гасом, а у средини вароши где се блиста од силне светлости и најзад на вису Бонапартим парк окружен редовима од фењера којим се светлост лепршаше према небу! Сва ова светлост дуж заспалог залива изгледаше као да осветљава неку баснословну варош које ће зором нестати! А небо, распростро над црним хазом хоризонта, беше пуно особитог чара, али и страве неке која их гоњаше да се јаче стисну једно уз друго, читава киша од звезда сипаше. Многобројне звезде у овим ведрим ноћима Прованса просипале су живе пламене. Пуни страве од ових просторија небеских, они би оборили главе и поглед би зауставили на кулу Планије и њен фењер и играјућа светлост тог фењера, умирила би их, и они би се поново узели љубити!

Али једне ноћи, на хоризонту беше изашао пун месец који им је пљио у лице. По мору вукао је се његов светли траг, као од неке огромне рибе, неке јегуље из дубина морских кад изађе и стане мицати, своје пртенове од светлог седефа. Фењери Марсеља беху као погашени, а околни брежуљци и стене залива купали су се у светлости. У колико је се месец више пењао, месечина је била све јача и сенке све јасније. Тад им овај сведок поче сметати!

Они се побоје да их ко не спази ако и даље остану тако близу Бланкарде! Идућег састанка они изађу из мајура, кроз једно ћоше порушеног зида и почну проводити љубав по разним склонитим местима у околини. Најпре изаберу и склоне се у једну напуштену кућу; у подруму исте,

талија одложила свој долазак у Србији због болести. Свет не верује овом полуслужбеном саопштењу. Држи се, да је краљици за време осујећен долазак услед погодбе, постигнуте између бив. краља Милана, намесника г. Ристића и владе. Ми не знамо да ли је краљица одложила свој долазак због болести, или је том доласку сметња погодба углављена у Врањи.

Ми само бележимо ово што се говори у вароши, и не можемо да разумемо како то, да се краљица Наталија, која се тврдо решила да јуче пође за Србију, баш данас разболи. Ми нећемо сумњичити истинитост вести полуслужбеног „Одјека“, али нека нам је дозвољено да нам чудно пада овај удес.

*

Програм концерта, који 12 овог месеца приређују великошколци код „Скупштине“ овај је: „Бој се бије“ од * * * српски текст од Перића, Српске народне песме пева г. Бока Драгутиновић Violon duet Имам дику леполику, певају у дуџету два великошколца. Где си душо, пева баритон соло један великошколац. Боже братимства од Јенка пева друштво „Јакшић.“ Други део је игранка. Улазна цена динар од особе, и само позвани имају приступа.

ПОЗДРАВ
Г. СВЕТОМИРА НИКОЛАЈЕВИЋА

приликом освећења темеља Св Савског дома.

—

Ваше Величанство,
Господине Намеснице

Поштовани Зборе.

За три године, од кад постоји Друштво Св. Саве, оно је могло, благодарећи увиђавности и родољубљу нашег народа, извршити доста патриотских послова. О томе сведоче годишњи извештаји о његовом раду. Оно је, да споменем само што је главније, печатало неколико књига лепе и патриотске садржине. Оно је растурило у народ на 70.000 књига намењених да гаје патриотске врлине, буде националну свест и крепе наду на скоро уједињење нашег племена. Оно је издало на 1000.000 динара помоћи учитељима, свештеницима и школама, у оним покрајинама нашим, где је така помоћ била најпреча. Оно је обдарило многу сиромашну цркву одеждама и књигама; притекло у помоћ многоме верном родољубу, који се тамо, далеко од граница и слободе краљевине Србије бори и ради за велику народну мисао. Оно је отворило, за сада, једну врло корисну школу у Београду, за младе раденике из наших земаља што су још под туђинском влашћу; и основало један пансионат у ком издржава до 50 младића и девојака из разних предела српских, које спрема у нашим средњим и вишим школама, да их после изашиље као агитаторе и апостоле српске народне мисли онамо где је нашем језику и народном праву највећа опасност од туђинских насртаја. Оно је скупило на један велики и народски посао до 6000 посленика из разних предела српских који сви по једном програму и у једном правцу раде на великој народној задаћи, и крче пут срећној будућности, кад ћемо сви ми, од Јадранског мора и Солуна до Искра, Дунава и Саве, који смо сад несрећном историјском судбином издвајани и поудаљивани, бити сједињени у једну, велику и слободну државу. Оно је скупило сталан новчани капитал, који у овом тренутку износи на 130.000 динара и стално расте.

У низу тих послова Друштво Св. Саве прилази, данас, једном новом делу. Оно у име Бога и првог српског просветитеља, полаже с вама темељ дому намењеном да буде учионица родољубља и рада за векику народну ствар.

На овоме месту где су били двори и касарне једног завојевача наше кршне Шумадије, винуће се у кратком времену величанствени храм посвећен оној великој и светој мисли за коју сви ми велики и мали, живимо. И тај храм биће сведок родољубља нашег, и стални протест противу свакога насртаја на наша народна права; противу свачег што стоји на путу нашој жудњи за јединством.

У престоници краљевине и у другим српским градовима има доста богатих палата и сјајних храмова, али ће се овај дом, и овај храм уздизати над свима другима, најпре светињом и величином задаће каквој ће служити, а после тим, што њега дижу родољуби из свих земаља српских. Београд ће се овим храмом моћи дичити, јер ће бити најлепши његов украс, јер ће он бити залога поштовања и љубави с каквом Срби из најдаљих земаља гледају на краљевину Србију и њену престоницу, а Србима, свуда где их има, и у ма како мучним и тешким приликама да се налазе, са врха овог дома допираће ваздух светлости који ће носити са собом наду и будити јунаштво; онако као што ноћу на узрујаној пучини морској трудном и очајном морару светлост с куле светиљке доноси радост и показује пут.

Уздање да ће овај дом толиког значаја бити за нашу народну ствар није само уздање управе друштва Св. Саве, која је решила да га подигне. Оно је опште. То сведоче изјаве с разних крајева Србства, сведоче родољубиви прилози који нам од свуда стижу са жељама да дом буде што већи и сјајнији на дику нашег племена и на пркос нашим непријатељима.

И наше ће се наде испунити. За то нам јемчи родољубље и свест нашег народа. за то нам је најтврђе јемство, Ваше Величанство, наш мили Краљу то што си ти, удостојио да присуствујеш овој свечаности, и да сам са својом руком положиш темељ овом дому. Нека би топле молитве Краљеве и наше с овог места допрле до онога горе праведног и неумитног судије, који управља судбином народа, и измолиле благослов нашем предузећу и успех свеколиким нашим патриотским очекивањима и жудњама; неки би измолили благослов за све оне родољубе мале и велике, богате и сиромашне који по свом могућству притичу прилозима у помоћ да се овај дом народни дигне и украси.

Име сваког тог родољуба биће записано и чувано за вечита времена у свето-савском дому а награда ће му бити у уверењу да је са своје стране на овај начин и овом приликом принео колико је могао на олтар народне просвете и јединства и у љубави и поштењу с каким ће га ево вазда сећати сви они младићи који ће се у овом дому учити да љубе домовину и жртвују за њу и који ће очеличени овде ићи у уједине крајеве српства на тешки али узвишени народни посао.

Нека ми Ваше Величанство још дозволи да Му у највећој понизности, у име друштва Св. Саве благодарим и на милости с којом је изволело доћи на ову свечаност. Нека и сва господа и цео овај родољубиви скуп приме моју и захвалност од стране управе друштва Св. Саве а нека и овом приликом приме ову захвалност г. архитекта, Илкића који је из саме оданости према друштву и његовом делању израдио план за нашу грађевину и умео с' изредном вештином здружити архитектанске мотиве византике и западног ренесанса те тако и у витким зидовима Св. Савског дома оличити културну задаћу српског племена на његовој раскрсници између Истока и Запада.

ИЗ СРПСКОГ СВЕТА.

—

Комуникације у Босни и херцеговини. „Reichswehr“ узимајући „могућност наступања аустро-угарских трупа на југ, а понајпре продужење окупације до Митровице, дотиче се питања да ли је аустро-угарска војна управа рачунала на могућност офанзиве из окупираних области било против Србије, Црне Горе или против Н. Пазарског пашалука, па налази скоро да то није: јер, вели, површи поглед на комуникациону мрежу показује да за њено развиће није могло бити мање учињено, но што је, баш да је аустро-угарска монархија пречистила сасвим своје политичке рачуне на балканском полуострву, и да не даду офанзиву небо било никаква више изгледа. Оно мало железница, што их има у Босни и Херцеговини, раздвојене су, важан воден пут сасвим је занемарен, важне тачке једва да су додирнуте, комуникацијоном мрежом, шта више читаве зоне земаљске границе су са позадинном тако недовољно везане, да се мора озбиљно запитати да ли је у опште могуће прилазење хране и других потреба оперишућим већим телима војске.

Од босанских железница све су у дејству:

269 км. дугачка пруга Брод — Сарајево.
67 „ „ „ Добој — Симинхан.
109 „ „ „ Метковић — Остројац, и
102 „ „ „ Добричин — Бањалука.

Од тих је пруга Добој — Симинхан чисто трговачка железничка без војне важности, пруга Добричин — Бањалука била је у почетку окупације већ као готово примљена. Као војно важне железничке пруге узима „Reichswehr“ само пруге Брод — Сарајево и Метковић — Остројац, која ће се последња продужити до

беше порушена пећ, а над подрумом разграђена шупа!

Али ова рупа не беше им по вољи; овише су волели да су под слободним небом! Они заћу у мајдане старе, где је некад вађена црвена иловача, и ту су се завлачили у какво мало местанце, од неколико квадрадтних метара, које је било тако усамљено, да се нико живи не би чуо, сем лавеж паса, из даљине, који су чували куће у пољани. Одатле, упућивали су се и мало даље ка Нијалону, пели би се по околини стеновитој, силазили би у провалије, пећине и лагуме! Овако проведоше за по месеца, сваку ноћ уживајући. Месеца више не беше, небо поста мрачно, али њима је се чинило сада да је Бланкарда малена за њихову љубав.

Једне ноћи таман су пошли једним путем, што води у теснаце Нерпим, учини им се да неко полагано за њима иде, кроз шумицу јелову која беше украј пута. Они се поплаше и стану.

— Чујеш ти штогод? запита је Фридрих!

— Да, сигурно неко залутало куче, одговори му Наис!

Она оде правцу сенке, Фридрих чу неко шаптање и кикот. Потом се опет врати, мирна, али доста бледа. —

Шта би? запита је он.

— Та ништа, одговори Наис.

И поћутав мало настави:

— Ако чујеш и даље да неко иде, не бој се. То је Тоен, грба знаш?! Он нас чува! —

И заиста Фридрих је но неки пут опажао по сенки да их неко прати! То их је куражило! Више птта Наис хтеде да отера грбу, али он јадник, молио их је да га оставе, да им и даље буде верно псето, а он им неће ништа сметати? Сада кад би се љубавници, слатко узели љубити, по цигљанама напуштеним, мајданима, или по скривеним лагумима, да су хтели обраћати пажњу чули би како неко тужно јеца. То је био Тоен, њихово верно псето, који би заклонио очи песницама и плакао!

Од сада они нису уживали само ноћу, но увек гди год су добијали прилике. По неки пут у ходнику Бланкарде, или у соби кад су били на само они би се одмах грлили! Па шта више и за време јела, кад би му пружила лебац он би је добро стиско за руку! Строга госпа Ростанова, која не примећаваше ништа, и даље је корила сина, што је суров наспрам Наисе! Једног дана умал што их није застала, али Наис је осети по шуштању хаљина, те брзо клече, на колена, извади мараму и узе брисати цинеле младог господара, које су се белиле од прашине!

Наис и Фридрих уживаху још и многе друге радости. Често у вече, после вечере, госпа Ростанова узела би сина испод руке, и отишли би да се прошетају. Наиса понела би јој шал (плед) за сваки случај. У друштву тако, њих троје сишли би до обале да виде аласе кад се из лова сардине враћају!! По мору фењери се љуљаху, и у скоро би се приметиле и црне масе чамаца, који су се приближивали ка обали као и лагано ударање весала. Госпа Ростанова често би се зауставила код једног чамца и отпочела би разовор са аласима, а Фридрих би пришо Наиси и стиснуо би јој руку да јој прсте поломи!

За то време чича Микулеи само је ћутао као заливен! Он је као и обично одлазио на море, враћао се, по мало копао на пољу, али све му нешто није било право! Његове мале зеленкасте очи показивали су неки немир!

Он је Наису само попреко гледао, примећавао је на њој неку промену коју није могао објаснити откуда је. Изгледала му је само измењена! Једног дана она му се опет успротиви! Он је одвали такав шамар да јој расече доњу усну.

(Наставиће се)

Сарајева и сад је у раду. Па и ту „Reichswehr“ замера што је за свезу Сарајева са морем изабран баш Метковић, јер је то, вели, погрешка и са трговинског и са војничког гледишта. Показав махне у трговинском погледу, „Reichswehr“ прелази за тим на војничке, па вели да пруга Метковић — Мостар за југозападну зону нема апсолутно никакве вредности, јер место да се трупе или потребе шиљу од Мостара у Метковић железницом, а даље у мали Стон лађом, одатле, у једном маршу, у вел. Стон, па затим у Груж (Гравозу лађом, а одавде опет за дан марша у Требиње, радије ће се упутити друмом Мостар — Столац — Билећ.

Да би се југозападна операциона зона свезало са Сарајевом, било би, вели, нужно да се изведе већ сасвим израђен пројект железнице Груж — Требиње, Столац, — Мостар: а то се може тим лакше извршити што би Дубровчани сами примили на се велики део трошкова.

Југоисточна операциона зона одвојена је од полазне станице Сарајево низом високих планинских ланаца, преко којих се потребе у велико могу тек с великим тешкоћама превлачити, не узимајући у рачун што ће стока и пратња транспората појести до предњих деповских тачака пола од онога, што у Сарајеву прими. По томе било, би, вели, нужно железницу Брод — Сарајево продужити на југ. О овоме постоје два потпуно израђена пројекта: Сарајево — Витез караула (тунел 440 мет. дугачак, 872 мет. над морем) — Долина Праче — Долина Дрине — Долина Лима до Белог поља — Седло Сасвија (тунел 1040 мет. дугачак, 1160 мет високо) — Рожај — Долина Ибра — Митровица; затим друга за 25 километ. краћа пруга: Долина Милошеве — Седло Јадовник — Ђеница — Долина Брничке — Прометник (1182 мет.) — Долина Ђудске — Новипазар — Вучија Црква — Лозаница — Долина Ибра — Митровица. Прва је пруга у трговинском и војном погледу, вели, повољнија, па и технички простија, јер је пројектована на 200 километара дужине као долинска, а само на 150 километ. као планинска железница, на којој се највеће пењање 20‰ ограничава само на неких 68 километ. Употребом уског колотрага и усљед великих напредака у систему зупчастих железница, пројект би се још више упростио, а пошто главни саобраћај светске трговине имају своју пругу даље источно, то би ова железница имала више локалну вредност те би се дакле ту могао употребити као уски колотрат тако и систем зупчастих железница. Да се на израду ове пруге од стране аустро-угарске владе баш никако није мислило, „Reichswehr-y“ је непојмљиво, кад се само сети дипломатске распре, коју је у години 1872. изазвао ђенерал Игњатијев тиме, што је код великог везира Махмуд — паше успео да се измени првобитна концесија дата барону Хиршу, те да се пруга Митровица — Сарајево — Нови напусти, која је тек берлинским уговором опет усвојена. Да се тој прузи данас само неки део оног интереса поклања, који је она изазвала пре десет и двадесет година, била би, вели, досад већ давно израђена. Међутим обрти политике од тог доба зацело, вели, нису такви да би се могло објаснити охладење спрам тих интереса.

Даље би било нужно, каже, да се пруга Добрлин — Бањалука свеже са железницом Брод — Сарајево, а преко Уског брда — Зеница. За угарску трговину може, вели, недостатак те свезе бити и користан, али је штетан у војном погледу.

Најзад би било, вели, нужно да се и Дрина до Вишеграда начини пловном. Плитке лађе могле би врло лако пловити, кад би се код Слапа у стењачку речног корита пробио узан пролаз, што би се могло извршити с трошком око 20000 фор. Да би 2 повитба Дрином била важна и повољна и по трговинске интересе, показују, вели трговински односи југозападне Босне и југоисточне Србије. Предео ужички зависи сада трговачки сасвим од Београда, и једна метарска цента товара на тој прузи кошта 10 динара.“

„Reishswehr“ препоручује ове „путове на југ“ највећој пажњи њихових политичких и војничких кругова.

— **Потрес.** „Б. П.“ јавља да се 2 о. м. нешто пред 2 сахата уз ноћ осетио у Сарајеву потрес земље са два ударца и то у правцу са запада на исток. Од другог ударца затресли су се прозори на кућама. У то мукло доба ноћи многи наравно нису ни осетили потреса.

ИЗ БЕЛА СВЕТА

— **Данајино благо.** Како јављају из Трста, бави се сада тамо цео један консорцијум морских ронилаца врло теготним и занимљивим подузећем још год. 1811. потонула је у тршћанској луци француска фрагата „Данае“, која је била усудрена 30 метара далеко од мола Сан Карло. Брод је наиме са целом момчади био дигнут у лагум те се никад није могло право сазнати, којим се је то начином догодило. Заповедник тога ратнога брода био је крају на некој светковини, па управо кад се је враћао чамцем на брод, догодила се катастрофа баш пред његовим очима.

Велики брод потонуо је наравно одмах у мору, које се је било од експлозије јако узбуркало. О поводу те катастрофе, која је у оно доба била силно узрујала тршћанско становништво наслућивало се у граду којешта, те се слушале свакојаке вести. Највише се сумњало, да су дигли брод у лагуна неки аликовци који су хтели поробити драгоцено благо, о којем се је знало да је на „Данаји“. То благо бијаше кутија у којој је био похрањен скупоцен накит и драго камење неке високе француске господе. Други су опет тврдили, да је то дело учинио неки морнар из освете. Но било како му драго, останци „Данаји“ били су сво до данас сакривени у дубини морској, те се читава та афера није после износила на видело. Ну ове године затражило је једно друштво ронилаца дозволу, да могу потрагати у луци трагове „Данаји“ те им је та дозвола и дата. Већ више месеци тражи тај консорци неуморној те им је у истину пошло за руком наћи врло много комада новаца, разног оружја и свакојаких бродских справа, што још увек много вреде. Пре неколико дана нађен је чак и већи комад брода који покушаше извући на површје али уза све напрезање није било никако могуће. Сада су одлучиле тај комад брода помоћу подморских лагума (мина) разбити у мање комаде које се надају да ће моћи лакше дигнути. Тршћанско грађанство се особито занима каква ће одкрића изнети трагедије на видело.

— **Пут земље кроз множину метера.** 25 пр. м. наша земља наишла је у своме путовању кроз васиону на мноштво метеора, и то је сваки пажљив човек могао видети целе ноћи. Пут кроз ове метеоре стајао је четири дана, а човек не може ни замислити колика је то множина усијаних метеора, који су се сви морали уклањати земљи. Ови метеори сачињавају цев, кроз коју земља пролази. Астрономским језиком зову се ти метеори „Лауренцијера река.“ Ови метеори боље су се видели пред јутро, јер је онда земља била окренута према њима, те се чинило као да падају на земљу, а у вече се видило да падају далеко од земље.

— **Поклања Персију.** За време бављења шаха персиског у Лондону била је свадба шкотскога Ирла Физе с једном кћери принца Уелског. Кад је то чуо шах, пошље он свога аћутанта принца Малколма хана књажевском пару и позове их, да за време њихових „медених месеца“ узму сву Персију „као поклон и ставио им на расположење све палате у Техерану и иначе. Разуме се да је ова понуда одбијена, учтивога сина неба уз највећу благодарност. —

— **Положио венац.** Талијански краљ, који већ неколико времена путује са краљевићем по јужној Италији, био је 3 о. м. са краљевићем и поморским министром у Капрери, где је положио на гроб Гарибалдијев венац од свежа цвећа. Краљ Умберто остао је са краљевићем дуже времена код гроба, а за тим је посетио Гарибалдијеву кућу. Својој околини изјавио је краљ, да ће касније тај венац заменити трајним.

— **Експлозија у руднику.** Из Решице јављају да је у тамошњих угљеницима аустро-угарског друштва за државне железнице била 5 о. м. експлозија, при којој је рањено двањаест радника.

— **Незгоде код шпандауских војничких вежбања.** Код недавним великих војничких вежбања, које су биле прошле среде у Спандау не далеко одБерлина пред аустријским и немачким царем, догодило се више незгода. Коњ некога частника ударио је једнога дечака од 12 година, сина неке удовице из Спандауа, тако јако копитом у десну ногу, да му је одмах размрскао колено. Војнички лечници притекоше одмах рањеному дечаку у помоћ те му повезаше ногу, а по том га одмах дадоше одпремити у болницу. Кад је опет коњаништво насртавало, прегазило је такође мнго људи. Некојим су пребијена ребра, а некоји су лакше рањени.

Досетљево уредништво. Неки „Рухлаер Цајтунг)“ лист који излази у тиринском граду Рухли који је по свем свету на гласу са своје индустрије лула од морске стиве доноси у свом последњем броју на челу листа ову изјаву: „Бојећи се, да неби својим поштованим читаоцима извештењем незнатних догађаја из садашњег доба кисели краставаца, која је својим неумољивим жезлом завладало на сваком пољу само огорчали нерисподобивих сласти проштења, на које су се већ научили и којих ће се тек ужити те да им неби морали сервирати и по коју „патку,“ која жалибог неби била тако приређена да би се могли њом осладити, молимо их учтиво, да би се изволели за данас задовољити се са пола табака листа, у којем су штампани само огласи и милостиво уважити, да су особе, које раде у нашем уредништву и штампарији такође људи и којих се исто тако једанпут — што је ваљда посве наравно и опростиво — појављује жеља, да се мало на нашем проштењу повеселе.“

ИЗ БАЛКАНИЈЕ

Пушчано питање у Бугарској. занима сада живо надлежне кругове, јавља како „Дармштатки Allg. Milit.-Ztg.“ На то их је побудило то што се као и у Русији смера да се војска суврмено преоружа, па се, вели, Бугари боје да с берданком неизостану сувише иза својих суседа. И како исти лист каже, као да су се решили били за маилихеровачу, али пушчана ватра у Штајеру, због рада за аустро-угарску војску, није могла да се подухвати испоруке и за њи пре Августа 1890 год. те су се, вели с тога као да решила да набаве из Русије још 30.000 берданака, што им Русије, како исти лист јавља по „Bölnische-Ztg.-y“, неће кратити.

Осим тога опет се, вели, много поговара да се у земљи заведе фабрика фишека, као што је Србија има већ одавна у Крагујевцу.

Службени гласник

Министар финансија издао ову наредбу царском одељењу министарства финансије.

1, Старање о општем извршивању закона о контролисању чистоће злата и сребра од 17. Јуна 1882 као и само контролисање и жиговање златних и сребрних ствари ставља се у дужност царинском одељењу Министарства Финансије.

2, Особље за посао око извршивања овога закона и жиговања златних и сребрних ствари узеће се из људи, који се већ у државној служби налазе а, у колико је нужно, и из приватног стања.

3, Плата особљу, узетом службу из приватног стања и трошкови око набавке злата и материјала нужног за испитивање и жиговање, исплаћиваће се, сходно решењу Министарског савета од12 ов. мес. ЦБр 3317, а докле се стварр буџетом не уреди, из готовине државне касе.

4. Нека према овоме царинско одељење спреми потребна правила и друго што је за извршење ове наредбе нужно.

— Ставља се трговачком свету до знања да се. почев од 15-ог тек месеца, лако запаљива и експлозива роба као и дугачка дрва, која се на двоја кола морају товарити неће више отправљати мешовитим возовима већ возовима по потреби, само једаред недељно и то сваке среде.

Усљед тога лако запаљива роба као и дугачка дрва примаће се на отправљење само понедеоником, а експлодна роба само уторником.

КЊИЖЕВНОСТ.

Vienac, у свом 33 броју, доноси од ових ствари: Обитељ, сјећање Јована Хранилови. — из Немачке. — Како ли и каковили има забавних мјеста, вртова, дворана и казала шта у Петрограду и околини. — Листак К сликама (Орест Феодоровић Милер и Процвала ружа,) књижевност: талијанска сваштице. — Адоље Вебер Тиалчевић.

ШАЛА

Плаћа човек што је јео

Келнер (прави рачун госту.

Чорба, говеђина са сосом од лука, Варива салата и пржена штука. Прво три пива после литар бела шес динара, господине, цела вечера

Гост. (плаћа, а мусур трпа у џеп.)

Рачунај добро, да није што зашло

А није скупо само кад се нашло. . . .

Келнер (видећи да гост неда бакшиш.

Није зашло ништа, ту је рачун цео.

Само келнера нисам увео.

Гост. Ја келнера, брајко, нисам ни јео.

СТЕЦИШТЕ

Отворено над имовином Јеленке Д. Јовановића. трг. из Књажевца до 26 Септембра.

Траже се наследници масе пок. Мирка Петровића учитеља из Крајинске чубре до 16 Септембра.

ТЕЛЕГРАМИ

10. Августа.

Беч. На позив царев присуствовао је краљ Милан у суботу ручку који је давао у част шах персиском.

Штрасбург. Цар је умолио кмета да становништву изјави

његову благодарност на величанственом дочеку. Бакљада би ла величавствена. Становништво правило велике овације цару. Данашња парада најсјајнија. Цар се вратио у варош на челу сој ске са заставом, Стражара је било веома много.

Петроград. Педесетогодишњица опсерваторије у Пулкови прослављена је у присуству председника академије наука великога књаза Константиновића, министара и достојанственика. Телеграфске честитке од цара, из Немачке и Француске.

КУРС

Дукат . . . . :	5 63
Наполеон	9.46⅝/10
Срц. лутр. 3% лозови	35.50

ДНЕВНИК

КАЛЕНДАР

Петак

Православни: 11 Мучен. Еупло.
Католички · 23. Филип.
Сунце излази у 4 с. 53
Сунце залази у 6с, 43
Мена месеца пос. четврт. 7
Дан је с почетка 14¼ сати а ноћ 9¾/ али до краја овог месеца дан окраћа за 1¼/ мин, а за толико и ноћ одужа.

Поштанске упутнице.

До 500 динара поштанском упутницом, а 150 путем телеграфа код већих пошта.
До 200 динара поштанском, а 100 динара телеграф. упутницом код мањих пошта.

Народна библиотека отворена је сваки дан од 8 до 12 сати пре подне.

Дописне карте за Србију

Просте стају 5 п. д. а с плаћеним одговором 10. п. д. за међународну преписку у 10. п. д. и 20

МАЛИ ГЛАСНИК

НОВАЦ

На залоге до касне позоришне.
2—3

Васа Несторовић капетан жандарски због особе издаје кућу под кирију. Ресавска улица спрећу полиц. врачарске.
42, 1—3

ДОЈКИЊА тражи место Упитати у скадарлији бр. 25.
43, 2—3

КЊИЖЕВНИ ОГЛАСИ

ПОЗИВ
НА ПРЕТПЛАТУ КЊИГЕ
ПАСТИРСКЕ ПОСЛАНИЦЕ
Црквене и друге, Беседе и речи

Намерни смо да у име божије, штампамо укупно све наше посланице, беседе и речи, које смо у разним приликама и времену говорили.

У жељи, да би могли знати, колико ћемо књига штампати позивамо пријатеље наше и све љубитеље књиге и цркве нарочито браћу свештенике, учитеље и клирике, да се у што већем броју упишу у предбројнике исте и вас или непосредно или преко г. г. окружних протојереја и намесника о томе известе, а ове братски умољавамо, да се заузму око прикупљања претплатника, за што ћемо им поред срдачне благодарности и 12 од сто у новцу или књиге у име награде уступити.

Књига ће изнети 30 до 35 штампаних табака, а цена јој је 4 динара. Новац се полаже у наточ за књигу.

У исто време умољавамо најљубазније пречасне конзисторије, окружне протојереје и намеснике и сву осталу господу, којима смо раније слали наше књиге: „Номоканоне“, „ Таблице о сродству“, „ Библејско-егзегетичке слике“ и друге ради продаје, неке нам изволе поднети рачуна о продаји истих.

Рукопис је готов и спреман за штампу.

Рок уписивања на књигу траје до 10-ог августа тек. године.

Августа 1889 г.
у Београду

епископ
НИКАНОР

ОГЛАСИ

ЗАСЕБНА КУЋА

у призренској улици бр. 7. са дванаест соба издаје се од 1. Нов. 1889 год. под кирију. За услове упитата у истој улици бр 9.
535 2—6

РАСПРОДАЈА

С тога, што одржавање вина у добру стању тражи негу, коју му ја пошто сам дужношћу спречен, у довољној мери не могу дати, принуђен сам, да винарску радњу напустим и да приступим распродаји мојих вина.

Овим путем стављам до знања како г.г. Београђанима, који знају шта је добро вино тако и г г. гостионичарима, да ће моја вина и у флашама и у бурадима распродавати **ванредно** јевтином ценом.

Цена је тако јевтина, да може модћети како за најобичнију кућу, која вино троши, тако исто као и за бољу гостионицу.

Нарочито су сасвим јевтина моја аустријска црна и бела вина, од којих продајем.

10	флаша	свака	7|10	литра за	дин 3·—
36	„	„	„	„	„ 10·—
74	„	„	„	„	„ 20·— а

100 литара дин. 32·— у бурадима.

За сваку флашу напаћујем особен 20 пр. дин., а равну суму враћам, кад ми се празна врати.

Јамчим да су ова моја вина природна, здрава и без икаквих доеатака.

Изредно винско сирће продајем на више од 40 литара по 16 пара литар.

Особито добре, 18 г дина старе шљивовице продајем једну флашу од 7|10 литра за 1 динар.

Ценовнике од свију мојих вина на захтев дајем и шаљем бесплатно.

Распродаја на Сави у кући липска улица бр. 8
506,3—6 **А. ЛУКИЋ**, *глав благ. Народне Банке.*

✝

Наш нигда непрежаљени:

ПАВЛЕ КОСТИЋ

пешадиски мајор после дужега боловања пресели се у вечност 30 пр. м. у купатилу Марини, а сахрањен је 31 пр. м. у аустро-угарској оравици.

Сродницима и пријатељима јављамо ову нашу жалосну вест.

8. Августа 1889.
Београд.

ожалошћени:
Супруга: Катарина, деца: Јелка, Боривој и Владимир, сестрић: Јеротије Симић капетан, братанац: Вићентије Костић капетан и остала родбина.
536 1—3

ГЛАВНО СТОВАРИШТЕ

БЕОЧИНСКОГ ЦЕМЕНТА ЗА СРБИЈУ

Предузимачима и осталим потрошачима препоручујемо **БЕОЧИНСКИ ЦЕМЕНТ**, и то: прима и секунда портланд, роман-цемент и две сорте хидрауа, лакши и сезни, јер је потребама доказано *да је најбољи од свију*, који се овде продају. Он је и по тежини најлакши, а подноси много више дометање песка, зато је за сваког најпробитачније, само са овим цементом радити.

Нарочито чинимо пажљива на наш портланд-секунда који се најчешће употребљује и који је раван квалитет са портландом прима других фабрика, а знатно је јевтинији. Наш прима-портланд ненадмашим је, и служи поглавито за фине глазуре.

За потрошаче у опште, а нарочито за већу потрошњу **знатно су спуштене цене**

Примамо на израду сваке цементирање и бетонисање ходника и предсобља, израду тераца и мозајка за ходнике, предсобља и за цркве, како ове у Београду, тако и на страни, све по најефтинијим ценама. Све радове вршимо са стручним радницима и са гаранцијом.

37| 28—50 ГЛАВНИ ЗАСТУПНИК,
ПЕРА А. ЈОВАНОВИЋ
са канцеларијом: на Сави на двори и у књаз Михајловој улици број 29 у Павићевој кући

≡ ПРВИ ПУТ ≡

У БАШТИ

ПОЗОРИШНЕ КАФАНЕ

од данас па сваки дан певаће омиљена српска певачица госпођица

= ЈУЛКА ПОПОВИЋЕВА =

у дивном српском народном оделу, српске народне и севдалиске песме, соло и у кору уз пратњу музике прве тамбурашке

под управом капелника
Павла Пиваровића
са 10 чланова у српском народ. оделу

Поред соло певања и у кору гђце Јулке, свирка ће бити нарочито спремна за пратњу уз певање и соло свирање које ће штовану публику, потпуно задовољити

СВАКОГ ДАНА НОВ ПРОГРАМ

Учтиво моли за многобројну посету

С поштовањем
ДРУШТВО.

УЛАЗАК БЕСПЛАТАН.

Почетак у 8 сати у вече.
533—3—5

Власник Пера Тодоровић. Одговорни уредник С. Јаношевић. Штампарија „код Просвете“ Позоришни трг бр. 2.

УНИВЕРЗ. БИБЛИОТЕКА „ВЕЛИМИР МАРКОВИЋ" БЕОГРАД

БРОЈ 232 СУБОТА 12. АВГУСТА 1889 ГОДИНА II.

ИЗЛАЗИ СВАКИ ДАН

БРОЈ 10. П. Д.

ЦЕНА ЗА СТРАНЕ ЗЕМЉЕ

На годину . . . . . 30 динара
На по године . . . . . 15 динара
На 3 месеца . . . . . 9 динара

LE PETIT JOURNAL

МАЛЕ НОВИНЕ

ДНЕВНИ ЛИСТ ЗА СВАКОГА

Претплата из унутр. полаже се само код пошта

За Београд нема претплате — Лист се продаје на број

Писма и рукописи шаљу се Власнику „Малих Новина" Топличин венац бр. 17, на горњем спрату.

Претплата се прима код свију пошта у Србији

ЦЕНЕ ОГЛАСИМА

На првој страни од петит. редъ 20. пр. дин. а на четвртој од петит реда 10 пр. дин.

ПРИПОСЛАНО стаје 50 пр. д. од петит реда

KLEINE ZEITUNG

Огласи јевт но, по потреби и са сликама. За свако оглашење плаћа се држ. таксе 20 пр. д. ВЕЋИ ОГЛАСИ ПО ПОГОДБИ

Сву ону штовану господу из унутрашњости, који нам дугују за огласе и којима смо већ 2—3 пута писали, молимо да нам тај дуг што пре измире.

Траже се три до пет дечака за распродавање „Малих Новина". Упитати у Уредништву.

Вреднији могу зарадити 2—3 динара дневно.

Јављамо штованим купцима „Малих Новина" да је наш лист од сада редовно готов свако јутр у 7 часова и може се одмах куповати у администрацији „Малих Новина" и код разносача, а по продавницама најдаље до 8 часова.

ЧЕГА СЕ БОЈЕ?

—

И ако нам је нишка „Слобода" ту недавно забранила, да се нисмо више усудили обраћати се радикалцима и давати им ма какве „савете и упутства", опет ћемо ризиковати да не послушамо ову њену заповест, па макар и на ризик да нас сад назове „ружним маскама."*)

*

Ни најватренији браниоци радикалне владе не могу порећи, да у њеним поступцима има многих дела, која нису имало радикална, има дела, која стоје у опреци с духом истинска радикализма, дела, која су против на и самом програму радикалном, па и обичној здравој памети и најобичнијој увиђавности.

Примера ради упитаћемо какви су то начелни и паметни разлози, који су могли склонити владу да још и сада држи на тако важном месту, као што је управа вароши Београда, једнога таквог човека, као што је један Глиша Ђорђевић, човека, и по спреми и по карактеру своме, апсолутно неспособна и недостој на да под једном радикалном владом буде управитељ престонице.

Ми ћемо другом приликом показати како је то проста издаја странкиних интереса и опасно политичко безумље, држати на онако важном месту једнога простог агента и дошаптавало краљ Миланово. Овде нам је за сад главно да нагласимо, како се баш оваке најглупље погрешке владине правдају неком вајном увиђавношћу и тактом.

Имали смо прилике да говоримо с људима из непосредне близине владине, а нарочито из близине г. министра Таушановића

Морали смо се каменити од чуда, кад смо чули какве разлоге ти најближи повереници владини износе у оправдање ове ствари о Глиши и других погрешака владиних, налик на ову.

Знате ли, читатељи, како се правдају ти људи?

Тако мора бити. Друкчије није могуће, *То хоће овај. То хоће овај* — и на крају крајева излази да једна *одговорна влада* неке ствари ради или неке ствари не ради, не с тога што она налази да ово треба радити а оно не, већ с тога што то тако хоће *неко други који није одговоран.*

Кад смо то чули, просто смо се запрепастили. Још горе смо се и запрепастили и пренеразили, кад смо чули да ова потчињеност владина тера чак толико да један министар није потпуно слободан ни у избору својих чиновника, већ под морање држи своје бајаги потчињене органе, и то знају и ти органи и цео свет, а ти органи још иду и јавно се хвале како њима њин министар „ништа не може"!

Чувши то, нисмо могли веровати; питали смо и даље, и даље смо добијали такве исте одговоре; питали су и други, па су и други добијали такве одговоре.

И то није тако само у једној но у многим стварима. У многим питањима владу њени агенти правдају и пред странком како „то и то просто се не да."

А кад упиташ даље: како може да се не да оно што је добро и што треба да буде? — одговара се: „А зар би боље било да дођу други! Ето, ми можемо запети на каквом питању, па на њему и пасти. Али каква најда од тога; шта ће се

*) Пре нас је удостојила именом „лепе маске."

ПОДЛИСТАК

НАИС МИКУЛЕНОВА

од

ЕМИЛА ЗОЛЕ

с француског.

(НАСТАВАК)

У вече, кад је Фридрих пољуби, по обичају, осети, да јој је доња уста сва отекла. Он је запита шта јој је.

— Та ништа, мој отац тукао ме је данас.

Ово изговори промуклим гласом! Фридриха то ражљути и он рече да ће се заузети за њу да тог више не буде, али она му рече:

— Не, ти се не брини ништа. Ту ћу ствар ја сама да уредим и то једном за свагда!

Она му се није никад тужила како је отац туче. Само у дане кад је била бијена, она би страсније загрлила свог љубавника, као за инат старцу!

За три недеље Наис је ноћивала ван куће готово сваку ноћ. Али кад осети да је отац поче подозревати, она поста опрезна. Она не хте доћи на два састанка. Мајка њена беше јој рекла како Микулен више ноћу не спава, но устаје, и иде из собе у собу. Али трећег дана, пред плачевним погледом Фридриховим, она заборави поново на опрезност. Око једанајест сахати ноћи она изађе из куће, решив се да остане само 1 сахат са њиме, надајући се да је отац у првом сну неће моћи приметити.

Фридрих ју је чекао под маслинама! Не хтев му казати за своја страховања, она му само рече да не може даље ићи, наводећи да је и сувише уморна, што у осталом беше истина, пошто она није могла спавати дању као он! Они легну на своје уобичајено место: више мора пред Марсељом осветљеним. Кула Планије осветљена је! Наис гледећи је заспи, наслоњена на раме Фридриха! Овај не мрдаше, и мало по мало савладан умором, и он склопи очи! Обоје, загрљени једно уз друго, мирно су хркали!

Никакав шум, само је се чуо писак зелених скакаваца. Море је спавало као и љубавници. Тад се из мрака појави један мрачан облик, то беше Микулен, који се је пробудио кад је шкрипнуо прозор. Он беше изашао, понев са собом и малу секирицу за сваки случај! Кад опази да се нешто црни под маслином, он стеж јаче дршак од секирице! Али деца се не мицаху, он је могао прићи к' њима, нагнути се и гледати им у лице! Лак узвик оте му се са усана, он виде да је то његов млади господар. Не, не, да га убије ту на месту, то није смео, јер крв просута оставила би трага који би га скупо коштао! Он се исправи, и две боре показаше се на његовом окорелом лицу, укоченом од уздржаног беснила!

Сељак не убија свог господара отворено, јер господар и у гробу јачи је од њега! И чича Микулен задрма само неколико пута главом и полагано, као курјак, удали се, не хтејући љубавнике да пробуди!

Кад је Наис пре сванућа дошла у кућу, нађе прозор широм отворен, као што га беше и оставила! За доручком она је јела мирно своје парче хлеба, а Микулен је као обично гледао. Ово је сасвим умири, сигурно њен отац ништа није дознао!

IV

— Господин Фридриче, зар сте се зарекли баш да више не идете на море, рећи ће му једно вече чича Микулен! —

Госпа Ростан седела је у хладовини од јела,

добити кад дођу други? Биће још горе."

И тако за свој млитав рад, за своје половне мере, за своје многе погрешке влада се правда пред странком тешкоћом свог положаја и сметњама, на које наилази, правда се тиме што нема потпуну слободу рада.

Рекосмо већ да смо и ми и други слушали таква правдања од људи из непосредне владине околине.

Ми не знамо шта је овде у истини. или влада доиста нема потребну слободу рада и кретања, или она своју рођену неспособност згодно заклања и покрива туђим измишљеним грешењем.

Али било једно или друго, у обадва случаја нама изгледа врло јадна она влада, која допушта да је пред светом неко брани тиме, као она *„не сме* да учини то и то, а учинила би с драге воље, и сама признаје да би добро било да се учини."

Тако може говорити само влада која је већ на животу умрла, влада која живи од туђе милости, влада од самих министарија, које ни саме не верују у своју снагу, најпосле влада у којој би седели сами дебелокожи властољупци, који хоће да владају, па ма и по цену да свако јутро приме своју порцију шамара и дегенека.

Кад би така била радикална влада, радикална странка морала би сматрати за своју свету патриотску дужност да сама таку владу обори.

А кад није така радикална влада, онда шта ће онаке извине и чега се то она боји, од чега зазире, пред чим стреши, и може ли, сме ли она рећи, да јој ово и оно овај и онај *не да?!*...

Ствар је чиста и јасна, и само владино крајње неразумевање свога положаја могло би је побркати.

У уставној земљи једна устава и одговорна влада *може и сме све на што јој даје право Устав и закони*. Она ту нема ни на кога да погледа, нити на кога да се изговара.

По нашем Уставу и законима управља земљом *потпуно независно и самостално*

Воља Устава и уставни и законски прописи за њу су једине заповести, које мора вршити; ничије друге воље и прохтеви нису за њу обвезни.

Таква влада одговорна је само пред Уставом — пред народном скупштином и престолом и то на начин како Устав и закони прописују.

Докле год таква влада ужива поверење скупштинске већине, она већ по себи ужива и поверење престола, које у свом случају увек обавезно следује за поверењем народним. Ту највише може бити измене у личностима, али на влади о таје исто начело, иста странка, а за министре, који су људи од начела, то треба да је све једно хоће баш они лично бити у власти, или њини другови — главно је да је њино начело на државном крмилу.

По нашем Уставу тако је и тако се мора вршити, *ако се хоће да се овом земљом влада уставно.*

Но ако има кога који мисли да и мимо Устав може меродавно утицати на ток земаљских послова; ако би, не дај боже, било кога, који се узда да се и сада може у Србији владати и управљати земљом неуставно, самовољно, по личном нахођењу овога или онога, онда томе злу није лек попуштање, већ баш на против томе је једини лек рећи „изволте", на отићи у опозицију и повести у енергичну уставну борбу против ма чијих личних самовоља; а како се таква борба свршује, жив нам је пример најскорија прошлост.

Јес, ко год мисли да може и сад протурити под уставном фирмом своје самовоље, нека изволи: мало шира грбача подметала се да понесе терет што се зове опозиција целог народа, па је опет жалосно пукла.

Коме нису доста туђи примери, по хоће то исто и на себи да окуша — нека му је срећан покушај.

*

Да завршимо.

Радикална влада има све што од бога и од људи може пожелети једна срећна влада *) Земаљски устав и њена снажна странка из које је поникла дали су јој пуну могућност и сву потребну снагу да може бити права народна влада, истински уставна, истински радикална, истински слободоумна Ова се не мора ником удварати. Она не мора никоме за љубав прљати свој образ насилничким поступцима спрам појединаца или других странака. Она не мора прибегавати уџурмама и шеретлуцима да зубма и ноктима извлачи себи скупштинску већину, једном речи, дато јој је толико снаге да може чинити све што је добро и лепо, корисно и племенито, а да не мора ни колико једна дрчица учинити ништа што је ниско, тиранско, подло.

Но ако радикална влада не уме или неће, или не сме да се користи том дивном снагом и тим сјајним положајем својим, ако она, било по наслеђеним ружним навикама политичким, или по ситничарским душицама и чађавим карактерима својих чланова стане и даље глибати по блату, у које је, без икакве праве нужде, местимице већ загазила; ако покаже и у будуће, да има више воље и склоности да буде измећарка туђих пакосних тиранских прохтева, но поносна и независна преставница једне дичне, велике странке — онда, онда нека никога не криви, нека се ни на кога не изговара, нека се ничим не прави — њена смртна пресуда биће изречена и она ће стидно, са жигом срамоте и проклетства сићи у мрачни гроб историског презрења и заборава.

Коме је много дато, много ће му се и тражити — рекао је Христос.

Странка им је дала орловска крила да лете по сјајним висинама небесним, где вечно сија сунце светле слободе, истине, правде и добра — несретници! а њих ево паканих где се почињу завлачити по прљавим, смрдљивим и вашљивим кокошињацима безакоња, насиља и тиранија.

Тешко душама које се боје туђе немилости, а не боје се својих рођених преступа.

*) Само ако јој ђаво памет не одноче, по чем јој је врат већ почео вечеру зобати по оној народној пословаци, да ко с ђаволике седи о главу му се лупају.

БЕОГРАДСКЕ ВЕСТИ.

— **Краљичин долазак.** Полуслужбена „Балканска Кореспонденција" вели да су нетачне пронесене вести, као да ће влада стављати сметње доласку краљичину у Србију, па тврди да влада нема ни воље ни разлога да порече законита и природна права краљичина. Влада се, вели, труди да нађе пута за погодбу, која би била сагласна с достојанством краљице матере и уставним правима бив. краља Милана.

*

Општински кошеви. У среду је, како јавља „Балк. Кор.", држана министарска седница, у којој је прочитан нацрт закона о општинским кошевима, који је у вези с нацртом закона о општинама. Овај пројекат законски има се, према Уставу, поднети првој идућој скупштини на решење.

а њен син поред ње, изваљен, бацао је се шљунком. —

— Вере ми не, одговори младић, баш сам се оленио. —

— Немате право, настави старац. Јуче сам нахватао пуну корпу риба. Сад има их какови год желите.... Ајд, пратите ме сутра то ће вас занимати. —

Он је се правио тако искрен да му Фридрих не хте кварити вољу, нарочито због Наисе и најзад рече му:

— Па Боже мој, можемо ићи... Само морате ме пробудити, јер треба да знате да изјутра тако око 5 сахати, ја спавам тврдо ко топ!

Госпа Ростанова у том прекиде свој вез, и мало узнемирена, рећи ће им:

— Само молим вас, будите опрезни. Ја увек страхујем кад пођете на море. —

Сутра дан бадава је Микулен неколико пута дозивао Фридриха, овај никако да отвори прозор. Тад он рече Наиси, гласом пуним подсмеха:

— Уђи ти к њему... Тебе ће ваљда чути!

И тако Наис тог јутра пробуди Фридриха. Онако дремован он је привуче у загрејану постељу, али она му само врати пољубац и брзо изађе. После 10 минута Фридрих беше готов и изађе одевен у одело од „сегелтуха". Чича Микулен чекао га је код ограде од терасе.

— Сад је већ хладно, требали сте узети неку мараму да огрнете.

Наис оде да донесе мараму. Потом они сиђу низ камените басамаке које воде ка мору, а млада девојка оста на тераси, пратећи их очима! —

Већ је пет дана, како је мистрал, северо западни ветар, отпочео дувати. У очи тог дана пред ноћ ветар беше престао. Али при сванућу он је отпочео поново, али доста слабо. Море ишибано од ветра ваљаше мутне далге, и преливаше се тамно плавом бојом. Небо је било сасвим ведро и прозрачно као кристал. Марсељ у даљини дао је се тако лепо видети, да су се могли прозори на кућама пребројити, а стене у заливу беху извајане лепом руменом бојом!

— Имаћемо муке кад се будемо враћали рече му Фридрих.

— Може бити, одговори кратко Микулен.

Он је ћутећи веслао, није хтео ни главу осврнути. Фридрах се беше нагао и гледаше море како га чамац пресеца. Вода беше мутна и по њој је пловио шљам од трава, који изгледаше као коса дављеника. Ова га помисао сневесели и заплаши мало!

— Чујеш чича Микулене! рече му он после дугог ћутања, ветар као да је све јачи. Будите опрезни.... Ви знате да ја не умем пливати. —

— Да, да, знам ја то, рече му опет кратко старац, својим опорим гласом. —

И он настави веслање. Чун поче да се заноси, далге су ваљале пену коју ветар разносаше. Фридрих не хте се показивати да је добио страх, али он би тада све дао, само да се дочепа обале! Све већма узнемирен најзад повиче:

— Гди сте у ђавола бацили ваше удице?... Ваљда не путујемо за Алгир! —

Чича Микулен одговори му хладно као и први пут:

— Близу смо! Близу смо!

На једанпут престаде веслати, исправи се у чамцу, да види где је комаће од плуте, које обележаваше место гди је бачена удица, и виде да му требаше веслати још пет минута.

(Наставиће се)

„Балк. Кор.“ ништа не саопштава о садржини тога нацрта.

*

Исплаћени ануитети. Заостали ануитети руског зајма с интересом исплаћени су.

*

Честитка. Како „Балк. Кор.“ јавља, намесништво је 10 о. м. телеграфски честитало рођен дан бив. краљу Милану, који се сада бави у Бечу.

*

Деманти. Неки бечки листови били су донели депеше из Београда, како влада настојава да опозове посланике: париског г. Јеврема Грујића, берлинског г. Милана Христића и бечког г. Милана Петронијевића, кога би последњег заменио српски посланик у Букурешту г Калевић. Полуслужбена „Балканска Кореспонденција“ тврди, како се до сад у нашим владиним круговима ништа не зна о овој промени.

Исто тако овај лист побија и вест једног немачког листа, да ће се руски посланик у Београду г. Персијани одмах вратити на своје место, чим је отишао бив. краљ Милан и вели, како између одлаека једнога и долаека другога нема никакве везе.

*

Полагање темеља. У понедељак 14 августа о. г. у 7 часова пре подне, биће полагање темеља (с освећењем) нијачној згради коју подиже „Друштво за улепшавање Врачара“ Учтиво се позивају сви чланови тога друштва и становници Београда, који се за ово интересују, да изволе том чину у означено време присуствовати.

*

Р спис. Чујемо да је г. министар унутрашњих дела разаслао расписе свима полицискм властима, у коме им наређује да бирачке карте за избор за идућу скупштину издају сваком без разлике и без обзира, да ли је платио порез или не. Овакву своју наредбу г. министар мотивише тиме, што се сад сазивају војници на војна вежбања, услед којих ће имати великих трошкова и издатака, те људи с тога неће имати и моћи да плате порез, а ти војници су сви порески главе и бирачи.

*

Телеграм управи друштва Св. Саве. Приликом рођен дана Њ. В. бившег краља Милана, послате су из Београда многе честитке, међу којима и честитке професорског колегијума В. Школе и Управе друштва Св. Саве. Њ. В. бив. краљ Милан одговорио је на све те честитке, а одговор на честитку друштва Св. Саве гласи:

Хвала патриотима на честитањима. Председнику и главном одбору дубоко захвалан на доброј успомени, са своје стране желим друштву и среће и успеха на славу Краља и српске државне мисли. **Хаџи Милан.**

*

Г. Димитрије Руварац, књижевник и свештеник из Земуна, дао је управи друштва св. Саве своју књижевну расправу о Ђурђу Кратовцу за друштвени орган и то без икаква хонорара. Овај свој рад дао је председнику управе баш на дан полагања темеља Св. Савског Дома.

*

Одговор. На телеграфску честитку, коју је г. генерал Сава Грујић у име своје и својих другова поднео Њ. В. бив. краљу Милану приликом Његова рођен-дана, бивши краљ упутио је председнику министарства депешу овога садржаја:

„Срдачно благодарим вама и Краљевској Влади на данашњим честитањима као и на свима указаним сваком приликом пажњама. Молим Краљевску Владу, да верује у Моје осећаје пријатељства, као и у искрене и топле жеље које гајим, да њен рад буде на славу Његовог Величанства Краља и на срећу Србије

*

Добротвори. г. Мијаило Богићевић бивши министар, поклонио је библиотеци Св. Савског пансионата 50 комада књига одабране садржине и подесне за ђачку лектир у— Г. Марко Стојановић адвокат поклонио је истој библиотеци цео Мајеров Лексикон. — А г. Милош Цветић, редитељ кр. ср. нар. позоришта, поклонио је управи друштва Св. Саве 50 комада свога „Лазара“ да их раздаа ђацима Св. Савске школе

*

Да бог да у Призрену. Онамад, при полагању темеља Св. Савског дома, кад су Њ. В. Краљ, г. Митрополит и остали спили у темељ да се освети темељ и Краљ положи камен темељац, г. Митрополит, освећујући темељ рекао је: да бог да уједињење славили у Призрену! На то је Њ. В. Краљ одговорио: да бог да!

ДОМАЋЕ ВЕСТИ.

Побуна осуђеника. „Слобода“ јавља 6. о. м. управник нишког казненог завода разбио је главу Радују Вучићу осуђенику, зато што је се овај жалио да им је пасуљ по све рђав, а Раку Стефановића, осуђеника отерао у ћелију „Виник капију“ из истог узрока. Сутра дан осуђеници нису ни један хтели да приме рану ништа да иду на рад, — већ су тражили команданта града и окр. начелника, да им се жале противу овога поступка управникова.

СПОМЕНИЦЕ

положене у темељ светосавскога дома

I

У име Бога и у славу првога просветитеља Св. Саве, **данас**, 10 августа 1889 г. на дан **рођења Нашега** милога оца, Њ. В. **краља Милана** I. положисмо темељ Светосавскоме Дому

Ми
Краљ Србије.
Александар

II.

Друштво Св. Саве, **основано** 1886 год. под владом Њ. В. **краља Милана** I. а заузимањем **српских родољуба**, данас 10 августа 1889 **године** под владом младога **Краља Александра** I. положи темељ **своме** Светосавскоме Дому,

који има да буде прибежиште и конница просвете Српчићима из разних крајева Србства, жудњима науке, а у славу првога просветитеља српског Св. Саве; да буде кула светиља на узбурканом мору српског родољубља; да буде символ духовнога јединства васцелога Србства; да буде претеча лепше будућности српском народу.

Нека Бог благослови ово дело.

долазе потписи
чланова гл. одбора и потпис
архитекта.

ИЗ БЕЛА СВЕТА

Гроф Јулије Андраши, који болује врло опасно од камена, стигао је пре неки дан у Будимпешту, где су се лекари саветовали, да ли да се предузме тешка и опасна операција.

Краљ Калакуа књижевник. Јавили смо пре кратког времена да краљ сандвичких острва није могао отићи у Париз на изложбу, јер није имао новаца, а нема ни кредита, од кога пола света живи. Мудри краљ Калакуа досетио се сада, те се дао на писање разних народни сандвичких прича. Сем тога ће издати збирку својих песама. Нашао је издавача, који му плаћа 50.000 динара, те ће тако моћи да иде у Париз да види изложбу.

— **Незгода на Ајфеловој кули.** 20. о. м. догодила се на Ајфеловој кули ова мала незгода. Успињача, која се диже машином, изненада је запела у 8 сати у вече 20 метара високо над земљом. Госпође су од страха попадале у несвест, Требало је прилично времена док су положили даске, које су спојиле успињачу са стубовима, те је публика преко тих дасака дошла до стубова.

— **Отварање Осечне изложбе.** 8. о. м. отворена је у Осеку пољопривредна изложба, коју је приредило славонско пољопривредно друштво. Изложбу је свечано отворио бан Куен Хедервари.

— **Општи учитељски збор** отпочет је 7. о. м. у Будимпешти. Предмет расправљања поглавито је о научном плану и школским књигама у основној школи.

— **Велики пожар у Броду на Сави** био је између 6 и 7. о. м. после по ноћи. Ватра је букнула у г остионици „Црвена Кућа“ па за тим захватила и кућу неког Димовића, које су изгореле све до темеља, заједно с покућанством. Штета износи преко 50000 фоината.

— **Демонстрација у Риму.** 6 о. м. у вече, кад је музика свирала на тргу „Piazza Colorina“ опази један војник на земљи бомбу, коју је хтео направити безопасном. Али бомба се распрсне и рани војника, једног дечка и још четири особе. Бомба је имала 12 сантиметара у пречнику и била је од ливеног гвожђа. Новине веле, да је то требало да буде демонстрацију приликом рођен дана аустриског цара.

—**Сара Бернардова,** чувена француска уметница, остала је удова, јер је пре неки дан умро њен муж, уметник Дамала, с којим се венчала пре 5 година. Дамала је родом из Грчке и био је један од најбољих глумаца. Некада је био аташе грчког посланства у Паризу. Било му је тек 36 година.

—**Колера у Малој Азији.** Како из Цариграда јављају, у Месопотамији умире дневно 80 особа од колере.

— **Приликом једне светковине у Паризу** држао је професор Лавиш говор ђацима, који би се могао сматрати као неки одговор на космополитизам беч. проф. Вирхова, кога је овај истакао приликом последњег антрополошког конгреса. Француски професор је рекао ово: „Лепо је када се чују од једног краја стола до другога усклици: Слава Бечу! Слава Базлу! Слава Литиху! Слава Млецима! Слава Прагу! Али ја се бојим, да ће ваши деци сан овде или онде наићи на окорну збиљу. Многи између вас можда ће се једном на другом месту срести а не само на свечаностима. Млади пријатељи, немојте гледати на свет као нешто врло лепо, јер ће те можда малаксати, кад га познате какав је заиста. Против зла, које сносимо није светско грађанство прави спас. Ја неверујем у њега, не волем га, није за наше доба... На ше столеће је створило народности Оно је створило и успоставило: Грчку, Белгију, Италију, Угарску, Немачку, Србију, Румунију, Бугарску, и американске републике. То је била главна му задаћа, то му је обележје и дика његова. Светско грађанство како се некад сањало, ако би се и успоставило по старом узору, било би духом свију ових народа распирено. Господо ђаци са стране, љубите ви вашу отаџбину као што ми нашу љубимо. Љубав к отаџбини је највише базе за опстанак. Али будите апостоли науке, која се у две речи исказује: Свака отаџбина је дужна поштовати отаџбине других.

ТРГОВИНА

Будимпешта. 9 августа.

Житна тржаца. пшеница за септембар октобар, по фор. 8.45 фор. 8.54 и фор. 8.52, пшеница за март април, фор. 9.05 фор. 9·15, фор. 9·13 фор, 9·15 кукуруз за мај—јуни по ф. 5.55 до фор. 5.59, зоб за јесен по фор. 6.45 до фор. 646.

*

Штајнбурх 9 августа.

Сточна тржаца. Српске свиње тешке од 46½ кр. до 47½ кр. транзито, средње од 46½ кр. до 47½ кр. транзито лаке 47—48 кр. транзито.

ПРИВРЕДА

Против колике код коња. Просто средство против колике јесте сок од црног лука. Овај сок од лука справља се овако; узме се 10 — 12 средњих главица црна лука, ољушти и пресеку преко пола, па се неколико сати кувају у каквом суду, у који је усут један литар млека. После се извади главице, згњечи и исцеди добро рукама у исто кувано млеко, па кад се млеко олади сипа се у стакла, и ако се плутом залуше добро, може се млеко дуго одржати да се не уквари

Кад коњ добије колику, да му се пола овога млека са лучаним соком да попије, па слабом гужом добро истрља свуда по телу, па покрије вуненим ћебетом. По уверавању многих, који су ово употребљавали колика престане од једног д ивања, одмах. Ну ако одмах неиспадне, после 3 сата да се коњу толико исто тога млека по други пут и поступи онако исто као и при првом давању, па ће колика на извесно престати.

„Т“

КУРС

Дукат	5·63
Наполеон	9.46⅝₁₀
Срц. лутр. 3% лозови	34.25

ДНЕВНИК

КАЛЕНДАР

Петак

Православни: 12 Фотије и Аник
Католички 24. Бртел ми
Сунце излази у 4 с. 54
Сунце залази у 6с, 42
Мена месеца пос. четврт. 7
Дан је с почетка 14¼ сати а ноћ 9⅝ али до краја овог месеца дан окраћа за 1½ мин, а за толико и ноћ одужа.

Ред примања по министарству

Министар унутр. дела: сваки дан пре подне од 12—1 часа пре подне.

Мин. иностр. дела: четвртком од 11—1 ч пре подне.

Министар војни сваког дана од 11—12 ч. сем недеље и празника.

Мин. правде: сваког дана од 9 и по часа до подне.

Мин. Грађевине; сваки дан од 11—12 ч. пре подне.

Мин просв. и црк. дела петком од 11 до 12 часа пре подне

Мин. привреде, понедеоником, уторником четвртком и петком од 11 с пре подне до 1 по подне.

Министар финансије уторником и петком од 10 — 12 пре подне.

Дописне карте за Србију

Просте стају 5 н. д. а с плаћеним одговором 10. н. д. за међународну преписку у 10. н. д и 20

МАЛИ ГЛАСНИК

НОВАЦ

На залоге до кафане позоришне.

2—3

Васа Несторовић капетан жандарски због особе издаје кућу под кирају. Ресавска улица спрећу полиц. врачареке.

42, 2—3

ДОЈКИЊА тражи место Упитати у скадарлији бр 25.

43, 2—3

ОГЛАСИ

Дајем часове из Француског језика. Спремио сам са успехом више ђака за матуру. Јавити се у уредништву.

522—2—3

ЛАСТА

календар

може се добити у књижари

В. Валожића

у Београду

Хиљаду комада за 32 дин.
Пе стот. „ 20 дин.
Сто „ 5 дин.

513 4—10

ЗАСТУПНИШТВО

Једна агентурна радња за справе и земаљске производе, која има добрих муштерија, тражи заступништво какве одличне способне српске или босанске куће која је способна за извоз шљива. Роба за Франкфуртна Мајни и околину. Лиферовање са слободним фактом у Регенсбургу. Господа произвођачи нека се јаве под цифром **0.7143 Рудолфу Мосе Франкфурт на Мајни.** 531,2.2

НА ЗНАЊЕ

Васпитни завод у Нишу

ЗА

васпитање женске деце

По дозволи г. Министра Просвете и црквених послова II Бр' 10119 отворила сам у спитни завод за образовање женске деце. Поред српскога језика и свију осталих предмета у овоме моме заводу предаје се немачки и француски језик, ручни рад и гласовир по одређеном програму, које је Министарство просвете одобрило.

У заводу заступљене су на боље педагошке снаге. Ово је показано и успехом на испиту који је ове године држан пред министарским изаслаником. —

У овај завод примају се деца од 6-те на до 14-те године. По жељи родитеља деца могу бити примљена и на стан, храну и у сопште сву потребну негу. О материнској нези, коју деца добијају у мом заводу, може се сваки уверити код родитеља, који су ми своју децу већ од дужег времена поверили.

Уписивање деца за идућу школску годину почиње од данас и траје ће до 1-вог Септембра ове године.

Услови су врло повољни и могу се добити на захтев од

Управитељке завода

Б. Нетовићке

1 Августа 1889
у Нишу.

520 3—12

ФАРБА

Фирнајз, лак четке и сав молерски и фарбарски прибор најбољи је и најевтиније код

ДИМИТРИЈА М. ЂОРИЋА

У БЕОГРАДУ

спрам споменика кн. Михајла

продаје на мало и на велико

ЦЕНОВНИК ШАЉЕ СВАКОМЕ НА ЗАХТЕВ

527 5—10

= ПРВИ ПУТ =

У БАШТИ

ПОЗОРИШНЕ КАФАНЕ

од данас па сваки дан певаће омиљена српска певачица госпођица

= ЈУЛКА ПОПОВИЋЕВА =

у дивном српском народном оделу, српске народне и севдалиске песме, соло и у кору уз пратњу музике прве тамбурашке

под управом капелника

Павла Пиваровића

са 10 ч анова у српском народ. оделу

Поред соло певања и у кору гђце Јулке, свирка ће бити нарочито спремна за пратњу уз певање и соло свирање које ће штовану публику, потпуно задовољити

СВАКОГ ДАНА НОВ ПРОГРАМ

Учтиво моли за многобројну посету

С поштовањем

ДРУШТВО.

УЛАЗАК БЕСПЛАТАН.

Почетак у 8 сати у вече.

533—4—5

ЧИТАЈ

Многи од овдашњих грађана незнају

РАСПОРЕД И ДАНЕ КУПАЊА

У Градском амаму

С тога ми је част ставити п. грађанству ради знања да градско купатило

Ради сваки дан, за мушке особе од 5 до 8 пре подне и од 6 до 9. сати у вече; петком и недељом и сваког празника цео дан од 5 изјутра до 9 сати у вече

За женске особе свакидан, сем петка, недеље и празника од 8 пре п. до 6 сати по подне.

Градско је купатило познато као најбоље до данас од свих других овд. купатила.

С тога што је снабдевено чистом текућом савском водом и комотним локалима за купање.

ЦЕНА КУПАЊ дин. пара

за мушке	особе	I к. у кабине	од особе	1
„ „	„	II к. галерија	„ „	60
за женско	особе	I к. у кабине	„ „	80
„ „	„	II к. галерија	„ „	50

С поштовањем

Коста Димитријевић

523—2—6

Проф Ф. Гласера (И. Пацелта Зет)

држ. концес. приватна

ТРГОВАЧКА ШКОЛА ПРЕЋЕ И. ПАЦЕЛТ

(БЕЧ I. SALVATORGASSE 10.)

ОСНОВАНО 1840.

НАЈСТАРИЈИ ТРГОВАЧКИ СТРУЧНИ ЗАВОД У БЕЧУ

50 ШКОЛСКЕ ГОДИНЕ

Отварање оба годишња разреда и једногодишњег стручног курса:

16. Септембра

вечерњи курсови 7. Октомбра о. м.

Завод који је за време мога 48 годишњег живота имао око 29000 ученика (од којих преко 800 у прошлој школској години) **располаже одличним наставничким снагама** (20 професора и стручних учитеља) **и даје** својим ученицима у **што краћем времену и са што мањих трошкова** потпуно образовање за све трговачке гране робне и банкарске струке. Завод се брине да **свршени** ученици и слушатељи добију одговарајућа места. **Програми** за дневне курсеве и проспекте за вечерње курсеве добијају се у канцеларији управе, и у књижари Геролд и Сіе (I, Stephansplatz 8) За **иностране** питомце на захтев завод се стара за пансионе код угледних породица.

Беч, Августа 1889.

Директор

Ф. Гласер *ц. кр. професор.*

521—2—3

†

Наш нигда непрежаљени:

ПАВЛЕ КОСТИЋ

пешадијски мајор и после дужега боловања преселио се у вечност 30 пр. м. у купатилу Марини, а сахрањен је 31 пр. м. у аустро-угарској оравици.

Сродницима и пријатељима јављамо ову нашу жалосну вест.

8. Августа 1889.
Београд.

ожалошћени:

Супруга: Катарина, деца: Јелка, Боривој и Владимир, сестрић: Јеротије Симић капетан, братанац: Вићентије Костић капетан и остала родбина.

536 2—3

Власник Пера Тодоровић. Одговорни уредник С. Јаношевић. Штампарија „код Просвете“ Позоришни трг. бр 2.

УНИВЕРЗ. БИБЛИОТЕКА „ВЕТОЗАР МАРКОВИЋ" БЕОГРАД

БРОЈ 233 НЕДЕЉАА 13. АВГУСТА 1889. ГОДИНА II.

ИЗЛАЗИ СВАКИ ДАН

БРОЈ 10. П. Д.

ЦЕНА ЗА СТРАНЕ ЗЕМЉЕ

На годину . . . . . 30 динара
На по године . . . . . 15 динара
На 3 месеца . . . . . 9 динара

LE PETIT JOURNAL

МАЛЕ НОВИНЕ

ДНЕВНИ ЛИСТ ЗА СВАКОГА

Претплата из унутр. полаже се само код пошта

За Београд нема претплате — Лист се продаје на број

Писма и рукописи шаљу се Власнику „Малих Новина" Топличин венац бр. 17., на горњем спрату

Претплата се прима код свију пошта у Србији

ЦЕНЕ ОГЛАСИМА

На првој страни од петит. реда 20. пр. дин. а на четвртој од петит реда 10 пр. дин

ПРИПОСЛАНО стаје 50 пр. д. од петит реда

KLEINE ZEITUNG

Огласи јевтино, по потреби и са сликама. За свако оглашење плаћа се држ. таксе 20 пр. д. ВЕЋИ ОГЛАСИ ПО ПОГОДБИ.

Сву ону штовану господу из унутрашњости, који нам дугују за огласе и којима смо већ 2—3 пута писали, молимо да нам тај дуг што пре измире.

Траже се три до пет дечака за распродавање „Малих Новина". Упитати у Уредништву.

Вредници могу зарадити 2—3 динара дневно.

Јављамо штованим купцима „Малих Новина" да је наш лист од сада редовно готов свако јутр у 7 часова и може се одмах куповати у администрацији „Малих Новина" и код разносача, а по продавницама најдаље до 8 часова.

ЖРТВЕНИК ОТАЏБИНЕ

После трогодишње мучне, али и дурашне борбе, Друштво Св. Саве славило је 10 августа дан своје победе, свога успеха, свога узлета на моралну висину, на којој га већ више не могу домашити ничије ситничарске пакости и недостојна сумњичења.

Основано под напредњачком владавином, њему као да се уписивало у грех и само његово рођење. Сам тај факт, што се друштво појавило у добу напредњачке владе, био је довољан да га дочекају с хладним неповерењем баш с оне стране, откуда је с правом могло очекивати најјачу потпору. И ако је ово родољубиво друштво и свој рад својим уређењем, и својим апелом на све родољубе и саставом свог управе, а поглавито радом својим давало несумњивих доказа да је далеко од сваке партиске тесногрудости, неповерење и разна сумњичења још су дуго трајала.

Но друштво је продужило корачати већ изабраном стазом чистог и општесрпског родољубља; на сва сумњичења оно је одговарало родољубивим делањем својим — и маглуштина ин трига, пањкања и подмуклих ровења морала се развејати пред јасним зракама истине и добра.

10 августа нестало је и последњег прамичка ове загушљиве маглуштине, а друштво Св. Саве указало се на висини као светло сунце под разведреним и чистим небом српскога родољубља.

Тога дана, који ће бити записан у срећне и велике дане српске, Друштво Св. Саве положило је темељ дому своме. Полагање темеља извршио је наш млади Краљ.

Али сем овога материјалног темеља, слабог и трошног, па ма како био тврд камен од кога се зида, том приликом ударен је други један темељ много јачи, много важнији и значајнији, ударен је темељ духовни, темељ ума и морални, темељ свести, љубави, братства и родољубља срп ог. Краљ, намесници, чланови владе, глава српске цркве, великодостојници црквени и световни, представници свију политичких странака и група, представници свију сталежа, људи свију редова, богати и сиромашни, стари и млади, мушко и женско — све се то искупило тога свечаног дана, искупило се и ујединило око светог дела народног, коме служи Друштво Св Саве

Слободно можемо рећи, да је 10 августа цео срп. народ, са својим младим Краљем на челу, раширио наручја своја и у њих пригрлио Друштво Св. Саве, још и више, он је отворио срце своје и у њега примио ово родољубиво друштво.

О, хвала ти, добри анђеле хранитељу српски, кад се у овим жалосним данима заваде и мржње паће макар једно једино дело љубави, макар један једини посао, око ког се ево искупљају сви родољубиви синови српски без разлике партија.

Овај општи одзив учинио је те је Друштво Св. Саве постало жртвеник отаџбине, постало је оно свето место где ће од сада сваки Србин приносити по могућству своје скромне жртве родољубљу српск м.

Од то доба који год родољуб српски мисли о отаџбини својој, о народу своме и жели чим било помоћи великом делу народног уједињења мора се сећати и Друштва Св. Саве, предајући њему дарежљиве прилоге своје.

Срби сећајте се Друштва Св. Саве. Трудите се, радите, теци-

ПОДЛИСТАК

НАИС МИКУЛЕНОВА

ОД

ЕМИЛА ЗОЛЕ

С ФРАНЦУСКОГ.

(НАСТАВАК)

Кад је довеслао до белеге, он дохвати прву удицу, и у том тренутку застаде и погледа на Бланкарду, и Фридрих обрну поглед у томе правцу и виде врло јасно под јеловим грањем једну белу мрљу. То је била Наис у белој сукњици, која се није хтела мицати са терасе! —

— Колико имате удица, запита га Фридрих?

— Тридесет пет... Ваља нам се пожурити! —

Он повуче најближи пловац и извуче прву котарицу. Дубина беше огромна, уже се ваздан отезало. Најзад извуче котарицу која при дну имађаше привезан камен да би могла тонути; и у њој почеше три рибе да скакућу као тицеоу кавезу! У другој корпици не беше ништа, али у трећој што је реткост беше једна мала „лангуст" која се жестоко праћакаше! Тад се Фридрих одушеви, заборављајући на страх, наже се на чамац, очекујући котарице са радосним лупањем срца! Једна по једна међутим све котарице беху повађене у чамац; вода је из њих цурила, на скоро свих 35 беше ту. Било је најмање од петнајест ливара рибе, што је врло добар лов за мали залив Марсеља.

— Е, сад смо готови, рече Микулен; сад се можемо вратити. —

Он брижљиво поређа котарице по задњи чамца, потом узе дрешити једро. Фридрих опазив то опет се уплаши и рече му да би боље било због јаког ветра да опет весла. Старац слегнув раменима рече му да се небрине; зна он шта ради, И пре но што је разапео једрило баци још један пут поглед на Бланкарду. Наис беше у својој белој сукњи баш на истом месту. —

Тада катастрофа наступи од један пут као удар грома. Доцније кад је Фридрих хтео себи да престави ствар, сећао је се само, да је ветар од један пут надувао једрило, и да је све изврнуто! Ништа више се није сећао, сем да је осетио велику зиму и страх!.. Он је спашен срећним чудом: пао је па надувано једрило које је пловило по површини воде. Аласи који су видели несрећу, дотрчали су и спасли су га, као и чичу Микулена, који је већ пливао ка обали! —

Госпа Ростанова још је спавала! Нико јој не хте казати о опасности у којој је био њен син! На дну терасе, Фридрих и чича Макулен, са којих ће цурила вода, сретну Наису која је посматрала сву драму. —

— Ђаволске смо среће! викао је Микулен. Сложили смо котарице и пошли смо натраг... Не бесмо срећни. —

Наис сва бледа, и нескидајући погледа са оца рече му:

— Да, да, нисте имали среће..... Али кад се иде уз ветар, онда знамо шта то значи! —

Микулен се разјари.

— Лењштино једна, шта имаш ти још да говориш?.... Видиш добро да господин Фридрих дрхти од ладноће.... Ајд, одмах, помози му да уђе у кућу! —

Млади човек, због тога морао је провести читав дан у кревету. Мајци је се тужио да има главобољу! Сутра дан паће Наису врло забринуту; она му рече да не може више долазити на састанак, али напав га самог једне вечери у предсобљу она га сама узе у наручја и стаде га страсно љубити! Само му није хтела ништа

те и приложите на овај свети жртвеник, са кога ће пламен истине и слободе загрејати сва срца српска. Сећајте га се у добру, сећајте га се и на самртном часу своме, јер нема веће задужбине но што је жртва принесена на олтар јединства народног. Ако је ишта добро дело, које рај отвара, то је прилагање на жртвеник отаџбине, а тај је жртвеник Друштво Св. Саве.

Кратке примедбе о нашој војсци.

Није лепо износити сопствене мане, но ако се преко њих увек ћутке прелази, онда се никад нећеју исправити. И зато бацићемо један летимички поглед на устројство наше војске I, II. и III. позива, војске која представља одбранбену силу наше отаџбине. Ово смо дужни да учинимо тим пре, што је данас наступио врло озбиљан тренутак, који нас са сваке стране опомиње да будемо спремни.

Прво ћемо говорити о томе: шта бива кад војник одслужи свој рок у сталном кадру?

На ово питање следује врло кратак одговор: Војник ступа у одређену јединицу (у коју га одреде а често бива да га одреде у другу јединицу у којој није служио) и ово служење траје до 50 год. са одредбом I-ог (до 30 год.), II-ог (до 40 год.) и III-ћег (до 50 год.) позива. И о томе војнику, осим што је записан у списак појединих команада, не зна се више ништа. Не зна се где се војник налазио и чиме се занима.

То је једна велика погрешка, и то наша стара погрешка, која се из дана у дан понавља све са једном погрешком више.

Да би смо ово и потврдили ми ћемо навести неке и неке мане.

У први ред долазе врло ретки (5—10 год.) пописи, сазиви појединих јединица. Друго, услед тога многи војник не зна где је уписан, јер често бива, да га из једне јединице преместе у другу јединицу у којој није служио и то без његова знања. Треће, не дају му никакву књигу (војну исправу) у којој би било записано све оно што му може служити за упут као обвезнику. Четврто, не позивају га сваке године на вежбање, па том приликом ако би се имало што исправити да се то за времена учини. Пето, не води се *ранглиста* свију подофицира (каплара поднаредника и наредника, већ само официра) и зато често нечији рекрути бивају му старешине а он њихов млађи. С тога многи проведе свој век као каплар или поднаредник како је из сталног кадра изишао. А да се водила тачна *ранглиста* и увело полагање испита сваке године после вежбања, имали бисмо не само добре подофицире, који су душа свакe војске, но и добро спремне ниже официре, И шесто, на случај каке потребе кад би се водило као што споменусмо, знао би се сваки војник где је те би се по томе могао лако пронаћи и упутити где треба.

Због ових недостатака наша војска рамље, и то тако, да је сваком осетљивом човеку тако тужно да мора просто да очајава.

Томе су доказ данашњи позиви. Команде поврвиле са списковима војника и траже да се што пре упуте команди па траже од полиције да им упути војнике. Управа варошн пошље спискове имена квартовима, ови их раздаду жандармима, који пошто се мало промувају кроз варош враћају се и јављају: „не мага не могу да га нађем“. Ово је с тога што су у списковима означена само имена и презимена без занимања. Дакле полициске власти поред напора не могу да их изнађу. А како да их изнађе, кад осим имена и презимена (које често бива погрешно), нема и остало што је нужно за проналазак. А после многи се појављује са страним пасошима чим чују да се позивају на вежбање јер онда мисле да ће се ићи на границу а то опет отуда долази што се иначе не позивају на вежбање. Па и то извлачење сузбило би се кад би се строго пазило при отварању радње, да сваки мора поднети свој пасош (војну исправу) из кога ће се видети чији је поданик јер многи као туђи поданици оних држава са којима немамо уговора, не могу самостално водити радње.

Узгред напоменућемо то, да полицијски чиновници, поштари телеграфисти и железничари, треба да се изузму из војних службовања (осим у сталном кадру) јер они врше сва наређења војне власти како у мирном тако и у ратном времену Без ових рамала би извршења појединих наређења војних власти. То се може уверити и сама војна власт, која преко ових надлештава једино извршује своја наређења.

Ово неколико редака написасмо услед позивања јединица I. и II, позива, не би ли скренули пажњу надлежних на стару погрешку вођења спискова и рачуна о војницима.

Један каплар

БЕОГРАДСКЕ ВЕСТИ.

Покварено венчање. Један зидар из Београда испросио једну девојку из Земуна и пре неки дан требало је бити венчање у Земуну. Баш кад су младенци стајали пред олтаром, уђе у цркву једна женска пристојно одевена и подвикну младожењи: „Ти не смеш ни једну узети, ја сам већ седам година твоја жена а ти си отац моје деце.“ Изненађење и забуна била је велика. Млада нагне бегати, а за њом потрчи младожења да је врати али без успеха. Младожења се обрати полицији, пред којом она жена изјави да она с младожењом живи 7 година у блуду и да јој је сад срамно напустио. Шта ће даље бити јавићемо.

*

Накнадно нашој јучерашњој вести о распису г. министра унутрашњих дела за бирачке карте, доносимо данас дотично место из тог расписа, који ће у неколико допунити и исправити нашу јучерашњу вест.

У распису се између осталога вели: „Како у изборном закону није изреком нигде споменуто до ког времена треба да се плати пореза па да се стече право гласења за народног посланика, и како бирачке карте не могу бити издаване до 8 септембра (чл. 38 изборног закона), то министар унутрашњих дела, с обзиром на тешкоће у купљењу порезе, услед задоцњења разреза, као и услед рекрутације и пописа народних војника баш у овоме времену, наређује: да се изда бирачка карта до 8 Септембра искључно сваком оном, који је до законог рока уведен у бирачки списак (чл. 38 зак. избор) платио је *државну* порезу.“

Дакле могу бирати сви, који су платили *државну* порезу а не и они који нису платили.

Похвално. Г. М. Јовичић купио је 10 августа, као на дан полагања темеља Св. Савеском дому, 80 комада лозова друштва Св. Саве и раздао их деци. Овим својим поступком г. Јов. је заслужио похвалу, Али у колико је он заслужио похвалу, у толико су заслужили осуду неки наши сугрђани Мојсијеве вере, који су на своју корист употребили невиност дечију и те лозове куповали по пола динара па и 30 пара дин.

*

Трговачка школа. У недељно-празничној трговачкој школи друштва „Београдске трговачке омладине“ држаће се данас испит из *рачуна*. Испит почиње у $2^1/_2$ сахата по подне.

*

Јавно предавање. Господин Ж. Јовичић протојерej и професор богословије држаће данас трговачкој и занатлиској омладини предавање из *наше вере, хришћанског морала и лепих српских обичаја*. Г. Јовичић добровољно се понудио управи „Београд. тргов. Омладине“ да поменута предавања држи сваког празника, и управа је позвала тргов. и занатлиску омладину данас у $10^1/_2$ сахати пре подне на прво предавање, које ће се држати у просторијама „Грађанске Касине“. Приступ је слободан свакоме.

*

Личне вести. Уредник најугледнијег цариградског листа на француском језику „Стамбула,“ г. Б. Б. Хенли, путујући за Париз на изложбу свратио је у Београд, где ће пробавити 2—3 дана

ДОМАЋЕ ВЕСТИ.

С учитељске скупштине. На састанку од 4 о. м. претресан је предлог главног одбора о надзору у основним школама. Усвојено је да треба увести стални надзор. Г. Бакић, управитељ учитељске школе у Београду, умољен, изнео је своје мишљењу о надзору, које је скупштина једногласно усвојила. Он је изнео потпун план о уређењу сталног надзора и опомињу чланове скупштинске, као своје раније ђаке, на један одељак из педагогике, где су изложени појмови о надзору у опште, а сталном на по се. Он мисли да би стални надзор требали да врше стални надзорници, који би се рекрутовали из учитеља. За надзорника би могао бити постављен сваки бољи

поверити како је почела подозревати. Но од тада, она је бодрим оком пазила на њ.

Њен отац одлазио је и долазио је кући као обично; шта више изгледаше блажији; и реће ју је тукао! Али она је све више сумњала.

Сваке сезоне Ростанови правили би један излет, да иду јести „*буjабес*“, на обали морској у правцу Нијолона, у пукотини стења! Потом како је по околним брежуљцима било препелица, господа са пушкама кренула би се у лов! Те године госпа Ростан хтеде повести, и Наио у да их служи за ручком; и нехте слушати примедбе наполичара, коме ово не беше право, и на лицу овог окорелог дивљака, набраше се боре.

Крепуше се рано изјутра. Јутро беше љупке пријатности. Једноставно као огледало, под плавим небом. Море изгледаше као велики развијени плави чаршав; по местима где је дерала матица, беше набрано, и боја плаветна, долазаше загаситија, као да јој је додато мало лака љубичастог; а по осталим мирним местима, плавetнило постојаше све бледе, приближавајући се млечној прозрачности.

Реко би човек, да до самог бистрог хоризонта, сво је море једноставан комад атлара развијен, са преливајућим се бојама! По том тихом мору барка је пловила полагано!

Мали „плаж“ где се искрцају беше на удаеку једне провале од стења! Они поседају на камену околном на једном местанцу од изгореле траве које одреде и за сто!

То је читава историја, куваље ове „буjабес“ под ведрим небом. —

Прво Микулен оде те повади котарице, које је у очи тог дана спустио у воду! Док је се он вратио Наис је начупала мајкине душице, лавандуле, гомилу сувог пруња, од ког је се могла наложити добра ватра! Старац требао је тог дана да прави „буjабес“ класичну рибљу чорбу! Вештипа ова код аласа у приморју прелази са оца на сина! Буjабес морала је бити жестока, добро забиберена и да силно мирише на стуцани бели лук. Ростанови уживали би да гледају како се кува ова чорба! —

— Чича Микулене, рече му госпа Ростан, у шали, да ли ће вам и сада испасти добра као што беше ланске године?

Микулен правио је се врло расположен. Он најпре очисти рибу у води морској а Наиса изнесе из чамца једну велику пећ. И сад је ствар ишла брзо: рибу мету у казан, налију је простом водом, мету лука црна, сирћета, белог лука, прегрш бибера, један црвени патлицан, пола чаше зејтина; потом наложе ватру под казаном и то тако жестоку да би се могао ован испећи! Аласи веле, да укусна буjсвбе зависи од кувања, казан не треба да се види од ватре! За то време је наполичар насекао кришке леба у једној чинији. И после по сахата сипе чорбу по лебу а рибу изручи у другу чинију!

— Изволте, рече он! Она је добра док је врела. —

И тако поједу „буjабес“ шалећи за ручком као обично. —

— Чича Микулене, ви као да сте метли барута у њу.

— Добра је, али треба имати гвоздену гушу!

Он је задовољно јео, гутајући по читаву кришку при сваком залогају! У осталом, он је сео мало у страну, а тим је показивао колико му ласка што једе заједно са својим господарима! —

После доручка остану ту, чекајући да пређе велика врућина! Стене, цаклећи се од светлости, изгледаху попрскане тоном угасито црвеним; бацаху црне сенке. — Џбунови зелених растова правили су својим сенкама по њима пруге мермерне; по косама шума јелова пењаа је се, у реду, као нека војска од малих војника на маршу. Свуда ћутање беше завладало у прегрејаном ваздуху!

(Наставиће се)

учитељ, који је свршио учитељску школу и као учитељ провео бар 6 година. Сем овога, надзорник требало би да испуни и ове услове: да проведе две године на В. Школи, студирајући педагошке науке, па да онда положи надзорнички испит, који би се прописао. Овакви надзорници стајали би у непосредној вези с референтом за основну наставу. Скупштина је донела одлуку: да се за сталне надзорнике основних школа може поставити сваки учитељ, који је у школској пракси провео 10 година с врло добрим и одличним оценама.

*

Свештеничко удружење Нацрт правила за опште свештеничко удружење у Краљевини Србији састављен је и преко протојереја разаслат свештенству, које је у исти мах позвала да што многобројније посети главни скуп свештенички који ће се 20 о. м. држати и Нишу.

Осим тога јављају нам из Ниша, да ће тамо 19 о. м. стићи и Њ. Високопреосвештенство г. Митрополит Михајло, а 20 о. м. служити службу божју и отворити свештеничку скупштину.

Г. министар грађевине дозволио је свештеницима, који железницом иду у Ниш на скупштину, да плаћају пола подвозне цене.

*

Жалосно. „С. Независност“ има од 11 о. м. овај телеграм из Ужица: „Синоћ после девет сахат нападоше неки овдашњи неваљалци из мрака каменицама на породице Секулића, Јеремића, Петронијевића, и других наших пријатеља, који су са својим гостима из Београда и Крагујевца седели при вечери у општинској башти, Мећају. У друштву беше око тридтсет лица, највише женскиња и деце *Неторо повређено, једно осмогодишње* дете *опасно*. Ово довољно илуструје наше друштвено стање и личну безбедност, писмом оширније.

Ако је одиста овако како се вели у телеграму, онда је то збиља жалосан знак за личну безбедност српских грађана.

ИЗ СРПСКОГ СВЕТА.

Позив на прилоге. Познато је нашем свету, да је 12 о. м. оркан срушио торањ мохачке цркве, који беше подигнут четврти у Аустр-Угарској (36хвати висок) и да се срушио на средину крова те порушив кров и разорив свод, распао се на хиљаду делова и стропоштао се на земљу. Како је мохачка општина у доста тражавом материјалном стању а и малобројна (има свега 700 душа) те се обратила на браћу своју по целој аустр. држави, да јој прилозима притекну у помоћ да подигне порушени храм и православни крст, „јер узвишени горди торањ цркве ове био је овде у мору туђинства уједно и симбол величине и моћи драгог нам православља.“ Прилози се шаљу председнику општине Јовану Стајевићу а имена прилагача ће се од времена на време путем српских листова публиковати.

— **Народни добротвор.** *Прока Миладиновић, адреса у Воботи*, положио је 2 Августа о. г. код котарског суда у Вуковару тестаменат свој, у ком завештава „Матици Српској“ 10.000 форината на два стипендиска места, за једног медицинара и једног гимназисту, који морају бити свесни Срби и православне вере. Новац је већ уложен у штедионицу у Вуковару. Поштовани добротвор оставио је ту закладу у спомен своме једином сину, Миливоју, који је ове године у цвету младости своје преминуо. Ми желимо, да милостиви Бог још дуго поживи и у здрављу одржи штедрог родољуба и добротвора српског!

— **Мађарски језик у српској цркви.** Загребачки „Србобран“ пише: „Како нам из будимске епар. јављају, има више српски православни свештеника који црквене протоколе воде на мађарском језику, те на томе језику издају својим парохијамима и крсне листове. Такав један крсни лист имали смо прилике ово дана видети у оригиналу — и души нам се је згрушило! Службени је језик у српско православним црквама црквено словенски, па откуда такова злоупотреба и повратија у нашој цркви против наше цркве.

ИЗ БЕЛА СВЕТА

— **Ударио гром.** 7 о. м. била је у Паризу јака олуја с грмљавином и том приликом гром је ударио у Ајфелову кулу, али није учинио никакву штету, нити је повредио кога од људи.

— **Касани.** У многим листовима изашао је оглас, у коме је неко обећавао, да ће сваком механцију, који му пошље 2 форинта, научити како ће источити што више пива. Многи су заиста послали по 2 форинта и добили су овакав одговор: „Точите с чашама мање пене, па ће те источити више пива“

— **Потковице од хартије.** Један немачки фабрикант пронашао је да се потковице могу градити од хартије. Одавно се већ преметило, да су гвоздене потковице убиство за коње, па се покушавало да се потковице граде од чега другог, нпр. од животињске коже итд. Али све те потковице биле су непрмктичне. Ове нове потковице од хартије веома се хвале. Оне су растегљиве те, кад коњ згази, онда му се и потковице шире као и копита, а после се опет скупљају, што код гвожђа не може бити. Нове потковице могу се клештити и с копитом, не морају се дакле укивати клинцима, врло су јаке и трајне и никако не пропуштају воду. Оне су на доњем делу рапаве, те коњ не може никако поклизнути и пасти на глатком путу.

— **Католички конгрес.** Католици у источној Пруској предлажу да се сазове конгрес Католика источне Пруске, у коме би учествовали и Немци и Пољаци. Задатак конгреса био би да се нађу лица, којима би се очували интереси католичке цркве. Један католички лист моли Пољаке да се удруже с Немцима и дођу на конгрес, на коме ће се пољским беседницама дозволити да држе говоре и на пољском језик. Ако не би пристали на тај предлог, предлажу да Пољаци приреде засебан скуп, али к једној истој вароши, у једно исто уреме и по једном истом програму као и Немци.

— **Умро.** У Кисингену умро је пре кратког времена Игњатије Закржевски посланик у пруском сабору, То је већ седми посланик пољски на пруском сабору, који је за четири године умро. Закржевски је много радио на историји своје домовине и хералдици. Пољско друштво у њему је изгубило врло корисног радника, поштеног грађанина великог патриоту и благородног човека.

— **Пољски језик у Пруској.** На педагошком скупу учитеља западне Пруске у Данцигу, између осталога била је изнета и резолуција да се *из школа са свима истисне пољски језик*. После дугих дебата, скуп је решио да се израз „са свим истисне“ замени изразом“ по могућности истисне. Дакле и поред притиска одозго у Пруској су признали да пољска деца не могу учити без пољског језика.

— **Оријентални конгрес.** Шведски краљ Оскар II. и сви шведски принчеви, бразилски цар Дон Педро, шах персиски Насредин, белгиски краљ Леополд, принц од Кобург Готе и владар једног индиског племена, основали су комитет, чији ће задатак бити, да се бави испитивањем источних народа, њихових језика, обичаја и културе. Овај комитет, чији су оснивачи све сами владаоци, имаће свој конгрес 1 до 7 септембра (по р.) у Штокхолму, од 7 до 13 септембра (по рим) у Христијанију. Како је овај комитет основан једино у тој намери, да се што боље упознаји источни народи, у које и ми спадамо, мислимо да ће бити од интереса за наше читаоце, да им саопштимо неколико појединости о њему. Мислимо да ово има свога оправдања у толико пре, што је главни оснивач и покретач у овом коменту шведски краљ Оскар, који је писао о Србима (по подацима једног српског посланика у Петрограду, које је податке краљ Оскар добио преко шведског посланика Дуе а) врло пријатељски, предсказујући да ће Србија бити Пијемонт на Балкану.

Конгрес ће бити подељен у 5 секција, и прва од њих делисе на две секције. Прва секција имаће да се бави испитивањем семитског језика и мухамеданства, подсекције су јој језик и литература мухамеданства и језик семитски и арапски. Друга ће секција бити арапска; секција африканска, где долази и Египтологија секција за централну Азију и крајњи исток, а пета је секција за Малу Азију и Полинезију.

Прва два дана тј. 1 и 2 септембра цео конгрес имаће заједничке седнице у Штокхолму на којима ће се делегати из страних држава упознати са краљем Оскаром II. и принчевима краљевске куће. На овим седницама држаће говоре о значају важности овог конгреса краљ Оскар и председник конгреса. Том приликом раздаће се и награде, које је краљ установио, онима који буду најбоље израдили по које питање из брицен талног живота.

У осталим данима држаће седнице поједине секције и на тим седницама расправљаће свака секција она питања, која долазе у делокруг њеног рада. На седницама појединих секција биће претресено и изнесено све што је до сада урађено на пољу познавања источних народа, као и начин и средства, којима се може што боље остварити задатак сваке поједине секције.

Своје седнице у Штокхолму конгрес завршује 7 септембра (по рим.) банкетом, и тога истога дана путују сви чланови конгреса у Христијанију, где настављају свој рад, који се завршује 13. септембра (по рим.)

На општим седницама конгреса служиће се чланови језицима: француским, немачким, талијанским и свима оријенталним језицима, а у седницама секције служиће се језицима оних земаља, чијим се испитивањем бави секција.

Нема сумње да је овај оријентални конгрес као и комитет, од великог значаја у науци. Друштво су основали не људи који се морају борити са материјалним незгодама, пи тек да једва изврше свој задатак већ владаоци који незнају за финансиске неприлике. Према томе не може се ни сумњати у успех оријенталног комитета.

На овај конгрес иде из Србије г. Милосав Протић, посланик у пензији као члан тога комитета.

ИЗ БАЛКАНИЈЕ

— **Прослава.** Данас ће се у Русчуку свечано прославити, успомена на погинуле Бугаре 13 о. м. 1877 на Шипки, Шејнову и Старој Загори.

— **Жетва.** У Бугарској је пожњевена а на многим местима и овршена пшеница, која је ове године средња. Кукуруз је на појединим местима са сваи слаб, због велике суше. Виногради су у опште слаби. Једино је бостан био врло добар.

ТРГОВИНА

Будимпешта. 10 августа

Житна пијаца. пшеница за септембар октобар, по фор. 8.65 фор. 8,68 и фор. 8.68, пшеница за март април, фор. 9.05 фор. 9·15, фор. 9·13 фор, 9·15 кукуруз за мај—јуни по ф. 5 55 до фор. 5,63 зоб за јесен по фор. 6 24 до фор. 6.25

*

Штајнбурх 10 августа.

Сточна пијаца. Српске свиње тешке од 46½ кр. до 47½ кр. транзито, средње од 46½ кр. до 47½ кр. транзито лаке 47—48 кр. транзито.

ТЕЛЕГРАМИ

12. Августа.

Беч Цар је рано дошо и одсео у двору.

Штразбург. На свечаном ручку цар је држао ову здравицу: „Пијем за срећу моје земље.“

Берлин „Норддајче“ вели: наши пријатељски односи са Енглеском јесу најдрагоценије јемство за одржање мира европског Ове односе неговати и јачати јесте један од најодличнијих задатака наше политике. А покушати да се ове две нације отуђе једна од друге, значи терати политику наших иностраних противника.

Беч Цар је примио краља Милана који је носио аустриску униформу. Аудијенција трајала је ¼ сата.

Беч Цар је примио у приватној аудијенцији од четврт сахата оба сијамска принца.

Беч Краљ Милан примио је у хотелу грофа Калнокија. Министар председник гроф Тафе предао је у хотелу своју посетницу.

Беч. Шах персиски стигао у 3 сахата после подне. Дочекали су га цар, надвојводе Карл Лудвиг, Фердинанд, Вилхелм Рајнер, више војно и грађанско чиновништво. Пошто су му представљане надвојводе и прегледали почасну чету, представљени су му присутни чиновници, после чега је аустриски цар одвео персиског шаха у двор. Публике их поздравила с пуно поштовања. У двору је шаха место царице дочекала надвојвоткиња Марија Терезија.

Мец. Јуче у подне стигли цар царица и велики војвода баденски, поздрављени од многобројног света.

БРОЈ 234 ПОНЕДЕОНИК 14. АВГУСТА 1889. ГОДИНА II.

ИЗЛАЗИ СВАКИ ДАН

БРОЈ 10. П. Д.

ЦЕНА ЗА СТРАНЕ ЗЕМЉЕ

На годину . . . . . 30 динара
На по године . . . . . 15 динара
На 3 ме ца . . . . . 9 динара

LE PETIT JOURNAL

МАЛЕ НОВИНЕ

ДНЕВНИ ЛИСТ ЗА СВАКОГА

Претплата из унутр. полаже се само код пошта

За Београд нема претплате — Лист се продаје на број

Писма и рукописи шаљу се Власнику „Малих Новина“
Топличин венац бр. 17., на горњем спрату.

Претплата се прима код свију пошта у Србији

ЦЕНЕ ОГЛАСИМА

На првој страни од петит. реда 20. пр. дин. а на четвртој од петит реда 10 пр. дин.

ПРИПОСЛАНО стаје 50 пр. д. од петит реда

KLEINE ZEITUNG

Огласи јевтино, по потреби и са сликама. За свако оглашење плаћа се држ. таксе 20 пр. д. ВЕЋИ ОГЛАСИ ПО ПОГОДБИ.

Сву ону штовану господу из унутрашњости, који нам дугују за огласе и којима смо већ 2—3 пута писали, молимо да нам тај дуг што пре измире.

Траже се три до пет дечака за распродавање „Малих Новина“. Упитати у Уредништву.

Вредњији могу зарадити 2—3 динара дневно.

Јављамо штованим купцима „Малих Новина“ да је наш лист од сада редовно готов свако јутро у 7 часова и може се одмах куповати у администрацији „Малих Новина“ и код разносача, а по продавницама најдаље до 8 часова.

Трговина људским месом

(Посвећено београдским оцевима)

—

Јес, оно се продаје, купује, њим се тргује, као и сваком другим робом.

На пазар се износи живо, крвавo, и што живље, тим боље. Као и код обичног меса, погађавито се тражи младо, лепо, ни врло мршаво ни одвећ масно — добра кртина!

И људи се јагме, купују, вуку, отимају се и даве као вукови око младих јагњаца, а после свак заседне и ужива свој плен — слади се!

Цена је веома добра, понекад тако велика да се те трговине лаћају чак и људи од положаја.

Ово је много речено. Али, полако! За сваку реч имамо по доказ.

Проходња људског меса врло је велика. Тражња је по некад тако јака, да се роба првог квалитета не може добити ни за највеће паре. Тада се љубитељи задовољавају оним што нађу. Тада се за добре паре пришије и по штогод маторо, жилаво. Само нек се жваће. Питоми Европљани тако су се острвили да већ не могу бити без људског меса, *куљеног на тргу*, па било какво било.

Слатко им је, -- *само кад је куповно*!

Да укус за људским месом иде упоредо с цивилизацијом, видимо данас по томе, што нам те моде сада долазе са Запада. Француска их шаље Немачкој, Немачка Аустро-Угарској, Аустро-угарска Србији, Србија Бугарској, Бугарска Турској, Цариграду.

Мађарска је нарочито чувена са велике производње ове робе. Она снабдева махом све наше крајеве, а еспап је тако изврсног квалитета, да налази проходњу чак и у далекој Америци. Сухопарни и патмурени Јенкиши пронашли су да им особито добро чини употреба младог мађарског људског меса.

Туробни Инглези веле — „то разгони сплин“!

Од некога доба и наша Србија почиње јако напредовати у производњи ове робе.

Све нам радње ударају натраг, само радња са живим људским месом напредује.

Ова радња нарочито добија полет у нашој престоници. У нашем лепом Београду нагло почиње цветати трговина људским месом.

Тај полет, то цветање, тај напредак у злу и гони нас да свратимо пажњу на појаве ове врсте.

*

Али ти стојиш зачуђен, читатељу мој Не сви, али ће их свакако бити који неће веровати, да се у образованој Европи, при крају деветнајестог века тргује људским месом.

Још више ће их бити, који неће веровати да се та трговина и код нас води.

Како бисмо волели да они имају право! На жалост гомила несумњивих факата тврди да је све што рекосмо горе жалосна истина.

*

— Баш је безобразан овај Карио Амурели! — Шта нам прича! — Истина, завио је, али покривало је провидно, опет се све види шта је.

Можда ће нас ко и тако предусрести, кад ово напред прочита.

Читатељу! Немој у грех!

Ја ти овде говорим само оно што се сваки дан у истини дешава

Ружно је само дело, а не говор о том делу. Дело и осуђуј; осуђуј ружне поступке, гони зло, које се врши, а не осуђуј мене, који ти баш зато и говорим о том, што сам рад да пробудим твоју мржњу против тога зла, ону свету мржњу из које се рађа прегнуће и неуморан рад да се очисти рђа, да се сажеже усијаним гвожђем жива рана, која се почела развраћивати на здравом народном телу нашем.

Грађанине, нешто страховито заудара у твојој одаји. Ја те извештавам о томе Ако ме ти за то псујеш, ја те онда питам шта хоћеш ти?...

Хоћеш ли још боље да приклопиш врата и прозоре да запушиш да ни од куда не уђе чист ваздух да мало окадиш твоју одају, колико тек да мирис за неко време збуни онај смрад!...

Не тако, јадни брајко! — Угушићеш се. Смрад ће те удавити кад легнеш да спаваш. Ка ђење није ту лек...

Ваља упасти у одају, извући и избацити из ње трулеж из које се смрад развија; ваља ширимице отворити сва врата, све прозоре; ако треба ваља чак и зид избити, да у ову таму продре светлост, да јак ветар и промаја пројури кроз загушљиву одају.

Само тако она се може очистити. Само тако може се уништити смрад који хоће да те угуши.

*

Лепо, лепо, али шта се све то тиче нас оцева београдских? Зашто баш нама намени ти ова твоја размишљања о трговини људским месом? — повикаће забринути, па можда и срдити оцеви београдски.

За што?

Ево зашто.

*

Пре неколико дана у једној отменој српској кући, једног угледног вишег чиновника влада ла је голема забуна и запрепашћење.

Домаћица је, по обичају, устала рано да припреми све што треба, док се муж и деца избуде.

Као обично, она позва петнајестогодишњу девојчицу своју да очисти деци хаљинице. — Девојче не дође. — Она га опет позва — оно опет не дође. — Где ли је, боже, помисли, госпођа, сишла ваљда у кујну. Госпођа оде у кујну, но девојче не нађе. — Потражи га по собама — нема! — Обиђе авлију, башту — нема!

Зачуђена и поплашена госпођа пробуди мужа. Нема нам Н. рече она. — Е, нема је, ту је, где ће бити, рече муж безбрижно.

Огрте се, пође сам да види. Претресао је целу кућу, а девојчета нигде као да је у земљу пропало.

Поплашен узе распитивати послугу. Нико ништа не зна. Послаше да упитају у најближи комшилук. Нема!

Запрепашћен, господин отрчи у полицију и пријави тај чудни и несрећни случај.

„Полиција је чинила своју дужност.“

Прође читав дан. Пред ноћ јавише из полиције да су „свуда тражили“ — па нема!

„Нестало девојче“. „Изгубила се г. Б—ева Н“. „Украли Н“ — причало се у вече по целом комшилуку.

— Је ли могуће да читаву девојку украду у сред Београда?

— Збиља шта је то било?

*

Притрпи се до сутра, драги читатељу.

Карио Амурели

БЕОГРАДСКЕ ВЕСТИ.

—

Личне вести. Г. Партл, механичар из Софије, путујући за Беч свратио је у Београд. Он путује у Беч, по налогу бугарске владе, која га је овластила да у Бечу купи 10 милиона пушчаних метака, рад чега носи са собом и једну Берданку као модел.

*

Конзулат у Приштини. „Балк. Кор“ јавља, да је Султан потписао и раду којом се одобрава отварање српског конзулата у Приштини. Наши читатељи знаће, да је за отправника по

слова у овом конзулату постављен г. Лука Маринковић вице консулу Скопљу.

*

Рођен дан Аустриског цара у Београду. Неки страни листови донели су из Београда приватан телеграм како је овде изазвало изненађеност и чуђење то, што српска влада није била заступљена на служби божјој приликом рођендана аустриског цара, док су иначе сваке године српски двор и влада честитали тај дан. Телеграм вели да се то објашњује тиме, што је аустро-угарски посланик барон Темел отпутовао за Беч, баш на тај дан, 6. ов. м., и што српска влада није ништа знала о свечаној служби божијој.

Полуслужбена „Балкан. Кореспонденција" примећује на ово, да је намесништво послало телеграфску честитку аустро-угарскоме цару и да српска влада није учествовала на свечаној служби у посланичкој капели из простог и природног разлога, јер нико није био позван. Баш факат што је барон Темел баш тога дана отишао из Београда, доказ је да је овдашње аустро-угарско заступништво било вољно, да поменути свечани дан прође без икаквих службених свечаности.

*

Распис. Г. министар унутрашњих дела разаслао је полицискима властима овај распис:

Законом о *устројству војске* прописано је да се војници свију позива сазивају сваке године на војна вежбања на извесно, законом одређено време. Али тај законски пропис, који је и врло потребан и врло користан, није за последње три године вршен, те по том и народни војници нису позивани на војна вежбања.

Да би се тај пропис законски вршио, као што закон о устројству војске наређује, као и да би се спискови народних војника, који су уред непрегледања и дуго несазивања војника на вежбања застарели, непотпуни и погрешни остали, исправили и попунили, министар војни наредио је, на основу закона о устројству војске, да се обавезници војни позову на збориште, да се спискови војника поправе и допуне, као и да ее свима одреде дужности, које по закону имају вршити.

Извођење ових прописа законских покушали су неки несавесници и политички спекуланти да злоупотребе на штету мира и спокојства грађанства, проносећи по народу неистините гласове о некаке му ображенорату, и на тај начин узнемиривући и збуњујући грађане у њиховим редовним пословима и дужностима грађанским.

Позван, да се старам о спокојству грађана и да сузбијам сваки неоснован глас, који може спокојство грађана ромети и на друштвене и државне послове штетно утицати, препоручујем Начелству, Управи, да према таквим несавесницима и политичким спекулантима одмах строго по закону поступи, а грађане у свом подручју обавести, да у проношењу тих и таквих гласова нема ни мало истине.

*

Честитка и одговор. Ректор и професори Велике Школе, ценећи заслуге Њ. В. бив. краља Милана за највећи просветни завод у Србији, упутили су приликом његова рођен-дана телеграфску честитку на коју су добили овај одговор:

Ректору Вел. Школе Николајевићу
Београд.

Поносећи се као грађанин српски љубављу највишег просветног завода Србије, благодарим његовим родољубивим и просветним члановима на доброј успомени према мени. Красећи српски народ, љубав ка просвети морала је задахнути и чланове народног дома Обреновића, све струје политичке и све сталеже у омиљеној отаџбини. Као грађанин уверен сам, да просвета може рачунати на потпору Краљевског Намесништва и Краљевске Владе, а као Отац уложићу сав труд, да младом Краљу улијем и љубав и поштовање према науци и њеној светлој представници Великој Школи.

ДОМАЋЕ ВЕСТИ.

—

Тешко рањен и умро. Светозар Милошевић из д. Ливадице окр. пожаревачког, у срезу моравском, рањен је тешко из револвера 7 тек. м. ноћу, на седељци (прелу). Светозар је донесен 8 т. м. у вече у окружну болницу и преко ноћ је издануо. Светозар се позавадио са својим противником око девојака. — „Г."

*

Одведен и уцењен. Пожаревачки „Грађанин" дознаје, да су пре три дана лопови одвели једног младића из Шапине у сеиску шуму и уценили га са 100 дуката.

*

Нападнути и опљачкани. „Грађанин" јавља: Пет наоружаних зликоваца, преобучени у црногорско одело, 5 о. м. око 3 сахата после подне напали су на Алексу Петковића и Јована Цветковића, трговце из Свилајнца, на друму близу села Марковца и на разбојнички начин Алекси Петковићу отели 15956 динара у разној монети, један сахата један новчаник, једну признаницу Управе Фондова од 4062 динара и 68 пара, једну признаницу Ромајзера трг. из Пеште од 430 форината упућену на Илију Миловановића трг. из Свилајнца. А. Јосифу Цветковићу отели су: 15·517 динара у разној монети сахат с ланцем, новчаник кутију дуванску, ћемер и један бележник.

Оба оштећена трговца изјавили су, да нападачи нису прости зликовци, јер су при испаду били врло смели, препредени а говорили су правилно српски, по томе се може тврдити да су били по свој прилици варошани, и то или из вароши Свилајнца или из крагујевачког округа, а знали су и кад ће се они из Пеште вратити те их причекали.

Оштећени су обећали пред влашћу, да ће ономе ко зликовце пронађе или их власти прокаже, дати награду од 400 дуката цес.

Власт трага за њима и дотерала им траг до лугова лаповских. Потера за њима дигнута је са више страна и нада је да ће зликовци у скоро пасти власти у руке.

Тежње балканских народа.

—

Лондонски „Економист" доноси чланак, у коме говори о тежњама балканских државица. Овај чланак „Економиста" доносимо нашим читатељима из „Балканске Кореспонденције", а у њему се вели:

Русија и Аустрија отимају се о утицај на балканском полуострву. Победоносна Русија може веома много дати балканским народима, док победоносна Аустрија не би им могла дати ништа.

Румунија тражи Ердељ, где станује милион и по Румуна, и Русија јој то може лако обећати.

Срби траже Босну и Херцеговину, један део Далмације и Македоније. Грци желе Цариград и Македонију до Деспотое-Дага. Све ове тежње Русија може да оствари, а Аустрија у том погледу не би могла ићи за њом.

Аустрија не може тражити од ових малих држава ништа друго, но да се оне одрекну својих тежња.

Услед овога чланка „Економиста", донео је римски „Дирито", чланак, који по „Балк Кор." гласи;

Нетачно је престављање „Економиста" у толико, што балканске државе немају потребе да се бацају у наручја ни Русији ни Аустрији, већ на против оне треба да се користе антагонизмом и борбом ових двеју великих сила. Балкански народи треба да очекују свој спас од себе самих.

Њих може само савез, федерација спасти од господарења какве моћне државе, само им међусобни савез може гарантовати независност и напредак.

ИЗ СРПСКОГ СВЕТА.

—

— **Рђава година у Црној Гори.** Бечким листовима јављају, да маленој Црној Гори и ове године прети глад. Већ три године како је летина рђаво родила, а ове године поготову ни мало је и нема. Лане је јуначком народу Црне Горе помогла Русија, а ове године како ће издурати, Бог ће свети знати.

ИЗ БЕЛА СВЕТА

—

— **Мајка божја.** На пољу између села Балатон Ст. Ђерђи и Вермо у Угарској, у шомољској жупанији, има један бунар, у коме су неки људи из околине почели тврдити, да су на његову дну видели појаву мајке божје. Тај се глас брзо разнео међу празноверни народ, па су у брзо фанатични сељаци грдним гомилама са свију страна јурили чудотворном бунару. Власт кад је видела какво се чудо прави, нареди те се бунар закује и узаи постави стражу од три жандарма, који су имали доста посла док су растерали народ, који је до-

ПОДЛИСТАК

НАИС МИКУЛЕНОВА

од

ЕМИЛА ЗОЛЕ

с француског.

(НАСТАВАК)

Госпа Ростанова беше узела свој вез, који је вечито имала у рукама. Наиса је седела поред ње, изгледајући да је занима покрет игле. Али она кришом посматраше оца, Он је спавао извађен на неколико корака од њих. Мало даље Фридрих спавао је такође, са натученим шеширом сламним, који га је штитио од припеке. —

Око четири сахата они се пробудише: Микулен је се заклињао да зна за једно јато препелица у правцу ове провале. Пре три дана спазио их је. Фридрих пристаде и обојица узеше пушке.

— Молим те, повика госпа Ростан, буди опрезан... Нога може да оклизне, и тад се човек сам може ранити. —

— Ах! дешава се и то рече мирно Микулен. —

Они оду. И спусте се у провалију, тада Наис од један пут ћути и пође за њима али доста далеко, говорећи:

— Хоћу да видим. —

У место да иде стазом која води у провалију она удари лево, кроз шумарак, убрзаним кораком, пазећи да не одрони ни један камен.

Најзад при савијутку пута она опази Фридриха. Мора бити да је већ кренуо препелице јер он иђаше брзо, у пола погнут, готов да опали пушку! Али оца не виђаше нигде! У том од једанпут спази га с друге стране брега, у истом правцу гди је и она, он беше погнут и изгледаше да чека!

У два маха он диже своје оружје. Кад препелице полете могли су их обојица гађати.

Наиса која се провлачаше кроз џбуње беше се примакла старцу дрхтећи ко прут.

Минуте протицаху. Пред њима се појави Фридрих стојећи за тренутак непомичан. У том Микулен који је непрестано прикривен чучао слони пушку и поче дуго нишанити младића. Тада Наис од једном удари ногом по кундаку, пушка се изви и метак оде у ваздух, а страховити пуцањ заори се по провалији. —

Стари се диже! Кад угледа Наису он дохвати за цев своју пушчу се од барута пушку као да ће је смрвити једним ударом кундака. Млада девојка стајаше непомично бледа као крпа и севајући очима.

Он се не осуди ударити је он само замуца, заносећи сељачки и дрхтећи од беснила.

— Ништа, ништа, убићу ја њега! —

Па пуцањ наполичара препелице беху се разбегле и Фридрих уби две. — Око 6 сахати Ростанови врате се у Бланкарду!

V

Септембар беше на измаку! После силне олује ваздух беше сасвим пријатан! Дани беху окраћали, но Наис нехте више долазити на састанке ноћне са Фридрихом, наводећи: да је и сувише уморна, да може лако назепсти, по јакој роси која натапаше земљу! Али она је долазила сваког јутра около шест часова. Госпа Ростан устајаше тек три сахата доцније. Она би се попела у његову собу да је мало распреми и ту би остала неко време, но пажљиво гледајући на отворена врата.

То би епоха, када Наиса показа највише нежности према Фридриху! Она би му обисиула око

лазио на то место као на какав хаџилук.

— **Госпођа Буланжерова**, која је, као што је познато, растављена од генерала, живи још увек с најстаријом кћери Јеленом 'са свим засебно у Версаљу. По жељи генералице обично се име њеног супруга никад пред њом не спомиње. Недавно, приликом генералове парнице, о којој је цео Париз говорио, споменула је његово име једна пријатељица. Госпођа Буланжерова одговорила јој је: „Кад је генерал хтео да се самном растави нисам на то хтела пристати, желећи да му будем уточиште у његовим старим данима. Ја још и данас то исто желим. Моје није да га осуђујем".

— **Колера и Азији.** Санитетски одељак турске владе издао је проглас у коме се јавља по службеним извештајима, да у Багдаду и Басори влада азиска колера, која се све више у околини шири. Турска влада је због тога поставила на границама тих предела војнички кордон и наредила је, да сви путници који прелазе тај кордон, издржавају строг карантин од 15 дана.

— **Трагедија човека.** Неки Јаков Кауфман био је окружни жандарм у Хосуфалу у Угарској. Са својом женом и седморо децом морао је сиромах кубурати од кукавне плате од 800 динара. У великој нужди и не знајући како да се друкчије помогне падне му ту скоро несрећна мисао да уђе у кућу једнога месара у оближњем месту, док никога није било код куће, и да се туђим добрим помогне у својој невоља Али несретника ухвате у крађи, и кад су други дан дошли по њега жандарми да га одведу у затвор, нађоше га у соби где се бори са смрћу, коју је сам себи задао испивши цијанкали.

— **Убијање женске деце у Кини.** Од скора опет је отпочео у Кини давнашњи варварски обичај, да се убијају и утушују женска деца. Такав управо какибалски обичај догодио се ту скоро у вароши Пао-Шан-Хијен надалеко од Шангаја. Власник једнога купатила у том месту увртео је себи од једном у главу, да ће оздравити од болести, од које је трпио, само ако једе детиње месо. С тога купи дете од једне старе жене и нареди те удаве дете, чије је месо јео. Власт међу тим нађе детиње кости у лонцу, у коме су се кували. Затворена су сва лица, која су учествовала у том варваском злочину.

— **Како живи Едисон.** Славни амерички проналазач Едисон причао је неком париском новинару о свом животу ово: Ја врло много радим, а спавам дневно само четири сата. По некад спавам и 10 сахати, али онда нисам са свим здрав. Обично ме онда очи боле, па ми је тешко да савладам сан. Дневно једем јела, која су скупа тешка од прилике једну фунту. У опште једем што једноставнија јела. Кад радим често радим дању и ноћу непрекидно, а кад ме савлада сан, онда легнем обучен у кревет. Обично лежем у постељу у један сахат после пола ноћи. Спавам до 5 и 6 сахати, а више ми није ни потребно.

— **Волапик конгрес.** Од 6 о. м. држи своје седнице у Паризу конгрес пријатеља новога међународног језика „Волапик." Право гласа имају у првом реду 35 чланова „Волапик-академије". Ова 35-торица изабрани су између свију културних народа. Да се очува међународна цел тога конгреса, „академци", који нису присутни, могу написмено гласати. Решењима конгреса морају се, у име слоге, покоравати сви чланови.

— **Гром и Ајфелова кула.** Јавили смо да је гром ударио у Ајфелову кулу. Сад јављају, да се то десило у три четврти на 10 у вече па се лепо видело, као да је вршак кулеу светлом ватреном облаку. Управници електричних махина за осветљење, који су били на кули, видели су да су са громовода падале растопљене капи гвожђа.

СМЕСИЦЕ

— **Скакавци око Сегедина** Званично је потврђено, да су скакавци само у околини Сегедина са свим опустошили 139 катастралних јутара и 1296 квадратних хвати земље. Од овога спада на варош 739 јутра, а остало припада појединим људима.

— **Пољаци у Берлину,** Пољско становништво у Берлину сваке године јако расте. Оно сад износи 45 до 50 хиљада људи. Немачка штампа бележећи тај факат с неким чуђењем додаје да се сад по улицама Берлина врло често чује пољски говор, да су трговачке радње врло често исписане на пољском језику, и да се по многим гостионицама, кафанама и пивницама издалека виде објаве да је њима послуга пољска. Даље немачка штампа обраћа пажњу на то да се у престоници германске империје све више множи број разних пољских друштава, којима је циљ не само забаве и добротворна дела, на обућавање покољења, које подрашћује пољск м језику и одржавање љубави према народним говору.

ДНЕВНИК

КАЛЕНДАР

Понедеоник

Православни: 14 Пророк Михеј
Католички · 26. Самуило
Сунце излази у 4 с. 56
Сунце залази у 6с, 38
Мена месеца пос. четврт. 7
Дан је с почетка 14¼ сати а ноћ 9¾ али до краја овог месеца дан окраћа за 1/ мин, а за толико и ноћ одужа.

КУРС

Дукат . . . . :	5 63
Наполеон	9.46⅚
Срц. лутр. 3% лозови	34.40

Ред примања по министарству

Министар унутр. дела: сваки дан пре подне од 12—1 часа пре подне.
Мин. иностр. дела: четвртком од 11—1 ч пре подне.
Министар војни сваког дана од 11—12 ч. сем недеље и празника.
Мин. правде: сваког дана од 9 и по часа до подне.
Мин. Грађевине: сваки дан од 11—12 ч. пре подне.
Мин просв. и црк. дела петком од 1 до 12 часа пре подне
Мин. привреде, понедеоником, уторником четвртком и петком од 11-с пре подне до 1 по подне.
Министар финансије уторником и петком од 10 — 12 пре подне.

Дописне карте за Србију

Прете стају 5 п. д. а с плаћеним одговором 10 п. д. за међународну преписку у 10. п. д и 20

Пошта и телеграф

За писма од 15 грама тек. плаћа се 10 п. д. за Србију, Славонију, Хрватску. Срем, Банат, Бачку и целу Мађарску. за аустрију плаћа се 15 пр. д. На сваки 15 грама више још по 15 пара дин. Писмо може бити тешко највише до 1 киле.

Препоручена писма морају бити на средини запечаћена. За препоруку плаћа се 20 п. д. а за повратни рецепис још 20 пара.

Народна библиотека отворена је сваки дан од 8 до 12 сати пре подне.

Фијакериске таксе

По вароши дању: за четврт сата 1 динар, за пола сата 1 и по динар. за 3 четврти сата 2, за цео сат 2 и по динара.

Ноћу двогуба цена.

До станица железничке и парабродске, и обратно, за четврт сата 1 динар. За сваки четврт сата више по пола динара.

У Топчидер и натраг 6 динара задржавајући се 2 сата од поласка до повратка. За сваки четврт сата више по пола динара.

За свадбе 10 дин. за 4 сата

Ноћу до железнич. и парабродске станице и обратно за сваки сат по 3 динара.

Ноћу у топчидер и виногреде 4 динара на сат. —

Ноћу се рачуна од 1 Маја до 1 Октомбра од 8 сати у вече до 4 сата у јутру, а од 1 Октомбра до 1 Маја од 7 сати у вече до 6 сати у јутру.

Цена је за возидбу иста макар се и више њих возило.

За веће и мање пртљаг по пола динара од комада.

Такса за железничке носаче

Од излаза до отправништва пртљага за пртљаг или за ручне ствари до чекаонице и железничких кола, или само из чекаонице до железничких кола 5 пара дин. од комада.

Од излаза до отправништва за пртљаге преко 25 кила но 30 п. д. од комада.

Путнички пртљаг од излаза или ручни пртљаг од истог, 15 п. д. по комаду.

Од места издавања до места вожње за путнички пртљаг преко 25 кила 35 п. дин по комада.

ТАКСА ЗА АМАЛЕ

За тежину до 60 кила од параброда до:

	дању	ноћу
кола на станици	0.50	0.60 п. д
Хотел „Крагујевац" . . .	0.60	0.80 „
Хотел „Национала" . . .	0.80	1.— „
„Гранд-Хотела", „Круне", „Краља", „Грч. Краљице"		
„Русије", „Злат Анђела"	1.—	1.30 „
„Касине", „Париза". „Балкана", „Руске Круне", Топа", „Злат Прага" .	1.25	1.50 „
До „Венеције" „Босне" „Лимана" „Европе" . .	0·80	1·30 „
до „Жиров. Венца", . .	1—	1·30 „
до „Велике Пиваре" . .	1·25	1·50 "
до „Тобџиске пијаце" . .	1·50	1·80 "

врата, наслонила лице на његове образе и гледала изблиза тако страсно, да би јој потекле сузе од радости. Све јој је се чинило да га више никад неће гледати! Потом би га обасула силним пољупцима по лицу, као да протестује и да се закуне, да ће га она умети одбранити! —

Шта је Наиси, рекла би често госпа Ростан? Она се мења сваким даном! —

Она је венула заиста; њени образи упадоше пламен њених очију потамне! Она би по дуге часове ћутала и тек би се пренула збуњена, као девојка која је спавала и сањала! —

— Дете моје, ако си болесно, треба да се гледаш, говорила би јој газдарица. —

Наис би се само осмехнула! —

— Ох! не, госпођо! Мени је сасвим добро ја сам срећан... Никад нисам била срећнија! —

Једно јутро Наис јој помагаше да преброје рубље и одважи се упитати је:

—Ви ћете остати дуже ове године у Бланкарди?

— До краја октобра, одговори госпа Ростан! —

Наис за тренут поћута, гледајући расејано, потом рече гласно не знајући штаје рекла:

— Још двадесет дана!

Непрестана борба подгриза је! Она је вољна да Фридрих остане и даље код ње, а у исто доба, сваког часа скоро хтела би му подвикнути: Бежи! За њу он већ беше изгубљен; никад више неће се зановити између њих ова сезона љубви. то је она предвиђила још од првог састанка! Шта више једне вечери кад је била тужно расположена, помисли да л да напусти Фридриха, па нека га убије њен отац, бар тада неће бити ничији: али при тој помисли она се сва стресе; зар он да умре, он који је тако био и нежан, нежнији и од ње.

Не, не, она ће га спасти, и он неће ништа о том сањати! Истина он ће је скорим престати љубити али она ће бити срећна што зна да му је спасла живот! —

Често она му је говорила јутром:

— Не излази, не иди на море време је хрђаво.

Други дан она би му саветовала да отпутује.

— Теби ће се досадити, ти ме нећеш волети... Иди, и проведи неколико дана у вароши.

Он је се чудио овој нарави! Њему је изгледала сада сељанка мање лепа од како је почела венути у лицу, он се зажели страсне љубави! Он поче туговати за Кољонском водицом и „рајспулфером"; покваренім за девојкама Екса и Марсеља! —

Непрестано су Наиси зујале у ушима речи оца њеног: „Убићу га... убићу га..." Ноћу она је се будила, сањајући да пушке пуцају! Она поста страшљива, и вриснула би кад би се само о камен спотакла!

Чим га не би видела она је распитивала за „господин Фридриха". А што ју је непрестано одржавало у страху то је вечито ћутање Микулена, од ране зоре, до мрклог мрака! Ово ћутање опомињало ју је на реч: „убићу га"! За њу и поглед старчев, и покрети његови и сво биће његово, значило је да ће убити младог господара првом приликом, кад буде сигуран, да га власт неће моћи ухватити на делу. После би дошао ред на њу! За то време он ју је и даље ударао ногама, као неко марвинче које је згрешило!

— А твој отац, је ли непрестано бруталан? запита ју он једног јутра, пушећи цигарету у кревету, док је она спремала по соби!

(СВРШИЋЕ СЕ)

КЊИЖЕВНИ ОГЛАСИ

ПОЗИВ
НА ПРЕТПЛАТУ КЊИГЕ
ПАСТИРСКЕ ПОСЛАНИЦЕ
Црквене и друге, Беседе и речи

Намерни смо да у име божије, штампамо укупно све наше посланице, беседе и речи, које смо у разним приликама и времену говорили.

У жељи, да би могли знати, колико ћемо књига штампати позивамо пријатеље наше и све љубитеље књиге и цркве нарочито браћу свештенике, учитеље и клирике, да се у што већем броју упишу у предбројнике исте и вас или непосредно или преко г. г. окружних протојереја и намесника о томе известе, а ове братски умољавамо, да се заузму око прикупљања претплатника, за што ћемо им поред срдачне благодарности и 12 од сто у новцу или књиге у име награде уступити.

Књига ће изнети 30 до 35 штампаних табака, а цена јој је 4 динара. Новац се полаже у напоч за књигу.

У исто време умољавамо најљубазније пречасне конзисторије, окружне протојереје и намеснике и сву осталу господу, којима смо раније слали наше књиге: „Номоканоне“, „Тајне о сродству“, „Библијско-егзегетичке слике“ и друге ради продаје, нека нам изволе поднети рачуна о продаји истих.

Рукопис је готов и спреман за штампу.

Рок уписивања на књигу траје до 10-ог августа тек. године.

Августа 1889 г.
у Београду

јеромонах
НИКАНОР

ОГЛАСИ

Дућан пространа са подрумом у Дубровачкој улици број 3. издаје се од 1. Новембра ов. год. под закуп. За бљже услове обратити се

Николи Лазаревићу
538, 2-10 ћурчији.

НА ЗНАЊЕ!

Од 1-ог Новембра ов. год. издајемо нашу кућу на јалији, са већим и мањим квартиром и осталим удобностима, под кирију. Пријавити се ваља код долепотписаних.

526— **Алкалај и Фарки**
мењачи овд.

НА ЗНАЊЕ

Васпитни завод у Нишу
ЗА
васпитање женске деце

По дозволи г. Министра Просвете и црквених послова II Бр' 10119 отворила сам васпитни завод за образовање женске деце. Поред српскога језика и свију осталих предмета у овоме мом заводу предаје се немачки и француски језик, ручни рад и гласовир по одређеном програму, које је Министарство просвете одобрило.

У заводу заступљене су најбоље педагошке снаге. Ово је показано и успехом на испиту који је ове године држан пред министарским изаслаником. —

У овај завод примају се деца од 6-те па до 14-те године. По жељи родитеља деца могу бити примљена и на стан, храну и у опште сву потребну негу. О материнској нези, коју деца добијају у мом заводу, може се сваки уверити код родитеља, који су ми своју децу већ од дужег времена поверили.

Уписивање деца за идућу школску годину почиње од данас и траје ће до 1-вог Септембра ове године.

Услови су врло повољни и могу се добити на захтев од

Управитељке завода
В. Нетовићке

1 Августа 1889
у Нишу.

520 4—12

ГЛАВНО СТОВАРИШТЕ
БЕОЧИНСКОГ ЦЕМЕНТА ЗА СРБИЈУ

Предузимачима и осталим потрошачима препоручујемо **БЕОЧИНСКИ ЦЕМЕНТ**, и то: прима и секунда портланд, роман-цемент и две сорте хидрауза, лакши и тежи, јер је потребама доказано *да је најбољи од свију*, који се овди продају. Он је и по тежини најлакши, а по односи много више дометање песка, зато је за сваког најпробитачније, само са овим цементом радити.

Нарочито чинимо пажљиви на наш портланд-секунда који се најчешће употребљује и који је раван квалитет са портландом прима других фабрика, а знатно је евтинији. Наш прима-портланд некадмашим је, и служи поглавито за фине глазуре.

За потрошаче у опште, а нарочито за већу потрошњу **знатно су спуштене цене**

Примамо на израду свако цементирање и бетонисање ходника и предсобља, израду тераца и мозајка за ходнике, предсобља и за цркве, као ови у Београду, тако и на страни, све по најевтинијим ценама. Све радове вршимо са стручним радницима и са гаранцијом.

371 29—50

ГЛАВНИ ЗАСТУПНИК,
ПЕРА А. ЈОВАНОВИЋ
са канцеларијом: на Сави на дрвари и у кнеза Михајловој улици број 29. у Панђеловој кући

ФАРБА

Фирнајз, лак четке и сав молерски и фарбарски прибор најбољи је и најевтиније код

ДИМИТРИЈА М. ЂОРИЋА
У БЕОГРАДУ
спрам споменика кн. Михајла

продаје на мало и на велико
ЦЕНОВНИК ШАЉЕ СВАКОМЕ НА ЗАХТЕВ

527 7—10

≡ ПРВИ ПУТ ≡
У БАШТИ
ПОЗОРИШНЕ КАФАНЕ

од данас на сваки дан певаће омиљена српска певачица госпођица

≡ ЈУЛКА ПОПОВИЋЕВА ≡

у дивном српском народном оделу, српске народне и севдалиске песме, соло и у кору уз пратњу музике прве тамбурашке

под управом капелника
Павла Пиваровића
са 10 ч анова у српском народ. оделу

Поред соло певања и у кору гђце Јулке, свирка ће бити нарочито спремна за пратњу уз певање и соло свирање које ће штовану публику, потпуно задовољити

СВАКОГ ДАНА НОВ ПРОГРАМ

Учтиво моли за многобројну посету

С поштовањем
ДРУШТВО.

УЛАЗАК БЕСПЛАТАН.

Почетак у 8 сати у вече.

533—5—5

MERAN

Меран, Обермајз. Унтермајз и Гратч. Климатско купалиште у немачкој јужној Тиролској (317 — 520 метара). Железничка станица. **Директни (за спавање) вагони од Беча Минхена, Лајпцига и Берлина.** Почетак сезоне (лечење грожђем) 1 Септембра. Диван положај, умерена алписка клима, изванредна зимња станција нарочито за **болести плућне и нервне и шкрофулозе.** Ертелево **земљишно лечилиште.** Уредбе према купалишној потреби посећа: 10.000 гостију, 6000 туриста. Проспекти бесплатно.

528 1—2 УПРАВА

ОГЛАС

Добио сам на продају лозове Француске државе, за које она и гарантује и према овоме играчир су у својим згодитцима по све сигурни.

Ови лозови играју 75 година и сваки играч ако у току овог времена, неизвуче никакав згодитак, већ празну нумеру, добија 25 франака.

Ред вучења следећи је:

При крају месеца Августа, Септембра и Октомбра ове године најглавнији добитак јесте 500.000 франака;

пет добитка по 100.000 франака;
седам „ „ 10.000 „
шездесет „ „ 1000 „
седам стотина „ „ 100 „

За овим од године 1890 до 1899 извлачења бивају једанпут годишње, са главним добитком од 50.000 франака

десет добитака по 1000 франака
сто двадесет „ „ 100 „

А од године 1900 до 1964 извлачења биће једанпут и то са главним добитком 10.000 фран.

једним добитком од 2.000 „
двеста добитака „ 100 „
хиљаду „ „ 25 „

Извучене нумере, свакад на време обзнаниће путем новина.

Лоз са жиговином кошта 17. динара.

29 Јула 1889 год.
Београд

Аврам М. Леви
мењач овд.

519

Власник Пера Тодоровић. Одговорни уредник С. Јаношевић. Штампарија „код Просвете“ Позоришни трг. бр. 2

БРОЈ 235 УТОРНИК 15. АВГУСТА 1889. ГОДИНА II.

ИЗЛАЗИ СВАКИ ДАН

БРОЈ 10. П. Д.

ЦЕНА ЗА СТРАНЕ ЗЕМЉЕ

а годину . . . . . 30 динара
На по године . . . . . 15 динара
На 3 месеца . . . . . 9 динара

LE PETIT JOURNAL

МАЛЕ НОВИНЕ

ДНЕВНИ ЛИСТ ЗА СВАКОГА

Претплата из унутр. полаже се само код пошта

За Београд нема претплате — Лист се продаје на број

Писма и рукописи шаљу се Власнику „Малих Новина“ Топличин венац бр. 17., на горњем спрату.

Претплата се прима код свију пошта у Србији

ЦЕНЕ ОГЛАСИМА

На првој страни од петит. реда 20. пр. дин. а на четвртој од петит реда 10 пр. дин.

ПРИПОСЛАНО стаје 50 пр. д. од петит реда

KLEINE ZEITUNG

Огласи јевтино, по потреби и са сликама. За свако оглашење плаћа се држ. таксе 20 пр. д. ВЕЋИ ОГЛАСИ ПО ПОГОДБИ

2 СОБЕ без намештаја, у средини вароши, тражи официр самац. — Пријавити уредништву.

1—3

ДРУШТВО СВ. САВЕ

Умољавају се г.г. чланови друш. Светог Саве, који су платили свој улог за ову годину, а нису још примили „Братство III.“ да то јаве главном одбору.

Бр. 997.

4 августа 1889 год.

Београд.

књиж. друштва Св. Саве
Ђ. Милијашевић

ЗВАНИЧНА ИСПРАВКА

У броју 228 „Мали Новина“ од 8 Августа ове год. на страни трећој у првоме стуцу при дну, отштампана је једна нотица, под насловом „Умесно и по закону“, Чујемо да је Начелство окр. Шабачког вратило Г. Министру Унутрашњих дела наредбу о затварању дућана у недељне и празничне дане, јер се вели коси са законом. И тако Начелство боље зна законе од Министра свога, а тако и јесте.

Допис овај по све је неистинит и измишљен од стране дописника, јер Начелство није враћало г. Министру наредбу његову односно затварања дућана у недељне и остале празничне дане, нити је оно то могло учинити својој претпостављеној вишој власти, већ је само од овога по истој тражило потребног објашњења, и кад је ово добило, оно је по истој наредби и учинило даље шта треба и шта се истом наређује.

10 августа 1889 год.

Шабац

Начелник окр.
Д. Лазаревић

Трговина људским месом

(ПОСВЕЋЕНО БЕОГРАДСКИМ ОЦЕВИМА)

Нема девојчета! Нестало га! То смо јуче казали нашим читатељима.

Али какво је, које је било то девојче? И чије је оно? Одакле га нестаде? И како је то све било?

*

Ево те приче. Она је и интересна и поучна.

I.

Открављена змија.

Како се вечито понављања у свету она прича о човеку, који је нашао на путу смрзнуту змију, метуо је у недра те је одгрејао, а она га после ујела!

Но ово је било још само змијче, оно никога није ујело; само је са шиштањем утекло из недара.

На Врачару, у сопственој кући, станује једна часна и угледна породица српска. Домаћин је виши чиновник српски, још млад човек, има жену и пуну кућу дечице. Домаћица је велика кућеница; узорита мати и супруга — живи само за своју породицу и своју кућу. У овој кући живи се и ради као што се некада живело и радило у добрим домаћинским кућама српским. — Вредноћа, чистота, штедња, лепо слагање.

Пре четири године та породица узме к себи једно сиротно девојче из унутрашњости. Било му је тек десетак година. Јадно, гладно, прљаво, дроњаво, мршаво, закржљало ушло је оно у овај дом.

С почетка је чувало децу; после је почело по мало да ради у кући, према снази својој.

Очишћено, одевено, нахрањено, сироче је почело брзо напредовати. Породица је била добра, душевна, дете није оптерећавано радом, а на доброј нези — оно се за четири године дивно развило. Ко би сад познао да је ово лепо, пупачко, чисто и уљудно одевено девојче оно исто закржљавело сиротанче, што пре четири године уђе у овај дом! Она лепа, однегована бујна црна коса, оне живе, ведре, црне очи, они румени пришурасти обрашчићи, они живи лаки, витки покрети, онај звонки, весели смех и јасан, сребрни глас — све то није ни налик на оно кукавно сироче пре четири године.

Добродушни домаћини радовали су се напретку овог девојчета. Гледајући је онако напредну, госпођа би по некад рекла мужу, чисто с поносом и ужиавањем:

— Видиш ли како, наша Н. хоће да испадне лепа девојка.

— И, што је главно, добра девојка, додао би муж задовољно.

И доиста, Н. је била и лепа и добра. Била је развијенија и порасnија но што би човек мислио по њених 15 година.

Али она није напредовала само телесно. Њен душевни развитак корачао је упоредо с развитком телесним.

Тек јој је било петнајест година, а већ је знала изврсно радити многе кућевне послове.

Ми мушки обично потцењујемо женски рад. Слабо мислимо о томе, па и не знамо колика је вештина бити добра домаћица. А да је то велика наука, најбољи нам је доказ, што су данас добре домаћице тако ретке.

Наши државни хемичари сваки дан кувају и пре своје хемикалије. Кад би коме од њих поверили да нам скува ручак, задивио би се колика је вештина потребна да се спреми само један добар кох, или да се направи савијача од трешања, која не би била унутра гњецава и непечена.

Кад гледате како у руци веште раднице клизи усијана гладилица по кошуљи, чини вам се да би и ви онако умели. А најмудријега члана наше академије наука пробило би сто зноjева, док би угладио (упеглао) једну једину огрлицу (краг).

А помислите шта све треба да зна једна добра домаћица. Ту је читав низ малих заната, почињући од шивења, кројења, веза, плетења, кувања, где долази стотину јела, (а за свако јело треба нарочита вештина), па завршујући успремањем собе, држањем куће, неговањем деце.

Ако нисте то никад радили, покушајте само да наместите у јутру ваш кревет, па ћете видети како сте неспретни и невешти. Чак и за то треба неке вештине.

Спремити девојку да буде добра кућевница и домаћица — голем је задатак. Она мора да зна све што треба кући. Иначе не уме ни заповедити ни надгледати шта и како млађи раде.

А петнајестогодишња Н. била је већ у велико на најбољем путу да се спреми за добру домаћицу. Најбоља сведоџба колико је труда око ње полагала добра госпођа, учећи је сваком корисном раду, као рођено дете своје.

Па није ни на томе застало. Сем свију домаћих послова и ручнога женског рада, Н. је и у књизи напредовала. Поред деце, бавећи се с њима кад уче и пишу своје школске задатке, она је имала прилике да се и у писмености усавршава. Шта више, настојавањем добрих домаћина, она је. у непрестаном саобраћају с гувернантом дечијом, чак и француски научила.

Једном речи, ово, бога ради, примљено сироче, у току цигло четири године развило се и научило је толико, да би сваки имућан грађанин српски могао сматрати за срећу и част да му дете онолико научи и зна до своје петнајесте године.

Добри домаћини свратили су нарочиту пажњу и на морално васпитање ове сиротице. Нису је раздвајали од своје деце. Никуда је нису пуштали саму. Она није ишла ва чешму, она сама није ишла на пијацу, она није излазила апсолутно никуд, куда добар и разуман родитељ не би пратио своје рођено женско дете.

И колико је год била телесно лепа, умно развијена, толико је исто била и морално чиста и чедна.

Истину ваља рећи, ово је девојче било прави анђео, цела кућа се њом хвалила и сви су били задовољни.

Ето тако је било девојче, што га на један пут ненадно нестаде.

Цела кућа била је као утучена. Домаћину и домаћици било је као да су изгубили рођено дете своје. Сматрали су да је нанесена руга читавом дому њином. Губили су се у претпоставкама. Да ли је одведена силом? И ко је то украде и одведе? Или је пошла сама, добровољно? За ким? За чим? Нико није могао знати шта је било с тим девојчетом. За њом је канула и топла, искрена суза. Сви су је жалили. А и јесте било за жаљење.

Сирото, јадно дете! Шта ли је с њом? Где ли је она сад? И да ли је жива, јадна!

О, јадно, јадно девојче! Оно је за цело заслужило бољу судбу. Та она је била тако млада, тако лепа, тако добра!

II.

Јагње у курјачкој рупи.

*

Нема Н. Полиција је обишла сва сумњива места, претресла све јавне домове, свуда распитивала, тражила, пипкала, претурила цео Београд — све узалуд —, Н. нема! Издата је наредба да се пази на свима станицама.

Једног дана жандармима на железничкој станици паде у очи једно младо лепушкасто девојче, што је ходало онуд с неким непознатим човеком, чекајући да се отвори каса да узму карте.

Жандарми сврате боље пажњу, известе старије полициске органе, и полиција у непознатом лепушкастом девојчету позна изгубљену Н.....

*

Откуд она ту? Где је до сад била? и ко је онај непознати човек с њом? — чуће читатељи сутра.

Карио Амурели

БЕОГРАДСКЕ ВЕСТИ.

Тужба. Мијаило Костић Албанез ћевабџија, тужио је г. Светозара Јаношевића за то, што је у свом извештају о нередима од 15 маја рекао да је Мијаило раздавао изгредницима новац и тиме их подстрекавао на неред.

Српско-бугарски преговори. „П. Лојд“ јавља да су поново започели преговори између Србије и Бугарске о закључењу трговачког уговора.

*

Два дописа. Бечка „Пол. Кор.“ има један телеграм из Београда, у коме се вели: „Одлука бив. краљице Наталије да не долази у Београд, задовољила је све меродавне кругове, јер је тиме један узнемирујући елеменат уклоњен из Србије свакојако за дуже времена, а тиме ће се у малој краљевини само учврстити ред и мир. Ако ова одлука може послужити и као доказ да је мати Краљева дошла до потпуног сазнања њеног правог положаја, онда би се томе требало радовати како у њеном тако и у добро схваћеном интересу Србије; али цело поступање краљичино као да тврди противно. Уверење, да краљица Наталија према својој целокупној природи, не би била у стању да се уздржи од политичких интрига и да сеје раздор, покренуло је намесништво и владу у сагласности с бив. краљем да учине све те да стану на пут сталном бављењу краљице Наталије у Србији. У првом реду овде ваља имати на уму мудро понашање младога Краља, које далеко премаша његово доба. Краљ Александар је сваком приликом на то указивао, и ако би радо видео своју матер, да би њеним присуством у Београду био узнемирен. При последњем примању приликом његовог рођен-дана кад се вратио у своју собу, краљ Александар опазио је да генерал Хрватовић и Пироћанац нису дошли па је приметио: „Визбаденски пријатељи нису дошли, не знам зашто.“

Краљици Наталији дозвољава се да се састане са својим сином у иностранству где хоће и кад хоће, па чак и у Београду два три пут годишње, али само на кратко време, дозвољава јој се чак да за ово кратко време заједно с њим и станује. Кад је краљица Наталија ове услове грубо одбила, млади Краљ је поново дао израза своме чућењу, да се његова мати неће да задовољи тиме да га види и увек ставља захтеве, који се не могу испунити; ако његова мати и против воље његова оца и намесништва дође у Београд, он ће онда отићи из Београда — Све понашање краљице Наталије показује, да би њено дуже борављење у Београду било врло опасно по мир земље те с тога се њена појава у Србији не би могла ни у Аустро-Угарској посматрати равнодушно. Она је у последње доба писала многа опширна писма члановима намесништва, њеним пријатељима и пријатељицама, сва су та писма пуна захтева и полагања права, да она никако није разведена и нису јој дата ни мало од оних права на краља, која има његов отац. Кад јој је у разним одговорима саопштено, да она са свим неправилно и противно постојећим законима суди, да је чак и Устав сматра као разведену, да се она, баш и кад би била нераздвојена, по грађанском закону има потпуно покоравати жељама и заповестима мужа и да син, по навршеној трећој години, неограничено потпада под власт и васпитање оца, — кад јој је све то изнето, изгледа да је та аргументација, ипак имала неког утицаја на краљицу Наталију.“

Значајно је да ово доноси полуслужбени лист бечке владе, који прекопресс-бироа стоји у вези с нашим министарством спољних послова. Према томе слободно се може узети, да је у овом дописку изнето гледиште и мишљење владино у ствари доласка краљице Наталије, и, као што се из тог дописа види, влада као да ставља сметње краљичином доласку.

Међу тим, по петроградском допису истог листа, између жеље бив. краља Милана да се Краљ Александар састане са својом матером у Кишењеву, и захтева краљице Наталије да се састане у Београду или Нишу, нађен је средњи пут и они ће се истина састати у Србији, али не у престоници. Краљица је свакојако послушала савет из Београда, о времену доласка у Србију и долазак одложила до погодног тренутка, кад њен долезак на српско земљиште неће изазвати никакве заплете. Руска штампа захтева да се што пре уреди положај краљице Наталије. У озбиљним и умереним политичким круговима петроградским не дели се ово мишљење; свакојако и у овим круговима из симпатије према краљици мисли, да се њена судбина што пре реши у њену корист, али не мисле да ће одуговлачење уређења овог питања неповољно утицати на садашње стање у Србији и на будућност династије Обреновића. У опште у руским владиним круговима држи се, да је положај краља Александра и његове владе довољно учвршћен, тако да нема никаква разлога страховати од новог обрта у Србији. Свуда се у Петрограду за младога Краља гаје искрене симпатије. Цар је овим осећањима у последње доба лично неколико пута дао видљива израза и према томе са свим су неоправдана нагађања која су везивана с некојих страна за здравицу цареву, да из Петрограда потпомажу ове или оне прохтеве на српском престолу. Цар Александар III. и сувише је племенита, сувише лојална карактера а да би могао потпомагати или дати и овлашћење предузећу ма каквог претендента против Краља Србије, који је још дете.“

*

Пријатељство. У једном београдском допису „Пол. Кор.“ јавља се, како су бив. краљ Милан и војни радикалне странке ступили у пријатељске односе за време последњег бављења бив. краља у Београду, и да су му они с благодарношћу признали што се строго уздржавао од сваког мешања у политику.

*

Поклон. За време последњег бављења бив. краља у Србији г. митрополит Михаило је, како јавља „Пол-Кор“ неколико пута посетио бившег краља и пред полазак поклонио му једну веома скупоцену икону.

*

Краљева слика. Овдашњи руски отправник послова, како јављају страним листовима, био је примљен у нарочитој аудијенцији код Краља Александра и изјавио особиту радост рускога цара на добивеној слици краљевској. Отправник је по овлашћењу, изјавио Краљу Александру цареву благодарност.

*

Друштво „Београд. трговачка омладина“ има данас у 4 сата по подне а у просторијама „Грађанске Касине“ своју ванредну скупштину са дневним редом: а) претрес измена и допуна друштвених правила и б) допуна чланова управних.

ИЗ БЕЛА СВЕТА

— **Затворени Руси.** У Лавову, у Галицији, затворили су рускога новинара Ивана Франка, секретара друштва „Просвита“ сина руског генерала Дегена, који је професор француског језика у Кијеву, и његове две сестре и кијевске академичаре Маршинског и Кистјакевића. Узрок овоме затварању непознат је.

Самоубиство уредника. У јужној Америци убио се пре неки дан уредник једних овдашњих шпањолских новина. Ово самоубиство изазвало је велику сензацију због узрока, који су га на смрт нагнали. Ево шта је пред смрт написао: „Десетине година радио сам на томе, да се мој лист допадне читатељима, па ипак нисам успео. Нема на свету теже ствари, но што је уређивање новина, Доноша ли лист сувише политичких чланака, претплатници вичу да им та вечита политика до зла Бога досађује; доноша ли мало политичких чланака, вичу да је лист безаз-

ПОДЛИСТАК

НАИС МИКУЛЕНОВА

од

ЕМИЛА ЗОЛЕ

с француског.

(НАСТАВАК)

— Јесте, одговори она, све је луђи! —

И она му показа своје ноге, црне од убоја! Потом полако додаде, гласом потмулим.

— Томе ће бити крај једном! То ће се свршити!

У прве дане октобра месеца, она је била све чудноватија! Поче изостајати, мицати уснама као да сама себе говори. Фридрих је приметио неколико пута, да стоји на ивици стена, изгледајући да посматра дрва околна, и да мери дубину провале. После неколико дана он је затече са Тоеном грбом где беру смокве у једном куту имања! Тоен је долазио да помогне Микулену кад је било одвише рада! Он је био под смоквом а Наис озго на једној дебелој грани збијаше шалу! Довикиваше му да зине, а потом би га гађала смоквом да сва прсне по његовом лицу! Један грба зинуо би и зажмурио би од радости, и његово блесасто лице показиваше безмерну радост! Заиста, Фридрих не беше ни мало љубомораи али није се мого уздржати а да је не дирне за ово! —

Тоен би дао да му се руке одсеку за нас, рече она кратко; не треба са њим рђаво поступати; ко зна, можда ће нам што устребати! —

Грба је и даље долазио сваког дана у Бланкарду! Он је радио око стене, да прокопа дубок јарак, који би спровео воду до краја баште где су хтели подићи баштованциницу за повртње! Наис би отишла по који пут да га види, и задуго би се са њим разговарала! — Он поче тако отезати овај посао, да га Микулен прозва леньштином, и поче га тући ногама, као што је радио са својом Ћерком! —

Наступи два дана кише! Фридрих је морао ноћи идуће недеље за Екс, с тога реши да пре поласка оде још једном са Микуленом на море да баце удицу! Наис на то сва пребледи, а Фридрих се поче смејати и рече јој да за овај пут гледаће да изабере дан кад не буде мистрала! — Тада млада девојка пристане, пошто ће у скоро отићи, да дође на ноћни састанак! Около једног сахата по поноћи, наћу се на тераси! Киша беше испрала земљу, и мирис силан долазаше од наквашеног зеленила! Кад се ова пољана, која увек трпи сушу, добро натопи водом, она добија јачину и у боји и у мирису! Црвена земља изгледа крвава, јеле преливају као смарагд, а стење испрано бели се, као скоро опрано бело рубље! Ноћу пак љубавници само уживаху јаке мирисе од мајкине душице и лавандуле.

По обичају упуте се маслинама. Фридрих пође оној што је на самој ивици провале. Тад га Наис од једанпут дохвати за руку и повуче далеко одатле, рекав му дрхтећим гласом.

— Не, не, никако тамо!

— Шта ти је? запита је он.

Она је муцала, најзад изусти да после оволике кише што је синоћ падала, стена није сигурна и дода:

— Последње зиме једна је се одвалила ето баш ту! —

(свршиће се)

лен и бедаст. Донаша ли мале пикатне вести, сто их где крсте лист женским клепеталом и лажовлуком избегава ли то, осуђују га да од читатеља крије истину. Ако новине саопштавају шаљиве и забавне ствари, претплатници им довикују да су шаљив лист па их не вреди сматрати као озбиљне листове. Ако уредник избегава такве смесице и шаљиве вести цео свет га назива неизмерним досадним педантом. Има ли пуно изворних чланака, кажу му да би боље учинио кад би место свог писања уредник узимао добре ствари из туђих новина, ако чини то, кажу му да пише само маказама и гумом. Ударили на особе и друштва одмах га називу простаком и индискретним човеком; не чини ли то, онда је то човек без начела, кукавица или можда подмићен за то да ћути. Брани ли женске, нападају га мушкарци; осуђује ли деманципацију женскиња, губи своје читатељке, Брани ли владу, вели му да је сервилан и подмићен; пристаје ли уз либерале називају га демогагом и опасним човеком; иде ли у цркву, тада је лицимер; а ако не иде, онда је безбожник, који у побожне породице уноша отров. Да не бих и даље био овако грђен и клеветан волим се убити."

— **Нестао посланик.** „Шлеске Новине" јављају, да је португалски посланик у Петрограду, барон де Сантос, нестао, а не зна се где је. Посланик се тек ту скоро вратио са одсуства и пријавио код дворског маршала, па је био позван на венчање црногорске књегињице с великим кнезом Петром. И кола су за њега била спремљена, али њега нигде нема. Доцније се дознало. да је отпутовао с изјавом да се неће вратити. Једном свом пријатељу наредио је, вели, да му распрода намештај. Чудно је да баром Сантос није о свом одласку јавио ни шпањолском посланику, код кога је одлазио сваки дан. Петроградски кругови јако се занимају тим чудним случајем.

Службени гласник

Постављени; у мин. војном, за рачуноиспитача I класе, Стеван Косановић, досадашњи рачуноиспитач II класе, за рачуноиспитаче II класе, Ђура Шаринић и Михајло Радивојевић досадашњи рачуноиспитачи III класе, за благајника II класе, Миленко Петковић, досадашњи благајник III класе, за управника I класе, Живан Јовановић, досадашњи управник II класе, за управника II класе Стеван Радивојевић досадашњи управник III класе. за књиговођу III Ватрослав Бековић досадашњи писар I класе, за писаре II класе Никола Зега, Петар Катић и Љубомир Петровић досадашњи писари III класе, за магационаре II класе Петар Богићевић, Димитрије Младеновић и Стеван Вучетић, и за подблагајнике I класе Божидар Михајловић досадашњи подблагајник II класе и Никола Михајловић досадашњи писар III класе.

— Пешадиски потпоручик Коста Милетић, на основу члана 36-ог тачке 1. закона о устројству војске, стављен је у стање неделствителности, због привремене телесне неспособности.

— Светозар Арсенијевић докторанд медицине и резервни санитетски потпоручик, произведен је у чин санитетског поручика.

— Никола Ценић магистар фармације примљен је у војну службу за апотекарског помоћника II-е класе.

— Санитетски поручик Милош Жикић произведен је у чин санитетског капетана II класе.

— Постављени; за лекара среза таковског у округу Рудничком др. Берсхард Вајсфогел лекар среза бело-баланачког, округа пиротског по молби. за лекара среза Параћинског, у округу ћупријском. д-да Стеван Сибер, лекара среза бољевачког, окр. црноречког, по потреби службе. и за лекара среза ћупријског у окр крајинском др. Ђока Филиповић.

СМЕСИЦЕ

— **Америкаска реклама.** У новинама је ретко који дан а да се не говори о духовитом а често и чудном начину, којим американски трговци препоручују своју робу. Ако се и мислило, да је врхунац досетљивости постигнут, ипак је искуства показало да имамо још много изненађења очекивати. Најновији начин рекламе постигнут је у Чикагу, где је варошко заступништво пристало да за скуп новац прода леђа стражара, који ће од сада носити разне трговачке препоруке! У Омахи узео је под кирију један трговац чак и проповедницу у цркви и на њој препоручује своје ракије и друге „богоугодне" предмете. А супарник његов раздаје молитвенике који с десна имају огласе а слево молитве.

ЗДРАВЉЕ

Знојаве ноге. Бечки лист „Medescinizhe Wochenschriftn доноси опширно извешће о средству, које је с изврсним успехом употребљавано у пруској војсци против знојење ногу и неугодној знојне воље. Средство дејствује безусловно и уклања са свим те неугодне мане. Табани и кожа између кожних прстију мажу се храстворм кромове киселине, Мазати ваља чистом лекарском ватом. Овај се поступак понавља сваке друге или треће недеље или ако ко жели да кроз дуже времена уклања зној то се тај лек употребљује само сваких 6—8 недеља. Овај лек не сме доћи на отворене ране. По употреби овога лека показује се кроз два дана каткад веће знојење на целом телу, али то ништа не мари. Ако су табани отечени, раствор не сме бити јачи но пет процентни. Лек је врло јевтин.

ТЕЛЕГРАМИ

1.4 августа.

Цетиње Једна чета Малисора упала у Црну Гору. Више њих погинуло.

Поздан. Цар и царица стигли јутрос овде у потпуном здрављу.

ДНЕВНИК

КАЛЕНДАР

Понедеоник

Православни: 15 Велика Гос.
Католички 27. Јосип клев
Сунце излази у 4 с. 59
Сунце залази у 6е, 36
Мена месеца пос. четврт. 7
Дан је с почетка 14¼ сати а ноћ 9¾ али до краја овог месеца дан окраћа за 1¼ мин, а за толико и ноћ одужа.

КУРС

Дукат	5 63
Наполеон	9.46⅝
Срп. лутр. 3% лозови	34.40

ОГЛАСИ МАЛИХ НОВИНА

ЧИТАЈ

Многи од овдашњих грађана незнају

РАСПОРЕД И ДАНЕ КУПАЊА

У Градском амаму

С тога ми је част ставити п. грађанству ради знања да градско купатило

Ради сваки дан, за мушке особе од 5 до 8 пре подне и од 6 до 9. сати у вече; петком и недељом и сваког празника цео дан од 5 изјутра до 9 сати у вече

За женске особе свакидан, сем петка, недеље и празника од 8 пре п. до 6 сати по подне.

Градско је купатило познато као најбоље до данас од свих других овд. купатила.

С тога што је снабдевено чистом текућом савском водом и комотним локалима за купање.

ЦЕНА КУПАЊА	дин.	пара
за мушке особе I к. у кабине од особе	1	—
„ „ „ II к. галерија „ „		60
за женско особе I к. у кабине „ „		80
„ „ „ II к. галерија „ „		50

С поштовањем

Коста Димитријевић

523—3—6

Завод Винтербергов

БЕЧ, Währing, Cottage-Anlagen
Karl-Ludvigstrasse № 30 и 32.
ВЕЛИКИ ДЕВОЈАЧКИ ПАНСИЈЕНАТ

Са лепо удешеним салама за учење, спевање и конверзацију. Дивне баште. Здрав положај — Сведочбе државне. — Власница г-ђа Марија Винтерберг. 530,2,3

ПОРОДИЧНИ ПАНСИЈОН

У ВЕЗИ

Са Симонсовом осмокласном женском школом с курсевима за више образовање. Француска и енглеска конверзација у кући.

Беч, I. Werderthorgasse 12. Ближе из бесплатних програма. 529 3—3

РАСПРОДАЈА

С тога, што одржавање вина у добру стању тражи негу, коју му ја пошто сам дужношћу спречен, у довољној мери не могу дати, принуђен сам, да винарску радњу напустим и да приступим распродаји мојих вина.

Овим путем стављам до знања како г.г. Београђанима, који знају шта је добро вино, тако и г г. гостионичарима, да ћу моја вина и у флашама и у бурадима распродавати **ванредно** јевтином ценом.

Цена је тако јевтина, да може моднети како за најобичнију кућу, која вино троши, тако исто као и за бољу гостионицу.

Нарочито су сасвим јевтина моја асталска црна и бела вина, од којих продајем.

10	флаша свака	7|10	литра за	дин	3·—
36	„	„	„	„	10·—
74	„	„	„	„	20·— а

100 литара дин. 32·— у бурадима.

За сваку флашу наплаћујем особено 20 пр. дин., а равну суму враћам, кад ми се празна врати.

Јамчим да су ова моја вина природна, здрава и без икаквих додатака.

Изредно винско сирће продајем на више од 40 литара по 16 пара литар.

Особито добре, 18 година старе шљивовице продајем једну флашу од 7|10 литра за 1 динар.

Ценовнике од свију мојих вина на захтев дајем и шаљем бесплатно.

Распродаја на Сави у кући лимска улица бр. 8.

506,4—6 **А. ЛУКИЋ**, *глав благ. Народне Банке.*

КЊИЖЕВНИ ОГЛАСИ

Штампана је

ШКОЛИЦА

ЗА ГРАЂАНСКА ПРАВА и ДУЖНОСТИ

с овом садржином:

ПРВИ ДЕО

Просте поуке за малу децу

ГЛАВА ПРВА

О дужностима

Децу свак милује
Детињство
Дететова будућност
Дететова будућност (други чланчић)
Отац
Мајка
Мајка (други чланчић)
Синовља захвалност
Послушност према родитељима
Послушност и поштовање спрам старијих
Поштујте сваког а особито старце
Васпитање
Школа

Поуке за дечаке

ГЛАВА ДРУГА

Опет о првим дужностима

Истина
Умереност пристојност у беседи
Поштење, доброта
Поштење доброта (други чланчић)
Захвалност као друштвена добродетељ
Рад
Опет рад
Слобода
Слобода грађанска и слобода политичка
Притворност
Порок и добродетељ

ДРУГИ ДЕО

Поуке за младиће

О

ДРУШТВЕНИМ ПРАВИМА И ДУЖНОСТИМА

ГЛАВА ПРВА

О

Друштву у опште

Рашта је човек, и како долази до онога за што је створен
О друштву
Користи од друштва
Породица
Деца
Како се живи у породици
Човекова права у друштву
Отаџбина
Љубав према домовини према месту где смо се родили
Љубав према своме отачаству, и народни понос
Друштво по вери
Права о дужности по вери

ГЛАВА ДРУГА

Економија материјалних интереса

Извор својине
Развитак својине
Својина је за сваког
Радња сваког човека на корист је свима
Права за завештавање и за наслеђивање
Сиромештво
Данак

ГЛАВА ТРЕЋА

Политична права и дужности

Политички морал
Морална и стварна позајмица
Друштвена сила
Државни закон
Слобода као друштвено врело и начело
Једнакост као врело или начело друштвено
Благост као друштвено начело

ГЛАВА ЧЕТВРТА

Дужава

Састав државе
Суверенство
Дужности суверена спрам грађана
Управа
Закони
Основни закони
Законици
Васпитање је допуна законима
Разни облици управе
Мешовити облици управе

ГЛАВА ПЕТА

Међународни односаји

Општи појмови међународнога права
Кад је мир, а кад је рат

ДЕО ТРЕЋИ

Државно стање Србије

Поглед у прошлост
Србија Кнежевина
Србија Краљевина
Србија Краљевина уставна
Устав Краљевине Србије
Завршетак

Цена је 1 динар. На 10 књига 1 радош.

Може се добити у писка

М. Ђ. Миљковића

(Народна Библиотека)

ОГЛАСИ

Дућан пространа са подрумом у Дубровачкој улици број 3. издаје се од 1. Новембра ов. год. под закуп. За ближе услове обратити се

Николи Лазаревићу
538, 3-10 ћурчији.

ЗАСЕБНА КУЋА

у призренској улици бр. 7. са дванаест соба издаје се од 1. Нов. 1889 год. под кирију а услове упитати у истој Улици бр. 9.

535 4—6

ЈЕВТИНОЋА

ЈЕВТИНОЋА ЈЕВТИНОЋА

САМО У БАКАЛНИЦИ

код

СТАРОГ ТОПЏИЈЕ

Васина ул. бр. 19. на Великој пијаци

продаје се:

1. кило шећера коцке најеф-тинији . . 85 пд.
2. флаша Буковичке киселе воде . . . 50 пд.

Остале артикле продаје све јевтиније но игди.

За тачну и солидну услугу јамчим.

Августа 1889.
Београд.

с поштовањем
М. А. Васиљевић.

542 1—3

ЈЕВТИНОЋА

Све дужнике покојног г., Ђорђа Блецидеса, быв. апотекараиз Ниша, позивам да ми у роковима исплате своје обавезе. Обавезе налезе се у мојим рукама.

Који хоће да му се продужи рок плаћања, неки ми се на месец дана пре јаве.

12 Августа 1889.
Ниш.

М. Стевановић

пуномоћник пасљедника пок. Ђорђа Веецидеса

541, 1-3

ГЛАВНО СТОВАРИШТЕ

БЕОЧИНСКОГ ЦЕМЕНТА ЗА СРБИЈУ

Предузимачима и осталим потрошачима препоручујемо **БЕОЧИНСКИ ЦЕМЕНТ**, и то: прима и секунда портланд, роман-цемент и две сорте хидрауза, лакши и сежи, јер је потребама доказано *да је најбољи од свију*, који се овда продају. Он је и по тежини најлакши, а подноси много више дометање песка, зато је за сваког најпробитачније, само са овим цементом радити.

Нарочито чинимо пажљиви на наш портланд-секунда који се најчешће употребљује и који је раван квалитетом са портландом прима других фабрика, а знатно је јевтиниј. Наш прима-портланд ненадмашим је, и служи поглавито за фине глазуре.

За потрошаче у опште, а нарочито за већу потрошњу **знатно су спуштене цене**.

Примамо на израду свако цементирање и бетонисање ходника и предсобља, израду тераца и мозајка за ходнике, предсобља и за цркве, како ови у Београду, тако и на страни, све по најјефтинијим ценама. Све радове вршимо са стручним раденицима и са гаранцијом.

ГЛАВНИ ЗАСТУПНИК,

ПЕРА А. ЈОВАНОВИЋ

са канцеларијом: на Сави на дрвари и у кнеза Михајловој улици број 29. у Пашићевој кући

371 30—50

ПРОДАЈА

Великог непокретног имања Друштва Уједињења

У БЕОГРАДУ.

Ово имање постоји на три лица са три главне улице: велике пијаце, градске и котарске до Зејрека. Има једна пространа кафана, која даје годишње прихода 4800 дин., једна лебарница 1260 дин. 42 дућана око 13.500 дин., квартира око 3500., свега близу 2000 дуката. Има даље пространа квартир на горњем спрату, 31 шупу, пространу каменом патосану авлију. На све три улице прелаз је из авлије.

Од вел. пијаце има 5 дућана и крило од кафане све у дужини 40—90, од градске улице 12 дућана и фурунџиницу у дужини од 75—99, од которске улице 7 дућана свега у дужини 36—58 и са зачеља 8 квартира са шупама у авлији у дужини 76—80 метра. Дакле са све три улице има 22948 метара.

Цело је земљиште велико 26 ара или 3600 кв. метара. Под солидно озиданим зградама има 1231 кв. мет., од слабог и мешовитог материјала 565, свега 1796 кв. мет. Рест од 1804 метара под авлијом.

На целом овом имању, које је у једној групи има само терета Управи Фондова за непуних 2900 дук. Сва су добра осигурана од пожара осигурана са 84000 динара. Рок осигурацији истиче чак 4. Сепг. 189р. год. Годишње се плаћа 177 динара.

Ко би дакле желио ово имање купити, нека се у запечаћеном коферту најдаље до 1. Септембра ов. год. обрати са понудом. На адреси има се ставити „Оферт за Др. Уједињења“, и упућен на банкарску фирму „Андрејевић и Компанија“ улица кн. Михајлова

Понуђена сума не може бити мања 264,000 Исплата се може учинити у 4 рате. Прва се полаже, кад се оферт прими и друштво га усвоји. Остале 3 рате по истеку свака 3 месеца, полажу се. На суму коју купац не положи плаћа 6 по сто интерес. Она може и пре рока исплатити.

Оферант може и своје услове поред цене изложити повољније од ових.

Г.Г. акционари Др. Уједињења овим се уједно позивају, да на скупштину друштвену у већем броју дођу 3 Септ. ове год. у 9 сати пре подне, која ће се држати у дворанама државне кафане, те да се оферти отворе и даље што треба уради. Овој скупштини и гг оференти могу присуствовати

Ако би оференти желели пл н од имања и имање видети, и ј ш каква обавештења имати, нека се обрате г. М Зарловцу друштвен м заступнику. Опширнији оглас налази се у „Виделу“ број 57.

Из главне скупшти е Друш Уједињења
7. Маја 1889, у Београду држане.

283 9—10

ФАРБА

Фирнајз, лак четке и сав молерски и фарбарски прибор најбољи је и најевтиниј код

ДИМИТРИЈА М. ЂОРИЋА

У БЕОГРАДУ

спрам споменика кн. Михајла

продаје на мало и на велико

ЦЕНОВНИК ШАЉЕ СВАКОМЕ НА ЗАХТЕВ

527 8—10

Власник Пера Тодоровић. Одговорни уредник С. Јаношевић. Штампарија „код Просвете“ Позоришни трг. бр. 2

УНИВЕРЗ. БИБЛИОТЕКА „СВЕТОЗАР МАРКОВИЋ" БЕОГРАД

БРОЈ 236 СРЕДА 16. АВГУСТА 1889. ГОДИНА II.

ИЗЛАЗИ СВАКИ ДАН

БРОЈ 10. П. Д.

МАЛЕ НОВИНЕ

ДНЕВНИ ЛИСТ ЗА СВАКОГА

Претплата из унутр. полаже се само код пошта

За Београд нема претплате — Лист се продаје на број

Писма и рукописи шаљу се Власнику „Малих Новина" Топличин венац бр. 17., на горњем спрату.

Претплата се прима код свију пошта у Србији

ЦЕНА ЗА СТРАНЕ ЗЕМЉЕ

а годину	30 динара
На по године	15 динара
На 3 месеца	9 динара

LE PETIT JOURNAL

ЦЕНЕ ОГЛАСИМА

На првој страни од петит. реда 20. пр. дин. а на четвртој од петит реда 10 пр. дин

ПРИПОСЛАНО стаје 50 пр. д. од петит реда

KLEINE ZEITUNG

Огласи јевтино, по потреби и са сликама. За свако оглашење плаћа се држ. таксе 20 пр. д. ВЕЋИ ОГЛАСИ ПО ПОГОДБИ

ЛУТРИЈА ДРУШТВА
СВ. САВЕ

Пододборима, повереницима и растуривачима друштва. срећака

Управа друштва Св. Саве морала је одложити извлачење лутрије до 1. Септ. о. г. с тога, што многа лица, којима су срећке на распродају послате, нису ни до данас послали новац за њих. С тога се умољавају последњи пут сви они, који су добили друштвене срећке на распродају, да до 20. Августа о. г. непзоставно пошљу, главном одбору у Београду, како новац од продатих срећака тако и остатак непродатих срећака, како би друштво, пре извлачења лутрије имала у својој благајни не само новац од продатих срећако и све још непродате срећке.

Који год ни до 20. Августа о. г. не би послао главном одбору непродате срећке, од тога се после 20. Августа неће више примити ни једна срећка натраг, него ће друштво потражити од њега одговарајућу вредност срећке, у готову новцу.

Д.С.С. Бр. 1.041.
11. Августа 1889 г
Београд.

Пред. друш. Св. Саве
Благајник Свет. Николајевић
Т. Ј. Марковић.

539. 2—3

2 СОБЕ без намештаја, у средини вароши, тражи официр самац. — Пријавити уреднишству.

239—2—3

Трговина људским месом

(ПОСВЕЋЕНО БЕОГРАДСКИМ ОЦЕВИМА)

*

Младост је лакома на све што личи на слободу и независност. Лако се заноси за празним речима о самосталности. Дечаци и девојчице погибоше да изгледају као зрела момчад и зреле девојке. —

Петнајестогодишњи шипарац стоји пред огледало, са жудњом погледа на оно место где ће му некада ницн бркови и брада; чупка мањице; завирује сваку длачицу и брижљиво испитује да ли је од јуче што порасла. Дочепа ли очеву брицачицу, струга ће по горњој усни, ма и с опасношћу да се посече. Брија, човек, бркове да му што пре никну. С уздахом помишља, када ће већ једном и он моћи да усуче макар и оно мало длачица па крај усне као његов старији осамнајестогодишњи брат.

Петнајестогодишња шипарица стане пред огледало, успија ус нама, загледа струк; прави покрете и изговара речи као матора девојка. Ако дочепа материн шешир, она га намешта пред огледалом, врти се и с уздахом шапуће: Боже, кад ли ће мени већ једном купити шешир и почети да ме изводе у друштва!

И све ово долази само по себи; то проговара природа. Јесте ли гледали младо теленце? Тек му набубрели рошчићи, још ни из коже нису избили, а оно већ узмахује њима и боде се; мислиш има рогове читав метар дугачке.

*

„Та ти си већ велика девојка. Кога ти мораш да слушаш? Никога! Ти можеш сама за себе. Што? И ту радиш. То исто можеш радити и на другом месту, па ћеш бар бити свој господар. А и шта су ти они, да мораш баш код њих остати? Ништа! Туђи људи! Служиш овде; служићеш и на другом месту, али ћеш бар бити самостална и живети по својој вољи. Можеш се одмах оденути по свом ћефу, па метути шешир, па лепо свој сунцобран, па рукавице, па дивота! Па можеш излазити и у друштва, кад хоћеш и куд хоћеш, своја си газдарица"!....

Пустите те отровне, али шећером „слободе" заслађене речи у уши младе шипарице — и она је већ пола омађијана. Понављајте јој то чешће; ставите јој у изглед олак живот без контроле, где се никога неће прибојавати; обећајте јој пакит, раскошно одело и она ће за тим варљивим сјајем поћи слепимице као што ноћни путници киде за светлошћу луталицом, док и сам не залута у мочари и ритине, по којима ова светлост варака и игра у мрачној ноћи.

*

Изгубљена, одбегла Н. нађена је, дакле, опет на београдској железничкој станици.

Кад су је упитали куда је пошла? — научена, она је одговорила да је, бајаги, пошла матери у унутрашњост.

Разбирајући, где је била до сад, за ово неколико дана од кад је беше нестало, нашло се да је била скривена у стану код праље М. на Енглезовцу.

Код Н. нашло се преко двадесет динара. Од куће је отишла без паре. На питање откуд јој тај новац, објаснила је да је то добила „на зајам" од М. праље.

Једна праља да позајмљује по 20 динара! И то коме? Шипарици, која је напуштањем куће својих добротвора остала без игде ичега.

Ових двајестак динара најбоље говоре каква је праља М. и ради чега је примамила ово лепушкасто девојче.

Јадна Н! Невино јагње, она је била запала у курјачку рупу.

Праља М. играла је овде улогу лукаве маторе лисице Ласкавим речима и обманама, она је намамила била у своју јазбину једно невино јагње, да му, јамачно какав стари вук, скрцка кошчице.

Карио Амурели

БЕОГРАДСКЕ ВЕСТИ.

—

Телеграм цара руског Њ. В. Краљици Наталији који јој је упућен из Петрограда гласи:

Њеном Величанству Краљици Српској Наталији.

Наша царска јахта допловиће у Јалту у очи вашег поласка. Она вам је стављена на расположење да вас одвезе у домовину желећи вам сваку срећу.

Командант јахте јавиће вам се на службу.

Александар.

*

Краљичин долазак. Дознајемо из поузданог извора да се Њено Величанство враћа у скоро у Србију. Њ. Величанство кренуће се кроз који дан за овамо.

*

Хајдуци. Службене новине доносе: Никола Мирков из Извор-Махале у Бугарској који је био скривљен за разна почињена злочинства и који је 22-ог јуна прошле године побегао био испред спроводника црноречког начелства и од тада хајдуковао убијен је 4-ог овог месеца у атару велико-изворском.

2, Илија Лунжи Петријан, из Злота који је као осуђеник на смрт био побегао из затвора суда округа црноречког ноћу између 1-ог и 2-ог марта 1888-е год, и одметнуо се у гору, предао се начелству округа црноречког 7-ог ов. месеца.

3) Јоксим (Јосиф) Бугарче хајдук у ћупријском округу који је успео био да побегне кад је априла месеца потера уништила била ону четицу хајдучку у којој је и он био, убијен је 8-ог ов. м. у месту Јасењу атару села Буљана среза параћинског.

ИЗ БЕЛА СВЕТА

—

— **Бомба у Риму.** Из Рима јављају да је полиција затворила типографа Ротелинија, који је познат као иредентиста и анархиста, јер је сумња да је он у недељу бацио бомбу. Власт је код Ротелинија нашла више штампаних анархистичних и иредентистичких прогласа. У среду прошлу, нађено је и у руци Тибру неколико још ненапуњених бомба.

— **Преварен провинцијалац.** На париску изложбу дошао је недавно неки богат човек из покрајине, по имену Ефелек. Седећи једном у једној кавани на изложбеном простору седне до њега неки врло фини господин, који му се представи и исприча како му је досадно, што у Паризу никога не познаје. Ефелак се на то исто тужио и тако се они спријатеље. Странац рече да се зове Мендрон и причаше како се боји због новаца, јер у Паризу има мајсторских кесарџија. Ефелак му одговори да узасе носи 20·000 динара и да се он више боји. С тога се решио да свој новац закопа негде у околини Париза. И лажни Мендрон реши да закопа свој новац. Пријатељи закључе да заједно новац закопају, Други дан рано у јутру пођоше у неку шуму и ту закопа под једним дрветом Ефелак 20000 д. а Мендрон извади некакве папире сличне новцу од 10000 дин. и златан сахат. После тога се обојица задовољни врате у Париз. Сутра дан је Ефелак узалуд чекао тога пријатеља. Сад се досети своме јаду те потрчи ономе дрвету, али у јамици под дрветом нађе свој новчаник а у њему место новца слика Св. Симплиците (простоте.)

— **Поубијани сватови.** Из Њу-Јорка јављају, да се ту скоро десио грозан случај у Кувалису у западној Монтави. Посједник Џонес славио је своје венчање, па су сви сватови пошли у мајур заручников, 9 миља далеко од вароши. Али су у мајуру бадава очекивали госте. Пођу за њима да их траже и нађу их све на путу поубијане и опљачкане.

— **Умро**, 9. о. м. умро је у Паризу духовити француски песник гроф Вилије д'Иљ Адам. Умро је у 50 година. Ма да су му дела веома цењена и лепим језиком писана, био је ипак за све време живота велики особењак. Много се бавио научним проблемима који су били неостварљиви. Био је потомак краља од Јерусалима, т. ј. последњег врховног мајстора надлежног реда.

— **Велике златне руде** пронађене су у Дуглас-Исланду, т. ј. у оном делу полуострва Аљаске у северној Америци, који је Руска продала. Нађена је формација камења, на коме се налази много злата у ширини од 450 стопа а дужине је колики и цео полуостр. Још 1886 год. нашли су те златне руде Индијанци, али су насељеници пред светом крили свој проналазак да неби дошли нови насељеници. Сада се већ ради са 600 махина, а богатство пронађеног слоја веће је од оног у Калифорнији. Друштво које је купило велики део тог златног мајдана, добило је понуду да прода своју имовину за 16 милиона, али је ово одбило ту понуду.

— **Невино убијен**. Ту скоро су у Турину престанком гробља ископали кости талијанског генерала Џакома Раморина, који је 10. јула 1849 год. стрељан. Генерал је био заповедник једног одељења талијанске војске у рату против Аустрије, те се 1849., повукао назад од реке По, јер је Радецки с огромном силом наступао према њему. То се узело за издајство, то је генерал стављен под ратни суд и осуђен на смрт. Генерал, обучен у генералско одело с генералском капом на глави, али без сабље стао је на „Piazza d' Armi“. раскопчао капут и рекао: „Војници, ја сам невин! Историја ће ме судити. Будите Краљу и Уставу верни. Пуцајте! „Гренадири пуцаше и генерал се сруши мртав. Мртве његове остатке, које су сада ископали, предали су медицинском факултету у Турину.

— **Ужасан град** потукао је велики део Моравске 8 ов. м. Најјаче је надао код Похрлица. Град је био велики као песница. 10.000 стакала на прозорима поразбијано је само у Похрлицу. Сви усеви уништени су и погинуло је и много стоке. Штета износи преко 200.000 динара, неки комади града били су тешки 60 грама. Многе су се куће порушиле. Код Селворица погинули су један сељак и сељанка. У Ирицу оставили су сељаци своје коње и стоку по пољима па с крвавим главама бежали кући. Чак на два дана после тога лежао је град местимице по пољима.

— **С Ајфелове куле**. На врху Ајфелове куле, дакле на трећем спрату, установила је француска влада поштанско надлештво, да сваки може с оне висине писати својим знанцима. Ту се добија хартија за писма, куверта и све што треба за писање. Поштански жигима натпис: „Поштански одељак на Ајфеловој кули“. Француска влада добиће од ове поштанске установе знатну суму новаца, јер ће сваки посетитељ Ајфелове куле радо писати својима с те висине.

— **Чудне новине**. У републици Невада, у северној Америци излази лист, к' јим својим читатељима саопштава ову чудну вест: „Наш земљак Макај приредио је у Паризу сјајну игру Погодио је шведскога краља за играча уз награду од 1000 долара за сахат. Молба принца Уељског, да га Макај позове, није уважена. Неколико бонапартистичких принчева, који су гледали игру кроз прозор, избацила је послуга напоље!“

— **Суд руских сељака**. У Ључеву, у округу Пјотркову, сељани су мно го претрели од разбојника Луке Саве, који је у друштву Немца Чугура и неколико побеглих разбојника из Сибира живео у тамошњим шумама и грозно пљачкао. Сељаци су најзад закључили да сазову скупштину и реше да у заседи ухвате разбојнике. Чекали су три дана док су похватали колоње те разбојничке дружине. Али шта да раде сад с похваћеним разбојницима? Предати их суду, па онда трчати те сведочити? Сем тога сељаци презиру денунцирање с тога реше да ухваћене лопове ваљано проћибају па их пустити да беже. Што су решили то су и учинили, само се други део осуде није могао извести, јер разбојници нису могли бежати, већ су их морали предати у оближњу болницу.

ИЗ БАЛКАНИЈЕ

— **Рилски манастир**. Приликом најновијег путовања кнеза Фердинанда по рилским планинама, бугарска „Свобода“ доноси опис рилскога манастира из кога нашим читатељима за сад саопштавамо само она места која се тичу српске прошлости, везане за тај манастир, остављајући да у једном од идућих бројева донесемо цео тај опис

Рилски манастир је основан одавна. Њега је у главноме подигао пустињак Св. Јован Рилски родом из села Скрина. Јован се скрио у те долине око 930 године, за време бугарског цара Петра, сина Симеунова. Место где је живео Јован и сада постоји и то је мали манастирчић. 1335 године лепо га обновио *српски* властелин *Хрељ*, који је направио камено здање, чији се остаци и после толиких незгода још виде у тако званој манастирској кули, унутра у дворишту, до цркве, где је кула у којој се затварају луде и братија која згреше. Зграда је солидна у средње вековном стилу. С јужне стране, прилично високо, у камену, изрезан је овај натпис:

При држављ Господина превисокаго Степана Душана краља, сзида сіи пирг (кула) Господин протосеваст Хрељ с трудом великим и ексодом Свјетому Оцу Јогну и Матер Божја царицајемја Осјеновица в љето 6843 И. Е. (1335 г.

Види се да се тај протосеваст Хрељ одрекао светска живота и своје светске величине, што тада није била реткост, и сву своју имовину посветио је манастиру. Хреља је умро ту, гроб му је у темељу цркве Пошто је Хрељ обновио манастир, обратили су на њ пажњу и бугарски владари. За време Турака мошти Св. Јована одпешене су у Софију, после у Мађарску, па у Трново, а одатле опет у манастир по дозволи Султана Мурата. Султана је на ово побудила његова жена госпођа Марија, кћи *српскога* деспота *Ђурђа*.

ДНЕВНИК

КАЛЕНДАР

Среда

Православни: 16 Диомид муч.
Католички · 2.8 Вл. Август.
Сунце излази у 4 с. 59
Сунце залази у 6 с. 34
Мена месеца пос. четврт. 7
Дан је с почетка 14¼ сати а ноћ 9¾ али до краја овог месеца дан окраћа за 1¼ мин, а за толико и ноћ одужа.

КУРС

Дукат . . . . :	5 63
Наполеон	9.46⅝₁₀
Срц. дутр. 3% дозови	34.40

ОГЛАСИ

Дућан пространа са подрумом у Дубровачкој улици број 3. издаје се од 1. Новембра ов. год. под закуп. За ближе услове обратити се

Николи Лазаревићу
538, 4-10 ћурчији.

Све дужнике покојног г., Ђорђа Блецидеса, бив апотекараиз Ниша, позивам да ми у роковима исплате своје обавезе. Обавезе налезе се у мојим рукама.

Који хоће да му се продужи рок плаћања, нека ми се на месец дана пре јаве.

12 Августа 1889.
Ниш.

М. Стевановић
пуномоћник наследника
541, 2-3 пок. Ђорђа Блецидеса

Моју кафану „Зелени Венац“ у Смедереву са свим удобностима: пространом баштом, великим салоном, једиком и ново-сграђено парно купатило издајем од идућег Митрова дана под кирију.

У Смедереву
Августа 1889. год.

Обрад Ђукић
544, 1-3 казанџија из Смедерева

Оглас за кројаче

Част ми је објавити да сам из Беча дошао и отворио предавање наука о кројењу мушког одела. Моје теоријско и практично образовање као кројача у Бечу тако је, да ће ученици бити задовољни. Ближа извешћа код потписаног у хотел „Европи“, соба бр. 5.

С поштовањем.
Јосип Пеот.
№ 545,1—3

Моме брату

Андреји Димитријевићу

терзији овданшњем

Даваћу четрнајестодневни парастос у саборној цркви, у четвртак 17 ов. м. у 9. сати пре подне.

Молим покојникове пријатеље и познанике да изволе присуствовати овом успомену.

Ожалошћени брат
Драгутин Михајловић
обућар
544 1 1

Завод Винтербергов

БЕЧ, Währing, Cottage-Anlagen
Karl-Ludvigstrasse № 30 и 32.
ВЕЛИКИ ДЕВОЈАЧКИ ПАНСИЈЕНАТ

Са лепо удешеним салама за учење, спавање и конверзацију. Дивне баште. Здрав положај — Сведочбе државне. — Власница г-ђа Марија Винтерберг.
530,3,3

НА ЗНАЊЕ

Васпитни завод у Нишу

ЗА

васпитање женске деце

По дозволи г. Министра Просвете и црквених послова II Бр' 10119 отворида сам васпитни завод за образовање женске деце. Поред српскога језика и свију осталих предмета у овоме моме заводу предаје се немачки и француски језик, ручни рад и гласовир по одређеном програму, које је Министарство просвете одобрило.

У заводу заступљене су најбоље педагошке снаге. Ово је показано и успехом на испиту који је ове године држан пред министарским изаслаником. —

У овај завод примају се деца од 6-те па до 14-те године. По жељи родитеља деца могу бити примљена и на стан, храну и у опште сву потребну негу. О материнској нези, коју деца добијају у моме заводу, може се сваки уверити код родитеља, који су ми своју децу већ од дужег времена поверили.

Уписивање деца за идућу школску годину почиње од данас и трајеће до 1-вог Септембра ове године.

Услови су врло повољни и могу се добити на захтев од

Управитељке завода
Б. Нетовићке

1 Августа 1889
у Нишу.

520 5—12

Власник Перa Тодоровић. Одговорни уредник С. Јаношевић. Штампарија „код Просвете“ Позоришни трг. бр. 2

БРОЈ 237 ЧЕТВРТАК 17. АВГУСТА 1889. ГОДИНА II.

ИЗЛАЗИ СВАКИ ДАН

БРОЈ 10. П. Д.

МАЛЕ НОВИНЕ

ДНЕВНИ ЛИСТ ЗА СВАКОГА

Писма и рукописи шаљу се Власнику „Малих Новина" Топлички венац бр. 17., на горњем спрату

Претплата се прима код свију пошта у Србији

ЦЕНА ЗА СТРАНЕ ЗЕМЉЕ

У годину . . . . . 30 динара
На по године . . . . . 15 динара
На 3 месеца . . . . . 9 динара

Претплата из унутр. положе се само код пошта

За Београд нема претплате — Лист се продаје на број

ЦЕНЕ ОГЛАСИМА

На првој страни од петит. реда 20. пр. дин. а на четвртој од петит реда 10 пр. дин

ПРИПОСЛАНО стаје 50 пр. д. од петит реда

LE PETIT JOURNAL

KLEINE ZEITUNG

Огласи јевт но, по потреби и са сликама.

За свако оглашење плаћа се држ. таксе 20 пр. д.

ВЕЋИ ОГЛАСИ ПО ПОГОДБИ

ЛУТРИЈА ДРУШТВА

СВ. САВЕ

Пододборима, повереницима и растуривачима друштв. срећака

Управа друштва Св. Саве морала је одложити извлачење лутрије до 1. Сент. о. г. с тога, што многа лица, којима су срећке на распродају послате, нису ни до данас послали новац за њих. С тога се умољавају последњи пут сви они, који су добили друштвене срећке на распродају, да до 20. Августа о. г. непзоставно пошљу, главном одбору у Београду, како новац од продатих срећака а тако и остатак непродатих срећака, како би друштво, пре извлачења лутрије имала у својој благајни не само новац од продатих срећака и све још непродате срећке.

Ко и год ни до 20. Августа о. г. не би послао главном одбору непродате срећке, од тога се после 20. Августа неће више примити ни једна срећка натраг, него ће друштво потражити од њега одговарајућу вредност срећке, у готову новцу.

Д. С. С. Бр 1.041.
11. Августа 1889 г.
Београд.

Пред. друш. Св. Саве
Благајник Свет. Николајевић
Т. Ј. Марковић.

539. 3—3

2 СОБЕ без намештаја, у средини вароши, тражи официр самац. — Пријавити уредништву.

240—3—3

Трговина људским месом

(Посвећено београдским оцевима)

—

III-

Испод туте три ђавола ћуте.

*

Праља М. није нам непозната. Знамо је од више година. Пере осредње, али је примана у кућу с тога што се веровало да је поштена жена и чистих руку.

Носи се српски. Глас јој је танак, говори сељачки. Та сељачка наивност у говору лако превари човека те брзо поверује у њено поштење.

Врло је скромна; наравно, тако уме да се представи.

Погледајте је.

Недеља је. Она се обукла: либаде, вистан, мало пократак и нарогушен, „штрикете" „парасолче," на грудима прекрштена вунена жута марама; на глави вез, шамија, чело високо, испало; очи зеленкасте, мале, цео изглед обичне сељанке.

Кад иде, трупка ногама; у опште, сви су јој покрети неспретни.

Дошла је до врата. Ту прво мало застане; ослушне, чује ли се какав разговор изнутра. После куцне полако. Викнете: „слободно." Она отвори врата чисто плашљиво; уђе полако, шипкајући; иде као мачка кад прелази каљаву улицу, па бира где ће стати да не укаља ноге.

Чим је ушла у собу, назове бога и одмах баци поглед по целој одаји. Ако је ту домаћин, домаћица или други ко постарији, она прво иде њему и маша му се руци. Тако обиђе све који су у соби. Старије љуби у руку, с млађима се рукује, и свакога упита: „како сте, шта радите" и „нека хвала богу."

Понудите ли је за тим да седне, она ће изабрати скромно местанце, ту ће сести, ћутаће и својим зеленим очицама гледати по друштву.

Упитате ли је што, она одговара услужно и љубазно, а глас јој је јасан.

Причате ли какву своју радост, и она је вољна да се радује заједно с вама; лице јој се одмах осмехне и просија неким задовољством.

Ако ли се тужите на што, и она се одмах растужи глас јој постане плачан, чело јој се намршти, тек да јој суза кане из очију.

Гледате је тако и мислите у себи: — „Проста жена, али врло поштена и душевна."

Она је праља ваша, али она се понаша као да је домаће чељаде, ваша укућанка.

Ако имате децу, она их милује, забавља, носи. Ако вам је ко болестан, она долази, обилази, надгледа. Она је праља ваша, али она не долази у вашу кућу само онда кад има шта да пере, но свраћа и иначе.

„Дођох тек да видим шта радите, јесте ли сви здраво;" или „дођох да видим децу, баш сам их се ужелела" — рекла би она озбиљно.

У опште, она тако узима учешћа у свему што се тиче ваше куће, и тако се за све интересује, као да вам је нека суродица.

И ви мислите у себи: „Баш добра жена ова М." А, наравно, добро се добрим враћа. Кад је она такав пријатељ вашој кући, чините и ви њој.

Ни на памет вам не пада да је цело то њено држање удешено и измајсторисано. А и куд би вам то на ум пало да код једне просте жене може бити толики шеретлук и претварање.

Али, ако вам се случајно деси да где год из прикрајка чујете ту исту „скромну" праљу М., кад с ким год „поверљиво" говори о вама и вашој кући, ви би се скаменили.

Тек тада видите, да је то прави, притуљени ђаво и шерет, лукав, брбљаво и злореко створење, код кога је свака реч претворство и лаж, а њени чести доласци у вашу кућу нису били ништа друго, до обична женска радазналост, да види има ли што ново, што би се могло избрбљати по комшилуку.

Ето, таква је била праља М.

*

Београдски оцеви, ви што по нужди примате у своје домове оваке праље и другу послугу, немојте се варати добродушним, притворним изгледом ових лукавих лицемера. Пазите и надгледајте шта оне шапућу с вашим млађим, шта причају вашој деци (нарочито женској). Склањајте подалеко ваш пород од оваких подмуклих жена. Јер оне су по некад сејачице првог порока и првог моралног кора, који напада у невину душу дечију.

*

По окрајцима Београда, по крајњим махалама станује махом сиротиња. Ту има радника, који поштено заслужују свој хлеб, али има доста и врло сумњива света обојега пола, који живи од прошње и злочина.

Све што бежи од власти, ма из којих узрока, крије се по овим забаченим окрајцима. Ту има читавих збегова за лопове, убице, крадљивце, одбегле робијаше, за жене које утекну од својих мужева, непоштене девојчуре које живе од разврата.

Недавно је ухваћена једна жена код које су нашли разно оружје и разне мушке хаљине, варошке и сељачке. Та је жена била јатак лоповски, а разне хаљине служиле су лоповима да се по потреби могу преобучити.

Пре неколико дана у полицији је била затворена једна Швабица, оптужена што је подвела једно осмогодишње девојче, које је после умрло у болници. Изведу је на рад да брише неке прозоре и Швабица утекне с рада. Свуд су је тражили и не могоше је никако наћи. Међу тим она јамачно није утекла ни куд далеко. Скривена ту где год у гаквој крајњој махали београдској, она је безбедна и не боји се полицијске потере.

У тим забаченим крајевима врше се преступи најгоре врсте. То је свет за себе, који ми остали Београђани не знамо и не слутимо, а ужаснули би се да га познамо. То је царство мрака царство разврата, проституције краће и сваке покварености.

*

Праља М. становница је тога мрачног царства.

Кад је и како је она успела да примами к себи невино девојче Н. — то никако нисмо могли сазнати.

То би једино могла испитати и сазнати полиција, али на велике јаде наше, и на стид Београда морамо рећи да наша полиција баш у овим стварима гледа преступницима кроз прсте.

Шта ће! Она нема кад да гони отровнице које лове и подводе разврашницима невине девојчице. Њој је главно да прислушкује шта политички људи говоре по кавanама, и да хвата и полициски осуђује српске новинаре. —

Тако је било и овде.

Праља М. нити је узимана на одговор, ни кажњена, и ако је из поштене и уледне куће одмамила и упропастила невино девојче.

Но о томе у идућем броју.

Карио Амурели

БЕОГРАДСКЕ ВЕСТИ.

—

Личне вести. Прексиноћ се вратио с пута, из бање, г. Ђорђе Ценић председник државног савета.

*

Монопол дувана. „Одјек“ доноси вест да је наша управа монопола дувана отворила у Манхајму средишну продавницу српских дуванских производа и да је ради тога већ закључен уговор с фирмом Леви и Емелман.

*

Муниција. 15 о. м, прошло је нашом железницмм 81 сандук муниције и 17 вагона коња за Софију.

*

Министарска седница. Како јавља „Бал. Кор.“, на Госпојину је држана министарска седница, у којој је читан нацрт закона о општинској самоуправи.

*

Бив. краљ Милан отпутовао је на кратко време у Баварску у лов.

*

Дао оставку. Г. Чеда Мијатовић, канцелар краљевских ордена, дао је оставку на ово своје досадашње звање.

*

Узимат на одговор. Јуче је у варошком суду узимат на одговор власник нашег листа г П. Тодоровић. Тужи га полиција за чланке: „Историска Лекција“ и „Први дан у Крушевцу.“ Обадве су тужбе ништавне и нема сумње да ће пред судом пасти.

*

Претрес. Јуче је био претрес уреднику „Домовине“ г. Л. Комарчићу, по приватној тужби једног свештеника из села Азање, среза јасен. окр. смедеревског. Допис је изашао у „Виделу.“ У њему се тврдило како је при изборима напала на општинску седницу некаква руља, коју је предводио поп, наоружани ножем и револверима

Ствар се свршила измирењем.

*

Подлисци „Београдске Тајне“ и „Силазак с Престола“ почеће опет да излазе у петак 25 о. м.

*

Одговарао. Јучерашњи дан као да је био новинарски дан. Јуче је одговарао пред судом и г. Стева Видаковић, уредник „Народног Дневника.“ Оптужен је за чланак „Ред и Рад„ у 130 бр. „Нар. Днев.“

„Борац.“ По што уредник „Борца“ г. Никола С. Јованивић „Американац“ путује данас у Инглеску по послу свога друштва „Живин Рудник Авала“ — то ће следећи број (13) истог листа моћи изаћи тек по повратку г. “Американца“ тамо од прилике у половини септембра. Бројеви 11 и 12 „Борцц изашли су данас заједно.

*

Одборска седница. Данас у 5½ сати по подне држаће одбор општински редовни састанак.

ДОМАЋЕ ВЕСТИ.

—

Изјава. Бугарски лист „Струма“, о чијој смо појави ми одмах проговорили донео је пре неког времена из Пирота један допис с потписом „Пироћанац“, у коме се вели да Пироћани, признају да су Бугари а не Срби.

Пироћани су услед тога дали у нишкој „Слободи“ једну изјавуо, у којој сумњају да се међу Пироћанима могао наћи и такав изрод који би против своје отаџбине и својих ослободитеља могао учинити такав злочин као што је поменути допис, и држе да је допис дело самих Бугара, „или по несрећи ових наших сугрђана негдашњих, који по ослобођењу нашем и своме заборавише на Отаџбину своју, заборавише на огњишта своја, на понос српски, на своје порекло српско, па полетеше туђину — Бугарима — рачунећи ваљда да ће лизајући стопе бугарских занешењака и авантуриста ућарити што више, но што би то могли у својој отаџбини, код браће своје“.

Пироћани даље најављују да се гнушају тога доиса па ма ко да га је писао, и да га осуђују као лаж и клевету на њихову браћу и ослободитеље Србе, јер се њиме хтео да оцрни образ њихов и да престави свету једна историска неистина, како они нису Срби, већ некакви моравско-нишавски Бугари! Даље се у изјави казује како Пироћанн нису Бугари већ прави Срби, чему су доказ српски народни обичаји и језик.

Ову изјаву ми потпуно разумемо тим пре, што је њу изазвао допис, којим се вређају њихова српска осећања и ми јој се радујемо. Али нам се ипак чини да једноме допису једне „Струме“ није требало придавати велике важности а камо ли толике да се због њега пишу чак изјаве о ономе, што је непобитно, што знао цео свет.

Није требало ни с тога, што се оним дописом Срби Пироћани нису могли претворити у Бугаре, пити би свет поверовао да они нису Срби.

Није требало најзад ни с тога што је цео свет могао видети, да је онај допис фабрикован у редакцији „Струме“, а тиме се за цело нико није могао побугарити, а најмање Пироћани, који су Срби, који српски и мисле и осећају.

Ми бисмо могли доносити стотине таких дописа сваки дан из сваке бугарске вароши, сваког бугарског села, али која би нам ваљда од тога била. Оно што није српско ми једним дописом не можемо начинити српским. Исто тако оно, што није бугарско већ српско, не може које каквим дописима по „Струми“ и другим таквим бугарским листовима постати бугарско.

Цео свет зна да у данашњој Бугарској има један по добар део Срба, и сваки покушај Бугара да чак и у границама наше Краљевине има „Бугара“, само их чини смешнима.

У осталом не можемо а да не изјавимо, да нам баш са бугарске лудости ова изјава годи, те да се једном господа Бугари уверс, како су њихове фантасије и луде и смешне, и ни на чем основане.

*

Разбојништва. „Стара Србија“ јавља: Три непозната наоружана разбојника 7 т. м. напали су на Думитра Кридара, из Валакоња у окр. црноречком, у његовој појати, где је био са својом женом, сином и снахом. Насиљем натерали су ову фамилију, да им спреме вечеру. А кад је вечера већ била готова, а за то време они разгледали где шта има, онда прво нападну ову фамилију да је злоставе и опљачкају. Пушком убију Думитра на место а остала чељад разбегне се. Онда разбојници покупе и однесу у новцу до 120 динара, и женску огрлицу од 100 цванцика и 9 талира.

А ноћу између 29 и 30 пр. м. три разбојника напали су на кућу Ристе Милошевића. У кући затекли његову снаху, коју су одмах везали, па онда претурали по кући док су нашли новаца у разној монети, које су све узели и побегли. Још нису ухваћени.

*

Спаљивање дувана. Ових дана прегледали су, како јавља „С. Србија“ органи монопола дуванског, дуван заседан у Медошевцу, на имању генерала Хорватовића. Оценили су да исти дуван није за пушење и наредили да се сав, у количини 620 низа, спали.

Прошлогодишњи дуван са истог имања г. Хорватовића, био је пролетос предат овд. државном магацину. Кад је ту прележао неко време, комисија је опет оценила да није за пушење, и наредила да се спали сва количина од 4815 кгр.

Ово није мало труда и штете. Не знамо, да ли су те комисије пажљиве са својим прегледом, колико су ревносне за спаљивање дувана. Али свакако можемо упитати — ако дуван није за пушење, зар не може бити добар за какву другу употребу, на пример, бојадисање. И кад је произвођачу спаљен дуван прошлэ године, зар се није могло дати кратка упутства, како треба засејати и одневати дуван ове године. Али јест, ко би онда пшао у комисију по белом свету да купује дуван за Србију!

*

Ухваћен варалица. 14 о. м. је по захтеву управе вароши Београда у Нишу ухваћен Бете Матц који је у Пешти учинио превару Петру А. Крстићу, трговцу из Београда па побегао онамо с турским пасошем. Петар се с њим уортачио да купе и отерају на продају једну партију волова. Петар је уложио 180 дуката а Бети само 90 дук. Бети се некако истакао те он закључио продају истих волова и на њему остало да прими паре. Он завара Петра те сам прими све новце, па онда га новцима умакне жељезницом у Ниш. Но ето срећом тамо је ухваћен, и одмах стражарно спроведен управи вароши Београда.

*

Убиство. У селу Борку срез посавски, окр. београ. погинуо је 13 о. м, неки Станимир Петровић, дућанција. Убијен је из пушке, на спаваљу пред својом кућом. Сумња се да га је из низме убио неки Мита ковач из Аустро-Угарске. Пушка је била напуњена дрмлијама, куршумима па чак и експерима. Разнела му је сав трбух.

ИЗ СРПСКОГ СВЕТА.

—

— **Одликован.** По наредби француске републике предао је посланик

ПОДЛИСТАК

НАИС МИКУЛЕНОВА

од

ЕМИЛА ЗОЛЕ

С ФРАНЦУСКОГ.

(СВРШЕТАК)

Они одоше у страну, под једном другом маслином! То би њихова посљедна ноћ љубави! Наис га је грозничаво стискала, наједанпут отпоче плакати, не хтејући му ништа говорити шта ју је дирнуло! Кад је се исплакала она за дуго ћуташе! Фридрих је на то поче задиркивати као да јој је он постао досадан и да зато ћути! Она га поново узе страсно грлити тепајући му:

— Не, не, немој тако говорити. Ја те и сувише волем... Али видиш ето сам и болесна, а после и то, ти ћеш да одеш и онда све престаје.., Ах! Боже мој, све престаје!...

Он је бадава покушавао да ју тепи, наводећи да ће он опет долазити од времена на време, и да идуће јесени биће опет два месеца заједно, она је тужно климала главом, она осећаше да је сад све свршено! Њихов састанак прође у мучном ћутању, они гледаху море, светлуцање Марсеља, кулу Планије како гори усамљена и тужна! Мало по мало поче их обузимати меланхолија од овог пространог хоризонта. Око 3 часа, кад се раста с њом и кад јој приттиште пољубац на усне, осети да сва дрхти, и да је хадна као лед. —

Фридрих не могаше заспати! Он је читао до сванућа и бунован од неспавања он стане на прозор, чим јо зора сванула! У том тренутку указа се Микулен који је пошао да вади своје удице. Кад је био на тераси он подиже главу.

— Па, господине Фридриче, оћете ли сада са мном? рече.

— Ах, не, чича Микулене, рече му млади човек, и сувише сам рђаво спавао! Сутра сигурно! —

Наполичар оде лењим кораком! Ваљало му је сићи и кренути барку са икице стене, управо под маслином где је нашао своју кћер! Кад је ишчезнуо Фридрих се зачуди кад спази Тоена где већ ради; грба беше близу маслине са будаком у руци поправљајући јарак који је киша оронила!

Ваздух беше свеж, и пријатно беше стајати код прозора! —

Младић се врати поново у собу да савије једну цигарету. И поново пође полагано прозору, али у том заори се огромаин тресак, као удар грома и он појури да види!

То је био пад стене! Он је само јасно видео Тоена који је са будаком у руци, бегао кроз вихор од црвене земље! Ивица стене, и стара маслина са чворугавим гранама, паде у море и поче тужно тонути! Вода је пљускала око њих! Међутим страховито запевање захори се у простору! И Фридрих примети Наису која наслоњена на ограду терасе, беше дошла да види пад стене! Она је стајала као непомична, рукама припијена уз ограду. Али она је без сумње осетила да је неко гледа, она се окрете и закука.

— Ах, мој отац! мој јадни отац!

После једног часа, извуку тело чича Микулена испод камења, које беше сво угрувано! Тоен збуњен причао је, да умал што и он није пропао! Сељаци из околине говорили су да никако није требало, туна прокопавати јарак. Мајка Микулен нарицала је Наиса испрати оца до гробља са очима сувим ни сузу не пустив! —

Сутра дан после катастрофе госпа Ростан, реши да одмах отпутују за Екс. Фридрих би задовољан поласком, јер услед грозне драме

француски у Петрограду ленту почасне легије црногорскем престолонаследнику Данилу. Француска влада га је овом лентом одликовала приликом проглашења његова пунолетства.

— **Тужни помен.** „Глас Црногорца“ доноси: У уторак 1-ог о. м. навршило се пунијех 29 година, од када је крвничка најбесрамнија рука, растављена са драгоценим животом Онога који се родио „да довијек живи“, као највишег ирода деветнаестог вијека у Богу почившег **Књаза Данила I** За то оног дана као тужни помен прерано и неочекиване смрти, као највећег српског јунака и мученика, држата је у саборној цетињској цркви, заупокојена света литургија и парастос. Чинодејствовао је Високопреосвештени г. митрополит Митрофан, уз припомоћ протојереја г. Матановића, протођакона г. Радичевића и бајичког пароха г. Мартиновића. При божественој служби бијаху присутни: Њено Височанство Књагиња Даринка са Свијетлом Књегињицом Олгом Даниловом, Његова Свјетлост Књаз Мирко, Велики Војвода Зецки, Њихове Свјетлости Књаз и Књагиња Карађорђевић и сва остала висока лица владалачког Дома, сви наши министри, сви великодостојници са цетињским властима многобројни народ.

Који Црногорац, који је то Србин да још и данас неће пожалити и очи сузама оквасити, кад само премисли на прерану смрт Највећег Србина, чији је младеначки живот искључиво посвећен био своме српском народу, чија је велика душа била одана оној српској мисли, чије је јуначко срце само за свој род и српски народ куцало, чија је циновска снага и узвишена намет постојано на мртвој straжи бдјела, који је на самртном часу спомињао и слутио јединство Срспства?

Као Највиши јунак што га је српска мајка рађала, Књаз Данило се борио свим жаром своје лијепе младости, свом жестином узвишеног одушевљења и љубави према народу у обрану његових права — борио се непрестано али се нигда није уморио, док га крвничка рука највишег злочинца, прераном смрћу, са браника не отрже. Он је зачетник свијех данашњијех сретнијех догађаја; Он је први назначио данашњи правац и потребиту „основу“ одабрао, и ако се данашњи сретно владајући Господар, морао доста трудити и знојити да усаврши његова дјела и пронађе тврду „потку“ достојну Његовој основи — Зато наш Узвишени владалачки Дом — код свих веселих догађаја — и ове године, као и у прошлијем годинама, проведе онај дан у побожном сјећању на оснивача нове славе црногорске.

Уз горке сузе Њеног Височанства Књагиње Даринке и Свијетле Му кћери Књегињице Олге, и ми из најдубљег страхопоштовања придружујемо и нашу сузу жалосницу кличући: Мир праху Твојему, велики јуначе и славни борче за српски образ. Српство ће се Твоме праху са највећом побожности вазда клањати Инак Твоја мисао погинути неће, јер је у добријем рукама!

ИЗ БЕЛА СВЕТА

— **Протеривање.** Из Берна телеграфишу да ће сем петнајесторице Руса, који су ту скоро протерани из Женеве, бити протеран велики број иностранаца, за које је женевској полицији дат извештај да им се не може продужити дозвола за бављење у Швајцарској. Међу њима има 80 њака и радника.

— **Велики кнез Ђорђе**, други син царев, стигао је 13 о. м. на једном руском ратном паробраду у Шербург, где је дочекан с великим овацијама.

— **Потврђено самоубиство.** Париски лист „Temps“ доноси изводе из заосталих писама покојне баронесе Вечере, у којима се непобитно доказује да се баронеса сама убила.

— **Талијански краљ**, престолонаследник и министар председник Крисни отишли су 13 ов. м. у Бриндизи, где су их одушевљено дочекали.

— **Бенерал Игњатијев** постављен је за гувернера Кијевског.

— **Обуставила плаћања.** Турска есконтна банка обуставила је своја плаћања.

— **Опасност од хипнотизма.** Др. Цимзен у Минхену држао је ту скоро предавање у лекарском скупу о опасности од хипнотизма. Испитивања његова и других научара, који се специјално баве хипнотизмом, доказују колико је мало помоћи од хипнотизма, и како он често може да буде опасан по болеснике: Др. Цимзен испитивао је у минхенској болници многе случајеве и нашао да је лечење с хипнотизмом од мале користи. Њиме се дознају симптоми болести, а не сама болест. Код озбиљнијих облика званих болести није се никад још до сад успело, да се хипнотизмом ограничи простирање тих болести и на друге органе. У овим случајевима дознало се још и то, да мозак долази у стање експерименталто произведене сумануности, Нелагодност хистерија, главобоља итд. никад се не могу излечити хипнотизмом. Хистерија се, кад се хипнотисање понавља, само погоршава а у најбољем случају замењује се једно анормално стање мозга другим. Хипноза није никако идентична или сродна с природним сном, већ само једно болесно стање. Своја разлагања завршује др. Цимзен речима: „Одушевљење за хипнотизам још није достигло своју висину, још се много верује у његову моћ исцељења; али према историским искуствима, што се брже пење каква рђава навика у толико брже после пада.“ На завршетку обраћа се здравом разуму лекара, који ће својим знањем умети сачувати науку од спекулативних срестава.

— **Едисон у париској академији наука.** У претпрошли понедељак Едисон је присуствовао седници француске академије наука. Председник те седнице, г. Де Клоасо, поздравио га је и изјавио му симпатије целе академије. Едисон је преко г. Жинена изјавио јавно академији своју благодарност на њеном дочеку, уверавао је исту о свом дубоком поштовању и рекао је, да он увек с великом пажњом прати научне радове академије, и да даје увек за себе превађати на енглески језик све њене извештаје. Најзад је молио академију, да као знак његове благодарности прими један усавршен фонограф, што га је он изумео и за који жели, да се у архивама академије сачува заједно са свима његовим ваљцима, који треба да приме говоре свију чланова академије, тако да звук њиховога гласа остане очуван и да се може некад поново чути. Председник му је на овом поклону заблагодарио и обећао је да ће се академија постарати да се заиста створи та библиотека, у којој ће бити прикупљени и сачувани гласови свију академичара. Најзад је Едисон обећао, да ће академију увек известити о својим будућим радовима и проналасцима.

— **Убица у лудилу.** Из Женеве јављају, како је у једној оближњој болници један болесник од једном синуо с ума и у тој сумануности убио тројицу бријачицом, а тешко је ранио више од 20 особа.

— **Љубавна драма.** Из Клаузенбурга јављају да је тамо 13 о. м. пре подне наредник Антон Екерт покушао самоубиство заједно с лепом женом једнога агента осигуравајућег друштва, Ерчи Сендреј. Екерт је нађен обешен, а жена је узела морфијум и нађена је жива, али тешко да ће и она остати жива. Сендреј је мати неколико деце и хтела се раздвојити од свога мужа на кад то није могла решила се на самоубиство заједно са својим љубавником.

— **Двестагодишњица регименте.** Из Кракова јављају 11 ов. м. да су тамо већ довршене спреме за прославу двестагодишњице и посвећења заставе пешадијске регименте Саксен. Кобуршке Нр. 57.

Службени гласник

Постављен је у министарству народне привреде рачуновођа III класе а да врши дужност секретара, Александар Борисављевића секретар V класе; за секретара V класе, а да да врши дужност рачуновође, Јакоб Марковић, писар II класе, и за писара II класе, Сима Кандић писара III класе.

— Хајнрих Вефеле архитекта, примљен је у државну службу за инжињера V класе архитектонског одељења министарства грађевина под обичним условима за странце.

— Милан Дамитријевић поштар II класе београдске, на основу тачке 2-е § а 69 ог закона о чиновницима грађанског реда, стављен је у стање покоја с пенвијом која му по годинама службе припада.

— Марко Антић телеграфиста главне београдске штације, на основу тачке II-е § а 66-ог закона о чиновницима грађанског реда, стављен је у стање покоја с пенвијом, која му по годинама службе припада.

— Постављени: за контрактуалног инжињера II класе у архитектонском одељењу министарства грађевине, Јован Илкић контрактуални инжињер III класе истог одељења; за контрактуалног инжињера V класе у архитектонском одељењу министарства грађевина, Јован Суботић контрактуални инжињер VI класе истог одељења.

— Постављени: за руководиоца III класе штедионице округа пиротског Радосав Ракетић руководиоц V класе штедионице округа чачанског; за књиговођу II класе штедионице округа чачанског, а да врши дужност руководиоца и да прима плату из плате овога звања, Милорад Лазаревић књиговође исте класе и вршилац дужности руководиоца штедионице округа пиротског — по потреби службе.

— Никола Марковић практички књиговођа примљен је у државну службу за књиговођу II класе штедионице округа пиротског под обичним условима за странце.

СМЕСИЦЕ

— **Ђаво у постељи.** Неки честита занатлија у Франкфурту на М. сањао је ту скоро једне ноћи врло ружан сан. Сањао је да се у душеку на његовом кревету сакрио ђаво, па му са леђа чупао месо усијаним клештама. Већ му је уз ужасне муке био ишчупао читаве комаде, кад се сиромах мајстор пробуди, сав окупан у зноју, те скочи са кревета вичући, као да је у ђаволским канџама. Кад се мало освестио, помисли с ужасом шта је то могло бити? — На леђима бол, мора дакле да га је нешто уштинуло! И збиља — на једном зачује на свој ужас како се у кревету нешто миче. Сав дрхтећи од страха упали свећу и пробуди своју жену, којој се, чувши шта се догодило, коса од страха најежи. Сиромах брже боље дохвати некакву стару пушку па се спреми да ће јуришати на злокобно место у кревету. „Драга женице проговори дрхтавим гласом, јеси ли што чула?“ — „Ама ништа, драги мужу!“ — „Мени се учинило као да је дух мијаукао.“ — „Милостиви Боже, занати жена готово ван себе од страха, то није дух драги мужу, то је ђаво, прави правцати ђаво.“ — Чувши то, поврати се престрављеном занатлија храброст и он се спреми на очајну борбу. Како је за младости своје био и члан грађанске straже, имао је нешто тактична искуства, па се мало измакне од кревета, да може што боље јуришати на непријатеља. Кад је затим из душека чуо гласно мијаукање, насрне на кревет, дохвати нешто обема рукама и осети под руком мачију главу. — „Па то није ђаво, слатка женице, то је одиста мачка“, повиче радосно, па ондак обоје почеше брже боље рашивати душек, који је онај дан поправљен донет од тапетара. На једном опазе у душеку стару мачку с двоје младих мачића, који су се код тапетара увукли у велики старински душек, и својим оштрим ноктима задали сиромаху занатлији „ђаволски страх.“

ДРУШТВО СВЕТОГ САВЕ

ЗАХВАЛНОСТ

Управа друштва Св. Саве добила је на поклон:

1, Од одбора Коларчеве задужбине: 110 ком. „Коло“ за целу ову годину, 110 ком. „Отаџбине“ год. 8 књига XXII. 100 Цветићеве трагедије „Лазара“ и 50 ком. „Невена“ за целу пр. год.

2. Од Њ. Високопр. освештенства митрополита Михаила 100 ком. „Историје Хришћ. цркве“, 160 ком типика Св. Саве и 120 ком. „Тврдице“

3. Од г. Јастребова генерал-конзула руског у Солуну: 50 ком његових „података за историју српске цркве“,

4. Од г. Милана Ђуричића проф. 100 ком. његове алегорије „Косово“

5. Од г. Мих. Богићевића бив. министра грађевина: 50 ком разних књига за библиотеку друштвеног пансионата

6. Од г. Милоша Цветића редитеља нар. позоришта: 50 ком. његовог

дала љубав беше немогућа, У осталом баш сељанке нису тако згодне као варошанке. Он настави свој живот стари! Мати његова задовољна с њим што је био онако уредан у Бланкарди, даде му сад већу слободу! И тако он проведе целу зиму, пријатно уживајући! — Он је доводио девојке из Мареја, погодно би им собу у предграђу и код њих је проводио по целу ноћ! —

Око Ускрса гос. Ростан отиде послом до Бланкарде. Фридрих нађе изговор да га само не прати. Кад је се вратио с пута, адвокат за ручком рече.

— Наис се удаје.

— Да л је могуће! рече Фридрих запрепашћен.

— И не би никад погодили за ког полази настави г. Ростан. Она ми је објаснила да је морала тако учинити.....

Наис полази за Тоена грбу... Тим неће се ништа променити у Бланкарди.

Тоен ће бити сада наполичар и води ће бригу о имању! —

Млади чдвек слушао је ово са усиљеним осмејком, потом и сам дода, да је то свршено да не може боље бити.

— Наис је јако остарела и јако поружнела настави г. Ростан. Једва би је човек познао. То је чудновато како се ове девојке са обале мора брзо покваре.... А баш је била са свим лепа наша Наис! —

Ох! како је добар доручак, рече Фридрих довршујући мирно свој котлет!

И. Н. Ј.

гове трагедије „Лазар“ за ученике светосавске школе;

6. Од г. Марка Стојановића адвоката: „Мајеров Конверзациони лексикон“ — 17 књига у елегантном повезу — за библиотеку друштва пансионата;

8. Од г. Драг. Ј. Илића, књижевника: 300 ком. његове драме „Краљ Вукашин;“

9. Од г. Ивана Вујића — Светозарева: 400 ком. његових „Сличица из народног живота“;

10. Од г. Дан. Живаљевића урдн. „Коли“ 20 ком. његовог „Кола Ђуру Даничићу“;

11. Од г. Стеве Величковића проте из Зајечара: 50 ком. његове беседе, говорене приликом косовске прославе и

12. Од г—ђе Милеве, удове Јокс Ст. Марковића; бив. референта мин просвете: 50 ком. његове „Српске историје,“ 50 ком. његовог „Животописа из најновије српске историје“ 50 ком. њег вог „Малог рачуница“ и 50 ком. његових „Вежбања у српском језику.“

Управа Друштва Св. Саве. најављује велику захвалност на овим радољубивим поклонима.

ДСС. Број 1058.

12 августа 1889 године
Београд.

Тајник:
Срет. Ј. Стојковић

Преседник:
друштва Светог Саве
Светомир Николајевић

ЛИЦИТАЦИЈЕ

24 о. м. у жандармеријској касарни у Београду за хлеб. — 17 о. м. у Ћуприји за добричевску државну ергелу за хлеб, а 18 о. м. за месо, маст, пасуљ и друге потребе. — 19 о. м. у Ћуприји за 56 кубних метара дрва за управу добричевске државне ергеле. — 1 септембра у канц. VIII пук. окр. команде у Пожаревцу, 2 у граду смедеревском и канц командира I. чете понтонирске у Савалцу, 4 септембра за бегр. и топчидерски гарнизон у канцеларији дунавске дивиз. интендантуре у Београду — све за пасуљ, крмз, тарану, пиринач и маст. — 21 и 22 о. м. у нишком дивизиском штабу за грађење две шупе за смештај разних кола. Предрачун 12.66 82 Кауција за домаће 15, а за стране 30%.

КАЛЕНДАР

четвртак

Православни: 17 Мирон и Страт
Католичка: 29. Усек. Јов.
Сунце излази у 5 с. 1
Сунце залази у 6 с. 32
Мена месеца пос. четврт. 7
Дан је с почетка $14^1/_4$ сати а ноћ $9^3/_4$ али до краја овог месеца дан окраћа за $1^1/_2$ мин. а за толико и ноћ одужа.

КУРС

Дукат . . . . :	5 63
Наполеон	$9.46^5/_{10}$
Срп. лутр. 3% лозови	34.40

КЊИЖЕВНИ ОГЛАСИ

Штампана је

ШКОЛИЦА

ЗА ГРАЂАНСКА ПРАВА И ДУЖНОСТИ

с овом садржином:

ПРВИ ДЕО

Просте поуке за малу децу

ГЛАВА ПРВА

О дужностима

Децу сваки милује
Детињство
Дететова будућност
Дететова будућност (други чланчић)
Отац
Мајка
Мајка (други чланчић)
Синовља захвалност
Послушност према родитељима
Послушност и поштовање старијих
Поштуте сваког а особито старце
Васпитање
Школа

Поуке за дечаке

ГЛАВА ДРУГА

Опет о првим дужностима

Истина
Умереност пристојност у беседи
Поштење, доброта
Поштење доброта (други чланчић)
Захвалност као друштвена добродетељ
Рад
Опет рад
Слобода
Слобода грађанска и слобода политичка
Приворност
Порок и добродетељ

ДРУГИ ДЕО

Поуке за младиће

о

ДРУШТВЕНИМ ПРАВИМА И ДУЖНОСТИМА

ГЛАВА ПРВА

о

Друштву у опште

Рашта је човек, и како долази до онога за што је створен
О друштву
Користи од друштва
Породица
Деца
Како се живи у породици
Човекова права у друштву
Отаџбина
Љубав према домовини према месту где смо се родили
Љубав према своме отачаству, и народни понос
Друштво по вери
Права о дужности по вери

ГЛАВА ДРУГА

Економија материјалних интереса

Извор својине
Развитак својине
Својина је за сваког
Рад сваког човека на корист је свима
Права за завештавање и за наслеђивање
Спромештво
Данак

ГЛАВА ТРЕЋА

Политичка права и дужности

Политички морал
Морална и стварна позајмица
Друштвена сила
Државни закон
Слобода као друштвено вредло и начело
Једнакост као вредло или начело друштвено
Благост као друштвено начело

ГЛАВА ЧЕТВРТА

Држава

Састав државе
Суверенство
Дужности суверена према грађана
Управа
Закони
Основни закони
Законици
Васпитање је допуна законима
Разни облици управе
Мешовити облици управе

ГЛАВА ПЕТА

Међународни односаји

Општи појмови међународног права
Кад је мир, а кад је рат

ДЕО ТРЕЋИ

Државно стање Србије

Поглед у прошлост
Србија Кнежевина
Србија Краљевина
Србија Краљевина уставна
Устав Краљевине Србије
Завршетак.

Цена је 1 динар. На 10 књига 1 радош.

Може се добити у писка

М. Ђ. Миљковића
(Народна Библиотека)

МАЛИ ГЛАСНИК

ТРГОВИНА

ЂУРИЋА И ЉУБИНКОВИЋА

потребује једног шегрта на добре куће, за одма. 44 1—3

Васа Несторовић капетан жандарски због особе издаје кућу под кирију. Ресавска улица спрочу полиц. врачарске.
42, 3—3

ОГЛАСИ

ЗА ШКОЛСКИ ТЕЧАЈ 1889/90 г.

кр. срп. дворска књижарница

А. ПУРИЋА

У БЕОГРАДУ И ВРАЊИ

Препоручује своје сложиште школских књига, атласа, глобуса и великих рачуналки.

Велики избор хартије, пера, оловака, перореза, таблица, шестара (пирхлова), тораба, дивита, разних боја и свега писаћег и цртаћег прибора са врло умереном ценом.

Наруџбине из унутрашњости извршујем брзо и тачно.

А. Пурић књижар.
547 2—5

Од 1. Новембра ове год. даје се под кирију

Зграда на зеленом венцу, где је сада апотека.

За цену и услове расптати у кући поч. Рад Милојковића, бив. потпредседника држ. савета. (У Министарској улици број 12.).
546, 1—6

Све дужнике покојног г., Ђорђа Бацидеса, бив апотекараиз Ниша, позивам да ми у роковима исплате своје обавезе. Обавезе налезе се у мојим рукама.

Који хоће да му се продужи рок плаћања, нека ми се на месец дана пре јаве.

12 Августа 1889.
Ниш.

М. Стевановић
пуномоћник наследника пок Ђорђа Бецидеса
541, 3-3

НА ЗНАЊЕ!

Од 1-ог Новембра ов. год издајемо нашу кућу на јалију, са већим и мањим квартиром и осталим удобностима, под кирију. Пријавити се ваља код доленотписаних.

526— **Аџилај и Фарки**
мањачи овд.

ЗАСЕБНА КУЋА

у призренској улици бр. 7. са дванаест соба издаје се од 1. Нов. 1889 год. под кирију. За усл ве упитати у истој улици бр 9.
535 5—6

Дућан простран са подрумом у Дубровачкој улици бр ој 8. издаје се од 1. Новембра ов. год. под закуп. За ближе услове обратити се

Николи Лазаревићу
538, 5-10 ћурчији.

MERAN

Меран, **Обермајз**, **Унтермајз** и **Гратч**. Климатско купалиште у немачкој јужној Тиролској (317 — 520 метара). Жељезничка станица. **Директни** (за спавање) **вагони** од **Беча Минхена, Лајпцига и Берлина**. II четак сезоне (лечење грожђем) 1 Септембра. Диван положај, умерена алписка клима, изванредна зимња станција нарочито за **болести плућне и нервне и шкрофуљозе**. Ертелево **земљишно лечилиште**. Уредбе према купалишној потреби месеца 10.000 гостију, 6000 туриста. Проспекти бесплатно.
528 2—2 УПРАВА

ПРИВАТНА НИЖА ГИМНАЗИЈА У ГРАЦУ

(ШТАЈЕРСКА)

која је добила концесију од ц. кр. министарства с правом јавности за I класу

ЗАЈЕДНО С ПРИПРАВНОМ КЛАСОМ ЗА СРЕДЊЕ ШКОЛЕ

Ч ВЕНИ ПАНСИОНАТ З 30 ПИТОМАЦА

Програм се шаље бесплатно.

ГРАЦ
402.7,10

Власник и управник:
ФРАНЦ ШОЛЦ
гимназијски професор.

ФАРБА

Фирнајз, лак четке и сав молерски и фарбарски прибор најбољи је и најевтиниј код

ДИМИТРИЈА М. ЂОРИЋА

У БЕОГРАДУ

спрам споменика кн. Михајла

продаје на мало и на велико

ЦЕНОВНИК ШАЉЕ СВАКОМЕ НА ЗАХТЕВ

527 9—10

Власник Пера Тодоровић. Одговорни уредник С. Јаношевић. Штампарија „код Просвете“ Позоришни трг. бр. 2

БРОЈ 238 ПЕТАК 18. АВГУСТА 1889 ГОДИНА II.

ИЗЛАЗИ СВАКИ ДАН

БРОЈ 10. П. Д.

ЦЕНА ЗА СТРАНЕ ЗЕМЉЕ

На годину . . . . . 30 динара
На по године . . . . . 15 динара
На 3 месеца . . . . . 9 динара

LE PETIT JOURNAL

МАЛЕ НОВИНЕ

ДНЕВНИ ЛИСТ ЗА СВАКОГА

Претплата из унутр. полаже се само код пошта

За Београд нема претплате — Лист се продаје на број

Писма и рукописи шаљу се Власнику „Малих Новина“
Топличин венац бр. 17., на горњем спрату.

Претплата се прима код свију пошта у Србији

ЦЕНЕ ОГЛАСИМА

На првој страни од петит. реда 20. пр. дин. а на четвртој од петит реда 10 пр. дин
ПРИПОСЛАНО стаје 50 пр. д. од петит реда

KLEINE ZEITUNG

Огласи јевт ни, по потреби и са сликама. За свако оглашење плаћа се држ. таксе 20 пр. д. ВЕЋИ ОГЛАСИ ПО НОГОДБИ.

✝

Наш добри родитељ, односно свекар, таст и деда

МАРКО О. МАРКОВИЋ

трговац

Преминуо је 13 овог месеца у 6 и по сахати по подне, после кратког боловања у својој 65. години.

Тело покојниково предато је матери земљи 14 ово месеца.

Крагујевац 15 Августа 1889 год.

ОЖАЛОШЋЕНИ:

Син: **Јоца и кћи Драга**, снаха **Санда**, зет **Алекса Богатинчевић**, унучад: **Марко, Загорка, Катарина и Теја** са осталом родбином.

бр. 548 1—1

Трговина људским месом

(Посвећено београдским оцевима)

IV.

Полициска сагрешења

Јес, јес, „полициска сагрешења.“ И ти се слободно немој ни дусати ни пућити на ове изразе, драга полицијо београдска. Дусање ти у овој прилици ништа неће помоћи. Ако те други не знају, а оно бар ти сама себе знаш. И ако други не виде, тебе је бар јасно каква страшна помрчина царује над душом и над савешћу твојом!

Не срди се, дакле, што спомињемо сагрешења твоја. То је само почетак. Доћи ће још многобројна дела твоја. Почиње се сагрешењем твојим, а може се завршити злочинима твојим.

*

Рекли смо да су одбегло девојче Н. нашли на железничкој станици. Имамо да исправимо раније саопштење да су жандарми и полиција познали и пронашли одбеглу Н. И ако је полицији пријављен нестанак овога девојчета, и она бајаги предузела неке мере да га пронађе, девојче би ипак поред железничке полиције безбрижно промакло и отишло, да сами домаћини нису били предузели мере да пазе на железничкој станици. Они су били изаслали свога ђака; он је стражарио и први опазио одбеглу Н. Кад је ђак то пријавио жандармима, они нису хтели заустављати девојче. Тврдили су да немају наредбу за то. Ђак је морао трчати железничком комесару, који нареди те се девојче задржи.

Ђак одјури кући и извести домаћина, који одмах сиђе на железничку станицу, где нађе младу бегунцу.

Домаћин је узме питати: шта је то било с њоме и зашто је одбегла?

Девојчица је тврдила да је отишла сама добровољно.

Полициски комесар упита је, би ли се вратила кући? Она рече да неће.

— Онда морате ићи у полицију, рекне јој коме ар.

— Хоћу, — одговори Н.

Отиду у главну полицију.

Над девојчетом изврши се кратко саслушање. Она изјави одлучно да натраг неће. Објасни да је кућу својих добротвора напустила с тога, што госпођа с њом рђаво поступа.

— Злоставља ме, — вели.

Доцније је признала пред једном женом, да је нико никад није злостављао, но да је то рекла по туђем наговору.

Девојче је казало и признало где је било склоњено. Потврдило је да је било код праље М., да га је она узела, склонила и давала јој новаца.

Девојче није хтело ништа даље казивати о праљи М. Али ствар је била јасна да је праља одмамила невино усвојено девојче из једне угледне куће.

Ред је био да се та праља одмах позове; да се цела ствар испита; да се извиди смер; да се испледи у каквој је намери праља одмамила ово девојче. Ваљало је дознати који је био онај човек, што је девојче превео на железничку станицу и спремао се да је некуд одведе. Ваљало је испитати откуд онај новац, што се нашао код девојчице Н. И кад она вели да јој је то дала праља М., ваљало је испитати праљу зашто је давала тај новац девојчету, и откуд јој паре, и како је она, сирота, која по ваздан пере за динар два, могла тако банати више од 20 динара.

Једном речи, овде је ваљало учинити оно, што би чинила свака друга јевропска полиција; што би учинио најпосле и сваки разуман сремски капетан наш, у чијем би се подручју тако што десило.

Полиција је и сама сазнавала и осећала како јој је дужност, да испита и казни ову опасну одводницу туђе чељади. С тога је управитељ вароши Београда свечано задао реч уврђеном домаћину, да ће одмах набавити праљу М., да ће је све потанко испитати и најстрожије казнити највећом мером.

Од свију ових обећања ни једно није извршено.

Праља М. остављена је у слободи и на миру да и даље тера свој опаки занат. Чуварка морала, наша дична полиција, није нашла за нужно бар да је узмита само шта учини с овим девојчетом.

Оцеви београдски, немојте се ништа чудити, кад ове гадне змије, што се зову подводачице, слободно улазе у ваше домове и вребају по њима ваше кћери. Њих трпи, њима ето повлађује сама полиција и чега се оне онда имају бојати!

Цео Београд може гракнути на праљу М., али шта она то мари, када јој полиција не вели, ни дур, ни бре!

Али опет за то наша је полиција „ревносна.“ То јој се не може одрећи. Ако не гони подводачице и мамитељке лепушкасте девојчица, а она гони новинаре, који пишу против тих подводачица.

О томе имамо жив јучерашњи пример.

Чим је изашао наш први чланак „Трговина људ им месом“ управа вароши Београда одмах је разаслала поверљив распис свима квартовима, да одмах изнађу кога се то тиче и на који се случај односи оно, што је писано о девојчици.

По тој наредби одмах сутра дан после нашег првог чланка управин писар г. Узун-Мирковић зашао чак на Врачар, право у кућу господину, од кога је одмамљено девојче, и ту је вршио читав испит и саслушање: да ли се оно у „М. Новинама“ односи на случај с њином девојчицом, да ли пису они оно писали у „М. Новинама“? и т. д.

Значајно је да се г- писар том приликом и сам чудио, како то да праља М. не буде кажњена, а за тим је додао ову карактеристичну фразу:

„Мањ ако је случајно данас не казне.“

Ово је веома значајно.

Са свим случајно подводачица праља М. оставља се на миру

Са свим случајно њу нико не осуђује, не гони, не казни.

Са свим случајно ствар се ова забашурује и пређутку је пун месец дана и са свим случајно полиција се сећа, да предузме неке мере против подводачице баш одмах сутра дан по изласку нашег првог чланка о тој ствари.

И то, наравно, није удешено, то није уједурма, није подвала, то се са свим случајно тако десило. А ко не верује и усуди се друкчије рећи, тај оспорава власт, и њега ћемо, наравно, на кратко саслушање па у бајбок. —

О, полицијо београдска! Ко ли ће нас од тебе чувати, кад

нас ти овако јуначки чуваш од гнусних трговкиња људским месом!

*

Да се вратимо још једном на девојче Н.

Из полиције оно је одведено и склоњено код госпође таште онога господина, у чијој је кући девојче до тог случаја било.

Брижан, господин је одмах учинио корак те су предузете мере да се девојче лекарски прегледа. Срећом оно је било неповређено.

Господин одмах телеграфише матери тога девојчета и позове је да јој преда ћерку. Јадна жена дојури без душе. Кад је ви дела каква се несрећа догодила, она је кукала, плакала молила да домаћини опет приме девојчицу натраг, али све је било узалудно.

Сирота жена морала је узети и повести са собом своју несрећну ћерку и одвести је кући.

Била је у положају да постане образована госпођа, а сад се вратила у село, где ће постати и остати проста сељанка надничарка.

Праља М. упропастила је, дакле, једну невину, неискусну девојчицу; она је понела ђаволу једну невину душу и опет нико нема да казни ову грешницу!

Полиција, којој би то била дужност, нема кад да се бави таким ситницама, та она, за бога, има пуне шаке посла с непокорним уредницима српским.

*

Али шта је требала праљи М петнајестогодишња лепушкаста девојчица Н.?!

Шта је ова матора вештица хтела с њом?

Шта у опште бива с таким неискусним девојчицама, које западну у шаке овим трговкињама што воде трговину људским месом?

И коме то требају те петнајесто-годишње шипарице, управо та деца, која само с тога и налећу тако лако на лепак, што су још тако млада и неискусна, да управо и не појме шта се од њих хоће?

Ко су ти трговци, што купују и продају ову робу?

Ко су муштерије, што троше овај еспап?

Где су тргови, на којима се закључују ови пазари и врше ове трговачке операције?

Ужасна питања!

А какви ће тек бити одговори.

*

Ми смо испричали један истинит случај који се недавно десио у Београду. Ту се ствар срећом свршила само покушајем превара је брзо откривена. Али у стотине других случајева не бива тако. У стотине других случајева ствар са сврши успехом.

Жртве падају, петнајесто-годишња деца насилно се претварају у блуднице. Она западају у разбојничке јазбине, што се зову јавни домови. Ту постају робље бездушних сводница и трговачки артикл грубих, морално отупелих трговаца, што купују и препродају жив људски еспап!

Ми смо узели један скорашњи истинити случај, да нам послужи као полазна тачка за опис неколиких сцена, пред којима се крв леди а мозак камени!

Те сцене изнећемо редом у неколико идућих бројева.

Карио Амурели

БЕОГРАДСКЕ ВЕСТИ.

Обраћамо пажњу наших читатеља на подлистак у данашњем броју.

Услови, који су саопштени краљици Наталији за долазак у Србију, како јављају „Frankfurter-Zeitung“, ови су: 1) краљица мати може долазити у Београд само два пут; 2) бављење њено у Београду сваки пут не сме бити даље од три недеље; 3) по истеку утврђеног рока краљица се мора вратити у иностранство и не сме живети у другим српским варошима; 4) за време свога бављења не само у Београду но и ван граница, краљица мати мора се уздржати од сваког утицања на васпитање сина.

Ово су услови углављени у Врању о дол ску краљичином.

*

Указ. Службене Новине доносе овај указ намесништва: По што ће Наш министар унутрашњих дела, г. Коста С. Таушановић, одсуствовати неко време од своје дужности, то на основу §-а 12-ог устројства централне државне управе наређујемо:

да Нашег министра унутрашњих дела, за време његовог одсуства, заступа у дужности председник Нашег министарског савета, Наш министар иностраних дел, г. ђенерал Сава Грујић.

Председник Нашег министарског савета, Наш министар иностраних дела, и Наш министар унутрашњих дела, нека овај указ изврше.

*

Ухваћен разбојник. Из Пожаревца нам јављају да су власти у Арађу ухватиле тројицу разбојника, међу којима је и разбојник Дема. Они су у прошлу среду спроведени у Пожаревац, у ком су округу чинили највећа злочинства, прелазећи из Арада.

Занимљива је историја ових разбојника.

Два брата Н. и Дема, пошто су починили неколико разбојништва и доста упљачкали, пређу у Арад где прва двоица отворе хотел, ожене се богатим и угледним девојкама а Дему задрже као слугу, кога су чешће слали у „експедицију“ у Србију, одакле се махом враћао с богатом пљачком.

У хотелу поменута два брата чешће се дешавала убиства, која су извршивали у друштву с Демом, али им власт није могла ући у траг. Ту скоро реше се да убију и опљачкају једнога газду, који се спремао да иде у свој виноград. Али да им виногација не би сметао, они нареде те Дема убије виногацију. Кад се убиство пронашло, они да би отклонили од себе сумњу, укажу на једнога Србина, кога је власт из недостатка пустила али који је у истих мах знао праве убице и проказао их власти, која их и ухватила и, по свршеном иселеђењу, предала их нашим властима.

Имена та два брата нисмо могли сазнати; оставили су жену, децу и родбину у Араду уплашене, запрепашћене, ожалошћене и преварене.

Дема је велики зликовац, и ако се не буде чувао под врло јаком стражом, и строго и пажљиво, врло се лако може десити, да и сад као и толико пута пре тога, измакне с друговима из руку власти и правде.

*

Телеграми. Од једно 7—8 година уредништва београдских листова, не могући да плаћају нарочито телеграме, добијали су телеграме бечког „Кореспонденц — бироа“ који добија наше министарство спољних послова. До пре двајестак дана практиковало се да се те депеше, чим их телеграфска станица прими, хектографишу у потребан број комада и телеграфски момак их одмах разноси.

Али од неког доба та је практика укинута и уведена ова нова.

Кад телеграфска станица прими какву депешу, она је пошље министарству спољних послова, где се најпре проконтролише шта има у њој, па тек онда хектографише у потребан број комада и разноси их само један жандарм.

Нама је све једно, с које стране било да примамо те телеграме; намаје главно да их имамо и да их имамо на време а не кад их већ можемо читати у страним листовима.

Од како је уведена ова нова практика, ми скоро редовно добијамо телеграме за читав дан доцније, сем тога што се може десити да нам се од телеграма не да онај што се господи у министарству не допада.

Ово одоцњење телеграма са свим је природно, јер у министарству нема довољно персонала на да се једно два лица могу употребити само на депеше да их одмах хектографишу и разашиљу, чим дођу но се с тим прилично задржи. А сем тога њих разноси само један жандарм, и мора их разнети свима посланствима и свима уредништвима, а према раштрканости посланстава и уредништава, једноме човеку апсолутно је немогуће, да их на време разнесе.

ПОДЛИСТАК

ФИЈАКЕРИСТА БРАТФИШ *)

КУЛТУРНО ХИСТОРИЈСКА СЛИКА ОД КОНРАДА АЛБЕРТИЈА.

„Драга мајко!

Умирем с мојим Рудолфом. Ми се љубимо. Опрости ми и живи спокојно.

ТВОЈА НЕСРЕТНА МАРИЈА.“

P. S Братфиш је вечерас дивно звиждукао**

. . . . . .

Ситнице, споредности могу да буду по некад знамење за читаву једну земљу, за један, век, читаву културу.

Трула греда, преко које се влак руског цара код Борке ту скоро претурио, многе претрпао па и саму цареву породицу обранио — трула греда, трула Русија....

М жда се оном редњу под P. S. баронесе наложнице најмање пажње поклонило, проучавајући драму у Мајерлингу, а овај је редић тако важан за писца данашње моралности.

„Братфиш је вечерас тако дивно звиждукао“. То је све што једна кћи има да јави својој матери, пре но што ће поћи на онај свет... Њојзи су још у ушима они прости, сентиментални звуци још простије и глупље песме.

„Dös macht, weil halt doch an echt's Kind An Fiaker bin...“

И она је пречистила рачуне са светом, с породицом. Блажена и задовољна као што је, решава се она на смрт и ужас, који ће вешти кочијаш после да одзвиждука,

Пријатељ бечке аристократије што заноси смеђооке контесе и баронесе, пријатељица метресе царског сина, омиљеникочијаш царевићев, сведок и помоћник великих догађаја, који ће испунити многе црне листине светске повеснице... Прости фијакериста који ништа друго не зна до „ђи!“ и „о!“ и да устима свира.... каква слика! Ни Данте ни Јувенал лепше је не би замислити могли.

И ко би ми могао нацртати живљим бојама ону слику „последње вечери“ — тамо по пространим и пустим дворанама Хофбурга, по којима се прохаћа млада лепојка..... и богато намештене одаје у зимњиковцу, с господском трпезом, за којом седи царевић, узданица милијона народа, бенаста осмејка, кад се маши за чашу коњака и опијума и кад опасује младу лепотицу висока стаса и упалих очију. Па онда оне племените ирицатеље, готове сваки час да пригале свеће на пут љубавницима — и најзад све ове слике како траже очима милог кочијаша, да им одзвиждуће по неку пикантну, бечку песмицу!.....

И сам сам једном слушао како свира тај чудни кочијаш у некој дворани у улици Св. Богородице, и гледао цвет Беча, пријатеље и сараднике царевићеве, како се топе од милине на ону вештину узвишеног генија....

Кажите ми још једну земљу или место у свету, где би се догађале исте прилике, које се збише у аустријској престоници. Фијакериста Братфиш, то вам је тип савршеног тупоумља, ниског уживања, душевне лености, подивљала укуса и површности и оног дивљачког појимања живота и вештине. што је све друштвене слојеве ове вароши окужило, и из којег се рађају

*) У овом саставу говор је о смрти царевића Рудолфа. Фијакериста Братфиш био је кочијаш царевића. Писац се изражава веома оштро о покојном царевићу, али иначе његове мисли оригиналне су и вредне читалачке пажње. Што се пак општрине тиче, ми сматрамо кад је ова ствар могла изаћи у Немачкој, која је у савезу и пријатељству с Аустро-Угарском, може без замерке изаћи и код нас. У осталом, Рудолф и његов живот већ припадају историји и она може бити веома строга, па опет да се та строгост не сматра као лична увреда. Овај чланчић изашао је у немачком листу „Gesellschaft“.

**) Ово је писмо које је наложница царевићева писала својој матери пред смрт. P. S. значи post scriptum, што значи „после писано“ а обично се меће кад човек заврши писмо и потпише, па се после присети те још што дода.

Ми немамо ништа против т га што нам се те депене шиљу из министарског пресбироа. Али кад се већ хоће да учини услуга српским уредништвима, онда та услуга треба одиста да буде услуга т.ј. треба се постарати да уредништва те телеграме добијају на време и да се никад не деси да из њих по што год „случајно“ изостане.

*

Срећке друштва Светог-Саве. Као што дознајемо извлачење срећака друштва Св. Саве неће бити 1 Септембра, као што на срећкама стоји, но 29 ов. мес. Уз извлачење приредиће се на калимегдану један велики концерат на коме ће суделовати све певачке и музичке дружине У случају рђавог времена извлањење и концерат биће 3 септембра.

ДОМАЋЕ ВЕСТИ.

Пропис за коње и волове. Канцеларија шум. дивиз. области јавља: Да би обвезници I-ог, II-ог и III-ег позива из шумадиске области знали какове коње или волове као и какву спрему уз ове морају имати према пропису од 25-ог априла ове године АРбр. 1565 то се овде саопштава.

Коњи за резервисте коњичке бригаде морају бити здрави и најмање 153 см. високи.

Коњи за дивизиску коњицу морају бити здрави и најмање 150 сантим. високи.

Коњи за пољску артиљерију пописани од обавезника морају бити здрави најмање 158 см. високи.

Коњи за возове и њихове старешине у трупној комори морају бити здрави и најмање 145 см. високи.

Коњи за теже возове као што су муниципски, профијант и мостови трен морају бити најмање 158 см. високи.

Јахаћи коњи за старешине морају бити 145 см. виеоки.

Товарни коњи 142 см. високи.

Сваки обвезник уписан да да коња, даће га добро поткованог, ако је јахачки, прописани прибор, ако је тегљећи, ам са напрећаком и прибором, а ако је товарни, самар са свима потребама самареким и уз њега ћебе, улар, колан кудељни, четку и чешагију за тимар, зобницу и конопац од 3 метра дужине.

Волови да су јаки, развијени, здрави и да нису ситни.

Уза сваког вола иде зобница или торба, улар, покровац и чешагија једна на пар.

Волови добро да су потковани.

Овај пропис саопштава се свима обвезницима, с тим. да овакове коње и волове као и прибор имају.

ИЗ СРПСКОГ СВЕТА.

— **Реформе у Босни и Херцеговини.** Пратка „Политка“ дознаје, да се за Босну и Херцеговину спремају неке реформе. Најпре ће се учинити неке личне промене и премештаји, одно сно попунити нека виша чиновничка места, која су дуже времена упражњена. О потреби те промене, вели, уверио се заједнички министар финансије, кад је недавно био у Босни. За тим ће се решити нека питања о у прави босанских железница, које су биле са свим под војном управом али та управа је сада тако дуалистички уређена, да су само на челу управе официри а све остало особље је из грађанског реда, и потчињено је заједничком министру финансије, које га и поставља Свуда ће се преустројити служба сигурности, тако жандармерија ће се умножити са 100 момака а распустиће се сва три крила летећега кора. који је потпомагао жандармерију. Услед тих промена жандармерије ће се разместити друкчије и подићи више нових жандармериских станица. Пошто ће се жандармерија, у којој су до сад служили само домаћи синови, повећати, примаће се и поданици Аустрије и Угарске, и то бивши војници, који говоре српски или хрватски. Чак те вели како ће се укинути и неки порези, који постоје још од турске управе.

Много су реформа предузимало, предузима и предузимаће, али сиротој Босни и Херцеговини никакве вајде од тих реформа.

— **Далматински коњи.** Пруски капетан Алвенслебен купио је у Далмацији за немачкога цара четири белца за 14.000 форинатa.

— **Македонија.** Руски лист „Гражданин“ говорећи о Македонији, вели да је Македонија, на коју Бугари рефлектирају, под управом Срба била вековима, те да Срби у Македонији имају своје споменике и народне песме, које се по свој Македонији певају. То је посведочио и руски конзул у Солуну г. Јастребов, који је у својим научним расправама доказао, да већина македонског становништва припада Србима а не Бугарима. Исти лист после ове тврдње завршује о томе свој чланак с овим речима: Будућност припада на Балкану оним народима, који су за веру и слободу потоцима крв пролили, а те се ни на који начин не могу прибрајати Бугари.

— **Босна и Херцеговина.** „Србобран“ пише: Из Круне пише нам наш п о у з д а н и к, да ће се на Велику Госпојину ове године посветити тамошњи српско-православни манастир, задужбина старих славних Немањића, који је дарежљивошћу народа српскога из рушевина подигнут и обновљен. Посветиће га сарајевски митрополит Ђорђе Николајевић уз асистенцију многобројног свештенства из бањалучке Крајине. Тога дана обдржаваће српско-православна цравена општина у Крупи велико народно весеље, те на то позива сваког Србина и пријатеља православља. Како нас наш поузданик извештује, тога ће дана приложити народ српски из све босанске Крајине лепе дарове томе манастиру.

Из Бањалуке добисмо ово писмо: Како је свима штованим читатељима „Србобрана“ на тој страни (јер на жалост на нашу страну не ћемо доћи) познато, говориле су бечке и пештансе новине, да је извештај „Србобранов“ одавде о приликама за боравка пок. краљевића Рудолфа у Бањојлуци не одговара истини, јер да споменути протест народа против управе није се никако ни догодио. Напише кад је то свему свету познато било, пристадоше и ти чивутски листови да је нешто било, али рекоше испрва, да је та ствар сасвим невина и да ће проћи без посљедице.

Најкапније становиште тих новина било је као увек кад се о Србима говори: „велиздаја“, „буна“ и т. д. а да то докажу — доста им је реч „Србин“, коју они тумаче са „издајник“ „револуцијонарац“, и бог да зна како још.

Да пако бањалучка згода неће проћи без посљедица, ми смо одлучно тврдили, јер смо се надали, да ће јасно доказани ваљај народни наћи помоћи на меродавноме месту.

И збиља посљедице не изосташе, али какове? Сећате ли се оних силни затварања прошле године? Денунцијације, које код нас цвату у сва четири годишња доба, заиграше своју улогу и уродише затварањем многога народа ове околице.

Данас је учињен крај бањалучкој афери. Честити Србин, грађани и трговац Никола Вучковић са нашим свештеницима и још некојим народним људима пређоше праг апсана да изврше казну, која је јучер од касацијоног судишта потврђен

Да ли ће пако бити још даљих посљедица — о томе те новине не говоре, али ми их се бојимо.

ИЗ БЕЛА СВЕТА

— **Кошутова слава у Пешти.** 13. ов. м. у очи Госпојине, у 3 сахата после подне била је у Пешти свечаност у славу Кошут. Улицама ишла је маса света. У прослави су учествовала многа друштва са заставама. Пештанске госпође поклониле су драгоцен венац. У вече је било сјајан концерат.

— **Умро.** У Бечу је умро Фишер млади словенски контрабасиста кога музикална критика рачуна међу знамените критичаре. Родом је из Штирске-

ИЗ БАЛКАНИЈЕ

— **Манифестација у Атини** У Атини су биле бурне манифестације у корист крићанског покрета. Услед тих манифестација похапшено је много људи. Манифестанти окупили се у огромној гомили и отишли кући министра преседника Трикуписа да им да објашњења о својој политици у крићанском питању- Трикупис их је одбио. Мир је повраћен.

— **Канал у Коринту**, Проносе се гласови, како грчка влада намерава посредовати, да се што пре довршн канал коринтски т. ј. даће управи извесну суму новаца, која ће јој од Управе бити гарантована њеним приходима. Али ствар још није сасвим свршена! Неки журнали протурају и ту вест, како ће компанија уступити влади и земљиште, али то је лаж. јер компанија нема никаквог земљишта. —

ТРГОВИНА

Будимпешта. 15 августа. *Житна пијаца.* шеница за септембар октобар, по фор. 8.58 фор. 8.48 и фор. 8.49, шеница за март април,

---

дела слична катастрофи у Мајерлингу. „'s gibt nur a Kaiserstadt, 's gibt nur a Wean“ —*) У „бечком ваздуху“ одрастао је младић, коме се једном имала поверити будућност многих милијона, питање поравнања у царевини незадовољених народности, мир Европе једном речи најтежа културна питања. И тај кужни „бечки ваздух“ учинио га је простом, разузданом моралном пропалицом, који расточава своју младост, не познаје дужности и позиве своје, и, најзад, решава се да умре као — љубавник.

Сентименталан свршетак оног пустог романа најодвратнији је љубавна смрт нове Отилије — леш јој царевић цвећем посипа — пред огледалом пада он мртав о тле! Исто се тако свршавају сви грозни романи глупог листа „Wiener Extrablatt-a“, који, на срамоту Беча, живи само од скандалозних причица ове вароши.

Жалосно, врло жалосно свршио се млад, бујан живот, на кога се насмејала срећа, положај, љубав, име, слава и сила. Но још би жалосније било, да се овај живот није угасио, и да је онакав човек сео на престол, да решава судбином једне државе! Владаоци Аустрије: Рудолф што није опијум' лепа Марија — и трећи савезник — фијакериста Братфиш. Чеси, Мађари, Хрвати и Немци отимљу се о превласт и живот, престол се љуља.... али њихова височанства немају времена да се о томе забрину, јер слушајући међутим глупаве свирке фијакеристе и песмице..... „Dös macht, weil i halt doch an eht's weane Kind“.....

Је л и то доскочица светске повеснице — која нам обично излаже трагичне видове светских догађаја — што је оно дело пукло по свету баш онда када смо се спремали да прославимо стогодишњицу француске револуције? Лепше претпразновање није се могло пожелети; смрт краља који је своју земљу упропастио — и самоубиство — и самоубиство царевића који би за цело свој народ довео до ижице пропасти, да је сео на престо..... Ето разлога оној стогодишњици! Осврните се на престоле европских владаоца! Сравните психогнозу оних „по божијој милости“! Хазбуршки самоубица — полудео; Дом Вителбахов: Лудвик II умире од лудила; луда бар по имену влада Баварском. Будући владалац Енглеске, како нам га преставља „Pall-Mall-Gazette“ коловођа модерног Молоха, коме на жртву приносе најлепше жене.

Но да не претерујем. Као Немац поносим се што је на престолу немачке царевине унук великог Виљема и Фридриха, а породица суверених Хохенцолерновића још је и сувише млада“.

И кад погледамо на све ово, још да верујемо у машту „по божијој милости“? Нека се као магла разбије она фраза, с које постоје небројене невоље и зла у свету, која је поробила човеку што му је најплеменитије: понос, самопоуздање, слободу и уверење да дух светом влада и начинила га подлом, роиском животињом, да само слуша као пас својег господара, не из уверења, већ из глупе предрасуде о тајанственој сили и натприродном постању владаоца. Шта? Зар ови људи који се од нас не разликују по крви, месу и мозгу да су бољи и врснији од нас не што су јачи, паметнији и моралнији — већ само зато што су они рођени у дворовима а ми у грађанским колебама, они повијани у кадиву, ми у платненим пеленама? Ако је по вољи божијој и ако је бог доиста на земљи поставио своје заступнике — онда их је требао оснажити и опаметити, да су бољи од обичних људи, као наш Виљем и Фридрих, а не као Рудолф, Отон и принц Уелски! Или нека се призна да су краљеви као и други људи подложни природним законима и дужностима и да с правом од нас могу тражити да их љубимо само онда, ако ту љубав заслуже, као и да су нам одговорни за дела своја.

(свршиће се)

*) Ово је позната бечка песма: „Један је само царски град, само један Беч.“

фор. 9.05 фор. 9·15, фор. 9·18 фор, 9·15 кукуруз за мај—јуни по ф. 5 55 до фор. 5,63 зоб за јесен по фор. 6 24 до фор. 6.25

*

Штајнбурх 10 августа.

Сточна пијаца. Српске свиње тешке од $46^1/_2$ кр. до $47^1/_2$ кр. транзито, средње од $46^1/_2$ кр. до $47^1/$ кр. транзито лаке 47—48 кр. транзито.

ТЕЛЕГРАМИ
17. АВГУСТА.

Беч. Калноки је данас отпутовао у Ишл.

Софија. Кнез је оздравио и у скоро ће предузети путовање по земљи и том приликом присуствоваће маневрама,

Праг. Старочешки листови сажаљевају укидање чешког академичког друштва.

Будимиешта. Синоћ у 9 и по сахати отпутовао је персијски шах. Испратио га надвојвода Јосиф као и на станици скупље ни достојанственици. Опроштај био врло срдачан. Јуче после подне је шах посетио надвојводу Јосифа и с истим присуствовао коњичким вежбањима, а за тим је ишао на свечану представу у циркусу.

ДНЕВНИК

КАЛЕНДАР

Петак

Православни: 18 Флор. и Лавр.
Католички: 30. Ружа из Лим
Сунце излази у 5 с. 3
Сунце залази у 6 с, 30
Мена месеца пос. четврт. 7
Дан је с почетка $14^1/_4$ сати а ноћ $9^3/_4$ али до краја овог месеца дан окраћава за $1^1/_2$ мин, а за толико и ноћ одужа.

КЊИЖЕВНИ ОГЛАСИ

ПОЗИВ
НА ПРЕТПЛАТУ КЊИГЕ
ПАСТИРСКЕ ПОСЛАНИЦЕ
Црквене и друге, Беседе и речи

Намерни смо да у име божије, штампамо укупно све наше посланице, беседе и речи, које смо у разним приликама и времену говорили.

У жељи, да би могли знати, колико ћемо књига штампати позивамо пријатеље наше и све љубитеље књиге и цркве нарочито браћу свештенике, учитеље и клирике, да се у што већем броју упишу у предбројнике исте и нас или непосредно или преко г. г. окружних протојереја и намесника о томе известе, а ове братски умољавамо, да се заузму око прикупљања претплатника, за што ће мо им поред срдачне благодарности и 12 од сто у новцу или књиге у име награде уступити.

Књига ће изнети 30 до 35 штампаних табака, а цена јој је 4 динара. Новац се полаже у наточ за књигу.

У исто време умољавамо најљубазније пречасне конзисторије, окружне протојереје и намеснике и сву осталу господу, којима смо раније слали наше књиге: „Номоканоне“, „ Таблице о сродству“, „ Библејско-егзегетичке слике“ и друге ради продаје, нека нам изволе поднети рачуна о продаји истих.

Рукопис је готов и спреман за штампу.

Рок уписивања на књигу траје до 10-ог августа тек. године.

Августа 1889 г.
у Београду

епископ
НИКАНОР

МАЛИ ГЛАСНИК

ТРГОВИНА
ЂУРИЋА И ЉУБИНКОВИЋА
потребује једног шегрта из добре куће, за одма. 44 2—3

ОГЛАСИ

Од 1. Новембра ове год. даје се под кирију
Зграда на зеленом венцу, где је сада апотека.
За цену и услове расптати у кући поч. Рад Милојковића, бив. потпредседника држ. савета. (У Министарској улици број 12.).
546, 2—6

Оглас за кројаче

Част ми је објавити да сам из Беча дошао и отворио предавање наука о кројењу мушког одела. Моје теоријско и практично образовање као кројача у Бечу тако је, да ће ученици бити задовољни. Ближа извешћа код потписаног у хотел „Европи“, соба бр. 5.

С поштовањем.
Јосип Пест.

№ 545.2—3

ЈЕВТИНОКА

ЈЕВТИНО ЈЕВТИНО ЈЕВТИНО ЈЕВТИНО

САМОУ БАКАЛНИЦИ
код
СТАРОГ ТОПЧИЋЕ
Васина ул. бр. 19. на Великој пијаци
продаје се:

1. кило шећера коцке најфиниј . . 85 пд.
2. флаша Буковичке киселе воде . . . 50 пд.

Остале артикле продаје све јевтиније но игди.
За тачну меру и солидну услугу јамчим
Августа 1889.
Београд.
с поштовањем
Мих. Ј. Васиљевић.
124—2

ЈЕВТИНОКА

Дућан пространи са подрумом у Дубровачкој улици број 3. издаје се од 1. Новембра ов. год. под закуп. За ближе услове обратити се

Николи Лазаревићу
538, 6-10 ћурчији.

НА ЗНАЊЕ
Васпитни завод у Нишу
ЗА
васпитање женске деце

По дозволи г. Министра Просвете и црквених послова II Бр' 10119 отворила сам в спитни завод за образовање женске деце. Поред српскога језика и свију осталих предмета у овоме моме заводу предаје се немачки и француски језик, ручни рад и гласовир по одређеном програму, које је Министарство просвете одобрило.

У заводу заступљене су најбоље педагошке снаге. Ово је показано и успехом на испиту који је ове године држан пред министарским изаслаником. —

У овај завод примају се деца од 6-те па до 14-те године. По жељи родитеља деца могу бити примљена и на стан, храну и у опште сву потребну негу. О материнској нези, коју деца добијају у мом заводу, може се сваки уверити код родитеља, који су ми своју децу већ од дужег времена поверили.

Уписивање деца за идућу школску годину почиње од данас и трајеће до 1-вог Септембра ове године.

Услови су врло повољни и могу се добити на захтев од

Управитељке завода
Б. Нетовићке

1 Августа 1889 у Нишу. 520 6—12

ГЛАВНО СТОВАРИШТЕ
БЕОЧИНСКОГ ЦЕМЕНТА ЗА СРБИЈУ

Предузимачима и осталим потрошачима препоручујемо **БЕОЧИНСКИ ЦЕМЕНТ**, и то: прима и секунда портланд, роман-цемент и две сорте хидраула, лакши и сежи, јер је потребама доказано *да је најбољи од свију*, који се овди продају. Он је и по тежини најлакши, а подноси много више дометање песка, зато је за сваког најпробитачније, само са овим цементом радити.

Нарочито чинимо пажљиви на наш портланд-секунда који се најчешће употребљује и који је раван квалићи са портландом прима других фабрика, а знатно је јевтиниј. Наш прима-портланд ненадмашим је, и служи поглавито за фине глазуре.

За потрошаче у опште, а нарочито за већу потрошњу **знатно су спуштене цене.**

Примамо на израду свако цементирање и бетонисање ходника и предсобља, израду тераца и мозајка за ходнике, предсобља и за цркве, како ови у Београду, тако и на страни, све по најефтинијим ценама. Сва радове вршимо са стручним радницима и са гаранцијом.

ГЛАВНИ ЗАСТУПНИК,
ПЕРА А. ЈОВАНОВИЋ
са канцеларијом: на Сави на дрвари и у кући Михајловој улици број 29. у Павићевој кући
371 31—50

ЧИТАЈ
Многи од овдашњих грађана незнају
РАСПОРЕД И ДАНЕ КУПАЊА
У Градском амаму

С тога ми је част ставити н. грађанству ради знања да градско купатило

Ради сваки дан, за мушке особе од 5 до 8 пре подне и од 6 до 9. сати у вече; петком и недељом и сваког празника цео дан од 5 изјутра до 9 сати у вече

За женске особе свакидан, сем петка, недеље и празника од 8 пре п. до 6 сати по подне.

Градско је купатило познато као најбоље до данас од свих других овд. купатила.

С тога што је снабдевено чистом текућом савском водом и комотним локалима за купање.

ЦЕНА КУПАЊ дин. пара

за мушке	особе	I к. у кабине од особе	1
„ „	„	II к. галерија „ „	60
за женско	особе	I к. у кабине „ „	80
„ „	„	II к. галерија „ „	50

С поштовањем
Коста Димитријевић

523—4—6

Власник Пера Тодоровић. Одговорни уредник С. Јаношевић. Штампарија „код Просвете“ Позоришни трг. бр. 2

БРОЈ 239 СУБОТА 19. АВГУСТА 1889. ГОДИНА II.

ИЗЛАЗИ СВАКИ ДАН

БРОЈ 10. П. Д.

ЦЕНА ЗА СТРАНЕ ЗЕМЉЕ
У годину . . . . . 30 динара
На по године . . . . . 15 динара
На 3 месеца . . . . . 9 динара

LE PETIT JOURNAL

МАЛЕ НОВИНЕ

ДНЕВНИ ЛИСТ ЗА СВАКОГА

Претплата из унутр. полаже се само код пошта

За Београд нема претплате — Лист се продаје на број

Писма и рукописи шаљу се Власнику „Малих Новина“
Топличин венац бр. 17., на горњем спрату

Претплата се прима код свију пошта у Србији

ЦЕНЕ ОГЛАСИМА
На првој страни од петит. реда 20. пр. дин.
а на четвртој од петит реда 10 пр. дин
ПРИПОСЛАНО стаје 50 пр. д. од петит реда

KLEINE ZEITUNG

Огласи јевтино, по потреби и са сликама. За свако оглашење плаћа се држ. таксе 20 пр. д. ВЕЋИ ОГЛАСИ ПО ПОГОДБИ

Данас 19, сутра 20 и прекосутра 21 августа о. г.

У ХОТЕЛ ИМПЕРИЈАЛУ

ВЕЛИКИ КОНЦЕРАТ

при коме ће се приказати п. п. најјачи човек на свету

ВИЉЕМ МИЛЕР

са његовом дружином

Невероватне вештине акробатске и природно развијене снажне вештине.

Виљем Милер имао је част продуцирати се пред Његовим Величанством царем Франьом Јосифом. Том приликом положена му је Вертхајмова каса од 600 кила на прси и по врху један велики наковањ, на ком су нарочито позвати ковачи гвожђе ковали.

Он диже коња с јахачем заједно. Допушта да му се на прси 100—200 кила камен маљем раздроби. Диже слободном руком снажно развијеног човека од патоса на сто. Даље диже пуно буре пића, од пет акова у вис.

Управитељка г-ђа Анка Милер приказиваће се као напредна балеткиња у игранју на ужету.

Петогодишњи Карл Милер игра се са 50 фуната тегом.

Тако исто приказиваће се осмогодишњи Едвард Милер као каучук дечко.

Даје 100 динара свакоме ономе, који би га у току од 10 минута правилно оборио.

Ко би хтео да се с њиме рве, треба дан пре да се пријави у хотел „Империјалу.“

Почетак у 8 часова у вече.

ЦЕНА МЕСТА: I место 1 динар, II место 60 пара дин.

Сваког дана нов програм

С поштовањем
Виљем Милер
управитељ

549,1—3

Трговина људским месом

(ПОСВЕЋЕНО БЕОГРАДСКИМ ОЦЕВИМА)

—

V.

*

Подељена су мишљења о блудничким кућама. Негде их сматрају као громовоће који штите од неморала приватне грађанске домове. Други тврде да законска дозвола да постоје, шири само разврат и кварež.

И данас има доста великих вароши у Европи где су блудничке куће законом забрањене. Има и престоница таквих. Такав је, на прилику, Беч.

Постала је заменита једна изрека цара Франье Јосифа, изговорена приликом кад су Бечлије одлазиле да га моле да се законом одобре блудничке куће. Кажу да им је тада цар подругљиво рекао:

„А што ће вам блудничке куће? Разапните над Бечом једно велико платно, па ћете онда под једним кровом имати једну велику блудничку кућу.“

Сиромах, он тада није ни слутио, како ће његов рођени јединац страшним примером потврдити истинитост ове изреке!

Беч нам је, дакле, доказ да забрањивање блудничких домова не уздиже морал нити заустављa разврат.

Нека постоје, дакле, блудничке куће, кад их већ, по несрећи мора бити.

И нека полиција трпи блудничке куће, кад већ, по закону, постоје.

Али, нека им полиција не иде сама на руку; нека их не повлашћује преко закона; нека им не помаже у злу и нека их не заклања и онда, кад прекораче свој делокруг, па чине и оно, што по закону не смеју чинити.

А зар и то бива?

Бива. Допустићемо да то можда није крива цела полиција. Могуће је да су то злоупотребе појединаца, али, по несрећи, оне су тако честе да се јављају готово као опште правило. Навешћемо неке примере из прошлих година.

V.

Он и Она.

Он је био јединац у оца.

А она? — О њој се није знало одакле је и чија је. Можда ни она сама није знала ко су јој били родитељи. Одрасла је у служби. С њим се познала на једном куваричком балу. Заволели су се Он је био сиромах, али од својих 8 дуката месечне плате одвојио је 5 њој и извео је у засебан стан.

— Нећу да служиш. Ја ћу се мучити како било, ал ти нећеш ићи туђе канте. Седи овде. Ради по мало колико можеш, па ћемо живети.

Он је био у војничкој служби, а она је по мало шила туђе и тако су веома скромно, али врло лепо живели. Љубав им је све накнађавала. Но она је сваким даном бивала све лепша. Тек је напунила 18 година. На од мору, заклоњена од тешка рада, она се знатно пролепшала од кад је изашла у засебан стан. Тек сад развила се њена лепота у пуном сјају свом. Он је био пресрећан. Обожавао је. Сваки слободан тренутак свој проводио је код ње.

Али њена лепота није остала тајна. Има једна врста жена, што воде најстрожији рачун о лепим женскима, па још кад је та женска овако усамљена, као ова.

Једног дана закуца неко на врата ове лепе сиротице. То је била непозната госпођа, повисока, лепо одевена, прилично у годинама. Она уђе, седе, представи се: Газдарица. има своју кућу, има ћерку на удају, чула је за ову женску да лепо ради и примила би је себи у кућу да јој шије бело рубље, зарада је добра.

Сиротна лепотица примила се, зашто не? Уговориле су и дан кад ће доћи да ради.

И доиста. тога дана дође један дечко и одведе лепу швалу. Код куће је дочека она позната госпођа.

Пре подне лепа шваља доиста је шила. Ту је с њом радила и једна ћерка газдаричина. Но кад би после подне, у собу дође један мушки, средовечан човек, лепо обучен. Газдаричина ћерка некуд изађе. Непознати господин узе се удварати лепој шваљи.

Био је врло прек. После неколико лепих речи, он одмах хтеде приступити грљењу, но лепа шваља одгурну га од себе. Он то прими за шалу и опет насрте. Она га опет одгурну.

Разви се читава борба међу њима. Шваља једва угради врата, те умаче из собе. Каменила се од чуда шта је снађе. Узе плакати.

Пред њу истрча позната госпођа. Узе је ућуткивати и тешити: Та то није ништа, шалио се човек. Што је узела забадава слинити. Одведе је у другу собу. Ту јој поче живо доказивати, како онај господин нема никакву рђаву намеру. А то је богат човек. Могао би је усрећити.

*

Читатељи већ виде шта је ово.

Лепа шваља запала је у шаке опасне подводнице.

Вешта у тим пословима, она је умела уташкати лепу швељу да се умири и да остане и даље код ње. Тако је шваља седела и радила до мрака.

Кад би у вече, шваља стаде наваљивати да иде кући. Но госпођа је задржаваше док дође дечак да је испрати, да не иде сама. Тако је заваркавањем задржаше, док се са свим није смркло.

За тим госпођа утрча у собу и сва задувана исприча швељи, како су сад мало час, горе на врх улице, убили некаквог човека. Она се, вели, уплашила и наредила момку да закључа капију.

Кад је шваља наваљивала да јој даду кога да је испрати, госпођа рече да нема кога а и да има, сад не би могла изаћи, јер је момак с кључем од капије некуд отишао.

Шваља се срдила, кидала, наваљивала, али све узалуд! Сама није смела ићи, а и да је пошла, капију би нашла затворену.

Госпођа је узме саветати да ноћи ту. На тако је најпосле и морало бити.

Преко ноћ дошао је швељи у собу онај исти господин, што је

данъу долазио. Силом, помешаном с обећањима, претњама и показивањем новаца, — он је достигао цел.

Сутра дан лепа шваља била је неутешна. Она је истина имала свога љубазника, али она је имала њега једног. Он јој је био као муж и савест јој је била мирна. Али шта се ово сад учини од ње? Била је готова да се убије. Од многога плача и непроспаване ноћи она је била као у грозници.

У јутру дошла је позната госпођа да је теши. Непознатог господина беше нестало, али јој позната госпођа од његове стране донесе 10 жутих дуката. (Ови су се дукати доцније показали као тантузи, као што је и прича о убијеном човеку била измишљена да застраши ову девојку.)

Лепа шваља одбацивала је дукате и наваљивала је да је пусте да иде. Била је веома жедна. Госпођа јој донесе чашу лимунаде. Шваља је испи на душак. После тога осети као неки умор, седе на канабе и како је ту села, тако је и заспала. И тако је преспавала цео тај дан. Пробудила се тек у вече. Осећала се одморена и умирена.

Нема сумње да је у лимунади морала попити нешто од чега се успавала.

БЕОГРАДСКЕ ВЕСТИ.

Андреја А. Славуј, сопственик прве шабачке штампарије, седмогодишњи власник и уредник листа „Шабачког Гласника"; пословођа, члан управе и члан оснивач. коло јахача „Књаз Михаило," преминуо је 17 о. мес у 11 часова у вече.

Лист ће излазити и даље.

*

Коњи. Прекјуче је опет дошло и одмах, — нарочитим возом испраћено 25 вагона коња за Бугарску. Бугари се спремају. Алал им вера!

Дринска комисија. „Одјек" јавља Српски делегати у мешовитој комисији за регулисање Дрине, приспели су у Београд да поднесу извештај о дојакашњем раду. Комисија за кратко време вратиће се да посао наставе.

*

Српски дувански фабрикати добили су на парискоj изложби прву награду.

*

Продана слика. „Одјек" јавља: Новији рад нашег сликара Уроша Предића „Сироче на мајчином гробу" (била је изложена и у Београду) купио је с париске изложбе неки богат Американац за 10.000 динара. Предићеве две мање слике купио је бив. краљ Милан.

*

Личне вести. Од неколико дана у нашој средини бави се наш познати млади приповедач Симо Матавуљ. Добро нам дошао!

*

Председници бирачких одбора. Дознајемо да је већ извршен распоред председника бирачких одбора, који као што је познато, морају бити сви правници. Овај распоред биће јамачно обнародован за који дан.

*

Неистинити гласови. Неистинити су сви гласови, које неко намерно протура о престанку нашега листа.

*

Побегао из полиције. Ономад је побегао из полицискот притвора познати Васа Трунта. Био је осуђен на петнајест дана затвора, који је издржао. А кад је чуо да га намеравају протерати у Г. Милановиц, вештo завара очи стражи, прескочи зид и умакне.

ПИСМА УРЕДНИШТВУ

Господине уреднице,

Ма да нисам никад ни једном уредништву писао, ипак ме је сада на ово навело следеће, и то вами г. уреднице. Зато сам слободан г. уреднице, да на вас управим неколико речи, надајући се, да ћу у вами наћи одзива о ономе, о чему вам сво пишем:

У вашом цењеном листу од 8. о. м. бр. 228. а под београдским вестима „Умесно и по закону" навели сте како је начелство шабачко вратило г. министру унут. дела наредбу о затварању дућана у недељне и празничне дане, јер се вели коси са законом." И тако, велите ви даље, начелство зна боље закон од министра свог: а тако и јесте — велите Ви. Ја не знам господине уреднице шта вас је побудило да уз „умесно и по закону" придодате (т. ј. ваше уредништво) „а тако и јесте" и незнам да ли и ви одбацујете такву наредбу о затварању дућана у недељне и празничне дане, налазећи вашда о истом поступку да је штетно такво наређење по наше трговце и у опште све који држе извесне радње и тд.

Ја истина г- уреднице непознајем закон, нити пак да ли се и у колико поменута наредба коси са законом, а тако исто не могу веровати да сте Ви у речима: „а тако и јесте" хтели тиме да кога компромитујете наводећи као извесно начелство разумева боље законе од свог претпостављеног, или је и у тим речима вашим лежала и лежи каква пристрасност партијска, или сте тим речима хтели казати да се доиста дотична наредба коси са законом, и то сте буди речено ни мимогред додали. Ма како и у каквој „мисли" да је изнето од писца те нотице „умесно и по закону" ја нећу да нагађам, да л је писао по свом убеђењу, или у каквој политичној и партијској мрзости или иначе; ја ћу од тога далеко да се удалим, шта је писац управо мислио, и шта је хтео и какво постигнућ. По мом мишљењу држим да је писац хтео, а и хоће можда, да се речена наредба онозове, па ко хоће нек затвара, ко неће ником ништа. Ако и ви г. уреднице тако мислите, мени је јако жао, а не само мени него сваком човеку, и човекољубивом срцу и патриоти, и једном речју свакоме, ком је стало до напретка својих млађих и који жели користи у будућности од свога подмлатка.

Сад г. уреднице рад сам да овде наведем неколико речи, и то колико ја разумем.

Кад сам о овоме хтео да вам пишем, бар ћу навести неколико речи о нашој трговц. Омладини и нашој школи, па ће те господ. увидети да затварање радња у опште у недељне и празничне дана није некорисно и штетно, но на против корисно по сваког, а највише по Омладину било трговачке било занатлијске, и т. д.

Кад су наши пошт. г. г. трговци учинили међусобни споразум о затварању дућана у недељне и празничне дане, и то одма постало дело јер се од 10. Јула пр. г. почеле да затварају радње и то после подне као што је међу њима уређено, и о истом дали и своје потписе да ће се придржавати овог учињеног кораку и за корист трговц. омладине сваки је савестан трговац пристао, т. ј. да ће своју радњу у пом дане и време затварати наша управа „Београ. трговц. Омладине" одма је приступила послу, и то давно жељеном, да се оснује трговачка школа у недељне и празничне дане, и о томе учинила је позив свим својим редовним члановима да се уписују за школу. Одзив у трговачкој омладини на овај позив управи, био је у потпуном смислу задовољавајући, и мислим господ. да сте о овоме били и сами очевидци при свеч. отварању школе $^{6}/_{8}$ прош. год., ако не, оно сте бар били обавештени.

Кад би вам господ. овде набрајао све појединости; далеко би ме одвело од мог правца у ком сам вам погледу узео да пишем, но само ћу вам то рећи да смо за ову год. дана доста допринели себи користи посећивањем школе; наравно који се тачно придржавали и посећивали школу, а у будуће ако Бог да, биће још боље успеха за наш будући живот. Какве ће пак користи бити сада кад се затварају дућани и пре подне у поменуте дане? Ја мислим још повољније, јер ћемо имати прилике да посећујемо и нашу св. цркву, где смо досад ишли од Божића до Ускрса сваке године. Ви сте госп. уреднице требали да видите у прошлу недељу на Преображење б. о. м. кад смо ми — Омладина трговачка из нашег друштв. етана са нашим управним члановима, председником подпредседником и великим бројем редовних чланова отишли у цркву. Овакво дело госп. биће и вами по вољи, а и свакоме коме је стало да се наша црква и вера већма учврсти у нашем млађем нараштају. А међу тим госп. ако и занатлијско удружење учини какав користан пут и циљ својим занатлијским радницима или да се створи и установи рецимо друштво занатлијске Омладине, и ово у будуће установи себи школу, у ком су правцу Срби преко Саве давно учинили, а ми тек мислимо да то учинимо — онда госп. жалосно би било кад би ви све ово багателисали, и о

ПОДЛИСТАК

ФИЛАКЕРИСТА БРАТФИШ *)

КУЛТУРНО ХИСТОРИЈСКА СЛИКА ОД КОНРАДА АЛБЕРТИЈА.

(СВРШЕТАК)

Зар би се мајерлиншки јунак смео називати: „Ми, Рудолф, по божијој милости цар и краљ" — а да се бог не ражљути на ово богохуљење!

Ми нисмо републиканци и не заносимо се за владу масе. Ми смо монархисте по убеђењу, које црпимо проучавајући светску повесницу. Од свију државних облика монархија је најмање опасна, у њој ред, мир и правда најбоље напредују. Република, теоријски најбоља државна форма, могућа је само у малим државама као н. пр. у Швајцарској. Колику корупцију она може да поднесе, видимо у Француској и Америци. Право вели Дуринг да се комунизам само у малим општинама извести може. Велики народи, који теже да се уједине, мека се држе монархије Но круна је само водила, сила покретна, и постоји ради нас, а не ми ради ње. Њена сила наша је снага и долази од разума, а не од бога. Краљеви нека су наследни, јер каквог би интереса имао неки владар за време бирани? Историја свију народа учи нас да се сваки владар за живота старао да осигура круну своме наследнику, често на штету државним и народним интересима. Ни владалац не може веће поштовање захтевати од онога што смо га дужни указивати и сваком другом човеку. И он је човек с дужностима као и други људи. Нека заслужи љубав својега народа! Сељак који добро земљу ради, уважен је тако исто као и краљ који земљом добро управља и бољи је од краља који рђаво влада. Кад једном и краљеви ово гледиште поштено признали буду и кад се отресу оних трију речи „по божијој милости", нестаће и оног главног узрока с којег данас престоли већине европских владаоца пропадају, а то је што се жене и удају све у родбини својој и не мешају крв. Не пита се ту је ли мозак здрав — само ако је плава крв, која им худи и телесно и душевно. „Хапсбург-Вителбах-Вителбах-Хапсбург", тако то иде без престанка. И тада се још чудите што су сраслн шавови на лубањи несретног Рудолфа!

Жена, од које је човек што ће да управља људима, треба да је најздравија, најморалнија и најмудрија у свој земљи. Невеста престолонаследника нека је од фамилије у којој се не зна за душевне болести, хистерију, епилепсију, лудило. Сељанка или принцеза — глупо питање, само ако је лепа и душевно и телесно здрава!

Нека нас више не обмањују маште да је гадна, мршава и глупава принцеса, која, као што Бизмарк вели, пасму квари, боља од здраве једре и лепе сељанке, јер оно нешто француског језика, клањања и дворских церемонија лако је научити.

Као што видите, ми нисмо револуционари, напротив ми хоћемо краљевство да подмладимо и појачамо. Ми смо монархисте калибра Монтескијева, а не Јулиуса Штала. Нека се дакле народи освесте и нека приволе владаоце да збаце са себе одећу „по божијој милости". Тада би у краљевству каквог га ми замишљамо не могуће биле слике једног Рудолфа, Марије Вечере, Братфиша. И ми ћемо још доживети победу начела последника Дарвинових, јер је оно на истини основано. И кад то буде, кад народи прену из бунила средњевечног, кад владари постану људи здраве памети, разума и поштења — онда ће се у истини прославити стогодишњица француске револуције!

Из — „Gesellschaft".

овом код вас новинара слаб одзив у погледу писања у новинама нашао, у шта је не могу да верујем, него на против, да ћете оваква племенита дела у корист опште Омладине увек потпомагати као и њихов циљ. Кад г. уреднице о овом мом летимичном погледу у наведеном примеру обратите пажњу, увидићете да је тако, да ће од тог бити користи, а повремено да ће наша земља Србија имати добре трговце и савршене занатлије.

У овом погледу дозвољавам вами господ. да рекнете: „све је то од вас (од мене) лепо и красно, али, велите Ви, поменута наредба коси се са законом".

Нека је и тако од вас речено, јер ви као новинар позвани сте да пишете и по убеђењу радите право и у границама закона, и исти заштићавате као непристрасни и одмерите право, на ма од гога противност потекла. Али господ. дозволићете да данашњи закон о затварању дућана, сасвим је штетан, никако користан, и да би такву тачку у том закону требало изменути и довести у ред, како ће да одговара садањим потребама и интересима опште човечанским; а за постигнуће тога имамо и чина пошто ће се скоро састати Народна Скупштина, на пошто законе нико не може мењати, него само Н. Скупштина, то држим да ће се наћи који посланик да о овом затварању туђана предложи да се тај тај закон измени и доведе у ред онако, као што горе напоменух.

Држим г. уреднице да сте и ви тог мишљења, и желите да тако буде.

Ми смо г. увек после ваше управе (беог. трг. Омладине) много полагали на вас новинаре, јер као што рекох, после наше управе, на вас највише полажемо за остварање наших циљи слободе нашег друштва и целокупне омладине; јер ми смо г. прави робови у слободи јер се наши господари с нама титрају како они хоће а ми морамо да њиховим ћудима следујемо. Истина признајем да неможемо бити слуге и господари него — или једно или друго, а пошто ово друго не можемо онда да будемо оно прво тј. слуге и ништа више. Али г дозволићете да кажем ако смо слуге и треба такви да будемо али никако да нас ко гази и да будемо подлоге, него треба и нас у обзир узети да ми нисмо стока, него људи као и сваки што душу има, јер и ми имамо осећаја па ако ништа више а оно бар нека нам се оваква слобода учини, т.ј. да се дућани у недеље и празничне дане затварају. Ово право мислим у потпуном смислу заслужујемо, тим пре, што ћемо од тог времена имати користи, а трговци и сви у опште који радње имају, од тога корака неће никакве штете имати.

С' овим господ, завршавам, а како ће те ви ову ствар схватати, то сто и до ваше добре воље и расположења колико вам на срцу лежи истина и правда, на спрам нас омладине и наших интересао.

Ја би вас молио господине да дате ма у неколико речи као одговор на на ово моје писмо упућено вами, у вашем цењеном листу под знаком „И" трговн. помоћн.

Надам се у вашу добру вољу са којом сте претусретљивошћу прихватили сваки корисан почетак трг. Омладине, а сада и целокупне омладине свију грана радиности.

Извините г. уреднице што сам тако слободан био, те на вас управио ово моје писмо, које сам писао са искреношћу, у нади да ћете ви ово моје писмо потпуно схватити, Јесам са особитим поштовањем „П"

трговн. помоћник

9. Августа 1889
у Београду

ИЗ БЕЛА СВЕТА

— **Природно историски музеј**, који је отворен је пре кратког времена, заузима простор од 11 хиљада квадратих метара, а стаје 6 милиона фуната. У тај музеј преносе се најбогатије збирке из цареског двора. У балустради, око крова ограде, има 32 статује најзнаменитијих природњака од најстаријих времена до наших дана. Над прозорима другог спрата је низ медаљона са сликама, од којих је последња Дарвинова. Од унутрашњих украса бечке новине бележе фреске у кули и живопис у разним галеријама и салама музеја, са сликама лепоте и тајана природе. У 43 велике сале размештене су богате збирке: зоолошке, ботаничке, минералошке, геолошке, антропололошке и етнографске. Све су оне размештене тако, да сваки може да има појма о свему што се види у салама. До 50 хиљада риба и водоземаца чувају се у шпиритусу.

— **Светска изложба**. Њујоршка општина одредила је четири комисије, у свакој по 25 чланова, те да предузму претходне радове око светске изложбе, која се мисли држати у Њујорку 1892 приликом 400-годишњице открића Америке.

— **Међународни конгрес за казнена заводе**, држаће свој четврти скуп у Петрограду. Услед овога руска влада је, желећи да том приликом прослави успомену 1790 у Херсону умрлог филантропа Џона Ховарда, расписала конкурс за једно дело, у коме би био изложен рад Џони Ховарда у области реформа казнених завода. Дела која конкуришу, морају бити написана на руском или француском језику, или, ако су написана на ком другом језику да имају и француски превод и да се најдаље до 1 маја 1890 пошљу председнику одбора за припрему конгреса у Петрограду. Као награда даваће се једна велика и једна мала златна медаља и више сребрних, сем тога ће се дела и похвалити. Уз велику златну медаљу иде и награда од 2000 динара у сребру. Резултат конкурса као и дело, крунисано првом наградом, објавиће се у Годишњаку конгреском.

— **Персиски шах** био је и отишао из Будимпеште.

— **Енглеска Ајфелова кула**. „Ендепанданс Белж" има један телеграм из Лондона у коме се вели, да Енглези, суревњиви на успех Француза с њиховом Ајфеловом кулом, намеравају да сагради још једну вишу кулу. Сир Едвард Вратким, директор сут-истрелеке железнице, који је у своје време дао повода изради тунела између Довера и Калеа, у друштву, с чланом парламента Корбушом и предузимачем манчестарског намала Х. Валкером, основао је једно друштво с капиталом од 5 милиона динара, под именом „Товерска компанија." Кула ће се саградити од гвожђа и енглеског челика и биће висока преко 650 метара Ајфел је позван да изради планове за ту кулу, која ће служити и за научне цељи, а на врху ће имати опсерваторију за астрономе и метеорологе. — Хајде да видимо и то чудо.

ИЗ БАЛКАНИЈЕ

— **Монопол Грчки**. Друштво Режија монопола грчких које постоји од 1887 године. као гаранцију за државни зајам грчки 4% издало је биланс датиран 30 јуна 1889 год. и рачун добитка и губитка за први семестар текуће рачунске године. Друштво има капитала 10 милиона динара од којих су 2,120·225 драхме уложене у облагације, зајма монополског 4% и облагације грчке 4% од 1889 г. Целокупна сума прихода, износи одприлике 2 милијона и по и то 1. 9 милијона дуга држави. — С друге стране друштво је поверилац државе за 330.000 драхме. — Друштво дакле дугује отприлике још држави 1.6 милијона и та сума је њему главни капитал који пушта у циркулацију. Рачуни прихода и расхода, изведени дају сувишак чист од 331·391 драхме а то је 352·406 драхми свега кад се узме сувишак од прошлог семестра. — Акцијонари добијају дивиденду од 12 динара од сваке акције од 125 динара уложени, а то износи 9% сваког семестра или 19.20% на годину. — Прошлог семестра приход било је 11 динара или 8·89% од акције.

СМЕСИЦЕ

— **Најбогатији народ на свету** је без сумње индиско племе Драге у северној Америци. То племе броји 1500 глава а има 1,450.000 јутара земље. На сваку главу пада преко 1000 јутара. Сем тога, то племе има у једној штедионици уложених 7,758.694 фуната стерлинга с 5% интереса. Сваки члан тога племена добија дакле 260 фуната стерлинга на годину. Па ипак тај народ пропада, јер је године 1858 бројио 6720 душа а сада је спао на 1500 душа.

— **„Glefid de 21 jolula."** Они који знају међународни језик воланик, знаће шта значи ове речи, а онима који не знају, казаће мо ми, да значе „Банкет 21 (9) августа." На први поглед мислило би се, да Jolula значи Јули, али ствар није тако проста на против мора се знати, да Jol значи 8 а Ula месец. Поменути банкет одржан је у Паризу на свршетку међународног воланик — конгреса, на коме су присуствовали Французи, Руси, Кинези, Немци и друге нације. Дакле оне речи значе „Банкет 21 дана 8 месеца." На овом језику чланови се врло лепо разговарали, о здравици врло лепо разумели, нарочито кад су говорници, као што се то махом дешавало, говорили — француски.

— **Како је пронађена лепеза**. „Источно Азијски „Лојд" прича: Једне вечери лепотица Си, кћи силнога мандарина, присуствујући великоме осветљењу изнемогла је од сувишне врућине. Она није могла издржати и скине са себе маску. У мишљењу света то се сматрало као профанисање постојећег обичаја. Она онда приближи маску лицу и почне њоме махати, правећи тако да око ње пирка ветар. Друге присутне даме примете ту смелу и пријатну новину и све узму угледати се на пример Си. Десетина хиљада руку махале су маскама. Тако је постала хладилица (лепеза), која је заменила маску."

ДРУШТВО СВЕТОГ САВЕ

ЗАХВАЛНОСТ

На име подизања Светосавског дома, управа друштва Св. Саве добила је још и ове добровољне прилоге.

1. Од гг. Филипа Ферари и Едуарда Буланже, из Париза, 1000 дин. у злату.

2. Од г. Петронија Савића, благајника жељез. дирекције, скупљених добровољних прилога 90 дин.;

3. Од г. Петронија Савића, благајника жељез. дирекције, скупљених добор. прилога, по други пут 80 динара;

4 Од г.г. Косте Лекића благајника мин. вој, 50 дин.;

5. Од г. Милана Трајковића трг. са Саве, добровољне прилоге у стварима за згодитке друштвене лутрије покупљен од г. г. Ст. Мијатовића С. А. С. Ранка Гођевца, Гавре Дангубића, Илије Антоновића Драгомира Здравковића Стојана Николића А Антоновића, Ђорђа Неранџића и Драгољуба Пачића, трговца са Саве

6. Од г. Хиршла, тапетара, неколико ствари за згодитке друштвене лутрије

У име управе Друштва Св. Саве изјављује велику захвалност на овим родољубивим прилозима.

ДСС. Број 1065.

15 августа 1889 године
Београд.

Благајник
Друштва Светог Саве
Тих. Ј. Марковић

На дан 10 августа, приликом полагања темеља Светосавском Дому управа Друштва Св. Саве добила је ове добровољне прилоге:

1. Од гг. Милана Пироћанца пред мин. у пенз., Војислава Ј. Марковића, ђака у Паризу, и Беогр. трговн. омладине — по 10 дин.

2. Од г.г. Јована Ванлића потпуковника, Косте Петровића бакалина и Димитрија Димовића, трговн. из Параћина, — 20 динара,

3. Од г—ђе Милице Андре Ђорвића, г—ђе Љубе Кујунџићке, г-ђице Милеве Михаиловића, учитељице г-ђице, Јелене кћери Стеве Максимовића пекара, г-, Манојла Ђорђевића — Призренца, уредника „Српске Речи", Ристе Јанковића кафеџије, Радоја Ћирковића бакалина, Нисима Алфандари, мењач Ђорђа Стојковића рибара; и Косте В. Недељковића трг — по 10 динара;

4. Од г. Леона К. Леви, трговца 5 динара;

5. Од г. Исака Барукића полиц. писара и Н. Н. — по 2 динара; и

6. Од г. г. Мање Берберовића, капетана и Н. Н. — по 1 динар.

На овим родољубивим прилозима потписани, у име „Гл. одбора друштва Св. Саве" изјављује велику захвалност.

ДСС. Број 1066.

16 августа 1886 године
Београд.

Благајник:
Друштва Светог Саве
Тих. Ј. Марковић

ШАЛА

Мудра пословица. Једна персиска пословица вели:

Кад пођеш у рат, помоли се Богу један пут; кад се кренеш да путујеш морем помоли се Богу два пут, а кад пођеш да просиш девојку, помоли се Богу три пут

Мудра пословица!

Да је у Србији постала, јамачно би уз њу још после речи „помоли се Богу три пута" додали: „премда ће ти и то мучно помоћи!"

ТЕЛЕГРАМИ

17. АВГУСТА.

Париз. Декретом председника републике нарећени су посланички избори за 10 септембар.

Рим. Краљ је шаонску мисију примио у свечаној аудијенцији Воћ мисије Макнеп предао је краљу писмо Менеликово, и дао израза његовим пријатељским осећањима и нагласно његову вољу да с Италијом подржава најбоље односе.

Петроград. „Пол. Кор." јавља.: Данас је у Петрхофу било

венчање војводе лајхтенбершког с црногорском кнегињицом Анастасијом. Овоме акту присуствовали су чланови обе породице и неки сродници. Црногорски кнез Никола с престолонаследником Данилом отпутоваће прекосутра у иностранство.

18. Августа.

Букурешт. У интересу штедње укинуто је шпанско посланство. —

Петроград. Велика кнегиња Марија Павловпа тешко обелела од анемије.

Копенхаг. Дански краљ и грчки краљ изашли на сусрет цару. После подне сусрели су „Државу“ код Двргода, где је цар. ску породицу дочекала краљевска породица па се одатле одвезли у Фреденсборг.

Одговори Уредништва

Браш **Врашац**. Примљено с благодарношћу. Молим сетите нас се и други пут.

Светолику С. Поповићу трг. Лозница. Тражите од поште, она вам мора уредно давати бројеве. Ми за поштанске претплатнике дамо београдској пошти за целу Србију бројеве, не знајући коме иде.

КУРС

Дукат . . . . :	5 63
Наполеон	9.46⅝₁₀
Срп. лутр. 3% лозови	33.60

ДНЕВНИК

КАЛЕНДАР

Петак

Православни: 19 Андрија страт
Католички: 31. Рајмун и Из
Сунце излази у 5 с. 4
Сунце залази у 6 с, 28
Мена месеца пос. четврт. 7
Дан је с почетка 14¼ сати а ноћ 9⅝ али до краја овог месеца дан окраћа за 1⅓ мин, а за толико и ноћ одужа.

СТАЊЕ ВОДЕ

За последња 24 сата од 6—7 ов. месеца опала је вода са 0 сантиметара.

Колика је вода		пролаз испод Ћуприје
6 Августа	2·26	11.74
7 „	2 22	11·78

Ред примања по министарству

Министар унутр. дела: сваки дан пре подне од 12—1 часа пре подне.

Мин. иностр. дела: четвртком од 11—1¼ ч пре подне.

Министар војни сваког дана од 11—12 ч. сем недеље и празника.

Мин. правде: сваког дана од 9 и по часа до подне.

Мин. Грађевине; свака дан од 11—12 ч. пре подне.

Мин. просв. и црквн. дела петком од 11 до 12 часа пре подне.

Мин. привреде, понедеоником, уторником четвртком и петком од 11 с пре подне до 1 по подне.

Министар финансије уторником и петком од 10 — 12 пре подне.

ОГЛАСИ НОВИНА

КЊИЖЕВНИ ОГЛАСИ

ПОЗИВ
НА ПРЕТПЛАТУ КЊИГЕ
ПАСТИРСКЕ ПОСЛАНИЦЕ
Црквене и друге, Беседе и речи

Намерни смо да у име божије, штампамо укупно све наше посланице, беседе и речи, које смо у разним приликама и времену говорили.

У жељи, да би могли знати, колико ћемо књига штампати позивамо пријатеље наше и све љубитеље књиге и цркве нарочито браћу свештенике, учитеље и клирике, да се у што већем броју упишу у предбројнике исте и вас или непосредна или преко г. г. окружних протојереја и намеснике о томе известе, а ово братски умољавамо, да се заузму око прикупљања претплатника, за што ћемо им поред срдачне благодарности и 12 од сто у новцу или књиге у име награде уступити.

Књига ће изнети 30 до 35 штампцаних табака, а цена јој је 4 динара. Новац се полаже у наточ за књигу.

У исто време умољавамо најљубазније пречасне конзисторије, окружне протојереје и намеснике и сву осталу господу, којима смо раније слали наше књиге: „Номоканоне“, „Таблице о сродству“, „Библејско-егзегетичке слике“ и друге ради продаје, нека нам изволе поднети рачуна о продаји истих.

Рукопис је готов и спреман за штампу.

Рок уписивања на књигу траје до 10-ог августа тек. године.

Августа 1889 г.
у Београду

епископ
НИКАНОР

Штампана је
ШКОЛИЦА
ЗА ГРАЂАНСКА ПРАВА И ДУЖНОСТИ
с овом садржином:

ПРВИ ДЕО
Просте поуке за малу децу
ГЛАВА ПРВА
О дужностима

Децу сваћ милује
Детињство
Дететова будућност
Дегетова будућност (други чланчић)
Отац
Мајка
Мајка (други чланчић)
Синовља захвалност
Послушност према родитељима
Послушност и поштовање сроћу старијих
Поштујте сваког а особито старце
Васпитање
Школа

Поуке за дечаке
ГЛАВА ДРУГА
Опит о првим дужностима
Истина
Умереност пристојност у беседи
Поштење, доброта
Поштење доброта (други чланчић)
Захвалност као друштвена добродетељ
Рад
Опет рад
Слобода
Слобода грађанска и слобода политичка
Притворност
Порок и добродетељ

ДРУГИ ДЕО
Поуке за младиће
О
ДРУШТВЕНИМ ПРАВИМА И ДУЖНОСТИМА
ГЛАВА ПРВА
О
Друштву у опште
Рашта је човек, и како долази до онога за што је створен
О друштву
Користи од друштва
Породица
Деца
Како се живи у породици
Човекова права у друштву
Отаџбина
Љубав према домовини, према месту где смо се родили
Љубав према своме отачаству, и народни понос
Друштво по вери
Права дужности по вери
ГЛАВА ДРУГА
Економија материјалних интереса
Извор својине
Развитак својине
Својина је за сваког
Рања сваког човека на корист је свима
Права за завештавање и за наслеђивање
Сиромештво
Данак
ГЛАВА ТРЕЋА
Политичка права и дужности
Политички морал
Морална и стварна позајмица
Друштвена сила
Државни закон
Слобода као друштвено врело и начело
Једнакост као врело или начело друштвено
Благост као друштвено начело
ГЛАВА ЧЕТВРТА
Држава
Састав државе
Суверенство
Дужности суверена сроћу грађана
Управа
Закони
Основни закони
Законици
Васпитање је допуна законима
Разни облици управе
Мешовити облици управе
ГЛАВА ПЕТА
Међународни односаји
Општи појмови међународнога права
Кад је мир, а кад је рат

ДЕО ТРЕЋИ
Државно стање Србије
Поглед у прошлост
Србија Кнежевина
Србија Краљевина
Србија Краљевина уставна
Устав Краљевине Србије
Завршетак.

Цена је 1 динар. На 10 књига 1 радош.

Може се добити у писка
М. Ђ. Мил-ићевића
(Народна Библиотека)

ОГЛАСИ

Моју кафану „Зелени Венац“ у Смедереву са свим удобностима: пространом баштом, великим салоном, једиком и ново-сграђено парно купатило издајем од идућег Митрова-дана под кирију.

У Смдореву
Августа 1889. год.

Обрад Ђукић
544, 2-3 казанџија из Смедерева

ЗАСЕБНА КУЋА

у призренској улици бр. 7. са дванаест соба издаје се од 1. Нов. 1889 год. под кирију. За услове уштати у истој улици бр. 9.

535 6—6

Дућан пространа са подрумом у Дубровачкој улици број 3. издаје се од 1. Новембра ов. год. под закуп. За ближе услове обратити се

Николи Лазаревићу
538, 7-10 ћурчији.

ЛУТРИЈА ДРУШТВА
СВ. САВЕ

Пододборима, повереницима и растуривачима друштв. срећака

Управа друштва Св. Саве морала је одложити извлачење лутрије до 1. Септ. о. г. с тога, што многа лица, којима су срећке на распродају послате, нису ни до данас послали новац за њих. С тога се умољавају последњи пут сви они, који су добили друштвене срећке на распродају, да до 20. Августа о. г. неизоставно пошљу, главном одбору у Београду, како новац од продатих срећака тако и остатак непродатих срћака, како би друштво, пре издавања лутрије имала у својој благајни не само новац од продатих срећако и све још непродате срећке.

Који год ни до 20. Августа о. г. не би послао главном одбору непродате срећке, од тога се после 20. Августа неће више примити ни једна срећка натраг, него ће друштво потражити од њега одговарајућу вредност срећке, у готову новцу.

Д.С.С Бр. 1.041.
11. Августа 1889 г
Београд.

Пред. друш. Св. Саве
Благајник **Свет. Николајевић**
Т. Ј. Марковић.
539. 3—3

Власник Пера Тодоровић. Одговорни уредник С. Јаношевић. Штампарија „код Просвете“ Позоришни трг. бр. 2

БРОЈ 240 НЕДЕЉА 20. АВГУСТА 1889 ГОДИНА II.

ИЗЛАЗИ СВАКИ ДАН

БРОЈ 10. П. Д.

ЦЕНА ЗА СТРАНЕ ЗЕМЉЕ

За годину . . . . . 30 динара
На по године . . . . . 15 динара
На 3 месеца . . . . . 9 динара

LE PETIT JOURNAL

МАЛЕ НОВИНЕ

ДНЕВНИ ЛИСТ ЗА СВАКОГА

Претплата из унутр. полаже се само код пошта

За Београд нема претплате — Лист се продаје на број

Писма и рукописи шаљу се Власнику „Малих Новина“ Топличин венац бр. 17., на горњем спрату

Претплата се прима код свију пошта у Србији

ЦЕНЕ ОГЛАСИМА

На првој страни од петит. реда 20. пр. дин. а на четвртој од петит реда 10 пр. дин

ПРИПОСЛАНО стаје 50 пр. д. од петит реда

KLEINE ZEITUNG

Огласи јевтино, по потреби и са сликама. За свако оглашење плаћа се држ. таксе 20 пр. д. ВЕЋИ ОГЛАСИ ПО ПОГОДБИ

Данас 19, сутра 20 и прекосутра 21 августа о. г

У ХОТЕЛ ИМПЕРИЈАЛУ

ВЕЛИКИ КОНЦЕРАТ

при коме ће се приказати п. п. најјачи човек на свету

ВИЉЕМ МИЛЕР

са његовом дружином

Невероватне вештине акробатске и природно развијене снажне вештине.

Виљем Милер имао је част продуцирати се пред Његовим Величанством царем Фрањом Јосифом. Том приликом положена му је Вертхајмова каса од 600 кила на прси и по врху један велики наковањ, на ком су нарочито познати ковачи гвожђе ковали.

Он диже коња с јахачем заједно. Допушта да му се на прси 100—200 кила камен малом раздроби. Диже слободном руком снажно развијеног човека од патоса на сто. Даље диже пуно буре пића, од пет акова у вис.

Управитељка г-ђа Анка Милер приказиваће се као ванредна балеткиња у игрању на ужету.

Петогодишњи Карл Милер игра се са 50 фуната тегом.

Тако исто приказиваће се осмогодишњи Едвард Милер као каучук дечко.

Даје 100 динара сваком оном, који би га у току од 10 минута правилно оборио.

Ко би хтео да се с њиме рве, треба дан пре да се пријави у хотел „Империјалу“

Почетак у 8 часова у вече.

ЦЕНА МЕСТА: I место 1 динар, II место 60 пара дин.

Сваког дана нов програм

549,2—3

С поштовањем
Виљем Милер
управитељ

Трговина људским месом

(ПОСВЕЋЕНО БЕОГРАДСКИМ ОЦЕВИМА)

—

V.

Он и она

(Наставак)

Чим се пробудила, уз њу се нађе позната госпођа. Она се више није крила које, али је у толико више развила своје красноречије, да докаже лепој швал њи како је за њу боље да остане ту, где ће сваки дан добијати жуте дукате и живети као госпођа, но да боде очи као швања за динар два дневно.

Но швања је енергично одбијала и никако се није подавала. Међу тим у собу уђе млад, повисок човек. Из његовога разговора одмах се видело да је полициски чиновник. Он исприча новост, како је та и та швања отишла у некакав блуднички дом, а имала је љубазника, који сад прети да је убије и свуд је тражи с ножем и пуним револвером.

Причајући то, он се чинио невешт, као и да не зна да се то тиче девојке, што је била ту пред њим. Ова јадна пребледела је као крпа и мало је капља није ударила. Знала је љубомору свога љубазника и потпуно је веровала.

Кад је млади господин отишао, швања узме плакати и жалити се пред госпођом, а ова је узме саветовати да остане ту где је, она ће је склонити и сакрити.

Ова проклета жена одиграла је паклену игру с овом јадном девојком. Потпустила је да напуне уши љубазнику ове швање, да је она сама добровољно дошла у блудничку кућу.

Љубоморни љубазник био је доиста бесан, и кад је дознао где је његова драга, долазио је и силом нападао на кућу да уђе и да је нађе. Она је изнутра то чула, видела и тиме јој је потврђено оно, што је чула од младог г. полицајца. Од страха, она није смела да изађе из куће. Полиција опет није пуштала њеног љубазника унутра. Тако се ствар вукла десетак дана.

Кад је швања после тога један пут прегорела и хтела пшак изаћи, на што јој бог да, госпођа је сад није хтела више пустити, доказујући, да јој дугује за храну, за хаљину за пребуке и ваздан друго што шта.

Швања је плакала, викала, доказивала да ништа никоме не дугује. Но то јој није помогло, и ако је у ствари било онако како је она тврдила.

Задржана ненадно у туђој кући, она се доиста нашла у незгодном положају, без пребука, без хаљина, без свега.

Газдарица се умела користити баш том незгодом лепе швање. Почне наваљивати на њу да купи себи нову, лепу хаљину. Кад се швања изговарала да нема новаца, газдарица је подсети на оних „десет дуката“ који су јој били код ње (газдарице.) Швања је одбијала. Али једног дана њој донеше лепу, нову хаљину. После кратког одбијања, она је прими. А и која је то женска која ће се дуго одупирати привлачној сили коју за њих има лепа, нова хаљина. Најпосле, лепа швања рачунала је овако:

„Што је било, било, више се не поврати, бар да не идем пр љава.“

Тако је примила хаљину, пребуку и друге неке ствари, с уверењем да је све то купљено за оних „10 дуката“, добијених од средовечног господина. Рачунала је, дакле, да за то ником ништа не дугује. Само под том погодбом пристала је да те ствари прими, а тако јој је и газдарица тада објаснила ту куповину.

После је изашло сасвим друго. Газдарица је тврдила да је швања њој дошла гола. „Ја сам је оденула; за моје паре а по њеној жељи.“

Уловљена швања угради згодну прилику и пошље жалбу полицији. Жалила се да је силом држе у блудној кући. Да ли је ствар испитивана — не знамо; тек њој је саопштено:

„Да њу нико не држи силом, но да се сама добровољно задужила, купујући себи одело, и да по томе сад мора одужити свој дуг. Иначе то задуживање сматрало би се као превара и њу би одмах морала власт ухапсити.“

То је лепој швањи саопштио онај исти млади господин полицајац, кога смо већ једном видели код ње.

Да ли је то саопштење било нека пресуда полициска, или просто мишљење младог г. полицајца — ко ће то знати. Лепој швањи речено је да је то „по закону.“

Млади г. полицајац и иначе је долазио чешће у ту кућу и увек би на дуго и на широко доказивао лепој швањи да је „по закону“ све онако, како вели газдарица, а да није ништа онако како мисли швања. Своје тврдње млади господин обично би поткрепљивао напоменом: да ол то говори као човек од власти, који зна законе.

Сирота швања била је проста. Али и у њеној простој глави биле су јасне ове чињенице:

Да је она преваром домамљена у ову кућу. — Да је ту силом задржана. — Да је обманом навучена да се задужи. — Да је сад силом држе у тој гадној кући, под изговором да одужује некакав дуг. — И лепој швањи било је веома чудно, како све те преваре и сва та насиља могу бити „по закону!“ Али тако тврди млади г. полицајац, човек од закона, који је толико уверава да јој је пријатељ.

Лепа швања чудила се, као што се прости људи у опште чуде, кад им се деси нека голема очевидна неправда. Они верују у правду. Они не могу замислити да једна власт може видети јасно где је право, па опет нагињати неправди. С тога се чуде како то власт не види да су они прави.

Лепа швања одрасла је у служби код простих а поштених људи у унутрашњости, и имала је овакве појмове о правди.

Но поред свег неискуства у свету, лепој швањи падало је на памет да све оно, што говори млади полицајац, може бити и превара, скројена у договору с газдарицом.

Али како да истера своје право једна проста, неискусна, сиротна девојка, која нити зна коме треба да се обрати, ни како да му се обрати? Уз то још затворена, под непрестаним надзором, окружена личностима, које је не престано салећу да остане где је; да не тражи боље; да ће

зло проћи ако изађе, јер ће је полиција ухапсити и протерати.

Тако је лепа шваља у ствари постала роб заробљени. У по четку је често плакала. Но млађо срце не остаје дуго у жалости. Окружена непрестано раскалашним девојчурама, које живе весело, и она се полако навикавала на тај живот. А правила је и овакав рачун:

— Па и куда ћу сад већ више на слободу и на поље! Он ме више јамачно неће. Он ме сад мрзи. Само би ме још могао злостављати." — Тако се по ступно мирила са својом судбом и својим новим положајем. После неколико недеља плакала је већ ређе, а смејала се чешће.

„Улази у ред" — приметила би са задовољством стара вештица. Међу тим љубоморни љубавник лепе шваље, после узалудног наваљивања да силом продре у кућу где му је била драга, претвори се као да је целу ствар заборавио. У томе пређе у жандарме. После неколико недеља он дође и затражи мирно да га пусте. Госпођа се смилује; пусте га. После дугога растанка он се ту први пут опет састане са својом несрећном драгом. Она је покушала да му се правда, но он се претварао да је равнодушан, да му је све једно. Отиду на само њих двоје у собу.

На један пут зачују се револверски метци. Три метка испалио је у њу, а четврти себи у чело. Њу је само ранио, а себе је убио на место.

Несрећни отац изнео је јединицу из блудничке куће, окупао га сузама и саранио. Тако је свршио он.

Она се брзо излечила, и после јога још 2–3 године била је тедна од чувених лепотица у блудничким кућама. За тим је нестаде. Нико не би умео казати куда се деде.

Шта је сад с њом? Не знамо.

Карио Амурели

БЕОГРАДСКЕ ВЕСТИ.

Зашто не долази краљица? „N. Fr Presse" јавља да је краљици Наталији, на њену пријаву да долази у Београд, одговорено да може доћи али да ће јој бити забрањено не само да ступи у двор, но и да види свога сина.

Не знамо да ли је истина да је овако одговорено краљици — на надлежнима је да то потврде или побију, — али не можемо а да ову вест не доведемо у везу с изненадном „болешћу" краљичином.

Међу тим петроградско „Новое Времја" вели у једном телеграму из Беча ово: „О узроцима, са којих је одложен нов атак краљице Наталије у Србију, причају да је намесник Ристић писао краљици с молбом да почека с повратком у Београд дотле, док њезин положај не буде уређен скупштином. Ристић је како вели, још изјавио уверење, да ће скупштина повратити краљици сва њезина законита права. Сад ће се српском намесништву и влади дати могућност да је приме са свима почастима, које доликују мајци владајућ г Краља, што у садашњим приликама никако не би могли би учинити.

*

Одборске одлуке. На састанцима 5 и 9. ов. мес. општински је одбор изабрао комисију да оцени какве, и на какав начин да се изврше оправке савских басамака; одобрио тронедељно одсуство Др. Игњату Хиршу општ. лекару; изабрао комисију да даде мишљење како да се уреди пад воде која услед откопавања код „Цветног Трга" не отиче; прешао на дневни ред преко молбе г. Луке Теловића трговца, да место грабовине даде 300 м. хвати јасенових, церових или др дрва, па да се ликвидација одмах и без уговора изврши; изабрао комисију да даде мишљење о примећеним неправилностима у плану земљишта на коме је погрешна линија фабрици дувана дата; решио да се Ристи Крстићу уступи калдрмисање у пријепољској и београдској улици, и то тротоар по 3·15 дин. кв. метар; примимо к знању да је г. П. Видаковић неосновано износио прошле седнице да контролор није председништву поднео правилан ценовник брашна из радње Ф. Тоболора и друга; решио да се грађење калдрме у улицама сјеничкој, сарајевској и фрушкогорској уступи Панти Манојловићу предузимачу према његовој понуди, и да тако укупно калдрмиште 571m² по 2·55 дин. кв. метар; уступио откопавање и калдрмисање спасовске ул Панти Манојловићу, и то откопавање 1881·46m³ по 1.05, калдрмисање 184m² коловоза по 3.20 и тротоара 1031m² по 2·25; одлучио: а) да се калдрмисање милутинове улице одложи за до године али општински суд да распише на време другу лицитацију, како би се првих дана пролећа одмах могло започети грађење и б.) да се усвоји понуда Панте Манојловића на њему уступи да у милутиновој улици откопа 8100m по 1.10 дин. од куб. метра с тим да откопавање отпочне јесенас (до зиме најдаље); и да земљу откопану односи пола испод бајлонове кафане а пола код општ. кантара до Параносовог хана; решио је да се распише друга лицитација за закуп „Зеленог венца", а услови закупа измене у толико да закупац не може постројити више од 40 прод винца као што Управа варошки наређује, и за случај ако се на зеленоме венцу дозволе отворити пијаце да општина има права по процени вештака откупити од закупца све сграђене продавнице; изабрао комисију да контролише и приме калдрму коју ће градити Панта Манојловић предуз. (бр. 172 и 173). Изабрао комисију да даде мишљење на којим би тачкама ове јесени могле бити сеалане; одобрио да се из општ. касе може исплатити колико за оправку зграде трговачког суда на општину Београда; решио да општина даде награду од 100 дин. за IV свечано гађање савез стрељачкихдружина које ће бити у Нироту прве половине Септембра.

*

Закашњење. Цариградски путнички воз, који је требао да буде у Београду јуче у јутру у 4,45 часова, — пристао је тек око 7 часова из јутра. Између Ниша и Пирота — код св. Петке — одронио се био брег, и услед тога имао је задоцњења за 2,15 часова. Стена је пала на пругу баш кад је пројурио експрес.

Личне вести. Прекоиоћ са бечким брзим возом вратили су се с пута г.г. Дим. Маринковић бив. министар и потпуковник Бајаловић.

*

Пропутовали. Јуче је, са екпресом, пропутовало кроз Србију за Цариград 17 путника.

*

Коњи. Прекоиоћ је опет провезено кроз Србију за Турску око трнестину коња.

*

Демантија. Лондонски „Рајтеров биро" донео је у једном свом броју овакав телеграм из Софије: „По вестима које су стигле овамо, у Београд је стигла једна лађа натоварена оружјем. По другим извештајима припреме у Србији чине се непрестано што је овде изазвало неку узнемиреност, нарочито после непријатељских чланака официозне српске штампе о Бугарској.

Полуслужбена „Балк. Кор." демантује ову депешу овако: „Довољно је да се укаже на факата, да ни један београдски лист па ни један од иностраних листова, који имају своје нарочите заступнике од чести уБеограду а од чести у Земуну, нису ништа јавили што би давало ма најмање оправдање овој софиској депеши. Сем тога ми смо на основу тачних информација овлашћени изјавити, да ову измишљену вест формално и категорички демантујемо и да је од почетка до краја обележимо као тенденциозну и своје врсну измишљотину. Не можемо пропустити а да овом приликом не дамо израза нашем искреном жаљењу, да се један информациони биро гласа и високе као што је Рајтеров биро, злоупотребљује од извесних обманљивача да заведу у заблуду јевропску штампу и јавно мњење, и ми мислимо да смо у праву очекивати да ће Рајтерв биро у будуће подврћи строгој контроли вести из софијске фабрике лажи."

*

Трговачка школа. У недељно — празничној трг школи „Београдске трг. Омладине" држаће се данас пре подне у 10 часова закључно предавање из менич. права а по подне у 2 и по часа испит из кореспонденције.

*

Јавно предавање. Пошто је г. Ж. Јовичић протојереј отпутовао у Ниш на глав. свештенички скуп, то за-

---

ПОДЛИСТАК

ГОСПОЂА ТИПСОВИЦА

слика из лондонског живота

НАПИСАО

ЧАРЛС ДИКЕНС

ПРЕВЕО

МИТА ЂОРИЋ

Мора се признати да је г-ђа Типсовица била највреднија, најбоља и најштедљивија женица која је икад уписала лондонски дим. Њена кућа у великој корамској улици била је као кутија. Степенице пред кућом, кућни праг, врата, квака, жута таблица на вратима са именом г-ђе Типсовице и још друге разне ситнице биле су пране, рибане, чишћене и стругане толико, да се човек мора чудити како се већ до сад нису сасвим излизале.

Цео унутарњи намештај био је тако укусан и чист, како се само замислити може; столови и ормани сијали су као огледало и све што беше у кући блистало се и трептало од чистоте.

Г-ђа Типсовица била је мала а госп. Тибс није био велики. Сем тога, ноге су му биле веома кратке али у накнаду за то, лице му је било веома дугачко. Он је стојао према својој жени онако, као што стоји нула према девет у броју деведесет — уз њу, вредео је нешто — без ње, ништа Г-ђа Типсовица говорила је непрестано, г. Типс врло ретко и кад је хтео да проговори коју, чинио је то обично онда, кад је требао да ћути. Г-ђа Типсова није трпела дугачке приче а г. Типс је хтео увек на дугачко да развезе и почињао је вазда једну исту; али ни његови најприснији пријатељи не би се могли похвалити да су јој чули свршетак. Та се прича обично почињала речима: „Сећам се, кад сам године 1806 био добровољац;" али, пошто је он говорио тихо и споро а његова друга половина брзо и гласно, то му је ретко испадало за руком да дотера даље од почетка. Могло се слободно рећи, да је он најјаднији приповедач на свету — вечити јуда приповедачки — неуморан, почињао је вазда с почетка а свако га се клонио и избегавао га.

Г-ђа Типсовица имала је 1000 динара годишње пензије а г. Типс наследио је 15000 динара. На како ова сума није била довољна за издржавање ових супружника, решила се г-ђа Типсовица да прима странце на стан и на храну. Наместила је кућу у великој корамској улици близу музеја, погодила две слушкиње и једног дечка. и огласила преко новина: „У једној приватној, музикалној и веома удобној кући, у кругу отмене породице, могу шест особа добити стан храну са свима удобностима". Последица тога огласа била је да су се доселила три господина и једа г-ђа са две кћери, у намери да повећа породицу — али не своју него Типсову.

— Красна жена, ова г-ђа Маплесоновица! рече г-ђа Типсовица по доручку своме мужу, седећи с њим крај оџаклије, пошто су отишла она три господина. Заиста, красна жена! по нови она говорећи више себи него мужу јер је се слабо тицало мишљење мужевљево. И ћерке су врло красна деца. Данас морамо спремити рибе: први пут су данас на ручку.

Г. Типс зину да нешто каже, али се сети да нема шта.

— Девојке се саме понудиле да донесу свој сопствени клавир продужи г-ђа Типсовица.

Типс је мислио на своју причу из добровољачког доба, али се не усуди да отпочне. За тим се сети нечег другог и поче:

— Нема сумње . . .

— Молим те не наслањај главу на зид, прекиде га г-ђа Тицсовица, и не мећи ноге на решетку.

Типс исправи главу, скупи ноге и продужи.

казано јавно предавање у „Грађанској Касини“ неће бити у недељу 20 ов м. но у недељу 27 т. м.

ИЗ БЕЛА СВЕТА

— **Самоубиство лондонског уредника Лахмана.** У Лондону убио се уредник „Londoner Journal.“ О њему исти лист јавља: Иван Лахман плем. Гомсенфеле родио се 1851 у неком месту близу Прага, где му је отац био имућан властелин. Гимназиске науке учио је у Прагу и на пре се посветио војничком сталежу. Служио је више година у једној аустриској коњичкој пуковнији, а за тим је оставио војску и кренуо се на путовање. Са својом цитром, на којој је био велики вештак, пропутовао је већи део Јевропе. Лахман је врло добро говорио више језика а знао је добро и природне науке, које му беху најмилије. После је ступио у уредништво лондонског немачког листа „Londoner Journal“ где је радио пуних двадесет година. Лахманова супруга чим је сазнала за смрт свога супруга одмах је отишла у Stratfordon Avon, где се катастрофа догодила. Лахман је убио најпре своју љубавницу и њено дете, па онда себе. Супруга му ништа није знала за тај његов љубавни однос. Он је до душе ишао више пута од куће под изговором да мора отићи послом у уредништва. Претпрошлог петка закопан је Лахман са својим жртвама у Алвестону.

— **Потонули фратри** На реци Рансе у Бретањи возило се ту скоро шест језуитских фратора у рибарском чамцу из Церсеја у Динау. На једанпут дуне силан ветар и превали чамац. Седморица људи — шест фратара и возар — борили се неко време с таласима, али само два фратра испливају на обалу, док су се остала четворица и возар удавили.

— **Против фалсификовања вина.** Француски службени лист обнародовао је закон против фалсификовања вина и трговања с уметничким вином. Главне одредбе тога закона ове су: Под именом вина не сме се никакав други производ слати, продавати или на продају предавати сем онога производа, који се добија врењем свежа грожђа. — Производ што се добија врењем свежа грожђа и додатком шећера и воде; смеса овога производа с вином, било у ма којој размери, може се слати, продавати или на прод ју предавати само под именом „вино од шећера.“ — Производ што се врењем добија од сува грожђа, може се продавати само под именом „вина од сува грожђа.“ — Посуђа, у којима је вино од шећера или вино од сува грожђа, морају имати јасан натпис „вино од шећера“ или „вино од сува грожђа.“ Исто тако мора бити назначено у пословним књигама, у фактурама, у товарним листовима итд. Товарни листови ових двеју врста морају имати засебну боју.

— **„Дан јино бл.го.“** Јавили смо да у Трсту консорцијум гњурача тражи у пристаништу остатке француског брода, „Данае“ који је услед експлозије потонуо још 1811. Како сад јављају из Трста, тамо су већ неколико дана на морској обали изложени нађени остатци тога брода Ти остатци интересни су нарочито у том погледу, што дају слику како су грађени и наоружавани ратни бродови пре неких 100 година. Бродови су грађени од дрвета, које је било оковано бакарним плочама. До сада је изнето на површину тек мало предмета, понајвише топовских метака разног калибра, посуда у којој су стајали мачеви и која се још добро сачувала, комад гвоздене цеви, комад новца и друге таке ствари. Али ако гњурима не пође за руком да у морској дубини нађу тајанствено „Данајино благо“, мучно ће моћи да подмире велике трошкове овог свог дрског предузећа, па ма изнели и све остатке потпуног брода.

— **Северна светлост.** Ноћу између 10 и 11 августа у Петрограду се лепо видели одсјаји северне светлости, Око 2 сахати ноћи на северо-источном делу неба показала се светла тачка, веома налик на светлост каквога пожара у даљини. После неколико минута, та се тачка почела увећавати, шириви се у правцу према северу а у исти мах уздизала се над хоризонтом Из првобитне светле тачке неодређених контура поступно се почеле издвајати три светла површине, најпре у средини а за тим с обе стране и то симетрички распоређене, тако је појава ова добила изглед трију светлих стубова, од којих је средњи имао најјачу светлост, и био је највиши. Најинтересније био је свршетак ове појаве: Кад су светле површине достигле највећу висину, у основи средњег стуба појавила се јасно одређена тамна површина, која је поступно расла у дужину и висину, имајући најпре облик одсечена круга а за тим читавог полукруга. За све то време ова појава имала је око себе јасно одређени тамни полукруг, који је својим дијаметром лежао на хоризонту и окружен светлим ореолом. Појава ева трајала је осам минута.

ПРИПОСЛАНО*)

ОТВОРЕНО ПИСМО.

Штедионици округа ужичког.

У „Српским Новинама“, а у огласу од 25 пр. мес. Штедионица поред осталог вели: „Милосав Мојсиловић див. књиговођа штедионице ове наплатио је интересе од дужника па у књиге неувео већ упропастио, често мења место становања да би ова плаћања избегао и т. д“ па моли власти да га потраже.

Писац је се огласа огрешио о своју савест, требао је да прегледа архиву штедиоичку па да види и да каже: да сам ја у оставци са свима чиновничким правима, да се од мене тражило само 14 динара, да прочита акт г. начелника ср. ресавског од пр. год. па да ме нетражи преко новина, и да види, да сам моју дужност као вршиоц дужности руковођење предао тако тачно, да ми је само у једној пари била разлика одцелог примања и издавања, рукујући касом скоро три године, а да се неслужи оним средствима као негдашњи ужички власници, који су најподлија средства употребљивали противу мене да ме омаловаже и упропасте.

Штедионицо, од 20 априла 1886 год. па и данас живим са својом фамилијом у Свилајенцу, без да сам се и куд селио, једино што у околини радим на рачунима општинским.

11 августа 1889 године
Свилајнац.

Милосав П. Мојсиловић
чиновник у оставци

СМЕСИЦЕ

— **Списатељске награде у Русији.** Руске новине доносе ове занимљиве податке о наградама, што су их добили неки руски писци за своја дела. Тако је Тургењев пред своју смрт продао своја дела за 90.000 рубаља „на вечна времена“ издавачу Глазунову. Шчедрину је нудио московски књижар Душнов 60.000 рубаља, али су преговори остали без успеха. Гоголь је добио 60000 рубаља, Пушкин 35000, Жуковски 5000, Крилов за приче 14.000 рубаља, Некрасов 25.000, Гончаров 35.000, Островски 10.000 (за једно издање.) Григоровић 5000, Аксаков 3000 (за једно издање,) Мај 1000. Гљеб Успенски продао је ту скоро своја дела за 25000 рубаља. У једној години продано је 10000 комада његових скупљених списа. Глазунов има једини право да издаје дела Жуковског, Љермонтова, Некрасова, Тургењева и Гончарова. Највеће цене добили су писци за научне књиге. Тако је Левтушевски добио 50000 рубаља за своју рачуницу.

ТЕЛЕГРАМИ

19. августа.

Лондон. Парламенат одложио седнице. Престона беседа означује односе с иностранством као најодличније. Од почетка сесије ништа ее није десило, што би могло тада изражену наду о одржању мира Јевроне довести у опасност. Вотирадни кредит за повећање одбранбене силе дозволиће поданицима да се с већим поверењем у мир одају ни дустриским предузећима. Престона беседа помиње побољшање економског стања Ирске и завршује како се свуде опажају радосни знаци напретка и благостања.

Лондон. Рајтеров биро јавља из Јокохаме: Услед поплаве у Вакајами код Осака пропало је 10.000 душа, 20.000 душа остало је без крова у највећој беди.

Петроград. Црногорски кнез и престолонаследник јуче су отпутовали.

*) Ствари под овом рубриком уредништво не одговара.

— Нема сумње, да ће једна од тих девојака бацити мрежу да улови г. Симсона и тада ће морати брак . . .

Ја те молим да таке ствари не причаш, упаде му у реч г-ђа Типсовица. Брак, тек што није! — ваљда да изгубим моје муштерије! — од тога неће бити ништа.

Тибс мишљаше да ипак то није ни уколико немогуће, али ућута, јер се није никад препирао са женом и рече, да је већ време „да иде на рад“. Он је сваког радног дана у десет сати пре подне одлазио од куће, а у пет сати по подне враћао се веома пржава лица и пун негог задаха на трулеж Нико није знао куда је ишао, али г-ђа Тибсовица казивала би веома озбиљно, како он има посла у Сити-у.

Умиљате г-ђице Маплесонове и њихова мајка дођоше по подне на колима и донеше силество кутера, сандука и кутија. Диже се ужасан метеж, лупа, вика и тумарање и једва се око пет сати смирише и обукоше за ручак.

— Је су ли лепе те девојке? упита г. Симсон другог кирајџију г. Хикса. Девојке су међутим, чекајући ручак, лежале веома немарно на софи у чистој соби и занимале се гледањем у своје балске ципеле.

— Не знам, одговори г. Хикс. Госп. Хикс беше млад, сувоњав, висок човек са бледим лицем и наочарима. Место вратне мараме носио је неку црну траку. Био је то веома интересантан младић, поетичан слушалац медецине и „врло даровит“, у говору је веома радо мешао цитате из Бајроновог Дон Жуана; вукао их је пр сто за косу и трпао без обзира и где треба и где не треба. Г. Симсон спадао је у ону врсту младића који су у друштву оно што су штатисте на позорници. Глава му је била празна као велико звоно на цркви св. Павла, а способности разнолике као што су разнолики тонови поменутог звона. Одевао се увек по моди али је број узимао са карикатура из помодних журнала.

— Видео сам силество божје сандука и ормана у трему, рече он.

— Без сумње грађа за тоалету, примети ревносни Дон Жугнац.

„Ту је танко рубље из белога света,
Папуча, чарапа, има сто туцета;
Четкица, чешљева, игала без броја —
Све што жени треба. —

— Јесу ли то Милтонови стихови? прекиде га г. Симсон.

— Не, — Бајронова, одговори г. Хикс и погледа г. Симсона са неописаним презрењем. О аутору није могло бити сумње, јер он никад другог није ни читао. Пст! рече он, ево иду девојке. Обојица почеше да говоре врло гласно да покажу како су слободни.

Одмах за тим уведе г-ђа Типсовица г-ђу Маплесоновицу и њене кћери. Г-ђа Типсовица била је јако ознојена и изгледала је од прилике онако као што би изгледала воштана лутка на сунчаној пшеци — надгледала је ручак. Она представи г-ђе и господу међусобно. Господа се поклоните врло учтиво и чисто им се видело на лицу, како желе да им се руке претворе у ноге јер баш нису знали шта ће с њима да раде. Даме се смешиле и клањале па селе, за тим су испустиле мараме, па се сагле и дигле их. Господа се наслоните на прозоре, куварица уђе и споразуме се мимиком са г-ђом Тибсовицом о рибљој чорби, девојке су гледале једна у другу а г-ђа Маплесоновица нашла је нешто занимљиво на шарама каминске решетке.

— Јуло, драго дете, рече он а својој најмлађој кћери тако гласно да су је сви чули, не седи тако криво.

Она је ово рекла само за то, да обрати општу пажњу на Јулин диван стас. Разуме се, да су на то сви погледали у Јулу, а после је опет настало ћутање.

(НАСТАВИЋЕ СЕ)

КЊИЖЕВНИ ОГЛАСИ

ПОЗИВ
НА ПРЕТПЛАТУ КЊИГЕ
ПАСТИРСКЕ ПОСЛАНИЦЕ
Црквене и друге, Беседе и речи

Намерни смо да у име божије, штампамо укупно све наше посланице, беседе и речи, које смо у разним приликама и времену говорили.

У жељи, да би могли знати, колико ћемо књига штампати позивамо пријатеље наше и све љубитеље књиге и цркве нарочито браћу свештенике, учитеље и клирике, да се у што већем броју упишу у предбројнике исте и нас или непосредна или преко г. г. окружних протојереја и намесника о томе известе, а ово братски умољавамо, да се заузму око прикупљања претплатника, за што ћемо им поред срдачне благодарности и 12 од сто у новцу или књиге у име награде уступити.

Књига ће изнети 30 до 35 штампаних табака, а цена јој је 4 динара. Новац се полаже у ваточ за књигу.

У исто време умољавам најљубазније пречасне консисторије, окружне протојереје и намеснике и сву осталу господу, којима смо раније слали наше књиге: „Номоканоне“, „Таблице о сродству“, „Библејско-егзегетичке слике“ и друге ради продаје, нека нам изволе поднети рачуна о продаји истих.

Рукопис је готов и спреман за штампу.

Рок уписивања на књигу траје до 10-ог августа тек. године.

Августа 1889 г.
у Београду

епископ
НИКАНОР

Штампана је
ШКОЛИЦА
ЗА ГРАЂАНСКА ПРАВА И ДУЖНОСТИ
с овом садржином:

ПРВИ ДЕО
Просте поуке за малу децу
ГЛАВА ПРВА
О дужностима

Децу свак милује
Детињство
Дететова будућност
Дететова будућност (други чланчић)
Отац
Мајка
Мајка (други чланчић)
Синовља захвалност
Послушност према родитељима
Послушност и поштовање сирочу старијих
Поштујте сваког а особито старце
Васпитање
Школа

Поуке за дечаке
ГЛАВА ДРУГА
Опет о првим дужностима

Истина
Умереност пристојност у беседи
Поштење, доброта
Поштење доброта (други чланчић)
Захвалност као друштвена добродетељ
Рад
Опет рад
Слобода
Слобода грађанска и слобода политичка
Приврженост
Порок и добродетељ

ДРУГИ ДЕО
Поуке за младиће
О
ДРУШТВЕНИМ ПРАВИМА И ДУЖНОСТИМА
ГЛАВА ПРВА
О
Друштву у опште

Рашта је човек, и како долази до онога за што је створен
О друштву
Користи од друштва
Породица
Деца
Како се живи у породици
Човекова права у друштву
Отаџбина
Љубав према домовини према месту где смо се родили
Љубав према своме отачаству, и народни понос
Друштво по вери
Права дужности по вери

ГЛАВА ДРУГА
Економија материјалних интереса

Извор својине
Развитак својине
Својина је за сваког
Рађа свакога човека на корист је свима
Права за завештавање и за наслеђивање
Сиромештво
Данак

ГЛАВА ТРЕЋА
Политичка права и дужности

Политички морал
Морална и стварна позајмица
Друштвена сила
Државни закон
Слобода као друштвено врело и начело
Једнакост као врело или начело друштвено
Благост као друштвено начело

ГЛАВА ЧЕТВРТА
Држава

Састав државе
Суверенство
Дужности суверена сарачу грађана
Управа
Закони
Основни закони
Законици
Васпитање је допуна законима
Разни облици управе
Мешовити облици управе

ГЛАВА ПЕТА
Међународни односаји

Општи појмови међународнога права
Кад је мир, а кад је рат

ДЕО ТРЕЋИ
Државно стање Србије

Поглед у прошлост
Србија Кнежевина
Србија Краљевина
Србија Краљевина уставна
Устав Краљевине Србије
Завршетак.

Ц на је 1 динар. На 10 књига 1 рабат.

Може се добити у писка
М. Ђ. Миљковића
(Народна Библиотека)

МАЛИ ГЛАСНИК

ТРГОВИНА
ЂУРИЋА И ЉУБИНКОВИЋА
потребује једног шегрта на добре куће, за одма. 44 3—3

ОГЛАСИ

ОШТОЈ државној болници потребне су сад одма 3 болничарке. Првенство имају оне које су писмене и без фамилије.

Плата је 45 дин. с правом на стан и храну.

551 1—3

Дућан пространа са подрумом у Дубровачкој улици бр. 3, издаје се од 1. Новембра ов. год. под закуп. За ближе услове обратити се

Николи Лазаревићу
538, 8-10 ћурчији

ЗА ШКОЛСКИ ТЕЧАЈ 1889 90
кр. срп. дворска књижарница
А. ПУРИЋА
У БЕОГРАДУ И ВРАЊИ

Препоручује своје сложиште школских књига, атласа, глобуса и великих рачуналки.

Велики избор хартије, пера, оловака, перореза, таблица, шестара (шприхола), тораба, дивита, разних боја и свега писаћег и цртаћег прибора са врло умереном ценом.

Наруџбине из унутрашњости извршујем брзо и тачно.

А. Пурић књижар.
547 3—5

НА ЗНАЊЕ!

Од 1-ог Новембра ов. год изајемо нашу кућу на јалије, са већим и мањим кварпиром и осталим удобностима, под кирију. Пријавити се ваља код долепотписаних.

526— **Алкалај и Фарки**
мањачи овд.

ЛАСТА
календар
може се добити у књиж ри
В. Валожића
у Београду

Хиљаду комада за	32	дин.
Пет стот. „	20	дин.
Сто „	5	дин.

513 4—10

ГЛАВНО СТОВАРИШТЕ
БЕОЧИНСКОГ ЦЕМЕНТА ЗА СРБИЈУ

Предузимачима и осталим потрошачима препоручујемо **БЕОЧИНСКИ ЦЕМЕНТ**, и то: прима и секунда портланд, роман-цемент и две сорте хидрауличка, лакша и сежи, јер је потребама доказано *да је најбољи од свију*, који се овда продају. Они је и по тежини најлакши, а подноси много више дометање песка, зато је за сваког најпробитачније, само са овим цементом радити.

Нарочито чинимо пажљиви на наш портланд-секунда који се најчешће употребљује и који је раван квалитет са портланд м према других фабрика, а знатно је евтинији. Наш прима-портланд ненадмашним је, и служи поглавито за фине глазуре.

За потрошач у опште, а нарочито за већу потрошњу **знатно су спуштене цене**

Примамо на израду сваки цементирање и бетонисање ходника и предсобља, израду тераца и мозајка за ходнике, предсобља и за цркве, као и ови у Београду, тако и на страни, све по најевтинијим ценама. Све радове вршимо са стручним радницима и са гаранцијом.

ГЛАВНИ ЗАСТУПНИК,
ПЕРА А. ЈОВАНОВИЋ
са канцеларијом: на Сави на двори и у кнез Михајловој улици број 29. у Панђелову кућа
371 32—50

СВАДБЕНОГ ЦВЕЋА
ПАВЛАКА
(У ЛЕПШАВА ЛИЦЕ).
(BRIDAL BOUQUET BLOOM).

Дајте своме лицу, грлу, мишкама, и рукама дражесну лепоту, сјај, и дивни мирис љиљана и руже, употребом Свадбеног Цвећа Павлаке. То је једна млечна и лековита течност. Нема јој равне у свету за стварање, поправљај, и одржање лепоте. Продаје се код свију Апотекара и Мирисара. Стоваришше је у Лондону: 114 & 116 Southampton Row.
537, 2—52

ФАРБА

Фирнајз, лак четке и сав молерски и фарбарски прибор најбољи је и најевтинији код

ДИМИТРИЈА М. ЂОРИЋА
У БЕОГРАДУ
спрам споменика кн. Михајла
продаје на мало и на велико

ЦЕНОВНИК ШАЉЕ СВАКОМЕ НА ЗАХТЕВ

527 10—10

Власник Пера Тодоровић. Одговорни уредник С. Јаношевић. Штампарија „код Просвете“ Позоришни трг. бр. 2

УНИВЕРЗ. БИБЛИОТЕКА „СВЕТОЗАР МАРКОВИЋ" БЕОГРАД

БРОЈ 241 ПОНЕДЕОНИК 21. АВГУСТА 1889. ГОДИНА II.

ИЗЛАЗИ СВАКИ ДАН

БРОЈ 10. П. Д.

ЦЕНА ЗА СТРАНЕ ЗЕМЉЕ

За годину . . . . . 30 динара
На по године . . . . . 15 динара
На 3 месеца . . . . . 9 динара

LE PETIT JOURNAL

МАЛЕ НОВИНЕ

ДНЕВНИ ЛИСТ ЗА СВАКОГА

Претплата из унутр. полаже се само код пошта

За Београд нема претплате — Лист се продаје на број

Писма и рукописи шаљу се Власнику „Малих Новина" Топличин венац бр. 17., на горњем спрату.

Претплата се прима код свију пошта у Србији

ЦЕНЕ ОГЛАСИМА

На првој страни од петит. реда 20. пр. дин. а на четвртој од петит реда 10 пр. дин

ПРИПОСЛАНО стаје 50 пр. д. од петит реда

KLEINE ZEITUNG

Огласи јевтино, по потреби и са сликама. За свако оглашење плаћа се држ. таксе 20 пр. д. ВЕЋИ ОГЛАСИ ПО НОГОДБИ.

Данас 19, сутра 20 и прекосутра 21 августа о. г.

У ХОТЕЛ ИМПЕРИЈАЛУ

ВЕЛИКИ КОНЦЕРАТ

при коме ће се приказати п. п. најјачи човек на свету

ВИЉЕМ МИЛЕР

са његовом дружином

Невероватне вештине акробатске и природно развијене снажне вештине.

Виљем Милер имао је част продуцирати се пред Његовим Величанством царем Фрањом Јосифом. Том приликом положена му је Вертхајмова каса од 600 кила на прси и по врху један велики наковањ, на ком су нарочито позвани ковачи гвожђе ковали.

Он диже коња с јахачем заједно. Допушта да му се на прси 100—200 кила камен мањем раздроби. Диже слободном руком снажно развијеног човека од патоса на сто. Даље диже пуно буре пића, од пет акова у вис.

Управитељка г-ђа Анка Милер приказиваће се као ванредна балеткиња у игранју на ужету.

Петогодишњи Карл Милер игра се са 50 фуната тегом.

Тако исто приказиваће се осмогодишњи Едвард Милер као каучук дечко.

Даје 100 динара свакоме ономе, који би га у току од 10 минута правилно оборио.

Ко би хтео да се с њиме рве, треба дан пре да се пријави у хотел „Империјалу."

Почетак у 8 часова у вече.

ЦЕНА МЕСТА: I место 1 динар, II место 60 пара дин.

Сваког дана нов програм

С поштовањем
Виљем Милер
управитељ

549,3—3

У улици два бела голуба бр. 21 у доброј кући имаде стан са свима удобностима за два ђака.

553,1—2

Трговина људским месом

(Посвећено београдским оцевима)

—

VI.

Лепа Јулчи

Купљена је у Вуковару, а теслимљена у Земуну, у познатој крчми, где се већином врши ова трговина.

Звали су је Јулчи. Да ли јој је то и право име, — ко зна.

Ко је, шта је, одакле је, — није се могло сазнати. У првом реду то крију трговци, који купују и продају ове девојке; а после, кад већ загазе у зло, то крију и оне саме. Често су из добрих породица, па се стиде казати.

Јулчи је говорила подједнако добро српски, немачки и мађарски. Издавала се како кад: некад за Српкињу, некад за Мађарицу, некад за Немицу. Тако исто мењала је и место, одакле вели да је.

Њен долазак у Београд био је читав догађај.

У извесним круговима њеним су се доласком више интересовани, но скорашњим доласком неких политичких личности.

Још на две недеље у напред њене слике, у разним позама, ишле су од руке до руке.

Очекивана је са жудњом, с нестрпљењем, свак се грабио да буде први поклоник. Мамица се само осмешкивала: Децо, пуните кесе! Ово су господа посла.

Једног дана мамица се лепо обуче, сиђе на Саву, узе билету, пређе у Земун, и пред ноћ се врати у друштву с врло лепом девојком од својих 17 година. Пратио их је некакав висок, приомањаст, коштуњав човек.

Те исте вечери, у први сумрак, омалена жена, завијена великом црном марамом, обишла је стапове неке угледне господе, разносећи свуда лозинку: „Дошла је. Изволте сутра на вече!"

*

Идуће ноћи било је веома живо у познатој кући „код три басамака." Сваки час неко је куцао на врата. Газдарица брзо отвори прозор, погледа у мрак, рекне: „а, ти си!" и онда момак трчи те отвара капију.

Газдарица дочекује госте у ходнику. Обично упућује у собу са сокака; „отменије" спроводи слушкиња у засебно одељење у авлији.

Из тога одељења у авлији, целе те ноћи чула се граја, весеље, песма и гласно смејање. Сви прозори били су јако осветљени. Ко би из мрака из авлије гледао, од времена на време видео би по две сенке како промакну кроз светле одаје и нестане их у једном крају.

Тако се то после продужавало сваке боговетне ноћи, у току читаве две недеље.

Будничка радња газда М ова пазари не може боље бити.

*

Једне ноћи дежурни члан у главној полицији тек што се беше пружио на диван да малко дремне, кад унутра уђе жандармски поднаредник.

— Дошао куплер М. — пријави поднаредник.

— Шта ће сад?

— Не знам, дотрчао сав задуван; вели да су га тамо неки напали и одвели му некакву девојку.

Пошто је примио и саслушао куплера М., дежурни члан нареди дежурном писару да оде с патролом и да извиди на „лицу места" шта је то.

Тек пред зору писар се врати и поднесе извештај. Лепа Јулчи побегла од свог газде. У томе су је, како изгледа, помагали неки млади људи, ваљда ђаци.

Међу тим дошао је био и куплер М. да „заступа своје право." Три пут је улазио код г. члана. Последњи пут ушао је сам и читаво четврт часа разговарао с њиме на само. После овога члан нареди да писар дотера Лепу Јулчи, заједно са женом код које се била склонила. Обадве ухапсе и то одвојено.

Читав дан лежала је лепа Јулчи у затвору. Нико не отвори врата ни да јој воде дода. Кад би у вече око 7 часова, изведоше је г писару.

Дивно девојче било је све поднадуло од плача. Њене лепе, као чисто небо плаве очи биле су поливене крвљу.

Отпоче се испитивање без бележења.

— Ти си побегла од газда Марка? — Јесам, господине. — Ко ти је помогао да утекнеш? — Неки добри људи. — Који су то добри људи? Да их кажеш по имену. — То не могу, господине. — Шта велиш?, упита г. писар као зачуђено. — Не могу да их кажем, господине. — А зашто не можеш да их кажеш? — Тако, не могу; то не би било лепо од мене: људи су ми учинили добро. — Хм, учинили ти добро, махну писар главом подругљиво. — Имате право господине да мислите све. — Али ти мораш казати. — Ја не могу господине. — Казаћеш, казаћеш, имамо ми лека и за то. Но дед ми сад кажи што си бежала? — Не могу више тамо да останем.

— Не можеш. „Јес ћерко." Али је човек на тебе потрошио преко 100 дуката. Мораш сад остати да то одслужиш. — Он је на мени господине зарадио десет пута онолико колико је потрошио.

— Јес, ти знаш његове рачуне. Мораш ти, ћерко, натраг ту ти ни бог не може помоћи. . . . — Ја не смем, ја нећу, ја не могу више тамо натраг!.., Мањ мртву да ме однесете... Ја не могу, не могу, не могу — и лепо девојче брзо се маши у недра, извади некакву хартију, баци је на сто; једва кроз плач промуца: не могу... ево читајте сами".... па се онда зацени од плача, покри лице рукама, узе страховито јецати, окрете се зиду хтеде крочити, али се сва затресе, и, гушећи се у јецању, паде на патос ничице колико је дуга.

Карло Амурели

(свршиће се)

БЕОГРАДСКЕ ВЕСТИ.

Личне вести. Прекиноћним брзим возом допутовао је из Беча г. Димитрије Јоксић, Краљев секретар.

Јуче у јутру отпутовао је брзим возом у Беч г. др. Михаило Вујић, министар финансије.

*

С либералног збора. На јучерашњем збору либералне странке кандитована су за посланике ова г. г. Ј. Авакумовић, Алимпије Васиљевић, Јован Крсмановић и Стева Ивковић.

*

Благодарност. „Балк. Кор." јавља да је црногорски кнез писмено заблагодарио намесништву и влади на жељама и честиткама, које су му они изјавили приликом венчања његове кћери кнегиње Анастасије с војводом Ђорђем Лајхтенбершким.

*

Из дипломатских кругова. У дипломатским круговима говори се, да ће немачки посланик гроф Брej бити одазван из Београда и добити друго место. — Ову вест за сад бележимо само као глас.

*

Чешки гости. Како „Одјек" јавља г. Јосиф Холачек, главни сарадник „Народних Листи" у Прагу и један од првака младочешке странке приспели су у Београд са својим сународником г. Класаром. У Београду ће пробавити три дана да разгледају српску престоницу, а одавде ће даље на Исток. Овдашња чешка колонија приређује у част ових гостију свечану забаву у просторијама свог „Лумира"

*

Јавно предавање. — Г. Пера Тодоровић, власник „М. Новина", држаће у четвртак 23 ов. м. код „Империјала" јавно предавање у корист једног сиромашног ђака.

ДОМАЋЕ ВЕСТИ.

Одложене трке. „Шабачки Гласник" весник Кола Јахача „Кнез Михаило" које стоји под највишом заштитом Његовог Величанства Краља Александра, јавља да је управа кола, донела следеће одлуке:

1. Да се све ово јесење утакмице са домаћим коњима које су биле заказане (обзнањене) за трећи, **одложе** за **седамнаести** Септембар ове године јер ће војници свију позива који су сада сазвани, бити тада опет код својих кућа.

2. Да се у исто време рок пријављивања и уписивања за те утакмице (који је иређе био утврђен до 1. Септембра) продужи до 10. Септембра о. г.

3. Награде као и сви остали услови за такмичаре остају непромењени.

4. Поновног одлагања и продужавања неће бити никако ни у ком случају јер се на основу ранијег друштвеног решења које је на надлежним местима (у министарствима: народне привреде и војном и у српском пољопривредном друштву у Београду) усвојено и одобрено, морају сем пролетних, обављати сваке године редовно и јесење утакмице. (Ове последње утакмице (јесење) приређују се увек у спомен рођен дана друштвеног духовног патрона в ликога Кнеза Михајла кога друштво сматра као првог прегаоца око побољшања домаћег соја коња и око уздизања јахачког духа).

О напред реченој одлуци кола Јахича извештавају се сви утакмичари као и сви пријатељи кола, који ће о утакмицама у Шабац доћи да присуством својим покажу народу колико им његово економно и витешко побољшање на срцу лежи и колико поштују оне големе послове и напоре које коло Јахача неуморно савлађује.

С погледом на то: што су за овогодишње утакмице услови за такмичаре врло повољни; што су награде у појединим утакмицама веће но пређе; што су утакмице приступне свима притјажаоцима домаћих коња у Краљевини; што је рок за пријављивање и уписивање утакмичара продужен чак до 10. Септембра; што ће тад за све путнике и стоку, у Шабац и натраг, важити спуштене цене како на свима жељезничким тако и на свима дунавским и савским ставницама, — желети је и надати је се да ће се до новоодређеног рока (10 Септембра) пријавити повећи број утакмичара.

ИЗ БЕЛА СВЕТА

Самопокретни велосипед. Један петроградски велосипедиста Д. С. Артамаков, изумео је велисипед, који се сам креће помоћу електрицитета. Тражио је да му се на овај проналазак изда привилегија.

— **Умро.** 8 ов. м. умро је у Павловску, близу Петрограда, најстарији руски новинар, државни саветник Андреја Александровић Рајевски. Умро је у 79 год. Родио се 1810 г. Васпитавао се у московском универзитету. По свршетку курса прешао је у Петроград, где је био учитељ у кадетском корпусу и радио у уредништву „Журнала министарства народнога просвештења" а после радио је на другим разним листовима. Од 1834 издавао је „Отечественије Записки" И иначе је радио на књижевности.

— **Конгрес.** У Каселу је прошле недеље био конгрес „друштва против неморалности, нарочито против проституције." Међу читаним рефератима, интересних по темама, било је и саопштење Филипсово (из Берлина о квартирној нужди као једноме узроку неморалности. Сем тога било је и саопштење пастора Пота о садашњој полициско-санитарној системи контроле.

Откривен споменик. У Бриселу је приликом народног празника откривен споменик Франциску Анесену, који је кажњен у Бриселу 1719 по осуди губернатора аустријских Нидерланда за то, што је енергично бранио општинска права и слободе Статују јој израдио скулптор Томас Понсон. Кмет Билс држао је говор у коме је нацртао биографију Анесена. Откривање споменика дало је повода патриотској демонстрацији, у којој су учествовале све класе становништва. 300 друштава с музиком продефиловало је поред статује са својим заставама и бурним узвицима.

— **Снег на Алпима.** Из Краљева, око алписких планина, јављају да је тамо између Боденског језера и реке Енса било јаког снега. У Бренербаду људи се осећају као да је зимње доба. У Гастајну и другим тамошњим местима вејао је снег

ПРИПОСЛАНО*)

Уредништву „Малих Новина"
Београд.

13 о. м. око 9 сати у вече ишао сам са још једним пријатељем алејом поред академије Ту ме је стигао г. Ст. Грујић професор академије са два жандарма и показав руком на мене викнуо је жандармима: *„држите онога онамо"*. Жандарми су на то пришли к' мени и позвали ме речима *Изволте господине у име закона а по заповести г. члана сад одма сл нама у кварт.* Ја им потражих позив а они ми одговорише, ударајући се руком по прсима, *„ми смо в ш позив"* Видећи се на једанпут пред овако грубом силом, пошто моје изговарање да сам ја чиновник и да нико нема права да ме ноћу у полицију позива нарочито без икаквог позива, није код жандарма примљено као изговор, то сам био принуђен да се покорим сили и отишао сам у полицију где незатекох ни члана ни писара — доцније дошла су два писара.

Дошао је био и мој отац да да јемство за мене.

После једног сата пуштен сам из полиције без да ме је ко узео на протокол нити пита.

Међу тим свему је узрок ово:

Мој зет који блудно живи са једном непознатом ми женом на Енглезовцу и кога сам ја истог вечера и нехотице затекао у шетњи са њом, и поплашив се да га не нападнем и побегав он на једну она на другу страну, отишао је у полицију кварт врачарски и тамо сигурно, пошто члана није било, морао слагати и обманути жандарме, казав им како је он *мајор* и како је сигурно нападнут и т. д. те их је позвао те су ме са сокака узели и између два жандарма као убицу или на делу краће ухваћеном отерали ме у полицију — Тим актом они су повредили моје најсветије право — слободу — која ми је Уставом ујемчена а да и не говорим како је овим поступком власт и нехотице учинила услуге једном блудном оцу и тиранеском мужу.

Исти господин Грујић вадио је је пред г. Милановићем и још 4 чиновника свој револвер сигурно у намери да пуца на ме тог истог вечера. — Ово сам доцније чуо од горње господе.

Такође 9 о. м. на станици у присуству полиције и више од 20 лица напао ме је г. Грујић најпогрднијим псовкама и кад сам из стрпљења изведен почео исте псовке да му враћам, он је извадио револвер и само се полицији има благодарити да ме није убио.

Ово је онај исти господин што у рату није умео своју пушку да извади у одбрану своје домовине, већ је срамно бегао — а данас ту исту пушку вади да брани име своје блуднице — а да и не помињем тираније и бојеве, које моја сестра од њега свакодневно сноси.

Молим да ово оштампате.

С поштовањем:
Добривој С. Катић
телеграфиста.

*) Ствари под овом рубриком уредништво не одговара.

ПОДЛИСТАК

ГОСПОЂА ТИПСОВИЦА

скица из лондонског живота

НАПИСАО

ЧАРЛС ДИКЕНС

ПРЕВЕО

МИТА ЂОРИЋ

(НАСТАВАК)

— Данас смо имале једног ужасно неучтивог кочијаша рече г-ђа Маплесоновица г-ђи Типсовици.

— Кочијаши су обично неучтиви рече најзад г. Хикс најласкавијим гласом.

— Такви су исти и таљигаши, примети г. Симсон, али та његова примедба изазвала је код женскиња мрмљење, а г. Хикс узе да кашље; нико не хтеде ма чиме да покаже да је и најмање познат са таљигашким обичајима.

— Шта ћеш овде? говори! повика г-ђа Типсовица служавци која беше отворила врата, махала јој главом и кашљуцала.

— Опростите, госпођо, господар хоће чисту кошуљу, одговори служавка — беше се заборавила.

Ово је већ било одвише; оба господина окрећоше се од стола трудећи се да угуше смех, али им је то слабо ишло за руком, г-ђе метнуше мараме на уста а г-ђа Типсовица одјури из собе да да мужу чисту кошуљу а служавци поштену лекцију.

Мало за тим дође г. Калтон, — трећи кирајција — он одмах увери сваког да се уме добро наћи у говору. Беше то кицош — маторо дете. Он је сам о себи говорио како он, ма да нема лепо правилно лице, има ипак необичне црте; то је било истина јер га човек није могао погледати а да се не сети оних гломазних звекира на вратима, што изгледају поал лав пола мајмун.

Ова се оцена може одмах да протегне и на његов карактер и понашање. Сви што беху око њега отишли су а он се не маче с места. Он никад није отпочињао никакав говор, никад није изнео никакву нову мисао; али ако се говорило о свакидањим стварима, постао би наједанпут за чудо говорљив. Он је патио по каткад од tic doulourеux (дрхтавице) и тада би био миран; иначе му је језик млео без престанка. Никад се није женио, али је непрестано вребао жену с новцима. Имао је прихода 7000 динара годишње а био је преко сваке мере сујетан и себичан. О њему се говорило да је права мустра галантне учтивости; шетао је сваки дан кроз цео парк и регентову улицу.

Г. Калтон се решио да спрам г-ђе Маплесоновице буде ванредно пријатан; али је то хтело и све остало друштво. Г-ђа Типсовица мислила је ако посеје мало љубави међу своје муштерије, да ће их придобити на дуго време и послужила се преваром; пустила је господи у уши да су женскиње богате, а женскињама је рекла да су сва господа неженьена и „добре партије". Г-ђа Маплесоновица била је бистра удовица, око својих 50 година, лукава и препредена сплеткашица, а држала се тако добро, да је изгледала млађа но што је у ствари била. Она се веома бринула за своје кћери и често би пута говорила, како би се решила чак и на то, да се но други пут уда, само ако би тиме могла да користи својим драгим кћерима — иначе се, разуме се, не би удавала. „Драге кћери" неби се такође много одупирале користима какве „добре партије",

Једна је од њих навршила 25-ту год. а друга беше три године млађа. Четири лета провеле су по бањама и кокетирале по салонима, читале романе по балконима, продавале у жен-

СМЕСИЦЕ

— **У чему су жене боље од мушкараца.** По Хълеру могу жене думе гладовати но мушкарци, по Плутарху жене се теже опијају но мушкарци, по делла Парту мање трпе од норске болести, по Аристотелу могу дуже издржати у пливању а по Плинију на њих ређе навађују лавови — т. ј. дивљи, јер од питомих се никад не могу сачувати.

ИСПРАВКА

У огласу друштва Св. Саве, у коме је реч о прилозима г. Пирођанца и других — погрешно је печатано да је прилог 10 дин., а требало је да стоји 100- — Моли се уредништво „Малих Новина“ да у сутрашњем броју изволи поправити ту погрешку и објавити да су улози:

Г. М. Пирођанца
Г. Воје Марковића и Београдске трг. омладине по 100 динара.

Благајник друштва Св. Саве
Тих. Марковић.

ПРИВРЕДА

Поуздано средство против свињске „грознице“. Врло се често догађа, да свиње оболе од „грознице“. Лекови се употребљују разни, од којих једни помажу, а други не. Ако болест није узела већ маха, онда је следеће средство са свим поуздано и сигурно. 14. Марта о. г. куњало ми је једно свињче — тако ми причаше један пријатељ —; 13. у вече, кад су и остале свиње рањене, ово једно није хтело да једе као обично; није хтело јести ни следећег дана ујутру. Још пре подне тога дана липсало је, и то од „грознице“. Кад сам видео да ми је свињче од те болести липсало, истерам остала четири грла, која су у истом свињцу била, на поље, али приметим, да су и она четири добила исту болест.

Знаци ове болести следећи су: оболело грло увлачи ноге под-а-се, њушку спусти на земљу, неће да једе ни мало, или врло мало, а при ходу непрестано посрће.

Кад сам ове знаке и код осталих мојих свиња видео, а ја једно по једно стрпам у каду па на бунар, и дотле сам ладну воду на њих сипао, док је свако свињче толико у води лежало, да су му се из воде само глава и уши виделе. Сад сам узео два момка и трљасмо поједина грла оном ладном кроз једно четврт сата, а после тога остависмо га још по четврт сата да у води лежи. Затим сам напунио — тако рећи — свињац сувом сламом и утерао сва четири грла у тај свињац, где су се у ту сламу завукли, загрејали и осушили. После неколико часова већ је болест попустила, јер су се све свиње извукле из сламе и одма отишле у валову да једу; на тај начин излечио сам моје свиње од „грознице“ и после 3 дана потпуно су оздравиле.

Приметити порам, да је ово средство сигурно и поуздано у почетку болести, док још оболело грло није добило мрке пљоште по телу — онда је већ доцкан. „Г“

КУРС

Дукат . . . . :	5 63
Наполеон	9.46⁵/₁₀
Срц. лутр. 3% лозови	34.—

ДНЕВНИК

КАЛЕНДАР

Понедељак

Православни: 21 Апост. Тадеја
Католички 2. Јефрем
Сунце излази у 5 с. 7
Сунце залази у 6 с, 24
Мена месеца пос. четврт. 7
Дан је с почетка 14¼ сати а ноћ 9³/₄ али до краја овог месеца дан окраћа за 1¼ мин, а за толико и ноћ одужа.

Ред примања по министарству

Министар унутр. дела: сваки дан пре подне од 12—1 часа пре подне.
Мин. иностр. дела: четвртком од 11—1 ч пре подне.
Министар војни сваког дана од 11—12 ч. сем недеље и празника.
Мин. правде: сваког дана од 9 и по часа до подне.
Мин. Грађевине; сваки дан од 11—12 ч. пре подне.
Мин. просв. и црк. дела петком од 11 до 12 часа пре подне.
Мин. привреде, понедељником, уторником четвртком и петком од 11-с пре подне до 1 по подне.
Министар финансије уторником и петком од 10 — 12 пре подне.

Дописне карте за Србију

Просте стају 5 п. д. а с плаћеним одговором 10. ц. д. за међународну преписку у 10. п. д. и 20

Пошта и телеграф

За писма од 15 грама тек. плаћа се 10 п. д. за Србију, Славонију, Хрватску, Срем, Банат, Бачку и целу Мађарску. за аустрију плаћа се 15 пр. д. На сваки 15 грама више још по 15 пара дин. Писмо може бити тешко највише до 1 киле.

Препоручена писма морају бити на средини запечаћена. За препоруку плаћа се 20 п. д. а за повратни рецепис још 20 пара.

Народна библиотека отворена је сваки дан од 8 до 12 сати пре подне.

Фијакериске таксе

По вароши дању: за четврт сата 1 динар, за пола сата 1 и по динар. за 3 четврти сата 2, за цео сат 2 и по динара.

Ноћу двогуба цена.

До станица железничке и парабродске, и обратно, за четврт сата 1 динар. За сваки четврт сата више по пола динара.

У Топчидер и натраг 6 динара задржавајући се 2 сата од поласка до повратка. За сваки четврт сата више по пола динара.

За свадбе 10 дин. за 4 сата

Ноћу до железнич. и парабродске станице и обратно за сваки сат по 3 динара

Ноћу у топчидер и виногради 4 динара на сат. —

Ноћу се рачуна од 1 Маја до 1 Октомбра од 8 сати у вече до 4 сата у јутру, а од 1 Октомбра до 1 Маја од 7 сати у вече до 6 сати у јутру.

Цена је за возидбу иста макар се и више њих возило.

За већи и мањи пртљаг по пола динара од комада.

Такса за железничке носаче

Од излаза до отправништва пртљага за пртљаг или за ручне ствари до чекаонице и железничких кола, или само из чекаонице до железничких кола 5 пара дин. од комада.

Од излаза до отправништва за пртљаге преко 25 кила по 30 п. д. од комада.

Путнички пртљаг од излаза или ручни пртљаг од истог, 15 п. д. но комаду.

Од места издавања до места вожње за путнички пртљаг преко 25 кила 35 п. дин по комада.

НАРОДНА БИБЛИОТЕКА отворена је сваки дан од 8 до 12 сати пре подне.

ТАКСА ЗА ВСДОНОШЕ

Савамалски кварт до чесме спрам министарства грађевина 25 п. д.

Савамала и сваки одсек на вису, варошки и теразијски кварт, запад. врачар, варош капија по 40 пр. динарски.

Остале улице по 50 п. д.

ТАКСА ЗА АМАЛЕ

За тежину до 60 кила од параброда до кола на станици . . . . дању 0.50 ноћу 0.60 п.
Хотел „Крагујевац“ . . . 0.60 0.80 „
Хотел „Национална“ . . . 0.80 1.— „
„Гранд-Хотела“, „Круне“, „Краља“, „Грч. Краљице“ „Русије“, „Злат Анђела“ 1.— 1.30 „
„Касине“, „Париза“. „Балкана“, „Руске Круне“, Топа“, „Злат Прага“ . 1.25 1.50 „
До „Венеције“ „Босне“ „Лимана“ „Европе“ . . 0·80 1·30 „
до „Жиров. Венца“, . . 1— 1·30 „
до „Велике Пиваре“ . . 1·25 1·50 „
до „Тобиске пијаце“ . . 1·50 1·80 „

Поштанске упутнице.

До 500 динара поштанском упутницом, а 150 путем телеграфа код већих пошта.

До 200 динара поштанском, а 100 динара телеграф. упутницом код мањих пошта.

До приватних кућа и обратно

За сваки савамалски . . 1·— 1·40 „
„ „ варошки . . 1·— 1·50 „
„ „ теразијски . . 1·25 1·50 „
„ „ дорћолски . . 1·40 1·80 „
„ „ врачарски . . 1·60 2·— „
„ „ палилулски . . 1·60 2·— „

Ноћ се рачуна од Октобра, до Марта од 6 с. у вече до 7. с. у јутру.

ТАКСА ЗА СЕЧЕЊЕ ШУМЕ ОПШТИНСКЕ И ОПШТЕ НАРОДНЕ

Велико дрво родне горе . . . 12·63 дин
Средње „ „ „ . . . 8·42 „
Дрво за обичну греду . . . 1·27 „
Рог, метак, баскија . . . . 0·43 „
Велико дрво неродне горе . . 3·37 „
Средње дрво неродне горе . . 2·11 „
Рог, метак, баскија . . . . 0·21 „
Мечија лескa велика . . . . 42.10 д.
Мала лескe не сме се сећи
Пруће од 100 ком. за продају 0·43 д.
Велико дрво има пречник 63 сантимет
Средње дрво има пречник 32 сан.
Обична креда има пречник 72 сан.

СТАЊЕ ВОДЕ

За последња 24 сата од 6—7 ов месеца опала је вода са 0 сантиметара.

колика је вода			пролаз испод Ћуприје
6 Августа	2·26		11.74
7 „	2·22		11·78

ским базарима, играле на баловима, упуштале се у интимне односе — у кратко, чиниле све што само могу мудре кћери да чине — али, све за бадава.

— Како се лепо носи г. Симсон! шапутала је Матилда Маплесонова својој сестри Јулији.

— Заиста, врло елегантно, одговори Јулија.

Г. Симсон носио је црни капут на струк са сомотском јаком и зарукављем.

— Па бродица! рече г-ђа Јула.

— Дивна! одговори сестра; а коса!

А та коса је ђаволски личила на вештачку, каква се обично виђа на главама нарумењених лутака у власуљарским излозима, и била је заиста вештачка, а брадица је почињала од зулува и ишла на ниже до испод браде да сакрије пантлику о којој се држала лажна коса.

Слуга се појави први пут и новопреврнутом црном капуту свога господара и јави да јеручак на столу. Госпоја одведоше госпође свечано у трпезарију, ту им преставише г. Типса. Типс се поклони свима новим укућанима неколико пута отприлике онако спретно, као што се клањају лутке на холандским сатовима или вергловима, а за тим седе брзо на дно стола, веома задовољан што се могао да заклопи иза чорбалука.

— Пружи чорбу г-ђи Маплесоновици драги мој, рече г-ђа Типсовица.

Она му је у друштву увек говорила „драги мој.“ Типсу се јела риба и похита да учини што му је било заповеђено, у тој журби начини мало језеро ма застирачу и покри га брзо чашом да не спази жена. За чорбом дође риба. Г-ђица Јула замоли за једно мало парченце, а њена мати рече г. Калтону како Јула једе за чудо мало. И остали замолише за врло мало, у осталом неби им ништа помогло и да су искали много.

— Драги мој, рече г-ђа Типсовица, пошто је сваки добио по парченце, шта би ти хтео?

Ово питање било је пропраћено погледом из кога је он требао да разуме да не сме рибе да иште, јер је остало још врло мало. Али је Типс мислио да се тај поглед односи на оно језеро на застирачу, па с тога не слутећи ништа. одговори, ја молим за мало рибе.

— Рибе, велиш, драги мој? упита га г-ђа Типсовица са пооштреним погледом.

— Да, мила моја, одговори овај безбожник, а на лицу му се огледала неописана глад. Госпођи Типсовици ударише готово сузе на очи кад пружи и последње парченце рибе „своме обешењаку“ — тако га је у себи назвала том приликом. Цеме, рече она одмах за тим, одиеси твоме господару ову чинију и уклони нож испред њега. Ово беше добро смишљена освета, јер Типс није могао да једе рибу без ножа. Принуђен је био, дакле, да виљушком и парчетом кора од леба лови рибу по тањиру, што му је сваки седамнаести пут испадало за руком.

— Цеме, промени тањире, повиче г-ђа Типсовица. После Типсовог трећег или четвртог средњег лова, — и Типсовог тањира нестаде брзо као муње.

— Парче леба, Цеме, повика несретни господар, гладан као и пре, али г-ђа Типсовица заповеди Цему да донесе месо, а за тим је тражила од њега непрестано час ово, час оно, тако, да није имао кад донети парче леба своме господару. Хиксу се учини да су за ову прилику веома згодни стихови из Дон Жуана и поче да цитира:

„Ова земља нема крава, ни волова,
Али доста коза, оваца, овнова.
При весељу каквом, где се људи стеку,
Ту на ражњу месо к'о дивљаци пеку“.

— Баш је неотесан, мишљаше у себи г-ђа Типсовица.

(НАСТАВИЋЕ СЕ)

КЊИЖЕВНИ ОГЛАСИ

ПОЗИВ

НА ПРЕТПЛАТУ КЊИГЕ

ПАСТИРСКЕ ПОСЛАНИЦЕ

Црквене и друге, Беседе и речи

Намерни смо да у име божије, штампамо укупно све наше посланице, беседе и речи, које смо у разним приликама и времену говорили.

У жељи, да би могли знати, колико ћемо књига штампати позивамо пријатеље наше и све љубитеље књиге и цркве нарочито браћу свештенике, учитеље и клирике, да се у што већем броју упишу у предбројнике исте и вас или непосредна или преко г. г. окружних протојереја и намеснике о томе известе, а ово братски умољавамо, да се заузму око прикупљања претплатника, за што ћемо им поред срдачне благодарности и 12 од сто у новцу или књиге у име награде уступити.

Књига ће извести 30 до 35 штампаних табака, а цена јој је 4 динара. Новац се полаже у наточ за књигу.

У исто време умољавамо најљубазније пречасне конзисторије, окружне протојереје и намеснике и сву осталу господу, којима смо раније слали наше књиге: „Номоканоне“, „Таблице о сродству“, „Библејско-сгегетичке слике“ и друге ради продаје, нека нам изволе поднети рачуна о продаји истих.

Рукопис је готов и спреман за штампу.

Рок уписивања на књигу траје до 10-ог августа тек. године.

Августа 1889 г.
у Београду

епископ
НИКАНОР

Штампана је

ШКОЛИЦА

ЗА ГРАЂАНСКА ПРАВА И ДУЖНОСТИ

с овом садржином:

ПРВИ ДЕО

Просте поуке за малу децу

ГЛАВА ПРВА

О дужностима

Децу сваки милује
Детињство
Дететова будућност
Дететова будућност (други чланчић)
Отац
Мајка
Мајка (други чланчић)
Синовља захвалност
Послушност према родитељима
Послушност и поштовање старијих
Поштуте сваког а особито старце
Васпитање
Школа

Поуке за дечаке

ГЛАВА ДРУГА

Опет о првим дужностима

Истина
Умереност пристојност у беседи
Поштење, доброта
Поштење доброта (други чланчић)
Захвалност као друштвена добродетељ
Рад
Опет рад
Слобода
Слобода грађанска и слобода политичка
Приворност
Порок и добродетељ

ДРУГИ ДЕО

Поуке за младиће

О

ДРУШТВЕНИМ ПРАВИМА И ДУЖНОСТИМА

ГЛАВА ПРВА

О

Друштву у опште

Рашта је човек, и како долази до онога за што је створен
О друштву
Користи од друштва
Породица
Деца
Како се живи у породици
Човекова права у друштву
Отаџбина
Љубав према домовини према месту где смо се родили
Љубав према своме отачаству, и народни понос
Друштво по вери
Права дужности по вери

ГЛАВА ДРУГА

Економија материјалних интереса

Извор својине
Развитак својине
Својина је за сваког
Радња сваког човека на корист је свима
Права за завештавање и за наслеђивање
Сиромештво
Данак

ГЛАВА ТРЕЋА

Политична права и дужности

Политички морал
Морална и стварна позајмица
Друштвена сила
Државни закон
Слобода као друштвено врело и начело
Једнакост као врело или начело друштвено
Благост као друштвено начело

ГЛАВА ЧЕТВРТА

Држава

Састав државе
Суверенство
Дужности суверена спрам грађана
Управа
Закони
Основни закони
Законици
Васпитање је допуна законима
Разни облици управе
Мешовити облици управе

ГЛАВА ПЕТА

Међународни односаји

Општи појмови међународног права
Кад је мир, а кад је рат

ДЕО ТРЕЋИ

Државно стање Србије

Поглед у прошлост
Србија Кнежевина
Србија Краљевина
Србија Краљевина уставна
Устав Краљевине Србије
Завршетак.

Цена је 1 динар. На 10 књига 1 радош.

Може се добити у писка

М. Ђ. Миљковића
(Народна Библиотека)

ОГЛАСИ

ОШТОЈ државној болници потребне су сад одма 3 болничарке. Првенство имају оне које су писмене и без фамилије.

Плата је 45 дин. с правом на стан и храну.

551 2—3

ЗАСЕБНА КУЋА

у призренској улици бр. 7. са дванаест соба издаје се од 1. Нов. 1889 год. под кирију. За услове упитати у истој улици бр. 9.

535 6—6

Од 1. Новембра ове год. даје се под кирију

Зграда на зеленом венцу, где је сада апотека.

За цену и услове распитати у кући поч. Рад Милојковића, бив. потпредседника држ. савета. (У Министарској улици број 12.).

546, 3—6

Оглас за кројаче

Част ми је објавити да сам из Беча дошао и отворио предавање наука о кројењу мушког одела. Моје теоријско и практично образовање као кројача у Бечу та о је, да ће ученици бити задовољни. Ближа извешћа код потписаног у хотел „Европи“, соба бр. 5.

С поштовањем.
Јосип Пест.

№ 545,3—3

ЈЕВТИНОЋА

САМО У БАКАЛНИЦИ

код

СТАРОГ ТОПЧИЈЕ

Васина ул. бр. 19. на Великој пијаци

продаје се:

1. кило шећера коцке најфиниј . . 85 пд.
1. флаша Буковичке киселе воде . . . 50 пд.

Остале артикле продаје све јевтиније но игди.

За тачну меру и солидну услугу јамчим

Августа 1889.
Београд.

с поштовањем
Мих. Ј. Васиљевић.

142—3

ЈЕВТИНОЋА

Употребљиви старих кантара.

има на продају у магацину **Главне соларе Англо аустријске Банке**

552,1—2

Дућан пространа са подрумом у Дубровачкој улици б. ој 3. издаје се од 1. Новембра ов. год. под закуп. За ближе услове обратити се

Николи Лазаревићу
538, 9-10 ћурчији.

Имам коња на продају коме је од резервиста коњичке бригаде потребан за куповину, нек се јави мени у Крагујевцу. Мајору

554, 1—5 **Дим. Недељковић**

ТРГОВИНА

ЂУРИЋА И ЉУБИНКОВИЋА

потребује једног момка из добре куће, за одма.

44 3—3

НА ЗНАЊЕ

Васпитни завод у Нишу

ЗА

васпитање женске деце

По дозволи г. Министра Просвете и црквених послова II Бр' 10119 отворила сам васпитни завод за образовање женске деце. Поред српскога језика и свију осталих предмета у овоме моме заводу предаје се немачки и француски језик, ручни рад и гласовир по одређеном програму, које је Министарство просвете одобрило.

У заводу заступљене су најбоље педагошке снаге. Ово је показано и успехом на испиту који је ове године држан пред министарским изаслаником. —

У овај завод примају се деца од 6-те па до 14-те године. По жељи родитеља деца могу бити примљена и на стан, храну и у опште сву потребну негу. О материнској нези, коју деца добијају у мом заводу, може се сваки уверити код родитеља, који су ми своју децу већ од дужег времена поверили.

Уписивање деца за идућу школску годину почиње од данас и трајаће до 1-вог Септембра ове године.

Услови су врло повољни и могу се добити на захтев од

Управитељке завода
Б. Нетовићке

1 Августа 1889 у Нишу.

520 6—12

СВАДБЕНОГ ЦВЕЋА ПАВЛАКА

(У ЛЕПШАВА ЛИЦЕ).

(BRIDAL BOUQUET BLOOM).

Дајте своме лицу, грлу, мишкама, и рукама дражесну лепоту, сјај, и лепши мирис љиљана и руже, употребом Свадбеног Цвећа Павлаке. То је једна кључ и лекована течност. Нема јој равне у свету за стварање, поправај, и одржање лепоте. Продаје се код свију Апотекара и Мирисара. Стоваришће је у Лондону: 114 & 116 Southampton Row.

537, 2—52

ФАРБА

Фирнајз, лак четке и сав молерски и фарбарски прибор најбољи је и најевтиниј код

ДИМИТРИЈА М. ЂОРИЋА

У БЕОГРАДУ

спрам споменика кн. Михајла

продаје на мало и на велико

ЦЕНОВНИК ШАЉЕ СВАКОМЕ НА ЗАХТЕВ

527 10—10

Власник Перо Тодоровић. Одговорни уредник С. Јаношевић. Штампарија „код Просвете“ Позоришни трг, бр. 2

БРОЈ 242 УФТОРАК 22. АВГУСТА 1889. ГОДИНА II.

ИЗЛАЗИ СВАКИ ДАН

БРОЈ 10. П. Д.

ЦЕНА ЗА СТРАНЕ ЗЕМЉЕ
За годину . . . . . 30 динара
На по године . . . . . 15 динара
На 3 месеца . . . . . 9 динара

LE PETIT JOURNAL

МАЛЕ НОВИНЕ

ДНЕВНИ ЛИСТ ЗА СВАКОГА

Претплата из унутр. полаже се само код поште

За Београд кења претплате — Лист се продаје на број

Писма и рукописи шаљу се Власнику „Малих Новина" Топличин венац бр. 17., на горњем спрату.

Претплата се прима код свију пошта у Србији

ЦЕНЕ ОГЛАСИМА
На првој страни од петит. реда 20. пр. дин.
а на четвртој од петит реда 10 пр. дин
ПРИПОСЛАНО стаје 50 пр. д. од петит реда

KLEINE ZEITUNG

Огласи јевтино, по потреби и са сликама. За свако оглашење плаћа се држ. таксе 20 пр. д. ВЕЋИ ОГЛАСИ ПО НОГОДБИ

У улици два бела голуба бр. 21 у доброј кући имаде стан са свима удобностима за два ђака.
553,1—2

ОГРОМАН ИЗБОР
МУШКИХ ШЕШИРА
Најновијег фазона и квалитета има на стоваришту код
М. Миловановића и Божића.
556 1—6

Трговина људским месом

(Посвећено београдским оцевима)

—

*

Писар скочи и узе дизати лепу девојку. Била је у несвести Писар зазвони. Дође жандарм. Полива и су је водом; раскопчали је; наместили је на наслоњачу. Она се поче повраћати полако.

Писар седе опет за сто и узе читати хартију, што је мало час лепа Јулчи бацну пред њега.

То је било писмо ове садржине;

„Мило дете моје!

„Требао бих да отпочнем прекорима, да те карам како си могла оставити свога доброг оца, твога јадног самораног попу, па отићи у свет за туђим човеком.

„Но моја је душа обузета болом, а црно срце моје пренуно је само туге и тешка жаљења. И ако си погрешила, твој отац нема за тебе других речи до речи од љубави, од милоште, од жаљења и праштања.

„Мила ћеро моја, мезимче моје, једнице моја, врати се твоме попи. Ма где била, ма с ким била, врати се, вратите се; нека дође и он, ја ћу му опростити, примићу га, волећу га, волећу све што ти волеш и учинићу све што ти мислиш . . . . само ми се врати.

„Ма шта да си учинила; ма како да си згрешила, све ти је опроштено, све је заборављено, само се врати; не остављај твога горко уцвељена, неутешна родитеља

„Маро, ћери моја, зар си тако брзо заборавила твога јадног и несретног попу, који, сем бога и тебе, нема више никога свога на овом хладном, широком свету!

„О, боже, чиме сам ти сагрешио да ме тако тешко покараш!

„Маро, сине, ко ће од сад погледати и понеговати твога стара родитеља?

„Кад се после тегобних пословања по раштрканој парохији, у вече уморан враћам кући, ко ће истрчати преда ме да ми врата отвори; ко ће ми утруђеном столицу додати; ко ће моје слабе, уздрхтале руке пољупцима обасути, а ко ли ће ме ведрим, веселим с атким гласом поздравити: „добар вече мили татице мој!

„Маро, ћеро, мило јагње моје, ко ће твога самораног попу на пут испратити, ко ли ће га с пута дочекати? Ко ли ће ме брижна разгалити, кад ме спопадну тешке бриге живота? Ко ли ће ме од сад тужна утешити, кад болна сећања на лепшу прошлост помраче душу моју?

„Имала си браћу и сестре имао сам пуну кућу здрава и чила порода — и сви помреше већи и одрасли; остаде јединац син, те здрав као јелен, погибе у несретном и проклетом рату, погибе и ишчупа из корена крваво срце моје. За њим пресвиште и твоја добра мајка, а тебе остави нејаку још на сиси, сиротице моја.

„Грејао сам те на грудима својим; хранио те из уста својих; сам сам те купао, сам те чувао, сам те повијао и развијао; сам по сву ноћ бдио над колевком твојом — одрасла си на срцу моме, јер уцвељени и брижни отац ничијем старању није смео поверити јединицу своју, тебе, животе мој.

„Ти си ми расла здрава и напредна и крваве, разјапљене ране на срцу моме почеле су по мало зарастити. Ти си ми одрасла велика, дивна, дична, а у теби ми је, као у лепом санку, васкрсла сва изгубљена срећна прошлост моја

„Око тебе сам се свио, и, после много година, моја су уста могла прошапутати: „Хвала ти, господе, и на оволикој милости твојој." Ти си била живот живота мога и душа душе моје. Ти си утеха старости моје, ти предмет свију топлих молитава мојих; ти једина нада, сва срећа и сва радост моја.

„Па зар сад и тебе да изгубим, зар и тебе да ми нестане тако ненадно, тако нечекано!

„О, боже, ти не би био бог, ти не би заслуживао име, „блага оца" кад би још и то допустио!

„Не, не, то не може бити; ти си добар, створитељу мој; и ти ћеш ми њу вратити.

„Маро, срећо моја, врати се оцу своме; поврати ми већ у пола премрлу и одбеглу душу.

„Маро, сине, твој отац те чека раширних руку, отворених наручја и отворена срца врати ми се, животе мој.

„Добра ћеро моја, је ли могуће, мили анђеле мој, да ти, тако добра и милостива и спрам маленог мравка, будеш сад тако немилосрдна спрам твога несретног попе, да га твојом рођеном руком убијеш!

„А ти ћеш ме убити, то сигурно знај, само ако се што пре не вратиш.

„Зар ја твој губитак да преживим, зар ја без тебе да останем на опет да живим, да ходам, да дишем, да будем човек?! Боже сачувај! То никад бити не може. Живот твога оца у твојој је руци. Не вратиш ли се што пре — мени остаје само да легнем, да зажмурим и да умрем.

„А већ сам легао, Твој нестанак оборио ме је у постељу. Не вратиш ли се скоро — умрећу ти, мила ћеро моја!

„Ох вратиш ми се врати, врати

„Твој несрећни отац

„Јоца П. . . . . .

Адреса је гласила:

„*Госпођици Мари П. . . . .**)

Карио Амурели

*) Прешли изостављамо штедећи успомену овога несрећног родитеља.

БЕОГРАДСКЕ ВЕСТИ.

—

Салане. „Б. О. Н." јављају: Због заразних болести које су се често јављале код појединих стада оваца, вар. санитет учинио је општинску управу пажљивом да при одређивању места за ово-јесенске салане изабере таква, на којима ће бити могуће тачно вршити лекарске прегледе чопора и заклатог меса.

Поменућемо одмах и то, да је с надлежне стане потврђено како више заразних случајева нема, а и до сад они су били по све незнатни али ипак мера санитета потиче из оправдане предострожности, па је с тога сасма на своме месту, пошто искључује сваку евентуалну опасност.

Што се тиче самога питања о местима, оно се не даје преломити. Уз захтеве санитетских прописа ваља једновремено задовољити и користи грађанства.

Оно истина по саму општину и њену благајну корисније је ако салане буду имале својих тешкоћа: становништво тада подмирује своје потребе на варошким месарницама те приход од аренде расте; али општинска управа не испушта из вида ни дужност да штити и интересе самог становништва, у колико је могућно појевтињавати животне намирнице. Саланама се користе махом сиротињи редови, и за то је већма потребно стварати олакшице.

У правцу овом општински одбор поверио је комисији тројици да означи места на којим се могу салане отворити. Покаже ли се саме тај излаз: да се све салане построје на једном крају, грађанство ће имати тешкоће што ће из појединих крајева морати даље ићи. Али зато опет имаће и користи, јер ће цена меса конкуренцијом појевтинити, а то се увек дешава кад год су једнородне продавнице груписане.

Друга корист је у томе, што ће сваки бити сигуран да се и на саланама продаје здраво месо.

Оволико је било потребно проговорити једно да се мера санитета не би погрешно разумела, друго да би се знало за што ове године салане на приватним плацевима не могу бити допуштене, и најзад, ради уверења грађанства да ће се на козарама продавати здраво месо.

*

Награда. Општински одбор сматрао је да ће погодити жељу грађанства ако ма и на најскромнији начин видљивим знаком покаже да Савез стрељачких дружина у своме патриотскоме раду ужива свако признање и пажњу.

Том побудом руковођен, аклама-цијом је решио да се од стране престонице даде једна награда за IV свечано земаљско гађање, које Савез стрељачких дружина приређује ове године у Пироту, 8. 9. и 10. Септембра.

Награду ту: *5 златника у кесици* (100 дин.) може однети само *Србин — стрелац.*

Нов мајдан. Општински мајдан код сењака звани „Бела марама", ових се дана отвара сасвим, и већ првее партије извађеног камена моћиће су употребити за предузете калдрме и улицама сарајевској, сјеничкој и фрушкогорској.

Претходном својом оценом, комисија је изрекла да камен тога новог мајдана по квалитету одговара топчидерском камену *првога реда.* Буде

ли се ово потврдило, знатно ће се олакшати калдрмисање београдских улица, пошто ће случајеве, кад приватни имаоци мајдана камен зацене, општина из свога мајдана подмиривати потребу и камена и шљунка, а и са мање даљине за превоз, који увек знатно поскупљује цене.

У сваком случају, дакле мајдан овај одржаваће равнотежу цена, по којима се камен у вароши продаје и купује.

*

Нек се зна. „Б. О. Н." пишу: На оригинални начин разумевајући свој положај, поједини београдски предузимачи за откопавање и калдрмисање улица понашају се врло често при лицитацијама тако, да ће управа општинска најзад бити приморана да једном за ев-гда утврди, да се извесним лицима више никако општински послови не уступају, па ма како повољне услове постављали.

Договори пре лицитација и различне друге уједурме да знатно повећају цене и тиме осигурају претеране проценте зараде, за такве предузимаче без сумње су врло корисни покушаји, али општинска управа нема потребе да вечито стоји на опрези и да средством нарочитих мера својих доскаче вараличким подвалама. Тако у последње време одигравала се читава траги-комедија са систематским покушајем неколцине предузимача, да им општина грађење калдрме и откопавање земље у неким улица, што је прошле седнице решено, уступи по цену по коју су се они упели били те послове отети. Њима је доскочено јер је посао под повољном ценом сасма другоме лицу уступљен, али је штета у томе, што се грађење калдрме за читав месец задржало и покрај свеколиког настојавња општинскога одбора и председништва да се све калдрме ове године пре кишних дана сврше.

Ово обавештење пружамо с тога, што је у једном дневном листу, баш услед речене неприлике општ. управе било протеста што се с грађењем калдрме оклева. У исто време дајемо и прилике оним „предузимачима", на које се предња реч односи, да размисле ко ће најзад имати штете, да ли они или општина, која нарочито мање и обичне калдрме може у свако доба да гради и у сопственој режији.

*

Заступа. Дужност лекара општинског у кварту *теразиском* врши лекар кварта врачарског г. Др. Фрања Рибникар, као заступник г. Др. И. Хирша који је на осуству до 7 идућег месеца.

*

Стављен под суд. Бивши уредник нашега листа г. Медецијан стављен је под суд за ове инкриминисане нотице: Гласови, Због у Земуну, и у присуству Министра.

*

Војна вежбања. Г. министар војни издао је ову наредбу:

Код пешадије 1, Да се 25 тек мес. искупе на вежбање код батаљона сталног кадра обвезници 29-те и 30-те године старости, како они који су служили, тако и они који нису служили у сталном кадру и да се вежбају до 9 септембра.

2, Да се старешине и обвезници II позива искупе по својим батаљонским срезовима и ту вежбају, под надзором одређеног официра по четама и то по реду, почев од 1. септембра па даље редом, зашта ће сљедовати нарочито наређење за искупљање.

3, Да се 23. септембра тек. год. у вече искупе, код батаљона сталног кадра, обвезници 27. 28 год. старости и то како двогодци и пето-месечари тако и они, који нису служили у сталном кадру, да се вежбају до 8. октобра.

4, Да се осмог октобра у вече искупе код батаљона сталног кадра обвезници I позива 25 26 година старости и то: од двадесетнето - годишњака, пето месечара и они који нису служили и од 26. годишњака сви, који су служили било двогодци било петомесечни рок као и они, који нису служили у сталном кадру, и сви да се вежбају у сталном кадру, закључно до 23. октобра.

Све напред побројане године обвезника I. позива, имају се искупити и вежбати код VII. ботаљона сталног кадра у Београду.

5, Комора за I. позив неће се позивати а за II. позив само колико буде нужно, за доношење ране војницима.

6, Старешине I и II. позива као административно особље, чија је служба на коњу, а који су позвани на вежбање код сталног кадра доћи ће на ово и без коња, што не важи за коњицу.

Код коњице 1, Да се све старешине и обвезници коњаници, који улазе у састав активне коњичке бригаде, искупе 28. августа у вече у место кадровског коњичког пука и да се ту вежбају, закључно до 9. септембра.

2, Да се све старешине, обвезници дивизиске коњице искупе 23. септембра у вече, такође у место кадровског пука (Београд) и да се вежбају, до 8. октобра.

У ову коњицу спадају коњаници I. позива, а долазе на својим прописним коњима са прибором.

3. Комора њихова не позива се.

Пионери. Позваће се на вежбања и све старешине и сви обвезници резервног инжињерског батаљона, но кад и код које команде, следоваће доцније наредба.

Код болничара. Да се 20 тек. мес. у вече искупе у своје кадрове чете, обвезници болничари I. позива свију класа осим последње две (23-ће и 24-те) године старости заједно с оним чиновима и да се ту вежбају до 4. октобра. — Комора њихова не позива се.

Код занатлија. Да се 25. августа у вече искупе занатлије обвезници I позива и вежбају до 9. септембра у Београду. — Сви обвезници имају се тачно у одређено време гореозначеног дана искупити на одређено им место, а према онима који изостану, употребиће се законске мере.

Само они који су тако болесни да не могу на вежбања доћи, и кад то докаже лекарском сведоџбом моћиће се извинити. Исто тако извиниће се још и они, којима се смрт у кући деси, и то за време сарање, но и једни и други имаће доцније издржати вежбање и то први пошто оздраве, а други пошто сврше сарану.

Они који изостану, без извињавајућих узрока одслужиће код дотичне јединице сталног кадра дупли број дана и то о своме трошку, сходно 6-ом ставу чл 92. закона о устројству војске, што важи и за обвезнике пешака II позива који од вежбања изостану без оправданих узрока.

За време вежбања никоме се неће давати одсуства осим смртног случаја најближњег сродника.

ИЗ СРПСКОГ СВЕТА.

—

— **Оштета** Бечким листовима телеграфишу са Цетиња, да ће црногорска влада тражити од Порте оштету за убиства, пљачкања и паљевине, што су их починили Арнаути Малисори црногорском становништву.

— **Босна и Херцеговина.** „Србобрану" јављају из Сарајева да ће се тамо почетком идуће школске године отворити техничка школа, за коју већ именовани и професори и то Лука Караман за директора, инжињер Јован Киће за учитеља грађевинарства, шумарски пристав алниског рудокопског друштва Валентин Миклау за учитеља шумарско-техничке струке и асистент бечке политехнике Едуард Долежал за друге технолошке предмете. Сви ови наставници нису вични српском језику те по томе нагледа да та техничка школа у Сарајеву није намењена омладини босанско-херцеговачкој већ синовима оних, који су из Аустро-Угарске у Босну и Херцеговину дошли ради трговине или чиновничког положаја па се ево и за њихов подмладак постарало. А за синове поносне Босне и кршне Херцеговине?

ИЗ БЕЛА СВЕТА

—

— **Један роман.** Из Дубровника пишу 15 ов. м: Следећа романтична афера биће идућег месеца предмет решавања судског. Од прилике пре двадесет година један сиромашан сељак из околине наше вароши, који себе и своју жену и поред најбоље воље није могао исхранити, начини план да се исели у Америку и тамо да потражи своју срећу. Своју жену повери хрватском свештенику тога села и обећа да ће се по могућству старати за њено издржање. Срећа му се одиста насмеши и месечно је свештенику, као поверљивој особи, долазило новчано писмо с 50 форината за остављену жену, која није знала ни читати ни писати. Сељак у Америци мало по мало дође до великог имања и сваке године повећавао је новчане пошиљке, али варалица свештеник давао је сиротој жени месечно само 5 форината а остатак је задржавао за себе. Тако је то трајало 15 година док свештеник бојећи се да се ствар не сазна, не пошље сељаку у Америци лажну сведоџбу о смрти његове жене а жени преда једно писмо из Америке, у коме се јавља о тобожњој смрти њена мужа. На неколико дана после тога њега нестане и настани се на Крфу. Несрећна жена остала је са свима без игде ичега и животарила је од поклона милосрдних људи, махом путника с Лојдових лађа. Међу тим њен муж у А-

ПОДЛИСТАК

ГОСПОЂА ТИПСОВИЦА

скица из лондонског живота

НАПИСАО

ЧАРЛС ДИКЕНС

ПРЕВЕО

МИТА ЂОРИЋ

(НАСТАВАК)

Девојке међутим употребише ту прилику да покажу како су начитане и поетичне и узеше да цитирају најшкантније Бајронове стихове. Господин Септимије Хикс примети, да су по његовом мишљењу најлепши стихови на свету, почетак седме песме у Дон Жуану у којој се описује опсада Исмаила.

— Кад говорите о опсади, упаде г. Типс, давећи се лебом, кога је једва добио, онда ми допустите да ја причам: Кад сам године 1806. био добровољац — командант нам беше сер Чарл Рамперт — еле сер Чарл Рамперт викну ме једног дана, кад бесмо на ученју — учили смо се тамо где је сада лондонско свеучилиште — викну ме из „фронта": „Типсе, рече ми, Типсе." —

— Цеме, реци твоме господару, прекиде га г-ђа Типсовица веома оштро, ако у оште неће да исече кокош, нека ми је пошље овамо.

Добровољац се збуни, узе да сече кокош и мораде да остави своју причу несвршену. У колико се гости боље упознавали, у толико је бивала забава живља. Сваки се осећао пријатније, а Типс је од велике пријатности заспао одмах по ручку. Г: Хикс и даме говораху о естетици, позоришту и књижевности. Г. Калтон понови оно исто што је већ говорено по два и три пута' само другим речима; г-ђа Типсовица одобравала је све што год је говорила г-ђа Маплесоновица; г. Симсон је седео са осмехом на лицу и пошто је сваког четвртог или петог минута казао по једно „да" или „сасвим тако" морао је сваки веровати да он разуме оно о чему се говори. После десерта састадоше се опет сви. Г. Маплесоновица и госп. Калтон играли су карата а „младеж" се забављала музиком и разговарала. Г-ђце Маплесонове певале су најдирљивије двопеве и пратиле се саме гитарима на плавој траци. Г. Симсон обукао ружичаст прслук и вели да је занесен, а г. Хикс био је у седмом небу или у седмој песми Дон Жуана, што је за њега било једно исто. Г-ђу Типсовицу су њене нове кирајџије са свим очарале а г. Типс провео је цело вече по свом обичају — т. ј. заспао је, пробудио се, па опет заспао и пробудио се баш кад је било време вечери.

Није нам намера да се послужимо приповедачком слободом и да „пустимо да године протеку". Ми молимо наше читаоце да замисле да је после овог описаног ручка протекло само шест месеци, и да су за то време мушке и женске кирајџије певале, играле, ишле у позориште и посетиле све знаменитости као што је то код кирајџија обичај. После речених шест месеци добије г. Септимије Хикс једног јутра у својој соби једно писамце од Калтона којим га позива да дође к њему у собу. Милостиви медецинар похита одмах доле, мислећи да је г. Калтону позлило. Г. Калтон, сад више налик на звекир но икад седео је у наслоњачи. Г. Хикс се накашље, а г. Калтон шмркну. Најзад почеће Хикс:

— Ја сам добио од вас једно писамце рече он озбиљно и уздрхталим гласом.

— Мислим, одговори Калтон.

— Хм!

— Да, да!

мерици брзо се утешио и оженио са неком богатом, младом Американком, с којом изроди двоје деце. По што је протекло двадесет година, Дубровчанин у Америци одлучи да види своју домовину и са својом породицом стигне у Јевропу; бавио се у Паризу, Бечу, Трсту и најзад дође у Дубровник. Ту предаљ изађе једна просјакиња. Један узвик — човек и жена познали су се. Варалица свештеник нађен је на Крфу и предат властима, а у септембру ће му судити суд.

— **Привидно мртва.** 10 ов м. десио се у Најсу један редак догађај. Тога дана у среду после подне око 2 сахата, из Штибендорфа ишла је једна пратња у Шванелвиц. Рудничку Ану Матнер, већ у годинама, која је у јутру умрла, требали су да сахрану у Шванелвицу. Сандук је био на једном колима с два коња. Поред сандука ишли су шест носиоца из Штибендорфа, суседи покојничини. Пошто је пратња ишла тако неко време, чују носиоци неки шум у сандуку, као кад неко гребе. Пратња застане, дигну заклопац и нађу жену с отвореним очима где лежи у сандуку. С десне стране, на месту где рука додирује ногу, нађу покров подеран а на телу и нешто мало крваве раниде. Жена је кретала руком О томе су се уверили носиоци и сроднци. Заклопац метну поред сандука и с отвореним сандуком врате се у Штибендрф. Пошто су скинули сандук с кола, метну васкрсну жену у кревет. После кратког времена, пошто се мало згре ала она поче плакати; говорити није могла. У четвртак у 6½ сахати у јутру, пробуди се, попила је шољу каве и рекла: „Како ми је било рђаво.“ Даље није могла ни проговорити.

— **Како се Руси миде.** „Листок“, што излази у Шаганрогу, прича овај случај. Две слуге заваде се и побију. У тој борби један одгризе ономе другоме једно уво и баци га једноме псу, који га прогута. Онда онај с одгризеним уветом предложи измирење и кад су се ради тога загрлили и хтели пољубити, одгризе он ономе другоме целу горњу усницу и прогута је. И сад су заиста добри пријатељи један другом.

— **Шкандал у позоришту.** Из Нирнберга пишу 14 о. м. у „Франкфуртер Цајтунг“ ово: У суботу био је у једном овдашњем сезонском позоришту читав шкандал. Тога дана гастирао је као „Микадо“ тенориста Адолф Бракле из Франкфурта на Мајни. Пушење, које је дозвољено у сезонским позориштима, као да је сметало госту, јер он од једном прекиде певање, ступи ближе публици и рече једноме хајделбершком трговачком путнику, да му он непрестано дува на позорницу дим од своје цигаре. Путник одговори, публика је била најпре мало узбуђена, за тим настаде лупање, звиждање и пиштање, те се морала завеса спустити. Иза спуштене завесе било је крупних сцена између госта и директора. Гост није хтео даље певати Завеса се диже и престава мирно сврши. Бракл је мислио да му се сад треба извинити пред публиком, за то изађе на позорницу, али његов говор доби опет тако узбудљив карактер и публика је опет постала неома немирна тако, да је управа решила да спусти гвоздену завесу. Бракл је стајао баш под том завесом и у брзо би га повредила; али га у последњем моменту тргне једна певачица на позорницу. Публика се пред позориштем скупила у густим групама, говорећи о познашању певачеву, коме је било познато да се у том позоришту пуши. Полиција и ватрогасци најзад су растерали светину.

СМЕСИЦЕ

— **Кајролијево завештање.** Чувени талијански патриота и државник Кајроли оставио је овако завештање: „Како сам у другом, својом руком писаном завештању одредио, остављам сву своју покретну и непокретну имовину мојој љубљеној супрузи Јелени Сизо, сунчаном зраку мога живота, који ми је својим радом разведрила. Сем тога додајем још ово: 2000 лира за дечији азил „Adelaide Cairoli“ у Гропелу; остављам 2000 лира да се подели деци сиротишта у Павији, из поштовања према моме љубљеном месту рођења и у спомен моје обожаване мајке, која се увек бринула за ове заводе. Даље остављам 5000 лира дечијем сиротишту у Белиграте. Желим да сд одмах после моје смрти поделн 1000 лира сиромасима у Гропелу. Остављам 1000 лира ломбардском ветеранском друштву, кога сам био председник. Молим моју милу Јелену нека мојим пријатељима по свом избору подели предмете у моју успомену. Знам да у свом избору неће погрешити, али јој морам препоручити онога. кога сам сматрао не само као пријатеља, већ као брата, мога изврсног Фредерига Напола.“ — Покојник је још за живота поделио 100.000 динара.

ПОЛИЦИЈСКИ ГЛАСНИК

Притворени. Ноћас су притворени: Недељко Нешковић калфа обућарски, Илија Косанчић тестерајш и Спира Симић надничар због нијанчења.

Кажњени. Пресудама полицијским кажњена су: Катарина Новак овд. због скитње и Јела Марковић пиљарица овд због псовке.

Нађено. У овд. варошн нађена је извесна сума новаца у банкама. Сопственик нека се у року од месец дана јави главној полицији.

ПРИВРЕДА

О чишћењу воћака. „Да коњи чисту и светлу длаку добију, најбоље је средство, да их оним овсем преко дења истрљамо, што у јаслама после зобљења заостане“, — т. ј. да им довољно и добре ране дајемо. То ми рече један сељак, који — мимогред буди речено — није баш радо своје коње чистио. Кад се млада говеда стражњим ногама иза ушију чешу, није никакав знак да су их притисле тешке бриге о њиховој будућности, него — да су вашљива. А зашто имају вашшу? јер су прљави и свршљиви имају дугачку длаку, у опште су телесно сасвим занемарене. За тај случај наравно, и нема друго средство но да се оним сеном што у јаслама остане добро истрљају иначе се за тај случај употребљава уварак од дувана.

Исто је тако и с воћкама. Изгладнела осиромашена и занемарена воћка, има са разним невгодама да се бори за свој опстанак. Кора стврдне оболе, обрасте маховином и другим наметницима. У кратко речено јадно живи и иде брзим кораком своме пропасти, своме крају.

Ко своје воћке од малена још негује ко их сваке јесени кречом и крвљу премазује тај неће имати нужде да их од старе коре и маховине чисти, све ће то и само отпасти И мазање самим кречом чини своје добре услуге.

Ко своје воћке кроз читав низ година није чистио па га напослетку једном већ и сама савест на то вагони, да своје воћке очисти тај треба при чишћењу да простре поњаве око воћака како ће све одозго на поњаве пасти, да све то лепо да покупи и да сагори, јер испод оне одпале старе коре има сијасет насекома и њихових јаја. Кад се воћка на овај начин лепо очисти онда је треба лепо окречити.

Свима онима који се на неродност својих воћака жале топло препоручујемо да своје воћке пре но што се на време и сорту потуже од сувишних грана и огранака очисте, да воћке добију довољно ваздуха и светлости па онда да добро и остале гране лепо и брижљиво очисте и окрече и да их кроз неколико година поџубравају. Ако и ово не помогне онда још остаје довољно времена да се воћке подмладе то јест да се стара круна засече и нанове прекалеми, што свакојако неће у сваком случају бити потребно. Старијој, неродној воћки треба само неколико главних грана оставити а остале све скратити назећи на то да се воћки уједно и леп облик да.

При засецању грана треба на то пазити да се оне најпре од одо урежу, па онда одозго засеку да тежином својом при падању не би слуштиле, пресеке треба сад оштрим ножем лепо засећи поравнити и катраном или калем-воском премазати. Ја поново опомињем да најпре треба воћку очистити и најубрити па онда кресати. Кад тако неког старог леду његови унуци обаспу миловањем и глађењем па му све по вољи чине шта њему годи он ће врло радо испунити онда малене жеље својих унучади. Исто је тако и са старим воћкама и овде ћемо пре постићи цел с лепим речима него грдњом **код воћа су лепе речи добра нега а грдња је неразложна и непаметна сека „у главу.“**

КУРС

Дукат . . . . :	5 63
Наполеон	9.46
Срц. лутр. 3% лозови 34.—	

ТРГОВИНА

Београд 19. августа

Цена главнијим производима. Пшеница дин 12·50 до 13·20 раж дин, 9.50 јечам динара 10·50 до дин. 11 овас. дин. 10—11, сирове шљиве дин. 5—8 суве шљиве дин. 8—11·50 дебеле свиње дин. 80—82.

Будимпешта. 19 августа *Жигма пијаца.* Пшеница за септембар октобар, по фор. 8.48 фор. 8.44 и фор. 8.49, пшеница за март април, фор. 9.07 фор. 9·03, фор. 9·18 фор, 9·15 кукуруз за мај—јуни по ф. 5 55 до фор. 5,63 зоб за јесен по фор. 6 28 до фор. 6.29

После овог разговора осетила су оба господина да ће морати нешто важније доћи на ред и учиниће оно што би и други на њиховом месту учинио — погледаше се веома одлучно. У осталом говор јебио почет и „звекир“ се реши да га одважно продужи. Он је говорио увек са неком гордошћу.

— Хиксе, узе он, ја сам вас звао због извесних брачних припрема што се у овој кући чине.

— Брачних припрема! повика Хикс упропашћен.

— Као што вам рекох. Ја сам вас позвао да вас уверим како се чврсто надам и верујем у вас.

— Јесте ли наумили да ме издате? упита Хикс веома уплашен, заборављајући да цитира Дон Жуана.

— Ја *вас* да издам? Мислите ли ви *мене* да издате?

— Ни у ком случају Нико на свету неће од мене дознати да сте ви били ту умешани, одговори узрујани Хикс сав зајапурен а коса му се накострешн као да је био на кондуктору електричне машине.

— Свет ће морати дознати а пре а после — али пре но што прође година дана не би требао да дозна, а дотле — рече г. Калтон охоло, дотле, ми ћемо имати можда и деце, знате ли?

— Ми! — ја мислим да ту ви нећете имати никаква удела.

— До беса! а да ко ће?

Хикс беше до крајности збуњен. Није знао ни где му је глава а још мање шта да одговори на ово. Калтон се топио у блаженству мислећи на будућност и није ни опазио шта се догађа с Хиксом. У претераном заносу баци се у наслоњачу, метну десну руку на леву страну прслука и викну узбуђено: „О, Матилдо!“

— Која Матилда! упита Хикс ужаснут.

— Матилда Маплесонова! уздахну Калтон.

— Ја ћу се венчати с њом сутра, дрекну Хикс бесно.

— Ви лажете — ја ћу се венчати с њом.

— Ви с њом?

— Ја с њом!

— Ви ћете узети Матилду Маплесонову?

— Да Матилду Маплесонову.

— Ви да узмете г-ђицу Маплесонову?

— Госпођицу? Не, госпођу Маплесонову.

— Благи боже! рече Хикс и сроза се на столицу. Ви узимате мајку а ја кћер!

— Нечувено! примети Калтон а у неколико и незгодно. Чујте ме: Моја Матилда крије то од својих кћери — тек пошто се венчамо јавиће им се — због тога неће да тражи кума међу својим рођацима и познаницама; и ја сам те које рад да моји ништа не дознају с стога сам вас звао да вас ум лим да се ви примите кумства.

— Верујте ми да би се драге воље примио, рече Хикс са сажаљењем; али ви видите да ћу ја сутра престављати младожењу. Једна улога често изазива другу, али две наједанпут не могу се играти- Што не би узели Симсона — ето, он ће се се извесно примити.

— Нисам рад ла њега узмем, рече Калтон; он је грозан магарац.

Госп. Септимије Хикс диже главу и погледа у таван а за тим спусти главу и погледа у под, и најзад смисли: Узмите Типса за кума рече он, а за тим узе да цитира веома згодне стихове за Типса и младенце:

„Ох, ко је она седа старина, гневна, љута
Што оком бесно сева из оног мрачног кут а
Оно је отац младин — не отац, боље звер —
У олтар гневно гледа и куне своју кћер!“

(НАСТАВИЋЕ СЕ)

КЊИЖЕВНИ ГЛАСИ

Штампана је

ШКОЛИЦА

ЗА ГРАЂАНСКА ПРАВА И ДУЖНОСТИ

с овом садржином:

ПРВИ ДЕО

Просте поуке за малу децу

ГЛАВА ПРВА

О дужностима

Децу сваки милује
Детињство
Дететова будућност
Дететова будућност (други чланчић)
Отац
Мајка
Мајка (други чланчић)
Синовља захвалност
Послушност према родитељима
Послушност и поштовање спрам старијих
Поштујте сваког а особито старце
Васпитање
Школа

Поуке за дечаке

ГЛАВА ДРУГА

Опет о правим дужностима

Истина
Умереност приступачност у беседи
Поштење, доброта
Поштење доброта (други чланчић)
Захвалност као друштвена добродетељ
Рад
Опет рад
Слобода
Слобода грађанска и слобода политичка
Правдољубивост
Поредак и добродетељ

ДРУГИ ДЕО

Поуке за младиће

О

ДРУШТВЕНИМ ПРАВИМА И ДУЖНОСТИМА

ГЛАВА ПРВА

О

Друштву уопште

Ради је човек, и како долази до онога за што је створен
О друштву
Користи од друштва
Породица
Деца
Како се живи у породици
Човекова права у друштву
Отаџбина
Љубав према домовини према месту где смо се родили
Љубав према своме отачаству, и народни понос
Друштво по вери
Права дужности по вери

ГЛАВА ДРУГА

Економија материјалних интереса

Извор својине
Развитак својине
Својина је за сваког
Рађа сваког човека на корист је свима
Права за завештавање и за наслеђивање
Сиромештво
Данак

ГЛАВА ТРЕЋА

Политична права и дужности

Политички морал
Морална и стварна позајмица
Друштвена сила
Државни закон
Слобода као друштвено врело и начело
Једнакост као врело или начело друштвено
Благост као друштвено начело

ГЛАВА ЧЕТВРТА

Државна

Састав државе
Суверенство
Дужности суверена спрам грађана
Управа
Закони
Основни закони
Законици
Васпитање је допуна законима
Разни облици управе
Мешовити облици управе

ГЛАВА ПЕТА

Међународни односаји

Општи појмови међународнога права
Кад је мир, а кад је рат

ДЕО ТРЕЋИ

Државно стање Србије

Поглед у прошлост
Србија Кнежевина
Србија Краљевина
Србија Краљевина уставна
Устав Краљевине Србије
Завршетак.

Цена је 1 динар. На 10 књига 1 радош.

Може се добити у писка

М. Ђ. Миљковића

(Народна Библиотека)

МАЛИ ГЛАСНИК

ЈЕДНУ кобилу за јахање и теглење продаје Леонида Арменулић

45 1—2

ОГЛАСИ

ИМАМ коња на продају коме је од резервиста коњичке бригаде потребан за куповину, нек се јави мени у Крагујевцу. Мајору

554, 2—5 **Дим. Недељковић**

Од 1. Новембра ове год. даје се под кирију

Зграда на зеленом венцу, где је сада апотека.

За цену и услове распитати у кући поч. Рад Милојковића, див. потпредседника држ. савета. (У Министарској улици број 12.).

546, 3—6

ОПШТОЈ државној болници потребне су сад одма 3 болничарке. Првенство имају оне које су писмене и без фамилије.

Плата је 45 дин. с правом на стан и храну.

551 3—3

Дућан пространа са подрумом у Дубровачкој улици бр. 3, издаје се од 1. Новембра ов. год. под закуп. За ближе услове обратити се

Николи Лазаревићу

538, 10-10 ћурчији.

Објава

Од добивених понуда за набавку 15 коња за општинску пожарну чету, узета су само два, и има се узети још 13. потпуне здравих и за рад способних коња, који не смеју имати мање од 5. ни више од 8 година, и морају бити високи најмање 15. шака.

Позивају се сви они, било из Београда или унутрашњости, који имају на продају такве коње од домаћег соја, да се са понудама најдуже до 28 ов. мес. закључно јаве општинскоме суду.

Од стране суда општине вар. Београда 18. Августа 1889. СБр. 10265. 558,1—3

Родитељима и старацима женске деце

Многогодишњи пријам женеке деце на стан и храну, која се васпитавају у вишој женској школи као и упућивања на моју кућу од стране поштоване г-ђе управитељице в. ж. школе за ме је довољна *препорука* и за наступајућу школску годину.

Анастасија Марковић

у кући Стане Коларчеве на варош-капији

557 1—2

Моју кафану „**Зелени Венац**“ у Смедереву са свим удобностима: пространом баштом, великим салоном, једиком и ново-саграђено парно купатило издајем од идућег Митрова-дана под кирију.

У Смедереву

Августа 1889. год.

Обрад Ђукић

544, 3-3 казанџија из Смедерева

ЛАСТА

календар

може се добити у књижари *В. Валожића*

у Београду

Хиљаду комада за 32 дин.
Пе стот. „ 20 дин.
Сто „ 5 дин.

513 4—10

У суботу 26-ог о. м. у 9 часова пре подне, у цркви Св. Марка даваћу четрдесето-дневни парастос, моме сестрићу

Стевану А. Ђурићу

б. канцелисти главне контроле

Молим пријатеље и сроднике да присуствују овом тужном спомену

21. августа 1889.

Београд.

ТЕТКА:

Јелена С. Нешић

558 1-2

ГЛАВНО СТОВАРИШТЕ

БЕОЧИНСКОГ ЦЕМЕНТА ЗА СРБИЈУ

Предузимачима и осталим потрошачима препоручујемо **БЕОЧИНСКИ ЦЕМЕНТ**, и то: прима и секунда портланд, роман-цемент и две сорте хидраула, лакши и сежи, јер је потребама доказано *да је најбољи од свију*, који се овди продају. Он је и по тежини најлакши, а подноси много више дометање песка, зато је за сваког најпробитачније, само са овим цементом радити.

Нарочито чинимо пажљиви на наш портланд-секунда који се најчешће употребљује и који је раван квалитећ са портландом прима других фабрика, а знатно је јевтинији. Наш прима-портланд ненадмашим је, и служи поглавито за фине глазуре.

За потрошаче у опште, а нарочито за већу потрошњу **знатно су спуштене цене**.

Примамо на израду свако цементирање и бетонисање ходника и предсобља, израду тераца и мозајка за ходнике, предсобља и за цркве, како ови у Београду, тако и на страни, све по најевтинијим ценама. Све радове вршимо са стручним радницима и са гаранцијом.

ГЛАВНИ ЗАСТУПНИК,

ПЕРА А. ЈОВАНОВИЋ

са канцеларијом: на Сави на дрвари и у кнеза Михајлову улици број 29. у Панђелову кући

371,33—50

ФАРБА

Фирнајз, лак четке и сав молерски и фарбарски прибор најбољи је и најевтиније код

ДИМИТРИЈА М. ЂОРИЋА

У БЕОГРАДУ

спрам споменика кн. Михајла

продаје на мало и на велико

ЦЕНОВНИК ШАЉЕ СВАКОМЕ НА ЗАХТЕВ

527 10—10

РАСПРОДАЈА

С тога, што одржавање вина у добру стању тражи негу, коју му ја пошто сам дужношћу спречен, у довољној мери не могу дати, принуђен сам, да винарску радњу напустим и да приступим распродаји мојих вина.

Овим путем стављам до знања како г.г. Београђанима, који знају шта је добро вино тако и г.г. гостионичарима, да ће моја вина и у флашама и у буradима распродавати **ванредно** јевтином ценом.

Цена је тако јевтина, да може мирно мирно ћутети како за најобичнију кућу, која вино троши, тако исто као и за бољу гостионицу.

Нарочито су сасвим јевтина моја аустријска црна и бела вина, од којих продајем.

10 флаша сваки 7|10 литра за дин 3·—
36 „ „ „ „ „ 10·—
74 „ „ „ „ „ 20·— а
100 литара дин. 32·— у буradима.

За сваку флашу наплаћујем особени 20 пр. дин., а равну суму враћам, кад ми се празна врати.

Јамчим да су ова моја вина природна, здрава и без икаквих додатака.

Изредно винско сирће продајем на више од 40 литара по 16 пара литар.

Особито добре, 18 година старе шљивовице продајем једну флашу од 7|10 литра за 1 динар.

Ценовнике од свију мојих вина на захтев дајем и шаљем бесплатно.

Распродаја на Сави у кући лимска улица бр. 8.

506 5—6 **А. ЛУКИЋ**, *глав. благ. Народне Банке.*

Власник Перa Тодоровић. Одговорни уредник С. Јаношевић. Штампарија „код Просвете“ Позоришни трг. бр. 2

суствовати неко време од своје дужности, то на основу §-а 12-ог устројства централне државне управе наређујемо:

да Нашег министра финанције, за време његовог одсуства, заступа у дужности Наш министар народне привреде г. Стеван Р. Поповић.

*

Споменице. Г. М. А. Маца, трговачки агенат у Будимпешти, израдио је и, по одобрењу владе, продаје споменицу миропомазања Краљевог у Жичи. Споменица је саливена од бронзе а израђена је укусно. На једној страни споменице је лик Краља „Александра с натписом у наоколо: Александар први, Краљ Србије, миропомазан у Жичи, 20 јула 1889," а на другој је: „седмовратни манастир Жича, задужбина Краља Стевана Првовенчаног, сазидан 1222." Један део прихода иде у корист друштва Св. Саве.

*

Конкурс. Управном одбору „Занатлиског удружења" потребан је уредник за друштвени орган „Срп. Занатлија". Ко би се осећао спреман и вољан да се прими уређивања листа, нека се јави Управном Одбору с писменом понудом, у којој ће изложити услове под којима се прима уређивања.

*

Краљ Милан у Мариjенбаду. Краљ Милан је за време бављења у Мариjенбаду одсео у „хотел Клингер," где је у првом спрату заузео неколика соба. Ручао је у својој соби а после подне посетио је супругу српског посланика у Берлину г. Милана Христића, која се наместила у вили Ница. У 6. сахати заједно с г-ђом Христићком изишао је из виле и отишли у шетњу. Кад је публика познала бив. краља, који је доста смршао, и пратила га уздстопце, повуче се он с г-ђом Христићком још непрестано праћени бањским гостима у улицу, која води шуми и ту је с госпођом сео на једну клупу.

*

Преиначено. После држане лицитације за закуп „Зеленог венца" под условима, које је општински одбор одобрио, стигла је општини још једна понуда, која ставља у изглед општини много већи приход и тражи: да се рок закупу определи на дуже време и услови закупа у неколико измене.

Због тога држаће се сутра понова лицитација за закуп „Зеленог венца" пред кафаном код „Моруне," и ми обраћамо пажњу на то оних, којих се то тиче.

*

Личне вести. *Г. д-р. Владан Ђорђевић*, министар на расположењу вратио се из бање Мехадије у Београд.

*

Из дипломатских кругова. *Г. Сир Џон*, енглески посланик, отпутовао је на одсуство. — *Г. Патримонио*, француски посланик, путује од недеље у Париз.

*

Г. Ф. Каниц, чувени књижевник и пријатељ нашега народа, приспео је ономад у Београд, а данас путује у јужно-источне крајеве Србије.

*

Неистина. „Одјек" а по њему и многи други, листови, па и ми јавили смо да је г. *Урош Предић* продао своју слику *Сироче*, која је изложена у Паризу, за 10.000 динара некаквом Американцу. Та је вест нетачна. Слику *Сироче* купио је један од Предићевих школских другова, Србин, који је професор у Њу-Јорку и коме је г. Предић ту слику уступио за 500 долара, а то понајвише ако не и једино с тога, што је то његов друг, који је у далеком страном свету, осветлао образ имену српском.

*

Уметник на цимбали. *Г. Хор ат* Јожи, чувени и једини прави уметник на цимбали, који је свирао пред многим јевропеским владаоцима, па сада последњих дана и пред персиским шахом, кога је пратио из Беча до Пеште, дошао је у Београд да приреди неколико концерата. Као што чујемо г. Хорват је вољан, да први свој концерат приреди у официрској касини.

ИЗ БЕЛА СВЕТА

— **Поклон**. Енглеска Краљица Викторија послала је кнезу Бисмарку свој портре у природној величини, у знак свог особитог поштовања.

— **Умро**. У Бечу је умро у 70-ој години један од најомиљенијих песника, Лудвиг Форлас, кога су звали бечким Алфредом де Мисе. Има четири тома његових песама.

— **Република и црква**. У Бордоу је умро у 78-ој години кардинал Жилбер, који се од француских епископа први поклонио републиканској влади, доказујући у својим делима да демократске идеје нису противне учењима цркве.

— **Заоставштина**. У Копенхагу је ту скоро умрла принцеза Августа, сестра данске краљице. После ње остало је неколико рукописа политичке садржине. Муж њен, који је умро 1873, бивши министар барон Бликсен Фенеке, напечатао је свега две политичке брошире, али је за то оставио веома много бележака о односима Немаца према Данцима, и о догађајима 1863—1864.

— **Китајска цивилизација**. Китај се цивилизује. Службене новивне китајске обнародовале су два закона: о грађењу железнице од Ханкао до Пекинга и о томе, да ће се у убиство новорођене деце казнити са 60 батина.

— **Опклада**. У Женеви два љубитеља пешачења веома су заголицани што су ту скоро три Аустријанца пешке отишли из Беча у Париз за 30 дана, па објављују, да ће они из Женеве отићи у Париз тачно за 180 сахати.

— **Шекспиров поклоник**. Један ватрени поклоник Шекспиров сер Роберт Пелгем, желећи да јавно засведочи своје поштовање према Шекспиру, објавио је да ће дати по уложну књижицу од фунте стерлинга сваком оцу, који при крштењу своме детету да име „Хамлет" или „Лир." Он је у брзо морао да исплати више од 250 фуната стерлинга, али се богати фанатик томе веома радује и да би се његова намера што више прочула, штампа у новинама огласе о тој својој намери.

— **Епилог мајерлиншке драме**. Епилог мајерлиншке драме одиграо се ових дана у пожунском грађанском суду, месту рођења баронесе Марије Вечере. Требало је решити питање о наследству њеном. Али фалила су документа првостепне важности — акт о смрти покојничиној. Мати баронесина просто је изјавила да је њена кћи умрла, не помињући ни место, ни околности смрти. На суду она је рекла, да јој тај потребни акт нису издали и да се он може добити само службеним путем. Суд је решио да се од мајерлиншког свештеника потражи тај тајанствени документат.

— **Вечера у част Едисону**. Управа париског „Фигара" приредила је 15 о. м. у част Едисону вече, на коме су биле готово све најодличније личности Париза у сваком подручју друштвеног живота. При уметничком делу те сјајне вечерње забаве суделовало је неколико најбољих глумачких уметника. За време одмора гости су се забављали продукцијама Едисонова фонографа. Прво је фонограф изговорио Едисону овај лепи комплимент, што му га је казивао главни уредник „Фигара": „Журнал" „Фигаро" као и сви његови пријатељи, књижевници, уметници и научници, изјављују славном Едисону своје особито поштовање и симпатију. Они сматрају великога америчанског проналазача као владара овога света по милости његова генија. С тога му чине вечерас исте почасти које се чине каквоме владару или другим страним великанима, који су до сада били у нашој кући. Живио Едисон" На то је одговорио фонограф Едисоновом захвалницом и ласкавим комплиментом за „Фигаро" који је завршен с „ура", истоме листу.

— **Ласте писмоноше**. Француски министар војни наредио је војном заповеднику у Љиљу, да изабере једнога повереника који ће чинити испитивања о успесима покушаја, што сунедавно чињени с ластавицама као писмоношама у рату, На основу извештаја тога повереника доноси „Petit Parisien" врло интересне податке. Још од пре знало се, да је у ластавица врло развијен и жив нагон за њиховим завичајем, па се лако дошло на мисао да се оне употребе као даровитије такмичарке голубовима. Позната је ствар да је брзина ластавичина и управо изванредна. Како тврди Спаланцини, ластавица за један сахат прелети 125 до 130 километара, а то је брзина која премаша брзину и најбржег железничког брзог воза, што их до сад имамо. То је већ доказано и покушајима. Из места Кревала послата је с неколико голубова писмоноша и једна ластавица, којој је постављено гнездо у једној варошки у северној Француској, који је од Кревла удаљен 242 километра. Ластавица је стигла на место за читав сахат и по раније од првога голуба, ма да се имала борити с неповољним временом. Прорачунато је, да је та ластавица за један сахат прешла 130 километара. Сад се само ради на томе, да ли ће се латавица моћи извежбати онако, као голубови. Ради тога ће се у француским тврђавама гајити и учити множина ластавица. После ће изасланик министарства чинити веће покушаје с ластавицама као писмоношама.

ПОДЛИСТАК

ГОСПОЂА ТИПСОВИЦА

Скица из лондонског живота

НАПИСАО

ЧАРЛС ДИКЕНС

ПРЕВЕО

МИТА ЂОРИЋ

(НАСТАВАК)

И ја сам помишљао на њега, одговори Калтон; али Матилда — не знам за што — никако неће да г-ђа Типсовица што дозна пре но што се сврши. Мислим да је једини узрок њена урођена скромност.

— О, Типс је најуслужнији човечуљак на свету, рече Хикс, само се треба умети наћи. Реците му да не казује својој жени, уверите га да се она неће љутити и он ће вам учинити све што хоћете. Моја женидба треба такође да остане у тајности због мајке и мога оца; морате му дакле рећи да и о њој ћути.

У тај мах неко узе да лупа доле на капију, али тако бајаџљиво како само домаћин уме. Калтон погледа кроз прозор и кад виде да је заиста он, замоли га да дође горе. Типс је одмах пристао. Било му је мило што су га опазили. Он уђе, замоли се га да седне и он седе и беше тако преплашен као да су га изненада позвали пред инквизицију:

— Господине Типсе, поче Калтон озбиљним тајанственим гласом, једна врло непријатна околност гони ме да се обратим вама за савет, али вас пре свега молим, да о томе што ћу вам рећи не говорите вашој жени.

Типс обећа, а у себи помисли: Ког ли је врага морао урадити? Извесно је разбио какву најлепшу шољу.

— Господине Типсе, продужи Калтон, ја сам вам у неколико у веома непријатном положају.

Типс погледа Септимија Хикса и помисли да је та непријатност отуда што г. Калтон седи са г. Хиксом у једној кући, и како не знаде шта да каже на то, он не каза ништа.

— Допустите ми да вас замолим продужи „звекир" да не дрекнете од изненађења — те да чују слуге — кад вам кажем да два становника ове куће мисле сутра да ступе у брак.

Он гурну своју столицу неколико корака у натраг да боље види дејство свога нечувеног саопштења. Да је Типс излетео на поље, стрчао низ степенице у дворишту пао у несвест, или да је баш и кроз прозор скочио, господ. Калтон се не би изненадио тако као сад. Г. Типс завуче мирно руке у џепове од панталона и са осмехом рече: Надао сам се!

— Ви се нисте изненадили, госп. Типсе? упита Калтон.

— Баш ни најмање, господине, одговори Типс. Сасвим је природно. Кад се састане пар младих људи, онда. —

— Тако је, тако је, упаде госп. Калтон са великим задовољством.

— Ви сматрате дакле ову женидбу за умесну? упита Септимије Хикс који је са чуђењем гледао у Типса.

— Сасвим, господине, одговори Типс смејући се; у његовим годинама изгледао сам и ја исто тако.

— Баш се добро држим! мишљаше радосно стари кицош, јер је знао да је најмање десет година старији од Типса. Да пређемо одмах на ствар, рече он. Хоћете ли бити тако добри да се примите кумства?

— Радо, одговори Типс, све једнако без икаква изненађења.

— Одиста?

— **Персијски шах**, као што смо већ јавили, отпутовао је из Будимпеште. Он је најпре отишао у Румунију, а одатле ће у Русију. За време свога бављења у Пешти шах је раздао више ордена. Надвојводи Јосифу и министру Тиси дао је своју слику у бријлијантима. Пре поласка хтео је променити 300.000 динара у рубље, али их у свој Пешти није могао наћи. Услед тога узео је неколико чекова на руске куће.

— **Умро**. У Бечу је 16 о. м. умро некада много спомињати „професор“ чаролија Антун Кратки — Башик у 70 година. Родио се близу Прага од родитеља Чеха и још за детињства узео га је на науке маћионичар Белахини у Берлину. Пошто је ту довољно изучио, отишао је у Енглеску где је остао 12 година а за тим је путовао по Јепропи приказујући као свој нарочити специјалитет „духове“. Овом приказивању духова основа је оптичка превара. Доцније подигао је у Бечу засебно позориште, где је много година забављао публику својом одиста врло великом вештином. Последњих година јако је боловао од очију а умро је од капље у срцу. Знао је све главне европске језике. Стекао је велико имање, које је оставио својој малој унуци, јединчету без оца и мајке. Његово тело било је изложено у његовом позоришту, а 18 о. м. сахрањен је.

— **Париска изложба**. Француски министарски савет сад расправља питање, да ли да се продужи трајање изложбе, јер је посета тако огромна, да би свако продужење могло донети знатна добитка. Мисли се да ће изложба бити продужена до 3 децембра.

— **Едисона** дочекују у Паризу као каква владаоца, па и више. Сваки дан му научници, државници, уметници и сва париска публика приређује највеће почасти. Пре неки дан је присуствовао престави у великој опери. У његову част нарочито је бирап програм, а он је са својом младом госпођом седео у преседничкој ложи, куда је доцније дошао и амерички посланик. Између чинова музика је свирала америчку химну, а публика га бурно поздрављала.

— **Књижевничка парница**. Уредништво париског „Фигара“ изнело је у свом листу, да је чувени и у нас познати француски писац Емил Еркман издајник отаџбине и да има разних непоштених дела у књижевности. Еркман је за ову увреду тужио суду уредништво поменутог листа.

— **Укинуто друштво**. Намесништво у Прагу укинуло је ондашње чачко академско друштво „Česky akademicky čtenarski spolek“, које постоји од 1858 год. Као разлог наводи се да је друштво прекорачило свој делокруг, бавећи се политиком, а нарочито што је послало поздрав париским ђацима приликом отварања нове Сорбоне Ђаци су се обратили др- Ригеру и др. Енгелу да израде поништење ове забране. Обоица су обећали да ће радити на томе.

— **Слон осуђен на смрт**. Један слон у берлинској зоолошкој башти постао је веома опасан по баштенске чуваре, с тога права осуди га на смрт и то да га удаве. 15 о. м. у јутру требало је извршити ту пресуду. Ради тога спрема гвоздену жицу, дебелу ¾ цола, коју му пажљиво набаце на врат. Крајеви ове жице били су проведени кроз кавез на поље, где су стајала 42 момка да помоћу вретена стегну жицу и удаве слона. Али већ код првог покушаја слон је раскинуо жицу, која му ни трага није оставила на врату. Одмах за тим почео је шетати по свом кавезу, ни мале неводећи рачуна о својим душманима. Управа је одложила извршење пресуде док не нађе боља средства.

СМЕСИЦЕ

— **Љубав у невољи**. Пре неки дан украђена је у дражданској галерији слика једна мала али врло скупоцена слика То је опажено још за време, док је галерија била отворена посетитељима те је одмах издата наредба да се сви присутни подвргну претресу. Једна лепушкаста млада девојка била је сво им понашањем, својим уплашеним погледима тако побудила пажњу чувара, да су сви мислили да је она украла слику. Ово мишљење је било тим вероватније, што је у руци носила мању за ноте. Инспектор је позове у надзоричку собу, куда је ушла јако уплашена. Ту су је прегледали и претресли надзорникова жена и једна друда жена, али без успеха, јер слику не нађоше. Кад су је најзад питали, зашто се тако плашљиво понашала, после дугог устезања одговорила им је, да је у галерији слика одредила састанак с једним младићем.

— **Немеза**. Једне француске новине саставиле су врло поучну статистику о врсти смрти, којом су умрли чланови конвета прве француске револуције. од 749 чланова умрло је: 57 на гилотини, 8 их је удављено, 2 стрељана, 14 се сами убили, 5 умрли од жалости, 6 у невољи, 3 су ужасно заглавили; Коло д' Ербоа заглавио је на путу, Брисот и Петион нађени су пола растргнути од зверова. Армониљ је умро пијанстру 4 су полудила, 2 пала на бојном пољу 3 умреше изнеоада; 138 осуђени су на прогонство. Велики дељ тих изгнаника умро је је далеко од отаџбине, неки се повратили кући, да ту кукавно довршше. 23 нишезнуше 18 бримера 25 су умрли у највећој беди, 65 је са свим нестало, да им се никад за траг није дознало. Разни председници, који су редом пресеовали конвенту овако су прошли: 18 су гилотинирани, 8 се сами убили, 6 су осуђени на вечиту робију, 4 полудели и умрли у лудници, 22 прогнати.

— **Шта кошта банкет** За банкет кметовима Француске у Паризу требало је 500 гостионичара, 3400 келнера, 1400 кувара с помоћницима, 300 судопера, 80.000 чаша и бокала 100.000 тањира, 20.000 кашика, 80.000 виљушака, 60.000 ножева, 18.000 кавених кашичица, 20.000 флаша вина, 450 литара ликера, 10,000 сланика, 20.000 салфета, 1500 метара чаршава итд. Јело је стало 300.000 динара.

ЧЛАНОВИМА НАПРЕДНЕ СТРАНКЕ

Напредна странка у лицу својих изабраних одборника на главном скупу 14 Маја 1889 год. у Београду објавила је 11 Јула исте године у „Виделу“ :

Да, донде, докле устрпју оваке неуставне прилике у Србији, Напредна Странка обуставља сваки страначки рад и у новинама и на изборима.

Напредна је странка ову одлуку потпуно и извршила.

Но противници је још неоставише на миру- Они је још непрестанце потрзају, макар да су радосно усклицали : Како је већ изумрла једна странка у којој су толики чувени синови нашега народа.

Још и сада из уста високих лица чује се : како Напредна странка смера да уђе у некакво лично бојиште и на све стране по Србији казује се да Напредна странка приликом нових избора жели да уђе у фузију са једном или другом туђом странком.

С тога, изабрани чланови Главнога Одбора Напредне странке осећају дужност, да и понова свечано изјаве и објаве својим члановима странке:

Да је рад Напредне странке доиста искрено и озбиљно обустављен.

Да и чланови главнога одбора добро знају, да странка нема власти да закрати посебним грађанима, да према Уставу врше своје грађанске и политичке дужности. Али да на предној страници по одлуци главнога скупа, може бити израз само и једино „Видело“, и

Да обуставa рада искључује свако учешће странкино у раду о кандидовању посланика, а чим странка нема свога кандидата, бесмислена је свака фузија у корист туђих странака и њихових кандидата —

Неодољиви су разлози, који су могли да обуставе рад једне странке, који је рад толако везан за историју српског развитка. Онде, где се мегдан решава песницом, а не разлогом онде и на онакво бојиште Напредна Странка неможе да изводи своје борце — А у тој одлуци утврђује њу и жеља, да сишав сама с власти, ничим не смета раду нове власти, него да се ова са свим слободна покаже на делу —

Ако и чим се разгале над уставним животом Србије, данашњи црни облаци, ако и чим Србији устреба рад свих својих синова, Напредна Странка ће опет прегнути на посао, али не тајним радом и тајним каквим везама него према своме јавно признатом програму и на основу уређења свога, које јој је последњи главни скуп прописао —

У жељи, да се у Србији одомаћују искрени и поштени одношаји, ово смо одлучили да саопштимо јавно свима члановима своје странке у непоколебљивој нади на стару издржљивост и нову слогу чланова напредне странке.

19 Августа 1889 година

У Београду

Чланови Главнога Одбора
Напредне странке

Ова је најава послата свима уредништвима београдским с молбом да је штампају.

— Драге воље, понови Типс, тако миран као чаша пива без музира“.

Калтон стиште руку овом покорном поданику женске папуче и обећа му вечито пријатељство. Хикс учини то исто.

— Кажите ми, молим вас, рече Калтон Типсу, зар вас ова вест није ни мало изненадила?

— Да богме, кад сам је први пут чуо, али од куд баш ја да се нађем и шта ли ће отац на то рећи? То бих само хтео да знам.

Хихе и Калтон се згледаше.

— Прекрасно! рече Калтон церекајући се, па ја немам оца.

— Ви да богме немате, али *он* има, рече Тип.

— Ко? упита Хикс љутито.

— Па он.

— Али ко он? зар ви знате моју тајну? Мислите ли мене?

— Боже сачувај! Ви знате добро кога мислм.

— За име света, па кога мислите ви? упитаКалтон који беше као и г. Септимије Хикс до ушила збуњен.

— Па господ. Симсона — кога би другог ?одговори Типс.

— Сад ми је све јасно, повика Хикс Симсон ће се венчати сутра са Јулијом Маплесоновом.

— Па да богме! рече Типс.

Овде би требала Хогартова кичица да наслика лице Хиксово и Калтоново; наше је перо одвише слабо за то; исто тако нам је немогуће да објаснимо, ма да ће то наше читатељке умети да преставе — каквом су се вештином послужиле ове три даме, да задобију своје љубавнике. Али како је да је, оне су имале успеха. Мајци нису биле непознате намере њених кћери, а ћерке су такође знале за немеру њихове поштоване г-ђе Маме. Али су мислиле да ће ствар испасти романтичније, ако се учине као да не знају једна о другој; сва три венчања морала су бити у један дан, јер су се бојале да једна другу не ометy.

Сутра дан венчао се г. Септимије Хикс са г-ђицом Матилдом Маплесоновом а господ. Симсон са г-ђицом Јулијом. Типс се појавио у улози кума и то први пут у свом веку. „Звекир“ није био баш тако жустар као ова млада господа, сем тога и ово двоструко откриће тајне разхладило га прилично. А било је и тешкоћа око тражења кума; најзад дође му на ум да би најлакше овладао све тешкоће ако напусти невесту; он то и учини. Ојађена невеста је међутим подигла тужбу због погаженог обећања, и несрећни Калтон мораде да плати 20000 динара накнаде. Господин Септимије Хикс, пошто је довршио медецинске науке стругнуо је, а његова горко увређена супруга станује сада са својом мајком у Булоњу. Господ. Симсон био је худе среће,; шест недеља по венчању изгубио је жену — т. ј. она је допустила да је одведе неки официр а муж јој је дотле седео у тамници, јер није био у стању да плати њене ситне рачуниће за тоалету. — Отац му је наскоро умро, искључив га из наслества, а он је срећно добио место код једног чувеног власуљара, јер је тој уметности одмах поклањао велику пажњу. У свом новом положају имао је прилике да се упозна са обичајима и мишљењем извесне партије енглеских племића, чему имамо да захвалимо за оне сјајне производе његовог плодног ћенија — оне сувремене романе, који ће, без сумње, занимати и поучавати сваког дотле, док год буде трајао чист укус, не помућен претеривањем, неприродношћу, надутошћу и празним преклапањем.

(НАСТАВИЋЕ СЕ)

ТЕЛЕГРАМИ

21. августа.

Беч. Умро је фелдцајгмајстор Хин. Цар стиже сутра у 6 сати у јутру из Ишла и примиће пре подне у аудијенцију министра Јосиповића, који ће положити заклетву. У 8 у вече отпутоваће с војном пратњом на маневре у у Галицији. Црногорски кнез с престолонаследником синоћ у осам сати отпутовао на Цетиње.

22. августа.

Беч. Цар, надвојводе Албert и Рајнер и министар војни отпутовали су у Галицију на маневре. Како новине јављају, у почетку октобра биће дворски лов, у коме ће учествовати немачки цар и саксонски краљ. С церем су отишли у Галицију као гости немачки и талијански аташеји.

Берлин. Према вестима које се одржавају, руски цар ће стићи у среду у Поздам.

Париз. Буланжистичка „Ла Прес“ говорећи о манифесту грофа париског вели да је гроф у заблуди ако верује, да ће из ревизије што друго изаћи но часна република.

Њу-Јорк. „Хералд“ јавља да је посета руског престолонаследника официозног карактера. На позив председника републике престолонаследник ће одсести у Јелисејском двору.

КУРС

Дукат	5 63
Наполеон	9.46
Срп. лутр. 3% дозови	34.—

КЊИЖЕВНИ ОГЛАСИ

ПОЗИВ
НА ПРЕТПЛАТУ КЊИГЕ
ПАСТИРСКЕ ПОСЛАНИЦЕ
Црквене и друге, Беседе и речи

Намерни смо да у име божије, штампамо укупно све наше посланице, беседе и речи, које смо у разним приликама и времену говорили.

У жељи, да би могли знати, колико ћемо књига штампати позивамо пријатеље наше и све љубитеље књиге и цркве нарочито браћу свештенике, учитеље и клирике, да се у што већем броју упишу у предбројнике дате и вас или непосредна или преко г. г. окружних протојереја и намеснике о томе известе, а ово браћи умољавамо, да се заузму око прикупљања претплатника, за што ће мо им поред срдачне благодарности и 12 од сто у новцу или књиге у име награде уступити.

Књига ће изнети 30 до 35 штампаних табака, а цена јој је 4 динара. Новац се полаже у ваточ за књигу.

У исто време умољавамо најљубазније пречасне конзисторије, окружне протојереје и намеснике и сву осталу господу, којима смо раније слали наше књиге: „Номоканоне“, „Таблице о сродству“, „Библејско-егзегетичке слике“ и друге ради продаје, нека нам изволе поднети рачуна о продаји истих.

Рукопис је готов и спреман за штампу.

Рок уписивања на књигу траје до 10-ог августа тек. године.

Августа 1889 г.
у Београду

епископ
НИКАНОР

ПРОДАЈА
Великог непокретног имања Друштва Уједињен а
у БЕОГРАДУ.

Ово имање постоји на три лица са три главне улице: велике пијаце, градске и котарске до Зејрека. Има једна пространа кафана, која даје годишње прихода 4800 дин., једна лебарница 1260 дин. 42 дућана око 13.500 дин., квартира око 3500., свега близу 2000 дуката. Има даље простран квартар на горњем спрату, 31 шупу, пространу каменом патосану авлију. На све три улице предаја је из авлије.

Од вел. пијаце има 5 дућана и крило од кафане све у дужини 40—90, од градске улице 12 дућана и фурунџиницу у дужини од 75—99, од коларске улице 7 дућана свега у дужини 36—58 и са зачеља 8 квартира са шупама у авлији у дужини 76—80 метра. Дакле са све три улице има 22948 метара.

Цело је земљиште велико 26 ара или 3600 кв. метара. Под солидно озиданим зградама има 1231 кв. мет., од слабог и мешовитог материјала 565, свега 1796 кв. мет Рест од 1804 метара под авлијом

На целом овом имању, које је у једној групи има само терета Управи Фондова за непуних 2900 д к. Сва су добра осигурана од пожара осигурана са 84000 динара. Рок осигурацији истиче чак 4. Сепг 189. г. д. Годишње се плаћа 177 динара.

Ко би дакле желио ово имање купити, нека се у запечаћеном коверту најдаље до 1. Септембра ов. год. обрати са понудом. На адреси има се стављати „Оферт за Др. Уједињења“, и упућен на банкарску фирму „Андрејевић и Компанија“ улица кн. Михајлова

Понуђена сума не може бити мања 264,000 Исплата се може учинити у 4 рате. Прва се полаже. кад се оферт прими и друштво га усвоји. Остале 3 рате по истеку свака 3 месеца, полажу се. На суму коју купац не положи плаћа 6 по сто интерес. Она може и пре рока исплатити.

Оферант може и своје услове поред цене још жити повољније од ових.

Г.Г. акционари Др. Уједињења овим се уредно позивају, да на скупштину друштвену у већем броју дођу 3 Сепг. ове год. у 9 сати пре подне, ко а ће се држати у локалима државне кафане, те да се оферти отворе и даље што треба уради. Овој окупштини и гг оференти могу присуствовати.

Ако би оференти желели план од имања и имање видети, и ј ш каква обавештења имати, нека се обрате г. М Варлонцу, друштвеном закупнику. Опширнији оглас находи се у „Виделу“ број 57.

Из главне скупштине Друш. Уједињења
7. Маја 1889, у Београду држане.

283 10—10

У КАФАНИ КОД
„СТАРОГ ГРОЗДА“
Савамалска улица број 33.
ПРЕКО ПУТА ПАРНОГ КУПАТИЛА

продаје се:

1. 1.	литар	књажевачко црно вино	50
2. 1.	„	крајинска црна вина	50
3. 1.	„	књажевачко бело вино	40
4. 1.	„	крајинско бело вино	40
5. 1.	„	јагодинско црно вино	30
6. 1.	„	„ бело вино	30
7, 1.	литар	старе шљивовице	60
8. 1.	„	обичне шљивовице	40
9. 1.	„	старе комовице	1·00
10. 1.	„	горке комовице	1·00
1 . 1.	литар	винско сирће добро	20
12.	фајфертово пиво	чаша	15
13. 1.	аков	винска сирћета	8·00

Потписати моли за многобројну посету.

С поштовањем
560 1—3 Наидановић

МАЛИ ГЛАСНИК
За свака огласења наплаћује се за једанпут само 50 пара динар

ЈЕДНУ кобилу за јахање и теглење продаје Леонида Арменулић
45 1—2

ЛАСТА
календар
може се добити у књиж ри *В. Валожића* у Београду

Хиљаду комада за	32	дин.
Пет стот. „	20	дин.
Сто „	5	дин.
513	4—10	

ОГЛАСИ

ИМАМ коња на продају коме је од резервиста коњичке бригаде потребан за куповину, нек се јави мени у Крагујевцу. Мајору
554, 3—5 Дим. Недељковић

У потребљивих старих кантара.
има на продају у магацину Главне соларе Англо аустријске Банке
552,1—2

ЗАСЕБНА КУЋА
у призренској улици бр. 7. са дванаест соба издаје се о т 1. Нов. 1889 год. под кирију. За усл ве упитати у истој улици бр 9.

†

У суботу 26-ог о. м. у 9 часова пре подне, у цркви Св. Марка даваћу четрдесето-дневни парастос, моме сестрићу

Стевану А. Ђурићу

б. канцелисти главне контроле

Молим пријатеље и сроднике да присуствују овом тужном спомену

21. августа 1889.
Београд.

ТЕТКА:
Јелена С. Нешић

558 2 2

Власник Пера Тодоровић. Одговорни уредник С. Јаношевић. Штампарија „код Просвете“ Позоришни трг. бр. 2

БРОЈ 245 ПЕТАК 25 АВГУСТА 1889 ГОДИНА II.

ИЗЛАЗИ СВАКИ ДАН

БРОЈ 10. П. Д.

МАЛЕ НОВИНЕ

ДНЕВНИ ЛИСТ ЗА СВАКОГА

Претплата из унутр. полаже се само код пошта

За Београд нема претплате — Лист се продаје на број

Писма и рукописи шаљу се Власнику „Малих Новина“ Топличин венац, бр. 17., на горњем спрату.

Претплата се прима код свију пошта у Србији

ЦЕНА ЗА СТРАНЕ ЗЕМЉЕ

За годину . . . . . 30 динара
На по године . . . . . 15 динара
На 3 месеца . . . . . 9 динара

LE PETIT JOURNAL

ЦЕНЕ ОГЛАСИМА

На првој страни од петит. реда 20. пр. дин. а на четвртој од петит реда 10 пр. дин.

ПРИПОСЛАНО стаје 50 пр. д. од петит реда.

KLEINE ZEITUNG

Огласи јевтино, по потреби и са сликама. За свако оглашење плаћа се држ. таксе 20 пр. д. ВЕЋИ ОГЛАСИ ПО ПОГОДБИ.

ЗА ЖЕНСКЕ

Понедељником, Средом и Петком

ради

ПАРНО КУПАТИЛО

у Душановој улици од 2 до 6 сати по подне. 561, 2—6

Краљичин долазак

—

У краљичином питању опет је настао застој. Она још не долази, а публика ваздан нагађа шта ли је томе узрок.

Краљица ћути, и са своје стране не даје никаквих објашњења. Но за то у толико више говори краљ Милан. Он је и пре био разговоран, а сад већ постао брбљив. Но ма да краљ Милан и сувише много говори, да би све оно што рекне могло бити тачно и важно, опет за то и од њега чујемо по што год веома интересно.

Тако нам је ово дана испричао преко „Тајмсовог“ дописника, како он гледа на краљичину ствар. Занимљиво је, како он сматра, да њима обојима нема станка у Србији, но ипак ће бити забрањен повратак њој, или њему. Дакле, ако у Србији буде живео он, ту неће моћи живети краљица Наталија, а ако у Србији буде живела краљица, онда ту неће живети он.

Ми не знамо да ли све то баш тако стоји; тешко нам је разумети шта Милану може сметати Наталија, и Наталији Милан, ако се узме, као што би требало да ће то бити само обични, мирни грађани српски, — али ако је бив. краљ Милан све то баш тако удесио, да пребивање у Србији једног од њих значи прогонство другог, онда би му ми на то могли само узвикнути с Молијером: Tu l'a voulu, George Dandin, а то би се српски дало рећи: „ко другом јаму копа, итд.“

Другим речима ми хоћемо да кажемо ово:

Да је краљичин повратак сигуран и несумњив; она ће амо доћи, она ће овде живети, — у двору или у приватној кући, то је споредна ствар, — а ако то значи, да у том случају краљу Милану нема повратка у Србију. онда тим горе за њега. Он је сам све то тако „мудро“ и „лепо“ удешавао и удесио. И тако, на сва питања, која се чују о краљичином доласку, ми можемо дати само један одговор:

Краљица ће доћи. То је несумњиво и неизоставно. Питање може бити само о једном кратком року, који, ако хоћете, може зависити од бога, али ни мало не зависи од наших београдских власника. Краљичино питање било је до скоро у њиним рукама, али они су се толико њим титрали, да им је најпосле исклизнуло из руку, и постало чисто и просто лична ствар краљичина. А кад је ствар већ дотле доведена, онда може ли њен исход бити друкчији но овакав, какав ми желимо. Кад је питање о повратку постало чисто лична ствар, онда се већ по себи разуме, да мати, као што је краљица Наталија, не може желети ништа друго, но да дође своме јединцу и да се настани у његовој близини, и наравно краљица ће то и учинити.

На добро, али где је већ једном, што је нема? — питају многи нестрпљиво, а нарочито госпође.

И на то је само један одговор:

Краљица је слаба.

Јес краљица је слаба и то је једини узрок, што је њен долазак задоцнио до сад. Но како краљичина болест није ништа опасно, и сва је прилика да ће у најкраћем року опет бити потпуно здрава, то и њен повратак у Србију не може већ дуго изостати!

Истина, по Београду су врло ревносно протуране вести, да је краљици одовуд забрањен долазак, а она се после услед те забране направила болесна.

Ако господи прави задовољство како се чак једна жена може преструвити од њинога зора јуначког, онда им је слободно мислити и даље да се краљица од њих плаши и да се гради да је болесна. Али освануће један дан, кад ће их то уображење проћи, и кад ће се, можда, и сами упитати овако, каво се остали свет већ одавно пита: какав ли су, боже, разлог могли имати ти људи, да, без икакве нужде, од једне врло просте и врло озбиљне ствари, као што је била краљичина ствар, заплету и направе читаву гужву?

Но, што је ко себи надробио, оно ће и кусати. Ми овде за сада никоме нећемо завиривати у чанак, ни показивати прстом како извесна господа већ почињу протезати шију, гутајући и сувише крупно дробљење. Утврђујемо само овај факт, да је краљица Наталија за сад доиста слаба, да је њен долазак једино услед тога задоцнио, и да ће у Србију доћи и овде се стално настанити, чим се опорави од садашње мало нељуди.

Тако ствар данас стоји, како смо могли дознати по најпоузданијим изворима.

И сво нека је наш одговор на питања свију, који разбирају за краљичин повратак.

БЕОГРАДСКЕ ВЕСТИ.

—

Краљица Наталија, како јављају „П. Лојду“ ис Београда, одбила је предлоге бив. краља Милана о уређењу њеногa положаја. На предлоге намесништва, вели се, још није одговорила. Очекује се да ће она изненада доћи у Београду.

*

Сиротиње. Г. Јован Мариновић, кр. срп. посланик у пензији приликом смрти свога сина Николе, подарио је 100 а на дан четрдеснице 200 динара за сиротињу београдску.

*

Бирачке карте. „Б. О. Н“ доносе: У јавности је истакнуто питање: где ће на дан избора нар. посланика гласати они бирачи, који станују у једноме а данак плаћају у другоме кварту.

Ово је дало повода многим београдским грађанима да накнадно траже упутство, и ако су већ раније узели своје бирачке карте, које дају најбољег објашњења. — На свакој бирачкој карти стоји записан и кварт коме бирач по плаћању порезе припада, и по томе сваки бирач има гласати у томе кварту.

*

Концерат са играном. — Концерат, с играном који су приређивали великошколци 12 ов. м. код „Скупштине“ а који је одложен због изненадне олује биће сутра било лепо или рђаво време, улазак је од особе динар, а почетак је у 8 и по часова у вече.

Пошто се концерат приређује у корист једног сиромашног великошколца требало би да се грађанство у што већем броју одазове.

*

Српско-бугарски преговори. Страним новинама телеграфишу из Београда, да српско-бугарски преговори о трговачком уговору до сад још нису прекинути. Шта више, могло би се рећи да добро напредују. Само су, вели се у том телеграму, још техничка питања, због којим се наилази на тешкоће.

*

Црквена слава. Црква Више женске Школе славиће у суботу 26-о-о. м. у славу имен дана Њ. В. Краљице Наталије дан свога патрона св. мученице Наталије. У очи црквене славе биће бдење у цркви у 6 и по часова у вече а на сам дан поноћ служба божија у 8 ипо часова пре подне, а за тим ће бити у сали школској водо-освећење и резање колача. Од дана славе у цркви ће се редовно служити служба божија сваке недеље и празника преко године као и до сада.

*

Задоцнио. Јучерашњи нишки воз, који је требао да стигне у 4 сахата и 45 минута у јутру, задоцнио је 20—25 минута Између Раље и Влашког Поља натрпао је неко једну гомилу камења на пругу. Плуг испред локомотиве сав је искрхан.

*

Српски пограничии саобраћај. „П. Лоид“ у рубрици „Трговина“ доноси како у новије време царинске власти у Београду у саобраћају с Угарском поступају тако, да је оно противно одредбама постојећег трговачког уговора, па вели да такво поступање може веома много да наштети пограничном саобраћају. Поменути лист види у овом поступању „излив оне струје, која је управљена против постојећег уговора с Аустро-Угарском, и која је радикалима у Србији трн у оку.“ Услед овога је, вели, председник трговачког одбора земунског обратио је пажњу угарском министру трговине на ово понашање београдских царинских власти, које је штетно по угарску пограничну варош, и молио га да путем аустро-угарског посланства учини крај тим „самовољама.“

Ми за сада ово само бележимо, остављајући да у једном од идућих бројева опширније говоримо о тој ствари.

*

Војна вежбања. Данас почињу војна вежбања обвезника првог позива и то обвезника 29-те и 30-те године Вежбање ће трајати десет дана.

Из војске. Ми смо у неколико маха имали прилике говорити о томе, како се поступа с војницима и тражили смо, да се с њима поступа тако, како ће се у војника дићи понос. Али ове наше жеље и примедбе као да су пале на неплодно земљиште.

Ми ћемо да забележимо један случај, који се десио 22 о. м. Тога дана у VII батаљону био је дежурни г. Благоје Радуловић, потпоручник. Те ноћи псовао је војницима и оца и матер и рекао им како ће они познати ко је Благоје. Целе ноћи правио је у кругу касарне и по собама таку ларму, да људи нису могли да спавају. Саблом је тукао трубача и у опште нападао је све без разлике, не гледајући ко је ког чина. Тако је напао на неког наредника *Максу*, који је тога дана заступао дежурног официра у чети, рекавши му: „Шта си ти, ти ниси ништа". Под наредника *Милутиновића* ставио је у затвор — само за то што се човек није већ свукао кад је труба свирала. Чујемо да се читава чета јавила на рапорт против овог официра. Шта ће бити видећемо.

Ми смо за то, да се у опште с војницима поступа онако, како то њима доликује, а не грубо и гадно. Још више смо за то, да се официри према нижим чиновима, а нарочито пред војницима понашају тако да ови у очима простих војника ни мало због тог не губе од свога ауторитета. Оваким понашањем губе и сами официри и нижи чинови, а у војнике улази нека врста покварености.

Што је најглавније, *сада* у војсци има и интелигентних људи, на које понашање као што је г. Благојево може да утиче врло ружно, а кад се у војника стекне рђаво мишљење о старешинама, онда дижи руке од такве војске.

Ово неколико примедаба донесмо руковођени жељом да из наше војске јављамо само добро и напредак, а не и обичне свађе.

*

Одборске одлуке. На састанку 17 Авг. т. г. општински је одбор препоручио председништву да испита кривицом којега органа општинског нису достављене правилне цене из радње Ф. Тобелара и друга; примио пројектоване услове за другу лицитацију за закуп „Зеленог Венца;" одобрио куповину двају коња од г. Ђоке Николића магазације за 840 динара и решио да комисија остали број набави опет из земље, чега ради да се пријави за подејствовање „Кола Јахача Књаз Михајло", па ако ранije не изврше набавку а оде у Шабац на трку (4 Септ. о. г.) и тамо по могућству погодбу закључи и куповину учини; уступио право на акцис механски за идућу годину г. Томи Николићу каф. за 35.401 аренде; дао право на чишћење димњака за три године (1890. 1891. и 1892.) г. Николи Милишићу по држаној лицитацији по 5217 динара годишње аренде; одобрио државну лицитацију о закупу дућана општинских у згради читаонице и овластио председништво да са Судом изда оба дућана под киriју и цену коју погађањем достигне; уступио г-ђи Агнији Брајановој на годину дана под закуп кућу општинску између богословије и ж. основне школе за 432 дин. кирије; одобрио да се г. Јовану Димитријевићу месару изда под закуп за 1890 год. плац општински код чесме Књагиње Љубице за 900 динара кирије, прешао на дневни ред преко протеста г. Ж. Тришића предузимача што за откопавање милутинове улице није одређивана ужа лицитација, и понуде његове, а тиме остао при ранијој одлуци; овластио председништво да са Судом уступи оправку куће главнога кантара на марв. пијаци ономе ко даде најнижу цену; оставио председништву и Суду да по ужој лицитацији даде направку двеју покретних зграда за кантаре, и решио да се одмах расипне лицитација за откопавање земље до нове нивелете и претрес калдрме (колико се до 1 Окт. т. г. може израдити) у крагујевачкој улици од ресавско-фрушкогорске до београдско-писарске а ово да се одмах, још летос изврши из узрока да би се што пре дао пад за оток воде која услед извршене нивелације заостаје код Цветног Трга (урошево пријепољска улица).

ДОМАЋЕ ВЕСТИ.

Владика коморџија. Нишка „Слобода" доноси ову вест: „Председник нишке општине послао окружној команди списак канцеларија, међу којима је и Њ. Преосвештенство епископ нишки г. Јероним. Поред његовог имена назначено је да даје два коња и кола и да комору тера *сам*."

Не знамо како стоји ова ствар, о којој је „Слобода" јавља, али ако је у истини тако онда се оволика непажња, која прелази у безобзирност, не да ничиим правдати.

Почасни чланови. Управа шабачког кола јахача „Књаз Михаило" изабрало је 10 августа за своје почасне чланове г.г. Филипа Ла Ренотијера од Ферари и Едуарда Ла Ренотијера Буланжеа. Председник управе, г. Панта Куртовић, известио их је о томе овим писмом.

Под највишом заштито Њ. Величанства Краља Александра, коло јахача „Кнез Михаило" (La société d' ene uragement pour l' amélioration de la race des chevaux en Serbie Jockeu Club — „Prince Michel" у својој свечаној седници држатој на дан рођења свога највећег добротвора Њ. В. краља Милана, ценећи Вашу племенитост и ваше велико заслуге за све оно што је корисно по нашу драгу отаџбину — Србију, једногласно изабрао Вас је за свога почасног члана (me bre d' honneur.)

Сматрам за особиту част да вам ову одлуку саопштим као акт друштвеног признања према вашем заузимању за бољитак и напредак краљевине Србије

10 августа 1889 год.

Шабац.

Председник управе:
кола јахача „Књаз Михаило"
Панта П. Куртовић

ИЗ СРПСКОГ СВЕТА.

— **Босна** „Балк. Кореси." донела је следећи допис из Сарајева: Последице затегнутог стања у Европи услед замршене ситуације политичке осећају се и код нас, и овди се тумачи разно евентуалност догађаја који могу наступити и дубоко изменити садашње стање ствари —

За нас је најглавније питање између осталог: Шта ће бити у том случају са Босном. Изгледа да ово питање у пуној мери занима и јавно мњење, и да је предмет разних коментара. С тога, нужно је овда да наведемо вести, распрострте, и које су произвеле узрујаност у толико већу, што су их пустиле у свет особе које стоје у блиској вези са властима локалним, и са званичним круговима. Ту скоро говорило се како власт војена намерава, да предузме распоред батаљона босанских, који би у случају рата имали да одмарширају и да се сајузе са гарнизонима главних вароши у Аустри и. —

Овакве мере, ако се обистине, биле би атентат очевидан на уговор Берлински. — Услед тога и бојати је се да хоће аустрија анексију Босне. — Међутим ова вест у толико је осбиљнија, што у сферама званичних кругова аустријских све се већма осећа непријатељски расположај спрам Србије и Црне Горе, и што се на све стране говори да Србија ни Црна Гора неће никад добити ни Босну ни Херцеговину од Аустрије. — Шта више и у оном случају кад би Аустрија била принуђена да изађе из Босне, званичне новине из Сарајева тврде, да би се тад Аустрија постарала да ове провинције опет падну у шаке Турске а не никоме другом.

ИЗ БЕЛА СВЕТА

— **Телефонска веза.** Чине се покушаји да се Париз и Лондон вежу телефонима. Опити ће се прво чинити на морском каблу од 40 километара дужине између Довера и Калеа, а за тим ће се покушати да се под каблом проведу жице на обе стране (од Калеа до Париза и од Довера до Лондона).

— **Куварица и председник републике.** Председнику здружених америчких држава прете парницом с његовом куварицом Францускињом. Ту куварицу погодили су у „Белом дому" за цело лето, али у месецу јуну, кад је било решено, да породица председникова проведе већи део лета у селу, г-ђа Харисонова напла је да је излишно плаћати по 50 долара месечно куварици, која неће имати шта да ради тим пре што ће свака негрињанка за 15 долара потпуно удесити кујну председникову. И куварицу отпусте. Али она, позивајући се на закључену погодбе, нађе адвоката, који напише председнику писмо да се мора испунити захтев куварични, иначе ће се председник морати судити.

— **Највећа станица.** Највећа железничка станица у свету отворена је недавно у Бомбају. Грађена је десет година. Та станица је и значајна уметничка творевина. На средишном кубету је огромна статуа прогреса. Унутра, у згради, налази се

ПОДЛИСТАК

ГОСПОЂА ТИПСОВИЦА

скица из лондонског живота

НАПИСАО

ЧАРЛС ДИКЕНС

ПРЕВЕО

МИТА ЂОРИЋ

(НАСТАВАК)

Онај метеж и гунгула при инсталацији Херцога Велингтонског за канцлера осворděског свеучилишта, не може се ни из далека сравнити са метежом приликом досељавања Блосовичиног. Истина, том приликом није ни један доктор права говорио латинску беседу, али је било пеколико баба, које су говориле исто тако много и исто тако разумљиво као и доктор. Та селидба уморила је љубитељку ћулбастија толико, да се целог дана није макнула из собе; ћулбастију, пилулу од живе два грама тешку, једну боцу пива и још неке друге лекове морали су јој однети горе.

— Помислите, госпођо, рече Агнеса два сата доцније, пошто су се уселили, помислите, газдарица је удата!

— Није могуће! повика госпођа Блосовица.

— Верујте ми, госпођо — а мужа држи у кухини!

— У кухини!

— У кухини, бога ми, госпођо! Слушкиња њихова прича, да не долази никако горе, само недељом; госпођа Типсовица га тера да чисти господи ципеле, а по каткад мора и прозоре да брише. Тако, вели, једног јутра кад је брисао прозоре на чистој соби, прошао је један господин који је пре овде становао, а господ. Типс му довикну: О, господ. Калтон; како сте шта радите?

Коломбина се смејала, а г-ђа Блосовица повика: то је нечувено!

— Јесте, госпођо, душе ми, продужи Агнеса; слушкиње му дају по каткад ракије с водом, па кад се опије он почне да плаче и прича како страшно мрзи своју жену и све кирајџије и каже да хоће да их голица.

— Кирајџије да голица! повика г-ђа Блосовица ужаснута.

— Не, госпођо, неће кирајџије него слушкиње.

— О, само кад неће шта друго!

— Хтео је и да ме пољуби кад сам ишла горе уз степенице, продужи Коломбина срдито; али је сам га научила памети — тог малог, безобразног угурсуза.

Агнесино причање било је истинито. Неизбежне последице понижења, што га је овај подјармљени добровољац трпео, морале су наступити. Слушкиње му беху постале једине пријатељице — што је сасвим природно — а он је престављао у малом неку врсту Дон Жуана у сутерену.

Недељом се доручковало у десет сати, један сат доцније него обично. Типс је дошао први у општу собу, и забаве ради скрутао кашичицом млеко из лонца. За њим уђе један човек око својих педесет година, веома озбиљан, са ретком косом на глави и егзаминером у руци.

— Добро јутро, господине Евенсоне, поздрави га Типс понизно.

— Јесте ли добро спавали, господ. Типсе? одговори Евенсон, седе и узе да чита новине, неосврћући се више на Типса.

— Знате ли, је ли господ. Визботл у вароши? упита Типс, тек да нешто рекне.

Чини ми се; јутрос је у његовој соби — што је одмах до моје — још у пет сати почео да звижди једну мелодију за другом.

— Он веома воле звиждање.

велика статуја краљице Викторије, окружена алегоричким фигурама, које престављају науку, рад, трговину и индустрију. Сем тога свуда су намештени орнаменти и украси из мрамора и разног дрвета.

— **Нађене старине.** У Мексици су учињена веома важна археолошка открића. Нађени су путови, који су веома дивно сграђени, и развалине многих вароши.

— **Новинарска двадесетпетогодишњица.** Бечки лист „Neue freie Pressa“ свечковао је 20 ов. мес. двадесетпетогодишњицу своги излажења.

— **Штета од дима лондонских фабрика.** Професор Роберт Шандлер испитивао је вредност дима из лондонских фабрика. Тај научник пронашао је, да дим што сваки дан над Лондоном лебди, тежи 6000 центата, и да камени угљен, који се у том диму неупотребљен губи, вреди 46 милиона динара. Даље Роберт Шандлер рачуна, да се губе 600 динара, који би се добили за израду овог изгубљеног угљена, и томе додаје 40 милиона динара квара што чини тај дим у пољопривредној области. Свега се дакле губи на 80 милиона.

— **Огроман чокот.** У Хаугздорфу у доњој Аустрији, $^{3}/_{4}$ сахата од Беча има неки Иван Фрид деветогодишњи чокот, који ове године носи 2000 гроздова. Од тога једног чокота добиће власник од прилике шест до седам акова вина. Чокот стоји у авлији и прекрио је сва четири зида у авлији. Многи пријатељи пољопривреде долазе чак из Француске да виде овај огромни чокот.

Службени гласник

— Постављени Михајло Х. Антоновић телеграфист штације тел графске у Трстенику за телеграфисту штације телеграфске у Нишу, по потреби службе. Стеван Ч. Поповић телеграфиста штације телеграфске у Нишу, за телеграфисту штације у Трстенику, по молби и Михајло Марковић телеграфиста главне београдске штације за телеграфисту штације телеграфске у Ариљу по потреби службе.

— Арса В. Јовановић државни правобранилац и управник државних добара, — на основу §-а 70-ог закона о чиновницима грађанског реда, у интересу државне службе стављен је у пензију. Пензија ће му се рачунати и издавати по годинама службе.

— За државног правобраниоца и управника државних добара, а са платом по буџету од 4456 80 динара на годину, постављен је Ђорђе А. Ненадовић јавни правозаступник.

— За управника окружног дуванског магацина у Крагујевцу, а са платом и у рангу секретара треће класе министарства финансије Стеван Петровић рачуноиспитач друге класе шумадиске облсне дивизијске команде.

— Г. Теофила Максимовића среског начелника у пензији, који је положио правозаступнички испит министар правде поставио је по молби а на основу §-а 19-ог закона о правозаступницима, за јавног правозаступника за округ пожаревачки.

СМЕСИЦЕ

— **Утицај пушења.** Поредстарања о физичком васпитању младога покољења, у западној Јевроии озбиљно се занимају испитивањем, како на младеж утичу разне рђаве навике. У ове последње и најважније по својим негативним последицама долази рано пушење Један француски лекар и статистичар, желећи да испита утицај те штетне навике на здравље младога покољења, чинио је читав низ испитивања у седамнаест виших француских школа над ученицима, који пису достигли 20 година. Ово испитивање се нарочито односило на утицај пушења на успехе у наукама. Као резултат својих испитивања над скоро 1000 ученика он је добио ово: ако се узме за јединицу број средњих ученика који не пуше, онда ће с таким истим успехом оних што слабо пуше бити на 20% више, а оних који јако пуше на 35% више. Такав резултат очигледно доказује, да пушење у раним годинама има знатан негативан утицај на умну способност ученика.

Још очигледније саопштава енглески Журнал The Science из испитивања над 38 дечака из свију слојева друштва, који су дуже пушили (од 2 месеца до 2 године). Од броја тих 38 дечака у 27-орице онажене су знатне конституционалне неправилности и између осталога, задржаност у растењу, 32-ица били су неправилном радњом срца, искварењем желудцем, кажњени великом наклоношћу алкохолизиу, 13-орица су имали неправилно било а један је био са зачецима јехтике. После пола године, пошто су оставили пушење, половина се избавила од свију болести, друга половина дошла је у нормално стање после подужег времена.

Међународни конгрес против злоупотребе дувана, који је ту скоро заседавао у Паризу, између осталога донео је резолуцију о издавању закона. којим би се младићима испод 16 година забранили пушење.

— **Госпођа Пурт и њен император.** Један сарадник листа „L' Indenpendant rèmoiz“ цшро је ио нове податке о Буланжеу у Гили-ла-Монтан Пјеру Плање, бившем господару ресторације шале, коју је прошле године узела г-ђа Пурт. Ево шта му је казао Плање: „Док се погађала са мном, госпођа Пурт показивала му је много сведоаџба од политичких радеиика и духовних особа, између осталих она је имала сведоџбу епископа дижонскег и друго од Прела, директора рајмске семинарије. Пурт сама много је писала, по петнаест и двадесет писама дневно. Она се фалила да је позната с многим високим особама, често се хвалила да је блиска Буланжеу, да је била с њим у Тупису и да су је тамо сматрали као његову жену.“ „Ја сам изучила тамошњи језик — додавала је она — и тим сам му била веома корисна“ Једном случајно сам нашао на чардаку, где је стајала њена торба, писмо, адресовано бившем генералу, а завршавало се овако; „Јест, мој Буланжеу, ти ћеш бити император, — ја то хоћу!“ У тој истој торби били су разни завијуци, лондонске медаље, салфетице означене тримa звеадицама, и маса писама на бланкетима војиога министра. Сва она почињала су овако: „Моја добра Жиљета, моја мила Жиљета, моја Жиљетице.“ Једна су имала потпис: Жорж Буланже, а друга, Ернест Буланже, јасно је да су то била љубавна писма. Пурп се с презрењем одзивала Лимузеновој и Ратацијевој, оне су биле тако глупе, да су дозволиле да им узму њина писма, — говорила је она и додавала; „И мени су били однели компромнтујуће хартије, али благодарећи Буланжеу, вратили су ми их после 24 сахати.“

ПРИПОСЛАНО*)

Уредништву „Малих новина“

Све оно, што је саопштено у Припосланоме“, у 241 броју „М. Новина“ сушта је неистина, сем што је истина, да је привремени телеграфиста, Катић, отеран у вече (око 7 и по часова), 13-ог ов. месеца, у полицију са два жандарма, и то не са тротоара, пред војном Академијом, него испред капије моје куће.

Основ пак за то терање у полицију, није био у ономе што он наводи, него зато, што је Катић и преко забране полицијске, да у моју кућу долази, то вече био у сељачком оделу, имао револвер за појасом и играо улогу тиме једног самовољника.

Међу тим, за ону дрскост, безобразлук и подлост, у „припосланоме“ он се налази пред судом где ће и имати да докаже или све оно што је казао у своме „припосланоме“ или да иде у затвор, где ће издржати толико време, колико је закон кривични у § § 210 и 213 за овај случај прописао.

Молимо уредништво да ово саопшти у своме листу.

С поштовањем

Ст. Грујић

проф. в. академије.

*) За ствари под овом рубриком уредништв не одговара.

ТРГОВИНА

Београд 22. августа

Цена главнијим производима. Пшеница дин 12·50 до 13·20 раж дин, 10.50 јечам динара 10·50 до дин. 11 овас. дин. 10—11, сирове шљиве дин. 5—8 суве шљиве дин. 8—11·50 дебеле свиње дин. 80—82.

Будимпешта. 22 августа *Жигиі пијаца.* Пшеница за септембар октобар, по фор. 8.48 фор. 8.44 и фор. 8.49, пшеница за март април, фор. 9.07 фор. 9·03, фор. 9·18 фор, 9·15 кукуруз за мај—јуни по ф. 5 55 до фор. 5.,63 зоб за јесен по фор. 6 28 до фор. 6.29

Штајнбурх 22 августа. *Сточна пијаца.* Српске свиње тешке од $45^{1}/_{2}$ кр. до $46^{1}/_{2}$ кр. транзито, средње од $45^{1}/_{2}$ кр. до $46^{1}/$ кр. транзито лаке 46—47 кр. транзито.

ТЕЛЕГРАМИ

24. августа.

Беч. „Политичка Кореспонденција“ јавља: цар је позвао немачког и талијанског војног аташеја и на маневре у Мађарској.

— Да, да — али ја га не волем ни најмање.

Господин Евенсон имао је по предграђима неколико кућа и вукао је приличан приход. Био је ванредно пабусит и зловољан, затучани радикалац; одлазно је на све јавне зборове и то само за то, да критикује сваки предлог без разлике. Господин Визботл, на против, био је прави торијевац. Он је би писар у шумарском одељењу и сматрао је свој положај за аристократски, знао је сва посланичка имена на помет и стан сваког отменог господина. Имао је два реда лепих зуба и ванредног кројача. Господин Евенсон је на све те особине гледао с презрењем и услед тога су се оба господина непрестано преширала. Господин Визботл не само да је радо звиждао, него је и певао, и мислио је да је особити певач. Два остала кирајџије беху господ. Томкинс и господ. О' Блери. Томкинс био је калфа у некој винарској радњи, велики зналац слика и имао је особито око за све што је лепо. О' Блери, то је неки Ирац што је скоро дошао у Енглеску и био још сасвим дивљи, а дошао је да буде апотекар, секретар, глумац, доининик каквих новина, или ма шта друго, за шта се буде указала прилика — он у опште није много бирао. Познавао се добро са двојицом незнатних посланика и израдио да нико у кући не плаћа поштарину. Као и сви Ирци, тако је он мислио да ће, кад дође у Енглеску, стећи заслуга и постати особито срећан. Носио је шарене панталоне и завиривао свакој женскиња под шешир.

— Ево господина Визботла, рече Типс.

И заиста уђе г. Визботл звиждући „Di piacer“, приђе прозору и продужи звиждање.

— Дивна мелодија, рече Евенсон поругљиво, не дижући очију са новина.

— Мило ми је што вам се допада, одговори г. Визботл, особито задовољан.

— Мени се чини да би била још лепша кад би јаче звиждали, продужи Евенсон, сав напет.

— Верујте, не би, одговори безазлени Визботл.

— Дозволићете ми једну примедбу, Визботле, рече Евенсон, кипећи од љутине; кад вам се други пут прохте да звиждите у пет сати у јутру, а ви бар протните главу кроз прозор, молим вас. Ако то не учините, ја ћу научити да ударам у бубањ — тако ми —!

Г-ђа Типсовица уђе и прекиде му говор: Она се извињавала што је тако доцкан дошла и узе да кува чај. Типс седе на дно стола и поче да једе пољску салату као Навукодоносор. Уђоше О' Блери и Томкинс. Господиц Томкинс приђе прозору а одмах за тим позове Визботла:

— Молим вас дођите овамо, али брзо брже.

Визболт приђе а сви погледаше тамо.

— Видите ли, рече Томкинс, намештајући Визботла да боље види, скрените мало овамо; тако! видите ли како дивно пада сунчана светлост на леву страну оног порушеног димњака на броју 48-ом?

— Заиста! повика Визботл, дивећи се.

— Још никад не видех да се какав предмет лепше одбија са ведрога неба! повика Томкинс и сви сем Џона Евенсона, јер г. Томкинс беше у тим стварима припознат и прослављен се проналажењем лепота онде где их други не би никад пронашао.

— Ја сам у Дублину гледао чешће један димњак који је још лепше изгледао, рече родољубиви О' Блери, јер нехтеде да допусти да Ирска ма у ком погледу изостане иза других држава; али Томкинс не хтеде то никако да верује и каза, да ни један димњак у све три краљевине не може изгледати лепше од овога на броју 48-ом. У исти мах отвори Агнеса врата и уђе г-ђа Блосовица.

(НАСТАВИЋЕ СЕ)

Они ће овим маневрама присуствовати у царској пратњи.

Данциг. Удружење „Густав Адолф“ послало је руском цару телеграм оданости.

Букурешт. „Ендепанданс Румен“ дознаје с поуздане стране, да је бугарска влада издала телеграфску наредбу, да се сви бугарски поданици, који живе у Румунији, позову под заставу.

ДНЕВНИК

КАЛЕНДАР

Петак

Православни: 25 Ап. Вратолом.
Католички · 6. Захарије пр.
Сунце излази у 5 с. 12
Сунце залази у 6 с, 16
Мена месеца пос. четврт. 7

Дан је с почетка $14^1/_4$ сати а ноћ $9^3/_4$ али до краја овог месеца дан окраћа за $1^1/_4$ мин, а за толико и ноћ одужа.

КУРС

Дукат . . . . :	5 64
Наполеон	9.43
Срц. лутр. 3% лозови	34.—

СТАЊЕ ВОДЕ

За последња 24 сата од 22—23 ов. месеца дошла је вода са 6 сантиметара.

колика је вода	прошао испод Ћуприје
23 Августа 2·36	11.59
24 „ 2·41	11·65

ТАКСА ЗА АМАЛЕ

За тежину до 60 кила од параброда до:

	дању	ноћу	
кола на станици	0.50	0.60	п. д
Хотел „Крагујевац“ . . .	0.60	0.80	„
Хотел „Национала“ . . .	0.80	1.—	„
„Гранд-Хотела“, „Круне“, „Краља“, „Грч. Краљице“ „Русије“, „Злат Анђела“ „Касине“, „Париза“. „Балкана“, „Руске Круне“, „Топа“, „Злат Прага“ .	1.25	1.50	„
До „Венеције“ „Босне“ „Лимана“ „Европе“ . .	0·80	1·30	„
до „Жиров. Венца“, . .	1—	1·30	„
до „Велике Пиваре“ . .	1·25	1·50	„
до „Тобџиске пијаце“ . .	1·40	1·80	„

Поштанске упутнице.

До 500 динара поштанском упутницом, а 150 путем телеграфа код већих пошта.
До 200 динара поштанском, а 100 динара телеграф. упутницом код мањих пошта.

До приватних кућа и обратно

За вварт савамалски . .	1·—	1·40	„
„ „ варошки . .	1·—	1·50	„
„ „ теразиски . .	1·25	1·50	„
„ „ дорћолски . .	1·40	1·80	„
„ „ врачарски . .	1·60	2·—	„
„ „ палилулски . .	1·60	2·—	„

Ноћ се рачуна од Октобра, до Марта од 6 с. у вече до 7. с. у јутру.

ТАКСА ЗА СЕЧЕЊЕ ШУМЕ ОПШТИНСКЕ И ОПШТЕ НАРОДНЕ

Велико дрво родне горе . . .	12·63	дин.
Средње „ „ „ . . .	8·42	„
Дрво за обичну греду . . .	1·27	„
Рог, метак, баскија	0·43	„
Велико дрво неродне горе . .	3·37	„
Средње дрво неродне горе . .	2·11	„
Рог, метак, баскија	0·21	„
Мечија леска велика	42.10	д.
Мала леске не сме се сећи		

Пруће од 100 ком. за продају 0·43 д.
Велико дрво има пречник 63 сантимет
Средње дрво има пречник 32 сан.
Обична креда има пречник 72 сан.

Пошта и телеграф

За писма од 15 грама тек. плаћа се 10 п. д. за Србију, Славонију, Хрватску. Срем, Банат, Бачку и целу Мађарску. за аустрију плаћа се 15 пр. д. На сваки 15 грама више још по 15 пара дин. Писмо може бити тешко највише до 1 киле.

Препоручена писма морају бити на средини запечаћена. За препоруку плаћа се 20 п. д. а за повратни рецепис још 20 пара

Народна библиотека отворена је сваки дан од 8 до 12 сати пре подне.

Такса ва железничке носаче

Од излаза до отправништва пртљага за пртљаг или за ручне ствари до чекаонице и железничких кола, или само из чекаонице до желез. кола 5 пара дин. од комада.

Од излаза до отправништва за пртљаге преко 25 кила по 30 п. д. од комада.

Путнички пртљаг од излаза или ручни пртљаг од истог, 15 п. д. по комаду.

Од места издавања до места вожње за путнички пртљаг преко 25 кила 35 п. дин по комада.

МАЛИ ГЛАСНИК

За овака оглашења наплаћује се за једанпут само 50 пара динар

На продају 4 коња и двбја кола. Упитати Ђуковића (46)1—2

ОГЛАСИ

ИМАМ коња на продају коме је од резервиста коњичке бригаде потребан за куповину, нек се јави мени у Крагујевцу. Мајору
554, 4—5 **Дим. Недељковић**

У потребљивих старих кантара.
има на продају у магацину **Главне соларе Англо аустријске Банке**
552,1—2

ГОСПОЂАМА И ГОСПОЂИЦАМА

Препоручујем добру фарбу за косе и то црну и кестенасту, која добро прија коси.

Исто тако израђујем косе, а и фарбе за исте добити се може у свако доба код подписате

Јелене Ј. Паштрмац
564 1-3 Милутинова улица бр. 39.

ЈЕДНА бечлика нуди се каквој кући за газдарицу. Врло је кућевна. Упитати Живка Савића потпоручника.
562 1—2

ДАЈЕМ ЧАСОВЕ из француског језика по 10 дира месечно. Запитати уредништво. —
563 1—3

У КАФАНИ КОД

„СТАРОГ ГРОЗДА“

Савамалска улица број 33.
ПРЕКО ПУТА ПАРНОГ КУПАТИЛА

продаје се:

1. 1.	литар	књажевачко црно вино	50
2. 1.	„	крајинска црна вина	50
3. 1.	„	књажевачко бело вино	40
4. 1.	„	крајинско бело вино	40
5. 1.	„	јагодинско црно вино	30
6. 1.	„	„ бело вино	30
7, 1.	литар	старе шљивовице	60
8. 1.	„	обичне шљивовице	40
9. 1.	„	старе комовице	1·00
10. 1.	„	горке комовице	1·00
11. 1.	литар	винско сирће добро	20
12.		фајфертово пиво чаша	15
13. 1.	аков	винска сирћета	8·00

Потписати моли за многобројну посету.

С поштовањем
560 2—*3* **Наидановић.**

ФАРБА

Фирнаја, лак четке и сав молерски и фарбарски прибор најбоље је и најјевтиније код

ДИМИТРИЈА М. ЂОРИЋА
У БЕОГРАДУ
спрам споменика кн. Михаила
продаје на мало и на велико
ЦЕНОВНИК ШАЉЕ СВАКОМЕ НА ЗАХТЕВ
527 10—10

ГЛАВНО СТОВАРИШТЕ
БЕОЧИНСКОГ ЦЕМЕНТА ЗА СРБИЈУ

Предузимачима и осталим потрошачима препоручујемо **БЕОЧИНСКИ ЦЕМЕНТ**, и то: прима и секунда портланд, роман-цемент и две сорте хидраула, лакши и сежи, јер је потребама доказано *да је најбољи од свију*, који се овда продају. Он је и по тежини најлакши, а подноси много више дометање песка, зато је за сваког најпробитачније, само са овим цементом радити.

Нарочито чинимо пажљиви на наш портланд-секунда који се најчешће употребљује и који је раван квалитет са портланд-цементом других фабрика, а знатно је јевтинији. Наш прима-портланд невадмашим је, и служи поглавито за фине глазуре.

За потрошаче у опште, а нарочито за већу потрошњу **знатно су спуштене цене**.

Примамо на израду свако цементирање и бетонисање ходника и предсобља, израду тераца и мозајка за ходнике, предсобља и за цркве, као ови у Београду, тако и на страни, све по најефтинијим ценама. Све радове вршимо са стручним радницима и са гаранцијом.

ГЛАВНИ ЗАСТУПНИК,
ПЕРА А. ЈОВАНОВНЋ
са канцеларијом: на Сави на двори и у кнез Михајловој улици број 29. у Ивићевој кући
371 34—50

ПРИВАТНА НИЖА ГИМНАЗИЈА У ГРАЦУ
(ШТАЈЕРСКА)

која је добила концесију од ц. кр. министарства с правом јавности за I класу

ЗАЈЕДНО С ПРИПРАВНОМ КЛАСОМ ЗА СРЕДЊЕ ШКОЛЕ
ЧУВЕНИ ПАНСИОНАТ ЗА 30 ПИТОМАЦА

Програм се шаље бесплатно.

Власник и управник:
ГРАЦ ФРАНЦ ШОЛЦ
402.7,10 гимназијски професор.

Власник Пера Тодоровић. Одговорни уредник С. Јаношевић. Штампарија „код Просвете“ Позоришни трг. бр. 2

БРОЈ 246 СУБОТА 26 АВГУСТА 1889. ГОДИНА II.

ИЗЛАЗИ СВАКИ ДАН

БРОЈ 10. П. Д.

МАЛЕ НОВИНЕ

ДНЕВНИ ЛИСТ ЗА СВАКОГА

Писма и рукописи шаљу се Власнику „Малих Новина“ Топличин венац, бр. 17., на горњем спрату.

ЦЕНА ЗА СТРАНЕ ЗЕМЉЕ

За годину . . . . . 30 динара
На по године . . . . . 15 динара
На 3 месеца . . . . . 9 динара

Претплата из унутр. полаже се само код пошта

Претплата се прима код свију пошта у Србији

ЦЕНЕ ОГЛАСИМА

На првој страни од петит. реда 20. пр. дин. а на четвртој од петит реда 10 пр. дин.

ПРИПОСЛАНО стаје 50 пр. д. од петит реда.

За Београд нема претплате — Лист се продаје на број

LE PETIT JOURNAL

KLEINE ZEITUNG

Огласи јевтино, по потреби и са сликама.

За свако оглашење плаћа се држ. таксе 20 пр. д.

ВЕЋИ ОГЛАСИ ПО ПОГОДБИ.

ЗА ЖЕНСКЕ

Понедељником, Средом и Петком

ради

ПАРНО КУПАТИЛО

у Душановој улици од 2 до 6 сати по подне. 561, 2—6

„АВАЛА“

ЖИВИН РУДНИК

Рок за полагање друге уплате од 5 шилинга т. ј, Дин 6.37½ у злату на акције друштва за експлоатацију живиног рудника „Авала“ пстиче 1. септембра о. г.

Позивају се сви они, који су код Народне Банке уписали акције тога друштва, а још нису положили другу уплату, да ту уплату до реченог дана положе на каси банчиној.

Бр. 5555
25. Августа 1889.
у Београду.

Народна Банка.

566 1—3

Онима којих се тиче.

Новинар сам и књиге су мој алат. Једино моје имање, то је моја књижница (библиотека).

За време излажења „Радикала“ моја је библиотека била отворена. Многи су узимали књиге на читање и односили.

Тако исто и пре, а и после овога многи пријатељи и посетиоци узимали су на послугу моје књиге, било с мојим знањем и питањем било и сами. Махом долазили су ђаци и људи од књиге. Рачунао сам да они умеју ценити шта је књига, па с тога нисам ни зазирао да им допустим да се по вољи служе мојом библиотеком, тврдо уверен да ће сваки вратити позајмљену књигу, кад му више не буде требала или кад је ја затражим.

Од то доба прошле су године. Пре неколико дана прегледао сам књижницу и с ужасом нашао да ми нема више од половине књига. Од понеких дела, као што су Дарвинова, имао сам по два примерка (раније и позније издање) па сад ни једнога немам.

За многе баш знам да су узели и кад су узели књиге, па ти их ни до данас не враћају.

Све ово неупутно поступање за сад још сматрам као прост српски нехат, и последњи пут молим сву господу, код којих се налазе моје књиге, да ми их *неизоставно врате најдаље до 5 септембра.*

Ко се ни дотле не одзове и књиге ми не пошље, сматраћу да је покушавао извршити утају и превару, те ћу надлежно према њему и поступити. Прво ћу му изнети име у листу, набројаћу кад је и које књиге узео, позваћу се на сведоке, који то знају, и који су дотичне књиге код њега виђали, а за тим ћу га тужити суду.

Надам се да неће допустити да тога дође.

Оволико ради обавештаја свију оних, свију без изузетка, код којих се налази ма и једна моја књига. Ово се у равној мери тиче и оних, код којих се моје књиге налазе, а нису их директно од мене узели.

Београд
25 августа 1889.

Пера Тодоровић.

ЗАКОН

Закон!

Ову реч народ изговара с поштом. с уважењем, он се њој клања, она је за њега велика и света.

Можда ни један народ не везује за реч „закон“ онај узвишени значај, какав она има код нашег народа.

Закон у устима народним значи нешто што је добро, праведно, неумитно. Он чак не може да појми, да се нешто може учинити по закону, па опет да буде криво. Он, тако рећи, не допушта да може бити ђавих закона.

Деси ли му се неправда, он никад неће мислити, да му је ту крив што закон, већ човек, који тај закон врши.

И ако није добио правду, он не сматра да му је ту крив што закон, већ човек, који тај закон врши.

И ако није добио правду, он сматра да му није суђено по закону.

И ако ово народно мишљење о закону на први поглед изгледа наивно, и очигледно нетачно, у ствари његова суштина потпуно је истинита.

Закон је мртво писме без жива човека, који га примењује. Најбољи и најправеднији закони у рукама ђавих и неправедних људи биће ђавни и стварање у земљи зло и неправду, док осрећан закон, па чак и закон с великим махнама, може благотворно утицати на друштво, кад га примењују и врше мудри, добри и праведни људи.

Свашта се даје изиграти, извртати, злоупотребити. Никад се не може написати закон, у коме ће све бити тако предвиђено и обележено, да се не може извртати, кад човек заседне па навлаш тражи како ће изиграти закон.

Али, као год што се може закон на зло извртати, тако се исто и законске махне мудрим вршењем дају ублажити и на добро окренути те тако излази да је ипак ту човек главно и да од њега све зависи.

Ето у томе је тачно оно народно мишљење да зло не долази од закона но поглавито од ђавих извршитеља његових.

Ово вреди имати на уму нарочито сад пред изборе, кад наш нови Устав има да издржи своју прву, главну пробу,

Баш с тога што доброта једнога закона, па наравно и Устава, веома много зависи од савесне примене, од поштеног вршења онога што је у Уставу наређено, баш с тога је, велимо, од пресудне важности како ће први пут бити примењен Устав, јер од те прве праксе и примене зависи све, и како се сад почне тако ће се доцније и терати. Ако се сад, одмах при првим изборима по новом Уставу, у дари у уједурме, извртања, натезања, обилажења уставних прописа — онда је новом Уставу одзвонило.

И народ и власти свикнуће се на та обилажења. Кад како која страна буде имала силу и власт у рукама, онако ће и навијати устав на своју ћунију. Онда устав неће више бити штит слободе и права грађанских, но проста прегача којом партиска обест крије своју голотињу и своја насиља. Данас ће га употребљавати у своју партиску корист једна, а сутра друга страна. Општи ресултат биће да ћемо сви скупа остати без правих грађанских слобеда, Под новим уставом биће као што је било и под старим.

С тога је дужност свију оних, који ма чиме суделују у идућим изборима, било као власт, да чувају Устав као очи у глави, и да врше његова наређења тачно и савесно.

Од тога зависи веома много, зависи управо све. Први корак најважнији је.

Поједини министри, разним својим поступцима, противним Уставу, већ су му нанели местимице толике повреде.

Нека се сад цео изрешата још и на овим изборима, па онда слободно можемо рећи да смо с новим Уставом готови.

На свесним је родољубима да не дају да до тога дође.

БЕОГРАДСКЕ ВЕСТИ.

Нов зајам. По вароши се проносе гласови, да је министар финансије отпутовао у Беч у цељи закључивања новога зајма. Зајам ће, како се говори, износити 25 милиона. Од ове суме имало би се 10 милиона исплатити железничком друштву као накнада за прелазак железнице у државне руке, а остатак од 15 милиона употребио би се на друге ситније државне потребе.

Да ли у овоме гласу има истине, ми не знамо. Полуслужбени органи о томе ништа не јављају, а по вароши се о томе говори. Ми то бележимо као глас, надајући се да ће нам влада преко својих органа дати о томе обавештења.

*

Племенитост. Још није прошао ни пун месец дана, како смо јавили да је др Љ. Радивојевић, родом из сремске Каменице, дао нашем министарству просвете 100.000 динара на просветне цели, а у стању смо да поново јавимо, како је племенити просветни добротвор поново поклонио министарству просвете *50.000 дин. на просветне цели.*

Хиљадили се овакви племенити добротвори, а српска просвета и српски народ златним словима забележиће име д-ра Љубомира Радивојевића. Хвала му.

*

Стидно! Браћа П. Ђорђевић, овд. дрвари, а српски милионари, **одре.кли** су Друштву Св. Саве оних 10 хиљада цигала, које су пре месец дана поклонили и за које им је друштво Св. Саве већ и јавну благодарност изрекло.

Прост народ вели да се во веже за рогове, а човек за језик. Браћа П. Ђорђевићи јавно пред сведоцима обећали су свој поклон и заложили своју трговачку часну реч. Но кад је г. Богићевић послао кола за циг-

ље, „родољубива“ браћа вратила су празна кола натраг, с примедбом да они дају само оно **што морају**.

Благо теби, кукавно Српство, ала ћеш пропевати с оваквим родољубима.

Да бог да се утрли такови Срби да их више нема.

Има још неких овако стидних примера. Споменућемо ихидући пут, а про говорићемо и о практичним мерама које би ваљало предузети да овакви ципијаши и Несрби буду јавно жигосани;

*

Концерат с играном. Вечерас је код „Скупштине“ концерат с играном у корист једног сиромашног великошколца. Ако буде рђаво време биће у салону забава. Улазак је од особе динар а почетак у $8^1/_2$ час. у вече.

ДОМАЋЕ ВЕСТИ.

Незаконита наредба. Под тим насловом шабачки „Радикалац“ доноси белешку о наредби г. министра унутрашњих дела у ствари затварања дућана у недељне и празничне дане, па вели како у §. 364 кр. зак пише, да се казни новчано од једног до десет динара онај, који у вароши или у селу у недељу и друге празничне дане, држи отворен дућан; кафеџије, механџије и бакали, који за време божје службе врата отворена држе. Пре и после службе првима слободно врата сасвим отворена држати, а бакалима само у пола. А за тим наводи из 37 „зборника“ ово место: „У параграфу 364 тачци под 1 додаје се „за време службе божје.“ Из овога изводи да поменута наредба није по закону основана.

А за такве наредбе у Уставу стоји: „Закони и законите наредбе, који су законим начином обнародоване имају обавезну силу за све грађане и власти земаљске“, а чл. 117 у трећој тачци вели: „Никакав закон нити икаква наредба државне окружне или општинске власти немају обавезну силу, ако нису обнародовани начином који је закон одредио.

Према овоме „Р.“ налази, „да и према закону и према Уставу после наредбе г. Митрополита односно г. мин. унутр. дела коси се са законом, те и ако би се можда сложили са поменутом наредбом у погледу племените цељи, у којој је она издала, у погледу подизања вере, морала и васпитања, не можемо никако пристати да се у овој земљи ишта иредузима, што нема силу закона. Ако закон не ваља, треба га променути, али до измене треба га као светињу чувати.

„А за ову наредбу нарочито мимислимо да је неумесно издати сад баш у време највећег рада и пазара, кад је и сељак рад што више сировине продати па и нешто за своју потребу купити, а то му у ово најродније време долази најзгодније у недељне и празничне дане, но сад је у исте поменутом наредбом сваки рад забрањен. Према свему овоме држимо да за сад ову наредбу треба опозвати или је бар ублажити, а све у интересу наших потрошача и продаваца, којима је сад време највећег рада и пазара.“

Ми смо први устали против те наредбе г. министра унутрашњих дела као незаконите, и мило нам је да тако исто схвата ствар и поменути лист, коме се ни у ком случају не може пребацити, као што неко радо хоће да пребаци опозиционим листовима, да тера инат. Тај је лист орган радикалне странке за шабачки округ, дакле пријатељ владин, и њему је интерес да брани владу а не да је напада. Али кад је у питању истина и закон, онда треба с истином и изаћи, као што је „Р.“ и изашао.

Промените закон, па онда према томе и уредите затварање дућана, а све дотле је поменута наредба незакона.

*

Спомен на Ћеле кули. „С. Србија“ јавља да је отачествено свештенство, скупљено у Нишу на свештеничкој скупштини, учинило спомен на ћеле кули, У прошли уторак у јутру сви укупно пешице су отишли код ћеле куле, носећи сваки воштаницу, да је припали на томе споменику неумрлих Синђелићевих јунака. Дошав до места, поход је заокружио ћеле кулу и отпочео обред помена. На сва места, где су биле узидане главе погинулих дивних витезова српских стављена је по запаљена свећица Све свештенство клекло је на колена молећи се Богу за покој душе племенитих синова и јунака српских. У исти мах предали су 240 динара као прилог за подизање споменика Синђелићу.

Убиство. Ово последњих дана учестала су убиства у округу београдском- Човек се мора згрозити и забринути кад погледа каква се убиства врше и како је живот човеков јевтин. Навешћемо неке примере:

Вајна браћа. Пре неколико дана у селу Дучини, у срезу космајском погинуо је Јаков Лазаревић, тежак Убио га мотиком његов рођени брат од стрица Танасије а посвадили се, да око шта ни јада, већ око ораја.

Деца Јаковљева брала Танасијеве ораје. Тан сије навиче децу и почне их бити. Јаков дотрчи.

— Што ти да бијеш децу моју?„

Брзо се покавце а још брже побију, док Јаков не погибе.

Помислите само око чега људи гину! Па још браћа;

Заклана. Милица, лепушкаста шеснајестогодишња девојчица из Сремчице, (Посавина) пасторка Живојина Старчевића, нађена је заклана у кревету у авлији.

Сумња пада да је очух заклао. Доказује се да је на њу викао и био је; она се више пута жалила комшијама да је очух мрзи. Других каквих разлога за убиство није било. Видеће се шта ће рећи истрага.

ПИСМО УРЕДНИШТВУ

Захваљујемо....

Да захваљујемо па изволте и опет!

У једном од скорашњих бројева „Малих Новина“, ми смо били тако слободни, да изнесемо на јавност како су приликом прегледа поштанских упутничких новаца одкривене многе злоупотребе, и упрли прст на то, да један део истих пада на извесног господина кога је Г. Министер Правде унапредио пре неки дан са 150 талира и узео га од поштара за књиговођу у главна контрола.

Том приликом казали смо да се у Гл. контроли налазе и таких чиновника, који целу ову ствар хоће да утркме и кривца да заклоне.

Главна контрола у место да ово узме к знању, похитала је са својом званичном исправком на ове наше јадике да је „Преседништво“ учинило све шта треба за заштиту касе државне. —

Јест, преседништ-, јест, ти си учинило све, али да ли се твоја наредба извршила одмах како би то требало, или се нашао у твом подвједомству чиновник који је ову ствар разгађао читаво месец дана док га ти преседништво писменом опоменом писи упутило на дужност и док наша белешка није изашла у листу?

Ето ту ми ударамо преседништву.

И сад преседништво том истом чиновнику ти дајеш и повераваш целу ову истрагу да се врши под његовим надзором а ми смо о сумњи учинили његову савест.

Зар се тако драго преседништво, зар се тако мој љубезни народе штите интереси касе државне?!

Па то је још смиље и ковиље, ајдемо даље да видимо јаде.

Аванзовани господин са 150 талира на радост народа српског, чија је злоупотреба откривена, данас седи у Гл. контроли и прегледа поштанске рачуне! Разумите — прегледа поштанске рачуне!! Он је тако срећан да буде и *рачунополагач и рачуноиспитач*! Његовој савести поверено је да обелодани своју несавест да сам своје злоупотребе открива. То ваљда нама ни у тунгузији али има у српској Гл. контроли;

И поштански упутнички рачуни који су бар у неколико били под другим кровом склоњених од руку његових, да нас по наредби преседништва носе опет под кров где господин „прегледа рачуне“ и стављају се под назор његова пријатеља.

Сад, ако се тако мисле да заштите интереси касе државне онда наздравље тебе роде српски, а ви господо живили и хиљадили се, — са оваковим радом земља мора пропевати. —

Ми вам захваљујемо — а ви, молимо изволте и опет!

Један отпуштени поштар.

ИЗ БЕЛА СВЕТА

— **Ватра у лудници.** У лудници бриселској букнула је 18 о. м. између 7 и 8 сахати у вече велика ватра, управо кад су самостанци, који надзиру у лудници, хтели поћи спавати. Ватра се породила у једној суши те је домало захватала лудничку зграду и цркву. Већ за четврт сата биле су све те као и споредне зграде у силном пламену. Полиција и војска прискочили су одмах у помоћ имало је силне муке и посла, док су спасли многобројни драгоцјен

ПОДЛИСТАК

ГОСПОЂА ТИПСОВИЦА

скица из лондонског живота

НАПИСАО

ЧАРЛС ДИКЕНС

ПРЕВЕО

МИТА ЂОРИЋ

(НАСТАВАК)

Имала је црвену, муселинску хаљину и златан сат, велики као песница, ланац, дебео као уже и читаву збирку претења са каменовима, великим као динар. Г-ђа Типсовица престави удовицу господи и обратно, а за тим је тихо упита за здравље; г-ђа Блосовица је одговарала на свако питање са највећим презрењем сваког граматичког правила. Кад је наступило опште ћутање, г-ђа Типсовица, да би почела разговор, упита Ирца јесу ли му се допале хаљине оних женскиња, што су ишле у двор. Ирац се збуњено око доручка и одговори лаконски: Да.

— Ви такво одело извесно нисте још видели? умеша се Визботл.

— Не — изузев при примању код иреског намесника, рече О' Блери.

— Хм! заиста, на нашем се двору тера ужасан луксуз, примети торијевац.

— Зар нисте никад замишљали да тај луксуз плаћамо и ви и ја веома скупо? испречи се радикалац.

— Разуме се да сам помишљао, одговори Визботл, мислећи да одговори што згодније и краће; помишљао сам често и плаћам га радо.

— Али ја не, продужи Евенсон, и зашто да га плаћам? Има два главна правила...

Г-ђа Типсовица упаде му у реч, запита га жели ли још једну шољу чаја. Он се ражљути и узе опет новине. Алфред Томкинс каза друштву да је намеран да се провоза на лађи до Ричмонда, рече да се већ у напред радује томе путовању по Темзи: плаво небо и жута вода, рече он; изгледају често веома лепо. Господ. Визботл звиждао је песму: „на сребрним таласима“, а О' Блери рече: „Ми у Иркој имамо ванредне пароброде“. Госпођи Блосовици беше мило што се отпочео разговор, у коме може и она да суделује и рече:

— Имате потпуно право, господине, Мој покојни муж путовао је по каткад послом у Иркску; ишла сам обично и ја с њим и изненадиле дивне постеље за мушке и женске.

Типс зину да нешто пита, али му жена једним погледом запуши уста. Визботл се насмеја и рече да је Томкинс казао нешто смешно и Томкинс се насмеја и рече да није истина.

Разговор запе, узеше сви да се играју кашичицама. Господа устадоше, приђоше прозору и погледаше на поље; за тим почеше да шетају по соби. Како који дође до врата, он се тек извуче напоље. Типса истера жена, а она остаде сама са удовицом.

— Ах, за дивно чудо, рече удовица, мени је тако зло, страшно зло — и заиста је чудо што јој је било зло јер је појела две киле хлеба и меса. — Али ја не видех г. Гоблера.

— То вам је врло тајанствен човек, одговори г-ђа Типсовица, јело му се носи горе и по каткад целе недеље не излази из собе.

— До сад га нисам ни чула ни видела.

— Данас ћете га извесно чути; недељом у вече обично највише јауче.

— Још никад у веку нисам ни спрам кога осећала толико симпатије, као спрам њега, рече г-ђа Блосовица, а одмах за тим уђе др. Воскај.

Доктор беше омалечак човек са црвеним лицем, црно одевен, а око врата је имао белу круту мараму. Имао је велику пракису и много новаца

умјетнички предмети који се чувају у цркви и манастиру, њему је била збирка красних слика од Верхагена, те је пошло за руком спасити их већи део. Неописан је био призор, који је настао међу лудима, кад видоше ватру. До две стотине њих морало се брже боље спасти у врт. Једни су страховито викали, док су други немо и без осећаја бујили у пожар. Из врта спремило се све у градску болницу, где су их лекари одмах прегледали. Срећом није се ни болесни ни фратром и другом особљу, које их двори, догодила никаква несрећа. Красна зграда изгорела је сва до темеља, те је с тога силна штета од пожара.

— **Међународни електрични конгрес у Паризу.** У Паризу заседао је прошлога месеца међународни електрични конгрес, који се је састао на позив француског друштва „Société internationale des Eletcricien“. Конгрес је био раздељен у четири одсека: 1. Еталион и мере. 2. Употреба електрицитета у индустрији. 3. Телеграфија и телефонија. 3. Електрофициологија. Поред одсечних расправа походали су чланови конгреса разне знанствене институте, индустријалне етаблисемане и електричне средишне заводе. На 19 о. м. свршио се конгрес великим ручком

— **Цигански хипнотизам.** Колошварска полиција ушла је у траг новој врсти злочинаца, који су већ дуго времена с великим успехом терали свој занат. То је читава једна циганска породица, чији су чланови умели да хипнотишу дуђанције и њихове калфе па су им онда испред носа украли све новце и друге вредности, што би нашли, док би људи све то гледали очима а у својој се летаргији нису могли с места маћи. То се догодило и некоме Јосифу Варлу који је тај случај доставио полицији. На његову тужбу поведена је истрага и откривени су сви злочини и њихове кривице, циганина Рупу и његову жену и две кћери.

Крвава породична драма. Кожар Израјел Дајч, који је свога шурака Бенијама Брауна ранио, а за тим и себи трбух распорио, умро је у болници. Кад је донесен у болницу и повраћена му присебност одговарао је тачно истражном судији на нека питања, али је после малаксао и није могао даље говорити. Издржао је и операцију, али због великог излива крви умро је у пола ноћи. Браун је оперисан у болници и има изгледа да ће преболети рану.

— **Кошија са голубовима.** Одељак голубијег клуба „Колумбија приредио је 1 септембр т. г. са 21 голубом писмоноша кошију до кашаве. У 7 сахати пре подне по магловитом времену пуштени су голубови и први стигао је на место голуб бр. 47. Едуарда Холцера у 11 сах. 10 мин, други бр. 19 у 11 сах. 33 м. трећи број 22 у сах. 25 мин.; а четврти бр. у 11'58 мин. Јована Хеса А сви остали голубови стигли су до 4 сахата по подне. Но како су сви ови голубови млади и почетници у одношењу писама, а нарочито на магловитом времену, резултат је испао доста повољан, јер растојање ове кошије било је 220 километара ваздушне даљине, а први голуб стигао је на место за 4 сахата 10 мин.

— **Један слободан дан половног милионара.** У Ниму има један душевно болестан милионер бивши притјажаоц чувеног магацина de Soudre M. Heriot, коме је дозвољено да може видети Париз, и да посети своју породицу и види своје милионе са којима располаже његова жена и једна његова служавка. Последњи пут посетио је био у друштву са својим пријатељем Gerard — коме се жалио како су га три лекара и шест болничара за годину дана заједно са храном много коштали, јер је трошио дневно 420 динара. Полудели милионар био је у исцепаним ципелама, с тога му је пријатељ његов Gèrart купио ципеле, а за тим одвео га код држ. нотара, где је изјавио тужбу противу своје жене, која му није хтела дати путна трошка. За тим је Hèriot отишао у свој магацин —радњу— кога су тамо са чуђењем предусрели, мислећи, да је он већ давно у лудници свршио. За тим је ходао по Паризу, био на изложби и посетио полицијског префекта, коме је оставио карту и благодарио му за дозволу изласка у варош, а по том се опет вратио у лудницу.

— **Самоубиство у затвору.** У фабрици у Прагу, дешавала се често крађа свиле али су крадљивци пронађени и то, књиговођа Бухвалд некакав Валфиш Бухвалд је ухапшен и осуђен но у затвору угуши прилику у слободи, те се обеси.

— **Велики пожар.** Као што Пести Напло јавља у Сарапатаку, појавио се пожар и за тили часак изгорело је 85 кућа и зграда са раном и другим стварима. Ватра се појавила баш у подне. Само је спашено неколико зграда, и црква.

—**Модерни Ромео.** И полиција врши по кад кад племићеву службу. Ево случаја. Једна незнана жена високог чиновника, тражила је романтичне забаве и за то је преко једних новина огласом потражила под најам писца писама, и она га је и нашла. Тако тај њен млади писац једног дана замоли госпођу за дозволу и рече јој: Госпођо, ја вас сад познајем ко сте ви и како се зовете, па јој понуди „састанак.“ Млада госпа зачуђена и увређена од младог писца, рече му, да јој да сву преписку писма романтичких, али на то младић одговори, да ће то врло радо учинити, али му госпа мора за то платити извесну суму новца, иначе ће казати све њеном мужу. Млада госпа препредена у свому послу, пријави случај полицији, која је тајним путем трагала ствар у потери, да одузме компромитујућа писма од младића — писца — али их је он благовремено склонио, и изговарао се, да ће он тајну писама чувати и да писма не да, јер су та писма адресована. И тако полиција није успела, да учини услугу младој госпи, и да муж не сазна тајне своје младе жене.

— **Пастерово место рођења.** Варош Арбоје јавила је своме чувеном сину, да је општински одбор са 12 противу 4 гласа решио, да се улица звана „Пастерова“ од сад зове „Железничка.“ Ово је у Француској произвело велико чуђење, а као узрок наводи се то, као да је Пастер сувише „скроман“ и како је једном приликом при испиту школском говорио о „побожности и Богу“ те с тога одборници не задовољни са Пастеровим држањем, променули су на зове улице.

ТЕЛЕГРАМИ

25. августа.

Петроград. Руски листови прописују демонстративан карактер позиву немачког и талијанског војног аташеја на маневре од Галицији.

Атина. Према вестима с Крита, војска је послала провинцију Салина без икаквих отпора. Околика Ретимна такође је окупирана. Устаници побегли у нека ме та од природе утврђена, и по свој прилици ће ээ скоро покорити.

Коиенхаген. Велики кнез престолонаследник отпутоваће 12 септембра на маневре у Ханновер, и отуда ће се вратити право у Фреденсборг. Велики кнез Павле и супруга му отпутоваће 29.

Беч. Руски посланик у Београду, Персијани стигао је овде из Париза.

Коиенхаген. Војвоткиња Кумберландска стигла је на лађи Делиград. дочекана од краљев. данске и руске царске породице.

Дражђани. Царски пар стигао овде.

ТРГОВИНА

Београд 23. августа

Цена главнијим производима. Пшеница дин 12·50 до 13·20 раж дин, 10.50 јечам динара 10·50 до дин. 11 овас. дин. 10—11, сирове шљиве дин. 5—8 суве шљиве дин. 8—11·50 дебеле свиње дин. 80 - 82.

Будимпешта. 23 августа *Жигна пијаца.* Пшеница за септембар октобар, по фор. 8.48 фор. 8.44 и фор. 8.49, пшеница за март април, фор. 9.07 фор. 9·03, фор. 9·18 фор, 9·15 кукуруз за мај—јуни по ф. 5 55 до фор. 5,63 зоб за јесен по фор. 6 28 до фор. 6.29

Штајнбурх 23 августа. *Сточна пијаца.* Српске свиње тешке од 45½ кр. до 46⅛ кр. транзито, средње од 45½ кр. до 46⅛ кр. транзито лаке 46—47 кр. транзито.

ДНЕВНИК

КАЛЕНДАР

Субота

Православни: 26 Анд. и Наталија
Католички · 7. Регина дев.
Сунце излази у 5 с. 14
Сунце залази у 6 с, 14
Мена месеца пос. четврт. 7
Дан је с почетка 14¼ сати а ноћ 9¾ али до краја овог месеца дан окраћа за 1½ мин, а за толико и ноћ одужа.

којег је стекао подржавајући уображења и захтеве својих пацијената. Он упита г-ђу Блосовицу за здравље, а она му рече да јој је зло. Он јој саветова да се чува рада и напрезања. да једе добра јела и да пије добра и јака пића; за тим спусти новац за визиту у џеп и оде да и другим боницима да сличан савет и да и од њих смота исто тако савесно заслужене динаре.

Тајанствени г. Гоблер беше лењ, тром и себичан хипохондриста. Он се вечито тужио да је болестан, а у ствари никад није био болестан. Његов карактер се у многоме слагао са удовичиним, услед тога се они брзо опријатељише. Он беше висок, сувоњав и блед, а на лицу му се увек видео израз уображеног бола, као да му је неко завукао ноге у кључалу воду.

Неколико месеци доцније, пошто се уселила г-ђа Блосовица, могло се опазити, да је г. Џон Евенсон сваког дана заједљивији, и пакоснији, и да се држи још озбиљније него пре. Из тога се дало закључити, да је морао нешто приметити и сад вреба само згодну прилику да се увери. Та му се прилика у скоро дала.

Једне вечери беху сви укућани у општој соби. Г. Гоблер и г-ђа Блосовица играли су крибиџ;*) г. Визботл правио је полукругове на столици, превртао ноте и звиждао ванредно мелодично. Алфред Томкинс налактио се на један округао сто и цртао оловком неку главу, која је била прилично дужа од његове; О' Блери читао је Хорација и правио се као да га разуме; а Џон Евенсон сео са свим уз г-ђу Типсовицу и говорио јој нешто тихо и живо.

— Верујте ми, г-ђо Типсовице, рече он, ја вам ово само за то кажем, што се живо интересујем за ваше добро. И опет вам велим, да се Визботл без сумње труди да задобије наклоност Агнесину и да се с њом састаје у „шпајзу“ Синоћ седим у мојој соби и чујем сасвим разговетно неки глас; отворим лагано, дођем до степеница и тамо опазим г. Типса, који је, како ми се чини, био такође узнемирен . . . За име божје, г-ђо, шта вам је? ви сте пребледели!

— А ништа, ништа — то је због врућине, рече г-ђа Типсовица збуњено, Кад би се ваша сумња у г. Визботла обистинила, с места бих му отказала кућу. А ако га још и мој муж потпомаже . . .“

— Ја се надам, прекиде је Евенсон, блажећи је — уживао је да прави сплетке — ја се надам да ту није помешан г. Типс. Он ми је вазда изгледао безазлен.

— Да, такав је готово увек и био, рече мала Типсовица, јецајући.

— Пст, пст! — молим вас — госпођо Типсовице — помислите — опазиће нас, продужи Евенсон, који се већ почео бојати да му се не поквари план. Ми ћемо ући томе у траг, ја ћу вам драге воље бити на руци. Ноћас, кад мислите да су сви полегали, дођите без свеће до мојих врата, ту ћемо се састати, и ја мислим да ће нам поћи за руком, да дознамо ко су; за тим можете чинити шта најете за нужно.

Госпођа Типсовица даде се лако наговорити; беше се пробудила у њој и радозналост и љубомора. Она се прихвати шва а г. Евенсон устаде, метну руке на леђа и узе да шета по соби као да се ништа није ни догодило. Карташи довршише игру и отпочеше разговор опет. После су пили чај и најзад отишли да спавају. Евенсон скиде чизме али се спреми да не легне док не заспи Гоблер. Гоблер је обично по читав сат дуже остајао сам у општој соби, узимао лекове и стењао.

(НАСТАВИЋЕ СЕ)

*) Енглеска игра карата у двоје, са пет карата

КУРС

Дукат . . . . :	5 64
Наполеон	9.43
Срц. лутр. 3% лозови	33.—

СТАЊЕ ВОДЕ

За последња 24 сата од 24—25 ов. месеца дошла је вода са 3 сантиметара.

колича је вода	прошао испод Ћуприје
24 Августа 2·47	11.53
25 „ 2·50	11·50

ТАКСА ЗА АМАЛЕ

За тежину до 60 кила од параброда до:

	дању	ноћу	
кола на станици	0.50	0.60	п. д
Хотел „Крагујевац“ . . .	0.60	0.80	„
Хотел „Националa“ . . .	0.80	1.—	„
„Гранд-Хотела“, „Круне“, „Краља“, „Грч. Краљице“ „Русије“, „Злат Анђела“ „Касине“, „Париза“. „Балкана“, „Руске Круне“, „Топа“, „Злат Прага“ .	1.25	1.50	„
До „Венеције“ „Босне“ „Лимана“ „Европе“ . .	0·80	1·30	„
до „Жиров. Венца“, . .	1 —	1·30	„
до „Велике Пиваре“ . .	1·25	1·50	„
до „Тобџиске пијаце“ . .	1·50	1·80	„

Поштанске упутнице.

До 500 динара поштанском упутницом, а 150 путем телеграфа код већих пошта.

До 200 динара поштанском, а 100 динара телеграф. упутницом код мањих пошта.

До приватних кућа и обратно

За зварт савамалски . .	1·—	1·40	„
„ „ варошки . .	1·—	1·50	„
„ „ теразиски . .	1·25	1·50	„
„ „ дорћолски . .	1·40	1·80	„
„ „ врачарски . .	1·60	2·—	„
„ „ палилулски . .	1·60	2·—	„

Ноћ се рачуна од Октобра, до Марта од 6 с. у вече до 7. с. у јутру.

ТАКСА ЗА СЕЧЕЊЕ ШУМЕ ОПШТИНСКЕ И ОПШТЕ НАРОДНЕ

Велико дрво родне горе . . .	12·63 дин.
Средње „ „ „ . . .	8·42 „
Дрво за обичну греду . . .	1·27 „
Рог, метак, баскија	0·43 „
Велико дрво неродне горе . .	3·37 „
Средње дрво неродне горе . .	2·11 „
Рог. метак, баскија	0·21 „
Мечија леска велика	42.10 д.
Мала леске не сме се сећи	
Пруће од 100 ком. за продају	0·43 д.

Велико дрво има пречник 63 сантимет
Средње дрво има пречник 32 сан.
Обична греда има пречник 72 сан.

Пошта и телеграф

За писма од 15 грама тек. плаћа се 10 п. д. за Србију, Славонију, Хрватску, Срем, Банат, Бачку и целу Мађарску. за аустрију плаћа се 15 пр. д. На сваки 15 грама више још по 15 пара дин. Писмо може бити тешко највише до 1 киле.

Препоручена писма морају бити на средини запечаћена. За препоруку плаћа се 20 п. д. а за повратни рецепис још 20 пара

Народна библиотека отворена је сваки дан од 8 до 12 сати пре подне.

Такса ва железничке носаче

Од излаза до отправништва пртљага за пртљаг или за ручне ствари до чекаонице и железничких кола, или само из чекаонице до желез. кола 5 пара дин. од комада.

Од излаза до отправништва за пртљаге преко 25 кила по 30 п. д. од комада.

Путнички пртљаг од излаза или ручни пртљаг од истог, 15 п. д. по комаду.

Од места издавања до места вожње за путнички пртљаг преко 25 кила 35 п. дин по комада.

Фијакериске таксе

По вароши дању: за четврт сата 1 динар, за пола сата 1 и по динар. за 3 четврт сата 2, за цео сат 2 и по динара.

Ноћу двогуба цена.

До станица железничке и парабродске, и обратно, за четврт сата 1 динар. За сваки четврт сата више по пола динара.

У Топчидер и натраг 6 динара задржавајући се 2 сата од поласка до повратка. За сваки четврт сата више по пола динара.

За свадбе 10 дин. за 4 сата

Ноћу до железнич. и парабродске станице и обратно за сваки сат по 3 динара

Ноћу у топчидер и виногр̀де 4 динара на сат. —

Ноћу се рачуна од 1 Маја до 1 Октомбра од 8 сати у вече до 4 сата у јутру, а од 1 Октомбра до 1 Маја од 7 сати у вече до 6 сати у јутру.

Цена је за возидбу иста макар се и више њих возило.

За веће и мање пртљаг по пола динара од комада.

Ред примања по министарству

Министар унутр. дела: сваки дан пре подне од 12—1 часа пре подне.

четвртком од 11—пре подне.

Министар војни сваког дана од 11—12 ч. сем недеље и празника.

Мин. правде: сваког дана од 9 и по часа до подне.

Мин. Грађевине; сваки дан од 11—12 ч. пре подне.

Мин. просв. и црквене дела петком од 11 до 12 часа пре подне.

Мин. привреде, понедеоником, уторником четвртком и петком од 11 с пре подне до 1 по подне.

Министар финанесије уторником и петком од 10 — 12 пре подне.

Дописне карте за Србију

Просте стају 5 п. д. а с плаћеник одговором 10. ц. д. за међународну преписку у 9 п. д и 20

НАРОДНА БИБЛИОТЕКА отворена је сваки дан од 8 до 12 сати пре подне.

ТАКСА ЗА ВСДОНОШЕ

Савамалски кварт до чесме спрам министарства грађевина 25 п. д.

Савамала и сваки одсек на вису, варошки и теразиски кварт, запад. врачар, варош капија по 40 пр. динарски.

Остале улице по 50 п. д.

Сву ону штовану господу из унутрашњости, који нам дугују за огласе и којима смо већ 2—3пута писали, молимо да нам тај дуг што пре измире.

МАЛИ ГЛАСНИК

За овака огласења наплаћује се за једанпут само 50 пара динар

На продају 4 коња и двоја кола Упитати Ђуковића (46)1—2

Рударски инжињер тражи с . . Јавити се уредништву. 47,1—10

ОГЛАСИ

Управа Друштва Св. Саве, објављује овим, да има на свом плацу у Душановој улици неколико стотина кубних метара **ташмајданског камена**, сложеног на продају.

Купци нека се изволе обратити друштвеном благајнику, г. **Тих. Ј. Марковићу**, тргов. овд.

565,1—5

ГОСПОЂАМА И ГОСПОЂИЦАМА

Препоручујем добру фарбу за косе и то прну и кестенасту, која добро прија коси.

Исто тако израђујем косе, а и фарбе за исте добити се може у свако доба код подписате

Јелене Ј. Паштрмац
564 2-3 Милутинова улица бр. 39.

ЈЕДНА бечлика нуди се као кућа за газдарицу. Врло је кућевна. Упитати Живка Савића потпоручика.
562 2—2

ЗА ШКОЛСКИ ТЕЧАЈ 1889-90
кр. срп. дворска књижарница
А. ПУРИЋА
У БЕОГРАДУ И ВРАЊИ

Препоручује своје сложиште школских књига, атласа, глобуса и великих рачуналки.

Велики избор хартије, пера, оловака, перорeза, таблица, шестара (цирхлова), тораба, дивита, разних боја и свега писаћег и цртаћег прибора са врло умереном ценом.

Наруџбине из унутрашњости извршујем брзо и тачно.

547 5—5 **А. Пурић** књижар.

Од 1. Новембра ове год. даје се под кирију
Зграда на зеленом венцу, где је сада апотека.
За цену и услове распитати у кући поч. Рад Милојковића, бив. потпредседника држ. савета. (У Министарској улици број 12.).
546, 5—6

Родитељима и старацима женске деце

Многогодишњи пријам женске деце на стан и храну; која се васпитавају у вишој женској школи као и упућивања на моју кућу од стране поштоване г-ђе управитељице в. ж. школе за ме је довољна *препорука* и за наступајућу школску годину.

Анастасија Мартиновић
у кући Стане Коларчеве на варош-капији
557 2—2

НА ЗНАЊЕ
Васпитни завод у Нишу
ЗА
васпитање женске деце

По дозволи г. Министра Просвете и црквених послова II Бр' 10119 отворила сам васпитни завод за образовање женске деце. Поред српскога језика и свију осталих предмета у овоме мом заводу предаје се немачки и француски језик, ручни рад и гласовир по одређеном програму, које је Министарство просвете одобрило.

У заводу заступљене су најбоље педагошке снаге. Ово је показано и успехом на испиту који је ове године држан пред министарским изаслаником. —

У овај завод примају се деца од 6-те па до 14-те године. По жељи родитеља деца могу бити примљена и на стан, храну и у опште сву потребну негу. О материнској нези, коју деца добијају у мом заводу, може се сваки уверити код родитеља, који су ми своју децу већ од дужег времена поверили.

Уписивање деца за идућу школску годину почиње од данас и трајаће до 1-вог Септембра ове године.

Услови су врло повољни и могу се добити на захтев од

Управитељке завода
Б. Нетовићке

1 Августа 1889 у Нишу. 520 7—12

ПРИВАТНА НИЖА ГИМНАЗИЈА У ГРАЦУ
(ШТАЈЕРСКА)
која је добила концесију од ц. кр. министарства с правом јавности за I класу
ЗАЈЕДНО С ПРИПРАВНОМ КЛАСОМ ЗА СРЕДЊЕ ШКОЛЕ
ЧУВЕНИ ПАНСИОНАТ ЗА 30 ПИТОМАЦА
Програм се шаље бесплатно.
Власник и управник:
ГРАЦ — ФРАНЦ ШОЛЦ
402.7,10 — гимназијски професор.

ДАЈЕМ ЧАСОВЕ из француског језика по 10 дира месечно. Запитати уредништво. —
563 2—3

ЛАСТА
календар
може се добити у књижари
В. Валожића
у Београду

Хиљаду комада за	32	дин.
Пет стот. „	20	дин.
Сто „	5	дин.

513 4—10

Нашој доброј и непрежаљеној мајци
Јелени - Дуди
супрузи поч. Јање Спиридоновића б. абаџије
даваћемо у Среду 30 Августа ов. г. у 9 час. пре подне у палилулској цркви четрдесетодневни парастос.
Молимо пријатеље и познанице, да овом тужном помену присуствују.
Ожалошћене
Кћери и Синови.
567 1—8

Власник и главни уредник Пера Тодоровић. Одговорни уредник С. Јаношевић. Штампарија „код Просвете“ Позоришни трг. бр. 2.

БРОЈ 248 ПОНЕДЕЉАК 28 АВГУСТА 1889. ГОДИНА II.

ИЗЛАЗИ СВАКИ ДАН

БРОЈ 10. П. Д.

ЦЕНА ЗА СТРАНЕ ЗЕМЉЕ

За годину . . . . . 30 динара
На по године . . . . . 15 динара
На 3 месеца . . . . . 9 динара

LE PETIT JOURNAL

МАЛЕ НОВИНЕ

ДНЕВНИ ЛИСТ ЗА СВАКОГА

Претплата из унутр. полаже се само код пошта

За Београд нема претплате — Лист се продаје на број

Писма и рукописи шаљу се Власнику „Малих Новина“ Топличин венац, бр. 17., на горњем спрату.

Претплата се прима код свију пошта у Србији

ЦЕНЕ ОГЛАСИМА

На првој страни од петит. реда 20. пр. дин. а на четвртој од петит реда 10 пр. дин.

ПРИПОСЛАНО стаје 50 пр. д. од петит реда

KLEINE ZEITUNG

Огласи јевтино, по потреби и са сликама. За свако оглашење плаћа се држ. таксе 20 пр. д. ВЕЋИ ОГЛАСИ ПО ПОГОДБИ.

„АВАЛА“

ЖИВИН РУДНИК

Рок за полагање друге уплате од 5 шилинга т. ј, Дин 6.37½ у злату на акције друштва за експлоатацију живиног рудника „Авала“ истиче 1. септембра о. г.

Позивају се сви они, који су код Народне Банке уписали акције тога друштва, а још нису положили другу уплату, да ту уплату до реченог дана положе на каси банчиној.

Бр. 5555
25. Августа 1889.
у Београду.

Народна Банка.

566 2—3

ЗА ЖЕНСКЕ

Понедељником, Средом и Петком

ради

ПАРНО КУПАТИЛО

у Душановој улици од 2 до 6 сати по подне. 561, 2—6

ОГРОМАН ИЗБОР

МУШКИХ ШЕШИРА

Најновијег фазона и квалитета има на стоваришту код

М. Миловановића и Божића.

556 2—6

Онима којих се тиче.

—

Новинар сам и књиге су мој алат. Једино моје имање, то је моја књижница (библиотека).

За време излажења „Радикала“ моја је библиотека била отворена. Многи су узимали књиге на читање и односили.

Тако исто и пре, а и после овога многи пријатељи и посетиоци узимали су на послугу моје књиге, било с мојим знањем и питањем било и сами. Махом долазили су ђаци и људи од књиге. Рачунао сам да они умеју ценити шта је књига, па с тога нисам ни зазирао да им допустим да се по вољи служе мојом библиотеком, тврдо уверен да ће сваки вратити позајмљену књигу, кад му више не буде требала или кад је ја затражим.

Од то доба прошле су године. Пре неколико дана прегледао сам књижницу и с ужасом нашао да ми нема више од половине књига. Од понеких дела, као што су Дарвинова, имао сам по два примерка (раније и позније издање) на сад ни једнога немам.

За многе баш знам да су узели и кад су узели књиге, па ти их ни до данас не враћају.

Све ово неупутно поступање за сад још сматрам као прост српски нехат, и последњи пут молим сву господу, код којих се налазе моје књиге, да ми их *неизоставно врате најдаље до 5 септембра.*

Ко се ни дотле не одзове и књиге ми не пошље, сматраћу да је покушавао извршити утају и превару, те ћу надлежно према њему и поступити. Прво ћу му изнети име у листу, набројаћу кад је и које књиге узео, позваћу се на сведоке, који то знају, и који су дотичне књиге код њега виђали, а за тим ћу га тужити суду.

Надам се да неће допустити да тога дође.

Оволико ради обавештаја свију оних, свију без изузетка, код којих се налази ма и једна моја књига. Ово се у равној мери тиче и оних, код којих се моје књиге налазе, а нису их директно од мене узели.

Београд
25 августа 1889.

Пера Тодоровић.

БЕОГРАДСКЕ ВЕСТИ.

—

Железничка дирекција. Чујемо, да при железничкој дирекцији има сад скоро два пута више чиновника него што их је било код друштва. Што је пак најглавније, узимају се људи са стране, па све са добрим платама, као да нема наших синова, који би били кадри вршити послове жел. администрације.

Радо би чули број садашњих и пређашњих чиновника; те би се отуда лако видило, да ли ово иде у прилог штедње или чега другог.

*

Дао оставку. г. Бадер директор фабрике дувана, дао је како чујемо оставку, на дирекство, због неких неугласница са извесном господом.

ДОМАЋЕ ВЕСТИ.

—

Бивши владика Корненије преминуо је.

По „Старој Србији.“

Побегли робијаши. Мирко Јелчић из Јаловника окр. Шабачког. робијаш побегао из града кладовског заједно са чуваром војником Радулом Маринковићем.

Разбојници. Ноћу између 22 и 23 ов. м. непознати наоружани зликовци напали су ну кућу Станка Илића из Градишта, мучили му и убили му жену и однели 50 д. ц. и нешто ствари.

Побегао робијаш. Мијајла Мијајловића из Лапова, осуђеник побегао је из Топчидера 23 ов м. где је био на раду.

ИЗ БАЛКАНИЈЕ

—

— „Корес. Балк“ доноси следећи допис: „Журна де Деба“ има свога дописника у Бечу који има тачне извештаје о Србији. Овом дописнику морају веровати дописници бечки као и београдски, толика је аутентичност тог извора. Последњи телеграм овог листа јавља да је у Србији наступила општа забуна и да министар Тауша новић усљед зав де са регентима, отишо је из Београда, за Хал, да је г. Ристић оболео и да сваког дана мења идеје. — Ово је очевидни доказ, да ове новости шире људи, који врло мало знају право стање у Србији. Али кад би дописник „De Debats“ био у Београду а не у Бечу он неби трпео овакве нетачности у свом листу. У истини ствари сасвим другојаче стоје у Србији. Политика Србије у овом тренутку сва је окупирана око избора за наступајућу законодавну скупштину и усљед тога завладала је резерва у политичким круговима као што се свуд дешава у тим приликама. — О расцепу међ Таушановићем и Регенством неможе бити ни говора јер овај фактично непостоји, а доказ нам је зато и то, што г. Таушановић није отишао у иностранство ради политичке цељи, но просто отишао је у Хал да се лечи. — А што се тиче г. Ристића, он пријежно и даље от правља своју високу дужност, која му је поверена и особе које га похађају могу се уверит,и да је он са свим здрав. Стога ми сажаљевамо овакву ошибку оваког уваженог листа, као што је „Debats“ што је донела овако погрешне информације о Србији; јер заиста овакве вести су и смешне и апсурдне. —

— Политика Немачке и државица балканских. „Nord“ лист што излази у Бриселу пише о овом снизу следеће: У последње време пронели су се гласови да два суверна Аустрија и Немачка увидели су нужност, да причврсте везу солидарности Аустро-Немачке, која је сад много већа но пре путовања цара Фрање Јосифа. Оваквим наводима значило би да Аустрија и Немачка од сада конституишу, потпуну јединицу дипломатску и војничку спремну за напад као и одбрану. Casus foederis наступиће овог часа кад једна од ових сила буде принуђена, латити се мере превантивне, у случају евентуалног насртаја од неке друге силе. — Али оваква солидарност очевидно је противна принципима, које је исповедао до сада Бисмарки да ово можемо узети просто као „desideratum аустријски“ које да се обистини и изврши, много је сумњиво као и извршење програма оријенталног тријл алианције. Али државници аустријски а нарочито Мађари, мало су с овим умирени, јер Бизмарк овим не гарантује, евентуални случајо на Балкану. Ово што је тешко објаснити, то је како је се могло пребацивати, влади немачкој намера, да напусти; своје при вилеговано место, које заузима Берлин, у тријој алијанцији, пре визите цара Фрање Јосифа двору берлинском. Политика г. Бизмарка да ли је престала бити политика одређених руку? Може ли се претпоставити, да моћним упливима, да вољом једног суверена, канцелар немачки да је попустио и поклонио се и да је за двадесет и четири сахата, променио оријентацију политике немачке? Знаци признања и уважења, којим је цар Виљем обасипао увек Бисмарка, сјајни успеси који је досад пожњео канцелар над странкама у земљи, искључују сваку могућност неког попуштања у политици. —

Само фанатички наводи анти-руси из Беча и Пеште могу тако лупати и тврдити, да је г. Бизмарк, дефинитивно примио ову модификацију програм примитивног савеза аустро-немачког. — Овим се виде само добитци за Аустрију а за Немачку скоро никакви.

Полит. Кореси. доноси следећи допис из Цариграда: мере које је кабин београдски, предузо за реорганизацију војск екао и јесење маневре престављене су у штампи бечкој, како је то све у цељи скорог сударе напада. — Узалуд је влада српска и бугарска, уверавали, да непостоји раздор између Београда и Софије и да односи међу овим двема државицама за сада су добре; листови аустријски и дописници енглески у Бечу, пошто по то, и силом хоће да су односи ових државица, неможе бити горе и да Срби, апсолутно намеравају напасти на своје суседе. — Листови из Софије претварају се да су истог мнења.

У Софији међутим знају врло добро да Србија, у овом тренутку, не мисли водити рат с Бугарима. У истини је само то, да се влада кнежевска боји, да Србија, која пази добро на рад Бугара — не буде приморала да у евентуалном случају, са о-

ружјем у руци, пође на Бугаре ако би се ови усудили да још једном згазе трактат берлински који гарантује равнотежу на Балкану.

—И.—

Службени гласник

— Постављени су досадашњи бладајник II- класе, Ђорђе Петровић III-е класе Никола Дамјановић и Милојко Радојковић за књиговође истих класа, магационари I-е класе Светолика Анастасијевића и Петар Вукадиновић за књиговођу IV-е класе. књиговођа III-е класе Берман Јовановић за управника исте класе. благајник III-е класе Павле Тодоровић за рачуноиспитача исте класе; рачуноиспитачи III-е класе, Димитрија Славковић за благајника исте класе, за подблагајника II-е класе а да врше дужност благајника Светозара Савића Аврама Стевановић и Милош Стајић досадашње писаре III-е класе и надзорник II-е класе Гавра Тешић за магационара исте класе — све по потреби служб.

— Пешачке поручике Милисава Тутуновића и Милоша Петровића, за благајнике III-е класе за писара II-е класе Светозара Вражалића дијуристу војног министарства за писара III-е класе Љубомира Ивановића практиканта и Животу Вукосављевића дијуриста управе војно-техничких завода за рачуноиспитача III-е класе шумарјске команде Светозар Деспотовића управника магацина у Крагујевцу — по потреби службе, Александар Кнежевић инжињера прве класе железничког одељења министарства грађевине за инспектора четврте класе истог одељења а да прими плату из плате и додатка инжињера прве класе.

— За контрактуалног инжињера друге класе округа ваљевског Луку Ковачевића инжињера општине шабачке, за контрактуалног инжињера четврте класе округа шабачког Луку Ивановића инжињера општине крагујевачке, за контрактуалног инжињера исте класе округа подринског Емануела Краљевића контрактуалног инжињера исте класе округа пиротског по потреби службе за контрактуалног инжињера шесте класе округа пиротског Гавру Суботића контрактуалног инжињера исте класе округа подринског по потреби службе.

ТЕЛЕГРАМИ

27. АВГУСТА.

Букурешт. По повратку из Добруче, поднео је Катарџи извештај министар. Савету у коме вели, да су путеви и управа хрђаве и доста има несигурности, с тога би требало увести нарочиту жандамерију; предлаже боље уређење и ревизију земљишта, виноделства, сточарства и т. д. С тога мин. савет одреди за тај посао нарочиту комисију.

Париз. Расписом мин. правде опомену то је свештенство преко дотичних владика на предстојеће изборе, чиви их пажљивим на њихову свештеничку дужност која је преча него агитације. Па ако би се и преко ове опомене нашло свештеника који би противно поступали, он ће строге мере употребити да то спречи.

КУРС

Дукат . . . . :	5 64
Наполеон	9.43
Срц. лутр. 3% лозови	33.—

ОГЛАСИ

ЈЕДНА бечлика пуди се какој кући за газдарицу. Врло је кућевна. Упитати Живка Савића потпоручника.

562 2—2

Рударски инжињер

тражи се, јавити се уредништву.

569,1—10

Управа Друштва Св. Саве, објављује овим, да има на свом плацу у Душановој улици неколико стотина кубних метара **ташмајданског камена,** сложеног на продају.

Купци нека се изволе обратити друштвеном благајнику, г. **Тих. Ј. Марковићу,** тргов. овд.

565,2—5

ГОСПОЂАМА И ГОСПОЂИЦАМА

Препоручујем добру фарбу за косе и то црну и кестенасту, која добро прија коси.

Исто тако израђујем косе, а и фарбе за исте добити се може у сва[illegible] код подписате

Јелене Ј. Паштрмац
564 3-3 Милутинова улица бр. 39.

У потребљивих старихканцтара.
има на продају у магацину **Главне соларе Англо аустријске Банке**

552,1—2

Нашој доброј и непрежаљеној мајци

Јелени - Дуди

супрузи поч. Јање Спиридоновића б. абаџије

даваћемо у Среду 30 Августа ов. г. у 9 час. пре подне у палилулској цркви четрдесетодневни парастос.

Молимо пријатеље и познанице, да овом тужном помену присуствују.

Ожалошћене
Кћери и Синови.
567 2—3

У КАФАНИ КОД

„СТАРОГ ГРОЗДА“

Савамалска улица број 33.
ПРЕКО ПУТА ПАРНОГ КУПАТИЛА

продаје се:

1. 1.	литар	књажевачко црно вино	50
2. 1.	„	крајинска црна вина	50
3. 1.	„	књажевачко бело вино	40
4. 1.	„	крајинско бело вино	40
5. 1.	„	јагодинско црно вино	30
6. 1.	„	„ бело вино	30
7, 1.	литар	старе шљивовице	60
8. 1.	„	обичне шљивовице	40
9. 1.	„	старе комовице	1·00
10. 1.	„	горке комовице	1·00
11. 1.	литар	винско сирће добро	20
12.		фајфертово пиво чаша	15
13. 1.	аков	винска сирћета	8·00

Потписати моли за многобројну посету.

С поштовањем
560 3—3 **Каидановић.**

НА ЗНАЊЕ

Васпитни завод у Нишу

ЗА

васпитање женске деце

По дозволи г. Министра Просвете и црквених послова II Бр' 10119 отворила сам васпитни завод за образовање женске деце. Поред српскога језика и свију осталих предмета у овоме мом заводу предаје се немачки и француски језик, ручни рад и гласовир по одређеном програму, које је Министарство просвете одобрило.

У заводу заступљене су најбоље педагошке снаге. Ово је показано и успехом на испиту који је ове године држан пред министарским изаслаником. —

У овај завод примају се деца од 6-те па до 14-те године. По жељи родитеља деца могу бити примљена и на стан, храну и у опште сву потребну негу. О материнској нези, коју деца добијају у мом заводу, може се сваки уверити код родитеља, који су ми своју децу већ од дужег времена поверили.

Уписивање деца за идућу школску годину почиње од данас и траје ће до 1-вог Септембра ове године.

Услови су врло повољни и могу се добити на захтев од

Управитељке завода
Б. Нетовићке

1 Августа 1889 у Нишу. 520 7—12

ФАРБА

Фирнајз, лак четке и сав молерски и фарбарски прибор најбоља је и најевтинији код

ДМИТРИЈА М. ЂОРИЋА

У БЕОГРДУ

спрам споменика кн. Михајла

продаје на мало и на велико

ЦЕНОВНИК ШАЉЕ СВАКОМЕ НА ЗАХТЕВ

527 10—10

Власник и главни уредник Пера Тодоровић. Одговорни уредник С. Јаношевић. Штампарија „код Просвете“ Позоришни трг. бр. 2.

„СВЕТОЗАР МАРКОВИЋ“ БЕОГРАД

БРОЈ 249 УТОРНИК 29 АВГУСТА 1889. ГОДИНА II.

ИЗЛАЗИ СВАКИ ДАН

БРОЈ 10. П. Д.

МАЛЕ НОВИНЕ

ДНЕВНИ ЛИСТ ЗА СВАКОГА

Писма и рукописи шаљу се Власнику „Малих Новина“ Топличин венац, бр. 17., на горњем спрату.

Претплата се прима код свију пошта у Србији

ЦЕНА ЗА СТРАНЕ ЗЕМЉЕ

За годину . . . . . 30 динара
На по године . . . . . 15 динара
На 3 месеца . . . . . 9 динара

Претплата из унутр. полаже се само код пошта

ЦЕНЕ ОГЛАСИМА

На првој страни од петит. редъ 20. пр. дин. а на четвртој од петит реда 10 пр. дин.

ПРИПОСЛАНО стаје 50 пр. д. од петит реда.

LE PETIT JOURNAL

За Београд нема претплате — Лист се продаје на број

KLEINE ZEITUNG

Огласи јевт-но, по потреби и са сликама.

За свако оглашење плаћа се држ. таксе 20 пр. д.

ВЕЋИ ОГЛАСИ ПО ПОГОДБИ.

ГРАДСКО КУПАТИЛО

АМАМ

Ради сваки дан, за мушко особље од 6 из јутра до 8 сати пре подне и од 6 по подне до 9 сати у вече.

Петком недељом и сваког празника цео дан

За женско особље сваки дан од 8 пре подне до 6 сати по подне изузимајући горње дане

ЦЕНА КУПАЊА:

	дин. пара
За мушко особље од персоне у кабине	80
на Галерији	60
За женско особље од персоне у кабини . . .	60
на Галерији	40

За децу до 10 год. пл ћа се у пола цене

ВАЖИ ОД 1-ог СЕПТЕМБРА ОВЕ ГОДИНЕ

Поштовано Грађанство,

Будите уверени да ми није намера да хвалим градско купатило, пошто није тако декорисано као што има овде у Београду нове улице, но је остало по старом природном распореду.

Али сваког могу уверити да сва друга нова купатила морају дати признање да је градско купатило надмашило сва купатила усљед текуће савске воде, које у других нема, но се служе бунарском водом.

Зато узимам слободу препоручити пошт. грађанству, да нема чистијег купања без икакве сумње од градског амама.

Још кад би се српска држава постарала, да направи неколико када за купање, поред ове кирије коју данас прима од амама, јамчим њој, да би имала још 2400 динара више но сада.

Јер кад би још оваку удобност снабдела, не би се звао амам, но лековита бања, јер је доказано, да је текућа а нарочито савска вода од рематизма одвише добра.

Што се тиче чистоте и солидне послуге на подпуно задовољство јемчим.

У исто време набавио сам вешта аператора за сечење жуљева, који бесплатно стоји посетиоцима на услузи.

С поштовањем
Коста Димитријевић
амаџија

568—2—10

ЗВАНИЧНА ИСПРАВКА

—

У 240-ом броју „Малих Новина“ штампана је једна изјава Милосава П. Мојсиловића чиновника у оставци противу ово окружне штедионице.

Том изјавом својом Мојсиловић се правда да у његовој дужности, као бив, књиговође ове штедионице, није било никаквих злоупотреба; да је од њега тражено било само 14 динара на измирење недостатка; да је он своју дужност предао тачно; да га штедионица није требала тражити расписом преко званичних новина, јер се, вели, зна, да он стално борави у Свилајенцу: да је штедионица требала о томе да прочита неки акт начелника среза ресавског, а да се не служи средствима „негдашњих ужичких власника“ који су, вели, „најподлија средства употребљавали противу њега, да га омаловаже и упропасте“ А поред свега тога навео је и ово: да је се штедионица огрешила о своју савест, што није прегледала архиву штедиоичку, па да се увери о његовој тачности и исправности(?)

Када већ Мојсиловић сам тражи да штедионица прегледа архиву и изнесе чистоту његовог рада као књиговође, онда му она чини ту услугу и ево шта кажу званична акта о поштењу Мојсиловићевом:

а., По квити од 30 маја 1883 г. он је од извесног лица наплатио 14.33 динара, на име интереса, и ту је суму тек на захтев оштећеног лица дознише измирио;

б., По квити од 25 фебруара 1885 г. наплатио је од другог лица 22,27 динара на име интереса и ту суму, као ни ону прву, није у књиге зачео ни у касу унео, већ је утајио.

в., По акту начелника среза рачанског, од 13 јула 1883 г. Нр. 2196 ДНр. 207., Мојсиловић је примио 12.99 динара, наплаћених од извесних лица, па нити је акт среске власти озваничио, нити новац предао, већ и то утајио.

По чињеном покушају административним путем за наплату штедионица је од Начелника среза ресавског добила извештај под бр 3694. од пр. год. да се је он из Свилајенца у Београд одселио а кад је о томе [illegible] је актом од 21 пр. м. Ибр, 4346 одговорила а да се Мојсиловић н[illegible] може да нађе.

Према таком стању ствари *изјава Мојсиловића јесте и остаје прости обмана и клевета власти*, која ће законским путем по овој ствари даље чини што јој у дужност спада — као што је и раније чинила била кораке, по којима је Мојсиловић за разне прљавштине у државној служби кажњен од господина министра народне привреде, једном приликом одузећем 15-то дневне, а другом приликом одузећем 3-ро месечне плате његове, у корист државне благајне због чега је он на службу дао оставку али ипак држави као преступник одговоран остао.

Из канцеларије штедионице округа ужичког 23 августа 1889 године ШНр. 740 Ужице.

Онима којих се тиче.

—

Новинар сам и књиге су мој алат. Једино моје имање, то је моја књижница (библиотека).

За време излажења „Радикала“ моја је библиотека била отворена. Многи су узимали књиге на читање и односили.

Тако исто и пре, а и после овога многи пријатељи и посетиоци узимали су на послугу моје књиге, било с мојим знањем и питањем било и сами. Махом долазили су ђаци и људи од књиге. Рачунао сам да они умеју ценити шта је књига, па с тога нисам ни зазирао да им допустим да се по вољи служе мојом библиотеком, тврдо уверен да ће сваки вратити позајмљену књигу, кад му више не буде требала или кад је ја затражим.

Од то доба прошле су године. Пре неколико дана прегледао сам књижницу и с ужасом нашао да ми нема више од половине књига. Од понеких дела, као што су Дарвинова, имао сам по два примерка (раније и позније издање) па сад ни једнога немам.

За многе баш знам да су узели и кад су узели књиге, па ти их ни до данас не враћају.

Све ово неупутно поступање за сад још сматрам као прост српски нехат, и последњи пут молим сву господу, код којих се налазе моје књиге, да ми их *неизоставно врате најдаље до 5 септембра.*

Ко се ни дотле не одзове и књиге ми не пошље, сматраћу да је покушавао извршити утају и превару, те ћу надлежно према њему и поступити. Прво ћу му изнети име у листу, набројаћу кад је и које књиге узео, позваћу се на сведоке, који то знају, и који су дотичне књиге код њега виђали, а за тим ћу га тужити суду.

[illegible] тога доба.

Оволико ради обавештаја свију оних, свију без изузетка, код којих се налази ма и једна моја књига. Ово се у равној мери тиче и оних, код којих се моје књиге налазе, а нису их директно од мене узели.

Београд
25 августа 1889.

Пера Тодоровић.

Општински закон и избор часника.

—

Још онда, када је донесен садањи закон општински, опозиција је свима могућим начинима доказивала, да је он противан духу и жељама српског народа. И имала је право.

Доказивати да једна ствар у опште не ваља или да није сувремена или штетна, ваља бити досљедан и у прилици, када се може, уклањати с пута те незгоде и сметње са којих ствар по себи није добра.

Није довољио само говорити о једној ствари да не ваља, па и сам грешити на исти начин и оним истим путем, како су и други радили.

Како је на широко и на дугачко писано и критиковано што се државне власти мешају и непосредно утичу на ток и исход избора часника општинских.

Колико је прекора пало на владу што дозвољава и чини се

ев ешта, кад је биран и изабран неки чланик општински, који или није био омиљен у својој средини или није имао својстава за то место.

Колико је жучи проливено и са каквом оштрином осуђивани су поступци владе и њених органа када су постављани заступници кметова, или како се они зову у јавности „регенти“.

Ред је, кад једна странка осуђује извесне поступке друге странке и владе, да и сама тако не ради кад дође на власт, него да прегне свом снагом и моћи, тада спречити сваки поступак противан њеним назорима и захтевима.

Што се може од једне владе очекивати, кад све оно што је кудиха и као неваљаво жигосала, и сама па још црње и горе ради!

Шта се може надати од органа, кад суновратнице срљају у онај исти бездан неупутности и пуно нелогичности, кад не само што „регенте“ постављају, него и „*законито изабране чланике*“ не уводи у дужност — а уводи у дужност оне, који не мају квалификације, јер им је ова оспорена од државног савета.

Овакве тужбе по сведнево читају се скоро по свима српским листовима и није никаква новина, да полуслужбени орган владе, правда све те поступке као умесне и законите.

Има ли у оваквим поступцима доследности, или не, нека читаоци оцене.

Овако брзо заборавити на обећања и захтеве основане на извесном принципу својих начела, више је него жалосно.

Да наведемо само један факт и он ће довољно показати, да ли је садањи министар полиције г. Таушановић, збиља замишљао или је адета ради писао у „Одјеку“ да „регенти“ немогу ни како и ни у коме случају бити постављени.

На једну депешу из Багрдана, „Одјек“ у своме 7. бр од о. г. одговара да „регенту“ нема места нити по закону може постојати, нарочито према смислу избора по новом „*Уставу*“.

И кад „Одјек“ под власништвом садањег Министра Таушановића вели овако, онда како се слаже садања његова и његових органа радња, дозвољавајући постављање „*регената*“!?

Ако је у пола истина, што се у јавности чује, онда је то права бука и недоследност, а да не кажемо да оваквих случајева има скоро две трећине од целокупног броја кметова.

Радо би чули статистичке податке о овој ствари, која нам није ни мало мила и радовали би се противном, али дотле сматрамо да то постоји.

БЕОГРАДСКЕ ВЕСТИ.

—

Синоћ је допутовао г. пуковник Коста Протић са својом госпођом, брзим возом, из Глајхенберга.

*

Обијено. Ноћу између 27 и 28. о. м. обијени су дућани, Танасију Ђорђевићу бакалину, Алберту Филипу комис. Данчевићу и комп., Јевти Најдановићу, Арси Крцићу на сави и још двојици.

Штета није ником никаква учињена, [illegible] олако, него треба озбиљније настати, да бар престоница буде поштеђена оваквих напада на имовине грађана, који доиста приносе све жртве, те да бар буду озбеђени од штета злих људи.

Изложба Друштво Св. Саве изложило је све ствари у своме стану — Митрополији, намењене за лутријске згодитке. Ко је вољан може их сваког дана пре и после подне видети до 1-ог идућег месеца.

ДОМАЋЕ ВЕСТИ.

—

IV Земаљско свечано гађање

У Пироту

Подвозне цене

(за чланове и госте)

До Пирота и натраг, према решењу г. Мпн. грађевина од 21 авг. о. Бр. 10.695.

Београд-Пирот и натр.					III кл.	11·10 д
Паланка	„	„	„	„	„	8·35 „
Вел. Плана	„	„	„	„	„	7·90 „
Лапово	„	„	„	„	„	7.75 „
Јагодина	„	„	„	„	„	6·35 „
Ћуприја	„	„	„	„	„	5·90 „
Параћин	„	„	„	„	„	5·65 „
Сталаћ	„	„	„	„	„	4·90 „
Ћунис	„	„	„	„	„	4·30 „
Алексинац	„	„	„	„	„	3·60 „
Греач	„	„	„	„	„	3·30 „
Ниш	„	„	„	„	„	2·55 „
Врања-Ниш-Пирот и натраг						6.45 „
Лесковац	„	„	„			4·95 „
Смедерево	„	„	„			9·50 „
Крагујевац---Лапово --- Ниш --- Пирот и натраг						8·80 „

Нови посланици на задаћи кола Јахача. Сазнајемо да су још летос г. г. мајор у оставци Александар Константиновић, тров. овд. Милоје Ж. Тадић и капетан у пензији Милосав Куртовић, са пријатељима преговарали о начину ширег пословања на оној задаћи на којој коло јахача „Књаз Михајла“ послује. Од остварења те намере одустали су за тада, поводом држаног скупа (збора) у Шапцу на коме је шабачко грађанство између осталог одлучило: да ће свима силама настати да се отпочети рад кола Јахача не само и даље успешно развија у Шапцу и дриносавској покрајини, већ да се остварење те идеје распростире свуда по краљевини; и у тој цељи изабран је одбор да сходно тој одлуци штатуте изради који би се доцније у подобном скупу прегледали и усвојили.

Гореречена господа и пријатељи њихови чекају, сад за тим штатитима па да онда у смислу и правцу истих, покушају удружен рад остајући вазда у тесној вези са колом Јахача као првим и најстаријим удружењем те врсте које је поникло у прадедовини Његовог Величанства Краља.

Са задовољством поздрављамо корисну и темељиту намеру именоване господе и пријатеља им, а уједно напомињемо да би понајпрактичније било да се штатути доврше до овогодишњих утакница и да се том приликом тај општи скуп сазове који ће штатуте прегледати и усвојити а не том опште корисном скупу да буде не само приступ већ и право савезовања дозвољен сваком српском патриоти.

Господа чланови одбора за израду штатута требали би да узму на знање ово, а ми полажући на њихов образ и заузимљивост уздамо се, да ће у речи етојећи штатути до реченог времена бити не само готови, већ израђени на основу најсвестранијег испитивања и искуства.

— Пестер Лоју давају из Париза, да је министрер Спилер нотом тражио енергично од Србије да се састави изборни Суд или да плати 10.000,000 дин. општету бив. друштву жељез. експлоатације. Влада српска још није ништа одговорила.

ИЗ БЕЛА СВЕТА

—

—**Несрећан пожар.** Пре неколико дана десио се пожар сламе близу места Грања у авлџи једног сељака. Око камара сламе играло се петоро деце. Наједаред појави се пожар у једној комори и ватра узе маха. Деца се збуне и четворо изгору а једно се спасе. Овај несрећан случај ожалостио је цело село.

— **Разбијање стене.** У присуству мађарског министра Бароша разбивена је једна стена близу Оршаве по систему „Лаудриша.“ Министер је сам упалио први фитиљ и релултат је задовољавајући.

— **Нестало га.** У прошли петк нестало је Антона Кашонил кад је одјахао на своје добро и коњ се вратио сам без газде. Чини се потера полицијска за проналазак.

— **Самоубиство официра.** У вел. Варадину убио се поднаручник Јозеф Фиала. Његово тело нађено је после три дана у текорској шуми.

— **Пољски чувар убојица.** Близу Грана неки Фаркаш отишао је на своје добро где је била репица посејана и ходајући туде срете чувара Клухама са којим се поречка. Чувар удари по глави Фаркаша са штапом тако силно, да је овај као свећа мртав пао на земљу. Чувар је у рукама власти и признаје учињено дело.

— **Пожар у окну угља.** Пре неки дан појавио се пожар у окну угља близу „Единбурга“ где су радили 72 окнара. Од свију ових раденика само су двојица изнели живе главе, а остали осташе у окну жртва.

ПОДЛИСТАК

СИЛАЗАК С ПРЕСТОЛА*)

РОМАН ИЗ ЖИВОТА БАЛКАНСКИХ НАРОДА

У 90 ГЛАВА — С ПОГОВОРОМ

(*Писац задржава сва права*)

(36)

— Господару, ја вас преклињем зауставите се — рече ђенерал Врбавац потресеним гласом. — Ја вас преклињем не наглите с поступком, за који ћете се доцније узалудно кајати и вајкати. Ја вас молим дајте ми 10 минута времена да се насамо разговоримо нас двоје. Не бојте се, господару, да ћете одоцнити. Што не реknете сад, што не учинити сад, можете рећи и учинити после, кад год хоћете. Али што учинити сад у овом раздраженом расположењу, то се више не да поправити Речи су крилате; оне су као пушчано зрно; једном избачене, оне се више не могу зауставити ни повратити. Ја вас преклињем... и мене ради, и вас ради....

Док је ђенерал ово говорио, кнез је стојао подбочен и гледао га нетремице.

Ђенерал ућута, а кнез га је још дуго гледао немо и хладно. За тим се окрете своме ађутанту узе од њега кључ и рече му да изађе и да причека на пољу.

Кнез и ђенерал остадоше сами. Неколико тренутака трајало је мучно ћутање.

— Шта хоћете сад? — прекиде први кнез ову тишину,

Ђенерал заусти нешто да рекне, па опет ућута. На њему се видело да се бори. У срцу читава збрка осећаја, у глави читава збрка мисли.

— Дакле ви знате!... — рече ђенерал Врбовац, а ове му речи излетеше из груди, као кад из парна котла шибне дуго уздржавана пара.

— Знам, — рече кнез мирно.

— Али, кнеже, господару, реците ми искрено шта знате, шта вам је све наплетено против мене.... Код мене можда и има какве грешке; али, ипак, све је то увеличано, претерано, ја вас уверавам; све се то још да међу нама лепо уредити...

Ђенерал је све ово изговорио с ванредном нежношћу, меко, благо, пријатељски, а у исти мах беше пришао кнезу и покуша да га узме за руку. и да га поведе да седне на диван, но кнез изви руку, стукну корак назад, и, подижући у вис обадве руке, рече опоро и одлучно.

— Даље од мене, господине ђенерале. Међу нама је све свршено. Маните сад ваше нежности. Оне су овде посве неумесне. Говорите шта хоћете, али имајте на ум то, да ја знам све, да имам у рукама све, и да вам одрицања ништа неће помоћи.

— Добро, рече ђенерал загушљиво, али одсечно. Видело се да га је веома потресло ово одбијање кнежево. — Добро — рече ђенерал — онда изволте ми саопштити вашу тужбу. За што ме кривите? Шта сам вам ја учинио? и шта је то „све“ што велите да знате.

(НАСТАВИЋЕ СЕ)

*) Види 199 бр. „Малих Новина“ од 9 Јула 1889 год. Услед насилног затварања власника и главног уредника нашег листа, г. Пере Тодоровића, у 199 бр. престао је био излазити овај роман. Сад се продужује. а уздамо се да се више неће прекидати.

Уред.

— **Исљедна нихилијска акта изгорела.** На линији између „Пројеска и Москве“ у Русији возио се изљедни судија на жељ. Куда је био отишао ради исљеђења нихилијских дела. У време вожње појави се пожар у вагону где је био путнички пртљаг а тамо су била у сандуку и исљедна акта, па како је вагон и сав унутра пртљаг изгорео, наравно и исљедна акта. То је извесно некоме добро дошло; али се ипак води истрага о узроку пожара.

— **Грозница у Цариграду.** Некаква опасна епидемична грозница пренешена је у Цариград из Индије. И сами лекари, који лече болеснике, разболели су се опасно. Ова болка најпре се појави у стомаку, за тим у крстима и цело тело малакше после треће грознице тако, да болесник не може ни крочити ногом. Грозница бесни готово по целом Цариграду.

— **Париска изложба.** Од почетка до друге половине овог месеца посетило је изложбу са плаћањем улазница 14,486.742 лица Према овако великом броју посетиоца разлика је у броју лица која су посетила изложбу у 1878 г. 7,369. 854 посетиоца.

— **Како се лечи грч од писања.** Посљедица грча, који настаје од писања, јесте по највише то, да човек не може писати. Ну често пута постаје човеку услед тога грча тако н е с п о с о б н а, да обавља и друге фине механичне послове, као цртање, сликање, телеграфисање, свирање на гласовиру и гуслама, шивење и сличне послове. Од такова грча не само да се осећа у руци бол и нека нервозна узрујаност, но често пута и силно дрхтање, но од такове боли постане више пута болесник и неспособан, да заслужи себи свој хлеб. Проучавањем те боли бавила се лечничка наука врло много, но највише заслуге стекао је Јулије Волф, који је био пре професор калиграфије у Франкфурту и који је изашао на глас као чувени специјалиста за болест од писаћег грча и особине болести мишића. Он лечи те болести посебном својом методом масаже и гимнастике која је у свези с поучавањем у писању, примерним индивидуалности болесника. Најбоља сведоџба о успешности његове методе јесте та, што су најглавнији лекарски капацитети Европе, који иначе нерадо гледају, лаици мешају у њихов рад, признали, да је Волфова метода једина, којим се може излечити та болест.

— **Крађа.** Син неког Розентала трговца из Дебрецина узео је од своје мајке 4.000 фор. на рачун неког плаћања за рачун свога оца, па је побегао и до сад није пронађен.

— **Пси у војној служби.** „Reichswehr“ јавља, да је у окупационим крајевима нарочито Херцеговини чињен покушај са псима дресираним за војену службу, али резултат није повољан, пошто је био кратак рок обучавању, но ипак су два три пса добили награду; а као главна сметња томе била је псећа бесноћа, те су скоро сви пси потровани око Невесиња.

— **Пожар.** У Саруду Ховесерском комитету, појавио се пожар и како је ветар дувао за часак изгорело је неколико кућа и изгорела су четири човека.

— **Едисонова женидба.** Један пријатељ Едисонов посетио га у његовој радионици и видећи га непрестано у мислима и послу рече му: зар неби било добро да се ожениш. Едисон ћуташе. Пролазећи са својим пријатељем по радионици, Едисон стаде код једне младе лепушкасте девојке, и рече јој: хоћете ли поћи за ме, и девојка одговори врло радо. Ето на тај начин оженио се Едисон и живи веома задовољан.

ИЗ БАЛКАНИЈЕ

„Бал. Кор.“ доноси ове вести: Са Цетиња јављају, да је била велика манифестација у престоници у корист Француске. 18 ђака француских који уче у Паризу у колеж Domi ni cains d'Arcueil“, са и који путују као туристе, дошли су на Цетиње са својим директором г. Баралом, и ту су остали два дана.

На банкету у Гранд Хотелу, млади ђаци француски, напили су здравицу у здравље књежево и владајућег дома. За тим су наздравили јуначком народу Србије и слободној Црној Гори. При поласку испратили су их многобројни становници Цетиња, и викали су уз бурно клицање: Да живи Француска.

— **Под насловом“једна парарела“** „Свобода“ написала је чланак, у погледу односа Срба и Бугара. Али чланак није објективан, но говори само у корист Бугара. Ево тачног извода из тог чланка: Наша браћа Срби, добро познају наше осећаје. Ми јако жалимо што неки листови као народни Listi и „Obzor“ ове ветне присталице руске кнуте, нас грде. — И што највише љути ова два поменута листа, то је што у Бугарској седи на престолу, као кнез бугарски Принц Кобург. Изјава коју је штампала „Струма“ и коју је донео један становник Пирота, произвео је у том месту велику узрујаност, услед које је „Одјек“ донео врло оштар чланак, којим протестује против тог дописа. Међутим „Струма“ је лист, о коме не треба водити рачуна јер он нема никаквог уплива у јавности. Међутим протест „Одјека“, он је написан таквим изразима и тоном који је пун увреде за сваког Бугарина.— Само имали би да приметимо следеће: и ако је српски књижевник Милојевић писао како до Марице реке нема ни једног Бугарина, на овакова тврђења и писања ми нисмо хтели одговорити. — „У Бугарској живе на хиљаду Срба који раде мирно посао и нико их не узнемирује. У самој Софији има до 1.500 Срба. Тако исто ми знамо да су Срби у већини у Пироту, Врањи и т. д. стога Србе нека ово умири, ми се нећемо око овог завађати. — А што се тиче нашег оружања, као да је то наперено против Србије, и о томе нека сасвим умирени у Београду. — Ми истина нисмо у добрим регацијама са словенским комитетом петроградским. Нами истина неправи визите Шарапов и други руски калаузи и уредници. Али ми имамо то да кажемо у одбрану, да ми схватамо добро и наше интересе, и осталих балканских држвица и да ћемо у том правцу радити. —

ПРИПОСЛАНО*)

*) Ствари под овом рубриком уредништво не одговара.

Уредништву „Малих Новина“

Част ми је умолити вас да оштампате следеће као „припослано“ —

Стевану Грујићу проф. вој. акад.

После онога што сам ти казао у 241 броју „М. Нов.“ држао сам да ћеш имати још толико поштења и поноса да сам себи проспираш куршум кроз чело — но ти си се и ту бедник показао — међутим у одговору твоме; „М. Н.“ од 25 о. месеца браниш се да је лаж и нећеш да дозволиш да твоју *професорску величину* један прив. телеграфист представи свету *онако ниску и неморалну* као што је, него хоћеш да се лажом браниш и кажеш да ја лажем. Хеј Стево Грујићу зар те није стид да доказујеш и побијаш оно што цео Београд зна?!!!

Зар имаш образа да кажеш да ја неистину говорим кад знаш да нема тренутка а да не само твоји другови но и фамилија твоја опомиње те и кори.

Како лепа срећа да ја говорим неистину — ја би то најволео — другога лагати као што ти чиниш то још могу рказумети, али самога себе лагати што би ти од мене хтео то никако не могу да разумем.

Но што још никако неразумем то су односи твоји са полицијом и и њеним органима што још ни до данас није стобом поступљено по закону, што си путем обмане навукао власт да повреди једно од најсветијих права грађанских — слободу. —

Право, да се један грађанин отера без икаког дела са сокака ноћу у полицију, није зар дато једном професору академије и то баш Грујићу.—

Право, да поред живе жене и деце живи блудно са другом женом није мислим ујемчено ничим и никоме те ни теби Грујићу, професоре академије.

Право да другога називаш пропалим и неваљалим није ни теби дато — можда теби најмање још, који си огрезао у пљавштинама. Да ти докажем:

Ја сам што се каже јуче почео да живим, — ја још нисам ништа ни стекао, ја немам за кога да течем и чувам, ја очевину нисам наследио па прођердао, нити туђе упропастио, — па од куд ти образ да ми кажеш да сам пропао?

А ти? како ти стојиш са твојим тековинама? и ако си за твојих 45 година доживео један мајорски чин, но који си онако жалосно морао да изгубиш и да станеш пред суд као издајица своје домовине, своје мајке хеј господине професоре — доживео си данас још једну тако велику срамоту — а то је: упрљао си и част своје деце — то је Стево Грујићу резултат твојих тековина — и кад је тако онда који је пропао.

За увреду за коју си ме велиш тужио, стаћемо пред суд и ја нећу одрећи што сам рекао, али ти ћеш од света бар добити заслужену казну — *презрење* које је по моме уверењу

ТИНГ-ТОНШКА ОПШТИНА

одломак једне кинеске приче

У вароши Тинг-тонгу велика је узрујаност. Око општинске куће скупила се грдна множина света. Сунце жеже, да човеку мозак проври; не помажу ни широки шешири, ни перје ни сунцобрани. Више од половине сакупљена света попадало по земљи па само брекће; усне им испуцале, лице поцрнело, очи упале. Они што се још држаху на ногама погледали су жељно горе у прозоре општинске ограде као да су отуд ишчекивали спасење.

Горе, у великој сали општинске куће скупиле се старешине општинске — седница је. Линг-фу секретар општински зарезује перо, Чијанг-тинг први судија и Чијанг-линг други судија чешу један другом леђа — поздрављају се. Остали седе и по каткад климну главом. Мало касније уђе Цинг-цанг председник општине Тинг-тонике. Двојица му носе скуте а трећи курјук крај кога су шест људи провели четири сата док су га оплели. Сви поустајаше и додирнуше се врхом носева — поздравише се, а за тим поседаше опет сви.

Цинг-цанг се накашља и каза пандуру да место њега пљуне. Чијанг-тинг прву судија намркну а Чијанг-линг други судија кину, а Линг-фу стаде да штуца. Пандур донесе чајник, и узе да кува чај. Велико звоно на судници огласи да је седница отпочела, а оздо са улице зачу се из хиљаду грла:

— Воде, воде!

— Каква је то вика тамо доле? упита Цинг-цанг председник општине Тинг-тонике.

Линг-фу, секретар устаде и каза како је народ дошао да тражи воде.

— Нека иде на чесму одговори пред седник.

Линг-фу изађе на балкон и каза народу да иде на чесму кад је жедан.

— На коју? питао је народ.

— Идите на „златну лулу“ одговори Линг-фу.

— Тамо нема ни капи воде, јадиковао је народ; сва је одведена на грађевину Чијанг-линову.

— Пст! о томе не смете говорити ни речи, запрети Линг-фу.

— Воде, воде! дерао се жедан народ.

— Идите на чесму „добре наде“.

— Одведена је на грађевину Чијанг-тингову, одговори народ.

— Пст, пст! утишавао је Линг-фу; идите на чесму „бисерна река“.

— Одведена је на грађевину Цинг-цангову.

Линг-фу хтеде да викне једно страховито „пст!“ али паде у несвест, толико га потресла дрскост народа.

— Воде, воде! чуло се оздо из хиљаде осушених грла.

Линг-фу је дошао к себи и вратио се у салу.

— Воде, воде! продирао је кроз прозоре глас жеднога света.

— За што не иду на чесму? питао је Цинг-цанг.

— Веле .. веле да нема, муцао је Линг-фу.

Цинг-цанг се накашља и погледа у Чијанг-тинга; Чијанг-тинг се накашља и погледа у Чијанг-линга Чијанг-линг се накашља и погледа у пандура. Пандур пљуну три пута а Цинг-цанг рече:

— Нека носе литију.

Линг-фу изађе на балкон и каза народу да носи литију.

(СВРШИЋЕ СЕ)

још блага казна за твоју покварену и окорелу душу.

Разрачунавање твоје примам — али оно ће ићи овако јавно, па коме прсне тиква. Ако из моје ништа не изађе тешим се тиме што из ње неће као из твоје забаздити смрдљив и покварен дух.

Ја дакле ево почињем и ако ми је слабије перо као што си се ти изразио — али надам се да нећу изгубити јер је са мном правда и истина.

Идући пут казаћу свету шта ти као професор радиш.

Добривој Катић.
привремени телеграфиста

СМЕСИЦЕ

Разговор о браку

Мајка: — Ти ћеш узети овог младића?

Ћерка: Никад.

Мајка: Зашто?

Ћерка: — Зато, што је он драматски писац.

Мајка: — Па, шта је то рђаво?

Ћерка: — Ја нећу мужа који целог века не ради ништа друго до прави само сцене!

Код једног портира

Портир: — Господине, то није могуће, газда ме је молио да вам одкажем стан.

Кирајџија: — Зашто?

Портир: — За то, што ноћу сувише доцкан долазите.

Кирајџија: — (стидљиво) а мој предходник...

Портир: — (достојанствено и озбиљно): Ваш предходник никако није ни долазио.

КУРС

Дукат . . . . :	5 64
Наполеон	9.43
Срп. лутр. 3% лозови	33.—

ДНЕВНИК

КАЛЕНДАР

Уторак

Православни: 29 Ус. гл. Јов Кре.
Католички: 10. Никола тол
Сунце излази у 5 с. 16
Сунце залази у 6 с, 19
Мена месеца пос. четврт. 7
Дан је с почетка 14¼ сати а ноћ 9¾/ али до краја овог месеца дан окраћа за 1¼/ мин, а за толико и ноћ одужа.

СТАЊЕ ВОДЕ

За последња 24 сата од 25—26 ов. месеца дошла је вода са 2 сантиметара.

колика је вода	пролаз испод Ђуприје
24 Августа 2·50	11.50
25 „ 2·52	11·48

Сву ону штовану господу из унутрашњости, који нам дугују за огласе и којима смо већ 2—3 пута писали, молимо да нам тај дуг што пре измире.

ОГЛАСИ „МАЛИХ НОВИНА“

МАЛИ ГЛАСНИК

Тражи кондиције Милутин Арђеловић ђак учит. школе, 48. 1—2

ОГЛАСИ

Род винограда, пуковника Прапорчетовића продаје се. За цену упитати г-ђу Насту Лукићку, Симина улица бр. 32. 571 1—3

Стан врло удобан и јевтин издаје се због селидбе одмах под кирију. Упитати г. М. Станића, капетан I. класе, у поштанској ул. бр. 18, 574 1—3

Част ми је ставити до знања поштованој публици, и мојим познатим да сам иступио из Тричкове кафане, и да ћу од 1-ог Септембра ове год. продужити пећи ћевапчиће у кафани код „Малог Војника“ до трговине браће Дајмака.

У истој кафани моћи ће се добити поред доброг и разног пића, и комотне трпезарије увек фришких ћевапчића ћевапа на ражњу и добре ћулбастије, и других ладних јела.

Сваком посетиоцу познато је да ја „сам“ то израђујем са највећом пажљивошћу на чистоту, а и послугом солидном зато учтиво молим моје познате муштерије и пријатеље да ме посете.

понизан
Петар Јањић
шапчанин
ћевапчија код Тричка и сада код Малог војника.
573 1—3

Сасвим јевтино

продаје се због селидбе разни собни и дућански намештај од 29. до 31. августа ове год.

Мор и Шпајер
572 1—1 топлички венац.

Рударски инжињер

тражи се, јавити се уредништву.
569,2—10

ЛАСТА

календар

може се добити у књижари *В. Валожића*
у Београду

Хиљаду комада за	32	дин.
Пет стот. „	20	дин.
Сто „	5	дин.
513	4—10	

ГЛАВНО СТОВАРИШТЕ
НСКОГ ЦЕМЕНТА ЗА СРБИЈУ

Предузимачима и осталим потрошачима препоручујемо **БЕОЧИНСКИ ЦЕМЕНТ**, и то: прима и секунда портланд, роман-цемент и две сорте хидраула, лакши и сежи, јер је потребама доказано *да је најбољи од свију*, који се овда продају. Он је и по тежини најлакши, а подноси много више дометање песка, зато је за сваког најпробитачније, само са овим цементом радити.

Нарочито чинимо пажљиви на наш портланд-секунда који се најчешће употребљује и који је раван каквоћи са портландом прима других фабрика, а знатно је јевтинији Наш прима-портланд ненадмашим је, и служи поглавито за фине глазуре.

За потрошаче у опште, а нарочато за већу потрошњу **знатно су спуштене цене**.

Примамо на израду свако цементирање и бетонисање ходника и предсобља, израду тераца и мозајка за ходнике, предсобља и за цркве, како ови у Београду, тако и на страни, све по најефтинијим ценама. Све радове вршимо са стручним радницима и са гаранцијом.

ГЛАВНИ ЗАСТУПНИК,

ПЕРА А. ЈОВАНОВИЋ

са канцеларијом: на Сави на дрвари и у кнез Михајловој улици број 29. у Пављеловој кући

371 35—50

РАСПРОДАЈА

С тога, што одржавање вина у добру стању тражи негу, коју му ја пошто сам дужношћу спречен, у довољној мери не могу дати, принуђен сам, да винарску радњу напустим и да приступим распродаји мојих вина.

Овим путем стављам до знања како г.г. Београђанима, који знају шта је добро вино тако и г.г. гостионичарима, да ћу моја вина и у флашама и у бураднма распродавати **ванредно** јевтином ценом.

Цена је тако јевтина, да може моднети како за најобичнију кућу, која вино троши, тако исто као и за бољу гостионицу.

Нарочито су сасвим јевтина моја аст.лска црна и бела вина, од којих продајем.

10	флаша	свака	7|10	литра	за	дин	3—
36	„	„	„	„		„	10—
74	„	„	„	„		„	20·— а

100 литара дин. 32·— у буradима.

За сваку флашу наплаћујем особен 20 пр. дин., а равну суму враћам, кад ми се празна врати.

Јамчим да су ова моја вина природна, здрава и без икаквих додатака.

Изредно винско сирће продајем на више од 40 литара по 16 пара литар.

Особито добре, 18 година старе шљивовице продајем једну флашу од 7|10 литра за 1 динар.

Ценовнике од свију мојих вина на захтев дајем и шаљем бесплатно.

Распродаја на Сави у кући Јамска улица бр. 8.

506,6—6 **А. ЛУКИЋ**, глав. благ. *Народне Банке.*

†

Моме добром и никада непрежаљеном мужу односно оцу

Ђоки Миличевићу

БИВ. ГОСТИОНИЧАРУ

даваћу у четвртак, 31. Августа ов. г. у 9 часова пре подне у саборној цркви четрдесетодневни парастос.

Молим пријатеље и познанике, да овом тужном помену привуствују.

Београд 1889. ожалошћена:

570 1—2 Супруга **Марија** са децом.

Власник и главни уредник Пера Тодоровић. Одговорни уредник С. Јанош етц. Штампарија „код Просвете“ Позоришни трг. бр.

БРОЈ 250 СРЕДА 30 АВГУСТА 1889. ГОДИНА II.

ИЗЛАЗИ СВАКИ ДАН

БРОЈ 10. П. Д.

МАЛЕ НОВИНЕ

ДНЕВНИ ЛИСТ ЗА СВАКОГА

Писма и рукописи шаљу се Власнику „Малих Новина“ Топличин венац, бр. 17., на горњем спрату.

Претплата се прима код свију пошта у Србији

ЦЕНА ЗА СТРАНЕ ЗЕМЉЕ

За годину . . . . . 30 динара
На по године . . . . . 15 динара
На 3 месеца . . . . . 9 динара

Претплата из унутр. полаже се само код пошта

За Београд нема претплате — Лист се продаје на број

ЦЕНЕ ОГЛАСИМА

На првој страни од петит. реда 20. пр. дин. а на четвртој од петит реда 10 пр. дин.

ПРИПОСЛАНО стаје 50 пр. д. од петит реда

LE PETIT JOURNAL

KLEINE ZEITUNG

Огласи јевтино, по потреби и са сликама.

За свако оглашење плаћа се држ. таксе 20 пр. д.

ВЕЋИ ОГЛАСИ ПО ПОГОДБИ.

ОГРОМАН ИЗБОР
МУШКИХ ШЕШИРА
Најновијег фазона и квалитета има на стоваришту код
М. Миловановићаа и Божића.
556 2—6

ЗВАНИЧНА ИСПРАВКА

У 246 броју „Малих Новина“ штампано је једно писмо под насловом „захваљујемо ...,“ којим опет „један отпуштени поштар“ пушта у свет којекакве неистине и инсинуације односно рада Главне Контроле при прегледу поштанских рачуна упутничке радње. Тако:

1. Није истина да је ма ко од рачуноиспитача Главне Контроле намерно разгађао извршење решења контролног односно осигуравања државне касе за извесне мањке пронађене приликом прегледа поменутих рачуна, као што није истина ни то, да је због таквенамере и после првог дописа „отпуштеног поштара“ исти чиновник од преседништва опоменут био, него је он одмах код је свој писмени реферат поднео опоменут зато што је нашироко и исмено разлагао и „мудровао“ о ономе што је могао и требао укратко путем усменог објашњења код преседништва да сврши. Но ни у једном ни у другом случају није се ту ни могла а камо ли и хтела чија кривица да заклони.

2. Надзор и руковођење прегледа ових рачуна поверено је надлежном члану Главне Контроле и најстаријем и најспособнијем рачуноиспитачу за преглед поштанских рачуна — рачуноиспитачу који је и досадањим својим савесним и ревносним радом заслужио потпуно поверење.

3. По самом устројству Главне Контроле за рачуноиспитаче Главне Контроле могу бити постављени само они, који су били рачунополагачи, и по томе није ништа незаконито нити по мишљењу „отпуштеног поштара“ опасно по интересе касе државне што у Главној Контроли има не један (на кога он циља већ више рачуноиспитача, који су били рачунополагачи, и чији се рачуни у Главној Контроли прегледају; али нити је било, нити ће бити случаја да ко од рачуноиспитача прегледа свој сопствени рачун. То неби потписао ни један од чланова Главне Контроле, који држе суперревизију над радовима појединих рачуноиспитача и одговарају за то. Ово зна и „отпуштени поштар“ па нека сам каже: како се он још зове кад овако јавно у новинама хоће ствар противно да представи.

Према овоме нека се оцене и све оне екскламације „отпуштеног поштара“ према „преседништву“ „љубазном народу“ и ваљда њему омиљеној некаквој „Тунгузији“ итд. а види се из свега, да је „отпуштени поштар“ или онај који се иза њега крије лично заинтресован у томе да се извесно лице у Главној Контроли удали од учешћа у прегледу поштанских рачуна. Отуда је зацело потекао и онај његов бесмислени прекор преседништву Главне Контроле што је оно овоме поверило надзор и руковођење посла или ономе други који рад — као да је Главној Контроли дужност да угађа „једноме отпуштеном поштару“ и наместо онако како би њему по вољи било.

Од преседништва Главне Контроле 28 августа 1889 год. у Београду.

Онима којих се тиче.

Новинар сам и књиге су мој алат. Једино моје имање, то је моја књижница (библиотека).

За време излажења „Радикала“ моја је библиотека била отворена. Многи су узимали књиге на читање и односили.

Тако исто и пре, а и после овога многи пријатељи и посетиоци узимали су на послугу моје књиге, било с мојим знањем и питањем било и сами. Махом долазили су ђаци и људи од књиге. Рачунао сам да они умеју ценити шта је књига, па с тога нисам ни зазирао да им допустим да се по вољи служе мојом библиотеком, тврдо уверен да ће сваки вратити позајмљену књигу, кад му више не буде требала или кад је ја затражим.

Од то доба прошле су године. Пре неколико дана прегледао сам књижницу и с ужасом нашао да ми нема више од половине књига. Од понеких дела, као што су Дарвинова, имао сам по два примерка (раније и позније издање) па сад ни једнога немам.

За многе баш знам да су узели и кад су узели књиге, па ти их ни до данас не враћају.

Све ово неупутно поступање за сад још сматрам као прост српски нехат, и последњи пут молим сву господу, код којих се налазе моје књиге, да ми их *неизоставно врате најдаље до 5 септембра.*

Ко се ни дотле не одзове и књиге ми не пошље, сматраћу да је покушавао извршити утају и превару, те ћу надлежно према њему и поступити. Прво ћу му изнети име у листу, набројаћу кад је и које књиге узео, позваћу се на сведоке, који то знају, и који су дотичне књиге код њега виђали, а за тим ћу га тужити суду.

Надам се да неће допустити да тога дође.

Оволико ради обавештаја свију оних, свију без изузетка, код којих се налази ма и једна моја књига. Ово се у равној мери тиче и оних, код којих се моје књиге налазе, а нису их директно од мене узели.

Београд
25 августа 1889.

Пера Тодоровић.

Наша жељезничка управа и њено особље.

Ми смо у своје време радосно поздравили, прелазак наше жељезнице из друштвених у државне руке. Тај чин поздравила су такође сва јавна гласила без разлике политике боје.

Ми смо овај чин са више разлога поздравили као корисан по државне интересе а на прво место предпостављали смо да ће мо бити сами своји господари, и неће нам нико сметати у газдовању оће економске установе, која је брзи преносиоц наших и туђих производа.

Знали смо, да има и биће фактора страних од уплива при одређивању тарифни цена преноса, али смо за то предпостављали, да ће наши синови и деца корисније послужити својој рођеној земљи него странци, ма кокико да су и они изгледали као одани ствари.

Не може се захтевати, да при сваком једном стручном и важном послу, има одмах подпуна спремност и рутинираност којам шта жељезница тражи и шта и колико се сад од ње очекивати може.

Ове битне и интересне стране одређује време и прилике у којима се развија жељезнички саобраћај,

Али има нешто, што се може одмах и на први поглед оценити и у свој ред довести, а то је могућа штедња.

Чим једна жељезница има одређен базис својих нормалних издатака и трошкова, онда се лакше и много брже да прорачунати и њен принос.

Тма божија има при жељезници и њеном саобраћају ситних и крупних трошкова.

Жељезница најбоље заграђена ако се не одржава у добром и смосреном стању, после кратког времена, постане знатно искварена и тада вуче за собом грдне трошкове за оправку и одржавање.

То исто важи и за експлоатациони возни материјал, који стаје много новаца, јер сав оде ван земље, пошто се све отуда набавља.

Нужно је дакле о томе строг надзор водити и збиљски прегнути, да то иде својим правилним путем као што и други напредни свет ради.

Но и ако све ово стоји опет зато они, који су позвани и меродавни, не требају никад из вида губити. да је око грађења српске, жељезнице веома много новаца утрошено -- са пуно наде, да ће нам за то донети и прихода, само ако будемо у издатцима смотренији и обазривији.

Али, има нешто при жељезници, на чему се може. само ако се хоће, знатна уштеда чинити. То је њено особље у опште а у централној Управи нарочито.

Не уводимо ли при нашој жељезници нешто ново, што остали свет нема, него ми просто примамо већ давно уведену праксу при жељезницама, као одомаћено правило.

Ми смо у прилици, да изаберемо оно, шта ће нам бити и корисно и са мање издатака скопчано па опет да ствари иду како треба.

Наша земља није тако велика да бих се могла угледати на уређења и издатке какве велике рецимо Француске или Немачке државе.

Ми морамо издатке свести на минимум, и тек на овај начин, ако нам донесе приближне приходе, који се не даду с' позитивношћу предвидити.

Но ако ми будемо уводили нова звања и положаје са великим платама; ако ми будемо доводили људе са стране и прескупо их плаћали, у ображенју да наши синови не могу те послове обављати, — онда доиста неће наша жељезница доносити онај очекивани приход, него ће пре и једва само трошкове покривати.

Чујемо, а у неколико смо и уверени, да у железничкој дирекцији није вођена пажња о броју постављених чиновника са

коликом су платом примљени и да ли и колико одговарају својој дужносуи.

Не води се довољан рачун о ономе особљу, које је задржано од пређашњег друштва, нити се обраћа пажња, на оно што је сад пимљено од кад је железница у државним рукама.

Чак слушали смо, да има је дан чиновник, који је стално са службом у извесним министарству, на му је поред плате одређен приличан додатак само за то, што ради при железничкој дирекцији један незнатан посао, што по закону неможе бити.

Примљену су извесни чиновници са стране, који не знаду ни српски језик, док међу тим жељезничка дирекција води све своје писмоводне послове на српском језику. Питамо какву ће корист имати држава српска од оваквих чиновника?!

Ми смо за сад навели само ове неколико примера, не у злој намери, него у интересу државном, у нади да још има време на одклонити штетне последице.

Радовали би се, ако ее немораднемо вратити понова на ову исту ствар, али тада изнећемо све у појединости, што смо о газдовању у железничкој Управи сазнали.

БЕОГРАДСКЕ ВЕСТИ.

—

Долази. Њено Величанство Краљица Мати, креће се из Јалте 3 т. м. за Београд — преко Букурешта.

*

Вратио се. Ђенерал г. П. Топаловић вратио се прекоиоћ из Маријенбада, где је био у купатилу.

ДОМАЋЕ ВЕСТИ.

—

Из Алексинца нам пишу 26. о. м.; Јуче у 5 сати после подне, када је воз из Београда приспео на овд. желез. станици, погинуо је Арса Белелић, аспирант исте железнице.

Кад је локомотива маневрирала отишо је Арса између вагона, да би помогао скретничару закачити вагоне. У то доба влак се од ударца локомотива занија и „кугла“ (квачило) одскочи, а он десивши се у близини добије ударац врло јак и паде онесвешћен. Шеф, који је ту био и не спази тај моментани случај, питаше га шта му је, на шта је он могао само одговорити „ја сам пропао“. Одмах је за тим донесен у алексиначку болницу, где му је указана и лекарска помоћ, — но поред свега тога ипак је јутрос у 5 сати умро.

Данас опет у 11 сати пре подне десио се други случај. Један од раденика оплкади се са некима да дохвати кову из бунара, која је пододавна пала. Бунар је био дубок и зато се није нико ни усуђивао пре на то предузеће али одважни радник (Италијанац), уздајући се у своју вештину пристаде да се за врло малу опкладу спусти у бунар и изнесе кову. Одмах је и почео да се спушта и, зачудо, врло је брзо достигао до половине бунара. У једанпут гледаоци су га изгубили испред очију и зато се потмули тутањ из дубине бунара они се беше строшштао у воду. Ту се десило још неколико раденика, међу којима беше и један Србин. Овај се без икаква устезања поче нагло спуштати у бунар, да би своја друга спасао, али кад беше сишао од прилике до истога места до кога и онај први издржао, строшшта се и он и зачу се само јаук. Али ове ужасне појаве не застрашише слободне раднике, јер се одмах реши и трећи да им похита у помоћ Ну овај беше обазривији. Он је захтевао, да га конопцем спуштају, па кад је дошао и он до оне исте дубине, осетивши тешко загушивање од угљене киселине, повиче, да га одмах извлаче, и ови то учине. Одмах се предузеле друге мере, а доставило се и полицији. И ако се врло журно радило, опет су тек после једног сата извађени кукама, али, на жалост, они беху — мртви.

Незнање и одважност, однеше нам и овом приликом два ваљани радника.

*

Калуђерски фонд. Дознајемо, да су, приликом бившег скупа свештеничког у Нишу, иницијативом г. игумана Теофана вероучитеља нишке гимназије и учитељске школе, дошавши калуђери на скуп због удружења, држали под председништвом г. Теофана засебни свој скуп, на коме им је г. Теофан разложио да је крајње време да се и калуђери побрину за себе, те да оснују *фонд за престареле, изнемогле и онеспособљене калуђере* и ту им је изнео нацрт правила о оснивању тога фонда који је нацрт и предлог г. Теофила скуп најодушевљеније примио.

После држаног тог скупа и договора, г. Теофило их је позвао да сви тамо скупа оду г. г. архијерејима и изнесу им тај свој предлог и мишљење што су и учинили. Г. митрополит и г. Јероним примили су најодушевљеније ову мисао и похвалили, и после дугог обавештавања односно жалосног садањег стања калуђера и манастира, стављено је г. Теофилу у дужности, да што пре напише нацрт правила о оснивању тог фонда а тако исто изнесе и предлоге и мишљења како и којим начином да се у садањим приликама притече у помоћ манастирима те да се њихово стање поправи и тако одрже. Као што смо извештени г. Теофило на томе сада живо ради па кад буде готов, он ће послати свима манастирима да старешине с братством разгледају нацрт правила и предлоге и учине своје примедбе ако буду имали и сви скупа подшишу. Кад с тиме буде готово, он ће све то преписати и послати отачанственим архијерејима на даљи рад око утврђења и узакоњења те замисли.

С наше стране ми честитамо калуђерима ово предузеће и желимо им у томе успеха. Г. Теофилу пак, како од стране отачанственог калуђерства тако и од наше, нека је велика благодарност на покретању и раду по овоме делу.

ИЗ БЕЛА СВЕТА

—

— **Фалсификат.** При последњем вучењу аустр. држ. лозова од 1864 г. добиле су две половине главни згодитак од 150.000 фоината. Један ималац половине срећке пријавио се и њему је исплаћена половина згодитка а у другој половини здодитка није се знало где је и које добио. Пре неколико дана пријавила се једна бечка банкарска кућа са другом половином, ради исплате, али како је срећка била у пола исцепана и бројеви помрчани, посумњало се, да није учињен фалсификат, с тога је ерешка задржана, те да се подробније констатује има ли ту злоупотребе.

— **Две сестре самоубице.** Две кћери спахије Шранца у Мађарској, једна 19 а друга 21 годину старе, отровале су се сумпором. Узрок овоме самоубиству не познат је за сада.

— **Експлозија барута.** Пре неки дан десила се експлозија барута у великом двору код Беча у фабрици браће Мајера из Граца. Четири раденика остала су на месту мртва. За сада се још незна узрок експлозије.

— **Експлозија у Антверпену.** Ова ужасна катастрофа, која се пре неки дан десила, произишла отуда, што су раденици скидајући капсле из патрона неупотребљивих, које је фабрикант купио од шпанске државе преко педесет милиона, не смотрено радили.

Има преко 300 мртвих људи а још већи број рањених. Многе су куће порушене и штета по приближној оцени износи вредност преко пет милиона динара.

Окривљује се фабрикант због не довољне пажње и несмотрености.

Убиство уровичког свештеника у Крајинском округу. Пестер Лојд доноси вест да је Уровички свештеник г. Ђорђе Нишић — Шакрак — нападнут од зликоваца и убијен у намери да опљачкају, пошто је он пре кратког времена био у месту свога рођења прко ради неког насљедетва.

Чудимо се да пестер Лојд ово пре сазнаје, и доноси као вест, а ми да о томе ништа не знамо, ако у опште буде у истини ова вест.

ИЗ БАЛКАНИЈЕ

—

— „Балк. Кор.“ доноси следећу вест из приватног извора: Њено Величанство Краљица Мати, поћи ће из Јалте идуће недеље и преко Турн-Северина доћи ће у Београд. — Њено Величанство, није известило владу о свом доласку, нити је одговорила на пропозицију коју јој је предложила влада у договору са Краљевским намесништвом, с тога изгледа да она не тражи да је званично дочекају, и ово неће ни бити. Колико се за сад зна, њено Величанство, одсешће у кућу госпође Бучовићке која јој је ставља своју кућу на расположење.

ПОДЛИСТАК

СИЛАЗАК С ПРЕСТОЛА

РОМАН ИЗ ЖИВОТА БАЛКАНСКИХ НАРОДА

У 90 ГЛАВА — С ПОГОВОРОМ

(*Писац задржава сва права*)

—

(37)

— Шта је прхвати кнез подругљиво —па није ништа особито. Ђенералу Врбавцу прохтело се да буде владалац Балканије; да оснује нову династију, да мете на главу кнежевску круну. У то име ђенерал се оженио девојком из владалачка дома Косанића; у то име ђенерал Врбавац унео је у устав одредбу да наследство престола прелази и на женску линију, у то име ђенерал је гледао свима средствима да се популарише код народа, у то име ђенерал је узео чврсто у своје руке сву војску и старао се да се што више зближи с њом, а да што даље уклони од ње законита господара престола, те је с тога у војеци и опирен глас о мени како немам војничка дуга. Све је удешено како треба, прилике су сазреле, дошло је време да се испуне најлепши санови ђенерала Врбавца. Само сам му сметао ја, фактички кнез и господар и јуначки ђенерал прибегао је врло простом средству да ме се курталише — решио се да ме отрује...

Кнез застаде да одахне. У ђенерала Врбавца узеше мрдати усне, он као да беше заустио да нешто рекне, но кнез га пресече.

— Јесте, господине ђенерале, спремили сте се да ме отрујете. То је требало да буде пре неки дан, кад се онако нехотице просу шоља отровне кафе, која је била мени намењена. Спасло ме је провиђење. То исто провиђење казниће сад вас. Отров је онде испод моје слике, у тајној фијоци у зиду. Кнез показа прстом — Но од те фијоке и ја имам кључ. — Кнез показа на длану малу кутију од плиша. Писмени доказа вашег злочина ево их овде код мене у џепу — ствар је јасна . . , .

Док је кнез Мутимир ово говорио, ђенерал је почео бледети; бивао је све блеђи и блеђи и кад кнез застаде ђенерал је био као земља потавнио у лицу. Израз на лицу, поглед, држање, све му се беше изменило. Поглед му је био укочен, помућен, ђенерал је погледао час у кнеза, час у слику кнежеву испод које је било тајно долапче. Кад кнез ућута, ђенерал рече збуњено и сметено;

— Па сад?

— Сад морате умрети г. ђенерале. И то сад одмах, још ове ноћи, још ове вечери, сад се мора свршити све. Ја нећу крочити из ове собе док с вама не буде свршено. Ви морате умрети.

— Да умрем! Зашто да умрем, како да умрем? — рече ђенерал чисто зачуђено.

— За што? За то што сте хтели отровати свога кнеза. А како? Врло просто. Онако исто као што сте ви хтели мене убити. Испићете сами отров који сте за мене спремили.

Кнез ућута и упре поглед у ђенерала. Ђенерал диже главу и упре поглед у кнеза. Њини се погледи сусретоше и тако остадоше неко време. Ђенерал се за тим окрете полако прпе прозору и, сав малаксао, чисто се сруши на диван.

(НАСТАВИЋЕ СЕ)

ТРГОВИНА

Београд 30. августа

Цена главнијим производима. Пшеница дин 12·50 до 13·20 раж дин, 10.50 јечам динара 10·50 до дин. 11 овас. дин. 10—11, сирове шљиве дин. 5—8 суве шљиве дин. 8—11·50 дебеле свиње дин. 80—82.

Будимпешта. 30 августа

Жигна пијаца. Пшеница за септембар октобар, по фор. 8.48 фор. 8.44 и фор. 8.49, пшеница за март април, фор. 9.07 фор. 9·03, фор. 9·18 фор, 9·15 кукуруз за мај—јуни по ф. 5·55 до фор. 5,63 зоб за јесен по фор. 6·28 до фор. 6.29

Штајнбурх 30 августа.

Сточна пијаца. Српске свиње тешке од 45½ кр. до 46⅛ кр. транзито, средње од 45½ кр. до 46⅛ кр. транзито лаке 46—47 кр. транзито.

КУРС

Дукат . . . . :	5 64
Наполеон	9.43
Срц. лутр. 3% лозови	33.—

ДНЕВНИК

КАЛЕНДАР

Уторак

Православни: 29 Ус. гл. Іов Крс.
Католички · 10. Никола тол
Сунце излази у 5 с. 16
Сунце залази у 6 с, 19
Мена месеца пос. четврт. 7
Дан је с почетка 14¼ сати а ноћ 9⅝ али до краја овог месеца дан окраћа за 1⅛ мин, а за толико и ноћ одужа.

СТАЊЕ ВОДЕ

За последња 24 сата од 25—26 ов. месеца дошла је вода са 2 сантиметара.

колика је вода	прошао испод ћуприје
24 Августа 2·50	11.50
25 „ 2·52	11·48

ТАКСА ЗА АМАЛЕ

За тежину до 60 кила од параброда до:

	дању	ноћу	
кола на станици	0.50	0.60	п. д
Хотел „Крагујевац“ . . .	0.60	0.80	„
Хотел „Национала“ . . .	0.80	1.—	„
„Гранд-Хотела“, „Круне“, „Краља“, „Грч. Краљице“ „Русије“, „Злат Анђела“ ‚Касине“, „Париза“. „Балкана“, „Руске Круне“, ‚Топа“, „Злат Прага“ .	1.—	1.30	„
До „Венеције“ „Босне“ „Димана“ „Европе“ . .	0·80	1·30	„
до „Жиров. Венца“, . .	1—	1·30	„
до „Велике Пиваре“ . .	1·25	1·50	„
до „Тобџиске пијаце“ . .	1·50	1·80	„

Поштанске упутнице.

До 500 динара поштанском упутницом, а 150 путем телеграфа код већих пошта.

До 200 динара поштанском, а 100 динара телеграф. упутницом код мањих пошта.

До приватних кућа и обратно

За уварт савамалски . .	1·—	1·40	„
„ „ варошки . .	1·—	1·50	„
„ „ теразиски . .	1·25	1·50	„
„ „ дорћолски . .	1·40	1·80	„
„ „ врачарски . .	1·60	2·—	„
„ „ палилулски . .	1·60	2·—	„

Ноћ се рачуна од Октобра, до Марта од 6 с. у вече до 7. с. у јутру.

ТАКСА ЗА СЕЧЕЊЕ ШУМЕ ОПШТИНСКЕ И ОПШТЕ НАРОДНЕ

Велико дрво родне горе . . .	12·63	дин.
Средње „ „ „ . . .	8·42	„
Дрво за обичну греду . . .	1·27	„
Рог, метак, баскија	0·43	„
Велико дрво неродне горе . .	3·37	„
Средње дрво неродне горе . .	2·11	„
Рог, метак, баскија	0·21	„
Мечија леска велика	42.10	д.
Мала лескс не сме се сећи		
Пруће од 100 ком. за продају	0·43	д.
Велико дрво има пречник	63	сантимет
Средње дрво има пречник	32	сан.
Обична креда има пречник	.72	сан.

Пошта и телеграф

За писма од 15 грама тек. плаћа се п. д. за Србију, Славонију, Хрватску. Срем, Банат, Бачку и целу Мађарску. за аустрију плаћа се 15 пр. д. На сваки 15 грама више још по 15 пара дин. Писмо може бити тешко највише до 1 киле.

Препоручена писма морају бити на средини запечаћена. За препоруку плаћа се 20 п. д. а за повратни рецепис још 20 пара

Народна библиотека отворена је сваки дан од 8 до 12 сати пре подне.

Такса ва железничке носаче

Од излаза до отправништва пртљага за пртљаг или за ручне ствари до чекаонице и железничких кола, или само из чекаонице до жслез. кола 5 пара дин. од комада.

Од излаза до отправништва за пртљаге преко 25 кила по 30 п. д. од комада.

Путнички пртљаг од излаза или ручни пртљаг од истог, 15 п. д. по комаду.

Од места издавања до места вожње за путнички пртљаг преко 25 кила 35 п. дин по комада.

Фијакериске таксе

По вароши дању: за четврт сата 1 динар, за пола сата 1 и по динар. за 3 четврти сата 2, за цео сат 2 и по динара.

Ноћу двогуба цена.

Дс станица железничке и парабродске, и обратно, за четврт сата 1 динар. За сваки четврт сата више по пола динара.

У Топчидер и натраг 6 динара задржавајући се 2 сата од поласка до повратка. За сваки четврт сата више по пола динара.

За свадбе 10 дин. за 4 сата

Ноћу до железнич. и парабродске станице и обратно за сваки сат по 3 динара.

Ноћу у топчидер и виногрзде 4 динара на сат. —

Ноћу се рачуна од 1 Маја до 1 Октомбра од 8 сати у вече до 4 сата у јутру, а од 1 Октомбра до 1 Маја од 7 сати у вече до 6 сати у јутру.

Цена је за возидбу иста макар се и више њих возило.

За већи и мањи пртљаг по пола динара од комада.

Ред примања по министарству

Министар унутр. дела: сваки дан пре подне од 12—1 часа пре подне.

министр. ностр. дела: четвртком од 11— пре подне.

Министар војни сваког дана од 11—12 ч. сем недеље и празника.

Мин. правде: сваког дана од 9 и по часа до подне.

Мин. Грађевине; сваки дан од 11—12 ч. пре подне.

Мин. просв. и црк. дела петком од 1. до 12 часа пре подне.

Мин. привреде, понедеоником, уторником четвртком и петком од 11-с пре подне до 1 по подне.

Министар финансије уторником и четком од 10 — 12 пре подне.

Дописне карте за Србију

Просте стају 5 п. д. а с плаћеним одговором 10. ц. д. за међународну преписку у 6 п. д и 20.

НАРОДНА БИБЛИОТЕКА отворена је сваки дан од 8 до 12 сати пре подне.

ТАКСА ЗА ВСДОНОШЕ

Савамалски кварт до чесме спрам министарства грађевина 25 п. д.

Савамала и сваки одсек на вису, варош: теразиски кварт, запад. врачар, варош капија по 40 пр. динарски.

Остале улице по 50 п. д.

Сву ону штовану господу из унутрашњости, који нам дугују за огласе и којима смо већ 2—3 пута писали, молимо да нам тај дуг што пре измире.

Јављамо штованим купцима „Малих Новина“ да је наш лист од сада редовно готов свако јутро у 7 часова и може се одмах куповати у администрацији „Малих Новина“ и код разносача, а по продавницама најдаље до 8 часова.

Траже се три до пет дечака за распродавање „Малих Новина“. Упитати у Уредништву.

Вредњи могу зарадити 2—3 динара дневно

ТИНГ-ТОНШКА ОПШТИНА

одломак једне кинеске приче

(наставак)

— Носили смо, па не помаже, одговори половина сакупљеног народа — она друга половина била је већ скапала од жеђи.

— Наточите још по један чај, рече Цинг-цанг. Чианг-линг наточи.

— Како би било кад би им прочитали решење што је донето пре 6 година у свечаној седници о празнику сунчевом? упита Чијанг-тинг.

— Не би било рђаво, одговори Цинг-цанг. Минг-фу испи други чај и оде у архиву да тражи решење

— Воде! воде! допирао је у судницу глас обамрлог народа.

После два сата појави се Линг-фу на балкону.

— Народе, поче он, чуј и диви се! Наш велики, славни и неумрли Цинг-цанг, имајући у виду скромне жеље и потребе народне у смотрењу воде — — — — —

— Воде, воде, шапутао је народ

— — — — решио је, са нама у договору, па се учине нужни кораци за канализацију, осветлење и водовод. Како су све ово веома важне и потребне ствари, то смо се претходно постарали да нађемо стручна човека, који ће испитати ове послове до најмањих ситница. Госп. Бен-Саид инжињер из Арабистона био је тако добар те нам је направио план за све те важне грађевине. Сем г. Бен-Саида правили су и многи други, али нико није умео овако вешто да изведе као он. Било је предлога, да се вода — —

— Вода, вода! шапутала је неколицина са улице.

— — — Да се вода доведе са „жуте реке“, неки су предлагали „белу воду“, али Бен-Саид, је пронашао да је вода са Тибата понајбоља. Ми смо решили да до године узмемо у озбиљну оцену Бен-Саидов предлог, а за сад да се, како њему тако и осталим трудбеницима на пољу истраживања добре воде за пиће...

Овде Линг-фу застаде да чује шта ће рећи народ, али како народ не рече ништа, он продужи:

— Ми смо решили да се плати за труд 600.000 таела. Јевте ли задовољни? — — Јесте ли задовољни? понови Линг-фу.

Нико се не одазва — и последњи човек скапао је од жеђи.

Линг-фу се врати у судницу и саопшти Цинг-цангу и осталој господи да народ у пркосније хтео да чека док се доведе вода са Тибета него је демонстративно скапао од жеђи.

— То је бунт! викао је Чијанг-линг.

— Треба их казнити! дерао се Чијанг-линг

— Милост! молио је пандур.

Цинг-цанг рече да им за сада треба опростити јер су учинили у неку руку добро дело. Оставили су нам одрешене руке да можемо по вољи изводити нашу замисао.

Сви се поклоните мудром Цинг-цангу а Линг-фу узе перо....

* * *

— Ама Бога ти господине види де шта пише овде на овим табацима.

Са овим речима приђе ми пре неки дан један општински пандур и пружи ми неколико исписаних табака артије. Табаци су били масни, пљави и искрзани. На првом табаку беше написано „Тинг-тоника општина. Кинеска прича од....

(свршиће се)

УНИВЕРЗ. БИБЛИОТЕКА „СВЕТОЗАР МАРКОВИЋ" БЕОГРАД

БРОЈ 251 ЧЕТВРТАК [illegible] АВГУСТА 1889. ГОДИНА II.

ИЗЛАЗИ СВАКИ ДАН

БРОЈ 10. П. Д.

МАЛЕ НОВИНЕ

ДНЕВНИ ЛИСТ ЗА СВАКОГА

Писма и рукописи шаљу се Власнику „Малих Новина" Топличин венац, бр. 17., на горњем спрату.

ЦЕНА ЗА СТРАНЕ ЗЕМЉЕ

За годину . . . . . 30 динара
На по године . . . . . 15 динара
На 3 месеца . . . . . 9 динара

LE PETIT JOURNAL

Претплата из унутр. поље же се само код пошта

За Београд нема претплате — Лист се продаје на број

Претплата се прима код свију пошта у Србији

ЦЕНЕ ОГЛАСИМА

На првој страни од петит. реда 20. пр. дин. а на четвртој од петит реда 10 пр. дин

ПРИПОСЛАНО стаје 50 пр. д. од петит реда

KLEINE ZEITUNG

Огласи јевтино, по потреби и са сликама. За свако оглашење плаћа се држ. таксе 20 пр. д. ВЕЋИ ОГЛАСИ ПО НОГОДБИ

ГРАДСКО КУПАТИЛО

АМАМ

Ради сваки дан, за мушко особље од 6 из јутра до 8 сати пре подне и од 6 по подне до 9 сати у вече.

Петком недељом и сваког празника цео дан

За женско особље сваки дан од 8 пре подне до 6 сати по подне изузимајући горње дане

ЦЕНЕ КУПАЊА:

	дин. пара
За мушко особље од персоне у кабине	80
на Галерији	60
За женско особље од персоне у кабини . . .	60
на Галерији	40

За децу до 10 год. плаћа се у пола цене

ВАЖИ ОД 1-ог СЕПТЕМБРА ОВЕ ГОДИНЕ

Поштовано Грађанство,

Будите уверени да ми није намера да хвалим градско купатило, пошто није тако декорисано као што има овде у Београду нове улице, но је остало по старом природном распореду.

Али сваког могу уверити да сва друга нова купатила морају дати признање да је градско купатило надмашило сва купатила усљед текуће савске воде, које у других нема, но се служе бунарском водом.

Зато узимам слободу препоручити пошт. грађанству, да нема чистијег купања без икакве сумње од градског амама.

Још кад би се српска држава постарала, да направи неколико када за купање, поред ове кирије коју данас прима од амама, јамчим њој, да би имала још 2400 динара више но сада.

Јер кад би још овакву удобност снабдела, не би се звао амам, но лековита бања, јер је доказано, да је текућа а нарочито савска вода од рематизма одвише добра.

Што се тиче чистоте и солидне послуге на подпуно задовољство јемчим.

У исто време набавио сам вешта аператора за сечење жуљева, који бесплатно стоји посетиоцима на услузи.

С поштовањем

568—3—10 **Коста Димитријевић** амамџија

Онима којих се тиче.

Новинар сам и књиге су мој алат. Једино моје имање, то је моја књижница (библиотека).

За време излажења „Радикала" моја је библиотека била отворена. Многи су узимали књиге на читање и односили.

Тако исто и пре, а и после овога многи пријатељи и посетиоци узимали су на послугу моје књиге, било с мојим знањем и питањем било и сами. Махом долазили су ђаци и људи од књиге. Рачунао сам да они умеју ценити шта је књига, па с тога нисам ни зазирао да им допустим да се по вољи служе мојом библиотеком, тврдо уверен да ће сваки вратити позајмљену књигу, кад му више не буде требала или кад је ја затражим.

Од то доба прошле су године. Пре неколико дана прегледао сам књижницу и с ужасом нашао да ми нема више од половине књига. Од понеких дела, као што су Дарвинова, имао сам по два примерка (раније и позније издање) па сад ни једнога немам.

За многе баш знам да су узели и кад су узели књиге, па ти их ни до данас не враћају.

Све ово неупутно поступање за сад још сматрам као прост српски нехат, и последњи пут молим сву господу, код којих се налазе моје књиге, да ми их *неизоставно врате најдаље до 5 септембра.*

Ко се ни дотле не одзове и књиге ми не пошље, сматраћу да је покушавао извршити утају и превару, те ћу надлежно према њему и поступити. Прво ћу му изнети име у листу, набројаћу кад је и које књиге узео, позваћу се на сведоке, који то знају, и који су дотичне књиге код њега виђали, а за тим ћу га тужити суду.

Надам се да неће допустити да до тога дође.

Оволико ради обавештаја свију оних, свију без изузетка, код којих се налази ма и једна моја књига. Ово се у равној мери тиче и оних, код којих се моје књиге налазе, а нису их директно од мене узели.

Београд
25 августа 1889.

Пера Тодоровић.

БЕОГРАДСКЕ ВЕСТИ.

Артиљериска школа. Чујемо да ће се од октобра месеца отворити артиљериска школа официрска, из које би излазили обучени, спремни артиљериски официри, који би се за случај какве потребе могли употребити. То би управо била школа, која би спремала и давала резервне артиљериске официре.

Установу и отварање ове школе ми потпуно одобравамо као веома потребну, нарочито кад кубуримо с официрима. Али колико је год потреба за артиљерију, исто је толико и за друге родове оружја, нарочито за пешадију.

Сва три рата наша а нарочито српско-бугарски рат довољан су нам доказ колико оскуђевамо у официрима.

За то би требало отворити школу, у којој би се за резервне официре свију родова оружја спремали људи, који су служили у војсци, било у сталном кадру или иначе.

*

Из војске. Јуче су отпочели полагати поднаредднички испит резервисте каплари. Пријавило се свега 30. До данас је полагало испит њих 14 од којих су на испиту изашли само двојица.

*

Пропутовао. Ноћас је пропутовао са експресним возом из Цариграда за Париз, Ибрахим-Паша, син некадашњег Кедива мисирског.

*

Лутрија друштва Св. Саве извлачиће се *1. Септембра о. г. у 4 часа по подне*, у сали велике школе.

Са Београдског стрелишта Да би се дала могућност стрелцима који нису испунили услов по чл. 25. Савез. Устројства односно учествовања на земаљском свечаном гађању, да га испуне, — одбор дружински решио је: да сем гађања 1 и 4 Септ. буду напредна гађања 2 и 3 Септ. на којима ће стрелци плаћати сем муниције по 20 пара у име накнаде дружинском пушкару.

*

Вратио се. Власник и главни уредник нашега листа, г. Пера Тодоровић, вратио се синоћ из свог села, где је 5—6 дана био на одморку код родбине.

*

Оптужен. Сиромах наш г. Глиша! Баш га оних проклетих 600 динара убише у појам. Од кад изађе онај чланак у нашем листу „Да л' је полиција или Романија?" човек је чисто, прости ме, опашавао. Иде као брљава овца и не зна ни сам шта ради. Пробао је прво да пише званичну исправку, на место исправке натрпао некакву грдњу.

Сад се опет присетио да тужи наш чланак — и оптужио га је; али не као Глиша Ђорђевић, већ као управитељ.

О Глигорије, Глигорије нека ти је бог на помоћи!

ДОМАЋЕ ВЕСТИ.

Пут српског министра финансије. Господин М. Вујић наш министар финансије стигао је у Париз и посетио је у четвртак српско одељење на светској изложби. Он ће одавде отићи на морску обалу, да тамо проведе неколико дана, а затим ће се опет повратити у Париз где има да посвршава неке послове.

„Тајмс" јавља из Беча, да ће г. Вујић приликом свог бављења у Паризу потписати уговор, који је склопљен између српске владе и друштва за српске зајмове, коме је седиште у Паризу. Тим се уговором одређују погодбе српских железница у државне руке.

Даље јавља за прелазак да је г. Вујић овлашћен да са француским или белгиским новчаним заводима уговара зајам од 10 милиуна динара.

„Journal des debats" добија из Беча вест, да у званичним круговима није ништа познато о томе да је жељезнички спор већ решен. Тамо се сматра да је бар сувише рано пуштен у свет извештај, како ће зајам од 10 милиуна, што треба да га дигне српски министар финансије, служити за исплаћивање материјала жељезничком друштву.

— „Пестер Лојд" јавља по „Times-у" да ће Њено Вел. Краљица Наталија купити од г. Ђоке Симића посланика у Петрограду, његову кућу у Београду. У једном писму на госпу Орешковићку, вели,

Она да зна за оптужбу Краља Милана против Ње, али Њена је намера само та, да се посвети искључиво васпитању свог Сина, те да буде не само добар Краљ но и добар човек. Даље наводи да су неки пријатељи из Београда писали Краљици, да свој долазак још за неко време одложи. —

*

Спуштене цене на железници поводом овојесењих утакмица са домаћим коњима у Шапцу

—

Поводом овојесењих утакмица у теглењу и тркама са домаћим коњима која ће се обавити на дан 17 септембра ов. год. у Шапцу, изволео је г. министар грађевиина известиит друштво коло јахача „Књаз Михаило“ да је решио следеће:

1. Да се путници који као тркалиштни гледаоци путују у Шабац и који предходно буду снабдевени са уверењем кола јахача „Књаз Михаило“ могу возити до Београда са картом у половини обичне цене, ако при вађењу карте на дотичној станици речено друштвено уверење покажу.

2. Да се исто тако и довоз такмичарских коња, кобила, пастува и ждребади од 3 па до 10 година могу одправљати са половином обичне подвозне цене ако се за њих раније изузме уверење од кола јахача па се исто при вађењу путне листе (фрахта) на станици преда.

3. Да ове спуштене цене вреде и за повратак од Београда до дотичне станице.

4. За путнике важиће ове спуштене цене пет дана пре и пет дана после утакмице од 12 па до 22 септембра.

5. За довоз и одвоз коња почеће спуштене цене да важе 10 дана пре утакмице па ће трајати 10 дана после утакмице дакле од 7 па до 27 септембра ове год. Коло јахача обзнанило је да сва та уверења како за путнике тако и за стоку издаје секретар српског пољопривредног друштва г. Душан М. Спасић у Београду, па зато се на њега или писмено или лично и обраћати треба

Сваки утакмичар који буде тражио уверење за стоку треба да назначи ког су рода (спол) какве су длаке, у којој су години старости и колико су сантиметара висока она грла за која се уверења тражи. Исто тако треба јавити име и презиме пратиоца (спроводника) стоке као и име станице са које ће се поћи.

За сточне вагоне треба сваки утакмичар да извести дотичну станицу на којој ће товарити стоку, бар дан два раније.

Господа официри који буду имали друштвена уверења плаћеће за важњу половину од оне цене која је за њих прописана дакле четвртину од обичне цене.

Од паробродског друштва није још у погледу спуштених цена никакав одговор дошао ал ће без сумње и он бити повољан.

Умољавају се најучтивије сва уредништва српских листова да ову обзнану бесплатно оштампају.

*

Убијен Хајдук. Путници што, синоћ стигоше из јасеничке Паланке, донеше глас, да се јуче по Паланци распростла вест о убиству чувеног хајдука Илије из Лозовика.

Илија поодавна хајдукује; млад је, снажан и бистар момак. Хватан је шест пута, али је увек умео вешто побећи. Био је веома дрзак и опасан зликовац. Вели да у Лозовику има јаку фамилију, и то му је много помагало да се држи. Сад се чује да је убијен, но вели да је том приликом он опет убио једног жандарма, а једног рањено. Ако је Илија доиста погинуо онда је један опасан зликовац мање.

ИЗ БЕЛА СВЕТА

—

Страховита катастрофа у Антверпену. У прошли петак догодила се у Антверпену страховита катастрофа која је једна од највећих катастофа, што је била у овом веку.

Радионица где се израђују динамитски патрони, експлодирала је, те је том приликом пострадало небројено људи а и штета је врло велика. Експлозија је се десила у једном магазину, где су били смештени сандуци са барутом и патронима, који су били одређени да се пошљу на продају. Ту је радило до 126 радника и раденица, који су сви побијени на месту. Усљед експлозије, запаљене су и две зграде где је био смештен петролеум. Од експлозије потресла је се читава долина, те су и неке зграде прилично оштећене. Сва полиција, војници и чиновништво разних сталежа сви су похитали на згариште те помагали да се пожар угаси. Свештенство и милосрдне сестре притекли су у помоћ многобројним пострадалим радницима и рањеницима. Лешеви побијених радника и радница однешени су одмах у гомилама на гробље.

— **Пастер** јавио је француској академији да су његову болницу посетили од 1 августа 1888 до 1 августа 1889 год. 1692 болесника од уједа бесна паса, а од њих да су умрла само 3.

— **Страјк шустера у Пешти.** Раденици шустерски тражили су повишицу заради, од свог мајстора неког Стевана Сиса, али како овај није хтео на то пристати, његови момци отказаше му рад, но пред влашћу су се исправљали, и раденици су наставили рад.

— **Констаблер.** У Пешти десио се случај да је полицијски орган, нападнут од једног човека, кад га је овај хтео притворити и ножем га пробо, али ипак полиција га је одбранила, и нападача у притвор ставила.

— **Поштоноша крадљивац.** У Столном Београду ухваћен је на делу поштоноша кад је хтео отворити једно писмо са новцима, њега су ставили у притвор.

— **Глад у Црној Гори и зајам на ту цељ.** Јављају да је Црна Гора покушала направити зајам од 2 милијона форината, за оскудне у храни али је од аустријских и немачких банкара одбијена, и стога је се обратила на једну енглеску кућу.

ИЗ БАЛКАНИЈЕ

—

„Corr. Bal“ доноси следећи извод из: „Moniteur Oriental“, који излази у Цариграду: Агенција Хаваесова, чије су симпатије само за Кобурга — у читавој серији телеграма писаним из Софије — труди се да докаже како влада српска непрестано циља да нападне Бугарску.

У ствари крива је у свему Бугарска. Непопуларност анормалног режима који сада постоји у Бугарској принуђава их да измешају карте да би натерали силе Европске неби ли биле принуђене да потврде правно стање које постоји у кнежевини. Ова пресија сад има само другојачи облик. — Пошто су кабинети европски јасно решили да ће у будуће строго осудити сваки испад Бугара као што је онај од 1885 год. то принц Фердинанд и његови министри покушавају да протуре вест, како њихово спремање и оружање, једино је у цељи одбране, усљед „претећег положаја“ Србије.

И заиста, правац политике владе кнежевске је да пониште прво своје политичке непријатеље у земљи, да одрже своју садању диктатуру и даље, износећи пред народ опасност која им прети од Србије и других велесила, и представљајући народу како упливима спољним може доћи до славне будућности ако се и даље држи само принца Фердинанда и кабинета Стамбулова.

Но сада како су добили опомену приликом умереног говора при отварању делегација аустријских, као и у парламенту Енглеском, они сад немајући ког другог окомили су се на Србију. — Да би направили диверзију против опћег незадовољства у земљи сада агитују против Србије.

Још има да се примети и то да један победоносан рат противу Краљевине Србије по журналима кобурговим — био би једини пут практичан, којим би се утврдио положај принца Кобурга и који би му помогао да реализује desiderata уображени о коме је Свобода ту скоро донела главније детаље. —

ИЗЈАВА

—

(За ствари под овом рубриком уредништво не одговара).

Ономад у суботу у броју 246 „малих новина,“ изашла је једна нотица, под насловом „Стидно“ где се ми пијарички и небираним речима, па чак и бабским клетвама нападамо што некакви 10,000 цигала за зидање Светосавског дома по обећању нисмо хтели приложити.

Ово нас је пренеразило.

Познавајући ми и ако као много не школовани, — колико је узвишена цел друштво Светог Саве, а познавајући такођер и отличне личности из којих је то друштво састављено, са основом сумњамо, да је та нотица из друштва или ког њеног члана изишла, јер није бар њима непознато, како је ствар, што се тога тиче, текла.

А Ево и ми ћемо овде изложити је.

С' писмом које овде од речи до речи саопштавамо, Потпредседника друштва од 19 Јуна тек. год. обратио нам се за прилог.

ПОДЛИСТАК

СИЛАЗАК С ПРЕСТОЛА

РОМАН ИЗ ЖИВОТА БАЛКАНСКИХ НАРОДА

у 90 глава — с поговором

(*Писац задржава сва права*)

(38)

Кнез Мутимир приђе срушеном ђенералу; у руци је држао свежањ писама. Ударајући шаком по том свежњу, кнез рече:

— Ђенерале, ево овде су сва потребна документа која несумњиво сведоче ваш злочин, вашу издају престола. Као велеиздајник, ви морате умрети. Као моме рођаку, као првом балканиском ђенералу ја вам чиним милост — остављам вам да изберете начин како ћете умрети. А само су два начина: или да попијете отров, који сте за мене спремали, или да будете стрељани јавно као велеиздајник.

— Ђенерал је ћутао, оборене главе и наслоњен на диван.

— Бирајте, — рече кнез Мутимир — време пролази; одлагање је немогуће.

Ђенерал подиже главу; био је у образу као земља.

— Би ли ми хтели показати ма и један једини од тих докумената који потврђују моју кривицу? — упита он храпаво.

Кнез брзо одви завежљај, претури по њему и пружи ђенералу табачић плаве хартије Ђенерал узе хартију и поче је читати. Рука му се тресла као јасиков лист. На плавом табачићу било је свега десетак редака:

„Драги Јоцо.“

„Буди спреман. Сваког часа може настати одсудан тренутак. Све је спремљено. Вреба се само згодан случај. Проста случајност омела је ствар пре 5–6 дана. Предузете су мере да се такве случајности више не понављају. Спремај поистија твоје људе. Не пропуштај ни једну згодну прилику. Увери их да је права династија већ изумрла и да је ово само превара и срамота наша, да нам на престолу седи туђинско копила. Нова династија донеће нову срећу, нов напредак, нов полет и благостање. Али зато се ваља потрудити. Нова династија створиће од својих верних људи и поузданих помоћника нов ред балканиске властеле и великаша. Каква сјајна будућност! Плод је узрео. Ваља само имати куражи да се пружи рука и плод убере.

„Држим да на толико могу рачунати код својих пријатеља, међу којима си на првом месту ти. Што будеш имао јављај преко „прије“

твој

„*Николајевић*“

Писмо је било писано ђенераловом руком, и то тек пре неколико дана. Он га је одмах познао, па ипак читао га је 2—3 пут узастопце. Руке му клонуше и он несвесно згужва писмо у шаку.

Кнез приђе и пружи руку да узме писмо. Ђенерал поћута, па му га онда пружи, тада се устури на диван, покри лице рукама, остаде тако неколико тренутака, а за тим протља очи рукама, скочи, стаде пред кнеза, погледа га прво у очи и рече одсудно.

— Видим штаје. Г. Растислав успео је да ме надмудри. Нашло се издајника и ствар је откривена. Можда је у завери против мене и моја рођена жена.... Све једно! Чинио сам оно што сам сматрао да ми је дужност спрам земље, која ми је поверила своју судбину. Ствар је пропала. Питање је шта настаје сад?

Кнез га пресече:

— За вас, господине ђенерале, свршена су сва питања. Ви имате да се побринете само о једном питању: како ће те умрети?

— Пустићу да ме ви убијете. Закитите се

Од речи до речи ово писмо овако гласи :

Поштовани Господине !

Пре неколико дана био сам код вас, и молимо вас, да поклоните коју количину цигаља Друштву Светога Саве за зидање „Светосавскога“ Дома. Ви сте ми изволели казати, да ћете ми одговорити кад се будете договорили са вашим старијим братом.

Учтиво вас молим, да ми изволите јавити за колику помоћ може Друштво Св. Саве рачунати с'ваше стране. Ово ми је потребно да знам, пошто ће се зграда скоро почети зидати.

Одговор изволте упитати на стан Друштвени.

С'одличним поштовањем
Подпредседник Друштва
Светог Саве
Мијаило М. Бошкевић

19. Јуна 1889.
Београд

Господи
Браћи Ђорђевићима трговци
на Сави

На ово писмо и ако писмо ништа одговорили, на велико наше удивлење читасмо у 197-ом броју „Малих Новина“, који је 7-ог Јула тек. год. изишао, како ми 25,000 цигаља друштву приложисмо.

Запита смо се шта ово све значи, и какова је то дрскост да неко други код нас живих, хоће на силу да располаже са нашим имањем.

После тога једном приликом видевши се један од нас са г. подпредседником упита га, шта све то значи; а он одговори па бар 10,000 даћете нашта одговор одобравајући није следовао. Ето тако је у ствари било.

Писац те нотице ономадашње, који онако безазорно нас напада ни криве ни дужне, може бити уверен, да у нама, и ако простим трговцима, има више и патриотизма и поштења но у њему који већ по томе, што своје име крије, показује своје необразовање.

Да л од наших обећања у опште држимо рачун, апелује на нашу прошлост и на наше од више година кретање са трговачком радњом на београдској пијаци и многим већим трговачким местима на страни.

Изразе: Милијонари, такви не срби утрли се, и још које какве гадне изразе у нотици, са презрењем и гнушањем одбијамо.

Хоћемоли ми, кад, шта и колико Друштву Св. Саве. приложити или не то је наша ствар; али жалимо, што смо нагнани, да истом Друштву морамо рећи, да му ни мало не прави части, кад овако необразовани људи, као што је писац нотице ономадашње, иза леђа Друштвених, а бајаги у његову корист, поједине грађане безчасте и нападају, као што је овај немио случај с нама.

Ово је и у овоме је наша изјава на поменуту нотицу „Малих Новина“ од прошле суботе.

28 Августа 1889.
у Београду.

Браћа П. Ђорђевић.

ПРИПОСЛАНО*)

*) За ствари под овом рубриком уредништво не одговара.

Уреднишству „Малих Новина“

„Припослано“, у бр. 249, „Малих Новина“, као и све раније, што је о мени писао у „Малим Новинама“ мој шурак, Д. Катић, сматрам као напаст једну, коју предводи слепо безумље писца, а по нарочитој наручбини са стране

Из овога разлога нећу више са њим ништа јавно да говорим, јер ми то мој положај и углед забрањује.

Међу тим за клевете и увреде части, нанете ми у горњем приопсланом, ја сам поднео тужбу управа вароши Београда, која је по реду трећа досад.

Њему сад остаје према овоме на вољу, оћел и даље газити у понор неморала, у који је на путу штампе већ дубоко загазио, или ће стати да сачека резултат судских пресуда, које ће после бити у исто време и мој одговор за све.

Молим уредништво да ово неколико речи у своме листу отштампа.

Са поштовањем
Ст. Грујић
проф. вој. Академије.

ДРУШТВО СВ. САВЕ

Захвалност

На име подизања *Светосавскога Дома* управа Друштва Св. Саве добила је још и ове добровољне прилоге :

1. Од г. г. *Ђорђа* и *Стевана* браће *Пантелића* 100 дин.;
2. Од г-ђе *Софије Николићке* и *Др. Боке Петровића* из Паланке, по 10 дин.;
3. Од. *Милорада Петровића*, директора Књажевачке гомназ 5. дин.; и
4. Од *Н. Н.* из Војводине 4 дин.

За *Лутрију* Друштва Св. Саве поклонили су :

1. *Јован* и *Милутин*, синови *Тих. Марковића*, трг. једнога коња (понеја);
2. г. *Алекса Савић* трговац, мермерни сто из свога мајдана Ропочевачког;
3. г. *Јевта М. Павловић* и комп., металну вазу за посетнице и мали ормачић за цигарете ; и
4. г. *Михаило Миловановић*, тргов., један албум.

Управа Друштва Св. Саве изјављује велику захвалност на овим родољубивим поклонима.

Бр. 1139.
28 августа 1889 год.
Београд.

Тајник :
Срет. Ј. Стојковић

Преседник :
друштва Светог Саве
Светомир Николајевић

ТЕЛЕГРАМИ

29. АВГУСТА.

Беч. Из Софије јављају, да је бугарска влада позвала на војена вежбања седам пукова резервиста, махом из источне Румелије. Из софијског округа није позвана резерва. Наређена је регрутација и биће око 20.000 војника регрутовано.

Занибар. Немци су прокламовали Строгу блокаду судана, где се очекује Сударски. Енглески конзуларни агент известио је трговички свет, да је Таус осуђен за казну у судан.

НАРОДНО ПОЗОРИШТЕ

Од септембра настају редовне представе, по четири пута у недељи.

У суботу 2 и у недељу 3 септембра представљаће се: „**Јован Капетан**“, драма у пет чинова, од Шарола Ломона, превео с француског М. Ђ. Глишић (први пут)

Представе почињу сад тачно у **седам сахати** у вече.

КУРС

Дукат . . . . :	5 64
Наполеон	9.43
Срп. лутр. 3% лозови	33.—

ДНЕВНИК

КАЛЕНДАР

Четвртак

Православни : 29 Ус. гл. Јов Крс.
Католичка : 10. Никола тол
Сунце излази у 5 с. 16
Сунце залази у 6 с, 19
Мена месеца пос. четврт. 7
Дан је с почетка $14^1/_4$ сати а ноћ $9^3/_4$ али до краја овог месеца дан окраћа за $1^1/_2$ мин, а за толико и ноћ одужа.

СТАЊЕ ВОДЕ

За последња 24 сата од 29—30 ов. месеца дошла је вода са 6 сантиметара.

количина је вода		пролаз испод ћуприје
29 Августа	2 40	11.60
30 „	2 34	11·66

Поштанске упутнице.

До 500 динара поштанском упутницом, а 150 путем телеграфа код већих пошта.

До 200 динара поштанском, а 100 динара телеграф. упутницом код мањих пошта.

ТАКСА ЗА АМАЛЕ

За тежину до 30 кила од пошиљ. да до:

	данју	ноћу	
кола на станици	0.50	0.60	н. д
Хотел „Крагујевац“ . . .	0.60	0.80	„
Хотел „Национала“ . . .	0.80	1.—	„
„Гранд-Хотела“, „Круне“, „Краља“, „Грч. Краљице“ „Русије“, „Злат Анђела“	1.—	1.30	„
„Касине“, „Париза“. „Балкана“, „Руске Круне“, Топа“, „Злат. Прага“	1.25	1.50	„
До „Венеције“ „Босне“ „Лимана“ „Европе“ . .	0·80	1·30	„
до „Жиров. Венца“, . .	1—	1·30	„
до „Велике Пиваре“ . .	1·25	1·50	„
до „Тобџиске пијаце“ . .	1·50	1·80	„

славом убилца — рече ђенерал подругљиво, и узе ходати по соби.

— Кнез плану :

— Заиста, ја се морам дивити вашој дрскости, господине ђенерале. Сам злочинац и убилац, он говори о туђој убилачкој слави! .... Каква дрскост! ... Али нека! Дакле хоћете јавно убиство? Учинићемо вам по вољи. Чујте ме само још ово. Ваше ствари стоје овко: Можете попити отров. У том случају прави узрок ваше смрти остаће тајна за народ. Ви знате како дејствује ваш отров. Стегнуће вас у гуши. Боловаћете 2—3 дана Умрећете привидно од гушобоље. Ми; посвећени у ствар, прикрићемо ваш злочин, не вас ради, но земље ради, да по Европи не пуца брука како су у Балканији први ђенерали отровници, убице и издајници престола. Ми ћемо вас службено ожалити. Објавићемо вашу смрт свечано. Лекари ће издати сведоџбе да сте умрли од гушобоље. У службеним новинама ожалиће се смрт првог ђенерала балканиског. Сарањићемо вас о државном трошку. Умрећете као велики државник. Име ће вам остати чисто, светло. Ваш јединац наследиће неокаљану успомену свога оца. То је милост коју вам чини ваш господар, који је радили о глави; ту вам милости чиним ја.

(НАСТАВИЋЕ СЕ)

ТИНГ-ТОНШКА ОПШТИНА

одломак једне кинеске приче

(СВРШЕТАК)

— Од куда ти то ? упитам пандура.

— Узео сам из заседања, одговори пандур. Има већ две године како ти табаци иду из руке у руку. Читају их и кметови и одборници и преседник и писари и извршитељи, ама лепо, баш сви редом. Нема дана кад их бар десеторица не прочитају, а читао их је до сад свако бар по сто пута. Да умем читати могао сам их и ја прочитати не стотину већ и хиљаду пута, али пусто не знам, а све ме нешто копка да дознам шта је у њима. Мора да је нешто врло важно, кад хоће сви на памет да га науче. Ето, зато их донесох теби, прочитај па ми кажи шта је у њима — само, молим те, да остане међу нама.

— Немај бриге, рекох ја, седи, прочитаћу их одмах, нема много.

Читао сам их гласно Последњи редови били су тако измрљани и искрзани да их нисам могао прочитати.

— Доста је и то рече пандур. Него, знаш шта ? Ја ове табаке нећу ни однети у заседање. Чини ми се ови наши баш из њих „ваде план“ за водовод. До сад је и код нас ишло готово све онако као што тупише. Остало нам је још само да поскапамо од жеђи, а ако они ово и даље ушчитају, доживићемо и то.

Право велиш, рекох ја пандуру, остави их мени а ја ћу гледати шта ћу с њима.

* * *

Што је за малу децу нож, то је за нуеке људе рђава лектира ; од најбољег човека начини сметењака.

Ја сам тврдо уверен да би ствар с нашим водоводом стојала данас сасвим друкчије да није несрећним случајем ова прича доспела у руке нашим општинским старешинама. Прича се више не налази у њиховим рукама, и ми се можемо надати да ћемо добити водовод пре но што будмо нагоњени да демонструјемо на кинески начин.

Мезартим.

ТАКСА ЗА СЕЧЕЊЕ ШУМЕ ОПШТИНСКЕ И ОПШТЕ НАРОДНЕ

Велико дрво родне горе . . .	12·63 дин.
Средње „ „ „ . . .	8·42 „
Дрво за обичну греду . . .	1·27 „
Рог, метак, баскија	0·43 „
Велико дрво неродне горе . .	3·37 „
Средње дрво неродне горе . .	2·11 „
Рог, метак, баскија	0·21 „
Мечија леска велика	42·10 д.
Мала лескс не сме се сећи	
Пруће од 100 ком. за продају	0·43 д.
Велико дрво има пречник 63	сантиметр
Средње дрво има пречник 32	сан.
Обична креда има пречник 72	сан.

Пошта и телеграф

За писма од 15 грама тек. плаћа се п. д. за Србију, Славонију, Хрватску. Срем, Банат, Бачку и целу Мађарску. за аустрију плаћа се 15 пр. д. На сваки 15 грама више још по 15 пара дин. Писмо може бити тешко највише до 1 киле.

Препоручена писма морају бити на средини запечаћена. За препоруку плаћа се 20 п. д. а за повратни рецепис још 20 пара

ОГЛАСИ

Генерална агентура ЗА ОГЛАСЕ — **15 Скадарска улица Београд.**

Економија за огласе: само три дин. за сваки оглас месечно, који мора у свима српским новинама дневно излазити, и којег ће ¼ милиона људи читати, одговори морају бити на нашу агентуру управљени, која ће исте на дотичну адресу одправљати:

Тражи се Гувернанта код троје деце. Писати под адресом P. H. 4. агентури.

Женидба.

Један светски изображен млад човек који има нешто капитала жели ступити у брак са младом изображеном госпођицом, која треба такођер да располаже са извесним капиталом, писати под R. D. на агентуру.

Млад човек чиновник има и нешто капитала жели се оженити, писати под P. A. 4 на агентуру.

Млада госпођица лепа, изображена 23 године стара, из добре фамилије жели у брак ступити са изображеним господином који добар положај има под F. F. агентура.

Тражи свуда Франк-Кафе

Један учитељ даје часове из француског језика, граматике и литературе, обвезује се сваког за три месеца добро француски научити, услови повољни, под S. N. 9 агентури

Банк пари

тражи једног заступника за Београд са добрим препоруками под P. O. H. 8 агентури.

Тражи се један ортак са 2000 дин. за једну врло добру радњу, зарада дневно 50 динара по S. F. D. агентури.

Тражи се млада женска или човек за секретара у једној административној канцеларији који добро владају француским и српским језиком обратити се агентури.

Тражи се агент, писати под N. R. агентури.

Препоручује се Хотел Империјал

јефтине цене, врло добра кујна наврена послуга.

Новац на зајам

на сигурно јемство од Парвске Банке. Ближа извешћа од агентуре. под бр. 408.

5771 2

МАЛИ ГЛАСНИК

Тражи конвиције Милутин Ар Јеловић ђак учит. школе, 48. 2—2

ЈАГЊЕДОВИ КОРИТА разне величине има на продају код Антонија Ђорђевића трговца на Сави. 50,2 - 3

У ГОСТИОНИЦИ КОД ЗЛАТНЕ ЛАЂЕ издају се под кирију квартири са послугом за самца, кујна и штала. 49,2—3

ВЕЛИКА ТУРСКА ЛУТРИЈА
ИЗРАЕЛ РУСО
Кнез Михаила Улица „Хајдук Вељко“
Вучење 19 септембра (1. октобра) 1889

дин.	добијају	дин.	добијају
3	згодитка по 600 000	18	згодитка по 6000
3	„ „ 300 000	36	„ „ 3000
3	„ „ 60 000	18	„ „ 2000
3	„ „ 25·000	36	„ „ 1250
6	„ „ 20·000	168	„ „ 1000
6	„ „ 10·000	3000	„ „ 400

Цена: Један читав лоз 5 дин — Молимо поштоване муштерије на унутрашњости новце за лозове или упутницом или у поштанским маркама слати. 578,1—5

ЛАСТА
календар
може се добити у књижари
В. Валожића
у Београду

Хиљаду комада за	32	дин
Пет стот. „	20	дин
Сто „	5	дин
513	5—10	

Рударски инжињер
тражи се, јавити се уредништву.
569,4—10

ОГЛАСИ

Стан врло удобан и јевтин издаје се због селидбе одмах под кирију Упитати г. М. Станића, кафетан I. класе, у поштанској ул. бр. 18, 574 2—3

гостионицу код
ЗЛАТНЕ ЛАЂЕ
као врло пространу и лепо украшену, добром кујном и пићем снабдевену, препоручујем путницима за преноћиште а поштованој публици за свадбе, села и игранке.
Послуга је тачна а цена умерена.
576.2.3 С поштовањем
Илија Јовановић гостионар

Род винограда, пуковника Прапорчетовића продаје се. За цену упитати г-ђу Насту Лукићку, Симина улица бр. 32. 571 2—3

ГЛАВНО СТОВАРИШТЕ
БЕОЧИНСКОГ ЦЕМЕНТА ЗА СРБИЈУ

Предузимачима и осталим потрошачима препоручујемо **БЕОЧИНСКИ ЦЕМЕНТ**, и то: прима и секунда портланд, роман-цемент и две сорте хидраулна, лакши и сежи, јер је потребама доказано *да је најбољи од свију*, који се овди продају. Он је и по тежини најлакши, а подноси много више дометање песка, зато је за сваког најпробитачније, само са овим цементом радити.

Нарочито чинимо пажљиви на наш портланд-секунда који се најчешће употребљује и који је раван квалитет са портландом прима других фабрика, а знатно је јевтинији Наш прима-портланд ненадмашим је, и служи поглавито за фине глазуре.

За потрошаче у опште, а нарочито за већу потрошњу **знатно су спуштене цене**

Примамо на израду свако цементирање и бетонисање ходника и предсобља, израду тераца и мозајка за ходнике, предсобља и за цркве, како ови у Београду, тако и на страни, све по најјефтинијим ценама. Све радове вршимо са стручним радницима и са гаранцијом.

ГЛАВНИ ЗАСТУПНИК,
ПЕРА А. ЈОВАНОВИЋ
са канцеларијом: на Сави на дрвари и у кнез Михајловој улици број 29. у Пашићеловој кући
371.36—50

Наш нигда непрежаљени син, односно унук, брат, сестрић, братанић и синовац

ЧЕДОМИЉ

У другој години свога живота, после кратког боловања, преселио се у вечност 8 пр. мес.

Ову тужну вест јављамо свима сродницима, и пријатељима молећи их за саучешће у нашој превеликој тузи и жалости. У исто време изјављујемо своју срдачну благодарност: г. Илији Влајићу свештенику Честинском који из почасти према драгом нам покојнику чинодејствоваше, тако исто и г. г. Александру Барлову, Сави Вемићу учитељима овд. Михаилу Куновићу учитељу у пензији и г. Љуби Калушевићу свршт. богослову који такође указаше последњу почаст, и нашег драгог покојника до вечне куће испратише; а и свима онима, који нас посјетом својом удостојише при спроводу покојника, и тиме нам у неколико тугу ублажише, нека је срдачна захвалност.

ОЖАЛОШЋЕНИ:

отац: **Живан Ј. Максимовић** свештеник Књићски, мати: **Невена**, браћа: **Божидар** и **Урош**, сестре: **Боса**, **Ангелина** и **Живка**, деде: **Милош** и **Милоје** бабе: **Младена**, **Перуника** и **Станка**, стричеви: **Срећко**, **Радислав** и **Владимир**, стрина: **Живка**, тетак: **Димитрије**, тетке: **Јелена**, **Перса**, **Радојка**, **Милева**, **Драгиња** и **Катарина**, ујаци: **Велимир**, **Благоје**, **Младен** и **Веселин** са осталом фамилијом и сродницима.

575,2—3

Власник и главни уредник Пера Тодоровић. Одговорни уредник С. Јаношевић. Штампарија „код Просвете“ Позоришни трг. бр. 2

БРОЈ 252 ПЕТАК 1. СЕПТЕМБРА 1889. ГОДИНА II.

ИЗЛАЗИ СВАКИ ДАН

БРОЈ 10. П. Д.

ЦЕНА ЗА СТРАНЕ ЗЕМЉЕ

За годину . . . . . 30 динара
На по године . . . . . 15 динара
На 3 месеца . . . . . 8 динара

LE PETIT JOURNAL

МАЛЕ НОВИНЕ

ДНЕВНИ ЛИСТ ЗА СВАКОГА

Претплата из унутр. полаже се само код пошта

За Београд нема претплате — Лист се продаје на број

Писма и рукописи шаљу се Власнику „Малих Новина" Топличин венац, бр. 17., на горњем спрату

Претплата се прима код свију пошта у Србији

ЦЕНЕ ОГЛАСИМА

На првој страни од петит. реда 20. пр. дин. а на четвртој од петит реда 10 пр. дин

ПРИПОСЛАНО стаје 50 пр. д. од петит реда

KLEINE ZEITUNG

Огласи јевтино, по потреби и са сликама.

За свако оглашење плаћа се држ таксе 20 пр. д.

ВЕЋИ ОГЛАСИ ПО ОГОДБИ

ОГРОМАН ИЗБОР
МУШКИХ ШЕШИРА
Најновијег фазона и квалитета има на стоваришту код
М. Миловановића и Божића.
556 2—6

РОДОЉУБЉЕ и КЕСА.

—

Родољубље и кеса — кеса и родољубље! — Не би човек рекао, а факт је да ове две стварчице стоје у врло тесној вези.

И ако је родољубље нешто идеално, духовно, узвишено, а кеса нешто материјално, грубо, земаљско (или управо метално), опет се ове две ствари узајмно допуњују, и, што је још важније, оне се узајмно и потпуњују.

Родољубље, које не подупире кеса, често буде само празна реч, шупља фраза. Пуна кеса, опет, која се не ослања на родољубље, често је проста разбојничка џакуљица, у којој саможивац крије од друштва и свог народа оно што је у друштву и народу стекао. То је узајмно допуњивање. Понекад бива да што је веће родољубље, све је мања и тања кеса. Бива и обратно, да што је у кога већа и дебља кеса, све му је мање и тање родољубље.

Дакле, једно без другога не иде, или бар рамље. А обадве те стварчице веома су добре и лепе. Лепо је родољубље, лепа је пуна кеса, а најлепше је кад то двоје стоји у карару, кад је изједначено.

Но како се не могу увек имати два добра, то се једног дана изроди препирка између једног богатог и једног мудрог човека. Узеше се препирати и прегонити шта је боље и пре једном народу, да ли да има што више богатих или што више родољубивих синова?

— Паре су претежније од сваке добродетељи и врлине — веле паше богаташ. Парама се све може; паре светом владају и парама се све ствара. Народ који има много богатих синова својих има све што му треба, и такав народ мора напредовати, и увек ће претећи други који народ, ма и с највећим врлинама, али с мало пара.

Много народа и простоте слушаше ову препирку између богаташа и мудраца, и кад богаташ ово рече, сва светина узе му пљескати и одобравати, вичући:

„Тако је, већ никако. Паре су главно; пара нам дајте."

На то ће устати мудри, те узе зборити.

Паре су снага, те велика снага; то нико паметан неће спорити. Ко би омаловажавао значај новца лично би на човека који тврди да оружје није од важности у рату и да пушке и топови не вреде. Да новац има свој велики значај, о томе нема спора. Но дође један моменат *важније и претежније* за напредак једног народа: да ли богатство или родољубивост његових синова.

Примера ради сравнио сам важност богатства с важношћу оружја у рату. Пример је згодан. Богати људи у једном народу важни су за напредак тога народа као што је оружје важно за ратни успех и добијање битке. Али ако су богати људи оно што је оружје, родољубиви су људи оно што су војници. Оружје јесте важно за добијање битке, али оружје је мртва, непокретна, потпуно ништавна и потпуно некорисна ствар, ако нема живих људи, ако нема војника, који ће подићи то оружје, оживети га, употребити га и извући из њега ону добит коју оно дати може.

То је исто и с богатим и родољубивим људима у једном народу. Богати су људи корисни, али онда тек кад дође родољубље, да их оживи, покрене, употреби, да се управо користи њиним богатством.

Примера ради напоменућемо познату причу о два града, подједнако јака и подједнако славна у прошлости, али у једном граду било много богаташа с великим богатством а с малим родољубљем, док је у другом граду било много родољуба с големим родољубљем, а с омањим богатством. Та су се два града заратила, у рату је победила она страна где је било више родољубља, више пожртвовања, више прегалаца, те су сва огромна богатства првог града прешла у својину другоме граду, јаком родољубљем својих становника.

Где превлада себичнос, саможивост и грабљивост, где свак тегли на своју страну и свак се брине само о себи, а нико не мари за оно што је опште — ту је пропаст неизбежна. Ту се прво покидају везе између појединаца, па између појединаца и целине; нико ни за кога не мари, нико ни кога неће да брани, нико за целину неће да се жртвује. — На такво друштво, на такав народ и такво племе наиђе обично друго какво племе, које [illegible] што ће они први сваки посебице имати огромно богатство, јер ће доћи ово друго сложно племе и преотеће сва та богатства, а ови први разједињени и подељени не могу дати снажан отпор такој навали племена сложног и родољубљем одушевљеног.

*

Пребројте родољубива пожртвовања што их у једном народу поједници чине за опште ствари, па ће вам то бити најбоље мерило за будућност и напредак тога народа.

Кад вам се ко хвали или вам кога хвале као велика родољуба, пребројте му по колико пута годишње дреши кесу и с колико прстију захвата да што приложи на олтар отаџбине, па ћете по тим бројевима најбоље оценити колико је истине у тим хвалама.

Приватна пожртвовања за опште ствари нарочито су важна за мале народе, где су државна средства танка и нејака да стигну за све и многоструке и велике општенародне потребе. То је особито потребно нама малим балканским народима. Грчка нам у томе даје дивне примере.

Јесте ли били у Атини? То је најлепша и најмодернија варош на целом Балканским тропољу. Погледајте оне дивне грађевине: Академија наука, музеји, библиотеке, дивна нова изложбена зграда, многобројне школе, многобројни добротворни заводи, — све су то споменици приватних пожртвовања, што су их поједини родољуби принели на жртвеник драге отаџбине. Сама убојна флота грчка већином је плод личних жртава, па чак и сами тротоари и прелази по дивним улицама атинским поклоном су једног родољуба.

И шта ти људи жртвују! Академија науки коштала је 12 милијуна динара — поклон једног барона Сине. Нова изложбена зграда 6 милијуна динара — поклон другог родољуба. Огромна драгоцена збирка египатских старина, у вредности преко 2 милијуна, поклон трећег родољуба. И тај је списак неисцрпан. И што је значајно, то поклањају већином родољуби који не живе у Грчкој, но где год далеко да теку, свуда раде, али кад год што стеку, они се сећају своје драге отаџбине и шаљу јој своје богате поклоне.

Али за то Атина данас и јесте најлепши бисер на лепом балканском тропољу, а Грци први пијонери науке и просвете.

*

И ми Срби имамо наше добротворе. Један Капетан Миша, један Коларац, један Чупић, Текелија, а у најновије доба г. Радивојевић из Каменице, могу с поносом пристати уз најбоље грчке добротворе. Али за то каквих несрећних и ружних примера одр ђења и црне неблагодарности имамо ми Срби.

Погледајте наше злосрете Бајиће, наше жалосне Николиће, ту тугу и ругу српску! Поникло на корену самих Обреновића, обасуто и пресуто небројеним благом и златом српским, и та јадничка створења више се данас поносе тигулама мађарских немеша, но владалачком, кнежевском и краљевском чаврзмом српских предака својих. Јадни Милошу, јадни Михаило, ви сте одвајали од уста својих и гомилали пару по пару да та тековина послужи великој мисли српског ослобођења и уједињења, а данас све то огромно богатство ваше притискују ови неблагодарни потомци, који се стиде и имена српског.

Толики наши ратови, толике муке, толике борбе, толика до-

бротворна друштва, па дед кажи, Србине брајко, да ли кад чу и виде да што год, што год вићеније приложиште ти кукавни наследници српских кнезова на олтар отаџбине?

У три наша рата хиљадама рањеника скапавало је без најпречих потреба; наши бедни добровољци борили су се боси по сметовима и враћали се голи и осакаћени домовима својим, а од целог огромног имања и наследства кнез Михаиловог не дође од недостојних наследника његових, украшених титулама мађарским, ни онолико колико је прилагао по какав човекољубиви бечки Јевреји, који са Србијом тргује.

„Млијеко их српско разгубало."

*

За данас стаћемо овде. Али нека се ни мало не кураже грешни саможивци, који умеју да парадирају са својим родољубљем кад год има да се ћари на каквој ликвидацији или на другом ком послу, где тече српски зној и српска крв, а дрхти им ципијашка грбљива рука, кад год треба приложити по коју аспру на жртвеник отаџбине, — нека се не кураже да ћемо их обићи, јер смо оплели троструку камџију за непаситу халу што је из њих пукла да се нагута српска злата, а да ником ништа не да.

БЕОГРАДСКЕ ВЕСТИ.

Један предлог. Једном смо већ говорили о овоме, а сад ево да изнесемо и формалан предлог. Хајде да се сложимо сви да не зовемо више *хајдуцима* ове полжаре, што харају и краду овај јадни народ, своју рођену браћу.

Хајдук је за Србина дично и поносно име. За то име везана је успомена на јуначке борце што бране образ, веру и поштење српско. Хајдук је борац за слободу и јединство српско против турских угњетача. Хајдук је мученик и дивна жртва на олтару отаџбине. Хајдук је представник јуначког поштења и слободоумља, које уме да погине, али не уме да савије свој врат у туђ ропски јарам. Хајдук је осветник сламбих, потлачених, оглобљених, човек који напушта своју кућу, своју породицу и своје имање, па бежи у планину од зулума турског, те се отуд свети и брани општу кућу — отаџбину своју, и општу породицу — народ свој. Једном речи, хајдук је Кара-Ђорђе, хајдук је Хајдук Вељко, Станоје Главаш Старина Новак, Мали Радојица и други дивни јунаци наши.

Али хајдук није она рђа што крмеља на свом пренебрегнутом огњишту у нераду и смраду, док га не сковитли сиротиња, немаштина и голотиња, па онда бежи у шуму и отуда краде и хара туђ мал. Нису хајдуци ове пржибабе што заседну мирне људе по друмовима, отимају им њину крваву зараду да то после сами пробанче где год по кавanama и сумњивим местима. Нису хајдуци ови несрећници, што срамоте српско име и штете српску трговину и радиност, већ су то харамије, разбојници, лопови, пржибабе па тим именима хајде и да их зовемо од сад. Причувајмо светло име хајдука у његовој правој историској вредности и значају, а ове садашње зликовце, што се неправедно ките именом хајдука зовимо од сад њиним правим, заслуженим именом — разбојници, лопови, крадљивци.

Зовимо их тако сви ми, и прости и учевни, и у новинама, и у разговору и у службеним актима, па ће донекле и то нешто мало помоћи да се разбојници умање, јер зликовац, поред осталог, одмеће се у зло и с тога што му ласка и годи да се зове „хајдук" и „горски цар".

*

Приспели. Ономад у 10 часова приспео је, са бечким брзим возом у Београд г. Персијани, руски посланик са својим сином.

Овим истим возом дошао је и г. Др. Докић, гувернер Његова Величанства Краља и члан државног савета.

*

Гласови. По вароши проносе се гласови, да се бив. краљ Милан у туђини веома забринуо о повратку краљице Наталије. Вест, да се краљица мати насигурно враћа у Београд, кажу, да га је толико потресла, да је заборавио и Маријенбад и тамошње госте и све, па је журно, на врат на нос, дојурио у Беч, одакле је, вели, одмах послао некакав ултиматум влади и намесништву амо у Београд. Ако се тај ултиматум не прими, вели, да ће дотрчати сам лично у Београд

Интересно би било знати какав ли је то ултиматум, кад је тако пре шан, ако је већ истина да у опште има какав ултиматум.

*

Вратили се. Питомци војне академије, из све три године, пошто су провели школске одморке путујући по разним местима отаџбине, свака година са засебним задаћама својим, вратили су се ономад у Београд. Друга година стигла је дан пре, а прва и трећа дошле су заједно 30. августа у вече пишким обичним возом. Милина је било видети ове младе Србе како ведро и весело изгледају, како је свак чио, отресан и слободан, а свакоме се на препланулом лицу развила по једна лепа ружица од здравља и младости. Пред што ће воз ући у београдску станицу, ова млада браћа, с пушкама у руци, сваки закићен по зеленом гранчицом, прикупе се пред једним колима и ту складно отпевају неколико лепих, ратоборних и патриотских песама наших. Добро нам дошли!

*

Зидање дома. Чујемо да ће Њ. В. краљица Наталија зидати у Београду себи нову кућу, у којој би се могла сместити по својој вољи.

ДОМАЋЕ ВЕСТИ.

— **Разбојништва — паљевине.** (Из смедеревске Јасенице) Како ко, ми амо, богу хвала — зло, и како који дан све горе. А се, боже бомози с једне стране мало разведри, с друге се одмах т[illegible] натуши, да се човеку кожа језди.

Тек што нам мало пођу радње и трговине, да се која пара од куд год заради, а оно се тек наће по која несрећа да све то поквари.

Наша Паланка прилично напредује. Особито сточна и житарска пијаца показује живље кретање. Сваке суботе прода се по 50, 100 па и по 200 волова за извоз, сем куповина за домаћу потребу. Вића се и по који страни трговац, који чак из Пеште дође да овде код нас пазари стоку.

Али где пође трговина ту не дремају ни наши разбојници. Чим се у ком крају почне вићати мало више трговаца, купаца и људи који с новцем путују, одмах нам ето у гости и вражије браће разбојника.

Чули сте јамачно како су недавно неки трговци из Румуније нападнути код Орашја и у сред бела дана опљачкани — однесено им преко 600 дуката.

Тек то леже, пуче глас о новом, још већем разбојништву. Код села Марковца неким нашим трговцима отели су разбојници преко три хиљаде дуката. У мало дана две велике краће! Лепа препорука за нашу јавну безбедност и лепа примама за стране трговце да нам дођу с парама.

Оваке несрећне појаве страшно штете трговини. Лабава јавна безбедност прави је утук за трговину. Овим разбојништвима ваља што пре тражити лека, па ма како било и ма шта коштало. Власти су истина похватале неке сумњиве личности, али нама се чини да би још већу енергију ваљало развити у томе, тако да зликовци никако не могу изрећи казну.

Нисмо оскудни ни с паљевинама. Баш у прошлу недељу имали смо велико бесплатно осветљење у хатару паланачком.

Било је таман поноћ, кад тамо око Јасенице, у глибоначком лугу, изби под небо огроман пламен. Горело је то читава 3—4 часа. Изгорело је равно 11 великих сене. Сена су била некога Милије Стојановића (9 сена), и Животе Радојевића (2 сена), обојица тежаци из села Глибовца. Ови су људи мирни, склонити, чак и политику избегавају — што је код нас реткост — па их то спет није спасло. Ватра се појавила око поноћи — нема сумње да је хотимице запаљено. Штета износи око 100 дуката. Људи иду као побијени, дотрчали су одмах у Паланку да траже неку помоћ, али јадна ће то помоћ бити! Шта да раде ова два кукавца и чиме ће зимус да исхране стоку, кад им све до сламке прогута страшан пожар!

Ако се оваке несрећне појаве код нас одомаће, као што је пошло, онда смо у корен сатрвени. Јер како да се брани од пожара сељак, коме је све што има у пољу под ведрим небом.

Појаве су страшне. Сам бог нека нам је на помоћи.

ПОДЛИСТАК

СИЛАЗАК С ПРЕСТОЛА

РОМАН ИЗ ЖИВОТА БАЛКАНСКИХ НАРОДА

У 90 ГЛАВА — С ПОГОВОРОМ

(Писац задржава сва права)

(39)

„Не ћете ли то, онда ћу овог тренутка учинити ово:

„Ваша је кућа опкољена. Одмах ћу дати да се дозове министар председник и министар правде. Прочитаћу им документа која несумњиво сведоче ваш злочин. Сачиниће се акт о томе. Ви ћете бити одмах оковани и као тешки преступник државни одвучен у град. Ујутру освануће у службеним новинама моја прокламација, којом ћу објавити земљи ваше издајство. Биће склопљен војни суд. За три дана ви ћете бити суђени, осуђени и као веленздајник стрељани. Сад бирајте. Ја сам учинио своју последњу дужност. Око те ствари нећу више трошити ни једне речи. Имате пет минута на проминљање.

Кнез извади сахат, отвори га, загледа га — и узе ходати по соби.

Ђенерал оста укочен на сред собе. Стајао је и бесмислено блену о, гледајући у врх својих ципела.

— Хитајте — рече кнез мало после — три минута већ је прошло.

Ђенерал оста непомичан.

Кнез је ходао и час по гледао у сахат.

На једанпут кнез стаде, подиже сахат, „пет минута и два секунда" — викну он — дакле, шта сте се решили, господине ђенерале?

Ћутање!

— Господине ђенерале — рече кнез и крочи му ближе, време је протекло, говорите шта сте решили?

Но ђенерал остаде нем, укочен, непомичан.

— Добро, кресну кнез — онда је ред да ја говорим. Он заклопи сахат, стрпа га у џеп, јурну вратима, одјани их шкрипице и викну гласно:

— „Унутра, господине аћутанте".

Но у тај мах кнезу прискочи ђенерал Врбавац, ухвати га за руку и рече му потресним гласом:

— Затворите врата. Свршено је. Ја сам се решио. Молим вас затворите врата.

Кнез махну руком на официра да не улази; затвори врата и обрте се ђенералу:

— Дакле?

— Попићу отров — рече ђенерал загушљивим гласом.

* * *

„Попићу отров"!

После ових одсудних речи ђенералових наста мучно ћутање. Ђенарал се врати дивану, седе, ослони лактове на колена, узе главу међу шаке и дубоко се замисли.

— Ђенерале — опомену га кнез после подужег ћутања.

Врбавац диже главу, упре поглед у кнеза и упита га хладно.

Кнеже, нема ли друга излаза да се из ове куће не мора износити мртвац?

— Нема! — одговори кнез одлучно.

— Кнеже, одложите катастрофу бар за 24 часа, да доведем у ред своје ствари.

— Не може се одлагати, господине ђенерале, ни 24 минута, а ви можете уређивати ваше ствари и после попијена отрова. Ви бар знате да он не убија одмах.

ИЗ БЕЛА СВЕТА

Десет руских заповести. До сад се знало за *десет божијих заповести*, а сад ево чујемо од „Пештанског Лојда“ и за десет руских заповести. Поменути лист има овакав телеграм из Беча.

„По Румунији, Бугарској и Србији шире се у гомилама књижице под називом *„Десет руских заповести.*

У тим књижицама представља се да је рат против Аустро-Угарске неизбежан. Даље се говори да је задатак руске политике:

Да Русија освоји источну Галицију;

Да се Румунији уступи Ердељ, источни Банат и јужна Буковина;

Да се Србији даде Босна, Славонија и Бачка;

Да се Књез Никола црногорски прогласи за краља српског;

Да се румунски књез Карло прогна, а на његово место да дође каква православна династија;

Да се све земаљске православне цркве сједине под руском државном црквом, и да се с балканског тропоља прогнају сви католици и потестанти.

Толико „Пештански Лојд“. Заиста лепа, шарена прича! Чудо како то нама не дође до данас ни једна од ових књижица у руке, кад се тврди већ да се растурају по Србији у огромном броју.

Сиромах „П. Л.“ Коме шумка за капом ономе и шушка.

— **Ратне спреме.** Руски цар одобрио предлог војног министра Вановског да се увелича возни материјал на југоисточним железницама, као и на железници виленској. На ову цељ одобрен је већ кредит од близу 8 милијуна рубаља. Ово се спрема да би у случају потребе железница могла одговорити ратним потребама. Нов доказ како је европски мир напако чврсто осигуран.

— **Пут немачког цара.** Познато је да ће немачки цар још ове јесени ићи у Грчку. Сад јављају да ће том приликом отићи и до Цариграда. Овај се млади цар вала баш сит напутова од кад се зацари.

Службени гласник

Примљени у подаиство г. г. Густав Хилгенштоск, благајник друштва тамошке железнице, родом из Шпрокхевала у Немачкој, поданик немачки; Владимир Зделар проф. у-жичке реалке родом из Кузме у Аустр-Угар. с породицом, Богдан Гавриловић суплент на Вел. Школи, родом из Н. Сада; Сигмунд Краков, контрактуални санит поручник, родом из Варшаве, поданик руски, и г. Павле Поповић санит. капет. родом из Вел. Бечкерека с породицом.

ШАЛА

Промућуран управник. Кад је у „М. Новинам“ почео излазити чланак „Трговина људским месом“ управник г. Глиша Ђорђевић слао је брже боље поверљиве жандарме по свима касапницама да вешто пропипкају да ли се због где год продаје људско месо. Наздравље му промућурност.

ТЕЛЕГРАМИ

МАЛИМ НОВИНАМА

31. Августа.

Лајтомишл. Цар Фрања приспео амо из Галиције.

Париз. Данашњој министарској седници саопштио министар Шпулер да су већ свршени преговори који се односе на српске железнице. Може се рачунати на брзо решење овог питања, како ће сви интереси бити задовољени.

Букурешт. Министарски савет одбио је поновљену молбу руског паробродског друштва г. Гагарина. Друштво је молило за дозволу да може у Турни Северину петролеум одређен за ердељске рафинерије товарити из парабродских цистерена право у своје сопствене железничке вагоне. Влада није хтела чинити никакве олакшице односно уобичајеног начина за претоварене фрахтоне за руски петролеум у Турни Северину. Министар спољних послова Лаховари путује сутра у Париз на једномесечно одсуство. У Бечу ће остати неколико дана, а при повратку из Париза бавиће се у Бечу, подуже. Привремено министар председник застуна министра унутр. послова и грађев. а војни министар заступа министра спољних послова.

Преслава. Распис државног канцелара чини још неке повластице за увоз угарских вина.

Лондон. У Витернаплу нађене су понова онакажене женске лешине.

Париз. На банкету у част кедифовом сину, министар Шпулер нагласио да је Француска већ по предању свом нераздвојено свезана с Египтом. Изложба се неизоставно затвара 31 октобра.

Цариград. Пошто екуменски патријарх, од кад је ступио у службу, још није чинио ништа да се реше питања о повластицама православне цркве, што још стоје нерешена између Порте и Патријархата, то су обадва саставна тела изјавила патријарху формално да неће више држати ни један састанак, док он не пошље Порти нове представке.

Букурешт. Поводом имендана руског цара свечана служба божија. Присутни, сем руског послан. персонала, министар Катарџија, Лаховари и командант корпуса Чернат. Краља заступа његов ађутант Одобеско и управник домена Калиндеро, I. У руском посланству пријем и пунш.

Келн. Келнске новине јављају да ће руски цар доћи немачком у походе неизоставно и то по свршетку пруских јесењих маневара, пре царевог пута у Грчку. Цара ће пратити и царица у Берлин.

Лајтомишл. Данашњем дворском обеду присуствовали сви присутни Ерцхерцози. Данас стигао министар Тафе, Калноки, војни министар Бауер, виши војни командант и пратња царева. За време ручка цар је напио здравицу руском цару, регименташка музика свирала руску химну.

Париз. Књез од Монака умро вечерас у замку Шато Марше. Сенска префектура одбила кандидатуру Буланжеа и Рошфора који је јуче поднео један адвокт.

КУРС

Дукат . . . . :	5 64
Наполеон	9.43
Срц. лутр. 3% лозови 33.—	

ДНЕВНИК

КАЛЕНДАР

Петак

Православни: 1 Симеон Ступ.
Католички · 13. Амот влад.
Сунце излази у 5 с. 22
Сунце залази у 6 с, 1
Пос. четврт. 5
Дан је с почетка $12^1/_2$ сати а ноћ $11^1/_2$ али до краја овог месеца дан окраћа за $1^1/_2$ сат, а за толико ноћ одужа.

СТАЊЕ ВОДЕ

За последња 24 сата од 29—30 ов. месеца дошла је вода са 6 сантиметара.

колика је вода			пролаз испод Ћуприје
29	Августа	2 40	11.60
30	„	2 34	11·66

Поштанске упутнице.

До 500 динара поштанском упутницом, а 150 путем телеграфа код већих пошта.

До 200 динара поштанском, а 100 динара телеграф. упутницом код мањих пошта.

ТАКСА ЗА АМАЛЕ

За тежину до 5) кила од пошиљ.. да до:

	дању	ноћу	
кола на станици	0.50	0.60	п. д
Хотел „Крагујевац“ . . .	0.60	0.80	„
Хотел „Националa“ . . .	0.80	1.—	„
„Гранд-Хотела“, „Круне“, „Краља“, „Грч. Краљице“ „Русије“, „Злат Анђела“ „Касине“, „Париза“. „Балкана“, „Руске Круне“, „Топа“, „Злат. Прага“ .	1.—	1.30	„
До „Венеције“ „Босне“ „Лимана“ „Европе“ . .	0·80	1·30	„
до „Жиров. Венца“, . .	1·—	1·30	„
до „Велике Паваре“ . .	1·25	1·50	„
до „Тобџиске пијаце“ . .	1·50	1·80	„

—

— Дакле нема никаква начина да се ствар измени или бар одложи?

— Никаква! — потврди књез.

— Зар баш никаква, књеже?

— Никаква, господине ђенерале.

Ђенерал поћута. — Онда дајте напитак и свршавајте ствар што пре — рече он одважно.

Лаганим корацима, књез приђе зиду, скиде своју слику, извади мален челични кључић из кутије од плиша, нађе рупу, у зиду, завуче кључ и простим притиском отвори врата. Тежак, дебео гвоздени капак отвори се тихо и нечујно. У зиду се указа четвртаст долап, прилично дубок. У њему је стајало поређано неколико пакета сложених хартија, увезаних опутама од каучука. У једном углу стајала је округла повелика кутија од хартије. На заклопцу ове кутије била је нацртана мртвачка глава. Књез узе ову кутију — и отвори је. — Унутра је било 6 повеликих стаклета. Књез их покупи и потрпа у џепове; кутију бацну на сто; једно стакло узе у руку и приђе лампи.

За све то време ђенерал је седео на дивану и држао главу у шакама, гледајући непомично у патос.

Књез отпуши стакаоце, пошто га је прво пажљиво промућкао. У стаклу је била течност чиста, бистра као вода, без икакве боје. Књез помириса стакаоце и не осети никакав мирис. Он приђе ђенералу и рече му:

— „Господине ђенерале, испуните своју дужност.“ Говорећи то, књез му пружи стакло.

Ђенерал Врбавац диже главу, поћута и прими стакло од књеза.

Стиснуто у руци, ђенерал је то стакленце држао скоро читав један минут, а груди су му се високо надимале. На један пут он диже руку, нагло изврте стакленце и истресе га себи у уста, па у два велика гутљаја попи кобну течност, а стакло баци за врата с узвиком:

„Живела смрт!“

Књез извади сахат, загледа га и рече: — Једанајсет и 25 минута.

Имам још 72 сахата. У петак у ово доба биће све свршено, рече ђенерал и устаде с дивана.

— Сад смо се измирили, продужи ђенерал, стајући пред књеза. Држим, да сад један другом можемо пружити руку, рече он и пружи руку књезу, који се наће услед тога прилично збуњен.

— Искрено вас жалим, господине ђенерале, рече књез: рукујући се с њим — али ствар је дотле била доведена, да другог изласка није било.

— Свршено је — прихвати ђенерал — Сад је то већ прошлост, о којој не вреди говорити. Сажаљењу нема места. Овде је вођена битка. Ја сам побеђен — право је да погинем. Улог за који се играло био је велики — једна круна и један престо. Те две ствари вреде једне главе.

После ових речи ђенерал узе ходати по соби На један пут он се трже. „Ах, моја жена! Сирота моја жена! Она још чека на ме“ . . Затим ђенерал се окрете књезу. — Књеже, заклињем те овим мојим самртним часом и свом срећом твојом, је ли моја жена приномогла да се мој план открије? је ли и она била у друштву с тобом *) и с лукавим господином Растиславом?

— Јамчим вам чашћу мојом, господине ђенерале, да није — рече књез.

— Онда ми је смрт три пут лакша.

*) Ђенерал је сад говорио књезу **ти**“

(НАСТАВИЋЕ СЕ)

До приватних кућа и обратно

За један	савамалски	1·—	1·40
„ „	варошки	1·—	1·50
„ „	теразијски	1·25	1·50
„ „	дорћолски	1·40	1·80
„ „	врачарски	1·60	2·—
„ „	палилулски	1·60	2·—

Ноћ се рачуна од Октобра, до Марта од 6 с. у вече до 7. с. у јутру.

Народна библиотека отворена је сваки да од 8 до 12 сати пре подне.

Такса ва железничке носаче

Од излаза до отправништва пртљага за пртљаг или за ручне ствари до чекаонице и железничких кола, или само из чекаонице до желез. кола 5 пара дин. од комада.

Од излаза до отправништва за пртљаге преко 25 кила по 30 п. д. од комада.

Путнички пртљаг од излаза или ручни пртљаг од истог, 15 п. д. по комаду.

Од места издавања до места вожње за путнички пртљаг преко 25 кила 35 п. дин по комада.

Фијакериске таксе

По варош и даљу: за четврт сата 1 динар, за пола сата 1 и по динар. за 3 четврти сата 2, за цео сат 2 и по динара.

Ноћу двогуба цена.

До станица железничке и парабродске, и обратно, за четврт сата 1 динар. За сваки четврт сата више по пола динара.

У Топчидер и натраг 6 динара задржавајући се 2 сата од поласка до повратка. За сваки четврт сата више по пола динара.

За свадбе 10 дин. за 4 сата

Ноћу до железнич. и парабродске станице и обратно за сваки сат по 3 динара

Ноћу у топчидер и винограде 4 динара на сат. —

Ноћу се рачуна од 1 Маја до 1 Октомбра од 8 сати у вече до 4 сата у јутру, а од 1 Октомбра до 1 Маја од 7 сати у вече до 6 сати у јутру.

Цена је за возидбу иста макар се и више њих возило.

За већи и мањи пртљаг по пола динара од комада.

Ред примања по министарству

Министар унутр. дела: сваки дан пре подне од 12—1 часа пре подне.

министр. иностр. дела: четвртком од 11— пре подне.

Министар војни сваког дана од 11—12 ч. сем недеље и празника.

Мин. правде: сваког дана од 9 и по часа до подне.

Мин. Грађевине; сваки дан од 11—12 ч. пре подне.

Мин. просв. и црк. дела петком од 1. до 12 часа пре подне.

Мин. привреде, понедеоником, уторником четвртком и петком од 11-е пре подне до 1 по подне.

Министар финансије уторником и четком од 10 — 12 пре подне.

Дописне карте за Србију

Просте стају 5 п. д. а с плаћеником одговором 10. ц. д. за међународну преписку у 0 п. д. и 20.

НАРОДНА БИБЛИОТЕКА отворена је сваки дан од 8 до 12 сати пре подне.

ТАКСА ЗА ВСДОНОШЕ

Савамалски кварт до чесме спрам министарства грађевина 25 п. д.

Савамала и сваки одсек на вису, варош и теразијски кварт, западни врачар, варош капија по 40 пр. дин. варошки.

Остале улице по 50 п. д.

ТАКСА ЗА СЕЧЕЊЕ ШУМЕ ОПШТИНСКЕ И ОПШТЕ НАРОДНЕ

Велико дрво родне горе	12·63 дин.
Средње „ „ „	8·42 „
Дрво за обичну греду	1·27 „
Рог, метак, баскија	0·43 „
Велико дрво неродне горе	3·37 „
Средње дрво неродне горе	2·11 „
Рог метак, баскија	0·21 „
Мечија леска велика	42.10 д.
Мала леске не сме се сећи	
Пруће од 100 ком. за продају	0·43 д.

Велико дрво има пречник 63 сантимет

Средње дрво има пречник 32 сан.

Обична креда иза пречник 72 сан.

Пошта и телеграф

За писма од 15 грама тек. плаћа се п. д. за Србију, Славонију, Хрватску. Срем, Банат, Бачку и целу Мађарску. за аустрију плаћа се 15 пр. д. На сваки 15 грама више још по 15 пара дин. Писмо може бити тешко најзише до 1 кгле.

Препоручена писма морају бити на средини запечаћена. За препоруку плаћа се 20 п. д. а за повратни рецепис још 20 пара

Сву ону штовану господу из унутрашњости, који нам дугују за огласе и којима смо већ 2—3 пута писали, молимо да нам тај дуг што пре измире.

Јављамо штованим купцима „Малих Новина“ да је наш лист од сада редовно готов свако јутро у 7 часова и може се одмах куповати у администрацији „Малих Новина“ и код разносача, а по продавницама најдаље до 8 часова.

МАЛИ ГЛАСНИК

За овака оглашења наплаћује се за један пут само 50 пара дин.

ЈАГЊЕДОВИ КОРИТА разне величине има на продају код Антоније Ђорђевића трговца на Сави. 50,2—3

У ГОСТИОНИЦИ КОД ЗЛАТНЕ ЛАЂЕ издају се под кирију квартири са послугом за самца, такиссо и кујна и штала. 49,2—3

ИЗГУБЉЕН ЈЕ један мушки златан прстен са два слова П. Р који га нашао, нека донесе уреднишшву „Малих Новина“ добиће 10 динара награде. 52,1—1

ОГЛАСИ

Стан врло удобан и јевтин издаје се због селидбе одмах под кирију Упитати г. М. Станића, каплетан I. класе, у поштанској ул. бр. 18, 574 2—3

Рударски инжињер

тражи се, јавити се уреднишшву.

569,4—10

Продаје се врло јевтино

1 орман за веш — 1 писаће (канцеларија — тезга политирана — разне дућанске рафове — у петак и Суботу ове недеље

код **Мора и Шпајера**

581,—1 топличин венац

Част ми је ставити до знања поштованој публици, и мојим познатим да сам иступио из Тричкове кафане, и да ћу од 1-ог Септембра ове год. продужити пећи ћевапчиће у кафани код „Малог Војника“ до трговине браће Дајмака.

У истој кафани моћи ће се добити поред доброг и разног пића, и комотне трпезарије увек фришких ћевапчића ћевапа на ражњу и добре ћулбастије, и других ладних јела.

Сваком посјетиоцу познато је да ја „сам“ то израђујем са највећом пажљивошћу на чистоту, а и послугом солидном зато учтиво молим моје познате муштерије и пријатеље да ме посјете.

понизан

Петар Јањић

шапчанин

ћевапчија код Тричка и сада код Малог војника.

573 1—3

КАФАНА

У кући Г. М. Петронијевића на вел. пијаца издаје се одмах под кирију.

Упитати у Скопљанској улици бр. 19.

580 1—6

ЛАСТА

календар

може се добити у књижари *В. Валожића*

у Београду

Хиљаду комада	за	32 дин
Пет стот.	„	20 дин
Сто	„	5 дин

513 5—10

Генерална агентура ЗА ОГЛАСЕ — 15 Скадарска улица Београд. 578

Економија за огласе: само три дин. за сваки оглас месечно, која мора у свима српским новинама дневно излазити, и којег ће једна четвртина милиона људи читати, одговори морају бити на нашу агентуру управљени, која ће исте на дотичну адресу отправљати:

СПЕКУЛАЦИЈА НА БЕРЗИ са малим ризиком. Улог од 500 марака. Писати на Едуарда Перла банкара. Kaiser Wilhelmstrass 4 Berlin. За ближа известша упитати у Агентури под бр. 407.

ОЗБИЉНА НАПОМЕНА. Млад човек од 32 године, који има 1000 дук. цес. капитала, жели да се жени. Писати под: F. D. 400 на Агентуру. —

ТРАЖИ се гувернента за три детета. Писата под: р. Н.Н Агентури.

ПРОФЕСОР даје лекције из Француског језика (вежбање у говору. граматици и књижевности). За три месеца да се научи француски. Писати под: C. Ng. Агентури.

ТРАЖЕ се посредници. Писати или се јавити Агентури.

НАПОМЕНА НОВИНАМА. Новине које нису још ступиле у додир са нашом агентуром умољавају се да нам доставе у-слове штампања, ако исте добијати огласе.

НОВАЦ НА ЗАЈАМ. На сигурно јемство и интабулацију од Банке Париске. Ближа известша даје Агентура под Бр. 408.

ТРАЖИМ ЗА МОЈУ СЕСТРУ. Младу девојку од 26. година лепу, која има 1000 динара прихода годишње, пристојног младожењу. Ближа известша у Агентури под бр. 401. D. K. C

УЧИТЕЉ Француског језика жели давати лекције из Француског језика само за храну у породици без стана. Писати на: F. O. B Агентури.

МЛАД човек чиновник, са нешто иметка, жели да се ожени пристојно; под P. B. Агетури.

ТРАЖИ се млад човек или девојка, која зна француски и српски за секретара у једној административној канцеларији. Под O. S. 4. Агентури.

ТРАЖИ се један добар ортак са 2000 динара за једну врло добру радњу, зарада дневна 50 д. Под S. F. D. Агентури.

ЛУТРИЈА ТУРСКА Вучење 18 Септембра 1889 г. **Цена лоза 4 и по динара**. Шест вучења на годину. — Главни згодитак **од 600.000 и 300 000** динара.

Израел Русо, Кнеа Михајлова улица до Хајдук Велка.

Изглед на будућност. За 10 000 динара јамчи 30 000 динара. Тражи се ортак за радњу са наменштем. Бл. изв. у Агент. под Бр. 409.

Један фабрикант жели да се жени. Има капитала 150.000 дин. Бл. изв. у Агент. под Бр. 403.

Мали гласник.

Генерална агентура за огласе.

Гос. у С. К. у месту. — Ми нисмо посредници, ми смо Агентура за огласе. Ми објављујемо сваки оглас који добијемо, без да наплаћујемо труд у случају успеха, **ни и за исти јамчимо** Ваља вам се обратити директно на особе које дају огласе.

Г. К. Н. у месту. Извесно можете се обратити тојособи. То је ваша ствар. Нас се то ништа не тиче. Наше је само да објавимо оглас који нам се преда.

Госпођи F. O. Ниш. — Ми можемо примити ваш оглас. Он ће изаћи у свима новинама. Може бити да ћете успети, али вам ништа не јамчимо.

Госп у О. В. немогуће. —

гостионицу код

ЗЛАТНЕ ЛАЂЕ

као врло пространу и лепо украшену, добром кујном и пићем снабдевену, препоручујем путницима за преноћиште а поштованој публици за свадбе, села и игранке.

Послуга је тачна а цена умерена.

576.2.3 С поштовањем

Илија Јовановић гостионар

ФАРБА

Фирнајз, лак четке и сав молерски и фарбарски прибор најбољи је и најевтинији код

ДИМИТРИЈА М. ЂОРИЋА

У БЕОГРДУ

спрам споменика кн. Михајла

продаје на мало и на велико

ЦЕНОВНИК ШАЉЕ СВАКОМЕ НА ЗАХТЕВ

527 2—10

Власник и главни уредник Пера Тодоровић. Одговорни уредник С. Јаношевић. Штампарија „код Просвете“ Позоришни трг. бр. 2

Народна библиотека „Светозар Марковић“ Београд

БРОЈ 253 СУБОТА 2. СЕПТЕМБРА 1889. ГОДИНА II.

ИЗЛАЗИ СВАКИ ДАН

БРОЈ 10. П. Д.

МАЛЕ НОВИНЕ

ДНЕВНИ ЛИСТ ЗА СВАКОГА

Писма и рукописи шаљу се Власнику „Малих Новина“ Топличин венац бр. 17., на горњем спрату.

ЦЕНА ЗА СТРАНЕ ЗЕМЉЕ

За годину . . . . . 30 динара
На по године . . . . . 15 динара
На 3 месеца . . . . . 9 динара

Претплата из унутр. полаже се само код пошта

Претплата се прима код свију пошта у Србији

За Београд нема претплате — Лист се продаје на број

ЦЕНЕ ОГЛАСИМА

На првој страни од петит. реда 20. пр. дин. а на четвртој од петит реда 10 пр. дин.

ПРИПОСЛАНО стаје 50 пр. д. од петит реда.

LE PETIT JOURNAL

KLEINE ZEITUNG

Оглас јевтино, по потреби и са сликама. За свако оглашење плаћа се држ. таксе 20 пр. д. ВЕЋИ ОГЛАСИ ПО ПОГОДБИ.

ГРАДСКО КУПАТИЛО

АМАМ

Ради сваки дан, за мушко особље од 6 из јутра до 8 сати пре подне и од 6 по подне до 9 сати у вече.

Петком недељом и сваког празника цео дан

За женско особље сваки дан од 8 пре подне до 6 сати по подне изузимајући горње дане

ЦЕНЕ КУПАЊА:

	дин. пара
За мушко особље од персоне у кабине	80
на Галерији	60
За женско особље од персоне у кабини . . .	60
на Галерији	40

За децу до 10 год. плаћа се у пола цене

ВАЖИ ОД 1-ог СЕПТЕМБРА ОВЕ ГОДИНЕ

Поштовано Грађанство,

Будите уверени да ми није намера да хвалим градеко купатило, пошто није тако декорисано као што има овде у Београду нове илице, но је остало по старом природном распореду.

Али сваког могу уверити да сва друга нова купатила морају дати признање да је градско купатило надмашило сва купатила усљед текуће савске воде, које у других нема, но се служе бунареком водом.

Зато узимам слободу препоручити пошт. грађанству, да ема чистијег купања без икакве сумње од градског амама.

Још кад би се српска држава постарала, да направи неколико када за купање, поред ове кирије коју данас прима од амама, јамчим њој, да би имала још 2400 динара више но сада.

Јер кад би још оваку удобност снабдела, не би се звао амам, но лековита бања, јер је доказано, да је текућа а нарочито савска вода од рематизма одвише добра.

Што се тиче чистоте и солидне послуге на подпуно задовољство јемчим.

У исто време набавио сам вешта аператора за сечење жуљева, који бесплатно стоји посетиоцима на услузи.

С поштовањем

568—8—10 **Коста Димитријевић** амамџија

Србија и Бугарска

—

Јучерашња Бугарска — и већ једновековна Србија!

Бугарска, *туђом* снагом створена и бугарском народу поклоњена — и Србија, створена дугогодишњом мучном и крвавом борбом свога *рођеног народа*.

Бугарска, с непризнатим туђинским кнезом на челу — и Србија, са својим народним владаром, већ петим потомком из народне династије Обреновића.

Бугарска, у којој су једва две трећине прави Бугари, а једну добру трећину састављају поглавито Турци и Грци, дакле два народа душманска расположена спрам Бугара — и Србија са самим овејаним Србима.

Бугарска, још не призната од Европе у свом уједињеном облику — и Србија, давно и давно већ призната, утврђена и обезбеђена.

Бугарска, вазална и потчињена — и Србија самостална и независна.

Бугарска Кнежевина — Сирбија Краљевина.

Бугарска, с младом, скорашњом војском, која тек што је загризла ватру у једом сметеном, двонедељном рату — и Србија с војском која је у 10 година издржала три рата, и месецима давала отпора најхрабријој европској војсци ратоборне турске царевине.

Бугарска, са својим младим, јучерањим официрским хором, наврбованим с брда с дола — и Србија, с многобројним, у рату и биткама оседелим официрима и прослављеним ђенералима!

Бугарска, у којој је све младо, скорашње, неучвршћено, нитијасто несређено — и Србија, која броји скоро већ пун век свога државног живота.

Бугарска, с народом мирним, тромим, непокретним, апатичним — и Србија, с народом бистрим, муњевитим, оштрим као оштра сабља.

Бугарска, с државницима младим, неискусним, јучерањим, часловски образованим — и Србија, с многобројним државницима, темељно образованим, многогодишњим искуством обогаћеним и стојичком мудрошћу украшеним, чувеним и виђеним чак и у самој Европи.

Бугарске, с предањем и успоменама да је сама нејака, немоћна и да сопственом снагом ништа не може — и Србија, с предањем да све што има стекла је својом рођеном снагом, и с успоменама на читаво јато дивних јунака и бораца, који би неумрлом светлошћу засијали и на небу ма ког *највећег* и најславнијег народа европског. Бугарска, с успоменом, да је поникла на развалинама руских јуначких костију, заливених руском крвљу — и Србија, с успоменом **јединственом у свету**, да је један мајушни народић, после 500 година робовања, васкрсао својом сопственом снагом, и да су га у живот повратили његови *ајрости, неписмени сељаци*.

Ето, таке су те две државе, што данас стоје с пушком у руци једна спрам друге, и с неповерењем погледају једна на другу.

У што год погледаш, на што год помислиш — Србија стоји над Бугарском као небо над земљом.

Но то је само у стварима које се јављају као историске чињенице даљне прошлости. Погледаш ли пак на ствари садашњости — онда се улоге одмах промене, и онда Бугарска стоји над Србијом као небо над земљом.

Хоћете ли потврде за ове последње речи? — погледајте само на ове две три чињенице.

Србија грца у дуговима туђину и странцу — Бугарска чиста од сваког дуга.

Јучерашња бугарска престоница Софија добија водоводе, електрично осветлење, канализацију, калдрму, а вековни српски Београд још једнако бира комисије које ће у научној земљи „довршити план“ и „донети решење.“

Јучерашња Бугарска својим сопственим капиталима и својом рођеном радњом и техничком снагом гради своје железнице — стогодишња Србија, као оно дивљаци у средњој Африци, чекају све да јој донесу и ураде странци — још мало, па ће сваки од нас погодити по једнога странца да се за нас и богу моли и крстом крсти.

Но да оставимо железничке работе. Све су то успомене из „проклетог доба напредњачког.“

Али да погледамо шта се ради данас, под благословеном владавином срећног и благословеног Грујић-Таушановићевог радикализма.

Бугарска утврђује своја пристаништа; она оправља и оружа своје градове; она сазива на војничке вежбе својих 30 хиљада војника; она оружа своју пешадију новим пушкама, а своје топништво новим топовима. Она удара по три динара с главе на главу да уреди своју војну комору; она набавља милијуне метака; она купује хиљаде војничких коња; она ради, спрема се, запиње и удешава све да 6. септембра прогласи своју независност, или да упадне у Македонију и да прогласи сједињење с Македонијом, као што је пре 3—4 године прогласила сједињење с Румелијом.

Наравно, као паметни људи, бугарски управљачи труде се да згодним разлогом и изговором прикрију све те спреме своје, те су с тога пустили у свет глас, као да се Србија спрема да их нападне, те се они сад по нужди ово спремају да се у случају потребе могу бранити од Србије.

Место да виде то, па да и сами што раде на појачању српске војне снаге, наши мудри управљачи шаљу у Софији извињења и кују се: „бога ми, здравља ми, ми нећемо на Бугарску“.

Ала се промућурни Самбулов морао смејати у души овом лудијању српском, кад Срби мисле да се Бугари још и њих боје, па чак шаљу извињења да они неће на Бугарску!

„То је као кад би зец уверавао вука, да он, бога ми, неће на њега ударити“ — рече нам подругљиво пре неки дан један Бугарин, па тако и јесте. Бугари се граде да се бајаги боје од Србије, пошто им је то најзгодније да заклоне и оправдају своје војничке спреме, а српски мудраци у министарству примају то за готово, па трче још те се извињују у Софији.

*

Дакле, како данас стоје ствари на Балкану, а поглавито, како стоје ствари у Србији и Бугарској?

Ево нашег мишљења.

Бугарска је прегла да што пре доврши своје народно ослобођење и уједињење. Она зна да у [illegible] добија који има јачу песницу. С тога је прегла свом снагом да се војнички што боље спреми. Кад то буде, она ће и сад, она ко исто, као оно 6. септембра 1885 год., јурнути и учинити оно што њој треба. Коме није право, он после нека иде и нека исправља. Бугарска пропаганда прилично је спремила своју ствар у Македонији. С тога је сва прилика, *да ће овај ют сав лом и бура отићи на Македонију и што буде, ту ће бити.*

Чујте, знајте и упамтите дакле ово — *ред је сада на Македонију.*

Шта треба према томе да ради Србија?

Ништа друго до оно исто што и Бугарска: *да прегне свом снагом и да заложи сва средства* како би у даном моменту била што *јача војнички*, да успешно може заштитити своје интересе и што потпуније извршити своју задаћу *народног ослобођења и уједињења.*

Свако време има своје задатке. По нашем најдубљем уверењу главни задатак наше Србије у данашњем времену то је: *Да сву снагу заложи у војничку спрему, па у згодном тренутку да прегне одсудно на дело народног уједињења.*

Ако наши управљачи то не схвате и не изврше — Бугарска ће постати свемоћна на Балкану, а Србија ће се скувати у свом рођеном соку.

Место овог и јасног и простог задатка, шта се ради код нас? Сви скочили кукати и викати на Бугарску. Криво нам је што она мудро и енергично ради на свом народном задатку. Почињући од полуслужбеног „Одјека“, па до најзабаченијих листића по унутрашњости, све ти то гракнуло на Бугарску што се оружа, што се спрема. што гради, утврђује, што хоће да прогласи независност, што погледа на Македонију и брине се о њој.

А за што не? Бугари раде оно што им њини рођени интереси налажу — и имају пуно право. Свак се бије да добије. Свак има право да се маша што даље може. Ако Бугари могу и боље и више од нас — алал им вера! Ми можемо кукати што нисмо и сами тако вредни, али ми немамо права да вичемо на Бугаре. Хоће људи царевину! Па нарано, за што не би хтели, само ако им се може! У политици је оправдано све што крунише успех. Ко је нама крив што смо ми нашем немаром, нерадом и унутрашњим раздорима дотерали дотле, да нас ево чак и Бугари претичу и отимају нам првенство, које смо имали на Балкану. Прегаоцу бог даје махове. Ко је нама крив што смо се смели, што смо напустили све, па се поделили на партије и кољемо се међу собом!

Шта, јамачно ћемо сад некаквим „логичким доказима“ и апеловањем на „правду“ зауставити Бугаре да не иду у Македонију!

Место што кукамо и вичемо на Бугаре, паметније би било да и сами прегнемо на посао, јер наша празна вика неће никога плашити, већ колико који буде имао војничке снаге, толико ће и вредити. Кад се Бугари паште да буду од нас војнички јачи, они мудро врше само једно своје право и једну своју дужност. Викати с тога на њих, значи правити се смешним.

БЕОГРАДСКЕ ВЕСТИ.

—

Прилог. Г. г. Намесници Ристић и Белимарковић (г. Протић је на путу) поклонили су Друштву Св. Саве за зидање друштвеног дома сваки по 200 динара.

Главни згодитак. При извлачењу срећака светосавских пао је на број 3668 главни згодитак, који доноси виноград на топчидерском брду, или 10 хиљада динара у готовом новцу. По свој прилици ова срећка остала је код друштва међу непродатим, јер, ако се не варамо, она је до ономад у вече била у рукама власника нашег листа, г. Пере Тодоровића, који је срећке продавао, па ономад у вече непродате бројеве друштву вратио.

Влада о Краљици. Полуслужбена „Балканска Кореспонденција“, владин орган, што на француском и немачком језику излази овде у Београду, у свом последњем броју говори како страни листови придају велики значај краљичином повратку, и држе да ће њено пребивање у Србији утицати јако не само на нашу унутрашњу, но и на нашу спољну политику, па додаје како такво мишљење нема основа.

Пребивање краљичине у Србији влада сматра као њену сасвим приватну ствар. То је краљичино право и она га може употребити по својој вољи. Цела је ствар приватне природе и нема никаква политичка значаја. Влада је тако гледала на ту ствар још од самога почетка, па тако гледа на њу и сад. Према томе, влада се увек тако и држала у овој ствари. Владин је положај у толико лакши, што не стоји ни под каквим утицајем Двора. У краљичином питању влада је просто тумач народних осећаја, чији је законити представник радикална странка, из које је влада поникла.

У свима питањима унутрашње и спољне политике држање владино носи на себи печат народне воље, обележене јасно у народном радикалном програму. Као у свему другом, тако је и у питању краљичином.

Према томе, без значаја су сва нагађања неких листова, који проричу да ће влада у краљичином питању изневерити народни програм, и свернути с пута народних жеља.

Елем, једно на друго, из целог овог говора владиног официоза излази ово:

По уставу и законима Краљица има право да живи у Србији. Где ће она живети, то је њена приватна ствар. Сам народ тако гледа на то питање, па тако га схвата и влада која је израз народних жеља. Влада се никад неће заборавити толико да ма коме за љубав гази Краљичину права и ради супротно жељама народним.

Ово је јасно речено, а будућност ће показати стоје ли дела и речи у сагласности. До сад није увек баш тако било.

*

Приспели. Ономад у вече, бечким брзим возом, приспео је г. пуковник Јанковић, маршал двора Њ. В. Краља Долази с одсуства.

ПОДЛИСТАК

СИЛАЗАК С ПРЕСТОЛА

РОМАН ИЗ ЖИВОТА БАЛКАНСКИХ НАРОДА

У 90 ГЛАВА — С ПОГОВОРОМ

(*Писац задржава сва права*)

—

(40)

ГЛАВА XVI

Разговор мртвог човека

Да ли је то био утицај попијеног овтрова, или помисао на скору смрт, тек ђенерала поче обузимати чудна топлина и у телу и у души. Осећао је да се загрева, и у том стању било му је добро. Глава му је била ведра, присебита, а овамо се осећао као човек који је добро пијнуо. Непрестано је ходао.

Међу тим кнез Мутимир стајао је на сред собе, премишљајући шта сад да ради. Осећао је да не може отићи одавде док не извести своју рођаку о свршеној осуди над њеним мужем. Тешко му је било да јој то каже, а осећао је да је најприличније да је он о томе извести, јер ђенералу било би веома незгодно да јој сам о томе казује.

Док је кнез премишљао како би ђенералу било тешко да сам саопштава жени страшну новост, јер би јој ту морао говорити о свом злочину — ђенерал је ћутећки ходао.

— Свакако, мени је дужност да известим домаћицу куће о ономе што се овде десило мојим утицајем — рече кнез, као питајући ђенерала.

— Да, али не сад одмах — одговори ђенерал, а за тим додаде: — Не сад одмах; то није потребно.... А доцније, — видећемо. За што не би баш и она остала у истом уверењу као и остала публика, да сам умро од гушобоље!

Кнез га пресече.

— То би било незгодно. Она најпосле мора све сазнати.

— Доцније, доцније — рече ђенерал — за то има још времена. Бар ове ноћи она нетреба ништа да зна... Чекајте!.. Она још чека; идем ја да је умирим, нека легне; али ти немој отићи; чекај ме, сад ћу ја — заврши ђенерал и брзо оде жени у собу.

Ђенерал се задржа читавих десетак минута у женином соби. Кад се отуда врати био је веома румен у образу, а очи су му необично сијале. Чим уђе он се окрете кнезу.

— Она као да нешто слути. Нашао сам је узнемирену, усплахирену — једва сам је склонио да легне у постељу. Кад би бог дао да одмах заспи. Сирота!

Кнезу падоше тешко ове речи ђенералове. Осећао је као да у овим речима звучи прекор њему: „ти си узрок свему овом!“ У опште, од кад је ђенерал попио отров, кнезу је било некако незгодно ђенералово присуство. Помишљао је да сад већ може ићи; ствар је свршена.

Но баш у тај мах ђенерал приђе кнезу:

— Сад је скоро поноћ — рече он. — Ова је ноћ наша. Ја те нећу пустити да одеш док се с тобом не разговорим. Осећам много што шта на души што ваља да ти кажем. Учинићеш ми ваљда ту последњу услугу да ме саслушаш. Отпусти твоје људе.... т. ј. мислим војнике, жандарме, а ађутанти могу и чекати. Отпусти их, па ходи да се разговоримо. Ја се још осећам добро. Но то неће дуго трајати. Кажем ти, ова је ноћ још наша. Сутра ће већ почети на дуваше у гуши и гушење. Жена ће бити узнемирена, неће се одвајати од мене — разговора ту више не може бити. Што уграбимо то је још ноћас.

Тим истим возом дошла су још и ова лица: г.г Милан Гарашанин, секретар посланства, Др. Павле Улман, адвокат и наш почасни конзул из Пеште, и г. Рихтер, немачки конзул из Ниша.

*

Срећке друштва Св. Саве. — Јуче, у 4 часа по подне, отпочело је извлачење срећака друштва Св. Саве Дворана Вел. Школе била је пуна света. Извлачење је трајало скоро до 7 час. у вече. Извучено је свега 300 добитака и то овим редом

Број	шта је извучено
7101	кутија са 6 ножева за воће
13424	справа за запуш. флаша
8910	књиге
2331	новчаник за банкноте
5394	књиге
9162	даску за пране рубља
10882	књиге
2285	књиге
6456	албум
10104	књиге
1475	пиротеки ћилим
8614	књиге
14978	6 ножева за воће
13883	седевске бројанице
12309	стаклена ваза за цвеће
3884	притискивач за писма
5017	отпушач
14515	књиге
2426	звонце за сто.
6912	(гарантуру прцул. (3 слатка.
11022	књиге
11887	перорез
10575	књига
10393	Стаклени дивит

(Свршиће се)

*

Згодитци. Јуче по подне извршено је трећа извлачење дуванских лозова где су извучени ови главнији згодитци.

Србија	Број	Добитак
4260	90	100.000 динара
8741	57	„
3127	35	„
4310	20	„
1483	13	„
5123	84	„

Страна штампа о краљу Милану.

Парискн „Temps“ доноси у дневноме прегледу од 26 пр. м. ово:

Милан I., бив. краљ Србије, није никада занимао свет својом личношћу толико, колико га занима од 22. фебр. ове год. када је, одрекавши се престола, учинио, како веле једни, театрални ефекат, а, како мисле опет други, с намером да се опет врати.

Немирујући никако, час као са свим модерни ција у светим местима, час опет потржући своја туторска права над дететом, које је он посадио на престо и које је политика начинила сирочетом, овај представник Обреновића није можда никада толико управљао својом земљом колико баш од оног доба када се одказао да њоме влада. Што више непосредне одговорности, тим више ларме у штампи и покрета на улицама. Иза завесе, обојене у пола либерално, а у пола радикалним бојама, коју је досетљиви Милан умео себи да створи, он може да се некажњен преда највећим испадима и најзамршенијим интригама.

Његова очинска права добро су му шу дошла увек кад му затреба да изнуди какво решење, да поново издиктира прогонство — Краљици Наталије, да одложи изборе који би требало да дају реч народу српском.

Читава гомила негдашњих непријатеља бив. краља постали су, чудноватим скоком, одједаред одушевљени пијонери његови, од како је заблагодарио на престо. Један из те гомиле, Г. Јовановић, уредник једног повременог прилично обскурног листа, био је некада међу оговарачима Величанства првога Обреновића што је носио краљевеску круну. Данас он пише отворено писмо „грађанину Милану Обреновићу“ и прекиње га да учини своју грађанску дужност те да спасе земљу од тријумфа радикалског.

Грађанин Милан Обреновић дао је аудијенцију овоме ласкачу, који је умео да забашури шпартанску простоту свога говора, износећи пред очи тога још не излеченог властољубца, сјајне перспективе. У извештају тога разговора његовог с бив. краљем, што га је штампао г. Јовановић, има једна фраза, једна реч која заиста заслужује сву пажњу наивних радикала српских, који су можда озбиљно веровали у дефинитивну абдикацију њиховог краља.

Милан, уморан в ћ што није ништа више до прост грађанин, јасно показује том приликом жељу, или боље рећи план, да се поново попне на престо чим се буду показали мало јасније сви резултати данашње владавине. Ко има уши нека чује! Ово је опомена за оне којима лежи на срцу мир на Балкану, и који мисле да ће најлакше задржати Србију да не постане, као оно 1876 и 1885. године, буктиња раздора ако нагнају тог великог вештака у смутњама, да и даље остане приватна личност.

Док му крила наново не нарасту и док не постане опет краљ, грађанин Милан Обреновић предмет је љубопитства, кашто и неучтивог, радозналих поданика Франца Јосифа. У Маријенбаду прошле недеље, и ако је имао испод руке г-ђу Христићку, супругу српског посланика у Берлину, гомила је исказивала своје осећаје, можда м а л о и сувише б р у т а л н о. У Карлсбаду бив. краљ не може да корачи а да га не прати читава гомила бурних гледалаца.

Изгледа да се у Београду верује да се ове почасти, за које тешко да ће ко Милану завидети, не чине због његове романтичне прошлости и садашњости, но им узрок лежи у неком тајанственом осећању будућности, које се он још није одрекао.

ДОМАЋЕ ВЕСТИ.

Службене „Срп. Новине“ доносе овај извештај о хајдуцима:

Никола Јосимовић, из Манастирице, среза млавског, округа пожаревачког који је побегао био с робије 15. маја ове године и који је, по том, оглашен за хајдука. убијен је ноћу између 20 и 21. овог месеца, кад је напао био на кућу Зарије Вујића, из истога села.

Илија Милићевић, из Лозовика, ср. подунавског, округа смедеревског, и *Илија Марковић*, из Миријева, среза моравског, окр. пожаревачког, оглашени хајдуци побијени су ноћу између 29. и 30 овог месеца у једној кући у Лозовику, где су били опкољени. Опкољени, поменути хајдуци бранили су се из куће од 3 часа по подне до 9 часова у вече, не хтевши се, на више позива, никако предати. С њима су била још два њихова друга и једна девојка, Стака, кћи неког Ранка Лекића. После приличне борбе и покушаја да се предаду, запаљена је кућа у којој су били хајдуци. У том пушкарању поменута два хајдука падну, један буде рањен, а и девојка буде убијена. Тек кад је већ сва кућа изгорела она два жива, један био рањен, јурну на потеру и промакну у мрак, пошто је ноћ била у веко наступила.

За њима је продужено гоњење.

Овом приликом погинуо је један жандарм, Петар Никаружић, и рањена су два сељака из потере: Стока Лукић, из Милошевца, и Трифун Пантић из Лозовика.

Петар Ђенар, из Лазнице, округа пожаревачког, оглашени хајдук, убијен је 30. овог месеца у вече, око 8 часова, у влаолског атару. Убили су га потајници, на које је Петар са два своја друга наишао био. Од ова 2 друга његова који су успели побећи, један је рањен.

*

Нов дар највећег добротвора „Кола Јахача“. Његово Величанство Краљ Милан благоволео је опет обрадовати „Коло Јахача“ једним својим високим и скупоценим поклоном

Следећи телеграм добила је управа „Кола Јахача“ 31. о. м. после 6 часова по подне:

„Управи „Кола Јахача“ Књаз Михајло Шабац.

Његово Величанство Краљ Милан наредио ми је да Вам предам један сребри пехар у тежини од 2120 грама о тим да сам одбор овај пехар одреди као једну од награда у оној трци, коју одбор буде сам назначио. Молим јавите коме ћу га предати.

Докић.

На тај телеграм управа се одмах одазвала са брзојавом:

Гувернеру Његовог Величанства Краља Александра, Господину Доктору Лазару Докићу

Београд.

Ваше саопштење затекло нас у седници у којој је одмах решено:

Да Вас умолим да Његовом Величанству Краљу Милану изволите саопштити нашу најдубљу и најоданију захвалност и приликом овом на његовој ваздашњој, високој и обилатој потпори.

Управа одашиље одавде друштвеног почасног члана, господина Милослава П. Куртовића да високи поклон прими.

Председник „Кола Јахача“
Панто П. Куртовић.

*

Родила четворо једна жена у Неготину у суботу 26. о. м. у јутру. Пошто се то у пазарни дан догодило, то се тај глас сем Неготине за тили

Чудновато! Ђенерал Врбавац спремао отров кнезу Мутимиру, овај је то ухватио и нагнао га да сам испије тај отров, и сад, на један пут, тај исти Ђенерал Врбавац осећа неодољиву потребу да се на само и поверљиво, присно изразговара с тим истим човеком из чије је руке мало час примио смртну чашу!

Кнез није имао куд; он није могао одбити Ђенералову молбу и морао му је учинити све по вољи.

После неколико тренутака ова два човека, од којих је први другоме радио о глави, а други првоме дошао главе, седели су један до другог на дивану и разговарали се топло, искрено, као најбољи другови. Како је чудна душа човекова! Како су по некад загонетни прохтеви њени!

*

— Вели да људи говоре истину кад стану пред отворен гроб — поче разговор Ђенерал Врбавац. — Но ја нисам само пред гробом, ја сам у гробу. Ја нисам само осуђен нам смрт, ја сам већ умро ја сам покојник. Смрт није више ван мене, она је у мени; она је у срцу моме, у свакој капљи крви моје. С тога моје речи можеш сматрати као речи које долазе с оне стране гроба; долазе с оног другог света. С тобом говори један мртвац. Ја сам већ свршио с овим светом и немам више ништа заједничко са животом. Одрешен од свију интереса, који човека вежу за овај свет на мој говор не може више утицати никакав земаљски обзир и интерес. Што год ти рекнем, да кле биће речено с таквом непристрасношћу и каквом само мртви могу говорити о живим стварима овога света, које се њих лично већ ништа више не тичу. С тога те молим саслушај ме пажљиво.

Ове речи Ђенералове дубоко су утицале на кнеза, и он га је слушао скоро не дишући. Ђенерал продужи.

— Кроз три дана ја ћу бити под земљом. — Смрт је већ у мени; ни богови, ни људи не могу ми ништа више ни дати ни узети, ни помоћи ни одмоћи.

— Према, томе може ми бити све свеједно шта ко о мени мисли, па и то како ти цениш целу ову ствар.

— Па ипак, ја осећам потребу да се извиним пред тобом. — Не мене ради, но тебе ради! Ти остајеш да живиш. Можда ће ти некад успомена на овај догађај бити тешка; можда ће ти сећање на све ово често помутити душевно спокојство. Ако упамтиш што ти ове ноћи будем говорио бићеш сачуван од мрачних сећања на овај догађај.

Ђенерал је говорио на одморке. Искаже по једну мисао, стане, одахне, па иде даље. Кнез га је слушао ћутећки, непомично, палећи цигару за цигаром.

— Јес — настави Ђенерал — ја сам те хтео убити. Отров сам изабрао с тога што он најмање прави ларме и најзгоднije може бити прикривен. У осталом, ти то јамачно већ знаш, јер по свему видим да си се од некуд дочепао мога Дневника.

Ђенерал се горко насмеја — Пала ми била на ум луда мисао да водим дневник о свему што се односи на тај догађај. У осталом, можда је и ту било умешано провиђење. Ја верујем у провиђење — примети Ђенерал озбиљно.

— Елем, изабро сам отров с тога, што би крваво убиство немогуће било прикрити, и што би крваво убиство пробудило у светини веће симпатије за тебе, а то би све јако отежало положај нове династије.

(НАСТАВИЋЕ СЕ)

час и по целој околини разнео и сваки је радознало питао, да ли је заиста тако, и одиста то потврдише окружни лекар, писар начелства и један кмет општине, који као власт породиљи одоше. Од рођене деце троје је мушко и једно женско, но два жива а два мртва. На жалост, наш нам извештач не означи име те ретке породиље, те би је свет и по имену познао. „С.“

ИЗ БЕЛА СВЕТА

— **Време.** Како јавља бечки метеоролошки завод ове недеље биће хладно, нестално и влажно време. —

— **Проналазак новог барута**, који се не пуши, Драгутин Каливода из Винковаца, био је пре три године хемичар у Бечу и том је приликом свој проналазак нашем ратном министарству понудио, но које га је одбило и не хтеде с њим у преговоре ступити. Пошто је г. Каливода поново покушаје чинио, да се његов проналазак испита, јер је за дужност своју сматрао, да тиме у првом реду својој отаџбини користити може буде опет од ратног министарству одбијен, усљед чега је свој проналазак немачком ратном министарству понудио. Пошто су у Берлину овај нов барут испитивали и уверили се о његовом изврсном својству, буде г. Каливода у Берлин позват, те га је и немачки цар Вилхелм у аудијенцију примио. Г. Каливода је свој проналазак немачком ратном министарству за велику своту новаца продао, која га је врло богатим човеком учинила.

„Н. В.“

Службени гласник

Дијурне. Службене новине у бр. од 31 Авг. доносе наредбу министра привреде, заступника финансије, како ће се издавати дијурне члановима главних и месни бирачких одбора.

По привременом изборном закону чланови главних и помесних бирачких одбора имају дневнице колико и народни посланици, а то је 12 дин. дневно, и, на име путних трошкова, по 3 динара на сахат дужине пута.

Ове дневнице као и путни трошак примаће дотични на благајници оног округа у коме живе, без обзира да ли су у том округу чланови бирачког одбора, или у ком другом округу.

Председници бирачких одбора издаваће члановима уверења колико се дана који бавио у месту где ради бир. одбор, а полициске власти издаваће им уверења о дужини пута који су учинили.

На основу ових уверења саставиће чланови целокупан рачун и поднети га својим окружн. благајницама на исплату.

На рачун ових трошкова може се добити нешто и унапред (а'конто) али највише $^2/_3$

ШАЛА

(Господ'н и куварица, обадве у интересном стању).

Господја. Срам те било, није те ни стид.

Слушкиња. А што вас није стид, госпођо?

Господја. Мој је ред други; мени је ово од господара.

Слушкиња. Па и мени је од господара.

КУРС

Дукат . . . . :	5 64
Наполеон	9.43
Срц. лутр. 3% лозови	33.—

МАЛИ ГЛАСНИК

За овака огласшења наплаћује са за једанпут само 50 пара дин.

ЈЕДНА ЖЕНСКА, која врло лепо ради бело рубље, тражи посао. Упитати у Хилендарској улици бр. 15. 51,1—1

ЈАГЊЕЂОВИ КОРИТА разне величине има на продају код Антонија Ђорђевића трговца на Сави. 50,3—3

У ГОСТИОНИЦИ КОД ЗЛАТНЕ ЛАЂЕ издају се под кирију квартири са послугом за самца, тако исто и кујна и штала. 49, 3—3

Једна францускиња дипломирана учитељка тражи неколико часова из француског и немачког језика. Обратити се вала у редакцији овог листа. 53,1—3

ОГЛАСИ

Г. Г. Акционарима друштва Уједињења, ставља се на знање, да се скупштина, која је за 3. септембар заказана неће држати но се из неких узрока за сада одлаже.

1. септ. 889.
Београд.

Од стране Управног одбора.

1—2

КАФАНА

У кући Г. М. Петронијевића на вел. пијаца издаје се одмах под кирију.

Упитати у Скопљанској улици бр. 19.

580 2—6

Род винограда, пуковника Прапорчетовића продаје се. За цену упитати г-ђу Насту Лукићку, Симина улица бр. 32. 571 3—3

Моју кућу у Ноћајској улици бр. 18 издајем од 1-ог Новембра о. г. под кирију. Кућа је засебна и састоји се: из 4 собе, 2 кујне, предсобља, 1 собе за млаће, вешернице, трапезарије, подрума и баште.

За услове обратити се дрогерији Ђурића и Марковића.

1. Септ. 1889 г.
Београд.

583,2—6 **Милева Ј. Марковић.**

ГЛАВНО СТОВАРИШТЕ
БЕОЧИНСКОГ ЦЕМЕНТА ЗА СРБИЈУ

Предузимачима и осталим потрошачима препоручујемо **БЕОЧИНСКИ ЦЕМЕНТ**, и то: прима и секунда портланд, роман-цемент и две сорте хидраула, лакши и сежи, јер је потребама доказано *да је најбољи од свију*, који се овда продају. Он је и по тежини најлакши, а подноси много више дометање песка, зато је за сваког најпробитачније, само са овим цементом радити.

Нарочито чинимо пажљиви на наш портланд-секунда који се најчешће употребљује и који је раван каквоћи са портландом прима других фабрика, а знатно је јевтинији Наш прима-портланд ненадмашим је, и служи поглавито за фине глазуре.

За потрошаче у опште, а нарочито за већу потрошњу **знатно су спуштене цене**.

Примамо на израду свако цементирање и бетонисање ходника и предсобља, израду тераца и мозајка за ходнике, предсобља и за цркве, како ови у Београду, тако и на страни, све по најјефтинијим ценама. Све радове вршимо са стручним раденицима и са гаранцијом.

ГЛАВНИ ЗАСТУПНИК,
ПЕРА А. ЈОВАНОВИЋ
са канцеларијом: на Сави на дрвари и у кнез Михајловој улици број 29. у Панђеловој кући

371,37—50

ВЕЛИКА ТУРСКА ЛУТРИЈА
ИЗРАЕЛ РУСО
Књаз Михаила улица „Хајдук Вељко“

Вучење 19 септембра (1. октобра) 1889.

дин.	добијају		дин.	добијају
3	згодитка по	600 000	18	згодитка по 6000
3	„ „	300 000	36	„ „ 3000
3	„ „	60 000	18	„ „ 2000
3	„ „	25 000	36	„ „ 1250
6	„ „	20 000	168	„ „ 1000
6	„ „	10 000	3000	„ „ 400

Цена: Један читав лоз 5 дин. — Молимо поштовање муштерије из унутрашњости новце за лозове или упутницом или у поштанским маркама слати. 579,2—5

ФАРБА

Фирнајз, лак четке и сав молерски и фарбарски прибор најбољи је и најјевтиније код

ДИМИТРИЈА М. ЂОРИЋА
У БЕОГРАДУ
спрам споменика кн. Михајла

продаје на мало и на велико

ЦЕНОВНИК ШАЉЕ СВАКОМЕ НА ЗАХТЕВ

527 2—10

Генерална агентура ЗА ОГЛАСЕ — 15 Скадарска улица Београд.

578

Економија за огласе: само три дин. за сваки оглас месечно, који мора у свима српским новинама дневно излазити, и који ће једна четвртина милиона људи читати, одговори морају бити на нашу агентуру управљени, која ће исте на дотичну адресу одправљати:

Тражи се Гувернанта код троје деце. Писати под адресом P. H. 4. агентури.

Женидба.

Један светски изображен млад човек који има нешто капитала жели ступити у брак са младом изображеном госпођицом, која треба такође да располаже са извесним капиталом, писати под R. D. на агентуру.

Млад човек чиновник има и нешто капитала жели се женити, писати под P. A. 4 на агентуру.

Млада госпођица лепа, изображена 23 године стара, из добре фамилије жели у брак ступити са изображеним господином који добар положај има под F. F. агентура.

Тражи свуда
Франк-Кафе

Један учитељ даје часове из француског језика, граматике и литературе, обвезује се свакога за три месеца добро француски научити, услови повољни, под S. N. 9 агентури

Банк пари

тражи једног заступника за Београд са добрим препорукама под P. O. H. 8 агентури.

Тражи се млада женска или човек за секретара у једној административној канцеларији који добро владају француским и српским језиком обратити се агентури.

Тражи се агент, писати под N. R. агентури.

Препоручује се
Хотел Империјал

јефтине цене, врло добра кујна наврсна послуга.

Новац на зајам

на сигурно јеметво од Париске Банке. Ближа извешћа од агентуре. под бр. 408.

Тражи се један ортак са 2000 дин. за једну врло добру радњу, зарада дневно 50 динара по S. F. D. агентури.

Употребљивих старих кантара.
има на продају у магацину **Главне соларе Англо аустријске Банке**

552,1—2

Покојном
Марку Стојковићу
силистару

Даваће четрдесетодневни помен у Уторак 5 тек. у 9 час. пре подне у Вознесенској цркви.

Ожалошћена породица.

584

Власник и главни уредник Пера Тодоровић. Одговорни уредник С. Јаношевић. Штампарија „код Просвете“ Позоришни трг. бр. 2.

Универз. библиотека „Светозар Марковић" Београд

БРОЈ 254 НЕДЕЉА 3. СЕПТЕМБРА 1889. ГОДИНА II.

ИЗЛАЗИ СВАКИ ДАН

БРОЈ 10. П. Д.

МАЛЕ НОВИНЕ

ДНЕВНИ ЛИСТ ЗА СВАКОГА

Претплата из унутр. полаже се само код пошта

За Београд нема претплате — Лист се продаје на број

Писма и рукописи шаљу се Власнику „Малих Новина" Топличин венац, бр. 17., на горњем спрату.

Претплата се прима код свију пошта у Србији

ЦЕНА ЗА СТРАНЕ ЗЕМЉЕ

За годину . . . . . 30 динара
На по године . . . . . 15 динара
На 3 месеца . . . . . 9 динара

LE PETIT JOURNAL

ЦЕНЕ ОГЛАСИМА

На првој страни од петит. реда 20. пр. дин. а на четвртој од петит реда 10 пр. дин

ПРИПОСЛАНО стаје 50 пр. д. од петит реда

KLEINE ZEITUNG

Огласи јевтино, по потреби и са сликама. За свако оглашење плаћа се држ. таксе 20 пр. д. ВЕЋИ ОГЛАСИ ПО ПОГОДБИ.

Покојном
Марку Стојковићу
силистару

Даваће четрдесетодневни помен у Уторак 5 тек. у 9 час. пре подне у Вознесенској цркви.

Ожалошћена породица.

584

ПОЛИТИЧКО ПРЕВИРАЊЕ

Ето ти сад белаја! — Политичко превирање! Зар и политика превире?

Те још како! Превире ти она, мој брајане, на ништа ти краће. И политика, и политичке странке, и политички људи, и политички програми и начела, све ти се то надима, пенуши, превире и то по некад тако ситовито, да све крцкају обручи на овом старом огромном буретy што се зове људско друштво.

Веома је интересно проматрати то превирање политичке странке

Као код других ствари које превиру, на прилику код грожђа, тако је и овде прво стање обично слатко. Странка је у опозицији, она је слободоумна, напредна, родољубива; она пева песме слободи; хвали и брани народ; носи пуна уста обећања, а пуне руке патртиских програма, једном речи — она је слатка.

А што је слатко, за тим свак трчи. Та на слатко слетају и глупе муве, камо л неће паметни људи.

Услед овог слетања странка све више расте; она је сваким даном све већа и све слађа; обећања сишају као из рукава; планови за темељно преустројство друштва и државе већ су готови, а у тим плановима све је тако јасно изложено и објашњено, да ту већ и дете може видети како ће од онога дана настати рај на земљи од кад та странка дође на власт.

Наће ли се ко год, који би се усудио посумњати у тај скорашњи „имајући бити" силазак раја на земљу — на њега ће се дићи толика грађа, да управо неће знати на која ће врата пре умаћи.

Кад ствари већ дотле дотерају, да чак можеш бити и деветан што не верујеш у скорашњи либерални или радикални рај на земљи*) — онда је то знак да је дотична странка већ зрела и добија титулу „regierungsfähig".

Тада надлежни (краљ, намесник или председник републике) приступа брснатом и гранатом дрвету странкином и добро га тресне, а зрели прваци странкини одмах попадају на министарске столице и тако се згодно прилепе за њих, као да су се, боже прости, с њима тако заједно и родили. Свет гледа ово „умилно позорије" и шапуће: „Не би човек рекао да ће ови слободњаци овако лепо пасовати за ова места, кад оно гле, обешењаци, баш им личе те министарске столице, па то ти је.

А кад и то већ буде и сви достојни прваци странкини буду ухљебљени и добију сваки што коме „подобајет", онда то значи да је дотична странка убрана, — она је на власти.

После брања прва радња која је на реду то је *мућење, тућење, цеђење.*

Тако је код грожђа, а није друкчије ни у политици.

Странку, која је дошла на власт, одмах почињу мућати. Муљају њу, а муља и она друге.

То мућење бива у разним правцима. Прво одозго жестоко муља и удара онај чича што је странку прогласио за зрелу, дао јој титулу regierungsfähig, убрао је и посадио на власт.

После њега, са седам разних страна, муљају седам министра.

За њима долазе разни партиски правци, угледни и заслужни људи странкини, од којих свак граби муљалом на своју страну.

Муљају политичке прилике, муљају политички пријатељи и непријатеља, муљају прошла обећања, муљају садашње потребе, муља историја, муља време — а код толиких силних муљања и удрања грожђе постаје шира, а политичка странка постаје рас копан мравињак.

Јесте ли проматрали раскопан мравињак? Хајд ухватите рачун шта се ту ради, ко шта ради, како ради, ко добро ради а ко ради зло?

То вам је слика политичке странке на неколико месеци после њеног доласка на власт.

Мућење је свршено, почиње превирање.

Течност се пенуши, испушта угљену киселину, баца клобуке, пушти и пресипље пену преко суда.

Кад се врење сврши и превела течност избистри, негде остаје добро, јако вино; негде добро, јако сирће, негде проста киселица, а негде мутан кисео буђ уриш.

Исто је и код политичких странака.

Радикална странка на влади је већ пола године. Она се баш сад налази у пуном врењу. Шта ће од ње бити кад једном преври — да ли добро вино, или бар добро сирће, или још и друго што — показаће блиска будућност.

Али и у овом превирању њеном, које је сад тек у пуном јеку, има већ неких и неких интересних појава. Оне показују шта странка избацује из себе, а шта опет прима, те по томе може се већ с великом вероватношћу погађати шта ће остати одрадикалне странке кад једном буде преврила.

Те интересне појаве изнећемо у идућем броју.

*) Напредњачког раја неће вити га може бити. То се бар зна.

БЕОГРАДСКЕ ВЕСТИ.

Приспели. Бечким брзим возом, приспели су прекоиноћ у 10 часова у Београд г. г. Коста Таушановић, министар унутрашњих дела са госпођом и др. Лаза Лазаревић, лични лекар Њ. Величанства Краља Александра.

*

Прилог. За зидање Св. Савског дома приложили су: г. Сава Грујић мин. пред. 50 динара; г. г. Пера Велимировић, Ст. Поповић, Св. Милосављевић, министри, по 40 дин.

*

Главни згодитак лутрије друштва Св. Саве пао је, као што смо већ јавили, на број 3668, а срећка под овим бројем налази се у рукама г. Мијаила Крстића, бив. кмета. И тако, виноград на топчидерском брду или 10000 дин. у готовом припашће г. Крстићу.

*

Исправка. Г. Љубомир Радивојевић, доктор из Каменице Сремске, о коме су сви домаћи листови јавили да је предао нашем министарству 10000 дук. на просветне цељи, даје исправку да ова ствар овако непостоји. Вели да је за време свог службовања у Србији зарадио и уштедио суму од прилике до 50.000 дин. Сматра да је право, где је што зарадио, да тамо и оставља.

С тога се пријавио нашем г. Министру Просвете и изјавио му да ће дати 50.000 дин. да се оснује један просветни фонд, но то тек после његове смрти. Док је жив задржава право да од тих 50.000 динара, прима сам интерес за своје уживање. Ових 50.000 дин. налазе се махом на зајму код наших јавних завода и неких приватних личности. Тако стоји ова ствар.

*

Трговачки уговор. Страни листови саопштавају полуслужбену изјаву [illegible] одбија од себе сваку одговорност за неуспех у закључивању трговинског уговора са Бугарском. Ту се вели да је српска влада учинила све могуће уступке, и ако уговор још није закључен, то је само кривица до Бугарске.

*

Повлазак на земаљско свечано гађање. На молбу Управе Савеза Стрељачких Дружина јављамо, да се олакшица коју је г. Мин Грађевина учинио у подвозу на железници онима који ће путовати на Земаљско Гађање у Пирот, *односно и на* I. и II. *класу*, а не само на III., као што су многи мислили. Подвозну карту треба извадити од свог места до Пирота у *пола цене*, па је сачувати, и она ће важити и за повратак.

Полазак за Пирот утврђен је за *7 ч. ј. у јутру* мешовитим возом до Ниша, а одатле ће стрелци одмах продужити пут за Пирот *засебним возом* и стићи у Пирот пре 8 часова у вече *истог дана*. Зато треба стрелци из Београда да пођу 7. изјутра, а они из унутрашњости да сачекају мешовити воз тога дана на својим станицама, како би скупа стигли у Ниш, односно у Пирот. —

*

Ми смо у јучерашњем броју донели само извучене главне згодитке дуванских лозова, а сада доносимо и остале згодитке а то су бројеви:

Сер.		Бр.		дин.
897	—	37	—	500
5884	—	28	—	500
4102	—	94	—	100
4389	—	29	—	100
9236	—	75	—	100
4917	—	70	—	100
2697	—	74	—	100
7390	—	79	—	100
506	—	76	—	100
2796	—	20	—	100

3288	—	19	—	100
3979	—	8	—	100
5576	—	35	—	50
9448	—	99	—	50
3496	—	40	—	50
4328	—	95	—	50
7865	—	8	—	50
1558	—	29	—	50
9081	—	64	—	50
2679	—	94	—	50
5682	—	19	—	50
4731	—	50	—	50

а ови бројеви добили су само по 12 50 дин.

6002, 5154, 5170, 718, 4430, 2775, 7019, 9908, 6968, 3197, 2935, 6082,

*

Срећке друштва Св. Саве. —

13045 . . . . . књиге
7090 . . . . пар пивских чаша
8069 . . . новчаник за банкноте
10300 . . . . . књиге
11157 . . постоље за џепни сахат
7474 . . . . . књиге
8122 . . . . . књиге
12543 . . . мерило за површине
11338 . . . . . чивилук
11617 . . . . . књиге
613 . . . . . књиге
460 металнa фигура са звонцетом
11453 . . . мала пегла с кључом
13537 . . . ибрик бакрен за каву
12895 . . косовска медаља у кутији
13789 . . . . . албум
21622 . . . . . ручни фењер
1652 . . . . пепеоница од туча
8670 . . . .тањир за воће обвијен жицом.
12413 . . . предвратник од јуте
941 . . . . . кожну табакеру за цигаре
13225 . . . . . кадионица
13605 . пар ћилимчића за јастуке
8691 . . . . . књиге
7208 . . . . . кожна табакера за дуван.

3668 . виноград или 10000 динара

6025 . . . . . књиге
10220 . . . . . „
11700 . . . . . „
5825 . . . . . „
[illegible]
са стал. украсом
13759 . кожну табакеру за дуван
3738 . . . . . .усарачен нож
7214 . . . . џепну кутију за палидрвца
11358 . . . . . гусле јаворове
5883 . . . . . књиге
6327 . . пар јастука од срп. тканине
4297 . . . . . књиге
2555 . . . . . послужавник
7692 . . . .ручну стегу за књиге и једну мотичицу
7552 . . . . . .кадионицу
5958 . . . . . литар и 6 алки за низање кључева
11715 . . ибрик бакаран за каву
14982 . . . нотиц за визиткарте и убрисач за пера
13727 . . . . . књиге
9505 . . . : . . . . „
6896 . . . . . „
9702 . . . . . усарачен нож
6513 . . . . два пара свећњака од пене
3098 . . . . пар ћилимчића за јастуке
6508 . . . постоље за џепни сахат.
5291 . . , пар кецеља од српске тканине
1115 . . . . . књига
2776 . . . . . , чутура
9171 . . . . . „ „ „
13662 . . . . . књига
1144 . . . мали широтски ћилим
14176 . . . . тацлу од штофа за лампу и кашика.

(СВРШИЋЕ СЕ)

Једно мало откриће

Свак зна како је и по нашој и по страној штампи растурано пуно гласова о неодмереним и неупутним захтевима краљице Наталије, које је бајаги она стављала за свој повратак у Србију.

Говорило се како тражи велики дочек, како захтева војничке параде, хоће да јој пуцају топови, да јој парадира војска и незнам још шта.

Ти гласови јако су удили мајчинству краљичином. Њих је и сам краљ Милан потезао као најјачи доказ да краљици није до сина но до власти.

Како је јак био краљ Милан кад је пред г. „Американцем“ узвикну „Зар је то мајка, господине, која се 6 пуних месеци погађа с намесништвом око почасти при дочеку. Права мајка не пита за дочек. Она лети преко гора, преко мора да загрли [illegible]

И доиста, ово је била веома тешка оптужба за краљичину материнску нежност.

Али сад, кад се страна штампа сита напричала о краљичиним претераним захтевима за дочек, кад се бив. краљ Милан сит надекламовао како се она 6 месеци погађа колико ће јој топова пући — настао је тренутак да се упитамо је ли све то истина, или да ли је бар што год од свега тога истина?

Ми имамо у руци један документ који ће најбоље одговорити на горња питања.

То је белешка, коју је Њ. В. краљица Наталија дала своме писму, писаном г. Ристићу 10 Марта ов. г., писму, које је послато по г. Алимпију.

У тој белешци побројани су услови које краљица ставља и тражи. Та белешка гласи:

„1. Краљица сама разуме тежак положај у коме се налази намесништво и учиниће од своје стране све да му тај положај олакша, а не отежа и према томе гледаће увек да му уштеди сваку неприлику и досаду.

„2. Да не би намесништво имало не прилике са краљем Миланом односно њеног бављења одмах у двору, краљица нуди да се узме под кирију једна кућа у Топчидеру, где би при доласку одсела. То би спречило краљу Милану да може казати да се крши његово право по члану 72 Устава.

3. „Што се тиче састанка са краљем, то краљица има да прими да они могу бити само на два места; у Београду код њеног сина, или у Јалти где је сада њена кућа.

„4. За сада ће краљица казати да она недолази због тога што се боји из топле климе одмах доћи у хладну; али кад би се то одлагање сувише дуго протегло, она би морала јавно казати зашто не долази натраг код свога сина, јер би се то могло другче тумачити“.

Ето свију захтева краљичиних. Јел те, читатељи, како су здраво, здраво претерани и неумесни ти захтеви!

Сирота жена, сирота мати! Она нуди чак да се склони у Топчидер, она пристаје да види свога сина макар и у Јалти, најпосле она сама тражи изговоре како ће извинити намесништво и владу пред јавним мњењем како она не долази у Србију не с тога што јој они прече, већ бајаги с тога што јој не подноси клима.

И она је збиља пуних 6 месеци поступала онако како је рекла и обећала. Трпила је, ником се није жалила што јој прече састанак са сином и изговарала се на климу и своју слабост што не долази.

Може ли бити што умереније, скромније и природније? Па ипак све то није јој ништа помогло. На против, баш та њена скромност окуражила је и краља Милана и другу господу да буду спрам ње дрски

Сматрали смо да ће за наше читатеље ово бити од интереза, с тога смо и учинили ово мало откриће, да се види како стоји ствар у истини.

ДОМАЋЕ ВЕСТИ.

Опака трговина. Из унутрашњости добијамо веома чудне и невероватне вести. Јављају нам да се на неким местима развила читава трговина с бирачким картама. Нашло се људи који иду од бирача до бирача и за динар, два, пет, десет купују бирачке карте. Наравно, овако купљеном картом не може се користити купац, али ту продавац губи свој глас.

Како причају, карте већином *продају радикалци* а *купују их либерали*.

Ако се ове вести потврде онда наздравље нашој новој уставности. Овој опакој трговини ваљало би одмах енергично стати на пут.

Кисела вода. Пишу нам из Варварина. Пре три месеца пронађена је Кисела вода у селу Орашју код цркве и то приликом копања бунара.

Када су раденици копали наишли су на један слој гвожђане руде, који је висок до једног метра.

У Орашје је долазио окружни и срески лекар; они су пробали воду и веома се похвално изражавају о њој. Препоручују је оним људима, који немају довољно крви, јер у овој води има доста гвожђа, а гвожђе човеку даје крви.

Од стране свештенства цркве орашке послато је једно мало буре воде г. Министру Народне Привреде ради анализе.

*

Отет лопов. — Из Паланке јасеничке јављају нам следеће: Из једне околне општине спроведен је у Паланку један опасан зликовац. Кад наиђе на атар паланачки, ту испадну три друга зликовца из заседе, те [illegible] спровођника и отму свога заробљеног друга. Ове се харамије баш јуначки бране! „Брат с братом род с родом.“ Одмах је наређена потера. Резултат јавићемо.

ИЗ СРПСКОГ СВЕТА.

—**Глад у Црној Гори.** Лањска година била је за Црну Гору једна од тешких и мрачних година, јер је ос.

ПОДЛИСТАК

СИЛАЗАК С ПРЕСТОЛА

РОМАН ИЗ ЖИВОТА БАЛКАНСКИХ НАРОДА

У 90 ГЛАВА — С ПОГОВОРОМ

(*Писац задржава сва права*)

(41)

— С тога су ваљда и ранији покушају избегавали крваво убиство, као на прилику онај кад је удешено да паднем у пужник? — примети кнез. Ђенерал не одговори одмах, а кнез на то дода:

— Збиља, да ли су и ранији покушаји били ваше дело?

— То је друга тема — примети ђенерал. Ако доспемо, о томе ћемо говорити доцније. Сад да се вратимо на ствар.

— Елем, сем политичких разлога, отров сам изабрао и с тога, што је, по мом нахођењу, од њега најлакша смрт . . . А ту лакост ја ћу већ видети сад сам на себи — примети ђенерал с лаким осмејком на уснама. За тим продужи:

—Кад сам се одлучивао на тај корак није ме ни мало руководила каква лична мржња спрам тебе. На против, кад год сам дубље мислио о тој ствари, твоја слика силом ми је излазила пред очи и јако ме бунила у мојим плановима. Твоја младост, твоја усамљеност у свету, околност што си сам, без родитеља, без правих пријатеља, без икога који би волео тебе лично, а не твоју титулу, твој положај и твоје паре — све то вечито ме је бунило, и ја сам се вазда старао да одагнам те мисли и да не мислим о теби лично.

— Дакле, упамти ово. У целој овој ствари и за све време од кад се она залегла у мојој глави, ни једног јединог тренутка ја нисам осећао спрам тебе никакву мржњу и злобу; не страсну, но у опште никакву мржњу. Сасвим други разлози и друге побуде руководиле су ме у томе.

— Главни извор из кога је поникла замисао да ти преотмем престо свакако је моје лично властољубље и словољубље. Али у то су се мешали и неки државни разлози. Веровао сам да ћу боље управљати земљом но ти. Рачунао сам овако. Балканија или мора извршити своје уједињење народно или ће постати жртва бљивих суседа, ако остане овако мала и нејака. Та задаћа народног уједињења доћиће на дневни ред у кратком року. Та бурна и тешка времена затећиће на престолу Балканије владара млада, слаба неискусна а то може бити узрок да цела ствар пропадне. Да омужаш, да стечеш искуства, теби ће требати пуних двајестак година. Догађаји неће толико чекати на тебе. Они ће банути с елементарном силином. Да би их дочекали како ваља треба имати на престолу владаоца зрела и пуна искуства. Том разлогу ти си био жртвован. Наравно, ко чини злочин, увек тражи некако ма и несвесно да се сам бар пред собом оправда. Ово, што горе поменух, био је разлог којим сам ја заваркавао своју савест.

— Многогодишња служба држави и њеним интересима, свикла ме да будем хладан спрам многих ствари од који се обичан човек грози и преза. Проста маса гледа на престо с неким страхопоштовањем. Ја сам био слободан од тих предрасуда. Сматрао сам да ја имам толико исто права на престо као и ти. Имам га и више но ти, јер сам искуснији, мудрији. Али ја долазим на престо силом, убистом, преко мртва трупа, Све једно! Зар твоји претци нису на тај исти начин дошли на престо, зар пут којим је корачала твоја династија није засејан лешевима?

(НАСТАВИЋЕ СЕ)

тавила после себе име, страшно име гладне године. Но како сада јављају њута глад посетиће и ове године ломно црногорско стење. Дуготрајна суша сиржила је усеве, народ са страхом чека зиму, која иде као оштра сабља.

— **Уређење Неретве.** Како јављају из Далмације, рад око уређења Неретве и засушавања долине довршен је концем пр. месеца. Рад је овај започет још 1881 године и предрачун тад је износио преко 6 милијуна. Од Метковића низ воду било је само блато, које је заузимало простора на 8.000 хектара земље. Да се дио осуши сграђене су две серпентине у дужини од 1.00 до 2240 метара, као насипи, који устављају воду да земљиште не поплаве. На утоку Неретве у море, морала је се река, која се ту дели у више рукава, скупити у једна општи рукав а уједно је велики део приморја пробијен, у дужини од више стотина метара, да би се направило корито за пловитбу, као што је код уређења свију река што утичу у море, т ко се п Неретва мора увек јаружити да би била вода за бродове доста дубока. У Метковићу и Опужу сграђене су пристаништа где могу и већи бродови пристајати. Читава Неретванска долина моћи ће се тек онда осушити када се баре разиђу, а ради тога су досадање радње и изведене. Већ сада плови Неретвом прилично бродова, а промет биће још бољи доцније, кад се буде сградио преко Неретве и гвоздени мост, који би довео у везу Метковић са жељезничком станицом.

ИЗ БЕЛА СВЕТА

— **Карло III. кнез од Монака.** Недавно донели смо телеграм, којим се јавља да је умро владаоц најмање кнежевине у Европи Карло III, кнез од Монака. Он је дошо на престо, по смрти свог оца године 1856. Кнежевина Монака врло је стара кнежевина; њу је подигао Цар Ото I 968 године, и саздидао манастир Грималди. Указом својим 1869 године, ослободио је кнез Карло, све своје поданике од плаћања порезе, Том приликом дозволи кнез неком Бланку, да уреди у Монаку познату карташку банку, која је чувена у целом свету и који је донела милијоне истом. Престо кнеза Карла наследиће његов син Алберто, који је рођен 1848

— **Велика крађа у Франкфурту.** Ту скоро покрађени су у Франкфурту на Мајни две госпође, које су становале у хотелу Франкфуртер-хоф. Из затворених торбица украдено им је новца и накита у вредности до 60000 динара. Сад јављају из Кошице у Угарској да је тамо ухваћен и затворен, неки Игњат Линка и његова супруга, јер се подозрева да су они крађу учинили. За сад још није доказано дали су извесно ово кривци. Зна се само толико да је Линк прогнан ту скоро из Беча, у Бечу је био под другим именом. Полиција франкфуртска добила је торбицу у којој је био смештен пакит и новци. Торбица је нађена у другој соби истог хотела а из ове собе могло је се доћи до собе, где су становале ове госпође, и лопов мого је лако кључем отворити врата, без да буде опажен. У то доба становао је у тој соби бр. 143 неки господин, који је се издавао за управника једне оечке банке, и нико није тад смео на њ посумњати. Но сад је доказано да је прави управник те банке у то време био у Остенди и да није ожењен док је овај био са женом и малом ћерком. Доказано је и то да је исти Линк, неколико дана после крађе у Франкфурту продавао у Араду, Темишвару и Оршави драгоцености покрађене. Линк је познат као играч на берзи.

— **Утврђен стан.** — Руски листови јављају о намери руске владе да варош Ригу претвори у утврђен војнички стан. Министар војни Вановски ишао је лично да проштудира ово место.

— **Српско име.** — Пољаци имају једног чувеног вештака молера који се чисто и просто зове Ајдуковић. Овај уметник отишао је сад на Галичке маневре, где ће но поруци владе снимити најважније тренутке из ових маневара. Ајдуковић, није ли ово какав опољачен Србин?

Забрана. Турска влада забранила је улазак инглеском листу „Дели Њусу“, с тога што симпатише јерменском народу, и заузима се за његов политички препорођај.

— **Верешчаги**, познати руски молер реалиста, који се толико прославио у Европи својим ратним сликама из руско-турског рата, отпутовао је у Америку, где је за сада у Њујорку приредио изложбу својих ратних слика. Пропутоваће по Америци, излагаће своје слике и држати јавна предавања о правцу и тенденцији своје вештине.

— **Ласте писмоноше.** Одавна је познато да се у ратно доба голубови употребљавају за препос писама. Сад се ти исти покушаји чине и са ластавицама. Покушај је извршен пре неколико дана у павиљону Париске изложбе, а под управом француског ратног министарства. У 4½ сахата по подне ластавичар Дебуври из Рубеа пусти две ластавице из кавеза, а око 8 сах. у вече већ доби вест да су ластавице у 5½ часова стигле у Рубес. Ластавице су дакле за сахат и ¼ прешле огромну даљину од 246 километара.

ИЗ БАЛКАНИЈЕ

— **„Славјанин“**, бугарски лист у Рушчуку, који се после двогодишњег неизлажења, опет појавио. говори у свом последњем броју о пријатељским изјавама, што их српски полуслужбени листови просипљу противу Бугарске, па вели да му изгледају мало чудно ова уверавања о пријатељству, која се тако обилно дају, ма да их нико не тражи. Баш та многа уверавања изгледају му прилично сумњива. Но „Славјанин“ шпак тврдо верује да садашња радикална влада никад неће повести Србију оним путем куда ју је 1885. године водио „Џеро, Хахи—Милан“

Одговор пријатељу с Врачара

Имате пуно право. Све ваше разлоге усвајамо и по могућству стараћемо се да их остваримо. Огласи с прве стране не могу се изоставити, с тога што то даје извесан доходак, без кога би лист осетно знатан губитак. Што се тиче утврђених цена, то је сад тешко мењати. Примедба за таксе најлакше се даје остварити, па то ће нам и бити прва поправка по вашим примедбама. Хвала на пријатељству. Непожалите труда и други пут кад би имали што да нам приметите.

ПОЛИЦИЈСКИ ГЛАСНИК

БЕОГРАД 2 СЕПТЕМБРА

Притворени. Ноћас су притворени: Крста Бошковић слуга због скитње и Живка Дабић из Обреновца, због крађе.

Кажњени. Пресудама полициским кажњени су: Ђорђе Марковић — Главоња скитница, Петар Грубић надничар из Аустрије и Лазар Андрејевић берберин сви због скитње, Јоца Мијатовић гајдаш и Никола Јанковић фијакерист због нереда, Катица Стојановић овд. због увреде и Јованча Димитријевић каф. што је кафану држао отворену преко прописаног времена.

КЊИЖЕВНОСТ

„Српски занатлија“. — Тако ће се звати илустрован технички календар, што га спрема занатлиско удружење за идућу годину.

Календар ће садржавати по пулазне чланке из народне економије, заната и индустрије, техничке поуке и белешке, имаће белетристички део, за који је измољена сурадња наших понајбољих белетриста и песника. У сликама, између осталог, биће илустровани наши угледнији приватни и државни индустриски заводи, а отпочеће се и галерија слика оних српских књижевника, који су својим радовима стекли заслуге за занатлискоградички сталеж. Уз слике ће доћи и животописи тих људи. У опште, то ће бити веома угледно издање, на које свраћамо пажњу свију пријатеља српске књиге.

Отаџбина. Изашла је свеска за Септембар с овом садржином:

Тамо амо по Истоку. Пише Милан Јовановић (наставак) — *Бомбрше.* Литерарна студија Богдана Поповића (наставак) — *Вибење*, песма Ј. Илића. *Деснокрилци*, приповетка из српско-бугарског рата. Од Симе Ј. Аврамовића. — *У пролеће*, песма Милорада Ј. М. — *Прилози „Нашем привредном програму“.* — *Ремон*, роман Марија Ишара (наставак). — *Друштвени живот*, друга глава из Књига. Јавно предавање Владана Ђорђевића. — *На престолу*, роман Бертолда Ауербаха (наставак) — *Пред Чергом*, песма С. Јов. — *Ана Карењина*, роман Лава Толстоја (наставак) *Књижевни преглед.*

*

Библиотека за грош I Сви сэ жене. Лондонска скица Чарлеса Дикенса. Превео Мита Ђорић. Штампарија код Просвете 46 страна, на малој 8°.

У овој књижици прештампана је причица што је недавно изашла у подлиску „М. Новина“ под именом „*Госпођа Типсовица*“. Разлика је само у томе што је овде, г. преводилац дао причи друго име: „*Сви сэ жене*“.

У нашој књижевности ништа не иде по реду и неком плану, па ни преводи са страних језика. Док е немачког и француског имамо преведене чак и залуднице њиних врло осредњих писаца, дотле с инглеског немамо у преводу ни најславнији писце њине.

Но то није проста случајност. Превођење иде упоредо са знањем дотичног језика и познавањем литературе. Од свију великих европских народа Немцима смо најближе, немачки језик највише је раширен међу нама, немачку књижевност најбоље познајемо, па с немачког највише и преводимо.

Па не само то, но је немачки језик махом тумач преко ког једино и стојимо у вези с осталим европским књижевницима и књижевностима. Добра половина свију превода с других европских језика преведена је с немачког. То је случај и с овом причицом.

Што се тиче саме садржине ове причице, свака хвала и препорука излишна је, кад се само зна, да је писац њен славни Чарлс Дикенс понос енглеске књижевности.

На жалост, за ово име код нас се мало зна, и г. Ђорић као да је први који га је почео уносити у српску публику. Можда ће се ова његова заслуга спомињати некад с благодарношћу.

Што се тиче самог издања и спољне израде, морамо рећи да пада у очи, што је ова књижица добила назив „*Библиотека за грош.*“ На три четири дана само под појаву ове књижице, изашла је друга једна књижица: „*Трговина људским месом*“, која на челу носи натпис „Књига за грош.“ Уз ову књижицу изашао је и проглас, да ће у оваквом низу књижица изаћи сва важнија дела г. П. Тодоровића. Цело то издање носиће општи наслов „*књига за грош.*“ Смешно је да поред ове „књига за грош“ сад на једанпут излази ново, оделито издање под називом „Библиотека за грош“ Неће ли ова два једнолика наслова изазивати забуну! И каква је нужда била да се поред већ јављене „Књиге за грош“, сад на једанпут појављује „Библиотека за грош.“ Зар се није могло изабрати никакво друго име? Или је можда назив „књига за грош“ баш тако „виспрен“, да је вредна чак да га човек мало и преотме. Српска залудница!

ТЕЛЕГРАМИ

МАЛИМ НОВИНАМА

2. СЕПТЕМБРА

Хановер. Парада трајала 3 сахата, присуствовао Царевић, стојећи с леве стране Цара, у униформи своје вестфалске хусарске регименте, са пантљиком ордена црни Орао. Цар наименовао себе, за команданта прве Хановеранске Уланске регименте; Хановеранској уланској стрељачкој регименти Бр. 73. наденуо име „Кнез Алберт Прајски“.

Петроград. Обнародован закон којим се укидају поопштрене мере безбедности у Полтавској Черниговској; у више округа Таврииске губерније, у варошн и срезу Саратов-у и у варошима Керчу и Севастопољу.

Атина. Полуслужбени листови жестоко куде Шакир Пашину строгост спрам Крићанских вођа. Порта је употребила недостојна средства за умирење Крићана. Осуде ратнога суда болно су дирнуле Атину. Општепомиловање много би боље дјејствовало.

Неапољ. Кад је министар Криспи у 6 и по час. у вече изашао с ћерком да прошета улицом Какачуло, некакав човек бацио на њега два камена, од којих га један рани по бради. Нападач је одмах затворен, где се дознало да је негдашњи грађевински питомац Емил Капорели; има 21 годину. Рана Криспиева изгледа да је лака. Вратио се кући мирно

Хановер. На парадном ручку напио цар здравицу десетом корпусу синова Хановеранских.

КУРС

Дукат	5 64
Наполеон	9.43
Срц. лутр. 3% лозови 33.—	

СТАЊЕ ВОДЕ

За последња 24 сата од 30—31 ов. месеца дошла је вода са 6 санти метара.

колика је вода	пролаз испод Ђуприје
30 Августа 2·34	11.66
21 „ 2·24	11·76

ДНЕВНИК

КАЛЕНДАР

Недеља

Православни: 3. Сим. Антим.
Католичка · 15. **Име Мар**
Сунце излази у 5 с. 24
Сунце залази у 6 с, 25
Пос. четврт. 5

Дан је с почетка $12^1/_2$ сати а ноћ $11^1/_2$ али до краја овог месеца дан окраћа за $1^1/_2$ сат, а за толико и ноћ одужа.

ТАКСА ЗА АМАЛЕ

За тежину до 60 кила од парабро да до:

	дању	ноћу	
кола на станици	0.50	0.60	п. д
Хотел „Крагујевац" . . .	0.60	0.80	„
Хотел „Националa" . . .	0.80	1.—	„
„Гранд-Хотела", „Круне", „Краља", „Грч. Краљице" „Русије", „Злат Анђела" „Касине", „Париза", „Балкана", „Руске Круне", „Топа", „Злат Прага" .	1.25	1.50	„
„Гранд-Хотела", „Круне", „Краља", „Грч. Краљице" „Русије", „Злат Анђела" „Касине", „Париза", „Балкана", „Руске Круне", „Топа", „Злат Прага" .	1.—	1.30	„

До „Венеције" „Босне"
„Лимана" „Европе" . . 0·80 1·30 „
до „Жиров. Венца", . . 1— 1·30 „
до „Велике Пиваре" . . 1·25 1·50 „
до „Тобџиске пијаце" . . 1·50 1·80 „

До приватних кућа и обратно

За аварт савамалски . .	1·—	1·40	„
„ „ варошки . .	1·—	1·50	„
„ „ теразијски . .	1·25	1·50	„
„ „ дорћолски . .	1·40	1·80	„
„ „ врачарски . .	1·60	2·—	„
„ „ палилулски . .	1·60	2 —	„

Ноћ се рачуна од Октобра, до Марта од 6 с. у вече до 7. с. у јутру.

Народна библиотека отворена је сваки да од 8 до 12 сати пре подне.

Такса ва железничке носаче

Од излаза до отправништва пртљага за пртљаг или за ручне ствари до чекаонице и железничких кола, или само из чекаонице до жел. кола 5 пар дин. од комада.

Од излаза до отправништва за пртљаге преко 25 кила по 30 п. д. од комада.

Путнички пртљаг од излаза или ручни пртљаг од истог, 15 п. д. по комаду.

Од места издавања до места вожње за путнички пртљаг преко 25 кила 35 п. дин по комада.

Ред примања по министарству

Министар унутр. дела: сваки дан пре подне од 12—1 часа пре подне.

министр. иностр. дела: четвртком од 11—пре подне.

Министар војни сваког дана од 11—12 ч. сем недеље и празника.

Мин. правде: сваког дана од 9 и по часа до подне.

Мин. Грађевине; сваки дан од 11—12 ч. пре подне.

Мин просв. и црк. дела петком од 1. до 12 часа пре подне.

Мин. привреде, понедеоником, уторником четвртком и петком од 11 с пре подне до 1 по подне.

Министар финансије уторником и петком од 10 — 12 пре подне.

ТАКСА ЗА ВОДОНОШЕ

Савамалски кварт до чесме спрам министарства грађевина 25 п. д.

Савамала и сваки одсек на вису, варош . теразијски кварт, запад. врачар, варош капија по 40 пр. динарски

Остале улице по 50 п. д.

СВАДБЕНОГ ЦВЕЋА
ПАВЛАКА
(У ЛЕПШАВА ЛИЦЕ).
(BRIDAL BOUQUET BLOOM).

Дајте своме лицу, грлу, мишкама, и рукама дражесну лепоту, сјај, и дивни мирис љиљана и руже, употребом Свадбеног Цвећа Павлаке. То је једна млечна и лековита течност. Нема јој равне у свету за стварање, повраћај, и одржање лепоте. Продаје се код свију Апотекара и Мирисара. Створиште је у Лондону: 114 & 116 Southampton Row.

МАЛИ ГЛАСНИК

За овака оглашења наплаћује се за једанпут само 50 пара дин.

ЈЕДНА ЖЕНСКА, која врло лепо ради бело рубље, веш и монограме тражи посао. Упитати у Хиландарској улици бр. 15. 51,1—1

ЈАГЊЕДОВИ КОРИТА разне величине има на продају код Антонија Ђорђевића трговца на Сави. 50,3—3

У ГОСТИОНИЦИ КОД ЗЛАТНЕ ЛАЂЕ издају се под кирију квартири са послугом за самца, тако исто и кућна и штала. 49,3—3

Једна францускиња дипломирана учитељка тражи неколико часова из француског и немачког језика, Обратити се ваља у редакцији овог листа. 53,1—3

ОГЛАСИ

КАФАНА

У кући Г. М. Петронијевића на вел. пијаца издаје се одмах под кирију.

Упитати у Скопљанској улици бр. 19.

580 3—6

Г. Г. Акционарима друштва Уједињења, ставља се на знање, да се скупштина, која је за 3. септембар заказана неће држати но се из неких узрока за сада одлаже.

1. септ. 889.
Београд.

Од стране Управног одбора.

2—2

Част ми је ставити до знања поштованој публици, и мојим познатим да сам иступио из Тричкове кафане, и да ћу од 1-ог Септембра ове год. продужити пећи ћевапчиће у кафани код „Малог Војника" до трговине браће Дајмака.

У истој кафани моћи ће се добити поред доброг и разног пића, и комотне трпезарије увек фришких ћевапчића ћевапа на ражњу и добре ћулбастије, и других ладних јела.

Сваком посјетиоцу познато је да ја „сам" то израђујем са највећом пажљивошћу на чистоту, а и послугом солидном зато учтиво молим моје познате муштерије и пријатеље да ме посјете.

понизан
Петар Јањић
шапчанин
ћевапчија код Тричка и сада код Малог војника.

573 2—3

Стан врло удобан и јевтин издаје се због селидбе одмах под кирију Упитати г. М. Станића, капетан I. класе, у поштанској ул. бр. 18, 574 3—3

Рударски инжињер

тражи се, јавити се уредништву.

569,6—10

гостионицу код

ЗЛАТНЕ ЛАЂЕ

као врло пространу и лепо украшену, добром кујном и пићем снабдевену, препоручујем путницима за преноћиште а поштованој публици за свадбе, села и игранке.

Послуга је тачна а цена умерена.

576 3 3 С поштовањем
Илија Јовановић гостионар

Куварица потребна је сад одма Општој државној болници. Плата је 50 динара месечно с правом на стан.

588 2—3

Генерална агентура ЗА ОГЛАСЕ — 15 Скадарска улица Београд.

586

Економија за огласе: само три дин. за сваки оглас месечно, који мора у свима српским новинама дневно излазити, и који ће једна четвртина милиона људи читати, одговори морају бити на нашу агентуру управљени, која ће исте на дотичну адресу отправљати:

Тражи се Гувернанта код троје деце. Писати под адресом P. H. 4. агентури.

Женидба.

Један светски изображен млад човек који има нешто капитала жели ступити у брак са младом изображеном госпођицом, која треба такође да располаже са изасним капиталом, писати под R. D. на агентуру.

Млад човек чиновник има и нешто капитала жели се оженити, писати под P. A. 4 на агентуру.

ЛУТРИЈА ТУРСКА Вучење 18 Септембра 1889 г. **Цена лоза 4 и по динара** Шест вучења на годину. — Главни згодитак **од 600.000 и 300 00 динара.**
Израел Русо, Кнез Михајлова улица до Хајдук Велка.

Тражи се агент, писати под N. R. агентури.

Млада госпођица лепа, изображена 23 године стара, из добре фамилије жели у брак ступити са изображеним господином који добар положај има под F. F. агентура.

Један учитељ даје часове из француског језика, граматике и литературе, обавезује се сваког за три месеца добро француски научити, услови повољни, под S. N. 9 агентури

Банк пари

тражи једног заступника за Београд са добрим препорукама под P. O. H. 8 агентури.

Тражи се млада женска или човек за секретара у једној административној канцеларији који добро владају француским и српским језиком обратити се агентури.

Новац на зајам

на сигурно јемство од Париске Банке. Ближа извешћа од агентуре. под бр 408.

Тражи се један ортак са 2000 дин. за једну врло добру радњу, зарада дневно 50 динара по S. F. D. агентури.

КУЋА у средини вароши на продају. Услови су повољни и олакшица за исплату. Питати под H, K. J. Агентури.

ТРАЖИ се на зајам 50 лук. цес. Јемство на руку Писати под. H. Ф. D. Агентура

ОСОБЕ које би желеле добити службу или ма какву врсту занимања, нек се јаве нашој Агентури и нека дају оглас. То је најсигурнији начин да нађу место које би желели. Јер тај оглас коштаће свега 3 динара месечно, а читаће га једна чет. милиона читалаца, и ваш оглас отштампаћемо у свима новинама српским.

ЗА слуге је исто тако пробитачно да потраже место путем огласа, који некоштају много, свега 3 динара за цео месец дана. Јер знајте добро, да сваки онај коме треба било служавка, слуга кувар, куварица или собарица већље да вас тражи но вашем огласу, но да вас тражи тамо гди ће морати још платити што вас је добио —

ФАРБА

Фирнајз, лак четке и сав молерски и фарбарски прибор најбољи је и најевтиније код

ДИМИТРИЈА М. ЂОРИЋА

У БЕОГРАДУ

спрам споменика кн. Михајла

продаје на мало и на велико

ЦЕНОВНИК ШАЉЕ СВАКОМЕ НА ЗАХТЕВ

527 2—10

Нашем добром и никда непрежаљеном сину односно брату

Димитрији Ж. Јовановићу

овд. дуванџији

даваћемо годишњи парастос, у палилулској цркви, уторник 5. Септембра т. г. у 9 сати пре подне.

Молимо сроднике и пријатеље да овом тужном помену присуствују.

ожалошћени:
Отац. **Живко** Мотт. **Катарина.** Браћа, сестри и остала фамилија.

585 1—3

Власник и главни уредник Перa Тодоровић. Одговорни уредник С. Јаношевић. Штампарија „код Просвете" Позоришни трг. бр. 2.

БРОЈ 255 ПОНЕДЕОНИК 4. СЕПТЕМБРА 1889. ГОДИНА II.

ИЗЛАЗИ СВАКИ ДАН

БРОЈ 10. П. Д.

МАЛЕ НОВИНЕ

ДНЕВНИ ЛИСТ ЗА СВАКОГА

Писма и рукописи шаљу се Власнику „Малих Новина“ Топличин венац, бр. 17., на горњем спрату.

Претплата се прима код свију пошта у Србији

ЦЕНА ЗА СТРАНЕ ЗЕМЉЕ

За годину . . . . . 30 динара
На по године . . . . . 15 динара
На 3 месеца . . . . . 9 динара

Претплата из унутр. полаже се само код пошта

ЦЕНЕ ОГЛАСИМА

На првој страни од петит. реда 20 пр. дин.
а на четвртој од петит реда 10 пр. дин
ПРИПОСЛАНО стаје 50 пр. д. од петит реда

За Београд нема претплате — Лист се продаје на број

LE PETIT JOURNAL

KLEINE ZEITUNG

Оглас јеет но, по потреби и са сликама. За свако оглашење плаћа се држ. таксе 20 пр. д. ВЕЋИ ОГЛАСИ ПО ПОГОДБИ.

Покојном
Марку Стојковићу
свилстару
Даваће четрдесетодневни помен у Уторак 5 тек. у 9 час. пре подне у Вознесенској цркви.
Ожалошћена породица.
584

Мир је осигуран.

Мир је осигуран! Ко у то сумња, наопако му било!

Али и ко је тај ко би смео посумњати у осигуран мир, кад један Бизмарк вели да је све у свом реду, и да се рата не треба бојати, а искуство тврди, да кад год је чича Бизмарк много причао о миру, онда смо увек у брзо имали рат.

И тако, мир је потпуно обезбеђен!

Да је све то тако и никако друкчије, имамо и других доказа.

Месецима се говори о доласку руског цара у Немачку. Та за бога, немачки цар ишао је у госте руском, па сад је ваљда рад да и руски цар дође у госте немачком. И пошто се о томе више од два месеца „на сигурно“ тврдило, сад на један пут излази да се о доласку руског цара *„не зна ништа поуздано.“* Е, ето тако је то у политици, пре је било *„сасвим поуздано“* да долази, сад је опет *сасвим поуздано* да није ништа *поуздано*, а све то у скупа значи — „мир је осигуран!“

Но ако нема руског цара, ето му је син дошао у Немачку. У Хановру држе се велике маневре присуствује и руски пресолоо наследник а то је ваљда „сигуран знак“ да између Немачке и Русије владају „најбољи пријатељски односи.“

Оно, истина, све је то лепо, да није још ових ситница.

Немачка забранила увоз руске *стоке*. Усљед тога Русија забранила увоз немачкога *новца*(!) Сем овога Русија укида непосредни саобраћај за еспапе, а Немачка опет спрема се да на ове мере одговори другим мерама управљеним напротив Русије. Стање је тако, да је Нономски, а поглавито *царински рат* између Немачке и Русије скоро већ свршена ствар!

Колико пак има корака од економског до правог, политичког рата, то остављамо нека корацима измери сам чича Бизмарк

Ми пак навешћемо само још неке мале доказе да је „мир потпуно осигуран,“ а то је:

1) Аустроугарска спрема се да поседне војском своју границу од Оршаве на горе уз Дунав.

2) Бугарска удвојава своје гарнизоне и страже на Дунаву.

3) Руски министар Вановски утврђује Ригу и гради од ње утврђен војнички логор.

Ако све то нису поуздани знаци осигурана мира, онда ми не знамо ни шта је мир ни шта је осигурање.

Живео осигуран мир!

БЕОГРАДСКЕ ВЕСТИ.

Приспео. Прексиноћним брзим возом из Беча приспео је амо гроф Брej, немачки ванредни посланик и пуномоћни министар на двору Њег. Величанства.

*

— **Српске друштва Св. Саве.**

(Наставак)

Број		добијене ствари
6769	. . . . .	лепеза
10564	. . . . .	чашу пивску
6045	. . . . .	гусле јаворове
3605	.	плед из параћин. фабрике
8857	. . . . .	књиге
14660	. . . . .	књиге
6536	. . . . .	дрвени чивилук
10590	. . . . .	књиге
1369	. . .	пар кеса од рогоза
12782	.	стакло са балоном и три четкице
8336	. . . . .	књиге
2864	. . . . .	слика урамљена
14237	. . . . .	књиге
11939	. . . . .	књиге
1334	. . . . .	књиге
3590	.	сукњу и кошуљу од срп. платна
5272	. . . . .	књиге
1648	. . . . .	књиге
10744	. . . . .	ланац од никла
5304	.	пар претенова за салвете
763	. . . . .	перорез
1493	. . .	једну туру конопаца
9822	. . . .	кожни новчаник
11799	. . .	седеске бројанице
9711	. . . . .	књиге
1371	. . . . .	књиге
365	. . . . .	три катанца
2945	. . . . .	књиге
3210	. . . . .	књиге
11396	. . .	гарнитуру стаклену за слатко
3598	. . .	два пара свећњака
4288	. . . . .	књиге
6028	. . .	стакло са балоном и три четкице
125	. . . . .	књиге
4820	пар јастука српске тканине	
2346	.	пивску чашу са заклопцем

(СВРШИЋЕ СЕ)

ПИСМО

Уредништву „Малих Новина“

Прочитао сам у вашем листу „Мале Новине“ бр. моје писмо, које сам управио на Господина Министра Унутр. дела, а по предмету дуговања г. Глише Ђорђевића управника вар. Београда — стечајној маси Павла С. Петровића из Неготине, са мојим потписом.

Оно је писмо истинито, оно постоји и ја сам доиста онако писмо управио г. министру. Али онако како је то писмо отштампано у вашем штов. листу, изгледа, као да сам га ја уредништу послао, да исто изнесе на јавност; но међутим ја вам га нисам послао ни предао.

На зато господин Уреднче, молим вас да о томе уверите од ваше стране и остале читаоце вашег листа, да ја вама отштампано писмо у гор. броју нисам послао, а још мање, да је могао ко у моје име из моје канцеларије вама га дати, како се не би мислило, да документа из моје канцеларије тако излазе да сам и ја из „неке гомилице чиновника“ која „из осете“ „плете неке замке“ неким и неким много невиним и поштеним људима.

30 Августа 1889.
Неготин.

ваш штовалац
Димитрије Сечански
адвокат.

На молбу г. Сечанског овде радо изјављујемо, да писмо, које је он, г. Сечански, писао г. министру, и које смо донели у једном од прошлих бројева нашега листа — није потекло из адвокатске канцеларије г. Сечанског, нити смо га ми с те стране добили.

Као што је познато, то се писмо односи на оних кобних 600 динара, што се некако ђаволски закачиле за ни крива ни дужна нашег дичног управитеља Гдишу. Писмо је дакле било од нарочита значаја, и ми смо га добили сасвим од друге особе из Србије, а не од г. Сечанског адвоката и из његове канцеларије. Оволико ради обавештаја.

БЕОГРАД 2 СЕПТЕМБРА 1889.
Уредништво „М. Новина“

ИЗ СРПСКОГ СВЕТА.

— **Досељење Црногораца.** „Кор. Бал.“ доноси следећу вест. Глад, која је завладала у Црној Гори, приморала је црногорску владу, да се обрати нашој влади, молећи је за дозволу, да се могу иселити у Србију неке породице црногорске које највише од глади страдају. Влада београдска, која зна добро, колико народ српски жали своју браћу Црногорце кад су ови у невољи, а с друге стране руковођена осећајима солидарности, који везу ове две земље, похитала је и одговорила је да је готова и од свег срца да пристаје да задовољи жеље владе књажевске. Влада је одмах наредила и предузела све нужне мере, за насељавање, а наиме постарала се да се одреди крај где ће се људи населити и које ће им се земље дати.

Овакав поступак владе српске само је за похвалу. Народ Црногорски извесно ће бити дирнут овим новим знаком пријатељства и ми можемо насигурно рећи у напред, да ће односи ових двеју земаља, који су и досада увек били срдачни, и у будуће бити још срдачнији. С друге стране мило нам је што можемо казати и то, да ће акт ове предусретљивости коју је показала влада београдска, имати ту срећну последицу, те ће се утврдити осећај код сваког Србина, да је дужан пружити руку свом брату Србину кад је у невољи, и да ништа на свету није кадро изазивати неслогу у народу српском. —

ИЗ БЕЛА СВЕТА

Убио се. Ово дана убио се у Цариграду директор отоманске банке г. Хаз. Сарајен је уз учешћа службених изасланика. Неки пакосни листови праве подругљива питања, шта је мало једном директору турске банке, да се мора сам убијати? На што одговарају други, јамачно мрзла му савест од бројања многе готовине.

Прогонства. Из Букурешта јављају да влада спрема прогонство за новине страних дописника који се баве у Румунији. Међу протераним биће и аустро-угарских поданика.

Крунисање за чешког краља. Аустроугарска штампа говори јетко о „пустим плановима“, како их она зове, да се цар Фрања Јосиф онако исто крунише за Чешког Краља, као што се 1867 год. крунисао за мађарског краља. Ту се веома красноречиво доказује како је Аустро-угарска пропала ако удари тим правцем. То је коса равнина, на којој после нема заустављања и одморка. Уз аустроугарску штампу секундира штампа немачка. „Nation. Zeit.“ примећује да би тиме било раздробљено начело дуализма (на наравно, јер би онда био триализам), а пожуде других народа у Аустро-угарској биле би опасно пробуђене. Кад се да Чесима краљевина, не знам с каквим би се разлогом то исто могло одбити Словенима, Далматинцима, Хрватима и т.д.

„Vos. Zeit.“ вели: „Велика Чешка на северу, то значи велика Хрватска на југу.“ Даље се вели да је већ крајње време да се Тиса једном врати из Остенде и да разагна сва ова ружна привиђења.

Ми би на ово приметили само толико, да ће ова „ружна привиђења“ и сам Тиса тешко моћи разагнати, јер ко доиста види некаква „ружна привиђења“ може бити сигуран да му то долази од сопствене упаљене фантазије — а ту богме тешко да ће и Тиса наћи лека.

ИЗ БАЛКАНИЈЕ

По „Румунском Лоју“ вести из Бугарске све већма су узбуњиве Гарнизони и стриже дуж Дунава знатно се појачавају. У земљи се живо ради и спрема. У опште се мисли да Бугари намеравају 6 о. м. прогласити независност. С друге стране опет у Угарској аустријска војска приличе се Дунаву. Друга пешачка регемента из Кронштати и батаљон стрелаца из Фогараша, отишли су на Херманштат, одакле ће се ускоро кренути за Оршаву.

Толики Румунски лист.

Међу тим ми имамо вести и с других страна да аустро-угарска намерава посести војском своје међе од Оршаве на на више уз Дунав.

Све знаци сигурна мира!

Службени гласник

Постављени за директора и професора крушевачке гимназије, Димитрија С. Јовановића, директора и професора пожаревачке гимназије по потреби службе; за директора и професора параћинске ниже гимназије Јована Митровића директора и професора јагодинске ниже гимназије, по потреби службе; за директора и професора јагодинске ниже гимназије, Миладина Тутуновића директора и професора зајечарске гимназије по потреби службе; за директора и професора свиљаничке ниже гимназије Јању Манојловића професора ужичке реалке; за директора и професора београдске више гимназије Милована Р. Маринковића професора ите гимназије; за директора и професора пожаревачке гимназије, Илију Душмановића, професора исте гимназије; за директора и професора зајечарске гимназије, Добросава Ружића, професора крагујевачке гимназије; за директора и професора пиротске ниже гимназије, Борђа Аранђеловића, професора јагодинске ниже гимназије; за директора и професора смедеревске више гимназије, Сретена Пашића, професора прве београдске гимназије; за професора чачанске ниже гимназије, Васу Филиповића, професора пожаревачке гимназије, по молби; за професора прве београдске гимназије, Светозара Марковића, директора и професора параћинске више гимназије, по молби; за професора београдске више гимназије, Светозара Видаковића, директора и професора крушевачке гимназије, по молби; за професора београдске ниже гимназије, Живана Живановића, директора и професора пиротске више гимназије, по молби; за професора друге београдске гимназије, Јована Вадемлића директора и професора београдске више гимназије, по потреби службе; за професора крушевачке гимназије, Кузмана Пантровића, директора и професора свиљаничке ниже гимназије, по потреби службе; за професора београдске учитељске школе Живка Поповића, професора београдске реалке, по потреби службе.

(Свршиће се)

Премештај. Канцеларија одбора за париску изложбу премештена је из скупштинске зграде у новосазидану зграду рударског одељења на западном Врачару више „Славије,“ на другу крагујевачком.

Мекиње. из овд. проф. слагалишта продаваће се од 10 т. м. по осам пара динарских килограм, што се саопштава купцима ради знања.

Спуштена цена Командант морав. див. области спустио је таксу сламе која се од народа купује за потребу ниишког гарнизона за идућу год. и. то од 1.5 на 1 пару дин. од киле.

Лицитација По што г. министар војни, преписом својим од 27 т. м. ЕПбр. 4296, није одобрио лицитацију државну 24 т. м. за набавку потребне количине хлеба за исхрану жандарма овде у Београду станујућих, а за 1889.00 рач годину, већ је наредно да се држи друга лицитација на дан 7 септембра т. г.

Стога се позивају они коју би имали вољу ове набавке примити се нека одређеног дана дођу у канцеларију команданта жандармерије и лицитирају.

Лицитација ће се држати од 9 сахати пре подне па до 1 сахат по подне, и после овога времена не ће се допустити никоме да лицитира.

Кауцију полажу српски грађани 2000 динара а страни дупло; без кауције не ће се лицитирање никоме одобрити.

Услови ове набавке могу се видети сваког дана у штабу команде жандармерије а и на сам дан лицитације

СМЕСИЦЕ

— **Огроман чокот.** У Хангсдорфу у доњој Аустрији, 3/4 сахата од Беча има неки Иван Фрид деветогодишњи чокот, који ове године носи 2000 гроздова. Од тога једнога чокота добиће власник од прилике шест до седам акова вина. Чокот стоји у авлији и прекрио сва четири зида у авлији. Многи пријатељи пољопри вреде долазе чак из Француске да виде овај огромни чокот.

— **Куварица и председник републике.** Председнику здружених америчких држава прете нарицом с његовом куварицом Францускињом. Ту куварицу погодили су у „Белом дому“ за цело лето, али у месецу јуну, кад је било решено, да породица председникова проведе већи део лета у селу, г-ђа Харисонова нашла је да је излишно плаћати по 50 долара месечно куварици, која не ће имати шта да ради тим пре што ће свака негрињанка за 15 долара потпуно удесити кујну председникову. И куварицу отпусте. Али она, позивајући се на закључене погодбе, нађе адвоката, који напише председнику писмо да се мора испунити захтев куварични, иначе ће се председник морати судити.

ПОЛИЦИЈСКИ ГЛАСНИК

БЕОГРАД 3 СЕПТЕМБРА

Притворени. Ноћас су притворени: Војин Стакић рибар и Димитрије Витровић из Ужице због скитње.

Кажњени. Пресудама полицискиим кажњени су: Станко Савић, Радован Михајловић, Младен Давинић и Светозар Марковић момци фијакерски због нереда, Даница Живковић из Ратара, Коста Крстић овд. и Станојка Павловић овд. због прошње.

КУРС

Дукат . . . . :	5 64
Наполеон	9.43
Срц. лутр. 3% лозови	33.—

ОГЛАСИ

КАФАНА

У кући Г. М. Петронијевића на вел. пијаца издаје се одмах под кирију.

Упитати у Скопљанској улици бр. 19.

580 4—6

Куварица потребна је сад одма Општој државној болници. Плата је 50 динара месечно с правом на стан.

588 3—3

Рударски инжињер

тражи се, јавити се уредништву.

569,7—10

НА ЗНАЊЕ!

Од 1-ог Новембра ов. год. издајемо нашу кућу на јалији, са већим и малим квартиром и осталим удобностима под кирију. Пријавити се ваља код доленодписаних.

526 —

Алкалај и Фарки
мањачи овд.

ГЛАВНО СТОВАРИШТЕ
БЕОЧИНСКОГ ЦЕМЕНТА ЗА СРБИЈУ

Предузимачима и осталим потрошачима препоручујемо **БЕОЧИНСКИ ЦЕМЕНТ**, и то: прима и секунда портланд, роман-цемент и две сорте хидраула, лакши и сежи, јер је потребама доказано *да је најбољи од свију*, који се овди продају. Он је и по тежини најлакши, а подноси много више дометање песка, зато је за сваког најпробитачније, само са овим цементом радити.

Нарочито чинимо пажљиви на наш портланд-секунда који се најчешће употребљује и који је раван каквоћи са портландом прима других фабрика, а знатно је јевтинији. Наш прима-портланд ненадмашим је, и служи поглавито за фине глазуре.

За потрошаче у опште, а нарочито за већу потрошњу **знатно су спуштене цене.**

Примамо на израду свако цементирање и бетонисање ходника и предсобља, израду тераца и мозајка за ходнике, предсобља и за цркве, како ови у Београду, тако и на страни, све по најјефтинијим ценама. Све радове вршимо са стручним радницима и са гаранцијом.

ГЛАВНИ ЗАСТУПНИК,
ПЕРА А. ЈОВАНОВИЋ
са канцеларијом: на Сави на дрвари и у

кнез Михајловој улици број 29. у Пављеловој кући

371 38—50

ВЕЛИКА ТУРСКА ЛУТРИЈА

ИЗРАЕЛ РУСО

Књаз Михаила улица „Хајдук Вељко“

Вучење 19 септембра (1. октобра) 1889.

дин. добијају				дин. добијају
3	погодитка по	600 000	18 погодитка по	6000
3	„ „	300 000	36 „ „	3000
3	„ „	60 000	18 „ „	2000
3	„ „	25 000	36 „ „	1250
6	„ „	20 000	168 „ „	1000
6	„ „	10 000	3000 „ „	400

Цена: један читав лоз 5 дин — Молимо поштоване муштерије из унутрашњости новце за лозове или упутницом или у поштанским маркама слати. 579,3—5

Учитељица немачког француског и енглеског језика, даје час — Извешћа даје о —10 пре и 1—3 сахата по подне. Са станом тераније први спрат. Бр. 55.

589—1—3

Allen Bekannten von denen ich aus Zeitmangel mich nicht persönlich verabschieden konnte, rufe ich bei meiner Abreise nach Berlin auf diesem Wege ein „herzlich Lebewohl“ zu.

W. Hünerfürst
Bevollmächtigter
der Firma Mohr & Speyer.
3. Septemb. 1889. Belgrad.

Нашем добром и никда непрежаљеном сину односно брату

Димитрији Ж. Јовановићу

овд. дуванџији

даваћемо годишњи парастос, у палилулској цркви, уторник 5. Септембра т. г. у 9 сати пре подне.

Молимо сроднике и пријатеље да овом тужном помену присуствују.

ожалошћени:

Отац Живко М-тт. Катарина. Браћа, сестри и остала фамилија.

585 2—3

Власник и главни уредник Пера Тодоровић. Одговорни уредник С. Јаношевић. Штампарија „код Просвете“ Позоришни трг, бр. 2.

БРОЈ 256 УТОРАК 5. СЕПТЕМБРА 1889 ГОДИНА II

ИЗЛАЗИ СВАКИ ДАН

БРОЈ 10. П. Д.

ЦЕНА ЗА СТРАНЕ ЗЕМЉЕ
За годину . . . . . 30 динара
На по године . . . . . 15 динара
На 3 месеца . . . . . 9 динара

LE PETIT JOURNAL

МАЛЕ НОВИНЕ

ДНЕВНИ ЛИСТ ЗА СВАКОГА

Претплата из унутр. полаже се само код пошта

За Београд нема претплате — Лист се продаје на број

Писма и рукописи шаљу се Власнику „Малих Новина" Топличин венац, бр. 17., на горњем спрату.

Претплата се прима код свију пошта у Србији

ЦЕНЕ ОГЛАСИМА
На првој страни од петит. реда 20. пр. дин. а на четвртој од петит реда 10 пр. дин
ПРИПОСЛАНО стаје 50 пр. д. од петит реда

KLEINE ZEITUNG

Огласи јевтино, по потреби и са сликама. За свако оглашење плаћа се држ. таксе 20 пр. д. ВЕЋИ ОГЛАСИ ПО УГОДБИ

ГРАДСКО КУПАТИЛО
АМАМ

Ради сваки дан, за мушко особље од 6 из јутра до 8 сати пре подне и од 6 по подне до 9 сати у вече.

Петком недељом и сваког празника цео дан

За женско особље сваки дан од 8 пре подне до 6 сати по подне изузимајући горње дане

ЦЕНЕ КУПАЊА:

	дин. пара
За мушко особље од персоне у кабине	80
на Галерији	60
За женско особље од персоне у кабини . . .	60
на Галерији	40

За децу до 10 год. плаћа се у пола цене

ВАЖИ ОД 1-ог СЕПТЕМБРА ОВЕ ГОДИНЕ

Поштовано Грађанство,

Будите уверени да ми није намера да хвалим градско купатило, пошто није тако декорисано као што има овде у Београду нове илице, но је остало по старом природном распореду.

Али сваког могу уверити да сва друга нова купатила морају дати признање да је градско купатило надмашило сва купатила усљед текуће савске воде, које у других нема, но се служе бунарском водом.

Зато узимам слободу препоручити пошт. грађанству, да ема чистијег купања без икакве сумње од градског амама.

Још кад би се српска држава постарала, да направи неколико када за купање, поред оне кирије коју данас прима од амама, јамчим њој, да би имала још 2400 динара више но сада.

Јер кад би још оваку удобност снабдела, не би се звао амам, но лековита бања, јер је доказано, да је текућа а нарочито савска вода од рематизма одвише добра.

Што се тиче чистоте и солидне послуге на подпуно задовољство јемчим.

У исто време набавио сам вешта аператора за сечење жуљева, који бесплатно стоји посетиоцима на услузи.

С поштовањем
Коста Димитријевић
амамџија

568—4—10

ЗА ПРЕДАЈУ
Радња бакалска

Са врло лепим једиком, на врло добром месту, у улици Кастриотовој бр. 16 преко пута Пашоне и Златног Прага. Услови повољни за готов новац.
594 1—4

ЈЕДАН НОТЕС

који је изгубљен на булевару 3-ег у вече, који га нашао, нека га са документима у њему преда пошти без свога потписа, на адресу „Мале Новине" новац нека себи задржи. 579,1—4

†

ЗАХАРИЈА СТОЈАНОВ

Бугарски родољуб и књижевник председник народног собрања.

Телеграфска жица донесе нам данас прву и прежалосну вест, да је Захарија Стојанов, један од најплеменитијих Бугара, један од највећих родољуба бугарског братског нам народа ненадно и напрасно умро у туђини.

Здрав и крепак, у најбољим годинама — тек ако му је било тридесет и пет-шест година — он се пре неколико дана кренуо у Париз на изложбу, а данас, као из ведра неба гром, стиже нам глас да је напрасно умро.

Бог да те прости добри човече, велики родољубе, поштена душо и вредни трудбениче.

Ово нека је први помен рајској души твојој после првога гласа о твојој смрти. А племенита сен твоја још ће дуго облетати око болних успомена наших и ми ћемо те се још почешће сетити драги нам покојниче.

4 септембра 1889 год.
Београд.

Пера Тодоровић

Шта је ово?

—

Ономад смо питали за нашу београдску главну полицију: да ли је то полиција или хајдучка гора Романија? Сад видимо да смо нанели тешку увреду Романији, кад смо је сравњавали с нашом полицијом. Никад у зеленој гори Романији није боравио овако несрећан и опак зликовац, какав седи сад на врху наше престоничке полиције.

Глиши Ђорђевићу мало је што је од београдске главне полиције направио лиферанта проституткских домова београдских; мало му је што хапси људе па их онда уцењује у затвору и диже им паре; мало му је све његово безакоње, но је сад ево отпочео нову врсту радње — *врбовање лажних сведока.*

Испричаћемо овде за сад само неки факт, остављајући да доцније проговоримо опширно о томе. Ево тога факта:

25. прошл. месеца власник и главни уредник нашег листа г. Пера Тодоровић оде на 5—6 дана у своје село на одморак, и да узред сврши неки свој приватан посао у Паланци. Пред полазак, баш тога истог дана, г. Тодоровић отпустио је свога момка, Јоцу Кастријотића, који га служи од 3—4 месеца.

Г. Тодоровић био је задовољан са службом овога момка. Отпустио га је с тога што му није више требао, а и с тога, што је Јоца био прегао да отвори са својом женом једну кућну; желео је дакле да ради за се, а да не служи више.

И доиста, помогнут газдом код кога је пре служио, Јоца је већ био узео под закуп кућну код „Златне Славине", купио посуђе, дрва и сву осталу спрему. 25 Августа пред подне Јоца је примио од г. Тодоровић свој последњи ајлук и отишао је с напоменом да ће око 5—6 час. по подне доћи да донесе још неке г. Тодоровићеве ствари што су код њега биле и да му заблагодари на четворомесечној служби и да му рекне збогом.

Међу тим прође 5 прође и 6 часова по подне, а Јоца не дође.

Пошто су код Јоце биле и неке ствари које су требале г. Тодоровићу за пут, то г. Тодоровић пошље свог редакциског момка да види шта би те нема Јоце. Ио ле по сахата момак донесе глас да је Јоца ухапшен; да су га отерали 2 жандарма, и да Јоцина жена седи сама у кућни и кука.

Зачуђен, шта ли то може бити, г. Тодоровић распитивао је зашто ли су Јоцу ухапсили, али ништа није могао дознати.

Спреман за пут, г. Тодоровић те вечери (25 авг,) отпутује.

Кад се 30. Августа вратио поново у Београд, г. Тодоровић нашао је да је с Јоцом било ово:

25. августа, око 6 часова по подне жандарми су нашли Јоцу у његовој кућни где тестери дрва, ту га сподбили и отерали у теразиски кварт. За што? — то нико није знао.

26, 27 и 28. Августа Јоца је држан у полицији. За та 3 дана,

њега су 5—6 пута водили у главну полицију и враћали у кварт. Ту су га сецали, испитивали, претили му, после му обећавали сталну службу са 10 дук. месечне плате, па опет претили — једном речи чинили су све да од Јоце начине лажна сведока и да га приволе или нагнају да сведочи што против г. Тодоровића.

Кад је Јоца при свем том остао поштен и непрестано говорио да он нема шта да сведочи против г. Тодоровића, онда су покушавали да га преваре, како би га раздражили и наљутили против г. Тодоровића и ту су га онда **слагали** како је бајаги г. Тодоровић тужио Јоцу, да му је покрао некакве ствари, да му је украо неких 50 динара, да је претио да га убије. — Рекли су му да је г. Тодоровић због свега тога тужио Јоцу и да га је полиција с тога и ухапсила.

Сиромах Јоца у почетку је био плануо против г. Тодоровића, али „љути Арнаутин“ (Јоца је родом из Приштине) брзо се досети да је све то лаж и уједурма полициска, с тога изјави отворено да он не верује да га је г Тодоровић могао тужити, јер зна да г. Тодоровић никад ни про ив кога неће **лагати.**

Кад је Глиша видео да не може преломити Јоцу да му лажно сведочи, он га осуди на прогонство.

28. авг. у вече Јоца је околишеним путем испод града па около кроз град спроведен на железничку станицу и протеран **у Турску.**

Ово је први и јединствени случај да се ко год који је из Турске дошао под српску заштиту у Турску протерује.

При поласку Јоци нису дали да се састане са женом; нису му дали да набави који динар од познаника — отерали су га без гроша, у лаким аљиницама и нису му дали да како год да гласа од себе, да би му се нашло на невољи.

После овога настојавањем жене Јоцине г. Стева Добривојевић ишао је у полицију да пита за што је Јоца протеран и ту су му рекли да га протерују с тога што је хтео **да изврши атентат на највишу државну особу.** Међу тим у полицијском гласнику у службеним „Срп. Новинама“ изашло је да је Јоца протеран због скитње.

Због скитње протеран човек кога су одвукли из његове радње где је стругао дрва.

Читатељи! ви видите каква се гадна и подла интрига крије у у овој ствари.

Управитељ вар. Београда покушава да од једног сиромашка направи лажног сведока. Кад то не иде он приватно **лаже** да је тај човек хтео извршити атентат, а овамо службено објављује да је протеран због скитње.—

И све то ради *главна полиција*, управа вароши Београда, управа српске престонице!!!

Шта је ово? где смо ми? каква су ово лупешка посла? какви су ово ниткови што у име власти. у име радикалне владе и под радикалном владавином врше ове подле нитковлуке од којих би се згнушао и последњи лупеж!

Јес шта је ово? — Таушановићу? Шта је ово радикална странко, под чијом се владавином дешавају све ове подле грозоте.?!

БЕОГРАДСКЕ ВЕСТИ.

—

Краљичин долазак. Њ. В. краљица Наталија кренула се из Јалте за Србију ономад 3 ов. месеца. Уз пут свратиће висока путница у Јаш својој тетки кнегињи Луџизи, где ће се бавити 2—3 дана па ће онда, у име бога у Београд. Као дан њена доласка може се рачунати 17 септембра у 4 часа по подне.

*

Приспео. Бечким брзим возом приспео је прексиноћ у 10 часова у Београд барон Темел, новопостављени аустро-угарски посланик и пуномоћни министар на двору Његовога Величанства Краља.

*

Ванредни састанак општ. одбора. Данас у пет часова по подне држаће општински одбор ванредни састанак, на коме ће финансијска комисија, која већ поодавно ради на томе изнети пред одбор свој предлог како Општина Београдска да дође до потребног новца за извршење варошких потреба. Хвала богу те ће и то питање једном да се скине са дневнога реда. Доста смо говорили ово оно, ето, општински одбор учиниће своје а на нас грађане остаће обавеза да примимо ону одлуку коју одбор, по овом питању буде донео.

*

Првенство. 30. Августа на дан Њ. В. руског цара, служећи службу у саборној цркви Њ. Високопреосвештенство Митрополит Михајло изволео је наредити да се у молебствију на првом месту спомене руски цар, па онда тек српски краљ.

Свака част и слава рускоме цару, али Србија нити је руска провинција ни вазал руски но самостална краљевина српска у којој нико не може имати **првенство** пред српским краљем.

Како се ово могло десити, ми се веома чудимо, и чисто нам је невероватно. С тога би радо чули каквим би се разлозима овако поступ ње правдало, ако је доиста све овако било.

*

— **Срећке друштва Св. Саве.**

(свршетак)

Број		добијене ствари
8667	. . . . .	књиге
14719	.	кутију са 4 табакере од хартије
11712	. .	ибрик бакрен посребрн за кафу
5433	.	пар баштенских чивилука
932	. . . .	веза од метала за визиткарте
67	. . . . .	група алатки
10537	. .	пар седефских дугмета за манџетне
7453	. . .	сервис за ракију из јагодинске фабрике
5631	. . . . .	усарачен нож
3425	. .	дрвена шатула за накит
14733	. . . . .	књиге
8996	. . . .	чашу пиварску из јагодинске фабр.
1685	. . . .	чутуру са грбом крал. Србије
6594	. . . . .	књиге
8915	. . . . .	књиге
1394	. . . . .	књиге
8690	. . . . .	књиге
2561	. . . . .	књиге
13024	. . . . .	књиге
4973	.	сукњу и кошуљу од срп тканине
6553	. . . . .	ручни фењер
5494	. . . . .	књиге
1869	. . . . .	књиге
7599	. . . . .	књиге
13	. .	справа за одпушавање флаша
2044	. . . . .	књиге
243	. . . . .	књиге
2348	. . .	пар чаша за воду
1812	. . . . .	књиге
4203	. . . . .	књиге
4994	. . .	дивит од метала
10974	. . . . .	књиге
12750	. . .	пола туцета зарфова
7146	.	воденица за млевење каве
10154	. . . . .	књиге
10146	.	тацлу од туча из крагуј. тополивнице
70	. . . . .	књиге
1672	. . .	3¼ метара за хаљ.
13338	. . . . .	књиге
964	. . . . .	књиге
347	. . . . .	књиге
4132	пар седеф. дугм	за манџетне
14519	. .	гвозден предвратник за брисање ципеле
2245	. . . . .	књиге
8210	. . . . .	књиге
9005	. . . . .	књиге
11706	. .	косов. медаља у кутију
1214	. . . . .	једну икону
331	. . . . .	књиге
2337	. . . .	кућевну апотеку
4181	. . . . .	књиге
294	. . . . .	књиге
11837	. . . . .	књиге

*

Скуп великошколаца био ономад. Решили да учествују у прослави великошколске педесетогодишњице и да бакљадом поздраве Њ. В. Краља, мин. просвете и ректора В. Школе г. Николајевића.

*

Прослава. Јуче у јутру свечано је прослављена педесетогодишњица В. Школе. Дворана била дупком пуна света. Говорио беседу г. Николајевић (Донећемо је у првим бројевима).

ПОДЛИСТАК

ЉУБАВНА ТРАГЕДИЈА

(*Врло жалостан догађај из београдског живота*)

У нашој престоници деси се недавно веома жалостан догађај, коме је предмет — љубав. Заинтересоване и уцвељене особе брижљиво су га криле све до скора.

Али стара изрека „Заклела се земља рају да се сваке тајне знају“ и овде је одржала победу. Жалосан, срцепарајући догађај дошао је до уха новинару и он ће га укратко испричати.

Штедеће само породично име — иначе испричаће целу ствар онако како је била.

*

Угледан и богат грађанин наше престонице има јединца сина као златну јабуку.

Тек напунио 16 година и ступио у пети разред гимназије, али је тако одрасан и напре , бих рекао и 18 му је годинама.

Црна густа коврџава коса, бело, нежно лице, крупне, пуне, веома сјајне очи; мек, звонак и пријатан глас — права младићска лепота. Уз то весео, окретан добар играч, добар певач свира у виолину и у потаји пише песмице — наравно љубавне.

Ове одличне особине лепога Које — тако је име младом лепушану — биле су поносе и дика његових срећних родитеља. Али и иначе тако красно момче није могло остати неопажено и неоцењено.

Но нарочиту пажњу и нарочити интерес пробудио је лепи момчић код своје комшинице, своје другарице из детињства, код лепе Миле, девојчице само годину дана млађе од њега.

Мила је била смеђи анђелак, с кестењавом бујном косом и великим плавим очима као најлепше плаво небо.

Њих двоје знали су се и волели су се још из детињства, заједно су расли, заједно напредовали у учењу, она је боље од њега цртала, али ипак је пристала да јој он буде учитељ у цртању.

Њини родитељи живили су се лепо, те ником није падало у очи што се и деца лепо живе и подуже проводе заједно. Особито су били ревносни у музици, кад су заједно певали, или она свирала у гласовир, а он је пратио виолином.

Али на један пут родитељи опазише да су им деца постала нешто невесела, тугаљива, суморна. И сад су бивали често и дуго заједно али из њене собе ретко се сад чуо клавир и песма а понекад су обоје излазили из собе чисто поднадули, с црвеним очима.

На то је први пут свратила нажњу тетка Којина, стара, веома обазрива и искусна жена. Богата а без деце, она је већ била наменила Коју за свог наследника; он је по читаве недеље код ње проводио, и између њих развила се така искреност, такво пријатељство и љубав, да се Која својој тетки могао исповедати као каквом добром другару; она је знала све његове тајне; њој једној он је могао слободно читати своје песме, пред њом једном без зазора се отварало његово младо срце.

*

Лепа Мила спремала се на пут, на далек пут. Њен отац, повелики али поштен и с тога сиротан српски чиновник, имао је више деце, с тога му је добро дошло кад му се указала прилика да своју најстарију ћерку пошље у Русију у царичин пансијонат, где ће имати цело издржање и добити темељно васпитање. То јој је израдио њен ујак. виши официр у руској војсци, с којим је кроз који дан имала поћи у Петроград.

(Свршаће се)

Стигли поздрави с многих страна из унутрашњости и два срдачна телеграма са Цетиња (Доносимо их сутра).

*

Смјатеније господње. Нашем „Народном Дневнику“ десила се у прошлу недељу веома смешна неприлика. Док је он водио бригу о тачности и нетачности наших саопштења и без питања објављивао садржину туђих телеграма, дотле се њему самом, у његовој рођеној кући, десила ова до сад нечувена збрка. У свом броју од недеље „Нар. Дневник“ донео је на првој страни лепу, верно израђену слику пок. Николе Чупића.

И тако „Нар. Дневник“ хоће да упознаје српску прилику с нашим славним људина, а овамо ни сам не зна те људе бар голико, да нам не износи Чупића место Илића.

Е, ал тако је то, кад човек туђу бригу брине, и по туђим кућама завирује, ко је какве депеше добио — онда у његовој рођеној кући настаје „смјатеније господње“.

ИЗ БЕЛА СВЕТА

Француски лист о источним стварима. Француски лист „Echo de Paris“ доноси под насловом „источне новости“ један чланак у коме писац вели, како Беч има монопол за сва извешћа, која добија запад о источним стварима. „Ту постоји канцеларија у којој се под високом управом агента госп. Бисмарка озбиљно ради на томе да се у интересу трајног савеза само добро лаже.“

„Француска штампа усљед тога не дознаје шта се све дешава него само оно што се немачкој дипломацији свиди да им пружи.“

„Данас се тврди како је једна унутрашња ситуација Србије.“

Јучер се је то говорило о Бугарској. Али од како се код Бугара тражи ослонац противу русофилске тежње српског кабинета: Бугарска је као неком чаролијом, постала идеална и срећна земља, у којој влада и ред и слобода, а то све благодарећи мудрости једног немачког принца који је свагда спреман да послуша заповести тројног савеза. На против изгледа као да је Милан кад је напустио Београд однео са собом част, углед и срећу Србије.

„Тамошњи листови енергично протестују против тих бечких новости, Али они протестују на српском језику и ћирилицом а то ми на западу не разумемо.“

„Изгледа нам да кад би Француска влада, сама била озбиљно извештавана, она би нашла средстава, како да саопштава француским листовима тачна извешћа о оним стварима, о којима треба да су и они извештени.“

„Влада нам ништа не каже, зато, што нема шта да нам каже. А то опет зато што јој дипломате нису довољне.“

Службени гласник

Постављени за професора београдске учитељске школе. Милоја Влаића, професора нишке учитељске школе, по потреби службе; за професора београдске реалке, Живојна Симића, професора београдске учитељске школе, по потреби службе; за професора београдске реалке Станисава Симића, директора и професора чачанске ниже гимназије, по потреби службе; за професора пожаревачке гимназије, Антонија Фрањића, професора крушевачке гимназије, по молби, за професора друге београдске гимназије, Бошковића професора ужичке реалке, по молби, за професора друге београдске гимназије, Божу Прокића, професора крагујевачке гимназије, по молби, за професора јагодинске ниже гимназије. Радована Јовановића, предавача исте гимназије, за професора лозничке гимназије, Милоша Пејиновића, предавача горњо-милановачке ниже гимназије, за професора ужичке реалке. Живка Петровића, предавача исте реалке, за професора чачанске ниже гимназије, Ристу Николића, предавача исте гимназије, за професора шабачке гимназије Николу Санића, предавача исте гимназије за професора шабачке гимназије, Ђорђа Коку, предавача исте гимназије, за професора друге београдске гимназије, Петра Павловића, бившег предавача, за суплента крагујевачке гимназије, Андрију Гавриловића, предавача исте гимназије

Пензионовани пешадијски поручник, Ђура Суботић и пеш. потпор. Милоје Марјановић на основу чл. 37-ог закона о устрој ству војске, због телесне неспособности, стављени у стање покоја с пензијом, која им припада по годинама службе.

Пост ваљев за бројача IV класе одељења главне државне благајнице, Димитрија Христића пореског надзорника V класе пореске управе, по потреби службе

Ствар браће Ђорђевића

Господине Председниче,

У броју 251-ом „Малих Новина,“ г. г. браћа Ђорђевићи овд. тр овци штампали су једну своју изјаву, трудећи се, да истом докажу: као да сам ја не имајући њиховог одобрења, достављено управи друштва Св. Саве: да они истоме друштву поклањају 10.000 ком. цигала.

У ствари је, Господине Председниче, било онако, као што сам вам ја и усмено казао, т. ј. да је један од г.г. браће Ђорђевића у име фирме поклонио друштву Св. Саве 10.000 ком. цигала.

На као што је неистинито у изјави о самоме поклону казато, исто је тако неистинито у изјави представљен и разговор, који је о овој ствари вођен између поменутог г. Ђорђевића и мене.

Код живих сведока који су били присутни разговору нашем, ја се чудим оној и онакој изјави, каква је у новинама штампана.

Сматрао сам за дужност да вас, Господине Председниче, о наведеноме и писмено известим, као што сам готов да вам поднесем и најдеталније извешће о овој ствари, ако то друштву требало буде.

Изјављујући вам Господине Председниче, и овом приликом уверење мога најодличнијег поштовања, молим вас да ово писмо, ради обавештења и сазнања истине изволите јавности предати.

1. Септембра 1589. г.
У Београду.

Подпредседник Друштва
Светога Саве
Мијаило М. Богићевић.

СМЕСИЦЕ

Утисци при пењању на Ајфелову кулу. „Југословенска Коресп.“, лист што излази у Паризу на српском језику доноси овај интересан опис. Лепо време, а уз то и жеља да укажемо услугу двојици наших земљака, који говоре француски само мимиком, позваше нас, да се успнемо у понедељак по подне на Ајфелову кулу.

Около 4 сахата стигнемо код северног стуба куле и посадисмо се у вагон који од земље води до другог спрата куле. Кондуктер повика машинисти: „кад будете хтели“! и ми се полагано кренусмо.

Кроз прозоре гледамо изложбу и Париз, што се више пењемо све нам се више чини да изложба и оближњи крајеви Париза тоне. Хоризонт се све више уздиже, а Париз са околином узима облик казана, коме изложба прави дно. Ми се пењамо без да осећамо и најмањи потрес и без да чујемо звркање точкова. —

Пред очима у првој близини лете испред нас велике гомиле гвоздених пречага и ланаца које из веће даљине изгледају као конопци, којима су разни стубови куле једно за друго везани. Усљед нашег пењања чини нам се да цео систем тих стубова и пречага пада земљи.

После неколико минута прођемо први кат куле и продужујемо без прекида наше пењање све до другог ката. Сунце је скоро на заласку те нас његови зраци и раштркана светлост спречавају, да добро догледамо западну околину Париза. Са источног краја пак изглед је величанствен. Сад већ видимо далеко на 15—20 километ. у даљину.

Пред очима нам на једаред пређе једна повећа котарица која висаше о конопцу у којој беху неколико хлебова и боци које се налазе на другом и трећем спрату куле.

На другом стубу куле падају нам у очи степенице у облику шпирале, по којима се пужају пешице многе туристе. Они што их примећујемо одма при земљи, изгледају весели и предузимљиви. они мало више, већ су се запурили, поскидали су шешире, а неки капуте и сваки час бришу зној са угрејаног чела; више нас видимо једну постарију жену како задовољно уздану — ух! — она беше стигла на други кат! И наш вагон се ту заустави и при изласку пада нам прво у очи једна провидна стаклена кућица; то је редакција и штампарија „Фигара“, о коме сте сигурно слушали. Пред кућицом изложен је „протокол попевших се смртних“ у који сваки посетилац уписује своје име, а многи изливају ту и своје утиске и мисли у прози или појезији. И ми се такође уписасмо. На другом спрату неколико хиљада људи чекаху да се попну и на трећи кат. Ту сам са мојим земљацима стрпљиво чекао читав сахат и по, док је на нас дошао ред. Уђемо у сасвим нову врсту вагона, у облику кутије, који нас за неколико минута подигне на по пута а ту опет уђемо у сличан вагон који нас искрца на трећи кат.

Овде на првом месту изненађује човека, кад види колико места заузима тај кат. То вам је као једна наша повећа кућа, а од доле кад човек погледа, мислио би да нема ни неколико квадратних метара висине. Ту вам је у осталом и поштанска и телефонска, а недељом је ту отворена и брзојавна штација, тако да одатле можете писма и депеше разаслати у све крајеве света, а можете помоћу телефона, говорити било у Паризу, било у Бриселу.

Кад одавде погледате на Париз, изгледа вам сасвим мртав; не можете већ више приметити никакво кретање, а од целе париске галаме ништа не допире до ваших ушију. Само под вашим ногама, примећујете људе, како се око извесних тачака на изложби роје као пчеле око кошнице, или како миле као мрави.

Изложбене зграде долазе вам као куће од којих су неке покривене, превртнутим шољицама; то су разна кубета! Лађе на Сени лагано се крећу а изгледају као неке папучице.

Над нашим главама се налази стан, који припада г. Ајфелу, а над станом је још једна опсерваторија за научна истраживања, али ту свет нема приступа. Кад смо се већ науживали дивног призора, који беше пред нама и кад је већ и наступајући мрак својим покривалом обавио Париз и околину, уђемо поново у вагон и спустимо се истим путем до првог ката

Тај вам кат изгледа као читава варош; ту су вам ваздан којекакве трговине а има једно 5—6 гостионица, које су веће од највећих гостионица у Београду, Загребу и Новом саду!

Са тог првог ката уживали смо дед прозор, што га у вече пружа изложба са богатим осветљењем изложбених зграда и са разнобојно осветљеним водоскоцима.

КЊИЖЕВНОСТ

Изишла је из штампе

Годишњица Николе Чупића

КЊИГА XI.

Садржина: I део — Заступници одборски; II део: 1. „Пољско питање у XIX веку“, студија из политичке историје др. Милована Ђ. Миловановића. — 2. „Статистички преглед самоубистава у Србији од 1845—1884“, по службеним извештајима од Стев. М. Котуровића. — 3. „Још један прилог к историји ваљевске митрополије“, од Стојана Новаковића. — 4. „Под зидинама Цариграда — сабор светлога петка 1887“, од Стојана Новаковића - 5 Говор на парастосу Димитрија Давидовића“, говорио у смедеревској цркви 8 септембра 1888 Димитрије Руварац, парох земунски. — 6. „Црквени војвода“, остатак пећске патријаршијске хрисовуље у једном народном обичају онога краја, од Стојана Новаковића. — 7. „Прилог историји Црне Горе времена Стевана Малог“, приопштио Љуба Стојановић. — 8. „Помен др-у Јосифу Панчићу“, од М. Ђ. Миличевића.

Цена **3 динара**. Књижари имају 20% рабата. Обраћати се књижари **Вељимира Валожића**.

Народна привреда.

Виногради и филоксера. Недавно држано је у Загребу занимљиво предавање о стању француских винограда и средствима која се тамо употребљавају против филоксере.

Г. Тајник Куралда пошао је нарочито у Француску да проучи ово питање. Он ће написати читаво дело о томе. За сад пак држао је јавно предавање из којег по „Обзору“ доносимо следеће:

Предавач тајник г. Куралда, поздравивши присутну публику рече, да ће он доцније изнети на јавност опширан писмени извештај у ком ће детаљно изнети данашње стање винограда француских, но желио је ипак, да већ данас усмено саопшти оне резултата којим је у Француској уродио досадашњи рад око тамањења филоксере и засађивање винограда америкашктм лозом. Пре свега има да побије оно лажно мнење које се по свету шири о француским виноградима. Није истина да су у француској умањили виногради на против они рађају врло добро и много, тако н. пр. сам департман Бордо-а роди преко три милиуна хектолитара; департман Монпелије преко четири и по милиуна.

У оба та департмана била је филоксера винограде готово уништила, и зановила их је америкашка лоза. Што год је он видио и искусио, разговарајући се са најбољим француским вештацима, он је то одмах и забележио. Међ осталима, разговарао је се у Бордоу са Миљардом који важи као први стручњак за виноградје, у читавој француској, затим

а Депором де Фијетом, и обишао је сва главнија винарска места.

Кад је запитао Миљарда, каква се средства употребљују у Француској против филоксере француски научењак одговорио му је, да ту нема апсолутног средства, које би подједнако вредило за све околности, но све зависи од ових. Као најглавније средство против филоксере употребљава се сумпорни угљеник но и тај местимице уроди добрим а местимице лошим резултатом. Сумпорни угљеник који кошта 3—400 динара за један хектар, користи онди, гди ј. земљиште тврдо и дубоко, иначе за земљиште друге врсте он не помаже. Где земљиште није таково, ту се засађује америчанска лоза, која је већ и спасла многе винародне пределе.

Главно средство дакле против филоксере јесте сумпорни угљеник но тај се може искључиво употребљивати само по равницама, по брдима, до сада није било одњега никаквог успеха и слаб је изглед да ће га икад и бити. Што се тиче америчке лозе она у кречном земљишту никако не успева, с тога га не вреди ни засађивати овом лозом.

(НАЕТАВИЋЕ СЕ)

НАШИ СУСЕДИ

Земунско „Ново Време“ доноси ову белешку:

— **Дупуна**. Накнадно нашем извештају о прошлој седници градског заступства ваља нам исти у неколико допунити. Нашим читаоцима познато је, да је покојни *Ђорђе Трако Ђорђевић* нашој градској болници легат у износу од *5000 фор.* оставио. Но пошто је покојник српски поданик био, има се и ова ствар пред кр. српским властима расправити. Зато ваља општини нашој једног српског адвоката изабрати, који ће интересе ове општине код српских судова заступати. Градски заступник, адвокат др. Вл. Николић предлагао је за то адвоката *Христића* у Београду. Градоначелник г. *Морфи* противио се томе избору са речима; „*Ја сам се о томе човеку информисао и свари не говоре за њега, информације о Христићу не гласе најбоље.*“ Ма да смо ме тог уверења, да су те речи, са градоначелничке столице изговорене, неумесне и неоправдане, јер у јавној седници тако једног човека сумњичити, није каваљериски; но ми нисмо позвати личност госп. адвоката Христића у обрану узимати, јер смо уверени, да ће он те нападаје и сам боље знати одбити.

Но нешто је друго о чему смо и ми као јаван орган позвани да коју проговоримо

Госп. градоначелник *Панајот Морфи* тако је далеко ишао, да је у јавној седници следеће речи изустио: „*Ја ку нађи човека, с којим ћемо, ако и* **немамо права**, *парницу добити.*“

Те речи су очевидно сумњичење целог српског с дског сталежа. Дакле у краљевини Србији нема правде? Тамо се за адвоката морају бирати личности које владајућој струји припадају, ако се мисли парницу добити! Дакле адвокат који је **напредњак** *или* **либерал**, а priori *мора сваку парницу изгубити!*

Тако наш градоначелник г. *Морфи* о судовима у суседној нам краљевини говори.

Зна-ли г. градоначелник Морфи, да су судови у свима земљама, у свима државама светиња?

Не обзирући се на владајућу партију, непитајући којој странци тужитељ или тужени припада, *има суд само оно изрећи, што закон и правда захтевају. Па тако и судови у Краљевини Србији изричу недвојбено само правилне осуде.*

Ми неможемо одобрити, да градоначелник г. Морфи у јавној седници и у име целе вароши судство краљевине Србије тако сумњичи.

Довољно су познати односаји Србије наспрам Аустро-Угарској, па је ли нужно било, и јели опортуно, да се ти односаји још више заоштравају, и то још од особе начелника прве пограничне вароши? Ми дубоко жалимо речи, које је г. Морфи у јавној седници изустио. Г. Панајот Морфи као приватан човек може говорити шта хоће, али као начелник града треба на своје речи да пази, како не би сво становништво града, ни криво ни дужно, компромитовао.

ДНЕВНИК

КАЛЕНДАР

Уторак

Православни: 3. Вавила Мојсеј боговид.
Католички · 15. Људ. Мила
Сунце излази у 5 с. 26
Сунце залази у 5 с. 55
Пос. четврт. 5
Дан је с почетка $12^1/_2$ сати а ноћ $11^1/_2$ али до краја овог месеца дан окраћа за $1^1/_2$ сат, а за толико и ноћ одужа.

Књижевни оглас

ПОЗИВ
НА ПРЕТПЛАТУ КЊИГЕ
ПАСТИРСКЕ ПОСЛАНИЦЕ
Црквене и друге, Беседе и речи

Намерни смо да у име божије, штампамо укупно све наше посланице, беседе и речи, које смо у разним приликама и времену говорили.

У жељи, да би могли знати, колико ћемо књига штампати позивамо пријатеље наше и све љубитеље књиге и цркве нарочито браћу свештенике, учитеље и клирике, да се у што већем броју упишу у предбројнике исте и нас или непосредна или преко г. г. окружних протојереја и намеснике о томе известе, а ово братски умољавамо, да се заузму око прикупљања претплатника, за што ће мо им поред срдачне благодарности и 12 од сто у новцу или књиге у име награде уступити.

Књига ће изнети 30 до 35 штампаних табака, а цена јој је 4 динара. Новац се полаже у ћаток за књигу.

У исто време умољавамо најљубазније пречасне конзисторије, окружне протојереје и намеснике и сву осталу господу, којима смо раније слали наше књиге: „Номоканоне“, „Таблице о сродству“, „Библејско-егзегетичке слике“ и друге ради продаје, нека нам изволе поднети рачуна о продаји истих.

Рукопис је готов и спреман за штампу.

Рок уписивања на књигу траје до 10-ог августа тек. године.

Августа 1889 г.
у Београду

Епископ
НИКАНОР

МАЛИ ГЛАСНИК
За овака оглашења наплаћује се за једанпут само 50 пара дин.

ЈЕДНА ЖЕНСКА, која врло лепо ради бело рубље, вез и монограме тражи посао. Упитати у Хиландарској улици бр. 15.
51,1—1

ПОДАЈЕ СЕ КУЋА у новом селишту, с 2 собе и 2 кујне, бунар с пијаћом водом, упитати код мајурског бравара у новоме селишту. 54 1—3

ОГЛАСИ

КАФАНА

У кући Г. М. Петронијевића на вел. пијаца издаје се одмах под кирију. Упитати у Скопљанској улици бр. 19.
580 5—6

Куварица потребна је сад одма Општој државној болници. Плата је 50 динара месечно с правом на стан.
588 3—3

Рударски инжињер
тражи се, јавити се уредништву.
569,8—10

Генерална агентура ЗА ОГЛАСЕ — 15 Скадарска улица Београд. 586

Економија за огласе: само три дин. за сваки оглас месечно, који мора у свима српским новинама дневно излазити, и који ће једна четвртина милиона људи читати, одговори морају бити на нашу агентуру управљени, која ће исте на дотичну адресу одправљати:

Тражи се један ортак са 2000 дин. за једну врло добру радњу, зарада дневно 50 динара по S. F. D. агентури.

КУЋА у средини вароши на продају. Услови су повољни и олакшица за исплату. Питати под Н, К. Ј. Агентури.

Женидба.
Један светски изображен млад човек који има нешто капитала жели ступити у брак са младом изображеном госпођицом, која треба такође да располаже са извесним капиталом, писати под R. D. на агентуру.

Један учитељ даје часове из француског језика, граматике и литературе, обвезује се свакога за три месеца добро француски научити, услови повољни, под S. N. 9 агентури

ТРАЖИ се на зајам 50 дук. ц-с. Јемство на кућу Писати под. П. Ф. D Агентура

Млад човек чиновник има и нешто капитала жели се оженити, писати под Р. А. 4 на агентуру.

ОСОБЕ које би желеле добити службу или ма какву врсту занимања нек се јаве нашој Агентури и нека дају оглас. То је најсугурнији начин да нађу место које би желели. Јер тај оглас коштаће свега 3 динара месечно, а читаће га једна чет. милиона читалаца, и ваш оглас отштампаћемо у свима новинама српским.

ЗА слуге је исто тако пробитачно да потраже место путем огласа, који коштају много, свега 3 динара за цео месец дана. Јер знајте добро, да сваки онај коме треба било служавка, су пракувар, куварица или собарица волије да вас тражи по вашем огласу, но да вас тражи тамо гди ће морати још платити што вас је добио —

Газдама од кућа
Ако имате станова за издавање под кирију, дођите у нашу агентурну радњу и дајте оглас Јер тим ће готово сва варош сазнати. По коју цену издајете ваше станове. **Успех је извесан**

Само за 23 динара. Толико кошта комад оригиналних лоза с правом на згодитке, фирме: Credit Foncer de France, за Париску изложбу. Вучење биће 18-ог Септембра 1889 г. **Главни згодитак 500.000 динара**; свега згодитака 15 213, најмањи згодитак је 100 дин. Лозове који не буду добили, купује по 25 динара. Запитати или писати под: № 412 Агентурној радњи за брзојаве и огласе, 15 Скадарска улица. Београд.

Газдама од кућа
Ако имате кућу на продају, дођите и дајте оглас. Извесно је да ће се наћи купаца усљед огласа које ће за ваш рачун објавити агентура.

Тражи се
1000 дуката на зајам. Јемство је једна дивна кућа која кошта 3000 дуката Под Н. В. С. Аген.

Калфа бакалски
из добре куће, с добром препоруком говори Српски, Влашки, и Немачки, тражи кондиције у каквој повећој трговини овде или унутреност. адреса. Бр. 411

ЗБОГ СЕЛИДБЕ
продаје се врло јевтино 1. тезга политирана 3 и по метара — 1. фирма 5 и по мет. дугачка — расне мале плехане фирме — и рафови за дућан. — Упитати сваки дан пре подне од 10—12 сах. код
Мора и Шпајера
595 1—1 топличин венац

ЛАСТА
календар
може се добити у књижари
В. Валожића
у Београду

Хиљаду комада за	32	дин
Пет стот.	20	„
Сто	5	„
513	5—10	

ФАРБА
Фирнајз, лак четке и сав молерски и фарбарски прибор најбољи је и најевтиније код
ДИМИТРИЈА М. ЂОРИЋА
У БЕОГРАДУ
спрам споменика кн. Михајла
продаје на мало и на велико
ЦЕНОВНИК ШАЉЕ СВАКОМЕ НА ЗАХТЕВ
527 2—10

Власник и главни уредник Пера Тодоровић. Одговорни уредник С. Јаношевић. Штампарија „код Просвете“ Позоришни трг. бр. 2.

БРОЈ 257 СРЕДА 6. СЕПТЕМБРА 1889. ГОДИНА II

ИЗЛАЗИ СВАКИ ДАН

БРОЈ 10. П. Д.

МАЛЕ НОВИНЕ

ДНЕВНИ ЛИСТ ЗА СВАКОГА

Писма и рукописи шаљу се Власнику „Малих Новина" Топличин венац, бр. 17., на горњем спрату.

Претплата се прима код свију пошта у Србији

ЦЕНА ЗА СТРАНЕ ЗЕМЉЕ

За годину . . . . . 30 динара
На по године . . . . . 15 динара
На 3 месеца . . . . . 9 динара

Претплата из унутр. полаже се само код пошта

За Београд нема претплате — Лист се продаје на број

ЦЕНЕ ОГЛАСИМА

На првој страни од петит. реда 20. пр. дин. а на четвртој од петит реда 10 пр. дин

ПРИПОСЛАНО стаје 50 пр. д. од петит реда.

LE PETIT JOURNAL

KLEINE ZEITUNG

Оглас јевт. но, по потреби и са сликама. За свако оглашење плаћа се држ. таксе 20 пр. д. ВЕЋИ ОГЛАСИ ПО ПОГОДБИ

ЈЕДАН НЋТЕС

који је изгубљен на булевару 3-ег у вече, који га нашао, нека га са документима у њему преда пошти без свога потписа, на адресу „Мале Новине" новац нека себи задржи. 597,2—4

Ћуковић продаје

једног ајгира 2 и по године стар од крал. ајгира (Руса) 162. сан. м. Длаке вране без белеге добро одгајен подпуно здрав, напредно развијен

САВАМАЛСКО

парно купатило

(ИЛИЦА)

ЗА ЖЕНСКЕ

ради Понедељником, Средом и Петком после подне.

600 1—15

УПУТСТВО

Још који дан па ће гг. председници изборних одбора кренути на своја опредељења. Како је цела ствар око избора још нова, то и гг. председници изборних одбора тек имају сад први пут да улазе у сав овај посао и ред који се има извести при изборима.

Услед тога с више страна чињене су примедбе, да би добро било кад би се израдило кратко упутство, где би се побројало редом шта се поименице има кога дана радити.

Одзивајући се овој жељи, ми смо умолили једнога од угледних наших правника, који се сем тога још и нарочито бавио питањем око изборнога рада — да се он изволе примити овога посла, и да изради ово упутство.

Умољени господин имао је доброту одазвати се молби, и ми смо срећни што можемо још у данашњем броју почети да доносимо овај корисни рад, који ће тако згодно послужити гг. председницима бирачких одбора да лакше и правилније одговоре својој мучној дужности.

Они ће овде имати тачан списак послова, које имају извршити, све уређено по данима шта им и како кога дана ваља радити.

Надамо се да ће овим учинити услугу и олакшицу свој дотичној господи председницима, а да би се сви могли користити овим радом, ми смо се постарали да отштампамо више од ових бројева, како би их на захтев свакоме могли послати.

(Пошто је овај рад својина уредништва, то оно задржава искључно право на њега. Према томе забрањено је прештампавање по другим листовима).

МЕМЕНТО

за г. г. председнике бирачких одбора за појединачна гласачка места.

—

I. 13. Септембра.

I. Примити изборни материјал од месног општинског суда (чл. 61.), и то:

1. *Кандидатске листе.* — Свака кандидатска листа треба да је *потврђена* печатом и потписом председника окр. суда у главном месту дотичног изборног округа (читај чл. 46 посл. алинеа, чл. 47 прва алинеа и чл. 4.). Сваку другу, овако непотврђену, кандидатску листу не узимати у обзир. —

2. *Потребан број кутија за гласање (урна)*, т.ј. онолико колико има пуноважних кандид. листа. — Уз сваку кутију иду по *три кључа и катанци* (чл. 51.)

3. *Сандучиће с куглицама* (чл. 52). Сваки сандучић треба да је *закључан и утврђен печатом* министра унутр. дела. Кључеви од свих сандучића треба да су у завоју, који је запечаћен печатом министра унутр. дела (чл. 54).

4. *Азбучни списак бирача* из дотичне општине.

5. *Списак издатих бирачких карата*, који треба да је утврђен онако како прописује чл. 39. друга алинеа.

6. *Књигу за уписивање гласача.*

7. *Књигу за вођење записника.*

8. *Материјал за писање*, восак за запечаћивање, материјал (артију или џачић) у чем ће се спаковати изборна акта, која треба носити главном бирачком одбору (чл. 79. седма алинеа), печат општ. суда да се завој ових аката запечати; астали и столице, и т. п.

II. *Издати реверс* општ. суду на примљени материјал. У реверсу ваља, предохране ради, означити *количине* примљених кутија и сандучића, с означењем, у каквом су стању примљене т. ј. да ли су у оном стању, у ком треба да су, или нису.

Овај реверс треба да потпишу *сви присутни чланови* бирачког одбора.

III. *Приправити дворану и кутије за гласање т. ј.*

1. Наместити напоредо два стола у повољном одстојању: један за којим ће седети чланови бирачког одбора, а други на коме ће стајати кутије (урне).

2. *Прегледати сваку кутију на по се*, да л је она доиста празна. Ако није празна, извадити све што не треба да је у њој. За тим ваља сваку прегледану кутију одмах закључати са сва три њена кључа; један од ових узеће председник, други општински одборник који је одређен (чл. 60) за члана бирачког одбора а трећи представник оне кандидатске листе која ће на њој бити прилепљена.

3. *Прилепити сиоља на кутији (урни) испод рукавица* (тј. цеви у коју ће бирачи увлачити руке) *препис* оне кандидатске листе, којој је та кутија намењена. — (У чл. 61. трећој алинеји не вели се јасно, да ли мора оригинална листа бити прилепљена на кутији; а у чл. 79. не вели се да ли треба оригин. листе кандидатске придружити изборним актима које треба предати главном бирачком одбору. Ми мислимо да је ово последње потребно ради рада главног бир. одбора, па с тога и држимо, да је практичније прилепити на кутији препис листе).

4. *Све кутије (урне) поређати на одређеном столу* оним редом, како већина одбора одлучи. Разложно је, поређати их поступно по нумерама њиховим.

5. *Изабрати бар два писара* за вођење записника и уписивање гласача.

6. *Сачинити записник на овоме првоме састанку*, и то овако:

„Записник I састанка.

Бирач кога одбора за општину Н... у Н.... изборном округу, који је држан у Н.... 13. Септембра, 1889.

Данас, у осам часова пре подне, састали су се потписани чланови и њихови заменици у Н... узгради општинскога суда (или у којој буде), коју је општински суд, према наређењу чл. 56. изб. зак., одредио за гласање сутра, 14. Сепг. ради избора посланика за Нар. Скупштину; и ту су примили од суда општине н... потребан изборни материјал, на име:

1. две кандидатске листе и то: (Овде их све редом исписати заједно с потврдама судским).

Оригиналне кандидатске листе прилажу се овоме записнику.

2. две кутије за гласање, које носе ове бројеве.... а уза сваку по три кључа и катанце;

3. азбучни списак бирача, који садржи (толико и толико) имена, и који је утврђен онако, како прописује чл. 24 изб зак.

4. списак издатих бирачких карата, у коме је означено: да је издато (број) карата, и који је онако утврђен, како пропиеује чл. 39 изб. зак.

5. књигу за вођење записника одборских!

6. књигу за уписивање гласача;

7. два (или колико буде) сандучића с куглицама за гласање, који су закључани и утврђени печатом министарства унутрашњих дела, заједно с кључевима у нарочитом завоју који је запечаћен такође печатом истог министарства; и остало, што је бирачком одбору потребно,

Пошто су побројани изборни материјал примили, потписани чланови бирачког одбора прегледали су кутије, и пошто су се уверили да су оне у исправном стању и празне, изленили су споља на сваку кутију по једну кандидатску листу и то листу П. М. (име првог кандидата, јер по члану 93. Устава, свака се листа назива по имену тог кандидата), на кутију под бр... а листу С, Ј. на кутију под бројем....

За овим су кутије закључане са сва три њена кључа, и запечаћене печатом суда општине н. Од сваке кутије по један кључ узео је председник бирачког одбора, други општ. одборник члан бирачког одбора, а трећи представник дотичне кандидатске ли

сте, такође члан бирачк. одбора (или његов заменик).

Овако удешене кутије поређане су потом на засебном столу, и у положај, у који ће сутра 14. Сепг. 1889 бити при гласању, а према столу, за којим ће седети чланови бирачког одбора.

Најзад бирачки је одбор одредио А. Б. и С. П. за писаре, који ће уписивати гласаче у књигу и водити записнике, и А. П.; О. К.; Ј. С.; и В. А. за помагаче, који ће одржавати ред сутра на биралишту: Овај је избор саопштен дотичним лицима и ова су изјавила, да се примају одређених им дужности.

Пошто је припремљено и све остало, што ће сутра 14, Септ. 1889 год. требати за гласање, чланови одбора потписали су својеручно записник.

(Долазе редом потписи)

Председник одбора

Н. Н.

Чланови:

Н. Н. одређени одборник општински.

Н. Н. представник листе **Н. П.**

Н. Н. представник листе **А. В.**

7. За овим ће сви чланови одбора изићи из собе; закључаће је и председник ће узети кључ.

Ако би који члан хтео да удари печат на врата и прозоре мора му се дозволити.

8. Одредити стражу која ће преко ноћ чувати зграду у којој ће бити гласање- —

(НАСТАВИЋЕ СЕ)

БЕОГРАДСКЕ ВЕСТИ.

Глас. Синоћ се пронео глас да бив. краљ Милан нагло долази у Београд, престављен због доласка краљице Наталије.

Престала вежбања. У недељу 3 о. м. престала су деветодневна вежбања обвезнике првог позива. А 23 о. м. сазваће се на петнаестодневна вежбања и обвезници осталих позива

*

Накнадно служење. Ономад кад су обвезници првог позива распуштени кућама, задржани су да *три* године одслуже у сталном кадру сви они обвезници, који нису одслужили у сталном кадру а нису прешли број година. Од Београђана задржано је једно двајестак људи.

*

Официрски курс. Наредбом г. министра војног отвара се од октобра месеца курс за резервне официре, У овај курс примаће се нижи чинови и редови који су се показали као добри војници. Које нижих чинова, које обвезника првог позива јавило се до сад на 50 људи.

*

Пашићева мисија. „Тајмс“ доноси да је г. Никола Пашић био отишао у нарочитој мисији у Софију, и да та његова мисија није имала успеха, Како поменути лист јавља, г. Пашић је у име министра-председника г. Грујића давао у Софији уверавања како Србија мисли да непрестано живи у пријатељству с Бугарском. У истим мах г. Пашић је био овлашћен те поднео једно писмо, у коме министар-председник г. Грујић говори о савезу између Србије и Бугарске и овлашћује г. Пашића да покуша основање балканског савеза У писму се вели ако Србија и Бугарска оснују чврст савез, да ће им се тада придружити и остале хришћанске балканске државе. Стамбулов је, вели исти лист даље, хладно саслушао ова саопштења и одговорио, да Бугарска не може да иде за Србијом у правцу, који би морао за собом повући узнемирење Турске. Не сумњајући у искреност Србије, он мора најавити да Бугарска, којој од Турске не прети никаква опасност и која се пре мора бранити од Русије, не може са Србијом да закључи никакав савез, који би ма и привидно био управљен против Турске.

Ми бележимо ову „Тајмсову“ вест не знајући да ли је г. Пашић имао какву и да ли баш ову мисију у Софији, а надамо се да ће нам се с меродавне стране најпогоднијим путем дати обавештење о тој ствари.

*

Изложба. У петак ће се у грађанској касини отварати изложба слика младога самоука портретисте Николе Милојевића, који је већ толико портрежа израдио на потпуно задовољство. Његовом дару треба још школа па да буде у правом смислу сликар умтеник. Надамо се да ће публика што многобројније посетити ову изложбу, и држава или добротвори да неће дозволити да у залуд пропадне такав један дар као што је Милојевић, но да ће га послати ради школовања,

*

Бугарска независност. Данашњи дан Бугари славе као успомену на уједињење Бугарске с Источном Румелијом. По страним листовима, а и код нас се говори, да ће Бугари данас, као на дан горепомењуте прославе, прогласити бугарску независност. Тако бугарски „Национална“ јављa, да је румунска влада добила један телеграм у коме се вели, да су за данас (6 септембар) учињене велике спреме. Војска је концентрисана на Дунаву. Озбиљно се, вели, ради на томе да се Бугарска прогласи независком.

Ми не знамо колико има истине у тим гласовима и да ли наша влада има од свога заступника каквих год извештаја о томе, али не можемо а да на данашњи дан не забележимо те гласове.

ДОМАЋЕ ВЕСТИ.

Страјк. Нишка „Слобода“ доноси вест, да је у нишкој железничкој радионици настао страјк. Радници су, сем двојице, 2 о. м. обуставили рад и начелству нишком поднели своју изјаву, у којој као разлоге што су обуставили рад, наводе ово: 1. Нередовно плаћање од стране управе. 2. Привилегије, које имају неке личности без заслуге 3. Рад по погодби (акорд). 4. Неиздавање штатута болесничке касе. 5 Неправедне казне. 6. Неумљудно понашање и 7. Мала зарада. Сем тога тражили су од началства компензију ради прегледа и да оно телеграфским путем извести министра грађевина о свему догађају. Даље су најавили, да против владе „немају рђаве намере“, већ траже задовољења а на првом месту траже да се смени садашња управа.

Земаљско свечано гађање. Савез стрељачких дружина у Србији, који стоји под заштитом Ј. В. бив краља Милана, приређује 8. 9 и 10 септембра 1889 године четврто свечано гађање у Пироту За ово гађање утврђен је је овај програм.

8 Септембра Пре подне: У 8 часова скуп стрелаца у башти код „Аранђелове сабље“ (ако буде лепо време, иначе у „Народној постиониции“) За време скупа свира војна музика. — У 9 часова оглашује пуцањ прангија полазак стрелаца у цркву. — По свршетку литургије освећење застава Савеза Стрељачких Дружина у краљевини Србији. Освећењу заставе имао би присуствовати бив. краљ Милан као кум и даровател заставе али како он неће доћи то ће га заступити његов ађутант г. М. Рашић. Освећење ће по обреду наше православне цркве извршити Њ. Високопреосвештенство госп. митрополит Михаило, уз припомоћ. Њ Преосвештенства епископа нишког Јеронима. Свршетак освећења заставе оглашће пуцањ из прангија. — По освећењу заставе полазе стрелци на дружинско стрелиште уз пратњу војне музике и пуцња из прангија — По доласку на стрелиште освештаће се дом савезне пиротске стрељачке дружине. — Савезна застава остаје на стрелишту и предаје се на чување нарочитом почасном одбору састављеном из једног члана свију заступљених Савезних Стрељачких Дружина, а за тим се иде на ручак — А после подне: у 2 часа сви стрелци треба да буду на стрелишту и онда ће се прочитати распоредни списак гађача. — Почетак гађања оглашује војна музика „Стрељачким маршем“ и пуцањ прангија. — У 6 часова сврши ће се гађање.

9 Септембра продужује се гађање од 7 до 12 часова пре, и од 2 до 6 часова по подне. Почетак гађања оглашује војна музика и пуцањ из прангија.

10 Септембра. *Пре подне* продужује се гађање од 7 часова и свршава се у подне. Почетак гађања оглашује војна музика и пуцањ прангија. *После подне* у 2 часа *Збор Савеза* у „војном павиљону,“ с дневним редом по чл. 30. Устројства Савеза Стрељачких Дружина. — *У вече* је заједничка вечера за чланове и госте, а по вечери игранка, на којој ће учествовати и женски спол.

Ред при гађању. Гађање ће се вршити по редном броју уписне књиге. Сваки стрелац — члан Савеза — плаћа при упису динар за сваких 10 метака а у корист благајнице Савезне Пиротске Стрељачке дружине; Гађаће се у 4 одељења на одстојању од 150 метара; Сваки стрелац—

ПОДЛИСТАК

СИЛАЗАК С ПРЕСТОЛА

РОМАН ИЗ ЖИВОТА БАЛКАНСКИХ НАРОДА

У 90 ГЛАВА — С ПОГОВОРОМ

(*Писац задржава сва права*)

(42.)

Наравно, не можеш се ти одрвити за крваве радње твојих предака. Али све једно, историја се свети и у деветом колену — рече ђенерал.

— Једном речи, решио сам се био да те уклоним и рачуно сам да имам права и разлога за то. С неког вишег политичког и државног гледишта ја бих могао да се правдам па можда да се оправдам. Али све су то софисми. За све ствари и поступке има само једно право гледиште и једно истинско мерило — то је човек. Ја сам хтео убити човека и ја сам крив...

Ђенерал се загрцну, ћутну, па онда дода де загушљивим гласом:

— Опрости ми, ако можеш!

Ћутећи кнез се окрете и пружи руку ђенералу, који је прими, стиште је страсно, привуче кнеза к себи и пољуби га у чело.

Наста подуже ћутање.

— Срдачно хвала — рече ђенерал после подуже ћутања — Да нас је ко гледао, рекао би да смо сад као глумци одиграли један дирљив акт — настави ђенерал с горким осмехом — Али шта ме се то тиче! Ја овако осећам. Мени је ово из срца потекло. За то ти опет велим од срца ти хвала. Но да оставимо то. Сад баш паде ми на ум једна мисао.

— Ви владари много уображавате о себи. Чини вам се мало да будете људи. Хтели ли би да сте нешто више од човека. Кушате да се приближите богу, а у ствари постајете нешто сметено, што није ни бог ни човек и што најближе стоји обичној животињи. Колико би боље било и за вас и за више народе кад би се задовољили оним што сте, кад би пристали да будете људи, али добри људи.

Ђенерал застаде, као да се нечега на један пут сетио, но брзо опет продужи.

— Ништа то не мари што ти овај савет даје онај који ни сам није био добар човек Баш с тога ја и могу боље но ико да осетим колики је то губитак што нисам био то у животу, што нисам био прво и пре свега добар човек, па тек после све друго. Кад би сад почео живот из нова, то је једино што би у њему имао исправити. Лажне науке уче да један човек не може у исто доба бити и добар човек и добар владалац. То је лаж. На против. Прво је погодба за друго. Нема добра владаоца без добра човека Наравно да бити добар човек не значи бити мекушац и дедак, који се даје варати на сваком кораку, кога ће једна туђа суза нагнати да рад ње жртвује стотину корисних ствари. Добар човек значи уједно и наметан човек. У радњама људским безумудрости нема до броте.

(НАСТАВИЋЕ СЕ)

ЉУБАВНА ТРАГЕДИЈА

(*Врома жалостан догађај из београдског живота*)

— Једног дана по подне дође лепи Која блед и сав убрисан од плача својој тетки, и како је виде, он још с врата бризну у плач, загрли тетку и горко заједа.

— Ја сам несрећан, мила теткице, ја сам ти тешко несрећан.

члан Савеза — избациће 20 метака (у 2 серије), ако то буде могуће према броју стрелаца и непредвиђеним сметњама; нарочити Одбор за одржавање реда при гађању мотриће, да број гађача и пушака у свима одељењима буде приближно под једнак; Сваки стрелац означиће при ушесу у дотично одељење број изабране пушке, из које ће гађати. Но ако одбор нађе да се сувише стрелаца пријавило за једну исту пушку, он ће, да би се избегло неправилно гађање услед сувишног загревања пушке, учинити распоред, по коме ће приближно подједнак број стрелаца гађати из сваке дружинске пушке; За време једне серије (10 метака), стрелац који гађа из дружинске пушке, не може мењати пушку с већ распоређеним дружинским пушкама, нити може прелазити из једног одељењ у друго; Да би се одржао ред при гађању и да би само гађање ишло брзо и без прекида, стрелци су дужни пазити на ред, како би на позив свог редног броја могли одмах приступити гађању, ако за то буде било времена; Прекоредно гађање није дозвољено стрелцима — члановима Савеза — ни у ком случају; Сем чланова Савеза има право на учешће у гађању и *сваки Србин* као гост; Гости — нечланови Савеза — имају право учешћа у једној серији (10 метака) и то бесплатно, а гађаће једновремено с члановима — на крајњим метама; За сваки погођени црни круг, добиће чланови и гости дотични знак, одличје, с назначењем броја погођеног круга. Изгубљени знак може се добити на благајници уз доплату 50 пара у корист Савезне Пиротске Стрељачке Дружине; Одликовани стрелци — чланови и гости — дужни су носити одличја за све време светковине.

Награде за чланове су ово: 1-ва награда Њ. В. бив. краља Милана као заштитника, за највећи број кругова; 2-га награда, државна, за други највећи број кругова; 3-ћа награда друштва „Св. Саве“ за трећи највећи број кругова; 4-та награда општине београдске, за четврти највећи број кругова. Даље су награде Савеза Стрељачких Дружина, и то: 5-та за пети највећи број кругова, 6-та за шести највећи број кругова, 7-ма за први најмањи број промашаја с највећим бројем кругова, 8-ма за први најбољи погодак-центар, 9-та за седми највећи број кругова, 10-та за први највећи број центара (од г. С. Миића из Параћина). 11-та за други најмањи број промашаја (по броју кругова), 12-та за осми највећи број кругова, 13-та за други највећи број центара; 14-та за трећи најмањи број промашаја (по бр. кругова), 15-та за девети највећи број кругова, 16-та за највећи број деветица, 17-та за четврти најмањи број промашаја (по бр. кругова), 18-та за десети највећи број кругова, 19-та за највећи број осмица, 20-та за пети најмањи број промашаја (по бр. кругова), 21-та за једанајести највећи број кругова, 22-га за највећи број седмица, 23-ћа за шести најмањи број промашаја (по бр. кругова), 24-та за дванајести највећи број кругова, 25-та за највећи број шестица 26-та за седми најмањи број промашаја (по бр. кругова), 27-ма за тринајести највећи број кругова, 28-ма за највећи број петица, 29-та за највећи број четворака, 30-та за највећи број тројака, 31 за највећи број двојака и 32 за највећи број јединица.

За нечланове госте, прва је награда државна за највећи број кругова, а остале су Савеза Стрељачких Дружина и то овим редом: за други највећи број кругова за најмањи број промашаја (по бр. кругова), за најбољи погодак — центар, за трећи највећи број кругова, за други најмањи број промашаја, за четврти највећи број кругова, за трећи најмањи број промашаја (по бр. кругова)- за други најбољи погодак — центар, и за пети највећи број кругова.

Један стрелац не може добити више од једне награде. Награде: бив. краља, државне, друштва „Св. Саве“ и општ. београдске може добити само Србин.

Оцене резултата гађања извршиће нарочити одбор, састављен из председника Савеза, председника Савезне Пиротске Стрељачке дружине, секретара Савеза и по једног часника или члана свију заступљених Савезних дружина.

При оцени резултата узимаће се за чланове Савеза резултат обеју серија, а за госте резултат једне серије.

*

Чујемо да је Глиша Ђорђевић, учењивач хапсеника, умолимо своја брата г. Светозара Ђорђевића, проту градишког, да трчи у Неготин и да се постара на сваки начин, да се, пошто по то, измири с г. Павлем Петровићем, трговцем, коме је Глиша макао 600 динара, и коме би сад јамачно и двапут толико дао, само да му се скине с врата.

Ми не знамо и не јамчимо да је овај глас истинит. Чули смо га и саопштавамо га А своје познанике и пријатеље лепо молимо, да нас известе да ли је г. прота збиља отперјао у Неготин, или у Радујевац, или у опште у тај крај, па ако се то потврди онда већ знамо у чему је ствар и колико је сати.

Утркивање на коњима

„*Тежак*“ доноси под потписом „J. П.“ овај чланак:

Трка у Шапцу, која ће се опет ускоро држати, пружа нам прилику, да прозборимо неколико речи о тој установи. Све што рећемо иде у њезину корист а не на штету „Коло јахача кнеза Михаила“ у Шапцу врло је вредно и заузимљиво; оно је прво и покренуло мисао о приређивању трка на коњима, и оно се једино и бави тим послом. Колико је тај посао по себи користан, толико је и племенит и патриотичан. Корист је у главном двојака: с једне стране отвара се нашим људима воља, да гаје добре коње за се и на продају, а с друге се у исто доба добри привредници одликују и награђују. У сваком погледу дакле мисао је и родна и похвална.

Али нама се чини: да у програму и правилима тога друштва још нешто не достаје, што би било корисно. А може бити да то у правилима има, али се у практици не изводи. Коло јахача то ће најбоље знати, а с наше стране ми би вољни били да му на ту празнину обратимо пажњу.

По нашем мишљењу утркивање на коњима, као што сад бива, *једнострано је*, и више је налик на параду, него на озбиљан рад. Пјадне трке само потхрањују *сујету* и *изгледе на добит*, а не утиру пут *разумном газдовању* и спремању јахача за *практичку борбу*. А ово је много пређе и управо у томе и лежи прави задатак те установе. Другојачије радити значи омашати свој циљ. На сваки начин, ако су друштвена правила узрок те празнине, треба их изменити; ако пак нису, треба одмах дати другиправац ствари.

Утркивање на коњима, као до сад, не одговара свом задатку. Трчање само равницом тако рећи као по гајтану у једном правцу, није оправдано. Трка се изводи и на други начин. Може се трчати и у разним правцима и у разним путовима. Ти путови не смеју увек бити равни као по длану, нити опет прави као стрела; они могу и морају бити свакојаки јер је баш то и потребно. Управо у томе и јесте вештина и победа доћи до мете, савлађујући на путу разне месне тегобе, као узбрдице, низбрдице, ровове и друге свакојаке прелазе. Најзад, лако је јурити равним путем или пољем, али је мучније трчати или каскати уз брдо, низ брдо, прескакати ограде, газити реке, проћи кроз шуму, преко мостова и т. д. А да би се та вештина постигла и у јахана и у коња, на томе друштво треба да поради својски и живо, јер у томе се огледају и умешност и брзина не само коња него и јахача. Јахач не сме да преставља на коњу нему слику или кип. И по томе механичко утркивање, као што је било до сад, није за нас; то би било само раскош и подражавање туђинима, а нама није до тога. За нас је оно што је добро и корисно, једном речи што је практично у том правцу и на овај начин треба од сад коло јахача да приређује своје трке. ако жели да подигне у земљи бољи сој коња и да створи множину добрих јахача. Једно вредно и предузимљиво коло јахача, као што је оно у Шапцу књаза Михаила, оно је у стању да преобрази свој досадашњи рад на општу корист и онога краја и целе домовине

И остали практичан свет ван нас поступа у том погледу овако, као што ми ево нагласисмо, а не онако, као што је то друштво радило до сад. Нама ће мило бити, ако нас то друштво буде ухватило, као што треба; али још ће нам милије бити. ако оно у свом подузећу удари путем, који води стварној поправци свију мана свога родољубивога рада. Нама је највише стало до тога, да се учини задовољан успех на пољу једне важне гране нашега сточарства, а у исто доба да се створе у нашим редовима врсних јахача за *одбрану отаџбине*, пошто смо ми у опште слаби јахачи. Истину ваља признати и поправити се.

Преплашена добра тетка обасу пољупцима свога драгог братића, диже га, посади га у наслоњачу до себе, и узе га испитивати шта је?

Самртнички блед, с припијеним, поцрнелим уснама, лепи Која исприча тетки своје јаде:

Он воле лепу Милу, он не може живети без ње, он ће пресвиснути, убиће се, али он не може поднети растанак с њом, ни преживети њен одлазак у далеку Русију.

Тетка мало одану, кад виде да није ништа страшније. Она поодавно проматра понашање ове деце, с тога је ово није много изненадило. Но она се ипак прилично забрину гледајући свога јадног Коју, како је блед као мртвац, с помућеним, поднадулим очима.

Она га узе тешити и саветовати. Мила не иде за вечност. Годину, две, па ће се опет вратити. У осталом они су још деца; има још времена. Ако Мила њега воле, она неће ни за ког другог поћи, и кад буде време, њих се двоје могу узети. То им нико неће пречити.

Али све те утехе слабо су утицале на Коју. Он је непрестано понављао само:

— Ја без ње не могу живети; ја ћу умрети!

То па то, рекао је ваљда двајестак пута.

Пред ноћ Која доби јаку грозницу, али никако не хтеде лећи у кревет. Дозваше лекара. Он нађе да је болка прилично озбиљна. Веома јак потрес живаца; крајна живчана раздраженост.

Обучен, Која се бацио на диван. Нипошто се није хтео свући и лећи у кревет, ноћ је провео веома немирно. Падао је у занос и бунцање. Престрављени родитељи и тетка провели су целу ноћ, седећи поред њега.

Пошто је целу ноћ провео у трзавици и бунцању, млади болесник пред зору засни мирним, дубоким сном и спокојно је преспавао до пред подне.

*

Било је близу подне. Кроз прозор се прокраде јасна сунчана зрака и паде управо на лице младоме болеснику, коме се у сну образи зажагрили као ружа. Тетка, која није одмицала од њега, скочи да навуче завесу, но у тај мах лепи Која трже се, скочи, протрља очи рукама и рече: — „где сам ја ово?“

Тетка му приђе и узе га миловати и запитквати га је ли гладан. Одговори само толико да би пио црну каву.

Док је тетка отрчала да се побрине о кави, Која се умиље, спреми књиге за школу.

Тетка се врати, донесе каву и покуша да се разговори с Којом. Но он је ћутао као заливен. Једне речи није споменуо о свему што се догодило. Загледа у сахат. Било је по подне. Већ од 2 дана он није ишао у школу. Сад узе књиге ћутећки; на питање теткино рече да ће у школу — и оде ћутећки.

*

Тога дана у вече родитељи лепога Које били су веома забринути. Беше већ 8 часова у вече, а њега још нема. 5—6 пута слали су тетки и у комшилук код Миле да виде није ли тамо — аја, нигде га не беше.

Тек око 9 часова Која дође теткиној кући, сав блед и мрачан као ноћ. Одмах замоли тетку да се с њом на само разговори.

— Мила тетице моја, поче млади Која с очима пуним суза— мила тетице, ја морам умрети; ја без Миле не могу живети, ми смо се договорили да се заједно убијемо — Он бризну у плач и сави се тетки ово врата.

Добра жена одговарала га, саветовала, молила, доказивала му да је он управо још дете и да му све то не личи — Но све у залуд, Која је тврдио једно те једно — „Ја без ње не могу; ми смо се решили да заједно умремо, и ако ми ти, тетице, не даш да то учиним овде, нас ћемо двоје утећи, па ћемо се убити на другом месту.

(Свршиће се)

ИЗ БЕЛА СВЕТА

— **Оздрављ.** Стање здравља талијанског министра председника Криспија, на кога је пре неки дан извршен атентат, све је боље. Са свију страна стижу телеграми, у којима се изјављују жеље за што брже оздрављење, и честитања што се атентат свршио само на лакој повреди.

— **Неистина.** Многи иностранн листови донели су вест, да ће Италија одрећи Лудвигу Кошуту право азила. На питање једнога мађарског дописника, Кошут је одговорио: „О томе не знам ништа и не верујем у о. Вест је и сувише провидна, а да би се могло у њу веровати.“

— **Подмлађивање.** Сегедински осуђенички лекар др. Фараго изјављује, да је он чињене покушаје подмлађивања у Будимпешти применио на једнога 77-годишњег осуђеника који се од покушаја одиста тако лако креће, како раније никако није могао. Али још се није могло доказати, да ли је то последица инјекције или великог уображења. Према томе не може ни бити говора о каквој огромној научној тековини, но просто о наставку експеримента, који је предузет још пре више месеци.

Лицитације

Лицитације По што на држаној лицитацији на дан 28 т. м. за набавку 10.000 кгр; сена, 5000 кгр. јечмене сламе и 5000 кгр. јечма за храну и прострирку стоке нишког казненог завода, није било лицатаната, то ће иста управа за набавку споменутих артикала држати поновну другу лицитацију на дан 10 септембра т. м. овде у Нишу пред казном код „Шапчанина“.

Кауција се полаже 10% од излицитиране цене у новцу или државним папирима

Услови могу се видети сваког дана у канцеларији нишког казненог завода а и на сам дан лицитације

— На дан 20 Септембра т. г. држаће се лицитације; у Крагујевцу у интендантури, а у Краљеву Чачку, Гор. Милановцу, Ваточини. Јагодини и Ћуприји код дотичних управника гарнизона. за набавку потребних количина, пиринча крша, пасуља, масти и соли сланика, што ће требати за храну војника преко целе идуће рач. године, што се овим јавља свима који желе да се ових набавака приме, да означеног дана оду на лицитацију.

Да се одобре или не одобре лицитације за пиринач, крш, пасуљ и маст, решаваће командант дивизије, а за со г. министар војни.

Услови се могу видети сваког дана у канцеларијама дотичних надлежатељства.

— Управа болнице за душевне болести на дан 15 септембра ове год. држаће у канцеларији своју од 8 до 12 сати пре подне другу усмену лицитацију за набавку бакалског еспапа потреби г јој у наступајуће рач. години, јер лицитацију држану 25 пр ес. г. министар у утрашњих дела није одобрио због високих цена.

Ко хоће да се прими ове набавке неког тога дана дође и на име кауције понесе 1000 динара.

Услови се могу видети сваког дана у канцеларији и на дан лицитације.

ПОЛИЦИЈСКИ ГЛАСНИК

БЕОГРАД 5 СЕПТЕМБРА 1889

Крађа. Непознати лопов ушао је у авлију нове зграде Д-ра Хирша, на провалио задња врата на дућану Милића Марковића трг. овд. и кроз начињени отвор на вратима провукао руку и дохватио кључ на унутрашњој страни врата, те овим истa отворио, ушао у дућан и из фијоке узео 600 дин. у сребру (бакар није хтео да дира) на побегао.

*

Притворени. Ноћас су притворени Љубисав Љубисављевић, Јелена и Милица Николић служавке из А. Угарске сви због крађе.

*

Кажњени. Пресудама полициј. кажњени су: Богдан Бутузан надничар због боја, Јулијана Гали праља због блуда и Никола Алексијевић слуга због скитње.

НАРОДНО ПОЗОРИШТЕ

Петак 8-ог: **Отаџбина** драма у 5 чинова. Од Сардуа.

Субота, 9-ог: **Библиотекар**, шаљива игра у 4 чина. Од Мозера.

Недеља, 10-ог: **Станоје Главаш**, трагедија у 5 чинова. Од Ђ. Јакшића.

ТЕЛЕГРАМИ
МАЛИМ НОВИНАМА

5. Септембра 1886 год.

Софија. Председник Собрања Захарија Стојанов, јуче умро у Паризу, куда је отишао на изложбу. Вест о његовој смрти овде јако поразила.

Неаполь. Бизмарк телеграфисао Криспију; Криспи одговорио: Mercі, dois vie á providence, continueroi la dépier mon roi. mon pays, pavi Europe (Хвала)! За живот дугујем провиђењу. Посветићу га моме краљу, мојој земљи и миру европском.

Беч. Темељ вратио се јуче на своје место у Београд.

Кисбер. Цар дошао јутрос. На станици и при уласку у град свечано дочекан.

КУРС

Дукат . . . . :	5 64
Наполеон	9.43
Срп. лутр. 3% лозови 33.—	

ДНЕВНИК

КАЛЕНДАР

Среда

Православни: 6 Вавила Мојсеј боговид.
Католички 18. Људ. Мила
Сунце излази у 5 с. 26
Сунце залази у 5 с, 55
Пос. четврт. 5
Дан је с почетка $12^1/_2$ сати а ноћ $11^1/_2$ али до краја овог месеца дан окраћа за сат, а за толико и ноћ одужа.

МАЛИ ГЛАСНИК

За овака оглашења наплаћује се за један пут само 50 пара дин.

ЈЕДНА ЖЕНСКА, која врло лепо ради бело рубље, веш и монограме тражи посао. Упитати у Хиландарској улици бр. 15. 51.1—1

ПРОДАЈЕ СЕ КУЋА у новом селишту, с 2 собе и 2 кујне, бунар с пијаћом водом, упитати код мајурског бунара у новом селишту. 54 1—3

ЈАГЊЕДОВИ КОРИТА разне величине има на продају код Антонија Ђорђевића трговца на Сави. 50,3—3

У ГОСТИОНИЦИ КОД ЗЛАТНЕ ЛАЂЕ издају се под кирију квартири са послугом за самца, тако исто и кујна и штала. 49,3—3

Једна францускиња дипломирана учитељка тражи неколико часова из француског и немачког језика. Обратити се ваља у редакцији овог листа. 53,1—3

ОГЛАСИ

гостионицу код
ЗЛАТНЕ ЛАЂЕ
као врло пространу и лепо украшену, добром кујном и пићем снабдевену, препоручујем путницима за преноћиште а поштованој публици за свадбе, села и играонке.
Послуга је тачна а цена умерена.
576.3.3 С поштовањем
Илија Јовановић гостионар

ГЛАВНО СТ ВАРИШТЕ
БЕОЧИНСКОГ ЦЕМЕНТ ЗА СРБИЈУ

Предузимачима и осталим потрошачима препоручујемо **БЕОЧИНСКИ ЦЕМЕНТ**, и то: прима и секунда портланд, роман-цемент и две сорте хидрауна, лакши и сежи, јер је потребама доказано *да је најбољи од свију*, који се овди продају. Он је и по тежини најлакши, а подноси много више дометање песка, зато је за сваког најпробитачније, само са овим цементом радити.

Нарочито чинимо пажљиви на наш портланд-секунда који се најчешће употребљује и који је раван каквоћи са портландом прима других фабрика, а знатно је јевтиниј. Наш прима-портланд ненадмашим је, и служи поготавито за фине глазуре.

За потрошаче у опште, а нарочито за већу потрошњу **знатно су спуштене цене.**

Примамо на израду свако цементирање и бетонисање ходника и предсобља, израду тераца и мозајка за ходнике, предсобља и за цркве, како ови у Београду, тако и на страни, све по најјефтинијим ценама. Све радове вршимо са стручним раденицима и са гаранцијом.

ГЛАВНИ ЗАСТУПНИК,
ПЕРА А. ЈОВАНОВНЋ
са канцеларијом: на Сави на дрвари и у

кнез Михајловој улици број 29. у Панђеловој кући

371,38—50

ВЕЛИКА ТУРСКА ЛУТРИЈА
ИЗРАЕЛ РУСО
Кнез Михаила улица „Хајдук Вељко“

Вучење 19 септембра (1. октобра) 1889.

	дин. добијају		дин. добијају
3	3 згодитка по 600 000	18	18 згодитка по 6000
3	„ „ 300 000	36	„ „ 3000
3	„ „ 60 000	18	„ „ 2000
3	„ „ 25 000	36	„ „ 1250
6	„ „ 20 000	168	„ „ 1000
6	„ „ 10 000	3000	„ „ 400

Цена: Један читав пром. 4 и по д. — Молимо поштоване муштерије из унутрашњости новце за дозове или упутницом или у поштанским маркама слати. 579,3—5

Рударски инжињер

тражи се, јавити се уредништву.
569,8—10

ПРОДАЈЕ ЈЕДНУ кобилу за тегљење добру и за приплод стара 8. год. подпуно здрава и *једног пастува* 2 и по год. стара.

Два швајцарска бика стара 1 и по год. подпуно здрава и одрасла.

Разни алата као и судова за маст, све мало употребљена и добра за свињарске касапе.

Које вољан што купити нека изволи доћи на салашу код Чубуре ди ће цену чути и поменуто видити. 599

КАФАНА

У кући Г. М. Петронијевића на вел. пијаца издаје се одмах под кирију.
Упитати у Скопљанској улици бр. 19. 580 5—6

Моме мужу
Јовану Николић-Чокејићу
бив. овд. адвокату.
Даваћу у суботу 9. о. м. у 9 сати полугодишњи парастос у цркви св. Марка.
ожалошћена
супруга **Симона**
592 1-2 са породицом.

Власник и главни уредник Пера Тодоровић. Одговорни уредник С. Јаношевић. Штампарија „код Просвете“ Позоришни трг. бр. 2.

БРОЈ 258 ЧЕТВРТАК 7. СЕПТЕМБРА 1889. ГОДИНА II

ИЗЛАЗИ СВАКИ ДАН

БРОЈ 10. П. Д.

ЦЕНА ЗА СТРАНЕ ЗЕМЉЕ

На годину . . . . . 30 динара
На по године . . . . . 15 динара
На 3 месеца . . . . . 9 динара

LE PETIT JOURNAL

МАЛЕ НОВИНЕ

ДНЕВНИ ЛИСТ ЗА СВАКОГА

Претплата из унутр. полаже се само код пошта

За Београд нема претплате — Лист се продаје на број

Писма и рукописи шаљу се Власнику „Малих Новина" Топличин венац, бр. 17., на горњем спрату

Претплата се прима код свију пошта у Србији

ЦЕНЕ ОГЛАСИМА

На првој страни од петит. реда 20. пр. дин. а на четвртој од петит реда 10 пр. дин

ПРИПОСЛАНО стаје 50 пр. д. од петит реда

KLEINE ZEITUNG

Огласи јевтино, по потребк и са сликама. За свако оглашење плаћа се држ. таксе 20 пр. д. ВЕЋИ ОГЛАСИ ПО ПОГОДБИ

ЈЕДАН НОТЕС

који је изгубљен на булевару 3-ег у вече, који га нашао, нека га са документима у њему преда пошти без свога потписа, на адресу „Мале Новине" новац нека себи задржи. 597,3—4

ЗА ПРЕДАЈУ

Радња бакалска

Са врло лепим једиком, на врло добром месту, у улици Кастриотовој бр. 16 преко пута Пашоне и Златног Прага. Услови повољни за готов новац.
594 2—4

Ђуковић продаје

једног ајгира 2 и по године стар од краљ. ајгира (Руса) 162. сан. м. Длаке вране без белеге добро одгајен подпуно здрав, ванредно развијен

ГРАДСКО КУПАТИЛО

АМАМ

Ради сваки дан, за мушко особље од 6 из јутра до 8 сати пре подне и од 6 по подне до 9 сати у вече.

Петком недељом и сваког празника цео дан

За женско особље сваки дан од 8 пре подне до 6 сати по подне изузимајући горње дане

ЦЕНЕ КУПАЊА:

	дин. пара
За мушко особље од персоне у кабине	80
на Галерији	60
За женско особље од персоне у кабини	60
на Галерији	40

За децу до 10 год. плаћа се у пола цене

ВАЖИ ОД 1-ог СЕПТЕМБРА ОВЕ ГОДИНЕ

Поштовано Грађанство,

Будите уверени да ми није намера да хвалим градско купатило, пошто није тако декорисано као што има овде у Београду нове улице, но је остало по старом природном распореду.

Али сваког могу уверити да сва друга нова купатила морају дати признање да је градско купатило надмашило сва купатила усљед текуће савске воде, које у других нема, но се служе бунарском водом.

Зато узимам слободу препоручити пошт. грађанству, да ема чистијег купања без икакве сумње од градског амама.

Још кад би се српска држава постарала, да направи неколико када за купање, поред ове кирије коју данас прима од амама, јамчим њој, да би имала још 2400 динара више но сада.

Јер кад би још оваку удобност снабдела, не би се звао амам, но лековита бања, јер је доказано, да је текућа а нарочито савска вода од рематизма одвише добра.

Што се тиче чистоте и солидне послуге на подпуно задовољство јемчим.

У исто време набавио сам вешта аператора за сечење жуљева, који бесплатно стоји посетиоцима на услузи.

С поштовањем
Коста Димитријевић
амамџија

568—5—10

МЕМЕНТО

за г. г. председнике бирачких одбора за поједина гласачка места.

(НАСТАВАК)

—

II. 14. Септембра.

I. *Сви чланови одбора треба да се састану у 6. сах. изјутра пред вратима дворане (или зграде) за гласање.* Председник ће је тада отворити кључем и сви ће ући унутра.

II. *Извршити преглед дворане* и уверити се: да ли су она, кутије (урне) и сандучићи с куглицама у оном стању, у коме су јуче остављене.

III. *Написати други записник*, у коме ваља потврдити како је стање нађено, т.ј. да ли је све у реду нађено или је нађена на чему и каква повреда (нпр. дворана је била обијена, сандучић с куглицама отворен, и т. д). — Тај ће се (записник одмах испод јучерањег, овако саставити:

„Записник II. Састанка.

Данас, 14 Септембра, 1889. год.. у шест часова изјутра, састали су се потписани чланови бирачкога одбора у згради за бирање посланика, пред вратима собе за гласање, која је нађена закључана и с тога неповређена; и пошто ју је председник отворио, сви су ушли у исту, и по прегледу кутија, сандучића с куглицама и свега осталога, уверили су се, да је све у реду и у оном стању, у коме је јуче припремљено, што потписани својим потписима оверавају.

(Долазе потписи).

IV. *Председник ће отворити два сандучића с куглицама*, један с белима, а други с црвенима, (ако ове нису у једном сандучићу помешане; иначе, најпре само један), а остале ће сандучиће отворити ако буде, потребно. После овога,

V. *Приступити гласању* и записати сахат, у колико је гласање отпочето.

Гласање ће се вршити овако:

1°. Председник ће наређивати вратару, да пушта све по пет бирача. Док прва петорица сви не изгласају, друга се петорица неће пуштати унутра.

2°. Кад ућу петорица бирача, онда ће најпре један прићи председнику и предати му своју бирачку карту.

3°. Председник ће узети карту и одмах бирача упитати за име и презиме, ради уверења, да л је доиста име његово на карти уписано. Кад се председник тако увери о истинитости личности бирачеве, потражиће име бирачево у азбучном списку бирача, а под бројем, који карта носи. И кад се увери, да је име бирачево доиста у списку, онда ће ово црвеним плајвазом закрстити, ради лакшег контролисања, да не би један бирач с дупликатима бирачких карата гласао.

Ако би се десило, да бирчевог имена *нема у азбучном списку*, онда му се *не сме* дозволити да гласа (в. чл. 710. и 121. тач. 1).

4°. Примљену карту председник ће у *сваком* случају задржати. И ако нема основа, да се бирачу дозволи да гласа, онда ће се тај случај одмах уписати у записник, (чл. 15). А ако је све у реду, онда

5°. Председник ће бирачу дати две куглице, једну *белу* у *десну* му руку а другу *црвену* у *леву* руку; заказаће бирачу да затвори десну руку и упутиће га столу, на коме су кутије, да гласа, означив му којега је кандидата која кутија. Кутије се не *смеју* именовати по именима политичких партија, већ по именима: првог *кандидата* од кандидата с *општим* условима, и првог кандидата од квалификованих

6°. Ваља пазити, да бирач извлачи из сваке кутије *затворену* десну руку, па тек кад је из последње кутије извуче, да је отвори и бирачком одбору је тако отворену покаже.

7°. За овим ће се бирачу казати: да црвену куглицу из леве мете у десну руку, и да са том гласа онако, као што је казано под бр. 6.

Ако би бирач захтевао да гласа само с једном куглицом, белом или црвеном, *не сме му се дозволити* (чл. 111.), јер то не би било потпуно гласање.

Ако би се десило да бирачу *случајно* испадне куглица из руке пре, него је у све кутије гласао, онда га ваља упутити да *изнова* гласа.

А ако би *намерно* повредио начин и тајност гласања ваља то као кривицу (чл 111.) уписати у записник (чл. 75. и 126).

8°. Чим један бирач сврши гласање ваља га упутити да из дворане изиђе (чл. 70.)

(свршиће се)

Сплетке краља Милана.

Загребачки „Obzor“ у свом 213 броју доноси из Беча један допис, у коме се под насловом „Сплетке г. Милана Обреновића у Бечу“ вели ово:

„Бечке новине без разлике странака непрестано ћуте о сплеткама, које је у Бечу спремао бивши краљ Милан. Оне још не престано забашурују вести, које сви политички кругови већ неколико дана расправљају. Ствари су врло занимљиве и озбиљне, па како сам од једнога словенског дипломата упућен, могу вам, с његовом дозволом, све јавити.

„И поред свих опровргавања, Милан Обреновић је врло незадовољан и огорчен оставио своју бившу престолницу. Од природе сувише осветљив, хтео је силом да се освети данашњим власницима, те је за време свог борављења у Бечу много сплеткарио, код њега је неколико пута био и садашњи аустриски посланик г. Темел и с њим је марљиво и чешће конферисао. Милан Обреновић је оцрнио владу српску, да она води политику непријатељску Аустрији, и, како веле, донео је ради тога доказе из Цариграда, јер је српска влада у погледу намештања консула у Сарајеву у Ливну предузела у Цариграду неке кораке и тиме, признавајући суверинет Турске над Босном и Херцеговином, увредила аустро-угарску монархију. У исто време изјавио је г. Милан Обреновић г. Начевићу, који га је посетио, да српска влада ни мало није наклоњена Бугарској и да је она данас једина сметња да се не остваре жеље Бугара, јер и Срби прете цепањем берлинскога уговора, ако би Бугари пошли даље по овом незаконитом путу. Није дакле чудо, да су баш за време бављења Миланова у Бечу и новине службене и наше министарство спољних послова разглашивали вести о непоузданости српске владе и војничким припремама. Сва разјашњења нису могла уверити г. Темела, јер је г. Милан фактички имао у руци неке списе, које је добио од свог пријатеља г. Новаковића, српског посланика у Цариграду. У исто време поновиле се вести о путовању краљице Наталије у Београд те је г. Петронијевић на питање г. Калнокија одговорио, да је и он добио извештај да ће Њено Величанство на скоро стићи у домовину. Бивши краљ сад у мал није побеснио те је одмах из Карлсбада послао у Беч свога секретара г. Миличевића, који је аустријској влади јавио врло „важне“ кораке, које је намислио предузети немоћни Милан Обреновић. Милан је хтео у Бечким новинама, а тако исто и у неким српским новинама у Угарској које су му наклоњене, издати своме „верном и милом“ народу проглас, „„који би осудно рад и политику намесништва и владе, „показао“ народу да га та политика води у пропаст и да ће то уништити српску самосталност““. На основу тих несрећних прилика Милан је дужан чувати круну свога сина и да ће он примити до пунолетства намесништво у своје руке Аустриско министарство спољних послова било је због те одлуке Миланове запрепашћено, те је позвало г. Петронијевића и тражило од њега обавештаја о положају београдске владе. Наше министарство спољних послова било је због тога веома интересовано што је Милан за извађење својих намера тражио аустриску помоћ.

Г. Петронијевић је сместа о свему известио г. Грујића, и влада је с намесништвом одлучила да се лати крајњих средстава. Г. Таушановић одјурио је инкогнито у Беч, где се под туђим именом задржавао пуних 8 дана и овде у име српске владе преко г. Милићевића поручио г. Милану Обреновићу, да је његово поступање безумно и без цени. У исти мах влада је послала д-ра Докића, васпитача краљева и пријатеља Миланова, у Карлсбад Милану те му је у име владе изјавио, да здравствени обзири његова сина и краља захтевају повратак краљичин, и да ће влада на случај ма каквог наумљеног корака Милановог смести позвати краљицу у Србију и да ће онда намесништво положити своју власт у њене руке, а одговорност овога поступка, и ако против уставног, носиће г. Милан Обреновић, који сам неуставним путем ставља сметње мирном развићу односа.

„Ова одлучна реч владе застрашила је Милана, који зна да његов проглас неће моћи успети против омиљене и популарне краљице, па је најпосле одустао од сваког корака.

„Српска влада је већ други пут морала узети краљицу у по моћ те да Србију ослободи неприлике и унутрашњих раздора, у које је хтео да је ували Милан Обреновић.

„Овај је случај двојако користан, јер је открио све сплетке г. Обреновића, а друго показао је да је повратак краљице неопходно потребан за мир и поредак у земљи. Г. Обреновић једва ће сад од страха да намесништво не преда власт краљици у руке, покушати да новим сплеткама укрштава путеве српске владе.“

БЕОГРАДСКЕ ВЕСТИ.

Бирачка места биће овде у Београду:

1. У кварту теразијском: у основ. школи у улици 2 јаблана;
2. У кварту варошком: у основ. мушкој школи код саборне цркве у дубровачкој улици;
3. У кварту врачарском: у осн. женској школи у крунској улици до (Томанџине куће);
4. У кварту дорћолском; у осн. мушкој школи у душановој улици;
5. У кварту савамалском: у основној мушкој школи у савској улици, преко пута кварта;
6. У кварту палилулском: у осн. муш. школи у школској улици.

*

Потврђује се. Нашу ономадашњу вест да Њено Величанство краљица Наталија стиже у Београд 17 ов м. потврђује и бечка „Политичка Кореспонденција“ за коју се зна да стоји у вези с нашим министарством спољних послова. Поменута „Кореспонденција“ има један телеграм из Београда, у коме се вели, да је краљица Наталија писала једној овдашњој госпођи да ће стићи у Београд 17 о. м. дакле оног истог дана за који смо ми још ономад јавили. Сва је разлика у томе, што смо ми јавили и време (4 сахата по подне) у које ће од прилике стићи.

*

Поздрав. „П. Лојду“ телеграфишу из Београда, како се у либералним круговима тврди да је овдашњем руском посланику г. Персијанију наређено да краљицу Наталију приликом њена доласка поздрави у име руског цара. Али се у истом телеграму вели, како јако пада у очи, што је госпођа Персијанијева, која

ПОДЛИСТАК

ЉУБАВНА ТРАГЕДИЈА

(*Врома жалостан догађај из београдског живота*)

(Свршетак.)

Сутра дан тетка прими Коју озбиљно и упита га шта мисли о ономе, што је јуче говорио. Он изјави да остаје при свом решењу.

На то тетка примети озбиљно, како је и она сву ноћ мислила о тој ствари, па види и сама да нема друга изласка, но кад већ не могу живети једно без другог, онда је збиља најбоље да се убију. Рече да она на његовом месту не би радила тако, али он, кад неће друкчије — онда ту нема друга лека до убиство.

Која се зачуди овом решењу теткином, али ипак кроз плач изјави да он „мора“, „мора учинити!“ Тако су чинили сви несрећни љубавници: „Ето, царев син, Рудолф, па и он је морао тако учинит“ — примети Која.

Тетка је одобравала. Сад га упита кад намерава то учинити и каквим се оружјем мисли убити, да ли ножем или револвером. и да ли ће доиста и Мила на то пристати?

Која је уверава да хоће. Односно оружја рече да је он мислио и да му је Мила предложила да попију отров — то је најлакша смрт. Којина се молба управо у томе и састојла да му тетка набави отров.

— Врло добро, рече тетка, — и сама сам то мислила, и већ сам спремила два стакленцета отрова, једно теби, једно Мили.

Бог би свети знао шта је праснуло у главу овој баби; да ли је полудела — тек она је лепо спремила деци отров.

Нећемо овде описивати све болне и жалосне призоре који су за тим следовали: како су се деца опраштала од родитеља, који ништа нису знали о овој несрећи; како су се растали с добром тетком својом, и т. д.

Довољно то, сутра дан, у 5 час. по подне, леши Која и лена Мила стајали су у теткиној спаваћој соби и обоје држали у руци по једно стакаоце с отровом. Међу тим ућвељена тетка, ходала је у побочној соби, с марамом на лицу — јамачно се гушила у плачу.

— Мила, сунце моје! — Којо, анђеле мој — и њих двоје падоше једно другом у наручје.

— Мила, ја сам мушко, ја почињем први — рече Која и натеже кобно стакаоце!

Он га је искапио.

С разрогаченим очима, Мила је непомично бленула у њега.

— Пиј, Мила! — викну јој Која. Јадно девојче стајало је као окамењено, бледа као дувар она се тресла крај Које као у грозници, а њена подигнута рука опет јој клену-

— Пиј, Мила — викну Која опет и узе је за руку. — Не смем, јаукну престрављено девојче и поче се отимати да утече. Но Која је снажно дочена, он јој подиже руку и више својом но њеном руком поче јој сипати отров у уста. Мила се није смела отимати, али је и нехотице стискивала зубе, а отровна течност цедила јој се низ браду и капала јој по грудима. Тако је више од пола течности просуто, али отров је јак, а женска је страна слабија, јамачно ће јој и она половина бити довољна, да испусти своју млађану душу.

*

Свршило се, отров је попијен!

Загрљени, чврсто стиснути у наручја и грчевито приљубљени једно уз друго, они су тако стајали неколико тренутака.

Но кобни напитак мора да је спадао у веома јаку врсту отрова, јер обоје на брзо осетише да отров почиње дејствовати,

Као да му се крв у жилама у пламен претворила, Која је осећао да почиње згарати од

је у половини овога месеца требала доћи овде из иностранства, путујући за овамо, променила своју намеру и да ће на неодређено време отпутовати својим рођацима у Атину.

*

Случајан састанак. „П. Лојду“ телеграфишу одавде, како руски посланик г. Персијани свуда остентативно тврди, да је његов састанак с бив. краљем Миланом и државним саветником др. Докићем у Карлзбаду био случајан. Он одлучно пориче, да је бив. краљу изнео „противне претње“ и да су у Карлзбадској конференцији постигнути „важни политички споразуми“

*

Исправка. Кодо јахача исправља послату нотицу у којој је реч о поклоњеном пехару колу јахача, где је погрешно стављено да је исти тежак 1120 грама већ треба да стоји 2120 грама.

*

Концерат. Под највишом заштитом Њ. В. Краља Александра I, Београ. певачко друштво приређује 17 ов. мес. у Смедереву концерат са играном. Програм као и све остало објавићемо доцније.

*

Регрутна комисија. Од 8. ов. мес. почиње радити комисија којој имају предстати сви регрути који су рођени 1869 год. а тако исто и сви они који су оглашени за неспособне за стални кадар. Комисија ради у општинској згради.

*

Положио испит. Г. Пера Николић бив. срески начелник, положио је јуче адвокатски испит.

Да л' да се селимо?

„Застава“ доноси под тим насловом овај чланак:

До године ће се навршити 200 година, как се део нашег народа под патријаром Чарнојевићем доселио овамо. Занимљиво би било питање: да ли да прославимо двестогодишњицу тога дана, или да приредимо тужни помен?

Међутим није сад о томе реч. Главно је, што упада у очи, да да даназ, баш на крдтко пре двестогодишњицае нашег досељења видимо, где се наш свет сели патраг у Србију, а из Ниша јављају баш сад за нов и велики покрет у том правцу. Ако се тај покрет нашири, онда до године, дакле баш онда, кад пада двестогодишњица нашег досељења, могло ба бити, да се почнемо селити у Србију, ако не хиљадама, а оно бер стотинама и више..... .

Заиста, ваљда нема народа, који се толико селио, као ми, а питање је: докле ћемо се још селити? А та сељакања су нас и сувише слабила. Кад смо се селили из Бојке нисмо се селили сви: после нам се није допао крај, који нам је одредио Ираклије, те се враћамо натраг, но у повратку се опет заустављамо и населимо крајеве, где је била српска држава у средњем веку.

Неки су међутим још на путу заостајали тамо где им се допало, неки не хтедоше отићи из Бојке, неки не из Тракије те пропа, доше тамо.

На колико су се пута поједине групе нашега народа селиле овамо?!

Најзнаменитија сеоба, пре 200 година, свакојако је била од велике штете по „*Сгару Србију*.“ Цвет народа се иселио, и тамо где беху наше густе насеобине осташе пусте; на њима насељише Турци Арнауте и свакојаке елементе, те Стара Србија, која је требала у новије доба српског ослобођења да игра знамениту улогу, остајала је мирна, и још је одмагала, у место помагала.

А шта тек да речемо за ово наше сељење одавде? Сетимо се, кад је оно за време унијаћења велики део нашег света одселио се у Русију и до данас се већ утопио у руско море. Кад би се селили у Србију то не би било, али би наш свет који овде остаје јако осетио празнину која би тим исељавањем настала Ослабили би поново, и то би било доса, да као Срби пропадну сасвим они, који овде остају.

Но шта вреде све теорије питате ви: кад се овако више не може. Нисмо ми Срби први почели селити се, него су то годинама пре нас чинили Немци, Словаци а нарочито Мађари И селиште се далеко, преко мора у Америку. На што би се могло замерити нами кад чинимо оно, што су други пре нас учинили?

Признајемо, да у свему томе има истине, но ми и поред свега тога нисмо за то да се селимо. Ми још живимо у оним крајевима наше отаџбине, где су најплодније земље. Истина у нашим крајевима је најгора управа, ми имамо узрока да се на много што-шта тужимо, али зацело није ни другима лако Бар у материјалном погледу, други крајеви наше отаџбине давно су доспели до оног зла, до ког ћемо ми тек доћи ако тако и даље устраје.

Но тако даље неће трајати. Тешка нужда научиће нас, мора нас научити, да ударимо другим путем, и да се оканемо ове политике, која нас је до селидбе довела. Ни неколико година не може ово овако остати. С тога смо ми зато, да се не селимо; и наши свештеници, учитељи и меродавни људи добро би учинили, да што више задржавају наш свет од тога. Не треба да се селимо, јер је близу дан, кад ће се *иселити* наша данашња политика, која неда синовима ове домовине напред, но се бави некорисним стварима а корисне запоставља. А устраје ли и даље овако, онда се неће селити појединци, онда ће морати доћи до општег исељавања, те ће се иселити и Мађари и Срби и Немци, а наша влада може уређивати пусте земље... Но то бити не може, то није нигди било да држављани побегну од рђаве управе, па неће ваљда ни код нас. С тога се ми још надамо бољему и с тога смо ми против сељења.

Прослава педесетогодишњице Велике Школе.

Ономад, 4. Септембра. наш највећи просветни завод прославио је прву половину столећа свога живота. Прослава је била, истина, скромна, али свечано у пуном смислу те речи У 10 сати пре подне, искупили су се, у лепој и пространој дворници Мајор-Машине „Велике Школе“, сви професори Велике Школе, у свечаном руху, а са својим млогопоштованим Ректором на челу, проф. г. Светом. Николајевићем. Свечаности овој присуствовало је Њ. В. Краљ, у пратњи краљевског намесника г. ђенерала Белимарковића, председника министарства, г. Ђенерала С. Грујића и министара: просвете, правде, привреде, војног и унутр дела. А сем ових, били су: Њ. Високопрео свештенство Митрополит Мијаило, чланови државног Савета, чланови Касационога и Апелационога Суда, и осталих надлештва, сви у свечаном руху и махом сви питомци ове школе.

При уласку Њ. Величанства Краља у дворницу, гости, професори и ученици Велике Школе поздравили су га одушевљено са „Живео!“ неколико пута, а академско певачко друштво „Обилић“ отпевало је нову Химну младоме Краљу.

За овим је овогод. Ректор г. Николајевић држао, као увек, леп говор, у коме је вешто пропратио живот Велике Школе од њеног постанка 1838 год. до данас. Говор г. Николајевића није био просто навођење факата, указа и закона о развитку ове школе Сва та факта биле су само боје, којима је он својим вештим пером и, леним стилом, насликао управо не живот В. Школе, него културни живот наше младе државе. То чиме нас је највише г. Ректор у своме говору задовољно, јесте његова искреност и отвореност у изношењу не само добрих страна у животу овога највишега завода, него и његових мана и узрока истих. И доиста, ако је икада, при оваким приликама, потребно што више искрености, отворености па да речемо и савесности, то је овде свега тога, у највишој мери потребно. У осталом, у Храму Науке и Истине, и природно је да треба увек да буде свакe светлости и савесности, искрености и поштења у сваком погледу.

Говор, и ако је био подугачак, што је у осталом и природа саме теме изискивала, веома је пажљиво саслушан, јер се правично *судило прошлости*. Људи, који су ма како радили на овоме заводу, као професори и као управници наше просвете добили су, према заслузи својој, и достојну награду и заслужену покуду.

Језгро овога свечаног и реткога говора ово је: како се и колико се водило рачуна од стране државне управе о овоме заводу, доказује нам садашње културно стање наше државе. С њиме, свакако, не можемо бити потпуно задовољни; утицај 1200 питомаца, који су свршили ову школу, један је приметан и у управи земаљској у свим гранама и у књижевности и у свима гранама нашег јавног друштв. живота. Ако искрено желимо лепшу будућност нашој држава и озбиљна, добра васколикој културног напретка целом Српству, и држави и сви родољуби треба да у будуће воде много више рачуна о Великој Школи, да јој даду и више материјалних средстава и више озбиљних

страшне унутрашње ватре. Уста, једњак, утроба све је то почело палити и чупати, као да си насуо живу жеравицу.

Бедна Мила осећала је то исто. Отрована утроба почела је чупати, као да ко чупа усијаним кљештима. Бол их поче савлађивати, и они обоје, онако загрљени, падоше на диван.

Отров у крви, пламен у срцу и души Бедни Која страсно пригрли своју милу девојчицу и чисто је стопи у врелом загрљају, а његови бели, оштри зубићи дубоко ізагризоше у њено бело, као млеком наливено гроце

— Мила, лепото моја, како ти је — упита лепи Која заносно.

— Ја ти умирем — голубе мој, умирем, умирем, умирем .... — прошапута Мила. Последње речи једва су се чуле. Она је одиста била савладана и опхрвана.

Која је осећао страшно чупање у утроби а у глави му се све више мутило, пред очима му све више мркло.

Још један врисак, још један грчевити напор — и два најлепша цветка лежала су један крај другог нема, притајана, изгубљена, без мисли, без осећаја, без покрета.

О, грозна судбино! О, прни усуде људски Зар ниси могао поштедити бар ова два невина анђелка!

Као два сломијена крина, као два заспала анђела, лежали су они једно поред другог, бајни, анђелски лепи и у мртвилу своме. Тако прође вече, прође поноћ, дође зора.

Свршено је, Отров је учинио своје!

Пред зору у соби где су лежали неми и укочени ово двоје заљубљених, на један пут зачу се тихо шуштање.

Да ли то млађане душе покојничке небу одлећу!

О, не — то се промешкољно лепи Која! Он се буди! Он усплахирено гледа око себе! Он креће руку на којој му је Мила лежала и пита: „Мила! Јеси ли жива?! — Умирем, одговара она умирем .... али ох ... — она скаче! — Ја, ја, — муца она; ја хоћу .., — Ах! и ја ... вапије лепи која! Они обоје скачу, обоје трче вратима и налазе их затворена! Обоје лете ноћном орманчићу, отварају га, он је празан али ах проклета судбо — нигде помоћи.

Настаје ужасан, неописано трагичан тренутак. Несрећни љубавници трче из угла у угао, вичу, запомажу, моле хватају се за трбух притискују шакама остраг на извесном месту; дреће, скачу и на послетку обоје извикују: ужас, грозота, ужас, ужас, ужас!

А у тај исти мах од једном одлежу потмули звуци трубачки и осећа се непријатан, сумпорно водонички задах, од чега обадва љубавника као по команди запушавају нос!

*

Свршено је! Тетка је одиграла своју улогу! Последица ове тешке катастрофе било је то, што су обадва љубавника сутра дан имала веома добар апетити! Отров их је жестоко прочистио.

*

Мила није морала ићи у Русију, Богата тетка Којина и њу је усвојила и направила је наследницом свога великог имања. А где је до ста пара, ту је за науку лака ствар,

Двојеназаљубљених крију сад као змија ноге своју трагичну историју тровања. Можда су и мало скупо купили своју срећу. Али све једно, они су сад заједно и они су срећни.

*

научних радника. Ове пак ваља не само голим почастима одликовати' и остављати их у материјалној оскудици — јер по садањем закону професори В. Школе пре 16-те год. не добијају плату већу од 1000 талира — него наградити их као највише чиновнике у државној служби, и то тим пре, пошто ово нису радници у садашњости, већ раднице на будућности, наставници омладине, а ова је нада и будућност народња. Тек тада, господо министри просвете, допринећете да вам прави научници, озбиљни радници на пољу науке. не остављају тако лако катедре, бегајући, после неколиких година па и месеца, у друге и комотније и боље награђене службе. Континуитет, сталност у раду даје плода. Најбољи су они професори, који радећи дочекају јесен свога живота на катедри. А колико је таквих професора до сад било на В. Школи?

После говора Ректоровог „Обилић“ је отпевао у целом ђачком свету познату и омиљену песму „Gaudeamus“. И тиме је завршена ова свечаност.

Истога дана у вече ђаци Велике Школе носили су, уз пратњу војне музике, бакљаду Њ. В. Краљу, који је изволео с балкона новога дворца отпоздравити великошколце са значајним речима: „Желим браћо озбиљна напретка Великој Школи“, затим је бакљада пошена г. министру просвете и г. Ректору.

И тако се завршио овај значајан дан, јер то је дан рођења бившег народу омиљеног владаоца цок. Књаза Михаила.

Приликом ове прославе добијено је више телеграма. Између осталих телеграфисао је и бив. краљ. Милан. У телеграму жели В. Школи славу и напредак, да спрема Србији добре синове и узорите грађане, који ће послужити на понос и дику отаџбини и њеном Краљу Александру.

Два телеграма са Цетиња гласе:

Ректору Вел. Школе

Свет. Николајевићу

Цетиње 4 Сепг.

Пијететом помиње Срнетву almam matrem вазда благодарни

Др. Петар Мићанић

Начелник санитета

Свршени правник 1875 г.

С дубоким чуством благодарности као ученик тог високог српског училишта хитам поднети моје најердачније честитке приликом прославе његове педесетогодишњице желећи му да се подигне на ону висину на словенском југу коју суврсменост цивилизације изискива.

Гавро Вуковић

НАШИ СУСЕДИ

У претпрошлом броју донели смо белешку из Земунског „Н. Времена“ о току дебате у градском већу, где је градоначелник г Панајот Морфи нанео онаку недостојну увреду српским суседима.

Тај број „Н. Времена“ одмах је забранила власт у Земуну. Јамачно и она осећа колико је то озбиљно кад пукне по свету глас како се један градоначелник ругобно понаша спрам једне од најсветијих установа, установе судске, у суседној монархији.

Са свију страна признаје се озбиљност данашњих прилика. Сви мудри људи саветују одмереност у држању, како се не би заоштравала већ и иначе затегнута ситуација. И на ј дан пут, у сред свега тога, један градоначелник земунски устаје да на једном јавном скупу онако цинички карактерише све судове наше.

Ми ниемо позвани давати савете нашим суседима какви треба да им буду органи, које држе у пограничним градовима. Рећиће мо само то, да овако дрски, овако неваспитани и сурови представници власти као што се овом приликом показао г. Морфи, могу неисказано много оштетити наше добре суседне односе.

Цинички изрази г. Морфија до срца су увредили сваког Србина, они су изазвали праведну индињацију, и ми, у име српског образа и српске националне части, најодсудније протествујемо против оваких напада на српске судове.

Ми с правом очекујемо да надлежна виша власт троједнице достојно казни овакав напад на Србију. Не буде ли то, буду ли надлежни, на против, немарни и равнодушни спрам оваких појава, онда ће мо ми сами потражити лека томе злу на свој начин и постарати се да одмерамо нашим суседима истом мером.

ИЗ БАЛКАНИЈЕ

Глас из Грчке. „Балк. Кор.“ има из Атине један допис, у коме се вели: „Политика садашњих бугарских власника изазвала је огромно огорчење код свију Грка. Нарочито се праваџ, заступљен у „Свободи“ и „La Bulgarie“ сматра као непријатељски и опасан по балканске народе. Оба та листа не сматрају друкчије националне тежине Срба, Црногораца, Румуна и Грка но као руске интриге, владе у Београду и Цетињу, Букурешту и Атини као оруђе г. Хитрова „Одјек“ је с правом изјавио, да с тим политичким правцем Бугара ни један балкански народ не може пактирати и да се Бугари тиме стављају ван солидарности с балканским народима. У последње време двама горе поменутим органима бугарске владе главни је посао да одличне грчке патриоте денуцира пред Турском као агитаоре у Македонији. „Bulgarie“ је чак била толико дрска да г. Думбу, члана аустриског господског дома, Грка по пореклу, представи као подстрекача грчке пропаганде у Македонији и да саветује Порти да тражи да га Аустрија изда. Али се Турска не да варати овом бугарском маневром и баш је према Бугарима необично обазрива. Пошто Бугари сматрају Македонију као искључно своју, изазивају они с једне стране Порте, а с друге не обзиру се на права Срба, Румуна и Грка. Крајње је време, да се сви балкански народи здруже те да Бугаре приморају да напусте један политички правац, који веома грози интересима свију балканских народа“.

ТЕЛЕГРАМИ
МАЛИМ НОВИНАМА

5. Септембра 1889 год.

Париз. Тело напрасно умрлог Захарија Стојанова пренеће се у Софију. Узрок смрти непознат је.

Сарајево. Јуче и прекјуче било свечано освећење католичке саборне цркве. Освећење извршио архиепископ Штадлер. Сто свештеника, мноте владике из Босне, Далмације и Хрватске присуствовале освећењу. На свечани ручак позвано је све свештенство свију вероисповеди.

Неапољ. Истрага против атентатора још траје. Он признаје да је извршио дело, јер је републиканац и несрећан. Доказано је да је радио са предумишљајем, да је камен заоштравао те да по могућству погодак буде што сигурнији. Крисни је добио десет хиљада телеграма.

6. СЕПТЕМБРА.

Беч. Цар је на маневрама наименовао надвојводу Фридриха због задовољавајуће команде западним корпусом, за команданта петог армиског корпуса на место Катија. који је уз највеће признање по сопственој молби пензионован поште је навршио педесет година службе.

Париз. Нов изборни манифест Буланжеов пун је изазивања: „Напред против заједничког непријатеља — опортунизма“.

Одеса. Краљица Мати Наталија стигла је овде у понеделак на руској топовњачи, која је носила руску заставу. Дочекана је с надлежним почастима. Сутра, прекосутра продужиће путовање.

КУРС

Дукат . . . . :	5 67
Наполеон	9.49
Срц. лутр. 3% лозови	34.25

МАЛИ ГЛАСНИК

За овака оглашења плаћује се за један пут само 50 пара дин

У ГОСТИОНИЦИ КОД ЗЛАТНЕ ЛАЂЕ издају се под кирију квартири са послугом за самца, тако исто и кујна и штала. 49,3—3

ЈЕДНА ЖЕНСКА, која врло лепо ради бело рубље, вез и монограме тражи посао. Упитати у Хиландарској улици бр. 15. 51.1—1

ПОДАЈЕ СЕ КУЋА у новом селишту, с 2 собе и 2 кујне, бунар с пијаћом водом, упитати код мајурског бравара у новоме селишту. 54 2—3

ЈАГЊЕДОВИ КОРИТА разне величине има на продају код Антонија Ђорђевића трговца на Сави. 50.3 - 3

Издајем од идућег Митрова-дна под кирију једно одељење моје куће, које има три собе, кујну и подрум, са шупом за дрва.

Љубица Антић

Љубичин. ул. Бр. 3. до Вар. Суда. 56,1—3

1.200 динара дајем под интерес, интабулација, на прво место, услови повољни. **Милева Мићутиновићка**, у кући Д. Васе дућанџа. Тимочка улица Бр. 24. 55.1-2

ОГЛАСИ

гостионицу код

ЗЛАТНЕ ЛАЂЕ

као врло пространу и лепо украшену, добром кујном и пићем снабдевену, препоручујем путницима за преноћиште а поштованој публици за свадбе, села и игранке.

Послуга је тачна а цена умерена.

576 3 3 С поштовањем

Илија Јовановић гостионар

Моју кућу у Ноћајској улици бр. 18 издајем од 1-ог Новембра о. г. под кирију. Кућа је засебна и састоји се: из 4 собе, 2 кујне, предсобља, 1 соба за млађе, вешернице, трапезарије, подрума и баште.

За услове обратити се дрогерији Ђурића и Марковића.

1. Септ. 4889 г.

Београд.

583,2—6 **Милева Ј. Марковић.**

ПРОДАЈЕ ЈЕДНУ кобилу за тегљење добру и за приплод стара 8. год. подпуно здрава и *једног пастува* 2 и по год. стара.

Два швајцарска бика стара 1 и по год. подпуно здрава и одрасла.

Разни алата као и судова за маст, све мало употребљена и добра за свињарске касане.

Које вољан што купити нека изволи доћи на салашу код Чубуре ди ће цену чути и поменуто видити. 599

Учитељица немачког, француског и енглеског језика, даје часове. — Извешта даје од 9—10 пре и 1—3 сахата по подне. Са станом теразије први спрат. Бр. 55.

589—2—3

ФАРБА

Фирнајз, лак четке и сав молерски и фарбарски прибор најбоље је и најевтиније код

ДИМИТРИЈА М. ЂОРИЋА

У БЕОГРАДУ

спрам споменика кн. Михајла

продаје на мало и на велико

ЦЕНОВНИК ШАЉЕ СВАКОМЕ НА ЗАХТЕВ

527 6—10

На знање.

Механу на Луци Великој пијаци звану код **Војводе Богићевић Анте**, са потребним зградама и једиком при надлежећим издајем од Митрова-дна ове за једну и више год. под кирију коме је потребно нека се потписатом ради погодбе обратити изволи.

Марјан Катић

трговац

31. Августа 1889 г.

Лозница 596,1—6

Власник и главни уредник Пера Тодоровић. Одговорни уредник С. Јаношевић. Штампарија „код Просвете“ Позоришни трг. бр. 2.

БРОЈ 259 ПЕТАК 8. СЕПТЕМБРА 1889. ГОДИНА II

ИЗЛАЗИ СВАКИ ДАН

БРОЈ 10. П. Д.

МАЛЕ НОВИНЕ

ДНЕВНИ ЛИСТ ЗА СВАКОГА

Писма и рукописи шаљу се Власнику „Малих Новина“ Топличин венац, бр. 17., на горњем спрату.

ЦЕНА ЗА СТРАНЕ ЗЕМЉЕ

За годину . . . . . 30 динара
На по године . . . . . 15 динара
На 3 месеца . . . . . 9 динара

Претплата из унутр. полаже се само код пошта

Претплата се прима код свију пошта у Србији

За Београд нема претплате — Лист се продаје на број

ЦЕНЕ ОГЛАСИМА

На првој страни од петит. реда 20. пр. дин. а на четвртој од петит реда 10 пр. дин.

ПРИПОСЛАНО стаје 50 пр. д. од петит реда.

LE PETIT JOURNAL

KLEINE ZEITUNG

Огласи јевт-но, по потреби и са сликама.

За свако оглашење плаћа се држ. таксе 20 пр. д.

ВЕЋИ ОГЛАСИ ПО ПОГОДБИ.

САВАМАЛСКО
парно купатило
(ИЛИЦА)
ЗА ЖЕНСКЕ
ради Понедељником, Средом и Петком после подне.
600 2—10

Ћуковић продаје
једног ајгира 2 и по године стар од краљ. ајгира (Руса) 162. сан. м. Длаке вране без белеге добро одгајен подпуно здрав, ванредно развијен

ЗАБРАЊА

Јучерањи (258) број „М. Новина“ забрањен је. Дика г. Таушановићева, знаменити управитељ Глигорије опет је претрапао преко Устава својим каљавим ножурдама.

И ако у Уставу јасно стоји да се лист може узаптити само онда, кад садржи ѵвреду краља и краљевског дома;

и ако је у кривичном законику јасно одређено, да се под краљевским домом разумева владајући краљ, краљица (жена владајућег краља) и престолонаследник (син владајућег краља); те по томе бивши краљ Милан никако не може бити убројан у неприкосновене чланове краљевког дома.

и ако је београдски варошки суд већ у два маха решавао, да бив. краљ Милан не спада у неприкосноване особе, ради којих се може узаптавати какав лист — г. Таушановићева полиција ипак је похитала да спречи наш јучерањи број да не би публика прочитала шта страна штампа пише о интригама краља Милана.

Док краљ Милан цо Бечу интригује, дотле се његови пријатељи по Београду старају да од српског народа прикрију те интриге.

Ово је у толико занимљивији случај што окривљени чланак нисмо писали ми, но смо га, од речи до речи, узели из Загребачког „Obzora“. Тај је број слободно пропуштен, он се слободно чита по читаоницама и кавanama, а кад смо ми оно исто што је у „Obzoru“ наштампано латиницом, прештампали у „М. Новинама“ ћирилицом, онда се то забрањује и узаптава!

Страни листови дакле имају повластицу, они се пуштају, а ако њине речи поново српски листови — они се онда забрањују!

Једна логика!

Овака радња не би била правилна, баш кад би окривљени чланак заиста био кажњив по Уставу. У колико је већи преступ, кад је гоњени чланак, као ово овде, такав, да се због њега никако не сме и не може број забрањивати.

Али срећом у Србији још има суда, над Таушановићевом и Глишином самовољом стоји судска правда, и ми се у њу уздамо да ће за 24 часа наш узаптени број ослободити.

МЕМЕНТО

за г. г. председнике бирачких одбора за поједина гласачка места.

(СВРШЕТАК)

VI. Гласање треба да траје *без прекида*, (ако нереда нема), све до 6 сах. у вече.

VII. За све време гласања морају најмање *три* члана бирачког одбора заседавати за бирачким столом. Међу овом тројицом мора увек бити или сам председник или општински одборник кога је општ. одбор одредио за члана бирачког одбора (чл. 65.)

Ну ако би било у целом бирачком одбору мање чланова, онда или прѣдседник или онај општински одборник мора бити у дворани за гласање.

VIII. Ако није било нереда за време избора, онда треба у 6 часова у вече затворити кашију од авлије и никога више од бирача унутра не пуштати. Онима, који се тада у авлију затеку, треба допустити да гласају (чл. 74.)

А ако је пак било прекидања гласања због нереда, онда ваља продужити пуштање бирача у авлију ради гласања, за онолико времена после 6 сах., за које је време прекид трајао.

IX. Кад сви бирачи изгласају према тачци VIII., онда ваља закључити гласање. Број гласача ваља писмено утврдити на дну гласачког списка (чл. 77) и ту ће забелешку потписати сви чланови.

X. Написати у записнику ову забелешку: „Гласање је отпочето у (6 и по) сахати а закључено је у (8) сахата.

По закључењу гласања, одмах су закључани и општ печатом запечаћени сандучићи из којих је председник одбора давао бирачима куглице за гласање. Кључеве од истих узео је председник.

За овим је пребројано, по гласачком списку и по бирачким картама, колико је свега гласача гласало и нађено је, да је гласало свега . . . . бирача, као што је то и пасмено на дну гласачког списка записано.

(Долазе потписи свих чланова)

XI, Приступити отварању кутија ради пребројавања гласова (resp. куглица). Кутије ваља редом, једну по једну отворити.

Кад се једна кутија отвори онда ће се све куглице из ње ручити у један суд (воган, тањир, чашу итд).

Председник ће, потом, издвојити црвене куглице од белих, и једне од њих метути у други суд.

За овим ће председник отпочети пребројавати куглице и то најпре белих. И чим одброји стотину, он ће их предати општ. одборнику, члану бирачкога одбора, а овај, кад их преброји, предаје их оном члану бирачкога одбора, који је представник дотичне кандидатске листе, те их и овај трећи пут преброји.

Кад се на овај начин преброје и црвене куглице, онда се одмах, пре него се и друга кутија отвори, запише у записнику овака забелешка.

„По закључењу претходнога записника приступљено је отварању кутија и бројању куглица у њима, и то овако:

Најпре је отворена кутија под бр. . . . која је примала гласове за листу Н. Н. и Н. М. и пошто су куглице у три пут пребројане онако како наређује чл. 79 изб, зак., нађено је: да је у њој било . . . (број словима) белих и . . . (број словима) црвених куглица.

Ову ће забелешку одмах потписати сви чланови.

После овога отвориће се друга кутија; поступаће се онако исто као и код прве, и записаће се у записник слична забелешка коју ће такође сви чланови потписати.

После свршеног бројања куглица из свију кутија ваља

XII. Закључити записник целокупнога рада овако:

„Да је све извршено и нађено онако, како је напред у забелешкама одборским записано, бирачки одбор, закључујући записник свога рада, оверава потписима свих својих чланова и утврђује печатом суда општине.. (нова и печат општински)

XIII. Књигу записника, књигу за упис бирача, азбучни списак и бирачке карте с бирачким списком ваља спаковати у један завој (џачић), запечатити га општ. печатом и адресирати гланом окр. одбору бирачком.

Тада ће чланови изићи из собе, завој изборних аката оставити у истој, закључати је, и стражу поставити да чува собу преко ноћ. Кључ ће од собе узети председник.

III. 15 Септембра

I. У 8. сах. пре подне сви чланови бирачког одбора треба да се састану пред вратима бирачке собе. Отворити је и ући у њу.

II. Извршити преглед ради уверења, дал је све у реду затечено. Ако није написаће се записник

III. Предати општ. суду изборни материјал: кутије, сандучиће с куглицама, печат општин. и т. д. и ту узети *реверс* од суда.

IV. Председник ће узети завој који је спремљен за главни бирички одбор и однети га заједно с општ. одборником, чланом бирачког одбора, у окружно место ради предаје бирачком одбору.

V. Узети од полициј. власти (Начелства) уверење о даљини пута, ради наплате накнаде за путни трошак.

БЕОГРАДСКЕ ВЕСТИ.

Краљичин долазак. Да краљица Наталија овамо долази, нико више и не сумња. И стране новине доносе телеграме о томе, само што поред дана и сата доласка, који смо ми саопштили, јављају, како ће она по једној версији стићи тек 18 о. м. у 11 сати пре подне. Ми можемо поуздано јавити, да ће Њено Величанство стићи 17 о. см. од прилике увре ме које смо већ аопшти ли.

Како телеграфишу „П. Лојду“, наши меродавни кругови, и ако се то отворено не признаје, из разних узрока прилично су забринути због повратка краљице Наталије. Пре свега, вели се у том телеграму, намесништво и влада дошли су због свог досадашњег држања у незгодан положај а нарочито се боје да краљица Наталија не прикупи око себе све незадовољне елементе те тако образује једну на све готову партију, која ће бити опасна јер неће стојати на никаквом државноправном основу.

Ми смо у једном низу чланака сузбили све могуће примедбе и разлоге против доласка краљичина, па и о овом телеграму немамо шта друго рећи, додајући још да су се све те бојазни породиле у фантасији „Лојдова“ дописника.

*

Официрски курс. Господин министар војни изволео је решити, да се установе *привремени зимски курсови* за спрему резервних официра за: пешадију, коњицу и артиљерију I-ог позива.

Ови ће кругови бити:

За *пешадиске* официре у местима дивизијских штабова, и то један курс 20-ог октобра до 20-ог децембра свега два месеца; а други од 1-ог јануара до 15-ог марта — свега два по месеца.

За коњичке официре у Београду, и трајаће два и по месеца, од 1-ог октобра до 15-ог децембра.

За *артиљеријске* официре код учевне батерије у Београду, и трајаће такође два и по месеца; од 1-ог октобра до 15-ог децембра.

Сви они без разлике, служили или не у сталном кадру, који желе да буду кандидати за резервне официре I-ог позива, овим се позивају, да се пријаве за слушање кога од горњих курсова, што треба нарочито у пријави и назначити.

Рок је пријаве 20-и септембар ове године.

Ко од пријављених буде слушао курс, биће обвезан и да служи као резервни официр.

*

Дар краља Милана „Колу Јахача“ изложен је на неколико дана београдској публици на углед у излогу трговине Тадић и Ајдарић (улица Кнеза Михајла до дечијске чесме) а по том ће се изложити у Шапцу о овојесењим утакмицама које ће се обавити на дан 17 Септембра у спомен на рођен дан друштвеног духовног патрона Књаза Михајла

Пехар је од самог сребра на позлаћен; висок је с капком 52 сантиметра а тежак 1120 грама. На капку је хералдична статуа која представља коња у скоку и човека — укротитеља коња — с венцем*) на глави, у одећи из старог доба.

Свуд у наоколо спола на пехару изображена је шума и коњи са ждребадима. Ово све претстављено је у испупченом (високом) рељефу. Натписа на том поклону Његовог Величанства нема за сад још никаквог, но по казивању друштвеног почасног члана господ. Милоја Ж. Тадијћа, тај ће натпис ставити доцније „Коло Јахача“. Поклон овај представља вредност до 1500 динара.

Подробнији опис целога пехара донећемо у ком од идућих бројева.

*

Српска индустрија. У трговини господ. Петра Петровића (тераније, до г. Милутиновића апотеке) запазимо један пун пунцит излог разних врло укусно израђених предмета изливених од разних метала. На понекима имају и натписи од којих уочисмо ове: „Коло Јахача Књаз Михајло“ и Његово Величанство Краљ Александар I Главар „Кола Јахача — Књаз Михајло“

*

Већина изложених предмета рађени су у државној фабрици у Крагујевцу а неки у Крушчу. Сви су за продају по врло умереној цени. Ко поручи више комада може имати на истина натпис какав жели.

*

Личне вести. Бечким брзим возом приспео је прекоиноћ у 10 часова г. Александар Константиновић, из Трста. Г. Константиновић се опет враћа амо да живи.

*

Отпутовао. Домаћим путничким возом отпутова је за Пирот митрополит Михаило да освети заставу савеза стрељачких дружина.

*

Одоцнио Домаћи путнички воз, који је долазно из Пирота и имао је бити ове јуче у јутру у 4 и 40 минута, одоцнио је за сат и по.

*

Забрањен. Управа вароши Београда забранила је јучерашњи број нашега листа због бечког дописа загребачког „Obzora“ под насловом „Сплетке краља Милана“. У решењу управе вароши Београда вели се, да „оваква радња, као што је горе поменута, казнима је по § 91. под б.) крив. зак. и по чл. 30 под г. и ђ. закона о штампи“, па је за то на основу чл. 22 става 6 земаљског Устава и чл. 10 тач. 1 закона о штампи и решила, да се поменути број нашега листа забрани

Садржина инкриминисаног чланка таква је, да ни по каквим законима нашим не може узаптити, тим пре, што је суд већ у неколико маха решио да бив. краљ. Милан није неприкосновен и да се, дакле, писање у новинама о њему не може забранити.

Случај на железници. У среду 6. ов. м. десио се на нашој железници овај немио случај: Путнички воз, који полази из Београда око 11 [illegible] до [illegible] Ношутњака и ту локомотива и неколико вагона спадну са шина и оду на леђину. Кад се загледало шта је, нађено је да су на 2—3 места из шина повађени шрафови, шине се услед тога размакле и воз спао.

У том возу било је много путника који су пошли у Пирот на стрељачку светковину Ту је био и сам г. митрополит Михаило, о коме вели да је после овог догађаја морао преноћити у Топчидеру.

Овај случај изазвао је у вароши велику узбуђеност. Свашта се говори. Неки тврде да је овај атентат извршен за рачун бившег друштва железничког, које сад има интереса да се на нашој железн. догађају несреће. Има их који сумњају да је ово покушај против Њ. Високопреосвешт. митрополита Михаила, а има чак и таквих, чија фантазија тера тако далеко, да у овоме случају виде прет бугарески, бајаги да се омете стрељачка светковина у Пироту.

Факт је то, да ово нису могли извршити прости сељаци, јер се железнички шрафови не отварају голим рукама.

*

Неучтива депеша. Ово дана отправљен је из Београда римском папи веома учтив телеграфски поздрав на француском језику, али су доле као потписи потпане најгрознијe грдње и безобразлуци на српском језику; Та је депеша већ и штампана међу поздравима у талијанским листовима. Око тога сад се отворила читава дипломатска преписка. Овакав безобразлук заслужује сваку покуду. Ми се не чудимо да се нашло неваљалца да то пошљу, али који је то српски тедеграфиста који је могао откуцати те безобразлуке ?

*

Разрешен. Стојан Тодоровић, члан управног одбора управе монопола дувана разрешен је од дужности члана и на његово место постављен је Младен Вељковић трговац.

ДОМАЋЕ ВЕСТИ.

Убијен хајдук. Пожаревачки „Грађанин“ јавља, да је 30 пр. м. у 8 сати пре подне један жандарм убио чувеног и опасног хајдука Петра Менара из Лазнице. Петар је био у друштву са Симеуном Божићем хајдуком из Лазнице и једним непознатим, кад су се сукобили са жандармима.

*

Несрећан случај. Исти лист јавља да се 1. о. м., око 7 сахати у вече, десио овај несрећан случај у Петровцу. Стража код среске канцеларије држала је пушке усправљене око једног ораха. Ту поред пушака спавао је стражар Стеван Пантелић из Забрђа. Једна пушка из оне гомиле случајно падне, окине и смртно рани

*) У старо доба при витешким олимпијским играма (утакмицама) награђивани су победиоци зеленим венцима што се тад врло високо поштовало и сматрало као врло велика, управ као највећа одлика. Свако родно место таквог победиоца, толико се је поносило својим овенчаним победиоцем — сагрђанином, да је сваком таквом увек дизало споменик

ПОДЛИСТАК

СИЛАЗАК С ПРЕСТОЛА

РОМАН ИЗ ЖИВОТА БАЛКАНСКИХ НАРОДА

У 90 ГЛАВА — С ПОГОВОРОМ

(*Писац задржава сва права*)

(43).

Кнез се беше загледао у ђенерала. Изгледало му је чудно да му овај сад чита неке придике и савете. Ко би их сад овако видео и чуо а не би их знао, би рекао да су отац и син, па забринути родитељ даје мудре савете детету своме. То је и кнез осећао. С тога му је то и изгледало чудно и неприродно.

Међу тим ђенерал је продужавао:

— Нарочито вама, владарима из династије Косанића, преко је потребно да постанете добри људи.

— Зашто баш нама, „нарочито“? — примети кнез.

— За то што сте ви још млада, неутврђена династија. Истина, ти си већ четврти из те династије, али ваља имати на уму то, да је основалац династије провео двајест година у изгнанству, да је други владалац од те лозе владао само 17 дана; да је трећи владалац прво био протеран, а после, кад се опет вратио, био у бијен и да си ти дошао малолетан на крвав престо.

— То је једно. Друго је, што сте ви, Косанићи, по свом карактеру, људи мало симпатични. Немој да ти моје речи буду тешке и непријатне, Прими их као корисну истину коју можда никад више ни од кога нећеш чути. Ово говоре уста која ће кроз неколико часова сама за навек умукнути. Сматрај дакле, као да ти ове речи, долазе од каква невидљива духа, који нема никаквих веза и интереса с овим материјалним светом — Јест, ви Косанићи људи сте које је веома тешко волети. Ви сте веома саможиви; ви сте или ружни цицијаши, или још ружније расипнике. Ви никад никоме нисте учинили никаква трајна добра. Ако сте кад коме што и дали, то му је после крваво трипут на нос изашло, јер сте ви били налик на онога „добротворца“ који је дао човеку једну маслинку да прогута, а после тражио од њега пун тулум зејтина Све што сте и што имате достигли сте и стекли с људима, с пријатељима, с помагачима, на против, има много веома ружних примера, како сте крвнички гонили баш оне који су вам највише добра чинили и који су рад вас највеће жртве поднели. Изгледа као да вам је тешко трпети да има ма кога на свету коме сте и ви чим год обавезни и коме и ви дугујете какву благодарност. То се несумњиво посведочило при повратку ваше династије. Кад сте се утврдили по свом повратку, прва вам је брига била да ослабите ону политичку групу, која вам је била ослонац за повратак, а после да једну по једну виђенију личност из те групе таманите и уклањате с позорнице. Не трпите никога који би вам могао рећи: овима сам и ја помагао да дођу на престо. Никад никоме нисте захвални. *Неблагодарност и непризнивање* — то је главна црта више породице — и за ту црту зна цео народ.

Намрштен, кнез је ћутао и слушао. Ђенерал је продужавао све живље и јаче:

(НАСТАВИЋЕ СЕ)

Стевана, који од те ране издахну 2. т. м. око 6 сахати пре подне.

*

Г. А. Каниц, јевропски научник, како јавља „С Србија“, путује ових дана по нишком, пиротском, врањском и топличком округу, да прикупи материјала за ново издање свог чувеног дела „Србија“. Исти лист дознаје, да је начелство нишко одредило г. Братуша енжењера, а врањско г. Ринера енжењера, да прате г. Каница на овом његовом научном путу по новим крајевима наше краљевине.

*

Снег. На Јастребцу и Ртњу пао је снег, па чак је падао и по низинама. Сутра дан из јутра снег се лепо могао видети из Алексинца.

*

Још два одељења На овојесењим утакмицама поре два одељења за изложбу ждребади, пастува и кобила од 3 до 10 година, који имају права на такмичање (повчане награде), биће још два, у којима ће: и то у првом бити такође изложба ждребади, пастува и кобила од 3 до 10 година, али ван утакмица т. ј. чији сопственици нису вољни да им стока подлегне оцењивачком суду, а такође и без захтева на новчану награду; у другом изложиће се опет они коњи, односно ждребад и кобиле које су за продају.

*

Награда Господина Министра војног. На предлог г. Министра војног благоволео је савет министарски решити, да се на терет буџета министарства војног изда Колу Јахача у име награде за утакмице: *једно прописно коњичко седло с потпуним прибором* у који долази: дупла узда, бисаге, кесиџе за потковице, један кудељни дупли улар, једно ћебе прописно, једна зобница, једна чешагија, једна четка за тимар, утерки кајиша и један кудељни колан, поред она два кожна који долазе уз седло.

Управа Кола Јахача извештена је о томе цисомом Господина Министра војног од 31 Августа А. Р. бр. 3392, и одмах је отправила писменим путем захвалност на томе дару од стране целог Кола. Овој захвалности придружује се у души својој сваки Србин, кад види, да се са високих места води трајна и озбиљна брига на спрам рада и успеха вредоога и корисноога Кола Јахача.

Уједно је управа Кола Јахача најпокорније замолила Господина Министра војног да би у буџет за идућу рачуниску годину ушла стална цифра, као годишња помоћ Колу Јахача од Господина Министра војеног.

ИЗ СРПСКОГ СВЕТА.

Глад у Црној Гори. Наша браћа у Црној Гори као да су од ово неколико годиаа осуђени да трпе глад. Поред онако сиромашног земљишта, још им већу незгоду чине елементарне непогоде, које би довеле до ужасне глади да у таким приликама милосрђе људско и дужност државе колико толико не олакша људску патњу. Ми смо већ јавили, како је у Црној Гори летина врло рђава и и како ће неминовно наступити глад. Да би јој се колико толико стало на пут, образована је под председништвом кнеза Николе једна комисија, којој је задатак да се састара те да се људи колико толико сачувају од ужаса, којем је име глад. И како један четињски допис бечке „Пол. Кор.“ јавља, комисија је решила да се из државних средстава купи у иностранству потребна количина шенице и разда онима, који буду оскудни у храни. Али да би се ово решење могло извршити, нужно је учинити закључак, те је ради извршења те операције црногорски министар финансије Матановић отпутовао у иностранство. А кнез Никола ће скоро предузети путовање по земљи те да се сам лично увери о пољопривредном стању појединих нахија.

Ма колико да су зајмови тешки и за много веће и богатије државе но што је много измучена Црна Гора, ми јој желимо да ваће зајам са што повољнијим условом.

Ц на Гора и Турска Од познатог догађаја у Васојевићима односи између Црне Горе и Турске били су доста затегнути. Али како сад јављају страним листовима, ти су се односи у последње време побољшали. Као доказ за то узимају еколност, што су приликом годишњице Султанова ступања на престо отишли турскоме посланику на честитање аџутант кнежев Николајевић, зет кнежев Петар Карађорђевић, привремени министар спољних послова Вуковић и војни министар Пламенац.

ИЗ БЕЛА СВЕТА

— **Кад је човек несрећан.** Пре три године вратио се у Италију чувени певач италијански Риналди, пошто је у Јужној Америци зарадио силне паре. Он купи красну вилу и намисли да се подуже одмара. Али му се деси несрећа: његова жена побегне из Италије са својим љубазником и однесе све пре мужевљеве. После неког времена полиција пронађе и њу и љубазника јој, али новац бејаше готово сав упропашћен. Љубазник буде осуђен и затворене а Риналди опрости својој жени. За тим се врати опет у Јужну Америку да на ново зарађује. И он је као и први пут добро зарадио. Али баш онда, кад се он вратио у Италију, љубазнака његове жене пусте из затвора јер је издржао казну, а после два три дана, Риналдова „поправљена“ жена стругне опет са истим љубазником придигавши том приликом целу готовину мужевљеву у суми од 200.000 динара. Полицији још није пошло за руком да их ухвати, а певач Риналди место да пева он кука, али не за женом већ за новцем.

— **Едисонов поправљени фонограф.** 1. ов м. показивао је Едисон у Берлину у Сименсовој радионици свој поправљени фонограф, који је својим продукцијама изазвао у гледаоце дивљење. Фонограф је репродуковао један Буланжеов куплет како га пева певач Паулус са свима нијансама певачева гласа. Сва присутна публика певала је за тим уз пратњу музике познату немачку песму „Wacht am Rhein“, коју је фонограф после са свим верно репродуковао. Та продукција извешће се и пред царем, кад се врати с војних вежбања.

— **Немири у Индији.** Како јављају из Бомбаја у Лондон, потукли су се на мухаремској светковини у Бохтагу Муслимани с Хиндусима. Власт је морала употребити оружје, и много је људи рањено и убијено. Власт је најзад успела да васпостави мир.

— **Персијски шах у манастиру.** 27. пр. м. отпутовао је персијски шах из Тифлиса у Техеран и то преко Ечмијаздина, да тамо посети прастари и чувени хришћански манастир. Том посетом хтео је персијски владар доказати, да у будуће жели да са свима својим поданицима поступа по начелу равноправности.

— **Ира Паин.** 30 пр. м. умро је у Паризу Американац Ира Паин, који је под именом капетан Паин био на гласу као први стрељач пиштољима. Било му је 58 година. Својом стрељачком вештином стекао је у низу година доста знатно имање. Више пута путовао је по Јевропи, изводећи своје продукције по свима већим варошима. Умро је у часу, кад је у Паризу на светској изложби славио нова слављ. По његовој жељи сахрањене се у Америци.

— **Париску светску изложбу** посетило је претпрошлог понедељника 200.689 особа, које су платиле улазницу. Један сарадник париског „Temps“-а разговарао је с управницима изложбе, Бергером и Алфандом, о намери да се изложба продужи до 15. Новембра. Али су обоица одговорили, да се пробитно одређено време затварања изложбе не може променити, јер су прво изложници дужни остати на изложби до 19 Октобра, а сем тога ће после настати ружније време, па странци и онако не би много похађели изложбу, а то би било само на штету моралном успеху изложбе.

— Руски царевић донео је цару Вилхелму својеручно писмо рускога цара.

— Сем демантиа „Агенције Хавасове“ нема никакве непосредне вести о одласку Буланжеову из Лондона. Влада се спрема за евентуални долазак Буланжеов. Министар унутрашњих дела Констанс одустао је од путовања у Тулузу где је кандидован, и остао у Паризу.

— Бугарски кнез Фердинанд умолио је талијанског агента у Софији де Соната, да министру председнику изјави његово саучешће поводом атентата и његово честитање за срећно спасење.

— **Оздравила од страха.** У варшавској губернији, у вароши Градиску, узета је била у ногама већ неколико година жена једног тамошњег чиновника, те се возила у колицима, кад је куд пила. Лекари су изјавили да јој нема лека и да никад неће моћи на ноге стати, па ипак као неким чудом та је жена оздравила. Пре кратког времена у Градиску се појавио велики пожар и то у кући, где је становала та жена узетих ногу. Кад се ватра појавила, случајно никог није било близу болеснице. Ватра је све више узимала маха и пламен стаде лизати у собу. Болесници се од страха загушило у грло па није могло никоме у помоћ викати. Кад се пламен већ и до ње приближио, она на један пут скочи, покупи своје драгоцености и за тим скочи кроз прозор. Велики живлани потрес учинио је те је та жена оздравила.

— **Бисмарк као пољопривредник.** Као раније, тако је кнез Бисмарк и ове године присуствовао на свом имању у Шенау сељачкој слави, коју су славили његови жетеоци после свршене жетве. Бисмарк је дошао на забаву у колима и изјавио сељацима како му је жао, што због болести у ногама не може сиђи с кола. Али је ипак остао неких пола сахата међу својим људима, гледајући како се забављају и играју. С Бисмарком су дошли и гроф Хатцфелд, немачки посланик у Лондону, тајни саветник Ротенберг и један члан енглеског парламента. Један радник наздравио је кнезу као властелину уз опште одушевљење радника, на што се кнез с неколико речи захвалио. Најзад се ољоростио са својим људима, рекавши им: „Због ога децо, добро ми се забављајте!“ па се онда вратио у Фридрихсруе.

О смрти Захарија Стојанова

О смрти овога бугарског књижевника и патриота, доноси бугарска „Свобода,“ које је нок. Захарије био главни сарадник, ово:

2 о. м. у 11 часова пре подне, председник министарства г. Стамбулов добио је из Париза од др. Жечева ову депешу: „Захарије Стојанов опасно болестан.“

Исти др. Жечев телеграфисао је 3 о. м. да је Захарије умро у 9 и по часова увече. Чим је стигао овај телеграм, одмах је телеграфисано д-ру Жечеву да јави, колико је и од чега покојник боловао. Др. Жечев је одговорио: „Разболео се 1 септембра; болест трајала 30 часова Болесника лечили лекари Пино и Гошер, који су констатовали да је болест occlusion intestinale (запшивено црево), која и поред свију предузетих мера отера покојника у превремену смрт,

Чим је стигла ова депеша бугарска влада наредила је да се тело прегледа и чим се констатује болест да се балсамује и у нарочитом вагону пошље у Бугарску.

5. о. м. др. Жечев телеграфисао је: „Данас је извршен глед и балсамоваље тела. Претопсија показа пренуће стомака услед једног оштрог перитонита која је повреда била смртоносна“

Бугарска влада је наредила др-у Жечеву да се заједно с мртвим телом покојоиковим крене за Софију. где је госпоја Стојанова желела да га опоје, па затим да се пренесе у Рушчук.

*

На глас о смрти пок. Захарија кнез Фердинанд послао је из Сандрова министру председнику г. Стамбулову овај телеграм.

„Смрт председника народнога собрања јако ме је дирнула и препунила срце жалошћу, Ја у њему губим једнога верног служитеља, чија скромност и искреност побудиле су у мене усхићење и привезаност према њему. као према једном правом и ретком пријатељу Отаџбина губи у њему једнога ватреног патриоту, просвећена и непристрасна, и једнога од знаменитих писаца — оснивача бугарске књижевности. Моја жаљења придружујем жаљењима уцвељене породице и целог бугарског народа.“

ТЕЛЕГРАМИ
МАЛИМ НОВИНАМА

6. Септембра 1889 год.

Кил. Руски престолонаследник стигао овде царским дворским возом. Поздравили га адмирал и сви официри. После кратког бављења отпутовао је на „Царевић“ у Копенхаген.

Софија. Јучерашњој прослави годишњице уједињења северне и јужне Бугарске присуствовао је кнез с грађанским и војним властима Благодарење било у саборној цркви у Варни. После је био парастос покојноме Стојанову. После свршених црквених обреда, кнез је прегледао војску, а за тим се вратио у Садрово.

Књижевни оглас

ПОЗИВ

НА ПРЕТПЛАТУ КЊИГЕ

ПАСТИРСКЕ ПОСЛАНИЦЕ

Црквене и друге, Беседе и речи

Намерни смо да у име божије, штампамо укупно све наше посланице, беседе и речи, које смо у разним приликама и времену говорили.

У жељи, да би могли знати, колико ћемо књига штампати позивамо пријатеље наше и све љубитеље књиге и цркве нарочито браћу свештенике, учитеље и клирике, да се у што већем броју упишу у предбројнике исте и нас или непосредна или преко г. г. окружних протојереја и намесника о томе известе, а ово братски умољавамо, да се заузму око прикупљања претплатника, за што ћемо им поред сердачне благодарности и 12 од сто у новцу или књиге у име награде уступити.

Књига ће имати 30 до 35 штампаних табака, а цена јој је 4 динара. Новац се полаже у ваточ за књигу.

Августа 1889 г.
у Београду

епископ
НИКАНОР

МАЛИ ГЛАСНИК

За овака оглашења наплаћује се за један пут само 50 пара дин

У ГОСТИОНИЦИ КОД ЗЛАТНЕ ЛАЂЕ издају се под кирију квартири са послугом за самца, тако исто и кујна и штала. 49,3—3

ЈЕДНА ЖЕНСКА, која врло лепо ради бело рубље, вез и моиграме тражи посао. Упитати у Хиландарској улици бр. 15.
51,1—1

ЈАГЊЕДОВИ КОРИТА разне величине има на продају код Антонија Ђорђевића трговца на Сави.
50,3—3

Издајем од идућег Митрова-дна под кирију једно одељење моје куће, које има три собе, кујну и подрум, са шупом за дрва.

Љубица Антић
Љубичим. ул. Бр. 3. до Вар. Суда.
56,1—3

ОГЛАСИ

гостионицу код
ЗЛАТНЕ ЛАЂЕ
као врло пространу и лепо украшену, добром кујном и пићем снабдевену, препоручујем путницима за преноћиште а поштованој публици за свадбе, села и игранке.
Послуга је тачна а цена умерена.

576.3.3 С поштовањем
Илија Јовановић гостионар

ПРОДАЈЕ ЈЕДНУ кобилу за теглење добру и за приплод стара 8. год. подпуно здрава и *једног пастува* 2 и по год. стара.

Два швајцарска бика стара 1 и по год. подпуно здрава и одрасла.

Разни алата као и судова за маст, све мало употребљена и добра за свињарске касапе.

Које вољан што купити нека изволи доћи на салашу код Чубуре ди ће цену чути и поменуто видити. 599

МОЈУ КУЋУ у Ноћајској улици бр. 18 издајем од 1-ог Новембра о. г. под кирију. Кућа је засебна и састоји се: из 4 собе, 2 кујне, предсобља, 1 соба за млађе, вешернице, трапезарије, подрума и баште.

За услове обратити се дрогерији Ђурића и Марковића.
1. Септ. 4889 г.
Београд.

583.3—6 **Милева Ј. Марковић.**

Учитељица немачког, француског и енглеског језика, даје часове. — Извешћа даје од 9—10 пре и 1—3 сахата по подне. Са станом теразије први спрат. Бр. 55.

589—2—3

Хоћетел
ДА БУДЕТЕ БОГАТИ
Хиљаду начина за пример. Пишите на J. Bron Dubost. Paris 39 Rue Stephenson.
603 1—3

600 динара годишње ренте са 1000 дин, може сваки добити, ако хоће да чини берзанске операције, капитал је гарантован кроз једну препоручену Банку, која већ 12 год постоји. Писати: J. Bron Dubost. Paris 39 Rue Stephenson.
602,1—3

Коме треба карте за играње најфиније бечки са нумерама имаде код подписатог „Кнез Михајла" улица спротив Марковић Шапчанин комп.

Нахман Здујић
фабрикант цигарпапира

ЛАСТА
календар
може се добити у књижари
В. Валожића
у Београду

Хиљаду ком. да за 32 дин
Сто „ 20 дин
513 „ 5 дин
5—10

ОГЛАСИ

ГЛАВНО СТОВАРИШТЕ
БЕОЧИНСКОГ ЦЕМЕНТ ЗА СРБИЈУ

Предузимачима и осталим потрошачима препоручујемо **БЕОЧИНСКИ ЦЕМЕНТ**, и то: прима и секунда портланд, роман-цемент и две сорте хидрауа, лакши и сежи, јер је потребама доказано *да је најбољи од свију*, који се овде продају. Он је и по тежини најлакши, а подноси много више дометање песка, зато је за сваког најпробитачније, само са овим цементом радити.

Нарочито чинимо пажљиви на наш портланд-секунда који се најчешће употребљује и који је раван каквоћи са портландом прима других фабрика, а знатно је евтинији. Наш прима-портланд ненадмашим је, и служи поглавито за фи е глазуре.

За по рошаче у опште, а нарочито за већу потрошњу **знатно су спуштене цене**.

Примамо на израду свако цементирање и бетонисање ходника и предсобља, израду тераца и мозајка за ходнике, предсобља и за цркве, како ову у Београду, тако и на страњ, све по најефтинијим ценама. Све радове вршимо са стручним радницима и са гаранцијом.

ГЛАВНИ ЗАСТУПНИК,
ПЕРА А. ЈОВАНОВНЋ
са канцеларијом: на Сави на дрвари и у кући Михајловој улици број 29. у Панђеловој кући
371 39—50

Стављам до знања п. публици да сам дао израдити особито лепе

СПОМЕНИЦЕ И БРОШЕВЕ

за украсе мушкима и женскима

— *а у спомен миропомазања* —

ЊЕГОВОГ ВЕЛИЧАНСТВА
КРАЉА АЛЕКСАНДРА I.

Главно стовариште тих споменица за краљевину Србију дао сам г. г. *„Нахману и Здујићу,"* овдашњим фабрикантима цигар-папира.

Исте споменице продајем препродавцима на 10 комада најмање по 1 дин и 50 п. дин. а препродавци не смеју их продавати скупље од 2 динара комад.

Ко би из унутрашњости Србије желео да има на продају ове споменице, малим да се обрате г. г. Нахману и Здујићу.

Молим п. публику да изволи похитати с куповањем ових споменица, јер их је још врло мало остало, тим пре што сам један део прихода уступио друштву „Св. Саве" (20%) као што тврди и уверење председника друштва „Св. Саве" од 18 августа о. г.

У Београду, 6. Септембра 1889.

Са особитим поштовањем
М. А. Маца
(Београђанин)
Толмач и Агент. у Будимпешти.
601,1—30

ВЕЛИКА ТУРСКА ЛУТРИЈА
ИЗРАЕЛ РУСО
Књаз Михаила улица „Хајдук Вељко"

Вучење 19 септембра (1. октобра) 1889.

дин. добијају			дин. добијају
3 згодитка по	600 000	18 згодитка по	6000
3 „ „	300·000	36 „ „	3000
3 „ „	60·000	18 „ „	2000
3 „ „	25·000	36 „ „	1250
6 „ „	20·000	168 „ „	1000
6 „ „	10·000	3000 „ „	400

Цена: Један читав пром. 4 и по д — Молимо поштовање муштерије из унутрашњости новце за дозове или упутницом или у поштанским маркама слати. 579,3—5

Власник и главни уредник Пера Тодоровић. Одговорни уредник С. Јаношевић. Штампарија „код Просвете" Позоришни трг. бр. 2.

НАРОДНА БИБЛИОТЕКА „ВЕТОЗАР МАРКОВИЋ" БЕОГРАД

БРОЈ 260 СУБОТА 9. СЕПТЕМБРА 1889. ГОДИНА II

ИЗЛАЗИ СВАКИ ДАН

БРОЈ 10. П. Д.

МАЛЕ НОВИНЕ

ДНЕВНИ ЛИСТ ЗА СВАКОГА

Писма и рукописи шаљу се Власнику „Малих Новина" Топличин венац, бр. 17., на горњем спрату.

Претплата се прима код свију пошта у Србији

ЦЕНА ЗА СТРАНЕ ЗЕМЉЕ

За годину . . . . . 30 динара
На по године . . . . . 15 динара
На 3 месеца . . . . . 8 динара

Претплата из унутр. полаже се само код пошта

За Београд нема претплате — Лист се продаје на број

ЦЕНЕ ОГЛАСИМА

На првој страни од петит. реда 20. пр. дин. а на четвртој од петит реда 10 пр. дин

ПРИПОСЛАНО стаје 50 пр. д. од петит реда.

LE PETIT JOURNAL

KLEINE ZEITUNG

Оглас јевтино, по потреби и са сликама. За свако оглашење плаћа се држ. таксе 20 пр. д. ВЕЋИ ОГЛАСИ ПО НАГОДБИ

Наша добра Мати, односно тетка

Станисава. Павловић

умрла је јуче после кратког боловања.

Погреб биће данас у 9½ сати пре подне.

Стан Абаџиска ул. Бр. 11.

ожалошћени:
кћи: *Милева Риза*
Братац: *П. Тошаловић* ђенерал

9. Септембра 1889 у Београду 605,1-1

Ћуковић продаје

једног ајгира 2 и по године стар од краљ. ајгира (Руса) 162. сан. м. Длаке вране без белеге добро одгајен подпуно здрав, ванредно развијен

САВАМАЛСКО

парно купатило

(ИЛИЦА)

ЗА ЖЕНСКЕ

ради Понедељником, Средом и Петком после подне.

600 2—10

606, 1—3

КРЕДИТНИ ЗАВОД

ФОНСИЈЕРА ФРАНЦУСКЕ

издао је лозове са згодитцима за светску изложбу париску текуће 1889 године.

УПИС ЈЕ ЈАВАН

За ове лозове са згодитцима гарантују држава Француска, а новац добивен од њих даје на зајам на непокретна имања. Дакле ови лозови сасвим су сигурни, а поред тога дају изглед **на згодитак један. Јер има 15 213 згодитака од 100 до 500.000 динара.** Лозови који нису добили ни један згодитак купују се алпари, (по правој цени) за готов новац по 25 динара по вучењу. — Извлачења овогодишња биће сваког месеца.

ИЗВЛАЧЕЊА БИЋЕ 18. СЕПТЕМБРА 1889.

1	ЗГОДИТАК у	500.000	динара
5	„ „	100.000	„
10	„ „	50.000	„
71	„ „	10.000	„
65	„ „	2.000	„
160	„ „	1.000	„
14.900	„ „	100	„

Цена оригиналног лоза је 23 динара

Особе које би хтеле купити ове лозове, уколављају се да се пријаве и упишу најдаље до 12. Септембра, у агентуру за брзојаве и огласе, Скадарска ул. бр. 15 у Београду.

Особе из Србије које би вољне биле узети ове лозове, такође се умољавају, да се обрате са поручбином и уплатом, било у поштанским маркама, или упутницом, на Агентуру за брзојаве и огласе. Скадарска ул. бр. 15 у Београду.

ИЛИ — ИЛИ!

—

У почетку овога века ми смо били заробљена турска раја. Нико нас није вермао, нико нас није признавао за самосталан народ: нико није ни помишљао да нам призна право на самосталан народни живот и на самосталну и независну државу.

Али дедови наши скочише с оружјем у руци, и све што данас имамо — извојевано је једино и искључно **оружјем и борбом**, у којој се српска крв нештедице лила. Оно, што је доцније постигнуто дипломатским успесима, опет има свој корен и темељ у ономе праву које смо као народ стекли мачем у руци. Нас су признали као уговарачку страну и пристали да с нама воде неке дипломатске преговоре тек онда, кад смо, с оружјем у руци, посведочили и доказали да имамо довољно снаге за самосталан живот као независан народ.

И тако, почетак, извор и темељ наше снаге и наше садашње краљевине Србије, то је наша **војничка снага**, то је пушка наша, и бритка сабља наша у јуначкој десници српској.

Не треба се обманивати; темељ данашњој краљевини Србији нису разни хатишерифи, уговори и дипломатске погодбе, већ крв и јуначке кости српске, и оне свете муке и жртве које су приношене на олтар отаџбине.

Такав нам је постанак.

*

Настаје питање: да л је садашња краљевина Србија, овака и оволика колика је, довољна сама себи. Можемо ли ми, овакви какви смо, и оволики колики смо, опстати, *трајно и стално*, као засебна, независна, самостална држава?

Можемо ли и смемо ли сматрати, да смо наш народни задатак свршили, да смо у једну народну целину прикупили све што треба да буде у тој целини; да смо сјединили све што треба да је сједињено, да смо ослободити све што треба да је ослобођено. Једном речи, питање је: **је ли краљевина Србија завршила своју ослободјачку и ујединилачку улогу у Српству**, је ли створила услове који су јој потребни да може постојати живети и напредовати као засебна, независна и самостална држава?

Ако се сматра, да је све то, што треба да се учини и постигне, већ учињено и постигнуто, онда ми треба да рекнемо овако:

Србија, оваква каква је и оволика колика је, нема је довољна. Ми ништа више не тражимо, на Балканском полуострву ми немамо више ништа да уједињујемо, ми немамо више никога да ослобођамо! ми немамо више никаквих задатака и обвеза спрам осталих делова Српства; нама је добро, а остали нека се довијају и помажу како знају и могу.

А кад једном на то гледеште станемо, онда нам је положај чист, јасан и одређен, ми онда објављујемо гласно и јасно да више немамо никаквих спољашњих задатака, да су наше дужности спрам осталих делова Српства завршене, да осталом Српству више ништа не дугујемо и да оно више ништа нема од нас очекивати.

А кад то учинимо, мићемо се онда свом снагом и свом енергијом бацити на наше чисто унутрашње задатке; подизаћемо школе, неговаћемо просвету, развијати привреду и трговину, бринућемо се о нашим занатима, о нашој индустрији, о нашој целокупној привреди, стваћемо праведне судове, добру и поштену администрацију, једном речи посветићемо и своју снагу и сва средства своја чисто и искључно нашим унутрашњим задатцима.

Тада ћемо се одиста бринути да ни једном грађанину краљевине Србије не буде *ни случајно* ускраћено његово бирачко право: да изиђе на изборе и да својом судбоносном стиснутом песницом једноме спусти у кутију беду кулицу, а другоме празну песницу; тада ћемо се одиста бринути да ни једно узрело жито не остане не пожњевено, с тога што му је домаћин одазван на војничка вежбања; доиста ћемо се побринути да ничији бујни, у врх човека изњикали кукурузи не остану неокопани; да ничије узреле

шљиве не остану неприкупљене, да ничија гојна стока не остане пренебрегнута; тада наши песници неће имати повода ни разлога да пишу дирљиве песме о томе, како су српски грађани кренути на десетодневна вежбања баш онда, кад треба да жању своје њиве, да окопавају свој кукуруз, да купе своје узреле шљиве и да врше остале приспеле земљорадничке послове, и што је главно и најумесније — кренути онда кад треба да гласају.

А кад све то тако лепо уредимо, и кад једном изведемо на чисто да више немамо никаквих спољних задатака, ми онда можемо поћи и даље: можемо знатно смањити, а можда и сасвим укинути нашу војску, јер што ће нам, ми ни на никога нећемо, а кад смо мирни сами ваљда неће нико ни на нас.

Тако ће бити све у реду; о громни војени буџет употребићемо на просветне и привредне циљи, вратићемо раду многе стотине и хиљаде вредних руку, које сада дангубе у војсци, а то све утицаће јако на нашу привреду, и ми ће мо већ за неколико година познати одмах да смо бољи, имућнији, рахатнији, мирнији.

А како и да не будемо мирнији?!

Нема пописа у војску, нема коморе, нема мобилизације, нема реквизиције, нема изласка на границу, нема ништа нема ништа — мир и благостање, и слобода! Тада се никад неће десити да какав злотнокапић навикне на каквога народнога посланика, само с тога, што се овај усудио да без питања премеће по војничким списковима; на против народни посланик моћи ће да навикне на свакога и има ће право да барата по списковима до миле воље, а златнокапић мораће ћутати.

Али куд смо се дели! Та у то срећно и пресрећно доба неће ни бити златнокапића — официрски чин биће укинут — неће нигде бити официра пушком да га гађаш!

Ала ће онда бити лепо! Каква срећа, какво благостање!

Не знамо само шта би онда, кад би у сред те среће на један пут пукао глас: „небројене оружане чете аустријске, арнаутске или Бугарске упале у Србију и незадржано продиру ва пред“

— А?! Шта ли би онда?

— Па шта би, не би ништа. Не можемо се богме ратити с људима. Говорили би им, доказивали би им да није лепо и право то што раде; наши песници отпевали би им каву згодну песмицу, где би их прекорели за такав поступак. То би их ваљда стукнуло. А ако и то не би помогло, онда шта ћемо; морали би трпети. Само не знамо шта би у том случају било с нашим узрелим житом, и приспелим шљивама и гласачким правом да ли би ваистини наши нови оружани гости пустили да жањемо наше жито и да купимо наше шљиве и да гласамо или би све то они узели себи, а нас упрегли да аргатујемо за њих, па богме за њих и у војску да идемо, за њих и пушку да носимо и крв да проливамо, као што данас чине наша браћа у Аустро-Угарској. Нису хтели да гину на свом огњишту, нису хтели да бране своју домовину; бежали су у туђину и тражили негде мекоте и олакшице где се не гине, па сад гину за Фрању Јосифа.

Шта све ово значи? Значи то, баш да се Србија и одрекне свог спољнег задатка, она опет не сме пренебрегнути своју војничку снагу, јер се географски налази на једном месту, међу грабљивим суседима, који би је у најкраћем року растурили и поделили, те би онда до ђавола отишле и шљиве и гласачко право и све друго.

А кад је јака војска потребна чак и Србији мирној, неутралној, која не тражи ништа више, колика је јака војничка снага потребнија Србији, ратоборној, Србији која носи заставу ослобођења и уједињења целог Српства!

Но о томе у идућем броју.

БЕОГРАДСКЕ ВЕСТИ.

Стечај. Управни одбор занатлиског удружења расписао је овај стечај: На основу VIII тачке одлука, донешених на II. занатлиској скупштини, управни одбор „Занатл. Удружења“ расписује стечај за ове списе:

I. Најбоља расправа *О организацији српског рада, кредита и промета.* Ова расправа наградиће се до 300 дин. а остаје својина удружења. Дело да се поднесе најмање до 1. Марта 1890 год.

II. *Какве би занатлиске школе требало установити, где и како.* Ово дело наградиће се до 200 дин; да се поднесе до 1. Децембра тек. год. Дело остаје својина удружења.

III. Да се популарно напише: „*Кожа и њени производи*“. Ово дело наградиће се до 200 дин.; да се поднесе до 1. Децембра тек. год. Дело остаје својина удружења.

Управни Одбор „Зан. Удружења“ моли српску стручну интелигенцију да се одазове горњем позиву II. занатлиске скупштине.

Пуштен. Суд вароши Београда поништио је решење Управе вароши Београда о узапћењу 208 броја нашега листа, и тако је тај број пуштен и разаслат нашим читаоцима.

Суд је нашао да се по § 91 кр. закона казне само чланови краљевског дома, а како се бив. краљ Милан по Уставу не сматра као члан краљевског дома, то се ни лист не може ни узаптити, баш да инкриминисани чланак и садржи увреду бив. краљу, који би у том случају као приватан човек имао да подигне тужбу.

У осталом полиција је то знала, јер је ово већ трећи пут како она из истих разлога забрањује а суд пушта наш лист, те кад га инак забрањује значи да хоће да нас материјално штети, нарочито кад зна да је за Београд укинута претплата но да се лист продаје.

*

Прекјуче у 5. часова по подне, држао је г. Милован Миловановић, професор вел. школе практично предавање из изборног закона, председницима бирачких одбора. Предавање је држано у вел. школи.

*

Ухваћен лопов. Кварт теразиски ухватио је 7. ов. м. по подне лопова који је ноћу између 3-ег и 4-ог овог мес. обио дућан Милићу Марковићу трг. на батал-џамији и учинио крађу у новцу. Ухваћени лопов зове се Алекса Сењовић, скитница; дело је признао и стављен је у притвор и под кривично испитивање.

*

Обвезнице Кредит фонзијера звани боновима експозиција, пуштени су у саобраћај са ценом 23. динара, од врло велике вредности, прво с тога што их држава француска гарантовала, и друго са врло добрим користима, које оне стају. Сем лозова који иду уз ове обвезнице и исплате основног капитала од 23. дин. свакад ће купац користити се са 2% при исплати

Обавезнице издате су да покрију трошак изложбе. До данас пошто су ови трошкови већ увелико покривени силом навале светине која долази у Париз, новац ће се по том добивени употребити на заложне обвезнице.

ИЗ БЕЛА СВЕТА

— **Зграда од шећера.** Један Њујоршки лист пише: Како нам јављају са свим озбиљно из Вашингтона, замолио је познати милионар и рафинер шећера Клаус Шпрекеле надлежну власт, да му се да патент на проналазак његов а који се састоји у томе, да се прочишћени шећер може учинити тврдим дасе може место мрамора и камена употребљавати за грађење зграда До тога проналаска дошао је Шпрекеле кад је покушавао, како би шећер, који је морао слати у Мексико, начинио тако тврдим да му утицај климе не шкоди. Он тврди да шећер може израдити у каквом хоћеш облику и начинити га тврђим и бељим од најбоља мрамора,

ПОДЛИСТАК

СИЛАЗАК С ПРЕСТОЛА

РОМАН ИЗ ЖИВОТА БАЛКАНСКИХ НАРОДА

У 90 ГЛАВА — С ПОГОВОРОМ

(*Писац задржава сва права*)

(44)

— У вашој породици нема јунака. Ни један члан ваше династије није се нигде одликовао никаквим особитим личним јунаштвом.

— Додајте томе вашу породичну слабост спрам жена. Твоји претци сви од реда били су неверни и рђави мужеви. Туђа жена, ма и најгора и најружнија, вазда вам је милија од своје рођене. Јамачно ни ти нећеш бити бољи у томе

— Најпосле ви сте осветољубиви, саможиви, без срца; ви никоме не верујете и никога не волете. Све су то породичне црте ваше, Ако у теби тече крв Косанића — нећеш ни ти бити много другчији. Шта више ти можеш бити сви и гори од свију предака твојих, јер ниси провео детињство у народу, као они, да ти бар успомене из детињства ублаже те мане у карактеру . . .

Ђенерал на један пут застаде, па пошто је мало ћутао он додаде:

— Ја умирем. Али ако се ти не постараш најозбиљније да постанеш добар и ваљан човек — ја се управо грозим кака ће бити твоја владавина. Та то ће бити просто један ужас и ти можеш врло лако довести ову земљу до коначне пропасти. Дај боже да ја не наслутим.

На те речи Ђенералове кнез устаде.

— Ја бих могао ићи — рече он Ђенералу — ви сте почели извињавањем, а сад прелазите у нападаје и ружења. Пристао сам да се с вама разговарам, али немам потребе да трпим ваше нападаје. Каква је да је моја династија, она је створила ову државу. Наравно, ту је била народна мука, народна крв, народни новац и народна снага, али требао је неко да покрене и оживи све то, да даде свему томе корисан правац и да удахне душу у ту успавану снагу народа. То су учинили моји претци, и у томе је главна заслуга династије Косанића.

Ђенерал скочи с дивана. Очи су му необично светлиле.

— Косанићи су дошли да буду отац готовом детету млади кнеже мој — рече Ђенерал снажно, ударајући гласом на сваку реч. Други је удахнуо душу у онесвешћено и умртвљено тело народно, То је давно још највећи народни песник потврдио овим речима.

„Диже народ, крсти земљу и перварске ланце сруши
Из мртвијех народ дозва, духну живот мртвој души.“

А тога спасителя тога правога оца нашег народног васкрса твој је деда, кнеже као каква крмка секиром убио!

Увређен, кнез се узе освртати, да нађе капу, па да иде. Нападаји су били сувише оштри да ба их и даље могао слушати.

Но Ђенерал то опази.

— Извини рече он, хватајући кнеза за руку — Ја сам прекардашио, Није ми то била намера. Са свим сам други говор имао на уму. Управо се чудим, откуда се и изроди овај разговор. Молим те остани. Говорићемо о другом чему. Имам да ти реknем неколико речи о г, Растиславу. Ја умирем, а он остаје, и то ће ти бити први доглавник. Вреди да ти о њему реknем коју.

(НАСТАВИЋЕ СЕ)

па ако се такав шећер употреби за грађевине, онда ће зграда бити тако чврста, као да је од мрамора или гранита Да свој проналазак и на практици употреби и учини га што више популарним, Шпрекелс намерава да уз т. зв. белу кућу у Вашингтону сазида од тврдог шећера модерну и елегантну зграду. Шећер, који ће се употребити за ту грађевину, биће израђен само од шећерне треске, која се производи у северној Америци

У времену, кад новинарске уобразиље иду сувише далеко, нарочито код американских новинара, човек треба оваке вести, нарочито из Америке, да прима само као куриозум, док се не би озбиљно потврдиле.

— **Нов вулкан** Квечија де Салза, јако узнемирује варош Реџио д' Емиљија у Горњој Италији, Већ неколико недеља тај вулкан избацује огромну масу лаве, камења и пепела, тако да су поља у његовој околини са свим уништена. И ако је вулкан осам километара далеко од вароши, ипак се грмљава чује чак до Реџио, где је сада права паника. С ужасом се сећају да је један научник из Реџио тврдио да ће његово место рођења некад постићи судбина Помпеја.

— **Нихилистичка завера.** Према вестима из Кијева, тамо су у последње време похапшени многи Јаци, свега 80. Говори се да је тамошња руска полиција открила велику нихилистичку заверу, којој је задатак да од Русије оцени Украјину, Подолију и Волинију Међу ухапшенима има на 30 Пољака. Ова кијевска хапшења у тесној су вези с најновијим хапшењима у Галицији; где су похапшени вође Украјинофила (младо-рутенске партије.)

— **Чиновничке униформе.** Како јављају бечке новине, од сада ће морати сви цислитавски државни чиновници, без разлике категорије, носити униформе.

— **Телефон** У половини месеца октомбра биће довршена телефонска веза између Беча и Будимпеште, а крајем истог месеца веза ће се предати саобраћају У приходу од ове телефонске везе Аустрија ће учествовати с 25 а Угарска са 75 процената. За један разговор, који би трајао три сата, плаћа се 1 форинта

— **Пожар.** У Прагу је пре неки дан букнуо пожар у главној згради ондашње државне железничке станице. Пожар је у први мах био јако узео маха, али се брзо успело да се ватра угаси. Штета износи 50.000 фор.

— **Умро.** Ђовани Ризи, талијански писац и велики родољуб, умро је у Милану За отаџбину је трпео и борио се, али је бар видео слободну. Био је учитељ у вишем женском заводу у Милану. Као писац борио ее против нове веристичке школе.

— **Талијанској краљици** Ових дана ће изаћи књига нових песама првог талијанског песника Кардучија. Од тих песама једна је посвећена талијанској краљици, којој је песник већ поклонио рукопис. Ово је друга песма, коју он — републиканац — пева краљици Маргарети.

— **Споменик.** У Бозену у Тиролској откривен је 3 о. м. споменик првом немачком трубадуру средњег века, Вештеру фон дер Фогелвајде, који је живео око 1170 до 1240 године.

Народна привреда.

(свршетак)

Виногради и филоксера. Што се тиче „перноспоре", која се је код нас на жалост појавила, изјавио је Миљарде говорнику, да он у опште не може казати, да ли ће та болест престати или неће, само то може позитивно тврдити, да се је до сад као најбоље средство против ње показало, шкропљење са плавом галицом и вапном, тако да се узме 3 од 100 галице и 3 од 100 вапне где је вапно слабије ту га се има нешто више узети У Француској поливају ластаре са том смесом три пута на годину пре цвета, после цвета и у Месецу Августу. Они који су два пут поливали постигли су леп успех у нас, настави говорник и заиста биће довољно, ако се два пута само залива и то после цвета и још једном касније!

Засађивањем америчанском лозом, тако му приповеђаше чувени француски научник, постигао је се до сада сјајан успех; у департману Бордо-у спашено је до сада 10.000 а у оном Монтемија 100.000 хектара винограда, који су били филоксером уништени. Најважније је средство каламљењем лоза, американске са европском лозом, јер се тим постигло да ластар роди и да је резистентан противу филоксере, што је признато својство америчке лозе, дочим својства европске лозе дају плод за директну продукцију. Има још и других начина каламљења но искуством је потврђено, изјави Миљарде, да се каламљењем не могу добити најплеменитије врсте. Американска лоза неуспева на вапненом земљишту, јер није доста дубоко, те се неможе са кореном развити

У Медоку уверио је се да се филоксера тамани „субмерзијом" но више је на таквом натопљеном земљишту много слабије И ту раде са сумпорним угљеном, но већ су се канда уверили да им неће поћи за руком да спасе винограде. Што се тиче оплемењивања лоза, ту се награђују они, који најбоље оплемене, а то подстиче свет на утакмицу. Земља око Бордо-а апсолутно није за никоју другу културу но само за винограде, а тај предео Миљард је управо спасао од пропасти уводећи американску лозу. Ту свако почео је садити ту лозу. Филоксера је у неким пределима готово упропастила становнике У Монпелију она је поништила до 1878 г. преко 100.000 хектара земље, становници су доспели до највеће сиротиње, и цена земљишту беше јако спала. Г. 1878 почели су уводити американску лозу те су до данас препородили и зановили своје винограде. Као пример навео је говорник грофа Демиса, који је до данас засадио американском лозом само 183 хектара и добио је 400 хектолитара вина, године 1884. Лањске пак године добио је на том земљишту 14.000 хектолитара, а за у будуће рачуна да ће добивати по 20.000 хектолитара вина.

СМЕСИЦА

Руски цар у Фредензборгу. О садањем бављењу руског цара у Фредензборгу допиру у јавност мал не еве појединости. Он свако јутро доручкује у 9 часова. Доручак се састоји из шунке, ровитих јаја, комадића ростбефа и омлета. После тога шета по башти а прати га његов огромни степски пас По другипут једе у 11 часова и то кокошију јуху, у коју се сасну до три жумањцета од правих кохинхинских кокошију и које се ради тога добављају из Петрограда. После чорбе долази комлет, хладно пиле нешто дивљачи, комадић рибе из слатке воде (а ту рибу цар највише сам на удицу хватати у рибњаку) нешто сочива с маслом, фине колаче, које надзиравши спрема сама принцеза Марија орлеанска, супруга принца Валдемара, мало сира и грожђа. Најзад долази црна кава, коју цар јако воли- Око 2 сахата узима цар таљирић сутлијаша. То је обичан јеловник који тражи и добар апетит. Руча се у 6 часова.

ПОЛИЦИЈСКИ ГЛАСНИК

Београд 6 Септембра 1889.

Крађе. Ноћу између 30 и 31. прош. мес. непознат лапов ушао је кроз отворен прозор у стан Станише С Станишића учитеља и украо му један џепни сребрни сахат у вредности 50 дин. сахат има на горњем капку монограм С. С, С. а на доњем венац.

— Михајлу Ђорђевићу фурунцији, јуче на ноћ око 3 сата, када је он отишао на воду с момцима, неко му је украо чекмеџе и у њему један динар и један дувански лоз Б.14930 и побегао.

Притворени. Ноћас су притворени Драгољуб Аранђековић из Уба и Јован Настић пијар овд. због пијанчења.

Кажњени. Пресудама полиц. кажњени су: Марија Васиљевић из Аустрије због скитње, и Сима Ковачевић обућар због подвођења и Тира Петровић каф што је држао отворену кафану после прописаног времена.

Одговори уредништва.

Начелнику ср. ремског, Градиште Веома нам је жао, господине начелниче што не можемо штампати вашу „Званичну исправку." Жали боже ваш труд око истеј је ваше образовање, као једнога среског начелника, јамачно било толико да сте могли знати, да у Србији сем варошице Градишта, где ви резидирате, има неколико села која се зову истим именом. Да сте мало боље загледали видели бисте да је ова белешка у 248 броју нашега листа, коју ви хоћете „званично да исправите изађена на нашке Старе Србије", и да се дотиче, о коме се у тој белешци говори, село у Градишту, у нишком округу. Ми бисмо вам радо учинили услугу те штампали вашу „званичну исправку", те да вам труд узалуд не пропадне, да није било те ваше бојазни због имена. Надамо се, да нам нећете замерити, а у свакој, другој прилици стојимо вам на услузи.

ШАЛА

Мудрац и куварица. Мудрац: Јеси купила оно сомче? — Куварица: Нисам. — Мудрац зачуђено: А што ниси? — Куварица: Кад сам дошла тамо, затекла сам једног начелника где пазари сома. — Мудрац (као добар познавалац људи): Море, ево ти десет банака, иди па ћеш за сто динара купити и начелника и сома.

О женама. Жене или треба познавати, или их треба волети. Обадвоје не иде, — рекао је један мудрац.

Из војске (Истинит случај с последњих вежбања). Командир командује: мирно! Сви војници стали мирно само један војник пуши тек запаљену цигару. На питање командирово што пуши кад је командовао мирно, војник одговори: па цела је!

ТЕЛЕГРАМИ
МАЛИМ НОВИНАМА

8. Септембра 1889 год.

Беч. Грчки краљ стиже 12. ов. м. и после кратког бављења отпутоваће у Атину. Јутро с стигао из Петроград велики кнез Алексије и довече путује у Франценсбад.

Копенхаген. Краљ, престолонаследник и принц Евген Швед-ски стигли су пре подне у Фреденсборг а после подне се вратили. Цар, Дански Краљ и царица Фридрих пратили су их до Хеизингфорса, па се вратили у Фреденсборг, пошто је царица Фридрих прегледала Кромборг. Грчка краљевска породица отпутоваће у недељу.

Неапољ. Стање здравља Крисијевог сне боље.

Берлин. Царица Фридрих отпутовала с кћерима у Копенхаген.

КУРС

Дукат . . . . :	5 67
Наполеон	9.49
Срц. лутр. 3% лозови	34.25

ДНЕВНИК

КАЛЕНДАР

Субота

Православни: 8 Јаким и Ана
Католички: 21. Ап. Матија
Сунце излази у 5 с. 33
Сунце залази у 5 с, 45
Пос. четврт. 5
Дан је с почетка 12½ сати а ноћ 11½ али до краја овог месеца дан окраћа за сат, а за толико и ноћ одужа.

Ред примања по министарству

Министар унутр. дела: сваки дан пре подне од 12—1 часа пре подне.
министр. иностр. дела: четвртком од 11—пре подне.
Министар војни сваког дана од 11—12 ч. сем недеље и празника.
Мин. правде: сваког дана од 9 и по часа до подне.
Мин. Грађевине; сваки дан од 11—12 ч. пре подне.
Мин. просв. и црк. дела петком од 1 до 12 часа пре подне.
Мин. привреде, понедеоником, уторником четвртком и петком од 11-с пре подне до 1 по подне.
Министар финансије уторником и петком од 10 — 12 пре подне.

ТАКСА ЗА ВОДОНОШЕ

Савамалски кварт до чесме спрам министарства грађевина 25 п. д.
Савамала и сваки одсек на вису, варош[illegible] терасиски кварт, запад. врачар, варош капија по 40 пр. динарски.
Остале улице по 50 п. д

Дописне карте за Србију

Пусте стају 5 п. д. а с плаћеним одговором 10. ц. д. за међународну преписку у 0 п. д и 20.
НАРОДНА БИБЛИОТЕКА отворена је сваки дан од 8 до 12 сати пре подне.

ТАКСА ЗА СЕЧЕЊЕ ШУМЕ ОПШТИНСКЕ И ОПШТЕ НАРОДНЕ

Велико дрво родне горе . . .	12·63 дин.
Средње „ „ „ . . .	8·42 „
Дрво за обичну греду . . .	1·27 „
Рог, метак, баскија	0·43 „
Велико дрво неродне горе . .	3·37 „
Средње дрво неродне горе . .	2·11 „
Рог метак, баскија	0·21 „
Мечија леска велика	42.10 д.
Мала леска не сме се сећи	
Пруће од 100 ком. за продају	0·43 д.

Велико дрво има пречник 63 сантимет
Средње дрво има пречник 32 сан.
Обична креда има пречник 72 сан.

Пошта и телеграф

За писма од 15 грама тек. плаћа се п. д. за Србију, Славонију, Хрватску, Срем, Банат, Бачку и целу Мађарску, за аустрију плаћа се 15 пр. д. На сваки 15 грама више још по 15 пара дин. Писмо може бити тешко највише до 1 киле.

Препоручена писма морају бити на средини запечаћена. За препоруку плаћа се 20 п. д. а за повратни рецепис још 20 пара

Поштанске упутнице.

До 500 динара поштанском упутницом, а 150 путем телеграфа код већих пошта.

До 200 динара поштанском, а 100 динара телеграф. упутницом код мањих пошта.

Фијакериске таксе

По вароши дању: за четврт сата 1 динар за пола сата 1 и по динар. за 3 четврти сата 2, за цео сат 2 и по динара.

Ноћу двогуба цена.

До станица железничке и парабродске, и обратно, за четврт сата 1 динар. За сваки четврт сата више по пола динара.

У Топчидер и натраг 6 динара задржавајући се 2 сата од поласка до повратка. За сваки четврт сата више по пола динара.

За свадбе 10 дин. за 4 сата

Ноћу до железнич. и парабродске станице и обратно за сваки сат по 3 динара

Ноћу у топчидер и виногради 4 динара на сат. —

Ноћу се рачуна од 1 Маја до 1 Октомбра од 8 сати у вече до 4 сата у јутру, а од 1 Октомбра до 1 Маја од 7 сати у вече до 6 сати у јутру.

Цена је за возидбу иста макар се и више њих возило.

За већи и мањи пртљаг по пола динара од комада.

ТАКСА ЗА АМАЛЕ

За тежину до 60 кила од станице до:

	дању	ноћу
кола на станици	0.50	0.60 п. д
Хотел „Крагујевац“ . . .	0.60	0.80 „
Хотел „Националa“ . . .	0.80	1.— „
„Гранд-Хотела“, „Круне“, „Краља“, „Грч. Краљице“ „Русије“, „Злат Анђела“ „Касине“, „Париза“, „Балкана“, „Руске Круне“.	1.—	1.30 „
Топа“, „Злат Прага“ .	1.25	1.50 „
До „Венеције“ „Босне“ „Лимана“ „Европе“ . .	0·80	1·30 „
до „Жиров. Венца“ . .	1—	1·30 „
до „Велике Пиваре“ . .	1·25	1·50 „
до „Тобџиске пијаце“ . .	1·50	1·80 „

До приватних кућа и обратно

За аварт савамалски . .	1·—	1·40 „
„ „ варошки . . .	1·—	1·50 „
„ „ теразиски . .	1·25	1·50 „
„ „ дорћолски . .	1·40	1·80 „
„ „ врачарски . .	1·60	2·— „
„ „ палилулски . .	1·60	2·— „

Ноћ се рачуна од Октобра, до Марта од 6 с. у вече до 7. с. у јутру.

Народна библиотека отворена је сваки да од 8 до 12 сати пре подне.

ОГЛАСИ

ГЛАВНО СТОВАРИШТЕ
БЕОЧИНСКОГ ЦЕМЕНТ ЗА СРБИЈУ

Предузимачима и осталим потрошачима препоручујемо **БЕОЧИНСКИ ЦЕМЕНТ**, и то: прима и секунда портланд, роман-цемент и две сорте хидраула, лакши и сежи, јер је потребама доказано *да је најбољи од свију*, који се овди продају. Он је и по тежини најлакши, а подноси много више дометање песка, зато је за сваког најпробитачније, само са овим цементом радити.

Нарочито чинимо пажљиви на наш портланд-секунда који се најчешће употребљује и који је раван квалитетом са портланд-цементом прима других фабрика, а знатно је евтинији. Наш прима-портланд ненадмашим је, и служи поглавито за фи е глазуре.

За потрошаче у опште, а нарочито за већу потрошњу **знатно су спуштене цене**

Примамо на израду свако цементирање и бетонисање ходника и предсобља, израду тераца и мозаика за ходнике, предсобља и за цркве, како ови у Београду, тако и на страни, све по најевтинијим ценама. Све радове вршимо са стручним раденицима и са гаранцијом.

ГЛАВНИ ЗАСТУПНИК,

ПЕРА А. ЈОВАНОВИЋ

са канцеларијом: на Сави на дрвари и у кнез Михајловој улици број 29. у Панђеловој кући

371 39—50

Књижевни оглас

ПОЗИВ
НА ПРЕТПЛАТУ КЊИГЕ
ПАСТИРСКЕ ПОСЛАНИЦЕ
Црквене и друге, Беседе и речи

Намерни смо да у име божије, штампамо укупно све наше посланице, беседе и речи, које смо у разним приликама и времену говорили.

У жељи, да би могли знати, колико ћемо књига штампати позивамо пријатеље наше и све љубитеље књиге и цркве нарочито браћу свештенике, учитеље и клирике, да се у што већем броју упишу у предбројнике исте и нас или непосредна или преко г. г. окружних протојереја и намесника о томе известе, а ово братски умољавамо, да се заузму око прикупљања претплатника, за што ћемо им поред срдачне благодарности и 12 од сто у новцу или књиге у име награде уступити.

Књига ће изнети 30 до 35 штамцаних табака, а цена јој је 4 динара. Новац се полаже у наточ за књигу.

У исто време умољавамо најљубазније пречасне конзисторије, окружне протојереје и намеснике, и сву осталу господу, којима смо раније слали наше књиге: „Номоканоне“, „Таблице о сродству“, „Библејско-егзегетичке слике“ и друге ради продаје, нека нам изволе поднети рачуна о продаји истих.

Рукопис је готов и спреман за штампу.

Рок уписивања на књигу траје до 10-ог августа тек. године.

Августа 1889 г.
у Београду

епископ
НИКАНОР

МАЛИ ГЛАСНИК

За овака оглашења наплаћује се за једанпут само 50 пара дин

У ГОСТИОНИЦИ КОД ЗЛАТНЕ ЛАЂЕ издају се под кирију квартири са послугом за самца, тако исто и кујна и штала. 49,3—3

ЈЕДНА ЖЕНСКА, која врло лепо ради бело рубље, вез и монограме тражи посао. Упитати у Хиландарској улици бр. 15. 51,1—1

ЈАГЊЕЂОВИ КОРИТА разне величине има на продају код Антонија Ђорђевића трговца на Сави. 50,3—3

ОГЛАСИ

Учитељица немачког, француског и енглеског језика, даје часове. — Извешће даје од 9—10 пре и 1—3 сахата по подне. Са станом теразије први спрат. Бр. 55.

589—2—3

гостионицу код
ЗЛАТНЕ ЛАЂЕ

као врло пространу и лепо украшену, добром кујном и пићем снабдевену, препоручујем путницима за преноћиште а поштованој публици за свадбе, села и игранке.

Послуга је тачна а цена умерена.

576.3.3 С поштовањем
Илија Јовановић гостионар

Хоћетел
ДА БУДЕТЕ БОГАТИ

Хиљаду начина за пример. Пишите на J. Bron Dubost. Paris 39 Rue Stephenson. 603,2—3

Коме треба карте за игра ње најфиније бечки са нумерама имаде код под писатог „Књаз Михајла“ улица спротив Марковић Шапчанин комп.

Нахман Здујић
фабрикант цигарпапира

ЛАСТА
календар
може се добити у књижари
В. Валожића
у Београду

Хиљаду комада за	32	дин
Пет стот. „	20	„
Сто „	5	дин

513 5—10

ФАРБА

Фирнајз, лак четке и сав молерски и фарбарски прибор најбоље је и најевтиније код

ДИМИТРИЈА М. ЂОРИЋА
У БЕОГРАДУ
спрам споменика кн. Михајла

продаје на мало и на велико

ЦЕНОВНИК ШАЉЕ СВАКОМЕ НА ЗАХТЕВ

527 7—10

Стављам до знања п. публици да сам дао израдити особито лепе

СПОМЕНИЦЕ И БРОШЕВЕ
за украсе мушкима и женскима
— *а у спомен миропомазања* —
ЊЕГОВОГ ВЕЛИЧАНСТВА
КРАЉА АЛЕКСАНДРА I.

Главно стовариште тих споменица за краљевину Србију дао сам г. г. *„Нахману и Здујићу,“* овдашњим фабрикантима цигар-папира

Исте споменице продајем препродавцима на 10 комада најмање по 1 дин и 50 п. дин. а препродавци не смеју их продавати скупље од 2 динара комад.

Ко би из унутрашњости Србије желео да има на продају ове споменице, молим да се обрате г. г. Нахману и Здујићу.

Молим п. публику да изволи похитати с куповањем ових споменица, јер их је још врло мало остало, тим тим пре што сам један део прихода уступио друштву „Св. Саве“ (20%) као што тврди и уверење председника друштва „Св. Саве“ од 18 августа о. г.

У Београду, 6. Септембра 1889.

Са особитим поштовањем
М. А. Маца
(Београђанин)
Тодмач и Агент. у Будимпешти.

601,2—30

Власник и главни уредник Пера Тодоровић. Одговорни уредник С. Јаношевић. Штампарија „код Просвете“ Позоришни трг. бр. 2.

БРОЈ 261 НЕДЕЉА 10. СЕПТЕМБРА 1889. ГОДИНА II

ИЗЛАЗИ СВАКИ ДАН

БРОЈ 10. П. Д.

ЦЕНА ЗА СТРАНЕ ЗЕМЉЕ

За годину . . . . . 30 динара
На по године . . . . . 15 динара
На 3 месеца . . . . . 3 динара

LE PETIT JOURNAL

МАЛЕ НОВИНЕ

ДНЕВНИ ЛИСТ ЗА СВАКОГА

Претплата из унутр. полаже се само код пошта

За Београд нема претплате — Лист се продаје на број

Писма и рукописи шаљу се Власнику „Малих Новина“
Топличин венац, бр. 17., на горњем спрату.

Претплата се прима код свију пошта у Србији

ЦЕНЕ ОГЛАСИМА

На првој страни од петит. ред 20. пр. дин.
а на четвртој од петит реда 10 пр. дин
ПРИПОСЛАНО стаје 50 пр. д. од петит реда

KLEINE ZEITUNG

Оглас јевт-но, по потреби и са сликама. За свако оглашење плаћа се држ. таксе 20 пр. д. ВЕЋИ ОГЛАСИ ПО НОГОДБИ

606, 2—3

КРЕДИТНИ ЗАВОД

ФОНСИЈЕРА ФРАНЦУСКЕ

издао је лозове са згодитцима за светску изложбу париску текуће 1889 године.

УПИС ЈЕ ЈАВАН

За ове лозове са згодитцима гарантују држава Француска, а новац добивен од њих даје на зајам на непокретна имања. Дакле ови лозови сасвим су сигурни, а поред тога дају изглед **на згодитак један. Јер има 15 213 згодитака од 100 до 500 000 динара.** Лозови који нису добили ни један згодитак купују се алпари, (по правој цени) за готов новац по 25 динара по вучењу. — Извлачења овогодишња биће сваког месеца.

ИЗВЛАЧЕЊА БИЋЕ 18. СЕПТЕМБРА 1889.

1	ЗГОДИТАК	у 500.000	динара
5	„	„ 100.000	„
10	„	„ 50.000	„
71	„	„ 10.000	„
65	„	„ 2.000	„
160	„	„ 1.000	„
14.900	„	„ 100	„

Цена оригиналног лоза је 23 динара

Особе које би хтеле купити ове лозове, умољавају се да се пријаве и упишу најдаље до 12. Септембра, у агентуру за брзојаве и огласе, Скадарска ул. бр. 15 у Београду.

Особе из Србије које би вољне биле узети ове лозове, такође се умољавају, да се обрате са поручбином и уплатом, било у поштанским маркама, или упутницом, на Агентуру за брзојаве и огласе. Скадарска ул. бр. 15 у Београду.

Ћуковић продаје

једног ајгира 2 и по године стар од краљ. ајгира (Руса) 162. сан. м. Длаке вране без белеге добро одгајен подјунно здрав, напредно развијен

Два стана, засебна или оба уједно, један са 4, а други са 5 соба тапецирани и свима осталим удобностима и водоводом у кујне и нужнике — издају се о Митрову дану у кући „Стари Телеграф.“

608,1—10

ШТА ХОЋЕМО?

ПРОДУЖЕЊЕ ЧЛАНКА „ИЛИ ИЛИ“ ИЗ ПРОШЛОГ БРОЈА.

—

Продужујемо јуче започети разговор.

Питање је шта је и шта хоће да буде краљевина Србија? Је ли она већ свршена, сређена, потпуно заокружена држава, која је свршила свој спољни задатак, па сад има само да се брине о што бољем унутрашњем уређењу своме, трошећи искључно на то главну снагу и главну бригу своју? Ако је тако, онда, као што јуче рекосмо, можемо заиста водити бригу да ничије бирачко право не буде окрњено и да ничија летина не остане несрећена, за то што ће домаћин отићи на војничка вежбања.

Али ако је све то тако, онда би крајње време било, да више не заваравамо нашу кукавну, неослобођену браћу надама на ослобођење и васкрс, који ће од нас потећи.

Ако је све то тако, онда треба преко кукавне Босне и крваве Херцеговине спустити црну завесу заборава да више не гледамо ове мученице, а и да оне више у нас не погледају и више се ничему од нас не надају.

Ако је то тако, онда робињама Старој Србији и несретној Македонији треба послати црн абер, нека трпе ако могу, нека се буне ако смеју, нека раде шта знаду — краљевина Србија не мисли више о њима, нити се они имају чему од Србије надати.

Ако је то тако, онда треба што пре да ишчупамо из срца наших крвава и славна имена Косова, Призрена, Дечана, Краљевић Марковог Охрида и других старих и славних имена, градова и земаља српских, које још чаме у туђинском ропству; онда треба да умукну српски песници, да нам више не позлеђују крваве ране споменима Косова и његове освете, а место Косовског споменика који се спремамо подићи треба да ударити само један црн камен српског проклетства с натписом: Краљевина Србија одриче се Срспства. —

Ако је све то тако, онда треба разлупати српске гусле, да нам више не певају стару славу и јунаке; да нас не подсећају и не буде на фантастична прегнућа, која иду даље од куљења узрених шљива и храњења дебелих свиња.

Јес, ако је све то тако, онда сви ми грађани краљевине Србије треба да се одречемо српске прошлости, да заборавимо сва славна предања наша, да напустимо све сјајне снове о обновљењу негдашње славе и величине српске — да се оградимо од осталога Срспства кинеским зидом, да запушимо уши на њин јаук и запомагање, па да гледамо мирно наше шљиве и наше домаћуке

*

Али ако ми то не можемо учинити; ако све то не може бити, ако се Србија не сме и не може одрећи и оцепити од осталога Срспства, а да тиме сама себи гроб не ископа; ако се народ у Србији не сме и не може одрећи од осталог Срспства; ако ми доиста морамо још тек ослобођавати и уједињавати — онда ми питамо шта је ово, какве су ово жалосне појаве и црни, злослутни знаци што их ево сретамо и виђамо у нашој књижевности, у нашем новинарству, у нашем друштву!

Кроз читав низ година преступно су пренебрегаване многе веома важне војене дужности; нису сазиване резерве, нису држана војена вежбања, нису вођени војени спискови, нису попуњавани кадрови, све је запуштено, пренебрегнуто, забатаљено, зарђано.

И кад се после свега тога јавља један родољубиви глас у новинарству, који опомиње да има више од половине резервиста који никад нису ни у руке узели нашу нову пушку, а камо ли да умеју њоме руковати, и подсећа да би било крајње време да се једном сазову резервисте на војена вежбања — кад се тај глас јавља — онда са свију страна лете томе уреднишшву погрдна писма, писма пуна грдње и претње, писма у кома се вели, ако је њему „бесловесличару“ до војничких сиграчака, њима радним људима није до тога; имају они много преча посла.

А кад се најзад, после дугих скањеравања, једва једном одређује десетодневно вежбање, онда излази да од свију обвезника није изашла ни једна трећина, а и оно што је изашло каје се што је то учинило и једва чека да бега кућама!

Међу тим, док се опо мало скупљених резервиста војно вежбају, дотле српски песници и новинари, место да подстакну војнички дух код својих сугрђана,

пишу „трогателне“ песмице и чланке, како је грађанима остало код куће непожњевено жито и непокупљене шљиве, или иду чак тако далеко да сва овогодишња војена вежбања проглашавају као нечију уједурму, да се српски грађани омету у вршењу свога бирачког права, и обвезници се отпуштају кућама да не одоцне за изборе, а војена вежбања не морају баш ни бити.

Шта све ово значи? Како се гледа код нас на војску, војене дужности. Је ли то залудница, дангуба, управо једна безумна напаст, или је то једна од првих најгласнијих грађанских дужности наших.

Знате ли шта хоћете и како хоћете, ви господо, што су вам непокупљене шљиве пре од војених вежбања?

Шта би ви хтели? и да добијете Босну и Херцеговину, и да освојите стару Србију и Македонију, и да присаједините српске покрајине у Аустро-Угарској и опет да су вам војничке дужности девета рупа на свирали, које ћете се сећати тек онда пошто пожњете своје зрело жито, и покупите своје приспеле шљиве.

Каква је то грађанска свест која сматра да јој прво ваља посвршавати све домаће зачкољице, па тек онда сетити војне дужности, кад више не будете имали код куће никаква посла.

И каква ће то бити јадна и жалосна војска, где се она сматра као последња брига.

И каква ли ће то бити јадна војничка снага српске државе, ако се код српских грађана укорени мишљење, да им је све друго пре од војске, а на војничка вежбања да их сме војна власт позивати тек онда, кад јаве да су посвршивали сва посла, те залудни седе код куће.

Не господо, војска није залудница, она није девета рупа на свирала, она не сме бити Србији последња већ прва брига њена.

Јес, господо, војску није лако држати, добру војску није лако имати, то кошта и огромних новаца, и големих напора, и великих терета, и тешких мука, и много крви и много скупоцених живота.

Не шљиве и пшеница, но крв људска, кости и главе људске морају падати и просипати се зарад војничких успеха.

Али шта ћемо

„Без муке се ништа не добива
Олако се ништа не ужива
Ако хоћеш да имаш слободе
Крвљу својом откупит је ваља“.

пева један песник; а други додаје:

„Без муке се песма не испева
Без муке се сабља не сакова“,

а ви хоћете без муке, па чак и без жртава ваших шљива да имате добру и спремну војску, која ће вам Косово покајати!

*

Знамо ми да су и материјално благостање и мудро употребљене грађанске слободе тако исто корисни ратни савезници једном народу, који хоће да извојује своје народносно ослобођење и уједињење. Знамо ми да једна држава, као што је Србија, мора поклањати озбиљну бригу и својој народној привреди и својим грађанским слободама, али све то мора бити у одређеним међама тако, да никад рад тога не трпи уштрба једна од првих грађанских дужности и обвеза, *дужност војничка*.

Српски новинари, српски песници не смеју су угледати на Запад, где је милитаризам доиста насилнички терет натурен народу, па то преносити на Србију, где војена служба треба да буде једна од првих и најомиљенијих дужности сваког српског грађанина.

Ако је на западу војска бес, код нас је она прека народна потреба.

Срећом то као да истински осећа српски народ, јер овако спремашан и саморан као што је, он још јуначки подноси несразмерно велике војене терете.

Али онда и интелигенција српска и политичке партије српске треба да знаду шта хоће и да буду бар народу дорасле.

Ко хоће ослобођење у уједињење Србства, ко хоће Босну, Херцеговину и остале српске покрајине, ко хоће велику јаку обезбеђену Србију тај мора хтети и јаку велику добро спремну, добро наоружану, добро изучену војску, јер без ње се никуд маћи не може.

Ко пак то хоће, он не сме ударати у куњаву шта га у то лико година у један пут изведу на десет дневно вежбање. То је недостојно и малодушно.

БЕОГРАДСКЕ ВЕСТИ.

Краљичино писмо. Страним листовима јављају, да је Краљица Наталија писала Његовом Величанству Краљу Александру једно писмо, у коме му јавља, да ће у Београд стићи 17 о. м. у 4 сата после подне.

*

П. Лоја, у свом 259 јутарњем броју има један допис из Београда, у коме дописник прича како је сад у Србији ситуација тако нејасна и тамна, да апсолутно ништа не види. А за тим, и ако ништа не види, прориче неке ствари, које су се могле породити само у фантазији Лој дова дописника.

*

Руски питомци. Говори се да је руска влада предложила српској, да 300 Срчића који су свршили основну школу, пошље у Русију где би се о трошку руске државе даље образовали. Српска влада је, како вели, пристала на овај предлог и 328 деце у скоро ће се кренути за Одесу, Кијев и Петроград.

Честитка и одговор. Словенско добротворно друштво послало је краљици Наталији пред њен одлазак из Јалте овај телеграм: Словенском добротворном друштву част је, да Вашем Величанству најискреније и најтоплије честита и зажели сваку срећу.

Краљица Наталија одговорила је на ову честитку овим телеграмом: Хвала Словенском добротворном друштву. Срећна сам што му се могу одужити и да му свег срца пожелим напредак.

Наталија.

*

Бирачке карте. У Београду је издато 1923 карата изборних за предстојећи избор на дан 14 т. м.

*

Велики концерат. Као што смо извештени Одбор грађанске Касине одлучио је да овогодишњу сезону друштвених забава отвори једним великим концертом и селом, који ће бити у Суботу 23 о.м.

*

Главни бирачки одбор за варош Београд радиће у дворани општинске зграде.

Србија и Бугарска

О односима који сада постоје између Србије и Бугарске, бечка „Пол. Кор.“ доноси извод једног разговора, који је имао један њен пријатељ с неким од београдских првака. У том разговору овај београдски првак изјавио, је да су са свим неоснована страховања Бугара, да их Србија опет ће нападне. Србија од како је створено ново стање ствари није куповала апсолутно никакав ратни материјал, нити концентрише своју војску, већ је само сазива на законом прописана вежбања, која се с погледом на Бугарску никако не могу одлагати, јер су она дугим изостанком постала двогубо нужна; сем тога у Бугарској се чине војна вежбања и то не даје Србима никаква повода за страховање и питање што се вежбају. Личности, које данас састављају намесништво и владу, биле су 1885 у најодлучнијој опозицији против рата па се сад не може очекивати да сад намеравају да поновеће рат. Баш да је Србија тада и победила, ипак би тешко постигла какав политички успех, јер велике силе не би дозволиле земљишне измене на

ПОДЛИСТАК

СИЛАЗАК С ПРЕСТОЛА

РОМАН ИЗ ЖИВОТА БАЛКАНСКИХ НАРОДА

У 90 ГЛАВА — С ПОГОВОРОМ

(Писац задржава сва права)

(45.)

Кнез застаде; ђенерал га је погодио у танку жицу. Још од малена кнез је био свикао да радо слуша оцене појединих људи. Волео је да зна свачије личне ствари, често и најмање ситнице. И сам је имао веома развијен оговарачки дар.

— Г. Растислав је најмудрији Балканац — поче ђенерал — ја тога човека мрзим. Он је сто пута већи грешник од мене, али се увек умео боље претварати, С тога ја умирем као преступник, а он остаје да живи као добродетељан човек и спаситељ престола. Оно што сам ја помишљао, мисли и он, он с много већом жудњом погледа на твоју круну, но што сам ја то икад чинио. Само он је лично страшљив и страх му зауздава властољубље, иначе он би по својој властољубивости, био просто ужасан, само кад би имао још и моћне куражи да изврши све оно куда га понесе његово властољубље. Све то он сазнаје, с тога увек тражи да се веже с кимгод који је смелији од њега, па се онда стара, да од тога човека начини своје оруђе. Он да смишља, а онај да извршује и да вуче одговорност С тога, као министар председник, он ће увек бирати за министре унутрашњих послова људе одсудне и преке, смеле и наклоњене апсолутизму. Сви његови министри унутрашњих послова биће омрзнути у народу, али то ће уједно бити громовође које ће одводити народну мржњу од г. Растислава. О ја тога човека знам. Кнеже, чувај га се: кад год те могне удавити *туђим рукама*, он ће то учинити. Само то би онда морало бити удешено тако, да на њега *ни у ком случају* не може пасти никаква одговорност. Од прилике овако као што ово сад са мном бива У ствари мене је ово он отровао, само што је то вешто извршено преко вас, вашим рукама. Никакав суд, па чак ни суд историје не би могао окривити њега . . .

Ђенерал застаде за тренутак, па опет продужи.

— Да, нас смо се двојица бочили! ми смо били смртни, непомирљиви непријатељи — он је победио лукавством . . .

— Хтео не хтео, кнеже, ти ћеш морати целога века да имаш посла с тим човеком; он ће ти засести на сред пута и ти га не можеш трајно ни обићи, ни уклонити; ма како ти врдао он ће увек умети да се нађе пред тобом. С тога се мораш постарати да му једном даш да осети твоју песницу, треба да уврebаш згодан тренутак кад ћеш моћи тако да га обориш, како се неће моћи да дигне док му опет ти не пружиш руку. Буде ли то једном; усне ли само једном у томе, онда га се више немој бојати; после тога ,може ти он лепо и послужити. Али како да доскочиш то један пут томе матором гиcу! То је најтеже питање. Наравно, ја ти у томе не могу дати потпун рецепт, могу ти само у главноме наговестити средства која ће ти против њега најлакше помоћи. Ма колико да је лукав, притворан, свет, оно што се зове јавно мњење, најпосле ће га прозрети. Доћиће тренутак кад ће он постати непопуларан. Граби тај тренутак и пусти нека га сурва мржња народна. Кад га доцније дигнеш, — он ће ти пољубити руку коју му пружиш и после ти неће бити тако опасан.

Балкану без њина утицаја. Очување берлинског уговора, као што се то хтело 1885, никако не може бити задатак Србије, то је задатак Јевропе.

Исто је тако са свим неистина да Србију у поменутом уображеном правцу терају руски утицаји. Услуге, као што су безцињни ратови, не указују се ни најбољем пријатељу; сем тога ваља знати, да у Петрограду до с д никад нису ни помишљали да Србију наведу да ради против својих интереса и да су савети, које је она отуда добијала, гласили само за одржавање мира и реда. Тако је пре две године, кад је напредно било либерално-радикално савезно министарство, руска влада одбила намере Драгана Цанкова да Србија буде збориште бугарске емиграције, јер она није хтела Србији да ствара никакве неприлике а Србија је и данас решена да поштује бугарску границу и да не дозволи повреду исте са српског земљишта. Нека у Бугарској буду лојални према Србији, као што ова жели да је према Бугарској, па ће обе државе живети у најбољој слози. Чак и да Бугарска прокламује своју независност не би узнемиравала Србију; тај догађај би у првом реду додиривао турске и јевропске интересе Разуме се, покушај Бугарске да данашњу поделу фактичких односа снаге измени у своју корист, нагнала би Србију да сама себи помогне. Докле на Истоку постоји данашњи однос поседа, нема апсолутно никаква разлога српско-бугарској распри.

У истом смислу говорио је и министар председник г. генерал Грујић дописнику поменуте „Пол. Кор."

ДОМАЋЕ ВЕСТИ.

Захтев из народа. Неготинске јављају нам да су прваци радикални из окр—крајинског депешом тражили да се Глиша Ђорђевић, управ. вар Београда одмах уклони с дужности и подвргне најстрожијој истрази за узето мито од Павла Петровића, трг. из Неготине како не би срамотно целу радикалну странку, заузимајући под њеном владавином овако високо чиновничко место.

ИЗ БЕЛА СВЕТА

— **Дефицит** вароши Рима за 1890 извоси читавих шест милиона динара.

— **Папин дар.** Папа је даровао 10.000 динара за жртве катастрофе у Антверпену.

— **Невгода с градом.** С Ријеке јављају, да је тамо у околини 6 о. м. беснила велика бура с градом, који је нанео велике штете виноградима

— **Милионар — сиромах.** Да у благу и богаству није сва срећа, доказује нам и амерички богаташ Џеј Гулд, који има имања у вредности од преко 100.000000 долара. Кад је Гулд ту скоро био у чувеном америчанском купатилу Саратоги, људи примете да никако не иде сам. Кад год би ишао из куће, увек је било више њих уз њега. Његова кћи Нели увек га је водила под руком, а син Ђорђе ишао је уз њега или за њим. С Гулдом обично иду четворица, а најмање тројица. Готово на сваком стопи прати га потајни чувар. Са свима својим милионима изгледа Гулд као незадовољан и несрећан човек, кога мучи брига и страх од људи.

ИЗЈАВА

На „Званичну Исправку" г. Глише Ђорђевића управ. вар. Београда од 25. Августа 1889 год. бр. 10.376 штампану у броју 200 „Дневног Листа".

Кад сам „Исправку" у поменутом листу прочитао, не мало сам се изненадио. Без да сам и најмање намеру имао Г. Управника вар. Београда вређати, изгледа да сам га тако увредио, да ме је — у љутини сигурно — једним врло погрдним именом — „окорелим неваљалцем и лажовом" назвао, што ја у ствари никако заслужио нисам. Шта више ја јавно признајем да ми је веома жао, што ме је несрећан случај у такав положај ставио, да чак и Г. Управника — према коме се вечито благодаран и обавезан осећам — због зајма који му позајмих, на суду мојим својеручно написатим и потписатим актом — а не протоколарним саслушањем — потргнути морадох.

Ако вас је ово увредило, онда молим вас, опростите ми, јер ми то никако намера није била. Ја се што више за срећног сматрам што једном уваженом човеку који тако одлично место заузима као ви што сте, услуге учинити могадох; и верујте, да ми суд рачуна о потрошеном новцу — биланс — не тражи, никада од вас тих вами позајмљених 600 дин. потражио не бих, док ми их ви сами не бисте понудили, али у овоме случају морадох како тих 600 дин. тако и плаћену казну од 240 дин. урачунати што ћете ви као карактеран и пун племенитости човек и потврдити.

Из овога надам се и сами увиђавате, да нисам добровољно или из зле намере суму новаца коју вам позајмих пред суд изнео, а уједно себе бар толико оправдао, да мишљење, које у поменутом листу о мени изнесте, предругојачите.

Мени ће веома жао бити, ако с ово мало обавештења неће о мојој невиности уверити моћи, јер мени није све једно да један тако високог положаја Господин ко ви што сте — а чија ме доброта од очигледне пропасти спасла — свакојако о мени мисли.

Изненадило ме је само ваше одрицање да мене познајете. Ви се сигурно више не опомињете кад ме је члан савамалског кварта по саслушању к вами у главну полицију довео, када ви и књижицу због које ме окривите прегледасте и наредисте, да туне и у затвор останем, док ми се кривица не извиди.

Да сам пак 6 дана затвора у *главној полицији* издржао, потврдиће Г. Лудвиг Рис касапин из Београда, који је у истој соби, у којој и ја бејах затворен био, и затвор скоро 5 месеци без излеђења — по његовом казивању — издржао, и још пуно другова и пријатеља који ме у затвору посетиште. Та ви лично и наредисте да ми се донесу спаваће хаљине из гостионице код „златног коња", зашто вам и за ово благодарност изјављујем.

Да ви пак овим одрицањем да мене познајете какво задње намере имате, сумњам; јер ми сам ваш положај кога ви заузимате, уважење које од сваког уживате*) поштовање којим вас сваки предусрета даје и сувише јемства и сигурности, да у ваше поштење не сумњам.

С надом, да сам себе ма колико пред вами оправдао, и тврдим уверењем да ће те позајмљених вам 600 дин. у овом мом бедном стању мојој маси послати, узимам слободу назвати се вами благодарни и обавезни

3. септембра 1889.

Неготина.

Пав. С. Петровић.

*) Нар чито од „М. Новина". Ур.

ТЕЛЕГРАМИ
МАЛИМ НОВИНАМА

8. Септембра 1889 год.

Пирот. На земаљско свечано гађање стекли се многобројни чланови и гости, да је посета управо сјајна. Заставу савезне стрељачке дружине освештио Његово Високопреосвештенство Господин Митрополит Михаило. Бившег краља Милана као кума заступа његов ађутант капетан Рашић. Свечаност и весеље велико и одушевљено. У свечаности учествује преко 400 стрелаца. До вечерас најбољи стрелци су капетан Зекавица и професор Миша Михаиловић.

8 Септембра.

Рим. Стање здравља Крисшијева боље. Рана окрастала. Билетени о здрављу његову прекинути.

Гроцка, Седмог овог месеца, у очи самих избора посланика среска власт разреши од дужности и преседника и чланова суда општине умчарске. Зар овако и под новим уставом? докле ћемо с регентима?

Рим. Приликом годишњице уласка Талијана у Рим, краљ је на депешу председника општине одговорио овако: Идућа годишњица је незаборављена, данас за наше јединство нема никакве опасности више. А ц ако би она ипак настала, сви Талијани ће строго испунити дужност, тим пре што у погледу граница отаџбине у лојалним срцима Талијана нема никакве партиске разлике.

Рим. Јуче се провалио друм у војном округу Салесу у Сосенци, где су били војници. Један капетан и 32 војника рањени.

Берлин. „Norddeutsche" изјављује: Са свим је неоснована вест по новинама, о одступању посланика Сеченьија.

— Свакако, кнеже, г. Растислав, који ти остаје, много је већи лисац од мене, који одлазим. То се најбоље види баш по томе што ја одлазим а он остаје. То ти је најопаснији поданик у целој држави твојој. Г. Растислав највећи је лицемер балкански, шерет каквога одавно није грејало сунце балканско — заврши ђенерал свој нападај.

Кнез се смешио. Изгледало је као да му се донада овај говор ђенералов. Он примети: Ђенерал Врбавац није увек тако строго судио г. Растислава. Ја још памтим време кад је г. ђенерал хвалио г. Растислава као најувиђенијег дипломата и државника балканског...

Ђенерал га пресече: — Ја ни сад не поричем његову увиђавност. Ја и сада оберучке потписујем све што сам некада говорио о његовој памети. Не оскудева њему мудрост, но поштење; код њега је мозак на свом месту, но срце није код њега где би требало да је. То је у правом смислу речи човек без срца.

— Па ипак биће да је овај ваш суд мало пристрасан — рече кнез. Но ђенерал не даде му добро ни да изусти.

— Пристрасан! ја у овоме тренутку пристрасан! За што, кнеже? У име чега? За какав рачун? За какву и за чију корист? Треба ли мени што?

Ђенерал на један пут умуче, наже се побочним собним вратима, чисто се мало проне, зину мету руку на ухо и стаде пажљиво нешто ослушкивати.

— Шта је? — Упита га кнез.

— Ђенерал ништа не одговори, но продужи слушати пажљиво-

— Шта има? Шта слушате? — понови кнез. —

Цвили! — рече ђенерал брзо и оштро.

— Шта цвили? Ко цвили — питао је даље кнез.

— Ах, она! она цвили — рече ђенерал плаховито, пун узнемирености.

Кнез ослушну; ништа се није чуло. Он погледа ђенерала и чисто се трже. С разрогаченим очима. које му некако чудно бејаху утекле у очне дупље, ђенерал је изгледао просто страшан:

— Идем... долазим... одмах долазим — рече ђенерал ужурбано, па јурну у побочну собу и затвори врата за собом.

Кнез је ходао по соби и чекао. Прође пет, прође десет, прође и петнајест минута, а ђенерал се не врати. Кнез ослушну на вратима. Из побочне собе чуло се само одмерено куцкање шеталице. Ђенерал је јамачно био чак у крајњој спаваћој соби своје жене. Тек после двајестак минута ђенерал се врати. Али, боже, у каквом стању!

Откопчан, раздрљених груди, разбарушен, са закрвављеним очима, на којима су се још познавали трагови суза, он уђе у собу тихо, полако, на прстима, дајући знак обема рукама као оно човек који се стара да некога не пробуди.

Ушав, он отпоче полако, готово шапућући али са живим покретима и нагласцима као да декламује:

— Она ми спава! — тако поче ђенерал — Она ми спава! Као узабрана ружа на узбурканим и запенушеним сланим таласима морским тако ми се она љуља на срдитим и хучним таласима грка живота људска. А кивна пучина риче и у беснилу своме са дну мора граби песак и муље, јури на по ришину и куша да ми тиме заспе и претрпа моју лепу румену ружицу. А ја сам галеб, бурна тица морска, што је слободно над горостасним хучним таласима и безбрижно слуша метежну борбу њину; ја ћу слетати и једним махом лаког крила мога расприћу морску пену и у кљуну уграбити из ње моју лепу румену ружицу и изнећу је у ведре и јасне сунчане висине....

(НАСТАВИЋЕ СЕ)

Књижевни оглас

ПОЗИВ
НА ПРЕТПЛАТУ КЊИГЕ
ПАСТИРСКЕ ПОСЛАНИЦЕ
Црквене и друге, Беседе и речи

Намерни смо да у име божије, штампамо укупно све наше посланице, беседе и речи, које смо у разним приликама и времену говорили.

У жељи, да би могли знати, колико ћемо књига штампати позивамо пријатеље наше и све љубитеље књиге и цркве нарочито браћу свештенике, учитеље и клирике, да се у што већем броју упишу у предбројнике исте и нас или непосредна или преко г. г. окружних протојереја и намеснике о томе известе, а ово братски умољавамо, да се заузму око прикупљања претплатника, за што ћемо им поред срдачне благодарности и 12 од сто у новцу или књиге у име награде уступити.

Књига ће изнети 30 до 35 штампаних табака, а цена јој је 4 динара. Новац се полаже у наточ за књигу.

У исто време умољавамо најљубазније пречасне конзисторије, окружне протојереје и намеснике и сву осталу господу, којима смо раније слали наше књиге: „Номоканоне“, „Таблице о сродству“, „Библејско-егзегетичке слике“ и друге ради продаје, нека нам изволе поднети рачуна о продаји истих.

Рукопис је готов и спреман за штампу.

Рок уписивања на књигу траје до 10-ог августа тек. године.

Августа 1889 г.
у Београду

епископ
НИКАНОР

МАЛИ ГЛАСНИК

За овака огласшења наплаћује се за једанпут само 50 пара дин

У ГОСТИОНИЦИ КОД ЗЛАТНЕ ЛАЂЕ издају се под кирију квартири са послугом за самца, тако исто и кујна и штала. 49,3—3

ЈАГЊЕЂОВИ КОРИТА разне величине има на продају код Антонија Ђорђевића трговца на Сави. 50,3—3

Издајем од идућег Митрова-дна под кирију једно одељење моје куће, које има три собе, кујну и подрум, са уном за дрва.

Љубица Антић
Љубичин. ул. Бр. 3. до Вар. Суда. 56,1—3

ОГЛАСИ

Хоћетел
ДА БУДЕТЕ БОГАТИ
Хиљаду начина за пример. Пишите на J. Bron Dubost. Paris 39 Rue Stephenson. 603 3—3

Коме треба карте за играње најфиније бечки са нумерама имаде код подписатог „Књаз Михајла“ улица спротив Марковић Шапчанин комп.

Нахман Здујић
фабрикант цигаришпира

Моју кућу у Ноћајској улици бр. 18 издајем од 1-ог Новембра о. г. под кирију. Кућа је засебна и састоји се: из 4 собе, 2 кујне, предсобља, 1 собе за млађе, вешернице, трапезарије, подрума и баште.

За услове обратити се дрогерији Ђурића и Марковића.

1. Септ. 1889 г.
Београд.

583,3—6 **Мил-ва Ј. Марковић**

НА ЗНАЊЕ!

Од 1-ог Новембра ов. год. издајемо нашу кућу на јалији, са већим и мањим квартиром и осталим удобностима под кирију. Пријавити се ваља код доленодписаних.
526 —

Алкалај и Фарки
мањачи овд

Квартир на горњем боју у авлији у кући Милопа Глишића на терезијама са 2 собе кујном и подрумом издаје се под кирију, одма или од Митровдана, јавити се у истој кући у дућану Радовану Ђорђевићу или Проки Јовановићу. 609,1-6

Нови клавири и пијанини могу се купити код
Вилхелма Клинга
590 мајстора клавира

Une Allemande désire se placer comme Gouvernante auprès des enfants plus agés. Elle enseigne l'Allemand, le Français, le commencement au piano et donne l'instruction élémentaire dans sa langue maternelle On prie d'adresser les offerts au colonel Milovane Pavlovits. 607,1—3

На знање.

Механу на Луци Великој пијаци звану код **Војводе Богићевић Анте**, са потребним зградама и једиком при надлежећим издајем од Митрова-дна ове за једну и више год. под кирију коме је потребно нека се потписатом ради погодбе обратити изволи.

Марјан Катић
трговац

31. Августа 1889 г.
Лозница 596,2—6

ОГЛАСИ „МАЛИХ НОВИНА“

ГЛАВНО СТОВАРИШТЕ
БЕОЧИНСКОГ ЦЕМЕНТ ЗА СРБИЈУ

Предузимачима и осталим потрошачима препоручујемо **БЕОЧИНСКИ ЦЕМЕНТ**, и то: прима и секунда портланд, роман-цемент и две сорте хидрауса, лакши и сежи, јер је потребама доказано *да је најбољи од свију*, који се овда продају. Он је и по тежини најлакши, а подноси много више дометање песка, зато је за сваког најпробитачније, само са овим цементом радити.

Нарочито чинимо пажљиви на наш портланд-секунда који се најчешће употребљује и који је раван квалитећ са портланд-м прима других фабрика, а знатно је јевтиније. Наш прима-портланд ненадмашим је, и служи поглавито за фине глазуре.

За потрошаче у опште, а нарочито за већу потрошњу **знатно су спуштене цене**.

Примамо на израду свако цементирање и бетонисање ходника и предсобља, израду тераца и мозајка за ходнике, предсобља и за цркве, како ове у Београду, тако и на страни, све по најјефтинијим ценама. Све радове вршимо са стручним радницима и са гаранцијом.

ГЛАВНИ ЗАСТУПНИК,
ПЕРА А. ЈОВАНОВИЋ
са канцеларијом: на Сави на дрвари и у књаз Михајловој улици број 29. у Павићевој кући

371 40—50

КРАЉЕВСКА СРПСКА
ДВОРСКА АПОТЕКА

Учтиво потписати стављам поштованом грађанству до знања, да сам од првога септембра тек. год. узео под закуп овд. кр. срп. дворску апотеку од г. Дим Милутиновића, и да ће ми главна задаћа бити потребе поштованог грађанства у сваком погледу најтачније да задовољим, ослањајући се при том на моје дугогодишње искуство, стечено у првим Бечким Апотекама.

Препоручујући се поштованом грађанству молим за поверење,

С поштовањем
Ђорђе Макс. Марковић
610,1—3 закупник дворске Апотеке

СВАДБЕНОГ ЦВЕЋА
ПАВЛАКА
(У ЛЕПШАВА ЛИЦЕ).
(BRIDAL BOUQUET BLOOM).

Дајте своме лицу, грлу, мишкама, и рукама дражесну лепоту, сјај, и дивни мирис љиљана и руже, употребом Свадбеног Цвећа Павлаке. То је једна млечив и лековита течност. Нема јој равне у свету за стварање, повраћај, и одржање лепоте. Продаје се код свију Апотекара и Мирисара. Стоваришше је у Лондону: 114 & 116 Southampton Row.

Власник и главни уредник Пера Тодоровић. Одговорни уредник С. Јовошевић. Штампарија „код Просвете“ Позоришни трг. бр. 2.

УНИВЕРЗ. БИБЛИОТЕКА „СВЕТОЗАР МАРКОВИЋ“ БЕОГРАД

БРОЈ 262 ПОНЕДЕЉАК 11. СЕПТЕМБРА 1889. ГОДИНА II

ИЗЛАЗИ СВАКИ ДАН

БРОЈ 10. П. Д.

ЦЕНА ЗА СТРАНЕ ЗЕМЉЕ

За годину . . . . . 30 динара
На по године . . . . . 15 динара
На 3 месеца . . . . . 9 динара

LE PETIT JOURNAL

МАЛЕ НОВИНЕ

ДНЕВНИ ЛИСТ ЗА СВАКОГА

Претплата из унутр. полаже се само код пошта

За Београд нема претплате — Лист се продаје на број

Писма и рукописи шаљу се Власнику „Малих Новина“ Топличин венац, бр. 17., на горњем спрату.

Претплата се прима код свију пошта у Србији

ЦЕНЕ ОГЛАСИМА

На првој страни од петит. реда 20. пр. дин. а на четвртој од петит реда 10 пр. дин.

ПРИПОСЛАНО стаје 50 пр. д. од петит реда

KLEINE ZEITUNG

Оглас јевтино, по потреби и са сликама. За свако оглашење плаћа се држ. таксе 21 пр. д. ВЕЋИ ОГЛАСИ ПО ПОГОДБИ.

606, 2—3

КРЕДИТНИ ЗАВОД

ФОНСИЈЕРА ФРАНЦУСКЕ

издао је лозове са згодитцима за светску изложбу париску текуће 1889 године.

УПИС ЈЕ ЈАВАН

За ове лозове са згодитцима гарантују држава Француска, а новац добивен од њих даје на зајам на непокретна имања. Дакле ови лозови сасвим су сигурни, а поред тога дају изглед на згодитак један. Јер има 15 213 згодитака од 100 до 500.000 динара. Лозови који нису добили ни један згодитак купују се алпари, (по правој цени) за готов новац по 25 динара по пучењу. — Извлачења овогодишња биће сваког месеца.

ИЗВЛАЧЕЊА БИЋЕ 18. СЕПТЕМБРА 1889.

1	ЗГОДИТАК у	500.000	динара
5	„	100.000	„
10	„	50.000	„
71	„	10.000	„
65	„	2.000	„
160	„	1.000	„
14.900	„	100	„

Цена оригиналног лоза је 23 динара

Особе које би хтеле купити ове лозове, умољавају се да се пријаве и уплату најдаље до 12. Септембра, у агентуру за брзојаве и огласе, Скадарска ул. бр. 15 у Београду.

Особе из Србије које би вољне биле узети ове лозове, такође се умољавају, да се обрате са поручбином и уплатом, било у поштанским маркама, или унутницом, на Агентуру за брзојаве и огласе. Скадарска ул. бр. 15 у Београду.

Ћуковић продаје

једног ајгира 2 и по године стар од крал. ајгира (Руса) 162. сан. м. Длаке вране без белеге добро одгајен подунно здрав, ванредно развијен

Два стана, засебна или оба уједно, један са 4, а други са 5 соба танцирани и свима осталим удобностима и водоводом у кући и нужнике — издају се о Митрову дану у кући „Стари Телеграф.“

608,1—10

БЕОГРАДСКЕ ВЕСТИ.

Нови официри. Питомци ниже школе војне академије произведени су за официре и то: наредници Стеван Хаџић и Милован Недић у чин артиљеријског; Стеван Бошковић и Љубомир Максимовић у чин инжињерског; Јован Грбић у чин артиљеријског; Александар Николић у чин инжињерског; Прока Биволаревић, Божидар Терзић, Михаило Петровић, Миодраг Васић, Димитрије Калупсевић, Драгојло Васиљевић, Михаило Тодоровић, Живко Бошковић, Драгомир Андоновић, Лазар Белодедић и Михаило Симић у чин пешадиског и Михаило Магазиновић у чин коњичког потпоручника; и даље пешадиски наредници: Живко Ваљаревић, Илија Стефановић и Данило Медаковић у чин пешадиски потпоручника.

*

Програм излета које приређује у Смедерево Београдско певачко друштво. I. У недељу 17 о. м. у 6 сахати у јутру полазак из Београда на засебној лађи. Стиже се у Смедерево у $8^1/_2$ часова. — II. У 9 часова литургија у смедеревској цркви; на којој суделује друштво са мешов. зб0ром. — III. После литургије шетња у град. — IV. У 12 часова у гостионици код „Лафа“ Банкет са овим редом: а. Оче наш, пева мушки збор; б. Здравица Његовом Величанству Краљу, највишем заштитнику друштва, од друштвеног подпредседника; Друштво одговара са Химном у меш. зооpу. в. Здравица Смедеревцима, здрави један одборник друштва; Друштво пева III. коло у мушком зоору г. Здравица Београдском певачком друштву, здрави један члан смедеревског п. иређивачког одбора. Мушки збор друштва пева: Хај песмом срцу. — V. После банкета шетња по вароши и околини. VI. У 8 сах. у вече. Концерат: 1. Српска Химна од Д. Јенка пева мешов. збор. 2. Поздрав; 3. Српски оро од Ј. Мариновића, пева мешов. збор; 4. Бојна труба од П. Димића, пева мешов. зоор; 5. Народне песме пева члан г. Ђ. Драгутиновић. 6. Јадна драга од Ст. Мокрањца, пева мешов. збор. 7. Соколи од М. Топаловића пева мушки збор. 8. Црногорац — Црногорци од К. Станковића пева мешов. зоор; 9. Руске народне песме од Славјанског пева мешов. збор; 10 Из моје домовине I. руковет, од Ст. Мокрањца пева мушки збор.—

*

Српска друштва Св. Саве*)

(НАСТАВАК)

*) Види бр. . . . „М. Новина“

358	. . . . .	књиге
4726	. . .	бокал плехани за воду
3769	. . . . .	књиге
5303	. . . . .	„
6116	. . .	ибрик бакрени и посреб. за кафу већи.
14481	. . . . .	књиге
11799	. . . . .	„
2195	. . . . .	„
12660	. . . . .	„
12326	. . . . .	„
10549	. . . . .	„
12937	. . . . .	„
4364	. . .	ручни кантар и прибор за писање
4135	. . . . .	буре аковче
1599	. . .	огледало у облику срца
861	. . . . .	књиге
1485	. . . . .	ловачки нож
5290	. . . . .	књиге
6759	. . . . .	„
12727	. . . .	аталчић за цвеће
10786	. . . . .	јастуче за игле
7885		пола туцета зарфова
9789	. . . . .	џанац од никла
4947	. . .	притискивач за писма
8845	. . . . .	чутура
12035	. . .	мало буренце за вино и ракију
1.792	. . .	притискивач за писма већи
1 372	. . .	чекић, клеште и шраф
6701	. . . . .	књиге
3849	. . .	пар јастука од срп. тканине
4534	. . .	повч н. за банкноте
2549	. . .	справу за запушавање флаше
10720	. . . .	столасте стаклене тацне
9 66	. . . . .	књиге
6572	. . . . .	„
5 41	. . .	сервис за вино из јагод. фабрике
13898	. . . . .	књиге

ДОМАЋЕ ВЕСТИ.

Ужас и брука. Јоца Кастријотовић момак г. Пере Тодоровића, човек кога је злогласни управитељ Глигорије хапсио и приморавао да лажно сведочи против г. Тодоровића, па кад Јоца то није хтео, онда га је Глиша протерао у Турску и на врањској граници везана предао га турским властима, — тај јадни човек, како поуздано дознајемо, налази се сад на највећим мукама.

Како су га примиле турске власти одмах су му ударале гвоздене лисице на руке и под јаком стражом отерали су га у Баковицу. Ко зна шта је један Глиша све налагао против овога човека!

О, бруко српска: И на управничкој столици српске престонице још и данас седи човек који турским властима клевета српске штићенике и везане их предаје у руке турских зантија.

Од кад је Србија, оваку јој лагу још нико није нанео.

*

Побијани разбојници. Пожаревачки „Грађанин“ јавља: Јован Лалић, и Василије Рајковић разбојници, побијени су 5 о. м. од жандарма у кући на путу између Рановца и Клабурова.

ИЗ БЕЛА СВЕТА

— **Нов споменик.** У Риму ће се у скоро подићи нов споменик драматском писцу и песнику Пијетру Косу. Ово ће бити други споменик Римљанину после 1870.

— **Мисирски принчеви у Бечу.** Синови мисирског Кедива, престолонаследник Абас бој и принц Мехмед Али бој, стигли су 4 о м. из Париза у Беч, где су сутра дан ступили у терезијанску академију.

— **Изгорео циркус.** У Нанту је 28 пр. м. изгорео циркус Приољи, који

је тек на неколико дана пре почео своје преставе. Ватра је букнула око 2 сата у ноћи. После вечерње преставе била се разишла публика а мало доцније и сами глумци а нису опазили никакве опасности. Али већ на два сата после тога била је цела провизорна зграда у пламену, те се скоро није ништа могло спасти. Од тридесет коња спасена су само пет. Услед овог пожара шездесет чланова циркуса допало је највеће беде. Варош им је уступила варошко позориште, у коме ће приредити изванрену преставу у своју корист те да бар колико толико могадну ублажити своју невољу.

— **Најмањи парламенат на свету.** У малој кнежевини Рајс, којом сад влада Хинко XXII, биће ових дана нови избори за сабор. Тај сабор броји свега четири заступника. За та четири места кандидују се сада осморица, међу њима четири социјал демократа, два конзервативца и два напредњака.

— **Изгорео велики млин** У суботу 2. о. м. изгорео је у Фоги, како телеграфишу из Милана, готово са свим велики Бардучијев млин. Штету рачунају на 1.200.000 динара. Услед ове несреће остало је 1400 радника без посла и заслуге. Од људи нико није страдао.

— **Шпилхагенова аутобиографија.** Чувени немачки романсијер Фридрих Шпилхаген, познат и нашој читалачкој публици, славио је у почетку ове године шездесети дан рођења свога. Ово време свога живота он је описао. Како јављају овај животопис интересан је и шири круг читатеља и отпочео је излазити у недељном часопису „Deutschland“.

— **Руски цар** ће, како јављају страним листовима, 15 о. м. посетити немачког цара. Он ће стићи у Кил 14 о. м. па ће одмах отпутовати за Поздам.

— **Анархистична имена.** Неки социјалиста у Ливорну крстио је своје новорођено женско дете звучним именом Комунарда. Други анархиста у Каглиу био је још резолутнији па је својој кћери дао сва три врло поетична имена: Динамита, Милинита и Панеластита, која су убележена у службену књигу.

— **Перзиски шах** неће се још за шест недеља вратити у Техеран, јер се у околини вароши Кезнида, који је близу западне границе државе, појавила колера. Сваки дан умире преко пет душа.

— **Пожар** У Надмегу код Пожуна уништила је ватра пре неки дан четрдесет кућа с покућанством.

— **Број 65.** У брнској лутрији бр. 65 није већ четири године извучен. Услед тога људи су почели веома много стављати на тај број, надајући се да ће ускоро доћи ред на тај број. Међу тим лутриска управа одредила је, да се број стављака на овај број ограничи. Више од 1 форинта не може се метути на и то само неколико пута. За свако вучење у Брну фиксирана је сума од 361.000 форинту. Чим се опажа да би добитци могли бити већи ограничава се број стављања.

— **Чудно самоубиство.** У Нортендену код Манчестра отровао се ту скоро неки младић од 19 година, Алберт Бал, који је био страшно заљубљен у неку удовицу од 38 година, а имала је и осморо деце. Отровао се за то, што му родитељи нису дозволили да се њом сожени. Самоубица оставио је оцу писмо, у коме вели да не може погазити реч, коју је задао удовици, с којом би јамачно срећно живео па се за то убио.

— **Глад за љубав уметности.** Балетна играчица Валдрон у Чикагу постила је по методи д-ра Танера пуних тридесет дана, јер је хтела да умањи абнормалну тежину свога тела, која је износила 200 фуната а није јој дозвољавала да грациозно изваља играчку уметност. Истрајна уметница заиста је постигла своју цел, јер сад већ није ни за половину онако дебела као пре. За сада после довршеног гладовања, неће смети одмах да једе, већ ће за неко време морати да се храни лубеницама, ма да би јој месо боље пријало. Исто тако неће се смети за сад још појавити на позорници, јер треба најпре да надокнади сувише јаке последице свога лечења, од кога су јој ноге тако ослабиле, да не сме одмах изаћи на позорницу.

— **Двогубо убиство у Берлину.** Неки кројачки шегрт Клаузин убио је 4 о. м у Берлину матер и кћер, по имену Ванес, и одисо им готовог новца 500 марака. Убица је побегао.

Чудновати ђачки другови. Почетком ове школске године десио се на варшавском универзитету врло занимљив случај, да су се отац и син уписали у исти факултет. Неки свршени гимназиста уписао се као ђак у медицински факултет а отац његов, коме је сада 45 година и који је био војник, још пре неколико година решио се да слуша лекарске науке. Учећи марљиво и неуморно, пошло му је за руком то је уз нарочиту дозволу власти положио испит зрелости, па се сада по својој давнашњој жељи уписао у медицински факултет и тако постао колега свога сина.

— **Политички двобоји у Француској.** У Паризу 2 о. м. дуелисао се мачевима главни уредник листа „Paris“ Каниво, с главним уредником буланжистичког дневног листа „France“ Лалоном. Овај последњи је рањен. Исто се и тако пиштољима тукао министар Рајнал са својим буланжистичким противкандидатом Шишеом у Бордоу. У овом двобоју није нико рањен.

ТЕЛЕГРАМИ
МАЛИМ НОВИНАМА

8. Септембра 1889 год.

Берлин. „Агенција Стефани“ јавља: Немачки царски супружници стићи ће по свој прилици 2 Октобра у Монцу, где ће остати два дана, па ће 5. Октобра отпутовати за Генову, одакле ће се укрцати за Неапољ, у коме ће пробавити неколико дана.

Јаш. Краљица Наталија, обишавши Јаш, стигла је јуче у Стинко, где су је дочекали и с пуно поштовања поздравили родбина; одлично грађанство, свештенство и депутације.

Одеса. Краљица Наталија отпутовала јуче за Румунију,

КУРС

Дукат . . . . :	5 67
Наполеон	9.49
Срц. лутр. 3% дозови	34.25

ДНЕВНИК

КАЛЕНДАР

Понедељак

Православни: 11 Јаким и Ана
Католички · 23. Ап. Матија
Сунце излази у 5 с. 33
Сунце залази у 5 с, 45
Пос. четврт. 5
Дан је с почетка 12½ сати а ноћ 11½ али до краја овог месеца дан окраћа за сат, а ноћ толико и ноћ одужа.

ОГЛАСИ „МАЛИХ НОВИНА“

МАЛИ ГЛАСНИК

За овака огласења наплаћује се за једанпут само 50 пара дин

У ГОСТИОНИЦИ КОД ЗЛАТНЕ ЛАЂЕ издају се под кирију квартири са послугом за самца, тако исто и кућа и штала. 49,3—3

ВИКЕНТИЈЕ МУЊКАН, црквени бележник- Пуди се један писар за ма какву писарницу, из Баната места Мраморка, ком потребује може се обратити писмом

Издајем од идућег Митрова-дна под кирију једно одељење моје куће, које има три собе, кујну и подрум, са уп.м за дрва.

Љубица Антић
Љубичим. ул. Бр. 3. до Вар Суда. 56,1—3

РЕНОМИРАНА кафана, продаје се са условима повољним. Упитати редакцију „М. Новина“

ЈАГЊЕЂОВИ КОЛАТА разне величине има на продају код Антонија Ђорђевића трговца на Сави.

КРАЉЕВСКА СРПСКА
ДВОРСКА АПОТЕКА

Учтиво потписати стављам поштованом грађанству до знања, да сам од првога септембра тек. год. узео под закуп овд. кр срп. дворску апотеку од г. Дим Милутиновића, и да ће ми главна задаћа бити потребе поштованог грађанства у сваком погледу најтачније да задовољим, ослањајући се при том на моје дугогодишње искуство, стечено у првим Бечким Апотекама.

Препоручујући се поштованом грађанству молим за поверење,

С поштовањем
Ђорђе Макс. Марковић
закупник дворске Апотеке

610,2—3

Благодарност.

О светом Илији ове године, држат је у варошици Гроцкој, тро-дневни први панађур, на њему је догнато толико стоке да на ни једном досада панађуру није било, но пошто су се трговци снебивали и рачунали да неће бити стоке нису ни дошли, но су отишли на остале панађур, а поред тога опет је општина грочанска добила приличног прихода, што је комесар овога панађура начел. срески г. Вел. Ј. Милетић дао до знања целом панађурском персоналу а и сам да треба поштедити овај панађур по један дан, а примити дијурну за по два дана.

На против друга места практикују овако: ако неби било довољног прихода панађурског, тада се из касе општинске доплаћаје а тим се је потпомогао већи приход у каси

Зато Суд општине грочанске на учињено изјављује топлу благодарност комесару г. Милетићу и његовом персоналу, да и остали ово имају на углед и у виду и да се овоме одазивају као што је овде учињено, јер су ретки овакови који што овако чине.

3. Августа 1889 Гроцка. Бр. 1729.

пресед. Суда општине грочанске
Милош Нешић

611,1—1

ФАРБА

Фирнаја, лак четке и сап молерски и фарбарски прибор најбољи је и најевтинији код

ДИМИТРИЈА М. ЂОРИЋА

У БЕОГРАДУ

спрам споменика кн. Михајла

продаје на мало и на велико

ЦЕНОВНИК ШАЉЕ СВАКОМЕ НА ЗАХТЕВ

527 8—10

Власник и главни уредник Пера Тодоровић. Одговорни уредник С. Јаношевић. Штампарија „код Просвете“ Позоришни трг. бр. 2.

БРОЈ 263 УТОРНИК 12. СЕПТЕМБРА 1889 ГОДИНА II

ИЗЛАЗИ СВАКИ ДАН

БРОЈ 10. П. Д.

ЦЕНА ЗА СТРАНЕ ЗЕМЉЕ

За годину . . . . . 30 динара
На по године . . . . . 15 динара
На 3 месеца . . . . . 9 динара

LE PETIT JOURNAL

МАЛЕ НОВИНЕ

ДНЕВНИ ЛИСТ ЗА СВАКОГА

Претплата из унутр. полаже се само код пошта

За Београд нема претплате — Лист се продаје на број

Писма и рукописи шаљу се Власнику „Малих Новина" Топличин венац бр. 17., на горњем спрату.

Претплата се прима код свију пошта у Србији

ЦЕНЕ ОГЛАСИМА

На првој страни од петит. реда 20. пр. дин. а на четвртој од петит реда 10 пр. дин

ПРИПОСЛАНО стаје 50 пр. д. од петит реда

KLEINE ZEITUNG

Огласи јевтино, по потреби и са сликама. За свако оглашење плаћа се држ. таксе 20 пр. д. ВЕЋИ ОГЛАСИ ПО НОГОДБИ

СТЕРИЈА
ВОДЕНЛИЋ
адвокат у Ваљеву.
116,1—5

ЗА ПРЕДАЈУ
Радња бакалска
Са врло леним једиком, на врло добром месту, у улици Кастриотовој бр. 16 преко пута Пашоне и Златног Прага. Услови новољни за готов новац.
594 2—4

ГРАДСКО КУПАТИЛО
АМАМ

Ради сваки дан, за мушко особље од 6 из јутра до 8 сати пре подне и од 5 по подне до 9 сати у вече.

Петком недељом и сваког празника цео дан

За женско особље сваки дан од 8 пре подне до 6 сати по подне изузимајући горње дане

ЦЕНЕ КУПАЊА:

	дин. пара
За мушко особље од персоне у кабине	80
на Галерији	60
За женско особље од персоне у кабини . . .	60
на Галерији	40

За децу до 10 год. пл ћа се у пола цене

ВАЖИ ОД 1-ог СЕПТЕМБРА ОВЕ ГОДИНЕ

Поштовано Грађанство,

Будите уверени да ми није намера да хвалим градско купатило, пошто није тако декорисано као што има овде у Београду нове улице, но је остало по старом природном распореду.

Али сваког могу уверити да сва друга нова купатила морају дати признање да је градско купатило надмашило сва купатила усљед текуће савске воде, које у других нема, но се служе бунарском водом.

Зато узимам слободу препоручити пошт. грађанству, да ема чистијег купања без икакве сумње од градског амама.

Још кад би се српска држава постарала, да направи неколико када за купање, поред ове кирије коју данас прима од амама, јамчим њој, да би имала још 2400 динара више но сада.

Јер кад би још оваку удобност снабдела, не би се звао амам, но лековита бања, јер је доказано, да је текућа а нарочито савска вода од реуматизма одвише добра.

Што се тиче чистоте и солидне послуге на подпуно задовољство јемчим.

У исто време набавио сам вешта аператора за сечење жуљева, који бесплатно стоји посетиоцима на услузи.

С поштовањем
Коста Димитријевић
амамџија

568—5—10

На продају кућа преко пута Гостионице „Славије", од тврдог материјала са више просторија, подрумом на свод и бунаром са пијаћом водом. Цена умерена и услови повољни. — Упитати у редакцији ових новина, или гостионичара „Славије." 613,1—3

ЗНАМЕЊА

Кад стари домаћи пас дотрчи пред кућна врата, дигне главу у вис и стане из свег гласа урлікати, млађи истрчавају те га бију и јуре, а старији и искуснији укућани забринуто се питају: „Боже! каква ли ће несрећа снаћи овај дом!"...

Домаћин је здрав. крепак, ни зуб га не боле, ваљда неће њему што бити!

*

Богу хвала, радикална странка још је у пуној слози и моћи; она има своју владу; управа земаљска у њеним је рукама с њом је народ, а „глас народа глас је сина божија" — дакле све је у реду.

Али стој, домаћи пас арлуче, — некоме ће ипак ово бити према глави — једна рака мора пући.

*

Пре неколико дана донели смо чланак *политичко превирање*, где смо разложили шта обично бива с политичким странкама кад дођу на власт. Наравно, тако не мора увек бити, али већином *тако бива*. Показали смо како такве странке, мало по мало поступно и често неосетно од начелних странака постају странке личне, тиме упоредо губе свој опште народни карактер, док се на послетку не претворе у гомилу мамелука који се руководе искључно својим себичним личним интересима и постају слепо оруђе појединих лукавих властољубаца.

Тада смо наговестили и то, како се радикална странка баш сад налази у том врењу па смо обећали да ћемо се на то вратити првом приликом.

*

Још нас само један једини дан дели од 14 септембра, када ће се по целој земљи извршити избори посланика за народну скупштину. То ће бити први избори по новом Уставу За нас не подлежи никаквој сумњи да ће радикална странка из ових избора изаћи победоносно и с огромном већином. То је ван свакога спора за све оне који познају право стање и расположење у земљи Али ко се још дубље загледа у односе и онај дух који влада у самој радик. странци, видеће да поред све јачине, поред све несумњиве победе радикалне, у тој странци нема данас онога жара, оне унутрашње топлине и присне братске једнодушности чиме се некад тако угледно одликовала радикална странка, једном речи у њој нема онога духа који је некад кроз њу вејао и чинио је моћном и узвишеном и у данима највећих пораза и највеће беде њене.

Истина, с незнатним изузетцима још сви војници стоје на својим ратничким партиским положајима и врше своју дужност, али бадава, свак осећа да ово није више оно старо: почело се хладити одушевљење, почела бледити вера, нека студена сумња окрзнула је сва срца. То се може заташкивати и одрицати, али то постоји.

Једно пре месец дана бејаху се искупили у Београду радикални прваци из свију крајева да утврде посланичке кандидатске листе.

Том приликом десиле су се неке појаве које најбоље бележе ово што напред рекосмо.

Настојавањем г. Пашића главни одбор радикални истакао је том приликом питање о односу који ће постојати између појединих радикалних посланика и радикалног скупштинског клуба који ће као целина бити представник странке

Радикални глав. одбор захтевао је да се посланици безусловно покоравају клубу. Они могу у скупштини заступати какву ствар и гласати о њој само онако, како је то у клубу решено и утврђено. Ко хоће да буде ради ални посланик, и да га странка истакне и бира као свог кандидата, од њега се тражило да по пише ту обвезу, како ће се у свему покоравати решењима клуба. Састављено је било и једно писмено

о томе, с којим је изасланик главног одбора путовао по Србији да од свију будућих кандидата узме реч и потпис на то.

Но кад се о томе повела реч међу искупљеним првацима овде у Београду, нашло се веома угледних радикалаца који су се томе противили. Између осталих против тога су били Ранко Тајсић, Дим. Катић, поп Милан Ђурић и још повише њих. Сви ови људи сматрали су да је то сувишно ограничавање личне слободе посланичке, и присиљавање посланика да морају одобравати и помагати у скупштини и такве поступке владине, које њина посланичка савест можда не може да одобри.

Тим поводом развиле су се наскупу радикалних првака у Београду и дуге и оштре дебате Пало је и личних прекора

Г. Риста Поповић прекорео је Ранка и Катића:

„Нема, брајко, сад извијања. Лепа је популарност! Јес, и ја бих сад хтео да останем једнако омиљен у народу. Али сад је ево дошло доба где се мора трошити стечена популарност, јер се морају вршити и такви послови, који у народу нису омиљени. А ви би хтели и да сте владајућа странка и опет да очуват у народу опозиционарску популарност"!

На то је Радко одговорио, да он не гине за популарношћу. Ако хоће главни одбор он баш може и да се не бира више и да не буде више посланик. Ето, нека узму слободно другога, он им неће замерити. Али он не може пристати да министри раде шта хоће, а он да буде дужан пред народом бранити и правдати и такве радње министарске, које ни он сам у себи не одобрава; и да их мора бранити само с тога, што ће овај или онај министар увек успети да у клубу створи себи већину.

Г. Пашић је рекао да се радикални посланици морају покоравати решењима радикалног клуба, а ко хоће да ради у скупштини онако како сама његова памет засеца, он нека иде по нова пред народ на нов избор па ако га народ као таквог изабере, онда нека се држи како је њему воља, а докле год седи у скупштини као посланик кога је странка изабрала — он се мора покоравати решењима клуба у свему и свачему.

Пало је и других и друкчијих речи и прекора које нећемо ми овде прећутати. Они који су били противни овој безусловној покорности клубу, поглавито су напирали на то, да ће се странка таком праксом мало по мало претворити у просто оруђе владино, те изаћи иста прича као што је било с либералима, да министри дају тон странци и странка мора по њима да се повија, а не они по странци. То ће од начелне радикалне странке начинити личну странку Пашићеву или Грујићеву — и онда је радикализму одзвонило. Даље су говорили да они не виде потребу за ову безусловну послушност. Радикалима ће бити осигурана већина у скупштини, а кад је то, онда шта смета што ће у једном или другом питању њих неколико и друкчије гласати. Практички од тога нема никакве штете, а међу тим то ће странци очувати карактер начелне, самосталне странке.

Међу тим главни одбор, поглавито пак г. Пашић, настојавали су на томе да међу радикалним посланицима мора владати најстрожија, просто војничка дисциплина и то је гледиште одржало превагу.

Катић, Тајсић и још више њих нису то усвојили, нити су хтели тај услов потписати, но он је опет за то остао као решење странкино, јер га је усвојио њен законити орган — Главни одбор, уз припомоћ већине других изасланика који су били на скупу у Београду.

Да су ову опозицију створили други који слабији и неугледнији чланови радик. странке, њино би „требије" било готово — њих би просто изјурили из странке, или их бар не би пустили да се јаве на изборима као радик. кандидати. На једнога Тајсића и Катића, паравно, није се могло тако ударити; њих су примили за послани е, и ако нису хтели потписати горњи услов.

(свршиће се)

БЕОГРАДСКЕ ВЕСТИ.

Порушен мост. Железнички мост код црвене реке, прекључе. по што је воз прошао, порушио се. Очевидци причају, да се и онде приметно траг вештачке руке, која је шине отшрафила, стуб поткопала и друге неке припреме извршила. И опет има се захвалити строгој обазривости дотичног машинисте, што је за времена отклонио опасност, која је претила толиком свету на возу.

*

Тужен Управа варошн Београда тужила је суду уредника нашега листа за чланак „Шта је ово?" у 256 броју „Малих Новина." Она је нашла да је дело казнимо што по §. §. 103 и 104. кривичног закона

*

Личне вести. Г. Петар Убавкић, наш млади вајар, приспео је амо из Рима, где се подуже бавно ради својих вајарских студија. Желети је да више и не одлази из наше средине. Он је, како чујемо, дошао ради Косовског споменика, за који је и он израдио један нацрт. Ми смо овај нацрт имали у рукама и можемо се о њему повољно изразити. У осталом ми ћемо у једном од идућих бројева опширније говорити о њему — Г. Стева Поповић, управник пештанског Текелијанума, стигао је у нашу престоницу, где ће пробавити неколико дана.

*

Положио испит. Г. Сава Јанковић, секретар начелства округа чачанског положио је правозаступнички испит.

Отпутовали. Од ономад почели су се кретати на пут председници бирачких комисија. Јутрос су отишли и они, који до сада нису били отишли.

*

Из војске. С времена на време доносићемо на овоме месту вести из наше војске, у жељи да она што потпуније одговори своме позиву.

Из органа штампе што се види сва озбиљност положаја, и нема сумње да смо ми у очи догађаја, у којима ће своју улогу, хтела не хтела, морати играти и Србија, — дакле стојимо у очи догађаја, кад ће и Србија морати употребити своју оружану снагу, кад ће морати ратовати.

И баш у очи тих догађаја, баш у сред свеопште наоружаности у Јевропи, баш сад се чују гласови да се наши меродавни кругови спремају да нашој војсци дају нову организацију.

Ми против тога немамо ништа, шта више одобрићемо сваки корак, коме би смер био побољшање и усавршавање наше војске. Али никако не можемо одобрити да нашој војсци дајемо нову формацију и организацију кад се сваки час очекује да пукне, кад се сваки час изгледа рат. Ми смо с новом, у војника још не утврђеном организацијом војске ушли у бугарски рат, па ето како смо прошли. Нећемо ваљда хтети да нас и нови догађаји затекну с новом формацијом и организацијом војске, и да тако необучени, ненавикнути на ново стање ствари у војсци залазимо у догађаје, који ће бити судбоносни по нашу домовину.

Можемо нашу војску звати народном, кадровском, и како год хоћете, али никад не треба сметати с ума да она треба и мора бити добро обучена и снабдевена оним, што јој за време рата треба као једној модерној војсци. Нека би нас какав рат затекао сад, кад се мисли војсци давати ново преустројство, онда сигурно можемо рачунати да нећемо имати никаква успеха, ако немаднемо и пораза, јер ће војска бити у једном још несвикнутом стању, дакле биће неспособна да изврши задатак који јој предстоји.

Зато смо ми противни свима могућим преустројствима у војсци сада, у доба највеће озбиљности и затегнутости ситуације јевропске, те да се на тај начин не нађемо у једном каламбуру баш онда, кад треба да смо најприбранији.

Овим не велимо да је данашња

ПОДЛИСТАК

СИЛАЗАК С ПРЕСТОЛА

РОМАН ИЗ ЖИВОТА БАЛКАНСКИХ НАРОДА

У 90 ГЛАВА — С ПОГОВОРОМ

(*Писац задржава сва права*)

(46.)

Изненађен и збуњен, кнез је зачуђено гледао у ђенерала, док је овај продужавао своја заносна декламовања.

— Видео сам га.. њега, најлепшег анђелка, који је, играјући се са сјајним звездама, с неба залутао на ову грешну земљу. У пустој долини саможивости људске расте усамљен стручак бела љиљана. Растужен неваљалством свога најмилијега створа — човек — једне благе јесење ноћи стари бог горко је плакао у превишњим висинама својим. Једна његова суза канула је у ову пусту долину. То је била суза љубави, и на оном месту где је она канула израстао је овај стручак бела љиљана.

Инокосан и усамљен расте он усред неизмерне, голе, неме пустиње. Сваке ноћи, кад звонце вечности огласи поноћ, тихо и нечујно отворе се златна врата небеска, а из њих излази један од најмлађих и најмилијих анђелака божијих, те се у сјајном лету спусти над овај усамљени цветак и окропи га бистрим капљицама рајске воде од живота наточене на врелу што из сред раја извире. За тим се мали анђелак претвори у малена славуја, стане на стручак љиљана и ту до румене зоре извија својим меким свиленим гласом најлепше и најслађе песме љубави, док се у расвитак опет не врати у ведре висине небесне са којих је и сишао.. Али ено где се пустом пољаном вуче и гадно гамиже страшна змијурина мржње људске. Она право иде овом усамљеном цвету, она се обавија око њега, она издиже своју гнусну пљоснату главу и у бео пехар нежна љиљана изоаџује свој смрдљиви гујски отров мрзости.. .

Све до сад ђенерал је у заносу своме говорио тихо, скоро шапућући, само с јаком афектацијом и мимиком. Сад на један пут проговори гласно, чисто цикну и јурну напред.

— Сине мој! - викну ђенерал — Сине мој! чедо љубави! Ти ћеш бити човек и ти ћеш мрзети ! Ти ћеш ући у свет, познаћеш живот и живот ће те запојити мржњом, и ти ћеш мрзети. Мрзи! мрзи јуначки, мрзи свето и неуморно! Нека ти мржња отрује сваку капљу крви; сваки откуцај срца твога и сваки поглед ока твога нека је мржњом просечен. Као што упаљен вулкан издише врелу пару, тако сваки дах твој нека издише загушљиви отров мрзости, од кога ће се трава и лишће сушити и од кога ће тице небесне, у лету отроване, мртве на земљу падати. Отруј мржњом све што је у теби, на теби и око тебе, нека света мржња све обузме и нека ти она буде непробојни оклоп који ће те чувати од притворства људског, оклоп кроз који никад неће пробити опасан и штетан осећај човекољубља.

После ових речи, изговорених бурно и страсно, ђенерал наједаред стаде, клонуло опусте низа се обадве руке, а глава му малаксала паде на прса; он изусти полако очајно.

(НАСТАВИЋЕ СЕ)

формација војске без махна — али требало их је поправљати раније или их поправити доцније, у згоднијим околностима, јер као што је опасно — како то војници кажу — престројавати се под ватром противничком, тако је *хиљаду пута опасније преустројавати се пред рат.*

Све ово не смета да се народу изда оружје, те да се он вежба и обучава ономе што једноме војнику треба, али организацију војске мењати сад у овако озбиљно доба, било би више но опасно. На случај каквих озбиљних догађаја нико нас неће питати како смо унутра уређени политички и какве слободоумне установе имамо, но ће нас питати колико смо и како војнички јаки. Треба бити на чисто с тим да данас бој не бије гомила, маса, већ добро обучена, на једну организацију свикнута војска.

*

Судар лађа. Прек синоћ око 8 сати у вече десио се судар лађа паробродског друштва Тисахељ и мале лађе „Наталије" близу земунске станице на Дунаву. Судар је био тако јак, да је мала лађа „Наталија", избачена на суво. Један од путника на малој лађи хтео је скакати на поље, те је том приликом повредио руку, а други путник изгубио је новчаник с новцем.

*

Похвално. Чујемо с поуздане стране. да је г. Живко Давидовић, саветник у пензији послао друштву Св. Саве, за зидање Св. Савског дома суму од 1,200. динара. Слава му и нека би Бог дао да се и остали наши богаташи угледају на овог патриоту.

Дочек краљичин у Одеси

Краљица Наталија кренула се из Јалте за Одесу на топовњачи, „Уралец". Из Јалте је краљица испраћена великим овацијама Јалћана, који су краљици поднели много букета. У Одесу краљица је стигла 4 о. м. Околина, где се краљица искрцала, била је украшена заставама, а дочекали су је командант одеског војног округа генерал лајтнат Рербергер, градоначелник контр-адмирал П. А. Зеленој, начелник окружног штаба генерал лајтнант барон Вревски, сви други војни преставници у парадној униформи; даље варошки кмет г. г. Маразли и много других грађанских чиновника и мноштво света. На станици је била и музика модилског пука; у павиљону, подигнутом на станици били су тетка краљичина кнегиња Мурузи, неке даме, чланови словенског добротворног друштва. Све лађе руске и стране, биле су окићене заставама.

Тек што је „Уралец" почео улазити у пристаниште, с обале се зачу громко „Ура", које се непрестано понављало, а музика је свирала српске маршеве. Краљица је била на крову лађе и поклонима одговарала на поздраве народа

Пошто је „Уралец" стао, у пароброд су ушли командант Рерберг и градоначелник Зеленој и поздравим краљицу. Она им је врло љубазно одговорила па је онда, опростивши се с командиром и официрима парода и изјавивши им благодарност, изашла на обалу.

Ту су је дочекали варошки кмет, који јој је поднео хлеб и со, генерал ситет и други начелници власти. Краљица је, одговоривши на све поздраве, прешла у павиљон. Музика је за све то време свирала српски марш а с парода у знак опроштаја чуло се громогласно „Ура".

Краљицу је у павиљону дочекао преседник словенског добротворног друштва, који је поздравио овим речима:

„Ваше Величанство! Као год у животу појединих лица, тако и у животу читавих друштава и народа збивају се догађаји, који дају правац мислима и изазивају ова или она осећања.

И у животу Вашег Величанства извршно се не само породичан но и важан историски догађај: на престо српски ступио је и примио свето миропомазање једини и драг Вашем срцу син Ваш, Његово Величанство Александар I. краљ српски

Такав догађај даје правац не само мислима Вашега Величанства и изазива слатко осећање у Вашем срцу, но така иста осећања и мисли изазива код свију, који искрено саосећају Вама и интересима Вашим.

Одеском словенском друштву није први пут пала у део срећа да поздрави Ваше Величанство и да Вам изјави своје добре и срдачне жеље, али данас с особитим радошћу дочекујемо и поздрављамо Ваше Величанство на путу за Србију, где Вас очекује син Ваш, кога од свег срца волите и воли Вас.

Дочекујући Вас данас на путу за Србију слободни смо да наше жеље и наде придружимо жељама и надама Вашег Величанства: да Господ да сину Вашем владавину срећну и славну, да Вам Он буде увек радост и утеха, да Његова владавина буде ера братства и љубави међу словенским народима, да Он буде јак ослонац Србији, искрени пријатељ Русији"! Том приликом г. Знаменски је предао краљици дивну киту ружа и пољубио је у руку.

Краљица је на тај поздрав одговорила овако:

„Увек сам била срећна кад сам год посетила Одесу, с којом је у мени везано толико драгих успомена детињства, али данас, кад се враћам *моме сину* у Србији, тај топли поздрав на који сам овде наишла, драга ми је двогубо.

„Никад нећу заборавити оно гостопримство које сам нашла у Русији у најтежем тренутку мога живота, а благодарност срца које пати, увек је безгранична. Не сумњам да и мој син дели тај осећај благодарности према онима, који су примили његову матер. Могу вас уверити, да се никад и нико неће тако искрено и топло молити, као ја о срећи и напретку земље, коју називам првом својом отаџбином."

За тим су краљицу поздравиле управитељка и васпитанице женског завода, које су поднеле краљици букет, а после се краљица поздравила и пољубила са својом тетком кнегињом Мурузи. Пошто се поздравила и с осталим присутнима, краљица је села у кола с кнегињом Мурузи и уз топле поздраве искупљеног света и звуке српског марша отишла је у варош.

ИЗ СРПСКОГ СВЕТА.

— **Забрањено откривање споменика.** 8 о. м. у Макарској у Далмацији, требало је бити откривање споменика Ивану Качићу Миошићу. На постаменту споменика израђено је дванајест словенских грбова а у средини су уједињени грбови троједне краљевине Далмације, Хрватске и Славоније. Кад је споменик већ био готов и да се приступи откривању, власт је забранила откривање, јер о них дванајест словенских грбова „значи панславистичку демонстрацију". Одбор за подизање споменика жалио се намесништву и министарству, али је с оба места одбијена министарство је још напоменуло, да се са споменика скину сви иностранн словенски грбови и да се грбови троједнице раздвоје и тако измене да не изгледају више као једна целина. За тим министарство наредило, да у средини постамента буде аустријски орао. Под тим условима министарство ће дозволити откривање. А како одбор за подизање споменика није хтео пристати на те услове, то ће споменик за сад остати не откривен.

ИЗ БАЛКАНИЈЕ

Рекрутовање у Бугарској. Указом од 16. пр. мес. наређено је да се у времену од 25. Августа до 15. Септембра тек. год. изврши овогодишње регрутовање младића: а.) рођених 1868. године: б.) којима је прошлих година одложена била служба из разних законских узрока; и в.) који су избегли прошлих рекрутација. Број уписаних у књиге износи свега у 24 војна округа Бугарске и Источне Румелије 48957 (на 1,613069 мушког становништва), а указом се наређује да се узме на војну службу 18866 рекрута. Добровољци се примају с условом да уђу у одређени број рекрута.

Железничка веза Солун—Скопље. У листу „Журнал министарства трговине" који излази у Цариграду изашла је ова вест: У извештају који је поднео влади француској, о стању трговине у Солуну у години 1888-мој г. Гијо, вице конзул француски утом месту ево како пише о посл. које ће имати ова веза железничка са осталом мрежом европском, за трговину овог предела. Што се тиче хране, везом се отвара ново поље за саобраћај било са окрузима Турске што леже између Скопља и Зибевч-а било са Србијом, чији производи почели су долазити на пијацу солунску. Поменута места од Скопља до Зибевча и досада су доносили своје производе на пијацу солунску, али сад ће саобраћај бити већи и лакши путем железнице. А што се тиче Србије саобраћај њен за сад доста је мален, али надати је се да ће постати доста велики нарочито ако би железничка управа пристане да спусти тарифу за саобраћај. Јер досад је трговачка пијаца Србије била једино Пешта. Све што су имали Срби да изнесу носили су у Пешту. Данас пак железничка веза дозвољава Србији да напусти овог посредника и да сама директно ступа у везу са великим пијацама Европе: са Француском, Италијом, итд. преко Солуна. —

Железничка пруга Јамболи-Бургас. Довршивање ове железничке пруге напредује правилно и брзо. Првобитна траса мало је измењена, т. ј. скраћена је да би била јевтинија Овим скраћивањим постигло је се да је се могао скратити за 15 метара мост на Тунци. Сви послови око грађевине и дрвенарије биће готови 15. Октобра, последњи рок остављен пре дузимачима.

Берба винограда у Турској. Како је овог лета било велике врућине, а мало кише, вероватно је да ће берба винограда у Турској омањити ове године за 30% но што је било прошле године. Али тим ће напротив, вино бити бољег квалитета. Дакле лепо црно вино, што раља на европском делу Мармаре, биће готово концем бербе, која као што се зна започиње концем овог месеца.

Катастер или баштинске књиге у Грчкој. Радови око попуњавања катастра у целој Грчкој започеће почетка идуће недеље под управом чиновником аустриских, којима је председник пуковник. Хартл Евлезин биће главно место за рад. —

Један излет по Истоку. Одељење за индустрију и трговину у Браси (Кронштату) које је и прошасте године приредило један излет трговачки на Истоку, спрема се да организује и ове године, нов излет у цељи проучавања и разгледања трговине, Београда, Софије, Пловдива и Цариграда. Примаће се и госпође. Трговци и индустријалци могу понети са собом и примерке (пробе) од својих артикала Број особа које ће се примити ограничен је на 70—80 особа.

СМЕСИЦЕ

— **Покојни кнез од Монака** био је за своје младости приличан ветрогоња и пустолов. Како причају његови познаници, у тридесетим годинама био је и глумац и да је на многим париским позорницама приказивао с доста великим успехом. Кнез је био у опште човек врло духовит и често пута згодним досетками умео се наругати париским листовима, који су говорили о његовој чувеној играчници, у којој су се неки осиротели аристократи опет дочепали богатства. И ако је већ дуже времена био слеп, ипак је био добре воље. Тако је једном у шали рекао: „Ја сам као и немачки цар Карло V, ја не волим да у мојој држави залази сунце.

Службени гласник

Службене новине доносе ове указе: На предлог Нашег министра финанције, а у договору са државним саветом, одобрава се општини малошишкој, у ср. и окр. нишком, да може од својих грађана покупити по сразмери плаћања непосредног пореза, прирез од 2559 87 динара уз обе пореза ове 1888/9 рачунске године, и тим новцем подмирити расходе по буџету свом, састављеном за и ту рачунску годину.

Алекса Поповић, шпедитер у Београду родом из Прилепа у Турској, и поданик исте државе, примљен је по својој молби, у српско поданство, на основу тачке 8-е најновијих правила од 20-ог јануара 1860-а године Бр. 171. (збор. XIII. стр. 5) као српски заштићеник, без отпуста из свога досадашњег поданства.

Постављени у суду округа београдског: за судију, Марко Ђорђевић, судија суда вароши Београда, на основу чл. 156-ог Устава и чл 25-ог закона о судијама; за писара треће класе, Војислав Цинцаревић, свршени правник.

У суду округа крајинског за судију, Јован Кречаревић, секретар друге класе суда округа ћупријског; за писара прве класе, Милутин Гајић, писар друге класе истог суда,

У суду округа крагујевачког; за судију Таса Николајевић, судија за неспорна дела а за судију за неспорна дела, Коста Димитријевић, судија истога суда. обојица по потреби службе.

У суду округа нишког, 1-ог одељења; за писара треће класе, Јован М Јовановић писар треће класе суда округа крајинског по потреби службе.

У суду округа ћупријског; за писара друге класе, Михајло Мартинац, писар треће класе петог суда.

У суду округа смедеревског; за писара треће класе, Коста Л. Тодоровић, свршени правник.

У суду вароши Београда; за писара треће класе Милић М. Милићевић и сар треће класе суда округа пожаревачког Владислав Богдановић, писар треће класе суда округа јагодинског, обојица по молби, — и Велимир Стефановић, свршени правник.

У суду округа јагодинског; за писара треће класе Манојло Кулић, практикант суда округа ужичког.

За техничког секретара пете класе у железничком одељењу министарства грађевина, постављен је Милош Гавриловић, предавач нишке гимназије.

На основу члана 6-ог закона о телеграфу, отворена је 6 о. м. телеграфска штација у Кисељићу ср. ариљског, окр ужичког која ће до даље наредбе вршити непрекидну службу.

ТЕЛЕГРАМИ

„Малом Новинама“

—

11 СЕПТЕМБРА

Париз. Овде је потпун мир. Бирачи многобројни. Предузете су обичне мере обазривости.

Мадрид. Мароканси султан одговорио је на ноту шпанске владе да је шпањолска барка о тета код Алнучема, јер се сумњало да вози ратну контрабанду. Султан је тражио нове извештаје.

Лондон. По обнародованом проспекту за оснивање државне банке персиске, капитал износи милион фуната, који се може повисити на четири милиона. Банка добија од шаха сем конце сије за банку и право експлоатисања рудника и потпомагање шаха у развијању трговачких односа с Русијом, Турском, Индијом и осталим земљама Јевроп е и Америке.

Париз. Јуче до 10 и по сати познат резултат с осам избора Буланже изабран и седам ужих избора У једном изборном округу добио је министар Гијо нај више гласова а у кварту Св. Ђорђе и Пантеону највише гласова добили су буланжисти. У Лиону изабран министар Тевне. Синоћ у кварту Берза певале су неке групе буланжистички рефрен пред уредништвом „Пресе“, где је транспарепат показивао избор Буланжеа. Викало се: „Живео Буланже!“ а одговорило се звиждањем. Позиција се умешала, многи похапшени.

Париз. 4 и по сата у јутру. До сад позната 392 изборна резултата: 158 републиканаца, 89 опозиција, 145 ужих избора. У сенском департману до сад изабрати Буланже, Лагер, Брисон, Форси и Ревест. У 32 остала изборна среза ужи и бори, Председник Мелин изабран у Ремирмонту, министар Рувје у Алп Маритим, буланжиста Милвоа у Амијену против Гоблета, гроф Грефуне у Мелуну, Дотрен у Руану, Спилер у Бо Леону, Сеј у Поу, Казимир Перије у Ножан сир Морв ревизиониста Жико победно, Жил Ферији у Фоскима, Дерулед у Ангулему, Флоранс у Анбрену. Клемансо остао у Вару и Констанс у г ри ј Гарони за ужи избор.

Лицитације

16. о. м. у управи поште државне болнице оферталана лицитација за разне потребне набавке — 18 о. м. пред „Босном за 80 000 кила каменог угља из Србије — 30. о. м у канцеларији жандарм ријске команде у Београду за потребну количину сена, коби и сламе за исхрану к њ. —

СТЕЦИШТЕ

Траже се наследници масе пок Благоја Станојевића бив. опанчара из Београда до 10 октобра; Косте Јанковића писара овд. до 3 октобра Влајка Стефановића б. економа бол нице из Београда до 7. октобра.

КУРС

Дукат . . . . :	5 67
Наполеон	9.49
Срц. лутр. 3% лозови	34.25

МАЛИ ГЛАСНИК

За овака оглашења наплаћује се са за једанпут само 50 пара дин

У ГОСТИОНИЦИ КОД ЗЛАТНЕ ЛАЂЕ издају се под кирију квартири са послугом за самца, тако исто и кујна и штала 49.3—3

ВИКЕНТИЈЕ МУЋКИН цквећни бележник. Људи се један писар за ма какву писарницу, из Ваната места Мраморка, ком потребује може се обратити пис ом.

Издајем од идућег Митрова-дна под кирију једно одељење моје куће, које има три собе, кујну и подрум, са улом за дрва.

Љубица Антић

Љубићим. ул. Бр. 3. до Вар Суда. 56.1—3

РЕНОМИРАНА кафана, продаје се са условима повољним. Упитати редакцију „М. Нови а

ОГЛАСИ

Хоћетел

ДА БУДЕТЕ БОГАТИ

Хиљаду начина за пример. Пишите на J. Bron Dubost. Paris 39 Rue Stephenson. 603 3 3

ДУЋАН с квартиром и без квартира, У Васиној улици, Бр. 6, од 1 новембра издаје се под кирију. Обратити се Анти Бодн, судији варошког суда 615,1-3

600 динара годишње ренте са 1000 дин. може сваки добити, ако хоће да чини берзанске операције, капитал је гарантован кроз једну препоручену Банку, која већ 12 год постоји. Писати: J. Bron Dubost. Paris 39 Rue Stephenson. 602 1—3

гостионицу код

ЗЛАТНЕ ЛАЂЕ

као врло пространу и лепо украшену, добром кујном и пићем снабдевену, препоручујем путницима за препоћиште а поштованој публици за свадбе, села и игранке.

Послуга је тачна а цена умерена.

576 3 3 С поштовањем

Илија Јовановић гостионар

проф Ф. Гласера (И. Пацелта 3 г)

држ. концес. приватна

ТРГОВАЧКА ШКОЛА ПРЕЋЕ И. ПАДЕЛТ

(БЕЧ I. SALVATORGASSE 10.)

ОСНОВАНО 1840.

НАЈСТАРЈИ ТРГОВАЧКИ СТРУЧНИ ЗАВОД У БЕЧУ

50 ШКОЛСКЕ ГОДИНЕ

Отварање оба годишња разреда и једногодишњег стручног курса:

16. Септембра

вечерњи курсови 7. Октомбра о. м.

Завод који је за време мога 48 годишњег живота имао око 29000 ученика (од којих преко 800 у прошлој школској години) располаже одличним наставничким снагама (30 професора и стручних учитеља) и даје својим ученицима у **што краћем времену** и са **што мањих трошкова** потпуно образовање за све трговачке гране робне и банкарске струке. Завод се брине да **свршени** ученици и слушатели добију одговарајућа места. **Програми** за дневне курсеве и проспекте за вечерње курсеве добијају се у канцеларији управе, и у књижари Геролд и Сіе (I, Stephansplatz 8) За **иностране** питомце на захтев завод се стара за пансионе код угледних породица.

Беч, Августа 1889 *Директор*

Ф. Гласер *ц. кр. професор.*

521—3—3

Моју кућу у Ноћајској улици бр. 18 издајем од 1-ог Новембра о. г. под кирију. Кућа је засебна и састоји се: из 4 собе, 2 кујне, предсобља, 1 собе за млађе, вешернице, трапезарије, подрума и баште.

За услове обратити се дрогерији Ђурића и Марковића.

1. Септ. 1889 г.

Београд.

583 3—6 **Милева Ј. Марковић**

Засебна пространа кућа у призренској улици Бр. 11 издаје се под кирију од Митров-дана. За погодбу и услове обратити се у апотеци код „Цара Душана“ спрам позоришта. 614,1—6

Une Allemande désire se placer comme Gouvernante auprès des enfants plus agés

Elle enseigne l'Allemand, le Français, le commencement au piano et donne l'instruction élémentaire dans sa langue maternelle On prie d'adresser les offerts au colonel Milovane Pavlovits. 607,1—3

Коме треба карте за игра ње најфиније бечки са нумерама имаде код под писатог „Књаз Михајла“ улица спротив Марковић Шапчанин комп.

Нахман Здујић

фабрикант цигарцанира

Квартир на горњем боју у кавлији у кући Милоша Глишића на терасијама са 2 собе кујном и подрумом издаје се под кирију, одма или од Митровдана, јавити се у истој кући у дућану Радовану Ђорђевићу или Проки Јовановићу. 609,1-6

240 динара траже се на интабулисану сигурну облигацију, интерес се плаћа шесто месечни унапред 12/0. Ко има новаца за издавање нека јави у бакалницу спрам кафане „Лондона или редакцији ових новина. 612,1—3

ФАРБА

Фирнаја, лак четке и сав молерски и фарбарск прибор најбољи је и најевтиниј код

ДИМИТРИЈА М. ЂОРИЋА

У БЕОГРАДУ

спрам споменика кн. Михајла

продаје на мало и на велико

ЦЕНОВНИК ШАЉЕ СВАКОМЕ НА ЗАХТЕВ

527 8—10

Власник и главни уредник Перa Тодоровић. Одговорни уредник С. Јаношевић. Штампарија „код Просвете“ Позоришни трг. бр 2

БРОЈ 264 СРЕДА 13. СЕПТЕМБРА 1889 ГОДИНА II

ИЗЛАЗИ СВАКИ ДАН

БРОЈ 10. П. Д.

МАЛЕ НОВИНЕ

ДНЕВНИ ЛИСТ ЗА СВАКОГА

Претплата из унутр. полаже се само код пошта

За Београд нема претплате — Лист се продаје на број

Писма и рукописи шаљу се Власнику „Малих Новина“ Топличин венац, бр. 17., на горњем спрату.

Претплата се прима код свију пошта у Србији

ЦЕНА ЗА СТРАНЕ ЗЕМЉЕ

За годину . . . . . 30 динара
На по године . . . . . 15 динара
На 3 месеца . . . . . 9 динара

LE PETIT JOURNAL

ЦЕНЕ ОГЛАСИМА

На првој страни од петит. реда 20. пр. дин. а на четвртој од петит реда 10 пр. дин

ПРИПОСЛАНО стаје 50 пр. д. од петит реда

KLEINE ZEITUNG

Оглас јевтино, по потреби и са сликама. За свако оглашење плаћа се држ. таксе 20 пр. д. ВЕЋИ ОГЛАСИ ПО ПОГОДБИ

УНИВЕРЗ. БИБЛИОТЕКА „СВЕТОЗАР МАРКОВИЋ“ БЕОГРАД

Молимо наше пријатеље да нас телеграфским путем, о нашем трошку, исвесте о' резултату избора.

САВАМАЛСКО
парно купатило
(ИЛИЦА)
ЗА ЖЕНСКЕ

ради Понедељником, Средом и Петком после подне.

600 3—10

На продају кућа преко пута Гостионице „Славије“, од тврдог материјала са више просторија, подрумом на свод и бунаром са пијаћом водом. Цена умерена и услови повољни. — Упитати у редакцији ових новина, или гостионичара „Славије.“ 613,2—3

ЗНАМЕЊА

(Свршетак.)

Што се није смело учинити с једним Ранком Тајсићем и једним Катићем — то се већ и смело, па и учинило с једним Благојем Божићем, с једним поп Данилом Анђелковићем, с једним Љубом Новаковићем и с многим другим угледним радикалцима. Њих су или навалиивањем принудили да се окрену кандидације, или су их потрпали у кандидацијоне листе на последња места и тиме их наморали да се одрекну избора, или су их просто и кратко изоставили из кандидације — на мирна крајина.

Услед овакога поступања радикалног главног одбора било је местимице и помешње, која је доводила до сукоба између главног и појединих месних одбора. Тако на приличу глав. одбор навалиивањем принудио је поп Данила Анђелковића да се одрекне избора, а јагодински месни одбор међу тим истакао је сам попа Данила за посланика

И иначе радња главног одбора често се косила с назорима појединих месних одбора, па и целих зборова. Тако је бивало случајева да су м(сни одбори и срески зборови кандидовали и препоручили једно лице, а главни одбор у Београду узео сасвим друго.

Тако је изашло местимице да кандидата нису бирали они који ће за њега гласати и давати му своје поверење, већ им је кандидат одређен из Београда, а онај кога су они одредили — одбачен је.

Ми нећемо сад овде набрајати колико је угледних, заслужених и опробаних радикала тим и таквим радом осрећено да не уђу у скупштину, а колико је на њина места потрпано људи нових, не опробаних, скупштинским пословима невичних и апсолутно ничим незаслужних за радикализам и радикалну странку. Ето сутра су ивбори, а за који дан имаћемо већ и потпуне спискове изабраних посланика, и ми смо уверени да ће многи и многи забезекнуто погледати кад виде колико је старих и опробаних радикалних посланика испало, а колико је нових на њина места узето и како су бољи и самосталнији људи замењени људима у свакоме погледу слабијим. Нарочито пак видеће се како су људи самосталнији, људи који на министре гледају као на своје другове, којима могу све отворено рећи и замерити, замењеним људима слабијим, који ће, или с тога што су новајлије, или с тога што се у скупштинским пословима не разуму, или с тога најпосле што се с министрима не знају као другови, но ће, мало с увученим вратом, гледати на њих као на високу господу, од које се „нешто мора и претрпети“. Једном речи, видеће се јасно да су промене у посланицима учињене искључиво у тој цели да од скупштине створе што сабијенију што дисциплинованију масу.

Лако је погодити од каких ће последица све ово бити.

Наравно, дисциплина у радикалној странци јака је, с тога не треба очекивати да се увређени сами жале. Њин понос то им неће допустити. И не само то, но се лако може десити да их прекорима и подозрењем да стоје с нама у вези нагнају чак на то да они сами баја и исправљају или можда и осуде ова наша саопштења. То су начини београдских првака у таким приликама, па нас не би ништа изненадило да то и сад у овој прилици примене.

Али ако уста и ћуте, па чак и онда ако уста друкчије узговоре, сви увређени и омаловажени при овим изборима сачуваће у срцу тежак осећај и мучно сећање, које никад неће избрисати из успомене. Људи ће ћутати, јер им не подноси да сами о себи говоре, али ће у срцу сачувати осећај да им је учињена неправда.

Али сем људи којима је непосредно учињена неправда, има ће их доста којих се све то лично ништа не тиче али који су те ствари из близа видели, и у души већ их осудили.

С тога све ово не може остати без осетних последица. Ма како се сад прикривало; ма како се заташкавало, одрицало, побијало — у радикалној странци већ нема ни старе слоге, ни старе једнодушности, а при оваком поступању неких чланова владе и неких радикалних првака београдских не може је ни бити.

Кад у радикалној странци може чак и то бити да се због ћефова неколико београдских мекотрбња из скупштинске кандидације искључује један Благоје Божић, један поп Данило Анђелковић и толики други, онда је то веома жалосно знамење.

Ми питамо колико поп Данила има радикална странка? Колико она има таквих људи који су толико радили, толико страдали и толико привредили странци и остали јој тако верни као поп Данило?

Па кад је данас дошло тако време, да чак и једнога попа Данила смеду доводити у сумњу и подозрење и претпостављати му којекакве шпекуланте, страшивце и јучерашње туђе ускоке — онда су етвари дошста на најбољем путу да једног дана београдској господи радикалима буде подозриво и сумњиво све што се још чврсто држи за радикални програм и што још носи на себи обележје и карактер истинског радикализма.

Садашњи избори показаће јасно, да је радикална влада (или бар поједини министри њени) у партиским пословима пошла путем који ће од ње отуђити све независније и самосталније радикале, а место њих влада ће прикупити око себе новајлије и јучерање ускоке, да јој то буде снага и узданица.

Наравно, једном бандоглавом К. Таушановићу много је згодније и комотније кад има пред собом ускоке и новајлије, који нити смеју, нити им је стало да му траже каква рачуна, но да му заседне у посланичку клупу један поп Данило, један Благоје Божић и други стари и давнашњи радикални и посланици, који су у стању да му протресу ћурдију, на све да се пуши.

Наравно, за једнога Таушановића то је згодније, али да видимо шта ће на то рећи радикална странка.

По нашем уверењу радикална странка, (сматрајући ту и владу и све друго као једну целину) налази се баш сад у врењу.

То врење или ће се свршити тако, да странка избаци из себе све саможивце и лукаве властољупце, који су ради да од ње начине оруђе за своје личне смерове, или, ако, по несрећи, странка то не умедне и не могне, онда ће се с њом поновити исто оно што је некад било с уједињеном омладином и с либералима.

Ми још немамо вере да ово последње неће бити. У осталом неизвесност неће дуго трајати — 5—6 месеци још, и онда ће се већ видети јасно на коју страну претеже.

Само какав веома крупан догађај од општег свесрпског значаја, могао би још повратити у странци страру једнодушност и слогу. Не будне ли таквих догађаја, започето врење продужиће се, и једног дана биће једно од двога, што горе наговестисмо.

Као непристрасни посматраоци сматрали смо за дужност да оволико приметимо.

БЕОГРАДСКЕ ВЕСТИ.

— **Краљичин долазак.** „Montagsrevue“-у телеграфишу из Београда, да ће о краљичином доласку у Београду изостати сваки званичан дочек, да је чак ни Његово Величанство неће очекивати на пристаништу. Даље, да јој се неће ставити на расположење дворска кола и да нема ни говора о одседању њеном у конаку. Руски посланик г. Перењани добио је од своје владе налог, да краљицу дочека и поздрави. Ни намесници ни министри неће изаћи пред краљицу, али за то ће тим величанственији и свечанији бити приватан дочек. Намесник г. Ристић нада се још непрестано, да ће краљицу побудити на поравнање те да ће она усвојити предлоге бив. краља Милана и да ће по састанку са својим сином опет отићи из Београда. Ако поравнање не испадне за руком, онда ће се вратити и бив. краљ Милан. Краљица ће одсести код госпође Бучовићке,

*

— **Vossische Zeitnng** јавља, да је њен београдски дописник читао једно писмо краља Милана, упућено на извесног дипломату, у коме краљ Милан вели, да се неће вратити у Београд за време бављења краљице Наталије, те да не изгледа, као да он спрам ње врши улогу жандарма *пошто је то ст ар других позваних за тај посао.* Но ако носиоци власти не буду имали начина и воље суздити извесне тежње Краљице Наталије, онда ће он — краљ Милан — сам то вршити те да испуни дужност према династији.

Ми би на то приметили само тозико: ако бив. краљ Милан доиста жели успеха својој династији, онда само нек је мало подаље од ње; јер што год је он даље, династији је све боље.

*

— **Општинске салане.** Одбор општински решио је да салане буду на три места и то: на Чукарици, смедеревском друму и Кајабурми.

*

— **Главни бирачки одбор** за варош Београд заседаваће 15. о. м. у 8. сахати изјутра у здању општинског суда.

Краљица Наталија у Одеси.

Краљица Наталија, бавећи се уОдеси, посетила је 6 о. м завод словенских девојчица. При улазу у завод дочекали су је градоначелник Зеленој, председник словенског добротворног друштва С И. Знаменски, управитељка завода Н. А. Допатникова и чланови словенског друштва. Пошто се поздравила с градоначелником и осталима, краљица је уз степенице, засуте цвећем, узашла горе у завод где су искупљене питомице отпевале „Боже царја храни“, после чега је управитељка поднела краљици хлеб и со заједно са скупоценим убрусом у руском укусу. Питомица Анђелина Јакшић поздравила је краљицу овим речима на српском језику:

„Ваше Величанство! Примите хлеб и со од верних поданица Ваших које Вас искрено и топло љубе. Примите наше искрене жеље, које потичу из дубине наших срдаца. Нека Бог сачува Ваше Величанство од сваке несреће и нека Вас срећно приведе у загрљај Вашег љубљеног сина и драгог нашег краља Александра Првог. Свуда и увек ћемо молити Господа, да чува и штити нашег драгог Краља и Краљицу — Вас, Ваше Величанство. Нека Бог да нашем драгом Краљу и драгој Краљици дугу и срећну владавину на срећу, радост и понос српског народа!“

За тим је друга питомица, Видосава Нецић, такође српским језиком поздравила краљицу овим речима:“

„Ваше Величанство! Ми нисмо заборавиле обећање Вашег Величанства да ћете нас удостојити највишом посетом, и ми смо с неописаном радошћу и нестрпљењем очекивале тај срећан дан. Ми смо толико срећне да по други пут дочекујемо нашу обожавану Краљицу. Нема речи којима бисмо изразиле нашу срећу и искрену и велику радост, којима се пуне наша срца према Вашем Величанству.“

Краљица је била очигледно тронута тим неизвештаченим речима деце, заблагодарила је обема питомицама и пољубила их. За тим се поздравила са сваком питомицом, сваку је питала о успесима, обишла је сва одељења завода и кад се опет вратила у салу, дочскана је певањем српске химне.

(свршиће се)

СТРЕЉАЧКА СВЕЧАНОСТ У ПИРОТУ.

Један наш пријатељ, који се кренуо с алексиначке станице, послао нам је овај опис пута од Ниша до Пирота и опис стрељачке свечаности у Пироту.

Пирот, 8. септембра

Данашњи дан је један од најгорих дана јесењих: стуштило се са свију страна, а киша као из кабла. Пирот, чини ми се као да плива по некоме језеру, јер и где је калдрма покривена је, бар за половину водом, а по сигурним пиротским кућама на много места завиривала се вода, (тако је н. пр. на горњем спрату ове гостионице, где сам ја). Ова ужасна киша помела је многа предузећа. Мене се једно тич : што се не може пуцати на стрелишту.

По обећању описаћу ти пут, али тек од Ниша па до Пирота, а за тим ток рада, који се тиче стрељачке дружине. Све ћу ти изнети у кратко, јер сам рад и при оваквом времену посматрати Пирот.

Знаш већ да смо вас дуги дан чекали воз, који требаше још ујутру рано стићи. Беше дошло време да и други стигне, и једне мисли обузимаху чекаоце, и ако шеф тврђаше отворену неистину, да је I-ви воз прошао, те тиме изазвао још више разна нагађања. Знаш да је било врло много света око станице. Најзад се зачу фијук са локомотиве, и свако око беше на ту страну управљено. Воз приспе, и одмах се дознало, да се десила неприлика, али без икаквих жртава. Видело се одмах, да глупо прикривање баш изазива оно што би се хтело избећи И ми ускочисмо скоро сви у један вагон, и крећусмо се пут Ниша Без сваке сумње не сви, али бар већина, помишљаху, како би се и нама могла десити каква неприлика. И „не лези враже“, баш кад бесмо већ у самоме Нишу, до каније железничке, значка казиваше, е није слободно, и воз стаде. Многи прошапташе „баш се испуни оно што помишљах“, а неки „ама лепо се хтедох ја вратити“. Ну то беше за мало, јер после кратког времена променише знаке и продужисмо пут.

Неки звуци допираху до нас; воз стаде, и чу се с поља „Ниш“. У станици и пред њоме беше много света а звуци, који допираше до нас беху звуци војне музике, која нас дочека, и која је са нама ишла у Пирот. У Нишу смо се прилично задржали, бар је могао сваки добро вечерати, а тачно у 7 сах. крену се воз пун попевке, и веселих узвика за Пирот. Многи жалишше што се ноћу путује, те се не виде они красни предели до самога Пирота. На путу од Ниша до Пирота само једанпут стаде воз, и то место беше Паланка. У $3^1/_4$ бесмо у Пироту т. ј. код станице.

Е, сад отпочиње Пирот. — Још воз не беше ни стао сасвим, кад се захори, „живео“ „живели“. Кад се већ поскидасмо, па изађе и Његово Преосвештенство из вагона, чуше се некелико узвика живео. Вероватно, да су се сви старали да дограбе своја кола и да што пре умакну у варош, јер кад смо ми изашли на другу страну, где су кола, у нека беху већ поседали, а нека (скоро сва) беху заузета за Пироћине (бар тако говораху кочијаши). Ми то протумачисмо у своју корист, да су то они за нас заузели, па прилично и почекасмо, — ну кад видесмо како стоје ствари, кренусмо се ми пешке, те сустигасмо неке,који су боље били протумачили оно „заузети“. Чуло се каткад и гацање по бари, азачу се, бога ми, и како се неко строшпта у бару, јер је, како вели, неки фијакер баш поред њега пројурио а он, да би се спасао, пао у бару. Тако му било суђено. Еле, ми се стрпасмо у неку гостионицу нижега реда, тек та беше близу, а за тим се кренусмо у „Народну гостионицу“, где ће се, рекоше, учинити распоред, које по гостионоцама, које по грађанским кућама. И, заиста, то се тако извршило, само смо ми остали, где смо и ствари већ били оставили. По томе распореду, у главноме прошла је прва ноћ.

Сутра дан, између 7 и 8 одосмо ми до станице, где беше много света: очекује се опет воз с гостима. И, заиста, приспе воз с гостима после 8. Тада је дошла и нишка певачка дружина са својом заставом. Одатле се кренусмо укупно за бандистима у цркву, где се око половине службе донела и стрељачка застава, да се освети. После свршене службе, за које је време певала нишка, певачка, мешовита дружина, говорило је Његово Преосвештенство сакупљенима, а после тога кренусмо се сви заједно са заставама, као и свештенством, које је служило у цркви, пут стрелишта. Међу њима беше и Мје троплит и нишки Владика. Стрељачки је дом такође освећен, а затим певаху посебно певачке дружине (нишка и пиротска) и свираше војна

ПОДЛИСТАК

СИЛАЗАК С ПРЕСТОЛА

РОМАН ИЗ ЖИВОТА БАЛКАНСКИХ НАРОДА

У 90 ГЛАВА — С ПОГОВОРОМ

(*Писац задржава сва права*)

(47)

— Мрзи, мрзи, мрзи! И кад будеш својски, страсно и јуначки мрзио, онда ћеш достићи... Шта?... Биће ш богат, чувен, силан, велики... Али да ли ћеш бити срећан?

Ђенерал Врбавац пљесну се жестоко по челу и јурну напред, понављајући узвик:

— Да ли ћеш бити срећан!

А за тим опет обори главу, опет опусти руке малаксао и тихо настави:

— Јес, да ли ћеш бити срећан?! То је главно и најважније питање: да ли ћеш бити срећан?..

Ђенерал је даље говорио полако, скрушено, гледајући непрестано преда се и климајући главом жалосно:

— И ти нећеш бити срећан, сине мој, нећеш бити срећан; јер срећа није богатство, јер срећа није власт, јер срећа није сујетна величина.. Срећа је унутрашњи мир, срећа је душевно спокојство, срећа је мирна савест, срећа је кад се у јутру тргнеш иза сна, па осетиш да ти целим телом струји неко неисказано блаженство, а ти спокојно сам себи говориш — ја никоме ништа не дугујем, ја ни од чега на свету не презам, ја немам ни једне тајне за коју бих стрепио да је ко не дозна — моја је савест чиста и мирна... То је срећа — *Срећа су здрави, мирни, снажни живци*! Ти такве живце нећеш имати, ти их не можеш имати, јер си син Ђенерала Врбавца — и ти нећеш бити срећан...

Ђенерал приђе прозору, наслони се лактом на ћерчиво и упре поглед у густ ноћни мрак. Заинтересован, кнез и сам приђе мало ближе, ма да се чисто бојао да се примакне Ђенералу. На пољу је била мрачна, суморна ноћ. Кроз прозор видео се само жмирав уличи фењер, како једва шкиљи у мраку. Наслоњен на прозор, Ђенерал продужи:

— Срећан! бити срећан! — ала је то тешка ствар. А то је људски позив на земљи. Зашто смо овде, ако не за то да будемо срећни! Науке, вештине, знања, државе, сав рад људски, све је управљено на то, свему је крајњи циљ — срећа човекова! Па опет праве среће тако је мало на свету. Баш они су најмање срећни, који то највише навалице траже и нарочито удешавају Срећа сама долази, као што сама и одлази. Понајчешће су срећни они који на то и не помишљају да буду срећни. Срећан је мој Антоније*). Ено га, он сад мирно и безбрижно спава у својој собици. Кад има да се наједе и напије, да се добро одене и да заштеди који грош месечно — он осећа да је најсрећнији човек на свету.... Можда ради таквих још сунце и греје. Срећа стоји у извртутој размери са ширином жеља које у срцу носимо. Што веће жеље, све мања срећа. Несрећа, то је она разлика што постоји између наших жеља и наше снаге и могућности да те жеље задовољимо. Срећа је онај тренутак кад осећамо да смо тако задовољни оним што имамо, да ништа више не умемо пожелети. Али ако тај тренутак постане дан, недеља, година онда опет нема среће. Човек који трајно не би имао ништа да пожели опет би био несрећан човек.

*) Слуга Ђенералов.

(НАСТАВИЋЕ СЕ)

музика. Пошто се све то свршило, разишло се све да руча. — После подне направљени су спискови за чланове и госте, и у 2 часа почело се пуцати Гађало се у три мете и то су биле две за чланове а једна за госте. У 6 часова довршено је пуцање, и свет се разишао.

Други дан је био врло леп и пријатан, управо, врло згодан за пуцање, а и за шетњу. Пуцање је почело тачно у 7 сати, и текло као обично. Ја сам своје метке избацио, и отишо на „Сарлак“, каменито брдо, које као неки клин, допире баш до града. Са њега се види цели Пирот и сва његова околина. Диван преглед. Кад погледаш озго, окренут Пироту, видиш лево брдо засађено виноградима, испод којега се налази и станица. Од ње се готово одмах протеже Пирот, па преко Нишаве прави полукруг скоро до самога стрелишта, које се налази десно како стојиш, у положају „Сарлака.“ Пирот би се могао на три дела поделити: десна обала Нишаве, лева обала и на тој једно парче, које одсеца софијски насип. Ово би парче било као предграђе Пирота. Гледајући са „Сарлака“, пада у очи да је десна обала много живља, и куће много лепше, него на левој, а узрок ће бити, свакако, што је ближе станици, а и жел. пруга је кружи. Веза између десне и леве обале врло је танка т. ј., тек даље од Нишаве почињу куће. Мислим да ће после извесног времена поред Нишаве бити највише кућа, и да ће Пирот при саставу бити најшири. Све што око види око Пирота лепо је и величанствено, а само кад се човек помисли, осети, како је све тужно и жалосно.... Но да наставим

После ручка је било редовно пуцање од 2 до 6. У вече је био „концерат“ „у част стрељачких дружина“ у „народној гостионици“ које су приредиле певачке дружине, нишка у суделовању пиротске.

Ево већ 11 сати, киша мало престаде, вероватно је, да ћу сутра отићи у Софију. Ако одем, јавићу ти се и отуда, а за сада буди задовољан и на оволико

Здрав да си своме другу и пријатељу.

Д-бу.

ИЗ БЕЛА СВЕТА

— **Убиство у Уајтчеилу**. Лондонски секач трбуха Џек никако да се оставн своје праксе. Он с времена на време тек изненади свет по каком својом жртвом. Тако су пре неки дан нашли убијену опет једну женску. О том најновијем убиству јављају лондонски листови ове појединости: Прошлог понедељника око 5½ сати из јутра опазио је један стажар, који је стражарио у улици St. Georges in-the-East, која је врло широка, али по ноћи врло тамна и опасна, под сводом железничког моста лешину жене, којој су биле одсечене руке и глава. Тело је било исто онако осакаћено и ужасно нагрђено, као што је и код осталих људи, које је Џек убио. Чим се на дати знак скупило више стражара, одмах пажљиво претресоше све куће у суседству, али нигде не нађоше никаква трага убици. Нема сумње, да је и ово ужасно недело учинио онај исти тајанствени зликовац, кога је свет прозвао „Џек убица“. Полициски лекар Филипс изјавио је, да је убици требало бар један сахат док је овим начином извршио убиство. Сем тога види се по сечењу, да убица мора имати хирургичне вештине. Убијена жена имаће на 30 година, прилично је дебела и мрке масти. Одевена је сиромашно и, судећи по свима знацима, морала је бити блудница, која се опијала. Ово је убиство по свима споредним околностима исто онако тајанствено, као и сва досадашња. Једва неких 20 јарда од места, на коме је извршен злочин, прошао је целу ноћ стражар оном улицом. На земљи испод лешине није било ни трага крви. По ничем се не може закључити, да се жртва борила с убицом. Као и код досадашњих, тако и код овог убиства полиција нема ни појма како се то могло догодити.

— **Пут око земље**. Аустриска ратна корвета „Фазана“ отпловиће 19 о. м. из пуљског пристаништа да оплови земљу. Корветом ће заповедати фрегатски капетан Рудолф Берлхотер а путовање ће трајати до краја марта 1891. Из Пуља ће пловити гибралтарском морезуином преко атланског океана у Бразилију и лаплатеке земље, па ће се тамо у разним пристаништима дуже задржати. За тим ће опловити предгорје Хорн и отављајући Аустрију на југу, кренуће за Јаву. Прешав индиски океан, задржаће се на отоку Мавицију уз источну обалу Африке па ће се одатле преко Суеца вратити у домовину. Цел овоме путовању је научно вежбање и усавршавање

— **Нова пушка**. Како јавља „Revue Belgique mil.“ неки потпоручик Марга изумео је некакву нову пушку малог калибра, која је, како исти лист вели, по простоти конструкције и по сигурности са стрелца знатно боља од већине нових пушака. Те жина ју је 35 килограма, врло је згодна за руковање, и у минуту, може се, вели њоме избацити де 40 метака. Фишеци, који се пуне у Ветерискоj фабрини барутом израђеним од хартије, врло се лако из ње извлаче. Барутно пуњење је 2·8 грама.

— **Петражит**. Тако се зове ново распрскавно средство, које су, како „Reichswehr„ јавља, изумели неки Дутлорен и Шрајбер из Келна. Састоји се из појединаке количине нитриране меласе (једињење које одговара нитроглицерину), и салитроване дрв. струготине (56 4% калисалитре). Петражит је, по извешћу Др. Мука у толико бољи од динамита што се не смрзава, што је јевтинији што је неосетљив према удару у потресу, и најзад што му је израда сасвим безопасна. Осим тога бољи је, вели, и од робурита, јер је јевтинији и трајашнији и нема никаквих састојака који привлаче у себе влагу. При опитима код Алстадена у Вестфалдској паљени су фишеци петражитом пуњени на исти начин као и динамитски, и при експлозији давали су, кажу једнако дејство као и робурит. Како петражит не сагорева тако брзо као динамит, то је, вели, он згоднији за употребу при мајданима, тим пре што му дим није загушљив.

ИЗ БАЛКАНИЈЕ

Приходи жељезнички у Тесалији. За последњи семестар, почев од првог Јануара повећани су за 454.896 драхми, а прошле године за исте овај семестар био је 384.076 дакле сувишак је 70.819 драхми. Цифра расходи за исту периоду смањени за 94.302 драхми. —

ПРИПОСЛАНО*)

*) За ствари под овом рубриком уредништво не одговара

Господине уредниче,

Имајте доброту одштампати ово наше писмо, у вашем цењеном листу.

Неки наши листови донеше ових дана вест, да је престоница Краљевине Србије усрећена једним новим свештеником из Крагујевца по имену Николом Стевановићем.

Овај избор канонског Митрополита који и његови пријатељи осуђују, изазвао нас је да јавним путем поставимо разлику између рада не канонског и канонског Митрополита, те да се види колика је у радовима једног и другог.

Нама је свима чатаоци познато, да је главни узрок пада Митрополита Михаила закон о таксама, и да због тога он тај закон није хтео вршити, што је сматрао да је по канонима наплаћивање таксе на добијање чинова „симонија“.

Бивши архијереји кад су дошли на управу, они су застали тај закон као и измене и допуне у закону о црквеним властима, пч су оба ова закона вршили и зато су их називали анти канонским архијерејима. Но шта видимо данас, кад је на управи канонски Митрополит? То исто. Оба поменута закона и данас постоје, рукополагања врше се, дају се разрешења од огласа и сви остали послови који спадају у делокруг архијерејске власти врше се, а за све то према закону о таксама наплаћује се прописна такса, и дан е се то не сматра да је „симонија“.

Ми знамо а ви се драги читаоци сећате, јер је тако рећи јуче било, кад се јавно дизао глас против бившег Митрополита, што је примао око себе људе који су му ласкали и давали савета на штету других. А шта видимо данас код канонског Митрополита? Код њега ласкавци и подлаци нашли су земљишта за вршење својих партијских ћефова, у редовима којих има личности и из околине бив. Митрополита Теодосија, који су са њим заједно јели и пили, здравице му наздрављали, благодарећи му што је брод српске цркве из вртлога извео, па су га сад напустили као да га никад ни познавали нису, а примљени су код садањег митрополита као интимни пријатељи његови и имају утицаја на решавања многих питања, не губећи из вида, разуме се у првом реду своје личне интересе, па онда и слепо партизанство.

Свима је вама читаоци још у свежој памети, неправилан и незаконити рад оног архијерејa, који најпре пише читаве књиге и као зналац закона црквеног, доказује неканонско стање у нашој цркви по одласку Митрополита Михаила; а после, у очи свога посвећења за епископа, пљује на све то, што је о томе донео пуне редове духовни часопис „Хришћански весник“ Он се највише одликовао тиме, што је оним свештеницима стављао забране, који нису хтели да мисле и раде како он хоће и што је почео да премешта добре и ваљане свештенике без икакве кривице, а њихове парохије давао својим љубимцима.

А шта канонски Митрополит данас ради? И њега видимо да је за ово кратко време пошао тим истим путем Једнога је свештеника у округу смедеревском одлучио од епитрахиља, не обзирући се на то, што код тог свештеника не постоје такве кривице, да би му требало по закону одузети епитрахиљ.

Осипаоничку, најбољу парохију у округу смедеревском дао је најжешћем партизану.

Једнога свештеника у округу београдском, који се једва и по оделу може познати да је свештеник, а у самој ствари је шпекулант, јер се ретко ког дана не виђа код батал џамије, да продаје свиње, сено, жито, јечам, кукуруз и т. д. одликовао је црвеним ојасом.

Протојерејску, најбољу и највећу парохију у престоници, поред толиких свештеника и ђакона, који су и пречи и заслужнији, дао је свом љубимцу и партизану Николи Стефановићу свештенику из Крагујевца, и ако зли језици говоре да овај свештеник није редовно ни свршио богословију, и да има своју рђаву прошлост.

Ето драги читаоци, шта нас је побудило да изнесемо радњу канонског Митрополита, за не пуна четири месеца, а и у будуће износићемо сваки неправилан његов рад на јавност

Један свештеник.

Главном радикалном одбору

Београд.

Писац белешке, „циљ оправдава средство“, у 212. броју „Дневног Листа“, дознао је, „да су браћа Анђелићи, изволели послати некакво писмо гл. радикалном одбору, у коме му обећавају 350 гласова за варош Београд“ под условима, само да остану у служби.

На теби је главни радикални одборе да кажеш имаш ли такву понуду браће Анђелића *било усмену било писмену.*

Политички шпекуланти, које је мати грешно дала човештву, а који се без стида провлаче кроз све политичке партије да што ућаре, неће се удостојити мог одговора, али на теби лежи, главни радикални одборе, да им ти одговориш, и да прогнаш лаж са поља јавности, где се без икаква милосрђа на срамоту српску распрстила, плашећи свој гадни језик на све што је честито и поштено.

Живко Анђелић.

ТЕЛЕГРАМИ

„Малим Новинама“

12 СЕПТЕМБРА

Париз. По службеном извештају министарства унутрашњих дела, од 576 избора, зна се за 560. Изабрано је 224 републикала (167 умереньака, 5 радикалца), 159 опозиционара) 86 роjалиста, 51 Бонапартист и 22 буланжиста), има 177 ужих избора од којих ће 135 бити повољни по републиканце, а 42 неповољна. При свршетку сазнало се, да ће идућа комора имати 369 републиканаца, 201 опозиционара. Сем 10 избора у колонијама, непознат је резултат још за 6 избора. Листови свију правца задовољни су резултатом избора. Опозиција се нада, да ће маљина у комори располагати од прилике с 225 гласова, док владини листови рачунају да ће маљина имати на 200 гласова.

Букурешт. Краљ и принц Фердинанд кренули су се на пут за Добруџу. Синоћ су стигли у пристаниште Костанца, где су били сјајно дочекани. Краљ и престолонаследник намеравају да морем оду до Сулине и Галца.

КУРС

Дукат . . . . :	5 67
Наполеон	9.49
Срц. лутр. 3% лозови	34.25

ДНЕВНИК

КАЛЕНДАР

Среда

Православни: 13 Јаким и Ана
Католичка · 25. Ап. Матеја
Сунце излази у 5 с. 33
Сунце залази у 5 с, 45
Пос. четврт. 5
Дан је с почетка 12½ сати а ноћ 11½ али до краја овог месеца дан окраћа за сат, а за толико и ноћ одужа.

ОГЛАСИ „МАЛИХ НОВИНА“

МАЛИ ГЛАСНИК

За овака оглашења наплаћује се са један пут само 50 пара дин

У ГОСТИОНИЦИ КОД ЗЛАТНЕ ЛАЂЕ издају се под кирију квартири са послугом за самца, тако исто и кућа и штала. 49,3—3

ВИКЕНТИЈЕ МУЊКАН, црквени бележник- Који се један писар за ма какву писарницу, из Баната места Мраморка, ком потребује може се обратити писмом.

ИздајЕм од идућег Митрова-дна под кирију једно одељење моје куће, које има три собе, кујну и подрум, са упом за дрва.

Љубица Антић
Љубичим. ул. Бр. 3. до Вар Суда. 56,1—3

РЕНОМИРАНА кафана, продаје се са условима повољним. Упитати редакцију „М. Нови-а

Једна женска, која врло лепо ради монограме, вез и бело рубље, тражи посао. Упитати у Хилендарској улици Број 15. 51—3

СВЕТОЗАР ЈАНКОВИЋ, преко од „Хајдук Вељка“ добио је фуруне за угаљ и дрв , пегле за угаљ нов систем. 59,1—3

ОГЛАСИ

ДВЕ ЛЕПЕ СОБЕ за самца у близини Пурићеве књижаре издају се од првог октобра. Упитати у књижари Пурићи. 617,1—3

Трговачки спомоћник, кореспондент у књиговодству, српском и немачком језику вичан, налазећи се дуже времена у новчаном Заводу тражи место у унутрашњости Србије. Ближа извешћа даје уредништво листа. 620,1—1

КОСТ и КВАРТИР код какве добре јеврејске породице траже три сестре. Обратити се под шифром Н. К. 100, post restante 624,1—1

Виолина у сандуку изгубљена је 11 о мес. Ко је нашао добиће добру награду од

Ј. Фукса
635,1—3 агента испод реалке

Тазе Ајвар

добила је трговина КАРЛА ПЕРОЛА код Хајдук Вељка, 622,1—3

Засебна пространа кућа у призренској улици Бр. 11 издаје се под кирију од Митров-дана. За погодбу и услове обратити се у апотеци код „Цара Душана“ спрам позоришта. 614,1—6

Квартир на горњем боју у авлији у кући Милоша Глишића на терасијама са 2 собе кујном и подрумом издаје се под кирију, одма или од Митровдана, јавити се у истој кући у дућану Радовану Ђорђевићу или Проки Јовановићу. 609,1-6

На знање.

Механу на Луци Великој пијаци звану код **Војводе Богићевић Анте**, са потребним зградама и једиком при надлежећим издајем од Митрова-дна ове за једну и више год. под кирију коме је потребно нека се потписатом ради погодбе обратити изволи.

Марјан Катић
трговац

31. Августа 1889 г.
Лозница 596,2—6

Гостионицу код
ЗЛАТНЕ ЛАЂЕ
као врло пространу и лепо украшену, добром кујном и пићем снабдевену, препоручујем путницима за преноћиште а поштованој публици за свадбе, села и игранке.
Послуга је тачна а цена умерена.
57633 С поштовањем
Илија Јовановић гостионар

У ПОСЛЕДЊИМ ДАНИМА

РАСПРОДАЈА

код

АЛБЕРТА КОНА, СИНОВИ
Кнез Михаилова улица број 7.

Сваки без разлике нека се увери без одлагања да се сада остатак еспапа продаје по најјефтинијој цени, јер ова прилика никада више неће се десити.

618,1—10

Генерална агентура ЗА ОГЛАСЕ — 15 Скадарска улица Београд. 619

Економија за огласе: само три дин. за сваки оглас месечно који мора у свима српским новинама дневно излазити, и којег ће једна четвртина милиона људи читати, одговори морају бити на нашу агентуру управљени, која ће исте на дотичну адресу одправљати:

Газдама од кућа

Ако имате станова за издавање под кирију, дођите у нашу агентурну радњу и дајте оглас Јер тим ће готово сва варош сазнати. По коју цену издајете ваше станове. **Успех је извесан**

Газдама од кућа

Ако имате кућу на продају, дођите и дајте оглас. Извесно је да ће се наћи купаца усљед огласа које ће за ваш рачун објавити агентура.

Кафа бакалоки

из добре куће, с добром препоруком говори Српски, Влашки, и Немачки, тражи кондицију у каквој повећој трговини овде или унутрашњости Адреса Бр. 411

Само за 23 динара. Толико коштa комад оригиналног лоза с правом на згодитке, фирме: Credit Foncer de France, за Париску изложбу. Вучење биће 18-ог Септембра 1889 г. **Главни згодитак 500.000 динара;** свега згодитака 15.213, најмањи згодитак је 100 дин. Лозове који не буду добили, купује по 25 динара. Запитати или писати под: № 412 Агентурној радњи за брзојаве и огласе, 15 Скадарска улица. Београд.

Дају се часови на немачком, српском и талијанском језику Примају се и преводи у те језике. Писати: G. J. C. агент.

Траже се у варошима и селима у Србији, агенти за продају лозова и артија лутријских. Плата је месечна стална по 50 динара и награда. Кауција се полаже у 100 динара. Писати под Нум. 414 Агенција.

Једна Девојка тражи место за собарицу у каквој честитој кући. За исту упитати у агентури

Кућа са великим плацем у Савамалској улици бр. 30 ћошак на 3 лица издају се од Митровдана под кирију а и продају се под повољним условима.

Браћа З. Поповић

Кућа засебна елегантна у доњој Јовановој улици број 4. са свима удобностима издаје се под кирију од 1 новембра т. г. Иста је кућа и за продаје под повољним условима за купца. Упитати код Марије Младен Књаз Михаила улица број 3.

Под кирију издајем одма један стан с лица, три собе, кујна и форауз, сваки стан, има своју засебну кујну и нераонице. Кућа је у близини Официрске Касине у Палилули. Јанаћ М. Јанковић каф. код „Тигра Палилула.

Продајем моју кућу на винчичком друму, бакалницу, фуруну и два квартира. Лавар Димитријевић бакалин цигларска улица

СИМОНСОНОВ ЖЕНСКИ ПАСИОНАТ
удешен по најбољим немачким обрасцима
везан са
осморазредном
НАРОДНОМ и ГРАЂАНСКОМ ШКОЛОМ
(Два курса за образовање — сведоџбе које вреде као и државне)

Почиње 24-ту, школску годину I октобра.

Беч, I. Werderthorgasse 12.

Извештај и програми у пансионату.

621,1—3

Нашој милој и нигда непрежаљеној матери
Христини
А. Вилотијевић
даваћемо годишњи помен у цркви Св. Марка, у понедељак 18 о. месеца у 10 часова пре подне.

Молимо наше сроднике и пријатеље да изволе доћи на тај помен.

Београд, 12. сеп. 1889.

Ожалошћени:
Синови и Кћери

626,1—3

Власник и главни уредник Пера Тодоровић. Одговорни уредник С. Јаношевић. Штампарија „код Просвете“ Позоришни трг. бр. 2

БРОЈ 265 ЧЕТВРТАК 14. СЕПТЕМБРА 1889. ГОДИНА II

ИЗЛАЗИ СВАКИ ДАН

БРОЈ 10. П. Д.

ЦЕНА ЗА СТРАНЕ ЗЕМЉЕ

За годину . . . . . 30 динара
На по године . . . . . 15 динара
На 3 месеца . . . . . 9 динара

LE PETIT JOURNAL

МАЛЕ НОВИНЕ

ДНЕВНИ ЛИСТ ЗА СВАКОГА

Претплата из унутр. полаже се само код пошта

За Београд нема претплате — Лист се продаје на број

Писма и рукописи шаљу се Власнику „Малих Новина" Топличин венац, бр. 17., на горњем спрату.

Претплата се прима код свију пошта у Србији

ЦЕНЕ ОГЛАСИМА

На првој страни од петит. реда 20. пр. дин. а на четвртој од петит реда 10 пр. дин

ПРИПОСЛАНО стаје 50 пр. д. од петит реда

KLEINE ZEITUNG

Огласи јевтино, по потреби и са сликама. За свако оглашење плаћа се држ. таксе 20 пр. д. ВЕЋИ ОГЛАСИ ПО ПОГОДБИ

Молимо наше пријатеље да нас телеграфским путем, о нашем трошку, известе о' резултату избора.

ПОД КИРИЈУ

Два дућана у мојој кући у кнез Мих.-улици, од 1 Новембра о. г. са по две собе или без ових.

Тихомиљ Ј. Марковић.

632,1—3

ГРАДСКО КУПАТИЛО
АМАМ

Ради сваки дан, за мушко особље од 6 из јутра до 8 сати пре подне и од 6 по подне до 9 сати у вече.

Петком недељом и сваког празника цео дан

За женско особље сваки дан од 8 пре подне до 6 сати по подне изузимајући горње дане

ЦЕНЕ КУПАЊА:

	дин. пара
За мушко особље од персоне у кабине	80
на Галерији	60
За женско особље од персоне у кабини . . .	60
на Галерији	40

За децу до 10 год. плаћа се у пола цене

ВАЖИ ОД 1-ог СЕПТЕМБРА ОВЕ ГОДИНЕ

Поштовано Грађанство,

Будите уверени да ми није намера да хвалим градско купатило, пошто није тако декорисано као што има овде у Београду нове улице, но је остало по старом природном распореду.

Али сваког могу уверити да сва друга нова купатила морају дати признање да је градско купатило надмашило сва купатила уљед текуће савске воде, које у других нема, но се служе бунарском водом.

Зато узимам слободу препоручити пошт. грађанству, да ема чистијег купања без икакве сумње од градског амама.

Још кад би се српска држава постарала, да направи неколико када за купање, поред ове кирије коју данас прима од амама, јамчим њој, да би имала још 2400 динара више но сада.

Јер кад би још оваку удобност снабдела, не би се звао амам, но лековита бања, јер је доказано, да је текућа а нарочито савска вода од рематизма одвише добра.

Што се тиче чистоте и солидне послуге на подпуно задовољство јемчим.

У исто време набавио сам вешта аператора за сечење жуљева, који бесплатно стоји посетиоцима на услузи.

С поштовањем
Коста Димитријевић
амамџија

568—6—10

На продају кућа преко пута Гостионице „Славије", од тврдог материјала са више просторија, подрумом на свод и бунаром са пијаћом водом. Цена умерена и услови повољни. — Упитати у редакцији ових новина, или гостионичара „Славије." 613,3—3

БЕОГРАДСКЕ ВЕСТИ.

Одоцнио. Јучерањи нишки јутрењи воз одоцнио је за 1 сат и 50 минута. Пристао је овде тек у 6,25 часова из јутра. На њему је допутовао г. Дим Ђурић, министар војни, и још неки чланови стрељачке дружине из Пирота.

*

Спуштене цене на паробродима. Поводом овојесењих утакмица са домаћим коњима одобрене су спуштене цене за одлазак у Шабац и повратак и на свима савским и дунавским пристаницама. Ово важи и за путнике и за стоку у половину цене.

Ко жели да путује или стоку да шаље, умољава се да претходно узме уверење кола Јахача од секретара српског пољопривредног друштва у Београду г. Душана М. Спасића.

*

Личне вести. Нестор, члан утемељач и велики пријатељ кола Јахача, г. Моја Гавриловић, саветник, путује у Шабац да присуствује овојесењим земаљским утакмицама са домаћим коњима које се приређују у спомен на рођен дан друштвеног духовног патрона Књаза Михајла.

*

17 септембра пре и после подне биће у Шапцу разне утакмице (наградне изложбе, утакмице у тегљењу и трке) са домаћим коњима.

Не сумњамо да ће се у прилици овој осведочити увиђавност наше патриотске интелигенције и да ће она похитати да присуством својим предњачи у гајењу и поштовању економног и витешког напретка српског.

*

Пренети остатци. Вуле Илић — Коларац, војвода смедеревски умро је 1832 год. и сахрањен у букурешком гробљу. После 57 година земљини остатци његови пренети су сад у отаџбину и у идућу суботу 16 о, м. у 10 часова пре подне, после учињеног помена у палилулској цркви биће положени у гробницу поред кћери му Милице, супруге пок. Цветка Рајовића државног саветника.

*

Личне вести. Земаљским утакмицама са домаћим коњима у Шапцу присуствоваће и господин мајор Александар Константиновић, који тога ради са више пријатеља својих, на неколико дана у Шабац одлази.

*

Оперетске представе. Од данас даваће у хотел „Империјалу" оперетске представе једно немачко друштво, које броји преко 20 чланова. Ово друштво давало је представе у Земуну, где је провело месец дана и где је од публике било врло лепо примљено. Ово би друштво могло и овде бар толико ако не дуже остати, јер овде има више Немаца но у Земуну, само управа вароши Београда није хтела да изда гостионичару дозволу на дуже време од три дана, и ако му је од представе узела 10 динара. Међу тим пре месец дана у једној овдашњој гостионици био је тингл-тангл и полиција је томе гостионичару наплаћивала само 6 динара од представе. — Према оваком поступку полиције изгледа, као да сви грађани не уживају једнака права.

Враћена писма. Сва писма упућена на краљицу Наталију, која су дошла овде, била су однета у двор у прошли понедељак. Дежурни ађутант вратио је сва та писма поштом и наредио, да се више ни једно писмо, упућено краљици Наталији, не односи у двор, већ нека стоје на пошти или нека их пошта пошље куда хоће. Учтиви људи били би услужнији кад би се ствар тицала и једне обичне земуначке пиљарице. Арнеки дворјани овако поступају спрам срп. краљице Наталије. Жалосно!

Захвала. Као што смо већ били јавили, г. Моша Аврам Маца, родом, из Београда, који сад живи у Пешти послао је бив. краљу Милану једну фино израђену позлаћену споменицу миропомазања Његовог Величанства Краља Александра у Жичи. Секретар краљевског двора др М. Милићевић, упутио је услед тога г. Маци ово писмо:

„По највишем налогу Његововог Величанства Краља Милана част ми је известитити вас, да је Њ. Величанство с великим задовољством благоволело примити споменицу миропомазања Његовог Величанства Краља Александра.

„Његово Величанство Краљ Милан наредио ми је, да вам најавим овим Његову благодарност на овом доказу оданости према Његовом Величанству Краљу и према Краљевском дому. Његово је Величанство лично било особито задовољно израдом и мишљу, израженим у вашој медаљи.

„Примите, господине" и т. д.

Руски империјал. Г. министар финансије обзнањује у службеним новинама ово: „Нови златник, руски империјал од 5 рубаља, кован 1888 године с ликом цара Александра I, примаће се на државним благајницама по 20 динара, почем је овоме златнику једна закона тежина и садржина као и златницима од 20 франака, који се кују по начелима и одредбама међународне новчане конвенције од 1865 године".

„П. Лојд" у свом 264 јутарњем броју доноси о нама један допис из Београда и један чланак.

У допису се најпре износи разлика између старог и новог изборног закона

па се нарочито удара гласом, како по новом изборном закону може гласати само онај који је платио порез. Ово је, вели дописник, дело садашњег намесника г. Ристића, јер су либерали махом богати људи те ће за сад истина имати мали број посланика, али ће то доцније бити од утицаја. Овако рачунање своје дописник потврђује тиме, што од 5000 београдских бирача само 1600 имају сад право гласања, а у унутрашњости се то опажа још више. Дописник даље прориче да ће либерали на овим изборима добити највише 30 мандата, и ако се од стране владе не чине никакве пресије, у доказ чега наводи распуштање резервиста кућама. На завршетку напомиње, како ће од свију српских скупштина ова имати најмање сељака, и да ће садашња скупштина имати са свим јевропску интелигентну физиономију.

У чланку опет напомиње се, како су последњи избори показали да радикална странка одиста за собом има народ, и како се радикална странка поноси као једина народна странка, којој је јединој прави задатак народна независност, која дакле не осврћући се ни лево ни десно води политику која штити само интересе српског народа и државе. Ако је тако, вели се у чланку, онда иностране државе, које од Србије траже само његовање пријатељских односа и да не потпомаже на свој рачун егоистичне тежње трећег кога, могу с владавином радикалне странке бити само задовољне јер сем Русије у Јевропи нема ни једне државе, која би од Србије захтевала што ради својих нарочитих смерова. Писац признаје радикалној странци да је она права народна странка из чега изводи да мисао о народној независности и осећање за праве народне интересе српске живе у радикалној странци, ма да то осећање и мисао нису потпуно сазрели. Даље сем неких воља, признаје радикалној странци да још није налетала на туђ лепак нарочито руски, да никад није сва своја очекивања полагала на Русију, као што је то чинила либерална странка, којој је вођ био г. Ристић. Радикална странка уверена да владавина њој припада, узимала је руску помоћ против притиска одозго, који није могла сама сузбити, али једном добијену власт неће стављати на расположење Русији. Либерална странка на против тражила је помоћи руске не само за достизање но и за одржање власти. Велика маса радикалне странке сматра Русију као правог пријатеља српског народа, те да јој је за то дужан благодарност и оданост; али то код совеснијег дела није случај. Пријатељство радикалне странке према Русији проћи ће као и у Бугарској само не онако брзо. Сав правац политике радикалне странке пре се своди на еманципацију од Русије но на већу привезаност, а дотична уверавања српске владе о томе нису само празне речи, но доказ да мисао о народној независности има у радикалној странци живу снагу, која расте.

Српска спољна политика од абдикације бив. краља ни мало се није удалила од строго националног карактера радикала. Више треба обраћати пажњу на оне тачке спољне политике српске, у којима су радикална странка и влада давале отпора руским наваљивањима, но где су биле попустљиве.

Писац у свему томе гледа радосне знаке а догађаји ће даље показати како стоје ствари. За данас се, вели, одлучно може изјавити: ако је радикална влада Србије озбиљно вољна да јој је основа народна независност, онда ће она у земљи тешко и наити озбиљних сметња и може бити сигурна де ће иностране силе (сем једне) бити готове, да потпомогну заузимање српско владе с обзиром на особите околности њеног тренутног положаја.

ЛЕПЕ ГРЕШНИЦЕ

(Истинити догађај)

1

„Она га љубила — она га убила“

Било је дивно јесење вече, благо као невини поглед непорочног одојчета; тихо, као душа праведникова, а срцу слатко и драго, као први страсан пољубац свеже, бујне младости.

Тек је био први сумрачак. Али брснате гране крупних, гранатих топола тако су се биле згрнуле с обадве стране топчидерска друма, да је друм био сасвим мрачан и црн.

Овим мраком хитало је шеснаестогодишње девојче, црнпурасто, пуно, осредња раста, али тако наливено и једро, као да си каљени челик излио у најлепши женски облик. Два црна ока њена сијала су се у мраку као два црна сунца. Њене, као зифт црне, снажне витице и њене мало подебеле усне давале су јој изглед оних лепих кћери израиљевих, за којима су некада лудовали и сами пророци јудејски.

Лако одевена у лагахни летње цицене хаљинице, она је брзо корачала, грабећи живо да што пре изађе из мрачне алеје.

У неко доба опази да јој брзом ходу сметају лаке, везене папучице, обувене на босу ногу, и она се брзо саже, натаче папуче на руку и пође још брже. Њене једре, округласте, мале ножице остављале су по дебелој прашини јасне удубљене трагове. Под мишком је носила комад окорела хлеба, завијен у мараму, остатак њена данашња ручка, а под појасом, завезано у једно перо од мараме, осећала је како је жуље 5 гроша крајцара, што их је данас зарадила перући вуну на Сави.

Девојче је грабило брзо и час по час осврtало се бојажљиво.

На једанпут она застаде као окамењена, дисање јој се пресече — она је опазила како се иза једне дебеле тополе указа нешто црно, мрачно и пође право њој у коб. Она хтеде да викне, да јаукне, да пагне бежати, кад се на једанпут зачу леп, пријатан глас:

— Љубо! Јеси ли ти, роде!

Девојче дубоко одахну: Боже, Пајо, како си ме преплашио; баш си заслужио да те човек бије — рече Љуба нежно.

Њих се двоје састадоше, пружише једно другом руку и топло се руковаше.

— Ја сам те чекала и чекала; сви су поодлазили, а ја сам још седела и чекала. Кад видех да се већ и мрак хвата, а тебе никако нема, пођем сама..., а тако ме је било страх!... Плакала сам од муке, знаш ли ти то, рђави човече — рече Љуба као у шали, и удари Пају шаком по рамену.

— Јесам крив — прихвати Паја – Знаш што сам одоцнио? Навлаш сам то учинио да видим хоћеш ли поћи сама, или ће те ко пратити,

— Боже! Баш си истина рђав, Пајо, бога ми. Како си могао, болан, тако што и помислити? — рече Љуба прекорно.

(свршиће се)

Краљица Наталија у Одеси.

(СВРШЕТАК)

Преседник словенског друштва г. Знаменски поздравио је краљицу овим речима: „Ваше Величанство! Познато је да је дечија природа пријемљива. Утисци, а нарочито пријатни, добијени у детињству, одрже се за навек и никад се не заборављају. Један од таких пријатних утисака деце нашега завода, јесте Ваша посета завода словенских девојчица 1887. Висока пажња Вашег Величанства и Ваш ласкав поздрав деци, свагда ће остати у живој успомени и никад се неће заборавити. Данас је завод словенских девојчица срећан да у својим зидовима поново види високу госпођу — Ваше Величанство, Краљицу једноверног нашег народа српског и почасног члана нашег друштва. Такав знак Ваше пажње ми веома ценимо и сачуваћемо у нашој успомени. У име деце и свега нашег друштва од срца благодаримо Вашем Величанству за Вашу пажњу, молимо вас да примите уверење дубоког поштовања према високој особи Вашој и наше искрене жеље: радост, мир и друштвени покој да буду увек сапутници живота Вашег Величанства у Србији!“ — Г. Знаменски је том приликом поднео Краљици дивну киту цвећа и пољубио је у руку.

Краљица је заблагодарила г. Знаменском и пожелела да се питомице васпитају у тако исто добром правцу, као и до сад.

Краљица је за тим прешла у собу за госте, где се разговарала с управитељком, умолила је да свакој питомици преда по котарчицу колача и обећала да ће из Србије послати слику

ПОДЛИСТАК

СИЛАЗАК С ПРЕСТОЛА

РОМАН ИЗ ЖИВОТА БАЛКАНСКИХ НАРОДА

У 90 ГЛАВА — С ПОГОВОРОМ

(Писац задржава сва права)

(48)

Срећа је стално појављивање све нових и нових жеља и редовно задовољавање тих жеља. Срећа је срећа! Ко је има, зна шта је. Ко је нема, зна шта му оскудева. Срећа се осећа срцем, а не казује се речима. Срећа је вечни мир. А вечни је мир гроб. Срећа је дакле гроб. Ха, ха! Па што ли онда људи толико презају од те среће своје..

Ђенерал се на један пут чисто трже, обазре се, и кад угледа кнеза, он му приђе и рече храпавим гласом.

— Кнеже! јеси ли ти срећан?

Кнез слеже раменима. Беше га занела мисао, шта се ово дешава с Ђенералом Врбавцем. Овај човек бунца; он сања, говори без везе губи се! Да ли је ово утицај отрова, или иначе јак потрес душевни услед саме помисли на блиску смрт.

Но Ђенерал опет упита:

— Кнеже! Да ли си ти срећан, питам те.

Кнез се прибра и одговори.

— Био бих свакако много срећнији да се све ово, што се ноћас догодило, није догодило.

— Да се није догодило — прихвати Ђенерал — Хм, да да се није догодило. Али ето се догодило! Па и ако се догодило! Ти то мене хоћеш да жалиш, је ли?

Ђенералов говор и нагласак поче бивати заједљив. Он продужи.

— Мене жалиш, је ли? А што ли ме то жалиш кнеже? Шта сам ти ја да ме жалиш? Род, је ли! Ха, ха, ха! А како ја тебе нисам жалио!... И ко то зна кога ту баш треба жалити! Ја сам попио отров, али опет може бити да си ти више за жаљење но ја. Ти си кнез, је ли? Али ето ти ниси требао да будеш кнез, видиш. Твој претходник на престолу није ни помишљао да ти будеш кнез балкански и његов наследник. Он је у тестаменту своме означио био саевим другога за наследника. А? Је си ли чуо већ што о томе? Преобуци се, изађи пре рушен, као што сам ја једном чинио, па прислушни шта шапуће чаршија. Тамо ћеш чути да се као наследник престола помиње црногорски кнез. А? Зар ти г. Растислав није ништа о томе говорио! Зар ти он није причао како је Ђенерал Врбавац поцепао некаква два тестамента. Ха, ха! Али у залуд, један је ипак остао у Русији. Је ли? зар та прича није доспела и до твојих ушију?

Кнез је пажљиво слушао све речи Ђенералове.

— Занимљиве ствари — рече кнез, кад Ђенерал ућута. За тим додаде — Збиља, шта има истинито у тој причи о тестаменту.

— Занимљиве! — прихвати опет Ђенерал — наравно, да мора бити веома занимљиво кад излази да је кнеза Мутимира довео на престо овај исти Ђенерал Врбавац, који данас умире с тога, што је хтео уклонити тога кнеза Мутимира.

(Наставиће се)

краља Александра. Остављајући завод, краљица се опростила с градоначелником и осталима и још једном заблагодарила г. Знаменском и управитељки завода.

Одатле је Краљица посетила престарела грофа Толстога, код кога се бавила пола сахата, после чега се вратила у гостионицу. Одмах за тим Краљицу су посетили командант и генерал лајтнант Рерберг и градоначелник, а после подне у 3 сахата Краљица је примила кнегињу Е. К. Урусову и агента министарства спољних послова Путјата. У 4 и по сата после подне посетила је кнегињу Гагарину, код које се бавила по сахата, после чега се вратила у гостионицу.

Истога дана, 6 о. м., у 12 сахати ноћу Краљица је отпутовала из Одесе за Румунију, одакле ће за Београд. Краљицу су онако исто срдачно и одушевљено испратили, као што су је и дочекали.

ИЗ СРПСКОГ СВЕТА.

— **Поплава у старој Србији.** Из Приштине јављају, да се 6 о. м. над вилајетом косовским провалио облак и да су читави крајеви поплављени. Сем тога падао је и јак град, те је сву летину потукао. По службеним извештајима порушено је преко 300 кућа, 41 које дућана које магаза, 2 џамије, 2 школе, 2 хана и 1 синагога. Има жртава и у људима.

— **Ванредна вожња.** „Глас Црногорца“ јавља: Госпођа Викторија Џин, родом из Беча, госпођа преко својих 50 година, довезла се у прошасти четвртак на својим каруцама и коњима из Беча, преко Босне и Херцеговине на Цетиње. Јуче у јутру рано пошла је, разуме се, са својим кочијама на Ријеку; превезла се скелом преко скадарског блата, па се синоћ вратила на Цетиње. Прате је кочијаш и једна собарица. Јутрос се вратила у Котор, одакле ће истим путем и на исти начин у Беч.

— **Српско црногорски савез.** Лондонски „Тајме“ дознаје да се између Србије и Црне Горе воде преговори о закључењу савеза за одбрану и нападај. Предложени уговор сличан је ономе, који је био потписан у пролеће 1876 пред српско-црногорско-турски рат, И тада је као и сад у Србији владао г. Ристић и тада је тај уговор потпомагала Русија, као што и сада у тишини чини. Званични преговори отпочеће тек пошто отпочну идуће скупштинске седнице. У Бугарској гледају на ове спреме за српско-бугарски савез с великим нерасположењем. Министар председник Стамбулов, који ће кроз кратко време отићи на неколико недеља у Беч, изложиће аустро-угарским државницима мере, које ће бугарска влада бити приморана да предузме за заштиту кнежевине.

Оволико „Тајме“. Ми о овој вести не можемо ништа поуздано рећи, али не можемо а да не изјавимо, да бисмо се радовали да се та вест обистини и да се савез закључи. А што се тиче Бугара, за то ћемо лако.

— **Мађарски језик у српској цркви.** Читамо у „Садашњости“: Ми добро знамо да се црквене књиге свију наших српско православних цркава воде на званичном језику наше цркве, на старословенском језику, па држасмо, да је просто немогуће, да има извода из тих књига на мађарском језику.

Али се на жалост и сами уверисмо, да доиста има изворних извода из наших црквених матрикула на мађарском језику. Ових дана дође нам до руке један такав породичан извештај. Издао га један млад, иначе одличан свештеник најближе околине Кикиндске, и морамо признати да је тако чистим мађарским језиком написан, да га лепше не написа ни дебрецински калвински „tiszteletes“. Е, то нам се даде на велико чудо! Не што је извештај написан тако леним и правилним мађарским језиком, јер то није чудо, што нам и сами најљући непријатељи признају, да Србин сваки туђ језик научи тако чисто и правилно говорити и писати као да би му био матерњи, него нам се даде на чудо, како је извод из протокола српске православне цркве могао изићи на мађарском језику. Расптасмо, како се воде црквени протоколи у тој општини, и на утеху своју добисмо одговор, да се као у свакој српској цркви, и тамо све црквене књиге воде на старословенском језику.

Па како је тај млади свештеник из старословенског протокола могао издати изворан извод на мађарском језику? То је веома тешко појмити. Дотични свештеник је доста интелигентан, да зна, шта је извод и какав треба да буде. Па како је могао издати такав изворан извод? Је ли од своје воље, јели за љубав Србину адвокату из Кикинде који га је извадио, или је за љубав великом упливу, који тај адвокат сувише има на наше свештенство? — не знамо и нећемо да испитујемо, јер то у ствари ништа не мења.

Ми ћемо овде само око факта да се озабавимо.

Која је сила српском свештенику, да учини таку опачину? да, баш опачину у обичном и у правом смислу речи. Наше старије свештенство се жилаво борило, па и данас се још снажно опире вођењу црквних матрикула и на нашем рођеном српском језику, а младо свештенство зар да је тако готово да црквене двери отвори туђем језику, којему у нашој цркви нема места ни по државним законима, а камо ли по законима, по обредима и по вековном обичају наше цркве?

У правно уређеној држави би таку опачину гонили и сами мирски судови. Матрикуларни изводи морају бити у свему, од речи до речи равни својим изворима, тако се дакле морају издавати на оном језику, на ком се матрикуле воде. Матрикуле католичких цркви се воде на латинском језику, и њихови свештеници издају и изводе из матрикула на латинском језику. А каквим путем полази наше млађе свештенство? Коме треба превода, нека га набави себи, а српски свештеник није ни на то властан, да из својих матрикула издаје верне преводе на мађарском језику, јер за верно превађање и издавање верних превода исправа треба нарочито овлашћење од министра за правосуђе.

Извод из словенских матрикула на мађарском језику је права опачина, није извод а није ни веровао превод није исправа, којом би се могло и шта доказати. Па онда каквих консекквенција може да изиђе из таквих опаких поелова!? На матрикулама се оснивају најважнија породична и имовна права, с таким исправама се није шалити, јер куда води и може тек да одведе помађаривање крштених имена? Јоца, Јовица, Јова, Јован може да означује различите особе, а на мађарскн ће се превести увек изразом János. Па где су презимена једнака, ту српско крштено име казује одмах са свим јамачно и особу, а да шта ли, те кога ли нам казује мађарско János? и т. д.

Томе би требало једаред за свагда учинити краја. Ми очекујемо од нашег архијерејства, да те вести узме на знање — ми од своје стране можемо и блажим податцима послужити — и да поучи и упути своје подручно свештенство, како треба да издаје изводе из матрикула. Не ће ли архијерејство тако учинити, онда ћемо знати на чисте да мађарском језику двери наше цркве баш оно отвара, које би требало најодважније да их чува и брани од навале сваке туђинштине. И тада ћемо стећи још један разлог, да се наш народ одбија у нововерце.

ПРИПОСЛАНО*)

*) За ствари под овом рубриком уредништво не одговара

„Одговор на отношење“.

Кад смо изнели на јавност похару унутничких поштанских новаца, и упрли прстом на лопова, а осуњачили савест извесних чиновника, нисмо имали намеру да вређамо гл. контролу и њено председништво.

Једина нам је цел била, да крађу пронађемо, неваљалство жигошемо, и да га опубликујемо, како се не би ствар затутњила, јер смо за то имали пуно разлога.

Залажемо часну реч и кунемо се на овај исказ да је истинит. —

Председништво Гл. Контроле, у место да је примило к' знању нашу публикацију, и исправило је у колико би исправка могла да отрпи, послушала је шапат свог злог духа и ухватило нас за очи.

Ми смо му за то казали у једном од прошлих бројева „Малих Новина“ „захваљујемо“, али нам то наше захваљујемо, донесе у 250 броју истих новина другу званичну исправку, на коју ми сад онима редом одговарамо како је она исписана.

I. Истина је оно што ми велимо да је у Гл. Контроли намерно разгађано извршење контролног решења, односно осигуравања државне касе за извесне краће.

Да је ово истина, тврди то, што је председништво гл. контроле, ставило своје решење 11 јула т. год. да се забрана тражи, а она је тражена тек. 3. Августа т. год. (види признање гл. контроле у првој званичној исправци (број 230 „Малих Новина“) докле после 23 дана.

Шта се за то време догађало у гл. контроли, то ће најбоље казати гл. контрола и она „опомена“ коју је председништво издало, а која се тако брижно крије од наших очију. —

Та 23 протекла дана, за тражење забране, ми назвасмо „разгађањем“ без бојазни да ћемо се о истину огрешити — председништво пак гл. контроле, то зове „мудровањем савесног рачуноиспитача“ и љути се на нас, што се не дивимо овој виспрености, и не аминујемо му. (види број 230 „Малих Новина“).

Ко зна шта је забрана и по закону и по појму здраве памети, тај ће држимо бити на нашој страни.. ..

Али да су извртуте појмови председништва само ту, ни по јада, но их има и грђих. — Да и њих прибележимо среће ради и да их опишемо. Тако: оно што ми зовемо *крађа и злоупотреба*, председништо зове „извесни мањак“ (види 230 број „Малих Новина“) а онај рад, који ми зовемо „несавесним“ председништво га крсти „најсавеснијим“.

Ми ћемо се потрудити да наше гледиште и образложимо, са пуним уверењем, да се са председништвом и опет нећемо споразумети, из простог једног разлога, што председништво неће споразума.

Тако дакле: је ли то „извесни мањак“ или *крађа и зло употреба*, кад извесни чиновник, у течају саме 1883 рач. год прими н. пр. од партаје 200 динара, заведе у књигу 20 а 180 динара стрпа у свој џеп, и таким се редом и начином продужава пљачка, кроз целу годину, чиме је каса државна оштећена с неколико хиљада динара?

Навели смо један факат, — један конкретни случај, узет испред носа председништва, да расветлимо ствар.

Сад кад се ко упне, да докаже, па још шапућући да је то „извесни мањак“ а не *крађа и злоупотреба*, и осне грдњу на онога, који тако не мисли, па још осујећава даљу истрагу некаквим морским разлозима, и затеже се да тражи обезбеду касе државне, онда је ли тај рад *несавесан* као што ми велимо, или „несавеснији“ као што председништво благоизволева очинеки тепати?!

Реците ви, који имате савести, који имате појма о законима ове земље.

Читатељи! Чули сте тачку I-ву исправке гл. контроле, — чусте и наш одговор на исту. Је ли вам јасно?

(Наставиће се).

ТЕЛЕГРАМИ

„Малим Новинама“

13 СЕПТЕМБРА

Берлин. Дописник „Германије“ разговарао је с краљицом Наталијом. Она је рекла да је увек била најбоља патриоткиња, па за то и противница прошле владе која је земљу довела до ивице пропасти. За то је она најбољи присталица данашње владе. Њена мисао је „Србија Србима“. Да не би заузела лажан положај, живи слободно ван Србије. Пошто посети сина, опет ће отићи из Србије.

Беч. Српски посланик Петронијевић предао своју посетницу грчког краља и високог кнеза Павла.

Цетиње. Овде је учинило врло добар утисак то, што су у Србију примљени црногорски исељеници који гладују.

Арсеније Чарнојевић

Ономад и јуче звона на саборној цркви огласила су смрт Арсенија Чарнојевића, потомка чувеног *патријарха Арсенија Чарнојевића* и зета *српског добротвора ген. Мајор Мише.*

Умро је пре повише дана у Беа сахрањен на свом спахилуку у општој породичној костурници у Мађарској.

Оставио је по себи оца Петра Чарнојевића и сестру богату спахиницу Мочонијевицу, удову Ружицу, два сина Павла и Мишу, ђаке на пештанском свеучилишту и две неудомљене ћери.

Зиму је проводио са породицом међу пријатељима у Београду, а лето на добру свом и своје сестре.

Према беднима и сиротнима био је руке издашне и срца милосрдна У породици и међу пријатељима, којих има у великом броју, био је омиљен и поштован.

Бог да му душу прости!

Књижевни оглас

ПОЗИВ

НА ПРЕТПЛАТУ КЊИГЕ

ПАСТИРСКЕ ПОСЛАНИЦЕ

Црквене и друге, Беседе и речи

Намерни смо да у име божије, штампамо укупно све наше посланице, беседе и речи, које смо у разним приликама и времену говорили.

У жељи, да би могли знати, колико ћемо књига штампати позивамо пијатеље наше и све љубитеље књиге и цркве нарочито браћу свештенике, учитеље и клирике, да се у што већем броју упишу у предбројнике исте и нас или непосредна или преко г. г. окружних протојереја и намеснике о томе известе, а ово братски умољавамо, да се заузму око прикупљања претплатника, за што ћемо им поред срдачне благодарности и 12 од сто у новцу или књиге у име награде уступити.

Књига ће изнети 30 до 35 штампаних табака, а цена јој је 4 динара. Новац се полаже у наточ за књигу.

Августа 1889 г.
у Београду

епископ
НИКАНОР

МАЛИ ГЛАСНИК

За сваки оглашења наплаћује се за једанпут само 50 пара дин

Једна женска, која врло лепо ради монограме, веш и бело рубље, тражи посао. Упитати у Хилендарској улици Број 15. 5,1—3

СВЕТОЗАР ЈАНКОВИЋ, преко од „Хајдук Вељка" добио је фуруне за угаљ и дрва, пегле за угаљ нов систем. 59,1—3

Издајем од идућег Митрова-дна под кирију једно одељење моје куће, које има три собе, кујну и подрум, са улом за дрва.

Љубица Антић
Љубићим. ул. Бр. 3. до Вар. Суда. 56,1—3

Један добар Слово-слагач може добити одмах кондицију у Штампарији код „Просвете"

ОГЛАСИ

ДВЕ ЛЕПЕ СОБЕ за самца у близини Пурићеве књижаре издају се од првог октобра. Упитати у књижари Пурића. 617,1—3

Засебна пространа кућа у призренској улици Бр. 11 издаје се под кирију од Митров-дана. За погодбу и услове обратити се у апотеци код „Цара Душана" спроћу позоришта. 614,3—6

Ein möblirtes Zimmer ist sofort zu vermtiethen. Kronen-gasse № 26. vis-à-vie der deutschen Gesandtschaft. 628,1—1

Соба са намештајем за самца издаје се одмах. Крунска улица бр. 26. преко-пута од немачког посланства. 627,1—1

Од 1-ог Новембра о. г. издаје се под кирију један угодан дућан на великој пијаци у згради „Македонија."

Један пространи плац у душановој улици на дорћолу згодан за дрварску издаје се одма или од Митрова-дне под кирију. Исти плац продаје се под повољним условима.

Тодор К. Нанка
код „Македоније" 623,1—3

Квартир на горњем боју у авлији у кући Милоша Глишића на терасијама са 2 собе кујном и подрумом издаје се под кирију, одма или од Митровдана, јавити се у истој кући у дућану Радовану Ђорђевићу или Проки Јовановићу. 609,1-6

Елегантан стан на горњем боју и дућан у кнез Михајловој улици бр 12, тако исто више станова у Добричиној улици бр. 8 издају се под кирију од 1 Новембра т. год. упитати треба гђу Катарину Ђорђевићку. Добричина улица бр. 8. 630,1—3

Квартир испод позоришта до саме Чукур-чесме издаје се од идућег Митрова дана под кирију. Квартир се састоји из три собе, предсобља, кујне, собе за млађе и засебна подрума. У авлији бунар са водом за прање рубља и сваку другу потребу. Издаје се само за мању породицу.

Вел. Антић
инспект р мин. Грађевине. 629,1—4

ПУЋАН с квартиром и без квартира, У Васиној улици, Бр. 6, од 1 новембра издаје се под кирију. Обратити се Анти Боди, судији варошког суда. 615,1-3

Моју кућу у Ноћајској улици бр. 18 издајем од 1-ог Новембра о. г. под кирију. Кућа је засебна и састоји се: из 4 собе, 2 кујне, предсобља, 1 собе за млађе, вешернице, трапезарије, подрума и баште.

За услове обратити се дрогерији Ђурића и Марковића.
1. Септ. 1889 г.
Београд.

583,3—6 Милева Ј. Марковић

Une Allemande désire se placer comme Gouvernante auprès des enfants plus agés. Elle enseigne l'Allemand, le Français, le commencement au piano et donne l'instruction élémentaire dans sa langue maternelle. On prie d'adresser les offerts au colonel Milovane Pavlovits. 607,3—3

2400 динара траже се на интабулисану сигурну облигацију, интерес се плаћа шесто месечни унапред 12/0. Ко има новаца за издавање нека јави у бакалницу спрам кафане „Лондона или редакцији ових новина. 612,2—3

Коме треба карте за игра ће најфиније бечки са нумерама имаде код подписатог „Књаз Михајла" улица спротив Марковић Шапчанин комп.

Нахман Здујић
фабрикант цигарпапира

Генерална агентура ЗА ОГЛАСЕ — 15 Скадарска улица Београд. 619

Економија за огласе: само три дин. за сваки оглас месечно, који мора у свима српским новинама дневно излазити, и којег ће једна четвртина милиона људи читати, одговори морају бити на нашу агентуру управљени, која ће исте на дотичну адресу одправљати:

Газдама од кућа

Ако имате станова за издавање под кирију, дођите у нашу агентурну радњу и дајте оглас Јер тим ће готово сва варош сазнати. По коју цену издајете ваше станове. **Успех је извесан**

Газдама од кућа

Ако имате кућу на продају, дођите и дајте оглас. Извесно је да ће се наћи купаца услед огласа које ће за ваш рачун објавити агентура.

Калфа бакалски

из добре куће, с добром препоруком говори Српски, Влашки, и Немачки, тражи кондиције у каквој повећој трговини овде или унутрашности Адреса Бр. 411

Само за 23 динара. Толико košта комад оригиналног лоза с правом на згодитке, фирме: Credit Foncer de France, за Париску изложбу. Вучење биће 18-ог Септембра 1889 г. **Главни згодитак 500.000 динара;** свега згодитака 15.213, најмањи згодитак је 100 дин. Лозове који не буду добили, купује по 25 динара. Запитати или писати под: № 412 Агентурној радњи за брзојаве и огласе, 15 Скадарска улица. Београд.

Дају се часови на немачком, српском и талијанском језику Примају се и преводи у те језике. Писати: G. J. C. агент.

Траже се у варошима и селима у Србији, агенти за продају лозова и артија лутријских. Плата је месечна стална по 50 динара и награда. Кауција се полаже у 100 динара. Писати под Нум. 414 Агенција.

Једна Девојка тражи место за собарицу у каквој честитој кући. За исту упитати у агентури

Кућа са великим планем у Савамалској улици бр. 30 њошак на 3 лица издају се од Митровдана под кирију а и продају се под повољним условима.

Браћа З. Поповић

Кућа засебна елегантна у доњој Јовановој улици број 4. са свима удобностима издаје се под кирију од 1 новембра т. г. Иста је кућа и за продаје под повољним условима за купца. Упитати код Марије Младен Књаз Михаила улица број 3.

Под кирију издајем одма један стан с лица, три собе, кујна и фораун, сваки стан, има своју засебну кујну и перионицу. Кућа је у близини Официрске Касине у палилули. Јанаћ М. Јанковић каф. код „Тигра Палилула.

Продајем моју кућу на виншничком друму, бакалницу, фуруну и два квартира. Лазар Димитријевић бакалин цигљарска улица

Телеграфишите! Једини случај а за кратко

ЛУТРИЈЕ ФРАНЦУСКЕ БЛАГАЈНЕ

гарантоване од ФРАНЦУСКЕ ВЛАДЕ

НЕШТО НАЈКОРИСТИЈЕ ШТО МОЖЕ БИТИ

1. Добротворна лутрија

у корист радника Вулта итд.

Вучење је 3 окт. 3 дец. и 3 Фебруара.

Сваки лоз игра у сва три вучења

Чиста добит 500.000 д.

1	згодитак	200.000 дин.
1	„	100.000 „
2	„ по	20.000 „
4	„ „	10.000 „
8	„ „	2.000 „
16	„ „	1.000 „
40	„ „	500 „
280	„ „	100 „
800	„ „	50 „

1 ЛОЗ КОШТА 4 дин.

2. Томбола светске изложбе.

УСПЕХ КАКВОГ ЈОШ НИЈЕ БИЛО!

Похитајте да купите од сваких лозова. **Вучење ће бити кроз кратко време.**

Сви се лозови састоје у најпознатијим урнек дилима са изложбе.

Две трећине лозова добијају 10,000 ОСО динара

ЈЕДАН ЛОЗ КОШТА САМО 3 ДИН.

3. Филантропија бесплатног зајма

За чим жуде женске највише! између осталих великих згодитака у сребру има **једна диван краљевски накит са брилијантима и једна Севрска порцуланка вазна** коју је поклонио француски министар лепих вештина. На 100.000 лозова 12.000 згодитака.

ЈЕДАН ЛОЗ КОШТА САМО 3 дин.

ПОХИТАЈТЕ ДА КУПИТЕ ШТО ВИШЕ ЛОЗОВА на сваких купљених 10 лозова дајемо једанаести бесплатан

Општи услови. Листа вучења биће оштампана у новинама. Онај који добије биће извешћен брзојавом самога дана вучења. — Згодитци се издају у месту гди се купац налази без икаквих трошкова од његове стране.

Новац треба слати и то одма у српским банкнотама или маркама са 10 од сто ажио у препорученом писму и адресовати:

M-r Rotter, Directeur du „comptoir commercial" Constantinople Цариград

ЈЕДИНИ и ОДГОВОРНИ ДОЗВОЉЕНИ ДЕПОТ за цео исток. 631,1—15

У ПОСЛЕДЊИМ ДАНИМА

— РАСПРОДАЈА —

код

АЛБЕРТА КОНА, СИНОВИ

Књаз Михајлова улица број 7.

Сваки без разлике нека се увери без одлагања да се сада остатак еспапа продаје по најјефтинијој цени, јер ова прилика никада више неће се десити.

618,1—10

Нашој непрежаљеној матери

КАТАРИНИ

удова пок Јов. Здравковића, б. чинов. биће 40 дневни помен у саборној цркви, у суботу 16 сепг. о. г. у 10 часова изјутра, што јављамо пријатељима и знанцима.

У Београду.

Ожалошћени:

синови, **Светозар, Мијанло, Милан,** кћи, **Љубица.**

Власник и главни уредник Перa Тодоровић. Одговорни уредник С. Јаношевић. Штампарија „код Просвете" Позоришни трг. бр

УНИВЕРЗ. БИБЛИОТЕКА „СВЕТОЗАР МАРКОВИЋ“

БРОЈ 269 ПОНЕДЕЉАК 18. СЕПТЕМБРА 1889. ГОДИНА II

ИЗЛАЗИ СВАКИ ДАН

БРОЈ 10. П. Д.

ЦЕНА ЗА СТРАНЕ ЗЕМЉЕ

За годину . . . . . 30 динара
На по године . . . . . 15 динара
На 3 месеца . . . . . 9 динара

LE PETIT JOURNAL

МАЛЕ НОВИНЕ

ДНЕВНИ ЛИСТ ЗА СВАКОГА

Претплата из унутр. полаже се само код пошта

За Београд нема претплате — Лист се продаје на број

Писма и рукописи шаљу се Власнику „Малих Новина“ Топличин венац, бр. 17., на горњем спрату.

Претплата се прима код свију пошта у Србији

ЦЕНЕ ОГЛАСИМА

На првој страни од петит. реда 20. пр. дин. а на четвртој од петит реда 10 пр. дин

ПРИПОСЛАНО стаје 50 пр. д. од петит реда.

KLEINE ZEITUNG

Оглас јест но, по потреби и са сликама. За свако оглашење плаћа се држ. таксе 20 пр. д. ВЕЋИ ОГЛАСИ ПО НОГОДБИ

ГРАДСКО КУПАТИЛО

АМАМ

Ради сваки дан, за мушко особље од 6 из јутра до 8 сати пре подне и од 6 по подне до 9 сати у вече.

Петком недељом и сваког празника цео дан

За женско особље сваки дан од 8 пре подне до 6 сати по подне изузимајући горње дане

ЦЕНЕ КУПАЊА:

	дин. пара
За мушко особље од персоне у кабине	80
на Галерији	60
За женско особље од персоне у кабини . . .	60
на Галерији	40

За децу до 10 год. плаћа се у пола цене

ВАЖИ ОД 1-ог СЕПТЕМБРА ОВЕ ГОДИНЕ

Поштовано Грађанство,

Будите уверени да ми није намера да хвалим градско купатило, пошто није тако декорисано као што има овде у Београду нове улице, но је остало по старом природном распореду.

Али сваког могу уверити да сва друга нова купатила морају дати признање да је градско купатило надмашило сва купатила усљед текуће савске воде, које у других нема, но се служе бунареском водом.

Зато узимам слободу препоручити пошт. грађанству, да ема чистијег купања без икакве сумње од градског амама.

Још кад би се српска држава постарала, да направи неколико када за купање, поред ове кирије коју данас прима од амама, јамчим њој, да би имала још 2400 динара више но сада.

Јер кад би још оваку удобност снабдела, не би се звао амам, но лековита бања, јер је доказано, да је текућа а нарочито савска вода од реуматизма одвише добра.

Што се тиче чистоте и солидне послуге на подпуно задовољство јемчим.

У исто време набавио сам вешта аператора за сечење жуљева, који бесплатно стоји посетиоцима на услузи.

С поштовањем
Коста Димитријевић
амамџија

568—10—10

НА ПРОДАЈУ

63 комада свиња дебели су у урузом израњених тешки су пар преко 200 килограма. Погодбе ради обратити се.

Шабац 14 септембра 1889

Марку Стефановићу
магазинџији у Шапцу

634,2—3

СТЕРИЈА

ВОДЕНЛИЋ

адвокат у Ваљеву.

616,5—5

Нашој милој и никад непрежаљеној

Дивни

даваћу у уторак 19 ов. м. седмодневни парастос у 9 сахати пре подне у цркви св. Марка

Молим сроднике и пријатеље да присуствују овом тужном спомену

Хаџи Риста Наумовић
с породицом.

640,1—1

ДОЧЕК КРАЉИЦЕ НАТАЛИЈЕ.

Београд је јуче доживео дан, какав се ретко доживљује. Јуче је Београд дочекао Краљицу Наталију, како нико још у њему није дочекан — оноликом љубављу, оноликим поштовањем, каквима је дочекана Краљица Наталија, није дочекан ни један владар.

Још од раног јутра на вароши се опажа неки свечан изглед; улице су биле пуне празнични обученог света; многе куће окићене заставама. Већ око $1\frac{1}{2}$ сахат после подне на савско пристаниште почеле су се прикупљати огромне гомиле света обојега пола. Из Земуна и Панчева стизала је лађа за лађом. За непун сахат дошло је пет лађа дупке пуних света, жељна да види омиљену Краљицу Наталију. Било је гостију чак из Н. Сада. За мало, па је простор од гостионице „Крагујевца“ до обале био препун света.

И ако су од стране паробродског друштва стављане сметње те се ни једна засебна лађа није могла добити да се иде у дочек омиљеној гошћи српскога народа, ипак се један део Београђана сетио и нашао излаза у томе што су најмили једну лађицу српског паробродског друштва. Две су лађе биле на расположењу: „Александар“ и „Милан“, али ову последњу због имена нису хтели узети, већ узму ону прву и њоме четрдесет грађана, махом младих трговаца, крену се у сусрет високој гошћи уз певање српске химне и узвике: Живела! На овој лађици изашао је до Винчиће и извештач нашег листа, да боље може пратити целу ствар.

Пред Винчићем указа се лађа с тробојкама, и то је био довољан знак да се на њој вози Она, којој је овај део грађана пошао у сусрет. Кад су се лађе приближиле једна другој и кад се јасно могло опазити лице Краљице Наталије, осу се као из једног грла дуг, непрекидан узвик „Живела“.

Краљица је одмах опазила да су то Њени драги Београђани, који су изашли Њој у сусрет, те одмах пређе према њима и отпоздрави их неколиким поклонима, на шта се с „Александра“ опет неколико пута зачу громовито „Живела“, после чега је певана српска химна. Уз пут до Београда непрестано се узвикивало: „Живела“, „Живела Краљица Наталија“, „Живела српска мајка“ и певала српска химна, а Краљица се увек заблагодарила поклонима.

Брод на коме је Њ. В. Краљица пловила зове се „Казан“. У пратњи Њеног Величанства била је госпођица Богићевићева и пуковник г Симоновић. „Казан“ и „Александар“ пили су упоредо једно поред другога, и то „Казан“ с десне стране. Кад су се лађе већ приближиле Београду, капетан „Казана“ обукао се у парадну униформу с мачем о бедрима.

Што се лађе више приближивале Београду, Краљица је бивала све узбуђенија, и кад се већ дошло до Кајабурме, Краљица је устала и стојећи посматрала Београд све док лађа није стала.

На Јалији већ почеле су се показивати гомилице света, које су Краљицу поздрављале и Краљица их отпоздрављала махњењем мараме. Код царинске карауле на јалији пуцало се и из пушака.

Чим се дошло под град, „Александар“ је прешао с десне стране да би Краљици оставио слободан поглед на град, на Калимегдан и пристаниште. Кад се лађе помолише иза градске окуке на утоку Саве, указа се оку неисказано величанствен прозор. Калимегданско шеталиште, обронци савског брега (фићир бајира) на онда горе до гостионице „Националa“ и доле цела савска улица чак до иза савског одељка, све је било начичкано безбројним непрегледним гомилама света, које су се таласале као непрегледно море.

Кровови и прозори, сва узвишена места била су заузета.

Чим се Краљичина лађа указала иза града, из хиљаде и хиљаде грла захорило се „живела“, „живела“, а кад се лађа приближила самој пристаји — ови узвици слили су се у безмерну, непрекидну грмљаву, којој не беше краја.

Пристаја, која је управо спрам ћумрука, била је дивно окићена цвећем и венцима.

Напред на самом штеку стајало је 10—15 девојчица обучених махом у бело одело. Даље на мосту по коме се излази са штека стајало је цело женско друштво, од најотменијих госпођа београдских. Од господе били су присутни: Њ. Преосв. владика Никанор, бивши министри г. г. Стева Д. Поповић, М. Кујунџић, Ђока Павловић, Ђенерал Хрватовић, бив. посланик у Софији г. Р. Данић, г. Матија Бан и прота Јаков Павловић. На пристаништу видео се још и један војни капетан у пуној парадној униформи, али ко је и

како је амо доспео не знамо, јер г. г. официрима било је у опште забрањено да учествују у дочеку.

У гомили видео се и гроф Брej, немачки посланик, који се умешао у гомилу као радознали гледалац.

Кад је Краљичин брод пристао уз обалу, небо се проламало од громовитог „ура“ и „живела“.

У Краљичину лађу је прво ушао г. Светозар Трифуњац, бив. коњички капетан и ордонанс бив. краља Милана, и поздравио Краљицу пољубив је у руку.

За тим су ушле госпођице, од којих је свака носила у руци по киту цвећа, које су при уласку у лађу бацили на краљицу тако, да је Краљица у првом смислу речи била обасута цвећем. Свака госпођица пољубила је Краљицу у руку а она њих у образ. Међу госпођицама било је једно осмогодишње девојче из Македоније у народном македонском оделу, које је поднело Краљици киту цвећа и два окићена бела голуба, што је Њено Величанство примило с нарочитим благоволењем.

За тим су дошле госпође чланице београдског женског друштва. Њено Величанство са сваком се госпођом поздравило; госпође су љубиле Краљицу у руку а она њих у образ, при чему су Њеном Величанству предати многи венци.

Одатле се Њено Величанство кренуло колима, која су је чекала пред царинарницом. Ова кола, која су била постављена дивном жутом свилом а упрегнута с два ватрена белца, којима је вешто управљао кочијаш у пуној униформи дворских кочијаша, послао је из Шапца још пре неколико дана г. Јоса Куртовић трговац и познати родољуб.

И ако је од лађе до кола једва 50—60 корака, Краљици је требало равно четврт часа да прође овај простор, јер је на сваком кораку била формално хватана и заустављана од многобројног света, нарочито госпођа, које су трчале, отимале се да је пољубе у руку, па која није то могла она је дохватала и љубила крајеве њене хаљине.

Г. пуковник Симоновић и оно неколико људи што се нашло око Краљице, управо једва су је одбранили да је одушевљена публика не угњави.

За све ово време и земља и небо проламали су се од непрекидних узика „живела“ а музика (г. Мертлова капела) непрестано је свирала химну.

Дошав до кола, Њено Величанство попне се и седне са својом дворском госпођицом Богићевићевом. Тада је публика око кола тако навалила и тако је одушевљено почела викати „живела“ и махати шеширима, марамама и рукама да је призор изгледао управо страшан, јер свет од самог одушевљења управо био је ван себе. Краљичина кола кретоше се полако а за њима гомила света тако нагрну, да се слободно може рећи да кола нису вукли коњи, но је одушевљен свет носио и кола и коње.

У таком триумфалном ходу Њено Величанство стигне до пред саборну цркву. Ту краљичина кола застадоше, али од силне гунгуле није могла ући у цркву, која је такође била пуна пунцата света.

Од цркве Краљица се крете даље дубровачком улицом. За Њом нагрте таква гомила света, да је повише Старог Здања са свим заустављена Краљичина кола. Одушевљеним узвицима „Живела“ не беше краја. Са свију страна бацане су ките цвећа. Једно мушко дете добаци Краљици у кола белог окићеног голуба.

Једва с муком кретоше се кола одатле, те кроз безбројне гомиле света, непрестано праћена бурним узвицима, кроз Кн Михаилову улицу и преко Теразија стигоше до двора.

Овде смо видели једну страшну сцену. Њ. В. Краљица Наталија пролазила је поред двора, у који је први пут доведена као млада, срећна невеста; поред двора, у коме је провела прве дане Свога срећног брачног живота; поред двора, где је годинама живела, трпећи зло и добро; поред двора, где је први пут чула прве звуке плача Свога првенца и јединца; поред двора, у коме борави све добро Њено, једина радост и утеха Њена, где борави Њен јединац, Њен слатки Саша.

Пред тим двором немо и непомично стајала је обична дворска стража, која, што но реч, ни увом не мрдну кад Краљица поред ње прође, а гвоздене капије тога двора, које обично стоје и дању и ноћу отворене, сад су биле брижљиво прикопљене и закључане, а сви прозори на двору били су позатварани и застрти густим завесама. Узалуд је Краљица Наталија упирала своје жудне погледе неће ли се бар на коме год прозору указати мило, нежно лицашце Њеногa драгог јединца — све је било немо, хладно, затворено.

С пуним очима суза, потресена, Краљева мати прошла је поред Краљевскога двора Свога.

О, шта је ова племенита душа у том тренутку осећала!

Краљичина кола пођоше још мало па онда савише у побочне улице и заустависше се у ресав. ул. (улица у којој је врачарски кварт) пред кућом госпође Бучовичке. Ту је Њено Величанство одсело. Пред том кућом заустави се и огромна гомила света, која је непрестано јурила за колима Краљичиним. Ту се зауставише и многобројна кола, у којима су биле махом госпође из женског друштва, што бејаху похитале да учине Краљици своје подворење.

Гомила је расла сваког тренутка као бујна голема река. За мало па је цела ресавска улица била дупке пуна одушевљена света.

Пошто је мало оданула, Краљица се појави на прозору а свет је поздрави бурним узвицима „Живела“.

Међу тим почеше долазити и посете. Видело се како уђе г. Р. Данић с госпођом, које Њ. В. одмах срдачно примило. Дође и бив. дворска госпођа Боса. Видесмо како дође и на брзо изађе г. Стојан Бошковић с госпођом, које Њ. В. с великог умора није могло примити. Одмах се појавио и руски г. посланик са својим првим секретаром, те су учинили Краљици службено подворење.

Од госпођа примљене су госпође часнице женскога друштва, преко којих се Њ В. изволело извинити пред осталим госпођама што их сад не може примити због умора.

Међу тим гомила пред станом Краљичиним бивала је све већа и гушћа. Три пут је свет изазивао Краљицу и три пут се Она појављала на прозору, дочекивана урнебесним поздравима. Безбројне ките цвећа летеле су кроз прозор и обасипале Краљицу. Кад се четврти пут појавила, Она је покушала да се опрости са светом, извињавала се да је уморна и рекла им је „збогом“. Али ко ће обавестити одушевљену масу, која се гибала улицом као огромно море. Краљичин се прозор затвори, али свет није ни помишљао да се разилази. На против, тек тада наста бурно одушевљење и наједаред загрме Краљева химна.

Сумрак се већ хватао, ми похитасмо у уредништво да напишемо извештај о овом значајном дану, а непрегледна гомила света још оста пред Краљичиним станом. Зашли смо већ у трећу улицу, а из даљине још брује звуци српске химне и одушевљени узвици „Живела“.

Тако је *народ* дочекао Краљицу Наталију.

У повратку сретосмо једнога старог српског државника, који нам уздрхталим гласом рече:

„Овакав дочек Београд још није видео. Налик на ово дочекан је само Кнез Михаило, кад се, по заузећу градова, враћао из Цариграда. Али ово је ипак и од тога одвојило“.

Завршујемо.

Казали смо летимице само најкрупније ствари. Перо никад неће бити у стању да опише оно, што се овог дана десило.

На крају споменућемо само још нека факта,

1. Дочек је био са свим приватан, просто народни дочек. Ни једно службено лице није у њему учествовало.

2. Око 2 часа по вароши се пронео глас, да је у двору читав лом, да Краљ Александар наваљује да изађе на Сава на сусрет Својој мајци а Његови мудри учитељи и саветници то Му не дају,

3. Краљичином дочеку присуствовало је у најмању руку 15.000 људи. И код оволике грдне навале света, ипак нигде није било апсолутно никаква нереда, а међу тим на Сави света на света било је 5 жандарма на коњима, који су „одржавали ред. Званично неучествовање у дочеку терало је тако далеко, да чак нису извели ни обичан број жандарма да одржава ред. Карактеристично је, да је ред овако дивно одржан баш онда, кад ту није било жандарма да га одржавају.

4. За све време Њ. В. Краљица била је веома узбуђена. Много пута долазила је у тако узбуђење, да су јој крупне сузе текле низ лепе образе. Кад је стигла у стан, изговорила је ове значајне речи: „Штована господо и драге госпође! Ви можда и сувише често видите сузу у мојим очима. Немојте ми замерити — ја вас то молим. Ово су сузе материнске и ово су сузе благодарности Мојим добрим, драгим Београђанима.“

Њ. В отправило је одмах по до-

ПОДЛИСТАК

СИЛАЗАК С ПРЕСТОЛА

РОМАН ИЗ ЖИВОТА БАЛКАНСКИХ НАРОДА

У 90 ГЛАВА — С ПОГОВОРОМ

(Писац задржава сва права)

(50)

У осталом и без тога ђенерал већ беше почео понова западати у оно отоичње узбуђено и помућено стање и расположење. У очима опет му се беше почела палити она кобна, лудачка ватра, што је из њих мало час сијала кад се оно беше вратио из женине спаваће собе. Уко чену руку беше му грч попустио и ђенерал је већ стезао песнице, да се с неким бије или да се у коштац хвата.

— Да наручим, да препоручим, је л тако рече? а? — поче ђенерал живо размахујући рукама — Теби да препоручим.... Ти да чуваш и да учуваш нешто? Ха, ха, ха,! А ко ће тебе чувати, ко ли ће тебе бранити... Ено, видиш ли онога маторог курјака, гле како устаје, гле како се протеже, зева; ено га сад где почиње обилазити око твога престола... Гле како иде у корак, све у наоколо, све у наоколо а реп му се врти и праћка као каква змија, а матори вук облизује се, диже главу, гледа у вис и загледа на прсто; па опет обилази око њега полако, у корак и вреба згодан тренутак, кад ће скочити да ти откине главу. и да с њоме утече онамо онде у ону велику шуму где ће је на тенане оглодати. С тога чувај добро главу кнеже, пази да ти је ноћу не украду кад заспиш Зато кад у вече лежеш, пази добро где мећеш главу, нека ти је увек чврсто притврђена за рамена да не може лако спасти,

Ђенерал се испрси и издражди очи право у кнеза:

— Кнеже Мутимире — викну он — ја те сажаљевам ! Ти мислиш да си некаква сила а у ствари ти си најбедније створење на свету. Да живиш и да дрхтиш — то је твоја улога Ти си као оно зец у шуми, који непрестано мора спавати с отвореним очима. Сваки твој поданик убио би те с највећим апетитом. Ти мораш да се претвараш, да вараш, да дволичиш да мислиш једно а да говориш друго, да целога века изигравaш улогу, као оно глумац на позорници — једном речи, ти си један ....

— А ја сам се пречестио смрћу, и ја сам сад слободан и неограничен човек. Кроз неколико дана за мојим ће мртвачким сандуком поћи гомила светине, и ја ћу им се и мртав смејати; смејаћу се њиној глупости, њиној подлости, њином ништавилу. Једни ће се радовати мојој смрти, други ће ме мритворно жалити, трећи ће ми се светити — а ја ћу их све презирати.

Ђенералове разрогачене очи чудно су се сијале; његов храпави глас чудно је одјекивао у немој соби.

— Умирем — настави даље Врбавац, још јачим нагласком — умирем, али док сам живео бар сам живео. Било је високих чиновника и ја сам их у служби протекао било је моћних великаша и сви су ме морали слушати; било је кнезова, који карају и милују, казне или праштају; живот многих стотина и хиљада, читавих милијуна био је у мојој руци; ја сам их држао за врат, њина глава била је у мојима шакама и кад год сам хтео ја сам је могао откинути као врапцу.

(Наставиће се)

ласку депеше својој тетки и својим сестрама. Депеше су једнаке и у главноме гласе:

„Сад стигосмо. Дочек величанствен и не може бити сјајнији. Потпуно осуство званичног дочека није могло ни најмање покварити општу слику, која је веома импозантна и дирљива.

5. У тренутку кад завршујемо овај опис, дознајемо да су београдске телеграфске штације препуне телеграмима из унутрашњости, у којима се Краљици честита долазак у Србију.

Дан је био веома леп, топао и пријатан.

БЕОГРАДСКЕ ВЕСТИ.

Службене новине доносе у неслужбеном делу јучерашњег броја ово саопштење:

Њено Величанство Краљица Наталија долази данас у Београд.

Како Њено Величанство долази без претходно постигнутог споразума о њеним будућим односима ка Краљевском Двору, то при њеном доласку не ће бити никакав званичан дочек.

Уређење пак будућих личних односаја Његовог Величанства Краља Александра према Краљици-Матери, на основу чл. 72 Устава и закона земаљских спада искључиво у надлежност Његовог Величанства Краља Милана, Оца Краљевог.

Шта ово значи? Ко ово говори? Г. Ђурчић, уредник „Српских Новина“? Или ваљда какав његов сарадник? Или ваљда коректор државне штампарије? Као службена изјава, свакако ово се не може сматрати, пошто излази у неслужбеном делу. Као приватно мњење пак, овака изјава нити има смисла ни разлога. Овако би би можда могло говорити намесништво, можда и влада, али не ни г. Ђурчић ни његов коректор. А да ли намесништво, да ли влада може што овако рећи под својим потписом? Могу ли они рећи да једино и искључно оставља краљу Милану, да он уреди односе између Краљице Матере и Њеног малолетног Сина Њ. Величанства Краља Александра? Претпоставимо овакав случај: Краљица по праву које има као српска грађанка, настани се стално у Београду, као што ће јамачно и бити. Краљ Милан, да би спречио додир између Краљице и Њ. В. Краља Александра, не налази другог пута и начина, но да узме и одведе Краља Александра са собом „да ради свог образована путује по Јевропи“. Хоће ли и може ли и намесништво и влади и у овом случају оставити и признати, да је то искључио краљ Миланова ствар да овако поступи.

Свакако ова белешка у неслужбеном делу службених новина до краја је бесмислица, јер по мудрости, с којом је написана, сведочи само то, да ју је писао неко који се нашао у забуни; који је осећао да треба нешто рећи а није управо знао шта.

Окићена престоница. Јуче као на дан доласка Њеног Величанства Краљице Наталије, Београд је још од раног јутра био искићен српским тробојкама. Нарочито је главна, кнез Михаилова улица, била богато искићена. На митрополији и богословији такође су се виле заставе.

Нова лутрија. Дознајемо да друштво Св. Саве приређује другу лутрију за 2 фебруар 1890 год. Срећке ће се изложити продаји још 1 октобра ове 1889 г. Згодитака биће на 250 и то од веће вредности, махом од српских производа. Главнији згодитци биће, у место новаца, у српским државним обвезницама лутриског зајма. Таквих згодитака биће 20. Срећака за ову лутрију биће на 20.000.

Парабродско друштво „Фијума.“ Ово је друштво сада први пут поставило своју агенцију у Обреновцу. Оно ће искључиво радити на транспорту српске производње у опште и извозиће је у најудаљеније крајеве света јер је у вези са свима железничким и парабродским дирекцијама. Што нам је највише пало у очи то је: да је 16 ов. мес. „Фијума“ пловила српском обалом метнув на катарци *Сриску народну тробојку.*

*

Посета. Цело дипломатско тело држало јутрос заједничку седницу — решено да сви страни посланици по подне предаду своје карте код Њ. В. Краљице. Само немачки и турски посланик неће ићи.

*

Смешан случај. Јуче је на „Српској Кредитној Банци“, која је у Кнез Михаиловој улици, била истакнута српска тробојка као и по осталим зградама у тој улици.“Али је та застава била лоше среће, јер није стајала ни пун сахат, а већ ју је око 8 сахати из јутра момак морао скинути,

Што ли то, боже мој!

*

Руско посланство било је јуче, као на дан доласка Њеног Величанства Краљице Наталије, окићено заставама.

*

Осветљење. 400 госпођа решиле су те су синоћ у част доласка Њеног Величанства Краљице Наталије осветлиле своје домове. На њих су се угледали и многи други грађани те је тако синоћ сва варош била осветљена и поред тога, што званичног дочека није било.

*

С великошколског скупа. Јуче пре подне Великошколци су држали скуп, на коме су се саветовали да ли да великошколска омладина, као омладина, учествује у дочеку Њеног Величанства Краљице Наталије. После прилично дуге и живе дебате решено је, да омладина као таква не учествује у дочеку, а сваки посебице може, ако хоће и учествовати.

*

Странци. Београд је јуче био пун странаца, који су дошли из оближњих места Аустро-Угарске ради доласка Њеног Величанства Краљице Наталије. Ради тога дошли су и многи дописници страних новина, нарочито бечких и пештанских.

*

Из дипломатских кругова. Г. Николзон енглески министар резидент у Будим-пешти, зет индиског вице Краља, дошао је на неколико дана у Београд. Синоћ је у његову част био ручак код овдашњег енглеског посланика. На ручку су били и г. г. Бимен, дописник лондонскога „Стандга“ и Вајц, дописник лондонскога „Дели Њуса“.

ДОМАЋЕ ВЕСТИ

Жалосни знаци. Доби смо из Ниша два прогласа на бираче, један је радикални, други је либерални. У радикалном прогласу вели се:

Грађанима нишким

„Грађани!

„Јуче је одкривено једно срамно дело, достојно наших либерала! Нека им потомство суди а на грађане апелујемо да их данас осуде.

„Ко на свој образ хоће да се блатом баца, нека иде да гласа за либерале, а да су они подли и гнусни ево доказа:

„Јуче је ухваћен на делу, да овдашњи један чиновник либерал, са два општинска писара дају бирачке карте и прете сваком ко уз њих не гласа. За то имамо доказа и ствар је у истрагу.

„Грађани!

„Давање карата после одређеног рока то је злочинство. То је завера против законитости — то је завера противу уставности! и либерали су толико ниско пали, да су се чак и тим подлим средствима послужили ради постигнућа својих партијских циљева.

„Поред тога, опомињемо оне сограђане наше, који су добили бирачке карте, али знају да нису платили порез да прочитају изборни закон, где се строга казна одређује за сваког, који се таквим средством послужи и гласа, а није платио порез.

„Према глави и оца по глави“ вели срп. пословица, па према томе могу се лако кривци ове завере извући, а грађани, који су се лакоумно њима уверили, да извуку својом кожом.

„Грађани!

„Станите и размислите мало! Упитајте сами себе, да ли овакви људи, који се у данашњим приликама оваким противузаконим и противуставним средствима служе, могу да буду заиста поштени и добри и онда кад на власт дођу? Пресудите сами да ли подлаци и лажови постају бољи, ако им дате силу и власт?

„Проценит грађани саевим беспристрасно ово дело нишких либерала и реците по души има ли ту поштења, има ли ту љубави ка истини и народу?

„Је ли то либерална слобода, да се фалсификују бирачке карте? Је ли то њихова надувена правда, да се лажом и таквим подлим средствима служе? Не и опет не! Данашњим чином одкрили су сву наготу својих себичних страсти и интереса за које се они боре, а не за народ. Правда је хтела да им својим оштрим мачем раздруска медузину главу, која само чека да се дочепа народног тела те да му сише крв његову. Нека им буде пред главу!

„Према овоме либерали су недостојни да буду ваши преставници на скупштини, да буду тумачи ваших жеља и потреба, за то бирајте радикалне кандидате: *Лазу Петровића* и *Николу Живковића* овд. трговце.“

А у либералном стоји:

Браћо Либерали!

„Радикали су својим угарком нагнали Домаћине Српске по Србији, да насиљем саставе радикаску партију, и да насиљем отимају изборе посланика, па да жаре и да пале у нашој отаџбини, а да њима нема суда ни пута!

„У Нишу им не помаже угарак и ражањ, јер више је нас, и будна је свест и кураж наша. Али радикали сад ударају на нас, подло срамним клеветама, које растурају штампаним плакатима, баш у свечаноме часу избора!

„Нема никаквог срамног дела нашег и наших либерала. Јуче пре подне предати су бирачком одбору списак бирача и бирачких карата. После нису ни могле бити издавате нити би вредиле бирачке карте.

„Ми смо нашим бирачима шиљали листе наших кандидата, на којима је назначено, где ће ко гласати.

„На тај наш рад нападају радикали и радикалска власт! Подло је удешена достава, да у стану нашег одбора има скривена крујумчарена дувана!! За то крујумчарење наређен је и учињен претрес — којим није нађен ни дуван и ништа казнимо. А сад радикали лажно износе да је бајаги ухваћено на делу издавање бирачких карата! Нема клеветања, нема кривице!!!

„Срамна клевета достојна радикалаца.

„Али је страшно шта чини власт радикалска. Зар се под именом претреса за крујумчарење дувана сме чинити претрес за бирачке карте?! Камо решење за такав претрес?! Зар се чиновници државни и општински сметају стражарно терати без кривице и решења!

„То је повреда најсветијег права Србинова, да му кућни праг буде заштићен. То је повреда Устава, којим је то право Србиново гарантовано. То је повреда изборне и личне сигурности, коју су гарантовали устав и закони.

„Браћо либерали — ето каква је слобода, уставност и законитост, у рукама радикалским! Они ће бунџе, ражањ и угарак!

А нама треба слобода и законитост. Па зато похитајмо сви на бираллиште да бирамо наше кандидате, који ће на скупштини отерати радикаску напаст, а ујамчити нашу слободу и сигурност.“

Ето докле је код нас довела страначка борба. Као да нисмо синови једнога народа, деца једне домовине која у одсудном тренутку треба сви збратимљени да стану под једну заставу на браник њен, но ре изгледа да смо крвни душмани ки непријатељи! Ни према Турцима српски народ није гајио оваку мржњу какву данас политичке страпке једног српског народа гаје је дна према другој. Куда ли ће нас одвести ова страначка мржња.

*

„**Одјеку**.“ телеграфишу, да су неки либерали у Џепу пуцали на изабраног радикалног посланика Тодора Радовадовића и ранили га.

КУРС

Дукат . . . . :	5 67
Наполеон	9.59
Срц. лутр. 3% лозови	34.70

ДНЕВНИК

КАЛЕНДАР

Понедељак

Православни 18 Евмен прен
Католичка 30. Јероним
Сунце излази у 5 с. 44
Сунце залази у 5 с, 28
Пос. четврт. 5
Дан је с почетка $12^1/_2$ сати а ноћ 11^1 али до краја овог месеца дан окраћа за 1 сат, а за толико и ноћ одужа.

Ред примања по министарству

Министар унутр. дела: сваки дан пре подне од 12—1 часа пре подне.

министр. иностр. дела: четвртком од 11— пре подне.

Министар војни сваког дана од 11—12 ч. сем недеље и празника.

Мин. правде: сваког дана од 9 и по часа до подне.

Мин. Грађевине; сваки дан од 11— 12 ч пре подне.

Мин просв. и црк. дела петком од 11 до 12 часа пре подне.

Мин. привреде, понедеоником, уторником четвртком и петком од 11-с пре подне до 1 по подне.

Министар финансије уторником и четком 1 —с до 2 по подне.

ТАКСА ЗА АМАЛЕ

За теж ину до 60 кила од параброда до:

	дању	ноћу	
кола на станици	0.50	0.60	п. д
Хотел „Крагујевац“ . . .	0.60	0.80	„
Хотел „Националa“ . . .	0.80	1.—	„
„Гранд-Хотела“, „Круне“, „Краља“, „Грч. Краљице“ „Русије“, „Злат Анђела“	1.—	1.30	„
„Касине“, „Париза“. „Вадкана“, „Руске Круне“, „Топа“, „Злат Прага“ .	1.25	1.50	„
До „Венеције“ „Босне“ „Лимана“ „Европе“ . .	0·80	1·30	„
до „Жиров. Венца“, . .	1·—	1·30	„
до „Велике Пиваре“ . .	1·25	1·50	„
до „Тобџиске пијаце“ . .	1·50	1·80	„

Пошта и телеграф

За писма од 15 грама тек. плаћа се п. д. за Србију, Славонију, Хрватску. Срем Банат, Бачку и целу Мађарску. за аустрију плаћа се 15 пр. д. На сваки 15 грама више још по 15 пара дин. Писмо може бити тешко највише до 1 киле.

Препоручена писма морају бити на средини запечаћена. За препоруку плаћа се 20 п. д. а за повратни рецепис још 20 пара.

Поштанске упутнице.

До 500 динара поштанском упутницом, а 150 путем телеграфа код већих пошта.
До 200 динара поштанском, а 100 динара телеграф. упутницом код мањих пошта.

ТАКСА А СЕЧЕЊЕ ШУМЕ ОПШТИНСКЕ И ОПШТЕ НАРОДНЕ

Велико дрво родне горе . . .	12·63	дин.
Средње „ „ „ . . .	8·42	„
Дрво за обичну грађу . . .	1·27	„
Рог, метак, баскија	0·43	„
Велико дрво нородне горе . .	3·37	„
Средње дрво неродне горе . .	2·11	„
Рог, метак, баскија	0·21	„
Мечија лескa велика	42.10	д.
Мала лескe не сме се сећи		
Пруће од 100 ком. за продају	0·43	д.

Велико дрво има пречник 63 сантимет
Средње дрво има пречник 32 сан.
Обична креда има пречник 72 сан.

ТАКСА ЗА ВОДОНОШЕ

Савамалски кварт до чесме спрам министарства грађевина 25 п. д.
Савамала и сваки одсек на вису, варошки теразиски кварт, запад. врачар, варош капија по 40 пр. динареки.
Остале улице по 50 п. д.

До приватних кућа и обратно

За кварт савамалски . .	1·—	1·40	„
„ „ варошки . . .	1·—	1·50	„
„ „ теразиски . .	1·25	1·50	„
„ „ дорћолски . .	1·40	1·80	„
„ „ врачарски . .	1·60	2·—	„
„ „ палилулски . .	1·60	2·—	„

Н.Ђ се рачуна од Октобра, до Марта од 6 с. у вече до 7. с. у јутру.
Народна библиотека отворена је сваки да 8 Ѵ до 12 сати пре подне.

Такса ва железничке носаче

Од излаза до отправништва пртљага за пртљаг или за ручне ствари до чекаонице и железничких кола, или само из чекаонице до жел. кола 5 пара дин. од комада.
Од излаза до отправништва за пртљаге преко 25 кила по 30 п. д. од комада.
Путнички пртљаг од излаза или ручни пртљаг од истог, 15 п. д. по комаду.
Од места издавања до места вожње за путнички пртљаг преко 25 кила 35 п. дин. по комада.

Дописне карте за Србију

Пре те стају 5 п. д. а с плаћеним одговором 10. ц. д. за међународну преписку у 6 п. д. и 20.
НАРОДНА БИБЛИОТЕКА отворена је сваки да од 8 до 12 сати пре подне.

Књижевни оглас

ПОЗИВ
НА ПРЕТПЛАТУ КЊИГЕ
ПАСТИРСКЕ ПОСЛАНИЦЕ
Црквене и друге, Беседе и речи

Намерни смо да у име божије, штампамо укупно све наше посланице, беседе и речи, које смо у разним приликама и времену говорили.

У жељи, да би могли знати, колико ћемо књига штампати позивамо пријатеље наше и све љубитеље књиге и цркве нарочито браћу свештенике, учитеље и клирике, да се у што већем броју упишу у предбројника исте и вас или непосредне или преко г. г. окружних протојереја и намеснике о томе известе, а ово братски умољавамо, да се зауму око прикупљања претплатника, за што ћемо им поред срдачне благодарности и 12 од сто у новцу или књиге у име награде уступити.

Књига ће изнети 30 до 35 штампаних табака, а цена јој је 4 динара. Новац се полаже у наточ за књигу.

У исто време умољавамо најљубазни је преча сне конзисторије, окружне протојереје и намеснике и сву осталу господу, којима смо раније слали наше књиге: „Номоканоне“, „Таблице о сродству“, „Библејско-егзегетичке слике“ и друге ради продаје, нека нам изволе поднети рачуна о продаји истих.

Рукопис је готов и спреман за штампу.

Рок уписивања на књигу траје до 10-ог августа тек. године.

Августа 1889 г.
у Београду

епископ
НИКАНОР

ОГЛАСИ

Квартир испод позоришта до саме Чукур-чесме издаје се од идућег Митрова дана под кирију. Квартир се састоји из три собе, предсобља, кујне, собе за мл ће и засебна подрума. У авлији бунар са водом за прање рубља и сваку другу потребу. Издаје се само за мању породицу.

Вел. Антић
инспектор мин. Грађевине.
629,2—4

ДВА ДОБРА ТЕГЛЕЋА
КОЊА
осам година стара продају се. Упитати у овој редакцији.
637,2—6

ЛАСТА
календар
може се добити у књиж р
В. Валожића
у Београду

Хиљаду комада за	32	дин
Пет стот. „	20	дин
Сто „	5	дин
513	7—10	

Телеграфишите! Једини случај а за кратко
ЛУТРИЈЕ ФРАНЦУСКЕ БЛАГАЈНЕ
гарантоване од ФРАНЦУСКЕ ВЛАДЕ
НЕШТО НАЈКОРИСТИЈЕ ШТО МОЖЕ БИТИ

I. Добротворна лутрија
у корист радника Вулта итд.
Вучење је 3 окт. 3 дец. и 3 Фебруара.
Сваки лоз игра у сва три вучења

Чиста добит 500.000 д.

1	згодитак	200.000	дин.
1	„	100.000	„
2	„ по	20.000	„
4	„ „	10.000	„
8	„ „	2.000	„
16	„ „	1.000	„
40	„ „	500	„
280	„ „	100	„
800	„ „	50	„

1 ЛОЗ КОШТА 4 дин.

2 Томбола светске изложбе.
УСПЕХ КАКВОГ ЈОШ НИЈЕ БИЛО!
Похитајте да купите од ових лозова. **Вучење ће бити кроз кратко време.**
Сви ће лозови састојe у најпознатијим урнек д лима са изложбе.
Две трећине лозова добијају 10,000 ОС) динара
ЈЕДАН ЛОЗ КОШТА САМО 3 ДИН.

3. Филантропија бесплатног зајма
За чим жуде женске највише! између осталих великих згодитака у сребру има једна **диван краљевски накит са бриљантима м једна Севрска порцуланка вазна** коју је поклонио француски министар лепих вештина. На 100.000 лозова 12.000 згодитака.
ЈЕДАН ЛОЗ КОШТА САМО 3 ДИН.

ПОХИТАЈТЕ ДА КУПИТЕ ШТО ВИШЕ ЛОЗОВА на сваких купљених 10 лозова дајемо једанајести бесплатан

Општи услови. Листа вучења биће оштампана у новинама. Онај који добије биће извешћен брзојавом самога дана вучења. — Згодитци се издају у месту гди се купац налази без икаквих трошкова од његове стране.
Новац треба слати и то одма у српским банкнотама или маркама са 10 од сто ажио у препорученом писму и адресовати:
M-r Rotter, Directeur du „comptoir commercial“ Constantinople Цариград
ЈЕДИНИ и ОДГОВОРНИ ДОЗВОЉЕНИ ДЕПОТ за цео исток. 631,5—15

У ПОСЛЕ ЊИМ ДАНИМА

— РАСПРОДАЈА —

код
АЛБЕРТА КОНА, СИНОВИ
Кнеаз Михаилова улица број 7.

Сваки без разлике нека се увери без одлагања да се сада остатак еспапа продаје по најјефтинијој цени, јер ова прилика никада више неће се десити.

618,3—10

Стављам до знања п. публици да сам дао израдити особито лепе

СПОМЕНИЦЕ И БРОШЕВЕ

за украсе мушкима и женскима
— *а у спомен миропомазања* —
ЊЕГОВОГ ВЕЛИЧАНСТВА
КРАЉА АЛЕКСАНДРА I.

Главно стовариште тих споменица за краљевину Србију дао сам г. г. „*Нахмяну и Здујићу*,“ овдашњим фабрикантима цигар-папира

Исте споменице продајем препродавцима на 10 комада најмање по 1 дин. и 50 п. дин. а препродавци не смеју их продавати скупље од 2 динара комад.

Ко би из унутрашности Србије желео да има на продају ове споменице, молим да се обрате г. г. Нахману и Здујићу.

Молим п. публику да изволи похитати с куповањем ових споменица, јер их је још врло мало остало, тим тим пре што сам један део прихода уступио друштву „Св. Саве“ (20%) као што тврди и уверење председника друштва „Св. Саве“ од 18 августа о. г.

У Београду, 6. Септембра 1889.

Са особитим поштовањем
М. А. Маца
(Београђанин)
Т.лмач и Агент у Будимпешти.

601.2 —30

Власник и главни уредник Перa Тодоровић. Одговорни уредник С. Јаношевић. Штампарија „код Просвете“ Позоришни трг. бр. 2

БРОЈ 270 УТОРАК 19. СЕПТЕМБРА 1889. ГОДИНА II

ИЗЛАЗИ СВАКИ ДАН

БРОЈ 10. П. Д.

ЦЕНА ЗА СТРАНЕ ЗЕМЉЕ

За годину . . . . . 30 динара
На по године . . . . . 15 динара
На 3 месена . . . . . 9 динара

LE PETIT JOURNAL

МАЛЕ НОВИНЕ

ДНЕВНИ ЛИСТ ЗА СВАКОГА

Претплата из унутр. полаже се само код пошта

За Београд нема претплате — Лист се продаје на број

Писма и рукописи шаљу се Власнику „Малих Новина" Топличин венац, бр. 17., на горњем спрату.

Претплата се прима код свију пошта у Србији

ЦЕНЕ ОГЛАСИМА

На првој страни од петит. реда 20. пр. дин. а на четвртој од петит реда 10 пр. дин.

ПРИПОСЛАНО стаје 50 пр. д. од петит реда.

KLEINE ZEITUNG

Огласи јевтино, по потреби и са сликама. За свако оглашење плаћа се држ. таксе 20 пр. д. ВЕЋИ ОГЛАСИ ПО ДОГОДБИ

ГРАДСКО КУПАТИЛО

АМАМ

Ради сваки дан, за мушко особље од 6 из јутра до 8 сати пре подне и од 6 по подне до 9 сати у вече.

Петком недељом и сваког празника цео дан

За женско особље сваки дан од 8 пре подне до 6 сати по подне изузимајући горње дане

ЦЕНЕ КУПАЊА:

	дин. пара
За мушко особље од персоне у кабине	50
на Галерији	60
За женско особље од персоне у кабини . . .	60
на Галерији	40

За децу до 10 год. плаћа се у пола цене

ВАЖИ ОД 1-ог СЕПТЕМБРА ОВЕ ГОДИНЕ

Поштовано Грађанство,

Будите уверени да ми није намера да хвалим градско купатило, пошто није тако декорисано као што има овде у Београду нове илице, но је остало по старом природном распореду.

Али сваког могу уверити да сва друга нова купатила морају дати признање да је градско купатило надмашило сва купатила услед текуће савске воде, које у других нема, но се служе бунарском водом.

Зато узимам слободу препоручити пошт. грађанству, да ема чистијег купања без икакве сумње од градског амама.

Још кад би се српска држава постарала, да направи неколико када за купање, поред ове кирије коју данас прима од амама, јамчим њој, да би имала још 2400 динара више но сада.

Јер кад би још оваку удобност снабдела, не би се звао амам, но лековита бања, јер је доказано, да је текућа а нарочито савска вода од рематизма одвише добра.

Што се тиче чистоте и солидне послуге на подпуно задовољство јемчим.

У исто време набавио сам вешта аператора за сечење жуљева, који бесплатно стоји посетиоцима на услузи.

С поштовањем
Коста Димитријевић
амамџија

568—10—10

ТЕЛЕГРАМИ

Крушевац. 18 септембра. Крушевачки изборни округ дао све радикале.

Краљица Мати и Краљ Син

Већ је више од 36 сати, како се Њ. В. Краљица Мати налази у нашој средини, и Она још није видела Свога драгога Сина — Њ. В. Краљ Александар још није имао прилике да се састане са Својом милом Матером.

Откуда то?

Као што је познато већ, ономад је изашао био *цео Београд* да пресретне и дочека Краљицу Наталију. Али у тој многохиљадној гомили само није било Онога, кога су Краљичине очи најжудније тражиле, није било Њена мила Сина.

Зашто?

Ономад, на дан Краљичина доласка, по вароши се после подне разнела вест, да је Краљ хтео изаћи пред Своју Мајку, што више да је наваљивао, али Му то нису допустили.

Јуче опет проносио се по вароши сасвим супротан глас. Извесни људи протурали су, да је г. Ристић све био спремио да Краљ изађе, да су чак и кола била готова, али да сам Краљ није хтео изаћи.

По новинарској дужности ми бележимо обадва ова гласа, али, истину да кажемо, ми у овај последњи глас *никако не верујемо*. Да сам Краљ није хтео изаћи пред Своју Матер — то просто не може бити.

Шта остаје дакле? Нису га пустили? Ко га није пустио? Па намеснишство, влада, учитељи Његови.

Ми налазимо да је тај поступак за осуду, па ма ко да га је учинио. За што да се не да Њ. Величанству да изађе пред Краљицу Наталију? За што да се брани сину да изађе пред Мајку Своју?

Рецимо избегао се службен дочек. Добро. Ми се у ту тему нећемо мешати. Допустићемо да намеснишство и влада имају некакве своје разлоге које ми смртни не смемо знати, и да с тога службеног дочека није могло бити. Па лепо, зар се онда није могло удесити да Њ. В. Краљ изађе са свим приватно, као Син, као Дете пред Мајку Своју? Зар Краљ није могао у цивилу, праћен својим професорима, сићи са свим приватно и дочекати Мајку? Коме би то сметало? Шта би то шкодило? Какав би, и чији би интерес ту био повређен, да је учињено то, што је тако природно, тако обично, тако близу памети?! И зар не би баш то учинило да присуство Краљичино овде буде са свим природна и обична ствар, која ништа не потреса, никоме не сме та, ништа не ремети?

Међу тим шта се учинило? Место овога простог и природног поступка, начинила се без нужде од ове ствари цела трагедија.

Јес, цела трагедија!

Господо намесници, господо министри, ви чак можете, по несрећи, покушати да нам и уста запушите. Али знајте то, да ово што вам говоримо, ми вам не говоримо као непријатељи, но као људи који желе добра овој земљи. Чујте дакле, јер мучно да ће вам ко други рећи праву истину.

Овај ономадашњи и јучерањи поступак с Њ. В. Краљицомсхваћен је у Београду као насиље, као ужасна трагедија, у којој Краљ и Краљица играју улогу *мученика*, а ви улогу *мучитеља*. Јавно мњење тако схвата ствар.

И ако се и даље покуша да се ствар одржи у овом данашњем стању, онда ће те ви од ње доиста, истински направити оно што сад свет само нагађа.

Што ће вам све то? Чему све то служи? Куда то води? Ако ко мисли да тиме прави притисак на Краљицу и да је натера тиме да потпише некакву погодбу, што јој неће дати пре да се састане са Својим Сином — ако се то мисли, онда је то једна голема и несрећна заблуда. Таком притиску Краљица Наталија неће никада попустити. Међу тим на тај начин може се заплести и поништи цела ситуација, а одговорност за све пашће само на творце ове несмишљене радње.

Ми говоримо и доста јасно и потпуно на време.

Узме ли се ствар природно, као што је — буде ли се у Краљици гледала само мати, која је амо дошла ради Свога Сина — па се допусти да се Она доиста и састаје са Својим Сином, цела ће ствар остати у најобичнијим границама, и од доласка Краљичина никога неће ни глава заболети.

Но ако се, по несрећи, потера и даље овако, ако се Краљици буде силом спречавао састанак са Сином, онда из тога могу понићи забуне и неприлике, којима је крај недогледан.

На влади је да од једне најобичније ствари не гради силом неприлику и себи и земљи.

То је наше најискреније убеђење.

БЕОГРАДСКЕ ВЕСТИ.

—

Значајно. Ономад, кад је стигло у Београд Њ. В. Краљица Наталија, министар председник г. Грујић и министар просвете г. Светозар Милосављевић били су цело после подне у једном винограду, где су се забављали љуљајући се на љуљашци.

*

Личне вести. Синоћ се вратио са свога пута у иностранство бивши митрополит г. Теодосије.

*

Остаје у иностранству. Како „П. Лојду“ телеграфишу из Београда, намесништво је дало уверење бив. краљу Милану, да је влада предузела све мере те да обезбеди потпуно извршење оних наредаба, које бив. краљ Милан мисли да има право тражити да се предузму због бављења краљице Наталија у Београду. Бив. краљ Милан ће услед тога до даљих прилика остати у иностранству.

*

Краљевски намесник г. Јован Ристић, како се говори, телеграфисао је Њеном Величанству Краљици Наталији у Турну, да ће бити званично дочекана, ако пристане да се у Београду бави само три недеље за које би се време виђала са својим сином Њ. В. Краљем Александром па после опет да се врати у иностранство. На тај би се начин могла виђати два пута у години. Њено Величанство је, како веле, одговорило, како оно није тражило да се дочека ни званично ни незванично, а то значи да Краљица није пристала на захтев г. Ристића.

*

Краљевска академија. Јуче је Српска Краљевска Академија држала свој потпуну седницу.

*

Аудијенција. Њено Величанство Краљица Наталија благоволела је јуче после подне примити у аудијенцији [illegible] Михаила, г.г. Пересјанца, руског посланика; Саву Грујића, министра председника, и бивше министре г.г. Хрватовића, Франасовића и Милана Кујунџића.

*

Скуп. Београдски трговци који су прекјуче на лађици „Александру“ изашли у сусрет Њ. В. Краљици Наталији, држали си синоћ скуп, на коме су решили да умоле Њено Величанство да је смеју лично поздравити. Даље је решено да јој том приликом поднесу у знак поштовања адресу оданости и дивну китку цвећа.

*

Јубилеј. 24 ов. м. г, Панта Срећковић, професор В. Школе, славиће своју тридесетогодишњицу професорске службе.

Занимљиво с биралишта. 15. о. м. на дан избора посланика, било је и занимљивих сцена. Тако је у једном овдашњем кварту један одличан грађанин пришао најпре радикалној кутији и бацио куглице унутра. Па како је био збуњен, није видео но је нитао где је либерална кутија и том приликом раширио руке и отворио шаке те се видело да су шаке празне и за кога је гласао. Истина, ово се може узети као издавање за кога је гласао и то се по закону казни, али је очевидна ствар да је то учињено као први пут у забуни.

*

Изостао. Пада у очи да јуче Њ. В. Краљ Александар, по обичају, није изашао у Топчидер, што иначе сваки дан чини.

*

Пред станом. Пред Краљичиним станом ономад у вече стојала је гомила до позне ноћи. Мрак је већ одавно био пао, а гомила се још никако није разилазила. Краљица се морала појављивати на прозору равно осам пута, вазда изазивана и поздрављана бурним узвицима. Тек на молбу Краљичину да је уморна и да мора отпочинути, свет се разишао доцкан у вече. Међу овом публиком били су многи одлични трговци и виши чиновници.

*

Страни дописници. Сем редовних дописника страних новина, који се овде стално баве, поводом доласка Краљичиног дошли су и други страни дописници, као „Пестер Лојдов“ г. Шиклоши и дописник „N. Pest. Journal-a“ г. Фаркаш Имра.

*

Састанак. Протекао је цео јучерањи дан, а надлежни још не пустише Њ. В. Краљицу-Матер да с састане са Својим сином. По вароши се говори да тиме мисле да је нагнају да потпише некакву погодбу, коју је краљ Милан издиктирао.

ЛЕПЕ ГРЕШНИЦЕ

(Истинити догађај)

1

„Она га љубила — она га убила“

(НАСТАВАК)

Рука се отказује да опише оно грозно стање у коме се од тог доба налазила бедна Љуба.

Сузе су текле па и престале — окаменило се срце из кога извиру; поглед се укочио, мозак утрнуо, цело се тело укрутило; разлика између сна и јаве изгубила се — она би по читаве дане седела на једном месту, укочена, хладна и бесмислено бленула у једну тачку, или би се ничице бацила на свој креветац и тако згрчена лепомично лежала ту по двадесет и четири часа. По три — четири дана није ништа окушала сем по мало воде. Стање је било просто ужасно. Што је бедну Љубу најгоре убијало, то је њена страсна, страшна, неутољива љубав спрам Паје. Она се није бојала усамљености, што напуштена остаје у свету, није презала од сиротиње и потуцања — све су то за њу биле и обичне и лаке ствари, за које је осећала да још има довољно снаге Што је од ње градило горку очајницу то је: — она никако није могла сватити како ће она од сад живети без Пајине љубави. Та је љубав њој била потребна као парче хлеба, као удисај ваздуха — управо та јој је љубав била живот, и она никако није могла појмити како ће од сад живети без живота свога.

У таком заносу живела је Љуба све до пред венчање. Па јино.

Остајало је још три дана, и она ће видети како се купе његови кићени свати, чуће како трешти банда, како лупају звона, како пуцају прангије, а он, њен Паја, обучен, окићен, млад, сјајан, дичан, весело ће пројурити на колима и отићи пред олтар, да другој пружи руку и другој да се закуне пред људима и пред богом.

Та помисао била је за Љубу страховита, ужасна, ужасна, ужасна!

У један мах учини јој се да је све то немогуће, да то просто не може, не сме бити, да то неће допустити људи, да то не ће дати бог . . . . Та је ли могуће да се деси така страховита неправда, такав ужас а да свему томе нико нестане на пут!

За тим јој дође мисао: „Ако нико, то ће спречити бог. Кад Паја стане пред олтар, из неба ће морати пући гром да га ту убије, да га казни.

На један пут дође јој мисао да то све треба она сама да учини; да се цела та ствар никога другог и не тиче, но само ње, с тога она сама и треба да је сврши.

*

Сутра дан, око 9 час. пре подне, Љуба изађе из своје собе, обучена у црну хаљину и огрнута црном марамом. Тако изађе прво на улицу. На авлијским вратима застаде. Изгледало је као да се нешто предомишља. За тим брзо окрете побочном, уском улицом, изађе на чаршију, брзо пређе сокак и уђе у телеграфску зграду.

Ту, код степеница, опет мало застаде, па онда брзо и лако устрча уз ба амаке и упути се једним вратима.

У ходнику није било никога. Љуба опет застаде пред вратима, и, пошто је неколико пута дубоко дахнула, она ухвати руком за кваку, полако отвори врата и полако уђе у собу.

У соби је био само један једини човек. Он је погнут седео за столом и куцао у телеграфски тастер. Кад Љуба уђе, овај се човек и не осврте да види ко је. Тек после неколико тренутака, он се полако окрете.

То је био Паја. Пред њим је стајала Љуба.

(свршиће се)

ДОМАЋЕ ВЕСТИ

—

„Нишка Слобода“ доноси: 13 ов. м. дакле у очи самог избора, ухваћени су у кафани „Страхињић Бан“ у соби № 3, око 4—5 сати по подне, Влајко Стојановић, порески надзорник са још два општ. писара, где зову људе, и дају им бирачке карте. Одатле су спроведени у Пачелство где су нађене бирачке карте туђе код њих и ислеђење одпочето.

Ислеђењем нашло се страшних злоупотреба од стране општ. власти, која се била упела из петних жила да продре са либералима. Има их који немају право гласања јер не плаћају 15 дин. годишње порезе, који нису старе данке платили, па чак који нису ни овај послех. порез платили и т. д. Све то са актима ислеђења, предато је главном одбору за нишки изборни округ на даљи рад.

*

С биралишта. Целокупни резултат избора познат је коначно. Бројни односи странака овакви су: **102 радикала и 15 либерала.**

Због нагомиланог материјала није у овај број могао ући целокупни преглед изабраних посланика по изборним округзима, за то ћемо га донети у идућем броју.

Кћерима београдских грађана

—

Сестре!

Из даљине гледао сам како сте засули цвећем лађу Мајке наше! Из даљине гледао сам како сте Јој њену дарежљиву десницу целивали.

Ја сам тада само плакао, плакао сам што сам сузама својим најавио своју вечиту благодарност, што сте Мајци нашој на сусрет са онаквим осећајима изашли.

Сестре, то сте ви учинили у име оних хиљада рањеника који су пролили крв своју за отаџбину и који нису могли да Јој лично изађу да Јој кажу да је са благодарним сећањем предусретају.

Хвала вам по хиљаду пута и пожелите са мном заједно Мајци нашој боље и сретније дане!

Живела Мајка Наша Краљица Наталија.

Београд
17 Септембра 1889.

Један српски рањеник.

ИЗ СРПСКОГ СВЕТА.

—

— **Средња техничка школа у Сарајеву** Данас ће се отворити средња техничка школа у Сарајеву. Цел те школе је да се васпитају људи за све гране целокупне грађевине (грађевине зграда, друмова, ћуприја жељезница, инжињерије рударства, даље за помоћне силе шумарства и за органе техничког шумогојства — Ово оспособљење мора такво бити да се они ученици, који с добрим успехом ову средњу школу према ком одељењу свше и према показаном успеху, одмах као грађевни писари, грађевни надгледници, грађевински полири, први радници, рудари, лугари (шумари) а при особитом оспособљењу као шумарски чиновници за средњи степен шумарске службе тј. шумарски управници (по данашњој шумарској организацији у Босни и Херцеговини) даље као рачунарски чиновници инжињери грунтовнички чиновници и сличну службу употребити могу. Ово техничка школа дели се на следећа одељења. А. одељак за грађевину. Ове је одељење опредељено за грађевинске надгледнике, полире; грађевинске воће, мернике и грунтовничке чиновничке Б. рударство. Ово је одезење за будуће рударске надгледнике опредељено. В. одељак за шумарство. Одељак за шумарство је за будуће чиновнике средње шумарнке служ бе опредељено.

Свако горе поменуто одељење састоји се од тригодине. Одељење за рударство ће се доцније отворити, када ће се за то и наставна основа издати. За сва одељења је установљено, да се ђаци на само теоретички у школи већ у истом и практички у извесно време као радници у свим гранама изобразе, да после као ваљани радници служити могу. У средњој техничкој школи предаваће се вероиаука, немачки и земаљски језик, алгебра; природословље, инжињерство и нацрти грађевинска механика, наука о нацртима и цртање нацрта, просторучно цртање, грађевинство, наука о грађевинском материјалу, о грађевинским нацртима и плановима, билинство, наука о телу, и поднебљу о забрани шума, о подизању шума, корист шума и шумарека технологија о мерењу дрва, рачунарство и опште оољоделство.

ИЗ БЕЛА СВЕТА

—

— **Силом ожењени.** Два млада француска новинара, који су пошли у Њујорк да тамо проведу неколико

месеца, вратили су се ових дана са свог забавног путовања као супрузи, који су силом доспели у брачни јарам. У шали одазвали су се они огласу преко новина, у коме су две младе госпође из бољег друштва тражиле два пристојна кавалера, који би их пратили на уречени Madison-Garden-Ball па им пошљу своје карте. Тако обоица упознају те девојке, које им се допале. После игре пили су млади новинари о вечери мало повише шампањца па им се и онако врућа француска крв још више угрејала а лукаве Американке, употребивши ову згодну прилику одведоше их лепо свештенику, који је оба пара одмах венчао. У Америци млади супрузи нису се уздали да се туже против строгости женидбеног закона у сједињеној држави, али су сад у Паризу покушали су да ту женидбу преврну у шалу, на шта мудре Американке, разуме се, неће никако да пристану.

— **Изгорело позориште.** Из Кореције у Италији телеграфишу да је тамо 9 о. м. до темеља изгорело позориште Азиоли. Штета износи на 100.000 лира.

— **Трговство.** Темишварска полиција тражи неког младог човека, Фрању Чешковског, који је три пута био ожењен и сваки пут оставио жену кад је потрошио мираз, који је она донела. Звао се и другим именима. Исправе, које су му за то биле потребне, увек је фалсификовао. Вала да је побегао у Америку.

— **80.000 форината у котарици.** У Бечу је нека Елиза Клумнер нашла у котарици завештање којим се располаже с 80.000 форината. Елиза је служила некога Таусига, који је прошле године умро у Ротшилдовој болници. Један дан после његове смрти нађена је у котарици код његова стола међу разним баченим и поцепаним хартијама друго завештање Таусигово, којим поништава свој први тестамент и место својих сиромашних рођака за наследницу означио варошку општину бечку.

— **Откривање споменика.** У суботу 9. о. м. у подне откривен је у Паризу на пијаци де ла Насион победни споменик републике. Овој свечаности присуствовао је министар председник Тирар, који је држао прилагодан говор, у коме је честитао варошки Паризу што је подигао такав леп и значајан споменик, који опомиње Француску на 1789. Похвалио је владу републике којој се данас цео свет диви снази и животној способности, Нада се да ће републиканска Француска изаћи победоноски из свих садашњих искушења.

ПРИПОСЛАНО*)

*) За ствари под овом рубриком уредништво не одговара.

Одговарајући непознатоме писцу о прослави педесетогодишњице на Великој Школи Г. Андоновић је у броју од 13. т. м. „Одјека“ нашао за добро да и мене узгред мало пецне сматрајући то као згодну прилику, да ми врати, колико толико, жао за срамоту, која му је нанета (али је он како изгледа, не осећа) мојом критиком на његову Космографију. Мојој критици би се једино могло пребацити, да је и сувише блага и непотпуна наспрам величине и количине погрешака, којима је г. Андоновићева Космографија тако пребогата. Цењени професор Велике Школе г. Андоновић тражи подпис од непознатог му писца поменутог чланка о прослави на Великој Школи, па да се с њиме „својски проразговара“ о каквоћи његове Космографије. Какво јунаштво! А зашто поштовани професор није говорио ни речице на моју критику и ако је она његово дело доста оштро осуђивала, него је нашао за боље, да у моју личност дирне. Оно истина код нас је такав начин полемизирања (или боље заједања) прилично у моди. Свакојако је и лакше правити шупље досетке но одговарати на саму ствар у којој се осећамо да смо криви. Ја сам моју критику потписао, па опет се г. професор није нашалио да се самном проразговара о вредности његове Космографије. Не сумњам, да је имао јаких узрока што је ћутао. Моја жеља у осталом није ни била, да ступим у икакав однос са славним писцем Космографије. Цељ ми је била, да покажем каква је та Космографија и да обратим пажњу надлежних како би се ви ечио њен штетни утицај као књиге која је намењена средњим школа. На сумњиву почаст одговора пишчевог нити сам аспирао нити сам љубопитљив. Но ако сам у мојој критици ма и на једноме месту тврдио што не стоји или ако сам писца увредио или незаслужно осудио г. Андоновић је био дужан својој части, да тако што не остави неодговорено. Дужан је био држава, која га је за то дело богато (и пренумерандо) наградила. Дужан је био науци и нашој настави да питања, која су по школу и наставу од велике важности не остави неразчишћена. Али шта ја говорим о части и о дужностима! То су и сувише апстрактни појмови. Г. професор се огрнуо неким нимбом непрпкосновености и осећа се узвишен наспрам свих напада и гледа са висине свога достојанства на оне, који незаслуженој партизанству у место да у њему познаду генија српске науке виде напротив једнога сасвим обичнога полутана и шепртљу.

Г. Професор је у горепоменутој беле ци изволео уопштно издати ми квалификацију.

Ја се опет питам:

Како ваља квалификовати једног човека, који је у стању да збије онолико неистина, погрешака, бесмислица и недоследности у једну књигу, као што их садржи г. Андоновићева Космографија? Да ли је такав писац, који поред тога носи титулу професора Велике Школе, још и сувише „зелен“ или је гнио и труо, без да је икада и био зрео? — Какви су појмови о части и дужностима код човека, који онакву ругобу (као што је она Космографија) продаје држави по скуп новац и намењује је нашем нараштају да из ње црпи мудрост? У најмању руку врло чудновати појмови. —Најзад каква немарност у погледу стидљивости код таквог човека, кад он у место да се покрије и гледа да у будуће својом скромношћу колико толико заглади оно што је згрешио због своје лакомислености и неспособности и да Бога хвали што се ствар на томе прошла и није имала озбиљнијих последица, он напротив са задивљавајућом смелости изазива и вређа!

Сваки савестан и озбиљан човек квалификује лице са тако помешаним својствима на један начин.

Време би било, да бар у питањима просвете престану партиски и лични обзири. На западу је немогуће замислити једнога Андоновића као професора па припадао он ма којој партији.

Д-р Д. Данић
ПРОФЕСОР ВОЈНЕ АКАДЕМИЈЕ.

(Свршетак).

И ја, писац ових радова, „одпуштени поштар“ и сви они који се иза мене крију а има их хвала Богу доста, ево јавно тврдимо, да ћемо се оног часа помлатити из револвера пред лицем света, ако мешовита комисија ненаиђе на крађе и злоупотребе које ми гонимо.

Веће сатисфакције не можемо дати ни вама ни народу ни председништву.

А ако се одмотају *крађе* и *злоупотребе* како ми велимо, онда нека председништво и сва његова шарабатала сами себи даду оцену, за срамоту нанешену правди и истини, — од њих ми ништа не тражимо.

*

Таман смо хтели да завршимо наш одговор, а до руку нам дође 207 број „Дневног Листа.“

Знали смо и пре, да су се у њему клеветали поштени људи, које је клевете редакција похлапно прихватала и у лист трпала небојећи се части ни поштења, али нисмо знали, да хоће „ачик“ и лопове да штити.

Сад смо и то доживели. — Ко неверује нек прочита чланак „радикалска зла“ па ће се уверити.

Тај лист, који је узгред буди речено први и изнео на јавност похару унутничких новаца, држећи да и то може закачити за врат неком, који му се недопада, сад је дозволио, да се у његовим првим ступцима са цинизмом узимају лопови у заштиту, и клеветнички се на нас напада, да ми, прогањајући се са чиновницима гл. контроле, убрајамо, грех њихов и похару унутничких новаца у „радикалска зла“! — Не, то нисмо нигде тврдили ни речма ни помишљу. —

Радикална влада у томе нема свог греха. Шта више отворено тврдимо, да је чак *њена заслуга*, што се дугопрстим лоповима ушло у траг, а биће јој и већа, ако не дозволи, да се ови заштите, или да се њихове кривице стегну у недоглед.

Но сем тога ни идемо и даље: чак ни међ лоповима, који су похару извршили, несећамо се да има радикала. — У осталом ми и негонимо ни радикале ни либерале ни напредњаке, ми гонимо лопове, и осуђујемо оне који се њима братиме, па било то са знањем или у незнању, а ни једна партија, ма како се она звала која оће часно и поштено да живи, несме их узимати у заштиту; то само могу да чине положаре, као што је писац редова о којима говоримо, а коме је права цељ да лопова заштити, да по старом занату оклевета друге и да се радикализму наруга својим подвалама, бранећи га ћоја од напасти, а о злу му радећи.

Оће ли Анђелић, који је прегао да изнесе коже правих лопова на пазар, одговарати што клеветнику за клевете њему начињене, то је његова ствар, ми смо своју дужност учинили.

онај одпуштени поштар

Финансијски пројект.

Извештај комисије о зајму потребноме за извршење великих јавн. послова.

(СВРШЕТАК)

I.

Одбор одобрава, да општина београдска за доведење воде, извршење канализације, грађење основних школа и општинске клаонице; за суделовање у грађењу антипота; за осветљење и за грађење која може узети на зајам до 12,000.000 динара номиналне вредности; и по томе да се са толико може задужити.

Услови зајма ови су:

1; Интерес и одплата на годину да не буде већа од 6% на номиналну вредност зајма;

2; курс зајма да не буде испод 90%; и

3; да се најдаље за 50 година одплати сасвим.

II.

Као јемство за уредно плаћање одплате и интереса — годишњине — по овоме зајму одбор решава, да општина у споразуму с краљевом владом установи у Београду трошарину на извесне предмете за потрошњу.

III.

Одбор решава, да се од сопственика зграда у Београду наплаћује такса за водоводе и канале кад буду готови и грађанству на послугу предани.

Такса ова наплаћиваће се, и то: 1; за водоводе:

а; од једног локала који није за спекулативне радње од 1—3 паре на дан;

б: од локала за спекулативне ратње од 10—20 пара на дан;

г; за канале половину одређене таксе у тачци а. и б. под 1.

Таксе ове наплаћиваће се месечно и од сваког сопственика зграда без разлике, да ли он, односно његове кирајџије, чини употребу од ових општинских установа.

За плаћену таксу сопственици ће добијати накнаду од кирајџија.

IV.

Ако и у колико трошарина, која се установљава по решењу под 1, не би била довољна за осигурање годишњине зајма, одбор решава, да се за допуну годишњине може наплаћивати такса за водоводе и канале и пре него што буду готови, а по одредби под III.

Ако одбор општине београдске по предлогу комисије донесе решења о којима је овде реч, онда би требало да изнесе решења под I, III и IV пред збор грађански да их и он усвоји.

У Београду
29. августа 1889.

Председник комисије
Ж. Карабиберовић

Чланови комисије
Свет. Милојевић, Милутин Ј. Маковић, Светозар Карапавшић, Јаков Бајлони, Ђ. С. Новаковић, Рад. Прадић.

ТЕЛЕГРАМИ

„Малим Новинама“

19 СЕПТЕМБРА

Беч. Београдском листу „Гласнику“ одузет је пост деби.*)

Беч. Грчка краљевска породица отпутовала у Млетке. На станици су је испратили грчки посланик, дански посланик и руски отправник послова Кантакузен.

Софија. Уговор с америчанским синдикатом за 25 милиона зајма тргнут, те с тога није ни учињен зајам.

*) Под тим именом излазио је наш лист за Аустро- Угарску, где му је одузет пост-деби.

КУРС

Дукат . . . . :	5 67
Напалеон	9.59
Срп. лутр. 3% лозови	34.70

ДНЕВНИК

КАЛЕНДАР

Уторак

Православни 19 Еленен пред
Католички 1. Јероним
Сунце излази у 5 с. 44
Сунце залази у 5 с, 28
Пос. четврт. 5
Дан је с почетка $12^1/_2$ сати а ноћ 11^1 али до краја овог месеца дан окраћа за 1 сат, а за толико и ноћ одужа.

Пошта и телеграф

За писма од 15 грама тек. плаћа се п. д. за Србију, Славонију, Хрватску. Срем Банат, Бачку и целу Мађарску. за аустрију плаћа се 15 пр. д. На сваки 15 грама више још по 15 пара дин. Писмо може бити тешко највише до 1 киле.

Препоручена писма морају бити на средини запечаћена. За препоруку плаћа се 20 п. д. а за повратни рецепис још 20 пара.

Поштанске упутнице.

До 500 динара поштанском упутницом, а 150 путем телеграфа код већих пошта.
До 200 динара поштанском, а 100 динара телеграф. упутницом код мањих пошта.

ТАКСА А СЕЧЕЊЕ ШУМЕ ОПШТИНСКЕ И ОПШТЕ НАРОДЊЕ

Велико дрво родне горе . . .	12·63 дин.
Средње „ „ „ . . .	8·42 „
Дрво за обичну греду . . .	1·27 „
Рог, метак, баскија	0·43 „
Велико дрво неродне горе . .	3·37 „
Средње дрво неродне горе . .	2·11 „
Рог, метак, баскија	0·21 „
Мечија леска велика	42.10 д.
Мала леске не сме се сећи	
Пруће од 100 ком. за продају	0·43 д.

Велико дрво има пречник 63 сантимет
Средње дрво има пречник 32 сан.
Обична креда има пречник 72 сан.

ТАКСА ЗА ВОДОНОШЕ

Савамалски кварт до чесме спрам министарства грађевина 25 п. д.
Савамала и сваки одсек на вису, варош . теразиски кварт, запад. врачар, варош капија по 40 пр. динареки.
Остале улице по 50 п. д.

До приватних кућа и обратно

За кварт савамалски . .	1·—	1·40 „
„ „ варошки . . .	1·—	1·50 „
„ „ теразиски . .	1·25	1·50 „
„ „ дорћолски . .	1·40	1·80 „
„ „ врачарски . .	1·60	2·— „
„ „ палилулски . .	1·60	2·— „

Ноћ се рачуна од Октобра, до Марта од 6 с. у вече до 7. с. у јутру.
Народна библиотека отворена је сваки дан 8 ч до 12 сати пре подне.

Такса ва железничке носаче

Од излаза до отправништва пртљага за пртљаг или за ручне ствари до чекаонице и железничких кола, или само из чекаонице до жел. кола 5 пара дин. од комада.
Од излаза до отправништва за пртљаге преко 25 кила по 30 п. д. од комада.
Путнички пртљаг од излаза или ручни пртљаг од истог, 15 п. д. по комаду.
Од места издавања до места вожње за путнички пртљаг преко 25 кила 35 п. дин. по комада.

Дописне карте за Србију

Престе стају 5 п. д. а с плаћеним одговором 10. п. д. за међународну преписку у 9 п. д. и 20.
НАРОДНА БИБЛИОТЕКА отворена је сваки дан од 8 до 12 сати пре подне.

Књижевни оглас

ПОЗИВ
НА ПРЕТПЛАТУ КЊИГЕ
ПАСТИРСКЕ ПОСЛАНИЦЕ
Црквене и друге, Беседе и речи

Намерни смо да у име божије, штампамо укупно све наше посланице, беседе и речи, које смо у разним приликама и времену говорили.

У жељи, да би могли знати, колико ћемо књига штампати позивамо пријатеље наше и све љубитеље књиге и цркве нарочито браћу свештенике, учитеље и клирике, да се у што већем броју упишу у предбројника исте и вас или неопсредне или преко г. г. окружних протојереја и намеснике о томе известе, а ово братски умољавамо, да се заузму око прикупљања претплатника, за што ћемо им поред срдачне благодарности и 12 од сто у новцу или књиге у име награде уступити.

Књига ће изнети 30 до 35 штамцаних табака, а цена јој је 4 динара. Новац се полаже у наточ за књигу.

У исто време умољавамо најљубазни је преча сне конзисторије.окружне протојереје и намеснике и сву осталу господу, којима смо раније слали наш књиге: „Номоканоне“, „ Таблице о роздству“, „ Библејскоегеегетичке слике“ и друге ради продаје, нека нам изволе подвети рачуна о продаји истих.

Рукопис је готов и спреман за штампу.

Рок уписивања на књигу траје до 10-ог августа тек. године.

Августа 1889 г.
у Београду

епископ
НИКАНОР

ОГЛАСИ

Квартир испод позоришта до саме Чукур-чесме издаје се од идућег Митрова дана под кирију. Квартир се састоји из три собе, предсобља, кујне, собе за млађе и засебна подрума. У авлији бунар са водом за прање рубља и сваку другу потребу. Издаје се само за мању породицу.

Вел. Антић
инспектор мин. Грађевине.
629,2—4

ДВА ДОБРА ТЕГЛЕЋА
КОЊА
осам година стара продају се. Упитати у овој редакцији.
637,2—6

ЛАСТА
календар
може се добити у књижари
В. Валожића
у Београду

Хиљаду комада за	32	дин
Пет стот. „	20	дин
Сто „	5	дин
513	7—10	

Телеграфишите! Једини случај а за кратко
ЛУТРИЈЕ ФРАНЦУСКЕ БЛАГАЈНЕ
гарантоване од ФРАНЦУСКЕ ВЛАДЕ
НЕШТО НАЈКОРИСТИЈЕ ШТО МОЖЕ БИТИ

I. Добротворна лутрија
у корист раденика Вулта итд.
Вучење је 3 окт. 3 дец. и 3 Фебруара.
Сваки лоз игра у сва три вучења

Чиста добит 500.000 д.

1	згодитак	200.000	дин.
1	„	100.000	„
2	„ по	20.000	„
4	„ „	10.000	„
8	„ „	2.000	„
16	„ „	1.000	„
40	„ „	500	„
280	„ „	100	„
800	„ „	50	„

1 ЛОЗ КОШТА 4 дин.

2. Томбола светске изложбе.
УСПЕХ КАКВОГ ЈОШ НИЈЕ БИЛО!
Похитајте да купите од ових лозова. **Вучење ће бити кроз кратко време.**
Сви ће лозови састоје у најпознатијим урнек д.лима са изложбе.
Две трећине лозова добијају 10,000 000 динара
ЈЕДАН ЛОЗ КОШТА САМО 3 ДИН.

3. Филантропија бесплатног зајма
За чим жуде женске највише! између осталих великих згодитака у сребру има једна **диван краљевски накит** са брилијантима и једна **Севрска порцуланка вазна** коју је поклонио француски министар лепих вештина. На 100.000 лозова 12.000 згодитака.
ЈЕДАН ЛОЗ КОШТА САМО 3 дин.

ПОХИТАЈТЕ ДА КУПИТЕ ШТО ВИШЕ ЛОЗОВА на свакихкупљенију
10 лозова дајемо једанајести бесплатан

Општи услови. Листа вучења биће оштампана у новинама. Онај који добије биће извешћен брзојавом самога дана вучења. — Згодитци се издају у местА где се купац налази без икаквих трошкова од његове стране.

Новац треба слати и то одма у српским банкнотама или маркама са 10 од сто ажио у препорученом писму и адресовати:

M-r Rotter, Directeur du „comptoir commercial“ Constantinople Цариград
ЈЕДИНИ и ОДГОВОРНИ ДОЗВОЉЕНИ ДЕПОТ за цео исток. 631,5—15

У ПОСЛЕЊИМ ДАНИМА
РАСПРОДАЈА
код
АЛБЕРТА КОНА, СИНОВИ
Кнез Михајлова улица број 7.

Сваки без разлике нека се увери без одлагања да се сада остатак еспапа продаје по најјефтинијој цени, јер ова прилика никада више неће се десити.

618,3—10

Стављам до знања п. публици да сам дао израдити особито лепе

СПОМЕНИЦЕ И БРОШЕВЕ
за украсе мушкима и женскима
— а у спомен миропомазања —
ЊЕГОВОГ ВЕЛИЧАНСТВА
КРАЉА АЛЕКСАНДРА I.

Главно стовариште тих споменица за краљевину Србију дао сам г. г. *„Нахману и Здујићу,“* овдашњим фабрикантима цигар-папира.

Исте споменице продајем препродавцима на 10 комада најмање по 1 дин. и 50 п. дин. а препродавци не смеју их продавати скупље од 2 динара комад.

Ко би из унутрашњости Србије желео да има на продају ове споменице, молим да се обрате г. г. Нахману и Здујићу.

Молим п. публику да изволи похитати с куповањем ових споменица, јер их је још врло мало остало, тим тим пре што сам један део прихода уступио друштву „Св. Саве“ (20%) као што тврди и уверење председника друштва „Св. Саве“ од 18 августа о. г.

У Београду, 6. Септембра 1889.

Са особитим поштовањем
М. А. Маца
(Београђанин)
Толмач и Агент. у Будимпешти.

601,2 —30

Власник и главни уредник Пера Тодоровић. Одговорни уредник С. Јаношевић. Штампарија „код Просвете“ Позоришни трг. бр.

ГРАДСКА БИБЛИОТЕКА „СИМОНА МАРКОВИЋ" БЕОГРАД

БРОЈ 271 СРЕДА 20. СЕПТЕМБРА 1889 ГОДИНА II

ИЗЛАЗИ СВАКИ ДАН

БРОЈ 10. П. Д.

МАЛЕ НОВИНЕ

ДНЕВНИ ЛИСТ ЗА СВАКОГА

Писма и рукописи шаљу се Власнику „Малих Новина" Топличин венац бр. 17., на горњем спрату.

ЦЕНА ЗА СТРАНЕ ЗЕМЉЕ

За годину . . . . . 30 динара
На по године . . . . . 15 динара
На 3 месеца . . . . . 9 динара

Претплата из унутр. полаже се само код пошта

Претплата се прима код свију пошта у Србији

За Београд нема претплате — Лист се продаје на број

ЦЕНЕ ОГЛАСИМА

На првој страни од петит. реда 20. пр. дин. а на четвртој од петит реда 10 пр. дин.

ПРИПОСЛАНО стаје 50 пр. д. од петит реда.

LE PETIT JOURNAL

KLEINE ZEITUNG

Огласи јевтино, по потреби и са сликама.

За свако оглашење плаћа се држ. таксе 20 пр. д.

ВЕЋИ ОГЛАСИ ПО ПОГОДБИ

САВАМАЛСКО
парно купатило
(ИЛИЦА)
ЗА ЖЕНСКЕ

ради Понедељником, Средом и Петком после подне.

600 5—10

ТРАЖЕ се од 1. Новембра ДВЕ СОБЕ с послугом, и намештајем или без намештаја, у близини тераzија. Известити уредништво „Мал. Новина".

642, 1—3

ЗВАНИЧНА ИСПРАВКА

У броју 261 „Малих Новина" од 10 септембра ове године, штампано је под рубриком „Телеграми Малим Новинама" од 8 тек. месеца из Гроцке, да је 7 овог месеца, у очи самих избора, среска власт разрешила од дужности и председника и чланове суда општине умчарске; па се даље пита: „Зар овако и под новим уставом и докле ћемо са регентима", а неказује се даље ништа, чиме се хтело преставити да је ово учињено незаконито.

Телеграм је по све неистинит а то доказују следећа факта:

И председник и чланови поднели су оставке, и молили, да им се из тамо наведених узрока исте уваже. То тврде акта под бројевима: 5591 6822 и 6823 од ове године. Дакле на основу поднетих оставака, које су им на основу законских узрока уважене, а по смислу чл. 19 са погледом на четврти одељак тач. 3 чл. 21 закона о устројству општина и општинских власти, пошто су на овај начин њихова места упражњена и пошто су им решења о уваженим оставкама саопштена, они су разрешени и на основу тих законских прописа који о томе јасно говоре, наређено је да њихове дужности врше најстарији годинама одборници, а не регенти.

Тако је у ствари а не као што је горњи телеграм преставио, па сад нека се оцени, да ли је ово учињено због избора посланика и да ли је устав повређен.

Из канцеларије начелника среза грочанског 12 септембра 1889 год. Бр. 7034.

ЗНАЧАЈ ИЗБОРА

Избори за народну скупштину свршени су. Ресултати су испали онакви, како се то још у напред могло предвиђати, и као што смо ми и прорекли. Радикали су добили огромну, пресудну већину. Надмоћност радикала при овим изборима била је тако голема, да на многим местима борбе управо није могло ни бити. Либерали су добили једва толико посланика, да се могу обележити као живи, и то махом по варошима.

Да радикали нису до сад били на власти, једна овака изборна победа морала би их довести на власт. Али како они ту власт давно већ имају у рукама, то је прва последица ових избора, да у врховној управи неће бити никаквих промена, влада ће остати у рукама исте странке, и ако би у личном саставу министарства и наступиле каке измене, онда то могу бити само измене приватне, унутрашње, партиске природе — ствар која се мало тиче целе земље.

Но последњи избори имају значаја с друге једне стране.

Од кад су радикали дошли на власт, дешавала су се често дела, за која се чудно шапутало у јавном мњењу. Да споменемо само један пример који је свима добро познат. Сетимо се шта је било са злогласним Глишом Ђорђевићем.

Цео је свет рачунао, по доласку радикалне владе, да Глиша не може остати управитељ Београда ни 24 часа. „Неће се ни скрасити" — мислило се у опште, јер су разна неваљалства овога шеретчине била позната још из раније.

И доиста, првих дана радикалне владе живо се говорило о промени управитеља; чак су именовани и кандидати, који ће га заступити. Али, мало по мало, па ти гласови умукоше, а злогласни Глиша оста где је и био; па преживе чак и свој стидни 14 и 15 мај, и, ето трајаше све до јуче.

Откуда то? Како то? Ко је држао Глишу? Је ли радикална влада? Или надлежни министар полиције? или ко други?

Наравно, пред судом будућности за ово дуговремено држање Глишино биће и остаће одговоран само надлежни министар полиције, и по реду на њега управо и пада одговорност. Али ми савременици знамо и чули смо и друге ствари. Јавна је тајна, коју су у последње време већ и вращи по крововима причали, да Глишу држи намесништво, да га не да г. Ристић, и да је то вршење некаквога обећања, које је дато још краљу Милану.

То се по најчешће чуло у радикалним круговима, који су и сами осуђивали што се Глиша и даље трпи, али су извињали надлежног министра јаким отпором који налази код намесништва, кад год помене Глишино збацивање.

И кад се ту изјављивало чуђење, како се може и како се сме допустити, да један министар нема власти чак ни над својим потчињеним органима, он да се увек одговарало:

— „Влада се још осећа ровито. Њу још могу за часак послати кући, па узети другу владу; а избори под каквом другом владом ко зна како би испали! Чекајте само док свршимо изборе, да влада једном добије у скупштини чврст ослонац"

И доиста, то је дочекано, па је збиља карактеристично, да је Глиша пао тек после свршених избора.

Ми смо Глишу узели само примера ради, а тим примером хтели смо показати како је до сад чешће бивало незгодних дела, за која се говорило да нису чисто владина дела, већ их је влада морала вршити под притиском намесништва.

Главни значај садашњих избора, по нашем мишљењу састоји се у томе, што таквих изговора више не може бити. Од сад се ни влада, ни поједини министри њени неће моћи ни на кога изговарати, да их је омео овај или онај. Што год учини, и што год не учини влада од сад, то ће бити на њену пуну одговорност, више се ни за кога не може заклањати.

Овим последњим изборима народ је дао влади могућност, да, с уставом и законима у руци, може без страшљива обзирања, ићи до крајњих међа, које јој је устав повукао.

Буде ли ма које питање, у коме влада то не хтедне или не могне — одговорност ће пасти само на њу.

Последњи избори утврдили су положај радикалне владе, али они су појачали знатно и њену одговорност. У томе је главни значај ових избора.

БЕОГРАДСКЕ ВЕСТИ.

Састанак. И јучерашњи дан протече, а Њ. В. Краљица још не виде Сина Свога. Надлежна господа још живе у заблуди, да ће на тај начин натерати Краљицу да потпише „погодбу".

*

Изостао. Њ. В. Краљ ни јуче се није извезао око 11 час. пре подне у Топчидер, као што се пре доласка Краљичина обично извозио.

*

Кућа. Чујемо да ће Њ. В. Краљица наћи другу кућу, већу и пространију, где ће се стално сместити.

*

„Одјек" и „Српске Новине". Јучерашњи број службених новина донео је у свом неслужбеном делу дугачко објашњење, у коме се излаже развој и ток ствари о повратку Краљичином у Србију. Веома смо се зачудили, кад видесмо да ова изјава у „Срп. Нов." није ништа друго до ономадашњи „Одјеков" уводни чланак. Ми смо у овом броју донели ту изјаву, па ћемо у идућем броју о њој нарочито коју проговорити.

*

„Београдско певачко друштво", како чујемо, умолиће Њено Величанство Краљицу да је може корпоративно поздравити.

*

Накнадно нашој јучерашњој белешци о скупу овд. трговаца јављамо да је на томе скупу решено, да се Њеном Величанству приреди једна бакљада, у којој ће учествовати све одличније грађанство београдско.

*

Политичка пара. Ономад у недељу као на дан доласка Њ. В. Краљице Наталије, многи грађани покушавали су да у последњем тренутку погоде бар „Дијану" од дунавског паробродског друштва и хтели су да пристану на услове, на какве хоће агенат. Агенат се изговарао да нема паре, те да „Дијана" за то не може ићи. Кад га је један од његових познаника на само упитао како је могуће то да нема паре, агенат је одговорио: „Е, мој пријане, паре има и по томе би лађа могла ићи; али нема политичке паре, и с тога „Дијана" данас не може ићи."

*

Није тако. Један овдашњи лист, доносећи јуче вест о доласку Краљичином, признао је како је било много света при дочеку, али његовом ју-

начком срцу као да није годио онакав дочек те је додао , како су међу тим светом биле махом жене и деца. Јамачно се надао да ће тиме ослабити онај величанствени утисак онако одушевљеног дочека. Е, мој драги нису оно биле „махом жене и деца“ но је то био цео Београд па ако вам се допада, половина Земуна и Панчева. Оно што цео Београд зна тај лист хтео је да мало изврне. Па нека га, тако му је сад време.

*

Нова композиција. Г. Тоша Андрејевић Аустралијанац компоновао је и штампао „Коло Краља Александра“ које је посветио Њ. В. Краљу Александру I. Може се добити по 2 динара код Јевте Павловића и компаније и код Тоше Андрејевића Аустралијанца, Јевремова улица број 29.

*

Свечано гађање. *Београдски савезна стрељачка дружина* приређује своје годишње свечано гађање **у недељу 24 ов. мес.**

За ово гађање биће дванајест награда.

Почетак гађања тачно у 8 часова огласиће војена музика стрељачким маршем

Гађање обавиће се на две мете и у две серије (врсте).

Стрелци, који се не упишу пре подне и не отпочну гађање, по подне немају права учешћа у гађање.

У вече у 8 часова биће заједничка вечера — стрелаца, који се упишу и таксу плате.

*

Посета. Као што смо у јучерашњем броју већ јавили г. Сава Грујић мин. председ. посетио је ономад Њ. В. Краљицу. Као што се у вароши чује г. Грујић покушао је склонити Њ. В. да потпише познате услове на што је веле Краљица одговорила да она управо *нема шта да потписује*. Она не тражи ништа друго но да као српска грађанка живи у Србији, а то јој право ујемчава устав и да као мајка виђа Свога Сина — то јој право даје Бог, природа, цео свет. Шта дакле има да потписује? Ако влада мисли да јој ово последње право, силом своје власти, може ускратити, лепо, нека изволи. Она ће онда живети овде и трпети своју тугу и дочекаће да види докле може ићи тако, да је силом раздвоје од Њена Сина. Наравно, ми ово бележимо само као вест.

— **Службене новине** у неслужбеном делу донеле су ово саопштење:

Београд, 17 септембра 1889

Повратак Њ. В. Краљице Наталије у Србију даје повода у земљи и на страни свакојаким тумачењима и комбинацијама. Све што је према садашњем стању у Србији било пријатељски, било противнички расположено расправља ово тако звано „Краљичино питање“ на свој начин, дајући му обично вид и значај, који не одговарају правом стању ствари, по необавештености или злој вољи из којих потичу. Свако криво тумачење и нетачно схватање у овом деликатном питању најбоље ће се исправити излагањем свега онога што је повратку Краљице претходило свих корака, које су Краљев. Намесништво и влада учинили и свих побуда из којих су потицали.

Њена Вел. Краљица Наталија, својим писмом од 14 јуна тек. године јавила је Краљ. Намеснику г. Јов. Ристићу, да се жели састати са Својим Сином Његовим Величанством Краљем Александром, и тај сатанак да буде у Јалти; ако пак Његово Вел. Краљ не би могао доћи у Јалту, онда ће Она доћи у Београд. На ово писмо, Краљ. Намесник г. Јов. Ристић није могао одмах одговорити и због болести, од које је тада патио, и због одсуства његових другова, Краљ. Намесника који су се онда налазили у Крушевцу и Краљеву, у пратњи Његовог Величанства Краља Александра, а и због тога, што је потребно било саслушати и Његово Вел. Краља Милана, који по Уставу и законима земаљским има право гласа у свима личним питањима Краља Александра. По повратку у Београд Краља Александра и обојице Краљ. Намесника, дошао је у Београд из Цариграда и краљ Милан. Онда се г. Јов. Ристић налазио ради лечења у Врањској Бањи. Поменуто писмо Краљице Наталије дало је повода, да га 19 јула у Врањској Бањи посете Њег. Вел. Краљ Милан, Краљ. Намесник г. генерал Бели-Марковић, председник министарства г. Сава Грујић и министар унутрашњих дела г. К. Таушановић. Одмах је исход овог саветовања г. Јов. Ристић јавио Краљици Наталији сво им писмом од 20 јула, у ком јој је опширно разложио ово: Против повратка Њеног Величанства у Србији не постоје никакве препреке; Њено Величанство као српска грађанка има право да живи у Србији где и кад хоће. Али повратак Њеног Вел. мора се оцењивати и с других гледишта, а не само с правног, а узевши у оцену друга гледишта, сви разлози саветују Њеном Величанству продужење уздржљивости и такта у питању овако деликатне природе. Данашња владавина у Србији има да савлада тешкоће, какве ваљда ни једна пређашња није имала. Свима нам је дужност грађанска и патриотска, да смањујемо што више те тешкоће, у ред којих стоји престо Краља Александра; за Краљицу Матер та је дужност увећана и материнском дужношћу. Нема никакве сумње, да би повратак Њеног Вел. у Србију само умножио те тегобе већ с тога што *одношаји, у којима се налазе светли родитељи нашега младог Краља нису такве природе, да би могли олакшати положај владе и престола.* Шта више у колико је извесно, да престолу Краља Александра не прети данас никаква опасност *ни с које ни изнутра*, у толико се не може рећи, *да за престо Краља Александра не би био фаталан раздор, који постоји између Његових узвишених родитеља*, **ако би се на земљишту Србије још више развио.**

Намесништво и влада дужни су и вољни, да воде рачуна о осећајима материнског срца, али и о потреби да те осећаје доведу у сагласност са државним обзирима; а за постигнуће те сагласности потребно је нешто времена, па да се та ствар *може начелно и дефинитивно регулисати*. Долазак Њеног Вел. у Србију *без споразума* са Краљев. Намесништвом битно би се разликовао у својим последицама од доласка у споразуму са њим. На конференцији у Врањској Бањи постигнут је сагласај, да се изађе на сусрет жељи Њеног Вел. у толико, што би Њег. Вел. Краљ Александар отишао на састанак са Својом узвишеном мајком у Дануцеви, на имање књегине Моруза, тетке Њеног Вел. Краљице Наталије.

На овако писмо Краљ. Намесника г. Јов. Ристића Краљица Наталија одговорила је, да је писмо г. Ристића утврђује само у својој одлуци и да је једино средство, које би је задржало од неодложног повратка у Београд, послати јој у Јалту Његово Вел. Краља. Ни против састанка у Јалти *начелно* се ништа није имало једино се одустало због јаке зебње Краља Милана, да младог Краља изложи непредвиђеним случајевима тако дугог путовања и преко мора по највећој јулској жези Намесништво и влада нису могли не признати умесност ове зебње Краља-Оца.

Но што Њено Вел. Краљица-Мати није хтела да усвоји ове основане разлоге и спремала се за повратак у Србију без икаква претходна споразума, јављено јој је депешом од 3 августа, да при таком стању ствари она се не може у Београду званично дочекати, нити ће моћи одсести у двору, а тако исто да се излаже могућности да не види сина, по што то категорички захтева Краљ-Отац, који по Уставу и законима земаљским има пресудну реч у регулисању личних односаја сина према родитељима. После ове депеше и савета најискренијих пријатеља, Њено Вел. Краљица јавила је, да свој повратак одлаже.

Ова уздржљивост Њеног Вел. створила је Краљев. Намесништву и влади жељену могућност, да з одмах порађе на постигнућу дефинитивног споразума, који би подједнако задовољио осећаја и права обојих узвишених родитеља Њег. Велич. Краља у колико је то могућно према Њиховим међусобним односајима и према обзирима државних потреба.

Краљевско Намесништо и влада срећно су успели, да од Краља Милана добију пристанак на овакав споразум:

Краљ-Отац и Краљица-Мати моћи ће долазити по два пут годишње у Београд, гдеће за 2—3 недеље бити у Краљ. двору гости Своме сину Његову Вел. Краљу, и где ће им се одавати све почасти, које одговарају високом положају Краљевских родитеља. Време доласка Њихових Величанстава одређивало би се споразумом са Краљев. Намесништвом.

На предлог овога споразума, који би оба Краљевска родитеља потпуно изједначио у питању о Њиховим бављењу у Србији и посећивању Њихова сина у Краљевском двору, Њено Вел. Краљица Наталија није ништа непосредно одговорила, него је приватним и посредним путем објавила, да 2. ов. мес. полази из Јалте и да ће 17. ов. мес. бити у Београду.

Овај неочекивани обрт нагнао је Краљев. Намесништво и владу, да доследно непристрасном гледишту, које су увек заузимали у овом питању, јаве 12. ов. мес. Краљици Наталији, како остаје у важности оно, што јој је саопштено поменутом депешом 3. авг., пошто није нашла за умесно, да усвоји предлог, *по ком би Она у односајима са Краљев. двором потпуно изједначена била са Краљем Миланом, у колико то није већ земаљским Уставом одређено.*

Овако држање налагали су Краљ. Намесништву и влади не само коректна доследност, него и категорички захтев Краља-Оца, према уставним законским одредбама, да се мимо њега никакви једнострани односи не заводе између Краљице-Матере и Сина, или Његова Вел. Краља Александра.

Мучне прилике, у којима је Краљев. влада затекла све замаљске послове и односаје, кад се државне управе примила, и тешки задатци, које Краљ. Намесништво и влада имају да реше, па да земљу из тих неприлика изведу, знатно су умножени и отежани тим, што Краљев. Намесништво и влада морају, поред свега тога, решавати и деликатни задатак, како да се удесе односаји сваког од Краљевских родитдља, међусобно завађених, са Краљевским Сином Њ. Величанством Краљем Александром.

Краљ. Намесништво и влада према тако деликатном питању заузели су гледиште, које се брижљиво клони сваке пристрасности и тежи, да постигне склад између права Краља-Оца и осећаја Краљице-Матере. Краљев. Намесништво и влада, тражећи ову мучну равнотежу, имају првенство на уму, да Краљ Србије припада Србији, а не само својим узвишеним родитељима; да ток и правац државних послова треба закланати од сваког неповољног утицаја који би на њих могли имати поремећени односаји између Краљевских родитеља; да треба што брижљивије смањивати штетан утицај тих поремећених односаја међу Краљевским родитељима на васпитање младог Краља.

Имајући све ово на уму, Краљевско Намесништво и влада трудили су се, да ово нежно питање реше споразумом тако како би Краљевски родитељи били стављени на равну ногу, у колико то допуштају одредбе Устава на што су и пристанак Краља Милана задобили, а остварење је зависило само од пристанка Краљице-Матере. Из поменутих података и тежња потичу сви кораци које су у овом питању до сада предузели Краљев. Намесништво и влада, а тако исто и они, које ће морати предузимати у даљем развоју овога питања, те пронаћи најподеснији пут, подједнако удаљен и од неразборите сентименталности и од сурове безобзирности.

Ми морамо сажаљевати, што је ово питање дошло до оваког стања. Докле је Краљ-отац пружао могућне олакшице решењу овога тугаљивог питања, налазећи и сам да у интере у престола не треба да стално пребивају у Србији ни Он (Краљ-Отац) ни Краљица Мати, дотле је Њено Величанство постојано одбијало све предлоге, који су сметали да доведу у сагласност стечена права са државним интересима и природним захтевима срца.

Ми се надамо, да ће Њено Величанство ближе обавештено, боље оценити тежње, које су у овом питању руководиле Намесништво и владу, и да ће се приклонити споразуму, који неоспорно штити интереси и државе и престола.

ПИТАЊЕ

Г. Министру Војном

Београд.

Народ среза пожешког подигао је о свом трошку касарне у Пожеги и такове је пре пет година заједно са земљиштем поклоно српској држави.

Све скупа, грађевине и земљиште, има своју вредност од 120.000 динара.

Од тог доба народ је извршио још знатнији оправака на овим касарнама, али кров на овим грађевинама, остао је непрекривен сем нешто мало што су војници собом зими препокривали.

Данас грађевине махом све прокишњавају и тиме се не само пропасти брзој излажу, него постају влажне што је за војничко здравље на сваки начин шкодљиво.

Учтиво питам Г. Министра, зашто се овако очевидној пропасти излажу касарне које је народ подигао и које носе назив Касарне Престолонаследника Александра?!

Ја сам сматрао за дужност да као грађанин овог места управим ово скромно питање које је покренуто из чисте жеље да се државни интереси што боље очувају.

15 септембра 1889 год.

у Пожеги.

Понизни

Милан П. Стоић

трговац из Пожеге.

КЊИЖЕВНА ЗАКЛАДА

Српска краљевска академија држала је 11 о. м. скуп целокупне академије:

Били су: Милан Кујунџић, Св. Николајевић, Љубомир Ковачевић, и секретар, академик, М. Ђ. Милићевић.

Секретар М. Ђ. Милићевић јавља, да је Академија од г. Јована Мариновића, бив. српског посланика у Паризу примила ово писмо:

„Bad Gastein
Hotel Straubinger
8|20 септ. 1889.

Краљевској Српској Академији
у Београду

„Мој покојни син Никола, ког ми је немилостива судбина отргла из моје љубави 15-ог дана месеца јула ове године, био је и срцем и душом одан поезији и позоришним списима из живота народног, и почео је био не без успеха обрађивати лепу књижевност, тако, да би, може бити, оставио лепо име по себи, да му је суђено било дуже живети.

„Мени се чини, да ћу најбоље угодити духу мога покојнога сина, ако оснујем једну закладу за давање сваке године једне књижевне награде изврсним списима лепе књижевности у спомен мога сина Николе.

„Ја сам решен, на то име одредити једну своту од 12.000 динара, које би се годишњи приход у 600 динара давао као награда у спомен *Николе Ј. Мариновића*, списима поетичким тенденције моралне и патриотске, написаним чистим српским језиком, и који би се одликовали лепотом слога и садржаја.

„Моја би жеља била, да се Српска Краљевска Академија прими, да рукује овим капиталом, и да досуђује ове награде.

„Ако у којој години Академија нађе да ни један од приказаних јој списа не заслужује ову награду, она би власна била, или идуће године увеличати обичну годишњу награду са овом уштеђеном сумом, или према околностима два списа са по 600 динара наградити, или своту закладе са уштеђеном сумом увеличати.

„Моја би жеља такође била, да се награда досуђује или издаје на дан смрти покојникове, то јест 15-ог јула сваке године.

„Но то је проста жеља, која не образује никакав услов, нити обвезу за Академију.

„Ако би услед каквих законских наређења, или ма каквих догађаја Академија постављена била у немогућност, да овом закладом рукује и да ове награде досуђује, ја јој остављам у аманет, да такво наређење за досуђивање ових награда донесе, како ће се најпоузданије моћи постизавати циљ, који ме на установу ове закладе побеђује.

„Ја понизно молим Академију, да има доброту јавити ми: пристаје ли да се прими овог задатка, како би могао наредити да јој се изручи у српској 5% р нти своја од 12.000 динара, осигуравајућа за навек приход од 600 динара.

„Част ми је бити Краљевске Српске Академије

понизни слуга,
Ј. Мариновић с. р.

Саслушавши ово писмо, Академици узвикнуше:

— Слава покојнику!

— Хвала дародавцу!

По том академија одлучи, да се понуђеног задатка драговољно прима под условима у писму изложенима према чему ће Председништво известити писмом г. Мариновића умоливши га да би изволео Академији доставити податке о животу покојнога му сина, чијем спомену и оснива се ова задужбина, и послати фотографску слику покојникову.

У исто време Председништво има о овој задужбини известити г. Министра просвете и црквених послова, према члану 194-ом земаљског Устава.

Председавао
Милан Кујунџић

Записао привремени,
секретар, Академик,
М. Ђ. Милићевић.

ПИСМА УРЕДНИШТВУ

Уреднику „Малих Новина“

Г. Уреднише, У јучерашњем броју „Малих Новина“, јавили сте да је на скупу великошколском решено да се Њено Величанство не дочека.

Да не би свет мислио, да је за цело тако решено на поменутом скупу то ћу вам изнети целу ствар како је текла. На скуп је дошло преко 90 великошколаца. После дуже дебате о томе, да ли великошколска омладина треба званично да дочека Њено Величанство, или не; председник је ставио питање, и 34 су били противни дочеку, међу којима је било и таких који су сматрали за нужно „одржати победу“ и по две су руке дизали. Замислите, колика срамота од по неких великошколаца! А каквим су се речима при говору служили срамота нас је и да спомињемо. После стављеног питања, противници су дигли таку дреку и вику, да се више ништа није могло чути, и председник је распустио скуп, а остале другове позвао да се скупе после подне пред школом, те да заједнички дочекају Њено Величанство, што је и учињено.

Према овоме молимо вас г. Уреднише, да вашу прошлу белешку о дочеку Њеног Величанства исправите, јер је већина била да се Њено Величанство дочека.

19 септембра 1889.
Београд.

Један великошколац.

ИЗ БЕЛА СВЕТА

— **Чудноватe последицe свадбеног путовања.** Неки мађарски богаташи средњег рода хтели су по што по то удати своју јединицу за каквог одличног аристократа, који би њихову богаству дао племенски сјај. Најзад им пође за руком те за зета нађу некаква плавокрвног аустриског кавалера, коме је истина давно потамнело драго камење у његовој круни, али је иначе био доста лен да се могао допасти и омилети и њиховој размаженој кћери, која је поред рода тражила и лепа човека. У брзо буде готова свадба и млади супружници се крену на пут. Али на несрећу сласти тога пута загорчавали су таст и пуница, који се нису могли одмах растати од своје кћери. Младом супругу досади такво путовање под строгом пратњом, јер ни часка није могао бити са својом женицом. Кад су били у Швајцарској, нестаде изненада једне вечери младога супруга, а сирота женица примети на своју жалост, да јој је нестало и собарице. Стари таст појури брже боље на железничку станицу и сазна, да су се обе тичице одвезле на колима у варош. Доцкан у ноћ нађе таст уточиште бегунаца. Нађе врата отворена, појури унутра и нађе зета у врло нежној ситуацији с лепом собарицом Уврежен у својој родитељској части, оспе таст читаву кишу најљубазнијих поздрава на свога зета, који их је неко време трпељиво слушао, а најзад кад му је већ било дошло до грла позове — слугу. Шта је после било, не зна се, само се зна толико да се таст сам вратио жени и кћери и да је већ поднета тужба за развод.

— **Фалбови критични дани.** Рудолф Фалб пише бечкој „Н. Сл. Прси“ од прилике ово: Промена температуре од 3 на 4 септембар, која се осетила од северне и јужне Русије, па све до Париза, била је опет знаменита метеоролошка појава. Први повод тој наглој промени била је депресија, која се 28 пр. м. развила над финским заливом те се за тим, противно сваком правилу, кренула југо-западу. Мора дакле да је био особит и изванредан повод тој необичној појави у ово доба. То се може мислити и по окрету ветра у ваздушним висинама, који је 26и 27 као источњак, 28 као северо-источњак, 29 као северо-западњак подржавао лепо време а 30 се опет појавио као западњак, док нам најзад 31 пр. м. није донео тродневну кишу, која је 3 о. м. завршила снегом. За то је 4 о. м. и настао мраз по већем делу Јевроне. 28 пр. м. настала је у времену оштра криза, чије су се последице у нашим крајевима развиле тек доцније. Онај редак источни ветар, који као да је у вези с оном депресијом над финским заливом, спречио је по свој прилаци те се није најпре раширила друга депресија, која је 28 и 29 пр. м. била у ваздуху северно од Британије те је потискивана према југу. Тај источњак силом је подржавао лепо време у нашим крајевима до 30 пр. м., од кад је критична сутуација јача.

Умро. У Лондону је умро чувени енглески романописац Колинс у 66 години.

Лепо се провели. Двојици северних Немаца десила се недавно близу Напоља ова неприлика а услед неспоразума, који их је могао стати главе. Обојица од којих је један Берлинац Венецел враћали се с врха Везува. На путу. Торпимију седну да се одморе на обронку. У то мимо њих пројаши неки сељак. Како су оба Немца била залутала и нису знали куда ће напред да иду изађу предањ и ослове га. Сељак се преплашио кад је угледао ова два странца како су нагло искочили из шибља па мислећи да су какви разбојници извади из џепа нешто мало новаца што је имао, и понуди им. што они разуме се нису примили. Али он ипак поче викати у помоћ те се у брзо скупи гомила сељака који наше Немце добро испребију, а Венцал је био и јако повређен по глави. Полу мртве оставе их сељаци на путу, после их нађу људи и однесу у болницу Сан Ђорђио где и сад ролују. Сазнало се да је онај сељак ранио Венцла у главу те су га затворили. Сељак тврди да су странти скочили и довикнули му „кесу или живот“

ПРИПОСЛАНО*)

*) За ствари под овом рубриком уредништво не одговара.

Господине Уреднише.

Молим одштампајте ову моју **изјаву**, као одговор на „припослано једног свештеника,“ које сте имали доброту штампати у вашем листу бр. 264., а којим је се и мене дотакао.

После разних новинарских напада на многе и многе виђеније личности — са и без икаквог повода и разлога — само услед личне мржње или партијске заслепљености; као и с' погледом опет на најновије нападе на личност, која је жудно исчекивана и радосно поздрављена, — мене више не изненађују, нити ће ме у будуће изненадити, никакви новинарски нападаји; нити ће ме они у садашњем моме спокојству моћи узнемирити. Ово тим пре, што сам тврдо убеђен, да сам у званичности радио све оно, што сам био дужан радити, и што ми је закон и савест моја налагала и црквена потреба изискивала, и што би сваки, заклетви својој веран, на моме месту морао чинити; као и то, што сам тврдо уверен, да ће доцније ладни и безпристрасни историк оценити мој рад управо онако, како важност истога и правда буде захтевала, која оцена за цело не ће ме постидити. — Исто тако, не ће ме од данас ни најмање радовати и веселити ни хвале и узношења, ако би каквих у будуће било, као што их је било и које су понајвише исказане у „Хришћ. Веснику“ прошлих година, и који се ове године немилосрдно и безобзирно окомио противу мене, — Ваздa ћу и према хвалама и понудама бити равнодушан удаљујући од себе сваке сплетке и интриге, које се данас, усљед сувишне себичности, у велико развијају.

Приликом овом изјављујем још и то: Нека је мојим противницима на знање, да ни најмање немам воље ни више амбиција за васпостављење на епископ. катедру, кад се и највећи и најпопуларнији великодостојници црквени, тако, без икаквих обзира, могу нападати и хулити, па још од својих подчињених — од клира; као и то, да нити завидим данашњим, нити ћу завидити „пуноподежним“ будућим архипастирима на таквом стању, обећавајући им још више, да ћу се вазда и топло Богу молити, да би што више и корисније урадили за цркву и народ. — Ја сам урадио, колико сам за ово кратко време могао урадити; и с' мојим радом и с мојом богољубивом паством и свештенством потпуно сам задовољан, а судећи по многим писменим и усменим изјавама надам се да је огромна већина и са мном задовољна. И то је за мене у данашњем времену, када нико ни с ким није задовољан нити ико ником за што благодаран, доста, и — веома утјешно.

Примите г. уреднише уверење мога одличног поштовања.

15 септембра 1889. год.
У Београду.

епископ
Никанор.

КУРС

Дукат	5 67
Напалеон	9.59
Срц. дутр. 3% лозови	34.50

ДНЕВНИК

КАЛЕНДАР

Среда

Православни 20 Муч. трфим
Католички 2. Лист
Сунце излази у 5 с. 47
Сунце залази у 5 с, 24
Пос. четврт. 5
Дан је с почетка $12^1/_2$ сати а ноћ 11^1 али до краја овог месеца дан окраћа за 1 сат, а за толико и ноћ одужа.

Ред примања по министарству

Министар унутр. дела: сваки дан пре подне од 12—1 часа пре подне.

министр. иностр. дела: четвртком од 11— пре подне.

Министар војни сваког дана од 11—12 ч сем недеље и празника.

Мин. правде: сваког дана од 9 и по часа до подне.

Мин. Грађевине; сваки дан од 11— 12 ч пре подне.

Мин просв. и црк. дела петком од 11 до 12 часа пре подне.

Мин. привреде, понедеоником, уторником четвртком и петком од 11-с пре подне до 1 по подне.

Министар финанеије уторником и четком 1 —з до 3 пр. 21 подне.

Пошт а и тел граф

За писма од 15 грама тек. плаћа се п. д. за Србију, Славонију Хрватску. Срем Банат, Бачку и целу Мађарску, за аустрију плаћа се 15 пр. д. На сваки 15 грама више још по 15 пара дин. Писмо може бити тешко највише до 1 кгла.

Препоручена писма морају бити на средини запечаћена. За препоруку плаћа се 20 п. д. а за повратни рецепис још 20 пара.

Поштанске упутнице.

До 500 динара поштанском упутницом, а 150 путем телеграфа код већих пошта.

До 200 динара поштанском, а 100 динара телеграф. упутницом код мањих пошта.

ТАКСА СЕЧЕЊЕ ШУМЕ ОПШТИНСКЕ И ОПШТЕ НАРОДНЕ

Велико дрво водне горе . . .	12·63 дин.
Средње „ „ „ . . .	8·42 „
Дрво за обичну греду . . .	1·27 „
Рог, метак, баскија . . .	0·43 „
Велико дрво народне горе . .	3·37 „
Средње дрво народне горе . .	2·11 „
Рог метак, баскија	0·21 „
Мечија леска велика	42.10 д. .
Мала леска не сме се сећи	
Пруће од 100 ком. за продају	0·43 д.

Велико дрво има пречник 63 сантимет

Средње дрво има пречник 32 сан.

Обична креда има пречник 72 сан.

ТАКСА ЗА ВОДОНОШЕ

Савамалски кварт до чесме спрам министарства грађевина 25 п. д.

Савамала и сваки одсек на вису, варошки теразијски кварт, западни врачар, варош капија по 40 пр. динарски

Остале улице по 50 п. д.

До приватних кућа и обратно

За кварт савамалски . .	1·—	1·40 „
„ „ варошки . .	1·—	1·50 „
„ „ теразиски . .	1·25	1·50 „
„ „ дорћолски . .	1·40	1·80 „
„ „ врачарски . .	1·60	2·— „
„ „ палилулски . .	1·60	2·— „

Ње се рачуна од Октобра, до Марта од 6 с. у вече до 7. с. у јутру.

Народна библиотека отворена је сваки да 8 ч до 12 сати пре подне.

Такса ва железничке носаче

Од излаза до отправништва пртљага за тљаг или за ручне ствари до чекаонице железничких кола, или само из чекаонице до жел. кола 5 пара дин. од комада.

Од излаза до отправништва за пртљаге преко 25 кила по 30 п. д. од комада.

Путнички пртљаг од излаза или ручни пртљаг од истог, 15 п. д. но комаду.

Од места издавања до места вожње за путнички пртљаг преко 25 кила 35 п. дин по комада.

Дописне карте за Србију

Пре те стају 5 п. д. а с плаћеним одговором 10. п. д. за међународну преписку у 0 п. д. и 20.

НАРОДНА БИБЛИОТЕКА отворена је сваки дан од 8 до 12 сати пре подне.

МАЛИ ГЛАСНИК

За овака огласења наплаћује се за једанпут само 50 пара дин.

КУЋА врло удобна с 3 собе издаје се под кирију у Д. Јовановој улици бр. 10. Упитати др. Јованимара. 60, 1—3

ЂАК V-ог разр. да гимназије, који говори немачки, тражи кондицију у каквој немачкој или српској кући, по врло умереној цени или само за стан. Упитати у уредништву 61, 1—5

МЛАД РАТЛЕР ПАС, именом „Блеки" који га прокаже или донесе добије награду код уредништва. 62, 1—1

ОГЛАСИ

КУЋА Доктора Владана у Доситејевој ул. спрам Позоришта издаје се под кирију. Упитати у апотеци г. Д. Ђурића. — 643, 1—12

ПОШТОВАНИМ РОДИТЕЉИМА јеврејске вере, чија деца посећавају гимназију или реалку а уписани су код мене за веронауку, јављам, да је на жалост настава морала бити прекинута, за то што нисам имао на расположењу угодан стан. Ова ће се тешкоћа за кратко време уклонити и предавање ће почети на ново у недељу 8. Октомбра. Поштовани родитељи умољавају се у интересу религиозног васпитања њихове деце да изволе наредити својој деци, да редовно посећују та предавања.

Београд 18. Септ. 1889.

Рабинер Др. С. Бернфелд
Директор јеврејске
644, 1—1 школе.

Квартир испод позоришта до саме Чукур-чесме издаје се од идућег Митровдана под кирију. Квартир се састоји из три собе, предсобља, кујне, собе за момче и засебна подрума. У авлији бунар са водом за прање рубља и сваку другу потребу. Издаје се само за мању породицу.

Вел. Антић
инспектор мин. Грађевине.
629,3—4

ДВА ДОБРА ТЕГЛЕЋА
КОЊА
шест година стара продају се. Упитати у овој редакцији.
637,3—6

На знање.

Механу на Луци Великој пијаци звану код **Војводе Богићевић Анте**, са потребним зградама и једиком при надлежећим издајем од Митровдана ове за једну и више год. под кирију коме је потребно нека се потписатом ради погодбе обратити изволи.

Марјан Катић
трговац

31. Августа 1889 г.
Лозница 596,3—6

ЗАСЕБНА КУЋА са баштом на ћошку улице Симине и Доситијеве, испод позоришта преко пута куће г. Пироћанца, издаје се одмах или од Митровдана под кирију. Иста је снабдевена са свима могућим удобностима, за веће породице. А издаје се и посебице горњи или доњи спрат. За услове треба се обратити.

Кости Стефановићу
396,2—6 Теразије бр. 61.

Телеграфишите! Једини случај а за кратко
ЛУТРИЈЕ ФРАНЦУСКЕ БЛАГАЈНЕ
гарантоване од ФРАНЦУСКЕ ВЛАДЕ

НЕШТО НАЈКОРИСТИЈЕ ШТО МОЖЕ БИТИ

I. Добротворна лутрија

У корист радника Вулта итд.
Вучење је 3 окт. 3 дец. и 3 Фебруара.
Сваки лоз игра у сва три вучења

Чиста добит 500.000 д.

1	згодитак	200.000 дин.
1	„	100.000 „
2	„ по	20.000 „
4	„ „	10.000 „
8	„ „	2.000 „
16	„ „	1.000 „
40	„ „	500 „
280	„ „	100 „
800	„ „	50 „

1 ЛОЗ КОШТА 4 дин.

2 Томбола светске изложбе.

УСПЕХ КАКВОГ ЈОШ НИЈЕ БИЛО!

Похитајте да купите од ових лозова. **Вучење ће бити кроз кратко време.**

Сви се лозови састоје у најпознатијим уранк д.има са изложбе.

Две трећине лозова добијају 10.000 000 динара

ЈЕДАН ЛОЗ КОШТА САМО 3 ДИН.

3. Филантропија бесплатног зајма

За чим жуде женске највише! између осталих великих згодитака у сребру има **једна диван краљевски накит** са брилијантима и **једна Севрска порцуланка вазна** коју је поклонио француски министар лепих вештина. На 100.000 лозова 12.000 згодитака.

ЈЕДАН ЛОЗ КОШТА САМО 3 дин.

ПОХИТАЈТЕ ДА КУПИТЕ ШТО ВИШЕ ЛОЗОВА на свакихкупљенију
10 лозова дајемо једанајести бесплатан

Општи услови. Листа вучења биће оштампана у новинама. Онај који добије биће извештен брзојавом самога дана вучења. — Згодитци се издају у месту где се купац налази без икаквих трошкова од његове стране.

Новац треба слати и то одма у српским банкнотама или маркама са 10 од сто ажио у препорученом писму и адресовати:

M-r Rotter, Directeur du „comptoir commercial" Constantinople Цариград
ЈЕДИНИ И ОДГОВОРНИ ДОЗВОЉЕНИ ДЕПОТ за цео исток. 631,6—15

Стављам до знања п. публици да сам дао израдити особито лепе

СПОМЕНИЦЕ И БРОШЕВЕ

за украсе мушкима и женскима

— а у спомен миропомазања —

ЊЕГОВОГ ВЕЛИЧАНСТВА
КРАЉА АЛЕКСАНДРА I.

Главно стовариште тих споменица за краљевину Србију дао сам г. г. *„Нахману и Здујићу,"* овдашњим фабрикантима цигар-папира.

Исте споменице продајем препродавцима на 10 комада најмање по 1 дин. и 50 п. дин. а препродавци не смеју их продавати скупље од 2 динара комад.

Ко би из унутрашњости Србије желео да има на продају ове споменице, молим да се обрате г. г. Нахману и Здујићу.

Молим п. публику да изволи похитати с куповањем ових споменица, јер их је још врло мало остало, тим тим пре што сам један део прихода уступио друштву „Св. Саве" (20%) као што тврди и уверење преседника друштва „Св. Саве" од 18 августа о. г.

У Београду, 6. Септембра 1889.

Са особитим поштовањем
М. А. Маца
(Београђанин)
Толмач и Агент. у Будимпешти.
601, 3—30

У ПОСЛЕЊИМ ДАНИМА
РАСПРОДАЈА
код
АЛБЕРТА КОНА, СИНОВИ
Кнез Михајлова улица број 7.

Сваки без разлике нека се увери без одлагања да се сада остатак еспапа продаје по најјефтинијој цени, јер ова прилика никада више неће се десити.

618,4—10

Власник и главни уредник Перо Тодоровић. Одговорни уредник С. Јаношевић. Штампарија „код Просвете" Позоришни трг. бр. 2

Универ. библиотека „Светозар Марковић" Београд

БРОЈ 272 ЧЕТВРТАК 21. СЕПТЕМБРА 1889. ГОДИНА II

ИЗЛАЗИ СВАКИ ДАН

БРОЈ 10. П. Д.

ЦЕНА ЗА СТРАНЕ ЗЕМЉЕ

За годину . . . . . 30 динара
За по године . . . . . 15 динара
За 3 месеца . . . . . 9 динара

LE PETIT JOURNAL

МАЛЕ НОВИНЕ

ДНЕВНИ ЛИСТ ЗА СВАКОГА

Претплата из унутр. полаже се само код пошта

За Београд нема претплате — Лист се продаје на број

Писма и рукописи шаљу се Власнику „Малих Новина" Топличин венац, бр. 17., на горњем спрату.

Претплата се прима код свију пошта у Србији

ЦЕНЕ ОГЛАСИМА

На првој страни од петит. реда 20. пр. дин.
а на четвртој од петит реда 10 пр. дин
ПРИПОСЛАНО стаје 50 пр. д. од петит реда

KLEINE ZEITUNG

Оглашења јевтино, по потреби и са сликама.

За свако оглашење плаћа се држ. таксе 20 пр. д.

ВЕЋИ ОГЛАСИ ПО ОГОДБИ

ДВЕ СРЕЋКЕ
ЗА 10 ДИНАРА
ВУЧЕЊЕ 3/15 ОКТ. 1889
20,000 ЗГОДИТАКА
ГЛАВНИ ЗГОДИТАК
300,000 ДИН.
ЗГОДИТАКА ИМА
ОД 40.000, 20.000
10,000, 5000 динара и т. д.
Велика лутрија црвеног крста
Вучење 3/15 октобра 1889 год.
Исплата добитака без икаквог одбитка. Новац за срећке шаље се у препорученом писму у Српским банкама под адресом: Gebouw Niederland (7 Jahr) „Continental office 76" Amsterdam.
645,1—6

Ко има кућу у Београду за продају нека се јави писмом под адресом **S.** уредништву овог листа, означив тачно место, улицу и број куће. Куповина за готово.
647,1—3

Славим и ове године Св. Јована, 23. Септембра.
М. Спасојевић,
адвокат.
646,1—2

ДВЕ ПРИЧЕ

Једна висока особа, чије ћемо име, ако устреба, јавно изнети, причала је ономад једном дописнику страних новина ово:

— 17. Септембра, на дан Краљичина доласка, држана је министарска седница, у присуству г. г. намесника, где су се саветовали како да се држе спрам Краљице.

У ту седницу позван је први ађутант Краљев, г. Ћирић, те му је г. министар председник издао овакав налог.

— Кад Њ. В. Краљица дође, ако би стала пред двор и ушла унутра у авлију, ви ће те изаћи пред Њу, учтиво је поздравити и рећи јој да за њу у двору ништа није спремљено; за оне који долазе у двор у посету Њ. В. Краљу постоји ред, како се и коме се јављају, и да друкчије, мимо тај ред није могуће изаћи пред Краља; да дворским особљем и послугом располаже и заповеда краљ Милан, или онај кога он одреди, а по упутствима које он прописује и да према томе за њу у двору нема ни стана, ни послуге, ни ничега, за то је умољавају да се вратинатраг. Но ако би Њ. В. Краљица и поред тих објашњења ипак хтела ићи право у двор, онда г. Ћирић *има да се уклони на страну и да је пропусти.*

Даље је г. Ћирићу заповеђено, да Њ. Вел. Краљу Александру саопшти од стране владе и краљевскога намесништва ову поруку.

— Њ. В Краљица Наталија долази после подне у Београд без претх дног споразума с краљев. владом и намесништвом. С тога не може бити дочекана службено. С тога ни Он, Краљ, не може излазити пред њу службено.

— „Али, ако би Њ. В. Краљ желео приватно, као син да изађе пред Своју мајку, онда му то стоји потпуно на расположењу; и он слободно може изаћи с ким хоће, дочекати матер и отпратити је до њена стана. Али да је отац Њ. Величанства, краљ Милан, мишљења, да Краљ Александар не треба да излази пред матер, и ако Он (Краљ Александар) слуша њега (краља Милана) онда треба да седи код куће и да не иде пред Краљицу; а ако неће да послуша оца, онда може изаћи пред матер и понашати се спрам Ње како му се допадне.

Г. Ћирић је, вели, све ово саопштио Њ. Величанству Краљу Александру.

Кад је, вели, Краљ Александар све то чуо, он, не само, што није хтео изаћи пред матер, већ, баш на против, рекао је ово:

— Кад ствар тако стоји, и кад Моја Мати долази без споразума и не води рачун о томе што ће Њено присуство отежати мој положај, онда Ја не само што нећу изаћи да дочекам матер, но је нећу ни у двор примити, нити ћу се у опште с њом састајати, с тога одмах наредите да се све дворске капије затворе и закључају" — што је, вели, одмах све и извршено.

И тако, по овоме казивању, излази, да Краљу Александру није нико бранио да изађе пред Матер, као што Му и сад нико не брани да оде до Ње, али Он то сам неће, слушајући очеве савете

*

Док овако с једне стране прича једна висока особа, с друге стране један дворски послужитељ, вели, казује следећи ток ствари:

Још 17. Сепг. пре подне Краљ Александар почео је говорити о Својој намери да изађе на Саву пред Своју високу Матер, али Му је одма представљено да то никако не може бити. Краљ се љутио, викао, наваљивао, али онако је морало остати.

— После подне, кад је Краљица, праћена огромним гомилама света, пролазила поред двора, Краљ Александер, вели, налазио се остраг у башти иза двора, где је играо лопте.

Баш у онај мах, кад је Краљ држао у руци лопту и поумио био да је баци, до Њега допре с улице први узвик „живела". Кад чу тај узвик, Краљ опусти руку, јако побледи, а очи Му се напунише суза.

У томе допре са улице и други тутњевски узвик „ура, живела" — Краљ Александер на то испусти лопту и оде иза једног џбуна, где је тихо и нечујно дуго и дуго плакао. Звали су Га, молили га да продужи игру — ајд, Он више не хте узети лопту у руке, и пошто се тако исплакао иза џбуна, Он се дигне и замишљен полако оде у двор.

*

Ове две приче, од уста до уста причане су јуче по целом Београду. Ми смо их обадве забележили по новинарској дужности. Која је од њих истинита, и да ли нису обадве само празна измишљотина — ми не знамо. Рекли би само толико, да нам она прва прича изгледа доста невероватна, јер је неприродно, да се дечак од 14 година може онако понашати, па ма и Краљ био.

За сад ћемо овде стати. Причекаћемо не ће ли се с које год стране пореч или потврдити која од ове две приче, па ћемо се тек онда повратити да коју нарочито проговоримо о овој занимљивој ствари.

БЕОГРАДСКЕ ВЕСТИ.

Тужен. Уредник нашега листа тужен је за две нотице у домаћим вестима, и то у 261 броју где се говори о захтеву неготинских радикала да се г. Глиша Ђорђевића смени с места управника вар. Београда; и у 262 броју, где се говори како је Јоца Кастриотић као српски штићеник протеран у Турску.

*

Посета. Г. Патримонио, француски пуномоћни министар код нашег двора, био је ономад у подужој аудијенцији код Њ. В Краљице.

Јуче је г. посланик отпутовао за Париз.

*

Пријавио се. Г. А. Маклур, секретар енглеског посланства, уписао се јуче у посетну књигу код Њ. В. Краљице.

*

Ванредни састанак. Данас у 6 часова по подне држаће се ванредна седница одбора општине београдске, на којој ће се решавати предлози финансиске комисије за зајам од 12,000.000 динара.

*

Из дипломатских кругова. Чујемо да је г. Милан Христић српски посланик у Берлину стављен на расположење а г Риста Данић, дипломатски агенат у Софији на расположењу, пензионован је.

*

Састанак. Њ. В. Краљица још се није могла састати са својим узвишеним сином. Ствар и данас стоји у истом стању у коме је била првога дана.

Чујемо да је краљевско намесништво телеграфским путем уштипало Краља оца, може ли се допустити Њ. В. Краљици састанак са сином и ако није потписала познату погодбу. До синоћ одговор још није био стигао.

Измишљотина. Недавно донео је немачки лист „Германија" читав низ измишљотина за које се рекло да је то разговор што га је дописник „Германије" бајаги имао с Краљицом Наталијом.

Ту се износи како се Краљица Наталија ружно изражавала о пређим владама и оштро осуђивала неке и неке политичаре.

Међу тим цела је ова ствар измишљена. Нити је Краљица икад примала дописника „Германије", нити је с њим, нити ма с ким водила такве разговоре, какви су ту изнесени.

Дакле све је проста фантасија каквог сарадника „Германије", који јури за новостима, па ма и лажним.

*

На париској изложби. Србија је награђена са 17 златних 59, сребрних и 86 бронзаних медаља и 160 похвалница.

*

Официрски курсови Г. министар војни издао је ово објашњење:

Многи од резервиста и обвезника обраћају се са питањима да им се објасни установа *приређених курсова за резервне официре*, који према обзнани у 198-ом броју „Српских Новина" од 7-ог тек. месеца, почињу свој рад најраније 1-ог наступајућег месеца, Господин министар војни наредио је, да се свима, који су са разним питањима предстајали као и онима који су, можда, још необавештени о условима за ове кур-

сове, овим објашњењем протумачи и објасни њихов положај према овој установи.

Решењем господина министра војног од 31-ог прош. мес. ФЂбр. 6548 отворени су курсови за резервне официре пешадијске у свих 5 дивизијских области по један а не свега два; а за све резервне официре у коњици и артиљерији по један курс и то овде у Београду код коњичке бригаде сталног кадра и у „учебној батерији“, која почиње свој рад 1-ог новембра ове године.

У ове курсове за спрему резервних официра, према овде поменутом решењу господина министра војног а са обзиром на закон о устројству војске имају ући:

1. Сви дејствителни резервни официри из сва три поменута рода војске без разлике чина и положаја стално наименовани да врше намењене им дужности у трупи.

2. Сви они, који су одређени или намењени да у трупи врше дужности официрске, па и ако нису дејствителни резервни официри, но који су се приликом ових скупова одликовали и показали способни да и даље задрже старешинска места у војсци.

3. Сви они, који добровољно пристану и изјаве сами жељу да се спремају за чин резервног потпоручника, па и ако нису служили у сталном кадру као што то прописује чл. 86-и закона о устројству војске.

Овим последњим господин министар даје прилику, да према показаном успеху и по положеном испиту заузму старешинска места у трупи.

4. У ове под 3 спадају и сви они резервисти и обвезници и из II. позива ако изјаве жељу да се спремају за чин резервног потпоручника.

Као што се види, о дејств. резерв. официрима и о онима, који *врше* или су *намењени да врше* официрске дужности, на су се као овакови одликовали за време садашњих вежбања и изабрани од стране дотичних команданата, не може бити говора хоће ли или не ступити у ове курсове. Они морају да ступе у њих. Они пак, који добровољно пристану и уђу у редове кандидата, морају безусловно вршити постојеће наредбе и прописе о овоме.

Овогодишњи курсови за резервне официре трајаће онолико, колико је речено у напред поменутој обзнани „Српских Новина“ Они, за пешадију стајаће непосредно под командантима дотичних дивизија који ће направити и програме за наставу, а они за коњицу и артиљерију стајаће под командом коњичке бригаде сталног кадра и инспектором артиљерије.

У овим курсовима предаваће се предмети прописани за чинове резервних потпоручника поменутих родова војске, сходно уредби за полагање испита за чинове резервног потпоручника. — (Види уредбу од 15-ог августа 1884-е године ФЂбр. 5555, Служб. Војни Лист бр. 34.) и сва остала нужна знања, што ће сами команданти према потреби регулисати.

Ови курсови биће за означено време као практичка и теориска школа у којој ће се, као и обично, обављати настава и дану и с вечера, како се буде подесио распоред наставе с погледом на време и потребна знања.

Позвани резервни официри и остали овде поменути кандидати, по себи се разуме, становаће за све време док су у овој школи у касарнама, јер се за овако кратко време *само на овај начин могу што боље успособити за свој позив.*

За све време док курс траје, сви кандидати, који нису резервни официри, добиће од државе поред стана, одело, храну, огрев и осветлење са свима осталим потребама.

Свима чиновницима, резервним официрима, као и онима, који добровољно пристану да се спремају за резервне официре, г. г. министри даће потребна одсуства.

Они слушаоци курсова, који нису резервни официри, али су испунили услове члана 86-ог закона о устројству војске, или имају услове, које захтева члан 88-и закона о устројству војске, ако при свршетку курса положе испит за чин резервног потпоручника свог рода војске, биће у исти и произведени. Они пак, који нису испунили услове овде поменутих чланова закона, по добро положеном испиту биће назначени за вршиоце дужности официрских.

Према овоме објашњењу нека се управљају сви којих се тиче.

На службену изјаву

—

207. броју „Српских Новина“ донео је ову белешку:

„Мале Новине“ донеле су у свом 270-ом броју чланак, у коме се личност Његовог Величанства Краља уводи у дискусију, а Краљевском Намесништву и Влади приписују наредбе, које ови — стојећи на становишту комуникеа, саопштеног у 205-ом броју „Српских Новина“ — нису могли издати.

„Уредништво је према томе овлашћено да изјави, да је све оно што се у истом чланку тврди о Његовом Величанству Краљу, као и о поменутим наредбама Краљевског Намесништва и Краљевске Владе, неистинито и измишљено.“

Ствар се, дакле, тиче нас, с тога да на њу одговоримо бар с неколико речи.

Пре свега ми одбијамо од себе инсинуације службеног листа, да ми *увлачимо у дискусију Њ. В. Краља Александра.* Писац ове белешке у службеним новинама мора бити да има веома збуњене појмове о правом значају израза *„увлачити у дискусију“*, јер по белешци у службеним новинама изгледа, да би они сматрали да је „увлачење у дискусију“ Краљеве личности чак и то, кад се, на прилику, рекне „Њ. В. Краљ извезао се данас по подне у Топчидер“.

Очекујући да се писац службене белешке (то је јамачно наш алексиначки Талеран) код кога од својих образованијих другова мало боље обавести о правом значају израза „увлачи у дискусију“, ми ћемо међу тим узети да одговоримо на друге тачке ове полуслужбене замерке.

С чуђењем морамо рећи, да је ова полуслужбена исправка врло маглovита, тако, да управо човек мора погађати шта се њоме хтело рећи.

Вели се да смо ми приписивали влади и намесништву наредбе, „које они, стојећи на становишту комуникеа, саопштеног у 205. бр. „Срп. Нов.“ нису могли издати“.

Услед тога проглашује се као „неистинито и измишљено“ „све оно што се у нашем чланку, у 270. број „М. Новина“ тврди.

Добро да видимо, како стоји ствар у истини.

Шта смо ми рекли у 270. бр, на који се полуслужбена белешка позива?

1. Рекли смо да Њ. В. Краљ није изашао матери у сретање.

Је ли то истина или измишљотина? Цео нам је Београд сведок да је то истина.

2. Рекли смо даље да су при проласку краљичином дворске капије биле затворене.

Је ли то истина или измишљотина? Цео ће нам Београд посведочити да је истина.

Па шта има још даље у нашем чланку? Има питање, по чијој жељи и вољи Краљ није изашао у сретање Својој Мајци, и по чијој су наредби закључане капије дворске?

Ми смо рекли да је то морало бити по наредби владе и намесништва, и то смо рекли **баш на основу онога „комунике-а“ на који се писац белешке позива.**

Јер шта стоји у том комуникеу? Стоји то, да ако Краљица не потпише погодбе, к је јој намесништво нуди, *онда јој* **по жељи Краља Милана неће бити допуштено да се са Сином састане.**

Шта значи ово, господо? Значи то, ако ти, Госпођо Краљице, не потпишеш спремљену погодбу, онда ми, *Намесништво и влада*, не ћемо Ти дати да се састанеш са Сином, јер тако жели краљ Милан а ми у овом случају морамо вршити краљ Миланову вољу.

Ми позивамо све писмене људе, нека кажу може ли оно место у комунике-у и значити што друго до то.

Дакле, господо, ви сте сами рекли да нећете дати Краљици да се види са Сином, ако вам не потпише познати уговор

Њ. В. Краљица није хтела потписати уговор. Услед тога Њен Син није пред Њу изишао, а дворске су капије при њеном проласку затворене.

Према свему томе, што је напред било, и према ономе, што сте **ви сами рекли** у вашем комуникеу, шта смо ми могли друго мислити но то да сте **ви** наредили Краљу да не излази пред матер, и да сте **ви** издали наредбу да се коначке капије затворе

Како смо и могли мислити што друго и друкчије, кад сте **ви сами** рекли да ће те тако поступати, а после се све у длаку онако десило како сте ви напред рекли.

Наравно, ви сте то радили по жељи и заповести краља Милана. Али шта се то све нас тиче! Ми знамо да сте то учинили ви, а ви сад правдајте и тумачите по чијој сте жељи и заповести то радили.

И кад је све то тако, онда вас ми питамо, шта хоћете вашим белешкама у „Ср . Новинама?“ Шта то желите исправити, и шта је то што смо ми рекли, па бајаги није истинито?

Је л' није истинито да Краљ није изашао пред Матер и да су капије биле затворене? Или ви можда хоћете да рекнете, да није истина да је све то било по **вашој заповести.**

Ако то хоћете, онда што не говорите јасно, што не кажете отворено: Ни смо ми спречили Краљу да изађе пред Матер, нити смо ми наредили да се капије затворе.

Дед реците тако јасно, па ћемо се онда разговарати и лепо и пријатељски.

Овако запрпуљене и замрмуљене ваше изјаве у којима само вичете „није истина“ а и не казујете јасно шта то „није истина“ — таке изјаве само вас још горе карактеришу пред јавним мњењем.

И ако ви велите да све то што је било није било по вашој наредби — онда, молимо, изволте нам рећи по чијој је наредби и заповести све то било? И зар у опште може бити да ко други издаје и извршује те и такве наредбе?

Да чујемо. Сад ви имате реч. Тек кад нам докажете, да је то извршено по нечијој другој жељи и заповести, а не вашој, ми ћемо исправити оно што смо рекли у 270 бр. нашег листа.

Дотле пак, све оно остаје суштa истина, а довијање и измишљање баш је ово што ви крпарите по вашим јадним полуслужбеним изјавама.

ИЗ ВОЈСКЕ

—

Прошлог пута обећали смо у београдским вестима да отварамо нарочиту рубрику „из војске“, у коју ћемо с времена на време доносити ствар и из наше војске.

Тада смо рекли да је врло опасно у озбиљним приликама преустројавати војску, — наравно од бојазни да баш у том времену не будемо принуђени ратовати, кад неминовно следује пораз, — и то ће наше гледиште, држимо, одобрити сви, који имају појма о војсци, и који знају колико времена и колико муке треба да једна војска пређе из једног устројства у друго.

Но има нешто налик на допуну устројства, или боље рећи поправку формације, што се сме и може да изведе без икакве опасности у очи самог рата, а тај је случај баш код наше војске, а на име: имамо 15 батаљона кадровских, који при мобилизацији постају активни пукови, и имамо 5 батаљона гардиских, који се у доба мобилизације активишу с комплетком од 1000 људи, но остају батаљони а не постају пукови.

Сваки странац, који ово зна, а који и најмање разуме потребу јединица бојних с нашим комплетком рада лакшег руковања у рату, разуме ће, или да нам не треба више војске но што је имамо, или да немамо потребан контингенат I. позива, кад гардиске батаљоне не пењемо на пукове, те да место 65 активних батаљона имамо 80. Али од тога не стоји ни једно, јер нама треба што више активне војске.

Ето на прилику Бугари од једног пука праве два те и војску увећавају, а у исто време стварају већи број јединица ради лакшег руковања (у самој Софији имају војске, колико је половина целе наше стајаће војске: I. пеш. пук књаза Александра, II. пеш. пук искарски, I. коњ. пук књаза Фердинанда; IV артиљ. пук књаза Фердинанда 1 ескадрон гарде и 1 батаљон прекобројних сем осталих ситних делова,)

А не стоји ни други случај, јер у свакој дивизиској територији претиче између 7 и 8000 обвезника I позива, који се морају трпати у II позив.

За ово наше гледиште говори и та околн ст, што ми имамо и оружја за I позив на 100.000, па кад наоружамо садашњих 65.000, шта да радимо с остатком оружја модела 80 године? Ваљда да ђају по магацинима?

Ми молимо надлежне да размисле о овоме, као и о томе, да ли да игноришемо онај број од 15 батаљона више баш сад, кад је у Европи свеопште оружање.

ЛЕПЕ ГРЕШНИЦЕ

(*Истинити догађај*)

I

„Она га љубила — она га убила“

—

(СВРШЕТАК)

— Шта ћеш ти овде? — рече Паја небрежљиво, кад угледа Љубу, па се опет окрете својој телеграфској дирци (тастеру) и продужи куцање.

Бедна Љуба дрхтала је: — Шта ћу! — рече она потресеним гласом: — Пајо! Шта у

чини ово са мном! — додаде она за тим очајно

Не осврћући се, нагнут над апарат, Паја рече немарно: — Шта сам учинио! Нисам ништа!

— Ништа! — климну главом бедна Љуба, очајно. — Ништа! Пошто је мало поћутала, она настави:

— Јајо! куда ћу ја без тебе! Шта ћу ја без тебе, кукавица сиња!

— Шта знаш! — одговори он сухопарно и равнодушно.

— Ај тешко мени и претегнуто, црној несретници. Ај несрећна мајко моја, кад ме роди што ме не угњави, но ме овако несрећну прати у свет...

Љуба се загуши од плача.

Паја се окрете живо и викну срдито:

— Не мој ми ту слинити, но кажуј шта ћеш, па хватај маглу. Ово је канцеларија... свет долази.., Да ме ко затекне!...

Ове набусите речи Пајине на једанпут пресекоше плач код Љубе. Она рече хладно: — Дакле да хватам маглу!

— Па да, него шта ћеш друго.

— Јајо, чиме сам ја заслужила да будеш сад овако груб на речима после свију зала, која си ми нанео на делу? упита Љуба студено, полако, развлачећи реч по реч.

Паја махну руком досадно: — Е, није него ћу се сад још и с тобом ту цифрати! Говори шта ћеш, па... иди једном — рече Паја опоро!

Љуба поћута: — Јајо, — рече она за тим, — ја не могу овде бити за време твоје свадбе. Дај ми мало пара да одем куд год у свет да не гледам очима страшну несрећу моју како сам те изгубила.

— Јес, мени овде кују тара пане, да ти дајем паре... Тражи другог швалера, па нека ти да.

Да се у тај мах овај несрећник био окренуо да види шта се учини од Љубе кад јој он то рече — он би јамачно онога тренутка побегао из собе. Но он се није окретао. Међу тим, бедна Љуба која у почетку беше постала права, грозовита фурија, поћута неко време док се мало умири; а за тим приђе ближе Паји и рече му промукним загушљивим гласом; — Павле, шта је теби данас! Каква те је то несрећа твоја спопала данас да ме тако навлаш вређаш и ружиш кад никад до сад нисн био тако груб.

— Море, иди у врага, с твојим зановетањем! Залудан сам ја да слушам твоја пренемагања.

— „Пренемагања“! понови Љуба тужно по два три пут ту исту реч. За тим додаде одлучно: — Чујеш, Павле, ово сам ослеђњи пут пред тобом. Нипад ти више нећу досађивати. ке би ни сад, да имам ма каква Нуга изласка да могу отпутовати.

Она ућута. Тутао је и Паја и куцао у дирку телеграфску не осврћући се. Прође читавих 5 —6 минута!

— Јајо! — опомену га Љуба, но он је опет ћутао. — Павле, чу ли што те молим — понови она.

Не дижући главе, Паја се брзо маши у џеп, бркну, извади руку и бацну крај себе на сто 4 динара у сребру, све у динарима: — На, па одлази — рече он набусито — видиш ваљда, ниси слепа, где имам посла.

Љуба је гладала тужно у она 4 раштркана динара. — Зар с овим да путујем? — упита она тихо? Зар ми дајеш као слепици 4 динара?

— Ако нећеш а ти пољуби па остави — рече овај несрећник подругљиво — па се онда маши руком, покупи паре са стола и опет их стрпа себи у у џеп.

Љуба сва уздрхта.

Наста тренутак страшна ћутања. Љуба је дрхтала. Заузет око телеграфа Паја није ни дизао главе. Али као да му сам ђаво беше ушао под кожу; језик му није мировао. Пошто је покупио она 4 динара са стола, и мало поћутао, он рече подругљиво: — У осталом теби паре за пут и не требају. Нађи каква кочијаша задри-балту и лепо га послужи, па још он теби да плати за вожњу...

Још он не беше ни узустио потпуно последњу реч, Љуба цикну:

— Ах, неваљалче погани, још ми се ругаш!

Испод црне, огрнуте мараме сену бео, сјајан револвер. Љуба диже руку и скреса један пут. Паја скочи, обрте се у пола, једном руком прихвати се за сто да не падне; другу диже у вис, као да се хтеде њоме бранити од ударца и викну престрављено:

— Немој Љубо! Немој молим те, Љубо!

Међу тим бесна од љутине, несретна Љуба скреса и други метак.

Паја цикну и ухвати се руком за слабину. Дим напуни собу: Паја и Љуба једва су се и видели из дима, у коме сену поново револверска ватра, а страховити пуцањ потресе целу кућу.

— Јао! јаукну Паја, притискујући руком груди из којих је шикљала врела, црвена крв.

— Умри неверниче! чу се из дима узвик бесне Љубе, и у том тредутку грмну и четврти метак.

Паја се стропошта. По патосу отегне се голема локва крви. Паја је крклао и рикао у рупцу — Љуба баци револвер на патос и рече као у заносу: — „Ох, ала ће бити лепи сватови. — Ја сам те љубила ја сам те убила“.

*

То је било у петак. У недељу, када су требали бити сватови Пајини, пред црквом стаде огроман спровод, спустише мртвачки сандук, код кога клече нека ав рашчупан, сед поп и узе на глас горко плакати и јецати, чупајући косе и ударајући седом главом о даску на заклопцу.

*

Љуба је добила 15 год. робије. Једном сам је само видео од тог доба.

„Његова судбина — рече ми она тада кроз плач — Нисам помишљала њега да убијем. Пошла сам била с намером да онде пред њим убијем сама себе. Он ме зло нападе, а он погибе а ја....

Она се загуши од плача и више је нисам могао намолити да ма и једном речи опет спомене тај догађај. Шта је сад с њом? Да ли још робује? Или је „одслужила“, или је можда умрла? Ко зна?

Сухи листак откинут је од гранчице своје, ко зна куда су га однели бурни ветрови.

ИЗ БЕЛА СВЕТА

— **Тристагодишњица.** 15 ов мес. славила је дворска пивара у Монакову тристагодишњицу свога постанка.

— **Мачка отпутовала у Цариград.** Нека бечка шпедитерска фирма послала је пре неког времена у Цариград једну кутију, у којој је у струготини био спремљен неки фини галантеријски предмет. Кад су после петнајестодневног путовања ту кутију отворили у цариградској царинарници, скочи из ње, на велико чудо свију присутних чиновника, мачка која се по свој прилици у Бечу за време паковања неопажено ушуњала у кутију и завукла се у меку струготину. И тако је и против своје воље мачка дошла у султанову престоницу. Ма да је читавих петнајест дана постила, и живела готово без ваздуха, мачка ипак није била изгубила од своје снаге и срчаности, јер очевидци причају да је, пуштена на слободу, одмах скочила чиновницима у лице и ваљано их изгребала.

— **Нова Ајфелова грађевина.** Чувени грађевинар Ајфелове куле конструисао је сад нов гвозден железнички мост, који ће се моћи наместити на место порушених мостова. Тај мост биће тежак 86 тона а моћиће носити $^1/_4$ милиона килограма Та нова конструкција прегледана је 13 о. м. у присуству војног министра Фрејсинета, више виших чиновника и многобројних чланова железничког конгреса. Покушај је испао веома успешно и сви присутни срдачно су честитали инжињеру Ајфелу на новом успеху.

— **Јунаштво милосрдне сестре.** У присуству свију француских чета, које се налазе у посади у главном граду Тонкина, предао је недавно врховни гувернер сестри Терези, поглаварци милосрдних сестара у Тонкину, орден почасне легије. Војска се била скупила у квадрат, у средини је стајао врховни гувернер са својим генералним штабом, и изговорио је ово: „Сестро Марјо Терезо! Немајући ни пуних 20 година, ви сте били на бојном пољу код Балаклаве (у кримском рату) рањени, кад сте помагали нашим рањеницима. После тога неговали сте наше војнике у Сирији, Кини и Мексици. Код Рајхсхофена дигли су вас рањену с бојишта а из хрпе мртвих оклопника. Доцније пала је граната у сред амбуланције, која је била вама поверена. Ви је брзо дограбисте и однесосте је 80 метара далеко од ваше амбуланције, па кад је пала на земљу и распрла се, и вас је тешко ранила. Опоравив се, ви сте и даље ишли за нашом војском у Тонкину и вршили свој позив“. На то позва генерал сестру Терезу да клекне, извуче мач из корица и рече: „У име француског народа и војске предајем вам овим орден почасне легије за показану храброст. Нико не може доказати већих јунаштава за постигнуће истога, нико неће моћи доказати већег самопожртвовања и презирање живота, тако посвећена добру своје браће и своје домовине. Војници дигните оружје на почаст“

Ретког. У Роскофу у Француској живи једна породица, на коју би се потпуно могла применити изрека госпође Севиљ: „Кћери моја, иди кажи својој ћерци да плаче ћерка њезине ћерке“. У породици Ехин Таљи живе потомци од пет нараштаја; породица је овако састављена: дете Марија де ла Манг, старо месец дана; мајка Мас Хостен 23 године; баба Ивана Мизнио 42 године, Марија Менило 50 година; прабабе: Ханријета Гојадер 74 године, Анита Гојадер 89 година; пра-праба Ехоција Таљи 93 године. Све ове женске присуствовале су 17 о. м. крштењу детета.

ДРУШТВО СВ. САВЕ

Захвалност

Г. Риста Попадић, трговац овд. поклонио је књижници „Друштва Св. Саве“ следеће књиге:

1) „Српске Новине“, за године: 1853; 1854, 1855, 1857, 1858, 1859 1860, 1876, 1877, 1878, 1879, и 1880 — свака година засебно повезана.

2.) „Видело“ за годину 1880 и 1881 уједно повезано; и

3-) „Стенографске белешке народне скупштине“ за 1878 год. повезане у једну књигу.

Потписани у име главног одбора друштва Св, Саве изјављује даровавцу г. Попадићу своју захвалност на овоме дару.

ДСС.Бр. 1218.

20 септембра 1889 год.

У Београду

Тајник гл. одбора
друштва Светог Саве
Ђ. Миловановић

ПОСЛЕДЊЕ ВЕСТИ

Остаје. Како поуздано дознајемо Њено Величанство Краљица Наталија остаје стално у Београду.

*

Отпутовао. Бив. краљ Милан отпутовао је из Карлзбада у Париз.

КУРС

Дукат . . . . :	5 67
Напалеон	9.59
Срп. лутр. 3% лозови	34.50

ДНЕВНИК

КАЛЕНДАР

Четвртак

Православни 21 Муч трпим
Католички 3. Лист
Сунце излази у 5 с. 47
Сунце залази у 5 с, 24
Пос. четврт. 5
Дан је с почетка $12^1/_2$ сати а ноћ 11^1 али до краја овог месеца дан очрађа за 1 сат, а за толико и ноћ одужа.

МАЛИ ГЛАСНИК

За овака огласења наплаћује се за један пут само 50 пара дин.

КУЋА врло удобна с 3 собе издаје се под кирију у Д. Јовановој улици бр. 10. Упитати до. Радимира 60. 1—3

ЂАК V-ог разр да гимназије, који говори немачки, тражи кондицију у каквој немачкој или српској кући, по врло умереној цени или само за стан. Упитати у уредништву 61. 1—5

ЈЕДНА СВРШЕНА УЧИТЕЉСКА приправница тражи кондиције даје часове деци на основне школе; по потреби и за Више жен. школе.

Упитати у Уредништву „домовине“ 63. 1—3

ОГЛАСИ

Тазе Ајвар

добила је трговина КАРЛА ПЕРОЛА код Хајдук Вељка,

ЈАВЉАМ г. трговцима да код мене могу добити **свеће** воштани по најнижој цени у више сората. Поруџбине шаљем одма.

Поштовалац
Љуб. С. Ђорђевић
воскар код златне копље
641 4—6

Г. Кости Штрбићу
бравару

Пошто сте неуредан платиша, то вам одказујем радионицу од 1 Новембра.
Београд 18-IX-89.
за масу:
Л. Кујунџићка

Браварска радионица у Косанчићевој улици бр. 5 издаје се од 1. Нов. под кирију. Упитати: Топличин венац 20.
649,1—3

Механу моју звану „Шишкова“ дајем под закуп за три године. Који има вољу исту узети нека ми се пријави.
Исту механу дајем од Митрова дана ове године.
Чачак.
646,1-3 **Саво К. Самарџић.**

Засебна пространа кућа у призренској улици Бр. 11 издаје се под кирију од Митров-дана. За погодбу и услове обратити се у апотеци код „Цара Душана“ спрам позоришта. 614,4—6

ШТАМПАРИЈА „КОД ПРОСВЕТЕ“

БЕОГРАД

ПОЗОРИШНИ ТРГ, БР. 2. ПРЕКО ОД СПОМЕНИКА

Препоручује се пошт. публици за израду сваковрсних штампарских послова. Цене су умерене. Израда чиста и брза.

Телеграфишите! Једини случај а за кратко

ЛУТРИЈЕ ФРАНЦУСКЕ БЛАГАЈНЕ

гарантоване од ФРАНЦУСКЕ ВЛАДЕ

НЕШТО НАЈКОРИСТИЈЕ ШТО МОЖЕ БИТИ

1. Добротворна лутрија

у корист раденика Вулта итд.

Вучење је 3 окт. 3 дец. и 3 Фебруара.

Сваки лоз игра у сва три вучења.

Чиста добит 500.000 д.

1	згодитак	200.000	дин.
1	„	100.000	„
2	„ по	20.000	„
4	„ „	10.000	„
8	„ „	2.000	„
16	„ „	1.000	„
40	„ „	500	„
280	„ „	100	„
800	„ „	50	„

1 ЛОЗ КОШТА 4 дин.

2. Томбола светске изложбе.

УСПЕХ КАКВОГ ЈОШ НИЈЕ БИЛО!

Похитајте да купите од ових лозова. **Вучење ће бити кроз кратко време.**

Сви ће лозови спасти у најзнатнијим урнек дворима са изложбе.

Две трећине лозова добијају 10,000 ОСО динара

ЈЕДАН ЛОЗ КОШТА САМО 3 ДИН.

3. Филантропија бесплатног зајма

За чим жуде женске највише! између осталих великих згодитака у сребру има **једна диван краљевски накит** са брилијантима и једна **Севрска порцуланка вазна** коју је поклонио француски министар лепих вештина. На 100.000 лозова 12.000 згодитака.

ЈЕДАN ЛОЗ КОШТА САМО 3 дин.

ПОХИТАЈТЕ ДА КУПИТЕ ШТО ВИШЕ ЛОЗОВА на свакихкупљењу

10 лозова дајемо једанајести бесплатан

Општи услови. Листа вучења биће оштампана у новинама. Онај који добије биће извешћен брзојавом самога дана вучења. — Згодитци се издају у месту где се купац налази без икаквих трошкова од његове стране.

Новац треба слати и то одма у српским банкнотама или маркама са 10 од сто ажио у препорученом писму и адресовати:

M-r Rotter, Directeur du „comptoir commercial“ Constantinople Цариград

ЈЕДИНИ и ОДГОВОРНИ ДОЗВОЉЕНИ ДЕПОТ за цео исток. 631,6—15

Стављам до знања п. публици да сам дао израдити особито лепе

СПОМЕНИЦЕ И БРОШЕВЕ

за украсе мушкима и женскима

— а у спомен миропомазања —

ЊЕГОВОГ ВЕЛИЧАНСТВА КРАЉА АЛЕКСАНДРА I.

Главно стовариште тих споменица за краљевину Србију дао сам г. г. *„Нахману и Здујићу,“* овдашњим фабрикантима цигар-папира.

Исте споменице продајем препродавцима на 10 комада најмање по 1 дин и 50 п. дин. а препродавци не смеју их продавати скупље од 2 динара комад.

Ко би из унутрашњости Србије желео да има на продају ове споменице, молим да се обрате г. г. Нахману и Здујићу.

Молим п. публику да изволи похитати с куповањем ових споменица, јер их је још врло мало остало, тим тим пре што сам један део прихода уступио друштву „Св. Саве“ (20%) као што тврди и уверење председника друштва „Св. Саве“ од 18 августа о. г.

У Београду, 6. Септембра 1889.

Са особитим поштовањем

М. А. Маца
(Београђанин)
Толмач и Агент. у Будимпешти.

601, 3—30

Власник и главни уредник Перa Тодоровић. Одговорни уредник С. Јаношевић. Штампарија „код Просвете“ Позоришни трг. бр. 2.

Универз. библиотека „Светозар Марковић“ Београд

БРОЈ 273 ПЕТАК 22. СЕПТБРА 1889. ГОДИНА II

ИЗЛАЗИ СВАКИ ДАН

БРОЈ 10. П. Д.

ЦЕНА ЗА СТРАНЕ ЗЕМЉЕ

За годину . . . . . 30 динара
На по године . . . . . 15 динара
На 3 месеца . . . . . 9 динара

LE PETIT JOURNAL

МАЛЕ НОВИНЕ

ДНЕВНИ ЛИСТ СВАКОГА

Претплата из унутр. полаже се само код пошта

За Београд нема претплате — Лист се продаје нброј

Писма и рукописи шаљу се Власнику „Малих Новина“ Топличин венац, бр. 17., на горњем спрату.

Претплата се прима код свију пошта у Србији

ЦЕНЕ ОГЛАСИМА

На првој страни од петит. реда 20. пр. дин. а на четвртој од петит реда 10 пр. дин

ПРИПОСЛАНО стаје 50 пр. д. од петит реда

KLEINE ZEITUNG

Огласи јевтино, по потреби и са сликама.

За свако оглашење плаћа се држ. таксе 20 пр. д.

ВЕЋИ ОГЛАСИ ПО НОГОДБИ

ВЕЛИКИ ИЗБОР

За јесењу и зимску сезону нова модерна француска **Штофа — Чоје — нове панама и сатин — Даментуха — Молдона** за женске хаљине као и **Штофа у кутијама**

ДОБИЛА ЈЕ ТРГОВИНА

ТАДИЋА И АЈДАРИЋА

пређе

Јевта Лаковић

На захтев штоване муштерије шаљемо мустре,

660 1—6

ВЕЛИКИ И ЛЕП ИЗБОР

НАЈНОВИЈИХ МУШКИХ

ШЕШИРА

Између којих и од чувеног

фабриканта

P. & C. HABIGA

Као и шешира „**Ајфелова кула**“ по 4 динара комад

ДОБИЛА ЈЕ

ГАЛАНТЕРИСКА ТРГОВИНА

КОСТЕ НИКОЛИЋА

УЛИЦА КНЕЗА МИХАИЛА

Цене су утврђене **и врло јефтине** 656,1—6

ЗАСЕБНУ КУЋУ

У „Обреновој улицу бр. 3“ издаје под кирију.

Коста Ст. Антула

655,1—3 Савамалска улица бр. 2.

Непокретно имање

У Пожаревцу, на најугледнијем месту, између табачке чаршије дворске и марвене пијаце са 3 нова и 8 старих дућана продајем из слободне руке.

За услове обратити се мени.

Др. Јован Ђокић

654 1—6 санит. капетан

ТРАЖЕ се од 1. Новембра ДВЕ СОБЕ с послугом, и намештајем или без намештаја, у близи ни теразија. Известити уредништво „Мал. Новина“.

642, 3—3

ЗА ПРЕДАЈУ

Радња баканлска

Са врло лепим једиком, на врло добром месту, у улици Кастриотовој бр. 16 преко пута Пашоне и Златног Прага. Услови повољни за готов новац.

594 3—4

✝

Моме добром и непрежаљеном оцу

Васи Поповићу

пов. члан касационог суда

Биће шесто-месечни спомен у цркви св. Марка, 23 ов м. у 9 сахати пре подне.

Стеван Поповић

сестрић ммн. нар. привреде

653,1—2

„Краљичино питање.“

Новосадска „Застава“ доноси под насловом „Краљичино питање“ један чланак с којим се и ми слажемо, те га за то доносимо нашим читатељима у целини. Чланак гласи:

Кад је не давно по ноћи и пљуску долазио краљ отац у Београд, на станици га дочекаху намесници и влада и капије краљевог дворца беху широм отворене.

Пре два дана је дошла краљица мати у Београд, у сред дана и супчаног сјаја, а на савској станици не беше ни један једини члан намесништва и владе. На краљевском двору беху гвоздене капије забрављене а на прозорима двора спуштене дебеле завесе.

Знамо, да ће нам многи, па и неки наши начелни пријатељи пребацити, да говоримо по срцу да нами превлађује меки осећај а не хладан разлог.

Донекле и јесте тако. али где је реч „*о питању материнска срца*“ то питање и не треба решавати — без срца.

Не кукамо ми за тим, што се влада и намесништво не показаху довољно галантни при дочеку краљице матере. Ни једног реда нећемо ми у „Застави“ потрошити онда, кад се буде решевало питање: „*Какве Ч части треба одавати краљу оцу и краљици матери*“ То је питање нами далеко, а у ствари нам је све једно.

Међу тим не видимо разлога зашто да се краљу оцу одају управо владарске почасти а краљици матери — никакве Чиме је то задужио Србију краљ отац у толикој мери, да се оволико претпоставља краљици матери?

Истина је, да краљица мати није хтела да послуша последње писмо намесника Ристића. Но ми би волели знати: да ли и краљ отац тако лако попушта и да ли и он, где год може, не чини шта хоће?

Међу тим све поменусмо више узгредно. Ми би да рекнемо реч две о дубљем значају „краљичиног питања“

Пред нами је „*Одјеков*“ извештај, у ком налазимо, како су текли преговори између намесника г. Ристића и краљице матере. И после свега тога сад још већма но икада мислимо, да краљица мати има право.

Краљ отац је попустио краљици матери, да ни он ни она не живе стално у Београду, већ да долазе, свако у друго време обоје годишње двапут у Београд, да поседе у двору неколико недеља, те да им се том приликом указују краљевске почасти.

На први поглед ово доиста изгледа право. Ту има неке „једнакости“ али само привидне Јер треба рачунати на то да краљ отац и не мари да живи у Београду, дакле он ништа не жртвује јер воле да буде у страном свету. али зато тражи да се краљица мати девет десетина сваке године одрече близине са сином. Предлог краља оца садржи у себи изгнање краљице матере из Србије и ми потпуно разумемо, што она не види никакву накнаду у томе што и краљ отац пристаје на то да себе изгна из Србије и да тек двапут годишње долази у Београд.

Радо признајемо, да су и намесништво и влада у тешком

положају, јер устав наређује да краљ отац управља личним односима свог малољетног сина.

И кад се узме у рачун само сувопарни закон онда може бити имају право и намесници и влада, што се онако понашају јер шта зна §. 72 устава за материнску љубав....

И јесте то мучна ствар, кад дође дотле да ствари срца удешавају дипломате, и јесте то мучна ствар кад писан закон у овом случају одређује што нит је право нит природно.

И да су данас либерали не само у намесништву но и на влади, ми би разумели, кад они као круте бирократе решавају то питање с толико форме и хладноће, и њима не би ни замерили ништа, међутим од радикала би већ тражили да су са више срца очепали ту ствар, јер и ако је закон закон, ипак је и правда правда.

И ако је дакле дошла краљица мати пре у Београд, но што су уређени њени односи ка двору, влада је ипак могла бити заступљена при дочеку, јер су односи краљице матере ка влади јасни. Овде мислимо, да су ту ти односи требали да буду исти, као и према краљу оцу. Тим би влада, дала бар неке сатисфакције оном природном начелу, кога заступа у овој прилици краљица мати.

У осталом овако тугаљива, несретна питања, где правда ипште једно а закон донекле друго, тешко је решавати. Да се сличан случај десио у Француској, народ би без сумње обио и дворске капије и однео на рукама краљицу матер у двор; у Енглеској би се донде приређивали митинзи, док не би морао краљ отац попустити а у Немачкој би сигурно Немци изишли пред краљицу матер на би заједно с њом плакали... Е па то су исто радили и у Београду.

Не замеримо ми томе. Не треба Србији још више чуда и покора. Али смо уверени, да ће влада и намесништво успети да среде ту ствар. Краљ отац треба да попусти. Он данас мрзи највећма напредњаке, јер су они данас сви богати и бесни, а он је изгубио у њином друштву круну. Краљ отац зна, да је краљица мати очувала своје везе с напредњацима и он се боји, да она не оживи напредњаке, ако буде стално у Београду. Међутим то је излишан страх.

Србија је на страну краљице матере, где се тиче њеног природног материнског права, и треба то да буде; али кад би краљица мати покушала да оживи напредњаке, она би се нашла усамљена, а и требала би то да буде.

БЕОГРАДСКЕ ВЕСТИ.

Личне вести. Прекеиноћ, бечким брзим возом, допутовао је г. Зија-беј, ванредни посланик и пуномоћни министар турски. Истим возом испео је и први секретар руског посланства.

*

Један правни курјозум. У вези продаје имања пок. Љуб. Девић, овд. о којој је било говора у нај штампи, ту неки дан решавање питање: да ли се протокол лицитације као јавне, званичне испре, може доказивати сведоцима — лицитантима и нелицитантима? И касациони суд нашао и решио: да се може доказивати. На тој законској нови, оснажено је решење варошг суда, којом је извршилац писар вршног одељења, стављен под и притвор.

Лепо! Протокол лицитације, ко постоји у актима ове продаје, лаж је, — фалзификован је. Сад наста питање: где је прави протокол лицитације потписан од стране куп Захарије З. Поповића, златара ов Одговор би се према актима мог дати овај, да лицитанти, Захарије З. Поповић, Јоксић, Живко Ко и Јован Симић, нису потписали протокол а тврде да је продаја ко вршена оглашена на дан продаје; и шта више да је то било у присуству г. Ђоке Радовановића би члана извршног одељења. Онет леп и красно! А шта значи онај потпи Захаријин, налазећи се на протоколу лицитације, који се сада налази у актима? и кога је касација као лаж ног означила?!!.....

То су све тако занимљиве ствари на које ћемо се ми првом згодном приликом вратити, а у осталом чекаћемо на исход целе ствари — да проће целу процедуру. Јер, ако буде кривице до извршиоца, што је продају без узрока одложио и што је то имање доцније (на трећој продаји) мање изашло за неких 12 хиљада динара, — онда је са свим природно: да не може бити крив само извршилац продаје но и сви они који су у тој продаји [illegible] мали.

*

Футакијева „Budapester Correspondenz“ за коју се зна да стоји у вези с бив. краљем Миланом, има један телеграм из Београда, у коме се вели ово: Краљ Александар поновно је изјавио па и написмено својој Матери у последње време саопштио да би Он био срећан кад би Његова мати усвојила предлоге намесништва и владе. Кад је чуо да Његова Мати неће да зна ни за какве услове, Краљ је још 17 ов. мес хтео отпутовати у Ниш и само је на молбу намесништва остао у Београду те да у конаку мирно сачека свршетак преговора између владе и Његове Матере.

Колико је нама познато, ова вест Футакијеве кореснонденције са свим је неистинита.

*

Па нека се брину. Из Берлина телеграфишу, да су тамо јако забринути стањем ствари, које је створено доласком Краљице Наталије у Србију.

Нама је врло мило што се они у Берлину брину о нама. Нека их, нека се брину, ако немају друга посла.

*

Забрањен. Јучерашњи број нашега листа забранила је управа вароши Београда због чланка „Две приче“, налазећи да се у њему наноси увреда Њ. В. Краљу Александру „што се с једне стране излаже мрзости и презрењу, а с друге стране омаловажава, јер је изнесено као да се Његово Величанство Краљ Александар налази под неком стегом и у неком веома зависном положају“. Ово своје решење управа вароши Београда оснива на чл. 40 Устава земаљског, јер је Краљ неприкосновена личност, и чл 22. Устава и чл. 10 тач. 1 закона о штампи, јер је таква радња казнима по §. 91 под б. крив. закона.

Ко је год пажљиво прочитао наш јучерањи чланак, знаће да се у поменутом чланку нигде *ни једном једином речи* не наноси увреда Њ. В. Краљу Александру, нити се излаже мрзости и презрењу, а најмање се личност Њ. В. Краља Александра увлачи у дискусију. У чланку се без икакве увреде, без икаквог излагања мрзости и презрења, без икакве дискусије личности Њ. В. Краља Александра просто констатује један опште познати факат, да Њ. В. Краљ Александар није изашао у сусрет Њ. В. Краљици Наталији, да се о томе факту двојако говори, — а у томе нико неће наћи ни увреду, ни излагање мрзости и презрењу, ни увлачење у дискусију личности Њ. В. Краља; све то у томе факту може да нађе само полиција алексиначког Тајерана.

Уверени смо да ни један човек, коме свест није помућена партиском застрањеношћу и личном мржњ м, неће наћи у поменутом чланку ништа од онога за шта нас полиција криви, и да ћемо бити оправдани и пред јавним мњењем и пред судом.

*

Политичка пара. У ономадашњем броју донели смо, како је агенат дунавског паробродског друштва рекао да нема „политичке паре“ грађанима, који су тражили „Дијану“ да иду у сусрет Њ. В. Краљици Наталији.

Изјављујемо, да се она белешка не односи на г. Лазу Радосављевића, шефа агенције дунавског паробродског друштва.

*

Посета Јуче је по подне Њено Величанство Краљица Наталија у пратњи свога маршала пуковника г. Симоновића на колима изашла у варош.

Том приликом прегледала је кућу г. Митричевића саветника у пензији која се налази у Обреновој улици и по свој прилици Њено Величанство узеће исти за своје становање.

Док се Краљица Наталија у кући бавила, цела је Обренова улица била препуна публике, која је Краљицу при изласку одушевљено поздрављала.

Одатле се Њ. В. Краљица вратила у Свој стан.

Разговор с бив. краљем Миланом.

У прошлу недељу, баш на дан доласка Њ. В. Краљице Наталије, дописник „Karlsbader Zeitunga“ разговарао је с бив. краљем Миланом.

„Н. Сл. Преса“ доноси о томе разговору ово.

„Пре но што је краљ Милан изразио своје мишљење о сдашњој политичкој ситуацији у Србији и о његовом положају, он нагласи, да је посетиоца само за то примио, што су у последње време у јавним гласилима изашле о њему енунцијације, а он не жели, да свет мисли, да он тражи да се о њему говори.

„Краљ Милан рекао је како се чуди што се штампа, а нарочито аустриска штампа, и сувише много бави њим и његовим приватним односима и преко мере занима се писањем о његовој кући. Те односе требало би посматрати много мирније и они су боље уређени. Они заслужују много мање пажње и далеко су незнатнији него што изгледају. Њему се не допада што се толико говори о њему и Србији; то му и не може пријатно бити, јер он хоће да је приватна личност и неће да тера никакву политику; исто тако не може то бити пријатно ни меродавним круговима оне земље, у којој се он сад бави, па била то Аустрија, Француска или Немачка, кад се говори о њему толико, тако често и тако претерано.

„Што се тиче оне пронесене вести, да је он 16 ов. месеца хтео да дође у Београд и да собом одведе младога Краља — та је вест побијена већ и самим његовим бављењем у Карлзбаду. Али то одвођење, које су му приписивали било би *политичко* дело, јер он не би одвео само сина већ и Краља То од њега не треба никад очекивати. *Он не прави сплетке, нити тера политику.* Он само брани своја очинска права, кад је то нужно. Он потпуно верује намесништву, и без њиховог одобрења он не би ништа предузео. Ствар је била у томе: он је питао намесништво, да ли би било потребно његово присуство у Београду да би се ојачао положај намесништва према Краљици матери. На то му је намесништво одговорило, *да присутност краља Милана није нужна, јер се намесништво осећа довољно јако да може испуњавати своје дужности.* Тада се краљ Милан изразио, да он нема никаквог узрока да се узнемирава јер он потпуно верује намесништву. Он је, пошто је драговољно дао оставку, задржао само праведан утицај на васпитање свога сина, младога Краља. Да је само намесништво оповргло неистинит глас о његовом доласку у Београд и да се пречистно његов однос с намесништвом доказује и дотични чланак полузваничне „Балк. Кооресподенције“. Тај чланак прочитао ми је Краљ гласно Ту је била и његова честитка намесништву на дан избора. Говорећи о томе, Краљ ми је продуковао одговор г. Ристићев на његов телеграм, а за тим га је превео на немачки, и он од прилике гласи овако;

„Краљевска српска влада благодари Вашем Величанству за честитку, коју је Ваше Величанство послало приликом исхода избора, исхода, који је од великог значаја за добро Србије, на коме се земља може честитати и за коју се има благодарити изборном закону, зашта припада хвала Вашем Величанству.

Ристић“.

„Краљ Милан је рекао, да би он желео да се штампа више уздржава говорећи о ситуацији створеној разводом брака. То је још тугаљива тачка, коју треба тим више штедити, јер се тиче једне жене. Данас по подне доћи ће Краљица у Београд *против воље намесништва и његове. Она ће још данас осетити последице тога корака.* Да је примила предлоге његове и оне намесништва, то би јој се данас при доласку указале све почасти. *Краљ Александар сам би је дочекао и позвао је себи у двор.* Али пошто је „мајка“ одбила предлоге и његове и намесничке, *она неће видети младога Краља данас, а сва је прилика да га никако неће ни видети.*

„Краљ Милан и намесници, не би имали ништа против, а радо би дозволили, ако Мати два пут годишње на две три недеље дође у Београд, и проведе код Краља; али да се њезином утицају и васпитању остави млади Краљ, то не може дозволити ни он, ни намесништво. Како он као отац не седи поред свога сина у Београду, тако исто не сме ни она као мати.

„Ако су истините речи Краљичине, које је изговорила пред дописником „Германије“ — а може се мислити да је казала, — то онда најочитије доказују тврђења Краља Милана, да се Краљица Наталија занимала политиком, јер она је сама тврдила

да се противу прошле владе борила.*) Краљица је „частољубива“ и „амбициозна“. Она је „политичка личност“, и хтела би да има политичког утицаја. Он ће, међутим, знати да отклони такав утицај од младога Краља и верује намесништву, са којим је склопио план о васпитању младога Краља. Он нема ни најмање узрока да намесништву не верује потпуно, и бојазан, која се често појављује у штампи и живо претреса нема никаква основа, као што се у опште из датих околности види, али што у ствари не стоји. Ја ћу већ, по свој прилици, прекосутра у уторак отићи из Карлзбада, али не идем у Београд. Отићи ћу из Карлзбада на четрнаест дана у Швајцарску ради одмора, а одатле ћу отпутовати на дуже бављење у Париз. Он би одма отпутовао за Париз, али га је лекар одбио од тога, и препоручио му прво мирно бављење у Швајцар коју. Принуђен је да неколико година долази на лечење у Карлзбад јер је лекар нашао да има већ неколико година болест у плућима, за чије је лечење нужна дужа употреба карлзбадског купатила. У Карлзбаду јако му се допало, и диви се лепоти вароши, драженим пределима и тактичном понашању карлзбадског становништва, к је је наикло, да особе од положаја, славне вештаке и научаре сматра као своје госте, и са тога ни њему нису досађивали непријатном љубопитљивошћу. Он ће се радо вратити у Карлзбад. На и вила „Шекспир“, у којој је обитавао, јако му се допада због њеног мирног положаја.

„Пошто се Краљ распитао још о унутарњим околностима „Карлзбадских Новина“, становништва и општине, пружио је руку посетиоцу за опроштај, Аудијенција је трајала 1¼ часа“.

ДОМАЋЕ ВЕСТИ

Службене новине доносе:

1) *Живота Живановић*, из Десине, среза рамског, округа пожаревачког одбегли робијаш и оглашен хајдук, убијен је, по што се није хтео предати, ноћу између 13. и 14. ов. мес. Живота је побегао био с робије 18. октобра прошле године, а оглашен за хајдука 7. јула ове год.

2) *Чедомир Стојић*, из Богутовца, среза краљевског, округа чачанског, одбегли робијаш, који је оглашен за хајдука у децембру прошле године, нађен је рањен у планини 17. овог месеца са једним другом његовим. Обојица су ухваћени и у притвору су у Краљеву.

*

Хајдуци су убили 12 о. м., како „Златибор“ јавља, Миладина Лазића механцију из Волујца, 1 сат далеко од Ужица. Ухватили су га кад је припињао свога к ња у ливади и поручили да му брат донесе откуп. Али пошто му брат није одмах дошао с новцима из Ужица, хајдуци су ваљда мислили да му брат диже потеру, те за то убију Миладина.

ТРКЕ У ШАПЦУ

Јесење утакмице кола јахача „Књаз Михаило“ у Шапцу, одржане су јуче уз многобројно учешће народа и грађана како из округа шабачког тако и из по неких окружних места у Краљевини.

По распореду, који је управа кола јахача за ове утакмице утврдила приређена је била пре подне у шабачком граду изложба пастува и кобила а тако исто и утакмица у теглењу, којим приликама награђени су као примерно одгајени пастуви:

I.-ом наградом пастув Срдана Поповића из Клења;

II.-ом наградом Мирка Машића.

III-ћом наградом Лазара Јевремовића свешт. из Охрида.

Од кобила награђене су:

I.-ом наградом Тодора Тадића из Црне Баре. а

II.-гом Лазара Јевремовића свеш. из Охрида.

При утакмицама у тегљењу одликовани су: ванредном наградом министарства народне привреде коњ г. Јована Ђуковића трг. из Београда;

I-ом наградом кола јахача кобила Алексе Тодоровића;

II-ом наградом кола јахача коњ Љубомира Јосиповића из Белотића.

Утакмице у брзини одржане су истог дана по подне, а по распореду управе кола јахача биле су подељене у четири групе: у земљорадничку, варошку, официрску и победну. У прву су групу били уврштени коњи земљорадника, у другу коњи грађана свију сталежа, у трећу коњи официра из Краљевине, а у четврту, победну групу, уврштена су по три коња из прве и друге групе, који су у тим утакмицама стигли први на мету.

У земљорадничкој утакмици такмичило је 20 сељачких коња а као победници награђени су:

I-ом наградом од 200 динара коњ „Алкан“ Павла Ђокића из Мале Врањске;

II-ом од 150 динара коњ „Дечан“ Петра Илића.

У варошкој утакмици такмичило је 10 коња, а као победиоци награђени су:

I-ом наградом од 200 динара коњ „Султан“ Саве Илића трг. из Шапца;

II-им прописним седлом с прибором пастув „Султан“ Милоша Мичића мех. из Шапца.

У официрској трци награђени су:

I-ом наградом од 500 динара кобила „Арабела“, Маринка Илића коњичког потпоручника из Крагујевца;

II-ом од 250 динара коњ алат Јована Михаиловића коњичког капетана из Крагујевца.

У победној утакмици први је стигао на мету коњ Павла Ђокића, а други коњ Петра Илића. Према томе њиховим сајбијама су и издате победне награде и то првом 500 а другом 250 динара.

Место на коме су утакмице одржане, врло је подесно изабрано и распоређено. Дужина круга од полазног до победног стуба износи 2000 метара. Овај простор прешла је кобила г. Маринка Илића потпоручика из Крагујевца за време од 3 минута и 8 секунда, и то је најкраће време постигнуто приликом ових утакмица за прелаз круга од 2000 метара.

Гостију са стране било је прилично, махом из Београда; међу њима спомињемо г. Мају Гавриловића.

Време је било дивно.

Шабац
18. Септембра 1889.

П. Т.

*) Ове речи, за које се вели да их је изговорила Краљица већ су демантоване. Ур. „М. Н“.

ПИСМА УРЕДНИШТВУ

Господине уреднче!

У јучерањем броју „Малих Новина“ изволео је „један великошколац“ оповргнути **истиниту** вест „Малих Новина“ донесену о решењу великошколске омладине односно дочека Краљице-Матере. Пошто то оповргнуће није истинито, већ пука измишљотина, то смо статрали за дужност, да овде изнесемо истину.

Пре свега писац те белешке неистину каже, да је на скупу решено, да се дочека Краљица-Мати и да је на истом било 90 великошколаца, до казујући да је против дочека гласало 34, и да су после гласања та 34 гласача надали ларму и растурили збор.

У истини је било овако: На збору је било око 50 великошколаца, од којих су после дуге и живе дебате њих 34 гласали против дочека, а када је питање било постављено обрнуто, т. ј. да гласају они који су за дочек, није се јавио нико, па чак ни она неколицина, која је говорила да треба изаћи на дочек Дакле значи, да су се у мишљењу поколебали и они. И тако се може слободно рећи, да је акламацијом решено: да се Краљица-Мати не дочека.

Писац у својој белешци вели даље да је било и таких израза, које не може изнети на јавност (!) И то је пука измишљотина, јер је скуп великошколски јаван, па кад се могу таки изрази употребити на скупу, извесно је, да се могу употребити и у новинама. А што их писац не може изнети, то је с тога, што таквих израза није ни било.

Радо би чули од писца поменуте белешке, колико је било подигнутих руку, кад вели да су неки дизали по две; а гласало 34 великошколца, у чему се и ми слажемо?

Оволико ради истине.

Београд 21. Септембра
1889 год.

Неколико великошколаца.

ИЗ БЕЛА СВЕТА

— **Железнички удар.** Ових дана сударила су се не далеко од Палатине у држави Њу-Јорк у Америци два путничка воза; том приликом убијено је 13 путника а веома много рањено.

— **Устанак.** У Праминесу код Бриминхама, у северној Америци букнуо је устанак Црнаца. До 300 Црнаца, како телеграфишу, пале варош, жене и деца беже. Војска је већ послата у помоћ. Повод овом устанку ово је: нека Црнкиња увреди а је једну белу госпођу, чији муж убије ту Црнкињу. Црнци се услед тога раздраже, скупе се у гомилу, почну најпре нападати и убијати а за тим палити варош.

— **Несрећа на железници.** Ноћу између 17 и 18 о. м. сукобили су се у тунелу између Аријена и Пијанеротола два путничка воза који су долазили из Неапоља и Фоџије. Вели се да је смрвљено 20 вагона. Више од 30 душа остало је мртвих а рањених има два пута више.

ПРИПОСЛАНО*)

*) За ствари под овом рубриком уредништво не одговара.

На знање управе дувана.

Као очевидац а мимо овога имам и сувише доказа, да је у фабрици дувана Миленко Марковић као ватрогасац и ако он не зна ни шврком управљати као што треба, само зна да одваљује шамаре раденицима фабрике и ове са рада одпушта, без да надлежни и зна за то. Жалост и и брука,

21. Септембра 1889.
Београд.

Милан Крстић
предузимач.

СЛУЖБЕНИ ГЛАСНИК

— Одобрава се прирез од 15 3.03 динара, који је општина селевачка у срезу јасеничком, округу смеде ревском од својих грађана покупила по сразмери плаћања непосредног пореза, уз оба полгођа прошле 1887/8 рачунске године, и тим новцем подмирила расходе по буџету свом, са стављеном за исту рачуњску годину

— Одобрава се свима општинама у срезу азбуковачком, округу подринском, да могу у текућој рачунској години од свију својих пореских личности покупити прирезом а по сразмери плаћања непосредног пореза, 2956·90 динара, и тај новац предати среској власти, те да га она употреби на оправку среских зграда и исплату трошкова поротни цима на плаћање којих осуђен је срез пре судама земаљских судова.

— Одобрава се општини сабантској, у срезу беличком, округу јагодинском, да може од својих грађана покупити, по сразмери плаћања непосредног пореза, прирез од 2402·24 дин. уз оба ова полгођа 1888/9 рачунске године, и тим новцем подмирити расходе по буџету свом, састављеном за исту рачуњску годину.

— Решено је да се друм Ушће — Студеница сматра за сресни.

— Одобрава се министру војном, да на израду једне грађевине у Ћуприји, у којој ће се поред осталога хранити и материјал мостова активних полу-тренова, може утрошити суму од 84,819 динара и 95 пара из партије нових грађевина, одређена буџетом за 1889 рачун. годину.

— Постављени *у министарству народне привреде* за начелника III-е класе поштанско-телеграфског одељења, Светозар Ј. Гвоздић, досадањи секретар I-е класе истог одељења; за секретара I-е класе поштанско-телеграфског одељења, Владимир Ђотић.

— Одобрава се општини бањској, у срезу пчињском, округу врањском, да може од својих грађана покупити, по сразмери плаћања непосредног пореза, прирез од 822·97 динара уз оба полгођа ове 1888/9 рачуњске године, и тим новцем подмирити сходе по буџету свом, састављеном за исту рачуњску годину.

— Одобрава се општини бушграњској, у срезу пчињском, округу врањском, да може од својих грађана покупити, по сразмери плаћања непосредног пореза, прирез од 1792 динара уз оба полгођа ове 1888/9 рачунске године, и тим новцем подмирити расходе по буџету свом састављеном за исту рачуњску годину.

КУРС

Дукат	5 67
Напалеон	9.59
Срц. лутр. 3% лозови	34.50

ДНЕВНИК

КАЛЕНДАР

Петак

Православни 22 Муч. трофим
Католичка · 4. Лист
Сунце излази у 5 с. 47
Сунце залази у 5 с, 24
Пос. четврт. 5
Дан је с почетка 12½ сати а ноћ 11½ али до краја овог месеца дан скраћа за 1 сат, а за толико и ноћ одужа.

Ред примања по министарству

Министар унутр. дела: сваки дан пре по дне од 12—1 часа пре подне.

министр. иностр. дела: четвртком од 11— пре подне.

МАЛИ ГЛАСНИК

За овака огласења наплаћује се за један пут само 50 пара дин.

КУЋА врло удобна с 3 собе издаје се под кирију у Д. Јованској улици бр. 10. Упитати др. Ранимара. 60. 1—3

ЂАК V-ог разр. да гимназије, који говори немачки, тражи кондицију у каквој немачкој или српској кући, по врло умереној цени или само за стан. Упитати у уредништву 61. 1—5

ЈЕДНА СВРШЕНА УЧИТЕЉСКА приправница тражи кондиције-даје часове деци из основне школе; по потреби и из Више жен школе.

Упитати у Уредништву „домовине" 63. 1—3

ОГЛАСИ

Тазе Ајвар

добила је трговина КАРЛА ПЕРОЛА код Хајдук Вељка,

ЈАВЉАМ г. трговцима да код мене могу добити **сва** воштани по најнижој цени у више сората. Поруџбине шаљем одма.

Поштовањем
Љуб. С. Ђорђевић
воскар код златне кошнице
641 2—6

Г. Коси Штрбићу
бравару

Пошто сте неуредан платиша, то вам одказујем радионицу од 1 Новембра.
Београд 18-IX-89.
за масу:
Љ. Кујунџићка

Браварска радионица у Косанчићевој улици бр. 5 издаје се од 1. Нов. под кирију. Упитати: Топличин венац 20.
649,2—3

Засебна пространа кућа у призренској улици Бр. 11 издаје се под кирију од Митров-дана. За погодбу и услове обратити се у апотеци код „Цара Душана" спрам позоришта. 614,5—6

ПОД КИРИЈУ. Издајем одмах један стан с лица с три собе, кујном и подрумом. У авлији један стан с три собе, кујном, 2 стана с по 2 собе, кујном фораузом. Сваки стан има засебну перионицу. Кућа је у близини официрске кафане у палилули, ратарска улица Београд.

Јанаћ М. Марковић
652,1—12 кафе. код „Тигра"

На знање.

Механу на Луци Великој пијаци звану код **Војводе Богићевић Анте,** са потребним зградама и једиком при надлежећим издајем од Митрова-дна ове за једну и више год. под кирију коме је потребно нека се потписатом ради погодбе обратити изволи.

Марјан Катић
трговац

31. Августа 1889 г.
Лозница 596,4—6

КУЋА Доктора Владана у Доситејевој ул. спрам Позоришта издаје се под кирију. Упитати у апотеци г. Д. Ђурића. —
643, 1—12

ДВА ДОБРА ТЕГЛЕЋА
КОЊА
шест година стара продају се. Упитати у овој редакцији.
637,3—6

КВАРТИР на горњем боју у авлији у кући Милоша Глишића на терасијама са 2 собе кујном и подрумом издаје се под кирију, одма или од Митровдана, јавити се у истој кући у дућану Радовану Ђорђевићу или Проки Јовановићу. 69,1-60

У ПОСЛЕЊИМ ДАНИМА

РАСПРОДАЈА

код

АЛБЕРТА КОНА, СИНОВИ

Кнеза Михајлова улица број 7.

Сваки без разлике нека се увери без одлагања да се сада остатак еспапа продаје по најјефтинијој цени, јер ова прилика никада више неће се десити.

618,4—10

Телеграфишите! Једини случај а за кратко

ЛУТРИЈЕ ФРАНЦУСКЕ БЛАГАЈНЕ

гарантоване од ФРАНЦУСКЕ ВЛАДЕ

НЕШТО НАЈКОРИСТИЈЕ ШТО МОЖЕ БИТИ

1. Добротворна лутрија

у корист радника Вулта итд.

Вучење је 3 окт. 3 дец. и 3 Фебруара.

Сваки лоз игра у сва три вучења

Чиста добит 500.000 д.

1	погодитак	200.000 дин.
1	„	100.000 „
2	„ по	20.000 „
4	„ „	10.000 „
8	„ „	2.000 „
16	„ „	1.000 „
40	„ „	500 „
280	„ „	100 „
800	„ „	50 „

1 ЛОЗ КОШТА 4 дин.

2. Томбола светске изложбе.

УСПЕХ КАКВОГ ЈОШ НИЈЕ БИЛО!

Похитајте да купите од свих лозова. **Вучење ће бити кроз кратко време.**

Сви ће лозови састоје у најпознатијем уреку дилима са изложбе.

Две трећине лозова добијају 10,000 ОСО динара

ЈЕДАН ЛОЗ КОШТА САМО 3 ДИН.

3. Филантропија бесплатног зајма

За чим жуде женске највише! између осталих великих згодитака у сребру има једна **диван краљевски накит** са брилијантима и једна **Севрска порцуланка вазна** коју је поклонио француски министар лепих вештина. На 100.000 лозова 12.000 згодитака.

ЈЕДАН ЛОЗ КОШТА САМО 3 дин.

ПОХИТАЈТЕ ДА КУПИТЕ ШТО ВИШЕ ЛОЗОВА на свакихкупљенију

10 лозова дајемо једанајести бесплатан

Општи услови. Листа вучења биће оштампана у новинама. Онај који добије биће извешћен брзојавом самога дана вучења. — Згодитци се издају у месту где се купац налази без икаквих трошкова од његове стране.

Новац треба слати и то одма у српским банкнотама или маркама са 10 од сто ажио у препорученом писму и адресовати:

M-r Rotter, Directeur du „comptoir commercial" Constantinople Цариград

ЈЕДИНИ и ОДГОВОРНИ ДОЗВОЉЕНИ ДЕПОТ за цео исток. 631,6—15

ШТАМПАРИЈА „КОД ПРОСВЕТЕ"

БЕОГРАД

ПОЗОРИШНИ ТРГ, БР. 2. ПРЕКО ОД СПОМЕНИКА

Препоручује се пошт. публици за израду сваковрсних штампарских послова. Цене су умерене. Израда чиста и брза.

Власник и главни уредник Перо Тодоровић. Одговорни уредник С. Јаношевић. Штампарија „код Просвете" Позоришни трг. бр. 2.

БРОЈ 274 СУБОТА 23. СЕПТЕМБРА 1889. ГОДИНА II

ИЗЛАЗИ СВАКИ ДАН

БРОЈ 10. П. Д.

ЦЕНА ЗА СТРАНЕ ЗЕМЉЕ

За годину . . . . . 30 динара
На по године . . . . . 15 динара
На 3 месеца . . . . . 9 динара

LE PETIT JOURNAL

МАЛЕ НОВИНЕ

ДНЕВНИ ЛИСТ ЗА СВАКОГА

Претплата из унутр. полаже се само код пошта

За Београд нема претплате — Лист се продаје на број

Писма и рукописи шаљу се Власнику „Малих Новина" Топличин венац бр. 17., на горњем спрату.

Претплата се прима код свију пошта у Србији

ЦЕНЕ ОГЛАСИМА

На првој страни од петит. реда 30. пр. дин. а на четвртој од петит реда 10 пр. дин.

ПРИПОСЛАНО стаје 50 пр. д. од петит реда

KLEINE ZEITUNG

Огласи јевтино, по потреби и са сликама. За свако оглашење плаћа се држ. таксе 20 пр. д. ВЕЋИ ОГЛАСИ ПО ПОГОДБИ

ГАЛАНТЕРИСКА ТРГОВИНА

КОСТЕ НИКОЛИЋА

улица Књаза Михаила

ДОБИЛА ЈЕ

СПРЕМЕ ЗА УДАВАЧЕ И ДЕВЕРЕ

Као: мушки кошуља и гаћа: женски кошуља, рекли и сукњи; марама за дарове, венаца, бедунина, лепеза, сунцобрана, атлазне обуће, рукавице и шатула.

ИЗБОР ЈЕ ВРЛО ВЕЛИКИ

и особито леп а цене су утврђене и врло умерене.

657 1—6

У ПОЗОРИШНОЈ КАФАНИ

Само неколико

КОНЦЕРАТА

даваће од данас сваког дана сестре и брат

Госпојица Северина и г-ца Јерена, брат Антони Руперти Талијани

Певају на српском, талијанском, француском руском, румунском, грчком, турском, и бугарском језику

Пркос певају у дуету, мушко и женско, сестре и играју, у српско-народној ношњи, до сада овди невиђено.

ПОД УПРАВОМ ОЦА И МАЈКЕ

Моле за многобројну посету

Улазак бесплатан

С поштовањем

Јозев и Терези Руперти

родитељи из Италије.

664 1—5

СЛАВИМ и ове године Св. Јована, 23. Септембра.

М. Спасојевић, адвокат.

648,1—2

КО има кућу у Београду за продају нека се јави писмом под адресом S. уредништу овог листа, означив тачно место, улицу и број куће. Куповина за готово.

647,3—3

САВАМАЛСКО

парно купатило

(ИЛИЦА)

ЗА ЖЕНСКЕ

ради Понедељником, Средом и Петком после подне.

600 6—10

ЗАСЕБНУ КУЋУ

У „Обреновој улицу бр. 3" издаје под кирију.

Коста Ст. Антула

655,2—3 Савамалска улица бр. 2.

Елегантин батар на продају. Видети се може од 12—1 по подне. — Дворска улица Бр. 1.

665 1—3

Госпођице које су биле уписане да иду Њ. В. Краљици Наталији лађом у сусрет, па како се то не могаше остварити, умољавају се да заоставши новац после подмирених трошкова око дочека Њ. Величанства, приложе збору за пострадале у Приштини. Госпођице које на то не би пристале нека изволе за свој улог послати 25 ов м. код г-це Цане К. Ђорђевић крунска улица бр. 3 од 9-12 пре и од 2-7 по подне или код г-це Мице А. Орешковић призренска ул. бр. 9 662,1—2

†

Моме добром и непрежаљеном оцу

Васи Поповићу

бив. члан касационог суда

Биће шесто-месечни спомен у цркви св, Марка, 23 ов. м. у 9 сахати пре подне.

Стеван Поповић

секретар мин. нар. привреде

653,2—2

БЕОГРАДСКЕ ВЕСТИ.

Посета. Прекјуче је г. Филип Христић, гувернер народне банке, посетио Њено Величанство Краљицу Наталију.

*

Одговорио. Јавили смо у једном од прошлих бројева како је намесништво питало бив. краља Милана да ли да Краљици Наталији дозволи састанак с Њ. В. Краљем Александром, и ако Краљица није потписала услове. Говори се да је бив. краљ Милан одговорио на ово питање намесништва и то тако: да он потпуно оставља оцени и увиђавности намесништва, како ће у томе питању да поступа.

Ми ово бележимо само као глас, који се по вароши проноси, ни мало не узимајући на себе одговорност за истинитост његову.

*

Одобрена забрана. Суд вароши Београда одобрио је решење управе вароши Београда, којим је забрањена 272. број нашега листа због чланка, „Две приче", нашавши и он да се у томе чланку наноси увреда Њ. В Краљу Александру. Један судија одвојио је мишљење, налазећи да се из целе садржине чланка не види ни намера за увреду, а камо ли да је нанета увреда, те је за то мишљења да се поменути број нашега листа пусти. Али како су друга двојица судија били противног мишљења, то је и донето решење да се поменуто решење управино оснажава.

Ми смо се против оваквог решења судског жалили Касационом суду, и сад ћемо видети какво ће решење донети Касација.

*

Официрски курс. Ми смо пре неки дан донели објашњење г. министра војног о официрским курсовима. Још одмах, кад смо донели прву вест о овим курсовима, ми смо с одобравањем поздравили такву намеру г. министра војног. Али у овом објашњењу има нечега што ми не можемо одобрити, с чим се не слажемо, јер ће се о то нешто разбити и осујетити сав лепи смер г министра војног да из интелигентнијих делова наше га грађанства спреми добре и спремне резервне официре.

Ми се овде нећемо упуштати у многоструке замерке, које би се могле учинити поменутом објашњењу г. министра војног, али не можемо а да се не задржимо на оној тачци објашњења где се вели, да сви кандидати за све време трајања курса морају боравити у касарни.

Ова одредба министра војног учиниће, да сви они интелигентни грађани и чиновници, који су се јавили за официрски курс, одустану и не посећују тај курс, јер нико за љубав официрског курса неће оставити и пренебрегнути свој редовни,

стални посао, од кога непрекидно црпи средства живот, — а све то за љубав тога да би за време рада могао бити резервни официр. За љубав титуле резервног официра за време рата и тиме скончане награде ни један трговац, ни један самосталан грађанин, па бога ми ни чиновник, неће хтети напустити свој редовни посао, од кога живи па да два месеца пробави у касарни.

И резултат оваквог наређења г. министра војног биће тај, да ће сви они интелигентни и самостални грађани, који су се већ у својим командама јавили за официрски курс, одустати и неће ни улазити у курс, а г. министру јамачно то неће бити намера.

Ако, дакле, хоће да у официрски курс уђу одлични, интелигентни и самостални грађани, што би свакојако била добит за нашу војску, онда г. министар треба да поништи ону наредбу о сталном борављењу у касарни и да се постара да нађе начина, како да се задовоље и интереси оних грађана, који уђу у тај курс, и интереси саме војне наставе и дисциплине, а то се, држимо, даје постићи.

Најзад, желети је да се изнесе и програм наставе, како би се и у томе могло изнети и друго какво мишљење, које, и ако се не усвоји, неће бити на одмет.

О другим замеркама које се имају учинити поменутом објашњењу, говорићемо идући пут.

*

Сазив војске. За данас су код својих дотичних команада по целој Србији позвани обвезници другог позива свију родова оружја, као и они обвезници првог позива који су прошлог сазива доцније дошли, те да дослуже мањи број одслужених дана.

Надамо се, да се грађани овом приликом неће извлачити и избегавати своју војну обавезу, као што је то, на жалост, био случај прошлог пута.

*

Неистина. Влада, која је забранила 272 број нашега листа због тога што се у њему износе два гласа који су распрострти по Београду, пушта сијасет које каквих страних листова, у којима има и таквих вести о највишим личностима, за које се одиста може рећи да су увреде и грдња. Тако су многи листови, а међу њима и бечка „Correspondance de l' Est“ и пештански „Budapesti Hirlap“, донели дуге телеграме из Београда, у којима се тврди да Њ. В. Краљ Александер ноћу тајно одлази и састаје се с Краљицом Матером, а то је неистинито.

Ово не износимо као прекор што влада пушта стране листове, већ износимо као упоређење како се поступа према нама а како према страним листовима, а и с тога да сузбијемо поменуту неистину.

*

Депутација „Коло Јахача“ из Шапца изабрало је депутацију која ће доћи у Београд да поздрави Њ. В Краљицу.

*

Програм свечаног гађања, које сутра приређује савезна београ. стрељачка дружина ово је: У 7 и по часова пре подне скуп стрелаца на стрелишту, а у 8 часова огласиће војна музика почетак гађања стрељачким маршем; Гађаће се на одстојању од 150 метара, а по реду како се који члан упише; При упису сваки стрелац добиће **стрељачку листу** у коју ће му се уводити резултат његовог гађања; ко се од стрелаца не упише и не отпочне гађање пре подне, нема права да почне гађање по по подне, сем дежурних чланова управе, на метама или деловодству; при упису за гађање сваки стрелац означиће пушку и одељење из које ће гађати; сваки стрелац избациће 20 метака, и две врсте сваког стрелца, узеће се у оцену за награде; гађање ће трајати од 8—12 часова пре и од 2—5 и по по подне; гађаће се са нашим прописним војничким пушкама (пешачком, коњичком и артиљеријском) и пешачким пушкама преправљеним у војној фабрици у Крагујевцу; за време једне врсте — серије — стрелац не може мењати пушку ни мету; за сваки погођени црни круг, добиће стрелац знак — одличије — са назначењем који је круг погодио; гађање ће се завршити у 5 и по часова по подне и тада ће се раздати награде стрелцима; пропуштени меци за време гађања могу се накнадити само по свршетку гађања, ако за то буде било времена. Ненакнађени меци сматраће се као промашај.

У вече у 8 часова биће заједничка вечера у гостиони до стрелишта — Смутековцу. — Цена је од особе 3 динара. За време вечере свираће војна музика. Пријаве и новац за вечеру прима дружински благајник, или дружински служитељ по нарочитом списку.

Награде су:

1. награда за први највећи број кругова: 2. за други највећи број кругова; 3. за први најмањи број промашаја: 4. за трећи највећи број кругова, 5. за четврти највећи број кругова; 6, за најбољи погодак — центар; 7. за други најмањи број промашаја; 8. за пети највећи број кругова; 9, за шести највећи број кругова; 10. за седми највећи број кругова; 11. за осми највећи број кругова; 12. за девети највећи број кругова;

Стрелац не може добити више од једне награде.

Ако два или више стрелаца имају једнак број кругова, онда се суде са по једним метком, — При једнаком најмањем броју промашаја добија награду онај стрелац, који од њих има највећи број кругова.

Одликовани стрелци носе сва ододличаја за време свечаности.

*

Јубилеј Сутра слави своју тридесетогодишњицу професор В. Школе г. Панта Срећковић. Другови, професори В. Школе, поздравиће јубилара и том приликом предаће му албум, а јубилар ће у вече приредити својим друговима банкет у гостионици „Хајдук Вељка“.

ИЗ СРПСКОГ СВЕТА.

Спремају се промене! „Браник“ има из Сарајева од 15 о. м. овај допис: Познато је, да је грађанског доглавника бар. Николића заменио тадањи административ-директор Кучера.

Пре него што је бар. Николић и помишљао на „*добровољну*“ резигнацију, догодило је између њега и Кучере зането стање, које не беше личне природе, него беше акт управног развоја. Ова се мржња потрзавала и заоштравала све јаче, докле не дође до самог прелома.

Барон Николић постао је био немоћан према тадањој туркофилској струји, те је морао ићи. Чим је бар. Николић отишао, почело се озбиљно помишљати, да ће у нутарњем управном развићу наступити врло значајне промене. Ове су се промене опажале и за последњих тренутака Николићевих, пошто је Кучера још тада ровио, да његова политика у развитку управних односаја одржи превагу. Нећемо овим да кажемо, да је бар. Николић био стуб општој струји, али се признати мора, да су се за његова леђа многе неправде скривале и он је морао често по коју горку пилулу за Кучеру да прогута. Доста то, да је још тада ситуацијом господарио Кучера.

По одласку Николићеву видело се одмах на чему смо, видело се наиме, да ће се туркофилска струја на штету осталих народа у нас одомаћити. И у истини било је тако.

Чим је Кучера предузео управну крму гледао је пр.ко рамена Србе и Католике. Ова два племена, а нарочито оно прво не живљаше за њега. Он је сав свој моћни уплив уложио, да се Турцима допадне и да њих на свој млин дотера. Ово није било тешко. Турски великаши а нарочито они, који су и за отоманске владе знатнију улогу играли, приљубили су се примамљивим обећањима његовим у намери, да само себи користе, дочим је остала фукара остала и надаље презрена. Срби су само у толико код њега приступа имали, де се тицало склапања каквог друштва, у ком би све вере имале бити заступљене. Онда су, велим, повлачени отменији Срби и то само ради тога, да се бајаги нека једнакост успостави, к.и за то, да тамо код вас и по другим земљама не падне у очи, кад би једно друштво од свеопштег интереса у земљи било само једним елементом и то турским замењено. Кад ово не би имало спољашњег утицаја, мислите ли да Кучера не би за хатар својој туркофилској машти и ово чудо учинио? Зацело да би. Срби су још и онда командовани, када се какав акт лојалности обављао, као да Срби не би знали такав један акт сами заведочити.

Како стоји Кучера иначе према Србима и српским захтевима? Поготово никако. Он за Србе чини оволико, колико мора. За чисто српске просветне цели не чини ништа. Осим богословског завода у Рељеву, на који се знатна свота харчи, нема циглог просветног српског завода, за који би се Кучера лично заинтересовао и коју пару дозначио.

Жалосно је, да у бос. херц. буџету нема ни једне поште, која би имала ту сврху, да конфесионални срп-

ПОДЛИСТАК

СИЛАЗАК С ПРЕСТОЛА

РОМАН ИЗ ЖИВОТА БАЛКАНСКИХ НАРОДА

У 90 ГЛАВА — С ПОГОВОРОМ

(*Писац задржава сва права*)

(5I.)

Ђенерал је падао у све већу ватру; сад је говорио тако јасно, да су официри пред вратима сваку реч разговетно чули.

— Ко није владао и ко неће владати овом земљом И ја сам јој заповедао .... Ја сам заповедао онима који су њој заповедали. Да је матори кнез био само за десетак година млађи кад се по други пут вратио на власт, он би створио велику Балканију; он би ујединио добар део балканских земаља. Али он је био престарео, ослабио ... он је наскоро умро.

— Али мрзим тога пакосног и опасног старца, продужи ђенерал са стиснутим зубима и стегнутим песницама. — Али га мрзим! И у гробу га мрзим. Он је једини прозирао у моју душу, он је једини умео читати мисли из очију мојих.

— У.. у... ух — ђенерал се стресе грозничаво — кад упре у мене оне своје гадне, старе, жмираве очи, што, утекле у главу, вире отуда испод седих, чекињастих обрва и сијају као две гујске зенице! —.. Али ја те се не бојим! Ти си сад већ давно прах и пепео. Све што знаш, ти си са собом однео, и ти ми ништа не можеш.

— А твој син, млади кнез, он ми верује. Он верује у моје пријатељство, он сматра да си ми ти, злобни старче, неправду учинио, и он хоће да је поправи. Он ме узме к себи, ја сам његов први повереник. Он верује до сам ја једини у стању ду му спремим добру војску .... Славољубив, он хоће славе, гласа, величине, ратне величине, војничке славе. Ха! Ха,! И ја ћу му спренити ту славу! Ја! Спремићу му ха, ха!

И ако су у соби били само кнез Мутимир и ђенерал Врбавац, ђенерал се понашао тако, као да све ово говори некој трећој особи, некоме који зна све ово што ђенерал прича, па му он сад само из далека наговештује ствари које су се десиле у прошлости.

Ђенералов говор био је непрекидан; скакао је с предмета на предмет, ткао да га је кнез Мутимир једва могао пратити у мислима и погађати шта ђенерал хоће да каже и о чему управо говори. Ове последње речи видело се да се односе на два последња владаоца балканска на оца и сина, од којих је први умро у дубокој старости, а други, пре неколико година, мученички погинуо. Кнеза Мутимира вазда је интересовало да сазна односе, који су постојали између ђенерала Врбавца и прећашњег кнеза, и у колико је сам ђенерал Врбавац имао учешћа у убиству кнежевом, с тога је сад с пажњом слушао говор ђенералов и ако је овај био прилично нејасан и загонетан.

— Међу тим ђенерал је продуживао.

Нови кнез хтео је славе. Цео његов живот био је само заносан сан за славом. А ја сам удостојен милости да будем оруђе те славе! Ха, ха! Кнез није имао очи да види, да кад је реч о власти и слави, онда Врбавац у томе никоме не уступа.... Један пут се и он освестио али то је било доцкан. Он је дошао к себи тек онда, кад му је ударац оштра, хладна гвожђа померио мозак у глави. —

(Наставиће се)

ски завод потпомогне. Свака пошта има другу сврху а диспозиционални фонд од 60.000 фор. има далеко други и замашнији позив, са којим новцем сам Кучера располаже као са својим рођеним; јер вели, да се не сме знати куда ова свота доспева. Зар не би било лепше, да се знатнији део ове своте на просветне цели употреби, него што се њоме мити шпијони и народне изелице потпомажу? Истина бог, да у бос. херц. буџету има пошта, које су неприлимиране т. ј таковиx, који немају засебног опредељења и из којих се дозначују потпоре сиромашнима, но врло ретко или никада западне којем српском заводу који грош. Дешава се, да и по који српски свештеник одатле потпоре и награде црне, али на срамоту морамо исповедити, да се је многи такав за љубав неке фирме огрешио о свој позив. На тэкав начин врбује бар. Кучера присталица из свију вера. Са тим хоће он да учврсти свој високи положај у земљи ван ње. Но ако тако мисли љуто се вара; јер право да кажемо, он не ужива у народу никаква поверења, и оно мало поверења што га има купује се за готове паре. Његова особа сама по себи није ништа привлачива — да рекнемо одвратна је. Прво и прво он не расположе са оном моралном уљудношћу са којом би кадар био не само себи, него и влади присталица задобити. Он то апсолутно не разуме.

Но ипак има нешто, што га краси, а то је *арнаско-турски* говор, којим је многом мухамеданцу мозак заврнуо. Као легациони савјетник у Цариграду умео се довити турским обичајима, који су за њега прилепчиви постали, па је ту школу пренео и ам', да Турцима боље угађа. Видети њега у чисто турском друштву врло је интересантно. Ту вам он игра улогу турског хоџе. Још нам је нудно, да га ћекала међу дервишима не спазимо. Поздрав му је свакидањи па и Нетурцима са *селим алејкум и мерхаба а темениса уме вам праведније него какав турски муфтија.*

У опште ми не можемо да разумемо министра Калаја, да је могао таквог човека крупна потврду подносити и зар се није могао други наћи за ову тако важну пошту?

Барон Кучера вуче из земаљске хазне годишње плате 16.000 фор. а. вр. управо бадава. Ово би се мјесто могло ласно уштедити а требало би га и сасма из биџе-а истиснути. Да је ова пошта посве излишна, виђело се још тада, кад је бар. Николић отступио и кад је бар. Кучера уз свој посао као администратор директор своје данашње звање *турски* хонорар привремено дуже вр[еме] а *сам* обављао. Но за барона Кучеру били су 16.000 фор. примамљиви, те је као сиромах човек морао за себе радити а на његову већу радост и срећу удари тада и туркофилска политика на сав јек, за коју је он тако неуморно радио. Таман бива по његову хесапу. *Ти су труди с[а] баронством и железном крупом другог степена награђени. Он је, и то сам он, створио данашње стање, које се више не може дуљити.*

Ми би, као рекли, а и сви знаци показују, да ће у нас кратком времену наступити важније промјене. Те промјене датирају се већ од дуже и сада су приликом бављења министра Калаја у нашој средини, достигли свој врхунац. **Како нам се чини задрмало се сједало испод бар. Кучере.** Било би већ и вријеме.

Министар Калај не би ништа боље учинити могао, а само би тако могао задобити симпатије овога народа, кад би бар. Кучеру вратио назад дипломацији, а нама послао човјека беспристрасна *„ни по бабу ни по стричевима“*. Можда би бар. Кучера више хаснио монархији ће код каквог посланства? *Он за нас и за ниште приликe не вриједи ама ништа.* Сам се изиграо.

Он са својим турцизмом тако далеко гони, да и саме босанске ђаке Србе, који се у Бечу на вишим школама уче са овим није поштедио Њих је приликом једне посјете у Бечу предусрео са *мерхаба, отур и буjрум*. Па шта мислите чиме још: **Рекао им је, да у Босни нема Срба.**

Па лијепо г. бароне! Реците дакле, који народ живе овђе? Та ваљда тек не мислите на виртенбершке швабе, који посиједи Босне утврдише село Виндхорст и друге незнатне истарске и шваиске насељенике око Градишке, Коњица и Бусоваче?

Срби живеше у Босни и прије вас Србима се звасмо увијек ми и за саме окрутне отоманске владавине. Србима нас називаху и они тада најжешћи противници Турци. Зар данас да нам један аустријски барон то наше мило исторично име негира? То он може само у својој глави замишљати и ми му то весеље халалимо, — но нас однародити и српског се имена одрећи, **никада**. Ово нека добро запамти.

Народ у Босни и у Херцеговини заслужио је покрај толиког притиска, што му га *крштени и некрштени Турци* задаваху, мало више призрења. Ноглавито Срби са својим држањем требају више обазривости од стране власти; јер само тако моћиће се остварати она замисао, која треба да руководи врховног управитеља Калаја, ако мисли да пожње плодове захвалности тога народа.

Сви народи без разлике вјере ваља, да уживају једнако благовољење. Не треба правити разлике и силом једне на штету других дражити. Таква је политика штетна и та треба код нас једном да нестане; јер од ње није никакве користи ни по народ, ни земљу а најмање још по монархију.

По Сарајеву се у свима круговима поговара, да ће барона Кучеру замјенути Ђурковић из Бечa. Ова вјест као да ће се и потврдити.

Код нас, па и по свуда у Босни јако је захладњело. Свега је пало као у сред зиме. Љетина а нарочито по брдовитом предјелу већим дјелом неурађена. Десетина се подире на врат на нос. Како је љетина и ове године омахнула, бојати се сваčега.

ПИСМО С ПУТА

Стрељачка свечаност у Пироту — Један дан у Софији

—

Драги пријатељу,

И ако немам довољно времена, пошто морам продужити пут, опет сам рад да одржим своју реч, хоћу дакле, да ти у кратко опишем трећи дан свечаности у Пироту, а поред тога мало о путовању до Софије и нешто о њој самој.

Као што ти у прошломе писму јавих, цело пре подне било је киповито, те се програм покварио. Због тога се морало после подне довршити пуцање, а награде су раздате у вече после вечере. — Већ сам ти јавио, да је тога вечера приређен банкет у част стрељачких дружина Исти је био у касарни, која је врло удесна за таква приређивања. Сале су биле оружјем, и јеловим гранчицама доста лепо украшене. Једино ме зачудило, што су морали застрти онолику ћебад по сали, где се вечерало, те су изложили оволико застирача гажењу, цепању и прљању. Не знам да ли је озбиљно, тек неко рече, да је патос врло осетљив, и да је и онда „кад су војници тамо застрт ћебадима“ Ако је ово истина, онда ја честитам... Вечера није била разноврсна, али српска и укусна. — У зачељу сеђаху митрополит, владика нишки, генерал Лешјанин и министар војни. До њих сеђаху још неки преко реда, а на даље све дружина до дружине. За време вечере устао је генерал и наздравио Њ. Величанству Краљу. За тим је пало још неколико здравица од којих је вредно поменути ону што изговори поп Милош, у име Пироћана. Ова је здравица најсевернија примљена, јер је врло често прекидана тапшањем и узвицима „Живео“. Као што већ рекох, после вечере су раздате награде, од којих је прву однео г. Узуновић, трговац из Ниша. Од осталих најлепших награда однели су наши Грејачани: плуг, маказе за виноград итд. Не мисли, да је то само за то што је то прва сељачка стрељачка дружина, већ су они и добри погађачи. Они су однели 4 центра. — Пошто се разделе награде, почело се играти, а играло се само српски. Сад знаш од прилике како се свршио и трећи дан.

Сутра дан кренули смо се нас петнајест за Софију. Воз се беше закаснио због покварене ћуприје код Црвене Реке, те се за то тек око 9 кренусмо. Ја сам непрестано гледао час на једну час на другу страну, само да се нагледам оне лепе околине. Најзад угледах један камен углављен баш до насипа, и неко ми рече иза леђа „ето ту почиње бугарско земљиште“ и ја прошаптах „да овде почиње“ и све ми изгледаше туђе и непознато. Мало даље угледах и једнога Бугарина (жандарма) на коњу, који је свом снагом тукао штапом по глави поплашеногa коња. Одмах ми се представи и сва суровост и дивљаштво бугарско. где — где се вињаху и орачи, и то све са ралицом, на се ноређали по неколико њих једно за друго. Тако стигосмо и до Цариброда који ме подсећа на наш Ражањ, само што није баш у онакој руши. Ја сам мислио да је то читава варош кад оно једно повеће село. Ту већ поче униформа бугарска. Јако ми се допада што ти људи све своје сукно употребљавају. Овде смо се задржали једно пола сата, док нам прегледаше пасоше, па тим промениемо воз, пређосмо у бугарски Звоно огласи полазак и воз пође.

О, кад би ти знао чиме почиње бугарска! Знаш ли шта је то пустош? Ми се удаљаваемо од Цариброда, а куће и они неколики орачи ишчезаваху нам из очију. Увукосмо се у Драгомански кланац, који још по где-где имађаше зеленила. Али кад изађосмо из кланца, па погледах на једну, па на другу, па на све стране, на кад угледах свуда брда, и равнице, и долине, као некаквим каменим покровом застрте, а нигде ни кућице, а камо ли селанце да би се угледало, онда ме жмарци подузеше. Дођосмо и до пусте Сливнице, до несрећнога гроба српскога поноса. Ту нам причаше један Бугарин, који је у ногу и рањен био, како је текла ствар, у колико је он видео. Он рече и ово да су српске гранате могле да се распрскају као бугарске, онда би бугари били упропашћени за увек“. Заиста се и ја слажем са овим, кад погледам са каквих су позиција Срби пуцали на Бугаре. Али то је прошлост, ну требало би да нам је школа за будућност. Код сливничке станице задржасмо се неколико минути, где неки правише шалу силазећи, да се зна да је и њихова нога ступила на сливничку земљу. Крену смо се, и пошто се задржасмо код станице „Костин-брод“ 2—3 минута, дохватисмо се софијске дивне равнице и око ½ 12 бесмо код соф. станице. И ако је Софија у благоме угњуђу, опет се од многих кућа само врхови виде, а где-где се виде у свој величини и лепоти Узесмо неколико фијакера и одјурисмо у Софију.

У Софији смо били у гостионици код „Одесе“, коју држи Србин. Одмах ручасмо и почесмо разгледати варош Немам толико времена, да ти описујем како су лепе поједине јавне зграде као штампара, скупштинска зграда и т д., него ћу ти рећи у опште. Софија ме јако изненадила, и за тако мали број година она је учинила огроман корак. — Што се света тиче, то се на војсци опажа печат руски, а на варошанима српски. Што сам год желскиња сустигао, све је говорило немачки, а тако се и носе. У Софији постоји католичка и протестанска црква а и завод за децу католичку. Све вечерње забаве приређују странци, махом Швабе. Још нешто занимљиво.

Куда год смо ишли, пратили нас у почетку у униформи жандарми, а за тим преобучени. Јадни Бугараши! Чини ми се, е се и своје сенке плаше, јер је баш излишно било оволико трчање за нама, кад су те људе на што паметније могли употребити. Баш су неотесани. Кад смо у вече дошли да спавамо, не дадоше нам кревета, докле год не предадосмо пасоше, које су нам после дугога тражења и претње са конзулом, тек при поласку вратили. Доставили смо то и конзулу г. Боди, који нас испрати до станице, и он обреће да ће због тога учинити известан корак. Тако ти ми бесмо праћени баш и до самога вагона, у који се попесмо. Воз се крену и ми одосмо мрско погледајући непотребне пратиоце.

Ето то ти је кратак опис о свему по мало. Јако жалим што се овога часа крећем на пут, те ти не могах још опширније описати Софију. Та ни једне речи ти не рекох о величанственоме Витошу, који, чини ми се, плаче гледајући Србе, како га тужно погледају.

У здрављу

Твом другу и пријатељу,

Дб.

ИЗ БЕЛА СВЕТА

—

— **Бомбардоване барке.** Ових дана десио се у Цариграду случај, који задао посла немачком посланству, али који по свој прилици ипак неће донети никакав дипломатски сукоб између Немачке и порте. Супруга и две кћери немачкога банкара Трауба извезле се у барци с још две госпође из Бујукдере према Марамоло. Кад су се пред сумрак враћали, на ушћу Босфора на једном из обеју тврђавица стадоше топовима бомбардовати барку. Госпође се ужасно престраве и да нису по савету возара полегале на дно барке, могла би се лако још и несрећа десити. После се дознало, да су ти топови били намењени неком великом трговачком броду, који је и поред забране ушао у пристаниште.

ПРЕПИСКА УРЕДНИШТВА

—

Др. Ђоки Филиповићу. За вас има у уредништву писмо из Румунаге.

Ђаку учитељске школе. Дођите де се усмено договоримо о нимоћи сирочади за коју се заузимате.

Дописницима (резервистима) **из Крагујевца.** Пошто се на доктора лично нађа, потребно нам је да знамо ваша имена. Ми их не ће предавати јавности, али уредништво мора знати од кога прима стварь. Ако није доцкан, јавите се на ћемо штатлати.

Дописнику (резервисти) **из Београда.** И за нас важи ово, што горе рекосмо дописницима из Крагујевца.

КЊИЖЕВНИ ОГЛАСИ

Изашла је из штампе нова књига.

ЛОНДОНСКИ РАЗБОЈНИЦИ

РОМАН ЧУВЕНОГА ЕНГЛЕСКОГА ПИСЦА

Чарлса Дикенса

Превео

Мита Ђорић.

Нема ваљда ни једнога читаоца у целоме свету, кога нису заинтересовала грозна убиства, што их почини у Лондону **Џек. трбосек** Познато је да је лондонска полиција тако организована, да стоји на врхунцу савршенства; Није чудо дакле, што се сваком са сном чита оцу намеће питање: како је могуће да тако савршена лондонска полиција не може да уђе у траг једном Џеку који већ две године, на гнусан начин убија и онакажено толико женскиње

То питање постаће сваком асно кад прочита.

Лондонске разбојнике.

У њима дорасли енглески писац слика својом ненадмашним пером организацију лоповских и разбојничких чета у Лондону. слика њихов живот и рад на свима пољима преступа и злочина; уводи читаоца у најскривеније јазбине лоповске и вештином, како само он уме, опи сује сва дела њихова. да најмањих ситница. Психолошка страна свију лица тако је обрађена, свака карактер је тако уметнички насликан, да вам се чини као да не читате роман већ гледате пред собом живе људе. Уз то је цело дело скроз проткано моралом, ма да има у њему и пикантних сцена а зачињено финим хумором, да се с правом може назвати: забавна и поучна књига за све друштвене слојеве.

Дело ово има три свеске. Друга свеска биће готова концем овог месеца а трећа најдаље до 15 Октобра ове год. Свака свеска стаје један динар а може се добити у свима књижарама и код преводиоца у Београду Обилићев венац број 22.

МАЛИ ГЛАСНИК

За овака оглашења наплаћује се за једанпут само 50 пара дин.

КУЋА врло удобна с 3 собе издаје се под кирију у Д. Јова. новој улици бр. 10. Упитати др. Ранкмира. 60, 2—3

ЂАК V-ог разреда гимназије, који говори немачки, тражи кондицију у каквој немачкој или српској кући, по врло умереној цени или само за стан. Упитати у уредништу 61, 2—5

ЈЕДНА СВРШЕНА УЧИТЕЉСКА приправница тражи кондиције даје часове деци из основне школе; по потреби и из Више жен школе.

Упитати у Уредништу „домовине“ 63, 2—3

ОГЛАСИ

Тазе Ајвар

добила је трговина КАРЛА ПЕРОЛА код Хајдук Вељка,

КУЋА Доктора Владана у Доситејевој ул. спрам Позоришта издаје се под кирију. Упитати у апотеци г. Д. Ђурића. —

643, 2—12

КУЋА засебна испод позоришта у Доситијевој ул. бр. 21 издаје се од прв г Новембра тек. год. под кирију. За цену упитати ни, же главне полиције у Брки ној улици бр. 32. 666,

Механу моју звану „Шишковa„ дајем под закуп за три године. Који има вољу исту узети нека ми се пријави.

Исту механу дајем од Митрова дана ове године.

Чачак.

646,1-3 **Саво К. Самарџић.**

ПОД КИРИЈУ. Издајем одмах један стан с лица с три собе, кујном и подрумом. У авлији један стан с три собе, кујном, 2 стана с по 2 собе кујном фораузом. Сваки стан има засебну перионицу. Кућа је у близини официрске кафане у палилули, ратарска улица Београд.

Јанаћ М. Марковић

652,2—12 каф. код „Тигра“

Г. Кости Штрбићу

бравару

Пошто сте неуредан платиша, то вам одказујем радионицу од 1 Новембра.

Београд 18-IX-89.

за масу:

Љ. Кујунџићка

Браварска радионица у Косанчићевој улици бр. 5 издаје се од 1. Нов. под кирију. Упитати: Топличин венац 20.

649,3—3

Мој момак (кочијаш) Владимир Маринковић родом из Јагодине од пре 10—12 дана отумарао негде, а са фијакером и са 2 коња, како чујем из Чачка за Ваљево и даље, зато молим сваку надлежну Власт да овога ухвати а мене о томе извести. — Момак Влајко има од одела на себи чакшире и реклу од материје и капу бугарску стар је од прилике 28—30 год. плав, и сувоњав. — Фијакер је затворен Батар бр. 27. — А коњи левак дорат а дешњак вран, обоје велики, хамови нови са белим кључевима. —

22/IX 889 Крагујевац

Јоца Путник.

прегледан боб. Свиња и штројач Марве из Крагујевца.

Бр. 663.

ЗАСЕБНА КУЋА са баштом на ћошку улице Симине и Доситијеве, испод позоришта преко пута куће г. Пироћанца, издаје се одмах или од Митровдана под кирију.

Иста је снабдевена са свима могућим удобностима, за веће породице.

А издаје се и посебице горњи или доњи спрат. За услове треба се обратити.

Кости Стефановићу

6,2—6 Теразије бр. 61.

СИМОНСОНОВ ЖЕНСКИ ПАНСИОНАТ

удешен по најбољим немачким обрасцима

везан са

осморазредном

НАРОДНОМ и ГРАЂАНСКОМ ШКОЛОМ

(Два курса за образовање — сведоџбе које вреде као и државне)

Почиње 24-ту школску годину I октобра

Беч, I. Werderthorgasse 12.

Извештај и програми у пансионату.

621,2—3

Телеграфишите! Једини случај а за кратко

ЛУТРИЈЕ ФРАНЦУСКЕ БЛАГАЈНЕ

гарантоване од ФРАНЦУСКЕ ВЛАДЕ

НЕШТО НАЈКОРИСТИЈЕ ШТО МОЖЕ БИТИ

I. Добротворна лутрија

у корист радника Вулта итд.

Вучење је 3 окт. 3 дец. и 3 Фебруара.

Сваки лоз игра у сва три вучења

Чиста добит 500.000 д.

1	згодитак	200.000	дин.
1	„	100.000	„
2	„ по	20.000	„
4	„ „	10.000	„
8	„ „	2.000	„
16	„ „	1.000	„
40	„ „	500	„
280	„ „	100	„
800	„ „	50	„

1 ЛОЗ КОШТА 4 дин.

2. Томбола светске изложбе.

УСПЕХ КАКВОГ ЈОШ НИЈЕ БИЛО!

Похитајте да купите од свих лозова. **Вучење ће бити кроз кратко време.**

Сви ће лозови састоје у најпознатијим уркем д лима са изложбе.

Две трећине лозова добијају 10.000 000 динара

ЈЕДАН ЛОЗ КОШТА САМО 3 ДИН.

3. Филантропија бесплатног зајма

За чим жуде женске најзише! између осталих великих згодитака у сребру има **једна диван краљевски накит** са брилијантима и **једна Севрска порцуланка вазна** коју је поклонио француски министар лепих вештина. На 100.000 лозова 12.000 згодитака.

ЈЕДАН ЛОЗ КОШТА САМО 3 дин.

ПОХИТАЈТЕ ДА КУПИТЕ ШТО ВИШЕ ЛОЗОВА на свакихкупљених 10 лозова дајемо једанајести бесплатан

Општи услови. Листа вучења биће оштампана у новинама. Онај који добије биће извешћен брзојавом самога дана вучења. — Згодитци се издају у местА где се купац налази без икаквих трошкова од његове стране.

Новац треба слати и то одма у српским банкнотама или маркама са 10 од сто ажио у препорученом писму и адресовати:

M-r Rotter, Directeur du „comptoir commercial“ Constantinople Цариград **ЈЕДИНИ и ОДГОВОРНИ ДОЗВОЉЕНИ ДЕПОТ** за цео исток. 631,7—15

Стављам до знања п. публици да сам дао израдити особито лепе

СПОМЕНИЦЕ И БРОШЕВЕ

за украсе мушкима и женскима

— а у спомен мироломазања —

ЊЕГОВОГ ВЕЛИЧАНСТВА КРАЉА АЛЕКСАНДРА I.

Главно стоваришше тих споменица за краљевину Србију дао сам г. г. *„Нахману и Злујићу,“* овдашњим фабрикантима цигар-папира.

Исте споменице продајем препродавцима на 10 комада најмање по 1 дин. и 50 п. дин. а препродавци не смеју их продавати скупље од 2 динара комад.

Ко би из унутрашности Србије желео да има на продају ове споменице, малим да се обрате г. г. Нахману и Здујићу.

Молим п. публику да изволи похитати с куповањем ових споменица, јер их је још врло мало остало, тим тим пре што сам један део прихода уступио друштву „Св. Саве“ (20%) као што тврди и уверење преседника друштва „Св. Саве“ од 18 августа о. г.

У Београду, 6. Септембра 1889.

Са особитим поштовањем

М. А. Маца

(Београђанин)

601, 3—30 **Телмач и Агент. у Будимпешти.**

Власник и главни уредник Пера Тодоровић. Одговорни уредник С. Јаношевић. Штампарија „код Просвете“ Позориште

БРОЈ 276 ПОНЕДЕЉАК 25. СЕПТЕМБРА 1889. ГОДИНА II

ИЗЛАЗИ СВАКИ ДАН

БРОЈ 10. П. Д.

ЦЕНА ЗА СТРАНЕ ЗЕМЉЕ
За годину . . . . . 30 динара
На по године . . . . . 15 динара
На 3 месеца . . . . . 9 динара

LE PETIT JOURNAL

МАЛЕ НОВИНЕ

ДНЕВНИ ЛИСТ ЗА СВАКОГА

Претплата из унутр. полаже се само код пошта

За Београд нема претплате — Лист се продаје на број

Писма и рукописи шаљу се Власнику „Малих Новина" Топличин венац бр. 17., на горњем спрату.

Претплата се прима код свију пошта у Србији

ЦЕНЕ ОГЛАСИМА
На првој страни од петит. реда 20. пр. дин.
а на четвртој од петит реда 10 пр. дин.
ПРИПОСЛАНО стаје 50 пр. д. од петит реда.

KLEINE ZEITUNG

Оглас јевтино, по потреби и са сликама. За свако оглашење плаћа се држ. таксе 20 пр. д. ВЕЋИ ОГЛАСИ ПО ПОГОДБИ

ДВЕ СРЕЋКЕ
ЗА 10 ДИНАРА
ВУЧЕЊЕ 3/15 ОКТ. 1889
20,000 ЗГОДИТАКА
ГЛАВНИ ЗГОДИТАК
300,000 ДИН.
ЗГОДИТАКА ИМА
ОД 40.000, 20.000
10.000, 5000 динара и т. д.
Велика лутрија црвеног крста
Вучење 3/15 октобра 1889 год.
Исплата добитака без икаквог одбитка. Новац за срећке шаље се у препорученом писму у Српским банкама под адресом: Gebouw Niederland (7 Jahr) „Continental office 76" Amsterdam.
645,1—6

У ПОЗОРИШНОЈ КАФАНИ
Само неколико
КОНЦЕРАТА
даваће од данас сваког дана сестре и брат
Госпојица Северина и г-ца Јерена, брат Антони Руперти Талијани
Певају на српском, талијанском, француском руском, румунском, грчком, турском, и бугарском језику
Пркос певају у дујету, мушко и женско, сестре и играју, у српско-народној ношњи, до сада овди невиђено.
ПОД УПРАВОМ ОЦА И МАЈКЕ
Моле за многобројну посету
Улазак бесплатан
С поштовањем
Јозев и Терези Руперти
родитељи из Италије.
664 2—5

ВЕЛИКИ И ЛЕП ИЗБОР
НАЈНОВИЈИХ МУШКИХ
ШЕШИРА
Између којих и од чувеног
фабриканта
P. & C. HABIGA
Као и шешира „Ајфелова кула" по 4 динара комад
ДОБИЛА ЈЕ
ГАЛАНТЕРИСКА ТРГОВИНА
КОСТЕ НИКОЛИЋА
УЛИЦА КНЕЗА МИХАИЛА
Цене су утврђене и врло јефтине 656,2—6

САВАМАЛСКО
парно купатило
(ИЛИЦА)
ЗА ЖЕНСКЕ
ради Понедељником, Средом и Петкомпосле подне.
600 7—10

Ко има кућу у Београду за продају нека се јави писмом под адресом S. уредништу овог листа, означив тачно место, улицу и број куће. Куповина за готово.
647,3—3

Елегантан батар на продају. Видети се може од 12—1 по подне. — Дворска улица Бр. 1.
665 3—3

Непокретно имање
У Пожаревцу, на најугледнијем месту, између табачке чаршије дворске и марвене пијаце, са 3 нова и 8 старих дућана продајем из слободне руке.
За услове обратити се мени.
Др. Јован Ђокић
санит. капетан.
654 2 -6 Београд.

Приљепчива болест

Варош може бити мала, ал из ње опет за то може сијати велико светило боже прости читаво сунце. Ко не верује, ето му малена Земуна и у њему велика мудраца „Новог Времена", па нек се увери.

Овај српски листић почео је од неко доба сакрментски псовати, и да кога ни по јада, већ главом г. Митрополита Михаила. И није да га напада, и није да га псује, већ бедни Митрополит не би управо ни с главом, ни с брадом био безбедан, да му нешто земунско „Н. Време" суди. Истина, то изгледа доста чудно, кад се погледа само за неколико бројева у напред, где ће се наћи да је „Н. Време" недавно са свим друкчију песму гудило. Ал за то оно опет и јесте „Ново Време" да у свако доба о старим питањима може имати нови суд и ново мишљење.

Ми истина немамо част читати „Н. Време" у оригиналу, али његове чланке од неког доба напа „Домовина" бриљиво прештампава, те нас ту мало и огреје сунце из „Н. Времена".

Такав један чланак из „Н. Времена" донео је и опомадањи број „Домовине", под називом: *„Питомци Митрополита Михаила"*. У чланку се на г. Митрополита ваља дрвље и камење, и знате ли због чега? Слушајте добро. За то што се г. Митрополит заузима да 300 сиротне српске дечице пошље у Русију на васпитање и школовање. У очима „Н. Времена" то је тако страшан грех да тешко да г. Митрополит с тога у пакао не оде.

Не знамо да ли ће нам и у колико ће нам „Н. Време" веровати, да нас се г. Митрополитова личност у овој ствари ни најмање не тиче и да смо спрам ње потпуно индиферентни, али свакако и „Н. Време" може нам то веровати да се нисмо од његове вике ни најмање уплашили за г. митрополитову браду. Знајући да г. митрополиту ни у случајевима кад је био крив нису ништа могли нахудити прилично јаче снаге од „Н. Времена" ми се ни најмање не бојимо да ће му сад овако правом досадити што „Н. Време", те ако не из којих других а он бар из ових разлога ће нам „Н. В". веровати да нам је личност г. митрополитова овде споредна брига, а да нам је главно сама ствар. Знамо да је „Н. Времену" врло тешко то поверовати, пошто је код њега сасвим обрнут случај — код њега је главно било напасти Митрополитову личност, а сама ствар била му са свим споредна. Али инак је тако како рекосмо.

*

Рекосмо да нам је у целом овом питању најважнија начелна ствар, а ево у чему се она састоји.

Наши листови у Аустро-Угарској не треба никад да улазе у наше српске партиске ствари с онаком страсношћу, као што то чинимо ми овде на дому.

Мало је похвално, а још мање корисно што и ми овде водимо партиске борбе с оволиком безочношћу и крајном пристрасношћу. Какву нужду имају да наилазе на тај штетан пут српски листови у Аустро-Угарској? Није ли њин прави задатак баш то, да бар они буду нама свима подједнако праведне судије и искрени саветници, кад ми овде не дамо један другом ока отворити. Лепши и племенитији задатак српска штампа у Аустро-Угарској не може имати спрам Србије, и земунско „Н. В.“ само себе трља по гуши тупом бритвом, кад без икакве нужде бега од тог лепог задатка, па главачке скаче у наше партиске ритине. Бар ми држимо да оно то чини без икакве нужде, а ако је каква нужда онда је то друга ствар, само бисмо онда радо чули ту нужду. А да је земунско „Н. В.“ доиста главачки ускочило у наше партиске загушљиве заваде, мислимо да и оно само јасно увиђа.

Против чега оно виче? Против тога што се г. митрополит заузима да оправи у Русију на школовање око 300 сирочади српске. Шта? Боји ли се „Н. В.“ да ћемо постати сувише писмени, сувише школовани? Да ли је г. уредник „Н В.“ кад год дао себи труда да завири у полицију београдску те да види ону гомилу мангупчића, који од ране младости поста ју редовни гости хапсански? Ако те посете није чинио, нека их учини и и нека упита чија су то деца па ће видети, да су то деца баш из оних сталежа, из којих сад г. митрополит рекрутује своје питомце.

Ми нећемо ни покушавати да правимо упоређење шта је боље: да ли да ова сирочад иду у Русију на школовање, или да се у Србији спремају за робијаше?

Жалосно је то да још и оваке ствари морамо доказивати и да је писац у личној мржњи спрам г. митрополита превидео ову истинску корист од ове ствари.

Али писац налази махну што деца иду у Русију. А куда би ви желели да оправљамо на школовање нашу децу? У католичку Аустрију или Француску, или протестантску Немачку или Енглеску?

Добро, ми се ето не бојимо уплива страних вера и пристајемо да наша деца иду куд год у западну Јевропу. Али хајд наћите нам ви ко ће се то примити да бога ради за бабину душу о свом трошку васпита 300 српске сирочади.

Нема! Сем православне Русије нема никога ко би се тога примио.

Овде, дакле, није питање где би се боље дала васпитати наша деца, већ овде је избор само између тога *или да српска сирочад оду на васпитање у Русију, или да остану мангуши у Србији.*

Писац чини истински гр х против ове деце, кад овако напада онога, који се великодушно заузео да их истргне из чељусти незнању, мраку и злочину и да од њих направи добре и корисне раднике.

Али писац се боји да ће се деца порусити, да ће бити изгубљени за Србство, да ће се тако запојити руским духом да ће бити прво Руси па онда Срби.

То је бајаги писцу некакав разлог, са кога је противан одашиљању Српске деце у Русију. Ово је изговор у ветар Не може бити да је писац поле озбиљно размишљао о овој ствари, јер онда никад не би могао доћи до овако наказни резултата. Пред нама је живот. Не треба да погађамо, треба погледати само на оно што је до сад било. Ми имамо стотину људи, васпитаних у Русији. Ми позивамо писца поменутог чланка нека нам укаже прстом у једног јединог од њих, који би у првој линији био Рус па тек Србин.

На против већина људи, образованих и васпитаних у Русији, одликује се жарким *српским* родољубљем.

Можда би се с разлогом могло приметити, да је апсолутна Русија незгодна да однегује слободне грађане уставној Србији: да људи, васпитани у Русији, нагињу апсолутизму и незадњаштву, али чак ни то не стоји. И овде живот даје са свим друкчије примере. Најнапредније наши људи школовали су се у Русији. Ми спомињемо само пок. Светозара Марковића и пок. Живојина Жујевића. Уз то ова напреднија школска омладина наша махом се васпитава из руских књига. Руска литература, руска критика, младо коло руских књижевних трудбеника од шездесетих година управо су постали узор и учитељи наше омладине.

Махом из руских књига наша се омладина учи да воли слободу и да љуби своју домовину. Они, који су била у Русији, баш с тога што су имали прилике да из близа виде апсолутизам, научиле су да га мрзе.

Нема, дакле, никакве бојазни да ће наша деца која се буду васпитала у Русији, бити изгубљена за Србство. То је празна фраза, која се ничим не потврђује и не доказује.

Према свему томе ми можемо бити само благодарни г. митрополиту што се овако очински заузео, да утре сузу многој сиротици матери, да разведри чело многом забринутом родитељу и да спасе од незнања и порока један добар део српске сирочади.

Да је „Н. В.“ могло напасти на оваквав поступак, само је жалосан доказ да оно није ни мислило озбиљно о целој овој ствари. Лична мржња спрам митрополита Михаила тако га је заслепила, да на саму ствар није ни погледало. — Жалосан знак за једно јавно гласило.

Ми прекидамо. Ово неколико речи рекли смо по дужности у хатар истине и у заштиту праведне ствари, уверени да наше назоре деле сви разборити родољуби српски.

Један Отац.

БЕОГРАДСКЕ ВЕСТИ.

Личне вести. Прекиноћним бечким возом допутовао је из Париза г. Розети, ванредни посланик и пуномоћни министар краљевине Румуније.

*

Исправка. Пре неки дан јавили смо да је г. Филип Христић, гувернер народне банке, посетио Њ. В. Краљицу Наталију. Ову вест имамо да исправимо у толико, да г. Христић није посетио Краљицу, но се само записао у посетну књигу.

*

Посета. Јуче је Њено Величанство Краљица примала многобројне посете господе и госпођа.

*

Неистина. У јучерашњем броју донели смо телеграм београдског дописника бечкога „Correspodance de l'Est-a“, како ће већина скупштинара донети закон којим се Краљици забрањује борављење у Србији. Ми смо одмах рекли како се такав закон не може вотирати, јер би био противан Уставу, који свакоме српском грађанину осигурава право да не сме бити прогнан из земље. Сад смо у стању јавити, да је г. дописник поменуту вест са свим измислио, да је она скроз и скроз неистинита и послата поменутом листу једино у намери, да се страноме свету покаже како Краљица код већине скупштинске, дакле код народа, не ужива никаквих симпатија кад ето хоће да се вотира закон којим би јој се забранило борављење у Србији, ако неће да потпише предлоге и услове, које јој чине намесништво и влада.

Ми смо имали чешће прилике да читамо неверне и намерно изврнуте и неистините извештаје поменутога дописника, а од доласка Њ. В. Краљице Наталије сви његови извештаји кипте неистинама и злонамерним извештајима. Ми се чудимо да такве извештаје може слати човек који стоји у вези с владиним круговима. И кад влада те његове извештаје, којих има и по мађарским листовима, не демантује морамо мислити да он такве извештаје шиље иницијативом самих владиних кругова.

*

Поништена наредба. Г. министар, војни поништио је наредбу команданта дунавске дивизије, којом је позвао и оне ђаке, који имају одобрење г. министра војног, да служе по свршетку школе. Доиста, чудно и изгледа од г. команданта, да позива ђаке на вежбање, а овамо нису ни служили у сталном кадру. Вели, да је г. министар лепо објаснио команданту, да се служење у војсци почиње сталним кадром и према томе да одмах отпусти ђаке, јер не могу ни припадати икаквом позиву и бити позивани на каква вежбања кад нису служили сталном кадру.

*

Забрањен. Јучерашњи број нашега листа забранила је управа вароши Београда због чланка „Краљица Наталија и српски државници“, који је прештампан из новосадског „Бранника“ од 21 о. м. Управа вар. Београда налази да се у томе чланку наноси увреда Њ. В. Краљу Александру, те с тога „на основу чланова 22 устава земаљског и чл. 10 тач I. зак. о штампи“ и забрањује поменути број.

ИЗ СРПСКОГ СВЕТА.

— **Црногорски зајам.** Из Беча телеграфишу париском „Temps-у“, да

ПОДЛИСТАК

СИЛАЗАК С ПРЕСТОЛА

РОМАН ИЗ ЖИВОТА БАЛКАНСКИХ НАРОДА

У 90 ГЛАВА — С ПОГОВОРОМ

(*Писац задржава сва права*)

(52.)

Ђенерал Врбавац застаде, и упре поглед у једну слику на зиду. На тој слици било је представљено како мртво тело убијеног кнеза лежи у мртвачком сандуку, намештено на повисоком столу, у сред дворане у кнежевом двору изложено да га народ последњи пут види и целива. Около су представљени свештеници у одеждама, како читају мртвачке молитве и гомиле тужна плачна народа, свију редова. Тело покојниково окићено је около цвећем, а цела слика одозго осветљена лустером с безбројним свећама. Слика је у опште била рђаво израђена, али на предњем плану јасно се распознаје облик ђенерала Врбавца. У војничком оделу, наслоњен на сабљу, стајао је он ту оборене главе, жалосан и очајан.

Ова слика дошла је ту у ђенералову собу са свим случајно, и ту је стајала одавно, нити је ђенерал икад свраћао пажњу на њу.

Откуда сад да му падне у очи, и за што му баш она привуче сву пажњу, тешко је рећи; доста то, ђенерал се чудно загледа у ту слику и пошто је тако непомично стајао неколико тренутака, он јурну слици, упре прстом у свој лик тако јако, да стакло на слици одмах пуче и повика загушљиво:

— Јесам ли ја ово? Јесам ли ово ја? Ја, ђенерал Врбавац? — Ја, крај мртва кнеза.... Је ли ово мртав кнез?... — ђенерал упре прст у кнежеву слику, где бејаше представљено како кнез лежи мртав у сандуку — Он! јес, ово је он крвав, исечен, искомадан, без носа — ђенерал је полако повлачио прстом преко кнежеве слике, док не дотера до носа, ту застаде и викну — без носа, па онда што игда може ударити песницом у слику тако, да парчета разбијена стакла полете на све стране, а из расечене песнице ђенералове узе капати крв...

Ђенерал издиже стиснуту расечену песницу наспрам себе, па с чудним, подругљивим лудачким осмехом узе зорно гледати како крв из расечене шиње полако книзи, како се скупља, у велику капљу како се та капља кад отежа развуче, на половини прекине и једна пола падне доле на патос, а друга се опет прикупи и приљуби руци, и капља опет расте, и опет се развлачи и прекида, и тако крв непрестано капље, а ђенерал гледа то, с осмехом на уснама и броји редом капље крви „један два три“..,.. — Крв, крв! узвикну он за тим и ухвати левом руком стиснуту десну песницу, изврте је и алапљиво узе сисати и лизати крв са своје песнице...

— Крв, продера се ђенерал поново — Ово је његова крв... и ја је пијем, те опет узе звучно сисати своју крваву песницу.

— А нос, викну он сад и опет упре прст у нос на слици мртвога кнеза — Овај нос — рече ђенерал, јес овај нос био је одсечен, овога носа нема више. — Говорећи то, ђенерал забоде нокат у слику и с два пръста покуша да откине нос на слици мртвога кнеза. Слика је била мала, и ђенерал место носа откиде целу главу, па то парче хартије растрља међу прстима направи од њега куглицу и једном звучком бацну је чак иза врата.

(Наставиће се)

је Црна Гора хтела да у Бечу закључи зајам од 7 милиона, и да је нашла једну групу банкара, који су били готови да изврше ту операцију. Али се у то умешала бечка влада и учинила банкаре пажљивима да одустану од свега што су до сад учинили јер се зна улога, коју би Црна Гора играла на случај каквога рата. Услед тога су прекинути преговори, који су били доспели до свршетка.

Међу тим полуслужбена „Балк. Кор.“ вели како она о томе ништа не зна, да је црногорска влада тражила зајам на бечкој пијаци и у оноликој количини. Њој изгледа невероватно да је бечки кабинет могао учинити такав акт непријатељства према Црној Гори. Што се тиче наглашавања улоге, коју би Црна Гора играла на случај каквога сукоба, „Балк. Кор.“ сматра то као голо сумњичење. Улога Црне Горе, вели, јасно је одређена — као једна од двеју српских држава на балканском полуострву, Црна Гора, као и Србија, неће седети скрштених руку ако би ма кад српски интереси дошли у опасност.

ИЗ БЕЛА СВЕТА

— **Програм путовања** немачких царских супружника овакав је: 5 октобра у вече полазе преко Минхена и Милана за Монцу, где ће са бавити дан и по. 9 октобра кренуће се даље преко Павије за Ђенову и у подне ће се укрцати. Морски пут трајаће до 13 октобра а у Атину ће стићи 14 октобра. Према неким вестима у Грчкој ће се бавити само четири дана док се не сврше свабдене свечаности 19 октобра отпутоваће у Цариград.

— **Трахома.** У Пожуну се међу војницима појавила мисирска болест запаљење очију (Srachom). Сваки дан оболи 10—20 војника. Оболело је већ 40 војника. Предузете су све мере обазривости, јер је та болест заразна.

— **Шесторо за један дан.** Бечки листови јављају, да је прошлог уторника полудело у Бечу шест особа, које су све предате психијатричној болници бечкој. Међу овим особама је — Бафир-Бој који је на два дана пре стигао из Једрана у Беч, одакле је хтео у Париз на изложбу. Међу полуделима су три мушка и три женске.

— **Јубилеј.** Идуће године у Белгији ће се прославити двадесетпетогодишњица владања краља белгијског Леополда II. Бриселска општина одредила је за ту прославу 100,000 динара.

— **Поново се жени.** Немачки посланик на енглеском двору гроф Хацфелд, ожениће се по други пут. То не би било ништа ново или необично, али је занимљиво то, што гроф по други пут узима своју прву жену, американку Јелену Мултон, с којом се први пут венчао 1863 а доцније се развео, јер она тобож није била „hoffähig“ није била погодна за двор.

ИЗ БАЛКАНИЈЕ

Из Бугарске. „Балк. Кор.“ има један допис из Софије од 5 о. м., у коме се вели ово: „У по итичким круговима ситуацију не сматрају као опасну; и ако су иностран листови пуни вести о спремама, ипак нико не верује да постоји каква ратна опасност. Војна вежбања још трају, али ће за који дан бити довршена. Кнез Фердинанд отишао је из Варне и у скоро ће стићи овде. Посетио је Шумлу, Рушчук и Никопољ а сад се налази у Плевни, одакле ће отићи на маневре у Мариновоље код Карлова у Источној Румелији. По свршеним маневрима изложени војници отпустиће се, који су до сад још задржани под заставом, ма да су рекрути већ стигли.

Министар спољних послова др. Странски, који је шест недеља осуствовао из Софије и бавио се у Пловдиву, вратио се и предузео управу свога министарства. Још нису изравнате диференције између њега и кнеза. Ове су диференције у неку руку поштрене тиме, што је кнез своју благодарност цару Францу Јосифу, за изразе о Бугарској у делегацијама, изјавио преко г. Начовића у Бечу а не преко г. Бурјана, овдашњег аустриског агента. Као што је познато, г. Странски је још пре свога одласка поднео оставку. Али га је Стамбулов нагнао те је тргао оставку стављајући му у изглед изравнање постојећих диференција, што се до сад ипак није постигло. Надају се да ће се те диференције изравнати по повратку кнежевом, али г. Странски ипак остаје при томе да му се призна коректност његова поступања. Кнез у опште није наклоњен г. Странском, јер он не ужива ни поверење овдашњег агента и радо би га заменио Начевићем, Стоиловим или Вулковићем, који истина уживају наклоност Аустрије, али их не трпи Стамбулов.

Све ово по повратку кнежевом може да доведе до неке врсте кризе, у којој кнез услед јаког положаја Стамбуловљевог може извући крађи крај, али у којој ипак и г. Странски може пасти као жртва. У том случају би, по свој прилици, сам г. Стамбулов предузео управу спољних послова а г. Странског би послао за агента у Београд или Букурешт.

Што се тиче смрти Стојанова, изгледа да се влада брзо утешила. Нарочито ово важи за Стамбулова који је у Стојанову имао опасног супарника. Кнез највише има да оплакује смрт Стојанова, јер је у њему изгубио снажан ослонац, те се за то сад мора више но пре покоравати вољи Стамбулова.

Пшеницу, покупљену од десетине, влада је изложила јавној продаји и из тога хоће да закључе, да влада нема никаквих ратних намера, иначе не би остајала без пшенице С друге стране ова се продаја сматра као доказ рђавог стања бугарских финансија а у ствари тако и јесте јер многи чиновници ни за прошли месец нису примили плату.

Преговори о зајму, који су вођени с једним америчанским консорцијумом, са свим су осујећени. На против неке бечке и пештанске банкарске куће хоће овде да оснују грађевинско друштво, које такође има мало изгледа.

ПРИВРЕДА

Забораву предато лековито биље · Дивљи или водени морач (Phelleandrium aquaticum) препоручују руски коњушари против сакагије Водени морач расте свуд по баруштинама, по влажним јендецима и у опште на подводним и влажним местима, а цвета од Јуна до Августа. У Русији је ова трава од прије била законом прописана као лек против сакагије. Исто се тако с успехом употребљавала ова трава и против плућних болести код људи, чак и онде, где ни фосфор није више помогао. Траву ову треба брати кад је у цвету, па и цвет и лишће у води кувати и оболелом коњу давати ону оцеђену воду да пије, по 3—4 пута на дан

Исто је тако заборављена и трава тујка (Calendula officinalis) од које бољег лека нема противу отворени рана, убоја од хама или седла, јарма и т д. Само треба овутрашу истуцати и на дотично болно место превити, па ће сразмерно према другим лековима, врло брзо зарастити. Кад помислимо само, какве нам сметње причињавају ране, набоји и т д. код теглеће и јахаће стоке, с тога, што не можемо за дуго да их употребљавамо, онда се заиста дивити морамо, зашто да се тако сигурна и брзо залечавајућим лекови напуштају.

Сасвим тачно треба ову траву за лек употребити; ујутро треба нагорети цвета и стабла с лишћем заједно, на ситно га исећи, метнути у једну флашу (боцу) и налити јаком, љутом ракијом. Овако оставити 5—8 дана негде на ладно место, по некад добро промућкати, па онда ону течност кроз крпу процедити. Крпу овом течношћу накваси ти и на најгоље ране метнути, залечење и засушити вуло брзо и оне ране, са којих је читаво комаће коже или меса одљуснуто. Ово средство убрзава зарашћивање и предупређује запаљење дотичних повреда и рана, одклања образовање река и загнојавање. Овога лека треба у сваком газдинству у приправности да има.

ДРУШТВО СВ. САВЕ

Захвалност

На име зидања Светосавског Дома приложили су :

Г. Живко Давидовић, саветник у пензији 1200 дин. г Јован Ристић, краљевски намесник 200 дин г. Јован Белимарковић, 200 дин. г. Коста Протић, 100 дин. г. Сава Грујић, председник министарства 60 дин. г. Милутин Гарашанин, председник министарства у оставци 50 дин. г. Коста Таушановић министар ун. дела 50 дин. г. Филип Христић, гувернер народ. банке 50 дин. Смедеревска задруга за међусобно помагање и штедњу 50 дин. г. Светозар Милосављевић, министар просвете 40 дин. г. Пера Велимировић, министар грађевина 40 дин. г. Глиша Гершић, министар правде 40 дин. г-ђа Драга Милана Радовановића овд. 20 дин. Еснаф Млекарски из Београда 20 дин. г. М. Т. из Београда 20 дин. г Миша Новаковић, фризер 5 дин.

Потписани благајник, у име Главног Одбора Друштва Св. Саве, изјављује свима именованим дародавцима своју велику захвалност, на њиховом родољубивом дару.

ДСС. Бр. 1228
229 1889.

I. благајник глав. Одбора Друштв. Св. Саве
Тих. Ј. Марковић

ДНЕВНИК

КАЛЕНДАР

Петак

Православни 22 Муч. трфим
Католички · 4. Лист
Сунце излази у 5 с. 47
Сунце залази у 5 с, 24
Пос. четврт. 5
Дан је с почетка $12^1/_2$ сати а ноћ 11^1 али до краја овог месеца дан окраћа за 1 сат, а за толико и ноћ одужа.

ЧИТАТЕЉИМА „МАЛИХ НОВИНА“

Свраћамо пажњу наших штованих читатеља из унутрашњости да крајем овога месеца истиче претплата свима онима. који су се претплатили код поште на три четврта, и да је сад време да обнове претплату и за четврту четврт (октобар новембар и децембар) да им се лист не би обустављао.

Ко не положи претплату до I. октомбра, пошта ће му одмах тога дана број обуставити

I. октобра састаје се народна скупштина, ова скупштина биће веома важна, јер ће донети многе значајне законе који треба да утврде у законодавству слободе ујамчене уставом,

Уверени смо да ће српски грађани с нарочитом пажњом пратити рад ове скупштине, с тога смо се постарали да скупштинске извештаје доносимо најраније и најопширније

Уз то је наш лист једини који излази сваки дан па ће према свему томе штовани читатељи у њему наћи најраније и најпотпуније скупштинске извештаје.

КЊИЖЕВНИ ОГЛАСИ

Изашла је из штампе нова књига

ЛОНДОНСКИ РАЗБОЈНИЦИ

РОМАН ЧУВЕНОГА ЕНГЛЕСКОГА ПИСЦА

Чарлса Дикенса

Превео

Мита Ђорић.

Нема ваљада ни једнога читаоца у целоме свету, кога нису заинтересовала грозна убиства, што их почини у **Лондону Џек. трбосек** Познато је да је лондонска полиција тако организована, да стоји на врхунцу савршенства; Није чудо дакле, што се сваком свесном чита оцу намеће питање: како је могуће да тако савршена лондонска полиција не може да уђе у траг једном Џеку који већ две године, на гнусан начин убија и онакажено толико женскиње

То питање постаће сваком асно кад прочита.

Лондонске разбојнике.

У њима доровити енглески писац слика својим ненадмашним пером организацију лоповских и разбојничких чета у Лондону. слика њихов живот и рад на свима пољима преступа и злочина; уводи чита ца у најскривеније јазбине лоповске и вештином, **како** само он уме, опи сује сва дела њихова. да најмањих ситница. Психолошка страна свију лица тако је обрађена, сваки карактер је тако уметнички насликан, да вам се чини као до не читате роман већ гледате пред собом живе људе. Уз то је цело дело скроз проткано моралом, ма да има у њему и пикантних сцена а зачињено финим хумором, да се с правом може назвати: забавна и поучна књига за све друштвене слојеве.

Дело ово има три свеске. Друга свеска биће готова концем овог месеца а трећа најдаље до 15 Октобра ове год Свака свеска стаје један динар а може се добити у свима књижарама и код преводиоца у Београду Обилићев венац број 22.

МАЛИ ГЛАСНИК

За овака оглашења наплаћује се за један пут само 50 пара дин.

КУЋА врло удобна с 3 собе издаје се под кирмју у Д. Јова. новој улици бр. 10. Упитати др Ранимира 60, 2—3

ЂАК V-ог разр да гимназије, који говори немачки. тражи кондицију у каквој немачкој или српској кући, по врло умереној цени или само за стан. Упитати у уредништву 61, 2—5

ЈЕДНА СВРШЕНА УЧИТЕЉСКА приправница тражи кондиције-даје часове деци из основне школе ; по потреби и из Више жен школе.

Упитати у Уредништву „домо-ине" 63, 2—3

ОГЛАСИ

КУЋУ моју 2 јаблана ул бр. 35. продајем из слободне руке.

Стана А Милојевићка

668 1—3

Женских најновијих јесењих и зимских жакета. мантлета, ре-ген-а радмантлова, ше-шира. муфова. све на одрасле и децу, као и све приборе и наките ва женске хаљине, и маде сад добивених по јефтиној цени.

У трговини женско кројач.

РОЗА ШТЕРН.

Кнеза Михајлова ул. бр. 9

Израђујем хаљине по мера. 651,2—25

НОВИ клавири и пијани ни могу се купити код **Вилхелма Клинга**

590 мајстора клавира

КУЋА засебна испод позоришта у Доситијевој ул бр. 21 издаје се од првог Новембра тек. год. подкорију. За цену упитати ви, же главне полиције у Бркиној улици бр. 32. 666,

Механу моју звану „Шишкова„ дајем под закуп за три године. Који има вољу исту узети нека ми се пријави.

Исту механу дајем од Митрова дана ове године.

Чачак.

646,1-3 **Саво К. Самарџић.**

ЗАСЕБНА КУЋА са баштом на ћошку улице Симине и Доситијеве, испод позоришта преко пу та куће г. Пирочанца, издаје се одмах или од Митровдана под кирију.

Иста је снабдевена са свима могућим удобностима, за веће породице.

А издаје се и посебице горњи или доњи спрат. За услове треба се обратити.

Кости Стефановићу

6,2—6 Теразије бр. 61.

Телеграфишите! Једини случај а за кратко

ЛУТРИЈЕ ФРАНЦУСКЕ БЛАГАЈНЕ

гарантоване од ФРАНЦУСКЕ ВЛАДЕ

НЕШТО НАЈКОРИСТИЈЕ ШТО МОЖЕ БИТИ

I. Добротворна лутрија

у корист радника Вулта итд.

Вучење је 3 окт. 3 дец. и 3 Фебруара.

Сваки лоз игра у сва три вучења

Чиста добит 500.000 д.

1	**згодитак**	**200.000**	**дин.**
1	„	100.000	„
2	„ по	20.000	„
4	„ „	10.000	„
8	„ „	2.000	„
16	„ „	1.000	„
40	„ „	500	„
280	„ „	100	„
800	„ „	50	„

1 ЛОЗ КОШТА 4 дин.

2. Томбола светске изложбе.

УСПЕХ КАКВОГ ЈОШ НИЈЕ БИЛО!

Похитајте да купите од ових лозова. **Вучење ће бити кроз кратко време.**

Сви се лозови састоје у најпознатијим урнек делима са изложбе.

Две трећине лозова добијају 10,000 000 динара

ЈЕДАН ЛОЗ КОШТА САМО 3 ДИН.

3. Филантропија бесплатног зајма

За чим жуде женске највише! између осталих великих згодитака у сребру има **једна диван краљевски накит** са брилијантима и **једна Севрска порцуланка вазна** коју је поклонио француски министар лепих вештина. На 100.000 лозова 12.000 згодитака.

ЈЕДАН ЛОЗ КОШТА САМО 3 дин.

ПОХИТАЈТЕ ДА КУПИТЕ ШТО ВИШЕ ЛОЗОВА на свакихкупљењу

10 лозова дајемо једанајести бесплатан

Општи услови. Листа вучења биће оштампана у новинама. Онај који добије биће извешћен брзојавом самога дана вучења. — Згодитци се издају у местЛ где се купац налази без икаквих трошкова од његове стране.

Новац треба слати и то одма у српским банкнотама или маркама са 10 од сто ажио у препорученом писму и адресовати:

M-r Rotter, Directeur du „comptoir commercial" Constantinople Цариград

ЈЕДИНИ и ОДГОВОРНИ ДОЗВОЉЕНИ ДЕПОТ за цео исток. 631,7—15

Мој момак (кочијаш) Владимир Маринковић родом из Јагодине од пре 10—12 дана отумарао негде, а са фијакером и са 2 коња, како чујем из Чачка за Ваљево и даље, зато молим сваку надлежну Власт да овога увати а мене о томе извести. — Момак Влајко има од одела на себи чакшире и реклу од материје и капу бугарску стар је од прилике 28—30 год. плав, и сувоњав. — Фијакер је затворен Батар бр. 27. — А коњи левак дорат а дешњак вран, обоје велики, хамови нови са белим кључевима. —

22/IX 889. Крагујевац

Јоца Путник.

преглед. боб. Свиња и штројач Марве из Крагујевца.

Бр. 663.

ПОД КИРИЈУ. Издајем одмах један стан с лица с три собе, кујном и подрумом. У авлији један стан с три собе, кујном, 2 стана с по 2 собе кујном фораузом. Сваки стан има засебну перионицу. Кућа је у близини официрске кафане у палилули, ратарска улица Београд.

Јанаћ М. Јанковића

652,2—12 каф. код „Тигра"

ШТАМПАРИЈА „КОД ПРОСВЕТЕ"

БЕОГРАД

ПОЗОРИШНИ ТРГ, БР. 2. ПРЕКО ОД СПОМЕНИКА

Препоручује се пошт. публици за израду сваковрсних штампарских послова. Цене су умерене. Израда чиста и брза.

Власник и главни уредник Пера Тодоровић. Одговорни уредник С. Јаношевић. Штампарија „код Просвете" Позор. трг. бр 2

БРОЈ 277 УТОРАК 26 СЕПТЕМБРА 1889. ГОДИНА II

ИЗЛАЗИ СВАКИ ДАН

БРОЈ 10. П. Д.

МАЛЕ НОВИНЕ

ДНЕВНИ ЛИСТ ЗА СВАКОГА

Претплата из унутр. полаже се само код пошта

За Београд нема претплате — Лист се продаје на број

Писма и рукописи шаљу се Власнику „Малих Новина" Топлачки_венац, бр. 17., на горњем спрату.

Претплата се прима код свију пошта у Србији

ЦЕНА ЗА СТРАНЕ ЗЕМЉЕ

а годину	30 динара
На по године	15 динара
На 3 месеца	9 динара

LE PETIT JOURNAL

ЦЕНЕ ОГЛАСИМА

На првој страни од петит. реда 20. пр. дин. а на четвртој од петит реда 10 пр. дин.

ПРИПОСЛАНО стаје 50 пр. д. од петит реда

KLEINE ZEITUNG

Оглас јевт но, по потреби и са сликама. За свако оглашење плаћа се држ. таксе 20 пр. д. ВЕЋИ ОГЛАСИ ПО ПОГОДБИ

ВЕЛИКИ ИЗБОР

За јесењу и зимску сезону нова модерна француска **Штофа — Чоје — нове панама и сатин — Даментуха — Молдона** за женске хаљине као и **Штофа у кутијама**

ДОБИЛА ЈЕ ТРГОВИНА

ТАДИЋА И АЈДАРИЋА

преће

Јевта Лаковић

На захтев штоване муштерије шаљемо мустре,

660 3—6

ВЕЛИКИ И ЛЕП ИЗБОР

НАЈНОВИЈИХ МУШКИХ

ШЕШИРА

Између којих и од чувеног

фабриканта

P. & C. HABIGA

Као и шешира **„Ајфелова кула"** по 4 динара комад

ДОБИЛА ЈЕ

ГАЛАНТЕРИСКА ТРГОВИНА

КОСТЕ НИКОЛИЋА

УЛИЦА КНЕЗА МИХАИЛА

Цене су утврђене **и врло јефтине** 656,2—6

БЕОГРАДСКЕ ВЕСТИ.

Спречене бакљаде. Кад је Њено Величанство Краљица Наталија дошла, код ђака учитељске школе поникла је мисао, да се Краљици приреди бакљада или да се пошље депутација, која би у име учитељске школе изјавила своје жеље и осећања. Сутра дан скупили су се сви ђаци учитељске школе и решили: *да се у част Њеног Величанства приреди бакљада* и ради тога изабран је нарочити одбор, који би спремио и уредио за бакљаду све што је потребно. Одбор се одмах обратио Управи вароши Београда за дозволу, али привремени управник упутио га је управитељу учитељске школе, који, и поред све добре воље, није смео дати дозволу, но га упутио г. министру просвете. Одбор се обрати и г. министру, али ни он није знао шта да одговори, но га за одговор позвао да дође сутра дан. Кад је тога дана одбор изашао пред г. министра, овај га је известио да је влада решила, да ђаци и питомци владини не могу приређивати ни бакљаду нити слати депутацију бар док се не уреде односаји између владе и Њеног Величанства Краљице.

Исто се тако одустало и од бакљаде, коју су хтели да приреде београдски трговци, који су Њеном Величанству изашли у сусрет до Ваљевице. И овде је, као што смо већ били јавили, био изабран нарочити одбор који ће спремити све што треба. Али од један пут се од некуда пронео глас како може бити нереда услед тога, што би домови требало да су осветљени; а како се може десити да који дом буде не осветљен, то ће се деца, које у таким приликама има много, бацати каменьем и правити нереде, из чега би се после могло свашта испрести. Да тога не би било и да се услед тога Њено Величанство не би доводило у непријатан положај, одбор је сазвао скуп, који је са сажаљењем одустао од намере да Њеном Величанству приреди бакљаду. Да овакву одлуку донесе, скуп је био принуђен још и с тога, што се говорило како Управа варошн Београда неће дозволити бакљаду и како можда неће ставити довољан број органа за одржање реда. Сем тога изнето је и то, како је председницима неких корпорација, за које се чуло да ће да приреде бакљаду Њеном Величанству, од стране власти саопштено, да се од сваких таких овација уздрже.

*

Излог грожђа. Из расадницe смедеревске од калемљене америчке лозе, изложено је разно грожђе на углед публике у сали пољопривредног друштва, од данас до идућег четвртка.

Желети би било, да грађанство престонице у што већем броју посети ову домаћу изложбу, а нарочито имаоци винограда, који се занимају са том граном привреде.

*

Одбор госпођа, предао је у суботу Њеном Величанству Краљици Наталији лепо израђену слику Његовог Величанства Краља Александра у сребрном оквиру, који је израђен у облику венца.

*

Одборске одлуке. На састанцима 9. и 19. ов. мес. општински је одбор:

Примио к знању да је Панта Михаиловић, према обећању, које је дао председништву, уступио у корист општинске касе 15 п. д. од кубног метра при откопавању Милутинове улице; Изабрао комисију, да изврши

Дошла је краљица мати.

Е добро дошла, патнице висока,
Рањених груди а сузног ока.
Грдне су врсте твоји тешки боли
Само им љубав може да одоли.
Љута је гуја твоје груди стегла
И ти би њојзи давно већ подлегла,
Ти не би могла
Отпора јој дати
Да краљица ниси,
Краљица — и мати.

Е добро дошла, мученицо млада,
Надом се крепиш, — и просјак се нада.
Твоји су нади са народним надом
У често сплетени,
И он разуме
Шта бива у мајци,
Шта бива у жени.

Још из далека, чим Авалу спази,
Твоје се лице жаром преобрази,
„Ево ма свећа!"
Шапну уздах твој —
„Отаџбино мила,
Драги сине мој!"

Пред сузним оком разбише се таме,
Твоје се руке раширише саме,
Руке ти шири осећај надземни,
Запос неисказан,
И лађа стаде, и ти руке склони
У загрљај — празан.

Е добро дошла, мученицо млада:
Ти ниси жељна званичних парада!
Та часу томе не треба сведока
Кад мелем наће рана предубока,
Кад љубав цикне
Од рајских милина, —
Или кад мајка —
Не нађе сина.

Прошла си поред затворена двора...
Ал истрај, жено, истрајат' се мора.
Загушуј ваје
Што ти срце гризу,
Јер ти си сада
Сину своме близу.

Остани, мајко, а тако ти бога,
Остани, где си, близу сина свога;
Близину твоју
Син осетит мора
И кроз девет врата
Затворена двора.

Остани овде, пред иконом клечи,
Близина твоја сина ће да лечи,
Мајчина близина
То је сила света
Њу више не крећи
Од свога детета.

Издржи и ове дане искушења.
У једном часку прилика се мења.
Па ако сада политика чудна
„Не може дукче" — правда је још будна,
Она ти вели,
Она те теши:
Све ће то на добро
Скупштина да реши.

З. у „Стар малом".

преглед зграде г. А. Антоновића и ако постигне повољну цену, да исту узме за стан ноћних чувара; Одлучио да се за салане први плац на другу смедеревском уступи Глиши Стојановићу, за цену од 305 дин.. а на Кајабурми, први плац Дини Наумовићу за 300, други Јов. Тодоровићу за 207 а трећи Јаћи Максимовићу за 154 динара; Одобрио лицитацију за набавку 92.565 кгр. сена и 29 200 кгр. сламе, а за набавку 40.000 кгр. јечма и 12000 кгр. овса да се одреди друга лицитација ако Милош Ђурић на коме је остала лицитација јечма и овса пристане на потребну допуну услова; Дао мишљење да се Кости Гинићу не може допустити отварање кафане близу новог гробља, пошто се томе противе сви обзири а нарочито прописе санитетског закона забрањује подизање и таквих зграда у непосредној близини гробља; Решено да се извши регулација Милетине и вишњичке улице у оним ширинама које је у плану регулације утврдио г. министар грађевина и на начин како је комисија предложила и сопственици имања пристали да им општина даде накнаду само у земљишту; Поверио тројици правника да даду своје мишљење: да ли сопственици имања фишекџијске улице имају права на позадни излазак са стране гробља; Решио да комисија од четири лица изврши преглед понуђених зграда за школе, и да даде мишљење која од њих да се узме за школу; Одлучио да се оправка данашњих и набавка нових фењера за 1890 г. уступи Ранку Гобенцу и комп. за цену од 2488 динара; Усвојио лицитацију за набавку гаса за 1890 год. која је остала на Кости Петровићу с тим да се свако кило плаћа по 47 п. дин.; Одлучио да се држана лицитација одбаци и распише нова, и то не за крпеж него да се цео простор од 1300 метара претресе; Оставио суду да регулише питање о праву општине на цубок у смислу понуде коју је учинио Коста Панђела; Одложио за другу седницу да даде мишљење о подизању нове дорћолске цркве; Решио да општина београдска уплаћује у утемељачки фонд друштва „Кола Јахача кнез Михаила“ 300 дин.; и изабрао комисију да оцени како да се награде калдрмске стазе до фабрике монопола дувана, па за тим одмах да се посао изврши.

*

Један предлог. Уредништво је добило ово писмо:

Је ли ко пролазећи Калимегданом обратио пажњу своју на регулацију улице почев од гостионице „Српског Краља“, па редом ка Дунаву? Је ли ко видио како је мали Калимегдан остао као брег и вадвисно улицу са 2—3—4 метра, а улица изгледа као неки кланац, између кућа и Калимегдана? Ако је видио (нарочито требала је да види општина или ко од одборника), је ли помишљао како ће да изгледа та улица, пошто се калдрмише, и ако тако остане, ће ли се брег од време на на време ронити и улицу затварати? ...

Општина наша која је позвана да о томе води рачуна, она нас је увек уверавала а и сада нас уверава, да њени приходи не могу све подмирити и да, природно, неће моћи за дуго време подићи зид око овог ископаног места. То је једно, а друго: баш ако и подигне зид, тај ће бити од сувог материјала (из малтера), који ће се кроз кратко време сам по себи разрушити и тако неће бити никакве ваљде, а општину ће стати прилична цена.

Да би наша општина подигнућем зида, као ограде, око малог Калимегдана могла у исто време имати и један извор свога прихода, — ми ћемо изнети наше мишљење — предлог, који неће бити на одмет општини и зато требало би га проучити и оценити.

Пре свега треба имати на уму да Београд сам по себи напредује, и то је најзад са свим природни прогрес. За овим прогресом треба бар корачати, ако не можемо предњачити. За то се ваља довијати, сећати, мислити, да где год се има што утрошити, да то, ако је могуће, буде од неке користи (не као општинска расадница). И по томе, кад општина мора већ утрошити неку суму на подизање зида око ископаног Калимегдана, онда утрошити још неку хиљаду динара више на цељ, која у вези са њиме стоји, и то ће сваки мислим, одобрити. И за то ево усуђујемо се изнети наш предлог, који се састоји у овоме: Да, пошто се већ мора подићи зид око малог Калимегдана, то дуж тога зида, подићи и једну зграду са салоном, који би и лети и зими могао служити за забаве, концерте, играпке и т д.; са салоном у коме би се продавало (лети) минералне воде, лимунада, сладолед и т д; а спрам ових салона удесити (зими) један повећи круг, *) који ће служити за тоцињање.

*

Аудијенција. У недељу у 11½ сахати пре подне Њено Величанство Краљица Наталија примила је одбор београдских трговаца, који су јој изашли на лађици „Александру“ у сусрет до Вишњице. Одбор јој је том приликом предао адресу добродошлице, оштампану на свили и опточену народним тробојкама. Аудијенција је трајала 10 минута. Њено Величанство се заблагодарило одбору на толикој пажњи и осећајима београдских трговаца према Њој, и била је весма дирнута пажњом Београђана.

Исти одбор требао је овом приликом да преда Њеном Величанству дивну киту цвећа. Али како се чуло да се Њено Величанство намерава овде стално настанити и да је ради тога ступила у преговоре ради куповине засебне куће, одбор је решио да за сад не предаје киту цвећа, но кад Њено Величанство купи кућу и усели се у њу, да на насеље однесе какав скупоценији и трајнији спомен.

*

Јубилеј. У недељу је г. Панта Срећковић професор В. Школе прославио тридесето-годишњицу своје професорске службе. Тога дана је слављеник примао честитања телеграфска и усмена. Усменом су му честитали г.г. намесници Ристић и Протић професорски колегијум, његови ђаци и многи његови пријатељи

*

Данашњи број нашега листа излази на по табака због сметња у штампарији, које су већ отклоњене.

*) Круг или рундо, то је ископано једно место за 1—2 дека-метра дубоко, које се напуни (зими) водом и која се преко ноћ смрзне. Тако добијемо лед, који се, пошто се тоцињање сврши, свако вече полије са нешто мало воде, и тако се све понавља док зима траје. На оваком месту тоцилати се права је забава; јер кад човек озебе, он бежи у салон а попије шољу каве или теја; а нема ни опасности као на Сави или Дунаву, где се човек може утопити

ДОМАЋЕ ВЕСТИ

Разбојништво. „С. Србија“ јавља, да су десет наоружаних разбојника дошли 19 о. м. у први сумрак у механу Јевђе Корићанца, у Краљеву, где су затекли Јевђу да седи па га убили из пушке. За тим су његову жену Јелу везали, па онда изобијали сандуке и затворе, те покупили што су нашли. По кад су видели да нема много пара, они упитају Јелу где је каса с 2000 дук, цес? Јела је одговорила да нема, а један зликовац онда повика да је закољу. У то један укућанин Јевђин повика с поља за помоћ те зликовци побегну.

ТЕЛЕГРАМИ

„*Малим Новинама*“

19 СЕПТЕМБРА

Париз. Од 183 избора познат је резултат за 172 избора. Републиканаца изабрано 124, опозиције 48. Нова комора имаће од прилике 360 републиканаца против 210 опозиционара.

Праг. Немачки посланици на чешком земаљском сабору решили су једногласно да не учествују у седницама саборским ни за идућу сесију,

Софија. „Свобода“ говорећи о признању кнеза Фердинанда, које је покренула јевропска штампа, и помињући решење портино да о овоме пошље окружницу силама, решење од којег се одустало усљед интрига Нелидовљевих — констатује да према берланском уговору иницијатива у овоме питању припада Турској. Друкчије поступање Турске према Бугарској нагнаће ову да се не обзире више на Турску као суверену силу и да сама потражи срестава погодних за свој спас. Турска треба без оклевавања да се изјасни, ако неће да је једног дана изненаде нови догађаји.

КЊИЖЕВНИ ОГЛАСИ

ПОЗИВ НА ПРЕТПЛАТУ

„МЕТЛА“

Здраво озбиљан, шаљив, фини, прости, награђени и накарађени календар за 1890 год. која је по глупости проста, ал' која је *преступна*, јер се у њој може *пре-ступити* у бувару, него иначе; може се *преступити* закон о царини, кад шверцујемо алине из Земуна; може се *преступити* кривични Закон, и упасти у *преступ* и т д.

Дакле, уписуј се народе што пре, јер је рок упису остављен *до 15 Октомбра тек. год.* Новац се шаље г. С. Хоровица штампарија „код просвете.“ Ово је згодна прилика да дођете *ви* до једног *шаљивог* календара, а *ја* до 15 дана *обавног* затвора.

Цена је само 60 пар. дин. Скупљачи добијају на 10 скупљ. их претплатника један комад на дар (као проводаџије „башчалук“ од девојке)

ОГЛАСИ

КУЋУ моју 2 јаблана ул бр. 35. продајем из слободне руке.

Стана А Милојевићка

668 2—3

КВАРТИР на топличином венцу број 9 иза кафане „Руског цара“ 5 соба кујна подрум вешерница бунар у авлији дајем под кирију од 1 Новембра,

675,1—4 Светозар Јовановић

КУЋУ у двоској улици *Број 3* од 1 нов о. г. дајем под кирију са шталом за три коња, а и продајем исту кућу погодбе ради јавити се подписаном улица Кнеза Милоша бр. 74.

Танасије Симић

671,1—3 пензионер.

КУЋА Илије Ђукнића пуковника на врачару спрочу војне болнице са четири собе, кујном подрумом и шталом, издаје се под кирију од 1. новембра. Упитати Милана Јанковића окр. начелника. 677,1—1

ДВА ДОБРА ТЕГЛЕЋА

КОЊА

шест година стара продају се. Упитати у овој редакцији.

637,4—6

Градско купатило

АМАМ

РАДИ СВАКИ ДАН

За мушке особе од 6 изјутра до 8 сати пре подне и од 6 сати по подне до 9 сати у вече.

Петком Недељом и Празником и цео дан.

ЦЕНА КУПАЊА

За мушке особе у кабини од особе д. 80 п.
Галерија „ „ 60 п
За женске особље од особе „ 60 „
Галерија „ „ 40 „
деца до 10 година плаћају половину цене.

673,1—10

Под кирију

Кафана код три тријања цигларска улица у Палилули са целим једеком као и добрим подрумом и осталим удобностима.

Даје се један дућан удобан за бакалницу са квартиром и без Издаје се од 1 Новембра коме треба погодбе ради обрати се може.

Кости Ј. Пупићу

Маркова ул- бр. 9

674,1—5 батал-џамија

Стављам до знања п. публици да сам дао израдити особито лепе

СПОМЕНИЦЕ И БРОШЕВЕ

за украсе мушкима и женскима

— *а у спомен миропомазања* —

ЊЕГОВОГ ВЕЛИЧАНСТВА

КРАЉА АЛЕКСАНДРА I.

Главно стовариште тих споменица за краљевину Србију дао сам г. г. „*Нишкану и Здујићу,*“ овдашњим фабрикантима цигар-папира.

Исте споменице продајем препродавцима на 10 комада најмање по 1 дин и 50 п. дин. а препродавци не смеју их продавати скупље од 2 динара комад.

Ко би из унутрашњости Србије желео да има на продају ове споменице, малим да се обрате г. г. Нахману и Здујићу.

Молим п. публику да изволи похитати с куповањем ових споменица, јер их је још врло мало остало, тим тим пре што сам један део прихода уступио друштву „Св. Саве“ (20%) као што тврди и уверење преседника друштва „Св. Саве“ од 18 августа о. г.

У Београду, 6. Септембра 1889.

Са особитим поштовањем

М. А. Маца

(Београђанин)

Толмач и Агент. у Будимпешти.

601, 4—30

Власник и главни уредник Пера Тодоровић. Одговорни уредник С. Јаношевић. Штампарија „код Просвете“ Позор. трг. бр 2

БРОЈ 278 СРЕДА 27 СЕПТЕМБРА 1889 ГОДИНА II

ИЗЛАЗИ СВАКИ ДАН

БРОЈ 10. П. Д.

ЦЕНА ЗА СТРАНЕ ЗЕМЉЕ
За годину . . . . . 30 динара
На по године . . . . . 15 динара
На 3 месеца . . . . . 9 динара

LE PETIT JOURNAL

МАЛЕ НОВИНЕ

ДНЕВНИ ЛИСТ ЗА СВАКОГА

Претплата из унутр. полаже се само код пошта

За Београд нема претплате — Лист се продаје на број

Писма и рукописи шаљу се Власнику „Малих Новина" Топличин венац бр. 17., на горњем спрату.

Претплата се прима код свију пошта у Србији

ЦЕНЕ ОГЛАСИМА
На првој страни од петит. реда 20. пр. дин. а на четвртој од петит реда 10 пр. дин
ПРИПОСЛАНО стаје 50 пр. д. од петит реда.

KLEINE ZEITUNG

Огласи јевтино, по потреби и са сликама. За свако оглашење плаћа се држ. таксе 20 пр. д. ВЕЋИ ОГЛАСИ ПО ПОГОДБИ

НАЈНОВИЈИХ ЖЕНСКИХ

ТРИКО-РЕКЛИ

ЗА ЈЕСЕЊУ И ЗИМСКУ СЕЗОНУ

У ВРЛО ВЕЛИКОМ И ОСОБИТО ЛЕПОМ ИЗБОРУ

ДОБИЛА ЈЕ И ПРОДАЈЕ

По цени јефтиној и утврђеној

Галантериска трговина

КОСТЕ НИКОЛИЋА

улица кнеза Михаила

658,2—6

ДВЕ СРЕЋКЕ

ЗА 10 ДИНАРА

ВУЧЕЊЕ 3/15 ОКТ. 1889

20,000 ЗГОДИТАКА

ГЛАВНИ ЗГОДИТАК

300,000 ДИН.

ЗГОДИТАКА ИМА

ОД 40.000, 20.000

10.000, 5000 динара и т. д.

Велика лутрија црвеног крста
Вучење 3/15 октобра 1889 год.

Исплата добитака без икаквог одбитка. Новац за срећке шаље се у препорученом писму у Српским банкама под адресом: Gebouw Niederland (7 Jahr) „Continental office 76" Amsterdam.

645,3—6

У ПОЗОРИШНОЈ КАФАНИ

Само неколико

КОНЦЕРАТА

даваће од данас сваког дана сестре и брат

Госпојица Северина и г-ца Јерена, брат Антони Руперти Талијани

Певају на српском, талијанском, француском руском, румунском, грчком, турском, и бугарском језику

Пркос певају у дујету, мушко и женско, сестре и играју, у српско-народној ношњи, до сада овди невиђено.

ПОД УПРАВОМ ОЦА И МАЈКЕ

Моле за многобројну посету

Улазак бесилатан

С поштовањем

Јозев и Терези Руперти

родитељи из Италије.

664 3—5

ПОМОДНА ТРГОВИНА

ПЕТРА РАДОСАВЉЕВИЋА

ДОБИЛА ЈЕ ВЕЛЕКИ ИЗБОР

Обућа сваковрсних. **Шешира и капа, хаљина** дачијих, **женски** трико **струкова, сукања** штофани **широких марама** нарочито за Српску ношњу, **кошуља, подкошуља и гаћа** вунених **прслука и чарапа** плетених, **ћебета, рукавица** разних, **рубља мушког и женског** нарочито за **дарове, венаца, валова, лепеза, марама и сапуна**, фрацеских и разних галантериских

НОВОСТИ

679,2—6

„Авала" живин рудник.

Трећа и последња уплата на акције друштва за експлоатацију живиног рудника „Авала" почиње од 1 Октобра ове год.

Услед тога Народна Банка позива све оне, који су код. ње уписали акције овог друштва, да јој почев од 1 Октобра о. г. на име поменуте уплате положе за сваку акцију 5 шилинга т. ј. дин 6,37½ у злату.

Бр, 6352

25 Септембра 1889
у Београду

674,1—3

У Петак 20 Септембра почев од 10 сати пре подне изложи ће се јавној продаји, пред кафаном Златан Топ, на баталџамији једна кобила и једно ждребе.

Чине се пажљивим љубитељи коња на ову продају, јер је то ждребе добило награду на шабачкој троци — Кобила мати његова — ждребна је опет.

Ако би ко хтео и до тог дана да је купи, нека сврати у спомену кафану, и са гостионичаром се погоди. 678,1—1

др. Јован Данић

Вратио се с пута. Болеснике прима код куће од 2—4 по подне.

685,1—3

Елегантан батар на продају. Видети се може од 12—1 по подне. — Дворска улица Бр. 1.

665 3—3

ДЕЛА
г. ПЕРЕ ТОДОРОВИЋА

КЊИГА ЗА ГРОШ

Изашла је из штампе друга књижица овога издања под именом

ЛЕПЕ ГРЕШНИЦЕ

Може се добити у уредништву „Малих Новина“ и у књижари код „Св. Саве“

Поруке из унутрашњости треба упућивати у књижару „Св. Саве“ у кући г. Андрејевића спрам Споменика Београд.

Краљице Наталије

Повратак у Отаџбину

Спев Србина **Милоша Грабовачког.**

Цена 20 пара динар. На више за готов новац 33⅓ %. Наруџбине ваља управити на писца у Земун или на књижару В. Валожића у Београд.

Још који дан па ће се састати Народна Скупштина, а пред њу ће доћи на решење многа важна питања и многи значајни закони.

По дужности јавнога органа наш ће задатак бити, да наше штоване читатеље брзо и тачно обавештавамо о целом раду скупштинском и да тај рад савесно пропраћамо и оцењујемо.

Услед свега тога за све време скупштинског трајања, скупштински рад привлачиће нашу најживљу пажњу. Па како ће наш лист тада поглавито бити заузет скупштинским радом и главна пажња скупштини посвећена, то нећемо имати времена ни места да се за време скупштинског трајања опширно бавимо другим питањима, те за то хитамо да за ово неколико дана, што нам још остаје до скупштине, дамо у нашем листу места свима мањењима, која неће бити штетна да се чују у јавном мњењу.

Услед тога дајемо радо места и овом чланку, који ниже доносимо, у коме је један наш пријатељ и један од одличних правника наших објективно изложио стање у коме се данас налази тако звано „Краљичино питање“ и указао на главније моменте како управо ваља схватати ово питање.

И ако у чланку има места, с којима се не бисмо могли сложити, ми опет за то радо дајемо место овоме чланку јер он то заслужује по целокупној тенденцији и садржинсвојој а читатељи и сами ће опазити места где се ми с г. писцем не слажемо,, јер смо ми о тим питањима већ раније јасно и отворено исказали наш суд.

*

ПОСЛЂЕЊА РЕЧ

—

Пре краткога времена рекло је једно од најважнијих гласила јавнога мњења у Инглеској да је Србија постала рана на јевропскоме телу, а скоро сва јевропска штампа показује, већ од дужега времена, на Србију, као на место, где се скривају најозбиљније опасности за општи мир.

У ствари, Србија се неправедно оптужује. За свакога, који иоле познаје данашње прилике у нас, сасвим је јасно, да Србији треба више мира, но ма којој другој држави. Она нема рачуна да ремети мир, просто за то, што не би имала, данас, довољно снаге, да се од немира користи. Тако је у истини; али морамо признати, да спољни облик појава у нас, растумачен несимпатичним расположењима према нашем народу, може у неколико дати повода и противним закључцима.

Од десетак г дина на овамо Србија се налази у јеку преображајне кризе, скоро у свима правцима свога јавнога живота. Брзина потиска, којим се тај преображај изводи, можда је нешто јача, него што би требало за правилан и срачунат ток развоја; али, на несрећу, Србија данас нема довољно времена да лагано иде. Скоро из дана у дан долазила су на решавање питања веома деликатне и важне природе. Рат са Бугарском придао је оваком стању акутан карактер и изазвао политичну кризу у управним круговима, која је имала судбоносне последице за даљу владавину краља Милана. Отуда је, у главноме и породична размирица у владајућем Дому, отуда и промена Устава, и напослетку, отуда и сам силазак Краља Милана са престола.

Није чудо, што су ови догађаји, извршени у овако кратком размаку времена, држали земљу у трзавици а на страни, где се одржање мира желело, узнемиравали; али, у самој ствари, нити је од бугарског рата на овамо било, нити данас има у Србији ма чега што би озбиљно гро зило миру било у земљи било на страни. Има, истина, прилично неспретности и невештине у упућивању и расправљању неких важнијих питања, али мало више пажње и хладнокрвности, а мање шпекулисања на моралу и узалудно разметање па би брзо све дошло у добар ред и све би било на своме правоме месту. До владе је, дакле, да створи и у земљи и на страни, уверење: да жели реда и мира, и да има довољно уметности и моћи, да све то постигне, те да нам се земља не оптужује без разлога као рушилац општега мира.

Ну, једна што је влада, газећи и преко закона и преко Устава, довела у неки ред питање Митрополита Мијанла, жртвујући и сам ауторитет државе некаквим тренутним потребама политике, политике која је сасвим сумњиве вредности, наша зла срећа хтела је да се створи и „питање“ Краљице-Матере, које може бити веома замашно и по личностима, којих се оно тиче, и по последицама које оно може да има по животне државне интересе.

После оне службене изјаве у „Српским Новинама“, ако, можда, и не знамо баш све, знамо бар то па чисто, зашто Краљева Мати није *службено* дочекана у престоници, у којој Њен Син седи на Престолу; а није дочекана за то, што се Краљу Милану не допада, да Краљица Мати станује у Србији, и он је тај, који забрањује, да се Она као Краљева Мати дочека и прими.

Ми немамо ни најмање воље да говоримо, и овом приликом, о жалосном утиску, који је та чудновата појава уопште учинила на наш цео свет, о утиску, који деморалише, разврћа јавни морал. А нећемо сувише да указујемо на опасност појава оваквe природе, које обелодањују, да је у круговима и код људи, у којих би требало да влада миран и бистар поглед на сва земаљска питања, завладала збуњеност и неувиђавност. Јер, на послетку, тако звано краљичино питање само је за то постало тешко питање, што су га се невичне руке дотакле, и што намесништво и влада нису вршили своју дужност.

Пре свега, нама је тешко разумети зашто на пример Краљицу Матер није могао дочекати Њен Син и сви остали званични кругови, кад већ није било начина, — по држању истих кругова, — да се „Грађанци Наталији“ спречи долазак у Србију? Шта је сметало, да се, и после, дочека а преговара о начинима и условима, било за Краљичино становање у земљи, било за њене будуће одн се према Краљу Сину? Доиста свему томе ништа није стајало на путу и да је којом срећом тај прост начин изабрат, а да се ипак ничије право не повреди и да се опет ствар ма у ком правцу, тиме не пресуди — избегао би се један жалостан и осудљив призор, који је нашу земљу у очима образованога света понизио, а веру у довољну мудрост данашњих управљача земље ослабио. Не би се по вароши и по страној штампи, која Србији не симпатише, растурали гласови и тумачења, која су свакојако, срачуњена у накосној намери да баца тамну сенку на чистоту синовљих осећаја; не би се, најзад, чепркало, е да ли ту нема и каквих других скривених разлога и задњих мисли, које су намесништво и владу могле руководити да тако ураде.

Ну, кад смо већ без икакве нужде добили и Краљичино питање, вредно је да видимо, какве је оно природе, и у чем се управо оно састоји.

По држању намесништва и владе, краљ Отац, који је задржао право васпитања малолетнога Краља, по члану 72. Устава има право да одређује односе између Краљице Матере и Њенога малолетнога Сина; а намесништво и в ада нису позвани, да се у та питања сасвим личне природе сами мешају.

У овоме има нешто истине, али има и много више погрешнога схватања. Краљ Милан има доиста право да води бригу о васпитању малолетнога Краља, али из тога још не следује, да он има и право да забрани Сину да виђа своју мајку. Намесници и влада могу оставити краљу-Оцу да руководи васпитањем и образовањем малолетнога Краља, али *њима није дозвољено да остану равнодушни* према *природи* васпитања, какво се даје будућем Владаоцу наше земље. Ове се јасне поставке овде просто напомињу, а то за то, што ће и сами читатељи моћи лако замислити случајеве, који се могу појавити, и који би наше разумевање доказали до очевидности. Ако би, у осталом, природни односи између Краљице Матере и Краља Сина могли зависити од метода васпитавања, какво би онда то жалосно васпитање било, којим се разлабављају осећаји божанске везе између сина и матере? Коме име матере до гроба није и драго и свето, шта онда таквоме може бити свето на овоме свету?!...

У Србији пролазе, истина, често најдебље глупости и сокачке обмане под видом доказане истине; ну ипак у овом случају, нико озбиљно не може веровати, да је чл. 72. Устава спречило званичне кругове да Краљеву Матер службено и уљудно дочекају. Нико не може мислити, да добро васпитање малолетнога Краља захтева да се са својом Матером не састаје. Нико, на послетку, не сумња ни у то, да су намесништво и влада позвани, да и они, по кадкад, загледе, како се Владалац наш васпитава. И намесници и влада видели су, да није довољно позвати се само на чл. 72. Устава, те да се тиме оправда њихово понашање према Краљици Матери. Васпитање Краља Александра не може бити у Њстини оштећено ни од становања његове Матере у земљи ни од Њеног састајања с Њиме, него баш сасвим противно; али, ако би се баш то хтело тврдити, онда треба изнети доказе друге природе, доказе позитивне, које земља има право да сазна, — а не просте прохтеве краља Милана.

Нека нам не замере ни висока господа, која данас управљају судбином ове земље, ни српска штампа, ни наше јавно мњење, па ни сви укупни чланови новога Устава што нам је немогућно да верујемо и ми у у звучну демократску реченицу, по којој би краљ-отац и Краљица-Мати постали „грађанин Милан“ и „грађанка Наталија“, и да се лични односи Краљевих родитеља према Краљу Сину имају да одређују само на основу Устава и осталих закона земаљских. Доиста, за дивно је чудо, како је овако плитки поглед на питање могао тако лако да завлада у нас целим светом, када је сваком веома лако умотрити, да Краљеви родитељи нити могу све да раде што други српски грађани раде без зазора, нити им је допуштено, да не раде у приликама, када други могу слободно да се одмарају. Кад је ко срећан да се може назвати родитељем владаоца, та му срећа сама собом налаже и дужност, да прими на се и одговорност тако узвишеног положаја. Углед и сталност престола траже, често, и такве жртве, какве Устав и други закони не помињу, али које захтевају интереси престола и монархичног начела, па следствено и интереси земље, у којој постоји монархија и престо. Нашим читатељима не треба, очевидно, ни за ово примера; они ће их моћи сами лако замислити.

Краљеви родитељи и остали чланови Краљевог дома морају, дакле, да живе и да раде онако, како користи престола захтевају и да се, у томе погледу, покоравају наредбама владаоца. Ко то не ће, тај не признаје монархичну систему управе или прикривеним путевима противу ње ради. Према овоме, Краљ Александар, или они, који у Његово име врше данас Краљевску Му власт, имају право и дужност да реше, у неким приликама, о начину живота и месту становања узвишених родитеља Краљевих. И сад постаје једино питање, како би тр бало то решење да буде, те да задовољи и захтеве који се односе на васпитање младога Краља, и оне, који служе угледу престола, и оне, који могу да учврсте и развијају осећаје оданости према монархичном начелу.

Ако би, пак, у истини било опасности за династију и земљу, — а не само за комотан живот г. г. намесника и г.г. министара, — од становања у земљи било једнога другога родитеља Краљевог не би требало часити ни часа него би му требало то становање закратити. То би било право, то би била строга дужност намесништва и владе, али у исто време, то би могло бити и један једини узрок, који би ту строгу и изазвану меру могао да оправда. И познити службени комуникe додирује доиста и ту тачку, кад вели да је службени дочек Краљице Матере изостао за то, што није хтела да пристане да у Србији стално не живи, а преписка, која је између намесника г. Ристића и Краљице матере, вели са своје стране: да Краљица Мати не би требало да стално живи у земљи, што би то било опасно по династију. Две доиста веома крупне и различне ствари у једној службеној изјави.

Нама се чини, да г. г. намесници и г. г. министри нису имали довољно разлога, да се тако жестоко раерде на Краљеву Матер, што им она није испунила жељу, да у Србији не станује, те да јој само за то одреку службени дочек; ну, то је само ствар осећања уљудности на с тога и не желимо да ту страну овога питања за сада дирамо, већ да сву нашу

пажњу поклонимо ономе другоме разлогу, по коме би стално становање Краљице Матере у земљи било опасно по династију.

Није лако погодити од куда на једанпут та зебња у г. Ристића, од куда страховање баш од Матере Краљеве за династију, кад се он — г. Ристић, — не плаши толико агитатора, који, и јавно и тајно, а за извесне, одавно већ објављене фир е, и у самој земљи и на страни, рију противу династије. Напослетку г. Ристић сада високо стоји, па, ваљда, од нас и боље види; али, знајући да Краљева Мати није до данас дала ни најмање повода, да се посумња ни у Њену материнску љубав, ни у Њену оданост домовини, ми имамо дужност а и право, да г. Ристићу све дотле не верујемо док нам позитивне доказе за своје тврђење не изнесе; а он би, данас, и дужан био да то учини. Било би, доиста, занимљиво сазнати, на који начин и каква би то уображена радња Краљице Матере могла бити опасна за династију. voyons donc. Сигурно се не мисли, да је Краљева Мати ступила у службу код какве нове династије. Боје ли се данашњи управљачки кругови, да би Краљица Мати могла тежити да дочена у своје руке намесничку власт, и да би се тиме могла изазвати у земљи династичка криза? Да ли се стреми од тога, да се Краљица Мати не нода упливима личности, за које се држи, да су противне струји, која данас влада? те да би таква радња Краљице Матере могла постати неповољна за те кругове, те тим опет путем изазвати опасност за династију? Да ли се у сталном становању Краљице Матере у Србији не види опасност за добре односе са суседном нам аустро-угарском царевином? Да ли се, напослетку, управљачки кругови не боје, да се и краљ Милан, услед доласка Краљице Матере, не врати и стално не настани у земљи, те би на тај начин њихова још жива домаћа размирица могла дати повода непријатним призорима, који би могли потавнети углед Престола?...

Ни једна страна држава нема права да се плете у наше чисто унутарње питање, и ми се, доиста, не можемо довољно начудити распасан м и сокачком тону, који је суседна аустро-угарска штампа у томе питању заузела, продавајући се у исто време да је пријатељ српскоме народу. Стране државе утицале су на питања која се тичу искључно наших унутарњих послова само онда, кад су им управљачки кругови у Србији то допуштали, инче нису ни пробали. Ми не видимо разлога зашто би Аустро-Угарска зебла од становања Краљице Матере у Србији; али, ако би јој то доиста било непријатно, ка што се из начина писања њених листова даје закључити, онда шта би јој ту ми могли помоћи. Ми бисмо само погрешили, ако бисмо водили рачуна од тако неоправдане жеље.

Што се, пак, осталих поставака тиче, ми не верујемо, да се Краљица Мати ставила у службу које нове династије; ми не верујемо, да она тежи за намесничком влашћу, јер то не допушта Њен позив ни интерес династије Њеног Сина; ми не верујемо, да би се Краљица Мати подала утицајима, који су противни владајућим круговима, *јер је у интересу Престола, да се избегне сваки потрес и криза за све време малолетства Њеног Сина*; но кад би се то и десило, намесништво и влада имају доста снаге и моћи да Краљицу Матер опомену на дужности Њеногa положаја.

На послетку, остаје још једна могућна поставка, а то је, да се оба родитеља стално настане у Србији и да продуже и даље јавно одржавати у животу своју породичну размирицу; али у самом том случају не би могла наступити никаква озбиљна опасност за династију, ако би намесништво и влада учиниле једном за свагда крај јавном расправљању тога непријатнога питања.

Владавина краља Милана није имала среће; многе су прилике за то криве; али и он сам није остао без одговорности одгајен од ране младости без неге и љубави родитељске, окружен људима, који су рачунали да целог свог века поред њега и од њега живе; који су тога ради пажљиво изучавали сваку слабост његове природе и у удварању улагали за своју будућност; који су често тражили, да задобију његово поверење и оним путевима, који су у његовим млађаним очима морали поколебати веру у чистоту карактера политичких људи, и тако развили му нарав доста неподесну за владалачке тешке прилике у Србији. На послетку, било како му драго, владавину краља Милана судиле су јавно и најодлучније обе данашње странке, и либерална и радикална и учиниле су је даље немогућном; оне су обе честитале и краљу Милану и земљи што је крај тој владавини једном наступио, — за то нам управо и изгледа данас са свим загонетан разлог, који је побудио намесништво и владу да се у питању Краљице Матере заклањају за лична расположења краља Милана и да остављају да они сами између себе своје личне односе расправљају како најбоље знају.

Било да краљ Милан има врло правилне, било да има врло погрешне погледе на питања, која се тичу српског народа, историјски ток догађаја учинио је, да се о његовим мислима може данас само академски дискутовати, али његово расположење и његове оцене не би смеле ваше да имају утицаја на судбину ове земље. Ми не говоримо ово из нерасположења према узвишеној личности краља Милана, ми ово не говоримо ни за то, што не би веровали у његово познавање државних послова. Наша је намера чиста, јасна, отворена; а та је: да покажемо колико велику опасност за правилан напредак наше земље сакрива у себи та околност, ако би се, ма и за тренут, могло да посумња о месту, где се управо права Највиша Власт земаљска налази? Две власти не могу бити. Стварна снага у држави губила је свагда формалну која би само на основу прописа а не и праве моћи почивала. Ко озбиљно, искрено жели мира и реда у овој земљи, тај мора желети и то: да сваки остане на своме месту, и да сваки врши савесно дужности, које му положај у држави налаже; а нарочито г. г. намесници не би смели допустити да се дође до те двоумице. Они не би требало ни једног часа да губе из вида, да ако за Србију не би било интереса, да се владајућа династија и начело монархично учвршћује, онда још далеко мање може га бити, да се намесништву осигура могућност, да пуних пет година продрема на комотним столицама, на макар ствари у земљи ишле сасвим на божију вересију.

Да закључимо.

Интерес васпитања малолетнога Краља захтева да Узвишени Родитељи Његови живе у земљи и утичу на развитак његове и физичке и моралне природе.*) Тај утицај нико други није у стању да замени. Оба родитеља били би дужни да забораве што се више ни вратити ни поправити не да. То захтева интерес Њиховога Сина; то иште углед и сталност Престола; најзад то захтева и општи интерес ове свачим напаћене земље; свакако, заслужује да се мало и о њему брига води. А у колико, пак, гг. намесници буду савеснији и потпуније вршили своје дужности у толико ће бити мање оне опасне двоумице о тежишту праве власти, па слествено, у толико ће бити чвршће утврђен Престо, који им је на чување поверен.

Неутрални

*) Краљу Милану нико не брани да, ако хоће, и стално пребива у Србији ма да је веома спорно питање да ли би његов непосредан утицај на младога Краља био тако благотворан. Али кад већ краљ Милан мисли да може и из Јевропе, удаљен од сина, вршити потребан утицај на васпитање младога Краља који му је уставом ујамчен, онда му не треба ни сметати да тако и поступи. Али по том истом праву и на том истом основу не треба ни Краљици сметати да остане код Сина, кад Она сматра да без те непосредне близине не може потпуно одговорити својим Материнским дужностима. Прим. ур.

БЕОГРАДСКЕ ВЕСТИ.

Посета. Намесник г. Белимарковић посетио је у недељу у вече Њено Величанство Краљицу Наталију.

*

Београдски трговци код Краљице. У јучерашњем броју јавили смо да је одбор младих београдских трговаца у недељу у подне предао Краљици Наталији адресу добродошлице. Сад смо у стању саопштити нашим читатељима и садржину те адресе, која гласи:

„Ваше Величанство!

„Узвишена Госпођо Краљице!

„У срцима грађана **Ваше Краљевске** престонице још живе у свежој успомени сва племенита и узорита дела **Вашега Величанства**. Та су дела озарена небеским сјајем. Ви сте узвишена **Краљице** била нежна мати деце наше. Ви сте анђелском благошћу неговали нашу врлу браћу, борце наше. Ви сте материнском руком утрли многу сузу, и разагнали многу бору беднима и невољнима Ви сте дизали школе, где се карактери челиче и храмове, где се проповеда истина, правда, благост и великодушје. Ви сте, **Величанство, били Мајка Србије**

„Све истините молитве, све искрене захвале, све топле сузе сада се стапају у један радосан усклик:

„**Добро нам дошла дична Мајко наша!**“

„Живела нам дуго и срећно покрај нашега Краља Александра, узданице наше!“

„У име грађана трговачког и занатлиског сталежа, који су срећу имали, да **Ваше Величанство** при доласку у Београд 17. септембра 1889 год. на лађи Александру дочекају“.

Њено Величанство благоволело је заблагодарити овим речима;

„Ја немам довољно речи да вам се захвалим на данаш. њем поздраву. Ви сте Ми први донели, при Мом доласку, глас из Мог милог Београда и не могу вам казати, с каквом сам га радошћу и узбуђењем чула. Ви сте будући нараштај, који ће окружавати Мога Сина, и у вашем поздраву Ја видим племенитост те Ми то улива наду на бољу будућност и боље дане. Живети у средини Мојих милих Београђана, била је Моја вечита жеља, и међу њима и поред Мога Сина могу једино срећна бити“.

При растанку Њено Величанство рекло је: „Још једаред вам кажем — Хвала!“

*

Касација је поништила решење суда вар. Београда, којим је одобрено узапћење 272 бр. нашега листа, у коме је био чланак „Две приче“. Касациони Суд поништио је решење суда варошког с тога, што у решењу истог суда нису изложени изрази, у којима се садржи увреда Њ. В. Краљу. Каку ће одлуку, према овим примедбама Касације, донети суд вар. Београда ми још не знамо. Али овом приликом имамо да кажемо само то, да су у први мах о овом узапћењу у вар, суду решавали г.г. председник И. Мојсиловић и судије Радовановић и А. Боди. Преседник и судија Радовановић били су мишљења да решење управино о узапћењу треба одобрити, док је г. Боди одвојио мишљење и изнео разлоге да увреда за Њ. В. Краља не постоји и да лист треба пустити.

*

Тужен. Управа вароши Београда тужила је 270 број нашега листа због чланка „Краљица Мати и Краљ Син“, налазећи да се у њему наноси увреда Њ. В. Краљу.

ТЕЛЕГРАМИ

„Малим Новинама“

25 СЕПТЕМБРА

Петроград. Батаљони резерве кавкаске и дружине претвориће се у два градска батаљона, шест резервних регимент по два батаљона, четири резервна батаљона с по шест чета и два резервна батаљона с по пет или шест чета.

Париз. „Журналу де Деба“ јављају из Берлина: Кнез Бизмарк, примајући преседника конгреса за шумарску индустрију у Хамбургу рекао је да је ситуација са свим мирољубива. „Био је један тренутак не тако далеко, кад је Енглеека оклевала да се дефинитивно реши. Али сад је и она на чисто и ја вас могу уверити да је мир осигуран“.

Лаглијари. Јуче је беснила силна олуја по целој провинцији и учинила грдне несреће. Има безбројно жртава убијених и рањених.

Рим. Уверавају да ће талијански двор на свадби у Атини заступати војвода геновски.

26. септембра

Копенхаген. Државни сабор јуче отворен. Обе коморе изабрале су старе председнике.

Загреб. Посланици Валушниг и Урпани, угледајући се на Барчића, изјавили су да иступају из Старчевићеве странке. Клуб народне странке расправљаће у четвртак извештај регликомарне депутације,

Париз. У новој комори биће 365 републиканаца и 211 опозиционара.

ПРИПОСЛАНО*)

*) За ствари под овом рубриком уредништво не одговара.

Г. Петронију Кузмановићу

поручику

На све ваше грдње и претње које изливате на мене по наговору ваше газдарице (?) Маце, имам да кажем то: да сабљу и снагу употребите наша вам је дата а не да њом претите женама и плетете се у њине заћевице — мешајући и мене! и да вашег посилног употребите на оно, што вам следује, а не, да вам газдарицу чува.

А. Јанковић.

ЧИТАТЕЉИМА „МАЛИХ НОВИНА“

Враћамо пажњу наших штованих читатеља из унутрашњости да крајем овога месеца истиче претплата свима онима, који су се пре платили код поште на три четврти, и да је сад време да обнове претплату и за четврту четврт (октобар новембар и децембар) да им се лист не би обустављао.

Ко не положи претплату до I. октомбра, пошта ће му одмах тога дана број обуставити

1. октобра састаје се народна скупштина, ова скупштина биће веома важна, јер ће донети многе значајне законе који треба да утврде у законодавству слободе ујамчене уставом,

Уверени смо да ће српски грађани с нарочитом пажњом пратити рад ове скупштине, с тога смо се постарали да скупштинске извештаје доносимо најраније и најопширније

Уз то је наш лист једини који излази сваки дан па ће према свему томе штовани читаоци у њему наћи најраније и најпотпуније скупштинске извештаје.

КЊИЖЕВНИ ОГЛАСИ

ПОЗИВ НА ПРЕТПЛАТУ

„МЕТЛА“

Здраво озбиљан, шаљив, фини, прости, награђени и накарађени календар за 1890 год. која је по глупости проста, ал' која је *престушна*, јер се у њој може *пре-ступити* у бувару, него иначе; може се *преступити* закон о царини, кад шверцујемо аљине из Земуна; може се *преступити* кривичин Закон, и упасти у *преступ* и т д.

Дакле, уписују се народе што пре, јер је рок упису остављен *до 15 Октомбра тек. год.* Новац се шаље г. С. Хоровица штампарија „код просвете.“ Ово је згодна прилика да добијете *ви* до једног *шаљивог* календара, а *ја* до 15 дана *озбиљног* затвора.

Цена је само 60 пар. дин. Скупљачи добијају на 10 скупљених претплатника један комад на дар (као проводадије „башчалук“ од девојке)

—

Изашла је из штампе нова књига

ЛОНДОНСКИ РАЗБОЈНИЦИ

РОМАН ЧУВЕНОГА ЕНГЛЕСКОГА ПИСЦА

Чарлса Дикенса

Превео

Мита Ђорић.

Нема ваљада ни једнога читаоца у целоме свету, кога нису заинтересовала грозна убиства, што их почини у Лондону **Џек. трбосек** Познато је да је лондонска полиција тако организована, да стоји на врхунцу савршенства; Није чудо дакле, што се сваком свесном чита ого намене питање: како је мшуће да тако савршена лондонска полиција не може дојуће у траг једном Џеку који већ две године, на гнусан начин убија и онакажено толико женскиње

То питање постаће сваком јасно кад прочита.

Лондонске разбојнике.

У њима доровити енглески писац слика својим ненадмашним пером организацију лоповских и разбојничких чета у Лондону. слика њихов живот и рад на свима пољима преступа и злочина; уводи читаоца у најскривеније јазбине лоповске и вештином, како само он уме, опи сује сва дела њихова. да најмањих сигница. Психолошка страна свију лица тако је обрађена, сваки карактер је тако уметнички насликан, да вам се чини као да не читате роман већ гледате пред собом живе људе. Уз то је цело дело скроз проткано моралом, ма да има у њему и пикантних сцена а зачињено финим хумором, да се с пр вом може назвати: забавна и поучана књиге за све друштвене слојеве.

Дело ово има три свеске. Друга свеска биће готова крајем овог месеца а трећа најдаље до 15 Октобра ове год Свака свеска стаје један динар а може се добити у свима књижарама и код преводиоца у Београду Обилићев венац број 22.

—

МАЛИ ГЛАСНИК

За ова огласа наплаћује се за једанпут само 50 пара дин.

КУЋА врло удобна с 5 соба издаје се под кирију у Д. Јова. новој улици бр. 10. Упитати др Ранимара. 60. 2—3

ЂАК V-ог разр да гимназије, који говори немачки, тражи кондицију у каквој немачкој или српској кући, по врло умереној цени или само за стан. Упитати у уредништву 61. 3—5

ЈЕДНА СВРШЕНА УЧИТЕЉСКА припрамница тражи кондицију-даје часове деци из основне школе ; по потреби и из Више женске школе.

Упитати у Уредништву „домаће“ 63. —3

ОГЛАСИ

ПОД КИРИЈУ. Издајем одмах један стан с лица с три собе, кујном и подрумом. У авлији један стан с три собе, кујном, 2 стана с по 2 собе кујном фораузом. Сваки стан има засебну перионицу. Кућа је у близини официрске кафане у палилули, ратарска улица Београд.

Јанаћ М. Јанковић

652,2—12 каф. код „Тигра“

КУЋУ моју 2 јаблана ул бр. 35. продајем из слободне руке.

Стана А Милојевићка

668 2—3

У Косм ској улици број 45 да је се под кирију сад о Митр вдану: Штала за 4 коња шупа за 3 кола таван велики за сено. Амбар за зоб Соба и кујна са засебном авлијом где има бунар и рупа саздана за прање каруца за услове извештити се може у Господској улици број 24 сваки дан око подне. 667,2—6

ЈАВЉАМ г. трговцима да код мене могу добити свећа воштани по најнижој цени у више Поруџбине шаљем сората. одма.

Поштовалац

Љуб. С. Ђорђевић

воскар код златне кошнице.

641 2—5

КУЋА Доктора Владана у Доситејевој ул. спрам Позоришта издаје се под кирију. Упитати у апотеци г. Д. Ђурића. —

643, 2—12

КВАРТИР на топличином венцу број 9 иза кафане „Руског цара“ 5 соба кујна подрум вешерница бунар у авлију дајем под кирију од 1 Новембра,

675,2—4 Светозар Јовановић

У ПОСЛЕЊИМ ДАНИМА

РАСПРОДАЈА

код

АЛБЕРТА КОНА, СИНОВИ

Кнез Михајлова улица број 7.

Сваки без разлике нека се увери без одлагања да се сада остатак еспапа продаје по најјефтинијој цени, јер ова прилика никада више неће се десити.

618,4—10

Телеграфишите! Једини случај а за кратко

ЛУТРИЈЕ ФРАНЦУСКЕ БЛАГАЈНЕ

гарантоване од ФРАНЦУСКЕ ВЛАДЕ

НЕШТО НАЈКОРИСТИЈЕ ШТО МОЖЕ БИТИ

1. Добротворна лутрија

у корист ученика Вулта итд.

Вучење је 3 окт. 3 дец. и 3 Фебруара.

Сваки лоз игра у сва три вучења

Чиста добит 500.000 д.

1	згодитак	200.000	дин.
1	„	100.000	„
2	„ по	20.000	„
4	„ „	10.000	„
8	„ „	2.000	„
16	„ „	1.000	„
40	„ „	500	„
280	„ „	100	„
800	„ „	50	„

1 ЛОЗ КОШТА 4 дин.

2. Томбола светске изложбе.

УСПЕХ КАКВОГ ЈОШ НИЈЕ БИЛО!

Похитајте да купите од ових лозова. **Вучење ће бити кроз кратко време.**

Сви ове лозови састоје у најпознатијим урнек дилима са изложбе.

Две трећине лозова добијају 10,000 000 динара

ЈЕДАН ЛОЗ КОШТА САМО 3 ДИН.

3. Филантропија бесплатног зајма

За чим жуде женске највише! између осталих великих згодитака у сребру има **једна диван краљевски накит** са бриљантима и **једна Севрска порцуланка ваза** коју је поклонио француски министар лепих вештина. На 100.000 лозова 12.000 згодитака.

ЈЕДАН ЛОЗ КОШТА САМО 3 дин.

ПОХИТАЈТЕ ДА КУПИТЕ ШТО ВИШЕ ЛОЗОВА на свакихкупљених 10 лозова дајемо једанајести бесплатан

Општи услови. Листа вучења биће оштампана у новинама. Онај који добије биће извешћен брзојавом самога дана вучења. — Згодитци се издају у местА где се купац налази без икаквих трошкова од његове стране.

Новац треба слати и то одма у српским банкнотама или маркама са 10 од сто ажио у препорученом писму и адресовати:

M-r Rotter, Directeur du „comptoir commercial“ Constantinople Цариград

ЈЕДИНИ и ОДГОВОРНИ ДОЗВОЉЕНИ ДЕПОТ за цео исток. 631,7—15

Власник и главни уредник Пера Тодоровић. Одговорни уредник С. Јаношевић. Штампарија „код Просвете“ Нозор. трг. бр 2

УНИВЕРЗ. БИБЛИОТЕКА „ВЕЛИКИ ВОЈВОДА МИЛОШ" БЕОГРАД

БРОЈ 279 ЧЕТВРТАК 28 СЕПТЕМБРА 1889. ГОДИНА II

ИЗЛАЗИ СВАКИ ДАН

БРОЈ 10. П. Д.

ЦЕНА ЗА СТРАНЕ ЗЕМЉЕ

За годину . . . . . 30 динара
На по године . . . . . 15 динара
На 3 месеца . . . . . 9 динара

LE PETIT JOURNAL

МАЛЕ НОВИНЕ

ДНЕВНИ ЛИСТ ЗА СВАКОГА

Претплата из унутр. полаже се само код пошта

За Београд нема претплате — Лист се продаје на број

Писма и рукописи шаљу се Власнику „Малих Новина" Топличин венац бр. 17., на горњем спрату.

Претплата се прима код свију пошта у Србији

ЦЕНЕ ОГЛАСИМА

На првој страни од петит. реда 20. пр. дин. а на четвртој од петит реда 10 пр. дин.

ПРИПОСЛАНО стаје 50 пр. д. од петит реда

KLEINE ZEITUNG

Огласи јевтино, по потреби и са сликама. За свако оглашење плаћа се држ. таксе 20 пр. д. ВЕЋИ ОГЛАСИ ПО НОГОДБИ

ВЕЛИКИ ИЗБОР

За јесењу и зимску сезону нова модерна француска **Штофа — Чоје — нове панама и сатин — Даментуха — Молдона** за женске хаљине као и **Штофа у кутијама**

ДОБИЛА ЈЕ ТРГОВИНА

ТАДИЋА И АЈДАРИЋА

преће

Јевта Лаковић

На захтев штоване муштерије шаљемо мустре,

660 3—6

ВЕЛИКИ И ЛЕП ИЗБОР

НАЈНОВИЈИХ МУШКИХ

ШЕШИРА

Између којих и од чувеног

фабриканта

P. & C. HABIGA

Као и шешира **„Ајфелова кула"** по 4 динара комад

ДОБИЛА ЈЕ

ГАЛАНТЕРИСКА ТРГОВИНА

КОСТЕ НИКОЛИЋА

УЛИЦА КНЕЗА МИХАИЛА

Цене су утврђене **и врло јефтине** 656,2—6

ДЕЛА

г. ПЕРЕ ТОДОРОВИЋА

КЊИГА ЗА ГРОШ

Изашла је из штампе друга књижица овога издања под именом

ЛЕПЕ ГРЕШНИЦЕ

Може се добити у уредништву „Малих Новина" и у књижари код „Св. Саве"

Поруке из унутрашњости треба упућивати у књижару „Св. Саве" у кући г. Андрејевића спрам Споменика Београд.

Непокретно имање

У Пожаревцу, на најугледнијем месту, између табачке чаршије дворске и марвене пијаце са 3 нова и 8 старих дућана продајем из слободне руке.

За услове обратити се мени.

Др. Јован Ђокић
санит. капетан.
Београд.

654 2 -6

Краљице Наталије

Повратак у Отаџбину

Спев Србина **Милоша Грабовачког.**

Цена 20 пара динар. На више за готов новац 33⅓ %. Наруџбине ваља управити на писца у Земун или на књижару В. Валожића у Београд.

БЕОГРАДСКЕ ВЕСТИ.

„П. Лојд." има један телеграм из Петрограда, у коме се вели:

„Повратак Краљице Наталије у Београд поздрављен је у руском јавном мњењу веома симпатично, па чак ис ентузијазмом, јер у томе факту гледају потпун пораз краља Милана, који није био у стању да тај догађај спречи. Уз то се надају, да ће скупштина уредити положај Краљице Матере у смислу повољном по Њу и да се краљ Милан из својих личних интереса неће противити. Руска влада, и поред свих симпатија за ствар Краљице-матере, уздржава се од сваког мешања у ову ствар јер добро зна да би њено мешање само могло отежати повољно решење те ствари. Али ипак у овоме схватању не треба ићи тако далеко па мислити да ће руска влада одрећи спољни знак својих симпатија према Краљици Матери и то је баш и био разлог што је руском посланику Персијанију наређено да Краљицу поздрави одмах по Њеном доласку у Београд.

*

Краљичино питање. Један полузванични београдски допис у бечкој „Пол. Кор". напомиње како је тежак положај српске владе у тако званом Краљичином питању и вели, како по новом Уставу краљ Милан има искључно право надзора над васпитањем свога малолетног сина и да и према одребама грађанског и православног канонског права мушка деца од седме године до пунолетства потпадају под власт очеву. Краљица-Мати према томе сад има право да с времена на време општи са Својим Сином, а правне модалитете о томе одредио је сам краљ Милан. Влада би против тих модалитета могла из државног разлога да чини примедбе само тада, кад би у томе било јасних опасности по државне интересе. Али како је краљ Милан у том погледу у споразуму с намесништвом и владом предложио Краљици Матери услове, врло повољне да их усвоји, икако Краљица Мати на жалост није хтела ни да их удостоји Свога одговора, то је све већа жеља да се нађе начин који ће дати могућности, да се распра краљевског пара не сматра више као државна ствар, јер би и даље трајање те распре морало нашкодити и угледу Србије у иностранству и, као што је намесник Ристић у свом писму Краљици нагласио, да то ни мало не може бити повољно ни по интересе династије Обреновића, ако би се ове распре и даље развијале у Србији. Ова струја почиње да осваја и радикалне кругове те је за то врло могуће, да ће већина скупштинска дати израза жељи да оба родитеља Краља Александра I подуже буду ван Србије, чему се садашња влада према постојећим околностима нема разлога противити. Њој ће само бити брига да дотичну одлуку у овој ствари изведе у форми, која би водила рачуна о достојанству Краљевскога дома".

Ми смо у овом питању већ исказали своје мишљење, а што сад доносимо тај допис, чинимо само за то што је то полуслужбена изјава наше владе, те да читатељи буду на чисто с тим како се влада држи у овом питању.

*

Забрањени листови. Цензура је забранила последње бројеве новосадских листова „Браника" и „Заставе" и петроградског „Новог Времена".

*

Концерат с играном. Наша уметница на гласовиру г-ђица Сидонија Илићева приредиће 14 Октомбра о. г. у Краљевој пивари концерат с играном, уз суделовање више уметничких снага наших и војне музике. Програм ћемо донети доцније.

*

Њ. В. Краљица извезла се јуче у варош.

*

Важан глас. По вароши пронео се веома важан глас о једној озбиљној сцени, која се последњих дана десила у министарској седници, где су били и г. г. намесници. Пошто је ствар од вели ка замашаја, причекаћемо да сазнамо све појединости пре но што би је предали јавности.

*

Намесник г. Јован Ристић посетио је синоћ г. Николу Пашића, и бавио се од прилике један сахат. Ми држимо, да се ова посета тиче ствари, за коју смо јавили у горњој белешци „Важан глас".

Ми се надамо да ћемо моћи нашим читаоцима у идућем броју разјаснити целу ствар.

*

Седница у академији. У понедељак 2 октобра, у 4 часа по подне, биће седница Краљевске Академије, где ће се читати расправа г. др-а Милана Јовановића, у којој је изложен преглед целокупне наше драмске литературе о Косову. Седница је јавна.

*

Вратио се. Г. др. М. Вујић, министар финанције, вратио се прекоиоћ бечким брзим возом после више недељног одсуства у Београд.

*

Отпутовао. Син руског посланика г. Персијанија, отпутовао је синоћ нишким возом, за исток.

*

Дигнута забрана. Суд вароши Београда поништио је решење управе вар. Београда којим је забрањен 275 бр. нашега листа, у коме је из новосадског „Браника" прештампан чланак „Краљица Наталија и српски државници". У мотивима судским наводи се, како се по Уставу лист забрањује за увреду Краља и Краљевског дома, за увреду страних владаоца и њихових домова и за позив грађана да устану на оружје. А у поменутом чланку, вели се у судским раслозима, износи се држање и понашање г. г. намесника и министара према Њ. В. Краљици Наталији износећи као некоректно поступање њихово што јој не дозвољавају да се састане с Њ. В. Краљем Александром, а нити има каквих писаних закона нити каквог „државног разлога", по коме се Краљици може забранити састанак са Сином. Сем тога суд налази да се садржином чланка утврђује и факат да само благодетан утицај материнске љубави утиче много на васпитање односно душу детињу и да се овако материнско васпитање не да и не може ничим заменити. Све ово у чланку пропраћено највећом збиљом и научношћу и на начин, како је то законима дозвољено, па за то и суд налази да у целом чланку и нема никаквих израза, којима се Њ. В. Краљ вређа, омаловажава и мрзости и презрењу излаже. Према томе овде и нема дела из § 91. под бив. крив. зак. те за то суд из поменутих разлога и на основу чл. 10 зак. о штампи поништава решење управино о забрани поменутог б р о ј а нашега листа.

Председник суд одвојио је мишљење налазећи да се инкриминисаним изразима наноси увреда Њ. В. Краљу и да се Он њима излаже мрзости и презрењу.

*

„Југословенска Кореспонденција" пише:

Французи о српској изложби. „Petit Journal", најраспрострањенији француски — а можда и светски — лист, који се свако јутро штампа у скоро милион примерака, доноси у свом данашњем броју на првом месту повећу студију о српском одељењу на изложби.

Ту се вели како српска изложба врло лепо преставља тај народ, који је тако својствен и чист од сваке мешавине: „та изложба не наличи ни на аустриску ни на турску, а баш услед тога што никако не подражава другима, што није банална и што су српски производи нови, она очарава и привлачи посетиоце".

Писац хвали српску фасаду, за коју вели да лепо преставља тип најчистијег српско-византиског стила.

Даље вели писац, како је Србија до скора била земља чисто агрикол на а сад је, услед необичног браог напредовања, постала и индустријална и трговачка. За тим набраја главне производе српске земљорадње, а прелазећи на шумске и рударске производе, вели:

„Брдовити део Србије је покривен дивним шумама; у српској секцији виде се производи шумарских индустрија и државних шума. Земља има руднике од велике будућности, а нарочито бакра, олова, сребра и живе. Најзад је недавно нађено код Ваљева литографског камена, ког је до сад било само у Немачкој".

Даље говори о српским ћилимовима, за које вели, да су им боје врло фине, а пошто је рекао да у Србији нема великих фабрика за ћилиме, него да их сељаци сами производе, прави писац ову општу примедбу, да је услед малог броја фабрика и радионица у Србији појединн човек приморан да више рачуна на себе самог, те је услед тога и вештији и подузимљивији, него што су људи у земљама, у којима је цивилизација већа. Земљорадник гради сам већину агриколних справа и производи платно, које му је потребно.

Као најоригиналнији део изложбе писац означује онај, у коме су изложене српске ношње и изјављује, да је ту нашао радова који су сасвим чудновати.

Чланак се завршује овим речима: „Српска је изложба занимљива с двогубог гледишта: она нам показује један народ, који живи самосталним животом, а у својим обичајима и идејама мало узима од својих суседа; а у једно она показује агриколни, обртнички и умни развој необичне моћи и чудне бујности".

*

Њ. В. Краљица Наталија, као што смо већ јавили, изволела је 23. т. м. у подне примити неколико госпођа које су Јој у име грађанка српске престонице поднеле на дар слику Њ. В Краља Александра I. у сребрном оквиру као успомену ступања Сина Јој на Краљевски престо. Са сликом предата је и честитка израђена на пргаменту на којој има више од 300 својеручних потписа госпођа свију сталежа.

На кратки поздрав најстарије госпође изволело је Њено Величанство тронуто тако нежном пажњом и љубави од прилике ово одговорити:

„Ја сам у животу имала само је дну срећу, а ту сам налазила у Моме сину, па и од њега су ме тако немилосрдно одвојили.

„Ја дођох да Га опет нађем и да поред Њега живим. Знам да то неће бити без мука и тешкоћа, али тврдо верујем у Божију правду која стоји над људским неправдама, па за то и не сумњам да ћу у вашој милој средини опет срећне дане проживети. Хвала вам госпође! Од свег срца хвала".

*

Понуда. Јавили смо у прошлом броју, да је г. Белимарковић. намесник, био у посету у прошли понедељак, код Њ. В. Краљице. Том приликом г. намесник нудио је Њ. Величанству да потпише познату погодбу, па „одмах с места" да иде у двор и да јој се укажу све Краљевске почасти. Краљица је и овом приликом одбила понуду, објаснивши да за љубав никаквих почасти не може се одрећи Свога права да живи у близини Свога Сина.

Овом приликом можемо с поуздањем рећи, да су погодбе, које на месништво нуди, доиста онакве као што је раније јављено у нашем листу, а на име: да Краљица може два пут преко године долазити у Београд, да се може бавити по 2—3 недеље, да би за то време одседала у двору, али би се морала подвргнути дворском церемонијалу у примању посета, т. ј. контролисало би се ко јој долази и т. д.

Са свим је појмљиво што Њено Величанство ради ових празних формалности није могло пристати на услов, који је истинска и голема жртва за једну матер да проводи век одвојено од Свог детета.

*

О узапћењу 272 бр. „М. Новина". Јавили смо у јучерашњем броју, какве је примедбе учинила Касација на решење суда вар. Београда, који је одобрио решење управе вар. Београда о узапћењу 272 бр. нашега листа. Суд вар. Београда је јуче на основу поменутих Касационих примедаба поново узео ствар у претрес и поново нашао, да се у инкриминисаном чланку, — а нарочито у изразима, који су у последњем одељку у другом ступцу — наноси увреда Њ. В. Краљу, да се Краљ излаже мрзости и презрењу и увлачи у дискусију, те за то поново одобрава решење управе вар. Београда, којим се поменути број нашега листа забрањује. И овом приликом решавала су иста г. г. судије, које и први пут; и овом приликом судија г. А Боди одвојио је мишљење да се у инкриминсаним изразима Краљ не вређа, нити излаже мрзости и презрењу нити увлачи у дискусију те је за то да се лист ослободи зашта, док су председник г. Мојсиловић и судија г. Радовановић мишљења да забрани треба одобрити.

ИЗ БАЛКАНИЈЕ

Српско-црногорски савез и Сливница. Бугарски лист „Струма" мало па се закачи о Србију и Србе. Ми смо, одмах још кад се појавио тај лист, и приказали га нашим читатељима заједно с неким његовим „моравским Бугарима" и казали му да ће му лепше и боље бити да седи с миром но да се маша и за „киселo грожђе". Али „Струма" никако да мирује, но непрестано јој Србија трун у оку. Тако и вадећи из нашега листа „Тајмсову" вест о српско-црногорском савезу напомиње како смо ми рекли да се радујемо томе савезу и да ћемо у погледу бугарских страховања, која су у „Тајмсовом" телеграму изнета поводом тога савеза, лако с Бугарима, па додаје да ће оно лако бити као на Сливници.

Смисао оних наших речи био је: нека се само постигне савез, а лако ћемо се с Бугарима споразумети за њихово страховање због тог савеза. Али „Струма" није то разумела већ је узела то као неку претњу Бугарима да ћемо ми с њима лако изаћи на крај, па нам онда прети да ћемо ми с њом проћи као на Сливници.

Е, кад „Струма" хоће да прети, ево да јој одговоримо да се ми њених претња не бојимо, и да она Сливницом никога неће уверити како је Бугарска поразила Србију. „Струма" ће јамачно знати да војни успеси зависе од веома многих случајности и ситница, и да су им такве случајности и помогле да „победе" на Сливници. Али Бугари, ако су паметни, не би требали много да се размећу том сливничком победом, јер врло добро знају да је на Сливници изведен само један мали део наше војне снаге, док су они извели све што су могли и што се имало извести; јер треба да знају да је једна случајна погрешка нагнала и тај један мали део наш на оступање и Бугарима дала прилике да постану „победиоци"; јер треба да знају да би се тек имали да боче са српском војском и да мир није закључен јамачно би резултат ратовања био друкчији. Према томе ми се немамо што плашити „Сливнице" а ни мало се не бојимо бугарских надувених претња њоме. Бугари треба да буду уверени да ће Србија умети и моћи да употреби сву снагу своју на одбрану својих интереса и да ће у тој одбрани Бугарима приредити нешто горе но што је наша Сливница, а то је да их *одмах* војнички потуче.

„Струма" треба добро да зна, да у Бугарској живе хиљадама Срба, које она својим товинизмом хоће да побугари; она треба добро да зна да већ због тога између те две суседне државе постоји суревњивост и такмичење, и да не говоримо о Македонији, и да онда онаком надувеношћу и претњама не ремети добре односе, који су тако потребни и Србији и Бугарској ради својих унутрашњих и спољних задатака; нека буде уверена да ми никоме нећемо претити, да желимо добре и повољне суседске односе с Бугарском, али желећи све то ми се ни мало не бојимо бугарских претња ни Сливницом ни ничим другим. С Бугарском желимо мир и пријатељство, али за то ни мало нисмо вољни да трпимо њене претње и изазивања, која су тим више карактеристична што их износи лист који стоји близу бугарске владе.

Саветовали бисмо бугарским шовинистима да се више не размећу и не прете Сливницом, јер им она може изаћи на нос.

ПИСМО УРЕДНИШТВУ

—

Господине уреднише,

Молим вас, да ми допустите да се овим писмом јавно дотакнем једнога зла у вишој женској школи.

Виша женска школа, као једини државни девојачки завод, заслуживала би јачу пажњу од стране надлежнога министра чак и онда, кад се у њој не би спремале оне, које доцније постају учитељице основних школа. Међу тим, сме се тврдити, да се виша женска школа све то већма запушта и управо, место да настава у њој иде напреднијим путем, она бива из године у годину све то лошија.

Није нам намера, да се овде упуштам у разглагања о томе, како би ваљало једном и стварно преустројити ову девојачку школу, да би могла давати и спремне учитељице и потпуније васпитање оним девојкама, које школу свршавају ради свога образовања. Али с обзиром на то, што је опште признато, да из ње до сада нису излазиле, ни стручно (педагошки) спремне учитељице, ни иначе свестрано образоване женскиње, онда нам није ни потребно говорити, да би преустројство школе требало извест. Данас, пак, указујемо само пстом на једну од штетних појава, која се у овој школи одомаћава.

Ма да поједине наставнице не могу претендовати на сувише високу спрему, оне се ипак крећу врло слободно и држе штетног правца. Тако нарочито једна наставница, нити предаје по штампаним учебницима, нити предавања своја „диктира", него у високоучености својој и да би пред децом изгледала што важнија, тражи од деце да ватају прибелешке из њеног говора. Питамо ми, је ли могуће деци другог разреда, да сама ватају заокругљене б.елешке, кад још не знају ни шта су реченице?

Није чудо онда, што се ученице из нижих једва протурају у више разреде, и то не са каквом спремом, већ потпуно поремећене и збуњене, да не може бити горе.

Кад се на универзитетима сматра за велику олакшицу слушалаца врлих људи, ако им стоје на располо-

жењу израђени предмети професора, сигурно је малој деци куд и камо потребније, да имају књиге или писане предмете.

Надлежни министар треба да бар преко својих надзорника завирује по мало у в. ж. школу и да види, шта се све ту ради.

Та је школа дала до сада врло велики број учитељица, и кад се оне као деца оваквим начином васпитавају, није онда чудно што те учитељице по спреми далеко изостају иза учитеља, који су свршили учитељске школе.

Од неког времена, зло о коме говоримо, узима све већи размер. Као родитељи, морамо још рећи, да та или која друга учитељица, не сме нити јој треба допустити, да на рачун будућности наше деце, на рачун њихова развитка и спреме за живот и улогу у друштву, врши своју дужност онако како не треба, било то из личног комодитета или њеног погрешног схватања.

Ми ћемо за неко време сачекати, да видимо шта ће надлежни министар учинити, и да ли ће јој забранити предавање по тој њеној „методи", па ћемо се онда поново вратити, па остали педагошки рад ове наставнице и других.

Један отац.

ИЗ БЕЛА СВЕТА

— **Убио је бицикл.** У Линцу догодила се пре неки дан несрећа, на коју бициклисти (велосипедисти) треба да обрате пажњу своју. Бетлехемовом улицом возио се неки бициклиста а њему у сусрет ишла је нека постарија женска. Бициклиста је није опазио но најури точак право на њу и обори је на земљу с толиком жестином, да се тешко повредила и сутра дан умрла.

— **У лудилу.** У Соватху код Шопрона у Мађарској неки сељак Франьо Хорват убио је најпре своју жену и дете, па онда себе Овај злочин учинио је у лудилу.

— **Највећи згодитак у Аустро-Угарској лутрији добијен на малој лутрији.** Тек што су аустро-угарске новине престале писати о Фаркашу, који је добио 5000.000 форинти (више секо-терна) и због којег се добитка он и више њих лица налазе под истрагом — јављају из Беча: да је неки Алојз Јегер, калфа златарски направио секо-терно од 48.000 форинти на лутрији, која се 28 пр. мес. (по рим. колен.) извлачила у Грацу.

То је било овако.

Алојз полазећи из Франкфурта за Беч ради тражења посла, сврати се у једну од лутријских канцеларија и сецује 10 форинти на бројеве **3**, **24** и **33** (секо-терно). И кад је у Беч дошао сврати се такође у лото-штубе да опет сецује. Понуде му се „ћасе" са бројевима. Он завуче руку да изводи бројеве, али стаде... Управи поглед на колектанткињу (која му пружила „ћасе" са бројевима) и запита: да ли су изашли бројеви последњег вучења у Грацу? На ово питање она му одговори, да јесу и каза му изашавше бројеве .. Он од једном затресе се, паде на земљу онесвешћен и, да му одмах помоћ није указана, он би у срећи својој, можда, нашао несрећу — смрт.

— **Залутао воз.** 18. ов. м. десио се у историји железничког промета јединствен случај — залутао воз. Путнички воз, који је из Рошфора имао ићи за Париз, погрешно је отишао у Марен. После неког времена опази влаковођа куда иде те се одмах врати али не далеко од Рошфора сукоби се маренским возом. Рањено је више особа.

— **Прогнани.** Из Амстрдама изгнала је влада све енглеске изасланике, који су холандске раднике подбадали на штрајк.

— **Несрећа** На параброду „Корона" који је пловио на реци Мисипи распрснули се казани у Порт Худзону, те је погинуло 40 душа.

— **Добар желудац.** Један војник друге кирасирске пуковније у Паризу попио је за један оброк шеснаест добрих порција јухе од сочива, појео говеђи бут од седам фуната, шест фуната хлеба и попио петнаест боца вина.

Ужасна породична трагедија. Догодила се недавно у Одеси. Професор Роберт Саусе, родом Немац из Аустрије, који је већ много година био учитељ на одсеку Richelieu-овој гимназији, био је недавно отпуштен из службе због тога, што је Немац. У очајању убио се несретник, а жена му од жалости полудила, па усмртивши све троје деце скочила је са прозора на улицу, где је мртву нађоше —

— **Угодан сапутник.** Из Лондона пишу, кад је 9. пр. м. железнички воз на штацију Нантвих стигао, појави се млада девојка у вагону, која је у момоћ викала. Људи навру у вагон и нађу унутра девојчину мајку у несвести; пред њом је стајао један човек с бријачицом у руци, а поглед му је био дивљи, који је људима завикао да га не буне, да је он лекар, кога су овамо зовнули, да напа жену, која је од отрова умрла. Пошто су полуделог савладали и девојка се мало прибрала, приповеди она, како је онај човек њезиној мајци три ударца у прса ножем задао. Дотична госпођа, супруга једног лондонског фабриканта, тешко је рањена; нападник је предан у лудницу.

— **Колера у Месопотамији.** По последњем извештају о стању колере у Месопотамији до сада су (до 23 септембра по рим,) 5983 лица боловала. Међу тим како отуда јављају колера је узела већи обим и распростр ла се по персијским селима, а нарочито бесни у местима Белкуре Касрихирину, Серпулу, Кириндy, где по 8 дневно умиру. И у месту Хонеи у Персијској, од пре 8 дана појавила се колера, како из Багдада јављају.

— **Екразит.** Како јављa Пестер Лојд, то је нова распрекавна материја, коју су изумели Сирш управник динамитске фабрике у Пожуну, и Кубињи инџинир те фабрике. Изналазак тај пређашо је у својину акционог друштва чија је та фабрика, и чува се, вели, у највећој тајности, и само је познат извесним аустро-угарским војничким круговима, који се већ од године дана њиме баве. Да се изнађе какво распрскавно сретство, које би поред велике разорне снаге, било толико неосетљиво наспрам спољних утицаја, да се место барута може употребити и за пуњење топовских зрна занимало је, вели, већ од више године многе техничаре, па тако и Сирша и Кубинија, који су 1887 године у екразиту нашли, вели, такво сретство. Пошто су претходно патентовали свој изналазак понудили су га аустријском војном министру да га опроба, што је после једне године и учињено. Па како је, вели, први опит у малом испао на потпуно задовољство, то су одмах затим, у Мају ове године, предузета код Феликсдорфа већи опити којима је присуствовао и сам цар, и којом се приликом пуцало гранатама и шрапнелима напуњеним екразитом Добри резултати који су том приликом добијени дали су повода даљим опитима већег обима, јер је, како вели исти лист, у екразиту нађено распрскавно сретство које се згодно даје употребити како код артиљерије сувоземне војске и марине, тако и код инжиниріје, те на тај начин заменити сасвим динамит. Од већих опита, који су узастопце изведени екразитом, напомиње онај у Поли, где се пуцало бомбама напуњеним екразитом против оклопа који је начињен био од три једна уз другу приљубљене 30 сантимет. дебеле гвоздене плоче. Челичан врх бомби пробио је прве две плоче и зауставио се у трећој, али је при распрскавању бомба раскинула прве две плоче толико да се на поправку прореза није могло ни помишљати. Разоравајућа снага екразита код зидова ванредна је, вели, тако да јој немогу противстати. У току овог лета чињени су у Олмицу опити у том погледу, па се на једно напуштено утврђење пуцало гранатама напуњеним екразитом. При десетом метку утврђење је било толико демолисано, да се ни једна каземата није више могла да држи, те се морало приступити коначном рушењу утврђења које би иначе ради вежбања, још радо били одржали. Судећи, вели, по великој наруџбини од стране војног министарства која је код фабрике учињена и усљед које се то распрскавно сретство живо израђује, и пријем ним официрским комисијама предаје, изгледа као да је екразит усвојен као распрскавно сретство код војске, а осим тога иде се и затим да се тај изналазак откупи.

СМЕСИЦЕ

— **Дугови пок. баварског г. краља Лудвика.** Како из Монакова пишу, исплатиће се дугови пок. Краља Лудвика И на овај начин: Баварска краљев. цивилна листа износи годишње 4,231.044 марака, које сад добија краљ Ото I. као наследник пок. краља Лудвика. Од те суме употребљује се сваке године 1.080.000 марака на отплату огромних Лудвикових дугова, од чега долази на сваки дан 3.000 марака. Према плану за потпуну исплату дугова морају се поменуте суме плаћати банкама и другим новчаним заводима све до 1894 године, кад ће краљев дуг бити са свим исплаћен. Више од 1,080.000 марака годишње није се могло из финансиских разлога узети из цивилне листе за отплату дугова, јер се и поред све редукције великог дворјанства на двору тврда ипак задржати прилично двор канијо.

— **Криспи и Бисмарк.** Кад је талијански министар Криспи први пут посетио кнеза Бисмарка у Фридрихсру-у, кнез Бизмарк у разгорору наручи две огромне чаше пива и позва Криспија да с њим пије. Криспи му одговори да никад не пије ништа друго но воду. Кнез Бисмарк му не рече на то ни речи, него искапи најпре своју чашу па онда и ону, коју је био наменуо Криспију. Мало за тим Бизмарк наручи две луле и опет понуди Криспија. „Опростите, светлости" рећиће Криспи „али ја не пушим" — „Чудни ли сте ми ви човек. који нити пије нити пуши. — Ово прича сам Криспи једноме дописнику из Рима.

ПРИПОСЛАНО*)

*) За ствари под овом рубриком уредништво не одговара.

Г-ђи Љ. Кујунџићки
за масу

Ваш отказ радионице, коју држим под кирију, отштампан у броју 274. „Малих Новина" за мене не вреди.

Уговор је обавезан и за мене и за вас.

За изнету неистину и увреду, да сам рђав платиша, тужићу вас суду, јер од вас имам квите, да сам вам кирију увек уредно плаћао и да вам до овога часа ништа не дугујем.

Моје пријатеље и штов. муштерије молим, да причекају док се ствар судским путем не сврши о чему ћу их такође известити.

27. Септ. 1889 г.
У Београду

Коста А Штрбић
бравар.

ДРУШТВО СВ. САВЕ
Захвалност

На име зидања Св. Савског дома приложили су :

1. Г.г. браћа Топузовићи, трговци из Шапца, 300 дин.

2. Маглајац, један Босанац, трг- из Шапца, 200 динара.

3. Г. Јоца Ж. Јовановић, трг.; г. Алекса Баић, трг.; г, Илија Паранос трг. и г-ђица Милка П. Куртовића, ученица III. разреда основне школе, сви из Шапца, по 100 дин.

4. Г.г. Јанко Јовановић прота, Тодор Јовановић, трг. Мијаило Самуровић трг. Петар Матић трг. Милан Саватић, трг. и Павле Баић, сви из Шапца по 30 динара.

5. Г. г. Фр. Рицингер, апотекар, Ђорђе Арамбашић трг. и Илија Спасојевић трг. сви из Шапца, по 20 динара.

6. Браћа Самуровићи, трг. Нахман Аврамовић, браћа Миловановићи трг. Миша Јосимовић, трг. Алекса Тодоровић трг. и г-ђа умр. Василија Обрадовића, сви из Шапца по 10 динара.

7. М. Н. из Шапца записао је прилог од 120 дин. који ће положити у 12 месечних рата, и одмах при у пису положио прву рату 10 динара

Потписани у име главног одбора друштва Св. Саве изјављује велику захвалност како именованим дародавцима на њиховом родољубивом дару, тако и г. Кости Петровићу касац. судији који је све ове прилоге скупио.

ДСС. Бр. 1233,
24 септембра 1889 год.
Београд.

Главни Благајник:
Друштва Светог Саве
Тих. Ј. Марковић

КУРС

Дукат . . . . :	79 9
Напалеон	9.59
Срц. лутр. 3% лозови	34.50

Ред примања по министарству

Министар унутр. дела: сваки дан пре по дне од 12—1 часа пре подне.

министр. иностр. дела: четвртком од 11— пре подне.

Министар војни сваког дана од 11—12 ч сем недеље и празника.

Мин. правде: сваког дана од 9 и по часа по дне.

ин. привреде, понедеоником, уторником четвртком и петком од 11-е пре подне до 1 по подне.

Министар финансије уторником и четком —е до0пр21подне.

Мин. Грађевине; сваки дан од 11— 1 пре подне.

Мин просв. и црк. дела петком од 1 до 12 часа пре подне.

Дописне карте за Србију

Просте стају 5 п. д. а с плаћеним одговором 10. п. д. за међународну преписку у 0 п. д и 20.

НАРОДНА БИБЛИОТЕКА отворена је сваки дан од 8 до 12 сати пре подне.

ЧИТАТЕЉИМА „МАЛИХ НОВИНА“

Враћамо пажњу наших штованих читатеља из унутрашњости да крајем овога месеца истиче претплата свима онима, који су се претплатили код поште на три четврт., и да је сад време да обнове претплату и за четврту четврт (октобар новембар и децембар) да им се лист не би обуставио.

Ко не положи претплату до I. октомбра, пошта ће му одмах тога дана број обуставити

1. октобра састаје се народна скупштина, ова скупштина биће веома важна, јер ће донети многе значајне законе који треба да утврде у законодавству слободе ујамчене уставом,

Уверени смо да ће српски грађани с нарочитом пажњом пратити рад ове скупштиие, с тога смо се пострали да скупштинске звештаје доносимо најраније и најопширније

Уз то је наш лист једини који излази сваки дан па ће према свему томе штовани читатељи у њему наћи најраније и најпотпуније скупштинске извештаје.

КЊИЖЕВНИ ОГЛАСИ

ПОЗИВ НА ПРЕТПЛАТУ

„МЕТЛА“

Здраво озбиљан, шаљив, фини, прости, награђени и накарађени календар за 1890 год. која је по глупости проста, ал' која је *престушна*, јер се у њој може *пре-ступити* у бувару, него иначе; може се *преступити* закон о царини, кад шверцујемо аљине из Земуна; може се *преступити* кривичин Закон, и упасти у *преступ* и т д.

Дакле, уписују се народе што пре, јер је рок упису остављен *до 15 Октомбра тек. год.* Новац се шаље г. С. Хоровица штампарија „код просвете.“ Ово је згодна прилика да дођете *ви* до једног *шаљивог* календара, а *ја* до 15 дана *озбиљног* затвора.

Цена је само 60 пар. дин. Скупљачи добијају на 10 скупљених претплатника један комад на дар (као проводадије „башчалук“ од девојке)

—

МАЛИ ГЛАСНИК

За овака оглашења наплаћује се за једанпут само 50 пара дин

КУЋА врло удобна с 3 собе издаје се под кирију у Д. Јова. новој улици бр. 10. Упитати др Ранимира. 60, 2—3

ЂАК V-ог разр да гимназије, који говори немачки, тражи кондицију у каквој немачкој или српској кући, по врло умереној цени или само за стан. Упитати у уредништву 61, 3—5

ЈЕДНА СВРШЕНА УЧИТЕЉСКА приправница тражи кондиције-даје часове деци из основне школе ; по потреби и из Више жен школе.

Упитати у Уредништву „домови“ 63, 3—3

ОГЛАСИ

ПОД КИРИЈУ. Издајем одмах један стан с лица с три собе, кујном и подрумом. У авлији један стан с три собе, кујном, 2 стана с по 2 собе кујном фораузом. Сваки стан има засебну перионицу. Кућа је у близини официрске кафане у палилули, ратарска улица Београд.

Јанаћ М. Јанковић
652,2—12 каф. код „Тигра“

УЋУ моју 2 јаблана ул бр. 35. продајем из слободне руке.

Стана А Милојевићка
668 2—3

У Косм,ској улици број 45 да је се под кирију сад о Митр вдану: Штала за 4 коња шупа за 3 кола таван велики за сено. Амбар за зоб Соба и кујна са засебном авлијом где има бунар и рупа озидана за прање каруца за услове извештити се може у Господској улици број 24 сваки дан око подне. 667,2—6

ЈАВЉАМ г. трговцима да код мене могу добити свећа воштани по најнижој цени у више сората. Поруџбине шаљем одма.

Поштовалац
Љуб. С. Ђорђевић
воскар код златне копљаче.
641 2—5

Градско купатило

А М А М

РАДИ СВАКИ ДАН

За мушке особе од 6 изјутра до 8 сати пре подне и од 6 сати по подне до 9 сати у вече.

Петком Недељом и Празником и цео дан.

ЦЕНА КУПАЊА

За мушке особе у кабини од особе д. 80 п.
Галерија „ „ 60 п
За женске особље од особе „ 60 „
Галерије „ „ 40 „
деца до 10 година плаћају половину цене.

673,2—10

КУЋУ у дворској улици *Број 3* од 1 нов о. г. дајем под кирију са шталом за три коња, а и продајем исту кућу погодбе ради јавити се подписаном улица Кнеза Милоша бр. 74.

Танасије Симић
671,2—3 пензионер.

Ајвара фришка

Кладавског. Добила је Трговинна. Браћа К Дајмака на Теразијама.

681.2—3

Једна учитељица даје часове у француским словенским и немачким језиком, тако исто и у музици. Упитати на Теразијама бр. 55 до кварта.

682.2—3

Тражи се за одмах један апартман од 5—6 соба потпуно и лепо меблиран, да се издаје на месец за зиму или један део зиме.

Одговорити треба одмах господину А. В. С. у редакцију овог листа. 680,1—2

ДВА ДОБРА ТЕГЛЕЋА

КОЊА

шест година стара продају се. Упитати у овој редакцији.

637,4—6

Телеграфишите! Једини случај а за кратко

ЛУТРИЈЕ ФРАНЦУСКЕ БЛАГАЈНЕ

гарантоване од ФРАНЦУСКЕ ВЛАДЕ

НЕШТО НАЈКОРИСТИЈЕ ШТО МОЖЕ БИТИ

I. Добротворна лутрија

у корист раденика Вулта итд.
Вучење је 3 окт. 3 дец. и 3 Фебруара.
Сваки лоз игра у сва три вучења

Чиста добит 500.000 д.

1	згодитак	200.000 дин.
1	„	100.000 „
2	„ по	20.000 „
4	„ „	10.000 „
8	„ „	2.000 „
16	„ „	1.000 „
40	„ „	500 „
280	„ „	100 „
800	„ „	50 „

1 ЛОЗ КОШТА 4 дин.

2. Томбола светске изложбе.

УСПЕХ КАКВОГ ЈОШ НИЈЕ БИЛО!

Похитајте да купите од ових лозова. **Вучење ће бити кроз кратко време.**

Сви ове лозови састоје у најпознатијим урнек дилима са изложбе.

Две трећине лозова добијају 10,000.000 динара

ЈЕДАН ЛОЗ КОШТА САМО 3 ДИН.

3. Филантропија бесплатног зајма

За чим жуде женске највише! између осталих великих згодитака у сребру има **једна диван краљевски накит** са брилијантима и **једна Севрска порцуланка вазна** коју је поклонио француски министар лепих вештина. На 100.000 лозова 12.000 згодитака.

ЈЕДАН ЛОЗ КОШТА САМО 3 дин.

ПОХИТАЈТЕ ДА КУПИТЕ ШТО ВИШЕ ЛОЗОВА на свакихкупљених 10 лозова дајемо једанаести бесплатан

Општи услови. Листа вучења биће оштампана у новинама. Онај који добије биће извешћен брзојавом самога дана вучења. — Згодитци се издају у местА гди се купац налази без икаквих трошкова од његове стране.

Новац треба слати и то одма у српским банкнотама или маркама са 10 од сто ажио у препорученом писму и адресовати:

M-r Rotter, Directeur du „comptoir commercial“ Constantinople Цариград
ЈЕДИНИ и ОДГОВОРНИ ДОЗВОЉЕНИ ДЕПОТ за цео исток. 631,7—15

Кућу у кнез Михаиловој улици бр. 64 издајем од идућег Митровдана под кирију, Има пет соба, једну предсобу, кујну две мале собе за млађе, вешерницу, шупу за дрва и подрума.

Мих. П. Михајловић
наченик у пезији
683,1—6

КУЋА Илије Букнића пуковника на врачару спроћу војне болнице са четири собе, кујном подрумом и шталом, издаје се под кирију од 1. новембра. Упитати Милана Јанковића окр. начелника. 677,2—3

У ПОСЛЕЊИМ ДАНИМА

— РАСПРОДАЈА —

код

АЛБЕРТА КОНА, СИНОВИ

Кнеза Михајлова улица број 7.

Сваки без разлике нека се увери без одлагања да се сада остатак еспапа продаје по најјефтинијој цени, јер ова прилика никада више неће се десити.

618,4—10

Власник и главни уредник Пера Тодоровић. Одговорни уредник С. Јаношевић. Штампарија „кодПросвете“ Позор. трг. бр 2

БРОЈ 280 ПЕТАК 29 СЕПТЕМБРА 1889. ГОДИНА II

ИЗЛАЗИ СВАКИ ДАН

БРОЈ 10. П. Д.

ЦЕНА ЗА СТРАНЕ ЗЕМЉЕ

За годину . . . . . 30 динара
На по године . . . . . 15 динара
На 3 месеца . . . . . 9 динара

LE PETIT JOURNAL

МАЛЕ НОВИНЕ

ДНЕВНИ ЛИСТ ЗА СВАКОГА

Претплата из унутр. полаже се само код пошта

За Београд нема претплате — Лист се продаје на број

Писма и рукописи шаљу се Власнику „Малих Новина“ Топличин венац бр. 17., на горњем спрату.

Претплата се прима код свију пошта у Србији

ЦЕНЕ ОГЛАСИМА

На првој страни од петит. реда 20. пр. дин. а на четвртој од петит реда 10 пр. дин.

ПРИПОСЛАНО стаје 50 пр. д. од петит реда.

KLEINE ZEITUNG

Огласи јевтино, по потреби и са сликама. За свако оглашење плаћа се држ. таксе 20 пр. д. ВЕЋИ ОГЛАСИ ПО ПОГОДБИ

ЧИТАТЕЉИМА „МАЛИХ НОВИНА“

Свраћамо пажњу наших штованих читатеља из унутрашњости да крајем овога месеца истиче претплата свима онима, који су се пре платили код поште на три четврт, и да је сад време да обнове претплату и за четврту четврт (октобар новембар и децембар) да им се лист не би обустављао.

Ко не положи претплату до I. октомбра, пошта ће му одмах тога дана број обуставити

1. октобра састаје се народна скупштина, ова скупштина биће веома важна, јер ће донети многе значајне законе који треба да утврде у законодавству слободе ујамчене уставом,

Уверени смо да ће српски грађани с нарочитом пажњом пратити рад ове скупштиие, с тога смо се постарали да скупштинске извештаје доносимо најраније и најопширније

Уз то је наш лист једини који излази сваки дан па ће према свему томе штовани читатељи у њему наћи најраније и најпотпуније скупштинске извештаје.

ГАЛАНТЕРИСКА ТРГОВИНА

КОСТЕ НИКОЛИЋА

улица Књаза Михаила

ДОБИЛА ЈЕ

СПРЕМЕ ЗА УДАВАЧЕ И ДЕВЕРЕ

Као: мушки кошуља и гаћа: женски кошуља, рекли и сукњи; марама за дарове, венаца, бедуина, лепеза, сунцобрана, атлазне обуће, рукавице и шатула.

ИЗБОР ЈЕ ВРЛО ВЕЛИКИ

и особито леп а цене су утврђене и врло умерене.

657 2—6

ПОМОДНА ТРГОВИНА

ПЕТРА РАДОСАВЉЕВИЋА

ДОБИЛА ЈЕ ВЕЛЕКИ ИЗБОР

Обућа сваковрсних. **Шешира и капа, хаљина** дечијих, **женских** трико **струкова, сукања** штофаних **широких марама** нарочито за Српску ношњу, **кошуља, поткошуља и гаћа** вунених **прслука и чарапа** плетених, **ћебета, рукавица** разних, **рубља мушког и женског** нарочито за **дарове, венаца, вало-ва, лепеза мириса и сапуна**, француских и разних галантериских

НОВОСТИ

679,3—6

„Авала“ живин рудник.

Трећа и последња уплата на акције друштва за експлоатацију живиног рудника „Авала“ почиње од 1 Октобра ове год.

Услед тога Народна Банка позива све оне, који су код ње уписали акције овог друштва, да јој почев од 1 Октобра о г. на име поменуте уплате положе за сваку акцију 5 шилинга т. ј. дин 6,37½ у злату.

Бр, 6352
25 Септембра 1889
у Београду

684,2—3

ПРОДАЈЕ СЕ Полица од 5000 форинти једног болесног осигураника који не може више да уплаћује. Услови врло повољна. Упитати у редакцијм овог листа. 689,1 – 2

др. Јован Данић

Вратио се с пута. Болеснике прима код куће од 2—4 по подне.

685,2 – 3

БЕОГРАДСКЕ ВЕСТИ.

Осуђени. Прекјуче у суду вар. Београда био је претрес Цани жени Ристе Поповићу овд. слуги истог Ристе због убиства Анке ж. Милоја Ђурђевића поднаредника болничарског. По учињеном извиђају, испиту сведока и узете речи браниоца оптужених г. г Авакумовића и Тадића адв. овд. Суд вар. Београда донео је одлуку, којом је утврђено да су и оптужена Цана и Макеим заједно ово убиство извршили, на их је према томе осуђио на по 20 година робије, на плаћање судских такса и других трошкова.

Дело ово судили су: г. г. Ђорђе Гинић и Анта Боди судије а трећег судију заступао је писар (правник) г. Мијаило Јовановић

*

Гост. Г. *Зонеман*, власник „Франкфуртер Цајтунга“ познати посланик на немачком државном сабору, стигао је јутрос у нашу престоницу, где ће се бавити 3—4 дана.

Вратили се. Француски посланик, г. Патримонио, аустро-угарски конзул, г. Стефани и инспектор наше железнице, г. Станковић, — допутовали су прексиноћним бечким брзим возом у Београд.

*

Прочео се јуче по вароши глас, да је кнез Фердинанд побегао из Софије. Међу тим један телеграм из Софије од 27. о. м., који смо тек јуче добили (в. телеграме), тврди да кнез иде у Ебентал у посету својој мајци, заједно с више чланова своје свите, и да је у том смислу издао прокламацију на народ бугарски. Кнез је јуче у јутру око 2 сахата пропутовао овуда оријент екпресом

*

Министарска седница. Јуче је била министарска седница, на којој је, како веле, присуствовао и г. Пашић На решавању, свакако, морала су бити веома важна питања.

*

Претрес У суду вар. Београда (у I одељку) 12. октобра ове године расправљаће се кривичним путем једно по правнике интересантно питање. То је афера у продаји имања пок. Девића, о којој смо ми ту неки дан саопштили нашим читаоцима, да је касациони суд оснажио решење варошког суда, којом је извршилац продаје стављен под суд и у притвор. Том смо приликом укратко изнели како ова ствар стоји и казали: да, ако има кривице до извршиоца што је продају одложио те је имање доцније јевтиније продато, онда са свим природно, морају бити криви и сви они који су у тој продаји учешће имали, а не само извршилац, тим пре кад се зна, да је продаја вршена у присуству члана извршног одељка г. Ђ. Радовановића. И овом приликом кажемо: да чекамо да суд каже своје... крив — не крив.

*

Враћа се. Како дознајемо, ових дана враћа се из Француске архимандрит г. Фирмилијан, професор богословије: Он је у Француској пробавио неколико месеци по налогу министарства просвете ради проучавања устројства тамошњих духовних завода, што ће свакојако бити добро дошло при преустројству наше богословије, које се питање већ толико времена не скида с дневног реда.

ПИСМО УРЕДНИШТВУ

Господине уреднче,

Молим вас будите тако добри те у вашем цењеном листу дајте места овим неколиким речима, у којима се садржи истина, за шта вам ја јамчим.

Јуче је Њено Величанство Краљица прошла кроз Кнез Михаилову улицу. Свет који се ту десио, поздравио је Њено Величанство с поштовањем. Ту се десио и г. Пера Ђорђевић професор и квалификовани посланик владин с госпођом.

Мислећи зар да се образовање и слободоумље састоји у неодавању поштовања чак и онима, који су то заслужили, он је метнуо руке на леђа и веома дрско жмиркајући посматрао Краљицу и с подсмехом посматрао оне, које су Њено Величанство поздрављали.

Од једнога професора бар могла се очекивати толика учтивост да се бар не смеје онима, који су је поздрављали, кад већ сам није хтео да је поздрави.

28 Септембра 1889 г.
Београд

Један српски грађанин.

ИЗ БАЛКАНИЈЕ

— **Бугарско питање.** Један полузванични коминике полуслужбене „Brünner Morgenpost“ говори о бугарском питању, па се вели да је тешко дати разлога, од куда је у последње време у новинама потекло питање о признању. Као извесно може се узети, да се у меродавним политичким круговима нигде не осећа потреба да се уђе у дискусију, но шта више и сад превлађује тежња, да се дотичном питању докле је год могуће одузме сваки спољни додир. Даље се у коминикеу вели:

„Ако се потврди да је — као што се често тврдило — порта сама ушла у оцену да ли није време да у питању у признању учини прва корак, који њој припада, и да избор фактички владајућег бугарског кнеза са своје стране легализира, онда би тиме без сумње и за остале силе потписнице било дато повода да питању ближе приступе. Какав би положај онда заузеле поједине силе не може се позитивно рећи. Фактички кнежевско питање тиме још дуго не би било решено, јер, као што је познато, законитост избора кнежева не одлучује се већином, већ зависи од једногласног пристанка сила потписница.“

Даље се у допису означује као чудно што се бриселски „Нор“, који стоји близу петроградском кабинету, заузима за мишљење, да би признање кнеза Фердинанда од стране Порте значило што и повреда берлинског уговора, па наводећи одредбе тога уговора завршује речима: „Пошто се законитост избора кнежева не може добити без повреде правне логике, изгледа да је ван питања право портино да призна онога који је изабран. Ова извођења су без значаја кад се узме у обзир, да питање о признању није на дневном реду и да ће тешко у кратком року и сазрети; али ипак изгледа да никад није сувишно да се право стање ствари сачува да не постане нејасно, од чега очигледно пати схватање „Нора“.

— **Из Бугарске.** „Балканска Кореспонденција“ има од 17 о. м. један допис из Софије, у коме се говори о несугласицама између кнеза Фердинанда и министра спољних послова г. Странског. Кнез је желео да г. преко Начовића изјави своју благодарност цару Францу Јосифу на речима, изговореним у делегацијама о Бугарској; док је г. Странски желео да се то изврши преко аустриског дипломатског агента у Софији, г. Бурјана.

Као што „Балк. Кор“ из поузданог извора дознаје, баш је г. Странски хтео да се та благодарност изјави преко г. Начовића и на то полагао велику важност, док је кнез хтео да то учини преко г. Бурјана

„Г. Странски је енергично бранио своје гледиште, што је у толико природније, јер је очевидно да би се понизила улога г. Начовића, ако се то не би преко њега учинило. Г. Странски никако није могао на то пристати, у толико пре, што се ствар тицала једнога агента акредитованог код једнога двора од кога Бугарска има право очекивати више но од сваког другог извесна призрења.

„Положај балканских држава такав је, да се ни једна од њих не може тако лако одрећи ма какве користи, кад је држи у руци.“

— **Бугарски резервисти**, како јавља „Балк. Кор.“, пуштени су 25 о. м. кућама, јер су маневри довршени.

— **Бугарски зајам.** Говори се да ће бугарска влада закључити с бароном Хиршом зајам од 20.000·000 динара. Ради тога је у Софију отишао маркиз Абзак, који има с бугареском владом да води преговоре о томе зајму.

Вели да је кнез Фердинанд веома вољан да се дође до споразума с бароном Хиршом. Новац би, дакле, био из аустриског извора. Говори се да се такви исти преговори воде и с Отоманском банком у Цариграду.

ИЗ БЕЛА СВЕТА

— **Хипнотизам.** На једном шведском суду десио се овај одиста чудан догађај. Неки ђак тужио је суду једног лекара што га подвргава хипнотизму. Кад је лекар дознао да га је ђак тужио, он га одмах опет хипнотише и заповеди му да одустане од своје тужбе. Лекар је исто тако хипнотисао и све сведоке, које је суд позвао да сведоче против лекара, и тако је учинио да су потирали све оно што су раније рекли. Судије услед тога нису знали шта да раде и нису могли донети никакву пресуду у тој ствари, јер није било довољно доказа.

— **Поштанске марке** У идућој 1890 години поштанске марке славе своју 50-то годишњицу. Као што све у свету прославља свој постанак, тако и марке треба да славе своју појаву међу људима. Заслуга припада проналазачу поштанских марака **Џемсу Ламерсу**, штампару из Динција који је умро 1853 год. — Прве марке појавиле су се у Епескуја по том, на годину дана у Америци и Швајцарској. Тек доцније појавиле су се по другим државама у Баварској Белгији, Француској итд.

СМЕСИЦЕ

— **Сме ли женска допустити удварања себи?** То је питање поставило уредништво једнога листа, па је на то питање добило од својих читатељака више одговора. Међу свима овај је најзанимљивији: „Ја сам одлучно против удварања, јер ја мрзим „конвенционалне лажи културног човечанства А шта је удварање ако не лаж, лаж и лаж. Истина и поштење морају једном победити у модерном друштву, а та победа значи пораз свију удварача. — Пријатељица истине“.

ПОДЛИСТАК

СИЛАЗАК С ПРЕСТОЛА

РОМАН ИЗ ЖИВОТА БАЛКАНСКИХ НАРОДА

у 90 глава — с поговором

(Писац задржава сва права)

(53.)

Ђенерал се опет окрете слици. Он прво поче говорити тужно, полако, достојанствено, декламујући реч по реч; после је говорио све брже, све живље, док најпосле не проће у буран, киван, срдит говор, као да се с неким свађао.

— Без главе — поче Ђенерал тужно — лежиш без главе:

„Гордо лежи велики војвода,
Под кључевима крви благородне,
Ка' мало пре што гордо иђаше,
Кроз дивљачне тмуше азијатске
Гутајућ' их ватреним погледом;
Ка' мало пре што гордо иђаше,
К светом гробу бесмртна живота,
Презирући људско ништавило,
И плетење безумне скупштине“ . .

Пошто је издекламовао ове стихове, Ђенерал обори главу и оста тако неколико трепутака нем и непомичан, за тим продужи.

— Велики кнез, славан човек, мученик; дали су му име „блаженопочивши“, скупљају новац да му споменик подигну, најпосле прогласиће га за свеца, а баци ће вечито проклетство на оне што су га убили...

Ђенерал опет диже очи на слику.

— Али шта ћу ја овде? — викну он, показујући пред својим лик на слици — Шта ћу ја овде? Ја немам ту никаква посла, ја ником нисам крив...

— Ја га нисам убио! Камо? где је крв? Моје су руке чисте....

Ђенерал диже руке и кад на десној шаци опази мало крви, он се чисто трже и страшљиво стукну натраг од слике.

— Крв! — викну Ђенерал — крв, али ово је моја крв... Ја нисам убилац. Он се сам убио; убило га његово зло...

Ђенерал је сад говорио кивно; јетко, и тако брзо и задувано да га је већ тешко било разумети, јер је махом гутао последње слогове у речима.

— Јес, хтео је да се дигне, да се прослави, да овековечи спомен, да буде цар балкански; он је био немирна глава, опасан човек, турској царевини претила је опасност од њега, она је просула паре, и он је убијен... Ко то каже? Није истина да сам ја узео паре; то је лаж; развукли су други; јес други; ја имам записку, ја могу доказати, ја сам био само посредник... А и шта је двадесет хиљада дуката? зар је токакав новац? На такве се ствари милијуни троше. Шта је двадесет хиљада? Па и то је давано све по мало. Паша је ситничарио, можда је и сам крао. Ја ту нисам радио за новац. Ја сам се мањао много више. А Турска је морала. Она је сваки час могла планути. Морала је да се брани. Она је имала право; она се бранила. Сваки има право да се брани.... Шта? Шта хоћете ви? Њу да нападају, а она да ћути и да седи скрштених руку. То није нико луд.., И зар сам ја ту био сам! Та ја сам ту био тек само један од стотине. Истина, један од главних, ја сам водио — али ту је било толико људи старијих, искуснијих, давнашњи државници, саветници.... И какав је то грех. Турска је наша суседенка; султан је наш цар; наша је дужност...

ИЗ СРПСКОГ СВЕТА.

— **Српски црквени конгрес.** Како телеграфишу „Будапешти Хирлапу“ из Карловаца, још ове године састаће се српски народни црквени конгрес ради избора српског патријарха.

— **Насеобине у Босни.** О немачким колонијама у Босни доносе „Магдебуршке Новине“ ове податке:

„Прва немачка села, доњи и горњи Виндхорст, не далеко од Бањалуке, застована су још 1879; куће, гостионице и пољопривредне зграде подигнуте су од тврдог материјала. Иза сваке куће уређене су баштованџинице. Пре десет година у тој се околини плуг земље продавао за 40 форината, а сада по 200 фор. Оба поменута места имају цркве с дрвеним звонарама, и једну школу, у којој се предаје немачким језиком. Насељеници у ова два места махом су из Хановера и Брауншвајга и сви су Католици. Свега их има 800 душа. Ових последњих година дошло је из Немачке прилично сиромашних радника; они надниче и зарађују тако, да се надају да ће моћи купити земље. Они сви један другог потпомажу.

„У равници маглајској, коју су назвали Рудолфовом долином, населило се 130 породица, а непрестано их све више придолази. То су све имућни немачки сељаци. Сем тога ту је из католичког фонда подигнут и један манастир. Обучавање у школама поверено је калуђерицама тога манастира. Мање немачке насеобине постоје још око Маглаја и Бањалуке. У планини Козари узео је неки предузимач велике шуме, и довео Немце да секу шуме и праве дуге. Њих има толико, да се могу сматрати као некаква насеобина. Они заслужују леп новац.

„Код Доберлина на Уни купили су немачки пресељеници 1889 од Рустан-бега велики део земље. Онда су Мухамеданци мислили, да ће им се све земље отети и Хришћанима дати, за то су их јевтино продавали. Сад их више не продају ню дају под закуп. Немци гаје многу стоку и сеју кукуруз. Код Костајнице један Немац из Швајца купио је велико имање; код Градачца купио је један капетан велики део нерађене земље и населио Немце из Угарске. Сем тога по Босни има појединих немачких земљодела-ца, око којих се други Немци прикупљају тако, да ће временом свако тако место постати немачка општина.

„Од свију колонија у Босни најбоље напредује Франц Јосипово поље, код Бељине; ту су се 1886 населили Немци из панчевачке околине. Купили су 300 јутара земље и поделили, и одмах почели зидати лепе куће. Сад имају 600 јутара земље а 900 јутара узели су под закуп Међу собом имају мајсторе и занате за све своје потребе. Отворили су немачку школу, у којој има 200 ђака.

„Пошто је ова земља око Бељине веома плодна, то се сваке године досељавају породице из разних предела. У Херцеговини нема још ни једне туђе колоније, била је једна на граници херцеговачкој на Ибар планини, па су се сви одатле вратили у свој завичај, у Тиролску.

— **Из Скопља** јављају, да је шеф техничке дивизије и интенданције у турском војном министарству, генерал Тахир паша, дошао тамо. За сад се још не зна, какав је задатак овом његовом доласку у Скопље.

— **Немачка.** „Балк. Кор“ доноси ово:

„Бечка и пештанска штампа непрестано напада балканске народе које хоће да дискредитују пред Јевропом.

„Сваки дан дође на ред по једна балканска држава, којој придају претећ изглед или за чију унутрашњу ситуацију кажу да је опасна по општи мир.

„Свима овим маневрима задатак је да код јевропских народа, жељних мира и изморених војним теретима, створе уверење да је неизвесна и опасна ситуација балканског полуострва прави узрок томе тако теретном оружању. Међу тим у ствари ништа на балканском полуострву не може да да ни најмање повода неспокојству.

Може се рећи да је супарништво између Француске и Немачке, или између Русије и Аустро-Угарске једини узрок повећању војних терета у Јевропи.

„То је цез и аустро-угарској штампи, кад доноси вест ливерпулске „Поште“ да је црногорски кнез, бавећи се у Петрограду, углавио с руском владом уговор, по коме је Црна Гора уступила Русији бар.ко пристаниште за једну знатну суму новаца.

„Русија би од Бара направила војно пристаниште с поморским депоом. Све је ово само низак и перфидан маневар да се компромитује Црна Гора. Свак зна, да се барско пристаниште налази под нарочитом заштитом берлинског уговора, и да као такво не може бити предмет никаквих уговора, ни од стране црногорског кнеза, као ни са стране петроградског кабинета.

„Што се тиче „знатне суме“, коју је добио црногорски кнез као цену за уступање Бара, то је просто злонамерна измишљотина, шта више права увреда, против које ми протествујемо енергично. Жалосно је видети непријатеље балканских држава да се дотле понизе, да се већ служе и таким изразима“.

ТЕЛЕГРАМИ

„Милим Новинама“

27 СЕПТЕМБРА

Софија Кнез Фердинанд отпутовао је синоћ инкогнито ординјент-експресом за Ебентал; прате га више чланова његове свите. Иде да посети своју матер принцезу Климентину. Прокламацијом Кнежевом, према чл. 19 Устава, на именован је Стамбулов да управља кнежевином. Кнез ће осуствовати од прилике петнајест дана.

Беч. Чувени психијатр професор Лајдездорф умро је.

Прг. „Hlas Naroda“, орган клуба старочеха, изјављује да ће евентуелни предлог младочеха, приликом дебате о адреси, —којом ће младочеси тражити да се цар крунише као краљ чешки — бити просто одбијен од стране већине сабора, јер пајменовање грофа Туна за гувернера Чешке није довољно да се ситуација може сматрати као повољно решење тако важног питања.

Танџер. Трвђаве марокапске поздравиле шпанску заставу, дајући тиме сатисфакцију за аферу у Алхугремасу.

Кил. На свечаном ручку који је био јуче, цар Вилхелм је похвалио енглеску флоту и напио у здравље краљице енглеске. Вицеадмирал Баирд заблагодарио је цару на одликовању, које је учинио енглеској ескадри и напио је у здравље царево.

Осек. Административна комисија комитета Верчере, расправљајући питање о администрацији шума владике Штросмајера, решила је да стави под забрану магистрата администрацију шума у дијецези Ђаковарској.

Берлин. Министар Воронцов, генерал Рихтер с пратњом дошли су јутрос овде. Одсели су у руском посланству. Руски цар ће стићи у четвртак у јутру.

28 септембра

Кил. Цар је јуче прегледао канал између балтиског и северног мора. Отишао је из вароши у 11 сати ноћу. Руски цар ће доћи овде сутра у вече и одмах ће се кренути за Берлин.

Беч. Кнез Фердинанд Кобуршки стигао је овде јуче после подне. На станици га дочекао г. Начовић. После кратког разговора с Начовићем, кнез продужио пут за Ебентал.

ДРУШТВО СВ. САВЕ

Захвалност

Г. г. Филип да Ренотијер од Феврари и Едуард да Ренотијер Буланже — из Париза, приложили су Друштву Св. Саве *пет стотина динара у злату*, на друштвене циљеве, на чему им потписани, у име главног одбора Друштва Св. Саве, изјављује велику захвалност.

ДСС. Бр. 1243,
27 септембра 1889 год.
Београд.

Главни Благајник:
Друштва Светог Саве
Тих. Ј. Марковић

била .. јес, дужност! А најзад, народ и није био с њим. То је обмана. Сад сви кукају! Кукају сад пошто је убијен. А и то је лаж, и то је притворство пред светином. Добро је нека глупа маса верује. И ја сам јавно жалио А ја га мрзим. И други су га мрзели. Он је био апсолутиста Омладина га је мрзила као тиранина .Ја сам нашао готову заверу, Ја је нисам први створио. Кад сам ја дошао, ствар је већ била зрела. Они су хтели само да га протерају. Лудорија! Младићи, шта су они знали. Или-или! Ту се друкчије не ради Сад кукају. Подваљено им. Добро је што сам их имао у рукама. Они су знали да су им конци у мојој шаци. Ха,! ха! ха! Уредник „Балканије“. Како се био запрепастио кад сам просто заповедио да му се растури већ спремљен слог за лист. Шта су они сањали, а шта им је остало! Али су морали увући рогове. Са мном није било шале. Правио, веле, притисак! Притисак! него шта. Зар може бити без притиска, где владалац лежи мртав на столу, и то још убијен владалац! Ко је радио друкче, ко ради друкче, ко ће радити друкче? Сила је сила, јес, сила је сила!...

Ђенерал стиште обадве песнице и погну се напред, као да ће на некога јуришати.

— Сила је старија, — викну он — јер сила је јача, ко ће против силе? Ви мени хоћете да судите. Ви мени! Ко сме ударити на рогатог бога. Три се круне блистају на мојој глави. Кад је сабља оштра, она пресеца по средини. По буџацима је мрака. Ко се боји мраку нека не иде у буџаке. Кнез је ишао низбрдицом, а ко корача низбрдицом увек може лако пасти. Крв није ништа друго до црвена вода. Круне роде на дрвету које је крвљу заливано. Престоли су столице на којима седе мртваци. Ја сам ђенерал, ја имам војску, војска има пушке, пушке имају грлиће, грлићи говоре; куршуми су пушчане речи. Кад се ко куршумом нахрани, онда је увек сит! Власт је то исто што и сласт; разлика је само у једном писмену. Краљеви место мозга имају у глави слепа миша. Тиранину је најслађи ручак који је скуван у сиротињским сузама. На нож натакнуто срце само је обично парче меса. Петак је недљин посинак, а у суботу даје се под кирију пакао. Месецу је од жалости препукло срце, а из његова рањена срца капље отров... капље мени на језик.... али је горко! —

Ђенерал се стресе и ухвати се руком за уста... — „Ала је корко!... Јао! мене су преварили, ја сам обманут.... дали су ми да поједем креслу јерусалимском храму и да попијем воду у којој се крстио антихрист. .. Сунце има подерану ногавицу.... а на небу се срушио свод... бежи... бежи...

Зајапурен, узнемирен, с разрогаченим, закрвављеним очима, ђенерал је ова последња бунцања изговорио брзо, силовито, с очевидним напрезањем. Преко чела и слепих очију одскочиле му жиле као прут; жиле на врату набрекле и чисто задуле; на крај усана показала се бела пена; усне по средини набубрене и загегле, језик одебљао тако, да га је с муком кретао и често запињао; цело тело у грозничавој ватри и дрхтавици, а глас му је био необично дебео, храпав, промукао и што је ђенерал више говорио глас му је бивао све слабији, све храпавији и потмулији, на послетку једва је загушљиво шапутао; јасно се видело како се говор постепено гаси и загушује.

(Наставиће се)

КЊИЖЕВНИ ОГЛАСИ

ПОЗИВ НА ПРЕТПЛАТУ

„МЕТЛА“

Здраво озбиљан, шаљив, фин, прости, награђени и накарађени календар за 1890 год. која је по глупости проста, ал' која је *престушна*, јер се у њој може *пре-ступити* у бувару, него иначе; може се *преступити* закон о царини, кад шверцујемо аљине из Земуна; може се *преступити* кривични Закон, и упасти у *преступ* и т д.

Дакле, уписују се народе што пре, јер је рок упису остављен *до 15 Октомбра тек. год.* Новац се шаље г. С. Хоровица штампарија „код просвете.“ Ово је згодна прилика да дођете *ви* до једног *шаљивог* календара, а *ја* до 15 дана *озбиљног* затвора.

Цена је само 60 пар. дин. Скупљачи добијају на 10 скупљених претплатника један комад на дар (као проводацији „башчалук“ од девојке)

—

МАЛИ ГЛАСНИК

За овака оглашења наплаћује се за једанпут само 50 пара дин

КУЋА врло удобна с 3 собе издаје се под кирију у Д. Јовановој улици бр. 10. Упитати др Ранимира. 60, 2—3

ЂАК V-ог разреда гимназије, који говори немачки, тражи кондицију у каквој немачкој или српској кући, по врло умереној цени или само за стан. Упитати у уредништву. 61, 3—5

ЈЕДНА СВРШЕНА УЧИТЕЉСКА приправница тражи кондицију-даје часове деци на основне школе; по потреби и из Више женске школе.

Упитати у Уредништву „домовине“ 63, 3—3

ОГЛАСИ

ПОД КИРИЈУ. Издајем одмах један стан с лица с три собе, кујном и подрумом. У авлији један стан с три собе, кујном, 2 стана с по 2 собе кујном фораузом. Сваки стан има засебну перионицу. Кућа је у близини официрске кафане у палилули, ратарска улица Београд.

Јанаћ М. Јанковић
652,2—12 каф. код „Тигра“

НОВИ клавири и пијанини могу се купити код Вилхелма Клинга мајстора клавира
590

Женских најновијих и јесењих и зимских **жакета, мантлета, реген-и радмантлова, шешира, муфова.** све за одрасле и децу, као и све приборе и накните за женске хаљине, израде сад добивених по јефтиној цени.

У трговини женско кројач.

РОЗА ШТЕРН.
Краља Михајлова ул. бр. 9
Израђујем хаљине по мери. 651,2—25

ЗАСЕБНА КУЋА са баштом на ћошку улице Симине и Доситијеве, испод позоришта преко пута куће г. Пироћанца, издаје се одмах или од Митровдана под кирију.

Иста је снабдевена са свима могућим удобностима, за веће породице.

А издаје се и посебице горњи или дољи спрат. За услове треба се обратити.

Кости Стефановића
6,2—6 Теразије бр. 61.

КУЋА засебна испод позоришта у Доситијевој улици бр. 21 издаје се од првог Новембра тек. год. подкирију. За цену упитати ни, же главне полиције у Бркиној улици бр. 32. 666,

Ајвара фришка

Кладавског. Добила је Трговина. Браћа К Дајмака на Теразијама.

681.2—3

ЈЕДНА учитељица даје часове у француским словенским и немачким језиком, тако исто и у музици.

Упитати на Теразијама бр. 55 до кварта.

682.2—3

ТРАЖИ се за одмах један апартман од 5—6 соба потпуно и лепо меблиран, да се издаје на месец за зиму или један део зиме.

Одговорити треба одмах господину А. В. С. у редакцију овог листа. 680,2—2

ДВА ДОБРА ТЕГЛЕЋА

КОЊА

шест година стара продају се. Упитати у овој редакцији

637,4—6

ФАРБА

Фирнајз, лак четке и сав молерски и фарбарски прибор најбољи је и најјефтинији код

ДИМИТРИЈА М. ЂОРЊЋА

У БЕОГРАДУ

спрам споменика Кнеза Михајла

ПРОДАЈЕ НА МАЛО И НА ВЕЛИКО

ЦЕНОВНИК ШАЉЕ СВАКОМЕ

НА ЗАХТЕВ

КУЋА Доктора Владана у Доситејевој ул. спрам Позоришта издаје се под кирију. Упитати у апотеци г. Д. Ђурића. —

643, 2—12

КВАРТИР на топличином венцу број 9 иза кафане „Руског цара“ 5 соба кујна подрум вешерница бунар у авлију дајем под кирију од 1 Новембра,

675,2—4 Светозар Јанковић

Стављам до знања п. публици да сам дао израдити особито лепе

СПОМЕНИЦЕ И БРОШЕВЕ

за украсе мушкима и женскима

— *а у спомен мирнодомазања* —

ЊЕГОВОГ ВЕЛИЧАНСТВА

КРАЉА АЛЕКСАНДРА I.

Главно стовариште тих споменица за краљевину Србију дао сам г. г. „*Нахману и Здујићу*,“ овдашњим фабрикантима цигар-папира.

Исте споменице продајем препродавцима на 10 комада најмање по 1 дин и 50 п. дин. а препродавци не смеју их продавати скупље од 2 динара комад.

Ко би из унутрашњости Србије желео да има на продају ове споменице, молим да се обрате г. г. Нахману и Здујићу.

Молим п. публику да изволи похитати с куповањем ових споменица, јер их је још врло мало остало, тим тим пре што сам један део прихода уступио друштву „Св. Саве“ (20%) као што тврди и уверење преседника друштва „Св. Саве“ од 18 августа о. г.

У Београду, 6. Септембра 1889.

Са особитим поштовањем

М. А. Маца

(Београђанин)

601, 4—30 Толмач и Агент. у Будимпешти.

КУЋУ у кнез Милановој улици бр. 64 издајем од идућег Митровдана под кирију, Има пет соба, једну предсобу, кујну две мале собе за момке, вешерницу, шупу за дрва и подрума.

Мих. П. Михајловић
наченик у пензији
683,1—6

у кафани код

АМЕРИКЕ

НА ЗЕЛЕНОМ ВЕНЦУ

Изнађу кућну од 1 Октом. Једно добар **Билијар карамбол** са целим прибором, а тако исто **крединц** најновије системе, и умерена цена за отмене кафане. Тако исто **бела и црна вина** стара, на већу и мању количину.

Б. П. Марјановићу.
687,1—6

ШТАМПАРИЈА „КОД ПРОСВЕТЕ“

БЕОГРАД

ПОЗОРИШНИ ТРГ, БР. 2. ПРЕКО ОД СПОМЕНИКА

Препоручује се пошт. публици за израду сваковрсних штампарских послова. Цене су умерене. Израда чиста и брза.

Власник и главни уредник Пера Тодоровић. Одговорни уредник С. Јаношевић. Штампарија „кодПросвете“ Позор. трг. бр 2

УНИВЕРЗ. БИБЛИОТЕКА „ВЕЛЕТОВАР МАРКОВИЋ" БЕОГРАД

БРОЈ 281 СУБОТА 30 СЕПТЕМБРА 1889. ГОДИНА II

ИЗЛАЗИ СВАКИ ДАН

БРОЈ 10. П. Д.

ЦЕНА ЗА СТРАНЕ ЗЕМЉЕ

За годину . . . . . 30 динара
За по године . . . . . 15 динара
За 3 месеца . . . . . 9 динара

LE PETIT JOURNAL

МАЛЕ НОВИНЕ

ДНЕВНИ ЛИСТ ЗА СВАКОГА

Претплата из унутр. полаже се само код пошта

За Београд нема претплате — Лист се продаје на број

Писма и рукописи шаљу се Власнику „Малих Новина" Топличин венац бр. 17., на горњем спрату.

Претплата се прима код свију пошта у Србији

ЦЕНЕ ОГЛАСИМА

На првој страни од петит. реда 10. пр. дин. а на четвртој од петит реда 10 пр. дин

ПРИПОСЛАНО стаје 50 пр. д. од петит реда

KLEINE ZEITUNG

Огласи јевтино, по потреби и са сликама. За свако оглашење плаћа се држ. таксе 20 пр. д. ВЕЋИ ОГЛАСИ ПО НОГОДБИ

ВЕЛИКИ ИЗБОР

За јесењу и зимску сезону нова модерна француска **Штофа — Чоје — нове панама и сатин — Дамептуха — Молдона** за женске хаљине као и **Штофа у кутијама**

ДОБИЛА ЈЕ ТРГОВИНА

ТАДИЋА И АЈДАРИЋА

преће

Јевта Лаковић

На захтев штоване муштерије шаљемо мустре,

660 4—6

ДВЕ СРЕЋКЕ

ЗА 10 ДИНАРА

ВУЧЕЊЕ 3/15 ОКТ. 1889

20,000 ЗГОДИТАКА

ГЛАВНИ ЗГОДИТАК

300,000 ДИН.

ЗГОДИТАКА ИМА

ОД 40.000, 20.000

10.000, 50 0 динара и т. д.

Велика лутрија црвеног крста
Вучење 3/15 октобра 1889 год.

Исплата добитака без икаквог одбитка. Новац за срећке шаље се у препорученом писму у Српским банкама под адресом: Gebouw Niederland (7 Jahr) „Continental office 76" Amsterdam.

645,4—6

У ПОЗОРИШНОЈ КАФАНИ

Само неколико

КОНЦЕРАТА

даваће од данас сваког дана сестре и брат

Госпођица Северина и г-ца Јерена, брат Антони Руперти Талијани

Певају на српском, талијанском, француском руском, румунском, грчком, турском, и бугарском језику

Пркос певају у дуету, мушко и женско, сестре и играју, у српско-народној ношњи, до сада овди невиђено.

ПОД УПРАВОМ ОЦА И МАЈКЕ

Моле за многобројну посету

Улазак бесплатан

С поштовањем

Јозев и Терези Руперти

родитељи из Италије.

664 4—5

НАЈНОВИЈИХ ЖЕНСКИХ

ТРИКО-РЕКЛЕ

ЗА ЈЕСЕЊУ И ЗИМСКУ СЕЗОНУ

У ВРЛО ВЕЛИКОМ И ОСОБИТО ЛЕПОМ ИЗБОРУ

ДОБИЛА ЈЕ И ПРОДАЈЕ

По цени јефтиној и утврђеној

Галантериска трговина

КОСТЕ НИКОЛИЋА

УЛИЦА КНЕЗА МИХАИЛА

658,3—6

„Авала" живин рудник.

Трећа и последња уплата на акције друштва за експлоатацију живиног рудника „Авала" почиње од 1 Октобра ове год.

Услед тога Народна Банка позива све оне, који су код ње уписали акције овог друштва, да јој почев од 1 Октобра о. г. на име поменуте уплате положе за сваку акцију 5 шилинга т. ј. дин 6,37½ у злату.

Бр, 6352

25 Септембра 1889

у Београду

684,4—3

Непокретно имање

У Пожаревцу, на најугледнијем месту, између табачке чаршије дворске и марвене пијаце са 3 нова и 8 старих дућана продајем из слободне руке.

За услове обратити се мени.

Др. Јован Ђокић

654 3 -6 санит. капетан.

Београд.

ПРОДАЈЕ СЕ Полица од 5000 форинти једног болесног осигураника који не може више да уплаћује. Услови врло повољна. Упитати у редакцији овог листа. 689,2 — 2

Елегантан батар на продају. Видети се може од 12—1 по подне. — Дворска улица Бр. 1.

665 3—3

БЕОГРАДСКЕ ВЕСТИ.

Аудијенција. Њено Величанство благоволело је прекјуче примити г. Николу Пашића.

*

Г. Никола Пашић, посетио је јуче пре подне г.г. намесинке у канцеларији намесништва.

*

Личне вести. Од 2—3 дана налази се у нашој средини г. Петар Иванов, видински окружни начелник. Г. Иванов учио је школе у Србији и као српски васпитаник лепо говори наш језик. Г. Иванов бави се и књижевношћу. Поводом Вукове светковине написао је у бугарском часопису „Искра“ леп чланчић о Вуку где је упознао бугарску публику с радом овога нашег великана. Од г. Иванова има и лепих песама. По политичким убеђењима спада међу оне родољубе бугарске, који желе са Србима искрен споразум. Као такав добро нам дошао.

*

Једна опомена. Дознајемо, да су још за прошлих година многе важније историјске књиге из наше библиотеке, а нарочито ређе новине, којих можда једино у библиотеци и има, поодношене у двор на читање па све то ни до данас није враћено.

Тако исто чујемо, да су још давно и давно у двор однешени многи рукописи из српског ученог друштва па ни ти драгоцени историјски материјали нису натраг враћени. Тако се по именце помиње рукопис Бата-Лакин, у коме је покојник, пишући своју автобиографију, испричао мно[ге] важне историске догађаје из свога доба.

Да не би ова позајмица мало по мало са свим прешла у заборав, крајње би време било да се учини корак те да се ови историски материјали прикупе и натраг врате заводима, од којих су и узети на послугу Молимо надлежне да на ово сврате потребну пажњу.

*

„Београдска агенција“ тако се зове филијал бечког кореспонденц бироа, који је влада довела амо и ставила под свој протекторат.

Ми о овој агенцији нисмо хтели ништа говорити до сад, ма да смо на то имали право, кад се чак и начелник г. Ђаја потрудио да позове све новинаре и да им саопшти, како овдашњи листови неће више добијати телеграме бечкога кореспонденц-бироа, које је добијало министарство спољних послова и нашим уредништвима слало бесплатно, јер се овде за таке депеше отвара нарочита агенција, па је г. Ђаја препоручује нашим уредништвима.

Већ сам тај факт што је чак г. Ђаја начелник министарства спољних послова нашао за нужно да позове новинаре и препоручи им ту агенцију, био је за нас довољан доказ да влада том агенцијом хоће да се послужи за своје циљи, да преко ње протура своја саопштења, а за остало, као телеграфске извештаје са стране, као да јој није толика брига. Још одмах у почетку нама је тако изгледало, али нисмо хтели о томе говорити нећита, док не видимо како ће њен е извештајима те агенције

И одиста, ми се нисмо преварили.

Прво што смо опазили, то је да влада што хоће да протури у страни свет, чини преко те агенције а то се нарочито опажа од в р е м е н а од како је К р а љ и ц а дошла амо, и агенција врло ревносно врши тај посао. Ми против тога немамо ништа, јер свака влада најзад мора имати разних средстава, којима ће у свет изнети своја гледишта и држање у у разним политичким питањима и стварима.

Али агенција вршећи свој посао као да заборавља на онај други део својих послова, на извештаје са стране.

Ми смо пажљиво пратили телеграме те агенције у неким нашим листовима, и увек смо их читали оног истог дана, кад смо читали и телеграме у бечким и пештанским листовима. Значи ти телеграми у бечким и пештанским листовима излазе на читав дан раније, но телеграми београдске агенције у нашим листовима. Шта више било је случајева да смо неке вести комотно могли извадити из „Лојда“ или „Пресе“ и да ту вест, коју смо из тих листова о т пре 2—3 дана извели, читали у телеграмима те агенције као вест најновију, последњу.

Дакле, установом „београдске агенције“ овде ни мало се није постигло оно што је требало и што се можда хтело постићи, на име да се данашњи важнији политички догађаји добију телеграфским путем још данас те да их читатељи читају у сутрашњем броју. Место тога ми читамо те депеше онако исто неуредно и доцније, па по неки пут и два дана доцније, но што је било док су депеше долазиле министарству непосредно од бечког кореспонденцбироа.

Дакле поред тога, што овде те депеше немамо доцније но што би требало; што их немамо једновремено кад их већ српски читатељи читају у бечким и пештанским листовима; поред тога што нашим листовима не служи на препоруку но па штету такво једновремено читање истих депеша и у нашим и у страним листовима, — поред свега тога наша уредништва за тако позне вести треба да плаћају још по 40 динара месечно.

То је за сад једина корист од те агенције.

*

Министарска криза. По варошн се у велико проноси глас да је наступила министарска криза услед Краљичиног питања, и да намесништво већ води преговоре с г. Николом Пашићем о образовању новога кабинета. И у страној штампи има већ вести о томе.

Колико има истине у овој ствари, још се поуздано не може рећи, али факт је да су у највишим круговима воде неки преговори; шта и о чему, показаће нам најближи дани.

*

Одложен. Курс за резервне артиљериске неће почети 1 октобр, као што је раније јављено, већ ће почети 1 новембра. о. г.

*

Народни посланици. Још од пре два три дана почели су долазити народни посланици за скупштину, која ће се сутра састати. Велики део допутовао је јутрос. Вечерас ће стићи и они који до сад још нису дошли.

*

Депутација. Јуче је из Шапца приспела депутација од пет чланова „кола јахача“ да поздрави Њено Величанство Краљицу Наталију. Депутацију предводи председник „кола јахача“ г. Панта Куртовић трг.

Убиство ради наслеђа

(Допис „М. Новинама“)

Крушевац, 11 септембра.

Данас одведоше на стрељање *Ранђелу Младеновића*, тежака из Ступња, среза козничког окр. крушевачког, и *Добрију Н.* теж. из Свирче, среза козничког окр. топличког због тројног убиства, извршеног још у децембру прошле године над *Милорадом*, 20 годишњим нежењеним младићем. Убио га је рођени стриц Радоица због тога, да би наследио и његов део имања. Ово убиство извршено је овако:

Радоица и братанац му Милорад живели су у задруги. Први се двапут женио и с првом женом имао сина Милојка а друга му жена довела једну пасторку. Син Радоичин био је мало млађи од убијеног Милорада.

Они су неко време лепо у слози живели у задрузи, али доцније, нарочито после друге женидбе Радоичине, све је више отимала маха свађа и кавге међу њима, те најзад убијени Милорад захте да се дели. Убица Радоица није му одобравао дебу док га не ожени и док не одслужи у војсци, али Милорад никако више није хтео остати у задрузи.

Кад су се већ почели делити, хтео је да се имање подели на три дела: један себи, један своме сину, а тек трећи део Милораду, али овај никако није хтео на то пристати и око тога се посвађају.

Радоица онда почне смишљати како да се отараси свога братанца те да и његов део имања наследи, па је нашао да је најбоље да се Милорад убије. Он није могао извршити убиство јер није имао кураже, па за то оде у новоослобођене крајеве те наће Добрију Н. и Стевана Акенћа из Свирче и с њима се погоди за 12 дуката да они убију Милорада. Ову суму имао им је исплатити овако: половину одмах, чим убију Милорада, а половину после пола године. У истим тим уговоре, да Радоица изведе Милорада на Јастребац, где ће их на означеном месту чекати Добрија и Стеван.

Радоица се договори са својом женом и сином да ће отићи на Ј сребац, и да за два дана неће доћи, а они онда да прате Милорада да га траже и да му кажу како су чули да су га мечке удавиле.

И одиста тако учине. Радоица одиста оде и за два дана не дође, већ је отишао и позвао погођене убице на означено место, где су чекали на Милорадов долазак. Трећи дан после одласка Радоичиног, Милорад оде на Јастребац са сином и пасторком Радоичином, да га, тобож траже. Син Радоичин знао је од прилике где му се налази отац те је и пошао томе месту све напред а за њим су пошли Милорад и пасторка Радоичина. Кад су били близу означеног места, онда Радоичин син и пасторка застану бајати да се боље обују а Милораду кажу да иде право на више уз пољану. Он их послуша и оде. Мало за тим пуче пушка. Кад су Милоје (Радоичин син) и пасторка чули пуцањ, они се врате кући и кажу Аници, жени Радоичиној, да су Радоица и остали у Јастрепцу дочекали и убили Милорада, а они се вратили кући, јер нису смели даље ићи.

Убице Радоица, Добрија и Стеван, дочекају Милорада; Добрија опали из пушке и погоди га, Милорад паде више од страха и обезнањи се, те је оног часа изгледао као мртав. Стеван рече Добрији да га још једном гађа, али он одговори да где његова пушка погоди, да ту нема више живота. За тим прегледа Милорада, скине му опанке, капи и бритву, за тим га ухвате за ног, вуку га у поток и затрпају грањем и шушњаком на онда сва тројица оду на више уз планину.

После пола сахата Милорад се освести, устане, правље рану — оцепивши комад кошуље и полагано оде иза поток изађе из шуме и унути се насину и дође у Кутце до суданице, где нађе кмета и исприча му све шта је било: како га је стриц намамио а два непозната човека пуцали, да је стрица познао а и ону двојицу добро уочио и да су усташи из новоослобођених крајева: један плав, крупан, има шајкачу на глави и он га је гађао и погодио; даље је рекао да му је тај исти подизао и трепавицу да види по оку, да ли је жив, али је он очи тврдо затварао и превртао очи да убице не би опазиле да је жив.

Кмет је одмах послао рањеног Милорада на колима у Крушевац у болницу, а о том убиству и о свему известио кмета скутањског. Кмет је одмах отишао кући Радоичиној, ухватио га и спровео капетану у Александровац и о свему га известио. Учињен је извиђај на лицу места, где је убиство покушано, па је за тим рањени Милорад у болници саслушан који је и на протоколу рекао све, што и горе Јављено је и начелнику среза косаничког те и он ухвати Добрију и Стевана, и спроведе их начелнику ср. Козничког. Милорад је после неколико дана умро у болници.

Убице никако нису хтеле признати, али најзад пасторка Радоичина исказе све. На суду она је ослобођена што је доведена на је приморана да иде и води Милорада, иначе јој је мајка претила да ће је отерати. Радоица и Добрија осуђени су на смрт и стрељани, а Радоичина жена и син, и Стеван осуђени су на по 20 година робије.

ИЗ БАЛКАНИЈЕ

— **Бугарско питање.** Један лондонски допис „Пол. Кор.“ уверава, да до сад није било никаквих измена мисли о бугарском питању између сила, и да за то није било и никаква повода, јер с ничије стране о томе није учињен никакав предлог. Саветовања портиних кругова, којима је предмет био дипломатски корак код сила да се санкционише садашњи режим у Бугарској, нису довела до никаквог практичног резултата, услед енергичног отпора руске дипломатије против таквог корака, те је тиме резултат ових саветовања сведен на то што је јавно мишљење у разним државама добило прилику да се из асни о овој теми, при чему се одмах показало, на којој страни садашњи бугарски режим и идеја бугарске аутономије поглавито има да тражи своје пријатеље, а на којој противнике. Резултат ове дискусије може се свести на то, што су се Бугари могли уверити, да је већина сила повољно и симпатички расположена према бугарским тежњама да на основу садашњих опробаних односа постигну према уговору признање Јевропе; и да се извођење ових тежња осујетило само због Русије.

— **Портина окружница.** Како Тајмс, јавља, Порта намерава да у скоро разашље силама окружницу, у којој ће на супрот разним весима изложити, да се Турска влада строго држи одредаба постојећих уговора и да ће она у свима питањима од којих зависе општи интереси морати радити у сагласности с осталим великим силама.

— **Бугарски зајам.** Бугарска влада била је послала у Брисел агента Бакмарџијева да закључи зајам од 40 милиона с једном бриселском банкарском групом. Како сад страни листови јављају, Бакмарџијев пратио се у Софију, не свршивши ништа од поверене му мисије. С тога бугарска влада мисли да прибегне унутрашњем зајму, али би за то по берлинском уговору био потребан пристанак сила потписница.

— „National Zeitung“ примећују „Нору“ да кад би се порта обратила

силама због признања Бугарске, да би она тиме само извршила чл 3 берлинскога уговора, а никако га не би поцепала.

— **Прокламација** кнеза Фердинанда, коју је пред свој полазак у Ебентал, упутио народу, гласи: „Нашем драгом народу. Пошто на неколико дана одлазимо из Кнежевине те да посетимо нашу узвишену мајку, принцезу Клементину од Сакс-Кобург-Гота, као и неке блиске рођаке, постављамо на основу члана XIX Устава за нашег заступника и предајемо управу земље за време нашег осуства нашем Министру унутрашњих дела и министру председнику Стамбулову, о чему извештавамо наш драги народ". Прокламација је датирана у двору у Софији 26 септембра.

ИЗ БЕЛА СВЕТА

— **Погубљење једнога слона.** Управа зоолошке баште у Берлину решила је, да се слон „Ростом", као штеточин, убије. С тога је у грађанству берлинском наступило велико незадовољство, те су многа јавна гласила о томе писала, а и по једини људи обраћали су се писмено истој Управи, те је услед тога Управа, дала овакову изјаву: „*Ростом*" има рђаве навике, не могуће га је култивирати и није ништа друго него гадан прождрљивко. Једно с тога, а друго пошто је „*Ростом*" поклон „Принца Улса", те водећи и о томе рачуна, да таква животиња не служи као украс зоолошке баште најбоље је уклонити га за навек из баште и са света. Четири начина смрти представљени су: електриком пушком, отровом и удављење штрангом. Али је изабран начин са штрангом, као најсигурнији у подобним случајевима, до сада показани, и пошто се од такве смрти може животиња употребити на извесне научне циљи него од ма кога другог начина смрти.

Нарочити мајстор спремио је уже од жице, али покушај, да се „Ростом" удави, испао је врло рђав. И с тога је Управа донела нову одлуку, да се ова животиња више не мучи и нека је да живи.

Пожар у Антверцену. Ноћу између прошле суботе и недеље био је у Антверцену опет велики пожар. Пожар је букнуо у једној радионици качар ској, која је највећа у целој земљи и која је до темеља изгорела. Сем радионице изгорело је и више кућа које су биле у близини. У једном тренутку претила је опасност да ће ватра уништити цео један варошки крај, али је то срећом спречено.

— **Утонула ратна лађа.** Риформа јавља из Пере, да је 28 септ. по н. к. код „килиме" на црном мору, утонула турска лађа „Пелики Мерет" са 150 војника и 50 официра. Само 11 матроза спасено.

— **Руски цар**, за време своје посете у Берлину, становаће у руском посланству. Кнез Бизмарк учествоваће у овом састанку царева и ради тога је у прошлу среду дошао у Берлин. У част руског цара биће у петак после подне свечан ручак у селој сали, у вече свечана представа у опери, у суботу лов у Летцингену, у недељу доручак код регименте цара Алдкеандра а у вече ће царски гост отпутовати.

— **Ужасан случај.** У једној болници у Кијеву имала се на једном болеснику извршити нека тешка операција. Болесник од природе снажан човек и страсан пијанац, био је хлороформисан. Још при првом убоду, који је оператор учинио, болесник се пробуди. Беснећи од бола, истргне из руку лекарских операторски нож и маха да је ту било више људи, смртно убоде професора Натута и 20-годишњу милосрдну сестру, која је при операцији помагала. Овог двогубог убицу пренели су у другу болницу, али како су лекари дали мишљење да се не може поново хлороформисати, то је на њему операција извршена онако при свести. Операција је потпуно испала и лекари уверавају, да ће убица одздравити.

— **Музикална увреда.** У Вурцену код Линске нека кирајџија хоће да тужи свога бившег газду од куће, што је овај пре неколико дана, кад му се кирајџије селио из куће наручио музику и наредио ту су пред кућом свирали „Сад хвалите сви Бога". Ако је кирајџија био рђав платиша, онда је газда одиста „хвалио Бога" што му се кирајџија сели.

ИЗ СРПСКОГ СВЕТА.

Споменик „Бранник" напомиње како је још лане у присуству изасланика „Матице Српске" подигнут и освећен у Араду споменик народном добротвору Павлу Јовановићу који је оставио 30.000 фор. на штипендије, и који је фонд до сад нарастао на 50000 фор. Као што истом листу сад јављају из Арада, споменик је ових дана и ограђен лепом гвозденом оградом.

— **Црногорски семинар у Москви.** По жељи кнеза Николе, како јављају, у Москви ће се основати црногорски семинар, у коме ће стално пребивати црногорски младићи, који се у Русији спремају за духовну службу. Трошкови око подизања и уређења семинара подмириваће варош Москва.

СЛУЖБЕНИ ГЛАСНИК

— Одобрава се општини браоходској, у срезу моравском, окр. пожаревачком, да може од својих грађана покупити, по сразмери плаћања непосредног пореза, прирез од 218366 динара уз оба полугођа ове 1889 рачун. године, и тим новцем подмирити расходе по буџету свом, састављеном за исту рачуниску годину.

— Одобрава се општини чајетинској, у срезу златиборском, округу, ужичком, да може од својих грађана покупити, по сразмери плаћања непосредног пореза, прирез од 232033 дин. уз оба полугођа ове 1888/9 рачуниске године, и тим новцем подмирити расходе по буџету свом, састављеном за исту рачуниску годину.

— Одобрава се општини ирмошкој, у срезу и окр. крушевачком, да може од својих грађана покупити по сразмери плаћања непосредног пореза прирез од 323126 динара уз оба полугођа ове 1888/9 рачуниске године, и тим новцем подмирати расходе по буџету свом, састављеном за исту рачуниску годину.

— Одобрава се општини лазачкој, у срезу трнавском, округу чачанс ом, да може од својих грађана покупити, по сразмери плаћања непосредног пореза, прирез од 1000 динара уз оба полугођа ове 1888,9 рачуниске године, и тим новцем подмирати расходе по буџету свом, састављеном за исту рачуниску годину.

— Одобрава се општини горњо-матејевачкој, у срезу и округу нишком, да може од својих грађана покупити, по сразмери плаћања непосредног пореза, прирез од 3046 динара уз оба полугођа ове 1888/9 рачуниске године, и тим новцем подмирити расходе по буџету свом, састављеном за исту рачуниску годину.

— Одобрава се општини рожачкој, у срезу љубићском, округу рудничком, да може од својих грађана покупити, по сразмери плаћања непосредног пореза, прирез од 206053 дин. уз оба полугођа ове 1888/9 рачуниске године, и тим новцем подмирити расходе по буџету свом, састављеном за исту рач. годину.

— Павлу Јовановићу, судији суда округа подринског, уважена је оставка коју је поднео на државну службу.

— Михаилу Бабушковићу, редову 3 чете V-ог гардијског батаљона, и Михаилу Видићковићу, редову 1 чете VIII-ог батаљона у пуку помилована, опроштено је даље издржавање казне затвора, на коју су пресудама војног суда осуђени.

— Министар финансија разаслао је свима царинарницама овај распис:

На основу закона од 14-ог јуна 1884 год. (Збор. 40. стр. 335), а према просечном курсу златне монете за 15 дана овога месеца, министар финанције обзнањује;

Царинске тражбине, у колико се према горњем закону имају наплаћивати у злату, на се место у злату полажу у сребру, царинарнице ће примати само уз доплату а-жије од осамнаесет и по на сто.

ТЕЛЕГРАМИ

„Малим Новинама"

29 СЕПТЕМБРА

Беч. „Пол. Кор." јавља да је кнез Фердинанд држао у тајности своје путовање поглавито из обзира према влади српској. Исти лист дознаје из поузданог извора бугарског, да је цел путовања кнеза Фердинанда поглавито да се одмори и да посети своје родитеље Сви други гласови, који се лажно приписују овоме путовању, проста су измишљотина. Сасвим је неоснована вест да он код кабинета хоће лично да расправи питање да га признаду као владара бугарског, јер би у таком случају морао ићи у Цариград, пошто је према последњим извештајима ван сваке сумње, да ће европски кабинети драговољно ући у такав предлог, кад би потекао од Порте.

Минхен. Кнез Фердинанд стигао овде са својом мајком.

Кил. Руске царске јахте „Држава и Царева" стигле су овде у 4 сахата после подне. Све ратне лађе поздравиле су их.

Берлин. Цар Руски је стигао у 10 сахати.

Цариград. Шакир паша поднео је нов извештај порти, у коме се повољно изражава о ситуацији на Криту. Овај извештај потврђује се извештајима других изасланика.

Цариград. Бугарски заступник Вулковић вратио се у Цариград. Он је већ имао састанак с великим везиром Саид пашом.

Берлин. Кнез и кнегиња Бисмарк приспели су прекоиоћ у Берлин.

Берлин. При дочеку руског цара цео берлински гарнизон правиће шпалир од железничке станице до руског посланства.

Беч Кнез Фердинанд Кобуршки отпутовао је јуче одавде за Минхен, где ће се бавити неколико дана. Ту ће посетити војводу и војвоткињу Максимилијана Баварског.

ЧИТАТЕЉИМА „МАЛИХ НОВИНА"

Скрећемо пажњу наших штованих читатеља из унутрашњости да крајем овога месеца истиче претплата свима онима, који су се пре плаћали код поште на три четврт, и да је сад време да обнове претплату и за четврту четврт (октобар новембар и децембар) да им се лист не би обустављао

Ко не положи претплату до 1. октомбра, пошта ће му одмах тога дана број обуставити

1. октобра састаје се народна скупштина, ова скупштина биће веома важна, јер ће донети многе значајне законе који треба да утврде у законодавству слободе ујамчене уставом,

Уверени смо да ће српски грађани с нарочитом пажњом пратити рад ове скупштине, с тога смо се постарали да скупштинске извештаје доносимо најраније и најопширније

Уз то је наш лист једини који излази сваки дан па ће према свему томе штовани читаоци у њему наћи најраније и најпотпуније скупштинске извештаје.

КЊИЖЕВНИ ОГЛАСИ

ПОЗИВ НА ПРЕТПЛАТУ

„МЕТЛА“

Здраво озбиљан, шаљив, фини, прости, награђени и накарађени календар за 1890 год. која се по глупости проста, ал' која је *престушна*, јер се уњој може *пре-ступити* у буе-вару, его иначе; може се *престушити* закон о царини, кад шверцујемо аљине из Земуна; може се *престушити* кривичин Закон, и упасти у *преступ* и т д.

Дакле, уписуј се народе што пре, јер је рок упису остављен *до 15 Октомбра тек. год.* Новац се шаље г. С. Хорловица штампарија „код просвете.“ Ово је згодна прилика да дођете *ви* до једног *шалмог* календара, а *ја* до 15 дана *озбиљног* затвора.

Цена је само 60 пар. дин Скупљачи добијају на 10 скупљених претплатника један комад на дар (као проводаџије „башчалук“ од девојке)

—

МАЛИ ГЛАСНИК

За овака оглашења наплаћује с за једанпут само 50 пара дин

КУЋА врло удобна с 3 собе зад је се под кирију у Д. Јовановој улици бр. 10. Упитати др равномира. 60. 2—3

ЂАК V-ог разр да гимназије, који говори немачки, тражи кондицију у каквој немачкој или српској кући, по врло умереној цени или само за стан. Упитати у уредништву. 61. 3—5

ЖЕНСКА УСАВРШЕНА У РАДУ женских хаљина прима посо са солидном ценом упитати у Београдској улици од лепе катарине код Петра Тишлера 64.1—3

ОГЛАСИ

ПОД КИРИЈУ. Издаје одмах један стан с лица с три собе, кујном и подрумом. У авлији један стан с три собе, кујном, 2 стана с по 2 собе кујном фораузом. Сваки стан има засебну перионицу. Кућа је у близини официрске кафане у палилули, ратарска улица Београд.

Јанаћ М. Јанковић

652,4—12 кеф. код „Тигра“

КУЋУ моју 2 јаблана ул бр. 35. продајем из слободне руке.

Стана А Милојевићка

668 2—3

У Косма ској улици број 45 да је се под кирију сад о Митр вдану: Штала за 4 коња шупа а 3 кола таван велики за сено. Амбар за жб Соба и кујна са засебном авлијом где има бунар и рупа оздана за прање каруца за услове извештити се може у Господск ј улици број 24 сваки дан око подне. 667,3—6

ЈАВЉАМ г. трговцима да код мене могу добити свећа воштани по најнижој цени у више сората. Поруџбине шаљем одма.

Поштовалац

Љуб. С. Ђорђевић

воскар код златне коњице.

641 3—5

У ПОСЛЕЊИМ ДАНИМА

РАСПРОДАЈА

код

АЛБЕРТА КОНА, СИ ОВИ

Кнез Михајлова улица број 7.

Сваки без разлике нека се увери без одлагања да се сада остатак еспапа продаје по најјефтинијој цени, јер ова прилика никада више неће се десити.

618,6—10

ФАРБА

Фирнаја, лак четке и сав модерски и фарбарски прибор најбоља је и најјефтинији код

ДИМИТРИЈА М. ЂОРЊЋА

У БЕОГРАДУ

спрам споменика Кнеза Михајла

ПРОДАЈЕ НА МАЛО И НА ВЕЛИКО

ЦЕНОВНИК ШАЉЕ СВАКОМЕ

НА ЗАХТЕВ

КУЋА Доктора Владана у Доситејевој ул. спрам Позоришта издаје се под кирију. Упитати у апотеци г. Д. Ђурића. —

643, 2—12

КВАРТИР на топличином венцу број 9 иза кафане „Руског цара“ 5 соба кујна подрум вешерница бунар у авлију дајем под кирију од 1 Новембра,

675,2—4 Светозар Јанковић

Стављам до знања п. публици да сам даонзрадити особито лепе

СПОМЕНИЦЕ И БРОШЕВЕ

за украсе мушкима и женскима

— *а у спомен жировомазања* —

ЊЕГОВОГ ВЕЛИЧАНСТВА

КРАЉА АЛЕКСАНДРА I.

Главно стовариште тих споменица за краљевину Србију дао сам г. г. „*Нахману и Здујићу*,“ овдашњим фабрикантима цигар-папира.

Исте споменице продајем препродавцима на 10 комада најмање по 1 дин и 50 п. дин. а препродавци не смеју их продавати скупље од 2 динара комад.

Ко би из унутрашњости Србије желео да има на продају ове споменице, малим да се обрате г. г. Нахману и Здујићу.

Молим п. публику да изволи похитати с куповањем ових споменица, јер их је још врло мало остало, тим тим пре што сам један део прихода уступио друштву „Св. Саве“ (20%) као што тврди и уверење преседника друштва „Св. Саве“ од 18 августа о. г.

У Београду, 6. Септембра 1889.

Са особитим поштовањем

М. А. Маца

(Београђанин)

Толмач и Агент. у Будимпешти.

601. 6—30

Градско купатило

АМАМ

РАДИ СВАКИ ДАН

За мушке особе од 6 изјутра до 8 сати пре подне и од 6 сати по подне до 9 сати у вече.

Петком Недељом и Празником и цео дан.

ЦЕНА КУПАЊА

За мушке особе у кабини од особе д. 80 п.

Галерија „ „ 60 п.

За женске особље од особе „ 60 „

Галерија „ „ 40 „

деца до 10 г дина плаћају половину цене.

673 2—10

КУЋУ у дворској улици *Број 3* од 1 нов о. г. дајем под кирију са шталом за три коња, а и продајем исту кућу погодбе ради јавити се подписаном улица Кнеза Милоша бр. 74.

Танасије Симић

671,2—3 пензионер.

ШТАМПАРИЈА „КОД ПРОСВЕТЕ“

БЕОГРАД

ПОЗОРИШНИ ТРГ, БР. 2. ПРЕКО ОД СПОМЕНИКА

Препоручује се пошт. публици за израду сваковрсних штампарских послова. Цене су умерене. Израда чиста и брза.

Власник и главни уредник Пера Тодоровић. Одговорни уредник С. Јаношевић. Штампарија „код Просвете“ Позор. трг. бр 2

БРОЈ 282 НЕДЕЉА 1 СЕПТЕМБРА 1889. ГОДИНА II

ИЗЛАЗИ СВАКИ ДАН

БРОЈ 10. П. Д.

ЦЕНА ЗА СТРАНЕ ЗЕМЉЕ
а годину . . . . . 30 динара
На по године . . . . . 15 динара
На 3 месеца . . . . . 9 динара

LE PETIT JOURNAL

МАЛЕ НОВИНЕ

ДНЕВНИ ЛИСТ ЗА СВАКОГА

Претплата из унутр. полаже се само код пошта

За Београд нема претплате — Лист се продаје на број

Писма и рукописи шаљу се Власнику „Малих Новина“ Топличин венац бр. 17., на горњем спрату.

Црет плата се прима код свију пошта у Србији

ЦЕНЕ ОГЛАСИМА
На првој страни од петит. реда 20. пр. дин.
а на четвртој од петит реда 10 пр. дин.
ПРИПОСЛАНО стаје 50 пр. д. од петит реда

KLEINE ZEITUNG

Оглас јевтино, по потреби и са сликама. За свако оглашење плаћа се држ. таксе 20 пр. д. ВЕЋИ ОГЛАСИ ПО ПОГОДБИ

ПОМОЋНА ТРГОВИНА

ПЕТРА РАДОСАВЉЕВИЋА

ДОБИЛА ЈЕ ВЕЛЕКИ ИЗБОР

Обућа сваковрсних **Шешира и капа, хаљина** дечијих, **женских** трико **струкова, сукања** штофани**х широких марама** нарочито за Српску ношњу, **кошуља, поткошуља и гаћа** вунених **прслука и чарапа** плетених, **ћебета, рукавица** разних, **рубља мушког и женског** нарочито за **дарове, венаца, вало-ва, лелеза мириса и сапуна**, фрацеских и разних галантериских

НОВОСТИ

679,3—6

ДВЕ СРЕЋКЕ
ЗА 10 ДИНАРА
ВУЧЕЊЕ 3/15 ОКТ. 1889
20,000 ЗГОДИТАКА
ГЛАВНИ ЗГОДИТАК
300,000 ДИН.
ЗГОДИТАКА ИМА
ОД 40.000, 20.000
10.000, 5000 динара и т. д.

Велика лутрија црвеног крста
Вучење 3/15 октобра 1889 год.

Исплата добитака без икаквог одбитка. Новац за срећке шаље се у препорученом писму у Српским банкама под адресом: Gebouw Niederland (7 Jahr) „Continental office“ 76 Amsterdam.

645,5—6

ВЕЛИКИ И ЛЕП ИЗБОР
НАЈНОВИЈИХ МУШКИХ
ШЕШИРА
Између којих и од чувеног
фабриканта
P. & C. HABIGA
Као и шешира „Јфелова кула“ по 4 динара комад
ДОБИЛА ЈЕ
ГАЛАНТЕРИСКА ТРГОВИНА
КОСТЕ НИКОЛИЋА
УЛИЦА КНЕЗА МИХАИЛА
Цене су утврђене **и врло јефтине** 656,3—6

У ПОЗОРИШНОЈ КАФАНИ
Само неколико
КОНЦЕРАТА
даваће од данас сваког дана сестре и брат
Госпођица Северина и г-ца Јерена, брат Антони Руперти Талијани
Певају на српском, талијанском, француском руском, румунском, грчком, турском, и бугарском језику
Пркос певају у дујету, мушко и женско, сестре и играју, у српско-народној ношњи, до сада овди невиђено.
ПОД УПРАВОМ ОЦА И МАЈКЕ
Моле за многобројну посету
Улазак бесилатан
С поштовањем
Јозев и Терези Руперти
родитељи из Италије.
664 4—5

др. Јован Данић
Вратио се с пута. Болеснике прима код куће од 2—4 по подне.
685,3—3

СТАН са 4 собе малане, свима осталим удобностима и водом са кућну о нужник.
Издаје се о Митрову дану.
У кући „Стари Телеграф“.
699 1—10

Краљице Наталије
Повратак у Отаџбину
Спев Србина Милоша Грабовачког.
Цена 20 пара динар. На више за готов новац 33⅓ %. Наруџбине ваља управити на писца у Земун или на књижару В. Валожића у Београд.

ЗАСЕБНУ КУЋУ
У „Обреновој улицу бр. 34 издаје под кирију.
Коста Ст. Антула
Савамалска улица бр. 2.
655,3—3

Састалисе

—

У току ове последње недеље у највишим владајућим круговима било је веома живо кретање.

Држане су, у присуству г. г. намесника, веома бурне министарске седнице; чињене су важне политичке посете; г. Пашић, посетио је Њ. В. Краљицу; г. Ристић посетио је г. Пашића; г. Пашић вратио је посету г. Ристићу, и, како веле, присуствовао неким министарским седницама — најпосле, Њ. Вел. Краљ Александар, у пратњи Свога учитеља и ађутанта, посетио је јуче у подне своју високу Матер.

По себи се разуме, да све ово живо кретање нити је било случајно, ни без важних побуда и смерова. Јасно се видело, да влада и намесништво, као што се то у обичном говору вели, имају неку муку. Али каква је мука? То ће се посигурно знати тек онда, кад влада што о томе проговори, што до сада још није учинила.

Наравно, ми бисмо и волели и лакше би нам било, кад би бар код данашње радикалне владе био обичај, да бар о важнијим стварима за које се публика толико живо интересује, даје нужне обавештаје српским новинарима, те да не морају нагађати, или околишним путем сазнавати, или чак и из стране штампе пренети вести, које би могла дати сама влада.

Али кад већ није тако, кад су господа, као чланови владе, тако брзо заборавили што су до јуче сами као новинари препоручивали, онда нам не остаје ништа друго, но да саопштимо о овој ствари оволико и онако, како смо и у колико смо то приватно могли сазнати.

Како сазнајемо, дакле, ствар је била у овоме:

Ослањајући се на своју погодбу с намесништвом, бивши краљ Милан тражио је, да се Краљица уклони из Србије. Везано раније погодбом, намесништво је морало тражити од владе, да једном реши ово привремено стање, и да Краљичиној ствари да одређен облик. Влада се није могла одазвати жељи намесништва, доказивала је да она управо не зна шта ће даље Краљицом, јер што је могла, то је учињено. А да је изгнају из Србије, на то немају право по Уставу.

Услед тога дошло је у министарској седници до оштрих прекора. Г. Ристић изјавио је, у име намесништва, да ће позвати краља Милана и предати њему у руке намесничку власт, ако влада не реши што пре Краљичину ствар.

Влада је на то упућивала г. Ристића да да оставку скупштини, ако ће је већ давати, на што је опет г. Ристић одговорио, да он намесничку власт није добио од скупштине, па је скупштини неће ни предавати, већ ономе, од кога је и добио, а то је краљ Милан.

Ствар је мало затегла. Морао се умешати и г. Пашић, који се овде јавио као посредник.

Најпосле се, како веле, успело толико, те је од Краљице добијено уверење да Она никад ничим неће учинити ма што, што би владу и намесништво доводило у тежак положај, да се апсолутно ничим неће мешати у политику, да ће избегавати сваки додир с опозиционим политичким елементима, и да ће се при сваком важнијем кораку пре но што га учини, с владом посаветовати.

Ова обећања и ангажмани Краљичини дали су могућност, да се ствар колико толико изравна, те је тако створена прилика да се Њено Величанство и са својим узвишеним сином састане, што је јуче у подне и извршено.

Није без нарочита значаја и састанак Њ. В. Краља са Својом узвишеном Матером, коју тако дуго није видео.

Шта је било при том првом састанку, да ли је и он био зачињен политиком, и каква је била та политика, известићемо наше читатеље у најкраћем року.

Овако стоји ствар, како смо могли сазнати по приватним изворима

Све ово забележили смо по новинарској дужности, а као независан и потпуно самосталан орган, коме су све главније чињенице по симпатијама потпуно једнаке, и који мери људе и догађаје једино мерилом државне и народне користи — ми ни од сад, као ни до сад, нећемо нагињати ни лево ни десно, већ ћемо по могућству рећи добру реч само за оно, што наш српски осећај и наше непристрасно суђење обележи као добро, праведно и поштено. *)

БЕОГРАДСКЕ ВЕСТИ.

—

Збор. Данас је збор гимнастичког београдског друштва, и ми се надамо да ће сваки љубитељ ове лепе установе похитати, да се и на сам дан збора, што може да буде, упише за члана и потпомогне ову тако корисну установу. Нарочито би препоручили нашој омладини да не изостане. Збор ће бити у грађанској касини.

Посете. Питомци војне академије, који су свршили школу и сад произведени за официре, посетили су јуче у парадној униформи г. г. Краљевске намеснике.

*) **Примедба.** Податке за горњи чланак добили смо од нашег обичног извештаја, који нам је и до сад саопштавао овакве ствари и чија су извешћа до сад увек била тачна. Међу тим сад, кад је лист већ био готов, ми добијемо с друге стране, којој такође морамо поклонити вере, оваку белешку:

Г. Пашић никад није био код Њ. В. Краљице, од кад је Њ. Величанство поново дошла амо у Београд. Према томе нису могли бити вођени ни они разговори, који се у горњем чланку износе.

Ми и овај глас саопштавамо по новинарској дужности остављајући да се за идући број поново обавестимо потанко о целој овој ствари.

Њено Величанство Краљица Наталија извезла се јуче пре подне у пратњи г-ђе Бучовићке и Свога маршала г. Симоновића у варош. Њено Величанство прегледало је кућу г. Крсмановића до министарства народне привреде, и сва је прилика да ће Њено Величанство купити ову кућу.

*

Протерани. Влада је јуче у својој министарској седници решила да се дописници лондонских листова „Стандара“ и „Дели-Њуса“, г. г. Бимен и Вајц, протерају из Србије „због непријатељског писања према Србији.“

Ма како који дописник писао о којој земљи, ми никако не можемо одобрити да се он протерује из те земље, нарочито кад је та земља тако мала и немоћна, као што је наша.

Зна се да данас у јевропском јавном мњењу мишљење о некој земљи стварају дописници страних листова И кад се тим дописницима, нарочито тако угледних и великих јевропских листова као што су „Стандар“ и „Дели-Њус“, не да прилика да пишу што повољније извештаје о нама већ им се шта више стављају сметње, које се најзад завршују протеривањем, — онда за такву једну одлуку владину нема довољно речи којима би је осудили.

Ми знамо како је рђаво мишљење у страном свету створено у Србији за време бугарског рата, кад је тако исто неупутно протеран већи део страних дописника на инак, и поред тога искуства, ево где падамо у исту погрешку.

До душе ми незнамо у чему су се поменута господа толико огрешила о владу, да је она морала прибећи и таким средствима, као што је протеривање, али и слободоумље радикалне владе, ни интереси њени и Србије ни у ком случају нетреба ни ти између дозволити да се из Србије протера један страни дописник, тим пре кад од дописника зависи да ли ће се у свету о нама створити добро или рђаво мишљење, а, свакако, неће нам бити све једно како ће свет о нама мислити.

С тога, а и из принципа ми осуђујемо поступак владин према поменутој господи, тим пре, ако би као што се вели, овај поступак према њима био учињен иницијативом извесних личности, којима се поменута господа из неких личних рачуна не допадају.

*

Његово Величанство Краљ Александар јуче у подне посетио је Њено Величанство Краљицу Наталију. Његово Величанство било је у колима са Својим гувернером г. др. Докићем, а у другим колима био је мајор Ћирић с једним ординансом Њ. В. Краљ остао је код своје узвишене Матере више од једног сахата, где су *на само* разговарали.

*

„Стандар“ има из Београда депешу од 5. октобра по новом, чији извод у главноме гласи овако:

Србија је за сада доиста у ономе несретноме положају, где јој ваља бити паметном између два Краља, једне Краљице, три регента, и једне јаке и популарне владе (а ми бисмо још додали и два митрополита и четири владике) — а све једно с другим у завади. Као што је једном већ наведено, ситуација је превасходно *театрална*, и могла би се слободно одиграти у каквој „*комичној опери*“, без готово икакве измене. На жалост, улоге су реалне, и будућност једног народа, ако не и мир Јевроне, у опасности је....

ДОМАЋЕ ВЕСТИ

Комисија за насељивање црногорских породица. „Слобода“ јавља: Српска влада одредила је комисију, којој је стављено у задатак да изабере земљиште у топличком округу где ће се населити 1200 црногорских породица до 6000 душа. У комисију су ушли: г. г. Јеврем Новаковић начел. мин. нар. привреде; инжињер Валента, доктор Моравац; мајор Богдан Јанковић и начел. ср. топличког Комисија ће се састати у Прокупљу и одмах отпочети посао. Председник њен Јеврем Новаковић већ је прошао кроз Ниш.

Комисија ће имати да дуж границе окр. топличког, пост ји 12 села три километра повучена унутра. Свакој породици одреди ће се 2000 квад. метара за плац кућни и 4 хектара зиратне земље. У једној министар седници одређено је 100.000 дин. на израну ових породица. Ми се само радовати можемо, што се овако братски пружила рука нашој невољној браћи, коју сиротиња гони из своје кршне али миле отаџбине.

ПИСМО УРЕДНИШТВУ

Затварање дућана. Познато је свакоме да је пре кратког времена г. министар унутрашњих дела издао наредбу да се у недељне и празничне дане све радње затворене држе. Као разлог за ову наредбу послужио се г. министар овим речима: пре подне да се радње држе затворене поштo о томе постоји и законско наређење да се за време службе божије радње затворене држе, а после подне „да би се дала могућност трговачко-занатлијској омладини да то слободно време употреби на свој одмор и образовање“. Ова наредба ма да није потпуно на закону основана, ипак је нашла у трговачким круговима на одобравање. Нарочито се је омладина трговачко-занатлиска обрадовола овом наређењу. Одмах се је опазило знатно кретање у оплађини. Трговачка о младина у Београду поче живо да ради на отварању сталне недељно-празничне трговачке школе, која јој у данашњим економским приликама треба као парче хлеба. Сем овога могли сте видети у врло великим масама омладину где посећује цркву, и најзад са каквом жељом и пажњом прате недељна предавања о српској историји, вери и моралу хришћанском која држаше честити прота г. Живојин Јовичић.

У Шапцу, Нишу и Крагујевцу основаше се такође друштва трговачке омладине, са задатком да по могућству створе сами себи школу где ће се у потребним знањима трговачким за будуће трговце спремати.

Не прође ни неколико дана а већ се ова наредба исправља: да се радње могу до службе отворене држати. Ајд нека и тако буде. Може бити да свакоме није могуће да своје потребе у суботу подмири, но ће то учинити у недељу у јутру. У осталом ствар те није много променила. Но, не прође за хим још неколико дана а г. министар наређује да се радње само у време службе затворене држе.

Сад тек постеде забуна! Неки тумачи да то важи само за време службе, а после може широм отворити дућан свој. Други опет вели стара се наредба тиме није поништила, но је остала у снази, и дућани се морају и на даље затворени држати. Многи су молиан оне жандарме који су најновију наредбу разносили да им они протумаче, како се од сада морају владати. Елем на крају крајева ми видесмо посљедицу тих шепртљанских наређења. У неким улицама беху дучани затворени, а у другим опет нисте могли по ничем приметити да је тога дана недеља, јер дућани беху отворени и пред њима роба изнешена и поређана баш као и у остале радне дане.

Трговци Срби из главне чаршије и кнез Мих. улице држали су и држаће се и на даље своје међусобне обавезе т. ј. затварање и на даље своје радње у недеље и празничне дане по подне. Ала трговци Јевреји из истих улица неће ни да чују за тај колегијални споразум, — они поштују само своју суботу, а нашим недељама и празницима раде као и сваког радног дана, на штету — наравно — својих колега Срба.

Држимо дакле да би г. министар требао све своје досадање наредбице да слије у једну општу наредбу која ће стална остати док се ово питање законитим путем не регулише. У најновијем пројекту закона о радњама уређено је и питање о затварању радњи у празничне дане).

Дознали смо да је повод овом шеретњању неке мале неких „трговаца“ — једномишљевика! Ми не верујемо овој вести, јер смо уверени да г. министар зна да се тиме неће ни за длаку уназадити земаљска трговина. Напротив само су то дани — и то је најглавнији услов, — када ће моћи наша трговачка и занатлиска омладина учинити што за своје образовање и унапређење.

Господине Министре! Како ми мора бити тешко овим новим удружењима која за ово кратко време поникоше. Услов за њихов опстанак и извршење њихове светле задаће беше једино: слободно време.

Они почеше да се организавају, почеше да раде сами — кад то држави за сада није могуће. — Жртвујући свој одмор и крвану зараду, на своме умном и моралном напретку.

На такво разорачење! Они се ј ш сви и не скупише, не видели, не познаше, не договорише — а већ неумесна, наредба растури или те узвишене намере!

Да ли се, господине министре, окако ствара благостање у наредбу?

Не дај занатлији могућности да своје производе заметити од утакмице страних силних фабриката, не дај трговцу да се спреми за светску трговину, не тражи пијаце за ово мало наше сировине пређи преко свега тога „на дневни ред“ одбаци све те захтеве као ситнице које не засецају у ниуерес државни, и онда с' болом у души брижно гледај у економну будућност ове земље, и очајав како из дана у дан све више постајемо економски везани туђинштине.

Један трговац.

Господине уреднике,

У 280 броју вашега листа „Мале Новине“ штампана је достава од „једнога српског ђака“ у којој ми се подмеће нешто, што би, да је истина, било и мене недостојно и чопште са свим детињасто. Ту се вели да нисам хтео поздравити Њено Величанство, Краљицу Наталију кад је Она пре три дана прошла њаз-Михаиловом улицом, па да сам ом приликом чак и „веома дрско“ осматрао Њено Величанство и смеао се онима који су Њу поздравили. Одбијајући од себе све ово, као просту неистину. част ми је уверити Вас, г. уреднице, да ми никада е би могло пасти на ум, да се пре а Њеном Величанству, Краљици, по ажем онако груб, како је то изво о представити „један српски ђак“ А могућно је да поменутога дана нисам поздравио Њено Величанство, али не зато, што нисам хтео нега, верујте ми, једино и само за то што је тада нисам смотрио.

Надам се, господине уреднице, да ћете за љубав потине штампати у свом листу ово неколико речи.

30 септембра 1899 г.
Београд.

Пера П. Ђорђевић
професор и квалификовани нар
(а не „владин“ посланик.

ИЗ СРПСКОГ СВЕТА.

— **Одузимање пензије.** „Грађанин“ јавља: Управа Босне и Херцеговине намерава да ускрати пензију бившем босанском митрополиту Сави Косановићу. То мотивише тим, што митрополит, не обазирући се на дате обавезе, и даље пребива у Црној Гори, и што је много пута учествова у панславистичким демонстрацијама.

— **Промене на Косову.** „Балканској Кореспонденцији“ јављају из Ишкима, да је валија косовског вилајета, Мехмед Фајик-паша у Битољ премештен, и да на његово место долази гувернер битољског санџака, Мехмед Ејуб-паша. Уједно јављају „Балк. кор“, да је премештај Мехмед Фајик-паше изазвао код свију ваљаних грађана, а нарочито код Срба највеће задовољство. Овај поступак отоманске порте доказује, да султан и отоманска влада стављају велику важност на пријатељске и срдачне односе саерпским народом.

— **О српским школама у Македонији** има „Кор. де л' Ест ове податке из Битоља: Турска влада није дозволила оснивање српске школе у Скопљу. Но поре свега тога тражио је један Србин, турски поданик, на основу 62. §. школског закона дозволу да оснује српску школу у Битољу (Монастиру). Дозвола је добивена и српска школа требала се 1. септембра отворити, када, сасвим неочекивано дође један турски полицајац и затвори српску школу. Говори се, да је то учињено на денунцијацију Есад Ефендије, који је уједно и учитељ у бугарској гимназији. Учитељ српске школе стављен је под истеђење а опште је мишљење, да је то последица бугарских интрига. И сам дописник бечког листа жали се, што се са Србима не поступа онако, као са осталим народностима и школама у том крају.

У другом допису од 26. септ. по р. к. исти дописник јавља да се српске школе још нису могле отворити. Истрага против српског учитеља још траје и Есад Ефендија живо ради, да га стрпа у ас. Код маршала Ејуб-паше денунцир га Есад, да има везаса српским вице конзулом у Битољу. Маршал му је одговорио.

— Не можемо ми на просту еум њу човека апсити.

— Али екселенцијо — одговори Есад, — он је завереник, тајни агенат Србије.

— Имате л' доказа?

— Још не, ал' ћу их имати.

— Е добро, кад набавите доказе, ухапсићемо га.

— Ја мислим, да га треба прво ухапсити, па ће се докази лако набавити

— Дакле тако? Е сад видим да је у вашем личном интересу, да српског учитеља ухапсимо. Идите!

И маршал истера Еса а, који је за добар бакшиш по налогу бугарског егзарха то чинио. Сад је српски учитељ миран. Истрагу не води више Есад, већ полиција. Шта ће бити са српском школом, то се још не зна

ИЗ БЕЛА СВЕТА

Американци и париска изложба. По рачуну, који је начинило посланство сједињених држава у Паризу, излази, да је изложбу посетило 50000 Американаца. Један француски лист примећује на то ово: Ако се претпостави да је сваки од тих Американаца потрошио за време свога пребивања у Паризу 5000 франака у средњу руку, то излази, да су грађани заокеанске републике принели грађанима друге велике републике око 250 милиона.

— **Конгрес за мерење земље.** У Паризу се састао 20 пр. м. после подне међународни конгрес за мерење земље. На тај скуп дошли су француски министар спољних послова Спилер, министар војни и министар просвете. Конгрес је отворио министар Спилер говором, који је поздравио присутне изасланике разних држава у име којих се захвалио Шпањолски научник генерал Ибенац споменувши закључак конгреса који је држан лане, За тим је председник конгреса, француски академичар ске изнео предлоге појединих изасланика.

— **Подземиа река у Француској.** Код Мирса у департману Лоту нашли су подземну реку. Људи су се возиле реком два километара у дужини, па су видели прекрасних пећина, седам језера и 32 мапа. Мисли се да је та подземна река дугачка читавих 7 километара и да водом испуњује је о од великих врела, која се код Ст. Дени-Мортена изливају у Дордону.

ИЗ БАЛКАНИЈЕ

— **Одлазак кнеза Фердинанда.** „Балк. Кор.“ пишу из Софије: „Сва варош, цела Бугарска изненађени су наглим одласком кнез Фердинанд Кобуршког. који се чувао у највећој тајности, Нико, апсолутно нико, чак ни околина кнежева, није ни мислио на одлазак, па се чак ни у замаку кнежеву није ништа знало о томе. Држало се да је кнез отишао на железничку станицу да дочекао какву од ичну личност; па су из двора послата чак и једна кола, да га довезу кући. Разлози наведени у прокламацији, разуме се, само су маска. Превлађује мишљење, да је Кобуршка ера дошла до краја и одиста има извештаја по којима царска посета у Берлину м же довести до споразума између Русије и Немачке у том смислу, да се Порти стави у дужност, да кнеза Кобуршког позове да напусти земљу. С друге стра не опет уверавају да је кнез Кобуршки пложај, на који га је Аустрија постивила само за то на кратко време напустио да да покаже бечком двору да се он одлучио, да се не да више водити за нос празним обећањима и невређењем новинарским чланцима. Сад се мора чекати да се види да ли ће пресија на бечки двор моћи учинити ма какав утисак на бечки двор, и да ли ће гроф Калноки при садашњој ситуацији дати кнезу Кобуршком што више од каквог полузваничног чланка у „Фремденблату“, који је поред тога још и сувише резервисан. Ингледа, да кнез, да би се утврдио, потребује не само моралну н и материјалну помоћ. и да ће он од својих пријатеља у Аустро-Угарској, поред дипломатске интервенције, тражити још и помоћ за један зајам Једно је извесно да је Стојановљев правац у бугарској политици дошао до свог завршног акта и раније, но што се мислило, спустиће се последњи пут завеса у овој ретког драми“.

Уз овај допис уредништво Балк. Кор“ ставило је још ову своју примедбу: „Бечка Пол. Кор“ јавила је у својој извештаченој наивности,да је кнез Кобуршки из обзира према српској влади тајно отпутовала, на је похитала да преко свог београдског филијаа прокријумчари у београдске листове тенденциозне вести, које сумњич српску владу. Принц Кобуршки ни мало се није обзирао на Србију, кад је кроз њу пропутовао за Софију, па исто тако не треба да се обзире ни сада кад *одлази из Софије*. Али је карактеристично да се свака прилика употреби да се осумњичи српска влада. Ми мислимо да је за сад довољно, да се овако поступање јавно обележи“.

Ми не знамо да ли је кнез Фердинанд због српске владе држао у тајности свој одлазак из Бугарске, али што знамо то је. да је о томе у београдске листове протури вест један бечког кореспонденц-бироа, „београдска агенција“, која стоји под окриљем београдске радикалне владе. Чудно нам пада како се та два полуслужбена органа радикалне владе нису претходно могли споразумети о овој ствари, но је морало доћи до оваковог јавног пребацивања.

СМЕСИЦЕ

— **Спавање у енглеском парламенту.** Овај лепи парламентарни обичај, да човек избегне бујицу досадних говора, има у енглеској скупштини својих заступника. Маркиз Хартингтон, познати вођ енглеске парламентарне опозиције, има обичај да одмах у почетку седнице на свом месту врло лепо задрема. И сам велики Гледетон често се не може отети тој болести то многи дуг и досадан говор утиче на њега као најбоље средство за успављивање. Маркизу Солсберију такође се једном десила неприлика да га је лорд Карнарвон укорио, што је у недоба поео климати главом. У прошлој сесији енглеског парламента неки заступник почео је у једној седници тако јако ркати, да су господа колеге морала бити тако неуљудна да га пробуде и кажу, како тај одговор није парламентаран. За лорда Норта вели да је био један од најиздржљивијих спавача. Кад је једном сазнао, да ће пуковник Баре говорити о енглеској флоти, рече Норт своме суседу: „Но то ће бити лепа забава. Уверен сам да ће нам у свом говору приповедати целу историју енглеског полуострва Оставите ме да лепо спавам на ме пробудите кад дође ред на нас“ Колега му то учини па га од један пут пробуди, мислећи да је на њега ред дошао „Где смо сада?“ упита га лорд Норт, трљајући очи. Друг му спомене пеку велику поморску битку, о којој је Баре говорио. „О, драги мој пријатељу, узвикне лорд, ви сте ме за читав век раније пробудили!“

— **Мисли на Ајфеловој кули** Познати француски књижевник и критичар Павле Бурд (Bourde) изнео је у „Тану“ под натписом: Психологија на Ајфеловој кули занимљиву збирку записа, које записаше посетиоци Ајфелове куле, које на њој које у албуму „Фигара“. Најмногобројни су патриотски записи: „Гледајући ову кулу, поносим се, што сам Француз. — „Француски гениje, ти ћеш увек бити први у свету!“ — „Париз је престолница света“. — „Живела велика Француска, колевка цивилизације целога света!“ Но нису само Французи записивали у том правцу и духу, већ и странци; тако н пр. вели један Италијанац: „Висина Ајфелове куле је достојан пандан величини Париза“. Два Холандеза: „Кула није тако висока као што је наше поштовање Француске“. Швеђанин: „Слава и част француском гениjу!“ Португалац: „Живео француски народ, најзанаственији и свакому најсимпатичнији!“ Аустријанац (не каже које народности): „За мене има само једна варош на свету: Париз“. Бразилијанац: „Докле ће продрети француски гениje до 1989.? Облаци ће знати“. Љубавних записа има врло много, у којима се изражава чежња у сваком облику, испреплетена почетна слова, и т д. „Моја драга Маријета, са висине ове куле, шаљем ти пољубац“, „Каква пштета, да ти нисе овде“. Једна верна жена пише: „Са другог боја, грлим мога мужа“. Основно начело Бурдово што се тиче ових записа је: Тамо на висини отвара се човеково срце, с тога су записи од вредности за пси, хологију множине!

БРОЈ 283 ПОНЕДЕЉАК 2 ОКТОБРА 1889. ГОДИНА II

ИЗЛАЗИ СВАКИ ДАН

БРОЈ 10. П. Д.

ЦЕНА ЗА СТРАНЕ ЗЕМЉЕ
а годину . . . . . 30 динара
На по године . . . . . 15 динара
На 3 месеца . . . . . 9 динара

LE PETIT JOURNAL

МАЛЕ НОВИНЕ

ДНЕВНИ ЛИСТ ЗА СВАКОГА

Претплата из унутр. полаже се само код пошта

За Београд нема претплате — Лист се продаје на број

Писма и рукописи шаљу се Власнику „Малих Новина" Топличин венац бр. 17., на горњем спрату.

Претплата се прима код свију пошта у Србији

ЦЕНЕ ОГЛАСИМА
На првој страни од петит. реда 20. пр. дин.
а на четвртој од петит реда 10 пр. дин.
ПРИПОСЛАНО стаје 50 пр. д. од петит реда

KLEINE ZEITUNG

Огласи јевтино, по потреби и са сликама. За свако оглашење плаћа се држ. таксе 20 пр. д. ВЕЋИ ОГЛАСИ ПО ПОГОДБИ

ВЕЛИКИ ИЗБОР

За јесењу и зимску сезону нова модерна француска **Штофа — Чоје — нове панама и сатин — Даментуха — Молдонзаи** женске хаљине као и **Штофа у кутијама**

ДОБИЛА ЈЕ ТРГОВИНА

ТАДИЋА И АЈДАРИЋА

преће

Јевта Лаковић

На захтев штоване муштерије шаљемо мустре,

660 5—6

ДВЕ СРЕЋКЕ

ЗА 10 ДИНАРА

ВУЧЕЊЕ 3/15 ОКТ. 1889

20.000 ЗГОДИТАКА

ГЛАВНИ ЗГОДИТАК

300,000 ДИН.

ЗГОДИТАКА ИМА

ОД 40.000. 20.000

10.000, 5000 динара и т. д.

Велика лутрија црвеног крста
Вучење 3/15 октобра 1889 год.

Исплата добитака без икаквог одбитка. Новац за срећке шаље се у препорученом писму у Српским банкама под адресом: Gebouw Niederland (7 Jahr) „Continental office 76" Amsterdam.

645,6—6

ПОМОДНА ТРГОВИНА

ПЕТРА РАДОСАВЉЕВИЋА

ДОБИЛА ЈЕ ВЕЛЕКИ ИЗБОР

Обућа сваковрсних. **Шешира и капа, хаљина** дечијих, **женских** трико **струкова, сукања** штофаних **широких марама** нарочито за Српску ношњу, **кошуља, поткошуља и гаћа** вунених **прслука и чарапа** плетених, **ћебета, рукавица** разних, **рубља мушког и женског** нарочито за **дарове, венаца, валова, лепеза мириса и сапуна**, француских и разних галантериских

НОВОСТИ

697,4—6

ГАЛАНТЕРИСКА ТРГОВИНА

КОСТЕ НИКОЛИЋ

улица Кнеза Михаила

ДОБИЛА ЈЕ

СПРЕМЕ ЗА УДАВАЧЕ И ДЕВЕРЕ

Као: мушки кошуља и гаћа: женски кошуља, рекли и сукњи; марама за дарове, венаца, бедуина, лепеза, сунцобрана, атлазне обуће, рукавице и шатула.

ИЗБОР ЈЕ ВРЛО ВЕЛИКИ

и особито леп а цене су утврђене и врло умерене.

657 3—6

САВАМАЛСК

парно купатило

(ИЛИЦА)

ЗА ЖЕНСКЕ

ради Понедељником, Средом и Петком после подне.

600 8—10

СТАН са 4 собе малане, свима осталим удобностима -и водоводом са кућњу о нужник.

Издаје се о Митрову дану.

У кући „Стари Телегрбф".

699 2—10

Непокретно имање

У Пожаревцу, на најугледнијем месту, између табачке чаршије дворске и марвене пијаце са 3 нова и 8 старих дућана продајем из слободне руке.

За услове обратити се мени.

Др. Јован Ђокић
санит. капетан.
Београд.

654 3 -6

др. Јован Данић

Вратио се с пута. Болеснике прима код куће од 2—4 по подне.

685,3—3

БЕОГРАДСКЕ ВЕСТИ.

—

Телеграм Чувени енглески л и с т „Стандарт“ има једну интересну депешу из Београда од 7-ог Октобра, која у изводу гласи овако:

Ситуација је у толико промењена што предстојећи састанак краљице Наталије са Сином, постаје ствар од споредне важности. Тежиште општег интереса прелази на народну скупштину. Већина тога тела, кажу, да ће хтети да забрани бављење у Србији, и бившем краљу и бившој краљици. Али ово би, неоспорно, било гажење земаљског Устава, који ујемчава сваком Србину права да слободно живи у својој земљи. У светлости закона само би Велика Народна Скупштина могла изнети коју тачку садањег Устава *и ли она не* за време малолетства младог краља. Ако се дакле, згази једна тачка Устава, згазиће се за њом и друге. Према томе питање бављења краљице Наталије у Србији постаје пробни камен за уставни карактер садање радикалне владе. Исто тако и регенти ако дозволе гажење личних права, било краља Милана или краљице Наталије, проиграће свако своје право на поверење Јевропе.

*

Министар финансије, г. Вујић, како јавља „Тајме“, за свог најновијег бављења у Бечу, имао је подужи разговор с грофом Калнокијем, у коме је изнео стање Србије и дао уверење да је радикални кабинет довољно јак, да према краљици Наталији и њеним пријатељима остане неповолебљив. У исти мах било је говора о трговачком уговору између Србије и Аустро-Угарске, коме рок истиче 1892. Г. Вујић је том приликом поменуо олакшице на које Србија рачуна при обнављању уговора.

*

Из Београда телеграфишу париском „Тану“ под 6. октобра по новом ово:

„Образован је један одбор да брани права Краљице Наталије. Своју прву седницу држао је код г-ђе Данићке, супруге бив. министра у Софији. Одбор је састављен већим делом од жена и девојака; међу тим више особа као што су генерал Хрватовић, генерал Лешјанин, владика Никанор, прота Павловић и многи други присуствовали су седници, која је трајала до два сахата у јутру.

„Најпре се расправљало питање о опортунитету јавнога позива на све матере, на све супруге, на све кћери Србије да их ангажују да отворе врата конака; ова адреса, састављена у врло жестоким изразима, није одобрена, јер је Краљица Наталија тражила да се од тога одустане.

„Место тога, одбор је решио да бив. краљу Милану пошље једну колективну депешу, тражећи од њега да телеграфским путем дозволи Краљу Александру да прими Своју Мајку у Двор с почастима и поштовањем, која јој припадају; ако то не буде, вели се у депеши, ми изјављујемо да је краљ Милан подлац. Ова депеша није послата; телеграфска управа повратила ју је г-ђи Данићки с примедбом, у којој се вели, да се телеграми таке природе не могу примити.

„Стражи пред конаком забрањено је да одаје почаст Краљици, кад прође мимо ње.“

Ми о стварима, о којима се говори у овој депеши поменутог париског листа, не знамо ништа, али је шпак, по новинарској дужности, бележимо.

*

Аудијенција. Њено Величанство благоволело је прекјуче по подне у 2¾ примити депутацију „кола јахача“ Председник друштва г. Панта Куртовић поздравио је Њено Величанство мајку највишега друштвеног заштитника Његовога Величанства Краља Александра.

Њено Величанство било је веома обрадовано и овим новим доказом трајне оданости грађана шабачких према дому Обреновића. Друштву Кола-Јахача, честитало је Њено Величанство на успесима и неуморном раду, обећавајући му са своје стране и морално и материјално благовољење и стављајући Шапцу и колу у изглед своју високу посету у н-дућој години приликом утакмица које буду приређење у почаст стогодишњици Господара Јеврема.

Сем тога је Њено Величанство благоволело с највећим узбуђењем изјавити друштву, да јој је посета та још у толико милија, што одане Шапчане види код себе у најсретнијем дану Свог живота, јер је тога дана први пут после толико времена, загрлила своја милог Сина, друштвеног највишега заштитника.

Њено Величанство благоволело је милостиво разговарати са појединим изасланицима и о приватним околностима њиховим.

Са скупштине

Први претходни састанак недеља, 1 октобра

—

Још у суботу у Београду се скупили скоро сви посланици, и у вече су држали своје партиске клубове.

У недељу од раног јутра улицама су се п о ч е л и в и ђ а т и а око 8 сахати већи део скупио се у кафани код „Скупштине“, а други део ходао је и разговарао пред каваном и скупштинском зградом.

И сад, под радикалном владом, није могло проћи без преобучених жандарма. Извештач нашега листа био је среће да сретне два таква жандарма, од којих је један у своје време дреждао с амрелом у руци пред уредништвом нашега лист.

По обичају, посланици су требали отићи у цркву, али је већи део остао у кафани код „Скупштине“, где су се један с другим упознавали, здравили, разговарали. Око 9 сахати и 40 минута прошао је министар унутрашњих дела г. Таушановић и отишао у цркву, где су службу служили митрополит г. Мијаило и в ладика Јероним.

По свршеној служби у вазнесенској цркви, у 10 сахати 50 минута, посланици су се почели прикупљати у скупштинску зграду, где су дошли и свештеници Панта Ж. Јовичић, Стеван бели и протођакон Никола Божић, који су осветили в дницу. Пада у очи, да је ово, ваљада, први пут, да водоосвећење врши више но један свештеник.

Пре но што ће почети водоосвећење, дошла су и сва г.г. министри, сем министра председника и министра правде и Министар председник дошао је после ¼ сахата. На г. министру војном опазили смо, да му је друго дугме на одозго мундиру било откопчано.

Пошто је свршено водоосвећење и целиван крст, г. *Јован Ж. Јовановић*, посланик за варош Шабац узима реч и вели како за привременог председника треба изабрати човека најстаријег по годинама; обраћа се либералима и пита да ли они имају ког старијег члана но што га имају радикални у лицу Луке Петровића, пензионованог учитеља, коме је 65 година. Г. *Авакумовић* вели како су либерали мислили да је г. Лешјанин најстарији. али им је овај рекао да је г. Лука старији од њега то за то су и либерали да г. Лука буде привремени председник, који после једногласног одобравања скупштине заузе председничко ме сто. У знак благодарности поклони се скупштини и рече како по Уставу треба скупштина да се подели у секције које ће изабрати верификациони одбор

Повео се говор о томе, на колико секција треба да се подели скупштина. Либерали су заступили гледиште да кад је у старом верификационом одбору било 9 чланова, то треба и скупштина да се подели у 9 секција, од којих ће свака бирати по једнога члана. Радикали су тражили да се верификациони одбор састоји из седам чланова, на према томе да се и скупштина подели у 7 секција, што скупштина и усвоји. Али пре но што се приступило деоби скупштине у секције, отпочело је прозивање те да се зна колико је посланика на окупу. Резултат овога прозивања овај је: дошло је 107, а није дошло 10 посланика (међу овима и г. г. Катић, Милија Миловановић, Тупаковић и Ђикић). За то време г. Панта Срећковић, по обичају, на сав глас објашњавао се нешто с г. Пашићем и околином.

За овим је приступљено бирању седам секција, од којих је после свака изабрала по једног члана за верификациони одбор и то:

I-ва секција изабрала је г *Васу Мачојловића*, адвоката из Ниша; II-га г. *Ранк Т јсића* из Драгачева; III-ћа г. *Вују*, начелника министарства спољних послова; IV-та г. *Аћу Стојковића* из Ћићавевца, V-та г. *П-ру Ђорђевића*, професора из Београда, VI-та г. *Стојан Раб ра* адвоката из Пожаревца и VII-ма *ког Марка Петровића* из Бранковине.

Г. Рибарац напомиње како је ред, да мањина сама кандидује из своје средине члана, кад се већ уступа и њој м е с т о за једнога члана; и предлаже г. Авакумовића; а већина је без њеног знања изабрала њега. Говорници из мањине потпомагали су либерале а из већине радикале и з р о ч и т о г. Мика Поповић професор из Крушевца, и доказивали да би то била очита незаконитост, пошто Уставом изречно стоји да секције бирају чланове верификационог одбора. Скупштина је усвојила ово мишљење и чланови верификационог одбора заузеше место; за председника изабран је г. Ранко Тајсић, који позва посланике да предају своја пуномоћија, и идући састанак заказаће се кад буде време. Г. Рибарац дао је оставку на чланство

Новинарска галерија била је пуна — али не новинара, већ разних чиновника разних министарстар-

ПОДЛИСТАК

СИЛАЗАК С ПРЕСТОЛА

РОМАН ИЗ ЖИВОТА БАЛКАНСКИХ НАРОДА

У 90 ГЛАВА — С ПОГОВОРОМ

(Писац задржава сва права)

—

(54.)

При последњим речима: „Бежи, бежи“, ђенерал јурну напред и на сред собе сруши се као свећа.

Он паде ничице, али се у грчевитом копрцању брзо окрете на леђа. Кнез потрчада га прихвати, покуша да га подигне, али ђенерал оста испружен и грчевито укрућен. Мишићи на образима и око уста грчевито су дрхтали; полуотворене, преврнуте очи показивале су само мутно беланце, на уста је у клобуцима извирала бела пена.

Кнез викну споља своје ађутанте Један узе ђенерала под мишке, други за ноге, подигоше га и наместише на диван. Кнез мађну руком на ађутанте да изађу.

ГЛАВА XVII

Finta la commedia *)

Ако је живот људски комедија, онда су људи комедијаши, који целога века упорно, по некад врло озбиљно, играју своје лудачке улоге

Свршетак такве једне комедије одигравао се баш сад у соби ђенерала Врбавца.

*

Намештен на диван, ђенерал је лежао полеђушке с полуотворени очима. Дисао је тешко и дубоко, његова широка прса високо су се надимала; познавало се да га нешто гуши.

У соби је био сам кнез Мутимир. Он приђе, поткопча ђенерала и раздрља му кошуљу око врата и на грудима да му олакша дисање.

Кнез је затим пришао тајноме орманићу у зиду, који је још стао отворен, и покупи из њега све ђенералове хартије, управе целу тајну архиву Врбавчеву. По самим натписима, којима су били обележени поједини смотуљци, могло се већ судити да ту има веома интересних ствари.

*) Свршена је комедија.

Кад је и то било срећено и сложено у један велики завежљај, кнез се полако упути у побочну собу. Прође једну, прође и другу одају; из треће, кроз затворена врата, чу се кекњање разбуђена детета и нечији глас који га умирује: не...не..пс..

Кнез полако куцну на врата. Изнутра се чу глас госпођин:

— Ко је то?

— Ја сам; могу ли унутра — упита кнез.

Ушао је. Госпођа га дочека стојећи, сва потресена и узбуђена.

— Шта је, за бога? — упита она.

Кнез је хтео да говори са својом рођаком сродннчки и срдачно.

— Тренутци су тешки — рече он — Ти мораш сад заборавити све друго, а имати на уму само то, да си и ти један члан владалачке династије Косанића. Спас и интереси династије морају сада овде бити нада свим осталим обзирима. Ђенерал је био опасан такмац нашој династији. Занесен безмерним властољубљем, он се увалио био у злочине, које закони казне као велеиздају. Ја сам га спасао од те срамоте, али његовом опасном ровењу морао се учинити крај, и то је учињено....

(Наставиће се)

ства и других личности. Уредништво „Одјека“ било је заступљено свима својим члановима, а уредништво „Независности“ с два своја члана док су остала уредништва добила само по једно место „а земунско „Н. Време“ са свима одбијено. Галерија је толико била препуна не новинарима да новинара нису имали места нити су могли бележити. Од страних новинара био је и г. *Золеман*, директор „Франкфуртер Цајтунга“.

У дипломатској ложи били су г. *Цанков* и нижи чиновници из разних овлашћених посланстава.

ДОМАЋЕ ВЕСТИ

Борба на живот и смрт. — Либерал јавља У Малом Зворнику десио се је врло грозан случај. Ибро Ђорић (мухамеданац) српски грађанин из Малог Зворника познат је у српском и босанском Подрињу као поштен, вредан и имућан трговац. Смрћу његовом ми смо много изгубили, јер је Ибро био један од оних ретких мухамеданаца, који је и срцем и душом био Србин и који је као такав код својих једноверника а наше рођене браће за српску мисао више чинио но што су то у стању да учине многе друге удружене снаге укупно. Долазећи са свога посла из Великог Зворника упутио је се Ибро колима са својим синчићем и слугом на своју њиву, која је од прилике три до четири стотине метара удаљена од српског малозворничког ђумрука.

На једанпут излете из кукуруза два разбојника. Један од њих опали из пушке на Ибру и убије га. Од овога пуцња уплаше се коњи и накрену кола у јарак Ибрин слуга искочи из кола и нападне на једног разбојника који га је рањао у бутину. Разбојник нагне бегати, а Ибрин слуга нагне за њим. Кад је разбојник приме[тио] да ће га Ибрин слуга стићи, а[он] се окрене и опали још једном на овог куражног момка и рани га у другу ногу у бутину. У тим приспе момак и удари сеченицом од секире разбојника поред главе тако силно да му ју је на две поле раздвојио, а затим и сам малакше и падне покрај убијеног разбојника.

Док се ова борба збивала, синчић Ибрин отрчи у село за помоћ; али је ова доцне дошла. Онај разбојник, што је остао у животу побегне. За убијеног разбојника констатовало се да је главом чувени Илија Каљевић, који је још пре године оглашен за хајдука и чију је главу уценила власт у 600 динара.

Ибрин слуга остао је у животу.

— У идућем броју донећемо опширан оригиналан допис о том грозном случају.

ИЗ БЕЛА СВЕТА

— **Буланже** је оставио своје досадање место борављења, Лондон, и отишао на острв Жерсеј. Како пишу париски републикански листови, услед последњих неуспеха Буланжиста на изборима, пукла је она златна слона која је везивала Буланжеа с његовим потајним савезницима монархистима, а нарочито с орлеанистима Тако је сад усахнуо до сад неисцрпни извор, из кога је извирала обилна потпора за Буланжеов кнежевски живот и за цео буланжистички покрет. Због тога је Буланже био приморан да за свој живот изабере мирнији и јевтинији острв Жерсеј, коме као да је суђено примати у се је крило политичке прогнанике. На њему је више година живео у прогонству неумрли француски песник Виктор Хиго, који је на њему био на заточењу за време другог царства. — Ма да у овим вестима републиканских листова има много злобе, ипак ће бити и доста истине.

— **Мост између Француске и Енглеске.** Енглески гоп and Steed Institute држао је прошле недеље у Паризу свој годишњи скуп, на коме се расправљало питање о подизању моста између Француске и Енглеске, који су пројектовали Шнајдер и Херзент. Мост би се имао сградити од једне тачке у близини Griz Nez, где ја канал најужи, до Фолкестона, а почиваће на стубовима, који ће бити један од другог удаљени 500 метара. Трошкови су прорачунати на 680 милиона динара а грађење неће трајати дуже од 10 година. Мост ће се искључиво градити за употребу железница а по плану би се поставиле двогубе шине. На мосту ће се направити стражаре; а могу се подићи и светлеће куле.

— **Медаље Ајфелове куле.** Париски „Фигаро“ пише: „Међу толиким спомен знацима није још издат такав, који би својом уметничком вредношћу и јевтином ценом стекао популаран успех. Најзад можемо забележити занимљиву новост, која се на први поглед показује да је уметничка, а уз то је и јевтина. То је тешка медаља, скована од отпадака гвожђа, којим је Ајфел градио своју кулу. На предњој страни види се панорама Марсова поља с Ајфеловом кулом и палатама и павиљонима с обе стране, а поврх свега два генија, који држе заставу с натписом: „1789—1889. Exposition Universelle et International de Paris“ (општа и међународна изложба у Паризу). На задњој страни је овај француски натпис: Метал од Ајфелове куле аутентично оверено po Usine Metallurgique.„ Медаља кошта 25 динара.

— **Редакциони фонограф.** Фонограф, о коме се, одмах посао његових првих сензационих успеха, рекло да ће по свој прилици за краће или дуже време постати неопходно средство за рад у уредништвима, сад је опробан и у том погледу и дао је сјајне успехе. У прошли четвртак пре подне посетно је овај чудни инструменат уредништво берлинског „National zeitung“ ради то у намери да се потврди да ли је могуће да се какав чланак изговори фонографу те да се писмо из фонографа непосредно сложи. Покушај је испао веома сјајно. Како уредник, тако и слагач, који су при томе непосредно учествовали, били су новаци у практичном руковању с фонографом. Уредник још никад није говорио у фонограф а слагач никад није ни видео фонографе. Речи, изговорене у фонограф гласе:

„Овај чланак је овако постао: Садржина његова изговорена је у фонограф а слагач је доцније ту садржину непосредно из фонографа тако рећи читао и био у стању речи, које су му тако диктиране, да сложи.“

Одмах после ових речи изговорених у фонограф, пренет је фонограф у слагачницу и намештен поред једног слагачког сандука. Слагач намести у уши школске за слушање и могао је, не знајући пре тога о садржини нотице, текст по диктату да сложи. Једна напучаста направа на фонографу давала је могућности да се непрестано обрће ваљак те се тако диктат могао прекинути код речи које хоћеш Ако два пута притиснеш напучу, онда ваљак још једном понови оно што је већ изговорио, а кад се диже пога, онда фонограф се даље креће и наставља даље диктирање, дакле били су дати сви услови за уво, које треба оку кад се рукопис чита, т. ј. дата је могућност да се код сваке појединe речи пробави колико хоћеш. Погрешка у говору тачно се понавља и у диктату и тек се у коректури може поправити.

ШАЛА

Леп одговор. Познато је да ловци нису особита љубитељи истине, кад се тиче да покажу како су они вешти у лову.

Тако је један ловац на дуго и на широко причао, како је он јегног дана убио *сто* зечева. Његов пријатељ слушао га је пажљиво. По свршеној причи ловац упита пријатеља:

— Били ти то могао?

Пријатељ одговори:

— Да убијем сто зечева за дан, то не бих могао, али да слажем тако као ти — могао бих и ја.

ПРИВРЕДА

Калемљење лозе за украс (Ampelopsis heteracea Ове године неки од економа нанео је у овоме листу и неким другим новинама мишљење и предлог, да би ваљало опробати калемљење наше лозе на украсну нелозисту лозу.

Чим сам прочитао овај предлог, имао сам одмах уверење, да по природним законима, на основу којих се може да изврши калемљење сродних биљака, ов калемљење не ће се моћи извршити, пошто украсна лоза Ampelopsis не долази у једну фамилију са домаћом лозом, а познато је, да се калемљење врши успешно само између биљака истог рода, а врлоре између биљака исте фамиље

Не стога, што је овај предлог прихваћен и један од наших старијих економа], па сам тврдио да ће се ово моћи извршит и нама млађим економима препоручио Нада ово калемљење опробамо, јасак се био ревно, да овај покушај учиним, а имао сам и згоду за то.

Пролетос 11 Маја накалемим 6 комада украсне лозе, која је сађена крај зида Начелства Крајинског. Три комада калемим, енглеским спајањем а три комада са Десниоловим маказама. За калеме узео сам домаћи бели пармак. Калеме сам добро везао белом пантљиком, а по врх веће смотао лаким воћарским лепком. За тим сам их оградио да би их очувао од повреде и лишћем од рецув покрио да имају лада

Сваки грана обиласно сам их и посматрао их Већ 18 Маја 4 од ових 6 калемљ[ених] раја на својих пупољака но не листаре. већ се само развиле пупољаци по развијене на пупољака по 3—4 листића са једним врло крзљавим пастарићем (рудоземним) Од ова четири примљена калема три су били калемљени Десниоловим маказама један енглеским спајањем.

За два дана изгледало је да ће се каде мравити, ви. т. да ће пастари пући напред. али од тога неби ништа. У место напретка видио сам да је застој, и ја онда одвежем један калем (од оних калемљених, маказама), мислећи да ће боље напредовати но ни ово није помогло овом калему и сви су једнаки изгледали до 26 Маја Овог дана приметим, да је онај калем, који сам одвезао, почео венути, сутра дан приметим ди је почео венути и други калем а најзо кон три дана свеке и трећи, сва три калемљена.

(свршиће се)

ЧИТАТЕЉИМА „МАЛИХ НОВИНА“

Враћамо пажњу наших штованих читатеља из унутрашњости да крајем овога месеца истиче претплата свима онима, који су се пре платили код поште на три четврт[и], и да је сад време да обнове претплату и за четврту Четврт (октобар новембар и децембар) да им се лист не би обуставао.

Ко не положи претплту до 1. октомбра, пошта ће му одмах тога дана број обуставити

1. октобра састаје се народна скупштина, ова скупштина биће веома важна, јер ће донети многе значајне законе који треба да утврде у законодавству слободе ујамчене уставом,

Уверени смо да ће српски грађани с нарочитом пажњом пратити рад ове скупштине, с тога смо се постарали да скупштинске извештаје доносимо најраније и најопширније

Уз то је наш лист једини који излази сваки дан па ће према свему томе штовани читатељи у њему наћи најраније и најпотпуније скупштинске извештаје.

Огласи Малих Новина

КЊИЖЕВНИ ОГЛАСИ

ПОЗИВ НА ПРЕТПЛАТУ

„МЕТЛА“

Здраво озбиљан, шаљив, фини, прости, награђени и накарађени календар за 1890 год. која се по глупости проста, ал' која је *преступна*, јер се уњој може *пре-ступити* у бу-е-ару, его иначе; може се *преступити* закон о царини, кад шверцујемо аљине из Земуна; може се *преступити* кривичин Закон, и упасти у *преступ* и т д.

Дакле, уписуј се народе што пре, јер је рок упису остављен *до 15 Октомбра тек. год.* Новац се шаље г. С. Хоровица штампарија „код просвете.“ Ово је згодна прилика да дођете *ви* до једног *шаљивог* календара, а *ја* до 15 дана *озбиљног* затвора.

Цена је само 60 пар. дин. Скупљачи добијају на 10 скупљених претплатника један комад на дар (као проводацније „башчалук“ од девојке)

у кафани код

АМЕРИКЕ

на зеленом венцу

Имам на продају, Један добар **Билијар (карамбол)** са целим прибором, тако исто један **креденц** најновије системе за отмене кафане са умереном ц ном..

Тако исто може се добити **бела и црна** вина на већу и мању количину,

Б. П Марјановић

687,1—6

ОГЛАСИ

ПОД КИРИЈУ. Издаје одмах један стан с лица с три собе, кујном и подрумом. У авлији један стан с три собе, кујном, 2 стана с по 2 собе кујном фораузом. Сваки стан има засебну перионицу. Кућа је у близини официрске кафане у палилули, ратарска улица Београд.

Јанаћ М. Јанковић

652,4—12 каф. код „Тигра“

ЈАВЉАМ г. трговцима да код мене могу добити свећа воштани по најнижој цени у више сората. Поруџбине шаљем одма.

Поштовалац

Љуб. С. Ђорђевић

воскар код златне копнице.

641 3—5

ЈЕДАН ФИЈАКЕР (батар са јевтином ценом продаје. Васа Поповић комисионер Београда,

695 1—5

СТАН са 3 собе, кујном предсобљем и другим удобностима на горњем спрату, спасовска ул бр. 30 у близини калимегдана издаје се одмах или од 1 новембра.

698,1—3

ОГЛАС

ПАНАЂУР. На дан 6 7 и 8 ов. м. држаће се тродневни панађур у овд. општини.

Јавља се трговачком свету ради знања.

Из седнице Суда опш. Грочанске 1. октобра 1889 год. бр 1831. Гроцка.

700,1—3

Читај

Који хоће *добар ручак и укусан и јевтин* **кост**, нека дође у кафану „Сарајево“ где ће за мало новаца добро и укусно јело добити.

Издаје се и ван куће.

30 септембра 1889.

Београд.

Христина Лудајић

угоститељка

691 1—3

Градско купатило

АМАМ

РАДИ СВАКИ ДАН

За мушке особе од 6 изјутра до 8 сати пре подне и од 6 сати по подне до 9 сати у вече

Петком Недељом и Празником и цео дан.

ЦЕНА КУПАЊА

За мушке особе у кабини од особе д. 80 п.
Галерија „ „ 60 п
За женско особље од особе „ 60 „
Галеријр „ „ 40 „
деца до 10 година плаћају половину цене.

673,2—10

ЗАСЕБНА КУЋА са 6 соба, на Калимегдану, између . Марка Стојановића, адв. и г. Јоца Божића чиновника даје се од 1. новем. тек год. под кирију.

За услове треба запитати г. Ј. Х. Д. Рашу, поштара г. Ђ. Чупића дуванџију или потписанга.

Коста Д. Главинић.

6921—4 проф. вел. Школе.

КУЋУ у дворској улици *Број 3* од 1 нов о. г. дајем под кирију са питалом за три коња, а и продајем исту кућу погодбе ради јавити се подписаном улица Кнеза Милоша бр. 74.

Танасије Симић

671,2—3 пензионер

ФАРБА

Фирнајз, лак четке и сав молерски и фарбарски прибор најбољи је и најјефтинији код

ДИМИТРИЈА М. ЂОРНЋА

У БЕОГРАДУ

спрам споменика Кнеза Михајла

ПРОДАЈЕ НА МАЛО И НА ВЕЛИКО

ЦЕНОВНИК ШАЉЕ СВАКОМЕ

НА ЗАХТЕВ

удесан стан

еа 4 собе и предсобљем и другим удобностима за породицу, у улици кн. Милоша бр. 47., из даје се под кирију од 1 октобра.

Алекса Г- Недовић

691 1—3

ЛИЦИТАНДО

4-ог октомбра тек. год. у среду продаваће се кућа са плацем и баштом засађена лозом и воћем кућа је у дунав. улици бр. 50-

696,1,2

КВАРТИР на топличином венцу број 9 иза кафане „Руског цара“ 5 соба кујна подрум вешерница бунар у авлију дајем под кирију од 1 Новембра,

675,2—4 **Светозар Јанковић**

ШТАМПАРИЈА „КОД ПРОСВЕТЕ“

БЕОГРАД

ПОЗОРИШНИ ТРГ, БР. 2. ПРЕКО ОД СПОМЕНИКА

Препоручује се пошт. публици за израду сваковрсних штампарских послова. Цене су умерене. Израда чиста и брза.

Издавник и главни уредник Пера Тодоровић. Одговорни уредник С. Јаношевић. Штампарија „код Просвете“ Позор. трг. бр 2

БРОЈ 284 УТОРАК 3 ОКТОБРА 1889. ГОДИНА II

ИЗЛАЗИ СВАКИ ДАН

БРОЈ 10. П. Д.

ЦЕНА ЗА СТРАНЕ ЗЕМЉЕ
а годину . . . . . 30 динара
На по године . . . . . 15 динара
На 3 месеца . . . . . 9 динара

LE PETIT JOURNAL

МАЛЕ НОВИНЕ

ДНЕВНИ ЛИСТ ЗА СВАКОГА

Претплата из унутр. полаже се само код пошта

За Београд нема претплате — Лист се продаје на број

Писма и рукописи шаљу се Власнику „Малих Новина“ Топличин венац бр. 17., на горњем спрату.

Претплата се прима код свију пошта у Србији

ЦЕНЕ ОГЛАСИМА
На првој страни од петит. реда 20. пр. дин. а на четвртој од петит реда 10 пр. дин.
ПРИПОСЛАНО стаје 50 пр. д. од петит реда.

KLEINE ZEITUNG

Оглас јевтино, по потреби и са сликама. За свако оглашење плаћа се држ. таксе 20 пр. д. ВЕЋИ ОГЛАСИ ПО ДОГОВОРУ

НАЈНОВИХ ЖЕНСКИХ

ТРИКО-РЕКЛЕ

ЗА ЈЕСЕЊУ И ЗИМСКУ СЕЗОНУ

У ВРЛО ВЕЛИКОМ И ОСОБИТО ЛЕПОМ ИЗБОРУ

ДОБИЛА ЈЕ И ПРОДАЈЕ

По цени јефтиној и утврђеној

Галантериска трговина

КОСТЕ НИКОЛИЋ

УЛИЦА КНЕЗА МИХАИЛА

658,4—6

ЛЕПО ИМАЊЕ почив. Шоповића, кућа дубровачка улица, кућа кнез Лазара улица и цигљана продаје се 5 октобра под повољним условима,

Лицитација у кући дубровачка улица.

697 3—4

ПОМОЋНА ТРГОВИНА

ПЕТРА РАДОСАВЉЕВИЋА

ДОБИЛА ЈЕ ВЕЛЕКИ ИЗБОР

Обућа сваковрсних. **Шешира и капа, хаљина** дечијих, **женских** трико **струкова, сукања** штофаних **широких марама** нарочито за Српску ношњу, **кошуља, поткошуља и гаћа** вунених **прслука и чарапа** плетених, **ћебета, рукавица** разних, **рубља мушког и женског** нарочито за **дарове, венаца, валова, лепеза мириса и сапуна**, француских и разних галантериских

НОВОСТИ

679,5—6

СТАН са 4 собе малане, свима осталим удобностима и водоводом за кућну и нужник. Издаје се о Митрову дану. У кући „Стари Телеграф“.

699 3—10

Краљице Наталије

Повратак у Отаџбину

Слеп Србина **Милоша Грабовачког.** Цена 20 пара динар. На више за готов новац 33⅓ %. Наруџбине ваља управити на писца у Земун или ан књижару В. Валожића у Београд.

✝

Ме никда непрежаљеном, супругу

Јокеиму Ст. Марковићу

бив. референту у мин. Просвете.

Даваћу годишњи парастос у цркви Св Марка (палилулској) у четвртак 5 ов. м. у 10 сати пре подне. Молим покојникове другове и пријатеље са сродницима да изволе присуствовати овом тужном помену.

Ожалошћена супруга
Милева с децом.

705 1—2

ДЕЛА

г. ПЕРЕ ТОДОРОИЋА

КЊИГА ЗА ГРОШ

Изашла је на штампе друга књижица овога издања под именом

ЛЕПЕ ГРЕШНИЦЕ

Може се добити у уредништву „Малих Новина“ и у књижари код „Св. Саве“ Поруке из унутрашњости треба упућивати у књижару „Св. Саве“ у кући г. Андрејевића спрам Споменика Београд.

БЕОГРАДСКЕ ВЕСТИ.

Женско друштво код Њеног Величанства 22. пр. м. одбор женског друштва имао је част да га Њено Величанство Краљица Наталија прими у аудијенцији. Преседница г-ђица Пинтеровићева поздравила је Њено Величанство овим речима:

„Ваше Величанство,

„После две године пуне бола, пуне терета и искушења, ми смо сретне да Вас опет окружавамо.

„Судбина Вас је била отргла од Ваше отаџбине, али није угасила љубав, која постоји између Вас и ње. Удаљени, Ви сте живели с нама, а ми патили с Вама. Божјим промислом Ви сте се вратили у нашу средину пуну љубави, пуну оданости према Вама. Благодарне Богу, што је саслушао нашу молитву, ми и у овај мах имамо да поднесемо Вашем Величанству нашу топлу благодарност на свима знацима Ваше милости и Вашег благоволења, којим сте и у Вашем одсуству свагда изволели одликовати нашу Установу и нас.

„Сретне у Вашој заштити, молимо се Богу, да Он буде посредник у Вашим тешким приликама, да да задовољења Вашим материнским осећајима, и да Вас увери о нашој безграничној оданости.

„Живели!“

Њено Величанство благоволело је на овај поздрав милостиво овако одговорити:

„Ја вам дубоко захваљујем на данашњем поздраву. Ја сам увек била уверена, да су наша срца заједно куцала и то ми је уливало наду у боље дане.

„Ја сам дошла у Србију као бринна мати, да живим поред Мога јединог детета и чудим се да је ико могао мислити, да имам ма коју другу намеру. Видети Мога Сина два пута на годину по две недеље, то није било доста за Моје срце, и држим да ћете и ви, као нежне матере, то разумети.

„Моја је намера да се искључиво посветим хуманитарним и добрим делима, а на првом месту да се бринем о вашем друштву, које је најстарије друштво, које стоји под Мојим покровитељством. Ја сам од тог друштва само пријатне успомене имала и оно Ми је дало повода, да се њиме само поносим. У то име, Госпође, желим вам и даљи успех у истом правцу за срећу и добро наше драге отаџбине“.

*

„Београдско друштво за гимнастику и борење“ на својој III-ој седници од 10 октобра ове год. изабрало је управу из ових лица:

Председник г. Вл. Ђорђевић; потпр. г. Ст. Тодоровић; благајник г. Др. Ђорђевић; пословођа г. Вој. В. Рашић. Одборници гг. Вл. Ђорђевић, Ст. Тодоровић, Др. Ђорђевић, Вој

В. Рашић, Љуба Ковачевић, Б. Гавриловић, Др. Попс, Љ. Станојевић, Штајнихлер Глиша, Клокић, Стева Поповић, Јован Димитријевић, Јеротије Топаловић, Б. Бошковић Др. Трповић.

*

Краљичино питање у Скупштини. По вароши се говори, да је влада од радикалног клуба тражила обећање, да у Скупштини неће потрзати питање о Краљичиој ствари. Влада је, вели, ради тога тражила да сви чланови радикалне скупштинске већине потпишу једно такво писмено обећање. Вели да је у клубу о томе било дуге и живе дебате, и најзад је решено да се такво писмено обећање потпише, што је и учињено. Овој одлуци клуба нису се придружили *четрдесет* чланова скупштинске већине, који нису ни потписани то писмено обећање.

Ово за сад бележимо само као оглас, који се по вароши проноси као поуздана ствар.

*

Приступно предавање. Г. Владимир Јовановић, хонорарни професор Велике Школе, држаће приступно предавање из Политичке Економије у среду 7 ов. мес. од 4—5 часова по подне у сали Вел. Школе.

*

Њено Величаиство Краљица Наталија узела је за 40 дуката месечно кућу г. Кремановића, до министарства нар. привреде, за коју смо ономад јавили да је Њено Величанство гледало

*

Како се десило. Зна се поодавно, да међу услове, које је краљ Милан ставио Краљици,, долазио је некад и тај, да се Краљица не може не само састајати са сином. И одиста кад је Њ. В. Краљ ономад пошао Матери, пратили су Га г. г. Докић и г. Ћирић, једно учитељ, друго ађутант Краљев, — но ипак, ми смо већ јавили, да је Краљ на само говорио са Својом Матером. Ево како се то десило :

Кад су дошли Њеном Величанству Краљици, ушли су сви троје у предсобље, т. ј. Њ. В. Краљ и г. г. Докић и Ћирић. Сва тројица уђу и у велики салон, куда изађе и Њ. В. Краљица да пресретне сина. Али Њено Величанство не прима у великом већ у малом салону, с тога се Она окрете г-ци Богићевићевој:

— Цано! Забављај овде господу и постарај се да јој не буде дуго време, ти то умеш. Немој после да се господа жале да им је било досадно — то изусти Њ. В. Краљица, показујући на г. г. Докића и Ћирића, па онда узе за руку Свога драгог сина, и оде с Њим у мали салон. За Величанствима затворише се врата а два господина остадоше да их забавља г-ца Богићевићева. Вели да су се веома пријатно забављали.

Ето тако се то десило.

*

Састанак. Њ. В. Краљица разговарала је на само са Својим Сином више од једног сахата. Баш то, што је овај разговор био на само, чини те је и тешко и незгодно о њему говорити. С тога се ми нећемо ни упуштати у саму садржину разговора. Поменућемо само неке околности. У почетку Њ. В. Краљ био је прилично званичан ; напоменуо је Матери да Он као Краљ има извесних дужности, у опште изговорио је лепу, подужу беседу, по којој се јасно видело да је у напред спремљена и научена. Али сретна Мати умела је тако срдачно предусрести Сина, и у неколико речи тако згодно одговорити на његову званичну беседицу, да је све званичности на један пут нестало, а остали су само Син и Мати, који се тако дуго нису видели и који су сад тако слатко, тако пријатељски тако синовље и тако матерински разговарали, да се ништа лепше не може замислити и ништа боље пожелети.

ДОМАЋЕ ВЕСТИ

Обријан поп. „Либерал“ јавља: Пре неки дан умр'о је у селу Савковићу Андрија Лукић. Пред вече истог дана дошао је поп Јово Петровић, свештеник ораховички да га опоји и сахрани. Но пошто је било доцкан, поп остане на преноћишту код Петра сина пок. Андрије, и не мислећи о несрећи, која ће да га снађе.

„Тек да седну за вечеру, а на врата собна груну Живко из Дрлаче чувени разбојник и упути се попу са револвером у руци. Један поп од страха у први мах већ је био у пола мртав. Разбојник га шчепа за врат, а револвер му упре у чело с речима: „Одавно ја тебе попе тражим, а ти ми измичеш; али нећеш више, сад ћемо свршити рачуне.“ — „Па можемо“ рече поп, — равнодушно. — „Но пре свега, гди ти је бирачка карта?“ пита разбојник.— „Ти знаш да сам ја сиромах, да порезе још платио нисам, па да зато и немам бирачке карте“ одговори поп. — „Што лажеш попе? карту на среду, јер ће је глава заменити.“ — „Вала може, ја карте немам. — Разбојник се маши за требник, који на астали стајаше, прелиста га свега, па пошто не нађе бирачке карте тресну с њим о земљу, псујући попа, требник и онога, ко му га даде. За тим преметну попа, па пошто не нађе ни новца ни бирачке карте одвали му неколико шамара и рече му: „Попо, за живу главу да ниси гласао за либерале, измаћи ми нећеш. А сад кажи ми попо, зашто ниси радикал као поп Милован Протић из Горње Буковице, па да радиш шта ти је воља, и да се не бојиш ни владике ни патрике, ни никога?“ — „Ето суђено ми тако ваљда“, рече поп.— „А кажи ми брију ли се попови?“— „Вала још то у обичај није ушло“ одговори поп. — Па како би било да отпочнемо. — „Па можемо “ „А како се брију код вас, суви ил' покашени?“ — „Вала како хоћеш?“ — Разбојник извуче нож из корица, наоштри га на пушчаној цеви, ухвати попа за браду и поче грозно стругати браду. Пошто је свршио операцију са брадом, рећи ће: „Видиш и не да се и поповћ могу брицати?“ — „Вала виђох, и то на себи.“ — „Па хоћемо ли и бркове обрицати, шта ће ти они?“ — Па можемо“ одговори поп. — Разбојник се маши за један брк и ножем га отсече, за тим и с другим учини то исто.

„При растанку препоручи разбојник попу, да се порадикали, па ће се све заборавити, и да се неће имати чега бојати.

„Поп Јово родом је из Сребрнице. Пре окупације рад револуције морао је побећи из Босне и настанити се у Србији. Док је био у Сребрници живо је радио са осталим првацима на покрету босанском због чега су га Турци и ајсили.“

Тако вели „Либерал.“ Ако овако писање није диктовала партиска заслепљеност, ако је дакле истина, онда је одиста грозно и ужасно.

ИЗ СРПСКОГ СВЕТА.

— **Из Старе Србије.** Из *Скопља* пишу : „Не можемо се никако похвалити са стањем у нас ; нарочито јавна безбедност није готово ничим о сигурана. Мисли се да ће у овом погледу учинити основне реформе нови валија Ејуб паша Ејуб паша важи као строг, али правичан човек. Он је на две године пред српски рат био командант у Нишу, а у рату је заповедао једним војничком корпусом и важио је као ваљан и храбар официр. Сад нема никакву команду, и ако стоји у рангу мушира.

Како јадно стоји са јавном безбедношћу, најбоље показују разбојништва и злочинства, која се непрестано догађају.

У селу Новом нападоше шест арбанашких разбојника на кућу једног богатог сељака по имену Миња Наумовића, свезаше њега и жену му, и мучише га дотле, док им не показа где је био сакрио новац. Од Миће изнудише 100 турских фуната и одагнаше му 200 оваца и 314 коза. И Миња и жена му још су у животу, али мучно да ће остати живи.

У селу Бистрици нападоше разбојници на кућу Николе Јовановића, па како он није имао новаца, они га испребијаше на мртво име. У селу Дриновцу 12. т. м. убили су разбојници 7 сељака, потом лешине сагорели. Још и сада се чује плач и јаук удовица и сирочади, чији су мужеви и очеви постали жртве разбојничке суровости. У селу Градошу у сред дана убио је један арбанашки разбојник сељака Дину Тодоровића на његовом имању, што је овај бранио част своје жене од његове обести. Сирота жена не сметде да тужи власти убицу свога мужа, јер се побоја да и њу не снађе иста судбина. У селу Раконтинцима нападоше Арнаути манастир Св. Илије и опљачкаше сасвим. Око 4½ часа по подне 20. т. м. пробурази овде у вароши дуванџију Алију трговац Ибрис, и Алија оста на месту мртав. Убица није још ни до данас затворен.

Овој жалосној хроници могао би се додати још велики број случајева. Нова валија имаће ваздан прилика, да опроба своје способности, које му се приписују, У српском народу гледа се повереньем на рад новог валије, као што у опште и влада убеђење, да ће султан и његова влада урадити све, те да се унапреди благостање њихових поданика“.

— **Босна и Херцеговина** „Србобран пише“: Из *бос. Дубице* добисмо ово писмо: Близу бос. Дубице имаде село Кутурово. У томе месту прохтело се једном Турчину бостанџији и његовоме субаши, разуме се опет Турчину, да се Хришћанима тога села луто освете ради њихових међусобних размирица. Ту своју накану овако изведоше: О овогодишњем црквеноме збору, када је народ из околних места у гомилама долазио, из бусија опале горе споменути турци неколико хитаца и направе прави ратни “аларм“, те један од њих а то субаша отрчи на коњу као бесомучан у бос. Дубицу, те јави полициском предстојнику Фрљану: да су се сви сељани у Котурову дигли на оружје и да се разлежу горе од пуцњаве њихових пушака На ту пријаву скочи на ноге предстојник дубичке полиције, те са собом поведе све жандаре, пандуре и канцеларијско особље, те одјуре сви до зуба наоружани у село Котурово, тамо похватају све виђеније сељаке, стану их пребијати захтевајући од њих, да им одаду ешкије (устаје) и предаду скривено оружије. Пошто су жандари и пандури сво село испреметали — повежу приличан број сељана и одведу их са собом у бос. Дубицу, где их потрпају све у апс, те колико могох дознати од једнога њате, биће од затворених сељака многи отправљени у Бањалуку у истражни затвор.

ПИСМА УРЕДНИШТВУ

Господине уреднике!

У 283. броју вашег поштованог листа штампана је једна депеша париског „Temps-a,“ према којој је образован овде некакав одбор за брањење права Њ. В. Краљице Наталије. Тај одбор, вели исти лист, држао је већ своју прву седницу код мене и донео извесне закључке о тој ствари.

Ја бих вам била веома обвезана г. уреднпче, кад би сте имали доброту исправити у вашем листу ову вест реченога парискога листа, као потпуно неистиниту. Одбор, о коме он говори, нити постоји нити се код мене икада састајао, нити има смисла да постоји. Ја налазим, а и сваки ће признати, да је цел, која се томе уображеноме одбору приписује, толико детињаста да се ни озбиљнији људи, па ни жене, не могу око тога бавити ; јер ствар праведна и чиста нема нужде да се брани средствима сутеренским и нечистим. На против, што више светлости, све боље за истиниту и праведну ствар.

Примите, Господине уреднпче, уверење мога особитог поштовања.

Јелена Р. Данић.

ОТВОРЕНО ПИСМО

министру председнику, министру спољних послова и. генералу Сави Грујићу

Ваша Екселенцијо,

Јуче у подне известио ме је један мој пријатељ, ва је г. шеф прес бироа неколиким редакцијама показао копију наредбе министрове о моме прогонству из Србије.

Одмах сам отишао код енглеског министра г. Џона, који је похитао те тражио објашњења од г. Ђаје, и овај му одговорио да је изгнанству узрок моја депеша, у којој сам изнео, да је Њ. В Краљ силом задржан у дворцу на дан доласка Њ. В. Краљице Матере.

Приметити је да је поменута депеша од 18. пр. м. и да је репродукована, демантована и већ заборављена још пре десет дана. Исто тако ваља приметити, да је „Стандард“ од 26. пр м. такође прекјуче донео оваку депешу :

„Занимљиво је да је сам шеф прес бироа *илаћени* дописник више немачких листова и телеграфских агенција; да дописници страних листова никако не могу добити од овога господина обавештаје од стране владине Од сад јавно мњење може судити о међусобној вредности вести, који је више он и независни дописници“.

Дакле, моје прогнство могу сматрати само као личну репресалију г шефа прес бироа, и верујем да ће ми Ваша Екселенција одобрити да је жалосно да се српска влада заводи на таке поступке према странцима под импулсом својих чиновника.

За то сматрам за своју дужност да обратим пажњу В. Е. на следеће :

1, Да је противно свима правилима кад српска влада дозвољава своме шефу прес-бироа да га плаћа и страна штампа и да му с тога његови лични интереси бране да врши своју дужност према другим дописницима.

2, Да је према члану Устава, који проглашује штампу слободном, моје изгнанство ужасан иступ.

3, Да се разлози, на којима је ово изгнанство службено засновано, не могу сматрати као истинити.

4, Да су од тренутка, од кад је ово изгнанство решено, најобичнија куртоазија и административни обичај цивилизованог света изискивани, да ми се оно саопшти непосредно и лично преко министарства

унутрашњих дела, и да је влада, дајући ово решење као новост месним новинарима, дала доказа чудног презирања учтивости.

Против ових повреда ја формално протестујем у име мега листа коме сам послао и копију овога писма.

Земун
1. Октобра.

А. Х. Биман
за „Стандард".

ИЗ БАЛКАНИЈЕ

— **Кнез Долгоруки у Софији** П. Л· јавља. У прошли уторак стигао је у Софију кнез Долгоруки, официр руске цар гарде. Он је посетио Стамбулова и друге важније личности бугарске и изјавио је како он путује као обичан путник, и жели да обиђе и да види касарне и остале гарнизоне софијске. Одма му је то и дозвољено. Даље је изјавио, како га је јако изненадио ред и мир у земљи, тако, да ће он о свему томе обавестити великог кнеза пре толонаследника руског код кога има приступа и тада казаће му, да су они извештаји руских агената и писање по новинама, просто измишљени и неверни. Но поред свију ових изјава кнеза Долгорукога, ипак се у меродавним круговима софијским држи, да он има неке сакривене намере и планове, јер непрестано дружи се са привржениицима Цанковљеве партије и наравно, да су обавештења ових са свим друкчија, него што их је Долгоруки добио од службених кругова софијских.

По савету и наговору Цанковљевих привржсника, кнез Долгоруки хтео је да се држи парастос изгинулим борцима у руско-турском рату али та његова жеља није одобрена од бугарске владе, са изјавом, да би тај парастос послужио русофилима као агитациони материјал. Но, канда кнез Долгоруки доиста намерава парастос држати, те се тога је и стао у Софији дуже него што је у први мах мислио. Држи се, да ће влада наредити кнезу Долгоруком, да што пре иде из Бугарске. Дипломатски агент Немачке, који је доста посвећен у тежње руских жеља у Бугарској, не одобрава дуже бављење кнеза Долгорукога у Бугарској.

Кнез Долгоруки канда није хтео послушати савете бугарске владе односно овог парастоса, јер је напредно те је 2000 плаката отштампано и растурено, али, са изгвором, да ће се парастос држати за покој душе цара Александра II. Што се пак највише осуђује то је, што се кнез Долгоруки дружи са најнижом класом људи и ове подговара, да не признају и не слушају садашње политичкостање власти. 30 пр. м је кнез посетио г. Странског министра, и питао га, је ли он забранио свештенству да не чинодејствује при парастосу на што је г. Странски одговорио, да он и ако дубоко поштује сени пок. цара Александра II., да њему — Долгоруком — као обичном путник не може то дозволити, нарочито већ и стога, ако би на парастосу скупило се 2000—3000 душа, да се може наћи и најмити неколицина немирних људи, који би произвели немир и неспокојство. И с тога влада отклања све што би могло удити правилном реду те је једино с тога и забранила свештенству држање парастоса, и држи да ће и сам кнез после овог објашњења одустати од своје намере.

ИЗ БЕЛА СВЕТА

— **Војничка слава.** У Темишвару је 27. пр. м. *Лаудонова*, 29. пуковнија прославила стогодишњицу ослобођења Београда. Ова пуковнија се год. 1789 храбро држала приликом јуриша на Београд, као што се то може видети из споменице, коју је написао ритмајстер Кематмилер, у којој се између осталога прича ово: „Цар Јосиф је често жељу исказивао, да би волео видети царског орла на београдским бедемима. И опет је Лаудон испунио ту царску жељу и ако тада већ слаб и немоћан, а и војска баш не беше најспремнија. Када је Лаудон 16. септембра добио глас, да се серашћер Абди паша са 100.000 војника приближује, он окупи око себе све генерале и тада им је овако говорио: „Пријатељи! Ово је место где ће мо или победити или умрети! Одавд не одступам! Добио сам налог да Београд отмем од непријатеља и ја ћу све и сва употребити, да постигнем истакнути циљ, али тражим и од других да чине своју дужност, Ја желим да ви сви будете сремени на победу или смрт и да замислите, да се нико није родио, да не умре". Јуришање на варош било је 18 септембра али капитулација је била 27. Лаудонова пуковнија је била тада јавно похваљена, јер се прва нашла на градским бедемима".

Успомену на ту победу прославила је дакле 29. пуковнија, која је сада у Темишвару.

У 9 сати пре подне 27 о. м. цела пуковнија је у паради изашла и пре него што се пуковнија кренула у цркву, пуковник Д'Елверт објаснио је војницима значај светковине. Из касарне је пуковнија отишла у пијаристичку цркву где је било очитано благодарење у свију градских и варошких власти. У подне су војници добили добар ручак а у војеној касини је био банкет на коме је било 95 особа. Ту је пуковник 29. пуковније држао свечан говор наздравив Његовом Величанству цару. За тим су корски командант Валдштетен и градоначеник Телбез наздравили добрим односајима војника и грађана. Права свечаност била је тек после подне на милом месту за вежбање. Ту је био начињен логор по начину како је то било године 1789. Војска је била у оделу онога доба поменшана са сељацима и свима елементима, који су се у Валенштајновом табору увек вијали, и ту се играло и певало; војници су се вежбали по начину из прошлога века. Око свега тога окупило се до 15.000 људ из вароши и околине. Око пет сати је почео свечан ход са овим сликама. Напред је ишла дивно одевена група оклопника, за тим је ишла једна гомила која је представљала врбовку из године 1789. у којој су заступљени сви новаци свију народности у монархији; за овима је ишла компанија Лаудоноваца из 1789. извађајући тадањи парадни марш; за тим је ишла шарена гомила „заробљеника из Београда" а за њима су ишли отпуштени војници, једни српски сватови и лаудонци у садашњој ношњи. Око пола седам сати био је ватромет који је приказивао освојење Београда. На крају је била слика: Славље Лауданово.

— **Цар руски у Берлину.** Цар руски стигао је у Берлин, где ће као гост немачког цара остати неколико дана. Ова посета није ништа друго, него природна последица, пошто је Цар Вилхелм одма после ступања на владу учинио посету руском двору, а сва она новинарска нагађања час блажија час оштрија што Цар руски није ову посету раније учинио у Берлину, просто су новинарске комбинације. Факт посете знак је жеља оба монарха за одржање европског мира.

О гала ручку 30 пр. м. вели се: одговор руског Цара на здравицу немачког Цара, на француском језику, био је доста кратак и ладан и гласи: благодарим вашем Величанству на осећањима које је ваше Величанство имало доброту да изрази. За тим је руски Цар окренуо се о и сталим гостима и рекао гласно руским језиком: „у здравље Његовог Величанства, ура" Цар Вилхелм на овој здравици, поклонио се обично војнички и испио чашу вина, а музика је непрестано свирала. Као што берзанске новине јављају, кнез Бизмарк приликом посете у руском посланству, разболео се и за то је одмах отишао кући. При свечаној представи у дворској опери, где је представљен другим део из Опере „Копелиа" само су имали приступа позвани гости. У царској ложи, био је кнез Бизмарк и седео уз грофа Шувалова, што је велико чуђење произвело, јер ово је први пут после петнаест година, да Бизмарк уђе у позориште, а овом приликом врло пажљиво посматрао је с двогледом присутне госте Оба Цара стигла су у 8½ сахати. Цар руски увео је царицу немачку из под руке у ложу. Око 10 сахати бавили су се Цареви у споредним одајама где су чај пили и после по дужег бављења вратили се опет у салу. Кнез Бизмарк после представе „*Рајнгол*" оставио је позориште и отишао кући пре Царева.

— **Едисонов павиљон.** — Међу најинтересантнији е одеске на изложби спада свакако и онај, у коме су изложени важнији изналазци славног Американца Едисон. Та се изложба налази у галерији машина, а важна је и занимљива са два разна гледишта; она пре свега садржи многе апарате, који — бар за сад — имају само чисто научне или теорисске вредности, а осим тога ту су изложени разни проналасци, који већ данас имају велики значај за практични живот; неки од њих су тако много примењени, да спадају међу свакидашње потребе модерног друштва. —

Нама је немогуће да овде говоримо о свима справама, које су изложене у Едисоновом павиљону те ћемо споменути само главније и занимљивије ствари, које се ту налазе.

На прво место долази његова електрична лампа, која преставља најсавршенији начин електричног осветљења, што је доданас изнађен. Ту су вам изложени сви саставни делови у њеној фабрикацији. Главна промена, коју је учинио Едисон у тој врсти осветљења, састоји се у томе, што је на место угљеног кончића унео у безваздушну стаклену куглицу кончић од једне извесне врсте бамбуса трске који најбоље усијавањем произведе светлост. Уз то је Едисон створио за електрично осветљење и специјалну машину за производњу електрике и све споредне ствари, које су за тај посао нужне.

Највећу пажњу публике привлачи на себе, међу свима ту изложеним справама, фонограф. На овој изложби излаже Едисон много усавршенији фонограф од оног што га је послао на изложбу 1878 године. Он је саставио са свим засебну материју за ваљак у који се уписују звуци Та је материја мека као восак, али је уједно много постојанија од воска те се тако утиснути много боље наново произведе. Од почетка изложбе купи се ту око фонографа силан свет и стрпљиво чека свој ред да би се неколико минута слушао говор или свирку, што их даје фонограф.

Велики успеха код публике има и Едисонов телефон који није изложен у том истом павиљону у галерији машине већ је смештен у америкаском одсеку.

Врло је занимљиво и корисно „Едисоново перо", које је најсавршенији од свију аутографски апарата и може да служи администрацијама, где један расшис треба да се напише у неколико стотина примерака.

Још ћемо споменути један мали апарат, помоћу кога је Едисон успео да звук претвори у механичку снагу и да ту снагу употреби за кретање једне мале машине. Познато је, да сваки звук производи вибрације код чврстих тела, а он је те вибрације претворио у кретање, које је пренео на једну тестерицу, те тврди, да човек и својим говором може да претестери једну дашчицу.

Најзад је изложена једна машина за руднике, с којом се на механичан начин из минерала вади гвожђе. Минерали се истуцају на ситне комаде, па се у таком стању пусте поред једног врло јаког магнета, сви они делићи, у којима има доста гвожђа, приближе се магнету, те се на тај начин оделе од оних честица које се састоје из каменитих делова.

— **Није познао цара.** Бечки пештански листови доносе ову интересантну белешку: Год. 1884 у јесен био је аустриски цар у лову на лисице код Ракоша. После лова крене се сво друштво у дворац геделски. Цар је хтео да преким путем дође у двор те се крене на коњу кроз земљиште које припадаше ратном срару и ту наиђе на једну стражару. Пред вратима од стражаре стајао је један пешак-војник на straži, те кад је видео, где му се приближује неки непознати коњаник у ловачком оделу, напери бајонет и повиче: „Натрг!" — „Ја хоћу само да пројашим" рече цар благо, но одмах је приметио, да га војник није познао због одела му ловачког. „Овамо несме доћи цивил" одговори стража жар енергично и цар буде принуђен да окрене коња и да наоколо дође у Геделе. Сутра дан позове пуковник тога војника те ће строго на њега :

„Ви сте јуче са бајонетом пречили пут цару. Да се то више не деси годи именујем вас за каплара, те да од данас нећете стајати на стражи. „Господин пуковник, ушепртљи војник. „Ћутите!" загрми пуковник поново. „А да би нашег највишег ратног господара у будуће познали, као што је то дужност сваког доброг војника, шаље вам Његово Величанство његову добру погођену слику и то у десет примерака." При томе пружи пуковник сретном војнику десет нових новчатих сребрних форинтача. „И други пут вршите тачно вашу дужност, На лево круг! марш"

— **Обестан скупљач туђих ствари.** Када је председник републике *Карно* недавно посетио Фонтенебло, приближи му се у дворишту, где се он са неким својим пријатељима разговарао, пристојно одевен господин, те му брзо зграби из руке кишобран, али полицајац то опази, ухвати га одмах те га одведе у полицију, и ту се констатује, да тај господин припада једној одличној енглеској породици, те је хтео Карнотов кишобран само за то да узме, да у својој збирци разни ствари има и ту ретку ствар. Када је то председник републике чуо, не само да му је опростио казну, него му још поклоно и кишобран.

ПОЗИВ
НА ПРЕТПЛАТУ

И за јевропску политику у опште и за нас Србе кпсебице Македонија и Стара Србија од пресудног су значаја. Сваки ко пажљиво прати развитак догађаја на балканском полуострву, знаће, да ће се будући велики источни догађаји врсти око и за те две старе класичне српске покрајине. Оне су за будући наш развитак одлучујуће. Развијали се догађаји ма у ком правцу, ми њих не можемо и не смемо никако испуштати из вида по што све више и више постаје очевидно, да има страних политичких струја, које отворено смерају на то, да ове стре српске покрајине отуђе од нас, не само у политичком, него и у народносном смислу. Ми морамо то сузбијати свмо снагом и свима потребним средствима, ако желимо у опште, да се осигура државни живот Србије.

Са тога држимо да је нужно што боље и што свестраније упознати наш свет са тим српским покрајинама, те да и онај, који је мање посвећен у историјске и народописне појединости види, у **колској се мери оне кост од наше кости, крв од наше крви.**

С тога сам ес одлучајо, да преведем и издам на свет велико дело, које је ове године изашло на немачаом језику **одСпиридиона Гопчевића.**

МАКЕДОНИЈА и СТАРА СРБИЈА

Познати путник г. Гопчевић, описао је у њему са свом брижљивошћу и савесношћу „све шта је видео по и шта је знао о Македонији и Старој Србији.“

Ево у кратко садржине овога дела:

ПРВИ ДЕО
„Мој митни извештај“

I. Шта је писца побудило да је путовао по Македонији и Старој Ср[illegible] — II. Пут Зибевача. — III. Кроз Стару Србију. — IV. Кроз Тиквеш. — V. Кроз Македонију. — VI Шетње по Солуну. — VII. Халкидика. — VIII. Из Гроцка у Ракље — IX. из Ракаља у Прилин. — X. Прилип и Крушево. — XI. Мурихова Бабуна и вожња у Костур и околина.— XVI. Из Костура у Кожане. —XVII. Излет у Срб. Путоване у Веден.— XVIII. Воден. Нагзена у Солун —XIX. Из Сосуна у Серез. —XX. Из Сереза преко Драма и Неврокопа у Разлог. — XXI. Из Сереза преко Петрића и Мелника у Цуму. —XXII. Малеш, Радовић, Тиквеш, Велес,—XXIII. Штип, Кратово, Паланка, Скопље. — XXIV. Тетово, Гостивар, Кичево, Струга Дебар. — XXV. Река. Изетнографије Горње Алб није. — XXVI. Призрен и Ђаковица. — XXVII. Дечани, Пећ, Митровица. XXVIII. Косовополе. — XXIX. Повратак.

ДРУГИ ДЕО
Српско-бугарса распра о Македонији Старој Србији

I. Постенак супарништва. — II. Шта говоре Старо Срби и Македонци? — III. Народни обичаји и ношња. — IV. Народне песме. — V. О пореклу Македонаца и Старо-Срба. — VI. Историја Македоније и Старе Србије од 808. до 1380 године. — VII. Какво је било мишљење у средњем веку о народност? Македонаца и Старо-Србаи VIII. Бугарска пропаганда. — IX. Бугирске школе — X. Српске и цинцарске школе. — XI Како мисле становници по Старој Србијим Македонији о својој народности, — XII. Наваљивања са молбама 1878 године Мученичка смрт Србина Божинче. Кукавштина ондашње српске владе — XIII. Како мисле Шопови о својој народности? — XIV. Примери из народног песништва. — XV. Статистика места вилајета Солунског. — XVI. Статистика вилајета монастирског. — XVII. Становници вилајета Косовског. — XVIII. Целокупна статистика становника Старе Србије и Македоније. —

Ради објашења ових описа додате су изредно израђене слике у ракним величинама 62 на брвју, које ми је г. Гопчевић уступио са највећом готовошћу за српско издање овог његовог извреног дела. Осим слика доћи ће на крају велика народносна мапа у пет листа, штампана са 15 броја у размери 1.300.000. Пошто је дело замашно то ради олакшице читалачког света решио сам се, да га издајем у свескама од по шест штампаних табака и свака свеска биће украшена еа по неколико слика. Цело дело изећи ће у десет свезака, редом једна за другом, и свака свеска коштаће један динар, за Србију, а за Аустро-Угарску са поштарином 55 новчића.

Претплата се прима по свескама, али у интересу самих претплатника било би кад би се јавили одмах за више свезака,

Претплата се шаље у плаћеном писму или са поштанском упутницом књижари Велимира Валожића у Београду.

Прва друга и трећа свеска изаћиће о Митрову-дану. после редовно у размаку од 3 до 4 недеље.

Буде ли одзив, као што по важности дела имам право очекивати, издавање ићи ће још брже.

Имена претплатника штампаћу на крају и то само оних који цело дело буду узели.

Скупљачима десета књига на дар.

Списак претплатника са новцима, молим да се најдаље до 15-ог октобра тек. год пошље поменутој књижари Велимира Валожића.

20 септембра 1889.

Београд

Милан Касумовић

Умољавају се уредништва свију српских листова, да овај оглас штампају у целости и да само предузеће, препоруче пажњи и помоћи нашег читалачког света, пошто само дело не себи то у пуној мери заслужује.

ОГЛАСИ

КУЋА у кнез Михајловој улици број 36 издаје се под кирију од 1. Новембра са 3 собе, предсобље, кујна, соба за млађе, подрум и шупа. Обратити се у дрогерији Ђурића и Марковића 706 1—6 *Милева Марковић.*

КУЋА ЗАСЕБНА зидана у средини вароши „Балканска улица бр. 16“, која има: три простране собе. сарачану, предсобије, а у сутерену пространу кујну за ручавање, подрум и вешернцу даје се од 1. Новембра ове године под кирију.

За погодбу јавити се у истој кући. 701, 1—3

Читај

Који хоће *добар чист и укусан и јевтин* **кост**, нека дође у кафану „Сарајево“ где ће за мало новаца *добро* и укусно јело добити.

Издаје се и ван куће.

30 септембра 1889.

Београд.

Христина Лудајић
угоститељка

694 1—3

Konsso gramde' de Mentel

Лек против пантличаре глисте.

Овај лек је најбољи против пантличаре глисте, не преузрокује ни грозницу ни колику при употреби. С главом пантличара глиста излази обично пре после друге столице пролива, обично једна је доза (количина) довољна, врло се редко повторава доза.

Тај лек може да се даде и деци, сразмерно по годинамо умањује се узимање.

Да тај лек брзо и сигурно дејствује, мора се одпочети узимање 12 сати после јела, или пре јела, и то сваки 10 минута 1 кафену кашику у мало скуваног теја од липе све док се флаша не испразни; кад сте сву дозу узели већ после једног сата почне лек да дејствује, и то без з бола и без грознице, и тако изађе пантличина глиста са главом, и онда више не понаља се њено множење, јер је главом изашла.

Цена је једној дози 12 динара без поштарине, и без паковања.

Главно стовариште Јована Дилбера апотекара у Београду

№ 702, 1—10

КУЋА Илије Ђукнића пуковника на врачару спроћу војне болнице са четири собе, кујном подрумом и шталом, издаје се под кирију од 1. новембра. Упитати Милана Јанковића окр. начелника. 677,2—3

ОГЛАС

ПАНАЂУР. На дан 6 7 и 8 ов. м. држаће се тродневни панаћур у овд. општини.

Јавља се трговачком свету ради знања.

Из седнице Суда опш. Грочанске 1. октобра 1889 год. бр 1831. Гроцка.

700,1—3

ШТАМПАРИЈА „КОД ПРОСВЕТЕ“

БЕОГРАД

ПОЗОРИШНИ ТРГ, БР. 2. ПРЕКО ОД СПОМЕНИКА

Препоручује се пошт. публици за израду сваковрсних штампарских послова. Цене су умерене. Израда чиста и брза.

Власник и главни уредник Пера Тодоровић. Одговорни уредник С. Јапшевић. Штампарија „код Просвете“ Позор. трг. бр 2

БРОЈ 285 СРЕДА 4 ОКТОБРА 1889. ГОДИНА II

ИЗЛАЗИ СВАКИ ДАН

БРОЈ 10. П. Д.

МАЛЕ НОВИНЕ

ДНЕВНИ ЛИСТ ЗА СВАКОГА

Писма и рукописи шаљу се Власнику „Малих Новина“ Топличин венац бр. 17., на горњем спрату.

Претплата се прима код свију пошта у Србији

ЦЕНА ЗА СТРАНЕ ЗЕМЉЕ

А годину	30 динара
На по године	15 динара
На 3 месеца	9 динара

Претплата из унутр. полаже се само код пошта

За Београд нема претплате — Лист се продаје на број

ЦЕНЕ ОГЛАСИМА

На првој страни од петит. реда 20. пр. дин. а на четвртој од петит реда 10 пр. дин.

ПРИПОСЛАНО стаје 50 пр. д. од петит реда

LE PETIT JOURNAL

KLEINE ZEITUNG

Огласи јевтино, по потреби и са сликама. За свако оглашење плаћа се држ. таксе 20 пр. д. ВЕЋИ ОГЛАСИ ПО НОГОДБИ

Позив на претплату

ПАКАО

Тако ће се звати најновије дело г. *Пере Тодоровића*.

Познато је да је у јесен 1883 год. г. Пера Тодоровић, као члан радикалног главног одбора, био прво осуђен на смрт, а после помилован на 20 година затвора.

Скоро две и по године провео је г. Тодоровић у београдској тврђави, као осуђеник, у непосредној близини робије и робијаша, у непосредној близини овога мрачног царства беде и злочина, царства које се најзгодније даје обележити именом „Пакао“.

Г. Тодоровић имао је прилике, да из непосредне близине проматра и проучава овај „Пакао“ *и његове становнике.*

Какви се страховити злочини не дешавају у Србији. Каквих ти страховитих хајдука и злочинаца нема код нас! И на послетку куда одлази, где се стиче све то? у београдски град!

А у том београдском граду провео је г. Тодоровић две и по године. Имао је, дакле, прилике да овај „Пакао“ и његове становнике проучи на лицу места. Он је то и чинио. У делцу „*Пакао*“ биће испричано оно, што је г. Тодоровић успео сазнати и проучити за време свога тамновања.

Делце је веома интересно. Уверени смо, да ће га публика у сласт прочитати. Али да би се оно могло појавити, апелује се на поверење и одзив штованих читатеља.

„*Пакао*“ изаћи ће у току месеца Октобра и имаће свега *шест свешчица* обичне осмине, по два табака у свесци.

При распродаји, свака свешчица **коштаће 30 пара динарских** — укупно цело дело **један и по динар**.

Но ко се у напред претплати, и одмах пошље новац, добиће цело дело за **један динар**.

За излазак дела гарантује штампарија. Њој ваља слати и претплату,

Београд
3. Октобар 1889.

Издавалац „Пакла“
Штампарија „код Просвете“.

ВЕЛИКИ И ЛЕП ИЗБОР
НАЈНОВИЈИХ МУШКИХ
ШЕШИРА
Између којих и од чувеног
фабриканта
P. & C. HABIGA
Као и шешира „**јфелова кула**“ по 4 динара комад
ДОБИЛА ЈЕ
ГАЛАНТЕРИСКА ТРГОВИНА
КОСТЕ НИКОЛИЋА
УЛИЦА КНЕЗА МИХАИЛА
Цене су утврђене **врло јефтине** 656,4—6

ДВЕ СРЕЋКЕ
ЗА 10 ДИНАРА
ВУЧЕЊЕ 3/15 ОКТ. 1889
20,000 ЗГОДИТАКА
ГЛАВНИ ЗГОДИТАК
300,000 ДИН.
ЗГОДИТАКА ИМА
ОД 40.000, 20.000
10.000, 5000 динара и т. д.
Велика лутрија црвеног крста
Вучење 3/15 октобра 1889 год.
Исплата добитака без икаквог одбитка. Новац за срећке шаље се у препорученом писму у Српским банкама под адресом: Gebouw Niederland (7 Jahr) „Continental office 76“ **Amsterdam.**
645,6—6

Краљевско Јелинско Посланство
позива своје поданике из Београда да дођу у канцеларију (госпоиска улица бр. 19). у четвртак 5 о. м. у 3 сата по подне ради венчања и званичног саопштења.
Из Канцеларије.
710 1—2

Три хиљаде динара
издају се под интерес. Упитати уредништво „М. Новина“
711 1—2

ЛИЦИТАНДО
4-ог октомбра тек. год. у среду продаваће се кућа са плацем и баштом засађена лозом и воћем кућа је у дунав. улици бр. 50.
690,2,2

ЛЕПО ИМАЊЕ почив. Шоповића, кућа дубровачка улица, кућа кнез Лазара улица и цигљана продаје се 5 октобра под повољним условима,
Лицитација у кући дубровачка улица.
697 4—4

М ме нагла непрежаљеном, супругу
Јокеиму Ст. Марковићу
бив. референту у мин. Просвете.
Даваћу годишњи парастос у цркви Св Марка (палилулској) у четвртак 5 ов. м. у 10 сати пре подне. Молим покојникове другове и пријатеље са сродницима да изволе присуствовати овом тужном помену.
Ожалошћена супруга
Милева с децом.
705 2—2

БЕОГРАДСКЕ ВЕСТИ.

Приступно предавање. Г. Милош Зечевић, професор Опште Историје на Вел. Школи, држаће приступно предавање у четвртак 5 ов. мес. од 3—4 часа по подне у сали Вел. Школе.

*

Слава. Одбор задружног фонда зидарско-тесачких и калдрмџиских радника у Београду славиће 6 о. м. у гостионици код „Кнеза Михаила“ своју славу Св. Тому.

*

Прети нам се. Уредник нашега листа био је тако срећан, те је јуче пре подне добио једно писмо, на чијој је куверти стајао натпис: „Министарство унутрашњих дела“, а унутра писмо са српским грбом, изнад кога стоји натпис: „Краљевско-Српско“, а испод грба „Министарство унутрашњих дела“.

У писму стоји написано ово:

„Београд 3 X 1889. год

Господине уреднице,

„По наредби г. министра унутрашњих дела, београдска пошта издаје свима г. г. уредницима стране новине без цензуре, ну са условом да сама г. г. уредници над страним новинама врше цензуру и новости неистините

и тенденциозне не прештампавају у својим листовима.

„Мале Новине“ у последње време не обзиру се на овај услов, за то, по наредби г. министра, част ми је да вас известим, да ће пошта београдска, у првом поновљеном случају, кад „Мале Новине“ прештампају какву неистиниту и тенденциозну новост, престати издавати вашем уредништву стране новине, без предходне цензуре.

„Изволите, Господине Уреднице, примити уверење мога поштовања.

„Бор. П. Радовановић

„начелник мин. унут. дела.

„Г. С. Јаношевићу, уреднику „Малих Новина.“ Београд.“

—

Дакле, ни више ни мање, но нам г. министар унутрашњих дела прети, и то, прети није шале, да ће нам забранити добијање страних новина без цензуре.

А за што?

За то, што уредништво „М. Н.“ прештампава ствари забрањене, неистините и тенденциозне вести.

Збиља, за то?! Па зар је слободоумље радикалне владе дотле дотерало, да појединим редакцијама одузима стране листове без цензуре за то, што те редакције прештампавају из тих страних листова поједине ствари, које се не допадају нашем драгом алексиначком Таљерану, или, како га је „Corr. de l' Est“ изволео пре неког времена назвати, српском Робеспијеру. Јадно, жалосно, кукавичко слободоумље!

Уредник, на кога је упућено писмо, био је срећне, те је у своје време *молио* г. Новаковића и овај му дозволио добијање страних новина без цензуре; из њих је вадио кад год му из министарства није било *јављено* да је тај и тај број дотичнога листа забрањен.. Била је прилика да је из „Варшавског Дневника“ прештампана у „Н. Б. Д.“ једна ствар о ондашњој влади и ондашњем краљу Милану, и ни ондашња влада, ни ондашњи министар полиције нису претили као ово сад слободоумни г. министар полиције, нити уреднику одузели добијање страних листова.

А шта ради данашња радикална, слободоумна влада?

Ево шта ради.

Она не нађе за нужно да извести овдашње редакције, који су листови кога дана забрањени. те да би се оне према томе знале управљати; она, врло вероватно, често и не зна који су листови забрањени а који пуштени, и кад ми из тих листова што прештампамо, влади се то не допадне, онда се тек гледа да ли је то у страним листовима забрањено: па кад се види да није, онда удри у расписе да се дотични листови по Србији купе и забрањују а нама забрањују бројеве и туже нас. Такав је случај с нама био два пут, кад смо прештампали дотичне ствари из загребачког „Obzora“ и новосадског „Бранника“.

У осталом, влада данашња кад је дошла и дала редакцијама стране листове без цензуре, није им стављала никакве услове, па ни оне, који се спомињу у поменутом писму, а алексиначки Таљеран дозволиће нам да ми нити смо у стању нити смо вољни да погађамо и радимо шта он мисли и жели. Ми се за ово позивамо на уредништва свих београдских листова, па нека она кажу да ли је влада стављала редакцијама какве и које услове.

Оно што ни напредњачка влада није чинила према новинарима, сво где чине данас чланови радикалне владе, дојучерашњи новинари, који су својим слободумљем хтели да наткриле свакога. И од свег њиховог слободоумља, ми смо дочекали да нам прете одузимањем добијања страних листова без цензуре.

Изволте, господо, ми смо навикли да гледамо и доживљујемо свака чуда, па ћемо и ово ново преживети, али пазите да вам то кад год не буде предмет, који ћете ви, кад се врши према вама, на сав глас означавати као тиранију и назадњаштво.

Слободоумље, каваљерство једне владе изискују да се редакцијама чине све могуће олакшице а не сметње. И ако оне донесу што год неповољно влади, она има и пута и начина да то каваљерски, достојно једне владе сузбије, опровргне а не да се служи и таквим средствима, као што је одузимање страних листова без цензуре, и што је својствено и прилично таким ситним душицама, као што сте ви.

Изволте!

*

Забрањен. Баш смо се ми родили под несрећном звездом. Ама никако да подесимо, да с полицијом живимо у љубави и миру. Аја, ништа нам не може помоћи. Ма шта ми радили, ма како се довијали, ма шта написали, алексиначки Таљеран шапне у шупљу праву, онај у полицији чује, и мало после нашу редакцију озари полициско сунце у лицу г. М. Узун-Мирковића с 2—3 жандарма и једно 2—3 мангупа из затвора београд. полиције. Ми већ знамо колико је сахати, не питамо ни шта је, ни зашто је, но: „је ли опет увреда Величанства, излагање Њ. В. Краља мрзости и презрењу и увлачење Његове личности у дискусију?“

И као да смо у боб врачали, тако погодимо. Г. Узун Мирковић нам само пружи превијен табак који се званичним језиком зове акт, и ми прочитамо решење, којим Управа вар. Београда забрањује т ј н тај број нашега листа због увреде, излагања мрзости и презрењу, и увлачења у дискусију Њ. В Краља.

Тако је било и јуче у подне. Чим смо опазили г. Узун Мирковића, знали смо да нам није донео медене колаче од г. Т а у ш а н о в и ћ а, већ да нам забрани број. И одиста, у решењу управином стоји да је „по чл. 4 о Устава земаљског Краљева личност неприкосновена и Он се ни у ком случају не може узимати у дискусију. „Мале Новине“ не само да су у нотицама „Како се то десило“ и „Састанак“ то учиниле, већ су му у појединим реченицама увреду нанеле, и тиме га излажу подсмеху. То се види нарочито из друге нотице „Састанак“, где се каже о беседи „да је унапред спремљена и научена, и како је Мати умела згодно одговорити на Његову званичну беседу да је све званичности на је дан пут нестало“.

„По чл. 10 тач. 1. зак. о штампи и по чл. 22. Устава земаљског, није дозвољена публикација оваких списа, јер је то казнимо по §. 91 под б. крив. зак.“, — те је за то Управа и решила да се јучерашњи број нашега листа забрани.

Ми молимо читатеље да прочитају поменуте две б е л е ш к е наше и разлоге управине, па нека по души кажу имали у њима за Њ. В. Краља увреда, излагање подсмеху и увлачење у дискусију. Ми ћемо само напоменути да би увреда била у грђењу и псовању што овде никако није случај; а дискусија би била тек кад би се ценио и осуђивао какав поступак а бележење каквог факта само у очима наше полиције може бити увреда, подсмех и увлачење у дискусију.

Надамо се, да се суд неће дати завести овако погрешним и скроз на скроз неправилним схватањем полиције, да ће поништити решење управино а с нашег листа дигнути забрану.

*

Одбор. Луче је образован пододбор за квартт палилулски за прикупљање прилога сиротним Црногорцима, насељеним у топличком округу У овај одбор су изабрани за председника г. Стеван Ивковић, трговац; за чланове гг. Јанаћко М. Јанковић, кафеџија; Светозар Боторић, кафеџија, за благајника Божидар Ђеловић трг. за деловођу Алимпије В. Богић чиновник у пензији.

У једно је овлашћено дванајест грађана из Палилуле за прикупљање прилога по удешеним књижицама, које су оверене потписом и печатом председника, и у које ће се бележити прилози, колико ко и шта да, па предати пододбору.

*

Службена изјава. Од неког доба влада је уобичајила да преко с акога реда у службеним новинама даје исправке и изјаве, које ми доносимо. Ми нећемо улазити у то, за што влада то не чини по закону о штампи у оном листу, у коме је изашла вест која је изазвала ту исправку или изјаву. Ми ћемо само напоменути да се то тумачи тиме, што дотично уредништво има право да не прими изјаву или исправку, ако је уверено да је неистинита та изјава или исправка. И кад то влада не чини преко дотичног листа, онда значи да је и она сама уверена у оправданост и истинитост вести о којој даје изјаве по службеним новинама.

Тако је и јучерашњи број службених новина у свом неслужбеном делу донео ову изјаву:

„Под насловом „Састали се“ донеле су „Мале Новине“ у свом 282-ом бр. уводни чланак, у коме је све, што се о назорима и држању крал. Намесништва и владе у питању састанка Њ. Величанства Краља са Њ Величанством Краљицом-Матером тврди, од почетка до краја неистинито и измишљено. На име су лажне вести: да „су у овој ствари у присуству г. г. Намесника држане веома бурне министарске седнице,“ да је „услед тога у министарској седници дошло до оштрих прекора;“ да је „Г. Ристић изјавио у име намесништва, да ће позвати Краља Милана и предати њему у руке намесничку власт, ако влада не реши што пре краљичину ствар;“ и најпосле „да је г. Пашић присуствовао неким министарским седницама.“

„Према свему овоме овлашћено је уредништво овог листа, да изјави да је у ствари састанка Њ. Величанства са узвишеном Му Матером између намесништва и владе свагда постојао најбољи споразум; да су како намесништво тако и влада свагда били мишљења, да Њ. Величанство Краљ Александер треба да се састане са Њ. Величанством Краљицом Матером и да се на име краљевски намесник г. Јов. Ристић, на основу те сагласности, живо заузимао и саветовао Њ. Величанству Краљу-Оцу, да састанак дозволи. У потпуној сагласности са својим намесничким друговима и са знањем и пристанком владе учинио је тај предлог Краљу-Оцу, г. Намесник Јов. Ристић одмах, чим се Краљица-Мати кренула у Београд, а поновио је овај корак на крају прошле недеље, услед чега је Њ. Величенство Краљ-Отац састанак и дозволио.

„Исто су тако неосноване и све комбинације, које су „Мале Новине,“ а у неколико и „Домовина“ везали за посету, коју је г. намесник учинио односно вратио г. Пашићу. Уредништво је и у овом погледу овлашћено, да изјави, да је ова посета била чисто приватне, личне природе.

„Према овом стању ствари мора се само сажаљевати, да један српски лист ширењем сличних лажних гласова и увлачењем престола у недостојну дискусију тако безобзирно нарушава веру у поспешни развитак своје отаџбине и тиме лакоумно или злонамерно наноси кобне ударе кредиту и достојанству Србије.“

На ову изјаву имамо прво приметити, да она ни мало није написана тоном, какав доликује једној влади, тоном који одиста хоће да исправи неку ствар, јер оваква изрази, какви се налазе у последњем одељку поменуте изјаве, не доликују ни једноме мало угледнијем човеку а некмоли једној влади и једноме службеном листу.

Ми и овом приликом морамо најодлучније одбити од себе службену енунцијацију, да ми нашим вестима, које службени лист назива *лажнима*, ни мало нити хоћемо нити увлачимо престо у дискусију, „па још недостојну“ и тиме „*безобзирно*“ нарушавамо, веру у поспешни развитак своје отаџбине и тиме *лакоумно или злонамерно* наносимо „*кобне ударе кредиту и достојанству Србије*“.

Пре свега имамо г осподи, која пишу поменуте службене изјаве, да кажемо ово:

Ми нисмо ништа позитивно тврдили оно што та службена изјава побија, већ смо забележили као глас који се по варошки проноси, и то смо изречно и напоменули; а да се о томе по варошки говорило, и да нам је као новинарима било у дужности да то забележимо, уверена су и знају и сама господа писци службених изјава. Према томе, у оној изјави одиста је „безобзирно нарушавање вере у службене изјаве“, кад она неће да побија пронесене гласове, ако су они одиста неистинити, већ нам, тако исто „безобзирно“ приписива намере, које ни један паметан и савесан човек у оној нашој вести не може да види.

Даље што имамо приметити, то је да се господа писци у оваким стварима не саклањају иза леђа Оногa, чији положај и личност и сувише поштујемо а да бисмо се преко Њега могли поткусурати с том господом. Али ипак се морамо додрну „увлачења престола у недостојну дискусију“.

Ми нити смо престо нити личност увлачили у икакву дискусију, а још мање „недостојну,“ јер ће гг. писцима јамачно бити познато да некога или нешто увлачити у дискусију, или о томе водити дискусију, значи узети то нешто или некога преда се, изнети све шта има о њему и онда то претресати, оцењивати, пресуђивати одобравати или осуђивати. У овој нашој ствари и најситнија намет ће јасно и чисто видети, да све што је било о Краљевој личности, било просто излагање једног факта, за који се вели да постоји, не упуштајући се ни у какву оцену или суђење, да дакле ми Краљеву личност и престо нити смо икако увлачили у дискусију, а још маме „недостојну дискусију;“ свак ће видети да је и недостојно и некаваљерски и од једне владе и од једнога службеног листа служити се и тако ниским средствима, као што је подметање да имамо злих намера према престолу и Србији.

Ми смо поменуту вест по новинарској дужности забележили само као глас, који се по варошп преноси, и од владе је изискивало и поштење и непристрасна дужност да се ограничи на побијање тога гласа, не упуштајући се према нама у онаке изразе, који је одиста праве и „безобзирном“ чине те се губи вера у важност таких изјава, којима се ни мало не доприноси „кредиту и достојанству Србије“.

У осталом нека би онај глас био неистинит; нека би владина службена изјава била основана, — морамо рећи да влада нема ни мало права да нам

то пребаци, јер нам она не да прилике да дођемо до тачних и поузданих обавештења о вестима и питањима дневним, но их морамо набирчити по вароши. Ако су, дакле, те наше вести нетачне, ни мало није до нас кривица већ до владе која нашим новинарима ни о каквим а камо ли важнијим питањима, не даје ни формације, и према тој њеној кривици сви епитети, које је у службеној изјави наменила нама, припадају њој.

*

Кнез Долгоруки, који је био у Бугарској, приспео је овде и, како вели, посетили су га г. намесник Ристић, г. генерал Богићевић и гроф Брej.

ИЗ СРПСКОГ СВЕТА.

— **Босна и Херцеговина.** Нико не познаје обе ове земље тако добро као босански „Бег“ који је на питање извесне тамошње личности одговорио: Што сте нам дали, само „војнике и чивуте“ Истина слушамо сваке године у делегацијама хвале заједничког министра финансије г. Калаја како ове земље знатно напредују и како су административне власти добро уређене. Кад би у овим земљама доиста овакво повољно стање постојало, онда не би било оних немира пре године дана у „Бања-Луци“ у “Главници“ итд. Онда је због насилног избора једног кмета, који је под притиском и оружјем изабран дошло до крвавих сукоба и тада је народ рекао: „У вас је снага, а у нас голе шаке али и из нас као из вас крв тече, немојте нам претити“ Ове изговорене речи најбоље илуструју садање стање у „Босни и Херцеговини“ Јавно мњење и сваки други поштен човек треба колико може уложити сву снагу, да се у овим земљама уведе прави ред и за конитост, како је у интересу народа и аустријске монархије, те да проливена крв наших синова донели и плодна резултата,

Да напоменемо извештај енглеског конзула у Сарајеву г. Фермана, који гласи: Трговачки саобраћај у овим земља још је неразвијен и доста слаб, но ипак могу напоменути да за две последње године окреnуло се на боље, али тај бољитак није ни приближан како би требао да буде. Податци у погледу на трговину и њен саобраћај, не могу се црпети из статистичких података, јер таквих нема, но онако од ока. Трговци и спекуланти туже се на трговину; али они су понајвише томе криви, јер сви еспапи што се амо доносе махом су лошег квалитета, и што је најгоре, они га продају са врло великим провизионом 20—50% процената, ма да преносни трошкови и трошарина доста скупа. И с тога, сви или који мају потребу за мало већу потрошњу, не купује еспапе код домаћих трговаца, него поручују еспапе из Беча и Трста итд.

Тако вели енглески конзул. А ми много више знамо о Босни и Херцеговини, јер смо собом гледали много раније домаћу индустрију, која је сад спала тако ниско, да је готово и нема. У Сарајеву је било доста знатних радионица бакарног посуђа и уопће, у Фочи је била радионица јатагана и ножева, у горњој крајини Врбаса разног платна итд. а данас снега тога нема. Ова домаћа индустрија, била је веома позната на целом балканском полуострву и ушпано је доста новца. А сада и што су чивути поплавили обе ове земље домаћа је индустрија у свему угушена.

За сад је Сарајево место трговине и тамо се цене производима определац, али на жалост и ова грана трговине махом је у рукама чивута.

Садање незадовољство Босанског и Херцеговачког народа највише је с тога што су дацији сувише велике, него што их привреда може подмирити.

Све ово што имо гавели, добро би могло послужити га Калнокију. кад је у потоку Босне и Херцеговине, те би зар имао разлога рационално поправљати стање које у тим земљама. „Deutsce Folksblatt“

ИЗ БЕЛА СВЕТА

Руски цар у Берлину I. т. м. Руски цар и велики кнез Ђорђе одвезли су се у отвореним колима у „Шарлотенбург“, где је сарањен Цар Вилхелм I и тамо су положили на сандук леп венац. После повратка из Шарлотенбурга држана је богомоља у капели руског посланства. где су били сви великодостојници. Међу тим дошао је и Цар Вилхелм у немачко посланство и у 12 сахати одвезли су се и оба Цара и вел. кнез Ђорђе у „Александерску касарну“ где је спремљен доручак. Прву здравицу напио је Цар Вилхелм руској војсци напоменув Цара Вилхелма I. као младића у битци „*Лерсурауде*“ и његово јунаштво због кога је добио велики крст Св Ђорђа. Даље је напоменуо, како су руска и немачка војска раме уз раме борише се код Ликоторије, напоменув Севастопоља и Плевну. Цар руски одговорио је на немачком језику и напио јуначкој гренадирској регименти Александру. У 2½ сахата по подне вратила су се оба Цара у посланство немачко, али одмах по одласку отишао је цар Вилхелм у Замак Фреденсборг а после кратког времена дошао је и руски цар да учини посету владајућој царици и царици Фридрихи, којом приликом опростио се од њих. После врло кратког времена, одвезао се руски цар на Лернерску станицу носећи на себи униформу немачког пуковника, а за тим дошао је и цар Вилхелм у униформи руског пуковника, и ту су се на најљубезнији начин опростили загрлив се два пута. Руски цар руковао се свима присутним великоспоjницима, сео у куте и влак се одмах кренуо. Принц Албрехт и Леополд руководили су почасну војничку параду.

У 4 сахати по подне 1. т. м. кренуо се влак где је био цар руски и кипа је као из кабла падала. Место и време одакле ће се кренути руски цар држали су у највећој тајности. Оба цара опростили су се на станици у „*Краљевској соби*“, а за тим цар Вилхелм отишао је до жељ. кола и чим је руски цар ушао у вагон, влак се кренуо. Као што се чује, цео говор оба цара вођен је на француском језику.

— **Црногорска кнегиња.** Милена у четвртак после подне родила је сина. То је данаесто дете црногорских кнежевских супружника, који су ступиля у брак 28 октобра 1860, Кнегиња Милена је кћи војводе Петра Вукотића, рођена је 10 априла 1847 има јој дакле 42 године и већ је 13 и по година удата. Од њених 8 кћери три најстарије већ су удате. и то кнегиница Зорка за Петра Ђорђевића. Милица за руског великог кнеза Петра а Стана с војводом Ђорђем Лајхтенбершким. Од три сина престолонаследник Данило рођен је 17 јула 1871.

ПРИВРЕДА

Јесење сађење воћака. У многим расадницама уобичајено је, да се још у јесен извади из земље разне воћке саднице, које се много, траже па се урове у земљу на подесном месту, те да их у свако доба имамо одмах у приправности за продају. Кад ове саднице преко зиме и у пролеће извадимо на рова примећава се, да су на корену њихову израсле сићане власасте жилице, и то у време, кад се због мразева и не мисли на сађивање дрвета. Одавде сазнајемо да јесење сађење није ништа друго до пажљиво извршено уровљење садница на стално место, које ће се извесније примити и још претећи у напредовању оне, које се саде у пролеће. Ако узмемо у рачун још и то, да се у пролеће радови сустигну и намноже; да је често суво време, те саднице морају заливати да би се примиле, да се загрнута земља око корена садење не слегне довољно, а већ наступе код нас јаке летње суше, које још растреситу земљу скроз исуше, и дрво немајући довољно потребне влаге не може да се прими но мора се осушити, — све то даје довољно разлога, да јесење сађење воћака и других дрвета ваља претпостављати у нас уобичајеном а често неуспешном пролетњем сађењу дрвећа.

Јесење сађење треба почети што раније одмах чим опадне лист, па продуживати га док не наступе први мразеви. Разуме се већ само по себи, да рупе засадинце ваља да се раније копане и припремљене. Код јесењег сађења није нужно да се заливају саднице, сем ако је ванредно сувише сува земља.

Да је јесење сађење дрвета у нашој земљи на оцедњијим местима и у лакшим земљама боље и успешније, доказало се искуством у више крајева и у више разних година.

Јесење сађење боље је и корисније не само за воћке него и за винову лозу, за ла руже и за свакојакво украсно дрвеће и шибље. Него с руже ваља пре сађења скинути све лишће, јер ако се то неучини осушиће се, поштo ма и најпаже повређена корен са жилама није кадар да упијањем ске из земље накнади оволико влаге, колико би лишће испарењем испустило.

Само за висока брдска места, где је велика ледњача преко зиме и за мочварна места у равницама није никако јесење сађење, јер се дрво зими неће укоренити, већ се на сваки начин мора с пролећа садити.

„Тежак“.

ДРУШТВО СВ. САВЕ

Управа Друштва Св. Саве добила је од г. Арсе Пајевића, књижара из Нов. Сада, писмо ове садржине:

„Данашњом лађом шаљемједан велики сандук разних књига као мој дар „Друштву Св. Саве“ за које и подвоз до Београда плаћам. Књиге су ове и оволико:

100	комада:	Српске Нар Здравице
100	„	Завјет Иванској Град.
100	„	Поријекло Зимонића
100	„	Успомене из Горње Кр.
50	„	. . . . . О коњу
100	„	. Сеоба И. Црнојевића
100	„	. . Пахомије Србин
200	„	. За слободу, св. I. и II.
100	„	. Служба Кнез Лазару,
20	„	. . . . Света Гора.
20	„	. Животопис Богородице
50	„	. О Црног. од Љ. П. Н.
600	„	. Мала Лазарица св. I. II
300	„	. О дифтер. вратобољи,
100	„	. . . . Дечија Лира
100	„	Женидба у нар. песмама
2	„	. Народни лечник 1—8 с
25	„	М. споменица 500 г. в. пр.
50	„	. Неколико нар. песама,
10	„	. Апостоли и Евангелиј:
10	„	. . Велика Катавасија
16	„	. . Читанка за IV раз.

Шаљући најсвердније овај дар Друштву Св. Саве, желим да са стотину других страна оваке и веће дарове добија, како би својој племенитој цељи што боље одговорити могло“

На овом племенитом и патриотском дару г. Пајевића управа му Друштво Св. Саве, изјављује своју велику благодарност,

ДСС. Број 1269
30 септембра 1889 године
Београд.

Тајник:
Ср. Ј. Стојковић

Преседник:
друштва Светог Саве
Светомир Николајевић

Изашла је из штампе нова књига

ЛОНДОНСКИ РАЗБОЈНИЦИ

РОМАН ЧУВЕНОГА ЕНГЛЕСКОГА ПИСЦА

Чарлса Дикенса

Превео

Мита Ђорић.

Нема ваљада ни једнога читаоца у целоме свету, кога нису запинтересовала грозна убиства, што их почини у Лондону **Џек. трбосек** Познато је да је лондонска полиција тако организована, да стоји на врхунцу савршенства; Није чудо дакле, што се сваком свесном чита ого намеће питање: како је мицуће да тако савршена лондонска полиција не може дојуће у траг једном Џеку који већ две године, на гнусан начин убија и онакажено толико женскиње

То питање постаће сваком јасно кад прочита.

Лондонске разбојнике.

У њима доровити енглески писац слика својим неимашним пером организацију уроповских и разбојничких ата у Лондону. слика њихов живот и рад на свима пољима преступа и злочина; уводи читаоца у најскривеније јазбине лоповске и вештином, како само он уме, опи сује сва дела њихова. да најмањих сигница. Психолошка страна свију лица тако је обрађена, сваки карактер је тако уметнички насликан, да вам се чини као да не читате роман већ гледате пред собом живе људе. Уз то је цело дело скроз проткано моралом, ма да има у њему и пикантних сцена а зачињено финим хумором, да се с правом може назвати: забавна и поучина књиге за све друштвене слојеве.

Дело ово има три свеске. Друга свеска биће готова концем овог месеца а трећа најдаље до 15 Октобра ове год Свака свеска стаје један динар а може се добати у свима књижарама и код преводиоца у Београду Обилићев венац број 22.

ДНЕВНИК

КАЛЕНДАР

Среда

Православни 4 Јеротеје С.Шгиљ д.
Католички 16 Голуб
Сунце излази у 5 с. 47
Сунце залази у 5 с, 24
Пос. четврт. 5
Дан је с почетка 12½ сати а ноћ 11½ али до краја овог месеца дан окраћа а за толико и ноћ одужа.

КЊИЖЕВНИ ОГЛАСИ

ПОЗИВ НА ПРЕТПЛАТУ

„МЕТЛА“

Здраво озбиљан, шаљив, фини, прости, награђени и накарађени календар за 1890 год. која се по глупости проста, ал' која је *преступна*, јер се њој може *пре-ступити* у буе-вару, его иначе; може се *преступити* закон о царини, кад шверцујемо аљине из Земуна; може се *преступити* кривичин Закон, и упасти у *преступ* и т д.

Дакле, уписуј се народе шти пре, јер је рок упису остављео *до 15 Октомбра тек. год.* Новац се шаље г. С. Хоровица штампарија „код просвете.“ Ово је згодна прилика да дођете *ви* до једног *шаљивог* календара, а *ја* до 15 дана *озбиљног* затвора.

Цена је само 60 пар. дин. Скупљачи добијају на 10 скупљених претплатника један комад на дар (као проводацији „бапчалук“ од девојке)

—

МАЛИ ГЛАСНИК

За овака оглашења наплаћује се за једанпут само 50 пара дин

КУЋА врло удобна с 3 собе из даје се под кирију у Д. Јованој улици бр. 10. Упитати др Ранимара. 60, 2—3

ЂАК V-ог разр да гимназије, који говори немачки, тражи кондицију у каквој немачкој или српској кући, по врло умереној цени или само за стан. Упитати у уредништву. 61, 3—5

ЖЕНСКА УСАВРШЕНА У Раду женских хаљина прима посо са солидном ценом упитати у Београдској ул од лепе катарине код Петра Петри Тишлера. 641—3

ЈЕДНА млада жена тражи за гадарица у каквој доброј и угледној кући. Упитати Уредништво „М. Новина“. 65,1—2

ЈЕДАН ЂАК из првог разреда гимназије може добити хрну и стан за послуживање. Упитат у редакцији овој

ОГЛАСИ

ЈЕДАН ФИЈАКЕР (батар са јевтином ценом продаје. Васа Поповић комисионер Београда, 695 1—5

КУЋУ моју 2 јаблана у бр. 35. продајем и слободне руке.

Стана А Милојевића

668 2—3

У Косанској улици броу 45 да је се под кирија сад о Митровдану: Штала з-4 коња шупа за 3 кола тараван велики за сено. Амбаз за зоб Соба и кујна са засебном авлијом где има бунар и рупа озидана за прање каруца за услове извештити се може у Господској улици број 24 сваки дан око подне. 667,3—6

ОГЛАС

ПАНАЂУР. На дан 6 7 и 8 ов. м. држаће се тродневни панађур у овд. општини.

Јавља се трговачком свету ради знања.

Из седнице Суда опш. Грочанске 1. октобра 1889 год. бр 1831. Грочка. 700,1—5

ФАРБА

Фирнајз, лак четке и сав молерски и фарбарски прибор најбољи је и најјефтинији код

ДИМИТРИЈА М. ЂОРЊЂА

У БЕОГРАДУ

спрам споменика Књаза Михајла

ПРОДАЈЕ НА МАЛО И НА ВЕЛИКО

ЦЕНОВНИК ШАЉЕ СВАКОМЕ

НА ЗАХТЕВ

СВРШЕНИ ЂАК трговачке школе, који је вичан књиговодству и рачуну, тражи место у трговини. Исти је био и по године у трговини. Јавити се Уредништву овог листа. 709,1—5

СТАН са 3 собе, кујном предсобљем и другим удобностима на горњем спрату, спасовска ул. бр. 30 у близини калимегдана издаје се одмах или од 1 новембра. 698,1—3

особиСтављам до знања п. публици да сам даоизрадити то лепе

СПОМЕНИЦЕ И БРОШЕВЕ

за украсе мушкима и женскима

— *а у спомен миропомазања* —

ЊЕГОВОГ ВЕЛИЧАНСТВА КРАЉА АЛЕКСАНДРА I.

Главно стовариште тих споменица за краљевину Србију дао сам г. г. *„Нахману и Здујићу,“* овдашњим фабрикантима цигар-папира.

Исте споменице продајем препродавцима на 10 комада најмање по 1 дин. и 50 п. дин. а препродавци не смеју их продавати скупље од 2 динара комад.

Ко би из унутрашности Србије желео да има на продају ове споменице, малим да се обрате г. г. Нахману и Здујићу.

Молим п. публику да изволи похитати с куповањем ових споменица, јер их је још врло мало остало, тим тим пре што сам један део прихода уступио друштву „Св. Саве“ (20%) као што тврди и уверење преседника друштва „Св. Саве“ од 18 августа о. г.

У Београду, 6. Септембра 1889.

Са особитим поштовањем

М. А. Маца

(Београђанин)

Толмач и Агент. у Будимпешти.

601 6—30

НА ЗНАЊЕ

НАЈГЛАВНИЈЕ, са највећим згодитцима вучење лутријско-француски државни лозова, **јесте 31** Римски по нашем **19 октобра** т. г. ког дана и изложба Париска закључује се.

Овога дана извућиће се један најглавнији згодитак

од 500.000 дин. пет згодитака по

100.000 „ седам „ „

10.000 „ шест „ „

1.000 „ 700 „ „

100 „

Ови лозови које ја продајем; само су са НУМЕРАМА *без серија*,

Лоз са жиговином кошта 17 дин ара

Ко жели да на овако сигурној и повољној лутрији игра; нека похита са куповином, јер од исти још врло мали број имам непродатих лозова.

2. октобра 188? г.

Београд.

Аврам М. Леви

7о8,1—5 овд. мењач.

Градско купатило АМАМ

РАДИ СВАКИ ДАН

За мушке особе од 6 изјутра до 8 сати пре подне и од 6 сати по подне до 9 сати у вече

Петком Недељом и Празником и цео дан.

ЦЕНА КУПАЊА

За мушке особе у кабини од особе д. 80 п.

Галерија „ „ 60 п.

За женске особље од особе „ 60 „

Галерија „ „ 40 „

деца до 10 година плаћају половину цене. 673,2—10

Јеврему Угричићу

члану држ. савета у покоју

даваће трогодишњи паарастос 5 ов. мес. у цркви Св. Марка у 9 часова пре подне.

Породица покојникова

1—2

ШТАМПАРИЈА „КОД ПРОСВЕТЕ“

БЕОГРАД

ПОЗОРИШНИ ТРГ, БР. 2. ПРЕКО ОД СПОМЕНИКА

Препоручује се пошт. публици за израду сваковрсних штампарских послова. Цене су умерене. Израда чиста и брза.

Власник и главни уредник Пера Тодоровић. Одговорни уредник С. Јапшевић. Штампарија „код Просвете“ Позор. трг. бр 2.

ВЕЛИКА ШКОЛСКА БИБЛИОТЕКА „СВЕТОЗАР МАРКОВИЋ“ БЕОГРАД

БРОЈ 286 ЧЕТВРТАК 5 ОКТОБРА 1889. ГОДИНА II

ИЗЛАЗИ СВАКИ ДАН

БРОЈ 10. П. Д.

МАЛЕ НОВИНЕ

ДНЕВНИ ЛИСТ ЗА СВАКОГА

Писма и рукописи шаљу се Власнику „Малих Новина“ Топличин Венац бр. 17., на горњем спрату.

Претплата се прима код свију пошта у Србији

ЦЕНА ЗА СТРАНЕ ЗЕМЉЕ

а годину	30 динара
На по године	15 динара
На 3 месеца	9 динара

LE PETIT JOURNAL

Претплата из унутр. полаже се само код пошта

За Београд нема претплате — Лист се продаје на број

ЦЕНЕ ОГЛАСИМА

На првој страни од петит. реда 20. пр. дин. а на четвртој од петит реда 10 пр. дин.

ПРИПОСЛАНО стаје 50 пр. д. од петит реда.

KLEINE ZEITUNG

Оглас јевтино, по потреби и са сликама. За свако оглашење плаћа се држ. таксе 20 пр. д. ВЕЋИ ОГЛАСИ ПО ПОГОДБИ

СВАКИ ДАН

КОНЦЕРАТ

у „Хотел Империјалу“

под управом импресарија

ЈОЗЕФА ЈУХАСА

Светски и изванредно вешти музичари, кловни и инструментални вештаци

БРАЋА КУТМАН

који су на 36 специјалних инструмената с великим допадањем у свима великим европским варошима суделовала, до сада невиђени комад

GLOCKENSPIEL NON PLUS ULTRA

Стуанье чувених енглеских певачица

СЕСТАРА ВАНТОН

Даље чувена бечка певачица: **г-ца Мирцл Жтрингер**, млада певачица: **г-ца Малвина Валкхајм**, омиљени комичар г. **Карл Блумау**, чувени мимичар и игро-комичар г. **Жак Глазер** уз суделовање пијанисте г. **Рудолфа Молодијецког**.

Програм је врло интересан и за фамилијарну публику удешен.

Улазница 1 динар од особе

713 1—10

ПОМОДНА ТРГОВИНА

ПЕТРА РАДОСАВЉЕВИЋА

ДОБИЛА ЈЕ ВЕЛЕКИ ИЗБОР

Обућа сваковрсних **Шешира и капа, хаљина** дечијих, **женских** трико **струкова, сукања** штофаних **широких марама** нарочито за Српску ношњу, **кошуља, поткошуља и гаћа** вунених **прслука и чарапа** плетених, **ћебета, рукавица** разних, **рубља мушког и женског** нарочито за **дарове, венаца, валова, лепеза, мириса и сапуна**, фрацеских и разних галантериских

НОВОСТИ

679,6—6

ГАЛАНТЕРИСКА ТРГОВИНА

КОСТЕ НИКОЛИЋА

улица Кнеза Михаила

ДОБИЛА ЈЕ

СПРЕМЕ ЗА УДАВАЧЕ И ДЕВЕРЕ

Као: мушки кошуља и гаћа: женски кошуља, рекли и сукњи; марама за дарове, венаца, бедуина, лепеза, сунцобрана, атлазне обуће, рукавице и шатула.

ИЗБОР ЈЕ ВРЛО ВЕЛИКИ

и особито леп а цене су утврђене и врло умерене.

657 4—6

Краљевско Јелинско Посланство

позива своје поданике из Београда да дођу у канцеларију (косовска улица бр. 19). у четвртак 5 о. м. у 3 сата по подне ради већања и званичног саопштења.

Из Канцеларије.

710 3—2

Издајем под кирију од идућег Митровдана *стан* са четири собе; и дућан са рафовима.

М. Спасојевић
адвокат
714,1—3

Три хиљаде динара издају се под интерес. Упитати уредништво „М. Новина“

711 2—2

ЛЕПО ИМАЊЕ почив. Шоповића, кућа дубровачка улица, кућа кнез Лазара улица и цигљана продаје се 5 октобра под повољним условима,

Лицитација у кући дубровачка улица.

697 4—4

СТАН са 4 собе малане, свима осталим удобностима -и водоводом за кујну и нужник. Издаје се о Митрову дану. У кући „Стари Телеграф“.

699 4—10

✝

Моме никда непрежаљеном, супругу

Јоксиму Ст. Марковићу

бив. референту у мин. Просвете.

Даваћу годишњи парастос у цркви Св. Марка (палилулској) у четвртак 5 ов. м. у 10 сати пре подне. Молим покојникове другове и пријатеље са сродницима да изволе присуствовати овом тужном помену.

Ожалошћена супруга

Милева с децом.

705 2—2

ДЕЛА
г. ПЕРЕ ТОДОРОВИЋА

КЊИГА ЗА ГРОШ

Изашла је из штампе трећа књижица овога издања под именом

ЛЕПЕ ГРЕШНИЦЕ

свеска друга

Може се добити у уредништву „Малих Новина“ и у књижари код „Св. Саве“ Поруке из унутрашњости треба упућивати у књижару „Св. Саве“ у кући г. Андрејевића спрам Споменика Београд.

Радикална влада и штампа.

—

Ако је икад игде било у свету, да су једну владу новине подигле и створиле, то се за цело с највећим правом може рећи о садашњој радикалној влади.

Више од половине чланова данашњега кабинета били су, по занату, новинари; већина од њих изашли су из уредништва „Одковог“. Па не само влада, но и многи њени доглавници — виши чиновници по министарствима — таквог су истог порекла.

Према свему томе, могло се очекивати, да ће штампа, ако икад оно сад, наћи код владе и потпоре, и подржања, и олакшице, и свега чиме једна влада може помоћи нашој нејакој штампи.

То се могло очекивати у толико с већим правом, што су сва та господа што данас носе министарске титуле, као новинари спадали у ред напредних, слободоумних новинара, који су за штампу тражили широка простора, и исповедали начело да ране, које штампа зада, она их сама и лечи, те је по томе са свим неумесно и бесмислено, да власти насилним мерама утичу да бајаги оне лече те ране.

Тако се с правом могло очекивати, али то се није дочекало. На против, доживели смо да видимо, како садања радикална влада постаје опаснији џелат штампе, но што се икад могло замислити.

Не само да нам данашња влада није дала никаквих нових олакшица, но на против, она још покушава да отме штампи и оно мало тековина, што их је наше новинарство од више година у живало.

Уобичајено је, још за време напредњачких влада, да она домаћа уредништва добијају бесплатно из министарства телеграме, које министарство прима од бечкога кореспондец бироа. То је за сиротна уредништва наша била велика олакшица. Она су тако бесплатно добијала бар по неке важније јевропске вести.

Радикалној влади чинило се то, ваљда, као сувишна благодет српском новинарству, с тога нам је одузела телеграме, не даје их више, но је дозвала некаквога Бекмана из бела света, те њему уступила те телеграме и дала му право, да од српских уредништва наплаћује по 40—50 динара месечно.

Свуда у свету прес биро-и постоје, сем осталога и за то, да дају домаћим уредништвима и страним дописницима тачне и поуздане извештаје о поступцима и намерама владиним.

И ми вајно имамо некакав јадни прес биро, али он служи само за то, да његов шеф — некаква шушица из Аустро Угарске — може по скупе паре за свој рачун продавати новости неким јевропским листовима.

Домаћа уредништва не добијају од тога господина никад никакве важније вести. Још мање су такве вести давате страним кореспондентима. Најугледнији јевропски листови, као што су „Стандард“ и „Дели Њус“, имали су овде у Београду своје сталне дописнике. Ти су људи узалуд одлазили шефу нашег прес-бироа да дознаду од њега какве новости. Кад су видели да им овај господин или ништа не казује, или их просто обмањује, они су били принуђени да сами приватно прибирају новости за своје листове. Те њине приватне новости нису се допале влади, и она их обојицу прогнала.

Каква суровост и какво слепило! Од два пријатељска и Србији наклоњена листа, махнити Таушановић направио је без нужде два огорчена непријатеља српска. И та мућурла још има образа да нагважда по „Срп. Новинама“ како бајаги неко други убија Србији углед у страној штампи.

До сад су све владе давале уредништвима стране новине без цензуре. Ако је у каквим страним новинама што било забрањено, влади је била дужност да сама то јави, јер иначе од куд би уредништва могла то знати.

Садашња радикална влада и у томе гради неке новине. У прошлом броју саопштили смо писмо из министарства унутрашњих послова, у коме нам се прети како ће нам ускратити добијање страних новина без цензуре, ако донесемо још који пут што год што је забрањено.

Господа дакле траже од нас да врачамо у боб и да погађамо шта је код њих забрањено, јер они нигде никад нити бележе, нити објављују, које су новине забрањене и због чега су забрањене. То се оставља нама да сами погађамо. Не погодимо ли бићемо кажњени. То је врхунац до кога се могло успети бандоглаво слободоумље наше га столоначелника Столета.

До јуче гутало новинарску прашину а данас се надуло у министарству па сикће на новине, ка да су му оне очи извадиле, а нису га оне попеле онде, где је сад.

Поред свију ових благодети ми још уживамо нарочиту милост, да нам сваки други трећи број буде забрањен. Продинастојашила се господа тако страховито, да у простом спомињању Краљева имена налазе увреду Величанства.

То је маска, под којом се да нас крије њино пуцање од једа на „Мале Новине“

Сикћите, господо сикћите. Што нам више ви забрањујете лист, ми све више бројева продајемо, и ако је још жив стари бог правде, ми ћемо и овде преживети ваш силеџилук као што смо преживели и многа друга чуда.

БЕОГРАДСКЕ ВЕСТИ.

Један разговор. Пестер-Лојд доноси разговор бив. краља Милана са дописником „*Солеја*“. Краљ Милан изјавио му је, да он стоји у најбољем споразуму са Намесницима и он се у опште не меша у државне послове. Он држи, да је мир на балканском полуострву осигуран, јер не види ништа што би могло дати повода, да се он наруши. Односно Краљице Наталије бив. краљ Милан изјавио је, да је он све могуће концесије учинио, што је сматрао да треба учинити, али је вели краљица Наталија ћудљива и жуди за влашћу. Кад је она била у Визбадену, ја сам јој учинио повољне предлоге, но Она их је одбила. Одобравао сам да њен син садашњи Краљ Србије буде већи део код Матере а само два — три месеца код Оца. Природно је, да после моје абдикације нисам се мешао никако у државне послове али за то нисам престао бити Отац и на то имам права по уставу, а нарчито да руководим васпитање мога сина. Увиђао сам, да моје бављење у Србији, може правити политичке комбинације и тешкоће. За то сам се драговољно уклонио из земље. Задржао сам право да с времена на време походим мога сина, а ту концесију ни сам бранио ни Краљици матери. Да је Краљица овај услов примила, Она би била дочекан свима почастима и становала би у двору. За то, што није примила тај услов, Намеснишство је забранило, да се састане са сином. Даље рече бив. Краљ да је телеграфски одобрио, да се Краљица само једанпут може видити са сином, пошто неће да прими постављене јој услове. Извесне личности наговарају Краљицу Наталију, да у овој ствари игра улогу политике. Но ја држим да Она неће тако далеко ићи, ако има љубави према сину, пошто би таква њена улога шкодила сину, и држим, да би се од последице и сама тргла. У том случају скупштина би предузела нужне мере, да то спречи. Њему — краљу — је веома непријатно што Европа о тој њиховој размирици зна, а он је желио да се све у миру и без вике сврши, али тако није мислила Краљица. Најпосле бив. Краљ изјавио је, да је он својевољно абдицирао и нема намеру никад више владати, нити се служити средствима за повратак, који му не приличе.

*

Сезона штампарских кривица. Слободоумна радикална влада одликује се својим гоњењем штампе. Отилите у варошки суд, па ћете наћи да нема дана кад суд није пун српских новинара, које тужи радикална влада, која је док је била у опозицији тражила највећу слободу штампе и осуђивала свако гоњење штампе.

Тако је уредник нашег листа и јуче био позван у суд вароши Београда, где су му саопштене три тужбе управе вар. Београда; тужени су 270 бр „М. П.“ за чланак „Краљица мати и Краљ син;“ 275 број за прештампани „Браников“ чланак „Краљица Наталија и српски државници“ и за 282 бр. за белешку „Стандард“ и чланак „Састали се.“ Управа вароши Београда у свима овим тужбама вели, да се у дотичним оптуженим чланцима наноси увреда Њ. В. Краљу, да се он излаже мрзости, презрењу и омаловажавању, да се његова личност увлачи у дискусију и да се нанела увреда намесништву и влади.

Занимљиво је, да је управа вар. Београда тужила уредника нашега листа и за чланак „Краљица Наталији српски државници“ из 275 броја, који је она била забранила а суд својим решењем пустило.

У закону и Уставу стоји да се *може забранити само онај лист, који садржи увреду Краљу.* Полиција је нашла да се у поменутом чланку наноси увреда Њ. В. Краљу, па га је то на основу § 91. под б. крив. закона и забранила.

Суд је ценио ову ствар и нашао да не постоји дело из § 91 под б. крив. закона, т. ј. нашао је **да се поменути чланак не може забранити јер не садржи увреду Њ В. Краљу нити се Он њиме излаже мрзости и презрењу.**

И кад је суд један пут донео такво решење и забрану поништио, онда је то свршена ствар, у поменутом чланку нема увреде за Њ В. Краља

И кад управа вар. Београда понова тужи суду уредника нашега листа за исти чланак, да је њиме нанета увреда Њ. В. Краљу, онда значи да она неће да води рачуна о томе шта ради, и шта је суд решио, јер кад је у једној ствари суд нашао да нема дела, он за љубав управе вар. Београда не може за тај исти чланак да казни уредника **за то што дело не постоји.**

Занимљиво је да управа вар. Београда шиљући суду тужбу против нашега уредника за поменути чланак, није у исти мах послала и акта о забрани поменутог чланка, коју је забрану суд поништио.

Могло би се мислити да је управа вар. Београда то намерно учинила да суд, немајући при себи решења свог о поништењу забране, доносе о истој ствари друго решење да има дела, али ми држимо да је то пре било из непажње.

Према овоме мислимо, да ће суд поменуту тужбу управе вар. Београда одбити.

*

Одобрена забрана. Касациони суд одобрио је решење суда вароши Београда, којим се оснажава решење управе вар. Београда о узапћењу 272 броју нашега листа због чланка „Две приче“.

*

Накнадно нашој јучерашњој белешци о писму из министарства унутрашњих дела, којим нам се прети да ће нам се закратити добијање

новина без цензуре, имамо да додамо још и ово:

Ако господа из министарства хоће да не доносимо из страних листова оно, што су она забранила, онда нека нам свако јутро у 8 часахи јаве који су страни листови забрањени и зашто су забрањени, па ћемо ми онда моћи да видимо да ли има места да такву једну забрањену вест не саопштимо и у нашем листу, и ако је саопштимо, то у каквој форми. Или ако би таква вест била напад на земљу и понижавала је, да јој достојно одговоримо.

Све дотле, докле господа из министарства не уведу тај обичај, ми не можемо знати који су лист забранили, и, што је главно, шта су и из каквих разлога забранили, и ми онда морамо доћи у незгодан положај да то прештампамо.

*

Гоништена забрана. Суд вароши Београда једногласно је решио, да нема места решењу управе вар. Београда, којим се забрањује 284 бр. нашега листа, те за то наређује да се поменути број нашега листа пусти. Решавали су председник г. Мојсиловић и судије гг. Паја Јанковић и Анта Боди.

Лист је дигнут из полиције, и ми ћемо га данас разаслати нашим читаоцима.

*

Интерпелација. Чујемо да ће неки посланици у скупштини интерпелисати владу због великог гоњења штампе.

*

Народна скупштина. Верификациони одбор још није свршио посла око прегледања посланичких пуномоћија. Сва је прилика да ће идућа седница бити у суботу.

ИЗ БЕЛА СВЕТА

— **Лудвигслуст.** 2 овога месеца руски цар и велики кнез Ђорђе са свитом стигли су у 8 часова и 25 м. амо у дивно окићену станицу где су их дочекали велики војвода и остали кнежеви. Почасну стражу вршио је 17 драго неки пук и музика је свирала руску химну. Цар и његова свита ушли су са влаком у перон који је био бенгалском ватром осветљен где су срдачно поздрављени а за тим одвезли су се у замак где су одсели. У 9 часова био је дворски ручак. Данас изишао је у лов. При ручку седила је десно велика војвоткиња мати и велики кнез Владимир, лево велика кнегиња Стана и велики кнез Ђорђе, спрочу цара велики херцог и херцогиња Единбург. Здравицу је напио на француском језику велики војвода за срећу цара и царице руске.

— **Руски цар у Берлину.** Здравица цара немачког на руском језику, била је следећа: Код свечаности данашње, која се искључиво тиче Пука, који има своју славну и јуначну прошлост, а који је шеф у средини Пука, подсећа нас на пријатну прошлост. Та прошлост подсећа нас на даље мога пок. деде као млада официра када је у битци пред непријатељем добио одличије велики крст Св. Ђорђа. И за то није на подсећање бејух храбрих војсака и није у здравље оних, који су заједнички војевали код Породина; није у здравље оних који су јуначки борили се код Севастопоља и Плевне. Ја вас позивам; да напијемо у здравље наших другова руске војске, ура.

Цар руски подарио је кнезу и грофу Биз арку своју слику у лепом и богатом украсу која је уметнута на кутију и овај поклон предао им је домаћи министар Воронцов. Немачки Цар подарио је Воронцову орден Црног орла.

И ако није било никаква политичког разговора између цара руског и Бисмарка, ипак сматра се овај састанак као знак пријатељства. Околина кнеза Бизмарка изражава се повољно о здравицама. С друге стране опет наводе, да од дана оног разговора кнеза Бизмарка са царем руским у јесен 1887 г. постоје ипак затегнути односи. У осталом о овоме очекује се службена потврда. Политички листови уопште држе, се у резерви. „Национал цајтунг“ констатује, да Немачка увек потпомаже легитимне интересе Русије на балканском тропољу. Но и ако цар и Гире теже за одржање мира, томе противно говоре и раде панслависта, јер онај одлазак Долгорукога у Софију говори у прилог тих тежња, а противно жељама руског цара. „*Восине цајтунг*“ мисле, да држање Аустрије, Италије и Енглеске у погледу Бугарске неодговарају интересима Русије, али ће Бизмарк односно Немачке изјавити руском цару повољна уверења, али за то требају се у Русији одвикавати, окривљавања немачке за све што се на оријенту дешава. Немачка не припада оним државама, које сматрају да бугарко питање запиње с руске стране.

Заказани лов, због јаке кише није држан. Свечаности обављени су у најужем кругу породичном. Опште ње цара руског са великим херцогима, врло је интимно. Одлазак цара из Лудвигслуста још није одређен.

ПИСМА УРЕДНИШТВУ

Господине уреднице,

У броју 283 вашег цењеног листа од 2 ов. м, а под рубриком: „Београдске вести“ стоји између осталога: како је под 6 окт. по новом календару телеграфисано из Београда париске „Тан-у“ да је образован један одбор да брани права Краљице Наталије; како је тај одбор држао своју прву седницу код госп. Даничке супруге бив. дипломатског агента у Софији; како је одбор састављен већим делом из жена и девојака, и како су међу тим више особа као г. ђенерал Хрватовић, ја, владика Никанор, прота Павловић и многи други присуствовали тој седници, која је трајала до 2 сата ујутру итд.

Ма да сте ви г. уреднице ту нотицу париског „Тан-а“ са резервом донели ја ипак налазим за потребно да вас овим учтив оумолим да у вашем листу оштампате ову моју изјаву.

Поменута нотица у „Тан-у“ сасвим је неистинита односно мојега имена, јер ја, не знам ни за какав одбор у поменутој цељи, те према томе ни сам могао ни учествовати у каквој његовој седници, а немам ни потребе да тим начином браним право Краљице Наталије, пошто се, као народни посланик налазим у подеснијем положају, са кога могу боље бранити право Краљице Наталије, као српске држављанке, ако би ко год на та њезина права која јој Устав даје хтео да нападне.

Примите г. уреднице уверење о моме поштовању.

3 октобра 1889 год.

у Београду.

М. Лешјанин
ђенерал

ИЗ БАЛКАНИЈЕ

— **Одлазак кнеза Фердинанда.** Из Софије пишу „Балк. Кор.“ ово: „Тајни одлазак кнеза Фердинанда дао је повода најразличнијим комбинацијама. Говори се да је кнез држао ово своје путовање у тајности с тога, што се бојао непријатног сусрета с бугарским емигрантима. С друге стране, вели се, да је то чинио за то да би избегао игнорисање од стране српске владе, која га не признаје као владоца бугарског. Кнез је отпутовао по савету неких страних сила, а том путовању цел је, како једни кажу, да задобије извесне утицаје у корист његова признања, док други на против мисле, да он путује за то да би показао како је његов положај толико учвршћен, да без опасности може неко време осуствовати из земље.

— **Неистинита вест.** „Цариградска Агенција“ јавља како је овлашћена да изјави: да је са свим неистинита вест, пронесена по новинамода је енглески посланик Уајт у последње време ангажовао Порту да узме у оцену бугарско питање. Уајт у погледу бугарског питања није чинио никакве кораке код Порте.

ПРИПОСЛАНО*)

*) За ствари под овом рубриком уредништво не одговара.

Мојим пријатељима.

Питају ме многи: шта је са мојим новим позоришним комадима: „*Судбине*“, што их је наградила Матица Српска у Н. Саду и „*Шта влаг може кад хоће*“, које сам предао Управи крал. српског народног позоришта ради приказа.

Одговарам свима: да сам оба моја комада узео натраг од Управе. За што сам то учинио, као и о другим стварима, говорићу у нарочитим чланцима: **Позориште и његов интендант.** Овде само то констатујем: да је тешко сваком другом књижевнику конкурисати аутору: „човек испод вешала“, и члану за реформисање свештеничког стања у Србији?!!!

Ја ћу се потрудити, да верно представим све оно, што је чињено и што се чини у нашем позоришту, од каке је интендант г. Милорад П. Шапчанин. Дотле молим моје пријатеље да се претрпе, јер скупљам градиво за тај посао, који није баш тако мали, према *делима* и *раду* г. Милорада П. Шапчанина и његовог деснокрилног благајника.

I—X 1889 год.
Београд.

Љубинко

Службени гласник

— Одобрава се општини алакуској, у срезу пожешком округу ужичком, да може од својих грађана покупити, по сразмери плаћања непосредног пореза, прирез од 4018 дин. за оба полугођа ове 1888/9 рачунске год и тим новцем подмирити расходе по буџету свом састављеном за исту рачуску годину.

— Одобрава се општини десинској, у срезу рамском, окр. пожаревачком, да може од својих грађана покупити, по сразмери плаћања непосредног пореза, прирез од 1503·20 динара за оба полугођа ове 1888/9 рачунске године, и тим новцем подмирити расходе по буџету свом, састављеном за исту рачуску годину.

— Одобрава се општини дубничкој, у срезу ичињском, округу врањском, да може од својих грађана покупити, по сразмери плаћања непосредног пореза, прирез од 2·40 дин. за оба полугођа ове 1888/9 рачунске године, и тим новцем подмирити расходе по буџету свом, састављеном за исту рач. годину.

— Одобрава се општини жупањској срезу беличком, округу јагодинском, да може од својих грађана покупити по сразмери плаћања непосредног пореза, прирез од 2912·41 динара за оба полугођа ове 1888/9 рачун. године, и тим новцем подмирити расходе по буџету свом, састављеном за исту рачуску годину.

Цветко Томић, касапин из Зајечара, помиловање од плаћања новчане казне у шест динара, на коју казну осуђен пресудом начелства округа црноречког од 15-ог јула ове године Бр. 3800. због полицајског иступа.

Светислав Пешић, учитељ из Мијаиловца помилован је одслуживања петнајсто-дневног затвора на коју је казну осуђен пресудом начелства среза брзопаланачког, од 1-ог августа ове године бр. 5570, због полицајског иступа.

ДРУШТВО СВ. САВЕ

Захвалност

На име подизања Светосавског Дома управа Друштва Св. Саве добила је још и ове добровољне прилоге:

1. Од трговачког Еснафа из Смедерева 200 дин.
2. Василија Павића, свештеника стублинског окр. ваљев. 16·40 динара.
3. Светозара Велицког књиговезца из Београда 5 дин.
4. Петра Пандуровића предузимача из Београда, 4 кола шљунка и 1 чак цемента.
5. Саве Крстића трговца из Београда, 10 ком. растових греда.

Сем тога управа је добила још и ове поклоне;

6. Од Ђ. Б. Милошевића заступника Најдлингера, 1 шиваћу машину;
7. Од Димитрија Петровића златара из Пирота, једну сребрну кашику и
8. Од Лазара Ивковића адвоката из Зајечара 1 гвоздени предвратник

На овим родољубивим поклонима управа Друштва Св. Саве изјављује своју велику захвалност.

ДСС. Број 1269
30 септембра 1889 године
Београд.

Тајник:
Ср. Ј. Стојковић

Председник:
душтва Светог Саве
Светомир Николајевић

КУРС

Дукат . . . . :	79 5
Наполеон	9.59
Срп. лутр. 3% лозови	34.50

ЗАСЕБНА КУЋА са баштом на ћошку улице Симине и Доситијеве, испод позоришта преко пута куће г. Пироћанца, издаје се одмах или од Митровдана под кирију.

Иста је снабдевена са свима могућим удобностима, за веће породице.

А издаје се и посебице горњи или доњи спрат. За услове треба се обратити.

Кости Стефановића
Теразије бр. 61.

6-2-6

МАЛИ ГЛАСНИК

За овака оглашења наплаћује се за једанпут само 50 пара дин

КУЋА врло удобна с 3 собе и даје се под кирију у Д. Јовановој улици бр. 10. Упитати др Ранимира. 60, 3—3

ЂАК V-ог разреда гимназије, који говори немачки, тражи кондицију у каквој немачкој или српској кући, но врло умереној цени или само за стан. Упитати у уредништву. 61, 4—5

ЖЕНСКА УСАВРШЕНА У РАду женских хаљина прима посо са солидном ценом упитати у Београдској ул од лепе катарине код Петра Петри Тишлера. 643—3

ЈЕДНА млада жена тражи за гадарица у каквој доброј и угледној кући. Упитати Уредништво „М. Новина".

65,2—2

ЈЕДАН ЂАК из првог разреда гимназије може добити храну стан за послуживање. Упитати у редакцији овој

ОГЛАСИ

ЈАВЉАМ г. трговцима да код мене могу добити **свећа** воштани по најнижој цени у више сората. Поруџбине шаљем одма.

Поштовалац
Љуб. С. Ђорђевић
воскар код златне кошнице
641 6—5

КАСА

№ 3.

Има на продају.

Упитати у Штампарији „код Просвете"

ЈЕДАН ФИЈАКЕР (батар са јевтином ценом продаје Васа Поповић комисионер Београд,
695 3—5

ЈЕДНА учитељица даје часове у француским словенским и немачким језиком, тако исто и у музици. Упитати на Теразијама бр. 55 до кварта.

682.2—3

ОГЛАС

ПАНАЂУР. На дан 6 7 и 8 ов. м. држаће се тродневни панаџур у овд. општини.

Јавља се трговачком свету ради знања.

Из седнице Суда општ. Грочанске 1. октобра 1889 год. бр 1831. Гроцка.

700,3—5

КУЋА у кнез Михајиловој улици број 36 издаје се под кирију од 1. Новембра са 3 собе, предсобље, кујна соба за млађе, подрум и шупа. Обратити се у дрогерији Ђурића и Марковића.
706, 2—6 *Милева Марковић.*

КУЋА ЗАСЕБНА зидана, у средини вароши „Балканска улица бр. 16[а]. која има: три простране собе. сарачану, предсобље, а у сутерену пространу кујну за ручавање, подрум и вешерницу даје се од 1. Новембре ове године под кирију.

За погодбу јавити се у, истој кући. 701, 2—3

Читај

Који хоће *добар чист и укусан и јевтин* **кост**, нека дође у кафану „Сарајево" где ће за мало новаца добро и укусно јело добити.

Издаје се и ван куће.

30 септембра 1889.
Београд.

Христина Лудајић
угоститељка
694 2—3

У пола цене

У пола цене

ТРГОВИНА

код Руже Васина улица бр. 20

Добила је у великом избору **даментуха** пуненог.

Продаје

По 1 динар метар

712 1—15

У пола цене

У пола цене

ФАРБА

Фирнајз, лак четке и сав молерски и фарбарски прибор најбољи је и најјефтинији код

ДИМИТРИЈА М. ЂОРНЋА

У БЕОГРАДУ

спрам споменика Кнеза Михајла

ПРОДАЈЕ НА МАЛО И НА ВЕЛИКО

ЦЕНОВНИК ШАЉЕ СВАКОМЕ

НА ЗАХТЕВ 688,4—10

ЈЕДИНО СИГУРНО СРЕДСТВО

против пантљичаре — глисте

По пропису санитет. пуковника Г. Д-ра Холеца

Прави се само У Апотеци

код Белог Орла на Дорћолу

О сигурном дејству, уверили су се и остала наша г. г. лекари.

Пошто сам апарат усавршио, где се исти лек прави, моћи ћу јевтиније давати но до сада.

Ђорђе Димитријевић
апотекар.
693,1—5

НА ПРОДАЈУ кућа у Скадарској улици бр 15 упитати за услове у истој кући.

Марија Алексићка.
715,1—1

Стара бела и црна вина

Са особито добром аромом и вкусом за пиће, зрело и за флаше — Продаје се на аков и више.

У кући стари телеграф на горњем спрату.

716,2—10

удесан стан

са 4 собе и предсобљем и другим удобностима за породицу, у улици кн. Милоша бр. 47., издаје се под кирију од 1 октобра.

Алекса Г- Недовић
691 2—3

ЗАСЕБНА КУЋА са 6 соба на Калимегдану, између Марка Стојановића, адв. и г. Јоца Божића чиновника даје се од 1. новем. тек год. под кирију.

За услове треба запитаа. г. Ј. Х. Д. Рашу, поштарт г. Ђ. Чупића дуванџију или потписанга.

Коста Д. Главинић
6922—4 проф. вел. Школе.

КУЋА Доктора Влада на у Доситејевој ул прам Позоришта издаје се под кирију. Упитати у апотеци г. Д. Ђурића. —

643, 3—12

СТАН са 3 собе, кујном предсобљем и другим удобностима на горњем спрату, спасовска ул. бр. 30 у близини калимегдана издаје се одмах или од 1 новембра.

698,2—3

СВРШЕНИ ЂАК трговачке школе, који је вичан књиговодству и рачуну, тражи место у трговини. Исти је био 2 и по године у трговини. Јавити се Уредништву овог листа. 709 2—5

Јеврему Угричићу

члану држ савета у покоју

давају трогодишњи парастос 5 ов. мес. у цркви Св. Марка у 9 часова пре подне.

Породица покојникова

—2

ШТАМПАРИЈА „КОД ПРОСВЕТЕ"

БЕОГРАД

ПОЗОРИШНИ ТРГ, БР. 2. ПРЕКО ОД СПОМЕНИКА

Препоручује се пошт. публици за израду сваковрсних штампарских послова. Цене су умерене. Израда чиста и брза.

Власник и главни уредник Пера Тодоровић. Одговорни уредник С. Јаношевић. Штампарија „код Просвете" Позор. трг. бр 2.

БРОЈ 287 ПЕТАК 6 ОКТОБРА 1889. ГОДИНА II

ИЗЛАЗИ СВАКИ ДАН

БРОЈ 10. П. Д.

МАЛЕ НОВИНЕ

ДНЕВНИ ЛИСТ ЗА СВАКОГА

Писма и рукописи шаљу се Власнику „Малих Новина“ Топличин венац бр. 17., на горњем спрату.

ЦЕНА ЗА СТРАНЕ ЗЕМЉЕ

а годину . . . . . 30 динара
На по године . . . . . 15 динара
На 3 месеца . . . . . 9 динара

LE PETIT JOURNAL

Претплата из унутр. полаже се само код пошта

За Београд нема претплате — Лист се продаје на број

Претплата се прима код свију пошта у Србији

ЦЕНЕ ОГЛАСИМА

На првој страни од петит. реда 20. пр. дин. а на четвртој од петит реда 10 пр. дин.

ПРИПОСЛАНО стаје 50 пр. д. од петит реда.

KLEINE ZEITUNG

Оглас јевтино, по потреби и са сликама. За свако оглашење плаћа се држ. таксе 20 пр. д. ВЕЋИ ОГЛАСИ ПО ПОГОДБИ

СВАКИ ДАН

КОНЦЕРАТ

у „Хотел Империјалу“

под управом импресарија

ЈОЗЕФА ЈУХАСА

Светски и изванредно вешти музичари, кловни и инструментални вештаци

БРАЋА КУТМАН

који су на 36 специјалних инструмената с великим допадањем у свима великим европским варошима суделовала, до сада невиђени комад

GLOCKENSPIEL NOM PLUS ULTRA

Ступање чувених енглеских певачица

СЕСТАРА ВАНТОН

Даље чувена бечка певачица: **г-ца Мирцл Жтрингер**, млада певачица: **г-ца Малвина Валкхајм**, омиљени комичар г. **Карл Блумау**, чувени мимичар и игро-комичар г. **Жак Глазер** уз суделовање пијанисте г. **Рудолфа Молодијецког.**

Програм је врло интересан и за фамилијарну публику удешен.

Улазница 1 динар од особе

713 3—10

НАЈНОВИХ ЖЕНСКИХ

ТРИКО-РЕКЛЕ

ЗА ЈЕСЕЊУ И ЗИМСКУ СЕЗОНУ

У ВРЛО ВЕЛИКОМ И ОСОБИТО ЛЕПОМ ИЗБОРУ

ДОБИЛА ЈЕ И ПРОДАЛЕ

По цени јефтиној и утврђеној

Галантериска трговина

КОСТЕ НИКОЛИЋ

698,5—6

ЈАВЉАМО поштов. грађанству, да је отворена пијаца у новоподигнутим зградама на Зеленом венцу, на овој пијаци могу се добити преко целога дана све кућевне потребе, јер поред Баштована и Пиљара рибарнице на пијаци има неколико Месарница и две добро уређене и сортиране Бакалнице. 719,1—3

ДЕЛА

г. ПЕРЕ ТОДОРОВИЋА

КЊИГА ЗА ГРОШ

зашла је из штампе трећа књижица овога издања под именом

ЛЕПЕ ГРЕШНИЦЕ

свеска друга

Може се добити у уредништву „Малих Новина“ и у књижари код „Св. Саве“. Поруке из унутрашњости треба упућивати у књижару „Св. Саве“ у кући г. Андрејевића спрам Споменика Београд.

НОВА КЊИЖАРА

У Београду.

Намеран сам да о Митрову-дану отворим овде у Београду

КЊИЖАРСКУ РАДЊУ

по свима њеним гранама.

Ово јављам књижевницима и издавачима, који би хтели ступити у везу.

Писма ваља за сад упућивати у мој стан: Београд дворска ул. бр. 7.

2 октобра 1889.

Београд.

М. Ђорђевић — Призренац.

1—3

Три хиљаде динара

издају се под интерес. Упитати уредништво „М. Новина“.

711 2—2

Издајем под кирију од идућег Митровдана *стан* са четири собе; и дућан са рафовима.

М. Спасојевић
адвокат
714,2—3

Стара бела и црна вина

Са особито добром аромом и вкусом за пиће, зрело и за флаше — Продаје се на аков и више.

У кући стари телеграф на горњем спрату.

716,3—10

КАСА

№ 3.

Има на продају.

Упитати у Штампарији „код Просвете“

САВАМАЛСКО

парно купатило

(ИЛИЦА)

ЗА ЖЕНСКЕ

ради Понедељником, Средом и Петком после подне 600 8—10

Краљице Наталије

Повратак у Отаџбину

Спев Србина Милоша Грабовачког.

Цена 20 пара динар. На више за готов новац 33⅓ %. Наруџбине ваља управити на писца у Земун или ан књижару В. Валожића у Београд.

БЕОГРАДСКЕ ВЕСТИ.

—

Нестер Лајд доноси депешу из Париза под 3 т. м. о разговору бив краља Милана са уредником De Debats Тамо се вели, да је разговор онакав исти као што је и са уредником „Солеја“, а који смо у јучерањем броју нашег листа донели. Бив. краљ Милан изјавио је поменутом уреднику, да је он абдицирао с тога, што је изгубио симпатије српског народа, и што му је силом натуривао цивилизацију, а то не годи српском народу, јер он по урођености и особинама својим тежи патријархалном животу и има склоности за варварство. Даље је изјавио, да цео свет тежи да се одржи мир и да он не види и по чему да ће се ко наћи кога би га нарушио. И сам цар немачки тежи за миром, ма да је склоп на авантурисања Истина садање политичко стање у опште изгледа доста опасно, али оно је такво већ од више година и дуго ће се још о рату говорити, али га за то ипак неће бити скоро. Краљ Милан намерава зиму провести у Паризу. Признао је да прима известан део цивилисте свога Сина, али за то ипак Србија му тиме не чини бог зна шта.

*

Опасна похара. Прошле среде у вече извршена је опасна похара у једној од најживљих улица београдских, где је и дању и ноћу највећи саобраћај и где као у главној улици ноћни стражар свакојако чува ту улицу.

Непознати лопови обили су катанац на капцима од прозора радње Израела Русо, мењачу у кнез Михаиловој улици, избили цело окно и однели га у авлију, па онда ушли у дућан, претурали, гледали да обију касе, па кад нису могли они се задовољили тиме што су обили ручну касу, из које су узели преко 100 динара у разној монети и одн[illegible] је требало најмање сахат времена И кад су лопови тако дуго могли баратати у једној радњи у једној од најглавнијих улица, шта ли онда можемо мислити о имовној безбедности по улицама мртвим, глувим и запуштеним

Кад у овој улици није било ноћног стражара, коме је дужност да брине о имовној безбедности грађана, онда шта ли можежо мислити како у том погледу стоји у забаченијим улицама Тамо ваљда никако и нема ноћних стражара

*

Са београдског стрелишта Одбор Савезне Београд. Стрељачке Дружине решио је, да се редовна гађања на београдском стрелишту продуже и месеца Октобра. Гађање ће бити четвртком и недељом као и до сад. Почиње у 2 часа по подне. Гађаће се прво из пушака а за тим из *револвера и пиштоља* сваког гађања. Револвере и пиштоље треба стрелци сами да донесу.

*

Новинарско удружење. Чујемо да су неколико овдашњих новинара решили да упуте акт управи новинарског удружења да најдаље за петнаест дана сазове скуп, те да удружење от очне редовно радити. Ако то управа не учини, они ће онда сазвати општи скуп новинара, на коме би се решило да се оснује ново новинарско удружење и изабере управа.

*

Законски пројекат о пословном реду, који ће се предложити овој скупштини, раздат је посланицима а и уредништвима наших листова. Клубови узели су у претрес овај нацрт законски, а и ми ће о га у идућим бројевима претрести бар у најопштијим потезима.

*

Нов лист. Чује се, да ће се овде поред „Одјека“, покренути још један лист у радикалном правцу.

*

Једно питање. У чл. 99. Устава стоји да сви они чиновници, који буду изабрани за народне посланике губе свој чиновнички положај. Свој чиновнички положај не губе министри на расположењу; чланови државног савета, изванредни и опуномоћени министри акредитовани код страних дворова, дипломатски [illegible] и чланови виших и првостепених судова; професори В Школе и средњих школа; инжињери и лекари у државној служби; пенсионари и чиновници на расположењу. Дакле, сваки други чиновник, сем горе побројаних, кад буде изабран за посланика треба да положи оставку на државну службу, иначе губи посланички мандат.

У данашњој скупштини има и таквих посланика, који према горњем члану Устава треба да дају оставку или на чиновнички положај, па да остану посланици; или на посланички мандат, па да остану чиновници. Међу тим до сад, и ако је данас већ шести дан од састанка скупштине, у службеним новинама не читамо ни један указ да је који чиновник, изабрани за посланика, дао оставку; или да је који чиновник, изабрани за посланика, положио свој посланички мандат.

Једно или друго мора бити, и, ми се надамо, верификациони одбор ће имати то на уму те да се Устав у томе не повреди.

ДОМАЋЕ ВЕСТИ

—

Опљачкан. „Тимочанин“ јавља: 26 пр. мес. у први сумрак пресрели су непознати лопови г. Јеремију Савића овд трговца и, заустављши му кола, опљачкали га. Узели су му 160 динара у готовом новцу, сат и још неке ситније ствари. Лопова је било три Пошто су ово свршили, нападну ти исти лопови на једну појату, и пошто су ни мртво име испребијали једнога старца, узму једну овцу. У то је из села Салаша стигла потера. Ну, разбојници после кратког пушкарања умакну. 27-ог ов. мес. ти су исти лопови напали и убили једнога сиромашка из књажевачког округа који се, зарадивши као чобанин неку државицу за зиму, враћао се кући. Сељани села Салаша, вођени својим општинским писаром, дигну се у потеру, и стигну разбојнике, ухвате их и предаду власти: И ако је сваке хвале вредан рад сељака, њиовог ћате и среске власти, ипак нам се чини да је неумесно што се разбојници, кад је већ дело доказано не држе строжије, јер мислимо да строгост у оваким приликама није излишна.

ИЗ СРПСКОГ СВЕТА.

—

— **Из Скопља** пишу „Балк. Кор.“ Ономад су под предвођењем попа из Беловишта, приспели амо четрдесат угледних људи из Тетова, да се жале противу насиља тамошњег спахије Јусуф бега. Пре тога долазило је кајмакаму тетовском до триста људи, тражећи помоћ његову противу тога Јусуф бега Но пошто се кајмакам тетовски није усуђивао што предузимати противу моћног бега; то су с тога ти људи изабрали из своје средине четрдесет најугледнијих и послали их амо у Скопље валији Мехмед Ејуб паши, да се жале противу спахије. Валија је жалиоце дочекао врло љубазно, но пошто их је саслушао, он је од њих шесторицу задржао код себе а осталима је рекао да иду својим кућама. У исто време позвао је к себи и кајмакама тетовског а и оптуженог Јусуф-бега, да целу ствар извиди. и да помогне жалиоцима. Овако енергичн поступак валијин, који потпуно одговара његовом добром гласу учинио је врло повољан утисак на становништво.

Јуче су приспеле амо две католичке милосрдне сестре које су намерне да установе овде католичку школу.

Од дужег времена налази се овде као први драгоман за вилајет косовски некакав Јусуф Џами ефендија, који се пре осам година у Албанији потурчио. Пређе је био чиновник црвеног крста у Босни отуда је због проневерења неколико хиљада форината стругнуо овамо. Аустрија није тражила од Турске да се он изда је прост преступник Он је заклети непријатељ српски, а по свему судећи у потајној је служби аустријској. Чудновато је да један човек тако прљаве прошлости може бити на тако важном и угледном месту. Јамачно његове старешине не знају ништа о његовој прошлости, јер га иначе сигурно не би држале у служби па још на тако важном месту.

СМЕСИЦЕ

— **„Гроф Игњатијев“ у Бугарској.** „Заставин“ дописник из Петрограда пише ово: „Цариградско-дунавско паробродско друштво кнеза Гагарина набавило је нов пароброд, који се зове „Гроф Игњатијев.“ Кад је тај пароброд први пут у Дунав и пристаниште Свиштовско стигао, телеграфисао је ондашњи агенат по неком послу у Рушчук, и између осталог рекао: „Гроф Игњатијев приспео је овамо и до сутра свршиће своју операцију.“ Кад је та депеша у Рушчук приспела, била је телеграфском чиновнику сумњива те њену садржину саопшти влади у Софији. Кад се то десило, није било код куће

ПОДЛИСТАК

СИЛАЗАК С ПРЕСТОЛА

РОМАН ИЗ ЖИВОТА БАЛКАНСКИХ НАРОДА

У 90 ГЛАВА — С ПОГОВОРОМ

(*Писац задржава сва права*)

—

(55.)

Једна жена, не дипући, блену је у кнеза. . . . Ђенерал је напослетку и сам сазнао ту неопходност. Он је сам својом руком пепио отров, који је за мене био спремљен.

Госпођа јаукну и јурну собом где је ђенерал лежао. Кнез је прихвати и поведе; уз пут објасни јој да је ово само први наступ кад ђенерала; да ће несвест проћи и ђенерал ће још подуже живети. Тумачећи јој ствар тако, кнез је приведе дивану, где је ђенерал још лежао у заносу.

Жена паде на њега и узе цвилити, но кнез је опомену да се уздржава; на пољу пред вратима стоје абутанти а у интересу је самога ђенерала, да ова ствар не вешта на велико звоно, но да све остане у најужем породичном кругу.

Дозвата је поверљива послуга ђенералова, да се ваше точноји на руци. Кнез је објасно до сад ђенерала не треба ништа дирати; ваља га ту оставити на миру и чекати да се поврати па га онда преместити у постељу. Још једном кнез је опомену своју рођаку да буде на висини положаја, па се за тим удалио.

*

Зора је рудила; ћарлијао је тих повета[illegible]; прве пролећне ласте, већ избуђене, припевале су своју једнолику јутрењу песму, када се кнез Мутимир брзим корацима враћао у свој двор....

После по часа кнез и његов саветник г. Растислав били су опет заједно. Кнез исприча у кратко шта је било код. ђенерала. Растислав је пажљиво саслушао ово казивање и задовољан се вратио кући. Уз пут је сретао подранише раднике, који су у гомилицама хитали у варош и зачуђено погледали од куда ли се то г. Растислав враћа тако рано.

*

Снажни организам ђенералов издржао је дуже и више, но што се могло очекивати. „Боловао“ је равних 20 дана. Свет је имао времена да се поступно свикне на смрт ђенералову. С почетка се пронео само глас да је ђенерал болестан. Од какве болести? то нико није говорио-

После се чу да је неко запаљење. Последњих дана почело се говорити о гушобољи. На томе је и остало. Цео град знао је да министар председник болује од „гушобоље“. Тада је први пут постала популарна реч „дифтерит“.

После 20 дана боловања, у петак 23 марта ноћу, ђенерал Врбавац, министар војни и министар председник у Балканији, преминуо је, измучен дуготрајном ватром, која му је поступно спржила цео организам.

Да је ђенерал умро природном смрћу, њега би обично спремили и сахранили. Али он је умро од отрова. С тога је било потребно доказивати да је умро природном смрћу. Дозвани су одмах „поуздани“ лекари, они су ђенерала сецирали; паранье је успешно извршено, лекари су нашли задувану, болесну и рањаву гушу — поуздани знаци дифтерита! Састављен је секцијони протокол, где су лекари својеручним потписом утврдили несумњив факт, да је ђенерал Врбавац умро од гушобоље.

Кнез Мутимир одмах је наредио да се мртво тело ђенерелово пренесе у тако звани мали конак где је до сахране ило изложено нар ду на углед. По кнежевој наредби, ђенерал се имао сахранити о државном трошку.

(Наставиће се)

принца Кобурга, него је боравио у Варни. Стамбулов саопшти Кобургу, како је гроф Игњатијев дошао у Свиштов и како ће до сутра свршити неку операцију. Кобург се побојао за свој престо и одмах нареди Стамбулову, нека се извести где је гроф Игњатијев и нека се никако не пушта да у Софију путује. Док је Стамбулов таку депешу примио, телеграфисао је он у Свиштов и питао: „Где је гроф Игњатијев?“ Одговор је приспео, како је гроф Игњатијев отпутовао. У депеши није било речено, куда је гроф Игњатијев отпутовао, па је и опет питао: Куда је гроф Игњатијев отпутовао? Из Свиштова телеграфисали су, како је гроф Игњатијев отпутовао уз воду и по свој прилици у Видин. Одмах су телеграфисали у Видин, и питали, да ли је тамо дошао гроф Игњатијев и шта ради? Другог дана стигао је „Гроф Игњатијев“ у Видин и одмах је јављено, како је руски пароброд „Гроф Игњатијев“ у Видин приспео, где довезени еспап, понајвише руски петролеум истоварује, и да ће отпутовати за Калафат и Радујевац. Тек кад је та депеша стигла у Софију, разјаснило се, да је то био пароброд, који се зове „Гроф Игњатијев,“ а није дошао лично гроф Игњатијев, од кога се Кобург био толико уплашио, да је чак и неколико батаљона војске под оружје позвао.“

Ако ова ствар баш и не би била у истини, већ измишљена, она је бар лепо и вешто измишљена.

— **Навика Кнеза Бизмарка.** Литература која је до сад писала о гвозденом канцелару има између осталих једну занимљиву анегдоту која гласи: једном, вели, Бизмарк морао сам сам себи узвикнути „Живио“. То је било овако: у јесен 1886 г. када се војска враћала у Берлин, био сам нешто слаб. Хтео сам изаћи у варош али ми жена не да де, но ја се украдем и пођем у варош. Био сам у одличном цивилном оделу и кад сам стигао до дворца принца Карла, свет ме познаде, и хтеде ми правити овације. Био сам био метнуо на главу велики мој шешир, али ме свет опак познаде, у тој непријатној решим се, да и ја заједно са гомилом света вичем: „Живио Бизмарк“ што сам и урадио.

— **Петнајесто годишње дечко исечен на комаде.** Ових дана десио се овај грозан случај у Мадриду и он је још и данас велика тајна. Тога несретног дечка исекли су непознати злочинци на паран парче и удови његовог тела налажени су по улицама, тако, да су разни удови налажени по разним улицама, овде глава, онде ноге и руке и т. д. Истрага показује само то, да је ово злочино дело извршено са предумишљајем, јер су удови готово правило исечени, тако да је то урадила рука анатомске вештине.. С тога је у Мадриту ужасан страх и свет мисли, да не буде онамо дошао познати „трбосек“ „Ремек“ из Лондона.

— **Старина пронађена у Помпеју.** Пре кратког времена, пронађен је у помпејским развалима један бунар, који је био у средини једне куће у плавим мозајику и шкољкама. Тај бунар има кров и површина представља море, на коме се дижу и спуштају валови морски, а све то украшава једна статуа „Венус“ која десном руком диже из мора малог „Амора“. Мало даље од тих статуа ухватио се „Амор“ за некакву плискавицу, пред којом плива морска нимфа. Десно од њих види се леп женски лик, а у средини друга жена клечи пред једном кутијом и гледа призор на мору. Ово је ремек дело класичног вајарства.

ИЗ БАЛКАНИЈА

— **Бугарски кнез** Кобург стигао је у Париз 3. т. м. и посетио је Принца Монтпензијера.

— **Шта се мисли о одласку кнеза Кобурга.** Како се мисли о тајном одласку кнеза Фердинанда из Бугарске, говори румунска „Natiunea“ орган Димитрија Брађана, у рубрици „Најновије вести“ под насловом „Бегство кнеза Фердинанда“. „Natiunea“ пише:

„Као што дознајемо из поузданог извора од једне особе, која је дошла из Бугарске, да је кнез Фердинанд побегао и да он, као што то хоће да увери један телеграм „Агенције Румунске“ није отишао на пут из задовољства. Бегство кнеза Фердинанда изазвано је жестоком свађом између њега и Стамбулова. Зајам, који је Бугарска намеравала да учини, био је овде такође умешан. Бегство пада у исто доба с царском посетом у Берлину и може се сматрати као прелудијум важних догађаја, који се спремају на балканском полуострву“.

Занимљиво је да се о овом бегству кнеза Фердинанда још и сад говори после толиких уверавања, да је кнез Фердинанд отишао на 15-тодневно осуство и да ће се вратити натраг у Бугарску, што се види и из његове прокламације. А још је занимљивије, што такве вести репродукују и полуслужбени органи наше владе, као што је „Балканска Кореспонденција“.

ИЗ БЕЛА СВЕТА

— **Руски цар у Берлину.** 2 т. м. по доручку у „Александровској касарни“ нашао је цар немачки руској војсци. Још није ни здравица изговорена а у највећој свирци музике руски цар устаде и неколико пута стиште руку немачком цару. Одговор цара руског на ову здравицу био је врло кратак и хладан, али овога пута на немачком језику. Не замери се цару руском краткоћа одговора на здравицу за то, што он обично кратко и нерадо говори. Свуда на около касарне био је приступ публици затворен, тако што није било дозвољен имаоцима оближњих кућа, стајати пред капијама и примећава ли су људи — полиција — по крововима кућа оближних а и у касарни учињено је све ради предострожности, па и сами локали војника прегледани су од официра и затворили су кључевима.

— **Из Букурешта** пишу „Балканској Кореспонденцији“:

— Ми знамо, да је бечки телеграфски коресподенц биро, отворио свој филијал овде, под фирмом „Агенција румунска“. Уговор о томе закључен је са министарством Розети-Карпи које је било сагласно алијансији тајног савеза, и тек што је та агенција отворена министарство је дало оставку и за тим је саставио министарство Катарди. Одмах у почетку видило се, да ова „Агенција“ служи више интересима бечке штампе, него интересима румунским. С дана у дан давани су чланци депешом Полит. Кореспонденцији и другим службеним журналима, који су противно правом стању истине говорили и лако било прозрети намеру њихову. С тога је министарство Катардијево тај уговор раскинуло са телеграф агенцијом и сву ту радњу узело у своје руке и предало једном свом нарочитом чиновнику г. Ману. Онај поступак владе свуда је добро примљен. Али за то опак оштро се напада та „Агенција“ од румунских листова, због извештаја, које шаље у Беч, пошто су неистинити. Но држи се, да ће г. Ману умети и томе доскочити, те ће са његовим извештајима, које даје коресподенц Бироу у Бечу, право стање и интересе румуније у страном све ту представити.

— **Царска посета.** О посети руског цара у Берлину, јавна гласила у опште веома мало говоре. Восиште цајтунг држе, да због ћутљивости руског цара, није могуће извести мишљење његово о дочеку и утисцима у Берлину. Из Лудвигслуста јављају 3. овога месеца, да су руски цар, велики кнежеви Владимир и Ђорђе и Војвода Јохан Албрехт били у лови у шуми „гр с лаш“ и отуда се вратили у 1 сахат по подне. Цар руски и у овој прилици изражавао се веома похвално о дочеку у Берлину. Држи се, да ће цар руски кренути се вечерас у 6 сахати преко Берлина и Данцига за Русију. Херцог и херцогиња Единбург отишли су истог дана у $10^1/_2$ часова пре подне у „Кобург“ д е ће се дуже време бавити.

Лудвигслуст 3. т. м. По најновијим извештајима мисли се, да ће се руски цар данас кренути преко Данцига и Штетина у Русију.

Лудвигслуст 3. т. м. данас је одпутовао одавде руски цар и велики кнез Ђорђе у $6^1/_4$ часова у вече у правцу „Шверинга“.

— Данциг 3. т. м. У колико је сад познато стићи ће цар сутра на јахти „Держави“ Руска царица, па ће пошто и руски цар амо доће, заједно железницом одпутовати у Петроград.

Службени гласник

— Одобрава се општини калинској, у срезу власотиначком, окр. нишком, да може од својих грађана покупити, по сразмери плаћања непосредног пореза, прирез од 3887·79 динара од подлога ове 1888/9 рач. год. и тим новцем подмирити расходе по буџету свом састављеном за исту рачуноску годину.

— Одобрава се општини горњанској, у ср. пореч., округу крајинском да може од својих грађана покупити, по сразмери плаћања непосредног пореза прирез прирез од 2043·0 динара од подлога ове 1888/9 рачуноске године и тим новцем подмирити расходе по буџету свом, састављеном за исту рач. годину.

— Одобрава се општини тврдојевачкој, у срезу тамнавском, округу ваљевском да може од својих личности села Докмира, Круше Главе, Чичула и Слатине које све скупа школску општину докмирску састављају, покупити приревом, по сразмери плаћања непосредног пореза, 5790 динара, и тај новац употребити на подизање нове школе у Докмиру. Но за олакшицу народа у плаћању, да се прирез овај покупи у II-ом полтоћу идуће 1890 године.

— Одобрава се свима општинама у срезу млавском, округу пожаревачком, да оне могу од пореских личности, које све скупа исти среа млавски сачињавају, покупити у текућој рачуноској години. приревом, а по сразмери плаћања непосредног пореза, 22.007.58 динара, и тај новац употребити на грађење четир нове ћуприје, које се имају подићи на путу просеченом од рашанца до Орљева, о трошку народа истога среза, а по пристанку и одобрењу његових представника.

ОЗИВ НА ПРЕТПЛАТУ

ПАКАО

Тако ће се звати најновије дело г. *Пере Тодоровића*.

Познато је да је у јесен 1883 год. г. Пера Тодоровић, као члан радикалног главног одбора, био прво осуђен на смрт, а после помилован на 20 година затвора.

Скоро две и по године провео је г. Тодоровић у београдској тврђави, као осуђеник, у непосредној близини робије и робијаша, у непосредној близини овога мрачног царства беде и злочина, царства које се најзгодније даје обележити именом „Пакао“.

Г. Тодоровић имао је прилике, да из непосредне близине проматра и проучава овај „Пакао“ *и његове становнике*.

Какви се страховити злочини не дешавају у Србији Каквих ти страховитих хајдука и злочинаца нема код нас! И на послетку куда одлази, где се стиче све то? у београдски град!

А у том београдском граду провео је г. Тодоровић две и по године. Имао је, дакле, прилике да овај „Пакао“ и његове становнике проучи на лицу места. Он је то и чинио. У делцу „*Пакао*“ биће испричано оно, што је г. Тодоровић успео сазнати и проучити за време свога тамновања.

Делце је веома интересно. Уверени смо, да ће га публика у сласт прочитати. Али да би се оно могло појавити, апелује се на поверење и одзив штованих читатеља.

„*Пакао*“ изаћи ће у току месеца Октобра и имаће свега *пет свешчица* обичне осмине, по два табака у свесци.

При распродаји, свака свешчица **коштаће 30 пара динарских** — укупно цело дело **један и по динар**.

Но ко се у напред претплати. и одмах пошље новац, добиће цело дело за **један динар**.

За излазак дела гарантује штампарија. Њој ваља слати и претплату,

Београд
3. Октобар 1889.
Издавалац „Пакла“
Штампарија „код Просвете.“

КУРС

Дукат . . . . :	79·5
Напалеон	9.59
Срц. лутр. 3% лозови	34.50

ЗАСЕБНА КУЋА са баштом на ћошку улице Симине и Доситијеве, испод позоришта преко пута куће г. Пироћанца, издаје се одмах или од Митровдана под кирију.

Иста је снабдевена са свима могућим удобностима, за веће породице

А издаје се и посебице горњи или долњи спрат. За услове треба се обратити.

Кости Стефановића
62–6 Теразије бр. 61.

ПОЗИВ
НА ПРЕТПЛАТУ

И за јевропску политику у опште и за нас Србе кисебице Македонија и Стара Србија од пресудног су значаја. Сваки ко пажљиво прати развитак догађаја на балканском полуострву, знаће, да ће се будући велики источни догађаји врсти око и за те две старе класичне српске покрајине. Оне су за будући наш развитак одлучујуће. Развијали се догађаји ма у ком правцу, ми њих не можемо и не смемо никако испуштати из вида по што све више и више постаје очевидно, да има страних политичких струја, које отворено смерају на то, да ове стре српске покрајине отуђе од нас, не само у политичком, него и у народносном смислу. Ми морамо то сузбијати свиом снагом и свима потребним средствима, ако желимо у опште, да се осигура државни живот Србије.

Са тога држимо да је нужно што боље и што свестраније упознати наш свет са тим српским покрајинама, те да и онај, који је мање посвећен у историјске и народописне појединости види, **у колико је мери оне кост од наше кости, крв од наше крви.**

С тога сам се одлучио, да преведем и издам на свет велико дело, које је ове године изашло на немачком језику **од Спиридиона Гопчевића.**

МАКЕДОНИЈА
и
СТАРА СРБИЈА

Познати путник г. Гопчевић, описао је у њему са свом бриљивошћу и савесношћу „све што је видео по и што је знао о Македонији и Старој Србији."

Ево у кратко садржине овога дела:

ПРВИ ДЕО

„Мој митни извештај"

I. Шта је писца побудило а је путовао по Македонији и Старој Србији? — II. Пут Зибевача. — III. Кроз Стару Србију. — IV. Кроз Тиквеш. — V. Кроз Македонију. — VI Шетње по Солуну. — VII. Халкидика. — VIII. Из Гроцка у Ракље — IX. из Ракаља у Прилин. — X. Прилип и Крушево. — XI. Мурихова Бабуна и вожња у Костур и околина.— XVI. Из Костура у Кожане. —XVII. Излет у Срб. Путовање у Веден.— XVIII. Воден. Нагзена У Солун —XIX. Из Сосуна у Серез. —XX. Из Сереза преко Драма и Неврокопа у Разлог. — XXI. Из Сереза преко Петрића и Мелника у Џуму. —XXII. Малеш, Радовић, Тиквеш, Велес,—XXIII. Штип, Кратово, Паланка, Скопље. — XXIV. Тетово, Гостивар, Кичево, Струга Дебар. — XXV. Река. Изетнографије Горње Албаније. — XXVI. Призрен и Ђаковица. — XXVII. Дечани, Пећ, Митровица. XXVIII. Косовополье. — XXIX. Повратак.

ДРУГИ ДЕО

Српско бугарса распра о Македонији Старој Србији

I. Постенак супарништва. — II. Шта говоре Старо Срби и Македонци? — III. Народни обичаји и ношња. — IV. Народне песме. — V. О пореклу Македонаца и Старо-Срба. — VI. Историја Македоније и Старе Србије од 808. до 1380 године. — VII. Какво је било мишљење у средњем веку о народност? Македонаца и Старо-Србаи VIII. Бугарска пропаганда — IX. Бугирске школе — X. Српске и цинцарске школе. — XI Како мисле становници по Старој Србијим Македонији о својој народности, — XII. Наваљивања са молбама 1878 године Мученичка смрт Србина Божинче. Кукавштина ондашње српске владе. — XIII. Како мисле Шопови о својој народности? — XIV. Примери из народног песништва. — XV. Статистика места вилајета Солунског. — XVI. Статистика вилајета монастирског. — XVII. Становници вилајета Косовског. — XVIII. Целокупна статистика становника Старе Србије и Македоније. —

Ради објашења ових описа додате су изредно израђене слике у ракним величинама 62 на брвју, које ми је г. Гопчевић уступио са највећом готовошћу за српско издање овог његовог изврсног дела. Осим слика доћи ће на крају велика народносна мапа у пет листа, штампана са 15 броја у размери 1.300.000. Пошто је дело замашно то ради олакшице читалачког света решио сам се, да га издајем у свескама од по шест штампаних табака и свака свеска биће украшена са по неколико слика. Цело дело изећи ће у десет свезака, редом једна за другом, и свака свеска коштаће један динар, за Србију, а за Аустро-Угарску са поштарином 55 новчића.

Претплата се прима по свескама, али у интересу самих претплатника било би кад би се јавили одмах за више свезака.

Претплата се шаље у плаћеном писму или са поштанском упутницом књижари Велимира Валожића у Београду.

Прва друга и трећа свеска изаћиће о Митрову-дану, после редовно у размаку од 3 до 4 недеље.

Буде ли одзив, као што по важности дела имам право очекивати, издавање ићи ће још брже.

Имена претплатника штампаћу на крају и то само оних који цело дело буду узели.

Скупљачима десета књига на дар.

Списак претплатника сановцима, молим да се најдаље до 15-ог октобра тек. год пошље поменутој књижари Велимира Валожића.

20 септембра 1889.

Београд

Милан Касумовић

Умољавају се уредништва свију српских листова, да овај оглас штампају у целости и да само предувеће, препоруче пажњи и помоћи нашег читалачког света, пошто само дело не себи то у пуној мери заслужује.

МАЛИ ГЛАСНИК

За овака оглашења наплаћује се за једанпут само 50 пара дин

СТАНОВА- у поп лукиној улици бр. 17, с две и четир собе, има за издавање под кирију од 1 Новембра упитати у истој кући гђу Ану Јовановић. 66. 1—5

ЈЕДНА млада жена тражи за гадарицу у каквој доброј и угледној кући. Упитати Уредништво „М. Новина". 65.2—2

Квартир испод позоришта до саме Чукурчесме издаје се од идућег Митрова дана под кирију. Квартир се састоји из три собе, предсобља, кујне, собе за мл ће и засебна подрума. У авлији бунар са водом за прање рубља и сваку другу потребу. Издаје се само за мању породицу.

Вел. Антић
инспектор мин. Грађевине.
659,4—4

СВРШЕНИ ЂАК трговачке школе, који је вичан књиговодству и рачуну, тражи место у трговини. Исти је био 2 и по године у трговини. Јавити се Уредништву овог листа. 709,3—5

у кофани код

АМЕРИКЕ

на велином врвци

Имам на продају, Једао добар **Билијар (карамбол)** са целим прибором, тако исто један **кредепц** најновије системе за отмене кафане са умереном ц ном.

Тако исто може се добити **бела и црна** вина на већу и мању количину,

Б. П Марјановић
687,2—6

ГОВУ КАФАНУ на дорћолском пијаци издајем одмах од 1 новембра пол кирију. У високој улици издајем под кирију један стан од три собе, кујне, ћилера и подрума, Сем т га у истој улици издајем још и две ново-намештене собе за самце.

Франц Бранда
718 1—6 фарбар.

Градско купатило
АМАМ

РАДИ СВАКИ ДАН

За мушке особе од 6 изјутра до 8 сати пре подне и од 6 сати по подне до 9 сати у вече

Петком Недељом и Празником и цео дан.

ЦЕНА КУПАЊА

За мушке особе у кабини од особе д. 80 п.
Галерија „ „ 60 п.
За женске особље од особе „ 60 „
Галерија „ „ 40 „
дена до 10 година плаћају половину цене. 673,3—10

У Косм ској улици броју 45 да је се под кирија сад о Митровдану: Штала з 4 коња шупа за 3 кола тр ван велики за сено. Амбаз за зоб Соба и кујна са засебном авлијом где има бунар и руп озидана за прање каруца за услове извести се може у Господској улици број 24 сваки дан око подне. 667,4—6

ОПШТЕ позната путничке кафана код „Бубња" у Чачку са 8 соба, собним намештајем, засебним шпајз салом, кујном, подрумом, билијором и осталим за механу потребним успремама издаје се под кирију. Ради погодбе обратити се треба *Срећену Гавровићу* чдану општ. У Чачку.
717 2—3

Г. Г, Филип ла Ранотијер од Ферара и Едуард ла Ренотије, Булиње, познати српски добротвори, приликом свог последњег бављења у Београду, подарили су и сада Академ, пев. друштву „Обилић" 300 дин у злату.

У име целе дружине одбор Акад. пев. друштва изјављује им своју највећу благодарност.

Одбор.

ШТАМПАРИЈА „КОД ПРОСВЕТЕ"

БЕОГРАД

ПОЗОРИШНИ ТРГ, БР. 2. ПРЕКО ОД СПОМЕНИКА

репоручује се пошт. публици за израду сваковрсних штампарских послова. Цене су умерене. Израда чиста и брза.

Власник и главни уредник Пера Тодоровић. Одговорни уредник С. Јаношевић. Штампарија „код Просвете" Позор. трг бр. 2.

БРОЈ 288 СУБОТА 7 ОКТОБРА 1889. ГОДИНА II

ИЗЛАЗИ СВАКИ ДАН

БРОЈ 10. П. Д.

МАЛЕ НОВИНЕ

ДНЕВНИ ЛИСТ ЗА СВАКОГА

Претплата из унутр. полаже се само код пошта

За Београд нема претплате — Лист се продаје на број

Писма и рукописи шаљу се Власнику „Малих Новина" Топличин венац бр. 17., на горњем спрату.

Претплата се прима код свију пошта у Србији

ЦЕНА ЗА СТРАНЕ ЗЕМЉЕ

а годину . . . . . 30 динара
На по године . . . . . 15 динара
На 3 месеца . . . . . 9 динара

LE PETIT JOURNAL

ЦЕНЕ ОГЛАСИМА

На првој страни од петит. реда 20. пр. дин. а на четвртој од петит реда 10 пр. дин.

ПРИПОСЛАНО стаје 50 пр. д. од петит реда.

KLEINE ZEITUNG

Оглас јевтино, по потреби и са сликама. За свако оглашење плаћа се држ. таксе 20 пр. д. ВЕКИ ОГЛАСИ ПО ПОГОДБИ

СВАКИ ДАН

КОНЦЕРАТ

у „Хотел Империјалу"

под управом импресарија

ЈОЗЕФА ЈУХАСА

Светски и изванредно вешти музичари, кловни и инструментални вештаци

БРАЋА КУТМАН

који су на 36 специјалних инструмената с великим опадањем у свима великим европским варошима суделовала, до сада невиђени комад

GLOCKENSPIEL NON PLUS ULTRA

Ступање чувених енглеских певачица

СЕСТАРА ВАНТОН

Даље чувена бечка певачица: **г-ца Мирцл Жтрингер**, млада певачица: **г-ца Малвина Валкхајм**, омиљени комичар г. **Карл Блумау**, чувени мимичар и игро-комичар г. **Жак Глазер** уз суделовање пијанисте г. **Рудолфа Молодијецког**.

Програм је врло интересан и за фамилијарну публику удешен.

Улазница 60 п. дин. од особе

713 4 - 10

САМО КОД

ЈАКОВА КАНАРИКА

у кући г. Миліје Карастојановића у кнез Михајловој улици број 21.

Може се добро и јефтиније но игде купити Мушког и дечијег одела јер је избор тако огроман да сваки по својој вољу може изабрати **по квалитету и цену.**

понизни

721,2 -10 **Јаков Канарик**

ПОМОЋНА ТРГОВИНА

ПЕТРА РАДОСАВЉЕВИЋА

ДОБИЛА ЈЕ ВЕЛЕКИ ИЗБОР

Обућа сваковрсних. **Шешира и капа, хаљина** дечијих, **женских** трико **струкова, сукања** штофаних **широких марама** нарочито за Српску ношњу, **кошуља, поткошуља и гаћа** вунених **прслука и чарапа** плетених, **ћебета, рукавица** разних, **рубља мушког и женског** нарочито **за дарове, венаца, валова, лепеза мириса и сапуна**, фрацеских и разних галантериских

НОВОСТИ

679,6—6

НА ЗНАЊЕ

НАЈГЛАВНИЈЕ, са највећим згодитцима вучење лутријско-француски државни лозова, **јесте 31** Римски по нашем **19 октобра** т. г. ког дана и изложба Париска закључује се.

Овога дана извући ће се један најглавнији згодитак

од 500.000 дин. у злату

Ови лозови које ја продајем; само су са НУМЕРАМА *без серије*,

Лоз са жиговином кошта 17 динара

Ко жели да на овако сигурној и повољној лутрији игра; нека похита са куповином, јер од исти још врло мали број имам непродатих лозова. и исти играју до 1964 год.

2. октобра 1889 г.

Београд.

Аврам М. Леви

708,2—5 овд. мењач.

Издајем под кирију од идућег Митровдана *стан* са четири собе; и дућан са рафовима.

М. Спасојевић

адвокат

714,3—3

Гостионица „Париз"

у Шапцу

сада преправљена са 15. соба и свима удобностима снабдевена **издаје** се о Митровдану ове године под кирију.

Обратити се потписаном

Алекса Бајић

720 1—3 у Шапцу

БЕОГРАДСКЕ ВЕСТИ.

—

Стидно. Обвезници I. и II позива из Београда најгоре се одзивају својој дужности, јер је тек 1|5 до сада дошла на вежбање, док по унутрашњости 5|100 да није дошао. Ово је стидно тим више, што Београђани као људи из престолнице боље познају законе, па по томе требало би и да се боље одазивају својој дужности. Усљед овог неодазивања и пренебрегавања војне дужности, најстрожије је поошгрена наредба свима квартовима.

*

Народна Скупштина. Данас ће Народна Скупштина држати свој други претходни састанак, на коме ће верификациони одбор поднети свој извештај о прегледу посланичких пуномоћија.

*

Лкчне вести. Уредник и власник петроградског „Новог Времена“, г. Суворин, бави се од ономад у нашој престоници.

*

Тужен Унрава вар. Београда тужила је уредника нашега листа за увреду, нанету г. министру унутрашњих дела чланку у „Радикална влада и штампа“ у 286 бр. нашега листа.

*

Секција. Јуче је секцирано тело пок. Ленке, бив. супруге г. Тасе Миленковића, секретара министарства унутрашњих дела. Секција ова извршена је на захтев г. Тасе, и нађено је да је умрла од сувишне зараслости у сало.

*

Нов управитељ. Говори се да ће за управитеља варошн Београда бити постављен г. Ђока Новаковић, члан апелационог суда.

*

Седница општинског одбора, у седници 5 ов. м. општински је одбор решио да се сутра *у недељу у 3 часа по подне* држи нарочити састанак у општинској дворани, на коме ће се узети у решење предлози финансијске комисије о потребном зајму.

Састанак овај претвориће се у конференцију ако на њ *дође већи број* грађана и буду желели да и они говоре.

*

Самоубиство из љубави. Син д-ра Филипа Тајсића, Живко ђак VI р. гимназије, 16 година стар, убио се јуче из љубави према једној девојци, што су му, како веле, родитељи стајали на пут тој љубави.

ДОМАЋЕ ВЕСТИ

—

Пожешке касарне. Из Пожеге нам телеграфишу 5 о. м. да се пожешке касарне још непрекривају. Надлежни би на ово требали да обрате бољу и озбиљнију пажњу, нарочито да оправку изврше док снег није пао, те да људи не пропадну узалуд, нити да се упропашћује народни и државни новац утрошен на ову зграду

*

Нечувено. „Либерал“ јавља: — Хајдучка обест пружила је своју аветску руку и на сам Шабац. Ових дана добио је један одличан грађанин преко посредника поруку, да испошље хајдуцима повећу количина цебане и остале потребности, под претњом, да ће му хајдуци поробити породицу, која се ван Шапца налази, ако им жељу не испуни. Човек, немајући никакве гаранције у лабавости власти, није се дуго ни премишљао и учинио је оно, што се од њега тражи. Још је принуђен да о томе ћути и да никоме за живу главу о томе не говори. — Све ово дознали смо из поузданог извора; но каква вајда? Ако овако устраје неће са знати ни власт ни устав; ал онда — тешко виновницима тог стања.

Бугарска пропоганда

—

Новосадски „Браник“ доноси под горњим насловом овај чланак:

„Бугарска пропаганда све се више шири по лепој земљи српској тамо где је некад била стара српска држава. Да се види како је опасна та бугарвка пропаганда, доносимо ова важна дата од једног Србина, који је сам стењао под тим тешким моралним притиском.

„Тек је 30 година од како бугарска пропаганда поче живље да ради. Пре тога било је у Старој Србији и Македонији само грчких и српских школа. Ми бесмо под грчком патријаршијом и трпели смо много од грчкога свештенства. Са овим незадовољством с грчким свештенством шпекулирали су Бугари кад отпочеше своју борбу за егзархију: они гледаху да подбоду и српско становништво ових крајева. Бугарски агенти и апостоли дођоше к нама с меденим устима и пуним џеповима. Они нам падоше око врата као „браћа“ — ма да ми ту „браћу мучно разумевасмо — и обећаше нам олакшање наших јада ако им се само придружим у борби њиховој за егзархију.

„Што се не оглушисмо српским гласовима Бугара не може нам се тако баш у грех уписати; та зар не бесмо са свим од целога света остављени и рука бугарска беше прва која нам је у помоћ пружила. Наши сународници у Београду не бринуше се за нас: српске школе, које беху код нас, дигосмо већином ми сами и тек по неки патриота Србин хтеде да пође амо да нам буде учитељ. И тек доцније кад је егзархија већ постала отворила се у Србији једна школа за Старо Србијанце али иста буде већ после неколико година затворена.

„Али још једна околност беше која добро дође Бугарима у њиховој пропоганди. Ви знате већ да смо би ли уобичајили да се зовемо „*Бугари мак.*“ *То је наравно са свим друго што но Бомари*“, али како је налик једно на друго испаде за руком бугарским агентима да нас убеде како смо ми од бит-земана Бугари- Душа ваља против овога говори и наш језик и наше народне песме и наша историја; е, али „нужда закон ења“ и ми се бацисмо Бугарима у наруч је јер нас нико сем њих и не тражаше и јер нам они обећаше да ће нас ослободити од грчке цркве а после и од турске владавине.

„С почетка се креташе бугарска пропоганда у пристојним границама јер наравно тада не имађаше на расположењу она средства која данас има. Сем тога сметаху им тада јаче српске и грчке школе и грчко свештенство. Од овога последњег беху ослобођени установљењем егзар- 1870 год. На место грчких дођоше бугарски попови и отпочеше сад живо да агитирају. С овим наравно коракнуше Бугари јако у напред.

„Године 1876 учинише други исто тако велики корак унапред и то опет с пристанком турске владе. Ова укиде све српске школе и протера све српске учитеље кад јој Србија беше објавила рат. Само се по себи разуме да се Бугари користише и овом приликом и заменише српске школе и учитеље бугарским Бегунци учитељи обратише се Београду за потпору али са слабим успехом. Да је боље урађено српска влада имала би бар ту вајду што би се ти исти учитељи (који код нас беху опште познати и омиљени и које би раширеним рукама дочекали) после рата опет повратили и продужили своје деловање и бар одржавали симпатије према Србији.

„И после 1878 г. па све до данас ни бриге није било Србији за нас, него нас оставише Бугарима који не беху онако лењи као Срби и не хтедоше губити времена да се што боље учврсте и народ побугаре.

„На челу целе пропаганде стоји бугарски егзарх у Цариграду, кога потпомаже његов секретар Шапов (Офијсков) Сам егзарх даје од своје стране на пропоганду 30000 турских лира (а то је око 700000 дин.) годишње. Осим тога је бугарско Собрање одмах чим је постала бугарска кнежевина, метнуло у буџет годишње 400000 лева (динара) за подизање и издржавање бугарских школа у нашим крајевима, а Источна Румелија одредила је годишње на исте цељи 600000 лева. И данас обе уједињене земље троше на бугарске школе у Македонији и Старој Србији по 600000 динара. Сем тога бугарска влада да је из диспозиционог фонда на пропаганде преко 2,000·000 динара годишње. Ако вас се то чини невароватно а ви узмите бугар. државни буџет на ће те се одмах уверити. Тамо ћете наћи да бугар. министарство спољних послова добија 2,800.000 лева годишње и ако нема потребе јер не држи настрани ни конзулате нити посланства. А српско министар спољних послова има само 800000 лева годишње (а ту је 100000 диспозиционом фонду) и оно одатле мора да издржава десет посланства и четири генерална конзулата. И тако остаје бугар. министру послова бар 2400000 лева да с њима располаже *с којом сумом оно тера агитацију код нас а тако исто има доста још и да поткупи европску штампу и појединце писце.* Пре је и из Русије добијана једна сума али држим да она не долази више од 1885 године.

„Но можда се ја и варам. Доста то да *бугарска влада и егзархат издају годишње на пропаганду 3,700.000 фран ка*!

. . . . . .

„Споменух мало више да је бугарски егзарх главна полуга и средиште бугарске пропаганде. Ради бољег разумевања морам додати да је и сама порта — свакојако без икакве намере — гонила и гони егзархат на пропаганду.

„Кад је егзархат установљен био обухватио је *цео* епископије у дунавској Бугарији и *осам* у Старој Србији. Од ових осам, а то су: Софија. Врања, Видин, Ниш, Пирот, Ћустендил, Самаков, Велес, пет последњих припадају пређе српској пећској партијаршији; то показује дакле или без граничио незнање портино или још већу подмитљивост тадашњег великог везира, кад тако уступише Бугарима српске области, Али ни то није све. Члан 10. тога Фермана обећаваше изриком, да ће се и ове епархије придружити егзархији у којима народ то једногласно или са већином од две трећине захтевао буде.

„Тиме је наравно сама порта отворила егзархији широм врата. Сви ми Словени бесмо незадовољни са грчким свештенством; а нада да ће се на скоро божја служба чути на црквенословенском језику учини остало — и тако бугарским апостолима беше лак посао кад се размиле по нашим селима и стадоше скупљати и потписе“.

ПИСМА УРЕДНИШТВУ

—

Господине,

У 283 броју „Малих Новина“ печатана је депеша париског листа „Тан-а“, у којој се вели да је образован некакав одбор за одбрану права Њеног Величанства Краљице Наталије, да је тај одбор имао свој састанак код г-ђе Јелене Даничке, да су том приликом донешени извесни закључци, и да сам и ја, у броју осталих, био присутан овоме састанку.

Ја вас молим, Господине, да у хатар истине изволите печатати у Вашем листу ову моју изјаву:

Ни у какву ствар, за коју нисам надлежан и позван, до данас нисам се мешао; а кад-год сам у какву ствар, као надлежан и позван улазио, увек сам то чинио само редовним и законитим путем и начином.

Ма да сам био срећан, да више година вршим високо часну дужност свештеника и духовника Њихових Величанстава, ипак у брачном спору високих супружника ја никаква учешћа нисам имао, јер нисам био позван на то ни са које стране. Па кад и у овако преважном питању нисам био позван од оних, који су надлежни и који једини имају права да ме као свештеника позову, — онда је јасно и појмљиво, да на позив не надлежних за то никад не бих одазвао се, па још начином и путем недостојним за светињу брачнога живота.

Уз ово имам да додам још и ово: ма да је г-ђа Јелена Данићка моја снаха, ипак од њеног доласка из Софије у Београд, па све до данас, ми нисмо ни једанпут једно другом учинили посете. Овоме је узрок с' моје стране моја болест и многи моји разноврсни дужносни послови, а с' њене стране, у колико ми је познато, такође су исто тако оправдани узроци.

Према свему овоме јасно је, да ја ни оног дана о коме „Тан“ помиње, па никад нисам био ни на каквом састанку, на коме би се ненадлежно и нередовним путем расправљало питање високих брачника.

Примите, Господине, овом приликом уверење мога поштовања.

6. октобра 1889 г.

У Београду.

Прота Јаков Павловић.

Награде у ратарској школи

—

Ове године свршило је 22 ђака ратарску школу у Краљеву, и од ових према члану 14. закона о нижим школама за пољску привреду, добили су;

а. За *одличан успех и примерно владање.*

1. Атанасије Стевановић из Ушћа, среза студеничког округа чачанског, бакерову ветрењачу.

2. Драгутин Прокић из Вишевца, среза лепеничког округа крагујевачког: винодељско-воћарско оруђе у кутији.

3. Здравко Петровић из Ломнице, среза и округа крушевачког: гвоздени плуг.

4. Лазар Прокић из Забојнице, среза гружанског округа крагујевачког: једног бика швајцарске расе, бернског соја.

5. Милко Јевђовић из Дубраве: среза моравског округа ужичког: бакерову ветрењачу.

6. Станислав Симић из Сикирице среза параћинског, округа ћупријског: пчеларски прибор са центрифугом и ћерзонком и винодељско-воћарско оруђе у кутији.

б. *За врло добар успех и примерно владање.*

7. Арсен Нинковић из Матијевца,

среса позаво-тамнавског, округа шабачког: свилоруног овна.

8. Витор Лукић из Пилице, среза рачанског, округа ужичког: свилоруног овна.

9. Драгосав Драшковић из Трнаве, среза црногорског, округа ужичког: гвоздени плуг.

10, Драгомир Протић из Јежевице, среза трнавског округа чачанског: свилоруног овна.

11. Душан Вукомановић из Доње-Сабанте, среза гружанског округа крагујевачког: гвоздени плуг.

12. Јован Мијаиловић из Љутице, среза посаво-тамнавског, округа шабачког: свилоруног овна.

13. Љубомир Савић из Злакусе, среза пожешког, округа ужичког: гвоздени плуг.

14. Љубомир Станарчић из Чокешине среза мачванског округа шабачког: винодељско-воћарско оруђе у кутији.

15. Љубомир Цветковић из Неваде, среза таковског, округа рудничког: свилоруног овна.

16. Миливоје Ђурковић из Дубља, среза мачванског округа шабачког: пчеларски прибор и ђерзонку.

17. Милутин Терчић из Властељице, среза драгачевског, округа чачанског: свилоруног овна.

18. Стојан Пузић из Богојевића, среза ариљског округа ужичког: винодељско-воћарско оруђе у кутији

Бр. 682. Из канцеларије управе ратарске школе, 1. октобра 1889. године, у Краљеву.

ИЗ БЕЛА СВЕТА

— **Келнске новине о руском цару вел.** Тежиште политичко и значај посете руског цара у Берлину, могло би само и искључиво знати из разговора оба монарха и разговора са кнезом Бизмарком. Све остало је само нагађање. Само се то зна, да је руски цар изјављивао задовољство на лепом дочеку. Но, кад се још узме у обзир и тај факт, што је цар немачки одмах по одласку цара руског из Берлину, посетио кнеза Бизмарка, онда евакојако та посета има свој значај, и даје вероватности, да посета у Берлину има непосредног утицаја на добре односе Немачке и Русије, а то значи одржање мира у опште.

— **„Крајцајтунг“** јављају, да ће се у част доласка немачког цара у Цариград приредити парада од 30000 војника. Тај лист вели, да путовање немачког цара у Цариград, има значај да Султана приволи тројном савезу, а овако се говори и у руским и француским круговима.

— **Данциг** 4. т. м. Руски двореки влак приспео је амо из Померна. Долазак је био заказан и као да ће руски цар свратити на станицу; али је влак одмах даље пројурио Станице у Најштату, Доршасу и Маријебургу и сви мостови поседнути су од војске. Цар је стигао у Најфорвасер у $2^1/_2$ сах. по подне, али је заједно са великим кнезом Борђем остао у вагону пеко време, а после су заједно ходали по кеју. Ручак је био у салонском вагону.

— **Брисел** 4. т. м. Кнез бугарски стиже амо концем ове недеље.

— **Изгубљени милиони.** Неком путнику Фортумату Мерелију нестао је кофер на железници између Рима и Напуља, у коме је било 60 000 лира талијанске ренте или 2,400.000 дин. Оштећени обећао је награду од 200.000 динара проналазачу.

— **Мала јунакиња.** У Хиртенбергу код Беча играло се једно мушко дете од 3 године, поред реке која ту тече и несрећним случајем падне у воду, те стане викати. Кад је то његова сестра, девојчица од 6 година чула, она брзо отрчи реци, ухвати свога малог брата за ногу и извуче га из воде, у несвешћеном стању, али помоћу лекарском повраћено је дете и спасено од смрти.

Први пекар на свету. У Лондону умро је чувени пекар „Невиле“, о коме енглески листови веле, да је први пекар на свету. Он је пекао неку особиту врсту хлеба, кога су у Лондону најрадије јели. Пред смрт било му је понуђено 80.000 фунти штерлинга за одкуп његове радње. Говори се, да је у почетку своја газдовања, био пострадао а после кад му је радња пошла на боље, обогатио се знатно.

Уредници у Кини. За време хиљаду година, од кад у "Пекингу" излазе државне новине, умрено је 1900 уредника, и на тај начин кинези сами врше цензуру и осуду уредника.

ИЗ БАЛКАНИЈЕ

— **Кнез Долгоруки у Софији.** Нестер Лојд, доноси једну депешу упућену из Софије на Агенцију Славенск ове садржине: „Струма“ бугарски лист, доноси, како је кнез Долгоруки свуда понашао се као какав други „Каудбаре“. Он се пред више личности изразио, да је послат од руског цара, да кнеза Фердинанда протера, а на ту циљ показивао је рескрипт царев. Опозициони лист „Македонија“ говорећи о тој ствари, вели, да је Бугарска на прагу важних политички догађаја и не односи се само на садашњу кнежевину, него да има значаја и за оне земље, нарочито „Македонију“ које још нису ослобођене од туђег јарма. У оваквим тренутцима, где ће се бугарска ствар може бити Европским ратом решити, нужно је свету показати, да Бугари нису задовољни нити одобравају садању политику владе, која очевидно ради противно ослобођењу бугарског народа, који још није ослобођен туђег јарма. Као покретачи ослобођења „Македоније“ и као руководаоци мисли велике Бугарске, вели поменути лист можемо констатовати, да већина бугарског народа тежи за измирењем са Русијом и да за тим заједнички у свима политичким питањем ради, а тиме да осигура будућност целокупног бугарског народа.

Службени гласник

Одобрава са општини градишкој у срамском, округу пожаревачком, да може од сељана села Кусића, Острова и Трибоа, који с њоме једну општину састављају покупити, по сразмери плаћања непосредног пореза, приред од 2329.79 дин, уз оба полгођа ове 188|9 рачунске године, и тим новцем подмирити расходе по буџету свом, са стављеном за исту рач. годину.

Одобрава се прирез од 2·559 динара који је општина јаворска, у срезу моравском, округу ужичком, од својих грађана покупила по сразмери плаћања непосредног пореза, уз оба полгођа претпрошле 1886|7 рачунске године, и тим новцем подмирила расходе по буџету свом, састављеном за исту рачуску годину.

Одобрава се прирез од 624·82 динара, који је општина митровичка, у срезу мачванском, округу шабачком, од својих грађана покупила по сразмери плаћања непосредног пореза, уз оба полгођа прошле 188|8 рачунске године, и тим новцем подмирила расходе по буџету свом, састављеном за исту рачун. годину.

Одобрава се општини крушевачкој округу крушевачком, да може од свију својих пореских глава, уз II. полгође текуће и I. и II. полгође 189-е године, по сразмери плаћања непосредног пореза, покупити прирезом 10.000 динара, и од тога новца 6000 динара употребити на издржавање петог и шестог разреда гимназије, који су по жељи њеној отворени у Крушевцу, а 4000 динара на издржавање својих основних школа.

Герхард Јанзен, почасни генерални конзул Србије у Њу-Јорку, умро је 7. септембра тек. год.

ПРИВРЕДА

Пиварски квасац као лек. Један домаћин у Банату рањио је своје овце вучком (Lupine); једног дана није био код куће, а млађи непавиште на овце, које ушадну у њиву, на којој је био сучак посејан, ту се пређу и ноћу наскоро липсавати. Одма су из оближње вароши доведена два марвена лекара, који су сва могућа средства употребили али бадава. Полишаше до 200 грла. — У истом месту беше пивара. Домаћину падне та срећна мисао, да употреби из пиваре квасац: узме једну овцу, размути квасац у води и сасипе овци у грло. После неколико тренутака одпочне овца да блеза и — оздрави. Одма се то средство употребило и код осталих поболелих оваца, и помогло им је. Он вели, да и тврди — пештански — квасац исто тако помаже. На 50 оваца треба узети пола килограма тога квасца, размутити га у десет литара млаке воде и дати оболелим овцама да пију.

Горка (будимска) вода против колике код коња. Марвени лекар Пфајфер у Будиму препоручује горку воду, коју и код нас свуд по бакалницама продају, као сигурно средство против колике код коња. Он вели; „Где ми обично лекови који се против колике употребљују, непомогоше, онде ми је помогла горка будимска вода, нарочито она са Хуњади-овог извора. — На сваки 5 минута давао сам оболелом коњу по једну повећу водену чашу, и после треће чаше одпочео је коњ да блеза и да се апоравља.“ — Ово заиста треба при изванредним случајевима имати на уму, тим пре, што ову воду и у вашим сеоским дућанима добатиможемо.

„Т.“

Позив на претплату

ПАКАО

Тако ће се звати најновије дело г. *Пере Тодоровића.*

Познато је да је у јесен 1883 год. г. Пера Тодоровић, као члан радикалног главног одбора, био прво осуђен на смрт, а после помилован на 20 година затвора.

Скоро две и по год ине провео је г. Тодоровић у београдској тврђави, као осуђеник, у непосредној близини робије и робијаша, у непосредној близини овога мрачног царства беде и злочина, царства које се најзгодније даје обележити именом „Пакао“.

Г. Тодоровић имао је прилике, да из непосредне близине проматра и проучава овај „Пакао“ *и његове становнике.*

Какви се страховити злочини не дешавају у Србији. Каквих ти страховитих хајдука и злочинаца нема код нас! И на послетку куда одлази, где се стиче све то? у београдски град!

А у том београдском граду провео је г. Тодоровић две и по године. Имао је, дакле, прилике да овај „Пакао“ и његове становнике проучи на лицу места. Он је то и чинио. У делцу „*Пакао*“ биће испричано оно, што је г. Тодоровић успео сазнати и проучити за време свога тамновања.

Делце је веома интересно. Уверени смо, да ће га публика у сласт прочитати. Али да би се оно могло појавити, апелује се на поверење и одзив штованих читатеља.

„*Пакао*“ изаћи ће у току месеца Октобра и имаће свега *пет свешчица* обичне осмине, по два табака у свесци.

При распродаји, свака свешчица **коштаће 30 пара динарских** — укупно цело дело **један и по динар.**

Но ко се у напред претплати, и одмах пошље новац, добиће цело дело за **један динар.**

За излазак дела гарантује штампарија. Њој ваља слати и претплату,

Београд
3. Октобар 1889.
Издавалац „Пакла“
Штампарија „код Просвете.“

Књижевна награда

Српска Краљевска Академија Наука отвара надметање за књижевну награду покојнога Николе Ј Мариновића.

По жељи оснивача задужбине, спис, који може однети Мариновићеву награду, треба да је оригиналан састав из српске лепе књижевности, да се одликује патриотском и моралном тенденцијом, лепим српским језиком, и одабраним слогом и садржином.

Награда је 600 динара у злату.

Рукописи се шаљу Српској Краљевској Академији Наука најдаље до 31-ог маја 1890.

Пресуда ће се објавити, и наградити, на свечаном скупу Српске Краљевске Академије 26 јуна (1890) као на дан у који се родио пок. Никола Мариновић.

Умољавају се уредништва свих српских листова, да овом огласу даду места у својим органима.

Заступник
председника Академије,
привремени секретар,
Академик,
М. Ђ. Милићевић.

КУРС

Дукат . . . . :	79 5
Напалеон	9.59
Срц. лутр. 3% лозови	34.50

СТАН са 4 собе малане, свима осталим удобностима -и водоводом за кућну и нужник.
Издаје се о Митрову дану.
У кући „Стари Телеграф“.
699 4—10

ЈАВЉАМО поштов. грађанству, да је отворена пијаца у новоподигнутим зградама на Зеленом венцу, на овој пијаци могу се добити преко целога дана све кућевне потребе, јер поред Баштована и Пиљара рибарнице на пијаци има неколико Месарница и две добро уређене и сортиране Бакалнице. 719,2—3

МАЛИ ГЛАСНИК

За овака оглашења наплаћује се за једанпут само 50 пара дин

СТАНОВА у поп лукиној улици бр. 17, с две и четир собе, има за издавање под кирију од 1 Новембра упитати у истој кући ћу Ану Јовановић. 66, 1—5

ЈЕДНА млада жена тражи за гадарицу у каквој доброј и угледној кући. Упитати Уредништво „М. Новина". 65, 2—2

ВЕТОЗАР ЈАНКОВИЋ у кући Г. Ристе Миленковића. Добио је нов систем ценних Револвира. 67,1—3

ОПШТЕ позната путничке кафана код „Дубића" у Чачку са 8 соба, собним намештајем, засебним шпајз-салоном, кујном, подрумом, билијором и осталим за механу потребним успремама издаје се под кирију. Ради погодбе обратити се треба *Срећену Гавровићу* члану општ. У Чачку.

717 3—3

ДОБРУ КАФАНУ на дорћолск ј пијаци издајем одмах од 1 новембра под кирију. У високој улици издајем под кирију један стан од три собе, кујне, ћилера и подрума. Сем тога у истој улици издајем још и две ново наметнене собе за самце.

Франц Бранда
фарбар.

718 2—6

КУЋА Доктора Влада на у Доситејевој ул прам Позоришта издаје се под кирију. Упитати у апотеци г. Д. Ђурића. —

643, 4—12

СВРШЕНИ ЂАК трговачке школе, који је вичан књиговодству и рачуну, тражи место у трговини. Исти је био 2 и по године у трговини. Јавити се Уредништву овог листа. 709,4—5

Квартир испод позоришта до саме Чукурчесме-издаје се од идућег Митрова дана под кирију. Квартир се састоји из три собе, предсобља, кујне, собе за мл ђе и засебна подрума. У авлији бунар са водом за прање рубља и сваку другу потребу. Издаје се само за мању породицу.

Вел. Антић
инспектор мин. Грађевине.
659,4—4

ФАРБА

Фирнајз, лак четке и сав молерски и фарборски прибор најбоље је и најјефтиније код

ДИМИТРИЈА М. ЂОРЊЋА
У БЕОГРАДУ

спрам споменика Кнеза Михајла

ПРОДАЈЕ НА МАЛО И НА ВЕЛИКО

ЦЕНОВНИК ШАЉЕ СВАКОМЕ

НА ЗАХТЕВ 688,4—10

ЈЕДИНО СИГУРНО СРЕДСТВО

против пантљичаре — глисте

По пропису санитет. шуковника Г. Д-ра Холеца

Прави се само У апотеци

код Белог Орла на Дорћолу

О сигурном дејству, уверили су се и остала наша г. г. лекари.

Пошто сам апарат усавршио, где се исти лек прави, моћи ћу јевтиније давати но до сада.

Ђорђе Димитријевић
апотекар.

693,1—5

КУЋА у кнез Михајловој улици број 36 издаје се под кирију од 1. Новембра са 3 собе, предсобље, кујна соба за млађе, подрум и шупа. Обратити се у дрогерији Ђурића и Марковића.
706, 2—6 *Милева Марковић.*

КУЋА ЗАСЕБНА зидана, у средини вароши „Балканска улица бр. 16", која има: три простране собе, сарачану, предсобље, а у сутерену пространу кујну за ручавање, подрум и вешерницу даје се од 1. Новембре ове године под кирију.

За погодбу јавити се у, истој кући. 701, 2—3

О Б Ј А В А

поштованој публици да се од данас у Рестоурацији КОД

ХАЈДУК ВЕЉКА

ТОЧИ

БАВАРСКО ПИВО

ИЗ ПРВЕ МИНХЕНСКЕ ФБРИКЕ

ХАКЕРБРАЈ ПИВАРЕ

1 чаша 25 п. д. 1 кригла 40 п. д.

у Кући г. Белимарковића

у Београд Октобра

С поштовањем

Карло Пероло

Часник и главни уредник Пера Тодоровић. Одговорни уредник С. Јаношевић. Штампарија „код Просвете" Позор. трг бр. 2.

БРОЈ 289 НЕДЕЉА 8 ОКТОБРА 1889. ГОДИНА II

ИЗЛАЗИ СВАКИ ДАН

БРОЈ 10. П. Д.

ЦЕНА ЗА СТРАНЕ ЗЕМЉЕ

За годину . . . . . 30 динара
На по године . . . . . 15 динара
На 3 месеца . . . . . 9 динара

LE PETIT JOURNAL

МАЛЕ НОВИНЕ

ДНЕВНИ ЛИСТ ЗА СВАКОГА

Претплата из унутр. полаже се само код пошта

За Београд нема претплате — Лист се продаје на број

Писма и рукописи шаљу се Власнику „Малих Новина“ Топличин венац бр. 17., на горњем спрату.

Пре тплата се прима код свију пошта у Србији

ЦЕНЕ ОГЛАСИМА

На првој страни од петит. реда 20. пр. дин. а на четвртој од петит реда 10 пр. дин.

ПРИПОСЛАНО стаје 50 пр. д. од петит реда.

KLEINE ZEITUNG

Оглас јевтино, по потреби и са сликама. За свако оглашење плаћа се држ. таксе 20 пр. д. ВЕЋИ ОГЛАСИ ПО НОГОДБИ

СВАКИ ДАН

КОНЦЕРАТ

у „Хотел Империјалу“

под управом импресарија

ЈОЗЕФА ЈУХАСА

Светски и изванредно вешти музичари, кловни и инструментални вештаци

БРАЋА КУТМАН

који су на 36 специјалних инструмената с великим допадањем у свима великим европским варошима суделовала, до сада невиђени комад

GLOCKENSPIEL NON PLUS ULTRA

Ступање чувених енглеских певачица

СЕСТАРА ВАНТОН

Даље чувена бечка певачица: **г-ца Мирцл Жтрингер**, млада певачица: **г-ца Малвина Валкхајм**, омиљени комичар г. **Карл Блумау**, чувени мимичар и игро-комичар г. **Жак Глазер** уз суделовање пијанисте г. **Рудолфа Молодијецког.**

Програм је врло интересан и за фамилијарну публику удешен.

Улазница 60 п. дин. од особе

713 5—10

У пола цене

ТРГОВИНА

код Руже Васина улица бр. 20

Добила је у великом избору **даментуха** вуненог.

Продаје

По 1 динар метар

712 2—15

У пола цене

У пола цене

У пола цене

ГАЛАНТЕРИСКА ТРГОВИНА

КОСТЕ НИКОЛИЋА

улица Кнеза Михаила

ДОБИЛА ЈЕ

СПРЕМЕ ЗА УДАВАЧЕ И ДЕВЕРЕ

Као: мушки кошуља и гаћа: женски кошуља, рекли и сукњи; марама за дарове, венаца, бедуина, лепеза, сунцобрана, атлазне обуће, рукавице и шатула.

ИЗБОР ЈЕ ВРЛО ВЕЛИКИ

и особито леп а цене су утврђене и врло умерене.

657 5—6

НОВА КЊИЖАРА

У Београду.

Намеран сам да о Митрову-дну отворим овде у Београду

КЊИЖАРСКУ РАДЊУ

по свима њеним гранама.

Ово јављам књижевницима и издавачима, који би хтели ступити у везу.

Писма ваља за сад упућивати у мој стан: Београд дворска ул. бр. 7.

2 октобра 1889.

Београд.

М. Ђорђевић — Призренац.

2—3

др. В. Суботић

Вратио се с пута. Болеснике прима од 2—3 сата по подне у своме стану у Андрејевићевој кући Цариградска ул. бр. 1.

723 2—3

БЕОГРАДСКЕ ВЕСТИ.

Општинска објава. Добили смо од општинског Суда ову објаву:

„*Данас* у 3 часа по подне председништво престонице држаће у општинској дворани ванредни састанак, на коме ће се решавати о потребноме зајму и изворима за отплату.

Општинскиодбор рад је да чује и мишљење них грађана, који би о овакоме једном веома важном питању имали што да кажу ради бољег и кориснијег његовог решења, па је зато одлучио да се грађанству преко новина јави да ће седница бити претворена у конференцију, ако на састанак дођу грађани ван одбора и буду желели да о питању говоре — На ову објаву општинског Суда обраћамо пажњу свију грађана који искрено желе напредак престонице“.

Ево дошло је време да се приступи извршењу оних послова у престоници од којих зависи и напредак и наш живот.

Зато треба да не изостану него да на састанак дођу и узму реч сви који желе да се једном у истини великим општинским пословима приступи.

Будемо ли немарни овог пута — нека нико после не криви Општину како се не ради, јер ће мо сви бити криви само зато што смо према своме одбору немарни.

*

Стављени у пензију. Министри на расположењу: г. г. Чедомиљ Мијатовић, Милан Кујунџић, Јеврем Гудовић, Ђорђе Пантелић, Владан Ђорђевић и Мита Ракић.

*

Са Велике Школе. Г. Живко Милосављевић, суплент на Вел. Школи, држаће приступно предавање из Римскога Права у понедељак, 9. ов. мес, од 4—5 час. по подне, у сали Вел. Школе. Приступ је слободан свакоме.

*

Варварски. Јуче око 3½ сата после подне, Милош Тешић, кројач на Теразијама, до Тричкове каване, тако је немилостиво и варварски тукао свога шегрта од 7 година, да су јадно дете комшије морале истргнути из Милошевих руку.

Личне вести. Г. Милан — Мица — Савић књижевник из Новог Сада, бави се од јуче у престоници. Дошао је поглавито због новог г. Шапчаниновог комада „Богумили," који се синоћ приказивао.

*

Постављења. Свршени правници: постављени за писаре треће класе: Манди Попс, у крајин. окруж. суду; Боривоје Недељковић у књажев. окруж. суду; Глигорије Регнеровић у ваљевском, Милан Стојадиновић у пожаревачком. Јеврем Угричић у чачанском; Драгутин Милићевић, у крагујевачком; и Драгољуб Стаменковић у ћупријском, округ. суду.

Даље: Јован Николић, за судију беогр. тргов. суда; Љубомир Величковић за секретара II класе беогр. тргов. суда; Петар Н. Пачић, за секретара II кл. беогр округ. суда, Петар Симић, за судију шабач. окр. суда; Петар Станојевић за судију подринског окр. суда; Павле Узуновић за ванредног писара I кл. у мин правде; Божа Драгутиновић, за рачуновођу II кл. рудничког окр. суда; и Благоје Кулић за писара I. кл. крајин. окр. суда.

НАРОДНА СКУПШТИНА

II ПРЕТХОДНИ САСТАНАК

Субота 7 октобра

Седница отворена у 10 сати 50 минута. За министарским столом сва г. г. министри, сем министра војног. Новинарска ложа пуна. У дипломатској ложи у почетку био г. Цанков и 2—3 драгом а на овд. посланства. Галерија пуна публике.

Председник верификационог одбора г. Ранко Тајсић отвара састанак и вели да је на дневном реду читање извештаја одбора за преглед посланичких пуномоћија.

Пера Ђорђевић чита извештај, у коме се вели да су сва пуномоћија уредна. Има неких неправилности код појединих месних бирачких одбора, али оне су такве природе, да ни мало нису могле утицати на ток и резултат избора. Где год су се ове неправилности десиле, према кривцима ће се поступити по закону.

На пуномоћијама шесторице посланика за избор и округ ћуприски место општинског печата, стоји печат председника општинског. Против избора посланика за округ крајински г. Ђоке Данчића постоји жалба да нема законом прописане године, да би могао бити посланик. Изборна акта за избор посланика за варош Шабац, г. Јоце Ж. Јовановића, још нису предата одбору за преглед пуномоћија, те се одбор за то није могао ни упуштати у оцену правилности овога избора. За изборни округ крушевачки постоје жалбе због неправилности у изборима.

Према овоме има 104 правилна избора, а предали су своја пуномоћија 101 посланик, што је довољан број за решавање. Нису дошли а предали су своја пуномоћија *Анта Милосављевић, Коста Борисављевић и Максим Сретеновић.*

Одбор предлаже да се из решавања искључе док скупштина о томе не реши: седморица посланика крушевачког изборног округа (међу њима и г. *Милија Миловановић*), посланик за изборни округ крајински г. *Ђока Генчић* и посланик за варош Шабац г. *Јоца Ж. Јовановић.*

Скупштина прими овај извештај к знању.

За тим настаде прозивање. Шесторица нису дошли, а на окупу има 8 посланика који ће положити заклетву.

Поп Стева Бели заклиње посланике.

После заклетве настаде гласање за скупштинско чашништво. Гласање је по Уставу тајно, и вршено је на овај начин: на председнички сто намештене су две плехане кутије затворене с отвором за гласачке цедуљице. Сви посланици добили су по парче хартије, на коју су записивали имена кандидата, па ту цедуљу метали у куверту и бацани у кутију. После су овако добијени гласови сумирани и саопштен резултат.

Најпре је на овај начин биран председник. Изабран је г. *Никола Пашић* с 84 гласа. Сем тога г. *Тодор Туцаковић* добио је 12, г. г. *Риста Поповић* и *Јован Авакумовић* по 1 глас. Гласало је свега 98 посланика.

Ранко Тајсић, као председник верификационог одбора, хоће да каже шта је даље на реду, али му, нарочито с либералне стране, довикују да изабрани председник треба да заузме своје место и да се под њим врше даљи послови. Г. *Ранко* позва г. *Пашића*, који заузе председничко место. Кад се г. Пашић попе на председничку трибуну, зачу се неколико узвика живео. Г. Г. министри приђоше му и честитају му, рукујући се с њиме.

Г. Пашић заблагодари се на избору овим речима:

Хвала вам и благодарим вам на поверењу, којим сте ме одликовали изабравши ме на ово место, са кога ћу чувати достојанство скупштине, част и достојанство сваког појединог посланика и слободу говора сваког појединог посланика. Он сам не би могао извршити овај часан задатак, за то моли посланике, да га у томе помогну опоминући их, да се клоне и чувају свега, што би у скупштини и међу посланицима изазивало раздражење, раздор и неслогу, што би само кочило правилан ток и успешан рад скупштински.

Ова скупштина, вели, има да настави дело које је започето на последњој великој народној скупштини, која је земљи дала нов Устав, и под којим се сад држи ова прва ванредна скупштина, која има да изврши велике задатке и преображаје. Овај задатак је тим узвишенији и тим тежи, што се има извршити после владе која је уздрмала све државне стубове. Задатак је одиста тежак, јер Србија мора да ствари и потпомаже оно, што данашње време и околност тражи и изискују, а то је снага Србије, која је прошлом владавином овако сатрвена. Нада се да ће то скупштина извршити на славу круне и престола, који се има одржавати и сачувати за младога Краља Александра (Живио).

После овога приступи се тајном гласању за избор два потпредседника. Да би се знало, који ће од два потпредседника бити старији, скупштина се сложи да се у гласачким цедуљама бележи за I потпредседника тај и тај, а за другог тај и тај. На овај начин изабрани су: за I потпредседника г. *Димитрије Катић* са 73, а за II г. *Паја Вуковић* са 74 гласа. Сем тога за I потпредседника добили: г. *Велизар Кундовић* 12 г. *Паја Вуковић* 9, г. *Ранко Тајсић* 2 г. г. *Риста Поповић и генерал Лешјанин* по 1 глас. За II потпредседника добили су: г. *Стојан Рибарац* 12, г. г. *Лешјанин* и *Катић* по 4, г. г. *Риста Поповић* и *поп Милан Ђурић* по 1 глас.

На позив председников изабрани потпредседници г. г. *Катић* и *Вуковић* заузеше своја места, и г. *Катић* у име своје и г. *Вуковића* заблагодари скупштини на поверењу, обећавајући да ће у свему потпомагати г. председника.

За овим су, такође тајним гласањем, изабрани за скупштинске секретаре: г. г. *Пера Ђорђевић* и *поп Јанко Пурић* с по 87 гласова; с по 86 гласова г. г. *Ђура Милијашевић, Доброслав Ружић* и *Лука Лазаревић* с 85 гласова г. *Љуба Јоксимовић*, с 83 г. *Ранко Петровић* и с 51 г. *Милоје Вујић.*

Г. *Вујић* изјављује да се не може примити због слабих очију, а дужност секретара изискује да се видна преже. (Решиће се после отварања скупштине).

Председник закључи састанак у 1 сат 35 минута и идући састанак заказа за сутра у недељу у 11 часова, када ће бити свечано отварање скупштине.

С улице и скупштинске галерије.

За време трајања скупштине отварамо нарочиту рубрику „С улице и скупштинске галерије", у којој ћемо бележити све што се види, чује и деси у кругу скупштинара на улици или кафани, у скупштинској згради или авлији, а не тиче се непосредно скупштинска рада. Све то бележићемо под овом рубриком као ситније белешке, а скупштински рад, ток и резултат седница бележићемо у рубрику „Народна Скупштина".

*

Свечано отварање. Данас у 11 сати биће свечано отварање скупштине. На галерији се међу двојицом расправљало питање, који ће отворити скупштину. Један је говорио да ће се отворити посланицом намесништва, коју ће прочитати или председник скупштине или председник министарства. Други је тврдио, како поуздано зна да ће се скупштина отворити престоном беседом, коју ће прочитати први краљевски намесник г. Јован Ристић.

*

Новинарска ложа у скупштини била је и јуче пуна, али махом другог света а не новинара. Новинарска ложа била је тако срећна да је посети председник пореске управе др. *Драгиша Станојевић*, који је лепо и комотно заузео место, да га се ништа није тицало што новинари стоје и немају где да бележе. Али су и новинари „аванзовали" Многи од њих видећи да нико не води рачуна о томе где је коме место и немајући где да бележе шта се ради у скупштини, пређу у дипломатску ложу и одатле су пратили рад скупштински. Ваља приметити да је новинарска ложа и онако мала, да у њу не могу комотно стати ни сви српски новинари, а камоли страни, а кад се у њу пусте и неновинари, онда се може замислити како је јадним новинарима — збијени као сардине, стоје иза леђа разних гостију и тако прате ток скупштинског рада.

*

Пиротски дипломата. Посланици су сила, и као такви имају обичај да својим људима, познаницима и пријатељима, учине услугу те да се не би гурали и мували на скупштинској галерији, где обично има много света те се не види и не чује добро, одводе их, силом свога положаја, у новинарску и дипломатску ложу.

Тако је и јуче било на другом претходном састанку скупштинском. Галерија пуна, а пиротски посланик Војин Ћирковић рад је био да једнога свога пријатеља намести да све добро види. За то га поведе у новинарску ложу, али кад виде да у њој нема места ни за новинаре, јер су други заузели, он лепо одведе и намести свога пријатеља у дипломатској ложи. Неки нестанци, незнајући му имена, прозваше га *пиротским дипломатом*. Али немилостиви послужитељ скупштински учтиво му приђе и опомене га да му није ту место, те и њега преведе у новинарску ложу.

*

Је ли чиновник или посланик? г. Јован Ђаја, начелник министарства спољних послова, изабран је за квалификованог народног посланика. По чл 99. устава, он је требао да дâ оставку или на чиновнички положај или на послаништво. Међу тим он седи већ седам дана као посланик на посланичкој клупи, а оставку на чиновнички положај не даје. Шта више, он је био и члан верификационог одбора и оцењивао правилност посланичких избора. Пошто је он још чиновник то он не може бити посланик, а још мање члан верификационог одбора. Г. Ђаја по Уставу треба да остави или чиновнички или посланички положај. Видићемо шта ће бити, али не можемо а да не забележимо ову примедбу, коју је у тој ствари учинио један наш познаник у новинарској ложи.

Г. Ђаја, рекао је наш познаник јамачно чека да му се најпре избор потврди, па тек онда да дâ оставку на чиновнички положај, јер би се, вели, могло десити да му се избор не потврди а он дао оставку. Auch nicht schlecht!

*

Чича Никола — радикал. У скупштинском ходнику читале се јучерашње „Српске Новине". Једна група посланика стоји и један чита разне указе, па и указ о пензионовању чланова г. Христићевог министарства.

— Ене! — примети један, — сви пензионовани, а чича Никола остаде на расположењу.

— На порадикално се човек! — примети други у шали.

Остали се слатко насмејаше и одоше у скупштинску кавану да на рачун тога вица попију по једну комовицу.

Разговор с кнезом Долгоруким

„Застава" доноси овај разговор свога дописника с кнезом Долгоруким.

Београд, 3 октобра.

Млади кнез Долгоруки официр у царској гарди, и рођак московског генерал-губернатора, путовао је са својом женом на исток. Враћајући се кроз Цариград, зажелео је, да пропутује балкански полуостров, и заустави се на два дана у Софији. Његов долазак у Софију обратио је одмах велику пажњу бугарске владе.

Бугарски родољуби од странке руске или како је зове „*странка Цанкова*" обрадовали су се доласку руског кнеза, чија је породица не само у Русији чувена, него коју познају врло добро и остали Словени, а особито Срби и Бугари. Неки бугарски родољуби похитали су, да одмах поздраве и посете младог кнеза и кнегињу.

Многи су мислили, да је кнез дошао с неким нарочитим политичким послом, но брзо су од кнеза разабрали, како он не путује никаквим послом, него да је желео да пропутује балкански полуостр, и да се заустави у Софији, да проучи бар површно бугарске одношаје, и да се лично увери, шта је узрок бугарско-руском несспоразуму.

Кнез је примио неке бугарске родољубе, а посетио је и неке бугарске министре на име Стамбулова и Странског. Он је отишао к њима да их види, уверио их како путује као приватно лице и чисто за своје задовољство.

Страно новинарство по свом обичају подигло је ужасну вику, и приписало доласку кнежеву у Софију далеко већи значај него што је у самој ствари.

Кнез Долгоруки дошао је јуче са својом женом у Београд, и ја сам имао прилику да га видим и с њим се поразговорим.

Био је јако изненађен, што су страни листови његов боравак у Софији с политичког гледишта сватили

и по свом обичају све преиначили, и онако писали, као што обично против Русије и Руса пишу. Кнез је млад човек од неких 26 година и врло интелигентан. По разговору судећи, он је ватрен Словенин и обично као сви руски официри радо политизира, и криво му је, што се у Бугарској по туђем наговору води проту-руска и проту-словенска политика. Кнез не поја зашто би се балкански народи, особито Словени међу њима ма и најмање од Русије отуђивали, кад је Русија увек до сад радила, да тој својој браћи некорисно помогне.

Ја сам питао кнеза да ли је можда имао каквог политичког посла у Бугарској? Кнез: Ви знате како је код нас у Русији, и да се неповеравају никакви политички послови официрима, и младим људима као што сам ја. Ја као Рус, православни и Словенин желео сам да се упознам с одношајима на балканском полуострву, а како знам, да су између нас Руса и Бугара одношаји прекинути, желео сам да се на лицу места о свему уверим, те сам се зауставио два дана у Софији.

С ким сте се виђали у Софији? Кнез: Посетили су ме многи бугарски родољуби, који нису задовољни с данашњим стањем ствари, уверавали су ме, како је то, за бугарски народ врло тешко, и како скоро свеколики народ жали тај немили догађај, и како сваки жели, да се опет успоставе добри одношаји између Русије и Бугарске.

Јесте ли видели неке званичне Бугаре и министре? Кнез: Видео сам и посетио сам Стамбулова и Странског! Примили су ме лепо. Ја сам и изјавио да путујем као приватна личност са женом, да нисам дошао у Софију с неком мисијом, него из чисте жеље да посетим словенски крај за који су руски војници своју крв пролевали, а руска држава и народ жртвовала толику имовину. Изјавио сам како ми је жао, што су између две братске државе и два братска народа наступили неки спорови и разлике, које вређају чувство сваког Руса и Словенина, па како би то било лепо, праведно, и богу мило, кад би се опет повратило старо пријатељство, и кад не би било ових немилих догађаја. Стамбулов уверавао ме је, како и он то жели и да он није противник Русије. По његовим речима он би радо с неком руском званичном личности преговарао, и покушавао да се постигне споразум.

Кад би он у самој ствари тако искрено мислио, то би могао већ одавно нешто урадити, али како он не жели пријатељства с Русијом, нит се може са својим Бугарима измирити, то се не може његовим речима веровати. „Ја сам зажелео“, рече кнез: да се у Софији одслужи у цркви божија служба, и да се учини помен за упокој души блаженог цара ослободитеља, и погинулих руских војника, то ми нису хтели дозволити, и ја сам отишао из Софије. Уверио сам се, да ће се пре или после оставити народне жеље, и да ће врло брзо у Бугарској све оно, и онако бити како то народ жели, и како ће и нами у Русији повољно бити.

Питао сам кнеза: какав је суд о Кобургу чуо, и како Бугари Кобурга оцењују? Кнез: С ким сам год о Кобургу говорио, свак врло рђаво о њему говори. Свак му пориче и најмању способност, и уверава ме, како је он само за то у Бугарску дошао да све поруши, и да послужи словенским непријатељима.

Питао сам кнеза какву је разлику нашао између Срба и Бугара? Кнез: Разлика је велика у свему, Срби су напреднији и имају грађанство каквог ја у Бугарској не видех. Срби су без разлике сви за православље, и словенску узајамност одушевљени, далеко су политичко зрелији него што су Бугари. То долази отуда, што су Срби од давнијег времена слободни. Млади кнез добро је проучио балканске одношаје, и схватио стање какво је оно данас у Србији и Бугарској

Кнез ће ноћас отпутовати управо у Петроград.

П. У.

ИЗ СРПСКОГ СВЕТ.

— **Кад је срећан њек је и весеља** У четвртак 28. о. м. у 4 часа и по по подне, запуцаше мале пушке и револвери по Цетињу и топови Табији и одмах се разнесе кроз Црну Гору радосни глас, да је у тај час *Њено Височанство Књагиња Милена* обдарила Господара и Књаза и српски народ трећим сином. У онај час Његово Височанство *Књаз* и *Господар*, у пратњи дежурног официра, г. Владимира Ристића, враћао се са шетње. Кад је Господар дошао на сред главне улице, сјахао је с коња и на ноге пошао до пред Свијетли Двор. Пред Двором се окупише сва висока лица и небројена маса цетињског народа, да Узвишеном Господар изразе своја најсрдачнија честитања. За тим наста урнебесно клицање Њиховим Височанствима за овај сретни и весели год, у сретно владајућем Дому. Истог часа Цетиње се окитило заставама, а у вечер било је осветљење варопи. Пред Свијетлим Двором играло је српско коло и црногорско оро, све до 9 час. ноћи. После сва голема маса народа оборје пола згрнула се пред велику локанду, где се пило, веселило, певало и играло, до саме по ноћи. Кад је среће нек је и весеља.

Јучер у 11 часова и по, било је у саборној митрополитској цркви, благодарење и остала молепствија, да Свевишњи творац укрепи и поживи Новорођеног на утјеху и понос Узвишеним Родитељима. Службу божју служио је Високопреосвештени митрополит *Митрофан*, уз припомоћ протојереја г. Крста Матановића и протођакона г. Филипа Радичевића. Јектенија одговарало је наше певачко друштво нотално. При овом светом чину били су: Његово Височанство *Књаз* и *Господар*, Њихове Светлости: Престолонаследник Књаз Данило, Велики Војвода Зетски Књаз Мирко, Књегиња Зорка и Књегиње Олга Данилова, Јелена и Ана, сви заступници страних дворова који се на Цетињу находе са својим секретарима, сви наши министри и великодостојници, све војничке и грађанске власти, сви чланови великог суда, ђаци гимназије и богословије са професорима, ученици и ученице основних школа са учитељима и учитељицама и многобројни народ са Цетиња и оближних места. После црквене свечаности изволело је Његово Височанство примати честитке дипломацког корпуса и осталих високих лица.

Како Узвишена Породиља, тако и Светли Новорођени Књажевић, находе се, Богу хвала, у најбољем здрављу.

Ради овог сретног догађаја, отслужена је служба божја са благодарењем и у капели вишег девојачког института.

ИЗ БАЛКАНИЈЕ

— **Из Беча јављају**: Румунски министар спољних послова г. Јаховари, приликом свога бављења у Бечу, изјавио је жељу Калнокију за обновљење преговора трговачког уговора. Даље јављају отуда, да је уговор о савезу Србије са Црном Гором свршена ствар и да су уговори подписани и налазе се у рукама Намесника и кнеза црногорског. У томе уговору има једна тачка, која говори о српским земљама, на које су друге државе бациле око.

— **Из Берлина јављају**: Приликом бављења руског дара у Берлину и разговора о стварима међународне вредности, каже се, да није било говора о балканским државама, но једино да је вођен о тројном савезу, у односу на Русију и Француску, па да је у томе погледу руски цар уверен о намерама мира, а то се најбоље види отуда, што је цар руски врло задовољан са тим уверавањима.

— **Из Берлина јављају**: По вестима из Париза, сазнаје се, да су преговори Бугарског кнеза са његовим сродницима у погледу приватног зајма потпуно споразумно и повољно решени. Кнез ће се скоро вратити у Бугарску.

— **Балканска Кореспонденција о бугарском зајму.** „*Монитор ориjентал*“ који излази у Цариграду говори о покушају скорашњег бугарског зајма следеће: Зајам од 25 милиона који је бугарска влада намеравала закључити са „англо-американским синдикатом“ пропао је са свим. О појединостима тога зајма вели се, да представник преговора поменуте групе тражи од бугарске владе један милион динара на име оштете и дангубе и трошкова што их је имао заједно са дописником „Стандарта“. У осталом Стамбулов и његови другови дошли су до уверења, да та новчана група није у ствари ни постојала, и да је министар финансије омањен и да су га окружавали кајшари, којима је у руке био пао, не познавајући личност и њихов покварен карактер. Најпосле уверили су се у Софији, да представник поменуте новчане групе није нико други био, него некакав К. који је био у 1866 г. ортак извесне новчане куће у Цариграду, па је тај завод дошао под стециште,. а он је побегао у Америку и није претходно своје поверионе намирио нити им је јавио за свој одлазак. Но ћемо, вели исти лист, даља обавештења о тој ствари саопштити публици, док добијемо из Софије извештајем о свима појединостима, о којима смо питали.

— **Из Ниша доносе „Стара Србија“ а Балканска Кресподенција јавља следеће**: Кад је кнез Кобург отишао из Софије пре неколико дана, онда су у Нишу купљена за двор петора кола асура. По свој прилици ово је за паковање његових ствари. Видећемо да ли ће се кнез вратити у Бугарску, или ће му се његове ствари за њим послати.

Службени гласник

На предлог Нашег војног министра, а по саслушању Нашег министарског савета, решавамо; да се пешадијски потпуковник, Младен Николић, на основу члана 37, закона о устројству војске, због телесне неспособности, стави у стање мировања с пензијом која му припада по годинама службе.

На предлог Нашег војног министра, производимо, интенданта I. класе, Димитрија З. Павловића, у чин пешадијског мајора и у исто време постављамо га за команданта IV. (ужичког) пуковског округа.

На предлог Нашег војног министра, разрешавамо ђенералштабног мајора Косту Поповића, од дужности начелника ђенералштаба дунавске дивизијске команде, постављајући га за редовног професора Тактике у нижој школи војне академије; а за вршиоца дужности начелника ђенералштаба дунавске дивизијске команде; постављамо пешадијског мајора Лазара Павловића де сада на расположењу војног министра.

— На предлог Нашег војног министра производимо: интенданта I. класе, Димитрија З.Павловића, у чин пешадијског мајора, у исто време постављамо га за команданта IV.(ужичког) пуковског округа.

ПРЕТПЛАТНИ ПОЗИВ

НА КЊИГУ

БОРЦИ

РОМАН ИЗ СКОСКОГ ЖИВОТА

У две свеске

ОД

ЈАН. М. ВЕСЕЛИНОВИЋА

Политичка струја, која је потекла „одозго“, заплављала је мало по мало, најире људе од књиге, онда занатлије, па најзад, и самог земљорадника. Сада је постала огромна река, и највећом бујицом јури по овој нашој малој отаџбини. Где ее два састану, зборе о политици. И у палати и у чатрљи данас се подједнако чују речи: *радикал, либерал, напредњак.*

Неминовно је то морало доћи, и — дошло је. Ако је добро — сви смо допринели те је дошло, ако је зло — сви смо криви.

Задатак ове књиге није да научно и систематски изнесе ток нашег политичког живота 1880. г. Писац се овде бави селом. Он описује борбу вођену међу сељацима; приказује сељака пре те борбе, приказује како се бори и подлеже. И овде је се писац држао свог старог правила: *пиши како јесте, пиши истину, не одузимај ништа а не додаја ништа.*

Људе, који су повели борб у који су на сваком кораку и у свако доба радили на остварењу новијих мисли — писац је назвао „Борцима“.

Интересантан је живот њихов, интересантна је сама борба, тим интересантнија: што се води са људима не образованим, који, да би се одржали, чине све могуће. Сем тога, у роману је пуна интереса и љубавна историја.

Кметови, капетани, начелници, пандури, свештеници, учитељи, суднице, канцеларије — све је ту. Све је изнешено онако како је. Нико није штеђен а нико ни нападнут.

Дело је велико, за то је подељено на свеске. Биће их свега две.

Прва је дата у штампу и биће готова концем Октобра. Изнеће око 16 таб. на лепој хартији а цена јој 2 дин. или 1 ф. а вр.

Чим прва буде готова ући ће и друга у штампу.

Скупљачима десета књига или новац за њу; књижарима и препродавцима 20% рабата.

Само ко готов новац положи, сматраће се као претплатника.

Поруџбине без новаца не вреде, јер вересије нема никоме.

Поруџбине слати на потписатог.

27. Септембра 1889 год.
Коцељева

Јан. М. Веселиновић
председ. општине Свилеуво-Коцељевске
преко ов. канцеларије
Шабац.

ОГЛАСИ

ЈАВЉАМ г. трговцима да код мене могу добити свећа воштани по најнижој цени у више сората. Поруџбине шаљем одма.

поштовалац
Љуб. С. Ђорђевић
воскар код златне кошнице
641 е—5

НОВУ КАФАНУ на дорћолској пијаци издајем одмах од 1 новембра пол кирију. У високој улици издајем под кирију један стан од три собе, кујне, ћилера и подрума, Сем тога у истој улици издајем још и две ново-намештене собе за самце.

Франц Брандл
фарбар.

718 3—6

Стара бела и црна вина

Са особито добром аромом и вкусом за пиће, зрело и за флаше — Продаје се на аков и више.

У кући стари телеграф на горњем спрату.

716,4—10

СВАДБЕНОГ ЦВЕЋА ПАВЛАКА

(У ЛЕПШАВА ЛИЦЕ).
(BRIDAL BOUQUET BLOOM).

Дајте своме лицу, грлу, мишкама, и рукама драженсву лепоту, сјај. и дивни мирис љиљана и руже, употребом Свадбеног Цвећа Павлаке. То је једна млечна и лековита течност. Нема јој равне у свету за стварање, повраћај, и очување лепоте. Продаје се код свију Апотекара и Мирисара. Стоварните је у Лондону: 114 & 116 Southampton Row.

Може се добити код г. Ј. Дилбера апотекара у Београду

КУЋА Доктора Влада на у Доситејевој ул трам Позоришта издаје се под кирију. Упитати у апо пеци г. Д. Ђурића. —

643, 5—12

СВРШЕНИ ЂАК трговачке школе, који је вичан књиговодству и рачуну, тражи место у трговини. Исти је био 2 и по године у трговини. Јавити се Уредништву овог листа. 4—5

Женских најновијих јесењих и зимских **жакета, мантлета, реген-и радмантлова, шешира, муфова.** све за одрасле и децу, као и све приборе и наките за женске хаљине, и маде сад добивених по јефтиној цени.

У трговини женско кројач.

РОЗА ШТЕРН.
Краљ Михајлова ул. бр. 9
Израђујем хаљине по мери. 651,3—25

У Косманској улици броу 45 да је се под кирија сад о Митровдану: Штала з-4 коња шупа за 3 кола тр ван велики за сено. Амбаз за зоб Соба и кујна са засебном авлијом где има бунар и рупа озидана за прање каруца за услове извести ти се може у Господској улици број 24 сваки дан око подне. 667,5—6

Градско купатило
АМАМ

РАДИ СВАКИ ДАН

За мушке особе од 6 изјутра до 8 сати пре подне и од 6 сати по подне до 9 сати у вече

Петком Недељом и Празником и цео дан.

ЦЕНА КУПАЊА

За мушке особе у кабини од особе д. 80 п.
Галерија „ „ 60 п.
За женско особље од особе „ 60 „
Галерија „ „ 40 „
деца до 10 година плаћају половину цене. 673,4—10

ЗАСЕБНА КУЋА у Београдској ул. до Ђорђа Мајзнера са три собе ходником; а две себе кујном, подрумом и ходником у сутерену шупом за дрва, бунар са пијаћом водом. и пространим таваном за веш, издаје се сад идућег Митрова-дана под Кирију.

Упитати г, Јелену Ј. Симић урошева ул. бр. 14 или Милутина Јовановића рачуновођу београдског каз. завода у граду.

722 2—3

О Б Ј А В А

поштованој публици да се од данас у Рестоурацији КОД

ХАЈДУК ВЕЉКА

ТОЧИ

БАВАРСКО ПИВО

ИЗ ПРВЕ МИНХЕНСКЕ ФБРИКЕ

ХАКЕРБРАЈ ПИВАРЕ

1 чаша 25 п. д. 1 кригла 40 п. д.

у Кући г. Белимарковића

С поштовањем
Карло Пероло

у Београд Октобра

ласник и главни уредник Пера Тодоровић. Одговорни уредник С. Јаношевић. Штампарија „код Просвете“ Позор. трг бр. 2.

БРОЈ 290 ПОНЕДЕЉАК 9 ОКТОБРА 1889. ГОДИНА II

ИЗЛАЗИ СВАКИ ДАН

БРОЈ 10. П. Д.

МАЛЕ НОВИНЕ

ДНЕВНИ ЛИСТ ЗА СВАКОГА

Писма и рукописи шаљу се Власнику „Малих Новина" Топличин венац бр. 17., на горњем спрату.

ЦЕНА ЗА СТРАНЕ ЗЕМЉЕ

А годину	30 динара
На по године	15 динара
На 3 месеца	9 динара

Претплата се шаље код свију пошта у Србији

Претплата из унутр. полаже се само код пошта

За Београд нема претплате — Лист се продаје на број

ЦЕНЕ ОГЛАСИМА

На првој страни од петит. реда 20. пр. дин. а на четвртој од петит реда 10 пр. дин.

ПРИПОСЛАНО стаје 50 пр. д. од петит реда.

LE PETIT JOURNAL

KLEINE ZEITUNG

Огласи јевтино, по потреби и са сликама.

За свако огласење плаћа се држ. таксе 20 пр. д.

ВЕЋИ ОГЛАСИ ПО ПОГОДБИ

БЕСЕДА

Којом је Краљевско намесништво, у име Његовога Величанства, Краља Србије АЛЕКСАНДРА I. отворило седнице ванредноме сазиву скупштине 8. октомбра 1889

Поштовани Посланици!

Са осећањима особитога задовољства поздрављамо добродошлицом вас, Народне Представнике, сакупљене овде први пут на основу новога Устава.

Изборомъ, који је 14. Септембра извршен свуда у најбољем реду, показао је српски народ да је достојан уставних слобода, јер је умео успешно да реши један тежак задатак у државноме животу: да сложи ред са слободом.

Од времена, кад се Народно Представништво последњи пут из овога дома разишло, извршене су у нашој Отаџбини промене од пресуднога значаја за њен будући уставни и државни живот.

Његово Величанство Краљ Милан, одзивајући се више пута изјављеној жељи народа за уставним преображајем, у договору са Великом Народном Скупштини, ном, дао је земљи нов Устав, којим су грађанска права српских држављана боље подјемчена, а правилан уставни живот Краљевине од могућих случајности потпуније обезбеђен.

Давши земљи тако слободоуман Устав, Краљ Милан одрекао се драговољно Престола, и 22. Фебруара ове године предао је, на свечан начин, Краљевство законитом своме Наследнику Своме јединцу сину Александру, који је одмах ступио на престо Својих предака под именом Александра I. Обреновића V.

Како Његово Величанство Краљ Александар није пунолетан, то смо, на основу Устава, примили Краљевску власт до Његова пунолетства Ми, Краљевски Намесници, што смо народу проклампцијом одмах објавили.

Поштовани Посланици!

Ова мирна промена на Краљевскоме Престолу, извршена строго по одредбама Устава, поздрављена је била у земљи као дело патриотскога пожртвовања бившега Краља и као почетак напредније уставне и парламентарне владавине у Србији. Народ је једнодушно поздравио долазак на престо Краља Александра као носиоца новога срећнијега доба. Са осећањима признавања према заслужној Народној Династији, а одушевљењубављу према младоме Краљу, Народ је из целе земље похитао. да Му поднесе своја честитања и изјаве своје оданости, кад је Он 20. Јуна, по завету Светога првовенчанога Краља, у седмовратној Жичи, на најсвечанији начин, био миропомазан на Краљевство.

Големо и усрдно учешће, које је народ тада показао, даје неумњиве доказе, колико се он осећа задовољан, што је велика промена на престолу свршена без оних криза, које су, на жалост, тако често српски престо, а са њим и Србију потресале. Нека је слава патриотској оданости, којом је Народ српски пригрлио племснити подмладак своје славне династије.

Не мање смо срећни, што смо у стању јавити вам, да је у овој свечаној прилици, Србија била почаствована и благонаклоном пажњом од стране Европских Сила. Сматрамо за пријатну дужност, да овде, пред лицем Народног Представништва, дамо израза дубокој захвалности према свима оним узвишеним Суверенима и Поглаварима Држава, који, са својим високим владама, или послаше или преко својих нарочитих изасланика изразише Његовом Величанству Краљу Александру своје симпатичне поздраве. Ми смо их примили као знак пријатељства и наклоности према Србији и њеноме узвишеном владаоцу.

Поштовани Посланици!

Примивши Краљевску власт у своје руке, Краљевско Намесништво сматрало је за своју дужност, да своја [illegible] ком стане на земљиште строго уставно. У то име оно је поверило владу људима, о којима је, према расположењу већине народа, држало, да су најпозванији, да му помогну повести државне послове у духу новога Устава.

Тешки су и многобројни задатци, које смо у наслеђе примили. Краљевско Намесништво и влада затекли су земљу у мучним финансијским приликама. С једне стране текућа велика отплаћивања државних дугова, а с друге стране неправилан државни буџет, који се са знатним дефицитом, због одлагања Народне Скупштине, већ три године повлачи, налагали су заповеднички, да се без одлагања предузму све мере, које су потребне, да се уз могућну штедњу, државни приходи што већма увећају и обезбеде.

У тој тежњи влада је одмах дефинитивно узела монопол дувана у државне руке.

Имајући нарочитих узрока, да и експлоатацију државних железница пренесе на државу, влада је и том мером припомогла истој тежњи: а благодарећи пријатељском посредовању француске владе, она је успела, да се са француским друштвом на лен начин споразуме. Вама ће бити поднесени законски предлози, који се односе на ову погодбу.

У тежњи, да се у отаџбинској Цркви поврати пореметени ред, нама је пошло за руком да канонску хијерархију успоставимо и мир Цркви повратимо. У тој истој тежњи вама ће влада поднети законски предлог, који смера на то, да се администрација Цркве и њени односаји према држави, у интересу како Цркве тако и државе, боље уреде.

[illegible] уређење наше војске потребује измене, како би наша укупна оружана снага, не оптерећавајући сувише државни буџет, своме задатку боље одговорила Наша влада поднеће вам пројект новога уређења војске и њене администрације, но коме ће се, задржавајући садању кадровску систему за редовну војску, повратити установа Народне војске.

Поштовани Посланици!

Нов Устав захтева промене у разним гранама нашега законодавства. У низу од више година Законодавно Тело имаће да ради на томе задатку. Садашња Народна Скупштина, сазвана по Уставу у овај ванредни сазив, имаће поред административних послова. који су јој Уставом намењени, и поред утврђења државнога буџета и финанцијских закона, који са њим стоје у вези, да донесе органске законе, који ће нов Устав у живот да уведу. Зато ће вам Наша влада поднети на решење закон којим се судска власт, коју данас врше полицијске власти, преноси на грађанске судодове, а у неколико и она судска власт, коју сада врше општински судови; изборни закон скупштински; закон о уређењу округа, срезова и општина; закон о пословном реду у Народној Скупштини; закон о општинама у духу општинске само-

управе, а у вези са овим и закон о општинским кошевима.

Поштовани Посланици!

Имајући да решава тако важне задатке: да се уставне одредбе органским законима у живо приведу, и да се економномно стање земље унапреди. Србији је потребан мир како унутра, тако и ван њених граница. Ми смо срећни, што вам можемо јавити, да су наши односаји како са суседним тако и са осталим државама са свим исправни и пријатељски; Ми смо својој Отаџбини не само очували оно пријатељство Сила које смо затекли, но смо били у стању још и да га развијемо и попунимо новим драгоценим тековинама. Ми смо, не мање, задахнути жељом, да споразумно са осталим балканским државама, негујемо слогу и мир на балканском полуострву, и да гајимо самостални развитак балканских народа. Ми ћемо, са својом владом, стално корачати овим путем, на коме су интереси српски најбоље закриљени.

Поштовани Посланици!

Желећи нам, у име Бога, срећан рад, оглашујемо, у име Његовога Величанства Краља Александра I, да су седнице овога ванредног сазива Народне Скупштине отворене.

Живео Краљ Александер I!

Живео Народ Српски!

у Београду 8 Октобра 1889.

Краљевски Намесници,

Јов. Ристић

К. С. Протић

[illegible]

Председник Министарског Савета
Министар Иностраних Дела,
Ђенерал
С. Грујић

Министар Грађевина
П. Велимировић

Министар Финансије
Др. М. М. Вујић

Министар Просвете и Црквених Послова
Св. Милосављевић

Министар Правде
Гл. Гершић

Министар Народне Привреде
Ст. Р. Поповић

Министар Унутрашњих Дела
К. С. **Таушановић**

Министар Војни
Д. Ђурић.

Због! — До виђења!

—

Још нема пуна година дана од кад „М. Новине“ излазе под мојим власништвом и уредништвом, и ја слободно могу с поносом рећи, да ни један српски лист до сада није за тако кратко време стекао тако велико поверење, тако леп глас, и тако свеопшту пажњу и пријем код наше читалачке публике, као што су то стекле „М. Новине“. Поред увођења и тегобних и веома ризичних новачења у начину претплате и продаје, на што се до данас није смело одважити ни једно српско уредништво, „Мале Новине“ ипак су данас и најраширенији, и најомиљенији, и највише читан српски лист.

За овај успех, драги читатељи, поред наше трудбе, и поред нашег својског заузимања око листа, ми поглавито имамо да захвалимо вама, вашој благонаклоној пажњи, вашем поверењу с којим сте прихватили наш лист и вашој љубави, којом сте још од самога почетка одликовали „М. Новине.“

Благодаран на обилном одзиву, ја сматрам за пријатну дужност у првом реду да благодарим штованим читатељима на одличној пажњи, којом су до сада удостојавали „М. Новине“ а за тим да их обавестим о приликама, у којима ће се од сад наћазити наш лист.

Притешњен несретном болешћу у јетри, од које давно патим, ја сам принуђен отићи из Србије, да у Јевропи код чувених лекара — професора и хирурга потражим лека моме недугу.

Знајући да ће глас о мом одласку у брзо проћи кроз целу земљу, ја сматрам за дужност да сам објасним мој одлазак, како му нико не би давао противан, па чак и извртнут смисао, који би могао нахудити „Малим Новинама“.

Пре свега,дакле, утврђујем, да ја из Србије одлазим једино због болести, и да ћу се на страни бавити само толико, колико буде најнужније и најпрече ради мога лечења.

Наравно, ја не могу сад овде погађати колико ће трајати тај рок, али, свакако, он се не може продужавати више од 2—3 месеца.

Међу тим, важна је околност, да ја ни за ово време осуства нећу престајати да суделујем и радим на листу.

И ако сам лист обезбедио новим млађим снагама, које ће га уређивати и стално радити на њему, ја ћу и сам редовно и потпуно правилно суделовати на листу, и за сваки број редовно слати чланке и друге радове, који ће листу давати живост, којом се и до сад одликовао.

И ако ћу бити удаљен по простору од штованих читатеља „М. Новина“, ја ћу мишљу и душом опет за то бити с њима, и као што сам се до сад старао да у листу вазда нађу места интересни и занимљиви састави, тако ћу се исто заузети сад, овако из туђине, да што више суделујем у листу, како штовани читатељи управо не би ни приметили да сам се ја удалио од листа. На против сва је прилика, да ћу сад, из туђине, моћи и више и боље радити на листу, јер ћу бити поштеђен од административних брига, многих посета и других потрзања, која су ми овде гутале много времена.

Подлистак „Силазак с Престола“ излазиће у листу редовно, увек бар на две стране. А чим буде ово свршено, доћи ће „Београдске Тајне“.

Обавештавајући о свему овоме штоване читатеље, ја их молим да „М. Новинама“ и у будуће изволе поклањати ону пажњу, којом су их и до сад одликовали, а наша ће брига и наше старање бити, да ту пажњу потпуно заслужимо брзим и тачним саопштењем свију важнијих новости и догађаја.

Користим се овом приликом, да, уз гоплу благодарност за досадашњи одзив, изјавим штованим читатељима „Малих Новина“ и моје искрено жаљење, што сам принуђен растати се с њима и да их скромно замолим, да приме моје срдачно

Због!

А ако буде божја воља, и Доскорог виђења о новој години!

Београд
Недеља 8 октобра 1889.

Пера Тодоровић

БЕОГРАДСКЕ ВЕСТИ.

—

Њ. В. Краљ извезао се јуче у 8 сахати у јутру у Топчидер.

*

Фамилијарни распоред официрски, тако се зове у вароши последњи указ министарства војног. Ми не знамо колико је истине у томе, али се у вароши о томе наводе прилично јаки докази, о којима ћемо говорити идући пут.

*

Споменик на Врачару ограђен је, како одиста заслужује. Али како нам јављају, никога нема да се брине да се ограда и споменик одрже у добром стању, већ свет разноси ограду и квари споменик. Успомени јунака којима је подигнут споменик, дужни смо бар толико признања, да се са сењака постави један шилбок који не би давао да се руши и квари знак признања, који је, истина скромно, подигло благодарно потомство.

*

Отпутовао. Власник и главни уредник нашега листа г. Пера Тодоровић, отпутовао је јуче изјутра у Беч, ради лечења свога поремећеног здравља.

Народна Скупштина

I РЕДОВНИ САСТАНАК

Недеља 8. октобра

(Свечано отварање)

Председник г. Пашић отвара у 11½ сати састанак и вели, како је скупштина известила владу о избору председништва, на шта је влада одговорила да је примила то к знању, и да у исти мах јавља да ће намесништво и влада доћи да отворе скупштину у 12 сати. Даје по сата одмора и моли посланике да се не разилазе те да дочекају намесништво.

У 12¼ долазе намесници, дочекани председницима, потпредседницима и секретарима.

Дипломатско тело сво заступљено. Присутни: митрополит, владике Јероним и Дучић, саветници, председници касације, апелације и главне контроле и официрски кор. Намеснике је пратила Краљева гарда. Дочекао их и испратио седми батаљон с војном музиком.

Скупштину је отворио читањем беседе први намесник г. Ристић. С десне стране његове стајао је намесник г. Протић а с леве намесник г. Белимарковић, обојица у генералској униформи, а тако исто и министар председник г. Грујић.

Читање беседе, коју доносимо на челу листа, скупштина је саслушала мирно, а на завршетку беседе при узвику „Живео Краљ“ скупштина се одазвала са Живео.

Намесници су се одмах по отварању Скупштине вратили у двор.

ИЗ БЕЛА СВЕТА

—

Краљ Милан у Паризу. — Истога дана када је стигао краљ Милан у Париз, посетио је по подне српски одељак на парискоj изложби. Краља је пратио српски посланик г. Грујић, а дочекао их је на уласку комесар српски г. М. Хаџи-Поповић, који је краља провео кроз целу српску изложбу, Доцније им се је придружио и г. Жиберт, српски конзул.

У недељу је посетио краљ Милан председника републике у елизејској палати, где је дочекан са свима почастима, које се одају страним владаоцима.

На главном уласку одала му је војничку почаст дворска стража; а војена музика одсвирала је српску химну.

Председник републике посетио је истог дана сасвим инкогнито српску секцију, у којој се је више од 1¼ часа бавио разгледајући подробно разне изложене предмете, а затим је одма вратио посету краљу Милану у Хотелу Бедфорд.

Јучер је краљ Милан посетио г. Спилер-а, министра спољних послова, који му је истог дана вратио посету у Хотелу Бедфорд.

Бугарски књаз Фердинанд у Паризу. — Књаз Фердинанд кренуо се је прекјуче у вече из Женеве и стигао је јуче у Париз у пратњи двеју особа.

Јуче по подне посетио је књаз светску изложбу заједно са бившом шпањолском краљицом Изабелом.

Он ће остати у Паризу неколико дана у потпуном инкогниту, а настанио се је у Хотелу Меурице, улица Риволи.

Како јавља „Матен“ књаз путује инкогнито ради своје личне сигурности; јер ове две године што их је провео на бугарском престолу навикле су га на велику предострожност, око њега вечито су се плеле замке и интриге.

Као циљ ов ме путу означава исти лист финанцијалне разлоге. „Да би се одржао на престолу, он је потрошио већи део свог имања, које је било велико.

Он је чак дао знатне суме новца Бугарској на зајам, јер је убеђен да је новац свуда, а наиме на истоку, моћна полуга, и да би положај књаза, који је осиромашио био врло тежак. Он дакле намерава да помоћу својих рођака и пријатеља дође наново до блага, које он сматра за неопходно нужно за његово одржање на престолу.

„У осталом дошао је у Париз пре књаза Фердинанда његов министар финанције, г. Салабашев, који је требао да спреми земљиште за свог владаоца.

„Књаз бугарски је дакле дошао овамо послом, а тај је посао од одлучна важности, јер ће од његовог успеха зависити владалачка будућност књаза Фердинанда.

— **Састанак Бизмарка и Калнокија.** Као што из Берлина, јављају „Преси“ састаће се ова два дипломата

у месецу октобру ове године у „Фридрихсру“ и то на позив књаза Бизмарка.

— **Из Граца** демантују вест извесних листова, који су донели, да ће се бив. бугарски кнез Батемберг састати са кнезом Фердинандом у Паризу, јер се зна, да Батемберг није никуд из Граца одлазио нити намерава где ићи

— **Из Берлина** јављају да ће за време одсуства грофа Бизмарка, заступати у пословима спољне природе саветник Холштајн.

— **Из Берлина** побијају вест, као да је састанак царева руског и немачког био хладан, на против отуда уверавају, да су оба цара готово непрестано заједно били и врло срдачно један према другом понашали се, а то се још и тиме утврђује, што је руски цар позвао немачког цара на маневре, које ће се идућег лета у Русији држати, и тај позив као да је цар немачки одмах и примио.

— **Румунски министар у Бечу.** У част г. Лаховарија, румунског министра, давао је г. Калноки, министар ручак на коме су била следећа лица: румунски посланик у Бечу г. Вакареску, министар председник Тафе, угарски министар председник Тиса, војни министар Бауер, министар финанције Калај, министар привреде Запри и начелник мин. Зечени.

СМЕСИЦЕ

— **Весели путник на други свет.** Ових дана је у Еперјешу сахрањен надзорник тамошње тамнице Арнолд *Фабри*. Он је целог свог живота забављао своје познанике својом хумором, а боловао је од цигерице, надајући се сваки час смрти. С тога је недавно позвао власника погребног друштва, те се с њим весело разговарао о трошковима свог погреба Све је ишло лепо и глатко, само су трошкови мртвачких кола обављени од 40 на 35 фор. „Ја ћу и онако путовати напоље а нећу се вратити натраг“, рече шаљиви кандидат смрти. Сутра дан је вечити шаљивац на веки заћутао.

Ред примања по министарству

Министар унутр. дела: сваки дан пре по дне од 12—1 часа пре подне.

министр. иностр. дела: четвртком од 11—пре подне.

Министар војни сваког дана од 11—12 ч осем недеље и празника.

Мин. правде: сваког дана од 9 и по часа преподне.

Мин. привреде, понедеоником, уторником четвртком и петком од 11-с пре подне до 1 по подне.

Министар финанције уторником и петком

Мин. Грађевине; сваки дан од 11—пре подне.

Мин просв. и црк. дела петком од 1 до 12 часа пре подне.

СВАКИ ДАН

КОНЦЕРАТ

у „Хотел Империјалу“

под управом импресарија

ЈОЗЕФА ЈУХАСА

Светски и изванредно вешти музичари, кловни и инструментални вештаци

БРАЋА КУТМАН

који су на 36 специјалних инструмената с великим допадањем у свима великим европским варошима суделовала, до сада невиђени комад

GLOCKENSPIEL NON PLUS ULTRA

Ступање чувених енглеских певачица

СЕСТАРА ВАНТОН

Даље чувена бечка певачица: **г-ца Мирцл Жтрингер**, млада певачица: **г-ца Малвина Валкхајм**, омиљени комичар г. **Карл Блумау**, чувени мимичар и игро-комичар г. **Жак Глазер** уз суделовање пијанисте г. **Рудолфа Молодијецког**.

Програм је врло интересан и за фамилијарну публику удешен.

Улазница 60 п. дин. од особе

713 6—10

НАЈНОВИХ ЖЕНСКИХ

ТРИКО-РЕКЛЕ

ЗА ЈЕСЕЊУ И ЗИМСКУ СЕЗОНУ

У ВРЛО ВЕЛИКОМ И ОСОБИТО ЛЕПОМ ИЗБОРУ

ДОБИЛА ЈЕ И ПРОДАЈЕ

По цени јефтиној и утврђеној

Галантериска трговина

КОСТЕ НИКОЛИЋ

УЛИЦА КНЕЗА МИХАИЛА

658,5—6

САМО КОД

ЈАКОВА КАНАРИКА

у кући г. Милије Карастојановића у кнез Михајловој улици број 21.

Може се добро и јефтиније но игде купити Мушког и дечијег одела јер је избор тако огроман да сваки по својој вољи може изабрати **по квалитету и цену.**

понизни

721,3—10 **Јаков Канарик**

НОВА КЊИЖАРА

У Београду.

Намеран сам да о Митрову-дну отворим овде у Београду

КЊИЖАРСКУ РАДЊУ

по свима њеним гранама.

Ово јављам књижевницима и издавачима, који би хтели ступити у везу.

Писма ваља за сад упућивати у мој стан: Београд дворска ул. бр. 7.

2 октобра 1889.

Београд.

М. Ђорђевић — Призренац.

2—3

др. В. Суботић

Вратио се с пута. Болеснике прима од 2—3 сата по подне у своме стану у Андрејевићевој кући Цариградска ул. бр. 1.

723 2—3

СТАН са 4 собе малане, свима осталим удобностима -и водоводом за кујну и нужник. Издаје се о Митрову дану. У кући „Стари Телеграф“.

699 5—10

ДЕЛА

г. ПЕРЕ ТОДОРОВИЋА

КЊИГА ЗА ГРОШ

зашла је из штампе трећа књижица овога издања под именом

ЛЕПЕ ГРЕШНИЦЕ

свеска друга

Може се добити у уредништву „Малих Новина“ и у књижари код „Св. Саве‘ Поруке из унутрашњости треба упућивати у књижару „Св. Саве“ у кући г. Андрејевића спрам спомен-цркве Београд.

ФАРБА

Фирнаја, лак четке и сав модерски и фарборски прибор најбољи је и најјефтинији код

ДИМИТРИЈА М. ЂОРНЂА

У БЕОГРАДУ

спрам споменика Књаза Михајла

ПРОДАЈЕ НА МАЛО И НА ВЕЛИКО

ЦЕНОВНИК ШАЉЕ СВАКОМЕ

НА ЗАХТЕВ 688,4—10

ЈЕДИНО СИГУРНО СРЕДСТВО

против пантљичаре — глисте

По апробацији санитет. шуковника Г. Д-ра Холеца

Прави се само У Апотеци

код Белог Орла на Дорћолу

О сигурном дејству, уверили суђе и остала наша г. г. лекари.

Пошто сам апарат усавршио, где се исти лек прави, моћи ћу јевтиније давати но до сада.

Ђорђе Димитријевић

93,1—5 апотекар.

НА ЗНАЊЕ

НАЈГЛАВНИЈЕ, са највећим згодитцима вучење лутријеко-француски државни лозова, **јесте 31** Римски по нашем **19 октобра** т. г. ког дана и изложба Париска закључује се.

Овога дана извући ће се један најглавнији згодитак

од 500.000 дин. у злату

Ови лозови које ја продајем; само су са НУМЕРАМА *без серија*,

Лоз са жиговином кошта 17 динара

Ко жели да на овако сигурној и повољној лутрији игра; нека похита са куповином, јер од исти још врло мали број имам непродатих лозова. и исти играју до 1964 год.

2. октобра 1889 г.

Београд.

Аврам М. Леви

7о8,2—5 овд. мењач.

КУЋА у кнез Михајловој улици број 36 издаје се под кирију од 1. Новембра са 3 собе, предсобље, кујна соба за момке, подрум и шупа. Обратити се у дрогерији Ђурђа и Марковића.

706, 2—6 *Милева Марковић.*

ДУЋАН у Васиној улици бр 6 до позоришта издаје се од 1 Новембра ов г. под кирију. ваеи погодбе упитати Ант Бодиј судију в. суда или Милив ја Барјактаровића писара мин. спољни послова. 724а 1—5

ЗАСЕБНА КУЋА са 6 соба на Калимегдану, између г. Марка Стојановића, адв. и г. Јоца Божића чиновника даје се од 1. новем. тек год. под кирију.

За услове треба запитаа. г. Ј. Х. Д. Рашу, поштарт г. Ђ. Чупића дуванџију или потписанга.

Коста Д. Главинић.

6 922—4 проф. вел. Школе.

ЈЕДАН ФИЈАКЕР (батар са јевтином ценом продаје Васа Поповић комисионер Београд,

695 3—5

ВОВУ КАФАНУ на дорћолској пијаци издајем одмах од 1 новембра под кирију. У високој улици издајем под кирију један стан од три собе, кујне, ћилера и подрума, Сем тога у истој улици издајем још и две ново намештене собе за самце.

Франц Брандл

718 3—6 фарбар.

у кофани код

АМЕРИКЕ

НА ЗЕЛЕНОМ ВЕНЦУ

Имам на продају, Један добар **Билијар** (**карамбол** са целим прибором, такисто један **кредењц** најновије системе за отмене кафане са умереном ценом..

Тако исто може се добити **бела и црна** вина на већу и мању количину,

687,2—6 **Б. П Марјановић**

Наш мили и нигда непрежаљени

ВЛАСТИМИР

2-гог овог месеца испусти своју анђелску душицу.

Ову тужну вест по нами јављамо нашим сродницима пријатељима и друговима.

Ожалошћени

отац; **Мита Јовановић**, судија, мати **Персида** са осталом родбином.

728 1—3

ОБЈАВА

поштованој публици да се од данас у Рестоурацији КОД

ХАЈДУК ВЕЉКА

ТОЧИ

БАВАРСКО ПИВО

ИЗ ПРВЕ МИНХЕНСКЕ ФАБРИКЕ

ХАКЕРБРАЈ ПИВАРЕ

1 чаша 25 п. д. 1 кригла 40 п. д.

у Кући г. Белимарковића

С поштовањем

Карло Пероло

у Београд Октобра

Власник и главни уредник Пера Тодоровић. Одговорни уредник С. Јапшевић. Штампарија „код Просвете“ Позор. трг бр. 2.

БЕОГРАД „СВЕТОЗАР МАРКОВИЋ“ ВИШЕЊА КЊИЖАРА

УНИВЕРЗ. БИБЛИОТЕКА „СВЕТОЗАР МАРКОВИЋ“ БЕОГРАД

БРОЈ 291 УТОРАК 10 ОКТОБРА 1889 ГОДИНА II

ИЗЛАЗИ СВАКИ ДАН

БРОЈ 10. П. Д.

МАЛЕ НОВИНЕ

ДНЕВНИ ЛИСТ ЗА СВАКОГА

Писма и рукописи шаљу се Власнику „Малих Новина“ Топличин венац бр. 17., на горњем спрату.

ЦЕНА ЗА СТРАНЕ ЗЕМЉЕ

а годину	30 динара
На по године	15 динара
На 3 месеца	9 динара

Претплата се прима код свију пошта у Србији

Претплата из унутр. полаже се само код пошта

За Београд нема претплате — Лист се продаје на број

ЦЕНЕ ОГЛАСИМА

На првој страни од петит. реда 20. пр. дин. а на четвртој од петит реда 10 пр. дин

ПРИПОСЛАНО стаје 50 пр. д. од петит реда.

LE PETIT JOURNAL

KLEINE ZEITUNG

Огласи јевтино, по потреби и са сликама.

За свако оглашење плаћа се држ. таксе 20 пр. д.

ВЕЋИ ОГЛАСИ ПО ПОГОДБИ

Позив на претплату

ПАКАО

Тако ће се звати најновије дело г. *Пере Тодоровића*.

Познато је да је у јесен 1883 год. г. Пера Тодоровић, као члан радикалног главног одбора, био прво осуђен на смрт, а после помилован на 20 година затвора.

Скоро две и по године провео је г. Тодоровић у београдској тврђави, као осуђеник, у непосредној близини робије и робијаша, у непосредној близини овога мрачног царства беде и злочина, царства које се најзгодније даје обележити именом „Пакао“.

Г. Тодоровић имао је прилике, да из непосредне близине проматра и проучава овај „Пакао“ *и његове становнике*.

Какви се страховити злочини не дешавају у Србији Каквих ти страховитих хајдука и злочинаца нема код нас! И на послетку куда одлази, где се стиче све то? у београдски град!

А у том београдском граду провео је г. Тодоровић две и по године. Имао је, дакле, прилике да овај „Пакао“ и његове становнике проучи на лицу места. Он је то и чинио. У делцу „*Пакао*“ биће испричано оно, што је г. Тодоровић успео сазнати и проучити за време свога тамновања.

Делце је веома интересно. Уверени смо, да ће га публика у сласт прочитати. Али да би се оно могло појавити, апелује се на поверење и одзив штованих читатеља.

„*Пакао*“ изаћи ће у току месеца Октобра и имаће свега *шест свешчица* обичне осмине, по два табака у свесци.

При распродаји, свака свешчица **коштаће 30 пара динарских** — укупно цело дело **један и по динар**.

Но ко се у напред претплати, и одмах пошље новац, добиће цело дело за **један динар**.

За излазак дела гарантује штампарија. Њој ваља слати и претплату,

Београд
3. Октобар 1889.
Издавалац „Пакла“
Штампарија „код Просвете.“

†

Нашем добром и непрежаљеном

МИХАИЛУ К. РУСИДЕСУ

бив. инжињеру мин. Грађевина

Даваћемо шестомесечни парастос у цркви Св. Марка у четвртак 12 тек месеца у 9 часова пре подне.

Молимо пријатеље и другове покојникове да овом тужном помену изволе присуствовати.

Ожалошћени:
Константин Русидес
са синовима.

730 1—2

др. В. Суботић

Вратио се с пута. Болеснике прима од 2—3 сата по подне у своме стану у Андрејевићевој кући Цариградска ул. бр. 1.

723 2—3

БЕОГРАДСКЕ ВЕСТИ.

Одбор за кварт теразијски. И у кварту теразијском изабран је одбор за прикупљање добровољних прилога нашој браћи Црногорцима, који ће се населити у округу топличком. У одбору су ушла ова господа: Михаило Јанковић, кафеција; Дим. Кнежевић, трговац; Милош Обркнежевић, ковач, Милутин Марковић, адвокат; Рака Миленковић, типлер; Јован Ђурићић, књижар; Алекса Јањић, кафеција; Јован Селесковић, кафеција; Свет. Лонгиновић, порески надзорник; Свет. Јаношевић и Чеда Поповић, новинари.

Овој ће се господи прилагати прилози у новцу и стварима.

Да би пало што више прилога, одбор намерава ускоро да приреди једну лепу забаву у гостионици на „Булевару“, за коју је цељ гостионичар, г. Алекса Петровић, на чему му хвала, бесплатно уступио дворане.

Тако исто намеравају неке кафеције у кварту теразијском да приреде забаве у горњој цељи и чист приход од њих предаће одбору. И њима хвала.

Благајник одбора је г. Мијаило Јанковић, кафеција код „Пауна.“ Њему ће разне корпорације, које желе што приложити, прилоге давати.

Не сумњамо да ће одзив грађанства у кварту теразијском бити сјајан

*

Постављења. Павле Стојановић за магационара II класе царинарнице Суковог моста; Сретен Благојевић за писара II класе царин. београдске; Владичир Мариновић за прегледача III класе царин. београдске. Даље: Данило Милосављевић, за помоћника V класе благајнице окр. смедеревског.

*

Из суднице. У суду варошки Београда био је 6. о. м. претрес Станоју Богдановићу, Милану и Николи Грујићу, Петру Ђукићу — Врангашу и Мијаилу Мирчетовићу, за више простих и опасних крађа извршених овде и у Аранђеловцу. Судила је порота и нашла је, да оптужени Никола и Петар нису криви, а остали оптужени да су криви, и осудио их, и то: Станоја и Милана са по 20 година робије, а Мијаила са 6 месеци затвора.

Станоје и Милан препредени су зликовци. Обојица су раније више пута осуђивани за опасне крађе. Овом приликом обојица би били осуђени на смрт, али то није учињено само с тога, што је Станоје у времену, кад је за ранија дела био осуђиван, био малолетан, а Милан је и сад малолетан.

*

Исправка. Погрешно смо јавили пре неколико дана у нашем листу, да је самоубиству Живојина Тајсића узрок љубав. Он се убио због недаће у школи.

Разузданост у војсци. У суботу у вече били смо очевидци једног доиста жалосног примера, који нам је посведочио наше давнашње мишљење, да је морал у нашој војсци управо никакав. Да нас не боле, да нам не натерује црвенило стида на образе, да се таквом ругобом не баца љага на целу српску војску, на њен морал, на њену дисциплину, не бисмо се ни латили пера, да ма и једном речју поменемо једну такву гнусобу, — Били смо у „позоришној кафани“, кад око 11 и по часова улази некакав војник, распојас, с раскопчаним шињелом, без тесака, — прави башибозук. Рекли би да је пијан, али, на против, био је у оном стању кад мозак ради, кад се хоће *баш нарочито* све да каже. Седе до стола неких младића и стаде на сав глас да им се као жали како му је тешко у војсци. Из његовог разговора дознадосмо, да се зове Ђока Јовановић, да је утекао то вече из затвора, да има брата Јоцу Јовановића, који се вели, „храбро борио против напредњака 14 и 15 маја, и за то га неправедно затворили, па кад су видели, да човек неправедно страда, пре неки дан га пустили“ „Тужио се“, даље, како и он страда и за тим је осуо поворку псовка и грдњи, псовао је све на свету. Псовао је владу, војску, онога који га је први пут уписао у војску, онога ко је установи, па за тим... грозно, страшно из уста једнога војника, коме је то свето знамење, где стотине гину, да одрже тај понос војнички.... опсовао је заставу, медаље, и све што само покварењој и гадној души падне на ум. Ма да га је кафеција стишкавао, покушавао да га удали из кафане, тај „дични“ војник није се дао ни опепелити. Баш кад је псовка била у највећем јеку, уђе у кафани г. Јован Ђорђевић, судија — потпуковник, са још једним господином но одмах се и врати. Али да је сад било стати па чути шта развеза ова гнусоба. Најпогрднијим именима, најгрознијим, амалским, и лађарским псовкама частио г. Ђорђевића, просуо најбасословније ствари, па све то крунисао неком замршеном, тајанственом причом о неких 200 дуката дато као мито, другом једном пуковнику, г. П—лићу. Ми се обраћамо г. министру војном, обраћамо се свима онима којих се тиче, и питамо их, докле ће мо се суретати са оваким примерима који дају врло бедну карактеристику о нашој војсци; докле ће мо тако суретати гомиле пијаних и полу-пијаних војника, који ће нам досађивати с неким њиховим глупим и измишљеним жалбама, и стрепњом, да нас не нападну, не осакате, не учине какву штету. Надамо се да ће г. министар војни предузети што по овој ствари, коју изнесмо, са најбољом жељом, да то буде последњи случај који износимо. О истинитости овога војне власти могу се уверити од самог кафеције, његове послуге и оно неколико младих људи, до чијег је стола тај војник седео. Какав је у опште човек тај војник, види се најбоље из тога што кад случајно кафеција изађе својим послом из кафане, баш кад је и г. пуковник Ђорђевић изашао, мислећи да је кафеција изашао да га тужи г. пуковнику, рече:

„[illegible]ека, нека само проба, казаћу ја моме брату Јоци Јовановићу, тукао је он толике напредњаке те неће Базрђана“.

Ми смо учинили са своје стране, и сад је на г. министру војном, да он предузме што треба по овој ствари, а ми ће мо се састарати, да известимо своје читаце како је ова ствар решена.

*

Што ли то, Боже? Луче је приказиван на нашој позорници нов комад „Богумили“ од М. П. Шапчанина, управитеља позоришта. Кад смо послали реверс, у најлепшој жељи да донесемо рецензију о томе комаду, као новини на нашој позорници, били смо одбијени од г. благајника са речима: „Немам налог за „Мале Новине“. Дакле, наш се лист изузима, ма да су све редакције, које су хтеле присуствовати, биле заступљене. Што ли то, Боже?!

*

Даворије. Нев. друштво „Даворје“ отпочело је своје редовне часове Тако исто отворило је нов упис у чланство, с тога се позивају сви они љубитељи певања који би желели постати чланом те дружине да се писмено обрате управи — скопљанека улица.

НАРОДНА СКУПШТИНА

II РЕДОВНИ САСТАНАК

Понедељак 9 октобра

На дневном реду *избор одбора за адресу* и *извештај верификационог одбора.*

Састанак почет у 9 сати 40 минута. Председавао председник г. *Пашић*, за министарским столом г. г. министри војни, просвете и полиције, а доцније и министар председник и министар правде.

Присутно 83 посланика, што је довољно за решавање.

Председник опомиње поланике да долазе уредно у заказано време те да се због њих не задржава посао.

Одобрена су осуства: на 10 дана г. Анти Радосављевићу и г. Велизару Кундовићу и 30 дана г. Стеви Гричаревићу.

Читају се честитке међу којима и депеша бившег краља Милана, која гласи:

Гариз 8 октобра

И ако сам својом неповолебљивом и тврдом вољом удаљен од сваке политике, ипак трајан сурадник на новом уставу и као Србин осећам дужност на данашњи дан честитати Народ. Скуп. Њен први састанак на положеном темељу нових установа. Србији предстоји леп и правилан развитак. Народној Скуп. плодан частан и благодаран рад. Нека јој је срећан на славу и корист миле домовине и престола. Живео Краљ Александар I. Живио Народ Живела Народна Скупштина.

Милан.

На завршетку чу се неколико узвика живео.

После овога читане су неке молбе и жалбе на које председник рече да ће се упутити одбору за молбе и жалбе кад се изабере, а избор ће ставити сутра на дневни ред

На предлог председников за потписнике протокола изабран су г. г. Арса Дреновац, Божа Кундовић, Сима Несторовић, Јова Николић, Стева Миљковић, и Коста Јуришић.

Сима Несторовић вели да се не може примити, те на предлог председников би изабран г. *Пинта Срећковић.*

Председник вели како је на дневном реду бирање одбора за адресу. По уставу избори се врше тајним гласањем и по секцијама, на које је скупштина већ подељена. Предлаже да свака од 7 секција бира по два члана за одбор, што скупштина и усвоји.

У одбор за адресу изабрани су: гг. Милан Ђурић, Д. Лаза Илић, Ранко Тајсић, Андра Николић, Тодор Тушковић, Ј. Ђаја, Ђока Новаковић, Мијаило Новаковић, М. Лешјанин, Дим. Катић, Н. Пашић, Ђ. Милијашевић, Поп Марко Петровић, Пера Максимовић.

Председник позва скупштину да пређе на претрес друге тачке дневнога реда, на *извештај верификационог одбора.*

Г. Кундовић вели, како је до сад практиковало да скупштина не улази ни у какав даљи рад док не одговори на престону беседу, што у осталом изискује и сама учтивост према круни. Он не види разлога да се и сада уступи од досадање праксе.

Око овога се развила прилично велика дебата г. Кундовића потпомагали су г. г. *Рибарац* и *Аваикумовић* који је последњи напоменуо како је председништво припремило мањини изненађење тиме, што је ово питање изнето тако брзо на ред, ма да за проучавање његово треба прилично времена јер су сада због система бирања и изборна акта већа. Даље је напоменуо како је јуче питао председника, хоће ли изнети на дневни ред извештај верификационог одбора, на што му председник ништа позитивно није одговорио ма да би му то било потребно јер би он онда проучио изборна акта.

Против предлога г. *Кундовића* горили су гг. Риста Поповић, Пера Максимовић и Пера Ђорђевић који су доказивали да је боље да се најпре сврши с прегледом посланичких пуномоћија, па ко остане посланик да потпише адресу, што би свакојака била већа учтивост.

Г. *Васа Манојловић* такође говори против г. Кундовића говори о писаном и обичајном праву и тражи да се сви соображавају закону.

Г. *Рибарац* одговара г. *Манојловићу* и вели како овде неумесно се говори о писаном и обичајном праву и како он не тражи од г. Манојловића уputства шта је писано а шта обичајно право. Најзад тражи од г. Манојловића да му каже, по ком то писаном или обичајном закону има да буде оно што већина хоће.

Пошто је говорио још г. председник и напоменуо да је он рекао г. Авакумовићу да ће се по свој прилици на дневни ред изнети извештај верификационог одбора и да је то питање на дневни ред још синоћ изнето како то закон захтева, скупштина усвоји изнети дневни ред.

Известилац верификационог одбора Ц. Ђорђевић чита извештај одборски који смо саопштили још раније.

Г. *Рибарац* узима реч и вели како је извештај диктиран партизанством исто онако као што су вршени и избори, који за сад одиста нису били слободни као што то устав хоће. Напомиње незаконитост које су под видом слободе и законитости вршене, и у томе су поглавиту улогу играли кметовски регенти. Са сажаљењем констатује, да на кметовским столицама *седе лаковци и фанфикатори*, који су као кметови имали да очувају слободу избора...

Говор г. Рибарчев изазвао је у скупштини жив покрет и брујање и последње речи његове изазвале су ужасну ларму и немир.

Усред овога немира, ларме и граје председник предложи да скупштина оде на подворење Краљу, што скупштина усвоји и у $11\frac{1}{2}$ сати оде у двор.

Идући састанак биће сутра.

С улице и скупштинске галерије.

Егзарх, епархиске и обласне владике, велики иконом. У недељу пре подне у скупштинском ходнику један либерални посланик чита из „Хришћанског Весника“ нацрт правила о црквеним властима и објашњује остатима, колико ће Србија имати владика и „иконома“, и колико ће то стати Србију.

Један радикални посланик са села рече:

— Па то ли нам је наша мука. Зар се толико мучисмо, да повећамо број владика и да више издајемо паре. Нама не требају толико владике; доста нам је и ово што имамо. Ако коме требају, нека плате из свог џепа. Па шта му је то и шта ће му тај „иконом“, што хоће 7000 динара плате. Све нам то не треба. Треба људима пара и положаја, па не знају како ће, но праве неке законе а не питају који ће то све и од куда платити. Нека батале они и егзарха и владике и све.

*

Јунак јучерашње седнице. Јунак јучерашње седнице скупштинске био је г. *Стојан Рибарац*, који је најпре лепо одговорио г. *Васи Манојловићу* на његово писано и обичајено право, чије помињање у ствари, која се расправљала, није имала ни најмање места. За тим је држао други подужи говор о извештају верификационог одбора. Овај говор његов изазвао је толику буру у скупштини, да смо мислили доћи ће и до гушања. И одиста, да г. председник није употребио баш моменат, кад је скупштина била у највећем раздражењу, да је позове да учине подворење Краљу, но да је рад продужен, који зна какве би размере узело то раздражење скупштине.

Како мисли галерија. Кад је јуче читан извештај верификационог одбора, којим се поништава избор г.

ПОДЛИСТАК

УКРАЂЕНА СРЕЋА

ПРИПОВЕТКА

од В. И. Немировића — Данченка

(с руског)

I.

Историја наказе.

Сирота мати, свакад је плакала. кад би погледала на мене.

— Колика је несрећа само за то, што си се родила као женско. — Мушки могу бити наказе, девојка — никако.

Доцније сам и сама видела да је то одиста велико зло.

Још кад бих ученица више жен. школе, деца се заглеђиваху у мене са неким чуђењем.

— Мама, зашто је она тако ружна? упита једно балавче даму једну, која га вођаше за руку.

— То ју је, душице, Бога покарао, објасни му она оштроумно. — Нија слушала маму па ју је Бога покарао.

— Каква наказа! чујаше се по некад за мном. — Ето наказе! довикиваше се младеж, видећи ме на улици. Васпитанији људи ћутаху; но ма да ја и не чујах ништа, никад се нисам варала по изразу њиховних лица и очију, о упечанцима, које на њих производих. Та и где ћу се обманути? Зар ја нисам сама себе видела у огледалу? Зар ме учитељи не остављаху нарочито на миру, да не би гледали у моје лице? Ја сам се учила одлично, свагда сам знала своје задатке. Но никад нисам налазила код њих оног ласкавог осмејка, који је обично припадао мојим другарицама. А међу тим ја сам била паметнија од свију. Ја сам много мислила, мислила и онда, кад су њихове кокошије главе биле пуне само играчкама и луткама. У осталом то је и појмљиво; ја бих незадовољна животом. По некад ми се дешавало да се расторочем. Сећам се некако, код једне другарице беху се сабрале девојке, дођох и ја. Тог дана бех ванредног расположења — кикотала сам се, насмешкивала друге. Све ме окружише. Осећах се добро загрејах се, са свим се заборавих.

— Како је оштроумна а'... каква наказа! примети својој сусетци једна госпођа мислећи, да ја не разумем енглески.

После овога ја постадох са свим ћутљива Беше ме срамота да обраћам на себе општу пажњу, боље је остати у буџаку. Смејах се и оживљавах само са матером, која ме по целе часове слушаше, разговараше са мном као са одраслом. По некад очајавах. „На што ми је оштроумље?, мишљах ја. — Мушкињама оно са свим није путно, они то не траже“. Лидочка Шатилова славила се својом феноменалном глупошћу. Њу је било могуће убедити да палидрвца расту готова на дрвећу, да су јуче н. пр. у Морци и Ляговци (речицама) видели кита, да има особити род гусака, које су од природе начињене као јабуке: Но за то опет она беше веома лепа, око ње су свагда облетали кадети и гимназисти и она свагда беше весела. Ја сам веома много читала. С почетка се одадох романима но после ми беше на њих досадно. Толико ми беше да гледам хероје, које аутори онако красно цртаху. Отпочех да се занимам озбиљним књигама, бацих стихове и приче. Мене сматраху претераном позитивистиком, жестоком. Па ни мати ме није разумела. Сазнање своје несреће сувише рано сматраше она као слабост срца.

— Како си ти Оља, чудна говораше она с незадовољством. — У таквим годинама нужно је да имаш више фантазије, уображења!

Боке Генчића због недовољног броја година, многи с галерије, што је са свим природно, зажелели су да виде тога господина, који је тако млад дошао у скупштину. И кад су га видели, многи су приметили:

Море, па не изгледа тако млад има њему и преко 30 година.

Један човек од својих 50—60 година рече:

Море ја бих платио да хоће ко да ме начини тако младим.

А нијетим и нужда да га не приме, — рече онај први, има их много тако, да им он један не би ништа сметао.

Е, рече трећи, — али се мора пазити да се не огреши о закон.

Море! какав закон? Људи праве људи и вршe законе, — рече опет онај први. — Па и Таушановић и многи његови другови 1880 нису имали довољан број година; и онда су били исти закони, па су они опет остали посланици и ако нису имали по 30 година. Закон је онакав како га људе врше. Председник звони, и овај се говор прекиде.

*

Како је примљена честитка. Јуче кад су у скупштини читале честитке опазило се међу скупштинским секретарима неко мување. Једна депеша иде им од руке до руке, док најзад не дође у руке г. Добре Ружића. Многи на галерији примете: „Море, он је хаџија честитао" И одиста г. Добра прочита депешу на којој је потпис „Милан". Кад је г. Добра прочитао депешу, он погледа по скупштини. Посланици се најпре насмејаше па онда викнуше један пут, али не тако од срца „Живео".

Да шта ће. Ономад кад је било свечано отварање скупштине, дошло је и цело дипломатско тело. Министарство спољних послова послало је два своја чиновника: г. Вавасера и Алкибијада Нушића, да их дочекају. Оба господина била су у фраковима, с белим марамама и рукавицама, и клаком г. Вавасер остао је да дипломате дочекује у дипломатској ложи а г. Нушић на вратима пред басамацима. Он је спроводио дипломате до горе, где их је дочекивао г. Вавасер.

Спроводећи једнога дипломату, он рече нешто што је изгледало налик, као кад се брзо каже: „лево, лево!" Један ће онда приметити.

— Море, како се овај наш Алко споразумева с дипломатима? Мени се чини да он не зна француски, а учини ми се и то, да овоме, што сад прође рече: „лево, лево"

— А шта ћемо им ми, што нису научили српски! За њихову љубав тек Алко не мора знати, или тек сад учити француски.

— Море не чини ништа, рећи ће трећи, што не зна француски. Он може с њима и мимиком да разговара.

*

Забрана. Председник скупштине забранио је свакоме, који није посланик, да у ази у кафану у скупштинској згради.

ИЗ БАЛКАНИЈЕ

Балканска кореспонденција доноси извод из „Massager d' Athenes" следеће: Супарништво између Грчке и Бугарске односно Македоније, дошло је већ до свађе Бугари полажу право на основу народног принципа, а Грци опет доказују историчким правима за Македонију. ако би Бугарска ма по чему ту земљу напустила или би била принуђена то учинити.

Узроци и историска права Грчка већ давно су у јавности расправљала. Они полажу право на јужни део и центар Македоније и привржености у изнесним варошима Све то, вели се, иде у прило Грчке.

С друге стране не да се порећи, да Бугари и Срби имају право полагати на северни крај Македоније, јер је насељеност од те народности. Али Бугари нису са тиме задовољни него полажу право до егејског мора и теже да Грчки уплив са свим из Македоније истичну. А Срби се задовољавају са покрајином, која се граничи са њиховом земљом.

Подела Македоније зад вали би велике тешкоће. Говори се о неким понудама и предлозима што је Бугарска повела Грчкој: али је то одбивено од Грчке владе, ћутећки, а тиме хоће да покаже Турској своје лојално понашање.

Сад тек пошто је Грчка одбила бугарске предлоге, бугарска је изјавила Порти, да неће то питање сад потрзати, докле у критском питању не види, да ли ће се какве концесије учинити Грчкој. Не треба се нимало чудити овој дволичности бугарске, која тежи, да учини неспоразум у Атини и Цариграду, те да отуда извуче за себе користи. Бечке вести тврде, да овај к рак бугарске иде у прилог одржања мира. Али ове вести нису сигурне, јер Беч није поуздан извор за овакве ствари. Свакојако очекује се, да ће грчка влада одговорити како треба на ове бугарске сплетке те да спречи сумњичење у земљи и код своје скупштине.

Пестер Лојд јавља: По свој прилици биће постављен за министра спољних послова на Цетињу војвода Вукотић, на место умрлог Радонића. Ових дана креће се 1200 породица са 6340 душа из Црне горе за Србију, па ће преко Херцеговине и Босне проћи. У Херцеговини и Босној спремљено је за њихово издржање док буду туда путовали и опређено је све, да им се олакша овај трудан пут.

„Пост" доноси из Букурешта следећу депешу:

За сад се ништа не чује о утврђењима у Румунији, али зато говори се о појачању и повећању војске. Ово се сматра као знак, да Румунија не намерава нападати него бранити се од јужног комшије. Наочито се ово изводи и са тога, што Руска стратегија циља на то, да ослаби центар сила. Рат не би се вели почињао, док Аустрија неби била изазвата кад се Балкан упали, и док Аустрија не ступи у акцију. Даље се приписује некаква хвала, што је Кобург изиграо мисију Долгорукија и назива овога, другим Каулбарсам.

У Румунији као да кабинет намерава војевати противу Спахија који су наклоњени и симпатишу Русији.

Ратна спрема у Србији пада у очи у толико што земља не може те терете издржати. Посматраоци свију ових догађаја може закључити да сва та радња циља на то, да се створи грозничаво политичко стање.

Из Беча јављају. Као што се из Букурешта чује, Румунија је склона, да попусти у својим претензијама односно склапања трговачког уговора, и та вест доводи у свезу са путовањем Лаховарија у Бечу, који је тамо дао личног уверења владе, о пријатељском расположењу на спрам Аустрије и да жели добре односе трговине утврдити. Румунског министра путовање у Беч, није обичан акт куртазије, него фактична жеља, да створи добро мнење и уверавање о жељама, да се створе бољи односи између Аустрије и Румуније, као и то, да сондира земљиште, како од томе у Бечу мисле, те да по повратку своме може своје другове обавестити. Као доказ са те тежње, служи и то, што је Лаховари поред обавештања са Калнокијем, посегио и мађарског министра председник Тису, а свима тима посетама био је присутан и румунски посланик у Бечу Вакареску.

Пре поласка из Беча за Румунију, Лаховари опростио са Калнокијем, Зеченијом и другим мађарским Министрима, који се тада десише тамо, на је за тим одпутовао 7 т м. у Букурешт.

Из Париза јављају: Јуче је цео дан провео кнез Кобург код војводе Омалског, а у вече вратио се опет у Париз.

Из Рима јављају да је тамо стигао гроф Игњатијев у политичној мисији, по одредби руске владе.

Из Цариграда стигла је вест, да је Порта на захтев црногорске владе дозволила пролаз 2000 душа црногорских, које се селе у Србију.

ПОЗИВ НА ПРЕТПЛАТУ

„МЕТЛА"

Здраво озбиљан, шаљив, фини, прости, награђени и накарађени календар за 1890 год. која се по глупости проста, ал' која је *преступна*, јер све њој може *пре-ступити* у буе- ару, его иначе; може се *преступити* закон о царини, кад шверцујемо аљине из Земуна; може се *преступити* кривичин Закон, и упасти у *преступ* и т д.

Дакле, уписују се народе што пре, јер је рок уписа остављен *до 15 Октомбра тек. год.* Новац се шаље г. С. Хоровица штампарија „код просвете." Ово је згодна прилика да дођете *ва* до једног *шаљивог* календара, а *ја* до 15 дана *озбиљног* затвора.

Цена је само 60 пар. дин Скупљачи добијају на 10 скупљених претплатника један комад на дар (као проводаџије „башчалук" од девојке)

Она и није знала да мени ништа од овога двога не достајаше. Кад је она одлазила да спава, а легаше рано, ја сам палила свећу и, склопив очи, уображавала, да сам лепотица, богата, срећна. Као у старим причама, све ми се осмејкиваше, дрвеће за мене бацаше своју прохладну сенку, сунце ме осветљаваше својом јарком светлошћу кроз младе гранчице; ради мене је заљубљени славуј певао своју звучну песму. Суморне ноћне звезде ласкаво гледаху на мене из тамних недогледних висина; јарки месец само због мене обасјаваше својим сребрним блеском и успуле воде тихога језера и дремљиву шуму, која се над њим уздише и горде вилове планина. Около моје ненадно преображене личности облетали су рицари и витези. Читаве реке крви (како сам ја била крвождена и немилосрдна у својим маштама!) проливале су се у моју част, и ја пролажах поред свију, недоступна, величанствена, пуна дубоког сазнања о својим преимућствима. Од једном опет чињаше ми се да волем и да ме воле. Мени тада беше петнајест година, рано сам се развила и сва горех од изобиља животне силе, која је незгодно изабрала за себе тако рђав стан. Кад бех сама писала би шта више себи стихове и читала их, претстављајући себи, да то њих декламује неко од мојих познаника и то стојећи на коленима. Другојаче — ја не хоћах. Ја сам га мучила, ужасно мучила, натресала се, доводила га да се мучи, па и да плаче. И што ми је све ово било недоступније у стварности, што је се за мене чинила љубав немогућнија, тим сам ја више бивала својим сновима немилосрданија према уображеним поклоницима, тим су ови поклоници били смиренији, трпљивији.

— Кад би ти бар била богата! рече једном мати.

— А што? зачудих се ја.

— О, тада би те заволели. Новци чине да се много што шта заборавља.

Лепа би ми била и та љубав за новац, мани се! Довољна је била само једна таква фраза па да омрзнемо богате. И још како да омрзнем! Волела сам да уображавам, да сам краљица, само не у субременом вкусу, где краљица не може одржати ни једног Биконсфилда, но таква, каква је била Елисавета Енглеска. За што? То није била само жеђ за влашћу. Не! Ја претстављам себи, како би потписивала смртне пресуде свима овим лепушкастим и богатим људима како би главе Аполона падале под сикиром џелатовом, како би се идеалне њихове црте кваљале у грозним потоцима крви. Тешко је то признати, но одиста ми је то чинило велико задовољство, да уображавам себи, како бич трза ове стас ите људе, како им чупају ноздре, режу уши. Ја сам дотле дошла, била да сам и лермонтовљеву Тамару разумевала. Смрт је јефтина плата за такву ноћ насладе и блаженства!

Како ми је то сад тешко да признам, а тада је то тако било. Са свим тако! Ја сам се чинила зла и ако од природе нисам била таква. Ја расматрах себе. Све што је судба осудила, несрећа, недаћа налазило је у мени ватрену заштитницу. Кљакави, наказе, никад не одлазише од мене без утехе, без милоште. У њима жаљах саму себе а међу тим срце ми беше одано свему лепом е и доброме. Бех веома добра према животињама и то у том узрасту, кад деца налазе задовољство да их муче. Памтим како сам обилазила болне мачиће или пазила штенце. Кад већ одрастох вавек сам се свађала с матером. А како и не! Чим би ме пустили из куће, ја би донела собом ма какву шугаву, и кажаву, опалу псетину, која би ми погледала у очи поверљиво и која би замахала репом на улици.

(Наставиће се)

Стотине хиљада људи признају за лепоту своје косе

ЈЕДИНСТВЕНО СРЕДСТВО

ЗА РАСТЕЊЕ КОСЕ

НЕМА НИШТА БОЉЕ ЗА ОДРЖАЊЕ И РАСТЕЊЕ КОСЕ

него у целом свету позната и призната и од Аутора надлежних испитана, као и од Његовог Величанства Цара аустриског Фрање Јосифа I. подарена

привилегијом за искључиву продају у целој Аустро-угарској патентом подареним од 18 Новембра 1855 Бр. 15810|1892

РЕЗЕДИНА ПОМАДА

кад се редовно употребљује маст на најћелавијем месту главе, коса порасте; седе и рђе косе добију угаситу боју и чисти од перути, а што је најглавније одржава косу густу и спречава опадање. Тако исто одржава лепу и природну боју и неда маха седењу. У опште употребљава се и за украс косе.

Уз свако ћупче има и метода употребе на свима језицима и кошта 4 динара ћупче.

Главно је стовариште на велико и на мало код

КАРЛА ПОЛТА

Парфимера и власника привилегије у Бечу VIII Јозефитска улица Бр. 32. где треба слати сва питања и поруџбине и то за готов новац или у паточ.

За Србију је главно и једно стовариште код

г. Јована Дилбера апотекара

696 1—20

ЈЕДИНО СИГУРНО СРЕДСТВО

против пантљичаре — глисте

По пропису санитет. иуковника Г. Д-ра Холеца

Прави се само У Апотеци

код Белог Орла на Дорћолу

О сигурном дејству, уверили су се и остала наша г. г. лекари.

Пошто сам апарат усавршио, где се исти лек прави, моћи ћу јевтиније давати но до сада.

Ђорђе Димитријевић
апотекар.

93,1—5

У пола цене

ТРГОВИНА

код Руже Васина улица бр. 20

Добила је у великом избору **дамен-туха** вуненог.

Продаје

По I динар метар

712 2—15

У пола цене

У пола цене

У пола цене

особиСтављам до знања п. публици да сам даоизрадити то лепе

СПОМЕНИЦЕ И БРОШЕВЕ

за украсе мушкима и женскима

— *а у спомен мирошомазања* —

ЊЕГОВОГ ВЕЛИЧАНСТВА КРАЉА АЛЕКСАНДРА I.

Главно стовариште тих споменица за краљевину Србију дао сам г. г. *„Нахману и Здујићу,“* овдашњим фабрикантима цигар-папира.

Исте споменице продајем препродавцима на 10 комада најмање по 1 дин и 50 п. дин. а препродавци не смеју их продавати скупље од 2 динара комад.

Ко би из унутрашности Србије желео да има на продају ове споменице, молим да се обрате г. г. Нахману и Здујићу.

Молим п. публику да изволи похитати с куповањем ових споменица, јер их је још врло мало остало, тим тим пре што сам један део прихода уступио друштву „Св. Саве“ (20%) као што тврди и уверење преседника друштва „Св. Саве“ од 18 августа о. г.

У Београду, 6. Септембра 1889.

Са особитим поштовањем

М. А. Маца

(Београђанин)

Толмач и Агент. у Будимпешти.

601, 6—30

Градско купатило

АМАМ

РАДИ СВАКИ ДАН

За мушке особе од 6 изјутра до 8 сати пре подне и од 6 сати по подне до 9 сати у вече

Петком Недељом и Празником и цео дан.

ЦЕНА КУПАЊА

За мушке особе у кабини од особе д. 80 п.
Галерија „ „ 60 п
За женске особље од особе „ 60 „
Галерија „ „ 40 „

Деца до 10 година плаћају половину цене. 673,4—10

ЛОВУ КАФАНУ на дорћолској пијаци издајем одмах од 1 новембра под кирију. У високој улици издајем под кирију један стан од три собе, кујне, ћилера и недрума, Сем тога у истој улици издајем још и две ново намештене собе за самце.

Франц Бранд
фарбар.

718 3—6

---

900 дук. цесарски издају се под интерес. Упитати уредништво „Малих Новина. 727 1—3

PILLULE FERRUGINCUSE

de Vallet

ГВОЗДЕНЕ ПИЛУЛЕ

ДОКТОРА ВАЛЕТА

Dr. Мартин Солоз доктор болнице Beaujon, и Sou baigan директор централне болничке апотеке у Паризу, и професор апотекарске школе означују те пилуле Др. Валета најбољим и најлакшим леком између гвоздених лекова, Др. Валету Медицинска Академија признала је да је тај проналазак извртан, и да сваку препоруку заслужује.

Ове пилуле узимају се постепено почетка 1 јутру 1 вечером, други дан 1 јутром 2 вечером 3. дан 2 јутром 2 вечером сваки дан све више, док се не постигне 8—10 комада дневно.

Наравно да мора обраћати пажњу на године и јачину или слабост болесниче ог тела.

Употребом неко време приметиће болесник изпочетка олакшицу а доцније потпуно оздрављење За сигурност потпуног оздрављења не би излишно било и повторити узимање.

Лечи ове болести

1. Снагу малаксану због јаког одлива крви од шуљева, или због неуредном жив та.
2. Повраћа брзо снагу после претрпљење какве велике болести
3. за нервозне болести и клорозе малокрвности.
4. Старце окрепљује.

Свагда узимају се те пилуле јутром и вечером пре јела

Цена је овим пилулама

Велика боца 5 дин.
Мала боца 2 дин.
Без поштарине и без паковања

Главно стовариште је код Јована Дилбера апотекара у Београду.

708,1—10

CORRESPODANT français a-lemandet roumain, avec connaissense en italien, espagnol et anglais cherche in poste.

'Offerts á adressur sous „Habile“ expédition du Journal

728 1—2

ЗАСЕБНА КУЋА у Београдској ул. до Ђорђа Мајснера са три собе ходником; а две собе кујном, подрумом и ходником у сутерену шупом за дрва, бунар са пијаћом водом. и пространим таваном за веш, издаје се сад идућег Митрова-дана под Кирију.

Упита и г, Јелену Ј. Спмић урошева ул. бр. 14 вдв Милутина Јовановића рачуновођу београдског каз. завода у граду.

722 2—3

Наш мили и нигда непрежаљени

ВЛАСТИМИР

2-гог овог месеца испусти своју анђелску душицу.

Ову тужну вест по нами јављамо нашим сродницима пријатељима и друговима.

Ожалошћени

отац; Мита Јовановић, судија, мати Персида са осталом родбином.

728 1—3

ЈЕДАН ФИЈАКЕР (батар са јевтином ценом продаје Васа Поповић комисионер Београд,

695 3—5

КУЋА Доктора Влада на у Доситејевој ул трам Позоришта издаје се под кирију. Упитати у апотеци г. Д. Ђурића. —

643, 5—12

удесан стан

са 4 собе и предсобљем и другим удобностима за породицу, у улици кн. Милоша бр. 47., издаје се под кирију од 1 октобра.

691 2—3 Алекса Г. Недови

ДУЋАН просуран са предсобљем, у Васиној ул. бр 10 преко пута Пурићеве кућиже, издаје се од Митрова дне о г под кирију. упитати за цену на горњем спрату пате куће г. Арону М Левчју.

729 1 3

Власник и главни уредник Пера Тодоровић. Одговорни уредник С. Јаношевић. Штампарија „код Просвете“ Позор. трг бр. 2.

БРОЈ 292. СРЕДА 11 ОКТОБРА 1889. ГОДИНА II

ИЗЛАЗИ СВАКИ ДАН

БРОЈ 10. П. Д.

ЦЕНА ЗА СТРАНЕ ЗЕМЉЕ

За годину . . . . . 30 динара
За по године . . . . . 15 динара
За 3 месеца . . . . . 9 динара

LE PETIT JOURNAL

МАЛЕ НОВИНЕ

ДНЕВНИ ЛИСТ ЗА СВАКОГА

Претплата из унутр. полаже се само код пошта

За Београд нема претплате — Лист се продаје на број

Писма и рукописи шаљу се Власнику „Малих Новина" Топличин венац бр. 17., на горњем спрату.

Претплата се прима код свију пошта у Србији

ЦЕНЕ ОГЛАСИМА

На првој страни од петит. реда 20. пр. дин. а на четвртој од петит реда 10 пр. дин.

ПРИПОСЛАНО стаје 50 пр. д. од петит реда.

KLEINE ZEITUNG

Огласи јевтино, по потреби и са сликама. За свако оглашење плаћа се држ. таксе 20 пр. д. ВЕЋИ ОГЛАСИ ПО НОГОДБИ

САМО КОД

ЈАКОВА КАНАРИКА

у кући г. Милије Карастојановића у кнез Михајловој улици број 21.

Може се добро и јефтиније но игде купити Мушког и дечијег одела јер је избор тако огроман да сваки по својој вољи може изабрати **по квалитету и цену.**

понизни
Јаков Канарик

721,4 -10

ЧИТАТЕЉИМА

„Малих Новина"

На питање многих читатеља одговарамо овде свима да ће роман

Силазак с престола

излазиће и даље у нашем листу и то уредно и не прекидно све до свршетка целога дела. У засебним књигама овај ће роман излазити тек после изласка у подлиску у „Малим новинама."

Уредн „Мал. Новина"

Краљице Наталије

Повратак у Отаџбину

Слав Србина Милоша Грабовачког.

Цена 20 пара динар. На више за готов новац 33⅓ %. Наруџбине ваља управити на писца у Земун или на књижару В. Валожића у Београд.

Нашем добром и непрежаљеном

МИХАИЛУ К. РУСИДЕСУ

бив. инжињеру мин. Грађевина

Даваћемо шестомесечни парастос у цркви Св. Марка у четвртак 12 тек месеца у 9 часова пре подне.

Молимо пријатеље и другове покојникове да овом тужном помену изволе присуствовати.

Ожалошћени:
Константин Русидес
са синовима.

730 2—2

БЕОГРАДСКЕ ВЕСТИ.

Тужен. Управа вар. Београда тужила је суду вар. Београда уредника нашег листа за нотице „Како се десило" и „Састанак", штампане у 284 бр. нашега листа Полиција тужи за увреду Њ. В. Краља, за шта је поменути број била забранила, па суд пустио, налазећи да у тим нотицама нема увреде за Њ. В. Краља.

Сем тога тужен је и за увреду г. министра унутрашњих дела, која му је, вели, нанета чланком „Радикална влада и штампа" у 286 броју нашега листа.

*

Стављени под суд. Суд вар. Београда ставио је под суд: уредника „Српске Независности" по тужби начелника ср. беличког, што није штампао званичну исправку; уредника истог листа по тужби Симе Јеротића, учитеља из Новог Хана, за клевету чанету у бр. 54; уредника истог листа по тужби општине смедеревске, за клевету нанету у броју 67. Стављен је под суд још и по тужби Мијаила И. Поповића, свештеника из Азање, за клевету нанету у бр. 74.

Никола Голуб, овд. кафеџија, стављен је под суд по тужби Љубе Бојовића уредника „Брке", за нанету увреду у 202 бр. „Д. Листа".

Г. Лаза Комарчић, уредник „Домовине", стављен је под суд: за чланак у 18 бр. „Домовине" а под насловом: „Зар не видите да ће земља у крв огрезнути"; за нотицу у 13 броју; по тужби Мијаила Ракића из Г. Мутнице за белешку у 1 броју.

Г. Влада Милојевић, уредник „Косе", стављен је под суд за клевету нанету г. Виљему Бадеру у 41 бр „Домовине".

По тужби г. Милана Васиљевића, нач. у пензији, стављен је под суд г. Љуб. Марковић, за клевету нанету у 185 бр. „Д. Листа"

Г. Јевта Медецијан, бив. уредник „Малих Новина", стављен је под суд за нанету клевету г. Марку Савићу трг. из Свилајнца у 96 бр

*

Нема места стављању под суд. По тужби начелника среза пожешког суд вар. Београда нашао је да нема места да се стави под суд г. Мијаило Ковачевић, начелник у пензији, за допис штампан у 47 бр. „Видела".

Исто тако нашао је да нема места стављању под суд Г. Лазе Комарчића, за допис у 53 бр. „Видела" а по тужби начелника среза лесковачког.

По тужби шумадиске дивизиске области, суд је нашао, да нема места стављању под суд г. Лазе Комарчић, уредник „Домовине" за нештампање званичне исправке.

*

Новинарска ложа. била је и јуче препуна, тако да новинари нису имали довољно места. Исто је тако било и дипломатска ложа препуна света.

Ми молимо председништво да једном за свагда нареди те да се у винарску ложу пуштају само новинари, како им неби сметали други не новинари раду,

НАРОДНА СКУПШТИНА

ПРЕДОВНИ САСТАНАК

Уторак 10 октобра

Дневни ред: *извештај верификационог одбора*

Председавао г. *Пашић*. За министарским столом сва г. г. министри. Састанак почет у 9¼.

Читају се најпре протоколи прошлих састанака, које скупштина усваја, а за тим су прочитане молбе и жалбе, које ће се упутити дотичном одбору. После овога прочитано је питање, које су на г. министра грађевина упутили г. г. Рибарац и Несторовић о мосту на Морави код Љубичева. Како г. министар грађевина није био ту, питање ће се упутити надлежном одбору.

Риста Поповић устаје и вели, како „Домовина" доноси лажан извештај са скупштине о његовом говору, јер је он казао да је престона беседа програм владин, а адреса програм скупштински, док је известилац поменутог листа изнео ствар обрнуто. Моли председништво да поменутом уредништу изда опомену.

Председник вели како ће то учинити и по закону.

За овим наста прозивање. Није дошло 9 чланова. Довољан је број за решавање.

Перп Миксимовић узима реч да одговори на јучерашњи говор г. Ра

900 дук. цесарски

издају се под интерес. Упитати уредништво „Малих Новина. 727 2—3

СТАН са 4 собе малаше, свима осталим удобностима -и водоводом за кујну и нужник.

Издаје се о Митрову дану. У кући „Стари Телеграф".

699 6—10

НЕЋУ СЛАВИТИ Св. Петку 14 овог месеца.

Гавра Јовановић
угоститељ код Новог Света

732 1—2

НОВА КЊИЖАРА
У Београду.

Намеран сам да о Митрову-дану отворим овде у Београду

КЊИЖАРСКУ РАДЊУ

по свима њеним гранама.

Ово јављам књижевницима и издавачима, који би хтели ступити у везу.

Писма ваља за сад упућивати у мој стан: Београд дворска ул. бр. 7.

2 октобра 1889.
Београд.

М. Ђорђевић — Призренац.

3—3

бар да на вели како према томе говору г. Рибарца данашња већина скупштинска нема поверења у народу, но да је овде дошла уједурмама и притиском. То је дрскост. Изборни закон нису градили радикали па да се њима замера за празнине што их тај закон има. Могле су се на појединим местима десити неправилности при изборима, али то не треба преносити на целу странку, од које он одбија таке прекоре, јер незаконитост није принцип начело странке. Ми се 20 година боримо, тамнујемо, гинемо, патимо и страдамо за слободе, а ви ћутите, а кад сте на власти ви сте најцрња реакција. (С галерије неко викну: „подло". Председник опомиње галерију да не даје знаке одобравања или неодобравања, иначе ће испразнити галерију). Ваш устав који је донео многа зла, стао је круне краља Милана који је по њему владао док га није довео до оставке. Какав је либерални устав и либерално схватање слободе било, помиње предлоге Мила Дамњановића и Анте из Сиинја да се новинари, који не одобравају рад владин, стављају под полициски надзор. Туђе тековине пред први рат ви сте угушили. За време ваше владавине није се смело г о в о р и т и о н а ј с в е т л и ј е м п е р и о д у новије српске историје, од 1813—1814 Где сте била за време напредњачке владавине, шта сте радили 1873, што нисте као родољуби протестовали против понижавања народа? Кад смо ми довели нашом борбом до промене устава, онда велите да сте и ви за промену устава. Устав никако није поклон Краља Милана, јер се краљ одазвао потреби народа. Поштујући светињу овога дома, не могу на све и како треба одговорити г. Рибарцу. Да напоменем само ово: ми смо узели монопол и железницу, па што ви као патриоте не похвалисте то, но налазите које какве неоправдане замерке, и велите да и то није наше дело. Није истина да су избори били нелободни и не законити Ви тврдите оно што не постоји, као год што после садашњег Устава тражите да се боритe за слободе које су већ унесеене у устав. Вашом борбом хоћете да докажете, да народ није дозрео за слободу. Имајте на уму ово: Као год што смо се 20 година борили да добијемо слободу, исто ћемо се тако јуначки борити да ове добивене слободе сачувамо. Живела слобода. Гласаће за извештај.

Говор г. Максимовића, изазвао је бурно одобравање код већине.

Љуба Јоксимовић одговара г. Рибарцу у неколико вицева, који су учинили добар утисак.

Риста Поповић такође побија Рибарца па вели како су под напредњацима општ. председници били људи с робије, који су чинили дар мар. Због њих су настали нереди под фузијом и власт им није могла стати на нут. Ондашњи министар полиције да би задовољио народ и утишао нереде. наредио те се поставили тако звани регенти. Није истина да су на кметовским столицама лопови и фалзификатори. Нека г. Рибарац бар из свог округа наведе један пример. Ето у пожаревачкој општини председник је либерал, и он је лежао 2 године затвора због пљачкашке, па на ако му је требало примера ето муга. Нека влада нареди комисиски преглед општинских каса, па ће се наћи да ће код вас бити више лопова но код нас. Г. Рибарац навео је један пример фалзификата а што га је учинио један практикант, и код вас је било фалсификата чак и код министра; пок. Радивоје фалсификовао је изборна акта Топузовића из Шапца (Одобравање на центруму и десница). Хапсили сте Адама за крађу кукуруза па је после 2—3 дана умро. (Вичу отровали сте га. Либерали довикују: реците то јавно.) Зар ви говорите о нелободним изборима, који сте изборе вршили букагијама, у напредном стању и одашиљањем војника на границу, док је данашња влада пустила војнике с вежбања на бираилишта. Гласаће и моли скупштину да гласа за одборски извештај.

Ј. Аваикумовић држао је говор, који је трајао скоро читав сахати, напоминје како је изазван да говори и да му се не замери ако рекне што неприлично овом дому; да г. Максимовића говор није требало ни износити овде. Нису се само радикали борили за слободу. Ми смо још 1858 повели коло уставности. Начело које је онда износила либ. странка у скупштини, нису сва заступљена ни у садашњем уставу. У опште смер говора му је да покаже како се либерална странка још пре радикала борила за слободе и устав. Што су радили појединци, не треба замерати целој странци. Примећује радикалима да су пошли путем неслободе којим су ишли и напредњаци; избори су били незаконити и то ћу доказати фактима; до 1880 владали смо савесно и поштено а онда смо одступили због стране најезде а ви сте се онда здружили с напредњацима и у први мах ишли рука под руку с њима (вичу: као ви данас), па се после пристанком министра полиције поделили у напредњаке и радикале. Немате права да нам пребацујете за 1883, јер смо вас увек потпомагали, и онда вас јавно бранили, док су неки од вас давали у званичним новинама изјаве против ваших првака (либерали пљескају). Оваква дебата не приличи овоме дому, али ми је примамо кад смо изазвани. Наши људи су вас бранили на суду, нпр. Ж. Величковић, док су се ваши адвокати извињавали болешћу. Максимовић ако тада није давао изјаве, он је јамачно ћутао. За што онда није говорио. Ако за неслободу под либералима, може бити замерке либералима онда тај прекор мора пасти на ондашњег министра војног а садашњег живог шефа радикалног, Саву Грујића, а не на мртве либерале. Овде је питање како сте радили, да ли како сте некад обећавали да ли по уставу и закону или не. Тврди да је при садашњим изборима било незаконитости, па као доказ наводи да су окружним судовима слати једни азбучни спискови а код општинских судова остајали са свим други, по којима се гласало; да некоме бирачке карте нису издаване; да су издавате и онима који нису платили порез; да су гласали и они који немају право гласања, да је чиљен притисак; да је нишки главни бирачки одбор оптужио 17 председника општинских због таквих незаконитости; да су неки бирачки спискови прављени и после 30 августа За то је против одборског извештаја, а кад се пређе на поједине случајеве, он ће засебно говорити.

Ранко нобија г. г. Рибарца и Аваикумовића и тврди да су избори извршени слободно и законито. Неправилности које су се десиле, потичу отуда што је овај систем новина, и што на председници бирачких одбора, као образовани и наметни људи често нису знали шта и како раде, но је сваки радио друкчије. Но и те неправилности не утичу на целокупни резултат избора Опомиње либрале на њихову слободу, напомињући им букагије које су ужички посланици донели на нишку скупштину као доказ ондашњих слободних избора.

Заја вели да је неупутно што је г. Рибарац потрго таку ствар пред скупштином, а што је доследно њиховом агитационом методу. И он наводи доказе да су избори били слободни и законити, а либералне аргументе назива шупљим аргументима. Да је сада слобода, напомиње како су либерали држали зборове и на њима говорили шта хоће, писали су шта хоће, нико им није сметао, па су опет у скупштини тако малобројно заступљени. Оваким поступањем, опозиција је учинила да отпадне и оно мало користи, што би скупштина могла имати од ње. Заведено је у изборном реду све што иде у корист опозиције, па јој опет то није помогло. Истеривање чиновника није јој учинило да тако пређе на изборима, јер влада да једва ако има $^1/_3$ својих чиновника, већ је то учинила организација радикалне странке, која је спречила да гнев народни не прегази оне, које је прегазио точак историје. Није истина да на кметовским столицама седе лопови и фалзификатори. Зар ако Рибарац за то има два недоказана примера, узети то за целу странку? Десиле су с неке неправилности, које треба казнити и поправљати, али то су споредне ствари, које нису незаконитост избора. Гласаће за извештај.

Министар унутрашњих дела напомиње како је чувао зак нитост и свуда срого поступао према законитостима и неправилностима, где год је сазнао да су се десиле. За отпуштање чиновника рече, да није отпустио ни једнога који није имао рђавих дела. Он за округе начелнике има 8 либерала, 9 радикала и 4 напредњака и све извештаје добијао је од њих. Дакле више од половине началника нису радикали те да би они скривали незаконитости. Има и данас чиновника који чине злоупотребе, али се то не може приписати влади, јер нека на ово место дође и сам Соломон, не може их уништити. О регентима је рекао, да оно општ. закону полиција има право да збацује и намешта кметове, што он није чинио читава два месеца по доласку. Тек кад се у народу почело опажати комешање, он је наредио да се са зову зборови, где год се изјави неповерење кмету и кога је збор или одбор одредио да врши дужност, тај је и вршио.

Што г. Рибарац помиње фалзификаторе: по вели да је излеђење отпочето ни прекинуто. А кад је тако

ПОДЛИСТАК

УКРАЂЕНА СРЕЋА

ПРИПОВЕТКА

од В. И. Немировића — Данченка

(с руског)

I.

Историја накаде.

— Тебе нико не воле, тебе су сви одбацили! говорим ја гладноме псу, и глупе сузе теци јаху из очију и болно осећање растијаше у души.

„Тебе нико не воле"! На кога је се то односило: на мене или пса! Ја држим — на обоје.

О ви који ме због мојих оштрих речи називасте злом, сувопарном. егоистком, не знаћ - сте, како сам била дубоко несрећна, кад би ме видели у несамим ноћима, кад се ја, смртно рањена бојах, сакривена покривалом, да не би ниодо чуо моја ридања; кад би вам допао руку мојим сузама окваш ен узглавник, кад би ме срели на банколу бавећи се мишљу да ли да скочим доле или не, — ви би се сажалили на бедну наказу и не би је називали злом-

А где ће и бити доброте, те доброте о чијем су одсуству говорили они.

Зар ја не виђах на улици оне одвратне погледе или зар не дрктах од подсмешљивих примедаба, које као да се не односише на мене но које ја одлично разумевах. Зар је то било за мене тајна, за што моје другарице нису биле љубоморне према никоме ради мене. Једном сам и прислушкивала, случајно... беше то у Павловску. Сећах једном сама на клупи. сакривена иза шипрага. Другарица моја, тек што се беше удала, која свагда говораше да ме воле, торокаше са својим красником (о како сам ја ненавидила ту идеалну русо-кудраву главу, с великим голубијим очима! С каквим би задовољством чупала длаку по длаку његових брчића, његове вунасте браде).

— Слушај, та ваљада — нисн љубоморна према свима? питаше је он. — Како те није срамота?

— Да, љубоморна сам! Љубоморна сам на ваздух, којим дишем, на земљу, по којој ходам на све, на све.

— Лепо, а на Олгу Максимову?

И обоје се закикоташе. Па најзад смех овај могао се је сматрати као добродушан.

— На њу? Но зар је могуће бити љубоморан на такву наказу? Она не само што је ружна но је чудовиште. Но опет за то она је добра.

О, с каквом би насладом свемогућа Елисавета енглеска послала њих обоје на онај свет; с каквом би страсном жељом гледала са прозора Товера. како се све лепужкасте главе грчевито котрљају и скакућу по калдрми.

А после једне минуте, после минуте свирепе ненависти и неукратиме злобе „наказа и чудовиште" горко плакаше у свом засењеном кутићу. Горко плакаше, док је сунце тако јасно сијало док се птице тако дирајући надпеваваху у честама, док цвеће, растворив своје чашице као да говораше: „Шта ти је? Зар је нас мало за твоје срећу. Погледај како смо лепе и добре!"

И ја, не знајући на шта да искалим своју злобу, газила сам те злаивне венчиће, кидала сам те главице ружа, које ми се тако ласкаво осмеиваху.

— Ето вам, ето! понављах ја, и чињаше ми се да у место цвећа чупам и трзам немилосрдне људе.

онда му се не сме рећи да је фалзификатор, а најмање читавом једном реду људи. Можда су за овај случај, који помињe г. Рибарац и нађени бакрачи али ствар је иселења повише чији су и од куда су ту. Мени тај случај није познат.

Било је неумесности у прављењу бирачких спискова, али то је ствар нова па није ни чудо. Сем 2—3 случаја. не зна да су после 8 септ. давате бирачке карте. Да му је ко јавио за Шабац, предузео би мере, као што је учинио за Неготин и Ниш.

Пр седник закључи састанак и рече да ће сутра тачно у 9 сати бити продужење данашњег рада.

Седница је завршена у 1¼ сат по подне.

Народно позориште

—

Богумили. — Драма у четири чина с предигром; написао г. Милорад П. Шапчанин. — Редитељ г. Јовановић.

—

Богумилска јерес сматрала је ову земљу за створ ђаволски, а прави је живот на оном свету. Бог је имао два сина: Сатанаила и Исуса; Сатанаило је отпао од свог оца; овај свет на земљи, свет је Сатанаилов — свем сотонски. Они су проповедали једнакост, браство, слободу. Њихова управа састојала се из дванаест „стројника“, а глава цркве звао се „дед“.

Ова јерес прво се јавила у Бугарској, за тим се раширила по Македонији и ухватала дубоког корена и у осталим српским племенима. У разним места, они су се разно и називали. Тако називали су се „Бабунима“, за то, што је био богумилске вере читав предео Бабуна, на десној обали Вардара према Прилепу*). Али се писац „Богумила“ пребацио, те узео да су друго Бабуни, а друго богумили. Но ово није прва г. Шапчанину, да се тако пребаци. Тако у једној прилици, набрајајући дубровачке писце, помиње он међу њима и неког Дундо Мароја; међу тим Дундо Мароје је наслов комаду једног дубровачког писца. То је тако исто, као кад би неко набрајао српске књижевнике, па рекао: М. П. Шапчанин, Богумили, Милош у Латинима, Госпођица као сељанка и т. д. Но ми држимо да се никакав књижевник бар у овом случају неће пребацити, јер се г. М. П. Ш. на сваком кораку труди, да никако и не уђе у списак књижевника. Ово смо само напоменули да се види, како се г. М. П. Ш. радо плете у ствари које не зна; а својим „Богумилима“ дао је један доказ више о томе.

*) Ист. Срба I

У предигри своје драме хтео је писац да нам покаже, како је и сам Немањин двор био заражен богумилском сенком; хтео је да нас упозна са обредима те секте; изнео је како пет телохранитеља великог жупана ступају у ту секту.

На наваљивање владике Кал ника и Грура, архибискуна барског предузе Немања да истреби јерес. Он сазове збор, на који се искупише многе велике и мале велможе. Пред Немању долази један стари властелин и жали му се како је његов син богумил; за тим долази нека властелинка жали се како ју је муж отерао, не признаје је за жену, јер је богумил, а богумили се не жене. Немања плане, наређује великоме судији, да предузме све мере за уништење те секте. А пет жупанових телохранитеља, пет богумила, зглелају се. То је први чин.

Горјана Брајановица љуби Горила, младог и лепог телохранитеља жупановог; она му изјављује љубав, али он љуби другу, љуби Љиљану — пасторку Горјанину. Бесна као лавица ова љубоморна жена намисли да им се обема освети. Намисли да их раздвоји. Она шиље у стан Борилов своју дворкињу Јелену с писмом, којим га позива на састанак, а Љиљану уверава да Борило другу љуби. Љиљана не верује и Ворјана је води у двориште Борилово, где стижу пре дворкиње Јелене. Љиљана је видела Јелену, кад је ушла у стан Борилов, али ипак не верује. Сад се писац нашао у неприлици; не зна како да покоље ову младу девојку. И он шиље у двориште Бориса с Јеленом. Чудновато је било понашање Борилово. Никако нисмо могли разумети тог младог човека, који шета с Јеленом, говори је нешто љубави, даје јој ружу и т. д. Љиљана сад увиде, да ју је Борило изневерио. Она скида и баца амајлију Борилове матере која јој је висила о Врату. Горјана диже амајлију, загледа је, нађе у њој заклетву, коју је Борило положио богумилима и намисли да га оптужи великом судији.

Други телохранитељ жупанов Војне„ има заручницу Роману; она га поучава неким њеним заповестима; тако: да треба да љуби само њу, да слуша само њу, да не крије никакву тајну од ње.

— Та неће бити баш тако, рече Војнег.

Али она остаје при своме, и тражи од свог вереника да јој каже, где је и зашто мало час заказан састанак Борилж. Војнег се опире, неће да јој каже, на послетку попушта, призна јој да је богумил и убија се, јер су се сви заклели, да никоме неће рећи преко усана и завеса пада. Уе је други чин.

Овај други чин пун је бесмислица. Властелинка, која се жали Немањи на свог мужа вели, да ју је муж отерао, јер богумили немају жене. А овамо и Борило и Војнег имају заручницу. Ако они збиља мисле да се жене њима, онда престају бити богумилима; а ако то не мисле, ако им намере нису чисте, онда су подлаци, гадни одвратни људи. Узмимо да су хтели да се ожене њима. Онда нису стални богумили. Али писац вели да су то били људи непоколебљиви у својој вери износи за пример Војнега, који животом плаћ своју заклетву дату богумилима. Онда су подли развратници. А да ли је писац хтео да их као такве представи. Није. У њима веће чиста љубав, то да казује Борило, који одбија љубав Горјанину јер љуби Љиљану. Па шта су они? Све и ништа. И богумили су и нису богумили и верни љубавници и нису верни љубавници. Несрећна „наказања“, која је створио г. М. П. Шапчанин.

Војнег неће да се закуне на верност својој заручници, јер је богумилима забрањено клети се; међу тим својим животом плаћа заклетву у амајлији, која га на суд доводи и у мало главе није стала. Крајња нелогичност!

У трећем чину Немања прерушен долази у богумилски стан. Мало за тим долазе његови телохранитељи и јављају богумилима за смрт њиховога друга. Ту их изненађује велики судија; Немања се показу, отвара суђење над богумилима и сам председава суду.

У четвртом чину излази суд. Ту је и Горјана и Љиљана. Маврин велики судија захваљује Горјани, што му је дала амајлију, по којој је ухватио Горјани, што му је дала амајлију, по којој је ухватио богумили. Борило пита од куда јој амајлија. Она му каже, како је њу бацила. Љиљана која је била дошла у његово двориште да се увери о његовом неверству. Сад излази дворја киња Јелена и признаје целу ствар. Изиље на видик сплетка Горјанина. Богут, дворска будала износи доказе пред суд из којих се види, да је и Горјана богумилка и да је стајала у свези с босанским богумилима. Њу осуде на заточење у манастир. Љиљана моли за опроштај Борила, Немања, чији је гњев ублажио његов рођак Ромиљ“, осуђује на прогонство богумиле и телохранитеље; и ако за педесет дана буде кога богумила у земљи, овлашћује великог судију, да им без њега суди најстрожије. За тим се обраћа песнику и врло скромно заповеда му да напише једну песму, да се види, како није правду лако делити. То су вам „Богумили“.

Драма без свршетка. Гледаоци сами морају да погађају, шта је даље било. Да ли је Борило остао и даље богумил, а оставио Љиљану; или се оженио Љиљаном а попустио у својим верским начелима?

Сећам се добро, у својој сатири „Један страшан средњевековни догађај“, Марк Твен, пошто је довео свог главног јунака у велики шкрипац, овако вели: Е сад драги читаоци, ја сам главног јунака довео у тако незгодан положа, да не знам шта да радим; с тога ће најбоље бити да га оставим, па нека се сам помогне како уме.

А г. М. П. Ш, у својим „Богомилима“ овако вели: „Е сад драги гледаоци, ја не знам како да завршим комад, да ли да Борило узме Љиљану за жену и одрече се богумилства или да се одрекне Љиљане за љубав богумилства. Најбоље, ја ћу овде да станем, а ви од та два свршетка бирајте, на који вам се боље допадне.

Ето то су „Богумили“.

Е. Зола рекао је на једном месту, да је о доброти комада најмеродавнији судија публика. Ако га већина прими с допадањем онда не ваља. „Богумили“ су примљени с бурним пљескањем значи: да комад ништа не ваља. Ми нећемо да градимо опозицију чувеноме Золи.

Него, нека се бар г. М. П. Ш. теши тиме, што је изазван, то је сад код нас и онако у моди.

Другом једном приликом опет бејах код фотографа. Пало ми нешто на памет да се сликам Коме је била потребна слика те наказе? Но опет за то ја сам се сликала. Слике изађоше ужасне. Мени ни мало не ласкаху, што ми, у осталом, ни најмање не беше чудо! нити ме је то једило; но у том развученом, подмулом лицу не беше ни најмање сличности. Ја то рекох фотографу, но овај се разљути и баци слике на сто.

— Као да ју је могуће направити лепшом! рече он лепој, младој девојци, која сеђаше за неким апаратом и претурашаше нечију физиономију.

Она се насмеја и слегну раменима. И с каквом вређајућом стидљивошћу, да је ко видео то са стране

Списак жртава краљице Елисавете увеличао се још са двоје кажњених; но његом величанству с тим ни мало није било лакше.

Довољно је било да седнем за сто, те да се младеж развије по другим столовима. Једном одосмо ја и мати да ручамо у једну ресторацију. Слободних места није било. Послужитељ указа на сва прибора у углу. Тај празан сто беше заузео некакав у годинама господин, који читаше новине. Прочитав све, на и огласе, благоизволно је и подигао очи на мене. Ја управих на њега поглед. Прве упечатке забуне заменила је код њега нека досада. Он погледаше около на публику и нађе се уверен. Још тада ја бех добар технолог. Пажљивост ми је помагала да разумем нашега суседа. Он се беше уплашио да ме не узму као његову познаницу; да не помисле да сам са њим заједно дошла. Мало доцније он се некако незгодно диже и оде за други сто. Ми бесмо слободнији, но једва да сам од тога могла добити већи апетит!

И тако беше свуда и на сваком месту. Познаници се само јављаху на улицама, но не прилажаху руци. За Лидочком Шатимовом ишла је цела поворка. По неки кицош, трчи као да ће врат сломити, као да се турамо некуда; а сусрев ову лепушкасту лудицу привеже се за њу. Мене нису проводили. А и за што! На лицима беше написано: смејаће ми се познаници, ако ме виде с овом наказом. Једном у клубу пријатељица и једна моја отарасила се мене предавше ме свом кавалеру. Мора да јој је постао досадан. Већ је много са њом ћеретао.

— Предложите руку г-ђици Максимовој.

Требао је видети како се одједном ошуњи као да су га врелом водом полили. Као осуђен на смрт оћаше он са мном. И где му се деде његова благоглоливост? Као да је језик промутао. Ма колико да ме је у овом тренутку мрзео, опет ја пуштах из руку; ја му се обесих о руку. То ми чињаше некако злобно задовољство. На ти! ето ти! Пробај како је!

— Не желите ли сести? упита он извештаченим тоном, а на лице му беше написано: ој, кад би хтела да седне!

— Не. Та и тако сам дуго седела.

— Чини ми се музика је отпочела? И он устрели свој, пун молбе, поглед на врата суседне сале.

— Да, но маните је. Веома су досадни ти општи, давно омрзнути мотиви. Па и ви сте са ми говорили да не волете музику.

„Како ли ћу је се отрести? Како да се извучем? казивао је сваки његов поглед.

Напослетку ја се сажалих. Трабало је видети како је он отрчао од мене у страну.

А године су ишле. Напослетку напуних и двадесет другу, постадох још ужаснија, ако је самр то могуће.

(Наставиће се)

ПОЗИВ
НА ПРЕТПЛАТУ

И за јевропску политику у опште и за нас Србе кисебице Македонија и Стара Србија од пресудног су значаја. Сваки ко пажљиво прати развитак догађаја на балканском полуострву, знаће, да ће се будући велики источни догађаји врсти око и за те две старе класичне српске покрајине. Оне су за будући наш развитак одлучујуће. Развијали се догађаји ма у ком правцу, ми њих не можемо и не смемо никако испуштати из вида по што све више и више постаје очевидно, да има страних политичких струја, које отворено смерају на то, да ове стре српске покрајине отуђе од нас, не само у политичком, него и у народносном смислу. Ми морамо то суздијати свиме снагом и свима потребним средствима, ако желимо у опште, да се осигура државни живот Србије.

Са тога држимо да је нужно што боље и што свестраније упознати наш свет са тим српским покрајинама, те да и онај, који је мање посвећен у историјске и народописне појединости види, у **коликој се мери оне кост од наше кости, крв од наше крви.**

С тога сам ес одлучио, да преведем и издам на свет велико дело, које је ове го дине изашло на немачаом језику **одСпиридиона Гопчевића.**

МАКЕДОНИЈА
И
СТАРА СРБИЈА

Познати путник г. Гопчевић, описао је у њему са свом бржљивошћу и савесношћу „све шта је видео по и шта је знао о Македонији и Старој Србији."

Ево у кратко садржине овога дела:

ПРВИ ДЕО

„Мој митни извештај"

I. Шта је писца побудило да је путовао по Македонији и Старој Србији. — II. Пут Зибевача. — III. Кроз Стару Србију. — IV. Кроз Тиквеш. — V. Кроз Македонију. — VI Шетње по Солуну. — VII. Халкидика. — VIII. Из Гроцка у Ракље — IX. из Ракаља у Прилеп. — X. Прилеп и Крушево. — XI. Мурихова Бабуна и вожња у Костур и околина.— XVI. Из Костура у Кожане —XVII. Излет у Срб. Путовање у Веден.— XVIII. Воден. Нагзена у Солун —XIX. Из Сосуна у Серез. —XX. Из Сереза преко Драма и Неврокопа у Разлог. — XXI. Из Сереза преко Петрића и Мелника у Џуму. —XXII. Малеш, Радовиш, Тиквеш, Велес,—XXIII. Штип, Кратово, Паланка, Скопље. — XXIV. Тетово, Гостивар, Кичево, Струга Дебар. — XXV. Река. Изетнографије Горње Алб није. — XXVI. Призрен и Ђаковица. — XXVII. Дечани, Пећ, Митровица. XXVIII. Косовопоље. — XXIX. Повратак.

ДРУГИ ДЕО

Српско-бугарса распра о Македонији Старој Србији

I. Постенак супарништва. — II. Шта говоре Старо Срби и Македонци? — III. Народни обичаји и ношња. — IV. Народне песме. — V. О пореклу Македонаца и Старо-Срба. — VI. Историја Македоније и Старе Србије од 808. до 1380 године. — VII. Какво је било мишљење у средњем веку о народност? Македонаца и Старо-Србан VIII. Бугарска пропаганда — IX. Бугарске школе — X. Српске и пиперске школе. — XI Како мисле становници по Старој Србијим Македонији о својој народности, — XII. Навалиивања са молбама 1878 године Мученичка смрт Србина Божинче. Кукавштина онданшње српске владе. — XIII. Како мисле Шопови о својој народности? — XIV. Примери V. народног песништва. — ЕЭТ Статистика места вилајХи-Солунског. — XVI. Статистика вилајета монастирског. — XVII Становници вилајета Косовског. — XVIII. Целокупна статистика становника Старе Србије и Македоније. —

Ради објашења ових описа додате су изредно израђене слике у ракним величинама 62 на брвју, које ми је г. Гопчевић уступио са највећом готовошћу за српско издање овог његовог извреног дела. Осим слика доћи ће на крају велика народносна мапа у пет листа, штампана са 15 броја у размери 1,300.000. Пошто је дело замашно то ради олакшице читалачког света решио сам се, да га издајем у свескама од по шест штампаних табака и свака свеска биће украшена са по неколико слика. Цело дело изећи ће у десет свезака, редом једна за другом, и свака свеска коштаће један динар, за Србију, а за Аустро-Угарску са поштарином 55 новчића.

Претплата се прима по свескама, али у интересу самих претплатника било би кад би се јавили одмах за више свезака.

Претплата се шаље у плаћеном писму или са поштанском упутницом књижари Велимира Валожића у Београду.

Прва друга и трећа свеска изаћиће о Митрову-дану. после редовно у размаку од 3 до 4 недеље.

Буде ли одзив, као што по важности дела имам право очекивати, издавање ићи ће још брже.

Имена претплатника штампаћу на крају и то само оних који цело дело буду узели.

Скупљачима десета књига на дар.

Списак претплатника са новцима, молим да се најдаље до 15-ог октобра тек. год пошље поменутој књижари Велимира Валожића.

20 септембра 1889.

Београд

Милан Касумовић

Умољавају се уредништва свију српских листова, да овај оглас штампају у целости и за само предузеће, препоруче пажњи и помоћи нашег читалачког света, пошто само дело не себи то у пуној мери заслужује.

МАЛИ ГЛАСНИК

За сваки оглашења наплаћује се за једанпут само 50 пара дин

СТАНОВА у поп лукиној улици бр. 17, с две и четир собе, има за издавање под кирију од 1 Новембра уплатати у истој кући ћу-Ану Јовановић. 66. 1—5

СВЕТОЗАР ЈАКОВИЋ у кући Г. Ристе Маленковића. Добии је нов систем ценних Револвера 67.1—3

РАФОВА и ШТЕЛАЖА разних на продају. Упитати администрацију овога листа. 68 1—3

ОБЈАВА

Имам у влашкој на Обали дунавској један *зидан шпорн млин* за прерађају под веома повољним условима. За погодбу и даље извештај обратити се мене.

Кауфман

абаџиска улица бр. 18 Београд.

734 1—3

ДУКАН у Високој улици бр 6 до позоришта издаје се од 1 Новембра ов г. под кирију. ваен погодбе упитати Ант Бодн судију в. суда или Милнвоја Барјактаровића писара мин спољни послова. 724а 1—5

КУЋА у кнез Михајловој улици број 36 издаје се под кирију од 1. Новембра са 3 собе, предсобље, кујна соба за млађе, подрум и шупа. Обратити се у дрогерији Ђурића и Марковића 706 2—6 *Милева Марковић.*

ПОД КИРИЈУ. Издаје одмах један стан улица с три собе, кујном и подрумом. У авлији један стан с три собе, кујном, 2 стана с по 2 собе кујном фораузом. Сваки стан има засебну перионицу. Кућа је у близини официрске кафане у палилули, ратарска улица Београд.

Јанаћ М. Јанковић

652,5—12 кафе. код „Тигра"

Стара бела и црна вина

Са особито добром аромом и вкусом за пиће, зрело и за флаше — Продаје се на аков и више.

У кући стари телеграф на горњем спрату.

716,5—10

ГВОЖЂАРСКА РАДЊА Радослава Ј. Стојисављевића у Обреновцу треба од идућег Митровдана једног старијег и једног млађег калфу гвожђарског и за Бакалско Колонијалну Радњу једног старијег калфу.

731 1—3

ОВЕ ГОДИНЕ нећу слаславити моју славу Св Параскеву.

Никифор Јовановић

Пуковник у Пензији

733, 1—3

ОВУ КАФАНУ на дорћолску пијаци издајем одмах од 1 новембра под кирију. У вишој улици издајем под кирију један стан од три собе, кујне, хладера и подрума, Сем тога у истој улици издајем још и две нове и местене собе за самце.

Франц Бранда

718 4—6 фарбар.

Квартир испод позоришта до саме Чукурчесме издаје се од идућег Митрова дана под кирију. Квартир се састоји из три собе, предсобља, кујне, собе за мл ће и засебна подрума. У авлији бунар са водом за прање рубља и сваку другу потребу. Издаје се само за мању породицу.

Вел. Антић

инспектор мин. Грађевине.

659,3—4

Наш мили и нигда непрежаљени

ВЛАСТИМИР

2-гог овог месеца испусти своју анђелску душицу.

Ову тужну вес по нами јављамо нашим сродницима пријатељима и друговима.

Ожалошћени

стац: **Мита Јовановић**, судија, мати **Персида** са осталом родбином.

725 4—3

ШТАМПАРИЈА „КОД ПРОСВЕТЕ"

БЕОГРАД

ПОЗОРИШНИ ТРГ, БР. 2. ПРЕКО ОД СПОМЕНИКА

Препоручује се пошт. публици за израду сваковрсних штампарских послова. Цене су умерене. Израда чиста и брза.

Власник и главни уредник Пера Тодоровић. Одговорни уредник С. Јаношевић. Штампарија „код Просвете" Позор. трг бр. 2

БРОЈ 293. ЧЕТВРТАК 12 ОКТОБРА 1889 ГОДИНА II

ИЗЛАЗИ СВАКИ ДАН

БРОЈ 10. П. Д.

ЦЕНА ЗА СТРАНЕ ЗЕМЉЕ

За годину	30 динара
На по године	15 динара
На 3 месеца	9 динара

LE PETIT JOURNAL

МАЛЕ НОВИНЕ

ДНЕВНИ ЛИСТ ЗА СВАКОГА

Претплата из унутр. полаже се само код пошта

За Београд нема претплате — Лист се продаје на број

Писма и рукописи шаљу се Власнику „Малих Новина“ Топличин венац, бр. 17., на горњем спрату.

Пр етплата се прима код свију пошта у Србији

ЦЕНЕ ОГЛАСИМА

На првој страни од петит. ред 20. пр. дин. а на четвртој од петит реда 10 пр. дин

ПРИПОСЛАНО стаје 50 пр. д. од петит реда.

KLEINE ZEITUNG

Огласи јевтино, по потреби и са сликама.

За свако оглашење плаћа се држ. таксе 20 пр. д

ВЕЋИ ОГЛАСИ ПО НОГОДБИ

САМО КОД ЈАКОВА КАНАРИКА

у кући г. Милије Карастојановића у кнез Михајловој улици број 21.

Може се добро и јефтиније но игде купити Мушко и дечије одело јер је избор тако огроман да сваки по својој вољи може изабрати **по квалитету и цени.**

721,5 -10

понизни
Јаков Канарик

ПОШТО ЈЕ НАШ задругар Милован Филиповић тежак из Љубиша среза рамског почео отуђивати наше заједничко имање и задужавати га без нашег знања, и престанка, што по § 510 грађ. закона не сме без нашег сагласија чинити; то смо принуђени овако јавно позвати га да у будуће то не чини без нашег знања и престанка, а у једно чинимо пажљивим сваког да му без нас ништа не даје, нити што од њега купује јер му признати нећемо.

2 Октом. 1889.

У Љубићу

Милосав Филиповић
Милош Филиповић
оба из Љубића

736 1—1

ЗАСЕБНА КУЋА у Неђељској улици са 4. собе, предсобљем, 2 кујне, вешерница, трпезарија соба за момче, по другом, пространом авлијом и башгом, од 1 Новембра издаје се под кирију.

За погодбу обратити се у трговини Марковића Шапчанина и комп: или господи Милеви Ј Мар овића удови. 735 1—6

ЋЕЋУ СЛАВИТИ Св. Петку 14 овог месеца.

Гавра Јозановић
угоститељ код Новог Света

732 2—2

900 дук. цесарски издају се под интерес. Упитати уредништво „Малих Новина. 727 3—3

ЗА ПРОДАЈУ „Малих Новина“ потребно је неколико дечака. Нека се јаве администрацији овога листа.

Продаја календара за просту 1889 год. Хиљада 16 ДИНАРА, могу се до бити у улици 2 бела голуба број 8. Прима поруџбине и из унутрашности.

ПОЗИВ НА ПРЕТПЛАТУ
СИЛАЗАК С ПРЕСТОЛА
Роман из живота Балканаца
(у 90 глава)

Услед многобројних порука решили смо се да роман „Силазак с престола“ прештампамо у засебним књигама.

Цело дело изнеће 50 свезака, свака свеска два штампана табака

ОТВАРА СЕ ПРЕТПЛАТА
НА
ПРВО КОЛО
које обухвата **25** свезака — свака свеска кошта 1 грош — цело коло 5 динара. Претплата се прима само на цело коло.

Штампаће се само онолико колико се претплатника јави. Штовани читатељи треба да похитају с претплатом ако су вољни да имају дело у целини.

Прва свеска изаћи ће 18 ог октобра и излазиће даље редовно сваке недеље по две свеске.

Претплату ваља слати књижарници г. А. Пурића у Београду.

За Аустро Угарску прво коло кошта 2 фор. 50 крајцара а претплату ваља слати Buchhandlung A. Purić Post Restante Semlin.

„Ур. М. Новина“.

БЕОГРАДСКЕ ВЕСТИ.

Аудијенција. Народни посланици из округа алексиначког, на име гг. Ђока Брачинац, Станко Петровић и Никола Живадиновић, учинили су јуче у 3 часа по подне своје подворење Њеном Величанству Краљици Наталији.

*

Ко је проблематично лице? Уредништво „Д. Л.“ жалећи се у свом броју од прошлог уторника председништву скупштине што је новинарска ложа била препуна, рекао је у тој својој јавној изјави, да су у новинарској ложи била и још нека страна и домаћа проблематична лица.

Како су на дан отварања скупштине у новинарској ложи били само 5—6 новинара, међу којима је и наш известилац, а остало само ниже особље овдашњих посланстава, молимо уредништво да јавно каже, сматра ли оно за проблематична лица и оне домаће новинаре, који су тога дана били у ложи.

*

Постављења: За писара V класе у управи фондова Светозара Савића; за марвеног лекара III класе у окр. шабачком Јована И. Алексића: за другог марвеног лекара II класе у окр. пожаревачком Марка Дерока.

*

Параћинско друштво. Јуче су се скупили радници фабрични и установили: „Друштво фабричних радника за потпомагање и штедњу“ и услови су послати г. министру народне привреде на потпис.

Одбор је привремени изабрат и то за председника Чедомира Јоксимовића, индустријалца, за благајника Михаила Деспотовића предача а за одборнике Димитрија Ђорђевића, Димитрија Петковића Николу Вучковића Јована Бранковића и Михаила Свилкића и до сада су се уписали 30 чланова.

*

Добротвори. Г. Г. Филип ла Ренотијер Ферари и Едуард ла Ронтијер Буланже, приликом доласка у нашу престоницу, поклонили су „Фонду за потпомагање сиром. великошколаца“, 300 дин. у злату.

Г. Илија Маргетић, министар Финанције у пензији, као сваке тако и ове године, даровао је „Фонду за потп. сиром. великошколаца“ 150 динара.

Г. Јован Жујовић проф. вел. школе приликом парастоса даватог његовој супрузи поч. Стани, за покој њене душе, подарио је „Фонду за потпом. сиром. великошколаца“ 30 динара.

Свима овим дародавцима, управа „Фонда за потпомагање сиром. великошколаца“, изјављује своју највећу благодарност.

*

Писмо краља Александра својој матери. Руске и француске новине доносе писмо краља Александра, које је својој матери послао: „Драга, несретна и обожавана мати! Ја горем од нестрпљења да те загрлим и на срце притиснем, и молим регенте и Докића, да ми дозволе да те посетим, али је све забадава. Боје се чак, да не би ја како год ноћу побегао. Докић иде за мном узастопце и шта више по налогу „папином“ (очевом) спава са мном у соби. Ја се надам да ће се скупштина за нас заузети, и мени дозволити, да се с тобом састанем. Иначе ћу се разболети.“ Разуме се, да нисмо у стању пронаћи постоји ли у истини такво писмо или не, ал је свакојако карактеристично да руски и француски листови верују у то писмо. Из тога се види, како они мисле о целој тој ствари.

„Застава“.

*

Из пољопривредног друштва. Данас у 5 часова по подне биће заједничка седница свију секција српског Пољопривредног Друштва.

*

Занимљива тужба. Г. Мита Марковић, хотељије код „Империјала“ тужио је суду вароши Београда управу вароши Београда, што му је најпре издала дозволу да у његовом локалу неко страно певачко друштво може давати представе за 30 дана и за то му наплатила 180 динара, а после 7 дана забранила представе, те је тиме оштећен. Сем тога, он је на основу те дозволе издао друштву 700 динара напред, што му је такође пропало. Видећемо, како ће се свршити ова ствар.

*

Грађани и њихова вредност. У Француској је Париз срце државе; он даје свој земљи пример из домољубља и заузимљивости. Па тако је већином из домољубља и заПа тако је већином по свима престолницама. Оне треба да стоје на висини — да предњаче и воде у свему. А како је у Бео-

граду? Београд треба да се стиди рече један београдски лист и има потпуно право. Да наведемо само два примера. Обвезници I и II позива позвани су на војену вежбу. Из унутрашњости није дошло тек 5 од сваке стотине, а из Београда данције дошло 80 од стотине. — Други је случај овај. Београдска општина оће да дигне зајам од 12 милијона ради унапређења и улепшања престонице, јер престоница нити има доста чесама нит калдрме, нит осветлења, нит канализације. Па кад се такво важно питање решавало, или управо требало ди реши, дошло је само 13 одборника у седницу те седница није могла ни бити. Дакле је огромној већини одборника било све једно хоће се дићи зајам од 12 милијона или не. Ту се заиста мора рећи: Тешко земљи која има таку престоницу. „З."

ДОМАЋЕ ВЕСТИ

Селске општине Каонска, Врањска, Кривајска, Накучанска, Јаловичка, Владимирачка, Мишарска и Дебрчка, Господа официра **XII. батаљона** у Крагујевцу и командир II. ескадрона II коњичког пука у Београду, поручник господин **Љубомир М. Лошјанин** изволели су да се уписну за чланове утемељаче кола јахача „Књаз Михаило" са по 120 динара.

Поздрављајући ову десеторицу чл. утемељача, апелујемо и овом приликом на сваког Србина и Српкињу, да сви чим год ко може похитају у помоћ реченом друштву, јер без најозбиљнијег заузимања и пожртвована свију нас нећемо никад доживети велеважне успехе тој економној и витешкој сврси на којој тако неуморно послује Јахачко Коло.

Да би се народ са села а тако и све селске општине у што већем броју одазвале неопходна је заузимљивост наших власти које с народом у додир долазе дакле на првом месту начелника среских, и ми се надамо да ће они и моћи и хтети и умети да својим заузимањем допринесу поменутим економским и витешким циљевима.

Мило нам је што већ овде можемо у том погледу с хвалом и признањем да споменемо среског старешину господина Анту Љотића.

НАРОДНА СКУПШТИНА

ШРЕДОВНИ САСТАНАК

IV *среда 11 октобра*

Дневни ред: продужење дбасте о извештај верификационог одбора.

Преседавао г. *Пашић*. За министарским столом сва г. г. министри. Галерија дупке пуна. Састанак почет у 9 и по сати.

Председник моли посланике да се не удаљавају од предмета. Овде није на реду ист рија појединих партија, већ се само има говорити о изборима. (Либерали вичу: Требали сте јуче казати. Радикали: Што ни сте рекли прекјуче). Уздржавајте се израза неприличних овоме дому (Што то ниете рекли пре)

Стојан Станковић одбијајући прекоре г. Рибарца и опозиције чини упоређење како су избори вршени под либералима а како под радикалима па вели да су либерали вршили изборе под најчешћом сегом, док су радикали дали са свим слободне изборе.

Нов Тисе Каваџи Српски. Својим моћним посланичким гласом хоћу да одговорим на нападе опозиције, која нам је преко г. Рибарца бацила рукавицу. Рибарац је требао да поштује достојанство већине, а не да га по вреди рекав, да је резултат избора од 4 септембра израз полицијске власти и силе. Како можете тако рећи данашњем министру полиције, који је под владом вашега устава носио окове. Нека г. Рибарац покаже један једини случај да избори нису били слободни, да су незаконити и да су вршени под притиском власти. Напомиње да је председник општине пожаревачке слао либералима карте по кућама, док радикалима није хтео давати кад су тражили. Каквим се средствима у агитацији служили либерали, нека као доказ послужи то, што је г. Рибарац на збору у Стигу рекао да су радикали виновници свега зла у Србији, па и за Сливницу. (Рибарац вичe: није истина). Одговарајући г. Авакумовићу рече, како 1858 није било либералне странке но династичне, а то је народ српски а не либерали. За тим износи сва, по његовом схватању, недела која су вршена под либералном владавином. За доказ да либерали нису за слободу, напомиње како је г. Сима Несторовић 196-ти потписан на напредњачком програму. (Сима вичe: није истина). Избори су били слободни и вршени без притиска и утицаја власти, а за доказ нека послужи рањени посланк из Џепа (показује руком на њега), на кога су либерал пуцали. (Либерали вичу: Није истина, то ће тек суд рећи).

Раша Нинић вели, како кметови нису лопови, већ изабрани вољом народа. Либерала не би било ни оволико у скупштини, да није незнање и непознавање народно и количника. (Смеј).

Илија Душманић вели како г. Рибарац незаконитост избора кметова доводи у везу с незаконитошћу избора скупштинских, али је требало доказати да су кметови незаконито изабрани. Оно мало примера, што их је г. Рибарац навео, и сувише су незнатни а да би се могли изводити онакви закључци. Г. Рибарац зна како су у пожаревачком округу текли избори кметова. Он је писао жалбе, које је слао пред што ће се Савет разићи, па тако су после остајали вршиоци дужности. Одговорност за то лежи на самој опозицији. Није истина што г. Рибарац каже да су власти збацивале противничке кметове. Власти су трпеле и опозиционе кметове и онда, кад они нису вршили на можда чак и прекорачивали своје дужности. Тако помиње да је кмет ракинчки либерал и нека његова дела, за која би могло рећи да је затак, али он то оставља суду Тако је и у Прхову, где је општ. управа у либералним рукама. Тражи да се случајеви, изнети Рибарцем, извиде. Тужите сваког чиновника, који не врши дужност, сад је то бар лако. Пребацују нам неправилности, а баш у местима, где су општинске управе у либералним рукама, било је највише неправилности у издавању бирачких карата. Рибарац вели да се разоча ао у очекиваним благодети установних реформама, али мени се чини да се он разочарао у томе, што је намесништво, сл дујући парламентаризму, позвало на управу радикалну владу. О говара Нест ровићу о агитацији учитеља и професора на вели, да су и они грађани о е земље, који уживају сва уставна права. (Сима: Ви сте оставили школу па агитирали). Ја сам сам то вршио за време ферија. Избори су слободни и законити.

Кундовић не верује тврђењу већина да је израз народа (смеј). Слобода избора 14 Септембра била би загарантована тек кад се органи власти не би мешале, као што су. Изборни закон дао је и кметовима могућност за т о а за кметове су незаконито у зимани људи, који ће потпомалати владину странку. Полицијска власт ишла је тако далеко да није вермала ни саветска решења већ задржавали регенте те да спреме земљиште за изборе. Све оно што полиција износи к о незаконитост, нису неправилности, већ је то повреда законаска и уставна, јер шта је то кад се људима дају бирачке карте и ако нису платили порез. Сем тога издаване су карте и на сам дан избора. За све то имам доказе. По неким селима чак је викао биров да ће бити кажњени они, који не дођу на биралиште. Извештај верификационог одбора једностран је, партијски. У општини дреновачкој 60 гласача признали су да су гласали а нису платили порез, но то није у извештају ни поменуто, а помиње се Ниш и Неготин где су изабрани либерали; за та места тражи се извиђај, а у крушевачком округу избачена је либерална кутија па се за радикале не тражи извиђај и казна (Вичу: није истина, јесте) Од већине није каваљерески лицитирати своје слободоумље, јер знате шта каже латинска пословица о сопственој хвали. На пребацивање да либерали нису протестовали за 1883, вели како је на нишкој скупштини тражио да се осуди влада. Није наметно што је пок. Миле тражио полиц. надзор за повинаре, али за то није крива цела странка. Код вас има људи с већим људоријама, ј р после читавих 10 година траже да се удари порез на турнире. Избори од 14 септембра нису били слободни већ извршени под притиском власти. (Није истина).

Панта Срећковић моли председништво за дозволу да се дебата овако започета, овако и сврши. Природно је да сваки правда себе, али ова дебата треба да се тиче само избора. Изазван гг. Максимовићем и Бајом, мора се дотаћи прошлости, на доказује, како либерална странка има својих заслуга, какве је слободоумне установе завела, какве је политичке тековине стекла, како је учинила те сад овде на посланичким клупама седе посланици и из четири нова округа. Побија замерке од стране већине, чињене либералима и тражи да свака буде поштен и савесан те да у првом реду гледа интерес и добро земље и народа а да се махне замерања и пребацивања, јер ако та ко станемо радити, проћи ћемо као и стара српска држава. Признаје да

ПОДЛИСТАК

УКРАЂЕНА СРЕЋА

ПРИПОВЕТКА

од В. И. Немировића — Данченка

(с руског)

I.

Историја наказе

Отпочех чудан живот. Убражење развило се је у мени дотле, да сам почела мрзети људе. Живех само у сну. Дан је за мене био казна. Ја као божију светлост очекивах тај час кад ће сви разићи, и одма сам легала у своју постељу. Тамо се отпочињаше царство машти и сањања. И каквих чудних, каквих јарких санова! Ја бех задовољна, будећи се уздисах, жаљах за што тако брзо долази дан, за што није могуће вечито спавати.

Чини ми се да у затворима најнесрећнији људи то исто осећају. За њих је сан срећа — они у уму живе. Чиме сам се разликовала ја од њих, лишених грађанских права. И ја сам такође лишена свих права и преимућства женскиња Те још како сам лишена—на свагда. Они имадоше наду помиловање, ја немадох ни једно ни друго. Мене је могла ослободити само смрт! О, да знају како је тешко умирати у двадесет и две године, па и наказни!

II.

Наказа под маском.

А међу тим ја сам већ љубила.

Кад би знала да ће ма ко, ма кад прочитати ове моје белешке, та фраза никад не би изашла из мог пера. Никад! Ја да љубим! Ја чедовиште, наказа! Смешно, ужасно смешно! Ја би се и сама смејала ако не би плакала. Та ја знам како је то велика мука, велика несрећа.

И као нарочито заволела сам са свим далеког, неприступног.

У осталом и из рачуна. До кога не дођем — неће бити речи, на онда љуби тога кога ни руком не можеш дотаћи.

Он беше артист и у моди а при том богат, млад, леп. О њему причаху целе легенде. Не знам да ли су лагали или не, но његово се је име уплетало и код најленших дама. Једна је због њега напустила мужа, друга побегла из куће, трећа се отровала. И разуме се све ово било је лагање. Но истина је, да је имао велики успех да су га волели, но он је водио своје ствари тако, да сва блебетања и сплетке оста. ле без успеха, свима се допадаху његови небрежљиви ако ћете у неколико и вређајући манири. Не устављаше очију на женскињама, но некако новођаше њима по њихову лицу као што би то чинио и према зиду и улици покривеној снегом Да ли је то чињено с немаром или не, не знам но равнодушност његова није имала граница: Њему шта више није било ни досадно, но просто све једно. Ви некако и неотице осећати, да је он негде горе на врху, а ви доле. Њега такође и мржаху многи. Но и према мржњи он се је тако исто понашао. Беше му све једно. Новине га често једише, на тада он беше још равнодушнији и само у тренутцима највећег успеха снихођаше, постараше срдачнији, искренији, доступнији, бољи.

С њим нисам била позната, но сам о њему много слушала. Могла сам да га волем. Да сам ближа њему, не би се осмелила. Но ко ће првиу забранити најплеменитију страст према блештећој небеској звезди, све једно, звезда и тако никад о томе неће сазнати. Он се и не стиди тога.

То вече никад нећу заборавити.

Ја и мати бесмо у великом позоришту.

има незаконитости у појединим изборима, али се то не може пребацити влади но оним бесхлебницима и пангалозима, који су се као такви дочепали власти. (Граја). Вели се власт је утицала, а он вели: тешко оној земљи где власт није власт, и где она као таква нема утицаја, само треба добро мотрити да рђаво не утиче. Брани. пок. МиладДамјановића за предлог о пол. назору над новинарима и вели да је но то учињено као патриота који се забринуо за будућност земље јер се онда појавио један једнострани човек, који је скупио око себе у Крагујевцу неколико људи, отворио штампарију и почео проповедати некакав социјализам, а то је његов ђак, пок. Светозар Марковић (Вичу: Слава му!) О букагијама за које пребацују либералној влади, удесио је Аља Против (Ранко: Лажеш. Граја Председник опомиње Ранка). 14 маунео је страх у народ, те огроман број либерала није смео гласати.

Риста Поповић вели да он није тражио да се за време либерала пусти војска с границе, ко замера што је баш за време бирања слата војска на одмену војске на граници.

Пов Милан Бурић напомиње на примедбу г. Пантину да је он с г. Туцаковићем пред пад либерала говорио, како би круна требала да позове на управу људе из ондашње опозиције.

Председник даде ¼ сата одмор, после кога рече како су многи посланици изјавили да је дебате било доста и да је скупштина довољно обавештена, па тражили да се дебата прекине И у закону тако ст ји. Али како има још 24 јављена говорника, он је за то да се још неколицини да прилике да говори, што и скупштина усвоји.

Рибарац Рекао с м да је цео изборни апарат у рукама кметова Одговарајући Максимовићу, вели како *либерали* не представљају реакцију. Устав од 1869 треба ценити по приликама и околностима у којима је поникао. Сматра за дужност одати правду оним радикалним борцима који су се борили и трпели за слободу; али не треба заборавити да су међу тим вашим елементима били и наш један Сима Несторовић један Александар Николајевић, пок. Јов. Бишковић и други, и да ми никад као што је то било у вашим редовима, нисмо рекли да нам је све једно, владао у Србији Обреновић или Карађорђевић. Династија Обреновића народна је тековина и ми је као такву чувамо. С каквим правом пребацујете нам што 1883 нисмо протестовали, кад ви сами нисте уложили протест и кад сам главни одбор није знао за тај протест народни. У вашим редовима седи један, који је 1883 процењивао имање Арсе Дреновца да ли ће залећи за трошкове, и многи, који са себе нису скинули прашину напредњачких грехова. Велите да је наш устав стао круне краља Милана Није тако човек, који не води рачуна о будућности народној, затрешће, као што рече председник, све стубове државне. Тако је и ту било и нелојалност његових саветника довела га је до оставке Побија даље да су регенти потреба државна, напомиње да је практикант фалзификатор унапређен. Брани суспендовање закона пред српско-турске ратове, јер је у скупштини седео један човек који је издавао тајне. Власт не води истрагу против оног кмета код кога су нађене крађене ствари, значи штити га, а капетан протежира практиканта оптуживана за фалзификат Побија даља тврђења нечине и вели: Зло је кад велите да је устав од 1869 гори од туреског (Тома Бајчић: и јест гори.) Честитам ти- Одговара капетан Спасићу и вели да је одступање либералног кабинета 1880 дело родољубља. Данашњи избори нису били потпуно слободни и ја сам устао против злоупотреба.

Министар полиције напомиње у главноме све што је јуче рекао с додатком да му је Мијићево ближе, да се распитао о томе кмету и да све оно није истина, што што је Рибарац изнео. (Вичу: није београдско већ пожаревачко Мијићево).

Мин. финансије вели да он није знао да пост ји оптужба за фалзификат против практиканта, коме је дао указ, али даје реч да га неће трпети за чиновника, ако се докаже да је фалзификатор.

Пошто су још говорили пон Милан, Рибарац, Р. Поповић, Авакумовић, Катић и Сима Несторовић, председник завршн дебату и скупштина у начелу прими извештај одбореки.

Председник закључи седницу у 2½ сахата после подне, а идући састанак заказа за сутра у 9 сахати.

*

Било је момената кад је седница била веома бурна, тако да се мислило да ће раздраженост прећи границе. Занимљивије моменте ове дебате изнећемо у идућем броју, пошто вам је немогуће све изнети сад због скученог простора листа.

Позориште и његова Управа

—

Пише Љубинко

I.

Ко је пратио развој нашег Позоришта, тај ће знати, кроз какве је мучне фазе оно пролазило, и с каквим се тешкоћама морало да бори те да се одржи

Пре једне пуне деценије, оно је било на ивици свога пада. С једне стране растројство унутра, а с друге стране немар наше публике. Требала је, дакле, чврста и поуздана рука, да среди тај мучан и тежак посао. Репертоар позоришни ограничио се само на преводе. Оригинала тек ако је што било, и то махом слабих, без икакве здраве и моралне тенденције. Тиме се у неколико правда немар наше публике. Па ко је томе крив? На првоме месту *позоришна Управа.* Није истина, да у нас нема људи, ко и би прегли, да обогате наше позориште оригиналним делима. Требало је само подстака, воље и прегаоштва. То се очекивало од саме позоришне Управе, али је оно у томе била — немарна. Но, и преко свега тога, нарочито наши млађи књижевници, брижљиво су радили на изворним делима, и успех је био — сјајан!..

И од тада позориште је пошло на боље. И од тада, његови су дани били ведрији, а опстанак тим сигурнији.

— — — — — — — — — — —

У сред највећих заплета, растројства унутра, и материјалних незгода, дошао је за Интенданта г. Милорад П. Шапчанин.

Од њега се много очекивало. Он је имао и воље и способности да поведе Позориште оном светом циљу коме оно и тежи. Он је пред собом имао велики и тежак задатак. Требао је пре свега, да доведе у склад Позоришни персонал; да нађе извора за извођење нових реформа; да поврати Позоришту онај глас, без кога оно и не може да екзестује, и најзад, да оригиналним делима поклони што веће и озбиљније пажње. И он је све то тихо, али тим поузданије извео. У првим данима његове Управе, опажала се нека озбиљна, света служба у храму Талије наше. Свећеници тога храма — уметници — беху се груписали у једно коло, које је гледало само на свој узвикени позив. Оног растројства није више било. Позориште беше на висини свога позива. Све је ишло својим током мирно, али, као по некоме такту.

Г. Шапчанин већ је пожњео био признање целе престоничке публике.

Он се у своме раду није заустављао; њега нису задржале никакве третутне неприлике, већ је и даље извидио своје тежње и жеље.

Под његовом Управом, први пут уведене су: *лепше представе о Светоме Сави.* Узданице наше, ти потоњи грађани српски, како су се неизказано радовали кад су видели Светога Саву; чули ону божанску песму; гледали ону дивну слику српске прошлости.

Г. Шапчанин, није заборавио ни ту малу своју публику, већ је сео и написао: *„Милош у Латинки“*, и *„Стару и нову школу“*.

Тиме само, он је дао јачег и живљег полета нашем позоришту. Нађе се поче већа пажња обраћати. И сама држава — на име министарство просвете — као да је било пренуло из своје летаргије, те је почело озбиљније радити на томе, да се позориште изведе из својих мучних и тешких неприлика, у које је било запало. Све је дакле пошло на боље. Чланови су неки добили чак и „декрете“, а створен је био и „пензиони фонд“ за глумце и глумице. Реформе г. Шапчанина у многоме биле су изведене. Што највише иде у похвалу те епохе у управи г. Шапчанина то је: што је умео и знао да одушеви наше млеће књижевнике, те да јаче прегну на обраду националне наше драме? И позоришна публика за кратко време имала је прилике да гледа: *„Краља Вукашина“* и *„Јаковту“* од Др. Илића; *„Вевира Аболовића“* и *„Видосаву“* од Н. Борића а за тим и комедије Глишићеве *„Јаа Цвакцика“* и *„Подвалу“*. То су биле тековине за наше позориште, које је с правом можемо казати стекао сам г. Милорад Шапчанин.

Он је успео, да се чак отвори и „конкурс“ за ваљана позоришна дела. Што су његови претходници били немарнији, то је он већу делатељ ст у своме после показивао.

(Наставиће се)

Престављаше се „Пуритани.“ Напред у ложи сеђаше он. Ја бих и тужна и весела Уображавах да гладим ту кудраву главу, да стежем његова крепка плеча. До почетка опере он стајаше наслоњен на баријер, замишлио се о нечем и осмејкиваше се сам са собом. У том тренутку очи се његове са свим несвесно уставише на мени. Изгледаше, као и да ме не примећаваше, но опет за то ја му бих дубоко благодарна за овај осмејак. Наравно, ја сам му то и дуговала јер другима се он никад тако срдачно, тако ласкаво не осмену.

Случај нас је довео обоје на једно место. Може бити никад се више нећемо сусрести. Нерви моји беху страшно натегнути, хтело ми се и плакати и смејати се. А од једном као нарочито са сцене зазвуча дивна каватина:

Ah, per sempre io ti perdei,
Fior d' amore, fior d' amore la mia speranza.
E la vita chè s' avanza.
Sara piena di dolor.

И мени се одиста чињаше, да га на свагда губим; да је био мој и одлази, са свим одлази; да је сва моја будућност пуна само патњи. Сузе наиђоше на очи, туга стезаше срце.

— Куда ћеш данас? упита га сусед за време одмора.

— Не знам.

Ја ловљах сваку његову реч, сваки његов покрет.

— Ајдмо на маскарад. Све једно, вече је и тако изгубљено. Ајдмо!

— А где то? зевну он. Изгледало је као да му је са свим све једно било; ма где ишао.

— У трговачком клубу.

— Па ајдмо! Давно нисам тамо ишао Досадно. Маске све некако глупе. Но при свем том свуд је около шуш гурњава. Ајдмо.

— Мене као да обасја сунце. Како то раније да ми не дође у главу.

За што ја никад не ићах на маскарад? За што? Па ја само тамо, под маском, могу да се користим тим, што ми је судба одузела. Сви ће видети да сам оштроумна: под маском мисле да сам лепа. Р ка је моја прекрасна, нога малена и лепо сложена. А лице, то несретно, ужасно лице, нико неће ни видети... Зар роб неће слободу? Ево средства да нађем своја права, права женскиње, ма и на један тренут Та ја љубим своје име. А овде ће бити стварност.. Сама стварност.

Матер није било тешко наговорити.

Оставих је да чека свршетак опере, а сама отрчах кући. Купих маску, а остало имађах.

Кад пређох огледалу, чак се и расклопотах од усхићења. Преда мном стајаше са свим неко други. Зар сам то ја, та грациозна, премотна фигура, с танким струком, лепим, утегнутим у црне рукавице рукама. Мој одвратни нос моје ужасне јагодице и чело, не виђаху се. Испод просте маске безбојне очи горе неким њима са свим неосвојственим животом. Поуздано могу рећи, да ћу имати успеха. Чекајте господо, да видим шта ћете сад рећи. Ах, како ћу их мучити, обмањивати.. Брже, брже!

Доцније ја често бивах на маскараду. Но на првом, чињаше ми се, да сам похваћена вихором, који ми не даваше ни да дишем, ни да се осврнем. Како је било моје срце, кад ићах по ластавицама горе. Старац вратар, са седим чекињастим брковима и брадом, само се осмену на моје питање „може ли се ући?“ Не памтим ко ми је свукао капут, ко ми је дао нумеру. И не приметих двадесетину маска, које нешто очекиваху у чекаоници.

— Без билете није могуће! зауставише ме на вратима.

— Ах, ја сам заборавила. Где се могу добити!

— Ето ту је у канцеларији.

Ја пређох.

(Наставиће се)

НА ЗНАЊЕ

НАЈГЛАВНИЈЕ, са највећим згодитцима вучење лутријско-француски државни лозова, **јесте 31** Римски по нашем **19 октобра** т. г. ког дана и изложба Париска закључује се.

Овога дана извућиће се један најглавнији згодитак

од 500.000 дин. у злату

Ови лозови које ја продајем; само су са НУМЕРАМА *без серија*,

Лоз са жиговином кошта 17 динара

Ко жели да на овако сигурној и повољној лутрији игра; нека похита са куповином, јер од исти још врло мали број имам непродатих лозова. и исти играју до 1964 год.

2. октобра 1889 г.
Београд.

Аврам М. Леви
овд. мењач.

708,3—5

ЗАСЕБНА КУЋА у Београдској ул. до Ђорђа Мајзнера са три собе ходником; а две себе кујном, подрумом и ходаником у сутерену шупом за дрва, бунар са пијаћом водом. и пространим таваном за веш, издаје се сад идућег Митрова-дана под Кирију.

Упита и г, Јелену Ј. Симић урошева ул. бр. 14 вла Милутина Јовановића рачуновођу беодрадског каз. завода у граду.

722 3—3

у кофани код
АМЕРИКЕ
на зеленом венцу

Имам на продају, Једно добар **Билијар** (**карамбоја**-са целим прибором, тако исто један **кредендц** најновије системе за отмене кафане са умереном ц ном..

Тако исто може се добити **бела и црна** вина на већу и мању количину,

687,6—6 **Б П Марјановић**

Градско купатило
АМАМ

РАДИ СВАКИ ДАН

За мушке особе од 6 изјутра до 8 сати пре подне и од 6 сати по подне до 9 сати у вече

Петком Недељом и Празником и цео дан.

ЦЕНА КУПАЊА

За мушке особе у кабини од особе д. 80 п.
Галерија „ „ 60 п
За женске особље од особе „ 60 „
Галерија „ „ 40 „
деца до 10 г дина плаћају половину цене. 673,5—10

У пола цене

ТРГОВИНА
код Руже Васина улица бр. 20

Добила је у великом избору **дамен-туха** вуненог.

Продаје

По 1 динар метар

712 3—15

У пола цене — У пола цене

У пола цене

Женских најновијих **јесењих и зимских жакета. мантлета. регенн-и радмантлова. шеширa. муфова.** све за одрасле и децу, као и све прибоне и наките за женске хаљине, имаде сад добијених по јефтиној цени.

У трговини женско кројач.

РОЗА ШТЕРН.
Кнез Михајлова ул. бр. 9

Израђујем хаљине по мери. 651,4—25

ОСОБИСтављам до знања п. публици да сам даонизрадити то лепе

СПОМЕНИЦЕ И БРОШЕВЕ

за украсе мушкима и женскима

— а у спомен мирнопомазања —

ЊЕГОВОГ ВЕЛИЧАНСТВА
КРАЉА АЛЕКСАНДРА I.

Главно стовариште тих споменица за краљевину Србију дао сам г. г. *„Нахману и Здујићу,“* овдашњим фабрикантима цигар-папира.

Исте споменице продајем препродавцима на 10 комада најмање по 1 дин и 50 п. дин. а препродавци не смеју их продавати скупље од 2 динара комад.

Ко би из унутрашњости Србије желео да има на продају ове споменице, молим да се обрате г. г. Нахману и Здујићу.

Молим п. публику да изволи похитати с куповањем ових споменица, јер их је још врло мало остало, тим тим пре што сам један део прихода уступио друштву „Св. Саве“ (20%) као што тврди и уверење преседника друштва „Св. Саве“ од 18 августа о. г.

У Београду, 6. Септембра 1889.

Са особитим поштовањем
М. А. Маца
(Београђанин)
Телмач и Агент. у Будимпешти.

601, 7—30

SORRFSPODANT français a lemandet roumain, avec connaissense en italien, espagnol et anglais cherche in poste.

Offerts á adressnr sous „Habile“ expédition du Journal

728 1—2

ОВЕ ГОДИНЕ нећу славити моју славу Св Параскеву.

Никифор Јовановић
Пуковник у Пенсији

733, 2—3

ГВОЖЂАРСКА РАДЊА Радослава Ј. Стојисављевића у Обреновцу треба од идућег Митровдана једног старијег и једног млађег калфу гвожђарског и за Бакалско Колонијалну Радњу једног старијег калфу.

731 2—3

ОБЈАВА

Поштованој публици да се од данас у Рестоурацији КОД

ХАЈДУК ВЕЉКА

ТОЧИ

БАВАРСКО ПИВО

ИЗ ПРВЕ МИНХЕНСКЕ ФАБРИКЕ

ХАКЕРБРАЈ ПИВАРЕ

1 чаша 25 п. д. 1 кригла 40 п. д.

у Кући г. Белимарковића

С поштовањем
Карло Пероло

У Београд Октобр

Власник и главни уредник Пера Тодоровић. Одговорни уредник С. Јаношевић. Штампарија „код Просвете“ Позор. трг бр. 2

БРОЈ 294. ПЕТАК 13 ОКТОБРА 1889. ГОДИНА II

ИЗЛАЗИ СВАКИ ДАН

БРОЈ 10. П. Д.

МАЛЕ НОВИНЕ

ДНЕВНИ ЛИСТ ЗА СВАКОГА

Писма и рукописи шаљу се Власнику „Малих Новина“ Топличин венац бр. 17., на горњем спрату.

Претплата из унутр. полаже се само код пошта

За Београд нема претплате — Лист се продаје на број

Претплата се прима код свију пошта у Србији

ЦЕНА ЗА СТРАНЕ ЗЕМЉЕ

а годину	30 динара
На по године	15 динара
На 3 месеца	9 динара

ЦЕНЕ ОГЛАСИМА

На првој страни од петит. реда 20. пр. дин. а на четвртој од петит реда 10 пр. дин.

ПРИПОСЛАНО стаје 50 пр. д. од петит реда

LE PETIT JOURNAL

KLEINE ZEITUNG

Огласи јевтино, по потреби и са сликама.

За свако оглашење плаћа се држ. таксе 20 пр. д.

ВЕЋИ ОГЛАСИ ПО ПОГОДБИ

САМО КОД

ЈАКОВА КАНАРИКА

у кући г. Милије Карастојановића у кнез Михајловој улици број 21.

Може се добро и јефтиније но игде купити Мушко и дечије одело јер је избор тако огроман да сваки по својој вољи може изабрати **по квалитету и цени.**

понизни

Јаков Канарик

721,5--10

ПОЗИВ НА ПРЕТПЛАТУ

СИЛАЗАК С ПРЕСТОЛА

Роман из живота Балканаца

(у 90 глава)

Услед млогобројних порука решили смо се да роман „Силазак с престола“ прештампамо у засебним књигама.

Цело дело изнеће 50 свезака, свака свеска два штампана табака

ОТВАРА СЕ ПРЕТПЛАТА

НА

ПРВО КОЛО

које обухвата **25** свезака — свака свеска кошта 1 грош — цело коло 5 динара. Претплата се прима само на цело коло.

Штампаће се само онолико колико се претплатника јави. Штовани читатељи треба да похитају с претплатом ако су вољни да имају дело у целини.

Прва свеска изаћи ће 18-ог октобра и излазиће даље редовно сваке недеље по две свеске.

Претплату ваља слати књижарници г. А. Пурића у Београду.

За Аустро-Угарску прво коло кошта 2 фор. 50 крајцара а претплату ваља слати Buchhandlung A. Purić Post Restante Semlin.

„Ур. М. Новина“.

ЗА ПРОДАЈУ „Малих Новина“ потребно је неколико дечака. Нека се јаве администрацији овога листа.

Продаја календара

за просту 1889 год.

Хиљада 16 ДИНАРА, могу се добити у улици 2 бела голуба број 8.

Прима поруџбине и из унутрашности.

БЕОГРАДСКЕ ВЕСТИ.

Забрањен. Јучерашњи број нашега листа забранила је управа вар. Београда због белешке у београдским вестима „Писмо Краља Александра својој матери“, налазећи, да се у поменутој белешци наноси увреда Њ. В. Краљу и увлачи се у дискусију.

Ми ћемо се у идућем броју вратити на ове већ сувише обичне фразе у оптужбама управе вар. Београда према новинарима, али што за сад сматрамо за дужност поменути то је, да је ова белешка прештампана из новосадског органа наше владе, „Заставе“.

Кад орган једне владе може писати што хоће, зашто ми не бисмо могли све то прештампавати, тим пре, што не знамо да л ће то влади бити неповољно. На против ми смо се надали да ће српској радикалној влади учинити задовољство, ако ма што прештампамо из њеног новосадског органа.

*

Позван. Управа вар. Београда позвала је г. Милутина Гарашанина да се врати у Србију. Она га позива по оптужењу због догађаја 14 и 15 маја.

*

Личне вести. Наш познати песник Змај Јован Јовановић бави се од неколико дана у нашој средини.

*

Умро. Др. Стеван Мачај умро је. Седа старина познат је многим нашим крајевима као дугогодишњи ваљан и поштен лекар. Покојник је био члан српског ученог друштва, и ради тога на В. Школи, где је стан учињеног друштва, вила се јуче црна застава.

*

Из пољопривредног друштва. Заједничка седница свију секција пољопривредног друштва која је заказана за јуче, није држана јуче због смрти друштвеног члана. Она ће се држати данас у 5 часова по подне.

*

Поништена решења. Као што смо [illegible] новића Американца за чланак „Хоће ли и кад Србија бити уставна земља“ у 5 бр. „Борца“, налазећи у њему увреду за г. г. намеснике. Суд је био нашао, да у чланку нема никакве увреде за г.г. намеснике и г. Николу ослободио.

Но по жалби управиној, Касациони суд је поништио решење суда вар Београда

Исто тако поништио је решење суда вар. Београда донето по тужби г. Марка Велизарића проф против Пере Хајдуковића ђака Вел. школе за клевету, нанету у „М. Новинама“.

Ми смо у своје време испричали овај случај, а сад ћемо само напоменути, да је суд вар. Београда донео решење, да према поднесеним доказима нема места да се г. Хајдуковић стави под суд, јер је исти доказао да је све оно, што је у новинама изнето против г. Велизарића, истинито.

По жалби г. Велизарића, Касациони Суд вратио је суду варошком дело да оцени још неке доказе, које раније није ценио, и суд је и-пак нашао да Хајдуковић није крив. Но по поновљеној жалби г. Велизарића, Касација је поново поништила решење суда вар. Београда. Шта буде даље јавићемо.

*

Концерат. У суботу 14 о. м. биће, као што смо јавили већ, у сали велике пиваре велики концерат с игранком, који приређује г-ца Сидонија Илићева, уз суделовање „београ. пев. друштва“, „београ. гудачког квартета“, г-ђе Зорке Теодосијевићке и целокупног оркестра војне музике под управом капелника г. Чижека. Програм концерта је ово:

I. део Лист „танхајзер-Парафраза“ свира г-ђца Сидонија; Топаловић „ој облаци“ пева београ. пев. друштво; Лист „фантазија“ свира г-ђца Сидонија са пратњом војеног оркестра; Ј. Це — „ој“ пева г-ђа З. Теодосијевићка; Толангр „сватовац“ свира г-ђца Сидонија; Шуберт — „квартет ес дурр“ свирају г. г. Мелхер, Мокрањац, Шрам и Свобода; Шуман — „полет“ свира г-ца Сидонија; Шуман — „полет“, Рајнхолд „импромту“ свира г-ђца Сидонија.

II део игранка. Почетак у 8 сати у вече.

Улазница је за самца 4 динара а за породицу 3 динара од особе. Улазнице и програм концерта могу се добити у књижарницама гг. Пурића и Ћурчића и на каси.

Узроком разносача ако који недобије програм овог концерта, може га добити у књижари код Пурића и Ћурчића књижара, а и на каси.

Фамилијарни распоред. Један наш пријатељ послао нам је ово писмо

Наде нам у очи ваша нотица „фамилијарни распоред официра“ и даде повода проматрању распореда разлазимо до уверења: да сте у потпуном праву, што назваste последњи распоред официра фамилијарним. У ствари је нежно фамилијарни, распикућски и баш невојнички испао !!

Ми вам за сада именујемо неколико чланова фамилије и пријатеља, који су распоредом награђени.

1. Сродник, пријатељ и друг из интендантуре у српско-бугарском рату потпуковник Александар Протић враћен је из пензије у дејство и постављен за начелника економног одељења војног министарства; дакле *за наплаке и либерације*! Бравос богме, благо нама и војсци!

Желили би да нам се каже, зашто је речени официр стављен у покој?. О њему, што онај вели, али језици говоре свашта, па чак и да је у аустријској војсци био неки наредник — полиц мајстор, па богме и да је осуђиван као одвећ добар економ.

Добро кад се нађе српској војсци овакав добар економ и начелник. Благо преблаго њој. -- А Шандор бачи умеће себи стећи кредит и препоруку.

2, Зет Мијајло Наумовић поручик инжињер, за ађутанта инспек. инжињерије и „хонорарног“ — то је главно — професор помоћника војне Академије.

Чета зетова пала је у руке младом официру који ни испит за виши курс војне академије није умео да положи. — Али знате и овај младић ту скоро постао је зет, па му треба мало положаја а Богме и додатка за мало лепши живот.

Још су и два братучеда, као млоги пријатељи овим распоредом награђени. А кад се сви ови заједно са Крстом Шећовићем и новим му положајем — dolce far niente —, прочешља, мора се рећи: „Свашта кана вашару“.

НАРОДНА СКУПШТИНА

IV РЕДОВНИ САСТАНАК

V четвртак 12 октобра

Председавао г. *Н. Пашић*. Специјални претрес извештаја верификационог одбора.

Почета рад у 9.35. пре подне.

Секретар Пурић прочитао протокол другог састанка који је усвојен. За тим су читане честитке, молбе и жалбе.

Ђура Милојашевић предлаже, да се Топлички округ не укида.

Известилац вер. одбора г. Аца Станојевић чита извештај и кад је поменуо изборе округа Нишког настаде дебата:

Авакумовић износи податке о неуредним изборима за окр. Нишки и вели: Како су карте бирачке издаване после одређеног рока и оним лицима, која немају права гласања. Вели, како је 17 бирачки одбора оптужено за неправилну радњу, пита је су ли онда избори уредни. Позива се и чита изборни закон који је искључиво меродаван за оцену правилности избора. Тражи да се, избори пониште и други изреде.

г. Васа Манојловић, као члан вериф. одбора говори: Како је одбор пажљиво проучио сва изборна акта и оценио умесност жалаба, па нашао да су избори правилни и законити.

г. Авакумовић неће вели да одговара Манојловићу, јер га није разумео шта је хтео казати. Наводи неправилност у више округа, из којих се може оценити, да сви избори оспорени, нису законити.

г. Ђока Новаковић, вели, да је раније тражио реч, али није добио. За то ће сад говорити о изборима. Побија наводе, да, ако је неколико гласача гласало, који нису имали права гласања, или ако су после рока издаване поједине карте да то нису никаке неправилности, са којих би требало наређивати нове изборе.

Вика Радовановић, чуди се г. Авакумовићу, кад неће да разуме Чл. 94 изборног закона, и тврди, да се изборни списак закључује тек 30 Августа, а пре није га ни могуће закључити.

г. Баја доказује формалну и материјалну страну избора, и чуди се г. Авакумовићу као одличном правнику да то није схватио како треба, наводећи примере из закона кад су избори не правилни, а он овде види, да су избори како треба.

Председник стави на гласања и већина реши, да су ови избори уредни.

— *Авакумовић* за тим говори о избору у окр. Шабачком, наводи, да су основ за избор спискови и бирачке карте, као и то, да све то мора бити у одређеноме року свршено, али ако то није извршено како треба, онда нису ни избори правилни. Треба се вели клонити свега што би вређало изборни закон и устав, јер ако се олако узме, онда нека не буде никакво чудо, ако у скупштину уђу опет двогласци.

— *Витомир Младеновић* каже, да је истина било омањих неправилности, али оне не утичу на правилан избор. Није, вели, било претње или каквих заплашивања. Он сматра ове изборе за правилне.

— *Рибарац* одговара Младеновићу, и каже зар није претња, кад се бирачу каже: ако гласаш за белу биће ти бело, а ако гласаш за плаву биће ти плава леђа, то је вели отворена претња.

— *Влајић* професор, чита из закона услове за неправилан избор, за тим их сравњује са неправилности у окр. Шабачком, сматра да ови избори нису уредни,

Љуба Ћирић одговара по дуже опозицији, да баш по изборном закону нема неправилности у овом избору, а затим побија све наводе као ништаве, тражи да се избори гласе за уредне.

Рибарац одговарајући Ћирићу, каже, да је баш он Ћирић као председник бирачког одбора учинио неправилност у раду и наводи му за то пример.

— *Ћирић*, признаје наводе Рибарчеве, али вели, да то не мења ствар и нема никаквих последица од случајне мале грешке.

За тим је скупштина усвојила мишљење одбора, и примила избор за уредан.

Известилац чита извештај за избор у окр. крушевачком.

— *Марко Петровић* члан мањине одбора у подужем говору брани своје гледиште, да су одбори за овај округ правилни јер, кад би се усвојило мишљење већине избора, онда не би се могли нигде избори огласити за уредне. Тражи, да се крушевачки посланици као уредно изабрани приме.

— *Максимовић* говори, да су избори правилни, је кандидати имају квалификацију и што јер радикална листа добила знатну већину, те по томе нема се сумњати, да би и онда кад би она једна општина гласала, остала радикална листа у мањини.

Раша Нинић тражи да се ови избори огласе као правилни.

— *Баја* као члан већине сматра, да је оно незаконито што није изнесена гласачка кутија у општ. Рокачкој, те држи, да су гласачи лишени свога права за то је мишљења да се поново одреди избор у тој општини, а не за цео округ.

— *Авакумовић* сматра за повреду закона оно што није било кутије у Рокачкој општини, за то би требало наредити избор за цео округ.

— *Јоксимовић* одговарајући г. Баји вели, да је гл. бир. одбор требао наредити други избор у Рокачкој општини но кад је видео резултат у целом округу, одустао је од тога наређивања, пошто се не би изменуло стање ствари.

— *Тијсић* брани гледиште већине одборске.

— *Поп Ђурић* такође сматра, да су избори у окр. крушевачком законити. —

Поп Марко и по други пут брани своје гледиште да се у крушев. окр избори огласе за правилне и посланици остану у скупштини.

На питање председника скупштине прими овај избор за законит.

Известилац чита извештај и вели да има жалбе противу избора г. Душманића јер нема услова као квалификован посланик.

— *Авакумовић* тражи да Душманић докаже документом своју квалификацију о свршеним факултету на страни.

— *Андра Николић* признаје Душманићу квалификацију пошто је испунио услове потребне за професора а то је нужно и за скупштину.

— *Срећковић* наводи: да се свршена школа доказује дипломом а не указом.

— *Јоксимовић* каже да је Душманић испунио услове који се законом спрема за професора.

— *Душманић* ради објашњења вели: Да је он свршио у Београду 2 године права а за тим 4 године у Минхену слушао политехнику, био редован ђак, а прим том и питомац државни.

Пред. стави на гласање и скупштина прими Душманића за посланика.

Известилац чита извештај за окр. београдски.

— *Авакумовић* доказује документима судски потврђени да су ови избори неправилни, нарочито наводи доказе за општину Баричку где су разноврсни спискови гласача и то један је код суда окр. а други код општине, и најзад да су закључили списак 30 августа, те бирачи нису имали кад изјавити жалбу.

— *Поп Марко* побија те наводе и каже да је то због неједнакости рада, али никако злоупотреба.

— *Вика Радовановић* такође побија наводе Авакумовића и вели да је овај изборни систем нова ствар, те се могло десити неправилности без повреде закона. Поп *Тиса Вукосављевић* побија наводе Авакумовића и каже, да су избори правилни.

Председник стави на гласање и скупштина прими и ове изборе за уредне, а за тим закључи седницу у $1^1/_4$ сах. по подне а заказа седницу за сутра у 9 сах. пре подне.ат

ПИСМА УРЕДНИШТВУ

—

Господине Уреднице,

У вашем листу „М. Новинама“ у извештају скупштинском речено је, да сам ја, одговарајући г. Рибарцу, казао, да на председничко месту у општину пожаревачкој седи човек, који је због пређашњине одлежао 2 године затвора.

Ја тако нисам казао, већ на против казао сам ово:

Да је у управи, представништву, општине пожаревачке седео, а можда и сад седи човек, (за кога је на сваки начин и г. Рибарац гласао, јер је то првак либералне странке у Пожаревцу) који је због пређашњина одлежао две године робије. —

Дакле нисам казао о садањем председнику општине пожаревачке ништа, јер садањег председника пожаревачког ценим и поштујем као човека који је свога положаја у управи општинској потпуно достојан.

Ради одбране части човека, чија је част можда нехотично од ваше стране доведена у сумњу, ја вас, г. уреднице молим, да ову моју исправку одштампате у вашем листу.

С поштовањем

Р. С Поповић.

СИЛАЗАК С ПРЕСТОЛА

РОМАН ИЗ ЖИВОТА БАЛКАНСКИХ НАРОДА

У 90 ГЛАВА — С ПОГОВОРОМ

(Писац задржава сва права)

(56.)

Било је лицем на Благовести (23 марта 1873 год.) пролеће тек што је зенуло, а сунце се осмехнуло над Звониграде и целивало земљу једним од оних топлих пролећних пољубац који, рекао би и саме мртве загрева и позива их да устану из хладних гробова својих. У Звониграду све живо измицело на улице. Лаганим корацима у безбрижном разговору, примиче гомилица за гомилицом, и све се стиче у широку кантарску улицу. Пред малим конаком врв. Ту су постројени дуги редови војске сва три рода оружја, ту су официри, у сјајним парадним униформама ту је и војна музика, па чиновници грађанског реда; певачка дружина, глумачка дружина, ђаци, свештенство, и огромна гомила света који се увек скупља где има оваква шеренила.

Ово 2 часа по подне у овоме мору од људи наста кретање Из дворца се појави мртво тело ђенерала Врбавца. Носили су га на рукама његови другови министри, који су овим указали последњу почаст своме упокојеном преседнику.

Кад изнесоше мртва ђенерала нигде се не опазише какви знаци жаљења. Гомилице света и даље су безбрижно разговарале и ћаскале бог вас пита о чему. што је било далеко и далеко од жаљења за ђенералом. Од родбине ника не пусти јава да закука за покојником — јамачно с тога, што у овако високим круговима сматрају да је простачки и да није у реду да жена јавно запева за мртвим мужем.

Само се на једном једином месту могло видети искрено жаљење. Кад мртвога ђенерала понеше, на прагу је седео заучен један жандарм и горко је плакао и јецао. Можда су то биле једине сузе које су тога тренутка искрено и из срца текле,

Пратња удари широком кантарском улицом спусти се у кројачку чаршију, одакле сиђе вазнесенској цркви.

Ту је покојник опојан. Чинодејствовао је митрополит с многим свештенством. Архимандрит Нестор изговорио је „сходно слово“ о заслугама покојниковим. Опелу је присуствовала и његова светлост кнез Мутимир.

Око 4 часа по подне спровод се кренуо из цркве јеленичким друмом пут манастира Гробовице, где је ђенерал сахрањен у породичној костурницу своје супруге. Кнез, министри, преставници страних држава и многи виши чиновници испратили су покојника до саме костурнице

Сутра дан службене новине донеле су опис погребне свечаности; где се покојни ђенерал уздиже као велики родољуб и мудар државник те се између осталог вели:

„Жалостан утисак који је учинила вест генералове смрти, огледа се не само на житељству звоноградском, него и у многобројним изјавама, које су са свију страна из унутрашњости земље стигле на његову светлост или на чланове породице. Одасвуд се изражава жалост што је народ изгубио таког мужа, државника и војника, одасвуд се дижу гласови признавања његових великих услуга. Оближње вароши одкуд се само могло на време стићи, пословле су сво,е депутације да се придруже погребу Плоча је спуштена над телом генерала Врбавца, и сад чека повесника да на њу стане, и достојно описавши његова дела преда потомцима заједно са његовим споменом један од најсјајнијих примера зумног и неуморног патриотског рада Слава му вечна“

Да, да „разумног и неуморног паориотско града!“

*

У исти мах службене новине донеле су кнежев указ, којим се у војном министарству на место покојнога Врбавца поставља министар спољних послова г. Ростислав за привремена вршиоца дужности.

(Наставиће се)

Позориште и његова Управа

—

Пише Љубинко

I.

(НАСТАВАК)

И свој је успех крунисао тиме: што се једнога дана пре 3—4 године читало у „Српским Новинама“: да је Управа Краљ. Српског Народ. Позоришта расписала награду 1.000 динара у злату, за једну драму из Српске историје, и 600 динара за једну комедију из народнога живота.

То беше нова епоха за младе српске књижевнике. Прегло се на рад. И једне Свето-Савске вечери чатана су нова Позоришна дела.

„Немања“ г. М. Цветића однео је прву награду.

Шта се са овим постигло? Шта је г. Милорад П. Шапчанин тиме учинио?

Из реферата одбора позоришног видело се: да су за награду стигла ова дела: *„Прибислав и Божана“* од Др Илића; *„Душанска клетва“* од Љубинка; *„Девичко друштво“* од М Илића; и *„Хумчанке“* од Ђ. Миловановића. Већ то само, па је доста, да се очито види: како су млађи књижевници прегли на рад; како је Позориште било обогаћено са неколико изворних дела. Хвала и признање припаде прегаоцу г. Шапчанину. Тиме је он умео, да покрене успавани дух и вољу у млађих књижевника, те да озбиљно приону на рад; да користе и себи и Позоришту. То је један светао моменат у историји нашег Позоришта. Тиме се двоје постигло Позориште је добило ваљана, оригинална дела, а писци, сем незнатне користи, још и вољу, да и даље истрају на томе мучном пољу обрађујући народну драму и комедију.

Од тога тренутка датира се нов преображај у народном нашем Позоришту. Литература позоришна била је увећана са оригиналним делима из нашег народног живота. Тиме се дало јасног примера: да имамо даровитих људи, који ће временом заузимати одлично место у историји наше драмске књижевности.

За овим опробаше своју снагу и други писци. Нушићева *„Протекција“* са успехом је прошла кроз критични пургаторијум. И то је једна тековина више за наше Позориште.

Летимично ћемо прећи преко појединих оригиналних дела, која су за неколико само година обогатила наш позоришни репертоар.

Тако, имали смо прилике да гледамо ове комаде: *„Практикант Мика“* *„Пијачанске новине“*, и *„Колера“* од Брзака; *„Добре воље“* и *„Провођурија“* од М. Савића; *„Несуђени“* од М. Јовановића; *„4 милиона рубаља“* од С. Јевтића; *„Лазара“* од М. Цветића; *„Није злато све што сија“* од пок. К. Костића; *„Лажна исправа“* од Св. Ђурђевића; *„Г-ђица као сељанка“* *„Чушегубци“* (један чин) и *„Богумили“* од М. П. Шапчанина.

Сем тога, има још ових непретстављених оригинала: *„Цар Душан“* од М. П. Шапчанина и М. Цветића; *„Наше доба“* од М. Илића; *„Народни посланик“* од Бр. Нушића; *„Наход Момир“* од Н. Ђорића; *„После милијон година“* *„Прибислав и Божана“* и *„Отмица“* од Др. Илића; *„Суђаје“* и *„Шта власт може кад хоће“* од Љубинка.

Ово је све писато и написано за потоњих 5—6 година. Из овога се да извести: да има доста људи, који могу и хоће да се баце на поље драмске књижевности. Резултат за тих 5—6 година такав је, да се може с правом констатовати велики напредак на пољу позоришне литературе.

И сва та дела имају свој постанак за време управе М. П. Шапчанина. Толике тековине, толики сјајан напредак за не пуних 5—6 година!

(Наставиће се)

ИЗГНАНИ ДОПИСНИК

о

Свом изгнанству из Србије.

(депеша лондонском „Стандарду“)

—

Земун 1/13 Октобра 1889

На недељу дана пре догађаја зуцало се по Београду да ће нарочити дописници енглеских листова бити из земље протерани. Покренут овим гласом британски посланик г. Синџан оде начелнику српског министарства спољних послова, да се увери: Колико истине има у овој ствари? Одговор је гласио да: „нити је когод на ту мисао дошао, нити има изгледа да ће икада доћи“ — и ако ја имам сада позитивна и непосредна обавештења, да је такав налог издан био први пут полицији на десет дана раније. Како му драго с тим, ја се упутим јуче у подне у министарство да, по примеру осталих дописника, добијем улазницу за српску скупштину. Но, пре него ћу и доспети до капије тога здања, изађе пред-а-ме један српски господин, који ме умоли: да ни корака даље не крочим, јер му је, вели, баш тада шеф пресбироа показао налог за моје ухапшење. Ја сам, разуме се, одмах зажелио да видим надлежног министра, али овај пријатељ навали на ме с молбом: да се даље не шалим. „Ви не познајете — рекоше ми он — овај свет. Сад су они срдити на вас у министарству па вам се може десити да будете и увређени“.... Не могав даље, ја узмем једна кола, одјурим у наше посланство и испричам све г. Синџану. Он ми никако не могаше веровати — јер није ли колико јуче добио од надлежних са свим противна уверавања? — али најзад би тако добар да се опет потруди до министарства. И доиста, у министарству господину посланику саопште: да је налог потписан да се ја одмах ухапсим? а да је узрок томе онај мој телеграм у „Стандарду“ од 1-ог ов. по коме се млади Краљ у двору силом држи (да не види своју мајку). Тада г. Синџан — нешто и по мојој нарочитој жељи, претходно одласку му израженој, замоли: да се ни каквој употреби силе не прибегава, а он стоји добар за ме да ћу — ако се наредба полиције опозове — још истог дана Београд оставити. После неког већања у министарском савету — који је баш тада био држан — буде одговорено г. Синџану да се његов захтев прима. Ја, према томе, оставим српско земљиште у три часа праћен до Земуна од једног лепог броја пријатеља који и ако беху Срби, јако осуђиваху поступак своје владе. Мало доцније истог дана полиција је саопштила сличан налог моме другу, дописнику *„Дели Њуса“* и онје стигао амо данас у десет часова.

У одговору на одговор који је добио наш посланик у српском министарству имам да кажем: да је горња депеша моја била давно већ демантована па и заборављена. Ја нисам злоупотребљавао српско гостопримство, него сам се само, за време дописничка ми бављења у Србији, ослањао на српски Устав и нарочито поуздао у ону тачку његову која слободу штампе изриком ујемчава. Још и то могу да додам: да не видим интереса који српске власти имају да гоне са земљишта Србије оне које су позвани и послани, да обавештавају, како најбоље умеју, јавно мишљење Јевроне о стању, раду и борби њихове отаџбине“... Али ево и садржине писма које сам управио српском министру председнику г. С. Грујићу (штампано у „Стандарду“). и нашем листу.

Биман.

ТЕЛЕГРАМ

„Малим Новинама“

—

12. ОКТОБРА

Беч. 11. окт. По вести „Полит. Корес.“ Министар аустро угарски у Атини Барун *Козјек*, назначен да преставља цара Фрању Јосипа при свадбеним свечаностима, које ће се држати тамо ових дана — предаће грчком краљу једно аутографно писмо цара аустриског —

Кобург 11 окт. Кнез Фердинанд стигао овде у подне — ноћу кренуће за Софију.

Штутгарт 11. — Човек који је учинио покушај убиства на краља Вилхелма радник је кожа, име му је Мартин Милер из Винендена.

Беч 12. „Фреденблат“ говорећи о састанку берлинском, извађа последицу, да је цар руски могао видети праву циљ мирољубивог савеза и ослободити се од неповерења и занетости односаја проузрокованих вешто између двају владара и њихових држава — може се надати да ће се променути и ми ли у политичним круговима руским.

ПОСЛЕДЊА ВЕСТ

—

Венчао се. Пронео се глас, да се ономад бив. краљ Милан венчао у Паризу с грофицом од Хајделберга.

Ми овај оглас бележимо по новинарској дужности, не јамчећи за истинитост његову, и чекаћемо да видимо, хоће ли се потврдити, о чему ћемо известити наше читатеље.

ПОДЛИСТАК

УКРАЂЕНА СРЕЋА

ПРИПОВЕТКА

од В. И. Немировића — Данченка

(с руског)

—

I.

Историја накаже,

— Шта тражиш: хоћеш ли билэту да купиш? заустави ме неки господин са белом вратном марамом и шеширом у рукама.

Ја отступих од њега. Ово ненавикнуто „ти“ боло ме је у уши. Тек доцније сам се сетила, да је то тако усвојено.

— Да!

— Дозволи да те услужим. Ја имам билету. Ја ћу те пратити.

Погледах на њега. За први пут и то није рђаво. Мој кавалер изгледаше да није ружан, да је стасит и млад.

Он ми пружи руку. Дођох са њим, и осећах нов свет осећаја. Још нико није тако притискивао моју руку својим лактом, и могу вас уверити да то ни најмање није непријатно. Мене обухвати нека топлота: глава ми се од тога врћаше. Ја са свим несвесно притискивах своје груди к његовој руци, прилепила се уз њега, па чак и дрктах, и не слушајући те глупости, што ми их је он говорио.

И најстрожији моралисти не ће ме за ово баш тако много окривити. Па то је први пут... Та ја дотле бех свега тога лишена!

Беше ми двадесет и две године и ја дотле само сањах о томе, Снови се остварали. Па зар сам требала уздржавати се?

По некад ме је само врећало сазнање да је то само под маском; подигни је, и он ће побећи од тебе. А ко ће ме подморати да подигнем маску? Наравно, да ја сама нећу! Сећам се само да сам се страшно бојала: л ако тек од једном маска сама падне! Чак сам је придржавала.

У салама беше жарко, музика свираше нешто, стотинама људи гуркаше се. Са мном разговараху. С почетка ја се устезах, за тим се окуражих и глава још јаче поче да се окреће. Свог кавалера давно сам напустила, изишло је, да је глуп и одма је повео реч о вечери код Бореља. Не мишљах да тако далеко идем. Крв брзо и ватрено јураше по жилама и осећах да ми под маском гори лице. Пировање биваше све живље. Моје недостатке овди нико не приме ћиваше. Виђаху се само добре стране. Како је то прекрасна забава маскарад!, Она је створена за наказе и варалице!

— Каква грациозна фигура! чујаше се напред и некакав лакирован чивутин с дебелим, као за пса; златним ланцем, чињаше уснама знаке, као да пиље пољупце.

— Маске, како имаш лепу руку! рече неко с лева.

— То је грех носити тако дугачку хаљину! умеша се трећи,

— За што?

— То је варварство, крити такве ножице, као што су твоје!

Душа ми се стегла. Чињаше ми се хао да летим негде далеко, далеко, са обрнутом доле главом. Сен о чему сам сањала испунило се Одкуда ми је та кураж? Наскоро за мном иђаше гомила. Језик ми се веома развезао. Сама се кликоћах — смејаху се и они.

— То је најоштроумнија маска! говораху они један другом. Чуј је.

(Наставиће се)

Јавни позив

Овим позивамо све чланове телалског еснафа да 21 овог месеца не изостано до. ћу на еснафски скуп ради нужног договора и неког саопштења и то у 2 сата после подне.

У Београду
12 Октомбра 1886.

Код старешине
Кузмана Војиновића
842,1—2

САМО КОД
НАУНА НАЈДАНОВИЋА
на „Зел. Венцу“, у кући др. Клинковског продаваћу и то:
1 килу фришке масти по 1·10
1 кил. сала фришк. зрел. 1·10
1 кил. свињ. фриш. меса 0·70
1 кил. суве сланине нове 1 20
1 кил. суве пастрме свињ. 1·10
1 кил. „ „ са сланином 1·20
1 килу чварака фришки 0·80
1 кл. суве кобасице свињ. 1·20
1 кл. сапуна доб. за вешт 0·70
1 килу швартле фришке 1·—
као и остале ситнице са најумереинијом ценом
Молим поштовану публику за многобројну посету.
734 1—5

КУЋА у кнез Михајловој улици број 36 издаје се под кирију од 1. Новембра са 3 собе, предсобље, кујна соба за млађе, подрум и шупа. Обратити се у прогерији Ђурића и Марковића.
706. 2—6 *Милева Марковић.*

ОБЈАВА

Имам у Влашкој на Обали дунавској један *зидан парни млин* за продају под веома повољним условима. За погодбу и даљи извештај обратити се мени.

Кауфман
абаџиска улица бр. 18,
Београд.
734 1—3

ФАРБА

Фирнајз, лак четке и сав молерски и фарборски прибор најбољи је и најјефтинији код

ДИМИТИЈА М. ЂОРЊЂА

У БЕОГРАДУ

спрам споменика Кнеза Михајла

ПРОДАЈЕ НА МАЛО И НА ВЕЛИКО

ЦЕНОВНИК ШАЉЕ СВАКОМЕ

НА ЗАХТЕВ 688,4—10

Катарина Шир—Урошевић,

У ЗЕМУНУ

препоручује своју ново-отворену
ТРГОВИНУ

галантериског и цицеларског еспапа, као: мушких кошуља, подкошуља (дуксера), гаћа, крогнова, манжетна, рукавица, халсбанда, кишобрана разних. фусекли, чарапа женских и дечијих, вунице за плетиво сваковрсне, итд.

Велики избор:
мушких и женских ципела, за господу, госпође и за децу; из првих познатих радионица. (Г. г. муштерије уверени су о добром квалитету што сам их свагда на стоваришту држала).

Даље препоручујем велики избор:
женских шешира по најновијој моди израђене за сваку сезону.

Цена је умерена, а поруџбине са стране отправљам брзо и тачно. Преко 5 кила франко.

С поштовањем
739 1—3 **Катарина Шир—Урошевић.**

КУЋА Доктора Влада на у Доситејевој ул трам Позоришта издаје се под кирију. Упитати у апотеци г. Д. Ђурића. —
643, 5—12

ЈЕДАН ФИЈАКЕР (батар са јевтином ценом продаје Васа Поповић комисионер Београд,
695 3—5

КУЋУ Обреновa ул. бр. 9 преко пута министарства војног издајем одма под кирију. Кућа има два одељења са пет соба, две кујне, две шупе, два шпајза, подрумом и осталим удобностима; баштом пространом авлијом и бунаром с кијаћом водом.

За погодбу и услове упитати Васу Милића свештеника палилулске цркве.
741, 1—3

ГВОЖЂАРСКА РАДЊА Радослава Ј. Стојисављевића у Обреновцу треба од идућег Митровдана једног старијег и једног млађег калфу гвожђарског и за Бакалско Колонијалну Радњу једног старијег калфу.
731 2—3

ТРИ ВЕЛИКЕ МАГАЗЕ издају старешци цркве Св. Марка под кирију. Коме требају нека се одмах јави подписатим.

Старешци црк. Св. Марка
740, 1—3

CORRESPODANT français, allemande, roumain, avec connaissence en italien, espagnol et anglais cherche une poste.

Offerts á adresser sous „Habile“ expédition du Journae
728 1—2

ДУЋАН у Васиној улици бр 6 до позоришта издаје се од 1 Новембра ов г. под кирију. Ради погодбе упитати Анту Боди судију в. суда или Милив ја Барјактаровића писара мин. спољна послова. 724а 1—5

✝

Наша мила супруга, мати и тетка.

ИЛИНКА

преминула је 6. Октобра напрасно од капље у Кнежевцу а сарањена 8. истог овде у Београду.

Јављајући ову тужну вест сродницима, пријатељима и познаницима, сматрамо за особиту дужност да изјавимо благодарност свештеницима београдским г. г. Стевану белом, Милошу Симоновићу, Михаилу Димитријевићу, и јеромонаху Теофилу, који из почасти испратише покојницу; даље се нарочито осећамо благодарни учитељици кнежевачкој г-ђици Персиди Стојковићевој, која се прва наће око покојнице и у чијој је кући и умрла; најзад и свима онима, који нам лично или писмено изјавише саучешће у овој нашој превеликој тузи.

Супруг: Димитрије Поповић, свешт. кнежевачки; син: Љубомир Поповић пеш. капетан; кћи: Милева и зет Јосиф Продановић, пешад. поручник.
738 1—3

ШТАМПАРИЈА „КОД ПРОСВЕТЕ“

БЕОГРАД

ПОЗОРИШНИ ТРГ, БР. 2. ПРЕКО ОД СПОМЕНИКА

Препоручује се пошт. публици за израду сваковрсних штампарских послова. Цене су умерене. Израда чиста и брза.

Власник и главни уредник Пера Тодоровић. Одговорни уредник С. Јаношевић. Штампарија „код Просвете“ Позор. трг бр. 2

УНИВЕРЗ. БИБЛИОТЕКА „ВУКОВАР МАРКОВИЋ“ БЕОГРАД

БРОЈ 295. СУБОТА 14 ОКТОБРА 1889. ГОДИНА II

ИЗЛАЗИ СВАКИ ДАН

БРОЈ 10. П. Д.

ЦЕНА ЗА СТРАНЕ ЗЕМЉЕ

За годину . . . . . 30 динара
На по године . . . . . 15 динара
На 3 месеца . . . . . 9 динара

LE PETIT JOURNAL

МАЛЕ НОВИНЕ

ДНЕВНИ ЛИСТ ЗА СВАКОГА

Претплата из унутр. плаже се само код пошта

За Београд нема претплате — Лист се продаје на број

Писма и рукописи шаљу се Власнику „Малих Новина“ Топлички венац бр. 17., на горњем спрату.

Претплата се прима код свију пошта у Србији

ЦЕНЕ ОГЛАСИМА

На првој страни од петит. реда 20. пр. дин. а на четвртој од петит реда 10 пр. дин

ПРИПОСЛАНО стаје 50 пр. д. од петит реда

KLEINE ZEITUNG

Оглас јевтино, по потреби и са сликама. За свако оглашење плаћа се држ. таксе 20 пр. д. ВЕЋИ ОГЛАСИ ПО НОГОДБИ

НА ЗНАЊЕ

НАЈГЛАВНИЈЕ, са највећим згодитцима вучење лутријско-француски државни лозова, **јесте 31** Римски по нашем **19 октобра** т. г. ког дана и изложба Париска закључује се.

Овога дана извући ће се један најглавнији згодитак

од 500.000 дин. у злату

Ови лозови које ја продајем; само су са НУМЕРАМА *без серија*,

Лоз са жиговином кошта 17 динара

Ко жели да на овако сигурној и повољној лутрији игра; нека похита са куповином, јер од исти још врло мали број имам непродатих лозова. и исти играју до 1964 год.

2. октобра 1889 г.
Београд.

Аврам М. Леви
овд. мењач.

7о8,3—5

ЗА ПРОДАЈУ „Малих Новина“ потребно је неколико дечака. Нека се јаве администрацији овога листа.

ПОЗИВ
НА ПРЕТПЛАТУ
СИЛАЗАК С ПРЕСТОЛА
Роман из живота Балканаца
(*у 90 глава*)

Услед многобројних порука решили смо се да роман „Силазак с престола“ прештампамо у засебним књигама.

Цело дело изнеће 50 свезака, свака свеска два штампана табака

ОТВАРА СЕ ПРЕТПЛАТА
НА
ПРВО КОЛО

које обухвата **25** свезака — свака свеска кошта 1 грош — цело коло 5 динара. Претплата се прима само на цело коло.

Штампаће се само онолико колико се претплатника јави. Штовани читатељи треба да похитају с претплатом ако су вољни да имају дело у целини.

Прва свеска изаћи ће 18 октобра и излазиће даље редовно сваке недеље по две свеске.

Претплату ваља слати књижарници г. А. Пурића у Београду.

За Аустро-Угарску прво коло кошта 2 фор. 50 крајцара а претплату ваља слати Buchhandlung A. Purić Post Restante Semlin.

„Ур. М. Новина“.

БЕОГРАДСКЕ ВЕСТИ.

Њ. В. Краљ командовао је јуче једном четом VII батаљона.

*

Велики концерат. Вечерас ће у сали Краљеве пиваре бити концерат, који приређује наша уметница на гласовиру, госпођица Сидонија Илићева. Сви љубитељи уметничког свирања не треба да пропусте ову прилику те да што многобројније посете овај концерат, на коме ће суделовати и друге наше познате уметничке снаге.

*

Посета. Чујемо да ће Њеном Величанству Краљици Наталији учинити своје подворење и посланици из округа црноречког и крајинског.

*

Одобрено. Суд вар. Београда одобрио је решење управино о забрани „Малих Новина“ Бр. 293.

Решавали су у суду: Председник Илија Мојсиловић и судије Павле Јанковић и А. Боди.

Председник и судија Јанковић нашли су да треба зант одобрити, а судија Боди одвојио је мишљење и нашао да треба лист — зашта ослободити, јер налази да у нотици која је у том броју изнета нема увреде за Његово Величанство Краља.

*

Пројекат о црквеним властима, као што чујемо, наишао је на силно неодобравање и отпор код свију посланика, и сва је прилика да ће овај пројекат бити са свим одбијен.

*

Из суднице. Главни извршиоци убиства, извршеног над учитељем у Лисовићу: Срећко, Сава и Миленко пресудом окр. суда од 13. т. м. осуђени су — *на смрт.*

*

Спремају се да одговоре. Многи отпуштени и пензионовани чиновници, за које је г. министар полиције рекао да их је отпустио или пезионовао за то што су рђави и недостојни, спремају се да му јавно одговоре и јавно га позову да докаже, зашто су рђави, недостојни и непоштени.

*

Корисница. У среду у вече била је престава Бабићева код „Скупштине“ у корист „једног новинара“. Сматрамо за дужност јавити, да је корисница била у корист једног сиромашног ђака. Света је било веома мало — једва трећестак душа, тако. да се ни трошкови нису могли покрити, а ни суделовачи нису могли извршити свој програм због сувише недовољног броја публике.

НАРОДНА СКУПШТИНА
УРЕДОВНИ САСТАНАК
петак 13 октобра

Председавао: г. Пашић,

За министарским столом, гг. министри: Грујић, Милосављевић, Вујић, Таушановић, Ст. Р. Поповић и Ђурић.

Отворен састанак у 9½ часова пре подне.

Секретар Ружић, чита протокол III редовног сасатанка. Коста Борисављевић, адвокат, тражи 20 дана одсуства и *би му одобрено.* Мијаило Ђорђевић јавља актом, да због слабости не може неко време долазити у скупштину. Примљено к знању.

Известилац вериф. одбора Аца Станојевић чита извештај о избору у окр. крајинском и кад би реч о Ђоки Генчићу, настаде дебата.

Раша Нинић рад је да докаже, да кад Генчић нема 30 година онда не може бити ни посланик, а то се вели, даказује уверењима за оспорење права посланичког.

Рибарац мисли, ако се мањина и већина разилазе у мишљењу политичком, не треба у погледу права. Доказује убедљиво и правнички, да извод из пописне књиге није прави доказ о старости оспореног посланика, свога друга Генчића. За тим побија и поднета два уверења од стране жалиоца; јер она противе речи стању истине.

Јреновац Одговарајући Рибарцу за извесног посланика у 1886 г. подобан овом случају, вели, да је то онда учињено с тога, што су други важнији посланици искључена из скупштине. Сматра Генчићев избор за законит, а нарочито јако сумња у правну истину и вредност изводи из пописне књиге о годинама Генчићевим.

Авакумовић. Говори о неправилностима избора у опште а за тим о Генчићевом рече: да поднета уверења о малолетству нису меродавна за овај случај. Нарочито не признаје важност пописне књиге као прави доказ. Зи тим чита правила Мин. финансије, којима се не признају својства доказа по пописним књигама. Тражи, да скупштина призна Генчића за посланика.

Поп капетан Савић каже да је избор Генчићев незаконит, пошто је малолетан а то је довољно доказано дотичним документима уз жалбу.

Несторовић доказује, да пописна књига није меродавна аргуненат за овакове случајеве. Наводи пример из пописне књиге, како је он уведен само са 12 година старији од његовог сина. Не прима изнесене доказе о малолетству Генчићевом.

Др. Лаза Илић говори како су изгорели сви протоколи црквени у окр. Црноречким за време првог рата, и за то је пописна књига меродавна за подобне случајеве, као овај са Генчићем.

Брани принципе уставне, да посланик мора имати 30 година, а то се мора доказати ма каквим службеним документом, и у томе случају он признаје пописну књигу као документат од правне важности.

— *Поп Марко Петровић* као члан вериф. одбора наводи шта треба за доказ по грађанско суд. поступку кад нема крштенице и за то усваја по писну књигу као документат од правне вредности. Не прима Генчића за посланика.

За тим ¼ часа одмора. После одмора добива реч Коловић доктор који у свему и потпуно усваја пописну књигу као доказ о годинама старости, кад нема крштеиице Но да Генчић може у извесном року поднети доказ о његовој старости, што му треба одобрати.

— *Рынко Тајсић* брани мишљење вериф. одбора. Чита доказе о малолетству Генчићевом. Усваја извод из пописне књиге као службени доказ о старости, и за то не признаје Генчића за посланика.

— *Срећковић* каже, да би једина крштеница била меродавна за овај случај, али како су протоколи изгорели онда не може се никаква други документат примити као доказ Признаје Генчића за посланика и ре

чи: *„ево вам најбољег доказа погледајте Генчића, па ће те се уверити да има 30 година.* (Ово је два пута поновио. Смеј).

— *Максимовић* каже, како треба поштовати начело уставности. Крштеница је једини прави доказ о старости; сви остали докази од мање су и сумњиве вредности. Наводи примере, како се код суда доказују подобни случајеви. Попишну књигу никако не признаје за правни доказ а тако исто не полаже много ни на поднета уверења уз жалбу. Он је за то, да се Генчић прими за посланика.

— *Поп Милан Ђурић* вели да високо цени право посланика. Али, кад су овакви сумњиви докази, којима се хоће оспорити својства посланичка, онда је природније да се Генчић огласи за посланика, јер то му право дадоше његови бирачи.

Председник ставља на гласање и и скупштина огласи Генчића за посланика.

За тим је известилац читао остали део извештаја верић. одбора, који је без дебате у свему усвојен.

Пашић изјави да се прима за посланика у нишком; Вуковић, у крагујевачком, Милутин Марковић у окр. београдском. Наредиће се избори за десет дана.

Састанак закључен у 11¼ сахата пре подне.

Иући састанак није заказан.

С улице и скупштинске галерије.

Наредба. Пре три дана уђе у новинарску ложу скупштински послужитељ с једном хартијом, коју је давао редом сваком новинару да је прочита и потпише. Кад је дошао ред на нас, узмемо, прочитамо и видимо да је то акт скупштинског председништва, упућен на новинаре а потписан потпредседником скупштинским, г. Пајом Вуковићем. У акту се излаже како је председништво дужно контролисати новинарске извештаје да не буду неистинити, па г. Паја „одлучује“, да свако уредништво шиље председништву скупштинском по *два, баш два* примерка својих новина.

Узесмо и потписасмо ову „одлуку“ г. Пајину у напред решени, да се по њој не управљамо, јер нити хоћемо, нити морамо.

Збиља, г. потпредседниче Пајо, на основу кога закона, на основу каквог права ви можете да *„одлучујете“* да вам новинари шиљу своје листове, па још по *два* примерка; и откуда та ваша „одлука“ мора бити меродавна и обавезна за новинаре?

Да г. потпредседник није „одлучио“, но умолио уредништва да му шиљу своје листове, па макар и по *два* примерка, ми не бисмо имали ништа против тога, и задовољили бисмо бесплатно потребу скупштинскога председништва, ма да скупштина има за своје потребе одређени буџет. Али кад председништво „одлучује“ да му уредништа шиљу по два примерка својих новина, онда и ми „одлучујемо“ да председништву не шиљемо ни један примерак. Јер

1. Председништво скупштинско има одређени буџет за своје потребе, из кога може да претплати потребне листове;

2. Ми немамо разносача, већ продавце, који за сваки број наплаћују од нас свој проценат, а председништво јамачно неће хтети да поред тога, што би му давали бесплатно лист, плаћамо још и продавцу проценат за његову зараду.

Да председништво није „одлучило“, већ умолило, ми бисмо с драге воље слали свој лист, а овако ако му треба, нека купује од продавца.

*

Опомена. Јавили смо како је председништво скупштине решило да изда опомену известиоцу „Домовине“ за неистинит извештај скупштински.

Са свим је у свом реду да извештаји буду истинити и верни, али нам сувише полицијски изгледа кад дотични посланик тражи исправку свога говора у дотичним новинама неким званичним путем. Ми мислимо да више доликује слободоумљу и да већег ефекта има, кад дотични посланик сам, писмом уредништву исправи неистине у свом говору, но кад то тражи да се учини са свом званичном озбиљношћу коју закон прописује.

Ово је требало дотични посланик тим пре учинити, што његов говор може неистинит испасти штампарском и коректоровом погрешком; што известилац можда није добро чуо или је рђаво разумео, а што је в ло чест случај при оноликој ларми и галами у новинарској ложи.

Званичну казну тражити за то, нема смисла већ и с тога, што се у поновљеном случају може забранити приступ у скупштинске седнице, а то би мало по мало могло довести дотле, да једног дана новинари буду искључени из скупштинских седница а то тек неће хтети слободоумни људи.

*

Занимало. Их оног дана, кад је већ трећи дан текла дебата о извештају верификационог одбора, највише је разлога изношено и за и против предмета, о коме је дебата, на име о законитости и правилности избора. Ова овако значајна дебата веома је занимала г.г. министре, тако да се г. министар полиције задубио у сечење поктију (пред преставницима Јевроне то би имало још већег ефекта), а г. министар финанисје у веома дубоку финанснеку студију — у цртање једне главе.

*

Фамилијарна седница. Трећи дан дебате о извештају верификационог одбора био је веома занимљив, то је управо била фамилијарна седница, на којој се и лепо говорило, и лепо смејало, и лепо љутило и лепо долазило до највеће раздражености, да је само фалило да се ухвате за гушу. Да је још било тутуна и каве, па би онда имала верну слику једнога кавански разговора, где већа група људи учествује у некој дебати. Јунак ове седнице био је наш историк г. Панта Срећковић, који „неће да обара владу“; који „веома поштује и чествује Ранка Тајсића и у толико више што Ранко седи у клупама иза њих“; коме је „слабост да воли своје ћаке, па били они радикали, либерали, напредњаци“; коме су чланови владе, „добри људи“, који као такви неће учинити незаконитости, већ то чине њени „безхљебници и пангалози“; који вели да је пок. Миле Дамњановић из *чисто патриотизма* предлагао полициски надзор за новинаре; који је доказивао да је букагије удесно Аља Протов, и, најзад, коме је Ранко Тајсић јавно рекао да лаже.

Ко би још навео све занимљиве моменте говора г. Пантиног!

*

Шта да мислимо. Г. Рибарац у почетку дебате о извештају верификационог одбора рекао је, како на кметовским столицама седе лопови и фалзификатори Дебата која је трајала четири дана, доста се врала и око тога. Г. Риста Поповић не само што није побијао г. Рибарчево тврђење, но је признао да има лопова и фалзификатора међ кметовима, само он држи да их има више међ либералима но радикалима, и тражио комисију да то констатује.

Ово је једна жалосна појава у скупштини и једини је г. Раша Нинић покушао да је у скупштини сузбије рекавши, да су кметови изабрани поверењем народним.

Кад овако жалосна признања падају у скупштини народној, шта ли ће о нама мислити страни свет.

*

И он ће тако. После закључка јучерашње скупштинске седнице, Ранко Тајсић стајаше на улици пред скупштинском зградом и нешто љутито говораше са Влајком Тадићем ваљевским послаником. Само се могло чути, то, да је реч о јучерашњем решењу скупштине због Генчића и Ранко рече: добро, добро, ви данас решисте овако, па нека буде; али знајте, да и мене неће да вежу решења клупска и од сад одрешене су ми руке, те ћу радити како ја знам.

*

Адреса пред скупштином. Данас ће бити претрес нацрта адресе.

У колико смо извештени, чланови одбора у свему су се сложили, те су и либерални чланови потписали адресу, и на тај начин неће бити одвојеног мишљења.

ДОМАЋЕ ВЕСТИ

Убијен. У Врбовцу (округ Смедеревски) 2 октобра, десио се овакав случај. Син Вуице Ђорђевића, Живојин, био је у завади већ четири године, са једним слугом Алексом, који је вели побегао из Бугарске с' тога, што је тамо неко убиство извршио над једним човеком и женом, а тако опет и овде у селу.

Живојин је отишао код своје стоке изван села и у колеби са Николом Стојковићем седео и разговарао, па у том разговору Живојину се задрема и легне спавати. Кад је Живојин заспао, онда је Никола Стојковић отишао од њега, и он је остао у колеби спавајући.

Овај крвник Алекса, одавна је вребао како ће му се осветити, па кад је отишао Никола Стојковић, Алекса је се прикрао и дошао до колебе, затим кад је видео да Живојин спава, он онда узме секиру из колебе па га први пут удари по устима тако јако, да му је све зубе извалио, и за тим један пут с леве и један пут с десне стране образа, па најпосле извади нож и заколе га.

СИЛАЗАК С ПРЕСТОЛА

РОМАН ИЗ ЖИВОТА БАЛКАНСКИХ НАРОДА

У 90 ГЛАВА — С ПОГОВОРОМ

(Писац задржава сва права)

(57.)

ГЛАВА XVIII
Женско срце

Тек је било 8 часова из јутра, а на вратима, пред канцеларијом г. министра спољних послова, већ стоји момак.

Стари чича Јова дође ту натмурен, намргођен, мало погрбљен, руке метуо на леђа, а из десног рукава избијају му полако малени прамичци беличаста дима од сакривене цигаре.

Данас је г министар тако поранио, да чича Јова није имао кад ни попити каву, ни попушити цигару као човек, с тога је био сад овако зловољан, а с тога су му јамачно и они димчићи избијали из рукава.

Чиновници министарства долазили су редом један по један. Обично корачају споро, пењу се уз степене полако, а кад угледују чича Јову пред министарским вратима, они убрзају кораке, узгред само прошапућу: „Зар је већ дошао г. министар?“ — па брже боље сваки трчи на своје место, журно седа за сто и одмах развраћа ма какву хартију, само нек се нађе пред њим отворена.

Кад прође који од старијих чиновника, чича Јова се уозбиљи, учтиво га поздрави, а цигару увуче у рукав што може дубље. Није што их се боји, не, не би му нико ништа рекао; али ред је тако, старији су чиновници. Пред млађим чиновницима не мари. Од писара и не крије цигару, а на практиканте по кад кад богме и навикне: „Брже, брже, мајка ти певала, зар хоћеш да си већи господин и од самога министра! Е, мој брајко, не заслужује се тако ванцамент“

Чича Јова је остарио у овој служби; измењао је некаквих двајестак министара; министарство спољних послова сматрао је као своју кућу, управо као неки свој мал — с тога му нико није ни замерао на оваком понашању. А ако би му ко што и замерио, чича Јова би му обично одговорио: „Полако, господине, полако! Шта га сам их ја овде виђео... их хи... каквих људи! На камо их данас? Сви сте ви овде гости, данас јесте сутра нисте, само ја издржавам једнако без смене, ево већ више од тридесет година,“

Кад је већ тргао и последњи дим, те се догорела цигара није више могла држати, чича Јова је угаси међу прстима и баци кроз отворен прозор; за тим извади мараму, обриса прсте, обриса уста, дотера мало своје чекињаве проседе бркове, па онда полако, на прстима прикучи се вратима, наслони ухо и ослушну. Пошто је тако мало послушао, он опет одступи, махну главом, мигну оком и прошапута као за себе: „још хода! Планира нешто!“

*

И доиста, већ је више од сахата како министар Растислав хода. Дашао је још око 7 и по часова, и одмах је узео ходати. Прво је ходао по свом кабинету, где обично ради, али кабинет је био мален, морао се окретати сваки час, с тога пређе у велику дворану, која је била одмах ту до његова кабинета, где је могао по вољи пустити корак. Г. Министар је ходао и нешто размишљао, али, већ на први поглед, дало се на њему познати да то нису никакве тегобне, непријатне и зле мисли, којима се носи. На против, мисли су морале бити веома пријатне, јер се Растислав сав сијао од некаква унутрашња задовољства. Његов је поглед био ведар, јасан, слободан, око усана играо је непрестан лак, једва приметан осмејак, образи добили белу, пријатну, лако заруделу боју — добили, велимо, јер за ово неколико последњих недеља г. министар је изгледао са свим друкчије.

(Наставиће се)

Кад је то урадио, он га покрије поњавом и тако га остави у колеби огрезнулог у крви, па је Алекса одма побегао, али куда то нико не зна.

Живојин је лежао мртав у колеби до мрака. Тог истог дана, кад су му дошли од куће и донели вечеру, имају шта и видети; одма отрчи дечко кући и јави, те са колима дођу и однесу мртвог Живојина кући.

Заиста овај зликовац не може се опет наћи, јер му није први пут како то чини, и Алекса може тако неколико дела учинити, па опет њему ништа.

Мало шале — више збиље

I

Дирежливост и Бедерова.

Ових дана вођена је у редакцији једнога нашега дневног листа између г. уредника и једног сарадника и њиовог једног пријатеља од прилике овакав разговор. Прва двоица хвалише се како су они срећни да пуше „муфте“ најбољи дуван и цигарете. Пријатељу њиховоме ово не би вероватно и он тражаше објашњења. Ово објашњење дато му је у сљедећем разговору:

„Та шта си луд, ми ће мо тебе ваљда лагати. Узми, пробај, запали једну цигарету, уверићеш се да су од најбоље врсте. Па видиш како су дебеле, нису онако танке да нема човек ништа скоро да попуши као оне, што их обично у продавницама налазимо. — А, не рекох ли ти ја?! —

„Е, јес, брате, морам да вам верујем, дуван је изредан, да не може бољи бити, у продавницама га оваквога не можеш добити ни за које паре. Али само то не могу да разумем како да ви до овако доброга дувана и цигарета „муфте“ дођете. Та ово би ви морали платити ½ киле цигарета најмање 30 динара а ½ киле дувана 25 динара, укупно 55 динара. Бога ми овакви се поклони данас само за приличне услуге дају.

„Нашто од тебе да кријемо. Ти си наш пријатељ. Истину да ти кажемо, овај дуван нам редовно сваког месеца шаље г. Бадер директор фабрике дувана. Ти ћеш разумети: услуга за услугу. Њему је потребно да се одржи на том месту које му приличног прихода доноси, а — ми . . . . С' времена на време донесемо у нашем листу мало рекламе за њега, па да видиш како одма све трчи „муфте“ дуван.

„Разумем, — рећи ће пријатељ — али то онда није баш сасвим „муфте“. Ви сте тај дуван ипак заслужили. Ви сте се трудили, измислити и написати за њега што добро, па после отштампати — и то коштa!

„Е, није баш све тако. Наша је заслуга само у томе, што рекламе за њега у наш лист пропуштамо. А то шта ће се и како за њега написати, не радимо ми, то пише његов зет — шта ли му је — знаш онај мали човечуљак, што га сваки час виђаш у нашој редакцији — та онај „Mon ami“.

„Познајем га, познајем. — Па то онда толико исто значи, као да те рекламе у своју корист пише о себи сам г. Бадер.

„Па да шта ти мислиш? — А да ко се данас у свету за другога брине? Сваки само за себе. То ти је данас свуда тако“.

II.

„Помоз, Бог, журналисте“.

„Бог ти добро дао, Мито. — Баш си добро дошао. Седи. Направи дер једну од овога дувана. Ти се у дувану добро разумеш. Дед пуши па нам реци вреди ли овај дуван штогод“.

„По изгледу рекао би, да је особито фини, жут је као смиље, мирис му није особити, али је дуван зато ипак добар. — Ово је фини српски алексиначки дуван.

„Али је и тај Бадер постао нека њифта Замисли само ту негалантност. Ми га ономад у фабрици у фијакеру посетисмо. — Обиђосмо са њиме целу фабрику, видесмо све и пођосмо. Ми се с њим опраштамо, а он нам у кола ћушка једну велику кутију од арт'је. Кад дођосмо кући отворисмо, имадосмо шта и видити: пуна пунцата овога дувана. Па бар да нам је онај фини турски дуван ћушнуо, на који смо већ навикнути, него овај. Сад нам се ваља и на њега навикавати“.

„Чудо ми је само, како то Бадер сме тако чинити. Та она фабрика није његова својина“. — Збиља, зар вас стражар на капији фабричкој није због те кутије дувана задржао? —

„Није, — а зар је то његова дужност?

Позориште и његова Управа

Пише Љубинко

I.

(НАСТАВАК)

„Што коме припада, оно му се мора и дати“, то је наш принцип. Нас овде не руководе никакви лични обзири, никаква тесногрудност, м самo констатујемо факт, а тај јеи *ла је г. Милорад П. Шапчанин, дошта унапредио наше позориште у свакоме погледу.*

Ал' што но веле, и на светло сунце нађу црни облаци. Да ли су томе криве прилике или уображење, т ћемо доцније на овоме месту разложити. Ми ћемо само то казати: да г. Милорад Шапчанин није остао досљедан у своме бујном и користном раду.

Све што је добро за позориште учинио, ми смо му признали. Он је учинио знатан преображај у целоме Позоришту. Набавио је нова одела за историске и друге комаде; декорације умножио; електрична звонцад понамештао на потребна места: „реквизита“ набавио; ложе уресно српским ткивом, једном речи: *он је увео наше Позориште у ред Европских Позоришта.*

И за то, сваки непристрастан човек, мора му одати хвалу и признање.

Понављамо: да се на овоме месту не заносемо никаквим личним обзирима. Као што смо изнели *врлине* г. Милорада Шапчанина, тако ћемо исто изнети и његове *мане*. Нарочито удараћемо гласом: на монуполацију Позоришту, од како је благајник г. Тоша Пинтеровић.

Треба једном бити на чисто: или ће бити наше позориште *право* Народно позориште, које стоји под заштитом српске државе, или ће бити монопол овог или оног човека. То питање треба што пре расправити.

II.

Ми смо у врло кратким потезима изнели, шта је и колико је г. Милорад П. Шапчанин као Управитељ Нар. Позоришта урадио. Ово смо изнели без икакве пристрасности, управ онако како је у самој ствари.

Ал' у последње доба опажа се, да код г. Милорада превлађује нека мисао: као да је он представник наше народне драме. Док та мисао није ухватила корена у њему, дотле је он брижљиво и марљиво радио на унапређењу нашег Позоришта. Данас је та мисао постала „уображење“. Све је ништа према његовим производима. За то се његова дела чешће и виђају на позорници; за то се њима и поклања већа пажња од стране аутора. Његови „Богумили“ издржали су толико проба; за његове комаде праве се нова одела и декорације. И да није г. Цветић онако мудро поступао са својим „Немањом“, још би Илићев „Вукашин„ ишао у отрцаној долами, и поцепаним чизмама. А што се тиче декорација, српска властела и данас би се скупљала у какву салу из доба Марије Терезије. Без све шале, тако је. Ал' то ни мало не иде у похвалу г. Итеданту. Скромност, то је врлина човечија, па и г. Управник, да је мало скромнија боље би било... То је *онај облачак*, што је пренао преко јарког сунашца, а за њим су дошле многе црне и тешке облачине. Гневни Јупитер као да је уздрмао стубове богиње Талије; као да је за тренут потресао постеље на коме почива тај свети храм.

(Наставиће се)

ТЕЛЕГРАМИ

„Малим Новинама“

12. ОКТОБРА

Минхен, 12. окт. — Кнез Фердинанд-Кобург, стигао овде у 8 сати пре подне. Из добро обавештеног бугарског извора уверава се да је лажна вест, да Краљ белгијски Леополд није хтео примити Кнеза. У целом своме путу Кнез је избегавао сваки састанак са ма којим владаром. При повратку у Бугарску кнез ће јамачно узети правац Оршаве — Лом — Паланке, да уштеди српској влади сваку забуну.

Задар 12. — Комисија земаљског Сабора, за испитивање предлога о придружењу Далмације примила је следеће: да Далмација припада Хрватској, али да садашња политична ситуација није згодна за таквопитање.

Праг 12. — Услед подужег говора младо-чеха Грегр-а у смислу стварања краљевства Чешке и круписања цара за краља — земаљски сабор повратио је предлог адресе комисији да боље оцени и проучи питање.

Париг 12. — Преседник г. Карно потписао је указ којим позива коморе за 11 новембра

Месина 12. — Цар и царица немачка прошли су кроз теснац.

Визбаден 12. Оповргава се вест да је велики војвода Луксенбуршки, наумио абдицирати.

Фросдорф (Близу Бела) 12. — Данас овде било је венчање Вел. Војв. Леополда — Салватора са књегињем Бјанкот од Бурбон. ћерком Дон Карлоса.

Будимпешта 13. — Министарска комисија ставља неке смешне емисији од 60 милиуна у акцијама приоритета, предложених друштвом експлоатације гвоздених путова источних, с тога што у том поравњењу морало би суделовати и аустро-угарско друштво „Штатсајзебан.“ Решење се одложило на неколико месеца.

Вутпорт 12. — При једном овдашњем састанку либерала Гледстон спомену гласове о рђавој администрацији турској у Јерменији и Криту, додајући да рђаво владање Турске сачињава непрекидну једну претњу за целу Европу.

Техеран 12. — Царска банка је отворена, почела је радити.

Беч 13 октомбра. Кнез Фердинанд Кобург стигнуће сутра у Беч. Остаће неколико дана било овде, било у Ебенталу. По вестима из Софије могло би бити одложено отварање Собранија. Ако се остане дан назначен за отварање (недеља.) Г. Стамбусов отвориће у тај дан Собрање.

Сва писма, која се шаљу лично на г. **Перу Тодоровића**, а не тичу се новина и уредништва, треба адресовати овако: Господину Пери Тодоровићу у уредништву „Малих Новина“.

Београд.

КУРС

Дукат . . . :	11.50
Наполеон.	16.22
Срц. дугор. 3% лозови	84.75

Градско купатило

АМАМ

РАДИ СВАКИ ДАН

За мушке особе од 6 изјутра до 8 сати пре подне и од 6 сати по подне до 9 сати у вече

Петком Недељом и Празником и цео дан.

ЦЕНА КУПАЊА

За мушке особе у кабини од особе д. 80 п.
Галерија „ „ 60 „
За женско особље од особе „ 60 „
Галерија „ „ 40 „
деца до 10 година плаћају половину цене. 673,5—10

Јавни позив

Овим позивамо све чланове телалског еснафа да 21 овог месеца непозивно до. ђу на еснафски скуп ради нужног договора и неког саопштења и то у 2 сата после подне.

У Београду
12 Октомбра 1886.

Код старешине
Кузмана Војиновића
742,1—2

ЗАСЕБНА КУЋА са 6 соба на Калимегдану, између г. Марка Стојановића, адв. и г. Јоца Божића чиновника даје се од 1. новем. тек год. под кирију.

За услове треба запитаа. г. Ј. Х. Д. Рашу, поштарт г. Ђ. Чупића дуванџију или потписанга.

Коста Д. Гл виниђ.
6922—4 проф. вел. Школе.

МАЛИ ГЛАСНИК

За овака огласшења наплаћује се за једанпут само 50 пара дин

СТАНОВА- у поп лукиној улици бр. 17, с две и четир собе, има да издавање под кирију од 1 Новембра. Упитати у истој кући гђу Ану Јовановић. 66, 1—

СВЕТОЗАР ЈАНКОВИЋ у кући Г. Ристе Миленковића добио је нов систем ценних револвера. 67,1—3

ЈАФОВА и ШТЕЛАЖА разних на продају. Упитати администрацију овога листа. 68 1—3

ОГЛАСИ

ДУЋАН испод Читаонице где је сада штампарија и један дућан у мојој кући српској саборне цркве издајем од Митровадна.

Спасоје Стевановић.

748 1—3

ТРАЖИ се за једну приватну школу предавач књиговодства и кореспонденције за 4 часа недељно. Кандидати нека се изволе са својим сведоџбама ради ближег извешћа обратити фирми „Алкалај и Фарки“ мењачи у Дубровачкој улици.

746 1—1

ФУРУНУ—ЛЕБАРНИЦУ, у ратарској улици у Палилули, издајем од првог Новембра под кирију За цену упитати на Теразије

Младена Милићка

спрочу „Злат. Крста“

744 1—3

Стара бела и црна вина

Са особито добром аромом и вкусом за пиће, зрело и за флаше — Продаје се на аков и више.

У кући стари телеграф на горњем спрату. 716,5—10

Жуљева нема више!

У целом западном свету опште познати **“Туристен-фластер“** одстрањује „жуљеве“ и „дебелу кожу“ „брадавице“ и т. д. најбоље од свију других средстава, кошта само $1\frac{1}{2}$ динар; Главни депо за Србију само, у Краљевској српској дворској апотеци у Београду.

Прави фластер има на себи знак, који Турпста представља и који је овди изложен,

Произвадзач
L. Schwenk
Apotheker Medling — Wien

Моју дрогерију коју водим под мојим именом

Бошко Николић

ПРЕЋЕ

ДР. ЈОВ. ЂУРИЋА И МАРКОВИЋА

сортирао сам сем других, хемијских и фармацајтских препарата, и са разним од најбољих и најчувенијих кућа специјалитетима из Енглеске, Француске, Немачке и Аустрије и т. д.

Харрешторер Мадам Ален, вода за косу која нечувено дејствује на косне нерве.

Разне боје за косу. Моловог Франџбрндвајна, Магерова рибија зејтина, фине ваниле, чоколаде, разни француских и енглеских мириса и других разних лековитих специјалитета.

Фина рума, ликера, коњака, малаге, фина дезерт вина, минерална вода са свију извора, фина барабанџ зејтина за јел ; а нарочито упозорујем госпоће и госпођице на чувене помаде које чисте флеке са лица и то су следеће:

Венус помада од Др. Јована Ђурића апот. Помада од Др. Ф. Шамса уз коју иде сапун и вода и крем,

Крем симон и прашак симон.

Леманову помаду.

Све поменуте ствари по умереним ценама продајем, а на више с извесним рабатом.

БОШКО НИКОЛИЋ
дрогерпста.

747 1—6

Мене нигда незаб рављеном супругу

ЈОВАНУ БОСИЋУ

бив. пресед. суда окр. Пиротског

даваћу полу годишњи парастос у старој цркви уторак 17. ов. м. у 9 сати пре подне. Молим покојникове другове и пријатеље са сродницима да изволе присуствовати овом тужном помену.

Пирот
10|X 1889.

Ожалошћени:

Супруга: Јуца Ј. Босићка, са мајком Јеленом, братом Митом, сестром Милевом и осталом родбином.

748 1—2

✝

Наша мила супруга, мати и тетка.

ИЛИНКА

преминула је 6. Октобра напрасно од капље у Кнежевцу а сарањена 8. истог овде у Београду.

Јављајући ову тужну вест сродницима, пријатељима и познаницима, сматрамо за особиту дужност да изјавимо благодарност свештеницима београдским г. г. Стевану белом, Милошу Симоновићу, Михаилу Димитријевићу, и јеромонаху Теофилу, који из почасти испратише покојницу; даље се нарочито осећамо благодарни учитељици кнежевачкој г-ђици Персиди Стојковићевој, која се прва нађе око покојнице и у чијој је кући и умрла; најзад и свима онима, који нам лично или писмено изјавише саучешће у овој нашој превеликој тузи.

Супруг: Димитрије Поповић, свешт. кнежевачки; син: Љубомир Поповић пеш. капетан; кћи: Милева и зет Јосиф Продановић, пешад. поручик. 738 1—3

О Б Ј А В А

Поштованој публици да се од данас у Рестоурацији КОД

ХАЈДУК ВЕЉКА

ТОЧИ

БАВАРСКО ПИВО

ИЗ ПРВЕ МИНХЕНСКЕ ФАБРИКЕ

ХАКЕРБРАЈ ПИВАРЕ

1 чаша 25 п. д. 1 кригла 40 п. д.

у Кући г. Белимарковића

С поштовањем

Карло Пероло

у Београд Октобр

Власник и главни уредник Пера Тодоровић. Одговорни уредник С. Јаношевић. Штампарија „код Просвете“ Позор. трг бр.

БРОЈ 296. НЕДЕЉА 15 ОКТОБРА 1889. ГОДИНА II

ИЗЛАЗИ СВАКИ ДАН

БРОЈ 10. П. Д.

МАЛЕ НОВИНЕ

ДНЕВНИ ЛИСТ ЗА СВАКОГА

Писма и рукописи шаљу се Власнику „Малих Новина“ Топличин венац бр. 17., на горњем спрату.

ЦЕНА ЗА СТРАНЕ ЗЕМЉЕ

За годину . . . . . 30 динара
На 6 месеца . . . . . 15 динара
На 3 месеца . . . . . 9 динара

Претплата се прима код свију пошта у Србији

Претплата из унутр. полаже се само код пошта

За Београд нема претплате — Лист се продаје на број

ЦЕНЕ ОГЛАСИМА

На првој страни од петит. реда 20. пр. дин. а на четвртој од петит реда 10 пр. дин.

ПРИПОСЛАНО стаје 50 пр. д. од петит реда.

LE PETIT JOURNAL

KLEINE ZEITUNG

Огласи јевтино, по потреби и са сликама.

За свако оглашење плаћа се држ. таксе 20 пр. д.

ВЕЋИ ОГЛАСИ ПО ПОГОДБИ

ЧИТАЈ

Осглас одштампани у малим новинама бр. 288 од 7 Октомба ове године, односно давања под закуп Гостионице и Кафане код Љубића овде у Чачку, нема за мене никакве важности као да не постоји све до првог маја 1892 године, према обвези надлежног на спрам мене

Ко противно мисли нека путем власти тражи ако шта има тражити, а до реченог времена користићу се мојим законим правом.

10 октобра 1889 г.

Чачак

Љубом. Мил. Ињатовић
гостионичар из Чачка.

751 1—3

СТАН са 4 собе малане, свима осталим удобностима -и водоводом за кујну и нужник.

Издаје се о Митрову дану.

У кући „Стари Телеграф“.

699 6—10

Гостионица „Париз“

у Шапцу

сада преправљена са 15. соба и свима удобностима снабдевена издаје се о Митровдану ове године под кирију.

Обратити се потписаном

Алекса Бајић
у Шапцу

720 1—3

ЗАСЕБНА КУЋА у Ноћајској улици са 4. собе, предсобљем, 2 кујне, вешерванце, трпезарија соба за младе, подрумом, пространом авлијом и баштом, од 1 Новембра издаје се под кирију.

За погодбу обратити се у трговини Марковића Шапчанина и комп: или госпођи Милеви Ј. Мар овића удови. 735 1—6

ИЗДАЈЕ се на углу ломине ул. бр. 38 засебна удобна кућа са 7 соба и великом авлијом. За погодбу обратити се код г-ђе Делиновице Сдасовска улица.

754 1—3

ЗАБИЋЕВА ПРЕСТАВА данас у недељу 15 ов. м. у кафани кед скупштине.

БЕОГРАДСКЕ ВЕСТИ.

Његово Величанство Краљ благоволео је присуствовати јуче служби божјој у саборној цркви.

*

Наш уредник у гарнизонској канцеларији. У петак после подне један жандарм донео је нашему уреднику акт полиције, којим се позива да сутра пре подне, т. ј. јуче у суботу 14 о. м, предстане управи гарнизонској, ради извесног саслушања“. Сиромах наш уредник био је болесан и лежао у кревету, кад му је тај акт саопштен на потпис.

Погађао је, нагађо је, мислио, резоновао зашто ли га то, боже мој зову у гарнизон, јест баш у гарнизон. „Да није што због војске“ мислио је. Зна да многе, који се нису јавили у своје време у дотичне позиве, позивају сад накнадно да одслуже рок и то с казном. Али ни то не може бити јер је он свој рок одслужио још 3 септембра о. г. и д био уредан отпуст. Мислио, ништа није могао смислити и онда се предао својој судбини да сване, па да иде у гарнизону канцеларију и да чека — страшан суд.

Свануло је, он посвршавао најнужније уредничке послове па све перја „Терезијама“ у велику касарну, где је гарнизона канцеларија, да не би одоцнио. Тачно у 9 часова пре подне оде и одмах преда своју посетницу „посилноме“ да га јави онима у канцеларији. Посилни изађе и рече: чекај.

Прође по сата, не зову га; прође сат не, зову га; прође сат и по, не зову га. Он нестрпљив; једно не зна за шта га зову; друго у редакцији посла хитна, неопходна. У зло доба изађе поручик аудитор на врата, замоли га да уђе и извини му се што је тако дуго морао чекати, јерје г. поручик имао по истој ствари да са слуша још једнога господина.

Да саслуша! Шта ли је то боже мој? Помислио је сиромах на све нотице о војсци, које су изашле у његовом листу, па је дошао до закључка да ће га саслушавати због „фамилијарног распореда“. Уђе унутра и седе.

Г. аудитор поче: У 291 бр. ваше га листа изашла је нотица „разузданост у војсци...

— Нисам дужан да по тој ствари одговарам војним властима — прекиде га уредник —; за штампарске ствари надлежни су само грађански судови. Ако што по дотичној нотици имате да тражите од мене, обратите се надлежним путем.

— Не узимамо вас ми на одговор, рече аудитор збуњено, но — вас саслушавамо као сведока.

— Као сведока? Како то?

— Па ви сте донели ову белешку. Јесте ли били присутни кад је овај војник правио неред, о коме се говори у нотици.

— И ако нисам дужан да вам дајем одговора, велим вам да нисам био присутан.

— Па откуда сте онда донели ту нотицу?

— Не морам казати; али ваљда знате да уредништво има својих репортера, који му достављају догађаје по вароши.

— Хоћете ли казати има писца?

— Нећу, јер не морам. Ако мислите да имате права да што од мене тражите или да ме тужите, изволте се обратити варошком суду.

У том смислу г. аудитор „је сачинио протокол,“ диже се, отвори врата од споредне собе и викну:

— Одите вас двоица унутра

Унутра ступише два војника, свеми се чини обоица наредници, гологлави, и стадоше „мирно“. Г. аудитор ће рећи:

— Господин је трећи сведок, и ево шта је рекао (ту прочита протокол). Сад идите. — рече оној двоици, а уреднику: потпишите.

Он потпише, опрости се са аудитором, које је узгред буди речено његов друг и пријатељ, и ведре и весеље душе оде из оне мрачне и загушљиве велике касарне.

Једно питање само.

Господ из гарнизонске управе јамачно знају, да војне власти с грађанима немају никаква посла, ама апсолутно никаква посла. Ако наступи случај да им затреба какав грађанин, као што је овде био случај, војне власти су се требале обратити грађанским властима да оне учине што треба. Ми просто не разумемо што је г. аудитор тако радио и како је као правник могао грађане звати да одговарају пред војним властима!

Француска штампа о Србији. „Југословенска Кореспонденција“ пише: „Ако упоредимо оно, што се писало пре десетак дана у француским новинама о балканским државама у опште, а о Србији понаособ, са оним што се пише данас, видимо врло велику разлику. Док су до скора махом сви органи јавног мњења, ослањајући се на извешћа немачких и енглеских листова, представљали Србију и остале балканске државе као да су на прагу унутрашњих и спољних потреса, данас са задовољством бележимо, да скоро сви ти органи признају, да се стање тих земаља не само не погоршава, него да на против иде све на боље и да разне тешкоће, са којима имају оне да се боре, а у којима је европска штампа назирала поводе за свеопшти рат, да све те тешкоће нестају једна за другом на најмирнији и најприроднији начин.

„Највише су тој промени допринели они догађаји, који су се развили за ово последњих неколико дана, а на првом месту састанак српске скупштине.

„Беседа, са којом је српска влада поздравила народну скупштину, произвела је овде најбољи утисак.

„Mot-d'Ordre вели, да је тај маниевест врло вешт; Србија по њему улази у еру штедње, а први су кораци у том правцу учињени одузимањем монопола дувана и експлоатације железнице.

„Да би поставила равнотежу у буџету, српска ће влада морати да дигне зајам од 20 милиона. Писац мисли да подизање тог зајма није ствар немогућа или рђава, али — додаје он — „треба да српска влада Европи улије више поверења, него што је то био случај са њеним претходницима.“

„Лист République française вели, да састанак ове скупштине и владине изјаве у првој свечаној седници означују крај ове периоде моралног, ако не и материјалног немира, који је недавно у више маха произвео страховање за општи мир.“ Ситуација се је доста разведрила у Београду, те се могу умирити пријатељи Србије и општег мира. Ова скупштина преставља значајну једнодушност; радикална странка, из које је састављена влада, сачињава скоро искључиво ту скупштину.

„У свему нова влада хоће да ради на слободном развоју земаљских установа, на подизању финансија и општег благостања. Она нарочито хоће да осигура потпуну независност Србије према страним земљама, а то је тајни покретач скоро свију њених поступака.“

„Овако од прилике говоре и остале овдашње новине, које се баве са источним стварима, а са особитим задовољством је примљено оно место из владиног манифеста, у коме се говори о пријатељском понашању француске владе при решавању железничког спора.

*

Општи комесар при изложби Г. Чумић који је досад престављао српску владу код париског друштва за српске железнице, постављен је за општег комесара српске изложбе у Паризу и он ће као такав представљати српску владу при затварању светске изложбе. Изложба ће се дефинитивно закључити 6. Новембра.

*

Главни згодитак. „Д. Л.“ јавља: Дознали смо да је још другог дана последњег вучења 296 Хамбуршке лутрије, пао главни згодитак од мар. 100000 на цео лоз, који је продао у Србији г. Моша Меворах мењач овд. (види оглас у данашњем броју.

*

Скупштина. Јуче није држана скупштинска седница због празника.

*

Пријавио се за испит г. Тихомир Марковић свршени правник овде и на страни, а у последње време

трговац бегрдски, пријавио се за полагање адвокатског испита, и, као што смо извештени, њему је већ одређена и испитна комисија.

*

Телефон и телеграфски сигнали у новој згради народне банке. Дознајемо да је управа народне банке поверила постројење телефона и тел. сигнала у новој згради банчиној овдашњој фирми „Трпковић и Наслас“. Нама је мило што је овај рад уступљен овдашњим а не странцима а то у толико више, што знамо да су при грађевини народне банке све досадашње радове извршили странци. Фирми „Трпковић и Наслас “можемо честитати, што јој је могуће било да својом повољном понудом и јевтином ценом страначку конкуренцију у овом раду сузбије.

ДОМАЋЕ ВЕСТИ

„Београдско др. за гимнастику и борење“ на својој VIII. годишњој скупштини, одлучило је да исплати друштвене среће, које је издало заједно са „Београдском читаоницом“ и „Београ. пев. друштвом“ у циљи подизања друштвеног дома. Друштво ће исплаћивати само оне среће, које је оно само продало, а те су од 9559 — 9602; од 10.004 — 10 053 и 8:802—8.850. Ово исплаћивање биће од данас па закључно до 30. Марта идуће године а исплаћиваће друштвени благајник г. Драгутин Ж. Борђевић благајник у „Београ. задрузи за међусобно помагање и штедњу“ у обично канцеларијско време.

С улице и скупштинске галерије.

Новинарска ложа. Готово у свима београдским листовима подизане су тужбе против тога, што се у новинарску ложу пуштају људи који нису новинари, те својим присуством сметају раду новинарских известиоца. Ове жалбе нису ништа помогле но на против као да су увећале приступ не новинара у ту ложу. Нема седнице, а да ложа није препуна, и ако је тескобна. Истина неколико новинара заузму седишта, али је број седишта мали за све новинаре, и онда осталима остаје да стоје и тако бележе говоре и ток седнице. Међу тим друга публика заузме места иза седишта, и онда јадни новинари морају да трпе да на дохват што забележе.

Сем тога многобројна публика у новинарској ложи хоће и да говори, и тиме смета свима новинарима да добро чују говоре посланика и врло се често деси да их погрешно забеже. Кад председништво већ неће новинарску ложу да остави само новинарима, већ у њу пушта и публику онда би барем тој публици требало да нареди да ћути те да новинарима не смета у раду. *

Општински закон. Многи посланици из скупштинске већине неповољно се изражавају о нацрту закона општинског. Једни држе да њиме није у довољној мери заступљено начело општинске самоуправе, док други, умеренији елементи, гледају сувишну слободу, па не би ради била а да полиција бар мало нема удела у општинским пословима. Чланови мањине такође имају много замерака овом нацрту, те ће тако дебата о овом нацрту законском бити веома занимљива.

Позориште и његова Управа

Пише Љубинко

I.

(НАСТАВАК)

У место, да се корача све више и више у напред; да се стечена права чувају и штите, ми наилазимо на неоправдане узроке са којих рамље општа ствар. Пре свега, благајник, у лицу г. Тодора Пинтеровића, представља за себе неку власт у Позоришту. Он је, не само независан у своме раду, него чак хоће да се прикаже и као човек од великог утицаја на цео позоришни апарат. То је дакле власт за себе, одвојена од главне чињенице, интенданта позоришног. И ту нема оне праве, оне истинске хармоније.

Као што г. Шапчанин сматра себе за носиоца народне наше драме, тако исто г. Пинтеровић сматра себе за независног човека у својој дужности. Отуда и долазе оне несугласице у млогим и млогим питањима.

Поред тога, што г. Пинтеровић хоће да је надмоћнији у свему, он још у г. Интенданту гледа и свога — ривала у књижевности. Са каквим заносом, са каквим усхитом прича он о својој драматизираној „Јурмуси и Фатими“; својој „Задрузи“ и т. д. Дакле, два човека, са истим схваћеним појмовима, ама са разнодиким тежњама и циљевима. То смо тек узгред споменули да илуструјемо особине та два човека, који на својим плећима држе слеме нашег Позоришта.

Њје ни то згорег.

Да пођемо даље.

Главно тежиште једне ваљане Управе, треба да је и у томе: да одгаји нове снаге; да подигне нове таленте. „Наши дани све то блеђи, уметници све то рђи“. Поред све оне заузимљивости г. Интенданта, ми не видимо ни једну нову снагу, ни један нов таленат. Г. Гавриловић и г. Љ. Станојевић истина су изданак младе генерације глумачке, али су они, неколико дошли и *спремни* на нашу позорницу. Та два млада човека, не само да су учинили знатан, управ сјајан напредак у својим струкама, но су још људи образовани, интелигентни, у правоме смислу достојни представници тако узвишене уметности. То исто важи и за г. Илију Станојевића. С њима смо и свршили. Других на жалост и нема. То је погрешка у Управи г. Шапчанина. Што се пак тиче женскиња, ту је још горе. Једна *Јурковићева*, чија је игра тако монотона, а глас тако антипатичан, вуче *месечно 15 лук. цес. плате*. За што је тако? Можда узрок лежи ван домашаја нашега схватања. Тек, ствар је чиста и јасна: *подмлатка глумачког немамо.*

(Наставиће се)

ИЗ БЕЛА СВЕТА

Разговор са генералом Игњатијевом. — Већина париских листова доносе следећи разговор ген. Игњатијева са једним дописником у Паризу.

Дописник је посетио генерала у хотелу Бурон и рекао му је, да је дошао да од њега дозна, шта мисли о садашњој политичкој ситуацији панславистичка странка, којој је он шеф.

— Извините господине, прекинуо га је генерал, али ће те ми дозволити да вам најпре поставим нека питања: Волите ли ви Француску?

— Волем, одговорио је дописник.

— Да ли би пристали да вас понемче?

— Не бих, господине.

— А би ли све учинили за величину и благостање ваше отаџбине?

— Бих, одговорио је дописник.

— Е лепо! и ја сам вашег мњења одговорио је г. Игњатијев, а са истим правом са, којим ви мене називате панславистом, ја бих вас могао назвати панфранцузом! Очигледно је, да је г. Игњатијев хтео тиме да покаже, како се злоупотребљује назив панслависта, који се даје сваком Русу који је противник политике г. Гирса.

— **Бечке новине** доносе интересантну новост, да чешка конзервативна странка посредује код римске курије, да ова подвргне претресу **процес Јована Хуса**, да би се са Хуса скинула јерес, за коју је био оптужен и осуђен 1415. године, да на гломачи изгори. Конзервативци су уверени, да би по садањем узаконеном поступку Јован Хус могао бити оправдан и за невиног проглашен.

— **Из Париза јављају**: „Кнез Кобург, који је 9. т. м. био намеран отпутовати у Лондон, одустао је у последњем часу од свог путовања.

— **Из Беча јављају** под 9. т. т. ово: Сутра се очекује амо кнез Кобург. Зајам бугарски од „Лендербанке“ у 30 милијуна динара, неће бити јавно уписан. Интерес није већи од 6%.

— **Штутгарт** 9. т. м. Атентат на принца Вилхелма, извршен из пушке, нема никаквих последица. Принц је тек по повратку из цркве за то дознао. Њему су са свију страна стизале честитке пуне оданости и праве радости. Сви министри општински одбори и друге отмене личности из разних крајева такође су честитале. Као што се чује, атентатор некакав Клајбер извршио је дело за то, да осигура престо католичком владаоцу и да је члан анархистичког друштва, које се решило, све кнежеве уклони са света, па је случајно пао ред на принца Вилхелма. За сад нема о томе службених вести.

Из целе Винтенбершке и скоро од свију страних дворова стигле су честитке за срећно спасење. Принц је синоћ поздрављен одушевљено од грађана Штутгардских. Атентат је извршен из револвера у коме је нађено још четири метка пуна.

Принц Вилхелм испитивао је сам собом атентатора и овај му је одговорио, да је његова намера била смрћу принчевом осигурати престо

ПОДЛИСТАК

СИЛАЗАК С ПРЕСТОЛА

РОМАН ИЗ ЖИВОТА БАЛКАНСКИХ НАРОДА

У 90 ГЛАВА — С ПОГОВОРОМ

(*Писац задржава сва права*)

(58.)

Покојни ђенерал Врбавлц и Растислав били су некад веома блиски пријатељи. То пријатељство помогло је Растиславу и при избору намесника. Али у последње време између ова два човека као да је, што но реч, протрчала црна мачка. Они су се мало по мало крвнички омрзли; с почетка је та омраза скривена, после је почела овда онда избијати. Нарочито у последње доба све је пошло на горе. Ђенерал је био мрачан, раздражљив, нестрпљив. Као министар председник, он је често у седницама отворено нападао на Растислава, који је управљао спољним пословима. Кривио га је да се плете и у унутрашње ствари.

Сем тога, ђенерал је почео био да му подрива положај и к д кнеза. Сукоби су се множили. Растислав је осећао да се примиче критичан тренутак, где се мора ломити између њега и ђенерала. Сам ђенерал поставио је био питање тако. После жестоког сукоба, који смо видели напред међу њима, ђенерал је писао кнезу писмо где је стављао ултиматум — или Растислав из министарства, или оде он — ђенерал. Кад је ствар већ дотле била догнала, Растислав се одлучи на последњу одсудну меру. Он покаже кнезу своје доказе, које је био прикупио против Врбавца, доказе, из којих је излазило јасно, да ђенерал смера да се дочепа круне

Но и ако су докази били јасни, Растислав је опет знао колико је ризичан овај његов последњи корак. Ђенерал је имао на кнеза веома голем утицај. Ту се лако могло десити, да ни најјаснији докази ништа не помогну. Кнез се могао показати малодушан, неспособан да удари отворено на ђенерала, и онда би Растислав ту свршио. Не само што би изгубио министарство, но му од кивна ђенерала ни сама глава не би била сигурна, и он би, по свој прилици, морао бежати из земље. Тако је ствар стојала.

Но Растислав је имао своју срећну звезду Кнез се покаже чврши и куражнији но што се могло очекивати. Растислав је умео да пробуди у њему све осећаје, младога, бујнога частољубља, и да изазове осећаје презирања, гнушања и мржње спрам човека, кога је династија Косанића дигла на висину, а он ту висину употребљује да обори ту исту династију. Растислав је скројио цео план, и кнез га је тачно извршио.

Али и после, пошто је ђенерал Врбавац већ био попио отров, положај Растислављев још није био без опасности. Ђенерал је живео још 20 пуних дана. Он је још био снажан, присебит, могао је говорити, писати; имао је људи који би још били вољни да све учине по њего вој наредби, пошто је он још једнако био у. очима света онај исти моћни Врбавац, онај исти министар председник, човек мало болестан, али човек који ће ускоро оздравити — јер свет још ништа није знао од свега онога што се десило између ђенерала и кнеза Мутимира.

Све је то утицало те је Растислав у последње време био страшно забринут, узнемирен, потресен.

Цео последњи месец патио је од несанице. По 3—4 ноћи узастопце он није сводио очију.

Наравно, да се то морало познати и на његовом иначе снажном организму

католичком принцу. По свој прилици атентатор није показао право своје име ни место рођења.

— **Из Париза јављају**: Између Француске и Турске владе дошло је до одлучног заплета. Порта прети да ће опозвати свога посланика из Париза ако се и даље буде представљала у „позоришту франсе“ драма „Мухамед“, јер се тиме вређају верски осећаји Мухамеданаца, нарочито онда, кад пророк изађе на бину.

— **Из Рима чује се**: да је немачки цар обећао краљу Хумберту, да ће по повратку из Цариграда некратити се у Млетке, па отуда доћи у посету у Линцу. Тамо непрестано пада киша.

— **Из Петрограда јављају**: „Грађанин“ дознаје из поузданог извора, да је опште задовољство због дочека и пријема Цара Руског у Берлину. Извештаји неких а нарочито француских листова, који тврде, да је састанак био хладан, неистинити су и измишљени.

— **Умро**. Луј I. Краљ Португалски умро је 8. т. м. у Лисабону.

— **Из Берлина јављају**, да ће и Криспи присуствовати у Фридрихсеру конференцији заједно са Бизмарком и Калнокијем.

— Наследник умрлог Краља Луја, Херцог од Брангаце, носиће од сада име „Карлос“ I.

ИЗ БАЛКАНИЈЕ

Положај кнеза Фердинанда. — Париски лист Матен доноси у свом онамадашњем броју једно писмо од бившег посланика о бугарској скупштини, г. Неичова, у коме писац разјашњује политичке разлоге, из којих се је кнез Фердинанд кренуо на пут.

Писац писма вели да му је начелник софијски, г. Петков, који је прави алтер его покојног З. Стојанова и његов вероватни заменик као председник бугарске скупштине, приликом свог скорашњег бављења у Паризу изјавио, да су поводом посете цара Вилхелма II. у Петерхофу бугарски протектори кнеза Фердинанда озбиљно намеравали да му издаду пасош за одлазак из земље; а и самом кнезу је у осталом — додао је г. Петков — познато све што се онда десило.

На питање, да ли су они његово пријатељи дефинитивно напустили њихов пројекат, одговорио је г. Петков одлучно, да ће се њихово понашање управљати по општој међународној политици, или тачније по политици тројног савеза, а да ни он ни његови пријатељи неће имати никаквих скрупула, да тај пројекат и остваре, ако их икад околности на то принуде.

Писац писма држи, да је кнез Фердинанд хтео својим умесним одласком да се осигура против оних изненада, које су проузроковале толико неприлика његовом претходнику, док су његови саветници, које је он у томе погледу консултирао, задржали своју слободу акције

— **Херцег** Лајтенбершки, зет Црногорског кнеза, подарио је по већу суму новаца на оскудне цеви Црногораца. Новац је послао влади да га раздели.

— **Македонска читаоница**. У Софији је образована „Македонска читаоница“, којој је председник Д. Кочов. Овој дружини задатак је шиљање разних књига и других списа на бугарском језику у Македонију, како би се онамошњи становници покретали на живљу акцију у корист Бугарске. Неколико богатих бугарских трговаца приложили су овој дружини знатне суме новаца и држина је јавно учинила апел на бугарске патриоте за новчане прилоге. Опозициони лист „Македонија“ вели, дужност је бугарске владе бринути се о бугарском елементу Македоније а нарочито сад, кад се енглези јако интересује за Македонију за Немце. Даље се вели: како су бугари врло вешти у стварању заплета на спрам Србије, и за то се не треба ни мало чудити ако и Срби отпочну јачу и озбиљнију акцију у Македнији.

ТЕЛЕГРАМИ

„Малим Новинама“

13. ОКТОБРА

Петроград 13 Окт. Већ су именовани преседници нових судова, који ће се скоро отворити у балтичким окрузима. Генерални заступник Курландије г. *Млацедоф* премештен је у унутрашњост. —

Берлин 13. — „Милитервохенблат“ говорећи о новом војничком закону у Француској, каже да је Француска, у току последњих 4 година учинила највеће жртве за своју војску. Услед таквих изванредних мера, са правом може се казати, да је оружање прешло меру народне снаге за мир. — Извештај донесен у раихстагу о закону против социјалиста, показује добро дејство за умирење народа и радничког сталежа Са свим тим „Прусско-Кесен-ска Саксонска и Хамбург предлажу продужење закона нарочито услед већег ширења социјалистичких тенденција. По предлогу донешеном данас у рајистагу у местима где је уведено мало опсадно стање, власти моћи ће пргнати социјалистичке агитаторе за једну целу годину. Иза овог рока изгнани моћиће се вратити али само дозволом полиције. Друге последице малог опсадног стања дигнута су. Комисија за реклamације биће састављена из дванаест великих магистрата, изабраних од федерално савета. Цар ће именовати председника. Неограничено је трајање закона. —

Задар. — Стигла је овде кнегиња *Даринка Данилова* на путу из Црне Горе, продужиће пут Трста.

Атина 13. — Царица *Фридрик* са ћеркама стигла је овде у 3 с. по подне са члановима царске грчке породице, који су им у сусрет отишли били. Свечано су дочекани. Председник савета и начелник држали су говоре. Краљ им је одговорио. У поласку за дворац, краљица грчка и висока вереница биле су у првим колима, краљ их је пратио на коњу с десне стране а кнез наследник с леве. У другим колима седеле су царица Фридрик, краљица Данска и кнез Галски. Народ их је бурно и свечано дочекао — Стигли су овде: Гроф Херберт Бизмарк, Маршал Лиенаоу и свита цара Виљема.

Рим. — Уверава се да су све силе примиле на знање обавештење уговора италијанско-абисинског у смислу берлинског уговора. Неоснована је вест да је француска протествовала.

Будимпешта 14. — Многе трговачке куће овде и у Бечу, купиле су од владе бугарске жито, које је ова лањске године примила место пореза.

Загреб 14 — Извешће комисије о питању сједињена с Далмацијом, одређено је за дневни ред 5. Новембра. Примљен је предлог о закону општинске органи[з]ације у старим в[о]јничким границама.

ФАРБА

Фирнаја, лак четке и сав молерски и фирнисерски прибор најбољи је и најјефтиније код

ДИМИТРИЈА М. ЂОРИЋА

У БЕОГРАДУ

спрам споменика Кнеза Михаја

ПРОДАЈЕ НА МАЛО И НА ВЕЛИКО

ЦЕНОВНИК ШАЉЕ СВАКОМЕ

НА ЗАХТЕВ 688,4—10

Малаксао, с упалим очима, као земља у образу, он је ишао као сенка, мрачан и забринут, тако, да су му укућани, нарочито жена, већ били почели очајавати.

Али и тим мукама дошао је једном крај. Ђенерала Врбавца притисла је тешка мраморна плоча у манастиру Гробовици, а тиме је десет пута тако велики камен спао с груди министра Растислава.

Три ноћи узастопце он је спавао по 10 пуних часова дубоким, мирним, слатким сном. То га је одморило, опоравило, повратило. Синоћ је легао одмах после 9 час. а јутрос око 6 устао је ведар, расположен, крепак.

Прво се обријао и дотерао своје бакенбарте; за тим је потрошио скоро по акова воде умивајући се, перући груди, главу, мишице. После се обукао — бела огрлица, беле наруквице, црн капут. Кад се погледао у огледало, при поласку у министарство, видео је да изгледа подмлађен, подновљен, сав је чисто просијао, а на души било му је тако лепо, тако ведро и весело! — Он је осећао да има један добри анђео, који стражари над његовом срећом — он је веровао у своју срећну звезду и с тим расположењем дошао је јутрос у министарство још пре 8 часова. Ту је извадио те још једном прочитао писмо што га је синоћ добио од кнеза Мутимира, па је онда узео ходати.

Растислав је ходао великом двораном, ходао и премишљао. Овда онда застајао је пред огромним огледалом и огледао се у њему. Чисто, јасно огледало показивало је снажан врат, широка плећа, глатко чело, очи црне, пуне косе, румене усне, румене, забрекле образе, без и једне боре, с омаленим, глатким подвољком. Растислав је све то разгледао с интересом и проматрао с пажњом; завиривао је сваку ситницу на себи, као да то није био он сам, већ какав сасвим нов, њему непознат предмет. Он је тада већ био превалио четрдесету, годину био је дакле у доба кад човек на један пут с ужасом опажа да већ више није млад, али још не може увек да се помири с мишљењу ни да је стар, те му с тога веома пријатно пада, кад на себи види ма какве знаке, по којима с правом може рећи „та ово је још младост, ово је још снага, крепост, моћ — ја се још не бојим, још се не дам, ја сам још млад“..:

У таквом се расположењу налазио сад министар Растислав.

Пошто се сит находао, он извади сахат и загледа га. Било је близу 9 часова. Он удари у звонце. Чича Јова уђе на прстима.

— Да ли је дошао г. министар Рака? — упита Растислав.

Рака Радојковић био је министар унутрашњих послова.

— Не знам, да стрчим један час да видим.

— Види!... И ако је ту, реци му да дође амо к мени.

После десетак минута у дворану код Растислава уђе средовечан човек, средња раста, пуне браде и кратко ошишане косе. Његове живе избуљене очи давале су му особит, оштар, немио изглед

Ко је пажљиво загледао људе, могао је опазити да сваки човек личи на по неку животињу. Неко личи на човека, неко на мачку, неко на козу, неко на вола. Министар Рака, и поред избуљених очију, личио је на слепога миша.

Како уђе, он се упути Растиславу. Поздравише се. Већ по том поздраву видело се да су стари, добри и знаници. Растислав му показа руком канабе. Седоше обојица.

— Ти си јутрос нешто поранио, јамачно опет ниси имао сна? — рече Рака.

— О, на против, испавао сам се царски. Ово је већ трећа ноћ како спавам као заклан. Али, ко ти то јави брже боље да сам јутрос поранио? Баш у овим министарствима не може човек ни кинути, а да за то одмах не дозна цела чаршија.

(Наставиће се)

У року од непуних шест месеци исплаћени су из моје радње згодит. мар. 75000, 55000, 12000, за лозове који су од мене купљени

Пружи руку срећи која те тражи

Главни су згодитци мар 500000, 300000, 100000 и т. д.

Хамбуршка лутрија нуди у најсрећнијем случају највећи згодитак.

мар 500000 — дин 600000

а засебно:

1	прем. м.	300000
1	згод. „	200000
1	„ „	100000
1	„ „	75000
1	„ „	70000
1	„ „	65000
2	„ по „	60000
1	„ „ „	55000
1	„ „ „	50000
1	„ „ „	40000
1	„ „ „	30000
8	„ „ „	15000
26	„ „ „	10000
56	„ „ „	5000
106	„ „ „	3000
203	„ „ „	2000
6	„ „ „	1500
606	„ „ „	1000
1060	„ „ „	500
29	„ „ „	300
60	„ „ „	200
60	„ „ „	150
30930	„ „ „	148
17039	„ „ „	по мар.

127, 100, 94, 67, 40, 20.

Хамбуршка лутрија која ево више од 148 година постоји, изиграла је већ и свој 296 игру од 7 вучења.

Ова најзнатнија и најкорисније лутрија која је својом особитом солидношћу одликована, која је од високе варошке управе у Хамбургу одобрена, и целим државним имањем гарантована садржава **100000** лозова од којих **50200 — дакле преко половине, а то зачи да сваки други** лоз — морају добити.

Укупни капитал који се има извући и међу добитним поделити износи.

М. 9,885,006 Д. 11,860.000

Преимућство ове новчане лутрије састоји се у особито добром уређењу: да сви **50200** добитака, који су изван на страни означени, за неколико месеци и то у 7 класа сукцесивно сигурно се морају извући.

Ова лутрија је до сада дала довољно доказа, или боље рећи такве су прилике свакидашње, да човек улагајући незнатну суму новаца, себи ствара срећу и благостање

Главни згодитак прве класе износи мар 50000, у другој пење се на мар' 65000, трећој на мар. 60000 четвртој ма 65000, петој 70000, шестој 75000, и седмој могућност марака 500000, или специјално марака 300000, 200000 100000 и т. д.

Умољавају се поштовани купци, да пристадају суму Улога, у препорученом писму а најбоље поштанском упутницом шаљу.

Цене лозова за прво вучење следеће су:

Цео оригинални лоз динара				8·40
пола	„	„	„	4·20
четврт	„	„	„	2·10

Сваки играч добија поред оригиналног лоза још и план играња целе лутрије, из којега се могу видети све појединости те лутрије, а после сваког вучења доноси сваки играч, званични извештај о резултату вучења, у којем су јасно стављени бројеви који су дошли, а осим тога код мењаче води тачан регистер о свима број вима лозова и њихових играча, те оваким начином ни један суделовач лутрије не може предидети случај да је његов лоз извучен. Планове играња и опширно објашњење о овој лутрији шаљем свакоме на захтев бесплатно.

Имајући у видукаквоћу лутријена услед тога и велики број играча са њом, које најбоље њена старост доказује, молим сваког који има вољу играти да се поруџбином и улогом прво вучења најдаље до **30 октобра тек. год пријави.**

Поруџбине ваља слати

Моши Мевораху

Краљев. Срп. Дворски Мењач. новања

БЕОГРАД.

745 1—5

СВАКИ ДРУГИ ЛОЗ МОРА ДОБИТИ

Мали новац чини велико дјејство

Катарина Шир—Урошевић,

У ЗЕМУНУ

препоручује своју ново-отворену

ТРГОВИНУ

галантеријског и цвећарског есања, као: мушких кошуља, подкошуља (дуксера), гаћа, крагнова, манжетна, рукавица, халсбанда, кишобрана разних, фусекли, чарапа женских и дечијих, вунице за плетиво сваковрсне, итд.

Велики избор:

мушких и женских ципела, за господу, госпође и за децу; из првих познатих радионица. (Г. г. муштерије уверени су о добром квалитету што сам их свагда на стоваришту држала).

Даље препоручујем велики избор:

женских шешира по најновијој моди израђене за сваку сезону.

Цена је умерена, а поруџбине са стране отправљам брзо и тачно. Преко 5 кила франко.

С поштовањем

739 1—3 **Катарина Шир—Урошевић.**

СВАДБЕНОГ ЦВЕЋА ПАВЛАКА

(У ЛЕПШАВА ЛИЦЕ).

(BRIDAL BOUQUET BLOOM).

Дајте своме лицу, грлу, мишкама, и рукама драженсну лепоту, сјај, и дивни мирис љиљана и руже, употребом Свадбеног Цвећа Павлаке. То је једна млечив и лековита течност. Нема јој равне у свету за стварање, повраћај, и одржање лепоте. Продаје се код свију Апотекара и Мирисара. Стоваришше је у Лондону: 114 & 116 Southampton Row.

Може се добити код г. Ј. Дилбера апотекара у Београду

КУЋУ Обреновa ул. бр. 9 преко пута министарства војног издајем одма под кирију. Кућа има два одељења са пет соба, две кујне, две шупе, два шпајза, подрумом и осталим удобностима; баштом, пространом авлијом и бунаром с кућаном водом.

За погодбу и услове упитати Васу Миљића свештеника палилулске цркве.

741, 1—3

ТРИ ВЕЛИКЕ МАГАЗЕ издају старешине цркве Св. Марка под кирију. Коме треба нека се одмах јави подписаним.

Старешине црк. Св. Марка

740, 1—3

2 КВАРТИРА елегантна на I и II спрату са свима удобностима. 1. **Дућан** са лепим вузлогом, 3 собе за савца улица Краља Милана Бр. 1, 2. **Дућана** са лепим вузлогом **I Квартир** засебан са балканом на 1 спрату са 6 соба и остале удобности **2 Квартира** засебна у Партеру, од 1 Новембра издаје се под кирију улица цариградска Бр. 10

Риста Миленковић

750 1—4

Наша мила супруга, мати и тетка.

ИЛИНКА

преминула је 6. Октобра напрасно од капље у Кнежевцу а сарањена 8. истог овде у Београду.

Јављајући ову тужну вест сродницима, пријатељима и познаницима, сматрамо за особиту дужност да изјавимо благодарност свештеницима београдским г. г. Стевану белом, Милошу Симоновићу, Михаилу Димитријевићу, и јеромонаху Теофилу, који из почасти испратише покојницу; даље се нарочито осећамо благодарни учитељици кнежевачкој г-ђици Персиди Стојковићевој, која се прва нађе око покојнице и у чијој је кући и умрла; најзад и свима онима, који нам лично или писмено изјавише саучешће у овој нашој превеликој тузи.

Супруг: Димитрије Поповић, свешт. кнежевачки; син: Љубомир Поповић пеш. капетан; кћи: Милева и зет Јосиф Продановић, пешад. поручник. 738 1—3

ТРАЖИ се за једну приватну школу предавач књигов дства и кореспонденције за 4 часа недељно. Кандидати нека се изволе са својим сведоџбама ради ближег извешћа обратити фирми „Алкалај и Фарки" мењачи у Дубровачкој улици.

746 1—1

ДУЋАН у Васиној улици бр 6 до позоришта издаје се од 1 Новембра ов г. под кирију. Ради погодбе упитати Анту Бодн судију в. суда или Милив ја Барјактаровића писара мин спољн послова. 724а 1—5

CORRESPONDENT français allemande, roumain, avec connaissence en italien, espagnol et anglais herche une poste.

Offerts á adresser sous „Habile" expédition du Journae

728 1—2

Нашем добром нигда непрежаљеном супругу ону и тасту.

Таси Милосављевићу

бившем механцији

даваћемо у четвртак 18 овог мес. 40-то-дневни парастос у Саборној цркви у 10 сати пре подне. Молимо сроднике и пријатеље и другове наше и покојникове, да изволу присуствовати при овом по нас тужном спомену, и нами у неколико тугу ублажити.

Ожалошћени:

супруга: **Јулијана**, кћи: **Калиопа**, син: **Никола** зет: **Лазар П. Дашковић**

752 1—3

Власник и главни уредник Пера Тодоровић. Одговорни уредник С. Јаношевић. Штампарија „код Просвете" Позор. трг бр.

„СВЕТОЗАР МАРКОВИЋ“ УНИВЕРЗ. БИБЛИОТЕКА БЕОГРАД

БРОЈ 29.7 ПОНЕДЕЉАК 16 ОКТОБРА 1889. ГОДИНА II

ИЗЛАЗИ СВАКИ ДАН

БРОЈ 10. П. Д.

МАЛЕ НОВИНЕ

ДНЕВНИ ЛИСТ ЗА СВАКОГА

Писма и рукописи шаљу се Власнику „Малих Новина“ Теразијин венац бр. 17., на горњем спрату.

Претплата се прима код свију пошта у Србији

ЦЕНА ЗА СТРАНЕ ЗЕМЉЕ

а годину	30 динара
На по године	15 динара
На 3 месеца	9 динара

Претплата из унутр. полаже се само код пошта

За Београд нема претплате — Лист се продаје на број

ЦЕНЕ ОГЛАСИМА

На првој страни од петит. реда 20. пр. дин. а на четвртој од петит реда 10 пр. дин.

ПРИПОСЛАНО стаје 50 пр. д. од петит реда

LE PETIT JOURNAL

KLEINE ZEITUNG

Огласи јевтино, по потреби и са сликама. За свако оглашење плаћа се држ. таксе 20 пр. д. ВЕЋИ ОГЛАСИ ПО ПОГОДБИ

200—300 ДИНАРА

лаке месечне зараде за чиновника трговачког помоћника и у опште за сваког-човека који са публиком у додир долази.

Ближа извешћа и начин даје само данас од 2—8 сати по подне у гостионици код „Босне“ заступник мењачке радње Х. Фукса из Пеште.

757 1—1

БЕОГРАДСКЕ ВЕСТИ.

Глигоријево село. Још у она срећна времена, кад је Глигорије био управитељ ароши Београда, држао је он своје сено на плацу, који припада управи вар. Београда. Он то сено држи тамо и сад, кад није више управитељ, и то нам даје наде да он држави плаћа кирију за право службености. Радовали бисмо се ако тако буде, и молили бисмо надлежне да нас известе, колико кирије плаћа г. Глигорије.

*

Наказа. У селу Конатицама, срезу посавском, округу београдском, родило се једно дете, које нема уста и носа. Место свега тога на месту, где би требало да су уста, има само једна мала рупица, кроз коју му дају млеко.

*

Зајам за откуп железнице. „Београдска Агенција“ послала је у стране новине овај телеграм:

„Како се чује, још није утврђено време закључења зајма за откуп железнице; између владе српске и некадашњег експлоатационог друштва постигнут је споразум о примању железнице, али тај споразум треба одобрити, а нема сумње и одобриће, како управни савет друштва, тако и српска скупштина. Услови споразума у погледу начина плаћања врло су повољни по српску владу тако, да она мирно може очекивати најповољнији моменат за закључење зајма“.

Буџет. Иста агенција телеграфисала је у стране листове и то, како је нацрт буџета већ готов и да је буџет повољан. Министар финансије упутио је све своје потчињене органе на највећу штедњу. И у другим министарствима, нарочито војном, приступило се уштедама.

*

Богослужење. Њ. В. Краљица Наталија изволела је јуче присуствовати богослужењу у цркви Наталији. За време богослужења певало је београдско певачко друштво, које је, као што дознајемо, Њено Величанство ангажовало да од сад стално пева у цркви Наталији.

*

Из дипломатских кругова. Као што смо позитивно извештени г. Ал. Бр. Ђ. Нуша, писар министарства иностраних дела; и наш књижевник, добио је осуство да може присуствовати у Н. Саду венчању г. Ивана Иванића, сарадника „Одјека“.

*

Зимовање на Бањици. Као што смо извештени, III-ћи гардиски батаљон одређен је да проведе зиму на Бањици. У колико је то оправдано, ми нећемо да говоримо, али морамо само да констатујемо жалосан факт, да су дашчаре тако неподесне, да нам изгледа врло чудновато како се могу и употребити за зимовање читавог једног батаљона кад су толико рабаћене, да је ту скоро услед јаког ветра и кров са једне дашчаре дигнут. Надамо се да ће надлежни поразмислити о тој ствари и ваљда, неће хтети излагати људе непогодама и непријатности рђавог времена.

*

Неосветљене. Жале нам се становници господске, једренске и телеграфске улице како се врло слаба пажња поклања тим улицама. Поред и иначе рђавог осветљења и само неколико фењера што се налазе у тим улицама, већ у 11 часова сви су погашени тако, да је човек изложен опасности да се скрха. Опомињемо надлежне, да размотре до кога је кривица, јер смо и ми врло често виђали да у најглавнијим и најживљим улицама, већ око 11½ часова почињу се поједини фењери гасати.

НАРОДНА СКУПШТИНА

VI РЕДОВНИ САСТАНАК

недеља 13 октобра

Председавао Ник. Пашић. Отпочет рад у 9¼ часа пре подне. Били су сви министри сем појног.

Секретар Лазаревић чита рад IV редовног састанка. Затим су прочитане честитке, моле и жалбе, које су упућене дотичном одбору.

Дневни ред: читање нацрта адресе скупштинске.

Андра Николић прочита нацрт адресе већине, ове садржине:

Да је свуда владао примерен ред и да је народ умео сложити слободу са редом. Осуђује прећашњу владавину, због растројства економног и финансијског и унижења пред страним светом. Благодари свима, који су радили на промени устава, признаје хвалу краљу Милану за дати Устав. Спомиње промену престола у корист Краља Александра.

Признаје благодарност Намесништву, што је Управу земље поверило људима који уживају поверење већине народа, и који ће одговорити тежњама и жељама народа, потпомогнути скупштином. Помиње корисна дела владе, монопол дувана и железнице из друштвених у државне руке, као корисно по финансијске интересе земље. Помиње нужну штедњу: народно благостање и одговарање државним обвезама.

Црквено питање такође је похвално поменуто, на миру извршено и каже, да ће се поклонити пажња црквеном закону у погледу уређења цркве на спрам државе.

Са хвалом прима предлог о народној војсци, задржавајући и сталну кадар; предлог о уређењу општина и општинских власти у духу самоуправе; о суђењу и преносу од полицијских и општинских власти на суд, о пословнику скупштинским и другим законима.

Са задовољством прима добре односе са свима страним држав ама а нарочито са Русијом. Са Балканским народима жели слогу и мир.

За тим је г. Лешјанин прочитао одвојено мишљење нацрта маљине, која нема готово битних разлика са адресом већине сем ових тачака: да влада није поклонила довољну пажњу на уређење финан. питања; куди монопол дувана, а за железницу вели, да је дело похвале но само ако не буде новог задужења.

За тим настаде дебата у начелу овим редом.

— *Несторовић* вели да су адреси већине изостале неке битне жеље и потребе народа; да су терети сувише велики и да народ од њих грца. Тражи министра спремна који ће народу помоћи Не пристаје ни на какво задужење, гласиће за адресу маљине.

Вука Родовановић неверује у остварљивост адресе маљине и јако сумња да ће их она популаризати код народа. Она је агитационо средство. и празна фраза. Помиње одузимање железнице и монопол дувана као дела похвале. Дугови морају се плаћати; а народ не може непосредно подносити више терета. Материјал жељ, мора се платити јер није ни право ни могуће џабе одузети га од друштва. Он је за адресу већине.

— *Ђаја*, хоће да докаже како је адреса маљине средство за агитацију Упоређује разлику између обе адресе, пребацује либералима што не осуђују политику напредњака и како им је сад мало слободе. Побија навод опозиције да сад нема довољно личне и имовне сигурности. Он је за већину адресе.

— *Поп калеган Симић* говори, како ће монопол дувана сам дуг отплатити. За личну и имовну безбедности каже да је има више него икад Дугови се морају платити. Наводи пример из 1883 год. о руском и унутрашњем зајуму на су људи који су тада владу прихватили, дугове плаћали а нису се одрицали као што би маљина сад хтела., Каже како скупштина треба да ради о не да дигуби.

— *Несторовић*. За одужење дуговања и начин за то, позвали су они који вуку талире. Он је за то, да се смање плате и број чиновника и не треба у овом оскудном времену давати разне ливерације, а то баш чини садашња влада.

— *Р. Поповић* каже: како су само две тачке, које разликују једну од друге адресе, и најпосле да је то обичај опозиције. Усваја све тачке адресе. Напомиње, како се по уставу не могу узимати на одговор нереди из прећашње владе.

— *Поп Милан Ђурић* побија тачку по тачку наводе адреске маљине. Одбија прекоре на садашњу владу и тражи, да опозиција са више срца и правде цени рад владе. И он жели штедњу, дажбине да се праведно распореде. Тражи народну војску као моћну одбрану земље, па да ипак остане потребан број и сталног кадра.

— *Поп Љубичић* хвали адресу већине и вели, да до сад није било овакве. Куди захтеве опозиције и пребацује либералима неувиђавност.

— *Срећковић*, каже: да маљина није ништа рекла у својој адреси из ината, него од срца, а најмање, да изјављује неповерење влади. Он вели да је добит за земљу, што се већина учи говорити државничким језиком. Гласа за маљину адреску.

— *Јован Илић* каже да су избори били слободни. Он је за то, да се смање чиновничке плате. (Цео говор био је без везе. Спомиње неких 50 хиљада милиуна дуга).

— Лешјанин. Као известилац маљине одговарајући попу Ђурићу, каже, да он није ни чим осуђивао владу, нити је о војсци казао: да садашњи стални кадар остане, него да кадар стални буде, али да се народна војска уведе.

— *Поп Ђурић* објашњава се са Лешјанином и вели, да је разумео да садашњи сталан кадар остане и тек споредно, да је речено о народној војсци.

— *Рибарац*, говори о адреси маљине, враћа се на говор Ђајин и рече: Ми либерали шумадинци, не требамо науке из школе „Ватиканске.“ За тим је говорио и о политичком загатку Србије, као самосталне државе.

— *Ђаја* са чуђењем пита Рибарца, кад је он рекао, да сумња у патриотизам либерала. На против он је говорио о нелојалности маљине на спрам већине и како је маљина мењала ван одбора свој нацрт адресе.

— *Лешјанин* побија наводе Ђајине и вели, да је доиста нешто измењено, но да је та измена ублажила изведене изразе, што иде у прилог а не у отежавање већине.

— *Поп Марко Петровић*. Побија тачку по тачку нацрта адресе маљине, пребацује јој, што би као хтела да сва досадања добра дела владе представи, као да и непостоје.

Уздиже владу и признаје јој уставан рад у унутрашњој политици по свима гранама.

— *Тодор Туцаковић.* вели, да је изборни систем припомогао, те су избори извршени на миру. каже, како су овом приликом агитирали кметови, писари и предавачи. Онезило се, вели, од тих људи и претња. Замера што опозиција није била сигурна држати зборове. Наводи, да је било жалби због избора кметова, а за све то криви министра полиције, Јако жали, што сад постаје три сорте чиновника и пита докле ће то трајати. Он је за то, да се способни чиновници употребе, а неваљали предаду суду на осуду.

— *Таушановић министар* у подужем говору правда политику унутрашњу, наводи, да је колико се год могло стајало на пут злоупотребама рђавих људи. Заштићавао је слободу зборова и позива се за то на Авакумовића и Рибарца, који су у накрст Србију обишли. О личној и имовној безбедности каже, да је доиста било много хајдука, паљевина и убиства али је то поможено колико се год. могло. Чита округе где је било хајдука и вели, да је сад знатно смањен број. Каже како је било 70 хајдука затечених, а само 8 да се приновило под садањом владом. Он је вели чинио све и чиниће опет што је дужан и као Министар и као Србин, да се томе злу стане на пут.

— **Андра Николић** известиоц скупштинске већине, у целом дугачком говору побијао је све наводе и прекоре на владу, а за тим критички пропратно све тачке нацрта мањине упоредив их са већином адреском. предлаже да скупштина прими нацрт већине.

— *Авакумовић* одбија од мањине, да није увиђавна и лојална.

— *В. јак министар фин.* Правда свој рад досадањи у погледу финансијском и држи, да су неумесни прекори, као да Влада није водила штедњу. Наводи, како је смањен знатно дефицит а и у будуће водиће се такво газдинство у државном буџету.

Мин. правде говори о преносу од пол. и општ. власти извесног дела суђења на судове, док азује. како су судови незавиени, али зато ипак треба осигурати правилан рад судова.

Наводно је примере и поступке владе као умесне, а прочито правда одпуштање чиновника и постављање нових оданих влади.

Председник стави на гласање и скупштина прими већином гласова нацрт адресе већине.

За тим је седница закључена, у $1^1/_2$ сахат по подне.

ТЕЛЕГРАМИ

„Малим Новинама“

Шабац, 15. окт,

И ако од прекоиноћ киша пада ипак на данашњем свечаном гађању шабачке стрељачке дружине број стрелаца са села непрестано расте. До сад најбољи погодци једног чиче са села из трећег позива. Поздрав.

ИЗ БЕЛА СВЕТА

— **Не даду јој у двор.** За време бављења рускога цара у Берлину и Лудвигслусту, биле су предузете строге полициске и војничке мере у затварању улица, којима је цар пролазно. Том приликом десио се овај смешан случај, о коме јављају немачки листови: Војвоткиња Јелисава у Лудвигенусту, сестра великог војводе, била је онај дан шетајући по дворској башти, не знајући прешла линију стража, па кад се хтела вратити у дворац, стража је није пустила јер није имала пролазницу а стражама је строго било наређено, да без ње никог не пуштају. Принцеза пође к другој стражи, али је ни ова не хтеде пропустити, јер је није познавала. Тек кад је зовнула лакаја, који је случајно туна пролазио, могла је уверити стражу да је војвоткиња, те је пусте у дворац.

НАЈВЕЋИ ПОСТОЈЕЋИ ЗГОДИТАК: **600.000 дин.**

ДОБИТИ 19. Новембра (1. Децембра) ПОД НАЈКОРИСНИЈОМ И НАЈБОЉОМ ЦЕНОМ ОД СВИХ ДРУГИХ ПОСТОЈЕЋИХ ЛУТРИЈА

ВЕЛИКА ОТОМАНСКА ЛУТРИЈА

3	згод. по	600.000	д.	1,800.000
3	„ „	300.000	„	900.000
3	„ „	60.000	„	180·000
3	„ „	25.000	„	75.000
6	„ „	20.000	„	125.000
6	„ „	10.000	„	60.000
18	„ „	6.000	„	108.000
36	„ „	3.000	„	108.000
18	„ „	2.000	„	36.000
36	„ „	1.250	„	45.000
168	„ „	1.000	„	168.000
3000	„ „	400	„	1,200.000
3300	згодитака		„	4,800.000

ЦЕНЕ ЛОЗОВА

по лоза за једно вучење			само	3 д.
1 цео лоз	„	„	„	5 „
7 лозова	„	„	„	34 „
25	„	„	„	118 „

Најкориснија комбинација

по лоза за 6 вучења			само	15 дин
1 цео лоз 6	„	„		26 „
4 цела лоза 6	„	„		100 „

Један једини случај и то за кратко време

ЛУТРИЈЕ ФРАНЦУСКЕ БЛАГАЈНЕ

гарантоване од ФРАНЦУСКЕ ВЛАДЕ

1. Добротворна лутрија

у корист радника Вуата итд.

Вучење је 3 Дец. и 3 Фебруара.

Сваки лоз игра у сва два вучења

Чиста добит 500.000 д.

1	згодитак	200.000	дин.
1	„	100.000	„
2	„ по	10.000	„
4	„ „	2.000	„
8	„ „	1.000	„
20	„ „	500	„
140	„ „	100	„
400	„ „	500	„

ЛОЗ КОШТА 4 дин.

2. Томбола светске изложбе.

Чудновата-Томбола! Велики згодитак 200.000 дин. Поеле долазе више од 20.000 згодитака од 50.000 но 100 дин. за једну целокупну суму од 10,000.000 дин. Определени за згодитака. — Вучење ће бити кроз кратко време

ЈЕДАН ЛОЗ КОШТА САМО 3 ДИН.

3. Филантропија бесплатног зајма

За чим жуде женске најпре! између осталих великих згодитака у сребру има једна диван краљевски накит са бриљијантима и једна Севрска порцуланка вазна коју је поклонио француски министар лепих вештина. На 100.000 лозова 12.000 згодитака.

ЈЕДАН ЛОЗ КОШТА САМО 3 дин.

ПОХИТАЈТЕ ДА КУПИТЕ ШТО ВИШЕ ЛОЗОВ на сваких купљених 10 лозова дајемо једанаести бесплатан

Општи услови. Листе вучења биће оштампана у журналима или бесплатно изаслане сваком купцу билета. Онај који добије биће извешћен брзојавом сутрадан вучења. — Згодитци се издају у месту где се купац налази без икаквих трошкова од његове стране.

Новац треба слати и то одма у српским банкнотама или маркама са 10 од сто ажио у препорученом писму и адресовати:

M-r Rotter, Directeur du „comptoir commercial“ (Constantinople) Цариград

ЈЕДИНИ и ОДГОВОРНИ ДОЗВОЉЕНИ ДЕПОТ за цео Исток. 631,7—15

(Чувајте се билета које су Вам од других кућа принесене!)

749 1—15

Милутину Јовановићу

ђенералу и

Љубици И. Ђукнић

даваћемо у четвртак 19 тек. месеца у 9 сати пре подне годишњи помен у вознесенској цркви,

Ожалошћена породица.

658 1—2

Нашем добром нигда непрежаљеном супругу ону и тасту.

Таси Милосављевићу

бившем механцији

даваћемо у четвртак 19 овог мес. 40-то-дневни парастос у Саборној цркви у 10 сати пре подне. Молимо сроднике и пријатеље и другове наше и покојникове, да изволу присуствовати при овом по нас тужном спомену, и нами у неколико тугу ублажити.

Ожалошћени:

супруга: Јулијана, кћи: Калиопа, син: Никола

зет: Лазар П. Дашковић

752 2—3

САМО КОД

НАУНА НАЈДАНОВИЋА

на „Зел. Венцу“, у кући др. Кликовског продаваћу и то:

1 килу фришке масти по 1·10

1 кил. сала фриш. врел. 1·10

1 кил. свињ. фриш. меса 0·70

1 кил. суве сланине нове 1·20

1 кил. суве пастрме свињ. 1·10

1 кил. „ „ са сланином 1·20

1 килу чварака фришки 0·80

1 кл. суве кобасице свињ. 1·20

1 кл. сапуна доб. за веш 0·70

1 килу шваргле фришке 1·— као и остале сатнице са најумеренијом ценом

Молим поштовану публику за многобројну посету.

734 1—5

ОБЈАВА

Имам у Влашкој на Обали дунавској један *зидан шарин мли* за продају под веома повољним условима. За погодбу и даљи извештај обратити се мени.

Кауфман

адвокатска канцеларија

4 33—3 Београд.

ФУРУНУ—ЛЕБАРНИЦУ, у ратарској улици у Палилули, издајем од првог Новембра под кирију За цену уништати на Теразије

Младена Милијка

спрочу „Злат. Крета“

744 2—3

Власник и главни уредник Пера Тодоровић. Одговорни уредник С. Јапошевић. Штампарија „код Просвете“ Позор. трг бр. 2.

БРОЈ 298. УТОРАК 17 ОКТОБРА 1889 ГОДИНА II

ИЗЛАЗИ СВАКИ ДАН

БРОЈ 10. П. Д.

ЦЕНА ЗА СТРАНЕ ЗЕМЉЕ

За годину . . . . . 30 динара
На по године . . . . . 15 динара
На 3 месеца . . . . . 9 динара

LE PETIT JOURNAL

МАЛЕ НОВИНЕ

ДНЕВНИ ЛИСТ ЗА СВАКОГА

Претплата из унутр. полаже се само код пошта

За Београд нема претплате — Лист се продаје на број

Писма и рукописи шаљу се Власнику „Малих Новина“ Топличин венац бр. 17., на горњем спрату.

Претплата се прима код свију пошта у Србији

ЦЕНЕ ОГЛАСИМА

На првој страни од петит. реда 20. пр. дин.
а на четвртој од петит реда 10 пр. дин.
ПРИПОСЛАНО стаје 50 пр. д. од петит реда.

KLEINE ZEITUNG

Огласи јевтино, по потреби и са сликама. За свако оглашење плаћа се држ. таксе 20 пр. д. ВЕЋИ ОГЛАСИ ПО ПОГОДБИ

✝

Нашем добром и никад непрежаљеном

ВЛАЈКУ СТЕВАНОВИЋУ

БИВ. ЕКОНОМ БОЛНИЦЕ

Даваћемо 19-ог у четвртак годишњи спомен у 9 сати пре подне у цркви св. Марка. Јављамо сродницима и пријатељима ради знања.

ожалошћени

Супруга микла, деца мајка, брат, сестра с осталом фамилијом.

САМО КОД

ЈАКОВА КАНАРИКА

у кући г. Милије Карастојановића у кнез Михајловој улици број 21.

Може се добро и јефтиније но игде купити Мушко и дечије одело јер је избор тако огроман да сваки по својој вољи може изабрати **по квалитету и цени.**

721,5--10 понизни **Јаков Канарик**

У пола цене

ТРГОВИНА

код Руже Васина улица бр. 20

Добила је у великом избору **дамен-туха** вуненог.

Продаје

По 1 динар метар

712 3—15

У пола цене — У пола цене

У пола цене

НЕМОГУ славити моју славу св. Луку.

Живојин Јовановић

759 1—3 ПЕНЗИОНЕР

СТАН са 4 собе малаше, свима осталим удобностима и водоводом за кујну и нужник. Издаје се о Митрову дану. У кући „Стари Телеграф“.

699 6—10

ИЗДАЈЕ се на углу ломине ул. бр. 38 засебна удобна кућа са 7 соба и великом авлијом. За погодбу обратити се код г-ђе Делиновице Спасовска улица.

754 1—3

БЕОГРАДСКЕ ВЕСТИ

Говори се. Јуче није било у скупштини Министра војног. По вароши се говори, да то има узрока, и каже се, да је у будуету мин. војног пројектовано 16 милиона, а ову велику цифру нису примили у министарској седници, те је казато мин. војном да га редуцира на 10 милиона; али да се он томе противно ји стога му је казато ако на то не пристаје, да ће оставка ствар решити. Ми ову вест доносимо по чувењу, и не јамчимо за истинитост.

*

Њ. В. Краљица Наталија благоволела је у недељу посетити Њ. Високопреосвештенство Митрополита Михаила.

*

Предаја адресе. Скупштинска депутација, којој је на челу био председник скупштине г. Пашић, предала је јуче Намесништву адресу скупштинску.

*

Посета. Изасланици дружине „Даничић“ били су у недељу код Њ. В. Краљице Наталије, да јој заблагодаре на учињеном поклону, који је она дала за подизање Даничићевог споменика. Том и приликом дали су Јој „Коло“ у дивном повезу, које је изашло у част Даничићевог вечера.

*

Са Вел Школе. У недељу је држан збр „Побратимства“. На дневном реду било је бирање управе. За председника изабран је Јаков Продановић, философ IV год. а за потпредседника Чеда Бошковић, правник II године.

*

Указ за изборе. 29. о. м. биће у Београду и Зајечару нови избор за по једног посланика по указу у данашњим званичним новинама.

С концерта г-ђице Илићеве У суботу у вече, 14. о. м., имали смо заиста ретку прилику, да уживамо у уметничком концерту, који је уз суделовање најбољих уметничких снага, приредила наша омиљена виртуоскиња Српкиња, г-ђица Сидонија Илићева. Доцета, ко је имао прилике, да чује прве светске вештаке, онај тек може појмити ону вештину, прецизност и лакост, којом је г-ђица Сидонија изводила поједине најтеже пијесе, а томе кад додате још и ону тиху озбиљност и скромност, ко,ом се одликују само ђенијални вртуози, и кад је све то проткано оним истинским одушевљењем и љубављу правог уметника, тек стеонда у стању створити себи слику ненадмашне вештине г-ђице Илиће в е К о л и к о ј е т у вештине, к о л и к о р а з у м е в а њ а, на са каквим је све то топлином изведено! Не, ми, заиста, немамо речи да дамо израза тек само скромној похвали, коју је госпођица заслужила. Али поред свег уживања, како нас је немило дирнуо жалостан факт — Она наша стара српска немарност, ненажња, коју увек исповљамо онде баш, где би ваљало да се упнемо из све снаге да одржимо оно што је наше. Мислимо на слаб одзив од стране публике. Јест, ми смо какав велики народ, па ако наша немарност помете, поколеба одушевљење једног, имамо онолико других уметника! И колико смо их само због тога изгу били?! — Да чудне немарности! А сећамо се једног концерта у „официрској касини“, сећамо се еполета е ресама и без реса; јест, са сузним очима сећамо се како су наше дипломате седеле за касом, и код врата и распоређивали госте, а садањи шеф прес-бироа слао нотице редакцијама уз преклињања, да се уредништва постарају да те рекламе уђу у лист; јест свега се тога сећамо и с болом помињемо речи једног нашег пријатеља који нам, кад га запитасмо откуда тако слаб одзив, рече: „За Бога, господине Српкиња је“.

На крају, да одамо заиста, заслужну похвалу, г. Чижеку и његовом оркестру, који су припомогли те је уз уметичко свирање г-ђице Илићеве Листова „Фантазија“ онако изврсно изведена. Не мању хвалу су заслужили и г. г. Мелхер, Мокрањац, Шрам и Свобода, који су Шубертов „квартет се дур“ вештачки извели. Тако исто и г-ђа Теодосијевићка це-а „Ој“ на потпуно задовољство публике отпевала је као и београдско певачко друштво Топаловићеву композицију „Ој облани.“ Што се тиче малобројне публике била је састављена из страних дипломата и наших виших кругова На концерту је био и маршал Њеног Величанства Краљице Наталије.

НАРОДНА СКУПШТИНА

VII РЕДОВНИ САСТАНАК

понедељак 16 октобра

—

Председао је Ник. Пашић. Одпочет рад у $9^3/_4$ часа пре подне.

Били су министри, сем финансијс.

Секретар Милијашевић чита рад V састанка. За тим су прочитане честитке, молбе и жалбе.

Чита се предлог Радосава Митровића, да се помогне оскудним у храни.

— *Поп Милан Ђурић* устаде и говори, како није реквизиција исплаћена у окр. ужичком, а то је најсиромашнији крај, тражи, да скупштина реши и нареди исплату.

За тим је исти секретар прочитао интерпелацију Лазе Илића, Душана Димитријевића и другова, којом желе знати и питају министра народне привреде, о датом закупу преноса поште из Ниша, Књажевца, Зајечара за Неготину, наводе, како је тај закуп скуп, и шта министар зна о томе.

— *Министар народне привреде* устаде и каже: да он прима интерпелацију и да ће ускоро на њу одговорити.

После овога прочитао је секретар два указа и то:

1, Предлог закона о пословном реду народне скупштине; и

2, Предлог закона о општинама.

Председник рече: да ће се оба предлога упутити дотичним одборима, и вели, како је сад на реду изабрати три одбора и то: за молбе и жалбе, за преглед закона о пословном реду у скупштини и за преглед закона о општинама, за то позива скупштинске секције, да изаберу чланове одбора, и на ту цељ заказа $^1/_4$ часа одмора.

После одмора устаје *Рибарац* и у име мањине нацрта адресе изјави, да ће и она с погледом на колегијалност, подписати адресу већине, на шта се скупштина одазва, *хвала вам.*

После овога Председник позва секретаре да презивају, а скупштинари да потписују адресу. И кад је адреса подписана, изузев оне који су на одсуству и спречени са болешћу, чија су имена такође прочитана, Председник рече: По старом-уставу и пословнику, биран је нарочити одбор, који је предавао адресу Владаоцу, а по новом Уставу дужност је то Председништва, но ја сам мишљења, да поред Председништва, и секретаријата буде и одбор за нацрт адреса и скупштина то прими једногласно. За тим је Председник заказао изабраним одборима, да одпочну свој рад још данас у 3 сахата по подне, јер скупштина нема пред собом никаква посла, но га морају ти одбори предуготовити.

Идући састанак заказаће се, а овај је закључен у $11^1/_2$ сахати пре подне, с тим, да одређени посланици за ношење адресе Намеснништву остану, а остали могу ићи.

С улице и скупштинске галерије.

—

Баш очито се примећује, како поп Милан Ђурић, често погледа на сто министарски кад говори, е дали му неће ко год отуда климнути главом као знак, доста.

У опште у целој серији садањих говора Поп Милавових, ми нисмо могли уверити се, да он по речитошћу, логици и такту припада међу добре беседнике, и све оно што је раније о њему, као говорнику причано, сад је доказао, да је гола фраза.

Некако поп Милан сваки његов говор почиње високим тоном, а свршетак му је говора веома сувопаран.

Тако је то оче Милане, на други се глас пева у опозицији, а на други кад се уз владу мора све самим одобравањем викати *„за“*

Изгледа нам нестрпљив Поп Милан, кад и оно мало опозиције, изнесе по нешто што не иде у прилог популарству, или кад се поједини поступци владе окарактеришу, као неуспутни и неуставни у сваком томе случају. Поп Милан узврпољи се и погледа на сто министарски, неће ли му се отуда рећи: *устој, не седи, брани.*

И редовно поп Милан устаје, говори и на завршетку — ништа.

*

Новајлија. Јуче смо имали прилике чути од једног народног посланика о дугу Србије *50 милиода милијуна.* Страшна цифра. Где је наше. Мора да није добро упамтио улогу. Није ни чудо, то је сигурно почетник посланик а можда и скорашњи рекрут у партијивећине скупштинске.

Па како нам је лепо изнео мишљење о одужењу ових страшних милијуна. Он предлаже, да се смање плате чиновничке, пензије и т. д. па ће се све одужити. Сиромах заборавио је казати, да и ливерације, разне грађевине и продају дувана треба укинути, па ће све по таман бити.

По говору изгледа нам да је овај посланик из новоослобођених крајева.

*

— **Ложа. Дипломатска.** Ми смо већ једаред говорили о овој ложи, како у њу долазе и пуштају се онакве личности, које по своме положају и начину живота не би имали приступања.

Кад смо то учинили, намера нам је била скренути пажњу продседништва скупштинског на ову ствар, те да оно, као надлежно учини шта треба.

Но од свега тога нема ништа. Ми редовно виђамо у дипломатској ложи људе, којима није тамо место. Приметили смо, да поједини посланици пуштају своје пријатеље и познанике не само у ту ложу, него и на друга места скупштинске просторије, А видили смо да и преседништво даје дозволе за улазак у одељења где дотичним лицима нема места. И новинарска није у томе поштеђена. Известиоци новинарски, често пута ометени су у бележењу појединих говора посланика, говором не новинара и врпољењем по ложи.

Време је већ једном да се зна, ко има приступа у новинарској и дипломатској ложи, па, да се једаред за свагда забрани долажење ненадлежних лица у те просторије, а то је дужност председништва, или ако је оно оптерећено послом, онда нека то пренесе на секретаре.

ПРИПОСЛАНО*)

ЗА СТВАРИ ПОД ОВОМ РУБРИКОМ УРЕДНИШТВО НЕ ОДГОВАРА.

—

Барака у фабрици дуванској.

У јучерањем броју изнели смо начин, како г. Бадер, директор фабрике дувана злоупотребљава јавну реч — штампу — подмићујући новинаре, — а данас смо ради да нашу поштовану читалачку публику упознамо и са једном другом лепом и похвале достојном особином тог, слављеног *страпаца.*

Да видите како г. Бадер уме без и најмањег зазора да се кити туђим перјем.

Ту недавно у броју 230 од 4 ов. мес. донео је „Дневни Лист“ опет једну белешку у похвалу г. Бадера износећи како је он саградио једну бараку за раденике у самом фабричком рејону, где ће се ови у нерадним часовима од зла времена склонити и у којој ће и рану добијати моћи.

Но сад настаје питање: Да ли се ово дело г. Бадеру у заслугу приписати има, који је ову замисао по свом положају био у стању да изврши или ономе, од кога је у своје време, овај предлог потекао?

Ми мислимо, да је то само дужност свакога млађега, да слуша и извршује наредбе свога старијега, — своје претпостављене власти.

Тако ће ваљда бити и са г. Бадером, — сем ако су њему данашњи власници неке особите привилегије дали.

Дакле, ако је он ову бараку подигао по наредби главне Управе Монопола дувана или по наредби Министарства финансије, онда је он само вршио своју дужност, а за то му не припада никакво особито признање, — *Зато је плаћен.* — Јели пак подизање ове бараке извршио без одобрења надлежне старије власти, онда је овај његов поступак пре за осуду и казнителан, но за признање.

Но било како му драго, признање за ово дело не припада ни извршиоцу. Јер ова идеја ни једнога ни другога, већ некако сасвим трећега.

Нами је случајно познато, да је још у Септембру месецу пр. године тада бивши Управник Монопола г. Раша Милошевић тадањем Управном Одбору за подизање ове бараке предложио и овај његов предлог је одобрен.

Стајало је само за тим да општина одобри употребно земљиште, на коме би се та барака *изван рејона* фабричког, подићи имала, па да се извршењу приступи. На послетку и ово је било постигнуто, и нема сумње да би подизање ове бараке било извршено још тада, да није г. Раша са свога места кренут.

У том случају и ово би морао извршити сваки онај директор фабрике који би се у то време на том положају затекао.

Дакле, ако икоме за то дело признателност припада, онда је пре свега ваља дати тадањем бившем Управнику.

А од г. Бадера није најмање лено

ПОДЛИСТАК

УКРАЂЕНА СРЕЋА

ПРИПОВЕТКА

од В. И. Немировића — Данченка

(с руског)

—

I.

Историја наказе,

Само једном, кајем се, сину ми нека злобна жеља. Мене отклониште, подла ласкања, која ми се по новости и не чињаху подлим, падаху као киша на моју горућу главу. И од једном сину ми некака луда мисао.

„Оћу да скинем маску! Оћу да им се покажем у свој својој ругоби. Нека ова гомила отступи назад„...

И рука се већ подиже к маски. Још минут и смакла би је. Љутња беше прекипела но на срећу издалека се показа Волински. Забора вила сам рећи, да је се мој кумир тако звао Њега водиште право к мени.

— То је она, говораху му.

— Чујеш, малко! казаше ми да си веома зла.

Он приђе к мени и проговори. „Но, Ољалови твоју срећу, не пуштај га“ помислих ја. Не сећам се шта сам му одговорила, но сви су се около стојећи насмејали. То га је дирнуло у живац. Између нас отпоче се нешто налик на двобој, у речима разуме се. Размаженоме артисту беше досадно; што се са њим обходе, без припадајућег уважења. Стараше се да се смеје, као што су се и други смејали, но што му није свагда испадало за руком. Ја у осталом нисам претеривала. По некад се у мојим речима чујаше нежност, и он се пажљиво загледаше мени у лице.

— Знаш, са мном још нико није говорио с таквим топом! За што ме навидиш? И одведе ме на страну.

О како сам ја желела да говорим са њим иначе. Но није било могуће. Он би тог часа отишао од мене. И тада бог да прости.

— Овде има један који те зна! рече он гледећи негде у страну као да тражаше некога очима.

Ја се сва оладих, чак се измакох од њега и отргох руку хтела сам побећи.

— Не бој се, он није казао твоје име.

— Шта ти је казао?

— Казао ми је да си ти особито лепа! Да си особито ексцентрична, но за то добра девојка. Теби је осамнаест година Имаш прекрасан глас. Спремаш се да будеш артистка.

„Мене су узели на другу. Погодио си као.... умало ми не излети из уста.

При свем том што је Волники изгледао страшно равнодушан, опет сам га ја јако заинтересовала.

— Знам, ти си веома поштена! рече он. С тобом није човеку досадно.

При крају вечера већ сам га са свим занела. То сам приметила. Лице му беше зажарено очи севаху. Чамотина, која га беше обузела, са свим ишчезе.

— Оћу да живим! рече он.

— Ја такође! Загушљиво је, нема живота!

— Само знаш како ? Хтео би да кроз сваку пору организма живот избија као кључ да груди тако дишу, као да им је мало ваздуха. Шире! Дајте простора! И што је главно без посматрања, без расуђивања, без разума.

(Наставиће се)

да се на тако низак начин кити туђим перјем.

Него да — ми умал' не сметусмо с' ума, — да човеку његове способности треба мало више популарности. Неспреман за технички цељ повереног му посла, а покрај тога и посве неспреман и за административни део, ваља му ма на који начин само мало до славе доћи, па му неће бити тешко поред пријатељства и протекције, коју на меродавном месту ужива, на том положају одржати се. А одржати му се ваља свакојако, јер — знате — тако масна места за једног г. Бадера не налазе се сваки дан. —

Простор опет не дозвољава нам, да се још и других многих појединости г. Бадеровог вештог и штедљивог управљања фабриком данас дотакнемо. О овоме обећавамо проговорити другом приликом. Међутим радознали смо да видимо. како ће се уређење и снабдевања раденике раном и пићем у овој бараки допасти онима 20 и више српским грађанима — механцијама код три кључа, — који су до сада фабричких раденика — тако рећи живели М.

Судска једнобразност

„Мале Новине“ број 293 обустављене су полицијском власти због тога што је у њима донето *„Писмо Краља Александра у својој Мајци“*. Варошки суд одобрио је ову обуставу налазећи да заиста у томе има увреде за Његово Величанство Краља.

Ова ствар има сад да иде касационом суду те да он од своје стране каже има ли у томе увреде или нема.

Неки правници кажу: да се у питањима да ли извесно дело садржи увреду према коме или не, свагда налази *фактичко* питање, у коме касациони суд изолира себе налазећи да је то права *судећег* суда а не касационог суда; — али ми, као лајици у таким питањима, имамо искуства противног, јер знамо прилика гди је се какациони суд упуштао у оцену и оваквих фактичких питања.

Тај је случај био код уредника „Борца“. Јер је уредник Борца био оптужен суду за чланак одштампан у бр. 5 а под насловом: *„да ли ће и кад Србије бити уставна земља“* зато што се у том чланку налазила увреда за Намеснике па је варошки суд ослободио уредника нашав да у истом чланку нема увреде.

Но по жалби полицијске власти ово је дело отишло на расматрање касационом суду и касациони суд поништио је решење првога суда нашав да има у оптуженоме чланку увреда за намеснике.

Ово значи да је се касациони суд упустио у оцену и *фактичких* питања, и за то ми тврдимо да греше они правници који држе да касација не може ценити таква питања; иначе значило би да касациони суд не ради једнообразно а он је, нарочито као највиша судска власт позван да свагда одржава једнообразност у судству без које би његов авторитет био унижен.

Пошто је ово врло важно питање да ли се у нашим судовима једнобразно суди или не ми узимамо дужност на себе да на ова питања од сада строго пазимо и износимо на критику све оно што би било противно судској једнообразности. §§

ДНЕВНИК

КАЛЕНДАР

Уторак

Православни 17 еротиље С.Штиљ д.
Католички 28 Голус
Сунце излази у 5 с. 47
Сунце залази у 5 с, 24
Пос. четврт. 5
Дан је с почетка $12^1/_2$ сати а ноћ $11^1/_2$
али до краја овог месеца дан окраћа с а за толико и ноћ одужа.

КУРС

Дукат . . . :	11.50
Наполеон.	16.22
Срц. лутр. 3% лозови	84.75

МАЛИ ГЛАСНИК

За оваква оглашења наплаћује се а један пут само 50 пара дин

СТАНОВА у поп лукиној улици бр. 17, с две и четир собе, има за издавање под кирију од 1 Новембра. Упитати у истој кући ћу ну Јовановић. 66. 1—.

СВЕТОЗАР ЈАНКОВИЋ у кући Г. Ристе Миленковића добио је нов систем ценних револвера. 67.1—3

РАФОВА и ШТЕЛАЖА разних на продају. Упитати администрацију овога листа. 68 1—3

ОГЛАСИ

ДУЋАН испод Читаонице где је сада штампарије и једна дућан у мојој кући српској саборне цркве издајем од Митровдања.

Спасоје Стевановић
748 1—3

Стара бела и црна вина

Са особито добром аромом и вкусом за пиће, зрело и за флаше — Продаје се на аков и више.

У кући стари телеграф на горњем спрату. 716,5—10

Женских најновијих јесењих и зимских **жакета, мантлета, реген-и радмантлова, шешира, муфова**, све за одрасле и децу, као и све приборе и наките за женске хаљине, имаде сад добијених по јефтиној цени.

У трговини женском кројач.

РОЗА ШТЕРН.

Кнез Михајло ва ул. бр. 9

Израђујем хаљине по мери. 651,4—25

ТРАЖИ се за једну приватну школу предавач књиговодства и кореспонденције за 4 часа недељно. Кандидати нека се изволе са својим сведоџбама ради ближег извеја обратити фирми „Алкалај и Фарки“ мењачи у Дубровачкој улици. 746

ТРИ ВЕЛИКЕ МАГАЗЕ издају староци цркве Св. Марка под кирију. Коме требају нека се одмах јави подписаним.

Староци црк. Св. Марка
740, 1—3

ДУЋАН пространа са предсобљем, у Васиној ул. бр 10 преко пута Пурићеве књижаре, издаје се од Митрова дне о г под кирију. упитати за цену на горњем спрату исте куће г. Арону М. Левију.

729 1 3

КУЋУ Обреновића ул. бр. 9 преко пута министарства војног издајем одма под кирију. Кућа има два одељења са пет соба, две кујне, две шупе, два шпајза, подрумом и осталим удобностима; баштом, пространом авлијом и бунаром с пићаћом водом.

За погодбу и услове упитати Васу Милића свештеника палилулске цркве.

741, 1—3

ДУЋАН у Васиној улици бр 6 до позоришта издаје се од 1 Новембра ов г. под кирију. Ради погодбе упитати Анту Боди судију в. суда или Миливоја Барјактаровића писара мин. спољних послова. 724а 1—5

ТРГОВЧКИ помоћник нуди се у каквој радњи за помоћника влада са 5 разни језика и то немачки, мађарски, Српски, румунски и Словенски, и пише јавити се уредништву 760,1—3

ЈЕДНА учитељица даје часове у француским словенским и немачким језиком, тако исто и у музици. Упитати на Теразијама бр. 55 до кварта. 682,2—3

ЗАСЕБНА пространа кућа са свима удобностима у улици два бела голуба бр. 21. издаје од 1. Новембра под кирију. Упитрти у истој кући. 761 1—5

Огласи Малих Новина

PARIS

GRANDS MAGASINS DU

Printemps

NOUVEAUTÉS

Demander

le catalogue général illustré renfermant **580 gravures** (modèles inédits) pour la **SAISON d'Hiver**, dont l'envoi est fait *gratis* et *franco* contre demande affranchie adressée à

MM. JULES JALUZOT & Cie
PARIS

Sont également envoyés franco les échantillons de tous les tissus composant les nombreux assortiments du *PRINTEMPS*, mais bien spécifier les genres et prix.

Expéditions dans tous les Pays du Monde

Le catalogue indique les conditions pour l'envoi *franco de port et de douane*.

Interprètes dans toutes les Langues

à la disposition des personnes qui désirent visiter les Magasins.

✝

Нашем добром нигда непрежаљеном супругу опу и тасту.

Таси Милосављевићу

бившем механцији

даваћемо у четвртак 19 овог мес. 40-то-дневни парастос у Саборној цркви у 10 сати пре подне. Молимо сроднике и пријатеље и другове наше и покојникове, да изволу присуствовати при овом по нас тужном спомену, и нами у неколико тугу ублажити.

Ожалошћени:

супруга: **Јулијана**, кћи: **Калиопа**, син: **Никола**
зет: **Лазар П. Дашковић**

752 2—3

У року од непуних шест месеци исплаћени су из моје радње згодит. мар. 75000, 55000, 12000, за лозове који су од мене купљени

Пружи руку срећи која те тражи

Главни су згодитци мар 500000, 300000. 100000 и т. д.

Хамбуршка лутрија нуди у најсрећнијем случају највећи згодитак.

мар 500000 — дин 600000

а засебно:

1 прем.	м.	300000
1 згод.	„	200000
1	„ „	100000
1	„ „	75000
1	„ „	70000
1	„ „	65000
2	„ по „	60000
1	„ „ „	55000
1	„ „ „	50000
1	„ „ „	40000
1	„ „ „	30000
8	„ „ „	15000
26	„ „ „	10000
56	„ „ „	5000
106	„ „ „	3000
203	„ „ „	2000
6	„ „ „	1500
606	„ „ „	1000
1060	„ „ „	500
29	„ „ „	300
60	„ „ „	200
60	„ „ „	150
30930	„ „ „	148
17039	„ „ „	по мар.
127, 100, 94, 67, 40, 20.		

Хамбуршка лутрија која ево више од 148 година постоји, изиграла је већ и своју 296 игру од 7 вучења.

Ова најзнатнија и најкорисније лутрија која је својом особитом солидношћу одликована, која је од високе варошке управе у Хамбургу одобрена, и целим државним имањем гарантована садржава 100000 лозова од којих 50200 — дакле преко половине, а то зачи да сваки други лоз — морају добити.

Укупна капитал који се има извући и међ добитцим поделити износи.

М. 9,885,006 Д. 11,860.000

Преимућство ове новчане лутрије састоји се у особито добром уређењу' да сви 50200 добитака, који суставце на страни означени, за неколко месеци и то у 7 класа сукцесивно сигурно се морају извући.

Ова лутрија је до сада дала довољно доказа, или боље рећи такне су прилике свакидашње, да човек улагајући незнатну суму новаца, себе ствара срећу и благостање.

Главни згодитак прве класе износи мар 50000, у другој пеће се на мар' 65000, трећој на мар. 60000, четвртој ма 65000, петој 70000, шестој 75000, и седмој могућност марака 500000, или специјално марака 300000, 200000 100000 и т. д.

Умољавају се поштовани купци, да прилажу суму Улога, у препорученом писму а најбоље поштанском упутницом шаљу.

Цене лозова за прво вучење следеће су:

Цео оригинални лоз динара				8·40
пола	„	„	„	4·20
четврт	„	„	„	2·10

Сваки играч добија поред оригиналног лоза још и план играња целе лутрије, из којега се могу видети две појединости те лутрије, а после сваког вучења добија сваки играч, званични извештај о резултату вучења, у којем су јасно стављени бројеви који су добили, а осим тога код мењеве води тачан регистер о свима број вима лозова и њихових играча, те оваким начином ни један суделовач лутрије не може превидети случај да је његов лоз извучен. Планове играња и опширно објашњење о овој лутрији шаљем свакоме на захтев бесплатно.

Имајући у виду какву лутрију и велики број играча са њом, које најбоље њена старост доказује, молим сваког који има вољу играти да се поруџбином и улогом првог вучења најдаље до 30 октобра тек. год пријави.

Поруџбине ваља слати

Моши Мевораху

Краљев. Срп. Дворски Мењач. новаца.

БЕОГРАД.

745 1—5

СВАКИ ДРУГИ ЛОЗ МОРА ДОБИТИ

Мали новац чини велико дјејство

Катарина Шир—Урошевић,

У ЗЕМУНУ

препоручује своју ново-отворену

ТРГОВИНУ

галантериског и цвећарског еснафа, као: мушких кошуља, подкошуља (дуксера), гаћа, крогнова, манштетна, рукавица, халсбанда, кишобрана разних, фусекла, чарапа женских и дечијих, вунице за плетиво сваковрсне, итд.

Велики избор:

мушких и женских ципела, за господу, госпође и за децу; из првих познатих радионица. (Г. г. муштерије уверени су о добром квалитету што сам их свагда на стоваришту држала).

Даље препоручујем велики избор:

женских шешира по најновијој моди израђене за сваку сезону.

Цена је умерена, а поруџбине са стране отправљам брзо и тачно. Преко 5 кила франко.

С поштовањем

739 1—3 **Катарина Шир—Урошевић.**

Моју дрогерију коју водим под мојим именом

Бошко Николић

ПРЕЋЕ

ДР. ЈОВ. ЂУРИЋ И МАРКОВИЋ

сортирао сам сем других, хемијских и фармацајтских препарата, и са разним од најбољих и најчувенијих куће специјалитетима из Енглеске, Француске, Немачке и Аустрије и т. д.

Харрешторер Мадам Ален, вода за косу која нечувено дејствује на косне нерве.

Разне боје за косу. Моловог Францброндвајна, Магерова рибља зејтина, фине ваниле, чоколаде, разни француских и енглеских мириса и других разних лековатих специјалитета.

Фина рума, ликера, к њака, малаге, фина дезерт вина, минерална вода са свију извора, фина барабанц зејтина за јел; а нарочито ун зорујем госпође и госпођице на чувене помаде које чисте флеке са лица и то су следеће:

Венус пом да од Др. Јована Ђурића апот. Помада од Др. Ф. Шамса уз коју иде сапун и вода и крем,

Крем симон и прашак самон.

Леманову помаду.

Све поменуте ствари по умереним ценама продајем, а на више с извесним рабатом.

БОШКО НИКОЛИЋ

747 1—6 дрогериста.

О Б Ј А В А

Поштованој публици да се од данас у Рестоурацији КОД

ХАЈДУК ВЕЉКА

ТОЧИ

БАВАРСКО ПИВО

ИЗ ПРВЕ МИНХЕНСКЕ ФАБРИКЕ

ХАКЕРБРАЈ ПИВАРЕ

1 чаша 25 п. д. 1 кигла 40 п. д.

у Кући г. Белимарковића

С поштовањем

Карло Пероло

у Београд Октобр

Власник и главни уредник Пера Тодоровић. Одговорни уредник С. Јаношевић. Штампарија „код Просвете" Позор. трг бр. 2.

БРОЈ 299. СРЕДА 18 ОКТОБРА 1889. ГОДИНА II

ИЗЛАЗИ СВАКИ ДАН

БРОЈ 10. П. Д.

ЦЕНА ЗА СТРАНЕ ЗЕМЉЕ

За годину . . . . . 30 динара
На по године . . . . . 15 динара
На 3 месеца . . . . . 9 динара

LE PETIT JOURNAL

МАЛЕ НОВИНЕ

ДНЕВНИ ЛИСТ ЗА СВАКОГА

Претплата из унутр. полаже се само код пошта

За Београд нема претплате — Лист се продаје на број

Писма и рукописи шаљу се Власнику „Малих Новина" Топличин венац бр. 17., на горњем спрату.

Претплата се прима код свију пошта у Србији

ЦЕНЕ ОГЛАСИМА

На првој страни од петит. реда 20. пр. дин. а на четвртој од петит реда 10 пр. дин.

ПРИПОСЛАНО стаје 50 пр. д. од петит реда.

KLEINE ZEITUNG

Огласи јевтино, по потреби и са сликама. За свако оглашење плаћа се држ. таксе 20 пр. д. ВЕЋИ ОГЛАСИ ПО НОГОДБИ

Нашем добром и никад непрежаљеном

ВЛАЈКУ СТЕВАНОВИЋУ

БИВ. ЕКОНОМ БОЛНИЦЕ

Даваћемо 19-ог у четвртак годишњи спомен у 9 сати пре подне у цркви св. Марка. Јављамо сродницима и пријатељима ради знања.

ожалошћени

Супруга микла, деца мајка, брат, сестра с осталом фамилијом.

ДУЋАН са рафовима, у мојој кући у кнез Михајловој улици, издајем под кирију од идућег Митровдана.

М. Спасојевић адвокат

762,1—3

ЋЕТУ славити Св. Луку.

763,1—1 М. Барловац

ЗАСЕБНА КУЋА у Ноћајској улици са 4. собе, предсобљем, 2 кујне, вешерница, топезарија соба за момче подрумом, пространом авлијом и башгом, од 1 Новембра издаје се под кирију.

За погодбу обратити се у трговини Марковића Шапчанина и комп: или господи Милеви Ј. Мар овића удови. 735 4—6

Гостионица „Париз"

у Шапцу

сада преправљена са 15. соба и свима удобностима снабдевена издаје се о Митровдану ове године под кирију.

Обратити се потписаном

Алекса Бајић у Шапцу

720 2—3

ЋЕМОГУ славити моју славу св. Луку.

Живојин Јовановић пензионер

756 2—3

С краљевског престола на скупштинску клупу.

Као што чујемо, извесни поштоваоци краљевског творца најслободоумнијег Устава у Јевропи, садањег устава Краљевине Србије, спремају се: да на накнадном избору посланика за вар. Београд (који се кроз десетак дана има обавити) истакну, и свима партијама на бирање пре поруче, *грађанско* име главом **Милана М. Обреновића**!..

Ми не знамо, наравно, колико стварна изгледа има и може имати ова интересна кандидација, код љуто завађених и крвно омражених партија наших, али морамо да признамо: да нас сама *мисао* њени и политичком оријиналношћу и демократском величанственошћу својом. Далеко, управо од тога да може понизити праву висину оног краљевског престола, са кога је Милан I драговољно сишао, изборни успех *грађанина* Милана М. Обреновића само би подигао општи значај, глас и углед српског парламента и обасјао ретким достојанством и најскромнију се њачку клупу скупштинску. Као ваљда *јединствен* у историји слободних народа и држава, такав, *тако класичан* појав и пример обратио би на се пажњу, и изнудио пошту целог цивилизованог света! Наша малена, данас раздорима растргнута, отаџбина била би тиме у огромном моралном добитку, док би *уставна свест* нашег народа, тако рећи, саму себе круниса ла.

Ми ћемо се, дакле, потрудити да дознамо што пре, и што више о овој крупној, можда и епохалној, кандидатури, јер још позитивно не знамо: да ли је она проста иницијатива ревносних пријатеља династије, или је и јавни израз *тајних жеља* новог Цинцината српског.*

У сваком случају, ми ћемо се брзо вратити овом предмету, те том приликом и нарочито прозборити о могућој скупштинској каријери бившега краља од Србије.

АДРЕСА

Којом је Народна Скупштина одговорила на престону беседу господе Краљевских Намесника од 8 октобра 1889-те године.

Господо Краљевски Намесници!

Народна Скупштина, сакупљена у ванредан сазив први пут на основу новога Устава, саслушала је с радошћу Ваш поздрав добродошлице којим сте у име Његовог Величанства Краља Александра I благоволели отворити њене седнице.

Поносно погледајући на чисти извор свој, на слободне изборе који уз најживље учешће показаше и примеран ред, Народна Скупштина придружује се вашој потврди, Господо Краљевски Намесници !, да је српски народ посведочио, да уме сложити слободу с редом и да је достојан уставних права и слобода, чије је поштовање најбоља погодба са одржање реда,

Господо Краљевски Намесници!

Важне промене, које су се десиле у нашој Отаџбини од времена кад се Народно Преставништво последњи пут из овог дома разишло, оцењене су у народу са свом озбиљношћу, која им по њиховој епохалној важности припада.

После дуге уставне борбе народу је српском пошло за руком, да свом праву победу извојује. Издржљиви отпор народнога духа одолео је правцу који се супротио слободи и српским тежњама, и ослободио се владавине, која је земљу економски уназадила, непотребним и мучним дуговима оптеретила, њено достојанство компромитовала и материјалну основу државнога организма поколебала.

Труди и напори народни за променом Устава уродили су плодом, и Краљевина Србија живи сада под Уставом који грађанска права српских држављана боље подјемчује, а правилан уставни живот Краљевине од могућних случајности потпуније обезбеђује.

Народно је Представништво топлом захвалношћу задахнуто према свима, који су допринели да се дође до новога Устава и њиме отпочне срећније доба за српски народ и његову државу. Народ ће се увек са захвалним осећајима опоминьати свих оних српских синова, који су заставу слободе и народних права кроз тешке прилике и мучна времена носила и до победе донели. Народ ће се с радошћу и захвалношћу сећати и одлуке прећашњега Владаоца, Његовог Величанства Краља Милана I, којом је, у договору са Великом Народном Скупштином, дао земљи нов Устав, и са тим уступио место Своме наследнику, нашем љубљеном Краљу Александру, те тиме спремио бољу будућност српској држави и њеној народној Династији.

Ступање на престо Његовога Величанства Краља Александра I, поздравио је сав народ сложним гласом као почетак у залогу боље будућности, и похитао са свих страна да Му, приликом Његова светога Миропомазања у седмовратној Жичи, изјави своју одушевљену љубав и оданост.

Господо Краљевски Намесници!

Примивши Краљевску власт до пунолетства Његовог Величанства Краља Александра, Ви сте знатно допринели да се нови ред у Србији правилно отпочне тиме, што сте предали земаљску управу људима, за које сте поуздано могли оценити, да уживају народно поверење.

Одајући захвално признање овом првом кораку Краљевскога Намесништва, Народно Председништво даје овом приликом израза уздању и жељи својој да се из тако правилно заснованога почетка развије и утврди сталан уставни и парламентарни ред, као најбољи пут који утврђује слогу између Престола и народа, без које не може бити успешна рада за народ и државу.

Господо Краљевски Намесници!

Многобројни су заиста и мучни задаци које Влада има да реши, те да расправи тешко наслеђе које је затекла. Али ће јој то тешко дело одакпати потпора, коју она поуздано може очекивати од поверења Народнога Представништва у свему што буде одговарало оним народним тежњама, које су нас овамо послале.

Да ће тим тежњама влада одговорити, јемство су нам већ, и они послови, које је она до сада одлучно и смишљено умела расправити у одбрану државних интереса. Узимањем у државне руке дуванскога монопола, као и преносом експлоатације државних железница на државу, у ком се питању са захвалношћу

* Велимо „новог", јер је први Цинцинат српски онај Карађорђе, који се после „вождовања" у миру и војводовања у рату, баш као бесмртни Римљанин, враћао тежачком плугу и животу.

ПОДЛИСТАК

УКРАЂЕНА СРЕЋА

ПОДЛИСТАК

од В. И. Немировића Данченка

(с руског)

УКРАЂЕНА СРЕЋА

I

Историја једнога живота

од В. И. Немировића — Данченка

(с руског)

Ја се спустих на најближу столицу. Још корак и строноштала би се. Све у наоколо вртијаше се.

— Чуј ме, шапташе ми он — до ђавола све те пристојности! Оригинално познанство и и да завршимо оригинално. Ја тебе не знам, ти мене такође!.. Та не бивају срећнији ни они, који ће још од самог почетка познају. Ћеш ли — све за све?

Његова рука стезаше моју до бола. Чињаше ми се да ме неки пламен изнутра жеже. Срце ми тако силно бијаше, као да је хтело да разбије

ПОДЛИСТАК

УКРАЂЕНА СРЕЋА

I

Историја једнога живота

од В. И. Немировића — Данченка

(с руског)

Ја се спустих на најближу столицу. Још корак и строноштала би се. Све у наоколо вртијаше се.

— Чуј ме, шапташе ми он — до ђавола све те пристојности! Оригинално познанство и и да завршимо оригинално. Ја тебе не знам, ти мене такође!.. Та не бивају срећнији ни они, који ће још од самог почетка познају. Ћеш ли — све за све?

Његова рука стезаше моју до бола. Чињаше ми се да ме неки пламен изнутра жеже. Срце ми тако силно бијаше, као да је хтело да разбије

— Куда? само то и могах рећи. А у глави мисли пролетаху као вихор. У ушима бубњаше.

— На кад?

— Други пут! Другог маскарда.

— Још један тренут и ја ћу изгубила главу! Сетих се себе, каква сам без маске!.. Тргох се На мах, обладах собом.

— Дајеш реч?

— Ја? Хоћу данас.

— На кад?

— Како ћеш?

— Да никад, ни под каквим изговорима нећеш тражити, да скинем маску.. Ја нећу да ме ти знаш.

— То ми се чак и допада. Излази ужасно оригинално.

— Ти никад нећеш унитати ко сам ја.

— Пристајем?

— Наћеш ме трагати?

— Нећу. Само за што не би данас? А очи му горе. Као звера би те раскинуо — а кад би му пао шака.

— Морам да се размислим. Ти ми се допадаш. Нећу се удавити — ја сам девојка.

Он ми стеже руку толико да сам морала узвикнути:

— Упамти: одаћу ти све, но за то ти си дужан да свето испуниш и моје услове.

— Ја сам човек од речи!

Застаде. У побочној сали не беше никога. Беше већ доцне. Разилазили су се.

— Један пољубац?

Ћутах. Писам успела ни да одговорим а већ ми је нешто ожгло моје усне!. Као да ми нешто заседе десно. Писам могла ни да веруј, шта се све збило. Чињаше ми се, е ће се сад пробудити и да ће се око мене показати зидови моје собе. Писам ја једном само видела такве снове — као да су на јави, а чим би отворила очи, то исто, што и свагда.

(Наставиће се)

сношај пријатељске услуге владе Француске Републике, влада је подмирила не само једну финанцијску потребу нашега и један захтев народног домаћинства.

Пуни жељама за смелим напретком, Народно Представништво ће, сходно изјављеним жељама Краљевске Владе, у најскорије време, приступити решавању свих оних питања, која се тичу наше финанцијске самосталности, а у вези с тим и наше народне привреде.

Пуни жеље да се наша финанцијска самосталност што пре учврсти

у гомилице и непрестано говоре о војсци.

То им је прва и последња:

— Да ли ћу доћи под меру? — Да ли ћемо бити у једном батаљону? — Бре! пази да станемо један до другог! и т. д. Такви се од прилике воде разговори између оних, који се имају рекрутовати.

Њихови су родитељи невесели. А што се више приближује дан рекрутације, тим су све више жалоснији.

. . . . Мајка ко мајка, само плаче. А кад се прегледају и већ се зна: ко иде, а ко остаје, тада настаје још већа жалост код оних родитеља чија деца иду у војску.

Настаје тужан тренутак, тренутак растанка родитеља од свога детета, — „рекрута". Испраћају га ван села плачу и говоре му: да чешће пише, и да јавља како му је тамо.

Због чега ли све то тако бива?

— — — — — — — — — — —
— — — — — — — — — — —
— — — — — — — — — — —

Прошлост нам прича: да су синови неких богаташа седели код својих кућа, а синови сиромаха ишли у војску.

Народу то није било право. Један песник, то народње негодовање, обукао је у стихове;

„*У војнике стежу силом.*
Богатога кошка проћ;
А сиром баш да неће
Војник бива баш на силу." *ит.д.*

Тако се некад песма певала и она нам верно казује, како је некада било. Она је преживела своје време и нема места више да се пева.

Сада закон тражи од сваког српског грађанина да лично служи у војсци. То је тражио и од мене: и ја сам морао проћи кроз касарну.

Пре но што сам ступио у војску, много сам што шта слушао од војника о капларима и њиовим нечовечним делима, али све то нисам могао веровати, него сам држао, да то тако војница сами кроје и удешавају.

(Наставиће се)

Позориште и његова Управа

Пише Љубинко

I.

(НАСТАВАК)

То је једно, а друго, као најглавније, нема **контроле** у Позоришту Тамо се ради на дохват. Г. Интендант и благајник г. Пинтеровић представљају еве, па и **контролу. Они одвајају улазнице за позоришне представе; они броје пазар, они бележе издатке; они поништавају не продате карте; они сами држе референције за набавку платна, дрва,** и т. д. **једном** речи: све и сва. То несме да буде; то је врло простран обим њихове дужности. Не велимо, да су та два човека — несавесна, али контрола мора да буде, као гаранција за веран и успешан рад. Она уједамчава тачан резултат редовних прихода, и уклања прекоре, који се чешће јављају онде, где *контроле* нема.

Ми држимо, да ће г. министар просвете, наредити строгу и безпристрасну **контролу**, која би свако веће прегледале неиздате карте; сравнила приход са истима; и у опште учинила све, да се заштите државни интереси. Тад би се јамачно видело: да поред државне подпоре, редовних прихода и 10.000 динара што их је министарство просвете пре месец дана Позоришту поклонило (имамо у рукама акт г. М. П. Шапчанина управљен на г. министра просвете) Позориште би се могло красно одржати

Ми би на овоме месту могли проговорити коју и о томе: како је *корисно* употребљен тај новац у 10.000 динара; како се у опште *слаже* са мотивима г. Интенданта, изложеним у акту његовом, управљеним на г. министра просвете и црквених дела, али ћемо о том говорити доцније, док прибавимо нужна дата.

Дакле, пре свега, Позориште нема своје праве, *државне контроле*. Колико се сећамо, у штатутима позоришним стоји: *да буде у Позоришту још једно лице, као административан део осталих чинилаца* а то је — **новчар**. Њему је стављено у дужност да *продаје* на каси позоришне улазнице. Већ само то довољно је, да обележи не коректну радњу г. Пинтеровића, јер он је примио на себе *две* дужности, и према томе има и *две* плате. *Новчар* позоришни то је нуждан и потребан чинилац у позоришној администацији, по јасној одредби позоришних правила. Ова, да назовемо благо *омашка*, врло је не коректна и повлачи за собом одговорност оних, који мимо тих одредаба раде. Отуда и потичу сумњичења у рад и савесност г. Пинтеровића. Кад би било **новчара**, онда би уједно било и **контроле**. То не треба сметнути с ума, јер та се мисао јасно види и у поменутим штатутима.

На томе месту пре неколико година била су нарочита лица са извесном гаранцијом. Колико се сећамбили су **новчари**: (не благајници) *Мијаило Радосављевић*: *Љуба Величковић*, *Пера Јоакимовић* и *Коста Н. Терзија* (овој последњи за време г. Пинтеровића) и тада је ишло тачно и без прекора.

Сем побројаног, данашња Управа позоришна, у лицу Интенданта г. М. П. Шапчанина, поред свега уверавања: да је Позориште изашло онако мучних и тешких неприлика, инак није постигла, да глумцима осигура њихов положај и — плату. Ми нећемо износити имена оних „зајмодаваца" који и данас, по добар „шконт" купују чланске признанице, на којима стоје, као гарантија, потписи г. М. П. Шапчанина и Пинтеровића. Ово је и сувише те да се констатује: како позориште није изашло из својимх мучних и тешких неприлика. Но на против, да је за газило у теже и мучније неприлике То потиче од рђаве манипулације у Позоришту.

(Наставиће се)

ТЕЛЕГРАМИ

„Малим Новинама"

Беч. 16- — Кнез Фердинанд Кобург, који јуче прими у посету своју браћу Филипа и Августа — данас отпутова за Ебенталгде ће се задржати за кратко време. Затим ће се вратити на неколико дана у Беч а одатле ће кренути за Софију. Дан његовог одласка није још тачно одређен.

Беч. 17 окт. Аустро-Угарски посланик у Београду барон Темел, унапређен за фелдмаршалајтнанта.

Атина. 16. — При свечаном ручку у недељу било је 300 гостију. Здравица краља Бориа младенцима и његовим високим гостима држана је на француском језику. Цар Виљем одговорио је немачки. Цар је напио за благостање ново-венчаних краља и краљице, народа грчкога, престонице која га је тако свечано и срдачно дочекала — при свршетку рече, сретан сам да је Софија позвата да живи у Грчкој, и уверен сам да ће она наћи — у високом краљевском пару друге родитеље, и да ће је љубав народа примити као своју. Кнез Хајнрих пруски, војвода Мекленбуршки и гроф Херберт Бизмарк одликовани су великим крстом „Спаситеља" Министри Трикупис и Драгоумис одликовани су одличијем Црвеног Орла.

ПРИВРЕДА

Из Пољопривредног друштва | Крушач Екцелзиор спрема ће, коју треба да има свака земљорадничка кућа. Он крушки за сат до два товара кукуруза зрна Тежак је до 5 килограма, а кошта само „шест" динара. Подвоз поштом не плаћа се Може се добити код Српског Пољопривредно Друштва. Поруџбине са новцем треба слати „неплаћено непосредно на адресу: „Српском Пољопривредном Друштву у Београду." У поруџбини треба тачно назначити адресу и последњу пошту. Поручбине без новаца неће се узимати у обзир. Може се општинске власти, гг. свештеници, учитељи, економни и остали народни пријатељи да обавесте земљорадинке у својој околини да крушаче. набављају непосредно од друштва и да им у томе буду на руци, како их неби куповали. од прекупаца по двогубу цену а и још скупље (као што је сазнало друштво). Поруџбине које су већ учињене, које су већ учињене а није послат новац сматрају се као да и не постоје.—

ПОЗИВ НА ПРЕТПЛАТУ

СИЛАЗАК СПРЕСТОЛА

Роман из живота Балканаца

(у 90 глава)

Услед млогобројних порука решили смо се да роман „Силазак с престола" прештампамо у засебним књигама.

Цело дело изнеће 50 свезака, свака свеска два штампана табака

ОТВАРА СЕ ПРЕТПЛАТА

НА

ПРВО КОЛО

које обухвата **25** свезака — свака свеска кошта 1 грош — цело коло 5 динара. Претплата се прима само на цело коло.

Штампаће се само онолико колико се претплатника јави. Штовани читаоци треба да похитају с претплатом ако су вољни да имају дело у целини.

Прва свеска изаћи ће 18-ог октобра и излазиће даље редовно сваке недеље по две свеске.

Претплату ваља слати књижарници г. А. Пурића у Београду.

За Аустро-Угарску прво коло кошта 2 фор. 50 крајцара а претплату ваља слати Buchhandlung A. Purić Post Restante Semlin.

„Ур. М. Новина".

ДЕЛА

г. ПЕРЕ ТОДОРОВИЋА

КЊИГА ЗА ГРОШ

изашла је из штампе трећа књижица овога издања под именом

ЛЕПЕ ГРЕШНИЦЕ

свеска друга

Може се добити у уредништву „Малих Новина" и у књижари код „Св. Саве. Поруке из унутрашњо сти треба упућивати у књижару „Св. Саве" у кући г Андрејевића спрам спом[illegible] Београд.

ЗА ПРОДАЈУ **„Малих Новина"** потребно је неколико дечака. Нека се јаве администрацији овога листа.

Сва писма, која се шаљу лично на г. **Перу Тодоровића**, а не тичу се новина и уредништва, треба адресовати овако: Господину Пери Тодоровићу у уредништву „Малих Новина". Београд.

КАЛЕНДАР

Среда

Православни 18 Лучин дан
Католички 28 Голус
Сунце излази у 5 с. 47
Сунце залази у 5 с, 24
Пос. четврт. 5
Дан је с почетка $12^1/_2$ сати а ноћ $11^1/_2$ али до краја овог месеца дан окраћа а а за толико и ноћ одужа.

Дописне карте за Србију

Просте стају 5 п. д. а с плаћеним одговором 10 ц. д. за међународну преписку у 6 п. д и 20.

НАРОДНА БИБЛИОТЕКА отворена је сваки дан од 8 до 12 сати пре подне.

КУРС

Дукат . . . :	5.80
Наполеон. . . .	9.45
Срп. лутр. 3% лозови	37.75

Стављам до знања п. публици да сам дао израдити особито лепе

СПОМЕНИЦЕ И БРОШЕВЕ

за украсе мушкима и женскима

— *а у спомен миропомазања* —

ЊЕГОВОГ ВЕЛИЧАНСТВА

КРАЉА АЛЕКСАНДРА I.

Главно стовариште тих споменица за краљевину Србију дао сам г. г. *„Нахману и Здујићу,“* овдашњим фабрикантима цигар-папира.

Исте споменице продајем препродавцима на 10 комада најмање по 1 дин. и 50 п. дин. а препродавци не смеју их продавати скупље од 2 динара комад.

Ко би из унутрашности Србије желео да има на продају ове споменице, молим да се обрате г. г. Нахма ну и Здујићу.

Молим п. публику да изволи похитати с куповањем ових споменица, јер их је још врло мало остало, тим тим пре што сам један део прихода уступио друштву „Св. Саве“ (20%) као што тврди и уверење преседника друштва „Св. Саве“ од 18 августа о. г.

У Београду, 6. Септембра 1889.

Са особитим поштовањем

М. А. Маца

(Београђанин)

601, 7—30 Толмач и Агент. у Будимпешти.

Жуљева нема више!

У целом западном свету општe познати „Туристен-фластер“ одстрањује „жуљеве“ и „дебелу кожу“ „брадавице“ и т. д. најбоље од свију других средстава, кошта само $1\frac{1}{2}$ динар; Главни депо за Србију само, у Краљевско српској дворској апотеци у Београду.

Прави фластер има на себи знак, који Туриста преставља и који је овди изложен,

Произвађач

L. Schwenk

Apotheker Medling — Wien

Моју дрогерију коју водим под мојим именом

Бошко Николић

ПРЕЋЕ

ДР. ЈОВ. ЂУРИЋА И МАРКОВИЋА

Ортирао сам сем других, хемијских и фармацајтских препарата, и са разним од најбољих и најчувенијих кућа специјалитетима из Енглеске, Француске, Немачке и Аустрије и т. д.

Харрегеторер Мадам Ален, вода за косу која нечувено дејствује на косне нерве.

Разне боје за косу. Моловог Франц. Брендвајна, Магерова рибија зејтина, фине ваниле, чоколаде, разни француских и енглеских мириса и других разних лековитих специјалитета.

Фина рума, ликера, к њака, малаге, фина дезерт вина, минерална вода са свију извора, фина барабанц зејтина за сел ; а нарочито упозорујем госпође и госпођице на чувене помаде које чисте флеке са лица и то су следеће:

Венус помада од Др. Јована Ђурића апот. Помада од Др. Ф. Шамса уз коју иде сапун и вода и крем,

Крем симон и прашак симон.

Леманову помаду.

Све поменуте ствари по умереним ценама продајем, а на више с извесним рабатом.

БОШКО НИКОЛИЋ

747 1—6 дрогериста.

ЗАСЕБНА пространа кућа са свима удобностима у улици два бела голуба бр. 21. издаје се од 1. Новембра под кирију.

Упитати у истој кући.

761 1—5

ЈЕДНА женска, која ради врло лепо бело рубље, вез и монограме тражи посла утврђеном ценом упитати у Хилендарској улици Бр. 15.

ЧИТАЈ

Једна кућа са три собе, фораузом сарачаном, кујном и подрумом издаје се од Митрова дана под кирију. Кућа се налази у пространој авлији Јавити се у кући

Петра Радојловића

пензионера

762,1—3 Велика пијаца.

ЂБАРТИР пет соба у готоспоцкој улици за 90 динара месечно. 665,1—3

Capsulae de Goudron De Guyot

Т: ј: КАПСУЛЕ ОД КАТРАНА

Те капсуле од катрана начињене су од најбољег Норвежког катрана, који је најлековитији, и то за следеће болести:

Лекари препоручују те капсле за слабе људе, или за оне који се предигли од какве тешке болести, даље добар је тај лек против гљиста обичних, против шкорбута (устобоља, пољачина) против дисентерије (срчаница) против ревматизма и костобоље, особито за јектичаве људе спасоносно дејствује јер ублажава кашаљ атму (тешко дисање) и запаљење у грудима.

Обична доза (количина) те капсле (ако доктор иначе не пропише) 2—4 капсле дневно, две пре ручка, а две после вечере.

Више пута мора се узимали на чишћене оних које буде лек затварао поред мог подписа пазите да је на дну сваке флаше (боце) у четир боје написано за гаранцију да је оригиналан мој.

Цена једне боце 3 динара без поштарине.

E. Guyot

Апотекар у Паризу.

Тако исто и печен катран у флашама, који тако исто дејствује као и капсле, налази се на моме стоваришту у Београду, и *цена је једној боци 3 динара* без поштарине, и без жиговина.

Главно стовариште је код Јована Дилбера Апотекара у Београду. 704,1—10

КУЋУ Обренова ул. бр. 9 преко пута министарства војног издајем одма под кирију. Кућа има два одељења са пет соба, две кујне, две шупе, два шпајза, подрумом и осталим удобностима; поштом, пространом авлијом и бунаром с којаком водом.

За погодбу и услове упитати Васу Миљића свештеника палилулске цркве.

741, 2—3

САМО КОД

НАУНА НАЈДАНОВИЋА

на „Зел. Венцу“, у кући др. Клинковског продаваћу и то:

1 килу фришке масти по 1·10
1 кил. сала фриш. зрел. 1·10
1кил. свињ. фриш. меса 0·70
1кил. суве сланине нове 1·20
1кил. суве пастрме свињ. 1·10
1кил. „ „ са сланином 1·20
1килу чварака фришки 0·80
1кл. суве кобасице свињ. 1·20
1кл. сапуна доб. за вешт 0·70
1килу шваргле фришке 1·— као и остале ситнице са најумеренијом ценом.

Молим поштовану публику за многобројну посету.

734 3—5

КУЋА Доктора Владона у Доситијевој ул. спрам Позоришта издаје се под кирију. Упитати у апотеци г. Д. Ђурића. —

643,2—12

Катарина Шир—Урошевић,

У ЗЕМУНУ

препоручује своју ново-отворену

ТРГОВИНУ

галантериског и цинцларског есапа, као: мушких кошуља, подкошуља (дуксера), гаћа, крогнова, манжетна, рукавица, халсбанда, кишобрана разних, фусекли, чарапа женских и дечијих, вунице за плетиво свакорсне, итд.

Велики избор:

мушких и женских ципела, за господу, госпође и за децу; из првих познатих радионица. (Г. г. муштерије уверени су о добром квалитету што сам их свагда на стоваришту држала).

Даље препоручујем велики избор:

женских шешира по најновијој моди израђене за сваку сезону.

Цена је умерена, а поруџбине са стране отправљам брзо и тачно. Преко 5 кила франко.

С поштовањем

739 1—3 **Катарина Шир—Урошевић.**

ФАРБА

Фирнајз, дак четке и сав молерски и фарборски прибор најбољи је и најјефтинији код

ДИМИТРИЈА М. ЂОРИЋА

У БЕОГРАДУ

спрам споменика Кнеза Михајла

ПРОДАЈЕ НА МАЛО И НА ВЕЛИКО

ЦЕНОВНИК ШАЉЕ СВАКОМЕ

НА ЗАХТЕВ 6884—10.

ТРГОВКЧКИ помоћни нуди се у каквој радњи за помоћника вла да са 5 разни језика и то немачки, мађарски, српски, румунски и Словенски и више њима се уредништву 7602—3

ТРИ ВЕЛИКЕ МАГАЗЕ издају стараоци цркве Св. Марка под кирију. Коме требају нека се одмах јави подписатим.

Стараоци црк. Св. Марка

740, 3—

Једна учитељица даје часове у француском словенском и немачком језику, тако исто и у музици. Упитати на Теразијама бр. 55 до кварта.

682.2—3

Нашој доброј и непрежаљеној мајци

ЈЕЛЕНИ — ДУДИ

супруги поч Јање спиридоновића абаџије

Даваћемо у Суботу 21 ов. м. тромесечни парастос у 9 сати пре подне у палилулској цркви.

Молимо пријатеље и сроднике да овом тужном помену присуствују.

ожалошћени

кћери и синови

764,1—3

Милутину Јовановићу

ђенералу и

Љубици И. Ђукнић

даваћемо у четвртак 19 тек. месеца у 9 сати пре подне годишњи помен у вознесенској цркви,

Ожалошћена породица.

658 1—2

Власник и главни уредник Пера Тодоровић. Одговорни уредник С. Јаношевић. Штампарија „код Просвете“ Позор. трг бр.

БРОЈ 300. ЧЕТВРТАК 19 ОКТОБРА 1889. ГОДИНА II

ИЗЛАЗИ СВАКИ ДАН

БРОЈ 10. П. Д.

ЦЕНА ЗА СТРАНЕ ЗЕМЉЕ

а годину . . . . . 30 динара
На по године . . . . . 15 динара
На 3 месеца . . . . . 9 динара

LE PETIT JOURNAL

МАЛЕ НОВИНЕ

ДНЕВНИ ЛИСТ ЗА СВАКОГА

Претплата из унутр. полаже се само код пошта

За Београд нема претплате — Лист се продаје на број

Писма и рукописи шаљу се Власнику „Малих Новина" Топличин венац бр. 17., на горњем спрату.

Претплата се прима код свију пошта у Србији

ЦЕНЕ ОГЛАСИМА

На првој страни од петит. реда 20. пр. дин. а на четвртој од петит реда 10 пр. дин.

ПРИПОСЛАНО стаје 50 пр. д. од петит реда

KLEINE ZEITUNG

Огласи јевтино, по потреби и са сликама. За свако оглашење плаћа се држ. таксе 20 пр. д. ВЕЋИ ОГЛАСИ ПО ПОГОДБИ

†

Нашем добром и никад непрежаљеном

ВЛАЈКУ СТЕВАНОВИЋУ

БИВ. ЕКОНОМ БОЛНИЦЕ

Даваћемо 19-ог у четвртак годишњи спомен у 9 сати пре подне у цркви св. Марка. Јављамо сродницима и пријатељима ради знања.

ожалошћени

Супруга милка, деца, мајка, брат, сестра с осталом фамилијом.

САМО КОД

ЈАКОВА КАНАРИКА

у кући г. Милије Карастојановића у кнез Михајловој улици број 21.

Може се добро и јефтиније но игде купити Мушко и дечије одело јер је избор тако огроман да сваки по својој вољи може изабрати **по квалитету и цени.**

попизни

721,7--10 **Јаков Канарик**

ДУЋАН са рафовима, у мојој кући у кнез Михајловој улици, издајем под кирију од идућег Митровдана.

М. Спасојевић
адвокат

762,2—3

СТАН са 4 собе малане, свима осталим удобностима -и водоводом за кућу и нужник. Издаје се о Митрову дану. У кући „Стари Телеграф".

699 8—10

Један слово-слагач потребује штампарији код Просвете. Може одмах ступити у кондицију.

НИЈЕ ТАКО

Приликом адреске дебате поштовани посланик ужички, говорећи о народној војсци, рекао је како је задатак Србије да се *само* брани од спољних напада, и да она нема и не може имати никаквих агресивних намера.

Овако самовољно и неприродно ограничење задатка Србије сматрали смо да је случајна погрешка говорникова, па смо се трудили да на њу и не обратимо пажњу читалачке публике.

Али кад је тај пасус говора поштованога посланика отелеграфисан и донесен у страним листовима, онда нам је дужност да о томе проговоримо, што ће се сад, нема сумње, значај тога говора и коментарисати у страној штампи, и што оне речи, изговорене у народном преставништву, одиста могу у Европи створити криво мишљење о томе, како се у нас схвата наш народни задатак.

Као и сваки други народ, као и свака друга држава, тако и српски народ, тако и Србија има својих виших идеала, који су код нас тим већи, тим узвишенији, што се ти идеали тичу уједињења целокупног, данас раскомаданог српског народа на разне државе.

Данас, кад влада принцип народности, и кад се у силу тога принципа троши сва снага појединих народа и појединих држава, може ли, сме ли Србија рећи да јој је задатак само од брањ од спољних напада?

И кад таке речи падају у народном преставништву, може ли се у свету, од кога имамо сили ом да отимамо оно што је наше, мислити друкчије но или да не појмимо наш народни задатак, или да смо га се одрекли И онда, кад питање нашег народног уједињења дође пред европски суд на решавање, како ће се оно моћи решити у корист Србије, кад ето се у народној скупштини вели да је Србији задатак само да се брани од евентуелних напада споља.

Данас влада принцип народности, и то је са свим природан принцип, јер би неприродно било да једни исти елементи теже да се раздвоје један од другог. На против природна је тежња да се ти елементи скупе у једну целину, у једну државу.

И баш у силу тога принципа видимо данас уједињену Италију, уједињену Немачку. У силу тога истога принципа видимо да Француска данас напреже сву своју снагу те да се спреми за повраћај изгубљених провинција својих.

Па може ли Србија да се одрекне својих природних права, која има на земље и провинције, у којима живи српски народ? Може ли, сме ли Србија да се брине за одбрану само од спољних напада, а да не мисли на ослобођење и уједињење са Србијом Босне и Херцеговине, Баната, Бачке, Срема, Македоније и Старе Србије.

Природне везе, везе крви, осећања братска налажу јој да сву своју снагу употребљује на то, како ће у згодним тренутцима моћи макар мало на мало да задовољи народносни принцип, те да једног дана види сву српску браћу скупљену у једну целину, једну државу.

То јој налажу и њени државни интереси, јер она као засебно тело, као самостални организам може опстати у Европи само као јака и снажна држава. А таква ће бити тек онда, тек ће онда моћи живети својим самосталним животом, кад Србија око себе прикупи и уједини све делове раскомаданог Српства.

То је задатак, то је мисао, то је идеја Србије, то мора бити мисао сваког Србина, с којом леже и устаје.

Свакако друго схватање задатака нашег, било би издајство према самоме себи, било би издајство српских интереса.

Ми мислимо, ми смо уверени да сви Срби на и сви народни посланици заједно с пон Миланом, гаје исте мисли и тежње, које горе изнесмо; ми држимо да пон Милан није јасно исказао своју мисао, да ју је остао недовршену и што овде говоримо, једино је ради тога, да се у страној штампи не ухвате за оне његове речи, изговорене у скупштини, и да по њима криво тумаче схватање и расположење српског народа, да му не кажу да се одрекао сама себе

БЕОГРАДСКЕ ВЕСТИ

Уважена оставка. Г. Јовану Бају, начелнику министарства спољних послова, и г. Андри Николићу, секретару министарства просвете и црквених дела уважена је оставка, коју су поднели на државну службу, пошто су задржали посланичке мандате.

*

Укинуто звање. Службене новине доносе указ којим се укида звање генералног консула у генералном консулату у Скопљу, и на основу тога указа стављен је на расположење влади г. Бока Поповић, досадашњи генерални консул у Скопљу

*

Тужба. Управа вароши Београда подигла је код суда вароши Бео[г]ра

да тужбу против нашег уредника за чланак „Две приче“ у 272 бр. нашега листа, налазећи, да се у томе чланку наноси увреда Њ. В. Краљу.

Овај број нашега листа управа вар. Београда забранила је и суд вар. Београда одобриоту забрану. Један судија био је одвојно мишљење и нашао да нема места забрани.

На жалбу нашега уредника, Касација је учинила неке примедбе и суд је поново донео решење да има места забрани; и у овој прилици г. Боди се одвојио и нашао поново, да забрани нема места. Касација је после коначно одобрила решење судско, којим се одобрава забрана, и на основу тога, управа варошн Београда подигла је тужбу.

Уредник наш зват је јуче на одговор и он је дао реч. Шта ће суд сад решити, видећемо.

*

Девојчица, за коју смо у јучерашњем броју јавили да ју је силовао један општински чиновник, зове се Зорка Јовановићева, а родом је из Смедерева. Родитељи су јој помрли, а има само једног брата, који је на занату у Смедереву.

*

Чрезвичајно канабе У министарству спољних послова има једно канабе, које је управо „чрезвичајно“ јер је због њега један дугогодишњи и вредни чиновник морао дати оставку. Њему је то канабе била неопходна потреба и он се њиме врло добро и згодно служио. Али од како је дошао у министарство нови благајник, или управо стари, па из пензије поново враћен у службу, он је нешто бацио око на то канабе и силом свога положаја учинио да се из канцеларије премести у предсобље за дочекивање.

Чиновник коме је канабе било од потребе, одупирао се томе али све узалуд, канабе преместе и чиновник због тога да оставку.

Сирото канабе, шта је дочекало! Зар оно које је доживело многе догађаје; на коме су вођени врло важни и судбоносни разговори, зар то „чрезвичајно канабе“ да се толико управо запостави, да се толико заборави на његову важност и услуге, да се толико багателише да га из канцеларије преместе у предсобље.

Баш су и та благајници немилостиви људи!

О историји овог чанабета говорићемо другом којом згодном приликом.

Обичаји у српској војсци

—

Али сам се у томе преварио.

У војсци сам видео, како неки официри и нижи чинови нечовечно поступају са војницима.

И у новинама чешће читамо, да је један, или су више војника побегли из војске. Новине, које доносе број побеглих, кратко кажу: *да су побегли због насиља нижих чинова.*

По другим државама, нижи чинови не само да се казне за нечовечно поступање са војницима, већ се то изнесе и на јавност, како би и други видели и чували се, да грешке овакве врсте не чине. Тако: „Мале Новине, донеле су у 48 бр. од прошле године овај чланчић:

Обичај у баварским касарнама

“Како пише парички Голо-а, осуђен је ових дана у Саргеминдену у Елзасу, баварски десетник: Готл, који је са војницима поступао на најбруталнији начин. На суђењу се показало, да је својом мускулозном руком гушио војнике, и држао их тако, да су се многи онесвестили. Сем тога ударао их је шаком у лице и пљувао им у очи и образ. Једнога војника тако је ћушнуо, да му је у увету пукла бубна опна. Другоме је с вилама изломио руке. Једнога дана наиђе, да стражар у стаји спава, десетник заповеди да сиромаха свуку гола и баце на ђубриште, па га онако намазана ђубретом терао по дворишту. Готл је изјавио на суду, да га је на те изгреде навела службена ревно т: а најзад да није учинио ништа друго, но што чине толики други подофициpи“.

Сваки који је прочитао овај чланчић а био је у војсци нашој зна, да се овако исто ради и по нашим касарнама. Сви нижи чинови (са малим изузетком) врло рђаво поступају са војницима и може се с правом рећи: *а је рђаво поступање у нашој војсци остало обичај.*

Видели смо, како је Готл стражара намазао ђубретом, и намазаног терао по дворишту, да би га таквог с ви војници видели. Овакав случај д есио се и у Београду.

Један војник опоганио се у пшеници на Ошљачком брду. Његов га командир спази, или му за ово неко ј ави, па натера војника да размаже поган по рука и тако умазан издавао је заповест свима војницима у вече.

Ово чини српски Готл.

Готл „не чини ништа друго, но што чине толики подофициpи.“ Тако је исто и у нашој војсци.

Запитајте ма кога нижег чина, због чега тако немилостиво поступа с војницима, и зашто их туче? Добићете овакав одговор: *„и ми смо били шамарани, тучени, пљувани и понижавани, па тако исто треба са сваким поступати, који дође у војску јер нико овде није дошао да га гоје, већ ребра да му броје.“*

Има и официра, који заповедају нижим чиновима да туку војнике; да их не жале него да побију „скотове“.

Па како не би војници бежали из војске! — Удри данас, удри сутра, војнику се богме досади; и он „е од крви и меса као и сви људи. Верујте, ти су паћеници дуго и дуго трпели, па кад се није могло више трпети, латили су се бегства, да потраже себи мучан али миран живот у туђој држави. На то их је нужда нагонила, а и њима није лако потуцати се по туђини од немила до недрага.

На кога се каплари „опизме“, томе би саветовао да раније траже лек, јер ће после бити доцкан. Тај бива тучен „за ништа“; стварају му се кривице и ако их нема. Војник је покоран; зна шта је дисциплина; врши све што му се заповеди, — па шта више, врши и оно што би му шкодило здрављу или би га пред друштвом понизило, — и ако све то чини опет није сигуран од самовоље капларске.

Тој самовољи ретко који од официра да стаје на пут.

Нижим чиновима никако нису сви војници подједнаки. Они који их часте имају много олакшице. Да би нижи чинови заштитили те издајне војнике, они узму по 2—3 посилна, који само тај назив носе, а у ствари други раде око каплара; слушају га и за слушање вуку шамаре.

Док сам се бавио у војсци, ја сам све случајеве *рђавог поступања* бележио, било да сам их сам видео, или од другога чуо.

Белешке су подељене на пет дела: *1 Псовка*, 2. *Телесна казна*. *3 Отимање новаца и других ствари од редова*, *4 Капларско господство*. *5 Унижавање*.

Ове су белешке доста кратке, према прибележкама, које сам водио у војсци. Многе сам примере изостављао, држећи да ће и ови бити довољни па да се види жалостан живот нашег војника.

(Наставиће се)

Позориште и његова Управа

—

Пише Љубинко

I.

(НАСТАВАК)

Ми знамо, да позоришту много треба. Ми знамо да се оно бори, и да се оно борило са многим тешкоћама у своме животу. Али ми незнамо: за што се нађ од стране државе тако мала пажња поклања, односно контроле и надзора у опште?..

Ми знамо и то: да Позориште, иначе саставни део његових административних чинилаца, треба да представљају људи образовани, људи спремни и тактични. На против, г. Пинтеровић својим понашањем ни у колико не оправдава ове наше појмове. Он билете продаје у *фесу*, (као што је то и „Брка“ у једном своме броју изнео). Он безобзирно напада на поједине чланове, не водећи ни мало рачуна о *месту* и *околини* у којој се налази Тако је, по уверавању многих посетилаца Позоришта, напао у foyer-у на г. Љ. Станојевића, уваженог и одличног члана нашег Позоришта, не бирајући изразе са којима га је почастио. Он сматра себе као неку „силу“, заборављајући да је он међ' интелегентном класом људи; да је он у храму српске Талије, у коју се стиче сва образована публика престоничка.

Имали би још много и много случајева таквих да наведемо, али ћемо се за сада од тога уздржати, и ограничити на овај један, пошто смо намерни да згодном приликом *нарочито* говоримо о раду и понашању тога господина, који узурпира свој положај а и своју дужност.

Ми волимо Позориште! Ми га сматрамо као *праву* и *истинску школу народну;* ми у њему гледамо благодетни утицај на целокупну омладину нашу, па баш за то и пропраћамо критички оне мане, које треба што пре уклонити. Ми овде подижемо свој глас:

У интересу Позоришта; у интересу оног левог гласа што га оно има, и што га мора имати, нека се г. Пинтеровић уклони са места позоришног

ПОДЛИСТАК

СИЛАЗАК С ПРЕСТОЛА

РОМАН ИЗ ЖИВОТА БАЛКАНСКИХ НАРОДА

У 90 ГЛАВА — С ПОГОВОРОМ

(*Писац задржава сва права*)

(59.)

— Зар сам ја чаршија — примети Рака и најлак развуче усне.

— Та не велим за тебе, али тако је у опште.

Рака тек сад загледа добро Растислава.

— Данас изгледаш добро. Чисто си се подмладио — рече Рака.

Растислав се смешио. Ова Ракина похвала допадала му се.

— Јес, данас изгледам добро. То сам и сам опазио. А било је већ и крајње време. Зло да је још дуже потрајала ова неизвесност. Већ сам' био скомолао. Даде бог те се овако сврши.

— Та добро је — прихвати Рака — овде смо скинули с врата голему беду, опасност је била велика. Сад је боље рашчишћено, и ти ћеш имати времена да прикупиш дизгине добро у своје руке — Рака показа изврнутим песницама како би ваљало „прикупити дизгине“. — Само и ту ваља хитати. Ко зна шта може настати доцније, а ми ћемо имати још грдних мука с овим окаченником. Море несрећник је то!

— Што? Шта је радио? Да нема што ново? — упита Растислав живо.

— Шта ће ти бити ново! Све стара посла. Ноћас су опет барлијали, и опет му придигли на картама преко три хиљаде дуката — рече Рака срдито.

Растислав се пљесну.

— Шта велиш, за бога! зар три хиљаде дуката изгубио! — Он устаде и узе ходати, настављајући говор:

— Е, то је страшно! Толики новац!.. Ко ли му толико мане?

— Зар је један — рече Рака — узео је сваки по нешто, а највише она протува француска. Оно би требало прогнати. Он сам однео му је више од две хиљаде дуката. Па'да је бар само штета, но и срамота. Овај се свуд хвали, а ти знаш како је код нашега сиротног света. Код нас бајаги газде, па пазе на сваки грош. Како је сад ту кад се рашчује, да је овај прокартао пуне три хиљаде дуката.

Још не беше Рака изустио последњу реч, кад се на вратима зачу појаче куцање.

— Ко ли је сад то боже мој.. и где ли је онај мазгов да прво човека пријави — рече Растислав журно и нагло поће вратима. Но као да се на један пут нешто предомисли, он застаде на сред дворане и рече гласно, — „Слободно“

Врата се полако отворише широм, а на прагу се указа осредња, још младолика жена Иза њених леђа извиривало је престрављено лице чича Јовино.

— Гле, откуда ти амо? — рече Растислав зачуђено, излазећи пред госпођу.

— Пре свега немој ништа замерити чича Јовану — рече госпођа улазећи — он је хтео да ме пријави, али ја нисам дала. Да си био с ким другим у послу, ја бих причекала у другој соби, али кад ми рече да си са зетом, рачунала сам да могу ући и без пријаве.

Говорећи ово, госпа приђе Раки, који већ беше устао и пошао јој на сусрет, грациозно му пружи своју мајушну, веомо белу и веома лепу ручицу, поздрави се с њим и одмах га фами-

благајника, а на његово место постави човек, који ће помашањем својим умети и знати достојно заступати благајника у пред нашем уметничком заводу.

Ми учинисмо нашу дужност а на г. министру остаје да реши: у колико су наши назори по томе оправдани, и да ли треба тога господина уклонити с места, (на које држи да има *таштију*) за које се тражи човек с *другим* особинама који г. Пинтеровићу *недостају*.

Сад да пођемо даље.

Г. Интендант, желећи одржати потпуну и трајну дисциплину у Позоришту, *прописао је казне за изостанак од позоришних проба*. То је лепо. Противу тога ништа немамо. И треба реда и „запта“, јер, наш народ вели: ред кућу држи!

Где нема реда, нема ни напретка. То је истина. Али, на овоме месту, узимамо слободу запитати Управу позоришну, а ни име г. Интенданта и г. Пинтеровића: где се дева тај новац *од казне*? Да ли се он уноси у **пензиони фонд**, или се употребљава *на друге које корисне циљи*? Ми не сумњамо, да се тај новац тачно води у депозитне и друге књиге, ал' тек ово питамо за то, да се не би јавно мишљење на странпутицу заводило.

Ми најзад питамо: ко контролише г. Пинтеровића: да он *прима на касу онај новац* с којом *исплаћује глумце и глумице*? Знамо, да су у потоње доба многи глумци и примали своју плату у самоме *никлу* и *бакру*. Знамо и то, да је један од бољих глумаца најмио човека који ће му новац до куће однети, јер је био сам — бакар. Питамо: ко контролише благајника да он прима исту монету коју и у књиге своје заводи? То питање није без важности и за то, што се зна, да „ажија“ прилично поправља финансиско стање извесних финансијера.

Све ово што смо овде изнели, изнели смо у доброј и племенитој намери. Нас у овоме послу руководе два разлога:

1) Да се Позориште доведе у потпуну равнотежу са издатцима и приходима у опште; и

2) Да се сачува од оних прекора, који често избијају на површину само за то, што се сумња у добру манипулацију позоришне Управе.

(Наставиће се)

СМЕСИЦА

Позоришни комад и цензура Неки Јосеф Левински, написао је један позоришни комад под насловом: *Даске и Полиум*“. Овај комад састављен је из веселог позоришног и концертног живота; а завршетак приказује аустријску позоришну цензуру. Он је из доба старог времена, када је цензор Марки Поза у Инсбруку подвикнуо: Гледајте, на присебности духа у то доба нису се ни сродички односи обазирали. Онај Фердинанд у „Кабалу и љубави“ није ни мало увређен, кад је цензор од „оца“ направио „ујака“. У томе делу Фердинанд је узвикнуо: моме срцу још није познато име „ујак“. А како је показао љубави онај цензор, који је дозвољавао представу „кабала и љубав“ под тим условима, да се представља дворски маршал у место „Церемони мајстер“, јер би се иначе двор вређао. Без сумње дворби био увређен, да је „Валенштајн“ на клагенфурској позорници представљао „*Благодарност аустријске куће*“ Но цензор паметан човек и усавршен чиновник, није се хтео ни двору ни Шилеру замерити. За то је у томе комаду прецртао оно „*Благодарност аустријске куће*“ и написао наслов: „*Благодарност од куће*“. И 1862 године може нам у томе погледу дати више примера. У једној прилици „Варнај“ вештак дошао је из Граца у Љубљану, ради представе. Представљао је један комад, а други хтео је давати под именом „Фауст“ Да то може учинити оде код управитеља вароши, човека већем у годинама, али аристократе, и кад је ушао код њега, Управитељ му рече: ја сам јуче слушао вашу представу и ви сте добро представљали; шта желите од мене. Дошао сам код вас господине управитељу, да ми дозволите представљати „Фауста“. А Управитељ га упита какав је то комад и о чему говори. Вештак му одговори: „Фауст“ је од „Гетеа“, а Гете је славан немачки драмски писац и бивши вајмарски министар. Е, министар онда то не смете овде представљати. У томе уђе у канцеларију секретар управитељев, и овај га упита, какав је то комад „Фауст“ што говори о министру, на што му секретар одговори: „врло опасан“ На то ће вештак: али господо, овај исти комад преставља се и у дворском позоришту у Бечу. Па лепо, рече управитељ, ако ви то можете доказати он да ћу вам дозволити преставу. Вештак одговори на то и рече г. управитеља то не могу за ово кратко време доказати, па вас молим да се обратите телеграфом на грофа Локронског или на директора Лаубеа и извесно је да ће добити одговор у моју корист. Не, то ми долази незгодно чинити, него кажи те ми шта се у томе комаду пред ставља. Вештак му одговори, да се преставља *биво*. Но то би била лепа ствар, ђавола довести на позорницу рече управитељ. Истина, ви сте добар човек али не можете ми више долазити са тражењем таквих дозвола. Зар нема други какав комад да представљате. Имам „*Путник у окрет*“ То је лен комад, рече управитељ али она калуђерица што се узидала на бини мора се извадити на поље. Како мислите то г. управитељу. Лепо. Зар се може „калуђерица“ изнети на позорницу, то не може бити због тога направио би се нови шкандал- И с тога наредите да се каква друга девојка тамо узида. С тога урадите тако, па ћу вам дозволити представу. Вештак кад виде то, поклони се и рече да ће тако учинити. Ето то је карактеристична цензура у раније доба.

Привремена управа пчеларске и воћарске задруге

моли своје поверенике којима је раздала књижице са привременим признаницама за упис удеоничара да изволе најдаље до 30 октобра ја вити привременој управи или потписаном: колико је удеоница уписано како би привремена управа могла знати број удеоничара и благовремено сазвати збор за избор сталне управе. Њени који су примили нека изволе положити привременом друштвеном благајнику г. *Милану П. Живковићу благајнику управе монопола дувана*. Исто тако моле се она господа која су уписали кога удеоничара, или који се мисле уписати, да се изволе што пре привременој управи јавити те да им се пошљу правила и привремене признанице и тако што пре отпочне свој прави рад по правилима задруге, коме је сад време.

Председник привремен. управе
А. Новаковић

СТАН СА 4 СОБЕ и осталим потребама, на горњем бољу од ајдук Вељка издаје се одма или од Митров дана под кирију.

За услове упитати Карла Пероле. 1—6

ТРГОВЧКИ помоћник нуди се у каквој радњи за помоћника влада са 5 разни језика и то немачки, мађарски, српски, румунски и Словенски и више пријати се уредништву 7602—3

ЧИТАЈ

Једна кућа са три собе фораузом сарачаном, кујном и подрумом издаје се од Митрова дана под кирију. Кућа се налази у пространој авлији Јавити се у кући

Петра Радојловића
пензионера
762,2 -3 Велика пијаца.

ШКОЛА ШИВЕЊА белог рубља, кројење хаљина и за фини ручни рад отвара се од 1-вог Новембра т. год. у кући абаџијске улице бр. 15. први кат. Приликом учења рада говориће се француски и немачки.

Ближа извешћа могу се добити у балканској ул. бр. 35. лево.

Бета Даузингер.
767,1—3

ЗАСЕБНА пространа кућа са свима удобностима у улици два бела голуба бр. 21. издаје се од 1. Новембра под кирију.

Упитати у истој кући.
761 2—5

ЈЕДНА женска, која ради врло лепо бело рубље, вез и монограме тражи посла умереном ценом упитати у Хилендарској улици Бр. 15.

лијарно упита за здравље његових укућана. За тим се окрете Растиславу:

— А? ти си јамачно изненађен што ме овде видиш? Је ли? Е ето дођох и ја једном после толико година да видим како изгледа овде од вас у министарству.... Но, чек прво да мало одахнем, дозволите ми да седнем; грдно сам се уморила уз ове ваше басамаке.

Говорећи то, госпа левом руком намести поле од хаљине да их при седању не згужва а десном руком прихвати се за канабе и полако се спусти на њега.

На госпођи је била лака, плавичаста, вуне на хаљина, без многих украса, али укусно скројена, и јесења јопна од вишњева плиша. На глави је имала висок, шиљат француски шешир по тадашњој моди.

По годинама то је била таман зрела жена, али веома добро очувана и младолика. Њене црте нису биле правилне; испало чело, а нарочито угнут нос јако су худили лепоти њена лица Али у целој појави ове жене било је нешто симпатично, нешто добро и мило, нешто што човека привлачи и улива му поверење, нешто што ти одмах на први поглед говори: „ово је добра жена, ово је паметна жена“.

Седајући на диван, госпођа једним погледом обухвати целу пространу дворану, и намештај, и размештај и све.

— О, па ви сте се овде господски наместили. Како је све ово лепо и укусно; прави министарски салон. Нисам мислила да је све овако лепо — примети она.

— Па ово нам и јесте једина уљудна соба што имамо. Ту примамо странце, ту држимо министарске седнице; с тога је ово мало и наређено. Али да видиш друге канцеларије. Не би имала чему позавидети. Искрхани фотеља, раскрхане столице; као да је све у телалници куповано — рече Растислав.

За тим настави, гледајући у госпођу: — Али, збиља, откуда ти амо?

Госпођа се смејала:

— Је ли да ти је чудно? Мислила сам да ћу те изненадити. Е, ево да чујеш. Јутрос си отишао рано, нисмо се ни видели. А имала сам да ти кажем....

Но госпођа на један пут застаде, поћута, поћута, као да се предомишљала шта ће рећи. За тим настави живо:

— Ах да! Прво и прво дошла сам да те псујем, да протестујем... То јест, наравно, ако је оно истина што сам чула..

— Шта ли си то чула — прекиде је Растислав.

Кажи ми је ли истина да ти је кнез Мутимир понудио преседништво у министарству, да ти је писао некакво захвално писмо у коме ти благодари за некакво спасење, и шта ти је знам, и нуди ти преседништво?

Растислав побледи у лицу, а доња му усна узе дрхтати.

— Од кога си ти то чула? — упита он промуклим гласом, силом уздржавајући љутину да не прсне.

Но госпођа ие опази ову промену, она продужи живо.

— Од кога сам да сам чула, то је све једно; само ја питам тебе, је ли то истина, и ако је истина, онда какав си ми ти муж (Јес, г Растислав је био њен муж) да ја такве ствари које се ваљда и мене што год, што год тичу, чујем прво из комшилука! Па како сам се јутрос беседила! у каквој сам се пији нашла! — боже, да сам могла у земљу бих пропала. Дошла госпа Цанка, на ми жена честита, а ја ништа не знам као тотов. Чисто се жена и наљути а има и право, мисли да је ја лажем. Не може ми да замисли да мени мој слатки мужић није ни речице споменуо о томе. Наравно она рачуна по себи, како њен муж неће ништа не оволицко — госта диже своју малену, белу ручицу и гребну ноктом о нокат, да покаже колицко муж госпа Цанкин неће ништа да учини док не упита своју жену — јес неће ништа не оволико да учини, док своју жену не упита. настави госпа живо, па она мисли да је тако и код мене. Јес!...

(Наставиће се)

НАЈВЕЋИ ПОСТОЈЕЋИ ЗГОДИТАК: 600.000 дин.

ДОБИТИ 19. Новембра (1. Децембра) ПОД НАЈКОРИСНИЈОМ И НАЈБОЉОМ ЦЕНОМ ОД СВИХ ДРУГИХ ПОСТОЈЕЋИХ ЛУТРИЈА

ВЕЛИКА ОТОМАНСКА ЛУТРИЈА

3	згод. по	600,000	д. 1,800,000
3	„ „	300,000	„ 900,000
3	„ „	60,000	„ 180,000
3	„ „	25,000	„ 75,000
6	„ „	20,000	„ 125,000
6	„ „	10,000	„ 60,000
18	„ „	6,000	„ 108,000
36	„ „	3,000	„ 108,000
18	„ „	2,000	„ 36,000
36	„ „	1,250	„ 45,000
168	„ „	1,000	„ 168,000
3000	„ „	400	„ 1,200,000
3300	згодитака		„ 4,800,000

ЦЕНЕ ЛОЗОВА

по лоза за једно вучење само 3 д.
1 цео лоз „ „ „ 5 „
7 лозова „ „ „ 34 „
25 „ „ „ „ 118 „

Најкорисија комбинација

по лоза за 6 вучења само 15 дин
1 цео лоз 6 „ „ 26 „
4 цела лоза 6 „ „ 100 „

Један једини случај и то за кратко време
ЛУТРИЈЕ ФРАНЦУСКЕ ВЛАДЕ

гарантоване од ФРАНЦУСКЕ ВЛАДЕ

1. Добротворна лутрија

у корист рањеника Бугта итд.

Вучење је 3 Дец. и 3 Фебруара.

Сваки лоз игра у сва два вучења

Чиста Добит 500.000 д.

1	згодитак	200.000	дин.
1	„	100,000	„
2	„ по	10,000	„
4	„ „	2,000	„
8	„ „	1,000	„
20	„ „	500	„
140	„ „	100	„
400	„ „	500	„

ЛОЗ КОШТА 4 дин.

ПОХИТАЈТЕ ДА КУПИТЕ ШТО ВИШЕ ЛОЗОВ на сваких 10 лозова дајемо једнајести бесплатан

Општи услови. Листе вучења биће оштампана у журналима или бесплатно изаслане сваком купцу билета. Онај који добије биће извешћен брзојавом о сутрадан вучења. — Згодитци се издају у месту где се купац налази без икаквих трошкова од његове стране.

Новац треба слати и то одма у српским банкиногама или маркама са 10 од сто жиро у препорученом писму и адресовати:

M-r Rotter, Directeur du „comptoir commercial“ (Constantinople) ЈЕДИНИ и ОДГОВОРНИ ДОЗВОЉЕНИ ДЕПОТ за цео Исток. 631,7—15

(Чувајте се билета које су Вам од других кућа приносене!)

749 2—15

2. Томбола светске изложбе.

Чисионата-Томбола Велики згодитак 200.000 дин. Лоде долази веће од 20.000 згодитака од 50.000 до 100 дин. за једну пеласуцу сигу од 10.000.000 дин. Определења за згодитака. — Вучење ће бити врло кратко време.

ЈЕДАН ЛОЗ КОШТА САМО 3 ДИН.

3. Филантропија бесплатног зајма

За чим жуде женске највише! између остали ових згодитака у сребру има једна Дивна краљевски накит са брилијантима и једна Сеерска порцуланска ваза који је поклоно француски министар лепих вештина. На 100.000 лозова 12.000 згодитака.

ЈЕДАН ЛОЗ КОШТА САМО 3 дин.

У року од непуних шест месеци испаћени су из моје радње згодит. мар 75000, 55000, 12000, за лозове који су од мене купљени

Пружи руку срећи која те тражи

Хамбуршка лутрија нуди у најсрећнијем случају највећи згодитак.

мар 500000 — дин 600000

а засебно:

1 прем.	м.	300000
1 згод.	„	200000
1	„	100000
1	„	75000
1	„	70000
1	„	65000
2	по	60000
1	„	55000
1	„	50000
1	„	40000
1	„	30000
8	„	15000
26	„	10000
56	„	5000
106	„	3000
203	„	2000
6	„	1500
606	„	1000
1060	„	500
29	„	300
60	„	200
60	„	150
30930	„	148
17039	„	по мар.

127, 100, 94, 67, 40, 20.

Главни су згодитци мар 500000, 300000, 100000 и т. д.

Хамбуршка лутрија која ево више од 148 година постоји, изиграла је већ и своју 295 игру од 7 вучења

Ова најзнатнија и најкорисија лутрија која је својом особитом солидношћу одликована, која је од високе варошке управе у Хамбургу одобрена, и целим државним имањем гарантована садржака **100000** лозова од којих **50200** — **дакле преко половине, а то значи да сваки други лоз** — морају добити.

Укупни капитал који се има извући и међ добитцим поделити износи.

М. 9,885,006 Д. 11,860.000

Преимућство ове новчане лутрије састоји се у особито добром уређењу да сви **50200** добитака, који су овде на страни означени, за неколко месеци и то у 7 класа сукцесивно сигуно се морају извући.

Ова лутрија је до сада дала довољно доказа, или боље рећи такве су прилике свакидашње, да човек улагајући незнатну суму новаца, себи ствара срећу и благостање

Главни згодитак прве класе износи мар 50000, у другој пење се на мар 65000, трећој на мар. 60000 четвртој ма 65000, петој 70000, шестој 75000, и седмој могућност марака 500000, или специјално марака 800000, 200000 100000 и т. д.

Умољавају се поштовани купци, да прибављају суму Улога, у препорученом писму а најбоље поштанском упутницом шаљу.

Цене лозова за прво вучење следеће су:

Цео оригинални лоз	динара	8·40
пола	„ „ „	4·20
четврт	„ „ „	2·10

Сваки играч добија поред оригиналног лоза још и план играња целе лутрије, на којега се могу видети две појединости те лутрије, а после сваког вучења добија сваки играч званични извештај о резултату вучења, у којем су јасно стављени бројеви који су добили, а осим тога код менеже води тачан регистер о свима број има лозова и њихових играча, те оваким начином ни један суделовач лутрије не може превидети случај да је његов лоз извучен. Планове играња и опширно објашњење о овој лутрији шаљем свакоме на захтев бесплатно.

Имајући у видукаквоћу лутријепа усљед тога и велики број играча са њом, које најбоље њена старост доказује, молим сваког који има вољу играти да се поруџбином и улогом што пре вучења најдаље до **30 октобра тек. год** пријави.

Поруџбине ваља слати

Моши Мевораху

Краљев. Срп. Дворски Мењач. новаца

БЕОГРАД.

745 2—5

Мали новац чини велико дјејство

У пола цене

ТРГОВИНА

код Руже Васина улица бр. 20

Добила је у великом избору **дамен-туха** вуненог.

Продаје

По 1 динар метар

712 5—15

У пола цене

У пола цене

У пола цене

СВАКИ ДРУГИ ЛОЗ МОРА ДОБИТИ

Нашој доброј и непрежаљеној мајци

ЈЕЛЕНИ — ДУДИ

супруги поч Јање спарк-добовића авадије

Даваћемо у Суботу 21 ов. м. тромесечни парастос у 9 сати пре подне у палилулској цркви.

Молимо пријатеље и сроднике да овом тужном помену присуствују

ОЖАЛОШЋЕНИ

кћери и синови

764,2—3

Нашој нигда незаборављеној.

ДИВНИ

Давићемо четрдесето-дневни спомен у петак 20 овог месеца $9^1/_2$ часова пре подне у саборној цркви.

Молимо сроднике и пријатеље да овом тужном спомену присуствују.

Ожалошћени:

Супруг: Х. Риста Наумовић, синови: Сима и Наум, кћи: Милица зет: Младен П. Стојчевић. 769,1—2

Власник и главни уредник Пера Тодоровић. Одговорни уредник С. Јаношевић. Штампарија „код Просвете“ Позор. трг бр.

БРОЈ 301. ПЕТАК 20 ОКТОБРА 1889. ГОДИНА II

ИЗЛАЗИ СВАКИ ДАН

БРОЈ 10. П. Д.

МАЛЕ НОВИНЕ

ДНЕВНИ ЛИСТ ЗА СВАКОГА

Писма и рукописи шаљу се Власнику „Малих Новина“ Топличин венац бр. 17., на горњем спрату.

Претплата се прима код свију пошта у Србији

ЦЕНА ЗА СТРАНЕ ЗЕМЉЕ

За годину	30 динара
За по године	15 динара
За 3 месеца	9 динара

Претплата из унутр. полаже се само код пошта

За Београд нема претплате — Лист се продаје на број

ЦЕНЕ ОГЛАСИМА

На првој страни од петит. реда 20. пр. дин.
а на четвртој од петит реда 10 пр. дин.

ПРИПОСЛАНО стаје 50 пр. д. од петит реда.

LE PETIT JOURNAL

KLEINE ZEITUNG

Оглас јевтино, по потреби и са сликама.

За свако оглашење плаћа се држ. таксе 20 пр. д.

ВЕЋИ ОГЛАСИ ПО ПОГОДБИ

ДУЋАН са рафовима, у мојој кући у кнез Михајловој улици, издајем под кирију од идућег Митровдана.

М. Спасојевић
адвокат

762,2—3

АДРЕСА
СКУПШТИНСКЕ МАЊИНЕ

Господо Краљевски Намесници,

Са одушевљењем и великом радошћу, Народни Преставници сазвани у овај ванредни сазив скупштински прихватајући се позива који им је намењен народним поверењем, изјављују своје задовољство, што им је пало у део, да у име народа овим првим актом по новом Уставу одговоре на Беседу којом сте Ви, у име Његовог Величанства Краља Александра I, отворили скупштинске седнице.

У реду врло важних промена извршених у нашој Отаџбини у току једне године, заузима прво место нови Устав. Српски народ дочекао је тај Устав с великом радошћу као ново јемство за већу безбедност личних и имовних права српских грађана, као нову основу за правилнији развитак уставног живота у Српској Краљевини. Констатујући то Народно Представништво мора изјавити, да се са применом новог Устава не иде у свему оним путем, који води остварењу његових начела.

Мирна промена на престолу примљена је у земљи као почетак напредније уставне и парламентарне владавине у Србији. А ступање Његовог Величанства Краља Александра I на престо Српског Краљевства, поздравио је српски народ љубављу и одањношћу према младоме Краљу.

Народ српски дочекао је са неизмерном радошћу и одушевљењем свечани тренутак Миропомазања свога Краља у старој задужбини славних Немањића — Жичи. Он у томе светоме чину види ново знамење за остварење српске мисли. И Народно Представништво одушевљено тим осећајима и надама, даје и овом приликом свечано уверење, да ће увек стално и непоколебљиво стајати уз престо Обреновића као историјску тековину и народни стожер.

Народном Представништву особито је мило што су узвишени суверени и поглавари европских држава у свечаној прилици Миропомазања изразили Његовом Величанству Краљу Александру своје симпатичне поздраве. Оно им за то изјављује захвалност српског народа. А нарочите осећаје захвалности гаји српски народ према Његовом Величанству Цару Руском Александру III, који је и овом приликом дао доказа свога великог благоволења српском народу и његовом љубљеном Краљу, пославши на ову светковину свога заступника. У исто доба Народно Представништво жели да се односаји искреног пријатељства и братске љубави трајно држе између руског и српског народа.

Господо Краљевски намесници,

Признајући тешке финанцијске прилике у којима сте земљу затекли, Народно Представништво налази да влада до сада није предузела довољне мере за поправку државних финанција, и она троши по буџету, који је у дефициту, у место да је предузела штедњу према великим теретима које народ сноси.

Народно Представништво радује се што је монопол дувана узет из руку страната, али мора да изјави, да том променом нису задовољени финанцијски интереси колико се могло урадити. Промена у управи монопола и великопродаји дувана није задовољила ни интересе државне ни произвођача. Народно Представништво уверено је да треба укинути монопол дувана на тај начин, да се заштите и државни финанцијски интереси и да се производња дувача унапреди.

Народном Представништву особито је пријатно што је експлоатација државних железница пренета на државу и мило ће му бити, ако се при решавању о томе преносу увери, да је тај уговор закључен у корист народа и да неће бити узрок новим теретима.

Господо Краљевски Намесници.

Повраћај поремећеног реда у Цркви и обновљење канонске хијерархије народ је примио са достојном хвалом; а Народно Представништво проучиће пажљиво оне законске предлоге, који му се поднесу у намери да се односи цркве и државе доведу у склад према канонским и уставним одредбама.

Народно представништво предусретало је свагда са највећом готовошћу предлоге за боље уређење наше војске. Оно ће и сада поклонити озбиљну пажњу предлогу који ће му влада поднети, и биће му особито пријатно ако нађе да је, поред сталног кадра, народна војска као стара српска установа у томе предлогу заступљена као што изискују интереси земље, а у исто време да се задовоље и обзири штедње.

Господо Краљевски Намесници,

За извршење промена по новом Уставу и разним гранама законодавства Народно Представништво изјављује своју готовост да се путем закона уставне одредбе изведу правилно. Државном буџету Народно представништво обратиће сву пажњу те да државни расходи не премашују приходе и да се не стварају нови терети и дугови. У исто време оно очекује да се пронађу проузроковачи жалосног финанцијског стања.

Знајући да је правда основа свакој држави, Народно Представништво радо ће прихватити законске предлоге да се народу обезбеди правда. Оно ће обратити нарочиту пажњу на предлог којим се од полиције а у неколико и општинских судова одузме истражна и судска власт и пренеси на судове. Исто тако оно ће најозбиљније проучити тај предлог о општинском закону ће постарати се, да општинска управа буде прави представник интереса своје општине, да буде простија и јевтинија и да се општине разгрупишу.

Господо Краљевски Намесници,

Народно представништво уверено је, да је Србији потребан мир за уна[illegible]ређење њеног економног стања и за остварање одредаба новог Устава. Народно представништво радосно је примило уверење, да су односаји Србије исправни и пријатељски са свима силама, и да оно има да забележи и тековине нових пријатељских односаја. Ту Народно Представништво у исто време сматра за најсветију дужност, да овде даде израза својој најжарљој жељи и неодољивој потреби српског народа, да се ти односаји одржавају и развијају једино у правцу и духу традиционалне политике српског народа, како би се тиме задовољили праведни осећаји части и поноса, и историјска права српскога народа.

Поред потребе јаче сигурности личне и имовине, Народно Представништво налази, да се мора најозбиљнија пажња обратити унапређењу земљорадње, трговине и заната, како би се тиме олакшали народу терети, који га сада притискују. Нарочито при склапању нових уговора са страним државама треба заштити занате од туђинске навале. Ради праведније поделе државних терета, треба земљу тачније премерити и класифицирати, а ради веће имовине сигурности закон о чувању пољског имања бољим заменити.

Господо Краљевски Намесници,

Са оваким мислима и тврдом вером у светлу будућност српског народа, Народно Представништво приступа своме раду у жељи да тај рад буде користан за народ и Отаџбину.

У то име кличемо:

Живело Његово Величанство Краљ Александар I!

Живели Краљевски Намесници!

Живео Народ Српски!

Т. П. Туцаковић, Ј. Ђ. Авакумовић, М. Лешјанин, Ст. Д. Рибарац, Сима Несторовић, Аврам Бељић, Вел. Кундовић, Генчић, Добросав Петковић, Петар Николић, Н. Петровић, Влајко Арсенијевић, Димитрије А. Машић П. Срећковић, М. Влаић.

БЕОГРАДСКЕ ВЕСТИ

Притворен. Г. Илију Аврамовић бив. среског начелника у Свилајнцу, иследна комисија ставила је у притвор.

*

Разбојништво у престоници. У среду у в е ч е, око 10 сахати извршено је разбојништво над Стеваном Николићем, механџијом на Бит-Пазару (дорћол). Тројица непознатих зликоваца ушли су у кавану Стеванову и запитали га, има ли да промени банку. Стеван им је одговорио да има, али не код себе већ код куће, која је преко пута од каване. Стеван узме банку и пође кући а за њим унути се и један од зликоваца. Кад је Стеван ушао у собу, отвори касу да изброји десет динара у сребру, а онај зликовац извади револвер, упре га у Стевана и под претњом да ће га убити тражи пара. Стеван није смео викати У то доба и она два друга зликоваца, узму од Стевана кључеве, отворе касу и сав новац — на 600 дуката — покупе. Кад су зликовци узели новац узму Стевана за руке, изведу га на Калимегдан, где један од зликоваца опали из револвера и рани Стевана у руку. Зликовци се после тога разбегну куд који. Како рањени Стеван прича, за једнога зликовца по говору би рекао да је рекалија.

Резултат истраге, коју је власт предузела, саопштићемо нашим читатељима.

*

Положио испит. Г. Тихомир Марковић — Шапчанин, овд. трговац, положио је адвокатски испит

*

Народна Скупштина. Данас у 9 часова пре подне биће скупштинска седница.

*

Полаже испит. Данас у 2½ сахата после подне полагаће адвокатски испит чувени бив. управитељ вар. Београда, преподобни Главоріје. Чујемо да ће му испитна комисија, између осталога, дати питање: на ком се законском основу могу уредници хапсити за политички иступ и за оне ствари, које су штампане Како ће Главоріје решити овај проблем, видећемо.

*

Збор. Пошто је управа вар. Београда потврдила правила „друштва Светозара Марковића“ то ће оснивачи друштва држати у недељу 22 т. м. у 3 часа по подне *јавни збор на Булевару.* На овоме ће збору говорити Марко Николић „о радикалном покрету у Србији“ а после ће се приступити уписивању у чланство.

*

За прикупљање добровољних [illegible] лога, раздавање помоћ[illegible] склоните дрогог[illegible] је се из Пр[illegible]

славају састављен је одбор у Прокупљу из ових лица:

Председник одбора: Петар Божовић начелник окружни; потпредседник Аксентије Јовановић пешадијски мајор; деловођа Коста Ђурђевић секретар начелства; благајник Сибин Максимовић трговац: магационар Тодор Стоиљковић трговац; чланови: Илија Р. Михаиловић свешт. Јован Богдановић пенз. Јаков Јанковић пенз. Мита Велић предс. општ., Стојан Данчевић трг., Ђорђе Брзаковић апотекар, Радоје Југовић, Јован Шаравац и Петар Станковић трг.

*

Обраћамо пажњу на оглас у данашњем броју о *„резеди помади“*. Ова помада најбоље је средство за обдржавање и растење косе и за то је фабрикант добио искључиво право за продукат и продају од цара аустријског. Кад се она редовно употребљава, онда и на ћелавим местима главе, коса почиње да расте и спречава опадање. Најбоље је пак својство ове помаде, да косу прави коврчасту и спречава седоћу до дубоке старости.

Обичаји у српској војсци

(наставак)

1. ПСОВКА *)

Слушао сам многе псовке, али гадније и страшније нисам нигде чуо као у војсци. Тамо сам чуо такву псовку, какву ни снио нисам.

Официри и нижи чинови надмећу се у томе: ко ће што смешније и гадније опсовати.

Зар су: витешки „вождˮ Карађорђе, Милош, Синђелић, Хајдук-Вељко и остале војводе одржавали дисциплину међу нашим прецима псовком. Не, они су је одржавали чврстином свога карактера. Не каже наш народ узалуд: *лепа реч и гвоздена врата отвара*.

Сад већ није тако.

Кад војник дође у војску, изнесу заставу и закуну га. Заклетва се почиње: *Заклињем се свемогућим Богом...“* А зашто ли се заклињу свемогућем Богом, кад им првога дана старешине псују Бога.

У војсци се ни најмање не обраћа пажња, да војник поштује оно, у шта се заклиње, него му претпостављени дају пример да светињу понижава, коју војник треба да обожава; којој треба да се клања и за коју је позват и крв своју да пролије.

Зар је мало пута наша војска запливала у крв са душманима нашим: *„за крст часни и слободу златну“*.

Псовку у нашој војсци, ама баш нико не забрањује, већ сваки гледа, да је што више распростре.

По другим државама псовка се строго забрањује а највише псовка светиње.

Код Руса и Црногораца не сме нико ништа опсовати војнику, па макар заслужио и куршум у чело. Ако би ко и опсовао, увређени војници могли су га на бајонете разнети; а таквог псовача не би војена власт ни трпела у војсци, већ би га одмах и отпустила.

Псовка је к нама прешла од пганих Мађара и доста је се укоренила. Кроз неколико десетина година постаће: *народни порок*, јер се врло нагло шири из војске. Сви младићи, који прођу кроз војску, поред војене обуке науче и псовку, коју однесу кући, да је и тамо рашире.

Они чују од претпостављених како псују, па се после и сами упражњавају, да не би изостали од њих.

На питање: Зашто тако грозно псују? — Одговарају: „Кад господа псују, што не би и ми — сиротиња — псовали.

Може се правило поставити овако: *они, који не псују чине изузетак, а они који ју псују чине правило.*

„Бесвестан човек изговарајући псовку, поред увреде Бога и себе страшно омаловажава. Псовка је у нашој безобразна, у збиљи безбожна, пред старијима понижавајућа, по здравом разуму и појму најобичније учтивости не дозвољена, а по закону божијем и земаљском кажњива. Колико се ту штети углед и достојанство човека; њу може само неваспитан и несавестан човек подражавати“.*)

(Наставиће се)

*) Псовка је израђена по чланку тог имена, који је штампан у „Цок. Гласнику„ од ове године.

*) „Црква. Гласник' од ове год.

Сем: Бога и Богородице псују: божију куварицу, божији чивилук, божију варљачу: селу гологлаву кад се обуче на Ускрс, ћаћу, на ту итд.

ИЗ БАЛКАНИЈЕ

— 15. о. м. бијаше у Атини венчање грчкога престолонаследника *Константина* са пруском принцезом *Софијом*, ћерком царице Фридрик Вереница приспела је већ у петак са својом мајком и сестрама у Грчку дочим се је цар Фиљем искрцао у суботу на класично тло лепе Хеладе. Та свадба била је у правом смислу славље европских владалаца, јер се је ретко када у којој престоници сличном приликом сабрало толико сјајних заступника европских владалачких кућа. — Како јављају жицом из Коринта, дочекао је тамо краљевић Константин своју вереницу и пуницу те му је народ одушевљено кликао, кад је при састанку загрлио и пољубио своју вереницу. У Атину приспеле су велике путнице у пратњи краљевићевој у петак у 4 сата после подне. Атинеки начелник поздравио је царицу Фридрик и принцезу Софију најпрво грчкум, а онда француским говором. Грчка престоница је сва у свечаном руху. На многим зградама виде се међу накитом грбови са спојним иницијалима К. и С. Кад су се високи за грчким краљем и краљицом показали гости са балкону краљевске палате, поздравио их је народ великим одушевљењем и живим клицањем.

Немачко бродовље стигло је у суботу по подне после 2 сата у *Пиреј*. Грчки краљ и краљица дођоше посебним влаком из Атине те се, праћени принцом *Валесом* и краљевићем *Константином*“ упутише парабродићем к бродовљу. Поздрав био је управо срдачан; све бродовље у луци поздрављало је пуцњавом из топова. На обали први је поздравио цара министар-председник *Трикупис*, за тим начелник атински и немачка колонија. После тога повезоше се Величанства посебним влаком у Атину, камо приспеше у ½5 сахати.

Овде је био дочек величанствен. Тисуће народа клицаху, војска изказиваше почаст а музика свираше немачку химну. Грчки краљ водио је царицу. Цар *Виљем* краљицу *Олгу*. Царски супрузи пружише начелнику руку а краљ Ђорђе захвали се на дочеку у име царских гостију С колодвора возиле су кочије високе госте у краљевски двор. У првим четворопрежним дворским кочијама принц Хенрик пруски и Валдемар дански, у трећим принц Валес са својим синовима и царевић наследник руски Приспевши у двор, величанства изађоше на балкон, с кога је следио поздрав и отпоздрав.

Посебни опуномоћеник цара и краља *Фрање Јосифа*, барон *Козјек* примљен је у нар очитој аудијенцији од краља *Ђорђе*. Барон *Козјек* предао је је уз честитку и својеручно писмо царево краљу. При примању био је присутан сав двор и министри.

Венчање грчког престолонаследника. — „Балканска Коресподенција.“ доноси чланак приликом венчања грчког престолонаследника, који у преводу овако гласи:

„Домаћа радост, у краљевско-грчком дому, приликом венчања престолонаследника грчког из Хоенцолер ске династије, засновала је још јаче везе између та два двора и створила је на балканском полуострву право срдачно задовољство. Између Грчке и осталих балканских народа, постоје заједнички интереси, а они ће извесно ојачати баш сада ступањем у брачну везу са моћном немачком породицом и надати се отуда повољних успесима. У тој тежњи и искреним симпатијама наспрам обеју владалачких породица, Намесништво наше одслало је свога нарочитог изасланика у Атину г. ђенерала Богићевића да изјави срдачне честитке а у исто време на дан венчања послао је г. Ристић, први регенат честитку брзојавом оцу младожењином краљу Ђорђу и брату невесте цару Вилхелму. На ове честитке стигли су одговори који гласе:

Добре жеље, изражене приликом венчања моје сестре, јако су ме дирнуле, и ја вас молим, да изјавите Намесништву моју благодарност.

Вилхелм.

Молимо Вас примите најискреније благодарност на вашим жељама и честиткама.

Ђорђе

ИЗ БЕЛА СВЕТА

— **Ђачки нереди.** На универзитету у Бечу настали су нереди међу ђацима. Повод овим нередима дала су нека немачка ђачка друштва, која

ПОДЛИСТАК

СИЛАЗАК С ПРЕСТОЛА

РОМАН ИЗ ЖИВОТА БАЛКАНСКИХ НАРОДА

У 90 ГЛАВА — С ПОГОВОРОМ

(Писац задржава сва права)

(60.)

После ове енергичне придике госпа напући уста и срдито, али грациозно окрете мало главу на страну, заузимајући положај, као оно Наполеон на бојном пољу, кад пусти у борбу своју оклопничку коњицу, па, с пуно дрске уверности у победу, гледа какво ће дејство тај напад произвести на непријатеља. Она није гледала у свога мужа, али је очекивала да се он почне извињавати како је заборавио, како је доцне добио, или тако што.

Али место извињења, у заплемељој дворани одјекну загушљив глас Растислављев.

— Софија, ја те питам од кога си чула све то?

Ове речи биле су изговорене тако, да се госпа чисто трже. Она на један пут изгуби цело своје војничко држање и заборави целу своју измајсторисану срџбу, журно се окрете мужу и зачуђено, чисто преплашено рече:

— Боже, Јоле, шта ти је! На чула сам од госпа Цанке. Је л ти кажем да је жена била јутрос код мене. А госпа Цанки је то казала Стана Цинцар-Станковића, која је опет род са Степановићевом; а Степановићева Лепша знаш с киме је у вези...,.

Госпа се обазре, спусти глас и настави.

— Овде смо сви своји, пред зетом немам шта крити — ето прича сама Лепша да је све то чула од кнеза Мутимира. Он јој, вели, писао писмо и питао је шта мисли она за тебе, а она му, вели, одговорила да ће најбоље учинити ако тебе узме. Ето то ти је.

Рака је слушао овај разговор с отвореним устима.

Растислав запуши уши шакама, погрби се мало и климајући главом и љуљајући се целим телом пође по соби.

— И..и..и..и..! Ово је да човек из памети изађе, рече он, Цанки казала Стана, Стани казала Цанка, ова овој, она оној и нигде краја ни сл ав озбиљно.

конца тим сплеткама и абровима. И све се то нанизало од синоћ; још нема ни 24 часа; на телеграф не би брже пронео какву вест.

— Дакле ипак има нешто? — упита Рака радознало.

— Та да, за то сам те баш и позвао амо — рече Растислав.

— Е, па ето видиш! — чисто одахну госпођа. — Па шта се онда толико срдиш! Видиш где је истина! Опет ја имам право.

— Е ти имаш право! рече Растислав мало прекорно. — Како да се не срдим. Писмо ми је било у џепу, па ми паде на ум да га није дирао што момак. А после, криво ми је што си узела изједначивати себе са Цанком, а мене с њеним мужем. Не дао нам бог ни ти да си Цанка, ни ја њен муж.

— Их, на шта ово изађе! Да сам знала не би ни помишљала — рече госпођа. Хтела сам просто да се мало нашалим. Ти знаш да се ја никад не плетем у твоје политичке и службене ствари. Мало слушам и кад ми ти сам што причаш, а камо ли да ти ја још ту истражујем....

— Па баш за то што то знам, за то ми је и криво. Потегла сад чак амо у министарство! Кад си ти то још радила? — рече Расти

се крсте лепим именима „Олимпија“, „Германије и т. д. Она су затражила и од намесништва добила дозволу да могу носити познате ђачке капице, уске беле пантаоне и високе чизме. Ђаци су се у томе питању униформисања поделили на два табора, те је међу ђацима универзитетским настала права свађа, која је довела и то батина.

— **Верешчагин**, чувени руски сликар, стигао је у Беч.

— **Уморио родитеље**. У једном винограду у околини Сегедина 7 о. м. у вече убио је из пушке неки Иван Пас'свога оца и мајеху Марију Фаркаш. Злочинцу је 35 година, био је мангуп који је зло живео са својим родитељима. У вече је навалио у кућу, првим метком оборио је мајеху. За тим је пуцао два пута на оца и једним метком опасно га ранио, хтео је после самога себе убити али су међу тим на глас пушке суседи ухватили га и предали га власти.

ПРИПОСЛАНО*)

ЗА СТВАРИ ПОД ОВОМ РУБРИКОМ УРЕДНИШТВО НИ ОДГОВАРА

Морал г. Бадера, директора дуванске фабрике.

Није наш обичај да на по пута застанемо, па једино са тога разлога нећемо ни да се задовољимо са оним, што смо о овом славном страницу до сада рекли, но ће мо да се потрудимо да по свему ономе, што смо о њему *аутентично* дознали, испитамо сву његову вредност.

Протектори његови, када су га за то важно место наменули, извесно су и на ту околност рачунали: Незнатна и са свим непозната, личност, — ко ће на њега нападати, поставимо њега на то место; па ће мо преко њега и помоћу његове неспособности најлакше моћи извршивати оно, што оћемо и што нам у рачун иде. —

И јесте тако, подеснијег човека за такову цељ међу *Србима* нису ни могли наћи. Шваба се на против даје — за шта га год оћеш — употребити. Само га ваља добро платити.

А оваке је, богами, добра плата и повећи приход врло нуждан био. Човек са повише чељади, дошао 1881 године као *културт трегер* у Србију — извесно не да је усрећи, но да је *експлоатише* као и сви остали — не нашав у потпуном смислу оно што је тражио — ваљда због недовољне способности у својој струци — морао се примити за окружног инжињера. За сваког нашег Србина положај окружног инжињера био би врло угледан, али за једног аустриско-мађарског културтрегера овај је положај био таман такав, да га је довео до презадужености. — У таквом се стању налазио г. Бадер као шабачки окружни инжињер у месецу марту ове год. када је један његов присни пријатељ постао поново министар. Био би „звекан“ кад се овом приликом не би користио. Удара ти он у „рекламе“ на све стране. Од овуд пашеног, одонуд „присни пријатељ, из потаје други неки „културтрегери“ — ваља знати да има и Срба „културтрегера“ — тек, он доживе да га позову и на место злогласног „Чапа“ поставе за директора фабрике дуванске са *инжињерском* и *директорском* платом и *додатком*.

Да ли је и колико је за овај чисто трговачке природе посао стручан, на то се, дао Бог, у Србији ни једна влада не обзире, па по несрећи у овом случају ни ова садања. Главно је до је лице, које ма који угледнији положај у државној служби заузима — **власничка креатура**; Повуци — потегни, мало пашеног, мало „присни пријатељ“, мало и једни и други „културтрегери“, па кад нам се већ ваља „Чапа“ куртализати, узмимо опет незналицу, узмимо опет *„швабу“*, — не место Чапа поставио *Балерп* — овејаног Србина(?)

(свршиће се)

ТЕЛЕГРАМИ

„Малих Новина“

19,

Париз 18 окт. — Листови оповргавају гласове о новом скором зајму.

Атина. 18 — Царевић добио је отпуст да продужи пребивање у Грчку. — По свршетку светковина садашњих. Крићани предаће преставницима великих сила један мемориал описом варварских дела од стране турске. При свршетку истога биће предложно да де острв споји са Грчком.

Беч. 18 — Синоћ стигао је овде кнез Фердинанд-Кобург, отишао је у Капуцинску цркву и остао је по сата молећи се пред ковчегом покојног наследника Рудолфа

Цариград 18 — Пожар у Скадру поништио је 300 кућа, хиљаду душа остаоше без крова — срећом није било жртава Султан је послао богату помоћ невољницима.

Моју дрогерију коју водим под мојим именом

Бошко Николић

ПРЕЋЕ

ДР. ЈОВ. ЂУРИЋА И МАРКОВИЋА

ртира сам сем других, хемиских и фармацајтских прапарата, и са разним од најбољих и најчувенијих кућа нецијалитетима из Енглеске, Француске, Немаче и е-Ау трије и т. д.

Харрешторер Мадам Ален, вода за косу која нечувено дејствује на косне нерве.

Разне боје за косу. Моловог Франсброндвајна, Магерова рибија зејтина, фине ваниле, чоколаде, разни француских и енглеских мириса и других разних лековитих специјалитета.

Фина рума, ликера, к њака, малаге, фина дезерт вина, минерална вода са свију извора, фина барабанц зејтина за јел ; а нарочито уп зорујем госпоће и госпођице на чувене помаде које чисте флеке са лица и то су следеће:

Венус пом да од Др. Ј вана Ђурића апот. Помада од Др. Ф Шамса уз коју иде сапун и вода и крем,

Крем симон и прашак симон.

Леманову помаду.

Све поменуте ствари по умереним ценама продајем, а на више с извесним рабатом.

747 1—6 БОШКО НИКОЛИЋ дрогериста.

У радиничкој школи Београдског женског друштва потребна је учитељица за кројење и шивење рубља, бели вез и вез са златом.

Од кандидатке захтева се:

1) стручна теорестична спрема са цртањем кројева и објашњавањем свега, што иде у ову врсту рада.

2) практичка извежбаност у раду. Шивења руком и на машини Велер Вилсон, Сингеровог и Вертхајмовог система.

Плата је 96 динара месечно.

Ко ово место жели нека се писменом молбом обрати управи женског Друштва до краја овог месеца.

Уз молбу нека кандидатка приложи своја сведочанства где је шта учила. као и ако је учитељовала.

За остало известиће се од управе.

Београд
17 Октомбра 1889

УПРАВА
Женског Друштва

Једна магаза употребљива и за канцеларију у кући Н. М. Карастојановића издаје се под кирију.-

За цену упитати у трговини канцеларијск г материјала.

Јована Миловановића
768,1—3

ЈЕДАН стан са две собе у II, спрату преко од позоришта издаје се под кирију од првог новембра.

Јевта М. Павловић
772 1—6

Кућа засебна

Са три собе, и осталим удобностима, издаје се под кирију од 1 Новембра т. год. улица космајска бр. 48 или т плачин венац бр. 33
773,1—3

ЈЕДНА женска, која ради врло лепо бело рубље, вез и монограме тражи посла умереном ценом упитати у Хилендарској улици Бр. 15.

— Кажем ти, хтела сам се само мало нашалити. Истина јутрос ми је било криво, што да ствар, која се тиче моје куће, зна чак туђа жена а да је не знам ја. Али за то, ни за сто година, ја ти не бих амо сврати ла. Дошла сам за сасвим друго нешто, а ово ми тек случајно узгред паде на ум.

— На за што си дошла? упита Растаслав

— Кажем ти, отишао си јутрос рано, нисам те ни видела. А тата нам поручио да сиђемо данас код њега. Ево ја сам сад пошла доле; узгред сам свратила да и теби кажем да дођеш; доле ћемо и ручати.

— Је ли то све? — упита Растислав.

Госпа се промешкољи — па јес.. а и друго има... Браца довече иде у Беч лађом... Па да видимо...

Госпођа устаде и узе намештати капут своме мужу, извлачећи ивицу да боље стоји, а уз то продужи полако:

— Ово је сад прилика да пошљемо по браци у Беч и оне моје бриљантске ствари да се оправе.. А? што да ми онако лежи за бадава. Толике су паре дате, а не носим... лежи... је ли Па макар да се испрати! А браца би све то лако могао свршити! А?... коме би другом и смели поверити.... а ?...

— Добро, добро, то је дакле главно; сад разумем — рече Растислав с лаким осмејком.

— Па да, да спремим... А и кад би и други пут? Сад је најбоља прилика.

— Добро, добро, спреми рече одобровољен Растислав.

— Знала сам ја да ми ти нећеш ништа одбити. Ето, опет је добро што сам свратила — рече госпођа весело!..

— Али да ја вама што не сметам, да нисте били у каквом послу? — упита она на један пут.

Таман Растислав науми да јој рекне: Па готово ти би могла ићи, Рака га претече: — Па нисмо, разговарали смо се о овом нашем ојађенику — рече Рака.

— О коме ојађенику — упита госпођа радознало.

— Та о овом вајном кнезу; прокарта где год шта имаде рече Рака зловољно.

— Па нека прокарта! Док траје нек лаје; а кад немадне више ништа у торби, неће више ништа ни прокартати — примети Растислав немарно.

Кад Рака отпоче ово говор о кнезу, госпођа га слушала пажљиво. Кад реч прихвати Растислав, она се окрете њему, па је и њега с интересом слушала. Сад опет узе реч Рака.

— Шта су само прошле ноћи радили. Онога мајмуна ваљало би просто убити. Помисли шта су чинили! Узели мајмуна обукли, му официрске хаљине, нарочито за њега начињене, па га посадили са собом за сто, да изненаде и преваре некога од друштва који се био задоцнио. После су дали мајмуну пушку и учили га, да се екзерцира. Пушка је била пуна.

— И ју! — рече госпођа.

— Пушка била пуна — продужи Рака —, а мајмун као мајмун, игра се, потезао, дрмао док се пушка на један пут окине.

— И ју, ју — рече госпођа и понесе обадве руке ушима.

— Ађутант Светозар у мало није погинуо прозујао му куршум поред самих ушију и одбио од пећи оволико парче.

Рака показа руком колико је парче од пећи одбијено. Госпођа изрази свој страх са неколико „ју“, све по једну ноту више, а за чуђен поглед бацала је час на говорника, час на свог мужа, као да је хтела рећи: „па шта ми слите ви ту?“.

(Наставиће се)

НАЈВЕЋА ПОСТОЈЕЋА ЗГОДИТАК: 600.000 ДИН.

ДОБИТИ 19. Новембра (1. Децембра) ПОД НАЈКОРИСНИЈОМ И НАЈВОЉОМ ЦЕНОМ ОД СВИХ ДРУГИХ ПОСТОЈЕЋИХ ЛУТРИЈА

ВЕЛИКА ОТОМАНСКА ЛУТРИЈА

3	згод. по	600.000	д. 1,800.000
3	„ „	300.000	„ 900.000
3	„ „	60.000	„ 180.000
3	„ „	25.000	„ 75.000
6	„ „	20.000	„ 125.000
6	„ „	10.000	„ 60.000
18	„ „	6.000	„ 108.000
18	„ „	3.000	„ 108.000
36	„ „	2.000	„ 36.000
36	„ „	1.250	„ 45.000
168	„ „	1.000	„ 168.000
3000	„ „	400	„ 1,200.000
3300	згодитака		„ 4,800.000

ЦЕНЕ ЛОЗОВА

по лоза за једно вучење само 3 д.
1 цео лоз „ „ „ 5 „
7 лозова „ „ „ 34 „
25 „ „ „ „ 118 „

Најкорисније комбинације

по лоза за 6 вучења само 15 дин.
1 цео лоз 6 „ „ 26 „
4 цела лоза 6 „ „ 100 „

Један једини случај и то за кратко време

ЛУТРИЈЕ ФРАНЦУСКЕ ВЛАДЕ

гарантоване од ФРАНЦУСКЕ ВЛАДЕ

1. Добротворна лутрија

у корист рањеника Бугарске итд.

Вучење је 3 Дец. и 3 Фебруар.

Сваки лоз игра у сва два вучења

Чиста добит 500.000 д.

1	згодитак	200.000	дин.
1	„	100.000	„
2	„ по	10.000	„
4	„ „	2.000	„
8	„ „	1.000	„
20	„ „	500	„
140	„ „	100	„
400	„ „	500	„

ЛОЗ КОШТА 4 дин.

ПОХИТАЈТЕ ДА КУПИТЕ ВИШЕ ЛОЗОВ на сваких купљених 10 лозова дајемо једанајести бесплатан

Општи услови. Листе вучења биће објављена у журналима или бесплатно изаслане сваком купцу билета. Онај који добије биће извешћен брзојавом сутрадан вучења. — Згодитци се издају у месту где се купац налази без икаквих трошкова од његове стране.

Новац треба слати и то одма у српским банкнотама или маркама са 10 од сто више у препорученом писму и адресовати:

M-r Rotter, Directeur du „comptoir commercial“ (Constantinople) ЈЕДИНИ и ОДГОВОРНИ ДОЗВОЉЕНИ ДЕПОТ за цео Исток. 631,7—15

(Чувајте се билета које су Вам од других кућа пренесене!) 749 3—15

---

2. Томбола светске изложбе.

Чувајте Томбола! Велики згодитак 200.000 дин. Новце доћиће више од 20.000 згодитака од 50.000 по 100 дин. за једну невероватну суму од 10,000.000 дин. Определили за згодитака. — Вучење ће бити кроз кратко време.

ЈЕДАН ЛОЗ КОШТА САМО 3 ДИН.

3. Филантропија бесплатног зајма

За чим жуде женске најпре! комаду остали велики згодитака у сребру има једна Диван краљевски накит са брилијантима и једна Севрска порцуланка ваза коју је поклонио француски министар лепих вештина. На 100.000 лозова 12.000 згодитака.

ЈЕДАН ЛОЗ КОШТА САМО 3 ДИН.

Стотине хиљада људи признају за лепоту своје косе

ЈЕДИНСТВЕНО СРЕДСТВО

ЗА РАСТЕЊЕ КОСЕ

НЕМА НИШТА БОЉЕ ЗА ОДРЖАЊЕ И РАСТЕЊЕ КОСЕ

него у целом свету позната и призната и од Аутора бадлежних испитана, као и од Његовог Величанства Цара аустриског Фрање Јосифа I. подарена

привилегијом за искључиву продају у целој Аустро-угарској патентом подареним од 18 Новембра 1855

Бр. 15810 1892

РЕЗЕДИНА ПОМАДА

кад се редовно употребљује ма и на најћелавијем месту главе, коса порасте; седе и риђе косе добију угаситу боју и чисти од перути, а што је најглавније одржава косу густу и спречава опадање. Тако исто одржава лепу и природну боју и неда маха седењу. У опште употребљава се и за украс косе.

Уз свако ћупче има и метода употребе на свима језицима и кошта 4 динара ћупче.

Главно је стовариште на велико и на мало код

КАРЛА ПОЛТА

Парфимера и имаоца привилегије у Бечу VIII Јозефитска улица Бр. 32. где треба слати сва питања и поручбине и то за готов новац или у паточ.

За Србију је главно и једно стовариште код

г. Јована Дилбера апотекара

696 2—20

Женских најновијих јесењих и зимских **жакета, мантлета, реген-и радмантлова, шешира, муфова**, све за одрасле и децу, као и све прибори и накате за женске хаљине, и маде сад добијених по јефтиној цени.

У трговини женско кројач.

РОЗА ШТЕРН.

Кнеза Михајлова ул. бр. 9

Израђујем хаљине по мери. 651,5—25

---

2 КВАРТИРА елегантна на I и II спрату са свима удобностима. 1. **Дућан** са лепим ауза гом, 3 с без за сапца улица Краља Милана Бр.1, 2. **Дућана** са лепим аузлогом **I Квартир** засебан са балканом на 1 спрату са 6 соба и остале удобности **2 Квартира** засебна у Партеру, од 1 Новембра издаје се под кирију улица цариградска Бр. 10.

Риста Миленковић.

750 2—4

Стара бела и црна вина

Са особито добром аромом и вкусом за пиће, зрело и за флаше — Продаје се на аков и више.

У кући стари телеграф на горњем спрату. 716,6—10

Нашој доброј и непрежаљеној мајци

ЈЕЛЕНИ — ДУДИ

супругви поч Јање спиредоновића аваџиле

Даваћемо у Суботу 21 ов. м. тромесечни парастос у 9 сати пре подне у палилулској цркви.

Молимо пријатеље и сроднике да овом тужном помену присуствују.

ОЖАЛОШЋЕНИ

кћери и синови

764,3—3

Нашој нигда незаборављеној.

ДИВНИ

Давићемо четрдесето-дневни спомен у петак 20 овог месеца 9½ часова пре подне у саборној цркви.

Молимо сроднике и пријатеље да овом тужном спомену присуствују.

Ожалошћени:

Супруг: Х. Риста Наумовић, синови: Сима и Наум, кћи: Милица зет: Младен П. Стојчевић. 769,2—2

Власник и главни уредник Пера Тодоровић. Одговорни уредник С. Јаношевић. Штампарија „код Просвете“ Позор. трг бр 2.

БРОЈ 302. СУБОТА 22 ОКТОБРА 1889. ГОДИНА II

ИЗЛАЗИ СВАКИ ДАН

БРОЈ 10. П. Ц.

ЦЕНА ЗА СТРАНЕ ЗЕМЉЕ

За годину . . . . . 30 динара
За по године . . . . . 15 динара
За 3 месеца . . . . . 8 динара

LE PETIT JOURNAL

МАЛЕ НОВИНЕ

ДНЕВНИ ЛИСТ ЗА СВАКОГА

Претплата из унутр. полаже се само код пошта

За Београд нема претплате — Лист се продаје на број

Писма и рукописи шаљу се Власнику „Малих Новина" Топличин венац бр. 17., на горњем спрату.

Претплата се прима код свију пошта у Србији

ЦЕНЕ ОГЛАСИМА

На првој страни од петит. реда 20. пр. дин. а на четвртој од петит реда 10 пр. дин.

ПРИПОСЛАНО стаје 50 пр. д. од петит реда

KLEINE ZEITUNG

Огласи јевтини, по потреби и са сликама.

За свако оглашење плаћа се држ. таксе 20 пр. д.

ВЕЋИ ОГЛАСИ ПО ПОГОДБИ

ОБЈАВА

Стављам на знање мојим досадањим поштов. муштеријама, као и осталом грађанству, да сам добио у комисијон разног штофа из Параћинске фабрике од Браће Минха

Тако исто имам у комисијону и разни шалова, ћебади и простирача, и осталих разних тканина које се у поменутој фабрици израђују.

Све ове тканине даваћу по фабричној цени што поштованом грађанству и потрошачима ради знања јављам.

Молећи потрошаче да се о наведеном увере

15. Октобра 1889 г.
Чачак.

На услузи
Сима П. Стефановић
кројач.

780 1—3

Код Дим. Ћирковића и Комп.

НА САВИ

Има у већој количини на продају шарених сандука. Продају се овим ценама:

од 3 багламе по 3 д. 20 пр.
од 4 багламе по 5 д.
од 5 баглама по 6 д.
од памтоши по 8 динара ком.

776 1—5

ЧИТАЈ

Оглас одштампан у малим новинама бр. 288 од 7 Октомба ове године, односно давања под закуп Гостионице и Кафане код Љубића овде у Чачку, нема за мене никакве важности као да не постоји све до првог маја 1892 године, према обвези надлежни на спрам мене

Ко противно мисли нека путем власти тражи ако шта има тражити а до реченог времена користићу се мојим законим правом.

10 октобра 1889 г.
Чачак

Љ.бом Мил Илијатовић
гостионичар из Чачка.

751 2—3

ЗАСЕБНА КУЋА у Ноћајској улици са 4. собе, предсобљем, 2 кујне, вешерница, топлозарија соба за мала пољском пространом авлијом и баштом, од 1 Новембра издаје се под кирију.

За погодбу обратити се у трговини Марковића Шапчанина и комп: или господи Милеви Ј. Мар свића удови. 735 5—6

ТРГОВИНИ

Марковића Шапчанина и комп.

потребан је књиговођа о Митрову дну, у исто време да зна немачки. (774)1—3

ЗВАНИЧНА ИСПРАВКА

У Броју 296 „Малих Новина", у „београдским вестима", а под насловом „Наш уредник у гарнизонској канцеларији", износи се, како је уредник тих новина био позиват ради извесног саслушања у Управу гарнизона београдског, па се на завршетку исте нотице стави „једно само питање", у коме се наводи, како: „војне власти с грађанима немају никаква, ама апсолутно никаква посла", чудећи се уредништво, како је аудитор као правник могао позивати грађане, да одговарају пред војним властима.

Према §§ 22, 23 и 24 вој. суд. зак. гарнизонске управе као месне војно-полицијске власти, имају права, да „*саслушавају свако лице*, које би или због присуства, при казнимом делу или иначе да дође потребна објашњења".

У § 36 том зак. изишено је, да „Аудитор позива сведоке по сретством дотичних власти и саслушава их, управљајући се по општем закону", а у § 37 ист. зак. стоји „Свако лице позвато да сведочи дужно је позиву следовати. Ако не дође, аудитор има право захтевати од дотичне власти да позвато лице буде натерано да дође лично за сведочење и осим тога да буде осуђено на новчану казну од 1 до 5 талира, ако се не извини што није дошло".

Кад дакле и само уредништво у поменутој нотици признаје; 1-во, да је уредник преко полиције — дакле редовним путем — позват био, да Управи гарниз. београдског престане; и 2-го, да је тамо као сведок саслушаван; световано поменутим законским наређењима, и одредбама опште крив. зак. Управа ова и њен аудитор имали су по закону права, да уредника ради саслушања као сведока позову, према чему је и поменута нотица нетачно и неверно представљена.

С тога, а на основу чл. 11 и 12 зак. о штампи Управа ова издаје ову званичну исправку, којом се исправља нетачно представљање у поменутој нотици".

Од Управе гарнизона београдског 17-ог Октобра 1889 г. ГНо. 3912 у Београду.

БЕОГРАДСКЕ ВЕСТИ

Одликовани. Како „Балканска Кореспонденција" јавља, одликовани су таковским орденом првог степена: француски министар председник г. Тирар, министар спољних послова г: Спилер и француски ванредни посланик код српског двора г. Патрномонио. Ово одликовање учињено је поменутој господи из признања за њихово добро расположење спрам Србије у питању о одузимању железнице од друштва, као и за наклоности спрам Србије приликом светске изложбе у Паризу.

*

Глигоријево сено, за које смо пре неки дан јавили да стоји на плацу управе вар Београда, дигнуто је у прошли четвртак с државног плаца. Ништа не знамо, да ли је и колико је г. Глигорије плаћао држави кирије што се служио њеним плацом. Сазнаћемо и то, па ћемо јавити нашим читатељима, које г. Глигорије интересује.

*

Нов конзулат. Чујемо да је влада решила, да се у Призрену отвори конзулат српски.

Овоме решењу српске владе зарадоваће се сви прави и искрени пријатељи српскога народа.

*

Одобрена забрана. Касациони суд одобрио је решење суда в-р. Бео-

Мојој пигоа непрежаљеној супрузи

КАТАРИНИ

Даваћемо седмодневни парастос у понедељник 23 овог месеца пре подне у девет сати у цркви св. Марка

Јављамо сродницима и пријатељима нашим, како би и они при овом тужном спомену учествовали,

Београд
19 октомбра 1879 год.

ОЖАЛОШЋЕНИ

муж: Милан Обрадовић, синови: Драгутин и Радосав
мати: Савка Костадиновић, сестра Љубица Тасовац,
Зет: Јован Тасовац.

781,1—2

града о решењу управе вар. Београда, којим се забрањује 293 број нашега листа због белешке „Писмо Краља Александра својој матери“.

*

Чиновничко удружење. Ми смо до сад навлаш ћутали и не рекосмо ни шта о овом удружењу, страхујући да се по срп. обичају у почетку не застане; али данас, кад имамо оправдане наде, да ће ствар сретно проћи, благодарећи заузимљивости привременог одбора, доносимо кратак преглед целог рада тога привременог одбора На скупу, који је сазвао покретач г. Таса Богдановић 25. Септембра и који је, као први, био врло добро посећен, изабрат је привремени одбор, за израду правила, од 20 чиновника из разних струка.

Овоме је одбору предао г. Т. Богдановић 20 примерака његовог нацрта правила, да га сваки одборник за неколико дана проучи.

Већ 3. октобра била је прва седница привременог одбора, на којој је на жалост отсуствовало шесторица одборника! У овој седници одбор се конституисао изабрав за председника г. Куз. Кузмановића, за потпредседника г. Т. Богдановића; за благајника г. Николу Миљковића и за деловођу г. Д. Милосављевића. — Поред конституисања дебатовало се је и дошло до споразума о самој цељи удружења и средствима за постигнуће, а за израду целог нацрта правила одређен је ужи одбор петорице (Ж. Шокорац, Св. Вучковић, Јова Миљићевић, Т. Богдановић и Јован Заћина), који је већ свршио свој задатак 17. и 21 ов. м. биће седница главног одбора, на којој ће се претресати правила тачка по тачка.

Кад се правила приме у одбору, онда ће се предати јавности, којом ће приликом моћи сваки чиновник стављати своје примедбе, а после публиковања на 15 дана сазваће се главна скупштина, која ће коначно и пуноважно правила усвојити, само ако се о томе и надлежни сагласе.

Цељ је изложена у ових 5 тачака: 1), оснивање штедионице за штедњу и позајмице, 2) помагање у болести и на случај смрти; 3) давање потпора чиновничким удовицама и малолетним наследницима; 4) обвеза по шења одела од срп. народних рукотворина и 5) осигуравање живота на случај смрти и ренте па доживљење.

Ми од наше стране желимо најбољи успех овакој замисли

Кандидација краља Милана, о којој смо јавили у једном од прошлих бројева, изазвала је разнолика тумачења и разговоре у публици. Али као најглавније сматрају, да је то кандидација г. Пере Тодоровића и „М. Новина“, а неки чак сматрају да је то и „виц“.

Сматрамо за дужност изјавити овде: да кандидација краља Милана није никакав виц; да то нити је ствар г. Пере Тодоровића, који о томе још ништа и не зна, нити „М. Новина“; да ни г. Тодоровић ни „М. Новине“ немају ни воље ни потребе да кога кандидују, а најмање бившега краља Милана; и најзад, да је *та кандидација ствар неколицине одлазећих грађана*, који ће најбоље знати мотиве који су их покренули на ту кандидацију. На њима је, ако то нађу за нужно, и да објасне целу ову ствар.

У осталом, ми ћемо се вратити на ову ствар.

*

Заступник. За заступника начелника министарства спољних послова, на место г. Ђаје, постављен је пређписом министарским г. Милован Ђ. Миловановић, професор В. Школе.

*

Са адвокатског испита. Луче као што смо већ јавили, полагао је испит адвокатски бив. управник вар. Београда г. Глиша Ђорђевић. —

У испитној комисији били су г. г. Прокић, М. Лазаревић, З. Угричић, Јагодић и П. Татић

У опште може се рећи, да кандидат — г. Глиша — није одговорио на питања која су му стављана од стране испитача као што би се могли надати од једног старог бившег виспреног префекта престонице.

Грађанско право — г. Глиши је права terra incognita. —

Тако је исто и са грађ. поступком и [illegible]

Кривично право које би требало да је г. Глиша изванредно добро проучио, кад је заузимао једно од највиших места у полицији, — потпуно је занемарено и код драгог г. Глише заборављено.

Писмени задатак — о коме ћемо у своје време у другом листу дати реч — не тиче се нас. Compris

Поред свега што је се г. Глиша одликовао великом краткоћом у давању одговора, честим и понављаним климањем главе у знак одобравања или негирања; недавањем тачних и прецизних дефиниција, — ипак велимо, пород свега тога комисија је — уз немо ћутање публике — изрекла преко свога председника своје моћно: „положили сте у *опште* добро“. —

Ми од своје стране честитамо колегијуму адвокатском на још једно ново добивеној снази адвокатској у лицу преподобног Глигорија.

ДОМАЋЕ ВЕСТИ

Пљачка. „Ваљевски Глас“ доноси под тим насловом ову белешку: „Једна гомила од 22 човека, коју је предводио хајдук Јосовац, дошла је ономад у понедељак, 16 тек. мес. у Осечину, у срезу подгорском, овог округа, око 6 сати е вечера и онде опколила цело место, где има дућана и кућа са две механе у групи. После су заредили и редо пљачкали по кућама; а све оне које су опљачкали, редом су испраћали у механу и онде оплачкане чували; тако су радили и са онима који су путем туда прошли у то време, тако да је то место било потпуно у опсади од аликоваца Однели су новаца, оружја, одело из дућана, где су се сортирали што им је требало да се одену, па онда дошли у механу те опљачкане и частили, платили трошак механцији и отишли. Ово бележимо тако како се овде по вароши говори, а док боље сазнамо шта је било у ствари, јавићемо у идућем броју Потере и страже одмах су од власти наређене и у велико трају.

*

Памук у Србији. Како „Стара Србија“ јавља“ памук се почиње неговати у нишким бантама. У овоме се одликује нишки грађанин Ђока С. Јанковић, који се већ одликовао својом наклоношћу и успехом за вртларство. Плод памука, колико га је одгеловао, првог је квалитета. Неколико примерака послао је министарству народне привреде на преглед, а у исти мах и да му министарство даде даља упуства те да за идућу годину посеје већу количину.

Памук, ако би се у нас одомаћио, постао би врло важан продукат наше производње и ми не можемо а да се не радујемо и не честитамо заузимљивости г. Јанковића, која, дај боже, нека уроди добрим плодом.

Народна Скупштина

VIII редовни састанак.

Петак 20 октобра

Председавао г. Пашић. Започет рад у 9½ сахати пре подне.

На дневном реду: извештај одбора о пројекту закона скупштинског пословника. Били су сва г.г. министри. Секретари Ђорђевић, Мимојашевић, Ружић и Пурић, читали најпре рад скупштински 6 и 7. састанка, а за тим честитке, молбе, жалбе и предлоге.

Председник изјави, да су дошли Сретеновић и Барјактаровић, посланици и да их ваља заклети; заказа ¼ часа одмор.

После одмора председник рече, да је на реду читање пројекта закона о пословном реду у скупштини.

Известилац одбора Рака Филиповић, прочита пројект; а за тим и писмо Државног Савета о учињеним примедбама, на која није пристао министар унутр дела.

Председник нареди и известилац Филиповић, прочита извештај одбора али најпре спомену да је одбору Председник Авакумовић, а известилац Рака Филиповић, За тим је читао члан по члан са примедбама, изменама и допунама. И тако у пројекту изостављено је одбор четири члана и то: 37, 51, 85 и 102 и додао је један нов после 48 члана.

Председник упита скупштину, прима ли овај извештај одборов у начелу, пошта се скупштина одазва једногласно, да прима.

Председник напомену, да неће бити нужно, да се пројект закона са изменама и допунама одборовим по ново оштампа, него би, вели, било брже, да известилац чита редом све измене по пројекту, а посланици нека прибележе ради лакшег прегледа и схваћања.

— *Рибарац* изјављује, да не би згорег било прештампати пројект са одборским изменама. У осталом пристаје како скупштина нађе за добро.

Председник нареди известиоцу и он прочита св. редом измене по извештају одборском А после овога закључи седницу и другу заказа сутра у 9 часова пре подне

ПОДЛИСТАК

УКРАЂЕНА СРЕЋА

ПРИПОВЕТКА

од В. И. Немировића — Данченка

(с руског)

I.

Историја накаже

Не знађах и како сам дошла до куће — сва сам била у ватри.

Мати, хвала богу, спаваше. Не би се могла савладати, па би се, можда и одала Старачки расудак није свагда умесан. Шта би ми она посаветовала? Да чувам себе?... А за што, за кога? Коме сам ја оваква нужна?.. У путу сам се већ била решила да се не чувам. Немам за што! Нек буде после што буде, а ја ћу да узмем своје... Макар недељу, ма и дан, но ћу да поживим тако, као што, живе други... Какви су бескрајни сумраци! Сунце у магли излази, у маглу и залази. Нека бар једном заблешти јарко, свим својим сјајем... а после, наступе вечне ноћи!.. Спокојно ћу затворити очи своје...

И другог дана бех у грозници.

— За што сам те пустила! говараше мати гледећи ме забринуто у лице.

Дакле, ето тог живота, којим сви живе... Како је он леп колико сам ја несрећна. Па сад још и горе. Никад га не смети отворено назвати својим, никад се не показати са њим заједно, још више — никад му не показата саму себе.

А међу тим за мене беше потреба да га видим... До идућег маскарада две недеље — како да се преживе. Заспати — и пробудити се тог дана! Одох у дућане да тражим његову слику — набох и не купих. Са свим није тај Волински кога ја, ругоба, наказа, чудовиште, знам Нису те очи, није то лице. Овде некако суморно: равнодушно. Само су усне нашлак, на њима се види нешто одважно, гордо... И оне су ме љубиле.,.. При само једној успомени обливаше ме жар.

II.

Украђена срећа

Напослетку дође и тај дан; мени се већ чинило, да га никад и нећу дочекати... Дисање ми се је ускоравало при помисли на то. шта ме чека; бих и жалосна и радосна уједно и исто време. Замолих матер да ме до ујутру пусти до једне моје другарице, која живљаше подалеко од нас.

— Добро ћеш учинити да останеш код ње Где ћеш се враћати тамо доцне.

„Та то је обмана он ме неможе волети!“ мишљах ја и одмах се отпочех љутити.

Мене ће, можда, корети, назваће ме непоштеном, подлом.

А што ме се тичу њихова мишљења њихови подли морали, њихова наравственост! Та они и јесу само за то наравствени, што могу и тако да удесе своје односе. Зар ја немам права на љубав, на свој део насладе у животу? Зар сам ја крива. што ми је природа одузела лепушкасту физиономију. Нећу се ваљада закопати жива у земљу! Живити тако, као што је до сад било, на још и неколико година — ужасно ,и сувише ужасно!.. Ћу да љубим и да ме љуби! Готова сам на све ради тога и зар ће се наћи ма чији глас, који ће се дићи против мене, да ме окриви? Толико сам ја дотле била несрећна Нек буде што буде! Нека ми после кратког времена не остане ништа друго — до самоубиство, све једно! На и дан нека је мој! Дотле не бих размажена радостима и сав мој живот прошао

Обичаји у српској војсци

2 ТЕЛЕСНА КАЗНА

—

Казне, које су у војсци дозвољене јесу укор, притвор и затвор. Телесна казна, ако се не варам, укинута је 1871 год.

Поред тога што је укинута, опет се најбрижљивије негује, чува и практикује. То ће вам казати сваки који је био у војсци. А запитајте и оне људе, који су пролазили поред војника који се уче, — и они ће вам то казати.

Нижи чинови туку војнике немилице на сваком кораку; било на учењу, или касарни.

Гледао сам како виц туче војника за најмању грешку кундаком у леђа

У мојој соби беше собни старешина каплар К. С.. Овај је туко војнике што се каже за бадава. Такав је био звер, да га војник свагда није смео запитати; ако га не потреви на „добру вољу“ само каже „*иди ближе*“! Ухвати га за косу, чупа, туче дотле док се готово не умори. — Војник је на белају: ако се пожали биће, или, ако се нешто десило, а требало је њему јавити, — опет биће.

Телесна се казна врши на разне начине, ја ћу још неколико примера навести.

Кад војник што погреши, каплар га дозове и пита — А где ли ти беше срце? — Да ли на левој или десној страни? — А? — Казуј бре! и псује му Бога, сестру или мајку. Војник устежући се покаже капл. где му је срце.

— А ту, тако! повиче каплар, стисне песницу на немилице истуче војника у леву сису.

Или каже, лези да те газим! Војник мора; легне и каплар га гази до миле воље.

— Намести образ лепо да те бијем! Када те ударим по једном образу, а ти окрени други! Тако повиче неки нижи чин.

Војник заузме став мирно; погне главу; нема ту шале. И кад га каплар удари по једном образу, онда војник окреће други образ. Мора Једном је капларица ударио по уста песницом једнога војника тако да му је зубе сасуо у грло. Па зар се овако поступање не зове: *зверско поступање*? Па онда није ни чудо, што ће се чути од војника: (као што сам чуо у српском бугарском рату)

„*боље само да ступимо у бој, него ићи пуцњу на тога и тога* (који је дошао) „*један пут на Бугарина*!

И каишем туку, али тако, да војник загрне рукаве до лаката, и тада буде тучен по голим рукама.

(Наставиће се)

ПРИПОСЛАНО*)

ЗА СТВАРИ ПОД ОНОМ РУБРИКОМ УРЕДНИШТВО НЕ ОДГОВАРА

—

Морал г. Бадера, директора дуванске фабрике.

(наставак)

Да, али ви незнате, да се он претставља, да је жесток радикалац, — ви незнате да он симпатише Србији (?) ви незнате, да он има у Србији за „присног пријатеља“ једног министра; — ви нисте знали, да он као окружни инжињер неможе да изађе на крај са 700 талира плате; — а покрај свега тога — ви незнате још и то, — што је г. Бадер одма првог дана кад је дужност примио, знао — да фабрика дуванска без „*Швааба*“ и — *лопова* не може да опстане! — Ви све то нисте знали, за ват о вам и изгледа непојмљиво, зашто да баш он после Чапа за директора фабрике буде постављен, зашто да није постављен какав „поштен“ Србин, какав у извесној вештини опробан *Предић*, познат са својих чистих руку још из „београдске Задруге за међус. помагање и штедњу“ који и онако поред г. Бадера у фабрици већ више од 6 месеци како жари и пали. Заиста непојмљиво, да овако *заслужног* човека, као што је фамозни г. Јоса наш иначе у свему увиђавни министар финансије о б и ђ е! — Него да, — он га ипак није сасвим заборавио, — заслужан је човек, — па је морао ма колико — толико бити награђен. Знате, он истина није домородац — странац је — али задржаће мо га и даље од 1. Јула у служби и даћемо му у место 3000 динара — 3600 — па нека буде за сада задовољан. Биће г Бадеру десна рука. — А већ г. Вуићев *леснокрилни* Предић — брат овога *фамозног* — постараће се и даље за напредак овог „поштењака“.

На ову знамениту личност вратићемо се у другом једном чланку нарочито, а сада — у мал не заборависмо — да вас упознамо са *моралном* страном г. Бадеровом

Да би себи посао скратили. пустићемо да вам то исприча једна раденица, коју је један шеф одељења фабричког више пута слао директору у канцеларију ради уобичајеног оверења требовања.

Пошто се са требовањем вратила ослови свога шефа сузним очима: „Г. шеф, ја вас лепо молим, немојте од сада више мене г. Директору са требовањем слати, шаљите кога другога, ја више не могу ићи“. —

„А што да ти не м жеш ићи? — Видиш ти ње. Сад ћу ја одма тебе за љубав бирати кога ћу слати. Шта је? Говори зашто нећеш да идеш?

„Знате г. шеф — срамота ми је и да вам кажем. Г. Директор ми никад неда мира — увек ме штипа и којешта говори; — а ја нисам таква девојка, за какву ме он држи. Ја да сам хтела такова бити, неби дошла овде да се мучим, да поштено себи који динар зарадим“.

„Е, па добро, иди ради, немој плакати, нећу од сада више тебе слати“. —

(свршиће се)

„Дневном Листу“

—

Грађанин Милан М. Обреновић није у овој прилици могао бити кандидат Пере Тодоровића лично — већ и за то — што је г. Тодоровић данас не у Србији него у Италији, те и сувише далеко за потезање и подржавање ма какве и ма чије кандидације. *Не*. Грађанин Милан М. Обреновић, то је кандидат оних патриота српских који би, у силаску Милана I са краљевског престола на скупштинску клупу, с *правом видели:* најлепшу, највећу, и најтрајнију *победу* српске демократије, победу правог **народног** *духа* српског у држави, као год, што би видели и најсветлији појав и најславнији пример краљевски у историји света!...

Ми још не мислимо да је „Дневни Лист“ у оној стидној белешци својој (у јучерашњем броју) показао што друго до ниски безобразлук, политичко-мародерски к у к а в и ч л у к, не ког јунака свог **после** 22 фебруара ов. г.; а не мислимо за то, што смо уверени, да је *радикална* странка, као *народна* странка, више но икоја друга позвана и дужна да од „краља“ Милана направи *грађанина* Милана! — што смо уверени — да је њен (радикалски) више но ичији други партијски интерес, да види победиоца од Краљевице и Вратарнице, и на делу, а не само на хартији, као творца Новог Устава, и као стуба српског парламентаризма! Да! и у то име ми поново истичемо кандидатуру *грађанина* Милана М. Обреновића за скупштинског повереника српске престонице, и препоручујемо свима, *радикалима највише*, да га бирају — да га бирају, чак и онда, ако би се он, на први глас о томе, у каквој депеши влади или намесништву такве части и одрекао.

Поштоваоци творца
Најслободоумнијег Устава у Европи

ТЕЛЕГРАМИ

„Малих Новина“

20,

Беч. Гроф Калноки вечерас кренуће се за Фридрихсруе да посети кнеза Бизмарка. О стаће тамо неколико дана —

Беч. Руски посланик кнез *Лобанов* данас после подне посетио је грофа *Калноки-и* који је у 9 сати у вече отпутовао за Фридрихсруе, праћен гро фом *Видербрушким*.

Цариград. Цар *Вилхелм* чекан је сутра по подне у Митилену, морао би дакле стићи овде у суботу око подне. По садашњем програму отпутоваће у уторник у вече пут *Млетака*. Није искључено да цар остане један дан више овде, па да железницом отиде да мало види Анадолију, јамачно до Идмид-а. Цар неће примати никакве депутације. —

је у мраку и као за што да га ценим! Лепе и срећне не криве, кад они љубе... Откуда су за мене обавезне заповести, од којих су они разрешени? Истина, они то чине легално... е, а кад ја то не могу, зар онда да останем као пуж у својој љуштури? Не, загушљиво је! Дајте могућности живосарањеноме, да може изаћи из гроба та неће, зар, остати добровољно тамо? Зар ће он хтети полако умирати у црном мраку под громадним теретом земље, забацане на његов мртвачки сандук

Овај ма ако мене још више трчаху, но и прошли пут. Ја ћеретах као дете. Некакав глупи официр развио беше цео план како ће ме украсти и бескрајно се ухићиваше њим. Претпостављаше себи његову физиономију, каква би изгледала та краља, кад би се нашао самном на само... Некакав адвокатић иђаше к делу отворенији. Он као да беше велики практичар:

— Чуј ме, ја зарађујем дванајест хиљада на годину,“исповедаше се он.

— Па што се то мене тиче!

— Хоћете ли — грех по пола? И нека ко особито погледа ми у очи.

— Једва једном! чу се за мном. Познадох глас Волинскога и отргох своју руку од дванајестхиљаднога христопродавца:

— Једва једном! Мислио са да те у овој гунгули и нећу наћи?

Он дркташе као у грозници! лице му постаде бледо често се указиваху црвене пеге, и јако стезаше моју руку.

— А јеси ли давно дошла? Осећах да и, мој глас некако чудно звучи, ни налик није на глас, којим сам малао; пре говорила са другима. При свакој речи као да је ударао пулс. Сва ка је реч дрктала.

— Има већ пола сата.

— Но? проговори он грубо, глас му је у неколико и осипно од некуд. Је су ли услови у пуној снази? То није била маскарадна шала? Што ћутиш? Свог си ме измучила; већ сам две недеље у некаком бунилу... Дакле, услови су сачувани?

— Да.. но...

— Какво ту још но има?... узвикну он незадовољан заустављајући се.

— С тим да и моји буду свето сачувани.

— Не бој се... Сам никад нећу скинути твоју маску, сам нећу, истраживати ко си и шта си. Тако је много боље, слободније, Има неко општро осећање у тој неизвесности. Ак јео да, нашто нам је да ту чекамо.:. Ајдемо!... Оћеш ли? А, оћешли?

— Оћу!... хтедох да одговорим.

— Ти знаш, чинићу све што ти оћеш, прошапутах ја и са свим се изгубих.

Он је пре одгонену одговор, но што га је чуо Црвенило све оштрије излажаше на том лепушкастом лицу. Очи се некако од једном замутише, груди дисаху живље, говораше у прекидима, једну реч каже, другу прескочи.., Морала сам само довршивати његове фразе.

— Чуј ме: без жалења, без жалбе, без укора! Ја нећу да ти доцније кривим..

— Ја те љубим! само то му и могах одговорити. Какви су ту могли бити укори; зар га нисам сама тражила, зар му се нисам сама навезивала! Мушки су у оваквим случајевима ужасно недосетљиви.

При излазу он ме повуче некако.

(Наставиће се)

Огласи „Малих Новина“

НАЈВЕЋИ ПО ТОЈЕЋИ ЗГОДИТАК: 600.000 дин.

ДОБИТИ **19. Новембра** (1. **Децембра**) ПОД НАЈКОРИСНИЈОМ И НАЈБОЉОМ ЦЕНОМ ОД СВИХ ДРУГИХ ПОСТОЈЕЋИХ ЛУТРИЈА

ВЕЛИКА ОТОМАНСКА ЛУТРИЈА

3	згод. по	600.000	д.	1,800.000
3	„ „	300.000	„	900.000
3	„ „	60.000	„	180·000
3	„ „	25.000	„	75.000
6	„ „	20.000	„	125 000
6	„ „	10.000	„	60.000
18	„ „	6.000	„	108.000
36	„ „	3 000	„	108.000
18	„ „	2.000	„	36.000
36	„ „	1.250	„	45.000
168	„ „	1.000	„	168.000
3000	„ „	400	„	1,200.000
3300	згодитака		„	4,800.000

ЦЕНЕ ЛОЗОВА

по лоза зв једно вучење		само	3 д.
1 цео лоз	„	„	5 „
7 лозова	„	„	34 „
25 „	„	„	118 „

Најкориснија комбинација

по лоза за 6 вучења		само	15 дин.
1 цео лоз 6	„	„	26 „
4 цела лоза 6	„	„	100 „

Један једини случај и то за кратко време

ЛУТРИЈЕ ФРАНЦУСКЕ БЛАГАЈНЕ

гарантоване од ФРАНЦУСКЕ ВЛАДЕ

1. Добротворна лутрија

у корист радника Вулта итд.

Вучење је 3 Дец. и 3 Фебруара.

Сваки лоз игра у сва два вучења

Чиста добит 500.000 д.

1	згодитак	200.000	дин.
1	„	100.000	„
2	„ по	10.000	„
4	„ „	2.000	„
8	„ „	1.000	„
20	„ „	500	„
140	„ „	100	„
400	„ „	500	„

ЛОЗ КОШТА 4 дин.

2. Томбола светске изложбе.

Чудноватa-Томбола! **Велики згодитак 200.000 дин.** Поодле долазе **више од 20.000 згодитака** од **50 000** по 100 дин. за једну целокупну суму од 10,000 000 дин. Опредељени **за згодитака.** — Вучење ће бити кроз кратко време.

ЈЕДАН ЛОЗ КОШТА САМО 3 ДИН.

3. Филантропија бесплатног зајма

За чим жуде женске најпре! између осталих великих згодитака у сребру има **једна диван краљевски накит** са брилијантима и **једна Севрска порцуланка вазна** коју је поклонио француски министар лепих вештина. На 100.000 лозова 12.000 згодитака.

ЈЕДАN ЛОЗ КОШТА САМО 3 дин.

ПОХИТАЈТЕ ДА КУПИТЕ ШТО ВИШЕ ЛОЗОВ на сваких купљениу 10 лозова дајемо једанајести бесплатан

Општи услови. Листе вучења биће оштампана у журналима или бесплатно изаслане сваком купцу билета. Онај који добије биће извешћен брзојавом сутрадан вучења. — Згодитци се издају у месту гди се купац налази без икаквих трошкова од његове стране.

Новац треба слати и то одма у српским банкнотама или маркама са 10 од сто ажио у препорученом писму и адресовати:

M-r Rotter, Directeur du „comptoir commercial“ (Constantinople) Цариград

ЈЕДИНИ и ОДГОВОРНИ ДОЗВОЉЕНИ ДЕПОТ за цео Исток. 631,7—15

(Чувајте се билета које су Вам од других кућа принесене!)

749 4—15

ЧИТАЈ

Једна кућа са три собе фораузом сарачаном, кујном и подрумом издаје се од Митрова дана под кирију. Кућа се налази у пространој авлији Јавити се у кући

Петра Радојловића

пензионера

Велика пијаца.

62,2—3

КВАРТИР пет соба у господској улици за 90 динара месечно. 765 2—3

МОЈ КУЋНИ ПЛАЦ у Раљи код железничке станице продајем ко има вољу купити пека се пријави у ратарској улици број 43

Вилхелмина Новитовић

778 1—3

КВАРТИР удобан са 4 собе, шпајзом, трпезаријом, кујном и подрумом за два издаје се одма с у добричиној улици бр. 8.

Катарина Ђорђевић

са станом у горњој кући

777 2—3

Стављам до знања п. публици да сам дао израдити особито лепе

СПОМЕНИЦЕ И БРОШЕВЕ

за украсе мушкима и женскима

— *а у спомен мировомазања* —

ЊЕГОВОГ ВЕЛИЧАНСТВА

КРАЉА АЛЕКСАНДРА I.

Главно стовариште тих споменица за краљевину Србију дао сам г. г. *„Нахману и Здујићу,“* овдашњим фабрикантима цигар-папира.

Исте споменице продајем препродавцима на 10 комада најмање по 1 дин и 50 п. дин. а препродавци не смеју их продавати скупље од 2 динара комад.

Ко би из унутрашњости Србије желео да има на продају ове споменице, молим да се обрате г. г. Нахману и Здујићу.

Молим п. публику да изволи похитати с куповањем ових споменица, јер их је још врло мало остало, тим тим пре што сам један део прихода уступио друштву „Св. Саве“ (20%) као што тврди и уверење председника друштва „Св. Саве“ од 18 августа о. г.

У Београду, 6. Септембра 1889.

Са особитим поштовањем

М. А. Маца

(Београђанин)

Телмач и Агент. у Будимпешти.

01, 8—30

„Хотел Москву“

при железничкој станици

У Београду

Узео сам под закуп, обновио је и снабдео свима удобностима, што јављам путницама, мојим старим мушterијама, и пријатељима, даће свако, ко и пре код мене чистим собама, постељом, здравим и добрим јелом, тачном услугом и умереном ценом задовољан бити.

Молим штов. путнике да се увере.

Мијајло Тодоровић

угоститељ

прије угоститељ код „срп Круне“

у Нишу

775 2—10

Кућа двокатна у Дубровачкој улици бр. 3 са 7 соба и осталим удобностима издаје се од 1 новембра под зкуп. Иста се може поделити и за две фамилије.

Дућан пространи са подрумом испод исте куће издаје се под закуп. За ближе услове обратити се Браћи Николајевићима Хаџи или

Николи Лазаревићу

ћурчији

779) 2—3

ШКОЛА ШИВЕЊА без лог рубља, кројење халина и за фини ручни рад отвара се од 1-вог Новембра т. год. у кући абаџијске улице бр. 15. први кат. Приликом учења рада говориће се француски и немачки.

Ближа извешћа могу се добити у балканској ул. бр. 35. лево.

Берта Даузингер.

767,2—3

СТАН СА 4 СОБЕ и осталом потребама, на горњем боју „Ајдук Вељко“ издаје се одма или од Митров дана под кирију.

За услове упитати Карла Перола.

2—6

КУЋА Доктора Владона у Доситијевој ул. спрам Позоришта издаје се под кирију. Упитати у апотеци г. Д. Ђурића. —

643,3—12

ФЛАУТУ

Са шест клапна врло добру продајем врло јефтино упитати у штампарији „код Просвете.“

Власник и главни уредник Пера Тодоровић. Одговорни уредник С. Јаношевић. Штампарија „код Просвете“ Позор. трг бр 2

БРОЈ 303. НЕДЕЉА 22 ОКТОБРА 1889 ГОДИНА II

ИЗЛАЗИ СВАКИ ДАН

БРОЈ 10. П. Д.

МАЛЕ НОВИНЕ

ДНЕВНИ ЛИСТ ЗА СВАКОГА

Писма и рукописи шаљу се Власнику „Малих Новина“ Топличин венац бр. 17. на горњем спрату.

ЦЕНА ЗА СТРАНЕ ЗЕМЉЕ

За годину . . . . . 30 динара
На по године . . . . . 15 динара
На 3 месеца . . . . . 9 динара

LE PETIT JOURNAL

Претплата из унутр. полаже се само код пошта

За Београд нема претплате — Лист се продаје на број

Претплата се прима код свију пошта у Србији.

ЦЕНЕ ОГЛАСИМА

На првој страни од петит. реда 20. пр. дин. а на четвртој од петит реда 10 пр. дин.

ПРИПОСЛАНО стаје 50 пр. д. од петит реда.

KLEINE ZEITUNG

Огласи јевтино, по потреби и са сликама. За свако оглашење плаћа се држ. таксе 20 пр. д. ВЕЋИ ОГЛАСИ ПО НОГОДБИ

Код Дим. Ћирковића и Комп.

НА САВИ

Има у већој количини на продају шарених сандука. Продају се овим ценама:
од 3 багламе по 3 д. 20 пр.
од 4 багламе по 5 д.
од 5 баглама по 6 д.
од памтоши по 8 динара ком.

776 2—5

ЗАВОД КОД КИНЕЗА.

Даје новац на залоге, у кући г Андрејевића, спрам Коларца.

782 1—3

САМО КОД ЈАКОВА КАНАРИКА

у кући г. Милије Карастојановића у кнез Михајловој улици број 21.

Може се добро и јефтиније но игде купити Мушко и дечије одело јер је избор тако огроман да сваки по својој вољи може изабрати **по квалитету и цени.**

721,8 -10

понизни
Јаков Канарик

ТРГОВИНИ
Марковића Шапчанина и комп.
потребан је књиговођа о Митрову дну, у исто време да зна немачки. (774)2—3

АЈВАРА ТАЗЕ кладовска добила је трговина Браће К. Дајмака на теразијама.

785 1—3

†

Мојој нигда непрежаљеној супрузи

КАТАРИНИ

Даваћемо седмодневни парастос у понедељник 23 овог месеца пре подне у девет сати у цркви св. Марка Јављамо сродницима и пријатељима нашим, како би и они при овом тужном спомену учествовали.

Београд
19 октомбра 1889 год.

ОЖАЛОШЋЕНИ

муж: Милан Обрадовић, синови: Драгутин и Радосав
мати: Савка Костадиновић, сестра Љубица Тасовац,
Зет: Јован Тасовац.

781,2—2

ЧИТАЈ

Оглас одштампани у малим новинама бр. 288 од 7 Октомба ове године, односно давања под закуп Гостионице и Кафане код Љубића овде у Чачку, нема за мене никакве важности као да не постоји све до првог маја 1892 године, према обвези надлежни на спрам мене

Ко противно мисли нека путем власти тражи ако шта има тражити а до реченог времена користићу се мојим законим правом.

10 октобра 1889 г.
Чачак

Љубом. Мил. Ињатовић
гостионичар из Чачка.

751 3—3

ПАЖЊА. Кондиције с гаранцијом даје један великошколац. Упитати уредн.

ОБРАЋАМО ПАЖЊУ

„У здравом је телу и здрава душа.“ Та изрека чује се и у народу, а она је, нема сумње, примљена за то, што у стварноме животу налази свога неоспорног основа.

У низу осталих уредаба које једна добро уређена земља треба да има, заузима једно веома видно и важно место и уредба, која се тиче здравља људи и здравља домаће стоке. Још важнија је та уредба за државу у којој домаћа стока састаља један велики део народнога богатства, као што је случај код нас у Србији.

До душе ми се не можемо потужити, да смо без те уредбе. На против се у том погледу можемо и похвалити, И збиља, наш санитетски закон израђен је тако да је у својој потпуности, одмакао далеко од многих наших закона. Ну, то све још ни из далека није довољно, да се постигне онај циљ, који се има на уму. Између писаних закона на хартији и његове примене у животу, голема је разлика. Писани закон само тако може донети оне користи, ради које је и поникао *ако се он збиља буде у животу примењивао правилно.*

На ову тему скренуо нам је пажњу један случај, који одиста заслужује да му се за овај мах сва пажња поклони.

Ми се живо сећамо, на какво је опште одобравање наишао распис министра унутрашњих дела од 11 јануара 1888 године којим је забрањено израђивање и продавање пресних опанака и опуте.

И одиста, кад се узме у рачун, да у свима суседним државама одавна постоји та забрана за њихове земље, па чак та забрана постоји и у Бугарској; кад се поуздано зна, да би Србија изложила озбиљној опасности и

здравље људи и здравље своје домаће стоке, ако не би и сама увела ту забрану, јер би се из околних држава уносиле у Србију коже нездраве стоке за израду, онапака; кад постоји једногласно мњење нашег главног санитетског савета, да је произвођење пресних онанака и кожа штетно по здравље људи и домаће стоке, и да треба увести што пре ту забрану; кад се, напослетку та забрана, покрај толиких корисних страна, јавља и као једна веома важна економска мера, која иде на то да подигне један веома разгранат занат у Србији, — онда је веома лако разумети, што је тај распис наишао, на тако опште одобравање.

Ну, на жалост тај леп утисак у брзо је покварен.

Већ 25 јануара 1888 г. дакле након 14 дана изашао је други распис истог министра, којим се први распис „објашњава“, а у самој ствари *одлаже* се његово извршење до 1 јануара 1890. На бар да би и тако било! Али мучно да ће се и тада извршити. Изгледа да ће тај распис остати само на хартији.

Пре свега, ми поуздано знамо да из надлежног министарства нису предузете апсолутно никакве претходне мере, да би се тај распис могао остварити 1 јануара 1890 г. Затим изгледа нам да је завладала нека хладноћа према целој тој ствари, баш код оних људи, који су позвани на првоме месту, да се та мера оствари. Оно, што је обуставило први распис, прети да сада упропасти целу ствар.

На страни расписа је цео *незаинтересовани свет*, цео занатлијски сталеж у Србији, а против расписа су неколико капиталиста, произвођача и продаваоци пресних кожа, којима се спречава нагло богаћење.

Пред нама стоје два писма, потписана од једне овдашње трговачке фирме, која су разаслана по целој Србији.

У једноме се писму подстичу људи да пишу жалбе скупштини противу тога расписа и да сваки крај упућује својега посланика да против тога расписа на скупштини ради.

Друго је писмо упућено на народне посланике, у којем им се то исто препоручује.

Ми писмо намерни да улазимо у оцену тих писама, нити да обарамо она скроз провидна погрешна и неистинита тврђења. Ми нећемо да улазимо у оцену њихову ни зато, што је сам начин агитације такав, да би о њему морали изрећи веома тешку оцену. Факт, да то говори и агитује заинтересована страна, довољан је за сваког разумног човека, па да са целом ствари буде на чисто.

Гледајући на какав се начин и каквим се средствима смера, да спречи и уништи једна веома важна мера по наше народно здравље и по здравље наше домаће стоке, — ми по дужности својој обраћамо пажњу, г. г. посланика на ту изјаву, тврдо уверени, да ће они, с једне стране, достојно умети оценити важност такве једне санитетско — економске мере, а с друге стране, да ће тако исто уметн достојно одредити покушаје управљене противу те мере, покушаје, који потичу из чисто приватних и личних интереса.

БЕОГРАДСКЕ ВЕСТИ

Збор. Синоћ су радници држали збор, на коме су се договарали о томе, кога ће да истакну као кандидата за посланика на супрот кандидату радикалне странке, г Миловаву Р. Маринковићу. Опште је мишљење међу радницима да се за кандидата радикалног узме г. Младена Тодоровић, члан општ. суда или г. Коста Арсенијевић штампар овдашњи.

*

Похвално Трећи градски батаљон, коме је командант мајор г. Јова Поповић, уписао се за члана утемељача друштва „Св. Саве“

*

Одвојио се. Један члан испитне комисије која је на адвокатском испиту испитивала г. Глишу Ђорђевића, бив. управитеља вароши Београда и која је нашла да је у опште добро положио испит, — одвојио је мишљење и нашао да је г. Глиша рђаво положио испит, да дакле не може да буде адвокат.

*

Краљичино питање. Како телеграфишу „П. Лојду“ из Београда, коначно је решено да се краљичина ствар не износи пред скупштину Меродавни кругови сложни су у томе, да то питање сматрају као приватну ствар коју скупштина нема права да расправља. Према досадањем расположењу вероватно је да ће се о томе у скупштини поднети интерпелација.

У другој једној депеши истога листа вели се: „У круговима блиским Краљици Наталији, уверавају да је Краљици Наталији неправо због понашања неких њених непријатеља и због одлуке радикала да сео њеној ствари у скупштини не говори те за то *нам рава да кроз кратко време оде из Београда*. Највећи део краљичиних присталица састоји се из либерала, који ревносно распростиру вест о заручењу бив. краља Милана у Паризу.“

Колико ми знамо, нико није ни мислио да „краљичину ствар“ износи пред садашњу скупштину јер законодавна скупштина не би се ни могла упуштати у ту ствар, по што би то било везано с променом Устава, а промену ту не може извршити законодавна, већ велика скупштина. Све што може бити то је, да се у садашњој скупштини влади управи питање о томе, како стоји ствар Краљичина, и у толико и може бити говора о краљичиној ствари пред скупштином

Исто тако неоснована је и она друга вест дописника „Лојдовог“ о одласку Краљице Наталије.

*

Краљ Милан заручен. „Wiener Allgemeine Zeitung“ доносе из Београда ову вест: „Док је Краљица Наталија купила кућу овд. трговца Кремановића те да се у њој стално настани, дотле се овде проносе гласови, да се бив. краљ Милан заручио с једном француском принцезом из краљевске куће.“

*

„Д. Лист“ у свом броју од четвртка доносећи нашу вест, да су неки овд. грађани намерни да кандидују за посланика бив. краља Милана, направно је један „виц“, па одмах за тим доноси како ће у Звичару да кандидују нашега власника и уредника г. Перу Тодоровића.

Ако се овом вести хтео да направи какав „виц — није с успело, јер нема апсолутно никаква „вица“, тим пре што се зна да г. Тодоровић није овде већ отишао у иностранство да се лечи, и што г. Тодоровић и не мисли да се игде кандидује. Ако би се хтео начинити виц, испао би свакојако бољи да је речено, како се писац оне нотице кандидује за завод, коме је шеф др. Данић.

*

Нов министар. По вароши се говори да ће министар нар. привреде г Стева Р. Поповић, услед поднете интерпелације у скупштини, дати оставку, а на његово место за министра нар. привреде да ће доћи г. Љуба Новаковић, економ из Краљева.

*

Боље жив магарац, но мртав философ. Пре једно месец дана један свршени правник и бив. срески писар полагао је адвокатски испит, и положио га је рђаво. Председник комисије, по свршеном испиту, рече му како је испит положио рђаво али како га комисија пушта, надајући се да ће он то накнадити својим радом... Испитани кандидат пресече председника и рече како и сам види да није знао ништа, али додаде: „боље жив магарац, но мртав философ.“ Благо адвокатима!

*

Адвокат Глиша Ђорђевић, како се чује, примиће се да бесплатно заступа бив. краља Милана.

*

Пакосни језици говорећи о положеном адвокатском испиту Глигоријевом, веле: „Татић је добро положио испит.“

ПОДЛИСТАК

УКРАЂЕНА СРЕЋА

ПРИПОВЕТКА

од В. И. Немировића — Данченка

(с руског)

III.

Крађена срећа

— Чујеш, Волински, ти ми данас изгледаш као какав грабљиви звер заустави га његов дебели пријатељ.

— Боље и звер, но домаћа животиња! наљути се он...

И за трепут ми трчасмо по улици, вратове да поломимо, саоне се друскаху; беше југовина, јамице се виђаху на сваком кораку. Грудвице снега, са коњских копита леђаху ми у главу, ветар ми пираше у врат.. Још више га отворих. Волинскова рука, која ме придржаваше, дрхташе... Он ме јако притискиваше уза се, толико јако да ме је већ болела.

— Брже, Иване! љуђаше се он, шта ти је данас!

Коњи леђаху као вихор. Још се и не прибрах, а сао е се заустависше пред јарко осветљеним вратницама,

Метух мараму на лице, да ми се не би видела маска, постаде ми тешко. Да ме није придржавао пала би чини ми се на првим степенима лествице, близ је већ... још неколико минута и све ће бити свршено; мени не беше жао моје прошлости, а будућности се не плашах — напротив.

— Шта је с тобом ?

— Глава...

— Окреће се? о мени се он некако нервно. И њему не беше најбоље. Осмејак његов беше што више и ружан, све му је лице горело, И окреташе га од мене. Некакво осећање незгоде беше међу нама; сметаше нам јасна светлост, све нам сметаше.

Не говоре истину кад кажу, да нас девојке приморава само љубопитство да се одамо, — лаж је то! У мени се је борила и кипела снажна страст, сва сам горела Моји образи могли су ожећи; крв јураше необично, жиле на слепоочњачи неравно лупаху; а срце такође, час дрхташе као уплашена тица, чак замираше и чињаше се е ће се сад и са свим зауставити. Већ се не сећам по каквим смо собама ишли, беше тамно. Напољу беше тамна ноћ, огледала некако тамно засијаваху, а позлаћени мебли једва се виђаху. На некаквом столу стајаше лампа: кораци се не чујаху — под беше застрт ћилимима. Брзо, брзо!...

— Не бојеш се? обрну се он мени у путу. У помрчини, кад ме није могао видети, и глас је његов изгуб о све непријатне, рапаве звуке; на против звучаше нежно!

— Не, За што... Казала сам ти — ја те љубим...

— Чуј ме! Има још времена, још се можеш вратити, но кад већ прекорачимо праг — биће све свршено! Чујеш ли?

На вратима стајаху завесе кроз које се виђаше уска светлост, која је продазила кроз завесе. Место сваког одговора, ја јурнух унутра; спавања соба беше полу осветљена ружичастим фењером. Ноге упадаху у меке ћилиме. Падоше ми у очи неке столице, наслоњаче, тоалет, украшен руским убруснма... погледах у огледало, и уплаших се; кроз прну полумаску блештаху са свим на моје очи. Мирисаше нешто, што раздражаваше нерве, од чега крв још јаче удараше у главу. Десно, у спавањој соби, већ ништа нисам могла видети. (Наставиће се)

Народна Скупштина

IX редовни састанак.

Субота 21 октобра

—

Председавао г. Пашић. Започет рад у 9 часова пре подне.

Били су министри: грађевина, просвете, унутр. дела, привреде, правде а доцније и председник министарства.

На дневном реду специјални претрес закона о пословном реду скупштине.

Секретар. Р. Петровић, чита честитке, молбе и жалбе. За тим предлоге: Др. Илијића, Кунатровића и Генчића о подизању школа у окр. црноречком, које су изгорело за време српско-турског рата.

Одобрена су осуства Јоци Јовановићу и Влад. Арсенијевићу.

Секретар Пера Ђорђевић чита интерпелацију г. Пенте Срећковића на министра унутр. дела, због протеривање из Србије дописника „Стандарда“ г. Бимена и *„Дели Њуса“* г. Вајца.

Министар Таушановић, устаје и одговара на интерпелацију следеће: Извештаји г. Бимена били су у први мах неверни и тенденциозни, а само о миропомазању Краља Александра, гласили верни стању и истини. Признаје г. Бимену способност и журналистичку вештину, али се чуди, како је могао давати неверно извештаје своме листу, нарочито ону тенденциозност о краљици матери и Краљу Александру и пре и после доласка краљичиног у Србију.

Поменуо о лажном извештају наоружања Србије и напад на Бугарску, те су вели усљед тога наши папири знатно пали.

Он цени лист „Стандард“ али наводи његово нерасположење још из времена српско-турског рата и каже како су симпатије биле у корист Турске а не Србије.

За г. Вајца каже. да је то човек проблематичне прошлости; да нема оне журналистичке спреме а нарочито за лист „Дели Њус“ кога је дописник и чуди се да такав велики и значајан лист може Вајцу поверити извештаје. Даље г. Таушановић рече: Како је г. Вајц склон лагању, шпијунисању и изнуђавању новаца на рачун неких обећања и на рачун ове или оне личности. Напоменуо је како жали што је он — Вајц — дописник „Дели Њуса“ листа који је вазда наклоњен балканским народима. И најпосле изјављује да је морао прибећи кораку који је предузео противу оба дописника.

Срећковић, позива се на први говор — интерпелацију, помиње г. Бимена као научена човека и добра пријатеља Српског народа, нарочито одликује се у своме извештају о путовању по Босној, јер је том приликом изнео право стање тамо на штету Аустријске политике, па вели, да би га за то требало одликовати, а не прогонством казнити. За г. Вајца ограђује се и не жели о њему говорити, а у осталом он у његовој интерпелацији споменуо га је тек узгред и као друга у прогонству г. Бимановим.

— Таушановић, жали што је морао тако урадити, али и сваки други министар на његовом месту то би учинио, јер је дужан водити рачуна, на шта ће се рећи о нашем Краљу.

Његово је, вели, г Таушановић, да оцени, кад треба дозволити г. Бимену повратак у Србију.

За тим председник позва известиоца Раку Филиповића да чита пројект закона.

И тако закон о пословнику скупштинском примљен је све до 63 члана са незнатним примедбама.

Код Чл. 39 где се говори о адреси скупштинској говорило је више посланика и Министар Таушановић, који је бранио предлог наводећи разлоге, који су га руководили да овај члан овако предложи, а на име да адресу подписује председништво и секретари. С тиме се вели избегла разна нагађања и пребацивања мањини скупштинској која неће да подпише адресу већине, а тај њен поступак тумачен је на разне начине.

И код Чл, 54 било је више говорника. г. Катић (подпредседник одржао је победу, јер је његов предлог примљен у томе: што посланици могу говорити из клупа и са говорнице, а у пројекту је било стављено, да морају говорити са говорнице, док међу тим Министрима остављено је било на вољу, а овим предлогом г. Катићевим изједначена је сва скупштина.

Председник закључи седницу у $12^{3}/_{4}$ часа по подне и заказа другу сутра у 9 часова пре п дне.

Обичаји у српској војсци

—

2 ТЕЛЕСНА КАЗНА

(наставак)

Бију по трбуху. Или увију војника у ћебе па га одозго гњаве или седе на њега.

Како је војнику, када припаше неколико вишеклија пуне барута, к око врата обеси две торбе пуне камења! Томе додајте једну или две пушке, па ће те видети мучан живот војника. Ова је казна по најчешћа.

Често неки нижи чинови заповеде војнику, да се сам туче у главу, или да се боде пилом.

На занимању десио се овај случај.

Каплар, који је држао занимање пошље војника да му донесе чашу воде. У путу га сретну неколико каплара; они су хтели да се пошале са капларом што држи занимање па у чашу метну кашику. Војник их је молио да изваде кашику, јер ће га каплар, коме носи воду, тући. Они га не послушаше него га још добро и истукоше.

Кад је однео каплару воду и, каплар виде кашику у чаши, опет је војник од овога био тучен.

— Шта сам ја, да ти са мном збијаш шалу? рече каплар.

— Нисам ја капларе!... поче војник да се прави, али га: „њут“ капларско прекиде.

Нижи чинови туку: шаком, песницом по образу, прсима и другим местима.

Па како не би и тукли војнике, кад виде од *официра*.

Ја знам два официра (а нису само они) који су преко мере употребљавали телесну казну. Један је учио петомесечаре из целог батаљона. Он учи војнике балчаком и песницом. Никада војнику неће да каже лепу реч, већ све што изађе из његових уста, то је набусито и љутито. „Пре подне мрзи на цео свет, а после подне на самога себе“.

Кад учи војнике, његове руке и ноге никако не стоје на миру, јер овај српски официр туче немилице српске војнике. Балчаком бије по глави; пљоштимице преко листова, а песницом грува у леђа уморне и измучене војнике тако немилостиво, да их човек живе оплаче, јер без робије робијају.

Да би са својим војницима већи успех постигао, видећете га, како кроз ваpош командује чети, која марширa: „к рамену“! „на лево раме“ и т. д.

Овај официр је свакоме војнику изденуо име. Од њега ће те чути оваква имена: плавоња, сивоња, балоња, букван, цгоља, суља, штрк, геца, носоња, смоља, и т. д. Осим ових имена има и горих, безобразних, што ни амалину не доликује да их изговара, а камо ли официру.

Највише псује: њању и нану.

Бејаше саставио и неку дружину, која ће певати војничке песме, те ће тиме веселити срце његово, које је суморно и невесело.

Најрадије је слушао, кад му је дружина певала: *„Рудо иде Србин у војнике, где се куће отаџбине дике...“* Ја нисам знао, а и сада не знам зашто је волео да слуша баш ову песму по највише. Јер он није сматрао да се заиста купе у војску: „отаџбине дике“, што је он те дике називао: божијим воловима, буквanима и т. д.

Зар је божији во Србин; а тај Србин да оде у војнике и да буде дика целе наше отаџбине. Можда он то рачуна по себи ?!

Шта више заповеда млађима, да и ови туку војнике, па код таквог звера не могу бити добри ни нижи чинови.

Једном се један војник потужи официру, да му је каплар опсовао оца.

— *Па каплар је*, рече смешећи се. С тим је хтео да каже: каплару је слободно да псује војнику шта хоће; а војник мора да сноси — не сме се старијем тужити.

Да реknем коју и о другом официру.

Кажу да је најстарији водни официр, али му старији не дају чету, јер много туче војнике.

Овај други официр разликује се од првога по томе, што први оставља на телу војничком модрице, а други пушта крв.

Једном смо имали механизам борбе. Војници су пуцали на команду, али се неко превари па опали пушку на команду „нишан“! Официр прилази, псујући му богомајку и туче војника. Једног је војника ударио балчаком по глави. Кад смо дошли у касарну, војник се изуо и тада смо видели да је крв сишла чак до пета. Другоме је однео пола већe „мушицом“.

То је било само тога дана, а никада се војници нису вратили у касарну „читави“.

И за чудо је, да се ни један није старијему потужио, већ су трпели болове и војену дужност вршили.

(Наставиће се)

ТЕЛЕГРАМИ

„Малих Новина“

21. октобра.

Берлин. Канцелар примио је синоћ у 6 сати следећу Цареву депешу. „Прошао сам Дарданеле — време је красно. Поздрављамо“.

Атина. (Ажанс Хавас) Шакир паша приспео је у Спакију са три ратне лађе, које су довезле један пук, — Боје се од нове буне војника и од искрцавања грчки пушака.

Цариград 20 — Чланак *„Таврик-а“* о којем се још јуче говорило — каже да је Турска још од времена Фридриха великог уживала постојано пријатељство Немачке, и у свакој прилици могла се ослонити на њу. Долазак једног владара народа који је највише пријатељство показао Падишаху и који је највећма радио за напредак турског царства — може узети као сретан предзнак за Исток и Запад. Цар Вилхелм увидеће велики напредак у војсци учињен са постојаности и напрезањем Султана

„Хотел Москву“

при железничкој станици

У Београду

Узео сам под закуп, обновио је и снабдео свима удобностима, што јављам путницима, моим старим муштеријама, и пријатељима, да ће сваки, ко и пре код мене чистим собама, постељом, здравим и добрим јелом, тачном услугом и умереном ценом служен бити.

Молим штов. путнике да се увере.

Мијајло Тодоровић
угостатељ
прећи угоститељ код „срп Круне“
у Нишу
775 2—10

Једна магаза употребљива и за канцеларију у кући П М. Карастојановића издаје се под кирију.-

За цену упитати у трговини канцелариск г материјала.

Јована Миловановића
768,1—3

СВАДБЕНОГ ЦВЕЋА
ПАВЛАКА
(У ЛЕПШАВА ЛИЦЕ).
(BRIDAL BOUQUET BLOOM).

Дајте своме лицу, грлу, мишкама, и рукама драженој лепоти, сјај, и дивни мирис љиљана и руже, увећаћете Свадбеног Цвећа Павлаке. То је једна млечна и лековита течност. Нема јој равне у свету за стварање, поправљај, и одржање лепоте. Продаје се код свију Апотекара и Мирисара. Стовариште је у Лондону: 114 & 116 Southampton Row.

Може се добити код г. Ј. Дилбера апотекари у Београду

НАЈВЕЋИ ПОСТОЈЕЋИ ЗГОДИТАК: 600.000 дин.

ДОБИТИ 19. Новембра (1. Децембра) ПОД НАЈКОРИСНИЈОМ И НАЈБОЉОМ ЦЕНОМ ОД СВИХ ДРУГИХ ПОСТОЈЕЋИХ ЛУТРИЈА

ВЕЛИКА ОТОМАНСКА ЛУТРИЈА

3	згод. по	600.000	д.	1,800.000
3	„ „	300.000	„	900.000
3	„ „	60.000	„	180·000
3	„ „	25.000	„	75.000
6	„ „	20.000	„	125 000
6	„ „	10.000	„	60.000
18	„ „	6.000	„	108.000
36	„ „	3 000	„	108.000
18	„ „	2.000	„	36.000
36	„ „	1.250	„	45.000
168	„ „	1.000	„	168.000
3000	„ „	400	„	1,200.000
3300	згодитака		„	4,800.000

ЦЕНЕ ЛОЗОВА

по лоза зв	једно	вучење	само	3 д.
1 цео лоз	„	„	„	5 „
7 лозова	„	„	„	34 „
25 „	„	„	„	118 „

Најкориснија комбинација

по лоза за	6	вучења	само	15 дин.
1 цео лоз	6	„	„	26 „
4 цела лоза	6	„	„	100 „

Један једини случај и то за кратко време

ЛУТРИЈЕ ФРАНЦУСКЕ БЛАГАЈНЕ

гарантоване од ФРАНЦУСКЕ ВЛАДЕ

1. Добротворна лутрија

у корист радника Вулта итд.

Вучење је 3 Дец. и 3 Фебруара.

Сваки лоз игра у сва два вучења

Чиста добит 500.000 д.

1	згодитак	200.000	дин.
1	„	100.000	„
2	„ по	10.000	„
4	„ „	2.000	„
8	„ „	1.000	„
20	„ „	500	„
140	„ „	100	„
400	„ „	500	„

ЛОЗ КОШТА 4 ДИН.

2. Томбола светске изложбе.

Чудновата-Томбола! Велики згодитак 200.000 дин. Поред долазе више од 20.000 згодитака од 50 000 по 100 дин. за једну целокупну суму од 10,000 000 дин. Опредељени за згодитака. — Вучење ће бити кроз кратко време.

ЈЕДАН ЛОЗ КОШТА САМО 3 ДИН.

3. Филантропија бесплатног зајма

За чим жуде женске највише! између осталих великих згодитака у сребру има једна диван краљевски накит са брилијантима и једна Севрска порцуланка вазна коју је поклонио француски министар лепих вештина. На 100.000 лозова 12 000 згодитака.

ЈЕДАН ЛОЗ КОШТА САМО 3 дин.

ПОХИТАЈТЕ ДА КУПИТЕ ШТО ВИШЕ ЛОЗОВ на сваких купљених 10 лозова дајемо једанаести бесплатан

Општи услови. Листе вучења биће оштампана у журналима или бесплатно изаслане сваком купцу билета. Онај који добије биће извешћен брзојавом сутрадан вучења. — Згодитци се издају у месту где се купац налази без икаквих трошкова од његове стране.

Новац треба слати и то одма у српским банкнотама или маркама са 10 од сто ажио у препорученом писму и адресовати:

M-r Rotter, Directeur du „comptoir commercial“ (Constantinople) Цариград

ЈЕДИНИ и ОДГОВОРНИ ДОЗВОЉЕНИ ДЕПОТ за цео Исток. 631,7—15

(Чувајте се билета које су Вам од других кућа припесене!)

749 5—15

---

2 КВАРТИРА елегантна на I и II спрату са свима удобностима. 1. **Дућан** са лепим аузлогом, 3 собе за сања улица Краља Милана Бр.1, 2. **Дућана** са лепим аузлогом **I Квартир** засебан са балканом на 1 спрату са 6 соба и остале удобности **2 Квартира** засебна у Партеру, од 1 Новембра издаје се под кирију улица цариградска Бр. 10.

Риста Миленковић.

750 2—4

КВАРТИР пет соба у госпоцкој улици за 90 динара месачно. 765 2—3

МОЈ КУЋНИ ПЛАЦ у Раљи код жељезничке станице продајем ко има вољу купити нека се пријави у ратарској улици број 43

Вилхелмина Новитовић

778 1—3

ФЛАУТУ

Са шест клапна врло добру продајем врло јефтино упитати у штампарији „код Просвете.“

СТАН СА 4 СОБЕ и осталим потребама, на горњем боју „Ајдук Вељко“ издаје се одма или од Митров дана под кирију.

За услове упитати Карла Перола.

2—6

Кућа засебна

Са три собе, и осталим удобностима, издаје се под кирију од 1 Новембра т. год. улица космајска бр. 48 или топлачки венац бр. 33

773,1—3

САМО КОД

НАУМА НАЈДАНОВИЋА

на „Зел. Венцу“, у кући др. Клинковског продаваћу и то:

1 килу фришке масти по 1·10
1 кил. сала фришк. зрел. 1·10
1кил. свињ. фриш. меса 0·70
1кил. суве сланине нове 1 20
1кил. суве пастрме свињ. 1·10
1кил. „ „ са сланином 1·20
1килу чварака фришки 0·80
1кл. суве кобасице свињ. 1·20
1кл. сапуна доб. за веш 0·70
1килу шваргле фришке 1·—

као и остале ситнице са најумеренијом ценом

Молим поштовану публику за многобројну посету.

734 3—5

ЈЕДАН стан са две собе у II, спрату према од позоришта издаје се под кирију од првог новембра.

Јевта М. Павловић

772,1—6

У пола цене

ТРГОВИНА

код Руже Васина улица бр. 20

Добила је у великом избору **дамен-туха** вуненог.

Продаје

По 1 динар метар

712 5—15

У пола цене

Моју дрогерију коју водим под мојим именом

Бошко Николић

ПРЕЋЕ

ДР. ЈОВ. ЂУРИЋА И МАРКОВИЋА

Држао сам сем других, хемијских и фармацајтских прарата, и са разним од најбољих и најчувенијих к-ућ пецијалитетима из Енглеске, Француске, Немаче и еАу трије и т. д.

Харрешторер Мадам Ален, вода за косу која нечувено дејствује на косне нерве.

Разне боје за косу. Моловог Франдбрендвајна, Магерова рибија зејтина, фине ваниле, чоколаде, разни француских и енглеских мириса и других разних лековатих специјалитета.

Фина рума, ликера, к њака, малаге, фина дезерт вина, минерална вода са свију извора, фина барабанц зејтина за јел ; а нарочито упозорујем госпоће и госпођице на чувене помаде које чисте флеке са лица и то су следеће:

Венус помада од Др. Јована Ђурића анот. Помада од Др. Ф. Шамса уз коју ние сапун и вода и крем,

Крем симон и прашак симон.

Леманову помаду.

Све поменуте ствари по умереним ценама продајем, а на више с извесним рабатом.

747 1—6 БОШКО НИКОЛИЋ дрогериста.

Женских најновијих јесењих и зимских **жакета, мантлета, реген-и радмантлова, шешира, муфова**, све за одрасле и децу, као и све прибоpе и наките за женске хаљине, и маде сад добивених по јефтиној цени.

У трговин и женско кројач.

РОЗА ШТЕРН.

Кнеза Михаилова ул. бр. 9

Израђујем хаљине по мери. 651,5—25

ЧИТАЈ

Једна кућа са три собе фораузом сарачаном, кујном и подрумом издаје се од Митрова дана под кирију. Кућа се налази у пространој авлији Јавити се у кући

Петра Радојловића

пензионера

762,2—3 Велика пијаца.

Ураденичкој школи Београдског женског друштва потребна је учитељица за кројење и шивење рубља, бели вез и вез са златом.

Од кандидатке захтева се:

1) стручна теоретична спрема са цртањем кројева и обајшњавањем свега, што иде у ову врсту рада.

2) практичка извежбаност у раду. Шивења руком и на машини Велер Вилсон, Сингеровог и Вертхајмовог система.

Плата је 96 динара месечно.

Ко ово место жели нека се писменом молбом обрати управи женског Друштва до краја овог месеца.

Уз молбу нека кандидатка приложи своја сведочанства где је шта учила. као и ако је учитељовала.

За остало известиће се од управе.

Београд
17 Октомбра 1889

УПРАВА
Женског Друштва

Власник и главни уредник Пера Тодоровић. Одговорни уредник С. Јаношевић. Штампарија „код Просвете“ Позор. трг бр 2

УНИВЕРЗ. БИБЛИОТЕКА „СВЕТОЗАР МАРКОВИЋ" БЕОГРАД

БРОЈ 304. ПОНЕДЕЉАК 23 ОКТОБРА 1889. ГОДИНА II

ИЗЛАЗИ СВАКИ ДАН

БРОЈ 10. П. Д.

МАЛЕ НОВИНЕ

ДНЕВНИ ЛИСТ ЗА СВАКОГА

Писма и рукописи шаљу се Власнику „Малих Новина" Топличин венац бр. 17., на горњем спрату.

ЦЕНА ЗА СТРАНЕ ЗЕМЉЕ

а годину	30 динара
На по године	15 динара
На 3 месеца	9 динара

Претплата из унутр. полаже се само код пошта

Претплата се прима код свију пошта у Србији

За Београд нема претплате — Лист се продаје на број

ЦЕНЕ ОГЛАСИМА

На првој страни од петит. реда 20. пр. дин. а на четвртој од петит реда 10 пр. дин.

ПРИПОСЛАНО стаје 50 пр. д. од петит реда

LE PETIT JOURNAL

KLEINE ZEITUNG

Огласи јевтино, по потреби и са сликама.

За свако оглашење плаћа се држ. таксе 20 пр. д.

ВЕЋИ ОГЛАСИ ПО ПОГОДБИ

ОБЈАВА

Стављам на знање мојим досадањим поштов. муштеријама, као и осталом грађанству, да сам добио у комисијон разног штофа из Параћинске фабрике од Браће Минха

Тако исто имам у комисијону и разни шалова, ћебади и простирача, и осталих разних тканина које се у поменутој фабрици израђују.

Све ове тканине даваћу по фабричној цени што поштованом грађанству и потрошачима ради знања јављам.

Молећи потрошаче да се о наведеном увере

15. Октобра 1889 г.

Чачак.

На услузи
Сима П. Стефановић
кројач.

780 2—3

ТРГОВИНИ
Марковића Шапчанина и комп.
потребан је књиговођа о Митрову дну, у исто време да зна немачки. (774)3—3

АЈВАРА ТАЗЕ кладовска добила је трговина Браће К. Дајмака на терезијама.

785 2—3

ЈЕДАН ТРГОВАЧКИ ПОМОЋНИК страпац са добрим сведоџбама, вичан кореспонденцији и немачком језику, са способношћу у Шпецерајској Галантеријској нирнбершкој стакла порцелана и намука трговини, жели у одашњој којој радњи ових струка место добитити.

Ближа извешћа у Администрацији овоге листа 786 1—2

БЕОГРАДСКЕ ВЕСТИ

Препутовао. Прексиноћним брзим возом пр путовао је кнез Фердинанд за Софију Возно се у засебн м вагону мађарске држ. железнице. Вагон су пратили: један железнички чиновник и један служитељ мађар. држ. железнице.

Овде на станици дочекао га је био заступник управитеља варош. Краљев павиљон беше осветљен; али кнез није излазио из вагона.

Прекјуче је отишао нарочи и експрес за Цариград. На њему ће да се врати цар немач и преко Београда у Берлин. Овуда ће да прође у четвртак у 2 сата 45 минута из јутра.

Железнички саобраћај. Један наш пријатељ јавља нам, да је на нашој железници саобраћај тако велики, да човек малакше од посла, Оваквог саобраћаја, вели, никад није било сем за време бугарског рата. Тако је 13. о. м: било *десет* возова, а 14. о. м. *десет* возова, од којих су само *четири редовна а шест теретна* и који непрестано циркулишу између Лапова и Београда. Станица Лапово у најживљем је саобраћају како за путнике, тако и за робу. У последње време нарочито расте саобраћај робе, најмање по 10—15 вагона дневно. Роба се махом састоји од шљива, буради и дуга.

Несрећан случај Јуче око 3 сата после подне један војник у великој касарни че ркао је нешто око барута који је био у једној соби где су била и патрони. Барут експлодира и повреди војника а неке ствари махом дрвенарије, запале се. Ватрогасци су одмах притекли у помоћ те стану на пут пожару. Штета је незнатна. војник је лако повређен.

Кандидација грађанина Милана Обреновића

—

Господине уреднче)*

Крупна кандидација којој сте ви били тако добри да направите места у вашем вредном листу, само природно је направила сензацију, и код нас и у страном свету; а прво питање, које ће сваком читаоцу на ум пасти, биће без сумње то: хоће ли се, од своје стране, краљ Милан примити те и такве кандидатуре? До дана, господине, и часа кад се овај прилог вашем гостопримству поверава, „краљ" Милан није се одрекао ове грађанске части — и то — ма да је неко шануо, да је он такву неку депешу послао из Париза влади или намесништву. Наравно он још има времена, као што има права, да то учини — велим и права — јер је његово име у овој прилици без свакога знања и питања његова истакнуто. Управо, све што је покретачима ове кандидатуре за основу служило, била је једна мала летошња изјава његова у Нишу: да ће се кандидовати, али не за садање и овогодишње, него за идуће, догодишње, изборе скупштинске. Сад, можда је тако и требало да буде, можда су горњи поштоваоци краљевског уставотворца погрешили у рачуну што су га још ове године истакли, али доиста никоме па ни њима није лако данас бити паметан у Србији; и сад на послетку — право криво, мудро или не мудро, то било с њихове стране — **реч је пала**! и своје дејство произвела! Ово је дејство, пак, такве једне силе и природе, да би Милан М. Обреновић, од своје стране опет, погрешио, ако би се без битке са мегдана повукао.

„Али зар да дочека да пропадне на избору?"

Нека дочека — пропадају и други људи.

„Али то би била грдна брука и срамота за" . . .

За Београд за престоницу, може бити за срп. радикале, либерале и напредњаке *извесно*—али за *бившега* краља, за грађанина Милана М. Обреновића ама баш ни у колико, *ама баш ни за длаку*. На против. На против. Готовост да поднесе све незгоде и ризике једне демократске утакмице, да отрпи и издржи све муке и болове једне просте *грађанске* борбе и поразе **служила би на част** човеку који је од *своје драге воле*. краљевску круну грађанском заменио! ! . .

Понављамо, срамота би то *црна и паклена*, била за нас београђане, јер смо се сви ми, и радикали и либерали, и напредњаци, *краљу* Милану клањали, јер смо му сви, колико нас год у политици има најмање понизно служили, и јер има међу нама и таквих који не само своје високе и златне положаје, него чак и *главе*, своје дугују краљевској милости његовој! Јест, срамота би била за све нас, *радикале најпаче*, јер смо ми томе истом Милану, као краљу, на двадесет и четири сахата после развода брака, још и не знајући какав ће нам Устав дати — *бакљу носили* јер смо ми у уставотворном одбору страховите прерогативе круне. на предлог једног Ристе Поповића из Голупца, а под громким усклицима радикалским, акламацијом усвајали, и јер су свих „пет шестина" радикалске нам скупштине од „корице до корице" тај исти „Миланов" Устав — уз једно понизно „додавање чаше воде" Господару — урнебесно изгласали! Стидно и престидно би дакле било **сад** бити јунак над простим грађанином Миланом М. Обреновићем.—одрећи му место на које имају права и могућности чак и примерци којима је Србија дужна „педесет хиљада милијуна." Когод куражи има да ствари правим именом њиховим назове тај ће одмах и признати: да је гадно и одвратно ругати се и човеку кога смо рођеном силом и снагом оборили. А да Х какве ли ниткове не треба увредити оне који своје **мародерство** (то је реч) врше над човеком који се сам с **чашћу** уклонио, који се са својом земљом и народом као најслободоумнији уставодавац мирно опростио који је побеђенима од једне Краљевице и Братарнице свога јединца поверио, и за кога напослетку и ми сами у нашим рођеним „бесе дама" и адресама пред светом сведочимо да је акт му од 22 фебруара ове године „акт великог патриотског пожртвовања!: — —

Не. Београд, та толикогодишња престоница српска — ва била она сад радикална, либерална или напредњачка, не еме — ако јој је образ српски и јуначки драг — не еме показати: да се боји да гласа за једног грађанина Милана М. Обреновића.

Да! и опет велимо, да не мислимо и још не верујемо да ће се сва државничка мудрост а велика патриотска савест једне странке као што је радикална свести на ниски безобразлук на политичко м а р о д е р с т в о. једног „Дневног Листа" а не мислимо за то, што је колико прекјуче глава радикалне странке, што је Никола Пашић, на предлог једног од највиђенијих скупштинара либералних — да сложно да нелартијски би рамо грађанина Милана — изјавио само патриотску зебњу своју: „да се тиме што не нашкоди угледу бившега краља" а никако до разумети да је он друг „Дневном Листу" у стиду и срамоту политичком.

(Наставиће се)

*) Умољени смо да донесемо ову изјаву. Ми то и чинимо ма да има места. на које се имају чинити примедбе, што њено тачније учинати. Ур.

Народна Скупштина

X редовни састанак.

Недеља 22 октобра

—

Преседавао г. Пашић; отворен састанак у 9 и по часова пре подне Били су сва господа министри сем војног.

На дневном реду продужење претреса закона о пословнику скупштинском

Секретар Јоксимовић чита протокол VIII састанка, а Ђорђевић честитке, молбе и жалбе. За тим је читана интерпелација од Рибарца и и Авакумовића на Министра унутр. послова због избора у срезу Рачанском окр. Ужичког где је срески начелник Ср. Којић, који је пре и за време избора чинио злоупотребу своје власти, а нарочито омаловажавао листу либералних кандидата, за то је тужен непосредно суду окружном и овај је нашао, да има места отварању кривичног иследења над њиме. Но кад је исти срески начелник дознао и уверио се за имена тужиоца он их узео на одговор за опорочавање власти и казнио истудно, те сад издржавају затвор. За све ове интерпеланти питају министра и траже, да им одговори штамисли пре

дузимати противу овога чиновника.

Министар унутрашњих послова устаје и каже, да за сад може само казати то. да је он услед захтева Авакумовићевог по једној депеши отуда, био наредио да се обустави извршење осуде, но да јо добио одговор, да осуђени већ издржавају казну, и с тога није могао ништа даље наређивати, јер нема моћи ни законог основа да их из затвора пусти, а кад се ствар код суда изведи и окривљени судио буде, он зна шта ће чинити.

За сад не може ништа друго одговорити, док не добије акта по овој ствари.

Авакумовић одговара и каже, да су осуђени затворени после депеше коју је добио министар и да је с тога неверно министар извештен а он има и о томе телеграм.

За тим председник нареди и известилац Рака Филиповић чита даље пројект закона о пословнику скупштинском од чл. 63 те су примљени сви чланови до 75 а тада настаде дебата у којој су учествовали следећи посланици:

Рибарац чини примедбу код овога члана предлаже да се буџет два пута чита и два пута специјално претреса у скупштини, тражи, да га подпомогну 12 посланика, и тада пошто се толики број одазвао, настаде даља дебата.

Катић слаже се са Рибарцем и вели да и државни Савет, треба да да своје мишљење о буџету, ма да је он при грађењу устава био противан установи држ. савета, али сад пошто он постоји, ваља му упућивати надлежне послове.

Несторовић и *Вића Радовановић* такође говоре у смислу говора Катићевог.

Риста Поповић најпре пребацује извесним либералима за начело двомесне скупштине, чуди се Катићу како је могао тражити саветско мишљење, кад му је у основу противан. За тим брани пројект овога члана како је од одбора усвојен.

Авакумовић каже, да је он председник одбора пред ким је био пројект овога закона, на шта је и он пристао; али одбија прекор од мањине што прави опозицију овоме члану, јер свакоме је слободно показати своје мишљење; а тодоказује тиме што се сн у овоме не слаже са својим пријатељем и другом Рибарцем.

О државном савету рече да је већина велико скупштинска била у могућности не примити савет па кад није тако урадила, онда њој се има за то пребацити, а никоме другом Односно двомесног система каже да доиста има његових једномишљеника који то начело заступају, а он лично противан је томе.

Катић одговара Р. Поповић у и вели, да није заслужио онај прекор јер буџет није само за једну годину него је основа рачунска за више година. Он је истина противу Савета али то не смета. да скупштина упућује му буџет на преглед.

Сенчић подпомаже пред ог Рибарчев наводи разлоге зашто треба не само читати него и специјално претресати буџет у скупштини.

Срећковић пита ако се о буџету неће два пута говорити и претресати, ја о чему ће се другом, јер он је основ свима осталим законима. Тражи да се поступа, као и са осталима законима.

Министар Таушановић рад је да докаже непотребност два пути специјална претреса, наводи за то гаранцију у поступању док се дође до једног претреса, и вели цифре су цифре, оне се недаду друкчије тумачити ни друкчије извести, него како су написане.

Несторовић тражи да се Рибарчев предлог као уместан усвоји и даде прилика посланицима свестрано претресати буџетске позиције.

Баја наводи пример из енглеског парламента о буџету, па вели кад они тако раде зар да ми уводимо неки други оригинални обичаје. Он је за пројект закона.

Пов Милан Ђурић каже да је он зк то, да се буџет два пут чита и претреса, јер он — буџет — није ништа друго него народна каса.

Пов Марко Петровић такође је за предлог Рибарчев.

Срећковић каже да је Р. Поповић лепо његовим говором доказао да чл. 59 овога закона није добар.

Министар Ђурић није противан предлогу Рибарчевом, а што је онако у пројекту стављено наводи разлога два и то: довољну гаранцију за проучавања и обавештење скупштине и економију времена. Пристаје како скупштина реши.

Председник ставио питање и скупштина већином гласова прими предлог Рибарчев, да се упути одбору на исправку.

За тим је известилац читао даље чл. 76 до чл. 79 који су усвојени са незнатним примедбама.

У *12* сахати закључена је седница и заказана друга за сутра у 9 часова пре подне.

С улице и скупштинске галерије.

Не дуду карту. Још у самом почетку рада седање скупштине тражио је известилац „Н. В.“ српског лиса, који излази у Земуну улазну карту за новинарску ложу, и до овога часа није је добио.

Известилац тога листа умолио је посланика г. Ристу Поповића да упита председника скупштине, зашто му се не издаје карта, кад су толиким известиоцима страних листова ове издате, а њему не. Г, Поповић био је тако добар те је упитао где треба и обавештио известиоца овако: „не може се карта дати с тога, што тај лист пише противу садање владе, но, лобро би било, да пошље по два броја од неколико издања, те да се види да ли још пише противу владе, па ако да доказа свог доброг расположења добиће карту иначе не“.

Нама је непријатно, што у овој приликн морамо употребити г. Поповића као сведока ове ствари и тиме доказати истинитост нашег тврђења,

Нама је чудо, да председништво чини изузетак у давању новинар. ул за чудо нам је у толико што нам не иде никако у памет да оно води неквку полицијску дужност у скупштини. јер то није пут којим би се известан лист натерао, да ниште онако како је у интересу једне владе, јер ако она има добрих дела и њена је радња за похвалу онда од чега са нима бојати! А онда ако се затворе врата известиоцу у новинар. ко. галенсма начина : и пута критиковати владу за њена дела. На против у томе случају могу извештаји скупштинштински бити неверинји те ће и рад владе бити оштрије критикован.

Ми осуђујемо овај поступак председништва и тражимо да се према свима изоестиоцима подједнако поступа.

ДОМАЋЕ ВЕСТИ

Један наш пријатељ из Параћина пише нам: „У свима индустријалним предузећима у Србији радници су већином странци, само је у томе изузетак фабрика штофова у Параћину, јер се ту заузео сам власник фабрике, те су обични радници само *Срби*, а шефови странци. Тако је по тигао, те између 250 радника у фабрици има само 9 странаца, а остало су све Срби.

„Власници фабрике, браћа Минх, труде се да и за шефове спреме Србе. Ради тога узели су Чедомира Јоксимовића из села Бачине, у округу јагодинском, издржали га о свом трошку те изучио четири разреда гимназије, па га онда узели да практикује у њиховој бојадисници код њиховог бојадисања (*изученог и вештог странца*). Како чујемо, они ће га ове године послати и у иностранство да се усавршн у бојадиском занату и вештини, па ће се онда вратити као први српски индустријалац у тој грани.

„Овај факт говори сам за се и сам себе хвали а да бисмо овако поступање г. г. браће Минха морали и ми хвалити.

ПРИПОСЛАНО

ЗА СТВАРИ ПОД ОВОМ РУБРИКОМ УРЕДНИШТВО НЕ ОДГОВАРА.

Морал г. Бадера, директора дуванске фабрике.

(свршетак)

Читаоци! не заборавите да је г. Бадер фамилијаран човек! — Сваки који ово прочита, замериће овај посве *немерилан* поступак г. Бадеру, — али ми — видите — ми му толико баш не замеримо, — ми му то само „на дару“ одбијамо. А што и да му замеримо? — Човек — новајлија, тек први дана како је у фабрику дошао и дужност управника примио а п о у руке моралним људима као што су Сифт, Јепел и Предић. Зар је. он као „нестручан“ могао друкчије и мислити, но да све оно у фабрици — и живо и мртво — Њему на расположење стоји. — Та он је директор! а директор што замисли, се то све извршити мора! — Нема ту „нећу“, нема ти ту старије власти. Фабрика је његов пашалук. — Он је тамо и „Бог и Минстар“ као што је ту пре неки дан изволео једном Србину бившем дуванџији и у последње време бившем надзорнику при паковању дувана у фабри из казати, када га је без узрока — службе отпустио. Човек у нужди а због изгубљеног парчета хлеба понижава се и одлази њему, да га по-

ПОДЛИСТАК

УКРАЂЕНА СРЕЋА

ПРИПОВЕТКА

од В. И. Немировића — Данченка

(с руског)

III.

Крађена срећа

Ни до средине спаваће собе не дођох, а крепке руке као да ме дигоше у ваздух.

— Да, сад је већ доцне! можеш и молити ја те нећу пустити, ти си моја!... Моја, моја, чујеш ли!... Драга мила!...

Код мене не беше никакве воље да му се противим. Ласкања његова била су груба, од њих ми беше тешко; он ме нијаше подизаше на руке, но опет за то то ми беше толико пријатно, тако пријатно, да не би захтела никуд отићи из те собе која је била прожмана р здражујућим ар матима. Да ли од ружичастог фењера или не, не знам, но лице његово постаде сасвим црв но.. Дотакох се његове косе — она беше мокра.

— Куда ме носиш?... Памти наше у ловље, ја нећу скинути маску...

И од једном глупи, неразумљиви страх обузе ме, да се већ стадох отимати из његових руку; чињаше ми се да моја маска већ пада да моја ругоба већ излази на видело, да ме он напушта и бежи...

Чујах његов смех... но на срећу све то беху глупа страховања... Како до ла, тако и прошла.

Ове срећне ноћи никако и не заспах. Кад полако одшкринух завесу спаваће собе рујна зора бацаше своје праве зраке кроз ошкринуту завесу и ступи у борбу са ружичастим сјајем фењеровим. Хтедох да устанем но његова рука лежаше на мојим грудима. Беше ми жао да се мрднем с места и остадох непомична, гледећи жедно на тог пре неколико дана са свим недостојног ми човека. На послетку дође и време.

Под маском свој доле, прођох поред вратара и кад уђох у капију набацих марзму. Сад сам опет била та иста наказа, чудовиште. Сад су се могли опет надамном смејати, загледати ме презирући. Наказа, чудовиште! Осећала сам да сам и сувише љубљена; тело моје као да беше још влажно од тих пољубаца, ово још горе од њих. Куће дођох лоцне. На срећу матере не беше куће, отишла беше некуда. Кад се је вратила ја сам спавала. Пробудила сам се радосна, све унаоколо беше добро и јасно. Отпочињао се нов живот. Да ли ће то дуго тако?

— Шта је с тобом? упита ме мати једне вечера. — Ти си болесна?

Као у одговор ја се само осменух. У овој болести била је моја срећа.

— Добро би било да узмеш велеријане?

— Ах, мати, сад већ никаква велеријана неће помоћи.

Она ме забринуто погледа и климну главом.

После два дана опет сам отишла код њега. Опет под маском. И на тај начин ми смо се често виђали.

Ја цветах, чак сам стала лепша.

— Просто не разумем! буњаше се мати.

— Шта не разумеш?

— Твоје очи горе као да си са свим срећна

— Ја и јесам срећна, мати!

Она ме погледа с неповерењем.

— Нема за мене и тебе среће. Ја сама не бех у животу срећна. Тако тек, у тренутцима

нова у службу прими, а он га истерује и прети му, да ће га *избити* ако му још једном дође. Овај прети са жалбом Министру, а он му вели Иди коме год хоћеш, ја сам овде и *Бог* и *Министар*. —

Ето видите, — такав човек је заучео тако једно важно место у Управи Монопола Дувана. Човек од чије стручности, од чије уметности, од чијег познавања. Административне и економне стране повереног му посла највише зависи приход ове државне установе, тај човек врши своју дужност на овакав начин! Није ли то брука?! —

Али није то све! Ми смо његову неспособност за то место тек почели да вам описујемо. Сад тек настају све крупније и крупније ствари. —

— Ми овај материјал одавно прикупљамо. — Но пре но што на друго што пређемо, навешће мо вам још само један пример о његовом моралу, па ће мо у другом чланку обећано наставити.

И овај пример прича сама интересована личност. Да вас са њоме изближе упознамо. Зове се М.К. био је у варошици Лозници тишлер. Имао је своја кола и коње. Г. Бадер као див. окр. инжињер путујући често узимао ово двоје од њега на послугу, али му за то никад ништа није плаћао. Тако му се задужио повећу суму новаца. И ово је ваљало платити. Па како је г. Бадер постао Директор фабрике и како му је остављено да особље фабричко поставља он сам по својој најбољој увиђавности, то му се у овом случају неможе казати да је према, свом повериоцу био непоштен, кад га је још у Априлу месецу из Лознице довео и поставио за управљача тишлерске радионице у фабрици. Г. Бадер је мислио тако да се своме повериоцу одужи, те му поред тога поверине исплату тишлерских раденика.

Да ли је овај лознички тишлер — г. Бадеров повераоц — или је други који од г. г. фабричких чиновника странаца који су се још из славне „Чапове“ ере тако затекли а и г. Бадер их као *употребљиве* и *веште* и од 1. Јула на даље задржао — коме ове набавке у дужност спадају па и оне за ову тишлерницу потребне, — нешто у рачунима за исплату забркао, — било како му драго, — тек на М. се кола скраду и он мораде бити ових дана из службе отпуштен. М ово сам прича.

Зли језици говоре, да је М. за ово кратко време мимо плате око 2090 дин. зарадио, — *но ми то неверујемо.*

Али верујемо, да је оно истина, што М. сам ту пре неки дан своме једном земљаку признаје, а то је — *да му г. Бадер сада више ништа не дугује*, — да се с њим намирио.

М.

ИЗ БЕЛА СВЕТА

— **Земљотрес.** Једна депеша из Дарданела од 14 о м. у 2 сата у јутру јавља: овде се осетило 18 потреса. Друга депеша од истог дана а у 8 сати ујутру вел.: Потреси трају и даље, али су много слабији. Штета је врло велика а број жртава непознат је. — О скорашњем земљотресу на Исланду вели једна депеша од 4 о м: Прошле суботе ујутро је јак земљотрес становништво нашег острва У цркви, гее се народ скупио на молитву, настала је ужасна паника; све је појурило вратима, али се на срећу ипак није десила никаква несрећа. Већина зграда са зиданим или каменим зидовима попуцала.

— **Принц Луј Бочапарт**, који је дао оставку на звање коњичког Капетана у талијанској војсци, биће, како јављају постављен за мајора у руској пуковнији.

Завод код Кинеза

По одобрењу Управе вар. Београда од 20 септембра ове године бр. 1552 отворио сам овди у Београду канцеларију за посредовања извешћа и набавку млађих,

У тој цељи стојим поштованом грађанству на услузи.

У исто време Јављам, да дајем новац на залоге.

Д. М. Руссо
посредник
у кући г. Андрејевића спрам „Коларца“

ЂЕНКОВА ПОМАДА
И
ЂЕНКОВ ПУДЕР!

Дме које желе да своје лице њежно, глатко, чисто и фино одрже, нека не пропусте употребљавати познату **Ђенкову помаду** против пега, фластића, бубуљица, рапаве коже и осталих нечистоћа коже на лицу, прсима и рукама,

Једна тегла 1 динар

НИНОН-ПУДЕР за лице, прса и руке који је ради своје финоће и доброте највише тражен, јер сачува њежност коже при најхрђавијем времену, а ни најмање није шкодљив. Добива се бео, роза и жут. Једна кутија 2 динара,

Позор!!! Да би се при куповању свака забуна избегла, то стоји на свакој тегли и кутији јасно и разговетно моја фирма

Ф. П.Л. ЂЕНКО, АПОТЕКАР У ЗЕМУНУ

Моја се помада и Нинон-Пудер може добити само код мене у мојој апотеци у Земуну и код другарице моје Бошка Николића у кнез Михајловој улици.

784 1—2

Кућа двокатна у Дубровачкој улици бр. 3 са 7 соба и осталим удобностима издаје се од 1 новембра под закуп. Иста се може поделити и за две фамилије.

Дућан пространа са подрумом испод исте куће издаје се под закуп. За ближе услове обратити се Браћи Николајевићима Хаџи или

Николи Лазаревићу
779) 2—3 ћурчији

„Хотел Москву“
при железничкој станици
У Београду

Узео сам под закуп, обновио је и снабдео свима удобностима, што јављам путницима, мојим старим мушторијама, и пријатељима, даће свако, као и пре код мене чистим собама, постељом, здравим и добрим јелом, тачном услугом и умереном ценом услужен бити.

Молим штов. путнике да се увере. **Мијајло Тодоровић**
угоститељ
прије угоститељ код „срп Круеи„
у Нишу 775 2—10

Наш никад непрежаљени муж, отац и брат

Јован Лукић
члан пореск. управе

умро је јуче у 8 часова пре подне, после дужег и тешког боловања, у 44-тој години старости.

Погреб биће данас у 2 сата по подне.

Стан Министар-Улица № 16.
23 Окт. 1889 г.
Београд

Ожалошћени:
супруга: **Луца**. деца: **Војислав, Милица, Зорка и Љубивој**.
сестре: **Смиљка и Стана** и остала родбина.

долазила је и одлазила. Каква ми је и то срећа Код нас, на северу, срећа је, као и сунце, ретка, А ми се њом не умемо ни користити.

— А шта је то срећа? упитах је ја.

— За женску нашег времена срећа је била то, кад су нас љубили. Сад то друкше разумеју.

— Можда и мене љубе? осмехнух се ја лукаво.

— Да, ја те љубим, дете моје. И она ме ласкаво пољуби.

И одиста моја је срећа била са свим особита — скоро сам се у то убедила — потајна, крађена.

У соби беше некако загушљиво, одох у летњу башту.

Беше то чудни зимњи дан. Сунце светљаше јако, голе гранчице ве задржаваху његове зраке и ови падаху на леје, засуге снегом. Кроз дрвеће видело се је чисто, без облака небо. Крст на цркви трепташе као златна игла. Врапци се разнодили и разлетели. Снег, што га они обараху са гранчица падаше ми пред ноге. Нарочито сам отишла била у побочну леју, нисам хтела да гледам људе, беше ми досадно да их гледам, као и раније.

Замислила сам се о нечем, а одједном се зачуше нечији кораци.

Подигох главу и сва намах планух, изгубих се. Имала сам и за што. То је он био. Иђаше право к мени са неким познаником. За тренут и ја се освестих и дигох се. Добро је што то беше за времена. Очију нисам са њега скидала!

Ми се први пут налазимо у сред бела дана без моје маске. Ја га загледах испитујући срце се болно стегаше.

„Како ли ће ме погледати?“ врзаше ми се по глави.

— Честитам ти нову победу. Још један нов лавров венац у низу твојих победа, подругљиво му рече сапутник. — Погледај како се ова ругоба у тебе загледала.

Пажљивост је ужасно развила мој слух Не изгубим ли шапат, кад мислим да се о мени говори. После свега чувеног, ја му сам одиста упијах у очи. Како сам чекала његов одговор. Може бити биће снисходљив према, бедној наказ.

Ни речи! Баци само поглед, пун небрежљивости и насмеја се. Насмеја се ружно, вређајући.

Боље да ме је изругао. Мене то секну у грудн. Невољно опустих очи.

И како да они то не знају, да је овај смех то исто, што и смех над клакавим болним Ништа смеј се! Но опет зато ти си мој, и опет за то твоје горде, насмешљиве усне љубиле су ову наказу! Ма колико је гадан прљав што је измилео из блата на камен, да што боље разгледа своју звезду, опет за то та га је звезда обасјала својим бљеском.

Кад би он само знао, ко сам ја и шта сам њему?.. Не, то би било са свим страшно. Сачувај боже!

И не гледећи на то у мени се јави чудна жељ, да поточим за њим, да га зауставим. на ма шта било. Мора да је ово јасно видела на мом лицу, за то што се надзорник обрну погледа и прође; нешто му се учинило на мени веома подозриво.

— Не желите ли, госпођице, изаћи из баште?

Ја планух. Хтедох да протестујем.

— Нама је заповеђено, да пазимо на избор публике. Тако је сад време. Ви ме извините, ја вас само молим... Сви се не пушгају, ни сам господа, која су без сваке мане. Ето ту је прокламација на дрвету залепљена. Нама [illegible] немогуће.. од куда ја знам шта ви имате у глави.

Наставиће се

НАЈВЕЋИ ПОСТОЈЕЋИ ЗГОДИТАК: 600.000 ДИН.

ДОБИТИ 19. Новембра (1. Децембра) ПОД НАЈКОРИСНИЈОМ И НАЈБОЉОМ ЦЕНОМ ОД СВИХ ДРУГИХ ПОСТОЈЕЋИХ ЛУТРИЈА

ВЕЛИКА ОТОМАНСКА ЛУТРИЈА

3	згод. по 600.000	д. 1,800.000
3	„ „ 300.000	„ 900.000
3	„ „ 60.000	„ 180.000
3	„ „ 25.000	„ 75.000
6	„ „ 20.000	„ 125.000
6	„ „ 10.000	„ 60.000
18	„ „ 6.000	„ 108.000
36	„ „ 3.000	„ 108.000
18	„ „ 2.000	„ 36.000
36	„ „ 1.250	„ 45.000
168	„ „ 1.000	„ 168.000
3000	„ „ 400	„ 1,200.000
3330	згодитака	„ 4,800.000

ЦЕНЕ ЛОЗОВА

по лоза за једно вучење само 3 д.	
1 цео лоз	„ „ „ 5 „
7 лозова	„ „ „ 34 „
25 „	„ „ „ 118 „

Најкорисинија комбинација

по лоза за 6 вучења само 15 дин.	
1 цео лоз 6	„ „ 26 „
4 цела лоза 6	„ „ 100 „

Један једини случај и то за кратко време

ЛУТРИЈЕ ФРАНЦУСКЕ ВЛАДЕ

гарантоване од ФРАНЦУСКЕ ВЛАДЕ

1. Добротворна лутрија

у корист радника Вуата итд.

Вучење је 3 Дец. и 3 Фебруара.

Сваки лоз игра у сва два вучења

Чиста добит 500.000 д.

1	згодитак	200.000 дин.
1	„	100.000 „
2	„ по	10.000 „
4	„ „	2.000 „
8	„ „	1.000 „
20	„ „	500 „
140	„ „	100 „
400	„ „	500 „

ЛОЗ КОШТА 4 дин.

2. Томбола светске изложбе.

Чувопата-Томбола! **Велики згодитак 200.000 дин.** Новце долазе **више од 20.000 згодитака од 50 000 по 100 дин. за једну целокупну суму од 10,000 000 дин.** Определење **за згодитака.** — Вучење ће бити врло брзо. Одређено време ЈЕДАН ЛОЗ КОШТА САМО 3 ДИН.

3. Филантропија бесплатног зајма

За чим жуде женске највише! између осталих великих згодитака у сребру има **једна дивна краљевски накит** са брилијантима и **једна Севрска порцуланска ваза** коју је поклонио француски министар лепих вештина. На 100.000 лозова 12.000 згодитака.

ЈЕДАН ЛОЗ КОШТА САМО 3 дин.

ПОХИТАЈТЕ ДА КУПИТЕ ШТО ВИШЕ ЛОЗОВ на сваких купљениу 10 лозова дајемо једанајести бесплатан

Општи услови. Листе вучења биће одштампана у журналима или, бесплатно изаслане сваком купцу билета. Онај који добије биће извештен одговором суграђан вучења. — Згодитци се издају у месту где се купи, или шаљу без икаквих трошкова од Банке отправника.

Један трећи добитак у готову у енглеским банкнотама или маркама са 46 % од чега

Директор Mr. Rotter, Directeur du „comptoir commercial“ (Constantinople) Цариград

ЈЕДИНИ и ОДГОВОРНИ ДОЗВОЉЕНИ ДЕПОТ за цео Исток. 631,7—15

(Чувајте се билета које су Вам од других кућа принесене!)

749 6—15

У року од непуних шест месеци исплаћени су из моје радње згодит. мар. 75000, 55000, 12000, за лозове који су од мене купљени.

Пружи руку срећи која те тражи

Хамбуршка лутрија чини људи у најсрећнијем случају највећи згодитак.

мар 500000 — дин 600000

а васебно:

1	прем. м.	300000
1	згод. „	200000
—	„ „ „	100000
—	„ „ „	75000
—	„ „ „	70000
—	„ „ „	65000
2	„ по „	60000
—	„ „ „	55000
—	„ „ „	50000
—	„ „ „	40000
—	„ „ „	30000
8	„ „ „	15000
26	„ „ „	10000
56	„ „ „	5000
106	„ „ „	3000
203	„ „ „	2000
6	„ „ „	1500
606	„ „ „	1000
1060	„ „ „	500
29	„ „ „	300
60	„ „ „	200
60	„ „ „	150
30930	„ „ „	148
17039	„ „ „	по мар.

127, 100, 94 67, 40, 20.

Главни су згодитци мар 500000, 300000, 100000 и т. д.

Хамбуршка лутрија која је ево више од 148 година посто ји, извукла је већ и своју 293 игру од 7 вучења

Ова најзанатнија и најкорисинија лутрија која је својом особитом солидношћу одликована, која је од високе варошке управе у Хамбургу одобрена, и целим државним имањем гарантована садржава **100000** лозова од којих **50200 — дакле преко половине, а то значи да сваки други лоз — морају добити.**

Укупни капитал која се има извући и међ добитцим поделити износи.

М. 9,885,006 Д. 11,860.000

Преимућство ове новчане лутрије састоји се у особито добром уређењу да сви **50200** добитака, који су уонде на страни означени, за неколико месеци и то у 7 класа сукцесивно скупо се морају извући.

Ова лутрија је до сада дала довољно доказа, или боље рећи такве су прилике свакидашње, да човек улагајући незнатну суму новаца, себи ствара срећу и благостање

Глав и згодитак прве класе износи мар 50000, у другој пење се на мар' 65000, трећој на мар. 60000 четвртој на 65000, петој 70000, шестој 75000, и седмој могућност марака 500000, или специјално марака 300000, 200000 100000 и т. д.

Умољавају се поштовани купци, да прилажују суму Улога, у препорученом писму а најбоље поштанском упутницом шаљу.

Цене лозова за прво вучење следеће су:

Цео оригинални лоз динара		8·40
пола	„ „ „	4·20
четврт	„ „ „	2·10

СВАКИ ДРУГИ ЛОЗ МОРА ДОБИТИ

Сваки играч добија поред оригиналног лоза још и план играња целе лутрије, из којега се могу видети две појединости те лутрије, а и сле сваког вучења добија сваки играч званични извештај о резултату вучења, у којем су јасно стављени бројеви који су донмли, а осим тога код мењее води тачан регистер о свима број вима лозова и њихових играча, те оваким начином ни један суделовач лутрије не може превидети случај да је његов лоз извучен. Планове играња и опширно објашњење о овој лутрији шаљем свакоме на захтев бесплатно.

Имајући у видукаквоћу лутрије услед тога и велики број играча са њом, које најбоље њена старост доказује, молим сваког који има вољу играти да се поруџбином и улогом пре вучења најдаље до **30 октобра тек. год пријави.**

Поруџбине ваља слати

Моши Мевораху

Краљев. Срп. Дворски Мењач. новаца

БЕОГРАД.

745 3—5

Мали новац чини велико дјејство

GRANDS MAGASINS DU

Printemps

NOUVEAUTÉS

Demander

le catalogue général illustré renfermant 530 gravures (modèles inédits) pour la SAISON d'Hiver, dont l'envoi est fait *gratis* et franco contre demande affranchie adressée à

MM. JULES JALUZOT & Cie

PARIS

Sont également envoyés franco les échantillons de tous les tissus composant les immenses assortiments du *PRINTEMPS*, mais bien spécifier les genres et prix.

Expéditions dans tous les Pays du Monde

Le catalogue indique les conditions pour l'envoi *franco de port et de douane.*

Interprètes dans toutes les Langues

A la disposition des personnes qui désirent visiter nos Magasins.

СТАН СА 4 СОБЕ и осталим потребама, на горњем броју „Ајдук Велко“ издаје се одма или од Митров дана под курују.

За услове упитати Карла Перола.

3—6

МОЈ КУЋНИ ПЛАЦ у рађи код жељезничке станице продајем ко има вољу купити нека се пријави у ратарској улици број 43

Вилхелмина Новитовић

778 2—3

ШКОЛА ШИВЕЊА белог рубља, кројење хаљина и за фини ручни рад отвара се од 1-вог Новембра т. год. у кући абаџијске улице бр. 15. први кат. Приликом учења рада говориће се француски и немачки.

Ближа извешћа могу се добити у балканској ул. бр. 35. лево.

Берта Даузингер.

767,3—3

Власник и главни уредник Пера Тодоровић. Одговорни уредник С. Јаношевић. Штампарија „код Просвете“ Позор. трг бр 2

„СВЕТОЗАР МАРКОВИЋ" БЕОГРАД

БРОЈ 305. УТОРАК 24 ОКТОБРА 1889. ГОДИНА II

ИЗЛАЗИ СВАКИ ДАН

БРОЈ 10. П. Д.

МАЛЕ НОВИНЕ

ДНЕВНИ ЛИСТ ЗА СВАКОГА

Писма и рукописи шаљу се Власнику „Малих Новина" Топлички венац бр. 17., на горњем спрату.

ЦЕНА ЗА СТРАНЕ ЗЕМЉЕ

За годину . . . . . 30 динара
На по године . . . . . 15 динара
На 3 месеца . . . . . 9 динара

Претплата из унутр. полаже се само код пошта

Претплата се прима код свију пошта у Србији

ЦЕНЕ ОГЛАСИМА

На првој страни од петит. реда 20. пр. дин. а на четвртој од петит реда 10 пр. дин.

ПРИПОСЛАНО стаје 50 пр. д. од петит реда

За Београд нема претплате — Лист се продаје на број

LE PETIT JOURNAL

KLEINE ZEITUNG

Оглас јевтино, по потреби и са сликама.

За свако оглашење плаћа се држ. таксе 20 пр. д.

ВЕЋИ ОГЛАСИ ПО НОГОДБИ

ОБЈАВА

Стављам на знање мојим досадањим поштов. муштеријама, као и осталом грађанству, да сам добио у комисијон разног штофа из Параћинске фабрике од Браће Минха

Тако исто имам у комисијону и разни шалова, ћебади и простирача, и осталих разних тканина које се у поменутој фабрици израђују.

Све ове тканине даваћу по фабричној цени што поштованом грађанству и потрошачима ради знања јављам.

Молећи потрошаче да се о наведеном уверe

15. Октобра 1889 г.
Чачак.

На услузи
Сима П. Стефановић
кројач.

780 2—3

САМО КОД ЈАКОВА КАНАРИКА

у кући г. Милије Карастојановића у кнез Михајловој улици број 21.

Може са добро и јефтиније но игде купити Мушко и дечије одело јер је избор тако огроман да сваки по својој вољи може изабрати **по квалитету и цени.**

понизни
Јаков Канарик

721,8 -10

Код Дим. Ћирковића и Комп.

НА САВИ

Има у већој количини на продају шарених сандука. Продају се овим ценама:

од 3 багламе по 3 д. 20 пр.
од 4 багламе по 5 д.
од 5 баглама по 6 д.
од памтоши по 8 динара ком.

776 2—5

КВАРТИР

Са три простране собе, кујном, подрумом и таваном издају се одмах под кирију, у дубровачкој улици бр. 14.

Исти је стан врло удобан и за канцеларију.

За услове упитати

790 1—3

Мошу Мацлијаха

Завод код Кинеза

По одобрењу Управе вар. Београда од 20 септембра ове године бр. 1552 отворио сам овди у Београду канцеларију за посредовања извешћа и набавку млађих.

У тој цељи стојим поштованом грађанству на услузи.

У исто време јављам, да дајем новац на залоге.

Д. М. Руссо
посредник
у кући г. Андрејевића спрам „Коларца"

ДЈВАРА ТАЗЕ кладовска добила је трговина Браће К. Дајмака на теразијама.

785 2—3

Љубомир Обрадовић

јавни правозасуупник за округ нишки, одпочео је атвокатску праксу у Нишу.

789 1—3

БЕОГРАДСКЕ ВЕСТИ

Поклон Г. Коста Протић, краљевски намесник, поклонио је приликом преставе „Стари каплар" 20 динара малој ћерчици г. Тоше Анастасијевића, члана кр. срп. нар. позоришта која је у тој престави учествовала. А пре тога једном приликом поклонио је малом флагелхорнисти из војне музике Тодоровићу 10 динара

*

Неуљудност. Нека гг. поштари као да нису особити пријатељи с најобичнијим правилима учтивости, већ према људима који имају посла на пошти, понашају се неуљудно па чак и псују. Тако је радио пре неки дан и поштар неки г. Силвић. Један овд. трговац послао је свога момка на пошту да преда неки аманет. Било је од прилике око 5 часова после подне. Г. Силвић опсује дотичном трговцу оца и мајку и рече момку да каже своме газди да други пут шиље аманете пре 5 сахати.

Обраћамо пажњу надлежних на оваке појаве. Ако је доцкан за примање аманета, г. поштар може га не примити али ни у ком случају не сме псовати ни коме оца, матер или ма што, а најмање пред другима. Дотични трговац жали се на овако поступање поштара управнику поште и ми не сумњамо да ће г. управник и хтети и моћи да тога г. поштара научи да буде уљуднији.

*

Положио испит. Г. Димитрије Тадић, писар суда вар. Београда, положио је адвокатски испит с врло добрим успехом.

НАРОДНА СКУПШТИНА

XI РЕДОВНИ САСТАНАК

понедељак 23 октобра

Председао подпредседник г. Катић. Састанак отворен у 9½ часова пре подне.

На дневном реду продужење претреса закона о пословнику скупштинском.

Били сва г. г. министри.

Секретар Р. Петровић чита протокол IX а Пера Ђорђевић X састанка скупштинског За тим су читане молбе, жалбе предлози и интерпелација Јанчићева на министра грађевинао експроприсаном земљишту за железничку пругу Вршка Чука—Радујевац, на којој се преноси угљен из Мајдана Чуке, па то земљиште није исплаћено сопственицима, и ко је друштво депоновало у државну благајну потребан новац.

— *Министар народне привреде*, прима ову интерпелацију, јер је погрешно упућена на мин. грађевина, пошто експлоатација поменутог мајдана долази у Рударско одељење поверена му министарства, обећава да ће на идућој седници поднети опширан извештај у колико је служ.

бено рађено са дотичним одељењем, а међутим учињено је потребно питање, зашто исплата заузетог земљишта није извршена

— *Интерпелант Јанчић задовољи* се са оваквим одговором.

— *Подпредседник* позва известиоца Раку Филиповића, да чита даље поменути закон, и тако он је примљен сав са малим изменама и једним новим чланом, који је предложио ужички посланик поп Милан Ђурић, о коме ће мо ниже говорити.

Дебата је вођена код чл. 115, који говори о дисциплинарским казнама посланика и то овим редом:

— *Поп Милан Ђурић*, противан је казни одлучењем посланика из скупштине *од десет седница*, јер, том се не казни посланик него његови бирачи.

— *Срећковић* вели, да му је жао што се не слаже са поп Миланом, јер овом казном хоће да се научи посланик реду и поштовању према другом посланику.

— *Тајсић* одобрава казне, јер тиме се учи посланик реду, тражи, да се речи десет седница, измене са речи десет дана.

Министар Таушановић доказује из прошлости, да је било случајева где је један посланик другом псовао оца гејачког, било је претњи песницама итд. Даље вели, да код народа бујне нарави биће случајева код најобразованијег члана парламентског, па се у јарости заборави и начини иступ, оа је за то да ова казна остане.

— *Риста Поповић* брани такође предлог.

— *Васа Мишојловић* вели, да није претерана казна, јер кад посланици прописују казне за друге људе онда треба и за себе; (Помињао је неколико пута „држи“: држи“) и на послетку свео говор, да треба примити овај члан по предлогу.

И тако скупштина је примила и овај члан по предлогу.

Поп Милан Ђурић, чита свој предлог о одељу посланика на свечане дане и дугим говором подсећају ни скупштину на прошлост и традационалну ношњу српског народ, кажс да је *долама и калпак* украс руха српска, нада се у патриотизам и увиђавност скупштине, да ће овај његов предлог прихватити усвојити.

— *В. Арсенијевић* тражи да поново носе народно рухо

— *Подпредседник* стави питање и скупштина прими предлог поп Миланов да се упути одбору ради стилизације закона.

— Код чл. 49 по предлогу одбору *министар Таушановић* рече, да није противан ношењу знака за посланика, али да тај знак не буде никако спољa, него у виду карте која би се носила у џепу, мишљења је да се ово у одбору стилизује како треба.

— *Душмановић* каже, како је у овом закону изостало једно уставно наређење, по коме би финансиски одбор имао прегледати рачуне по буџету и подносити извештаје скупштине, тражи, да одбор унесе и овај нови члан у закон.

— *Министар Вујић* пристаје на предлог.

Пред. стави на гласање и скупштина усвоји и овај предлог.

За тим је скупштинска седница затворена у 12 часова пре подне, а идући састанак заказан сутра у 9 часова пре подне.

ДОМАЋЕ ВЕСТИ

Нова ратарска школа. „Шабачки Гласник“ јавља: „Данас постоји у целој нашој Краљевини једна једина ратарска школа, и она се налази на десној обали Годијске Мораве. На левој обали Мораве од Годије до Дунава нема дакле за сад ни једна једина ратарска школа а гимназија имамо сразмерно много.

„Прва ратарска школа са ову страну Мораве установиће се можда у нашој околини, јер су како чујемо, господин Јосиф Куртовић ктитор манастира Петковице а тако и игуман реченог манастира господин Доситије намерни да учине корак код надлежне власти да се у манастиру Петковици таква школа оснује. У први мах дао би манастир на ту циљ један свој конак, механску зграду по плану, која је одмах до манастира, а тако и потребну количину земље за обрађивање.

„У исто време сазнајемо да је игуман манастира Чокешине чије се земље суседавају са имањем манастира Петковице такође вољан да од стране свог повереног му манастира приложе у помоћ остварењу ове по народ врло корисне намере.

„Уздамо се да ћемо у скоро бити у стању да и веће подробности о томе сазнамо“.

Позориште и његова Управа

—

Пише Љубинко

II.

(НАСТАВАК)

Ово питање истакли смо у згодноме часу. Данас је на окупу Народ. Скупштина. Представништво народно које тежи за прогресом у опште, и треба, и мора да се упозна са правим уметничком заводом у Србији. Њему се ми и обраћамо. Позориште је *школа народа*... Његови чланови то су учитељи народни. Свет је и узвишен позив, коме они служе. Па баш за то, народно представништво треба да сазна све детаље који су од пресудног значаја за целокупну ствар. Ми смо за то и прегли да пишемо о позоришту и његовој управи.

Позориште не треба да је расадник зала и несреће. Оно је израз нас самих; оно живи у нама, и ми живимо у њему. Све мане наше оно жигоше и искорењује. То је његов задатак.

Па како се онда слаже са назорима г. М. П. Шапчанина, кад нам је пре три године у „Рабагасу“ приредио једну општу „тучу“ једну „вартоломејску ноћ“? Шта је он тиме хтео? Кад су духови и иначе били ускомешани; кад је политичка борба узела јаке и озбиљне димензије, онда је он нашао за *добро и корисно*, да се Рабагас прикаже на нашој народној позорници? И ову жеравицу бацио је он са олтара богиње, Талије и ватра је букнула. И „у крви ћеца запливаше.“ То је био резултат злогласнога „Рабагаса“ Једна тешка мрља остала је на г. М. П. Шапчанину. Њу нико не може опрати.

Збиља! Шта се хтело са тим Рабагасом? Ми знамо прилике, у којима је он за тренут света угледао. Те прилике нису ни у колико биле за то, да се тај комад приказује. Кад се узме: да је управа била унозорена за времена на догађаје који су за тим наступили, усљед упорства ћеног, онда се ни мало не чудимо оним грозним призорима, оној грозној драми, која се одигра у партеру и галеријама тако природно, тако ужасно. И под тога олтара био је покапан крвљу Кајин је убица. Пилат узаман пере своје крваве руке. Суд је већ — изречен.

Ми незнамо: су чим правда г. М. П. Шапчанин тај свој поступак? Све говори противу њега: *време прилике, страсти*, ама све. Кад може данас отворено да каже: како Нушићев „Народни посланик“ није подесан за данашње прилике онда како је могао са Рабагасом да створи поприште сукоба и отворене борбе.

И то је један не опростиви грех на души г. М. Шапчанина.

А шта ћемо да кажемо за онај догађај кад је г. Шапчанин приликом прославе 30-то-годишњице београд. певачког друштва са балкона позоришног онако оштро, онако смело жигосао једну странку? Јели то за осуду? Јесте.. И ми то жигошемо; И ми то свечано предајемо суду јавнога мњења.

И то је један грех више на души г. М. П. Шапчанин.

III.

Да сумирамо наше белешке.

Ево тачног ресултата.

1.) *Позориште нема државне контроле.*

2.) *Позориште нема интелигентног или бар са домаћим васпитањем свога благајника.*

3.) *Позориште нема свога биљетара*

4.) *Позориште нема своје приправничке школе* (о којој ћемо доцније говорити)

5.) *Позориште нема ник ква своје манипулације и*

6.) *Позориште нема своје ваљане — управе.*

То је сума наших разлагања. Ту нема преговора.

Колико су оправдани наши разлози ми ћемо изнети само један факт о — уштеди, па ће се видети: да позориште без уштрба по цео свој апарат, може месечно да уштеди 600—700 динара а то износи годишње **8.400** динара што није мала сума према оним новчаним неприликама у којима се позориште налази.

(наставиће се)

Обичаји у српској војсци

—

(паставак)

При бијењу не гледа где ће ударити. Војника на и наредника назива стрвином; највише псује Бога и Богомајку.

Ова двоица ни најмање не помишљају да и војници осећају бол и понижење Знају да се лепо наместе лепо обуку, на хајд на пиво. Ту троше паре оних очева чији синови вуку шамаре и бој од његог официра Они то незнају они се тога не сећају јер кад би се сетили ооли би и човечнији били, и неби се према својој браћи тако немилостиво понашали да човек ни замислити не може Њих би требало са свим „искључити из списка; официри морају бити непрестано у додиру са војницима, при том су напрасити и љути тако да не знају шта раде у љутини, па за то не би добро било по војнике да се и даље трпе у војсци

Не само њих, него сваког онога ко неће народу да служи као што треба — треба га отпустити из службе јер родитељи који шаљу децу у војску желе да претпостављени не туку њихову децу.

Мислим да је било доста о телиној кази. И из ових примера види се како пате војници од зулма ових чинова и официра.

3. АРАЊЕ

(или отимање новаца и других ствари од редова).

Чим сам на себе метнуо војеко одело, одмах сам примећио, да нижи чин ва управо нема у њих ништа друге ствари од војника, Го бива на разне начине.

(Наставиће се)

ИЗ БЕЛА СВЕТА

—

Венчање кнеза од Монакова Прошле недеље објављена је први пут у наследничким надлештвима 7.и 8 парискога аронднсеме нта женидба владајућег моначког кнеза, Алберта Хенрија Карла Грималдија са госпођом Маргаретом Алисом Хајне, удовицом војводе Рошелија, војводе Франкаса, и маркеза Јумихаца Венчање ће се извршити у двору Маршез Госпођа Хенне је кћи Михела Хенеа, који је рођен братић славному песнику Хенриху Хајнеу. Отац Михелов бијаше брат хамбуршкога банкира Саломона Хајнеа и отца несника Хајнеа. Саломон је оставио за себе 30 милијуна иметка. Отац Михелов био се настанио у Бордоу а његова оба сина Михел и Арманд пођоше у Њу-Орлеанс у Америци, где су стекли велик иметак, те се иза више година вратали у Париз, где су учинили много хуманитарних дела. Обитељ Хајне, како је врло богата, ступила је женидбеним свезам у сродство са многим племићким породицама.

Едисон вратио се ових дана у Њу-Јорк са свога путовања по Европи. По америчком обичају посетио га је одмах један тамошњи новинарски репортер, ком је о својим утисцима о Европи ово приповедао; У Енглеској није се много напредовало последњих година на пољу електрицитета, а особито заостаје Енглеска много за Америком што се тиче електрична осветљења. Томе су криви, вели Едисон, нарочити енглески закони, а и то, што је у Енглеској у том погледу завладала крива теорија. Напротив, вели, у Берлину, као и у осталој Немачкој напредовало се, на том пољу једнаким успехом, као ну Њу-Јорку, шта више тврди Едисон, надкрилила је можда Немачка у том за мала степен и саму Америку, јер тамо следе право начело. У Берлину можеш ући читаве миље далеко, па нећеш видети ништа друго, ван само електричну светло, којесу тамо врло обљубљена и добро уређена. Исто тако почиње се у Немачкој у новије доба много употребљавати електрицитет као и потребну снагу код машила. Едисон се усудно тврдити, да ће већ можда за пет година електрична светлост сасвим истиснути употребу гласа. У Француској учињен је на том пољу такође велик напредак, али ипак не толико као у Немачкој. У Европи, нема још као у Америци стројева за мерење електричне светлост, ну за то имају сфтинијисустав за употребу уљена. С тога ће бити код њих електрична светлост јефтинија од гласа. И тако ће Париз и Берлин већ до скора бити сасвим разсвећени електричном светлошћу дочим ће Лондон још дуго времена покушавити свакојаке суставе.

— **Поплава**. Река Драва, која је већ од дуже времена изашла из корита, јако је поплавила околна земљишта у доњој Штајерској и свуда учинила велике штете.

— **Трагичан свршетак романа**. Неки Маурер надзорник стоваришта у Франкфурту, ожењен, живео је већ подуже у љубавним односима с неком Ленцовом, девојком од 18 година, ћерком неке удевице. Мауреру је било 34 године и отац шесторо малене деце, био је чувени Дон Жуан, који је имао среће код женскиња. Мала лепушкаста плавојка Ленцова упознала се с Маурером још у кући свога оца, који је за живота био крчмар. Њих двоје одмах су ступили у нежан љубавни однос, који је неко време срећно трајао. Међу тим на један пут падне на памет Мауреру да иде у Америку и стане наговарати девојку да пође с њим. Али

како девојка нипошто није хтела, жестоко се заваде. Једне вечери дочека је на углу улице, којом морала проћи идући кући, и опали на њу два метка, па мислећи да ју је убио, избаци себи метак у устима. Она је остао на месту мртав, а Ленцова је тешко рањена. Зрно јој пробило главу иза увета.

ТЕЛЕГРАМИ

„Малих Новина“

22. октобра.

Софија 22. Окт. — Кнез Фердинанд приспео је овде у 11 с. пре подне преко Лом-Паланке. Сви министри и велико-достојници цивилне и војне струке чекали су кнеза. У 3 с. по подне било је отворено „Собрање“ са истим церемонијама као прошле године. У свом престолном говору кнез рече — „да се осећа срећан, што првим чином иза свога путовања. срета се са народним посланицима. — Путовање његово дало је најбољи доказ утврђења ствари коју је народ створио и начела која кнез представља. Посланицима даје добродошлицу у својој престолници. Говор изјављује даље, да отварање Собрања има велики значај, толико за кнеза колико за народ, јер од дана од када Бугарска постаде независна, ово је први пут да народно Собрање отвара се као треће од његовог владара Овај догађај сам сведочи најбоље о добром реду и миру у земљи, како и о задовољству и напредку свог милога народа. Иза његовог доласка на престол, земља је много напредовала и успеси су тако јасни да је народ бугарски задобио не само симпатије целог културног света већ је и заслужио похвале једног од најваљанијих и најмудријих владара Европе и једног од најзнаменитијих државника. Добри споменси допринеће много победа наше свете ствари. Говор констатује са задовољством да Бугарска држи најбоље односе са ближњим државама и са пријатељским другим државама кнез је уверен да ће помоћу своје владе моћи још побољшати ове односе. Говор свршава набрајајући радове за општу корист, учињене у току прошле године укупно са зидањем пристаништа Варне и Бургаса, железнице, свршени зајам од 30 милиона потребне мере предузете за потребе војске и разне предлоге за законе који ће се донети у току овогодишњег заседања,

Софија. Собраније изабрало данас за свога председника владиног кандидата Славкофа са 161 гласом проти 74 даних Слојлоф-у бившем Министру правде.

Цариград. Царица и Цар присуствоваше јуче у 11 сати пре подне служби Божијој у протестанској цркви. При уласку поздрави их свечано пастор Суле, који се захвали за дела царске благонаклоности и рече да црква мора бити увек благодарна кући Хоенцолерн“. По служби Њ. Величанства отидоше у Посланство, где Цар прими једну депутацију немачке колоније која му предаде једну адресу. У 12½ био је доручак у посланству при којем Цар је одликовао посланика Радовића са орденом Црвеног Орла I степена. Сви остали чланови посланства била су одликована. По доручку Цар је примио све немачке официре који се налазе у служби турској. По подне у 2½ Царица посети болницу немачку, затим отиде с Царем у Долма-Багче да види Султано благо. У вече био је свечани обед код Цара позвани су били Сајд-Паша, Едем паша и Мусурус паша. свега 50 гостију.

Цариград. Султан, како му би јављено да цар долази, отиде на велико пристаниште Босфора. Султан је носио велику униформу са лентом Црнога Орла и чекаше своје високе госте у привезаној лађи. Цар и кнез Хајнрих помогоше царици да сиђе, иза тога буду поздрављени од Султана, који цару више пута стиште руку. Цар носио је хусарску униформу са великом лентом Имтјаз-а, Султан затим даде руку царици и доведе је у велику дворану од престола де је било престављење великодостојника. Султан изговор неколико љубазни речи грофу Бизмарку и упита за његовог оца. Кад стигоше у дворац Илдиз цар и царица пошто се мало задржаше у њиовим собама, Цар отиде да посети Султана. Цар и Султан присуствоваше затим дефилирању војске, на једном балкону, за ту сврху приприављеном. Цар даде израза високом задовољству на лепом држању војске а напосе артилерије. Сви војени аташе и бијаху присутни. — Синоћ у Илд из био је свечани ручак присуствовало 120 позвани. Султан дочекивао на дну степеница своје госте, и уведе царицу у двор. Иза кратког говора, Султан престави лично посланике, њиове госпође и великодостојнике. Сто беше постављен у две дворане. У једној седели су: Султан са царицом кнезом Хајнрихом и грофом Бизмарком на десну, с леве стране Цар и Мекленбурш-и војвода; са стране посланици са госпођама; друга дворана била је остављена за великог-везира, чиновнике и немачке официре и турске. Ручак се састојао из 12 јела Посуђе на столу Султановом беше од злата, на другом од сребра, то побуди дивљење цара и царице који се живо разговараху са султаном који беше добро расположен. У 9 сати дигоше се с астала. После тога велико осветљење парка Илдиз са бенгалнским ватрама. Цар и царица опростише се од султана у 10 сати. При ручку султан је одликовао Кнеза Хајнриха и грофа Бизмарка са великим орденом *Османли* у брилијантима, генерала *Хауке* и *Витил* дворског маршала *Либенау*-а и министра *Луџанус* са великом лентом истог реда. По подне Њ. Величанства посетише џамије: Ају! — Софију — Сулејман џамију и Бајазитску ноштво народа разређено је било по улицама де су пролазили.

ШАЛА

У сеоској школи. Учитељ. Реци ми Јоване кад твој отац позајми сво ме суседу 100 динара са 6 од сто интереса, колико има да добије после године? — Јован: 200 динара Учитељ: срам те било, Јоване, толико учиш школу и још не знаш да рачунаш. — Јован: истина, рачунати не знам, али знам мога оца.

Објашњење. Учитељ. Шта се разуме под матерњим језиком?— Ученик: да отац ништа нема да каже!

КУРС

Дукат . . . :	5.80
Наполеон.	9.45
Срц. лутр. 3% дозови	37.75

КАЛЕНДАР

Јторак

Православни 24 Јаковљ. б ж.
Католичка 25 Воронеа
Сунце излази у 6 с. 39
Сунце залази у 4 с, 21
Пос. четврт. 5
Дан је с пока 12½ сати а ноћ 11½ али до краја овог месеца дан скраћа а а за толико и ноћ одужа.

Дописне карте за Србију

Просте стају 5 п. д. а с плаћеник одговором 10. ц. д. за међународну преписку у 6 п. д и 20.

НАРОДНА БИБЛИОТЕКА отворена је сваки дан од 8 до 12 сати пре подне.

ТРГОВИНА
НОА Руже Васина улица бр. 20
Добила је у великом избору Јамен-
туха вуненог.
Продаје
По 1 Динар метар
712 5—15
У пола цене
У пола цене
У пола цене

ФАРБА

Фирнаја, дак четке и сав молерски и фарбарски прибор најбољи је и најјефтинији код

ДИМИТРИЈА М. ЂОРИЋА
У БЕОГРАДУ
спрам споменика Кнеза Михајла
ПРОДАЈЕ НА МАЛО И НА ВЕЛИКО
ЦЕНОВНИК ШАЉЕ СВАКОМЕ
НА ЗАХТЕВ 793 4—10

„Хотел Москву“
при железничкој станици
У Београду
Узео сам под закуп, обновио је и снабдео свима удобностима, што јављам путницима, мојим старим мушторијама, и пријатељима, даће свако, ко и пре код ме-
не чистим собама, постељом, здравим и добрим јелом, тачном услугом и умереном ценом служен бити.
Молим штов. путнике да се увере. Мијајло Тодоровић
угоститељ
пређе угоститељ код „срп Круен„
у Нишу 775 2—10

САМО КОД
НАЈНА НАЈДАНОВИЋА
на „Зел. Венцу“, у кући др. Клинковског продаваћу и то:
1 килу фрушке маст и по 1·10
1 кил. сала фриш. зрел. 1·10
1кил. свињ. фриш. меса 0·70
1кил. суве сланине нове 1·20
1кил. суве пастрме свињ. 1·10
1кил. „ „са сланином 1·20
1килу чварака фришки 0·80
1кл. суве кобасице свињ. 1·20
1кл. сапуна доб. за веш 0·70
1килу шваргле фришке 1·—
као и остале ситнице са најумереинјом ценом.
Молим поштовану публику за многобројну посету.
734 3—5

ЂЕДАН стан са две собе у II, спрату преко од пошторишта издаје се под кирију од првог новембра.
Јевта М. Павловић
772,1—6

Женских најновијих јесењих и зимских жакета. мантлета, регенти радмантлова, шешира, муфова. све за одрасле и децу, као и све приборе и наките за женске хаљине, и маде сад добивених по јефтиној цени.
У трговини женско кројач.
РОЗА ШТЕРН.
Кнез Михајлова ул. бр. 9
Наручујем хаљине по мери. 651,5—25

МАЛИ ГЛАСНИК

За овака огласења наплаћује се а једанпут само 50 пара дин.

СВЕТОЗАР ЈАНКОВИЋ у кући г Ристе Миленковића; добио је Фуруне за Угаљ и Дева, и машине за Сецање Меса нов систем 69 1—3

ОГЛАСИ

Кућа двокатна у Дубровачкој улици бр. 3 са 7 соба и осталим удобностима издаје се од 1 новембра под закуп. Иста се може поделити и за две фамилије.

Дућан иостран са подрумом испод исте куће издаје се под закуп. За ближе услове обратити се Браћи Николајевићима Хаџи или

Николи Лазаревићу Ћурчији

779) 8—3

Моју дрогерију коју водим под мојим именом

Бошко Николић

ПРЕЋЕ

ДР. ЈОВ. ЂУРИЋ И МАРКОВИЋ

Држао сам сем других, хемијских и фармацајтских прапарата, и са разним од најбољих и најчувенијих кућа специјалитима из Енглеске, Француске, Немачке и Аустрије и т. д.

Харрештореp Мадам Ален, вода за косу која нечувено дејствује на косне нерве.

Разне боје за косу. Моловог Франциброндвајна, Магерова рибија зејтина, фине вчиниле, чоколаде, разни француских и енглеских мириса и других разних лековитих специјалитета.

Фина рума, ликера, кајсија, малаге, фина десерт вина, минерална вода са свију извора, фина барабанц зејтина за јело; а нарочито упозорујем госпође и госпођице на чувене помаде које чисте флеке са лица и то су следеће:

Венус помада од Др. Јована Ђурића апот. Помада од Др. Ф. Шамса уз коју иде сапун и вода и крем,

Крем симон и прашак симон.

Леманову помаду.

Све поменуте ствари по умереним ценама продајем, а на више с извесним рабатом.

747 2—6 БОШКО НИКОЛИЋ дрогериста.

Жуљева нема више!

У целом западном свету опште познати **"Туристен-фластер"** одстрањује „жуљеве" и „дебелу кожу" „брадавице" и т. д. најбоље од свију других средстава, кошта само 1½ динар; Главни депо за Србију само, у Краљевско српској дворској апотеци у Београду.

Прави фластер има[ј] на о[в]ак, који Туриста престаља и који је овди изл

Пронадазач

L. Schwenk

Apotheker Meidling — Wien

БЕНКОВА ПОМАДА

И

НИНОН ПУДЕР

Д[а]ме које желе да своје лице њежно, глатко, чисто и фино одрже, нека не пропусте употребљавати познату **Бенкову помаду** против пега, флека, бубуљица, рапаве коже и осталих нечистоћа коже на лицу, прсима и рукама,

Једна тегла 1 динар

НИНОН-ПУДЕР за лице, прса и руке к ји је ради своје финоће и доброте највише тражен, јер сачува њежност коже при најхрђавијем времену, а ни најмање није шкодљив Добива се бео, роза и жут. Једна кутија 2 динара,

Позор!!! Да би се при куповању свака забуна избегла, то стоји на свакој тегли и кутији јасно и разговетно м[а]ја фирма

Ф. ПЛ. БЕНКО, АПОТЕКАР У ЗЕМУНУ

Моја се помада и Нинон-Пудер може добити само код мене у мојој апотеци у Земуну и код другеристе Бошка Николића у кнез Михајловој улици.

784 2—2

НАЈВЕЋИ ПОСТОЈЕЋИ ЗГОДИТАК: 600.000 дин.

ДОБИТИ 19. Новембра (1. Децембра) ПОД НАЈКОРИСНИЈОМ И НАЈБОЉОМ ЦЕНОМ ОД СВИХ ДРУГИХ ПОСТОЈЕЋИХ ЛУТРИЈА

ВЕЛИКА ОТОМАНСКА ЛУТРИЈА

3	згод. по	600.000	д.	1,800.000
3	„ „	300.000	„	900.000
3	„ „	60.000	„	180·000
3	„ „	25.000	„	75.000
6	„ „	20.000	„	125 000
6	„ „	10.000	„	60.000
18	„ „	6.000	„	108.000
36	„ „	3 000	„	108.000
18	„ „	2.000	„	36.000
36	„ „	1.250	„	45.000
168	„ „	1.000	„	168.000
3000	„ „	400	„	1,200.000
3300	згодитака		„	4,800.000

ЦЕНЕ ЛОЗОВА

по лоза за једно вучење		само 3	д.
1 цео лоз	„ „	„ 5	„
7 лозова	„ „	„ 34	„
25 „	„ „	„ 118	„

Најкорисније комбинације

по лоза за 6 вучења		само 15	дин.
1 цео лоз 6	„	„ 26	„
4 цела лоза 6	„	„ 100	„

Један једини случај и то за кратко време

ЛУТРИЈЕ ФРАНЦУСКЕ БЛАГАЈНЕ

гарантоване од ФРАНЦУСКЕ ВЛАДЕ

1. Добротворна лутрија

у корист радника Вулта итд.

Вучење је 3 Дец. и 3 Фебруара.

Сваки лоз игра у сва два вучења

Чиста добит 500.000 д.

1	**згодитак**	**200.000**	**дин.**
1	„	100.000	„
2	„ **по**	10.000	„
4	„ „	2.000	„
8	„ „	1.000	„
20	„ „	500	„
140	„ „	100	„
400	„ „	500	„

ЛОЗ КОШТА 4 дин.

2. Томбола светске изложбе.

Чудновата-Томбола! **Велики згодитак 200.000 дин.** Поред добитака **више од 20.000 згодитака** од **50 000** по **100** дин. за једну целокупну суму од 10,000.000 дин. Опредељени **за згодитака.** — Вучење ће бити кроз кратко време.

ЈЕДАН ЛОЗ КОШТА САМО 3 ДИН.

3. Филантропија бесплатног зајма

За чим жуде женске најпре! намећу остали великих згодитака у сребру има **једна дивна краљевски накит** са брилијантима и **једна Севрска порцуланка вазна** коју је поклонио француски министар лепих вештина. На 100.000 лозова 12.000 згодитака.

ЈЕДАН ЛОЗ КОШТА САМО 3 ДИН.

ПОХИТАЈТЕ ДА КУПИТЕ ШТО ВИШЕ ЛОЗОВ на сваких купљених 10 лозова дајемо једанајести бесплатан

Општи услови. Листе вучења биће оштампана у журналима или бесплатно изаслане сваком купцу билета. Онај који добије биће извешћен брзојавом сутрадан вучења. — Згодитци се издају у месту гди се купац налази без икаквих трошкова од његове стране.

Новац треба слати и то одма у српским банкнотама или маркама са 10 од сто ажио у препорученом писму и адресовати:

M-r Rotter, Directeur du „comptoir commercial" (Constantinople) Цариград **ЈЕДИНИ и ОДГОВОРНИ ДОЗВОЉЕНИ ДЕПОТ** за цео Исток. 631,7—15

(Чувајте се билета које су Вам од других кућа принесене!)

749 7—15

Кућа засебна

Са три собе, и осталим удобностима, издаје се под кирију од 1 Новембра т. год. улица космајска бр. 48 или отплачин венац бр. 33

773,2—3

Једна магаза употребљива и за канцеларију у кући П. М. Карастојановића издаје се под кирију.

За цену упитати у трговини канцелариског материјала.

Јована Миловановића

768 2—3

Наш никад непрежаљени муж, отац и брат

Јован Лукић

члан перес. управе

умро је јуче у 8 часова пре подне, после дужег и тешког боловања, у 44-тој години старости.

Погреб биће данас у 2 сата по подне.

Стан Министар-Улица № 16.

23 Окт. 1889 г.

Београд

Ожалошћени:

СУПРУГА: **Луца**. ДЕЦА: **Војислав, Милица, Зорка и Љубивој**. СЕСТРЕ: **Смиљка и Стана** и остала родбина.

Наша никад не заборављена

МИТРА

премину после дугог и тешког боловања 17 тек. мес у својој 37 години, и предати суњени остатци матери земљи 18 ов. мес. уз велико саучешће грађанства

Свој г[о]споди, пријатељима, сродницима и познаницима благодарамо на утеху и спроводу наше миле Митре до њене вечне куће.

Ожалошћени:

отац: Ђорђе Баба-Фрорић, муж: Сава Пржић мајка: Марија, брат; Јован, Сестре: Катарина, Лепосава и Јелисавета. 788 1,3

Власник и главни уредник Пера Тодоровић. Одговорни уредник С. Јаношевић. Штампарија „код Просвете" Позоришни трг бр 2

БРОЈ 306. СРЕДА 25 ОКТОБРА 1889. ГОДИНА II

ИЗЛАЗИ СВАКИ ДАН

БРОЈ 10. П. Д.

МАЛЕ НОВИНЕ

ДНЕВНИ ЛИСТ ЗА СВАКОГА

Писма и рукописи шаљу се Власнику „Малих Новина“ Топличин венац бр. 17., на горњем спрату.

Претплата се прима код свију пошта у Србији

ЦЕНА ЗА СТРАНЕ ЗЕМЉЕ

а годину . . . . . 30 динара
На по године . . . . . 15 динара
На 3 месеца . . . . . 9 динара

Претплата из унутр. полаже се само код пошта

За Београд нема претплате — Лист се продаје на број

ЦЕНЕ ОГЛАСИМА

На првој страни од петит. реда 20. пр. дин.
а на четвртој од петит реда 10 пр. дин.
ПРИПОСЛАНО стаје 50 пр. д. од петит реда.

LE PETIT JOURNAL

KLEINE ZEITUNG

Огласи јевтино, по потреби и са сликама. За свако оглашење плаћа се држ. таксе 20 пр. д. ВЕЋИ ОГЛАСИ ПО НОГОДБИ

ЗАВОД КОД КИНЕЗА.

Дае новац на залоге, у кући г Андрејевића, спрам Коларца.

782 2—3

ОБЈАВА

Стављам на знање мојим досадањим поштов. муштеријама, као и осталом грађанству, да сам добио у комисијон разног штофа из Параћинске фабрике од Браће Минха

Тако исто имам у комисијону и разни шалова, ћебади и простирача, и осталих разних тканина које се у поменутој фабрици израђују.

Све ове тканине даваћу по фабричној цени што поштованом грађанству и потрошачима ради знања јављам.

Молећи потрошаче да се о наведеном уверe

15. Октобра 1889 г.
Чачак.

На услузи
Сима П. Стефановић
кројач.

780 3—3

Помоћник Апотекарски тражи се. Упитати у уредништву Малих новина.
787 1—3

ЗАСЕБНА КУЋА у Ноћајској улици са 4. собе, предсобљем, 2 кујне, вешерница, трпезарија соба за млеће, подрумом. пространом авлијом и баштом, од 1 Новембра издаје се под кирију.

За погодбу обратити се у трговини Марковића Шапчанина и комп: или госпођи Милеви Ј. Мар овића удови. 735 6—6

ЈЕДАН ТРГОВАЧКИ ПОМОЋНИК странац са добрим свеоцбама, вичан кореспонденцији и немачком језику, са способношћу у Шпецерајској Галантеријској нирнбершкој стакла порцелана и памука трговини, жели у овдашњој којој радњи ових струка место добитити.

Ближа извешћа у Администрацији овоге листа 786 2—2

Љубомир Обрадовић

јавни правозасуупник за округ нишки, одпочео је атвокатску праксу у Нишу. 789 2—3

„АВАЛА“
ЖИВИНОВ РУДНИК

Рок за полагање треће уплате од 5 шилинга, т. ј. 6. 37½ динара у злату на акције живиног рудника „Авала“ истиче 1-ог Новембра о. г.

Позивају се сви они, који су код Народне Банке уписали акције тога друштва, а још нису положили трећу уплату, да ту уплату до реченог дана положе на каси банчиној.

Народна Банка

Бр. 7072
24 Октобра 1889 год.
у Београду

№ 800, 1—3

СРЕЋКЕ ДРУШ. СВ. САВЕ

Банкарима и Мењачима

Главни одбор Друштва Св. Саве желио би да уступи распродају *свих* срећака II. друштвене лутрије једноме лицу или једној компанији, са извесним рабатом.

Који год би желео примити се овога посла, нека се јави друштву, са својим офертом, до закључно 28. ов. мес У друштвеној канцеларији у митрополији — могу се сазнати и услови, под којима би друштво распродају ових срећака дало.

ДССБр. 1344.
22. Октобра 1889.
Београд.

ГЛАВНИ ОДБОР
ДРУШТВА СВ. САВЕ

БЕОГРАДСКЕ ВЕСТИ

Официрски курсеви. Многи, који су се јавили за официрске курсеве, о којима смо у своје време говорили, жале нам се како су курсеви већ отпочели, а они не знају да ли су се требали сами пријавити, или ће их дотична команда позвати, те је отуда и потекла белешка у једном овдашњем листу, како је у официрске курсеве дошао врло мали број оних који су се за исте јавили.

Ова жалба потпуно је умесна. У званичним новинама објављено је кад почињу курсеви, а за пешадију два курса, и напоменуто је који *морају* доћи у курс, а за оне који су се за исте јавили ништа није било одређено: да ли они морају доћи, или ће се нарочито позвати. Ова сумња тим је више оправдана за пешадију што су за њу отворена два курса, а нигде није јављено, морају ли се дотичној команди јавити сви они, који су се уписали за курс, или само они који буду позвани.

Према овакоме поступању нашли су се у недоумици сви они, који су се јавили за курсеве официрске: нису знали или да се сами јаве или ће бити нарочито позвани Ова последња тачка тим је пре оправдана, што се зна да су се за курсеве јавили такви људи, с којима многи и многи не би хтели бити другови, и који ни мало не би могли одговорити условима који се од њих траже.

Ово су одиста такви разлози, пред којима нико ни мало не може замерити онима који су се уписали у курс а нису се јавили, а најмање је ту имало места замерци једнога дневнога листа, чији се један главни сарадник такође уписао у курс, а који се с горе поменутих разлога није јавио дотичној команди да слуша официрски курс.

Сем тога има још једна незгода.

Ми смо у своје време учинили примедбу на министрову наредбу, да сви кандидати морају стално пребивати па и ноћити у касарни. Ми смо тада тој одредби учинили оправдане замерке и рекли, да нико неће оставити свој стални посао, од кога и он и породица му живи за љубав тога да постане титуларни официр. На ову нашу замерку од стране министарства одговорио се тиме, што је прва наредба преиначена па одређено да се не мора ноћивати у касарнама.

По нашем мишљењу то није довољно. Ноћивање ван касарна није довољно, па да се у официрске курсеве увуче што већи и што интелигентнији број људи. Сваки од тих људи има своје стално занимање, од којег му зависи будућност. Позвати сваког таког човека да пробави по цео дан у касарни, па ма га и пустили да ноћева код куће, исто је што и нагнати га да се одрече извора своје будућности.

Ми мислимо, и држимо да је оправдано, да би најбоље било кад би се одредио број часова дневно и то удесити тако, да ти часови буду само пре, или само после подне. И кад би се тако подесило и свршило с теориском страном тих курсева онда би се могло прећи и на практичну страну, т. ј. задржати све кандидате извесан број дан у касарни, имајући при томе на уму и интересе појединих кадидата и њихових породица.

Ми ово неколико речи изнесемо у најбољој намери, са жељом да се постигне успех, који се имао на уму отварањем ових официрских курсева.

*

Министарству војном. То министарство послало нам је једну званичну исправку на нашу белешку о „фамилијарном распореду“. Како је та исправка била *неучтиво написана*, ми је нисмо примили, на што, по закону о штампи, имамо право. И ма да не морамо, ми смо то у преписци уредништва хтели јавити министарству. Али због нагомиланог материјала, тај одговор већ 5 дана није никако могаоући у лист.

Међу тим јучерашњи број службених новина доноси једну „изјаву“ ађутантурног одсека мин војног, којом се јавља да нам је та исправка послата, да је ми нисмо штампали, и да ће нас министарство тужити „за нештампање званичне исправке и за неистинито представљање и опорачавање званичне радње војеног министарства“.

Ми се особито радујемо овој тужби, што ћемо писца званичних исправака из министарства војеног научити учтивости у писању. А за остало што нам се прети, доказаће се на суду како стоји ствар, и ми ћемо је изнети нашим читатељима.

Г. г. **Брезвиц**. „Домовина“ у свом јучерашњем броју доноси, како је уредник полуслужбене „Балканске Кореспонденције“ неки г. *Брезвиц*, за кога вели „*да је бечко министарство сиољних иослова употребљавало за врло „нежне“ иослове, н. пр. да се г. Брезвиц иотруди* те да дозна: шта се мисли или ради у српском, руском или, по потреби у ма којем иностраном посланству у Бечу. И још и ово: долазује ли части и памети једне српске владе да за свога повереника има човека, који се својим „нежним услугама“ аустриском министарству толико компромитовао, да се по бечким улицама отезао од глади?“ Ни више ни мање, но изла зи да је *г. Брезвиц, уредник полуслужбене Балканске Кореспонденције*“, **аустриски шпијун**.. Жалосно ако буде истина.

*

Из српског пољопривредног друштва. Данас у 5 часова по подне биће заједничка седница свију секција српског пољопривредног друштва. Дневни је ред: 1) Избор напредних начина радње у пољској привреди, за које да се распишу друштвене награде, према чл. 2: тач. 4 друштв. правила. 2) О темама к ји би се имали расправљати на повременом друштвеном збору, — 3) Избор редовних чланова. — Све седнице пољопривредног друштва јавне су.

Кандидација грађанина Милана М. Обреновића

(Наставак)

Господине уреднице !

Кад сте већ били тако добри да нам, и противно досадањем правцу вашег листа, у њему пространа места направите, онда нам дозволите да се том добротом вашом још за мало користимо.

На првом, дакле кораку нека нам је слободно ухватити се за реч, односно одговор, који је глава и вођа радикалне странке г. Никола Пашић дао пре неки дан горепоменутом скупштинару либералном — кад му је т. ј. овај н а ј о з б и љ н и ј е пре дложио — да бирамо за посланика вар. Београда грађанина Милана М. Обреновића, као и разложио: за што треба да га сложно, да га непартиј ски, изаберемо.

„ Бојим се да тиме не нашкодимо што угледу краља Милана, да га управо не понизимо и не увреди мо“ — ово су, ако смо добро извешт ени — а *добро смо извешт ени* — дословне речи Пашићеве, свакако, прави стварни мисао и значај њихов, јер и тон којим су изговорене изнуђава нашу искрену хвалу и признање.

Дакле, г. Пашић нема у начелу ништа противу скупштинарства гра ђанина М. М. Обреновића. Далеко управо, од тога да потреви маро дерски глас „Дневног Листа“, или и само језуитски му *одјек* у пашкој „Слободи“ — те да буде и он, као ова два жалосна органа радикалне странке, јунак **после** 22-ог фебруара о. г. — далеко, велимо, од тако стидног и срамног понашања — Ни кола Пашић нас уверава: да се он само „бојим“да се оваким кораком не огрешимо о монархијски углед оца краљевог, о достојанство, управо, саме династије. Од своје стране, ми немамо срца да сумњамо у искреност речи пађеника Николе Па шића — па не би га чини нам се имали ни онда, кад би данашњи *вођ* радикалне странке такву једну важ ну изјаву своју, изговорену у јед ном т а к о с к у п о м тренутку — делом опроврго; али морамо да кажемо да, ако је то све што Ни колу Пашића у овом питању опре дељава — ако га је горњи обзир је дино и определио да предпостави кан дидатуру једног Милована Маринко вића, (човека коме, иначе, свака част и поштовање) кандидатури једног Милана М. Обреновића — онда дои ста, још *Бог* чува Србију, и још може бити нешто од нас

Дај да се објаснимо, дакле.

Стоји ли на пример ово? је ли јасно за сваког, па и најпростијег, брата Србина то? да би *народна скупштина*, тај српски парламенат, добила и у гласу и угледу у земљи, и у сјају и у значају на страни, кад би се нашао један „**краљ**“, — и то још један „краљ“ *Милан*, који је, као што знамо, те скупштине терао и одбијао — кад би он, ни мање ни више него, *сео* на њихову скромну клупу? — *изједначио* се у правима и дужностима са Катићима и Тајси ћима њеним? Питамо зар то не би био *краљевски* поклон, зар то не би био *царски* данак оном великом *суве рену* који се **Народом** зове? Зар то не би био онај узвишени и давно жељени три умф српске демократије? златна круна и сјајна победа оног правог **народног** *духа* српског у др жави? — па још и она за коју се ви, радикалци, хвалите да сте ју крваво извојевали? „Ама све је то тако, и све би то лепо било — рећи ћете — али, само, то би се дало пости ћи тек о трошку краљевск г *угле да* бившег господара, а ми бар, *ра дикалци*, нисмо томе ради“! Хвала богу на новој памети! али, знате шта је? — *вама* говоримо, браћо радикалци, и право вас у очи гле дамо: Немојте, ако бога знате, само *ви* немојте, жалити „краља“ Милана ни његово веледостојанство! Ако се он *сам* не буде устручавао, ако он *сам* не сматра за понижење, да седне на скупштинску клупу (а имао је не дељу дана да тако што из Париза јави) онда, верујте, да ваш *племић ски* образ нема ту ништа да црвени!

„Али није само то — рећи ћете — има ту и других разлога које Пашић није тад навео.

Па који су, ако је слободно пи тати, то други разлози? Да није то бојазан од *српског* издања *трећег* наполеонизма? — онај страх (језу итске „*Слободе*“ нитке) да *нови* Ци цинат не одигра улогу старога Це зара? да се „грађанин“ Милан, ква вит чудом, опет не претвори у „кра ља“ Милана?

Е, не бојте се! И *ми* смо мало о томе, неколико ноћи, размишљали пре него смо Милана М. Обреновића, кандидовали; и нашли смо: да те и такве опасности *просто нема*, или је има али једино у уображењу уплаше них радикала! Ствар је врло проста, па и за најцрње слепило партијско очевидна. Краљ Милан нам је сам дао највећу гаранцију, најбољу могућу залогу под небом, противу таквих случајности — у *лицу своја рођеног сина, Краља Александа* I-вог! Не Такву опасност тешко је чак, и у ружном сну снити. На јави и у правој суштини: Скупштинарство Милана М Обреновића била би само не оцењена добит за наш уставни живот и парламентарни систем. Оно би у *младоме Краљу*, нашем само природно будило и неговало осећаје поште и љубави према збору у коме његов отац седи и решава! Оно би га само при родно учило и неосетно научило, да се, *и са висине краљевског престола*, *клања дому кроз који говори*:

Глас народа, глас сина божија !!!

(наставиће се)

Народна Скупштина

XII. редовни састанак.

Уторак 24 *октобра*

Председавао је г. Пашић; отворен састанак у $9^1/_4$ часа пре подне.

На дневном реду извештај одбора о исправкама и допунама у закону о пословнику скупштинском.

Секретар Милијашевић чита протокол XI састанка , Јоксимовић мол бе, жалбе и предлог Рибарца и ост алих о укидању сеоских дућана· За тим Ђорђевић прочита питање Томе Бојичића и другова на министра грађевина о путовима и ћупријама у окр. ваљевском, који вежу ужички и један део подринског округа јер, су, веле, по све искварени од више година, моле министра за наредбу да се што пре кулуком оправе.

— *Министар грађевина* обећава, да ће наредити шта треба и интерпелланти се задовоље.

Одобрена су одсуства Ђусићу, Р. Поповићу и Лази Бошковићу.

— Секретар Ђорђевић прочита 2 указа, које је скупштина стојећи са слушала и то: 1. указ којим се овлашћује министар финансије да подне се скупштини пројект буџета за 1890 годину и

2. Указ којим се исти министар овлашћује поднети предлог закона о изравнању буџетске и рачунске године

Оба предлога упућује се одбору финансијском, кад буде изабран.

Председник позва известиоца Ра ку Филиновића и овај прочита из вештај одбора, коме су враћени на исправку и допуну извесни чланови закона о пословном реду скупштин ском и све је примљено по предло гу одбора.

О оделу народних посланика при отварању и затварању скупштине као и на друге свечане дане, доне сен је нов члан, који гласи: да ће одело бити једнообразно од домаћег производа, које ће стручна комисија одредити.

За видљив знак, који ће носити посланици приликом кад буду имали представити се у ма коме случају овлашћено је председништво, да знак одреди и преко „Српских Нови на“ објави.

— *Министар грађевина* одговара на интерпелацију Генчићеву о гра ђевина школе „лубничке“ у окр. цр. норечком, и рече: да је у томе окр-

ПОДЛИСТАК

СИЛАЗАК С ПРЕСТОЛА

РОМАН ИЗ ЖИВОТА БАЛКАНСКИХ НАРОДА

у 90 глава — с поговором

(Писац задржава сва права)

(61.)

Кад Рака рече да ађутант Светозар у мало није погинуо, Растислав додаде — Кам да је! И то је нека лупача!

— Па што, за бога, мећете такве људе око њега? Што му не дате за ађутанта каква патетна, ваљана човека, који би га могао што добро научити — рече госпођа с пуно учешћа.

— То му је покојни ђенерал Врбавац учи нио љубав. Наравно Врбавац је гледао да има поред кнеза свога поуздана човека; а за друго — Растислав махну руком и ућута!

— Чек да чујете шта је било даље — рече Рака — још није свршено. Елем, кад мај мун окине пушку и пушка пукне, у соби на стане прави пакао. Од онога пуцња и силине свеће се махом погасе; густ пушчани дим на пуни собу те помрачи и оно мало свећа што још осташе непогашене. Престрављен пуцњем, који је у затвореној соби грдно одјекнуо, мајмун јурне на сто, удари кроз чаше, флаше, тањире, вазн и све пообаљује. Преплашени гости поскачу од стола, и онако мало ћефлисани, не схватајући јасно шта се то управо догодило у оном мраку, јурну један на другога и један преко другога, попадају, поруше столове, посвољују столице, неко се у падању придржи за чаршав од стола, повуче га, свуче судове с читавог једног краја, те све с треском полети по патосу. Кнез опет удари у мраку на момка који је држао у руци чи нију с кохом и шато-ом, те му момак сву огромну чинију изручи на главу. Још горе престрављен од овога урнебеса, мајмун с дреком јурне на прозор, сруши завесу, разбије окно па се ту за глави међу ћерчива и стане га страховита дер њава, тако да је сав конак одлегао. Послуга дотрчи са свећама и мож ее мислити какву су слику виделе слуге код господара земље. Једва се раз беру и виде шта је. Међу тим укљештени мајмун једнако се страховито дерао, а нико му није могао прићи, јер је гребао ноктима. Најпосле једном момку пође за руком те отвори крило прозорско, на што се мајмун истргне и утече на пође у авлију.

За све време док је Рака ово причао госпођа је, слушајући га пажљиво, непрестано понављала, кад јаче кад слабије: „јуј, јуј, јуј! — јуј, јуј, јуј, јуј!“ изјављујући тиме своје саучешће Растислав, на против, саслушао је целу причу с очевидном равнодушношћу.

Рака настави.

— Најпосле ни то све још им није било доста. Кад су се мало повратили, кнез се попне на столицу, с „висине пирамада“, како је сам ре као, уз урнебесни смех и пљескање веселе дру жине, изговори „сјану беседу“, у којој је разва шарену собу сравнио с „бојним пољем“, про суто вино по патосу с „јуначком крвљу“, а по лупане флаше и судове, с „мртвим и рањеним јунацима“, који у „дрљивим позама“ леже на „пољу славе и части“. Беседу је завршио по зивом да сви одмах с места пођу у потеру за „непријатељем који је већ измакао с бојног поља“. А тај непријатељ није био нико други но мајмун, за којим доиста одмах сви и потрче.

Наставиће се

саграђено до сад девет школа које су погореле у првом рату, наводи како у окр. крајпеском није до сада ни једна подигнута, па вели да је довољно и колико се могло учињено за тај округ. Обећава, да ће ускоро наредити шта треба да се и у лубници подигне школа јер на тај цељ има новаца код управе фондова — Генчић интерпелант задовољи се.

Председник објави ¼ часа одмора ради избора лица која ће ући у буџетски одбор и после избора прочита имена посланика као чланове тога одбора, а за тим закључи седницу у 11¼ часа пре подне и заказа другу седницу у среду у 9 часова пре подне.

Позориште и његова Управа*)

Пише Љубинко

II.

(НАСТАВАК)

Пре свега молимо поштов. глумце и глумице, да не замере искрености. вашој. Ми смо стари пријатељи и познаници. Нас везу многе лепе и мило успомене из дана веселог, идеалног живота, којим смо живели, радили и одушевљавали се за уметност. Па баш за то и хоћемо да будемо отворени и искрени, јер се надамо, да нам се неће пребацити са оне стране, коју ми заиста ценимо и поштујемо. Дакле, да говоримо отворено и јасно, надајући се, да нам се неће замерити.

Истина, вели наш народ, „одкуд мислиш да те сунце греје, са те стране град те бије", но нама је све једно. Ми смо ставили себи у задатак, да критички пропратимо све оне мане, које су данас у позоришту, ма то и не било право овом или оном члану позоришта.

Пре свега, ми ћемо овде казати да се не обзиремо на овог или оног нашег пријатеља. Истина је горка, то стоји, али поштен човек, треба да је претеча истине. Само тако може се доћи до споразума, до сазнања праве и чисте ствари о којој пишемо.

*) Погрешно је у пр. броју казато да је „абогас" дават пре т р и, а треба пре с е д а м год.

За то и наводимо овде ове примере ради *уштеде*, које се могу учинити, без да се што осети у позоришту и његовом саставном делу у опште.

Може се дакле у овоме и овако уштедити:

1 Не треба нам

1) Г-ђица Јурковићева која вуче месечне плате . . . . 15 дук.
2) Даница Николићева о којој ћемо доцније још говорити . . 5 дук.
3) Зорићева . . . . . 5 дук.
4) Ђурђевићка . . . . 5 дук.

Од куд ово?

Г. М. П. Шапчанин, сем систематичне плате, коју као државни чиновник има, вуче још неки додатак на „репрезентацију" из позоришне касе *1200* дин. годишње, а то је месечно *100* динара.

Г. Пинтеровић пак вуче, сем своје систематичне плате годишње *864* динара, то чини месечно 72 динара.

Од куда ово?

Вели се: да је ту повишицу поменутој господи, решио неки позоришни Одбор. Питамо: којим правом, и на основу чега, могао је позоришни одбор да располаже са државном имовином? Позориште је државна установа! Позориште прима од државе извесну годишњу субвенцију. Тај додатак нма права да реши само законодавна скупштина на предлог г. Министра просвете а никако један одбор, који има само тај задатак, да се брине о позоришном репертоару и другим административним питањима. Та оба додатка треба збрисати, одузети, јер се зна, да само додатак такав имају војене и цивилне старешине који, по својим положајима о народним светковинама представљају владаоца у својој резиденцији.

(наставиће се)

Обичаји у српској војсци

(паставак)

Ако се разбије прозор, а незна се који га је разбио, онда се сви собари „ревенишу" и дају собном старешини колико он затражи. Обично кад се од свију скупи, сума износи 2—3 динара. То зависи од броја војника који станују у соби. Старешина плати прозор шта стаје, а остало мете у шпаг;

Ако је потребна маст за оружје, то се сви ревенишу; старешина собе новац покупи, а маст купи за грош, два а остало у шпаг.

У почетку не дозвољавају војницима да излазе у варош за неко извесно време да набаве себи потребне ствари, јер незнају „по прописи" старије да поздраве. То је нижим чиновима добро дошло; они чиме услугу војницима, набављају им: зделе, четке, лажице, сапун и т. д., једном речју све потребне ствари, — али наплате у дупло.

Нижи чинови шта више неће да купе себи потребне ствари, већ исте узимају од војника.

Каплар каже: *„један сапун за умивање"*! Сви војници који се у соби десе, хитају, траже сапун (па макар узели и из смотре) и носе каплару. Каплар пробира, и који је понајбољи узима га; опере се и скида капларску рђу сапуном једног сиромашка. Дешава се да регрут има бољу блузу или панталоне, каплар то опази, па кад буде у вече, он викне: „блузе или панталоне већ шта буде) на гомилу". Војници на капларску реч потрпају блузе, и „господин" каплар узме ону, која је најбоља, а војник чија је блуза, узме капларску.

Нижи чинови често новац зајме од редова, али тај новац никако не враћају. То они називају *„зајам"*. а ми који новац дајемо зовемо то просто: *отимање*.

(Наставиће се)

ПРЕПИСКА УРЕДНИШТВА

Пријатељу Алексинац. Примљено је и употребиће се, чим се завршо започете ствари. Песму бисмо употребили да немамо пречег материјала; најбоље је да пошљете коме књижевном листу. П. је са сада добро. Поздрав.

Л. И. Ф. Ш. С. Р. Примљено с највећом благодарношћу. Надамо се да нећете само на томе застати, већ да ћете се чешће јављати. Поздрав.

Пријатељу Ћуприја. Доцкан си се јавио! Још 19 о. м. учињено је према твоме првоме писму. Да си раније јавио, све би било у реду а овако... Али кад већ имаш доказа у рукама, немаш се чега бојати.

КЊИЖЕВНОСТ

Приповетке Николе В. Гогоља III (202 свеска „Народне Библиотеке", коју издају браћа Јовановић у Панчеву). Цена 35 пара динарских.

Разговор угодни народа словенскога IX (203 свеска „Народне Библиотеке", коју издају браћа Јовановића у Панчеву). Цена 35 пара динарских.

*

Просвјета, лист за цркву и школу, што издаје кн. црногорско министарство просвете и црквених дела, доноси у VIII и IX свесци, сем службеног дела, још и: из цркве и о цркви. С руског превео М. М. — Беседа на Успење Богородице. Шта се збива у православној цркви? — Из школе и о школи. — Науке и знање. Дан радости. — Просвјета" пред „Доситијем" — Претплатници „Просвјете". — П. Н. Читаоцима.

Оглас

У новој пијачној згради на „**Цветноме Тргу**" има за издавање под кирију од 1, Новембра ове године још један удобан дућан за продавање говеђег меса и још неколико добро уређених пиљарских места,

Ко је вољан да узме једно или друго под закуп, века се изволи обратити председнику „Друштва за Улепшавање Врачара", г. Стевану Поповићу. Ресавска улица бр. 23. 796,1—3

„Хотел Москву"

при железничкој станици

У Београду

Узео сам под закуп, обновио је и снабдео свима удобностима, што јављам путницима, мојим старим мушријама, и пријатељима, да ће свако, као и пре код ме, не чистим собама, постељом здравим и добрим јелом, тачном услугом и умереном ценом услужен бити.

Молим штов. путнике да се увере. **Мијајло Тодоровић**
угоститељ
пређе угоститељ код „срп Круеи„

У Нишу 775 2—10

КВАРТИР удобан са 4 собе, шпајзом, трпезаријом, кујном и подрумом за два издаје се одмах у добричној улици бр. 8.

Катарина Ђорђевић
са станом у горњој кући
777 2—3

УКРАЂЕНА СРЕЋА

ПРИПОВЕТКА

од В. И. Немировића — Данченка

(с руског)

III.

Крађена срећа

Ја бих у осталом, и без тога отишла. Сусрет с Волинским са свим ме је растроно.

Дуго сам код куће плакала. Од моје крађене среће остала је само једна жеља.

IV.

Даље с пута!

Да пратка си ти била, крађена срећо моја! Као сунце, што облачног дана на тренут сине из облака и опет се сакрије за њихове једнообразне сиве масе. Само три недеље протезала се она Но опет колико су оне срећне!.. Сад је горе, ладније! Кад не би још знала, да нисам ни знала... Како да се живи, шта да се ради?

Време је мрети! Судба се више неће осмехнути. Са свих страна навлачи се сива магла, са свим је она превукла моје и без тога бледо небо. Ветар пева своју тужну, једнообразну жалбу, ситна киша, као нечије сузе пада на влажну, намокрену земљу. Како да се живи?! Данас то, што и јуче; сутра то, што и данас. Досадно... Као да сам у пустињи... Дивља недогледна пустиња! Нема на шта да се поглед заустави. Ах, да сам знала да ће се тако свршити! И да сам знала, опет би се тако свршило.

А ако ја умрем, — коме ће допасти мој дневник, ако не успем да уништим ове странице, намочене мојим сузама... И неће ли се тај, који их прочита, смејати нада мном? О не! Ти, кога ја не знам — ти ћеш срцем разумети, како сам била измучена, ти ме нећеш корети На само, са мојим дневником, ти ћеш се, можда замислити над овим мрачним животом, који је само једном озарен, и то злослутим бљеском пролетелог метеора! Погледај у моју душу, постарај се не да разумеш, но да осетиш моја мучења! Заплачи се над мојом судбом, над том јесени, жалосном, магловитом судбом ружне женскиње. И кад сретнеш ма где, на улици или гостионици такву јадну наказу, као што сам ја била, не смеј се над њом. Не заустављај поглед на њена неумесна кретања, чудне манире. Разуми, да су она и неумешна и чудна само за то, што она сама зна да је тако смешна. Пошеди је! Не говори, како је она ружна, како је несрећна!

Наша љубав не беше дуга века. Тој крађеној срећи, том бесном пожару дошао је скоро крај. И ја сам сама учинила то: сама сам збацила маску са свега, и са себе, разуме се. И како је све то изишло случајно, у времену раздражења, и сад не могу да објасним себи; как је се почела, тако је и отишла као каква бура.

Једне вечери одох својој једној другарици. Тамо су у почетку играли, затим стадоше торокати; кад нестаде материјала за говор отпочело се сплеткарење. Сплеткарило се много, веома много. Претресле су све.

— Дакле, Волински се жени? Чу се са стране, кад сви заћуташе.

Ја се стресох. Прислушкивах. Зар се он спремао да се жени? Он ми никад ништа о томе не говораше. Не, то не може бити, то су сплетке, измишљотан А међу тим разговор се продужаваше на ову тему.

— И сама не знам, шта се међ њих десил.

(Наставиће се)

МАЛИ ГЛАСНИК

За овака огласења наплаћује се за једанпут само 50 пара дин

СВЕТОЗАР ЈАНКОВИЋ у кући г Ристе Миленковића; добио је Фуруне за Угаљ и Дрва, и машине за Сецање Меса нов систем. 69 1—3

ЂАК ниже гимназије од 14 год тражи послуживање ступити одмах или од првог Обратити се уредништу 70, 1—3

ОГЛАСИ

2 КВАРТИРА елегантна на I и II спрату са свима удобностима. 1. **Дућан** са лепим аузлогом, 3 собе за санца улица Краља Милана Бр.1, 2. **Дућана** са лепим аузлогом **I Квартир** засебан са балканом на 1 спрату са 6 соба и остале удобности **2 Квартира** засебна у Партеру, од 1 Новембра издаје се под кирију улица цариградска Бр. 10. **Ристa Миленковић.**
750 3—4

Изишле су из штампе све три свеске

ЛОНДОНСКИ РАЗБОЈНИЦИ

ВЕОМА ЗАНИМЉИВ РОМАН

ОД

Чарлса Дикенса

ПРЕВЕО

Мита Ђорић

Добија се у свима књижарама и код преводиоца у Београду. Обилићев венац број 22.

Све три свеске стају 3 дин. 792,1—10

Ст. Грнчаревићу.

Оглас твој у бр. 217 „Срп. Новина“, истинит је али ја ни уколико не сумњам, да си ти заборавно, да и ти задрузи, — којој си оглас упутио — дугујеш трипута више но што ја теби дугујем. Позитивно сам уверен да ти мој отац моје дуговање одређи неће, јер ти знаш да сам ја по његовој наредби исто код тебе и учинио за његов рачун. Не бој се драги Грнчаревићу и да оглас у „Срп. Нов.“ бр. 217 и има стварне вредности ти неби ништа изгубио. Твој је оглас посве излишан био, пошто ниси ишао путем којим је требало. Али тако је то кад човек није како треба боји се да не отпутује без пречишћених рачуна. Похвално!

Милан Ст. Рашић
798, 1—1

БИБЛИОТЕКА ЗА ГРОШ

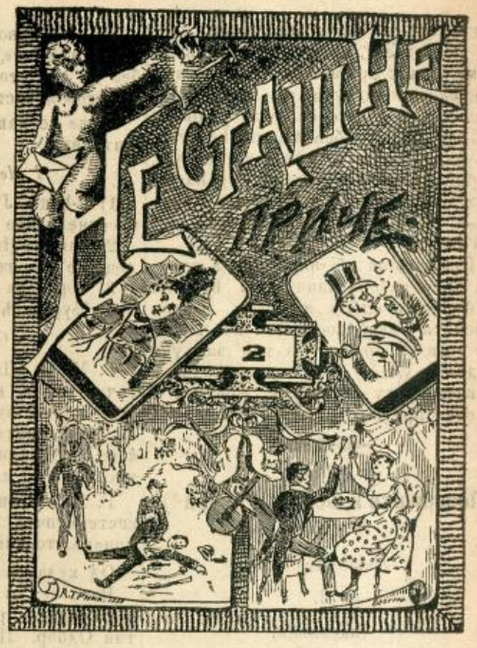

Свака свеска има две до три приче које се у истој свесци свршују. Цена свакој свесци 20 п. д. Може се добити у свима књижарама и код издавача у Београду. Обилићев венац број 22. 791,1—10

НАЈВЕЋИ ПОСТОЈЕЋИ ЗГОДИТАК: 600.000 дин.

ДОБИТИ 19. Новембра (1. Децембра) ПОД НАЈКОРИСНИЈОМ И НАЈБОЉОМ ЦЕНОМ ОД СВИХ ДРУГИХ ПОСТОЈЕЋИХ ЛУТРИЈА

ВЕЛИКА ОТОМАНСКА ЛУТРИЈА

3	згод.	по 600.000	д.	1,800.000
3	„	„ 300.000	„	900.000
3	„	„ 60.000	„	180·000
3	„	„ 25.000	„	75.000
6	„	„ 20.000	„	125.000
6	„	„ 10.000	„	60.000
18	„	„ 6.000	„	108.000
36	„	„ 3 000	„	108.000
18	„	„ 2.000	„	36.000
36	„	„ 1.250	„	45.000
168	„	„ 1.000	„	168.000
3000	„	„ 400	„	1,200.000
3300	згодитака		„	4,800.000

ЦЕНЕ ЛОЗОВА

по лоза	зв	једно вучење	само	3 д.
1 цео лоз	„	„	„	5 „
7 лозова	„	„	„	34 „
25 „	„	„	„	118 „

Најкориснија комбинација

по лоза за	6	вучења	само	15 дин.
1 цео лоз	6	„	„	26 „
4 цела лоза	6	„	„	100 „

Један једини случај и то за кратко време

ЛУТРИЈЕ ФРАНЦУСКЕ БЛАГАЈНЕ

гарантоване од ФРАНЦУСКЕ ВЛАДЕ

I. Добротворна лутрија

у корист радника Вулта итд.

Вучење је 3 Дец. и 3 Фебруара.

Сваки лоз игра у сва два вучења

Чиста добит 500.000 д.

1	згодитак	200.000	дин.
1	„	100.000	„
2	„ по	10.000	„
4	„ „	2.000	„
8	„ „	1.000	„
20	„ „	500	„
140	„ „	100	„
400	„ „	500	„

ЛОЗ КОШТА 4 дин.

2. Томбола светске изложбе.

Чудновата-Томбола! **Велики згодитак 200.000 дин.** Поодле долазе **више од 20.000 згодитака** од **50 000** по **100** дин. за једну целокупну суму од 10,000.000 дин. Определьени **за згодитака.** — Вучење ће бити кроз кратко време.

ЈЕДАН ЛОЗ КОШТА САМО 3 ДИН.

3. Филантропија бесплатног зајма

За чим жуде женске највише! између осталих великих згодитака у сребру има **једна диван краљевски накит** са брилијантима и **једна Севрска порцуланка вазна** коју је поклонио француски министар лепих вештина. На 100.000 лозова 12.000 згодитака.

ЈЕДАН ЛОЗ КОШТА САМО 3 дин.

ПОХИТАЈТЕ ДА КУПИТЕ ШТО ВИШЕ ЛОЗОВ на сваких купљених 10 лозова дајемо једанајести бесплатан

Општи услови. Листе вучења биће оштампана у журналима или бесплатно изаслане сваком купцу билета. Онај који добије биће извешћен брзојавом сутрадан вучења. — Згодитци се издају у месту гди се купац налази без икаквих трошкова од његове стране.

Новац треба слати и то одма у српским банкнотама или маркама са 10 од сто ажио у препорученом писму и адресовати:

M-r Rotter, Directeur du „comptoir commercial“ (Constantinople) Цариград **ЈЕДИНИ и ОДГОВОРНИ ДОЗВОЉЕНИ ДЕПОТ** за цео Исток. 631,7—15

(Чувајте се билета које су Вам од других кућа принесене!)

749 8—15

УДОБАН СТАН са 4. собе у авлији бунар пијаћа вода улица 2. бела голуба бр. 13.
799 1—6

М. ОБРАДОВИЋУ и М. Рајчићу. Ваш оглас у 233 броју српских новина неистинит је исти оглас довољно вас илуструје и обележава циљ вашу.

Милан Ст. Рашић
797 1—1

СТАН СА 4 СОБЕ и осталим потребама, на горњем боју „Ајдук Вељко“ издаје се одма или од Митров дана под кирију.—

За услове упитати Карла Перола. 63

Моме пок. супругу

Миленку Обрадовићу

Бившем директору великошколске гимназије даваћу годишњи парастос у цркви св. Марка у суботу 28 о. мес. у 8½ сати.

ожалошћена:

Персида М Обрадовић
795 1—3

Наш никад непрежаљени муж, отац и брат

Јован Лукић

члан перес. управе

умро је јуче у 8 часова пре подне, после дужег и тешког боловања, у 44-тој години старости.

Погреб биће данас у 2 сата по подне.

Стан Министар-Улица № 16.

23 Окт. 1889 г.

Београд

Ожалошћени:

СУПРУГА: **Луца.** ДЕЦА: **Војислав, Милица, Зорка и Љубивој.** СЕСТРЕ: **Смиљка и Стана** и остала родбина.

Наша никад не заборављена

МИТРА

премину после дугог и тешког боловања 17 тек мес у својој 37 години, и предати суђени остатци матери земљи 18 ов. мес. уз велико саучешће грађанства

Свој господи, пријатељима, сродницама и познаницима благодаримо на утехи и спроводу наше миле Митре до њене вечне куће.

Ожалошћени:

отац: Ђорђе Баба-Фрорић, муж! Сава Пржић мајка; Марија, брат; Јован, Сестре: Катарина, Лепосава и Јелисавета. 788 2,3

Власник и главни уредник Пера Тодоровић. Одговорни уредник С. Јаношевић. Штампарија „код Просвете“ Позоришни трг бр 2

БРОЈ 307. ЧЕТВРТАК 26 ОКТОБРА 1889. ГОДИНА II

ИЗЛАЗИ СВАКИ ДАН

БРОЈ 10. П. Д.

МАЛЕ НОВИНЕ

ДНЕВНИ ЛИСТ ЗА СВАКОГА

Писма и рукописи шаљу се Власнику „Малих Новина" Гопличин венац бр. 17., на горњем спрату.

ЦЕНА ЗА СТРАНЕ ЗЕМЉЕ

а годину . . . . . 30 динара
На по године . . . . . 15 динара
На 3 месеца . . . . . 9 динара

LE PETIT JOURNAL

Претплата из унутр. полаже се само код пошта

За Београд нема претплате — Лист се продаје на број

Претплата се прима код свију пошта у Србији

ЦЕНЕ ОГЛАСИМА

На првој страни од петит. реда 20. пр. дин. а на четвртој од петит реда 10 пр. дин

ПРИПОСЛАНО стаје 50 пр. д. од петит реда.

KLEINE ZEITUNG

Огласи јевтино, по потреби и са сликама.

За свако оглашење плаћа се држ. таксе 20 пр. д.

ВЕЋИ ОГЛАСИ ПО НОГОДБИ

Код Дим. Ћирковића и Комп.

НА САВИ

Има у већој количини на продају шарених сандука. Продају се овим ценама:

од 3 багламе по 3 д. 20 пр.
од 4 багламе по 5 д.
од 5 баглама по 6 д.
од памтоши по 8 динара ком.

776 4—5

КВАРТИР

Са три простране собе, кујном, оставом и таваном издају се одмах под кирију, у дубровачкој улици бр. 14.

Исти је стан врло удобан и за канцеларију.

За услове упитати

790 3—3 Мошу Мацлијаха

Љубомир Обрадовић

јавни правозасуупник за округ нишки, одпочео је атвокатску праксу у Нишу. 789 3—3

„АВАЛА"

ЖИВИН РУДНИК

Рок за полагање треће уплате од 5 шилинга, т. ј. 6. 37½ динара у злату на акције живиног рудника „Авала" истиче 1-ог Новембра о г.

Позивају се сви они, који су код Народне Банке уписали акције тога друштва, а још нису положили трећу уплату, да ту уплату до реченог дана положе на каси банчиној.

Народна Банка

Бр. 7072
24 Октобра 1889 год.
у Београду 800, 2—3

Би ли мало и батина, а?

—

Кад је велика народна скупштина изгласала данашњи устав и с њим све слободе, с којима се одиста многи јевропски народи не могу похвалити, и кад је на управу државну дошла данашња радикална влада, сваки српски грађанин с правом могао је очекивати да ће под скрињем новога устава и упрвомм *данашње* радикалне владе у пуној мери уживати све слободе, које су му гарантоване уставом.

Ово очекивање било је најоправданије код јадних новинара српских, који су имали права да од дојучерашњих опозиционара и новинара, — који су на сву меру тражили слободу штампе, — траже извршење и дуга части и дуга обавеза, да траже, ако не више, а оно строгу примену уставних одредаба о слободи штампе.

Они су ово имали тим више права и очекивати и захтевати, што је министар унутрашњих дела, наш слачајни алексиначки Таљеран, и ако га нико није био по ушима, сазвао све новинаре београдске и отворено им казао шта могу а шта не могу писати, шта он *мора* забрањивати и гонити а шта не.

Пре свега, г. министар је тада рекао да ће забрањивати и гонити писање о ономе, што би наносило увреде личности у Србији, кој ј смо сви дужни поштовања, и ту му нико, ама апсолутно нико не би ништа замерио.

Али министрове речи остале су празно мњење глогиња.

Сваки чланак, сваки пасус, свака реч, која се није допадала влади, подводила се под о миљене параграфе полицијске, те и, под *радикалном владом*, која је увек тражила *неограничену* слободу штампе, ми смо били сведоци да нема дана кад се не забрани какав опозициони лист.

Ми сами били смо среће, да од другог доласка радикалне владе претрпимо неких шест забрана, а о тужбама и да не говоримо. Има их ваљада на 30—40.

И за шта нам се забрањују листови, зашта нас све тужи Којина полиција?

Све што ми напишемо или урадимо, а не одобрава се тиме рад владин, или све што јавимо о неком факту, који постоји а није пријатан и повољан, нити иде у рачун данашњој влади, — све се то тужи или као увреда и излагање мрзости и презрењу Краља; или као увлачење у дискусију Краљеве личности; или као увреда намесништва, оноочавање и излагање мрзости и презрењу владе, власти итд. Је дном речи, данашња влада тужи нас за све оно, за шта је некад кад је била у опозицији. викала на сва уста и осуђивала као најгору и најцрњу тиранију и реакцију, као средство којим се кочи напредак државе и интереса народа. Јес она све то данас ради, па и много црње и много горе.

Ми у том погледу идемо чак тако далеко па смело тврдимо, да је данас слобода штампе куд и камо мања гарантована и обезбеђена, но што је била под гвозденом руком поступнога чича Николе. Узмите овдашње бројеве тада опозиционог а данас владиног „Одјека" сравните шта се и како се све онда писало а како и шта данас; сравните колико је пута онда „Одјек" био узапћен и колико пута тужен, а колико пута забрањени и тужени данашњи опозициони листови, — па ћете онда имати верну слику слободоумља *данашње* радикалне владе.

Оидашњи новинари а данашњи чланови владе остављали су у најцрњој боји гоњење и осуду штампане од стране напредњачке владе. И ми потпуно одобравамо сваку новику на таква гоњења.

Али узмите и сравните ово: Колико је за седам година напредњачке владавине забрањено а колико тужено српских листова; и колико је само за српских листова данас, кад је на управи слободоумна радикална влада; узмите ту сразмеру за могућних седам година данашње владавине, па драги читатељи, сами изведите резултат.

Ако тај резултат за 1 процеват буде повољнији но што је под напредњачком владавином ми пристајемо да нас назову клеветницима. А ако резултат буде неповољнији, или ако буде исти, ми пристајемо да данашња влада сама себи одреди име.

Гоњење штампе узело је толико маха, да озбиљно морамо стати пред питањем: шта да се ради, и шта је боље?

Миле Дамњановић и Анта из Сиинића предлагали су полициски надзор за новинаре. Не треба им замерити. Њихово образовање толико је досецало, а нису ни тражили ни обећавали никакве слободе.

Данашњи чланови владе толико су се разметали слободама да се мислило, е је сваки атом, сваки делић њихова организма прожман слободама. А кад су се дочепали положаја са којих би и могли и требали да буду слободоумни, они су ударили у најстрашнија гоњења.

Данас је скупштина на окупу, којом данашња влада, по свему изгледу, потпуно располаже. Па да јадни српски новинари не би били оволико гоњени, ми предлажемо:

Да влада забрани свако писање у штампи, док она то не одобри.

Или, ако се то не би слагало с њеним „принципима,“ онда да иде даље од Мила и Анте и да за новинаре уведе батине, кад не пишу онако како она хоће.

А, шта велите? Би ли мало и батина!....

БЕОГРАДСКЕ ВЕСТИ

Њено Величанство Краљица, извезла се јуче после подне г-цом Богићевићевом у варош.

*

Рањен. Непажњом посилног свога г. Данило Барковић капетан, рањен је из револвера. За сад доносимо оволико, док не сазнамо тај случај у по јединости.

*

Конкурс. Министарство просвете издало је у прекјучерашњим службеним новинама конкурс за „упражњену“ катедру на В. школи минералогије с геогнозијом и позива кандидате да се јаве до 21. идућег месеца.

Пре свега поменута катедра није могла бити упражњена, јер као засебна није ни постојала, већ је постојала катедра „минералогије с геогнозијом и геологијом“

Ми потпуно одобравамо дељење ове до сад једне катедре, јер је то такав предмет да га један професор апсолутно не може изцрпети.

Али овом приликом не можемо да пропустимо а да не замеримо суви шном дељењу катедара на нашој В. Школи тим пре, што се код нас катедре деле и за такве предмете, којих специјално једва да има заступљених на једном универзитету у Јевроии. Сем тога имамо да замеримо ђачких клупа изашлим особама.

Да је извесно лице доиста спремно да предаје извесан предмет, на још на највишој школи, није довољно да има добрих ђачких оцена из дотичног предмета, већ треба да је у тој струци радио што и на књижевности. Међу тим у нас се у последње време на катедре Велике Школе постављају просто јучерањи ђаци, који се у дотичној струци апсолутно ни у чем нису одликовали од својих осталих другова ђака нити су у дотичној струци показали били какав рад, но се просто, тако рећи, људи из ђачких клупа доводе на катедре нашег највишег завода.

Ми овим ни мало нећемо да посумњамо у спрему и способност будућих кандидата а најмање оних који су већ примљени, али смо хтели да укажемо на штетне последице по наш највиши просветни завод које могу потећи из оваке необазривости и не гледања на стручну спрему.

Ми признајемо да немамо довољно стручних снага, али за то ипак не налазимо за добро пуштати на катедре В. Школе све од реда који се јаве.

Кад већ немамо стручних и признатих снага које су се одликовале својим радом на дотичној научној литератури, ми држимо да би се најбоље одговорило и потреби и форм алности, кад би се за упражњене катедре у први мах, кад већ нема опробаних стручњака, узимали спремни ђаци за доценте тражећи им пре тога да израде какав темат, у својој струци, који би им ма и приближно давао права на тако високу катедру једну, као што су катедре на Вел. Школи. И тек кад би тако који постао доцентом и као такав показао се способан и дорастао струке за коју се примио, тек онда га узети најпре за суплента па тек онда за професора В. Школе,

Ми обраћамо на ово пажњу нар. посланика, уздајући се да они појме замашај разлога наших катедара на В Школи.

*

Мало забуне. Кад смо донели вест да неки овд- грађани хоће да кандидују бив. краља Милана за посланика, „Д. Л“ донео је једну белешку о томе и надовезао како ће у Зајечару кандидовати г. Перу Тодо[illegible] „да се прави сензација!“ Али кад се писац дотичне нотице у „Д. Л.“ уверио, да одиста има веких грађана, који су се решили да кандидују бив. краља Милана, онда је тек видео колико је насео у двема својим белешкама, па је похитао до из *свога дућана* покупи све боје те да замаже оно што је раније био умрљао. Али му и то не помаже: наседаније остаје наседаније. И онда се баца у казивање како ми доносимо неистините вести и шта ти још није натрапао у јучерашњем броју „Д. Л.“ па чак помиње и „морфијомане“

Колико су наше вести неистините биле, показују доцнији догађаји, те ни та боја, узета из туђег дућана, није ни мало помогла писцу, као што му нису помогли ни „морфијомани“, да сакрије своју забуну која ће га најзад начинити кандидатом за завод, који силом хоће да натури другом.

Бадава, све бојадисање ваше не помаже вам. Човек никад не треба да је брз. Увек је боље прво пустити мозак да ради па тек онда језик. Код писца је било и бива обрнуто, а за такве људе постоји једино склониште на Врачару.

*

Стављени под суд. Суд вароши Београда нашао је да има места да се стави под суд: уредник „Срп. Независности“ по тужби управе вар. Београда за чланак у 65 бр. под насловом „Зло и напако“; за чланак у 109 бр. „Последица застрашења“; и за чланак у бр. 83; по тужби министра војног што није штампао званичну исправку; по тужби Петра М. Милетића за нанету клевету бр. 62; по тужби г Алексе Илића проте за клевету у бр. 91.

Уредник нашега листа стављен је под суд: по тужби управе вар. Београда за чланак у бр. 286 под насловом „Радикална влада и штампа“; по тужби управе вар. Београда због чланка „Да ли је полиција или Романија“ у 214 бр. нашега листа.

Г. В. Карић, бив. секретар министарства просвете а сада мин. спољних послова, стављен је по тужби управе држ. штампарије под суд за „Припослано“ у 128 бр. „Одјека“

*

Ослобођен. По тужби управе вар. Београда против уредника нашега листа због белешке „Како се то дешава“ у „Састанак“ у бр. 284, суд вароши Београда нашао је да нема места да се наш уредник стави под суд. —

*

Тужен. Управа вароши Београда тужила је суду вар. Београда уредника нашега листа због белешке у 293 бр. под насловом „Писмо Краља Александра својој матери“ налазећи да се том белешком наноси увреда Њ. В. Краљу Александру.

*

Шта значи ово? Како смо с поуздане стране извештени, данашња влада изабрала је једно честито лице, које ће да контролише и удара државни жиг на сребрне и златне ствари, које се уносе у нашу земљу. Тај је човек у два маха банкротирао. Отпуштен је из „Задруге за међусобно потпомагање и штедњу.“ као оцењивач златних и сребрних адиђара, који се дају на залоге. Сад пак налази се под кривичним истрагом због крађе.

Радикална влада, која је усвакој прилици тражила да се ђави и прљави људи т рају из државне службе, не сме ни *трпети* а камо ли примити у службу такве људ , као што је личност о којој говоримо. Његова дела загрдила су, и ми ћемо се доцније вратити на њега. ако влада не пречисти с њим, те да извесемо колико штете са свога положаја наноси и појединим грађанима и угледу државе.

Народна Скупштина

XIII. редовни састанак.

Среда 25 октобра

Председавао је г. Пашић; отворен састанак у $9^1/_2$ часа пре подне.

Били су сва г. г. министри.

Секретар Пурић чита протокол XII састанка, а Ружић молбе, жалбе, предлоге и питање на министра спољних послова од Јоце Јовановића, Љубе Ђирића и другова, о грађењу моста између сремске и наше Митровице, које се питање већ од неколико година понавља.

Одобрена одсуства: Тодору Радовановићу и Луки Лазаревићу.

— *Министар народне привреде* одговара на интерпелацију Д-ра Лазе Илића и друштва, о датом преносу поште без лицитације од Ниша до Неготине, и рече: да није повређено закон ни учињено злоупотребу, јер, нема никаква закона о давању преноса пошта приватним лицима у општ и с тога није га могао ни повредити; злоупотребу није учинио, а то се види отуда, што је он наследио и затекао 23 линије поштанске, које су дате под закуп ради преноса и државна благајна има само отуда око 30.000 динара уштеде. Три су начина за давање преноса поште и то: путем лицитације, продужењем уговора и давањем испод руке. Из овога види се, да нема нарочито

ПОДЛИСТАК

УКРАДЕНА СРЕЋА

ПРИПОВЕТКА

од В. И. Немировића — Данченка

(с руског)

IV.

Даље с пута!

— Шта то? заинтересовах се и ја, старајући се, да будем са свим спокојна, премда ме је руменило на лицу и дрхтање гласа издавало. Све се насмејаху. Оне се не церемоне, — те другарице детињства... Оне не знају, да бију по болном месту. Оне су веселе! По њихову мишљењу, то је — пријатна шала.

— А што се тебе тиче Волински?

— Вићам га кад и кад.

— Ти?...

Луде! Кад би оне знале, да га ја знам боље но све оне, да ме он љуби, и то само мене. — Љуби не ствар свога уображења, не обману, прикривену кадифеном полумаском, но саму мене. И како љуби! Само мене једну он ласка, љуби!.. Кад би!..

— Па ти, разуме се, знам и о том, да је се он требао оженити Лидочком Шатиловом.

Опет Шатилова опет лепушкаста лутка с фарфоровом главом, глупом и празном... О с каквом би насладом попрскала азотном киселином тог осмејкујућег се херувима, коме се мал' не молила младеж... О Лидочка Шатилова, ти си ми свагда била на путу. Шта сам ти ја учинила? И какво сравнење може бити међу нама? Са мном му није досадно, ја га разумем, ја једна... он је то сам свога понављо. Он је паметан. Не могу да верујем, да би Волинског могда занети једна лепушкаста њушка Лидочкина.

— Да, да, Лидочку! И претстави, већ је месец како јој се не показује и избегава је. А он ју је љубио... Читали смо његова писма... она су прекрасна... Како он уме да говори!... Па стихови!.. ти знаш, он јој је и стихове писао,

Да зна мој кавалер да се она хвали његовим писмима и стиховима пред овим гиздавицама... Да он зна! Како би он црвенео за неке своје фразе. Она је глупа, она ће све казати, неће пречутати ни најинтимнија објашњења. Не, т је, разуме се, било пре до мене... Сад он мора бити лудан према њој.

— Сирота Лидочка! Већ је и мираз добила, и венчане хаљине наручила... Плаче, покварило се.

— Она треба да му пише.

— Ти мислиш, да је она глупља од тебе? разуме се да је писала, и још не једном.

— Па је ли одговарао?

Ја сам већ заранише тријумфовала.

— На сва писма био је само један одговор, сећам га се од речи до речи: „Лида, драга моја, почекај, дозволи да ми се стишају заношљиве страсти. За све ћу се покајати. Ти ћеш ми опростити. Ти си ми радост!.. То ће се скоро свршити“.

Мислах већ да ћу пасти, но не надох! Постадох чак и живља... Развеселила сам се толико, да је један постар господин с учешћем гледао на мене и користећи се тренутком кад ја ућутах рече:

— Шта је с вама?

— Ништа, ја сам весела. А међу тим мени се чињаше да се патос пода мном диже, да се сви околни окрећу око мене... Некакав danse macabre!

НАСТАВИЋЕ СЕ

падоњл о томе а још јасније и по томе, што је Гл Контрола у два мала питала министра народне привреде по коме закону даје пренос пошта приватним лицима и како контрола одриче прегледање тих рачуна, из чега јасно излази, да у опште нема закона о томе, и с тога није га ни могао повредити.

Но, десило се нешто, што није требало да буде а то је, да је начелник поштанског одељења пренебрегао јавити министру о истеку уговора за пренос пошта о којима је реч. Међутим тај је начелник стављен у пензију, и тек пошто је садашњи начелник примио дужност референсао му је, да закупу истиче рок и да треба наредити што је нужно. Но, како је за одређивање лицитације био кратак рок, одступио је од лицитације и прибегао памети, те решио, да се са закупцем продужи рок још за годину дана, на шта је и закупац пристао. Тек после свршене ове ствари на 3—4 дана доцније појавио се депешом Никола Лаловић из Зајечара и понудио пренос са 4000 дин. јевтиније. То није могао примити, јер би иначе навукао државу на парницу.

После оваквог одговора, министар држи, да је објашњење довољно ствар и нема шта више да каже.

— *Душан Димитријевић*, задовољава се са одговором министровим, али тражи, да се поднесе закон о давању пренеса пошта, а то је и министар обећао.

— *Др. Л. Илић*. Мило му је што је министар био у стању доказати, да овде нема оне штете, коју је он навео у интерпелацији али у толико није задовољен, што овај пренос није дат лицитацијом под закуп'

Брачинац није задовољан са одговором министровим и чуди се, да не зна шта му раде начелници.

Председник упита и скупштина се задовољи с одговором министровим.

— *Министар Нар. Привреде* устаје поново и одговара на интерпелацију Генчића и Машића ово: да је концесија за експлотацију мајдана Вршке Чуке дата у 1885 г. а за грађење пруге одобрен је план у 1887 г.

Друштво је тражило од државе, да му уступи потребно земљиште за жел. пругу, а оно ће положити у касу нуждан новац. Наређена је експропријација земљишта у крајинском и црноречком округу, и тај посао још ни данас нису свршили дотични одбори. Новац, међу тим, који је друштво у 900.000 дин. депоновало, није издат сопственицима земаља, једно с тога, што одбори оцењивачки посао нису свршили рад око тога, а друго, друштво оспорава исплату због велике оцене вредности. Он ће се, вели, старати, да у што краћем року буде све извршено и исплаћено, увиђа, да је било лабавости у раду дотичних одбора и државних власти при исплати.

— Генчић и Машић нису задовољни са тим одговором него траже, да се лабавост власти казни и констатује, да ли је дотични новац збиља у каси, или не.

— *Министар Привреде* обећава, да ће све учинити шта треба.

— *Таса Капетан Спасић* чита извештај одбора за жалбе и молбе, што је скупштина и усвојила.

— *Тајсић*, при читању жалбе једне удове, доказује, да је општинска власт учинила фалсификат при предаји решења, моли скупштину да овој сиротици даде задовољења.

— После говора Попа Марка, Рибарца и Срећковића, скупштина реши да се ова ствар преда министру унутр. дела ради испеђења и предаје кривца суду, на шта је и министар пристао.

Председник закључи састанак у 12 сахата пре подне.

ДОМАЋЕ ВЕСТИ

Прослава стогодишњице пред шабачком општином. „Шабачки Гласник" јавља: Неколико садањих одборника општинских поднеће у првој идућој одборској седници предлог о томе, шта општина намера чинити у погледу стогодишњице: да ли да шабачка општина узме главно руковођење те прославе у своје руке или да се не меша у оно што овдашња друштва већ намеравају том приликом да приреде, него да сама за се учини од своје стране шта за сходно нађе, на пр. да једну улицу назове именом Господара Јеврема, да у свечаној седници, по могућству заснује на тај дан једну стипендију, да приреди народно весеље код дома Господара Јеврема, да скује одговрајуће споменице (медаље,) да положи темељ грађењу нове касарне, да благовремено позове на морално и материјално учешће како све општине које су стајале под старешинством Господара Јеврема тако и све оне општине чији становници учествују у давању прираза за грађење касарне у Шапцу те да све те општине увеличају ту свечаност.

Речени предлагачи намеравају сад као главно то, да шабачко одбор из се изабере грађанства који би израдио нацрт прославе с предрачуном и поднео га у најкраћем времену на увиђај и одобрење како би се предходни послови за времена отпочети могли.

*

Патриотски дар. Исти лист јавља: „Госп. Михајло Чебинац индустријалац чувене мермерне индустрије у Краљеву, обећао је да поводом стогодишњице Господара Јеврема благовремено изради и преда три мермерне табле (плоче) од разног мермера. Једна од тих плоча узидаће се као споменица на зид конака Господара Јеврема а друга у оној соби истог дома у којој се родио деда Његовог Величанства Краља Александра, Милош.

„Обе те табле имаће одговарајуће натписе који ће се такође израдити у реченој радионици онако, како се из Шапца определило и јавило буде.

„Трећа табла намењена је као поклон Колу Јахача на његову употребу.

„Господин М. Чебинац је своју племениту понуду мотивисао од прилике овако: „И ако нисам ни у најудаљенијим сродственим односима са Господаром Јевремом и ако ни пореклом ни сада не припадлежим дринодавској територији која је стајала у подвлашћу Господара Јеврема, ипак лежи ми у дужности да пихитам и будем први међу Србима који о стогодишњици Господара Јеврема желе да од своје стране тој свечаности ма колико допринесу. Дрино-савску покрајину а поглавито Шабац поштујемо сви као прадедовину нашег узвишеног Краља и учествујући у стогодишњем спомену Господара Јеврема која се тамо приређује, одаћемо не само заслужену захвалност Господару Јеврему него ћемо уједно засведочити оне неколебљиве везе које спајају народ српски са српским стожером целог Српства — народном династијом вазда славних Обреновића."

„Судећи и према овом осећању које прожима г. Чебинца као и према његовом пожртвовању, можемо са радошћу закључити да ће у тој нашој прослави учествовати у великом броју не само становништво дринодавског краја већ и из целог Српства Зато будимо сложни и вредни да изведемо све као што треба те да се како пред садањим српским нараштајем тако ни пред потомством не посрамимо."

Завод код Кинеза

По одобрењу Управе вар. Београда од 20 септембра ове године бр. 1552 отворио сам овди у Београду канцеларију за посредовања извешћа и набавку млађих,

У тој цељи стојим поштованом грађанству на услузи.

У исто време јављам, да дајем новац на залоге.

Д. М. Руссо
посредник
у кући г. Андрејевића спрам „Колаца

БЕНКОВА ПОМАДА
И
! НИНОН ПУДЕР !

Даме које желе да своје лице њежно, глатко, чисто и фино одрже, нека не пропусте употребљавати познату **Бенкову помаду** против пега, флека, бубуљица, рапаве коже и осталих нечистоћа коже на лицу, прсима и рукама,

Једна тегла 1 динар

НИНОН-ПУДЕР за лице, прса и руке који је ради своје финоће и доброте највише тражен, јер сачува њежност коже при најхрђавијем времену, а ни најмање није шкодљив Добива се бео, роза и жут. Једна кутија 2 динара,

Позор!!! Да би се при куповању свака забуна избегла, то стоји на свакој тегли и кутији јасно и разговетно моја фирма

Ф. П.Л. БЕНКО, АПОТЕКАР У ЗЕМУНУ

Моја се помада и Нинон-Пудер може добити само код мене у мојој апотеци у Земуну и код другориста Бошка Николића у кнез Михајловој улици

784 2—2

Жуљева нема више!

У целом западном свету опште познати **"Туристен-фластер"** одстрањује „жуљеве" и „дебелу кожу" „брадавице" и т д. најбоље од свију других средстава, кошта само $1^1/_2$ динар; Главни депо за Србију само, у Краљевско српској дворској апотеци у Бео граду.

Прави фластер има на о нак, који Туриста преставља и који је овди изл

Пропадавач
L. Schwenk
Apotheker Meidling — Wien

У пола цене

ТРГОВИНА

код Руже Васина улица бр. 20

Добила је у великом избору **дамен-туха** вуненог.

Продаје

По I динар метар

712 5—15

У пола цене

У пола цене

У пола цене

МАЛИ ГЛАСНИК

За овака оглашења наплаћује се за једанпут само 50 пара дин.

СВЕТОЗАР ЈАНКОВИЋ у кући г Ристе Миленковића; добио је Фуруне за Угаљ и Дрва, и машине за Сецање Меса нов систем 69 2—3

ЂАК ниже гимназије од 14 год. тражи послуживање ступити одмах или од првог Обратити се уредништу 70, 2—3

ОГЛАСИ

2 КВАРТИРА елегантна на I и II спрату са свима удобностима. 1. **Дућан** са лепим ауздогом, 3 собе за сања улица Краља Милана Бр.1, 2. **Дућана** са лепим ауздогом **I Квартир** засебан са балканом на 1 спрату са 6 соба и остале удобности **2 Квартира** засебна у Партеру, од 1 Новембра издаје се под кирију улица царигралска Бр. 10.

Риста Миленковић.

750 4—4

Изашле су из штампе све три свеске

ЛОНДОНСКИ РАЗБОЈНИЦИ

ВЕОМА ЗАНИМЉИВ РОМАН

ОД

Чарлса Дикенса

ПРЕВЕО

Мита Ђорић

Добија се у свима књижарама и код преводиоца у Београду. Обилићев венац број 22.

Све три свески стају 3 дин. 792,2—10

ДВА ДОБРА и ЗДРАВА КОЊА оба 7 година стари длаке доротасте, са амовима амовима и добрим скоро новим колима, гандојеран продајем.

Ко је вољан купити, нека ми се погодбе ради јави.

Погодићемо се, јер хоћу да продам.

М. Л. Глишић

801,1—5 трг. из Обреновца

ЈЕДАН стан са две собе у II, спрату преко од позоришта издаје се под кирију од првог новембра.

Јевта М. Павловић

772,2—6

СТАН СА 4 СОБЕ и осталим потребама, на горњем боју „Ајдук Вељко“ издаје се одма или од Митров дана под кирију.—

За услове упитати Карла Перола. 63

БИБЛИОТЕКА ЗА ГРОШ

Свака свеска има две до три причаце које се а истој свесци свршују. Цена свакој свесци 20 п. д. Може се добити у свима књижарама и код издавач у Београду. Обилићев венац број 22. 791,2—10

НАЈВЕЋИ ПОСТОЈЕЋИ ЗГОДИТАК: 600.000 дин.

ДОБИТИ 19. Новембра (1. Децембра) ПОД НАЈКОРИСНИЈОМ И НАЈБОЉОМ ЦЕНОМ ОД СВИХ ДРУГИХ ПОСТОЈЕЋИХ ЛУТРИЈА

ВЕЛИКА ОТОМАНСКА ЛУТРИЈА

3	згод. по	600.000	д.	1,800.000
3	„ „	300.000	„	900.000
3	„ „	60.000	„	180·000
3	„ „	25.000	„	75.000
6	„ „	20.000	„	125 000
6	„ „	10.000	„	60.000
18	„ „	6.000	„	108.000
36	„ „	3 000	„	108.000
18	„ „	2.000	„	36.000
36	„ „	1.250	„	45.000
168	„ „	1.000	„	168.000
3000	„ „	400	„	1,200.000
3300	згодитака		„	4,800.000

ЦЕНЕ ЛОЗОВА

по лоза	зв једно	вучење	само 3 д.
1 цео лоз	„	„	„ 5 „
7 лозова	„	„	„ 34 „
25 „	„	„	„ 118 „

Најкориснија комбинација

по лоза за	6	вучења	само 15 дин.
1 цео лоз	6	„ „	26 „
4 цела лоза	6	„ „	100 „

Један једини случај и то за кратко време

ЛУТРИЈЕ ФРАНЦУСКЕ БЛАГАЈНЕ

гарантоване од ФРАНЦУСКЕ ВЛАДЕ

I. Добротворна лутрија

у корист радењака Вулта итд.

Вучење је 3 Дец. и 3 Фебруара.

Сваки лоз игра у сва два вучења

Чиста добит 500.000 д.

1	згодитак	200.000	дин.
1	„	100.000	„
2	„ по	10.000	„
4	„ „	2.000	„
8	„ „	1.000	„
20	„ „	500	„
140	„ „	100	„
400	„ „	500	„

ЛОЗ КОШТА 4 дин.

2. Томбола светске изложбе.

Чузновата-Томбола! **Велики згодитак 200.000 дин.** Поодле долазе **више** од **20.000 згодитака** од **50 000** по **100** дин. за једну целокупну суму од 10.000.000 дин. Определени **за згодитака.** — Вучење ће бити врло кратко време.

ЈЕДАН ЛОЗ КОШТА САМО 3 ДИН.

3. Филантропија бесплатног зајма

За чим жуде женске највише! између осталих великих згодитака у сребру има **једна диван краљевски накит** са брилијантима и **једна Севрска порцуланка вазна** коју је поклонио француски министар лепих вештина. На 100.000 лозова 12.000 згодитака.

ЈЕДАН ЛОЗ КОШТА САМО 3 дин.

ПОХИТАЈТЕ ДА КУПИТЕ ШТО ВИШЕ ЛОЗОВ на сваких купљених 10 лозова дајемо једанајести бесплатан

Општи услови. Листе вучења биће оштампана у журналима или бесплатно изаслане сваком купцу билета. Онај који добије биће извешћен брзојавом сутрадан вучења. — Згодитци се издају у месту гди се купац налази без икаквих трошкова од његове стране.

Новац треба слати и то одма у српским банкнотама или маркама са 10 од сто ажио у препорученом писму и адресовати:

M-r Rotter, Directeur du „comptoir commercial“ (Constantinople) Цариград

ЈЕДИНИ и ОДГОВОРНИ ДОЗВОЉЕНИ ДЕПОТ за цео Исток. 631,7—15

(Чувајте се билета које су Вам од других кућа принесене!)

749 9—15

ФАРБА

Фирнаја, лак четке и сав молерски и фарборски прибор најбољи је и најјефтинији код

ДИМИТРИЈА М. ЂОРИЋА

У БЕОГРАДУ

спрам споменика Кнеза Михајла

ПРОДАЈЕ НА МАЛО И НА ВЕЛИКО

ЦЕНОВНИК ШАЉЕ СВАКОМЕ

НА ЗАХТЕВ 793 5—10

УДОБАН СТАН са 4. собе у авлији бунар пијаћа вода улица 2. бела голуба бр. 13.

799 2—6

Моме пок. супругу

Миленку Обрадовићу

Бившем директору велико грашшке гимназије даваћу годишњи парастос у цркви св. Марка у суботу 28 о. мес. у 8½ сати.

ожалошћена:

Персида М Обрадовић

79 2—3

Наша нигда не заборављена

МИТРА

преминула после дугог и тешког боловања 17 тек мес у својој 37 години, и предата суњени остатци матери земљи 18 ов. мес. уз велико саучешће грађанства.

Свој г споди, пријатељима, сродницима и познаницима благодарамо на утеху и спроводу наше мале Митре до њене вечне куће.

Ожалошћени:

отац: Ђорђе Бибић-Фрорић, муж! Сава Пржић мајка: Марија, браг: Јован, Сестре: Катарина, Лепосава и Јелисавета. 788 3,3

Власник и главни уредник Пера Тодоровић. Одговорни уредник С. Јаношевић. Штампарија „код Просвете“ Позоришни трг бр 2

БРОЈ 308. ПЕТАК 27 ОКТОБРА 1889. ГОДИНА II

ИЗЛАЗИ СВАКИ ДАН

БРОЈ 10. П. Д.

ЦЕНА ЗА СТРАНЕ ЗЕМЉЕ
а годину . . . . . 30 динара
На по године . . . . . 15 динара
На 3 месеца . . . . . 9 динара

LE PETIT JOURNAL

МАЛЕ НОВИНЕ

ДНЕВНИ ЛИСТ ЗА СВАКОГА

Претплата из унутр. полаже се само код пошта

За Београд нема претплате — Лист се продаје на број

Писма и рукописи шаљу се Власнику „Малих Новина" Топличин венац бр. 17., на горњем спрату.

Претплата се прима код свију пошта у Србији

ЦЕНЕ ОГЛАСИМА

На првој страни од петит. ред 20. пр. дин. а на четвртој од петит реда 10 пр. дин.

ПРИПОСЛАНО стаје 50 пр. д. од петит реда.

KLEINE ZEITUNG

Огласи јевтино, по потреби и са сликама.

За свако оглашење плаћа се држ. таксе 20 пр. д.

ВЕЋИ ОГЛАСИ ПО ПОГОДБИ

ЗА ЖЕНСКЕ

ОД 2 ДО 6 САТИ

Понедеоником Средом и Петком

РАДИ

Парно Купатило

У ДУШАНОВОЈ УЛИЦИ

803 1—20

„АВАЛА"

ЖИВИН РУДНИК

Рок за полагање треће уплате од 5 шилинга, т. ј. 6. 37½ динара у злату на акције живиног рудника „Авала" истиче 1-ог Новембра о г.

Позивају се сви они, који су код Народне Банке уписали акције тога друштва, а још нису положили трећу уплату, да ту уплату до реченог дана положе на каси банчиној.

Народна Банка

Бр. 7072
24 Октобра 1889 год.
у Београду 800, 2—3

ШАРЕНА ПИСМА

(Читанка на доколици)

I. писмо

Млетци (Венеција)
Недеља 22 октобра 1889.

Драги пријатељу,

„Свега се сећам и гласа милог, и слатке молбе: пиши ми" — пева једна лепа руска песмица, па хајде њоме да почнем и ја ово моје прво писмо.

Јес, „свега се сећам"...

Била је мрачна, влажна, ветровита ноћ; на саборној цркви избијало је десет часова; наша кола стадоше пред београдским железничком станицом и ми се скидосмо.

Ту смо последњи пут један другом пружили руку; ту смо се последњи пут братски загрлили.

„Свега се сећам"! Твоје су последње речи биле: „Пишите; пишите често и много; ваша ће писма бити занимљива; ја ћу их читати у дугим зимским ноћима, и она ће, бар колико толико, смањити огромну даљину која ће нас делити".

И ја ти пружих руку, и дадох ти обећање. А да то није била празна реч, ево доказ је ово писмо. Но у једној тачки тешко да ће се испунити твоја надања. То је онде где говориш о занимљивости мојих писама У осталом, ко зна; можда ће бити и занимљива. Најпосле, нема силе; драга је воља с обадве стране: ја ћу писати ти читај; а кад једног дана буде или теби досадно читати, или мени досадно писати, онда ћемо престати. Је л тако?

Али ја се надам да ће баш ова слобода учинити да што дуже потраје твоје интересовање за моја писма. Човеку је у природи да му брзо досади и омрзне све где нема слободна избора да га уради или да га не уради. „Морати" — страшна је реч. Схватајући сву тежину њену, а хотећи опет да покаже сву слободу човекове воље некакав збуњени немачки философ (а код Немаца су пре ницали философи као што код нас у сваком заплотку ниче буника. Сад се и код њих нешто претргло с тим зељем) — створио је изреку: Kein Mensch muss müssen. („Нико не мора морати"). Наравно, за Немце је та мудра изрека могла нешто вредити само дотле док није дошао Бизмарк, који је свима Немцима доказао баш обратно да сваки Немац muss müssen (мора морати). — Али оставимо то, било како било, тек главно је да човек мрзи оно што мора.

Има људи који целога века у исти сахат леже, у исти сахат устају, по сахату једу, ходају, и то им ни мало није тешко. Али да им ко рекне да то морају чинити — они би тај исти ред сматрали као робију. Болесник верује да му од уредне дијете зависи живот, па опет је не држи за то што мора. По двајесет година живи човек у истој кући, у истој улици, и не само да му то није досадно но на против, та му кућа омили са дуга живота у њој. Али реците том истом човеку да баш мора живети у тој кући, и она ће за њега постати права тавница. Многи су бракови само с тога несрећни, што обе стране држе да морају једна другој припадати. Извесно је да би људи гомилама бежали из раја, кад би се у рај силом ишло.

С тога и јесте важно да код нас овде нема морања. Ја ћу писати докле ми буде воља, а ти читај докле ти буде воља. Престати можемо кад год усхтемо.

*

Можда ће те зачудити што сам ова писма назвао шареним. Ствар је проста. Она ће доиста бити шарена. У њима ће бити свачега; то ће бити огледало шарена путничка живота; слика обичне дневне мешавине. Садржина ће одговарати имену.

У осталом неко име ваљало им је дати. Па што се не би назвала „шарена"? С толико исто права могу носити то име као и ма какво друго. И ако не више, а оно бар с толико исто права с колико извештаји о спољној политици, што их разне владе подносе својим скупштинама, носе назив плава, жута, или зелена књига.

*

Ево ме у Млетцима. Недеља је, и то прва недеља после два велика католичка празника Ognissanti (Свисвети), који је био ономад, и Ognimorti (Свипокојни) који је био јуче. За ова два дана свет се таман захуктао у светковању тако, да се данас нчлази у најбољем јеку и расположењу за празновање. А да га још боље расположи, дошао је данас диван, топал и сунчан дан, за којим је наступила ведра, јасна, бајна венецијанска ноћ, пуна сјаја и месечине, пуна звездана трептања и пресјаивања, ноћ, где се ведро, плаво небо додирује и слива с бистрим плавим морем, где се тихо трептање безбројних звезда меша и стапа с тихим трептањем безбројних лампиона, што се у непрегледном шареницу боја љуљушкају на лаким гондолама.

Десет је часова у вече кад ти ово пишем, а кроз отворене прозоре до мене допиру јасни, меки звуци лепе талијанске музике и слатки сребрни одјеци стотине звонких мушких и женских гласова, који стопљени у један једини величанствен хор, заносно слатко певају дивну талијанску песму.

„Andiam la notte è bella
La luna va spuntare „)

„) Хајдемо, ноћ је дивна, а месец ево се већ јавља.

А кад подигнем очи с хартије, видим кроз прозор читаве ројеве дивно осветљених гондола како клизе глатком површином, промичу, застају, сачекују се, довикују се, певају разједињено по гомилицама, док се на један пут опет све не слије у једноставан силовит певачки јек, од кога срце премре а душа у заносу дрхти и трепери, јер ти се чини да чујеш хор небесних анђела, који у подножју свевишња престола певају вечну химну творцу и небесима.

О талијанска песмо! Ако доиста има раја и небеса, и ако се тамо горе пева. онда та песма само овака може бити!

Као што видиш, дакле, могао бих одмах почети с описом Венеције. Али ту би остала огромна провала. Са степена београдске железничке станице, где смо се последњи пут растали, скочити одмах чак у Млетке —то би био сувише велики скок, таман оно што Талијани зову salto mortale.

Не ћемо дакле то. Поћи ћемо редом и ја ћу ти прво укратко испричати све што се десило од нашега растанка, па до сад, и тек онда прећи ћу на оно што сад бива и на опис Венеције.

*

Растадосмо се — ја седох у кола и мој фијакер отандрка уз брдо. Промолим главу кроз прозор да те још једном видам, и доиста, угледах твоју силуету где се још црни на станичким степенима. Учини ми се да ми машеш руком, и ја ти послах последње збогом. За тим те видох где уђе у осветљену дворану и изгуби се у гомили, која се тискала око билетарница... Збогом!...

Увучем главу у кола и зажмурим и до куће нисам више прогледао. Пут сам распознавао по трускању. Чим сам код Лондона наишао на слачну терацијску калдрму отпочнем играти и скакати по колима као лопта, и ту сам дужност савесно извршио све до краја. Ударајући исправно главом час о једну, час о другу страну, најпосле се срећно до котурам до куће. Ту прогледам, скочим с кола, платим кочијашу за огуљене лактове, нажуљене слабине и стечене чвориге, које би биле знатно веће, да срећом није било цилиндра, да послужи као шлем, па у три скока узлетим уз басамаке.

Те ноћи слабо се спавало. Растали смо се на дуже време, спремам се да идем из Србије. — Услед свега тога мисли се расејале, неке отишле у далеку прошлост, друге се изгубиле у незнану будућност. Док сам их опет све прибрао и предао их сну, да их он закључа у свој долапчић, већ је и зора зарудила.

Идући дани прошли су у послу. Навалио сам био да пре поласка по свршавам бар најважније послове. Али што сам ја више хитао, све се мање одмицало. По Београду се било прочуло да одлазим из Србије на

подуже време, те су с тога све поштенородне особе, које су стајале са мном ма у каквој вези, поврвеле да ме походе.

Долазили су пријатељи да ми рекну „због“ и „срећан пут“; долазили су радознали знанци, да баш из мојих уста чују да ли доиста одлазим, и да разберу за што одлазим „баш сад кад се састаје скупштина“, а било их је и таквих, који су хтели да се увере рођеним очима, да ли сам истина болестан, кад сам пустио глас да због слабости одлазим.

Али од свију тих посета најзначајније, најмногобројније и најсрдачније биле су посете мојих драгих поверитеља. Они су се изређали сви; не верујем ни један да је изостао, сви су се врло забринуто извештавали о стању мога здравља, уверавали ме како је моје здравље за њих веома драгоцено, и на растанку ми искрено, срдачно пожелели да се брзо вратим здрав и опорављен.

Не знам како је код других, али што се тиче мојих штованих кредитора, ту сам уверен да су њини осећаји доиста били искрени и срдачни и да су им из срца потицали. И, не дај боже, да случајно сад оставим кости амо у Италији, тврдо сам убеђен да нико за мном не би пролио толико горких суза, као ти честити људи. Живели! Поред многих незгода дугови имају бар ту добру страну, што човек с дуговима може бити уверен да има људи који се истински брину о њему и искрено му желе доста здравља и доста пара. А то много значи у овоме хладном, немарном и немилосрдном свету. Дакле опет, живели кредитори!

Елем, како му драго, с кредиторима или без кредитора, тек те многе посете мене омету те нити свршим што сам мислио свршити, нити се кренем на пут, када сам се мислио кренути.

Прво одгодим пут од 4 за 6 Октобар; после од 6. за 8, па и 8. у мало што не остадох.

И смешан и жалостан био је мој полазак. Но о томе у идућем писму. А сад буди здрав и вазда добро расположен твоме искреном

Пери.

БЕОГРАДСКЕ ВЕСТИ

Пројекти закона. До сада је било уобичајено, да, или дотично министарство, из кога какав пројекат законски потиче, пошље по један примерак уредништвима овдашњих листова, или то учини секретаријат скупштински.

Ту практику видели смо у почетку скупштинског рада, јер нам је министарство унутрашњих послова послало два пројекта и то: пословник скупштински и закон о општинама.

Прекјуче поднео је министар финансије скупштини пројект буџета за 1890 годину.

До данас нити смо добили од министарства финансије ни од секретаријата скупштинског примерак тога важног пројекта.

Обраћамо пажњу надлежних, да се уобичајена практика не ремети, јер то се не би никако слагало са назорима владајуће странке док је била у опозицији, пошто је свакад кудила такав рад својих противника.

*

Бивши краљ Милан као што чујемо, долази одма после ове недеље у Београд.

*

Умро. Капетан Барковић, за кога смо у јучерашњем броју јавили да је опасно рањен, умро је јуче пред зору. О животу Барковићеву донећемо опширније.

С улице и скупштинске галерије.

— **Интерпелација и иронија.** — Са каквом оштрином и ватром поднета је интерпелација од стране др Л. Илића, Душана Димитријевића и друштва, противу министра народне привреде, због закупа преноса поште од ниша до Неготине. Тамо је било наведено, како је министар закон погазио и знатном сумом оштетио државну благајну.

Одговор на интерпелацију није одма следовао, него се него мукало извлачило, и друго које шта, па се по варошки проносили разни гласови о озбиљном сркобби истог министра у клубу и напосле свела се цела ствар на то да ће министар одступити и тиме се интерпеланти задовољити и ништа мање.

Баш те диверзије правиле су публици још љубопитљивијем а новинаре нарочито, те и једни и други чекали с нестрпљењем дан одговора на интерпелацију.

Прекјуче је министар народне привреде одговорио на горњу интерпелацију, врло лађно, разговетно и уверљиво, тако, да је тачку по тачку интерпелације опширно побијао и изнео стање такво, да није закон погажен, јер га нема о закупу, преноса поште и да нема штете по државну благајну, јер, давањем преноса поште приватним лицима, држава је у ћару са 30.000 динара на 21 линији, колико су до сад услужбене приватнима.

Интерпелант Димитријевић и Илић, устају и рекао би човек сад ће бити лома, али у место тога, изјављују како им је мило, што је министар био у стању уверити их, да није ништа погажено и све је у своме реду но моле га, да поднесе нарочити предлог закона о давању преноса поште приватним лицима, — седоше, задовољше се, и министру не фали ни длак на глави, јер скупштина задовољи се са одговором.

Обичаји у српској војсци

(наставак)

Чим војнику ко од куће донесе новац, или добије преко поште, одмах за то сазнаду нижи чинови и непрестано облеђу око њега, да би му извукли што год. Знам да ће његов каплар омрсити брке, а за друге не знам! Каплар дође и тражи на зајам; војник зна да му овај неће вратити, вије се сиромах као црв, — не може тако лако да се одвоји од неколико динара, — али кад се сети шта га чека, зажмури па да тражени новац. Јер ако не да, одмах га одређује на најтеже послове: да вуче воду, пере нужнике, да пожарчи без смене и друго.

Тако исто кад војнику дође који од родбине, обично донесу што и за јело И ту мора каплара да зове. Иначе зло!

Када дежурни деле: ручак, ракију или ма шта, опет мора да се отима од јадних војника.

Ако се даје ручак, то се прво узме за наредника и њихове посилне, капларе и њихове посилне, па тек онда долази ред да редови узимају. И оно мало масти што је било, то су узели претпостављени са посилнима а војницима, редовима, остала је посна чорба, која, боже ми опрости, изгледа као сплачина.

Сваки неће добити парче меса, а нарочито онај, на кога се дежурни „опизмио“. Ти добијају чисту кост без меса или какву жилицу.

Ако овај хоће да буде равноправан са осталим војницима, па тражи парче меса као и други што су добили, онда, поред тога што ће остати без ручка, биће још и бијен.

Тако је исто и кад деле ракију и вино Ако има толико ракије да се да по једна чашица, дежурни дају по пола.

Обично нам дају ракију кад хоћемо да идемо у ратну службу. Каплари нам деле ракију пошто прво напуне своје чутурице. Још је и ово добро, ако у оно мало ракије не пасте дежурни вод да буде више ракије.

Да наведем још један пример, како нижи чин може доћи до новаца

Ј... виц беше остао без новаца. Од куће се није надао, да ће му скоро доћи, за то он намисли или „измисли“ начин како ће доћи до новаца.

Једног јутра јави собарима да му је неко преко ноћ украо 3 динара (а знамо да у вече није имао ни пребијене паре). За ову ствар није јавио старијему, него се сам лати, да украђени новац наплати од војника *„ревеном“*. У соби је било 22 војника и он од сваког узима по 0·30 д. што свега чини 6·60 дин. Те тако место украђених 3 дин. или још боље, место ничега узима овај виц 6·60.

Војницима се досадила та пуста ревена. Ако се шта разбије, одмах се тражи ревена, ако је неке ствари нестало, опет ревена; ако неки собни старешина нема новаца, одма ревена. —

Кад је виц тражио новац од војника, неки нису имали одмах да положе паре, и молили су га, да их причека за неколико дана, па ће они новац набавити. Али се та зверка није дала умолити: сва преклињања и запомагања остала су без успеха. У место, да их за неколико дана, причекека, — шамарао их је и песничао. За тим је узео њихов тајин и продавао.

Ако се који војник заплаче, тај десет пута више извуче, и још га одреди да целу ноћ пожарчи без смене. За то војници оду у нужника или подаље уз Лепе ницу, ту се сити

ПОДЛИСТАК

УКРАДЕНА СРЕЋА

ПРИПОВЕТКА

од В. И. Немировића — Данченка

(с руског)

IV.

Даље с пута!

— Ваш је смех гори од суза, Боље плачите. Погледајте себе.

Неотпце погледах у огледало. Очи се разрогачиле, а усне дрхте; лице беше бледо.

Другарица је разумела моју душевну борбу

— Јадна Оља! Сирота! Она је заљубљена у њега, mesdemoiselles! Оља је заљубљена у Волинског. Лидочка Шатилова има супарницу! Оља, од кад је то?..

— Она?.. Кажите, молим вас, она заљубље на!

— Ха — ха — ха!. Ти ли си узрок овог расцепа? Ти ли си навела на њега те заношљиве страсти? Мила, не љути се, шта ти је? шта је с тобом? Та ми смо се шалили; но, опрости, Оља!

После једног минута ја сам лежала у наслоњачи, била сам се и рздала. Сви стајаху у недоумици. Ове и не знађаху, како су им шале биле блиске истини.

Сву ноћ сам проплакала. У почетку се мучах, а за тим стадох размишљати.

Дакле то су само заношљиве страсти, дакле то ће скоро проћи. О, господе, где је моје самољубље! То ће скоро проћи и он ће се вратити својој Лидочки. За мало беше, за мало... Знала сам да наши односи нису вечни, но опет овај ме је удар убијао, не очекивах га тако брзо!

Тек се пред зору почех стишавати. Тврдо сам се држала својих нада. И раније сам држала да то тако мора бити. Зар се можемо поредити ја и Лидочка. Разуме се први упечатак, кад будем без маске, биће у њену корист. Но он сматра да сам лепа, ја сам лепа, а она је глупа. Сва су преимућства на мојој страни. За писку о заношљивим страстима, да ће то све скоро проћи, он је написао раније. Сад је се он привезао за мене, за мене једну, па каква сам да сам. Он је сам то говорио и то врло често.

И стадох се сећати.

Зар он није казао, да је само у мени једној сасређен сав његов живот, све његове мисли. Како је нежно звучао његов глас, кад је са мном говорио. Зар није сам признао да није налазио на женскињу као ја што сам. Зар му, по самим његовим речима, нисам ја открила нов свет осећаја, нисам раширила хоризонат. Нисам се узалуд учила, читала и мислила! Ја сам му постала нужна, нужна као ваздух, као сунце, као топлота!.. На шта је ту Лидочка? На што су њене сплетке.

Па зар то није лако решити? Разуме се да је лако. Питаћу њега самог о томе. Нека ми он сам каже. У напред сам уверена шта ће рећи. Сирота Лидочка! Како ми те је жао.

Зашто сам се плашила! Он је мој, и нико ми га не може одузети, нико!

Устадох сасвим весела... Као нарочито преко дан сретох Лидочку на улици.

Наставиће се

исплачу, проклињући оца и мајку што су их родили, па се отуда враћају готово мало лакши, или са зебњом да не буду опет тучени.

Овај виц је много напланио војнике. Има војник муку, кад га овај пошље да му купи крушке, јабуке, љубенице и др.

— Молим те газда, гледај, да што боље буде, јер купујем за вица! говори војник.

И право има што овако говори; јер виц, и најмању ману да цаће, одмах туче војника, и натера га да купљену ствар врати. Ако војник не може да нађе продавца, мора из своје кесе да плати вицу.

Једном виц Ј... пошље војника да му купи „сомун".

— Молим те, дај ми добар хлеб јер узимам за вица, рече војник.

Хлебар се мало напали, узе тврд хлеб ваљен пре неколико дана и даде војнику. Војник га окрета и окреће га врати. Али хлебар поче војника да убеђује, како његовоме вицу сваки дан даје хлеб; и како он зна: какав хлеб воли његов виц.

Војник га послуша и однесе хлеб. ...Био је тучен.

(Наставиће се)

ПРИПОСЛАНО

Еснафска уредба и њено право

О уредби еснафској врло је мало избијало на површину код нас, и врло се мало пажње обраћало, да би било неопходно нужно, да се и о њеном праву која на јавност изнесе и проговори, и то како о самој установи, тако исто и о користи самих занатлија. И ово је остало занемарено, заборављено, и забаталено. У првом реду, била је позвата наша штампа, и пријатељи којима су пуна уста да раде и боре се на унапређењу заната, и мајстора, а другом позвана је надлежна власт да заштићује и брани. Изгледа да о уредби еснафској нико не води рачуна као и да не постоји.

Заиста ретка појава у нашем друштвеном животу да се тако омаловажава једна установа која је законом ујамчена и која је свима Еснафима дата да им то служи као основа свога занатлијског и грађанског права. Па кад је то неоспорна истина, мора се сваки чудити који озбиљно и искрено мисли, од куда тај нехат међу самим занатлијама да они сами своје право напуштају? и по томе нимало није чудо што неки говоре да је уредба еснафска преживила. Неки мисле да ће та права сама по себи доћи, или ће им кога други бранити, и њима читаво у крила дати. Горка је то иронија али на истини основана, и недостојна озбиљног и искреног занатлије, који зна и поња свој садањи положај како је чемеран и претежак за све занатлије у опште. Прегнимо и обавестимо се да смо ми сами дужни и позвани, занатлије, да наше право бранимо и да га очувамо.

Еснаф кројачки прегао је први, да код надлежних власти свом снагом брани еснафско право које је на уредби еснафској основано, и подизао је до четрдесет тужби противу оних лица који бесправно занатлиску радњу упражњавају међу којима је и тужба противу Браће Минха фабричара штофа, и Јакова Канарика овд.

Браћа Минх имају повластицу од стране државе на израду штофова, а никако и на израду одела.

У уредби Еснафској, глава трећа § 53 одредио је ко хоће право мајсторско да има, мора испунити прописе 54, 55, 56, 57 и 59 еснафске уредбе и §. 129 и 130 као страпци.

Браћа Минх пису ово испунили, нити њихов заступник у кројачкој им радњи. Заиста чудити се морамо како они смеду кројачку радњу отворити и у пуној снази обављати и упражњавати. Зар је мало њима шта они само од државе зарађују са њиховим ливерацијама. Ево нека цифре говоре шта су добили само за чоју коју су држави ливеровали Од 28/8 1887 год. до 31/7. 1889 год. 11.59.504 — 90 динара за годину и једанајест месеци. А где је за друге ливерације државне, и напоследку где се њихова фабрична творевина по целој Србији троши, колико ту имају зараде.

Нека не мисле Браћа Минх да ми непознамо шта је у стању један богат фабричар учинити са његовим новцем; очевидно је свакоме да ће све наше кројаче кроз кратко време сатрти и уништити, па да и ми постанемо сви туђи измеђари, као што су и у другим западним државама хиљадама своју самосталност изгубили и туђе слуге постали.

Тако исто није ни Јаков Канарик нити његов заступник у кројачкој му радњи горње услове испунио. А што Јаков Канарик тврди на надлежно место, да он не упражњава кројачку радњу но само тргује, то се сазнавамо на његовог кројача Јована Весели, и кројачке помоћнике Данила Силашког, Радисава Проковића, Јефта Чордаровића, Јована Меркла и Стојана Јовановића. Тако исто и Виртовицове три ћерке који су за њега радили и данас раде. Тако дакле раде кројачку радњу и један и други; а поред њих и многи остали раде како мушку тако и женску кројачку радњу безправно на осетну штету овдашњих мајстора, а противно свим прописима уредбе.

Шта ће власт, и какве кораке предузети стоји у питању, а то се види и отуда, што је кројачки еснаф поднео тужбу против начелништва шабачког и еснафа кројачког из Шапца, шта су произвели Јосифа Бохор Лезера за мајстора кројачког противно прописима еснафске уредбе, и кога овдашњи еснаф за мајстора примити неможе. А ево разлога зашто неможе.

(наставиће се)

СМЕСИЦЕ

Криспијев роман. „П. Лојду" пишу 18 о м из Ђенове: кроз коју недељу изаћи ће у Риму једна књига о талијанском министру председнику Криспију. Овдашњи „Caffarro" је у стању те својим читатељима изнео једну главу из те књиге, прву љубав Криспијеву, историју, која и поред романтичности, одговара стварности и коју и сам Криспи потврђује у свима њеним појединостима.

Криспи се тада бавио у Палерму и добије јаку наклоност према једној од четири кћери своје газдарице 15-то-годишњој Розини која је одговорила на љубав 18 то-годишњег младића. Али породице њихове нису хтеле ни да чују о вези тих младих људи и Криспија примора отац да остави Палермо и да се врати у Риберу, где му је живела породица. Младић послуша, али, с мислима је непрестано био у Палерму код своје драге. Тако узбуђен и разболео се те га забринута породица пошље на село, на њихово добро Сијача тада — 1837 г.— колера се појавила и у Сицилији и правила ужасну пустош нарочито у Палерму. Дневно је умирало 4—500 душа и очајање је достигло врхунац. Вест о овим ужасима продре и до Криспија. Ван себе због опасности у којој је његова драга, превари своје чуваре; узјаши коња излажући се опасности јахања кроз заражену и узбуђену земљу, стиже после четари дана у Палермо. Својој драгој, којој је зараза отргла матер, брата и две сестре, појави се као анђео спаситељ. Два месеца се крио у Палерму, док о томе није сазнао његов отац. Он изненади сина у Палерму, али инак није могао против стати дирљивој снази његових молаба и лепа Розина постаое госпођа Франћескова. Срећа није дуго трајала. После двогодишњег брака умре Розина Криспијева: По што је прошла година жаљења, Криспи се хтео оженити Розином сестром која га је необичним жаром волела. Али тутор девојчин не дозволи ту везу и егзалтирана девојка постане калуђерица. Она сад живи као старешина једног манастира у Палерму. За време папина јубилеума била је у Риму и видела је идеал своје младости, који је међу тим постао управник политике талијанске.

ТЕЛЕГРАМИ

„Малих Новина"

25. октобра.

Париз. Краљ Милан отпутовао је синоћ. Отишао у околину Беча код једног пријатеља да учествује лову. „Журнал де Деба" јавља из поузданог извора да ће се краљ за петнаест дана вратити у Париз да се коначно настани. —

Будимешта. Услед говора председника *Тисе,* комора великом већином примила је законски предлог којим се установљава цифра цивилној листи припадајућа Мађарској. —

Берлин. Војени лист доноси указ по коме је наследник грчки стављен у свиту II. пука гардиског.

Хамбург. Власници бродарница не усвојише молбу радника плата буде иста као ова што примају лети. Усљед тога 1000 радника оставише рад. —

КУРС

Рубаљ . . . . :	5.80
Наполеон.	9.45
рп. дутр. 3% лозови	37.75

НЕ могу славити моју славу Кузман и Дамјан (Св. Врача) 1-ог ов. мес. због селидбе.

803 1—3 *Младен Илић*

УДОБАН СТАН са 4. собе у авлији бунар пијаћа вода улица 2. бела голуба бр. 13.

799 2—6

2 КВАРТИРА елегантна на I и II спрату са свима удобностима. 1. **Дућан** са лепим заузлогом, 3 собе за сања улица Краља Милана Бр.1, 2. **Дућана** са лепим заузлогом **I Квартир** засебан са балканом на 1 спрату са 6 соба и остале удобности **2 Квартира** засебна у Партеру, од 1 Новембра издаје се под кирију улица цариградска Бр. 10. **Риста Миленковић.**

750 4—4

Konsso gramdé de Mentel

Лек против пантличаре глисте.

Овај лек је најбољи против пантличаре глисте, не прети зрокује ни грозницу ни колику при употреби. С главом пантличара глиста слази обично и после друге столице пролива, обичној одна је доза (количина) довољна, врло се редко повторава доза.

Тај лек може да се даде и деци сразмерно по годинама умањује се узимање.

Да тај лек брзо и сигурно дејствује, мора се одпочети узимање 12 сати после јела или пре јела и то сваки 10 минута 1 кафену кашику у мало скуваног теја од липе све док се флаша не испразни; ка сте са дозу узели већ после једног сата почне лек да дејствује, и то без бола и без грижице, и тако изађе пантлична глиста са главом, и онда више не понавља се њено множење. јер је главом изашла.

Цена је једној дози 12 динара без поштарине и без пакивања.

Главно стовариште Јована Дилбера апотекара у Београду 702 1—10

Оглас

У новој пијачној згради на „Цветноме Тргу" има за издавање под кирију од 1, Новембра ове године још један удобан дућан за продавање говеђег меса и још неколи о добро уређених пијарских места.

Ко је вољан да узме једно или друго под закуп, века се изволи обратити председнику „Друштва за Улепшавање Врачара", г. Стевану Поповићу. Ресавска улица бр. 23. 796,1—3

„Хотел Москву"

при железничкој станици

У Београду

Узео сам под закуп, обновио је и снабдео свима удобностима, што јављам путницима, мојим старим муштријама, и пријатељима, да-ће свако, као и пре код ме, не частим собама, постељом здравим и добрим јелом, тачном услугом и умереном ценом услужен бити.

Молим штов. путнике да се увере. **Мијајло Тодоровић** угоститељ

пређе угоститељ код „срп Круен„ у Нишу 775 2—10

Моме пок. супругу

Миленку Обрадовићу

Бившем директору велико гимназије давају годишњи парастос у цркви св. Марка у суботу 28 о. мес. у 8½ сати.

ожалошћена:

Персида М Обрадовић

795 2—3

У року од непуних шест месеци исплаћени су из моје радње згодит мар. 75000, 55000, 12000, за лозове који су од мене купљени

Пружи руку срећи која те тражи

Главни су згодитци мар 500000, 300000, 100000 и т. д.

Хамбуршка лутрија нуди у најсрећнијем случају највећи згодитак.

мар 500000 — дин 600000

а засебно:

1	прем.	м.	300000
1	згод.	„	200000
1	„	„	100000
1	„	„	75000
1	„	„	70000
1	„	„	65000
2	„	по „	60000
1	„	„	55000
1	„	„	50000
1	„	„	40000
1	„	„	30000
8	„	„	15000
26	„	„	10000
56	„	„	5000
106	„	„	3000
203	„	„	2000
6	„	„	1500
606	„	„	1000
1060	„	„	500
29	„	„	300
60	„	„	200
60	„	„	150
30930	„	„	148
17039	„	„ по мар.	
127, 100, 94	67, 40, 20.		

Хамбуршка лутрија која ево више од 148 година постоји, изиграла је већ и своју 296 игру од 7 вучења.

Ова најзнатнија и најкориснија лутрија која је својом особитом солидношћу одликована, која је од високе варошке управе у Хамбургу одобрена, и целим државним јемством гарантована садржава **100000** лозова од којих **50200 — дакле преко половине, а то зачи да сваки други лоз — морају добити.**

Укупни капитал који се има извући и међ добитним поделити износи.

М. 9,885,006 Д. 11,860.000

Предимућство ове новчане лутрије састоји се у особито добром уређењу: да сви **50200** добитака, који суводе на страни означени, за неколико месеци и то у 7 класа сукцесивно сигуно се морају извући.

Ова лутрија је до сада дала довољно доказа, или боље рећи такве су прилике свакидашње, да човек улагајући незнатну суму новаца, себи ствара срећу и благостање

Главни згодитак прве класе износи мар 50000, у другој пење се на мар' 65000, трећој на мар. 60000 четвртој на 65000, петој 70000, шестој 75000. и седмој могућност марака 500000, или специјално марака 300000, 200000 100000 и т. д.

Умољавају се поштовани купци, да прилажују суму Улога, у препорученом писму а најбоље поштанском упутницом шаљу.

Цене лозова за прво вучење следеће су:

Цео оригинални лоз динара				8·40
пола	„	„	„	4·20
четврт	„	„	„	2·10

Сваки играч добија поред оригиналног лоза још и план играња целе лутрије, на којега се могу видети све појединости те лутрије, а после сваког вучења добија сваки играч званични извештај о резултату вучења, у којем су јасно стављени бројеви који су дошли, а осим тога код мене се води тачан регистер о свима број вима лозова и њихових играча, те овакким начином ни један суделовач лутрије не може превидети случај да је његов лоз извучен. Планове играња и опширно објашњење о овој лутрији шаљем свакоме на захтев бесплатно.

Имајући у виду овакову лутрију услед тога и велики број играча са њом, које најбоље њена старост доказује, молим сваког који има вољу играти да се поруџбином и улогом први вучења најдаље до **30 октобра тек. год пријави.**

Поруџбине ваља слати

Моши Мевораху

Краљев. Срп. Дворски Мењач. новаца.

БЕОГРАД.

745 3—5

Мали новац чини велико дјејство

СВАКИ ДРУГИ ЛОЗ МОРА ДОБИТИ

БИБЛИОТЕКА ЗА ГРОШ

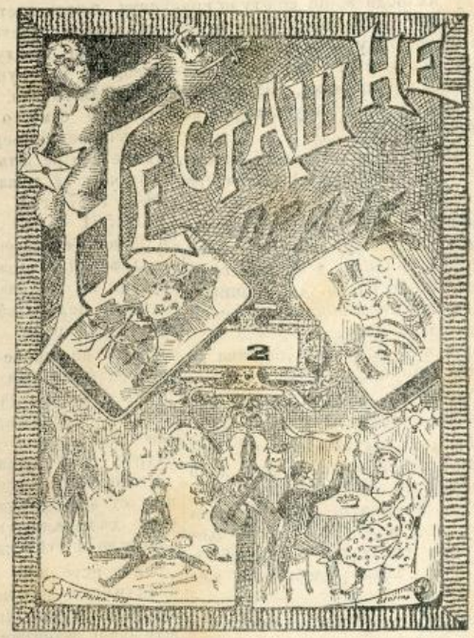

Свака свеска има две до три причице које се а истој свесци свршују. Цена свакој свесци 20 п. д. Може се добити у свима књижарама и код издавач у Београду. Обилићев венац број 22. 791,2—10

Изишле су из штампе сва три свеске

ЛОНДОНСКИ РАЗБОЈНИЦИ

ВЕОМА ЗАНИМЉИВ РОМАН

ОД

Чарлса Дикенса

ПРЕВЕО

Мита Ђорић

Добија се у свима књижарама и код преводи ца у Београду. Обилићев венац број 22.

Све три свески стају 3 дин. 792,2—10

НАЈВЕЋИ ПОСТОЈЕЋИ ЗГОДИТАК: 600.000 дин.

ДОБИТИ 19. Новембра (1. Децембра) ПОД НАЈКОРИСНИЈОМ И НАЈБОЉОМ ЦЕНОМ ОД СВИХ ДРУГИХ ПОСТОЈЕЋИХ ЛУТРИЈА

ВЕЛИКА ОТОМАНСКА ЛУТРИЈА

3 згод. по	600.000	д. 1,800.000
3 „ „	300.000	900.000
3 „ „	60.000	180.000
3 „ „	25.000	75.000
6 „ „	20.000	125.000
6 „ „	10.000	60.000
18 „ „	6.000	108.000
36 „ „	3.000	108.000
18 „ „	2.000	36.000
36 „ „	1.250	45.000
168 „ „	1.000	168.000
3000 „ „	400	1,200.000
3330 згодитака		„ 4,800.000

ЦЕНЕ ЛОЗОВА

по лоза за једно вучење само 3 д.	
1 цео лоз	„ „ 5 „
7 лозова	„ „ 34 „
25 „	„ „ 118 „

Најкориснија комбинација

по лоза за 6 вучења само 15 дин.	
1 цео лоз 6	„ „ 26 „
4 цела лоза 6	„ „ 100 „

Један једини случај и то за кратко време

ЛУТРИЈЕ ФРАНЦУСКЕ ВЛАДЕ

гарантоване од ФРАНЦУСКЕ ВЛАДЕ

1. Добротворна лутрија

у корист радећих Будућ ност.

Вучење је 3 Дец. и 3 Фебруара.

Сваки лоз игра у сва два вучења

Чиста добит 500.000 д.

1	згодитак	200.000	дин.
1	„	100.000	„
2	по	10.000	„
4	„	2.000	„
8	„	1.000	„
20	„	500	„
140	„	140	„
400	„	500	„

4 0 3 КОШТА 4 дин.

ПОХИТАЈТЕ ДА КУПИТЕ ШТО ВИШЕ ЛОЗОВ на сваких купљену 10 лозова дајемо једанајести бесплатан

Општи услови. Листе вучења биће објављена у журналима или бесплатно изсилане сваком купцу билета. Онај који добије биће извештен брзојавом сутрадан вучења. — Згодитци се исплаћују у месту где се купац налази без икаквих трошкова од његове стране.

Новац треба слати и то одма у српским банкнотама или маркама са 10 од сто ажио у препорученом писму и адресовати:

M-r Rotter, Directeur du „comptoir commercial“ (Constantinople) Цариград

ЈЕДИНИ и ОДГОВОРНИ ДОЗВОЉЕНИ АГЕНТ за цео Исток. 631,7—15

(Чувајте се билета које су Вам од других кућа принесене!)

749 9—15

2. Томбола светске изложбе.

Чуваношта-Томбола! **Велики згодитак 200.000 дин.** После лозове више од **20.000 згодитака од 50 000 о 100 дин. на једну целокупну суму од 10,000.000 дин.** Одређени **за згодитака.** — Вучење ће бити кроз кратко време

ЈЕДАН ЛОЗ КОШТА САМО 3 ДИН.

3. Филантропија бесплатног зајма

За чим жуде женско најмање између осталих великих згодитака у сребру има једна дивна краљевски накит са брилијантима и једна Северна порцуланка вазна коју је покојно француски министар јавних послова. На 100.000 лозова 12.000 згодитака.

ЈЕДАН ЛОЗ КОШТА САМО 3 дин.

Власник и главни уредник Пера Тодоровић. Одговорни уредник С. Јаношевић. Штампарија „код Просвете“ Позоришни трг бр 2

БРОЈ 309. СУБОТА 28 ОКТОБРА 1889. ГОДИНА II

ИЗЛАЗИ СВАКИ ДАН

БРОЈ 10. П. Д.

МАЛЕ НОВИНЕ

ДНЕВНИ ЛИСТ ЗА СВАКОГА

Писма и рукописи шаљу се Власнику „Малих Новина" Топличин венац бр. 17., на горњем спрату.

Претплата се прима код свију пошта у Србији

ЦЕНА ЗА СТРАНЕ ЗЕМЉЕ

а годину	30 динара
На по године	15 динара
На 3 месеца	9 динара

Претплата из унутр. полаже се само код пошта

За Београд нема претплате — Лист се продаје на број

ЦЕНЕ ОГЛАСИМА

На првој страни од петит. реда 20. пр. дин. а на четвртој од петит реда 10 пр. дин.

ПРИПОСЛАНО стаје 50 пр. д. од петит реда.

LE PETIT JOURNAL

KLEINE ZEITUNG

Огласи јевтино, по потреби и са сликама. За свако оглашење плаћа се држ. таксе 20 пр. д. ВЕЋИ ОГЛАСИ ПО НОГОДБИ

ЗАВОД КОД КИНЕЗА.

Даје новац на залоге, у кући г Андрејевића, спрам Коларца.

782 2—3

КВАРТИР

Са три простране собе, кујном, подрумом и таваном издају се одмах под кирију, у дубровачкој улици бр. 14.

Исти је стан врло удобан и за канцеларију.

За услове уштати

790 3—3 Мошу Мацлијаха

ЗАСЕБНА КУЋА у Ноћајској улици са 4. собе, предсобљем, 2 кујне, вешерница, трпезарија соба за момче, подрумом, пространом авлијом и баштом, од 1 Новембра издаје се под кирију.

За погодбу обратити се у трговини Марковића Шапчанина и комп: или госпођи Милеви Ј. Мар овића удовп. 735 6—6

БЕОГРАДСКЕ ВЕСТИ

Његово Величанство Краљ изјахао је јуче, око 11 сахати пре подне, до Топчидера, у пратњи ађутаната мајора: г. г. Милана Михаиловића, Ј. Павловића, А. Машина и осталих.

*

Њено Величанство Краљица Наталија извезла се јуче пре подне, у пратњи г-це Богићевићеве до Више Женске Школе, где се прилично позабавила. Њено Величанство вратило се натраг абаџиском улицом поред скупштинске зграде баш у тренутку, кад је Њ. В. Краљ пројахао туда за Топчидер.

*

Погреб. Јуче пре подне погребен је случајно погинули капетан Бартовић Опело је било у вазнесенској цркви. Погребу је присуствовао г. министар војни и официрски кор. Последњу почаст пок. Барковићу одала је војна музика и једна батерија артиљерије.

Овом приликом не можемо а да на овом месту не приметимо ово: Пок. Барковић је заслугама својим у нашој војној техници стекао бар толико заслуга, да су му се другови бар на последњем часу могли лепше и боље одазвати, ако то није хтело учинити остало грађанство. Али другови не само што се нису одазвали како би требали, но и многи који су дошли заостали су у скупштинској кавани и кад се погреб кренуо гробљу, нису нашли за нужно да га отпрате до вечне куће но остали у кавани да пију пиво и играју билијара.

*

Кнез Фердинанд кроз Србију. Полуслужбена „Балк. Кор." доноси ово: „Бечка „Пол. Кор." донела је из Софије један допис, пун колико мржње толико и неистина, као да су камерхеру кнеза Кобуршког барону Бурбулону „на његовом путу за Софију стављане многе сметње од стране српских полицијских органа у Београду", те је услед тога кнез „телеграфски наредио бугарском заступнику у Београду г. Минчовићу, да извести српску владу о његовом пролазу кроз Србију и да је учини одговорном за све што би му се десило на српском земљишту". Ово изношење је од почетка до краја неистинито и тенденциозно. Барона Бурбулона, при његовом проласку кроз Србију, српски полициски органи нису ни најмање узнемиравали већ је дотични железнички воз на исти уобичајени начин полициски прегледан, као што се то у Београду, ка опограничној вароши, увек догађа, и што се у пограничним варошима и свију осталих држава редовно ради, и све се то ни мало не може узети као ник ква полициска сметња. За то бугарски заступник није имао ни најмање разлога да српску владу чини одговорном за личност кнежеву, којој ни од кога није претила никаква опасност. Шта више, он је само пријавио српској влади предстојећи пролазак кнежев на шта је влада издала наредбе, које се код цивилизованих народа обично чине према одличним личностима. То је право и истинско стање ствари и ми доиста морамо сажаљевати да је један такав обичан догађај д о повода изношењу пуном мржње. У исто мах не можемо а да не дамо израза нади, да надлежне личности, којима је овај догађај тачно познат, неће пропустити да они неистинитом извештају „Политичке Кореспонденције" из Софије даду заслужен демантн."

*

Буџет Пројекат буџета, који је г. министар финансије поднео народној скупштини, изазвао је незадовољство код опозиције, као и код многих чланова већине. Према овоме сва је прилика, да ће буџетска дебата бити и дуга и занимљива и да ће се најзад спршити поткресивањем многих буџетских позиција.

И овом приликом морамо поменути, да у погледу извештавања наших новина о важним државним стварамо, данашња влада иде путем досадашњих влада, на које је она због тога викала, док је била у опозицији. Наш лист ни до данас није добио пројекат буџета т. са свим природно није у стању о њему ни говорити, док су међу тим на дан два пре но што је тај пројекат био изнет скупштини, чак и страни листови имали извештаје о нашем државном прорачуну

*

Немачки цар, за кога смо јавили да ће у повратку из Цариграда пропутовати овуда јуче у јутру, промењо је план свога путовања, па ударио на Млетке Један део његове свите пропутовао је овуда у прошли четвртак.

*

Управа Економије Топчидерске почеће од 1 Новембра тек. г. издавати воћне и украсне расаднице из државне расаднице у Топчиперу.

*

Исправка. Пре кратког времена ми смо саопштили и вест, да је на ужасан и животињски начин у престоници извршено једно неморално дело, за које је терећен један општински чиновник. Дужност нам је била да одлучно осудимо такав поступак, да би власт енергично ислеђење предузела и према таквоме кривцу по закону поступила, те да он на штету јавног морала не избегне заслужену казну.

Истрага је чињена и актама полицијске власти и сведоџбама лекарским доказано је, да је оно, што је противу општинског чиновника било изнето у грађанству раструбљено по све неистините.

Износећи ово ради исправке, ми с радошћу бележимо, да је тужба била лажна и да је дотични чиновник општински по гласу акта, која смо лично прегледали, неумесно оптужен.

Народна Скупштина

XIV. редовна састанак.

Петак 27 октобра

Председавао је г. Пашић; отворен сестанак у 9½ часова пре подне.

Били су сви г.г. министри сем војног.

Секретар Ружић чита протокол XIII састанка; Милијашевић честитке, молбе и жалбе, за тим предлог Виће Радовановића и другова да се пензионарима забрани адвокатски ред, или да се одреку пензија.

— *Авакумовић* не упуштајући се у умесност предлога, чини скупштину пажљивом, да она није у овој ванредној сесији надлежна за решавање овакових предлога, а то је и уставом предвиђено.

— *Рибарац* напомиње, како се управо незна шта има изабраног одбора, коме би се овај предлог упутио на оцену, у осталом он је поднео раније известан законски предлог о сеоским дућанима, на још није никаквом одбору упућен.

Председник упита скупштину и она огласи овај предлог као хитан.

Секретар Јоксимовић, чита даље предлоге у изводу, др. Динић затражи да се сав акт прочита но председ ник рече: да пре треба 12 посланика да га потпомогну и како није нико устао да га потпомогне Др. Динић седе и ствр се сврши

Секретар Ђорђевић читање питање. Авакумовићево на министра финансије зашто уз буџет није поднесен закључни прошлогодишњи рачун, кад се то изреком уставом наређује те да би посланици могли сравнити умесности позиција у садањем буџету за 1890 г.

— *Министар финанције* чита два члана из устава. признаје умесност питања Авакумовића, али како извесна начелства нису још поднела своје рачуне, а без њих ни главно рачуноводство не може склопити целокупан рачун, моли скупштину, да то прими к знању а он ће се поста рати, да у најкраћем року поднесе извештај из кога ће скупштина видити све шта треба те ће на овај начин испунити услов уставни.

— *Авакумовић* изјављује да му је жао што се не може сложити са мин

финансије у разумевању устава, но кад министар обећава да ће поднети извештај из рачуна прошлогодишњег, он се онда задовољава.

Исти секретар чита интерпелацију Љубе Ћирића и другова на министра правде о знатној крађи марака у суду окр. Шабачког, коју су постепено извршила два практиканта и сматра за одговорног судију г. Е. Столповића.

Пошто није присутан Министар Правде, Председник рече, да ће интерпелацију упутити одбору за молбе и жалбе. Исти секретар чита предлог Виће Радовановића и друштва да се породици пок. Вељка Јаковљевића одузме издржање, које је пре 3 године, скупштина одредила. Упућује се одбору.

— *Рибарац* хоће да чита неке интерпелације, али му председник закрати, пошто пису претходно предате председништву. Рибарац покушава доказати пословником умесност његовог захтева, али му ни то није усвојено, него их је морао пр дати председништву на даљи поступак.

Известиоц одбора В. Младеновић прочита извештај а за тим законски пројект о изравнању рачунске и календарске године и најпосле и писмо државног Савета о томе пројекту.

— *Јоца Јовановић*, као члан одбора, доказује умесност пројекта и предлаже, да се закон прими!

После кратког објашњења још неколико посланика и Министра Финансије, скупштина усвоји овај закон и у начелу и појединостима.

За тим је секретар Ђорђевић прочитао указ којим се Министар Правде овлашћује, да поднесе народној скупштини пројект закона о среским судовима.

Председник изјави, да је дневни ред исцрпљен и закључи састанак, а идући заказа сутра у 9 часова пре подне.

ДОМАЋЕ ВЕСТИ

Подл. Нишка „С. Србија“ доноси под тим насловом ову белешку: „Под именом емигранта, најпоше у овој вароши прибежишта и гостопримства три Бугарина, који се по њином казивању зову Ђорђе Великов бивши начелник министарства, Тенеф шеф пошта, Бојчев полицај, у Софији. За све време свог бављења овде нису нашли каква занимања нити потражили друштва у редовима чиновника, за какве се они представљају, него пристају за ђацима овд. гимназије и учитељске школе, да међу њима покажу своје образовање у космополитизму и своје братство у бугарском шовинизму. Могу наши по неки ђаци имати и то чудно задовољство да виде и чују такву господу бугарску, али образовани и поштени људи не могу и не смеду се тако понашати у месту где су нашли прибежишта и гостопримства“.

*

Да ли је истина. Нишка „Стара Србија“ доноси под насловом „ваПај“ ову изјаву Младена Миљковића с браћом, бив. преставника либералне листе :

„Власт среза Масуричког већ месец дана мене и браћу држи у „притвору, неке оковане, за измишљени нападај на Тодора Радовановића посланика из Цепа. У притвору нас полиција злоставља и сва средства принудна употребљава да признамо оно што не постоји Храну нам не даје редовно, а воду по једанпут дневно. Ово власт чини нам за то што сам ја као преставник либералне листе заступао партију, па сумња да је напад извршен од мене и ако сам ја са Тодором био за једним астаном када је нападај извршен.

„Ако смо криви, дело ће показати а суд надлежни изрећиће пресуду. Противно је законима и уставу, да се над нама врше притисак и злоставе. Ово је не само казнимо но и нечовечно да се са нама овако поступа.

„Данас смо се жалили Министру и тражили заштиту, и молили да се што пре спроведемо суду“.

Ако је у истини да се над овим притвореницима врши притисак, ако то није речено из партиског ината онда је то за најцрњу осуду. На надлежнима је да ову изјаву побију, ако није истинита.

*

Српски памук у селу Ореовици срезу моравском. окр. пожаревачког „Грађанин „јавља:“ Јанко Марковић трговац из Ореовице, друга је година да чини пробу са сејањем памука у долини моравској. Он је ове године засејао само једну десетину од ектометра и добио је неколико кила тако фиког памука да је далеко бољи од некадашњег „колач памука“. За уверење да се и код нас може памук да одгегује, он је две стабљике с кореном, на којима има више чаура, предао овдашњој гимназији за збирку биљака а поред тога и један завијутак очишћеног памука.

„Семе које је први пут засејао добио је из Маћедоније од једног свог пријатеља, а ове године од прошлогодишњи чаура добивено засејао и врло добро испало.

„Ми честитамо трудољубивости г. Јанка Марковића, желили би да се многи на њега угледају и отпочну овај производ неговати, који може многом лепу корист да донесе.

„Ми би још и са наше стране препоручили г. Јанку, да овако произведено семе непрекидно и даље сеје, јер ће се тиме исти памук тако временом да акламатизира да ће му жетва постати поступно и у каквоћи и у количини много боља и сигурнија.“

И ми се придружујемо овим жељама.

ПРИПОСЛАНО

ЗА СТВАРИ ПОД ОВОМ РУБРИКОМ УРЕДНИШТВО НЕ ОДГОВАРА.

Морал г. Бадера директора дуванске фабрике.

Да наведемо још један пример, на са овим да завршимо ову рубрику.

Пре две-три године, док је монопол дувана још био у рукама закупног друштва бејаше неки г. Ламси чиновник агентуре лозничке. Као пријатељ г. Бадеров позајми он овоме, кад је на пруги Лесковац-Врања као нижињер радио, неки 170 динара. Г. Ламси до ових својих новаца није могао доћи никако. Срећом постаде г. Бадер директор фабрике, те — разуме се — непимаћаше никаквог хитнијег посла но да се своме повериоцу што пре одужи. Узме га у фабрику за чиновника и постави га са 200 динара месечном платом за шефа одељења за шкартирање, у којој се служби овај г. Ламси и противу воље централне управе и данас наоди.

Зли језици говоре; *да му г. Бадер више ништа није дужан*. Не значи ли ово продавати чиновничка места ? ! —

Узгред нека је само напомануто, да је и овај г. Ламси *странац*. Њега је за чиновника монополског још за Блуме Фелдова доба увукао његов земљак тада бивши главни инспектор познати г. Лицикас, коме је за време либеровања „Кавала Рефузо“ и при куповини и при предаји тога дувана био десна рука.

Радило се на томе, да се г. Лицикасов одбачени „Кавала Рефузо“ прими — али *шкартирањем*. Да се то усвојило, ко би други овај посао имао да изврши но овај исти г. Ламси — и г. Бадеров и г. Лицикасов пријатељ. — Ми мислимо, да је довољно јасно, за кога би ово шкартирање у овом случају корисније испало.

М.

Ваша Екселенција,

У скупштинској седници од прошле суботе, одговарао је г. К. Таушановић, министар унутрашњих послова, на интерпелацију г. Срећковића, посланика, и том приликом нанео је на моју личност јаку и неоснивану сумњу, тако да сам принуђен замолити Вашу Екселенцију за дејствовање нужног и брзог корака, како би могао на два дана доћи тамо, јер овде је у питању моја част, коју само на овај начин могу оправта.

Част ми је изјавити Вам моје високо поштовање

22. Октобра 1889.
Земун

Понизан
Р. Вајц с. р.
Кореспондент „Дели Њуса“

Његов ј Екселенцији

Госаодину

Сави Грујићу
министру председнику

Београд.

Еснафска уредба и њено право

(СВРШЕТАК)

Јосиф Бохор Лезер произведен је за калфу у Београду 8 Јула 1881 год. а произведен у Шапцу за мајстора 6 Октомбра исте 1881 год. Дакле био је калфа само два месеца и 28 дана па још није то све, но на мајсторском писму гласи да је произведен 6 Октомбра 1881 год. а потврђење Шабачког Начелништва гласи 26 Септембра 1881 год. и тоје јасно да је после потврђења, датум издатог писма умегут. И то је руководило еснаф кројачки да га за свога члана не прими. —

ПОДЛИСТАК

СИЛАЗАК С ПРЕСТОЛА

РОМАН ИЗ ЖИВОТА БАЛКАНСКИХ НАРОДА

У 90 ГЛАВА — С ПОГОВОРОМ

(*Писац задржава сва права*)

(61.)

Мајмун је био у авлији на клупи и ту лизао своје ноге и руке, умазане сосовима и другим јелима, по којима је скакао на столу Кад му се весела дружина приближи, он прво утече, на стражару, после се дочепа једног дрвета; на дрвету, скачући с гране на грану, закучи панталоне за некакав суварак и стане га дрека тако да се чуло чак на улици пред конаком. Једва у зло доба суварак се пребије и мајмун падне доле на земљу. Његови гонитељи склептају се око њега, али преплашени мајмун вешто скочи преко њих, Сашу добро огребе по врату и утече преко зида у башту Ови појуре за њим и у башту. Трчали су, дрекали, викали, пентрали се по дрвећу, вукли некакве огромне мотке а они су гонили мајмуна с дрвета док се овај најпосле не дочепа баштенска зида и утече на поље

Госпођа се крстила — Боже чудне бруке! Чудне бруке! Рака продужи.

За мајмуном послати су били жандарми да га траже. Тек јутрос кад се већ лепо свануло, нашли су га у порти код гробља. Морали су звати из конака онога момка што обично чува и храни мајмуна, те га једва он домами и ухвати. Светина се била искупила гомилама. Ишли су као на комендију. Жандармски наредник прича како су многи правили досетке и подсмевали се Једни су се препирали, да ли је мајмун полковник или ђенерал, кад већ носи официрско одело. Други су се чудили што му још није изашао указ у службеним новинама.

— Право имају — рече госпођа — кад ви горе терате сами комендију с официрским оделом, што да се не руга светина.

Рака је причао даље.

— Међу тим они махом попадају да су седели у соби, где су били, можда им се не би ни толико познало да су пепили. Али оно обадање по хладном, јутрењем ваздуху и оно пентрање за мајмуном по дрветима узбурла у њима и јело и пиће, и вино их на један пут ухвати, па како је кога стигло, онда је и падао Неке су нашли чак у башти, пали, повраћали, па ту тако на гомили и заспали.

Госпођа се стресе: Ух-х-х! чудна гада! — примети она.

— Неки су заспали по клупама — продужи Рака — *Он* се добатргао до дворских степена па се ту склупсно (И ако Рака ни једном речицом није напоминуо ко је то *он*, сви су знали да се то тиче кнеза Мутимира). Срећом истрчи дежурни официр тек га унесу у спавајућу собу. Шта нису чинили да га наговоре да се свуче и да легне у кревет. Ајд! Једва допусти те му скину ципеле, па се онако обучен, а сав умазан од просута јела, прући на канабе. Кад сам јутрос добио рапорт о свему овоме, дигнем се сам у конак да видим шта је. Пођем његовој соби. Пред вратима нађем дежурнога официра. На моје питање: да ли је кнез будан? рече ми да ће по свој прилици бити будан; мало час вели, тражио је воде, а сад овога часа чуо сам га да кашље“ Куцнем веома полако. Не би никаква одговора. Најлак отворим врата. Баш у тај мах кнез се накашља и мени се учини да је будан. На прстима пређем дивану. Кнез је лежао полећушке са затвореним очима. На поду је већ био дан, али овде у соби горела је лампа.

(Наставиће се)

Па шта је на сву тужбу сљедовало? Кварт варошки решењем својим од 22. Септембра 1889 Но. 3955 препоручује еснафу кројачком да поменутог Лезера у смислу § 72 Еснафске уредбе за члана узме, ово своје решење оснива на овим разлозима: Еснаф кројачки из Београда није надлежан, да оцењује „да ли је Јосиф правилно или неправилно и противно прописима еснафске уредбе произведен за мајстора, по чем је то учинио еснаф кројачки у Шапцу.

Ови разлози кварта варошког неће бити оправдајући, јер еснаф кројачки из Београда, није тужио Јосифа Бохора Лезера, но тужно је онога који је неправилно и противно прописима уредбе издао уверење Јосифу, а то је еснаф кројачки и Начелништво Шабачко. Па када се јасно види из еснафског писма да је неправилно, неуредно и противно прописима уредбе, Власт је позвана била од стране кројачког еснафа да прими на одговор узме казан и мајсторско писмо уништи, и тиме би била задовољ на правда и поврађена важност еснафских уредба.

И ако се дозволи газење еснафске уредбе на сваком кораку, онда је јасно да ће се и ово мало заната и мајстора посве растројити а то је свакојако неопростимо и од рђавих посљедица по целу земљу и земаљску производњу.

Овде где еснафи постоје не може бити ни говора о слободној радњи, јер то двоје, једно друго апсолутно искључује, а то је предвиђено и у § 100 еснафске уредбе; особито кад се оцени од каквих је недогледних посљедиц слобода рада у земљи која никакве индустрије нема, сваки ће Србин бити за одржање еснафске уредбе. Шта би данаске дале Европске западне државе да могу повратити еснафе у живот да постоје као негда, те неби данаске доживили сваки дан радничке побуне, са њиховим проглашењем Слободе рада, с тога и јесу стотине хиљада самосталне занатлије уништили и у просијаке их отерали.

Еснаф кројачки, обраћа се са молбом господину Министру Народне Правде да изволи препоручити полицијским властима, да се у оваковим питањима строго еснавске уредбе придржавају, и да што пре донесу своје решење по датим тужбама, противу оних лица који без правно раде, те да се и занатлијском сталежу опстанак осигура.

Из Седнице Кројачког Еснафа држане 8 Октомбра 1889 у Београду.

ДРУШТВО СВ. САВЕ

Позивају се сви они чије су срећке на I. Светосавској лутрији изључене са згодитцима, да ове згодитке најдуже до 25 новембра о. г. изузму из друштвене канцеларије јер ће се иначе после тога рока сви недигнути згодитци продати у корист друштвене касе.

ДСС. Број 1355
26 октобра 1889 године
Београд.
Благајник
Тих. Ј Маковић

Председник:
друштва Светог Саве
Свет. Николајевић

Захвалност

Управа друштва Св. Саве добила је од г. Арсе Пајевића књижара из Н. Сада, и друго писмо следеће садржине:

„Друштву Св. Саве од срца честитам зидање онако велелепног друштвеног дома, који мимо све домове у Српству ваља да је свакоме Србину најмилији. А да не буде ова честитка празна, прилажем од сво је стране 50 динара на тај светли Дом, који ће ми тим још милији бити, кад знам да сам и ја лично ма један камичак њему принео.“

„А да поновим најнужнију школу у целом Српству, где се уче Срчићи своме матерњем језику и српској народности, које су светиње почеле да се у њима и на њиховом јадном и жалосном огњишту у Македонији и Старој Србији затиру и гасе — шаљем за њих следеће књиге.

250 ком. укоричених Почетница природних наука од 1—10 св.

30 ком. „Привреде“ економ. листа (укоричених);

25 ком. „Енох Ардена“

10 ком. „Великих катавасија“ укоричених);

20 ком. „Народног речника“ (укоричених);

10 ком. „Невена“ змај — Јовиног листа за 1888 год. (укоричене); |

2 ком. Змајевих „Певанија“ свих 10 свески)

25. ком др. *Батута* „Поуке о човечијем телу, животу и т. д, I-ва

25 ком. др. Батута „Поуке о човечијем телу, животу итд. II.

и да је остало још места у сандуку, нашло би се шта бих још послао али шат то другом приликом накнадим. Све ово шаљем Franco лађом данас“..

„Имао бих још једну молбу. Ако сте ви одборник за скупљање прилога за Црногорске насељенике у Србији, молим да пошаљете неког Виложиљу, који ће за ове наше невољнике на мој рачун исплатили 100 динара јер ме душа боли кад помислим на њихову глад и јадно стање у ово доба године“

Управа Друштва Св. Саве изјављује овим путем велику захвалност г. Арси Пајевићу на његовим патриотским осећајима и племенитом дару

ДСС. Бр. 1356,
25 октобра 1889 год.
Београд

Тајник:
Ср. Ј. Стојковић

Председник:
друштва Светог Саве
Светомир Николајевић

СМЕСИЦЕ

— **Животиње своји властити лекари.** Догађа се, да оболеле животиње по властитом нагону средства траже и нађу, која обично лек донесу. Ако су грозничаве, онда посте, траже мира на хладним местима, пију воду и шта више легну у њу. Рањен шипање (мајмун) заустави крв тиме што једном руком добро притисне рану, или је свеже с каквом травурином. Др. Фребел је посматрао једног пса који је од змије у губицу уједен, брзо отрчао води, турао непрестанце њушку у воду и тако се излечио. Један ловачки пас, преко кога су кола прешла, кад се довукао до воде, легао је унутра и остане, како је могао ући и изаћи, три недеље у води макар да је било зимње време. Из милосрђа давали су му људи хране и оздрави у пркос оваком хероичном лечењу. Један пас зазавичар повредно се у лево око, па леао у мрачни хладан кут, да тим топлину и светлост избегне, док је пре имао обичај, што је год могао ближе уз пећ лежати. Око је излечио мировањем и великом умереношћу; поступање при том, састајало се у томе, што је он кроз два дана и две ноћи непрестанце лизао десну шапу и мокру страну на болесно око метао чим се шапа осушила почео је на ново исти посао. Рањење мачке лече се исто тако непрестано влажењем болесног места. Делинеи приповеда о једној рањеној мачки, која је више дана на обали реке лежала, док није оздравила, а о једној другој, којој је било три месеца, која се врло повредила, каква је била, легла је под једну чесму, испод које је отишла тек онда, кад је оздравила.

КУРС

Дукат . . . :	5.80
Наполеон.	9.45
Срп. лутр. 3% лозови	37.75

КАЛЕНДАР

Субота

Православни 28 септем. арс. прв. 1 ар.
Католички 9 Борона
Сунце излази у 6 с. 39
Сунце залази у 4 с, 21
Пос. четврт. 5
Да 12½ ноћ 11¹

али едо краја свог месеца дан окраћа а за толико и ноћ одужа.

Дописне карте за Србију

Просте стају 5 п. д. а с плаћеним одговором 10 п. д. за међународну преписку у 6 п. д и 20.

НАРОДНА БИБЛИОТЕКА отворена је сваки дан од 8 до 12 сати пре подне.

МАЛИ ГЛАСНИК

За овака оглашења наплаћује се на једанпут само 50 пара дин

ШЕГРТА из добре куће потребује кожарска трговина код „Крокодилске коже“ Београд Обилића венац број 4. 71 1—2

Један ђак из ниже гимназије може за послуживање добити храну и нешто у новцу 72

ПОДЛИСТАК

УКРАДЕНА СРЕЋА

ПРИПОВЕТКА

од В. И. Немировића — Данченка

(с руског)

IV.

Даље с пута!

Како је лепа! С каквом сам насладом, истина злом, приметила на њеном лицу трагове рђаво сакривене туге. Никада се сама нисам заустављала, нисам отпочињала са њом говор, никада! А сад сам то нарочито учинила. Била сам ужасно задовољна; свака њена реч, њена забуна били су изражавајући балсам за моје рањено срце! И њене су очи пуне суза те, за којим сви облећу, те срећне лептице! Да, лептице! „И ја, наказа, отела од њеног изабраника: ја, наказа, према којој се она понашала с тако вређајућим снисхођењем. Она се раније чак старала да буде према мени ласкава, — она? Лидочка? Ето ти за твоје ласкање, ето ти за твоје саучешће! Зар сам те ја за то молила, зар те нисам избегавала!..

— Твоја се свадба покварила, Лидочка? упитах је ја.

Па и моје су другарице према мени такве. Сад је моја светковина.

— Да!.. И сузе се показаше у њеним лепушкастим очима.

— Како то? па ти си тако лепа!

О, како ми је пријатно било да је сад хвалим! Била сам чак готова да пољубим ту чудну, глупу главицу. Сад сам ја могла саучествовати према њој, тешити је, ласкати је! Верујмн, Лидочка, нећу ти отказати моје снисхођење, бићу с тобом љубазна!

— Шта се то догодило?

— Ништан не разумем... Као да се пресекло!..

И ја наказа, отела сам га од ове лепотице. Срце моје било је препуњено гордошћу, срећом.

— А ти си га волела?

— Волела, и волећу га до века!

„Воли, Лидочка, мишљах ја, — но пре свем том он је мој!...“

И у мојим самољубивим маштама већ се црташе заношљива слика... Ја идем с њим под руку, ја сам његова жена; ја му смело гледам у очи, знам, да је он мој! Сусрећемо се са Лидочком и она гледа на нас својим чудним, за овај ма пуним суза очима...

Била сам готова и да заволем Лидочку!.

Да, требало је што пре све то решити, да не би било недоумљења, неизвесности!

Понекад, у осталом, на мене попадаху сумње: а ако су то одиста „заношљиве страсти“ а ако све то прође? У тим тренутцима бивале ми тешко, сећах се сваке његове речи, тумачих их на сто начина. Сећах се његових покрета, погледа!..

С временом ра ле су и сумње — и решавајући дан изгледао ми је као дан смрти. Нисам хтела да га уступим без борбе, па и тада, кад сам веровала у могућност пораза!

Дејствовала сам с грозничавом брзином. Нисам одуговлачила... Кажу, да се осуђени на смрт такође журе... Разумем то — живети пред блиском смрћу за мене беше мучење... Па онда брже! Мене џелат не би уплашио!.. Само, за бога, не морите ме!... Загушљиво је!..

НАСТАВИЋЕ СЕ

У року од непуних шест месеци исплаћени су из моје радње згодит. мар. 75000, 55000, 12000, за лозове који су од мене купљени

Пружи руку срећи која те тражи

Главни су згодитци мар 500000, 300000. 100000 и т. д.

Хамбуршка лутрија нуди у најсрећнијем случају највећи згодитак.

мар 500000 — дин 600000

а засебно:

1	прем. м.	300000
1	згод. „	200000
1	„ „	100000
1	„ „	75000
1	„ „	70000
1	„ „	65000
2	„ по „	60000
1	„ „ „	55000
1	„ „ „	50000
1	„ „ „	40000
1	„ „ „	30000
8	„ „ „	15000
26	„ „ „	10000
56	„ „ „	5000
106	„ „ „	3000
203	„ „ „	2000
6	„ „ „	1500
606	„ „ „	1000
1060	„ „ „	500
29	„ „ „	300
60	„ „ „	200
60	„ „ „	150
30930	„ „ „	148
17039	„ „ „	по мар.

127, 100, 94, 67, 40, 20.

Хамбуршка лутрија која сво више од 148 година постоји, изиграла је већ и своју 296 игру од 7 вучења.

Ова најзнатнија и најкорисније лутрија која је својом особитом солидношћу одликована, која је од високе варошке управе у Хамбургу одобрена, и целим државним имањем гарантована садржава **100000** лозова од којих **50200 — дакле преко половине, а то зачи да сваки други лоз — морају добити.**

Укупни капитал који се има извући између добитним поделити износи.

М. 9,885,006 Д. 11,860.000

Преимућство ове новчане лутрије састоји се у особито добром уређењу да сви **50200** добитака, који су овде на страни означени, за неколико месеци и то у 7 класа сукцесивно сигуно се морају извући.

Ова лутрија је до сада дала довољно доказа, или боље рећи такве су прилике свакидашње, да човек улагајући незнатну суму новаца, себи ствара срећу и благостање.

Главни згодитак прве класе износи мар 50000, у другој пење се на мар' 65000, трећој на мар. 60000. четвртој на 65000, петој 70000, шестој 75000, и седмој могућност марака 500000, или специјално марака 300000, 200000 100000 и т. д.

Умољавају се поштовани купци, да прибављују суму Улога, у препорученом писму а најбоље поштанском упутницом шаљу.

Цене лозова за прво вучење следеће су:

Цео оригинални лоз	динара			8·40
пола	„	„	„	4·20
четврт	„	„	„	2·10

Сваки играч добија поред оригиналног лоза још и план играња целе лутрије, из којега се могу видети две појединости те лутрије, а после сваког вучења добија сваки играч, званични извештај о резултату вучења, у којем су јасно стављени бројеви који су добили, а осим тога код мене се води тачан регистер о свима број има лозова и њихових играча, те оваким начином ни један суделовач лутрије не може превидети случај да је његов лоз извучен. Планове играња и опширно објашњење о овој лутрији шаљем свакоме на захтев бесплатно.

Имајући у видукаквоћу лутрија усљед тога и велики број играча са њом, које најбоље њена старост доказује, молим сваког који има вољу играти да се поруџбином и улогом прво вучења најдаље до **30 октобра тек. год пријави.**

Поруџбине ваља слати

Моши Мевораху

Краљев. Срп. Дворски Мењач. новаца.

БЕОГРАД.

745 3—5

СВАКИ ДРУГИ ЛОЗ МОРА ДОБИТИ

Мали новац чини велико дјејство

БИБЛИОТЕКА ЗА ГРОШ

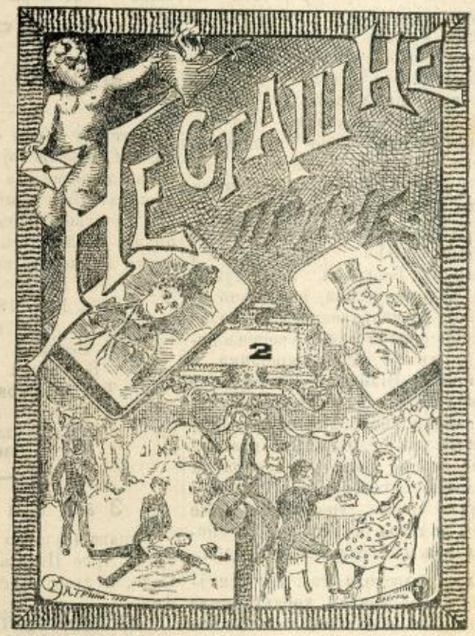

Свака свеска има две до три причице које се у истој свесци свршују. Цена свакој свесци 20 п. да Може се добити у свима књижарама и код издавач. у Београду. Обилићев венац број 22. 791,2—10

Изишле су из штампе сва три свеске

ЛОНДОНСКИ РАЗБОЈНИЦИ

ВЕОМА ЗАНИМЉИВ РОМАН

ОД

Чарлса Дикенса

ПРЕВЕО

Мита Ђорић

Добија се у свима књижарама и код преводи ца у Београду. Обилићев венац број 22.

Све три свески стају 3 дин. 792,2—10

PARIS

GRANDS MAGASINS DU

Printemps

NOUVEAUTÉS

Demander

le catalogue général illustré renfermant 580 gravures (modèles inédits) pour la SAISON d'Hiver, dont l'envoi est fait *gratis* et *franco* contre demande affranchie adressée à

MM. JULES JALUZOT & Cie

PARIS

Sont également envoyés franco les échantillons de tous les tissus composant les immenses assortiments du *PRINTEMPS*, mais bien spécifier les genres et prix.

Expéditions dans tous les Pays du Monde

Le catalogue indique les conditions pour l'envoi *franco de port et de douane.*

Interprètes dans toutes les Langues

à la disposition des personnes qui désirent visiter les Magasins.

ФАРБА

Фирнаја, лак четке и сав молерски и фарбарски прибор најбољи је и најјефтинији код

ДИМИТРИЈА М. ЂОРИЋА

У БЕОГРАДУ

спрам споменика Кнеза Михајла

ПРОДАЈЕ НА МАЛО И НА ВЕЛИКО

ЦЕНОВНИК ШАЉЕ СВАКОМЕ

НА ЗАХТЕВ 793 5—10.

ДВА ДОБРА и ЗДРАВА КОЊА оба 7 година стари длаке доротасте, са амовима амовима и добрим скоро новим колима, ландојеран продајем.

Ко је вољан купити, нека ми се погодбе ради јави.

Погодићемо се, јер хоћу да продам.

М. Л. Глишић

801,1—5 трг. на Обреновца

ЈЕДАН стан са две собе у II, спрату преко од позоришта издаје се под кирију од првог новембра.

Јевта М. Павловић

772,2—6

СТАН СА 4 СОБЕ и осталим потребама, на горњем бојну „Ајдук Вељко“ издаје се одма или од Митров дана под курију.—

За услове упитати Карла Перола. 63

„Хотел Москву“

при железничкој станици

У Београду

Узео сам под закуп, обновио је и снабдео свима удобностима, што јављам путницама, мојим старим муштеријама, и пријатељима, да ће свако, као и пре код ме, не чистим собама, постељом здравим и добрим јелом, тачном услугом и умереном ценом услужен бити.

Молим штов. путнике да се увере. **Мијајло Тодоровић** угоститељ

прође угоститељ код „срп Круеи„

у Нишу 775 2—10

ОВЕ ГОДИНЕ немогу примати посјете омојој слави Кузмана и Дамјана-Врачи првог Новембра због селења

802 1—3 **Младен Илијћ**

ЗАСЕБНА КУЋА са 6 соба, на Калимегдану, између г. Марка Стојановића, адв. и г. Јоца Божића чиновника даје се од 1. новем. тек год. под кирију.

За услове треба запитаа. г. Ј. Х. Д. Рашу, поштарт г. Ђ. Чупића дуванцију или потписанга.

Коста Д. Главинић.

6922—4 проф. вел. Школи

Власник и главни уредник Пера Тодоровић. Одговорни уредник С. Јаношевић. Штампарија „код Просвете“ Позоришни трг бр 2

БРОЈ 310. НЕДЕЉА 29 ОКТОБРА 1889. ГОДИНА II

ИЗЛАЗИ СВАКИ ДАН

БРОЈ 10. П. Ц.

МАЛЕ НОВИНЕ

ДНЕВНИ ЛИСТ ЗА СВАКОГА

Писма и рукописи шаљу се Власнику „Малих Новина" Топличин венац бр. 17., на горњем спрату.

ЦЕНА ЗА СТРАНЕ ЗЕМЉЕ

а годину . . . . . 30 динара
На по године . . . . . 15 динара
На 3 месеца . . . . . 9 динара

Претплата из унутр. полаже се само код пошта

За Београд нема претплате — Лист се продаје на број

Претплата се прима код свију пошта у Србији

ЦЕНЕ ОГЛАСИМА

На првој страни од петит. реда 20. пр. дин. а на четвртој од петит реда 10 пр. дин.

ПРИПОСЛАНО стаје 50 пр. д. од петит реда.

LE PETIT JOURNAL

KLEINE ZEITUNG

Огласи јевтино, по потреби и са сликама. За свако оглашење плаћа се држ. таксе 20 пр. д. ВЕЋИ ОГЛАСИ ПО ПОГОДБИ

САМО КОД

Димитрија Тасића

НА ВРАЧАРУ

више Цветног трга преко пута врачарске касне

продаваћу од данас и то:

1	кило фришке масти по	1·10
1	„ фришког сала	1·10
1	„ Свињска фришка меса	70
1	„ суве сланине нове	1·10
1	„ чварака	80
1	„ суве кобасице	1·20
1	„ швargле фришке	1·—

Тако исто и остале ситнице са најумеренијом ценом Молим поштовану публику за многобројну посету.

Димитрије Тасић касапин.

804 1—6

Увреда Величанства

—

Да Бог на овом свету није створио *Величанства*, ми не знамо шта би и како радиле наше владе и наше полициске власти у гоњењу својих политичких противника. И одиста, оне би онда биле на грдним мукама, јер не би у толикој мери могле да се попну на душу својим политичким противницима, или би бар морале измислити нешто, што би било и црње и горе од увреде Величанства, што би се казнило и више и строжије.

Ни једне владе у Србији није било, која не би *увреду Величанства* употребила као најсигурнији штит, као поуздану бусију иза које је поуздано и тачно погађала своје противнике.

Али оно што се дешавало и трпело под ранијим владама; она гоњења и кињења, која су јадни новинари српски трпели под ранијим владама, нити је ко могао очекивати ни прорицати да ће их бити и под садашњом владом, која је и сама трпела сва гоњења и све муке.

Па ипак, све оно што је бивало раније, на шта се с највећом осудом викало, ево и данас бива, ако не и у јачој мери.

Прошле владе гониле су нашу штампу; и за њихова времена бивало је „увреде Величанства", „излагања Величанства мрзости и презрењу", „увлачење Величанства у дискусију", и све то оне су казниле. Тада су данашњи власници устајали против тога доказујући, како је слободно критиковати сваког и свачији рад, не улазећи у грдње и увреде.

А данас?

Данас, кад су на власничким столицама они исти, који су онда трпели и били гоњени, — данас они раде и много црње и много горе. Ми смо у једном од прошлих бројева рекли, како данашња влада све, ама све у штампи, што јој не иде у рачун и није јој по вољи, оптужује као „увреду Величанства", чему следује забрана а за тим тужба и осуда.

Да то и докажемо.

Ми забележимо два гласа, који се по вароши проносе о томе што Краљ није дочекао Своју Матер, и при том се не упуштамо ни у какву оцену, већ шта више оштрије мишљење о Краљу суздбијамо, — влада то сматра као увреду Краља, забрањује нам лист и тужи нас.

Ми донесемо, по страним листовима, писмо, за које се вели да га је Краљ писао Својој Матери, — влада то опет Сматра као увреду Краља, забрањује нам лист и тужи нас, ма да у том писму нема ничег увредљивог, већ једино оно што једно дете може да пише својој матери.

Ми смо навели само ова два примера, и они су нам довољан доказ онога нашег горњег тврђења.

Претпоставимо сад, да смо ми и у једном и у другом случају изнели неистину, па се запитајмо има ли влада право, сме ли она називати то увредом Величанства само за то, што се ту помиње име Краљево, и неће ли то бити практика од недогледних рђавих последица?

Нанети увреду некоме, па дакле и Величанству, значи да садржина дотичнога чланка или говора садржи у себи и таквих елемената, којима се неко или нешто, што је тај неко учинио, исмева, напада, грди, неоправдано му се замера, пребацује. То би могла и једино може бити увреда.

Међу тим, изнети да неко о Краљу каже ово или оно; да неко тврди да је Краљ писао такво и такво писмо Својој Матери, — а међу тим у садржини тога изношења, па чак ни у намери његовој, нема ни једног, ама апсолутно ни једног од горе поменутих елемената увреде, — ни у ком случају ни од каквог паметног човека не може бити ни намера за увреду, а камо ли увреда.

Па ипак дакашња радикална влада све то оптужује као увреду Величанства!

Цео паметан, цео образован свет сматра и увек ће сматрати да у оним двама случајевима, које горе поменусмо, нема никакве увреде за никога јер не садрже ни један од могућих елемената увреде.

Па кад нас влада ипак за то тужи за увреду Величанства, шта онда може значити то?

Ништа друго не може значити но то, да су случајеви које смо ми изнели истинити, да влади није ишло у рачун да се то сазна, и онда немајући другог излаза, да полицији овлашћење да нас тужи за увреду Величанства, ни мало не разбирајући да ли у ономе, што тужи, одиста има увреде Величанства или не!

На судовима је, рећи ћете, да не даду да се тако очита неправда врши.

И наша је нада у савесност у непристрасност судова, и ми се у њих тврдо уздамо да неће дозволити да се побије онај добро стечени глас о непристрасности наших судова.

Ова је нада наша тим оправданија, што ће наше судије свакојако сузбити оно мишљење, које овде онде искрсава, а које се састоји у томе, што се вели: „Судије ће сад радити по вољи владе, јер сад долази нов закон о судијама и сваки ће од њих похитати да задовољи владу, само да би се одржали на својим местима."

Ми отворено изјављујемо да томе пакосном мишљењу ни мало нема места, и смело и ведра чела очекујемо пресуде судске за ствари, које су природе као и оне, што их горе наведосмо.

БЕОГРАДСКЕ ВЕСТИ

—

Долази. Див. краљ Милан долази довече редовним брзим возом из иностранства. Биће дочекан полуслужбено.

*

Њено Величанство Краљица Наталија извезла се јуче после подне у варош с г-ђицом Богићевићевом.

*

Личне вести. Г. Стеван Дескашев члан пештанске опере, бави се од неколико дана у нашој средини. Желета је да га који пут чујемо на нашој позорници.

*

Прилог за помоћ ново досељеним Црногорцима. Г. Миха ло Павловић трг. овд. заједно са целим персоналом своје трговине послао је 400 динара начелству у Прокупље као помоћ Црногорцима Желели би да се и остале велике овдашње трговине угледају на овај родољубиви пример и по могну ову нашу јадну браћу.

*

Вредно да се зна. Дознајемо да је управа фабрике дувана тек јуче поднела главној управи монопола дувана свој месечни извештај и обрачун коштања за месец јуни ове год. — Према томе је њено књиговодство у назатку *за пуна четири месеца*.

Овакав нехат ваља јавно жигосати и кривицу за то бацити не само на онога књиговођу, чија је то дужност, но и на управника који подобне неуредности дозвољава и такве људе заклања. Тако неуредни чиновници не би нашли места ни у једној најмањој трговачкој радњи а камо ли уједном тако огромном индустриском предузећу као што је фабрика дувањска.

Поуздано смо извештени да због ове неуредности фабручне управе није у стању било ни главно књиговодство централне управе своје месечне закључке раније да сврши. Међу тим ваља знати да су под претњом Управом ови месечни извештаји морали редовно најдаље 15—20 дана по истеку сваког месеца главној управи упућени бити.

Узгред бележимо само то, да је фабричка управа овог за овај посао одговорног чиновника — опет странца г. Јепел-а у место казнила и отпустила, нап ротив са 800 динара повишице од 1-ог јула унапредила.

*

Премештен. Чујемо, да је г. Крста Балић, шеф станице београдске премештен по својој молби у железничку дирекцију, а на његово место долази г. Светозар Поповић шеф нишке станице.

Г. Балић био је скоро пет година шеф највеће жел. станице, и његовим радом и понашањем стекао је лепо име у свима слојевима грађанства а извесно добро мишљење имају о њему и претпостављене му старешине.

*

Зашто долази.? О доласку бившег краља Милана телеграфишу „П. Л. из Београда 26 о. м. ово: „Предстојећи долазак краља Милана данас је службено обнародован. Још се не зна поуздано дан његова доласка; он сам јавио је да ће доћи тек при крају идуће недеље, али је врло могуће да он изненади намесништво и раније. Вест о његову доласку дејствује сензационо, јер се поуздано држало да ће он целу зиму провести у Паризу. Држи се да он долози за то, *да тражи протеривање Краљице Наталије* или да учини неке финансиске погодбе"

Што се тиче овог другог нагађања, могуће је да је то цел доласку *бит, краља, али прво ни у коме* случају не може бити.

Ми пре свега не верујемо да се бивши краљ толико заборавио да тражи ово, на шта он нема ни права ни власти. Али баш ако би му то и била цел доласка, он треба и мора знати да за његову љубав нико неће толико да се заборави да гази устав чак и протеривањем српских грађана. А да је краљица Наталија српска грађанка, то ваљда неће ни покушавати да споре ни бив. краљ Милан, ни свезнајући београдски дописник „П. Лојда"

*

Убиен „N. W. Tagblatt" телеграфишу 26 о. м. из Београда ово: „Јављају о једном озбиљном догађају на бугарској граници. Веле да су бугарски жандарми убили једнога српскога пограничног становника. Бугарске власти нису хтеле пристати да се службено констатује стање ствари Српском агенту у Софији наложено је да тражи брзу сатисфикацију."

Ми ништа не знамо о овоме догађају, па према томе и не можемо да се упуштамо у оцену истинитости ове вести. Ми је за то бележимо по напојновинарској дужности, тврдо надајући се да се с владине стране неће пропустити да нам се у овој ствари пошље истина. Занимљиво је међу тим, да владини полуслужбени органи ништа не јављају о томе, док се из Београда шаљу о томе телеграми страним листовима!

*

Пензионован. Председник министарства на расположењу, г. Никола Христић, пензионован је.

Народна Скупштина

XIV. редовни састанак.

Субота 28 октобра

—

Председавао г. Пашић.

На дневном реду извештај одбора о општинском закону.

Отворена седница у 9½ часа пре подне.

Били су Министри: Грујић, Велимировић, Ст. Р. Поповић, Ђурић и Таушановић.

Секретар Јоксимовић, чита протокол XIV састанка, Пурић и Милојашевић, честитке молбе, жалбе и предлоге, а Ђорђевић интерпелације и то:

1.. Интерпелација Авакумовића, Рибарца и другова, на Министра Грађевина, о грађењу пет дуванских магацина у овом оскудном искључивом финансијском стању; даље, што је буџет утрошен те нема одређеног кредита и најпосле што грађење и кредит нису одобрени највишим решењем и државним саветом. Што је пак најглавније изводе интерпеланти писмо Главне Контроле, као протест против грађења магацина, пошто је цифра буџетска на те цели утрошена, траже, да Министар на сва питања одговори и стави на расположење сву преписку и акта између Министарства и Главне Контроле.

— *Министар Грађевина*, одмах по прочитаној интерпелацији устаје и одговора следеће: да се Министар финансије обратио њему, да план утврди и нивелацију одреди, што је и учињено, а дужност је Министра Финансије да стави потребан новац на расположење. (Министар збуњен покушава, да срачуна цифру коштања тих пет магацина, али му не иде од руке, него рече: од предрачуна попуштио је предузимач 15%, па ви сад рачунајте. Један магацин у колико се сећа, коштао по предрачуну 90.000 динара). Признаје, да је Контрола два пута писала у виду протеста, али јој је одговорено, да по буџету Мин. Грађевина не би се могли магацини градити, те они не долазе на терет тога буџета, него из касе монопола дувана, а за све трошкове као и за ове грађевине предвиђено је у закону монопола дувана, где се каже, да ће се сви трошкови покрити из прихода монополског.

Министар не види, да је ма у чему погазио закон, још мање устава, сматра, да ће скупштина бити довољно обавештена и задовољна са његовим одговором.

— *Авакумовић* не задовољава се са одговором Министровим, наводи, како је овде погажен закон и устав, нарочито што нема оне претходне законске и уставне радње, те да би се у опште могло приступити грађењу ових магацина. Он тражи, да Министар стави скупштини на расположења сва акта по овом предмету. на ће се отуда видети сва радња његова. И најпосле тражи, да се тачно одреди дан, кад ће Министар стављати акта на расположење скупштини,

— *Рибарац* каже, како о овој ствари не може скупштина дебатовати. док ствар не буде исцрпљена с Главном контролом.

Председник изјави, да ће интерпелацију упутити одбору за молбе и жалбе.

2.. Интерпелација Авакумовића, Рибарца и другова на Министра Финансије о великим платама и незаконитим додатцима чиновника монопола дувана; и

3.. Интерпелација Авакумовића, Рибарца и другова, на Министра Грађевина. о грдном броју издатих железничких карата за бесплатну вожњу, а нарочито што су издате и оним чиновницима, који су путовали службеним послом, а имали су дијурну поред плате. Питају на основу кога закона могло је то бити и на који начин мисли Министар накнадити штету.

Обе ове интерпелације упућене су надлежном одбору, јер Министар Финансије није био присутан при читању, а Министар грађевина није хтео одговорити.

За тим су одобрена изостанка. Милији Миловановићу и И. Душмановићу

Председник позва известиоца одбора Ђоку Новаковића те је читао пројект закона о општинама. После прочитаног овога пројекта, известиоц је на захтев скупштине прочитао и засебан предлог г. Панте Срећковића посланика, у коме су одвојене нарочитом одредбом и целокупне варошке и селске општине, и тако на томе се и закључи данашња седница

С улице и скупштинске галерије.

—

Збунио се баш. Збунио се министар Грађевина г. Великоровић када је одговарао на интерпелацију због грађења дуванских магацина. Његов одговор био је јако сплетен. тако да човек није могао ништа из њега известити, шта је управо хтео казати. Напад у интерпелацији био је јак и шор, а одбрана, веома слаба. Ма како да ова ствар стоји, министар гда бити присебан, те да да доказа — колико — толико — да не стоје разлози у интерпелацији, или ако стоје, да су у мањој мери без ичије штете и повреда закона и устава.

У осталом ми верујемо у поштену намеру министра Грађевина, да грађење магацина потиче из фактичне потребе, али нам се чини, да нису извршени потребни законски и уставни формалитети, а то је дужност да се спреми, како треба. За овакве одговоре не треба одговарати неспремам министар, него ваља дата пропусти из акта.

Изјава г. Пироћанца

—

Београд, 28. Октобра 1889.

Поштоване уреднице,

25. т. м. упућено сам г. Уреднику „Одјека" приложену изјаву на његов

ПОДЛИСТАК

УКРАДЕНА СРЕЋА

ПРИПОВЕТКА

од В. И. Немировића — Данченка

(с руског)

—

IV.

Даље с пута!

Другог дана послала сам му записку. „Чекај ме довече — доћи ћу. Маска"... То је или последње наше виђење, крај љубави, крај „заношљивим страстима", или почетак дуге, среће, на цео живот... Последње је, разуме се, истинитије...

Целог дана ишла сам бледа као да сам из воде извучена. То нисам могла наћи себи места, то сам подизала главу и бодро гледала на свет. Целог дана као некакви пулси бијаху у мом мозгу... Несмислено понављах себи: нужно је, нужно!.. Шта више то сам и гласно говорила.

— На шта ти је „нужно"? рече мати чувши ове речи.

Ја је с чуђењем погледах.

— Зар сам што казала?

— На за бога, ти већ неколико пута понављаш: нужно... А шта је нужно само би бог знао, па и он ником неће казати.

Постарах се да се насмејем, само смех је тај изашао неприродан. Груди ми се раздираху. Мало за тим бацих се матери са свим срећна и љубљах је.

Ах, како се дуго протеже то време. После неколико сати среће, или смрт; но како да се проживе они?.. Како?... Ови се часови као нарочито отежу... Минут за минутом, секунд за секундом! Минут изгледа тако ништаван, а пробајте, отворите сат и и сматрај сказаљку, кад ће проћи тај минут — гледам, гледам и краја нема! Минут расте и давн и с. То исто и ја сам осећала, очекујући кад ће се већ једном смрћи, и на магловитим улицама ужеги фењери.

Најзад, дође и вече, тамно и влажно, после влажног, магловитог дана.

Не сећам се како сам изишла и погодила кочијаша... Вратар и прислуга већ су се навикли на моју појаву.

— Шта је с тобом данас? зачуди се Волански.

— А шта? Глас ми дрхташе, као пра првом нашем познанству; била сам нежна као никад пре... Ја сам га, одиста, овог тренутка љубила сваким нервом, сваким атомом.

— Ти си са свим чудна!

— Кажи ми, ти ме љубиш?... веома љубиш? Он се намрштн.

— Обичне женске сантн менталности, вечно спрезање глагола љубити! Љубим, љубиш, љуби ми, ви, они, оне, она љубе...

— Не, ја нисам та... Видиш, ти не знаш мене?

— Мила, драга моја, како да те не знам? Зар нисмо разменили најскривеније мисли и убеђења; зар нисам долазно у усхићење од твог оштроумља, зар незнам твоју душу, зар може мене ко разумети тако, као ти?

— Но, чуј ме! и срце закуца силно, — Видиш, ти ме нисн никад видео, ти ме не знаш какна сам ја.

— То јест...

Да, моја маска крије моје лице.

— Зар си могла приметити, да сам мање нежан према теби с тога?..

— Не. Но претстави себи ако би, скинувши маску изишло да сам...

Глас ми задрхта, прекиде се. Страшно мучно ми беше овог тренутка.

НАСТАВИЋЕ СЕ

уводни чланак од 22. т. м. „Одјеку“ је подносило да моју изјаву не одштампа и тиме даде доказа колико му је мало стало да истине и у самим питањима у којима политика нема никаква посла и са колико мало савести он говори о људима који не припадају његовој полит. странци.

Лист коме сте ви уредник држао се је до сада постојано ван страначке борбе и за то се ја надам да ће те ми молбу уважити и поменутој изјави дати места у вашем цењеном листу.

Изволите примити, Господине Уреднице уверење мога отличног поштовања.

М. С. Пироћанац.

—

Г. Уреднику „Одјека“
Р. Стојковићу

Господине уреднице,

Одговарајући „Домовини“ „Одјек“ од 22. т. м изр као је да се о правцима напредне странке пише да је „овај дигао 8 0,000. онај 300,000 а трећи 100,000 динара“ а у закључку чланка опет вели да се „престом показује на напредњачке министре, који су дигли 800,000, 300,000 и 100.000 динара и саградили дворе.“

Употребљен начин израза „час да се тако пише, час да се престом показује“ нити ма у чему мења, нити ослабљава намеру пишчеву, која се јасним изразима и сувише обелодањује и којим се иде просто на то, да се на све напредњачке прваке и на све напредњачке министре баци сумња, да су злоупотребљавали свој положај у странци и држави, и богатили се на штету државних интереса.

Таква тактика у политичкој борби може изгледати веома препредена, јер не гађајући никога изречно, сваког може да погоди. Она може бити врло угодна за необразоване и људе лаке савести, али она је код свих поменутих користи, признаћете и сами г. Уреднице, веома мало часна и племенита.

Ја сам се већ од више година јавно уклонио са поља активне политике, али како сам и ја био један од првака напредне странке и како сам преседавао напредњачком кабинету од 80—83 год. ви нећете лако разумети разлоге, који ме принуђавају, да поред све моје дубоке одвратности, да се оваких ругоба дотичем, против оваковог недостојног и анонимног начина клеветања подигнем јаван протест у име општег политичког морала, и јасних интереса нашег правилног и здравог политичког живота.

У страначкој борби много је што дозвољено, што је у приватним односима закрањено, али има ствари, које су најстрожије забрањене и у самој политичкој борби, ако се хоће да она не изроди моралне и политичне наказе, какве смо, на жалост, имали прилике да доживимо. Ни један поштен човек, никакви орган јавног мњења, никаква политична странка, који воде бригу о најобичнијој часности и о своме сопственом достојанству не могу се спустити, да тако ниско и у опште клеветају.

Ако има кога, који је земљу издавао, ако има кога који је земаљске интересе продавао, дужност је сваког да именује и личност и дело — то захтева грађанска дужност, то траже интереси политичног напредка у сваком народу и ја не сумњам господине Уреднице, да ће те ми ви учинити по молби, и да ће те јавно именовати, који су то напредњачки прв ци или мивистри, за које се пише или на које се престом показује да су дигли овај 800.000, онај 300000 а трећи 100000 динара и од туда дворе саградили? Вама ће у толико лакше бити, да се мојој молби одзовете, што како изгледа стојите у присним односима са г. „Mon ami“ који вели да има у рукама листу свих оних лица, који су мито од Бонтуа примили. Само би вас замолио да приказите да које име не превидите.

И радикални и либерални орган полемишући са напредњацима чешће су потрзали „дворе и палате“ испод позоришта. По свој прилици желели су да обрате пажњу својих читатеља на моју кућу на том крају, али нису нашли рачуна да ме именују.

Један овдашњи лист од проблематичне вредности запео је пре неки дан за моју правозаступничку награду у познатој парници о разводу брака и њему се дала ту прилика да искаже како му се моје вавилонске куле слабо допадају. У другом опет листу, који ништа и никога не преставља под маском неколико напредњака, јавља се неки чанколиз, који ме оптужује, да сам несавестно бранио ствар Њ. В. Краљице Матере и да сам у договору са данашњим власницима допринео томе што Њ. В. данас по приватним кућама станује. Чудна доиста и осудљива распуштеност у ономе баш делу нашег јавног живота, који треба да буде учитељ и вођ овоме народу.

Само крајње безобразни људи могу се непозвани плести у послове, који се ни њих ни општих интереса ни у колико не тичу, него који се јединствено тичу једне узвишене краљевске личности. Њ. В. Краљица Мати платила је своме браниоцу колико је хтела. Она му је вазда изјављивала своју топлу благодарност, што се је њене одбране примио и што ју је савесно и паметно заступио. И ја немогу да се довољно начудим дрскости ниских улизица. — Међутим ако би који од поменутих листова имао овлашћења да говори у име Њ. В. Краљице, онда нека изволи то казати и у том случају ја би се вољно подвргао суду јавнога мишљења, пред којим би ми на тај начин било дозвољено да се од напада браним. —

Сваки је дужан да одговара за послове, који је у име државе и за рачун државе вршио и сваки има право да тражи рачун о пословима своје земље,*) али нико неможе имати право, да се под тим изговором баца блатом на карактер својих политичких противника. Ако моје куће узнемирују коме сан, ја не могу ништа против таке моралне болести ја се што више надам, ако буде посла и живота, да ћу и трећу скоро саздати, али ако ко сумња да су новци, којима ја куће зидам, из нечистог извора за што то отворено и јавно не каже? Истина онај који сумња био би дужан да оправда своју сумњу, али ево ако би се и у колико би се то мене тицало, ја га од те дужности разрешавам. Ја ћу узети на себе терет да јавно покажем не само да је његова сумња без основа, него да је и зло намерна. Не баца се лако сумња на чистоту карактера једнога човека, који у животу никог није обмануо, који никад није дату реч неиспунио, који ником паре кости није учинио и кога пола Србија познаје. Ја га нећу на суду тужити, мени је довољно да га паметни људи осуде. Ја нећу од њега тражити да своју сумњу докаже исправама или другим законским доказима, кад се краде, докази се обично не дају. Ја од њега просто тражим да именује на кога, и зашто сумња. —

Поред молбе да овој изјави дате места у вашем листу, изволите примите господине Уреднице уверење мога одличног поштовања.

25 Октобра 1889 год
у Београду

М. С. Пироћанац.

*) И ми се придружујемо овоме мнењу г. писца. Г. Пироћанац овим својим поступком ствара прецеденту за све и прошле и будуће државнике, да му у интересу политичког морала и части имена њиховог, сље дују. Давање јавнога рачуна о раду на државним пословима те је неопходна последица праве парламентарности. Ур.

СТАТИСТИКА
И ЊЕНА СУДБИНА У НАС.

—

Данашња млада Краљевина Србија, о којој се и просвећена Јевропа са хвалом изражава, има основа и права да се дичи, да се поноси једном својом најновијом тековином на пољу јавноме — државноме; има поноса да се закити најлепшим цветом из ките најплодоноснијих и најслободоумнијих установа друштвених; има, најзад, пуно разлога да на дверима државним испише златним и крупним словима свето знамење слободоумља и пожртвовања, „Устав“, те нека следећим поколењима прича велику моћ своју, до које је достигла неуморним, научним и моралним, физичким и материјалним напорима верних синова својих.

Најслободоумнији устав српски, то светло и епохално дело неуморних и вредних руку српских, носи у себи сплет нових установа државних, које га, одликама својим, и граде слободоумним, великим. Те установе, у устав унесене, жудно погледају време, кад ће се применити у живот народни; кад ће фактички постојати и живети у организму Краљевине Србије, те својим обилним плодовима, које ће пружити држављанима српским, заблистати у потпуноме блеску и сјају своме, и доказати просвећеној Јевропи: да је Краљевина достојна већих пажња, и да је она дозрела да живи животом најпросвећенијих народа јевропских, животом који јој устав њен даје. И, баш у тој неодољивој и слаткој тежњи: да се ове државно-правне установе, уставом обележене, што пре у живот народни претопе, да се, тако рећи, „оживотворе“ — неуморно на томе раде хиљадама вредних руку српских. Представништво српско, које је поникло баш из ових уставних слобода и установа прегло је свом снагом својом и умном и моралном, да се достојно одужи дугу, који оно земљи и уставу дугује. Ово патриотско прегнуће народнога представништва очито избија у адреси, коју је оно господи Краљевским Намесницима поднело, и у којој видљиво стрчи готовост његова да установе, уставом прописане, тако изведе да оне буду верни отисак устава, да буду достојна чеда оца свога, устава српскога. Зато је, из захвале према овако патриотском држању народнога представништва, по нашем дубоком уверењу, дужност сваког Србина: да својим непосредним или по средним, усменим или писменим радом својим, олакша тешку задаћу народнога представништва у делу извођења уставних одредаба, не би ли и саме нове установе државне биле производ потреба српскога народа, а никако, као што многи туђинци и непријатељи српскога народа трубе злонамерно, — компилација туђих установа, туђега живота. Саме ће установе пљувати на овакве клеветнике и кукавице док их точак историје, оценивши развој државни под новим уставом, не згази, не смрви.

И ми се, сматрајући за своју српску дужност, коју дугујемо мајци својој, коју Србијом зовемо, и желећи да установе, које се данас изводе и стварају, не врате Србију, и код најмодернијега устава у доба од неколико векова назад, драговољно примамо: да изнесемо своје назоре о једној врло важној о једној неопходној научној грани државној, која има врло великог и значајног, мал' не и пресудног, утицаја на цео ток државног организма.

То је — *Статистика.*

(Наставиће се)

ТЕЛЕГРАМИ
„Малих Новина“
27. октобра.

Мадрид. — У Комори републиканац Федрегато, говорећи о путовању Великог Војводе Алберта, рече да изгледа као да постоји један фамилијарни уговор по којему би Шпанска ушла у пословима европске. Говорник спомену и путовање престолонаследника немачког, уза којег конзервативци буду позвани на власт. Каповас дел Кастило и Ромео енергично протестираше, говорећи да конзервативна странка није никад била оруђе иностраних уплива. Овај случај проузроковао је велику ларму. Дебата ће се сутра продужити.

Париз. При годишњем свечаном обеду „Журнал-а Деба“ Л. Сеи држао један говор у коме је рекао, да изборници захтевају једну умерену политику.—

Праг. У земаљском сабору јуче живо се дебатовало о предлогу младо-чеха за адресу цару. Вођа странке Старо-чеха Др. Ригер предложио да се пређе на дневни ред и казао је разлоге зашто. Пошто говорише два младо-чеха, кнез Шварценберг изјави у име конзервативне странке — да она има потпуно поверење у цареве речи да само у границама уставним ческа права моћи ће се остварити.|—

Жуљева нема више!

У целом западном свету опште познати „Туристен-фластер“ одстрањује „жуљеве“ и „дебелу кожу“ „брадавице“ и т. д. најбоље од свију других средстава, кошта само 1½ динар; Главни депо за Србију само, у Краљевско српској дворској апотеци у Београду.

Прави фластер има на оном, који Туристае представља и који је овди изложен

Пронађазач
L. Schwenk
Apotheker Meidling — Wien

МАЛИ ГЛАСНИК

За овака огласења наплаћује се на једанпут само 50 пара дин

ШЕГРТА за добре куће потребује кожарска трговина код „Крокодилске коже“ Београд Обилића венац број 4. 71 1—2

Један ђак из ниже гимназије може за послуживање добити храну и нешто у новцу 72

СВЕТОЗАР ЈАНКОВИЋ у кући г Риста Миленковића ; добио нефуруне за Угаљ и Дрва, и машине за Сецање Меса нов систем. 69 3—3

ОГЛАСИ

УДОБАН СТАН са 4. собе у авлији бунарпијаћа вода улица 2. бела голуба бр. 13.

799 2—6

Оглас

У новој пијачној згради на „Цветноме Тргу“ има за издавање под кирију од 1. Новембра ове године још један удобан дућан за продавање говеђег меса и још неколико добро уређених пиљарских места,

Ко је вољан да узме једно или друго под закуп, века се изволи обратити председнику „Друштва за Уленшивање Врачара“, г. Стевану Поповићу. Ресавска улица бр. 23. 796,1—3

„Хотел Москву“

при железничкој станици

У Београду

Узео сам под закуп, обновио је и снабдео свима удобностима, што јављам путницима, мојим старим муштеријама, и пријатељима, да ће свако, као и пре код мене, не чистим собама, постељом здравим и добрим јелом, тачном слугом и умереном ценом служен бити.

Малим штов. путнике да се уверс. **Мијајло Тодоровић**
угоститељ
преће угоститељ код „срп Круеи“
у Нишу 775 2—10

СТАН СА 4 СОБЕ и осталим потребама, на горњем боју „Ајдук Велко“ издаје се одма или од Митров дана под курију.—

За услове упитати Карла Перола. 63

У УЛИЦИ н.ајској бр 18 издаје се за 15 динара једна соба и вујна У истој кући издаје један професор француског језика једну собу са намештајем Обратити се до првог Новембра г. Марку Софронијевићу. ломина улица бр. 17.

807 1—3

ЗА НУТАРЊОСТ Србије запродају слика уљен тисак у барок рамовима траже се тиособни Агенти уз велику провизију код

Браће Фајгл
У Београду

805 1—1

СВАДБЕНОГ ЦВЕЋА ПАВЛАКА

(У ЛЕПШАВА ЛИЦЕ).

(BRIDAL BOUQUET BLOOM).

Дајте своме лицу, грлу, мишицама, и рукама дражену лепоту, сјај. и дивни мирис љиљана и руже, употребом Свадбеног Цвећа Павлаке. То је једна млечна и лековита течност. Нема јој равне у свету за стварање, повраћај, и одржање лепоте. Продаје се код свију Апотекара и Мирнсара. Стовариште је у Лондону : 114 & 116 Southampton Row.

Може се добити код г. Ј. Дилбера апотекари у Београду

НОВИ
ХОЛАНДИСКИ ЛОЗОВИ „БЕЛОГА КРСТА“

имају данас три вучења са овим главним згодитцима:

У ГОТОВОМ ДИН 200000—100000
500000 У ГОТОВОМ.

Сви згодитци исплаћују се без икаквог одбатка
ИДУЋЕ ВУЧЕЊЕ
већ 19 Новембра 1889 год (*1 Дек. 1889. по нов. кал.*).

Главни згодитак

■ Динара 100.000 ■

најмањи згод. 29 и повишава се до дин. 59.

с' тога по данашњој куповној цени не може бити никаква губитка

Сви изврсни сигурни и корисни оријин. лозови могу се добити код свију сарафа и у банкарској радњи

Андрејевића и комп.

У Београду

ПО ЦЕНИ ОД ДИН. 29 СА ЖИГОВИНОМ

Поруке из унутрашњости имају се доставити нама најдаље до 17 Новембра 1889 год.

806 *1—15*

У пола цене

У пола цене

ТРГОВИНА
код Руже Васина улица бр. 20

Добила је у великом избору **даментуха** вуненог.

Продаје

По 1 динар метар

712 5—15

У пола цене

У пола цене

БИБЛИОТЕКА ЗА ГРОШ

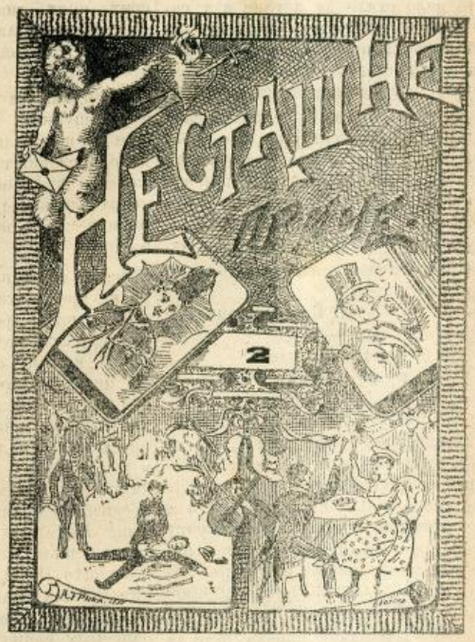

Свака свеска има две до три причице које се у истој свесци свршују. Цена свакој свесци 20 п. да Може се добити у свима књижарама и код издавач. у Београду. Обилићев венац број 22. 791,2—10

Изишле су из штампе све три свеске

ЛОНДОНСКИ РАЗБОЈНИЦИ

ВЕОМА ЗАНИМЉИВ РОМАН

ОД

Чарлса Дикенса

ПРЕВЕО

Мита Ђорић

Добија се у свима књижарама и код преводиоца у Београду Обилићев венац број 22.

Све три свески стају 3 дин. 792,2—10

БЕНКОВА ПОМАДА И НИНОН ПУДЕР!

ДАМЕ које желе да своје лице њежно, глатко, чисто и фино одрже, нека не пропусте употребљавати познату **Бенкову помаду** против пега, флека, бубуљица, рапаве коже и осталих нечистоћа коже на лицу, прсима и рукама,

Једна тегла 1 динар

НИНОН-ПУДЕР за лице, прса и руке који је ради своје финоће и доброте највише тражен, јер сачува њежност коже при најхрђавијем времену, а ни најмање није шкодљив Добива се бео, роза и жут. Једна кутија 2 динара,

Позор!!! Да би се при куповању свака забуна избегла, то стоји на свакој тегли и кутији јасно и разговетно моја фирма

Ф. П.І. БЕНКО, АПОТЕКАР У ЗЕМУНУ

Моја се помада и Нинон-Пудер може добити само код мене у мојој апотеци у Земуну и код другиристе Бошка Николића у кнез Михајловој улици

784 2—2

Власник и главни уредник Пера Тодоровић. Одговорни уредник С. Јаношевић. Штампарија „код Просвете“ Позоришни трг бр2

БРОЈ 311. ПОНЕДЕЉАК 30 ОКТОБРА 1889. ГОДИНА II

ИЗЛАЗИ СВАКИ ДАН

БРОЈ 10. П. Д.

ЦЕНА ЗА СТРАНЕ ЗЕМЉЕ

За годину . . . . . 30 динара
На по године . . . . . 15 динара
На 3 месеца . . . . . 9 динара

LE PETIT JOURNAL

МАЛЕ НОВИНЕ

ДНЕВНИ ЛИСТ ЗА СВАКОГА

Претплата из унутр. полаже се само код пошта

За Београд нема претплате — Лист се продаје на број

Писма и рукописи шаљу се Власнику „Малих Новина“
Топличин венац бр. 17., на горњем спрату.

Претплата се прима код свију пошта у Србији

ЦЕНЕ ОГЛАСИМА

На првој страни од петит. реда 20. пр. дин.
а на четвртој од петит реда 10 пр. дин.
ПРИПОСЛАНО стаје 50 пр. д. од петит реда.

KLEINE ZEITUNG

Огласи јевтино, по потреби и са сликама. За свако оглашење плаћа се држ. таксе 20 пр. д. ВЕЋИ ОГЛАСИ ПО ПОГОДБИ

ЗА ЖЕНСКЕ

ОД 2 ДО 6 САТИ

Понедеоником Средом и Петком

РАДИ

Парно Купатило

У ДУШАНОВОЈ УЛИЦИ

803 2—20

ПОТРЕБНА ЈЕ ЈЕДНА КАСА мањег система стара од № 2 па на више ко има на продају нека се јави уредништву ово а листа са најнижом ценом.

Никола П. Рајић.

Бр. 809. 1—2

БЕОГРАДСКЕ ВЕСТИ

Њено Величанство Краљица Наталија ходала је, јуче после подне с г-цом Богићевићевом, шеталиштем поред в. академије

*

Враћен у службу. Извештени смо да је ономад г. Бадер управник фабрике дуванске вратио у службу бившег дуванџију Јанићија Марковића, кога је пре извесног времена без узрока отпуствио био.

Чудновато је, да је сад г. Бадеру овај бив. дуванџија добар а пре неколико дана није му ваљао. Да се није случајно г. управник уплашио да му овај г. Јанићије као сведок противу њега употребљен не буде опаснији но извесно писање противу њега?

А ради бисмо знати за што ли је г. Бадер сада од једном почео да ствара кривицу једном другом чиновнику — Србину, који је, све до сада на највеће задовољство своју дужност отправљао? И зашто извесног чиновника — странца— наговара да му нађе неколико лажних сведока противу извесног „отпуштеног контролора“?

Молићемо за мало објашњења.

*

Није убијен. У јучерашњем броју донели смо, како „N. W. Tagblatt“ у јављају из Београда, да су бугарски жандарми *убили* на ср ско бугарској граници једног српског грађанина.

Како нам јављају из прес-биро-а, ствар не стоји тако. Један бугарски жандарм пуцао је на једнога српског грађанина и *ранио га*.

Сад се о овоме воде дипломатски преговори.

*

Дошао. Синоћним брзим бечким возом допутовао је бив. Краљ Милан. На станици су га дочекали г. г. намесници, министри. Њ, В Краљ с гувернером, неколико виши официра с ешарфама и неколико грађана.

Полаже испит. Г. Сава Самарџић, бив. срески начелник, полагаће у уторак после подне адвокатски испит.

*

Службена изјава. Прекјучерашњи број службених новина донео је изјаву у којој демантује глас о кандидацији бив краља Милана, па се у изјави вели како је уредништво поменутих новина овлашћено изјавити, „да су ти гласови са свим неосновани, и да Његово Величанство Краљ Милан никад није ни помишљао на то, да се за посланика кандидује, па да. доследно томе, није никога ни овластио да ову ствар покрене и на јавност изнесе“. А преко бечког „Фремденблата“ сам бив. кр љ Милан демантује вест о његовој кандидацији и вели да он томе није тежио.

Пошто многи сматрају да је цела ствар „виц“ „М Новина“, сматрамо за дужност изјавити да је озбиљна намера неколико београђана да за посланика кандидују бив. краља Милана. У тој цели они су сондирали земљиште и код г. Н. Пашића, што се види из недовршене изјаве њихове штампане у нашем листу, а како смо чули и код самог првог намесника г Ристића.

Што покретачи ове кандидације нису наставили даљи рад, то је њихова ствар и они ће, нема сумње, о тотеме дати јавна рачуна.

Ми овом изјавом хоћемо само да сузбијемо свако криво тумачење о овој ствари и да покажемо како службена изјава нема право кад вели, да се „та вест у опште не може сматрати као озбиљна“.

Официрски курс. Имали ми прилике да се уверимо, како су у официрски курс позвати многи који **баш никако** нису служили у војсци. Ми немамо ништа против тога да се за резервне официре спреми што већи број интелигентних људи. Али ни мало није право због оних који нису служили у војсци, трпе и они који су већ — служили. Јер због тих новајлија, сви они који су служили у војсци, — а међу њима сем редо ва има и наредника поднаредника каплара — морају учити прва основна правила војничке обуке. Да су међу тим узети у курс само они који су служили у војсци та основна правила не би се морала ни предавати, или и ако би се предавала то само мимогред, и тиме би се добило више времена за теориску и дељу спрему официрску.

Народна Скупштина

XVI. редовни састанак.

Недеља 29 октобра

Председавао најпре г. Пашић, а за тим г Катић.

Отворен састанак у 9½ часова пре подне.

На дневном р^ду начелни претрес з кон о општинама.

Били су министри: просвете, грађевина, унутрашњих, привреде, правде и војни.

Секретар Р. Петровић чита протокол XV састанка, Ђорђевић, молбе, жалбе и предлоге.

Одобрено одсуство Р. Митровићу.

Председник објави, да настаје начелни претрес закона о општинама.

— *Срећковић* објашњава две тачке свога предлога о општинама, исправља, да није предложио батине, него је казао, ако би збор решио, да некоме оцепе батине, да мера не може бити већа од *десет* штапова. За тим објашњава самосталност општине у духу праве самоуправе, као што је у Швајцарској по Кантонима. Тражи бесплатну службу општинску и износи мишљење да одбора не треба уводити, јер доказано је, да од њих потичу многа друштвена зла и штете појединцима.

— *Вит. Младеновић.* Са прикладним уводом рече: да је пројект закона у духу самоуправе, као што се и уставом наређује, тражи, да се одма пређе на специјалну дебату.

— *Васа Манојловић* каже, уредити добро општине, значи уредити и државу. Није лако писати законе. Ми смо у трећем периоду законодавства, маниште два прва периода, же ли, да не грешимо у овом трећем. Он не види да је у пројекту прецизирано, где се сршава рад и дужност једно а од акле почиње друге власти, а тиме ће се с временом изиграти самоуправа.

— *Дим. Гурић* каже, да је предлог текао на основу оУстава у духу самоуправе. Мило му је, што је Срећковић тргао предлог о батинама у његовом пројекту. Прима у начелу пројект и предлаже, да се пређе на специјалну дебату.

— Таса Капетан Спасић, поп, прима у начелу пројект, јер је користан по народ.

Јова Милић говори прекорно о предлогу Срећковићевом и рече: Зашто не би чиновницима оценили по 15 батина, кад они по канцеларијама краду и ништа не раде, него тлаче народ. Пребацује реакционарство либералима.

Тасић чини пажљивом скупштину односно председништво. да се посланици не удаљавају од предмета, јер у начелној дебати питамо, примаш се или одбацује *предлог*.

Тупаковић устаје и вели, да је с то а тражио реч, да одговори предговорнику на прекоре и увреде либерал ними од стране Милића, моли председништво да заштити исповест сачијег поштатчког убеђења.

Секр. Ђорђевић чита указ, којим се овлашћује мин. грађевина, да поднесе предлог, да се уваже године службе на страни проведене г. Николи Станковићу, инспектору жељезничком. За тим је скупштинска седница закључена.

С улице и скупштинске галерије.

Предлог Либерали су у јучерашњој скупштинској седници предложили да се укине монопол дувана налазећи да ће се тиме подићи производња дувана и да ће држава имати више користи,

*

Интерпелација: У посланичким круговима говори се, да је либерални клуб решио да интерпелише владу због атентата на независност судску, који је министар правде учинио према ваљевском суду, а о чему смо у своје време јавили.

ШАРЕНА ПИСМА

(*Читанка на доколици*)

II. писмо

Млетци (Венеција)

Понедељак 23 октобра 1889

Мили пријатељу,

Тешко је веровати, али је у истини тако: лакше је мобилисати и за бој спремити читаву једну војску, но мене спремити на пут.

У осталом ти већ знаш како то код мене бива. Да у тај мах сиђе с неба најбољи анђео божији, и он би био испсован. Но овом приликом мој се момак постара, кад се већ ђутим, а он бар да имам и зашто. Чућеш мало час шта је било.

Ноћ између 7 и 8 октобра провели смо на ногама. До два часа смо седели, разговарали, писали. У 2 часа почело је спремање. Воз је полазио у 6 час. Од куће је, дакле ваљало поћи око 5 и по часова. Све то још у вече, тачно је и разговетно растумачено момку и заповеђено му да се побрине, да на време дође кока која ће нас одвести на железницу.

Међу тим тек је било прошло 3 часа, кад се код нас у ходнику зачу некаква лупа. Изађе Д. да види шта је. У ходнику нађе непознатог човека. Између њих се развије овај разговор, занимљив као карактеристика наших фијакериста.

— Ко си ти, пријатељу, и шта ћеш овде ноћас?

— Ја?! ја сам, господине кочијаш.

— Какав кочијаш? који кочијаш?

— Па кочијаш, господине, фијакериста, што ме синоћ ваш момак погодио да возим господина.

Мислећи да ће бити каква погрешка, Д*. упита кочијаша:

— Како је име господину кога ћеш возати и знаш ли куда ћеш га возити.

— Море прође се ти господине тога запиткивања. Не знам ја ни кога ћу возити ни куда ћу га возити, знам само то да ми је момак рекао да дођем само да возим господина. Истина, он ми је рекао да дођем у 4 сата, а ја, као велим, *за сваку сигурност*, да одем једно по сахата раније.

Д*. викне момка. — Бог те видео, што си довео кочијаша још око по ноћи? Није ли ти казано да воз полази тек у 6 часова.

— Па... јест... господине, знам да воз полази у 6 часова, али као велим није згорег, ако фијакериста „за сваку сигурност“ дође у 4. (Доцније ћеш видети шта нас је коштало ово њино „за сваку сигурност“.)

Шта да му радиш? Приметиш ли му што за тако глупо разумевање наредаба, он ти одговара шеретски:

— Е мој, господине, да ја све то тако лепо знам, како ви причате, ја бих био митрополит, а не слуга.

У Паризу има преко три хиљаде улица у свакој улици по 50—60 бројева (кућа) и бар 2—3 хиљаде јавних зграда. Седни у ма који париски фијакер што стоји на улици и кажи кочијашу ма коју улицу и ма који број куће у тој улици, париски фијакериста не да ће те одмах без икаквог распитквања одвести куда желиш но ће те још одвести *најкраћим* и *најјефтинијим* путем.

У Београду седи на Теразијама у фијакер и реци кочијашу: „вози ме у министарство просвете“ — београдски фијакериста ће бленути, гледаће те зачуђено и питаће те: — „Ама, где ли му т беше министарство просвете — нешто му нисам вешт!“ А то „министарство“ ено га на 50 корака од њега, види се с места где тај фијакериста стоји по вас дуги дан.

Такав је био и овај наш кочијаш Дошао да воза, а нити зна кога ће возити, ни куда ће возити — То је могло бити на станицу, али је могло бити и у Смедерево, свеједно, он не разбира — он само зна да има да „вози господина.“

Притврамо кочијаша да чека, па продужимо спремање.

Прође сахат, прође и два. Кочијаш отвори врата полако, и промоли главу унутра и јави:

— Напољу већ свануло, господине, похватајте, одоцнићемо.

Напредим да се крећемо. Било нас се искупило 5—6. Свак сподбије по што год од ствари те сиђемо пред кућу. Ствари набацамо на кола, нас четворица седнемо унутра, момак седне спред с кочијашем... Збогом!.. Збогом!... Срећан пут!... Збогом!.... У здрављу... Збогом!... да путујете... — чуше се журни поздрави и пратања, кочијаш викну „ђи“ и кола се кретоше.

Да л пођоше, да л не пођоше, тек на један пут предњи точкови жестоко хакнуше у некакав избрежак, а ваше четири главе у колима подетише једна другој на сусрет све четири се скупише у једну гомилу и једна се другој поклонише, наравно, пошто су се прво енергично куцнуле, ваљда да опробају своју узајамну чврстоћу....

Прво одјекну међу нама једно опште „уф“!“

— Стој! шта је ово? Куда ћеовај? — упитам ја, јер кола б-јаху окренула управо у један зид.

— Јамачно хоће прекам путем, рече неко из кола.

(Наставиће се)

Позориште и његова Управа

—

Пише Љубинко

(НАСТАВАК)

II

Молимо наше читатеље, да нам не замере, што ћемо прећи преко уштеде на једну врло важну околност, коју смо били превидели, кад смо говорили: *о новчару позоришном*. Ми ћемо се вратити на уштеде, као и на онај додатак, што га имају г. Шапчанин и г. Пинтеровић, па ће мо безпристрасно изнети наше гледиште које у овој ствари заступамо.

Ми ће мо да цитирамо неке чланове из правила позоришних од 1879 год. бр. 1084 које је подписао тадањи Министар Просвете г. А. Васиљевић.

У члану 79 поменутих правима о новчару стоји ово: *новчар продаје билете на каси, на ујутру после представе* **полаже благајнику рачун**, *ако је новце, и враћа неиродане билете. Ради безбедности позоришне касе, новчар даје кауцију уврелности 100 дуката која може бити у државним обвезницама, и у поузданој прибелешци на непокретно добро.*

А у чл. 81 истих правила стоји: **ради бољег надзора, благајник и новчар не могу бити састављени у једној особи.**

Овако стоји од слова до слова.

Дакле слушајте поштовани читатељи: **благајник и новчар не могу бити састављени у једној особи!** За што? **Ради бољег надзора — контроле**, тако је тамо објашњено.

А како је данас? Шта видимо у Позоришту? Видимо, да је г. Пинтеровић више од 9 година и **новчар** и **благајник**, дакле обе те службе састављене су у **једној особи** у **особи г. Пинтеровића.**

Ко је овде погазио правила, која важе као закон? Ко је овде пљунуо у лице једноме акту, који служи глумцима и глумицама као светиња?

Одговор је јасан:

Позоришна управа

Да се овде мало заустависмо.

Ми ће мо запитати ово: кад може један чиновник да се да под суд за 7 динара, или, кад може чиновник да се казни што није извршио наредбе свога старијега, онда питамо: може ли и ово без казне остати?

Ми тражимо у име правде реда у позоришту и закона земаљских, да се ово учини:

1) да се потргну на одговор виновници тих неправилности и по закону казне.

2). Да главна контрола изврши преглед свију новчаних акта и осталог рада у позоришту;

3). Да се новчар, сходно правилима позоришним одмах постави;

4). Да се г. Пинтеровић уклони са места позоришног благајника; (ако је за ваљу доста је аговао и пашовао) и

5)- Да се глумачки пензиони фонд прегледа: колико има готовине, да се сравне сви редовни улози појединих чланова од времена, кад је фонд установљен па до данас. Тако исто да се сравне и улози отпуштених, умрлих и оних чланова који су драговољно позориште напустили, и најзад, да се види: где су они 80—100 дуката цес. што су чланови позоришни пре установе фонда од невања заслужили, и као темељ томе фонду положили?

Ово је све од преке потребе да се што пре изврши —

Сироти гумци и глумице! Одвајају од својих уста, прилажу редовно у свој фонд као и други чиновници само да имају потпоре у старости.

Мисле: кад снага клоне, кад се тело умори од напора и борбе, да имају су чим у својим потоњим данима проживети, па — ништа!

Анта Ковачевић, вредни и ћевијални сликар позоришни умро је у беди и сиротињи, а за собом је оставио ситну, нејаку дечицу, и удовићену супругу.

Он је улагао у фонд редовно, па ипак његова породица није до данас добила ни 10 пара на име пензије. Па на шта је онда тај глумачки фонд? Каква је његова циљ? Шта се с њиме хоће?

(наставиће се)

Обичаји у српској војсци

—

(свршетак)

4 КАПЛАРСКО ГОСПОСТВО

Ко је вић или каплар, тај је велики господин. За поднареднике и наредднке и да не говорим.

Каплар заповеда овако: *један војник*

ПОДЛИСТАК

СИЛАЗАК С ПРЕСТОЛА

РОМАН ИЗ ЖИВОТА БАЛКАНСКИХ НАРОДА

У 90 ГЛАВА — С ПОГОВОРОМ

(*Писац задржава сва права*)

(62.)

С поља дан, а изнутра сјај од лампе мешали су се и градили некакву жућкасту, прљаву непријатну светлост, која се разливала по целој соби, и давала јој изглед капеле, у којој је кнез изгледао као мртвац. Блед као смрт, с упалим образима и затвореним очима, он је изгледао као мученик кога су сву ноћ гује пиле. Дисао је дубоко тешко; уста му се болно и жалосно укосила на једну страну, а крајеви усана повели се доле, као оно у детета кад хоће да заплаче. По лицу га пробиле ситне капље хладна зноја Жала га је било погледати. Изгледао је као тешки болесник, измучен дрготрајним страдањи. Ја сам стајао над њим гледао га и чисто се нађох у неприлици. Нисам знао да ли је будан или спава. — Ваша Светлост, прошапућем полако. Он не одговори ништа, нити се маче. Спава, помислим у себи и хтедох се уклонити, кад на један пут кнежева уста узеше мрдати. Он диже руку и понесе је глави, па је опет малаксало упусти те паде на диван. Дубоко уздахну и простења као тешки рањеник, а за тим не отварајући очију, узе тихо, али јасно говорити нешто. Ослушнем и разговетно чујем ове речи:

„Сироче! јес, ја сам сироче! ја немам никога свога. Ова гадна тичурна чупа ми срце. Што је ко не отера! Не! Мене нико не воле искрено! Нико за ме не мари!.. Спекуланти! Сви су гадни спекуланти. Сви грабе себи. Мени се удварају само да ме боље преваре! За што ме пуштају сама! Пуста шума, пусто поље... пусто море! Ја сам лутам по тој пустињи! Сам, сам! сам! Остављено сироче! Остављено саморано срце! Тешко мени, тешко мени“.

На његовим затвореним очима указаше се сузе На десном оку једна се суза полако скупљала на затвореној трепавици, бивала је све већа, све већа, најпосле се скотрља низ образ и остави мокар траг по њему. Видео сам да спава и буња. Тешко ми је било да га гледам. — Окренем се и полако изађем.

Рака ућута

— И то је све било данас? — упита госпођа промењеним гласом.

— Сад, по једног сахата — рече Рака.

Госпођа се окрене вратима и обриса марамом очи. — Право вели — рече она, окрећући се опет мужу и Раки — Право вели, да је сироче, и да за њега нико не мари.

— Е, право вели! Његово право! — рече Растислав презриво пошто је целу ову причу Ракину саслушао мирно и равнодушно. За тим настави, осврнув се Раки:

— Чујеш, звао сам те да се нешто разговоримо. С пажњом сам саслушао ову твоју причу. У неку руку ово је као наручено и добро је дошло што се овако догодило.

— Боже! — рече госпођа зачуђено и тиме прекиде Растислава. Он јој се окрете — Знаш шта, Софија, ти би сад могла ићи — рече јој он,

— Ако имате какве тајне, или ако вам сметам, ја могу и ићи — рече она хладно.

— Којешта, пред тобом тајне! — рече Растислав зловољно. — Није то, но ја сад имам с пошом, (Растислав и Рака као што смо већ споменули били су пошанци) па као велим биће ти досадно.

(НАСТАВИЋЕ СЕ.)

да ме полије, изује, или намести кревет итд Војници морају и — слушају.

Мој собни старешина беше чудан човек. Кад каже: „један војник да ме изује“, па ако случајно дођу више њих, онда туче, говорећи: „ја сам звао једног“. Други пут кад тако заповеди, онда један војник ослањајући се на другог не оде, — опет бије. Заће редом па их шудара шамарима — где дохвати. Иначе, ако га мрзи да устаје са кревета, каплар их поређа у фронт и заповеди да се сами међу собом туку; али тако, да при тучењу не смеју фалити један другог, јер ће онај, који друга жали добити највећу „порцију“ шамара. Према такој заповести, сваки гледа, да што боље запне и удара свога друга, како се не би сам гњев капларски после спустио на главу његову.

Овај каплар био је просто звер. Кад каплар направи цигару, па нема палидрвца да запали, онда каже: „једну машину“! Ако нико од војника нема код себе, морају сви трчећим кораком изаћи из собе и тражити палидрвца. Док не нађу не смеју се вратити у собу.

14. Августа 1887 г. С. Ђ. каплар тражио је машину, Нико није имао и за то су војници трчећим кораком изашли из собе, само је остао В. А. у соби. Овај је војник дошао пре неколико дана, па није знао, да то сви собари морају тражити.

— Зар се то свиђо тебе не тиче? Зар ти тако слушаш моју наредбу.? загрме С., дозва га к себи и опали неколико добрих шамара.

Прошле године један војник ми причаше ово: „ми смо имали једног каплара, који је имао обичај, да га у вече *посилни* чеше по табанима кад хоће да спава. То је чинио редовно свако вече. Посилни га је чешао догле, док каплар није заспао.

Овај случај — пример потсећа ме доста на једну животињу... вепра. Јер кад почнемо вепра да чешемо, он легне; ако ли дуже чешемо, онда ће он учинити што и каплар — заспаће. Кажу да је овај каплар из Пар.....

— Један виц хоће да руча, сео је на траву и метнуо порцију преда се. Прохтело му се да ужива. Како ће? Не зна ни он!. Сетя се. Дозва војника, војник седе и један другоме окрену леђа. Виц се наслони на леђа војничка и ручаше. А војник држаше порцију пуну, није смео ни да мрдне, а камо ли да руча. Та за Бога виц ужива! Војник му је наљутио.

Нећу да поминем како сви собари стоје докле једна личност руча — собни старешина, нити ћу спомињати како цео вод пере ноге своме воднику и како сви морају да носе умиваоник Лепеницу, и тамо воду да просипај, него ћу навести само још један случај.

— Покрите ме! зачу се глас капларов. Војници потрче, намештају га увијају, као мало дете да не озебе, Каплар налази мане; они брже боље поправљај, док једном не уђе се по вољи г. каплара.

Заиста је ово био неки господин, који није могао сам да се покрива, већ је за то употребљавао војнике.

5 УНИЖАВАЈУЋЕ КАЗНЕ

Поред телесне казне постоји у војсци још једна врста, која унижава војника. Овакве казне измишљавају каплари, да се мало насмеју или нашале са војницима. Тако:

Зар не унижава војника, кад га каплар одреди, да лаје на лампу и да облеће око ње? Или да држи дрво у устима па да режи.

Зар не унижава војника да хвата устима мушице? Или да буде петао па да кукуриче.

Каква је то заповест или управо, дрскост, да каплар заповеда војнику, да полиже прах са обода лампе или пећи? Ону прашину не сме да испљује већ мора да је прогуте.

Како изгледа то, кад један потпоручник тера војнике да миришу боцу па за тим да је држе у зубима?

У мојој соби десио се овај случај Ј. С. каплар казни једног војника да стоји на једној нози, али тако да се војник попне на пећ и ту казну да издржи.

Каплар је седео на кревету и сеприо. Да је какав сељак, могло би му се и опростити. Али пусто варошанин.

— Жалост!

Чуо сам и ово. Мислим да ће вам ово изгледати чудно, али вели да је било. Каплар је казнио једног редова коњаника. Војник је морао бити за „ћеф“ капларов и коњ, метнули су му седло на леђа, па га је онда један војник јашио, и он је био за неко време четвороножна животиња. Сирома војник!

Једног војника ухвати грозница у вече. Њему дође на „памет“ да му овај игра. Војник га је молио и кумио, да га остави на миру, јер му све тело беше малаксало. Молбе нису помогле. Шта више плакао је пред капларом, та ни то није помогло, — морао је да игра.

Други војници нису смели ни да се заузимају. Та како би смели редови претпостављеном да праве примедбе?! — — — — Белешке завршујем.

Сад је јасно: *зашто родитељи жале кад своју децу шаљу у војску.* Они све чују што се дешава у војсци. Како им синови бивају тучени, како се кажњавају, како лају на лампу, и т. д. па онда имају и право.

Петомесечар.

ДРУШТВО СВ. САВЕ

Захвалност

Управа Друштва Св, Саве добило је на име зидања Светосавског дома и ове прилоге:

1. Пододбор Друштва Св. Саве у Гор. Милановцу, послао је као приход од приређене забаве 143 дин.
2. г. Тихомиљ Ј. Марковић ов. 100 динара.
3. г. Јовица Барловац трг. 100 д
4. Наследнице пок. Симке Милосављевића 100 динара.
5. г. Крисмас срп. конзул у Лондону 63 динара.
6. г, Либен срп. конзул у Манчестру 63 дин.
7. г. Арса Пајевић књижар у Н Саду 50 дин.
8. Јагодинска општина 50 динара
9. Настас Тадић трг. овд. 30 дин.
10. г. А. З, Јовичић секретар срп. посланства у Лондону, 20 динара.
11. г. Стеван В. Поповић секретар мин. народ. привреде 10 дин.
12. Ат. Георгијевић пензионар 5 динара.

Управа Друштва Св. Саве изјављује свим именованим дародавцима велику захвалност на њиховим прилозима.

ДСС. Бр. 1362,
27 октобра 1889 год.
Београд.

Запредседника:
главног одбора Друштва
Светог Саве
Андра Ђорђевић

КУРС

Дукат . . . :	5.80
Наполеон.	9.45
Срц. лутр. 3% лозови	37.75

КАЛЕНДАР

Понедељак

Православни 30 Анастасија Аврам
Католички 11 Март
Сунце излази у 6 с. 39
Сунце залази у 4 с, 21
Пос. четврт. 5
Да $12^{1}/_{2}$ ноћ 11^{1}
али едо краја овог месеца дан окраћа а за толико и ноћ одужа.

Дописне карте за Србију

Просте стају 5 п. д. а с плаћеним одговором 10. п. д. за међународну преписку у 10 п. д. и 20.

НАРОДНА БИБЛИОТЕКА отворена је сваки дан од 8 до 12 сати пре подне.

Завод код Кинеза

По одобрењу Управе вар. Београда од 20 септембра ове године бр. 1552 отворио сам овди у Београду канцеларију за посредовања извешћа и набавку млађих,

У тој цељи стојим поштованом грађанству на услузи.

У исто време јављам, да дајем новац на залоге.

Д. М. Руссо
посредник
у кући г. Андрејевића спрам „Колаца

ПОДЛИСТАК

УКРАДЕНА СРЕЋА

ПРИПОВЕТКА

од В. И. Немировића — Данченка

(с руског)

IV.

Даље с пута!

— Но, једнаки цикло н?..

— Не... Просто ружна... шта више са свим ружна... наказа...

Како ме није разумео по првом трепету гласа !.. Он се само з кикота.

— Можеш бити колико оћеш наказаста... Колко оћеш !.. А ја те опет за то љубим. Ти си боља од свију тих женскиња, које ја знам. Ниједном од њих није ми било тако добро, као с тобом. Напослетку, погледај има ли ма ко тако прелестну ручицу, такву ножицу?

О, како сам му била благодарна у том тренутку!

Била сам тако срећна! Но при свем том хтела сам довести свој тријумф до краја.

— Чуј ме, је ли истина, да си волео Лидочку Шатилову?

Он се зажари.

— Откуд ти то знаш?

— Слушала сам.

— Истина је. Хтео сам је узети за жену, док се нисам с тобом упознао.

О Лидочка, јадна Лидочка, камо ми те је било жао у том тренутку! Осећах да сам преступница, ја сам украла од тебе твоју срећу; на како је био за мене сладак, како утешан овај преступан!

Савест моја ћутала је. И сувише сам била измучена, унижена, увређена, да би имала великодушности. Ја нисам сад љубила, ја сам се светила мојом љубављу!

Кад је он заспао, ја отворих завесе спаваће собе. Мишљах да је већ зора, да ће се ова срећна ноћ скоро свршити. Не, ноћ је још царевала на прозора и само је ружичаста светлост фењерова трептала и бацала своје зраке на неки мебел, на тамно-црвени ћилим, на вратне кадифене завесе, на позлаћене прозорске балке.

Подигох се на лакат и дуго га гледах. Он снажно дисаше. Уска од кошуље беше раскопчана и бајни његов врат беше видан. Танке ноздрве шираху се. Испод полуопуштених трепавица чињаше ми се да видим ватрени поглед. Коса на глави слеп ла се; оштро нацртане веђе давале су неку смелост том прекрасном, и у сну анергичном лизу. Заборавила сам казати, да и ако сам са њим била под маском, он је дејствовао обратно, он је скидао преда мном ту образину мртве мирноће и презирућег равнодушности, какву су код њега видели други. Са мном он је био онакав, какав он јест.

И одједном, ни тамо ни овамо, мени дошла у главу некаква смела мисао. Оћу да скинем маску! Кад каже, да му је све једно каква сам; кад он љуби моју душу, мој ум — нека види и мене саму. То ће ме уверити о мом коначном тријумфу. Може ли му дати толико среће та Лидочка, та лепушкаста лутка? Има ли она толико огња, страсти! Јадна, јадна Лидочка!.. Да, скинућу маску, скинућу је пред зору.

Он се мало промешкољи, пружи руку на мене и спусти је на узглавник. Како је то крепка, како лепа рука! Ја једва чујно подигох маску, наслоних свој образ на његову руку и тако и премрех. Кад би отворио очи, он би ме тог часа видео онакву, каква сам. Не, још је рано. Опет привезах маску и стадо љубити ту руку, која ме је тако често и нежно ласкала.

(Наставиће се)

Огласи „Малих Новина“

БИБЛИОТЕКА ЗА ГРОШ

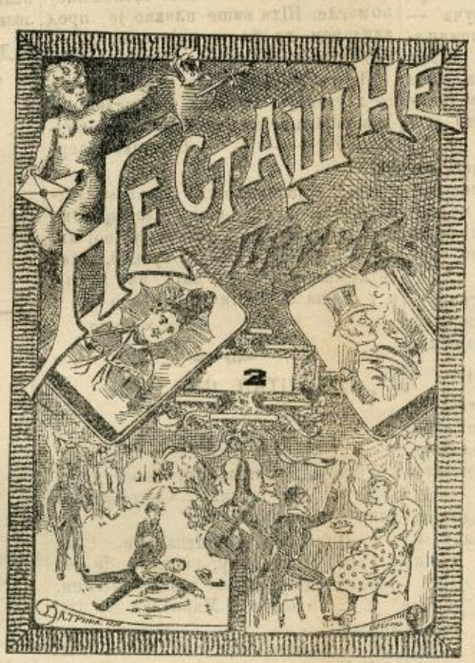

Свака свеска има две до три причице које се у истој свесци свршују. Цена свакој свесци 20 п. да Може се добити у свима књижарама и код издавач. у Београду. Обилићев венац број 22. 791,2—10

Изишле су из штампе све три свеске

ЛОНДОНСКИ РАЗБОЈНИЦИ

ВЕОМА ЗАНИМЉИВ РОМАН

ОД

Чарлса Дикенса

ПРЕВЕО

Мита Ђорић

Добија се у свима књижарама и код преводиоца у Београду. Обилићев венац број 22.

Све три свески стају 3 дин. 792,2—10

БЕНКОВА ПОМАДА
И
! НИНО ПУДЕР !

ДАМЕ које желе да своје лице њежно, глатко, чисто и фино одрже, нека не пропусте употребљавати познату **Бенкову помаду** против пега, флека, бубуљица, рапаве коже и осталих нечистоћа коже на лицу, прсима и рукама,

Једна тегла 1 динар

НИНОН-ПУДЕР за лице, прса и руке који је ради своје финоће и доброте највише тражен, јер сачува њежност коже при најхрђавијем времену, а ни најмање није шкодљив Добива се бео, роза и жут. Једна кутија 2 динара,

Позор!!! Да би се при куповању свака забуна избегла, то стоји на свакој тегли и кутији јасно и разговетно моја фирма

Ф. П.Л. БЕНКО, АПОТЕКАР У ЗЕМУНУ

Моја се помада и Нинон-Пудер може добити само код мене у мојој апотеци у Земуну и код другериста Бошка Николића у кнез Михајловој улици

784 2—2

НОВИ
ХОЛАНДИСКИ ЛОЗОВИ
„БЕЛОГА КРСТА“

имају данас три вучења са овим главним згодитцима:

У ГОТОВОМ дин 200000—100000
500000 у готовом.

Сви згодитци исплаћују се без икаквог одбитка
ИДУЋЕ ВУЧЕЊЕ
већ 19 Новембра 1889 год (*1 Дек. 1889. по нов. кал.*).

Главни згодитак

■ Динара 100.000 ■

најмањи згод. 29 и повишава се до дин. 59.

с' тога по данашњој куповној цени не може бити никаква губитка

Ови изврсни сигурни и корисни оријин. лозови могу се добити код свију сарафа и у банкарској радњи

Андрејевића и комп.

У Београду

ПО ЦЕНИ ОД ДИН. 29 СА ЖИГОВИНОМ

Поруке из унутрашњости имају се доставити нама најдаље до 17 Новембра 1889 год.

806 *1—15*

ДВА ДОБРА и ЗДРАВА КОЊА оба 7 година стари длаке дуротасте, са амовима и добрим скоро новим колима, ландаура продајем.

Ко је вољан купити, нека ми се погодбе ради јави.

Погодићемо се, јер хоћу да продам.

М. Л. Глишић
801,1—5 трг. на Обреновца

СТАН СА 4 СОБЕ и осталим потребама, на горњем бој „Ајдук Вељко“ издаје се одма или од Митров дана под курују.—

За услове упитати Карла Перока. 63

ОВЕ ГОДИНЕ немогу ићмати посјете омојој слави во Кузмана и Дамјана-Врача првог Новембра због селење
02 1—3 **Младен Милић**

799 2—6

У УЛИЦИ поћајској бр 18 издаје се за 15 динара једна соба и кујна У истој кући издаје један професор француског језика једну собу са намештајем Обратити се до првог Новембра г. Марку Софронијевићу. ломина улица бр. 17.

807 1—3

Стара бела и црна вина

Са особито добром аромом и вкусом за пиће, зрело и за флаше — Продаје се на аков и више.

У кући стари телеграф на горњем спрату. 716,6—10

ЈЕДАН стан са две собе у II, спрату преко од позоришта вздаје се под кирију од 1 Новембра.

Јефта М. Павловић
772 2—6

„Хотел Москву“

при железничкој станици

У Београду

Узео сам под закуп, обновио је и снабдео свима удобностима, што јављам путницима, мојим старим мушријама, и пријатељима, да ће свако, као и пре код мене, не чистим собама, постељом здравим и добрим јелом, тачном услугом и умереном ценом служен бити.

Малим штов. путнике да се увере. **Мијајло Тодоровић**
угоститељ
Пређе угоститељ код „срп Круне“
У Нишу 775 2—10

Женских најновијих јесењих и зимских **жакета. мантлета, реген-и радмантлова, шешира, муфова.** све за одрасле и децу, као и све прибоне и накните за женске хаљине, и маде сад добивених по јефтиној цени.

У трговини и женско кројач.

РОЗА ШТЕРН.
Кнез Михајлова ул. бр. 9

Израђујем хаљине по мери. 651,5—25

Власник и главни уредник Пера Тодоровић. Одговорни уредник С. Јаношевић. Штампарија „код Просвете“ Позоришни трг бр2

БРОЈ 3'2. УТОРАК 31 ОКТОБРА 1889. ГОДИНА II

ИЗЛАЗИ СВАКИ ДАН

БРОЈ 10. П. Д.

ЦЕНА ЗА СТРАНЕ ЗЕМЉЕ

За годину	30 динара
На по године	15 динара
На 3 месеца	9 динара

LE PETIT JOURNAL

МАЛЕ НОВИНЕ

ДНЕВНИ ЛИСТ ЗА СВАКОГА

Претплата из унутр. полаже се само код пошта

За Београд нема претплате — Лист се продаје на број

Писма и рукописи шаљу се Власнику „Малих Новина" Топличин венац бр. 17., на горњем спрату.

Претплата се прима код свију пошта у Србији

ЦЕНЕ ОГЛАСИМА

На првој страни од петит. реда 20. пр. дин. а на четвртој од петит реда 10 пр. дин.

ПРИПОСЛАНО стаје 50 пр. д. од петит реда

KLEINE ZEITUNG

Оглаша јевтино, по потреби и са сликама. За свако оглашење плаћа се држ. таксе 20 пр. д. ВЕЋИ ОГЛАСИ ПО ПОГОДБИ

ПОТРЕБНА ЈЕ ЈЕДНА КАСА мањег система стара од №2 па на више ко има на продају нека се јави уредништву ово листа са најнижом ценом.

Никола П. Рајић.

Бр. 809. 2—2

ЧИСТО 22 динара метарски фат букова дрва, добро ухваћена код Делиграда на винарском стоваришту продаје

Ф. Тоболар
на Сави

810 1—3

ЗЕЛТИНА ДАЛМАТИНСКОГ сасвим чистог и фина, у кантама по 20 кила, добила је на продају комисионска радња Хаџи Томина на малој пијаци.

812 1—6

БЕОГРАДСКЕ ВЕСТИ

Накнадно јучерашњој нашој белешци о дочеку бив. краља Милана јављамо, да су га на железничкој станици дочекали, сем Њ. В. Краља, г. г. намесника и министара, још и господин и госпођа Богићевићка, г. др Никола Крстић члан државног савета и тутор Њ. В. Краља, г. г. Авакумовић Лозанић директор железничке управе са шефовима одељења. Кад је воз стао уз перон, Њ. В. Краљ Александар пришао је возу и два пут се пољубио са Својим оцем, бив. краљ се за тим поздравио најпре с намесницима, и то прво с г. Ристићем, па онда г. Протићем и најзад г Белимарковићем. После овога поздравио се с гувернером Њ. Вел. Краља г. Докићем, председником министарства и осталим члан вима владе, и најпосле с вишим официрима који су се ту десили и који су се поред улазом у краљев салон постројили у два реда, с једне и друге стране улаза, и по војнички га поздравили. После овога и Њ. Вел. Краљ Александар поздравио се с гг. официрима. Пошто се мало поразговарао с присутнима на перону бив. краљ с десне, а Њ. В. краљ Александер с леве стране, ушли су у салон, где се бив. краљ поздравио с господином и госпођом Богићевића. У салон су ушли и г. г. намесници, министри, гувернер и тутор Њ. В. Краља г.г. Докић и Крстић. Ту су се мало позабавили и поразговарали, па после сели на кола, — у првим колима Њ. В. краљ Александер с бив. краљем, — и одвезли се у двор

На пољу пред станицом били су неколико жандарма коњаника и неколико жандарма пешака, и одатле па све до двора било их је такође на извесним растојањима. Ту су били и командант жандармерије пуковник г. Цинцар Марковић и један жандармериски потпоручник. Полиција, у лицу заступника управника и старешина кварт ва, такође је била з ступљена.

Осветљени су били сви фењери, како на перону, тако и од станице до прве улице, што је иначе врло велика реткост.

*

Стављен под суд. Уредник нашега листа стављен је, по тужби управе вар. Београда под суд за чланак „Да ли је полиција или Романија?" у 244 бр. нашега листа.

*

Тужен. Управа вар. Београда тужила је уредника нашега листа због белешке у 293 броју „Писмо Краља Александра Својој Мамери", налазећи да се у тој белешци наноси увреда Њ. В. Краљу и да се Његова личност увлачи у дискусију.

*

Убијен пас. Уредништво је д било писмо у коме се вели: У фабрици дувана оно је од пре две године један повисок, енглеске рас , пас. Преко дан је био затворен а ноћу пуштен. Од њега се у фабричку авлију ноћу непримећен нико није могао увући. Он је ноћњег стражара, тако рећи, замењивао у случају кад би овај заспао.

„Па ипак га ту пре краткрог времена по предлогу Јепел-а чиновника фабричког а по пристанку г. Бадеровом убише. — А да их човек упита зашто? они би вам извесно одговорили сасвим десето. — Међутим раденичко фабрично особље прича о томе овако. Пас је тај сметао извесном господину чиновнику, који има обичај да ноћу кроз главну капију помоћу сопственог кључа, који од те капије при себи има, у фабрику долази, — а то уђеси обично у оно време кад се дотични стражар од капије удаљи да обиђе цео рејон. Пас би га овај увек приметио и његов долазак лајањем обзнанио. То је своме господину било, разуме се, непријатно, и зато је морао сирома пас главом платити.

„Но сад наста је једно друго питање: Какву цел имају ове ноћне посете овога господина у фабрику Да није да набави мало цигарета и дувана, или да не долази случајно коме на „посело"?! —

„Ако будемо мало дубље узроке ових ноћних посета истраживали, чини нам се, да ће нам бити у брзо објашњено, зашто је ту недавно г. Бадер телефоном главној Управи забрањивао, да се стан његовог чиновника г. Јепел-а, који на другу топчидерском а преко од фабрике станује, не сме претресати.

„Знате — ови дувански стражари — врагови, дознадоше од некуд, да се код овога господина по сву ноћ пирује, да га по неколико лепших раденица а и неки пријатељи посећују и да се ту троши већа количина дувана но што је месечна чиновничка порција. Па, разуме се, ови људи по дужности својој хтедоше да виде од куда је тај дуван.

„Али г. Бадер својим моћним „не дозвољавам" осујети извршење ове стражарске дужности.

„Не би ли горег било, да главна Управа овакве ствари мало побли же испита, пре но што г. Бадер вим жељама задоста учини.

*

Посета Бив. краљ Милан посетио је јуче краљевског намесника г. Јована Ристића. Посета је трајала од 3 до 5 сахати после подне.

Народна Скупштина

XVII. редовни састанак.

Понедељак 30 октобра

Председавао г. Пашић.

Отворен састанак у 9¼ часа пре

На дневном реду друго читање закона о пословнику скупштинском.

Били су министри: Гроујић, Велимировић, Милосављевић Таушановић, Вујић, Гершић и Ђурић.

Секретар Ђорђевић чита протокол XVI. састанка, Милијашевић че ститке, молбе, жалбе, предлога а Ђорђевић питање на мин. грађевина о мосту на Ибру и питање на министра правде о г. Пери Ранчићу бив. полицијском а сада судском писару, што се три у служби, кад је починио разне злоупотребе. Упућене дотичном одбору.

Одсуство одобрено Петру Николићу посланику чачанском

Известилац Андра Николић чита пројект закона.

— *Ранко Петровић* чини примедбу, да у пословнику није предвиђено да ли ће важити и за велику скупштину.

Председник и известилац објасниће, да ће важити и за велику скупштину.

За тим су примљени редом чланови до 13, где Тајсић предлаже да председник скупштине прима и отпушта службенике скупштинске.

— *Лешјанин* предлаже да службеље скупштинске дају сва министарства, те да се чини уштеда.

— Таушановић министар није противан предлогу Тајсићевом, али пита ко ће постављати службеље док није скупштина конституисана.

— Председник стави на гласање и скупштина усвоји предлог Тајсићев.—

— Известилац Андра Николић. чита пројект даље и код чл. 23 хтеде учинити примедбу поп Мијаило Николић, али га председник опомену да најпре стане на место свога седишта, одакле посланици говоре што је поп Мијаило и радио, али његова примедба није усвојена.

— *Кундовић* пошто је прочитан чл. 57 рече: да је умесно и право да посланици могу два пута говорити о једном предлогу тражи да се то тачно попуни или исправи у овом члану.

— *Перо Максимовић* у лепом и дугом говору објашњава право говора посланика у скупштини а нарочито удара гласом на гарантност мањине те да не буде искључена или скучена у говору, јер вели то је главно тежиште овога питања а право говора дали су му његови бирачи. Он чита редакцију своју у овом члану и предаје је председништву.

— *Мачојловић* говори у прилог пројекта а против предлога Максимовића

— *Баја* подпомаже предлог Максимовића но чини неко ограничење у трајању говора посланика те да се време не губи.

Витор Младеновић, Туцаковић и поп Милан Ђурић подпомажу такође предлог Максимовићев.

да се за то прође [illegible] гује предлог Максимовићев.

После одмора известилац Николић прочита најпре чл 10 а за тим 57. које је одбор по предлогу у одбору редиговао и оба је скупштина при мила. За тим чита даље пројект све до чл. 60 а тада председник закључи седницу и заказа сутра дан тачно у 9 часова пре подне.

ШАРЕНА ПИСМА

(*Читанка на доколици*)

II. писмо

Млетци (Венеција)

Понедељак 23 октобра 1889

(свршетак)

— Какав те преки пут нашао! Зар је преки пут уза зид; видиш ли где је овај упр'о рудом у дувар.

Но ја још не бејах ни довршио ове речи, кад коњи нагло увише у поље и јурнуше напред, а кола се с треском окрете на супротну страну, али опет не ни уз друм, ни низ друм, но опет правце у зид, само што је ово сад био супротни зид.

— Каква је ово комедија! Стој! ово треба видети шта је — повичем ја, али у тај мах наста нова забуна, деси се опет нешто чудотворно.

Као да их је дочепала каква невидљива циновска рука, наша кола на једанпут узеше играти и окретати се, као најбешњи Мађар, кад се завитла у свом чардашу.

Ми се најосмо у чуду. Али наша кола као да су се мало бринула о нашем чуду; она су имала своје рођено чудо. Као да им је мало било што лете у ковитлац, она на једанпут почеше дизати у вис своја два точка, и то тако озбиљно и тако одсудно да се ми сви на једанпут стрпасмо сви на једну страну, копрцајући се учтиво један преко другог.

Међу тим на пољу била је некаква неразговетна гужва. Коњи су се жестоко праћакали и из све снаге лупали ногама и млатали копитама; Кочијаш је нешто неразговетно дрекао, момак слете са седишта и видело се како млатара обема рукама и штоне више, а кола су само летела у ковитлац и све више и више дизала у вис своја два точка.

Ситуација је била збуњена и не јасна; нико није знао шта се то управо збива и због чега се све то пако збива. Јасно је било само јетно, и то је сваки од нас у себи осећао; јасно је било само то: још дренут, два, и кола ће се изврнути; пад, при оваком лету у ковитлац, биће страховит; страна, на коју падну кола морају сва пренути; прозор ће се разбити у комадиће и ми ће мо се на разбијеном стаклету грдно исећи. Кад се то све сврши, то ће бити први чин; за тим ће настати други. Већ и иначе преплашени коњи, тада ће се још горе престравити од пада и треске кола. Тако престрављени, они ће бесно нагнути у трку; лупа изврнутих кола за њима још горе ће их плашити; они ће јурнути као помамни; изврнута кола, ударајући о калдрму, прснуће брзо ва у парам парче... Шта ће међу тим бити с нама четворицом, закључаним у колима — то је био трећи чин, о коме ни један од нас није смео даље мислити.

Ето такав је био наш положај. Ствар је била још у тренуту два, ако се угради да се како год спасемо,..

Видећи критичан тренутак, ја повичем: — Отварајте врата и скачите!

Међу тим, под утисцима тих истих осећаја, С* је већ раније био почео гурати на врата, што ја нисам опазио, и на мој позив да „отвара он одговори: — Ево отварам али не може да се отвори.

Кад то чу Д* да „не може да се [illegible] својом огромном снагом тако, да се врата управо не отворише, већ се цела изглавише. С* који се налазио на самом отвору врата природно, по самој тежини испаде напоље чим врата код отвора попустише. Али Д*, Д*! И он искочи, и он се паде напољу, али како? Он изнесе цела врата на себи он управо не изађе но се изглави изкола, изглави се заједно с вратима, уз страховиту треску, јер стакло на вратима прште у комаде...

Сви искочише, у колима остах ја сам, али сад нисам знао шта пре да радим, да ли да се спасавам и искачем, или да се смејем Д*, који је са својом огромном фигуром стојао поред кола изненађен, запрепашћен, крај њега стоје изваљена врата, а низ њега висе широки комади нова, све на кајише исцепана иберцијера, који изгледаше као да је на Косову био. Како се тај иберцијер закучи, како се онако исцепка у саме кајише — то ни сад не знам али је онда, поред све штете и жалости, ипак биле врло смешно видети Д* како чисто с неким љубопитством загледа свој искајишани капут.

Искочим најпосле и ја, те сви скупа успемо толико да зауставимо коње.

Моја дружина хтеде истраживати како се све ово десило; кочијаш се узе нешто правдати где сам чуо само поједине речи: „прометнули ноге“... „олабавиле штраљке“ „све поправљено“, али је мени већ било доста ових кола, што ме „за сваку сигурност“ чекају још од 3 сахата, с тога командујем: „скида, ствари с кола“, „ствари на леђа“, а и сам дочепам нешто, па опучи низ брдо пешке.

Уз пут сам мислио: „па и то је по срећи. Ето, чекају ме кола скоро од по ноћи и опет морам ићи пешке“!

Ја не знам шта се управо десило с тим колима. Да ли су то биле какве арум коњине, или је што не достајало колима, или су се коњи позаплетали у потеге (штраљке), доста то, да је све ово била последица онога „за сваку сигурност“, јер да су кола дошла око 5½ час, па ми одмах сели и пошли, јамачно се никаква неприлика не би десила.

Кад смо били већ на „Зеленом Венцу“ за нама дотандрка наш кочијаш, вичући с друма: — „Молим вас, одите сад; сад је све у реду“.

Мени га је било жао: „помислим, кући не само без икакве зараде, но још с разбијеним стаклом и изваљеним вратима. Али седати сад на кола већ није имало смисла; ми смо већ били на по пута до станице. У осталом ово је провођење казнило небрежљива кочијаша, који три сахата пона, а не види ни то да су му се коњи заплели у потеге.

Већ је свитало. Ми смо грабили али ја сам утврдо држао да смо одоцнили. Наш момак, који је био главни узрок и оној првој невољи с колима, спреми нам још једно изненађење. Поведе нас „преким путем“ кроз нечије туђе авлије и наведе нас на некакву бару те ја једном ногом угазим до повише чланака. Тако путоногаст стигнем на станицу. Срећом воз још није био отишао. Поздравим се с дружином, скочим у кола и после двајестак минута био сам у Земуну. У Земуну се прилично чека. То ми је добро дошло. Ту се мало одморим, очистим, па се онда срдачно поздравим са С*, који ме је довде допратио и... Због ом!

Звиждаљка свирну и воз се отиште у непрегледне равнице равнога Срема.

Због ом Србије! још који тренутак гледаћу твоје дуге поцерске висове, што се плаве у даљини.

Због ом Срби, још за који сахат слушаћу српска имена места, чућу српски говор, па онда настају туђе земље, туђи градови, туђи народи! Све ће то бити лепше, боље, сјајније од вас, али срце ће код вас остати; код вас, таквих какви сте! Због ом!

ПРИПОСЛАНО

ЗА СТВАРИ ОД ОВОМ РУБРИКОМ УРЕДНИШТВО НЕ ОДГОВАРА

Женски кројачки занат

Ова врста занатлиског рада, канда није код нас сасвим регулисана. У најновије време кројачки еснаф латио се овога позива да га изнесе на површину и доведе у склад са еснафском уредбом. Еснафска уредба код нас ступила је у живот 14 Августа 1847. и све занатлије тадање позвате су да се строго држе прописа еснафске уредбе и поњима се управљају. У оно доба постојали су код нас само терзије и мушки кројачи Терзије су радили мушко и женско [illegible] одело, ис очна ношња, а мушки кројачи радили су такозвано јевропско одело, као што и данас раде само што је данас савршеније и свременије. После десетак година по ступању еснафске уредбе у живот, појављују се женски кројачи, одвојено од терзија и мушких кројача. Сви ти женски кројачи, дошли су из Аустро-Угарске, где су и занат учили, и били су еснафлије мушког и женског кројачког заната. Не зна се да је икад постојало одвојено женски кројачки еснаф, него су увек заједнички сачињавали еснаф, јер мушки и женски кројачи то су занати јевропски.

Напротив, терзије који и данас код нас постоје, у оно доба су радили, као бунде, либаде, шкургенчиће, и фустане Но данас врло ретко која женска носи фустан, јер су замениле хаљине по укусу европске ношње. То одело данас раде женски кројачи, па и сву ношњу женску европску, као сваке врсте израде на основу периодичне моде, а наиме сваке врсте хаљине, жакете, мантиле, женске капуте кишне и путничке огртаче горње хаљине, па и саме мидере. То је струка женских кројача које мора да учи код својих мајстора, и да га научи ако жели да мајстором постане.

Чим су се код нас појавили женски кројачи одмах су их еснафи терзијски и мушки кројачки позвали да с упе у еснаф Терзије с тврдиле да женски кројачи припадају њиховом еснафу, јер и они раде женско одело. А мушки кројачи тврде да њима припадају јер је то свуда у западним државама био увек један еснаф — Доста то да они морају припасти ма којем еснафу и да то није главна ствар, јер и сам азакон наређује, да сваки који живи у овој земљи дужан је да буде уврштен у ред људи, где се побринуло за сваког. Женски кројачи ступили су неки у еснаф терзијски, а неки у еснаф кројача мушкога одела. За доказ тога служи нам што има веома много упутница управе вар. Београда, којима су упућени или на еснаф кројачки или терзијски. Од женских кројача, који су били у у еснафу кројачком, наводимо Новака Бошковића, Јозефа Јандерера, Р змира Ивковића, Секулића, Јонаса Штерна, а и данас су у том еснафу Мориц Гутман, Ацу Мошорински, Пера Шиповић, Везетки, Шандор Хеђеш, [illegible] је стигао из Београда и Светислав Радаковић; а у терзијском еснафу је Иса Тисковић.

Даклем овим се доказује да женски кројачи као еснафлије постоје, и да као такви с мушким кројачима сачињавају један и исти еснаф и данас.

Толико о женским кројачима у опште код нас у Србији.

Но од 1861 Аустро-Угарска усвоји за програм начело слободе рада т. ј. да у Астро-Угарској сваки може слободно

ПОДЛИСТАК

СИЛАЗАК С ПРЕСТОЛА

РОМАН ИЗ ЖИВОТА БАЛКАНСКИХ НАРОДА

У 90 ГЛАВА — С ПОГОВОРОМ

(*Писац задржава сва права*)

(63.)

— О, ако је само то, онда се ништа не брини. Дирнула ме ова прича зетова, па хоћу мало да се повратим. Ви слободно разговарајте, као да мене овде и нема; ја вам нећу сметати; ја ћу се завући овде... овако.

Говорећи то, госпођа пређе чак у други крај дворане, седе и чисто се увуче у велику наслоњачу.

Два су разлога била са којих је госпођа желела да остане овде још мало. Прво, интересовала се за понуђено председништво своме мужу а очекивала је да ће из његова разговора с Раком чути шта било о томе; друго, она је одавна осећала неку материнску наклоност спрам кнеза Мутимира, вазда је жалила што његово васпитање не иде како треба, а ова отопчња прича Ракина о Мутимировим пијанкама пробудила је у њој помешан осећај срдбе и жаљења те се интересовала да чује шта ће даље говорити њих двоје о кнезу.

Увучена у наслоњачу, госпођа се беше притајила.

Растислав продужи говорити Раки:

— Синоћ сам добио писмо од кнеза, у коме ми нуди председништво министарства. Има у писму и других ствари, али то је главно — дању ти, прочитаћеш га после. Мислио сам и смислио да се примим! Не бих имао разлога да одбијем.

— Како да одбијеш! — примети Рака одсудно.

— Примићу се, дакле председништва — продужи Растислав — и то ће нам олакшати задаћу. Али и да није тога случаја, после ових последњих важних догађаја, измењене прилике захтевале су да се много што шта измени и попуни и у нашем програму за рад Наша одговорност пред историјом и пре је била велика, али сад, по смрти ђенералој, на нас пада сав терет. Ти видиш каквога кнеза, по несрећи, имамо. Шта ти треба друго! погледај само ноћашњицу! Кад је већ такав, онда ту друга избора нема, већ вредузети све мере да бар остане што даље од државних послова. Нека га нека се карта, пије банчи, и махнита, само нек нек не дира у оно где би могао оштетити крупне земаљске интересе. Моје је основно уверење, од њега увек полазим — да што се год кнез буде мање мешао у земаљске послове, у толико ће они ићи боље. Околности су се веома згодно стекле да га на то свикнемо још одмах с почетка. Док је био малолетан, ни ја, ни којони ђенерал нисмо му давали да се плете у државне ствари и можемо рећи да смо га ту прилично били дотерали у ред. Наравно, онда је то било лако, јер смо то од њега захтевали с правом. Сад је већ теже од кад је проглашен за пунолетна. У последње време прилично смо га у томе искварили. Ја сам га узимао у помоћ против ђенерала, а ђенерал га узимао у помоћ против мене — тако смо му на жалост обојица дали повода да се лично умеша у неке доста важне државне послове, што му је већ пробудило приличну жељу да барата час по једном час по другом министарству. Срећом то није дуго трајало и сад је згода да га једним ударцем стукнемо у старе међе, где је био још као малолетан...

(НАСТАВИЋЕ СЕ.)

трговати и разне занате радити. Од тада па досада хиљадама женских кројачица понижоше, те прекрилише како у Аустро-Угарску, тако и Србију. Почем их донде пође ни било, јер су постојали еснафи, оне су тамо радиле до новијег доба бесправно, но сада и у Аустро-Угарској гледају како ће због слободне радње том злу да доскоче.

На против код нас постоје еснафи. И одкуда да они уживају неку повластицу код нас, као да за њих и непостоји еснафска уредба, нити је то за њих обавезно те својим радом раде само на пропаст наших заната и занатлија па не само што израђују хаљине него иду и даље те уче свакога и кројити, као да је то дозвољено и нико рачуна о томе нетреба да води. Разуме се да има и изузетака међу њима, и такове ћемо радо примити у еснаф, кад најпре положе испит

Данас у свакој науци било правничка, медецинска, техничка, телеграфска, поштанска, слободно вештачка, па тако исто и занатлијска, мора се при свршетку науке испит положити, и тек онда одостоверава се да су кандидати заиста достојни и заслужни да свој рад самостално раде. Па како онда да женске кројачице које су женски кројачки занат училе, да немрају испит полагати, и да није за њих озбиљно оно, што морају сви други сталежи радити.

За доказ овим нашим наводима, износимо да женске кројачице нису вољне испит полагати према еснафској уредби и њеним прописима. Еснаф кројачки међу осталим тужио је 15 Септемора 1889 год: и кројачице Љубицу Томић, Марију Поповићка и Драгу Пиљаковић. Љубица Томић до сада на ту тужбу није одговорила а за Марију Поповић њен је супруг Коста Поповић, овако одговорио.

„За моју жену Марију ја одговарам „У Београду непостоји еснаф за кројаче и кројачице женског одела, те по томе, није моја жена ни дужна обраћати се еснафу кројачком за мушка одела, јер нема пред ким испит положити. И после овде на овој тужби нема подписаног старешине еснафа ни чланова, а нема ни печата еснафског, што сама власт није требала ни примити овакву тужбу.“

На тужбу против Драге Пиљаковић одговорио је њен супруг Ђока Пиљаковић.

„За моју жену Драгу одговарам.

„Непостоји еснаф за кројача женског одела, те по томе нећу ни да одговарам на ову тужбу која није ни потписана од старешине и чланова а нема на тужби ни печата.“

Овако одговарају гг. Коста Поповић и Ђока Пиљаковић код власти. Еснаф кројачки може само да свједочи што поменута господа незнају да стварно постоји мушко женски еснаф, као једна целина кројачког еснафа. И свуда где год су постојали та два заната спојени су увек били и сачињавали један кројачки еснаф све донде докле се није прогласила слобода рада у другим државама

(свршиће се)

ТЕЛЕГРАМИ

„Малим Новинама“

Лондон. На јучерашњем ручку у част новог лорд мајора, министар председник Солзбери држао је уобичајени говор. Говорећи о спољним стварима рекао је, да сви народи, па и Енглеска, такмиче се да у Африци потпомажу цивилизацију. У том правцу раде три велика друштва с добрим изгледом на успех. Даље је са задовољством споменуо бриселски конгрес против трговине с робовима, рекао је да ће тај конгрес чинити епоху у историји; изјавио је захвалност занзибарском султану зб г указа о проклamовању слободе. Мисир још непрестано мора страховати од нападаја Махдијина, зашта служи као доказ пораз Емин паше. Још није дошло време изласку из Мисира. Друге јевропске силе имају могућности да или помогну Енглеску њеном раду за напредак и благостање Мисира, или, да сметајући јој, одложе дан изласка. Тешкоће, које су је појавиле на Криту, близу су свршетку. Нема другог питања нема, које би узнемирило Јевропу. Политика Енглеске поред тога што пази на Јевропу и средоземно море, ипак је мирољубива и цел јој је одржање постојећег стања. Ништа не би било судбоносније но увеличање једне велике силе, јер би довело до катастрофе. Лудо би и немогућно било ангажовати Енглеску, да заузме засебан положај у политици. Ове године десили су се ра ни догађаји који су допринели одржању мира, а и искрене тежње јевропских владара у погледу мира добили су већу снагу. Јевропски државници држе да је мир сада више обезбеђен, но пре.

Беч. Гроф Калноки отпутовао за Геделе, где се сад налази цар. Ту ће се бавити неколико дана.

ЛИМАРСКА И ЕЛЕКТРО-ТЕХНИЧКА РАДИОНИЦА

ЈОСИФА БЕРГЕРА

У БЕОГРАДУ, КНЕЗ МИХАЛЛА УЛИЦА БР. 2.

ПРЕКО ПУТА КАФАНЕ „РУСКИ ЦАР“

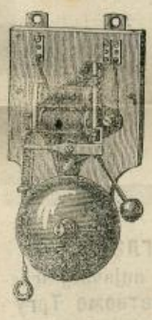

препоручује поштованој публици своје богато стовариште свију у ту струку спадајућих артикала; тако исто прима и извршује поруџбине свију **галаитерискиx и грађевинских радова**.

Да би моје поштоване муштерије што већма задовољио, набавио сам

СВАКОВРСНИХ ЕЛЕКТРО-ТЕХНИЧКИХ АРТИКАЛА

и извршујем намештање **кућних телеграфа, кућних телефонских веза и громобранз**, као и све потребне оправке по најјефтинијој цени.

Поштоване муштерије из унутрашњости добиће при поруџбини упутство са потребним цртежом, тако да ће бити у стању сами, без туђе помоћи, наместити електрично звонце или телефон. Избор разних **артикала за електризирање као и гасних фењера**, који се могу преносити. Продаја **гасне материје и дупло рафинираног петролеја**.

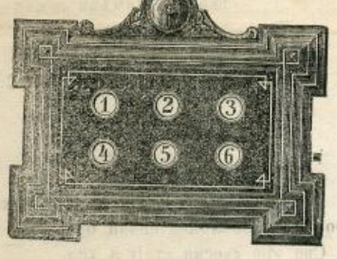

1—10 **МАШИНЕ ЗА ПРАЊЕ РУБЉА, ДАЈЕМ НА ПОСЛУГУ**

ПОДЛИСТАК

УКРАДЕНА СРЕЋА

ПРИПОВЕТКА

од В. И. Немировића — Данченка

(с руског)

IV.

Даље с пута!

Он се будио и опет заспао, а ја не скидах очију с њега.

У старобројној цркви у Николајевској улици звоне рано за јутрење. Глуви удари звона жалосно загудеше отуда, губећи своју снагу овде у овој соби, која беше затворена тешким застирима и завесама. Чињаше се да то уздишу нечије бакарне груди.

„Четири сата! Мени остаје само још четири. Шта ће после бити?“ При једној само мисли о томе срце ми је замирало.

— Нужно је, шапутах ја — Нужно је!“

То сам се решила... то се јављаше неодољива жеља да то учиним, само не данас, други пут.

Зазвонило је већ и у Владимирској Остаје још три сата. После три сата свитаће Нека ме види. У полумраку можда неће ни разбрати; треба да је светло, са свим светло.

Полако скидем с постеље и прикрадем се к прозору. Врло мало отшкринух завесу. Тамна ноћ, с потпуним пламенима фењера и с безбројним звездама, погледала је право на мене. Сад, са наступајућом зором, отшкринута завеса пропустиће довољно светлости. За тим отворих завесе са свим и очекивах. Место шеталиште срце с болом одбројаваше секунде. Чинило ми се е ће пући. Трудила сам се да се забављам, да мислим о нечем другом, но мисли бежаху са свим испрекидано, без веже. Изгледаше, као кад се из целих фраза чује по једна, или две речи. Нисам мислила да ће ме кураж оставити, у то се нисам сумњал ; само је тешко било очекивати.

Напослетку ево и јутра... свиће. У почетку дан као да се буђаше, као да једва отвараше своје очи. За тим је као с неким чуђењем погледао на нас у спаваћој соби. Ружичасти фењер већ је побледио. Јутарња зрака легла је на црвени ћилим, извукао из мрака моје смежурано одело. Тамо лежи моја чаша... бљешти златни ланац, што је пао на патос. Зрак бивaше све јачи и јачи. Јарки цветак, изаткан на ћилиму, губљаше се пред свим зраком.

Волински устаје врло рано. Скоро ће се пробудити и тада... Како ћу то учинити, ни сама незнам, но учиниће. С да ће ме видети онакву, каква сам ја у ствари. У некакв ј страној причи вештица је свела ритера са својом кћерју Вечером она беше лена; с првим зраком, пред којим су чара бесилан, видео је ритер у постељи поред себе чудовиште. На зеленој кожи биле су црне неге, на пр стима нокти као у звера, жабије лице са избеченим очима гледаше право у њега. Ритер се досетио. Довадно свој мач и пресекао је на две поле. То је биле у причама. Код мене нма тога, што тера човека да заборави и ружне пр е, и ружне очи. Е да ли лице може имати каквог значаја у сравњењу с оним, што сам ја за њега учинила, у сравњењу с мојом душом, са мном? Не, разуме се, не!

Напослетку, он се пробуди.

— Ти ниси спавала? упита ме он,

— Тек што сам се пробудила, одговорих му. Спаваћу још пола сата, и тада ме пробуди.

— Лепо.

(Наставиће се)

БИБЛИОТЕКА ЗА ГРОШ

Свака свеска има две до три причице које се у истој свесци свршују. Цена свакој свесци 20 п. да Може се добити у свима књижарама и код издавач. у Београду. Обилићев венац број 22. 791,3—10

Изишле су из штампе све три свеске

ЛОНДОНСКИ РАЗБОЈНИЦИ

ВЕОМА ЗАНИМЉИВ РОМАН

ОД

Чарлса Дикенса

ПРЕВЕО

Мита Ђорић

Добија се у свима књижарама и код преводиоца у Београду. Обилићев венац број 22.

Све три свеске стају 3 дин. 792,3—10

БЕНКОВА ПОМАДА
И
! НИПОН ПУДЕР !

ДАМЕ које желе да своје лице њежно, глатко, чисто и фино одрже, нека не пропусте употребљавати познату **Бенкову помаду** против пега, флека, бубуљица, рапаве коже и осталих нечистоћа коже на лицу, прсима и рукама,

Једна тегла 1 динар

НИПОН-ПУДЕР за лице, прса и руке који је ради своје финоће и доброте највише тражен, јер сачува њежност коже при најхрђавијем времену, а ни најмање није шкодљив Добива се бео, роза и жут. Једна кутија 2 динара.

Позор!!! Да би се при куповању свака забуна избегла, то стоји на свакој тегли и кутији јасно и разговетно моја фирма

Ф. ПЛ. БЕНКО, АПОТЕКАР У ЗЕМУНУ

Моја се помада и Нипон-Пудер може добити само код мене у мојој апотеци у Земуну и код другериста Бошка Николића у кнез Михајловој улици

784 2—2

Стотине хиљада људи, признају за лепоту своје косе

ЈЕДИНСТВЕНО СРЕДСТВО

ЗА РАСТЕЊЕ КОСЕ

НЕМА НИШТА БОЉЕ ЗА ОДРЖАЊЕ И РАСТЕЊЕ КОСЕ

него у целом свету позната и призната и од Аутора надлежних испитана, као и од Његовог Величанства Цара аустриског Фрање Јосифа I. подарена

привилегијом за искључиву продају у целој Аустроугарској патентом подареним од 18 Новембра 1855

Бр. 15810|1892

РЕЗЕДИНА ПОМАДА

кад се редовно употребљује маи на најћелавијем месту главе, коса почасте; седе и риђе косе добију угаситу боју и чисти од перути, а што је најглавније одржава косу густу и спречава опадање. Тако исто одржава лепу и природну боју и неда маха седењу. У опште употребљава се и за украс косе.

Уз свако ћупче има и метода употребе на свима језицима и коштa 4 динара ћупче.

Главно је стовариште на велико и на мало код

КАРЛА ПОЛТЛ

Парфимера и имаоца привилегије у Бечу VIII Јозефатска улица Бр. 32. где треба слати сва питања и поручбине и то за готов новац или у пат.ч.

За Србију је главно и једно стовариште код

г. Јована Дилбера апотекара

696 3—20

У пола цене

ТРГОВИНА
код Руже Васина улица бр. 20

Добила је у великом избору **дамен-туха** вуненог.

Продоје

По 1 динар метар

712 6—15

У пола цене

У пола цене

У пола цене

У УЛИЦИ поћајској бр 18 издаје се за 15 динара једна соба и кујна У истој кући издаје један професор француског језика једну собу са намештајем Обратити се до првог Новембра г. Марку Софронијевићу. ломина улица бр. 17.

807 1—3

ОВЕ ГОДИНЕ немогу пдмати посјете омојој слави во Кузмана и Дамјана-Врача првог Новембра због селење

02 1—3 **Младен Милић**

ОВЕ ГОДИНЕ због слабости нећу славити своју славу Св. Ђурђиц

Савка Ж. Ђорђевић

813 1—3

ЈЕДАН стан са две собе у II, спрату преко од позоришта издаје се под кирију од I Новембра.

Јефта М. Павловић

772 2—6

Оглас

У новој пијачној згради на „**Цветноме Тргу**“ има за издавање под кирију од 1, Новембра ове године још један удобан дућан за продавање говеђег меса и још неколи о добро нур.ђених пиљарских места,

Ко је вољан да узме једно или друго под закуп, века се изволи обратити председнику „Друштва за Улепшавање Врачара“, г. Стевану Поповићу. Ресавска улица бр. 23. 796,2—3

„Хотел Москву“

при железничкој станици

У Београду

Узео сам под закуп, обновио је и снабдео свима удобностима, што јављам путницима, мојим старим мушријама, и пријатељима, да ће свако, ко и пре код ме, не чистим собама, постељом здравим и добрим јелом, тачном услугом и умереном ценом служен бити.

Малим штов. путнике да се увере. **Мијајло Тодоровић**

угоститељ

Треће угоститељ код „сри Круне

у Нишу 775 3—10

Власник и главни уредник Пера Тодоровић. Одговорни уредник С. Јаношевић. Штампарија „код Просвете“ Позоришни трг бр2

„Светозар Марковић" Београд

БРОЈ 313. СРЕДА 1 НОВЕМБРА 1889. ГОДИНА II

ИЗЛАЗИ СВАКИ ДАН

БРОЈ 10. П. Д.

ЦЕНА ЗА СТРАНЕ ЗЕМЉЕ

За годину . . . . . 30 динара
На по године . . . . . 15 динара
На 3 месеца . . . . . 9 динара

LE PETIT JOURNAL

МАЛЕ НОВИНЕ

ДНЕВНИ ЛИСТ ЗА СВАКОГА

Претплата из унутр. полаже се само код пошта

За Београд нема претплате — Лист се продаје на број

Писма и рукописи шаљу се Власнику „Малих Новина" Топличин венац бр. 17., на горњем спрату.

Претплата се прима код свију пошта у Србији

ЦЕНЕ ОГЛАСИМА

На првој страни од петит. реда 20. пр. дин. а на четвртој од петит реда 10 пр. дин.

ПРИПОСЛАНО стаје 50 пр. д. од петит реда

KLEINE ZEITUNG

Огласи јевтино, по потреби и са сликама. За свако оглашење плаћа се држ. таксе 20 пр. д. ВЕЋИ ОГЛАСИ ПО ПОГОДБИ

ЗА ЖЕНСКЕ

ОД 2 ДО 6 САТИ

Понедеоником Средом и Петком

РАДИ

Парно Купатило

У ДУШАНОВОЈ УЛИЦИ

803 3—20

По 22 динара метарски фат букова дрва, добро ухваћена код Делиграда на винарском стоваришту продаје

Ф. Тоболар
на Сави

810 2—3

У КАФАНИ
Код Позоришта
од данас на сваки дан вечерња забава са певањем и свирањем

Испод пијаце зеленог венца У КУЋИ УГРИЧИЋЕВОЈ Абацискоj улици продајем.

Говеђе месо по 60 пара дин.
Свињско — — 70 „ „
Маст — — — 1 „ „

Потребујем 2 шегрта одрасла

Ник Г. Вуловић
месар

816 1—3

Краљ Грађанин

(Богоугодни политички разговори, у тридесет и три радње, четрдесет и четири беспослице. Посвећено грађанима, а могу их читати и краљеви — кад се погрђане)

1. **Изнињење.** Ствар је не само озбиљна, но управо трагична! Помислите, није то мала шала, краљ се кандидује за посланика! Краљ! е.... е... е... ј... ј! краљ!..

И појмим, и разумем, и увиђам, и признајем да је тако, и ево сам готов, и пред људима, и пред богом да признам и утврдим све то: и да је ствар веома важна, и да је догађај особито изванредан, али поред свега тога, и баш због свега тога, опет ми дозволите да се смејем. Јес баш с тога што признајем да је ствар веома озбиљна, дозволите ми да се смејем и да вас умолим за опроштај због тога смеха.

Елем прошћавајте, добри моји читатељи; будите благонаклони спрам мога смеха; ја пи сам нисам рад, али шта ја ту могу, кад је моја худа судбина тако хтела, да се родим у смешљивом месецу, те ми је с тога све смешно, што се од некога доба дешава у нашем „премилом и прељубљезном отачаству".

Помислите, месец мај!

Насмејало се пролеће, смеје се сунце; смешкају се, на топлом зраку, зарудели пупољци стидљиве руже; кикоће се несташне љубичице, крijући једна другој главу у недра, у присенку дебелога храста, сакупљене на влажном и меканом креветцу, обраслом маховином, између дебелих одскочилих жила старога горостасног краља наших шума; смеје се, климајући главом, шарена лала, кикоће се бистри поточић, подскакујући весело преко шарена шљунка; смеје се голуб с голубицом, у слатком гугутању, на врх сухе гранчице зелена бреста; у хладовини под бресатом липом, с уздигнутим ножицама, играјући се својим златним ручицама смеје се слатко расповијено одојче, прва љубав материна.

Смеје се небо, земља,
Смеје се доља брег;
Смеје се пољана цветна
И хладна врлет, вечити снег.
Смеје се бог и човек,
Све обасуо базмерни смех
У безмер смеху безмерна љубав
А у љубави безмерја грех!

*

O Erd'! o Sonne! O Glück! o Lust!
O Lieb'! o Liebe: so golden-schön
Wie Morgenvolken auf jenen Höh'n.

*

Ridono i prati, e'l chil si rasserena;
Giove s' allegra di mirar sua figlia;
L' aria e l' acqua e la terra è d'amor piena;
Ogni animal d' amori si riconsiglia.

У вечном смеху и вечној љубави мири се цео свет.

Ето, у тако сретном и веселом добу, у таком добу пуном смеха и среће родио се најнесретнији човек под сунцем — ја, ваш покорни слуга, човек коме су пакосне усудинце, испредајући у глуво доба ноћи прву жицу његова живота, намениле ту горку улогу у животу, сам несретан, да се довека радује туђој срећи, и сам тужан да се довека смеје туђој (а чисто и својој рођеној) глупости.

*

Елем, признајући јавно, да је покушај „пограђивања" (господа филолози нека извине за рогобатан израз, чим екују боји, прижављујем се за први примерак) једнога јучерашњег краља, ствар веома озбиљна, ја ипак најпокорније молим за извину што ћу се овде онде кад што и насмејати. Таква ми је судбина. У такав сам месец рођен.

У старо доба таквога једног смешљивог човека прозвали су *смешљиви философ*. Али код нас нема философа, сем можда древних.

* * *

2: **Изненађење.** Изрекао је велику истину ко је рекао да је Србија *земља изненађења*.

Ето, што но реч, јуче сам отуда; знам све наше прилике; знам како што код нас постоји; и унапред знам шта може, а шта не може бити и држао сам утврдо да бар никаквих изненађења не може бити скоро.

Јес не може! Тек што сам ономад очи отворио кад оно изненађење, и то такво изненађење, да човек одмах скаче с трећега спрата у море. (— Навирио сам, али ми се учинило мало сувише високо и дубоко! „нека, нек стоји за други пут", помислим у себи, па се вратим у топао кревет и продужим читање страних новина).

Дакле, у Београду кандидују краља Милана за скупштинска посланика. Гле! какво изненађење! Али ко ми га то кандидује. Шта! шта-шта!!! Видим ли ја добро? Шта је ово? „Мал..." „Мале Новине" кандидују краља Милана! „Мале Новине", које су до јуче водиле против бив. краља Милана најжешћу борбу, уз то мој рођени лист! и он га кандидује а ја о томе незнам ништа.!...

Е, ако то није изненађење! (Тада је наступио онај критичан тренутак, кад сам био скочио и отрчао до на прозор, отворио га, но после се опет срећно вратио у кревет).

У први мах био сам у очајању. Почео сам размишљати о томе, како би се најбржим најкраћим путем могао одовуд устремити садашњи одговорни г. уредник „М. Н!" и још пуно којекаквих опасних планова витлало ми се по глави. С уздигнутим песницама рекао сам као оно некад бедни цезар: „Ах зар и ти сине — Светозаре!"

Но то ратоборно стање није дуго трајало. Дође ми срећом на ум да ову вест, да су „М. Новине" кандидовале краља Милана, доноси она иста „добро обавештена" штампа европска, која је недавно писала о томе како су се кандидовали за посланика господа *Зајчар* и *Неготин*. Помислим да ће ова вест о „М. Новинама" бити јамачно онако исто тачна, као и она горе о г.г. Зајчару и Неготину, и то ме умири.

Изненађење је остало, јер сам факт, да се један јучерашњи краљ кандидује за посланика довољно је „изненадителан". Али у изненађење се није бар мешала зебња и страх, да ту има заслуге и мој рођени лист и то без мога рођеног знања.

* * *

3. **Држање „М. Новина"** И ако сам био миран односно држања „М. Н.", знајући какве сам наредбе у опште издао при поласку ипак сам с нестрпљењем очекивао прве бројеве. Бројеви дођоше и ја с радошћу видех да се нисам преварио.

„Мале Новине" нису никоја кандидовале, оне су по новинарској дужности само донеле вест о томе, да неки грађани намеравају кандидовати у Београду бив. краља Милана, и то је све.

Из даљих бројева видео сам да су „М. Новине" отвориле гостољубиво своје ступце покретачима те краљевско-грађанске кандидације. Поступак је „М. Новина" за похвалу; у толико више што су оне *биле и остале* отворен противник краљу Милану, свуда, где краљ Милан није имао права.

(Наставиће се)

БЕОГРАДСКЕ ВЕСТИ

Посета. Бивши краљ Милан посетио је јуче пре подне г. Ристића намесника, турског посланика и г. Богићевића.

*

Изабран. На накнадним изборима за варош Београд изабран је г. Милован Р. Маринковић, професор, с 569 гласова, против 230 гласова либералног кандидата г. Јове Кремановића, овд. трговца. Значајно је, да је учешће на овим изборима било куд и камо мање. Тако су у варошком кварту имали: радикали 116, либерали 66; палилулском радикали 61, либерали 16; врачарском радикали 84. либерали 28; дорћолском

радикали 92, либерали 17; савамалском радикали 84, либерали 28: теразиском радикали 94, либерали 25.

*

Из судница. Јуче у суду вароши Београда био је претрес Глигорију Гренговићу, ложачу на железници, који је био оптужен за опасну крађу. Судио је поротни суд, који га је ослободио.

Положио г. Саво Самарџић бив. чинов. јуче позожио је адвокатски испит.

Уметност. Мраморно поprсје Вука Ст. Караџића, које је израдио г. Пера Убавкић, смештено је и изложено у народном музеју, где се може од сада видети.

Наш млади сликар г. Ђ. Крстић понудио је народном музеју на откуп своју слику *Вас пс.* Краљевска Академија дала је мишљење, да се ова слика откупи за музеј и да се за њу плати 2000 динара,

Академија је тако исто одлучила, да се за народни музеј откупи копија с једне старе слике кнеза Милоша по цену, која је плаћена сликару за копију.

Добар хонорар. Пре кратког времена имали смо прилике да изнесемо по „Домовини“ да **аустријски шпијун** г. Брезниц уређује полуслужбену „Балканску Кореспонденцију“ За своје недотупавно писање у информационом листу, који ништа не информише већ под оригиналне дописе прештампава, чланке из других листова овај *добар Србин* прима из **диспозиционог фонда 600 и словом шест стотина динара месечно**, а поред тога како чујемо у државној штампарији штампа му се лист бесплатно.

Г. г. министри, је ли ово у интересу штедње, или у интересу око седам душа Брезницових?

Ми бисмо молили за мало званичне исправке.

Концерат. Г. Душан Јанковић приређује велики концерат у грађанској касини 8. ов. м. после подне у 4 сата. Сем г. Јанковића, суделоваће г-ђица Катица Јанковићева г. Ј. Маринковић и аранжирани због музики. Песме ће бити све народне. Програм концерта донећемо доцније.

*

Забава с играном. Идуће суботе 4 новембра о. г. биће у грађанској касини друштвена забава с играном. На забави суделоваће г. Ђ. Бабић с овим програмом 1 Репродуковање наших глумаца у разним познати им позоришним улогама,

2. Марјан и Ђука. Сељак и сељанка први пут у позоришту. После преставе г. Бабићеве изграва ће се неколико лепих предмета на Томболи. За тим ће настати игранка. Норочите позивнице неће се слати:

Улазница је за самца 2 дин, а за породицу 1 динар од особе Нечланови плаћају двогубо

Почетак у осам часова у вече.

*

Како је дочекан гроф Бизмарк. Из Паланке нам пишу ово. 26 т. м. ноћу, на нарочитом возу прошао је кроз Србију, у повратку из Цариграда, гроф Херберт Бизмарк пратњом својом. Неке личности у Паланци, мислећи да ће — као што су сви српски листови доцела вест — истим возом проћи немачки цар изашли су на станицу железничку да воз дочекају. Кад је као и сви нарочити возови и на станици нала начкој стао — дочекали су га урлањем и дерњавом и гласним изазиванем „излази бре напоље да те видимо“ Међутим овом которијом највише се одликовао неки звани „Фабрикант врло прљава индивидуа. Ма да их је нека непозната нам личност из вагона опоминала да ћуте, велећи да људи спавају и да није лепо толико се дерати и узнемиривати их, није помагало, они су и даље продужили дерати се и урликати.

„Како се о овоме ништа до сад није јавило нашим листовима, сматрам да ће бити интересно за ваше читатеље, те вас за то молим да ово неколико редака предате јавности“ —

*

Београдски Гудачки квартет. Г. Г. Ф. Мелхер, Ст. Шрам, Ј. Свобода и Ст. Мокрањац саставили су квартет, који ће студовањем и извођењем *камерне музике* из словенске и стране литературе познавати нашу публику са истом, те тако ширити украс за скромну али и најчистију грану музичкога стабла.

Познато је да музика више него ма која уметност утиче благотворно на нашу душу, и за то је она усвојена у свима школама и кућама као једно од првих средстава за опште образовање. А опет од свију музичких грана, тако звана *камерна музика*, својом чистоћом и изванредном финоћом својом, не претоварном бојом звучја (Klangfarbe), најпознатије рани нашу душу, блажећи у њој страсти, као што блага киша, без грома и олује, напаја жедну летњу земљу. Зато и постоје у свима већим варошима образованих народа нарочита удружења, која гаје ову струку. Па и наша престоница не треба да изостане. Поменута господа склопиште овако удружење, а публика ваља да га пригрли и својски потпомогне.

„Београдски гудачки квартет“ постизава свој циљ: Редовним и прилежним упражњавањем дела из те струке. (Kammermusik); Приређивањем концерата; оснивањем музикалне библиотеке, која ће садржавати дела из камерне музике; потпомагањем Срба и српских грађана, који би се одважили, да својом стваралачком моћи поради на композицијама те врсте.

„Одбор београдске грађанске касине“, појимајући важност оваког удружења, бесплатно је уступио „београдском гудачкам квартету“ локал са огревом и осветленем за пробе и концерте. Част и хвала увиђавном одбору, а грађанство молимо да потпомогне овако лепо предузеће, јер само од те помоћи зависи његов опстанак и напредак!

У времену од новембра до априла биће 6 концерта, и то увек недељом или празником у 3 сах по подне.

На свакоме концерту, осим чланова гудачког квартета, суделоваће и гости.

Први концерат Београдског гудачког квартета уз суделовање-ће А. Ст. Шрама биће 12 новембра у 3 сах. по подне.

Програм овога концерта донећемо кроз који дан

Цене су ове: Претплата за 6 концерата 10 дин: чланови грађанске касине плаћају 8 дин; Деца и ђаци плаћају 5 динара.

Улазница за појединн концерат 2 дин; за чланове грађанеске касине 1·50 дин; за децу и ђаке 1 дин.

Претплала се добија у књижари г. П. Ђурчића и код сваког члана гудачког квартета.

Чланови грађанске касине куповаће улазнице код свога одбора.

Народна Скупштина

XVIII. редовни састанак.

Уторак 31 октобра

Председава г. Катић.

На дневном реду читање пројекта пословника скупштинског.

Отворен састанак у 9¼ часа пре подне

Били су сви Министри сем спољних послова.

Секретар Милијашевић чита XVII протокол састанка, Пурић, молбе, жалбе и предлог Вића Радовановића и другова, да остану само 2—3 гимназије, остале да се преустроје у занатлијске и пољопривредне школе.

За тим устаје Министар Финансије г. Вујић, да одговори на жалбу или боље рећи оптужбу Главне контроле о грађењу монополских магацина, па рече: овде су та питања, на која ћу одговорити. Главна контрола по смислу устава контролише рачунске ствари у опште пошто су рачуни ради прегледа послати јој и да мотри, како се неби буџетске цифре прекорачавале и на друге циљи трошиле.

Међутим Главна контрола, по ствари грађења ових магацина нема још фактичног удела.

Но, да би још боље скупштину уверио о радњи контр ле или управо рећи о жалби поднетој скупштини, ја ћу прочитати четири питања чланова Главне контроле, као саставни и решавајући део Главне контроле у смислу њеног устројства. И као што се из прочитаних писама види, чланови нису учествовали у решавању овога питања, но по томе излази, да је ово радња на своју руку од стране Председникове, те по томе нема ни оне силе ни вечности, што се тражи по устројству.

Даље Министар рече, да је он мишљења, да се ова ствар преда Министру Правде на даљи поступак.

Готов је и вели, одговорити и на интерпелацију посланика о грађењу магацина, ако они на то пристану. Но како интерпеланти не изјавише ништа, Подпредседник рече, да ће и ова писма упутити дотичном одбору на оцену и подношај извештаја скупштини.

Одобрено је осуство г. Катића.

За тим известноца одбора Дивић чита извештај одборска рада о молбама и жалбама.

Известноц одбора Андра Николић чита пројект посланика од 61 до 74 члана.

— *Бора* чини примедбу и тражи јаснији израз о уговорима, који се имају одобрити од скупштине са страним државама. И скупштина прима примедбу. Код члана 77 Вића Радовановић желио је, да буде прецизан рок,

ПОДЛИСТАК

УКРАДЕНА СРЕЋА

ПРИПОВЕТКА

од В. И. Немировића — Данченка

(с руског)

IV.

Даље с пута!

— Само не спуштај завесе; непријатан ми је мрак, ноћу светлости. Ја сам их нарочито отворила.

— Фантазија! осмену се он. Од куда ти то дође у главу?

И он изађе у другу собу.

Почеках неколико минута, па збацих са себе маску и бацих је далеко. Црна, а пала на белој гомили мог скинутог одела, јасно се виђаше. Сад сам без заштите, са свим без заштите. Карте су откривене. Он ће сад ући... сад... тог часа. Шта ће бити?

Шта ли ће учинити рецар са чудовиштем?.. И одједном родиште се старе сумње.

Ето, то су његови кораци... ближе, ближе... И сваки одјекује у мом срцу, у мојој једној глави... с болом одјекује. Ето он већ раствара завесе на вратима... Ја сам зажмурила. Иде тихо, да ме не би разбудно... Заустависо се... Мора да гледа у мене... Ја зажмурила још јаче.

— Шта је то! шта је то!..

Мора да је пао у наслоњачу. Чујем како је зашкрипила

— Ето... ето...

А шта „ето“ — види се да не може да доврши. Ја сам разумела, не видећи, некако у тренут сам разумела, на мах. Као да је нечија рука давила моје грло, не беше силе за дисање.

— Али! као да чух његов глас.

Значи, да је све свршено..

Како он, мора бити, испитујући гледа на мене! Ја црвеним; сама осећам, да црвеним. Сотиће се да не спавам... Долази ми да завричам, наплазе сузе. Да писам тако јако стегла поклопце рануле би. Држим да и сад полако пролазе кроз трепавице... Загушљиво, загушљиво.. Хтео би да викне, но шта да викне? Шта му могу рећи сад... сад, кад је већ све свршено?... А да је бар што пре!, И кожа је зелена, и глава жабља. Шта чекаш, рецару? Угуши наказу!

Ето казне, ето плате за украђену срећу!

Подигао се Чујем наслоњача шкрипину.

Ах, како одвратна морам бити, ако су се све његове добре намере разлетеле при једном погледу као уплашено јато птица!

Од некуд страсно зажелех, да се већ једном опрости са мном. Еда ли неће разумети... Еда ли неће прићи и пољубити ме на послетку. Ах, како сам ја то желела! Неће се сетити да учини. А ја то очекујем., Зар сам ја њему мало среће дала?

Не, прошо преко собе... изишо напоље... Ја отворила очи, и суве руноше. Ништа не видим, као да гледам кроз прозор у који бије киша. Све дрктн, све се слива преда мном. Падох лицем на узглавник и заридах.

Шта да радим? Како сад да одем? И у срцу као да се је све одједном сурвало. На мах постаде хладно, спокојно.

Но, довољно! Време је. Нек буде, што ће бити! Дигох главу. Где ли је моја маска? Бацила сам је на одело, а маске нема. Да ли ју је он однео? Зашто ће му? Зашто?..

Узалуд мислити. Устадох с постеље, боса пређох к вратима — све тихо. Погледах тамо

кад влада жоже какав свој предлог тргнути натраг.

— *Таушановић* вели, да је јасно казано у овом члану и влади стоји на вољи, да ли ће при првом или другом читању тргнути свој предлог.

— *Р. Поповић* говори у прилог предлога и скупштина прими предлог законски. Код чл. 104 *Поп Марко* и *Р Поповић* траже, да скупштина и не Предсједник решава, да ли је какав предлог примљен по већини гласова.

— *Бајо* пита код чл. 125 да ли се за особље скупштинско сматрају и стенографи, јер то није предвиђено овим чланом, те по томе ни они неби могли ући у скупштину да раде.

Код чл. 144 *Поп Марко* износи своје резоне и погледе, зашто је противан морању ношње нарочитог одела скупштинара. Гласа противу.

— *Поп Ђурић* брани свој предлог дугим говором у нади, да ће скупштина усвојити предлог.

Подпредсједник стави на гласања и скупштина прими овај члан по предлогу.

Известиоц чита чл. 145 и *Поп Марко* противан је ма каквог знака за посланике.

Р. Поповић говори у прилог предлога, наводи примере из прошлости скорашње, па би, вели на овај начин и уставно наређено, као гарантност за посланика било подмирено.

И тако скупштина прими и овај члан те и закључак пројекта чл. 146. и седница би закључена.

СТАТИСТИКА

И ЊЕНА СУДБИНА У НАС

(НАСТАВАК)

Овде, на овоме месту, дужносно скидамо капу своју и свесрдно благодаримо великоме и научноме посленику, данашњем начелнику статистичкога одељења у мин. нар. привреде, који је својим неуморним радом патриотским одушевљењем учинио читав преврат на великоме и трновитоме пољу статистичкоме прибирајући брзо и средђујући научно огромне статистичке податке краљевине Србије. Историја ће, при бележењу и оцењивању статистичких радова Краљевине Србије, наћи на овај прелом, и одужити се од своје стране марљивоме посленику, одлучивши: да с његовим радовима отпочиње у срп. статистици нова ера статистичка, па ће поносно, онако сањалачки радосно и задовољно погледати на устав, који се баш у ово доба — родио. Још остаје, да се и ова земља одужи достојноме сину своме, који ју је у „Државописи Србије“, приказао у пуној и лепој одећи својој не само пр свеченој Јевропи, староме већ и ховоме свету. Данас цео свет другаче гледа на ову лепу српску земљу, кад има пред'а се статистичке радове нашега посленика, у којима: хладне цифре и, поред српскога, француски језик, нуде целоме свету потпуниј слику величине и моћи српске Србије, ти му за то много дугујеш. Ти ћеш му се најбоље одужити, ако твоје представништво, данас у Престоници сакупљено, послуша назоре његове и прими: „Пројекат закона о новом, модерном уређењу статистике у краљевини Србији“.

Нека би дао Бог, да сваки Србин угледајући се на овога посленика, одужи својој земљи колико може и уме, како би се мирно и поспешно развијала под окриљем новога Устава, који јој, ради овога поспешнога развића њенога, пружа нове, слободоумне и велике државо-правне установе. Па, како је дужност сваког Србина, да, по сили својих умних и моралних, физичких и материјалних снага, допринесе, колико може, лакшем извођењу и стварању установа у духу новога устава, то и ми хоћемо да својим маленим снагама, ако не баш да утврдимо, а оно бар да *изазовемо* зрелије погледе на ову толику нужну и по организам државни корисну *грану статистичку*. И још унапред жалимо, што се баш ми, код толиких доктора економија права, камералних и других друштвених наука!! нађосмо, да ову ствар покренемо и претресамо; па зато и признајемо: да нас је на ово изазвала дужност чеда мајке своје, Србије, а нагнао нас тако страшан дремеж и застој, који је овладао у нашој статистичкој књижевности, од како се Србија усрећила с толиким докторима камералних и других наука!! а нарочито нас је *уплашила предрасуда* која влада, може се рећи, у вишим и нижим круговима читалачким — српским.

Пренеразмислисмо се, кад смо чули из уста шефа једнога министарства „Статистика је девета рупа на свирали“; па још прље: „Она није никаква добра ни користи овој земљи учинила“!! —

А може се већ мислати, колико нас је аболела оцена једнога судије вишега суда: „Та то је по себи“, — говорећи о „државописи“, који је онда, може се посигурно рећи, тек први пут у животу о ворио и гледао у статистичке податке ове земље, — никаква корисна, а најмање научна њига!! —

И на своју вековку жалост ми би смо имали прилично велики број овакових зановетања онде да испишујемо, који би пре имали места у каквој котедији „Шупљоглавих критичара,“ него овде, у цењеноме листу; за то на страну с њима; прегазимо и она бенетења једнога „ученика“ камералних наука, који има склоности, узгред буди речено за статистичко одељење, па се вратимо истини, а то је — *науци*. Вратимо се — *Статистици*.

(наставиће се)

ПРИПОСЛАНО

ЗА СТВАРИ ПОД ОВОМ РУБРИКОМ УРЕДНИШТВО НЕ ОДГОВАРА.

Женски кројачки занат

Али код нас постоје еснафи у пуној снази њиховој, па када је за нас мушке особе, који смо учили занат женског одела обевазан, и мора лично испите полагати, и наше право од еснафа кројачког добити, — логичан је и праведан закључак, д женске кројачице, које жевски кројачки занат раде, да испит положе и своје право од еснафа кројачког добију, па нека им после срећан рад у занату које раде.

Зар господа горе именована, нису ни толиком искреношћу и правдом задахнути, да и они ну еснафску жељу прихвате, те да и сами подпомогну, и да драгом вољом своје супругама дозволе да се уврсте и коло еснафских чланова, како би за једничким све у ред дозели, а еснакројачки занат има најтежи задатак Нама је задатак да се боримо против грдних туђинских капитала и огромне конкуренције, а поред тога морамо се борити са стотинама безправних особа, које ни под каквим условима немају права на самосталан рад, па је већ крајње време да се један пут сазна ко има права а ко нема како код мушких кројача тако исто и женских кројача и кројачица.

Поменута господа место својски да прегну те да помогну овом општем злу нашем, они са презрењем и гордошћу одговарају на тужбу еснафску, па траже да се на тужбу потпише старешина еснафа и његови чланови. — Чудо како нису тражили да тужбу потпишу и други још који еснаф. а зашто није на тужбу ударен еснафски печат. — Зар то није за вас меродавно. Зна се да је то за цељ еснаф обавезно на био потписама старешина или његов помоћник.

У Београду 22 Окт. 1889.

Старешина са помоћницима.

(наставиће се)

ОВЕ ГОДИНЕ због слабости нећу славити своју славу Св. Ђурђица

Савка Ж. Ђорђевић

813 1—3

Изишле су из штампе све три свеске

ЛОНДОНСКИ РАЗБОЈНИЦИ

ВЕОМА ЗАНИМЉИВ РОМАН

ОД

Чарлса Дикенса

ПРЕВЕО

Мита Ђорић

Добија се у свима књижарама и код преводиоца у Београду. Обилићев венац број 22.

Све три свески стају 3 дин. 792,3—10

у друге собе, но не беше га. Мора да је отишао. Брже! брже! Зазвоних и скрих се за завесе. Уђе собарица.

— Шта желите?

— Где је господин?

— Рекао је да вас не будим. Сад је баш отишао. Казао је да се до вечери неће вратити.

— Лепо, обући ћу се сама... „И толико! До вечера неће се вратити!“

Собарица изађе. Ја се обукох... пређох огледало. Мали, са свим прости леворвер, што лежаше на столњу, узедох за спомен о Волинском.

Како сам бледа! Сва се оладила. Зебња, дрктим. — брже, брже одавде! Ни пољубло, ни опростио се!..

. . . . . .

После две недеље Лидочка Шатилова удала се је.

Право вели појет, да нема веће несреће, но што је сећати се преживљених радосних дана у тужном времену.

Како ми се живот учинио тежак и неспосан! Дани ми беху досадни, монотони. Дође и пролеће. Дани почеше отопљавати. Јектичави почеше умирати. Поред наших прозора продажаху мртвачки сироводи. Како сам завидела тима, што леже у тим стакленим сандуцима. С њима су се већ праштали, они неће више видети тај одвратна, тај неправедни свет. Само је смрт справедљива, само она. За њу нема ни лепих, ни наказа; ни царева, ни робова; ни сиротих, ни богатих, ни срећних, ни несрећних. Једнако коси она своју жетву, и шта мари срп, какви му класови долазе по оштрицу. Шта мари коса, да ли коси мирисно цвеће или просту пољску траву? Еда ли је нужно нетати ни ума, ни срца, да би човек био справедљив? Па смрт је са свим бесмислена.

Кад и кад загледаше сунце, када би и широке улице празнично блистале под његовим зракама. Магла често скриваше све, што је оку доступно, Овде, на овом северу, и сама прилика не даваше воље да се живи. Живот без разума, без цељи, без љубави, изгледаше ужасан... то је агонија усамљености.

Некако сретнем се с Лидочком Шатиловом. Са свим се преобразила, као да је неко дунуо живу душу у ту лепушкасту лутку. У осталом то није првина. И у свештеној историји Валаамова магарица одједном је осетила дар речи, па и пророчанства.

— Ах, Оља, како сам срећна! Да знаш како је добар мој муж, како је паметан, како ме воли!

Како да не знам! Могла је и да не говори. Само ме је без нужде увредила.

Од тада сам је омрзла. Она је срећна; а за што не ја? Па она је однела моју срећу! Кајем се, ја сам рђава. Био је тренутак, кад ме заврбеше песнице. Мало што је не звекнух по лицу, но добро што се уздржах.

Шта је то с мојим нервима. Као струне били су натегнути. Најмањи додир била сам готова да ридам, или да се смејем, да бијем главу о сто̀лу до несвести. Стога сам се и заносити, ишла сам у цркве; но све ми то изгледаше суво̀парно. У души су били друга инстинкти, била друга врела. Испоштени ликови светаца гледали су ме са таком строгошћу кроз дим тамњана, кроз трептеће светлуцање воштаних свећа и кандила, да ми је одједном постало тешко и страшно. Побегла сам на поље у масу, на улицу, ходала сам до касне ноћи, морећи се; но умор се јављао, а сна нема! Сан што је пре био лекар моје душе; сан, што ми је слао јарка провиђења што је облачно у тело и душу моје слике маштa; сан, што ме је уводио у царство легендарних пића — са свим је заборавио јадну пакази.

(Наставиће се)

НАЈВЕЋИ ПОТОЈЕЋИ ЗГОДИТАК: **600.000 дин.**

ДОБИТИ 19. Новембра (1. Децембра) ПОД НАЈКОРИСНИЈОМ И НАЈБОЉОМ ЦЕНОМ ОД СВИХ ДРУГИХ ПОСТОЈЕЋИХ ЛУТРИЈА

ВЕЛИКА ОТОМАНСКА ЛУТРИЈА

3	год. по	600.000	д.	1,800.000
3	„ „	300.000	„	900.000
3	„ „	60.000	„	180·000
3	„ „	25.000	„	75.000
6	„ „	20.000	„	125 000
6	„ „	10.000	„	60.000
18	„ „	6.000	„	108.000
36	„ „	3 000	„	108.000
18	„ „	2.000	„	36.000
36	„ „	1.250	„	45.000
168	„ „	1.000	„	168.000
3000	„ „	400	„	1,200.000
3300	згодитака		„	4,800.000

ЦЕНЕ ЗОВА

по лоза за једно вучење само		3	д.
1 цео лоз	„ „	5	„
7 лозова	„ „	34	„
25	„ „	118	„

Најкориснија комбинација

по лоза за 6 вучења само		15	дин.
1 цео лоз 6	„ „	26	„
4 цела лоза 6	„ „	100	„

Један једини случај и то за кратко време

ЛУТРИЈЕ ФРАНЦУСКЕ БЛАГАЈНЕ

гарантоване од ФРАНЦУСКЕ ВЛАДЕ

1. Добротворна лутрија

у корист радника Вулта итд.

Вучење је 3 Дец. и 3 Фебруара.

Сваки лоз игра у сва два вучења

Чиста добит 500.000 д.

1	згодитак	200.000	дин.
1	„	100.000	„
2	„ по	10.000	„
4	„ „	2.000	„
8	„ „	1.000	„
20	„ „	500	„
140	„ „	100	„
400	„ „	500	„

ЛОЗ КОШТА 4 дин.

2. Томбола светске изложбе.

Чувената-Томбола! Велики згодитак 200.000 дин. Поред додате више од 20.000 згодитака од 50.000 до 100 дин. за једну целокупну суму од 10,000.000 дин. Определењени за згодитака. — Вучење ће бити кроз кратко време.

ЈЕДАН ЛОЗ КОШТА САМО 3 ДИН.

3. Филантропија бесплатног зајма

За чим жуде женске најпре! између осталих великих згодитака у сребру има једна диван краљевски накит са брилијантима и једна Севрска порцуланка вазна коју је поклонио француски министар лепих вештина. На 100.000 лозова 12.000 згодитака.

ЈЕДАН ЛОЗ КОШТА САМО 3 дин.

ПОХИТАЈТЕ ДА КУПИТЕ ШТО ВИШЕ ЛОЗОВ на сваких купљених 10 лозова дајемо једанајести бесплатан

Општи услови. Листе вучења биће оштампана у журналима или бесплатно изаслане сваком купцу билета. Онај који добије биће извештен брзојавом сутрадан вучења. — Згодитци се издају у месту где се купац налази без икаквих трошкова од његове стране.

Новац треба слати и то одма у српским банкнотама или маркама са 10 од сто ажио у препорученом писму и адресовати:

M-r Rotter, Directeur du „comptoir commercial“ (Constantinople) Цариград **ЈЕДИНИ и ОДГОВОРНИ ДОЗВОЉЕНИ ДЕПОТ** за цео Исток. 631,7—15

(Чувајте се билета које су Вам од других кућа принесене!)

749* 9—15

САМО КОД

Димитрија Тасића

НА ВРАЧАРУ

више Цветног трга преко пута врачарске касине

продаваћу од данас и то:

1 кил	фришког масти	1
1 „	фришког сала	10
1 „	Свињска фришка меса	70
1 „	суве сланине нове	1·10
1 „	чварака	80
1 „	суве кобасице	1·20
1 „	шваргле фришке	1·—

Тако исто и остале ситнице са најумеренијем ценом Молим поштовану публику за многобројну посету.

Димитрије Тасић
касапин.

804 1—6

ФАРБА

Фирнаја, лак четке и сав молерски и фарбарски прибор најбољи је и најјефтинији код

ДИМИТРИЈА М. ЂОРИЋА

У БЕОГРАДУ

спрам споменика Кнеза Михајла

ПРОДАЈЕ НА МАЛО И НА ВЕЛИКО

ЦЕНОВНИК ШАЉЕ СВАКОМЕ

НА ЗАХТЕВ 793 5—10

БИБЛИОТЕКА ЗА ГРОШ

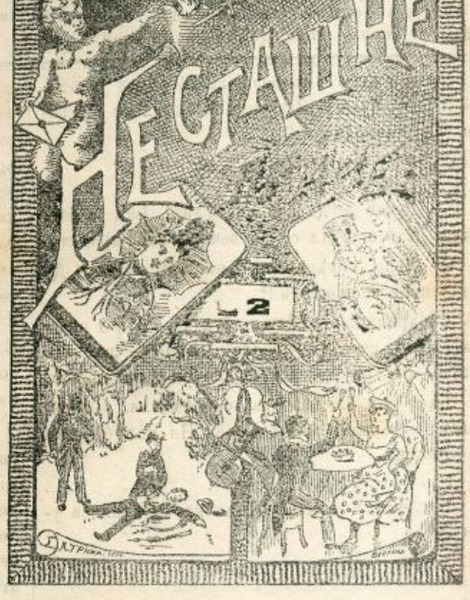

Свака свеска има две до три причице које се у истој свесци свршују. Цена свакој свесци 20 п. д. Може се добити у свима књижарама и код издавач. у Београду. Обилићев венац број 22. 7913—10

БЕНКОВА ПОМАДА

И

! НИНОН ПУДЕР !

ДАМЕ које желе да своје лице њежно, глатко, чисто и фино одрже, нека не пропусте употребљавати познату **Бенкову помаду** против пега, флека, бубуљица, рапаве коже и осталих нечистоћа коже на лицу, прсима и рукама,

Једна тегла 1 динар

НИНОН-ПУДЕР за лице, прса и руке који је ради своје финоће и доброте највише тражен, јер сачува њежност коже при најхрђавијем времену, а ни најмање није шкодљив. Добива се бео, роза и жут. Једна кутија 2 динара.

Позор !!! Да би се при куповању свака забуна избегла, то стоји на свакој тегли и кутији јасно и разговетно моја фирма

Ф. ПЛ. БЕНКО, АПОТЕКАР У ЗЕМУНУ

Моја се помада и Нинон-Пудер може добити само код мене у мојој апотеци у Земуну и код другариста Бошка Николића у кнез Михајловој улици

784 2—2

ДВА ДОБРА и ЗДРАВА КОЊА оба 7 година стари длаке дератасте, са амовима и добрим скоро новим колима, ландаура продајем.

Ко је вољан купити, нека ми се погодбе ради јави.

Погодићемо се, јер хоћу да продам.

М. Л Гајшић
трг на Обреновца

801,2—5

НА ПРДАЈУ КУЋА бр. 22 у Милетиној улици преко пута Стојанчеве чесме до Митрополитове баште, — ширина до сокака 25 метара, има дуга Управе Фондова.

Купац нека се всвели обратити

Софри Грунчићу
учитељу у пензији

Власник и главни уредник Пера Тодоровић. Одговорни уредник С. Јаношевић. Штампарија „код Просвете“ Позоришни tdr бр 2

ГРАДСКА БИБЛИОТЕКА „СТЕВОКАР МАРКОВИЋ" БЕОГРАД

БРОЈ 314. ЧЕТВРТАК 2 НОВЕМБРА 1889. ГОДИНА I

ИЗЛАЗИ СВАКИ ДАН

БРОЈ 10. П. Ц.

МАЛЕ НОВИНЕ

ДНЕВНИ ЛИСТ ЗА СВАКОГА

Писма и рукописи шаљу се Власнику „Малих Новина" Топличин венац бр. 17., на горњем спрату.

ЦЕНА ЗА СТРАНЕ ЗЕМЉЕ

За годину . . . . . 30 динара
На по године . . . . . 15 динара
На 3 месеца . . . . . 9 динара

Претплата се прима код свију пошта у Србији

Претплата из унутр. полаже се само код пошта

За Београд нема претплате — Лист се продаје на број

ЦЕНЕ ОГЛАСИМА

На првој страни од петит. реда 20. пр. дин. а на четвртој од петит реда 10 пр. дин.

ПРИПОСЛАНО стаје 50 пр. д. од петит реда.

LE PETIT JOURNAL

KLEINE ZEITUNG

Огласи јевтино, по потреби и са сликама. За свако оглашење плаћа се држ. таксе 20 пр. д. ВЕЋИ ОГЛАСИ ПО ПОГОДБИ

ГРАДСКО КУПАТИЛО
АМАМ

РАДИ СВАКИ ДАН

За мушко особље од 5 изјутра до 8 сати пре подне и од 5 и по по подне до 9 сати увече.

Петком, недељом и сваког празника цео дан

ЦЕНА КУПАЊА

	Дин. пара
За мушко особље у кабини од особе	0.80
На галерији	0.60
За женско особље у кабине од особе	0.60
На галерији	0.40

За децу од 10 година половина цене

817 1—5

ЧАСТ МИ ЈЕ СТАВИТИ п. публици ради знања да је градско купатило уређено и оправљено како с поља тако и у локалу самог купатила — а нарочито снабдевено са довољно текућом савском водом без икакве сумње као што је се четње дешавало до пре 2 месеца Сада могу насигурно сваког уверити да је престала она неправда коју сам више од 1 и по године трпео усљед неуредности бившег машиниста јер од 2 месеца до данас није купатило ни 5 минута без воде лежало у нерадњи.

Узимам слободу изјавити благодарност г.г. надлежнима који су увидели ову неправду, која је јако штетила и мене и државне интересе.

С поштовањем:
818 1,1 Коста Димитријевић

ЖЕЛТИНА ДАЛМАТИНСКОГ сасвим чистог и фина у кантама по 20 кила, добила је на продају комисионска радња Хаци Томина на малој пијаци.
812 1—6

По 22 динара метарски фат букова дрва, добро ухваћена код Делиграда на винарском стоваришту продаје
Ф. Тоболар
на Сави
810 2—3

Испод пијаце зеленог венца У КУЋИ УГРИЧИЋЕВОЈ Абаџиској улици продајем.
Говеђе месо по 60 пара дин.
Свињско — — 70 „ „
Маст — — — 1 „ „
Потребујем 2 шегрта одрасла
Ник Г. Вуловић
месар
816 1—3

У КАФАНИ
Код Позоришта
од данас па сваки дан вечерња забава са певањем и свирањем
814

НА моју славу 3. текућег није ми могуће примти посјете.

Јова Борђевић.
ауднтор.
819 1—2

ПЕНЗИОНАРИ — АДВОКАТИ

Американци не трпе Хинезе у својој земљи; француски се радници буне против немачких и италијанских радника; у Румунији и Русијикрате Јеврејима право на слободан рад; а у Србији, па још под владом слободоумне народно-радикалне странке, тражи се, да се пензионарима закрати да могу бити правозаступници. Све су то појаве нагонске борбе за опстанак; свуда грубо питање о комаду хлеба!

Што американски и француски републиканци штите животне интересе својих земљака од претеране стране утакмице, то је лако разумети: народност је капија кроз коју се улази у човечан ку заједницу. Није донекле мучно разумети ни то, што се, понегде, и Јеврејима ограничава право на слободан рад; јер, што год неће да се својим животним интересима издвоји од општих интереса, то се самим тим изгања из те животне заједнице. Али, какве су то огромне користи, које би требало да нагнају један народ, да адвокати ма без кл јената тражи муштерију ето то је што не можемо да разумемо.

Хајде, да се, за часак, ставимо на уско партиско гледиште. И онда, руку на срце, ми отворено признајемо, да радикали имају данас првенство, и према либералима и према напредњацима, на сва места државне службе и за све послове, које држава треба да изврши, као што су лиферације, предузећа разна, и т. д. Ми не ћемо, за овај мах да питамо ни за научну спрему, ни за таленат, ни за осведочену способност. Све то треба да дође тек после дипломе, која се добија уписом у чланство слободоумне народно-радикалне странке. А тако је и право да буде. Зар нису тако радили и либерали и напредњаци? И шта? зар после толико дуге и очајне борбе за радикална начела, за народна права; зар после толиких прескупих жртава, од којих се ево створила ова висока политичка пирамида, која је узнела радикалну партију на власт, — зар после свега тога да се опет траже неки услови од прекаљених бораца за народна права и политичке страдалнике?!!

Не, доиста, ми све ово можемо да разумемо и само пажљиво пратимо ток и развој догађаја, обузети неким страхом, да каква невешта рука пре времена ћасу не изврне.

A leur tour, радикали имају право, дакле, да данас они све најбоље знају, да су највреднији и најпатриотичнији, кад је реч о *државној служби*, и о *ословима с државом!* Ми им све то, без спора признајемо.

Али, поред све добре воље, ми им не можемо одобрити, ни њима нити ик јој политичкој странци, да ради партијских циљева нападају на приватна права грађана, и да се зову слободоумнима кад назадњачки хоће да раде. Не можемо да трпимо њихово самохвалисање како нас у напред воде, а овамо нас силом у средњи век гурају; да се величају поштовањем закона и уставних и парламентарних начела, и поносе поштовањем закона и уставних слобода, а овамо газећи и преко Устава и закона, уреднике листова полициски казне за новинарске чланке; да се, најзад хвале несебичношћу и оданошћу интересима народним, а овамо раде чисто за себе и своју рођену душицу.

Забрана да пензионари не могу вршити правозаступничке послове не може се помирити ни са слободоумљем ни са начелима на којима почива суврсмени друштвени политички живот. Од средњега века на овамо ширили су се непрекидно границе слободнога личног рада, а све се више сужавале границе државнога утицаја. Некада, држава беше само циљ, а личност средство његово. Данас је обратно, држава је ту да руководи и потпомогне свестрани развитак, личности, у колико то ова сама собом, у друштвеној заједници, не може да учини. Привилегије сталешке

есњаци и друга ограничења индивидуалне слободе одувао је ветар светске револуције. И при свем том, наши радикали, пред свега свога хваљеног слободоумља, хтели би да нас врате у времена мрачнога средњега века, цигло за то. што мисле, да ће и том мером моћи осетно да нагуде својим политичким противницима.

Додуше, они ову страначку тесноградост своју маскирају незаконитошћу, што је пензионарима и дозвољено да раде правозаступничке послове, угледом правозаступничкога реда, и интересом народним.

Хајде, да ово питање са свију ових страна размотримо.

Неутрални.

(Продужиће се)

Краљ Грађанин

(Наставак)

У нашој штампи постоји и чудан и ружан обичај: да се листови ограђују кинеским зидом од свега што не спада у уски круг страначких погледа оне партије, којој служе. Новинарско гостопримство готово је непозната ствар у нас. Дати места у листу противним назорима, но што су назори уредништва — сматра се као грех. Услед тога непристрасни и неутрални људи, који не припадају ни једној политичкој странци, на тај су начин просто осуђени да се не могу чути у јавности и *приморани* да ћуте. Јес, приморани јер колико их је, који се могу изложити трошку и дангуби, па чак и изношењу свога имена на јавност, што је све потребно кад човек хоће засебно у књижици или у плакату да штампа какво своје мишљење Ту су обично толике сметње, да човек радије диже руке од свега и ћути, боље му је и то но да се мучи са засебним штампањем. А баш кад се и помучи, такав засебан плакат у век мање допре у публику, но што би доспео, да је чланак изашао у каквом листу.

Услед свега тога у нашим новинама ретко кад да нађете какав чланак или расправу кога неутралног човека. Свуда се чују само гласови строго партиских људи. С тога у нашој штампи и влада таква досадна монотоност. „М Новине“ узеле су други правац у томе. Оне су новинарско гостопримство увеле као начело и до сада никога нису одбиле. Према свему томе налазим да су „М Новине“ добро учиниле, што су гостољубиво отворише своје ступце и г. Американцу, и ако се уредништво с многим његовим поставкама никако не може сложити, као што ће се даље видети.

Но у колико је гостољубље „М. Новина“ умесно у толико је неумесније оно местимично нападање г. Американчево, где прелази у просту грдњу. Каква је то нетолеранција од г. Американца да не да другима слободу мишљења, коју за себе тражи. Какав је то грех имати убеђење противно убеђењу г. Николином, на прилику да је краљ Миланова кандидатура штетна и неумесна? Што да с тога пишка „Слобода“ мора бити „језуитска“, „Д. Лист“ „гадан мародер“, и што би то бајаги за београђане била „стидна наклена срамота“, ако би људи били убеђења да не треба да даду свој глас за бив. краља Милана?!

„Клањали му се до јуче“! подвикује г. Американац. Јес, клањали му се до јуче а данас више неће да му се клањају. Па? Шта је с тим? Где то стоји записано и прописано да с тога што смо се јуче нечему клањали, треба да му се клањамо и данас? Оно што је јуче било није ни у колико искључно меродавно за оно што треба да буде и данас. Сваки дан, свако доба има своје потребе. Кад би се људи држали правила, да се нечему морају клањати данас само с тога, што су му се клањали јуче, онда ту не сам што не би било напретка, но не би било ни мицања!...

Јес, г. Американац је убеђен да је краљ Миланова кандидатура корисна и дивна ствар. Али нека допусти г. Американац да има људи, који тако исто чисто, искрено и срдачно исповедају убеђење да је та кандидација штетна и бесмислена. И као год што он сматра да му родољубље налаже да је подржава, тако исто и они сматрају да им *баш родољубље диктује* да се против те кандидатуре боре. Што да су они с тога „подлаци“, „језуите“ и „мародери“! Г. Американац може им рећи да су неувиђавни да не схватају ствар тако бистро и дубокомислено као он — али што да рекне да су подли!

Такви испади већ нису више исказивање свог убеђења већ *грдња* туђих убеђења, а грдње немају право на гостопримство. „М. Новине“ у будуће (овде није реч о г. Американцу само, но у опште) назиће на ту међу, докле иду права гостољубиво примљеног гостa. Домаћин сам себи може често и својој кући допустити и што год преко реда. За то је он домаћин и за то има своју кућу. Гости се на то не могу угледати. Они сами морају знати докле је њина међа.

У опште мене је врлома изненадио онако насртљив тон мога пријатеља г. Американца; у толико више, што његова идеја о „пограђањивању“ бив. краља Милана нити је теориски ни практично тако несумњиво права и тачна, да би се ма и приближно могла узети као неки догмат, у који је грех сумњати. Далеко од тога, из мојих даљих разлагања у неколико мора увидети и сам г. Американац, да се против краљ Миланове кандидације могу навести тако јаки и непобитни разлози, да се бојим да та идеја чак ни на ногама неће моћи опстати, а камо ли да је некакво српско политичко „вјерују“, у које се не сме сумњати. У опште, онај наметљив тон и она местимична срдита певарања још у на ред против сваког ко се усуди не бити за кандидацију — све то мучно да ће унапредити ствар, којој мој пријатељ г. Американац хоће овде да послужи.

Најпосле морам исправити и оно место, где г. Американац вели ово: „Кад сте већ били тако добри да њим, и *противно досадашњем правцу вашега листа*, у њему пространа места направите“ и т. д..

Наш лист („М Новине“) нити је мењао, нити ће мењати правац. Његов „досадашњи“ уједно је и његов садашњи правац. Г. Американац је добио у њему „пространа места“ не **противно досадашњем правцу**“ већ баш једино и искључно **услед досадашњег** и садашњег (што је једно исто) правца његовог. А тај је правац овај. Ми смо одсудно противни мешању Милана Обреновића (краља, бив. краља, грађанина, како год узмете, то је све једно) у наше политичке ствари. Наравно, као српски грађанин он има право да ради што и остали грађани- Ми му то право не отимамо, али смо далеко и од тога, да га подстичемо на употребу тога права. То су „М Новине“ нек ведале до сад, то исто и споведају и сад.

Али мислећи саме тако, „М. Н.“ допуштају да један Американац (или ма који други Србин) може мислити и сасвим друкчије, па опет е тога да је и поштен човек. и до бар и искрен робољуб. А и „досадашње“ и садашње, и сваггашње мишљење „Малих Новина“ и оно је и биће да таквим родољубима треба дати места нека искажу своје мишљење — и услед тога једино г. Американац „е и добио онако „пространо место“ како се сам изражава.

Дакле, то ни уколико није било, нити је могло бити *противно досадањем правцу* овога листа, већ као што реч ох баш дослено досадашњем правцу његовом, јер „М. Н-“ своје начело о новинарском гостопримству практикују од *кол их је* и баш г. Никола лично имао је прилике да се у разним случајевима користи тим гостољубљем, *нити му је сада ово први пут*, као што и сам најбоље зна.

После свију ових и других а и можда досадних, уводних а и можда водених,, примедаба узећемо слободу да пређемо на саму ствар, на краљ Миланову кандидатуру.

(Наставиће се)

БЕОГРАДСКЕ ВЕСТИ

Његово Величанство Краљ посетио је јуче Своју Матер Краљицу Наталију. У пратњи Његовој били су г. Докић и два ађутанта.

*

Нов зајам. По вароши се у велико говори, да је влада с лендербанком закључила зајам од 25 милиона динара. Директор лендербанке, г. Хан, вели се, доћи ће кроз који дан овамо ради тога зајма.

*

Зашто је дошао. Јавно мњење, са свим природно, занима се питањем у каквој је цели дошао бив. краљ Милан? Од разних нагађања најраспространије мишљење ово је.

Бив. краљ Милан пре свије абдикације закључио је с лендер банком *личан* зајам од четири милиона динара Пошто он услед абдикације нема више никакве апанаже, а од цивилне листе узима се 180·000 динара и плату г.г. намесника, т о се

ПОДЛИСТАК

УКРАДЕНА СРЕЋА

ПРИПОВЕТКА

од В. И. Немировића — Данченка

(с руског)

IV.

Даље с пута!

И једна наказа до зоре се је мучила на својој постељи; и једна наказа очајничи је гледала у таму са разрогаченим очима; и једна наказа пружала је некуда руке, као да је хтела молити невидимо божанство за пошгеду! Једна наказа, разочарена раније у све, падала је на колева и молила се. Топла је то била молитва, искрене сузе! Но речи молитве нису утушиле ропот горућег врела, нису могле натерати живо и страсно срце да ућути. Аскетизам је био туђ за њега. И за што је мени дано толико жеђи за животом, баш мени? Кад би бледо јутро с љубопитством загледало у моје прозоре, кад би се околина почела будити, и мени би бивало лакше.

Некако сретнем га на улици.

С почетка с пустим очи. Хтела сам да се учиним као да га ни приметила нисам. Лице ми се зарумене и не уздржах се. Роди се неодолима жеља да га погледам. Он ми је могао бацити презирући осмех, но ја би опет то учинила. Ишла сам на све, на увреду! Знала сам, да могу бити смешна, и да ћу бити смешна; но хтела сам да га још једном видим оваква, да би и он мене видео.

Познао ме. Неме сумње, с лица му нестаде својственог му израза равнодушности. Јави се неко непријатно осећање. Зарумењо се и — окрену о! Подлац! За што! Зар је мени много што требало — један осмејак, неми поздрав; више што нисам ни хтела од тебе, на друго што нисам ни права имала!

Постадох ужасна егоистика И пре сам била зла, а сад бог зна до чега је долазило.

— Ти само венеш? осматраше ме мати пажљиво.

— Та све једно! *Коме* сам ја нужна!

— Мени... Шта сам ја без тебе!

И после овога јави се у мени само некака злоба. За што с м јој нужна? Какав је смисо мог бића? Чиме могу да улепшам њен живот? Па ја сам то исто, што и болесно дете. Тада нисам нисам ни хтела да верујем, да сваки дисај тог болног детета са страстном љубављу лови његова мати. Нисам мала, кад ја опуштах сву једну главу. да се њене очи напуниле сусама и да ме је она, ради саме мене, крстила.

Код ње је бар била — вера. Њу нису плашили мученици на иконама и велики исповесници, који су изгубили вид човечији.

Код мене тога није било.

— Знаш шта, Оља! рече ми она једном кад заједно сећасмо у сали, слушајући шеталицу што одмерено куцаше на зиду. — Да се селимо одавде.

— Мени је све једно, мати!

— Одвешћу те у Крим, ћеш ли?

— Зар то није једно исто?

— Није. Промена људи и места чиниће ти добро. Ти ћеш се поправити. Ти знаш како упливише јужна природа. Чуј ме! волиш ли ти ма кога?

— Не! И у том тренутку одговор је био са свим истинит. ја сад никог нисам волела, само сам мрзила. То је биле болна пасивна мржња! Ја никоме не би зла учинила.

(Наставиће се)

Огласи „Малих Новина“

Изишле су из штампе сва три свеске

ЛОНДОНСКИ РАЗБОЈНИЦИ

ВЕОМА ЗАНИМЉИВ РОМАН

ОД

Чарлса Дикенса

ПРЕВЕО

Мита Ђорић

Добија се у свима књижарама и код преводиоца у Београду. Обилићев венац број 22.

Све три свеске стају 3 дин. 792,3—10

САМО КОД

Димитрија Тасића

НА ВРАЧАРУ

више Цветног трга преко пута врачарске кафане

продаваћу од данас и то:

1	кило фришке масти по	1
1	„ фришког сала	10
1	„ Свињска фришка меса	70
1	„ суве сланине нове	1·10
1	„ чварака	80
1	„ суве кобасице	1·20
1	„ шваргле фришке	1·—

Тако исто и остале ситнице са најумеренијом ценом Молим поштовану публику за многобројну посету.

Димитрије Тасић
касапин.

804 1—6

НОВИ
ХОЛАНДИСКИ ЛОЗОВИ
„БЕЛОГА КРСТА“

имају данас три вучења са овим главним згодитцима:

У ГОТОВОМ ДИН 200000—100000
500000 У ГОТОВОМ.

Сви згодитци исплаћују се без икаквог одбатка

ИДУЋЕ ВУЧЕЊЕ

већ 19 Новембра 1889 год (*1 Дек. 1889. по нов. кал.*).

Главни згодитак

■ Динара 100.000 ■

најмањи згод. 29 и повишава се до дин. 59.

с' тога по данашњој куповној цени не може бити никаква губитка

Ови изврсни сигурни и корисни орићин. лозови могу се добити код свију сарафа и у банкарској радњи

Андрејевића и комп.

У Београду

ПО ЦЕНИ ОД ДИН. 29 СА ЖИГОВИНОМ

Поруке из унутрашњости имају се доставити нама најдаље до 17 Новембра 1889 год.

806 *1—15*

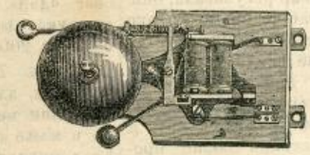

1—10

ЛИМАРСКА И ЕЛЕКТРО-ТЕХНИЧКА РАДИОНИЦА

ЈОСИФА БЕРГЕРА

У БЕОГРАДУ, КНЕЗ МИХАЈЛА УЛИЦА БР. 2.

ПРЕКО ПУТА КАФАНЕ „РУСКИ ЦАР“

препоручује поштованој публици своје богато стовариште свију у ту струку спадајућих артикала; тако исто прима и извршује поруџбине свију **галантеријских и грађевинских радова.**

Да би моје поштоване муштерије што већма задовољно, набавио сам

СВАКОВРСНИХ ЕЛЕКТРО-ТЕХНИЧКИХ АРТИКАЛА

и извршујем намештање **кућних телеграфа, кућних телефонских веза и громобрана,** као и све потребне справе по најјефтинијој цени.

Поштоване муштерије из унутрашности добиће при поруџбини упутство са потребним цртежом, тако да ће бити у стању сами, без туђе помоћи, наместити електрично звоне или телефон. Избор разних артикала за електризирање као и гасних **фењера,** који се могу преносити. Продаја **гасне материје и дупло рафинираног петролеја.**

МАШИНЕ ЗА ПРАЊЕ РУБЉА, ДАЈЕМ НА ПОСЛУГУ

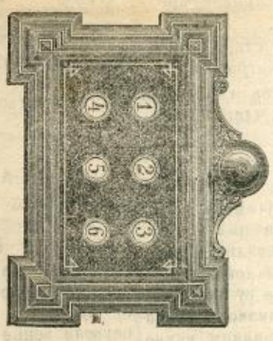

ФАРБА

Фирнајз, лак четке и сав молерски и фарборски прибор најбољи је и најјефтиниј код

ДИМИТРИЈА М. ЂОРИЋА

У БЕОГРАДУ

спрам споменика Кнеза Михајла

ПРОДАЈЕ НА МАЛО И НА ВЕЛИКО

ЦЕНОВНИК ШАЉЕ СВАКОМЕ

НА ЗАХТЕВ 793 5—10,

Власник и главни уредник Пера Тодоровић. Одговорниуредник С. Јапошевић. Штампарија „код Просвете“ Позоришни трг бр. 2

„ВЕЛЕСЛАВ МАРКОВИЋ“ БЕОГРАД

БРОЈ 315. ПЕТАК 3 НОВЕМБРА 1889. ГОДИНА I

ИЗЛАЗИ СВАКИ ДАН

БРОЈ 10. П. Д.

МАЛЕ НОВИНЕ

ДНЕВНИ ЛИСТ ЗА СВАКОГА

Писма и рукописи шаљу се Власнику „Малих Новина“ Топлички венац бр. 17., на горњем спрату.

ЦЕНА ЗА СТРАНЕ ЗЕМЉЕ

а годину . . . . . 30 динара
На по године . . . . . 15 динара
На 3 месеца . . . . . 9 динара

Претплата из унутр. полаже се само код пошта

За Београд нема претплате — Лист се продаје на број

Претплата се прима код свију пошта у Србији

ЦЕНЕ ОГЛАСИМА

На првој страни од петит. реда 20. пр. дин. а на четвртој од петит реда 10 пр. дин.

ПРИПОСЛАНО стаје 50 пр. д. од петит реда.

LE PETIT JOURNAL

KLEINE ZEITUNG

Огласи јевтино, по потреби и са сликама.

За сваке оглашење плаћа се држ. таксе 20 пр. д.

ВЕЋИ ОГЛАСИ ПО ПОГОДБИ

ЗА ЖЕНСКЕ

ОД 2 ДО 6 САТИ

Понедеоником Средом и Петком

РАДИ

Парно Купатило

У ДУШАНОВОЈ УЛИЦИ

803 3—20

Илија Ђ. Ђаковић, адвокат

За округ чачански, ради са канцеларијом и станом у кући масе поч. Миливоја Радовановића у Чачку.

820 1—3

У КАФАНИ

Код Позоришта

од данас па сваки дан вечерња забава са певањем и свирањем

814

Испод пијаце зеленог венца у КУЋИ УГРИЧИЋЕВОЈ Абаџиској улици продајем.

Говеђе месо по 60 пара дин.
Свињско — — 70 „ „
Маст — — — 1 „ „

Потребујем 2 шегрта одрасла

Ник Г. Вуловић
месар

816 1—3

На моју славу 3. текућег није ми могуће примти посјете.

Јова Ђорђевић,
ауџитор.

819 1—2

ПЕНЗИОНАРИ — АДВОКАТИ

(НАСТАВАК)

Да почнемо с првим питањем: 1. *Имају ли пенсионари право да могу уједно бити и адвокати.*

Нема сумње, ово се питање тиче само оних пенсионара, који имају све услове, који се, по данашњем закону, траже за упражњавање правозаступничке професије.

Наше законодавство о правозаступништву овако се развијало:

а.) *Указ* од 24 авг. 1839., којим је одређена такса до 3. цв. за писање молби и жалби; а за већа парнична дела остављена је била слобода погађања уговарања. (в. зб. I стр. 245.)

б.) Решење од 21 октобра, 1843., по коме је забрањено чиновницима, учитељима и свима, који примају државну плату, да адвоцирају код судова и иначе. в. зб. II стр. 259.

в.) Решење од 21 октобра, 1847 год., да се и стран поданик може узети за заступника у парници. в. зб. IV стр. 127.

г.) Решење од 17 јула, 1851., којим се забрањује адвоцирање оним чиновницима који су са разрешењем од дужности под суд дати. в. зб. V. стр 38.

д.) *Решење од 10 декембра, 1852. којим је пенсионарима дозвољено друге на суду заступати.* в, зб. VI. стр. 227.

ђ.) Закон о правозаступницима, од 28 фебр. 1862. и уводна правила тога закона, в. зб. XV. стр. 60 и 98.

Чл. 1 тих правила гласи овако:

„Закон о правозаступницима ступа у живот 1. маја 1862., по чему ће се од тога дана сматрати, *да су укинуте све уредбе и наредбе, које су год до сад о предмету овом о коме је реч издане, било од законодавне било од административне власти.*

Ово је и сувише јасно. Решење од 10 дек. 1852 изгубило је своју практичку вредност, оно је ушло у историју законодавства о правозаступништву. Али из тога не треба извести то: да је укиданьем важности тога решења за навек одузето пенсионарима право, да могу адвоцирати. То није неопходни, логички закључак. Него закључак је овај: Ко ће у будуће моћи адвоцирати? то питање ваља решити по најдоцнијем закону. А најдоцнији закон, који и данас важи то је:

б.) Закон о правозаступницима од 25. јуна, 1865 (зб. XVIII. стр 48), којим је онај од 1862. укинут.

Дакле, кад се пита: Имају ли пенсионари право да упражњавају правозаступничку радњу? — одговор на то питање ваља тражити *само* у томе закону од 1865. год И то је питање de lege lata.

Прочитајте цео тај закон и нигде у њему нећете наћи *изречног ограничења за пенсионаре*, нигде никакве формалне забране да пензионари могу вршити правозаступничке послове.

Ну, противници, који одричу пензионарима право да могу адвоцирати, оснивају своје мњење на замени § 5. зак. о правозаступцизима, која овако гласи:

„*Правозаступник не може ни какву* **радњу** *на своје име имати, ни стојати код каквог друштва или приватних у службе од платом нити може отпрашлати какво* **јавно звање**, *које би плату доносило, изузимајући звање хенорарног професора*“.

Па лепо! Шта излази из ове одредбе законске? Излази ова забрана: да адвокат не може:

1. никакву радњу на своје име имати. — Бити пенсионар је л то радња? — Без сумње није.

Адвокат не сме упражњавати трговачку, индустриску или занатску радњу, у смислу трговачког законика. То је смисао ове забране. Ако би се ова забрана даље протезала, онда би се дошло до оваког non-sen-sa да адвокат који би имао пољска добра, не би их смео обделавати, јер би упражњавао земљорадњу. Адвокат не би онда смео обрађивати ни винограде ни вино из њих продавати.

2. стојати у служби код каквог друштва, или приватног лица.

Ова забрана има тај смисао: да адвокат не сме имати сталну плату као правни конзулент ни код каквог завода повчаног, као што су: Народна Банка, Задруга за међусобно помагање и штедњу, Кредитни завод, и т. д. па ни код никакве трговачке куће, н. пр. г. Крсмановића, и т. д. И сад, кад би било таквих случајева, онда би то била *очита повреда* § 5 ог. Управо, овака стална служба једнога адвоката код пок. I. привил. срп. Народне Банке, кога онд. Намесништво није радо гледало, и била је прави повод (occasio legis) овој замени §-а 5. (г. Вићо Радовановићу, запитајте о овоме вашег поштованог друга, г. J. Пурића.)

Е сад, је ли пензионар као такав у служби или код таквог друштва или код каквог приватног лица? Јел те да је чудно питање?

3. Отправљати какво јавно звање, које би плату доносило.

Овим се забрањује адвокату да може бити у каквој *активној служби*, било *државној* (изузимајући звање хонор. проф. права), било општинској (н. пр. преседник општине), а под *платом*

Е па да ли је пензионар у *активној служби државној*; отправља ли он какву службу државну? То пензионисање чиновника то је баш одузимање законског мандата, да он у име државе, као орган њен, даље функционира; то је постављање чиновника *у стање покоја*.

Исто тако, пензија и плата нису једно исто. Плата је награда, коју чиновник добија док је у служби, а за то што *служи*. Пензија је награда, коју чиновник периодично добија за то, што је поштено државу *служио*. „Пензија се губи, вели § 79 зак. о чиновн. ...2 ако пенсионар у државну службу ступи домаћу или какву страну“. Ево

дакле, сам закон јасно вели: да пензионар није у служби.

Још нешто. За коректну примену §-а 5. ваља да симултано стоје ова два факта: дотична *служба* **и** *плата*.

Нека би се баш и узело: да се пензија не разликује од плате, камо оног другог факта, камо службе, кад се по §§ 68 и 79 закона о чиновн. прави *осетна* разлика између *стања иокоја*, у коме се пензионар налази, и, активне (дејствителне) *државне службе*. —

Из свега досад разложеног јасно излази: *да садањи закон о правозаступницима никако не крати пензионару да упражњава правозаступничку радњу*, само ако овај има свих оних услова, које тај закон тражи за правозаступнички положај.

(Наставиће се)

Краљ Грађанин

(Наставак)

4. **На дан избора.** Недеља је, 29. октобар, и баш овога тренутка, кад узимам перо у руке, на оближњем торњу Св. Марка (Il Campanile S. Масео) избија 4 часа по подне.

С плава Јадранска мора моје мисли прелетеше за тренут на наш леви плави дунав, и ја се за часак замислих у Београду. Пред очи ми изађе слике шта се у овом тренутку сад код вас ради, и како тамо изгледа.

Замишљам леп, сунчан дан као што је и овде. Свет изобличен у празнично рухо, измилео на улице; свак граби да се још мало по сунца на лепом јесењем сунцу, пре но што загуди ледена зима, иза које ће остати много пустих кана а кад једном опет сване пролеће! ко зна кога ће наћи међ живима, Пред општинском кућом огромна гомила света. Неки стоје, ћуте и гледе; други се разбили на групе, па нешто живо дебатују; треће у гомилицама по 2—3, по 5—6 ходају горе доле, оду до Калимегдана, оду до Велике Школе, па се опет врате. Још мало па ће општинска капија бити затворена, с тога видиш задоцниле бираче како се појединце или у гомилицама, гурају кроз гомилу света, нагле и хитају и један за другим улазе кроз велику капију и трче уз степене; свако по сахата из општинске куће изађе по неко, који је био унутра у сали где се гласа, свет се згрне око њега и он прича најновија извешћа: овај кандидат има 300, онај 370, онај 500 гласова. Овда онда дојури по какав фијакер, из кога се истоваре по 2—4 човека, чудна изгледа рекао би мало и напити, један из фијакера преда их другоме, те их овај одмах уводи у општинску кућу а онај с фијакером опет одјури и после по сахата опет се враћа и доводи друге неке људе, које такође одмах уводе у општинску кућу.

Из гомиле се чује граја. Неко је баш сад дотрчао из вароши и донео вест да су у целом крагујевачком округу изабрани сами радикали. Око њега се скупила једна гомила људи и он им гласно чита некакву листу, преписану у уредништву „Самоуправе.“ Чују се гласови: право! живили!

Баш у тај мах испаде из општинске куће некакав човек, с огромним црвеним плакатом на прсима; натакао га на врат као петрахиљ и тако га носи; чим се појави он више још с врата: — „Руше напредњаци“! Наши преко 800 стотина а противници по 200. Изговорив то, он поносним кораком улази у кавану „Уједињење“ и још с врата виче: „Дај да се пије! Руше напредњаци.“ А огроман црвени плакат лелуја му се до испод колена као каква застава.

На другој страни опет притисли уза зид некаквог малог постарог Јеврејина па га нешто прекоревају, а он се брани и виче:

— Ми смо Јевреји, брате, уз власт, ми смо за власт. Будите сигурна власт ми ћемо и вас помагати...

Јес, тако је и изгледало прошлих година на дан избора пред општинском кућом у Београду, и ја, кад мислим да су данас избори ту код вас, пред очи ми излази ова *стара* позната *слика*

Али то су прошла времена — то је већ и историја, минули дани који се више неће повратити. Србија сад има нов устав, нов ред, нов начин гласања — кутије куглице, тајно гласање, гласање по кварговима — све је друкчије, све је ново. Мени је то нова слика, непозната, с тога је нећу овде ни додиривати.

Али то и није главно. Главно је, да су кад вас данас били накнадни избори и ја сам уверен да је изабран грађанин Милован Маринковић — радикални кандидат. Али није ни то главно што је изабран грађанин Милован а још је мање главно што сам ја у то уверен, већ је главно и најглавније то да *није изабран „грађанин“ Милан Обреновић*,

БЕОГРАДСКЕ ВЕСТИ

Њено Величанство Краљица, како се чује, пресели ће се у двор.

*

Одлази. Ноћас оријент експресом одлази за Беч бив. Краљ Милан.

*

Посета. Његово Величанство Краљ Александар и бив. краљ Милан посетили су јуче после подне намесника г. Ристића.

*

Измирење. По вароши се говори да ће између Њеног Величанства Краљице Наталије и бив. Краља Милана наступити измирење. Одлазак Његовог Величанства Краља Својој Матери у времену, кад је бив, краљ Милан у Београду, сматрају као први корак измирење.

Ми за истинитост овога гласа ни у колико не можемо узети на себе одговорност, али га бележимо чекајући, да видимо како ће се ствар развити.

*

Распис. Дознајемо да је г. министар финан. разаслао свима окружним начелницима распис, који се састоји из 10 тачака, и у коме тражи од њих да му *најсигурније* реферишу какви су и да ли су употребливи за службу данашњи порески надзорници.

*

Одбијен. Као што је већ познато нашим читаоцима, наш омиљени уметник г. Стеван Дескашев, оперски певач у Пешти, бави се од неколико дана у нашој престоници. После т о л и к о г о д и ш њ е г растанка, г. Дескашев зажелео је да се с позорнице опет поздрави с нашом публиком, — хтео је да приреди концерат у нашем народном позоришту и то не у своју корист, већ да помогне својој невољној браћи погорелим Приштињанима, и, како веле, управа га је позоришна одбила.

Ако ово буде истина, онда овакав поступак управин свак ће осудити.

Народна Скупштина

XX. редовни састанак.

Четвртак 2 новембра

Председавао г. Пашић.

Састанак отворен у 9¼ часова пре подне.

Били су министри: просвете; привреде, унутрашњих, војни, правде.

Секретар Јоксимовић чита жалбе, молбе, жалбе и предлоге. За тим питање Тасе Кап. Спасића пона, о зајму монопола дувана и закона о таксама, што се односи на министровање г. Ракића,

Председник стави на дневни ред друго читање закона о изравнању буџетске календарске године.

Противу овога предлога говорио је Генчић; а за предлог Јоца Јовановић и Машић.

Примљен је закон и на другом читању.

— Срећковић изјављује. да је „Одјек“ полуслужбени орган донео чланак под насловом „Батине и либерали“ чини прекор за то, јер вели, да он није тражио увођење батина, но на против бранио народ од те напасти:

Секретар Ђорђевић чита извештај о избору посланика Маринковића, директора и скупштина реши да је законит,

Председник објави, да је на реду претрес закона о општинама.

— *Вића Радовзновић* рече, да грушисање почива на демократском основу добро уређење општине; али је несавесно изиграи садањи закон о томе. Он је за то, да општине могу бити и са 150 глава па да иак подмире све потребе.

Срећковић, заступа начело разгруписавања и да се општине по нахођењу развијају и није никако за насиље и наметнуте мере.

— *Туцаковић* наводи како народ одсудно тражи разгруповање општина. Нека народ сам на зборовима изјави какве и колике општине да буду.

— *Мостић* говори у прилог предлога.

— *Рибарац* пратећући се на свој

ПОДЛИСТАК

УКРАДЕНА СРЕЋА

ПРИПОВЕТКА

од В. И. Немировића — Данченка

(с руског)

IV.

Даље с пута!

— И не воли једнога, воли све! За мене и тебе остаје сад једно — љубити добро, љубити човечанство!

Љубити човечанство! А шта је то човечанство учинило за мене, шта ми је оно дало? Не, ја нисам неправедна; ја видим све тако, како је у самој стварности. Зар ме од самог де њства није мучило то човечанство; зар се доцније, у школи, није оно подругљиво насмешкивало, сећући једну наказу; зар је за тим оно постало према мени боље? За што да га ја љубим, за што? Најбољи људи оиходили су се са мном вређајућим саучешћем, као просјаку милостињу бацали су они своја сажаљења!

Не, ја видим једно. Ја сам овде дошла без циљи. Време је отићи одавде, мени није ту место.

Живите и будите срећни!

Заборавите једну наказу, као што ће и она вас заборавити у свом гробу. Ако вам је чинила зла, опростите јој, и она ће вама отуд опростити, за све: и за вашу ладноћу, и за ваш подли смех и за вашу саосећајућу доброту! Ма како да се оде, тек да се оде! Није ли све једно, ко ће отворити врата одавде: болест или овај маленн за спомен узети револвер! Пређе, живот у гробљу чинио ми се налик на то, као да с недомашне, страшне, уображењу недоступне висине летим доле, летим у вечном, хладном мраку, но са сачуваном свешћу, сачуваним осећањем ужаса.

Сад сам ја паметнија! Смрт — то је потпуно уништење.

Земља јеси, у земљи отидеши! Плаши нас само један моменат прелаза; будућност не плаши за то, што је нема!

Шпартанци су била справедљивији; они су убијали наказну и болесну децу, док још нису знали сав ужас стмрти.

V.

На далеком југу.

Одселили смо се у Алупак. Тада ми је било све једно, ма где отишли!

Петроград је преживао фамилијарне боле пролећа. Снегови не уступаху топлом дисању југа, бели облаци сметаху сунчаним зрацима, да изазову живот премрзлој земљи. А овде у Криму већ се је тихо лелујало свеже зеленило по баштама, и тополе, пробуђене спорим, леденим ветрићем, причаху неку тајанствену и поетску причу Дуго сам се бавила у тим алејама; њихов мрачни сумрачак најбоље је одговарао стању моје душе. Болном срцу било је лакше међ кипарисима Воронцовске баште. Сама сам седела под њиховом сенком и чинило ми се, да се њихове танке гранчице нијају над мојим гробом. Већ сам заривена дубоко, дубоко... Нико ме не види, нико шта више и не зна, где сам сарањена! Тишина унаоколо, тишина и умом гробу. Мени је добро лежати. Добро... Све је замрло у мени..

(Наставиће се)

јучерашњи говор, побија мотиве за велике општине, остаје при томе, да општине природно развијене, подмириће све потребе општинске и државне, правда ће бити боља и сигурност заштићена како треба. Он је за то, да се општине разгрупују онако како су пре садањег закона биле.

— Кундовић говори како либерално начело тражи да општине буду састављене без великих плата и други намета. Радикали су тражили у 1881 г. велике општине а сада овим хоће да то потру, Пребацује што од ступивше од свога програма а нарочито као пример за то, наводи изгласан закон у 1887 г. у коме је било остављено право полиц. власти збацивати кметове не само за државне него и за општинске послове Он је за разгруповање.

Таушановић, министар, говори, да је доиста радикална странка у своме програму истакла велике општине, а са овим предлогом не потире се та идеја, него само задовољава народ, пошто закон није изведен правилно и по потреби народа, него у себичним тежњама. Мање општине од 200 глава не би могле издржати трошкове ни вршити намењене јој послове.

— *Тирић* говори у корист груписања општина, за то је за пројект.

— *Генчић* противан је груписању, потпомаже предлог Туцаковића.

— *Рака Миленковић* вели, да нема потребе говорити на широко и на дугачко, јер су обе стране доста говориле, али одговара Кундовићу и вели, да рад. странка и данас тежи за великим општинама. Он је за предлог од 200 глава.

— *Др. Л. Илић*. Пребацује либералима неслогу између њих самих, а радикална странка доиста и данас стоји на земљишту свога програма за веће општине. Он је за пројект.

Председник ставља питање и скупштина прими пројект овога члана са додатком пона Ђурића и Р. Поповића, да се у одбору редигује, а за тим закључи седницу у $1^1/_4$ часа по подне.

Предлог о укидању монопола дувана

Као што смо јавили, либерални чланови скупштине предложили су скупштини да се укине предлог о монополу дувана. Тај њихов предлог гласи:

Народној Скупштини

Поред многих других разноврсних дугова и терета наша отаџбина дужна је, као што је познато, да ис плаћује сваке године по 2,595 400 динара на име дуванске ренте од 1885 год; и на име зајма на погодке (дуванске дозове) од 1888 год. за отплату овога дуванског дуга уведен је и код нас монопол дувана који се налази сада у државним рукама.

Разматрајући пројект закона, о буџету државних прихода и расхода за 1890 годину, који је поднет овој ванредној скупштини на преглед и решење, увидили смо да је стављен у изглед приход од монопола дувана на 6,300 000 дин. Ну од овога целокупног прихода дуванског издваја се тим буџетским пројектом расход од 2,700.000 динара, који се годишње мора трошити наплате чиновника и другог особља у управи монопола дувана, на давање процента великим и малим продавцима дувана, и на подизање и одржање магацина и разних зграда, које се употребљују за смештај и прераду дувана. Оволики државни расход проистиче једино отуда, што је држава увела монопол дувана и што се он налази у њеним рукама.

Кад се овај велики и излишни државни издатак по гласу буџетског пројекта одбије од онога целокупног дуванског прихода, онда остаје чисти доходак само на 3,800.000 динара, који држава употребљује на покривање отплате интереса на дувански зајам и на подмиривање других буџетских расхода.

Већ из овога што је до сада поменуто, види се јасно, да се овим монополом дувана убија и угушује и онако слаба и неразвијена наша народна економна и производна моћ. Да би се од нар да, који се угиба под великим теретима државним, могло добити потребних 3,800.000 динара, узима се од њега још и непотребних 2,700.000 динара, који се троше на по све непотребни и излишни управни апарат монопола дуванског. осим тога њиме се ограничава и готово посве спречава производња дувана. Произвођач мора да савлађује многе сметње законске, док произведе извесну количину дувана, и по томе мора често пута да га даје у бесцење или да гледа, како му се његов производ, у који је уложио толики труд и муку спаљује и поништава.

Да би се свако ограничење скинуло са производње дувана, да би продаја дувана у земљи и извоз ван земље потпуно слободан био, и да произвођач не би био постављен у тај немио и жалостан положај да гледа како му се његова мучно произведена имовина одузимље, спаљује и поништава без икакве накнаде и милосрђа, потписани народни посланици уверени су, да интереси државе и интереси слободног производјења и продавања дувана захтевају, да се дувански монопол што пре укине.

Плашња и брига, која би могла настати по укидању монопола дувана о томе, да ли би држава могла да одговори обвезама, које је узела на се уговором кад је тај монопол дала под закуп, отпадају као по све неоправдане. До потребне суме чистога дохотка, која се садашњим монополом дувана у изглед ставља, може се доћи и без онога скупог монополског управног апарата, следећим начином:

1) У нашој држави има на 250.000 људи који пуше дуван Кад би се одредило да сваки овај пушач плати држави годишње по 8 динара на име тога што ће моћи да пуши немонополисани дуван, државна каса добила би отуда 2,000.000 дин. прихода.

2) У Србији има осим оних у првој тачци још чиновника, трговаца, свештеника, лекара, апотекара, инжињера и адвоката на 30.000 који пуше бољи дуван. Кад сваки овај плати годишње по 20 динара да не би пушио садањи скупљи монополисани дуван, онда би држава имала од њих 600.000 динара.

3) У Србији има најмање 1000 продаваца дувана, који би желили слободно радити дуванџиску радњу И за ове продавце, могло би се одредити да плаћају једно на друго по 300 дин. годишње, те би отуда држава имала 300·000 дин.

4. У нашу земљу увози се сада годишње до 90·000 кила турског дувана, на који управа монопола дувана не плаћа сада никакав регал Кад се монопол дувана у Србији укине и кад се уведе слободна радња, сађење и производјење дувана, онда би од тога турског дувана. који се у земљу уноси држава имала приход од регала 900.000 дин.

По овоме држава наша имала би од оних који дуван пуше, од продавца дувана и од наплате регала на турски дуван, укупно 3,800·000 динара прихода, а то је управо онолико колико је с дањим буџетским пројектом стављено у изглед чистога прихода од монопола дувана: А поред тога биће још прихода према члану 5.

На овај начин укидање монопола дувана било би добитак за земљу и народ у томе, што би отпао онај непотребни расход од 2,700.000 динара, који се узима од народа на издржавање управе монопола, — што би могао сваки да сади и да производи дуван колико хоће, без ичијег надзора и без икаквих такса, — и што би могао сваки да продаје свој дуван и ван земље. С' друге опет стране и они који пуше дуван плаћали би мање, ма да би били оптерећени таксом дуванском, него што сада плаћају пушећи монополисани дуван по скупу цену.

Из ових разлога потписани народни посланици уверени да треба укинути монопол дувана у Србији и повратити слободну радњу и производњу дувана, имају част предложити народној скупштини овај

Пројект закона

Чл. 1.

Монопол дувана укида се у Краљевини Србији.

Чл. 2.

Сваки српски грађанин може слободно садити и производити дуван без пријаве властима. Сађење и производјење дувана не подлежи плаћању таксе.

Чл. 3.

Прерађивање и продавање дувана у већим и мањим количинама дозвољено је свакоме српском грађанину, који плати државној каси годишње 200, 400, или 600 динара према промету и оцени месног пореског одбора.

Чл. 4.

Ко пуши дуван дужан је да плаћа држави годишње 8 динара и то за свако пола године по четири динара. Од ове таксе не ослобођавају се ни малолетници за које плаћају родитељи или старатељи.

Чл. 5.

Чиновници, званичници и пензионари, трговци, свештеници, адвокати. инжињери, лекарни апотекари, који пуше дуван плаћају државној каси по 20 динара годишње. И чиновници са платом преко 1000 талира као и трговци, и сви остали ако плаћају порезе преко 300 динара платиће 30 динара.

Чл. 6.

Општински судови дужни су да воде надзор и тачан списак од свију лица у своме месту, која подлеже плаћању таксе по овоме закону. Ове спискове подносе судови пореским одборима сваке године кад се порез разрезује.

Чл. 7.

Како они који пуше дуван, тако и они који желе да препродају дуван (дуванџије) дужни су да се пријаве општинском суду, и да таксу плате. Ко то не учини казниће се затвором од 3—10 дана или ће се од њега наплатити 4 пута онолика такса, колико би имао да плати кад би се сам пријавио.

Чл. 8.

Ову дуванску таксу прикупљају општински судови, као и остали непосредни порез.

Предлагачи:

Народни посланици

Сима Несторовић, Јов. Авакумовић Стојан Рибарац. Велизар Кундовић, Ђорђе А. Генчић, Димитрије Машић, Пера Николић, Милојко Лешјанин, Аврам Белић, Милоје Влајић, Панта Срећковић.

СТАТИСТИКА

И ЊЕНА СУДБИНА У НАС

(НАСТАВАК)

У старо-древно доба, на много векова пре Христа, јавља се статистика код прастарих народа старога Рима и Византије, ако не баш као научна, а оно бар као практична потреба за сазнање државнога стања и организма. За то се она и налази онако разбацана по разним списима и расправама, везивана час са историјом, географијом и политиком, а час опет са математиком и другим наукама природним.

Па чак и код „ограђених" Кинеза налазе се трагови ове моћне науке статистичке, који се провлаче и блеште у најстаријој књизи њиховој „Шукинг" коју је Конфуције на 3000 година пре Христа скупио, и у којој се јасно огледају белешке о топографији, о стању земље; њива, пољ, о индустрији, о кретању и развијању Кине. [1])

Много доцније, кад је свест о држави, као таковој, била много правилнија и шира; видимо и правилније гледање на статистику и важност њену Тако у староме Риму, за време Републике, толико је цењена важност статистике, да је по нарочитом наређењу: сваки Pater-Familias морао статистичкоме биро-у показати: име, род, доба старости итд. сваког укућанина својега, те је тако већ у прволе веку Републике било људство тачно пописано, и по броју своме се окретало око 104 до 150.000, док није назад у доба Цара Клаудија, достигло циф. од 49 000 000 Римљани имађаху своје нарочите биро-е статистичке као што је био онај у храму „Слободе" (Libertas) или онај у храму Нумфте.

Једновремено, налазимо и у Византији статистичке белешке о чиновништву и другим властима администра тивним: „Hotitiae omnium dignitatum administrationumque", док се тек у почетку средњега века не развиле у бележењу црквених и манастирских података односно: умирања, рођења итд. Но и ови радови беху далеко од Статистике.

Изгледа, да је код Арапа у оно доба избио чистији и правилнији поглед на статистику и нужност њену: Генерали, везири и остали ваши чиновници њихови прибираху и сређиваху разноликe податке о топографији, географији, а нарочито су се одликовали у бележењу кретања људства у војеноме смислу.

Па и у германској Јевропи, за време владе Карла Великога, статистичка подаци ограничили су се на белешке о војсци, финансији, и царским доборима, док се најзад, крајем средњега века, салом самих идеја о држави, не пробуди жудња и неопходна потреба за какво тачније и обилније опажање и сазнање својих и туђих држава.

Тежње за оваково правилније сазнање организма држава, уводе нас у нови век статистике. разматрања и прво избијају у животу Млетачке Републике, где се у њеним „Relazioni" налазе научније обрађени попис људства, кретање војске, трговине и финанције,

(наставиће се)

1) Le Cohaking, ouvrage recueilli par Confucius. tradait par Ganbil Paris 1770.

КУРС

Дукат	5.80
Наполеон.	9.45
Срп. лутр 3% дозови	37.75

БЕНКОВА ПОМАДА
и
! НИНОН ПУДЕР !

ДАМЕ које желе да своје лице њежно, глатко, чисто и фино одрже, нека не пропусте употребљавати познату **Бенкову помаду** против пега, флека, бубуљица, рапаве коже и осталих нечистоћа коже на лицу, прсима и рукама,

Једна тегла 1 динар

НИНОН-ПУДЕР за лице, прса и руке који је ради своје финоће и доброте највише тражен, јер сачува њежност коже при најхрђавијем времену, а ни најмање није шкодљив Добива се бео, роза и жут. Једна кутија 2 динара,

Позор!!! Да би се при куповању свака забуна избегла, то стоји на свакој тегли и кутији јасно и разговетно моја фирма

Ф. ПЛ. БЕНКО, АПОТЕКАР У ЗЕМУНУ

Моја се помада и Нинон-Пудер може добити само код мене у мојој апотеци у Земуну и код другериста Бошка Николића у кнез Михајловој улици

784 2—2

PARIS

GRANDS MAGASINS DU

Printemps

NOUVEAUTÉS

Demander

le catalogue général illustré renfermant 580 gravures (modèles inédits) pour la SAISON d'Hiver, dont l'envoi est fait *gratis* et *franco* contre demande affranchie adressée à

MM. JULES JALUZOT & Cie
PARIS

Sont également envoyés franco les échantillons de tous les tissus composant les immenses assortiments du *PRINTEMPS*, mais bien spécifier les genres et prix.

Expéditions dans tous les Pays du Monde

Le catalogue indique les conditions pour l'envoi *franco de port et de douane.*

Interprètes dans toutes les Langues

à la disposition des personnes qui désirent visiter nos magasins.

У пола цене

ТРГОВИНА
код Руже Васина улица бр. 20

У пола цене — У пола цене

Добила је у великом избору **дамен** туха вуненог.

Продаје

По 1 динар метар

712 7—15

У пола цене

Стављам до знања п. публици да сам дао израдити особито лепе

СПОМЕНИЦЕ И БРОШЕВЕ

за украсе мушкима и женскима

— а у спомен мироломазања —

ЊЕГОВОГ ВЕЛИЧАНСТВА
КРАЉА АЛЕКСАНДРА I.

Главно стовариште тих споменица за краљовину Србију дао сам г. г. *„Нахмину и Здујићу."* овдашњем фабрикантима цигар-папира.

Исте споменице продајем препродавцима на 10 комада најмање по 1 дин. и 50 п. дин. а препродавци не смеју их продавати скупље од 2 динара комад.

Ко би из унутрашњости Србије желео да има на продају ове споменице, молим да се обрате г. г. Нахману и Здујићу

Молим п. публику да изволи похитати с куповањем ових споменица, јер их је још врло мало остало, тим тим пре што сам један део прихода уступио друштву „Св. Саве" (20%) као што тврди и уверење преседника друштва „Св. Саве„ од 18 августа о. г.

У Београду, 6. Септембра 1889.

Са особитим поштовањем

М. А. Маца
(Београђанин)
Толмач и Агент. у Будимпешти.

601 6—30

КАСА

№ 3.

Има на продају.

Упитати у Штампарији „код Просвете"

ЗА унутрашност Србије тражи се способни продавачи за школе слике и огледала, на месечну отплату.

Браћа Фајгл
позлатарска фабрика

Београд

824,2—3

Женских чајних јакнета, мантлета, реген-и радмантлава шешира, муфова, све за одрасле и децу, као и све приборе и шаблоне за женске хаљине, израде сад добивених по јефтиној цени.

У трговини женско кројач.

РОЗА ШТЕРН.
Кнез Михајлова ул. бр. 9

Израђујем хаљине по мери. 651,5—25

ДВА ДОБРА и ЗДРАВА КОЊА оба 7 година стари длаке дорастасте, са амовима и добрим скоро новим колима, ландаура продајем.

Ко је вољан купити, нека ми се погодбе ради јави.

Погодићемо се, јер хоћу да продам.

М. Л Глишић
801,3—5 трг на Обреновца

НА ПРОДАЈУ КУЋА бр. 22 у Милетиној улици преко пута Стојанчеве чесме до Митрополитове баште, — ширина до сокака 25 метара, има дуга Управе Фондова.

Купац нека се изволи обратити

Софри Груичићу
учитељу у пенвији

КОМЕ ЗАТРЕБА САВЕТА у брачном спору или у ма којој отреби код државни судова и власти може се обратити потписаном у редакцији *Хришћенског Весника"* спрам касационог суда у кући г. Спасоја Стевановића, п-говца

Алекса илић
председник конзисторије у пенвији

822 2—3

ЛИМАРСКА И ЕЛЕКТРО-ТЕХНИЧКА РАДИОНИЦА

ЈОСИФА БЕРГЕРА

У БЕОГРАДУ, КНЕЗ МИХАЈЛА УЛИЦА ВР. 2.

ПРЕКО ПУТА КАФАНЕ „РУСКИ ЦАР"

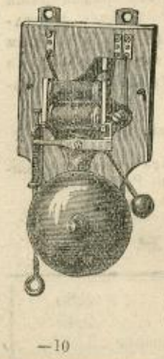

препоручује поштованој публици своје богато стовариште свију у ту струку спадајућих артикала; тако исто прима и извршује поруџбине свију **галантеријских и грађевинских радова.**

Да би моје поштоване муштерије што већма задовољио, набавио сам

СВАКОВРСНИХ ЕЛЕКТРО-ТЕХНИЧКИХ АРТИКАЛА

и извршујем намештање **кућних телеграфа, кућних телефонских веза и громобрана,** као и све потребне оправке по најјефтинијој цени.

Поштоване муштерије из унутрашњости добиће при поруџбини упутство са потребним цртежом, тако да ће бити у стању сами, без туђе помоћи, наместити електрично звонце или телефон. Избор разних **артикала за електризирање као и гасних фењера,** који се могу преносити. Продаја **гасне материје и дупло рафинираног петролеја.**

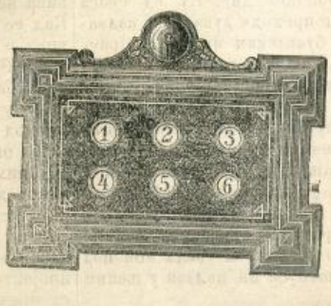

—10

МАШИНЕ ЗА ПРАЊЕ РУБЉА, ДАЈЕМ НА ПОСЛУГУ

Власник и главни уредник Пера Тодоровић. Одговорни уредник С. Јаношевић. Штампарија „код Просвете" Позоришни трг бр. 2

БРОЈ 316. СУБОТА 4 НОВЕМБРА 1889. ГОДИНА I

ИЗЛАЗИ СВАКИ ДАН

БРОЈ 10. П. Д.

МАЛЕ НОВИНЕ

ДНЕВНИ ЛИСТ ЗА СВАКОГА

Писма и рукописи шаљу се Власнику „Малих Новина“ Топличин венац бр. 17., на горњем спрату.

ЦЕНА ЗА СТРАНЕ ЗЕМЉЕ

а годину . . . . . 30 динара
На по године . . . . . 15 динара
На 3 месеца . . . . . 8 динара

LE PETIT JOURNAL

Претплата из унутр. полаже се само код пошта

За Београд нема претплате — Лист се продаје на број

ре то лете се шаље код свију пошта у Србији

ЦЕНЕ ОГЛАСИМА

На првој страни од петит. ред 20. пр. дин. а на четвртој од петит реда 10 пр. дин.

ПРИПОСЛАНО стаје 50 пр. д. од петит реда.

KLEINE ZEITUNG

Оглашења јевтино, по потреби и са сликама. За свако оглашење плаћа се држ. таксе 20 пр. д. ВЕЋИ ОГЛАСИ ПО ПОГОДБИ

ГРАДСКО КУПАТИЛО

АМАМ

РАДИ СВАКИ ДАН

За мушко особље од 5 изјутра до 8 сати пре подне и од 5 и по по подне до 9 сати увече.

Петком, недељом и сваког празника цео дан.

ЦЕНА КУПАЊА

	Дин. пара
За мушко особље у кабини од особе	0.80
На галерији	0.60
За женско особље у кабине од особе	0.60
На галерији	0.40

За децу од 10 година половина цене

817 1—5

СВЕТОГ МРАТУ 11 Новембра ове године не могу славити због болести у кући.

826 1—3 Ст. Добривојевић адвокат

ЗБОГ ЖАЛОСТИ не можемо ове године примати посете о нашој слави Св. Аранђела.

Породица Ђорђа С. Симића

825 1—3

Гостионица код „Златног Прага“

потребује одмах добро спремног кувара. За бližа извешћа јавити се

Светозару Р. Младеновићу. закупцу исте гостионице.

829 1—3

У КАФАНИ

Код Позоришта

од данас па сваки дан вечерња забава са певањем и свирањем

814

ЖЕЛТИНА ДАЛМАТИНСКОГ сасвим чистог и фина у кантама по 20 кила, добила је на продају комисионска радња Хаџи Томина на малој пијаци.

812 1—6

Илија Ђ. Ђаковић, адвокат

За округ чачански, ради са канцеларијом и станом у кући масе поч. Миливоја Радовановића у Чачку.

820 1—3

Претплатницима „Домовине“

Усљед затварања „Штампарије Напредне Странке“ „Домовина“ мора престати за неколико дана док не уреди за се штампарију како би избегла у будуће прекоре.

Молимо наше претплатнике да нас ради тог кратког обустављања листа извине, а ми ће мо се постарати да им то накнадимо.

Уредништво „Домовине“

Краљ Грађанин

(Болоуодниполитички разговори, у тридесет и три радње, четрдесет и четири бесонице. Посвећено грађанима, а могу их читати и краљеви — кад се опорављаће).

(Наставак)

5. Значај краљ Миланове кандидатуре. Ја рекох да „грађанин“ Милан Обреновић није изабран на данашњим накнадним изборима и то рекох на памет. Последње новине, које сам добио из Србије, то су од 26 октобра. Што знам о кандидатури краљ Милана, знам по ономе што је у нашим новинама писано до 26 октобра.

Наравно, остало је још 3 пуна дана. Код нас у Србији то је много, јер код нас се изборна судбина, кандидата често решава *последње ноћи*. И то није изузетак, но правило. Све што је рађено недељама и недељама унапред може да не вреди ништа, може да се потре, обрне и предругојачи за једну једину ноћ. За три последња дана могло се, дакле, десити свашта.

Јес, могло се десити — али ја држим да се није десило. Ништа се није десило! У књигама судбине негде је било записано, да бив. краљ Милан треба још да остане бивши краљ и он је остао. Покушај да се краљ Милан претвори у грађанина-посланика Милана није упалио. Ја замишљам две могућности. Или је у последњем часу и сам „г. Американац“ увидео оно, што је за обичне Јевропљане одавно већ било јасно, а то је, да кандидатура Миланова нема никаква изгледа, па је од ње и он сам одустао; те тако Милан није био ни истицан. Или је г. Американац остао тврдоглав до краја и „грађанин“ Милан славно је на изборима пропао.

Противно овоме могло би се десити само у ова два случаја: 1. Или кад би за Милана радила полиција, у опште власт; 2. Или кад би на 2 до 3 дана пред изборе какав вешт агитатор просуо какве велике паре, — а држим да ни једно од овога двога није било.

Проричући бив. краљу Милану пропаст на изборима, ја се ослањам на ове разлоге.

1. Рачунам да ни једна политичка странка неће учинити погрешку да истакне Милана као своја партијског кандидата У осталом сматрам да то не би ни могло бити по статутима партиским. Ту би Милан прво морао доћи и уписати се за члава неке странке, па тек да га бирају.

2. Сматрам да је позив г. Николе Јовановића „Да бирамо грађанина Милана сви из свију странака, без обзира на партиске боје“ — проста америчанска поједија, која ће код свију странака изазвати само лак осмејак.

3. Милан не ужива симпатије Београђана. У целом Београду нема ваљда ни 50 људи који би бившега краља лично волели. Не да истрче на биралиште за њега, но да чују да се доле у Венецији дави, не би их истрчало ни двадест да га виде. Би истрчали, али — да сејпре како буњка по бари.

4. Кандидацију краљ Миланову истакао је, како изгледа, сам г. Американац, с неколико својих пријатеља — група и сувише нејака и сувише нова, да на изборној вази може што претегнути.

Услед свега тога судба те кандидације унапред је већ била решена. Сем сигурна пораза ту се ни на што друго није могло рачунати. И да не познајем лично г. Американца, бих рекао да је навлаш покренуо ову кандидацију да спреми бив. краљу један нов веома непријатан јаван шамар. Узалуд је ту певати софистичку песму „стиц не пада на бив. краља но на београђане“ Доживети да ти твоја рођена престоница, где си владао *пуних двадесет година*, рекне: — Ни си достојан да нас заступаш у скупштини; уклоп се одатле, ти бив. краљу Милане, а оди овамо ти, професоре Миловане, тебе хћемо!“ — доживети то — страшан је ударац!

И можда је судба хтела да тај нови ударац нанесе бив. краљу Милану баш г. Н. Ј. Американац.

*

Читатељ ме хвата за руку.

— Стој! Шта ћеш то? Шта пишеш сад даље о тој ваљној кандидатури краља Милана? То је ствар била и прошла. Избори су свршени, краљ Милан је пропао, или није ни бирао; сама кандидација није била истакнута од каке важније политичке групе; цео је догађај незнатан, а сад је већ све и свршено — па шта сад ту има још да се пише о томе?! Батали! Остави! Не вреди се око тога заносити.

— Молим, молим, драги читатељу. Избори јесу свршени, али жив је још краљ Милан, живо је време, жив је г. Американац и с њим једна група пријатеља, која жели да види б. краља Милана у скупштини. Покушај једнога краља да постане обичан народни посланик тако је интересна ствар да се преко ње не може прелазити олако. Сутра, прекосутра, до године — та кандидација може опет понићи — у питању је једно начело — и те рачуне не треба оставити не свршене. Најпосле краљ Милан је на избору пропао, па ваљда и тај факт што год значи С тога пусти ме да говорим. А с оним што је било сухопарно свршили смо. Што сад долази — биће ведро и весело.

6. Није дато но узето. Можда ће ми се ко и подсмехнути, па и доси-

тку начинити, делећи имена по пола, али наши Београђани имају свој рођени укус. — Слађи им је Милован од Милана, и имају више наклоности спрам *дејствителних* професора, но спрам *бивших* краљева.

У осталом — професор, просветотвор, просвета, све је то једно другом тако близу — па за што Милован не би могао бити мио и из љубави спрам просвете? Све су то могли бити озбиљни разлози да се Милован претпостави Милану, али је свакако било и других разлога.

Али пре но што би Београђани изнели све своје разлоге за што *нису бирали* бив. краља Милана, вредно би било видети какви су разлози оних, који су га кандидовали и који су га *хтели бирати*.

Збиља! — Шта ће краљ Милан у скупштини?

На ово питање не може се *озбиљно* одговорити празним фразама о томе, како је „лепо“ и „демократски“ кад чак и један краљ седне на скромну посланичку клупу; како би то било „крунисање српске уставности“, и „најбољи доказ да је глас народа глас сина божија“.

Српском скупштином или веје или не веје демократски дух. Ако тога духа у њој нема — краљ Милан неће јој га јамачно донети. Једна би то била српска скупштина, а још једнији њен демократизам, кад би она чекала да јој тек присуство краља Милана да демократско обележје, и да је један краљ Милан учи народноштву!...

Тај исти раскраљ Милан јавно се исповедао до сад бар двадесет пута и пред нама Србима, и пред странцима, и пред целим светом, да је он једино с тога и дао оставку, што *не може да влада уставно*, што сматра да уставност није за Србију а стар је, вели, да тек сад мења убеђења и усваја нове политичке погледе. Уставност, дакле, која би довела у скупштину *таквог човека* не би добила „круну“, но би сама себи натакла на главу најцко-лудачку капу, да јој се цео свет с правом наруга. А „глас народа“ који би *таквога чо*ка позвао да му заседава у скупшини, и да му чува уставност, био не „*глас сина божија*“, но глас *жалких луди који не знају шта чине*.

Краљ Милан толико је био убеђен о штетности слободоумна устава за Србију, да је томе свом убеђењу чак и саму круну — жртвовао! Лакше му је било растати се чак и са самим престолом но с тим својим убеђењем. И он је човек то сам отворено толико пута рекао. Шта хоћете сад од тога човека, да вам он чува устав?! Да вам он буде круна уставности !?! Да вам он понародњачи скупштину?!

— Али он је ипак *дао* Србији најслободнији устав! — приметиће ми можда господа „*поштоваоци најслободнијег устава*“.

Да пречистимо једном, господо, с том фразом, како је краљ Милан „*дао*“ Србији најслободнији устав.

Немојте бркати појмове; немојте мешати ствари које немају никакве везе међу собом. Краљ Милан **није дао Србији** садашњи устав. Њему је тај устав **отет, изнуђен**; он га је дао, *али под морање, на силу*! дао га је онако, као што путник, засретнут у теснацу — ...но хајде да не довршујем слику!..

Ствар је стајала овако:

Струја за променом устава расла је поступно скоро пуних 20 година. Борба за промену устава отпочела се још онога дана, кад је покојни Светозар Марковић написао „*Наше Обмане*“, (низ чланка где је прокритикован нови устав и показане главне мане његове), а то је било одмах по појави устава, још 1869 године.

Од тог доба та је струја непрестано расла. Либерали су били највећи противници њени пуних 12 година. Сва наша разлагања нису их могла убедити, да њин устав не ваља, све дотле док су имали власт у рукама. Али кад су ту власт изгубили, кад су њин устав узели примењивати напредњаци, либерали, мало по мало почну и сами увиђати његове махне. Има истине најпосле и у оном тврђењу либералном да смо ми за 12 година напредовали, развијали се и управо оспособили се за бољи и слободнији устав. Како било да било, тек, тако некако око 1882 год. и либерали се изјасне за промену Устава. Ако се добро сећам, г. Ристић је дао израза тој значајној промени на неком јавном скупу, или партиском банкету, где је отворено изјавио да је и он за промену устава.

И тако, још 1882 год. већ су се сви главнији чиниоци у Србији били изјаснили за промену устава. (Напредњаци су били ангажовани за ту ствар још много раније. Још 1874. год. сам г. Гарашанин чак је био поднео и предлог у скупштини за промену устава, о чему су напредњаци доцније морали водити рачуна. Још више били су везани не само напредњаци, но и сама круна, сам Краљ Милан другом једном чињеницом — а то је оно решење скупштинско где су две скупштине узастопце изгласале промену устава).

Дакле, још 1882 год. питање о промени устава било је сазрело. Али на срећу или на несрећу, баш у то доба пада најснажнији развој радикалнес транке. Околности су се тако стекле да би радикалци морали имати пресудан утицај у промени устава, да је она предузета 1883 године. То је било неминовно. Ствар је већ била зрела. Ми у главном радикалном одбору већ смо били предузели да израђујемо и пројекат новог устава. [1]) Један такав, још несавршен концепт, падне полицији у руке и напредњачка влада и краљ Милан употребе то као најјаче средство против радикалне странке.

Краљ Милан, поплашен од пресудног утицаја радикалног у промени устава, прегне свом снагом и крајњим средствима да тај утицај сузбије.

Време од 1883 па до 1889 године испуњено је искључно борбом престола против српског радикализма. Питање о промени устава било је застало. Чекало се управо да се види ко ће победити и која ће страна у промени устава играти претежну улогу — престо или радикали?

Каква су средства употребљавана и с једне и с друге стране у тој дугогодишњој борби, није нужно спомињати. То је још свима свеже у памети. Доста то — борба је била врло очајна. Но радикализам је све више добијао земљишта. Али борба би се ипак још дуго могла продужавати, да један неочекиван случај не баци варницу у све краљ Миланове барутане. Његова сва муниција плану, и он је осећао да се више не може држати....

Та варница била је његова свађа са женом. Од кад се посвадио с краљицом, краљ Милан је изгубио и вољу и способност за борбу.

Међу тим веома је значајан факт да је и сама борба тада већ добила била у велико други карактер. Док се 1883 год. на свакоме кораку викало „ура, јуриш за промену устава“ при крају 1888 године о промени устава већ се ретко кад што чуло. Сви су знаци показивали да је радикална странка била дошла до убеђења, да под владом Милана Обреновића нема промене устава, с тога је питање о уставу почело да се измиче назад, а на прво место, први ред почело се све јасније истицати друго једно питање. Што? рећи ћу га — то је сад већ историја. Јес, на први план све се више почело истицати *питање династичко*.

Још 1882 године ја сам сâм у „Раду“ овако формулисао мишљење радикалне странке о промени устава: „**Ми устав морамо мењати, и ми ћемо га променити; с престолом у друштву — ако се може; без престола, па и против престола — ако се мора!**“

Слободно смем рећи да сам у овој формули изразио мисао целе радикалне странке. Е, па лепо.

После шест година, при крају 1888 год. у радикалној странци била је готову већ сазрела она последња поставка моје формуле, т. ј. било је сазрело уверење да се с престолом не може, управо да се с краљем Миланом не може. И то није била тајна ни за кога. То је јасно увиђао и сам краљ Милан. У осталом то је била природна последица оне и онаквe борбе и ту се није требало ничему чудити.

Међу тим, како већ рекох, баш у то доба кад је борба почела узимати тако опасан карактер, краљ Милан онеспособио је за борбу, почео се предавати некаквом мрачном очајању; био је љут, раздражљив, насртљив; час се свађао с блиским људима, час је отворено пркосио јавном мњењу, газећи навалице најобичнија правила грађанске сталожности. Све је показивало да је *почетак свршетка* ту близу, и да дотадања затегнутост не може још дуго трајати.

(Наставиће се)

1) У хатар историске истине да споменемо ово. И ако сам, као члан главног одбора, као уредник „Самоуправе“, а и иначе као један од најстаријих радника у странци имао утицаја и учешћа у свима важнијим пословима странкиним, у прављењу овога уставног пројекта веома сам мало учествовао. Свега сам био у четири седнице. Узрок је томе била нешто моја болест, а поглавито, некакво мрачно, чудно осећање, да пројект устава није сад главна ствар, да до устава неће ни доћи; да ће пре тога настати друго нешто, големо, мрачно, ужасно и пресудно за радикалну странку. Јес, ја сам предвиђао... но не правилније рећи ја сам предосећао приморачку буну, не тамо, на том месту и у том облику, али сам предосећао да ће између народа и државне власти доћи до сукоба, и док ме је Пашић позивао да долазим у седнице да градимо пројект устава, ја сам наваливао да тражимо начина како ћемо победити кад дође до сукоба између власти и народа. Пројект устава поглавито је дело г. г. Пашића и Раше Милошевића.

ПОДЛИСТАК

УКРАДЕНА СРЕЋА

ПРИПОВЕТКА

од В. И. Немировића — Данченка

(с руског)

V.

На далеком југу.

Кад и кад из далека долазила је нервна парајућа, татарска песма; сваки звук њен капао је на срце као врела суза. По некад се је чуо ласкави јек тихих струна, који као да је ридао над нечијом разбијеном срећом, и мени се чинило, да су то само далеки одјеци живота. Он је тамо негде горе, на врховима. Он је на земљи а ја под земљом. Отуда они и звуче тако нејасно, тако глуво. Нада мном расти трава... коврџасто корење пије нада мном животне сокове земљине...

Ишла сам по тавним подземним ходницима, где ме је са свију страна обухватала топла влага; тамо је ударало на скоро ископану, дубоко изривену земљу, и сличност с гробом увеличавала се једном више. На тај начин престала сам бојати се смрти, и навикла сам се на њу. Ужас свршетка мењао се је са тихом жалошћу растанка! Но некад ми се чинило, да ћу сићи с ума. Рола сам земљу, која беше сочна и дисаше паром, ту животворећу земљу југа, била је до корења траве и цвећа, до те дубине, где се врши велика тајна рођења, сварања. Парила сам ничке, лицем у ту прошлу масу и грлила је, пунила своје груди њеним невиним влажним мирисом. Полубезумна говорила сам себи: тако ће бити и у гробу! Шта има у њој страшнога, за што будућност плаши страшљивце? Ето те будућности, у маленом зрну, што је већ проросло белим кореницма, у том чворастом старом корену, што није сокове милијуна живших и умрлих, и иструлелих на овој земљи створова. Ако мозак и мисли, опет ничега ужаснога нема у околини. Тамо је живот стихијни, без болних привиђења, без призрака прошле среће!

Дешавало се, да сам вечером по читаве сате проседела на балкону наше куће. Право преда мном, као нека тамна маса, уздизала се џамија. У прозорима трепетало је таинствено сијање кандила. Иза таквог минарета лењиво се је кретао златни месец, обасјавајући сребрном светлошћу велике, дубоко успаване и трептавше у сну тополе. Доле у алејама и пустим улицама била је густа тама. У којој су кад и кад трепериле и пијали се пламенови фењера. Издалека чуо се величанствени и равни удар морских вала који се претвараху у белу пену ударајући се о корито стене црноморског прибрежја. Ја сам слушала тај глас мора; мисли моје одлетале су у морски простор и заједно с маглом подизале се од мора к тамном небу, на коме су јарко гореле не наше голубије, ледене звезде, но јужне, жуто, страстне. Оне су одиста загревале, гледећи на њих ви варујете, да су оне живе; да то нису несвесна тела, бачена у простор; да оне виде и чују, муче се и радују. По некад море биваше ућуткано, а ветар је ослабио дотле, да се и сама паучина полако спуштала. Тада из дубине баште, из те ароматне, мирисом цвећа и траве прожмане тишине, чујаше се звук, налик на уздах. Пролети крос ваздух и умукне, а срце напрегнуто очекује, е да ли ће се поновити? И таква тишина, што гони срце да болно бије, а уво, да с нестрпљењем слуша, дуго се отезала док се тек ненадно разнесе жалосни призив оних који као да оплакиваше некога.

(Наставиће се)

БЕОГРАДСКЕ ВЕСТИ

Напад Арнаута. Како смо извештени, једна чета Арнаута чини грдну пустош у Пећи и око ње. Зулуми су толико додијали тамошњем свету, да се гомилама исељавају, а, међу тим, турске власти не предузимају никакве озбиљне мере против тих напада. Тако, 1. ов. м. напало је неколико Арнаута, у сред бела дана у вароши Ристу Брљана и Тому Ракића и на месту их премлатили, а неки Ахмед Сеид дочекао је опет Ристу Анчетовића и на мртво га место испребијао, те су га једва његове комшије отеле и спасле му живот.

У селу Љубомди, у околини Пећи, опет неки Адем Арнаутин напао је на Саву Миладиновића и отерао му сву стоку. Но, међу тим, значајно је што сви ови немири и зулуми бивају баш од тада, од како је Алипаша Махмуд Беговић премештен, а његов садањи заступник врло је равнодушан према свему овом. Заиста чудновато!

*

„Београдска агенција." Ми смо имали прилике да у своје време говоримо о овој агенцији и да покажемо како она врши свој посао. Сад пак имамо да нашим читатељима обратимо пажњу на ову околност.

Влада је бечкоме „Коресподенц биро-у" односно његовом заступнику г. Бекману, дала концесију за телеграфске изложбе с тим да агенција даје влади извештаје и да те телеграфске извештаје, политичке и трговачке може продавати овд. уредништвима и приватним људима. Сем тога влада је узела на себи обвезу да се за ту агенцију сваког дана заузме телеграфска жица од Беча до Београда за 15 минута. За све то влада плаћа концесионару 600 динара.

Како тај свој задатак врши поменута агенција, рекли смо у прошлим бројевима. Она даје извештаје и сувише доцкан. Узмите ове овд. листове и сравните датуме па ћете се одмах уверити о истинитости нашег тврђења. Али и поред тога има једна друга ствар код те агенције која је за осуду. Она по уговору и прима овде и даје одавде депеше, али то чини само у толико колико се за 15 минути дневно може учинити. Сваки сувишак речи у депешама за шта је потребно преко 15 минута дневно, она и *прима и даје на Земуна* а тиме очевидно и *намерно* штети интересе државне касе.

Ми изнесмо ово само ради тога, да би се видело колику нам услугу и корист чини београдска агенција; остављајући надлежнима да цене и квалификују овакво поступање њено.

*

Како се вратио. У неким полуслужбеним органима данашње владе опажа се од неког времена неко нерасположење према Њ. Високопреосвештенству господину митрополиту Михаилу, — знак, дакле да данашња влада није нешто задовољна с г. митрополитом. Ово нерасположење у приватном разговору иде и даље да, који стоје близу владиним круговима, причају ово: Влада је вратила митрополита Михаила за то што је морала. Кад је наумила да узме железницу у своје руке, влада је замолила Руског посланика за интервенцију код француског посланика. Руски посланик обећао је своју интервенцију али уз услов, да се на митрополитску катедру врати митрополит Михајло. Влада је на то пристала, руски посланик потпомагао је њен рад код француског посланика, митрополит Михајло вратио се на митрополитску столицу а влада одузела железницу.

Али г. митрополит Михајло вративши се на своју митрополитску катедру, у своме раду није задовољио очекивања извесних свештеника, који припадају радикалној странци, јер он, веле, махом протежира свештенике из либералне странке. Утицајем свештеника радикала, веле, може доћи и до пензионовања г. митрополита Михаила.

Тако бар говоре у круговима блиским влади на којих је у том смислу послат и један допис једном париском листу.

*

Отпутовао. Јучерашњим оријент експресом отпутовао је бив. краљ Милан за Беч, одакле ће у Париз

*

Лутриске обвезнице. На четрдесет другом жребању лутријских обвезница које је извршено 2 о. м. добиле су: 100.000 дин. сер. 2095 број 40; дин. 10.000 сер. 4717 бр. 47; дин. 4000 сер. 4717 бр. 10; дин. 1000 сер. 3275 бр. 25 и сер. 417 бр. 49; по 500 дин. сер. 3275 бр. 28, сер. 4717 бр. 45, сер. 4717 бр. 49, сер. 417 бр. 28 и сер. 2095 бр. 37.

*

Г. Брезниц. Већ у два маха имали смо прилике да говоримо о уреднику полуслужбене „Балканске Коресподенције", г. Брезницу. Поред онога, што смо до сад о њему изнели, износимо као карактеристику личности, којој је поверено уређивање полуслужбеног „информационог" листа и ово: Вели се, да је г. Брезниц за време свога бављења у Бечу био у политичкој служби двеју држава, са свим супротних по политичким циљевима својим, и био је у исти мах и у политичкој служби Аустрије и у политичкој служби Русије. Како се ова двогуба политичка служба може и треба сматрати, остављамо оцени наших читатеља, напрема томе нека оцене и то, да ли може, да ли треба, да ли се сме поверити једном таком човеку уређивање једнога полуслужбеног, на још „информационог" листа.

*

Из судница. Јуче је у суду варошн Београда био претрес Николи Лозанићу, Антону Лауферну и Новици Лучићу. Сва тројица су осуђени на по шест месеци затвора и по једну годину полицискот надзора.

Јуче је био претрес и г. Перу Периновићу, бив. писару управе вар. Београда, који је оптужен због више утаја. Суд га је осудио на пет година заточења.

*

Посета. Бив. краљ Милан посетио је јуче по подне удову пок. Станојла Петровића, а за тим г. Јов. Ристића, намесника.

Народна Скупштина

XXII редовни састанак.

Петак 3 новембра

Председавао г. Пашић.

Састанак отворен у 9¼ часова пре подне.

На дневном реду претрес закона о општинама.

Били су министри: Велимировић, Вујић, Таушановић и Ст. Р. Поповић

Секретар Ружић чита XIX протокол, Р Петровић XX и Јоксимовић XXI састанка скупштинског, за тим честитке, молбе и жалбе.

Известилац Ђ. Новаковић чита чл. 3. и 4. закона, који су примљени за тим чл. 5. кад кога Вит. Младеновић и Колакић чине примедбе, али их скупштина не усвоји.

Чл. 6 и 7. примљени су по пројекту.

Тадић и Манојловић чине примедбу на чл. 8 у виду допуне због квалификовања кривица као мерила због којих не може се бити чесник општински

Упућен одбору ради редиговања по предлогу Тадићевом.

Код чл. 9 тач 7. о решењу збора за пијаце, говорио је *Пашић*, али је скупштина усвојила по пројекту.

— Срећковић, говори због досељавања странаца у општину и рад је да о томе општина самостална буду, прималига или не; но скупштина усвоји пројект.

Чл. 10, 11 и 12 примљени су без примедаба.

— П. Вуковић чита свој предлог, као додатак чл. 13. и скупштина га прими с тим да се упути одбору на редиговање.

— Ст. Станковић и Кундовић а за тим и Тајсић говоре о последњој инстанцији где би се имало решити о буџету и прирезу и тако су и тач. 4 и 5. враћали у одбору на допуну прецизнију.

Код чл. 14. *Паја Вуковић* говори у прилог прочитаног пројекта а противу одборског предлога; али како не беше довољан број посланика, да га помогну, остало је по одборском предлогу.

Чл. 15, 16, 17 и 18 примљени су по предлогу.

Чл. 19. враћен је по предлогу Ристе Поповића одбору ,да се учини допуна у погледу бирачког одбора

Чл. 20, 21, 22 и 23 враћен је одбору на допуну.

Марко Петровић, поп у лепом и јасном говору образложио је тајно гласање за општинске часнике.

Р. Поповић и Тома Бојичић говорили су противу тајна гласања, али ће се ипак у одбору ствар свестрано оценити, и после видети, чија су назори усвојени.

И тако закон је претресен до чл. 25, а сутра ће се продужити даљи претрес.

ПРИ ПОСЛАНО

ЗА СТВАРИ ПОД ОВОМ РУБРИКОМ УРЕДНИШТВО НЕ ОДГОВАРА.

Господине уреднице,

Уверен, да су ступци вашега цењеног листа отворени свакој доброј ствари и истини, слободан сам замолити вас да овим неколиким редцима дате места у вашем листу.

У 308 бр. вашега листа управа београдског кројачког еснафа наштампала је под „приопсланим" чланак „Еснавска уредба и њено право".

Ја се, господине уреднице, нећу упуштати у оцену излагања управе еснафа кројачког, већ ћу се дотаћи оног места у „приопсланом" где се говори о нама, како је еснаф подизао против нас тужбу јер ми имамо „повластицу од стране државе на израду штофова, а никако и на израду одела".

Пре свега дозволите ми да ја никад, па ни сад нисам израђивао одело. Све што сам у том погледу радио то је, што сам моје штофове давао кројачима да израђују одело, те да се тако и они помогну а и ја створим већу проходњу мојим штофовима.

Што сам морао сам да набавим кројача, узрок је у томе, што сам ја овдашњим кројачким мајсторима уступао стовариште мојих штофова, од кога да израђују одело, али они на то нису пристали јер су ушли у обавезу са страним фирмама да троше њихове штофове.

Да би моји штофови што боље пролазили, а кад су овдашњи мајстори одбили моју понуду, ја сам био принуђен да узмем једнога кројача, да му поверим моје штофове од којих он да израђује одело. У томе се нисам огрешио ни о еснафску уредбу ни о обавезу коју имам за учињено ми постопримство у Србији. Ја сам увек био вољан, и у моме раду тиме се и руководим, да за све послове, које ја израђујем, узимам овдашње Србе, чему је доказ и моја фабрика у којој раде готово све сами Срби, сем оно неколико странаца који раде послове, за које овде нема вештих људи а које сам предузео да спремим и за те послове.

Исто сам тако био вољан да и стовариште овдашњих штофова предам нашим кројачима, али кад они нису хтели да пристану на моју понуду, ја немам силе да израду одела од штофова, израђених у нашој фабрици, предам нашим мајсторима и тиме распростремем српску производњу ја сам предузео кораке, да од *садашњих мајстора* створим једну кројачку -за другу, којој би за израду одела дао моје штофове. Тиме би чланови задруге постали самостални, своји мајстори, а у исти мах се ширила куповина српских штофова, а тиме би се уједно мало по мало сузбијала и страна конкуренција.

Верујте нам, господине уреднице, да ми ни мало воље немамо да се плетемо и начамо у послове, који нису наши, нити за то имамо ми потребе. А што гледамо и старамо се да наш производ распростремо што више у Србији, то држимо, увиђећете и сами, да нити је наш грех ни пакост, већ на против једна корист што би грдан новац, који се из земље извози за штофове, остао у земљи; а и сами мајстори имали би рачуна више да пристану на ово, пошто би имали штофове под повољнијим условима, а тамо би се брзо подигли да не морају зависити од страних кућа.

У истом чланку стављена је и цифра наше добити за годину и 9 месеци што смо ми од државне либерације имали.

На ово имамо одговорити то: да ако ово није рачунска погрешка, онда је иста цифра у злој намери стављена јер за ово време које се у приопсланом помиње, цела вредност либероване чохе не износи оно лико колико је у истом речено де је наша добит. Овоме држимо да не треба никаквог коментара.

Уверени да и сами делите наше мишљење и да ћете ово неколико редака примити у ваш цењени лист, ми смо слободни да вам у напред благодаримо и да вас уверимо о нашем поштовању.

Параћин
30. Октобра 1889

Браћа Минх
фабриканти штофова

400 ДУКАТА

Траже се под интерес са 10% Гарантује се интабулацијом после управе фондова на имање у једној округлој вароши. Ближа извешћа у редакцији. 828 1—3

УПРАВНИ ОДБОР салонско-стрељачке дружине јављ овим свима поштов. члановима новог удружења да ће се овогодишњи друштвени

Главни Скуп

држати на дан 10 Новембра ове год. у 8 часова у вече и то у просторијама краљеве пиваре.

Дневни Ред;

I. Извештај о раду одбора за 1888/9 год
II. Полагање рачуна за 1888/9 год.
III. Предлози појединих чланова; и
IV. Бирање нове управе.

Одбор

827 1—2

НОВИ
ХОЛАНДИСКИ ЛОЗОВИ
„БЕЛОГА КРСТА“

имају данас три вучења са овим главним згодицима:

У ГОТОВОМ дин 200000 — 100000
500000 у ГОТОВОМ.

Сви згодитци исплаћују се без икаквог одбитка
ИДУЋЕ ВУЧЕЊЕ
већ 19 Новембра 1889 год (*1 Дек. 1889. по нов. кал.*).

Главни згодитак

■ Динара 100.000 ■

најмањи згод. 29 и повишава се до дин. 59.

с' тога по данашњој куповној цени не може бити никаква губитка

Сви извршни сигурни и кориени орићни. лозови могу се добити код свију сарафа и у банкарској радњи

Андрејевића и комп.

У Београду

ПО ЦЕНИ ОД ДИН. 29 СА ЖИГОВИНОМ

Поруке из унутрашњости имају се доставити нама најдаље до 17 Новембра 1889 год.

806 1—15

САМО КОД
Димитрија Тасића

НА ВРАЧАРУ

више Цигоја код пређе дуге врачарске касне

продаваћу од данас и то:

1 кило	фришке масти по	1·10
1 „	фришког сала	1·10
1 „	Свињска фришка меса	·70
1 „	суве сланине нове	1·10
1 „	чварака	·80
1 „	суве кобасице	1·20
1 „	швартле фришке	1·—

Тако исто и остале ситнице са најумернијом ценом Молим поштовану публику за многобројну посету.

Димитрије Тасић
касапин.

804 1—6

ЗА ПРОДАЈУ КУЋА бр. 22 у Милетиној улици преко пута Стојанчеве чесме до Митрополитове баште, — ширина до сокака 25 метара, има дуга Управе Фондова.

Купац нека се изволи обратити

Софри Груичићу
учитељу у пензији

ЗА унутрашњост Србије траже се способни пролеварчи за иконе слике и огледала, на месечну отплату.

Браћа Фајгл
позлатарска фабрика

Београд

824,2—3

Огласи „Малих новина“

ЛИМАРСКА И ЕЛЕКТРО-ТЕХНИЧКА РАДИОНИЦА

ЈОСИФА БЕРГЕРА

У БЕОГРАДУ, КНЕЗ МИХАЈЛА УЛИЦА БР. 2.
ПРЕКО ПУТА КАФАНЕ „РУСКИ ЦАР“

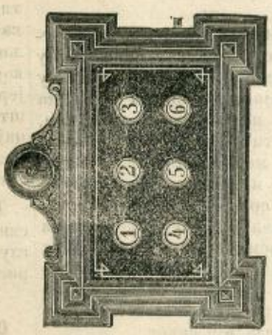

препоручује поштованој публици своје богато стовариште свију у ту струку спадајућих артикала; тако исто прима и извршује поруџбине свију **галантериских и грађевинских радова.**

Да би моје поштоване муштерије што већма задовољно, набавио сам

СВАКОВРСНИХ ЕЛЕКТРО-ТЕХНИЧКИХ АРТИКАЛА

и извршујем намештање **кућних телеграфа, кућних телефонских веза и громобрана**; као и све потребне оправке по најјефтинији цени.

Поштоване муштерије из унутрашности добиће при поруџбини упутство са потребним цртежом, тако да ће бити у стању сами, без туђе помоћи, наместити електрично звоне или телефон. Избор разних **артикала за електризирање, као и гасних фењера**, који се могу преносити. Продаја **гасне материје и дулаз рафинираног петролеја.**

МАШИНЕ ЗА ПРАЊЕ РУБЉА, ДАЈЕМ НА ПОСЛУГУ

— 10

ФАРБА

Фирнајз, лак четке и сав молерски и фарборски прибор најбоља је и најјефтинији код

ДИМИТРИЈА М. ЂОРИЋА
У БЕОГРАДУ

спрам споменика Кнеза Михајла

ПРОДАЈЕ НА МАЛО И НА ВЕЛИКО

ЦЕНОВНИК ШАЉЕ СВАКОМЕ

НА ЗАХТЕВ 793 5—10.

Власник и главни уредник Пера Тодоровић. Одговорни уредник С. Јаношевић. Штампарија „код Просвете“ Позоришни трг бр 2

БРОЈ 317. НЕДЕЉА 5 НОВЕМБРА 1889. ГОДИНА I

ИЗЛАЗИ СВАКИ ДАН

БРОЈ 10. П. Д.

МАЛЕ НОВИНЕ

ДНЕВНИ ЛИСТ ЗА СВАКОГА

Писма и рукописи шаљу се Власнику „Малих Новина“ Топличин венац бр. 17., на горњем спрату.

ЦЕНА ЗА СТРАНЕ ЗЕМЉЕ

а годину . . . . . 30 динара
На по године . . . . . 15 динара
На 3 месеца . . . . . 9 динара

LE PETIT JOURNAL

Претплата из унутр. полаже се само код пошта

За Београд нема претплате — Лист се продаје на број

Претплата се прима код свију пошта у Србији.

ЦЕНЕ ОГЛАСИМА

На првој страни од петит. реда 20. пр. дин. а на четвртој од петит реда 10 пр. дин.

ПРИПОСЛАНО стаје 50 пр. д. од петит реда.

KLEINE ZEITUNG

Огласи јевтино, по потреби и са сликама. За свако оглашење плаћа се држ. таксе 20 пр. д. ВЕЋИ ОГЛАСИ ПО НОГОДБИ.

САМО КОД

ЈАКОВА КАНАРИКА

у кући г. Милије Карастојановића у кнез Михајловој улици број 21.

Може се добро и јефтиније но игде купити Мушко и дечије одео јер је избор тако огроман да сваки по својој вољи може изабрати **по квалитету и цени.**

понизни
Јаков Канарик

721,8 -10

АЈВАРА ТАЗЕ кладовска добила је трговина Браће К. Дајмака на теразијама.

785 2—3

Претплатницима „Домовине“

Усљед затварања „Штампарије Напредне Странке“ „Домовина“ мора престати за неколико дана док не уреди за се штампарију како би избегла у будуће прекоре.

Молимо наше претплатнике да нас ради тог кратког обустављања листа извине, а ми ће мо се постарати да им то накнадимо.

Уредништво „Домовине“

СВЕТОГ МРАТУ 11 Новембра ове године не могу славити због болести у кући.

826 1—3 **Ст. Добривојевић** адвокат

ЗБОГ ЖАЛОСТИ не можемо ове године примати посете о нашој слави Св. Аранђела.

Породица
825 1—3 **Ђорђа С. Симића**

Илија Ђ. Ђаковић, адвокат

За округ чачански, ради са канцеларијом и станом у кући масе поч. Миливоја Радовановића у Чачку.

820 1—3

ПЕНЗИОНАРИ — АДВОКАТИ

(НАСТАВАК)

2. *Штети ли се позив и углед правозаступништву што и пензионари упражњавају адвокатуру.*

Установа правозаступништва налази се у свих модерних народа. Да је она и потребна и корисна у данашњој правној држави то не може спорити нико, когод зна ово: да је право један од битних састојака друштвенога живота; да је оно неопходни поредак у свакој људској заједници (ubi societas ibi ius); да се оно усавршава и развија с целокупним друштвеним животом; да се, на извесном културном ступњу свакога народа, а на основу великога и значајнога закона о деоби рада, јавља правништво као засебан друштвени ред, који се конституише као контигенат природних заступника свога народа у развитку и примени права, онако, као што и филолози гаје и даље развијају језик свога народа; да право, коме је врело целокупна правна свест народна, и које увек у основним цртама својим живи и треба да живи једнако у тој општој правној свести, — добија свој тачнији развитак у раду тога засебнога реда, правништва; да је прав. позвано да учествује и у грађењу и у примени зак. и да оно треба вазда да има на уму, да оно, у своме раду, треба увек да изрази опште уверење свога народа, не губећи никако при томе из вида, да је и право једна црта националног карактера; и најзад, да је правозаступништво само један део правништва.

Позив правозаступништва је доиста племенит и користан. Позив правозаступника је да својом стручном спремом помогне својим сугрђанима у одбрани њихових најдрагоценијих права, живота, части, слободе и имовине. Они су следбеници старих Димостена, Цицерона и осталих атинс их и римских бораца за народна јавна и приватна права, чији нам је понос и славу за такве заслуге очувала историја. И данас, свуда се лађају тога положаја и позива људи од талента, куражи и знања, људи од племенитих осећања да потпомогу своје сугрђане у законитој одбрани њихових јавних и приватних права и легитимних интереса од неправде и против законих насртаја, ма с које стране они долазили. Велики значај и уважење ове професије најбоље нам доказују адвокати у Француској, где доспевају до највећег поверења и уважења својих сугрђана вршећи послаиичке и министарске дужности. У којој су год данашњој образованој држави развијеније све политичке слободе и општинске самоуправе, највећи управо лавовски део припада адвокатима.

А како с овим у нас стоји?

Треба ли да кажемо: да су у нашем народу правници. а адвокати посебице, јако изгубили од онога угледа, какав они уживају у других народа; и да су изрази: „параграфлије“ и „адвокати“ постали готово погрдни називи у нас. До чега је кривица? До људи, који су се латили тога рада, а не до установе.

Ономад се навршило 50 годиснивању правнога факултета у Србији. За то време изишло је отуда преко 700 школованих правника. Контигенат правничке интелигенције је највећи. И за то пола века ми имамо:

1-во веома мизерну правну литературу; најсиромашнију од свих стручних литература; правни списи су у нас књижевни метеори.

2. несталност у примени закона; никакву судску јурисприденцију, чији се благотворан утицај на правно васпитање и развиће правнога живота најбоље огледа у раду римских претора.

Несталност у примени закона убија поштовање закона и правосуђа у народу, потреса узајамно поверење, отвара поље непоштењу и неморалним шпекулацијама на штету туђега права и туђе тековине, сљествено на штету општега интереса. Накратко, овака несталност у примени закона убија оно спасоносно уверење народње: да правда држи земљу и градове. И,

3. Безброј закона и зборника, а усљед честе измене закона, што је доказ, да се на дохват и довољно неразмишљено израђују закони у нас.

Све ово доказује у опште не правилно правно образовање нашега правништва, а посебице правозаступништва, које је изопачило свој узвишени позив претварајући се у просте занатлије, којима је знање закона само средство за лакше живљење и брзу тековину.

Истина, наши су се правозаступници пре три године удружили у двојном циљу: да чувају углед свога реда и да негују правну науку. Па каки је успех од тога удружења? Нађосмо ли где год заједничку моралну осуду против оних својих колега, чија су гадна неверства у раду на јавност изношена? Нађосмо ли им где год заједнички легитимни протест против гажења политичких слобода и права њихових сугрђана од стране административних власти (изузев један једини протест пожаревачких адвоката). Колико чланака сами адвоката написаше за 2 и по год. у своме органу „Браничу?“

До душе ми не споримо, да међу правим адвокатима, има врло сјајних изузетака. Али ми овде у опште говоримо о моралном капиталу тога рада. И будимо искрени: нема га оноликог, колико би требало да га буде

И сад, да ли ће се тај морални капитал правоз. реда оштетити, ако у тај ред улазе махом они пензионари, који су по толико година седели на судијским столицама и за које се мора претпоставити да су савесно вршили своју дужност, кад суд ским путем пису изгубили своје положаје: већ партијским гоњењем у пензију. Да ли је штета што међу данашње адвокате улазе или ће можда ући ови правници: г.г. Пироћанац, Авакумовић, Радовић, А. Јовановић. Нинчић, и др. И да л би било штете по углед тога реда. да је нешто и г- Гершић, док је био у пензији, могао без испитаући у тај ред ? Јамачно не само не ће бити штете већ, напротив, огромне добити.

Сва повика противу пензионара адвоката потиче из страха од конкуренције за насушни хлеб. И тај страх обузима само довољно неспремне адвокате. Конкуренција чини те бољи и савеснији рад претеже над лошим; он ће натерати на усавршавање, а што не може да опста не нека и пропадне, кад није за жи вот. Конкуренција, ће дакле, допри нети савршенству и угледу ово га реда, сљествено то ће бити боље и општем интересу.

Кад се судије због оне измене испод руке у чл. 152. устава (од 15 на 10) не боје конкуренције адвоката у наименовању касац. судија а што се адвокати радикалски плаше конкуренције будућих пензионара — адвоката а извесно је, да она конкуренција може пре да шкоди општем интересу — угледу правосуђа.

(Наставиће се)

Краљ Грађанин

(Богоугодни политички разговори, у тридесет и три радње, четрдесет и четири бесиослиће. Посвећено грађанима, а могу их читати и краљеви — кад се исправе).

(Наставак)

Вратимо се сад на питање о промени устава и видићемо да је при крају 1888 године ствар стајала овако.

После двајестогодишњега рашћења струја за променом устава била је набујала тако, да јој се ваљало или уклонити, или поклонити.

Краљ Милан хтео је да учини оно прво — он је хтео да јој се уклони. Јес, у наступима срџбе крал. Милану је долазила мисао да напусти све па да оде.

У том критичном тренутку нашао се један човек, јес нашао се један паметан и родољубив Србин, нашао се човек, чије ће име непристрасна историја *морати* с благодарношћу записати и тај је човек дао краљу Милану једну срећну, пл дородну и спасоносну мисао .. Дао му је мисао да се *прво поклони* па *тек после да се уклони.*

Јес, тај му је човек разложио да ствар још није пропала, као што је краљу Милану тада изгледало, и по казао му је јасно све користи, које ће и престо, па баш и сам краљ Милан лично имати отуда, ако краљ учини овако као што је после и учињено.

Ствар је била проста. Кад већ није могао више бранити своје шанчеве, краљу Милану остајало је једно од двога: Или да напусти своје позиције и да бежи, или да дигне белу заставу, да тражи примирје на после да се погађа. У првом случају противници би заузели напуштене шанчеве без икаквих погодаба. У другом случају шанчеви су опет морали бити предани, али под неким погодбама. Користи овог другог начина биле су очевидне и краљ Милан је узео овај други пут. Т. ј. по његовом мишљењу он је *„од два зла изабрао мање“.*

Дакле, место да пусти, на да му радикали отму устав, да узму све, и да направе устав какав *они хоће*, краљ Милан, притешњен, пристао је да се погађају, те је на тај начин ућупао доста и за себе. Али он што није могао очупати, оно што је отишло, оно што је истински слободоумно и напредно ушло у устав, *то није дато добровољно, то је отето.* То је краљ Милан пустио *јер више није могао држати.*

Тако ствар стоји у истини

Немојте ми сад наводити како краљ Милан није у ствари морао то чинити, како је војска још чврсто стајала уз њега, како је могао још дуго сузбијати уставну радикалну струју, како је у случају каква насилна покрета сваки покушај буне могао угушити војничк м силом.

Јес. Да је на место краља Милана био други какав енергичнији и куражнији човек, који би метуо главу у торбу, па терао борбу даље; да краљ Милан у опште није био онако раслабљен и растргнут стотином којекаквих других својих ствари — то би по свој прилици и могло бити. Али краљ Милан, онакав какав је био, није више био способан за борбу, и он је *одлично.* Можда се он и преварио у оцени ситуације; можда нити је он био тако слаб, ни радикали тако јаки, као што се њему чинило — али главно је да је он онда онако схватио ситуацију и да је дао устав с тога што је схватао да га *мора дати.*

У осталом то нити је новост, ни каква тајна. Сам бив. Краљ Милан понављао је већ више пута јавно, да он не мисли да је Србија „зрела“ за уставан живот, и да он устав није дао од добре воље, већ што је морао, Ma position était intenable (нисам се више могао држати).

Г. Американац — кога овде узимам као представника и најенергичније оличење свију *„поштовалаца творца најслободнијег устава“*, с тога нека ми не замери што га поименце помињем — Г. Американац има веома рђаво мишљење о памћењу српске читалачке публике, кад има куражи да нам толико хвали краља Милана као творца уставних слобода. Та то није било тако давно! Је ли могуће да је сам г. Американац то заборавио! Та од тога доба тек ако је 7—8 месеци. Краљ Милан је био у Бечу. Дође му некав стран дописник и краљ Милан јасно и отворено рекао је том енглеском дописнику ово:

Како је он уверен да садашњи устав није за Србију, но да је он био принуђен да попусти странкама.

Али он је уверен да ћемо се ми у Србији, под новим уставом, у најкраћем року тако завадити и покрвити, да ће мо сви у глас викати опет њега, и управо га молити да дође да нас измир , да поврати ред и да заповеда онако како сам нађе за најбоље. Престо је оставио само с тога што тврдо верује да ће у будућности настати ово што он прориче.

Наравно, ја немам сад у рукама оригиналан текст тога краљ Милановог говора, али јамчим да му је ово *тачна садржина.* Нека потражи г Никола новине из тога доба!

Па шта? Зар овај човек, који се јавно хвали да нам је садашњи устав дао само с тога што се тврдо уздa да ће он у нашим рукама бити оно што оштар нож у рукама нејака детета — зар овај исти човек да уђе сад у српску скупштину позван „гласом народа, гласом сина божија“, и он да буде „дика и круна српске парламентарности“!

Нико! Брате Нико! трипут се прекрсти и помакни се с тог места.

Дакле, после свега напред реченог ја опет питам *шта ће краљ Милан у скупштини ?*

Да фраза, како би то изгледало „демократски“ не може служити као одговор на ово питање, мислим да сам довољно доказао овим напред.

А најосле, кад г. Американац с правом вели радикалцима: „ако бога знате, немојте само ви жалити краља Милана“, онда нека допусти да с толико исто права реknем и ја њему: „ако бога знаш, немој потезати демократизам само овде, кад хоћеш да оправдаш краљ Миланову кандидатуру.

Јер као год што је смешно, кад радикали жале Милана, и хоће да му сачувају углед тиме, што му неће дати да уђе у скупштину, исто је тако смешно, кад г. Американац хоће да мете српској скупштини и уставности „демократеку круну“ тиме, што ће увести у скупштину краља Милана.

Дакле, фразе о „демократизму“ о „круни уставности“ итд. апсолутно су ништавне. Оне не могу да издрже никакву критику.

Та то су само лепе шарене декорације, згодне за позориште, а не за реалну политику. Г. Американац и цела његова дружина дали би веома рђаву сведодбу и о свом монархијском убеђењу и о своме *прија-*тељству спрам бив. краља, кад не

ПОДЛИСТАК

УКРАДЕНА СРЕЋА

ПРИПОВЕТКА

од В. И. Немировића — Данченка

(с руског)

V.

На далеком југу.

Дешавало се, да тако седим до зоре, обраћајући пажњу на ту замишљену тишину, замишљену за то, што се чињаше да су и баште, и цвеће, и куће и море замишљени над неком судбоносном тајном, замишљена је зоог ње и сама ова тамна ноћ, замишљен је и месец, који се заустављао на средини неба, замишљене су и саме жалосне звезде. Ни шум крила са висина није сметао овој тишини, не сметаше ни говор врела, који се једва чујаше као далек одјек флауте.

Имали смо собу на горњем спрату. Балкон је висио над баштом. Кад и кад као сенке, њутећки, вијаху тамо татарке, које као да се скривaше.

Доњи спрат био је празан. Мати ми је створила тишину.

— Тебе ће излечити јужна природа! говорила је она.

Једна, кад би она знала, да је јужна природа одузела само страх од смрти! Нисам хтела огорчавати матер. „Драга мати, ти ћеш имати још много и много да плачеш нада мном“, мишљах ја. На нашем северу горе је умрети. Тамо те положе у гнило блато; још није пала ни прва прегр на мокре земље па поклопац вашег сандука, а већ је вода ушла унутра, кроз пукотине јелових дасака. И каква вода, нечиста, смрдљива!

Ја би баш овде и хтела да умрем, овде где нема људи, где нема срећних и веселих. Но друкчије судба је решила

Две недеље после нашег доласка неко је заузео доњи спрат наше куће. Разуме се они ме нису интересовали! То беше срећни пар. Венчали се и дошли да проведу први месец овде у Криму. Страдања моја, која као да беху замрла, опет се јавише у души мојој. Као да су се старе, заспале змије пробудиле, подигне своје оштре и отровне жаоке. Сад већ нисам излазила на балкон — беше ми непријатно. А како и не! У ароматној дубини баште чуле су се срећне речи кад и кад стидљиви пољубац будио је свечано ћутање природно. Они, ти егоисти, што су заборавили цео свет с његовим мукама и бољама, створили су себи овде некакав голубињак. Бродећи по тамним алејама они ме нису видели Торокали су мал не до зоре.

И сва ова природа одједном је изгубила сав свој значај.

Од некуд чинило ми се у таквим тренутцима да је она само оквир за срећу, а не и сама срећа. Ето овај млади пар, што је заборавио на цео свет, и слађује се природом. Она је за њих. Она је мртва без њих. Она је мртва и за те, који су усамљени, који су разбијени, и морају да крију своју муку.

Опет сам стала проводити целе дане сама, у својој соби. Само сам ноћу налазила на балкон.

— Ви знате Олга Васиљевна, рече ми једном моја познаница. — Сирота Норова, ове је ноћи умрла.

(Наставиће се)

би имали озбиљнијих разлога за његову кандидатуру.

Не, ја сувише високо ценим памет мога пријатеља Американца, да бих могао веровати да су само те ситнице о демократском изгледу могле бити разлог за њега да истиче краљ Миланову кандидатуру.

Не, не, кад се од краља Милана тражи да остави своје удобности у Паризу, да дође у Београд, да сиђе у гомилу дорћолаца и палилулаца, да им даје рачун о свом политичком уверењу, да им тумачи свој посланички програм да се изложи свима неприликама уставне изборне борбе, па чак и сигурна неуспеха — кад све то тражи од краља Милана *његови пријатељи* — онда ту морају бити јачи, већи, озбиљнији разлози, но што је просто задовољство да и једног краља виде на посланичкој клупи, задовољство, достојно каква одушевљена ћачића, али никако зрела, промишљена и озбиљна политичка човека.

Јес, ту су морали бити већи и озбиљнији разлози и ја молим г. Американца да их *отворено, јавно изложе.*

Ја те разлоге слушам, они су тугаљиви, можда их је и незгодно јавно истицати, али прво, за свашта се може наћи згодан облик, па се тако изнесе и што је теже износити а друго баш с тога што су ти разлози *тугаљиве природе*, о њима вреди говорити, њих треба претресати јавно.

Ја нећу да погађам који су разлози; ја ћу сачекати да их мој пријатељ Американац сам поброји. Али чекајући његове разлоге, ја хоћу да изнесем моје зебње.

Мени се чини да се краљ Милан као по мало почиње кајати што је дао оставку!

Мени се чини, да он сад као да почиње увиђати да није морао давати оставку и да је могао или са старим или бар и с новим уставом владати комотно и даље.

Мени се чини да њему почиње бивати дуго време чекајући да се испуне његова пророчанства о нашем међусобном кланју.

Чуо сам да је краљ Милан једном приликом говорио како се луто преварио у оцени војске; сад, вели, увиђа да му је војска одана, а пре је зебао од ње и мислио да је и она сва разривена агитацијама.

Сам г. Американац вели да се краљ Милан негде изјаснио, како ће се до године кандидовати за посланика.

Кад све ово узмем у једно, онда ова садашња кандидација краљ Миланова добија нарочити интерес.

Онда нарочити интерес добијају и разлози људи који су краља Милана кандидовали.

Настаје питање, нема ли какве везе и сличности у мислима краља Милана и у мислима и разлозима грађана који су га кандидовали или хтели кандидовати.

Ето где лежи сва тежина целе ове ствари.

Ради биемо знати, да ли се збиља код бив. краља јављају мисли и прохтеви слични ономе што напред рекосмо.

И ако тога има, онда би вредно било знати да ли у Србији има грађана који би се слагали с прохтевима бив. краља и хтели му помагати у њином остварењу.

Ствари су интересне — и вредно их је напред знати. Ето с тога смо и узели да проговоримо опширније о овој ствари.

Чекајући г. Американчев одговор о разлозима, ја ћу у идућим члан цима претресати друге неке стране овог интересног питања о покушајима једног краља да се погађани.

(Наставиће се)

БЕОГРАДСКЕ ВЕСТИ

Из суда. Јуче је био претрес у суду вар. Београда Јосефу Ехкарду, клавир мајстору, оптуженом због краће.

Суд је осудио Јозефа на један месец затвора.

*

Стављени под суд Урош Гавриловић, молер и обављач проститутске радње Паулина и Марија Вељковић овд. стављени су јуче од суда вар. Београд под суд, но да се из слободе бране, већ подвргну девојке Живане Алексић.

*

Одбор за париску изложбу јавља свима излагачима, који су своје производње послали на светску изложбу, да је изложба затворена 25-ог прошлог месеца и да се сада изложени предмети из српског одељка пакују и за повратак у Србију спремају.

Сваком излагачу вратиће се бесплатно његов изложбени предмет чим у Београд приспе, а за оне предмете који су продати, послаће се новчана сума, која је примљена, чим дотични званичник поднесе рачун о томе, — све сходно позиву одбора за париску изложбу од 15-ог фебруара 1888-е год. Бр. 27.

*

Зајам У једном од прошлих бројева јавили смо, да ће влада закључити с Лендербанком зајам од 25 милиона. Из пресбиро-а демантују ту вест и вели, да влада не стоји с Лендербанком ни у каквим преговорима о зајму. Она води преговоре о зајму са друштвом железничке експлотације. Сума зајма још није утврђена највише ако се закључи зајам од 20 милиона.

*

Деманти Неке стране новине донеле су вест, да је кнез Петар Карађорђевић послао некакву молбу скупштини. Ова је вест из министарског пресбироа демантована као посве неистинита.

Народна Скупштина

XXIII редовни састанак.

Субота 4 новембра

Председавао г. Пашић.

Састанак отворен у 9¾ часова пре подне.

На дневном реду претрес закона о општинама.

Били су министри: г. г. Грујић, Велимировић, Милосављевић, Ст. Поповић, Таушановић и Ђурић.

Секретар Јоксимовић чита XXII протокол састанка, а Р. Петровић, молбе, жалбе и одсуство Урошу Вукићевићу.

Известилац Ђ. Новаковић чита чл. 26. закона општинског.

— *Рака Миленковић* рече, да је ово редакција добра и да није овако предложена, он би тражио да се тако донесе, „јербо н. пр“ нужно је да одељци — кварторви — имају кметове из своје средине.

— *Кирковић* београдски, такође је за ову редакцију.

— *М. Поповић* чини примедбу на овај члан.

— *Срећковић* рече, како му је мило што се многи говорници придружују његовом пројекту.

Примљен по предлогу одбора.

Код чл 27 Лука Петровић изјављује, да је противан служењу часника општинских две године, он је за то, да служе само једну годину.

— *Кирковић* београдски, такође говори за једну год. службе општинске.

— Бојинчић, наводи, како је редакција овог члана умесна, јер кмет таман научи да ради, па опет наново да се бира други.

Ранко Тајсић и Константиновић, такође су за предлог.

Јован Милић жели да рок службе општинске буде што краћи.

Примљен по предлогу.

За тим су примљени чл. 28 и 29 а код чл. 30 настаде дебата.

— Бојинчић наводи, да је природније да председника заступа одборник, а не члан општ. суда.

— Јоксимовић говори противу предлога

Поп Ђурић, каже, како је природније, да упражњено место председника суда заступа чл. општ. него одборник.

— *Вит. Младеновић* — говори за предлог.

— *Ст. Станковић*, Генчић, поп Никлић говоре противу предлога.

— *Тајсић* усваја предлог као уместан.

И тако овај је члан враћен у одбор на редиговање.

Чл. 31 и 32 примљени без дебате.

— Чл. 33, који говори о казнама, лица изабраних, па се неприме избора, живо је дебатован.

— *Васа Мандоловић* противан је изрицању казна од полиц. власти, јер ће се тиме угушити самоуправа.

— *Вића Радовановић*, прима пројект као уместан.

— *Ст. Петровић*, противан је предлогу јер има случајева, да се изабрано лице не може примити избора, иначе би му пропала кућа, па је ли право да се зато казни.

— *М. Поповић* говори за предлог.

— *Ст. Станојевић* противан је казнама овако великим, пристао би ако се смање, нарочито за села.

Председник ставља на гласање и скупштина прими овај члан по предлогу, а за тим закључи седницу.

СТАТИСТИКА

И ЊЕНА СУДБИНА У НАС

(НАСТАВАК)

А још мало доцније, кад је наступило централисање и консолидовање разних облика државно-управних, кад се више опажала и ценила вредност: човека и новца, јавља се, као нужна последица, потпуније и много уређенија статистика војена и финанциска. А кад се још више схватила и учврстила важност човека и новца, а нарочито, кад се политика државна без овога двога није могла правилно кретати на развијати, избиле неодољиве тежње за сазнање и исписивање: броје величине народне и плодности земљишта, те се тако мораде, по научној основи, попис људства предузети, и поједини разноликн, у политичком и финанциском смислу нарочито важни пресудни односи, проматрати и с испитивати.

Ове нас тежње уводе у најновије доба историског развоја статистичког, у које смо, тако брзо и кратко, преко толиких векова и народа, ускочили, и то не за то, што нам простор овога листа и ступци његови не допуштају обилнију разраду, већ за то, што је тенденција ове расправе: да потре немиле прекоре и незаслужене ћаге, које статистици наносе и наносе шупљоглави критичари; да покрене на рад летаргично успаване и дремљиве доктore камералних наука? и да ову, толико корисну грану народнога живота, прикаже и омили читалачкоме свету срп

Улазећи у храм најновијих научних испитивања и опажања, извршених на пољу статистичкоме, ми се још у напред клањамо Ахенвалу, — кога с правом крстише оцем статистичком, — Шлезеру, Кетелеу, Нијману, Хофману, Конригу и осталим великанима умним овога рода, и молимо их да нам не замере, ако коју идеју њихову нагрдимо, ако коју одредбу статистичку осакатимо и оназимо. Ми за то нисмо криви. Криви су: данашњи општи немар и данашњи скучени погледи на ову грану друштвених појава.

Са научним радом ових посленика и трудбеника на пољу науке и статистика је, у најновије доба, узела други, рационалнији правац у прибирању, сређивању и разрађивању градива свога.

По њима: задатак је данашње модерне статистике да научно и свестрано испитује и исписује целокупно стање друштвено-државно, и то у свима онима разноликим облицима, у којима се оно, у *садашњости*, јавља; да исписује узроке, доводећи их у везу са последицама њиховим тако да се из сређивања и уређивања њених знакова — цифара — очитује однос — закон, који влада у друштву, држави. Сва се ова опажања морају односити, што се времена тиче, на *садашњост*. „Хоћемо да упознајемо свет садашњом а не прошлом државом“,[1] грми гласовити Ахенвал, па одмах надовезује: држава то је све оно, „што се у каком грађанском друштву и у његовој постојбини нађе, затече“.[2]

(наставиће се)

1) Wir wollen den gegenwärtigen, nicht den ehemaligen Staat kennen lernen.

2) Staat ist: alles das, was in einer bürgerlichen Gesellschaft und in deren Lande wirklich angetrofen ist.

КОМЕ ЗАТРЕБА САВЕТА у брачном спору или у ма којој потреби код духовних судова и власти може се обратити потписаном у редакцији *Хришћанског Весника* спрам касационог суда у кући г. Спасоја Стевановића, трговца

Алекса Илић

председник консисторије у пензији

822 2—3

ФАРБА

Фирнајз, лак четке и сав молерски и фарборски прибор најбољи је и најјефтинији код

ДИМИТРИЈА М. ЂОРИЋА

У БЕОГРАДУ

спрам споменика Кнеза Михајла

ПРОДАЈЕ НА МАЛО И НА ВЕЛИКО

ЦЕНОВНИК ШАЉЕ СВАКОМЕ

НА ЗАХТЕВ 793 5—10

БЕНКОВА ПОМАДА
И
! НИНОН ПУДЕР !

ДАМЕ које желе да своје лице њежно, глатко, чисто и фино одрже, нека не пропусте употребљавати познату **Бенкову помаду** против пега, флека, бубуљица, рапаве коже и осталих нечистоћа коже на лицу, прсима и рукама,

Једна тегла 1 динар

НИНОН-ПУДЕР за лице, прса и руке који је ради своје финоће и доброте највише тражен, јер сачува њежност коже при најхрђавијем времену, а ни најмање није шкодљив Добива се бео, роза и жут. Једна кутија 2 динара,

Позор!!! Да би се при куповању свака забуна избегла, то стоји на свакој тегли и кутији јасно и разговетно моја фирма

Ф. П.Л. БЕНКО, АПОТЕКАР У ЗЕМУНУ

Моја се помада и Нинон-Пудер може добити само код мене у мојој апотеци у Земуну и код другеристе Бошка Николића у кнез Михајловој улици

784 2—2

Друштво за улепшавање Врачара држаће на дан 8 Новембра т. г. лицитацију за премештај једне пијачне зграде, равнање (нивелисање) пијаце „Цветног трга“ и калдрмисање исте.

Лицитација ће се држати тога дана у кафани код „сложне браће“ на врачару. Почеће тачно у 3 сах. по подне а закључиће се у 5 сах. по подне.

Позивају се предузимачи који би били вољни да се приме ових послова било свију или ма и једног; да дођу на лицитацију где ће сазнати и за остале услове.

Из управног одбора друштво за улепшавање врачара

830 1—3

Оглас:

Једна лепа и удесно намештена соба за самца издаје се под кирију упитати ваља код:

Г. Регецког фотографа у кући Г. Месаровића кнез. Михаилова улиц.

831 1—6

НОВИ
ХОЛАНДИСКИ ЛОЗОВИ
„БЕЛОГА КРСТА“

имају данас три вучења са овим главним згодитцима:

У ГОТОВОМ ДИН 200000—100000 500000 У ГОТОВОМ.

Сви згодитци исплаћују се без икаквог одбитка

ИДУЋЕ ВУЧЕЊЕ

већ 19 Новембра 1889 год (*1 Дек. 1889. ио нов. кал.*).

Главни згодитак

■ Динара 100.000 ■

најмањи згод. 29 и повишава се до дин. 59.

с' тога ио данашњој куповној цени не може бити никаква губитка

Сви изврсни сигурни и корисни оријин. лозови могу се добити код свију сарафа и у банкарској радњи

Андрејевића и комп.

У Београду

ПО ЦЕНИ ОД ДИН. 29 СА ЖИГОВИНОМ

Поруке из унутрашности имају се доставити нама најдаље до 17 Новембра 1889 год.

806 *1—15*

НАЈВЕЋИ ПОТОЈЕЋИ ЗГОДИТАК: 600.000 дин.

ДОБИТИ **19. Новембра** (1. Децембра) ПОД НАЈКОРИСНИЈОМ И НАЈБОЉОМ ЦЕНОМ ОД СВИХ ДРУГИХ ПОСТОЈЕЋИХ ЛУТРИЈА

ВЕЛИКА ОТОМАНСКА ЛУТРИЈА

3	год. по	600.000	д.	1,800.000
3	„ „	300.000	„	900.000
3	„ „	60.000	„	180.000
3	„ „	25.000	„	75.000
6	„ „	20.000	„	125.000
6	„ „	10.000	„	60.000
18	„ „	6.000	„	108.000
36	„ „	3.000	„	108.000
18	„ „	2.000	„	36.000
36	„ „	1.250	„	45.000
168	„ „	1.000	„	168.000
3000	„ „	400	„	1,200.000
3300	згодитака		„	4,800.000

ЦЕНЕ · ЗОВА

по лоза	зв једно	вучење	само	3 д.
1 цео лоз	„	„	„	5 „
7 лозова	„	„	„	34 „
25 „	„	„	„	118 „

Најкорисниja комбинација

по лоза за	6 вучења		само	15 дин.
1 цео лоз	6 „	„	„	26 „
4 цела лоза	6 „	„	„	100 „

Један једини случај и то за кратко време
ЛУТРИЈЕ ФРАНЦУСКЕ БЛАГАЈНЕ
гарантоване од ФРАНЦУСКЕ ВЛАДЕ

I. Добротворна лутрија

у корист радника Вулта итд.

Вучење је **3 Дец. и 3 Фебруара.**

Сваки лоз игра у сва два вучења

Чиста добит 500.000 д.

1	згодитак	200.000	дин.
1	„	100.000	„
2	„ по	10.000	„
4	„ „	2.000	„
8	„ „	1.000	„
20	„ „	500	„
140	„ „	100	„
400	„ „	500	„

ЛОЗ КОШТА 4 дин.

2. Томбола светске изложбе.

Чудновата-Томбола! **Велики згодитак 200.000 дин.** Пооле долазе више од **20.000 згодитака** од **50 000** до **100 дин.** за једну целокупну суму од 10.000 000 дин. Опредељени за згодитака. — Вучење ће бити кроз кратко време.

ЈЕДАН ЛОЗ КОШТА САМО 3 ДИН.

3. Филантропија бесплатног зајма

За чим жуде женске најпише! између осталих великих згодитака у сребру има једна диван,краљевски накит са брилијантима и једна Севрска порцуланка вазна коју је поклонио француски министар лепих вештина. На 100.000 лозова 12.000 згодитака.

ЈЕДАН ЛОЗ КОШТА САМО 3 дин.

ПОХИТАЈТЕ ДА КУПИТЕ ШТО ВИШЕ ЛОЗОВ на сваких купљених 10 лозова дајемо једанајести бесплатан

Општи услови. Листе вучења биће оштампана у журналима или бесплатно изаслане сваком купцу билета. Онај који добије биће извешћен брзојавом сутрадан вучења. — Згодитци се издају у месту где се купац налази без икаквих трошкова од његове стране.

Новац треба слати и то одма у српским банкнотама или маркама са 10 од сто ажио у препорученом писму и адресовати:

M-r Rotter, Directeur du „comptoir commercial“ (Constantinople) Цариград **ЈЕДИНИ и ОДГОВОРНИ ДОЗВОЉЕНИ ДЕПОТ** за цео Исток. 631,7—15

(Чувајте се билета које су Вам од других кућа принесене!)

749 9—15

Стављам до знања п. публици да сам дао израдити особито лепе

СПОМЕНИЦЕ И БРОШЕВЕ

за украсе мушкима и женскима

— *а у спомен миропомазања* —

ЊЕГОВОГ ВЕЛИЧАНСТВА
КРАЉА АЛЕКСАНДРА I.

Главно стовариште тих споменица за краљовину Србију дао сам г. г. *„Нахману и Здујићу.“* овдашњем фабрикантима цигар-папира

Исте споменице продајем препродавцима на 10 комада најмање по 1 дин и 50 п. дин. а препродавци не смеју их продавати скупље од 2 динара комад.

Ко би из унутрашности Србије желео да има на продају ове споменице, молим да се обрате г. г. Нахману и Здујићу

Молим п. публику да изволи похитати с куповањем ових споменица, јер их је још врло мало остало, тим тим пре што сам један део прихода уступио друштву „Св. Саве“ (20%) као што тврди и уверење преседника друштва „Св. Саве„ од 18 августа о. г.

У Београду, 6. Септембра 1889.

Са особитим поштовањем

М. А. Маца

(Београђанин)

601 6—30 **Телмач и Агент. у Будимпешти.**

За унутрашњост Србије тражѣ се способни продавачи за иконе слике и огледала, на месечну отплату.

Браћа Фајгл
позлатарска фабрика
824,2—3 *Београд*

---

400 ДУКАТА

Траже се под интерес са 10%. Гарантује са интабулацијом после управе фондова на имање у једној округној вароши. Ближа извешћа у редакцији. 828 1—3

НА ПРОДАЈУ КУЋА бр. 22 у Милетиној улици преко пута Стојанчеве чесме до Митрополитове баште, — ширина до сокака 25 метара, има дуга Управе Фондова.

Купац нека се изволи обратити

Софри Груничићу
учитељу у пензији

815

Власник и главни уредник Пера Тодоровић. Одговорни уредник С. Јаношевић. Штампарија „код Просвете“ Позоришни трг бр 2

БРОЈ 318. ПОНЕДЕЉАК 6 НОВЕМБРА 1889. ГОДИНА II

ИЗЛАЗИ СВАКИ ДАН

МАЛЕ НОВИНЕ

ДНЕВНИ ЛИСТ ЗА СВАКОГА

БРОЈ 10. П. Ц.

Писма и рукописи шаљу се Власнику „Малих Новина" Топличин венац бр. 17., на горњем спрату.

Претплата се прима код свију пошта у Србији

ЦЕНА ЗА СТРАНЕ ЗЕМЉЕ

За годину . . . . . 30 динара
На по године . . . . . 15 динара
На 3 месеца . . . . . 9 динара

Претплата из унутр. полаже се само код пошта

За Београд нема претплате — Лист се продаје на број

ЦЕНЕ ОГЛАСИМА

На првој страни од петит. реда 20. пр. дин. а на четвртој од петит реда 10 пр. дин.

ПРИПОСЛАНО стаје 50 пр. д. од петит реда

LE PETIT JOURNAL

KLEINE ZEITUNG

Огласи јевтино, по потреби и са сликама.

За свако оглашење плаћа се држ. таксе 20 пр. д.

ВЕЋИ ОГЛАСИ ПО НОГОДБИ

ЗА ЖЕНСКЕ

ОД 2 ДО 6 САТИ

Понедеоником Средом и Петком

РАДИ

Парно Купатило

У ДУШАНОВОЈ УЛИЦИ

803 3—20

ЈВАРА ТАЗЕ кладовска добила је трговина Браће К. Дајмака на теразијама.

785 2—3

У КАФАНИ

Код Позоришта

од данас па сваки дан вечерња забава са певањем и свирањем

814

Грађско Купатило

АМАМ

неће радити од данас за 4. дана услед оправке парног млина. С тога јављам грађанству ради знања,

832 1—2

ЗБОГ ЖАЛОСТИ не можемо ове године примати посете о нашој слави Св. Аранђела.

Породица

825 2—3 Ђорђа С. Симића

Претплатницима „Домовине"

Усљед затварања „Штампарије Напредне Странке" „Домовина" мора престати за неколико дана док не уреди за се штампарију како би избегла у будуће прекоре.

Молимо наше претплатнике да нас ради тог кратког обустављања листа извине. а ми ће мо се постарати да им то накнадимо.

Уредништво „Домовине"

Гостионица код „Златног Прага"

потребује одмах добро-спремног кувара. За ближа извешћа јавити се

Светозару Р. Младеновићу.

закупцу исте гостионице.

829 1—3

КАО ПОЗНАТА I РЕДА

ШКОЛА ИГРАЊА

Благоја Ж. Јовановића, отпочела је часове од 5. новем. у кући Шоповићевој преко од Н Банке.

За упис пријавити се у трг. г. М. Ристића кнез мих. ул, у дуванц. код „Гардиста" или у самој школи

834 1—6

Славићу светог Мрату пошто је здравље у фамилији повољније.

СТЕВАН ДОБРИВОЈЕВИЋ

адвокат.

Испод пијаце зеленог венца у КУЋИ УГРИЧИЋЕВОЈ Абацискоj улици продајем.

Говеђе месо по 60 пара дин.
Свињско — — 70 „ „
Маст — — — 1 „ „

Потребујем 2 шегрта одрасла

Ник Г. Вуловић

месар

816 1—3

БЕОГРАДСКЕ ВЕСТИ

Последице доласка. О доласку бив. краља Милана у Београд и о последицама тог његовог доласка читамо у „П. Лоју" телеграм од 3. о. м. у коме се вели:

„Као што се говорило, свршена је ствар споразум између краља Милана и Краљице Наталије о питању Краљичином с Краљем Александром. Краљица ће се услед тога уселити у конак. Даље су захтеви Миланови о уређењу његових приватних финанција наишли како код владе, тако и код скупштине на предусретљивост. То је узрок, са кога је Милан опет отпутовао из Београда."

Наши читатељи ће се сећати, да смо ми у једном од прошлих бројева као цел доласка бив. краља Милана означили уређење његове апанаже Службене новине демантовале су ту вест, а међу тим стране новине ипак јављају да је он у Београд долазио ради уређења својих финанција. Новосадски „Браник" чак има и један телеграм из Београда, у коме се јавља, да ће „влада поднети скупштини предлог да се краљу Милану доживотно **одреди 300.000 динара из цивилне листе.**" Шта ли је сад у истини?

У горњем телеграму „Лојдовом" говори се даље, како ће се Њено Величанство Краљица Наталија уселити у двор. Ту смо вест и ми били донели. Али како смо се доцније известили, та се вест, *бар за сада*, неће обистинити. Али је, како вели, постигнуто то, да ће се од сад Њ. В. Краљ моћи састајати са Својом Матером и да ће Она моћи да га посећује у двору. То је, како вели, последица доласка бив. Краља.

*

Дозвољен повратак. Г. Биману, дописнику лондонског „Стандарта", који је пре месец дана био прогнан из Србије, дозвољен је повратак у Србију.

*

Концерат. У недељу 12. Октобра у 3 сах. по подне биће у локалима „Грађанске Касине" први концерат београдског гудачког квартета уз братско суделовање г-ђе *Ане Ст. Шрама.*

Програм овога концерта је Ј. Хајдн Квартет (G-dur) бр. 74 бр. 3; А. Рубинштајн, *Сонат*а (G-dur) за клавир и виолину; М. Глинка, Арија из опере „Живот за цара" пева г-ђа А. Ст. Шрама; Ј. Свобода, Divertissement из српских мотива за клавир, виолину и виолончело; Ф. Фајт. Царски квартет; Ст. Мокрањац. Српске нар. песме, пева г-ђа А. Ст. Шрама; Ф. Шуберт, Квинтет (C-dur) за 2 виолине, виолу и 2 виолончела.

Цене су: Претплата за 6 концерата 10 дин.; чланови „Грађанске Касине" плаћају 8 дин.; деца и ђаци плаћају 5 дин. Улазница за појединн концерат 2 дин; за чланове „Грађанске Касине" 1·50 дин.; за децу и ђаке 1 дин.

Улазнице се добијају у књижари г. П. Курчића и код сваког члана гудачког квартета.

На дан концерта могу се добити улазнице на каси у 2 сах. по подне.

Концерат ће почети **тачно** у 3 сах. по подне.

Народна Скупштина

XXIV редовни састанак.

Недеља 6 новембра

Председавао г. Пашић Састанак отворен у 9¾ часа пре подне.

На дневном реду: продужује се претрес закона о општинама.

Од министара: г. г. Велимировић, Милосављевић, Поповић, Таушановић, доцније Ђурић и Грујић.

Секретар Р. Петровић чита XXIII протокол састанка а Пера Ђорђевић, молбе и жалбе и предлоге Раше Нинића и другова, Јанићија Поповића и другова, и питање на г. министра просвете о кривици неког свештеника.

Министар грађев. одговара на интерпелацију Луке Петровића о грађењу моста на Ибру и вели да ће се ствар свршити кад се прикупе податци.

Интерпелант вели да је задовољан. Предлази се на дневни ред.

Известилац чита чл. 33. који се после врло незнатне дебате прима.

Известилац чита чл. 34.

— *Министар унутр. дела*, вели да државна власт мора се наћи у околини избора.

— *Василије Манојловић*, вели, да је власт увек само производила нереде и по тач. 1. чл. 34. власт би угрозила на општинску самоуправу.

— *Министар унутрашњих дела*, обавештава да неће бити бојазни на коју помишља Манојловић.

— *Бојничић* вели, да баш сам бирачки одбор ваља да извести државну власт.

Прима се предлог мин. унутр. дела да се државна власт мора у току 24. сах. известити.

— *Јуришић*, говори против тачке да се сваки бирач може жалити већ известан „процената".

— *Јоца Јовановић*, слаже се са Јуришићем и вели да ваља ограничити и то, да се ¼ гласача тек може жалити.

— *Б јелић* потпомаже Јовановића.

— *Вит. Младеновић* је за редакцију одборску.

— *Ст. Станковић*, брани одборску редакцију и само је против тач. в. чл. 34.

— *Р. Поповић* потпомаже мишљење Ј. Јовановића. и вели. да чл. 34. ваља редиговати овако: „Против избора може се жалити само ¼ гласача ако избор није извршен по прописима овога закона", а тачке под б. и в. да се изоставе.

— *Вит. Младеновић*, наводи разлоге против предлога Р. Поповића.

— *Р. Тајсић, П. Николић и Манојловић* говоре против редакције Р. Поповића.

— *Ј. Баја* против одборске редакције, а за редакцију Р. Поповића.

— *Пои М. Ђурић* вели да он неће никад бити за скучавање грађанских права и за то је против предлога Р. Поповића а за одборску редакцију.

— *Ђ. Генчић* вели да је ова скупштина позвана да донесе законе на основу принципа устава и према томе он је против предлога Р Поповића

— *Пои Ј. Пурић* с малом допуном за предлог је Р. Поповића.

— *Ј. Баја* и опет износи разлоге за предлог Р. Поповића.

— *Ст. Рибарац* вели, да би се предлогом Р. Поповића и другова скупштина завела, да погази чл. 27. устава, којим „Сваки Србин има права, да се жали против незаконитих поступака“. Најзад додаје, да кад би скупштина пристала на предлог Р. Поповића значило би да овом скупштином не веје слободоумље.

П. Срећковић није никако да се читаве фаланге крећу противи избора и за то је, да остане одборска редакција.

Председник ставља на гласање предлог Р. Поповића и већина устаје против предлога; за тим, предлог Бојичића, да отпадне тач. под в. и и скупштина усваја.

Тач. 8. чл. 34. прима се са изменом П. Вуковића, да се у року од *три* дана поднесе жалоа ошит. суду.

Известилац чита чл. 33. који скупштина усваја.

Седница закључена у 12 и четврт час. пре подне а идућа се заказује сутра у 9. час.

БРОЈАНИЦЕ

(НАМЕЊЕНЕ ЗА ДУГЕ ЗИМЊЕ НОЋИ)

—

*

1. **Понуда.** Један предлог, драги читатељи! Јесен прође. Истина, службено она још траје, по календару зима почиње тек 9 децембра, али службене ствари ви знате какве су; ту је увек боље бити мало на опрезу и не веровати одмах све на прву реч. У осталом ми се овде не управљамо по календару, већ по фуруни (пећи), јер која нам вајда што у календару пише: „лепо, топло време“ кад ми цвокоћемо од зиме и плаћамо хват дрва по 24 динара!

Елем, јесен прође. Митровдан се неосетно прокраде; октобар викну „због'м!“ пружи нам руку, рукова се и оде, а натмурени новембар уђе и без питања у собу, и већ га чујете како се искашљује и трља руке.

У осталом и он неће дуго. Чим се мало открави и одгреје руке на топлој пећи отићиће и он, а онда нам ето у госте намргођена, кашљива, зимогрозна децембра.

Он ће доћи као и лане — срдит, натмурен, озебао, зловољан, огрнут у белу, ресняту, ињасту кабаницу, с које непрестано стреса снег и лед а куд год прође оставља за собом белу снежно-ледну кору и жалосно зимње мртвило.

*

Помислите само на туробне зимске дане. По ваздан тавно, дани се смањили и згучили те промичу један за другим као сеци, кукуљави старчићи, до 9 часова, из јутра још се добро не види; тек у подне мало просијне, а око 3 часа већ се опет почиње хватати мрак. Докле год допире свуда притисла густа магла-пустиња; небо се спустило на земљу, надвило одозго и чисто те дави. Цела природа изумрла, све се ућутало, свуда овладало мртвило — биљке свенуле, бубице се сакриле у земљу, тице одлетиле у топлије крајеве, само наш верни брбљиви и безобразни врабац још се врти око опустелих дворишта, цвркутне каткад на снежном крову и дрско слеће на праг да угрaби испуштену мрвицу.

Али хајде дани, кратки су и брзо пролазе. Али ноћи, кад настану дуге зимње ноћи, царева година! — што рекао наш народ.

Шта ћеш и куда ћеш онда, драги читатељу? Да спаваш? Али не може се једнако ни спавати. Хоћеш ли у кавану? Прво, у кавану не могу сви, нарочито не могу женске, а ја и њих бројим међу „драге читатеље“. Па онда, знате ли какве зими изгледа у нашим кавanама? Изузимајући неколико бољих локала, где се, колико толико, пази на чистоту и вентилацију, наше су кавane зими прави пакао. Пуне дима, пуне влаге, пуне загушљивих испарења свака стварчица пропитана прокислим, гадним дуванским задахом, неће час прегрејана, да се знојиш, час тако хладна да се кошуља на теби леди. — Махом такве, наше кавane више личе на тавнице, но на места где се долази бајаги ради забаве.

Хоћеш ли у позориште, на села, забаве, балове? То је добро, али и то се не може сваки дан, а скопчано је и с великим трошковима.

Дакле ето за те случајеве, за те мрзодне, ружне зимске дане и дуге зимске ноћи имам једну забаву за вас, драги моји читатељи, забаву пријатну, корисну и врло јевтину — *Навикнути се читати*!

Нема веће, нема лепше, корисније и благородније забаве но што је читање. Ко се навикне да редовно чита, тај је стекао једну голему забаву, коју *може увек имати*, а која кошта тако мало.

С књигом или с новинама у руци седећи у својој соби, ви можете обићи све земље, доспети у најразличније градове, ући у сва друштва, разговорити се са свима људима; бити у друштва царева, краљева, великаша, научника филозофа, можете присуствовати на царским двор ским баловима, чути шта цареви говоре, видети шта раде, како живе — једном речи с књигом или с новинама у руци цео је свет ваш.

Како сте кад расположени онако друштво и бирате. Кад хоћете весело друштво, узмите какву шаљиву књижицу, читате, забављате се, смејете се заједно с веселим друштвом.

Хоћете ли озбиљан разговор — имате и то. Само се машите руком, узмите другу књижицу, или обрните другу страну новина и одмах чујете озбиљан говор историчара, државника, мудраца.

Што год хоћете да видите, што год хоћете да чујете, што год хоћете да дознате, све то можете постићи читањем.

Читање је забава, читање је школа, читање је штит против мрзких мисли, које раја доколица, а које после повлаче за собом и ружна дела.

Читање је велика, неисказана наслада. Ко се навикне да чита, он после у читању ужива више но у макаквој другој забави, и пре би могао бити без многих и многих других ствари, само не без читања.

А шта да рекнем о големој користи коју доноси читање. Има доста примера да су људи врло сиротног стања, а без икаква школовања, просто читањем постали најславнији људи, а често стекли и огромна богатства.

Наш мудри Доситеј Обрадовић од простога калуђера постао је велики филозоф — *само читањем*! Прост сокачки дечак Американац Едисон постао је најславнији научар данашњега доба и стекао милијуне — *само читањем*!

Ко се навикне да чита, па да не чита ништа друго, но макар само новине, па макар само и једне једине новине, он ће видети кроз годину две, како је много што шта научио, како је многе ствари сазнао, и како после може да пристане у разговор баш и с образованим људима, и ако је сам прост и нешколован.

Код нас већ има доста велики број писмених људи. Они, неузимањем књиге у руке, махом се забатале, те заборave и оно мало што су у школи научили. Кад би код нас читали редовно сви они који су свршили бар по 2—3 разреда основне школе, ми би имали много већи број образованих људи, имали би пуно људи чувених и виђених, јер би читање отворило очи и упутило многе таленте, који сад пропадају и гину, јер због сиротиње нису могли да се школују а сами нису хтели учити читање.

Ето, у то име, хоћу да предложим мојим драгим читатељима, да у том правцу дејствују сваки у својој околини. Претходећи свуда добрим примером, ширите навику читања код ваших укућана, ваше родбине, код ваших млађих, слугу, слушкиња, код свију с којима долазите у додир.

Колико изгледа на први поглед незнатна, ствар је у истини од голема значаја. Код сиромашног народа, као што је наш, где само веома мајушан део има средстава да, колико толико, доврши и заокругли своје школско образовање, врло је важно да се рашири навика читања јер ће, на тај начин, из велике гомиле тек полуписмених људи, ницати таленти, вредни радници на свима струкама, радници које ће читање спасти од пропасти и мрака, у коме би иначе остали. Можда ће доцније бити прилике да се покрене питање о оснивању једнога „културног друштва,“ коме би била задаћа да шири у народу читање и да спреми добре читанке за народ — низ издања по свима струкама, подесан за онај ступањ развитка на коме се налазе многи наши полушколовани сугрђани. Дотле пак нека сваки од нас лично учини у својој околини колико може, па ће ипак бити доста учињено.

ПОДЛИСТАК

УКРАДЕНА СРЕЋА

ПРИПОВЕТКА

од В. И. Немировића — Данченка

(с руског)

—

V.

На далеком југу.

Норова је дошла овде да се лечи од јектике. На жалост, доцне. А како је она хтела да живи, како се чврсто хватала за сваку надежду за живот. Како је једно дисала, како је гледала на то голубије небо, ове прелестне баште. Она је била лупка и драги јој муж очекивао је сваког минута вест, да јој је лакше.

— Ви ћете доћи да је испратите?

— Да, доћи ћу.

У мени се од једном роди страсна жеља да видим умрлу. Шта јој је на лицу, каква је последња мисао замрла у непокретним цртама? Какви се утисци налазе на њима на међи овог и оног света, жалост за земљом, или радост за тај непознати свет? Здрави би се људи насмејали мени, њима ваше појмљиво то сујеверно осећање сне и несрећне женске. Но ја записујем у свој дневник како је било; ја нећу да лажем.

Стан није био далеко.

У маленој кућици, по чијем се зиду уздизао бршљан и зова, сви прозори били су отворени. Унутра су мирисале руже. Свуда су били разбацани пукети скоро узбраног цвећа. Они су се ваљали и по патосу, умирући заједно са њом. Ово ми је напомињало стари обичај, да се убијају сви, које је умрли волео; а Норова је страсно волела цвеће. Жути пламенови свећа стајали су непокретно. У ваздуху је тишина. Огањ није светлио за то, што је у прозоре било јарко сунце, и зраке његове, широке, способне да васкресну мртвога, падале су право на сто, давале још јаче руменило јарким ружама, златни бљесак жутим љиљанима и ласкаво, као пољубац матере, сијале на похуделом, бледом лицу, са затвореним очима.

Ето те... те, која је пре три дана говорила о животу, која је хтела отићи одавде јужније, у спаљени сунцем Египат. Ти си већ сад далеко; ти пливаш по непознатим валима загробнога света. Куда се они носе, у какву таму? Бојиш ли се ти сад или не?

И ја упиљих очи у то лице. У последњем моменту оно је морало изразити утисак новог, откривеног јој света... ако га т. ј. има. Шта је тамо, хладни ужас, или тихи покој?

Зрака светлости падала је на ове црте. У њеном нежном трепету, чињаше се, као да се крећу трепавице умрле. Израз покоја заспао је на њеном челу, обично мало натмурене обрве опустиле се, усне... усне се истински осмејиваху.

— Чујете, она се смеје! Смеје се као срећна! уватих за руку моју познаницу. У мени је све задрктало, сваки је нерв премро.

Она се одмаче од мене, испитујући погледа ми у очи, хтела је да вичупа своју руку, но ја сам је и сувише јако држала.

— Та зар ви то не видите?... Видите ли, она се смеје. Значи, да јој је добро. Но, погледајте, та погледајте!

— Ала сте ви нервозни! Ајдмоте брже, иначе, ништа добро.. није паметно плашити се

* * *

Елем, мили моји читатељи, кад завеје „Корава Анђелија“, кад настану мрачни зимски дани и дуге зимске ноћи, а ви драги моји, још у јутру метите по једно десетпарче у џеп, купите „Мале Новине,“ па кад дође вече, а ви лепо упалите вашу лампицу, наложите вашу фуруницу, наместите се згодно, па извуците из џепа „Мале Новине“ и читајте по вољи....

На пољу свира северац, кош ва пева своју жалосну зимску песму, ваша фуруница радосно пуцка, а ви читате „Мале Норине“ и видите шта бива по целом свету.

А да би вам читање било и лако и занимљиво отворићемо за вас нарочиту рубрику „Бројанице,“ где ћете наћи најразличније ствари: — политике, и шале, и кратке причице, и по која песмица — једном речи-све ако вам може бити занимљиво и корисно. Радећи тако сами упућујете и све ваше да тако раде, и видићете да је то много пријатније, но по цео боговетан дан, или по целу ноћ давити се у загушљивој механчини, и ах! — но 5—6 сати узастопце чепљати масне карте.

Позориште и његова Управа

Пише Љубинко

(НАСТАВАК)

Модерни народи називају глумце *свећеницима*. То је *право њихово име*. Позорница је олтар, а они су свећеници, који служе на томе олтару беспрекидну службу, и ми се дивимо тој божанској хормонији, која влада међ тим идеалним узвишеним светом.

Кога неће да одушеви имена: *Гетрика, Кина, Егрешија*, и још других славних и великих уметника? Народи у којима су поникли дичe се њима. *Егрешија* има и споменик пред пештанским позориштем.

Само код нас, на жалост, глумци се сматрају као „комендијаши“ Тај појам деле чак и неки „виши“ људи То је зло и наопако. Тако никад нећемо да створимо велике уметнике, ћеније народне.

Позориште је било, позориште дакле и мора остати школа народна.

И кад је тако, онда ће се зар наћи посланика у овој скупштинској сесији, који ће узети у своје руке судбину ових јадних уметника, који ће поднети предлог:

Да се глумци имају сматрати као и други држав. чинов. и да се њихов пензиони фонд пренесе у пензиони фонд државних чиновника и да сва она права осталих чиновника имају како глумци и глумице тако и њихове породице.

Тиме би се постигло то: да би и ми имали ћенијалних уметника с којима би се отаџбина наша поносила Онда би се интелигентна и школована класа људи посвећивала тој уметности јер би им опстанак био осигуран.

То је наше мишљење Тако, држимо, мисле и сви они, који позориште цене и уважавају, као школу народну.

Ми смо учинили наше, и сада остаје на народним посланицима, да и они учине своје...

Кад би се то извршило, онда би тек могла да се с правом тражи школа глумачка за подмладак који се жели тој уметности посветити.

Та би школа имала велики значај не само у нашој отаџбини, него и ван ње, јер би се у ту школу стицала Српска омладина из свију наших Српских крајева. Како би тек онда Народно наше Позориште уживало леп глас у свету! Дика његова била би и дика наша, и дика целе наше отаџбине.

Ова школа могла би лаферовати спремне и одличне снаге, како за наше, тако и за Ново-Садско и Загребачко Позориште, јер би била јединствена у тој цели. Тако је код других просветних народа, а ми се морамо на њих угледати. Данас, поле образованији човек, који се жели посветити тој уметности, мора да тражи образовање за себе на западу, где су обичаји други, који се косе и са нашим народним осећањем, и са нашом народном традицијом.. Наша школа, образована би глумце у нашем духу, онако, како то годи нашем народном осећању.

(наставиће се)

СТАТИСТИКА

И ЊЕНА СУДБИНА У НАС

(Наставак)

Циљ је, дакле, статистике: да опажа и проматра државу у *садашњости*: јер би изношење прошлога стања државнога, направило од статистике историју, као што славни Шлезер и тражи: да историја буде целина а статистика њен део“. [1])

Исто тако, при разради својега градива, статистика неосетно улази у обим и географије, економије и философије итд. итд. па за то се с правом може назвати *основицом* свих друштвених и природних наука Према томе круг њеногa рада и границе њеногa досезања, тачно одредити — тешко је, ма да се све научне гране, у које она залази, не разилазе. већ се напротив тако природно слажу и стичу, да се најзад сливају у један једини, дуги низ опажања и разноликих посматрања њених, за то је њена задаћа: да односе и стања друштвена просто испише, па отуда њихове узроке и законе пронађе. Даље она не сме ићи. Не сме, на прилику, да хвали и узноси, куди и ништи пронађене узроке и законе, или, да из њих какве теореме а још мање какве поуке извади. Ту улогу врше њена деца: философија, математика, географија и т д. Накратко:

Границе њене почињају у обиму оних наука, које из ње црпу своје градиво;

Границе њене леже у границима државе;

Границе њене, то су границе — цивилизације. [2])

Дивна илустрација моћи и снаге њене: У загрљају своме чува она толике конце научне, из којих се испредају друштвена и природна знања — науке. У грудима својим скрива она толико нагомилано благо народно, из кога државничка мудрост шири благостање и у политици и у држави. На крилу са ме негује она и религију и знаменитост народну, одакле се издиже величанствени стуб цивилизације, те прича вековима и народима ступањ образовања народнога. И против такове једне добре и издашне мајке незахвални синови отаџбине своје, војују и ратују. На њу се безочно блатом бацају, али ће то блато најзад њима очи залепити, па ће онако слепи лутати по мраку и помрчини, док сами себи о зид главу не раздупају.

(Наставиће се)

1) . . . das di Geschichte das Ganze die Statistik nur ein Teil desselben sei

2) Ihre gewöhnliche grenzen sind jene der Civilisation (Хаусхофер)

400 ДУКАТА

Траже се под интерес са 10%. Гарантује са интабулацијом после управе фондова на имање у једној округлој вароши. Ближа извешћа у редакцији. 828 1—3

СВАДБЕНОГ ЦВЕЋА
ПАВЛАКА
(У ЛЕПШАВА ЛИЦЕ).
(BRIDAL BOUQUET BLOOM).

Дајте своме лицу, грлу, мишкама, и рукама дражесну лепоту, сјај, и дивни мирис љиљана и руже, употребом Свадбеног Цвећа Павлаке. То је једна млечни и лековита течност. Нема јој равне у свету за стварање, поправај, и одржање лепоте. Продаје се код свију Апотекара и Мирисара. Стовариште је у Лондону: 114 & 116 Southampton Row.

Може се добити код г. Ј. Дилбера апотекари у Београду

Како ме је она разумела! Као да сам се бојала... А ја сам, напротив, нашла само разрешење задатка што ме је дуго мучно.

Једна ружа приленила се к умрлој, као да је заспала на њој, на њеном бледом упалом образу. Ја сам је узела себи и дала објет. Да, објет!

„Па ја сам полудила!“ мишљах ја. Но опет сам у себи понављала тај објет.

„Та ја сам сасвим пропала!“ врзаше ми се по памети и заједно с том мишљу и друга, свечана, као клетва: — „кад отпадне последњи листић ове руже, отићи ћу и ја за њом тамо — не за ружом, разуме се, но за Норовом, у вечно, пловљење по непознатим морима. Интересантно је — да ли ће доћи да гледају и мене, као сад њу? Да ли ћу мртва бити лепша, или ћу и мртва будити тако што одвратно, као ли жива? Да ли ће и мене покрити цвећем и да ли ће сунце и мене да обаспе својом топлом светлошћу?. Зар није све једно, угрејати ме већ неће моћи“..

— До виђења! прошташ се ја гласно, делујући Норову.

— Како, до виђења? упита ме познаница.

— Тако, до виђења! засмејах се ја, и шта више засмејала сам се весело. Смешно ми је било њено недоумљење.

— Шта је то с вама, Олга Васиљевна?

— А шта ви мислите? Вама се можда чини да сам погледа?

— Немојте... Умирите се... Сад ћу дознати вашу матер.

— Није нужно. До виђења! До сутра! рекох ја већ за себе, и изиђох из куће.

Код татара био је некакав празник, све се веселило. Пролазила сам мимо њих тиха, ако ћете и величанствена. Ма колико да је смешно, но истина је. Чинило ми се, да се је смрт већ коснула мене. Она је ишла са мном упоредо, положила на моје раме своју хладну, кошчану руку. Сва ова весела маса била је већ туђа за мене, сасвим туђа. Јарко шаренило њено вређало ме је шта више. Тако би и приправљајући се к смрти пустињак био незадовољан виховом живота, који би изненада упао у његову пустињу. Собом сам носила тајну, познату само мени.

Хтела сам се већ пети уз лествице, и мал' не под ногама растрчала се малена девојчица, с разбарушеном светлом косом, зајапурена, весела, свежа као моја ружа. То је била моја љубимица. Само она није примећавала моју ругобу.

— Ах, какав ви цвет имате! Дајте ми га! наивно пружи она своју малену, пуначку ручицу и од нестрпљења поче прстима махати.

— А шта ћеш да учиниш с њом?

— Да помиришем... Дајте!.. А за тим ћу да очупам. Ја волим да чупкам цвеће. И она из нестрпљења тапну ногом. — Та дајте!

„Судбина!“ помислих ја и дадох јој.

Последњи листић моје јадне руже отпао је пред мојим очима. Са каквом је жестокошћу ова мала лепојка кидала листић по листић, заборавила чак и да помирише.

— Значи, данас! гласно проговорих ја пењући се у лествице. — Па кад управо? Последњег зрака умирућег дана... Прштај мати! И на југу су овакви дани ретки. Мени се чинило да је то нарочито, да се природа прашта са мном.

(Наставиће се)

НОВИ
ХОЛАНДИСКИ ЛОЗОВИ „БЕЛОГА КРСТА“

имају данас три вучења са овим главним згодицима:

У ГОТОВОМ ДИН 200000—100000
500000 У ГОТОВОМ.

Сви згодитци исплаћују се без икаквог одбитка
ИДУЋЕ ВУЧЕЊЕ
већ 19 Новембра 1889 год (*1 Дек. 1889. по нов. кал.*).

Главни згодитак
■ Динара 100.000 ■

најмањи згод. 29 и повишава се до дин. 59.
с' тога по данашњој куповној цени не може бити никаква губитка
Сви изврсни сигурни и корисни оријин. лозови могу се добити код свију сарафа и у банкарској радњи

Андрејевића и комп.

У Београду
ПО ЦЕНИ ОД ДИН. 29 СА ЖИГОВИНОМ
Поруке из унутрашњости имају се доставити нама најдаље до 17 Новембра 1889 год.
806 3—*15*

Друштво за улепшавање Врачара држаће на дан 8 Новембра т. г. лицитацију за премештај једне пијачне зграде, равнање (нивелисање) пијаце „Цветног трга“ и калдрмисање исте.

Лицитација ће се држати тога дана у кафани код „сложне браће“ на врачару. Почеће тачно у 3 сах. по подне а закључиће се у 5 сах. по подне.

Позивају се предузимачи који би били вољни да се приме ових послова било свију или ма и једног; да дођу на лицитацију где ће сазнати и за остале услове.

Из управног одбора друштво за улепшавање врачара
830 2—3

Женских најновијих јесењих и зимских **жакета, мантлета, реген-и радмантлова, шеширa, муфова**, све за одрасле и децу као и све приборе и наките за женске хаљине, и маде сад добивених по јефтиној цени.
У трговини женско кројач.
РОЗА ШТЕРН.
Кнеза Михајлова ул. бр. 6
Израђујем хаљине по мери. 65110 —25

САМО КОД
Димитрија Тасића
НА ВРАЧАРУ
више Цветног трга код врачарске касине

продаваћу од данас и то:

1 кило	фришке масти по	1·10
1 „	фришког сала	1·10
1 „	Свињска фришка меса	70
1 „	суве сланине нове	1·10
1 „	чварака	80
1 „	суве кобасице	1·20
1 „	шваргле фришке	1·—

Тако исто и остале ситнице са најумеренијом ценом Молим поштовану публику за многобројну посету.

Димитрије Тасић
804 4—6 касапин.

У пола цене

ТРГОВИНА
код Руже Васина улица бр. 20

Добила је у великом избору **дамен-туха** вуненог.

Продаје

По 1 динар метар

712 10—15

У пола цене — У пола цене

У пола цене

ФАРБА

Фирнајз, лак четке и сав молерски и фарборски прибор најбољи је и најјефтинији код

ДИМИТРИЈА М. ЂОРИЋА
У БЕОГРАДУ
спрам споменика Кнеза Михајла

ПРОДАЈЕ НА МАЛО И НА ВЕЛИКО

ЦЕНОВНИК ШАЉЕ СВАКОМЕ НА ЗАХТЕВ
793 7—10

УПРАВНИ ОДБОР салонско-стрељачке дружине јављa овим свима поштов. члановима новог удружења да ће се овогодишњи друштвени

Главни Скуп

држати на дан 10 Новембра ове год. у 8 часова у вече и то у просторијама краљеве пиваре.

Дневни Ред;

I. Извештај о раду одбора за 1888/9 год.
II. Полагање рачуна за 1888/9 год.
III. Предлози појединих чланова; и
IV Бирање нове управе.

Одбор
827 2—2

Жуљева нема више!

У целом западном свету опште познати **„Туристен-фластер“** одстрањује „жуљеве“ и „дебелу кожу“ „брадавице“ и т. д. најбоље од свију других средстава, кошта само $1\frac{1}{2}$ динар; Главни депо за Србију само, у Краљевско српској дворској апотеци у Београду.

Прави фластер има на оном, који Туристае саставља и који је овди изложен.

Пронађавач
L. Schwenk
Apotheker Meidling — Wien

ЛИМАРСКА И ЕЛЕКТРО-ТЕХНИЧКА РАДИОНИЦА

ЈОСИФА БЕРГЕРА

У БЕОГРАДУ, КНЕЗ МИХАЛА УЛИЦА БР. 2.
ПРЕКО ПУТА КАФАНЕ „РУСКИ ЦАР“

препоручује поштованој публици своје богато стовариште свију у ту струку спадајућих артикала; тако исто прима и извршује поруџбине свију **галаитериских и грађевинских радова.**

Да би моје поштоване муштерије што већма задовољио, набавио сам

СВАКОВРСНИХ ЕЛЕКТРО-ТЕХНИЧКИХ АРТИКАЛА

и извршујем намештање **кућних телеграфа, кућних телефонских веза и громобрана,** као и све потребне оправке по најјефтинијој цени.

Поштоване муштерије из унутрашњости добиће при поруџбини упутство са потребним цртежом, тако да ће бити у стању сами, без туђе помоћи, наместити електрично звонце или телефон. Избор разних **артикала за електризирање, као и гасних фењера,** који се могу преносити. Продаја **гасне материје и дупло рафинираног петролеја.**

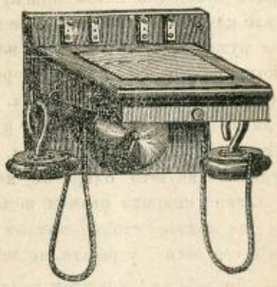

—10 821

МАШИНЕ ЗА ПРАЊЕ РУБЉА, ДАЈЕМ НА ПОСЛУГУ

Власник и главни уредник Пера Тодоровић. Одговорни уредник С. Јаношевић. Штампарија „код Просвете“ Позоришни трг бр 2

БРОЈ 319. УТОРАК 7 НОВЕМБРА 1889 ГОДИНА II

ИЗЛАЗИ СВАКИ ДАН

БРОЈ 10. П. Д.

ЦЕНА ЗА СТРАНЕ ЗЕМЉЕ
а годину . . . . . 30 динара
На по године . . . . . 15 динара
На 3 месеца . . . . . 9 динара

LE PETIT JOURNAL

МАЛЕ НОВИНЕ

ДНЕВНИ ЛИСТ ЗА СВАКОГА

Претплата из унутр. полаже се само код пошта

За Београд нема претплате — Лист се продаје на број

Писма и рукописи шаљу се Власнику „Малих Новина“ Топличин венац бр. 17., на горњем спрату.

Претплата се прима код свију пошта у Србији

ЦЕНЕ ОГЛАСИМА
На првој страни од петит. реда 20. пр. дин. а на четвртој од петит реда 10 пр. дин.
ПРИПОСЛАНО стаје 50 пр. д. од петит реда.

KLEINE ZEITUNG

Огласи јевтино, по потреби и са сликама. За свако оглашење плаћа се држ. таксе 20 пр. д. ВЕЋИ ОГЛАСИ НО ПОГОДБИ

САМО КОД

ЈАКОВА КАНАРИКА

у кући г. Милије Карастојановића у кнез Михајловој улици број 21.

Може се добро и јефтиније но игде купити Мушко и дечије одео јер је избор тако огроман да сваки по својој вољи може изабрати **по квалитету и цени.**

понизни
Јаков Канарик

721,2--10

АЈВАРА ТАЗЕ кладовска добила је трговина Браће К. Дајмака на теразијама.
785 3—3

У КАФАНИ
Код Позоришта
од данас па сваки дан вечерња забава са певањем и свирањем
814

Градско Купатило
АМАМ
неће радити од данас за 4. дана услед оправке парног млина. С тога јављам грађанству ради знања,
832 2—2

СЛАВУ МОЈУ Св. Аранђела славићу у мојој ново озиданој кући Ратарска улица у близини официрске кафане.
Јанаћ М. Јанковић
кафеџија код „тигра“ палилула
Београд
886 1—2

Пријатељима и Познаницима
Примаћу посете о мојој слави Св. Арх. Михаилу
А Пурић
књижар

Љубомир Марковић инжињер
СЛАВИ СВ. АРАНЂЕЛА
Крунска улица бр. 28.
835 1—2

Славићу светог Мрату пошто је здравље у фамилији повољније.
Стеван Добривојевић.
адвокат.

ПЕНЗИОНАРИ — АДВОКАТИ

3. Би ли требало, ма из каквих разлога, забранити пензионарима да адвоцирају?

(СВРШЕТАК)

До сад су избили на среду неколики разлози у прилог забране: да пензионари могу бити адвокати. Највећи број тих разлога изнео је г. Ђ. Ценић, председник Државнога Савета, у својој брошури: „Могу ли пензионари бити правозаступници,“ која је штампана 1881. На страни 12 писац вели:

„У данашње време под садашњим приликама узаконити, да и пензионари могу бити адвокати, било би нанети смртни удар *реду правозаступничком*, било би нанети смртни удар *интересима државне службе*, било би нанети смртни удар *интересима самог народа*, било би тешко затрести *саму највишу управу*“.

Што се тиче првог разлога: да би се нанео смртни удар правозаступничком реду, ако би се и пензионарима дозволило да упражњавају адвокатуру, — ми смо у прошлом чланку видели, да, према општем ступњу правничке спреме и моралном угледу, који су правозаступници стекли у народу, не би упражњавање правозаступништва од стране бивших пензионираних судија, које је партиска нужност отерала у пензију, нанела не само смртни удар правозаступничком реду; него ни штете, већ добити. У осталом и сам г. писац најбоље црта жалосно стање нашег правоза ступништва. „Закон од 1865. умно је ред правозаступника али га није подигао. Ми на жалост можемо да покажемо правозаступнике, који ни толико се би труда не дају да сазнаду простим читањем закона, која је власт за коју ствар надлежна, те са тим својим незнањем и небрежењем лишавају људе оног благодејања закона, да виша власт расматра предмет њихове жалбе. Не имајући мало више појма о своме занимању, те да настану да ред правозаступнички у очима народа дигну, многи од тога важног звања праве чисто и просто једно занимање, којим лебац себи истерују, те тако више пута видимо код њих оно исто стање, какво смо гледали да законом о правозаступницима отклонимо. И скоро сву разлику у томе видимо што смо претрпили, да довољно несигурна лица друге врсте од власти заступају, а сада смо им признали право да могу заступати“. И поред свега овога, г. писац не долази у противуречност, вели, са самим собом — мњења је: да ће се, допуштањем пензионарима да адвоцирају, још горе покварити стање правозаступничкога реда. Овим начином, — вели г. Ценић — створићемо један ред привилегираних правозаступника, који, осигурани државном пензијом, за најнужније своје потребе, правиће реду правозаступничком упропашћавајућу конкуренцију, тако, да ће се тешко каква боља снага на то занимање одавати, а они, који су се ту затекли, или ће га напустити на други начин живота тражити, или ће се и недозвољеним срествима служити, да себи кору хлеба заради, и уместо да идемо унапред ми ћемо се вратити у оно стање, у ком смо били пре закона о правозаступницима“.

Г. Ценићу, није штета по достојанство угледа правозаступничког реда, што ће *спремни* пензионари ући у правоз. ред, већ отуда што у тај ред, према садањем уређењу испита, могу ући и *неспремни* лица, па била она пензионари или не била; јер таква лица профанишу узвишени позив правозаступнички. И грех на душу свима министрима правде, који су год увиђали, да се никаквим испитом увлаче у тај ред неспособна лица, па нису по дужности и савести предузимали нужне мере, да се спречи умножавање неспособних адвоката, прво, преуређењем озбиљнијега испита, и друго, наређењем да адвокат сноси све трошкове и таксе за неуредан и очевидно неумесни рад своме клијенту, као и да изгуби право на правозаступништво. Овакво наређење не би било оригиналност у нашем законодавству. Чл 1031 грађ. поступка француског вели: „Les procédures et les actes nuls ou rustratoires, et les actes qui auront donné lieu à une condamnation d' amende seront à la charge des officiers ministeriels qui les auront faits, lequels, suivant l' exigence des cas, seront en outre passibles des dommages et intérets, et pourront même être suspendus de leurs fonctions“. И онда би се сваки добро узимао у памет, кад би му се прочело да буде истински правозаступник! Тада би у редовима правозаступника доиста било људи од истинске спреме и прожманих свешћу о моралном достојанству свога позива!

Други је разлог забране заснован на *интересу државне службе*. „кад би изашао закон, да и пензионари могу бити правозаступници, вели г. Ценић, невољали, нерадни, неуздани и по свему покварени чиновници не би имали нужде ни најмање да се задрже на путу невољаства, којим су пошли. Осигурани пензијом, а имајући изглед на правозаступништво где далеко више могу добити него колико им је плата износила, стараће се да не учине такве кривице, због

ојих би службу изгубили, већ само да приморају министра да их пензионира". Ово није тешко побити. Кад се зајамчи, да само способна лица улазе у правозред; и кад се способни чиновници буду ваљано награђивали, а не буду партиском пакошћу гоњени, онда ће престати чежња у чиновништву да буду и адвокати, а међу пензионарима неће бити младих и способних лица. Интерес државне службе више се штети овим неразложним пензионисањем, које је одавно узело маха, а не тиме што има пензионара — адвоката. Интерес државне свужбе ваља задовољити на овај начин: завести озбиљне испите за сва звања у државној служби, свести број чиновника на најнужнији број, добро их платити, осигурати их од самовоље министарске и партијског гоњења, створити им положај првог државног чиновника, а не правити од њих партизане владајуће странке. И тада неће бити чежње у чиновника за пензијом с адвокатуром, а способни ће чиновници радије остати у државној служби него ризиковати сигурно за несигурно. Има других бољих средстава, да се о[illegible]игура морал у чиновништву, а не дамакловим мачем — §-ом 76 т. ј истеривањем и пензионисањем чиновника у интересу државне службе. И зар сваки пут диктује баш „интерес државне службе", кад се министар служи с §§ 76 и 69? — То бар најбоље знаду они који су министровали. Зар су баш сви они чиновници, који су пензионисани у интересу државне службе, без карактерни људи? Можда је то некада било правило, а од неколико година, то је изузетак.

Кад се дакле зна, да се све партије, долазећи на власт, служе §§. 76. и 69. не у интересу државне службе, него у интересу партиских циљева; и кад видимо пред собом толики број младих и способних пензионара, који су осуђени на пасив, онда је у општем интересу, да се те снаге не упарложе, него да им се дозволи да раде. Интерес је народа да свака снага ради и припомогне радом својим увећању благостања и напретка народног. Недозволити младим и способним пензионарима да раде по својој струци значи осуђивати их не ради гладовање! А јел то у општем интересу, и јел то човечно!

Најзад наводи се још један виши разлог у корист ове забране. Професионисте се правосуђе кад адвоцира министар, који је некада задужио судије постављањем на судијска звања. Овим се нарочито циља на Пироћанца и његову реорганизацију судова. На лепо, узимо баш да данашње судије својим радом одужују г. Пироћанцу дуг захвалности; али онда настаје питање: да л би се овом забраном Пироћанцу, Авакумовићу и др. потпуно спречило, да не утичу на правосуђе, ако доиста утичу. Зар они не би могли наћи своје „hommes de paille" међу правим адвокатима; и шта је онда постигнуто овом забраном? Ништа!

У осталом радикална скупштина има сад ново овлашћење: да пререорганизира судове, и онда и овај разлог сам по себи отпада. Нове касац. и апелац. судије и председници првостепених судова не ће имати баш никакав дуг захвалности према Пироћанцу и Авакумовићу, него можда према г. г. Васи Мојсиловићу, Мих. Бончићу, Милану Мостићу, Мици Кр. Ђорђевићу, и др. радикалним адвокатима у садањој скупштини. И онда нашто плашња од конкуренције будућих пензионара-адвоката?

Не, збиља је жалосно кад се овако озбиљно осуђује садање чиновништво у судовима, и кад адвокати без клијената на силу Бога траже хајку лова на своје мреже и удице! —

Најзад, нека би и било каквих год разлога да се пензионарима забрани да едвоцирају, није за то надлежна ова вапредна скупштина којој је делокруг обележен тачком VIII. члан 203. Увтава; нити се то може односити на садање пензионаре адвокате према чл. 36. Устава — Мањ ако би садања Скупштина желела, да игра улогу Конвента, и онда би то била друга ствар.

Недељник.

БЕОГРАДСКЕ ВЕСТИ

Контролорска насртљивост. Општински контролори касански ретко кад воде рачуна о учтивости, закону и обзирима према људима. Они врло често без икаква повода, силом насрну и уђу у куће, претресају где им је и шта им је воља, па чак неће по закону да позову ни грађане да присуствују претресу као сведоци. Тако имамо да забележимо овај случај: У суботу 4. о. м. дошао је контролор општински, неки Спаса бив. абаџија, да претресе кућу Богољуба Росулека овд. касапина. Спаса је силом ушао у кућу с још двојицом контролора и једним патролцијом. Богољуб кад је видео то, позове сам два грађанина да присуствују. Претрес је завршен и није се ништа нашло. Богољуб је показао своју књигу, из које се видело да је од 6 јануара ове год. до 4 о. м. заклао 596 комада свиња у вредности 29.690 динара и за исте платио општини таксу.

Ми немамо ништа против тога да контролори мотре да поједини касапи не штете општинске интересе, и са свим природно је да контролори ради тога морају улазити у поједине куће и радње касапске. Али се све то мора извршити учтиво и по прописима законским, у присуству грађана, а никако насртљиво, насилничаки. Обраћамо пажњу општинском председништву на ово те да својим контролорима препоручи дужну обазривост и учтивост.

*

Молба. Дознајемо да је „Народној Скупштини", поднела молбу и зната старица Јока, ћерка војводе Васе Чарапића, да јој се милостиња коју јој је пре неколико година скупштина одредила у 24 динара месечно повећа.

Ми смо уверени да ће се народна скупштина одазвати овој празднојој молби, и овој старици повећати милостињу и олакшати јој последње дане њеног чемерног живота, јер она већ броји скоро 90 година.

Ово у толико више верујемо, што нам је знано свима, какав је јунак био Васа Чарапић и шта је он са својим друговима учинио за ослобођење ове земље; — па знамо, како је дочекао у селу Лешчанима, крвника српског Кучук-Алају; ту га разбио и робље српско заробљено од смрти спасо; знамо његово јуначко држање 30 новембра 1806 год. при јуришу на Београд, где је и живот свој изгуби; и тада последње речи својој браћи храбрећи исте изговорио: „Где! изеде ме пас, закон му... Не бојте се! Ето нева Чамџија...."

Покажимо да смо народ достојан да живимо; — јер онај народ, који дела својих славних људи заборавља и према њима праведним дугом неодужује се, не заслужује ни да живи.

*

Одузет монопол соли. Чује се да је влада јуче узела у своје руке монопол соли.

*

Српски Величко Јозеф Косика (српски казано Јосиф Јовановић) благајник робе иностране касе на београдској железничкој станици, Шумадинац, кога су извесна господа а нарочито један г. инспектор такође Шумадинац протежирали, умакао је из Београда. Како сазнајемо однео је са собом знатну суму новаца, угледајући се на свога претходника француског Величка.

*

Предао акредитиву. Г. Јеврем Грујић предао је прекјуче у свечаној аудијенцији белгиском краљу своју акредитиву. После ове аудијенције био је [illegible] краљице Драгиске.—

*

Пожар. Јуче после подне око 4 и по сахата појавио се пожар у радионици Николе Г. Вуловића овд. касапина на зеленом венцу, где се баш маст топила. Пожар је брзо угушен.

*

Стављен под суд. Уредник нашега листа стављен је под суд због чланка „Радикална власт и штампа" у 286 бр. „М. Новина". Суд налази да се у поменутом чланку увреда наноси влади, а нарочито г. министру унутрашњих дела.

*

Наредба. Како сазнајемо, шеф централне штације телеграфске издао је својим чиновницима наредбу, да ни једну депешу, коју из унутрашњости приме за уредништва „М. Новина", „Домовине" и „Независности" и којима би се јављало о убиствама, пљачкама итд. не издају поменутим уредништвима.

Ми не знамо, како је могао, како је смео шеф телеграфа да изда ову наредбу, и да ли је за ово познато министрима: унутрашњих дела и нар. привреде. Ако нису знали за ову наредбу, хоће ли је поништити. Ми за сад само бележимо ово с тим, да ћемо се на ову ствар вратити, а наше пријатеље молимо да за све телеграфске извештаје које нам шаљу, узимају од дотичних телеграфских надлештава признанице, па онда нека овдашња телеграфска штација покуша да нам примљене депеше не изда.

Народна Скупштина

XXV редовни састанак.

Понедељак 6 новембра

Преседавао г. Пашић. Састанак отворен у 9½ часа пре подне.

На дневном раду закон о општинама.

Били су министри: Велимировић и Таушановић.

Секретар Малијашевић чита молбе и жалбе и интерпелацију Ћирића на министра војног.

Одобрена одсуства, Ристићу, Вукосављевићу, и Рибарцу.

Известилац Ђ. Новаковић чита чл. 36

— *М. Срећковић* на приметбу на чл. 1 о надзору чистоте, тражи исправку.

— *Арсенијевић* говори код 4 тачке о накнади штете.

— *Ранковић* тражи допуну тако да оштећени може поред кметова тужити и одборнике за накнаду штете.

Лука Петровић говори у прилог пројекта.

Срећковић усваја примедбу Арсенијевића као умесну.

— *Смиљанић* прима предлог као уместан.

— *Вуковић* побија разлоге Арсенијевића и Ранковића, прима редакцију овог члана по предлогу.

— *Др. Л. Илић* говори у хатар народног здравља и стоке, јер је у пројекту веома мало речено. Чита свој додатак овоме члану и пошто су га помогли посланици преда га Председништву.

— *Др. Коловић* говори противу предлога Илићевог.

— *Таушановић* Министар, тражи, да се предлог Илићев упути одбору на редиговање и сагласност са санитетским законом.

— *Поп Ђурић*, жели, да се престоница — Београд — уреди у духу напретка и угледа, пита: Камо вода, калдрма, осветљење итд. јер Београд је стицај странога света и израз нашег напретка, а како сад стојимо са тиме?!

— *Ј. Поповић*, предлаже допуну да и у Нишу врши државна власт извесне полиц. дужности као и у Београду, јер Ниш је после Београда прва варош где је центар прелазне трговине и стицај разних странаца.

— *Ћирковић*, београдски, одговара попу Милану, и вели, нека скупштина даде средства, па ће се Београд у свему покренути напред.

Овај члан враћен у одбор.

Код чл. 37 тражи *Бојичић*, да општинске Суд контролише уредно издавање уверења свештеничких, јер они у томе не раде како треба.

— *Арсенијевић* га помаже у томе.

— *Поп Миловановић* подиже навоже Бојичићеве.

— *Р. Поповић* износи нову мисао да општинске власти воде такође црквене књиге, јер то ће бити гаранција за могуће злоупотребе.

— *Тајсић* говори у прилог предлога по пројекту.

— *Др. Динић*, потпомаже предлог Р. Поповића.

— *Ђаја* тражи, да се она мисао Р. Поповића унесе у тач. 9 као умесна.

— *Јоца Јовановић* противан је одређивању такође на дебац. Он је за потпуну слободу трговине, а тиме ће се створити конкуренција и извесно је, да ће потрошачи имати користи.

Чл. 38 примљен без дебате. Код Чл. 39. Раста Поповић, говори како би требало прецизирати извесну власт која ће наредити скидање рачуна, кад то одговорно лице по испитачење.

— *В. Младеновић* тражи најстрожју казну за рачуне општинске

— *Милија Миловановић* за то, је да се овај члан врати у одбор и тамо

да се допуни како треба. Ствар захтева јачу контролу.

Чл. 40 и 41 враћен у одбор

Чл 42, 43, 44, 45, 46, 47 и 48. примљени су.

За тим је председник закључно седницу и другу заказао за сутра у 9 часова пре подне.

Немачки цар у Млетцима

(*Допис „Малим Новинама“*)

Млетци (Венеција)

Среда 1 Новембра 1889 г.

Обично се вели: Ко хоће да види папу треба да иде у Рим. Према томе, ко хоће да види немачког цара треба да иде у Берлин.

Али, ево, случај је хтео да ваш дописник у сред Млетака, у Италији, у сред лепе Венеције види не само немачког цара но и царицу, па не само цара и царицу но и царевог брата Хајнриха.

Да вам испричам укратко како је то било.

Док сте ви тамо доносили по новинама белешке, како ће немачки цар проћи кроз Београд, овде се већ знало, да у повратку из Цариграда цар путује морем, и да ће ударити на Венецију.

Цела Италија, па наравно и Венеција, заузета је ово последњих дана погласитво својим унутрашњим стварима. Врше се административни избори, све су странке развиле најживљу агитацију; штампа, јавно мнење — само се тиме баве.

И у Венецији изборна борба била је веома жива, али и ако су избори свршени тек у недељу (29 октобра) у понедељак већ се у целој варошки говорило само о дочеку немачког цара, и на све стране видело се живо спремање.

Млетачки лав има добро памћење; он се још живо сећа да је то било дело садашњег немачког цара, да је то била *Пруска*, која му је помагала *1866* год. да на Садови кида грозне ропске лапце аустриске, у којима је рикао пуних 50 година. С тога Венеција није жалила ни трошка ни труда да што срдачније дочека унука покојног цара Виљема, тим пре, што је млади цар Виљем опет поуздани савезник Италијански.

Уторак (31 октобра) освануо је као празничан дан у Венецији. Још од ранога јутра осећала се нека живост. Улице су биле пуне света, нарочито *Три св. Марка*, *Пијацета* (Piazetta) (простор пред Палатом Дуждева Млетачких) и *Словенска обала* (Riva degli Schiavoni) (Подзидана обала спрам југоисточних лагуна) гмизале су од силна народа. Куће су биле окићене заставама; лагуне пуне гондола, с гондолијерима у свечаном шареном руху.

Око 9 часова пре подне с високих млетачких кула дадоше знак да су се на обзорју указали царски немачки бродови, и да жељени гости већ упловише у млетачке воде. Тада се одбише од словенске обале 5—6 бродова. Ту су били: авизо пароброд *Балено* (Baleno) у коме су били представници власти: вице адмирал гроф *Ноче* с ађутантом *Строци*, управитељ арсенала, шеф гевералног штаба *Кавиро*, ђенерал *Билиј*, управитељ вароши, кмет и општински одбор и многе друге угледне личности; пароброд окићен немачким грбовима, на коме су били представници немачке насебине у Млетцима; један пароброд који су били закупили Енглези што се овде налазе; два пароброда пуна ђака, један пароброд с одличним грађанима млетачким, и све то ноће на сусрет царским немачким бродовима.

Сви ови бродови изашли су у сусрет до Маламоко више од сахата ван Венеције, ту су поздравили узвицима немачке царске бродове, па се онда заједно у друштву кренули пут Млетака.

Било је *11* и по часова, кад се пред Венецијом указа царско бродовље немачко. Било их је 6 на броју; напред је ишао *Хохенцолерн*, красан брод с два димњака а на том броду био је немачки цар, царица и царев брат Хајнрих, с многим великашима и дворјанима.

Брод Хохенцолерн, чим се указа, поздрави Венецију пуцњавом из топова, а на тај поздрав одговори грмљава топова с тврђавице Алберони помагана још пуцњавом венецијанског ратног бродовља, које чува улазак у пристаниште

Призор је био диван. Ја сам га посматрао са „*Сламног моста*“ Ponte della Paglia) на словенској обали, који је у непосредној близини чувеног и страшнога *Моста уздаха* (Ponte dei Sospiri) преко кога је прешло толико невољника, који никад више нису угледали бела дана божија. Из даљине су пловили немачки царски бродови, (на Хохенцолерну се лепршала велика немачка адмиралска застава) тихо и величанствено. Око њих су облетали лаки млетачки бродови, искићени стотинама застава, препуни света на сваком броду по једна музика, са свију бродова чује се свирка, и грме непрекидни узвици „ура“ и „Е viva!“ немачка химна Wacht am Rhein одлеже се на неколико места, уз њу се мешају меки звуци лепе талијанске химне; овоме бродовљу на сусрет лете по глаткој површини стотине барака и гондола, у најлепшем шаренилу, а све наткриљује величанствена, хучна грмљава топова која потреса земљу и море.

Дан, који је још с јутра био натуштен и облачан, сад као навалице просину; појачи источни ветар разагна облаке, и баш кад царски бродовље баци котву у басену св. Марка, облаци се продераше на том парчету неба и читав сноп сјајних сунчаних зракова паде на царски брод. Громогласно, дуготрајно „ура“! — проломи ваздух.

Тада сиђем на обалу те с још једним пријатељем Мљечанином узмемо гондолу и пођемо царском броду. Обећани бакшиш од једног динара улије таку енергију нашем гондолијеру, да нас он цигло за 5 минута провезе нешто кроз стотине гондола, у којима беше нагрнула радознала публика, и догна нас до под сами царски брод, тако, да смо не само могли све видети, но чак чути и поједине речи из разговора. На *Хохенцолерну* морнари су маневровали, брод је спуштао котву, заповести командантове одјекивале су, са оштрим пруским нагласцима; разне личности из царске свите трчкарале су по броду, појављивале се, нестајало их, и опет се јављале. Око брода гамизало је стотинама и стотинама гондола и чамаца свију облика, а са њих су се чули сви могући језици и дијалекти — Немци, Французи, Руси, Енглези, Грци, највише Италијани, наравно — све је то било повређено да види Imperatore tedesco (немачка цара).

У један мах појави се на царском броду леп, црномањаст човек, у војном оделу, с великом белом перјаницом. „Ei viva“! захори се с многих барака. Човек у перјаници штукну. Прост свет се преварио, мислећи по перјаници (коју нико други од свите није имао) да је замачно то цар.

У томе чекању прође скоро по часа. Најпосле морнари спустише лествице на броду. Тада доплови к лествицама повелики парни војнички чамац и из њега се попеше на царски брод више адмирал, управитељ вароши Венеције, кмет млетачки и још неке одличне личности!

Тек што се они попеше, из кајуте се указа повисок, плав човек, у црвкастом војничком огртачу, у белој великој пруској качкети, с упаљеном цигаром у устима, а за њим изађе још 3—4 официра разних чинова. Човек с цигаром прође талијанском вице-адмиралу и узеше се здравати. То је био немачки цар.

(свршиће се)

БРОЈАНИЦЕ

(НАМЕЊЕНЕ ЗА ДУГЕ ЗИМЊЕ НОЋИ)

—

*

2. **Едисон**. Тако је име једном човеку што пре 2—3 месеца дође отуда из преко мора. Дошао је из новога света, из Америке, да види и разгледа нашу стару Европу.

Где год је стао, куда год је стигао, с ким год се састао — Едисон је био слављен, одликован и дочекиван као највећи владалац, као цар, још боље него цар, јер цареве, поред предусретања парадама, предерету и поздраве по некад и бомбама а Едисон хиљаду година да живи, нико на њега неће бацити бомбу

Па што славе, што дочекују тако тога човека? За то што је много пре њега амо стигао глас о њему, стигли су његови славни радови, његови велики проналасци.

Требала би читава књига да се преброји шта је све Едисон пронашао на пољу електрике, али ја ћу споменути само 2—3 ствари.

Он је направио најсавршенију електричку лампу, он је направио Телефон — справу по којој, кад ти говориш у Београду, ја те чујем у Нишу, у Крагујевцу, где хоћеш (а глас проће преко просте телеграфске жице) он је створио фонограф — мртву машину од челика која говори, пева, плаче, виче. То јест ти метеш преда се ту машину, кажеш у њу шта хоћеш. Кад се после та машина навије, она, изговори лепо јасно баш твојим истим гласом све оно што си ти изговорио. Она то може да изговори одмах а може, ако хоћеш, да прође и 100 година, па после 100 година нави машину и она ће изговорити оно што си пре 100 година у њу рекао.

Ето са тих и са многих других проналазака Американац Едисон рашчуо се по целом свету и свуд је слављен

Едисон је сад човек од својих 40 и 2—3 године, крупан, здрав, има добро, благо лице, налик на лица паметних простих радника. Два пут се женио, има петоро деце, од прве жене од друге једно. Није ни сиромах, има *бар једно десетак милијуна динара*.

— Шта? 10 милијуна динара!

— Јес, десетак милијуна динара.

— На од куда ли му, боже, толике паре? Да нешто није он одкудгод ископао цара Радована благо.

— Није. Све је то *он сам зарадио* својим проналасцима:

— Онда мора бити да је учио какве велике школе.

— Није. Он је био просто сокачко, убого сироче, ка ови мангупчићи, што их виђате на сваком кораку у Београду. Јес, он је био тако сиромашан и тако сам у свету без ниђе никога свога, али он није мангупирао, он је радио, он је читао. Прво је продавао на железници жичице (машине) и лимунове. Купи туце машина за 3 гроша, продаје на комад за 4; њему остао грош и њему добро. Продајући тако машине и лимунове, он је од оно мало пара, што заради увек по нешто одвајао и за књиге и новине. Новине је редовно куповао и читао. Читајући тако непрестано најпосле се тако усавршио да се усуди да и сам издаје новине. Он сам није много писао, али је вешто прикупљао из других новина све занимљиво, што су други писали и то је стављао у свој лист. Његове новине биле су мало листиче и он их је издавао на железници. Кад је дотле већ дотерао, он онда почне куповати књиге и изучавати електрицитет. Дотеривао се мало по мало; радећи тако неуморно он је *као сам сат* постао и врло у чен човек и велики проналазач.

Да није читао — он би и данас на каквој железници продавао жичице за 4 гроша тесте. Овако је милијонар и то има да благодари само читању. Ето шта вреди читање.

О Едисону било је већ говора у свима нашим новинама Ово подгревамо само с тога, што је згодан пример колико вреди читање.

Читајте дакле, мили моји, али и бирајте шта читате.

3. **Руси и Енглези.** Руси су као и ми Срби; они воле своју народност али ретко да ће насрнути на туђу народност и туђу веру — поштују што је туђе. Лепо вели: „то је тако њин адет“. Енглези нису таки. Нарочити су. Такав један случај десио се недавно у Лондону.

Највећа дворана у Лондону где се дају јавне забаве за ширу публику зове се „Алхамбра“. Недавно је ту била некаква представа. Напоследку дође балет-игра где играчи и играчице изађу са заставама. Једна играчица изађе с руском заставом. Енглеска публика нада таку дреку на то, и викала је дотле док се руска застава није уклонила. Тада ударе у громко пљескање. На тој забави десио се и син ђенерала Игњатјева у друштву са својим пријатељем, сином славног руског писца Лава Толстоја. Њих увреди ово понашање енглеске публике. Сутра-дан млади Игњатијев јавно у новинама прекори Енглезе за тако понашање. Пребацио им је да то не доликује једном великом цивилизованом народу. Наведе пример да тако не би учинили ни најпростији руски мужици. И има право. Прости руски сељаци не би учинили ово што су учинили образовани Енглези, јер Руси су трпељиви а Енглези не.

4. **„Српско енглески песнички пар“.** Под овим називом доноси један немачки лист белешку о. г. Чеди Мијатовићу и његовој госпођи, где прича прошлост њину, казује какве је високе положаје г. Мијатовић заузимао у Србији, како су он и госпођа добро примљени од енглеске краљице, како г. Мијатовић ужива и данас потпуну неподељену љубав краља Милана и како ће се г. Мијатовић сада на дуже време настанити у Лондону, па онда додаје и ово чудно тврђење, да су, и г. Мијатовић и његова госпођа, не само списатељи првога реда већ су обоје и *велики песници*, и да су своје песме печатили на српском и на енглеском језику.

Да г-ђа Мијатовићка пише енглеске стихове, о чијој лепоти не могу дати суд, не знајући енглески — то сам знао. Али да и г. Мијатовић нева песме на још и да их је већ и штампао, то је свакоме новост. И ако немачки лист није у забуни — онда ће бити веома интересно да чујемо г. Мијатовићеву музу која се истина мало подоцкан јавља, али која ипак за то може бити чаробна.

4 **Ово исто.** Гост: Данас вам пиво није добро. Није као оно јуче.

Гостионичар. Чудим се, како то. А то је баш оно исто *јучерање* пиво,

МАЛИ ГЛАСНИК

За овака оглашења наплаћује се из једанпут само 50 пара дин.

УЧИТЕЉИЦА даје часове из француског, немачког и српског језика.

упитати у косанској ул. бр. 2

Оглас:

Једна лепа и удесно намештена соба за самца издаје се под кирију упитати вала код:

Г. Регецког фотографа у кући Г.Месаровића кнез. Михаилова улиц 831 1 6

КОМЕ ЗАТРЕБА САВЕТА у брачном спору или у ма којој потре би код духовних судова и власти може се обратити потписаном у редакцији *Хришћанског Весника* спрам касационог суда у кући г. Спасоја Стевановића, трговца

Алекса Илић
председник конзисторије
822 2— у пензији

Друштво за улепшавање Врачара држаће на дан 8 Новембра т. г. лицитацију за преметај једне приватне зграде, равнање (нивелисање) пијаце „Цветног трга" и калдрмисање исте.

Лицитација ће се држати тога дана у кафани код „сложне браће" на врачару. Почеће тачно у 3 сах. по подне а закључиће се у 5 сах. по подне.

Позивају се предузимачи који би били вољни да се приме ових послова било свију или ма и једног; да дођу на лицитацију где ће сазнати и за остале услове.

Из управног одбора друштва за улепшавање врачара
830 3—3

Нашој доброј и непрежаљеној кћери

МИЛИЦИ

Даваћемо тро годишњи помен у цркви вознесенској идуће суботе 11 новембра у 9 сати пре подне.

Молимо сроднике и пријатеље да изволе присуствовати овом нашем тужном помену.

Васа и Зујца С Илић.
837 1—2

НОВИ
ХОЛАНДИСКИ ЛОЗОВИ „БЕЛОГА КРСТА"

имају данас три вучења са овим главним зодитцима:

У готовом дин 200000 — 10 0000
50000 у готовом.

Који се из године у годину мењају

Сви згодитци исплаћују се без икаквог одбатка

ИДУЋЕ ВУЧЕЊЕ

већ 19 Новембра 1889 год (*1 Дек. 1889. по нов. кал.*).

Главни згодитак

■ Динара 100.000 ■

најмањи згод. 29 и повишава се до дин. 59.

с' тога по данашњој куповној цени не може бити никаква губитка

Ови изврсни сигурни и корисни орићин. лозови могу се добити код свију сарафа и у банкарској радњи

Андрејевића и комп.

У Београду

ПО ЦЕНИ ОД ДИН. 29 СА ЖИГОВИНОМ

Поруке из унутрашњости имају се доставити нама најдаље до 17 Новембра 1889 год.

806 4—15

ФАРБА

Фирнајз, дак четке и сав молерски и фарборски прибор најбољи је и најјефтинији код

ДИМИТРИЈА М. ЂОРИЋА

У БЕОГРАДУ

спрам споменика Кнеза Михајла

ПРОДАЈЕ НА МАЛО И НА ВЕЛИКО

ЦЕНОВНИК ШАЉЕ СВАКОМЕ

НА ЗАХТЕВ 793 8—10.

Стављам до знања п. публици да само израдитиед особито лепе

СПОМЕНИЦЕ И БРОШЕВЕ

за украсе мушкима и женскима

— *а у спомен миропомазања* —

ЊЕГОВОГ ВЕЛИЧАНСТВА

КРАЉА АЛЕКСАНДРА I.

Главно стовариште тих споменица за краљовину Србију даво сам г. г. „*Нахману и Здујићу*." овдашњем фабрикантима цигар папира.

Исте споменице продајем препродавцима на 10 комада најмање по 1 дин и 50 п. дин. а препродавци не смеју их продавати скупље од 2 динара комад.

Ко би из унутрашњости Србије желео да има на продају ове споменице, молим да се обрате г. г. Нахману и Здујићу

Молим п. публику да изволи похитати с куповањем ових споменица, јер их је још врло мало остало, тим тим пре што сам један део прихода уступио друштву „Св. Саве" (20%) као што тврди и уверење председника друштва „Св. Саве„ од 18 августа о. г.

У Београду, 6 Септембра 1889.

Са особитим поштовањем

М. А. Маца
(Београђанин)
Телмач и Агент у Будимпешти.

601 6—30

БЕНКОВА ПОМАДА
И
! НИНОН ПУДЕР !

ДАМЕ које желе да своје лице њежно, глатко, чисто и фино одрже, нека не пропусте употребљавати познату **Бенкову помаду** против пега, флека, бубуљица, рапаве коже и осталих нечистоћа коже на лицу, прсима и рукама,

Једна тегла 1 динар

НИНОН-ПУДЕР за лице, прса и руке који је ради своје финоће и доброте највише тражен, јер сачува њежност коже при најхитнијем премену, а ни најмање није шкодљив Добива се бео, роза и жут. Једна кутија 2 динара,

Позор!!! Да би се при куповању свака забуна избегла, то ст ји на свакој тегли и кутији јасно и разговетно моја фирма

Ф. ПЛ. БЕНКО, АПОТЕКАР У ЗЕМУНУ

Моја се помада и Нинон-Пудер може добити само код мене у мојој апотеци у Земуну и код другиристе Бошка Николића у кнез Михајловој улици

784 2—2

ЛИМАРСКА И ЕЛЕКТРО-ТЕХНИЧКА РАДИОНИЦА

ЈОСИФА БЕРГЕРА

У БЕОГРАДУ, КНЕЗ МИХАЈЛА УЛИЦА БР. 2.

ПРЕКО ПУТА КАФАНЕ „РУСКИ ЦАР"

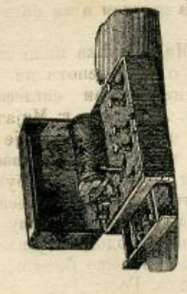

препоручује поштованој публици своје богато стовариште свију у ту струку спадајућих артикала; тако исто прима и извршује поруџбине свију **галантеријских и грађевинских радова.**

Да би моје поштоване муштерије што већма задовољио, набавио сам

СВАКОВРСНИХ ЕЛЕКТРО-ТЕХНИЧКИХ АРТИКАЛА

и извршујем намештање **кућних телеграфа, кућних телефонских веза и громобрана,** као и све потребне оправке по најјефтинијој цени.

Поштоване муштерије из унутрашњости добиће при поруџбини упутство са потребним цртежом, тако да ће бити у стању сами, без туђе помоћи, наместити електрично звонце или телефон. Избор разних **артикала за електризирање као и гасних фењера,** који се могу преносити. Продаја **гасне материје и дупло рафинираног петролеја.**

—10 821

МАШИНЕ ЗА ПРАЊЕ РУБЉА, ДАЈЕМ НА ПОСЛУГУ

Власник и главни уредник Пера Тодоровић. Одговорни уредник С. Јаношевић. Штампарија „код Просвете" Позоришни трг бр 2

УНИВЕРЗ. БИБЛИОТЕКА „СВЕТОЗАР МАРКОВИЋ" БЕОГРАД

БРЈ 320. СРЕДА 8 НОВЕМБРА 1889 ГОДИНА II

ИЗЛАЗИ СВАКИ ДАН

БРОЈ 10. П. Д.

ЦЕНА ЗА СТРАНЕ ЗЕМЉЕ

За годину . . . . . 30 динара
На по године . . . . . 15 динара
На 3 месеца . . . . . 9 динара

LE PETIT JOURNAL

МАЛЕ НОВИНЕ

ДНЕВНИ ЛИСТ ЗА СВАКОГА

Претплата из унутр. полаже се само код пошта

За Београд нема претплате — Лист се продаје на број

Писма и рукописи шаљу се Власнику „Малих Новина" Топличин венац бр. 17., на горњем спрату.

Претплата се прима код свију пошта у Србији

ЦЕНЕ ОГЛАСИМА

На првој страни од петит. реда 20. пр. дин. а на четвртој од петит реда 10 пр. дин

ПРИПОСЛАНО стаје 50 пр. д. од петит реда

KLEINE ZEITUNG

Огласи јевтино, по потреби и са сликама.

За свако оглашење плаћа се држ. таксе 20 пр. д.

ВЕЋИ ОГЛАСИ ПО ПОГОДБИ

ГРАДСКО КУПАТИЛО
АМАМ

РАДИ СВАКИ ДАН

За мушко особље од 5 изјутра до 8 сати пре подне и од 5 и по по подне до 9 сати увече.

Петком, недељом, и сваког празника цео дан.

ЦЕНА КУПАЊА

	Дин. пара
За мушко особље у кабини од особе	0.80
На галерији	0.60
За женско особље у кабине од особе	0.60
На галерији	0.40

За децу од 10 година половина цене

817 2—5

ЗА ЖЕНСКЕ

ОД 2 ДО 6 САТИ

Понедеоником Средом и Петком

РАДИ

Парно Купатило

У ДУШАНОВОЈ УЛИЦИ

803 5—20

Оглас

Пошто ће *панчевачки пропелери* које ми заступамо од 10 овога моћи примати све ово земаљске производе како Савом до Сиска тако и Дунавом до Пеште по врло повољним условима и знатно спуштеним ценама, то јављамо поштованом трговачком свету како овде у Београду, тако и на свима другим Српским Станицама да се ради погодбе обрате нама подписатим

Заступници Панчевачких пропелера
Мостић и Николић

Београд 7 Новембра

841 1—4

ЖЕЛТИНА ДАЛМАТИНСКОГ сасвим чистог и фина у кантама по 20 кила, добила је на продају комисионска радња Хаџи Томина на малој пијаци.

812 3—6

У КАФАНИ
Код позоришта
од данас па сваки дан вечерња забава са певањем и свирањем

814

СЛАВУ МОЈУ Св. Аранђела славићу у мојој ново озиданој кући Ратарска улица у близини официрске кафане.

Јанаћ М. Јанковић
кафеџија код „тигра"
палилула

Београд

886 2—2

СВЕТОГ МРАТУ 11 Новембра ове године не могу славити због болести у кући.

Ст. Добривојевић
АДВОКАТ

Љубомир Марковић инжињер СЛАВИ СВ: АРАНЂЕЛА
Крунска улица бр' 28.

835 2—2

НАНОДНА СКУПШТИНА и Главна Контрола[1])

Већ је десет дана, како је министар финансије изненадио јавно мишљење својим одговором у скупштини „на неку жалбу Главне Контроле"; већ је десет дана како се јавно мњење пита шта је у ствари, је ли у праву председник Гл. Контроле или министар финансије, и зар се примедбе Контролине, које се тичу буџета, упућују одбору за молбе и жалбе ?..

Десет је дана већ прошло од тог доба, и ми не проговоримо ни речи о томе, чекајући да видимо право стање ствари те да се нашим судом не огрешимо ни о једну ни о другу страну.

И ми смо се известили, ми смо се обавестили, ми смо се уверили о целој ствари, да г. *министар финансија нема право.*

По чл. 182 Устава, „Гл. Контрола прегледа, исправља и ликвидира рачуне опште администрације свих рачунополагача према државној каси. *Она мора да се не прекорачи ни један издатак по буџету и да се не догоди никакво пренашање сума из једне буџетске партије у другу.* Она завршује рачуне свих државних управа и дужна је прикупљати све доказе и сва потребна обавештења". По другој алинеји истога члана „општи рачун државни подноси се Народној Скупштини са примедбама Главне Контроле, и то најдаље за две године, рачунајући од завршетка сваке буџетске године".

Дакле по сили овога уставног члана, Главна Контрола има право да и зи да се не прекорачи ни један издатак по буџету и да се буџетске партије не пренашају у другу. Међу тим буџет министарства грађевине одредио је за све грађевине 400,000 динара, док се конкурсом за само грађење седам дуванских магацина одредила сума од 600,800 динара. Дакле ту је буџетска партија прекорачена и дужност и право Главне Контроле била је да то спречи и она је то и учинила доставивши Народној Скупштини ову неправилност, и на Народној Скупштини је да ову неправилност исправи, или, ако је она извршена, да се састара за накнаду штете.

Даље, по истоме члану уставном влада је уз буџет имала поднети Народној Скупштини и завршне рачуне бар за за прошлу годину, и то с примедбама Главне Контроле. Међу тим влада је поднела буџет без тих завршних рачуна и без примедаба Главне Контроле, дакле и овде, као и горе, огрешила се о 182 члан Устава, који је за овај последњи случај у вези са 174 чланом Устава Дакле и у једном и у другом случају, Главна Контрола имала је право да учини оно, што је учинила према министру финансија и министру грађевина.

1) Овај чланак писан је и сложен још ономад. дакле пре пучерашњег решења скупштинског. Ми ћемо се на ово решење вратити у идућем броју

Ур.

Али, рећи ће нам се, председник Гл. Контрвле није то исто што и Гл. Контрола, председник је то учинио сам, без знања осталих чланова Контроле, а он на то није имао право.

Није тако. Пре свега председник, као преставник Гл. Контроле може и сам да изврши тај корак, — јер му на то даје право Устројство Гл Контроле, — па чак, ако нађе за нужно и да запечати све касе министру финансије да их прегледа, и да од министра узме објашњење за ову или ону партију.

Међу тим не стоји, да је у овом случају председник радио на своју руку. Колико смо се ми известили, а добро смо се известили, председник је саслушао све чланове и чуо њихово мишљење о тој ствари што, по устројству Гл. Контроле, такође није морао чинити. И кад је већ имао мишљење својих чланова, он је тим пре био у праву да предузме кораке, које је предузео.

Председник Гл Контроле учинио је овде само своју дужност, што се од њега на положају, који он заузима с правом очекивало.

Сад је на народној скупштини да и она учини своју дужност, да брани интересе народа, да не дозволи прекорачење буџета и противуставно изношење државног рачуна. Не учини ли то, онда ће Народна Скупштина погазити 182 члана Устава. А ако Народна Скупштина пође путем гажења Устава шта ли онда остаје за поједине органе државне? Они ће онда у гажењу уставних одредаба ићи у недоглед.

Да би народна скупштина одговорила и своме позиву и поверењу народном она треба неодложно да реши да се сва акта Гл. Контроле, која су предата *одбору за молбе и жалбе*, предаду буџетском одбору те да он приликом расправе буџета има у виду примедбе Гл. Контроле.

Развој саме ствари изнећемо у идућим бројевима,

БЕОГРАДСКЕ ВЕСТИ

Његово Величанство Краљ извезао се јуче пре подне до Топчидера.

*

Изасланик. При преговорима о трговачком уговору, који ће се водити у Софији, од стране српске владе одређен је за изасланика г. Коста Стефановић, начелник мин. финансије царински надзорник.

*

Монопол соли. Јуче смо нетачно јавили да је влада узела у своје руке монопол соли. Како поуздано чујемо, она сад тек чини припреме да монопол узме у своје руке.

*

Жалосно. У афери, која се десила између председника Главне Контроле и г. министра финансије, имамо да забележимо један факат, који ни у ком случају не може да подигне углед власти, но на против подрива га. Ствар је у овоме: кад је председник Гл Контроле послао Скупштини контролне примедбе, г. министар финансије упутио је свакоме члану контроле по једно писмо, у коме их пита, јесу ли и они учествовали у решавању ствари, о којој је реч, јесу ли солидарни с г. председником у томе да се спречавају наредбе наредбодавца итд.

Овакав поступак г. министра финансије за сваку је осуду. Ако је г. министру финансије било нужно да сазна, да ли су и чланови Контроле учествовали у решавању горепомнуте ствари. он се требао обратити непосредно Контроли, а не појединим члановима њеним, мимо председника њеног, и тиме навлачити чиновнике на непослушност и непоштовање претпостављеног с т а р е ш и н е. А кад овако рђаве примере непослушности и мимоилажења старешине дају сама г.г. министри, онда шта остаје за њихове потчињене.

Ако је председник Гл. Контроле учинио што против закона, за то има и пута и начина да се сазна и казни а не радити овако како ће се се убити углед једнога старешине. У осталом овај поступак г. министра некоректан је и због саме ствари о којој је реч. јер је у њој он заинтересован, јер се **он** терети па ни мало није каваљерски било да он са свога високог и положаја и утицаја пада и у такве погрешке да сам тражи од чланова онакве одговоре, пошто се такво његово поступање може тумачити и тако, да је он на тај начин хтео да и з н у д и одговоре у своју корист.

Ако је било потребно да се зна да ли су и чланови учествовали у решењу, председништво скупштине могло је то учинити само, и једино њему и било је то у дужности да званичним путем сазна стање ствари.

*

Српски Величко. Јозеф Касика за кога смо у јучерашњем броју јавили да је на железничкој благајни упропастио извесну суму новаца, проневерио је око 18 000 динара у злату. Чујемо да је тек јуче учињен корак, да се он ухвати и преда нашим властима. Ми мислимо да је власт много похитала, но је требала најпре да пусти да Јозеф оде у Америку, па тек онда да га тражи! Занимљиво је да београд. полиција правда ово своје оклевање тиме, што нема буџета за депеше. Кад какав овакав кривац побегне из ма које друге вароши онда, р цимо пештанска или бечка полиција телеграфише одмах непосредно нашој полицији и кривац се одмах ухвати на железничкој станици. А како ће с овим Јозефом бити? — Бог ће га свети знати, тек свакојако, полиција нема буџета за депеше!

*

Остао. Секретар двора који је до сад путовао с бив. краљем Миланом остао је овде и неће више пратити бив. Краља већ ће овде добити ново опредељење. Занимљиво је какво ће опредељења добити онај 24 годишњи јун ша љубимац бив. краља који је за непуних 5 месеца био дворјуриста примљен у подворство, авансовао за писара министарства, секретара посланства и најзад секретара двора, дакле за 5 месеца од 2000 динара дотерао до 1000 талира годишње плате, а тај положај „глуп српске главе“ добијају једва после 30 година службе, Да ли није и ово каква штедња?

*

Концерат — Душана Јанковића. Данас у 3 сат. после подне биће у просторијама „Грађанске касине“ концерат српских народ. песама, уз пријатељско суделовање г. Јосифа Маринковића, аранжираног збора и г-ђице Катице Јанковићеве.

Програм овог концерта је ј. Бистра водо и ој ленче, пева мушки збор. 2 Кишица је падала, пева г. Јанковић. 3. Од како је бањалука постала, пева г-ђица Јанковићева. 4. Ој девојко малка мома двопев певају г-ђица Јанковићева и г. Јанковић. 5. Ој пусти боже и ој ти лане пева мушки збор. 6. Три су сеје збор зборише пева г-ђица Јанковићева. 7 Ветар душе, пева г. Јанковић. 8. Ој ја сам моје минђуше продала, пева г-ђица Јанковићева. 9. Сву ноћ ја лего не заспа ги га пева г. Јанковић. 10. Ој ти ко ти купи фино фесче, двопев са мушким збором. Улазна цена од особе 2 дин. приступа има сваки пријатељ српске народ. песме. Улазнице могу се добити у књижарама Ђурчића и Браће Поповића.

*

Годишњи помен Илији М. Коларцу. Као сваке године и данас ће о Аранђелову дне бити помен добротвору српске просвете, *Илији М. Коларцу*.

Јуче 7 Новембра, у 3 и по часа по подне одборници су сви изашли покојнику на гроб где је учињен помен.

Данас у 10 и по часева пре подне у Великој Школи (соба 34 број 1) биће годишња скупштина Коларчева одбора.

Ту ће се после црквеног помена, прочитати извештај о одборском раду и новчаном стању целе коларчеве задужбине за 1889 годину.

Народна Скупштина

XXVI редовни састанак.

Уторак 7 новембра

Преседавао г. Пашић Састанак отворен у 9½ часа пре подне.

На дневном раду закон о општинама.

Били су министри: Велимировић, Милосављевић, Вујић и Таушановић.

Секретар Ђорђевић чита 24 а Милијашевић 25 протокол скупштинског састанка; за тим молбе, жалбе и предлоге.

Одобрена одсуства Мати Радојковићу и Драгољубу Илићу.

Председник рече, да ће Министар Грађевина одговорити на интерпелацију о грађењу дуванских магацина.

— *Министар грађевина* одговара: да је сад спреман одговорити из акта. Тако, Управа дувана тражила је у Јулу ове године, да се направи *шест* магацина за смештај дувана. Он је наредио израду плана и предрачуна и све то послао министру финанције, јер грађење тих магацина долази по закону монополском из прихода дуванског и пошто је добио одговор од мин. финансије, он је одредио лицитацију 16 Августа т. г. А 12 истог месеца добио је акта од гл. контроле у виду протеста, у коме се напомиње, да за те грађевине нема *буџетске* суме и по томе грађење нема законог основа Тим поводом послао је сва акта на и тај гл. контроле мин. финансије на решење.

Управни одбор као покретач мисли и потребе за грађење ових магацина, одобрио је схватање мин. финансије да грађење долази из прихода дуванског, а за ово има се ослонца у закону о монополу. С тога сам, рече мин. грађевина одредио другу лицитацију на дан 21 Августа т. г. па ту мин. одобрио и магацини се граде. Међу тим гл. контрола учинила је поново још једно питање: је ли одобрено грађење, на коме земљишту и по коју цену.

Пошто је ова ствар министра финансије а не Грађевина, то ће надлежни Министар јасније ствар објаснити.

— *Министар Финансије* рече: мене се управо тиче грађење дуванских магацина и ја ћу одговорити на питања гг. интерпеланата. Магацини ови граде се по искључивој потреби а никако по ћефу или произвољно, само тек да се граде. Прошле године било је фактичне штете, јер дуван није смештен био у зграде згодне за дуван и манипулацију. Мимо овога закуп приватних зграда кошта државу око 30.000 динара, а смештан је и у државне зграде где је то могло бити. па чак и у касарну крушевачку. Ове године има се око 2,000.000 кила дувана сместити, колико је од произвођача купљено.

Потреба је дакле диктирала грађење магацина.

Кредит или новац за ту цељ предвиђен је у чл. *11* и *13* закона монополског, према чему излази да и грађење магацина улази у саставни део извршења законо о монополу. Овде није никакав закон ни устав погажен. Све ово што сам радио, вршио сам на основу закона и интересу државном, а то ће и скупштина л ко оценити.

— *Авакумовић* каже, како по пословнику није ова ствар могла доћи данас изненадно на претрес.

— *Председник* објашњава Авакумовић у по ранијој пракси, јер је интерпелација поднета пре потврде садашњег пословника скупштинског.

— *Авакумовић* каже, како овде није у питању „жеља“ него „закон“

— *А. Николић* објашњава чл. 80 и 83 пословног реда.

— *Рибарац* објављује, да претрес ове ствари по пословнику не може бити данас.

— *Министар унутр. дела* мисли да се неће у овој ствари адвоцирати и тумачити како хоће, и да претрес по пословнику може данас бити.

— *Кундовић* рече. да је председник погрешио, кад је ову ствар изнео данас на претрес, пошто скупштина решава, шта ће се на дневни ред изнети пред скупштину.

Авакумовић одбија прекор адвоцирања, вели, да су овде два питања: одговор на интерпелацију и претрес саме ствари, али онако како пословник наређује.

Скупштина реши, да се ова ствар данас претреса.

Авакумовић каже, да га одговори министра не задовољавају. Они нису имали кредита ни законодавног одобрења за ове грађевине, а то су и министри признали. Тако исто није био надлежан мин. савет да решава о овим грађевинама.

У закону о монополу изреком стоји, да се магацини по окрузима граде где буде потреба, а овде је противно поступљено и сви се магацини раде у Београду, где је материјал и радна снага скупља. Њему не иде никако у памет и грађење на туђем земљишту, па да се и кирија плаћа и да се после извесног времена магацини дижу. Тако исто сматра за уставан пут радњу главне контроле, што је протествовала због грађења магацина, кад нема надлежног одобрења и кредита.

Некоректан је поступак министра финансије што је приватним путем питао чланове гл. контроле о суделовању у решавању протеста, а заборавља, да је контрола на два одељења подељена и то: на судење и административно.

Не признаје законитост управног одбора у решавању грађења магацина јер за то нема закона.

Ова ствар могла је сачекати скупштину, која је готово пред лицитацију већ на окупу била, па би она, као надлежна решила, како би нашла за потребно, а не обилазити закон и газити устав.

Изјављује; да је поступак министра грађевина и финансије незаконит

Рибарац, гивори, како је уставност гаранција за цео наш државни живот.

У овој ствари погажен је устав и за то оглашује радњу министра грађевине и финансије за неуставну.

Марко Петровић поп керисну брашно е и бранше из начела радњу сваког министра па ма и не били испуњени сви формални закони.

Наводи, како је одобрио поступак бив. министра војног пок. Теше Николића после првог рата у Крагујецу, али је ценио прилике и потребу, па и ако су извесни закони обићени. Тако и у овој ствари одобрава поступак министра фин. и грађевина, јер сваде види заступљене створне државне интересе.

Поп Милан Ђурић у подужем говору износи користан и уместан поступак министара, пита, хоће ли их скупштина за то што су добро радили осудити и у томе случају помести са патриотског рада и дужности своје или ће им одати признање и охрабрити за даљи рад.

Др. Петровић заступа гледиште попа Марка.

Председник стави на гласање и скупштина прима одговор министара финан. и грађевина као задовољавајући и уместан у овој ради око грађења магацина.

За тим је секретар Ђорђевић прочитао указ којим се овлашћује мин. народне привреде да поднесе пројект закона о општинским кошевима.

Председник јавља скупштини да су дошле две оптужбе противу посланика које има скупштина решити. За то нареди, да одсеци изаберу чланове одбора као и за пројект закона о кошевима. Нареди четврт часа одмора ради избора ових одбора.

После одмора прочита имена изабраних чланова за одборе, и закључи седницу.

С улице и скупштинске галерије.

Некоректно. У јучерашњој скупштинској седници, приликом говора и претреса интерпелације опозиције због грађења дуванских магацина г. Авакумовић тражио је реч од председника ради личног објашњења са г. министром финанције, па му председник не даде.

Ми држимо, да је ово некоректан поступак и рад председника, јер чини нам се, да у новом пословнику изреком стоји да се посланику ради објашњења мора дати реч.

*

— **Ружна.** У јучерашњој скупштинској седници, поп Марко Петровић, приликом свога говора у прилог правдања радње министра финансије и грађевине, назвао је г. Милована Јанковића „кајшпаром.“

Морамо споменути претрес верификационог одбора, када је Рибарац извесног кмета жигосао лоповом и за то наведе доказе, а овде се без икаквог доказа назива г. Јанковић, кајшаром, док међу тим његов акт скупштина потпче по дужности из службене радње, без да је то назначено и констатовано, да друкче ствар стоји, него што је он представио.

Овакви изрази у скупштини јако су за сажаљење, јер тиме се ништа не постазава а међу тим углед и достојанство скупштинске светиње губи знатно.

Немачки цар у Млетцима

(*Дошис „Малим Новинама“*)

Млетци (Венецеја)

Среда 1 Новембра 1889 г.

(свршак)

Ако вас интересује да знате како изгледа немачки цар, замислите човека по изгледу од својих тријестак година, у свему, али потпуно у свему налик на оне наше сељаке плавушане, са широким али пријатним устима, с плавим, неупредним осредним брковима с обријаном брадом, и с добродушним, искреним, пријатељским изразом у лицу. Ваљао сам наше официре *фронташе* који у свему као две капље воде личе на немачкога цара. Најобичнија добродушна српска сељачка физиономија — ето такав изгледа немачки цар.

Он је дуго и живо разговарао прво с вице-адмиралом, па онда редом са свима осталим личностима које дођоше од талијанских власти да га поздраве. Он се окретао час једном, час другом од те господе говорио живо, весело, цигару је час вадио, час опет метао у уста, смејао се, махао рукама, у опште био је веома ласкав и снисходљив.

После четврт часа указа се повисока дама, лепа струка, у хелиотроп хаљини с пелерином на леђима, с шернатим, мало накривљеним шеширом на глави. И она је била плава, и она је имала лице обичне добродушне Швабице, би човек рекао сестра је царева. У левој руци, подигнутој уз прса, држала је некакву књигу с хартијама. Пред њом се расклоните присутни дворјани, и она прије прво адмиралу, он је поздрави и отпоче се разговор пуно осмеха и радосних покрета — вице-адмирал се непрестано клањао, види се да је дама нешто хвалила. То је била немачка царица Августа. По изгледу може јој бити до тријестак година. Ни цар ни царица не могу се убројати у лепе људе, ни једно ни друго немају ни у цртама, ни у целој појави ништа што би изгледало особито лепо, фино, нежно, аристократско, господско, напротив, обоје су по изгледу сасвим обични грађани, само што обоје имају на лицу израз, добродушан и искрено пријатељски. Царев брат Хајнрих налик је прилично на брата.

Пошто сам читав сахат проматрао цара и царицу, гледао њино ходање по броду, разговор то с овим то с оним видох да већ нема ништа више интересно за гледање, викнем гондолијеру и он погна обала.

Да споменем још ово.

У близини до наше гондоле два гондолијера, са две разне гондоле, разговарали су се међу собом о цару.

Док је цар разговарао с управитељем вароши, управитељ је стајао гологлав. Његова ћелава глава блештала се. Дувао је похладан северни ветар.

— Но, нашем управитељу неће баш бити сувише топло с његовом ћелавом главом — примети један гондолијер.

— Немој рећи, додаде други — уверен сам да га сад по три зноја пробијају, и ако дува овај ветар.

— Збиља јес рече први с осмехом — није шала, с царем говори!

— Гле како пуши! — рече један — а наш адмирал испружио шију па само трепље.

— Пуши, да бог ме — цар је, и ти би пушио да си цар.

— Да ми је да добијем парче од његове цигаре, да видим какав дуван он пуши.

— Не бој се, мало боље но ја и ти.

— Он је сад наш савезник. Италија је сад с Немачком.

— Јесте с Немачком, али није с Аустријом.

— Па и Аустрија је Немачка!

— Та оно јесте, у неколико, али опет није; Аустрија је друго, а краљ Умберто за то и другује с царом Вилемом да му помогне да Италија добије Трст.

Ја и мој друг насмејасмо се гласно овом разговору, гондолијери се загледаше и један рече другом нешто, али тако неким својим језиком да нисмо разумели шта је.

Гондолијери ућуташе и ми одемо.

Цар је одмах истог дана око 3 часа отишао на гондоли на железничку станицу и одатле се одвезао у 4 часа по подне у Монцу, где га чека талијански краљ.

Царица и царев брат остали су овде у Венецији, Царица је обишла варош. Синоћ (уторак у вече) Трг Св. Марка био је величанствено осветљен, свирале су две музике; царица је изашла те видела ово осветљење. На пренођиште се вратила се на брод.

Данас (среда 1. Нов.) царица је цео дан била у Венецији, возила се по лагунама, ходала по улицама; обишла чувену стакларско-мозаичку фабрику овдашњега индустријалца Салвијати, фотографску радионица Вајанели, где се и сликала. Покуповала је разне специјалитете, индустриске ствари што се у Венецији израђују и вечерас око 11 часова отпутоваће преко Вероне за Берлин.

Вечерас је дивно осветљена Словенска Обала, спрам које стоји царски брод, и сад баш кад ово пишем, до мене допиру звуци од веселих песама, што се хоре са стотине осветљених гондола, које се свима правцима укрштају крај ове обале.

Због ога!

НЕЋЕ ПРИМАТИ честитања данас о мојој слави св. Арханђелу

Браћа Барјактаровићи

1—1

Са болом у души јављам свима пријатељима и познаницима да је невино једничче

ЗОРКА

После дуге и мучне боље у другој години свога млађеног живота, богу душу испустила.

6 новембра 1889

Београд

ОЖАЛОШЋЕНИ

отац:

Фађејев Голумбовски

благајник Фаб. Дувана

ота: **Емилија**

деда:

Зарија Кундовић

баба:

Реска са остадом родбином

839 1—1

Нашој доброј и непрежаљеној кћери

МИЛИЦИ

Даваћемо тро годишњи помен у цркви вознесенској идуће суботе 11 новембр у 9 сати пре подне.

Молимо сроднике и пријатеље да изволе присуствовати овом нашем тужном помену.

Васа и Зујца С Илић

837 1—2

GRANDS MAGASINS DU

Printemps

NOUVEAUTÉS

Demander

le catalogue général illustré renfermant **580 gravures** (modèles inédits) pour la **SAISON d'Hiver**, dont l'envoi est fait *gratis* et *franco* contre demande affranchie adressée à

MM. JULES JALUZOT & Cie

PARIS

Sont également envoyés franco les échantillons de tous les tissus composant les immenses assortiments du *PRINTEMPS*, mais bien spécifier les genres et prix.

Expéditions dans tous les Pays du Monde

Le catalogue indique les conditions pour l'envoi *franco de port et de douane*.

Interprètes dans toutes les Langues

à la disposition des personnes qui désirent visiter les Magasins.

НАЈВЕЋИ ПОТЕЉИ ЗГОДИТАК: **600.000 дин.**

ДОБИТИ 19. Новембра (1. Децембра) ПОД НАЈКОРИСНИЈОМ И НАЈВЕЋОМ ЦЕНОМ ОД СВИХ ДРУГИХ ПОСТОЈЕЋИХ ЛУТРИЈА

ВЕЛИКА ОТОМАНСКА ЛУТРИЈА

3	год. по	600.000	д. 1,800.000
3	„	300.000	„ 900.000
3	„	60.000	„ 180·000
3	„	25.000	„ 75.000
6	„	20.000	„ 125.000
6	„	10.000	„ 60.000
18	„	6.000	„ 108.000
36	„	3.000	„ 108.000
18	„	2.000	„ 36.000
36	„	1.250	„ 45.000
168	„	1.000	„ 168.000
3000	„	400	„ 1,200.000
3360	згодитака		„ 4,800.000

ЦЕНЕ ЛОЗОВА

по лоза за једно вучење само 3 д.
1 цео лоз „ „ „ 5 „
7 лозова „ „ „ 34 „
25 „ „ „ 118 „

Најкорисније комбинације

по лоза за 6 вучења само 15 дин.
1 цео лоз 6 „ „ 26 „
4 цела лоза 6 „ „ 100 „

Један једини случај и то за кратко време

ЛУТРИЈЕ ФРАНЦУСКЕ БЛАГАЈНЕ

гарантоване од ФРАНЦУСКЕ ВЛАДЕ

1. Добротворна лутрија

у корист радника Вуата итд.

Вучење је 3 Дец. и 3 Фебруара.

Сваки лоз игра у сва два вучења

Чиста добит 500.000 д.

1 згодитак		200.000	дин.
1	„	100.000	„
2	по	10.000	„
4	„ „	2.000	„
8	„ „	1.000	„
20	„ „	500	„
140	„ „	100	„
400	„ „	500	„

ЛОЗ КОШТА 4 дин.

2. Томбола светске изложбе.

Чуваната-Томбола! Велики згодитак 200.000 дин. Поле додаће више од 20.000 згодитака од 50 000 по 100 дин. за једну целокупну суму од 10,000.000 дин. Одређени за згодитака. — Вучење ће бити кроз кратко време

ЈЕДАН ЛОЗ КОШТА САМО 3 ДИН.

3. Филантропија бесплатног зајма.

За чим жуде женске најпре! између осталих лепих згодитака у сребру има један диван, краљевски наћут са орнаментима и једна Севрска порцуланка вазна коју је поклонио француски министар лепих уметнина. и 100.000 лозова 12.000 згодитака.

ЈЕДАН ЛОЗ КОШТА САМО 3 дин.

ПОХИТАЈТЕ ДА КУПИТЕ ШТО ВИШЕ ЛОЗОВ на сваких купљених 10 лозова дајемо једанајести бесплатан

Општи услови. Листе вучења биће оштампана у журналима или бесплатно изслане сваком купцу билета. Онај који добије биће извешћен брзојавом сутрадан вучења. — Згодитци се издају у месту где се купац налази без икаквих трошкова од његове стране.

Повац треба слати и то одма у српским банкнотама или маркама са 10 од сто ажио у препорученом писму и адресовати:

M-r Rotter, Directeur du „comptoir commercial“ (Constantinople) Цариград

ЈЕДИНИ и ОДГОВОРНИ ДОЗВОЉЕНИ ДЕПОТ за цео Исток. 631,7—15

(Чувајте се билета које су Вам од других кућа принесене!)

749 9—15

А. НАЈВИРТ

ПОСЛАСТИЧАР

Част нам је јавити да смо добили велики избор колача и француских бомбона, чоколаде. Енглески бисквит за тај. У исто време препоручујем се за сваку наруџбину. За сватове ручкове и славе. Као за славу колач крстове. Ситни колача у врсној кремове сунцове торте и сладоледа у свакој форми, сваки дан фрушке добош торте, и добош крофне и све друге посластице Наша радња се налази код Ајудк Вељка до браће Дајмака.

838, 1—3

НОВИ
ХОЛАНДИСКИ ЛОЗОВИ „БЕЛОГА КРСТА“

имају данас три вучења са овим главним згодитцима:

У ГОТОВОМ дин 200·00 — 10·000

5·000 У ГОТОВОМ.

Који се из године у годину мењају

Сви згодитци исплаћују се без икаквог одбитка

ИДУЋЕ ВУЧЕЊЕ

већ 19 Новембра 1889 год (*1 Дек. 1889. по нов. кал.*).

Главни згодитак

Динара 100.000

најмањи згод. 29 и повишава се до дин. 59.

с' тога по данашњој куповној цени не може бити никаква губитка

Ови изврсни сигурни и корисни оријин. лозови могу се добити код свију сарафа и у банкарској радњи

Андрејевића и комп.

У Београду

ПО ЦЕНИ ОД ДИН. 29 СА ЖИГОВИНОМ

Поруке из унутрашњости имају се доставити нама најдаље до 17 Новембра 1889 год.

806 4—*15*

Власник и главни уредник Пера Тодоровић. Одговорниуредник С. Јаношевић. Штампарија „код Просвете“ Позоришни трг бр 2

БРЈ 321. ПЕТАК 10 НОВЕМБРА 1889. ГОДИНА II

ИЗЛАЗИ СВАКИ ДАН

БРОЈ 10. П. Д.

ЦЕНА ЗА СТРАНЕ ЗЕМЉЕ
а годину . . . . . 30 динара
На по године . . . . . 15 динара
На 3 месеца . . . . . 9 динара

LE PETIT JOURNAL

МАЛЕ НОВИНЕ

ДНЕВНИ ЛИСТ ЗА СВАКОГА

Претплата из унутр. полаже се само код пошта

За Београд нема претплате — Лист се продаје на број

Писма и рукописи шаљу се Власнику „Малих Новина" Топличин венац бр. 17., на горњем спрату.

Претплата се прима код свију пошта у Србији

ЦЕНЕ ОГЛАСИМА
На првој страни од петит. реда 20. пр. дин.
а на четвртој од петит реда 10 пр. дин.
ПРИПОСЛАНО стаје 50 пр. д. од петит реда.

KLEINE ZEITUNG

Огласи јевтино, по потреби и са сликама. За свако оглашење плаћа се држ. таксе 20 пр. д. ВЕЋИ ОГЛАСИ ПО ПОГОДБИ

САМО КОД
ЈАКОВА КАНАРИКА
у кући г. Милије Карастојановића у кнез Михајловој улици број 21.

Може са добро и јефтиније но игде купити Мушко и дечије одео јер је избор тако огроман да сваки по својој вољи може изабрати по квалитету и цени.

понизни
721,4--10 Јаков Канарик

ЗА ЖЕНСКЕ
ОД 2 ДО 6 САТИ
Понедеоником Средом и Петком
РАДИ
Парно Купатило
У ДУШАНОВОЈ УЛИЦИ
803 5—20

КАО ПОЗНАТА I РЕДА
ШКОЛА ИГРАЊА
Благоја Ж. Јовановића, отпочела је часове од 5. новем. у кући Шоповићевој преко од Н Банке.
За упис пријавити се у трг. г. М. Ристића кнез мих. ул, у дућанц код „Гардиста" или у самој школи 834 2—6

У КАФАНИ
Код позоришта
од данас па сваки дан вечерња забава са певањем и свирањем
814

ЗЕЉТИНА ДАЛМАТИНСКОГ сасвим чистог и фина у кантама по 20 кила, добила је на продају комисионска радња Хаџи Томина на малој пијаци.
812 3—6

СВЕТОГ МРАТУ 11 Новембра ове године славићу
Ст. Добривојевић
АДВОКАТ
826 2—3

Оглас

Пошто ће *панчевачки пропелери* које ми заступамо од 10 овога моћи примати све ово земаљске производе како Савом до Сиска тако и Дунавом до Пеште по врло повољним условима и знатно спуштеним ценама, то јављамо поштованом трговачком свету како овде у Београду, тако и на свима другим Српским Станицама да се ради погодбе обрате нама подписатим

Заступници Панчевачких пропелера
Мостић и Николић

Беоарад 7 Новембра
841 2—4

Јучерашњи број нашега листа није могао изаћи с тога што је било незгоде у штампарији. Данашњи број дајемо на табаку и по.

Пројект закона о сресним судовима.

Пред нама је „пројект закона о сресним судовима." Као правна установа то је новина у нас, и зато смо очекивали, да ће ко од интересованијих ближе упознати ширу јавност са намерама предлагачевим, са циљу и користима које се мисле постићи оваком установом код нас, пре него што „пројект" постане закон." Због тога нека нам се не замери што ове примедбе нису учиње не раније, како је „пројект" предложен народној скупштини.

Ово је већ трећи пројект закона о сресним судовима или сресним судијама, што се износи пред нашу народну скупштину. Први г. (Радовићев) и други (г. Авакумовићев) нису ни дошли до претреса у скупштини; а какве ће судбине бити овај садањи „пројект" — идемо да видимо.

На установу ове врсте упутио је наше законодавство и нови устав чланом 152, не обилигатарно, јер стоји: *може се* законом зацести суд, за предмете мање важности, грађанске и кривичне, у коме ће судити један судија, Као што показује чл. 1 „пројекта" ова је уставна одредба служила за полазну тачку и основу предложеном закону о сресним судовима Но при свем том, одмах у чл. 3. „пројект" одступа од те тачке и ова дела (по уставу „предмете") не оставља суђењу једнога судије, већ уз тога, да га назовемо по пројекту „сталнога" судију тражи за суђење још две судије из грађанског реда, које ће да бира сресна скупштина.

Г. министар правде, као предлагач оваког сресног суда, сигурно ће наћи разлога да то оправда пред народном скупштином. Нама су за сада ти разлози непознати; и док не би били убеђени о противноме, ми за овај пар тврдимо, да законодавство, радећи у границама устава, не може никако озаконити овакав састав суда „за предмете мање важности, грађанске и кривичне", јер је у том погледу чл. 152. устава, својом другом тачком, у напред одредио и надлежност и састав овога суда. А да је уставотворац збиља замишљао само *једног* судећег судију у сресном суду, то се види и из чл. 150 устава где стоји: „судови су у Србији: првостепени, *) апелациони и касациони суд" итд.; и одмах за тим прва тачка чл. 152. устава вели: „за изрицање правде у судовима морају бити најмање *три судије*." У којим то судовима? На сваки начин у онима побројаним у чл. 150 јер после наведене тачке у чл. 152 којом се за изрицање правде у судовима одређују најмање три судије долази одмах друга тачка која каже, да *само* за предмете мање важности грађанске и кривичне, може се законом завести суд, у коме ће судити *један судија*.

Софизмима могло би се доказивати, да по речима „може се" није противно уставу да и у овом суду изричу правду три судије; ал речи „може се" очевидно се односе на установљење суда а не на број судија у томе суду. По томе, кад се већ установи суд „за предмете мање важности" онда по уставу у томе суду има да суди само *један* судија, који има услова из члана 157. устава.

У осталом, на овај чл. 3 и државни је савет учинио врло умесне примедбе; зато ми и нећемо даље говорити о неуставности и не умесности овога наређења. Али нека нам не замери г. мин. правде као предлагач, да поставимо питање за анализу: *Зашто, из каквих побуда, и из каквих је разлога могло постећи мисао да у пројектованом сресном суду, уз сталног судију — правника, суде још два лајика грађанина? Је ли разлог правничке, финансијске или политичке природе?*

Тешко је сачекати министрова објашњења пред народном скупштином када ће он тачно исказати своју намеру и објаснити своју мисао у том погледу, ал ми живимо у уверењу, да се та мисао неће моћи довољно оправдати ни са каквог гледишта-

*) Разумевајући окружни суд.

Зар ће судији из грађанскога реда да објашњавају, или бар да помогну објаснити судији — правнику нека заплетенија и неодређенија места из закона грађанског и кривичног? Зар ће они помагати у питањима о државини и праву држања, о прибављању привраштајем и придатком, о преиначењу и престајању права и обавеза, о застарелости, о покушају, стицају, саучешћу итд. јер тих питања може бити и код предмета мање важности грађанских и кривичних. А ако су изабране судије ту да контролишу рад судије — правника, онда је предлог још мизернији. Зар тако нешто да ценимо савест и поштење једнога образованог човека, да ту савест контролишемо савешћу она два изабрана судије, који за судећи сто долазе из круга папричара, можда чак и иза механских астала где су до онога часа полићем доказивали у напред како овај или онај има право. Ко је имао посла са изабраним судом, тај ће знати како суде изабране судије.

Финансијски разлог још најмање може да буде, јер по чл. 3 државна каса плаћа овим судијама по 5 дин. надницу, а оће ли се и како накнадити државној каси тај издатак то ће често бити у питању. У осталом и на ову је финансијску операцију државни савет учинио умесне примедбе.

Једино би се могао замишљати *политички* разлог који прави и истинит у оваком предлогу.

Без размишљања колико ће пасти разбијених глава на изборима ових судија, јер ће се многи отимати и за 5 дин., и за господство које ће му донети још много више, — можда је намера, да се ономе у напред осигура право код овога суда, ко у народу има већину. Ко има већину у народној скупштини, имаће је и на срескоj. У ком срезу која партија буде јача, она ће имати и свој срески суд. И тако можемо доживети, да се тек онда с правом назове један од тих судова „радикалски“, други „либерални“, трећи „напредњачки“ и т. д. Оћете ли такве среске судове? Изгледа да оћете уздајући се у садању снагу у народу. И кад то буде, и кад рецимо свуда радикали буду чланови у среским судовима, па радикали и добијају парнице и не одговарају ни за какве иступе (јер већина суди), — мислите ли да је од свега тога перспектива у будућности баш за радикалну партију тако ружичаста? Не заборављајте да долази почетак друге године када се те судије по нова бирају и онда, колико ће онда пасти крвавих глава — и шта мислите ако противници победе? Оће ли бити за вас правога суда? Не вичите! Ал оставите и мотку на страну, јер и вас није нико дирао док сте судили. За мотку кажу да има два краја. И зар таке изгледе да отварамо за благотворни удицај среских судова? Ни пошто.

Држите се устава, и држите се обичаја других држава где има ових установа па оставите у среском суду *једнога* суди у, са условима положеним у чл. 5 овога пројекта.

Пре садањега устројства у Немачкој (у Прајској) су престављале судове ове врсте тако зване судске комисије. (Gerichtscommission), ал и ово се није тако звало због суђења у колегијуму; састављене су биле из једнога судије, који је у исто време био и члан првостепеног (окружног) суда, једнога судије помоћника, и судских писара.

(Наставиће се).

Монопол дувански.[1]

Како се већ у нашој народној скупштини покреће мисао о укидању монопола дуванског у краљевини Србији, а како је известан број посланика већ народној скупштини и поднео свој предлог о томе, са пројектом закона, по коме би се дошло до оне суме годишње у 2,595.400 динара, коју суму наша држава има годишње да исплаћује на име дуванске ренте од 1885. и на име зајма на поготке (дуванске лозове) од 1888 год. на рачун чега а за отплату дуванског дуга и уведен је монопол дувана, који се сада налази у државним рукама, — то, да се у хитњи при решавању овакога једног замашнога питања, не би огрешило о тај важни земаљски привреду нити нак о државне интересе, сматрамо: да ни у ком погледу и никада неће бити сувишно, ако се за регулисање овога питања изнесу и други начини, којима би се могао доиста заменити овај по све штетан уведени начин монопола, и коме треба фактички што пре тражити лека и стати му на пут, дајем уважавању овога производа, који је нашем народу врло лепа интереса и зараде доносно, који је са својим усавршавањем до монопола дошао дотле, да је постао важан, врло вредан и редак артикл између наших земаљских производа. С тога једнога разлога сматрамо за дужност, да смо позвани да изнесе сваки своје гледиште, на онај најлакши начин изабрати: којим ће држава доћи да ове потребне суме, по могућству са најмањим повећаним жртвама, а да се сама производња дувана унапреди и усавршава, међу тим никоме да не падне тешко подмирити ову суму држави.

Поглавито, што је поменути предлог скупштини, а и пројект закона дуванског одштампан у „Малим Новинама“ обраћамо се учтиво г. уреднику истих, да ако хоће, даде места и овим неколиким редима.

Наше је мишљење да се монопол дувана у краљевини Србији потпуно укине.

Горњу потребну суму држави годишње да плати сама производња ено на какав начин

До извесног рока позвати произвођаче да пријаве земљишта, на којима мисле у току године обрађивати дуван. То земљиште такође у одређеном времену тачно премерити и по квадратној површини самога засађеног земљишта распоредити с му држави потребну, коју наплатити од произвођача, при продаји производа, дакле од купца, коју наплату да врше општинске власти, по састављеним списковима од других државних — полицијских власти, а при наплати издати сопственику производа уверу да је разрезани порез од засађене површине наплаћен.

(наставиће се)

БЕОГРАДСКЕ ВЕСТИ

Посета. Корпорација еснафа златарско кујунџиског посетила је прекјуче г. министра финан ије и изразила му своју благодарност, што је и радио да се увеле у живот закон о жиговини златних и сребрних ства ри. Г. министар их је примио врло лепо и обећао, да ће се старати и о томе као и о свима другим занатима.

Његово Величанство Краљ с на месечником г. Јованом Ристићем, посетио је прекјуче на Аранђелов дан г. митрополита Михаила и честитао му имендан, а за тим намесника и Велимарковића и честитали му славу.

*

Венчање. Јуче се венчао г. Стојан Симић, пешадиски поручник, с г-цом Катарином Цукићевом. Овом венчању присуствовало је и Њено Величанство Краљица Наталија са Својом дворкињом госпођицом Богићевићевом.

*

Неистина. Неки пештански листови донели су вест, да ће Њено Величанство Краљица Наталија купити неко имање у Мађарској и тамо се стално настанити. Колико смо ми могли сазнати, ова вест је сасвим неистинита. Њено Величанство нити мисли ићи из Србије нити се настањивати у Мађарској. Шта више, чујемо, да је Њено Величанство намерно да у Београду купи какву згодну кућу или празан плац, па да се после сазида кућа

*

Из Бечa телегр фишу 7 о. м., да се бив. краљ Милан тога дана пре подне пола с хата ра говарао с министром спољних послова грофом Кал ноким, а после подне конферисао је са српским послаником у Бечу, г. Петрониј вићем. Он је пот г дана отпутовао оријент експресом за Париз, а испратили су га г. Петрониј вић и бивши српски посланик у Паризу, г. Мариновић.

*

Пронесени гласови. Има једно десетак дана како се по варшт а и по страној штампи проносе свакојаки гласови о. г. Милану Христићу, пензионованом српском посланику у Берлину. Колико смо се ми могли и вестити, сви су ти гласови неистинити. Нити је г. Христића нестало нити је он отишао из Берлина, већ у сред Берлина лежи болестан.

*

Слика за Косово Имали смо прилике, да видимо оригиналну слику са Косова, коју је слободно снимио са тог тужног поља, наш вредни фотограф Лазар Лецтер. Слика представља оно место, где је Милош убио Мурата, а даље мало у перспективи види се мост, близу кога је, као што историописци, веле паоди — јунак Милош Обилић. На месту где је Мурат пао, подигнуте су тулбе, које

1) Умољени радо дајемо места овом чланку, у нади да се ова тако важна ствар што свестраније претрес. Ур.

ПОДЛИСТАК

УКРАДЕНА СРЕЋА

ПРИПОВЕТКА

од В. И. Немировића — Данченка

(с рускоr)

V.

На далеком југу.

Шуме и џбуновн били су обузети ватреним бљеском. Пламен је рудио на врхома дрвећа. Златне зраке сунца сипале су се на лишће пирамидалних топола. У сред овог празничног бљеска само једини кипариси изгледаху тамни. Лагани ветрић неколико је пута будио заспалу обарајући ружичасте листиће њихових цветова и носећи их право к мени на балкон, као последњи поздрав умирућем Иза раскошних крајева башта, иза дебих сплета џамија, чија су се минарета оштро видела на чистом небу, иза дивотних арка дворца — у недогледну даљину одлазило је море. Сунчани зраци, као пламени спопаљи, падала су у море Ено на западу оно се сво нија и ласкаво и весело зове вас у непознату ширину. Једва се на њему виде силуети два параброда. Као сенка од облака пролази брзда лаганог таласања под ветром. Бела једра лелујају. Онај други, мало даље, као бело крило. А на самом хоризонту — још и још. Куда ћете? за што?.. Не идете ли у срећнију земљу? Свуда, и на земљи и на небу, и на небу, и на мору све гамиже и гори под овим јарким, добрим, и штедрим сунцем.

Позади су сумрачне горе. Свуд у наок до стоје сте. Љубичаста сенка пада на њих. Ено тамо громадни Аj-Петри, као да се је земља хтела попети на небо, увинула се к њему, но није могла на јачати простор. Те се тако и заустављала на по пута... Поточић жубори под мојим балконом. На шта ли се он жали? Ја и дан и ноћ слушам његову тужну жалбу, и не мгу да је разумем. Свегла струја воде падајући у мраморни басен фонтана, разговора се с њим.. Ено Зејнаб је прошла. Како је лепа! Оглеђује стидљиво, сигурно се боји, да је брат не застане! Очи уплашене газеле, танки н сић, округле алове усне. Срећна. И њу је сунце обузело својим сиjвику... Уваженн мула прошао је улицом у свом зеленом огртачу и зеленој чалми. Леп Хасан протрча је на врапом коњу. Звек копита долеће из далека..

До самог вечера проседела сам на балкону. Све сам посматрала, свему се радовала. Са сваком новом сенком, са сваким новим часом, слика природе мењала се је у мојим очима.

— Време је!

Нисам им ла силе да се с матером опростим. Само ће њој бити тешка моја смрт!

Револвер Вол ичков са мном је... Напу њен је.

Брже, или ће н ћ доћи! Овде се смркњава брзо. Тада још и пута неће моћи наћи. Тамо, у воронцовској башти, над самим брегом, ја сам већ одавно назначила себи лејицу... Тамна је она. Види се к њој мало и иду; сва је обрасла травом Она води к мрачнем, тамном гротлу. Прави је гроб ово гр тло. До њега слично струје воде пад ју с висане и с громким шумом разбијају се у пену и пљусак... Пуцаћ се неће чути. У гротлу је вечна тама... Ако уђеш у најнижу дубину, неће ме скоро наћи. Неколико дана ћу пролежати на влажнем месту, док неко нађе на мене.

СВАКОЈ ГАЗДАРИЦИ

која хоће да скува добру кафу!

Пазите добро, има у промету КУТИЈА и ПАКЕТА, које НИСУ ПРАВА „ФРАНКОВА“ КАВА, већ подражавана једноличија.

Хоћетели вкусну и добру кафу, то иштите ПРАВУ ФРАНКОВУ КАВУ, која је САМО ПРАВА с овим заштитним знаковима:

Регистр. Марка.

Регистр. Марка.

Регистр. Марка.

и овим подписом:

Heinrich Franck Söhne
Linz.
Ludwigsburg.

Зато: ОПРЕЗНОСТ ПРИ КУПОВАЊУ!

ГРЕШНО је мислити, да се „добра кава“ може само с'каквом у зрну зготовити, — не, јер добар придодатак УВЕЛАВА снагу кави, њену боју и њен вкус.

То је факт, уверите се сами пробајући

ПРАВУ ФРАНКОВУ КАВУ.

За црну кафу: 4 кашике зрнене кафе — 1 кашику ФРАНК кафе.
„ белу „ 3 „ „ „ — 1 „ ФРАНК „

Стотине хиљада људи признају за лепоту своје косе

ЈЕДИНСТВЕНО СРЕДСТВО

ЗА РАСТЕЊЕ КОСЕ

НЕМА НИШТА БОЉЕ ЗА ОДРЖАЊЕ И РАСТЕЊЕ КОСЕ

него у целом свету позната и призната и од Аутора калежних испитана, као и од Његовог Величанства Цара аустриског Фрање Јосифа I. подарена

привилегијом за искључиву продају у целој Аустро-угарској патентом подареним од 18 Новембра 1855 Бр. 15810|1892

РЕЗЕДИНА ПОМАДА

кад се редовно употребљује ма и на најћелавијем месту главе, коса порасте; седе и риђе косе добију угаситу боју и чисти од перути, а што је најглавније одржава косу густу и спречава опадање. Тако исто одржава лепу и природну боју и неда маха седењу. У опште употребљава се и за украс косе.

Уз свако ћупче има и метода употребе на свима језицима и кошта 4 динара ћупче.

Главно је стовариште на велико и на мало код

КАРЛА ПОЛТА

Парфимера и имаоца привилегије у Бечу VIII Јозефитска улица Бр. 32. где треба слати сва питања и **поручбине и то за готов новац или у паточ.**

За Србију је главно и једно стовариште код

г. Јована Дилбера апотекара

696 3—20

НОВИ
ХОЛАНДИСКИ ЛОЗОВИ
„БЕЛОГ КРСТА“

имају данас три вучења са овим главним згодитцима:

У готовом дин 200000 — 100000
50000 у готовом.

Који се из године у годину мењају

Сви згодитци исплаћују се без икаквог одбитка

ИДУЋЕ ВУЧЕЊЕ

већ 19 Новембра 1889 год (*1 Дек. 1889. по нов. кал.*).

Главни згодитак

Динара 100.000

најмањи згод. 29 и повишава се до дин. 59.

с' тога по данашњој куповној цени не може бити никаква губитка

Сви изврсни сигурни и кориени оригин. лозови могу се добити код свију сарафа и у банкарској радњи

Андрејевића и комп.

У Београду

ПО ЦЕНИ ОД ДИН. 29 СА ЖИГОВИНОМ

Поруке из унутрашњости имају се доставити нама најдаље до 17 Новембра 1889 год.

806 4—*15*

А. НАЈВИРТ

ПОСЛАСТИЧАР

Част намје јавити да смо добили вели избор колача као француских бомбона, чоколаде. Енглески бисквит за теј. У исто време препоручујем се за сваку наруџбину. За сватове ручкове и славе. Као за славу колач крстове. Сиган колача у артији кремове сулцове торте и сладоледа у свакој форми, сваки дан фришке добош торте, и добиш кафе и све друге повластице Наша радња се налази код Ајудк Вељка до браће Дајмака.

838, 1—3

Стављам до знања п. публици да само израдитида особито лепе

СПОМЕНИЦЕ И БРОШЕВЕ

за украсе мушкима и женскима

— а у спомен мироломазања —

ЊЕГОВОГ ВЕЛИЧАНСТВА
КРАЉА АЛЕКСАНДРА I.

Главно стовариште тих споменица за краљовину Србију дао сам г. г. *„Нахману и Здујићу."* овдашњем фабрикантима цигар-папира.

Исте споменице продајем препродавцима на 10 комада најмање по 1 дин. и 50 п. дин. а препродавци не смеју их продавати скупље од 2 динара комад.

Ко би из унутрашности Србије желео да има на продају ове споменице, молим да се обрате г. г. Нахману и Здујићу

Молим п. публику да изволи похитати с куповањем ових споменица, јер их је још врло мало остало, тим тим пре што сам један део прихода уступио друштву „Св. Саве" (20%) као што тврди и уверење преседника друштва „Св. Саве„ од 18 августа о. г.

У Београду, 6. Септембра 1889.

Са особитим поштовањем

М. А. Маца

(Београђанин)

601 6—30 **Толмач и Агент. у Будимпешти.**

БЕНКОВА ПОМАДА

И

! НИНОН ПУДЕР !

ДАМЕ које желе да своје лице нежно, глатко, чисто и фино одрже, нека не пропусте употребљавати познату **Бенкову помаду** против пега, флека, бубуљица, рапаве коже и осталих нечистоћа коже на лицу, прсима и рукама,

Једна тегла 1 динар

НИНОН-ПУДЕР за лице, прса и руке који је ради своје финоће и доброте највише тражен, јер сачува нежност коже при најхрђавијем времену, а ни најмање није шкодљив Добива се бео, роза и жут. Једна кутија 2 динара,

Позор!!! Да би се при куповању свака забуна избегла, то ст ји на свакој тегли и кутији јасно и разговетно моја фирма

Ф. ПЛ. БЕНКО, АПОТЕКАР У ЗЕМУНУ

Моја се помада и Нинон-Пудер може добити само код мене у мојој апотеци у Земуну и код другиристе Бошка Николића у кнез Михајловој улици

784 2—2

GRANDS MAGASINS DU

Printemps

PARIS

NOUVEAUTÉS

Demander

le catalogue général illustré renfermant 580 gravures (modes inédites) pour la SAISON d'Hiver, dont l'envoi est fait **gratis et franco** sur la demande affranchie adressée à

MM. JULES JALUZOT & Cie

PARIS

Sont également envoyés franco les échantillons de tous les tissus composant les innombrables assortiments du *PRINTEMPS*, mais bien spécifier les genres et prix.

Expéditions dans tous les Pays du Monde

Le catalogue indique les conditions pour l'envoi *franco de port et de douane.*

Interprètes dans toutes les Langues

à la disposition des personnes qui désirent visiter les Magasins.

ЛИМАРСКА И ЕЛЕКТРО-ТЕХНИЧКА РАДИОНИЦА

ЈОСИФА БЕРГЕРА

У БЕОГРАДУ, КНЕЗ МИХАЛА УЛИЦА БР. 2.

ПРЕКО ПУТА КАФАНЕ „РУСКИ ЦАР"

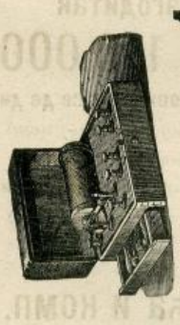

препоручује поштованој публици своје богато стовариште свију у ту струку спадајућих артикала; тако исто прима и извршује поруџбине свију **галаитериских и граћевинских радова.**

Да би моје поштоване муштерије што већма задовољио, набавио сам

СВАКОВРСНИХ ЕЛЕКТРО-ТЕХНИЧКИХ АРТИКАЛА

и извршујем намештање **кућних телеграфа, кућних телефонских веза и громобран**а, као и све потребне оправке по најјефтинијој цени.

Поштоване муштерије из унутрашности добиће при поруџбини упутство са потребним цртежом, тако да ће бити у стању сами, без туће помоћи, наместити електрично звонце или телефон. Избор разних **артикала за електризирање као и гасних фењера**, који се могу преносити. Продаја **гасне материје и дупло рафинираног петролеја.**

—10 821 **МАШИНЕ ЗА ПРАЊЕ РУБЉА, ДАЈЕМ НА ПОСЛУГУ**

Власник и главни уредник Пера Тодоровић. Одговорни уредник С. Јапшевић. Штампарија „код Просвете" Позоришни трг бр 2

правоверне опомињу на оно, по њих славно, а по нас кобно доба. Слика је у опште лепа, и може удесити сваку српску кућу. Ми је, дакле и препоручујемо тим пре, што је у њој извајан један ружан спомен из историје Српског народа.

*

Забава. Нарочити одбор домаћих грађана приређује 11 о. м. у Талетовој гостионици на Дорћолу забаву у корист Црногораца. Улазнице нису утврђене, већ је остављено свакоме посетиоцу на вољу да приложи колико ко милује. На забави биће овај програм: музика ће свирати химну; биће говор; г. Лидл свираће на цитри фрајтагове потпури Франт; г. Ђ. Драгутиновић певаће црногорске народне песме; г. Љ. Бојовић певаће уз гусле; четворопев; г. Ђ Драгутиновић пева српске народне песме. После долази игранка, у којој су све само српске игре, а за време игранке вући ће се српске једнога кавеза, који су израдили и на ову цел приложили г. г. Јован и Коча Пешика.

*

Нек се зна и ово. О уреднику полуслужбене „Балканске Кореспонденције," г. Брезнику о коме, је већ неколико пута било говора у нашем листу, сазнали смо, да је своје услуге, поред оне које чини српској влади, нудио и неколиким овд. страним посланствима, али су га она, познавајући га, одбила.

Занимљиво је и то да тај човек, који се тако добро плаћа, нема своје уредништво већ седи у пресбироу и тамо ради, те на тај начин смета раду оних чиновника у пресбироу, који су за то плаћени, јер тај господин комотно заузме место њихово, ни мало не водећи рачуна о томе, што они за то немају где да раде посао, за који се плаћају.

*

Долазак бив. краља. Новосадска „Застава" органа данашње владе има из Београда један допис од 4. о. м. у коме се о доласку бив. краља Милана вели ово: „Бивши краљ Милан дошао је и јутрос отишао из Београда. Мислило се, да његов долазак неће проћи без шкандала, но догодило се друкчије. Све је на миру прошло и бивши српски краљ вратио се у Париз на зимницу зловољан и љутит на све.

„Факт је, да је бивши краљ Милан осим тога, што је дошао да види свога сина дошао и ради краљичиног питања. Првобитна његова намера била је, да се лично са своје стране обрати на народну скупштину молбом, у којој је хтео молити скупштину, да прогна краљицу Наталију из Србије. Но од те је намере одустао, чим је видео да се на све стране врло ладно примила и да има најмање услова и могућности, да се оствари. После тога је преко сина, краља Александра поднео Краљици Наталији нов аранжман, но она је свако погађање и све услове најодсудније одбила. Краљ отац је видео да у тој ствари не може ништа, па се краљичиног питања и окануо. Према томе изгледа да су преговори у краљичином питању бар за дуго време одложени.

„Има још једна верзија о правој цељи Миланова доласка, но њу бележимо са резервом. Вели се да је бивши краљ дошао ради „презреног метала", понестало му пара, па је дошао, да и пути осетну празнину у својим џеповима. Вели да је тражио 300 000 или 500,000 динара годишње плате, или пензије, ал да му је захтев одбијен. То га је тако разгњевило, да је пред својим интимусима као разјарен тигар бесно и грдно на сва уста радикале, који су ужасно небла годарни према њему. Помињао је, како радикали неће да буду захвални на великој услузи, коју им је учинио својом оставком, а када је још већма дошао у ватру, шкрипао је зубима, а на поглед му се могло читати, да се кује, што није још више радикалаца поклао, кад је био у власти и кад је облачио „жуте чизме", да до колена гази по радикалној крви."

*

Белинов циркус. Од пек лако дана Белинов је почео давати представе у свом циркусу подигнутом испод позоришта. Представе се дају сваког дана, и у данима кад се у позоришту даје представе, циркус ноћиње у 5 часова после поднe.

Народна Скупштина

XXVII редовни састанак.

Четвртак 9 новембра

Председавали: најпре г. Пашић, па после г. Вуковић.

Отворен састанак у 9½ часова пре подне.

Били су министри: Грујић, Велимировић, Таушановић, Гершић и Ђурић.

Секретар Л. Лазаревић чита молбе и жалбе, предлоге и ште, пелацију Стојана Рибарца, којом пута министра грађевина о грађењу окружног здања Пожаревцу што није на време и по уговору довршено.

Одобрена одсуства: П. Рајковићу, Павлу Вуковићу и Раки Филиповићу.

За тим је дао председник ¼ часа одмора пошто известиоц закона општинског Бока Новаковић није још дошао у скупштину.

После одмора председник нареди и секретар Милојашевић продужи читање закона општинског од чл. 52.

— *М. Поповић* чини примедбу и тражи, да се одборници бирају по сразмери и по осталим селима, како би сва места која сачињавају општину била заступљена.

— *Тајсић*, почиње закон општински од Књажевића, прима редакцију по предлогу.

— *Ђ. Анђелковић* усваја примедбу М. Поповића као умесну.

— *Др. Вукчевић* дели општинске чланове по категоријама, изјављује, да нема места примедби М. Поповића.

— *Вит. Младеновић* прима редакцију по предлогу.

— *Т. Бојчић* помаже примедбу М Поповића, као практичну и правелну.

— *П. Вуковић* објашњава, да је ова ствар већ решена у чл. 12. и за то нема места дебати.

— *Јоксимовић* прима примедбу М. Поповића.

— *Министар Таушановић* увиђа, да чл. 52. није потпун и мисли, да га треба вратити одбору на допуну.

Враћен одбору на редиговање.

Код чл. 53. *Р. Миленковић* рад је да се дода ово: да се у сваком кварту бира по сразмери пореских глава и број одборника.

— *Бончић* мисли, да би боље било перцентуласати број одборника, од сто глава, толико и толико одборника.

— *В. Арсенијевић* жели, да буде 30 одборника где има више од 1000 глава.

— *М Поповић* није за мишљење Бончићево, прима предлог.

Овај је члан примљен по предлогу закона.

Известиоц чита чл. 54.

— *Јован Николић* предлаже, да председника одбора бира сам одбор између себе, а никако да му буде председник општинског суда.

— *Тајсић* наводи, како је председник општ. суда за све одговоран и како је он и иначе прво лице у општини, усваја редакцију овог члана по предлогу.

— *Т. Бојчић*, дела мишљење Р. Тајсића.

— *Максим Сретеновић* помаже предлог Јове Николића.

И овај члан би примљен по предлогу.

Код чл. 55. *Јов. Николић* тражи, да се цео изостави из закона, а у томе га помаже и *Сретковић*.

Примљен је и овај члан по предлогу закоником.

Чл. 56. примљен без дебате.

А код чл. 57, *Ћирковић* београдски тражи додатак, да осуђени због крађе, не може бити одборник општински.

Но и овај члан би примљен по предлогу законотом.

Чл. 58 и 59 примљени су без дебате.

— *Вића Радовановић* и *Пор Ав. Миловановић* траже, да се код чл. 60 дода, да свештеници бесплатно заклињу одборнике. И овај члан примљен по предлогу. А чл. 61 без дебате.

Код Чл. 62. *Др. Вукчевић* предлаже, да чиновници, свештеници и учитељи могу бити без икаквог ограничења одборници.

— *Министар Унутр. послова* неувиђа потребу предлога др. Вукчевића, кад се њима не брани бити одборници, ако њихове дужности само дозвољавају.

— *Сретеновић* противан предлогу Вукчевићевом, а тако исто и Бојчић.

— *Вит Младеновић* подиже Вукчевићев предлог.

— *Раша Ничић* усваја предлог Вукчевићев као уметан.

— *Пеп Прокопијевић*, захваљује Министру што је изабрао ону тачку забране свештеницима и учитељима да са ограничењем могу бити одборници, он из предлога увиђа, да изабрана лица могу бити одборници, ако им дужност њихова дозвољава, гласа за редакцију по предлогу.

— *Ранко Петровић* у доста лепом говору објашњава умесност предлога Вукчићевог, он гласа за њега.

— *Тајсић* усваја редакцију по предлогу.

Алеја кипариса сасвим је црна. Још на врховима дрвећа светлуца плавен захода, а овде непрогледна тама! Сама себе не видим. Даље, даље... Да ли је то од некуд хладно, или је страх? Чега се плашити? Па она се је осмејкивало и као мртва. Значи, нема ничега ужасног.. Значи, може се. То се нерви шале, или.. Не може бити! Ко ту може бити?.. То се само тако чини. Чује се и шум великих крила у црном мраку, и нечији кикот се чује... Ене у страну опет се чује кикот. Да! само тихо... Брже! брже! Неко у трку наслоња се на мене. Поред мене трчи. Осећам његово дисање, мора да ме загледа у лице! Нешто шапће. Да, то је шапат... Шта је то? Тамо, на висини, над врховима кипариса? Бела рука.. Зашто ће она овде, у црној тами? Бела се рука подиже нада мном. Благосиља ме! Ко си ти?

Хвала богу, ова се тама свршила. Истрчала сам на поману, привиђењч као да и није било, и од једном глупа мисао: Е да ли се и у гробу тако не привиђа? е да ли ће се и тамо, као кроз сан наглачати бледа лица с изразом ужаса? е да ли ће и тамо уво слушати та ридања, ту тужну жалбу?

Ено мог места... Ено га.

Некакви громадни дубови. Одкад већ они живе, неће да умру; дубоко у земљу пустили су своје коренове, дубоко пију сокове матере земље, далеко су разбацала своје гранчице у топли ваздух дишу светлошћу. Ено у зору, море је сануло, сво у белој пени... свуда стене: оно вечно удара о њих и отступа. Ено црни зев гротла; отуда влага мирише... још неколико корака — и ја у гробу.

Заустављала сам се при улазу. При свем том жао ми нечега... и дете је морало да искида и последње листиће, да су се одржали бар до сутра!.. Судбина! Та зар је то тако тешко? Не, одидном!

О, како је тамо, у том гротлу црно, како је противно, још јуче оно ми се је допадало, а сад — страшно... и опет за то вуче ме тамо, вуче сву. Говоре, да поглед змија наочарки тако дејствује, одузима силу противљења; ето, и са мном је то исто. Као да су већ ископали јаму за мене и она зија преда мном... Време је!.. А како се море рашумело данас! Као да оће нешто да објасни овим њутњивим каменим брегобима, они га ћутке слушају целе векове. И до мене стајале су ове красоте сцијање и радовоће човека, када мене већ неће бити. Један покрет прста — и све је свршено... Нисам ни мислила да ће све то тако тешко бити, сасвим нисам мислила.

Ушла сам у гротло... Црна клупа, пада ће мрак. Стене се сасвим не виде; право пред гротлом пија се зелено дрвеће; у вечерњем сумраку изгледа такође црно. Около се лије грмећа струја воде... но, шта!

Како је цељ ладна, шта више задрктала сам од додира, као да је што љигаво прешло преко коже... Не, гротло је озго сасвим одвратно. У овој тами расти осећање ужаса; није то, што је тама дању под кипарисима; она умирује, овд као да се нечија хладна љигава, влажна рука поткрала у срцу и стеже га немилосрдно, споро га отеже, па из њега с-чи и последња кр, И до лица додирује ова рука... Љигава, влажна, хладна... Чији су то прсти, или се то само тако чини? Фу, како је гадно! Бацим с лица мокрицу Но ту их је много.. Друга се дегузала на врат.. шта више јаукнула сам.

Даље, даље што пре одавде!

Чудно некако. Сасвим женска особина смрти се не бојим, а мокрица се плашим!

Овди, на овој пољани, боље је. Врхови дрвећа високо се уздижу, гране се раширале, као да оће сасвим да сакрију од звезда цвеће, што доле онако пријатно мирише. И цвеће се боји за звезде.

(Наставиће се)

И тако и овај члан би примљен по предлогу пројекта закона.

Чл. 63 примљен по предлогу.

— *Јоксимовић* жели, да се одборници обезбеде од разних зала и штета. Противан предлогу.

— *Милија Миловановић* доказује нужесну жебњу Срећковића и жели, нека часници општински врше дужности часно, поштено и према свакоме поједнако, па им се неће ништа десити. Прима предложену редакцију.

Овај члан враћен је у одбор на редиговање.

Чл. 65, 66, 67, 68, 69, 70 и 71 примљени.

Код чл. 72. *Тајсић* предлаже да се одреди законом плата председнику и кметовима, а не да им је одбор одређује. Он предлаже по 40 пара дин. од гл ве

— *Срећковић* гласа за редакцију законског предлога.

— *Милија Миловановић*, предлаже, да буде плата председнику 1 дин. а кметовима по $^1/_2$ динара.

— *Витомир Младеновић* помаже Ранка Тајсића.

— *Риста Поповић*; гов ри за предлог по ред кције, а противан предлогу Тајсићевим.

Јоп Ђурић усваја у свему Тајсићев предлог.

Скупштина прими овај члан по редакцији закона предлога. Чл 73, 74, 75, 76, 77, 78 и 79. усвојени.

За тим председник закључи седницу у 1 са ат но подне, и заказа другу сутра у 9 часова пре подне

Шарена писма

(*Читанка на доколици*)

III Писмо

МЛЕТЦИ (ВЕНЕЦИЈА)

Уторак 24 октобра 1889

Драги пријатељу

Пре но што се растанем са српским крајевима и Србима, да ти рекнем још коју о једној ствари које је чисто наша српска особина.

Код нас има један део „ јавног мњења", који би се с правом могао назвати „*промућурна публика*". Ти људи никад не узимају ствари онако како есу, и како би било најприродније, то им изгледа „просто", с тога они увек чепркају и траже у свакој ствари некакав тајни, нарочити, скривени значај њен. Траже, па га често и нађу; ако не у самој ствари а оно у својој фантасији.

На тај начин од најпростијих и најобичнијих ствари често се испредају читави романи; од обичних приватних послова граде се читави политички догађаји.

Ето та „промућурна публика" није могла прегорети, а да и мој одлазак из Србије не окити разним бајкама, пришивајућу му ваздан којекаквих чудних смерова, који ми никад ни на ум нису пали.

Да ти споменем само по нешто.

Прво чух од једног пријатеља из Н ша, како тамо говоре:

— Хм П*. болестан! Како болестан, није му ништа! Болест је само изговор. Има ту рука работу!"

И ту сад долазе дубокомислена „умствовања" ниште „*промућурне публике*"! — како сам се ја опет измирио с радикалима; како је то била поглавито Пашићева жеља, и ствар је његовим настојавањем постигнута; како ћу се ја сад, под изговором болести, спустити у Далмацију, отићи у Котор, одатле се „намахнути" на Цетиње, ту „*свршити што треба*", а „песма, што је П* сад свира, чуће се тек на пролеће" — завршују ништи промућурни мудраци.

Ту исту песму пева и један мој Смедеревац. Овај ми је у очи говорио.

*

— Не познајем се лично с *господин Пашића*, а баш бих отишао да му благодарим што је тако урадио. То сте и ре требали. Старо *друштво*, заједно сте почели, заједно треба и да довршите. А после они сад не могу, у послу су, а падало би и у очи да ко од њих виђенијих путује. А тек коме поверава ли се таква ствар?.. А ти, их, хи! ти ћеш то свршити док удариш длан о длан. Ја мислим да се вас двојица и лично познајете! а, пријатељу?

— Ко се лично познаје? — упитам ја.

— Па ти, велим, с *оном*, знаш.... — он махну главом и мигну оком значајно!

— Не знам кога то мислиш, рекнем му ја.

Он се насмеја — Е, добро, добро; нећу те испитивати. Право имаш. Такве се ствари и не казују. Пријатељ, пријатељ, али кад би ти сваком пријатељу причао све што знаш, оде твоја кожа на пазар... Оно, истина, ја нисам тај човек.., али, све једно... опет боље, боље, ћути што знаш, а боже здравље... кад се направи што треба, имаћемо к д и да се разговарамо — рече он осмејкујући се.

Ето овако је мудровао мој „промућурни" Смедеревац.

Сад да чујеш једног трећег.

*

— Љут сам на тебе, пријатељу, што од мене да кријеш болан, мајковићу — тако поче он.

— Шта кријем, упитам га ја зачуђено.

— Па је л тебе лепо питам: „има ли, пријатељу, ту мало онако и под зор што идеш из Србије баш сад кад се састаје скупштина"? а ти кажеш нема, на сад да чујем ствар од других људи — рече он прекорно.

— Па шта си то чуо од других људи? — упитам га. Ствар је као што сам ти рекао, идем од своје добре воље.

— Е, па сад немој! — рече он пун убеђења. Човек ми каже да већ и у новинама стоји! Дакле одбор, а? Е, мој пријатељу, онај исти радикални одбор, који си ти први пут створио, и као члан тога одбора мал главу виси изгубио, а сад да дочекаш да те главни радикални одбор тера из земље!.. Јазук! Срамота! Стидно! Стидно, мој пријатељу!

Ја сам га гледао и смешио се, али мој је с беседник падао у све већу ватру:

(свршиће се)

Закон о среским судовима

Јављено је у своје време, да је г. министар правде састав пројекта закона о среским судовима поверио нарочитој одређеној комисији правника, под председништвом г. Стојана Марковића професора на Великој Школи.

По поверењу другова у комисији, основу пројекта закона, израдио је члан комисије Алекса С. Јовановић судија касационог суда, а цео израђени пројект заједничко је дело господе чланова: Стојана Марковића, Алексе С. Јовановића, Стојана Павловића судије касационог суда у пензији, Пантe Ј. Савића начелника министарства правде, Ђорђа Новаковића судије апелационог суда, Ђорђа Ненадовића правозаступника, и Тасе Ј. Миленковића секретара министарства унутрашњих дела.

Овај пројекат претресен је у Министарској седници, и са неким измењама поднесен Народној Скупштини као предлог владе — односно Министра Правде.

Доносећи на овом месту *пројекат комисијски*, зарад упоређења са штампаним пројектом г. министра правде, сматрамо за дужност да скренемо пажњу народних посланика, при разматрању министрова пројекта у скупштини, на ове основне моменте комисијског пројекта:

а. просто премашање у надлежност среског судије извесних дела грађанске природе, која до сад беху у области полиције или судова;

б одржање судске независности под гаранцијом члана 158 Устава.

У колико пројекат г. министар правде, у погледу ових и осталих особина одступа од пројекта комисије, у толико је веће интересовање за саму ствар. Са обзиром на то исто и државни савет у примедбама на пројекат г. министра, стоји ближе раду комисије.

Да популарише ову нову установу и ујамчи непосредно познавање најситнијих односа, г. министар правде мења члан 3. пројекта комисије, и поред сталног државног судије, уводи у састав суда и као судије и два грађанина по избору среске скупштине. Мисао није нова, јер је има у пројекту његовог приходника г. Авакумовића; а нема је у ранијем пројекту бившег министра правде г. Д. Радовића.

У спроводном писму о (прегледаном пројекту министровом, од 16 Октобра 1889 г. Бр. 1990 државни савет нарочито удара на ово новачење, и доказује да је „излишно" „противуставно" и „штетно" На скупштини је дужност да у томе каже пресудну реч, имајући на уму финансиско стање земље и интелигенцију нашег народа као мерило за његово учешће у овим мешовитим судовима.

У члану 8. министрова пројекта ва ше у 3-ћој тачки стоји одредба: да за дисциплинарну одговорност среских судија вреде прописи закона о чиновницима грађанског реда, осем случаја кад се судија казни губитком службе, што долази у надлежност касационог суда. Ако ова одредба остане у снази, губи значај друга тачка члана 5 пројекта, која среским судијама гарантује потпуну самосталност и независност од министрова надзора. Ову контрадикцију скупштина ваља да исправи, имајући на уму да су среске судије по пројекту комисије као и судије првостепених судова и у дисциплинарном односају само под надзором касационог суда.

А. С. Ј.

*

ПРОЈЕКТ ЗАКОНА

О СРЕСКИМ СУДОВИМА

ПРВИ ОДЕЉАК

Опште наредбе

Члан 1.

За извођење, решавање и суђење грађанских и кривичних дела мање важности (чл. 152 Устава) као и за остала дела избројана у овом закону, установљава се „*срески суд*".

Члан 2.

У сваком срезу биће по један срески суд у месту, где је и срески полицијска власт; но у варошп Београду биће три среске судије, који ће радити своје послове самостално и независно један од другога. Њихова надлежност и назив по месту, одређује се према подели варошп Краљевим указом на предлог Министра правде а по саслушању министар Савета.

Члан 3.

Срески суд састоји се: из једног судије и потребног броја писара и практиканата

(Наставиће се)

Са болом у души јављам свима пријатељима и познаницима да је невино јединче

ЗОРКА

После дуге и мучне боље у другој години свога млађаног живота, богу душу испустила.

6 новембра 1889
Београд

ОЖАЛОШЋЕНИ
отац:
Фађејев Голумбовски
благајник Фаб. Дувана
отац: **Емилија**
деда:
Зарија Кукдовић
баба:
Реска са остадом родбином

839 1—1

Моме непрежаљеном

Светозару Васићу

бив; равноиспитачу главне контроле

даваћу шестомесечни парастос у суботу 11 овог месеца у цркви св Марка.

Молим пријатеље, сроднике и другове покојникове да присуствују овом тужном по, мену.

ожалошћена:
супруга: **Анђелија**
са децом

842 1—

На Знање

П. П. ДА СЕ

АЛЕКСИНАЧКИ ЋУМУР

у свако доба може добити у овим радњама.
На Сави код Гашпара
У савамали у гостионици код „Новог Света"
На теразијама у гостионици „Касина"
На врачару у гостионици код Немач. Цара.

100 кила франко 2 1/2 динара.

843 1—2

ИМА ДОДАТАК

УНИВЕРЗ. БИБЛИОТЕКА „СВЕТОЗАР МАРКОВИЋ" БЕОГРАД

БРЈ 322. СУБОТА 11 НОВЕМБРА 1889. ГОДИНА II

ИЗЛАЗИ СВАКИ ДАН

БРОЈ 10. П. Ц.

МАЛЕ НОВИНЕ

ДНЕВНИ ЛИСТ ЗА СВАКОГА

Писма и рукописи шаљу се Власнику „Малих Новина" Топличин венац бр. 17., на горњем спрату.

ЦЕНА ЗА СТРАНЕ ЗЕМЉЕ

а годину . . . . . 30 динара
На по године . . . . . 15 динара
На 3 месеца . . . . . 9 динара

Претплата из унутр. полаже се само код пошта

Претплата се прима код свију пошта у Србији

ЦЕНЕ ОГЛАСИМА

На првој страни од петит. реда 20. пр. дин. а на четвртој од петит реда 10 пр. дин.

ПРИПОСЛАНО стаје 50 пр. д. од петит реда.

LE PETIT JOURNAL

За Београд нема претплате — Лист се продаје на број

KLEINE ZEITUNG

Огласи јевтино, по потреби и са сликама.

За свако оглашење плаћа се држ. таксе 20 пр. д.

ВЕЋИ ОГЛАСИ ПО ПОГОДБИ

САМО КОД

ЈАКОВА КАНАРИКА

у кући г. Милије Карастојановића у кнез Михајловој улици број 21.

Може са добро и јефтиније но игде купити Мушко и дечије одео јер је избор тако огроман да сваки по својој вољи може изабрати **по квалитету и цени.**

721,4 -10

понизни
Јаков Канарик

Оглас

Пошто ће *панчевачки пропелери* које ми заступамо од 10 овога моћи примати све ово земаљске производе како Савом до Сиска тако и Дунавом до Пеште по врло повољним условима и знатно спуштеним ценама, то јављамо поштованом трговачком свету како овде у Београду, тако и на свима другим Српским Станицама да се ради погодбе обрате нама подписатим

Заступници Панчевачких пропелера
Мостић и Николић

Беоарад 7 Новембра

841 3—4

СВЕТОГ. МРАТУ 11 Новембра ове године славићу

Ст. Добривојевић
АДВОКАТ

826 3—3

Јављам п. публици

Да сам добио у великом избору за зиму, РУБЉА Д-р ЈЕГЕРА како за одрасле тако и за децу.

ТРИКО АЉИНИЦА и женски ТРИКО РЕКЛИ

Мијајло Миловановић
кнез Михаилова ул.

848 1—6

Пројект закона о сресним судовима.

(НАСТАВАК)

Много смо се задржали на саставу суда, јер то и јесте врло важан део овога пројекта, Али кад је већ овакав предлог учињен, онда да видимо колико су према томе даље одредбе у пројекту доследне једна другој.

II. По кривичним делима срески је суд надлежан:

а., да ислеђује преступе и злочине по прописима каз. поступка, док се према тач. V. чл. 203 прелаз них наређења устава не заведу „истражне судије."

б., да извиђа и пресуђује иступна дела предвиђена у каз. зак. итд.

Поставка у тач- а., коси се са чл. 27 којим се ислеђење преступа и злочина ставља у надлежно т *среског судије*, а не суда.

Не јасна је и одредба другог одељка чл. 28 где стоји: „о тражењу да се оптужени на јемство из притвора у слободу пусти или о враћању из слободе у притвор према §. 131. а. казн. пост. *срески судија* *) дужан је сваки пут туженоме одмах издати решење разлозима поткрепљено" међу тим по чл. 38. ово треба да су решења *среског суда*, а не ер судије.

Које је сад исправније? Је ли предлагач мислио да решења ове врсте остави само једном среском судији (не казујући да ли „сталном" или „избраном" или ма којем од њих) или је мислио остати доследан ранијем наређењима да је за суђење и решавање у ср. суду надлежан суд по чл. 3 пројекта? Ко би могао погодити овако у напред-

Ова иста примедба вреди и за чл. 31. И ту се оставља *среском судији* да начини писмено решење о одустајању од ислеђења из узрока каз них у §. 29. казн. пост. Овим се чланом даје велика власт *једном* судији у ср., суду и већ то показује колико је неумесно за мање важне ствари стављати тога судију под контролу још два судије грађанина ако збиља предлагач мисли на *сталног* судију, где га у пројекту спомиње појединачно.

На што и у члану 39 да срески судија тражи судију из окр. суда кад у среском суду по пројекту има још два члана — судије.? Само би се по своме члану могла приближити извести намера предлагачева, да је за извиђање преступа и злочина надлежан *стални* срески судија, а не суд као што стоји у чл. 21.

По чл. 20 *срески суд* надлежан је и за ваннарнична дела и кад је тако онда од куда у чл. 34. решења *среског судије* за то исто дело против којих се најављује жалба касац суду.? Замишља ли предлагач какву разлику у тим делима, и ако замишља, зашто је није поставио у пројекту и казао одређено која ће ваннарн. дела расправљати срески суд а за која ће доносити решења само срески судија против којих се по чл. 34 може жалити касацији?

Тако у чл. 35 стоји: жалбе по делима спорним и не спорним за која је надлежан срески судија (дакле и овде опет надлежност среског судије мимо среског суда) изјављује се жал ба за 8 дана итд. Кад је по члан 20 за овака дела надлежан и ср. суд онда је у чл. 35 празнина: за које се време може изјавити жалба против решења *суда* среског.

Даље у истом члану вели се, да по кривичним делима „која је срески судија надлежан да ислеђује и оним, по којима је надлежан и казне да изриче, изјављује се жалба за три дана итд. Ако можемо најпосле према ранијим одредбама и бити на чисто која дела ислеђује сам срески судија, ал за изрицање казни заустављамо нас чл. 21 под б., код надлежности среског суд.

И тако је готово цео пројекат и ако у њему има само 37 чланова пун оваких недоследности.

Чл. 14 говори о администрацији у среском суду, а већ чл 15. и 16. говоре о раду среског судије, који рад, према опредељењу овога надлештва у чл. 7 спада у надлежност среског суда, а не среског судије.

(Наставиће се)

*) Курзив је наш.

Монопол дувански.

(НАСТАВАК)

На овај би начин, по нашем скромном мишљењу, била увеличана производња дувана, а што би се више увеличавала, мање би било ове порезе, међу тим опет овај порез у ствари не би платио произвођач него потрошач, јер произвођач зна колико држави од свога производа има да плати, зна шта њега сама израда у чувању производа до продаје кошта, и он по тим коштањима, узев у обзир и своју добит, опредељује цену своме производу при продаји кућу првом.

За извршење контроле и премеравање и свега осталога, отпали би и сви Бадери и цела она бригада и указних и неуказних а много боље од свих осталих грађених и чиновника и чузара и сијасет других дуванција без дуванцијског заната. Отпали би они прекомерни издатци на силне монополске грађевине и одржавање њихово, отпале би могуће злоупотребе при монополу, којих тако може бити, и које би се можда с времена на време тако усавршиле и дотерале.

На овај би се начин од производа имало узети искључиво годишње само 2,595,400 динара а не 6,300000 дин. којом би се разликом, а све на рачун произвођача и његовог производа имало да испљује она поменута бригада чиновника и осталога. Та би разлика отишла у руке оних бедника дуванцијског заната који до монопола својим занатом бише и виђени и ваљани и сигурни, а данас постали просјаци, сиротиња.

Овде се истиче друго питање: а шта ћемо са откупљеним зградама за монопол дувана? Шта ли са погодбом за ново-подижуће се магацине? Шта ли са силним другим машинеријама, спремом и осталим стварима к д и у фабрици монополској? За ово по нашем мишљењу нека размисли само законодавно тело — па нека све то употреби на цели које би држави фактичну добит донеле.

Не треба да нам се пребаци, да смо овде замишљали, да свака земљ ма у ком крају наше домовине лежала, плаћа подједнако од квадратне јединице засађеног земљишта. ако што немамо на уму, и мишљења смо, да би пропорционо требало класифицирати земљишта, па по каквоћи земљишта и оптерећавати је са овим порезом; јер извесна јединица површине земљишта, не даје исту количину дувана у Моравском срезу, к ја се добија у Бајиној башти или Капиџијама или Врању или Нишу или у Алексинском срезу итд. Класеф кацију ваља учврстити законом, а премер вршити државним техничким органом дотичног округа или среза, где се производ сеје; е-

посредни надзор за истинитост засађење већ пријављене земље да врши прва непосредна општинска власт, а контролу над овим да врши среска полицијска власт. Лакше ја напослетку да плаћа још једнога пежњера у ономе округу где се дуван производи у већој количини, који би ове премере вршио уз остали посао окружни, него ли држати воловске чуваре и дувандије „без заната“ на државним јаслима.

Ми би доиста на овај начин долазили до овога државног прихода, са свим бесплатно без икаква увећања чиновништва, којих — хвала Богу и сувише има, па чак и толико сувише и свакојаких, да би се послови државни у целој земљи могли са читавом $^{2}/_{3}$ мање, него што их на броју има — вршили потпуније брже и савесније.

Терет са производа пао би и већ са тим у велико што би се укинуо онај број чиновника монополских који сироти поцепане турове седе-ћи по кавanама по унутрашњости а и овде баш се не претргоше.

Терет државној каси био би лакши у погледу њихових дођијих пензија или гратификација при отпуштању, а добит би била што би наш произвођач слободно производио овај артикал усавршавајући га, црпећи своју лепу зараду и награду отуда, за овај уложени труд.

Добит би била државна, што тако оснажена материјално велики број људи долази у ред сигурних и имућних људи те да порезу већу плати.

Ко се не сећа од нас свију, хтели би знати, какав је изгледао моравски срез у окр. алексиначком после нашег првог и другог рата са Турцима; опустошен, попаљен, опљачкан и потпуно сатарен а после мира закљученог, за циглу годину дана, како је подигнут осигуран и освећен.

*

Који је тај који се не сећа како је сваке године начелништво алексиначко прибирало од свију произвођача дувана у своме кругу по извесну количину дувана ради пошиљања г. министру надлежном; ради упоређења напретка у овоме производу с године на годину, којим је начином подстрекаван народ био већ у толикој мери, да је у овоме производу тако далеко дотерао био, да му лист дувански дотера величином на величину чувеног цумајског, турског дувана.? А данас? Данас имамо дуванске листове у величини лопара, са свим појмљиво, само да се истера тежина, а квалитет, арома око, све је то споредна ствар.

На послетку није давно то било и сваки се живо тога сећа, како је наш произвођач пре монопола слободном погодбом продавао свој производ онако без икаквих других дација и то 6 динара од килограма и зашто га као сада рачунећи на ово оптерећење порезом на квадратну површину земљишта засађеног, не би продавао по 8 па и 10 дин. од килограма.

Рећи ће се: није држава сигурна да баш у извесно опредељено доба године дође до прорачуњене суме потребне за покриће многогодишњег издатка. То би у најгору руку могло бити само у почетној првој години, иначе та бојазан за идуће године потпуно отпада. Баш усвајајући овај начин и требала би држава прве године да покрије ову суму на ма који начин, а то због тога, што би произвођач на тај начин дошао до производа — који би код њега лежао обрађен — који би се са ценом скоро удвостручио, пошто се зна да се старији дуван боље плаћа.

(наставиће се)

БЕОГРАДСКЕ ВЕСТИ

—

Бесплодне посете. Страни листови имају из Београда овакву депешу: За своја бављења у Београду, б. краљ Милан посетио руског посланика г. Персијани и остао код њега дуго у ноћ. Краља је непријатно дирнуло што му је и г. Персијани саветовао оно исто што и г. Ристић, у погледу његових односа спрам краљице. Краљ Милан посетио је и г. Митрополита Михаила, с којим је поглавито говорио о своме разводу. Митрополит Михаило рекао је б. краљу отворено, да он, као поглавар српске цркве, и као православни митрополит никад не може дати свој пристанак и благослов на онакав развод брака, како је то свршио бив. митрополит.

Краљ Милан отишао је из Београда веома дезператан (очајан) због свога одбијања, на које је свуда наишао.

Други листови опет тврде да је б. краљ покушао да тражи повећање пенсије, која му се даје, а на име, да се од 300 хиљада повиси на 600 хиљада динара годишње. Али не само што нема изгледа на ово повећање, већ се, напротив, говори о томе, да се ових 300 хиљада, које сада узима сам б. краљ, поделе између краља и краљице по пола.

Толико страни листови. Ми пак са своје стране додајемо: Кад се већ крњи цивилна листа краљева за читавих 300 хиљада динара, онда би доиста било и право и богу драго да се ова сума, која се одбија од синовљеве плате, подели на равне делове између обадва родитеља, између оца и матере.

*

Краљ Миланова изјава. „П. Лојд“ јавља, да се бив. краљ Милан разговарао с једним својим пријатељем. У том разговору бив. краљ је изнео неколико интересних појединости о свом последњем бављењу у Београду.

„Није истина“, рекао је бив. краљ „да сам ма кад намеравао да се одречем права, које имам о надзиравању васпитању мога сина. Неосновано је све оно што се пронело о неком уређењу односа мога сина са својом матером. У том погледу ја нисам ништа потписао, ништа обећао и никога опуномоћио за какве споразуме, Мој син ће само тада видети своју матер кад му ја то дозволим, а дозволићу му само онда, кад нађем за сходно. Кад сам се одрекао престола у корист мога сина, тврдо сам се решио да се никако не мешам у политику. Отишао сам из моје земље у намери, да се врстим тек после неколико месеца и одобрио сам, да мати мога сина може га видати један пут годишње, тако да ми наизменце пробавимо у Београду по неколико недеља. За време мога осуства ситуација се изменила. Краљица је дошла у Београд, ту се стално настанила и сад се труди да заузме мој положај. Ја сам био принуђен да се раставим од моје супруге. Краљица је интриговала против мене, ступала у везу с мојим непријатељима и сметала мојој политици (! Ур.) С тога сам се увек трудио да мога сина ослободим утицаја те жене. За то је са свим природно, да сад још више имам разлога не дозволити, да мој син сад остане код своје матере. Круг, у коме се краљица креће, госпође, које својим саветима на њу утичу, интриге, којима је онкољења могли би штетно утицати на мога сина. Краљица не појми да шкоди своме сину и да је њено бављење у Београду постало извор непрестаних незгода за владу и намесништво. Краљ Александар је довољно одрастао те разуме и жели, да Краљица оде из Србије, угледајући се на мене. Влада и намесништво прожмани су истом жељом али по несрећи, не могу спречити бављење њено у Београду. Устав им не даје право да је уклоне, а сем тога то з бражују и куртоазија и обзири, који се морају имати према Краљевој матери. Краљица, на жалост, злоупотребљује ову ситуацију (! Ур.), не знајући, какву штету тиме наноси своме рођеном сину. Она је у стању да компромитује његов престо и да га упропасти“ (!! Ур.)

„Вив. краљ је даље рекао, да је немило дирнут видећи, како се његов бивши министар председник Гарашанин мири с Пироћанцем, његовим непријатељем и адвокатом краљичиним. Ова господа намеравају да отпочну борбу у корист краљичину. Они ће васпостављати њена права и то ће изазвати још веће забуне, тако да је тешко још данас предвидети последице. Догађаји у Србији иду брзо један за другим. У њој су дејства брза и често од ужасних последица. Борба неће дуго трајати. Ако радикали победе и краљица подлегне, *она ће собом повући и мог краљев.* То се после не може поправити. „Ја ништа не могу“, додао је краљ. „Ја сам све учинио да положај мога сина учврстим и обезбедим његову будућност“.

„Краљ као да је немило дирнут тешкоћама, које је изазвало уређење његове аманаже. Он би волео да му је скупштина одобрену дотацију одобрила независно од цивилне листе његова сина. То би била сигурница. Тиме би скупштина показала такта и могла би се прилагодити жељама краљевим. Краљ намерава да зиму проведе у Паризу. За време зиме можда ће на кратко време отићи у Лондон“.

Одговорност за истинитост ове изјаве бив. краља Милана лежи на „П. Лојду“, који ју је и донео. Ми ћемо овде само у кратко да напоменемо, да она страховања, ако их је одиста бив. краљ изнео, немају никаква основа као што смо ми то раније у чланцима изнели и да је просто невероватно и далеко од истине оне, што се тврди о краљици. Даље, из ове изјаве види се, да је бив. краљу Милану одобрена нека апанажа из цивилне листе краљеве. Најзад премећујемо, да колико ми знамо, да не стоји у истини ништа о измирењу гг. Гарашанина и Пироћанца, а најмање у намери да се води некаква борба (против кога?) у корист краљичину.

*

Мишљење г. Пашића Београдски дописник париског „Temps“-а разговарао се с председником народне скупштине, г. Пашићем, који му је изјавио, да скупштина сматра распру између бившег краља и краљице као њихову са свим приватну ствар. Скупштина се неће мешати у њихову ствар, ако бив краљ или краљица не стану нарушавати јавни мир политичким интригама или скандалама.

Шта је у ствари. По варошки се већ неколико дана прогосе гласови да су непознати злиководи напали прошлог понедељника између Бунинса и Сталаћа воз, на коме је био новац што га је бугарска влада узајмила. Напад је, веле, био озбиљан; било је и пушкарања: један разбојник је убијен, један рањен, а један ухваћен. Веле да је било рањених и од железничке послуге.

Ми смо чекали, неће ли се о овој ствари јавити што с меродавне стране. Па кад већ 3—4 дана немамо никаквих извештаја, ма да редовно одлазим у прес биро, онда овај глас бележимо по новинарској дужности, очекујући да се с меродавне стране потврди или поопше.

Народна Скупштина

XXVIII редовни састанак.

Петак 10 новембра

Отворен састанак у $9^{1}/_{4}$ часова пре подне.

Били су министри: Таушановић, Ђурић, Гершић и Поповић.

Секретар Пурић чита XXVI протокол скупштински, Јокимовић молбе и жалбе, Ђорђевић интерпелацију г. Срећковића на министра унутр. дела због отимања нишке утрине и питање на министра грађевина од г. Срећковића о неком „*Козики*“ благајнику што је придигао знатну суму новаца из жељезничке касе, па умакао

Одобрено одсуство Стеви Грнчаревићу.

Секретар Ђорђевић чита чл. 80 закона општинског.

— *Срећковић* говори о надзору самоуправни општина, јер је то врло важно питање. Противан је окружним одборима, пошто ће их народ плаћати, а неће имати никакв посла, и као главно ствара се нова класа чиновника.

— *Р Поповић* пребацује Срећковићу да као члан извесне политичке партије — либералне — која нема начела самоуправе, говори о њој. Побија штетност окружног одбора, које је изнео Срећковић, прима члан по предлогу.

— *Јован Милић* одговара нешто Срећковићу, помиње: неку „*крадушку*“ па после „*кишу*“.

— *Поп Ђурић* објашњава рад и дужност окружног одбора наводи, да не треба зенети о упливу на избор кметова и неће бити никакви други зли последица.

Члан овај примљен по предлогу.

Код чл. 81 *Тајсић* члан одбора, тражи, да се избрише оно где се каже: да члан окр. одбора може и без позива присуствовати одборским седницама по селима.

— *Вит. Младеновић* говори противу присуства полиц. власти у одборским седницама и на зборовима, жели, да оно изостане из закона.

— *Срећковић* усваја говор Младеновићев.

— *Министар Таушановић* објашњава присутност и делокруг државни власти при седницама одборским, јер оне само онда присуствују кад се што о државним интересима решава, иначе не. Рад је да побије предлог Тајсићев.

— *Тајсић* поново тврди умесност свога предлога, побија наводе и тврђења Министра Таушановића; изјављује „да он зебе од присутности члана окр. одбора седницама одборским по селима, а најглавније, што ће то много стати „кесе народне“ те ће се одборници непрестано шеткати из општине у општину, за љубав дијурне.

— *Авакумовић* вели, да се баш овим чланом закона потире самоуправност општинска, јер је овај члан по предлогу владе, много даље отишао од садањег „*чаиредњачког закона*“.

— *Министар Таушановић* покушава да побије тврђења Авакумовићево.

— *Смиљанић* фали редакцију предлога.

Ст. Станковић прихваћа предлог Тајсићев. Наводи два предлога: Тајсићев и Младеновићев, које треба имати на уму при решавбњу.

Поп Ђурић помаже предлог Тајсићев. Он је за то, да полицијска власт присуствује само на збору а не и у одбору општинским.

Ђорђевић Секретар, у подужем говору трудио се, да побије умесност предлога Тајсићевог. За тим је прешао на остале предговорнике, који су противни овом члану.

Председник стави на гласање и предлог Тајсићев би усвојен.

Код чл. 82. *Арсенијевић* изјављује да је противан овако великим казнама кметова.

— *Кундовић* вели, да се жалбе због осуда поднесе првостепеном суду, као што у пројекту стоји.

Члан овај по исправци који гласи: првостепеном среском или окружном суду, би усвојен.

Чл. 83 примљен без дебате.

— *Кундовић* говори код чл. 88. и каже, да она трећа казна због збацивање кметова са свим отпада, јер су довољне две казне, помиње, како је седањи Министар Таушановић у 1881 као посланик био слободоумнији него што је сад, јер онда није дозвољавао утицај власти државних на општинске часнике.

— *Министар Таушановић* рече: кад један посланик нешто каже у скупштини, онда то мора и фактом потврдити, вели, да је Кундовић неистину казао, за онај навод из 1881 г.

За тим бранио је редакцију овог члана ка умесну и оправдану.

— *Машић*, такође противан је предлогу.

Члан овај примљен по предлогу

Чл. 85 и 86 примљени.

Чл. 87 враћен у одбор.

Чл. 88 примљен без дебате.

Код чл. 89 Вића Радовановић и Ст. Станковић противни су грађењу судница и ансана по некаквом плану, они су за то, да општине само по своме стању и увиђавности граде те зграде.

— *Пои Ђурић* увиђа наредбу да судиице буду у две класе подељене веће и мање.

— *Риста Поповић*, предлаже допуну чл. 90 тако, да се одреди рок докле ће бити сви општински рачуни прочишћени.

— *Министар Таушановић* увиђа потребу овог предлога, само да рок не буде сувише кратак.

— *Тајсић* подпомаже предлог Поповићев.

И скупштина реши, да се овај члан врати у одбор на редиговање

Са овим је први специјални претрес овога закона закључен.

За тим су прочитана четири указа и то: први којим се даје овлашћење Министру Унутр. дела поднети избори закон посланика, а она три Министар војни, за новчане кредите

Седнице закључена у $12^{3}/_{4}$ часа по подне друга заказана сутра у 9 часова пре подне.

ПРОЈЕКТ ЗАКОНА

О СРЕСКИМ СУДОВИМА

ПРВИ ОДЕЉАК

Опште наредбе

(НАСТАВАК)

Члан 4

Срески судови стоје под Министром Правде.

Судије и писари среских судова поставља Краљ указом на предлог Министра Правде.

Члан 5.

За среског судију може бити постављен онај, који има све ове услове што се по Уставу изискују за звање судије првостепеног суда (чл. 157. Устава).

Ово што је о плати судија првостепених судова наређено у чл. 44 зак. о судијама, вреди и за среске судије.

Писари среских судова равни су по класама и платама писарима првостепених судова.

Члан 6.

За среске судије поставиће се и судије оних окружних судова, који буду укинути, према одредбама тач. 5 и 6 чл. 203. одељка VI прелазних наређења Устава, ако имају услове за судију Уставом прописане.

Члан 7.

Као засебно судско надлештво сваки срески суд има свој печат, по облику и величини, коју пропише Министар Правде.

Члан 8.

Среске судије односно свога рада стоје под надзором председника оног првостепеног суда, у чијем округу своју дужност врше.

Прописи о одговорности судија по закону о судијама, вреде и за среске судије.

Члан 9:

Среске судије у међусобним односајима и односајима према другим властима, имају право на самосталну званичну преписку, као и право да издају непосредне наредбе приватним лицима у кругу своје надлежности.

Члан 10.

У случају кад је судија спречен у вршењу званичних послова, председник окружног суда дужан је да му одмах одреди за заменика једног судију свога суда; а док се ова замена не постави дужност среског судије вршиће његов најстарији писар у свима случајима осим суђења.

Заменик судија има право на дијурну по закону о чиновницима грађанског реда.

Члан 11.

О изузећу среских судија или њихових заменика решава председник првостепеног суда оног округа, у коме срески судија своју дужност врши.

Противу решења председникова, којим се одбија изузеће, може се странка жалити Касационом суду.

Кад се изузеће уважи, председник првостепеног суда предаје предмет на даљи рад једном од судија свога суда.

Члан 12.

Између среског судије као више власти и општинских судова не може бити сукоба ни у ком случају.

О сукобима између среских судија решава у последњем степену суд оног округа у коме је судија, који би послато му дело од другога судије поискано, овоме надлежност одрицао и себи присвајао.

О сукобима између среских судија и осталих власти које суде, решава касациони суд.

Питања о сукобима предлаже првостепеном односно Касационом суду онај срески судија или она власт која је сукоб изазвала.

Члан 13.

Код среског суда рукује један писар кога одреди срески судија писменом наредбом Он води потребне рачунске књиге по правилима, која пропише Министар Правде у договору с Главном Контролом.

Члан 14.

Деловодство и у опште цела администрација у среским судовима врше се по законима и прописима што у томе погледу важе за првостепене судове.

Среске судије имају иста права која и председници окружних судова односно одржања реда у суду и у притвору, распореда послова и вршења дисциплине над персоналом.

(Наставиће се.)

Шарена писма

(Читанка на доколици)

III Писмо

МЛЕТЦИ (ВЕНЕЦИЈА)

Уторак 24 октобра 1889

Драги пријатељу

(НАСТАВАК)

— Јес, шта им бајаги ти сметаш? Коме си ти на путу. Пограбили су што је који хтео. Ти им за цело нећеш отићи да пружиш руку за свој део, и ако би имао више права но многи они. Ништа им не тражиш! На шта је? Шта хоће они? Издајеш новине! Е па бог ме, не можеш се сад одметати у хајдуке, да живиш. Новине су твој занат..

Ја га пресечем: — Море, проћи се, човече, ћорава посла. Како решење главног радикалног одбора! Лудорија! Откуда то може бити? И ко би ту још био луд да слуша решење радикалног одбора где се ствар тиче његове слободе! Ја бих хтео да видим тај одбор који би мене могао приморати да идем из моје домовине! Лудорија кажем ти.

— Знам рече он — тебе је чисто као и срамота да признаш. Ал што! За тебе ту нема никакве срамоте Сили мора да се уклони сваки разуман човек. Срамота пада на њих, јес на њих. Ти си их чикнуо; што нису, синови голи, онда изашли па да се јавно разрачунате, као што си их ти позивао, и туна да ти изнесу ако имају какве доказе за своје клевете, а не овако, као (он начини веома ружно упорење) јес, као... доносе тајна језуитска решења да се уклониш сам или ће потпустити какву уштву да те умлати..

Ја га опет пресеко х: — „Брррр! та су то неке фантасије" — реknем ја и гласно се узмем смејати. Али мој сабеседник недаде се више прекидати; он се био тако захуктао, да више ништа није слушао, и падајући у све веће раздражење, он продужи:

— ...И то чини Пашић, који је утекао као стрина, и Таушановић, који се на претресу у Зајчару као кукавица одрицао и странке, и главног одбора, и политике, и свега! И ти људи данас отимају домовину једном П. Т. и нагоне га самца, болесна, немоћна да бежи у туђ свет и да међу туђим људима, у туђој земљи тражи себи нову отаџбину, пошто је прво сву младост и сву снагу своју и једно велико имање потрошио за ову погану Србију!"... Стидно! Стидно!... Нека их је срамота од..... њине.

Ја се пренеразих, видећи у какво је управо беснило пао овај човек. Гледао сам га зачуђено, и почех премишљати на који бих га начин вајбоље уверио да је у заблуди. Међу тим код њега је раздражење било већ достигло крајње међе. Његове су очи биле пуне суза, његов је глас дрхтао још, мало и он би морао пасти у гласно јецање; тога се ваљада и он бојао, и у који мах ја наумих да му приђем и да га узмем за руку, он дочепа своју капу, скочи.

— ..„Јес, нека их је срамота од... њиње, прикупљају око себе којекакве протуве и јучерашње пришићелдије, К. Х., и он чак може да буде консул, само један П. Т. — он не може ни у Србији остати. Пу (он пљуну) пу; гада!.... — рече бесно.

— Због ом! Због ом! — викну за тим нагло, дочепав ме за руку. „због ом!" — Он тресну руку тако: да је у мало из рамена не извали..!

Ја га хтедох уздржати, ја почех говор: — Та није истина, лудаче јед..

Он ми не даде довршити. Снажним измахом он изви своју руку, урну на врата.... Ја потрчим за њим „Та није истина" — почех ја, но он измичући напред додаде... „Јес, јес, јамачно су ти забранили да не смеш ни говорити"..

Ја га достигох на степеницама, дочепам га за рукав и повичем: „Та чекај да ти кажем није истина", али он се отрже и слеги низ степене, и ја чух само још ове последње речи његове — Јес, одрички, одрички, помоћиће ти.... цукеле...

Тишина! наста мртва тишина. Ја остадох на врх степена зачуђен, управо пренеражен — а овога пријатеља нестаде у мраку и само још чух како на изласку лупи капија за њим....

(свршиће се)

Изашла је ономад XIV свеска „Погледа" с овом садржином:

1. О династијама (наставак) Гар

2. Шта да се ради, с француског (наставак)

3. *Идеја о споразуму између светова*, с француског од Кам. Фламарјона.

4 *Виловета*, с француског превео Преписељело.

5 *Дневник једне госпође* од Октава Фељеа прев. Св. М Јакшић (наставак)

6 *Доколице*: Кроз свет у накрет Гар (наставак.)

7 *Разничности*.

И разаслата је свима претплатни цима.

Админ. Погледа

МАЛИ ГЛАСНИК

За овака оглашења наплаћује се на једанпут само 50 пара дин.

УЧИТЕЉИЦА даје часове из француског, немачког и српског језика.

упитати у косанској ул. бр 2

Оглас

КУЋА НА ПРОДАЈУ с великим цлацем у Сава мали број 24—26 упитату г. Димитрују Фича-Николи Лазаревићу, или Ђорђ Атанасијевићу до исте куће.

847 I—10

Наша Мати односно баба и тетка.

СТАНА

удова п к Ђорђа Поповића обућара.

После дугог и тешког боловања преминула је данас у 10 ипо сати по подне у 75 год. живота

ОЖАЛОШЋЕНИ

син Љуоомир Ђ. Поповић секретар конзисторије кћи љубаца супруга Стефана јевтовића златара унук Мијаило Јевтовић зет Стеван Јевтовић злат, 9Новембра 1889 год.

Београд

846 1—3

А. НАЈВИРТ

ПОСЛАСТИЧАР

Част нам је јавити да смо добили велики избор колача као француских бомбона, чоколаде. Енглески бисквит за тај. У исто време препоручујемо се за сваку наруџбину. За сватове ручкове и славе. Као за славу колач крстове. Ситни колача у артији кремове сулцове торте и сладоледа у свакој форми, сваки дан фрашке добош торте, и добош крофне и све друге посластице Наша радња се налази код Ајудк Вељка до браће Дајмака.

838, 2—3

БЕНКОВА ПОМАДА
И

! НИНОН ПУДЕР !

ДАМЕ које желе да своје лице њежно, глатко, чисто и фино одрже, нека не пропусте употребљавати познату **Бенкову помаду** против пега, флека, бубуљица, рапаве коже и осталих нечистоћа коже на лицу, прсима и рукама,

Једна тегла 1 динар

НИНОН-ПУДЕР за лице, прса и руке који је ради своје финоће и доброте највише тражен, јер сачува њежност коже при најхладнијем времену, а ни најмање није шкодљив Добива се бео, роза и жут. Једна кутија 2 динара,

Позор !!! Да би се при куповању свака забуна избегла, то стоји на свакој тегли и кутији јасно и разговетно м ја фирма

Ф. П.Л. БЕНКО, АПОТЕКАР У ЗЕМУНУ

Моја се помада и Нинон-Пудер може добити само код мене у мојој апотеци у Земуну и код другариста Бошка Николића у кнез Михајловој улици

784 2—2

На Знање

П. П. ДА СЕ

АЛЕКСИНАЧКИ ЂУМУР

у свако доба може добити у овим радњама.
Поруџбине: На Сави код Гашпара
У савамали у гостионици код „Новог Света“
На теразијама у гостионици „Касина“
На врачару у гостионици код Немач. Царз.
100 кила франко 2 1/2 динара.
843 2—2

Capsulae de Goudron De Guyot

т: ј: КАПСУЛЕ ОД КАТРАНА.

Те капсуле од катрана начињене су од најбољег Норвежког катрана, који је најлековитији, и то за следеће болести:

Лекари препоручују те капсле за слабе људе, или за оне који се предигли од какве тешке болести, даљи добар је тај лек против гњиста обичних, против шкодбута (устобоља, пољачине) против дисентерије (срчаница) против ревматизма и кастобоље, особито за јектичаве људе спасоносно дејствује јер ублажава кашаљ атм,. (тешко дисање) и запаљење у грудима.

Обична доза (количина) те капсле (ако доктор иначе не пропише) 2—4 капсле дневно, две пре ручка, а две после вечере.

Више пута мора се узимали на чишћене оних које буде лек затварао поред мог подписа пазите да је на дну сваке флаше (боце) у четир боје написано за гаранцију да је оригиналан мој.

Цена једне боце 3 динара без поштарине.

E. Guyot
Апотекар у Парвзу.

Тако исто и печен катран у флашама, који тако исто дејствује као и капсле, налази се на моме стоваришту у Београду, и *цена је једној боци 3 динара* без поштарине, и без жиговина.

Главно стовариште је код Јована Дилбера Апотекара у Београду. 704,1—10

Женских најновијих јесењих и зимских **жакета. мантлета, реген-и радмантлова, шешира, муфова.** све за одрасле и децу као и све приборе и наките за женске хаљине, имаде сад добивених по јефтиној цени.

У трговини женско кројач.

РОЗА ШТЕРН.
Кнез Михајлова ул, бр. 6

Израђујем хаљине по мери. 65110 —25

Друштво за улепшавање Врачара држаће на дан 8 Новембра т. г. лицитацију за премештај једне пијачне зграде, равнање (нивелисање) пијаце „Цветног трга“ и калдрмисање исте.

Лицитација ће се држати тога дана у кафани код „сложне браће“ на врачару. Почеће тачно у 3 сах. по подне а закључиће се у 5 сах. по подне.

Позивају се предузимачи који би били вољни да се приме ових послова било свију или ма и једног; да добуду лицитацију где ће сазнана и за остале услове.

Из управног одбора друштва за улепшавање врачара
830 3—3

Оглас:

Једна лепа и удесно намештена соба за самца издаје се под кирију упитати ваља код:

Г. Регецког фотографа
у кући Г. Месаровића
кнез. Михаилова улиц 831 2 6

Господину Др. Стеви Јовановићу, лекару вароши Параћина.

Кад се око тешке болесничке постеље зачује шкргут смрти, а укућани и ситна деца грчевито пружају руке кревету а очајно погледе небу; онда се ту јавља лекар као утеха, као симбол и наслаг здравља да утеши, да охрабри, да ублажи бол, да исцели бодест, да утиша очајања и невољу, да роман прегв ри у живот.

Господине: Лечећи моју жену Олгу читав месец дана Ви се показасте неуморан, храбар, стрпељив, рештак Ви се показасте достојан поборник Вашег филантропског позива и избраник Ваше узвишене службе.

Бог благослови труде Ваше и Ви болесницу излечисте а укућанима умедосте улити надежду и храброст у моментима кад сами у племенитој тајности очајаваете.

Оваке се услуге зову пожртвовање. самопрегорење што се ничим не може откупити, а од моје стране једина Вам вечна захвалност.

Д. Алексијевић
проф.

—845

НОВИ
ХОЛАНДИСКИ ЛОЗОВИ
„БЕЛОГ КРСТА“

имају данас три вучења са овим главним згодитцима:

У ГОТОВОМ ДИН 200000—100000
50000 У ГОТОВОМ.

Који се из године у годину мењају

Сви згодитци исплаћују се без икаквог одбитка
ИДУЋЕ ВУЧЕЊЕ
већ 19 Новембра 1889 год (*1 Дек. 1889. ио нов. кал.*).

Главни згодитак
Динара 100.000

најмањи згод. 29 и повишава се до дин. 59.

с' тога ио данашњој куповној цени не може бити никаква губитка

Ови изврсни сигурни и корисни орићни. лозови могу се добити код свију сарафа и у банкарској радњи

Андрејевића и комп.

У Београду

ПО ЦЕНИ ОД ДИН. 29 СА ЖИГОВИНОМ

Поруке из унутрашњости имају се доставити нама најдаље до 17 Новембра 1889 год.
806 5—*15*

Власник и главни уредник Пера Тодоровић. Одговорни уредник С. Јаношевић. Штампарија „код Просвете“ Позоришни трг бр 2

БРЈ 323. НЕДЕЉА 12 НОВЕМБРА 1889. ГОДИНА II

ИЗЛАЗИ СВАКИ ДАН.

БРОЈ 10. П. Д.

МАЛЕ НОВИНЕ

ДНЕВНИ ЛИСТ ЗА СВАКОГА

Писма и рукописи шаљу се Власнику „Малих Новина“ Топличин венац бр. 17., на горњем спрату.

ЦЕНА ЗА СТРАНЕ ЗЕМЉЕ

а годину	30 динара
На по године	15 динара
На 3 месеца	9 динара

Претплата из унутр. полаже се само код пошта

За Београд нема претплате — Лист се продаје на број

Претплата се прима код свију пошта у Србији

ЦЕНЕ ОГЛАСИМА

На првој страни од петит. реда 20. пр. дин. а на четвртој од петит реда 10 пр. дин.

ПРИПОСЛАНО стаје 50 пр. д. од петит реда.

LE PETIT JOURNAL

KLEINE ZEITUNG

Огласи јевтино, по потреби и са сликама.

За свако оглашење плаћа се држ. таксе 20 пр. д.

ВЕЋИ ОГЛАСИ ПО ПОГОДБИ

САМО КОД

ЈАКОВА КАНАРИКА

у кући г. Милије Карастојановића у кнез Михајловој улици број 21.

Може се добро и јефтиније но игде купити Мушко и дечије одео јер је избор тако огроман да сваки по својој вољи може изабрати по квалитету и цени.

721,4--10 понизни Јаков Канарик

50 ПАРА ДИНАР.

ЛИТАР БЕЛА И ЦРНА ВИНА

врло добра

рово проширеној кафани код

А ТИГРА“

сравњама

т и јевтин кост.

а Д. Стевановић

сада је са канцеларијом на

Зимине и Југовића улице, ис-

ње жаре А. Пурића.

853

био сам једну пар-

ГУЉА фришких са

ом умереном.

852 1—4 *Јовиц и Барловац*

КАО ПОЗНАТА I РЕДА

ШКОЛА ИГРАЊА

Благоја Ж. Јовановића, отпочела је часове од 5. новем. у кући Шоповићевој преко од Н. Банке.

За упис пријавити се у трг. М. Ристића кнез мих. ул, у кафан. код „Гардиста“ или у школи 834 2—6

Пројект закона о среским судовима.

(НАСТАВАК)

У општe, много се мешају називи срески суд и срески судија. Кад већ имамо званичан назив ове установе „срески суд“, онда зашто по чл. 9. да „среске судије“ имају право на самосталну званичну преписку у међусобним односајима и односајима према другим властима а не „срески суд?“ Зашто по чл, 26 и 29. општинске и полицијске власти достављају по званичној дужности среском *судији* сваки случај кажњивих дела, итд. кад по чл. 22 тач. 2. и ове послове предузима срески *суд*? Јест, и садањи иследник окр. суда, по §. 24. каз. пост. самостално води преписку са властима у пословима око истрагe, ал то све *у име суда* а не у име своје. Тако и овде, кад већ имате срески суд као надлештво, онда у званичној преписци не сме бити другога назива, ма известан посао радио у суду само један судија. И онда и окр. суд има да враћа дело среском суду а не среском судији према чл. 32 пројекта.

Према овакој збрци, намеће нам се мисао, да је пројект спремљен био за *једнога* судију у среском суду, и да се и сам пројект називао „зак. о среским судијама“ а не судовима, као што сада стоји, па доцнијим преиначењем остале су неисправљене многе одредбе које стоје једна с другом у узрочној вези. О томе даје доказа и чл. 8 где се у првом одељку за „среске судије“ каже, да „односно свога рада“ стоје под надзором председника дотичног окр. суда. Да под овај надзор долази рад и среских судија народом изабраних то још могли би разумети; ал како се с том одредбом да измирити други и трећи одељак истога члана, где се вели, да прописи о грађанској и кривичној одговорности судија, по закону о судијама, вреде и за *среске судије*, и да за дисциплинарну одговорност њихову вреде прописи зак. о чинов грађ. реда итд. без да се поставља каква разлика између *сталних* судија и судија *народом изабраних*.

Као што се види само из ових примедаба, цео пројект мора се пажљиво прерадити, па чак брижљивије и стилизовати на многим местима, док би постао закон.

Ми у општe не делимо мишљење о установљењу среских судова на овај начин.

Члановима 20 и 21 натоварено је на среског судију толико посла, да неће бити у стању свршавати све те послове без уштрба једних или других. Дајте му суђење грађанских предмета до 200 дин а таквих је спорова највише. Дајте му разматрање пресуда општинских судова, што савесном и брижљивом раднику мора заузети такође доста времена. Дајте му многе ванпарничне послове. Остављате да извиђа и суди иступна дела којих је обично највише, и најпосле тражите да дознаје и да извиђа преступе (чл. 22 тач. 2 и 3) и злочина дела по прописима каз. пост. Колико ли ће још времена остати томе судији на другу званичну преписку и опште администрацију? У свима тим пословима изабране судије не само што неће моћи ништа, или бар слабо помагати сталном судији, него ће му још сметати и отежавати посао. Писари ће истина да помажу, ал сваки тај посао тражи на првом месту судијину памет, судијин разлог и потпис. Не би било савесно ослонити се са свим на писаре. А кад се још замисли да ће боље судије, и одличнији правници, извлачити се да не иду у срезове, особито овај и онај срез, онда се слаби изгледи отварају за јачу правилност рада у тим судовима. При свем том, оза ће установа, овако, како је предложена, доста коштати државну касу, које у сталној плати судског персонала, које у дијурнама (чл. 17), које у надницама изабраних судија (чл. 3.) и т. д.

(наставаће се)

Монопол дувански.

(свршетак)

Доста за постигнуће простије манипулације са овим напатком на овај начин, потребно је у закону предвидети и определити и једне тачке, које би на себи носиле у неку руку неке ограничења, но која ни у колико не падају на терет произвођача већ на купца; тако на пример требало би узаконити најмањи минимум површине једнога комада, који би требао да буде засејан; даље, да произвођач своју сређену робу — дуван — из круга општине не носи на продају, но да ту очекује купца; да произвођача никаква евентуалност не може да ослободи плаћања њене суме, и т. д. те да се ни на какав начин не могне избећи плаћање њено.

Пребациће нам се: да ће моћи наступити и такав случај, да се на једној њиви гушће а на другој опет ређе засеје, па ће се отуда као видети некаква неправедна подела у плаћању. Ова зебња мора потпуно отпасти и то одмах пред овим фактом, кад кажемо: да вешт произвођач сасвим готово тачно зна у каквом ће односају засађивати струк од струка, те да од засаде поцупне своје најбоље интересе и по каквоћи и по количи. Зна се да вешт произвођач, пошто му се струкови приме и крену у вис, заје па густо засађене струкове чупа и баца, те одгушује и ствара могућност за напредовање осталим струковима.

Могућа неправда, што би се могла произвођачу на овај начин нанети, била би та, кад се не би пропорције таксе определиле за дување разне врсте, иначе апсолутно никакве се штете овим њему не би нанеле.

Предлажући на овај начин замену монопола дуванског, односно потпуну слободу одгајивања овога артикла у нашој домовини, а пошто смо нарочито још у почетку овога нашега предлога наговестили, да нас је на ово навео најновији предлог неколицине скупштинара, — сматрамо за обвезу, да коју проговоримо о томе поднетом пројекту законском, којим предлагачи смерају заменити садашњи монопол дувански.

Тако прво што се по нашим назорима битно разликујемо од поднетог предлога, то је, да ми предлажемо да ову држава потребну суму плати сами производ, међутим предлог је: да ту суму подмири на неку руку — но доста незгурно — извесни ред потрошача. У ствари и по нашем предлогу нико ову суму не плаћа до потрошач, пошто потрошач мора скупље купити већ скупље продати дуван, а ово скупље долази од наметутог пореза на производ. Као што се из овога види цељ је и код једног (предложеног) и код овог од наше стране предлажућег се начина — потпуно постигнута: да ову порезу, ову потребну суму држави од дувана плаћа једно једино потрошач и нико други.

Веома је опасно то рачунати на пушаче и на њихов број, па по томе срачунавати приход. Не треба заборавити, да ће се врло велики број, баш оних од побројаних корпорација у чл. 5. пројекта, наћи, који ће склапати друштва непушача и то баш од оних дијака правих и јаких пушача. Ово ће предложено плаћање

за пушење нагнати врло велики број те ни по тој тачки неће најмлађих бити који ће и даље пушити. А шта ће ће с тим учинити? Учини ће се да се држава на крају крајева сваке године, показивати немогућност, да опредељену цифру од пушача добије.

Даље веома је и смешно и чудно, а баш напослетку и немогуће извршити ово пописивање пушача, па онда она сила спороза око тога, да ли је ко пушач или не; па затим ти силни спискови и те силне контроле, да ли извесни залеа не пуши, ако је он то рецимо изјавио да не чини.

Овакав начин за употребу дувана прибавити државни какав приход — у колико је нама познато — не постоји нигде у образованоме свету, и то би били свакојако ми први, кад би га усвојили, и сумњамо, да би се у свету нашло једног једитог законодавца, који нам се о начин напл те не би крто насмејао, а већ шта би затим дошло и какво би мишљење о нама тај страни законодавац имао, о томе не треба ни говорити.

На закључку понављамо, да нас на овај предлог наш, или на ово критиковање поднешеног пројекта законског ни уколико нису нагнали никакакви политички обзири спрам потписника поднешеног пројекта, да једно једино права суштина ствари, прави потреба, да једном непартачно погледамо на произвођача дувана српског, те једне доста богате пољ привредне гране, и на онај силни број људи как произвођача, тако и прерађивача и потрош ча, а поглавито прве две групе људи, који отуда своју лепу награду имаћаху и беху људи вићени а са монополом постаће надничари, са жељом, да се од овога луксузног артикла не огрешимо ни о државне интересе нити пак о интересе појединаца, који у састав државе улазе.

Оволико сматрамо за нужно да напишемо и објаснимо, а на вама је господо посланици, да по своме свестрано најпре помислите и закон о томе донесете, без да се ма у ком погледу ма од кога што откриви и без да и ко штете претрпи, која би му се неправедна чинила да је.

Љ М.

БЕОГРАДСКЕ ВЕСТИ

За похвалу г. Михаил Лазић, управитељ путујућег позоришта давао је у Смедереву 5 т. м. представу у корист придошлих црногорских породица у Србији.

Половина чисте добити у 45—50 динара, већ је дата „друштву за братску помоћ". Ово је за похвалу, јер је г. Лазић први, који је у томе, као глумац, дао светла примера.

*

Примио дужност. Г. Карић, секретар мин. спољних послова, отпшао је у Скопље где је примио да врши дужност конзула. Ми ћемо се вратити на потребу овога одласка.

*

Четворна комисија, која је заседавала у Београду, решила је да од сада буде директна железничка веза између Београда и Солуна. Од сад, дакле, возови неће стајати и мењати се на пограничној станици Ристовац.

*

Жалба. Дознајемо, да је наш сугрђанин бивши трговачки агент г. Пера Д. Јовановић, ових дана поднео Народној скупштини жалбу противу самовоље полицијске тражећи да му она задовољења даде за то, што је концем 1886 год. београдска полиција *ни крива ни дужна* а услед оптужбе пуномоћника београд. Задруге за међ. помоћ и штедњу" слободе лишила — и тако морално и материјално упропастила.

Лична слобода, то најсветије право човеково, за коју су се баш ови људи који данас као народни представници у скупштини седе, годинама свим средствима борили, а која је баш садањим уставом још већма ујемчена, — наћи ће, без сумње међу народним посланицима и овом приликом својих поборника, и то би требало у толико пре што је у овом случају нападнуто на част једног човека, који је целим својим досадањим радом и као трговац и као грађанин показао, да је за своју част увек готов жртвовати и живот и имање.

*

Концерат Данас *тачно у 3 сата после подне* биће у Грађанској Касици први концерат београдског гудачког квартета. Пријатељи уметничке музике без сумње неће пропустити ову прилику а да што многобројније не пођу сете овај концерат.

*

Предлог. Гг. Авакумовић, Кундовић и другови народни посланици, поднели су предлог скупштини, да се смање плате *Министрима и саветницима* по 500 талира годишње од досадање плате и тако, имали би Министри по 2000 а саветници по 1500 талира на годину.

*

Забрањени Јучерашњи број нашег листа узаптила је управа вар. Београда због белешке у београдским вестима „Краљ Миланова изјава", налазећи да се у тој белешци вређа Њ. В. Краљу.

Исто је тако забрањен и јучерашњи број „Д Листа" због исте ствари.

*

Напад Арнаута. Ми смо једном приликом већ саопштили нашим читаоцима о нападу Арнаута на Пећ и његову околину, сад опет морамо са сажаљењем да констатујемо обновљени напад Арнаута на манастир Дечане. Како веле, игумана Тесфана погубили су и сам манастир држе у опсадном стању. Из Пећи се кренуло једно одељење војске да спрече бар пљачку, која ће неминовно наступити ако се што пре не предузму озбиљне мере.

Белинов циркус. Имали смо прилике да видимо овај циркус, и по нашој новинарској дужности ред је да кажемо о њему бар неколико речи. Зграда је добро удешена, али је једна врло велика незгода што се не греје, те посетиоци морају да се мрзну ако хоће да прате ток престава. Дресура коња и јахачи прилични су. Имали смо прилике да видимо и бољу дресуру и боље и вештије јахаче. Белинов циркус као да не располаже ни великим бројем коња ни великим бројем особља. Од вештака ове врсте највећу пажњу заслужују г. Јон. Белини својим јахањем и одиста смртоносним скоковима за време јахања, и г-ца Розита Белинова својом вештом и смртоносном игром на ужету. Али највећу пажњу заслужује својим снажним продукцијама г Дитрих, па онда својим гимнастичком и опасним продукцијама браћа Гаргани. Г. Дитриха препоручујемо нарочитој пажњи наше поштоване публике. Он је дизао такве терете, какве човеков ум није могао ни замислити за снагу човечију. Ми ћемо се вратити на његове продукције, а за сад бисмо само скренули пажњу полиције, да му не дозволи ударање сама себе теретима од најмање 100 кила тежине, што штетно утиче прво на самога њега а за тим на гледаоце. Помена су вредни и браћа Гаргани, од којих један, старији, на рамену држи мотку, а други млађи пење се по мотки до на врх и ту чини најсмелије и најопасније продукције. Овај циркус у опште препоручујемо пажњи наших сугрђана у дане кад нема позоришних престава.

Вредно је забележити, да су народни посланици ревносни посетитељи циркусних престава, док их на престављама народног позоришта може те и свечом тражити па тек ако на трећој четвртој престави можете наћи једнога.

*

Обољео. Као што смо извештени г. Сава Грујић, министар — председник, оболео је о слави г. Св. Милосављевића и већ два дана не иде на дужност.

*

Прилози за Црногорце. Како нас из пресбиро-а извештавају, руско благотворно друштво с Игњатијевим на челу отворило је упис за Црногорце што се досељавају амо нама. Новац ће се упућивати нашем одбору „братске помоћи" опет преко г. митрополита Михаила.

Народна Скупштина

XXIX редовни састанак.

Субота 10 новембра

Отворен састанак у 9¼ часова пре подне.

Били су министри: Велимировић, Вујић, Милосављевић, Гершић, Таушановић, Ђурић и Ст. Поповић.

Секретар Лазаревић чита XXVII а Јоксимовић XXVIII протокол скуп. састанка; Ружић молбе, жалбе, предлоге, питање Срећковића о неувођењу у дужност изабраног председника општине нишке г. Вл. Стојановића; питање Машића на министра привреде о винарској школи у манастиру Буковцу.

Министар Таушановић рече да ће сутра одговорити на питање г. Срећковића,

Одсутно одобрено Тодору Ђукановићу.

— *Министар Вујић* одговара на интерпелацију Авакумовића о великим платама и додатцима чиновника монопола дувана и рече: два су питања, на која ћу одговорити, одговорићу да и чиновници монопола дувана имају поред плате и колики додатак по закону. И ако сам се раније позивао на чл. 13 закона о монополу дувана, морам и у овој прилици употребити тај исти члан, по коме сам дао додатак извесним чиновницима дуванске управе.

За тим је Министар поменуо монопол док је био у рукама Лендербанке, плате тадањим чиновницима и плате под бившом владом, кад је монопол већ прешао у руке државне.

Кад је монопол са свим прешао у руке државне и кад је садања влада дошла на управу земље, она је затекла монопол растројен и чиновнике управе распорећене; затекла је продају дувана у туђим рукама, па је, све те послове морала у ред довести.

Не може се замислити управа дувана без чиновника.

На управу затекао је он г. Рашу Милошевића са додатком од 3000 дин. поред плате, за тим г. Милојевић са додатком од 2000 динара на годину, па је, вели, г. Милојевића разрешио од те дужности и поставио г. Пачу.

Г. Пачу има поред плате додатак од 1200 дин., г. Бадер директор Фабрике 3600 дин; г. Живковић 1200 и Срећковић 1200. Свега издаје 7200 дин на име додатка.

Кад се горња сума сравни са платама које су имали пређашњи чиновници Управе од кад је она у државним рукама, онда ће се показати грдна разлика. Ево примера:

Г. Чал имао је 18.000, г. Сим 7000 и г. Пера Јовановић 3600 динара годишње плате. Цифре показују, да је садање стање боље него што је пре било и да сад има знатне уштеде.

Г. Бадер као инжињер стручњак, поред послова управе фабрике, врши и све остале послове на потпуно задовољство, а за све то дат му је додатак од 3600 дин. Мимо овога, ево ја ћу показати и друге уштеде, које су знатне и то: уштеда од плата 20.000 дин; од продаје дувана у Београду 84.000 дин од монете — курса — на новац 325.00 дин. смањен проценат велико-продавцима 30.000 дин. на набавци дувана по цени јевтинијој од пређашње 69.000 дин. и на дувану купљеном од браће Латина 25000 дин. свега 265900 динара.

Према овоме, држим да је довољна пажња обраћена државном газдинству и да сам са овим довољно објаснио ствар.

— *Авакумовић* рече: да и у овој прилици није поступљено како пословник скупштински наређује. Но он ипак врелази на говор г. министра финансије,

Унапред кажем, да ме одговор г. министров није задовољио. И ако га скупштина пажљиво буде саслушала извесно је да ће ако не већина, а оно известан део посланика придружити се моме мишљењу о овој ствари

Нисам ја питао министра о монополу и чиновницима, док је у страним рукама све то било, него сам питао зашто се у опште дају додатци и да ли је министар био овлашћен и по коме закону то чинити, Наводи г, министра, да чл: 13 закона о монополу даје му то право ни у колико нису оправдани, јер по тој анал гији, све што би министар учинио, могао би под тај члан подвести.

Буџет савезне и садање владе показује грдну разлику.

Господа, којима је дат додатак, имају и иначе велике плате, и дошли су на те положаје без поступности, по чему онда и додатак, а нарочито кад дужност врше у месту, јер то је противно закону о чиновницима грађанског реда.

Г. Пачу постављен је од општинског лекара и имао је само 500—6 талира плате, за начеоника министарства са 1400 тали положај долази по плат ле саветничког положаја

Г. Бадер, био је инж ковцу пре кратког врем има 1000 талира и до тим инспектор при инж има само 800 талира и по Бадер унапређен је без посту Па онда, зашто му се даје и так од 3600 динара на годину. ни се чини, да г. Бадер има и бе платан стан, подвоз и још неке с тније додатке, но ово је све с редно

Додатци које је г. минист поменутим чиновницима н вани на закону, а мимо тога к ко то изгледа према нашем растројеном финансијском стању.

Мене дакле, ни у колико није задовољио одговор г. министра финансије.

— *Риста Поповић* брани радњу г. министра финанције као умесну

— *Кундовић* потпомаже разлоге Авакумовићеве к вели, да не би говорио да Риста Поповић, није брано поступак министра финансије, с тога ће он допунити у неколико говор Авакумовићев и рече, да по закону о чиновницима грађанског реда, када какву другу дужност у месту свога опредељења врше, н добијају никаки „додатак" или „д журу."

Арсенијевић противан је великим

атцима у опште, а на-
цима, вели; како је Ба-
и како се жрети „Шо-
Перу Тодоровића како
а радикална начела, а
уи добија тако велику
седник га опомиње да
ничију веру и да се
одпредмета).

к стави питање, и скуп-
се са од-
финансије.

¼ часа одмора,
сте Борисављевића,
ошао а није заклет.
Р. Петровић, чита
опуне и измене у зако-
има, од чл. 2 до 36. што
усвојила.

к изјави, да одбор није
измене и допуне у овом
о позива одбор да данас
настави и доврши свој
тра.

М. Марковић чита из-
ора о предлогу Виће Ра-
и другова, да пензионари
и адвокати.

тић тражи, да се овај
штампа, као што и по-
ђује.

ко Петровић објаш-
пословнику не мора
законски тредлог
протумачен из-

закључи седницу у
а заказа другу сутра у
часова пре подне и објави днев-
ни ред.

С улице и скупштинске галерије.

— **Новинарска ложа.** Приликом одговора Министра Финансије на интерпелацију г. Авакумовића, у јучерашњој скупштинској седници, било је више непознатих „слушаоца“ у новинарској ложи. Неко необично нестрпљење, врпољење и иронично смејање, чуло се за леђима новинара. И сама за интересовани одговором Министра Финансије, нисмо имали времена, да одмах уочимо тога несташка или право рећи рекрута политичког. Али кад нам је, врпољење и непрестано очење додијало, окренемо се и видисмо, да је то човек обријане браде и бркова и личи на католичког попа.

Од попова у опште имамо респект' те и не загледајући добро нашем госту у новинарској ложи у очи, ми бејасмо у уверењу, да је доиста „Поп“. По његов говор и активна пропраћене речи Министра Финансије са одобравањем, тако је, јест и и није друкчије у свему умесно, и т. д. побуди нас, да се још једном осврнемо и загледамо добро у очи „нашем госту“, и гле на наше изненађење уверисмо се, да то није „поп“ него глумац без браде и бркова за кога нам рекоше да га зову „лудождер“.

Дописне карте за Србију

Просте стају 5 п. д. а с плаћеним одго
ором 10. п. д. за међународну преписку у
10 п. д. и 20.

АРОДНА БИБЛИОТЕКА отворена је
а од 8 до 12 сати пре подне.

Загодини
ерцијама за
брашно. са
коњске сна-
бора за рањење
евима и магазама
осталим зградама
ара земље код
ајем, а и под за-
дине одма из-
пола годи-
реке Лу-
млином,
ет месеци
без ватре
ради обра-
атом у истом

ован Стоичевић
прота.

СТОВАРИШТЕ
МУШКОГ И ДЕЧИЈЕГ
ОДЕЛА
КОД КАВАЉЕРА-МОДЕ
У кн. мих' ул. бр. 28
испод варошког кварта
ДОБИЛА ЈЕ
Из први страних фабрика најодабранијих количина мушких менчикова капута и панталона зим. од најмодернијег и елегантног штофа а и сваке врсте дечијих
ХАЉИНА
Поруџбине прима на израду по најновијем укусу
ЦЕНЕ СУ ВЕОМА ЈЕФТИНЕ
850,1—4

Наша М ти односно баба и тетка.

СТАНА

удова п к Ђорђа Поповића обућара.

После дугог и тешког боловања преминула је данас у 10 испо сати п подне у 75 год. живота

ОЖАЛОШЋЕНИ
син Љубомир Ђ. Поповић секретар конзисторије кћи Љубица супруга Стефана Јевтовића златара унук Мијаило Јевтовић зет Стев н Јеатовић злат,
9Новембра 1889 год.
Београд
846 1—3

Милан Бучовић

ЧЛАН КАСАЦИЈЕ

преминуо је данас у подне.

Погреб ће бити сутра, у недељу, у 2 часа по подне кренуће се од куће г. Нићифора Јовановића, у ресавској улици.

11. Новембра 1889.
Београд.

ОЖАЛОШЋЕНИ:
Сваха: Софија К. Бучовић. зет: Јован М. Жујовић и остала родбина.

НОВИ
ХОЛАНДИСКИ ЛОЗОВИ
„БЕЛОГ КРСТА“

имају данас три вучења са овим главним згодитцима:

У ГОТОВОМ ДИН 200000—100000
50000 У ГОТОВОМ.

Који се из године у годину мењају
Сви згодитци исплаћују се без икаквог одбитка
ИДУЋЕ ВУЧЕЊЕ
већ 19 Новембра 1889 год (*1 Дек. 1889. по нов. кал.*).

Главни згодитак
Динара 100.000
најмањи згод. 29 и повишава се до дин. 59.
с' тога по данашњој куповној цени не може бити никаква губитка
Ови изврсни сигурни и корисни оријин. лозови могу се добити код свију трафа и у банкарској радњи

Андрејевића и комп.
У Београду
ПО ЦЕНИ ОД ДИН. 29 СА ЖИРОВИНОМ
Поруке из унутрашњости имају се доставити нама најдаље до 17 Новембра 1889 год.
806 5—*15*

ВЕНКОВА ПОМАДА
И
! НИНОН ПУДЕР !

ДАМЕ које желе да своје лице њежно, глатко, чисто и фино одрже, неки не пропусте употребљавати познату **Венкову помаду** против пега, флека, бубуљица, рапаве коже и осталих нечистоћа коже на лицу, прсима и рукама,

Једна тегла 1 динар

НИНОН-ПУДЕР за лице, прса и руке који је ради своје финоће и доброте највише тражен, јер сачува њежност коже при најхрђавијем времену, а ни најмање није шкодљив Добива се бео, роза и жут. Једна кутија 2 динара,

Позор!!! Да би се при куповању свака забуна избегла, то стоји на свакој тегли и кутији јасно и разговетно моја фирма

Ф. ПЛ. БЕНКО, АПОТЕКАР У ЗЕМУНУ

Моја се помада и Нинон-Пудер може добити само код мене у мојој апотеци у Земуну и код другериста Бошка Николића у кнез Михајловој улици

784 2—2

СВАДБЕНОГ ЦВЕЋА ПАВЛАКА

(У ЛЕПШАВА ЛИЦЕ).

(BRIDAL BOUQUET BLOOM).

Дајте своме лицу, грлу, мишкама, и рукама драженсву лепоту, сјај, и дивни мирис љиљана и руже, употребом Свадбеног Цвећа Павлаке. То је једна млечна и лековита течност. Нема јој равне у свету за стварање, поправај, и одржање лепоте. Продаје се код свију Апотекара и Мирисара. Стоварите је у Лондону 114 & 116 Southhampton Row.

Може се добити код г. Ј. Дилбера апотекари у Београду

НАЈВЕЋИ И ПОТОЈЕЋИ ЗГОДИТАК: 600.0[illegible]

ДОБИТИ 19. Новембра (1. Децембра) ПОД НАЈКОРИСНИЈ[illegible]
ЦЕНОМ ОД СВИХ ДРУГИХ ПОСТОЈЕЋИХ ЛУ[illegible]

ВЕЛИКА ОТОМАНСКА ЛУ[illegible]

3	год. по	600.000	д.	1,800.000
3	„ „	300.000	„	900.000
3	„ „	60.000	„	180·000
3	„ „	25.000	„	75,000
6	„ „	20.000	„	125 000
6	„ „	10.000	„	60.000
18	„ „	6.000	„	108.000
36	„ „	3 000	„	108.000
18	„ „	2.000	„	36.000
36	„ „	1.250	„	45.000
168	„ „	1.000	„	168.000
3000	„ „	400	„	1,200.000
3300	згодитака		„	4,800.000

ЦЕНЕ [illegible] ЗОБ

по лоза зв једно вучење

1 цео лоз „ „

7 лозова „ „

25 „ „ [illegible]

Најкориснија [illegible]

по лоза за 6 вучења [illegible]

1 цео лоз 6 „ „ [illegible]

4 цела лоза 6 „ „ [illegible]

Један једини случај и то за кратко вр[illegible]

ЛУТРИЈЕ ФРАНЦУСКЕ БЛАГАЈНЕ

гарантоване од ФРАНЦУСКЕ ВЛАДЕ

I. Добротворна лутрија

у корист радника Вулта итд.

Вучење је 3 Дец. и 3 Фебруара.

Сваки лоз игра у сва два вучења

Чиста добит 500.000 д.

1	згодитак	200.000	дин.
1	„	100.000	„
2	„ по	10,000	„
4	„ „	2.000	„
8	„ „	1.000	„
20	„ „	500	„
140	„ „	100	„
400	„ „	500	„

ЛОЗ КОШТА 4 дин.

2. Томбола светске из[illegible]

Чудновата-Томбола! **Велики** [illegible] **дин.** Поле долазео више од 2[illegible] од **50 000** по **100** дин. за једн[illegible] му од 10,000 000 дин. Опреде[illegible] така. — Вучење ће бити кроз крат[illegible]

ЈЕДАН ЛОЗ КОШТА САМО [illegible]КИН.

3. Филантропија бесплатног зајма

За чим жуде женске највише! између осталих великих згодитака у сребру има **једна диван краљевски накит** са брилијантима и **једна Севрска порцуланка вазна** коју је поклонио француски министар лепих вештина. и 100.000 лозова 12.000 згодитака.

ЈЕДАН ЛОЗ КОШТА САМО 3 дин.

ПОХИТАЈТЕ ДА КУПИТЕ ШТО ВИШЕ ЛОЗОВ на сваких купљених 10 лозова дајемо једанајести бесплатан

Општи услови. Листе вучења биће оштампана у журналим[illegible] платно изаслане сваком купцу билета. Онај који добије биће изве[illegible] сутрадан вучења. — Згодитци се издају у месту где се купац [illegible] трошкова од његове стране.

Новац треба слати и то одма у српским банкнотама [illegible] 10 од сто ажио у препорученом писму и адресовати:

М-г Rotter, Directeur du „comptoir commercial“ (Constantinop[illegible]

ЈЕДИНИ и ОДГОВОРНИ ДОЗВОЉЕНИ ДЕПОТ за цео Исток.

(Чувајте се билета које су Вам од других кућа прин[illegible]

7

ЛИМАРСКА И ЕЛЕКТРО-ТЕХНИЧКА РАДИОНИЦА

ЈОСИФА БЕРГЕРА

У БЕОГРАДУ, КНЕЗ МИХАЈЛА УЛИЦА БР. 2.

ПРЕКО ПУТА КАФАНЕ „РУСКИ ЦАР“

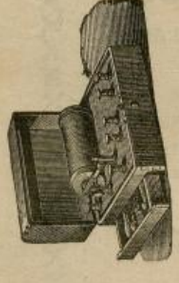

препоручује поштованој публици своје богато стовариште свију у ту струку спадајућих артикала; тако исто прима и извршује поруџбине свију **галаитеријских и грађевинских радова.**

Да би моје поштоване муштерије што већма задовољио, набавио сам

СВАКОВРСНИХ ЕЛЕКТРО-ТЕХНИЧКИХ АРТИКАЛА

и извршујем намештање **кућних телеграфа, кућних телефонских веза и громобрана,** као и све потребне оправке по најјефтинијој цени.

Поштоване муштерије из унутрашњости добиће при поруџбини упутство са потребним цртежом, тако да ће бити у стању сами, без туђе помоћи, наместити електрично звонце или телефон. Избор разних **артикала за електризирање као и гасних фењера,** који се могу преносити. Продаја **гасне материје и дупло рафинираног петролеја.**

—10 821

МАШИНЕ ЗА ПРАЊЕ РУБЉА, ДАЈЕМ НА ПОСЛУГУ

Власник и главни уредник Пера Тодоровић. Одговорни уредник С. Јаношевић. Штампарија „код Просвете“ Позоришни тр[illegible] 2

БРОЈ 324. ПОНЕДЕЉАК 13 НОВЕМБРА 1889 ГОДИНА II

ИЗЛАЗИ СВАКИ ДАН

БРОЈ 10. П. Д.

МАЛЕ НОВИНЕ

ДНЕВНИ ЛИСТ ЗА СВАКОГА

Писма и рукописи шаљу се Власнику „Малих Новина" Топличин венац бр. 17., на горњем спрату.

ЦЕНА ЗА СТРАНЕ ЗЕМЉЕ

За годину . . . . . 30 динара
На по године . . . . . 15 динара
На 3 месеца . . . . . 9 динара

LE PETIT JOURNAL

Претплата из унутр. полаже се само код пошта

За Београд нема претплате — Лист се продаје на број

Претплата се прима код свију пошта у Србији

ЦЕНЕ ОГЛАСИМА

На првој страни од петит. реда 20. пр. дин. а на четвртој од петит реда 10 пр. дин.

ПРИПОСЛАНО стаје 50 пр. д. од петит реда.

KLEINE ZEITUNG

Оглас повремено, по потреби и са сликама. За свако оглашење плаћа се држ. таксе 20 пр. д. ВЕЋИ ОГЛАСИ ПО ПОГОДБИ

ЗА ЖЕНСКЕ

ОД 2 ДО 6 САТИ

Понедеоником Средом и Петком

РАДИ

Парно Купатило

У ДУШАНОВОЈ УЛИЦИ

803 5—20

Чиним пажљивим сваког а нарочито златаре златодавце да сам изгубио *Златан ирстен с каменом (сшарау)* коме дође до руке нека га донесе Јовану Бикићу правцку на велику школу од кога ће бити награђен.

856 1—1

500 дуката цес. дају се под интерес на имање у средини вароши Извешћа даје

М. Миловановић адв. у кн. Михајловој улици

— 1—3

50 ПАРА ДИНАР.

МАТР БЕЛА И ЦРНА ВИНА

врло добра

је отворено проширеној кафани код

„ДВА ТИГРА"

на Теразијама

Ликсан, чист и јевтин кост.

Србобран 5

Јавлам п. публици

Да сам добио у великом избору за зиму, РБЉА Д-р ЈЕГЕРА како за одрасле тако и за децу.

ТРИКОЉИНИЦА и женски ТИКО РЕКЛИ

848 1—6 Мијајло Миловановић кнез Михаилова ул.

Пројект закона о среским судовима.

(свршетак)

Међу тим сви се ови послови могу и лакше и брже израђивати код окр. судова.

Оставите судске округе како сад постоје. То неће смет ти уставном наређењу за административну поделу земље. У сваком окр. суду поставите једнога (а најпосле и двојицу) судију више, који ће, као члан окр. суда, имати сам да суди у предметима грађанским до 250 дин, да истражује и суди иступе, да открива преступе и злочинства помоћу полицијских и општинских власти. Тако би добили у исто време и „истражнога судију" кога спомиње тач. V. чл. 203 прелазних наређења устава. Тај би судија могао заступати и државнога тужиоца, који, као иследни судија, према горе наведеном, и сада, по § 24 казн. пост, самостално води преписку са властима у пословима око истраживања кривица. А и чл. 32 овога пројекта замишља у окр. суду иследнога судију поред установе среских судова. Ванпарнична дела могла би остати код старат. судије, или најпосле у надлежности окр. суда, као и расматрање пресуда општ. судова, па ће председник суда распоредом наредити како ће се ти послови обављати. Овакким распоредом могла би се одредити у напред помоћ кад би затребала иследном судији због нагомилања послова, и не би судија у хитним случајевима, морао тек да тражи ту помоћ од окр. суда, како му сада наређује чл. 30. пројекта.

Овим начином остао би трошак око зграда за среске судове, за станове његових чиновника, и за апсане, које зграде све мора дати или набавити д тични срез о своме трошку по чл. 19. садњега пројекта. Било би много мањи број судија на терету државне касе; и нижи персонал отпао би, јер би и ове послове радио персонал окр. суда. Апсане већ и сада постоје уз окр. судове, и т. д.

А добило би се што би у судијама имали већи избор; што боље судије не би тражиле начина да не иду са звањем у какво село, међу крш и гудуре да према чл. 16 пројекта раде и ван канцеларијских часова у недеље и празничне дане, за љубав 2300 динара*) и што би надзор, о коме говори чл. 8 пројекта, био непосредан. У прилог овога надзора иде и то, што би тај судија, у заплетенијим и тежим питањима био у стању да одмах тражи и добије упута и објашњења од председника, или и самога колегијума.

У овоме смислу могао би се донети закон о раду и надлежности ових судија па ма се, према потреби допунило у томе смислу и садање устројство окр. судова.

Једино би нам се можда могла пребацити *дальина места*. Али тај разлог не вреди много. Наш је сељак већ навикнут да иде своме окруж. суду; није то тако далеко за њега. Среска се судови и установљавају обично тамо, где су срезови велики као наши окрузи.

Да би што краћи били у овим нашим примедбама, ми овде износимо само мисао за нови пројект закона о пренашању судске власти од полиције и општине на судове, истраживању преступа и злочина и т. д., да се ова ствар цел може постићи и на други лакши удеснији и јевтиниј начин, а скупштинском одбору и скупштини народној остаје да прими које оће, и д донесе закон какав за добро нађе. Али би била права бесмисленица, кад би се усвојио закон о среским судовима како је предложен пројектом о ком је овде била реч.

Н.

*, У Угарској имају среско судије у престоници са квартирном 2400 фор. а у провинцијалу 1700 фор. а вр. годишње плате,

БЕОГРАДСКЕ ВЕСТИ

Благодарствујемо. Је, г. Таушановићу, благодарствујемо нам што сте били тако слободоумни, што сте били тако мил стављи и добри према нашем уредништву, јер сте ви јамачно појмећи задатак и тешкоће с којима се бори наша журналистика, наредили, да се од сад *нашем уредништву не дају стране новине без цензуре.* Ако сте игде мањи стовали наше алексиначко слободоумље то за цело у овој прилици

И зашто све то? За то што смо ми из страних новина доносили оно што се нашој влади не допада или што је она забранила.

Ми смо неколико пута имали прилике да кажемо, како нисмо у стању да погодимо шта се нашој драгој влади допада а шта не, и шта је она из страних новина забранила а шта не, па да то у нашем листу доносимо или не доносимо. А верујте нам, ту би вам услугу радо чинили. Ма шта ћемо кад ми нисмо какви Кумберданди па да погодимо шта ви мислите, шта вам се допада и шта сте забранили. Ми нисмо знали шта ви забраните, а ви нам опет нисте хтели јавити, — и ето дошло је да нам забраните нецензурисане стране новине.

До луше, нама је пропрећене да ће нам се новине забранити, ако ма шта донесемо што је влада забранила или јој се не допада. И нас опет ђаво нанесе те натрапасмо и донесмо оно, што је влада забранила.

Опростите, г. Таушановићу! Ми прво нисмо знали да је она белешка, коју смо у прекључењем броју донели, забрањена. Друго, та белешка садржи говор вашег драгог пријатеља, бив. краља Милана, због чије сте нам личности *ви* неколико пута забрањивали лист и тужили нас. И кад он нешто говори, ми мислимо да ћемо вам учинити задовољство, ако то донесемо у нашем листу. У осталом, он је хвалио све вас, а нарочито вашег колегу мин. финансија. Говори бив. краљ, ваш пријатељ хвали вас, — па од куда смо, за Бога једнога могли и помислити а камо ли знати да се вама тај његов говор неће допасти, да ћете тај говор забранити и у нашим и у страним листовима, и да ћете нам због тога одузети чак и нецензурисане стране новине! Да проси ваша алексиначка екселенција, то нисмо могли ни ми ни ико други знати, па за то смо и донели онај говор, због кога сте нам најпре забранили број, а после и стране новине без цензуре. Да је тако, доказ је што је и ваше лево крило, „Д. Лист", прештампало тај говор у целини.

Ми вам, алексиначка екселенције, морамо благодарствовати што се трудите да нас уразумите и да постанемо паметни као ви, те да погодимо шта мислите и урадите. Овака ваша тежња зјело је похвалителна. Али благодарствујући вам на свему, што према нама урадисте и урадите, молимо вашу алексиначку екселенцију да препоручи своме драгом пријатељу бив. краљу Милану, да о опште ништа не говори, јер ћемо увек, кад год он говори, доћи у непријатно положење да се зјело замеримо вашој екселенцији, а верујте нам, ми томе ни мало нисмо ради.

*

Нек се зна. Јуче смо од Љубомира М. Ристића, трг. помоћника из Пожеге, добили следеће писмо, датирало 5 Новембра: „Власнику Малих Новина Београд. Данас сам се обратио код овд. поште са новцем да се претплатим на ваш лист, али добио сам одговор да ми претпла... у

не могу примити из узрока „*што су књиге закључене*“.

„Но пошто сам вољем да примам ваш лист, то вам шаљем 6 динара претплате атд“.

Ми врло често добијамо овака писма којима нам се људи жале, како поједине поште на разне начине одбијају људе и неће да им приме претплату. Ми смо увек тим људима писали да се обрате пошти и да им она мора примити претплату. Писали смо и поштама молећи их, да нашем листу не чине никаквих сметња. Али то не помаже, г. г. поштари и данас терају своје.

Кад видимо већ да све молбе не помажу и да г.г. поштари ипак невају стару песму, ми смо се решили да све те неправилности изнесемо на јавност, да ако се г. министар нар. привреде смилује да нас опрости оваких опаких поштара. И ево ми данас отпочињемо ту серију с пожешким поштаром. А све наше читатеље, који се претплаћују код поште молимо да кажу свакоме г. поштару, који их одбија, да им он *мора* примити претплату, и *да није истина да књиге могу бити закључене*. Сваки такав случај нека нам доставе, а ми ћемо против таквих поштара предузети потребне мере код надлежног г. министра.

*

Типографска певачка дружина „Јакшић“ по члану 35-ом друштвених правила, држаће у недељу 19 ов. мес. у 2 часа по подне свој редовни скуп у друштвеном стану у гостионици „Парног Купатила“. Дневни је ред: Читање записника од прошлог скупа па до данас; Извештај Управе о досадањем раду; Извештај благајника о стању благајне; Извештај књижничара о стању књижнице, и предлози и интерпелације.

*

Накнадно нашој белешци у 321 броју, под насловом „Долазак бив. Краља“ имамо да кажемо, да је на овом допису у „Застави“ потписан г Иван Иванић, а то је човек који црпи своје информације непосредно из владиних кругова и повереник је данашње владе.

Народна Скупштина

XXX редовни састанак.

Недеља 12 новембра

Председавао г. Пашић.

Отворен састанак у 9¾ часова пре подне.

Били су сви г. г. министри сем председника министарства.

Секретар Ружић чита XXIX протокол састанка, Милијашевић молбе и жалбе, за тим предлог Авакумовића, Кундићића и другова, да се смање плате министрима, саветницима и вишим чиновницима, и интерпелацију на министра унутр. послова Машића због расписа о забрани продаје пресних опанака.

— Министар унутр. дела, одговара на питање г. Срећковића о изору кмета нишког и неувођењу у дужност, рече: да је интерпелант могао доћи к њему и обавестити се о овој ствари, а за тим вели, да постоји жалба противу овог избора за то, што је г. Стојановић био под судом због пљачке дела и убијства, па је начелство пражило акта од дотичних судова, која није одмах добило, но тек на друго тражење, а за тим ствар решио, те сад има државни Савет да донесе своје решење и онда ће ствар бити јасна.

— Авакумовић рече да неби о овој ствари говорио, но кад нема интерпаланта, пита: је ли министар у ствари овог избора и пре тога питао поверљиво или шивром начелника окружног, о кандидату кметском г. Владимиру Стојановићу.

— Министар Таушановић вели, да неби требао да одговара на ово питање, па рече, да он није никад и никога питао о изборима у опште ни поверљивим путем ни шивром, јер сматра, да је то неморално.

Председник рече, да је на реду претрес извештаја одбора, да ли пензионери могу бити адвокати.

— Авакумовић каже, да са сад неће да говори и самој ствари предлога, јер још није раздат печатан извештај одбора, као што наређује пословник. За сад ће се ограничити само на извесна питања о пословнику и Уставу.

Предлог овај није прошао онепутове, као што пословник наређује.

По пословнику чл. 66. дужност је била, да се извештај одштампа, пак тек после 24 сахата изнесе на претрес. Пословник је јасан, за то моли, да му се каже, како се може и сме обићи пословник.

Мимо овог чл. 75. пословника наређује процедуру, како се поступа са предлозима у опште, а у овом предмету није ни састављен одбор како треба, те да би свој посао свршио и гогов на претрес скупштини изнео. За то он сматра, да је овде повређен пословник, нарочито већ и с тога, што сав је предлог није био пред државним Саветом, као што чл. 67. гласи.

Скупштина ова као ванредна има по Уставу нарочити задатак да сврши, а то је извршење начела устава, пита да ли је према овоме надлежна ова скупштина да решава овакове предлоге, као што је питање о пензионарима да ли могу бити и адвокати.

Говорник моли министра правде, да му ова питања објасни.

Председник скупштине вели, како од једне погрешне претпоставке могу се изродити разни говори, али по уставу и пословнику има места овај предлог скупштина протумачити.

— Министар правде рече, да није мислио говорити о овој ствари, али кад је изазван од г. Авакумовића хоће да скупштини саопшти св је мишљење.

Скупштина је на сваки начин надлежна да протумачи известан закон. За тим објашњава шта је предлог законски и какве форме мора садржати, а шта је опет тумачење закона.

По уставу сматра, да ова скупштина може и ову ствар протумачити, јер она се односи на известан ред људи, који по уставу могу бити бирани за више судове, па следствено треба расчистити питање о квалификацији адвоката — пензионера.

Р. Поповић рад је да побије наводе Авакумовићеве каже, како пословник није полажен и да ова скупштина има право протумачити ово питање.

— Известилац М. Марковић побија тврђење Авакумовића, да одбор није састављен по пословнику садашњем, на против његов састав и рад у свему је склалан пословнику.

— Вића Радовановић цитирајући неке параграфе из закона чиновничког и адвокатског трудио се, да докаже умесност његовог предлога.

— М. Поповић не слажући се са назорима Мин. Правде и Авакумовића, вели да је садашња скупштина надлежна решавати питања предлагача.

— Поп Ђурић желио би, да спосо бни и млађи чиновници но иду у пензију, него да раде своје послове у канцеларијама, он сматра да ова скупштина може ову ствар претрести и решити.

— Авакумовић и по други пут сматра, да ово није просто тумачење него предлог законски, а три су облика, којима се хоће да постане закон.

За тим побија наводе Министра Правде, да ово питање улази у састав извршења устава, жели, да скупштина не пође погрешним правцем да је интерес опозицији, кад већина греши.

Он завршује свој говор и вели, да у питању пензионера адвоката има садања већина удела за напредњацима, јер су вотирали 100.000 динара на пречишћавање судова, и отуда су пензионари адвокати.

— Срећковић одбија од себе и својих другова пребацивање Р. Поповића, јер он који је тражио од либерала закључавање уговора са Аустријом.

— Министра Правде у подужем лепом и речитом говору осјасније је ову свестрано и законски тако, да је и предлагаче и опозицију задовољно, дајући и једнима и другима право схваћања и мишљења о овом предмету.

Најпосле изнео је мање одбора у опћи ове ствари, изјавио је, да би он молио да се ова ствар поново врати у одбор ради правилног схватања и радиговања закључка одборског, јер је много већи значај дао одбор ствари, него што сам предмет има важност по себи у погледу закона.

Председник стави на гласање и скупштина врати ову ствар поново у одбор.

Седница је закључена у 1 сахат по подне.

БРОЈАНИЦЕ

(НАМЕЊЕНЕ ЗА ДУГЕ ЗИМЊЕ НОЋИ)

7. Трговци с косама. У страха су велике очи. Паша Вашингтон Аустрија истина не боји се рата с Русијом; она га не жели, она га не тражи, али ако баш дође, она га се не боји, јер јој је, вели, саветник велика и моћна Немачка, за коју је чича Бизмарк већ рекао да се само Бога боји.

За чудо је само што аустроугарска штампа, код толикога небојања и толике куражи своје, ипак непрестано назире некакве руске војничке шпијуне. Она их види у Србији, и

ПОДЛИСТАК

УКРАДЕНА СРЕЋА

ПРИПОВЕТКА

од В. И. Немировића — Данченка

(с руског)

(СВРШТАК)

V.

На далеком југу.

Оно је учвршћено за земљу, но шиље тужним очима ове јужне ноћи свој аромат. Као да су се све њихове чашице отвориле... Ето, месец је исплива, сав се види кроз гране дрвећа Како је он сад леп над морем. Треба отићи тамо, к стенама... Шта је то! ја постајем сасвим сентиметална!..

Ах, како је лепа ова природа! Баш сад ноћу, и јест лепо, кад нема човека, кад је његов живот сасвим замро овди, умро без одзива, без одјека... Сав се он саранио сад у загушљивим собама!

На море, на море, брже! Тамо је лепше остварити умишљај, тамо!

Праштај моја свежа и раскошна баштo.

Под месецом, сва обливена његовим сјајем, ти изгледи као цела маса сребрних облака, који су озго отишли на морски брег и умирали се на њему. Округли врхови тво[ји] сасвим допуњују ову сличност. Алеје дишу ладовином. Гранчице се стресају, као у сну, роњени на мене беле листиће своји нежних цветова. Једна се коснула мога лица. као да је хтела да ме помилује. Милуј голубице!.. Твоје ласкање не вређа, ти се не би после овога окренула од мене!

Ето и мора!

Немирно се бије међу стенама! Прескачући с једне на другу, дошла сам до првог гребена, што је се увуко у немирно царство слободних вала, и стао међ њих, замишљен, ћутљив... Ово је добро... Пљусак ми бије право у лице; пела пена као да оће да дође до самих мојих ногу. Овде је добро, врло добро! Ова бела пена, као сребрна змија, извија се доле. Ветар се устремио на мене свеж, бодар. Од њега ми мах постаде некако лакше. И он мирише на море, на ту слободну стихију. Месец је већ високо исплива[о], као да је застао над морем. Сво се светлуца под његовим зрацима. Дугачка сребрна пруга види се на валима од њега. Куда води она, у какву срећну земљу? Није ли у тај легендарни крај вила — фантазија, ги прив[и] ђења и снови постају стварност? У некакој генди ова се месечева светлост на мој зове к срећи. Само нико не може да дође доле путем.

Не, овде је добро! Овде је мисао смр[ти] некако туђа души! Ја сам се намести[ла] на ов[е] стени и замислила се. Море као да м[е] је вало. У ропоту вала, што се гоне, јасам [ч]ечије песме, што су одјелеле од мене пре де[ве]тину година... Ласкаво ме успававаш. „Спав[ај] мученице, као да ми оно говориш[е]; спавај и [ћ]у ли се здрава и срећна.. Спавај!“ А сва стр[ви] ђаху се к мени ови вали, као д сам ја сама била овде њихова циљ. У наоколо не беше никога, ни лађе ни човека, ни тице Само из далека једва долажаше до мене тупи и свечани вик оне с турске џамије. Усамљеност потпуна. Дуго сам гледала на месечев пут, на леду

ди их у Бугарској, у Румунији, свуд.

Тако су у последње време аустро-угарску штампу много узнемирили некакви руски трговци што по Румунији купују од сељака старе косе за кошење сена, и замењују их новим.

Причају да је доста знатан број ових трговаца дошао у Букурешт; да су се ту поделили на неких десетак гомилица па свака отишла на своју страну. Казују како ти трговци нарочито нешто воле да купују старе косе по оним местима куда пролазе важни стратегиски друмови или та места иначе имају неки војнички значај; па онда, веле, да ти трговци нешто много пишу, нешто много мере, бележе, распитују сељаке колико се и где може исхранити или сместити људи, коња, а као вели трговци с косама могли би баш и мало мање писати, и не би морали баш толико разгледати друмове.

Истина, веле, да ти трговци сви носе исправно црвене сељачке руске кошуље, и дуге браде али да им ручице ни мало не личе на грубе жуљаве руке руских ковача. Па онда казују да ти трговци плаћају по три динара старе косе; а за 3 динара може се купити добра нова коса. Најпосле веле да веома пада у очи то, што они те косе купују да их носе у Русију на поправку, а кад изађу ван села они сав купљени еспап баце, а понесу само по 2—3 косе, колико тек да се види да су мајстори од тога заната.

Све то причају аустриски листови и некако им врло чудно изгледа ова руска трговина Е, шта ћемо, свак тргује како може.

8. Царски лов. У Италији има доста републиканаца и кажу да њихов број расте. Не знам, али кад би нешто и фазани добили политичка права, број талијанских републиканаца веома би јако порастао. Ове добре тице јамачно би све од реда биле републиканци, јер оне морају самртно мрзети све крунисане главе.

У осталом ствар је врло природна. Фазани имају ту несрећу да су у великој части код царева, краљева и других владалаца, чију нарочиту милост и наклоност уживају. Цареви не рачунају да су ручали, кад за ручак не би било и фазана. Прича се о неким безбожним царевима римским, који су правили читаве ручкове од *самих језика* фазанских. Помислите какво крвопролиће! Та ту је морао остати без језика цео фазански род.*)

Нису ништа бољи ни данашњи цареви. Бар фазани нису још до сад ни по чем познали да је образовани 19. век утицао на смекшавање царске нарави у погледу фазана. Помислите само шта је било баш ово дана. Немачки цар враћа се из Цариграда преко Италије и свраћа краљу Умберту у Монцу.

На несрећу монцанских фазана дан се потреви леп и два владара изађу у лов у краљевски парк. Ловили су само три сата. За тим је телеграфска жица разнела по целом свету ову страхобину вест.

Лов је испао дивно. Цар Вилем ловио је *само једном руком. Убијено 800 фазана*! После је био присан фамилијарни ручак за 36 особа.

Сравните сад само ова два факта: Цар Вилем ловио је само једном руком — убијено 800 фазана, Ужасно! А шта ли би тек било да је цар Вилем ловио с обадве руке!

Зар би било чудо после свега тога, кад би сви фазани били најцрвенији републиканци.

9. Земљане луле. Разговарају се два пушача.

Први: Не знам што толико хвале ове земљане луле. Што су оне бајаги боље од других?

Други: Боље су. Кад ти земљана лула падне на земљу, не мораш се више сагињати.

ПРИПОСЛАНО

за ствари под овом рубриком уредништво не одговара.

У 246 броју „Српских Новина, у рубрици „*Полицијски гласник*“ управа вароши Београда објавила је како смо нас два осуђени полицијски за вређање Хришћанског верозакона.

На ту објаву, ради нашег трговачког угледа и ради истине, имамо да кажемо то: да пресуда коју полиција овако безобзирно објављује није још извршена и да је она основана на сведоџби лажних сведока према којима имамо довољно сведока који ће праву истину показати и на основу чела, уверени смо, да ће та пресуда, ако буде правде, пасти, и да ће шта више тужилац наш, као нападач на нашу женску нејач, кажњен бити.

Толико у хатар истине, остављајући читаоцима да цене, је ли имам места да се та пресуд објављује овако преко новина пре но што је она постала извршна, и колико се таквим поступком води рачун о положају и о угледу трговачком од оних, који су позвани да тај положај и углед чувају и штите на сваком месту.

Београд 9 Новембра 1889 г.

Леон и Самуило
Браћа А Јаковљевић.

Г. Уреднице,

Ваше „Мале Новине“ у броју 320 јавише оном од, да је 7 текућег Новембра поп Марко Петровић, народни посланик из Бранковине, у јавној скупштинској седници, назвао мене „*кашаром*“. А то је он учинио што је главна контрола, под мојом управом а по својој дужности опоменуо неке министре да не чине издатке из државне касе *преко буџета без надлежног одобрења*, они па опет нису уздржали од тога.

Ја сам, Г. Уреднице, већ једном приликом изјавио, да ћу се колико је год могуће, уздржавати: да и неодговарам на личне грдње и нападе мојих противника, пошто сам уверен да оне и срамоте само онога, који се њима служи — па ћу се тога правила и овде држати.

— Међу тим, ако поп Марко мисли: да ће се *поверену својих бирача* и *политику српског народа* најбоље одужити што ће заступати начело: *да се народни новац троши без одобрења народне скупштине*, и што ће *бранити* па и *хвалити* министре, кад тако ураде, — онда нека то и његова грдња њему самом и његовом чину буде на част *свој браћи на глас*, а (весело) *домаћину* (српском народу) *на поклон*.

М. . Јанковић

Дописне карте за Србију

Просте стају 5 п. д. а с плаћеник одговором 10. п. д. за међународну преписку у 10 п. д. и 20.

КЊИЖЕВНИ ОГЛАС

L'indépendant littéraire

Revue bi-mensuelle (4-e Année). — 24 pages, 48 colonees.

Sommaire du 1-er Novembre 1889.

La Litèrature contemporaine et les Lois de répression . . . . . Farbe, Avocat général (Cour d' Aix)
Bilet de Quinzaine . B***.
L' Art á l' Exposition Universelle — VI. Les Arts industrielles . . Roger Marx.
Les indiscrétions d'un interviewer anglais: Thiers et Napoléon III . . Félix Rabbe.
Le Théatre à Paris: Théâtre Libre: Le Père Lebonnarb, par M. Jean Aicard. — La Conspiration de Mallet. L' Espionne. — En province . F. F.
Les Livers: Letres de l' Inconnue. — (Rèponse à Prosper Mérimée) . . Paul Rovelle.
Bibliographie.
A traversil'Institut: Séance publique annuelle des cinq Académies.
Chronique: Ricord. — Oliviter Métra. —
Emile Augier . . . . Albert Gérés.
Politique. — Finance.

L'Indépendant Litéraire publie des études de litérature française et étrangère, actualité, nouveles, etc.; il s'adresse vraiment aux gens de goût. et se recommande par la modicité de son prix, qui le met à la portée de tous:

ABONNEMENT: France, 10 fr. — Étranger, 12 fr. — Un n°, 40 cent.

Direktion à Paris, 31, rue de Poissy.

On s'abonne dans tous les bureaux de poste et chez les bons librai es de France et de l'Étranger, Dépôts dans les principales gares.

Envoi d'un Numéro spécimen contre 0 fr. 40 cent.

КУРС

Дукат . . . . :	5.80
Наполеон.	9.45
Срц. лутр. 3% лозови	37.75

НАРОДНА БИБЛИОТЕКА отворена је сваки дан од 8 до 12 сати пре подне.

морску пену, дуго слушала монотону песму вала и, на послетку, очи се саме склопиле. Заспала сам крепко, као што давно нисам. Сву ноћ у ме бајукали ови вали, сву ноћ ме је море љуљало заједно с гребеном, на коме сам лежала. Сву ноћ сам снивала море, величанствено, спокојно, с месечевом путањицом, с ведрим небом над собом, с јарким тугујућим звездама, с ласкавим певајућим валима.

— Шта је то?... Пробудила сам се. Било је хладно!

Сав исток блиста златном светлошћу, која је обухватила и пусто море. Светлост ова као пламен ниња се по валима. Она се простреда и по небу палећи облаке, што су се преко ноћ скупили. Сву ноћ сам проспавала па овом гребену. Вали опет иду к мени, но у белој пени већ се прелива ружичасти огањ јутарње зоре. У пљуску што их вали чине, игра се она и прелива као да се хиљаде бриљијаната и рубина разбијрају овде, преда мном, на површини овог гребена. О како у овом тренутку разумем ја те, који су обожавали природу, клањали се сунцу! А како да му се и не клањају! Оно је, као свемогуће и животворење, подигло над морем свој ослепљујући венац. Усамљено, над пустим морем... Ено га показало се на светлољубичастим стенама Ај-Петри, као да је запалило на висопима безбро на згаришта.

Да, ти природо, ти си једина прекрасна, ти се једина никад изменити нећеш, само ти дајеш срећу и леним и ружним, и богатим и сиротим! Само си ти праведна!

О како ми се јадне учиниле моје патње, поред ове бескрајности пустињског света, пред овом величином цара-сунца, под овом највећом висином кротког, голубијег неба! Како сам ја мала и ништавна сама по себи, труп, изгубљен у јарком зраку дневне светлости. Шта су све муке, сва огорчења, све жалости у средини ове бескрајности, што дише топлотом и светлошћу, што сваком једнако открива свој матерински загрљај! И одједном мени се страшно прохтела и светлост и топлота, прохтело ми се да се наслађујем и овим безбрижним морем, и тим божанственим сунцем, и том лазуром, одкуда ми је долазила мирноћа. Слушати вале, слушати брујање тога ветра, што се над њима пробудио и што ми право на лице носаше њихову оживљујућу прохладу

И место овога — црни гроб, с његовом топлом влагом, с вечном тамом и непокретношћу...

И одједном подигох револвер и бацих га у само врело запенушених вала, у дубину. Душа као да је то и чекала па да се откриje. Као да је гробни кров пао с ње и она је широко отворила своје зраке очи на сусрет тој пустињској красоти, том дивном величију!

Да, ова ноћ, та чудна јужна ноћ, то свеже јутро, то пусто море, излечили су мене. Нашла сам свој заборављени сан, и сваки пут, приласцећи прозору и видећи светло јарко сунце, молим му се. Ја већ нећу да умирем, већ не верујем привиђењима.

С руског превео

М. С.

НОВИ
ХОЛАНДИСКИ ЛОЗОВИ „БЕЛОГ КРСТА“

имају данас три вучења са овим главним згодицима:

У ГОТОВОМ дин 200000—100000
50000 у ГОТОВОМ.

Који се из године у годину мењају

Сви згодитци исплаћују се без икаквог одбитка
ИДУЋЕ ВУЧЕЊЕ
већ 19 Новембра 1889 год (*1 Дек. 1889. по нов. кал.*).

Главни згодитак
Динара 100.000
најмањи згод. 29 и повишава се до дин. 59.

с' тога по данашњој куповној цени не може бити никаква губитка

Ови изврсни сигурни и корисни оријин. лозови могу се добити код свију трафа и у банкарској радњи

Андрејевића и комп.

У Београду
ПО ЦЕНИ ОД ДИН. 29 СА ЖИГОВИНОМ

Поруке из унутрашности имају се доставити нама најдаље до 17 Новембра 1889 год.
806 5—*15*

Стављам до знања п. публици да само израдитида особито лепе

СПОМЕНИЦЕ И БРОШЕВЕ

за украсе мушкима и женскима

— *а у спомен миропомазања* —

ЊЕГОВОГ ВЕЛИЧАНСТВА КРАЉА АЛЕКСАНДРА I.

Главно стовариште тих споменица за краљовину Србију даво сам г. г. „*Нахмину и Здујићу.*“ овдашњем фабрикантима цигар-папира.

Исте споменице продајем препродавцима на 10 комада најмање по 1 дин. и 50 п. дин. а препродавци не смеју их продавати скупље од 2 динара комад.

Ко би из унутрашности Србије желео да има на продају ове споменице, молим да се обрате г. г. Нахману и Здујићу

Молим п. публику да изволи похитати с куповањем ових споменица, јер их је још врло мало остало, тим тим пре што сам један део прихода уступио друштву „Св. Саве“ (20%) као што тврди и уверење преседника друштва „Св. Саве„ од 18 августа о. г.

У Београду, 6. Септембра 1889.

Са особитим поштовањем
М. А. Маца
(Београђанин)
Толмач и Агент. у Будимпешти.

601 6—30

НАЈВЕЋИ ПОТОЈЕЋИ ЗГОДИТАК: **600.000 дин.**

ДОБИТИ 19. Новембра (1. Децембра) ПОД НАЈКОРИСНИЈОМ И НАЈБОЉОМ ЦЕНОМ ОД СВИХ ДРУГИХ ПОСТОЈЕЋИХ ЛУТРИЈА

ВЕЛИКА ОТОМАНСКА ЛУТРИЈА

3	год. по	600.000	д.	1,800.000
3	„ „	300.000	„	900.000
3	„ „	60.000	„	180·000
3	„ „	25.000	„	75.000
6	„ „	20.000	„	125 000
6	„ „	10.000	„	60.000
18	„ „	6.000	„	108.000
36	„ „	3 000	„	108.000
18	„ „	2.000	„	36.000
36	„ „	1.250	„	45 000
168	„ „	1.000	„	168.000
3000	„ „	400	„	1,200 000
3300	згодитака		„	4,800.000

ЦЕНЕ ЛОЗОВА

по лоза зв једно вучење			само 3	д.
1 цео лоз	„	„	„ 5	„
7 лозова	„	„	„ 34	„
25 „	„	„	„ 118	„

Најкориснија комбинација

по лоза за 6 вучења			само 15	дин.
1 цео лоз 6	„	„	26	„
4 цела лоза 6	„	„	100	„

Један једини случај и то за кратко време
ЛУТРИЈЕ ФРАНЦУСКЕ БЛАГАЈНЕ
гарантоване од ФРАНЦУСКЕ ВЛАДЕ

I. Добротворна лутрија

У корист раденика Вулта итд.
Вучење је 3 Дец. и 3 Фебруара.
Сваки лоз игра у сва два вучења

Чиста добит 500.000 д.

1	згодитак	200.000	дин.
1	„	100.000	„
2	„ по	10.000	„
4	„ „	2.000	„
8	„ „	1.000	„
20	„ „	500	„
140	„ „	100	„
400	„ „	500	„

ЛОЗ КОШТА 4 дин.

2. Томбола светске изложбе.

Чу новата-Томбола! **Велики згодитак 200.000 дин.** Поле долазе више од **20.000 згодитака** од **50 000** до **100** дин. за једну целокупну суму од 10.000 000 дин. Опредељени **за згодитака.** — Вучење ће бити кроз кратко време.

ЈЕДАН ЛОЗ КОШТА САМО 3 ДИН.

3. Филантропија бесплатног зајма

За чим жуде женске највише! између осталих великих згодитака у сребру има **једна диван краљевски накит** са брилијантима и **једна Севрска порцуланка вазна** коју је поклонио француски министар лепих вештина. а 100.000 лозова 12 000 згодитака.

ЈЕДАN ЛОЗ КОШТА САМО 3 дин.

ПОХИТАЈТЕ ДА КУПИТЕ ШТО ВИШЕ ЛОЗОВ на сваких купљених 10 лозова дајемо једанајести бесплатан

Општи услови. Листе вучења биће оштампана у журналима или бесплатно изаслане сваком купцу билета. Онај који добије биће извешћен брзојавом сутрадан вучења. — Згодитци се издају у месту гди се купац налази без икаквих трошкова од његове стране.

Новац треба слати и то одма у српским банкнотама или маркама са 10 од сто ажио у препорученом писму и адресовати:

M-r Rotter, Directeur du „comptoir commercial“ (Constantinople) Цариград
ЈЕДИНИ и ОДГОВОРНИ ДОЗВОЉЕНИ ДЕЛОТ за цео Исток. 631,7—15

(Чувајте се билета које су Вам од других кућа принесене!)

749 9—15

ФАРБА

Фирнаја, лак четке и сав молерски и фарбарски прибор најбољи је и најјефтинији код

ДИМИТРИЈА М. ЂОРИЋА
У БЕОГРАДУ

спрам споменика Кнеза Михајла

ПРОДАЈЕ НА МАЛО И НА ВЕЛИКО

ЦЕНОВНИК ШАЉЕ СВАКОМЕ

НА ЗАХТЕВ 793 8—1

Наша М ти односно баба и тетка.

СТАНА

удова п к Ђорђа Поповића обућара.

После дугог и тешког боловања преминула је данас у 10 часати по подне у 75 год. живота

ОЖАЛОШЋЕНИ
син Љубомир Ђ. Поповић секретар конзисторије кћи Љубица супруга Стефана Јевтовића златара унук Мијаило Јевтовић зет Стевчн Јевтовић злат, 9Новембра 1889 год.
Београд

846 1—3

Оглас

КУЋА НА ПРОДАЈУ с великим плацем у Сава мали број 24—26 упитату г. Димитрију Фича-Никола Лазаревићу, или Ђорђа Атанасиевићу до исте куће.

847] —10 ј

Оглас:

Једна лепа и удесно намештена соба за самца издаје се под кирију упитати ваља код:

Г. Регецког фотографа у кући Г.Месаровића кнеза. Михаилова улиц 831 2 6

Власник и главни уредник Пера Тодоровић. Одговорниуредник С. Јаношевић. Штампарија „код Просвете“ Позоришни трг бр 2

БРЈ 325. УТОРАК 14 НОВЕМБРА 1889. ГОДИНА II

ИЗЛАЗИ СВАКИ ДАН

БРОЈ 10. П. Д.

МАЛЕ НОВИНЕ

ДНЕВНИ ЛИСТ ЗА СВАКОГА

Писма и рукописи шаљу се Власнику „Малих Новина" Теразијин венац бр. 17., на горњем спрату.

ЦЕНА ЗА СТРАНЕ ЗЕМЉЕ

За годину . . . . . 30 динара
На по године . . . . . 15 динара
На 3 месеца . . . . . 9 динара

LE PETIT JOURNAL

Претплата из унутр. полаже се само код пошта

За Београд нема претплате — Лист се продаје на број

Претплата се прима код свију пошта у Србији

ЦЕНЕ ОГЛАСИМА

На првој страни од петит. реда 20. пр. дин. а на четвртој од петит реда 10 пр. дин.

ПРИПОСЛАНО стаје 50 пр. д. од петит реда.

KLEINE ZEITUNG

Огласи јевтино, по потреби и са сликама. За свако оглашење плаћа се држ. таксе 20 пр. д. ВЕЋИ ОГЛАСИ ПО ПОГОДБИ

СИЛАЗАК С ПРЕСТОЛА
РОМАН ИЗ ЖИВОТА БАЛКАНСКИХ НАРОДА

СВЕСКА I

готова је и може се добити у књижарници г. А. Пурића, и код свију књижара у Србији

Цо 1 грош свеска.

Ко се претплати на прво коло, 25 свезака, и пошље 5 дин. у напред, добија корице за исто дело израђене од финог енглеског платна бесплатно.

Претплату треба слати књижари А Пурића у Београду. :

50 ПАРА ДИНАР.

ЛИТАР БЕЛА И ЦРНА ВИНА

врло добра

само у ново проширеној кафани код

„ДВА ТИГРА"

на Теразијама

Укусан, чист и јевтин кост.

851 1—5

Никола Д. Стевановић

адвокат, сада је са канцеларијом, на ћошку Симине и Југовића улице испод књижаре А. Пурића.

853

Нашој никад непрежаљеној

ХРИСТИНИ — ТИНКИ

дајемо помен — парастос — у Палилулској цркви и над тужном кућом, у којој за навек остаје, у среду 15. овог месеца у 9 сати пре подне.

Молимо, да нам пријатељи и познаници и овом приликом нашу тешку тугу својим учешћем и присуством олакшају.

13. Новембра 1889 г.
Београд.

Вечно ожалошћени:
отац: Иван Ђурић чиновник у пензији; мати: Станија; брат: Сава И. Ђурић кадет; тетка: Јелисавета Степић; ујак: Милан Д. Сосић чиновник управе фондова.

869 1—1

Оглас

Пошто ће *панчевачки пропелери* које ми заступамо од 10 овога моћи примати све ово земаљске производе како Савом до Сиска тако и Дунавом до Пеште по врло повољним условима и знатно спуштеним ценама, то јављамо поштованом трговачком свету како овде у Београду, тако и на свима другим Српским Станицама да се ради погодбе обрате нама подписатим

Заступници Панчевачких пропелера
Мостић и Николић

Беоарад 7 Новембра

841 3—4

Наш ниг а непрежаљени муж, отац

ЂОРЂЕ САВИЋ

прегледач робе царинаце В. Градишке при филијалу Голубачком, премину 21. Октомбра 1889 г. после кратког боловања у 56. години свога живота.

Сарањен је 22 октомбра уз саучешће пријатеља и познаника, којима на одзиву од свег срца благодаримо, нарочито г. Драги голубачком г. Кости среском начелнику г. Цветку телеграфисти и г. лекару среза Голубачког.

12 Новембра 89. г.
У Београду

Ожалшћени:
супруга **Катарина**
синови: **Петар, Милан, Живан, Жарко и Аца.**
Снаја **Живана** унуци **Отеван и Милан.**

№ 862, 1—1

БЕОГРАДСКЕ ВЕСТИ

Званична исправка. Шеф главне београдске штације почаствовао нас је „званичном исправком" којом хоће да престави како је тобож неистинита наша белешка „наредба" у 319 бр., а којом смо изнели, како је г. шеф свима својим потчињеним чиновницима наложио да депеше у белешци поменуте, не издаје нашим уредништвима. Ми ту исправку нити смо штампали нити ћемо штампати, пошто исправка не одговара стању ствари, јер је г. шеф издао *на штампс* свима својим чиновницима *циркуларну* наредбу, у којој им налаже да све депеше које овд. уредништвима долазе из унутрашњости о пољевинама, убиствима итд. носе њему на преглед *да ма то било у која доба ноћи*. Овако је у ствари, ми то тврдимо и при томе остајемо а г. шефа чикамо да нас тужи пак ћемо на суду доказати истинитост нашега тврђења.

*

Отпуштање. Чујемо да ће 14 телеграфиста бити отпуштено из државне службе у интересу штедње.

*

Запечаћене касе. Наредбом г. министра финасије запечаћене су све касе у управи вар. Београда и свима квартовима. Ова је мера, вели, предузета ради прегледа.

*

Макастир Дечани. Како чујемо, неистинита је цетињска депеша, по којој је манастир Дечани опљачкан.

*

Демanти. Извештени смо, да је бив. краљ Милан послао влади један телеграм, у коме вели да од свог последњег одласка из Србије није примио ни једног новинара, сем „Тајмсовог" дописника. Ми на ово примећујемо, да је онај разговор бив. краља Милана због кога је наш лист забрањен, изнео баш „Тајмсов" дописник. Даље се у телеграму вели, да он није ништа говорио о г. Пашићу.

*

Из суда. Суд вар. Београда изрекао је јуче пресуду по оптужењу г. Николе Павловића писара, по којој је г. Никола осуђен само за дело поништаја јавне исправе на једну годину затвора. За дело пак прављења лажне исправе, суд је нашао да не постоји дело прављења лажне исправе, и за то га је за исто испод суђења пустио.

*

На дорћолској забави изгубљена срећка носи број 663.

Имаоц ове срећке нека је поднесе на потврду, председнику приређивач. одбора г. Дим. К. Пешики, чин. улица војна Бр. 13

*

Одобрене забране. Суд вар. Београда, јучерашњим својим решењем, одобрио је узапћење 322 броја нашега листа, налазећи да се у оптуженој белешци „Краљ Миланова изјава" наноси увреда Њ. В. Краљу Александру. Исто тако одобрена је и забрана „Д. Листа" који је забрањен због исте ствари. Судили су председник г. Илија Мојсиловић. и судије г.г. Паја Јанковић и Анта Бодн. Г. Анта Бодн одвојио је мишљење и нашао да нема места забрани, пошто се у инкримининсаној белешци не садржи увреда Њ. В. Краљу. Ми ћемо се ускоро вратити на одобравање оваких забрана, а за сад ћемо рећи само толико, да у инкримининсаној белешци ни по чему не може бити *увреде* за Њ. В. Краља, нама и менгелима исцеђивали поменуту белешку. Надамо се да ће Касациони суд, коме смо поднели жалбу умети и *хтети* да тачно прецизира шта је то увреда Величанства и да ће према томе наћи да у инкримининсаној белешци нема ни какве увреде за Њ.

В. Краља, те да ће према томе и поништити решење суда вар. Београда.

Не можемо а да на завршетку не напоменемо навикну наших судова у одобравању забрана чим је само номенуто име владајућег Краља, ни мало не упуштајући се у разбор саме ствари те да се види има ли одиста увреде.

*

Увређена надувеност. У 323 бр. донели смо белешку, како у новинарску ложу долази једна индивидуа, дебела, распљоштена као корњача, без браде и бркова која је при говору министра финансије давала јасних знакова свога одобравања. Рекли смо назад како се за ту индивидуу вели да је зову „ђудоздером". За време скупштинске седнице у прошлу недељу дошла је та иста индивидуа у новинарску ложу, показала известиоцу нашега листа неку карту којом му се дозвољава улазак у новинарску ложу као известиоцу загребачког „Србобрана", рече да је члан крал. срп. народног „казалишта" и да се зове *Никола Симић*. Наш известилац примио је то представљање с особичном колегијалном учтивошћу, и на томе је и остало.

Кад је после свршене скупштинске седнице наш известилац изашао с још друга два известиоца, поменути Никола Симић, „ђудоздер" „члан крал. срп. нар. „казалишта"" „дописник „Србобрана" итд. итд. дочекао га пред гостионицом „Лондон," на очи целога света, који је изашао из скупштине, узвикнуо: „овако се пере увређена част" и нашега известиоца ударио шаком по рамену и замахнуо руком да га и по други пут удари. Наш известилац да би очувао достојанство свога уредништва и да не би правио јавни скандал, дочекао је тај напад стојичком мирноћом, и рекао му је: „Покушај да и други пут удариш, али онда нази шта ће од тебе бити, биће све сама . . . . . — На ове речи ђудоздер се тргао те није довршио своју ђудоздерску операцију, но се окренуо и отишао некуда.

Говори се, да је овај ђудоздер извесним протекцијама ушао у наше народно позориште као члан; да је из Загреба побегао због неких мешница; да је дописник загребач „Србобр." коме су о косовској прослави подвалювали сијасет глупости и неистине те их под истину протурио у „Собобрану" и најзад, да је мало о мирисао и „диспозициона јасла".

Ми се нећемо упуштати у расправљање питања, што је од свега тога у истини, али не можемо да овај његов. ваљда у Загребу научени, безобразлук не осудимо као недостојан и једнога уметника и једнога новинара. Г. Симић, ако се одиста тако зове овај „ђудоздер", треба да зна да у Србији има власти, која расправља све односе, и да *никоме није дозвољено давати сам себи задовољења*. Најзад треба поменути и то да овако понашање имају само мангупи и скитнице из белог света. које у овој лепој и питомој Србији нема гостопримства и које као такве *протерују* из Србије. Хоће ли учинити што против овога „уметника" управа нар. позоришта; хоће ли против овога „новинара" подићи свој глас наша штампа и хоће ли влада спр. свог пријатеља показати какву енергију, *видећемо* да видимо. Међу тим јављамо, да је наш известилац против овога ђудоздера подигао тужбу за јавну увреду, но ако не добије задовољења, онда ће се он сам разрачунати на начин који му се учини најзгоднији.

*

Постављење поштара. Нисмо могли веровати, да се ни мало не обраћа пажња, ко се и са каквим квалификацијама поставља за поштаре, док се нисмо собом уверили. да је пре кратког времена постављено министар народне привреде извесна лица за кондуктере и поштаре, врло пр блематичне прошлости а има их који су били осуђивани за разна дела, па и за крађе државног новца.

За сад споменусмо само овољико а идућом приликом именовћемо сва та лица, па нека свет оцени, какви се ређави људи постављају за поштаре, где се готово искључиво ради са новцем, к лико државним а више приватних људи. И онда није никакво чудо, ако по неки новчани аманет штукне.

*

Похвално. Чујемо, да г. г. Др. Динић, Војин Ђирковић, Божа Кунатровић и Таса Ђакић спремају да поднесу врло важан предлог, у интересу штедње, којим ће се 1—2 милијуна динара избрисати из буџета садашњег, ако га скупштина усвоји.

*

Дирекција железничка. Извештени смо, да извесни чиновници жељ. дирекције имају поред плате и додатак, не само они технични и кондролни чиновници, који путују по железничкој пруз и станицама, него и они, који се никако не мичу из канцеларије.

Радо би знали по коме закону имају ти чиновници и на име чега додатке?

Молимо, да нам се то са надлежног места објасни и каже, шта је овде у ствари.

Народна Скупштина

XXXI редовни састанак.

Уторак 13 новембра

Председавао г. Пашић.

Отворен састанак у 9¾ часова пре подне.

Били су Министри: Велимировић Вујић, Милосављевић, Таушановић и Ђурић.

Секретар Л. Лазаревић чита XXX протокол састанка, Пуриће молбе, жалбе и предлог Раше Нинића да се подигну женске школе у тимочкој покрајини.

Известиоц М. Марковић, чита извештај одбора, да се пензионарима забрани адвокатура.

Председник упита и скупштина једногласно усвоји извештај.

Друго читање биће 20 ов месеца

Известиоц Р. Петровић, чита извештај одбора и редиговање чланова закона општинског, почев од 39. члана.

— *Милија Миловановић* вели, да је одвојио мишљење тако, да општински суд свака три месеца подноси одбору рачуне прихода и расхода, па ако то неби учинио, да се казни новчано до 300 динара у корист општинске касе.

— *Министар Таушановић* примећује само то да полицијска а не финансијска власт изриче казне.

— *Тајсић* каже, како одбор није усвојио одвојену редакцију М. Миловановића нарочито с тога, што су казне сувише велике. У осталом скупштина може да усвоји што нађе за добро.

— *Јован Милић* примио би све само не овако велике казне.

— *В. Младеновић* прима редакцију М. Миловановића предлог, само је краћи рок од пет дана и казне су велике.

— *М. Миловановић* објашњава, да нели, ако су књиге тачно и уредно вођене, да онда општ суд у року од пет дана може спремити рачуне, а казне су за то да општ. рачуни буду већ једном уредни.

— *Тајсић* обраћа пажњу, да су овд тро-месечни рачуни, не разуме овако велике казне, споминје Управу Фондова, која за 9 година није склопила рачуне, а тако је и по штедионицима, па зар кмета казнити 300 дин. кад једва да толико има свега имања.

— *М. Миловановић* пристаје да се, смање плате.

— *Т. Војичић* противан редакцији М. Миловановића.

— *Р. Нинић* усваја редакцију у свему, те ће зар једном општински рачуни бити уредни.

Скупштина усвоји редакцију М. Миловановића. Код чл. 41 М. Миловановића чита своје одвојено мишљење по коме, да се општински рачуни морају закључити до конца децембра сваке године а најдаље до 5 јануара идуће године, за тим по прегледу одбора ставити грађанству 15 дана на углед; иначе рачунополагачи да се казне новчано.

— *Јоца Јовановић* каже, да је ово сувише кратак рок нарочито за варошке општине, тражи дужи рок и мање казне.

Скупштина усвоји редакцију по предлогу Милије Миловановић. Код чл. 44 Вића Радовановић противан предлогу.

— *Ст. Станковић* жели, да парничари најпре изаберу два вештака да они штету оцене на тек онда да суд суди о накнади.

И овај члан примљен по предлогу одбора.

За тим су примљени, чл. 50, 52, 64. 89, 90, 92, и 74 овога закона и свршен први претрес

Скупштина одлучи, да друго читање буде 18 овога месеца,

Настаје ¼ часа одмора ради заклетве Мијаила Кр. Ђорђевића, који је због болести тек сад дошао у скупштину.

После одбора председник нареди, да секције изаберу по једног члана у одбору за закон о избору посланика изабрани су: К. Борисављевић, М.Мостић, Ст. Рибарац, Ђ. Милијашевић, Ј. Ђаја, Р. Митровић и Андра Николић.

За тим је скупштинска седница закључен у 12 часова пре подне, а друга заказана сутра дан у 9 часова пре подне.

С улице и скупштинске галерије.

Адвокати — пензионари. У седници скупштинској од недеље, може се рећи, да су два најбоља правника у скупштини надметали се у формалном питању, да ли се тумачење законско, које је потекло из предлога народних посланика, сматра као законски предлог, према чему и поступање са њиме мора проћи кроз процедуру пословника а у духу Устава, па тек онда, да се изнесе скупштини на претрес.

То питање поставио је г. Јован Авакумовић министру правде г. Гершићу.

Г. Авакумовић сматра, да и тумачење извесног зак на свако, како су га и весни посланици поднели скупштини, није ништа друго него предлог, којим се иде на то, да се пензионарима забрани адвоцирање, и да тај предлог мора проћи сву ону процедуру, која је предвиђена у пословнику скупштинском, иначе, ако се тако не уради, онда то је гажење пословника

Г. министар правде у своме првом говору не радо је хтео наћи да на то питање одговори, него је разлагао, да ово тумачење долази у свезу са извршењем устава, помињући из устава извештан члан о избору и квалификацији судија апелационих и касационих, па и адв кате, ако су испунили услове потребне.

Сад да ли се и пензионари адвокати сматрају као квалификовани адвокати за горњу месту, и ако се сматрају, онда то питање треба расчистити, те ће и оно друго важније питање, да ли могу пензионари бити адвокати на чисто изведено и протумачено.

Г, Авакумовић, говорећи и по други пут о овој ствари, изнео је своје раније питање тако јасно и очито, да је покренуо поново г. министра правде, да говори и да се постављеног питања мора дотаћи и своје мишљење о њему показати.

Г. министар правде окољишећи да на горње питање одговори, најпре је изјавио, да извесно уредба, којом је било дато право пензионарима адвокати не постоји, јер је потврено законом о правозаступницима, с тога је обратио пажњу на закон о правозаступницима и лепо изнео, да они по томе закону могу бити и адвокати.

Но, као год што је то изнео по закону о правозаступницима тако исто објасно је и са законом о чиновницима грађанскога реда. да пензионари не могу бити адвокати, вели, да је затекао узус — праксу — да је и он постављао пензионаре за адвокате, признаје, да и он схваћа закон правозаступнички да пензионари могу бити адвокати.

Али и ако г. Министар Правде признаје право по закону пензионарима на адвоцирање, рекао је, да је то само мишљење и да скупштини ништа не смета протумачити закон, на како га она протумачи, обавезно ће и вршити га.

У лепом и дугом говору своме г Министар изнео је поучљивих теоријских и практичних појмова у ово ствари, но никако није казао, шта мисли и како схваћа процедуру предлога по пословнику и да ли је то само тумачење или формалан законски предлог. Али у накнаду за то изјавио је, да одбор пред којим је та ствар била, није формулисао свој извештај како треба и да је сам предмет сувише прецењио и дао му многу већу вредност него што у истини постоји, с тога је тражио, да се извештај и предлог посланика поново врати у одбор ради редиговања извештаја и оцене праве ствари, а овај захтев и скупштина је усвојила.

Сад чита оци нека цене, на чијој је страни правилнија оцена саме ствари и је ли г Авакумовић убедио г, Министра Правде или овај њега?

Краљ Грађанин

(Богоугодни политички разговори, у тридесет и три радње, четрдесет и четири бесослиције. Посвећено грађанкима, а могу их читати и краљеви — кад се погрђање).

(Наставак)

7. Телеграм. Помишљајући да краљ Миланова кандидатура може наћи бар колико толико одзива, ја 28 октомбар у суботу, у 10 часова пре подне, отправим „М. Новинама" овакву депешу

„Кандидатура Миланова једна забуна више у мутној ситуацији. Мржња и зебња у народу још сувише јаке. Нико не би веровао чистоти његових намера. Свак би питао: Шта ће он у скупштини Страх би изазвао нову борбу против њега.

Изворнових сукоба и трзавица. Неодобравам. Лист (нека се држи) неутрално, гостопримство, али без грдње“

До данас не видим у „М. Новинама“ да је ова депеша изашла. Овдашња штација уверава да је телеграм одмах одаслан. Дакле, или је тамо стигао доцкан, или га је београдска штација задржала из каквих политичких „соображенија.“

Ако је ово последње, ствар је занимљива. То би бележило висок ступањ нежности коју осећа радикална влада с рам краља-оца. Чисто као да је и њен рођени отац!

У осталом ово је напомена тек колико да се зна да је таква депеша одаслата.

8. **И ово је нешто знаменије.** Дакле свану се. Дођоше новине, и сад видимо већ јасно шта је било. Покушај с кандидовањем краља Милана пропао је на првом кораку.

Покретачи су нашли на такав отпор да чак нису могли покушати ни само истицање кандидације. Јамачно су видели да не би нашли ни оволико гласача, колико је по уставу потребно да ко добије своју засебну кутију.

Како год хоћете, али ствар је значајна.

Хтео, не хтео, са знањем, или без знања — тек свакако значајно је да један јучерањи краљ, човек који је 20 година био владар у Србији — краљ Милан нема ни толико симпатија у својој бив. престоници, да може бити макар само истакнут за скупштинска посланика. Јер најпосле, било како било, тек покушај је учињен да се његова кандидатура истакне, и енергични г. Американац јамачно је стукнуо тек пред *потпуном безнадежношћу.*

Да се не варамо, пре свега ово значи да се ми данас налазимо у таквом политичком стању где *нико никоме ништа не признаје.* Јер ма како да је била тегобна двајесто-годишња владавина краља Милана, свакојако у 20 година она је могла стећи бар 50 искрених пријатеља и у сваком другом срећнијем друштву јамачно бих имала. Кад их код нас нема, то је, како рекох, у првом реду знак, да нико никоме ништа не признаје.

Да бив. краљ Милан не може бити изабран у Београду, то је са свим у реду, и то се већ лако даје разумети. Али да чак није могао бити ни кандидован, то је знак само онаквога стања, како напред рекох.

Дакле, околност, што краљ Милан чак није могао бити ни кандидован свакако је веома карактеристичан знак времена.

Шарена писма

(Читанка на доколици)

III Писмо

(свршетак)

*

Е, видиш ли сад овога, пријатељу мој! И ово је један од наших добрих познаника; уз то човек доста развијен, разборит, човек од угледа али погледај га како је и у какве лудорије овде заблудио и забасао.

Отеже се ово писмо сувише дуго а изнео бих ти овде и једног четвртог — овога сам већ нашао у Пешти — који је тврдо уверен да ја одлазим из Србије с тога да се само где год потајно нађем с бив. краљем Миланом. А да су моје јавне заваде с краљем само „приформа за глупу светину“ — то је овај пријашко уверен одавно. Он је хвалио моју „мудрост“, што се тако владам (бајаги онако како он замишља“) и завршио је свој говор „храбрењем“ (бајаги мене да утеши) како опет „тећиће вода куд је текла, што је српска мајка рекла“, што преведено с пословичког на српски језик имало би да значи: „Краљ је Милан био краљ, па ће и опет бити краљ, ово је сад само мала проба.“

И то прича чова м е н и да ме утеши!

„Да л да се смејем ил да се једим“ итд, што рекао Змај!

Али сем ових гатања о циљу мога одласка и о његовим побудама било је и ваздан других булажњења о листу.

Тако су једни говорили да сам „М. Новине“ са свим напустио,

Други су знали причати на дуго о томе, како их нисам напустио, већ продао; и то коме; ништа јевтиније но баш г. Ристи Даничу, тако да од мога одласка он постаје главни сарадник листу, његов фактички уредник, и душа његова; чак су знали и колико за то д бијам — 30 дуката месечно!

Најпосле било их је таквих, који су говорили да једном за свагда напуштам и политику, и новине и све — од сад се ни у што више нећу мешати и од свега се повлачим.

Ови последњи јамачно замишљају или да сам нашао какво царо Радовано благо, или да сам постао као нови много жешћи Танер, који може живети да ништа не једе.

Било је ваздан других којекаквих трабуњања а све ово само је празно сањање „промућурне публике,“ која осећа страховиту потребу да што чешће прочеше свој шиљасти језичић, па кад нема о што стварно онда га чеше о своје рођене измишљотине.

Ето тако је било код „промућурне“ публике“ при мом поласку из Београда. До сад јамачно она је нашла други какав предмет за чешање језика и гатке о мени већ су заборављене.

Овим је завршен и мој додир са Србима и српским крајевима, јер 8 октомбра у 2 часа по п дне железнички воз, у коме сам и ја био, на један пут успори свој ход, свирну један пут, свирну два пут а за тим стаде. „Kimenet!“ викнуше мађарски кондуктори, ја се скидох, погледах и већ сам би у сред равне Пеште — ћабе мађарске.

Живила ћаба! Идуће писмо о њој ће ти причати.

Буди здрав и расположен

Твоме Пери

БРОЈАНИЦЕ

(НАМЕЊЕНЕ ЗА ДУГЕ ЗИМЊЕ НОЋИ)

10. Добри поданици. У Америци тој по преимућству републиканској земљи, била је још једна једина монархична држава — Бразилија којом је у последње време владао цар дом Педро II. Његовом владом били су задовољни Бразилијанци, и они против његове личности нису могли имати ништа. Али и Бразилијанци су Американци; и они нису могли једини да буду у целој републиканској Америци, који ће трпети монархични систем иладавнине, па ти лепо подигну буну против свога цара и постојећег поретка, и *прогласе републику.* З тако сад на свету имамо једну републику више.

Занимљиво је, да ова буна није била управљена лично на дом Педра, већ против монархиског принципа. И шта мислите, дом Педро је бар покушао да силом сузбије тај покрет? Боже сачувај. Он је јамачно пратио расположење и развој идеја његова народа, па је свакојако и очекивао овај покрет. И чим је покрет букнуо, не је сео на лађу и отишао у Јепропу.

Његови добри поданици из благодарности према своме оившем цару решили су да му се из државних прихода издаду *два милиона долара,* а сем тога да му се сваке године издаје као нека пензија од *четир и стотине педесет хиљада долара* (2.250.000 динара).

Баувва, баш су добри ти Бразилијарци према свијим *бившим* владарима. А бив. к р а љ Милан драговољно дао оставку, па његови бивши поданици никако неће да буду тако добри, као Бразилијанци, па да у буџет ставе коју цифру и за његов рачун већ мора да крији Краљеву цавилну листу.

"Друштво Св. Саве"

ЗАХВАЛНОСТ

—

На име зидања Светосавског Дома приложили су:

1. гг. Браћа Крсмановић трговци овд. 500 дин. 2. г. Моја Гавриловић државни саветник у пензији 200 дин. 3. Српско-јеврејска цркевно школска општина 150 дин. 4. г. Марко де Пијен 100 дин. 5. г. Михаило Павловић, трг. овд. 100 дин. 6 г-ђа Хрисанта Ј. Кумануди 100 дин. 7. М рко Стојановић адвокат овд. 50 дин. 8. Фонд задруге месарских раденика у Београду 50 дин. 9. г. Заріје З. Поповић, сајџија 50 дин. г. Ђока Павловић, трговац овд 50 дин. 12. Н. из Цариграда 50 дин. 13. г. Милан Бранковић трг. 30 дин. 14. г. Шезалије од Стеса, српски конзул у Ливерпулу 25 дин. 15. г. Ј. Дарлинтон, срп. конзул Бредфорду 25 дин. 16 г. Ђорђе Ценић, председник држав. Савета 20 дин. 17. г. Ђока Хаџи-Николајевић, трговац овд. 20 дин. 18 г. Јаков Бајлонић, трг. овд. 20 дин. 19. г. Милисав Миловановић, начелник мин правреде 20 дин. 20. г. Др. Лаза К. Лазаревић 20 дин. 21. г-ђа Јелка Живановићка 20 дин. 22. г. Драгутин Франасовић, државни Саветник 20 дин. 23 г. Коста Јовановић држ. савет. 20 дин. 24. г Перо А-Арамбашић, трговац овд. 20 дин. 25. г. Никола Спасић, 20 дин. 26. г. Никола С. Јовановић — Американац 20 дин. 27. г. Јаков Алкалај, председник јевр. општине 20 дин. 28. г. Никола А. Димитријадис из Букурешта 20 дин. 29. г. Васа Радуловић 20 дин. 30. г. Самуило Јанић, трг. овд. 12 дин. 31. г. Мих. Михаиловић 10 дин. 32. г. Петар Стојковић, касапин овд. 10 дин. 33. г. Чика Стева (В. Поповић) из Будимпеште 10 дин. 34. г-ђа Љубица М. Аголић 5 дин. 35. г. Андра М. Аголић, чиновник овд 5 дин 36 г. Мак Флајшер, трговац овд. 4 дин.

Свима горепменованим дародавцима, на њиховим родољубивим прилозима, потписани, у име главног одбора друштва Св. Саве најављује велику захвалност.

ДСС. Бр. 1409

у Београду

Главни благајник

Друштво Св. Саве.

Тиж. Ј. Марковић.

К У Р С

Дукат . . . :	5.80
Наполеон.	9.45
Срп. лутр. 3% лозови	37.75

КАЛЕНДАР

—

Уторак

Православни 15 итд.

Католички 15 Март

Сунце излази у 6 с. 39

Сунце залази у 4 с. 21

Пос. четврт. 5

Да 12½ ноћ 11'

ал и ово краја овог месеца дан окраћа а ак толико и ноћ одужа.

СТОВАРИШТЕ
МУШКОГ И ДЕЧИЈЕГ
ОДЕЛА
КОД КАВАЉЕР-МОДЕ
У КН. МИХ. УЛ. БР. 28
испод вранског кварта
ДОБИЛА ЈЕ
Из први страних фабрика најодабранијих колавчења мушких менчикова капута и панталона зим. од најмодернијег и елегантног штофа а и сваке врсте дечијих
ХАЉИНА
Поруџбине прима на израду по најновијем укусу
ЦЕНЕ СУ ВЕОМА ЈЕФТИНЕ

Читај

Парни млин мој у Јагодини са свима машинеријама за просто и бело брашно. са машином од 24 коњске снаге, — 6 обора за рањење свиња, кошевима и магазама за рану, са осталим зградама и осам ектара земље код млина продајем, а и под закуп на три године одма издаћу. У року за пола године спајам воду са реке Лугомира, са парним млином, који ће извесно девет месеци у години на води без ватре радити. Погодбе ради обратити се подписатом у истом парном млину.

Радован Стоичевић
849 2—3 прота.

Наша нигда незаборављена мати

Миљојка

после дуже и тешког боловања у 60.-ој години своје старости, пресели се у вечност 5-ог Новембра ове године, а нас уједињене за сваг а остави.

Ову тужну, жалосну и изненадну вест јављамо пријатељима и познаницима, са молбом за учешће у овој тузи а матери Бог да јој душу прости:

Ожалошћени

Милисав, Аранђел, Благоје, Милан, Живлар и Стојадин синови; Рада, Савка, Савка и Гроздана снаје: Анђелија Марица и Магдалена кћери, Драгољуб. Симијон, Герасим, Захарије, Босиљка Стојка Драга, Василија, Дивна, Ангелина и Живана унуци са осталом родбином.

Новембра 1889
у Доброљупцима
— 858 1—1

БЕНКОВА ПОМАДА
и
! НИНОН ПУДЕР !

ДАМЕ које желе да своје лице њежно, глатко, чисто и фино одрже, нека не пропусте употребљавати познату **Бенкову помаду** против пега, флека, бубуљица, рањаве коже и осталих нечистоћа коже на лицу, прсима и рукама,

Једна тегла 1 динар

НИНОН-ПУДЕР за лице, прса и руке који је ради своје финоће и доброте највише тражен, јер сачува њежност коже при најхрђавијем времену, а ни најмање није шкодљив Добива се бео, роза и жут. Једна кутија 2 динара,

Позор !!! Да би се при куповању свака забуна избегла, то стоји на свакој тегли и кутији јасно и разговетно моја фирма

Ф. ПЛ. БЕНКО, АПОТЕКАР У ЗЕМУНУ

Моја се помада и Нинон-Пудер може добити само код мене у мојој апотеци у Земуну и код другериста Бошка Николића у кнез Михајловој улици

784 2—2

Наш нигда непрежаљени супруг односно отац, таст, свекар ујак и дед

НАСТАС М. ШПАРТАЉ

бив. овд. трговац

Преминуо је после кратког боловања у уторак 7-ог овог месеце у 2 часа по подне у 74-ој год свога живота, а сарањен уз превелику тугу своје фамилије и учешћа својих суграђана 8 овог месеца по п дне.

Ову по нас тужну вест јављамо свима сродницима пријатељима и познаницима нашим и покојниковим како овди тако и на страни.

У исто време најсрдачније изјављујемо нашу благодарност свима сродницима и пријатељима који непожалише труда да дођу са стране и последњу почаст укажу нашем непрежаљеном покојнику, испративши га до вечне куће, као и грађанству, чиновништву и свештенству, који својим присуством тужни спровод увеличаше, а не мање сродницима и пријатељима који се у првим тренутцима нађоше, и тако исто и свима сродницима и пријатељима који нам брзојавом и писмима своја саучешћа у превеликој нам тузи изјавише, те нам тиме у неколико тугу олакшаше,

Ожалошћени:

супруга: **Марија**, синови: **Марко и Васа**, кћери: **Наста и Милка**, зет **Јован Прапорчвтовић** снаја: **Параскева**, сестрић: **Петар Цуфа**, унучад: **Ружица, Радмиљо, Љубиша, Мара, Вукосава, Иван, Савка, Никола** и остала родбина. 864,1—3

Наша драга и мила, наша добра и вазда весела и пуна милоште

Христина — Тинка

у цвету своје младости, у 18. години, од запаљења, преминула је после кратког но тешког боловања у Пожаревцу 9-ог, а 11. овог месеца, после подне, спуштена је овде у Београду, у њену вечну кућу.

Нашу тешку рану, наш бол без пребола, наш ничим ненакнадиви губитак разумеће сви познаници и пријатељи наши, све знанице и другарице Тинкине.

Али и братска и пријатељска помоћ у болести; срдачно учешће после оног страшног тренутка, после изданућа; велик пошта коју пријатељи указаше телу покојнице при опелу и испраћају из Пожаревца; дочек у Београду и голема присутност при сарани при посљедњем растанку са њом — беху и остаће нам благодаран мелем, којим пријатељи и познаници, пријатељице и познанице, другови и другарице онако искрено нашу луту рану лечиште и с нама заједно жалост за Тинком делиште.

Ми им нарочиту благодарност и захвалност одајемо. Највећа хвала нека је и својском и усталачком заузимању лекара: г. г. Петиха и Скубице и г-ђе Амалије Томићке варошке бабице, па и брзој и пријатељској услузи апотекара г. Косте Николића. Тако исто хвала и г. г. свећеницима: Бранковићу, Девићу, Лешевићу и Сави Поповићу, који при опелу у Пожаревцу и г. г. Милетићу и Милићу, који при сарани у Београду чинодејствоваше. Неможемо заборавити ни тебе Митко Марковићу, савесни, услужни и вредни пожаревачки возиоче. Брзим и лаким преносом тела покојнице ти си нас задужио.

13. Новембра 1889. г.
Београд.

Вечито ожалошћени:

отац: Иван Ђурић, чиновник у пензији; мати: Станија; брат: Сава И. Ђурић кадет; тетка: Јелисавета Стевић; ујак: Милан Д. Сосић, чиновник управе фондова, и остала родбина.

851 1—3

Женских најновијих и најскупљих
ЖАКЕТА, МАНТЕЛА, РЕГЕН- и РАДМАНТАЛОВА, ШЕШИРА, МУФОВА, све за одрасле и децу као и све приборе и наките за женске хаљине, имаће сад добијених по јефтиној цени.
У ТРГОВИНИ ЖЕНСКО ПРОЈЕКТ.
РОЗА ШТЕРН
Код Михајлове ул. бр. 6
Израђујем хаљине по мери. 65110 —25

ЛИМАРСКА И ЕЛЕКТРО-ТЕХНИЧКА РАДИОНИЦА

ЈОСИФА БЕРГЕРА

У БЕОГРАДУ, КНЕЗ МИХАЛЛА УЛИЦА БР. 2.
ПРЕКО ПУТА КАФАНЕ „РУСКИ ЦАР"

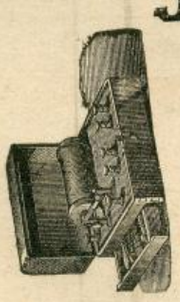

препоручује поштованој публици своје богато стовариште свију у ту струку спадајућих артикала; тако исто прима и извршује поруџбине свију **галаитеришких и грађевинских радова.**

Да би моје поштоване муштерије што већма задовољио, набавио сам

СВАКОВРСНИХ ЕЛЕКТРО-ТЕХНИЧКИХ АРТИКАЛА

и извршујем намештање **кућних телеграфа, кућних телефонских веза и громобрана,** као и све потребне оправке по најјефтинијој цени.

Поштоване муштерије из унутрашности добиће при поруџбини упутство са потребним цртежом, тако да ће бити у стању сами, без туђе помоћи, наместити електрично звонце или телефон. Избор разних **артикала за електризирање као и гасних фењера,** који се могу преносити. Продаја **гасне материје и дупло рафинираног петролеја.**

—10 821

МАШИНЕ ЗА ПРАЊЕ РУБЉА, ДАЈЕМ НА ПОСЛУГУ

ласник и главни уредник Пера Тодоровић. Одговорниуредник С. Јаношевић. Штампарија „код Просвете" Позоришни трг бр

БРЈ 326. СРЕДА 15 НОВЕМБРА 1889. ГОДИНА II

ИЗЛАЗИ СВАКИ ДАН

БРОЈ 10. П. Ц.

ЦЕНА ЗА СТРАНЕ ЗЕМЉЕ

За годину . . . . . 30 динара
На по године . . . . . 15 динара
На 3 месеца . . . . . 9 динара

LE PETIT JOURNAL

МАЛЕ НОВИНЕ

ДНЕВНИ ЛИСТ ЗА СВАКОГА

Претплата из унутр. полаже се само код пошта

За Београд нема претплате — Лист се продаје на број

Писма и рукописи шаљу се Власнику „Малих Новина" Топлички венац бр. 17., на горњем спрату.

Претплата се прима код свију пошта у Србији

ЦЕНЕ ОГЛАСИМА

На првој страни од петит. ред 20. пр. дин. а на четвртој од петит реда 10 пр. дин

ПРИПОСЛАНО стаје 50 пр. д. од петит реда.

KLEINE ZEITUNG

Огласи јевтино, по потреби и са сликама. За свако оглашење плаћа се држ. таксе 20 пр. д. ВЕЋИ ОГЛАСИ ПО ПОГОДБИ

✝

Нзша добра мајка

ХРИСТИНА

удова пок мајор Мише Анастасијевића

преминула је јутрос у 8 сати.

Погреб ће бити сутра у 2 сата по подне.

Молимо све наше сроднике и пријатеље да нам тугу ублаже присуством при погребу.

14. новембра 1889. у Београду.

ТУЖНЕ И ОЖАЛОШЋЕНЕ КЋЕРИ:
Јелена В Гарашанин, Перса Ј Мариновић Сарка Ђ Карађорђевић, Ружица А Чарнојевић, унуци,
869 унуке и остала родбина.

ЗА ЖЕНСКЕ

ОД 2 ДО 6 САТИ

Понедеоником Средом и Петком

РАДИ

Парно Купатило

У ДУШАНОВОЈ УЛИЦИ

803 —20

САМО КОД

ЈАКОВА КАНАРИКА

у кући г. Милије Карастојановића у кнез Михајловој улици број 21.

Може се добро и јефтиније но игде купити Мушко и дечије одео јер је избор тако огроман да сваки по својој вољи може изабрати **по квалитету и цени.**

понизни
721,4—10 **Јаков Канарик**

Јављам п. публици

„Да сам добио у великом избору за зиму, РУБЉА Д-р. ЈЕГЕРА како за одрасле тако и за децу.

ТРИКО АЉИНИЦА и женски ТРИКО РЕКЛИ

Мијајло Миловановић
848 1—6 кнез Михаилова ул.

Добио сам једну партију ЈЕГУЉА фришких са ценом умереном.

852 1—4 *Јовица Барловац*

РАКИЈЕ добре клековаче има на продају. Цена умерена.

Упитати код
Димитрија Перовића
гвожара на сави.

Бр. 867 1—3

БЕОГРАДСКЕ ВЕСТИ

Нова читаоница. Чујемо, да ће се у Пироту основати читаоница. Изабран је већ и управни одбор и председник

Одбор већ ради, да се и остварн истакнута мисао. Сад ради на правилима, а после ће се позвати и грађанство на упис.

Ми се надамо, да ће се поштовано пиротско грађанство одазвати врло радо овој установи, која треба, тамо већ одавно да постоји, јер је имају и омање варошице, а камо ли Пирот.

Кад је реч о читаоници, поменућемо, да је наша скоро најгоре занемарена и запуштена читаоница у Србији.

Ову би опомену требало да прими срцу и грађанство и сама управа ове читаонице.

*

Личне вести. Др. Розен уредник бечке „Политичке Кореспонденције" бави се већ два дана у нашој престоници.

*

Умрла. Христина удова пок. мајор Мише, умрла је јуче на ноћ. На Великој школи, као згради к ју је покојничин муж поклонио српској просвети, вије се црна застава, а ради тога неће бити предавања на В. Школи.

*

Ново гажење устава. Ми смо већ једном јавили на овом месту: како је полиција незаконито извршила претрес у стану г. Илије Аврамовића бив. среског начелника.

Сад опет имамо да забележимо нову незаконитост, ново гажење устава које се врши над овим човеком. Из Свилајнца нам јављају ово: комисија је 14 прош. м. стигла Аврамовића у притвор. Аврамовић изјави жалбу суду на то решење. По тој жалби комисија пошље суду акта на разматрање; али — да ли из нехата или намерно — не пошље и решење, против кога је жалба и изјављена жалба. За тим се комисија разиђе и не чекајући на одлуку судску.

При разматрању, суд види да у актима нема решења и поврати га комисији. Јест, али комисије — нема! Тако су акта шетала до краја јевца те тамо нашла председника комисије г. Косту Димитријевића, судију. Овај им придружи решење, па, у место суду, пошље акта капетану у Свилајнац и овај их пошље суду поново тек 29 прош. м. а 1 ов. м. тек саопштено је Аврамовићу решење судско, којим је оснажено решење комисино.

Тако дакле у место 24 сата када је суд имао предмет овај размотрити решити и вратити, прошло је седамнаест дана докле је то учињено и Аврамовић је за све то време лежао у притвору противно чл. 9. устава.

Ми нећемо да говоримо о томе: је ли Аврамовић крив или није? То ће судови казати у своје време Али дижемо глас свој против оваквог незаконог поступка комисије, противу очитог гажења устава од стране њене на штету личне слободе једног грађанина српског. Питамо: како се она смела разилазити пре, но што јој се акта врате од суда? Јер да је суд наредио још какво доследење, као што се то дешава врло често, ко би онда то учинио? А питајући то, тражимо да се над члановима комисије ове примени претпоследња алинеја чл. 9 Устава. Иницијативу у томе треба да у ме министар унутрашњих дела, који је и саставио ову комисију и по чијем је наређењу она и чинила овај извињај; јер комисија је ту незаконитост, то гажење устава учинила у службеној дужности Дело које је учинила има се судити по § 123 кривич. законика а то се извиња и суди по званичној дужности, без тужбе приватног тужиоца. Нека је само правда, па ма свет пропао.

Али мрка капа, зла прилика да ће што од тога бити, јер, као што чујемо, акта оптужења Аврамовићевог већ више дана леже и у министарству унутрашњих дела, а министар не доноси никакву одлуку по њима — нити га пушта, нити га предаје суду; а Аврамовић неирестано лежи у притвору.

Докле ли ће то такостајати? Видећемо и, у своје време, о томе рећи коју реч.

*

Занимљива посета. Јуче пред вече наше уредништво било је почашћавано једном веома високом посетом — на ме посетио нас нико мање по главом претендент на бугарски пре-

сто — г. Јован Соколовић, обућар из Пожаревца. Ову своју високу посету нашем уредништву учинио је бугарски претендент за то, што је рад био да преко нашега листа управи на бугарски народ прокламацију, у којој историским документима доказује своје порекло од Шишмановића и своје право на бугарско престо. На, жалост, ми нисмо били у стању да одговоримо овом високом захтеву пошто је лист већ био сложен и молили смо Њ. Светлост, г. Јована Соколовића обућара из Пожаревца, да нам остави ту прокламацију па ћемо је штампати у идућем броју. Али он, јамачно старајући се да докази у прокламацији за сад остану тајна задржао ју је код себедајући своју високу реч да ће нам сутра (т.ј. данас) донети своју прокламацију на штампање.

Благодарни на овој високој пажњи не можемо а да не дамо израза нади да ће јевропској дипломатији сад, кад се јавно овако озбиљан претенденат, бити олакшано решење тако заплетеног бугарског питања и да ће с јевропског хоризонта нестати оне црне тачке, која је у јевропским међународним односима могла да изазове опасну буру.

Ако нам високи претенденат поклони вере и донесе прокламацију, ми ћемо је штампати у идућем броју.

*

Поклон. Радикални скупштински клуб, пеневши заслуге пок. Љубе Дидића из А. Бање за радикалну странку, купио је сервис од сребра као поклон кћери пок. Дидића, која се у прошлу недељу венчала са Поповићем телеграфистом.

*

Одликован. Као што смо сазнали из поузданог извора, спасоносна водица Др. Ранвимира, награђена је на овогодишњој париској изложби са *почасном дипломом.*

Народна Скупштина

XXXII редовни састанак.

Уторак 14 новембра

Председавао г. Катић.

Отворен састанак у 9¾ часова пре подне.

Били су министри: Велимировић, Вујић, Таушановић и Ђурић.

Секретар Милијашевић чита XXXI протокол састанка, Пурић молбе, жалбе и одсуство Ст. Нешићу.

Известилац одбора за молбе и жалбе чита извештај одбора. Скупштина усвоји мишљење да се г. Екеровићу марвеном лекару признаду извесне године службе приведене на страни; тако исто да се предаду молбе на призрење влади и то: Томе Јовановића, Љубе Секулића, Јована Кундаковића и друга.

За тим да министар унутр. послова нареди извиђај о неким неупутностима г. Петра Татића, адвоката као председник бирачког одбора општине умчарске.

Поп Аврам Лешевић моли скупштину, да не усвоји пројект закона о црквеним властима.

Кад је известилац прочитао извештај о жалби извесног лица, што се војници злостављају у касарнама, настаде дебата.

— *Тома Бојичић* врло оштрим изразима осуђује ову немилу и нечовечну појаву, жели, да се томе злу стане на пут.

— *Тајсић*, одобравајући мишљење одбора, вели да доиста постоје те жалосне појаве у нашој војсци и он жели, да надлежни министар стане озбиљно томе на пут.

— *Поп Ђурић*, жели да се у војсци гаји узајамно поверење између војника и старешина, јер они су синови ове земље; признаје, да има случајева и немили појава, али, кад се говори о војсци, да изрази буду достојанствени и узвишени, а никако да се то износи у јавност страном свету јер то је срамота за нашу војску и њен узвишени позив.

— *Рибарац* каже, како је досега штампа износила те немиле појаве на јавност, он би желио, да се војска прилагођује на патриотизам а народна љубав ка војсци. Но, у овоме случају одборска мотивација сувише је строга, а међутим овде се не показују никакви докази, него само на предпоставици одбор оснива своје мишљење. Он налази, да ову жалбу треба вратити у одбор и узети реч надлежног министра.

— *Јоксимовић* усваја одборско мишљење, наводи скупштини пример разузданости нижи чинова војске у Ваљеву, где су нападани мирни грађани. Жели бољи ред у војсци.

— *Р. Ничић* каже, како је у овом истом смислу поднео интерпелацију, али је председништво није изнело пред скупштину, тражи, да се што пре изнесе на дневни ред.

Известилац покушава, да ублажи изразе одбора, но настаде жагор и протест чланова одбора, да скупштина реши ову ствар и скупштина нареди, да се ова ствар поново врати одбору.

За тим је известилац сумарно прочитио 70. молби разних општина, ради поновог премеравања земљишта, и скупштина упути све молбе одбору за премеравања земљишта.

И најпосле известилац прочита масу других молби и жалби, преко којих скупштина пређе на дневни ред. —

Известилац Јан. Поповић чита извештај одбора по предлогу посланика, да се продужи рок грађењу механама у освојеним пределима и скупштина реши да се ти предлози упуте надлежном законском одбору.

С тиме је исцрпљен дневни ред и седница скупштинска закључена је у 11 сахати пре подне.

Идућа седница заказана је у четвртак у 9 сах. пре подне.

С улице и скупштинске галерије.

Злостављања у војсци. Овај немио појав у нашој војсци, јавност је мање—више изнела не само на површину, него је и поједине појаве регистровала, осуђујући то са свом збиљом.

У јучерашњој скупштинској седници, прочитана је једна жалба извесног лица због злостављања у војсци и известилац одбора за молбе и жалбе, казао је како одбор и сам увиђа истинитост те жалбе, мишљења је, да се жалба преда надлежном министру на поступак.

После овога учествовало је више посланика у дебати, који су оштро жигосали и осуђивали те појаве у војсци и да је дебата продужена. изгледало је да је цела скупштина таквог мишљења.

Овде може бити само то питање да ли ти појави постоје у истини, и ако постоје, онда их ваља извидити и строго казнити; или непостоје, у коме случају отпада мишљење одбора за молбе и жалбе.

Било једно или друго, надлежни министар, кад је већ био присутан скупштинској седници, требао је да каже шта мисли о овој ствари, или најпосле да изјави, да ће по тој жалби наредити шта треба по закону.

Но он није ни једно ни друго казао него ћутао и ако је жива и оштра дебата вођена о војсци, за коју је он једини надлежан да рекне било црно или бело, јер то му налаже његов позив као војник и министар.

Дакле, као што рекосмо, кад је ова ствар већ и у скупштини изнесена, онда тим пре требало је одржати са надлежне стране достојанство и узвишени позив војске, а овако је остављено широко поље страном свету и штампи да мисли и суди о њој како ко хоће и како коме иде у рачун.

Краљ Грађанин

(Богоугодни политички разговори, у тридесет и три радње, четрдесет и четири беспослице. Посвећено грађанима, а могу их читати и краљеви — кад се играђане).

(Наставак)

9. Разговор два београђанина:

— Јеси ли чуо изборну новост.

— Какву новост?

— Хоће да кандидују за београдског посланика бившег краља Милана.

— Та шта говориш човече?!

— Тако ти је, бога ми.

— Лудорија! Неће бити изабран.

— Е, мислиш?

— Неће, бога ми. То јест, наравно, ако би навалила сама власт да агитује за њега; ако би сви министри прегли да пораде код свога чиновништва, па још да се пусти међу нижу класу неколико вештих агитатора, који би умели подићи каквим згодним обећањима, е, онда тек могло би што и бити. Овако, ако избор буде потпуно слободан, и ако се грађанима остави на вољу неће добити ни 50 гласова.

— Што мислиш тако?

— Што мислим? Ево што мислим тако. Бив. краљ Милан нема никаквих симпатија код београђана. Он не ужива љубав своје престонице, у Београду нема људи који би лично волели бив. краља Милана...

ПОДЛИСТАК

ЛЕЛА

од

САВЕ Н. ЈОВАНОВИЋА

МОТО:

Иза грех, грех се ваља....

I.

Била је јесен.

Пожутело лисје падало је са дрвећа, које несташни лахор носаше час на једну а час на другу страну. Малене птичице цвркутале су тужне песме са оголелих грана, као да су и оне жалиле за лепим зеленилом, међ којим су веселе часове и дане проводиле.

Све се спремало мртвилу.

Код отвореног прозора седела је у наслоњачи женска и са укоченим погледом гледала кроз-а-њ.

Лице јој беше бледо а из упалих црних очију читала се туга и јад. Лепа, дуга спуштена коса, красила јој слабе изнемогле груди, на које је прекрстила суве коштане руке — некада тако беле, тако пуне.....

То беше некадашња лепотица.

А сад?.. Мртвачки костур.

С тужним осмехом посматрала је околину, колико је догледати могла. Гледала је и жутело лисје како са гранчица опада, — остављајући голе гране, које су је опоминале на њен некадашњи буран живот.

Плакала је.... али је нико није чуо.

Њен глас беше изнемогао.

Она је остављена, презрена, да се каје — да умре.

Тако посматрајући и сећајући се давне прошлости махнула би тужно главом и ћутала ...

*

На крају вароши у улици М.... била је стара и опала кућица а око ње диван велики воћњак са баштом различитог цвећа.

Сад од тога нема ничега.

У тој, тако скромној кући, живео је стари оседели свирач од својих шездесет година. Жена му је давно умрла, оставивши читав пилеж деце — сем Леле као шипарице.

Красно беше то девојче!

Лепа, дугачка коса у ситним витицама оплетена, красила јој малену округлу главу, чији бели образи обасути пурпурним руменилом даваше јој изглед јутарње зоре. Очи црне испод танких извијених веђа сијале су као два алема камена а леп висок и танак стас украшаваше јој још више њену анђеоску лепоту.

Тако, у том кругу веселе деце, живео је стари свирач доста оскудно, бринући се да их занатом исхрани. Каткад дохватно би ћемане и пред децом одсвиро по коју песму, која је била пуна тужних успомена. Тада би му се по која суза скотрљала низ бледо лице, али Лела, то красно девојче, љубила би га својим руменим усницама и утишала.

Сирома старац! У тужној песми тражио је утехе.

Била је недеља.

Сунце је давно одскочило. Мајски поветарац несташно је пиркао кроз густо грање, доносећи мирис са шарених ливада Веселе т це цвркутале су милозвучне песмице скачући са гране на грану.

Све беше весело...

(Наставиће се.)

Јес то је мало чудно рећи о човеку који је пуних 20 година владао у овој земљи и седео у овој варопи Али ствар је природна. Народна љубав то је чудна ствар! Нећу да говорим о њеном непостојанству. Али колико треба рада да се она стече; па колико мудра држања, да се очува. Не говорим о обичној популарности обичних политичких људи. Не, на уму ми је она драгоцена привезаност народних маса, која је толико потребна владарима, престолима династијама. Стећи ту љубав народну, очувати је, предати је у наследство свом потомству, *везати је за династију, за име*! — то је оно што је толико важно, а што краљ Милан нити је умео, нити сад уме.

Народна је љубав као и свака друга љубав, као и сваки други осећај, осећај пријатељства, братства дружбе. Тај осећај мора се неговати, чувати, њега непрестано треба гајити, управо лебдити над њим као над нежном јужном биљком.

Шта ради нежни љубавник, кад има драгу, чију је љубав рад вечно привезати за се? Он је око ње. Он је једнако с њом: он је обасипа нежном пажњом. Треба јој што, он је први ту да опази ту њену потребу и да је задовољи; боли је што, он узима живо учешће у њеним боловима, он се стара да јој олакша; он мења њено име у све своје послове, он јој даје знаке да на њу никад не заборавља; он је обасипа поклонима, окружује је *предметима, који ће је једнако на њега подсећати.*

Најсуровија драгана мора се разнежити при толикој пажњи. Она се маша огледала, и оно је подсећа на тренутак кад јој је подесно као поклон. Маша се свога накита, и одмах помишља како је то обележје љубавних осећаја њена драгана.

Кад се тако пази и негује љубав — она мора трајати. Јес, нарочито је важно ово што рекох да је ваља *окружити предметима који ће је неприкосновено подсећати* на љубав њеног драгана.

Јес, предмети корисни, а трајни материјални, видљиви, предмети који стоје на улици, дижу се у небеса, привлаче свачију пажњу, управо вичу — такви су предмети најзгоднији, најподобнији да љубав једног народа привежу за једног владара, за једну династију.

У чему живе наши Немањићи у успомени народној. У својим добročинствима, **у својим грађевинама**

И баш ту краљ Милан није ништа, само апсолутно ништа учинио да остави у народу свој спомен. Па не само краљ Милан, већ изгледа да је то у опште једна породична погрешка Обреновића.

Мали изузетак од тога почео је био да ствара покојни кнез Михаило дајући знатан прилог за подизање народног позоришта.

(наставиће се)

Запело за зуб

—

Имаће скоро месец и више дана, како се по „Дневном Листу“ бестидно цилита нека смушена Света Тројица, на име: Justus, Hanibal и Justus [2]. Против такве врсте јурцања ми немамо баш много против, само кад поменути лист и његова редакција сматра то за умесно, а можда и корисно. Наравно, нама је само жао кад се неутрална гласила — душа јавног мњења — може и таквим целима служити, али шта ће се, кад редакција поменутог листа тако што сматра за са свим коректно!

Да пређемо на ствар.

Као што рекосмо, смушена Света Тројица бестидно се цилита по „Д. Листу“ од неког времена, појављујући се у већ поменутим варијацијама, али сад да се запитамо: зашто и шта је предмет обигравања? Одговор је: Зато што је Светој Тројици запела за зуб — ни мање ни више — управа београдске централне поште.

Читаоцима је, ван сваке сумње та ствар добро позната, јер им „Дневни Лист“ већ уши проби својим уводним чланцима — бајкама о „атентату на пиштуту“, тајанственим злоупотребама па и простим крађама. Како било да било, ми се нећемо пуштати у истрагу, јер нам то и не спада у дужност, већ ће мо само констатовати ствар, како она данас стоји.

Про свега, ми никако нисмо намерни да узимамо у заштиту овог или оног, јер смо и сами одлучно противни таквим чиновницима, који, било својом прљавом услугом било протекцијом каквог политичког шлекуланта и књижевног трговца, дођу до високих положаја, на грдну штету државе и струке којој су посвећени. Али у колико смо противни овоме, у толико смо више противни и овако немилим појавама: где се чак и штампа мора упрезати у службу којекаквим шепртљанима, властољупцима и користољупцима најниже врсте.

Кад смо се овако лепо оградили са сваке стране од пристрасности, прелазимо на главно.

Да би ствар била јаснија, потребно је мало анализе:

Пала је прошла влада, дошла са дања. Партизани и владини пријатељи радују се од срца тој појави — јер ће уграбити какво згоднije место у државној служби. Па не само владини пријатељи да се томе радују, већ и владини непријатељи, и то из истог разлога. Али ми се затрчасмо! Некоректан је назив „владини непријатељи“, јер то управо нису нити могу бити ни пријатељи ни непријатеља, већ јесу и остају *чиновничко-политичка шаренчад.* Дакле, и то шаренило, и та политичка ругоба полаже много на нову владу, ма да је прошле била љубимац. Али шта ту ваздан љубимац, нељубимац — са свим све једно — она ће се, ако устреба, уписати у подаништво нове владе, а опште је позната ствар да у нас ништа лакше, него мењати партије — управо, што вели наш народ, као циганин коња.

Узмимо сад да је та процедура већ свршена и да извезно лице, рецимо баш из главне контроле, баца жудне љубавне погледе на управу београдске централне поште. Али то није довољно. То лице, узмимо, Петар, Павле, *Мита* или ко му драго, почиње све више да жуди и чезне за својом изабраном љубављу. Тога ради удари и у писање љубавних писама, а од колике су користи писма те врсте, знаће свак који је успешно водио љубав. Дакле пише љубавна писма (не у стиховима) али по прекомерној својој скромности не предаје их преко извесног повољног лица и тајно, већ јавно — преко јавности, брижљиво се крију̂ћи иза Свете Тројице. Па не само то. Његова скромност иде још даље: чак ни рукописа свога не пушта већ тога ради узима, рецимо, каквог Николу Јов. Протића и вели му: препиши, поспи на одмах носи. И, рецимо, Никола Јов. Протић одмах препише, лепо и читко препише, поспе и одмах носи у штампу — и „Дневни Лист“ одмах штампа, а прави љубавник само извирује иза Свете Тројице и посматра какав утисак чине његова љубавна писма на родитеље управе централне београдске боште — на званичним језиком да се изразимо, надлежне... Па све тако и сваког дана тако!

Али шалу на страну!

Испрва се из далека и готово узгред нападала централна београдска пошта, т. ј. њена управа, наговештавајући како би потребно било сменити управника. По том су систематично изнашане неправилности, па злоупотребе, па најзад просте крађе лелечући на надлежне што не смене управника и на његово место не поставе подеснијег и *сигурнијег* човека. Најпосле се већ дотле дошло да се надлежнима у неком виду и прети, што не почују „глас народа, глас сина Божијег“...,

Заиста жалосно и за сваку осуду.

И да је за што, па како му драго, али овде је очита ствар: да је ова сва прашина и цела брука једино с тога, што се извесном човеку прохтело да пошто по то уседне на управу београдске централне поште.

Још једном понављамо: жалосно и за сваку осуду, у толико пре, што је ту ангажован и лист, који ужива леп глас.

Овакве појаве могу се дешавати само у оним земљама, где је чиновништво, услед партијског пиониретва, дотерало до мамелучке разузданости.

Justus[3].

ПРОЈЕКТ ЗАКОНА
О СРЕСКИМ СУДОВИМА

ПРВИ ОДЕЉАК
Опште наредбе
(НАСТАВАК)

Члан 15

Годишње извештаје о пословима судским срески судија шаље Министру Правде преко председника окружног суда најдаље до краја Јануара сваке године.

Члан 16.

По делима која не трпе одлагања или која се не могу без штете пре кидати, срески судија ради и ван канцеларијских часова и у недељне и у празничне дане.

Члан 17.

Кад срески судија и писар врше званична посао у срезу, изван места среске канцеларије, имају право на накнаду трошкова и попутнине по закону о трошковима управни власти и њихових служилаца од 5 Априла 1881 год.

Члан 18.

Издатци на плату судија и осталог судског особља, као и канцеларијски трошкови падају на терет државне касе.

Члан 19.

Потребне зграде за среске судове и апсане, дужан је дати или набавити дотични срез о своме трошку.

ДРУГИ ОДЕЉАК
Делокруг среских судија.

Члан 20.

1 По грађанским предметима.

Срески судија надлежан је:

1. За спорове о непокретностима и меничним тражбинама до 200 динара закључно, не рачунећи у то интерес и парничне трошкове и остале споредне тражбине.

2. За спорове о пољским службеностима, изложеним у §. 335 грађ. законика.

Ове одредбе под 1 и 2 важе као измене тач. а и б §. 6. грађ. суд. поступка.

3. За сва грађанска потраживања која проистичу из иступних дела а која не прелазе 200 динара закључно.

4. За распре између општина, или између појединих села и заселака о атару према тач. 4 и 5. члана 7. зак. о општинама.

5. За расматрање решења и пресуда општинских судова, осим оних која изриче један кмет по последњој тачци §. 13 грађ. суд поступка и по чл. 41. зак. о општинама; као и за расматрање поравњења пред њима закључених у смислу тач. в. §. 6 грађ. суд поступка.

6. За расматрање решења која изричу општинске или полиц. власти по §. 19, 20, 21, 22, 23, 24 и 26 зак. о мангупама (зборник 19) и по §. 380 казн. зак.

7. За расматрање решења општинског суда о праву гласања на општинским зборовима у смислу чл. 14 зак о општинама.

8. За извршење следећих послова по грађ. суд. поступку:

а., испит сгара или болесна сведока (тач. 4. §. 209. грађ. суд. поступка);

б., вештачка оцена (друга половина прве тачке §. 252. грађ. суд. поступка);

в, све послове при састављању изборних судова које је до сада вршила полиц. власт по гл. XVI грађ. суд. поступка.

9. За издавање меничних протеста без обзира на вредност.

Осим окружних судова и полицијских власти може срески судија потврђивати исправе по грађ. суд. поступку изузимајући потврђивање тапија.

10. У хитним стварима пупилних маса чини ће на захтев старатељског судије нужна саслушања.

Решења изречена на основу тач. 4. 5. 6 и 7. овога члана извршна су и против њих нема места жалби; и страна незадовољна решењем које изрече срески судија по тач. 4. овога члана, моженовести парницу код надлежног суда у смислу тач. 2. §-а 434 грађ. суд. поступка;

(Наставиће се).

КУРС

Дукат	. . . :	5.80
Наполеон.	. . . .	9.45
Срц. лутр. 3%	лозови	37.75

КАЛЕНДАР

—

Среда

Православни 15 Поч. б. пост.
Католички 27 Виргилије.
Сунце излази у 7 с. 13
Сунце залази у 8 с, 54
Пос. четврт. 5
Да 12½ ноћ 11½

ал и едо краја овог месеца дан отраћа а за толико и ноћ одужа.

Оглас:

Једна лепа и удесно намештена соба за самца издаје се под кирију упитати ваља код:

Г. Регецког фотографа у кући Г. Месаровића кнез. Михаилова улице 831

Оглас

КУЋА НА ПРОДАЈУ с великим плацем у Сава мали број 24—26 упитати г. Димитрију Фича-Николу Лазаревићу, или Ђорђа Атанасијевића до исте куће.

847 1—1

НАЈВЕЋИ ПОГОЈЕЊ 600.000 ДИН. ЗГОДИТАК:

ДОБИТИ 19. Новембра (1. Децембра) ПОД НАЈКОРИСНИЈОМ И НАЈВОЉОМ ЦЕНОМ ОД СВИХ ДРУГИХ ПОСТОЈЕЋИХ ЛУТРИЈА

ВЕЛИКА ОТОМАНСКА ЛУТРИЈА

3	год. по	600.000	д. 1,800.000
3	„	300.000	„ 900.000
3	„	60.000	„ 180.000
3	„	25.000	„ 75.000
6	„	20.000	„ 125.000
6	„	10.000	„ 60.000
18	„	6.000	„ 108.000
36	„	3.000	„ 108.000
18	„	2.000	„ 36.000
36	„	1.250	„ 45.000
168	„	1.000	„ 168.000
3000	„	400	„ 1,200.000
3300	згодитака		„ 4,800.000

ЦЕНЕ ЗОВА

по лоза за једно вучење само			3 д.
1 цео лоз	„	„	5 „
7 лозова	„	„	34 „
25 „	„	„	118 „

Најкориснија комбинација

по лоза за 6 вучења само			15 дин
1 цео лоз	6	„	26 „
4 пола лоза	6	„	100 „

Један једини случај и то за кратко време

ЛУТРИЈЕ ФРАНЦУСКЕ БЛАГАЊЕ

гарантоване од ФРАНЦУСКЕ ВЛАДЕ

1. Добротворна лутрија

У корист рањеника Бугарске итд.

Вучење је 3 Дец. и 3 Фебруара.

Сваки лоз игра у сва два вучења

Чиста добит 500.000 д.

1	згодитак		200.000 дин.
1	„	по	100.000 „
2	„	„	10.000 „
4	„	„	2.000 „
8	„	„	1.000 „
20	„	„	500 „
140	„	„	100 „
400	„	„	50 „

ЛОЗ КОШТА 4 дин.

ПОХИТАЈТЕ ДА КУПИТЕ ШТО ВИШЕ ЛОЗОВ на сваких купљенну 10 лозова дајемо једанајести бесплатан

Општи услови. Листе вучења биће оштампана у журналима или бесплатно изазване сваком купцу билета. Онај који добије биће извешћен брзојавом о свом згодитку. — Згодитци се исплаћују у месту где се купац налази без икаквих трошкова од његове стране.

Новац треба слати и то одма у српским банкнотама или маркама са 10 од сто ажио у препорученом писму и адресовати:

M-r Rotter, Directeur du „comptoir commercial“ (Constantinople) Париград

ЈЕДИНИ и ОДГОВОРНИ ДОЗВОЉЕНИ ДЕПОТ за цео Исток. 631,7—15

(Чувајте се билета које су Вам од других кућа принесене!)

749 9—15

2. Томбола светске изложбе.

Чувајте-Годбола! **Велики згодитак 200.000 дин.** Поље додаће још **100 дин.** на једну цифрову суму од **50 000** до 10,000 000 дин. Определени **за згодитака.** — Вучење ће бити кроз кратко време

ЈЕДАН ЛОЗ КОШТА САМО 3 ДИН.

3. Филантропија бесплатног зајма

За чим жуде женске најпаче! између осталих великих згодитака у сребру има **једна Дивна грађевинска намет са прилазницима и једна Севркна порцуланна вазна** коју је поклонио француски министар лепих вештина. а 100.000 лозова 12.000 згодитака.

ЈЕДАН ЛОЗ КОШТА САМО 3 дин.

Београд 14 Новембра 1888 г.

Главна Контрола известила је г. министра финансије *да сам способан*, а г. Министар *одобрио ми је, да могу склапити рачуне општинске, пореске и црквене.*

Препоручујем се за те послове свима у месту и у унутрашњости, којима сам потребан.

Најзамршеније рачуне могу довести у ред и склопити за врло кратко време, па било да радим за дневницу или ћутур.

Могу потпуно да вршим и приметбе главне контроле по разним рачунима.

Склапање тих рачуна радити по 8 до 12. динара дневно, према даљини места, где је позовем.

Погодба ћутуре [illegible] може бити само за рачуне, где је вођен дневник и где су спремљена сва документа.

Станујем више „цветног трга“ у „Врачарској касини“ на Енглезовцу у Београду.

Витор Ђурчић
начелник среског
у пензији.

№ 863, 1—10

У КАФАНИ

Код парног купатила може се добити добра вина и то црно жупско вино 40 пара д.
Неготинско 50 „ „
бело жупско 50 „ „
за код куће дају
бело 40 пара д.
црно 30 „ „

с поштовањем
Душан Дачевић.
кафеџија

Бр. 865 1—6

НОВИ
ХОЛАНДИСКИ ЛОЗОВИ „БЕЛОГ КРСТА“

имају данас три вучења са овим главним згодитцима:

У ГОТОВОМ дин 200000—100000
50000 у ГОТОВОМ.

Који се из године у годину мењају

Сви згодитци исплаћују се без икаквог одбитка

ИДУЋЕ ВУЧЕЊЕ

биће у недељу 19 Новембра 1889 год

(1 Дек. 1889. по нов. кал.).

Главни згодитак

Динара 100.000

најмањи згод. 29 и повишава се до дин. 59.

с' тога по данашњој куповној цени не може бити никаква губитка

Ови изврсни сигурни и корисни орићин. лозови могу се добити код свију банкара и у банкарској радњи

Андрејевића и комп.

У Београду

ПО ЦЕНИ ОД ДИН. 29 СА ЖИГОВИНОМ

Поруке из унутрашњости имају се доставити нама најдаље до 17 Новембра 1889 год.

806 5—*15*

---

500 Марака

плаћам ономе, који по употреби

Котове Зубне воде.

Флашица по 1¼ динара кад год опет зубобољу добије или у устима добије непријатан задах.

Јов. Ђорђа Коте насљед. Берлин

У Београду може се добити у дрогеријама г. г. **Бошка Николића** и **Павла Маринковића** и у апотекама г. г. **Јована Дилбера** и г. **Др. Јована Ђурића**, а у Крагујевцу код г. **Др. М. Ј. Јовановића.**

---

†

Наш нигда непрежаљени супруг односно отац, таст, свекар ујак и дед

НАСТАС М. ШПАРТАЉ

бив. овд. трговац

Преминуо је после кратког боловања у уторак 7-ог овог месеце у 2 часа по подне у 74-ој год свога живота, а сарањен уз превелику тугу своје фамилије и учешћа својих суграђана 8 овог месеца по п дне.

Ову по нас тужну вест јављамо свима сродницима пријатељима и познаницима нашим и покојниковим како овди тако и на страни.

У исто време најсрдачније изјављујемо нашу благодарност свима сродницима и пријатељима који непожалише труда да дођу са стране и последњу почаст укажу нашем непрежаљеном покојнику, испративши га до вечне куће, као и грађанству, чиновништву и свештенству, који својим присуством тужни спровод увеличаше, а не мање сродницима и пријатељима који се у првим тренутцима најоше, и тако исто и свима сродницима и пријатељима који нам брзојавом и писмима своја саучешћа у превеликој нам тузи најавише, те нам тиме у неколико тугу олакшаше,

Ожалошћени:

супруга: **Марија**, синови: **Марко** и **Васа**, кћери: **Наста** и **Милка**, зет **Јован Прапорчатовић** снаја: **Параскева**, сестрић: **Петар Цуфа**, унучад: **Ружица, Радмило, Љубиша, Мара, Вукосава, Иван, Савка, Никола** и остала родбина. 834,1—3

Власник и главни уредник Пера Тодоровић. Одговорни уредник С. Јаношевић. Штампарија „код Просвете“ Позоришни трг 6

Универз. библиотека „Светозар Марковић“ Београд

БРЈ 327. ЧЕТВРТАК 16 НОВЕМБРА 1889. ГОДИНА II

ИЗЛАЗИ СВАКИ ДАН

БРОЈ 10. П. Д.

МАЛЕ НОВИНЕ

ДНЕВНИ ЛИСТ ЗА СВАКОГА

Писма и рукописи шаљу се Власнику „Малих Новина“ Топличин венац бр. 17., на горњем спрату.

Претплата се прима код свију пошта у Србији

ЦЕНА ЗА СТРАНЕ ЗЕМЉЕ

За годину . . . . . 30 динара
На по године . . . . . 15 динара
На 3 месеца . . . . . 9 динара

Претплата из унутр. полаже се само код пошта

ЦЕНЕ ОГЛАСИМА

На првој страни од петит. реда 20. пр. дин. а на четвртој од петит реда 10 пр. дин.

ПРИПОСЛАНО стаје 50 пр. д. од петит реда.

LE PETIT JOURNAL

За Београд нема претплате — Лист се продаје на број

KLEINE ZEITUNG

Огласи јевтино, по потреби и са сликама.

За свако оглашење плаћа се држ. таксе 20 пр. д.

ВЕЋИ ОГЛАСИ ПО ПОГОДБИ

ГРАДСКО КУПАТИЛО

АМАМ

РАДИ СВАКИ ДАН

За мушко особље од 5 изјутра до 8 сати пре подне и од 5 и по по подне до 9 сати увече.

Петком, недељом и сваког празника цео дан.

ЦЕНА КУПАЊА

	Дин. пара
За мушко особље у кабини од особе	0.80
На галерији	0.60
За женско особље у кабине од особе	0.60
На галерији	0.40

За децу од 10 година половина цене

817 2—5

Нашој никад непрежаљеној

ХРИСТИНИ — ТИНКИ

даваћемо помен — парастос — у Палилулској цркви и над тужном кућом, у којој за навек остаје, у среду 15. овог месеца у 9 сати пре подне.

Молимо, да нам пријатељи и познаници и ов м приликом нашу тешку тугу својим учешћем и присуством олакшају.

13. Новембра 1889 г.
Београд.

Вечно ожалошћени:
отац: Иван Ђурић чиновник у пензији; мати: Станија; брат: Сава И. Ђурић кадет; тетка: Јелисавета Степић; ујак: Милан Д. Сосић чиновник управе фондова.

860 1—1

КАО ПОЗНАТА I РЕДА

ШКОЛА ИГРАЊА

Блегоја Ж. Јовановића, отпочела је часове од 5. новем. у кући Шоповићевој преко од Н. Банке.

За упис пријавити се у трг. г. М. Ристића кнез мих. ул, у дуванц. код „Гардиста“ или у самој школи 834 2—6

500 дуката цес. дају се под интерес на имање у средини вароши

Извешћа даје М. Миловановић. адв. у кн. Михајловој улици

— 1—3

Никола Д. Стевановић

адвокат, сада је са канцеларијом, на ћошку Симине и Југовића улице испод књижаре А. Пурића. 853

Моме добром, непрежаљеном мужу

Др. Стевану Мачају

бив. окружном физикусу у пензији

даваћу у суботу 18 новембра у 10 сати пре подне четрдесетодневни парастос у вознесенској цркви.

Молим све пријатеље и познанике покојникове и моје да изволе присуствовати овом тужном помену,

ожалошћена супруга:
Анка са децом и осталом родбином

50 ПАРА ДИНАР.

ЛИТАР БЕЛА И ЦРНА ВИНА

врло добра

само у ново проширеној кафани код

„ДВА ТИГРА“

на Теразијама

Укусан, чист и јевтин кост

851 1—5

ТЕЛЕГРАМИ

„Малих Новина“

15. новембра.

Шабац. 15 новембра. Коло јахача решило да умоли свога највишег заштитника да благоволи дати назив друштву и листу, кога ће први број изаћи на Никољдан, на дан домаће српске славе највишег друштвеног заштитника.

Претплата за децембар пола а за целу идућу год. 6 дин.. До конца овог месеца треба да се зна број претплатника због штампања количине примерака. Претплата ван Шанца преко пошта Замолите у свом листу све пријатеље српског економног и витешког напретка да се на листу кола јахача претплате и да листу својим радовима у помоћ притекну.

БЕОГРАДСКЕ ВЕСТИ

Српска стрељачка дружина за собно гађање имаће од данас своја вежбања редовно сваког петка, — пошто су сметње отклоњене.

Вежбања су у сали код „Хајдук Вељка“ и почињу тачно у 8 часова у вече.

*

Стара песма. У Београду је пре кратког времена засновано „Српско индустријско друштво“, које би у своје руке узимало сва индустриска предузећа. Ово би друштво примало за чланове само Србе, и за први мах оснивачи уложили су преко пола милиона динара с тим, да ово друштво потврди надлежни министар и да се српски народ позове на упис акција. Између осталих оснивачи су овога друштва гг. Михаило Чебинац бив. нар. посланик и индустријалац из Краљева, Миливој Јосимовић, Д. Стаменковић и Д. Мијушковић профе. сори В. Школе, и Тоша Селесковић, инжињер из Крагујевца. Сем тога, међу оснивачима има неколико крупнијих српских капиталиста. Док се друштво, као акционарско, не би конституисало, оснивачи су поднели молбу г. министру нар. привреде да им да концесију за оловни рудник у Бабама, селу окр. београдског. Међу тим исту такву молбу поднело је и једно јеврејско банкарско друштво из Пеште, заједно г. др. Бриломи из Београда. Кад су ови последњи видели, да међу оснивачима горњега друштва има све само Срба они су се и бијали за успех своје ствари, па узму г. А. Алексића, овд. инж. да он као Србин и пријатељ данашње владе изради себи и поменутом пештанском друштву концесију за горњи рудник, и, како веле, сва је прилика да ће г. Алексић и добити концесију.

Истина, и г. Чебинац је пријатељ данашње владе, али како је г. Алексић овде, на ћутуку, вероватан је глас да ће г. Алексић и добити

концесију, а то би била стара песма на нов глас.

За то ми и износимо ову белешку, апелујући њоме на г. министра нар. привреде и народну скупштину да индустриска предузећа никад не ступају странцима, нарочито кад уе за таква предузећа јављају Срби, ова још и наши грађани. Изнели смо ово у нади да се овака грдна порешка неће учинити, а какав резултат буде, јавићемо нашим читаоцима.

*

Убијен. Тоша Савић кафеџија код „Балкана" убијен је на грозан начин у уторак на ноћ.

За сад зна се оволико: Убијени Тоша становао је у Фашегиској улици. Пошао је после 12 сахати ноћу из кафане у свој стан, и кад је био баш у средини улице пза двора и зидане ограде, дочекан је и сикиром у главу ударен, где је на месту мртав пао. За тим су га злочинци однели и бацили у општинску кречану код ваге општинске на баталдамији. Прегледом полицијским констатовано је, да је пок. Тоша сикиром убијен, т. ј. глава му је сва размрскана. Ствари које је обично при себи имао нису однесене, једино што му фали то су кључеви од вертхајмове касе. Толико за сад о убиству. Чујемо, да је данас пре подне полиција случајно ухватила једног човека, коме су леђа на кошуљи крвава, и како није могао показати стално занимање и становање, стављен је у притвор. Говори се да се један Црногорац пријавио власти да јамчи за притвореног но полиција као да је и Црногорца притворила.

Кад целу ову ствар сазнамо у појединости, донећемо је опширно.

*

— Њено Величанство Краљица Наталија извезла се јуче у варош и свратила у радњу Јевте Павловића и компаније, где је купила неке писаће ствари.

*

Долази. Американски посланик у Букурешту г. Фери, који је акредитован и код наше владе, долази ових дана да преда своје кредитиве.

*

Досељавање Црногораца. Пре 3—4 дана дошло је у Чачак 3000 душа из Црне Горе, који ће се настанити у Србији.

*

Погреб. Јуче после подне предано је матери земљи тело Христине, удове српског добротвора пок. мајор Мише Анастасијевића. На опелу је чинодејствовао Њ. Високопреосвештенство г. митрополит Михаило с протођаконом, четрнаест свештеника и два ђакона Опелу су присуствовали Њ. Високопреосвештенство бив. митрополит г. Теодосије, администратор жичке епархије архимандрит г. Дучић, г. министар просвете, професори Вел. Школе и с строге, председник општине г. Карабиберовић и многобројан свет обојега пола, тако да је велика саборна црква у којој је вршено опело, било дупке пуно. На хору су певали певачка друштва „Обилић" и „Даворје". Спровод се од цркве кренуо кнез Михајловом улицом, па Теразијама преко батал џамије до цркве Св. Марка, где је тело покојничино спуштено у породичну гробницу. Од родбине са стране није нико дошао. Сем вел. школе, црне заставе биле су истакнуте још и на згради општинског суда и београд. читаонице.

Краљ Грађанин

(Богоугодни политички разговори, у тридесет и три радње, четрдесет и четири бесонослице. Посвећено грађанима, а могу их читати и краљеви — кад се погрђане).

(свршетак)

Јес приватни људи, па се старају да чим год оставе у народу спомен о себи; подижу *чешме*, мостове капеле. У самом Београду златним словима сијају имена два обична грађанина, два српска трговца: Мише Анастасијевића и Илије Колараца, на угледним зградама, даровним отаџбини, а Обреновићи, династија, владари који трају већ близу један век, ево не ударише ни један камен да се овековечи у народу.

Да, говорим, јер ме срце боле.

Милијуне је примио Милан за 20 година своје владавине. Милијуне! Где су они?

Народни музеј, народна библиотека, учено друштво, краљевска академија, народне збирке и кабинети, Велика гимназија, Велика Школа хемијска лабораторија, па чак најпосле и сам пожарни стражар — све је то збијено и стрпано у оно једно једино здање, што га поклони „отечеству" неумрли Србин капетан Миша.

Зар је било тешко једном краљу Милану Обреновићу да откупи цео онај квадрат, где је главна полиција, па све доле до на другу улицу, па или ту или на другом месту да подигне *Миланово*, дивну зграду од сама тесана камена, ишарану српским мраморним стубовима, дивну, украшену, накићену, да нам заличи цео Београд, да прими бар народни музеј и народну библиотеку, да буде вечити сведок да је овом земљом владао један племенит, родољубив српски краљ, први српски краљ после Косова, човек који је волео науку и уметност, и који је оставио један трајан спомен своме народу.

Да, лете дани и месеци, пролазе године, доћиће доба када ће млади постати стари, кад ће стари сићи у гроб, доћиће доба кад ће се стишати и изумрети с нама заједно и наше страсти, и наше мржње и наше злобе, и наше неправде и наша узајамна оцрњавања, а кад свега тога нестане остао би један жив, красноречиви спомен, једна монументална зграда, која би потомству причала:

„Краљ Милан је био велики Србин, велики родољуб, велики владар." Јес они хладни мраморни зидови говорили би то лепше и красноречивије но и један историчар.

И шта је за то требало? Један једини од оних многих милијуна, које је краљ Милан примио, и — расуо, ни сам не зна куда!

Нека ме извини бив. краљ Милан, ово је у неколико мешање у његове приватне ствари, али нека дозволи примедбу да су бесплодна, тренутна, лако заборавна сва она ситна доброчинства, што их је он чинио овде онде појединцима и на којекакве ситнице. Јес, све оне штипендије, ситне пенсије, поклони, сатови, прстење, брошеви, дијаманске игле, минђуше — све то што је *двор српски* у току од 20 година бацио — може износити и више од једнога милијуна, али све то отишло је бескорисно и за династију и за народ, као год да је сручено у Дунав. На против поклони луксузних ствари били су још од штете, док међу тим скупљено у једно и мудро употребљено, то би створило за векове везу између народа и династије!,. Краљ Милан није оставио никакав знак од себе с тога нека се не чуди ако су га београђани тако брзо заборавили

Но бар од сад да српски двор буде мудрији у томе!

— Их, ха!... Шта ми ти исприча — рече онај други београђанин.

Јес, испричах ти, додаде први, а ова је прича таман јасан разлог што се бив. краља Милана нико више и не сећа,

Госп. Браћи Минху

у Месту

Од управе еснафа кројачког умољени смо, да овој њиној изјави дамо места у нашем листу, што ми и чинимо не примајући на себе никакву одговорност.

На ваше приспело у 316 броју „Малих Новина не одговорити вам, значило би да смо ми неистину противе вас на јавност изнели, а осим тога значило би да сте ви у праву, но како ни једно ни друго не постоји, дужност нам налаже да вам одговоримо, те да јавно мњење види ко има право а ко не. Само овом приликом одговарамо вам не само као Еснаф кројачки већ у исто време као и Срби, и у ком одговору нећемо вас ни најмање штедити, већ ћемо вас свету изнети онакве какво што сте.

Ви у вашем приспелом ни у чем нисте потврдили наше наводе односно кројачке радње, којом ви управљате. Вашим наводима хтели сте само необавештени свет да обманете. А да је тако, ево нашег одговора: Ми смо и пре казали а и сада кажемо, да ви само повластицу имате на израду штофова а не на израду одела јер ви нисте члан Еснафа кројачког а по уредби еснафској, само онај може какови занат управљати који право на тај занат има, а по чем пак ви то право немате, јер нисте члан кројачког Еснафа, то немате ни права да тај занат упражњавате.

Ваши наводи у приспелом ради одбране ваше кројачке радње, тако су ништави, да на исте не би требало ни одговарати, али ради читалачког света то чинимо, да би видели како се еснафска уредба штује.

На ваш оправдавајући навод да ви сами одело не израђујете, већ да сте узели кројача одговарамо вам са једном народном пословицом „Није шија него врат". Овде није у пита

ПОДЛИСТАК

ЛЕЛА

од

САВЕ П. ЈОВАНОВА

МОТО:

Иза грех, грех се вала....

(Наставак)

I.

У башти под гранатим дрветом седела је Лела са децом на клупи.

Наједанпут из собе чу се тихо свирање. Дрхтајући глас старчев пратио је свирку жалостивом песмом.

„Ој претешке успомене!
„Ал сте ладне као стене;
„Пуне бола, млого јада,
„Пуно сузе — празна нада....

То беше песма пуна бола и туге. Тонови као да су се дизали из дубине душе а не са мртве жице свирачеве.

Деца престаше са игром а Лела, коју чаробни звуци доведоше у занос испусти плетућу чарапу у крило.

Стари свирач никад не свираше тако дивно, тако тужно.

Кад звуци престаше Лела се трже.

Она полете с децом у собу.

Старац сећање изнемогло. Седу главу спустио је на ледне груди а руке, које мало пре тако тужно изведоше свирку, опружно беше доле поред себе, држећи онако вито од обаноса гудало.

— Баба! Баба!.. повикаше сви.

Са укоченим очима и бледим лицем гледаше стари свирач пред-а-се.

Лела га је звала.... Он није чуо.

Стари свирач већ беше умро....

II.

Била је ноћ.

Месец са чаробним плаветнилом обасјаваше земљу, шетајући поносно преко небеског свода а сребрнасти облаци, ко на лаки крили, прелетали су с једног краја на други.

Тишина владаше.

Под густим заклоном дрвета седела је Лела замишљено. На беле пуначке руке наслонила је главу и ћутала.

Дуго је тако непомично седела, док је из заноса не трже бледи месечев зрак, који је кроз густо лисје пробио и њено лице обасјао.

Она се трже.

— Ја сам сиротица..... Како је то тешко.... Последњу сам пару потрошила.... Немам чиме да га сахраним. Шта ћу!.... рече испрекидано са сузним очима девојче и спусти замишљено главу на вреле груди.

Тек што је почела размишљавати шта да чини а иза ње чу се тихо шуштање све ближе и ближе.

Она се окрену.

Завијена у великом шалу стојала је близу ње непомично као стена — жена.

— Мара!... рече уплашено девојче.

Мара је од својих четрдесет година. По лицу доста старом, могла се распознати некадашња лепота њена. Муж јој је у почетку прве године умро, те је као удовица оставила доста прича.

Цела је варош знала.

(Наставиће се.)

њу да ли ви лично израђујете, но је у питању ваша радња, а почем ваша радња израђује одело, то се каже да ви сами израђујете, па радили ви лично или не.

Ваш други оправдавајући навод, готово је још ништавији од првог, управо рећи, не знамо шта да мислимо о вама, кад се таковим наводима браните, јер по овом другом наводу сваки, ко би хтео могао би кројач бити, нек донесе штоф па нек каже не могу штоф да продам па зато имам права кројачем постати, почем ви велите „немамо штофа кога не можемо да продамо па зато немамо права кројачку радњу управљавати". Са оваковим разлогом и једно дете неби се служило.

О вашем пак трећим наводу не може се друго ништа казати, но да је тако исто ништав и недотупаван као и напред казана два, јер и по том наводу, може сваки трговац кројачем постати, ако ми од њега штоф не купимо, почем ви не кажете „Нећу од мене штоф да купују зато упражњавам кројачку радњу". — Оваквав навод пре би важио за Авганистан но за Србију.

Дакле из свију ваши оправдавајући навода, јасно се види, да ви права немате кројачку радњу упражњавати. Што је ви пак код све наше тужбе упражњавате, то ми нисмо криви, ми права немамо да протестујемо, али силу немамо да вам забранимо, па кад тако може бити није ни чудо да са таковим ништавим наводима на јавност излазите.

Оволико што се тиче тога имате ли права кројачку радњу упражњавати или не, а сад да се вратимо на остали део вашег приносланог и да свету покажемо колико је то ваше приносланo истинито и том приликом да вам скинемо маску те да се пред светом не правите безазлена јагњад а у исто време да се на нас блатом бацате, што ми вашој експлоатацији нећемо подлога да постанемо.

Ви који се код необавештеног света умете представљати као безазлена јагњад, ви сте у самој ствари препредени и врло фини шпекуланти а да је тако, потрудићемо се да докажемо.

Ви у вашем приносланом велите „нећу од мене штоф да узимљу" а толико сте лукави да нећете прави узрок да кажете т. ј. зашто нећемо од вас да узимамо, јер онај узрок који ви наводите, да ми од вас нећемо да узимамо због горњи веза, тако је ништаван да неби требало о томе речи трошити, јер нити они, нити ви нами робу поклањате но узимамо од њих што бољег рачуна имамо Дакле кад ви прави узрок нећете да кажете ми хоћемо. Чујте: Ви сте научили да српску државу на нечувен начин монополишете и експлоатишете па вам се то усладило јер такове готовине нема нигде у свету, но и то вам је мало, већ хоћете још не само нас но посредством нас и цео остали народ да експлоатишете и монополишете. Зар то није експлоатација и монопол, к д ви тражите да од вас узимамо штоф са 100% скупље, но што са друге стране набављати можемо? Зар нас мало странци са готовим оделом дају, већ ви ћете и последњи залогај из уста да нам отмете? И ми, кад би на тај ваш предлог пристали, не би ништа друго учинили, но да жалубан ваше спекулативне себичности, ваши раденаци — робови постанемо, па да се после фалите, како Србима занимање дајете, као што се сада фалите са вашом фабриком а „Одјех" вам у том секундира. Ви, који се тако радо фалите, да Срби добра са вашом фабриком доприносите. а међутим експлоатишете је како само ви умете ви који не плаћате ни порез ни прирез, нити какови државни терет сносите; ви који сте фабриканти као сваки други на страни а као такови заштићени још ћумруком са неки 15%, што није мала већ велика ствар, зашто нам некажете: Браћо, у интересу земље, у интересу вашем и у интересу потрошача, решили смо се да странцима отпор дамо, Ево ми ћемо од сада мањим процентом радити, само наш фабрикат трошите и онда кад би вас обишли, могли би нас нападати. Овако пак што да учините, као што горе напоменусмо, ви не само да можете, но и треба да учините али ви то не само нећете, већ шта више хоћете од оног који одело од вашег штофа носи посредну порезу а начин зар то неби била пореза, кад би свако одело у толико скупље к штаду, у колико је ваш штоф скупљи? Зар вам је већ, мала једна такова пореза, коју вам народ Српски због војених ливерација плаћа? И зашто ако ви тако разумете гостопримство које у вашем приносланом спомињете, ви ћете временом од народа српског још и непосредну порезу тражати. Да вам пак српски народ већ непосредну порезу плаћа, довољно је да напоменемо, да нашу државу кошта један војнички шињел 34 динара, а друге државе такови и ако не бољи упола тј. по 17 и 18 дин, а то све због вашег скупог штофа. Одговорите зар није тако?

Ово није описана већ права истина, о којој је већ неколико пута у нашој штампи говора било, а које потребно није, и у место да надлежни то испитају, ваш адвокат „Одјек" узимајући вас одбрану због поменуте скупоће наводи нам, како се цена вашем штофу опредељује и то онако с рамена „средња цена од 8 година" а неће да каже, да ли се цена сваке године мења у вли не, и дали је цена вуне пре 8 и 10 год дупло скупља била но у последње време и према томе да ли се ваше цене мењају или су ваше цене из година кад је вуна најскупља била. Кажи молим те Одјече? Даље за оправдане великих цена брани вас и тим што су за време последњег рата шињели са стране рђави ливеровани, али зашто су тако рђави ливеровани и примали то Одјек такође неће да каже и кад су рђави били зашто су примљени а наручито и још кад закон о ливерацијама вели: „Ако донешена роба мустри неодговара, не само да се иста неће примити, но ће ливеранту и положена кауција пропасти и. т. д.

(свршиће се)

Различности

У јучерашњем броју јавили смо о прокламацији претендента на бугарски престо и обећали да ћемо је у данашњем броју донети, што ево и чинимо. Јевропска дипломација без сумње ће јој поклонити најозбиљнију пажњу те поставивши Њ. светлост г. Соколића, обућара из Пожаревца, на бугарски престо, пресећи једном бугарско питање. Прокламација гласи:

Прокламација

Браћо Бугари!

У половини четрнајестог века живео је у Бугарској мој чукун дед Љубомир Соколовић — Племић као тутор младољетног Александра сина Михаила Шишмана краља бугарског и управљао Бугарском. Љубомир жо-роди Младена а Младен же-роди Светозара и Чедомира од Чедомира трајало је с колена на колено до Стевана Херцога од Далмације и Херцеговине. Стеван је радио Јосима генерала а Јосим је радио Станислава спахију а Станислав роди Јована, Стевана и Драгутина племића почем. По чувењу Бугари траже на престо Соколовића то ја Јован Соколовић полажем право на истин, и ево зашто:

Ја сам за време рата водио 800 војника о своме трошку, а сада просто од заната живим који сам морао по дужности претедењској на престо изучити. Ја сам у првом рата изгубио мој спахилук у Аустрији и несмем више ићи.

Зато браћо Бугари ако ме хоћете ја сам вољан вами доћи. Љубомира је заслуга и то, кад су Турци при опсади Париза заробили цара Октавијана Римског и његове синови и цара Људевида Шпанског и повели у Цариград. Љубомир их отме од Турака у Херцеговини и поврати на престо њин.

15 септембра 1889 год.

Пожаревац.

Ја сам вами одани

Јован Соколовић

племић — витез.

Читај

Парни млин мој у Јагодини са свима машинеријама за просто и бело брашно. са машином од 24 коњске снаге, — 6 обора за рањење свиња, кошевима и магазама за рану, са осталим зградама и осам ектара земље код млина продајем, а и под закуп на три године одма издаћу. У року за пола године спајам воду са реке Лугомира, са парним млином, који ће извесно девет месеци у години на води без ватре радити. Погодбе ради обратити се подписатом у истом парном млину.

Радован Стоичевић

849 2—3 прота.

СТОВАРИШТЕ
МУШКОГ И ДЕЧЈЕГ
ОДЕЛА
КОД
КАВАЉЕР-МОДЕ

у кн. мих. ул. бр. 28
испод варошког кварта
ДОБИЛА ЈЕ

Из први страних фабрика најодабранијих количина мушких менчикова капута и панталона зим. од најмодернијег и елегантног штофа а и сваке врсте дечијих

ХАЉИНА

Поруџбине прима на израду по најновијем укусу

ЦЕНЕ СУ ВЕОМА ЈЕФТИНЕ

5—2 810

Стављам до знања п. публици да само израдитида особито лепе

СПОМЕНИЦЕ И БРОШЕВЕ

за украсе мушкима и женскима

— *а у сиомен мироиомазања* —

ЊЕГОВОГ ВЕЛИЧАНСТВА
КРАЉА АЛЕКСАНДРА I.

Главно стоваришће тих споменица за краљовину Србију даво сам г. г. *„Нахману и Здујићу."* овдашњем фабрикантима цигар-папира.

Исте споменице продајем препродавцима на 10 комаданајма ње по 1 дин. и 50 п. дин. а препродавци не смеју их продавати скупље од 2 динара комад.

Ко би из унутрашњости Србије желео да има на продају ове споменице, молим да се обрате г. г. Нахману и Здујићу

Молим п. публику да изволи похитати с куповањем ових споменица, јер их је још врло мало остало, тим тим пре што сам један део прихода уступио друштву „Св. Саве" (20%) као што тврди и уверење преседника друштва „Св. Саве„ од 18 августа о. г.

У Београду, 6. Септембра 1889.

Са особитим поштовањем

М. А. Маца

(Београђанин)

Толмач и Агент. у Будимпешти.

601 6—30

НОВИ
ХОЛАНДИСКИ ЛОЗОВИ
„БЕЛОГ КРСТА“

имају данас три вучења са овим главним згодитцима:

У готовом дин 200000—100000
50000 у готовом.

Који се из године у годину мењају

Сви згодитци исплаћују се без икаквог одбитка
ИДУЋЕ ВУЧЕЊЕ
биће у недељу 19 Новембра 1889 год
(1 Дек. 1889. ио нов. кал.).

Главни згодитак
Динара 100.000
најмањи згод. 29 и повишава се до дин. 59.

с' тога ио данашњој куповној цени не може бити никаква губитка

Ови изврсни сигурни и корисни орићин. лозови могу се добити код свију арафа и у банкарској радњи

Андрејевића и комп.

У Београду
ПО ЦЕНИ ОД ДИН. 29 СА ЖИГОВИНОМ
Поруке из унутрашности имају се доставити нама најдаље до 17 Новембра 1889 год.
806 5—*15*

ПОШТО СЕ ЗБОГ недовољног броја чланова није могао

Главни годишњи скуп

београдске салонске стрељачке дружине држати на дан 10 Новбра ов. г. то се овим исти скуп одлаже за 18 Новембра ове године

Одбор има част замолити све пошт. чланове свог удружења да изволе реченог дана у 8. часова у вече доћи у локал краљеве пиваре где ће се с „оволико чланова решавати колико присутних буде.

870 1—2 **Одбор**

У КАФАНИ

Код парног купатила може се добити добра вина и то

црно жупско вино	40	пара д.
Неготинско	50	„ „
бело жупско	50	„ „
за код куће дају се		
бело	40	пара д.
црно	30	„ „

с поштовањем
Душан Данчевић.
кафеџија

Бр. 865 1—6

Читај

Године 1887 подписао сам се за јемца на облигацији од 100 дуката царских за г. Петра Вуковића трг. из Крушевца г. Благоју Градиштанцу трг. из Трстеника.

Дужник Петар и задружни му син Живко казали су ми да су овај дуг повериоцу Градиштанцу исплатили. На захтев мој да ми облигацију ову на увиђај покажу казали су да су је изгубили а за уверу тог и сигурност моју ми дали су ми уверу своје ручно написату и потписату 10 Августа 1888. г. д. за истину да су је исплатили не сумњам али за моју бољу сигурност овим путом питам позивам наследнике Благојеве помто је благоје умр. а и сваког ако се код ког ови облигација находи почем је изгубљена да од данас за три месеца наплату тражи ако права има иначе сматраћу да да је ова од дужника исплаћена подпуно а тиме се и ја плаћања ко јемац ослобођавам § 837. грађ. закона.

9 Новембра 1889 год.
Крушевац
Милисав Милетић
дебинац
трговац на Крушевца

866 1—1

Гостионицу Америку
У Шапцу

узео сам поу закуп и снабдео добрим јелом пићем чистим собама за путнике послуга брзаа и тачни а цена умерена.

моли за многобројну посету
Риста Савић Ристица
быв. мајданција на Лозници

868 1—3

„Потрошачима Шминке“

Јављам да сам добијо велики избор *Лајхнерове Позоришне Шминке* у разним бојама, и прашак његов

Продајем са умереном ценом и само за *„готов новац“*

Бошко Никлић
Дрогиста

—874 1—6

Моју кућу преко пута од Велике пиваре вознесенск ул: бр: 7 продајем из слободне руке, која има терета управи, ко има вољу узети нека се прејави у истој кући

873,1—3 **Рајковићка**

БЕНКОВА ПОМАДА
И
! НИНОН ПУДЕР !

ДАМЕ које желе да своје лице њежно, глатко, чисто и фино одрже, нека не пропусте употребљавати познату **Бенкову помаду** против пега, флека, бубуљица, рапаве коже и осталих нечистоћа коже на лицу, прсима и рукама,

Једна тегла 1 динар

НИНОН-ПУДЕР за лице, прса и руке који је ради своје финоће и доброте највише тражен, јер сачува њежност коже при најхрђавијем времену, а ни најмање није шкодљив Добива се бео, роза и жут. Једна кутија 2 динара,

Позор!!! Да би се при куповању свака забуна избегла, то стоји на свакој тегли и кутији јасно и разговетно моја фирма

Ф. ПЛ. БЕНКО, АПОТЕКАР У ЗЕМУНУ

Моја се помада и Нинон-Пудер може добити само код мене у мојој апотеци у Земуну и код другриста Бошка Николића у кнез Михајловој улици

784 2—2

---

†

Наш нигда непрежаљени супруг односно отац, таст, свекар ујак и дед

НАСТАС М. ШПАРТАЉ

быв. овд. трговац

Преминуо је после кратког боловања у уторак 7-ог овог месеце у 2 часа по подне у 74-ој год свога живота, а сарањен уз превелику тугу своје фамилије и учешћа својих сугрђана 8 овог месеца по подне.

Ову по нас тужну вест јављамо свима сродницима пријатељима и познаницима нашим и покојниковим како овди тако и на страни.

У исто време најсрдачније изјављујемо нашу благодарност свима сродницима и пријатељима који непожалише труда да дођу са стране и последњу почаст укажу нашем непрежаљеном покојнику, испративши га до вечне куће, као и грађанству, чиновништву и свештенству, који својим присуством тужни спровод увеличаше, а ве мање сродницима и пријатељима који се у првим тренутцима најоше, и тако исто и свима сродницима и пријатељима који нам брзојавом и писмима своја саучешћа у превеликој нам тузи најавише, те нам тиме у неколико тугу олакшаше,

Ожалошћени:
супруга: **Марија**, синови: **Марко и Васа**, кћери: **Наста и Милка**, зет **Јован Прапорчвтовић** снаја: **Параскева**, сестрић: **Петар Џуфа**, унучад: **Ружица, Радмијо, Љубиша, Мара, Вукосава, Иван, Савка, Никола** и остала родбина. 864,1—3

ЛИМАРСКА И ЕЛЕКТРО-ТЕХНИЧКА РАДИОНИЦА

ЈОСИФА БЕРГЕА.

У БЕОГРАДУ, КНЕЗ МИХАЈЛА УЛИЦА БР. 2.
ПРЕКО ПУТА КАФАНЕ „РУСКИ ЦАР“

препоручује поштованој публици своје богато стовариште свију у ту струку спадајућих артикала; тако исто прима и извршује поруџбине свију **галаитеристких и грађевинских радова.**

Да би моје поштоване муштерије што већма задовољно, набавио сам

СВАКОВРСНИХ ЕЛЕКТРО-ТЕХНИЧКИХ АРТИКАЛА

и извршујем намештање **кућних телеграфа, кућних телефонских веза и громобрана,** као и све потребне оправке по најјефтинијој цени.

Поштоване муштерије из унутрашњости добиће при поруџбини упутство са потребним цртежом, тако да ће бити у стању сами, без туђе помоћи, наместити електрично звонце или телефон. Избор разних **артикала за електризирање као и гасних фењера,** који се могу преносити. Продаја **гасне материје и дупло рафинираног петролеја.**

—10 821

МАШИНЕ ЗА ПРАЊЕ РУБЉА, ДАЈЕМ НА ПОСЛУГУ

Власник и главни уредник Пера Тодоровић. Одговорниуредник С. Јаношевић. Штампарија „код Просвете“ Позоришни трг бр. 2

„ПЕТАР МАРКОВИЋ" БЕОГРАД

БРЈ 328. ПЕТАК 17 НОВЕМБРА 1889. ГОДИНА II

ИЗЛАЗИ СВАКИ ДАН

БРОЈ 10. П. Д.

ЦЕНА ЗА СТРАНЕ ЗЕМЉЕ

а годину . . . . . 30 динара
На по године . . . . . 15 динара
На 3 месеца . . . . . 9 динара

LE PETIT JOURNAL

МАЛЕ НОВИНЕ

ДНЕВНИ ЛИСТ ЗА СВАКОГА

Претплата из унутр. полаже се само код пошта

За Београд нема претплате — Лист се продаје на број

Писма и рукописи шаљу се Власнику „Малих Новина" Топличин венац бр. 17., на горњем спрату.

Претплата се прима код свију пошта у Србији

ЦЕНЕ ОГЛАСИМА

На првој страни од петит. реда 20. пр. дин.
а на четвртој од петит реда 10 пр. дин.
ПРИПОСЛАНО стаје 50 пр. д. од петит реда.

KLEINE ZEITUNG

Огласи јевтино, по потреби и са сликама. За свако оглашење плаћа се држ. таксе 20 пр. д. ВЕЋИ ОГЛАСИ ПО ПОГОДБИ

ЗА ЖЕНСКЕ

ОД 2 ДО 6 САТИ

Понедеоником Средом и Петком

РАДИ

Парно Купатило

У ДУШНОВОЈ УЛИЦИ

803 —20

ТРИ СОРТЕ

Каменог Угља

за ложење фуруна продаје

ПЕТАР Ј ПЕТРОВИЋ

872 1—2

РАКИЈЕ добре клековаче има на продају. Цена умерена.

Упитати код
Димитрија Перовића
гвожара на сави.

Бр. 867 2—3

Јављам п. публици

Да сам добио у великом избору за зиму, РУБЉА Д-р. ЈЕГЕРА како за одрасле тако и за децу.

ТРИКО АЉИНИЦА и женски ТРИКО РЕКЛИ

Мијајло Миловановић

Моме непрежаљеноме пок. супругу

Димитрију М. Лазићу

вин. трговцу овд.

даваћу у овд. цркви полгодишњи парастос 28 новембра ов. год. у 9 сати пре подне.

Молим моје и покојникове пријатеље и познанике, да изволе овом тужном помену присуствовати.

Ћуприја 15 Новемора 1889.

Ожалошћена супруга

870,1—3 **МИЛЕВА**

Нашој доброј мајци

Христини Мише Анастасијевића

даваћемо седмодневни парастос у понедељак 20 овог месеца у 10 сати пре подне, у великој Саборној цркви.

Јављамо сродницима и пријатељима.

16 новембра 1889 год.
Београд.

Ожалошћене кћери:

Јелана В. Гарашанин, Перса Ј. Мариновић
Сарка Ђ. Карађорђевић, Ружица А. Чарнојевић

881

БЕОГРАДСКЕ ВЕСТИ

Убиство Теше Савића. Жалостан и несрећан појав у нашем друштвеном животу, задаје не малу бригу поводом убијства пок. Теше Савића каф. код „Балкана", о коме смо у јучерашњем броју нашег листа јавили, да је у сред српске престонице, убијен секиром на најгрознији начин.

Ми смо брижљиво распитивали о карактеру пок. Теше и уверили смо се, да је он био ваљан и поштен сугрђани београдски.

Да се ово убијство десило, рецимо, у коме селу или у којој оманьој варошици, где нема довољно органа јавне сигурности, зар би се у неколико дало разумети. Али, да се овакво грозно убијство деси у сред престонице српске, где има довољно и полицијских и општинских органа, не можемо никако разумети, шта више морамо најстрожије осудити.

По нашој новинарској дужности у праву смо упитати: на шта нам оволики број жандарма пешака и коњаника и на шта патролције, кад се човек убија секиром на најгнуснији начин, и то још између два дворска шиљбока, па да о томе нема ни трага ни гласа. Страшно!

Ако су нам жандарми за то, да дању по улицама на линији стоје, онда њихова овакова служба ни приближно не одговара позиву и дужности њиховој, ради које и постоје.

Ако су нам патролције општинске као позајмица и одмена оних жандарма, што дању само на линији стоје, онда и они не одговарају цели и дужности, ради које и постоје и за шта су плаћени од грађана београдских.

Један само овакав несрећан случај, као што је са пок. Тошом, изазива прекор и строгу осуду на управу јавне сигурности, а то је полицијска власт, а камо ли кад се скоро сваке ноћи дешавају похаре у најживљим крајевима Београда и пред носом само власти. Ма колико да нам је немило и непријатно писати у опште о оваквим појавама, морамо се зауставити на овом несрећном случају пок. Тоше, и озбиљно запитати: па чему нам служи жандармерија, ако не за јавну сигурност и да спречава све појаве и зле навике покварених људи, како би сваки био, сиромах или богат, сигуран на сваком месту у свако доба дана и ноћи?

Јест, то је позив и задатак органа јавне безбедности.

Није ништа учињено ако у касарнама има довољан број жандармерије а у општини одређен број патролција, па да за то јавна сигурност стоји како треба.

Не. Сву ту жандармерију и све те [illegible] Београда, а не само у највећим улицама где је и иначе жив саобраћај, јер каква је то служба и сигурност, кад под капијом дремају патролције и жудно очекују полазак кући, кад их зорњача на то опомене.

Јест, жандармерија треба барабар, ако не и у већем броју да врши *ноћну службу* заједно с општинским патролцијама; јер није довољно расподредити нешто мало патролција, па да је сигурност у своме реду.

Кад је већ државна власт узела иницијативу јавне сигурности у престоници, онда је њена дужност, да се озбиљно и непрекидно стара, да она буде како треба, а не да се дешавају грозна убијства и похаре. То је велика срамота за престоницу, а страшно понижење и осуда за власт, која је позвана колико год може спречавати и на најмању меру сводити оваке појаве.

Ми тражимо, да надлежни министар нареди најозбиљније управи вар. Београда, да и жандармерија у што већем броју учествује у ноћном стражарењу заједно са патролцијама, удесив ту службу тако, како ће престоница бити мирна од харамија и злочинаца, јер то и јесте прави задатак полицијских органа, а не да су само на броју у касарнама.

То је, што смо сматрали за нашу дужност казати.

*

Осуђен. Јуче је у суду вар. Београда био претрес Благоју Дамјановићу уреднику „Српске Независности" и то: по тужби

1, Војина Ћирковића из Пирота за увреду и клевету нанету му као кмету у његовој званичној дужности;

2, По тужби Андреје Милосављевића поштара за клевету;

3, по тужби Милана Арсенијевића тргов. из Крушевца за клевету;

4. по двема тужбама управе вар. Београда и по тужби начел. среза параћинског.

За увреду и клевету нанету Војину осуђен је г. Благоје на 20 дана затвора; за клевету нанету Андри Милосављевићу и Милану Арсенијевићу осуђен је по 10 дана свега 20 дана. За тражену накнаду суд је Милана одбио.

По двема тужбама управним и тужби нач. среза парађ. осуђен је на 250 динара што ако не могне или не хтедне платити да му се замени са 25 дана затвора.

*

Погребен. Луче је погресен Тоша Савић, гостионичар код „Балкана“, за кога смо јавили да је прекјуче на ноћ онако грозно убијен. На погребу је било много света, те да последњу пошту своју ода човеку, који је у овом граћанству уживао опште поверење и поштовање.

*

Одбијен. Г. Франц Чап, б. директор дуванске радионице повео је спор противу српске државе, тражећи од исте 29.500 дин. у злату са узрока, што је пре уговореног рока из службе отпуштен. Суд вар. Београда пресудио је овај спор и тужиоца одбио од тражења као не доказаног. Тужиоца у овом спору је заступао г. М. С. Пироћанац, адв. а српску државу њен правобранилац г. Ђока Ненадовић. —

*

Забрана. Луче је на захтев комесара мин. финансије за ванредни преглед касе упр. в. Београда стављена забрана за обезбеду 2121 динара, коју је суму новаца г. Глиша Ђорђевић пенсионовани управник вар. Београда не оправдано из касе државне иузео. Забрана је стављена на сву покретност, кола и коње као и половину плате г. Глишине. Дакле, представе и изјаве брата Павла из Крајине почеше се обистињавати. До сада смо преподобног Глигорија познавали као човека привржениха и сервилног из-сада свету непознатом. Тај човек који је толико времена заузимао прво место у полицији, тај толикогодишњи интригант и удворица б. краља Милана, тај преподобни Глигорије, користећи се положајем својим метуо је руке своје и на касицу државну. И знате ли шта се вели у признаници којом преподобни Глигорије хоће да правда узимање горње суме новаца. Кажу, да стоји да је тај новац узет на угушивање нереда 14 и 15 Маја. Ми смо пре склони да верујемо да је тај новац узет баш да се потплати она бесна маса изгредника која је мирни свет била и премлаћивала 14 и 15 Маја. — Дакле мало по мало па ће се и постанак нереда мајских познати и ми ћемо у свој својој светлости видети све оне који се дрзнуше да на онако бестидни и срамни начин пљуну на једну од највећих светиња уттавних — слободу збора. —

Као што дознајемо ванредни комесар г. Шумкарац поднгао је и кривичну тужбу противу г. Глише код г. мин. ун. дела у колико је овим изузимањем по својој признаници повредио дужност своју.

Остављајући, да г. комесар довршн поверени му задатак, не можемо а да му не скренемо пажњу нарочато на преглед оних новаца, који су добијани за држање орфеума, тингтанглова концерата, циркуса и т. д. Да се исти могу у појединим кафанама држати, наше кафеџије морале су издавати доста новаца услед наредаба управних. Приход од тих новаца намењен је ако се не варамо „дому за напуштену децу“. — Мноте суме како изгледа нестале су. На г. комесару је да пронађе утајача истих. А да би истог могао пронаћи, најбоље ће бити, да позове све кафеџије где су давате преставе појединих горњих друштва па ће му они драговољно показати своје признанице на суме које су на ту цељ издали. Сравнивањем тих признаница и уведеним новцима у књиге — лако ће се показати диференција а и пронаћи они који су штетили и појединце и државну касу користећи се својим званичним положајима.

Односно пак преподобног Глигорија, који нам се тек на један пут појави вешгак и уметник у руковању државним новцима ми ћемо се, по свршетку прегледа ванредног г. комесара вратити да дамо верну и мана, преподобног Глигорија.

*

Сопаџиско доба. Пре неки дан изнели смо како је владин поверенник Никола Симић „Људождер“, дописник „Србобранов“, нашао за нужно да под владом радикалном и новог Устава песницом даје сам себи задовољења. Сад имамо да наведемо још један нов случај, којим доказујемо да је данас право песнице. У потврду једне наше вести о доласку быв. краља Милана ми смо донели један допис из новосадског органа наше владе, „Заставе“. Доцније смо накнадно донели, ради веће потврде оне наше вести, да је тај допис писао владин поверенник, г. Иван Иванић, коме у скупштини г. мин. унутр. дела шиље цедуље на новинарску ложу и зове га себи. И тај поверенник владин г. Иванић даје услед тога изјаву у „Одјеку“, којом сопаџијски напада на нас, кад већ неможе да суздржи наше тврђење па најзад и прети говорећи: „Називати пак мене „владиним повереником“ то је крајна дрскост према којој се човек у будуће може само тако понашати, како заслужују људи којима је једини посао да измишљају, клевећу и вређају. А какво је то понашање то је ваша редакција у лицу једнога свога члана на „најпонитатељнији“ начин искусила ово дана“ нишанећи тим на „људобдер в“ напад на нашег скупштинског „известиоца. Дакле владини повереници преге батинама и песницама. Ми нисмо знали да је под владом радикалне странке у Србији наступило сопаџиско доба, али кад нам се овако пређо владиног органа прети, онда ми довикујемо г. Иванићу и свима осталим с пацијама: изволте! Ми смо мислили да живимо у слободној земљи. Али кад ви овако јавно претите на још пр ко владиног органа, онда знајте да вас ми спремни чекамо и да ћемо се сами штитити од сваког таког сопаџиског напада, па „ком опанци, а ком обојци“. Изволте г. г. сопаџије.

*

— **Вратио се.** г. Јеврем Гудовић, председник одбора за париску изложбу, вратио се из Париза.

*

— **Оздравио.** Председник министарства, г. Сава Грујић, оздравио је и предузео послове свога министар ства.

*

— **Црногорски досељеници.** Последња партија црногорских исељеника, на броју 1500 душа, кренула се из Црне Горе и стиже на српску границу код Јавора 19 о. м., и онда ће их свега бити 6360 душа.

*

Врањска афера. Турски вице конзул у Врању покушавао је да поткупи неке тамошње српске чиновнике на једнога и поткупио да му изда важне планове Србије. У томе су му били на руци и два Турчина од којих је један прогнан а други се склонио у турски конзулат. Овакав поступак турскога вице-конзула за сваку је осуду, и ми не сумњамо да ће наша влада умети и хтети да изради да се овај дипломата достојно казни.

Међу тим не можемо а да не забележимо како се наше министарство спољних послова огрешило о нашу штампу, саопштавајући ову ствар само „Одјеку“ и „Дн. Л.“ па је о томе била извештена раније чак и бечка „Пол. Кор.“ Ми не знамо шта је владу нагнало да ову ствар крије од осталих органа наше штампе, само примећујемо, да смо ми прекјуче и вече били у пре-бироу , и да нам о тој ствари није било ништа јављено, док је јављено „Одјеку“ за који је чланик писао сам г. Милован Ђ. Миловановић заступник начелника мин. спољних послова и „Д. Л.“ Какву разлику између њихових листова у тако општим стварима чини министарство ми не знамо, само смо нашли за нужно да то забележимо.

Народној Скупштини

Познато је Народној Скупштини, каквом се незгодном стању наша држава налази. Буџет расхода већ је преко 5 000.000 динара, но што наша земља може да стварног прихода да.

Према оваквом финансијском стању у коме се наша држава налази, два су начина да се може постићи стварна равнотежа у буџету. Један је тај, да се државни приходи увећају, а други да се расходи путем штедње умање. Први начин је немогућ, зарад јадног материјалног стања у коме се наш народ налази. Мора се дакле штедња завести по свима гранама државне управе, мора се буџет расхода да изједначи са буџетом прихода, зато се гледати да држава наша само онолико троши колико сада стварног прихода има.

А да се овим путем пође, ми мислимо да је најбоље и најправедније, да се штедња отпочне са оним чиновницима државним, који имају највеће плате у Србији.

Тако кад би се гг. министрима

ПОДЛИСТАК

ЛЕЛА

од

САВЕ П. ЈОВАНОВА

МОТО:

Иза грех, грех се ваља....

(Наставак)

II.

— Ти плачеш....

— Немам чиме да сараним оца.

— Којешта!.... Ти си млада. На сваком кораку имала би доста пара, рече са осмехом Мара, чије лице у мраку изгледаше као у вештице.

— Па како? упита наивно девојче.

— Е како.... Ја ћу ти дати новаца али ћеш ми их доцније вратити. На, узми.... у овој кући има равно три дуката. Кад сараниш оца после неколико дана доћићеш к мени. Наћи ћу ја теби рада“.

Лепо девојче узе новац. Тај тренутак беше за њу пун радости и ако стари свирач лежаше мртав на столу.

Новац је сиротици био потребан, али у свакој пари беше демон, који је невино девојче, пуно врлина, пуно поштења, однео у море страсти, — да је урони и прорачо у гроб сваки

Сутра дан стари свирач већ је био претрпан земљом. На његовом гробу стојала је ружа над којом је Лела кукала.... али он није чуо.

Једна сиротиња!...

III.

Једне вечери изађе лепа Лела из своје мале кућице, оставивши децу саму. Чим изађе на улицу, упути се брзим кораком Т-чкој страни. Страх је било, али је ипак ишла одважно. По каткад срела би се са по човеком, кога у мраку није могла познати. Тад би јој срце јаче заиграло а ноге заклецале — уплашила би се.

Идући тако премишљала је о свачему, сећала се седог оца, сећала би се мајке па и своје сиротиње. Често би стала и мислила, да ли да иде даље или да се врати.

Први пут тако далеко, па ноћу.....

Ишла је дуго.

Кад дође до једне доста лепе куће она стаде.

Кроз дебеле завесе пробијала је блага светлост запаљене лампе а из собе чуо се женски кикот.

То је кућа Маре удоваце.

Лепо девојче мишљаше дуго да ли да лупа и ли да се натраг врати. Она осећаше неки страа кроз тело пробијаше јој нека чудновата ладноћа.

— Где ћу?... питаше у заносу сама себе.

Наједанпут се одважи. Прође прозору и залупа.

Кроз отшкринуту завесу појави се лице Марино.

— Ко је то?...

— Ја, рече уплашено девојче.

— А, ти...

Завеса се спусти и Маре неста.

Непостоја дуго а на великој капији чу се звецкање кључева, док брава не шкрипну и врата се отворише.

— Оди овамо.

Лела уђе плашљиво.

(Наставиће се.)

државним саветницима, председницима: Главне Контроле и Касационог суда, смањиле плате са по 2400 динара годишње, ми би само од њих умањили расход државни са 64,800 динара.

Са ових разлога, које смо навели, ми потписани посланици предлажемо Народној Скупштини да усвоји овај пројект.

Чл 1.

Министри државни, примаће из држ. касе на име годишње плате, сваки по 9600 динара.

Чл. 2.

Државним саветницима, председнику главне контроле и председнику касационог суда, одређује се на име годишње плате, свакоме по 7600 динара.

Чл. 3.

Закон овај ступа у живот, кад га Краљ потпише.

Народни посланици:

В. Кундовић, Јов. Авакумовић, Ст. Рибарац, Сима Нестровић, Ђ. А. Генчић, Димитрије Машић, Панта Срећковић, Пера Николић, Аврам Бељић, Милоје Влајић, Влад. Арсенијевић, Добросав Петковић.

Госп. Браћи Минху

у Месту

(свршетак)

Ово што се странаца тиче напоменусмо не да странце у заштиту узимамо, но да покажемо како „Одјек уме вешто Браћу Минх да заступа.

Опростите г.г. Браћо Минх, што ми ово за вас врло тугаљиво питање на овај начин претресамо, јер позна је ствар, да ви љубитељ јавности нисте што се либерација тиче и ми у напред знамо, да нас ви са вашим приносним небисазвали, да сте знали, да ћемо ову ствар на јавност изнети, али ми ово чинимо као Срби при свем том, што нас ви и ваш адвокат „Одјек" непатриотама правите, а осим тога ово смо навели, да би доказали да ви фактички од српских грађана напаћујете посредну порезу, с којом и српску државу навалице тлачите. Но и то вам је мало, већ хоћете још једну порезу да вам и поједини грађани преко нас плаћају, а нас оће те за ћуприју да употребите, па кад нас сатрете, онда ми вами нећемо нужни бити, већ ће те ви и фабрикант и трговац и кројач бити, као што сте већ и почели и кад ми остивши нашу извесну пропаст нећемо да тој вашој шпекулацији подлоге будемо, ви сте тада тако дрекли да се на нас блатом бацате и оптужујете.

Напослетку ми вас саме толико и не кривимо, ви сте фабриканти и као такви трговци и шпекуланти, који за свој џеп раде, стало је вама до српског народа и српске државе, ми вам се још шта више дивимо, како умете, како знате, да ваше послове не само тако удесите, но чак да за вас и полузваничан орган и то радикалне владе адвоцира. И док он за вас уводне чланке доноси, дотле ми занатлије не смемо ни замислити да би он т.ј. „Одјек" овом нашем одговору места уступио. Но да, ми смо занатлије, ко води бриг оу нами.

Оволико што вас тиче а сад да одговоримо вашем одвокату „Одјеку" који вас у последње време тако ватрено заступа и тако за вас адвоцира да у својим уводним чланцима не само да му је сваки крив ако је шта противу вас казао и ако неће вашим шпекулативним стварима да служи, но се у својој ватри толико занео да нас цео кројачки Еснаф ни криве ни дужне напада и да нас пред јавним мњењем осуђује као непатриоте и то зашто? Зато што се бранимо да не само ваши измећари будемо но и што не дамо да се српски народ гули под именом српске фабрикације.

То његово неучевно заузимање за вас, тако нас је изненадило, да смо за један час посумњали, да ли је ово онај стари „Одјек" који у Србији излази, или какви други „Одјек" са запада, гди је груписање капитала у појединe руке у највећем јеку и коме је једина циљ да буржоазију заступа. И заиста, „Одјек" полузваничан орган радикалне владе таковим својим писањем недостојан је да буде представник радикалних начела, он је веру променуо, јер да то није учинио, он нити би смео нити би могао тако неправу ствар Браће Минха заступати на уштрб целе земље, или другим речима, да заступа једно зло од кога се цела западна Европа ратосиља. „Одјек" заступајући Браћу Минха толико се заборавио, да не види, или неће да види колико грдних жртава та Минхова фабрика Србију стаје и да се запита да ли у место тих жртава које се једном човеку чине неби боље и корисније било да се употребе на општу корист? на пр. на подизање земљоделских, виноделских и занатлијских школа које су нам нужне као парче хлеба. И заиста, кад се год у скупштини повела реч о томе, су обично одговориле, да су нам потребне али се мора претрпити јер се за то нема новаца. Дед одговори „Одјече" које је нужније? Кад си веран поборник индустрије западњачке, што не кажеш, дали се у једној агрикултурној и сточарској ненасељеној земљи као што је Србија сме пре и помислити на индустрију a la Minch док се основ народног благостања на здрав темељ непостави. А јели Србија поставила здрав темељ народног благостања? У место сваког одговора упућујем те на најпримитивније оруђе којима наш народ земљу обрађује и како је обрађује, и на наше изђишње занате.

Питамо те „Одјече" зар ти не би бољу и благороднију услугу земљи учинио да у место што се за Браћу Минх заузимаш, тако топло заузимаш за српске занатлије којих хиљадама има и чија срећа и несрећа много утиче на целу земљу?

Зар не би боље и благородније било, да се заузимаш за праву српску домаћу индустрију, што свака кућа израдити може као: ћилимове, сукно, шаик, итд. од кога не би појединци но цели округи корист имали а с тим и цела земља? Што се не заузимаш кад су наши ћилимори на парискоj изложби леп глас стекли, да се исти више израђују и да им се олакша извозна проходња. Зашто нерадиш на томе, да се шљива, најглавнији продукт наш у извозној трговини, израђује онако као што раде напреднији народи? Тако се развија индустрија из основа. Кућа се не гради са крова већ из темеља.

За све напред казано ти се не заузимаш и ако што у корист овог кажеш, кажеш или неопако или тек узгредно а не онако топло као за Браћу Минха, као да су ти за срце прирасли. Но да, ти си казао како је корисно по земљу од Минхове фабрике због куповине вуне и због раденика. За лаика у економским питањима ово би било довољно; али за нас не, и да покажемо да земио од тога нема користи наводи следеће: За куповину вуне нек тк одговор буде одломак једног чланка штампаног пре извесног времена ъ Дневном Листу.

Ево шта исти каже. „Веле да Минхова фабрика вуну у Србији купује а то није истина, она већу част са стране набавља и то без ћумрука у земљу увози, па и оно мало вуне што у Србији купи, не плаћа је скупље но што друга купац плати, који такође новац за исту даје. Нити би се иста бацила кад је не би Минх узео, то је продукт који цео свет потребује. Цену вуни не опредељује Минх но велике светске пијаце, а да је тако, довољно је да напоменемо да је цена вуни онда дупло већа док Минхова фабрика није постојала".

Толико што се вуне тиче, а шта се Одјековог навода тиче да Србија има користи и од раденика што занимања тамо налазе, одговарамо: Одјек треба да осуђује да се у Србији која ни у половину није насељена и обделана, налазе људи који на други начин немогу леба да нађу већ пристају да раденици — робови фабрични буду.

Не, он то не само не осуђује већ шта више ликује и доказује како земља од тога користи има. Времена се мењају, па се и људи мењају, и „Одјек" се сигурно у садањем положају променуо па мисли да је у Белгији или Енглеској где је сваки педао земље обделан, па вишина хоће, неће мора радеником постати. Ако није то, онда Одјек мора дазавиди Енглезима и Белгијанцима на штрајковe који њихови радници чине кад он у Србији говори о користи земље од фабричних раденика

Ово су непобитна факта да Србија од Минхове фабрике нема користи како од раденика тако исто и од вуне, па ма то доказивао „Одјек" колико хоће. Но при свем том, да „Одјеку" учинимо по вољи и да признамо да земља иста има користи од Минхове фабрике, питамо га је ли право да за љубав то мало куповине вуне и то нешто раденика иста фабрика кошта српску државу годишње неколико стотина хиљада динара? Зар Србија у данашњем финанцискам приликама, неби могла ту огромну цифру на нешто боље употребити?

Још би много шта више имали навести у корист овог нашег питања, али држимо да је и ово доста, па да се види не само како је неправедно нападање Браће Минха на нас, већ и да се види како ти људи и на садањим жртвама наше земље нису задовољни, но траже још веће, и како „Одјек" достојанствено заступа интересе народног благостања. Тешко нама ако и влада тако мисли као њен полузваничин орган.

На завршеткуми молимо г.г. Браћу Минха и „Одјек" да побију ово, па ако то учине ми ћемо им прва казатејвала.

Еснаф кројачки.

ПРОЈЕКТ ЗАКОНА
О СРЕСКИМ СУДОВИМА

ПРВИ ОДЕЉАК
Опште наредбе

(НАСТАВАК)

Члан 21.

II. По кривичним делима:

Срески судија надлежан је:

а., да испитује преступе и злочине по прописима казненог поступка, док се према тач. V. чл. 203. прелазних наређења Устава не заведу „истражне судије".

Од овога се изузима испитање штампарских кривица.

б., да извиђа и пресуђује иступна дела, предвиђена у казненом законику следећим одредбама: §§. 328 а; 329 тач 3, 12, 13 и 19; 334 а; 335, 339 тач. 1 и 3; 341; 342; 342 а; 345; 347; 348; 349; 350; 351; 352; 353; 354; 355; 356; под *в*; 357; 358: 359; други став тач. 3. §-а 360; 361, 362 тач. 1, 5, 6, 7, 8, 9, 10; 363; 364; 365; 366; 367; последњи став §-а 368; 369; тач. 5, 6, 7; 272; кад се уз новчану казну има да изрече и забрана радње; § 357 тач. 1. ако штета не би била мања од 20 па већа од 200 динара; §, 375 а; 376; 378 а; 379 тач. 1; 383 тач. 3; 384; 390; 391 и тачке а и б; 395 и тач. 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11 и 12.

в., да расматра решења општинскога суда по закону о пољском имању (збор. 41, стр. 208), изузимајући решења, која изриче један кмет према последњој тачци §. 6. граћ. суд. поступка и чл. 41. зак. о општинама.

Решење среског судије које је изречено на основу ове тачке, извршно је и против њега нема места жалби.

ТРЕЋИ ОДЕЉАК
Поступак

Чл. 22

Срески судија предузима званичан рад у кругу обележене надлежности на ове начине:

1, На захтев или тужбу приватних лица у делима грађанске природе; и у иступима и у приступима што се извиђају и казне по приватној тужби.

2. На доставу општинске или полицијске власти у свима кажњивим делима, која подлеже истрази и суђењу државне и приватне тужбе, била она иступ, преступ или злочин.

3. Кад сам судија дозна за какво кажњиво дело или дело из претходне тачке под 2.

I *Поступање по грађанским делима.*

Чл. 23

За извиђање и суђење парнице, о којима је реч у тач. 1 и 2 чл. 20 овог закона, као и за расправу спорова о атару по тач. 4: зак. о пост. суд. у граћ. делимм.

Чл. 24

При расматрању пресуда и решења општинских судова и поравнања пред њима закључених о којима је реч у тач. 5 чл. 20 овог закона, срески судија придржаваће се у свему одредаба §. 15—21 закључног закон о грађ. поступку.

(Свршиће се)

У штампи је, и биће за недељу дана готов шаљив календар

МЕТЉА
за 1890 годину

Моле се читатељи да похитају са претплатом, јер ће се издавање ограничити само на у писнике и књиге

Београд 14 Новембра 1888 г.

Главна Контрола известила је г. министра финансије *да сам способан*, а . Министар *одобрио ми је, да могу склапати рачуне општинске, пореске и црквене.*

Препоручујем се за те послове свима у месту и у унутрашности, којима сам потребан.

Најзамршеније рачуне могу довести у ред и склопити за врло кратко време, па било да радим за дневницу или ћутур .

Могу потпуно да вршим и приметбе главне контроле по разним рачунима.

Склапање тих рачуна радићу по 8 до 12. динара дневно, према даљини места, где је позовем.

Погодба ћутуре може бити само за рачуне, гди је вођен дневник и гди су спремљена сва документа.

Стањујем више „цветног трга" у „Врачарској касини" на Енглезовцу у Ве граду.

Витор Ћурчић
начелник срески
863, 1—10 у пензији.

Огласи „Малих Новина“

НОВИ
ХОЛАНДИСКИ ЛОЗОВИ „БЕЛОГ КРСТА“

имају данас три вучења са овим главним згодитцима:

У готовом дин 200000—100000
50000 у готовом.

Који се из године у годину мењају

Сви згодитци исплаћују се без икаквог одбитка

ИДУЋЕ ВУЧЕЊЕ

биће у недељу 19 Новембра 1889 год
(1 Дек. 1889. по нов. кал.).

Главни згодитак

Динара 100.000

најмањи згод. 29 и повишава се до дин. 59.

с' тога по данашњој куповној цени не може бити никаква губитка

Ови изврсни сигурни и корисни оријин. лозови могу се добити код свију трафа и у банкарској радњи

Андрејевића и комп.

У Београду

ПО ЦЕНИ ОД ДИН. 29 СА ЖИГОВИНОМ

Поруке из унутрашњости имају се доставити нама најдаље до 17 Новембра 1889 год.

806 5—*15*

Препоручујем своје доле наведене **патентиране** и на далеко **чувене специјалитете због њихових нечувени дјејства** као

Велутин прашак за лице, бео роза и крем ооје.

Велутин крем помада чисти лице од пега флека и прави нежну кожу.

Велутин сапун са разним мирисима који дјејствује као и помада и једна без другог не иде.

„Велутин вода за косу“ ово особито препоручујем онима који имају перуги и коме опада коса, само ову воду по упутству употребите па престане опадање к се и нестане перуги.

Све ове ствари могу се добити са умереном ценом код мене у мојој драгеријској радњи.

За србију од мојих специјалитета има главно стовариште *Г. Бошко Николић у Београду* који ће такођер на мало и на велико са умореном ценом продавати.

Шандор Неруда
Будимпешта
Hatvàni Utczo 9 szàm

ПОШТО СЕ ЗБОГ недовољног броја чланова није могао

Главни годишњи скуп

београдске салонске стрељачке дружине држати на дан 10 Новбра ов. г. то се овим исти скуп одлаже за 18 Новембра ове године

Одбор има част замолити све пошт. чланове свог удружења да изволе реченог дана у 8. часова у вече доћи у локал краљеве пиваре где ће се с онолико чланова решавати колико присутних буде.

870 1—2

Одбор

ТРАЖИСЕ за једну малу чиновничку породицу у унутреност *једне образованија женска*, веселог темперамента, која би ус домаћицу све до мање послове вршила особито, да је вешта куварица. Плата добра

Понуде са означењем плате сликом и тачном адресом, ваља слати на власника овог листа под насловом! „Верно и поштено“,

776 1—3

БЕНКОВА ПОМАДА
И
! НИНОН ПУДЕР !

ДАМЕ које желе да своје лице њежно, глатко, чисто и фино одрже, нека не пропусте употребљавати познату **Бенкову помаду** против пега, флека, бубуљица, рапаве коже и осталих нечистоћа коже на лицу, прсима и рукама,

Једна тегла 1 динар

НИНОН-ПУДЕР за лице, прса и руке који је ради своје финоће и доброте највише тражен, јер сачува њежност коже при најхрђавијем времену, а ни најмање није шкодљив Добива се бео, роза и жут. Једна кутија 2 динара,

Позор!!! Да би се при куповању свака забуна избегла, то стоји на свакој тегли и кутији јасно и разговетно моја фирма

Ф. П.Л. БЕНКО, АПОТЕКАР У ЗЕМУНУ

Моја се помада и Нинон-Пудер може добити само код мене у мојој апотеци у Земуну и код другог-ристе Бошка Николића у кнез Михајловој улици

784 2—2

у књижарници
П тра Ђурчића
може се добити 1. и 2. свеска

РОМАНА

Једне поштене жене

написао Виктор Шербилије с француског превео Јован В. Несторовић цена целоме делу 3 динара

ВЕЛИКО ЗЕМЉИШТЕ од 30.000 кв. метара у сокаку иза две буле, добро за употребу индустриског предузећа или за поделу на плацеве продаје се. Питати уредништво.

877 1—3

Наша драга и мила, наша добра и вазда жела и пуна милоште

Христина — Тинка

у цвету своје младости, у 18. години, од запаљења, преминула је после кратког но тешког боловања у Пожаревцу 9-ог, а 11. овог месеца, после подне, спуштена је овде у Београду, у њену вечну кућу.

Нашу тешку рану, наш бол без пребола, наш ничим ненакнадими губитак разумеће сви познаници и пријатељи наши, све знанице и другарице Тинкине.

Али и братска и пријатељска помоћ у болести; ердачно учешће после оног страшног тренутка, после изданућа; велика пошта коју пријатељи указаше телу покојнице при опелу и испраћају из Пожаревца; дочек у Београду и голема присутност при сарани при посљедњем растанку са њом — беху и остаће нам благодаран мелем, којим пријатељи и познаници, пријатељице и познанице, другови и другарице онако искрено нашу љуту рану лечише и с нама заједно жалост за Тинком делише.

Ми им нарочиту благодарност и захвалност одајемо. Највећа хвала нека је и својском и усталачком заузимању лекара: г. г. Шетиха и Скубице и г-ђе Амалије Томићке варошке бабице, па и брзој и пријатељској услузи апотекара г. Косте Николића. Тако исто хвала и г. г. свећеницима: Бранковићу, Девићу, Лешевићу и Сави Поповићу, који при опелу у Пожаревцу и г. г. Милетићу и Милићу, који при сарани у Београду чинодејствоваше. Неможемо заборавити ни тебе Митко Марковићу, савесни, услужни и вредни пожаревачки возиоче. Брзим и лаким преносом тела покојнице ти си нас задужио.

13. Новембра 1889. г.
Београд.

Вечито ожалошћени:
отац: Иван Ђурић, чиновник у пензији; мати: Станија; брат: Сава И. Ђурић кадет; тетка: Јелисавета Степић; ујак: Милан Д. Сосић, чиновник управе фондова, и остала родбина.

861 1—3

Власник и главни уредник Пера Тодоровић. Одговорниуредник С. Јаношевић. Штампарија „код Просвете“ Позоришни трг бр 9

БРЈ 329. СУБОТА 18 НОВЕМБРА 1889. ГОДИНА II

ИЗЛАЗИ СВАКИ ДАН

БРОЈ 10. П. Д.

ЦЕНА ЗА СТРАНЕ ЗЕМЉЕ
За годину . . . . . 30 динара
На по године . . . . . 15 динара
На 3 месеца . . . . . 9 динара

LE PETIT JOURNAL

МАЛЕ НОВИНЕ

ДНЕВНИ ЛИСТ ЗА СВАКОГА

Претплата из унутр. полаже се само код пошта

За Београд нема претплате — Лист се продаје на број

Писма и рукописи шаљу се Власнику „Малих Новина" Топличин венац бр. 17., на горњем спрату.

Претплата се прима код свију пошта у Србији

ЦЕНЕ ОГЛАСИМА
На првој страни од петит. ред 20. пр. дин.
а на четвртој од петит реда 10 пр. дин.
ПРИПОСЛАНО стаје 50 пр. д. од петит реда.

KLEINE ZEITUNG

Огласе јевтино, по потреби и са сликама. За свако оглашење плаћа се држ. таксе 20 пр. д. ВЕЋИ ОГЛАСИ ПО ПОГОДБИ

Нашој доброј мајци

Христини Мише Анастасијевића

даваћемо седмодневни парастос у понедељак 20 овог месеца у 10 сати пре подне, у великој Саборној цркви.

Јављамо сродницима и пријатељима.

16 новембра 1889 год.
Београд.

Ожалошћене кћери:
Јелана В. Гарашанин, Перса Ј. Маринковић
Сарка Ђ. Карађорђевић, Ружица А. Чарнојевић

881

САМО КОД

ЈАКОВ КАНАРИКА

у кући г. Милије Карастојановића у кнез Михајловој улици број 21.

Може се добро и јефтиније но игде купити Мушко и дечије одео јер је избор тако огроман да сваки по својој вољи може изабрати **по квалитету и цени.**

понизни
Јаков Канарика

21,4 -10

50 ПАРА ДИНАР.

ЛИТАР БЕЛА И ЦРНА ВИНА

врло добра

само у ново проширеној кафани код

„ДВА ТИГРА"

на Теразијама

Укусан, чист и јевтин кост

851 4—5

ТРИ СОРТЕ

Каменог Угља

за ложење фуруна продаје

ПЕТАР Ј ПЕТРОВИЋ

872 1—2

Добио сам једну партију ЈЕГУЉА фришких са ценом умереном.

852 1—4 *Јовица Бараовац*

Коста Д. Шпартаљ

јавни правозаступник за вар. Београд

отпочео је адвокатску праксу. Канцеларија „Цариградска" ул. бр. 27 теразије — кућа маса Стојана Живковића. 884 1-3

БЕОГРАДСКЕ ВЕСТИ

Из војске. По вароши се проносе гласови, да је прекјуче на ноћ један наредник у Пожези премлатио једнога редова. Шта је у ствари, ми не знамо и овај глас, по новинарској дужности нашој, бележимо онако како смо га чули. Међу тим надамо се, да г. министар војни неће пропустити а да о овоме не да тачна извештаја јавноме мишљењу.

*

Убијен. У ужичком округу убијен је хајдук Тодор Станимировић.

*

Личне вести. Од јуче се у нашој средини баве гг. Глехдверт, дописник „Њу-Јорк Хералда" и др. Новак дописник пештанског „Politisches Volksblatt".

*

Згодна опомена. Неколико овд. гостионичара, који су у својим локалима давали преставе страних певача и певачица, па им те представе због „неморалног" одела певачица забрањиване, о чему је по многим нашим листовима било говора, обратили су нам пажњу како ти листови ништа не говоре о циркусу и потраже да се преставе у циркусу забране, ма да је женскиње у циркусу костимирамо куд и камо неморалније, ако се то у опште може назвати неморалним, но што је то био случај код поменутих страних певачких и комичарских друштава.

Одиста, ово је веома занимљива појава, и листови који су онда викали, требали би и у овој прилици да су доследни па викати и против костима играчица у циркусу.

Што се нас тиче нама је све једно: била певачица или играчица обучена овако или онако, треба оставити укусу сваког појединца хоће ли тако што гледати или неће,

Не можемо а да не замеримо и полицији која је нашим гостионичарима, дакле нашим грађанима који подносе све терете државне и општинске, па за те представе још и нарочито плаћали, — забрањивала горње преставе док дозвољава људима из бела света преставе које ни мало нису моралније од оних забрањиваних.

Овим ми нећемо рећи то, да треба забранити циркусе већ смо само хтели напоменути како је и полиција и један део штампе био непријатан према оним нашим грађанима, који подносе и морају подносити све државне и општинске терете, плаћати за те преставе нарочито, но пре но што је рок тој суми и истекао, забрањивати им давање престава. Нека полиција од сваког друштва, које хоће да даје овде какве преставе, наплати што по закону има наплатити, па ко хоће да гледа те преставе, ено му нека их гледа, а не нашим грађанима забрањивати, а странцима дозвољавати.

*

Предао кредитиве. Г. Сновн новоакредитивани посланик амерички, предао је прекјуче у *приватној* аудијенцији своје кредитиве, јер је морао журно да отпутује. У исти мах предао је и опозивно писмо досадашњег посланика г. Ферна.

*

Вратио се у Париз. Г. Јеврем Грујић, српски посланик у Паризу и Бриселу, пошто је предао своје кредитиве у Бриселу, вратио се у Париз.

*

Српски конзул у Битољу, г. Бодн, стигао је у Битољ и примио управу консулата.

*

Манастир Дечани, како се поуздано дознаје, није претрпео никакве штете. Игуман Рафаило отпраћен је у Пећ, а калуђери, који су с њим били пошли, вратили су се у манастир.

*

Приспео. Г. Ђока Поповић, српски генерални консул у Скопљу, који је стављен на расположење приспео је у Београд, са својом породицом.

*

Врањска афера. Између српске и отоманске владе води се дипломатска преписка због афере турског вице конзула у Врању. Као што чујемо, влада српска настојава да се вице конзул уклони из Србије,

Свако за што има своје за то *)

Уреднуштву „Малих Новина"

Господине Уреднче !

Као што вам је приватно познато, са писањем о посланичкој кандидатури краља Милана, у вашем листу, престало се било пре избора нехотично, а после избора и *хотимично* и намерно — ово последње за то — што је са свршеним изборном чином ствар изгубила, ако не историјског а оно свакако *дневног* интереса, што, после боја и перо, као год копље, има своје место. Ну, тако као да не мисли и власник вашег листа г. Пера Тодоровић. На против, у низу дописа који су читавим расправама равни, он иде даље и од

* И ако се у овоме одговору доста дотиче личности нашега власника, ми је ипак доносимо баш за то, да нам се не би пребацила тесногрудост. Ур.

званичне исправке у очи избора, и од формалне ограде рођена му листа, те потрже то питање тако постојаним гласом и тако изазивачким акцентом, да му се ја данас ево и противу своје воље одазивам. Чињећи, пак, то надам се: да ће ваш власник, а мој пријатељ, г. Пера престати писати о краљу, разумем увек *грађанину*, Милану *оначким* тоном. Велим, *оначким* тоном, јер се мој пријатељ Тодоровић вара ако мисли, да може ударати, разумем *онако* ударати, на кандидата а да не удари и на покретаче саме кандидатуре. Бар што се мене лично тиче, сматраћу даље поступање мога пријатеља Тодоровића у истоме правцу, као јавно бацање рукавице покретачима, и дићи ћу је у „Малим Новинама“ ако будем могао, у нарочитим изданима „Борца“ ако будем морао. Довде, молим га само да ми верује: да ми је веома жао, што он према „своме пријатељу Американцу“ — није имао ни толико пријатељске вере и обзира, да у себи помисли: „да ваљада и они људи на лицу знају места шта раде, да знају ако не много више, а оно бар за један драм више, него што ја могу знати овде у даљним Млецима“, те да је према томе, до даљег приватног или јавног обавештења, о ствари ћутао.

Но сад како му драго с тим, да пређемо на сам предмет. Дакле, пре свега, нека ми је слободно одмах констатовати: да ми г. Тодоровић чини и сувише велику, а свакако незаслужену, част, кад само *моје* име доводи у везу са посланичком кандидатуром грађанина Милана М. Обреновића. Цела је истина да је мени пала била у део *новинарска* улога у овом питању, и све што је у „Малим Новинама“ о томе изашло, дело је моје прве, ако не увек и последње, редакције; али сама *ствар* имала је, од свог постанка па до краја, несравњено јаче пријатеље и стубове као што је до последњег часа имала најозбиљније шансоне!.., Ко је први на саму *мисао* дошао — не знам. Ја *нисам* — свакако летос у Нишу нисам — а, ако је, — велим *ако* је — јер ништа по личном искуству не могу да кажем, и за ону најаву у Нишу тек по чувењу знадем — велим *ако* је тај неко главом краљ Милан, онда га најусрдније молим, и то као његов некадањи противник молим, и као некадањи „савезник“ радикала молим: да се не боји да то и *делом* призна. Нека се не боји, а још мање стиди, да то на се прими јер је то, доиста, једна красна, једна узвишена, једна *класична* и (ма шта казао језуитски безобразлук нишке „Слободе“) једна **цинцинатска** мисао, и јер му тако племенита амбиција може само служити на част и на славу! Понављам, *и на част и на славу*, јер кад се један *цар* Срба, Бугара и Грка, један Душан Силни, није стидео да, у даноме случају буде прост сугрђанин млетачких Латина, па ни грађанин мајушнога Дубровника српског, — и кад се он (Душан) није устручавао да употреби сав свој *царски* утицај и положај да такво једно скромно право себи у *туђини* стече и задржи — а да за што би један *бивши* краљ српске Шумадије зазирао, или за понижење сматрао, да представља свој народ као изабраник престонице, или баш и најскромнијег сеоца његовог?

На послетку, ако ни цинцинатски узори класичнога Рима, ни душански демократизам старе нам Србије, нема довољно чари за једнога тако модерног васпитника као што је бивши краљ Милан, онда. нека нам дозволи да га подсетимо: да и горда аристократска *суврем*еност монархијске Јевропе зна и броји тако лепе *племићске* појаве. На пример, од кад је аутономни Устав дао једној провинцији, једној *Галицији*, своју, бива да сваке изборне периоде, *пољски* поданици бечкога Цесара редовно бирају, а горди Хабсбург, овај исти Фрања Јосиф, са захвалношћу се прима чланства једног тако незнатног парламента свог. Цела је истина да он ту не седи, нити кад год као члан беседи, али увек је сматрао и данас сматра за част сам избор, и увек се таквом чину топло одазива.

„Знам“ — рећи ће ми можда Тодоровић Пера — да и он не сумња да би и бивши краљ Милан сматрао такав акт престонице као акт признања за Устав к је је он дао, и да би он таквим доказом почасти и поверења у толико више поласкан био што му се то пружа као простом *грађанину* српском. Али ево зашто невиђена — „нико неће Милана да бира. У целоме граду Београду не ће се ни педесет људи, да му листу законску потпише“. (Види писма из Млетака у последњим „Малим Новинама“.)

А шта ћеш ти, Перо, ако ја тебе кажем: да је кандидатура краља Милана до последњег часа тако успевала и добро стојала, да се управо, и тек, на једној *шварценбершкој* ллаци прекинула. Јест, за длаку је фалило па да тај исти, по теби тако „непопуларни“, „Милан“ буде, и то не само биран него, и *сјајно* изабран! Јест, и не само да би либерали, нити само да би напредњаци, него би и најжешћи радикали томе допринели. (Да си каквом срећом био овде, ја бих, Перо, *и на те* сумњао: да за њ' ниси куглицу бацио!)

„Па што онда није и изабран“?

За то, Перо што **свако за што има своје за то**! Форме ради могу ти казати: што формално није ни истакнут.

А што (питаш) да није истакнут?

За то, Перо, што и онда кад је посланичка кандидатура краља Милана прешла у руке много јаче од оних које држе перо, и твоје и моје; што и онда кад је ова, колико лепа толико озбиљна, ствар — немајући чак ни једног Пашића против себе, а имајући за се *либерале*, и младе и старе, напредњаке гњевне али верне, — дотле чак успела, и то при свој краткоћи и скупоћи времена успела, да је остало још — са *сведоцима и именима изаћиву ако треба* — остало још: *да се краљу Милану надлежно али и поверљиво* (у шифрама) *јави* „**да се кандидатура либералне странке њему уступа, ако он то жели, као и да ће** (*према Пашићевом бар одговору Пакти*) **и радикали кадри бити исто да учине**“ — велим, — што се тада, нашла и као никад обелоданила, једна црна *шварценбершка* душа. *Разумемо* одговорило се тада *делом* овом Шварценбергу српском. „*Задивљени*“ клонули су пред овом збиљом покретачи кандидатуре грађанина Милана М. Обреновића, па дигли руке и од „листе“ а *камо ли* од изборне борбе.

Тако је то било! Дакле,

Свако за што има своје за то!

Београд 15-ог Новембра

Никола С. Јовановић

„*Американац*“

Ради оне „шире“ читалачке публике којој можда није довољно познато име једног Шварценберга, примећујемо: да се тако звао онај чувени „државник“ аустријски којијем изреком и политиком својом у кримској рату везао име и част своје царевине за један од најцрњих грехова, у животу а најстрашнијих жигова на лицу људи и народа, — за грех и жиг неблагодарности према добротвору Авај! и Србија раја Шварценберге, сплоћим их златом позлаћује. Јест, и они су кадри „задивити свет“, као што су кадри посрамит Србина, пакленим прилком своје неблагодарности!... Али само нек се и то зна: да је та и таква чудовишта у историји света и морала, пре а после, али тек, стизала нека људска из' божија казна, врло често и једна и друга..

Горњи.

Народна Скупштина

XXXIII редовни састанак.

Петак 17 новембра

Председавао г. Пашић

Отворен састанак у 9¾ часова пре подне.

Били су министри: Велимировић, Вујић, Гершић, Таушановић и Ђурић,

Секретар Пурић чита XXXI протокол састанка, Ђорђевић молбе и жалбе, Јоксимовић предлог Јована Милијића, да се вишим чиновницима смањи а нижим повиси плата.

Ђорђевић прочита најпре указ којим се овлашћује министар војни поднети скупштини законски предлог о устројству војске, а за тим прочита и пројект закона,

Председник саопшти скупштини, да ће министар грађевина одговорити на питање Рибарца и другова о грађењу моста преко Мораве код Љубичева.

— Министар Грађевина одговара и вели: да је до сад покупљена сума новаца од народа округа пожаревачког око 420·000 динара; да је од тога новца дато на зајам општини пожаревачкој 60 000 динара да је извесна сума издата на име трошка око грађења пројекта, нешто се налази у готовини код начелства а реста је код управе фондова на руковању.

У 1884 г. израђен је пројект у мин грађевина, а за тим следовало највише решење за купљење прираза. Од тада до 1888 г. није ништа рађено. Начелство пожаревачко тражило је да се одреди лицитација и с тога је пројект заједно са предрачуном предат грађевинском савету на мишљење, Грађевински савет није усвојио тај пројект, но је решио да се распише конкурс направе пројекта но тако да и железница може тим мостом пролазити. Четири су понуде — конкурса поднешена, али савет није усвојио ни један, него два најбоља награђано-новчано и најавио своје мишљење да се по тим основима изради план и предрачун, но да мост

ПОДЛИСТАК

ЛЕЛА

од

САВЕ П. ЈОВАНОВА

МОТО:

Иза греха, грех се вала....

(Наставак)

III.

Сад се упутише обе патосаном стазом, која је водила у осветљено пред собље. Пред врата Лела скиде са својих малених ножица плитке ципеле и уђе у собу, а за њом Мара.

Соба беше дивно намештена.

Лепе моловане зидове красиле су у великим позлаћеним рамовима маслом бојом израђене слике. Тешке свилене завесе и спуштене до пода покривале су укусно дрворезом израђене шалоне.

— Где си до сада? упита је Мара пруживши јој столицу покривену црвеним плишом.

— Ни сам могла ...

— А што?

— Па и сад сам децу оставила саму.

— Е деца...

— Зависта је то тешко! упаде у реч Михаило Михаиловић, кога Лела није ни спазила при лампи слаба светлуцања.

Михаило Михаиловић леп је човек, од својих двадесет и пет година. Школу је свршио скоро и протекцијом пуковника Н.... добио за министарског секретара у п..... одељењу. Плату је имао доста велику да је поред имања што му је од покојног оца остало могао живети.

Лела кад га спази трже се. На њеном белом лицу појави се руменило, које јој даваше диван изглед.

— Е тешко.. Да сам ја као она, а би сву децу растурила. Ова тако лепа, тако млада, па да се мучи, рече Мара сипајући кафу у мале беле, алабастер шољице.

— Па сестре су ми, ја сам с њима научила, рече тужно девојче.

— Којешта.... Сестре! Па да се целог века за њих мучиш, И ја сам тако у почетку била луда.... Кад сам видела да то не вреди ни луде дувана окренула сам други лист.

— Како.....

— Како!... Млада си, лепа си.... да жи виш.... рече Мара кријући очи.

— Ја вас не разумим.... понови наивно девојче.

— Е не разумеш!... Да имам ја твоју младост и твоју лепоту ја би знала како да људима памет завртим.. *А* шта имаш и да чуваш.... И за кога... Чудно чудо!

Лелу обасу румен, па не знајући где да склони поглед, спусти главу на груди, са којих осећаше брзо куцање срца. У том чудноватом буњилу није ни приметила, кад је Мара из собе изашла а до ње сео Михаило Михаиловић.

Он се наже над њом и пољуби је.

Шта ли осећаше то невино девојче!..

Ништа.....

Њено бело лице и пуно округло тело беше утрнуло и ладно као стена.

Гледала је али ништа није видела. Мислила је, али су мисли брзо прелетале једна за другом остављајући неке бледе неразговетне слике.

Она није знала шта се са њом ради.

Тек кад је раздражени младић провуче на своје груди, она се трже. Као разљућена лавица оте се од њега и полети вратима..... али врата била су закључана.

(Наставиће се)

буде за сад само за пешаке и кола, али да конструкција и јачина стубова буду тако уграђени, да се временом може и железница служити с њоме.

На основу тога прави се и приближан предрачун, те су пројекти за стубове готови, а за горњи строј у раду је план.

С тога сам, вели министар одредио лицитацију на дан 28. Децембра ове године. Али у напред могу казати, да покупљени новац неће достићи за овај мост и треба ће још да се покупи око 120.000 динара.

Са овим, држим, да се одговарамо на питања интерпеланата,

— *Рибарац* изјављује, да је у главном задовољан са одговором министровим, али помиње, да је држава у првом реду позвана олакшати саобраћај и прихватити жељу и потребу народа.

Он криви прећашњу управу што није на овом пројекту ништа рађено.

Но, ако му да министар реч, да ће овај мост до године у ово доба бити готов, он ће се потпуно задовољити. Међутим изјављује, да ће народ окр. пожаревачког, радо дати још новаца на ту цељ у колико не достигне.

— *Министар Грађевина* обећава да може бити мост готов позно у ово доба и ући ће године, ако се рано у пролеће одпочне грађење и ако нађе добром предузимачу у руке.

— *Несторовић* жели, да предрачун овога моста не буде као сви досадашњи, него тачан, а не да се знатне суме повишава.

Прелази се на дневни ред:

— *Андра Николић* известилац, чита извештај одбора а за тим примедбе одбора на закон о избору посланика, и председник закључи седнице у 12¼ часа по подне, заказав другу сутра дан у 9 часова пре подне.

ПРИПОСЛАНО

за ствари под овом рубриком уредништво не одговара.

—

Изјава

Два су већ месеца како сам по наредби Архијерејске власти дошао на парохију в. крнљанску и тек сам данас примио црквене протоколе од бив. свештеника Јанка, који је до ономад самовољно вршио свећенодејства по мојој парохији.

Жалио са се 15 пута и духовним и световним властима и ништа.

Многи моји пријатељи усмено и писмено исказују ми своје мишљење да је се госп. митрополит према мени двојично понашао.

Правде и истине ради отворено изјављујем: да је Његово Високопреосвештенство, Господин Митрополит Михаил, у целој овој ствари врло правилно поступао, бранећи аукторитет Архијерејског наређења, на чему му ја јавно захваљујем.

Друга власт није хтела да врши своју дужност, што ћу у своје време изнети.

10. новембра 1889.
у В. Крсни.

Ник. Крупежевић
свештеник
вел. крнљански

КАЛЕНДАР

Субота

Православни 18. Муч. Пл. и Роман
Католички 30. Андреја ап
Сунце излази у 7 с. 13
Сунце залази у 3 с, 54
Пос. четврт, 5
Да 12½ ноћ 11½
ал и одо краја овог месеца дан окраћа а за толико и ноћ одужа.

СТОВАРИШТЕ
МУШКОГ И ДЕЧИЈЕГ
ОДЕЛА
КОД КАВАЉЕР-МОДЕ
У кн. мих. ул. бр. 28
испод варошког кварта
ДОБИЛА ЈЕ
Из први страних фабрика најодабранијих количина мушких менчикова капута и панталона зим. од најмодернијег и елегантног штофа а и сваке врсте дечијих
ХАЉИНА
Поруџбине прима на израду по најновијем укусу
ЦЕНЕ СУ ВЕОМА ЈЕФТИНЕ
5—2 810

Кондиције с гаранцијом даје један великошколац. Упитати уредништво.

АПОТЕКАРСКИ помоћник тражи кондицију. Ступити може одма. Обратити се уредништву.
882 1—3

СИРОМАШАН А одличан ђак велике школе поучава ђаке основне школе гимнасије или института. Врло јевтина цена, а јамчи за успех. Пријавити се уредништву овог листа
— 880 1—3

У КАФАНИ

Код парног купатила може се добити добра вина и то црно жупско вино 40 пара д.
Неготинско 50 „ „
бело жупско 50 „ „
за код куће дајвају
бело 40 пара д.
црно 30 „ „
с поштовањем
Душан Данчевић.
кафеџија
Бр. 865 1—6

Моју кућу преко пута од Велике пиваре вознесенска ул: бр: 7 продајем из слободне руке, која има терета управи, ко ју има вољу узети нека се пређави у истој кући
873,1—3 **Рајковићка**

„Потрошачима Шминке“
Јављам да сам добијо велики избор *Лајхнерове Повориштне Шминке* у разним бојама, и прашак његов
Продајем са умереном ценом и само за *„његов новац“*
Бошко Николић
Дрогиста
—874 1—6

Гостионицу Америку
У Шапцу
узео сам поу закуп и снабдео добрим јелом пићем чистим собама за путнике послуга брзаа и тачни а цена умерена.
моли за многобројну посету
Риста Савић Ристица
бив. келнерија из Лознице
868 1—3

Наша драга и мила, наша добра и вазда ела и пуна милоште

Христина — Тинка

У цвету своје младости, у 18. години, од запаљења, преминула је после кратког но тешког боловања у Пожаревцу 9-ог, а 11. овог месеца, после подне, спуштена је овде у Београду, у њену вечну кућу.

Нашу тешку рану, наш бол без пребола, наш ничим ненакнадими губитак разумеће сви познаници и пријатељи наши, све знанице и другарице Тинкине.

Али и братска и пријатељска помоћ у болести; срдачно учешће после оног страшног тренутка, после изданућа; велик пошта коју пријатељи указаше телу покојнице при опелу и испраћању из Пожаревца; дочек у Београду и голема присутност при сарани при посљедњем растанку са њом — беху и остаће нам благодаран мелем, којим пријатељи и познаници, пријатељице и познанице, другови и другарице онако искрено нашу љуту рану лечиште и с нама заједно жалост за Тинком деле.

Ми им нарочиту благодарност и захвалност одајемо. Највећа хвала нека је и војском и усталачком заузимању лекара: г. г. Петиха и Скубице и г-ђе Амалије Томићке варошке бабице, па и брзој и пријатељској услузи апотекара г. Косте Николића. Тако исто хвала и г г. свећеницима: Бранковићу, Девићу, Лешевићу и Сави Поповићу, који при опелу у Пожаревцу и г. г. Милетићу и Милићу, који при сарани у Београду чинодејствоваше. Неможемо заборавити ни тебе Митко Марковићу, савесни, услужни и вредни пожаревачки возитеље. Брзим и лаким преносом тела покојнице ти си нас задужио.

13. Новембра 1889. г.
Београд.

Вечито ожалошћени:
отац: Иван Ђурић, чиновник у пензији; мати: Станија; брат: Сава И. Ђурић кадет; тетка: Јелисавета Стевић; ујак: Милан Д. Сосић, чиновник управе фондова, и остала родбина.

861 1—3

СВАКОЈ ГАЗДАРИЦИ

која хоће да скува добру кафу!

Пазите добро, има у промету КУТИЈА и ПАКЕТА, које НИСУ ПРАВА „ФРАНК'ОВА" КАВА, већ подражавана једноличија.

Хоћетели вкусну и добру кафу, то иштите ПРАВУ ФРАНК'ОВУ КАВУ, која је САМО ПРАВА с'овим заштитним знаковима:

Регистр. Марка. Регистр. Марка. Регистр. Марка.

и овим подписом:

Heinrich Franck Söhne
Linz. Ludwigsburg.

Зато: ОПРЕЗНОСТ ПРИ КУПОВАЊУ!

ГРЕШНО је мислити, да се „добра кава" може само с'кавом у зрну зготовити, — не, јер добар придодатак УВЕЋАВА снагу кафи, њену боју и њен вкус.

То је факт, уверите се сами пробајући

ПРАВУ ФРАНК'ОВУ КАВУ.

За црну кафу: 4 кашике зрнене кафе — 1 кашику ФРАНК кафе.
„ белу „ 3 „ „ „ — 1 „ ФРАНК „

НОВИ
ХОЛАНДИСКИ ЛОЗОВИ „БЕЛОГ КРСТА"

имају данас три вучења са овим главним згодитцима:

У ГОТОВОМ дин 200000—100000
50000 у ГОТОВОМ.

Који се из године у годину мењају

Сви згодитци исплаћују се без икаквог одбитка
ИДУЋЕ ВУЧЕЊЕ
биће у недељу 19 Новембра 1889 год
(1 Дек. 1889. по нов. кал.).

Главни згодитак
Динара 100.000
најмањи згод. 29 и повишава се до дин. 59.

с' тога по данашњој куповној цени не може бити никаква губитка

Ови изврсни сигурни и корисни орићин. лозови могу се добити код свију арафа и у банкарској радњи

Андрејевића и комп.

У Београду

ПО ЦЕНИ ОД ДИН. 29 СА ЖИГОВИНОМ

Поруке из унутрашњости имају се доставити нама најдаље до 17 Новембра 1889 год.
806 5—*15*

БЕНКОВА ПОМАДА
И
! НИНОН ПУДЕР !

ДАМЕ које желе да своје лице њежно глатко, чисто и фино одрже, нека не пропусте употребљавати познату **Бенкову помаду** против пега, флека, бубуљица, рапаве коже и осталих нечистоћа коже на лицу, прсима и рукама,

Једна тегла 1 динар

НИНОН-ПУДЕР за лице, прса и руке к ји је ради своје финоће и доброте највише тражен, јер сачува њежност коже при најхрђавијем времену, а ни најмање није шкодљив Добива се бео, роза и жут. Једна кутија 2 динара,

Позор!!! Да би се при куповању свака забуна избегла, то стоји на свакој тегли и кутији јасно и разговетно моја фирма

Ф. ПЛ. БЕНКО, АПОТЕКАР У ЗЕМУНУ

Моја се помада и Нинон-Пудер може добити само код мене у мојој апотеци у Земуну и код другариста Бошка Николића у кнез Михајловој улици
784 2—2

ЛИМАРСКА И ЕЛЕКТРО-ТЕХНИЧКА РАДИОНИЦА

ЈОСИФА БЕРГЕА

У БЕОГРАДУ, КНЕЗ МИХАЈЛА УЛИЦА БР. 2.
ПРЕКО ПУТА КАФАНЕ „РУСКИ ЦАР"

препоручује поштованој публици своје богато стовариште свију у ту струку спадајућих артикала; тако исто прима и извршује поруџбине свију **галаитерисних и грађевинских радова.**

Да би моје поштоване муштерије што већма задовољио, набавио сам

СВАКОВРСНИХ ЕЛЕКТРО-ТЕХНИЧКИХ АРТИКАЛА

и извршујем намештање **кућних телеграфа, кућних телефонских веза и громобрана,** као и све потребне оправке по најјефтинијој цени.

Поштоване муштерије из унутрашњости добиће при поруџбини упутство са потребним цртежом, тако да ће бити у стању сами, без туђе помоћи, наместити електрично звонце или телефон. Избор разних **артикала за електризирање као и гасних фењера,** који се могу преносити. Продаја **гасне материје и дупло рафинираног петролеја.**

—10 821

МАШИНЕ ЗА ПРАЊЕ РУБЉА, ДАЈЕМ НА ПОСЛУГУ

Власник и главни уредник Пера Тодоровић. Одговорниуредник С. Јаношевић. Штампарија „код Просвете" Позоришни трг бр. 2

БРЈ 330. НЕДЕЉА 19 НОВЕМБРА 1889. ГОДИНА II

ИЗЛАЗИ СВАКИ ДАН

БРОЈ 10. П. Д.

МАЛЕ НОВИНЕ

ДНЕВНИ ЛИСТ ЗА СВАКОГА

Писма и рукописи шаљу се Власнику „Малих Новина" Топличин венац бр. 17., на горњем спрату.

ЦЕНА ЗА СТРАНЕ ЗЕМЉЕ

а годину . . . . . 30 динара
На по године . . . . . 15 динара
На 3 месеца . . . . . 9 динара

LE PETIT JOURNAL

Претплата из унутр. полаже се само код пошта

За Београд нема претплате — Лист се продаје на број

Претплата се прима код свију пошта у Србији

ЦЕНЕ ОГЛАСИМА

На првој страни од петит. реда 20. пр. дин. а на четвртој од петит реда 10 пр. дин.

ПРИПОСЛАНО стаје 50 пр. д. од петит реда.

KLEINE ZEITUNG

Огласи јевтино, по потреби и са сликама.

За свако оглашење плаћа се држ. таксе 20 пр. д.

ВЕЋИ ОГЛАСИ ПО ПОГОДБИ

ТРГОВИНА
Петра Петровића
на Теразијама

Добила је разних врста енгелеских **каљача** од гуме доброг квалитета, и продаје умереном ценом.

— 887 1—10

500 дуката цес. дају се под интерес на имање у средини вароши Извешћа даје

М. Миловановић. адв.
— 3—3 у кн. Михајловој улици

КАО ПОЗНАТА I РЕДА

ШКОЛА ИГРАЊА

Благоја Ж. Јовановића, отпочела је часове од 5. новем. у кући Шоповићевој преко од Н. Банке.

За упис пријавити се у трг. г. М. Ристића кнез мих. ул, у дуванџ. код „Гардиста" или у самој школи

834 4—6

РАКИЈЕ добре клековаче има на продају. Цена умерена.

Упитати код
Димитрија Перовића
гвожара на сави.

Бр. 867 3—3

Добра стар црна неготинска вина

у флашама, на аков и на ниште, има на продају код Мајдала Кр. Петровића Симина ул. бр. 34. испод гл. полиц.

889 1—4

Нашем дворном и непрежаљеном сину

Ђокици

даваће мо шесто месечни парастос у Четвртак 23-ег Новембра у 9 часова пре подне у Цркви Палилулској

Ожалошћени
Отац Јован А Живковић
Мати Јелена

— 885 1—3

СИЛАЗАК С ПРЕСТОЛА

РОМАН ИЗ ЖИВОТА БАЛКАНСКИХ НАРОДА

СВЕСКА II

готова је и може се добити у књижарници г. А. Пурића, и код свију књижара у Србији

Цо I грош свеска.

Ко се претплати на прво коло 25 свезака, и пошље 5 дин. у напред, добија корице за исто дело израђене од финог енглеског платна бесплатно.

Претплату треба слати књижари А Пурића у Београду.

Скупштина и уставни живот

Има ли кога, ко се није радовао новом уставу, има ли кога који није замишљао, да ће парламентарним животом, ова красна и драга наша отаџбина кораснути у свима правцима јавног живота напред и стећи право као друга у коло културних и напредних држава, код којих је већ давно одомаћена права уставност и парламентарни живот. Нема.

И доиста нема. И онај који је покретао и онај ко је замизамишљао као и онај ко је једва нешто схваћао уставни и парламентарни живот, били су одушевљени и подгрејани истинским патриотизмом, да се и уставност и парламентарност унесу у наш јавни живот, како би кроз све дамаре и крвне канале нашег друштвеног слоја, протекса чила и непомућена крв нове слободне уставности.

Борба вођена око та два принципа била је и дуга и оштра. Надмоћност и увиђавност народа, однела је победу. Правило је, да и плодове својих напорних трудова жње.

Но, ако прохтеви буду даље ишли него што сам принцип налаже, онда је уставност у неку руку притешњена те ће спона између уставности и парламентарности олабавити и лако се може једно с другим сударити.

Тесногрудост оних, који су позвани да негују, оснажују и чувају уставност од свију могућних штетних уплива, може ако не одмах а оно кроз најкраће време, да поремети основ уставног живота у опште, па нехотице да убрза другом једном животу, који личи на нешто друго.

Кад ово спомињемо, онда хоћемо да уђемо у нашу скупштину, те да у њој, као дому где се делом, речима и понашањем уводи и остварује и уставност и парламентарност, уверимо, да ли досадањи рад одговара [illegible] или се она и у колико удаљава од тога и зашто.

Ми признајемо, да је садања скупштина прави израз слободних избора, на основу устава. Признајемо и то, да њен склоп може одговарати парламентарности.

Признавајући то двоје с правом смемо упитати, да ли се развија парламентарност у оној мери, како се уставом и начелом слободе тражи.

Нама се чини, да се ово последње не укорењава онако, када ће бити чврст темељ и базис будућег парламентарног жрвота.

По уставу ујемчена је мањина изборна могућност, а то ће рећи, и опозицији гарантован је улазак у скупштину.

Кад владајућа странка има своју већину, без које не би могла парламентарним путем доћи на владу онда има све, што се уставом тражи, али, није довољно што има своју већину скупштинску, него јој известан принцип налаже, да не само трпи мањину, него да и њену гарантност очува и не да никоме на њу нагрнути или јој права сузити или окрњити.

Ми нећемо тврдити, али морамо споменути, да опозиција у садањој ванредној скупштини, нема подједнаке практичне равноправности и слободног парламентарног кретања.

Не велимо, да се то хотимично хоће да чини, него замишљамо, да је парламентарност новина у нас, те се не обраћа она права брига и пажња како би се уставни и парламентарни живот бабарар одгајивао у оном духу и правцу, како то већ давно видимо у других напредних народа, где је ово двоје тако рећи символ вере.

На здравом основу заснована зграда уставности донеће благодатне практичне резултате, а сваки противан рад, долазио од владе или скупштине, наноси јак вред уставном и парламентарном животу.

И влада и скупштина имају подједнаке дужности.

Влада је у чешћој прилици да греши противу устава, а скупштиина, ако томе не стане [illegible] и одобрава грешке владине, те тако обаје наерћу на уставни принцип.

Да ли ових појава већ има у нашем садањем уставном животу, није место о томе сад говорити али, да се од тога треба јако клонути, неће нико порећи.

Није нам никако намера узимати у заштиу скупштинску опозицију и све ово што смо рекли, то је у јединој и чистој намери, да се навикавамо уставно радити и парламентарно живети.

То двоје дужне су све владе без разлике и чувати и одома ћавати.

Ми смо наше казали.

БЕОГРАДСКЕ ВЕСТИ

Манастир Дечани. Бечкој „Пол. Кор." јављају из Београда на основу поузданих извештаја, да напад Арнаута на манастир Дечане није учињен у цели пљачке, јер манастир не може да изазове такву жељу но поглавито на личност архимандрита манастирског, Рафаила, који је арнаутска насиља у околини Дечана увек достављао туреским властима и тражио њихову заштиту. Тиме је изазвао највећу мржњу у Арнаута. Пошто су архимандрит и сви калуђери благовремено побегли из манастира те их арнаутски напад није ту затекао. Арнаути су се повукли но пустошећи овај историски манастир. Али су у толико дивљачније Арнаути беснили у околини, сагоре

ли су читава села, одводили жене и децу и опљачкали амбарове становништва.

*

Јосиф Јовановић. „Застави“ пишу из М. Бође (Барање): „Читам у „Застави“ да је неки Јосиф Јовановић проневерио на београдској железничкој станици 10.000 динара, и да је некуд у свет тумарнуо, па да је за њим потера наређена, Тај човек био је код мене данас у среду 15 ов. м. пре подне. Одавде је отишао у Вињан. По своју прилици он ће дуже времена овуда по Барањи тумарати и скитати се, а нарочито око Мухача. Да ми је број „Заставе“, у коме има о томе човеку вест, само два сата раније стигао, могао сам га задржати и предати властима.

*

Изјава г. Глишина. На белешку нашу и „Д. Листа“ да је, због неких узетих новаца из касе управе вар. Београда, држава ставила забрану на покретност и половину плате г. Глише Ђорђевића, бив. управитеља вар Београда, он је у јучерашњем броју „Н. Дневника“ дао изјаву у којој вели да се од њега „тражи рачун од новаца из диспозиционог фонда, са којим по буџету управник самостално располаже, но у овоме случају, ја сам готов да правдам учињени издатак, па ма којим путем се то од мене затражило буде. Правдање учињених издатака за сада путем јавности не дозвољава ми закон, који налаже чиновнику чување државних тајни и чл. 23 „Устава, који *забрањује одавање поверљивих писама више власти*“

Ми за сад нећемо ништа говорити о овој изјави, само ћемо напоменути како се по вароши говори, да је признаница на суму о којој је реч и због које је г. Глиша стављена за брана, датирана 13 маја о- г. дакле у очи 14 и 15 маја кад су се деси[illegible] вароши говори још о некој суми од 10,000 динара; да г. Глиша у сво јој изјави помиње нека поверљива писма више власти: да се по вароши говори како г. Глиша има у џепу г. министра унутрашњих дела итд. итд.

Све ово, кад се доведе у везу врло је занимљиво, интересно и карактеристично. Али ми бележећи ово, нећемо се за сад упуштати дубоко у ствар већ ћемо сачекати свршетак рада комисије и „правдање“ г. Глишино па ћемо се онда вратити на ствар, За сад ово само бележимо, да се не би заборавило.

*

Похватане злоупотребе. Како смо дознали, до сад је нађено 47 предмета злоупотреба, које је у својој званичној дужности починио бивши управитељ вароши Београда г. Глиши Ђорђевић.

*

Личне вести. Дописник руског „Новог Времена“, познат нашем читалачком свету под именом „Аргус“, г. Гаврило В. Божидаревић, бави се од неколико дана у нашој средини. Г. Божидаревић, бавећи се далеко од Србије, писао је своме листу врло често дописе из и о Србији, а какве су вредности и какве истинитости били ти дописи, довољно је напоменути то, да су они увек били писани из туђине. Тако је он писао и један допис како се власник нашега листа г. Тодоровић, с главним наочарима бавио у некој „нарочитој мисији“ у Бечу онда, кад је сав свет знао да се г. Тодоровић у то доба, пре годину дана, није никуд макао из Србије. Надамо, се да ће му бар сада дописи из и о Србији бити ближи истини.

*

С велике школе. Данас у 3 сахата после подне биће пети редовни састанак великошколске дружине „Побратимство“. На овом састанку настаниће се дискусија о цели и задатку омладине и „Побратимства“ која се већ две недеље води и о којој ћемо ми, по свршетку њеном, донети извештај. Даље је на дневном реду читање појединих радова чланова дружинских.

*

Накнадно нашој јучерањој вести да је убијен Тодор Станимировић, који је хајдуковао у ужичком округу, јављамо, да је убијен ноћу између 15 и 16 о. м. у кући Јеврема Куњубе[illegible] и да је том приликом погинуо жандарм Марјановић.

*

Напрсно умро. Јуче на ноћ напрсно је умро Емилијан Берберовић професор. У очи тога дана био је здрав и држао предавања својим ђацима.

*

— **Краљ Милан** вели новосадски „Бранник“, који је боравио неколико дана у повратку из Београда у Беч, отпутовао је у Париз. Његова пратња је сада врло скромна те по њој не би човек ни из далека наслутио да је то некадашњи краљ Милан, који је волео с великом помпом путовати. С њим путују сада само његов сабор и лакај, дочим је верни му пратилац, тајник Миличевић остао још неко време у Београду да уреди неке приватне послове, Међутим вели, да ће Милан наскоро одпустити и свог приватног тајника јер му врло мали доходци не допуштају ваљда ни тог луксуса. У осталом кажу, да је Милан сасвим задовољан успехом свога пута у Београд и да је опет у потпуном поседу свог неодољивог „хумора.. Можда му је и то разиграло срце, што му је намесништво осигурало годишњу дотацију од најмање 30.000 фиринти у злату, Вели, да бивши краљ неће од сада живети у Паризу онако пустињачки, као овога лета, већ да ће сајмити елегантнији стан те отворити своје салоне и париском Друштву. Нови стан уређиће дакако сјајем, који доликује бившем суверену те употребити за то и прекрасно пособље за пушионицу у турском стилу, које му је поклонио турски султан. И своју коњушницу обогатио је сада са 4 прекрасна коња, од којих му је два такођер султан поклонио, а друга два изабрао је из београдске коњушнице. Ову зиму презимиће бивши краљ у Паризу, а на годину кренуће се на пут по Шпанији, Португалији и Мароко.

Народна Скупштина

XXXIV редовни састанак.

Субота 18 новембра

Отворен састанак у 9½ часова пре подне.

Председавао г. Пашић

Били су сви г. г. министри.

Јоксимовић секретар чита протоко[illegible] молбе и жалбе.

— Известиоц одбора Таса капетан Спасић чита извештај одбора о г. Миловану Јанковићу, председнику главне контроле за грађење дуванских магацина, без одобрења законодавног тела, пошто није предвиђено буџетом.

Известиоц чита и закључак одбора у следећем.

1, Да се г. Милован Јанковић позивље сам у име Главне Контроле;

2, Да се из акта не види колегијално решавање главне контроле, т. ј. председника и два члана, но се хтело удесити, као да је то било; и

3, Да се према овоме г. Јанковићева радња сматра, као да је хтео да заведе скупштину на странпутицу закона.

— *Кумудовић* као члан мањине устаје и вели: Кад је министар финансије одговарао на интерпелацију због грађења магацина, изјавио је, да је поднети акт скупштински, акт Милована Јанковића а не Гл Контроле. а међутим то не стоји, јер се из дотичних акта види, да су поред председника и два члана контроле ствар решавали са једним деловођом, и сва је ствар у томе, што г. Пантелић није потписао решење. Сад, према овоме, коме се може пре веровати, да ли оној тројици, који су потписали решење или г. Пантелићу.

У осталом акт Главне Контроле није тужба скупштини противу мин. финансије, него проста достава ради знањања скупштине.

— *Несторовић* признаје дужност Главне Контроле и благодари и одаје хвалу председнику на томе. Камо среће да је и раније тако рађено, те не би било дефицита и буџет би био већ исправнат. Докле год не буде један министар са столице министарске оптужен, (показује руком на сто мин.) дотле неће се радити како је по буџету и закону.

— *Известиоц одбора* набраја цео рад одбора, констатује, да преписе акта добивених од Гл. Контроле, нису равни оригиналу, Он даље наводи, како се г. Милован Јанковић огрешио о чл. 61. и 66. устројства Главне Контроле; па да ли скупштина може поклонити веру и гаранцију у такав рад. Овде се очито огледа нека мржња према министру финансије.

— *Р. Поповић.* Помиње задатак Главне Контроле према Уставу. Он из акта види неку врсту фалсификата и држи, да због тога по пословнику треба сву ствар парочитом одбору предати, те да је он свестрано ис пита и испледи, па о томе скупштини извештај поднесе, а тако наређује и чл. 85. скупштинског пословника,

— *Авакумовић* вели, како је повод овом данашњем говору интерпелација о грађењу магацина дуванских. Њему је мило што се ова ствар у скупштини претреса. Он ће се ограничити на извештај одбора о Миловану Јанковићу.

Пре него што је поднесена интерпелација и пре него што је предсе

ПОДЛИСТАК

ЛЕЛА

од

САВЕ П. ЈОВАНОВА

МОТО:

Паз греха, грех се ваља....

(Наставак)

III.

— Ја не смем.... викале је уплашено. Отимала се.... и напослетку подлеже..,

После неког времена Михаило Михаиловић заће из собе. Извади из џепа неколико златника, даде их Мари, која га чекаше пред врати и оде на улицу.

Његови брзи кораци полако су се губили у даљини.

Мара са свећом полако уђе у собу.

На кревету са распленетом косом лежала је лепа Лела у заносу. Њено бело лице и обло чело грчевито се тресло од бола.....

По кадкад прелетео би лаки осмех на лицу а затим тихо болно јецање.

Сирото девојче!.....

IV

Било је зимско вече.

У порцеланској пећи горела је тихо ватрица од које је соба доста била топла. На столу од ораховог дрвета светлуцала је лампа пуштајући благу светлост на плавкасте свилене завесе.

На меком дивану постављеном од плавог атласа, седела је Лела. играјући се са малим псетанцетом „Аргом“, које око ње скакуташе. Лепа ружичаста свилена аљина красила јој витак стас, кроз коју се познаваше пуноћа и облина њеног белог као мермер тела. На глави, чија прна коса беше подвијена напред, блештала је бриљијантна игла у облику звезде.

Каква промена!

На малој столичици до пећи седела је служавка Доста, чаркајућиугљевеном шипком ватру, чији је држак од слоноше кости

— Још га нема! вече Лела после дужег ћутања, гледајући у златан сат искићен дијамант има. Казао је да ће вечерас доћи па га још нема. Чудни су ови људи... нарају нас, док не добију.... А после.... Хм.. вуку нас за нос.

— Доћи ће сигурно. Данас ми је казао на улици, идући са једним младим господином. А можда ће и са њим доћи.... говораше Доста устајући.

— Добро видећу....

Тек што је то изговорила а на вратима се појави Михаило Михаиловић са Иваном Ивановићем сином богатог трговца.

После свршеног поздрава обојица седоше. Михаило Михаиловић до Леле а Иван Ивановић према њој.

Иван Ивановић млад је човек.

Очи цре и крупне а бркови тек што су трнули.

— Извините што сам се задржао. Узрок је господин Иван Ивановић.... Чекао сам њега.... Причајући му о вами, желео је да вас види, рече Михаило Михаиловић, нудећи готовим цигаретама из платинске кутије Лелу и Ивана Ивановића.

— Ако је то узрок, онда нема љутње. Шта више особито се радујем новоме госту, милозвучним гласом говораше Лела, осмехнув се ђаволасто, на чијим руменим образима показаше се две јамице.

(Наставиће се)

дник Главне Контроле поднео акт скупштини, вођена је преписка између Контроле и министра грађевина и финансије, којом их је чинио пажљивима, да не греше, а то се види из акта од 15 марта бр. 881, којим министар финансије не пориче право контроле.

Тек кад је наша интерпелација поднесена, онда се пошло незаконитим путем.

Је ли било умесно и законито питање интересованог министра, президијалним путем, на чланове Главне Контроле, да ли су солидарно учествовали у решавању са г. Јанковићем? За тим чита питање министра финансије на поједине чланове Контроле, па констатује, да је одговор г. Нантелића био у неку руку из „неисходителности“ према претпостављеном, па ако хоћете и из неке зебње.

Претпоставља, да је г. М. Јанковић сам и без чланова Контроле, писао овај акт Г. Контроле и вели, да је то могао учинити, јер тиме није повредио ни један закон.

Председник Г. Контроле има јаче право по устројству него што је ово да сам без чланова може наредити, да се ове или оне државне власти на и министра финансије каса запечати и преглед учини,

Г. Авакумовић пита, шта има скупштина, а нарочита ова ванредна са М. Јанковићем, кад је његова радња основана на чл. 182 Устава и за што онда ову ствар предавати министру правде да по њој чини шта треба, кад министар правде сам зна шта му ваља чинити према потчињеном ако се огрешио у својој дужности.

Ако скупштина пође тим путем, онда узима на себе туђу власт.

У моме говору ни сам бранио М. Јанковића него начело уставно.

— *Туцаковић* помиње чл. 182. устава по коме Г. Контрола има право контролисати све издатке државне и ми то драгоцено наређење треба да прихватимо за будуће време. Ако у овој ствари има чије злоупотребе нека се ствар упути суду, па ће он казати шта је у ствари.

— *Срећковић* сматра да је неправилно било упућено питање на чланове Контроле. Он хоће оваквог независног председника Контроло, а не „а м и н а ш а“

— *Поп Марко Петровић* каже, како ова ствар изгледа сињушна за при оглед. Међу тим није тако. Овде је у питању да је неко изашао и појавио се у име Главне Контроле. Било је уједурме противу интереса државних. Он је за то, да се образује нарочити одбор и дело треба дати суду на суђење.

М. Поповић брани извештај одборске већине.

— *Р Миленковић* мисли, да интерпелација има везе са овом ствари. Он је за извештај одборске већине.

— *Рибарац* признаје право контроле да спречава издатке мимо буџета, јер се оснива на чл. 182 устава.

За тим са законске стране доказује, да је рад г. Милована Јанковића, пред. контроле уместан.

— *Министар финансије* вели, како он озо питање није ни покренуо, него председник гл. контроле.

Садашњи председник контроле стоји на овом положају осам година, како су за то време положени закони, како је трошено све што се могло трошити и што се није смело трошити, и како је земља задужена са 310 милијуна, на није никад и ништа противу њих казао. Он се, вели, од сна буди тек у Фебруару и 15 Маја ове године.

Овде јесу питању: је ли председник гл. контроле радио по закону или не.

Нека се одреди нарочити одбор па ће ствар испитати и на чисто извести.

— *Генчић* одобрава поступак гл. контроле; тражи, да се преко овога пређе на дневни ред, пошто је скупштина већ огласила рад министров за правилан.

Милоје Влајић тражи, да се ова ствар редовним путем извиди. Међу тим требало би јасно определити смисао чл. 182 устава, кад мин. финансије не признаје контроли право контролисања текућих рачуна, који се по буџету троше.

— *Министар правде*, објашњава да тумачење устава припада само великој скупштини. А уређење и круг рада главне контроле има се по уставу нарочитим законом определити

— *Известилац* побија наводе Влајићеве и још неких посланика.

— *Куновић* побија тврђења министра финансије, као да Главна Контрола нема право по Уставу контролисати текуће издатке по буџету и чинити своје примедбе.

— *Министар финансије* жели да се ствар извиди, и да два члана скупштинска буду приступна извиђају.

Председник ставља на гласање и скупштина усвоји мишљење одборско да се ствар извиди и да два посланика буду присутни извиђају.

За тим је седница закључена у 1 сахат по подне,

ИЗ СРПСКОГ СВЕТА

— **Неистинит глас.** „Глас Црногорца“ доноси у свом 46. броју ову изјаву:

Има већ месец дана, како су неки страни листови, наиме бечки, објавили својим читаоцима, да је Њено Царско Височанство Књагиња *Стана* Николајевна, Војвоткиња Лајхтенбершка, поклонила црногорској сиротињи *један милијун рубаља*, „што их је Цар њојзи при венчању даровао“. Ми нисмо тада мислили да је потребно што на то рећи, у толико мање, што су неки од оних страних листова као дароватељку спомињали „*Милицу* Николајевну, Војвоткиња Лајхтенбершку“, и ако сав свет зна да Њено Царско Височанство, Велика Књегиња Милица Николајевна, није супруга В јводе Лајхтенбершког, но Великога Књаза Петра Николајевића. Но тај нигде недовољни повод сумње није сметао многим српским и хрватским листовима, да поверују тој беспосленој измишљотини, те је један иначе са свим озбиљан новосадски лист о томе донео подужи листак, а шаљивчина „Стармали“ најозбиљнију „оду“; други пак, не мање озбиљни листови, похитали су да те похвале и славопоје прештампају.

„Да се не би наше мучање судило по старој римској: Qui tacet, ubi lo ui debuisset. consuntire videtur, изјављујемо овим, да је горња новински глас о дарованју милијона рубаља црногорској сиротињи *сасвим измишљен и неистинит*.

— **Шпијунство у Босни.** О томе јављају из Сарајева ово: „Трговци који су по трипут банкротирали и који немају нигде ни гроша кредита јављају се овде онде као заступници, агенти извесних великих бечких трговачких кућа. Ти несрећници путују по Босни и долазе у додир са богатијим и богатијим трговцима продавајући разну робу; том приликом туже се на Аустрију, па вели да су због ње пропали и на тај начин искушавају људе, па све што чују, достављају влади. Други, опет банкротиране пропалице, благодарећи влади босанској посташе одједанпут трговци од коже, те непресано крстаре по свој Босни купујући тобож коже, док им је главни задатак да тим начином шпионишу и све што у народу виде и чују влади достављају. Чисто је девето чудо, зашто су влади потребни и ови људи, код толиких својих жандара и финанса и тајних шпијуна, које имају и у најмањим селима“.

ИЗ БАЛКАНИЈЕ

— **Деманти.** Један допис бечке „Пол. Кор.“ из Софије, побија истинитост вести распрострутих о Бугарској у неким румунским листовима

Допис тврди да није истина да постоји какав сукоб између кнеза и министарства због неке женидбе кнежеве и религије деце, која би се родила из тога брака: Бугарска влада није се занимала овим питањима Што се тиче религије о томе говори чл. 38 устава који изречено вели: Кнез Бугарске и његови потомци не могу исповедати никакву другу веру сам православне. Ако би међу тим први изабрани кнез припадао другој вери, он је може задржати.

ИЗ БЕЛА СВЕТА

Пут око света. Предузела је један млада американка за 77 дана, чега ради је свратила код Жил Верна познатог путописца око света за 80 дана да јој прегледа планове. Мис. Бли, тако се зове лепушкаста и 19-то-годишња американка путује као дописник Ворлдт-а, и хоће вели да покаже да једна женска сама самцита и само са енглеским језиком може проћи цео свет.

Ми јој желимо истрајност у овом тешком и дугачком путу али сумњамо да неће где год још бити гладна па се — сећајући се оног енглеског бифтека — побојати за своју одлуку. Да видимо.

— **Земљотрес.** У Ловречину и околини, у Мађарској, био је 14 о м, у вече земљотрес. Потрес се поновио 15 пре подне.

— **Забрањена драма.** У Берлину је забрањено престављање Вилденбурхове драме „Генерал Фелдобрист“ Ову представу забранио је цар Вилхелм лично, Ово је учињено из неких обзира према аустријском цару јер се у драми говори о једној епизоди из тридесетогодишњих ратова која се дотиче политике хабзбуршког дома.

Народно позориште

Ђаволове стене. — Шала у четири чина, написао Оскар Блументал, превео с немачког М. Ђ. Глишић.

Тешко да ћете данас наћи кога немаког драмског писца, а да му циљ није само занимљивост и забава. Они данас фабрикују комаде, у којима највећу пажњу обраћају на њину техничку страну, гледају да им обуку што шареније и богатије рухо, да маскирају њихово ништавило. Зато су њихову драмску књижевност поплавили комади са мучним убиствима, интригама, несрећном љубави, разним „срценарајућим“ сценама, најцаплцима, итд. Код њих нема драме у којој је изнета каква идеја, нема драме која би вас пренела на позорницу, занела вас, па да вам се чини, да живите, да радите, да мислите с оним личностима; нема драме, која ће остати на вас трајан утисак, која ће вас натерати да кад изађете из позоришта размишљате о ономе, што сте чули и видели. Свуда забава, пука забава и ништа више.

— То се публици допада, зато се такви комади и пишу.

Ја бих рекао на против:

— Такви се комади пишу, зато се и допадају публици. Ако је рђав укус у публике, не треба га подражавати, угађати му, треба га искоренити. А искоренити се не може којекаквим „Помирењима“, „Отмицама Сабињанака“ „Распикућама“, „алпинским царевима“ и т д.

Оскар Блументал мало је утекао од својих колега. Његове „Ђаволове стене“ нашле су добар одзив у публике. Да ли оправдано или не? Ја мислим неоправдано.

У њима, истина, има доста досетака; за по неке од њих може се рећи и да су духовите. Оне увеселавају публику. Дворана се ори од громког смеха, за све време трајања јреставе. Кад изађете на улицу чујете на све стране: „Леп комад! диван комад! Здраво смешно! и т д. Сваки вам прича по неку сцену, којој се „слатко насмејао“, али и сваки другу. Свима се нешто допало; некоме генерал, кад су га затворили у пихалацију, некоме Адалберт Хајнцелман, а некоме Рисангијевић. De gustibus non est disputandum. Али то је само у појединостима. Ну, замолите само оног расположеног гледаоца који вам је напричао читаву гомилу смешних момената, да вам исприча садржину комада целину да вам особину, око које се сва радња окреће он ће се озбиљити, оборити очи, збунити се а неће моћи да вам одговори на питање. Он се само смејао, забављао, као што се смеје кловнима у циркусу. Комад на њега није оставно никаква утиска. Запитајте га после неколико дана; какав је комад: „Ђаволове стане“ он ће вам као кроз сан одговорити; „богами сам заборавно, чини ми се, да сам се слатко насмејао“. Запитајте другог, трећег сви ће вам тако одговорити. Таква ва публика код нас, таква је свуда.

У штампи је, и биће за недељ дана готов шаљив календар

МЕТЛА

за 1890 годину

Моле се читатељи да похитају са претплатом, јер ће се издавање ограничити само на уписнике и књижаре

КУРС

Дукат . . . . :	5.60
Наполеон.	9.45
Срц. лутр. 3% лозови	37.75

ТЕЛЕГРАМИ

„Малим Новинама“

Цариград — „Ажанс де константинопол“ објављује као неистините вести које је донео „Дели Њус“ о тајним преговорима између Русије и Турске о савету по коме би Русија добила земљишта 1 јерменлији, а Турска новчане користи. — Никакав преговр, ни јаван ни тајан, није имао места Кад Турска води неутралну политику. — Говори се да патриарх скуменски мисли дати оставку због размирица са Портом

Будимиешта Сабор усвојио је огромном већином буџет као основ дебате. — Предлог Ираљев о преиначењу закона грађанског права, одбачена са 193 против 83 гласа. —

ли су читава села, одводили жене и децу и опљачкали амбарове становништва.

*

Јосиф Јовановић. „Застави“ пишу из М. Боје (Барање): „Читам у „Застави“ да је неки Јосиф Јовановић проневерио на београдској железничкој станици 10.000 динара, и да је некуд у свет тумарнуо, па да је за њим потера наређена, Тај човек био је код мене данас у среду 15 ов. м. пре подне. Одавде је отишао у Вилан. По своју прилици он ће дуже времена овуда по Барањи тумарати и скитати се, а нарочито око Мухача. Да ми је број „Заставе“, у коме има о томе човеку вест, само два сата раније стигао, могао сам га задржати и предати властима.

*

Изјава г. Глишина. На белешку нашу и „Д. Листа“ да је, због неких узетих новаца из касе управе вар. Београда, држава ставила забрану на покретност и половину плате г. Глише Ђорђевића, бив. управитеља вар Београда, он је у јучерашњем броју „Н. Дневника“ дао изјаву у којој вели да се од њега „тражи рачун од новаца из диспозиционог фонда, са којим по буџету управник самостално располаже, но у овоме случају, ја сам готов да правдам учињени издатак, па ма којим путем се то од мене затражило буде. Правдање учињених издатака за сада путем јавности не дозвољава ми закон, који налаже чиновнику чување државних тајни и чл. 23 „Устава, који *забрањује одавање поверљивих писама више власти*“

Ми за сад нећемо ништа говорити о овој изјави, само ћемо напоменути како се по вароши говори, да је признаница на суму о којој је реч и због које је г. Глиши стављена забрана, датирана 13 маја о. г. дакле у очи 14 и 15 маја кад су се десили [illegible] да је тог вечера [illegible] варошки говори још о некој суми од 10,000 динара; да г. Глиша у свој изјави помиње нека поверљива писма више власти: да се по вароши говори како г. Глиша има у џепу г. министра унутрашњих дела итд. итд.

Све ово, кад се доведе у везу врло је занимљиво, интересно и карактеристично. Али ми бележећи ово, нећемо се за сад упуштати дубоко у ствар већ ћемо сачекати свршетак рада комисије и „правдање“ г. Глишино па ћемо се онда вратити на ствар, За сад ово само бележимо, да се не би заборавило.

*

Похватане злоупотребе. Како смо дознали, до сад је нађено 47 предмета злоупотреба, које је у својој званичној дужности починио бивши управитељ вароши Београда г. Глиши Ђорђевић.

*

Личне вести. Дописник руског „Новог Времена“, познат нашем читалачком свету под именом „Аргус“, г. Гаврило В. Божидаревић, бави се од неколико дана у нашој средини. Г. Божидаревић, бавећи се далеко од Србије, писао је своме листу врло често дописе из и о Србији, а какве су вредности и какве истинитости били ти дописи, довољно је напоменути то, да су они увек били писани из туђине. Тако је он писао и један допис како се власник нашега листа г. Тодоровић, с плавим наочарима бавио у некој „нарочитој мисији“ у Бечу онда, кад је сав свет знао да се г. Тодоровић у то доба, пре годину дана, није никуд макао из Србије. Надамо, се да ће му бар сада дописи из и о Србији бити ближи истини.

*

С велике школе. Данас у 3 сахата после подне биће пети редовни састанак великошколске дружине „Побратимство“. На овом састанку наставиће се дискусија о цели и задатку омладине и „Побратимства“ која се већ две недеље води и о којој ћемо ми, по свршетку њеном, донети извештај. Даље је на дневном реду читање појединих радова чланова дружинских.

*

Накнадно нашој јучерашњој вести да је убијен Тодор Станимировић, који је хајдуковао у ужичком округу, јављамо, да је убијен ноћу између 15 и 16 о. м. у кући Јеремија Курбубе [illegible] да је тог вечера [illegible] варошки жандарм Марјановић.

*

Напрсно умро. Јуче на ноћ напрасно је умро Емилијан Берберовић професор. У очи тога дана био је здрав и држао предавања својим ђацима.

*

— **Краљ Милан** вели новосадски „Браник“, који је боравио неколико дана у повратку из Београда у Беч, отпутовао је у Париз. Његова пратња је сада врло скромна те по њој не би човек ни из далека наслутио да је то некадашњи краљ Милан, који је волео с великом помпом путовати. С њим путују сада само његов сабор и лакај, дочим је верни му пратилац, тајник Миличевић остао још неко време у Београду да уреди неке приватне послове, Међутим вели, да ће Милан наскоро одпустати и свог приватног тајника јер му врло мали доходци не допуштају ваљда ни тог луксуса. У осталом кажу, да је Милан сасвим задовољан успехом свога пута у Београд и да је опет у потпуном поседу свог неодољивог хумора.. Можда му је и то разиграло срце, што му је намесништво осигурало годишњу дотацију од најмање 30.000 форинти у злату, Вели, да бивши краљ неће од сада живети у Паризу онако пустињачки, као овога лета, већ да ће сајмити елегантнији стан те отворити своје салоне и париском друштву. Нови стан уређиће дакако сјајем, који доликује бившем суверену те употребити за то и прекрасно посуђе за пушионицу у турском стилу, које му је поклонио турски султан. И своју коњушницу обогатио је сада са 4 прекрасна коња, од којих му је два такође султан поклонио, а друга два изабрао је из београдске коњушнице. Ову зиму презимиће бивши краљ у Паризу, а на годину кренуће се на пут по Шпанији, Португалији и Мароко.

Народна Скупштина

XXXIV редовни састанак.

Субота 18 новембра

Отворен састанак у 9½ часова пре подне.

Председавао г. Пашић

Били су сви г. г. министри.

Јоксимовић секретар чита протоколе [illegible] молбе и жалбе.

— Известиоц одбора Таса капетан Спасић чита извештај одбора о г. Миловану Јанковићу, председнику главне контроле за грађење дуванских магацина, без одобрења законодавног тела, пошто није предвиђено буџетом.

Известиоц чита и закључак одбора у следећем.

1, Да се г. Милован Јанковић појављује сам у име Главне Контроле;

2, Да се из акта не види колегијално решавање главне контроле, т. ј. председника и два члана, но се хтело удесити, као да је то било; и

3, Да се према овоме г. Јанковићева радња сматра, као да је хтео да заведе скупштину на странпутицу закона.

— *Кумудовић* као члан мањине устаје и вели: Кад је министар финансије одговарао на интерпелацију због грађења магацина, изјавио је, да је поднети акт скупштини, акт Миловина Јанковића а не Гл Контроле. а међутим то не стоји, јер се из дотичних акта види, да су поред председника и два члана контроле ствар решавали са једним деловођом, и сва је ствар у томе, што г. Пантелић није потписао решење. Сад, према овоме, коме се може пре веровати, да ли оној тројици, који су потписали решење или г. Пантелићу.

У осталом акт Главне Контроле није тужба скупштини противу мин. финансије, него проста достава ради знањања скупштине.

— *Несторовић* признаје дужност Главне Контроле и благодари и одаје хвалу председнику на томе. Само среља да је и раније тако рађено, те не би било дефицита и буџет би био већ исправнат. Докле год не буде један министар са столице министарске оптужен, (показује руком на сто мин.) дотле неће се радити како је по буџету и закону.

— *Известиоц одбора* набраја цео рад одбора, констатује, да преписи акта добивених од Гл. Контроле, нису равни оригиналу, Он даље наводи, како се г. Милован Јанковић огрешио о чл. 61. и 66. устројства Главне Контроле; па да ли скупштина може поклонити веру и гаранцију у такав рад. Овде се очито огледа нека мржња према министру финансије.

— *Р. Поповић.* Помиње задатак Главне Контроле према Уставу. Он из акта види неку врсту фалсификата и држи, да због тога по пословнику треба сву ствар нарочитом одбору предати, те да је он свестрано ис пита и испеди, па о томе скупштини извештај поднесе, а тако наређује и чл. 85. скупштинског пословника,

— *Авакумовић* вели, како је повод овом данашњем говору интерпелација о грађењу магацина дуванских. Њему је мило што се ова ствар у скупштини претреса. Он ће се ограничити на извештај одбора о Миловану Јанковићу.

Пре него што је поднесена интерпелација и пре него што је предсе

ПОДЛИСТАК

ЛЕЛА

ОД

САВЕ П. ЈОВАНОВА

МОТО:

Паз греха, грех се ваља....

(Наставак)

III.

— Ја не смем.... викале је уплашено. Отимала се.... и наносletку подлеже..,

После неког времена Михаило Михаиловић узаће из собе. Извади из џепа неколико златника, даде их Мари, која га чекаше пред врати и оде на улицу.

Његови брзи кораци полако су се губили у даљини.

Мара са свећом полако уђе у собу.

На кревету са расплетеном косом лежала је лепа Лела у заносу. Њено бело лице и обло чело грчевито се тресло од бола.....

По кадкад прелетео би лаки осмех на лицу а затим тихо болно јецање.

Сирото девојче!.....

IV

Било је зимско вече.

У порцеланској пећи горела је тихо ватрица од које је соба доста била топла. На столу од ораховог дрвета светлуцала је лампа пуштајући благу светлос на плавкасте свилене завесе.

На меком дивану постављеном од плавог атласа, седела је Лела. играјући се са малим псетавцетом „Аргом“, које око ње скакуташе. Лепа ружичаста свилена аљина красила јој витак стас, кроз коју се познаваше пуноћа и облина њеног белог као мермер тела. На глави, чија црна коса беше подвијена напред, бљештала је бриљјантна игла у облику звезде.

Каква промена!

На малој столичици до пећи седела је служавка Доста, чаркајућиугљеном шипком ватру, чији је држак од слоноше кости

— Још га нема! рече Лела после дужег ћутања, гледајући у златан сат искићен дијамант има. Казао је да ће вечерас доћи па га још нема. Чудни су ови људи... варају нас, док не добију.... А после.... Км.. вуку нас за нос.

— Доћи ће сигурно. Данас ми је казао на улици, идући са једним младим господином. А можда ће и са њим доћи.... говораше Доста устајући.

— Добро видећу....

Тек што је то изговорила а на вратима се појави Михаило Михаиловић са Иваном Ивановићем сином богатог трговца.

После свршеног поздрава обојица седоше. Михаило Михаиловић до Леле а Иван Ивановић према њој.

Иван Ивановић млад је човек.

Очи пре и крупне а бркови тек што су трнули.

— Извините што сам се задржао. Узрок је господин Иван Ивановић.... Чекао сам њега.... Причајући му о вама, желео је да вас види, рече Михаило Михаиловић, нудећи готовим цигаретама из платинске кутије Лелу и Ивана Ивановића.

— Ако је то узрок, онда нема љутње Шта више особито се радујем новоме госту, милозвучним гласом говораше Лела, осменув се ђаволасто, на чијим руменим образима показаше се две јамице.

(Наставиће се)

ВЕЛИКО ЗЕМЉИШТЕ од 30.000 кв. метара у сокаку иза две буле, добро за употребу индустриског предузећа или за поделу на плацеве продаје се. Питати уредништво.

877 2—3

Београд 14 Новембра 1889 г

Главна Контрола известила је г. министра финансије *да сам способан*, а . Министар *одобрио ми је, да могу склапати рачуне општинске, пореске и црквене.*

Препоручујем се за те послове свима у месту и у унутрашњости, којима сам потребан.

Најзамршеније рачуне могу довести у ред и склопити за врло кратко време, па било да радим за дневницу или ћутур .

Могу потпуно да вршим и приметбе главне контроле по разним рачунима.

Склапање тих рачуна ради ћу по 8 до 12. динара дневно, према даљини места, где је позовем.

Погодба ћутуре може бити само за рачуне, где је вођен дневник и где су спремљена сва документа.

Станујем више „цветног трга“ у „Врачарској касини“ на Енглезовцу у Београду.

Витор Ћурчић
начелник срески
у пензији.

863, 2—10

СВАДБЕНОГ ЦВЕЋА ПАВЛАКА
(У ЛЕПШАВА ЛИЦЕ).
(BRIDAL BOUQUET BLOOM).

Дајте своме лицу, грлу, мишкама, и рукама драгесну лепоту, сјај. и дивни мирис љиљана и руже, употребом Свадбеног Цвећа Павлаке. То је једна млечна и лековита течност. Нема јој равне у свету за стварање, повраћај, и одржање лепоте. Продаје се код свију Апотекара и Мирисара. Стовариште је у Лондону: 114 & 116 Southampton Row.

Може се добити код г. Ј. Дилбера апотекари у Београду

Препоручујем своје доле наведене **патентиране** и на далеко **чувене специјалитете због њихових нечувени дјејства** као

Велутин прашак за лице, бео рожа и крем ооје.

Велутин крем помада чисти лице од пега флека и прави нежну кожу.

Велутин сапун са разним мирисима који дјејствује као и помада и једна без другог не иде.

„Велутин вода за косу“ ово особито препоручујем онима који имају перути и коме опада коса, само ову воду по упутству употребите па престане опадање ко се и нестане перути.

Све ове ствари могу се добити са умереном ценом код мене у мојој драгеријској радњи.

За србију од мојих специјалитета има главно стовариште *Г. Бошко Николић у Београду* који ће такођер на мало и на велико са умереном ценом продавати.

Шандор Неруда
Будимпешта
Hatvàni Utczo 9 szám

875 2—

---

500 Марака

плаћам ономе, који по употреби

Кот'ове Зубне воде.

Флашица по 1¼ динара кад год опет зубобољу добије или у устима добије непријатан задах.

Јов. Ђорђа Коте насљед. Берлин

У Београду може се добити у дрогеријама г. г. **Бошка Николића** и **Павла Маринковића** и у апотекама г. г. **Јована Дилбера** и г. **Др. Јована Ђурића**, а у Крагујевцу код г. **Др. М. Ј. Јовановића.**

Женских најновијих јесењих и зимских **жакета, мантлета, реген-и радмантлова, шешира, муфова**, све за одрасле и децу пао и све приборе и наките за женске хаљине, имаде сад добивених по јефтиној цени.

У трговини женско кројач.

РОЗА ШТЕРН.
Кнеза Михајлова ул, бр. 6

Израђујем хаљине по мери. 65110 —25

Оглас

КУЋА НА ПРОДАЈУ с великим плацем у Сава мали број 24—26 упитати г. Димитрију Фича-Николу Лазаревићу, или Ђорђа Атанасијевића до исте куће.

847 1—1

ГОСПОЂИЦА једна(васпитатељка), нуди се за **француски** и **немачки** језик. За предавање је елободна сваког дана од 2—5 часовано подне. Упитати у администрацији овог листа.

— 1—3

У КЊИЖАРИ Милана Ј Ђорђевића у Београду улица стари телеграф може се добити мали џепни календараса честитком и Бранково сликом за 1890. год: такође и дуварни: календара мали удешени: за сваку кућу, дућане, канцеларије, кафане Књижари и продавци добију рабат кад узму на стотину

— 886 1—3

Кондиције с гаранцијом даје један великошколац. Упитати уредништво.

Јављам поштованој публици

ДА ЈЕ У ГОСТИОНИЦИ КОД

ХАЈДУК ВЕЉКА

Дошла друга партија изванредно доброг

БАВАРСКОГ ХАКЕР-БРАЈ ПИВА

У ИСТО ВРЕМЕ МОЖЕ СЕ ДОБИТИ

СВАКИ ДАН

Баварски гулаш или т. З. Бир-Флајш порција 40 п. д.

Пиво се може добити у флашама по 0·60 п. д. флаша

С ПОШТОВАЊЕМ

Карло Пероло

Власник и главни уредник Пера Тодоровић. Одговорни уредник С. Јаношевић. Штампарија код „Просвете“ Позоришни трг бр. 2

„ПРОСВЕТА“ НАРОДНА

„ЗАВЕТАР“ ЗАЈЕЧАР
ВЕОГРАД

ИЗЛАЗИ СВАКИ ДАН

БРОЈ 10. П. Д.

ЦЕНА ЗА СТРАНЕ ЗЕМЉЕ
а годину . . . . . 30 динара
На по године . . . . . 15 динара
На 3 месеца . . . . . 9 динара

LE PETIT JOURNAL

МАЛЕ НОВИНЕ

ДНЕВНИ ЛИСТ ЗА СВАКОГА

Претплата из унутр. полаже се само код пошта

За Београд нема претплате — Лист се продаје на број

Писма и рукописи шаљу се Власнику „Малих Новина“ Топличин венац бр. 17., на горњем спрату.

Претплата се прима код свију пошта у Србији

ЦЕНЕ ОГЛАСИМА

На првој страни од петит. реда 20. пр. дин. а на четвртој од петит реда 10 пр. дин.

ПРИПОСЛАНО стаје 50 пр. д. од петит реда

KLEINE ZEITUNG

Огласи јевтино, по потреби и са сликама. За свако оглашење плаћа се држ. таксе 20 пр. д. ВЕЋИ ОГЛАСИ ПО НОГОДБИ

ЗА ЖЕНСКЕ

ОД 2 ДО 6 САТИ

Понедеоником Средом и Петком

РАДИ

Парно Купатило

У ДУШАНОВОЈ УЛИЦИ

803 —20

Моја добра и никад непрежаљена мати

Катарина

преминула је изненада јуче на ноћ

Опело биће данас пре подне у 9 и по сахати у цркви Св. Марка.

Београд
20 новембра 1889

Ожалошћени син
Данило Стевановић
начел. срески у пенсији
с осталом родбином

191

ДАРИНКА

Наше драго и мило дете преминуло је 19. овог мца. у 3 часа ујутру после тешког боловања, у 7. години млађаног живота

Јављамо сродницима и пријатељима молимо их за тихо саучешће у нашој превеликој жалости.

Погреб ће бити данас у 10 часова пре подне. Стан кондина улица. бр. 21.

20 Новембра 1889, год
Београд

ОЖАЛОШЋЕНИ
деда *Вуја Васић*
мати *Анђелија*
сестре *Милева и Марија*
брат *Драгослав и остала родбина*

892 1—1

Коста Д. Шпартаљ

јавни правозастушник за вар. Београд

отпочео је адвокатску праксу Канцеларија „Цариградска“ ул. бр. 27 теразије — кућа маса Стојана Живковића. 884 1-3

ТРИ СОРТЕ

Каменог Угља

за ложење фуруна продаје
ПЕТАР Ј ПЕТРОВИЋ
872 1—2

Добра стар црна неготинска вина

у флашама, на аков и на ките, има на продају код Мијајла Кр. Петровића Симина ул. бр. 34. испод гл. полиц.

889 1—4

50 ПАРА ДИНАР.

ЛИТАР БЕЛА И ЦРНА ВИНА

врло добра

само у ново проширеној кафани код

„ДВА ТИГРА“

на Теразијама

Укусан, чист и јевтин кост

851 4—5

БЕОГРАДСКЕ ВЕСТИ

Изнуђена обвеза. По вароши се говори, да је пре неколико дана једном овд. адвокату на врло гадан начин изнуђена новчана обвеза. Тај адвокат је пре неколико година удао једну своју служавку за некога младића, за кога веле да сад станује негде у фишегиској чаршији. Пре неки дан адвокат је пошао некуд послом, и у томе сретне своју бившу служавку, која га, веле, позове да сврати мало њиховој кући, што он и учини. Тек што је адвокат ушао унутра, а на врата бане њен муж, подвикнувши адвокату шта тражи код његове жене, и стане му претити. На тај начин му, веле, изнуди меницу. О величини изнуђене обвезе разно се говори: неки веле да износи 2000, неки 6000 динара, а неки чак 6000 фонината. Шта је у ствари ми не знамо, само бележимо овај глас онако како се по вароши чује. Ако би ово било у истини, онда значи да су муж и жена били у договору да на овај начин изнуде обавеза и да се користе.

*

Чудна навика. У свету има људи свакојаких и најразноликијих навика које ако нису, а оно граниче с болешћу — преступок. Јавна гласила ималу су чешће прилике да у друштвеном животу забележи таке појаве ако ни са чега другог а оно бар као једну занимљиву друштвену и психолошку појаву. И ми ћемо овом приликом забележити једну такву појаву, не износећи име личности око које се овај појав врзе. Госпођа** супруга је једног признатог богатог и виђеног београдског житеља ништа јој не достаје: и домаћа срећа и богатство, и уживања, и луксузи, једном речи има све што зажели и што јој се прохте. Али госпођа има једну особину, за коју се с правом може рећи да је права болест — она воли да извесне предмете прибави себи на начин, који је у друштву и држави забрањен и кажњив, да га набави кад нико не види, или она бар мисли да то нико не види. Ову своју особину госпођа неће вршити свуда: н. пр. у туђим кућама та се особина у ње са свим изгуби, али у дућанима та се особина веома јако развије и она гледа да крајцом дохвати какву ствар од најмање вредности. Каква је то особина и болест на психијатрима је да констатују. Ми овде бележимо само факт, који се ономад десио у једној овд. бакалници Многи трговци знају за ову болест госпођину, па на тај начин узете предмете од стране госпођине ставе у рачун господину мужу. Одиста, душевне појаве у човека непостижне су.

*

Погребен. Јуче пре подне погребен је Емилијан Берберовић, овд. професор, који је прекјуче на ноћ напрасно умро.

*

Време. Прекјуче је почео падати снег, а ноћас нападао толико, да се тек сад види да је наступила зима. Хладноћа је прилична.

*

Службена изјава. На изјаву г. Глише Ђорђевића, бив. управитеља вар. Београда, о којој смо говорили у јучерашњем броју, а која је сем „Народног Дневника“ изашла и у „Срп. Независности“ јучерашњи брслужбених новина донео је ову службену изјаву полицијског одељења министарства унутрешњих дела.

„Лист „Српска Независност“ у свом броју од суботе (бр. 133.) донео је писмо уреднику од г- Глише Ђорђевића адвоката и бив. управитеља вар. Београда у коме вели ово:

„Правдање учињених издатака за сада путем јавности не дозвољава ми закон који налаже чиновнику чување државних тајана и чл. 23 Ус-

тава који забрањује издавање поверљивих писама више власти.“

„Како управник вароши Београда стоји под управом и старешинством министра унутрашњих дела и како он може у границама Устава и закона само од њега примати упутства и наредбе то се овим изјављује, да садашњи минист р унутрашњих дела никаквим поверљивом ја још мање званичним писмом није никада овлашћивао г. Ђорђевића да чини ма какве издатке па ни оне о којима се сад тражи од њега рачун.

Дакле г. министар унутрашњих дела службено побија „правдањеф г. Глишино и ми ћемо веома радознали како ће се у овој интересној ствари „правдати“ г. Глиша изазивањем поверљивих писама в и ш е власти“. Свакако је ствар од замашаја и ми једва чекамо њен свршетак, кад ће нема сумње, ва јавност изаћи многе интересне ствари, и када ћемо целој тој ствари и опширно говорити.

Народна Скупштина

XXXV редовни састанак.

Субота 19 новембра

Отворен састанак у 9½ часова пре подне.

Председавао г. Пашић

Били су министри: Милосављевић, Велимировић и Таушановић.

Секретар Р. Петровић чита 34. протокол састанка, Милијашевић молбе, жалбе, предлоге и интерпелације и то: Срећковића и Вујића на министра унутр. послова односно нишке бање; попа Ђурића и другова на министра грађевина о путовима у окр. ужичком и интерпелацију Стојана Рибарца, Симе Несторовића и Ђорђа Гинчића на министра привреде за шуму „Кукурек“ у срезу голубачком, која је дата спекулантима Луки Ђеловићу и компанији на експлоатисање.

Кад је ова интерпелација прочитана, устаје Риста Поповић и тражи реч од председника ради личног објашњења, али то није било објашњење, него излив жучи и одбијања од себе да није учесник друштва, које експлоатише речену шуму, па изјави: да је интерпелација скроз лажна; да он није ни јавни ни тајни ортак са Ђеловићем ни у каквој трговини а најмање у „Кукуречкој шуми“, него да је то скроз и скроз лаж, а међутим експлоатори шуме бољега су карактера људи, него што су интерпеланти.

Само ово што смо споменули, ни како се не односи на објашњење личне природе, него је форма неког одговора на интерпелацију, а то није могло ни смело да буде по пословнику.

Једно то, а друго што председник скупштине није хтео да даде реч г. г. Рибарцу и Несторовићу, после говора Р. Поповића, очито се манифестује, да је пословник повређен, па кад је већ дата реч интересованом бранио цу своје части и угледа Р. Поповићу, онда је требало дати реч и Рибарцу и Нееторовићу, те би зар и ови што имали да кажу на оне изреке Р. Поповића и ствар свакојако добила би праву илустрацију.

Затим је прочитана интерпелација Рибарца на министра привреде, због дате шуме за израду неких 2000 колица за инжињерски арсенал у Куприји мимо услове, где стоји, да ће лиферант дати грађу а не држава бесплатно.

Прелази се на дневни ред. Известилац Ђока Новаковић чита закон о општинама. Чл. 1. примљен. Код чл. 2. Катић каже, како није био на првом читању за то сада говори и вели: да он није никад био за принудне мере у општине а најмање за групасање општина. Он је за то да се општине развијају по приликама месним, без обзира на број глава, али задржава општину по норми од 200 глава.

— Министар Таушановић жали, што Катић није био при правом читању. Општине мање од 150 глава, не могу подмиривати своје потребе, и ја сам раније показао рачун да општина треба 300 дук. па да се издржи.

—Поп Смиљанић прима гледиште Катићево као умесно.

— Ранковић потпоможе предлог.

— Пера Максимовић тражи, да скупштина решава а не округ и одбор о облику општине.

— Министар Таушановић противан томе и вели, како у решењу овога закона, треба имати доследности.

— Поп Ђурић подпомаже предлог Катићев.

— Катић чита свој предлог и скупштина реши, да се овај члан врати у одбор.

За тим су примљени чл. 3, 4, 5, 6, и 7.

Код чл. 8. Тајсић вели, да је раније поднео предлог, који је усвојен а сад га нема у овом члану.

— М. Поповић тражи да се примедбе Тајсићеве усвоје.

Враћен у одбор.

Чл. 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16 17 и 18 усвојени.

Код чл. 18. Душманић предлаже, да пред. општ. суда буде и председник одбора.

— Арсенијевић, противан овом предлогу.

Враћен у одбор да се редакција Душмановића унесе Чл. 21. до 37. примљени.

Председник закључи седницу 1 сахат по поде и заказа другу седницу сутра дан у 9 часова пре подне.

С улице и скупштинске галерије.

У прекјучерашњој скупштинској седници, приликом говора известиоца одбора за ствар г. Милована Јанковића пред. Глав. Контроле може се рећи, да су резони мањине били умесни, и да су то јасним доказима потврдили, а тако исто и говор опозиције одликовао се јаким резонима, не бранећи личност и рад г. Јанковића, него начело устивно.

Дакле и ако је већина донела решење онако како се у напред могло предвидети опет моралну победу однела је опозиција.

ИЗЈАВА

Неко је слагао уредништу „Одјека“ (ако оно само није то измислено), кад у свом 183 броју вели: „Јуче је издата усмена наредба рачунској архиви Гл. Контроле да се нико у њу не сме примити, док се не пријави председништву и т. д.“ — завршујући питањем: „Какве ли то тајне има председништво, и то бар од дана сукоба с владом?“

У ствари је толико „да је заступник деловође опоменуо једнога г. скупштинара, који је са запаљеном цигаром, кроз строн од акта и других артија у архиви, ишао са више својих другова, предвођен једним практикантом, без предходне пријаве деловођи, чијем је непосредном назору архива поверена.

Што се тиче „председништва“ Гл. Контроле, оно не само никад није бранило но на против врло је често врло многе, позивала да виде архиву контролну, нарочито од времена кад је министар финансије г. Миша Вујић, још за првог свог министровања, с допуштењем министра правде Главну Контролу, из њеног скоро педесетогодишњег квартира, у три куће расељо и у њеном је раду осакатио и скоро умртвио. — Нека је хвала министру унутрашњих дела г. Таушановићу, а њена би архива још и горе прошла; а каква је сада — ко год има срца, ја га као човека и Србина, најтоплије молим да дође у Гл. Контролу; нека види њену архиву и нека се сит наплаче над њеном судбином, у којој се у неку руку огледа и судбина саме ове јадне земље!...

М. Т. Јанковић.
пред. Глав. Контроле

Пројект закона о среским судовима.

(свршетак)

ТРЕЋИ ОДЕЉАК

Поступак

(Свршетак).

Члан 22

Срески судија предузима званичан рад у кругу обележене надлежности на ове начине.

1. На захтев или тужбу приватних лица у делима грађанске природе; и у иступима и преступима што се извиђају и казне по приватној тужби.

2. На доставу општинске или полицијске власти у свима кажњивим делима која подлеже истрази и суђењу независно од приватне тужбе, била она иступ, преступ или злочин.

3. Кад сам судија дозна за као во кажњиво дело из претходне тачке под 2.

1. Поступање по грађанским делима

Члан 23.

За извиђање и суђење парнице, о којима је реч у тач. 1 и 2 чл. 20 овог закона, као и за расправу спорова по тач. 4. истог члана важе у свему прописи главе 1 зак. о пост. суд. у граћ. делима.

Члан 24.

При разматрању пресуда и решења општинских судова и поравњења пре њима закључених, о којима је реч у тач. 5 чл. 20 овог закона, среска судија придржаваће се у свему одредаба §. 15—21 закључно зак. о граћ. поступку.

ПОДЛИСТАК

ЛЕЛА

од

САВЕ П. ЈОВАНОВА

МОТО:

Иза греха, грех ее вала....

(Наставак)

IV.

Запалите цигарете.

Лаки бели котурови дима, полако оу се дизали у вис, њихајући се час на једну а час на другу страну.

Михаило Михаиловић узе Лелину десну руку и ритнуте на своје колено.

Она је трже.

— Ух, како су вам ладне!...

— Ладне руке, врела љубав, рече смешећи се Михаило Михаиловић узевши их поново.

Лепа Лела забављала са се гостима раскалашно и терала своје ћефове. По кадкад преба цила ба ногу преко ногу, дајући им, да виде њено обло и пуно тело. Раздражени младићи одобравали су њене постпке и понижавали себе и свој понос — и то све због једне..... ноћи

Доста уђе са кафом и мету је на мали мермерни сто, који беше међ њима. Затим оде на старо место и ћутајући правила се као да дрема.

— Желите ли каве, са осмехом питаше Лела и окрену намерно лепу главу, да покаже ко у лабуда бео врат.

— Што не... из такве руке рече ласкаво Иван Ивановић, узимајући из њене нежне руке шољицу.

— Ви ми ласкате.

— Врате се... говораше Ивановић, на шта се она весело, чаровито осмехну, одговарајући мигом прних очију на његово зажарено лице.

Дуго су тако седела и забављали се.

Кад на кули црквеној изби дванаест сати, Михаило Михаиловић скочи са свога места а за њим Иван Ивановић.

— Време је... Ако хоћеш ти ћеш... ја би.. шапташе Михаило Михаиловић Ивановићу, закопчавајући на капуту дугмад.

— Па.. могу... одговори му тихо и испрекидано Иван Ивановић.

— Не, не. Не могу вечерас.... Сутра, прекосутра — кроз два три дана..... упаде у реч Лела и намигну Ивану Ивановићу.

Гости се рукују с Лелом и пођу. Она их испрати до предсобља и врати се у собу.

— Досто! Досто.

— Заповедајте...

— Они одоше. Полако ћеш ићи за њима. Кад се буду растали, ти ћеш Ивану Ивановићу казати: да га очекујем.... Доћи с њим.

Доста се огрне великим вуненам шалом и одјури за њима.

Лела прође прозору.

Тешке плаве свилене завесе прикачи са посребреним алкама, па полако отвори једно крило од прозора.

Крупан снег падао је и засипао лепу коцкасту калдрму. Хладан ваздух јурио је у топлу собу разлађујући њено зажарено лице.

Кадкад прође по који ноћни чувар са пушком о рамену, згрчен од зиме. Његови кораци у тешким потковапим чизмама толико су се губили у даљини, остављајући траг по белом доста великом снегу.

Тако је непомично дуго стојала, док је не опомену хладноћа, која се поче да обвија око њеног вредог тела.

Члан 25.

При расправи дела под 7 чл. 20 ов. зак: срески судија поступаће по зак. о мангупима.

Члан 26.

Дела ваннарничке природе извиђају се и расправљају по правилима о поступку судском у ваннарничним делима.

II Поступање по кривичним делима.

Члан 27

Општинске и полицијске власти достављају по званичној дужности среском судији сваки случај кажњивих дела, која се извиђају и казне по закону без приватне тужбе а спадају у његову надлежност.

Члан 28.

Преступе и злочине истражује срески судија по прописима закона о поступку судском у кривичним делима, а иступе по законским прописима, који важе за њихово извиђање и суђење.

Члан 29.

Истражење злочина и преступа срески судија дужан је брзо и у законом року свршавати (§§. 27, 156 и 156 а, казн. поступка) а врши га у присутности два грађанина по пропису § 28 истог закона.

При узимању на одговор и притвору оптужених лица мора се строго држати одредбе чл. 9. Устава.

О тражењу да се оптужени на јемство из притвора у слободу пусти, или о враћању из слободе у притвор према §. 131 казн. поступка, срески судија дужан је сваки пут туженоме одмах издати писмено решење, разлозима поткрепљено.

Члан 30.

Кад полицијска, а где ове нема, општинска власт дозна за дело, које се казни независно од приватне тужбе, дужна је одмах предузети све мере да се не загуби траг кажњивог дела (§. 20 крив. пос.), и о њему известити среског судију, који ће истрагу одмах предузети.

Члан 31.

Кад се у једно исто време догоде у срезу више злочина или преступних дела, тако, да судија није у стању сва у законом року истражити, може се обратити надлежном окружном суду да овај одреди једног судију и писара који ће дотична дела истражити и суду поднети.

Члан 32

Ако срески судија нађе да из узрока казаних у §. 29 казн. поступка треба да одустане од истражења, дужан је начинити о томе писмено решење са побудама и саопштити га тако туженоме, и приватном тужиоцу, где га има.

Ако приватни тужилац у одређеном року не изјави жалбу против овог решења.на дело се казни и по званичној дужности, судија је дужан најдаље за три дана после тога рока сам послати то своје решење са свима актима дотичног предмета Касационом Суду на расматрање и решење.

Члан 33.

Кад срески судија истражење довршп и нађе, да је кривица довољно доказана, а дело припадлежи суђењу првостепених судова поступиће по §-у 158 казн. суд. поступка.

Ако суд у смислу §. 162 казн. суд. поступка реши, да нема места стављању под суд, доставиће решење о томе своме истражном судији, који је дужан да изјави жалбу против таквог решења. Тако исто доставиће га и приватном тужиоцу или оштећеном ако га има.

Кад суд нађе по §. 163 казн. суд пост. да дело није судски кажњиво вратиће га среском судији.

III. Жалба и рокови

Члан 34.

Против решења и пресуда среског судије изречених према 1, 2 и 3 чл. 20 као и према тач. 6 чл. 21 и по чл. 29 овог закона, може се изјавити жалба надлежном првостепеном суду. Решења овог суда у овим случајевима извршна су.

Члан 35.

Против решења среског судије, која су изречена по неспорним делима, може се изјавити жалба Касационом Суду (чл, 8 правила о неспорним делима).

Члан 36.

Жалба по делима спорним и неспорним грађанске природе, за која је надлежан срески судија, изјављује се у року од 8 дана саопштења или пријема дотичне одлуке судијине где жалби има места; а по делима кривичним, која је срески судија надлежан да истражује, и оним, по којима је надлежан и казне да изрече изјављује се жалба за три дана од дана саопштења или пријема дотичне одлуке судијине, против које има места жалби по овоме закону.

ЗАВРШНИ ОДЕЉАК

Члан 37.

Закон овај важи од дана кад га Краљ потпише, а за извршење његово оставља се Министру Правде рок од месец дана.

Члан 38.

По обнародовању овога закона, губе важност и силу сви прописи других закона у колко су њему противни.

ТЕЛЕГРАМИ

„Малим Новинама“

18 Новембра

— *Св. Винцент.* У поноћи стиже овде пароброд „Алагоас“ са царем Дон Педром и његовом породицом.

— *Лисабон.* Цар Дон Педро тетеграфисио краљу, да долази у Лисабон и да ће одсести, као по обичају, у Хотел Браганси. Благодарно је на гостопримство понуђено му у царском двору.

— *Лондон.* Из Александрије јављају Тајмсу да се разносе гласови да је Махди умро.

— *Загреб.* При буџетској дебати у земаљском сабору, посланик Ђурковић каже да је Хрватска добила, по компромису години 1868, аутономију којом су осигурани сви народни интереси. Мађарска није никад повредила тај компромис. Администрација Хрватске је добра и напредује. После разних других говора дебата о буџету свршена је.

— *Петроград* Званични лист доноси закон о устројству нове једне артилериске бригаде бр. 24.

— *Месина.* Царица Фридрих посетила је данас са ћерком старе споменике Теормин-ске. Отпутоваће вечерас,

— *Рим.* Зелена књига која ће се данас раздати посланицима, садржава догађаје и послове африканских насеобина, Занзибара и Крита Буџет за 1890/91 годину изнет пред комору, предвиђа један дефицит од 31½ милиуна. Министар трговине поднео предлог којим тражи одлагање привилегија за Банке емисивне, и законити кире њихових ефекта, тако исто и један предлог за нову организацију истих банака. — Лист „Езерчито“ јавља да ће се од парламента тражити кредит од 17 мил. за подизање једне велике фабрике за барут без дима и за пушчану муницију.

— *Берлин.* „Раихсанцаигер“ доноси једну кабинетску наредбу цара Вилхелма грофу Молтку приликом 50-годишњице првог од њега добивеног ордена за заслуге. Цар каже, да при последњем његовом бављењу у Турској, могао се уверити да име Молтка није заборављено. Цар је дао маршалу круну с брилијантима како припадајућу ордену.

ТРГОВИНА

Пијаце, (робе) 20 новембра.

Беч Пшеница фор. 9·02, кукуруз фор. 5·70 шећер фор, 14 55.

Будимпешта. Пшеница фор. 8·65, зоб, фор. 7.50 кукуруз, фор, 5·32

Праг Шећер фор. 14.65

Трст. Цена шећеру стална, осекујућа, ширитус фор. 13½

Хавр Кава за новембар 105, 50, за јун 103.

Берлинска берза 20 новембра. Српске железничке обвезнице lit A. морака 85.20. lit B. мар. 83.60 српске златне обвезнице мар. 87 српска рента 1884 мар, 34 српска дуванска рента мар. 84, Наполеондер марака 16.22

У штампи је, и биће за недељу дана готов шаљив календар

МЕТЛА

за 1890 годину

Моле се читатељи да похитају са претплатом, јер ће се издавање ограничити само на уписнике и књижаре

Тек што је затворила крило прозора и завесе спустила, чуше се брзи кораци, па све ближе и ближе — и Иван Ивановић ступи у собу.

— Ха! ха! ха! Врло брзо.. смејаше се Лела и њесну рукама.

— По заповести, одговори Иван Ивановић чистећи снег са свог финог полуцилиндра.

Доста на миг Лелин да иде, прилећи, прекрсти неколико сигно исечених цепаница и оде у своју собу.

Кад она оде, Лела поче да се свлачи.

— Колико вам је година? питаше Ивана Ивановића, свлачећи свилену аљину.

— Тек двадесет....

— О-хо! Толико и ја..... Таман....

Пошто скиде аљину, махну руком и збаци црну косу која бела гола плећа.

Иван Ивановић гледаше је збуњено, дивећи се њеној лепоти. Она је била прекрасна..... бајна.

Тако, готово нага у танкој и провидној кошуљи, стојала је неко време.

Још један тренут и лампа се угаси.

Каква промена на некадашњој невиној Лели!....

Сирота грешница!

V.

Пролазило је време.....

У дивној кући са простром и украшеном собама на најлепшем месту живела је лепа Лела. У богатству и сјајности раскошно је проводила живот, имајући свега и свачега — сем среће за коју је толико чезнула.

Сваког дана осећала је нерасположење. Њену некада анђеоску душу мучила је савест, тај вечити пратиоц добра и зла.

Она се надала да ће својом чаролиском лепотом бити краљица целе варошп и поносно владати опијеним људима. Њено срце тежило јој за великом и одабраном друштву — али се у томе преварила.

Све то беше празно убражење, све је то био само сан лепе девојке, чији се живот разбио као брод о тврду стену људског покварења.

Ишла је у позориште, али јој је брзо несносно постало. У њему осећаше, неки загушљив ваздух, који је давп и одвија од остале светине. Похађала је забаве али и ту није била боме срећа. Са презрењем и гнушањем посматрали су је људи, жене па и деца.

Свуд..... на сваком месту није била мирна. Око себе, у својој кући скупљала је људе, који су били наклоњени страсти. Међ таковом гомилом у седењу и неваљалом животу, проводила Лела свој несносан живот.

Јурило је време па и лепота.

Кад је доцно у јутру устајала после спавања, осећала је немоћ и несвестицу.

То не беше више оно обло и пуно тело. Место пуног и руменог лица јасно се ширило тужно бледило. Гдегде која упала црта шарала је некадашње глатко и бело чело.

Каква промена!

Што јој некад природа драговољно поклонила, сад је морала вештачки заваривати своје обожатеље који су све рећи и рећи бивали.

Једног дана донесе јој служавка Доста писмо.

Она га отвори и поче да чита.

„Госпођо!

Пошто данас просим за супругу госпођицу Н...., то сматрајте да је сваки однос прекинут.

Михаило Михаиловић“

Свршиће се)

Стотине хиљада људи признају за лепоту своје косе

ЈЕДИНСТВЕНО СРЕДСТВО

ЗА РАСТЕЊЕ КОСЕ

НЕМА НИШТА БОЉЕ ЗА ОДРЖАЊЕ И РАСТЕЊЕ КОСЕ

него у целом свету позната и призната и од Аутора надлежних испитана, као и од Његовог Величанства Цара аустриског Фрање Јосифа I. подарена

привилегијом за искључиву продају у целој Аустро-угарској патентом подареним од 18 Новембра 1855 Бр. 15810|1892

РЕЗЕДИНА ПОМАДА

кад се редовно употребљује ма и на најћелавијем месту главе, коса порасте; седе и риђе косе добију угаситу боју и чисти од перути, а што е најглавније одржава косу густу и спречава опадање. Тако исто одржава лепу и природну боју и неда маха седењу. У опште употребљава се и за украс косе.

Уз свако ћупче има и метода употребе на свима језицима и кошта 4 динара ћупче.

Главно је стовариште на велико и на мало код

КАРЛА ПОЛТА

Парфимера и имаоца привилегије у Бечу VIII Јозефитска улица Бр. 32. где треба слати сва питања и поручбине и то за готов новац или у паточ.

За Србију је главно и једно стовариште код

г. Јована Дилбера апотекара

696 3—20

БЕНКОВА ПОМАДА

И

! НИНОН ПУДЕР !

ДАМЕ које желе да своје лице њежно глатко, чисто и фино одрже, нека не пропусте употребљавати познату **Бенкову помаду** против пега, флека, бубуљица, рапаве коже и осталих нечистоћа коже на лицу, прсима и рукама,

Једна тегла 1 динар

НИНОН-ПУДЕР за лице, прса и руке који ради своје финоће и доброте највише тражен јер сачува њежност коже при најхрђавијем времену, а ни најмање није шкодљив Добива се бео, роза и жут. Једна кутија 2 динара,

Позор!!! Да би се при куповању свака забуна избегла, то стоји на свакој тегли и кутији јасно и разговетно моја фирма

Ф. П.Л. БЕНКО, АПОТЕКАР У ЗЕМУНУ

Моја се помада и Нинон-Пудер може добит само код мене у мојој апотеци у Земуну и код другориста Бошка Николића у кнез Михајловој улици

784 2—2

У КАФАНИ

Код парног купатила може се добити добра вина и то

црно жупско вино	40	пара д.
Неготинско	50	„ „
бело жупско	50	„ „

за код куће дајућу

бело	40	пара д.
црно	30	„ „

с поштовањем

Душан Даччевић.
кафеџија

Бр. 865 1—6

Гостионицу Америку

У Шапцу

узео сам поу закуп и снабдео добрим јелом пићем чистим собама за путнике послуга брза и тачни а цена умерена.

моли за многобројну посету

Риста Савић Ристица
быв. меанџија из Лознице

688 1—3

АПОТЕКАРСКИ помоћник тражи кондицију. Ступити може одма. Обратити се уредништву.

882 1—3

„Потрошачима Шминке“

Јављам да сам добијо велики избор *Лајхнерове Позоришне Шминке* у разним бојама, и прашак његов

Продајем са умереном ценом и само за *„готов новац“*

Бошко Никлић
Дрогиста

—874 1—6

А. НАЈВИРТ

ПОСЛАСТИЧАР

Част нам је јавити да смо добили велики избор колача као француских бомбона, чоколаде. Енглески бисквит за теј. У исто време препоручујемо се за сваку наруџбину. За сватове ручкове и славе. Као за славу колач крстове. Ситни колача у артији кремове сулцове торте и сладоледа у свакој форми, сваки дан фришке добош торте, и добош крофне и све друге повластице Наша радња се налази код Ајудк Вељка до браће Дајмака.

838, 2—3

Оглас

КУЋА НА ПРОДАЈУ с великим плацем у Сава мали број 24—26 упитати г. Димитрију Фича-Николу Лазаревићу, или Ђорђа Атанасијевића до исте куће.

847 1—1

Моју кућу преко пута од Велике пиваре вознесенска ул: бр: 7 продајем из слободне руке, која има терета управи, који има вољу узети нека се пријави у истој кући

873,1—3 **Рајковићка**

ГОСПОЂИЦА једна(васпитатељка), нуди се за **француски** и **немачки** језик. За предавање је слободна сваког дана од 2—5 часовано подне. Упитати у администрацији овог листа.

— 1—3

СИРОМАШАН А одличан ђак велике школе поучава ђаке основне школе гимнасије или института. Врло јевтина цена, а јамчи за успех. Пријавити се уредништву овог листа

— 880 1—3

КЊИЖАРИ Милана Ј. Ђорђевића у Београду улица стара телеграф може се добити мали џепни календараса честитком и Бранковог сликом за 1890. год: такође и дуварни: календара мали удешени: за сваку кућу, дућане, канцеларије, кафане Књижари и продавци добију рабат кад узму на стотину

— 886 1—3

---

500 Марака

плаћам ономе, који по употреби

Котове Зубне воде.

Фласица по 1¼ динара кад год опет зубобољу дође или у устима добије непријатан задах.

Јов. Борђа Коте насљед. Берлин

У Београду може се добити у дрогеријама г. г. Бошка Николића и Павла Маринковића и у апотекама г. г. Јована Дилбера и г. г. Др. Јована Ђурића, а у Крагујевцу код г. Др. **М. Ј. Јовановића.**

Власник и главни уредник Пера Тодоровић. Одговорни уредник С. Јаношевић. Штампарија код „Просвете“ Позоришни трг бр. 2

„СВЕТОЗАР МАРКОВИЋ“ БЕОГРАД

БРЈ 332. УТОРАК 21 НОВЕМБРА 1889. ГОДИНА II

ИЗЛАЗИ СВАКИ ДАН

БРОЈ 10. П. Д.

ЦЕНА ЗА СТРАНЕ ЗЕМЉЕ

За годину . . . . . 30 динара
На по године . . . . . 15 динара
На 3 месеца . . . . . 9 динара

LE PETIT JOURNAL

МАЛЕ НОВИНЕ

ДНЕВНИ ЛИСТ ЗА СВАКОГА

Претплата из унутр. полаже се само код пошта

За Београд нема претплате — Лист се продаје на број

Писма и рукописи шаљу се Власнику „Малих Новина“ Топличин венац бр. 17., на горњем спрату.

Претплата се прима код свију пошта у Србији

ЦЕНЕ ОГЛАСИМА

На првој страни од петит. ред 20. пр. дин. а на четвртој од петит реда 10 пр. дин.

ПРИПОСЛАНО стаје 50 пр. д. од петит реда.

KLEINE ZEITUNG

Огласи јевтино, по потреби и са сликама.

За свако оглашење плаћа се држ. таксе 20 пр. д.

ВЕЋИ ОГЛАСИ ПО ПОГОДБИ

ГРАДСКО КУПАТИЛО

АМАМ

РАДИ СВАКИ ДАН

За мушко особље од 5 изјутра до 8 сати пре подне и од 5 и по по подне до 9 сати увече.

Петком, недељом и сваког празника цео дан.

ЦЕНА КУПАЊА

	Дин. пара
За мушко особље у кабини од особе	0.80
На галерији	0.60
За женско особље у кабине од особе	0.60
На галерији	0.40

За децу од 10 година половина цене

817 2—5

У ТРГОВИНИ

М. Миловановића и Божића

Кнеза Михаила улица

Може се добити свакад у великом избору мушких шешира, цилиндера, кошуља мушких и женских, кравагни, крагнова манжетна, кофера ручни, албума, рамова, зимских обућа мушких и женских и дечијих, чизмица, прелука вунени, шлофијанки унтрцига, чарапа, ћебади и остале галантериске робе.

890 1—3

Нашем дворном и непрежаљеном сину

Ђокици

даваће мо шесто месечни парастос у четвртак 23-ег Новембра у 9 часова пре подне у Цркви Палилулској

О жалошћени

Отац Јован А. Живковић

Мати Јелена

1—3 885

Добра стара црна неготинска вина

флашама, на аков и на ниште, има ће продају код Мијајла Кр. Петровића Симина ул. бр. 34. испод гл. полиц.

889 1—4

Добио сам једну партију ЈЕГУЉА фришких са ценом умереном.

Јовица Барловац

ЗВАНИЧНА ИСПРАВКА

„Мале Новине“ донеле су у брозу 329. од 18 тек, месеца вест: *„да је пређуче на ноћ један наредник у Пожеги премлатио једног редова.“*

По извештју, које је војни министар одмах телеграфом и непосредно од надлежног команданта из Пожеге добио, излази: *да нико никога није премлатио, нити има што год што би на овак в случај личило*, него те исте вечери догодио се је тамо овај случај: један каплар пространио је у међусобној шали другога каплара, појавивши му се у виду једног давно умрлог наредника, те је овај тиме изненађен зајаукао и у несвест пао, али се убрзо из ове повратио.

Јамачно је ова међусобна зимска шала између каплара послата „М. Новинама“ као злостава једнога наредника над редовом.

ФАБр. 8642. Из канцеларије ађутантурног одсека министарства војног 19 новембра 1889 год. Београд.

БЕОГРАДСКЕ ВЕСТИ

Положио испит. Г. Божа Кнежевић, предавач ужичке реалке, положио је: професорски испит.

*

Афера г. Глишина. Онамад смо јавили да је ухваћено 47 злоупотреба г. Глише Ђорђевића, быв. управитеља вар Београда. Међу тим, ми чујемо, да су за све те злоупотребе још одавно биле поднете тужбе г. министру унутр. дела, који по њима није нашао за нужно ништа да предузима. Ми нећемо да узимамо у оцену питање, за што је г. министар држао те тужбе код себе, тим пре, што су скоро све кривице г. Глишине учињене под раниjим владама. Ово кад се доведе у везу с гласовима који се по вароши проносе, како је г. Глиша говорио као да има владу у џепу, даје нарочити карактер целој овој ствари, о којој ће мо нарочито говорити, кад се ствар сврши.

*

Убиство Тоше Савића. Поводом убиства Тоше Тавића предузета су многа хапшења, али се злочинцима још није ушло у траг. Међу тим има да се замери самом почетку полицијске истраге, од кога је зависио цео извиђај. Тек пошто је мртво тело убијеног однето кући, па одатле у болницу на секцију, тек онда је полициска власт чинила увиђај на лицу места. Колико је тиме изгубљено, знаће они који знају шта значи и најмањи знак у кривичним истрагама.

*

Оптужен. Како се по вароши говори, комесар, који је прегледао касу управе вар. Београда, свршио је свој посао и поднео г. министру унутрашњих дела реферат, у коме оптужује г. Глишу као фалсификатора. Да ли је овај глас истинит, не знамо; ми га по нашој новинарској дужности бележимо, а шта је у ствари показаће нам најближи дани.

*

Земљотрес. Начелник окр. јагодинског јавио је 19. о. м. ово: „Данас у 2 сата по подне чуо се овде тако јак звук с потресом, да су се све куће затресле. Звук је наличио на јаку експлозију. Причају људи, да је овакав звук и потрес био при паду метеорског камења код Алексинца.“

Начелник окр. чачанског јавио је: „Данас у 2½ часа по подне пало је више комада метеорског камења у селу Јежевици, Бањици и Виљуши. Метеор је праћен потмулом хуком, у којој се чуо такт као кад би ко у какво празно буре добовао. За тим је следовало 2—3 пуцња, налик на топове из даљине, а само падање камења спровођено је фијуком као кад ракетле у вис лете. Правац је био од запада к истоку. Изгледа да се није свршио у Јежевици, но да је прешао у крагујевачки округ к селу Бумбаревом брду. Наређено је да се метеори изнађу и донесу у начелство.“

Начелник окр. крагујевачког јавио је: „Данас око 2 сата по подне и овде се осетио потрес, од кога су се врата и прозори по зградама отварали. Ово је опажено и у Чачку и Милановцу. Природни појав морао се догодити на југу Србије око Копаоника.“

Начелник окр. ћуприског јавио је „Данас у 2 часа и 35 минута по подне осетно се у Параћину и Ћуприји земљотрес. Три ударца од северне стране. Један јачи а два слабија.“

О овоме је извештен и г. Јован Жујовић професор минералогије с геологијом и геологијом на В. Школи, који је најавио да ће отићи те да ствар испита на лицу места.

*

Врањска афера Из турских владиних кругова у страној штампи проносе се о овој афери сва којакигласови, између осталих и да је српска влада хтела да прогони једног српског чиновника. Колико смо ее ми могли известити, а известили смо се на сигурном извору, све ове вести из турског извора неистините су. Влада српска хтела је да прогони турског поданика Мулу Селима и он се склонио у турски конзулат а ни један српски чиновник.

Овом приликом не можемо а да не напоменемо да се ни један српски чиновник није дао поткупити. Онај чиновник, о коме је полуслужбени орган јавио да је поткупљен нити је Србин нити српски поданик, већ странац — именом Карл Липолд санитетски поручик. Њему је влада усљед ове ствари јавила да да оставку или ће бити стављен под суд — и он је дао оставку.

Дело које је Липолд извршио велеиздаја је, и ми не можемо а да нашу владу најстрожије не осудимо што санитетског поручика странца није дала под суд за велеиздају, но му као казну за једно из дајничко дело тражила оставку. Ми у име увређене и превареие српске државе и српског народа тражимо да влада Липолда стави под суд и осуди га, ако добротом наше владе није већ измакао. Зар за велеиздају против Србије казнити једнога странца, који е јео хлеб српске државе само оставком? И сувише н е о с е т н а к а з н а.

Народна Скупштина

XXXVI редовни састанак.

Понедељак 20 новембра

Отворен састанак у $9^1/_2$ часова пре подне.

Председавао г. Пашић! били су сва г. г. Министри.

Секретар Р. Петровић чита 34 протокол састанка, Ђорђевић молбе, жалбе и интерпелацију Срећковића и Влајића на Министра финансије због заузетог а не исплаћеног земљишта за жељез. од грађана Ниша.

Прелази се на дневни ред.

Известилац Ђока Новаковић, чита враћене чланове закона општинског у одбор и почиње од чл. 2 по предлогу катићевом да општине у врлетним местима могу бити мање и од 200 глава.

— *Катић* поново износи своје јучерање гледиште, но како одбор није у свему његов предлог усвојио али је главно примио, то је и он пристао на поправљену редакцију.

— *Срећковић* противан је, да варошице ма колико имале пореских глава, могу образовати засебну оп- мере.

— *Несторовић* противан предлогу одбора, јер није добро узео јучерању усвојену редакцију.

— *Јов. Милић* вели, да општине мање од 200 глава не могу постојати.

—*Тајсић* противан великим општинама без ограничења глава.

Скупштина прими одборски предлог.

Чл 5. 8, 19, 24, 30, 38 примљени а код чл. 39 пита Душманић, ко ће тужити одбор или општински суд, за неподнешене и непрегледане рачуне општинске, он мисли, да то може учинити сваки пуноправни грађанин дотичне општине.

— *Министар Таушановић* објашњава смисао поменутог члана.

— *Машић* пита, који су то финансијски чиновници, што ће казне изрицати. Тајсић објашњава и именује финан. чиновника, тако, да сваки онај који ради са рачунима и новцем сматра се за таковог.

Скупштина прими и овај члан. За тим су примљени сви чланови до 51., а тада *Ст. Станковић* тражи, да и писари општински одговарају за своје писмоводне послове. Но скупштина прими и овај члан.

Председник закључи седницу у $12^1/_2$ часова и заказа седницу и сле подне истог дана у 4 часа по под-е.

С улице и скупштинске галерије.

Интерпелација. Интерпелација Рибарца, Несторовића и Генчићаокукуреку по прочитаној садржини, није обичне природе. *У њој се хоће да докаже* незакона радња Министра народне привреде и за тим користи Луке Ћеловића и друштва којима је дата на експлотацију шума *„кукурек“* у срезу Голубачком, на штету општине Голубачке, која се толико година служила са огревом из те шуме.

Нећемо расправљати од куда сад баш нађе се Ћеловић да ту шуму експлоатише, кад је ранијих година тако исто могла се дати та шума на експлотацију на вештачке грађе, на то није учињено.

У колико нам је то чудо, у толико више, што се то дешава под Радикалном владом, која је непрестано викала на такве ствари и бранила народна права.

Ми ће мо сачекати ток интерпелације, па ће мо онда целу ствар пропратити по новинарској дужности.

ИЗ СРПСКОГ СВЕТА

— **Српско-романско црквени спор.** „Браник“ јавља: *„Романска Пожежена*, општина у молдавском срезу крашовско-северинске жупаније, подигла је била, парницу *против српске Пожежене*, са којом је дотле у заједници била, пошто је хтела да се одели од ње, и да припадне романској митрополији, те је и један део црквеног имања захтевала. Сада је будапештанскч судбени сто, као на то делагованн суд, ову спорну ствар решно тако: да се *Романска Пожежена* има оделити од *Српске Пожежене* и да има припасти романској митрополији, али да јој последња (т. ј. срп. Пожежена) није дужна ништа од црквеног имања дати, пошто је у парници доказано, да је то искључиво имање српске општине. Српску страну у овој парници заступао је адвокат Петар Ивковић, фишкал темишварске епархије“.

— **Саборски одбор** карловачки решио је, да се одуже заседање саз ве за 27 новембар. Али пошто је нужно да се пре тога одрже седнице школског савета, то ће се горе поменутог дана сазвати школски савет, а саборски одбор т к после Св. Ни к ле.

— **Народно-црквени сабор.** Српско православно свештенство протопресвирата кириниско-глинског тражило је од угарског министра председника Тисе да се што пре сазове народно-црквени сабор. Нов садски „Браник“ одобравајући захтев за сазив сабора, замера свештенству, што се у тој ствари обратило непосредно на мађарског министра председника а о-бишло српске највише аутономне власти, којима је једнима задатак брига и старање око сазива сабора, јер се тиме поткопава аутономија српска.

ШУМА „КУКУРЕК“

(*Дошс „Малим Новинама“*

Голубац 18 новембра

Г. Уреднче,

Рачунајући да ће ваш лист дати назда места ванају народњем, осмелио сам се да вам неколико редака напишем о једној неправди која је учињена народу среза голубачког а ево у чему је ствар:

У близини Голупца постоји једна шума која се зове „кукурек“

На ову шуму полаже право општ. голубачка, и без обзира на то, г. министар народне привреде продао је ову шуму као што чујемо неком Луки Ћеловићу из Београда који се како веле уортачио са нашим послаником Ристом Поповићем.

Тврђење да је наш посланик Риста ортак са Ћеловићем вероватније је и по томе, што Ристa зна да општина голубачка полаже прав на ту шуму, што зна да је то једина шума где се народ снабдева грађом и огревом, зна да је и народ среза голубачког и оп. голубачка противна да се ова шума продаје, зна чак и то да је народ вољан био кад није другојачије чак и да је откупи, зна да је оп. протестирала противу те продаје, зна још нешто више па до сада не само што својим моћни гласом то продавање шуме не спречи но чак потпомага, и код свега тога ко је тај који неће веровати да Ристa није ортак и да није чак и његовим упливом иста шума продата.

Ево већ 2 дана како 100 радника немилосрдно шуму „Кукурек“ обарају, а народ гледа и уздише, уздише што му срце из недара чупа онај кога он — народ — подиже, коме своје поверење дава, за ким иде и који му обећаваше све могуће алакшице. Али... остаће само једно али.

Износећи ово да читатељи вашег листа виде, надамо се да ће когод бар од опозиционих посланика подићи свога гласа у корист народа среза голубачког.

*

Чудна је то ствар, кад по некад и незнатно место, предео или која личност, сплом околности, било из доброг сећања или ружне радње, постану просто исторична места или личности.

Лепо је, кад се о једној ствари или личности, има добро мишлење, па се то кроз дуги низ година провлачи кроз слојеве друштвене, па чисто човек са некаквим епитетом и поштовањем навикне се говорити. А како ли је опет ружно и мал не одвратно, кад се по несрећи деси мајер, те свет стане противно зуцати, и некаква зла дела износити.

Шума „Кукурек“ предмет је нашег писања. И како то, да се баш деси у голубачком срезу, где и иначе има шуме довољно и одакле се толико година греје и војска и официри у београдском гарнизону.

Да ли је и ко раније знао о „кукуреку“ или је та шума тако за око пала људима који по што по то хоће на пречац, да постану богати.

Извесно је, да то није млада шума, него мора да је при-

ПОДЛИСТАК

ЛЕЛА

од

САВЕ П. ЈОВАНОВА

МОТО:

Ива греха, грех се вала....

(Свршетак)

V.

Као стрела пројури јој нека ладноћа кроз слабо изнемогло тело. На бедом лицу појави се чудновато руменило, као после мутног и кишног дана плаво ведро небо. Она осећаше нешто чудновато, па прије брзо огледалу.

— Да.... махала је главом и гледала своје бледо као у мртваца лице.

Журно прије орманчету у коме су биле за улепшавање лица боце и кутије. Сипала је течност у осушене руке, мазала се — не знајући шп ама шта ради.

Тек што јо била готова а на врати се појави Иван Ивановић, њен последњи обожаваоц у кога се највише уздала. Са осмехом рукова се са њим и попуди да седне.

Дуго је Иван Ивановић посматрао.....

Поске кратког разговора он се диже. Лела га задржаваше али он не хте, изговарајући се хитним пословима.

— Ви сте слаби..... Треба да се лечите рече Иван Ивановић са пуно сажаљења прапт - јући се са њом — и оде.

Сад тек осећаше да је изгубљена.

Њена некадашња лепота, којом је свакога очарати могла, нестала је — ишчезла као снег од пролетњег сунца.

Више се није имала у кога да нада.

Продавала је један упо једну скупоцену ствар за које је грдне суме расипала.

Животарила је, као свака..... презрена!...

* * *

Једног новембарског јесењењег дана, мутни облаци прелегали су преко небеског свода, као да су и они жалили за мањулом веселом природом — па и за лепом Лелом, некадашњим анђеоским чедом. Загушљив ваздух ширио се по улицама вароши а бесни ветар носио је прашину с једног краја на други.

Код затвореног прозора стојала је једна млада госпођа, гледајући весело на улицу; а муж је читао новине, седећи у наслоњачи, која је била близу загрејане пећи.

То је Михаило Михаловић и његова жена.

Дуго су тако обоје ћутали, док госпођа не узвикну чудећи се.

— Гле пратња!... Па никог за сандуком...

Средином улице пшао је човек, носећи дрвен крст. Упоредо за њиме пшао је у одежди попа носећи малу свећицу. За њима пшла су кола носећи мртвачки сандук.

Како жалосно изгледаше овај спровод!...

Михаило Михаиловић уста из наслоњаче и прпће прозору.

— „Лела..“ шапну тихо Михаило Михаловић, кад прочита име на сандуку.

Као тешка стена да му паде на груди, осећаше он притисак у души. Лице му одмах руменило. Не могући се држати на ноге, оде на своје место и спусти суморно главу.

Жао га беше.

Чинило му се као да га она из сандука зове

Погурен и тужан шапуо је тихо али искрено.

„Ја сам је упропастио“.

Сирота Лела:.....

ступачно место, па се људи трговци журе, да од дрва створе злато. Иначе каква би смисла имало одузети право уживања огрева, целој једној општини.

Неки ђаво јест. Јер одкуда би београдски трговац са житом Лука Ђеловић знао, да има шума „кукурек", мањ ако он има невиђена и нечувена својства, не уме да то пронађе и покрене неког да покаса за њ. Чудна ствар, али је у истини.

Да Ђеловић воле и уме бити либерант дрва, то смо се уверили у Београду. Али да ће он наћи и „кукурек" то ни смо предвиђали, и једва да би он и тамо потрефио, да није некога уза њ, ко „кукурек" од раније и боље познаје.

Жао би нам било, ако неко „кукурекне" у „кукуреку". Само да их не буде више, који ће *кукурекати*, а што ће Ђеловић тамо дрва сећи, није баш опасна ствар, и он се одуда може и истерати, ако се дотична општина успротиви и своје право докаже.

Чудна је судбина човечија. Кад срећа окрене леђа човеку, онда се ваља грех за грехом.

Сад да човек не рекне, да ће „кукурек" постати исторично место, а експлоатори исторични људи.

Н.

ДРУШТВО СВ. САВЕ

Захвалност

Управа друштва Св. Саве добила је на дар ове књиге:

1. Од г. Матеје Бана, академика 100 ком. „Дјела Матеје Бана, I. свеска.

2, Од г. Јована Миодраговића, професора и управитеља учитељске школе у Нишу 200 ком. његовог „Босилка" I. и II- струка; 100 ком. његових „Причања Срба Срчићима" и 100 ком. његове „Загоркиње"

3, Од г. Петра Никетића учвтеља 100 ком. његовога дечијег листа „Ђачета"

4. Од г. Ивана Иванића, сарадника „Одјека 40 ком. његове књижице „Срби у Угарској" и још 10 ком. разних књига за друштвену библиотеку,

5. Од г. Милана Алексића, свештеника из Алексинца 25 ком његове „Верозаконске расправе,"

6. Од г. Св. Велицког, књиговезца 50 ком. слика Њ. В. Краљице Наталије.

7. Од г. Ђоке Ђурића антиквара 100 ком. разних књига.

Управа друштва Св- Саве изјављује велику захвалност на овим родољубивим поклонима.

ДССБр. 1434.

19 новембра 1889 године

Тајник:
Ср. Ј-Стојковић

Председник
друштва Св. Саве
Свет. Николајевић

ИЗ БАЛКАНИЈЕ

— **Зајам бугарски.** Синдикат зајма исплатно је већ прву четврт, који износи до 6½ милиона. Друга исплата извршиће се у одређеном року, Новост, коју је донела „Бил. Кор". да Дунавски је није хтео примити котирање истога на берзи бечконеоснована је. Комитет за котирај не решио је једногласно, да пред-ошњи примање и комитет берзе реће одмах о захтеву примања.

Земљорадња у Бугарској. Бугарска влада поднела је Собрању два закона од велике важности: пројект закона, који се односи на хипотекарне зајмове из Банке Народне, а други који се односи на реорганизацију земљорадничке банке.

Грчке финансије. „Spectateur d' Athenes" јавља да је између краљевске владе, народне банке и цариградске банке потписан зајам од 6000000 лира, који ће онти употребљен на конверзију и исплату старога дуга који је познат под именом „зајам независности".

Грчки стогодишњак Из Атине јављају, да је неки Константин Никола умро у Јуроли у 117. год. Рођен је 1772. оженио се у 1818, и имао је у 21 год. једно дете. Његова жена још је у пуној снази. Покојник је оставио 36 унучади у годинама и 7. праунучади.

Варош Цариград. „Стамбул" јавља како су се нека лица јавила варошкој префектури тражећи концесију да се подигну нужници.

— Срећни се старају и о јавним нужницима, а ми за воде, ни осветљења ни каљдрме још немамо, жалосна општино!

ИЗ БЕЛА СВЕТА

Неред у Рио де Жанеиру Поводом једнога скупа у Рио де Манеиру дошло је до крвавих сукоба. Бразилијански монархисти викали су доле с републиком, живео Педро, услед чега је настала туча, на се чуло и неколико пуцњева из пиштоља Двоица су убијени а више њих рањено је.

— **Јунак-девојка** Из Сегедина јављају ово дело једне девојке: шеснајесто-годишња Ана Палатинус, вративши се из суседства кући, у којој није никог од родбине било, нађе на своје чудо разбијен прозор, Приближивши се опази како се један момак мучи у соби на разбија ладицу, у којој беше 400 форинатa Девојка стаде викати, а лопов скочи кроз прозор, да побегне, но девојка похита за њим преко неколико плотова и најзад га ухвати за јачицу. Јак момак хтеде да се отме од девојке, али га она баци на тле и ту га држаше дотле, док нису суседи на њезину вику дошли, лопова свезали и полицији предали. То је био познат лопов Сабо алиас Давид којега полиција већ дуже времена тражи.

— **Тучња у уредништву** Како „Figaro" јавља догодила се недавно у редакцији клерикалног листа „Universe" саблазан, о којој се сада много говори у круговима парискога свештенства. Ономад на име донео је „Universe" чланак, у којем је погрдно писао о покојном лавалскому владици Бугауду Због тога дошао је нећак владичин поручник Паимблант ду Руил са својим пријатељем у редакцију те тражио, да му се каже име писца овога чланка да га може позвати на одговорност и заискати од њега задовољење. Но пошто им „Universov" уредник Евген Веуилот не хтеде саопштити пишчево име, породи се жестока свађа а најзад дођоше и шаке у немоћ. Ову згоду јавише за тим париском нунцију, који је обећао да ће у ствари посредовати. — Јамачно су се њених угледали и „Србобранов дописник и „Одјеков" сарадник.

— **Леп пример братске љубави.** Луји Ј. Бауер берберин у Њу-Јорку тужен је пред судијом од првога градскога суда да без дозволе свој занат ради. Њега позову на суд, али он не дође па с тога пошљу једног заптију да га доведе. Кад је овај у берберницу ступио, наће, тамо једног младића на мишљењу: то је тај пружи му запоест младић се упути са заптијом у суд, не имаде ништа да рече, те да га судац због презирања суди пошаље на десет дана затвора у окружни затвор. Без икакна приговора пристане он на осуду. Мало за тим дође други човек пред судију, који је носио замотану руку, и представи се као Луји Ј, Бауер, Судац се зачуди али брзо дозна да он није Луј, већ његов брата Жак-а Бауерс осуђио- Он одмах нареди да се Жак пусти, који онда саопшти да његова брата Луја једна рука боли те да би му више дневни затвор могао нашкодити па је он с тога њега заменно. Пошто се судац о овоме уверио повучу своју осуду натраг и пусти обоицу браће на слободу.

ШАЛА

Интересантни дијалог

— Виде ли чуо?!

— Какво?

— Па Никола Јов. Протић постављен за управника централне поште!

— Ха, ха, ха!

— Немој се смејати, истина је.

— Од куда знаш?

— Стоји у „Дневном Листу," још се редакција истог радује што је, хвала Богу, учињен тако срећан избор.

— Свашта бива на свету ама и то... У осталом, Николи Јов. Протићу је бар лако.

— Како то?

— Тако лепо, њега протежира краљица

— Та неће бити?!

— Јест, икона ми!

— Краљица?

— Да, да, баш краљица!

— А како то да јој се подувуче под кожу? Вадава, мора се признати: вешт човек!

— Дабогме вешт, а вешто је и превео.

— Кога?

— Краљицу.

—Какву краљицу? Од куда?

— С немачког на сваки начин уз нечију помоћ

— Па о чему ти говориш? Ја ништа не разбирам!

— Зар ниси читао „Краљицу Ноћи"?

— Ха, ха, ха! Е,баш си прави шерет!... За ета дивна протекција!

— Како му драго, тек њему је топло: управник централне поште!

Пријатељ се на то из гласа насмеја и кроз смеј рече онај Жајев познати стих: „Замерићу ал завидет нећу."

Justus[3]

КЊИИЖЕВНОСТ

Уредништво је добило на приказ ове чове књиге.

Лакоумни. Роман I. Свеска 104, Библиотека Браће Јовановића" у Панчеву. Цена 35 п. дин.

Историја Јеврејског народа I. свеска 105 библиотеке Браће Јовановића" у Панчеву Цена 35 п. дин.

Орао илустровани календар за 1890. Штампа и издање Арсе Пајевићу Н- Саду Цена 1 динар.

ПРИПОСЛАНО

за ствари под овом рубриком уредништво не одговара.

У пожаревачком радикалном листу „Грађанину", изашла је пре неколико дана једна мала нотица, у којој се доноси као један мали реферат са једне забаве, која се је давала у корист читаонице пожаревачке, а уједно и у корист пострадалих Црногораца. Писац те нотице реферишући о томе, додирнуо се је још једне ствари, која, каке изгледа, тицала се је баш самога писца. Он помиње у тој нотици, како се је нека назови „интелигенција" кикотала и смевала, а не каже коме. И тој „интелегенцији писац те нотице даје своје рецепте и упућује у тингл-тангл, орфеум, циркус и кафе шантан, где би се могла довољно искикотати и насмејати. Ну се није само задржао на томе, но је и даље просипао своју срџбу на таку „интелегенцију". Он је назвао ту„ интелигенцију и „умним богаљима". А на завршетку тог свог малог реферата, ставио је и ову реченицу: „тешко просвети, кад је и оваки иељуди потпомажу".

Прочитали смо овај мали реферат, па нам је све било јасно, само она последња реченица изгледа да стоји одвојено, и као да има свој циљ. Не ћеме се у пуштати у предмет који је извео кикотање и смех и да ли је био тај смех оправдан или неоправдан, јер је то ствар чисто локална, али ће мо се ипак задржати мало на том реферату. — Писац те нотице познао се је одмах — писање га је издало, и ако се није потписао, А међу тим то можда је и много боље учинио, што се није потписао. те је тако остао само за оно место познат, где је он. Далеко би отишли, кад би хтели да се упуштамо у тумачење оне последње реченице, а да не би далеко отишли, ми ће мо само ово рећи писцу нотице:

Опомињемо врло лепо и врло учтиво писца те нотице, да у будуће буде много пажљивији при писању нотица, јер смо слободни да и ми њему пружимо неке рецепте, који ће га моћи заиста са свим излечити. Наши рецепти неће бити ни мало слични са његовим рецептима — али смо сигурни, да ће они ипак много боље дејствовати. Нека се само писац те нотице сети, да је он морао доћи у тако названу „интелигенцију", па нека се припази, и нека се прилагоди тој „интелигенцији", јер то је она „интелигенција", која је кадра да му много што шта учини само ако хоће. И нека још ово прими као рецепт: *„само не прима никад дошљаков обичај, но се дошљак повиђе и прима увек сео с ње обичаје"*. Прими ли ово, онда ће сам увидети, да је била погрешна она његова нотица, не прима ли, онда ће на против доказати, *да је он као и сва остала његова браћа која су прешла Дунав, носећи са собом још много што што, што се не слаже са Србима и српским обичајима.* Ми имамо доста таквих, али у напред свима кажемо, да ће мо једном почети водити отворену борбу против свију таких, који са свим тврдо држе, да они доносе просвету и знање, и да она шире српску интелегенцију. Оволико младом писцу нотице *„са беседе"*.

Ево неколико рецепта и „Грађанину" — редакцији самој. Боље би било, да редакција „Грађанина" припази на оно што прима, и што треба да штампа, иначе ако она и на то не обрати пажњу — онда треба да општина сем оних екземплара од сваког броја колико је потребно, и да разашље својим политичким пријатељима. Политички пријатељи могу све читати што се налази у „Грађанину" и морају читати, остали пак грађани неће ч тати оно, где се грде и нападају, а да још за то и плаћају. Продужили се пак и даље тако уређивање, онда васкрсли „Грађанин", неће се ни мало разликовати од умрлога и покојнога *„Грађанина!"*

— ић

Огласи „Малих Новина“

Препоручујем своје доле наведене **патентиране** и на далеко **чувене специјалитете због њихових нечувени дјејства** као

Велутин арашак за лице, бео роза и крем воје.

Велутин крем помада чисти лице од пега флека и прави нежну кожу.

Велутин сапун са разним мирисима који дјејствује као и помада и једна без другог не иде.

„Велутин вода за косу“ ово особито препоручујем онима који имају перути и коме опада коса, само ову воду по упутству употребите па престане опадање косе и нестане перути.

Све ове ствари могу се добити са умереном ценом код мене у мојој драгеријској радњи.

За србију од мојих специјалитета има главно стовариште *Г. Бошко Николић у Београду* који ће такођер на мало и на велико са умереном ценом продавати.

Шандор Неруда
Будимпешта
875 2— Hatvàni Utczo 9 szám

Стављам до знања п. публици да само израдитида особито лепе

СПОМЕНИЦЕ И БРОШЕВЕ

за украсе мушкима и женскима

— *а у спомен миропомазања* —

ЊЕГОВОГ ВЕЛИЧАНСТВА

КРАЉА АЛЕКСАНДРА I.

Главно стовариште тих споменица за краљовину Србију даво сам г. г. *„Нахману и Здујићу.“* овдашњем фабрикантима цигар-папира.

Исте споменице продајем препродавцима на 10 комаданајмање по 1 дин. и 50 п. дин. а препродавци не смеју их продавати скупље од 2 динара комад.

Ко би из унутрашности Србије желео да има на продају ове споменице, молим да се обрате г. г. Нахману и Здујићу

Молим п. публику да изволи похитати с куповањем ових споменица, јер их је још врло мало остало, тим тим пре што сам један део прихода уступио друштву „Св. Саве“ (20%) као што тврди и уверење преседника друштва „Св. Саве„ од 18 августа о. г.

У Београду, 6. Септембра 1889.

Са особитим поштовањем
М. А. Маца
(Београђанин)
601 6—30 **Толмач и Агент. у Будимпешти.**

У Суботу 25. Новембра 1889 године

ПРИРЕЂУЈЕ

ДЕЧИЈЕ ЗАБАВИШТЕ

дунавског краја
У ГРАЂАНСКОЈ КАСИНИ

КОНЦЕРАТ СА ИГРАНКОМ

под управом своје учитељице
г-це Емилије Јовановићеве

А У КОРИСТ ОДРЖАВАЊА ШКОЛЕ

Улазна цена за самца 2, а за породицу од особе 1·50 дин.

добровољни прилози примаће се у име помоћи с особитом благодарношћу а у своје време и преко новина објавити. Програм на каси. Чланови грађ. касине умољавају се да дођу и без позивнице ако случајно не би добили.

№ 895, 1—3

Женских најновијих јесењих и зимских **жакета, мантлета, реген-и радмантлова, шешира, муфова.** све за одрасле и децу као и све прибори и наките за женске хаљине, имаде сад добивених по јефтиној цени.

У трговини женско кројач.

РОЗА ШТЕРН.
Кнеза Михајлова ул. бр. 6
Израђујем хаљине по мери. 65110 —25

ДОКТОР Милан В Васић

бр 23 ул. 2 бела голуба (у кући г. Раше Милетића пуковника) прима од 1—4 сахата по подне. 884 1—1

ГОСПОЂИЦА једна(васпитатељка), нуди се за **француски и немачки** језик. За предавање је слободна сваког дана од 2—5 часовано подне. Упитати у администрацији овог листа. —1—3

ВЕЛИКО ЗЕМЉИШТЕ од 30.000 кв. метара у сокаку иза две буле, добро за употребу индустриског предузећа или за поделу на плаце-ве продаје се. Питати уредништво. 877 2—3

Оглас

КУЋА НА ПРОДАЈУ с великим плацем у Сава мали број 24—26 упитати г. Димитрију Фича-Николу Лазаревићу, или Ђорђа Атанасијевића до исте куће.

847 1—1

ГЛАВНО СТОВАРИШТЕ ЗА СРБИЈУ

налази се код госп. К. Драшкоција у главној чаршији и Ђ. Димитријевића у Београду. Може се добити и код г. апотекара И. Протића на Врачару, М. Тидића на зеленом венцу у Београду, — Пере Јанковића у Крагујевцу. Косте Николића у Пожаревцу, Драшкоција у Свилајнцу, М. Драшкоција у В. Градишту. Д. Кедровића у Крушевцу, Л. Јакшевца у Гор. Милановцу и Б. Николића, дрогеристе у књаз Михаиловој улици, у Београду, а тако исто код П. Спасића апотекара у Савамали

СИГУРНИ ЛЕКОВИ

МЕЛЕМ (фластер) пр. тип жуљева и тврде коже на ногама, Пошто је операција с ножем опасна, то при употреби мога мелема одпада свака опасност. —Кутија 80 пара динарских.

ПРАШАК за сваривање требао би да се налази у свакој кући и у сваком стану, особито по гостионицама и хотелима, пошто исти лечи катар у стомаку и цревима неуредну столицу, шуљеве, мигрену или главобољу, подригивање, крчење у прсима, (Verschleimung) тешко дисање тешко сварање, и мамурлук — Кутија 1 динар.

РЕСТОРЕР за фарбање косе, исти даје коси природну боју. — Једно стакло кошта само 2 динара.

Осим тога може се код мене у Земуну добити што особито препоручујем.

ЕСЕНЦИЈА за косу, против опадања косе и чишћења перута на глави — Стакло 4 динара,

ПОМАДА за лице против пега, флека бубуљице, рапаве коже и остале нечистоће на лицу. Моја је помада за лице ради свога изванредно сигурнога дејства познаје не само у Аустро-Угарској него и у **Русији Немачкој, Србији, Румунији Бугарској** итд. — Цена истој 1 дине

САПУН што уз помаду иде, 1 комад 1 динар.

НИНОН прашак за лице, бео, румен (роза) и жут. — Једна кутија кошта 2 динара.

Ф. БЕНКО
518.3—11 апотекар а Земуну

У суботу 25-ог новембра даваћемо трогодишњи парастос у саборној цркви у пола десет сати нашем нигда незаборављеном оцу ноћ.

СТЕВИ МИЈАТОВИЋУ

бив. трговцу овд.

Молимо све наше сроднике, и пријатеље да изволе овом тужном помену присуствовати.

ожалошћени
синови: Љубомир, Драгомир Мијатовић.

893. 1—3

Власник и главни уредник Пера Тодоровић. Одговорни уредник С. Јаношевић. Штампарија код „Просвете“ Позоришни трг бр. 2

УНИВЕРЗ. БИБЛИОТЕКА „СВЕТОЗАР МАРКОВИЋ" БЕОГРАД

БРЈ 333. СРЕДА 22 НОВЕМБРА 1889. ГОДИНА II

ИЗЛАЗИ СВАКИ ДАН

БРОЈ 10. П. Д.

ЦЕНА ЗА СТРАНЕ ЗЕМЉЕ

За годину . . . . . 30 динара
На по године . . . . . 15 динара
На 3 месеца . . . . . 9 динара

LE PETIT JOURNAL

МАЛЕ НОВИНЕ

ДНЕВНИ ЛИСТ ЗА СВАКОГА

Претплата из унутр. полаже се само код пошта

За Београд нема претплате — Лист се продаје на број

Писма и рукописи шаљу се Власнику „Малих Новина" Топличин венац бр. 17., на горњем спрату.

Претплата се прима код свију пошта у Србији

ЦЕНЕ ОГЛАСИМА

На првој страни од петит. реда 20. пр. дин. а на четвртој од петит реда 10 пр. дин.

ПРИПОСЛАНО стаје 50 пр. д. од петит реда.

KLEINE ZEITUNG

Огласи јевтино, по потреби и са сликама. За свако оглашење плаћа се држ. таксе 20 пр. д. ВЕЋИ ОГЛАСИ ПО ПОГОДБИ

У ТРГОВИНИ

М. Миловановића и Божића

Кнез Михаила улица

Може се добити свакад у великом избору мушких шешира, цилиндера, кошуља мушких и женских, кравати, крагнова манжетна, кофера ручни, албума, рамова, зимских обућа мушких и женских и дечијих, чизмица, прелука вунени, шлофијанки унтрцига, чарапа, ћебади и остале галантериске робе.

890 2—3

ТРИ СОРТЕ

Каменог Угља

за ложење фуруна продаје

ПЕТАР Ј ПЕТРОВИЋ

872 2—2

Добра стара црна неготинска вина

у флашама, на аков и на више, има на продају код Мијајла Кр. Петровића Симина ул. бр. 34. испод гл. поште.

889 1—4

50 ПАРА ДИНАР.

ЛИТАР БЕЛА И ЦРНА ВИНА

врло добра

само у ново проширеној кафани код

„ДВА ТИГРА"

на Теразијама

Укусан, чист и јевтин кот

851 5—5

Нашем дворном и непрежаљеном сину

Ђокици

даваће мо шесто месечни парастос у четвртак 23-ег Новембра у 9 часова пре подне у Цркви Палилулској

Ожалошћени

Отац Јован А. Живковић

Мати Јелена

2—3 885

СИЛАЗАК С ПРЕСТОЛА

РОМАН ИЗ ЖИВОТА БАЛКАНСКИХ НАРОДА

СВЕСКА II

готова је и може се добити у књижарници г. А. Пурића, и код свију књижара у Србији

Но 1 грош свеска.

Ко се претплати на прво коло, 25 свезака, и пошље 5 дин. у напред, добија корице за исто дело израђене од финог енглеског платна бесплатно.

Претплату треба слати књижари А Пурића у Београду.

Краљице Наталије

повратак у отаџбину

Спев Србина-Милоша Грабовачког

ДРУГО ИЗДАЊЕ

Цена 20 пара дин. На више 33⅓% Наруџбине управљају се на писца у Земуну.

БЕОГРАДСКЕ ВЕСТИ

Његово Величанство Краљ Александар благоволео је присуствовати јуче пре подне служби божјој у саборној цркви.

*

Похара. Јуче *у подне* непознати зликовац похарао је дућан г-ђе Розе Штернове и однео 20 дуката готовог новца. Лопов је и тревно доба кад никога није било у дућану но кроз кућне на ручку, ушао у авлију, пробио прозор од дућана, ушао унутра и из чекмеџета извадио новац. Дакле, и у сред бела дана!

*

Изостао. Јучерашњи ориџент експрес, који је требао да иде за Цариград, није дошао због снега.

*

Руска помоћ. Руси су за пригорске пресељенике пострадале Галичане покупили 6000 рубаља. Сем тога по свима црквама у Русији купиће се два празника милостиња за Црногорце.

*

Управа монопола дувана. Чујемо да се у централној управи монопола дувана ушло у траг неким крађама и фалсификатима. Ми за сад ово бележимо само по чувењу, а кад се тачно известимо шта је, ми ћемо се опет вратити на ову ствар.

*

Земљотрес у Грцкој. Из Грцке нам пишу да је и тамо 19. ов. мес. око 3 сахата по подне осетно се прилично јак *земљотрес*, (од чега су се на кућама прозори затресли) који је трајао 5 секунда, — у правцу истока ка с. западу.

ДОМАЋЕ ВЕСТИ

Велике свечаности у Шапцу и Поцерини, како „Либерал" јавља, предстоје идућега лета. — У Шапцу ће се о Тројицама прославити стогодишњица Господара Јеврема, скопчана са утакмицама и занатлиском изложбом. — У вези с овим осветиће се на свечан начин манастир Петковица (задужбина г. Јосе Куртовића) а у манастиру Чокешини (задужбини Милоша Обилића) споменик браћи Недићима, који ће бити од домаћег камена врло дивно израђен и украшен и стати преко 3000 динара. Том приликом превешће се са бојишта у костурницу под спомеником кости браће Недића а у цркву манастира Чокешине застава, под којом су се браћа Недићи и другови борили и која се сада налази у цркви осечинској.

*

„Тачна" извешћа. „Слобода" јавља: 17. о. м. око 5 сати по подне, државно стоваришће дувана требало је да сазна: да ли на мешовитом возу који тога дана долази у 6 сати у вече има дувана. У тој цела ствар обратило преко свога магационара телеграфу на железничкој станици и упитало има ли на возу дувана? Стоваришће је добило одговор: *нема*. Сутра дан, стоваришће је од шпедитера сазнало да је дувај дошао. Разумемо да телеграф каже: о томе вас не можемо известити, али упуштати се у давање извештаја, па их давати *нетачно* — то не разумемо и то је више но за осуду.

Народна Скупштина

XXXVI редовни састанак.

Понедељак 20 новембра

После подне

општински закон

Чл. 52. Р. Миленковић, тражи да се у Београду, бирају одборници сразмерно пор. главама по свима кварговима.

Примљена допуна Миленковића.

Чл. 53. усвојен.

Чл. 54. Лука Петровић не жели, да председник општ. суда буде у исто време и пред. одбора.

Скупштина прими овај члан по предлогу законском.

Чл 55, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 62 63, 64, 65, 66. 67, 68. 69, 70, 71, усвојени.

Чл. 72. Г. Тајсић, жели да се одреди плата оп. чиновницима, да збор за све с и т н и ц е решава.

— *Брачинац* брани гледиште одборско, није за Тајсићев предлог

— *Пор. М. Петровић*, потпомаже предлог Тајсићев, жели, да се плата чиновницима општ. прецизира за коном, било 2 гроша или по динара.

— *В. Младеновић*, усваја предлог Тајсићев

— *Катић*, прима предлог Тајсићев као практичан.

— *Р. Ничић* прима редакцију по пројекту закона.

— *М. Миловановић* такође заступа гледиште, да се одреди плата кметовима.

— *В. Раловановић* противан предлогу Тајсићевом.

Усвојен овај члан по пројекту закона.

Чл. 73, 74, — 75, 76, 77, 78, примљени.

Чл. 79. Катић жели да општ суд пропише правила за казну, враћа се у одбор.

Чл. 80, примљен.

Чл, 81, Ст Станковић вели, да је овај члан по раније предлогу Тајсићевом враћен у одбор, а сад не види ништа од тога.

— В. Младеновић противан присуству државне власти при одборским седницама.

— *Катић*, налази да су оправдани разлози Младеновића.

— *Тајсић* наводи, да је при првом читању известан пасус одбачен, а сад опет види у овом члану све као што је било по пројекту.

— *Несторовић* противан присуству државне власти на збору и у изборе.

— *Лазукумовић* противан овом чл. жели да се ова редакција измени

— *Пред. Министарства* објашњава

како треба разумети присуство држ. власти на збору и одбору.

— *Катић* вели, да је приликом првог читања изостала друга тач, овог члана, а то је веома важна ствар, јер тиме се дало право окр. одбору да присуствује на збору и одбору, а сад се укида. Он је за то да окр. одбор има то право.

Да се врати у одбор ради редиговања по предлогу Катићевом.

Чл. 82. Пера Максимовић предлаже, да молбе због осуда кметова, извиђа држ. савет, а не суд првостепени. Известилац не пристаје на предлог Максимовића.

Да се врати у одбор члан 83.

Чл. 84. Кундовић, тражи да се не може збацити кмет, а он је за оне друге две казни'

— *Министар Таушановић* одговара Кундовићу, на његова пребацивања странци радикалној да је било у 1881 г. слободоумнија, него данас кад овај члан предлаже.

— *Максимовић* вели, да је овај члан врло важан, он је за то, да кмет због суда држ. савета не може одмах при првом бирању бити изабран, а после може, само не онај рок од две године.

— *Генчић* усваја гледиште Кундовића, противан предлогу по пројекту.

— *Рибарац*, противан збацивању кметова.

— *Срећковић* противан казнама држ. власти у опште, а нарочито збацивање кметова.

— *Мостић* не усваја предлог Максимовића. Да се врати у одбор Чл. 85, 86, примљени.

Чл. 87. враћен у одбор. Чл 88. враћен у одбор.

Закључена седница у 9 часова по подне.

ИЗ БЕЛА СВЕТА

Турско-источни музеј. „Хаковкат" јавља, да је немачка царица намерна да подигне у својој палати један музеј од производа турске индустрије, који су јој поклоњени од стране Њ. В. Султана, као и од оних које је она покуповала у Цариграду. Царица је поручила посланству Немачком, да јој купи и пошље известне предмете које је видела у великом базару.

Судбина једног венчаног прстена. Из Глине пишу: У породици моје супруге наслеђивао се много година један венчани прстен, који је као велика вредност и аманет у породици важио. Овај прстен носила је најкашње моја сваст, која га је као поклон моје супруге из оставштине њезине тетке добила. Може се мислити препаст моје сваст, која је прошле године прстен изгубила. Све тражење је било узалудно, прстена није било. Али се ипак морао наћи и то након више од године дана. 2 о. м. копали су у нашој башти зеленје. При чишћењу истога упадне у очи мојој сваст једна мрква због чудноватог облика, она је узме у руку: и гле, дубоко урастао у жилу стајао је изгубљени, тражени и тешко прегорени прстен, чист лен и сјајан! Срећа се опет у кућу повратила, ми се бар надамо и мислимо, да се неће више загубити.

— **Прогутао уметне зубе и умро.** 31-годишњи келнер Јован Стоидл који је служио код доминиканског редау Бечу, прогутао је пре неколико дана у сну четири уметена зуба. Оштри шиљци од емаила заболи су се у желудац и тако проузроковали унутрашњи крвоток. Болесник, који није великих болова осећао, ступио је као амбулант на лечење код професора Билрота. Пре него што је овај могао што за помоћ предузети, Стоидл је умро.

— **Лепа старост.** У Влоцлавку у Пољској умро је ту скоро сељак Бартом Павликовски у 115-ој години. Он је ратовао за време Кошћушке и у свима Наполеоновим ратовима. До краја свог живота био је здрав и чио.

— **Споменик Хусу.** Младо-чеси почели су скупљати прилоге, да се у Прагу подигне велики споменик Јану Хусу.

— **Америкапска светска изложба.** Сједињење америчке државе приређује 1892. у прославу четиристогодишњице открића Америке, велику светску изложбу. Том приликом издаће се споменица, у којој ће се штампати радови писаца свију народа на свету, на њиховом народном језику и у енглеском преводу. Сви сарадници ове споменице биће позвани на отварање изложбе, и за време путовања и бављења у Америци, биће гости сједињених држава. За трошкове око споменице одређено је 1.250.000 дин.

— **Суревњивост.** У Мадриду се десио овај догађај: 12-г дишњи дечко нашао је на улици једну банкноту од 100 пезета. Он промени банку и размени је с другим 11-г дишњим дечком. За тим купи пиштољ, барут и олово и отпочне борбу са својим другом због 12-годишње девојчице, коју је називао својим благом, сумњичећи је, да више воли његова друга. Борба је била још у стадијуму дипломатских преговора. У то време баш случајно је прошла омиљена девојчица у пратњи служавке. 12-годишњи дечко у наступу суревњивости наницани на њу и на месту је убије: Оба дечка су одмах ухапшени. Мали злочинац, и поред тврђења свога противника и служавке, тврди да се пиштољ случајно окинуо.

— **Украдена лепотица.** У Млецима полиција је ту скоро у хотелу „Италија" ухапсила једнога Руса, који је ту одсео с једном врло лепом сапутницом. Ухапшеног оптужују, да је лепотицу украо у мужа јој а с њом и неде ет хиљада марака.

Изгорела варош. 14 о. м. изгорела је варош Лин, у америчкој држави Масачузету. Изгорело је дванаајест великих група кућа с фабрикама цицела, главна жељезничка станица, више банака, цркава, школа, штампарија и клубова. Било је жртава и у људима. Штета износи на 10 милиона.

Осуђен. Због познате летошње експлозије у Антверпен, суд је осудио газду Корвилена на 4 и по годину управника Делонеја на 1 и по година затвора, на 12.000 динара обштете и плаћање парничних трошкова.

СМЕСИЦЕ

Љубавно писмо госпође Ставињице. Ту скоро продано је на лицитацији у хотелу Друо у Паризу више аутографа чувених француских мужева и жена. Између осталих аутографа било је и писмо Карла X. којим моли неапољску принцезу Марију Каролину за свога сина, војводу Бериског, за тим писамуе Жорж Сандове у коме та славна списатељка романа вели, да никад у свом веку није могла заштедити ни 90 пара. Нарочиту пажњу изазвало је ово писмо чувене мадам де Стаел, које је писала господину Балка: „Ја вас свуда тражим, а налазим вас тек у да бежим од ваше живе успомене, јер су ме чврсто шчепале канџе бола. Кад би отпутовала некуд с вама, за ме не би било више прогонства јер је моја домовина ваша душа, ваша бујна источњачка фантасија и неки чар, који не могу протумачити али који је обухватио све моје биће. Радо бих дала и свој живот, кад бих вас могла видети да пројашите поред мога прозора. Ах, ја вас љубим толиким нежним пријатељством, да ми се чини да је неприродно. Мили пријатељу, ви ћете ми помоћи да живим, а нарочито да умрем. Није само прост чар што ме веже за вас, већ нада, да се склоним под вашу моћну заштиту, ако ви будете све о о, што можете бити, све што блиста у вашем погледу.... Ја вас љубим."

— **Кревет германске царице.** Цариградски грчки лист *Нелиос* доноси ове појединости о кревету, на коме је спавала германска царица у Илдиз Киоску: „Султан је телеграфским путем наручио тај кревет у Бруси. Он је начињен из масивног сребра и окован дебелим златним плочама. Завесе на кревету су голубије боје и свилене богато украшене драгим камењем. Над балдахином је германски царски грб. Сав остали прибор за спавање такође се одликовао огромним раскошлуком".

— **Мухамед на француској позорници.** Управа „Француске комедије" спремала је да даје Борњеовог „Мухамеда". Чим је глас о томе продро у штампу, турски посланик обратио се француском министру оноњних послова с молбом, да се тај комад скине с репертоара, мотивишући тај свој захтев томе, што представљање Мухамеда на позорници може да изазове незадовољство турске владе. Одмах за тим дипломатски агенти других источних земаља изјавили су се у истом смислу, указујући између осталога и на то, да Француска има у свом поданству или под протекторатом велики број мухамеданаца, чија ће религиозна уб-ђења бити јако увређена. Journal des Débats добио је поводом тога од свога дописника у Крајару писмо, у коме јавља, да је вест о предстојећем представљању Борњеове драме изазвала веома јак утисак код свију мусломана мисирских, и да се противници француског утицаја у тој земљи спремају да извуку корист за себе. Услед тога дописа

ПОДЛИСТАК

ИСПРЕКИДАНИ АКОРДИ

Приповетка од Олге Оберкантове

I

Кровови беху покривени снегом, који простираше прилично светлости и по соби, и ако дан већ измицаше. Писац, Валтер Мениг, мету на страну рукопис, који беше прегледао; Клара Менингова његова млада жена, која не далеко од њега поред прозора сеђаше, узе рукопис у крило а само Крика Шперикова, млада, још нова свирачица која сеђаше за клавиром, продужи превлачењ руку преко жица у тихим, сањалачким акордима.

— Како то сметено свираш вечерас Крика, „прозбори домаћица у једанпут зловољно. — „Ја опажам, да је теби нужно да се одаш темељнијем изучавању музике, ако мислиш да што постигнеш".

„Ја баш то и не опажам", упаде у реч Валтер Мениг. Ја мислим, напротив, да човек мора бити врло музикалан, кад је у стању онакве фантазије изводити као г-ђица Штернекова".

„А, тако! — То нисам знала. Ове испрекидане акорде, ово свирање без почетка и без свршетка, ти дакле, називаш фантазијом?".

Валтер окрете главу и гледаше у сутон напоље. Он изгледаше да није вољан упуштати се у узалудан спор са својом женом, с којом, за две године од како се венчао, не беше још никако једнога мишљења.

„Има много што-шта у животу што нема ни почетка ни свршетка", проговори најзад полако, више у себи, него да је коме казивао. Испрекидани акорди, који изненада у нама зајече, ми не знамо од куда; светли зраци, који у нашу душу упадну, који сену и угасе се, и који нам у буктању и у тињању своје летимичне светлости опет и неслућене дубине откривају и непознате светове отварају.

„Ти опет говориш загонетно" прекиде га госпа Кенингова. „Смем ли те замолити, да говориш јасније?".

„О, сасвим, драга моја! Питам те, у којој души ма и најмање одушевљеног човека не би одјекнули ови, ови испрекидани акорди? Замисли само, ја бих био принуђен, при ма којој посети што их чиним, неко време у предсобљу чекати. Ја седим са свим мирно поред прозора на столици и гледам мимо пролазеће; у томе ми на једанпут зајечи неки глас из споредне собе, који ме прене. Па шта је с тим гласом? Мени је познат, та ја сам га сад тек први пут чуо, али опет, као у кору, одговоре ми сви гласови моје унутрашњости; одјеци моје душе пробуде се, и ја зачујем неке звуке да у мени зазвуче, потмули, тајанствени звуци, као да звоне звона у мору потмулих вароши. Или: Ја се шетам по улицама велике варошн, моја машта десила се баш на ономе dolce far niente. да ништа и не жалех; међутим у мимопролажењу, у једанпут падне на ме поглед сасвим неке непознате женске, и што је најзанимљивије: тај ме поглед занесе. Као што муња за један стоти део секунда од неба до земље прелети, тако је и онај поглед, као какав мунин зрак, кроз моју унутрашњост пројурио; и чудновато, при овој узбуђености изгледаше ми као да је била моја душа широко заталасано море, и као да се из тога мора уздизаху трепереће острва, зеленкасте обале, непознати светови, да за један секунд проживе, да се за часак просунчају у погледу с ранога ока, коме беше чаробна снага дата, да их из њихових тајанствених дубина ускрсне. И ту, драга моја, имаш без почетка и без свршетка и ту имаш „испрекидани акорд" завршн госпо-

за нужно да се објасни и упутно је поменутом листу њемо у коме износи да се Мухамед у његовој драми представља као генијалан човек а не као човек коваран и жесток како га је преставило перо Волтерово. Сем тога вели Борље и сами муслимани по некад изводе свога Мухамеда на позорницу што се види, нпр. из зборника мистерија које су износене 1883 на техеранској позорници.

ТЕЛЕГРАМИ

„Малим Новинама“

21 Новембра

Париз. Јуче близу Париза у селу Шампињи држана је једна велика патриотска демонстранција у спомен битке год. 1870. Међу великом множином присутних и многобројних патриотских друштава, држани су говори. Народ је живо одобравао целу манифестанцију.—

Берлин. Гроф Херберт Бизмарк отишао је у Фридрихсру-е. — 3000 рудара држали су један збор у Есену — изабрали су једну комисију да води преговоре са одбором поседника рудокопа те да се са свим укину мере које су ови установили и по којима су рудари били компромитирани усљед последњег штрајка и отпуштени.

Руан. Место преминулог Дивије-а, изабран је за посланика републиканац Рикар.

Каиро. Емин-паша јавио је је влади египатској свој долазак у Занзибар.

Петроград. — Царска банка умањила ескомптне таксе од ½ %. —

ТРГОВИНА

Пијаце, (робе) 21 новембра.

Беч Пшеница фор. 9·02, фор. 5·70 шећер фор, 14 45.к курса

Будимпешта. Пшеница фор. 8·61. зоб, фор. 7.56 кукуруз, фор, 5·24

Праг Шећер фор. 14.50

Трст. Цена шећеру стална, осекујућа, шпиритус фор. 13½

Хавр. Кава за новембар 105, 50 за јун 103.

Хамбург. Кава за јаучар мар 86⅝ зе март 83¼

Ефекти 18 новембра

Беч. Кредит 316·50, аустрвјска главна рента 107.70, угарска главна рента 101.10, српски лозови 36, срп дуван. лозови 5·90, дук. 5·92, с дук. венцем 5·61, наполеон 9 41, 20 марака 11·61, турска лира 16·74, руска папира рубља 125·75, фунта стерлинга 11.60, сребро 100.

Менице. Париз 46. 77, Берлин, 58·02, Лондон 118·10. Берза мирна

КЊИЖЕВНИ ОГЛАСИ

L'indépendant littéraire

Revue bi-mensuelle (4-e Année). — 24 pages, 48 colonees.

Sommaire du 1-er Novembre 1889.

La Litèrature contemporaine et les Lois de répression . . . . . Farbe,

Bilet de Quinzaine . Avocat général (Cour d' Aix)

L' Art à l' Exposition Universelle. — VI. Les Arts industrielles . . B***. Roger Marx.

Les indiscrétions d'um interviewer anglais: Thiers et Napoléon III . . Féli xRabbe.

Le Thèatre à Paris: Thèâtre Libre : Le Père Lebonnarb, par M. Jean Aicard. — La Conspiration de Mallet. L' Espionne. — En province . F. F.

Les Livers: Letres de l' Inconnue. — (Rèponse à Prosper Mérimée) . . Paul Revelle.

Bibliographie.

A traversil'Institut: Sèance publique annuelle des cinq Académies.

Chronique: Ricord. — Oliviter Métra. —

Emile Augier . . . . Albert Gérés.

Politique. — Finance.

L'Indépendant Litéraire puble études de litérature française etian-rgère, actualité, nouveles, etc.; il sétdresse vraiment aux gens de goût, a'et se recommande par la modicité son prix, qui le m.t à la portée dde ons:

ABONNEMENT: France, 10 fr. — Étranger, 12 fr. — Un n°, 40 cent.

Direktion à Paris, 31, rue de Poissy. On s'abonne dans tous les bureaux de poste et chez les bons libraires de France et de l'Étranger, Dépôts dans les principales gares.

Envoi d'un Numéro spécimen contre 0 fr. 40 cent.

Српски Занатлија

Календар за 1890. год.

изаћи ће кроз који дан из штампе укусно израђен са занимљивом садржином; разним многим орућним алним и лепим сликама.

Умољавају се месни одбори „занатлиског удружења“ и остали пријатељи нашег привредног напредка, да изволе јавити Управном одбору „занатлиског удружења“ колики број календара могу у својој околини распродати.

Цена је календару *1* динар

Упр. Одбор

„Занатлијског удружења“

Умољавају се уредништва да овај оглас штампају у својим новинама

ЛИМАРСКА И ЕЛЕКТРО-ТЕХНИЧКА РАДИОНИЦА

ЈОСИФА БЕРГЕРА

У БЕОГРАДУ, КНЕЗ МИХАЛА УЛИЦА БР. 2.

ПРЕКО ПУТА КАФАНЕ „РУСКИ ЦАР“

препоручује поштованој публици своје богато стовариште свију у ту струку спадајућих артикала; тако исто прима и извршује поруџбине свију **галаитерискних и грађевинских радова.**

Да би моје поштоване муштерије што већма задовољио, набавио сам

СВАКОВРСНИХ ЕЛЕКТРО-ТЕХНИЧКИХ АРТИКАЛА

и извршујем намештање **кућних телеграфа, кућних телефонских веза и громобрана,** као и све потребне оправке по најјефтинијој цени.

Поштоване муштерије из унутрашњости добиће при поруџбини упутство са потребним цртежом, тако да ће бити у стању сами, без туђе помоћи, наместити електрично звонце или телефон. Избор разних **артикала за електризирање као и гасних фењера,** који се могу преносити. Продаја **гасне материје и дупло рафинираног петролеја.**

—10 821

МАШИНЕ ЗА ПРАЊЕ РУБЉА, ДАЈЕМ НА ПОСЛУГУ

дин Менинг смешећи се. „А ја мислим, биће с'моје стране излишно оволико доказивати, пошто си извесно и ти овда или онда доживела то исто“.

„Ја!? засмејала се млада госпа, „шта ти мислиш! Само вама, лепим душама, вама, песницима и вештацима, може се тако што десити, а нарочито теби — заклела би се на то — могло се десити бар сто пута“.

Менинг махаше главом одрицајући, „Ти се вараш“, смешкаше се он подругљиво „мени се то десило само један једини пут“.

„Будала!“ смејаше се млада госпа мрко. „Та то је зависило само од тебе па да од једанпут направиш много пута. За што ниси задржао ту једину, која ти је учинила, да тај испрекидани акорд одјекне у твојој души?“.

„Да ли се могу акорди држати и светлостни зраци оковати, да ли је мирис од руже постојан?“.

„Није, драги, али сећање на то“.

„Ти си у праву“.

Млада госпа беше ућутала. „Несрећа је за нас реалисте, што ви, уметници, живите у уображењу а не у стварности. Ти ћеш ми, дакле, дозволити, да те оставим пред руку твојих сањарија за твоју непознату, јер ја не волим у улози трећега степена да фигурирам. Остани с' Богом!“.

Има жена које се подударају са неуједначеним свиркама: и најмањи говор изазове непријатан звук. Госпа Менингова рачунала се у ред оваких жена. За часак беше њен муж зачуђено погледао за њом; као да беше и овога часа, као и у многим другим приликама, поставио себи питање: од куда ли ова жена баш њему би досуђена, — па онда пола проничким, пола равнодушним осмехом као кавога филозофа, који се већ давна навикло да се своме животу и јадима свога живота насмеје, поче он горе — доле шетати по соби.

Међутим беше на пољу и унутра помрчина овладала, а из ове се светљаше ништа више, само бледо, красним цртама украшено лице Крике Штерњекове и оне беле ручице, које још непрестано сањалачки тихо преко жица прелажаху. Он стаде иза ње.

„Ви се трудите као увек, да дисеонансију нашега брачног живота поклоните хармонијом музичких гласова, госпођице Крика, рече он, сећајући ју на малопређашњу сцену са својом женом.

Она окрете главу к' њему. „Ви сте требали причати мало час својој жени ону епизодицу из свога живота, изрече она пуно пребацивања, и ако то беше — као што ја замишљам — само брзи поглед, који сте са каквом другом изменили, Ваш начин причања даде томе погледу значења, које — —“

Он се саже преко ње; „Али то не беше никакав поглед“, прекиде је он.

„То — не — никакав — поглед?“

За тренут се загледа она својим крупним, тавним очима, скоро уплашена, у његове. „Па шта је, дакле, било?“

„Један душу с' душом спајајући један тако чист пољубац, на ако усхтете, као пољубац поветарца, кад преко белих Кринова прелети.

„С' тим горе господине Менинже,“ мућаше она.

Не, т тим боље!“ Он стајаше сад према њој, лако наслоњен на клавир. Боље још сада; јер кад сте ви мало час свирали оне испрекидане акорде,— госпођице Крика, онда одјекну у мени опет она стара песма, о којој ја мишљах, да је одсвирана још одавна. Опет се врати успомена опет чаробност онога давнашњег погледа. Како бих ја то речима описао? Мени изгледаше као да ће она красна дев јачка прилика у једанпут прејурати место, која нас дељаху; мени се учини као да стајаше поред мени, и као да се смешкаше на ме. Као онда, и још интензивније, продре ми мирис душе онога створења; као онда осећах се као уздигнут, понесен на белим крилима једне младалачке душе, на којој још не беше земаљске прашине. И чудновато у место да изнесне та успомена, појави ми се она данас, и то баш данас у таквој своју својој величини, да ме скоро престрашила.

(Наставиће се)

БЕНКОВА ПОМАДА
и
! НИНОН ПУДЕР !

ДАМЕ које желе да своје лице њежно глатко, чисто и фино одрже, нека не пропусте употребљавати познату **Бенкову помаду** против пега, флека, бубуљица, рапаве коже и осталих нечистоћа коже на лицу, прсима и рукама,

Једна тегла 1 динар

НИНОН-ПУДЕР за лице, прса и руке који ради своје финоће и доброте највише тражен, јер сачува њежност коже при најхрђавијем времену, а ни најмање није шкодљив. Добива се бео, роза и жут. Једна кутија 2 динара,

Позор!!! Да би се при куповању свака забуна избегла, то стоји на свакој тегли и кутији јасно и разговетно моја фирма

Ф. Пл. БЕНКО, АПОТЕКАР У ЗЕМУНУ

Моја се помада и Нинон-Пудер може добит само код мене у мојој апотеци у Земуну и код другериста Бошка Николића у кнез Михајловој улици

784 2—2

Оглас

КУЋА НА ПРОДАЈУ с великим плацем у Сава мали број 24—26 упитати г. Димитрију Фича-Николу Лазаревићу, или Ђорђа Атанасијевића до исте куће.

847 2—1

АПОТЕКАРСКИ помоћник тражи кондицију. Ступити може одма. Обратити се уредништву.

882 2—3

У КАФАНИ

Код парног купатила може се добити добра вина и то

црно жупско вино	40	пара д.
Неготинско	50	„ „
бело жупско	50	„ „

за код куће дајвају

бело	40	пара д.
црно	30	„ „

с поштовањем

Душан Данчевић.
кафеџија

Бр. 865 2—6

СИРОМАШАНа одличан ђак велике школе поучава ђаке основне школе гимасије илиништитута. Врло јевтина цена, а јамчи за успех. Пријавити се уредништвуовоглиста.

„Потрошачима Шминке“

Јављам да сам добио велики избор *Лајкерове Позоришне Шминке* у разним бојама, и прашак његов

Продајем са умереном ценом и само за *„готов новац“*

Бошко Николић
Дрогиста

—874 2—6

ТРАЖИ СЕ за једну малу чиновничку породицу у унутреност *једна образованија женска*, веселог темперамента, која би уз домаћицу до мање послове добро знала, особито, да је ваљана куварица. Плата стална

Понуде са означеном платом сликом и тачном адресом, ваља слати на власника овог листа под насловом! „Верно и поштено“

776 1—3

УКЊИЖАРИ Милана Ђорђевића у Београду улица стари телеграф може се добити мали џепни календараса честитком и Бранково сликом за 1890. год: такође и дуварни: календара мали удешени: за сваку кућу, дућане, канцеларије, кафане, Књижари и продавци добију рабат кад узму на стотину.

— 886 1—3

У суботу 25-ог новембра даваћемо трогодишњи парастос у саборној цркви у пола десет сати нашем нигда незаборављеном оцу поч.

СТЕВИ МИЈАТОВИЋУ

бив. трговцу овд.

Молимо све наше сроднике, и пријатеље да изволе овом тужном помену присуствовати.

ожалошћени
синови: Љубомир, Драгомир Мијатовић.

893. 2—3

Нашој милој и непрежаљеној

Сарки

даваћемо полугодишњи спомен у суботу 25 Новембра у цркви св. Марка у 9 часова пре подне.

Молимо сродници и пријатеље да присуствују при овом тужном спомену

Ожалошћени:
Мати: Јулијана удова пок. Атанасија Михаиловића, бив. среског начелника, брат Алекса и сестре: Драга и Анђелија.

896 1—3

Јављам поштованој публици

ДА ЈЕ У ГОСТИОНИЦИ КОД

ХАЈДУК ВЕЉКА

Дошла друга партија изванредно доброг

БАВАРСКОГ ХЕКЕР-БРАЈ ПИВА

У ИСТО ВРЕМЕ МОЖЕ СЕ ДОБИТИ

СВАКИ ДАН

Баварски гулаш или т. З. Бир-Флајш порција 40 п. д.

Пиво се може добити у флашама по 0·60 п. д. флаша

С ПОШТОВАЊЕМ

Карло Пероло

Власник и главни уредник Пера Тодоровић. Одговорни уредник С. Јаношевић. Штампарија код „Просвете“ Позоришни трг бр. 2

УНИВЕРЗ. БИБЛИОТЕКА „СВЕТОЗАР МАРКОВИЋ" БЕОГРАД

БРЈ 334. ЧЕТВРТАК 23 НОВЕМБРА 1889. ГОДИНА II

ИЗЛАЗИ СВАКИ ДАН

БРОЈ 10. П. Ц.

МАЛЕ НОВИНЕ

ДНЕВНИ ЛИСТ ЗА СВАКОГА

Писма и рукописи шаљу се Власнику „Малих Новина" Топличин венац бр. 17., на горњем спрату.

ЦЕНА ЗА СТРАНЕ ЗЕМЉЕ

а годину	30 динара
На по године	15 динара
На 3 месеца	9 динара

Претплата из унутр. полаже се само код пошта

Претплата се прима код свију пошта у Србији

ЦЕНЕ ОГЛАСИМА

На првој страни од петит. реда 20. пр. дин. а на четвртој од петит реда 10 пр. дин.

ПРИПОСЛАНО стаје 50 пр. д. од петит реда.

За Београд нема претплате — Лист се продаје на број

LE PETIT JOURNAL

KLEINE ZEITUNG

Огласи јевтино, по потреби и са сликама.

За свако оглашење плаћа се држ. таксе 20 пр. д.

ВЕЋИ ОГЛАСИ ПО ПОГОДБИ

САМО КОД

ЈАКОВА КАНАРИКА

у кући г. Милије Карастојановића у кнез Михајловој улици број 21.

Може се добро и јефтиније но игде ку ити **Мушко и дечије одео** јер је избор тако огроман да сваки по својој вољи може изабрати **по квалитету и цени.**

понизни

Јаков Канарика

21,4--10

КАО ПОЗНАТА I РЕДА

ШКОЛА ИГРАЊА

Блгоја Ж. Јовановића, отпочела је часове од 5. новем. у кући Шоповићевој преко од Н. Банке.

За уписе пријавити се у трг. г. М. Ристића кнез мих. ул, у дуванџ. код „Гардиста" или у самој школи

834 5—6

ТРГОВИНА

Петра Петровића

на Теразијама

Добила је разних врста енгелеских **каљача** од гуме доброг квалитета, и продаје умереном ценом.

— 887 2—10

ЗБОГ МОЈЕ СЛАБОСТИ НЕ могу примати посете о мојој слави Св. Алимпија.

Паја Башкалфић

897 1—3

Целокупног лекарства доктор, очни лекар и оператор.

А Винавер

премешта се у Шабац као ординаријус у Шабачкој болници.

898 1—3

У КАФАНИ

Код Дарданела

точи се дупли мерц пиво браће Бајлона једна чаша 15 пара дин.

899 1—6

ЗВАНИЧНА ИСПРАВКА

„Мале Новине" у своме 332 броју а у белешци: „*Убиство Тоше Савића*" саопштиле су, како је полицијска власт, тек пошто је мртво тело убијеног однето кући па одатле у болницу на секцију, учинила увиђај на лицу места.

„Мале Новине" крхаво су извештене о овоме.

Тек пошто је потписани као истражник учинио на лицу места извиђај, а то је било пре 8 сати изјутра, наредио је те је мртво тело убијеног извађено из кречане у коју је било бачено и пренето у болницу.

Према овоме, замерка учињена по менутом белешком полиц. власти неоправдана је јер почива на неистинитој поставци.

Стар. тераз. квартa

Бож- К. Маршићанин

Пензионари — адвокати

Од једног нашег пријатеља умољени смо, да у нашем листу дамо места његовом прилошку о питању, могу ли и пензионари бити адвокати. Уверени да ће се једно питање боље расветлити, ако се о њему чује више мишљења, ми уступамо место нашем пријатељу, тим пре, што он овде наводи један колико интересан, толико и поучан пример из адвокатске праксе.

Чланак гласи:

И сврши се! И Народна Скупштина, та узданица народна, проговорила је по прошлости и садашњости, нити чему теже,

Нама је поглавито задатак да испитамо узроке, са којих је Народна Скупштина могла донети овакву одлуку по овом питању. Оно мало разлога, ако се као такови и могу назвати оне г. г. посланика који су тврдили да пензионари не могу бити адвокати, тако су ништавни и безначајни, да о њима не треба ни водити рачуна.

Али кад су г. г. посланици ставили свој вето значи, да су они знали за што су тако гласали. Не познавајући пак мотиве који су их у изрицању свог кобног „За" — на који су се тако брзо свикли и навикли — поред толиких јаких и необоритих аргумената изнешених од стране наших признатих правака и ауторитета правних у нашем и другим овд. листовима, ми не можемо а да не почнемо нагађати те узроке.

(Наставиће се)

Питање је било о томе: Могу ли и пензионари — адвоцирати? То јест, питање је било у томе: Могу ли и они људи, који су свршили правни факултет и имају све услове да могу бити правозаступници, поред тога што су пензионари — бранити и заступати појединце на суду и давати реч у име својих властодаваца, — у кратко речено, ствар је била у томе: Могу ли и они правници, који су дугом службом и савесним радом остављени на лезнатне пензије самовољом министарском и партиском тесноградошћу, упражњавати адвокатску професију, ако за исту законом прописаних услова имају.

Штампа је, и ако не са свим, а оно доста пажње поклонила овом питању. У свима листовима ми смо имали прилике да видимо где су изношења мишљења: или да пензионари могу бити адвокати, или пак да не могу.

Разлози су били доста јаки и са стране оних који су „за", и са стране оних који су „противу" тога, да пензионари могу бити адвокати.

На народној скупштини било је да транширa то дирљиво и тугаљиво питање, које је загилицало било јавно мњење.

Оно истина и ако исто није могло бити предмет дискусије и решења законодавног тела, које је на основу ново-добивеног Устава варедно била сазвата, да обележени делокруг рада ванредно доврши, ипак „моћна и силна подупрта целим народом" Народна је скупштина зар знала и напред убеђена била да ће јој се опростити, ако један терет, који је тако тешко народ подносио, скине са његова и онако оптерећена и погрбљена леђа.

И ми смо доиста били срећни, да нам она кроз уста својих претставника протумачи, да пензионари не могу у исто време бити и адвокати.

Какве су побуде и разлози руководили наше слободно изабране репрезентанте народне да такав резултат и такву законску допуну донесу, ми не знамо.

Не знамо с тога што су г. г. посланици, зар напред обавештени и убеђени, приликом дебате о овом питању ћутали, и тако нас оставили у забуни и нагађању узрока и разлога односно решења истога.

Истина, да је представник и правак владајуће странке г. министар правде устајао по два и три пута да проговори о овом питању, али разумевајући и сувише добро особени положај г. министра — односно г. Гиге — ми се и нисмо чему другом могли и надати до оном лављању, обилажењу и извлачењу да се прецизно и отворено као што треба проговори, што је у осталом својствена и карактерна црта свију оних, који не знају где су, коме припадају

БЕОГРАДСКЕ ВЕСТИ

Постављени. Секретар прве класе у министарству иностраних дела, г. В. Карић, постављен је за конзула прве класе у Скопљу. Писар треће класе у мин. иностр. дела, г. Милојко Веселиновић, постављен је за писара прве класе конзулата у Приштини.

*

Шта ово значи. 134 број „Српске Независности" донео је с потписом „неутрални" ову изјаву, управљену на г. Косту Таушановића министра унутр. дела:

„Ако све говорите онако истинито, као што вам је званична исправка о Глиши Ђорђевићу, онда ће те далеко дотерати.

„Ви у исправци велите, да никад нисте наређивали никакве издатке из диспозиционе суме при управнику вар. Београда.

„Међу тим постоји ваше *писано и потписано* оригинално писмо, да сте му наредили да изда из те суме из весном господину новаца за пут у Аустро-Угарску.

„Приликом извиђаја о Глиши, он ће то писмо изнети и тада ћемо бити сретни да чујемо што год и о мисији „путешествујућег" господина.

„А за сад вама оволико".

Ми не знамо нити хоћемо да нагађамо, који је тај „неутрални", ма да се по варошки говори да се иза „неутралног" крије сам г. Глиша. Ова афера Таушановић-Глишина сваким даном постаје све занимљивија, и ми једва чекамо свршетак целе те ствари, која ће нашим читатељима изнети пред очи многе тајне и занимљиве ствари.

*

Демантн. Полуслужбена „Балк. Кор." доноси овај демантн: „Пре

кратког времена у „Журнал Де Деба“ приписују се краљу Милану, као да је рекао да су Срби полуварварски народ. Свакојако ни један Србин и ни један озбиљан човек није могао веровати да је краљ Милан, који се увек поносио што је Србин, одиста могао тако што рећи о свом народу. Одиста можемо изјавити да Њ. Величанство јавно и изречно демантује изјаву ко а му се приписује.....“

Благодарећи доброти г. министра унутрашњих дела, ми нисмо били у стању да дођемо до поменутог броја париског листа, па нисмо ни били у стању да знамо шта је то бив. краљ Милан рекао, а још мање смо могли доћи до закључка „да ни један Србин и на један обичан човек“ није могао томе поверовати. Тек кад би смо знали садржину те изјаве, тек онда би смо могли рећи да ли је могао изрећи наш бив. краљ.

*

Преглед. У уторак у вече министар унутр. дела г. Коста Таушановић с начелником министарства г. Ђ. Радовановићем, обишао је ради надзора управу вароши Београда и све квартове управине. Г. Министар јамачно се хтео уверити о ревности и приљежању полицијских чиновника својих. Како му је овај задатак испао за руком ми не знамо, али свакојако држимо да новољан не може бити, и да су га на овај корак нагнала убиства и краће у сред престонице. Радовали би смо се ако би овај корак г. министров имао за последицу то, да полицијски чиновници буду на висини свога задатка и да не пренебрегавају и олако узимају поверене им дужности, које треба тим савесније да врше сад, кад се у сред бела дана у најживљим улицама престонице обијају дућани и односи новац; кад се поред живих ноћних стражара извлаче читаве касе из кућа; кад се у сред вароши на очи два шиљбока војна убијају грађани наше вароши.

*

Врањска афера. О овој аферн телеграфишу 20 о. м. "Il Lojdy" из Београда ово: На протест турскога посланика због врањског вице конзула, српска влада одговорила је једном оштром нотом, у којој енергично тражи да се уклони турски вицеконзул.

*

Изјава. Уредништво је од једнога чиновника управе монопола дувана добило писмо, у коме се вели: „У централној Управи монопола није било ни краће ни фалсификата, као што сте у последњем броју по чувењу погрешно јавили. Ствар је у овом: била: Из управе дата је била наредба, да се великопродавцу за округ београдски изда једна партија дувана, и дуван је редовно издат. Но књиговодство уместо да задужи са том партијом дело београдски, па га и одужи, а да задужи великопродавца, оно је задужило било само дело Београдски без да га је и одужило, и према томе разуме се да у овоме рачуну мора постојати разлика. Кад је примећена била та разлика, прегледата су сва издавања робе и наћено је, да је та партија уредно и издата а и плаћена била“.

*

Штампарске кривице. Суд вар. Београда решио је да нема места да се уредник нашега листа стави под суд по тужби Крсте Мијаиловића и Милића Перовића, пошто је сведоцима доказано, да је истина све оно што је у б лешци под насловом „надлежној власти“ у 182 броју изнето.

Исто је тако решио да нема места стављању под суд уредника „Домовине“ по тужби начелника среза темнићског за допис штампан у 89. броју „Домовине“ а и по тужби начел. ср. беличког због нештампања исправке.

Најзад, суд је нашао да нема места ни да се уредник „Срп. Независности“ стави под суд по тужби начелника среза јабланичког за нештампање званичне исправке, пошто исправка ништа не исправља и што је *неуредно написана*.

*

Војник — разбојник. Прекеиноћ, око пола девет сах., један везикошколац ишао је својим послом на вечар. Тек што је прешао министарство војно, на један мах излете из помрчине неки војник и тако зграби ђака за прса, да му дугмад поотпадаше с капута. Кад је ту операцију срећно извршио, он се маши руком ђаку за џеп од прслука. Но у том тренутку овај га снажно одби песницама. Војник испуца тесак и поново јурну, али га ђак ишчепа за мишице, окрену око себе и пусти, нападач тресну о земљу, тесак му испаде из руке, а ђак умаче у помрчину.

Ми смо до сад мислили да у ону категорију људи, која отимају кесе и сатове не спадају и војници, али овај, калико жалостан толико и ужасан пример сматрали смо за дужност да изнесемо на јавност, не би ли се и надлежни сетили, да је крајње време, да се таквим разбојничким испадима најенергичније стане на пут.

*

Премештен Г. Зија беја отоманског изванредног посланика у Београду, турска влада поставила је за амбасадера у Риму.

Народна Скупштина

XXXVIII редовни састанак.

Среда 22 новембра

Отворен састанак у 9½ часова пре подне.

Председавао г. Пашић. Били су сва г. г. министри.

Секретар г. Ђура Милијашевић чита XXXV протокол састанка, са исправком Др. К. Динића да је он предложио измену у чл. 37. Ђорђевић XXXVI протокол састанка, пок Јанко Пурић XXXVII протокол састанка, Д. Ружић, молбе, жалбе и предлоге, Ђорђевић интерпелацију на г. министра ун. дела од Ранка Тајсића и Љ. Кирића, што је *Ј. Пљевљакушић* писар ср. трстеничког потписао кандидациону листу посланика при последњем избору.

Министар грађевине одговара на интерпелацију г. Стојана Рибарца, због здања окружног у Пожаревцу и вели да је изаслао комисију за извиђај те ствари, па је она нашла да то здање не може бити готово до 1. октобра. Даље да су се сва надлештва уселила у нову зграду изузимајући телеграфског одељења, које је зграду, у којој се сад налази, закупило до 1. Новембра идуће године.

Рибарац одговара да министар није поднео акта о тој ствари, друго да зграда која је готова треба да буде прегледана комисијом, и он то није учинио и ако су се неке надлештва по наређењу г. министра грађевине уселила, да се зграда лепи сада зими и ако сви знају да не ваља да се зграде зими лепе; каже да се сви Пожаревљани чуде гледајући како се ово лепљење врши зими и како се надлештва силом усељавају у још неолепљену зграду, питајући се да ли има закона у овој земљи; даље да нема фуруна, да чиновници гутају смрад од фарбе, којом су скоро мазана врата и прозори. С тога је, вели, требао г. министар грађевине да наплати накнаду од предузимача онолико колико износи кирија оних надлештава, која се нису уселила, а требала да се уселе. Из тога се види да је г. министар грађ. погазио закон и ја писам задовољан са интерпелацијом.

Несторовић заступа гледиште г. Рибарца.

Мин. грађ. вели да има 125.000 дин кауције од које ће се надокнадити штета, да су собе, у које се суд уселио готове, а да неке ситнице још нису готове и да предузимачи нису примили онолико колико треба да приме.

Несторовић пита скупштину да ли је правилније што су се нека надлештва уселила у још несвршену зграду или да су остала онде где су до тада била, па да после надокнади штету од онога к ји је крив.

Рибарац. Поред мојих разлога да је г. мин. грађ. више чувао интересе предузимача него интересе закона и оног народа, сам је г. министар грађ. навео још један разлог а то је што су предузимачи изузели 200.000 дин. дакле неколико хиљада више но што треба, дакле начелство је погазило закон.

Мин. грађ. одбија од себе да он заштићава интересе предузимача више но законске, а то се види из извештаја начелства.

Т. кап. Симић, одбија напад г. Несторовића на г. мин. грађ. и вели да је још од г. Косте Протића настало харање, вели да једном држ. надлештву не требају ништа подруми, и да није никако требало зидати тако велику зграду зими.

Авакумовић вели да је г. министар грађ. својим поступком што је примио зграду која није готова и својим наређењем да се надлештва уселе, учинио то да предузимач не мора ништа одговарати пред судом.

В. Арсенијевић вели да је велика штета учињена окр. пожаревачком и да не треба дозволити да се појединн мин. играју правом народним.

Гевчић пита г. министра што је одобравао вишкове, кад он није надлежан већ грађевински савет.

Срећковић верује да је све онако као што су предговорници рекли, још мислим да је и горе, с тога мислим да се зграда није требала примити, док не издржи комисијски преглед.

М. Вокчић, вели кад су пуномоћница

ПОДЛИСТАК

ИСПРЕКИДАНИ АКОРДИ

Приповитка од Олге Оберкантове

I

„Преставила?“ понављаше она муцајући слогове и укоченим погледом гледаше на њ.

„Тако је помрчина, хоћемо ли упалити лампу, господине Менинже? запита она после кратког ћутања скоро у страху.

„Не, не, још не— одговараше јој он. Ја хоћу то да Вам причам сад, одмах, али то могу само у помрчини“.

Он се беше од ње удално и поче поново корачати горе-доле по соби.

„Било је дакле, тако пре четири године“, поче он узбуђеним гласом, „потпуковник г. С. позвао је овога вечера многобројне госте. Али се ови пре пола ноћи почеше разилазити, пошто потпуковника, који је патио од срцобоље, снађе ужасан наступ од његове старе болке. Присутне, као увек у оваквим приликама, обузе страх. Разиђоше се скоро бегајући. Све беше као без главе Несретним случајем, пошто већ беше око 11 сахата осветљење по кући беше погашено, и кад ја, као последњи од бегајуће гомиле, несрећну породицу остављах, морадох у потпуној помрчини силазећи пипати басамаке. Кад већ после неколико тренутака стигох и на последњи басамак, спазих при слабој светлости, која кроз откринута врата упадаше, две прилике јер предамном, само за басамак ниже, — стајаше нека жена, огрнута огртачем и са капуљачом на глави. Ко беше она и од куда ли дође? Да ли је побегла са улице да би се од непогоде сачувала, или је била као гост код које друге породице, као што је она и тпуковникова? Велим код друге, јер се никако не могах сетити, да сам међу потпуковниковим гостима видео и овако младе и нежне девојачке прилике. Све је то могло бити али само једно беше извесно, непозната очекиваше да мало престане киша; ја тако исто: и тако чекасмо обоје у дубоком ћутању. Заштo ја ту женску не ослових, то не знам. Постоји катkад тишина, коју се човек страши да прекине, управо као кад би, због прве речи, к ју изрече, изгубио све тајанствености, блаженства, које је пре тога имао.

Чудновато ћутање! Његова тајанствени кругови спуштаху се свеуже и уже око нас, и једногласно шуштање кише, једноставно духанье ветра, правилно куцање наших срдаца, све то одјекиваше у мртвој тишини тако од прилике, као звуци једнозвучне песме крај колевке тако да се разум и душа потпуно у сну пуњаху.

С тим страшније мораше бити буђење, кад се на један-пут изнад нас на другом спрату с највећом праском отвориште потпуков. спољна врата. Шта ли се то међутим горе могло десити? Чуло се јасно, како нека прилика у забавној дугачкој хаљини трчаше низ басамаке, као да шћаше ономе јаукању унутра потећи. Али ужурбана нога не мога ону која бежи далеко однети, зачу се њено подмукло падање, и: „мртва, мртва, мртва“ разлегаше се, јецање изнад нас у звуцима, каквих ја до данас још никако не чух са човечијих усана, — међу тим тихо у истом минуту избијаше пола ноћи. Мртва! звоњаше тако ужасно. ова једна једита реч, као да беше и моћ, и страхоту, и звоњење звона око себе призивала. Млада глава окрете се брзо и престрављено мени, два велика ока гледаху ме. „Заштитите ме!“ изгледаше као да ова два ока мољаху, и нехотице метух руку око виткога девојачког стаса, као да морадох да ју заштитим, док пуна тајанствености смрт не буде однесена.

(наставиће се)

окружни примили зграду, онда шта се то тиче министра.

Рибарац вели да је под овим министром вршено лепљење, а да пуномоћници нису ни питани да ли да се уселе надлештва, већ је сам г. министар наредио.

М. Миловановић вели да кад је уговором одређено да зграда мора бити готова до 1 октомбра, онда то значи да она мора бити потпуно готова да је може стручна комисија примити, и предлаже да се Начелству прегледа а са кривцима да се поступи по закону. Даље каже да је министар крив што је наредио да се надлештва уселе.

Мин. грађ. вели да он није наредио да се надлештва уселе, већ да му је јављено, да је готово онолико соба, колико је довољно да се извесна надлештва уселе. Одговара Генчићу, и каже да изгледа као да га је Генчић ухватио за гушу.

— *М Миловановић* вели да је он казао: ако је г. мин. наглио да се уселе, да је крив.

Генчић одбија од себе да је хтео да ухвати Министра за гушу.

Мин. ун. дела вели да је здање требало да буде готово до 1 Октобра и поводом тога надлештва су отказала општинин здања, па пошто ново здање није готово, а нису могла остати на сокаку, то су се она морала у селити у ново здање али се тим усељавањем не сматра да је грађевина потпуно примљена. Осим ова одбија од себе оно што је рекао г. Генчић као да је неко долазио из Пожаревца ради те ствари. С овом приликом г. министар веома јако лупи песницом у сто. У скупштини грађа. Опозиција позива председника да сачува достојанство скупштине, али председник прелази преко тога ћутке.)

Авакумовић доказује да је г. министар незаконито поступао.

В. Манојловић вели, како може г. Рибарац да се не задовољава одговором г. мин. грађ. кад одобрава радњу инжињера.

Рибарац објашњава свој говор због неспоразума с. В. Манојловићем.

М. Мостић каже да господа из опозиције нису разумела одговор г. министра.

Р. Поповић, вели да сви предговорници из опозиције нису навели ни један доказ да је г. министар погазио закон, и ако има неких малих неуредности, које нису гажење закона.

Љ. Јовковић вели да се та ствар повлачи још од г. Косте Протића и кад је још начелник министарства онај исти који је био код г. Протића, то можда да се баш од њега и повлачи та ствар.

Мин. грађ. вели да све што се уради то је с његовим знањем и да према томе одбија сваки напад од својих чиновника; даље да није никакав човек долазио да овамо квари или поправља ствар, као што вели Генчић

Генчић вели, нека г. министар поднесе акта о целој тој ствари па ће се видети ко има право.

Катић вели да се ни једна зграда не сме примити док је комисија не прегледа, па по што је није прегледала, а није готова то се према томе нису требала надлештва ни усељавати, за то он сматра да је радња неправилна.

Р. Поповић вели, да тиме што су се нека надлештва уселила, није скинута одговорност од предузимача. Каже да треба испитати ствар и повести истрагу против оних, који су пропустили неуредности на грађевини.

Председник пита скупштину: да ли да се пређе на дневни ред, и пошто већина скупштинска прими, то се пређе на дневни ред.

После одмора г. Ђ. Новаковић чита чл. 12. оп. зак. који има везе с чл. 40 и с изменом скупштина прими.

Чл. 13, четврта тачка усвојен; чл. 37, трећа тачка, усвојен; че. 40, у. својен; чл. 50, усвојен; чл 62, усвојен, чл. 49, шеста т чка, усвојен; чл 74, 78, 79, 81, 82, 84, 87, усвојени; чл. 89. усвојен онако какав је после говора г. г. Срећковића, Бончића и Тајсића.

Чл. 90 примљен после говора г г. Несторовића, Д. Катића, који су учинили неке измене.

Чл. 91. 92. и 93. усвојени.

Пошто су на поименичном гласању за општински закон сви гласали за, то председник огласа да је закон примљен.

ДОМАЋЕ ВЕСТИ

Убијен хајдук Тодор Станимировић О убиству овога хајдука, за кога смо јавили да је убијен, ужички „Златиборˮ јавља: — 15-тог тек. мес. око 2. сахата по подне начелник окружички г. Драговић јавио је начелнику ср, златиборског, г. Миловану Курчићу, да се одмах опколи кућа Арсенија Брковића, из Качера, јер је дознао, да ће ту доћи Обрен Ерчугић и Вукић из Рабашевине, да ту у кући Арсенијевој предају ухваћену хајдуцима. За тим је одмах срески писар г. Радован Петровић са 6 наоружаних жандарма око 11. сахата ноћи опколио кућу Арсенијеву, отворили врата, ушли унутра и тамо нашли Обрена и Вукића где пију ракију. Са њима је био и један мали дечко, брат Тодора Станимировића. Обрен и Вукић изговарали су се, да су дошли ту код Арсенија, код свог пријатеља, да продају нека сијена и скупљају новац за ухваћену. Јака је сумња, да су Обрен, Вукић и Арсеније главни хајдучки јатаци. Они се сва три налазе у рукама власти. Хајдук Тодор био је ту близо Арсенијеве куће са још два друга: на кад опази потеру стругне у Криву Реку кући Јевремова Курчубића. Но начелник г. Драговић дозна, да је тог истог дана 15. Новембра долазио један младић из Криве Реке, у Ужице доносио банке те мењао за дукате и наполеондоре; па одмах другом депешом нареди среском, да се опколи кућа Јевремова у Кривој Реци. Начелник срески шаље писмо госп. Радовану Петровићу, мислећи да се он налази у Мачкату. Служитељ, пошто није нашао у Мачкату среског писара, отвори писмо, па кад види шта је, поведе три жандарма и једног апсеника, дођу близу куће Јевремове, па кад смотре свећу у згради, опколе је. Привремени жандарм Младен Марјановић из Бранежаца јурне на врата, отвори их, а Тодор нагне да бежи и Младен опали те Тодора удари оловом у врат. Тодор падне мртав а друштво Тодорово опали из пушака те сиромах Младена, жандарма, однела је на месту убију. — То је све било око 3 сахата после пола ноћи. Код Тодора је нађено близу 60. дуката, које у дукатима, које у наполеонима. У згради са њиме била је Јевремова снаха удовица и њена ћерка од 15. година, са којом веле, да је Тодор живио у блуду. Девојка, њена мајка, Јеврем с онај младић, што је новац мењао, налазе се у рукама власти.

Тодора су довукли на таљигама 16. овог месеца у Ужице. А сиромах Младена, жандарма, однела је његова фамилија кући на сахрану. Жандарми и остали служитељи, показали су у овом случају необичну ревност и храброст, што им за похвалу служи.

ТЕЛЕГРАМИ

„Малим Новинама“

21 Новембра

Беч Министар финанције поднео је данас комори буџет за год 1890. Издатци износе 545,475.660 фор. а приходи — 546,418.477 фор. — приходи дакле надмашују издатке од 982 817 фор. Међу издатцима налазе се неки ванредни и износе суму од 14.577.022 и то за нове пушке за војску (9,181.904); за ново оружање домобранства (1,041·460) за грађење жељезнице и луке у Трсту. Одузимајући ове ванредне трошкове, сувишак износи 15·591.839 фор. Министар констатује да економска ситуација иде све на боље, и то услед вишег саобраћаја на жељезницама, и услед већег потрошка и штедње Министар јавља даље да ће се увести нов порез на личне дохотке на прогресивној основи. Министар унутрашњих послова изјављује да ће узети строге мере против агената емиграције и против друштва парабродског Хамбуршког и Бременског. Једним указом министар наређује највећу пажњу на агенције такве и строгу казну за оне који се увате у преступу. — Услед великог снега комуникације су на много места прекинуте

Беч. Цар је синоћ примио краља Данског. — Царица Елисавета оставила је Мирамаре и отпутовала за Беч.

Будимпешта. — Услед парламентарне једне препирке, синоћ био је двобој између посланика Орбан (од опозиције) и Хорвата (од владине странке). Ма да су услови били строги опет оба остадоше неповређена.

Париз. Комора је одобрила избор *Жализо-а* управитеља магацина „*Прентан*“. *Марсел Берт* поднео је Сенату један предлог по коме би преступи штампе против председника републике, министара, чланова обеју комора и јавних чиновника — потпали под јурисдикцију корекционалних судова. — Лист „*Тан*“ каже да краљ Милан, који се вратио и био дочекан од *Шилера*, намерава живети у Паризу као проста личност и не мешати се у политичне догађаје. —

Рим. Др. *Рипаци* који ће представљати талијанску владу при свечаности крунисања краља Менелика јавља да је један руски официр, именом *Махоф* донео на дар Краљу *Менелику* разно оружије, молећи га да пошље једну етиопску мисију руском двору. Краљ Менелик одбио је ту молбу. —

Вашингтон Говор Председника *Харисона* каже, да су сва међународна питања регулисана. Питања која су у последње време истакнута међу Енглеском и савезним државама или се налазе још у неизвестном стању, или иду пријатељском решењу. Односаји са Немачком су међу најбољима. Питање о натурализацији (право грађанства) може се држати као свршено на задовољство свију држава. Пријатељски односаји са Бразилијом претили су мало, али амерички посланик у Бразилији, добио је налог, да призна Републику одма пошто већина народа већ се изјавила повољно о новој влади. — Буџет показује један сувишак од 56 милиуна, што даје могућности да се смање приходи.

22 Новембра

Париз — Јављају из Петрограда „*Тан*“ у да је цар болестан али лако.

Лондон — Из Одесе јављају „*Стандарду*“ да Русија умножава њено ратно бродовље у Црном Мору. Премештање војске кавкаске на јужне и западне границе бива по мору. —

Париз. Министар марине у споразуму с министром спољних послова решио је да пошље једну ратну лађу у Бразилију. „Журнал де Дебаˮ каже да је та одлука смешна и непотребна. Једно енглеско друштво замолило је министарство грађевина за концесију једног моста на каналу Манша. —

ТРГОВИНА

Пијаце, (робе) 22 новембра.

Беч Шеница фор. 8·98 кукуруз фор. 5·73 шећер фор, 14.60.к курса0

Будимпешта. Шеница фор. 8·62. зоб, фор. 7.66 кукуруз, фор, 5·36

Праг Шећер фор. 14.70

Трст. Цена шећеру стална, очекујућа, шпиритус фор. 13½

Хавр Кава за децембар 103, за март 101.75 дин.

Хамбург. Кава за јануар мар. 86⅝ за март 83¼

Ефекти 22 новембра

Беч. Кредит 316·25, аустријска главна рента 108.—, угарска главна рента 101.10, срп лозови 35,75 срп. дуван. лозови 5·90, дук. 5·62, дук. с венцем 5·62, наполеон 9·40, 20 марака 11·61, турска лира 10·72, руска папирна рубља 126·75, фунта стрелинга 11.79, сребро 100.

Мюнице. Париз 46.85, Берлин, 58·05. Лондон 118·25. Берза промењива.

Претплатницима „Учитеља“

Част нам је известити претплатнике „Учитеља“, да свеска за Октомбар није могла бити готова на време, узроци су томе: што држав. штампарија није имала хартије и што је претрпана скупштинским пословима.

Молимо све претплатнике, да нас извине, а лист ће мо послати кроз који дан.

20 новембра 1889 г.

Београд.

Уредништво „Учитеља“

УНИВЕРЗ. БИБЛИОТЕКА „СВЕТОЗАР МАРКОВИЋ“ БЕОГРАД

БРОЈ 335. ПЕТАК 24 НОВЕМБРА 1889 ГОДИНА II

ИЗЛАЗИ СВАКИ ДАН

БРОЈ 10. П. Д.

МАЛЕ НОВИНЕ

ДНЕВНИ ЛИСТ ЗА СВАКОГА

Претплата из унутр. полаже се само код пошта

За Београд нема претплате — Лист се продаје на број

Писма и рукописи шаљу се Власнику „Малих Новина“ Топличин венац бр. 17., на горњем спрату.

Претплата се прима код свију пошта у Србији

ЦЕНА ЗА СТРАНЕ ЗЕМЉЕ

На годину	30 динара
На по године	15 динара
На 3 месеца	9 динара

ЦЕНЕ ОГЛАСИМА

На првој страни од петит. реда 20. пр. дин. а на четвртој од петит реда 10 пр. дин.

ПРИПОСЛАНО стаје 50 пр. д. од петит реда

LE PETIT JOURNAL

KLEINE ZEITUNG

Огласи јевтино, по потреби и са сликама.

За свако оглашење плаћа се држ. такса 20 пр. д.

ВЕЋИ ОГЛАСИ ПО ПОГОДБИ

У ТРГОВИНИ

М. Миловановића и Божића

Кнеза Михаила улици

Може се добити свакад у великом избору мушких шешира, цилиндера, кошуља мушких и женских, кравати, крагнова манжетна, кофера ручни, албума, рамова, зимских обућа мушких и женских и дечијих, чизмица, прелука вунени, шлофијанки унтрцига, чарапа, ћебади и остале галантеријске робе

890 2—3

ЗА ЖЕНСКЕ

ОД 2 ДО 6 САТИ

Понедеоником Средом и Петком

РАДИ

Парно Купатило

У ДУШАНОВОЈ УЛИЦИ

803 7—20

СИЛАЗАК С ПРЕСТОЛА

РОМАН ИЗ ЖИВОТА БАЛКАНСКИХ НАРОДА

СВЕСКА II

готова је и може се добити у књижарници г. А. Пурића, и код свију књижара у Србији

По 1 грош свеска.

Ко се претплати на прво коло, 25 свезака, и пошље 5 дин. у напред, добија корице за исто дело израђене од финог енглеског платна бесплатно.

Претплату треба слати књижари А Пурића у Београду.

50 ПАРА ДИНАР.

ЛИТАР БЕЛА И ЦРНА ВИНА

врло добра

само у ново проширеној кафани код

„ДВА ТИГРА“

на Теразијама

Укусан, чист и јевтин ручак

851 5—5

ТРИ СОРТЕ

Каменог Угља

за ложење фуруна продаје

ПЕТАР Ј ПЕТРОВИЋ

872 2—2

БОГ МОЈЕ СЛАБОСТИ НЕ могу примати посете о мојој слави Св. Алимпија.

Поја Башкалфић

897 3—3

Целокупног лекарства доктор, очни лекар и оператор.

А Винавер

премешта се у Шабац као ординаријус у Шабачкој болници.

898 1—3

И ове године не могу славити крсно име св. Алимпија,

Бошковић

потпуковник

900,1—3

Парафински шкриљац

У „Дневном Листу“, и то у неколико бројева, штампа се ово дана необично крупним словима једна врло занимљива реклама о парафинском шкриљцу, која врло јако мирише на продукте тако званих индустријских шевальера. Први акт ове, како би је Французи назвали, „индустријске драме“ која је не само по садржини једна лакрдија но која ће се, надамо се, и по резултату претворити у комедију, одиграна је онако како обично почињу тако чисти послови: први акт: проповедање великога богатства Србије у парафинском шкриљцу. Други акт: како је велика штета што то лежи бескорисно. Трећи акт биће, како то треба дати каквом моћном друштву, четврти како то друштво не може успевати ако му се не да искључиво право прераде (монопол) за извесан број година. А пети чин? Е, пети чин било би лако одиграти пред већ спремљеном и одушевљеном публиком и јавним мњењем, кад би могло некако на брзу руку да се ескамотира. Али проклете формалности! Кад би то могао да одигра сам онај, који нам онако крупно и онако крупним словима пише, била би брзо посла готова. Ево муке што се случајно у првоме случају не могу да употребе правила индустријске вештине, која захтева брзо делање у последњем акту. Последњи акт и његов успех зависе од владе и скупштине. Да ли ће „Д. Л.“ крупна слова и неспретно резеновање у стању бити да и њих убеди, не верујемо, јер поред свега држимо да они неће нагазити на тако опасну и пастрану економску политику као што је давање индустријских монопола и за рударске предмете. Јер ако то буде онда би се ова драма извргнула за Србију у трагедију у скорој будућности. Ми се дакле поуздано надамо да ће она господа, која су овде дошла а и она, која су из некаквих интереса уз њих пристала, отићи с празним шакама и однети уверење да ми нисмо ни толико покварени, ни толико будале да у економску основицу своје рођене земље ударимо секиром коју су сами они сковали и донели и коју нам тако непрестано пуде преко „Д. Листа“.

Ова погрешка била је већ једном учињена и, хвала богу, она је остала без последица. Али је много труда стало докле је тај монопол уништен. Остав и љајући на страну чиновнике министре, који су се старали да такву једну беду скину Србији с врата, ми не можемо а до не признамо да је ондашњи монополиција својом радњом или боље нерадњом у многоме олакшао патриотску радњу министра и његових чиновника око уништења ове опасне повластице. Али ми се надамо да он неће бити толико наиван да од нас захтева да му ми за то из признања сада, кад је поново дошао у време радикално дамо, па још и скупштином дамо искључиво право (т. ј. монопол) прерађивања једног рударског продукта и тиме прво погазимо рударски законик, који је једини надлежан за ове производе и који је одлучно противан монополисању; друго да чинимо на великику штету земаљских економских интереса ограничења, која ни у средњем веку нису постојала за рударство; треће да толике округе, који парафински шкриљац имају, осудимо на једног јединог предузимача који нити може нити хоће све да узме у експлоатацију.

Ми се нећемо упуштати у побијање навода и сумануних разлога, изнесених крупним словима у „Дневном Листу“, јер се тврдо надамо да влада, а још мање скупштина неће дати своју руку да се српски економски напредак угуши. Али ако видимо да је онај шари-вари у „Дневном Листу“ успео да скрене и владу опасним путем, који се

тамо саветује, онда ћемо ми морати да тај, онда, тако моћан шари-вари баш озбиљно узмемо у претрес и да велике и мале неистине, лажна упоређења и мистификације у њему изнесемо у правом свом облику и да свима непатриотама, који се реше да на овај начин засеку у корен народнога економскога живота, скинемо образину.

Ми тражимо да се, у интересу земље и њеног напретка и за парафински шкриљац као и за све рударске објекте одржи и сачува начело рударског закона, слободна утакмица, и држимо да ће ово велико начело светског напретка наћи браниоца међу свима поштеним људима а камо ли скупштинарима у земљи.

Пензионари — адвокати

—

И један од главнијих који је можда и десизиван био за потпуно изрицање „за“, био је тај: што да један човек, који већ има неко осигурано примање из државне касе, може и другим путем ма и часним поштеним и знаначким зарађивати још по што год.

Ми би могли можда и усвојити ово резоновање, када би исто одговарало правилном схватању односа упражњавања других слободних професија.

Јер, кад један лекар, који је плаћен, па био у „дејствителности“ или у пензији, може и поред тога што је плаћен од стране државе да лечи појединце и за своје посете засебице наплаћује, и кад један поп поред тога што га држава плаћа може ванредно да врши службу и дупло више од сарава и томе подобно да добија, но што му држава даје, и кад један инжинјер, техничар архитекта, механичар поред плате коју са државне касе прима, иде вршити и израђује послове приватних лица за које је особито плаћен, онда тим пре за једног правника па макар он био и пензионар — а шта значи то пензионар у последње доба то ми сви добро знамо — не може и не сме бити забрана да може вршити свој занат, свој правозаступнички рад, и својим знањем онима којима би од помоћи могао бити, користити нарочито онда, када о томе никаквог закона ни законског наређења нема које би ти то забрањивало.

Но то није.

Ствар је и сувише јасна, чиста и одређена, те да имамо потребе да тумарамо и нагађамо разлог нашег законодавца по овом питању.

Адвокати се боје конкуренције — они хоће да имају искључиву повластицу, монопол да само они једини „богом изабрани“ могу адвокирати и нико други, па ма тај други располагао и већим знањем и јачим и дубљим познавањем права и закона и био ауторитет у правној науци.

Нашим г. г. адвокатима није стало за тим, што ће пензионари бити адвокати; њима је стало за тим, да мање конкурената имају како би мањим бројем лакше и боље експлоатисали своје клијенте. А да је то истина и да је у главноме то био повод, те је народна скупштина донела такву одлуку најбоље нам је доказ то, што приликом дебате пре о овом питању ни један се од адвоката припадајућих владиним круговима није јавио и не узе реч да проговори, стојећи на принципима правог радикализма и слободоумњаштва, у корист слободе упражњавања адвокатске професуре, по законо испуњеним условима.

А за што то? Од куда то? Посумњаће многи читатељ, да је баш таква тесногрудост и саможивост овладала нашим првацима — правницима у скупштини?

Молимо за стрпљење. Од куда скупштина и по наговору кога вотира да пензионари не могу бити адвокати, видеће се и сазнати по што читатељи буду тако добри те прочитају следећи рачун, који је један овдашњи првак радикални а сада преставник у нар. скупштини поднео суду на одобрење за своју заступничку награду. Прочитав овај рачун и оценив садржину истога читатељ ће констатовати само крајњу дрскост оних који су имали толико смел сти да и свој глас противу пензионара адвоката и ако томе и закон и право и корист народа противи се — подижу и тиме дају жалосна доказа о овоме ненаситоме егоизму који се у последње доба и сувише често почео манифестовати код неких наших г. г. посланика.

Тај рачун гласи:

(Наставиће се)

БЕОГРАДСКЕ ВЕСТИ

—

— **Опет изјава бив. краља Милана.** Ми смо пре неки дан имали прилике да нашим читатељима саопштимо, како је бив. краљ Милан телеграфским путем демантовао неки свој говор о г. Пашићу. Сад смо у стању јавити, да је тај говор донео париски лист „Temps“, који о томе говору доноси ово:

„Бивши краљ Милан, после кратког бављења у аустриској престоници, отишао је у Параз. У разговору с многим политичким личностима, Милан је дао израза своме незадовољству, што се скупштина налази у рукама Пашића, кога он сматра као непомирљива непријатеља династије Обреновића. Исто је тако изразио своје незадовољство, што скупштина није хтела да му повећа на 600.000 динара његову годишњу пенсију. Што се тиче његових права као главе породице, бивши краљ мисли да се користи њима и даље на пређашњим основима.

„ — Док краљица Наталија буде живела у Србији, — изјавио је Милан, — ја се у њу нећу вратити. Али ипак за то, ја нећу да поступам тако, као да сам се одрекао престола само за то, да њој уступим место. Ја сам се с њом развео због њена нападнућа карактера. Желим да мој син буде васпитан боље но ја. За то нисам ни могао оставити његово васпитање таквој жени. Сваки прост сељак, на случај развода, задржава своја родитељска права над децом. Ја такође мислим да се користим тим правима. Краљ Александер моћи ће се виђати са својом матером увек само по мојој нарочитој дозволи, коју ћу давати телеграфским путем“.

Дакле, у главноме оно исто, што је и „Таимс“ донео.

Полуслужбена изјава. На изјаву неутралног у „С. Независности“ коју смо доведи у јучерашњем броју, полуслужбени „Одјек“ доноси ову изјаву: „Неки неутрални управили су у прошлом броју „Српске Независности“ на г. Таушановића, министра унутрашњих дела, једну изјаву, којом би хтели довести у сумњу истинитост службене исправке, на писмо г. Гл. Ђорђевића, где је он покушавао да писмима више власти оправда издатке о којима му се сад траже рачуни. Тога ради они наводе, да г. Ђорђевић има једно оригинално писмо г. министра унутрашњих дела, који му је наредио да изда за пут у Аустро-Угарску једном чиновнику једну малу суму новаца.

„Је-лте да је диван мамац то био да се наши неутрални зарадују и да се даду доста осетно повући — за пос, од г. Гл. Ђорђевића! Јер ко зна, поред овога изаћи ће можда још које писмо!? А?

„Не брините се, не брините забрињути неутрални!

„Ево да вам помогнемо спасти се јад од даљих вучења за нос од г. Гл. Ђорђевића.

„То писмо г. министра унутрашњих дела апсолутно никакве везе нема са издацима које је г. Глиша чинио. То је проста наредба за исплату попутнине и дајуре једном чиновнику који је водио једну криминичну истрагу. И ако вас мори радозналост за тачније сазнање ове ствари, то можете дознати кад год хоћете у министарству унутрашњих дела.

„Као што видите овде нема меда ни за нас, ни за г. Глишу. Нити се тим, ма и најмање, може довести у сумњу истинитост исправке, нити се могу тим објаснити издатци за које се тражи рачун од г. Глише (да он и пр. 15 маја узимље 1700 динара на угушивање нереда а 16 септембра кад се разрешава од дужности издаје неке плате за октобар месец), а још се мање овим може објаснити његова кућа, онај богат намештај, оне исплате старих дугова итд. итд.“

Дакле, једна занимљивост више у афери Таушановић — Глишиној.

*

С велике школе. Историјска — филолошка дружина на Вел. Школи „*Даничић*“ на свом XXXVIII редовном састанку изабрала је нову управу и то:

За председника Милоја Башића, фил. IV год. За потпредседника М. Гавриловића, фил. III г. За благајника и књижничара Владислава Рибникара, фил. II год, и за пословођу В. Агатоновића, филолога I год.

*

Уздрман положај. „П. Лојду“ телеграфишу из Београда, како је у либералним круговима изазвао велико узбуђење чланак г. Пироћанца у „Српској Независности“; не толико због чланка самог, колико због тога што г. Пироћанац излази у либералном партиском органу, јер либерали неће да имају никаква додира с напредном странком и њеним величинама. Даље се вели, како је у овој ствари г. Авакумовић рађно сам на своју руку, без знања главног одбора и његов положај као председника партије уздрманије. Држе, да ће на његово место изабрати г. Алковића проф. В. Школе, који је у странци веома омиљен због свога тактичног држања.

Бога ми, г. Авакумовићу прети озбиљна опасност од — београдског дописника „Лојдовог“, ако, т. ј, буде истина.

*

Стављен под суд и притвор. Суд вар. Београда решио је да се уредник нашега листа стави под суд и у притвор за чланак „Две приче“, — у 272 бр. „М. Н“. Суд је нашао, да се у томе чланку наноси увреда Њ. В. Краљу Александру. О овом стављању под суд и притвор, решавали су председник г. Илија Мојсиловић, и судије гг. Паја Јанковић и Анта Бодин, који је се последњи одвојио и нашао да за поменути чланак нема места стављању под суд и у притвор, јер се поменутим чланком не наноси увреда Њ. В. Краљу, већ се просто истицањем двеју верзија констатује факт, у осталом познат целом свету, да Краљ Син није изашао у сусрет Краљици Матери при Њеном доласку у Србију и после толико времена, које је провела у туђини. На јемство гг. Стеве Добривојевића адвоката и Мите Марковића хотелијера, суд је својим решењем пустио уредника нашега листа да се из слободе брани.

Нека нам је дозвољено, да о овој ствари проговоримо неколико речи:

Онде, где не може бити ни намере за увреду, а камо ли увреда (о чему су се наши штовани читатељи могли уверити из поменутог броја, у колико га полиција није била забранила,) гг. Мојсиловић и Јанковић, независне судије, доносе одлуку да се наш уредник не само стави под суд но и у притвор.

Ми смо већ имали прилике да говоримо о „увреди величанства“ и „увлачењу величанства у дискусију“, и казали смо какве те кривице могу бити и кад су оне учињене, па смо се чудили, да је суд, и ако нема тих кривица, одобравао забрану листа, оптуженог због тобож таких кривица. Али ево, где се суд није задржао на одобравању таквих забрана, но иде и даље и за те исте „кривице“ ставља нашег уредника и под суд, па не само под суд но и у притвор. Чудно и сувише чудно.

Али нашим читатељима то неће зар бити чудно, кад се сете у коме смо добу, а то је доба реорганизације судова, збацивање данашњих судија наших судова и председника првостепених судова. Говори се чак како је наглашено с надлежне стране, да ће се оставити само они, који су ако не људи који сасвим припадају данашњој владајућој странци а оно бар који својим држањем не задају нити у будуће могу задавати бриге и себе владе. Нећемо да улазимо у оцену оправданости овога гласа, само ћемо рећи да овако држање г. г. судија ничим није оправдано.

*

Ослобођен. Јуче је у суду вар. Београда био претрес Бењеванисти Мани, оптуженом због утаје. Суд га је пустио из недостатка доказа.

*

Осуђени. Јуче је суд вар. Београда осудио Благоја Марковића на годину и 6 месеца затвора, а Петка Н. ослободио као невина. Обоица су обављачи проститутске радње и оптужени за крађу једног либадета.

*

Нема места стављању под суд. Суд вар. Београда решио је да нема места да се уредник нашега листа стави под суд по тужби Мијанла Костића Албанеза због клевете у 149 броју. Исто је тако нашао да нема места да се стави под суд ни за чланак „Краљица Наталија и српски државници“ у 275 броју.

*

Опасно оболео. Г. Милан Христић српски посланик на расположењу, опасно је оболео. Један његов рођак отишао је јуче ради тога у Берлин.

*

Хипнотичне преставе. У суботу 25 и недељу 26 ов. мес. у сали Карла Перола, даваће велику хипнотичку представу кавалер Г. Аспиоти. Почетак преставе у 7½ часова. Скрећемо пажњу публике на те интересантне преставе.

Народна Скупштина

XXXIX редовни састанак.

Четвртак 23 новембра

Отворен састанак у 9½ часова пре подне.

Председавао г. Пашић, Били су сва г. г. министри, сем г. г. Саве Грујића и Пере Велимировића.

Секретар г. Лука Лазаревић чита молбе и жалбе.

Министар нар. привреде одговара на интерпелацију г. г. Стојана Ри-

барца, Симе Несторовића и Ђ Генчића па вели да је добио телеграм од општине голубачке да одустане од продаје шуме „Кукурек“ Пошто та шума није уведена у општинске књиге, дакле општина није ни плаћала порез, онда је она прешла у државне руке. И, вели, као државну својину продао сам је, што ми и чл 7. зак. о шумама дозвољава а ако оп. жели да има право на то земљиште нека се тужи.

Несторовић каже да су лицитанти ортаци и да г. министар није ни држао јавну лицитацију, дакле није учинио по закону.

Т. К. Сласић, вели да је г. министар што је продао шуму радио по закону. који му даје чл. 7. о шумама Друго да је шума „Кукурек“ општинска не би је она напустила а ако баш мисли да је њена нека се тужи.

Рибарац вели да питање чија је својина шума „Кукурек“ још није решено, па према томе г. министар није требао да је продаје, даље да лицитација није била јавна, иначе би изишла много више нарочито како је шума на згодном месту. Даље, тиме што та планина није уведена у општ. књиге не значи да је она напустила ту планину, већ да неће да плаћа порез док се ствар не реши. Сем тога по чл. 7. министар може да прода је само чисту државну шуму а не општинску Даље вели да је *Р.* Поповић ортак Алексе Поповића а овај пак Т. Благојевића, да је молбу г. Т. Благојевића сам Р. Поповић однео г. министру. Из свију наведених разлога види се да је г. министар погазио закон и ја се не задовољавам с одговором г. министра.

Авакумовић вели да је лицитација тајно одржана, да г. министар није требао да пристане на лицитацију Л. Келовића и Т. Благојевића тим пре, што је Ж. Пејаковић давао више.

Мин. нар. привреде вели пошто општина не плаћа порез на то земљиште, то је она прешла у државне руке и с њиме министар рукује како нађе за најбоље а после остаје на контролу да цени да ли је мин. прогпграо своје повереље.

Р. Поповић разлаже стање те шуме пре 30—30 г. и вели да он има заслуге што је тако те није горе. Даље вели да то земљиште није општинско јер при попису та шума није уведена у оп. књиге јер би морала платити на њега порез а тиме би се само упропастила. Сматра за глупост да одговара на нападе г.г. из опозиције, по којима је он некакав тајни ортак. Вели да је то само клевета и подметање које од себе одбија. Даље да ће он јавно да докаже да је сто пута поштенији као трговац, него он (Рибарац) као адвокат (велика ларма.)

Генчић вели да је из одговора г. министра увидео то да му је поступак незаконит, даље да је лицитација била тајна, јер није обзнањена преко званичних новина. Вели да се г. Р. Поповић користио добрим расположењем владе.

С. *Петровић* вели да треба престати са интерпелацијама.

Мин. нар. привреде одговара на интерпелацију Рибарца, Несторовића и Генчића, као да је он дао извесну количину букових дрва за грађење колица Томи Благојевићу. Вели да се гора даје чабе за грађење индустријских алата, те да наши трговци не би ишли на страну да купују. Једини је Тома Благојевић који се понудио за то предузеће. И пошто је он употребљавао шуму на израђивање тих алата, то мислим да сам са свим поступио по закону.

Рибарац вели да је предузимач колица за ћупријску окр. команду требао да прави од својих дрва а не од државних.

Мин. нар. пр. вели да предузимач има по закону права на потпору, а да је његова ствар коме ће продавати.

Р. Поповић вели да ова ствар није за прекоревање, већ ако смо у стању требало би га још и помоћи. И ја му од моје стране благодарим.

Несторовић вели да је предузимач требао јевтиније да прави колица кад су државна дрва.

Мин. нар. пр вели да ће он дати свакоме па и г. Несторовићу право да сече дрва за индустријску грађу, само ћу га у томе контролисати.

Авакумовић вели да ако се Т. Благојевић сматра као индустралијалац, онда му је требало дати повластицу а то г. министар није учинио, дакле није по закону.

Мин. нар. пр. вели да се по закону свакоме даје бесплатно шума за израду алата.

Р. Миленковић желео би да се више таквих људи јављају, а не да купујемо те алате на страни.

Генчић вели да је Т. Благојевић шпекулисао на рачун држ. шуме.

В. Радовановић вели да г. г из опозиције хоће својим говорима да се популаришу.

Генчић одбацује од себе популарисање које му намеће В. Радовановић.

М. Миловановић вели да је противан и терпелацији г.г. из опозиције, јер је сваки могао примити израђивање алата, даље да је у опште противан давању повластица.

Мин нар. пр. одговара на интерпелацију Дим. Машића односно оснивања виноделске школе у Крајини,

Д. Машић се задовољава одговором.

М. Мостић чита извештај одбора о предлогу да ли могу пензионари бити и адвокати с изменењеном редакцијом, да пензионари од дана кад се овај закон потпише, па за 30 дана имају да се изјасне г. мин. правде да ли остају адвокати или не.

П. Срећковић је у врло лепом говору наводио разлоге против предлога.

М. *Мостић* се чуди како је могао г. Срећковић без обичне спреме да говори о тој ствари.

Авакумовић вели да сам г. Мостић не разуме закон, да сам предлог није тумачење закона, већ са свим нова ствар и на послетку врло дугим и говором пуног разлога доказивао је да предлог нема никакна смисла.

Председник закључи седницу у 2 сата по подне, а продужење биће у 5 час. по подне.

ПИСМО УРЕДНИШТВУ

—

Поштовани г. Уреднице

Дозволите ми, поштовани господине, да поред толиких примера јавне несигурности, који се од неко доба дешавају у сред престонице, у сред бела дана на очиглед власти и полиције, — саопштим нешто што ми се пре неколико дана десило. — Седео сам, у прошли понедељак око 9. час. изјутра у својој кући у Дубровачкој улици, једној од најживљих улица и спремао се баш да изађем из куће, кад чујем да неко покушава на врата, која су била затворена, да уђе у кућу. Изађем из себе и затечем у ходнику доста издрпаног човека, здравог са опрегачом преко крила; по свему изгледао је на посача, а нарочито му је такав изглед давала опрегача, која га је у исто време штитила од љубопитљивих жандарма да га на улицама не запиткују чим се заиме.

Запитам га шта тражи, а он се упута мени тражећи милостињу. Његов изглед, понашање, његова снага и здравље, ни најмање ми нису уливали ни сажаљења, а камо ли помисли, да му је то баш занимање. За то га одбијем, и рекох му да ја дајем општини за сиротињу и нек се тамо обрати. На то се он обрати мени с речима: „Наплатићемо се ја и ти“ — и одјури низ степене; ја дохватим само капу и појурим за њим гледајући на улици хоћу ли смотрити каквог жандарма, — али њих ни за лек, међу там, мој непознати скрену у прву улицу и кад ја стигох у ту улицу, од њега ни трага ни гласа. — Дошао човек да рекогносира терен“! — Ето г. уред., како смо безбедни у својој рођеној кући, међу светом, у најживљој улици у сред дана, па онда не треба да нам је чудан онај догађај у бескрајној пустињи „Батал-чамији толико килограма далеко од вароши, од икакве људске помоћи.

Примите, г. ур. и т д.

Б. Јов.

ИЗ БЕЛА СВЕТА

—

— **Умро.** У Штутгарту је 16 о. м. умро књижевник Карл Милер у 71 години. Писао је под именом Отфрид Милијус књиге за младеж, путописе и романе.

— **Талијански дефицит** за текућу годину износи 48 милиона, а за будућу прорачуњено је $35^{5}/_{10}$ милиона.

— **Последице празноверице.** У Кестелцу, у Мађарској; умро је ту скоро свештеник Гаспарик од изненадне капље. Његова смрт јако је узрујала становништво, које сад не дозвољава да свештеника закопају. Празноверни сељаци мисле, да ће их онда постићи тешке елементарне несреће. Њихов отпор био је толики, да је жупанијски врховни судац оружаном силом дошао у Кестелц, али га је народ тамо дочекао каменьем. Услед тога дигла се у селу читава побуна Четворица коловођа затворена су и окована, и одведени у Град.

— **Чувајте се мачака!** Пре неког времена умрла је у Марфелду једна госпа од педесет година. Узрок је њене смрти чудноват. Она је имала мачку, коју је јако волела, и која се око ње увек умиљавала, те је била научена и да је љуби у уста. Од последњег мачијег пољупца осети госпа јаке болове у горњој усни тако да је морала лекара звати. Лекар констатује, да је госпођи отрована крв, па пошто је наступила велика опасност, мораде она допустити, да јој се одсече цела горња усна, услед чега јој је лице било страшно нагрђено. Но при свем том ипак се госпођи није могао живот спасти, јер се отров био већ и даље распростро. После два дана у тешким мукама испустила је она душу.

— **Аџеалова кула** биће затворена од 1 децембра па до пролећа. Управа је донела ово решење због тешкоћа, које представља Марсово поље за време зимске сезоне.

ТЕЛЕГРАМИ

„Малом Новинама“

22 Новембра

—

Беч Са Цетиња јављају да у одговору на жалбу, коју је кнез Никола поднео турској влади због нападаја Арнаута на манастир Дечане, који је слабо заштићен од стране турске — Порта је јавила цетињској влади да су предузете све мере да се одржи јавни ред у Старој Србији. — Игуман Манастира, Архимандрит *Рафаило*, који је побегао био у Печ, вратиће се скоро у Дечане, праћен једном четом заптија. — Кнез је изјавио министру отоманском своју благодарност на заузимању које је турска влада показала у овој ствари. —

Петроград Неосновани су гласови о болести Царевој. Цар је синоћ био на престави опере „Горуња“ од Рубинштаина. — Лист „Журнал де Сан Петерсбург“ оповргава категорично вест „Дели Њуса“ о преговорима Русије са Турском, по којима би Русија добила један део Јерменске и опростила Турској накнаду.

Неапољ. — Царица Фридрик са ћеркама и кнез Валдемар Дански стигоше овде. —

Рим — Министар поднеће 3 децембра своје финанцијско извешће комори. Неистинити су гласови да влада мисли издати једну нову врсту облигација. —

Букурешт —Сенат је изабрао у одбору за адресу већином гласова све посланике владине. Листа *Катарџијева* није добила више од 20 гласова, а листа народних либерала само 16. Избор има велику важност као доказ положаја Сената према кабинету. —

Берлин — Одбор за закон против социјализма, примио је цео закон осим чланка 24 о прогнању, који је одбачен и при другом читању.

КЊИЖЕВНИ ОГЛАС

Одборима краљ.-сри. основних школа.

Расписом господина Министра Просвете и Црквених дела, препоручено је одборима, да за књижице дручо них им школа набаве моје најновије дело

Воћарство.

Нокако ми многи одбори и појединн од господе учитеља изјављују: да им је врло незгодно, да *непосредно од мене* набављају поједине свеске *Воћарства* (као што је у распису напоменуто), — то им овим препоручујем, што ће и за мене и за њих најбоље и најугодније бити, да се за набавку пријаве најближој књижари, од које и остале потребне књиге набављају, па ћу ја онда потребан број свезака дотичној књижари на једанпут послати, те ће и књиге чистије пристићи, и поштарина ће незнатна бити.

Цена је свакој појединој свесци — са бојадисаним прилозима заједно — *један динар*. Новац се полаже онда, кад се која свезка прими.

Прва је свеска готова и може се одма добити, а и остале ће се одма штампати, чим саснам у колико их примерака штампати треба, *јер ће се сим у онолико примерака цело дело штампати, колико се уписника на ирву свеску пријавило буде.*

20. Новембра 1889.

Београд.

Др. Ђорђе Радић.

НА МОЈОМ ЈУВЕЛИРСКО-сајџиском радњом преселио сам се до гостионице „Златног крста“ на теразијама у кући г. Кузмановића. 901,1—3 М. Пиперин.

БЕНКОВА ПОМАДА
И
! НИНОН ПУДЕР !

ДАМЕ које желе да своје лице њежно глатко, чисто и фино одрже, нека не пропусте употребљавати познату **Бенкову помаду** против пега, флека, бубуљица, рапаве коже и осталих нечистоћа коже на лицу, прсима и рукама.

Једна тегла 1 динар

НИНОН-ПУДЕР за лице, прса и руке који ради своје финоће и доброте највише тражен, јер сачува њежност коже при најхрђавијем времену, а ни најмање није шкодљив. Добива се бео, роза и жут. Једна кутија 2 динара.

Позор!!! Да би се при куповању свака забуна избегла, то стоји на свакој тегли и кутији јасно и разговетно моја фирма

Ф. Ш. БЕНКО, АПОТЕКАР У ЗЕМУНУ

Моја се помада и Нинон-Пудер може добит само код мене у мојој апотеци у Земуну и код другариста Бошка Николића у кнез Михајловој улици

784 2—2

У Суботу 25. Новембра 1889 године

ПРИРЕЂУЈЕ

ДЕЧИЈЕ ЗАБАВИШТЕ

дунавског краја

У ГРАЂАНСКОЈ КАСИНИ

КОНЦЕРАТ СА ИГРАНКОМ

под управом своје учитељице

г-це Емилије Јовановићеве

А У КОРИСТ ОДРЖАВАЊА ШКОЛЕ

Улазна цена за самца 2, а за породицу од особе 150 дин.

Добровољни прилози примаће се у име помоћи с особитом благодарношћу а у своје време и преко новина објавити. Програм на каси. Чланови грађ. касине умољавају се да дођу и без позивнице ако случајно не би добила.

№ 895, 1—3

У КАФАНИ

Код парног купатила може се добити добра вина и то црно жупско вино 40 пара д.
Неготинско 50 „ „
бело жупско 50 „ „
за код куће дајаћу
бело 40 пара д.
црно 30 „ „
с поштовањем
Душан Дачевић
865 2—6 кафеџија

Нашој милој и незаборављеној

Сарки

даваћемо полугодишњи спомен у суботу 25 Новембра у цркви св. Марка у 9 часова пре подне.

Молимо сроднике и пријатеље да присуствују при овом тужном спомену

Ожалошћени:
Мати: Јулијана удова пок. Атанасија Михаиловића, бив среског начелника, брат Алекса и сестре: Драга и Анђелија. 896 1—3

„Потрошачима Шминке“

Јављам да сам добијо велики избор *Лајхнерове Позоришне Шминке* у разним бојама, и прашак његов

Продајем са умереном ценом и само за *„готов новац“*

Бошко Николић
Дрогиста
—874 2—6

Оглас

КУЋА НА ПРОДАЈУ с великим плацем у Сава мали број 24—26 упитати г. Димитрију Фича-Николу Лазаревићу, или Ђорђа Атанасијевића до исте куће.

847 2—1

ТРАЖИ СЕ за једну малу чиновничку породицу у унутреност *једна образованија женска*, ве- селог темперамента, која би уз домаћицу до мање послове добро знала, осо- бито, да је ваљана куварица. Плата стално. Понуде са означеном платом сликом и тачном адресом, ваља слати на власника овог листа под насловом! „Верно и по- штено“ 776 1—3

Јављам поштованој публици

ДА ЈЕ У ГОСТИОНИЦИ КОД

ХАЈДУК ВЕЉКА

Дошла друга партија изванредно доброг

БАВАРСКОГ ХЕКЕР-БРАЈ ПИВА

У ИСТО ВРЕМЕ МОЖЕ СЕ ДОБИТИ

СВАКИ ДАН

Баварски гулаш или т. З. Бир-Флајш порција 40 п. д.

Пиво се може добити у флашама по 0·60 п. д. флаша

С ПОШТОВАЊЕМ

Карло Пероло

Власник и главни уредник Пера Тодоровић. Одговорни уредник С. Јаношевић. Штампарија код „Просвете“ Позоришни трг бр. 2

БРОЈ 336. СУБОТА 25 НОВЕМБРА 1889 ГОДИНА –

ИЗЛАЗИ СВАКИ ДАН

БРОЈ 10. П. Д.

МАЛЕ НОВИНЕ

ДНЕВНИ ЛИСТ ЗА СВАКОГА

Писма и рукописи шаљу се Власнику „Малих Новина" Топличин венац бр. 17., на горњем спрату.

ЦЕНА ЗА СТРАНЕ ЗЕМЉЕ
За годину . . . . . 30 динара
На по године . . . . . 15 динара
На 3 месеца . . . . . 9 динара

LE PETIT JOURNAL

Претплата из унутр. полаже се само код пошта

За Београд нема претплате — Лист се продаје на број

Претплата се прима код свију пошта у Србији

ЦЕНЕ ОГЛАСИМА
На првој страни од петит. реда 20. пр. дин.
а на четвртој од петит реда 10 пр. дин.
ПРИПОСЛАНО стаје 50 пр. д. од петит реда

KLEINE ZEITUNG

Огласи јевтино, по потреби и са сликама. За свако оглашење плаћа се држ. таксе 20 пр. д. ВЕЋИ ОГЛАСИ ПО ПОГОДБИ

✝

Мојој нигда непрежаљеној супрузи

КАТАРИНИ

Даваћемо четрдесето-дневни парастос у понедељак 27 ов. мес. у 9 и по сати пре подне у цркви св. Марка.

Молимо сроднике и пријатеље да и они при овом тужном помену присуствују.

23 новембра 1889 г.
Београд

Ожалошћени:
муж: **Милан Обрадовић** трговац; синови: **Драгутин и Радосав**; мати: **Савка Костандиновић**; сестра: **Љубица Тасовац**
зет: **Јован Тасовац.** 903 1—2

✝

Номе непрежаљеном супругу

Димитрију М. Лазићу

бив. трговцу овд.

даваћу у овд. цркви полгодишњи парастос 28 новембра ов. год. у 9 сати пре подне.

Молим моје и покојникове пријатеље и познанике, да изволе овом тужном помену присуствовати

Ћуприја 15 Новембра 1889.

Ожалошћена супруга
МИЛЕВА

878 2—3

У комисионској радњи Хаџи-Томиној, на малој пијаци има на продају, посве умереном ценом, *врло фина зетина* далматинског а тако и *разне рибе* као: *сараге, јегуље* и *кефале* 904 1—6

Целокупног лекарства доктор очни лекар и оператор.

Др Винавер

премешта се у Шабац као ординаријус у Шабачкој болници.
898 1—3

И ове године не могу славити крсно име св. Алимпија,

Бошковић
иштуковник

900,2—3

ЗБОГ МОЈЕ СЛАБОСТИ НЕ могу примати посете о мојој слави Св. Алимпија.

897 3—3 *Поја Башкалфић*

ТРГОВИНА
Петра Петровића
на Теразијама

Добила је разних врста енгелеских **кађача** од гуме доброг квалитета, и продаје умереном ценом.

— 887 3—10

Пензионари — адвокати

Рачун

(Свршетак).

О заступничкој награди по спору К. Д. и М. Д.

1. За конферисање са К. у чему желим да и жену му заступам 12 д.
2. За напис пуномоћства . . 6 д.
3. За прочитање решења Х .. 15 д.
4. За напис тужбе у двоје.. 60 д.
5. За превод рачуна. : . . 50 д.
6. За одлазак у вар. суд ради предаје две тужбе . . . . . 6 д.
7. За тражење уверења да је спор поведен. . . . . 10 д.
8. За одлазак у варош суд ради пријема ов. уверења . 6 д.
9. За акт извр. одељку који јавља да је поведен спор 10 д.
10. За одлазак у извр. одељак ради предаје овог акта.. 6 д.
11. За одлазак у извр. одељ ради пријема одс. решења 6 д.
12. За дату реч на протоколу на који ће се начин наплата извршити по осуди. . 12 д.
13. За одлазак у вар суд ради прегледа акта . . . . . 6 д.
14. За прегл. свију ов х аката 24 д.
15. За жалбу кас. суду на апел пресуду . . . , . . . 36 д.
16. За одлазак у суд вар. ради предаје ове жалбе . 6 д.
17. За два одласка у извр. одељак ради прегледа акта по наређеној продаји имања Х. . . . . 12 д.
18. За само прегледање акта у два пута пре продаје. . 30 д.
19. За присуствовање и одлазак при продаји имања Х, ... 60 д.
20. За одлазак у извр одељ. по позиву . . . . . 6 д.
21. За дату реч на захтев власти у име К. Д. и М. Д. 12 д.
22. За напис жалбе М- Ун. дела. . . . . 36 д.
23. За одлазак у извр. одељ. ради предаје ове жалбе. 6 д.
24. За два одласка у извршн. одељак ради сазнања је ли послата молба већој вл. 12 д.
25. За конферисање и дато упутство К какве доказе има да прибави за тужбу против продаје М.. имања. . . . . 12 д.
26. За напис акта извр. одељ за уверење о извршној продаји колико је било надметача . , ... 12 д.
27. За одлазак у извр. одељ. ради продаје овог акта 6 д.
28. За одлазак у извр. одељ. ради пријема истог . . . 6 д.
29. За одлазак у извр. одељ. ради прегледа свију аката после извршене продаје 12 д.
30. За напис тужбе вар суду због неуред. продаје . . 60 д.
31. За одлазак у вар. суд ради предаје ове тужбе .. 6 д.
32. За одлазак у извр. одељ због друге наредбе којом је власт хтела одузети имовину од М. и К. . . . 12 д.
33. За одлазак К. до продатог купитала . . . . . 12 д.
34. За проток. саслушања по К. ствари . . . . . 24 д.
35. За протол саслушања по М. ствари . . . . . 24 д.
36. За напис жалбе министру ун. дела на рад извр. одељка због незаконог одузимања имовине пре свршетка парнице . . . . 36 д.
37. За конферисање са К о условима за равнање . . 12 д.
38. За конферисање са П. П. о равњању на основу ус. лова К. . . . . 12 д,
39. За одлазак код П. П. на њег. позив и М и К. где су и они били ради дефинитивног определења за равнање . . . . . 30 д.
40. За одлазак са свима њима у извр. одељ. . . . . 12 д.
41. За одлазак у суд вар.. ради извршења поравнања 60 д.
42. За два одласка у вар. суд и рад да се поступи по поравњању . . . . . 20 д.
43. За два одласка у извр. одељ. да се горњи новац изда . . . . . 12 д,
44. За примање две оригиналне облигације М, од П. и издати реверс на пријем 12 д.
45. За дато мишљење К. односно преноса и право потраживања од градске команде . , ... 12 д.
46. За одлазак х лореса за купатило прење на купца П. . . . - , ... 12 д.
47. За напис акта у кварту дорћолском у горњем смислу. . . . . 10 д

Свега 875 динара.

Пошто сам целу ову ствар свршио поравњањем к јим су М. и К. ослобођени плаћања дуга П. преко цене на продаји јавној за толику и толику суму и примили у готову Х.. динара и бесплатан стан до Митров-дана, то имам право према постојећем закону на душну награду која по овом рачуну излази 875 динара и зато тражим да ми се исплати за горе извршени рад 1750 динара.

М. М.
адвокат

Ово је један рачун, који нам је случајно пао у руке. Он је најбоља карактеристика, за што се г. г. адвокати, па ма они и радикали били, боје да им још ко не придође у еснаф, и тиме спречи на свагда могућност да овакове рачуне, којима се иде на глобљење грађана и народа, могу икад поднети.

Није нам нужде изводити и оне рачуне појединих г. г. адвоката — а све народних људи, који су и преко сваке мере сувише напрених

Довољно је да поменемо што у осталом и већина наших грађана зна, како г. г. адвокати, као чланови повереничког одбора појединих управо оноднице рачуне, колико по билансу износи целокупна маса!

Ту неки дан у беогр. трговачком суду, пријавили су се три адвоката као чланови повереничког одбора и поднели рачун, по коме би им се имало исплатити до 5000 дин; а у целој маси нема више од 6000 дин! И благодарећи само увиђавности су-

а, г. г. адвокати нису били измирени и задовољени у своме потраживању.

Ништа друго нетреба до отићи у београдски варошки и трговачки суд па ће се сваки уверити о горњем и запрепастити од бестидних рачуна и наплата наших правозаступника.

Зна се, а и по многи који посланик сетиће се и данас, када је приликом гласања старог Устава од 69 год. поведена била реч о томе: да ли треба дозволити и адвокатима да уђу у скупштину, т. ј. да ли и они могу бити бирани за посланике, стари и честити Стајковац се подигао и тражио да и они треба да уђу у законодавно тело, на шта му је одговорено од стране владе и њених амиџаша: „*Народ их неће*“. „*Па ако је истина да их народ неће*, као што ви тврдите, *онда их народ неће ни бирати*“, али оставите у закону да и они могу бити изабрани.

Тако и овде у овом питању. Јављају се браћа радикали-адвокати па веле неће народ пензионаре-адвокате а оно није. Народ их тражи, де се што боље и сигурније заступи, јер зна да кад их буде више било, биће и боља избора и мање плаћања, за чим он жудно и тежи одавна па и сада под својом владом — али их г. г. радикали-адвокати посланици неће, од којих је ова ствар у главном и потекла, и под утицајем којих Народна Скупштина је и донела одлуку да пензионари не могу бити адвокати.

Разлог, пак, да је влада у изгледу на оне многе младе, способне и зналце — касационце, апелационце и председнике првостепених судова које има са својих партиских рачуна да уклони са тих места и у стање покоја стави, бојала се и своју зебњу и својим драгим посланицима саопштила, да постављањем горњих лица, са таковим преимућствима за јавне правозаступнике, вшло би се на то да се створи једна најопаснија врста агитатора у земљи.

Ми не можемо да поклонимо и једна странка која има $^5/_8$ уза се, једна странка којом управљају такови мужеви, као што су г. г. Која Таушановић, Светозар Милосављевић, Миша Вујић, Ђаја, Милован Миловановић и остали наши државници који их окружују, онда та странка нема се никога бојати, а најмање пензионара — адвоката као што су: Пироманац, Авакумовић, Крстић, Радовић, Ђока Павловић, Аћим Чумић, Алекса Јовановић, Арон Ничић и др.

Одвело би нас и сувише да и даље наводимо разлоге који су се могли појавити код г г. посланика да нако изгласају. Простор листа то нам не допушта.

Ми ћемо на завршетку ово рећи: Одлука коју је Народ. Скупштина донела да пензионари не могу бити адвокати — противна је и постојећим јасним законим наређењима и јасним уставним одређењима.

То је и доказано најбоље свима онима, који су најкомпетентнији били да изрекну суд о овом пит њу.

Противу правог и истинитог схватања ствари и закона — нико па била то и сама радикална Народна Скупштина не може и не сме да воју је, а најмање онда, кад се томе противе целокупни интереси народа, које она заступа.

Где закони говоре ту целисходност и себичњаштво — ћуте.

И кад тако ствар стоји и кад свн то врло добро знају, ма да противно раде, онда је право да се и њима, који су све до селе док на владу уселн нису подвикне „Доста је.“

§.

БЕОГРАДСКЕ ВЕСТИ

Њено Величанство Краљица извезла се јуче после подне у варош и свратила у књижарницу г. Андре Пурића, где је покуповала неке ствари.

*

Укидање посланства. „П. Лојду“ телеграфишу из Београда, да је влада закључила да укине париско посланство, а садашњег посланика г Јеврема Грујића да ће наименовати за председника држ. савета.

*

Краљ Милан Допсник „Дели Њуса“ У Одеси телеграфише:

[illegible] добро обавештених лица из Београда, одређена пенензија до 300.000 динара. Милану и она се сматра као провизоран аранжман.

Што је Краљица изабрала стално пребивање у Србији, приписује се овде руском утицају. Додају да Русија постојано на томе ради, да се изда декрет изгнанства бившег краља Милана.

Градски амам. Градско купатило сад је уређено врло добро и снабдевено, чистом текућом савском водом, што овдашња друга купатила немају. Отклоњене су сада и све оне незгоде, које су се пре дешавале, да ово купатило не ради због оправке машине, која воду довлачи.

*

„Плава књига“ Г. министар иностраних дела издао је књигу у којој је „преписка краљевске српске владе и царског и краљевског аустро-угарског посланства у Београду о подизању моста између сремске и српске митровице“ која је послата и нашем уредништву. Полуслужбени „Одјек“, јављајући о овој преписци, назива је плавом књигом“ ли хвали увођење таке практике. Ми против таке практике немамо ништа и она је одиста потребна. Али ми мислимо да се она преписка, која је сад изнесена не може назвати ни плавом, ни жутом нт.д. књигом, јер је у њој преписка само о једном питању, док се у таким књигама износе сва дипломатска преписка једне владе за једну парламентарну сесију, разуме се у колико то интереси државни захтевају. Ми би се радовали; кад би г. министар извео сву преписку дипломатску до ове садашње скупштинске сесије, — и онда би се одиста могла назвати „плавом књигом“а било би и корисно — јер би се јавном мњењу могло дати правике да о дипломатском раду владе да свој суд.

*

Шта је у истини. Бугарски полуслужбени лист „Свобода“ донеси читав извештај о убиству српског поданика Д. Јовића од бугарских пограничних стражара. Ми смо о том донели у своје време једну белешку из „N. W. Tagblatt“а, а за тим другу вест из нашег пресбироа. Од тог доба непрестано се ћутало све до сад, док „Свобода“ није донела овај извештај. Из њега се види да је Димитрије хтео да кријумчари неке ту луме с вином и да су бугарски стра[illegible] вели бугарски извештај, а наш? Наш не вели ништа, јер наша влада није нашла за нужно да о томе обавести јавно мњење.

*

Опасна Милан. Петроградским „Новостима“ телеграфишу 17 о. м из Београда: „Министарски савет обративши пажњу намеспништва на изјаве Миланове, које узбуђују јавно мнење, које су најпре пзашле у „Journal,“ des Debats“ а ту скоро такође и у „Тајмсу“ и „Corespondance de l' Est“ умолио је Ристића да јави Милану, да ће влада, на случај да се поновс таки факти принуђена бити да објави како је Милан опасан по Србију и династију“.

Ми ово доносимо од речи до речи, како су донеле „Новости“, не знајући шта је у ствари. Само примећујемо, да је та депеша од специјалног дописника „Новости“, који добро стоји с владиним круговима.

*

Концерат. Вечерас је у грађанској касини концерат с играном у корист „дечијег забавишта“ Надати се је, да ће се публика што обилатије стећи на ову забаву, јер тако припомоћи одржању ове, по нашу децу, врло корисне установе.

*

Управа Монопола Дувана. Услед наше ономадашње белешке примили смо и у прекјучерашњем броју донели смо изјаву једног чиновника из управе монопола дувана, мислећи да ће управа, која је једино и позвана, изнети на јавност шта је од свега овога у ствари. По варошн се међутим о томе проносе разноврсни гласови. По чувењу доносимо накнадно нашој ономадашњој белешци још и то да је нестала сума преко 4000 динара, али да је прекјуче један део те суме управи накнађен Управа је себе на овај начин бар од материјалне штете заштитила и ми не можемо а да овај посве коректан поступак управин не похвалимо.

Међу тим да не би наша читалачка публика мислила, да ми наша извешћа из непоузданих извора црпимо, молили бн управу да она каже шта је у ствари, или да ову нашу вест званично побије,

*

Стављен под суд. Суд варошн Београда ставио је под суд г. Димитрија Миловановића, чиновника Главне К[illegible] за нанету увреду г. Петру Савчићу, члану управе вар. Београда у пензији.

*

Притворен. Управа вар. Београда ставила је под кривичну истрагу и у притвор Благоја Ђурачића, овд. бакалина, за извршену паљевину, Суд вар. Београда оснажио је решење управно.

Ма да се надамо, да ће се управ-

ПОДЛИСТАК

ИСПРЕКИДАНИ АКОРДИ

Приповетка од Олге Оберкантове

I

Њена ручица која држаше л е п е з у изгуби се у мојој десници. Незнајући беше се на ме наслонила, н е х о т и ц е је к' себи привуках.

Она реч „мртва“, која се изнад нас разлегаше беше нас неком пуном тајанствености везом спојила, Као вечитом дрхтавицом о б у з е т, савих се преко ње, а она и не слутећи, нехотице беше своју главу на моја прса наслонила, све ниже и ниже, док се моје усне не дотакоше њених!!!

„Довршено је. Додир мојих усана тргао је непознату из њених сањалачких заноса, и као што баснословне среће одлете, тако одлете и ова мени и ништа више не оста[illegible] ње у м јим рукама само једно парче њеног л е п е з е.

Крика засвира на клавиру неколико кратких тонова, па онда, као постиђена, са неким страхом, оте се са њених усана питање:

„Па зар се никада у вашој успомени на онај часак не пробуди какво презрење,.

Валтер стајаше ћутећи. Крика Штернек окрете се полако к њему њено лице беше у овај мах тако бледо да је изгледала страховито.

„Јесте ли своју приповетку довршили? запита она полако.
наслонила на прса једнога странца, могаше бити „каква кокета“ ?—

„Никада! Јер би кокета и остала у наручју кокета би ми оставила ма што, што би ми показало пут до ње! —

„И ви не знате ништа о њој?—

„Ништа, до оно што при додиру њених усана дознадох“.

Валтер стајаше поред клавира, али на мах замуче. Седиште пред клавиром беше празно, и соба беше празна.

Тек доцкан у вече, појави се опет госпођица Штернекова Али не као увек, њен поглед избегаваше домаћина. Она признаваше пред домаћицом, да је у погрешном праву што ју је укорила бог свирања, и да ће она због тога намерни још сутра у учпништу понова отпочети своје изображење у свирању. Крика изговараше ово баш онај час, кад поче избијати дванаест сати, и дршћући поскочи. Па останите с' Богом, го сподине Менинже“! прошапта она. Рука, коју она спусти у његову, беше хладна кад лед.

II.

Већ беше једанаест месеци протекло од онога доба, и многе жалости и многе туге беху годину довршавале. Кад се уђе у гробље на леву страну, тамо где се уздижу нови гр бови један поред другога, налази се један надгробни камен са натписом: Овде почива Клара Менинова, Она умре у двадесет четвртој години свога живота“.

У двадесет четвртој години свога живота; Свет жаљаше за младом женом, која брзо од гушобоље умре, и за којом остаде нејако дете! неколико дана, па ју после поред других варошких новостн или поред ма каквог другог смрт ног случаја, и заборављаше.

(наставиће се)

ва вар. Београда трагање овог злочиног дела озбиљно заузети и да и ће дозволити да се кривац испод казне извуче — ипак не можемо а да не јавимо бар само то, да је Благоје код извесног осигуравајућег друштва осигурао своје имање за 18.00 динара, и да је по угушеном пожару на тавану Благојевом нађено неколико празних сандука, намазаних катраном, више комада догорелих свећа, сламе, зејтина и осталих запаљивих материјала.

Ми ћемо о овој ствари доцније више говорити, док видимо, какав ће правац полициска власт дати овој ствари. За сад напомињемо, да је Благоје неке своје политичке једномишљенике (радикале) добро уштипнуо и, колико нам је до сада познато, свога сродника Миту Тирковића београдског посланика, закачио с 3000 а Танасија Наумовића — Нацу Ла — кмета општинског с 5000 динара.

*

„Београдско друштво за гимнастику и борење“, које стоји под заштитом Његовог Величанства Краља Александра I, држаће своја вежбања преко зиме у сали код „Русе Круне“ С тога се јавља свима друштвеним члановима и онима који би се хтели уписати. Вежбања ће бити после-подне, и то: понедељником, средом и петком од 5—6 деца, 6—7 I група одраслих ђака, од 7—8 I гр. грађана; уторником, четвртком и суботом 6—7 II гр одраслих ђака, 7—8 II гр. грађана. Редовни чланови, ако су сиромашни ђаци плаћају месечно 0·50 дин.; остали ђаци, 1 динар а сви други 2 динара. Улози се плаћају или за 1 месец или за више месеци и то свагда напред друштвеном благајнику г. Драгутину Ж. Ђорђевићу благајнику „београдске задруге за међусобно помагање и штедњу“, или ма коме одборнику на признаницу. Ово важи по решењу Управе од 1. Новембра ове године.

Ово је једино гимнастичко друштво које код нас постоји, које за врло мален улог даје велике користи.

Народна Скупштина

XL редовни састанак.

Петак 24 новембра

Отворен састанак у 5½ часова после подне.

Председавао г. Пашић. Били су г.г. Министри: Г. Герзић, . К. Таушановић и С. Милосављевић.

Секретар *Д. Ружић* чита XXXVIII протокол састанка. После овога прешло се на продужење дебате о пензионарима адвокатима.

М. Миловановић мисли да би требало не само пензионаре адвокате, него и оне праве адвокате слистити, нека, како биров не тражи пенсију! (Кундовић зева). Даље би желео да дође време, да на од кога не тражимо санкције.

В. Радовановић претреса говор г. Аавакумовића.

Аавакумовић каже, да се из говора Ђоке Радовановића може извести то као да смо ми пенсионари, — адвокати непоштени, што ја одбијам од себе.

Мин. правде одговара г. Срећковићу, противан је мишљењу г. М. Миловановића који би желео да не буде санкције. Даље вели да цела ова ствар потиче из неразумевања шта је предлог а шта тумачење закона, јер за ову ствар постоји закон само зависи од скупштине како ће га протумачити, а она га је протумачила као што стоји у предлогу. Каже како је и сам г. Ценић дугогодишњи мин. правде и уважени правник противан томе да пензионари могу бити и адвокати. Чуди се г. Авакумовићу како је у свом говору напомињао да је напредна и радикална влада стављала у пенсију, а није поменуо савезну владу, међутим и она је стављала у пенсију. Објашњава аутентично тумачење закона и његову повратну силу (Кундовић виче да се реши).

Пов. М. Јурић, говори у корист предлога. Жао му је што није ту Авакумовић да чује разлоге скупштинске већине, кад је она могла њега да слуша сат и више

Приступи се поименичном гласању. За предлог одборске да пензионари не могу бити адвокати гласало је 87, против. Д Петковић и Срећковић, (два, се уздржало (Рибарац и К. Борисављевић) а 26 нису присуствовали гласању.

Известилац К Јуришић чита извештај одбора о општ. кошевима.

Састанак закључен 6 и по подне а сутра заказан за 9 час. пре подне.

XLI редовни састанак

Петак 24 новембра

Отворен састанак у 9 и ¼ час

Председавао г. Пашић. Била су сва г.г. министри сем г. г. Велимировића и Милосављевића

Секр. Л Лазаревић чита XXXIX прот кол састанка, Јоксимовић XL, молбе и жалбе и предлоге појединих посланика. Прелази се на дневни ред: одговор г. мин. фин је интерпелацију Т. К. Спасића.

Мин. фин. одговара на интерпелацију Т К. Спасића и другова о извршењу зајма за исплату монопола дувана. На прво питање да ли је имао право и је ли учинио какав зајам г. Ракић одг варам да је могао учинити зајам од 5 милиона дин На место 5 милиона дин он је учинио сталан зајам од 10 милиона дин. код бечког банкерајна. Од тих 10 милиона ми смо примили 6,000,000 дин. Да је чак плаћао 9% интерес и 1% одлате на би се зајам исплатио за 26 год. и коштао би државу 13 милиона дин. а он је учинио лутријски зајам који ће се исплатити за 65 г. и коштао би 22,758.000 дин. Дакле три су одступања прво што је учинио сталан лутријски зајам од 20 милиона дин. на место привременог од 4 милиона, друго што је примљено 6,100·000 дин. треће, што примање монопола није под пуно извршено а међутим је исплаћено.

Т. К. Спасић пита г. министра да ли је учинио какав корак код г. М. Јанковића пред. Гл. Контроле односно те ствари.

Мин. фин. одговара да није.

Т. К. Спасић осуђује поступак г. М. Ракића као мин. фин. јер на место привременог зајма од 5 милиона, он је учинио сталан зајам од 10 милиона те држава мора 65 год. да исплаћује дуг од 22.758,000 дин.

Секретари читају предлог закона о изборима.

А. Николић чита мишљење држ. савета о предлогу закона о изборима.

Потпред. пита скупштину да ли прима у начелу предлог закона о изборима и скупштина прима.

Даље је приступљено претресу појединих чланова.

Чл. 1. 2. 3. 4. усвојени.

Чл. 5. усвојен после говора г. г. *Рибарца, Срећковића, Д. Машића и Кундовића* који су били против предлога одборске већине и г. г. *В. Анђелковића, Тајсића, Мих. Поповића и Андре Николића* који су били за предлог одборске већине.

Чл. 6. 7. 8 9. и 10. усвојени.

Седница закључена у 12¼ по под. а сутра заказана у 9 час пре подне

ТЕЛЕГРАМИ

„Малим Новинама“

23 Новембра

—

Петроград — Војничка администрација чини покушаје с разним системамама пушака, које су стране државе већ усвојиле. Тврди се да ће се усвојити систем пуковника *Боговтеф-а*.

Цариград - Тврди се да ће цар ферманом амнестовати Крићане и да ће се смањити број посланика народне скупштине од 80 на 60. — У будуће Порта ће подносити трошкове за издржање жандармерије у Криту, а остављене Крићанима више од половину прихода. Реформе предложене ове су: Реорганизирати и смањити број редовних судова, реорганизирати школе хришћанске и мусломанске, заштићавати местне производе; уредити ток местне администрације; очистити и раширити пристаништа: *Ретимна, Кане, и Кандије*; — подићи у *Суди* једну поморску школу и један арсенал; увести трговачке коморе и једну трговачку школу; поставити једну пољо-привредну банку у корист народа; и направити путове. — *Мамуд-Џеладин-паша* именован је за председника законадавне секције Високе Порте. —

Рим. Адреса коморе одговарајући на престолну беседу поздравља с великим задовољством оно место говора, које јавља да је мир боље обезбеђен но икад пре, што се има захвалити мудрости великих сила, и делу Краља и његових савезника. Мир ће моћи накнадити Италији трошкове поднете за војску њену и ратно бродовље и трошкове учињене за одбрану слободе и народне независности. —

Лондон — „Тајмс“ јавља да је султан наредио Порти да ускори закључак новог уговор-трговачког с Немачком. —

Берлин Федерални Савет усвојио је предлог да се установи правилна пловидба пароброда са источном Африком. —

Лондон — Из Занзибара јавили су јуче „Ажанс Рајтеру“: Тешки један случај догодио се *Емин паши* — Како је кратковид, зло је оценио висину зида једног балкона на коме се налазио, и изгубивши равнотежу паде са једне висине од 20 стопа. Ударио се тако јако да му је из ушију стала цурити крв. Немачке лекаре врло узнемирује његово стање али енглески лекар нада се да ће га спасти.

Претплатницима „Учитеља“

Част нам је известити претплатнике „Учитеља“, да свеска за Октомбар није могла бити готова на време, узроци су томе: што државштампарија није имала хартије и што је претрпала скупштинским по. словима.

Молимо све претплатнике, да нас извине, а лист ће мо послати кроз који дан.

20 новембра 1889 г.

Београд.

Уредништво „Учитеља.

ГРАДСКО КУПАТИЛО

АМАМ

Ради сваки дан

За мушкиње од 5 изјутра до 8 пре подне и од 5 по подне до 9 сати у вече

А петком недељом и сваког празника цео дан.

За женске сваки дан од 8 пре до 5 сати по подне осим петка недеље и празника.

Потребујем једног момка за рад и једну жену која је вичла мијењу и за послугу у женске дане. 905 1—5

ФАРБА

Фирнајз, лак четке и сав молерски и фарбарски прибор најбоље је и најјефтиније код

ДИМИТРИЈА М. ЂОРИЋА

У БЕОГРАДУ

спрам споменика Књаза Михајла

ПРОДАЈЕ НА МАЛО И НА ВЕЛИКО

ЦЕНОВНИК ШАЉЕ СВАКОМЕ

НА ЗАХТЕВ 793 8—1

СВАКОЈ ГАЗДАРИЦИ

која хоће да скува добру каву!

Пазите добро, има у промету КУТИЈА и ПАКЕТА, које НИСУ ПРАВА „ФРАНК'ОВА" КАВА, већ подражавана једноличија.

Хоћетели вкусну и добру каву, то иштите ПРАВУ ФРАНК'ОВУ КАВУ, која је САМО ПРАВА с'овим заштитним знаковима:

Регистр. Марка. Регистр. Марка. Регистр. Марка.

и овим подписом:

Heinrich Franck Söhne
Linz. Ludwigsburg.

Зато: ОПРЕЗНОСТ ПРИ КУПОВАЊУ!

ГРЕШНО је мислити, да се „добра кава" може само с'кавом у зрну зготовити, — не, јер добар придодатак УВЕТАВА снагу кави, њену боју и њен вкус.

То је факт, уверитесе сами пробајући

ПРАВУ ФРАНК'ОВУ КАВУ.

За црну каву: 4 кашике зрнене каве — 1 кашику ФРАНК каве.
„ белу „ 3 „ „ „ — 1 „ ФРАНК „

ЛИМАРСКА И ЕЛЕКТРО-ТЕХНИЧКА РАДИОНИЦА

ЈОСИФА БЕРГЕРА

У БЕОГРАДУ, КНЕЗ МИХАЛА УЛИЦА БР. 2.

ПРЕКО ПУТА КАФАНЕ „РУСКИ ЦАР"

препоручује поштованој публици своје богато стовариште свију у ту струку спадајућих артикала; тако исто прима и извршује поруџбине свију галванических и грађевинских радова.

Да би моје поштоване муштерије што већма задовољио, набавио сам

СВАКОВРСНИХ ЕЛЕКТРО-ТЕХНИЧКИХ АРТИКАЛА

и извршујем намештање кућних телефонских веза и громобрана, исо и све потребне справе по најумереније цени.

Поштоване муштерије из унутрашности добиће при поруџбини упутство са потребним цртежом, тако да ће бити у стању сами, без туђе помоћи, наместити електрично звонце или телефон. Набор разних артикала за електризирање као и гасних фењера, који се могу преносити. Продаја гасне материје и дупло рафинираног петролеја.

МАШИНЕ ЗА ПРАЊЕ РУБЉА, ДАЈЕМ НА ПОСЛУГУ

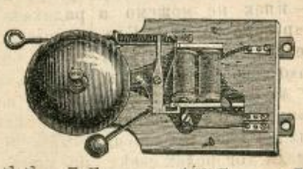

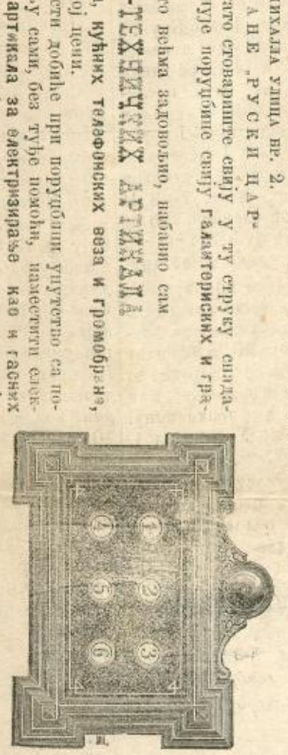

Главни словариште за Србију

налази се код госп. К. Драшковића у главној ч[illegible]шији у Б. Димитријевића у Београду. Може се добити [illegible]ко ги апотекара И. Протића на Врачару, М. Тадића и [illegible] зеленом венцу у Београду, — Пере Јанковића у Крагујев Николића у Пожаревцу, Драшковића у Сталаћу, М. Драшковића у В. Градишту, Д. Кедровића у Крушевцу, Д. Јакшевића у Гор. Милановцу и Б. Ни[illegible]ског, дрогеристе у кнез Михаиловој улици, у Београду, а тако исто код П. Спасића апотекара у Савемали

СИГУРНИ ЛЕКОВИ

МЕЛЕМ (ластер) против жуљева и тврде коже на ногама, Пошто је операција с ножем опасна, то при употреби мога мелема одпада свака опасност. — Кутија 80 пара динарских.

ПРАШАК за свраћање трећ[illegible]би да се налази у свакој кући и у сваком стану, о[illegible] бито по гостионицама и хотелима, пошто исти лечи катар у стомаку и цревима неуредну столицу, шуђење, мигрену или главобољу, подригивање, кривење у прсима, (Verschleimung) тешко дисање тешко сварање и мамурлук. — Кутија 1 динар.

РЕСТОРЕР за зарбање косе, исти даје коси природну боју. — Једно стакло кошта само 2 динара.

Осим тога може се код мене у Земуну добит[illegible] што осо бито препоручујем.

ЕСЕНЦИЈА за косу, против опадања косе [illegible] чишћења перута на глави — Стакло 4 динара,

ПОМАДА за лице против пега, флека бубуљица, рапаве коже и остале нечистоће на лицу. Моја је помада зкј лице ради свога изванредно сигурног дејства позлаћ не само у Аустро-Угарској него и у Русији, Немачкој, Србији, Румунији Бугарској итд. — Цена истој 1 комад 1 динар.

САПУН што уз помаду иде, 1 комад 1 динар.

НИПОН прашак за лице, бео, румен (розе) и жут. — једно кутија кошта 2 динара.

Ф. БЕНКО
апотекар а Земуну

888.3—11

Прелучујем своје доле [illegible]ведене [illegible]атен тиране и на далеко чувене специј[illegible] лите-те због њихових нечувених дејстава као

Белутин крем помада чиста лице д[illegible] пеге, флеке

нежну кожу.

Белутин сапун са разним мирисима који дејс[illegible] и помада и једна без другог не иде.

„Белутин вода за косу" ово особ[illegible] природну [illegible] коју имају перута и коме опада коса, само ово [illegible] упутству употребите на празан стомах, опадање косе нестане перута.

Све ове ствари могу се добити са умереном ценом [illegible] мене у мојој Аграрној радњи.

За србију од мојих специјалитета [illegible] стварите Г. *Бошко Николић у Београду* који ће такође нам[illegible] о и на велико са умереном ценом продавати.

Шандор Черуа
Будимпешта

875 2—

Власник и главни уредник Пера Тодоровић. Одговорни уредник С. Јаношевић. Штампарија код „Просвете" Позоришни трг бр. 2

УНИВЕРЗ. БИБЛИОТЕКА „СВЕТОЗАР МАРКОВИЋ“ БЕОГРАД

БРОЈ 337. НЕДЕЉА 26 НОВЕМБРА 1889 ГОДИНА I

ИЗЛАЗИ СВАКИ ДАН

БРОЈ 10. П. Д.

МАЛЕ НОВИНЕ

ДНЕВНИ ЛИСТ ЗА СВАКОГА

Писма и рукописи шаљу се Уреднику „Малих Новина“ Топличин венац бр. 17., на горњем спрату.

Претплата се прима код свију пошта у Србији

ЦЕНА ЗА СТРАНЕ ЗЕМЉЕ

За годину . . . . . 30 динара
На по године . . . . . 15 динара
На 3 месеца . . . . . 9 динара

Претплата из унутр. полаже се само код пошта

За Београд нема претплате — Лист се продаје на број

ЦЕНЕ ОГЛАСИМА

На првој страни од петит. реда 20. пр. дин.
а на четвртој од петит реда 10 пр. дин.
ПРИПОСЛАНО стаје 50 пр. д. од петит реда.

LE PETIT JOURNAL

KLEINE ZEITUNG

Огласи јевтино, по потреби и са сликама. За свако оглашење плаћа се држ. таксе 20 пр. д. ВЕЋИ ОГЛАСИ ПО ПОГОДБИ

ПАКАО

(Дневник једнога роба)

Од Пере Тодоровића

Господа, која су се претплатила на ово дело, или се иначе интересују за његов излазак, овим се извештавају, да је дело задоцнило с излажењем усљед исвесних незгода у штампарији, али те су незгоде сад отклоњене, и прва свеска „Пакла“ изаћи ће на Божић, а за тим ће сваких десет дана излазити по 1 свеска.

1. Свеска кошта 30 пр. динарских.

Претплату ваља слати Штампарији „код Просвете“.

СИЛАЗАК С ПРЕСТОЛА

РОМАН ИЗ ЖИВОТА БАЛКАНСКИХ НАРОДА

СВЕСКА III

готова је и може се добити у књижарници г. А. Пурића, и код свију књижара у Србији

По 1 грош свеска.

Ко се претплати на прво коло, 25 свезака, и пошље 5 дин. у напред, добија корице за исто дело израђене од финог енглеског платна бесплатно.

Претплату треба слати књижари А Пурића у Београду.

ПИЛЗАНСКА ПИВНИЦА

Код „Руског Цара“

Од данас точи **зимско** пилзанско пиво (Schankbier) исто пиво у флашама може се добити по 50 пара дин. — Кауција је за флашу 25 п. дин.

Поруџбине за нутреност прима се од 25 флаша на на више и извршује се најтачније.

С поштовањем:

910, 1—5 **Димитрије Жељесковић**

Мојој нигда непрежаљеној супрузи

КАТАРИНИ

Даваћемо четрдесето-дневни парастос у понедељак 27 ов. мес. у 9 и по сати пре подне у цркви св. Марка.

Молимо сроднике и пријатеље да и они при овом тужном помену присуствују.

23 новембра 1889 г.
Београд

Ожалошћени:

муж: **Милан Обрадовић** трговац; синови: **Драгутин и Радосав**; мати: **Савка Костандиновић**; сестра: **Љубица Тасовац**
зет: **Јован Тасовац**. 903 1—2

СЕНА пресованог имам до 400 кила на продају. Обратити се подписаном.

Ђока М. Лазић
трговац из Ћуприје.

908 1—9

Угља

за ложење из ово земаљских рудника може се купити у радњи **Трпкова и Насласа** у Београду Васина улица бр 6

ТРИ СОРТЕ

Каменог Угља

за ложење фуруна продаје ПЕТАР Ј ПЕТРОВИЋ

872 2—2

ТРГОВИНА

Петра Петровића

на Теразијам

Добила је разних врста енглеских **каљача** од гуме доброг квалитета, и продаје умереном ценом.

— 887 3—10

Велики Избор

Калача, Шлофјанки и Унтерџица, арслука, кебади, рукавица, чараша и т. д.

у Трговини

Томе С. Орешковића

кнез Михајлова ул. бр. 3.

Цене умерене и утврђене

909 1—10

БЕОГРАДСКЕ ВЕСТИ

Њено Величанство Краљица Наталија извезла се јуче у варош, у пратњи г-ђице Богићевићеве, и посетила је базар женског друштва.

*

Врањска афера. Из Цариграда телеграфишу „Пол. Кор.“ да порта никако не пристаје на захтев српске владе да опозове турског вице конзула у Врању. Српски посланик у Цариграду г. Новаковић услед тога нагласио је да ће српска влада, ако порта остане при своме гледишту, бити принуђена да поменутом чиновнику турском одузме егзекватуру.

*

Нови црногорски досељеници. Са Цетиња телеграфишу „Пол. Кор.“ да се црногорска влада нашла приморана да још 2000 душа исели у Србију, пошто државна средства нису довољна па да се свима бедницима помогне.

*

Осуђена. Јуче је у суду вар. Београда био претрес Зорки — Загоркињи — Петровића, оптуженој за четири опасне и једана ест простих крађа. Судио је поротни суд, који је нашао да је Зорка у овој могла бити само саучесник, те је осудио на четири месеца затвора.

*

Главна Контрола, је како дознаје мо на предлог свога председника г. Милована Т. Јанковића, решила 24 о м. да се изнесу на јавност сва акта и преписка о познатом сукобу између Контроле и министра финансије и грађевине о праву контролисања буџета и о зидању „седам дуванских магацина.“

Ми с нестрпљењем очекујемо да се ова интересна преписка преда јавности, па ћемо онда о њој опширније преговорити и, надамо се доказати да смо имали право кад смо раније рекли да је г. министар у ствари буџета и грађења магацина поступио противно члану 182 Устава.

*

Гудачки квартет. Други концерат нашег гудачког квартета биће 3 децембра у 3 сах. по подне. Програм ћемо донети у једном од идућих бројева.

*

Јавна предавања на Вел. Школи. У недељу 3 децембра о. г. држаће прво јавно предавање у сали Вел. Школе проф. г. Милан Ј. Андоновић „о постанку света са експериментом,“ а у корист сиромашних великошколаца.

*

Дао оставку. Јуче се у посланичким круговима као доста поуздано говорило, да је министар грађевина

г. Пера Велимировић дао оставку. Како веле, узрок је буџет министарства грађевина, који је био пред буџетским одбором. Шта је у ствари с овом оставком, не знамо, али смо сматрали за дужност да овај глас забележимо.

*

Санкционисан закон. Краљевски Намесници потврдили су јуче својим потписима закон о општинама који је скупштина вотирала.

*

Време. Јуче је било ведровито, у јутру хладно. Средња температура била је $^{12}/_{3}$ испод нуле.

*

Метеори. Као што смо раније већ јавили ових дана пало је у чачанском округу на неколико места метеорско камење. Овај пад био је пропраћен са великим потресом и пуцњавом, тако да су становници онога краја држали да је земљотрес, а пуцњава чула се чак и у Јагодини и у првим мах мислило се, да је метеор пао у јагодинском округу. Чим се у Београду дознало за овај метеор, одма је г. Жујовић проф. Вел. Школе, са још два техничара IV год. отпутовао у Чачак да истражује ово камење, и како дознајемо, пошло му је за руком да нађе 21 комад кондрита (врста метеора) и у изгледу је, да ће г. Жујовић наћи још нека нова места метеорског пада. Од како је пре 6 година пало метеорско камење у Соколској планини, од тога доба није ће само у Србији него ни у Европи било случаја да је падало метеорско камење.

Народна Скупштина

XLII редовни састанак.

Субота 25 новембра

Отворен састанак у $9^{1}/_{2}$ часова пре подне.

Председавао г. Пашић. Била су сва г. г. Министри сем г. г. Велимировића и Милосављевића.

Секретар Јоксимовић чита XLI протокол састанка, Петровић молбе и жалбе.

Прелази се на дневни ред,

Известилац А. Николић наставља читање предлога закона о изборима.

Чл. 11; после говора г. г Коловића, М. Николића који хоће да и инвалиди имају право гласања, В. Младеновића, М. Поповића, Тајсића, Сретеновића, Срећковића, М. Ђурића и још неких усвојен је са допуном поп М. Николића.

Чл. 12; усвојен.

Чл. 13 усвојен с допуном С. Станковића да и они немају право гласања, који су под полицијским надзором.

Чл. 14; 15 после омањих говора; чл. 16, 17 усвојени.

Чл. 18 после говора В. Младеновића који предлаже допуну: „ако ко док је посланик добије по своме пристанку унапређење губи своје посланичко место, С. Грујића који је противан томе предлогу, М. Поповића који вели: ако се овај члан овакав какав је, да би се тиме створила могућност влади да се користи квалификованим посланицима, К. Таушановића који је за одборску редакцију, Срећковића који одобрава говор г. М. Поповића па вели да треба само избрисати „без њиховог пристанка" Јоксимовића, који се слаже с говором г. Младеновића и налази да има разлике између онога који влада и који трпи а не као што каже г. Таушановић, Ђаје који је за одбор. редакц. М. Поповић а који побија разлоге Ђајине, В. Младеновића који би хтео да се § 76 не примењује на посланике, Кундовића М. Сретеновића, Несторовића, који се слажу с одборском редакцијом А. Николића који објашњује смисао чл. 18 би усвојен по предлогу одбора.

Чл. 19, 20, 21, 21, с допуном *М. Николића*, 23, усвојени.

Чл. 24, с допуном г. г. *П. Максимовића* и *Катића* примљен, али ради детаљнијег одређења враћен у одбор по предлогу известиоца.

Чл. 25, 26, 27, 28, усвојени.

Чл. 20 усвојен с исправком г. известиоца да на место „окружни" дође „првостепени."

Чл. 30, 31, 32, 33, усвојени.

После $^{1}/_{4}$ часа одмора.

Чл. 34 усвојен по одборској редакцији после говора г. Срећковића о измени бирачке карте.

Чл. 35 усвојен.

Чл. 36 усвојен с допуном Ст. Станковића да се на карти стави дан издавања.

Чл. 37, 38, 39, 40, усвојени.

Чл. 41 по предлогу известиоца враћен у одбор.

Чл. 42 усвојен.

Чл 43. усвојен после говора г. В. Младеновића који је противан предлогу известиоца да кандидат који се не прима кандидације не може опти кандидовати; *Рибарца* и *Кундовића* који се слажу с одборским мишљењем.

Чл. 44 и 45 усвојени.

Чл. 46 усвојен с допуном М. Николића да суд треба да се увери да ли има предлагача у пореском списку који општ. суд шаље суду.

Чл. 47 примљен с изменом известиоца да на место „на тим примерцима наштампане се" дође „назначиће се"

Чл. 48. Др. К. Динић налази да има контрадикције између чл. 48 и 45 и вели да треба имена предлагача изнети на јавност.

Ђурић је зато да се овај члан врати у одбор.

В. Младеновић је за предлог Динићев.

Катић се слаже с предлогом Др. Динића и зато држи да треба изоставити последњу тачку чл. 48:

Рибарац противан предлогу Др. Динића.

В. Младеновић вели да би према томе требало забранити и зборове где се износи кандидацијона листа.

М. Мостић противан предлогу Др. Динића.

С. Станковић говори о некаквом шпекулисању.

Генчић наводи примере како је полиција натеривала неке људе (либерале) да се не приме кандидације.

Ђ. Анђелковић је за предлог Др. Динића.

Ђ. Новаковић је за предлог одборски.

Рибарац вели да је шпекулисање Станковићево недостојно одговара. Вели да не мора бити кандидације то није грех, али је грех што је један писар у срезу звишком изнуђавао нашем преставнику кандидацију.

Ђаје је за редакцију одборску.

Ђурић одбија Генчићев напад на радикалну странку, као да се она служила недозвољеним средствима и вели да је за то да се избрише последња алинеја у чл. 41.

Председник стави на гласање чл. 48 и скупштина га прими по предлогу Др. Динића.

Чл. 49 и 50 усвојени.

Секретар Ђ. Милојашевић чита указ Краљевских Намесника, по коме мин. фин. може утрошити 1.000 дин. на контролисање злата и сребра и указ по коме се овлашћује мин. финансије да може утрошити 12000 дин. на носаче у ђумруку.

Председник закључи састанак у 1 час по подне а сутра заказа за 9 ч. пре подне.

ПИСМА УРЕДНИШТВУ

Уредништво је добило следеће писмо с молбом да га у свом листу оштампа.

Господине Уреднице,

Будите тако добри, те дајте места овим неколиким редцима у вашем цењеном листу.

Због догађаја од 14 и 15 Маја, полиц. власт притворила је више лица, и за оволике рушевине на Васиној кафани и штам. и осталим зградама осудила их је иступно од 10 до 15 дана затвора.

Тројицу пак, који су 15-ог маја у подне у присуству министра ун. дела онако немилостиво тукли грађане, а нарочито на мртво место готово испребијали једног Пожаревљанина полиц. власт стављала је под крив. истрагу и у притвор још 24 Маја, који је притвор и суд одмах после 2 дана одобрио.

Молимо г. Министра унутр. дела да нас извести, за што за ево седам пуних месеца до данас, полиц. власт то дело није следила и кривце суду спровела. —

Молимо га тим пре, да нам по овој ствари даде објашњења, по што је пуштен у велико глас да полиција ову ствар гледа како тако да забашури и кривце никако суду не спроводи, а из бојазни да ова не би пред судом показали оне који су их потплатили и наговорили да оне скандалозне пределе извршне 14 Маја.

Тиче се странке и њеног достојанства које је част и лепо име поверено у руке г. Таушановића, да извиди шта је по овој ствари и полицији наредн да што пре кривце суду спроведе.

Г.

Уредништво је из Крагујевца добило следеће писмо од 22 о. м. с молбом да га оштампа.

Г. Уреднице,

Интересантно је да оштампате ово неколико редака, те вас за то молим да ми дате места у вашем цењеном листу.

Ових дана био је у овдашњем окружном суду претрес извесним лицима која су оптужена за једно убиство.

За браниоца главноме кривцу који кривицу не признаје, одређен је овд. адвокат г. Јова Јеличић који изненади и слушаоце и судије а највише оптуженога. Шта мислите чиме? Тим што не само није бранио своја клијента него га редовно тужио и окривљавао жешће него и сами приватни тужиоци и заузимљивије него и државни тужилац; и не само то, него смо видели да г. Јеличић прибијаше и достављаше државноме тужиоцу противу свога клијента и неке доказе, преко једнога полицијског шпијуна који беше занимљив сведок против оптужених.

Ми непамтимо овакав догађај пред српским судовима. Не памтимо да је адвокат бранилац био у једно и тужилац. Колеге г. Јеличића, правници и јавно мнење нека пресуде ову нечувену појаву од једнога јавнога правозаступника.

Срећа те оволику накост и проневерење своје дужности није показао адвокат пензионар, јер би то добро дошло оним што дугоше дрвље и камење на пенспонере — адвокате.

Ви, који тражите помоћи и правде на судовима, имајте на памети адвоката г. Јеличића.

Једна друга појава управо једна фаталност као да је хтела да казни г. Јеличића за овако накосно и намерно проневерење своје дужности. Истога дана, баш у време кад он, у место одбране оптуживаше свога клијента супруга г. Јеличића, беше у окружном начелству на тужби противу свога мужа што држи у кући слушкињу са којом живи у блуду и неће да је одпусти.

И право је казнити што је неваљало.

Један слушаоц претреса.

Како се ради

(Допис „М. Новинама").

Голубац, 21. новембра

Целој Србији познато је да је срез голубачки радикалски. А за доказ тога довољно је да кажем што је он непрекидно и у тешким данима бирао за посланика Ристу Поповића.

И као срезу радикалном, њему је причано цигло о данима *слободе, једнакости и братства*, о данима, када ће се сметн и моћи произвољно кретати, када ће моћи своје мисли своје осећаје без зазора изказивати, а да га за то капетан ја ли кмет не тргнају у бувару.

Ти су се светли дани очекивали са доласком радикала на власт.

И дочекасмо их, дођоше, али влада реч не одржа.

За доказ тога навешћемо три мере:

Једног сељака напада кмет у сопственом винограду и злоставља. Сељак подноси тужбу противу кмета за ту самовољу, али капетан осуђује сељака јер вели у тужби има вређања; други сељак говори како је зло што су почеле чинити власти под радикалном владом, и њега капетан осуђује; један одборник из Голупца жали се скупштини, што је продата шума „Кукурек" а капетан га пос влачи на одговор што, бајаги није пријавно пореском одбору колико ће чинити обрте и т. д.

Питамо куда све ово води, јесу ли то оне обећаване слободе? А шта ти велиш наш дични посланиче Ристо Поповићу? Зар се тако по хиљаду пута дата реч држи? Зар ти чека радикалну владу да нам отмеш онај залогај који нам ни Турци, ни либерали ни *црни напредњаци* не дираху, да нам отмеш и другом продаш шуму „кукурек"? Зар незнаш од какве је важности по твоје бираче ова шума?

Све, ама све си ти то и добро знао, али си све заборавио, а зашто — ти ћеш знати.

Али нека, проклетство тешке сиротиње остане вечно на његове душмане, Бог не плаћа сваке суботе.

Н.

СМЕСИЦЕ

— **Интелигентни варвари.** У једној књизи, која говори о затворима, а коју је написао Кроне, управитељ берлинског казненог завода наводе се грозни случајеви, који показују, како се преступници муче по казненим заводима немачким. Батине су за дисциплинарне преступе у највећем јеку, шта више постоје тачни прописи, како се изводе казне, какви су инструменти и колики је број удараца. У Саској се употребљује за батинање штап, који је један центиметар дебео а 80—90 центиметара дугачак; у Пруској се пак употребљује од коже оплетени корбач, који је један метар дугачак. У Мекленбургу је највећи број батина 25, у Саској 35, а у Пруској 60, али те батине се дају тако, да при петом ударцу пукне затегнута кожа на телу а остали ударци се по живом раскрвављеном месу дају. У неким деловима Немачке осим батина има још једно дисциплинарно средство, које није боље од батина. То је затвор у

одаји која је под постављеним тространим летвама, тако да је сеченица окренута горе. Онај који је кажњен затворен је у такој ћелији у одељу од платна и у чарапама. У Саској, вели, да су и зидови постављени горепоменутим летвама,

— **Становништво у Паризу.** По најновијем попису има Париз 2961·089 становника. Десе ина од овога броја отпада на странце, који тамо живе. Толико страпаца нема ни у једној другој светској вароши. Енглеза живи у Паризу, 12.804. а Американаца 6.414. који већином станују у кућама на пољу јелисејском и у оближњим улицама. Шпанска и Португалска колонија броји 2823 особа. Италијанаца има 22, 548, који су већином уметници и занатлије. Белгијанаца има 45.649, који се баве већином тешким пословима. Холанђеза има 16.341, и раде понајвише занатске послове и живе у средини Париза. Немаца, заједно са Немцима из Аустрије, има 30.299 и баве се већином књижевношћу и уметношћу. Швајцараца има 23.781. Руса има само неколико хиљеда, но они не живе стално у Паризу. Руске аристократације има у Паризу увек знатан број, а највише у зимској сезони.

— **На Ајфелову кулу** попело се 3.512,000 посетитеља изложбе, који су за то платили укупно 6.551,000 динара. Кула је, заједно са споредним издацима, коштала 6.600 000 динара; 5.500,000 динара изнео си капитал на акције друштва, који је образовао Ајфел, коју је саградио и за то добио субвенцију од $1^1/_2$ милиона динара. Кула је, дакле, већ више но исплаћена, али ће још за двадесет година бити својина тога друштва, коме ће будући приходи припасти као чиста добит.

ИЗ БЕЛА СВЕТА

— **Лажни владика.** У Бало ди Луканија, код Салерна, власт је ухватила некога швиндлера Герарда Тачинија који се обукао у владичанско одело и који је тако преварио ондашњег владику. Овај га је примио с великим и свечаним почастима у свом стану дао му храну и стан. У цркви је лажни владика чак служио и летургију и благосиљао свет по улицама. Он је од 1884 до 1888 живео у манастиру Сан Леона у Фиренци. Одатле је побегао у Рим, где у брзо постане љубимац кардинала Порочија, који му изради место секретара у цркви Сан Николини, а доцније добије и место префекта у конвикту Бонарди. За бављења свог у Риму украде једноме гостионичару једну ренту.

Из Рима пређе у Напољ, где се изда за папина секретара Касету те на тај начин извара од некога 400 лира. Власт у Балу сазна некако за ове преваре, ухапси га и телеграфише у Рим, одакле одговоре да и престоничка полиција тражи због разних „фини“ крађа.

— **Лажне форинте.** У Бечу су од неколико дана почели улазити у траг лажним форинтама, нарочито петицама. И ако број фалзификованих петица које су до сад ухваћене, није велики, ипак је вероватно да их има много више и да је врло лако могуће да се пусте у обрт и у нашим крајевима. За то обраћамо пажњу наших читатеља да добро пазе кад примају аустриске петице.

— **Украдени дијаманти.** Фирми Исак Кревел и Самуел Фришман украдени су сечени и несечени дијаманти у вредности 13 000 до 14.000 динара.

— **Електрични клазир.** Берлински адвокат др. Рихард Ајзенман, који је поред тога један од најприљежнијих ученика чувеног физичара и професора Хелмхолца, после дугих покушаја успео је да електрицитет примени на клавире. На тај начин клавиримa од сад неће бити потребно ударалице о жице те да се производе звукови, већ ће их производити електрична струја. Ова струја производи се у једној нарочитој направици, која је у вези с диркама и жицама Са жицама је у вези тиме, што је преко и изнад њих за 8 сантиметара намештена говоздена плоча, на коју су за сваку жицу намештени магнети. Кад се дирне у дирку и ногом папуча покрене струја одлази у дотични магнет, у чију се дирку ударило, жица се тиме привуче и опусти и тако се производи звук.

— **Електрично вађење зуба.** Амерички листови јављају, да су у Бостону измислили један апарат којим се помоћу електрицитета ваде зуби. Како вели, та операција не изазива никакве болове, јер се јаком електричном струјом уништава осетљивост нерава и зуб се извади веома лако.

— **Фаркашева парница.** Државни тужилац подигао је у познатој темишварској лутријској афери оптужбу против *Фаркаша*, лутријских чиновника Пипшекија и Собовића, против Хергата и г-ђе Телкеши ради преваре, подмићивања и фалсификата јавних исправа. Оптужба доказује, да је вучење у Темишвару било преварно и да су оба чиновника бројеве метнули у тамне кутијице а мала их Маргита вукла. И добитак од 35.000 фор. што га је Фаркаш год. 1885. добио, био је фалсификат јер су бројеви накнадно унесени у колектурни арак Хергатове колектуре.

ТЕЛЕГРАМИ

„Малим Новинама“

24 Новембра

Софија Лицитација од остатка пореза кнежевине држаће се 4 Децембра месеца. —

Петроград — Проглашен је царски указ, којим се наређује увођење руског језика у општинским канцеларијама балтиских провинција. Исти указ укида за 4 године право изборно писарима општинских избора.

Рим — Комора је усвојила адресу. — Радикалци Ферари и Имбриани желе добре одношаје са Француском не само на пољу трговачком, но и у политичким питањима. — Криспи изјављује да су одношаји са Француском изврсни. Постоје неке разлике али те су економичне природе. Криспи изјављује наду, да иницијатива, коју је Италија сама узела укиданьем диференцијалне тарифе, допринеће да се утврде пријатељски односи са Француском, што сваки жели. — Имбриани и Ферари изјавише да су задовољни.

Тангер — Тврди се да су у Мароку открили једну заверу. Султан је наредио да се ухвати и затвори један његов брат. У унутрашњости било је нереда.

Њу-Орлеан — Умро је Хеферсон Девис. —

Занзибар Прекјуче Мајор Висм и сусрео се са Стенлијом, Емин-пашом, и Казати ом. Јуче били су свечано дочекани у Багамојо. Заповедник лађе „Спербер“ поздравио је путнике у име немачког цара. У вече Висман приредио је свечан банкет. —

Берн — Народни Савет једногласно одобрио кредит од 17 и по милиуна за фабрицирање 150 000 репетирка (модел шмид) и потребну муницију.

Лондон — Ратна енглеска лађа Ватфул, која је потонула — држи се да је изгубљена са свим. Сви досадањи покушаји да је доведу на површину, остадоше без успеха.

Беч — Како јавља „Преса,“ сви преговори међу бароном Хиршом и друштвом жељезница Аустро-Угарских, за набавку источни жељезница прекинути су и то од стране Хирша. Нису могли да се сложе о праву гласања привилегираних акција —

КЊИЖЕВНИ ОГЛАСИ

BIBLIOGRAPHIE

Avec les Indiscretions d' un Interewiewer anglais dont toute la presse a parlé, l' Indépendant Littéraire publie dans sondernier numero (1-er decémbre) une piquante Nouvelle, qui a pour titre le Sermon: c' est rempli de finesse et d' esprit. Nous avons souvent dit combien cette Revue s' ingéniait a varier ses articles; le dernier numéro nous en donne une nouvelle preuve. Avec les études les plus sérieuses, les plus instructives, que lui four nit sa collaboration de Professeurs de Facultés, elle n' oublie pas les nouvelles, chroniques ou autres, destinées á distraire le lecteur et toujours marquées au bon coin pour le style et le mérite litéraire. On nous demande souvent une publication de choix, surtout á celle époque voisine des étrennes. Nous ne pouvons mieux faire qu' en conseillant.

L' INDÉPENDANT LITTÉRAIRE dont l' abonnement est d' abord trés modique et qui compte aujourd' hui parmi les revues parisiennes les mieux rèdigées et les plus vivantes. (A Paris, 31, rue dePoissy et chez les bons libraires. — A bonnements: France 10 fr. Etranger 12 fr.: sans frais dan tous les bureaux de poste.)

Priére d' insérer

et d' envoyer un numéro justifikatif.

ПОЗИВ НА ПРЕТПЛАТУ!

На књигу

„Занат је Златан“

од П. Деспотовића

Ово је дело наградила Матица Српска

Друго издање

(Прво издање штампано је у 3000 примерака.) На осмини изнеће 3 штампана табака. Цена је: 30 новчића или 60 пара динарских.

Рок претплате траје до св. арх. Михаила.

Имена претплатника штампаће се. Списак претплатника и новац шаље се потписаном; скупљачи добијају на књ., 1 за труд.

Претплату примају све књижаре. Баци, занатлијски помоћници (калфе) и шегрти добијају књигу у пола цене.

У Земуну, 16. октобра 1889.

Србин-Милош Грабовачки

1—5.

Краљице Наталије

повратак у отаџбину

Слеп Србина-Милоша Грабовачког

ДРУГО ИЗДАЊЕ

Цена 20 пара дин. На више $33^1/_3\%$ Наруџбине управљају се на писца у Земуну.

Српски Занатлија

Календар за 1890. год.

изаћи ће кроз који дан из штампе укусно израђен са занимљивом садржином; разним многим оригиналним и лепим сликама.

Умољавају се месни одбори „занатлиск г удружења“ и остали пријатељи нашег привредног напредка, да изволе јавити Управном одбору „занатлијског удружења“ колики број календара могу у својој околини распродати.

Цена је календару *1* динар

Упр. Одбор

„Занатлијског удружења“

Умољавају се уредништва да овај оглас штампају у својим новинама

СТОВАРИШТЕ

МУШКОГ И ДЕЧИЈЕГ

ОДЕЛА

КОД **КАВАЉЕР-МОДЕ**

У КН. МИХ. УЛ. БР. 28

испод варошког кварта

ДОБИЛА ЈЕ

Из први страних фабрика најодабранијих количина мушких мењчикова капута и панталона зим. од најмодернијег и елегантног штофа и сваке врсте дечијих

ХАЉИНА

Поруџбине прима на израду по најновијем укусу

ЦЕНЕ СУ ВЕОМА ЈЕФТИНЕ

Огласи „Малих Новина“

Први Српско-Трговачки

ИЗВЕШТАВАЈУЋИ ШПЕДИЦИОНИ

и ПОСРЕДНИЧКИ

Биро код „Меркура“

Драгутина Н. Вуличевића

у кући г-ђе Даниловићке на зеленом венцу

преко пута кафане „Дуда“

Има велики број пријављених за службе: куварица, собарица, дојкиња, домаћица, слуге, покућара, кочијаша, лондинера, портира, без разлике све у општ.

Уписна такса одмах се полаже а друга одма чим добије млађег.

906 1—10

ГРАДСКО КУПАТИЛО

АМАМ

Ради сваки дан

За мушкиње од 5 изјутра до 8 пре подне и од 5 по подне до 9 сати у вече

А петком недељом и сваког празника цео дан.

За женске сваки дан од 8 пре до 5 сати по подне осим петка недеље и празника.

Потребујем једног момка за рад и једну жену која је вична мијењу и за послугу у женске дане. 905 1—5

500 Марака

плаћам ономе, који по употреби

Кот'ове Зубне воде.

Флашица по 1¼ динара кад год опет зубобољу добије или у устима добије непријатан задах.

Јов. Ђорђа Коте насљед. Берлин

У Београду може се добити у дрогеријама г. г. **Бошка Николића** и **Павла Маринковића** и у апотекама г. г. **Јована Дилбера** и г. **Др. Јована Ђурића**, а у Крагујевцу код г. **Др. М. Ј. Јовановића**.

БЕНКОВА ПОМАДА

И

! НИНОН ПУДЕР !

ДАМЕ које желе да своје лице њежно глатко, чисто и фино одрже, нека не пропусте употребљавати познату **Бенкову помаду** против пега, флека, бубуљица, рапаве коже и осталих нечистоћа коже на лицу, прсима и рукама,

Једна тегла 1 динар

НИНОН-ПУДЕР за лице, прса и руке који ради своје финоће и доброте највише тражен, јер сачува њежност коже при најхрђавијем времену, а ни најмање није шкодљив. Добива се бео, роза и жут. Једна кутија 2 динара,

Позор!!! Да би се при куповању свака забуна избегла, то стоји на свакој тегли и кутији јасно и разговетно моја фирма

Ф. П.Л. БЕНКО, АПОТЕКАР У ЗЕМУНУ

Моја се помада и Нинон-Пудер може добит само код мене у мојој апотеци у Земуну и код другериста Бошка Николића у кнез Михајловој улици

784 2—2

Београд 14 Новембра 1889 г

Главна Контрола известила је г. министра финансије *да сам способан*, а г. Министар *одобрио ми је, да могу склапати рачуне општинске, пореске и црквене.*

Препоручујем се за те послове свима у месту и у унутрашњости, којима сам потребан.

Најзамршеније рачуне могу довести у ред и склопити за врло кратко време, па било да радим за дневницу или ћутур.

Могу потпуно да вршим и приметбе главне контроле по разним рачунима.

Склапање тих рачуна радићу по 8 до 12. динара дневно, према даљини места, где је позовем.

Погодба ћутуре може бити само за рачуне, где је вођен дневник и где су спремљена сва документа.

Станујем више „цветног трга“ у „Врачарској касини“ на Енглезовцу у Београду.

Витор Ђурчић
начелник среског
у пензији.

863. 2—10

Оглас

Женских чајевијих јесењих и зимских **жакета, мантлета, реген-и радмантлова, шешира, муфова**, све за одрасле и децу пао и све приборе и наките за женске хаљине, имаде сад добивених по јефтиној цени.

У трговини женско кројач.

РОЗА ШТЕРН.
Кнеза Михајлова ул. бр. 6

Израђујем хаљине по мери. 65110 —25

Оглас

КУЋА НА ПРОДАЈУ с великим плацем у Сава мали број 24—26 упитати г. Димитрију Фича-Николу Лазаревићу, или Борђа Атанасијевића до исте куће.

847 2—1

„Потрошачима Шминке“

Јављам да сам добијо велики избор *Лајнерове Позоришне Шминке* у разним бојама, и прашак његов

Продајем са умереном ценом и само за *„готов новац“*

Бошко Никлић
Дрогиста

—874 2—6

СВАДБЕНОГ ЦВЕЋА ПАВЛАКА

(У ЛЕПШАЊА ЛИЦЕ).

(BRIDAL BOUQUET BLOOM).

Дајте своме лицу, грли, мишкама, и рукама драгесну лепоту, сјај, и дивни мирис лањана и руже, употребом Свадбеног Цвећа Павлаке. То је једна млечна и лековита течност. Нема јој равне у свету за стварање, повраћај, и одржање лепоте. Продаје се код свију Апотекара и Мирисара. Стовариште је у Лондону: 114 & 116 Southampton Row.

Може се добити код г. Ј. Дилбера апотекари у Београду

УКЊИЖАРИ Милана Б. Бор'ћевића у Београд. улица стари телеграф може се добити мали цепни календараса честитком и Бранково сликом за 1890. год: такође и дасорни:е календара мали удени:, вза сваку кућу, дућан канцеларије, кафане, Књижари и продавци добију рабат кад узму на стотину.

— 886 1—3

Моме мужу покојном

Јовану Лукићу

бив. члану пореске управе

даваћемо четрдесето-дневни парастос у среду 29 ов мес. у 9½ сати пре подне, у вознесенској цркви.

Молимо пријатеље и познанике да изволу присуствовати при овом тужном помену.

ожалошћена удова:

Јуца Ј. Лукићка са фамилијом

1—1 907

Власник и главни уредник Пера Тодоровић. Одговорни уредник С. Јаношевић. Штампарија код „Просвете“ Позоришни трг бр. 2

УНИВЕРЗ. БИБЛИОТЕКА „СВЕТОЗАР МАРКОВИЋ" БЕОГРАД

БРОЈ 338. ПОНЕДЕЉАК 27 НОВЕМБРА 1889 ГОДИНА II

ИЗЛАЗИ СВАКИ ДАН

БРОЈ 10. П. Д.

МАЛЕ НОВИНЕ

ДНЕВНИ ЛИСТ ЗА СВАКОГА

Писма и рукописи шаљу се Власнику „Малих Новина" Топличин венац бр. 17., на горњем спрату.

Претплата се прима код свију пошта у Србији

Претплата из унутр. полаже се само код пошта

За Београд нема претплате — Лист се продаје на број

ЦЕНА ЗА СТРАНЕ ЗЕМЉЕ

а годину	30 динара
На по године	15 динара
На 3 месена	9 динара

ЦЕНЕ ОГЛАСИМА

На првој страни од петит. реда 20. пр. дин. а на четвртој од петит реда 10 пр. дин.

ПРИПОСЛАНО стаје 50 пр. д. од петит реда.

LE PETIT JOURNAL

KLEINE ZEITUNG

Огласи јевтино, по потреби и са сликама.

За свако оглашење плаћа се држ. таксе 20 пр. д.

ВЕЋИ ОГЛАСИ ПО ПОГОДБИ

ПИЛЗАНСКА ПИВНИЦА

Код „Руског Цара"

Од данас точи **зимско** пилзанско пиво (Schankbier) исто пиво у флашама може се добити по 50 пара дин. — Кауција је за флашу 25 п. дин.

Поруџбине за путреност прима се од 25 флаша на на више и извршује се најтачније.

С поштовањем:

910, 1—5 Димитрије Жељесковић

ЗА ЖЕНСКЕ

ОД 2 ДО 6 САТИ

Понедеоником Средом и Петком

РАДИ

Парно Купатило

У ДУШАНОВОЈ УЛИЦИ

803 7—20

Угља

за ложење из ово земаљских рудника може се купити у радњи

Трпкова и Насласа

у Београду Васина улица бр 6

50 ПАРА ДИНАР.

ЛИТАР БЕЛА И ЦРНА ВИНА

врло добра

само у ново проширеној кафани код

„ДВА ТИГРА"

на Теразијама.

Укусан, чист и јевтин кост

851 5—5

БЕОГРАДСКЕ ВЕСТИ

„Јавна сигурност у Београду некада и сада", тако се зове чланак што га је у 272 бр. „Д. Л." написао г. Б. М. Ми не мислимо да се овде на широко и на дугачко упуштамо у овај чланак г. Б., који је и сам полицајац и руководи истрагу по делу убиства пок. Тоше Савића, бив. каф. код „Балкана", али не можемо а да не напоменемо да је овај чланак потекао усљед наше једне бележке. Г. Писац се греши и о јавно мнење и о свој криминалистички позив, кад, тврдећи да је сигурност јавна у престоници добра, узима само број убиства у једној години. Но треба ваљада тек ми да кажемо г. писцу, да се јавна сигурност у једној вароши мери према општем броју преступа и злочина који се учине у једној години. А да у преступе и злочине не долазе само убиства, но и разне врсте крађа, напади, батињање итд., по којима се мери јавна сигурност једне вароши, — то ће нам, надамо се, признати и сам г. писац. По пишчевој теорији да се јавна сигурност мери само према броју убиства, изашло би да је јавна сигурност у престоници добра, рачунајући према раније годинама, јер је готово једнак број убистава. Међу тим грдне опасне и просте крађе, злоставе, и т. д. ни мало не мењају „добро" стање јавне сигурности, тако изгледа по теорији г. писца н. пр. кад би ко на сред улице, јавно или из прикрајка, избатинао, увредио, злоставио г. писца, то не би ни мало био знак јавне несигурности, јер, за бога, г. писац није убијен. Жалосна би то била јавна сигурност! Зар су оноликo крађе и злоставе, којих је у овој години више но прошлих, не могу да се узму као мерило за оцену јавне сигурности?

Ми нећемо много да се упуштамо у оцену разлога г. пишчевих, само тврдимо да сигурност у престоници није онака каква је требала да је и ми то тврдимо, нека нам г. писац не замери, ни мало не водећи рачуна шта ће страни свет о нама мислити, јер држимо да је паметније износити на видик зло, које може сметати нашем раду, нашем животу и наше имање, но водити рачуна о томе шта ће свет рећи. Признајемо да то може рђаво утицати на наше односе са страним светом, али баш у интересу тих односа, у интересу наше безбедности нужно је износити свако зло баш за то, да би му се на пут стало. А да се злу на пут стане на онима је, којима је то у дужности, па ако нема средстава, нека се набаве, нека се створе у интересу безбедности грађана.

Толико за сад.

*

Одређен комесар. За извршај злоупотреба, које је у званичној дужности починио г. Глиша Ђорђевић, бивши управитељ вароши Београда, г. министар унутрашњих дела одредио је г. Пају Михаиловића, начелника окр. београдског. Ако се комесар г. Михаиловић увери, да је потребна шира, мешовита комисија, онда ће он о томе референсати г. министру унутрашњих дела, који ће такву комисију именовати.

*

Оставка г. Велимировића. У јучерашњем броју јавили смо, како се у посланичким круговима говори, да је г. министар грађевина дошао у сукоб с буџетским одбором, и да је због тога дао оставку. Овај се глас и јуче одржавао по вароши. Међу тим, у посланичким круговима говори се, г. министар *није* дао оставку, но се *толико налутио да је претио оставком*, која се претња најзад може и свршити оставком.

*

Превара. Неки Асиноти, Грк, дошао је у Београд и између осталих обмануо и наше уредништво, како ће давати хипнотичке представе. И на основу његовог сопственог рукописа ми смо донели вест како ће Асиноти у суботу и недељу давати хипнотичке представе. Међу тим одмах у суботу он је по вароши раздао плакате, у којима од хипнотизма нема ни помена. Заинтересовало смо се још више, отишли на представу и место хипнотичких представа били смо приморани да гледамо најобичније варошке „опсенарије". Није никакво чудо до јелан пробисвет из бела света може да обмане публику, која је, и оволико колико се стекла, дошла једино због хипнотичких представа али не можемо и да се не питамо, да ли је он и полицијској власти пријавио да ће давати хипнотичке представе. Ако је тако пријавио, а не одржао реч, полиција је одмах требала да га ухвати као варакавцу, казни га и забрани му даље представе. Ако ли пак није пријавио, полиција је из новина могла видети шта је обећао, па кад од тог обећања није било ништа, она је нпак могла да учини оно, што мало час наведосмо. Свакојако према оваким пробисветима полиција треба да је веома строга и пре, но што им да дозволу треба да се уверн о истинитости њихова занимања.

*

Једно питање. Молимо министра преседника и министра иностраних дела, г. Саву Грујића, да нам каже докле ће трпети да „Београдска Агенција" својим шпекулацијама и неуредношћу малтретира и сриску журналистику и поједине грађане, нарочито трговце, који од поменуте агенагенције узимају депеше? Овим питањем обраћамо му се прво за то, што уверени да г. министар зна, да г. Бекману, заступнику те агенције влада плаћа за депеше 600 динара месечно, — друго за то, што смо уверени да г. министар зна, да г. Бекман и министарству иностраних дела, и нашим уредништвима, и појединим грађанима даје депеше тек на 2—3 дана доцније, кад се оне отеле,графишу другим страним листовима тако, да се те депеше у исти мах могу читати у страним листовима онда, кад их та агенција предаје нама, треће за то, што смо уверени да г. министар зна, да г. Бекман многе депеше телеграфише из Земуна и тиме штети нашу државну касу, ма да по уговору има овде да прима и одавде да експедује депеше четврто за то, што г. Бекман шпекулише с тим депешама за свој рачун по свом нефу дајући овд. трговцима депеше пошто хоће и поред прописане таксе, и шаљући одавде депеше разним страним листовима онак, како не стоји у ствари; најзад пето, с тога што се г. Бекман свима страним листовима препоручује као повереник данашње владе.

Питамо г. министра хоћели једном стати овоме безобразлуку на пут, кад може.

*

„Балканска Кореспонденција". Јуче смо поштом добили прекључрашњи број „информационог" листа „Балканске Кореспонденције", у коме је од краја до краја превод „плаве

књиге“ о савском мосту код обеју Митровица. Али не знамо да г. Сава Грујић, министар председник, и министар иностраних дела, сматра то за „информацију“ наших листова и да ли у опште сматра да овај лист може послужити као информациони лист за нашу и страну штампу. Али што знамо то је, да се уреднику тога листа плаћа 600 дин. месечно, да му се, како се вели чак и лист штампа у држ штампарији џабе. Налазили г. Сава Грујић да у ово доба кад сауда хоћемо да штедимо треба издавати неком Брезницу 600 динара месечно, и уз то му штампати бесплатно лист? Молили бисмо за мало одговора.

Народна Скупштина

XLIII редовни састанак.

Недеља 25 новембра

О творен састанак у ¼ до 10 час. пре подне.

Председавао г. Пашић. Била су сва г. г. Министри сем г. г. Велимировића и Милосављевића и Грујића

Секретар Р. Петровић чита XLII. протокол састанка и скупштина га прими с исправком В. Радовановића и А Миловановића; Ј. Пурић чита молбе и жалбе. Међу молбама била је једна да се развод брака брзо извршује.

Председник предложи да се изабере један одбор за преглед закона о уређењу војске. Скупштина реши да у сваку секцију уђу по 2 посланика, дакле свега 14. сем Т. Бојичића и Д. Динића који су за 7 посланика, у свакој секцији по један. После председник предложи да се изабере комисија од два посланика која ће извиђати поступке гл. Контроле.

Приступи се тајном гласању.

Гласало је 86 за П. Максимовића; 84 за Ђ. Новаковића, 1 за Бају; 1 за Авакумовића; 18 није гласало; 15 није дошло.

Прелази се на дневни ред.

Известилац чита:

Чл. 51 и 52.

Чл 53. Катић предлаже измену у чл. 53.

Известилац предлаже да се остави за сад какав је па после према чл. 70. да се поправи, чл. 54, 55, 56 усвојени.

Чл. 57 Срећковић, предлаже да и ако су општине разгруписане да места гласача остану онде где су биле јер се тиме много уштеђује, јер лане су нас коштали изборе око 200.000 дин. а сад би нас коштао двогубо.

Поп Богосав се слаже с Срећковићем.

В. Арсенијевић и В. Младеновић противни предлогу Срећковића.

Лепојанин предлаже да чиновници не гласају онде где плаћају порез већ у оном кварту коме припадзеже.

Таушановић је противан томе предлогу.

Ђурић је против предлога Срећковића.

Кумдовић изјављује жељу да се приђази на размештање председника бирач. одбора а не да неки иду из западне Србије у источну и обратно.

Скупштина га прими по одбор. редакцији.

Чл. 58 и 59 усвојени.

Чл. 60. В. Младеновић предлаже да и они који су свршили учитељску школу и богословију могу бити председници бирачких одбора.

Известилац вели да се тако и разуме

Скупштина га прими по одборској редакцији.

Чл. 61. усвојен с изменом М. Николића.

Чл. 62. 63. 64. 65. 66. 67. усвојен.

Чл. 68. Несторовић је за то да се изостави чл. 68.

Таушановић је против предлога Несторовића јер вели перед се не може друкчије стаћати до оружјем онде где влада прошгаш и колац.

Срећковић вели да су у целој земљи били у реду избори, стога је против говора г. Таушановића.

Таушановић благодари Срећковићу што је признао да су избори били у реду.

Машић је за предлог Несторовићев.

Скупштина га прими по одбор. редакцији.

Чл. 69. усвојен с допуном поп. А. Миловановића да у собу бирачку не може више улазити од 5.

Чл. 70.

У чл. 70 известилац чита мишљење владино и одборско.

Рибарац вели како треба да има одвојене кутије и за квалификоване посланике и да треба гласачу у један мах дати и црвену и белу куглицу па да у један мах гласа и за опште и квалификоване пославнике. Д звољава агитацију али недозвољава бирачком одбору што и владином и одборским предлом то није спречено, с тога је он да се ово избрише.

Даље је за то да се за председника бирачких одбора постављају независни људи.

Известилац вели да зависи од онога како се напише кандидациона листа да ли ће бити изабрани општи или квалификовани посланици. С тога их треба написати одвојен. Објашњава помоћу чл 89 и 93 устава радњу гласања и вели да гласање једном куглицом одговора подпуно уставу.

Р. Поповић вели да је предлог Катићев (гласање 1 куглицом) практичан.

Одобрава последњи став у чл. 70

В. Анђелковић слаже се с говором известиоца. Одобрава гласање једном куглицом.

Бајо буквалним тумачењем устава доказује да је правилније овде држати се чл. 89 него 100 устава и слаже се с предлогом Катићевим.

М. Ђурић вели да се двема куглицама ствара разџеп између сељака и интелигенције, зато је он за једну куглицу.

Несторовић вели да је гласање са једном куглицом лакше али је уставније оно што је у предлогу, дакле он је за две куглице.

Др. Л. Илић је да се овај члан врати у одбор.

Пошто се јавило много говорника а доцкан је, председник прекиде састанак у 1 час. по подне а сутра заказа за 9 час.

С улице и скупштинске галерије.

„Бомбе“ у народној скупштини. Јуче су раздавање и продавање народним посланицима „Бомбе“, које је написао „Mon Ami“ и у којима казује колико је Бошту дао коме на име подмићења да се уговор о грађењу железнице прими. Тако између осталих ситнијих сума наводе се и ове крупније у готовом 1,000.000 дин. у злату по карти задужења у Ишлу 140.000 дин. у сребру по карти за бр. 1 300·000 у злату (тумачи се да су ове суме за бив. краља Милана.) Даље да је издао М. Пироћанцу 800 000, г. М. Гарашанину, 300.000, г. Сп. Новаковићу 200.000 г. Ј. Гудовићу 200.000 динара у злату и сребру, редакцији „Видела“ 20,000 динара у сребру.

„Бомбе“ су куповане управо на јагму, брзо прегледане цифре које су у њима и чули су се разни коментари.

Говорило се: овај могао је примити, а овај није; за овога је вероватно за овога тешко је веровати итд. У општем у скупштинским ходницима само је о томе и било говора.

За г. Пироћанца скоро сви посланици држали су да је могуће да је примио, а за г. Гарашанина није било ни једног посланика који би посумњао да је могао примити исто тако и за г. А. Ђ. Поповића и пок. Топузовића.

Говорећи о г. Гарашанину, један посланик је рекао:

— Гарашанин је хајдук у политичкој борби може да оде бестрага у страну и да почини многа зла, али је толико поносан да неће на име поткупљивања примити ни милионе да му понудиш.

Одмах некако после тога дошао је и г. Урош Кнежевић, за кога у „Бомбама“ стоји да је примио 10.000 дин. Одмах га почеше дирати, и он се у први мах лутио на писца, и после је озбиљно говорио о томе како ће писца тужити суду. „Двадесет и неколико година поштено се борим за хлеб, ни од кога ништа примио нисам, па да се нађе једна хујка да ми и таку пљавштину пребаци.“ После је ударио у шалу и рече: „Ја, да ми је да знам, који ли је то примио па да њем да тражим да ми да бар половину“.

У опште „Бомбама“ се није поклонило онолико пере, колико се могло очекивати. Томе је поглавито узрок, што стоји да је г. Гарашанин примио 300.000 дин. даље, вели, зар један Топузовић, зар један Бацак да се поткупе с по 5000 дин. то је већ лаж. Да се толико не верује овим позицијама, највише је учинило што у „Бомбама“ стоји да је за 64 златна сата издато 900.000 дин. дакле један сат 14.061 дин. Вели: „Ниједног сахата у Србији нема, који би вредео и половину те суме. То је пресна лаж“. Неверовање је порасло још и тиме што се вели да је полиција и послужитељима издато 500.000 динара.

За редакцију „Видела“ причало се овако: „Редакција није примила ни један динар; нуђено јој је, али је одбила. На пиак је на њен рачун примљена сума од 20.000 динара. Један тадашњи владин посланик, а

ПОДЛИСТАК

СИЛАЗАК С ПРЕСТОЛА

РОМАН ИЗ ЖИВОТА БАЛКАНСКИХ НАРОДА

у 90 глава — из поговора

(писац задржава сва права)

(64)

Растислав је говорио даље куцкајући прстом о мраморни сто, на који се наслонио, он је мирно, хладно, полако, одбрајајући реч по реч, развијао своју омиљену „државну теорију“, мртву и хладну као онај мрамор на који се наслањао.

Кнез је размажен и сиромашан деран, склон на сваковрсне разузда[illegible]сти, без и једне озбиљне мисли у глави, без појма о свом узвишеном положају и својим светим владалачким дужностима. То је веома жалосно; нико не би био срећнији, но он, Растислав, да стварно не стоји тако, нико не би више желео да је млади кнез у свему човек и владар на свом месту. Али кад је већ зла судба тако хтела онда шта ће се, он је данас кнез и мора се трпети, па какав је да је. Али да кнез не би својим ветропирством штетно озбиљне државне интересе, за које „и пред људима, и пред Богом, и пред историјом“ носи одговорност он, г. Растислав, коме је стицајем прилика пала у део тегобна задаћа да се у овако тешком времену нађе на челу државних послова, он сматра за свету дужност да предузме све потребне мере, којима ће заклонити и заштити државне интересе од штетних утицаја ветрогоњаста кнеза. А за то нема боља и поузданија, средства, но пустити га нека у пуној мери и потпуно неспречено тера и даље своје младићске лудорије. Оне ће га прогутати целога, заузеће му сво време, привући ће сву пажњу, све мисли и све осећаје његове, а то је једини начин да на миру остави крупне државне послове. Сем тога, такав начин кнежева живовања има још и друге сврсе добре стране — наравно добре само по нужди јер г. Растислав није рад да црпе користи из мана и слабости кнежевих, али шта ће кад су по несрећи такве прилике да се то мора чинити. Дакле раскалашан и раскошан живот кнежев имаће још те добре стране, што ће кнез вечито бити у новчаној оскудици и кризи. Ту ће онда од министарског доброг расположења зависити издавање цивилне листе у напред, а по потреби може бити поверљиво и какве позајмице из државне касе. Све то снажиће положај и ауторитет министра председника. Често ће бити довољно да само наговести кнезу његове грехе и презадужени и грешни кнез мора бити мек, попустљив и послушан. (Да је Растислав овде добро рачунао, видећемо доцније.)

Једном речи: млади кнез има својих мана и слабости, треба га пустити нека се у те своје грехе тако заплете и замрси као у стоструку мрежу, из које му више нема изласка, ни спаса. Министар председник држаће у својој руци крајеве те мреже, по потреби ће их притезати или попуштати, а уловљени кнежић копрцаће се у мрежи као свако друго сомче. То је био сав смисао Растислављевих разлагања.

(Наставиће се)

1) Види 312 бр. од 31 октомбра.

сада пупомоћни министар узео је тај новац за редакцију, и ако је она одбила, — и новац стрпао у џеп".

Ми смо у најкраћим потезима изнели цифре које се у „Бомбама" помињу, као и оно што се међу посланицима говорило.

Ми се за сад нећемо упуштати ни у какву оцену, очекујући да своју реч кажу и људи, чија се имена онако пркосно износе у „Бомбама", и с правом очекујемо да они кажу своју реч у овој ствари, где се износи да су наши државници и народни посланици подмитљиви, и тек кад чујемо њихову реч, ми ћемо се вратити на ову ствар.

ПИСМА УРЕДНИШТВУ

Уредништу „Малих Новина"

У 325 броју вашег листа од 14. т. месеца, у београдским вестима а под насловом из Суда, отштампана је белешка овог садржаја:

„Суд вар. Београда изрекао је јуче пресуду по оптужењу г. Никола Павловића писара, по којој је г. Никола осуђен само за дело поништаја јавне исправе на годину дана затвора. За дело пак прављења лажне исправе суд је нашао, да не постоји дело прављења лажне исправе и за то га је за исто испод суђења пустио".

Ова белешка противречи садржају судске пресуде и не потпуна је. С тога сам слободан да учиним исправку на основу донете пресуде, а у колико није изнето, да допуним, те тако имаће своју целину. Дакле пресуда гласи овак :

„Да се сведоцима није могло доказати, да је продаја извршена по пропису § 488 грађ. суд. пост. и према томе суд је нашао, *да сам невин за дело уништења правог протокола лицитације; а за израду лажног протокола*, није сачињен по пропису § 488 грађ суд. пост., јер на истом пису потписани бар два лицитанта или два повериоца, само г. Захарије Поповић, златар овдашњи, — суд је нашао и пресудио *да сам крив и осуђио ме је на годину дана затвора!*"

Судили су: г. г. П. Јанковић, председавајући судија, А. Боди судија и М. Јовановић, писар — правник.

Моји браниоци су: гг. Јован Авакумовић, који ми се из своје доброте понудио да ме брани, и М. Сандић, кога сам по закону одредио.

Молим уредништво да ово изволи отштампати.

У Београду
21 Новем. 1889 год.

Његов штоваоац:
Ник. С. Павловић
чиновник.

ИЗ БЕЛА СВЕТА

— **Велико завештање.** Немачки сликар Ферд. Хајлбут родом из Хамбурга, који је недавно умро у Паризу, оставио је све своје имање, по милијуна динара, друштву француских уметника и то после смрти сестре и брата му, који ће уживати камате од горње своте док су живи.

— **Отровани гасом.** У Бечу се ових дана читава породица : отац, мати и кћи отровала гасом за светљење. Отац и кћи су нађени у стану мртви, док је жена још дисала. Значајно је, да у оној кући, где се то догодило, нема уведених цеви с гасом. Гас је дакле морао продрети у кућу с улице, где су се пре неколико дана оправљале цеви за гас. Такав случај тров ња гасом с улице догодио се пре три године и у Пешти, те су две старе душе, човек и жена, главом платили.

— **Колера у Месопотамији и Персији.** По последњем извешћу о стању колере у Месопотамији је до 30. пр. свега 7056 особа од куге умрло. — По једној званичној вести из Цариграда, почела је колера опадати. Укупни број смртних случајева је био прошле недеље 151, према 199 случајева претпрошле седмице. У самом Багдаду се није од 7. октобра ни један случај појавио. У току ове недеље показала се колера на ново у Ревендонзу. По једном случају од 12. октобра из Техерана су у Хамадану била 2 летална случаја. Један други телеграм од 15. октобра јавља 20 смртних случајева из Рамхормоза, Дизфула и Чустера.

— **Побуна у казненом заводу.** Како из *Париза* јављају жицом, букнула је 10. о. у казненом заводу у *Лагулету у Тунису* силна побуна, која се свршила и крвавим последицама. У том заводу има сила осуђеника, који су већином домаћи злочинци највеће врсте. Они су свезани и два по два тешким ланцима, па им је од једном пошло некако за руком, да су се ослободили окова, дигли побуну, те неколи навалили револверима на стражаре. Војници, који су у заводу у песади, похиташе стражарима у помоћ, но осуђеници се тако опираху, да су морали и пуцати. Осуђеници стадоше такође пуцати, па тако настаде бесна и крвава битка и после четврт сата половина осуђеника и знатан број војника било погубљано.

— **Нова пушка.** Из Пожуна јављају: Овдашњи пијонирски надпоручник Константин Предраговић саставио је нову пушку репетирку, која се у главном слаже са Манлихеровим системом, али много једноставнија у конструкцији. Пушку је усвојила италијанска влада. За сада ће се направити 200.000 комада. Предраговић је скоро дошао из Рима, где је дуже времена боравио. Треба сада да изда 25 комада пушака за пробу.

— **Пријатна газдарица.** Пре неколико времена расправљао се пред поротом у Ен де Дом (Француска) веома безочан казнен случај. Једна стара имућна г-ђа Теларда, која у околини имађаше лепо незадужено пољско добро, погодила је пре неколико година за се газдарицу, којој је постепено све више и више веровала. Газдарица млада жена од 28 година, тако је овладала својом госпођом да је најзад све домаће послове себи привукла. Случајно пронађи ће недавно г-ђа Теларда, да је њезина пољска кућа оптерећена дугом од 50.000 динара, о чему није ни сањала. Потегне се истрага, те на видик изиде, да је на задужници био својеручан потпис старе спахинице. Газдарица је својој кратковидној госпођи под неким изговором међу осталим хартијама подметла и задужницу, коју је старица не слутећи зло потписала. Но истрагом се пронашла и друга превара. У неког јавног бележника нашао се тестамент г-ђе Теларде, у којој се газдарица означује као наследница свега имања. Тестамент је у присуству нотара и двојице сведока, који рекоше, да лично познају баштиницу, од г-ђе Теларда учињен. Како се посведочило, газдарица је била у споразуму с нотаром и сведоцима, те је познавала неку стару дојаку непознату жену, за коју је рекла да је г-ђа Теларда. Даље се сумња на ову поштену газдарицу, да је хтела и да отрује своју господарицу. Газдарица је некад служила и код једног свештеника, те је и онде покушавала, да га превари и отрује; но то се зарана открило и — забашурило. Садања парница изазива велику сензацију у дотичном округу.

ТЕЛЕГРАМИ

„Малим Новинама"
25 Новембра

— *Цетиње.* Потписан је коначни протокол турско-црногорске комисије у питању о мусулманским добрима Никшићких емиграната.

— *Хесен.* Пошто су посједници рудокопа пристали да одустану од мера против рудара, умешаних у штрајку — влада је предузела да објави рударима, да ће они у случају ако они остану при штрајку, изгубити симпатију владе.

— *Париз.* (Комора). Клиш (буланжиста) наумио је интерпелирати о наименовању бивши посланика на више магистратске чинове, Он каже, треба знати да ли Комора може да одобри такав поступак, који вређа права добивена и уважа у магистратури политику. (У средини ларма), Комора је одлучила са 258 против 205 гласова одложити интерпелацију за месец дана.

— *Брисел.* Комора је свршила дебату о интерпелацији г. Баре и усвојила дневни ред са већином гласова (76 против 34).

Лисабон — Цар Дон Педро са царицом породицом и пратњом стигоше овде у јутрос, народом Алангоас на коме се вијаше стара царска застава бразилека. Тврде да цар неће издати никакав проглас.

Рим — Влада турска објавила је свима државама које су потписале генерални акт берлинске конфере ције — да по члану 5 уговора са Султаном Ахуским ако би једна сила хтела окупирати Ахусу или ма коју другу тачку припадајућу Султану — он мора да се противи и да истакне талијанску заставу. —

— *Петроград* Умро је Г. Ласки управитељ интернационалне трговачке коморе.

— *Луксембург* Краљев секретар Г. Девеле наименован је за посланика у Берлину.

— *Дармштат* При свечаном ручку Велики Војвода нази у здравље цара ово. Овај одговарајући другом здравицом спомену суделовање хесенског народа за немачко уједињење, и изрази наду, да ако буду опет потребне борбе за народно благостање, хесенски челик неће бити мање тврд.

— *Рим.* Јављају из Масове да су Мавгаша и Рас Алула били до ногу потучени 2 ог ов. месеца. Уништене су тако све непријатељске снаге у Тигру.

— *Манчестер.* Усљед штрајка радника светлећег гаса град је остао данас неосветљен.

СА МОЈОМ ЈУВЕЛИРСКО-сајџиском радњом преселио сам се до гостионице „Златног крста" на терезијама у кући г. Кузмановића.
9011—3 М. Пип ерин.

ГРАДСКО КУПАТИЛО
А М А М
Ради сваки дан

За мушкиње од 5 изјутра до 8 пре подне и од 5 по подне до 9 сати у вече
А петком недељом и сваког празника цео дан.
За женске сваки дан од 8 пре до 5 сати по подне осим петка недеље и празника.
Потребујем једног момка за рад и једну жену која је вичла мијењу и за послугу у женске дане. 905 1—5

Препоручујем своје доле наведене патентиране и надалеко чувене специјалитете због њихових нечувени дјејстава као

Велутин прашак за лице, бео роза и крем боје.
Велутин крем помада чисти лице од пега флека и прави нежну кожу.
Велутин сапун са разним мирисима који дејс као непомада и једна без другог не иде.
„Велутин вода за косу" ово особито препоручу м онима који имају перути и коме опада коса, само ову воду по упутству употребите па престане опадање ко се нестане перути.
Све ове ствари могу се добити са умереном ценом ко мене у мојој драгеријској радњи.
За србију од мојих специјалитета има гла стовариште *Г. Бошко Николић у Београду* који ће такође на мало и на велико са умереном ценом продавати.

Шандор Неруда
Будимпешта
8752—5 atvàni Utczo 9 szàm

Први Српско-Трговачки

ИЗВЕШТАВАЈУЋИ ШПЕДИЦИОНИ

и ПОСРЕДНИЧКИ

Биро код „Меркура“

Драгутина Н. Вуличевића

у кући г-ђе Даниловићке на зеленом венцу

преко пута кафане „Дуда“

Има велики број пријављених за службе: куварица, собарица, дојкиња, домаћица, слуге, покућара, кочијаша, лондинера, портира, без разлике све у опште.

Уписна такса одмах се полаже а друга одма чим добије млађег.

906 1—10

СПОМЕНИЦЕ И БРОШЕВЕ

за украсе мушкима и женскима

— *а у спомен миропомазања* —

ЊЕГОВОГ ВЕЛИЧАНСТВА

КРАЉА АЛЕКСАНДРА I.

Главно стовариште тих споменица за краљовину Србију даво сам г. г. „*Нахману и Здујићу.*“ овдашњем фабрикантима цигар-папира.

Исте споменице продајем препродавцима на 10 комаданајмање по 1 дин и 50 п. дин. а препродавци не смеју их продавати скупље од 2 динара комад.

Ко би из унутрашњости Србије желео да има на продају ове споменице, молим да се обрате г. г. Нахману и Здујићу

Молим п. публику да изволи похитати с куповањем ових споменица, јер их је још врло мало остало, тим тим пре што сам један део прихода уступио друштву „Св. Саве“ (20%) као што тврди и уверење преседника друштва „Св. Саве„ од 18 августа о. г.

У Београду, 6. Септембра 1889.

Са особитим поштовањем

М. А. Маца

(Београђанин)

Толмач и Агент. у Будимпешти.

601 6—30

ЛИМАРСКА И ЕЛЕКТРО-ТЕХНИЧКА РАДИОНИЦА

ЈОСИФА БЕРГЕРА

У БЕОГРАДУ, КНЕЗ МИХАЛЛА УЛИЦА БР. 2.

ПРЕКО ПУТА КАФАНЕ „РУСКИ ЦАР“

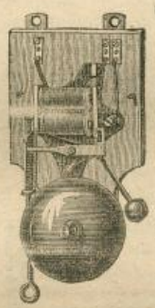

препоручује поштованој публици своје богато стовариште свију у ту струку спадајућих артикала; тако исто прима и извршује поруџбине свију **галантеријских и грађевинских радова.**

Да би моје поштоване муштерије што већма задовољио, набавио сам

СВАКОВРСНИХ ЕЛЕКТРО-ТЕХНИЧКИХ АРТИКАЛА

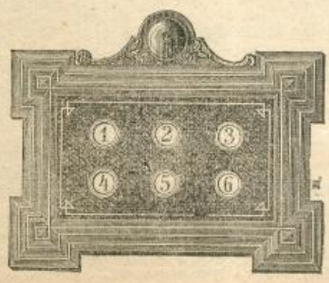

и извршујем намештање **кућних телеграфа, кућних телефонских веза и громобрана,** као и све потребне оправке по најјефтинијој цени.

Поштоване муштерије из унутрашњости добиће при поруџбини упутство са потребним цртежом, тако да ће бити у стању сами, без туђе помоћи, наместити електрично звонце или телефон. Избор разних **артикала за електризирање** као и **гасних** фењера, који се могу преносити. Продаја **гасне материје и дупло рафинираног петролеја**

МАШИНЕ ЗА ПРАЊЕ РУБЉА, ДАЈЕМ НА ПОСЛУГУ

—10 82[1]

Јављам поштованој публици

ДА ЈЕ У ГОСТИОНИЦИ КОД

ХАЈДУК ВЕЉКА

Дошла друга партија изванредно доброг

БАВАРСКОГ ХАКЕР-БРАЈ ПИВА

У ИСТО ВРЕМЕ МОЖЕ СЕ ДОБИТИ

СВАКИ ДАН

Баварски гулаш или т. 3. Бир-Флајш порција 40 п. д.

пиво се може добити у флашама по 0·60 п. д. флаша

С ПОШТОВАЊЕМ

Карло Рероло

Власник и главни уредник Пера Тодоровић. Одговорни уредник С. Јаношевић. Штампарија код „Просвете“ Позоришни трг бр.

УНИВЕРЗ. БИБЛИОТЕКА „СВЕТОЗАР МАРКОВИЋ" БЕОГРАД

БРОЈ 339. УТОРАК 28 НОВЕМБРА 1889 ГОДИНА II

ИЗЛАЗИ СВАКИ ДАН

БРОЈ 10. П. Д.

МАЛЕ НОВИНЕ

ДНЕВНИ ЛИСТ ЗА СВАКОГА

Писма и рукописи шаљу се Власнику „Малих Новина" Топличин венац бр. 17., на горњем спрату.

Претплата из унутр. полаже се само код пошта

За Београд нема претплате — Лист се продаје на број

Претплата се прима код свију пошта у Србији

ЦЕНА ЗА СТРАНЕ ЗЕМЉЕ

За годину . . . . . 30 динара
На по године . . . . . 15 динара
На 3 месеца . . . . . 9 динара

ЦЕНЕ ОГЛАСИМА

На првој страни од петит. ред 20. пр. дин. а на четвртој од петит реда 10 пр. дин.

ПРИПОСЛАНО стаје 50 пр. д. од петит реда

LE PETIT JOURNAL

KLEINE ZEITUNG

Огласи јевтино, по потреби и са сликама.

За свако оглашење плаћа се држ. таксе 20 пр. д.

ВЕЋИ ОГЛАСИ ПО ПОГОДБИ

ПАКАО

(Дневник једнога роба)

Од Пере Тодоровића

Господа, која су се претплатила на ово дело, или се иначе интересују за његов излазак, овим се извештавају, да је дело задоцнило с излажењем усљед исвесних незгода у штампарији, али те су незгоде сад отклоњене и прва свеска **„Пакла"** изаћи ће на Божић, а за тим ће сваких десет дана излазити по 1 свеска.

1. Свеска кошта 30 пр. динарских.

Претплату ваља слати Штампарији „код Просвете".

КАО ПОЗНАТА I РЕДА

ШКОЛА ИГРАЊА

Блегоја Ж. Јовановића, отпочела је часове од 5. новем. у кући Шоповићевој преко од Н. Банке.

За упис пријавити се у трг. г. М. Ристића кнез мих. ул, у дуванџ код „Гардиста" или у самој школи

834 1—6

50 ПАРА ДИНАР.

ЛИТАР БЕЛА И ЦРНА ВИНА

врло добра

само у ново проширеној кафани код

„ДВА ТИГРА"

на Теразијама

У кусан, чист и јевтин кост

851 5—5

ПИЛЗАНСКА ПИВНИЦА

Код „Руског Цара"

Од данас точи **зимско** пилзанско пиво (Schankbier) исто пиво у флашама може се добити по 50 пара дин. — Кауција је за флашу 25 п. дин.

Поруџбине за нутреност прима се од 25 флаша па на више и извршује се најтачније.

С поштовањем:

910, 1—5 **Димитрије Жељесковић**

Угља

за ложење из ово земаљских рудника може се купити у радњи

Трпкова и Насласа

у Београду Васина улица бр 6

У комисинској радњи Хаџи-Томиној, на малој пијаци има на продају, посве у ереном ценом, *врло фина зетина* далматинског а тако и *разне рибе* као: *сараге, јегуље* и *кефале*

904 1—6

ТРИ СОРТЕ

Каменог Угља

за ложење фуруна продаје

ПЕТАР Ј ПЕТРОВИЋ

872 2—2

СЕНА пресованог имам до 400 кила на продају. Обратити се подписаном.

Ђока М. Лазић

трговац из Ћуприје

908 1—9

БЕОГРАДСКЕ ВЕСТИ

Врањска афера. Ми смо пре неки дан јавили по „Пол. Кор.", да је српска влада тражила од Порте да уклони свога вице конзула у Врању, иначе ће морати да му одузме егзекватуру. Како телеграфишу сад страним листовима из Београда, неоснована је та вест. Српска влада само је предала турском посланику сакупљени оптужни магеријал против вице конзула, износећи своје мишљење да вице конзул не може остати на свом досадањем месту. Турски одговор на ово још није дошао.

*

Примио дужност. Г. Др. Миша Милићевић, бив. секретар бив. краља Милана, примио је нову дужност. Он ће од сад вршити дужност у канцеларији краљевских ордена, коју је до сад вршио г. Мијајло Барјактаревић писар.

*

Свршен. „Б. О. Н." доноси ово: Пројект за извршење новог водовода, који је по уговору имао израдити г. Смрекер из Манхајма, свршен је и ово дана поднесен општини.

Одбор је у последњој седници изабрао комисију од четворице познатих наших стручњака, г.г. Мишу Марковића инжеектора мин. грађевина, Тодора Селесковића инжењера в. техн. завода у Крагујевцу, Милана Милашин вића инспектора мин. грађевина и Милоша Дамјановића одборника, да прегледају пројект и дају мишљење да ли је израђен тачно по уговору и програму који је раније прописала стална техничка комисија.

Ово је последњи од претходних послова на водоводноме питању, и тако чим комисија изврши преглед и пројекат буде примљен, моћи ће се — с пролећа — пр ступити и самом грађењу водовода Дотле пак одбор ће се састарати да се потребне суме за посао ставе на расположење.

*

Гроф од Такова. „Kreuzzeitung" јављају, да бив. краљ Милан намерава да напусти титулу краља, и да ће од сад носити титулу грофа од Такова.

*

Београдско певачко друштво, које је стоји под високом заштитом Њ. Вел. Краља Александра I. већ у велико се спрема да у скоро приреди забаву са врло одабраним програмом састављеним из новијих српских и словенских композиција.

Уједно се јавља, да се отвара упис у чланство. Љубитељи лепог певања који су вољни ступити у друштво, нека се изволе обратити писмом и то господа на управу, а госпођице на друштвени женски одбор. (Младенова ул. бр. 3.)

*

Хрвање. У циркусу Белиновом хрвање се данас г. Сима Гарма Далматинац са херкулесом г. Дитрихом. Скрећемо пажњу пошт. публици на ову интересантну преставу.

*

Постављен За марвеног лекара општинског постављен је г. Франц Ген доморођац, и он је, по одобрењу избора од стране Господина Министра унутрашњих дела 23. ов. мес, уведен у дужност.

*

Исплата Срећака. Управни Одбор београдске читаонице решио је да се исплате све ове срећке „Уједињених друштава," које је њен благајник г. Мијаило Јовановић, судија продао а те су срећке од бр. 1—4050 од 4849—4898; од 5803—6905, и од 16 015—22300.

Рок за исплату остављен је до 1 марта идуће 1890 год.

Имаоци срећака под горњим бројевима нека се до означеног дана пријаве г. Мијаилу Јовановићу судији варошког суда, од кога ће новац примити.

*

Наши тротоари. Од ово неколико дана од како је пао снег, београдски су тротоари постали права и озбиљна опасност за грађане. Пре једнога дана један је грађанин тако пао, да није могао пола часа са земље устати. Боље би доликовало Таушановићевој полицији. да у интересу сигурности грађана изда наредбу, да се или тротоари поправе, или да се посипају пепелом, него што преобучене жандарме држи око скупштине и иначе по вароши.

*

Ноћни чувари. „Б. О. Н". јављају: Поводом захтева варошке управе да се број ноћних чувара увећа, општински ће одбор узети то питање у решење на првоме састанку.

Наређено је да се дотле спреми извештај о томе како су се до данас ноћни чувари распоређивали. јер се с многих страна тврди да данашњи број ноћних чувара није релативно недовољан, него се они не распоређују на службу тако како ће сви крајеви варошки у свако доба бити подједнако обезбеђени.

Ноћни чувари стају општину знатних сума, али ипак одбор ће учинити све да у овоме погледу јавна сигурност буде већма ујемчена.

*

Преиначено. За пожарну чету имају се набавити још десетак коња. На

бавку ову комисија није могла извршити од домаће расе, јер од до сада нуђених није их било довољно са прописаним условима.

Не допуштајући да се набавка учини са стране, одбор је одобрио да комисија промени услове и тако и ових десетак да купи у земљи.

*

Службени демант. Недељни број службених новина демантује нашу белешку, коју смо донели по петроградским „Новостима“. Тај демант гласи: „У свом 336 броју донеле су „Мале Новине“, по петроградским „Новостима“, вест, да је министарски савет обратио пажњу намесништва на неке тобожње изјаве Њ. Величанства Краља-Оца и умолио Намесништво да услед тога учини неке кораке.

„Уредништво је овлашћено да изјави, да је све оно, што се у дотичној белешци тврди, са свим неистинито и измишљено.“

На овај службени демант имамо да приметимо прво то, како он неће непосредно да побија телеграм „Новости“ но нашу вест као да је то наша ствар. Друго, понављамо и овај пут, да је онај телеграм петроградским „Новостима“ послао човек, истина Рус, који стоји у добрим и пријатељским односима с данашњом владом, те је са свим природно било мислити да је он добро извештен. Ако је онај телеграм неистинит онда је то ствар владиног пријатеља а не наша.

*

Изјаве. У данашњем броју доносимо изјаве г. Алексе Ђ. Поповића и г. Милоша Л. Глишића, у којима изјављују, да је лажно тврђење „Mon Ami“-а као да су они од Бонтуа примили у „Бомбама“ означене суме те да гласају за грађење железничког уговора. Сем тога изјављују да су против писца поднели суду тужбу.

*

Нова листа. По вароши се говори да ће г. Пироћанац и сва остала господа, именована у „Бомбама, поднети тужбу против писца „Бомба“. Сем тога говори се да ће г. Пироћанац изаћи са изјавом, у којој ће, како веле доказима побити сва изношења „Mon Ami-а“ а сем тога да ће изнети листу неких чланова ондашње опозиције, као да су они примили неко мито само да не изађу из скупштине. Други опет веле, да су неки ондашњи чланови опозиција примили мито неке енглеске групе, која је хтела да се прими грађења железнице. Најзад трећи држе, да је те чланове опозиције потплатио Черњајев.

Шта је од свега у ствари, да ли ће г. Пироћанац излазити с каквом изјавом, а нарочито да ли ће изнети какву нову листу потпљаваних скупштинара ми не знамо и све ове гласове бележимо по нашој новинарској дужности.

*

Нема кривице. Као што смо сазнали, мешовита комисија која је извиђала дела г. Леонида Арнаутовића капетана Савског Пристаништа, свршила је свој посао и нашла: да нема дела злоупотребе за које би се г. Леонида могао окривити. Мислимо се и надали, да ће комисија све страно да испита сва дела, и по њима донети своје праведне одлуке, а то смо и дочекали, ствар је дакле свршена. Ми ћемо се доцније вратити на ову ствар, те изнети наше мишљење, како се човек петља за 5. кила катрана, а заборавља на вриле, које треба да красе сваког српског чиновника.

*

Одбор фонда палилулских основних школа, држаће у среду 29 ов. месеца у палилулској мушкој школи, лицитацију, за набавку 58 пари о, дела и 87 пари обуће, за сиротне ученике и ученице ове школе.

Позивају се кројачи и обућари да тога дана, изволе доћи у 4 сах. по подне на лицитацију.

Народна Скупштина

XLIV редовни састанак.

Понедељак 27 новембра

Састанак створен у 9 и ¼ час. пре подне.

Председавао Катић. Била су сва г. г. министри сем г. г. Вељимировића и Милосављевића.

Секретар Г. Пурић чита протокол XLIII састанка, Милојашевић молбе и жалбе и интерпелацију Несторовића на мин. грађевине због пожаревачке касарне.

Прелази се на дневни ред.

Наставак дебате о чл. 70.

Срећковић је зато да свака општина бира човека кога она хоће, а не да јој се намеће (да бира мамелука). Противан је једној куглици. Даље вели, пошто је избор текао у највећем реду, што је заслуга закона, то сам ја за то да се овај закон не мења.

Р. Миленковић одобрава гласање с две куглице.

Кундовић вели да је говор пређеспотова лен, али да му оскудева правно знање. Вели да је чл. 100 устава јасно одређено да се општи и квалификовани посланици бирају одвојено, а не извртати устав, јер вели може доћи време да се одозго напризе али је онда доцкан кајање. У првом одељку чл. 70 он је за предлог владин а у другом је за то да свака кутија носи име првога, који је на листи записан.

Известилац одговара Кундовићу.

М. Влајић говори о азбучним списковима, да се гласање може извршити и по неазбучним списковима кад нема азбучних, објашњава чл. 89. и 100 устава Противан је последњем одељку чл. 70, јер је противан уставу. Он је за две куглице.

Генчић мисли да се чл. 100 устава хтело то да се квалиф. посланици бирају одвојено од општих. Противан је предлогу одборске већине и Катићевом, јер су противни уставу. Даље мисли да би требало последњи одељак чл. 70. изоставити.

В. Арсенијевић, се слаже с говором Рибарца и Влајића.

Пеја Богосав је за владин предлог т. ј. да се гласање врши двема куглицама одвојено.

М. Марковић је за гласање двема куглицама и да чл. 70 остане онакав, какав је у предлогу одборске већине.

Рибарац вели да се разлози г. известиоца и г. Ђеје своде на погрешно разумевање чл. 89 и 93 Устава, даље да и за квалификоване поглавнике треба одвојене кутије као што и чл. 100 Устава изричито наређује, а тиме што известилац каже, да ако се квалиф. посланици ставе на челу листе или на дну да су резултати различни, није ништа постигнуто, кад се има на уму, да се количник квалиф. посланика рачуна одвојено од количника општих. Мисли да је тежње Устава баш гласање с једном куглицом и обема у један мах, а не као што каже М. Ђурић с двема куглицама.

После ¼ часа одмора.

П. Максимовић говори у прилог две куглице, даље да квалиф. посланике треба одвојено бирати, да би неутралним било шире поље гласања, јер на место 3 листе добијају 6.

В. Мановловић доказује да је уставније гласање с једном куглицом.

Т. К. Спасић, је за гласање с једном куглицом

М. Поповић доказује 89, 93, и 100 чл. устава, да треба гласати једном куглицом.

Мин. правде доказује уставом да се квалф. посланици морају бирати одвојено, а то се постизава двема куглицама.

Машић је за две куглице и да се последњи одељак чл. 70 и остави.

Ј. Ж. Јовановић одобрава владин предлог.

П. Вуковић је за две куглице.

Катић брани свој предлог да се гласање врши једном куглицом, доказујући да је уставније гласање с једном куглицом. С тога је он да се овај члан врати у одбор.

Рибарац одговара Катићу.

Известилац вели да по уставу морају доћи у скупштину и општи и квалиф. посланици а то се не вређа гласањем с једном куглицом, дакле устав се не вређа.

Полпред. Вуковић стави на гласање први и други одељак владиног предлога и већина прими, а трећи је примљен већином сем опозиције која је тражила да се тај одељак изостави.

ИЗ СРПСКОГ СВЕТА

Босанско херцеговачка утварења. Талијански лист „Italie“ пише: Босна и Херцеговина личе сада на неки велики окопан табор. На свима тачкама, где би се могло одупрети каквој унутрашњој побуни или где би могло бити упадаја са стране, или су већ посвршавани послови за обрану или се још ради на томе. Нарочито се опажа живљи рад на тим утврђењима дуж црногорске па и дуж српске границе. Мостар и Сарајево за кратко време тако ће се утврдити, да се те вароши од првих нападаја могу одбранити. Из свега изилази, да хоће окупиране покрајине тако да утврде, да се не могу напасти. То мисле да учине без великих тешкоћа и без великог оптерећења државне благајне, тим пре, што је земљиште врло згодно за то, а нарочито је то случај у Херцеговини.

ПОДЛИСТАК

ИСПРЕКИДАНИ АКОРДИ

Приповетка од Олге Оберкантове

(Свршетак)

II

Једног дана г. Мениг позва Крику и за моли је да она за неко време негује његово дете, али она хладно одби понуду с изговором да је позвана код кнеза В. да одсвира неколико комада на забави, коју он приређује, и да пре но што ступи пред свет и кругове, који тако строго оцењују, мора добро да се спреми, а за то јој треба времена да се вежба.

Наступио је и дан забаве код кнеза. Скупило се много и одличних гостију.

Како је лепа била, лепа и поред бледила које се преко оних пуних израза црта простираше, кад она у простој, белој хаљини од танког платна с белом ружом у коси ступи међ госте, Друштво, коме беше већ обраћена пажња на дарови тост младе уметнице дочека Крику Штернекове врло пријатељски.

„Ви сте тако бледи, госпођице, да ли се не плашите нашега најстрожијега оцењивања?“ смешкаше се кнегиња В., која сама вођаше младу госпођицу ка клавиру.

Крика Штернекова муцаше збуњено неколико речи, њена рука која спусти на клавир склопљену лепезу, задрхта, и њено око беше изненадно, својевољно земљи оборено, кад међу присутнима угледа Валтера Мениг-а.

„Ова нам госпођица износи све своје фантазије“, проношаше се од уста до уста по гомилицама скупљених.

“Напрегнуто свирање“, говораше један од присутне господе, неки композитор, са пакосним осмехом.

Али за даровитост једне Крике Штернекове не беше то свирање велика напрегнутост. Истина у почетку изгледаше, као да беше обузела нека забринутост младу свирачицу али за тим следоваше мелодија за мелодијом испод белих руку, и то све дирљивије узбуђеније и моћније од осталих. Опет се удели госпођици Штернек после првог свирања заблагодари тек умереним пљескањем. Све се још дивило овој необичној свирачкој која се није ни сме беше изненађено могућношћу, даровитости очекивала од тако младога створења.

По други пут беше таншаја већ много више, а трећи и последњи пут не беше краја пљескању. Поред тога наће госпођица Крика за сходно, да, удаљавајући се, избегне похвале, која о њеној даровитости са свију страна почеше изрицати.

Беше већ четврт до дванаест кад она као што сама замишљаше, не опажена од сјајнога друштва, кроз нека споредна врата оде.

Сама, огрнута огртачем и са капуљачом, силажаше млада госпођица низ степенице. Баш кад беше намислила и последњи басамак да прескочи, кад се зачуше неки убрзани кораци за њом и неки познати глас зовну је по имену. Крика окрете главу: „Господин Мениг“ !. Као преплављена прелете преко њених усана. Он приђе к њој, и стаде поздрављајући ју. „Ја сам се пожурио за вама, госпођице, да вас запитам..... имате ли већ кола, или смем ли вам место у својим колима понудити“ ?

Она не одгори. Она, која пре четрт часа стајаше онако слободно пред многим сјајним друштвом, беше сад бледа и збуњена само пред једним. Њене ноге клецаху, њене руке дрхтаху тако јако, да јој се лепеза хватаче и лупи о камени патос.

Господин Мениг се сажe и дохвати исту. „Штета“ рече он некако несигурним гласом, који и код њега показиваше неком тегобом пратиснуто узбуђење.

ИЗ БЕЛА СВЕТА

—

— **Лепо друштво.** У Дечу, како јављ„Садашњост“ близу Караншебеша је недавно умро сеоски учитељ. Живот свој беше код неког осигуравајућег друштва осигурао на 2000 фр. По учитељевој смрти се попа и натарош својски заузеше, да сиротица удовица дође што пре до тог новца, и испословаше да јој је осигуравајуће друштво ту лепу свотицу донета врло брзо исплатило. Не потраја само неколико дана, кад једне ноћи дођу два уморна жандара на замоле удовицу, да им даде ноћиште. Удовица их лепо прими, и смести их у гостионску собу. Удовица још ни не загреја добро кревет, када је посетише нови гости. Сада навалише на њу четир човека са свим замрчених лица па ишту од ње да им изда свој новац. Удовица им пружи 12 форината. Но они с тиме нису задовољни, него ишту да им изда 2000 фр. што је тек који дан добила. Удовица им вели да је тај новац у гостинској соби, па пође тамо, а лепи гости одма за њом. Но у гостинској соби дочекају те лепе госте два бајонета и жандари их лепо поваташе и повезаше. Кад свршише тај посао, запалише свећу да виде какве су тице поватали, а кад тамо, а то лепо друштво попа, нотарош, бирова и касир општински! Но, сада већ не ће више поповати и бировати.

— **Несрећа.** Варош Белфорт у јужној Каролини, у сједињеним америчким државама, претрпела је 18 о. м. ужасну катастрофу. Страшна олуја порушила је много кућа, а још више их оштетила. 19 душа о тало је мртвих, заражених. У једној кући, где је баш била свадба, рушио се свод, те су сви сватови остали мртви.

— **Спаљивање мртваца.** Пре неколико месеци начинила је париска општина на гробљу Пер-Лашезу огромну пећ, у којој се спаљују мртва тела. Ова пећ ложи се непрестано о дан и ноћ, а њезину радњу надзиравају четири чиновника. У тој пећи не само да се спаљују мртваци, но и сви човечији удови, који се ампутирају у париским клиникама и болницама. Пепео, који се добија тим спаљивањем, скупља се у малим кутијама па се онда закопа у гроб. А пепео од сагорених мртвих тела меће се у посуђе, које се меће у т. зв. колумбију. Управа тога завода продаје такав суд по 10 динара а рођаци покојникови добијају посуђе по вољи. До 20 о. м. спаљено је у тој пећи 21 тело, 11 мушких и 10 женских. Већина тих мртваца били су социјалисте.

— **Љубимче пуковније.** Претпрошле недеље довела је полициска стража малог дечка, који је био одевен у војничко одело једне немачке пуковније и својом спољашношћу побудио велику пажњу код становништва које га је видело. Зове се Сава Јовановић и, по његову казивању, из новопазарског је санџака, и то из Дренове код Пријепоља. Тек му је девет година. Док је једна сатнија 23 пешачке пуковније била две године у Пријепољу, упознају неки војници тога дечка заволеше га и размазиште као своје љубимче. Војници му начине војничко одело и извежбају га у свима војничким пословима, колико то може код једног дечка, који је бистар. Сем тога научио је од војника немачки, мађарски и румунски. Кад су његови пријатељи из 23 пуковније одлазили, растужи се дечко тако да није могао више код куће остати, већ се крене на пут да тражи своје пријатеље у 8 сатнији 23 пуковније, који су сада у Собору. Без пасоша, без новаца, без друга и не знајући пута, пшао је одважни дечко од једне војничке постаје до друге и живео од милостиње. Међутим једна полициска стража у сарајевском кругу, којој је пао у очи дечко с војничким оделом, задржи га и одведе у Сарајево. Полиција телеграфским путем распита о постојби дечка и, на његову велику жалост, врати га у Дренову. Међутим дечак није изгубио наде, већ је рекао да ће други пут бити паметнији те у Плевљу од паше измолити пасош, да без сметње може доћи до својих војничких пријатеља.

ИЗЈАВА

—

Мојим пријатељима и познаницима.

Некакав „Мон Ами“ у својој књизи „**Бомбе**“, изнео је, да сам, приликом примања уговора о грађењу наших железница, примио од Бонтуа 30,000 динара.

Ово је ниска и подла клевета.

Ни од Бонтуа, ни ни од кога, нисам примио, ни 30,000. динара, ни 30 пара.

Против клеветника подигао сам код Суда тужбу.

Пресуду ћу штампати.

28 Новембра 1889 год.
у Београду.

М. Л. Глишић
трговац.

Мојим пријатељима, ма којој партији припадали, јављам ово:

Изашла је књига „Бомба“ од некога „Mon Amia“. У истој књизи стоји, да сам при примању железничког уговора примио од Бонтуа 20.000 динара у злату.

Ја тврдим, да ни од кога ни посредно ни непосредно у име тога ништа примио нисам. И не само то, него, нико није ме понудио ни у разговору приговорио да у име тога шта примам.

Ако је ко ма шта у име моје од кога примио, нек му је ђи образ и пред Богом и пред људима, међу браћом и дружином.

Ја сам поднео тужбу против клеветника за ову ниску, гадну и подлу клевету. Пресуда у своје време одштампа ће се.

27. Новемра 1889 год.
Београд.

Алекса Ђ. Поповић
трговац
ондашњи председник нар. скупштине.

ТЕЛЕГРАМИ

„Малим Новинама“
26 Новембра

—

Петроград „Руски Инвалид“ доноси вест да је кнез Луј Наполеон именован за подпуковника драгонског пука „Краља Виртемберга“ који је гарнизон у Нижњем Новгороду.

Минхен „Алг. Цајтунг“ јавља из добро извештених извора, да у круговима компетентним бечким и петроградским ништа се не зна што би могло потврдити гласове, о веридби Кнегиње Маргерете са руским Царевићем. —

Фоџа Јутрос одма после 6 сати, чуо се дуги земљотрес. Није било несретних последица. У Таранту осетили су га око 6. с. и 18 м. у јутру а правац кретања беше источно-западни земљотрес трајао је око 10 секунди.

Дортмунд У једном збору у ком присуствоваше около 4000 рударара — пошто би прочитан један брзојав преседника Рајнских провинција — би одлучено да се чека до 15 Декембра, хоће ли поседници рудокопа, узети на ново у службу отпуштене рударе. Исту одлуку донеше и рудари на зборовима хесенск им и гелзенкирхен-ским. —

Рим Царица Фридрик дала је свечани ручак у почаст власт и Напуља. — Јављају из Напуља Анкона, Аљона, Кијета, Монтесарацена, Торе деи миле да се око6 с. у јутру у свима та местима осетио земљотрес негде јачи а негде слабији. —

Масова По последњим вестима, битка другог декембра била је врло крвава. Мангаша и Рас алула после битке у којој су до ногу потучени били, повукоше се у неприступна места. Урођеници који се налазе у служби талијанској логоре код Адуе.

Вормс Јуче по подне стигоше Цар Виљем и Ерцхерцог Хесенски. На станици беху свечано дочекани. Једна депутација радника предаде Цару једну Адресу и један венац. Разне корпорације прављаху шпалир од станице до двора где се држала свечаност. —

ТРГОВИНА

Пијаце, (робе) 23 новембра.

Беч Пшеница фор. 8·95 кукуруз фор. 5·73 шећер фор, 14.60. кукурса

—

Будимпешта. Пшеница фор. 8·62½ зоб, фор. 7.66 кукуруз, фор, 5·36

Праг Шећер фор. 14.70

Трст. Цена шећеру стална, очекујућа, шпиритус фор. 13½

Хавр. Кава за децембар 103, за март 101.75 дин.

Хамбург. Кава за јануар мар. 86⅝ за март 83¼

Ефекти 23 новембра

Беч. Кредит 316·25, аустријска главна рента 108.—, угарска главна рента 101.10, срп лозови 35,75 срп. дуван. лозови 5·90, дук. 5·62, дук. с венцем 5·62, наполеон 9 40, 20 марака 11·61, турска лира 10·72, руска папирна рубља 126·75, фунта стрелинга 11.79, сребро 100.

Менице. Париз 46.85, Берлин, 58·05. Лондон 118·25. Берза промен љива.

КАЛЕНДАР

Пон дељак

Православни 28. Вел. Јаков пер.
Католички 10 Јудила дев.
Сунце излази у 7 с. 13
Сунце залази у 3 с, 54
Пос. четврт. 5
Да 12½ ноћ 11¹
ал и едо краја овог месеца дан окраћа а за толико и ноћ одужа.

„Ваша је лепеза саломљена, госпођице Крика и зато је крива или ова недовољна светлост, или моја неумешност, да се изломљено парче не може више наћи“.

Он погледа при последњим речима на њу и на мах стаде укочев, као и она што беше. Како ли му је било? Огрчач, капућача, она млада, нежна прилика, па за тим њено блеђење и руменење најзад она ноћна тишина као некада пре толико година и после свега — лепеза. Све то продре кроз њега за часак као муња.

„Крика, где је парче од ове лепезе, које не могасмо наћи?“ Све ове речи једну за другом брзо, пренагљено изговори.

А она, она хтеде одговорити, па опет, умуче.

„Госпођице Крика, где је парче од ове лепезе? још једанпут брзо као у грозници да беше, пролете преко његових усана.

Она испружи руке, она се осмејкиваше, она плакаше.

„Шта да вам одговорим“? муцаше она, „Како негда.....“

„Како негда?“ узвикну, прекидајући ју- „О, Крика, не остављајте ме дуже у двоумљењу, говорите, кажите, парче је од ове лепезе....“?

„Већ је годинама — у вашим рукама, господине Менинг“.

„Крика! О Боже, о Боже! то је било заиста, то је, дакле, било онда.....“

„Јест — онда —“ промуца она.

„Пошто се расгурило друштво у кући пуковника В?“ прекиде ју он.

„Јест, јест. Требало је онда да свирам, али, кад ја дођох, беше се већ друштво ‘растурило и ту.....“

„И ту овоме тавноме трену нађох ја тебе. нађе ти мене! Није ли тако, Крика?“ узвикну он радосно.

„Тако је“.

„И ја те привукох уза-се, као сада, мила моја, баш при куцању дванаестог часа?“

„О Волтере!“

„И љубљах те, као што те овога часа љубим“.

„Боже! Боже!“

„Па кад бих ја, почуј ме, Крика, тебе, срцу своме поставио питање, Крика животе мој, срећо моја, моја изгубљена, моја вечито уза, луд трзавена, и једва опет нађена драга, сме ли се онај некадашњи испрекидани акорд и на даље разлегати, и на даље по новом животу — сме ли, о Крика?“

А она га онда погледа, и склопивши руке као при молитви, јецаше са блаженим сузама на његовим грудима:

По новоме животу — сме, Волтере сме!“

Превео
Мих. М. Хранђеловић

Први Српско-Трговачки

ИЗВЕШТАВАЈУЋИ ШПЕДИЦИОНИ
и ПОСРЕДНИЧКИ

Биро код „Меркура"

Драгутина Н. Вуличевића

у кући г-ђе Даниловићке на зеленом венцу

преко пута кафане „Дуда"

Има велики број пријављених за службе: куварица, собарица, дојкиња, домаћица, слуге, покућара, кочијаша, лондинера, портира, без разлике све у опште.

Уписна такса одмах се полаже а друга одма чим добије млађег.

906 1—10

ГРАДСКО КУПАТИЛО

АМАМ

Ради сваки дан

За мушкиње од 5 изјутра до 8 пре подне и од 5 по подне до 9 сати у вече

А петком недељом и сваког празника цео дан.

За женске сваки дан од 8 пре до 5 сати по подне осим петка недеље и празника.

Потребујем једног момка за рад и једну жену која је вичла мијењу и за послугу у женске дане.

905 1—5

Оглас

КУЋА НА ПРОДАЈУс великим плацем у Сава мали број 24—26 упитати г.Димитрију Фича-Николу Лазаревићу,или Ђорђа Атанасијевића до исте куће.

847 2—1

Продаје се кућни намештај због премештаја у улици врачарске полиције Бр 8 до куће шапчанина

912 1—3

ГЛАВНО СТОВАРИШТЕЗА СРБ ...

налази се код госп. К. Драшкоција у главној чаршији у Ђ. Димитријевића у Београду. Може се добити ко и и апотекара И. Протића на Врачару, М. Тидића на зеленом венцу у Београду, — Пере Јанковића у Крагујев , Косте Николића у Пожаревцу, Драшкоција у Свилајнцу, М. Драшкоција у В. Градишту. Д. Кедровића у Крушевцу, Л. Јакшевца у Гор. Милановцу и Б. Николића, дрогеристе у књаз Михаиловој улици, у Београду, а тако исто код П. Спасића апотекара у Савамали

СИГУРНИ ЛЕКОВИ

МЕЛЕМ (фластер) против жуљева и тврде коже на ногама, Пошто је операција с ножем опасна, то при употреби мога мелема одпада свака опасност. — Кутија 80 пара динарских.

ПРАШАК за сваривање треба би да се налази у свакој кући и сваком стану, особито по гостионицама и хотелима, пошто исти лечи катар у стомаку и цревима неуредну столицу, шуљеве, мигрену или главобољу, подригивање, крчење у прсима, (Yerschleimung) тешко дисање тешко сваривање. и мамурлук — Кутија 1 динар.

РЕСТОРЕР за фарбање косе, исти даје коси природну боју. — Једно стакло кошта само 2 динара.

Осим тога може се код мене у Земуну добити што особито препоручујем.

ЕСЕНЦИЈА за косу, против опадања косе и чишћења перута на глави — Стакло 4 динара,

ПОМАДА за лице против пега, флека бубуљица, рапаве коже и остале нечистоће на лицу. Моја је помада зкј лице ради свога изванредно сигурнога дејства позната не само у Аустро-Угарској него и у **Русији Немачкој, Србији, Румунији Бугарској** итд. — Цена исто 1 динај

САПУН што уз помаду иде, 1 комад 1 динар.

НИНОН прашак за лице, бео, румен (роза) и жут. — једна кутија кошта 2 динара.

Ф. БЕНКО
апотекар а Земуну

888.3—11

Јављам поштованој публици

ДА ЈЕ У ГОСТИОНИЦИ КОД

ХАЈДУК ВЕЉКА

Дошла друга партија изванредно доброг

БАВАРСКОГ ХАКЕР-БРАЈ ПИВА

У ИСТО ВРЕМЕ МОЖЕ СЕ ДОБИТИ

СВАКИ ДАН

Баварски гулаш или т. З. Бир-Флајш порција 40 п. д.

пиво се може добити у флашама по 0·60 п. д. флаша

С ПОШТОВАЊЕМ

Карло Пероло

Власник и главни уредник Пера Тодоровић. Одговорни уредник С. Јаношевић. Штампарија код „Просвете" Позоришни трг бр. 2

УНИВЕРЗ. БИБЛИОТЕКА „ВЕТОВАР МАРКОВИЋ“ БЕОГРАД

БРОЈ 340. СРЕДА 29 НОВЕМБРА 1889 ГОДИНА II

ИЗЛАЗИ СВАКИ ДАН

БРОЈ 10. П. Д.

МАЛЕ НОВИНЕ

ДНЕВНИ ЛИСТ ЗА СВАКОГА

Писма и рукописи шаљу се Власнику „Малих Новина“ Топличин венац бр. 17., на горњем спрату.

ЦЕНА ЗА СТРАНЕ ЗЕМЉЕ

За годину . . . . . 30 динара
На по године . . . . . 15 динара
На 3 месеца . . . . . 9 динара

LE PETIT JOURNAL

Претплата из унутр. полаже се само код пошта

За Београд нема претплате — Лист се продаје на број

Претплата се прима код свију пошта у Србији

ЦЕНЕ ОГЛАСИМА

На првој страни од петит. реда 20. пр. дин. а на четвртој од петит реда 10 пр. дин.

ПРИПОСЛАНО стаје 50 пр. д. од петит реда

KLEINE ZEITUNG

Огласи јевтино, по потреби и са сликама. За свако оглашење плаћа се држ. таксе 20 пр. д. ВЕЋИ ОГЛАСИ ПО ПОГОДБИ

ПИЛЗАНСКА ПИВНИЦА

Код „Руског Цара“

Од данас точи **зимско** пилзанско пиво (Schankbier) исто пиво у флашама може се добити по 50 пара дин. — Кауција је за флашу 25 п. дин.

Поруџбине за путреност прима се од 25 флаша па на више и извршује се најтачније.

С поштовањем:
Димитрије Жељесковић

910, 1—5

ЗА ЖЕНСКЕ

ОД 2 ДО 6 САТИ

Понедеоником Средом и Петком

РАДИ

Парно Купатило

У ДУШАНОВОЈ УЛИЦИ

803 7—20

Чоје

За официрско одело у свима прописним бојама имамо на продају.

Терзибашић и Ђорђевић
у Београду и Крагујевцу

917,1,10

Угља

за ложење из овоземаљских рудника може се купити у радњи

Трпкова и Настаса
у Београду Васина улица бр 6

БЕОГРАДСКЕ ВЕСТИ

Пројект закона о монополу дувана изашао је из штампе, и раздат посланицима и уредништвима Мн. ћемо о овом пројекту говорити опширније, а за сад само напомињемо да чл 181. одређује да „Управник монопола дувана поставља се на предлог министра финансије краљевским указом на пет година, и ово се звање дели по плати на три класе и има I. класа 10.000 дин. II, класа 9000 и III. класа 8000 дин. годишње“. Другим речима овај члан пројекта хоће да осигура место управнику, па био он способан или неспособан. Ни један чиновник не поставља се с условом за толико и толико година. Њега поставе на већ уобичајени начин, па ако је добар он напредује и одржи се у служби, а не као у овом пројекту да се постави за пет година, па ма какве се способности показао у служби. Код овог члана даље је приметити, да је плата управнику одређена сувише много и да овако велико одређивање плата ни мало не мирише на штедњу, коју смо сви тражили и тражимо.

Даље, што нам је у овом пројекту одмах пало у очи, то је чл. 196, који вели, да „Управник фабрике дувана и сви шефови одсека управе монопола дувана не могу бити премештени са својих звања *без њихове молбе*. Исто тако, они, взузетно од закона о чиновницима грађанског реда, не могу опти отпуштени из службе, изузев да учине кривицу, која се казни по криминалном закону“. Дакле, ове чиновнике не можеш премештати, ако они то неће; не можеш их отпустити — значи да једна влада постави своје људе на та места па да се после морају трпети ту, па ма били никакве способности и вредноће.

Ми смо се дуго мислили, каква је цел овим члановима пројекта, па нисмо могли доћи до другог закључка, по да влада хоће неким својим људима [illegible] која нико не може уклонити, па макар под њиховом управом пошло све наопако.

Па ако, и треба, брате, да се људи осигурају.

*

Монопол соли. У једном од ранијих бројева јавили смо да ће држава узети монопол соли у своје руке. Та се вест данас обистинила. Јучерашњи број службених новина доноси овај указ Краљевског Намесништва:

„На предлог нашег министра финансије а по саслушању министарског савета одобрили смо и одобравамо.

„1. Да се са друштвом закупника раскине уговор о монополу соли.

„2. Овлашћује се Наш министар финанције, да са закупником монопола соли води преговоре о исплати зајма и готовине у соли, зградама и целокупном материјалу.

„3. Да управа монопола соли привремено пређе у руке управе монопола дувана до законодавнога о томе решења;

„4 Да сви трошкови око набавке соли и управе за вршење солског монопола имају пасти на терет прихода из монопола соли:

„5. Да се персонал при управи солских магацина, сем главнога заступника Англо-аустријске банке у Србији задржи до даље наредбе на својој дужности и прима наредбе од управе монопола дувана, и

„6. Да Наш мин. финан. образује на свима местима, где постоје солски магацини, комисије за констатовање стања појединих стоваришта а управа монопола дувана да констатује целокупно стање монопола соли у Србији“

„Наш министар финанције нека изврши овај указ“

Сем тога исти број службених новина доноси и реферат г. министра финансије министарском савету, у коме износи неправилности учињене од стране закупника и разлоге да се монопол соли узме у државне руке. Министарски савет у свему је усвојио предлог г. министра финанције и тако је сад, поред железнице и монопола дувана у државним рукама и монопол соли.

Ми не можемо а да овај чин узимања монопола соли у државне руке не честитамо и г. министру финансије, и влади, и српском народу као једно дело, којим се даје доказа како је и добро и корисно да се отресемо притиска и експлоатације туђинштине. Али дајући израза овој нашој радости, не можемо а да у исти мах не пожелимо, да монопол соли у државним рукама не буде један извор више за награђивање и намештање политичких пријатеља владајуће странке без обзира на потребе самога посла, способност и вредноћу, као што смо, на жалост, имали прилике да видимо код дуванског монопола, за што је најочи[illegible] о монополу дувана.

*

Штампарске кривице. Суд варошки Београда ставио је под суд: г. Чеду Поповића, сарадника „Д. Листа“ а по тужби г-ђе Катарине Миловуковице за нанету јој увреду у 200 бр. истог листа у рубрици „Писма Уреднишству“; по тужби г. Паје Михаиловића, окр. начелника, уредника „Срп. Независности за белешку оштампану у 106 броју истога листа а под насловом „Опет радикалско поштење“; по тужби Алексе Миловановића, овд. трговца, стављен је под суд г. Јован С. Ђуковић, овд. касапин за клевету нанету у белешци у 31 броју „Домовине“ под насловом „Радикали силују“; и најзад, по тужби Управе вар. Београда стављен је под суд уредник нашега листа за чланак „Шта је ово“ у 256 бр. а исто тако и за изјаву г. Павла Петровића трг. из Неготина у 261 броју, где се тврди да је г. Глиша бив. управник узео мито од 50 дук., и за белешку у домаћим вестима „Ужас и брука“ у 262 броју нашега листа, где се говори како је г. Глиша поступио с Јоцом Кастрпотићем.

*

Сао пштена тужба. Јуче је у суду варошн Београда уреднику нашега листа саопштена тужба држ. тужиоца због чланка „Да л је полиција иди Романија“ у 244 броју нашега листа, и због чланка „Радикална влада и штампа“ у 286 броју нашега листа. За прва чланак нашег уредника туже да је нанео увреду и клевету управитељу вар. Београда а за други г. министру унутр. дела.

Народна Скупштина

XLV редовни састанак.

Уторак 28 новембра

Састанак отворен у ¼ до 10 час. пре подне.

Председавао Катић. Била су сва г. г. министри сем г. г. Грујића и Велимировића.

Секретар Јоксимовић чита протокол XLIV састанка и скупштина га прими с исправком Т. К. Спасића. Лазаревић чита молбе и жалбе, интерпелацију Р. Тајсића и Љ. Ћирића на мин. војног, што је уважио мајору Л. Петровићу године службе док је био окр. начелник, и молбе посланика Барјактаровића и Живадиновића да им скупштина да неколико дана осуство.

Прелази се на дневни ред.

Продужење читања изборног закона.

Известилац чита

Чл. 71, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 78, 79 усвојени.

Чл. 80 усвојен после мале дебате.

Чл. 81. Ђ. Анђелковић предлаже да се сва изборна акта однесу најближој пошти или среској канцеларији, а она да преда главном бирачком одбору.

М. Николић се слаже с предговорником.

В. Младеновић вели да би то имало смисла кад не би било главних бирачких одбора.

Известилац предаже да се овај члан врати у одбор и скупштина прими.

Чл. 82 и 83 усвојени.

Чл. 84 по предлогу М. Николића враћен у одбор.

Чл. 85, 86, 87, 88, 89, 90, 91, 92 усвојени.

За Чл. 93. има три мишљења: да кандидовати највише на три места; одборске већине, да се један посланик може кандидовати само на једном месту, и одборске мањине, да један посланик може да се кандидује на колико хоће места.

Тајсић говори у прилог владиног предлога.

Баја брани одборско мишљење.

Рибарац је противан и владином предлогу и одборске већине, јер се, вели, тиме спречава народно право да бира кога хоће. Мисли да се тим ограничењем народних права може само да изазове неред.

Известилац брани мишљење одборске већине.

Кундовић вели да се из чл. 43 изборног закона види да 20 људи могу да истакну кога хоће за посланика, што се предлогом одборске већине спречава.

Подирел. стави на гласање чл. 93 и већина га прими по предлогу владином тј. да се један посланик може кандидовати највише на три места.

Чл. 94 и 95 усвојени.

Чл. 96.

Ј. Ж. Јовановић. предлаже да дневница посланичка буде 10 и 5 дин.

Лешјанин предлаже 8 дин.

Ј. Николић говори за смањење дневнице.

Т. Бојчић је за 8 дин.

Ст. Милосављевић предлаже да се попутнина посланичка смањи од 3 на 2 дин.

Ст Станковић је за 6 дин.

Р. Нинић је за 8 дин. а пензионари — посланици да имају 4 дин.

Мин. ун. дела брани предлог владин тј. да посланици имају 12 дин. дневно.

Р. Миленковић „на пример“ слаже се с владиним предлогом.

М. Миловановић слаже се с предлогом Лешјанина и жели да чиновници (сем министара) немају више плате од 8 дин. на дан.

М. Сретеновић слаже се с предлогом Ј. Ж. Јовановића.

Кундовић вели, ако је много нека уступи.

Подирел. стави на гласање те предлоге и скупштина прими предлог Ј. Ж. Јовановића.

Чл. 97, 98, 99, 100, 101 усвојени.

Чл. 102 враћен у одбор по предлогу г. известиоца.

Чл. 103, 104, 105, 106, 107, 108, 109, 110, 111, 112, 113 усвојени.

Секретар Л. Разаревић чита указ краљевских намесника, којим се мин. финансије овлашћује да поднесе Народној скупштини пројект закона о монополу дувана и други указ којим се Др. Л. Пачу поставља за владиног повереника при претресу пројекта закона о монополу дувана у скупштини.

Подирел. закључи састанак у ¼ до 12 а сутра заказа за 9 часова пре подне.

ИЗЈАВЕ

Уреднику „Малих Новина“

г. С. Јаношевићу

Господине Уреднице,

Ово дана изашла је из штампарије Св. Николића на јавност пашквила под насловом „Бомбе“ од „Mon Ami“. Помињући и моје име међу онима, за које он вели да су примили мито од Бонтуа, писац ми је нанео увреду части и клевету, и ја сам га за то тужио данас суду вароши Београда.

Бонту није мене никад посетио, нити сам се ја с њим ма на ком месту састао, ма о чему говорио или преписку водио. Ја сам тога господина свега једном видео у Двору на једној вечерњој збави, где ми је био и представљен. Ни са њиме ни са његовим агентима нисам изменио ни речи о конвенцији. Они су преговарали са надлежним Министрима са сваким по његовој струци. Писма и списак, које писац ове срамне пашквиле наводи, лажна су. То се лако види и из њих самих, а то ће се још јасније пред судом показати.

О управи и политици која је вођена док сам ја био на челу кабинета, може се имати разно мишљење. Али ја нисам нити ћу икад осрамотити високи положај који сам у овој земљи заузимао. Поштени људи могу бити сврх тога спокојни. Ја сам земљу вазда верно и часно служио. Напротив њу срамоте само они, који пишу овако ниске клевете а и они који таке клеветнике ма којим путем потпомажу.

Зарад одбране части једнога човека, који је стајао неко време на врху државних послова, ја се надам, Господине Уреднице, да ћете ми испунити молбу и да ћете дати места овим редовима у вашем цењеном листу.

Примите, Господине Уреднице, уверење мога одличног поштовања.

28. Новембра 1889 год.
Београд.

М. Ј. Пироћанац.

Дознао сам да у некаквој књизи „Бомби“, која је ових дана из штампе изашла и којој је непознат писац, стоји и моје име као да сам приликом склапања уговора о грађењу и експлоатацији железнице 1881 год. обдарен некаквим бесловесним пешкешом, ни више ни мање но 200.000 динара.

Кад сам дознао да сам сад на једанпут преко ноћ постао богат човек, ја сам сам се са осмехом запитао: па куда су толике паре? Чудно заиста! Знао сам да има свакојаких људа у свету, али нисам могао замислити, да се и до толике нискоси спустити могу, да здрава и права човека на таки начин оклеветају.

Са осећањем дубоког гнушања и увређеног поноса, одбијам на најодсуднији начин ову лаж, клевету, подло подметање, пакост и освету бездушних људи, који са лаком савешћу својом, хоће да насрну на час и поштење човека, који ни у сну није могао замислити да ће се мајити и за њега, коме чиста и светла савест никада сна покварила није, који се вазда клонио свега онога што би му се као неправилан рад пребацити могло, који свакад и свакоме у очи гледа, јер никада свој чиновнички позив и своју дужност изневерио није.

Моје данашње имовно стање није ни за длаку боље него што је било пре девет година, а може лако бити да је још горе. Осим ово мало скромне куће што имам овде на врачару, коју сам скрпио још 1876 год., дакле пре 14 година, дакле далеко пре Бонтуа, и нешто очевине у селу ја више никаквог имања ни покретног ни непокретног немам, а ко ми за ово имање по одбитку дуга, што на њему лежи у 1500 дук. исплати још 2000 дук. ја њу му га с места уступити, а тако и сву готовину, било у новцу било у папирима, ако ма где ће да их имам било на моје било на име ма ког мога.

Ето толико сам могао стећи за цело време моје тридесетогодишње часне и поштене службе и као нижи и као виши чиновник и најзад као министар.

Сведок свему томе је мој скромни живот, који је сваком познат; ако много пара има тај мало другојачије живи него ја, који тек крај с крајем једва састављам.

Напоменућу овде што сваки зна а то је: да сам ја одмах по паду Генералне Уније иступио из кабинета што сам имао особено гледиште о целој овој ствари.

Најзад за што би ми се и дала оволика сума кад ја нисам сам водио преговоре но су учествовали и други железнички стручњаци, а ја баш

ПОДЛИСТАК

СИЛАЗАК С ПРЕСТОЛА

РОМАН ИЗ ЖИВОТА БАЛКАНСКИХ НАРОДА

у 90 глава — из иоговора

(писац задржава сва права)

(65)

Наравно, све су то ствари и тешке и непријатне; он, г. Растислав, нема ни воље ни наклоности да се око тога бакће, али шта да ради кад су га прилике истакле на врхунац државних послова, где сад, хтео не хтео, мора остати и примити на се сва та тешка бремена, пошто ће повесница њега учинити одговорним за све даље последице, ако би се он, из личних обзира, одрекао улоге коју му је само провиђење одредило. Он ће се дакле примити тегобна задатка, у нади да ће у Раки, као и у целој овој групи родољуба, којој и сам политички припада, наћи својске потпоре.

Док је Растислав у лепим, пространим изразима развијао ову своју бездушну, веома слабо замаскован теорију, Рака га је слушао нажљиво, непрестано климајући главом у знак одобравања, додајући од времена на време.

— „Наравно„ ! — Да богме“! Разуме се,“ „Тако је.“ !

Но овај говор слушала је и г-ђа Софија, само што су на њу са свим друкчији утисак учинила сва ова државничка мудровања њеног мужа.

Док је Рака дарежљиво сипао знаке свога допадања, дотле је она неколико пута нестрпљиво прошапутала „уф!“, „уф! боже!“ чупкајући живо прстима китку на својој јопни, што је био знак јака узбуђења.

Госпођа Софија није била никаква политичарка. И ако јој је муж био дипломата по занату, она се никад није мешала у његов политички рад, нити је имала воље и укуса, да се занима политичким стварима. Па ни сада, она није ни мало улазила у политички значај разговора, који је овде чула, она није ни покушавала да тај разговор цени по његовој политичкој важности и правилности; у опште, она није имала у овом тренутку ни једне јасне и одређене мисли у глави; у овај мах њом су превлађивали *осећаји* и то поглавито овај један једини осећај.

Она је осећала да младоме кнезу чине голему неправду кад га овако цене и овако о њему говоре.

Г-ђа Софија имала је сина, од прилике истих година и истих склоности као и кнез Мутимир. У овом тренутку њој изађе пред очи цео живот њенога Никице, за последње 2—3 године: његове ноћне теревенке с друштвом, његови доцни доласци, кад се тек пред зору враћао блед, изможден, с искривљеним цртама на лицу, с раздрљеним, вином поливеним мундиром, са згужваном качкетом, без цепна сахата, без једне паре у џепу, с опуштеном сабљом, која за њим тандрче. а он корача брзо, озбиљан дешператан, оборене главе једва држећи равнотежу да не почне посртати.

(Наставиће се)

писам био никакви меродавни фактор у давању или не давању железнице Бонту-у, и одсудно кажем да ми нико није ни пола паре а камо ли ону огромну суму дао.

Толико казах овде а писац књиге позван ће бити на Суд, коме тужбу подносим, да тамо одговара и за клевету праведну пресуду очекује.

Јеврем Гудовић.

ИЗ БЕЛА СВЕТА

— **Тотално помрачење** сунца биће око подне 10. децембра, а моћи ће се видети само са западне обале Африке, јер ће тамо пасти сенка месечева на земљу. Из Вашингтона су послали експедицију да посматра ову природну појаву. Потпуно помрачење трајаће само три минута а помрачење у опште ће трајати $2^1/_2$ сата.

— **Одликовање**. Руски цар дао је великом руск м уметнику и I пијанисти Рубинштајну, поводом његова јубилеја, доживотну ренту од 3000 рубаља, и дозволу да сме примити почасно грађанство вароши Петрограда. Других одликовања има веома много. Његов јубилеј прослављен је 18. о. м. у Петрограду с великим свечаностима. У овој прослави учествовали су сви слојеви петрогадског становништва, почевши од чланова царске породице, министара, чланова државнога савета, сенатора све до слављеникових другова музичара, књижевника и у опште људи од науке и уметности. У свечаној дворани, где је прослављена та свечаност, скупило се до шездесет разних руских друштава и завода, и многих музичких друштава из иностранства. Сем тога слављеник добио је стотинама телеграфских честитака. Од знаменитих личности честитали су телеграфски: хановеранска краљица, уметници Верди Бојто, Свензен и Грег. Из Беча је шест друштава послало честитке. Музичка друштва у Паризу, Бриселу и Амстердаму, а исто тако и петроградски универзитет, наименовали су га за својега члана, вароши Одеса и Петерхоф послале су му дипломе почасна грађанства, петроградс а општина уредила је у сиомен његове прославе две музичке стипендије, професори консерваторије скупили су главницу за Рубинштајнову закладу, а некадашњи ученици слављеникови издали су свечани музички албум, чији су част приход наменили тој закладн. Фабриканти гласовира Бекер и Шредер поклонили су му неколико красних и скупоцених гласовира. Сем тога обвезао се Шредер, да ће у спомен тога дана сваке године најбољем ђаку консерваторија поклањати по један гласовир. Најкраснији и најзначајнији дар је златна колајна, кована у част слављеникову. Сва та честитања и овације трајале су преко четири сата, али Рубинштајн није на ове дуге говоре и поздраве ни речи одговорио, већ се само клањао и с говорницима руковао. Те вечери у Мариjинном позоришту певала се Рубинштајнова нова опера „Несрећница“, која се ни у че разликује од његових досадашњих опера.

ТЕЛЕГРАМИ

„Малим Новинама“
27 Новембра

Дармштат Данас Цар наредио да се да знак „узбуна“ и предводећи војску отишао на место вежбања, а после тога повратио се у дво ац на челу пука, којем је он пуковник.

Франкфурт Цар је стигао овде дочекали су га све власти. Од станице до вароши правили су шпалир ђаци, разне корпорације и многобројни народ. — При свечаном ручку у башти „Паома“ Цар се захвали на красном дочеку и рече, да ће његов рад за одржање мира, бити успешан.

Цариград Царски Ферман за Крит има једанајес чланака. Најглавније одредбе је у, да није више ограничено трајање гуверперске службе; чланови народне скупштине смањени су на 57 од који 35 хришћани а 22 муслумана, које ће бирачи бирати. Свака општина даје 5 бирача. Жандармерију састављаће од сада становници других провинција Царевине, становници Крите искључени су. —

Петроград У зимском двору, приликом свечаности Св. Ђорђа, држан је свечани ручак, на коме су присуствовали Царски Двор и велико достојници Цар је носио униформу драгонског пука у који је књез Луи Наполеон ушао у чин потпуковника. —

Рим Преседник Коморе читао је једно писмо заступника чувара печата државног, којим тражи од коморе овлашћење за извршење ухапшења посланика Косте. Питање је предато одбору. Министар Бразрлије Итајуба предаће сутра Краљу своје опозивно писмо јер је премештен у Париз. —

Париз Комисија коморе усвојила је кредит за тајне фондове. У Сенату Тирар, одговарајући Ларенти-у. рече, да влада не мисли правити нове трговачке уговоре. Комора је дебатовала о избору Мовмарском. Лагер каже да признати избор Жофрена, који је имао за се 5500 гласова дочим је Булавже добио 8000, значило би ругати се универсалном праву гласања. Иза дуге дебате за и против у којој Дерулед тражаше да се потврди избор Булажже-а, избор би одбачен са 370 против 123 гласова. Предлог Квизеров да се униште избори у Монмарту одбачен је са 311 против 243 гласа а потврђен је избор Жофрена. Буланжисте поздравиште тај резултат клицањем: Да живи универсално право гласања. —

ТРГОВИНА

Пијаце, (робе) 27 новембра.

Беч Пшеница фор. 9·07 кукуруз фор. 5·80 шећер фор, 14.30. кукуреа

—

Будимпешта. Пшеница фор. $8·67_3$ зоб, фор. 7.65 кукуруз, фор, 5·39

Праг Шећер фор. 14.30

Трст. Цена шећеру стална, очекујућа, шпиритус фор. $13^1/_3$

Хавр. Кава за децембар 103, за март 101.75 дин.

Хамбург. Кава за децембар мар. 82_9/ за март $83^1/_4$

Ефекти 27 новембра

Беч. Кредит 316·25, аустријска главна рента 108.—, угарска главна рента 101.10, срп лозови 35,75 срп. дуван. лозови 5·90, дук. 5·62, дук. с венцем 5·62, наполеон 9·40, 20 марака 11·61, турска лира 10·72, руска папирна рубља 126·75, фунта стрелинга 11.79, сребро 100.

Мањце. Париз 46.85, Берлин, 58·05, Лондон 118·25. Берза промењлива.

КАЛЕНДАР

Среда

Православни 29. Вел. Јаков пер.
Католички 11 Јудила дев.
Сунце излази у 7 с. 13
Сунце залази у 3 с, 54
Пос. четврт. 5
Да $12^1/_2$ ноћ 11^1
ал и ово краја овог месеца дан окраћа а за толико и ноћ одужа.

ОГЛАСИ

ОБЈАВА

Наш отац Васпије Миловановић-Шибалија: из села Прибевора окр. Рудничког, и као отац, — и старешина задруге, — учинио је дажно задужење нашег заједничког имања, у суми 10.200 динара својој жени, а нашој мајци, а све на штету нашу, и целе задруге, без да је од ње и једног гроша узео на зајам. На према овоме ми ово задужење на основу §. 303. а 514 и 515 грађ. закона оглашавамо за невредеће и против њега, као и новог повереноца противзаконог, а наше мање повешћемо парницу, у року закону.

Овај протест подижемо на основу §. 510 грађ. закона.

24 Октом. 1889.
Чачак

Задругари:
Радован Миловановић
Јелесије Миловановић
Танасије Миловановић
Мелентије Миловановић

913,1—1

Продаје се кућни намештај због преметаја у улици врачарске полиције Бр 8 до куће шапчанина

912 1—3

КЊИЖИЦА трећег кола задруге, од 6 удела продаје се код Уредништва.

918,1—3

Први Српско-Трговачки

ИЗВЕШТАВАЈУЋИ ШПЕДИЦИОНИ

и ПОСРЕДНИЧКИ

Биро код „Меркура“

Драгутина Н. Вуличевића

у кући г-ђе Давидовићке на зеленом венцу

преко пута кафане „Дуда“

Има велики број пријављених за службе: куварица, собарица, дојкиња, домаћица, слуге, покућара, кочијаша, лондинера, портира, без разлике све у опште.

Уписна такса одмах се полаже а друга одма чим добије млађег.

906 1—10

СПОМЕНИЦЕ И БРОШЕВЕ

за украсе мушкима и женскима

— а у спомен мироломазања —

ЊЕГОВОГ ВЕЛИЧАНСТВА

КРАЉА АЛЕКСАНДРА I.

Главно стовариште тих споменица за краљовину Србију дао сам г. г. *„Нахмаку и Здујићу.“* овдашњем фабрикантима цигар-папира.

Исте споменице продајем препродавцима на 10 комаданајмање по 1 дин и 50 п. дин. а препродавци не смеју их продавати скупље од 2 динара комад.

Ко би из унутрашњости Србије желео да има на продају ове споменице, молим да се обрате г. г. Нахману и Здујићу

Молим п. публику да изволи похитати с куповањем ових споменица, јер их је још врло мало остало, тим тим пре што сам један део прихода уступио друштву „Св. Саве“ (20%) као што тврди и уверење преседника друштва „Св. Саве„ од 18 августа о. г.

У Београду, 6. Септембра 1889.

Са особитим поштовањем

М. А. Маца

(Београђанин)

Телмач и Агент. у Будимпешт'и

601 6—30

ЛИМАРСКА И ЕЛЕКТРО-ТЕХНИЧКА РАДИОНИЦА

ЈОСИФА БЕРГЕРА

У БЕОГРАДУ, КНЕЗ МИХАЈЛА УЛИЦА БР. 2.
ПРЕКО ПУТА КАФАНЕ „РУСКИ ЦАР"

препоручује поштованој публици своје богато стовариште свију у ту струку спадајућих артикала; тако исто прима и извршује поруџбине свију **галаитериских и грађевинских радова.**

Да би моје поштоване муштерије што већма задовољио, набавио сам

СВАКОВРСНИХ ЕЛЕКТРО-ТЕХНИЧКИХ АРТИКАЛА

и извршујем намештање **кућних телеграфа, кућних телефонских веза и громобрана,** као и све потребне оправке по најјефтинијој цени.

Поштоване муштерије из унутрашњости добиће при поруџбини упутство са потребним цртежом, тако да ће бити у стању сами, без туђе помоћи, наместити електрично звонце или телефон. Избор разних **артикала за електризирање,** као и **гасних фењера,** који се могу преносити. Продаја **гасне материје и дупло рафинираног петролеја.**

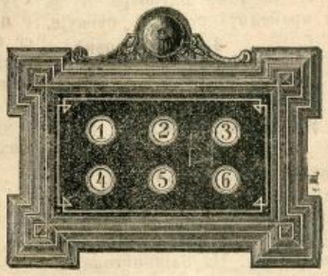

МАШИНЕ ЗА ПРАЊЕ РУБЉА, ДАЈЕМ НА ПОСЛУГУ

—10 821

Главни су згодитци мар. 500.000 300.000 200.000 150.000 100.000 и т. т.

Мали новац чини велико дјејство

НЕ СЛАВАЈ КАД ТЕ СРЕЋА ТРАЖИ

Да би се дошло на лак и поштен начин до извесног капитала част ми је препоручати поштованој публици као најбоље средство на лаки згодитци од

117 Краљ саксонске земаљске лутрије и
108. Брауншвајску земаљску лутрију

које су гарантоване Немачком државом и сигурно, мора се добити.
На саксонској лутрији за сва 5 вучења **Марака 18 135.000**
На Брауншвајској „ „ „ „ „ **Марака 10 509.000**
који су по плану вучења распоређени на 100.000 дозова од којих повадина мора добити 50.000 дозова, што значи да сваки други дозмора добити.

Исте лутрије дају главне згодитке од.

МАРАКА 500.000 300.000
200.000 150.000 100.0000

и мање згодитке од

Марака 80.000, 60.000, 50.000, 40.000, 30.000, 25.000, 20.000 15.000, 10.000, и т. д. као и друге маће згодитке, који се у току од 5 месеци на 5 вучења саксонске и 6 вучења Брауншвајске лутрије морају извући.

Цене дозова за I. вучење ове су:

За 117 саксонску лутр. и за 108 Брауншвајску лутр.

1 цео дозбинара	57.50	1 цео дозбинара	22.50
1 Половину дозе	28.75	1 Половину дозе	11.25
1 Петину „	11.50	1 Четвртану „	5.65
1 Десетину „	5.75		

Свакоме по захтеву шаљем у напред планове од исте лутрије безплатно на којег се могу видети уплате, дан вучења и згодитке, на горе означена вучења.

Сваком учаснику ове лутрије шаљем после вучења листу од извучених нумера безплатно.

Свака поруџбина може се извршити упутницом или акцептом писму, са поруџбином треба се пријавити најдаље до 25 Децембра текуће године.

Исплату и пошиљање добивеног згодитка врши она по вучењу и уз чување тајне.

Надам се да ће поштована публука због овог доброг расповреда пожурити што пре са поруџбинам

Очекујем штовање налоге.

С поштовањем

Аврам Ј. Меламед

Мењач и Шпедитер

Васина улица Бр. 19.

915

Сваки други дозмора добити

Главни су згодитци мар. 500.000 300.000 200.000 150.000 100.000 и т. д.

Јављам поштованој публици

ДА ЈЕ У ГОСТИОНИЦИ КОД

ХАЈДУК ВЕЉКА

Дошла друга партија изванредно доброг

БАВАРСКОГ ХАКЕР-БРАЈ ПИВА

У ИСТО ВРЕМЕ МОЖЕ СЕ ДОБИТИ

СВАКИ ДАН

Баварски гулаш или т. З. Бир-Флајш порција 40 п. д.

пиво се може добити у флашама по 0·60 п. д. флаша

С ПОШТОВАЊЕМ

Карло Перэло

Власник и главни уредник Пера Тодоровић. Одговорни уредник С. Јаношевић. Штампарија код „Просвете" Позоришни трг бр. 2

УНИВЕРЗ. БИБЛИОТЕКА „ВЕЛИКИ ВОЈВОДА ПЕТАР" БЕОГРАД

БРОЈ 341. ЧЕТВРТАК 30 НОВЕМБРА 1889 ГОДИНА II

ИЗЛАЗИ СВАКИ ДАН

БРОЈ 10. П. Д.

МАЛЕ НОВИНЕ

ДНЕВНИ ЛИСТ ЗА СВАКОГА

Претплата из унутр. полаже се само код пошта

За Београд нема претплате — Лист се продаје на број

Писма и рукописи шаљу се Власнику „Малих Новина" Топличин венац бр. 17., на горњем спрату.

Претплата се прима код свију пошта у Србији

ЦЕНА ЗА СТРАНЕ ЗЕМЉЕ

а годину	30 динара
На по године	15 динара
На 3 месеца	9 динара

LE PETIT JOURNAL

ЦЕНЕ ОГЛАСИМА

На првој страни од петит. реда 20. пр. дин. а на четвртој од петит реда 10 пр. дин.

ПРИПОСЛАНО стаје 50 пр. д. од петит реда

KLEINE ZEITUNG

Огласи јевтино, по потреби и са сликама. За свако оглашење плаћа се држ. таксе 20 пр. д. ВЕЋИ ОГЛАСИ ПО ПОГОДБИ

ПИЛЗАНСКА ПИВНИЦА

Код „Руског Цара"

Од данас точи **зимско** пилзанско пиво (Schankbier) исто пиво у флашама може се добити по 50 пара дин. — Кауција је за флашу 25 п. дин.

Поруџбине за нутреност прима се од 25 флаша па на више и извршује се најтачније.

С поштовањем:

910, 1—5 **Димитрије Жељесковић**

Част нам је јавити трговачком свету да смо постављени од стране г. министра грађевина за званичне шпедитере српске државне железнице. Према томе нека је на знање, да ћемо све експедиције вршити по издатој *тарифи за царинско посредовање*, коју је министарство грађевина прописало.

С Поштовањем

Мостић и Петровић

918 1 6 званични шпедитери крал. срп. државне железнице

ТРИ СОРТЕ

Каменог Угља

за ложење фуруна продаје ПЕТАР Ј. ПЕТРОВИЋ

872

КУЈНУ С ТРАПЕЗАРИЈОМ издајем бесплатно. Ко је вољан нека ми се јави у гостионици код „Малог војника", Теразије.

920,1—3

Угља

за ложење из овоземаљских рудника може се купити у радњи

Трпкова и Настаса

у Београду Васина улица бр 6

ТРГОВИНА

Петра Петровића

на Теразијам

Добила је разних врста енглеских **каљача** од гуме доброг квалитета, и продаје умереном ценом

— 887 4—10

КАО ПОЗНАТА I РЕДА

ШКОЛА ИГРАЊА

Благоја Ж. Јовановића, отпочела је часове од 5. новем. у кући Шоповићевој преко од Н Бан ке.

За упис пријавити се у трг. г. М. Ристића кнез мих. ул, у дуванџ. код „Гардиста" или у самој школи 834 2—8

На козари Ј. Ћуковића код „Чубуре" овчевина још само 10 дана по 70 пара чаршиских. 921,1—1

У комисинској радњи Хаџи-Томиној, на малој пијаци има на продају, посве у мереном ценом, *врло фина зетина* далматинског а тако и *разне рибе* као: *сараге, јегуље* и *кефале* 904 2—6

СЕНА пресованог имам до 400 кила на продају. Обратити се подписаном.

Ђока М. Лазић

трговац из Ћуприје

908 2—9

БЕОГРАДСКЕ ВЕСТИ

За српског посланика на руском двору, како јављају „Московске Вједомости," биће постављен садашњи преседник народне скупштине, г. Никола Пашић.

*

Претрес 1-ог децембра у четвртак биће претрес у суду вар. Београда г-ћи Даници Орешковићки и Милану Богдановићу и Јоци Крајанковићу, оптуженима због браколомства.

Овај претрес биће врло интересан. Ретко се кад деси, да се код наших судова и дела овакве природе суде и пресуђују, при добро познатој истини каква је јака и дивна моралност у свима слојевима нашег друштва!

Ми ћемо гледати да у главном упознамо наше читатеље са овом деликатном ствари, у колико је то према постојећим законима могуће и дозвољено, а да се не огрешимо о „морал", нарвственост и благе обичаје српскога народа."

Бранилац оптужене Данице је г. Милан Марковић овд. адв.; заступник прив тужиоца Томе Орешковића г. Никола Николић овд, адв. бранилац оптуженог Јоце г. Мил. Сласојевић а бранилац оптуженог Милана г. Драг. Гођевац овд. адв.—

*

С претр са. Јуче је у суду вар. Београда био одређен претрес по оптужењу г. Влад. Милојевића уредника „Косе" због увреде нанете г. Бадеру, управнику фабрике монопола дувана, нотицом у 41-ом броју „Домовине" у којој је г. Бадер назват „hergelaufenes Gesindel", што на српском језику значи „протува из бела света."

На претресу оптужени Милојевић изјавио је, да је нотаца, коју је он написао неистиниша, јер све што је о личности г. Бадера написано, нотекло је из његовог необавештења. Заступник прив. тужиоца г. Мостић изв. после ове изјаве писца нотице Милојевића, одустао је од тужбе.

Суд је према овоме решио да се оптужени г. Милојевић за дело увреде нанете путем штампе г. Вилъему Бадеру, пусти испод суђења.

*

Концерат. У недељу 3 децембра у 3 и по сах. по подне биће у локалима „грађанске касине" други концерат београдског гудачког квартета, уз пријатељско суделовање г. Раје Павловића чл. кр. ср. народног позоришта.

Програм овога концерта је ово: I. Ф. **Шуберт** квартет (Es-dur) op 25 Allegro moderato; — Scherzo; — Adagio, Finale. Ст. **Мокрањац**. Две народне песме из Подриња. Ф. **Чајковски** Квартет (D-dur) op 11. Scherzo. — Andante cantabile, — Finale. II. Ф. **Малат**. Квартет из словенских напева. Ст. Мокрањац Две српске народне песме из Македоније. Л. Бетховен. Квартет (Es-dur) op 16. за клавир, виолу и виолончело Grave, Allegro ma non troro, — Andante cantabile — Rondo.

Почетак је тачно у 3 и по сах. а сала и каса отварају се у 2 и по сахата,

Цене: Претплата за 6 концерата 10 дин. За чланове грађанске касине 8 дин. за ђаке и децу 5 дин.

Улазница за појединн концерат 2 дин. за чланове граћ. касине 1,50 дин., за ђаке и децу 1 дин.

Улазнице се могу добити у књижари г. П. Ћурчића и код сваког члана гудачког квартета а на каси од 2 и по сах. по подне,

*

Таушановић-Глишина афера. „Домовина" говорећи о томе, како је г. Паја Михајловић начелник окр. београдског, постављен за иследника злоупотреба г. Глише Ђорђевића, бив управитеља вар. Београда, — о чему смо ми већ јавили — јавља: „Комесар је већ почео да узима на испит г. Глишу. О резултату тога првог испитивања сазнали смо ово: да је г. Глиша учинио многа откровења односно оних лица од 14 и 15 маја, *да је скинуо мушку с тобожње „кривице" г. Пере Тодоровића, због које је овај отпуштен из државне службе*, да је комесару саопштио неке тајанствености о бив, аустро-угарском посланику Хенгелмилеру, да је открио тајну неких писама и т. д. Кад је Таушановићев комесар по вишем налогу искао за све то доказе од г. Глише, овај му је одговорио, да ће те **доказе показати само на суду**... Да се не би заинтересовани свет заводио на страну тице разним гласовима, ми би смо молили г. Таушановића да изволи што пре штампати извештај свога комесара."

Ми смо о овој афери имали неколико пута прилике да узгред учинимо неке своје примедбе, задржавајући себи право да о целој ствари говоримо тек пошто се види шта је с овом афером. Међу тим, г. Глиша у својим и „неутралним" изјавама, г. министар унутрашњих дела у службеним изјавама, и, најзад, „Домовина" овом својом вешћу учинили су целу ствар веома интересном и сумњивом по г. министра унутрашњих дела.

Да би се знало право стање ствари; у интересу саме ствари, због које се води иследење над г. Глишом; у интересу владе; у интересу г. министра унутрашњих дела, и најзад у интерес у правилне оцене јавнога мњења о целој овој ствари, желети је да и г. министар унутр. дела и г. Глиша све што о овој ствари знају, и сва документа што их имају предаду јавном мњењу на оцену, а и еле им ништа не смета да ту ствар законски и на суду расправе. Овако држе јавно мњење само у неизвесности, те

му даје прилике да неправилно и криво оцени и г. министра унутр. дела, и целу владу, и г. Глишу. Ово је тим пре потребно, што се из свију до сад њих изјава г. Глишиних и ове вести у „Домовини“ очито види, да он баца неку кривицу на г. министра полиције за извесне догађаје, као што је ствар с власником нашег листа и догађајима од 14 и 15 маја.

Ствар, дакле, на среду, пред јавно мњење, па „ком опанци, ком обојци“.

*

Једва једном. Наше писање и замерке о уређивању полуслужбене „Correspodance Balcanique“ најзад је имало свога успеха. Овај полуслужбе ни лист престаће излазити од 1 децембра о. г. и тако наш драги г. Брезниц неће моћи више да вуче „за ништа“ плату од 600 динара месечно, и да му се уз то још и лист штампа џабе. Хвала богу, те једном и г. министар увиде да од једнога Брезница, који је свакоме нудио једновремене услуге, нема никакве ваљде.

*

Поднете тужбе Против „Mon Ami“, писца „Бомаба“, поднели су код суда вар. Београда тужбу ова господа: Милан Пироћанац, Ј. Гудовић, Алекса Б. Поповић, Милош Глишић, Мита Ракић, Живко и Светозар браћа Анђелићи.

Народна Скупштина

XLVI редовни састанак.

Среда 29 новембра

Састанак отворен у 9 и ¼ час пре подне.

Председавао г. Катић. Била су сва г. г. министри, сем гг. Грујића, Велимировића и Милосављевића.

Прелази се на дневни ред.

Наставак читања изборног закона.

Известилац чита:

Чл. 114. П. Максимовић предлаже да буду много веће казне, за оне који повреде право народно при гласању; и то од 100-1000 дин. На послетку предлаже, да се овај члан врати у одбор.

Ст. Станковић и М. Николић се не слажу с предлогом Максимовића.

Известилац предложи да се овај члан врати у одбор и скупштина прими.

Чл, 115, 116, 117, 118, 119, 120, 121, 121 усвојени.

Чл. 120 П. Максимовић предлаже да и полицијски чиновници могу да потписују кандидацку листу, јер им право на то устав даје.

М. Бурић се не слаже с предлогом Максимовића.

Мин. ун. дела не слаже се с предлогом Максимовића, јер, вели, он није за наше прилике, пошто морал код наших чиновника није никакав.

Лешјанин мисли да је сувише строга казна за официре, да губе и службу и чин, ако се мешају у изборе.

Срећковић се не слаже с предлогом Максимовића, шта више још би предложио, да се нареди чиновницима да за 10 дана пред изборе не излазе из канцеларије. Што се тиче официра, он мисли да треба и из овог члана избрисати официре, пошто сва да се они не смеју мешати у изборе.

Тајсић се не слаже с предлогом Максимовића, јер вели колико сад агитују, онда би сто пута више. С тога мисли да овај члан остане какав је.

В. Младеновић се не слаже с предлогом Максимовића.

Љ. Јоксимовић се не слаже с предлогом Максимовића. Што се тиче официра, он је за то да буду још строжије казне, но што су у предлогу

П. Максимовић вели да је заступао право српског грађанина а не полиције.

Катић је у врло лепом говору бранио предлог Максимовићев.

Известилац вели да овим чланом није никоме спречено право, које му устав даје.

Потпред. стави на гласање чл. 123 и скупштина га прими по предлогу одбора.

Чл. 124, 125, 126 усвојени.

Чл. 127. Катић је против тога да се онај казни, који неће да се користи правом тајног гласања јер се тиме што неко јавно гласа, не наноси другоме штета, дакле није кажњиво. С тога предлаже да се онај казни, који некога натера да јавно гласа.

Мин. ун. дела вели да и ако је противник тајног гласања, опак мора да противуречи Катићевом тумачењу 78 чл. Устава, јер је сасвим погрешно.

Вл. Арсенијевић слаже се с г. Таушановићем, само предлаже да се казна смањи од 1—10 дин.

М. Николић предлаже допуну у чл 127.

В. Младеновић слаже се с одборском редакцијом.

Катић вели да се никаква радња под криминал не може подвести, коју није уставотворац изречно као кажњиву означио. На послетку ја тако мислим, а ви ако хоћете, вешајте свакога, који на биралиште дође.

Т. К. Сасић вели да се овим одборским предлогом (тајним гласањем) даје више гаранције гласачима. Друго да се казна смањи од 1—10 динара.

Потпред. стави на гласање чл. 127 и скупштина га прими по предлогу одбора.

Чл. од 128—146 примљени.

После одмора.

Секретари прочиташе пројект закона о монополу дувана, а Д. Ружић и Ј. Пурић мишљење држ. савета.

Потпред. закључи седницу у ½ 1 час по подне, а сутра заказа за 9 час.

ИЗ СРПСКОГ СВЕТА

— **Банатске отровнице** Читамо у „Бачванину“: Има теме седам година, како се у Меленцима открила на Јоци Кукином отровничка смрт, коју је његова жена Драга над њим извршила. Она је то признала, и рекла је да је заго учинила што је муж због неверства злостављао, а она се тужила Текли Поповој која јој набави отров, са којим је она и свог мужа отровала. Тај случај открио је многе случајеве, те су сви признали свој грех. Великобечкеречки државни тужилац водио је пуних 7 год истрагу, што је заиста дуго. Но ствар се ширила на нове и нове случајеве, и зато је тако дуго отезала се. Међутим иста је показала покварен и гнусан меленачки живот. Жене су се путем отрова курталисавале својих мужева, деца својих родитеља, наследници својих старешина и т. д. За две године дана умрло је у Меленцима 38 поседника од отрова. Две маторе вештице врачаре Соса Јовановић циганка и Ана Нинићева справљале су по скуп новац отров. Обе су стекле велика имања ал су обе за време ове истраге у затвору умрле. Оптужено је 80 особа, од којих 57 леже и сад у истражном затвору. За време истраге ископано је из гробова 18 особа, њихова утроба испитана је у државном лабараторијуму, где се показало да су сви погинули од отрова. Процес овај доћи ће ово дана у расправу јер је држ. тужилац поднео суду оптужбу.“

ИЗ БАЛКАНИЈЕ

— **Пожар у Пловдиву.** По „Балканској Кореспонденцији“ о појављеном пожару у Пловдиву добијамо ове појединости: Ватра је отпочела у улици тако званој „Тахта кале“. За непун сахат обузео је пламен 36 дућана. Штета износи око 100.000 — турских фунтита. Највећу штету претрпио је трговац са колонијалним еспапом Шериф ага, гостионицу „Балугци Хан“ пламен је са свим упропастио. Но срећа је што је ова код румунског осигуравајућег друштва „Дација Романија“ у Букурешту осигурана. И магацин хаљина фирме Шмил и Пиринг том приликом био је грабеж пламену. Имаоци ових дућана упропашћени су са свим, јер ништа нису могли спасти. Варошки ватрогасци у овој прилици нису се баш особито одликовали. Знак ватре да и су тек тада, кад је пожар у велико отео маха, а и воде није довољно било, и ако је Марица само неколико корачаји од места где је пожар беснио,

— **Крићанско питање.** Балканска Кореспонденција доноси: По извештајима који нам из Цариграда стигоше, мишљења на дивану о крићанском питању као да су подељена. Док на једној страни постоји наклоност, да се о жељама крићанске народне скупштине води рачуна и администрација на острву у смислу конвенције Халепске реформиште, друга страна би хтела побуну да узме за повод те да постојеће основно уређење уклони и Крит баци у исто стање са осталим провинцијама царевине. Но као што „Messager d' Athènes“ примећује, овај шовинистички правац у савету Султанову наићиће на отпор европских сила. А не треба заборавити ни то, да особито права Крићана стоје под заштитом одредаба берлинског уговора, који последњи и сачињава јавно право балканских држава. Порта извесно неће ништа предузети, што би било противно међународним закључцима, јер би је то до опасних последица довело.

ПОДЛИСТАК

СИЛАЗАК С ПРЕСТОЛА

РОМАН ИЗ ЖИВОТА БАЛКАНСКИХ НАРОДА

у 90 глава — из поговора

(писац задржава сва права)

(66)

Па онда његови кавански скандали, његове свађе у касарни са својим претпостављеним, и, најпосле, његови дугови, где је она, мати, често морала испод руке и кришом од мужа исплаћивати за свога Никицу доста знатне суме, само да ствар легне и да јој се дете не срамоти пред светом

Јес, њој изађе пред очи све то и она се после свега тога питала:

— Па зар је с тога мој Никица већ са свим пропао, крајње покварен и изгубљен човек, о чијој поправци више ни речи не може бити?

О, не! Сви њени осећаји, сва утроба њена бунила се при тој једној помисли!

Она се сећала како је, после таквих теревенака, сутра дан пред подне, полако, бојажљиво улазила у собу свога сина, како га је будила, како се он трзао с осмејком на уснама, како јој је онда наивно и добродушно причао своје младићске лудорије, и како је и сам осуђиво и критиковао своје синоћње понашање, и како је тада био добар, благ, нежан и како би јој тада обично говорио:

— „Је ли, мајка, ти ниси срдита на ме, је ли, ти волеш твога Никицу, ти му све прашташ? Оди ме пољуби, ако ми збиља прашташ“... И како јој је он тада пружао своје младе, слабе а развијене мишице, грлио је, наслањао главу на њене груди, а она пуна неке неисказане сласти прилазила би му, грлила га, љубила, карала га, тепајући му и мешајући у своје материнске нежности поучне прекоре како је већ време, да се једном тргне од тих својих лудорија, а он, умирен, стишан, добар и нежан, пола у шали, пола у збиљи тумачио би јој и разлагао како је то младост, и како ће временом и годинама све то проћи, а од бујна лакомислена младића он ће постати озбиљан тактичан човек!

Све то у једном тренутку, живо и јасно васкрсло је пред њеним очима, и она се питала, сва претрнула од страха: „Је ли могуће, да ће због тих, тако обичних и тако природних младићских погрешака, прогласити њена сина за пропала и изгубљена човека, коме више ни бог ни људи не могу помоћи; човека коме нема поправке и спасења, који је већ морално мртва лешина, коју треба само склањати што даље, да се и други од ње не трују.

Све њене мисли, сви њени осећаји, цело душевно биће њено бунило се против таквог схватања, и она би у том тренутку била готова да истрчи на раскрсницу и да на све четири стране света громогласно довикне и објави:

„Није истина! Није мој син пропао и изгубљен човек!“

Кнез Мутимир и њен драги Никица у том тренутку стопили су се у једну нераздвојну личност, у којој се пробудио материнski осећај у свој свежини и неодољивој снази својој и под утицајем тога осећања срца Софија скочи. Сва уздрхтала и крајње узбуђена, она брзо-брзо приђе своме зачуђеном мужу и узе га за руку.

(Наставиће се)

ИЗ БЕЛА СВЕТА

—

— **После тридесет година.** У Гриниџ, у Енглеској, вратио се ово дана човек један, по имену Вилијам Поркер из туђине, за кога су мислили, да је већ одавно мртав. Чим је стигао у Гриниџ одмах је потражио своју жену, али је нашао већ преудату са великом и одраслом децом већ. Поркер је пре 30 година ступио на лађу једну као матрос и отпловио је у Кибек. На повратку из Кибека падне у море, и по што је ноћ била, поред свег усиљавања са лађе не могоше га извући из воде. Он је међу тим врло добар пливач био, те се целе ноћи одржао на води. Сутра дан нађе на њега једна португалска лађа, избави га и однесе у јужну Америку. Ту ступи у службу на једној разбојничкој лађи, где је годину дана служио. Ту се неким чудним случајем спасао, да га не убију. После тога је опет лежао на умору у болници у Палерму. За време сецесионог рата би ухваћен од непријатеља. И ту се спасе. За тим је радио у златним рудокопима, скупца нешто новаца, те се хтеде вратити кући. На путу га ухвате разбојници и поробе до голе душе. Мораде опет из нова почети да дође мало до новаца Испало му за руком, те је прилично иметка стекао, па се сада у 57. години вратио кући. Жена његова, чим је видела, познала га је по гласу и по ходу. Не тражи сада своје жене натраг, јер вели да није она крива, што се преудала. Он је требао да је извести, но није то могао чинити. Иметак што га је са собом донео, завештао је жени, управо деци њеној, што их је изродила са другим мужем.

— **Дон Педро.** Наши читатељи знају, да бивши бразил. цар Дон Педро путује по Јевроии. И ако је он престао бити царем, ипак многи Бразилијанци поштују га. На глас да ће Дон Педро стићи у Лисабон, отишао је велики број Бразилијанаца који у Паризу живе, у Лисабон, да га дочекају.

— **Поштен кочијаш.** У Бечу нашао је кочијаш Антун Винкел, кад је чистио своја кола, испод седишта кожни новчаник с 265 форината. Пошто није знао ко га је изгубио однесе га у полицију. Новчаник је био данског краља Христијана, који се у оним колима инкогнито возио до Пенцинга. Краљ је за то поклонио кочијашу 100 форината,

ИЗЈАВЕ

—

Господине Уреднице,

Чујем да је некакав Mon Ami издао некакве **Бомбе**, у којима износи да сам и ја, поред многих других напредњака, примио позамашну суму новаца за гласање о железници.

Ја најсвечанije изјављујем да је то простачка лаж и ниска клевета.

После 14 и 15 маја, није никакво чудо и овакав напад на напредњаке од непријатеља њихових.

Међутим, Mon Ami имаће прилику од моје стране да на Суду докаже своје тврђење.

Молим вас, Г. Уреднице, изволите овој изјави дати места у своме листу.

Београд 28 новембра, 1889

Ваш поштовалац:
М. Ракић

Мојим пријатељима и познаницама.

Некакав „Mon Ami“ у својој књизи „**Бомбе**“, изнео је, да сам, прилком примања уговора о грађењу наших железница, примио од Бонтуа 30.000 динара.

Ово је ниска и подла клевета.

Не од Бонтуа, но ни од кога, нисам примио, не 30.000, динара, но ни 30 пара.

Против клеветника подигао сам код Суда тужбу.

Пресуду ћу штампати.

28 Новембра 1889 год.
у Београду.

М. Л. Глишић
трговац.

ТЕЛЕГРАМИ

„Малим Новинама“
28 Новембра

—

Беч У комори посланика влада поднела је предлог о устројству нове друге железничке пруге Кракова-Пршемисл Лавов у Галицији. —

Цариград Неколико стотина крићанских породица које пребегоше у последње време у Атину и Пиреу, својевољно се повратише на своја огњишта. —

Будимпешта У комори министар председник одговарајући на једну интерпелацију, изјављује да и влада жели да се сврши српско црквено питање сазивањем сабора. Сабор биће сазван кад митрополитски савет буде назначио време за сазив. —

Берн При састанку федерације швајцарске, изабран је за председника за 1890 годину. Ружоне радикалац са 149 гласова од 154 гласача. За потпредседника Велти са 144 гласа од 162 гласача. —

Букурешт (Сенат) Предлог за адресу каже, да је Сенат проникнут о потреби да у земљи престану агитације и кризе. Сенат ће сву своју пажњу обратити да се добро проуче објављени закони. Изјаве љубави и одапости према краљу и према наследнику потврђују праве народне осећаје.

Петроград „Монитер“ доноси један указ, по коме је државни саветник Етингер дигнут са свог звања као аташе при министарству царске куће.

Берлин У Рајхстагу добили су посланици „белу књигу“ која садржава 123 акта о забрани увоза свиња у Немачку, и мере предузете од Инглеске, Француске Белгије, и Холандије против транзитног увоза стоке немачке. —

Париз (Комора) Вуржоа каже да ће интерпелисати владу за новчану конвенцију. Министар финанције одговара да влада не мисли изнети конвенцију пред комору. Интерпелација одложена на месец дана. Извешће лекара објављује да у магацину „де Лувр“ не влада никаква епидемија, само да неки од чиновника имају гушобољу.

Беч „Преса“ јавља да ће скоро почети преговори међу владом аустриском и мађарском о уређењу новчане мере. Влада мађарска као да је предложила динар као новчану јединицу. —

ТРГОВИНА

Пијаце, (робе) 28 новембра.

Беч Пшеница фор. 9·07 кукуруз фор. 5·76 шећер фор, 14.30.

—

Будимпешта. Пшеница фор. 8·69½ зоб, фор. 7.67 кукуруз, фор, 5·39

Праг Шећер фор. 14.30

Трст. Цена шећеру стална, очекујућа, шпиритус фор. 13⅓

Хавр Кава за децембар 103, за март 101.75 дин.

Хамбург. Кава за децембар мар. 82½/ за март 83¼

Ефекти 28 новембра

Беч Кредит 316·25, аустријска главна рента 108.—, угарска главна рента 101.10, срп лозови 35,75 срп. дуван. лозови 5·90, дук. 5·62, дук. с венцем 5·62, наполеон 9 40, 20 марака 11·61, турска лира 10·72, руска папирна рубља 126·75, фунта стрелинга 11.79, сребро 100.

Мањице. Париз 46.85, Берлин, 58·05. Лондон 118·25. Берза промењива.

ЉУДИ И ЖЕНЕ.

Ево мене!

Изашла је

„МЕТЛА“

Грабите, купујте, а после ако хоћете и — псујте!

Цене 60 пара динарских

Читатељима

—

Са више страна питају ме: за што не продужим Чланак: *Повериште и његова Управа?*

Одговарам свима: да ћу продужити и да сам престао једино за то, што сам се надао, да ће се сили и самовољи г. Пинтеровића једном стати на пут и да ће главна Контрола учинити своје на шта је и законом било позвано, но видим да сам се у очекивању моме преварио: У позоришту је опет све по старом. Дакле, почећу ћу даље, шат се нађе човек, који ће заштити ову красну Установу од експлоатисања извесних лица.

29-XI 1889
Београд.

Љубинко.

КАЛЕНДАР

Четвртак

Православни 30. ап Андрија првозвани
Католички 12 Максентије
Сунце излази у 7 с. 13
Сунце залази у 3 с, 54
Пос. четврт. 5
Да 12½ ноћ 11¹
ал и ево краја овог месеца дан окраћа а за толико и ноћ одужа.

Краљице Наталије

повратак у отаџбину

Спев Србина-Милоша Грабовачког

ДРУГО ИЗДАЊЕ

Цена 20 пара дин На више 33⅓% Наруџбине управљају се на писца у Земуну.

БЕНКОВА ПОМАДА
И
! НИНОН ПУДЕР !

ДАМЕ које желе да своје лице њежно глатко, чисто и фино одрже, нека не пропусте употребљавати познату **Бенкову помаду** против пега, флека, бубуљица, рапаве коже и осталих нечистоћа коже на лицу, прсима и рукама,

Једна тегла 1 динар

НИНОН-ПУДЕР за лице, прса и руке који ради своје финоће и доброте највише тражен, јер сачува њежност коже при најхрђавијем времену, а ни најмање није шкодљив. Добива се бео, роза и жут. Једна кутија 2 динара,

Позор!!! Да би се при куповању свака забуна избегла, то стоји на свакој тегли и кутији јасно и разговетно моја фирма

Ф. ПЛ. БЕНКО, АПОТЕКАР У ЗЕМУНУ

Моја се помада и Нинон-Пудер може добит само код мене у мојој апотеци у Земуну и код другарице Бошка Николића у кнез Михајловој улици

784 2—2

ГРАДСКО КУПАТИЛО

АМАМ

Ради сваки дан

За мушкиње од 5 изјутра до 8 пре подне и од 5 по подне до 9 сати у вече

А петком недељом и сваког празника цео дан.

За женске сваки дан од 8 пре до 5 сати по подне осим петка недеље и празника.

Потребујем једног момка за рад и једну жену која је вичла мијењу и за послугу у женске дане. 905 1—5

Стотине хиљада људи признају за лепоту своје косе

ЈЕДИНСТВЕНО СРЕДСТВО

ЗА РАСТЕЊЕ КОСЕ

НЕМА НИШТА БОЉЕ ЗА ОДРЖАЊЕ И РАСТЕЊЕ КОСЕ

него у целом свету позната и призната и од Аутора надлежних испитана, као и од Његовог Величанства Цара аустриског Фрање Јосифа I. подарена

привилегијом за искључиву продају у целој Аустро-угарској патентом подареним од 18 Новембра 1855 Бр. 15810|1892

РЕЗЕДИНА ПОМАДА

кад се редовно употребљује ма и на најћелавијем месту главе, коса порасте; седе и рђе косе добију угаситу боју и чисти од перути, а што је најглавније одржава косу густу и спречава опадање. Тако исто одржава лепу и природну боју и неда маха седењу. У опште употребљава се и за украс косе.

Уз свако ћупче има и метода употребе на свима језицима и кошта 4 динара ћупче.

Главно је стовариште на велико и на мало код

КАРЛА ПОЛТА

Парфимера и имаоца привилегије у Бечу VIII Јозефитска улица Бр. 32 где треба слати сва питања и поручбине и то за готов новац или у патсч.

За Србију је главно и једно стовариште код

г. Јована Дилбера апотекара

696 7—20

Продаје се кућни намештај због преместитја у улици врачарске полиције Бр 8 до куће шапчанина

912 1—3

КЊИЖИЦА трећег кола задруге, од 6 удела продаје се код Уредништва.

918,1—*3*

СА МОЈОМ ЈУВЕЛИРСКО-сајџиском радњом преселио сам се до гостионице „Златног крста“ на теразијама у кући г. Кузмановића

М. Пиперин.

901 1—3

Београд 14 Новембра 1889 г

Главна Контрола известила је г. министра финансије *да сам способан*, а г. Министар *одобрио ми је, да могу склапати рачуне општинске, школске и црквене.*

Препоручујем се за те послове свима у месту и у унутрашњости, којима сам потребан.

Најзамршеније рачуне могу довести у ред и склопити за врло кратко време, па било да радим за дневницу или ћутуре.

Могу потпуно да вршим и приметбе главне контроле по разним рачунима.

Склапање тих рачуна радићу по 8 до 12. динара дневно, према даљини места, где се позовем.

Погодба ћутуре може бити само за рачуне, где је вођен дневник и где су спремљена сва документа.

Станујем више „цветног трга“ у „Врачарској казини“ на Енглезовцу у Београду.

Витор Ћурчић
начелник срески у пензији.

863, 2—10

„Потрошачима Шминке“

Јављам да сам добио велики избор *Лојхмерове Позоришне Шминке* у разним бојама, и прашак његов

Продајем са умереном ценом и само за *„готов новац“*

Бошко Пикић
Дрогиста

—874 2—6

Главни су згодитци мар. 500.000 300.000 200.000 150.000 100.000 и т. т.

НЕ ЧЕКАЈ КАД ТЕ СРЕЋА ТРАЖИ

Мали новац чини велико дјејство

Да би се дошло на лак и поштен начин до извесног капитала част ми је препоручити поштованој публици као најбоље средство на лаки згодитци од

117 Краљ самсонске земаљске лутрије и 108. Брауншвајску земаљску лутрију

које су гаранторане Немачком државом и сигурно, мора се добити.

На самсонској лутрији за сва 5 вучења Марака 18135.000

На Брауншвајској „ „ „ „ „ Марака 10.509.000

који су у плану вучења распоређени на 100.000 лозова од којих по Ловина мора да буде 50.000 лозова, што значи да сваки други лоз мора добити.

Исто лутрије дају главне згодитке од.

МАРАКА 500.000 300.000 200.000 150.000 100.0000

и мање згодитке од

Марака 80.000, 60.000, 50.000, 40.000, 30.000, 25.000, 20.000 15.000, 10.000, и т. д. као и друге мање згодитке, који се у току од 5 месеци на 5 вучења самсонске и 6 вучења Брауншвајгске лутрије моћи извући.

Цене лозова за I. вучење ове су:

За 117 самсонску лутр. и за 108 Брауншвајгску лутр.

1 цео лоз динара	57.50	1 цео лоз динара 22.50
1 Половину лоза	28.75	1 Половину лоза 11.25
1 Пети „	11.50	1 Четвртану „ 5.65
1 Десетину „	5.75	

Свакоме по захтеву шаљем у напред планове од исте лутрије безплатно из којег се могу видети услове, дан вучења и згодитке, на горе означена вучења.

Сваком учеснику ове лутрије шаљем после вучења листу од извучених нумера бесплатно.

Свака поруџбина може се извршити упутницом или амаетом писму, са поруџбином треба се пријавити најдаље до 25 Децембра текуће године.

Исплату и пошиљање добивеног згодитка врши она по вучењу и уз чување тајне.

Надам се да ће пошт ована публука због овог доброг распореда пожурити што пре са поруџбином.

Очекујем питоване налоге.

С поштовањем

Аврам Ј. Меламед
Мењач и Шпедитер
Васина улица Бр. 19.

915

Свакн други лозмора добити

Главни су згодитци мар. 500.000 300.000 200.000 150.000 100.000 и т. д.

Власник и главни уредник Пера Тодоровић. Одговорни уредник С. Јаношевић. Штампарија код „Просвете“ Позоришни трг бр. 2

БРОЈ 342. ПЕТАК 1 ДЕЦЕМБРА 1889 ГОДИНА II

ИЗЛАЗИ СВАКИ ДАН

БРОЈ 10. П. Д.

ЦЕНА ЗА СТРАНЕ ЗЕМЉЕ
а годину . . . . . 30 динара
На по године . . . . . 15 динара
На 3 месеца . . . . . 9 динара

LE PETIT JOURNAL

МАЛЕ НОВИНЕ

ДНЕВНИ ЛИСТ ЗА СВАКОГА

Претплата из унутр. полаже се само код пошта

За Београд нема претплате — Лист се продаје на број

Писма и рукописи шаљу се Уреднику „Малих Новина“
Топличин венац бр. 17., на горњем спрату.

Претплата се прима код свију пошта у Србији

ЦЕНЕ ОГЛАСИМА
На првој страни од петит. реда 20. пр. дин.
а на четвртој од петит реда 10 пр. дин.
ПРИПОСЛАНО стаје 50 пр. д. од петит реда

KLEINE ZEITUNG

Огласи јевтино, по потреби и са сликама. За свако оглашење плаћа се држ. таксе 20 пр. д. ВЕЋИ ОГЛАСИ ПО НОГОДБИ

ПИЛЗАНСКА ПИВНИЦА
Код „Руског Цара“

Од данас точи **зимско** пилзанско пиво (Schankbier) исто пиво у флашама може се добити по 50 пара дин. — Кауција је за флашу 25 п. дин.

Поруџбине за нутреност прима се од 25 флаша на на више и извршује се најтачније.

С поштовањем:
Димитрије Жељесковић

910, 1—5

ЗА РУСИЋКЕ
ОД 2 ДО 6 САТИ
Понедеоником Седом и Петком
РАДИ
Парно Купатило
У ДУШАНОВОЈ УЛИЦИ

803 7—20

Чоје
За официрско одело у свима прописним бојама имамо на продају.
Терзибашић и Ђорђевић
у Београду и Крагујевцу

917,1,10

50 ПАРА ДИНАР.
АЛТАР БЕЛА И ЦРНА ВИНА
врло добра
само у ново проширеној кафани код
„ДВА ТИГРА“
на Теразијама
Укусан, чист и јевтин кост

851 5—5

БЕОГРАДСКЕ ВЕСТИ

Претрес. Сутра ће у суду варошки Београда бити претрес г. Стеви П. Видаковићу, главном уреднику „Народног Дневника“ због чланка „Ред и Рад“.

*

Велика забава. Певачко друштво „Даворије“ приређује у недељу 3 ов. м. у вече велику забаву с играном чисто народном и у народном оделу. Програм ове забаве одабран је и ми ћемо га донети опширније. За сад не можемо, а да пажњу наших суграђана не скренемо на ову забаву ове врло вредне певачке дружине, те се надамо да ће она бити посећена онако како одиста и заслужује.

*

Стрељан. Јучерашњи број службених новина доноси ово: „Над Ђорђем Илићем, ухваћеним хајдуком из Лесковца, окр. пожаревачкога, извршена је смртна казна, по пресуди поротнога суда округа ћупријског, која је извршном постала 20 ов. м.“

*

Збор. Чланови месних одбора варошко-теразијског и дорћолског, као и остале занатлије и пријатељи занатлија, позивају се да дођу на збор који ће се држати у недељу 2 децембра код „Руске Круне“

Дневни ред: Полагање рачуна о своме раду на 2-ој занатлиској скупштини од стране П. Кара Радовановића, В. Курчића, В. Ристића, и Мијајила Минчића; да ли да се споје сви пододбори у једа; Да се одговори на све циркуларе главног одбора; „Одјек“ и домаћа индустрија, и да ли Мих. фабрикантима права да отвара кројачке радње.

На збору ће председавати Аца Николић и Наум Јамандијевић, председник и потпредседник дорћолског одбора, деловођа биће Димитрије Војиновић.

ДОМАЋЕ ВЕСТИ

Претеча српском уједињењу „Претеча“ јавља: „По нашој дичној варошици, по прађедовини Његовог Величанства Краља Александра највишег заштитника Кола Јахача, већ од пре неколико дана брује једна изврсна, једна блажена замисао, која се ни чистим сребром подмерити не може а чије ће остварење бити скупоценије од најсувљег злата.

Ту мисао поздравља и велико и мало и старо и младо на начин најодушевљенији, на начин онакав какав дачи свесном срећству. — Она се састоји у овоме:

Да прађедовина Њ. Величанства приреди једну велику, једну сјајну забаву у току ове зиме и чист приход исте да се депонира у новчаном заводу где да лежи све донде док се у Солуну не оснује српска гимназија. Она особа која прва буде наименована за управника те гимназије, добија сву ту своту као поклон.

*

Железнички догађај. Нашка „Слобода“ јавља: При пролазу онамадањег пиротског воза спљев чким усеком, пала је с брега једна стена, ударила у прозор последњег путничког вагона и на парчета га разлупала. Срећом нико није било у вагону а још мање на седишту крај прозора.

Догађај, дакле, овакав какав је, није тако страшан, али је свакако лепа школа за г. г. инжењере IV. секције који ће надамо се учинити, да се слабе стене благовремено обарају, не чекајући да саме падају на воз.

*

Немачка преписка на нашој железници. „Слобода“ јавља: У радионичком одељењу где је управник инспектор г. Влада Марковић, води се и дан дањи још сва преписка на немачком и француском језику и ако има један машински инжињер, два чиновника канцелариска и један пословођа у радионици који су Срби. На и сам г. инспектор — управник је Србин. Пола године како држава експлоатише жељезницу а г управник не пађе за нужно да уведе српски језик као званичан језик у радионици и њеним канцеларијама!!! Ако је тако, разуме се да г. управник, не може егзистовати без разних Голденберга — јер су у канцеларијама све књиге на немачком и француском језику. Брука! Зар смо лањске године, па и пре док су Французи експлоатисали нашу железницу интерведелодати Министра грађевина због страног језика на срп. железници, а данас? Данас када Србија сама води саобраћај, данас када се најжешћа борба води те да се и најмањи страначки утицај истисне, велимо данас не само што се страначки утицај на нашој железници не истискива, но, изгледа нам, као да се у корист његову ради, иначе давно би био немачки и француски језик са наше железнице — избачен.

Овде имамо да забележимо још један, колико редак толико и дрзак доступак г. Вилћема Голденберга. Каже је овај љубимац г. управника а најсретнији Јевреји на нашој железници (у Марту авансовао са 400 а у Новембру са 600 динара — за годину дана аванс вао 1000 динара) пре 14 дана отишао у Цариград на осуство он је књиге и акта на којима је радио забравио у свом орману и столу а кључеве понео собом у Цариград. Зашто ли је бого мој учинио ово? О овоме ће нам дати најбоље објашњење његов најискренији заштитник и пријатељ инспектор г. В. Марковић. Шта ћеш, може му се.

Народна Скупштина

XLVII редовни састанак.

Четвртак 30 новембра

Састанак отворен у 9 час пре подне.

Председавао г. Котић. Били су г.г. министри: Вујић, Поповић, Милосављевић, Гершић.

Секретар Ружић чита протокол XLVI састанка. Јоксимовић молбе и жалбе Петровић предлоге: В. Младеновића да се изврши поново премер земљишта у окр. шабачком, Вуче Николића да се одреде строжије мере за чување вере и морала, Ружић интерпелацију на мин војног, од

посланика Барјактаровића, Вуковића и другова, да ли је познато мин. војном, да управник крагујевачке фабрике, капетан Ђ. Марковић неуљудно поступа са радницима и да им се плата наредно издаје? Друго, питање на мин. народне привреде од В. Радовановића, да ли му је познато, да је бивши управник поште Ж. Авћелић купио 2 милиона употребљених српских марака за 2,500 дин. а продао их за 120,000 дин. неком странцу? Треће, питање на мин. ун. дела и мин. просвете о шуми манастира Каленића, коју секу сељани села Прњавора, од Уроша Вукићевића и другова.

Секретар Ружић прочита два указа, и то указ Краљевских Намесника, којим се овлашћује мин. финансије да поднесе Скупштини измене и допуне о порезу и прирезу.

Прелази се на дневни ред.

Известилац чита оне чланове, који су враћени у одбор, и које је одбор редиговао.

Чл. 11, 22, 24, 29, 31, 41, 46, 49, 62, 69, 96, 102, 108 усвојени.

Чл. 114 примљен с допуном Вуковића.

Овим је свршено прво читање закона о изборима.

Прелази се на претрес пројекта закона о кошевима и то у начелу.

В. Младеновић вели да овај закон није сувремен, него мисли да треба другим срествима помоћи земљорадничком сталежу као н. пр. отварањем земљоделских школа, новчаних завода и т. д. с тога је противан овом пројекту, па зато предлаже да се врати у одбор, да се преиначи.

Генчић предлаже да се овај закон са свим одбаци, пошто је то један нов намет на народ, јер се поред 47 милиона који су у буџету одређени, још неких 4 милиона траже од народа, који је у овако рђавим финансијским приликама.

В. Арсенијевић је противан овом закону, а већ ако се прими, онда да тим кошевима управља само село а не пред. општ. судова.

Ст. Станковић вели да ово није никакав намет, као што вели Генчић, већ добро, које се чини народу.

В. Радовановић брани пројект закона о кошевима.

Т. Бојичић чуди се Генчићу и другима, како могу да предлажу да се овај тако користан закон одбаци јер кад би се одбацило, то би значило утући $^{9}/_{1}$ народа.

Р. Ничић брани пројект.

М. Ђурић мисли да је овај закон врло користан по народ.

Ст. Петровић вели, да је дуго и дуго мислио да ли да прими овај пројект и на послетку је закључио да га прими.

М. Миловановић вели да се овом установом иде на то, не да се отме од народа 4 милиона динара као што вели Генчић, већ да му се да, с тога је за пројект.

К. Борисављевић брани пројект, јер је, вели, врло корисна установа.

Поп Богосав вели да су кошеви као неки фонд, у који народ улаже да, кад је у нужди, одатле узима.

Мин. нар. прив. наводи користи које народ од кошева има, А што нека г. г. вели да је ова средњевековна установа, ја бих питао, каква је народна привреда? Кошеви одговарају са свим нашем привредном стању. Вели да се данас налази до 18 милиона кгр. хране, и то 900 000 готове а остало је дато на зајам народу. Пунимо кошеве, вели он, јер ко зна какви ће се догађаји развити у Европи, те да нас не изненаде. С тога је он за пројект.

Известилац говори у прилог ове установе.

Потпредседник ставља пројект на гласање и већина га скупштине прима у начелу.

После одмора

Прелази се на претрес чланова у појединостима.

Известилац чита:

Чл. 1 и 2 усвојени.

Чл. 3. Известилац предлаже да у местима где има новчаних завода, сваки улагач улаже по 8 дин.

Ст. Станковић је противан предлогу известиоца.

С. Милосављевић брани одборску редакцију.

Р. Ничић и *П. Јанковић* су противни предлогу известиоца.

Мин. нар. привреде мисли да улози треба да буду само у храни а не у новцу.

Т. Бојичић је за редакцију одборске већине.

Известилац брани свој предлог.

М. Ђурић је противан предлогу известиоца.

М. Петровић мисли да је боље да се остави на вољу народа, да ли ће улагати храну или новац, јер има места, где су рђа скупа, па би и кошеви били скупи. С тога је за предлог известиоца.

А. Петровић и Ст. Петровић су за одборску редакцију.

Катић вели да треба одредити цену производима који се улажу, зато је за предлог известиоца.

М. Смиљанић се слаже с предлогом известиоца.

Подпред. стави на поименично гласање чл. 3 закона о кошевима и од 84 посланка, 41 гласао је за предлог и вестиоца, 39 против, а 4 се уздржало од гласања.

Чл. 4 усвојен

Чл. 5 *Тајсић* предлаже да се овај члан врати у одбор.

А. Дреновац пита шта ће да се ради са оном храном, коју је држава узела за време турског рата од неких општина?

Мин. народне пр. вели да је држава требала и она е узела од општина.

Т. Бојичић предлаже да рок буде 2 год. за које време морају да буду готови кошеви.

Тајсић поново предлаже да се овај члан врати у одбор.

В. Младеновић се слаже с владиним предлогом, само још да се дода „да од кад се општине групишу, на за 16 мес. да буду готови кошеви".

Ст. Станковић вели да је одбор одредио 3 год. за рок, а од куд 1 год. ја не знам.

Генчић вели, пошто је рок тако велики 3 год. то ја мислим да се сад и није требало решавати о томе.

Вуковић и едлаже рок од 2 год.

Известилац се чуди Ст. Станковићу како предлаже 3 год. кад је потписао пројект за 1 год.

Подпред стави на гласање и већина га прими по предлогу владином.

Подпред. закључи седницу у $^{1}/_{4}$ до 1 час, по подне а сутра заказа за 9 часова.

ДОПИСИ

Убиство

(Допис „*М. Новинама*")

Ниш 29 Нов 1889 г.

Јутрос у порти Саборне овдашње Цркве осване мртав човек. Али како?.. Грозно!..

На земљи лежао је леш без икаквог одела. Го, наг го. Под леш м беше натопљена земља заспреном крвљу.

Убица беше верни слуга „Лукреције Борџије", јер немађаше ни душе ни срца а осећаја правог целата Шпанске инквизиције. Није му било доста што је својој жртви живот одузео, него и мртвога предао је мукама. Од уста па преко целог лица и главе смакао је тј. одрао је кожу тако вешто да се и сами лекари овој операцији диве. Очи му ножем из дупље извалио и оставио празну округлину. Преко рамена до половину груди пресеко га је секиром, а груди скоро са целим трбухом пашчад су изнаједела и по неки комад меса појели. Руке и ноге стоје читаве, беле као алабастер и по све суптилне, мале и нежне. На лицу је остало само мало брадице жућкасте косе, иначе никаквих других знакова за познавање.

Крај убијеног нађена је једна сребрна алка од сата којом се ланац за хаљину закачује, иначе од одела ништа.

С' погледом на околности и полицијски увиђај, убиство се морало извршити где год у кући па леш овамо донет. Полиција и општина живо су настали да овом варварском убиству у траг уђу.

Сад знамо и утврдо стоји да је убијени неки Сима седлар при возарском ескадрону овде; о убици још се ништа не зна.

Шта даље будем сазнао, јавићу.

Јоца М. С.

ПИСМА УРЕДНИШТВУ

Господине уреднице,

Молимо вас будите тако добри те у вашем цењеном листу дајте места овим неколиким рецима:

Прошле среде по после подне сахрањен је пок. Паја Башкалфић, секретар министарства финансије. Обичај је и право је, да у таким приликама чиновници одају последњу почаст своме умрлом другу. Али, ни тај добри обичај ни право ни у ком случају не сме ићи тако далеко, да због тога трпе послови а нарочито трговачки.

У оној прилици је иришилац дужности управника царинаре наредио, да царински чиновници оду на погреб пок. Башкалфићу. То је од њега похвално, али ни мало не може бити похвално што је наредио да на погреб оду сви царински чиновници,

ПОДЛИСТАК

ЗЛАТНА СВАДБА

Од Едварда Рода

Очекујући мали доручак, који његова жена знађаше спремати и који обоје вољаху, г. Валтер беше весео целога дана своје златне свадбе. Управо веселост његова тога дана није била већа и ведрија од веселости других дана: она се показиваше у киселим и жучним пошалицама, које пропраћаше осмехом који беше веран израз његове душе. Три или четир пут дневно, говорио би својој жени извесним тоном и речима за које држаше да су скривене и даровите, како је више не воле што не пази лонце на ватри нити на покрете и изразе који обележавају грубе увреде. Она би му обично одговорила оним погледом који он није никад разумевао; и часови пролажаху.

Најпосле, стари сахат што им је разговоре правио, бројећи дане њихова живота, куцну шест часова: и при последњем куцању, г. Валтер, који се враћаше из своје хигијенске шетње у тачно и одређено време да му не би јело загорело, отвори врата и уђе у трпезарију. Сто не беше постављен.

Ништа није непријатније него видети продужено задовољство, и изглед празне собе и дугога чекања испуни гневом Валтера, Разјарен, црвен у лицу, готов на грдње, стрча у кухињу, али заста упрепашћен нашав само Маријану.

— А госпођа?...

— Госпођа је отишла.

— Како! изашла?.... Где?.... Шта ти је рекла?

— Госпођа је рекла да ће данас доручковати у седам часова...

.... Седам часова!.. Читав сат чекања!...

И она је баш отишла!.... зашто?

Један сат чекања беше дуг. Г. Валтер није никада осећао веће непријатности. Завиривао је у све углове свога кабинета, решавајући неразрешљиву загонетку, и која га мучаше: за што је његова жена отишла баш тога дана, измењујући сат њихова доручка?... Загонетка расташе, постајаше тежа у толико, у колико је он био слабије уобразиље од осталих људи, свршила се осећањем неспокојства и немира: помислио је да му је жена нагло полудила, и он назираше ужасне последице таквога случаја Кад је избало седам часова, и кад шталица настави свој ход, соба му постаде врло тесна, поче ходати по свима собама отварајући и затварајући врата, бројећи кораке да се разоноди; и завршивши то трчкање улазом у кухињу. Рачунао је да ће му Марјана што рећи. Она се тога добро чувала. Она га посматраше испод ока, мало шаљиво, али му тај поглед на срећу измицаше, јер је био и сувише заузет да би био посматрач. Најзад он запита:

— Е' па дакле, она се неће вратити?...

— Ах! заборавила сам да кажем господину да ми је госпођа рекла да се господин не љути, и не узнемирује, ако се она мало закасни...

... Мало задоцни!... Читав сахат после уобичајеног и већ више од 20 минута од некуцалог сата... И доручак, празнички доручак њене златне свадбе да она поверн собарици која није кућну ни омирисала! запита љутито.

— Шта има за ручак?....

А Марјана, увек лицемерна:

— Г-ђа ми је рекла да ништа не говорим господину, јер ће бити изненађења...

(Наставиће се.)

и са железничке и савске царинаре тако, да су обе царинаре тако рећи биле затворене те трговци нису могли подићи своје јеспапе ма да морају платити лежарину.

Овим поступком оштећени су трговци што нису могли на време подићи потребан им јеспап, за то, што за тај јеспап морају плаћати лежарину, и што су њихови момци и шпедитери тај дан дангубили.

Уверени да ћете ово неколико редака увртстити у ваш цењени лист, слободни смо да вам у напред благодаримо.

Београд 30 Новембра 1889

Неколико трговаца
из главне чаршије.

Поштовани г. уреднике!

Пре извесног времена прочитао сам у вашем цењеном, листу једну белешку „*Убијен нас*“, у којој почесте износити неке неправилности и самовоље, које се код нас у фабрици дуванској дешавају. У тој белешци дотакли сте се и нашег садањег контролора г. Јенла, али од тога доба о њему не донесесте ништа више. О њему пак имало би се још много износать, јер он, својим понашањем сви кога дана даје повода за то. Он је у фабрики све и свуд, јер директор г. Бадер пустио га, да по својој вољи жари и пали. Тако пре једнога дана дође овај г. Јенла у фабрику шефу одељења за фино паковање г. Жуњићу и заповеди му да овај повиси зараду извесним четири раденицама, које код њега у особитој милости стоје. Кад му је на то г. Жуњић одговорио, да је то надлежност његова којој раденици ваља зараду повисити а којој не, јер он је њихов шеф и он ће најбеље знати која како ради, он му је отпуштањем из службе запретио. Г Жуњић не хте самовољи овога човека попустити, већ извесе ову ствар пред г. Директора. Шта је тамо свршено, не знам вам јавати, само је жалосно, да управа овог човека, који и сувише употребљује ракију и зато је у понашању према млађима бруталан, још и данас у служби трпи. Бар да зна српски па ни по јада, него сав свој канцеларијски рад врши на немачком и француском језику. Леп ми је то српски државни чиновник, па још контролор.

Ваш поштовалац,
Један раденик из фабрике дуванске.

ИЗ БЕЛА СВЕТА

— **Велика ватра.** Из Њујорка у Америци јављају, да је ових дана у варошти Минеаполису а у осмокатној кући једној, у којој беше уредништво и штампарија листа „Tribune“ и још три штампарије, букнула ватра, услед чега је много жртава људских пало. Пре него што се могло у помоћ притећи са лествицама за спасавање, скочило је кроз прозор се седмог спрата више слагача, који су сви мртви нађени на земљи. Један репортер, који није смео да скочи убио се на прозору. Погинуло је више од 20 особа а међу овима и један професор с универзитета, који је баш некако пред ватру, дошао да посети уредништво.

— **Особењакова смрт.** У Њутри извели су 23 о. м. у јутру неког Евгена Ференција, — неженења, у 70 годину, — обешена на вратима у његову стану, где је сам становао. На сто су нашли писмо, у коме су самоубицчевом руком биле написане ове речи: „Писам могао друкчије!“ Ференци је био познат као особењак, и као такав је и живео. Зими је увек становао у Њутри, а лети у Пожуву. Био је понајвише сам, говорио је мало а читао много. У орману за одело нашло се међу гомилом књига 67.000 фор., нешто у готовом, нешто у заложницама. Новац је узет у судску масу. Сем тога имао је два имања и кућу у Њутри, тако да му читава заоставштина износи на 160.000 фор. Мртво тело однето је у болницу, где је секцирано. По мозгу на врату опажа се, да му је прво уже морало пукнути, па да га је наново морао свезати, те се но други пут обесио. На мозгу су констатоване таке неправилности, да је јасно да је самоубиство учињено у лудилу.

ИЗЈАВЕ

У књизи „Бомбе“ к ја је ово дана пуштена у свет, изнешено је да сам пред многих и ја приликом решавања уговора жељезничког примио неку позамашну суму.

Ово одбијам од себе као ниску и злонамерну клевету. Међу тим, писац све књиге има ће прилике од моје стране, да своје тврђење на суду докаже.

А. Илић.

У књизи „Бомбе“ на стр. 69 и 75 изнето је, да сам ја у мојој дужности починио грдне злоупотребе.

Пошто је то сушта лаж и клевета најниже врсте, то јављам пријатељима, да сам овог клеветника тужио суду.

30. Октобра 1889 год.
Београд.

Нисим Тајтацаковић
чинов. кр. срп. држ. железнице

Мојим пријатељима и познаницима.

Некакав „Мон Ами“ у својој књизи „**Бомбе**“, изнео је, да сам, приликом примања уговора о грађењу наших железница, примио од Бонтуа 30.000 динара.

Ово је ниска и подла клевета.

Не од Бонтуа, већ ни од кога, писам примио, не 30.000, динара, но ни 30 пара.

Против клеветника подигао сам код Суда тужбу.

Пресуду ћу штампати.

28 Новембра 1889 год.
у Београду.

М. Л. Глишић
трговац.

Некакав „Mon Ami“ издао је пре неколико дана пашквилу под називом „Бомбе“ у којој тврди, да сам ја пред других као скупштински посланик примио од Бонтуа неких 10,000 динара приликом потирања железничког уговора.

Пошто је ово сушта питковска лаж, подла и ниска клевета, то јављам пријатељима, да сам овог пашквиланта оптужио суду и тражио, да се он као клеветник најниже врсте казни.

А Озеровић.

ТЕЛЕГРАМИ

„Малим Новинама“
28 Новембра

Беч И ако се појављују многи случајеви гушобоље, нарочито у централној болници, опет се у опште констатује да у Бечу још не постоји епидемичка болест, „инфлуенција“ названа.

Париз Новине јављају да се гушобоља све више шири, нарочито у кварговима Хал и Гренел У централној школи било је већ неколико случајева. Епидемија је врло благог карактера.

ТРГОВИНА

Пијаце, (робе) 29 новембра.

Беч Пшеница фор. 9·07 кукуруз фор. 5·76 шећер фор, 14.30.

—

Будимпешта. Пшеница фор. 8·69½ зоб, фор. 7.67 кукуруз, фор, 5·39

Праг Шећер фор. 14.30

Трст. Цена шећеру стална, очекујућа, шпиритус фор. 13½

Хавр. Кава за децембар 103, за март 101.75 дин.

Хамбург. Кава за децембар мар. 82⅜/ за март 83¼

Ефекти 29 новембра

Беч. Кредит 317·75, аустријска главна рента 108.—, угарска главна рента 101.80, срп лозови 35,60 срп. дуван. лозови 5·90, дук. 5·62, дук. с венцем 5·62, наполеон 9 40, 20 марака 11·61, турска лира 10·72, руска папирна рубља 126·75, фунта стерлинга 11.79, сребро 100.

Менице. Париз 46.65, Берлин, 57.70, Лондон 118·25. Берза промењива.

ЉУДИ И ЖЕНЕ,

Ево мене!

Изашла је

„МЕТЛА“

Грабите, купујте, а после ако хоћете и — псујте!

Цене 60 пара динарских

КЊИЖИЦА трећег кола задруге, од 6 удела продаје се код Уредништва.

918,12—*3*

ГЛАВНО СТОВАРИШТЕ ЗА СРБИЈУ

налази се код госп. К. Драшкоција у главној чаршији у Ђ. Димитријевића у Београду. Може се добити код ги апотекара И. Протића на Врачару, М. Тидића на зеленом венцу у Београду, — Пере Јанковића у Крагујев . Косте Николића у Пожаревцу, Драшкоција у Свилајнцу, М. Дрншкоција у В. Градишту. Д. Кедровића у Крушевцу. Л. Јакшевца у Гор. Милановцу и Б. Николића, трговце у књаз Михаиловој улици, у Београду, а тако исто код П. Спасића апотекара у Савамали

СИГУРНИ ЛЕКОВИ

МЕЛЕМ (фластер) против жуљева и тврде коже на ногама Пошто је операција с ножем опасна, то при употреби мога мелема одпада свака опасност. — Кутија 80 пара динарских.

ПРАШАК за сваривање треба сви да се налази у свакој кући и сваком стану, особито по гостионицама и хотелима, пошто исти лечи катар у стомаку и цревима неуредну столицу, шуљеве, мигрену или главобољу, подригивање, крчење у прсима, (Yerschleimung) тешко дисање тешко сваривање и мамурлук — Кутија 1 динар.

РЕСТОРЕР за фарбање косе, исти даје коси природну боју. — Једно стакло кошта само 2 динара.

Осим тога може се код мене у Земуну добити што осо бито препоручујем.

ЕСЕНЦИЈА за косу, против опадања косе и чишћења перута на глави — Стакло 4 динара,

ПОМАДА за лице против пега, флека бубуљица, рапаве коже и остале нечистоће на лицу. Моја је помада зкј лице ради свога изванредно сигурнога дејства позјчав не само у Аустро-Угарској него и у **Русији Немачкој, Србији Румунији Бугарској** итд. — Цена истој 1 ине ј

САПУН што уз помаду иде, 1 комад 1 динар.

НИНОН прашак за лице, бео, румен (роза) и жут. — једна кутија кошта 2 динара.

888.3—11

Ф. БЕНКО
апотекар а Земуну

ГРАДСКО КУПАТИЛО

А М А М

Ради сваки дан

За мушкиње од 5 најутра до 8 пре подне и од 5 по подне до 9 сати у вече

А петком недељом и сваког празника цео дан.

За женске сваки дан од 8 пре до 5 сати по подне осим петка недеље и празника.

Потребујем једног момка за рад и једну жену која је вичја мијењу и за послугу у женске дане.

905 1—5

Први Српско-Трговачки

ИЗВЕШТАВАЈУЋИ ШПЕДИЦИОНИ
и ПОСРЕДНИЧКИ

Биро код „Меркура"

Драгутина Н. Вуличевића

у кући г-ђе Давидовићке на зеленом венцу

преко пута кафане „Дуда"

Има велики број пријављених за службе: куварица, собарица, дојкиња, домаћица, слуге, покућара, кочијаша, лондинера, портира, без разлике све у опште.

Уписна такса одмах се полаже а друга одма чим добије млађег.

906 1—10

СПОМЕНИЦЕ И БРОШЕВЕ

за украсе мушкима и женскима

— а у спомен миропомазања —

ЊЕГОВОГ ВЕЛИЧАНСТВА

КРАЉА АЛЕКСАНДРА I.

Главно стовариште тих споменица за крањовину Србију дао сам г. г. *„Нахману и Здујићу."* овдашњем фабрикантима цигар-папира.

Исте споменице продајем препродавцима на 10 комаданајмање по 1 дин. и 50 п. дин. а препродавци не смеју их продавати скупље од 2 динара комад.

Ко би из унутрашњости Србије желео да има на продају ове споменице, молим да се обрате г. г. Нахману и Здујићу

Молим п. публику да изволи похитати с куповањем ових споменица, јер их је још врло мало остало, тим тим пре што сам један део прихода уступио друштву „Св. Саве" (20%) као што тврди и уверење преседника друштва „Св. Саве„ од 18 августа о. г.

У Београду, 6. Септембра 1889.

Са особитим поштовањем

М. А. Маца

(Београђанин)

Телмач и Агент. у Будимпешт'и

601 6—30

ЛИМАРСКА И ЕЛЕКТРО-ТЕХНИЧКА РАДИОНИЦА

ЈОСИФА БЕРГЕРА

У БЕОГРАДУ, КНЕЗ МИХАЛА УЛИЦА БР. 2.

ПРЕКО ПУТА КАФАНЕ „РУСКИ ЦАР"

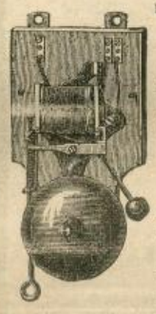

препоручује поштованој публици своје богато стовариште свију у ту струку спадајућих артикала; тако исто прима и извршује поруџбине свију **галантерисних и грађевинских радова.**

Да би моје поштоване муштерије што већма задовољио, набавио сам

СВАКОВРСНИХ ЕЛЕКТРО-ТЕХНИЧКИХ АРТИКАЛА

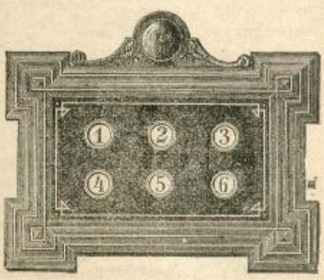

и извршујем намештање **кућних телеграфа, кућних телефонских веза и громобрана,** као и све потребне оправке по најјефтинијој цени.

Поштоване муштерије из унутрашњости добиће при поруџбини упутство са потребним цртежом, тако да ће бити у стању сами, без туђе помоћи, наместити електрично звонце или телефон. Избор разних **артикала за електризирање** као и гасних фењера, који се могу преносити. Продаја **гасне материје** и дупло рафинираног **петролеја.**

МАШИНЕ ЗА ПРАЊЕ РУБЉА, ДАЈЕМ НА ПОСЛУГУ

Јављам поштованој публици

ДА ЈЕ У ГОСТИОНИЦИ КОД

ХАЈДУК ВЕЉКА

Дошла друга партија изванредно доброг

БАВАРСКОГ ХАКЕР-БРАЈ ПИВА

У ИСТО ВРЕМЕ МОЖЕ СЕ ДОБИТИ

СВАКИ ДАН

Баварски гулаш или т. 3. Бир-Флајш порција 40 п. д

пиво се може добити у флашама по 0·60 п. д. флаша

С ПОШТОВАЊЕМ

Карло Пероло

Власник и главни уредник Пера Тодоровић. Одговорни уредник С. Јаношевић. Штампарија код „Просвете" Позоришни трг бр. 2

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА „СВЕТОЗАР МАРКОВИЋ" БЕОГРАД

БРОЈ 343 СУБОТА 2. ДЕЦЕМБРА 1889 ГОДИНА II

ИЗЛАЗИ СВАКИ ДАН

БРОЈ 10. П. Д.

ЦЕНА ЗА СТРАНЕ ЗЕМЉЕ

За годину . . . . . 30 динара
На по године . . . . . 15 динара
На 3 месеца . . . . . 9 динара

LE PETIT JOURNAL

МАЛЕ НОВИНЕ

ДНЕВНИ ЛИСТ ЗА СВАКОГА

Претплата из унутр. полаже се само код пошта

За Београд нема претплате — Лист се продаје на број

Писма и рукописи шаљу се Власнику „Малих Новина" Топличин венац бр. 17., на горњем спрату.

Претплата се прима код свију пошта у Србији

ЦЕНЕ ОГЛАСИМА

На првој страни од петит. реда 20. пр. дин. а на четвртој од петит реда 10 пр. дин.

ПРИПОСЛАНО стаје 50 пр. д. од петит реда

KLEINE ZEITUNG

Огласи (reklame) по потреби и са сликама. За свако оглашење плаћа се држ. таксе 20 пр. д. ВЕЋИ ОГЛАСИ ПО НОГОДБИ

О Св. Николи, слави својој, због тешке болести у кући, не може дочекати госте

923, 1—4 **М. Ђ. Милићевић.**

О Снет. Николи слави мојој због смрти матере моје не могу дочекивати госте.

Дим. Стевановић
пензионер.

924, 1—4

У комисинској радњи Хаџи-Томиној, на малој пијаци има на продају, посве умереном ценом, *врло фина зетина* далматинског а тако и *разне рибе* као: *сараге, јегуље* и *кефале*

904 3—6

КУЈНУ С ТРАПЕЗАРИЈОМ издајем бесплатно. Ко је вољан нека ми се јави у гостионици код „Малог војника", Теразије

920,2—3

Угља

за ложење из ово земаљских рудника може се купити у радњи

Трпкова и Настаса
у Београду Васина улица бр 6

Каменог Угља

за ложење фуруна продаје

ПЕТАР Ј. ПЕТРОВИЋ

872

*** Молим да се чита ***

Част ми је ставити до знања поштованој публици, а нарочито **Свечарима и потрошачима брашна и квасца**, с којим сам моју радњу подпуно снабдео како са пештанским панчевачким и осталим *равним брашном и квасцем* у свима сортама, које дајем под гаранцију *за развијање разног тесta*. — Иста радња *прима на израду* сваковрсне колаче *за славу* које ја израђујем тако да ми није у стању овде нико конкурисати као искусном мајстору у своме занату.

Иста радња израђује за свадбе и балове и остале даме врло добро кајзер-семле, векне и сва остала пецива што се овог заната тиче. Зато молим п. п. грађанство, даме, некаке изволе посјетити и о свему се уверити. Све поруџбине и остало у радњи израђује се са највећом чистоћом и тачном послугом. Молим за посјету.

С поштовањем
КАРЛ ЧЕРНИ
пекар на „Зеленом Венцу" преко пута кафане Америке.

927, 1—8

У КАФАНИ КОД
*** ДАРДАНЕЛА ***
може се добити

1 Литар	Неготин. старо црно вино	1 дин.	20 п.
1 „	„ обична „		80 „
1 „	Печујска бела „		80 „
1 „	Бермета неготинског	1 дин.	—
1 „	Црна обична вина		50 „
1 „	Старе шљивовице		80 „
1 „	Љуте комовице	1 дин.	60 „
1 чаша	пива дупл.-мерц Вајфертово		20 „

Јела су чиста и укусна.

С поштовањем
Димитрије М. Крстић

925, 1—6

ВРАЊСКА АФЕРА

I

Врањска афера, која је имала за резултат да мало затегне наше односе с Турском и да пробуди д некле неповерење између обе државе, дошла је скоро до свога закључка. Наша влада, како каже званични коминике, послат страним листовима, и који смо пре неколико дана саопштили, послала је сва акта турској влади, остављајући њој на оцену да ли врањски консул треба и даље да остане на своме месту или не.

Ми смо, ценећи по форми, која се по тој ствари дигла била и у нашој и у страној штампи, заинтересовани били да сазнамо прави узрок овој неприлици и величину и важност овога догађаја. Обавештење смо добили мало дечкан, морамо признати; али и ако д чкан ипак сматрамо за нашу дужност да га саопштимо. Да ли је ово обавештење баш тачно, не можемо да замчимо, али ћемо, свесни своје одговорности као носиоци једног дела јавног мњења, не само донети причу, но ћемо још и сами покушати да аналишемо њену вероватност. Д кле прв на ствар.

Начелство врањско, да ли по својој иницијативи или по каквом налогу је не зна се, — снимало једну малу парцелу земљишта на граници — за какву цел, не зна се. Зна се позитивно само то, да на овој парцели нема ничега од значаја, јер је то земљиште без шанчева и ровова или чега другог. Окружни инжињери непрестано раде, снимају, вуку инструменте тамо амо, то је некад била реткост. Свет је застајао, завиривао, али од железнице и пореског закона инструменти и премеравања су тако обична ствар и за сваког сељака у Србији, да се нико на то није ни обзирао. На један пут пукне глас по Врању да је неки Мула Селим покушао да за рачун туреког комесара преко једног војеног лекара купи од једнога практиканта копију плана тога голог земљишта на граници. Ствар није успела, тако се даље прича, јер је овај поштени сиромашни званичник и патриота одбио понуђено му благо и ствар доставио помоћнику. Да прекинемо. Мала скице.

Овај родољубиви практикант зове се Брабек. Он је истина Немац по пореклу, али види се по имену а и по делу да у њему тече словенска крв. Он је по одавно у Врању. Употребљује се на копирање планова и на препис. По одавно служи, нема изгледа за аванс ман не толико као стран поданик, него нема ни квалификације нужне за инжињерску струку и указно звање у њој. Вредан је човек. Оскудно живи, плата мала не стиже или једва. Знају сви они, који су јели тај г рки практикантски д б ц, како је тежак и живот чиновнички на овој скупоћи а камо ли практикантски. Поштен је. Зајми у добрих људи и пријатеља, али и враћа кад и како може. То сви раде па и они, који су се мало поиздигли изза све лествице у државној хијерархији. Колико је оних, који имају толико х најћанске љубави да измире своје услуге према положају и да истрају у њој. Горка је судба практиканска, па тако и нашег Брабека. Осећа у себи способ ости да прекрачи бар на степеницу писарску, али узалуд очекивање. Тешко је то правити уговоре чак и с писарима страним поданицима! А о нам фали с гручњака, писара, хвала богу, доста. Савијен преко табле цртачке од јутра до мрака, мисли и размишља како ће до бољег хлеба доћи Старост иде, па још у туђем свету! Падне му на памет: па где! Граница ту. Турска нема људи. То је Елдорадо за сваког предузимљива и вредна човека. Воља је ту, здравље је добро а и знања се прилично стекло. Практика је најбоља школа. Мало одсуства па хајд у Турску! Али, сиромах човек готов ђаво! Како ће се без препоруке, а то је тешко добити без пријатеља а празних шака да дође до чега. Тумар тамо, тумар вамо. Нема ништа. Враћај се у Врању, па врат у јарам! Запни па ради, морао је мислити сам у себи, — и буди задовољан! Србија има више срца но Турска. Овде и црн лебац, а тамо ништа. Због тога илузије, због тога нечовечни Елдорадо! И тако се роди љубав према Србији, новој отаџбини, и жеља да јој се послужи и то својски. Бог је велики и даде се прилика, и то још каква! Видели смо је напред.

Замериће нам се, што смо се толико на овој скици задржали. То је погрешно. Ко зна шта се могло и шта се може изаћи из ове размирице. Па зар главни јунак да се не зна и да се заборави?! То би била неблагодарност. Ми је исправљамо, па ма нам читаоци и замерили.

Сад на ствар. Дакле, Мула Селим покуша да преко санитетског капетана г. Липолда поткупи г. Брабека да му изда копије од оног земљишта. Питаће читатељи, па ко је тај Мула Селим? Е, ко би то знао!

Мула Селим се пздаје за трговца и налбанту. Стар је око 60 година, сакат у једну руку. Писмен је, гибак, учтив и вешт човек. Мора да је неки преобучени ђенералштабни турски официр, кад зна шта вреди за нас, о б и ч н е с м р т н е, онај прост план. Издаје се ко баја и за некога пуномоћника Турака за регулисање њихових имовних односа у Врању. Чак прави дугове да забашури траг, а овамо има паре да потплаћује, и то рубље, па чак 9 а можда и 13! Елем, како му драго, он покуша да поткупи г. Брабека преко санитетског капетана. А ко је тај санитетски капетан? Карло Липолд. Знамо још, да је Чех Г. Брабек се гнуша. Зар земљу да

изда која га тако гостољубиво прима и храни, а да чини услугу Турској, која га није хтела! Овде бар практиканство, а тамо ништа. У првом гневу свом полази помоћнику да му све саопшти. Ал се уз пут колеба. Тежак положај, странац је па још Немац! Срби су неповерљиви, Рећи ће: Гле ти опет овога тазе печена патриоте Швабе! Могу бити тако ниски да му подмету да је потплаћен од какве интересоване државе, да завади Турску са Србијом Могу бити још и тако ниски да посумњају да хоће да се освети Турској што га није примила, консулу што му није дао препоруку или што му је одрекао какав зајам, капетану санитетском за друге какве непријатности итд. Напослетку, зрело размисливши, реши се да јави па нека свет мисли шта хоће, само кад је њему срце чисто. Дужност пре свега. Помоћник пита: где су вам паре? Г. Брабек одговара: Нисам примио. Е господине, то нису никакви докази. Донесите corpus delicte Брабек од Селиму и каже: пристајем, дај руку и паре и Селим њему руку и паре.

Чудноват случај! Турци подмићују у Србији, па још руским рубљама! Неки кажу 9 рубаља, а неки тринаест. Биће пре ова друга цифра, јер је 13 несрећан број. За то је и писало турфа. Елем, и corpus delicti је ту: довољни докази. Г. помоћник као добар полицајац наређује да се припази на Турке те да похвата све конце, да прибави још доказа. Али они, који познају међународне односе боље од њега, наређују с правом да се Турци одмах протерају. Мула Селим побегне у конзулат и шиље два динара марака, тражи ослеђење ове кривице и решење! Зна чак шта пише и у нашем Уставу, па да човек не сумња да то није официр турски! Какво решење за шпиона! Другога једног Турчина, који је окривљен и коме имена не знамо, није побегао. Узет на испит, одговара на питање: „Је ли истина да си ти хтео неку карту да украдеш, поткупивши г Брабека?“ — „Па неје забрана, одговара Турчин. да си играме карти у кавана. Играт сви овија Врањанци сос мене па не ги мећете запт“! Шерет Турчин. На кола па преко границе.

Мула Селим међу тим комотно пуши наргиле и срче кафу у конзулату. За овим наступају преговори између помоћника и конзула, који се воде на начин сасвим куртоазни о издавању Мула Селила, и трају 48 часова. Чиновници наши долазе и одлазе од конзула. Турци траже доказе, ослеђење, и шта још друго не траже, позивају се на законе земаљске Кажу: то је проста денунцијација г. Брабекова. То се не може узети као докз.

После: „инжињер је тек почео од ране неколико дана да ради, плана још нема, како смо ми могли куповати коњицу од њега“. Где ти њега како он све зна! Аја! Ко би још право такве изговоре! Мула Селим се правда: „Зашто да земем вашу план? Мије смо царовали овде 500 година, сме фатали плануви од свија овај брда парче парче [1]) И што да узмим план ст тој место голотија. Има ли кале? Нема. Ималя шанчуве? Нема. Има ли ровуве? Нема. И да има што имам зорт да ги купујем од Брабук, кад си могу да земем план брез пари од шанчуве сос наши пиципире и официре. Кој ги чува, кој га пази. Чувате и ниje као и мије Куда имате шанчуве нигде неги крије те нити ги чувате. Милиуни планови да ги земам сваки дан парче. парче. Питајте на тија Бугари имав ли ги или ги немав тија плануве од ваши шанчуве. Оћу решену. Марћи сам давал. Не се избацујем тако, овде си има закон у овој земља“.

*

Депеше лете шифроване између начелства и министарства и између конзула и турског посланика у Београду. Помоћник начелства млад и разборит човек, и ако није у најбољим односима стајао с конзулом пре ове афере, забринуо се на шта ће ова ствар да изађе. Њега опет потискују из Београда да се дочепа Муле Селима и да га пребаци преко границе, а он сиромах зна како се у таким приликама често дешавл, да какав млади начелник министарства који је скоро са школске клупе дошао, са свога уског гледишта натоцила министра на какву глупост и пренагљеност. Обично онда извршни органи плате трошак. Морао је у својој ћутини и сажаљевати конзула, и ако му није било по вољи а и овај њега, долазећи на ову заједничку мисао: један ће од нас двојице из овога после извући бар похвалу, али други мора пропасти. Каква непријатна лутрија! Рескирати све за ништа или за врло малу награду.

Најзад да не би било крвне завађе и да би се и самом конзулу олакшало да изађе из положаја, који би могао да доведе ствар до интервенлације пандура начелства, а за овим можда и до рата између Србије и Турске, и то да је око шта но око једног плана, који још није ни почет да се прта, а камо ли да се копира — помоћник (ејвалу му) измисли један дипломатски стратажем. Тако и треба, у дипломатским питањима и дипломатска средства, а у питањима полицијским пандури.

Да ли му је то наређено из Београда, не знамо; тек што је паметно, паметно. Пошље он чиновника конзулу, па каже: дајемо часну реч да Мула Селима нећемо ни хапсити, а камо ли протерати, док се његова ствар не испеди и у Београду не реши. Мула Селим кад то чује хоће да иде. Он је мало Арнаутин по крви. „Дават беса?“ — питао је он. — „Ће идам. Ми је гиземе за беса“. Конзул опет, као човек из дипломатске струке, зна шта вреди беса у оваким питањима и то усмена, па потражи мало квитице. Помоћник као поштен човек зна, усмени или писмени стратажем, све је то једно, само да се ова ствар мирно сврши; а најзад боље је и писмена, нека бар остане видљива трага како је фино и вешто изведена ова ствар, и избегнут већи сукоб који би могао дозести до рата с Турском, а можда и општи рат са свима његовим ужасним последицама.

Да ли је г. Брабек мислио, кад је везивао свој пинкл у Немачкој и полазно у Србију, да ће мало фалити да он буде узрок општег рата и покоља у Јевропи, да није само овако паметно изведена ствар?

Већ кад је Мула Селим добио бес па још писмену, он је био без бриге. „Г. помоћник по налогу от министер ма дава беса написмено, ће идам сос жмурење. Беса тој је големо и свето реч У нас беса па бог, па вера, па отац, мајка, дека Највеће голаћ Арнаутин кад дава беса, ће гине и цела кућа и фис ће изгане“.

Е, кад би још ко водио рачуна у овако тешким приликама од дате речи и од арнаутских дивљачких обичаја. Само да се скине та беда с леђа. И тако ти Мула Селим добије бесплатан подвоз до границе. Испраћен је што но кажу са свима и частима, које његовом рангу припадају, до границе на Фијакеру, уз пратњу жандарма

[1]) „парче парче“ знати у свој опширности у појединостима.

БЕОГРАДСКЕ ВЕСТИ

Велики концерат. — Одбор фонда за потпомагање сиромашних великошколаца приредиће 9 децембра о. г. у украшеној дворници „Краљеве Пиваре“ велики концерат у корист своје благајнице, односно у корист сиромашних великошколаца.

Садржина ове забаве (програм концерта) јавиће се кроз који дан. Великошколске забаве познате су, у опште, у нашем свету како сјајном одабраном садржином тако и племенитом намером у којој се дају.

Великошколска омладина је узданица Српства Већи њен део је сиромашан, врло сиромашан. И да није добротвора и српске жеље за напајањем узвишене, тако потребне, науке, клоную би а и народ с њим.

С тога, београдски свет разумеће ово, разумеће и важност ове забаве и не ће остати равнодушан.

*

Јахачко удружење Како чујемо, међ неколицином наших сугрђа на почела се племенита и у звашена мисао, да се ове зиме ради на оснивању београдског јахачког удружења, тако да би се исто имало још до пролећа да појави.

Ми дотичној господи можемо само честитати на овако племенитом подузећу, јер је већ и крајње време, пошто је ово удружење одиста и права потреба наше престонице.

У то име ми им желимо срећан почетак и добар споразум,

*

Двадесетпетогодишњица Г-ђа *Милка Грујова* довршила је 19 Јула о. г. 25 година њеног уметничког рада на срп. позор[ишту]. Она је већ више но 21 годину члан нашег народног позоришта, које никад напустала није, ма да је што прошло кроз бурне дане.

Летос болест сметаше г-ђи Милки да прослави њену двадесетогодишњицу па ће тај чин прославити 17 Децембра, не на позорници, но у своме стану, Добрачина улица бр. 36, где ће примати посете оних њених пријатеља, који буду хтели да је удостоје те пажње.

*

О убиству Тоше Савића. Ово је убиство колико тајанствено, толико и ужасно. У анализма полицијским ово је убиство забележено као један од најтежих злочина. Колико смо дознали, истедна власт трага живо за убицама. И — ако нас сви знаци не варају, убице су већ ухваћене. О томе, пошто је дело у току истедења, ми ће мо доцније донети детаљнија извешће, само овде ово констатујемо: крв невино пролавена не да се затајити ма то било и — у сну. Као убице ухапшени су: Мијаило Симић и Јован Драгосављ. звани „чика Сима“, шкембари; Радован Мијатовић касапин и Коста Гроздановић тапцирер.

*

Осуђен. Александар Сеновић, бив, чиновник управе монопола дувана, оптужен за опасну крађу, осуђен је на шест месеци затвора, годину дана полицијског надзора и годину дана губитка грађанске части.

*

Одложен. Претрес г-ђи Даници Орешковићки, оптуженој за брако-ломство који је требао бити јуче, одложен је за данас у 9 сати пре подне.

*

Свршен претрес. Јуче после три дана свршен је претрес у суду вар. Београда над Лудвиком Хамом и Илијом Половином овд. касапима, Алексом Јоксимовићем и Сретом Васељевићем опанчарима и Љуб. Убавкићем, бив. практикантом; оптуженима за крађу два вола Милоју Јовановићу сељаку из Мислођина. Прва двојица оптужени су као главни кривци, а о остали као потпомагачи. Суђно је поротни суд. Пресуда ће се изрећи у понедељак у 10 сати пре подне.

Народна Скупштина

XLVIII редовни састанак.

Петак 1 децембра

Састанак отворен у ½ 10 час. пре подне.

Председавао г. Катић. Били су сва г. г. министри сем г. г. Вељмировића и Гершића.

Секретар Л. Лазаревић чита протокол XLVII[I] састанка, Јоксимовић молбе и жалбе.

Прелази се на дневни ред-

Одговор Мин. ин. дела на интерпелацију Ј. Ж. Јовановића и друго-ва о грађењу моста између српске и сремске Митровице.

Мин. ин. дела вели да је ово пи тање потекло још 83 год- од Аус тро-угарске владе. Тадањи мин гра пристао је на то, а сем тога пита је аустро-угарску владу коме ће д припадне мост пошто истекну кон цесије, а она је одговорила, да ће обема странама. Мин. грађ. упути ову ствар мин. војном, а он главном ђенералштабу, који одговори да ће треба пристати на грађење моста, јер је од врло штетних последица. И мин. војни се сложио. После ово-а настаје пауза.

Ове год. аустро-угарско министарство одредило је комисију, која ће са нашим имала да донесе дефинитиван закључак до 2 Септембра ов. год. Али влада је одговорила, да не може пристати на дефинитиван закључак, док скупштина не одобри, а аустро-угарска се влада задовољи. А на треће питање, шта ће влада да ради, одговарам да ће влада од свега тога саставити један међународни акт, који ће изнети пред скупштину да она реши целу ту ствар.

Ј. Ж. *Јовановић* вели да ако се направи мост и међу обе Митровице, да ће сва трговина, која је до сад била у Шапцу прећи у Митровицу, што је врло штетно и зато треба спречити грађење моста, што нам је могуће. С тога предлаже да се ова ствар изнесе пред скупштину, да донесе дефинитивни закључак.

Лешјанин сажаљева мин. војног и Мин. ин. дела. што су поред онако јасних разлога главног ђенералштаба да је овај мост штетан, пристали на грађење моста.

Кундовић мисли на против да би овај мост био у интересу целе западне Србије, истина да би Шабац био у штета, али и то не би била велика јер је водени пут далеко јевтинији од железничког.

Б. Младеновић побија разлоге Кундовићеве.

Генчић мисли да је овај мост користан пошто долазимо у додир с већом државом.

Потпред. ставља на гласање пред лог Ј. Ж. Јовановића и скупштина га прими.

Одговор мин. војног на интерпелацију Срећковића о пијском граду ћу. Мин. војни вели да сваки гра мора да има пред собом извесну пре гледну равницу, па према томе и пијско градиште није ништа друго до градска својина. Год. 81 одређена је комисија за премер земљишта, али она није ништа свршила. Тек ове год. одређена је комисија која је премерила земљиште и сваки онај потраживач који је имао правне доказе, добио је свој део.

Из свега овога а и по самом освојењу од Турака и по природи земљишта, војна власт не сме да напусти то земљиште. На послетку суд ће решити.

Срећковић вели да се град зове *кала* а сваки варош се зове град. И

по томе сама је тврђава државна а поље није, а и под самим Турцима то није било државно. А што г. министар вели да ће та ствар ићи судом, ја и волем, јер знам сигурно да ће општина добити парницу, сем ако не буде силом.

М. Ђурић вели да сваки град, а особито нишки мора да има своје поље, а ако општина баш мисли да има право на то земљиште, на суд па ће се ствар решити.

М. Влајић вели да се град зове сама варош а каже, то је тврђава па према томе и градопоље је варошко поље, а да је градско, звало би се калемејдан. С тога мисли да војна власт треба да иде на суд а не општина.

В. Манојловић се не задовољава с одговором г. мин. војног.

М. Ђурић вели да га нико не може разуверити, да то није градско поље, а ако ко има право на то земљиште нека поднесе тапију.

Баличевац одговара М. Ђурићу да он није ту рођен, па не зна ту ствар, а ја знам још Турци кад су пасли своју с току, стога мислим да и општини не треба одузети то право

Ј. Николић одобрава интерпелацију Срећковића.

Мин. војни вели да ће се ова ствар на суду решити.

Лешјанин, мисли да треба држава и општина да се договоре у томе смислу да општина има право само на попашу.

Подпред. стави на гласање прво предлог М Ђурића, да се преко ове интерпелације пређе на дневни ред и скупштина прими.

Одговор мин. финансије на интерпелацију Срећковића о експропријацији земљишта.

Мин. фин. вели да није исплаћено за то што није било никакве државне готовине већ дефицита. Сума која се има да буџетом одобрити за експропријисано земљиште биће употребљена на исплату експропријисаног земљишта пошто се исплати дуг народној банци и реквизиције износи око 400·000 дин. И прво ће бити исплаћени ново ослобођеним крајевима.

Срећковић задовољан одговором г. мин. моли да се прво исплати сиротиња.

М. Влајић је задовољан одговором г. министра.

Мин. финан. изјављује да ће им учинити по вољи у колико до њега стоји.

Пошто су интерпеланти задовољни одговором г. мин. фин. то потпред. предложи да се пређе преко овога на дневни ред и скупштина прими

Мин. просвете одговара на интерпелацију М. Николића и другова о погорелим школама за време турског рата.

Мин. просвете вели да је на ту цељ одобрен школски и болнички фонд, и да је подигнуто 12 школа, остало је још 1 школа, које ће се на пролеће подићи; јер новаца има 238, 670 дин.

М Николић задовољан с одговором г. Мин. просвете.

Мин. просвете одговара на интерпелацију:

В. Николића и другова па вели да је одредио две комисије, али да оне због разних околности нису могле да приступе послу На послетку одредим и трећу, и добијо сам извештај, да је 16 пр. мсе. почела да ради.

Р. Никић је задовољан с одговором г. министра.

Пошто је почетак месеца Децембра, то се изврши обнова секције.

Подпред. закључи састанак у 12 час пре подне а сутра заказа за 9 ч сва

ИЗ СРПСКОГ СВЕТА

Трговачке школе у Босни. У овој ствари има „Србобран“ из Сарајева. овакав извештај: „Ви преко можда мислите, да је то увек напредак, кад се код нас која нова школа отвори? али. на жалост. свака така нова школа шкоди нашој народној свести — нашем напретку много и много.

Познато ће бити вама и вашим штованим читаоцима, да се код нас у Сарајеву почетком октомбра о. г. отворила тако звана „техничка школа“. Заиста сте читали програм те школе, наведен на дуго и широко, у званичном листу босанске владе, а чули сте и шта је циљ те школе. Ми вам на против можемо казати у неколико речи, шта је циљ те школе: 1. Треба да се том школом парадира пред изображеном Европом. 2. Треба да и та школа отуђи српску децу од свог народа.

Познато је да у Босни и Херцеговини има шест тако званих трговачких школа, а све скупа не вреде ни пребијене паре. За што? питаћете. Питајте искрене наставнике тих школа, па ће вам одговорити овако: 1. Свакакав се материјал прима у те школе, јер треба да се напуне, па чак и из II. и III. разреда основне школе примају се ђаци. 2. Учевно градиво тако је претрпано, да би то једва савладали ђаци, који су пређу гимназију свршили, а камо ли ђаци основних школа (и то каквих!). 3. Учитељи — мало изнимци част и поштење — већином нису способни. Та био вам је лане један учитељ трговачке школе у Бихаћу, који је предавао хемију. Тај вам није ни појма имао о хемији, По целу ноћ би преметао различите лексиконе и исписивао из њих. па то би сутра дан његови ђаци морали писати и учити. Колико су од тога разумели, то сам Бог зна, То је само један пример, а колико таковних има!

Ми толико трговине немамо да би се сви ти младићи могли одати трговини, а колико је имамо сва је, на жалост, у чивутским рукама. Сама влада увидела је сада, да те школе не вреде пуно, а да се и ђаци с таком спремом не могу за какав озбиљан јавни посао употребити. На шта је учинила?

Основала је тако звану „техничку школу“, у којој би ђаци трговачких школа могли продужити своје науке. На шта да поставу? Чиновничка пролетаријат.

Германизирање је већ почело отварањем те школе. Госп. административни директор Сауервалд држао је при отварању говор на немачком језику, премда он прилично добро српски говори. Учитељи су већином етранци, којима је српски језик „шпанска села“ Плаћају па им гимназијски ђаци преводе поједина предавања. То диктирају својим ђацима па после им тумаче језиком, који није ни српски ни немачки. Не научи ли ђак од речи до речи него хоће ако својим речима да каже што је научио онда зло и наопако, јер га учитељ не разуме, па мисли да га ђак вара и тако сиђи наше миле домовине постају све мало по мало папагаји

О, методо! . . . Дозволите, да вам само један случај наведем како се учитељ и ђак разумеју: Неки ђак није научио своју лекцију папагајски. Учитељ га запита на немачком језику за што није научио. Овај му отресито одговори српски, да га је зуб болео, те није могао научити на памет, а учитељ га не разумевши добро (јер српски истом учи), мишљаше да му се противи и бог зна шта говори. Поче га на немачком језику псовати говорећи, да ће га попасти за кику и избацити на поље. Ствар је дошла на учитељску седницу, у којој је управитељ те школе, гордељави Хрват и Срб жедер благоизволео изјавити да је тај ђак ватрен Србин, те по том треба да гледају, да га на сваки начин и скоро избаце из дотичног завода. Дакле зар ђак не сме осећати, да је Србин? . . . Да не упознате овака стања, рекли би сретна су наша браћа! По њиховој домовини синуле су различите школе, у приличном броју. Пуне су младих Срба, који су прилетели том светом дому, да што год мудрости и знања приберу, па да себе каснје принесу на жртвеник домовине. Ах, лепа санка!... Ал тужна је јава. Наши сунци одгајују се у тђем духу, германизирају се, привикавају се на роpску покорност и бог зна шта се не ради, само да их расцепкају, да им прекину везу са својим народом из којег су поникли и за који треба да раде.

ИЗ БАЛКАНИЈЕ

— **Бугарска и Македонија.** „Балк. Кор.“ пишу из Битоља ово: „Пре кратког времена донела је софијска „Свобода“ вест да је у Петрограду изашла књига „топографски и етнографски опис Македоније“ од Стевана Верковића, у којој се доказује да Македонију већим делом насељавају Бугари, да тамо има само врло мало Турака, Цинцара, Грка и Јеареја а ни мало Срба. Даље писац доказује да се бугарски елеменат пружа до с ону страну Шарпланине на чак и до Призрена. По Верковићу бугарски је елеменат и у јужној Македонији и Тесалији. „Свобода“ тврди да ово дело г. Верковића може служити као одговор на публикацију г. Гопчевића који је тврдио да у Македонији нема никако Бугара већ Срба.

„Противно овом престављању „Свободе“ дозволите једном македонском Словенину да одговори с неколико речи. С погледом на многоструку пропаганду у Македонији, и српски се елеменат пробудио из свог сна. Он је свесан лепоте свога матерњег језика, славе својих предака, величанствености својих народних песама. Бугари би хтели да свет верује, да је Македонија бугарска и под тим изговором траже господарство у њој. Али ове бугарске претензије са свим су неоснован е, То ће у скоро показати један меморандум, који ће предати јавности Срби из Македоније, и који ће бити редигован на француском језику те да јевропској публици јасно покаже, да су Срби из Македоније по свом језику, својим обичајима, по својим народним песмама итд. прави и истински Срби.

„Да Македонија није бугарска, то је доказао сам секретар егзархата г. Шопов, јер је у једној брошири приликом прославе св. Кирила и Методија у Пловдиву између осталога рекао: „У Македонији се Бугари морају створити те да ојачају бугаризам, те да не ризикују губитком ове провинције.“

„Узалудна су сва напрезања, да Словене из Македоније преставе као Бугаре. Истина ипак мора победити. Узалудна су сва дозвољена и недозвољена средства бугарског егзархата. Узалуд је фонд егзархата за бугарску пропаганду повећан на 30.500 турских фуната. А што се тиче г. Верковића, само је жалити да он своју српску националност и своју православну веру одриче па се одао на то да фалсификује српске народне песме, које је покупио у Македонији, те према томе ни мало није вредно да се на његову личност утроши и једна реч. Исто је тако дрско колико и лажно тврђење да се бугарски елеменат пружа до Тесалије и Призрена.“

СМЕСИЦЕ

— **Сунце се лади.** Одбор за испитавање сунчаног система у Лондону издао је ово дана извештај о најновијим резултатима, до којих је астроном Локајер помоћу новог спектроскопа дошао. Између осталога вели се у том извештају и ово „Небесна тела деле се у 7 група. У прву групу спадају магле (магловита тела), у којих је температура тек толика, да се могу видети. У последњу групу долазе планетарни глоби, који су се већ тако изладили да немају више своје светлости. Наше сунце спада у пету групу. То толико значи, да наше сунце већ нема више оне своје највише температуре и да се сада налази у разлађивању. Но ма да се сунце сада већ разлађује, свакако то разлађивање бива лакше него што се у свом развићу загрејавало. Осим тога, ма да је наше сунце већ доста разлађено, ипак је тек на средини пута између магловитих и планетарних тела“.

Напуштена деца у Паризу. Године 1888 нађено је у Паризу 3730 напуштене деце. 21 дете нашли су на степеницама и по ходницама разних кућа, петоро у цркви. 13 на улици и два детета у јавним баштама.. То су у *строгом смислу* она деца, која су нађена. Али има много деце, коју су намерно напустили њихови родитељи, има их, која су дошла у завод за напуштену децу, што им родитељи помреше по болницама и т.д. Чак и после оне строге зиме, каква беше године 1879/80. није било толико напуштене деце, као сад. Од оне деце, која су донета у азил за напуштену децу, напустили су оч ви 121 дете а матере 2331 дете. Тоеје без сумње зато, што жене теже заслужују но људи, те у овој љутој борби за опстанак нису у стању да издржавају децу, што је људима лакше. По добу стоји са напуштеном децом овако: 473 беху о 1 до 7 дана; 1002 од 8—14 дана; 258 један месец; 225 три месеца; 231 до пола године; 390 од 6 до 12 година.

КАЛЕНДАР

Субота

Православни 2. Пр. Авкум. Цар Урош
Католички 14 Спиридон
Сунце излази у 7 с. 31
Сунце залази у 3 с, 51
Пос. четврт. 5
Да $12^1/_2$ ноћ 11^1
ал и ово краја овог месеца дан отрашка за толико а ноћ одужа.

ТРГОВИНА

Пијаце, (робе) 29 новембра.

Беч Пшеница фор. 9·07 кукуруз фор. 5·76 шећер фор, 14.30.

—

Будимпешта. Пшеница фор. $8·69_5$ зоб, фор. 7.67 кукуруз, фор, 5·39

Праг Шећер фор. 14.30

Трст. Цена шећеру стална, очекујућа, шпиритус фор. $13^1/_2$

Хавр. Кава за децембар 103, за март 101.75 дин.

Хамбург. Кава за децембар мар. $82_3/_4$ за март $83^1/_4$

ЉУДИ И ЖЕНЕ,

Ево мене!

Изашла је

„МЕТЛА“

Грабите, купујте, а после ако хоћете и — псујте!

Цене 60 пара динарских

СВАКОЈ ГАЗДАРИЦИ

која хоће да скува добру каву!

Пазите добро, има у промету КУТИЈА и ПАКЕТА, које нису ПРАВА **„ФРАНК'ОВА"** КАВА, већ подражавана једноличија.

Хоћетели вкусну и добру каву, то иштите ПРАВУ ФРАНК'ову КАВУ, која је **САМО ПРАВА** с'овим заштитним знаковима:

Регистр. Марка. Регистр. Марка. Регистр. Марка.

и овим подписом:

Heinrich Franck Söhne
Linz. Ludwigsburg.

Зато: **ОПРЕЗНОСТ ПРИ КУПОВАЊУ!**

ГРЕШНО је мислити, да се „добра кава" може само с'кавом у зрну **зготовити, — не,** јер добар придодатак **УВЕЋАВА** снагу кави, њену боју и њен вкус.

То је факт, уверитесе сами пробајући

ПРАВУ **ФРАНК'**ОВУ КАВУ.

За црну каву: 4 кашике зрнене каве — 1 кашику ФРАНК кава.
„ белу „ 3 „ „ „ — 1 „ ФРАНК „

Мали новац чини велико дјејство

НЕ СПАВАЈ КАД ТЕ СРЕЋА ТРАЖИ

Да би се дошло на лак и поштен начин до извес ог капитал , част ми је препоручити поштованој публици као најбоље средство на лаки згодитци од

117 Каљ саксонске земаљске лутије и 108. Брауншвајску земаљску лутију

које су гарантоване Немачком државом и сигурно, мора се добити.
На саксонској лутрији за сва 5 вучења **Марака 18.135.000**
На Брауншвајској „ „ „ „ „ **Марака 10 509.000**
који су по плану вучења расподељени на 100.000 лозова од којих половина мора бити 50.000 лозова, што значи да сваки други лоз мора добити.

Исте лутрије дају главне згодитке од.

МАРАКА 500.000 300.000 200.000 150.000 100.0000

и мање згодитке од

Марака 80.000. 60.000, 50.000, 40.000, 30:000, 25.000, 20 000 15.000, 10.000, и т. д. као и друге мање згодитке, који се у току од 5 месеци на 5 вучења саксонске и 6 вучења Брауншвајске лутрије морају извући.

Цене лозова за I. вучење ове су:

За 117 саксонску лутр. и за 108 Брауншвајску лутр.	
1 цео лоз динара 57.50	1 цео лоз динара 22.50
1 Половину лоза 28.75	1 Половину лоза 11 25
1 Петину „ 11.50	1 Четвртину „ 5.65
1 Десетину „ 5.75	

Сваке ме по захтеву шаљем у напред планове од исте лутрије безплатно из којег се могу видети уплате, дан вучења и згодитке. на горе означена вучења.

Сваком учаснику ове лутрије шаљем после вучења листу од извучених нумера бесплатно.

Свака поруџбина може се извршити упутницом или аманетом писму, са поруџбином треба се пријавити најдаље до 25 Децембра текуће године.

Исплату и пошиљање добивеног згодитка врши она по вучењу и уз чување тајне.

Надам се да ће поштована публука због овог доброг распореда пожурити што пре са поруџбин м

Очекујем штоване налоге.

С поштовањем
Аврам Ј. Меламед
Мењач и Шпедитер
Васина улица Бр. 19.

915

Сваки други лоз мора добити

Главни су згодитци мар. 500.000 300.000 200.000 150.000 100.000 и т. д.

Главни су згодитци мар. 500 000 300.000 200.000 150.000 100.000 и т. 4.

Част нам је јавити трговачком свету да смо постављени од стране г. министра грађевина за званичне шпедитере српске Државне железнице. Према томе нека је на знање, да ћемо све експедиције вршити по издатој *тарифи за царинско експедовање*, коју је Министарство грађевина пр писало.

С Поштовањем
Мостић и Петровић
званични шпедитери крал. срп. државне железнице

918 1 6

„Потрошачима Шминке"

Јављам да сам добијо велики избор *Дајмерове Позоришне Шминке* у разним бојама, и правак његов
Продајем са умереном ценом и само за *„једног новаца"*

Бошко Никић
Дрогиста

874 2—6

Ђ. КУБНИХ МЕТАРА дрва официрских, по 8 динара метар, продаје се. Упитати код „Руског Цара"

926,1—2

У мојој слави, **Св. Николи**, не могу примати посете.

В. Поповић
телеграфиста.

930. 1—2

Власник и главни уредник Пера Тодоровић. Одговорни уредник С. Јаношевић. Штампарија код „Просвете" Позоришни трг бр. 2

БРОЈ 344 НЕДЕЉА 3. ДЕЦЕМБРА 1889. ГОДИНА II

ИЗЛАЗИ СВАКИ ДАН

БРОЈ 10. П. Д.

ЦЕНА ЗА СТРАНЕ ЗЕМЉЕ

За годину . . . . . 30 динара
На по године . . . . . 15 динара
На 3 месеца . . . . . 9 динара

LE PETIT JOURNAL

МАЛЕ НОВИНЕ

ДНЕВНИ ЛИСТ ЗА СВАКОГА

Претплата из унутр. полаже се само код пошта

За Београд нема претплате — Лист се продаје на број

Писма и рукописи шаљу се Власнику „Малих Новина" Гоплички венац бр. 17., на горњем спрату.

Претплата се прима код свију пошта у Србији

ЦЕНЕ ОГЛАСИМА

На првој страни од петит. реда 20. пр. дин.
а на четвртој од петит реда 10 пр. дин.
ПРИПОСЛАНО стаје 50 пр. д. од петит реда

KLEINE ZEITUNG

Огласи јевтино, по потреби и са сликама. За свако оглашење плаћа се држ. такса 20 пр. д. ВЕЋИ ОГЛАСИ ПО ПОГОДБИ

У СПЕЦИЈАЛИТЕТУ ДУВАНА МОЖЕ СЕ ДОБИТИ: свежа цвећа и поруџбина за букете.

с поштовањем
Јелена Марковић.

937

О Св. Николи, слави својој, због тешке болести у кући, не може дочекати госте

923, 2—4 М. Ђ. Милићевић.

О Свет. Николи слави мојој због смрти матере моје не могу дочекивати госте.

Дан. Стевановић
924, 2—4 пензионер.

О Св. Николи, слави својој, због слабости у кући неће примати посете.

933, 1-3 Јов. Бадемлић

ПРАВИХ РУСКИХ
КАЉАЧА
добила је трговина
М. Миловановића и Божића
Кн. Мих. улица.
934, 1—2

Не могу славити ове године Св. Николу због слабости у кући

Јован Поповић
936,1—1 мајор

КАО ПОЗНАТА I РЕДА
ШКОЛА ИГРАЊА
Благоја Ж. Јовановића, отпочела је часове од 5. новем. у кући Шоповићевој преко од Н Банке.

За упис пријавити се у трг. г. М. Ристића кнез мих. ул, у дуванџ. код „Гардиста" или у самој школи 834 3—8

Велики Избор
Кальача, Шлофјанки и Унтерџиа, ирслукъ, ћебади, рукавица, чараша и т. д.
у Трговини
Томе С. Орешковића
кнез Михајлова ул. бр. 3.
Цене умерене и утврђене
909 2—10

ТРГОВИНА
Петра Петровића
на Теразијам
Добила је разних врста енглеских кальача од гуме доброг квалитета, и продаје умереном ценом.
— 887 3—10

СЕНА пресованог имам до 40,000 кила на продају. Обратити се подписаном.
Ђока М. Лазић
трговац из Ћуприје
908 2—9

У КАФАНИ КОД
ДАРДАНЕЛА
може се добити

1 Литар	Неготин. старо црно вино	1 дин. 20 п.
1 „	„ обична „	80 „
1 „	Печујска бела „	80 „
1 „	Бермета неготинског	1 дин. —
1 „	Црна обична вина	50 „
1 „	Старе шљивовице	80 „
1 „	Љуте комовице	1 дин. 60 „
1 чаша	пива дупл.-мерц Вајфертово	20 „

Јела су чиста и укусна.

С поштовањем
925, 2—6 Димитрије М. Крстић

Молим да се чита

Част ми је ставити до знања поштованој публици, а нарочито Свечарима и потрошачима брашна и квасца, с којим сам моју радњу подпуно снабдео како са пештанским панчевачким и осталим *разним брашном и квасцом* у свима сортама, које дајем под гаранцију *за развијање разног теста.* — Иста радња *прима на израду свакорсне колаче за славу* које ја израђујем тако да ми није у стању овде нико конкурисати као искусном мајстору у своме занату.

Иста радња израђује за свадбе и балове и остале даме врло добро кајзер-семле, векне и сва остала пецива што се овог заната тиче. Зато молим п. п. грађанство, даме, нехаме изволе посетити и о свему се увер ти. Све поруџбине и остало у радњи израђује се са највећом чистоћом р тачном послугом. Молим за посету.

С поштовањем
КАРЛ ЧЕРНИ
пекар на „Зеленом Венцу" преко пута кафане Америке.
927, 1—8

Чоје За официрско одело у свима прописним бојама имамо на продају.

Терзибашић и Ђорђевић
917,3,10 у Београду и Крагујевцу

ВРАЊСКА АФЕРА

II

Као што смо већ рекли, и као што се у страним новинама пише, министарство је спровело сва акта Порти с изјавом, да њој оставља да оцени, да ли врањски консул треба да остане на свом месту или не. Ми држимо да је овакав поступак врло коректан. Право да кажемо ми смо страховали кад смо пре тога читали по страним листовима гласове, да ће Србија да одузме конзулу егзекватуру, али смо опет веровали у увиђавност и вештину нашега министра спољних послова. Но ствар ће сада изаћи на јавност. Наша ће влада сигурно, по лепом обичају парламентарних држава, изнети целу ову преписку пред скупштину. То је већ учинила с преписком о Митровачком мосту. Неће ваљда чекати да то учини друга влада. Зна се да ће то друга само онда учинити ако из овога догађаја изађи какве непријатне последице за Србију, ако се, дакле, може из погрешака њених да направи мало капитала за себе. Таки смо ти ми. А сигурно ће и Турци ову ствар штампати, ако држе да се тиме могу оправдати пред Јевропом. Било како било, тек ми нећемо имати прилике да се уверимо да није све онако како се прича из Врање. Донде пак, ми ћемо, као што смо обећали, и сами анализати ову причу.

Судећи по важности, коју су наши званични кругови и страна штампа дали овој афери, ствар мора да је крупнији значаја, но што су је нама испричали.

Покушавано је да се откупе веће државне тајне но што је план једне голе парцеле, која тек има да се направи. Наше министарство спољ. послов. врло добро зна, колико је за нашу економску политику, колико је за наше културне задаће у Турској, колико је за сузбијање бугарске, аустријске, талијанске и католичке пропаганде у Старој Србији и Македонији потребно да се избегавају сукоби с Турском око ситница, а нарочито да се избегавају сукоби на трулом земљишту просте денунцијације као што би то изгледало по причи која нам је из Врање послата. Нико, ваљда, неће бити толико дрзак да претпостави да смо ми толико плитке рачунџије, да за једну државну тајну, коју су Турци таксирали 9 на и 13 рубаља, ми толике важне интересе наше стављамо на коцку.

Они, који тако мисле, заборављају да се и у нашем министарству спољних послова, и ако су министри претрпани пословима око скупштине, има толико времена да размисли, да би наше заваћање с Турском на онако несигурној основи било не само у корист Аустрије и Бугарске, и њихових радња у Старој Србији и Македонији, но да би ми створили по нас један тако опасан и штетан преседенц, по коме би и Турска на основу просте протоколарне денунцијације, — без доказа, једног свога чиновника, могла увек имати у рукама сигурно и од нас призната оружје, да све наше способније консуле из Турске, нарочито из Македоније, отера кад год хоће. Ми се онда не би могли бранити. Нама би само показали прстом на Врању и г. Бра-

река. И тако, ми или не би могли одржати ни једнога способнијега човека, но би или били без конзула, или би нам Турци остављали на миру само онаке конзуле, којима они пред име стављају придевак „Дели“ [1])

И тако, ми и опет понављамо, да ми не верујемо да је оно узрок што се у причи наводи, но да су ту и крупније ствари у питању, и да је наша влада тек онда метнула своју руку на кривце и спор отпочела, кад је не само прибавила доказе, који се и за обичне спорове траже, но кад би добро измерила и сравнила тежину интереса који су у питању били да се проневере, и интереса, који би од заваде с Турском трпели, и да је, кад је нашла да су економски и културни наши интереси у Турској мање важни но питање о коме говоримо, да је онда преломила штап и отишла онамо, куда јој претежнији интереси отаџбине налажу.

Сем тога, наше министарство врло добро зна, да се подобне ствари лешавају и у другим земљама, као што зна и меру стрпљења и нестрпљења које друге државе употребљују у подобним приликама те нема бојазни да је оно улетело као мува у супутку. То је наше тврдо уверење и ми смо га као непристрасан орган дужни јавно исказати, и ако се тако исто слободно не устручавамо прекорети владу, кад какве погрешке учини.

Ми смо ово сматрали за дужност да кажемо и да владу узмемо у заштиту, тим пре што се увелико говори, како су се „тресла брда а родио миш“, и како смо за ништа проиграли прилику, да се користимо невољом Турске, којој би културан рад Србије у Старој Србији и Македонији био добро дошао у ово време да контрабалансира радњу бугарске пропаганде, која јој је изнад главе израсла. Ми на против остајемо при нашем уверењу, да је ствар крупнијег значаја и желимо да у томе уверењу будемо поткрепљени једном изјавом, коју би надлежни учинили било у званичним новинама, било саопштењем пред посланике у скупштини, како би се песимистима уста затворила а умирили родољуби, који воде бригу о својој отаџбини и њеној будућности.

Но било како му драго, тон и начин којим је ова ствар упућена Порти, искључују свако страховање да ће Турска из некаквог детињског ината стављати сметње српској културној мисији и на тај начин оставити своје земље на балканском полуострву искључиво бугарском утицају. Тај би је инат скупо стао. Истина, да би и за нас онда било штете, али њој то не би ништа помогло. Турци су прилично рачунџије и врло добро знају изреку divide et impera, које се држе сви завојевачи од и пре Римљана, који су је створили и чијем „волшебном дејству“ Аустрија зна да заблагодари свој опстанак.

А да они то знају и да су знали још одавна, види се из тога, што су пре четрдесет година, кад им је грчка пропаганда и утицај њихових школа био постао опасан, пустили Србе у њихове школе, а доцније противу Срба и Грка пустили или управо подигли Бугаре и њихове школе.

Ми се, дакле, надамо, да врањска афера, па било право на нашој страни или не, неће навести Турке на танак лед да нам културни рад спречавају, као што су до пре неколико година на своју штету чинили, те да својим рођеним рукама раде на утврђењу и рашрењу искључиво бугарског утицаја.

Турска, која нема средстава да једној културној мисији стави на супрот своју, биће јамачно толико мудра, да не спречава туђе културне мисије, које цивилишући дејствују двогубо повољно по њу.

Овоме се надамо тим пре, што, уздајући се у мудрост, вештину и предострожност нашега министра спољних послова, — верујемо да ће право у врањској афери бити на нашој страни, те да ће и Турска изгубити сваки изговор да буде према нама и нашем културном раду у Старој Србији и Македонији на своју штету неповерљива.

*

Изневши овако врањску причу и наше мишљење о врањској афери, не можемо а да једну примедбу неуспимо

Начин и пут како је влада лансирала ову ствар и шта је тиме метула на коцку показује да она ствар узима веома озбиљно, и да је ствар од замашаја и велике важности. Ово а и наше резоновање даје права мислити, ди је наша прича из Врање бледа слика и једна сатница према ономе што се је управо догодило. Бли кад узмемо да је г. Липолд, за кога се некаже да ли је и колико од оних 9 или 13 рубаља узео позват, да за казн поднесе оставку, онда опет с друге стране изгледа или да је казни суише мала према греху или да је грех сразмеран казни или да за кривицу нема доказа. Ако је прво; ако је грех велики онда зашто тако блага казна, ако је друго или треће онда врањска прича постаје вероватна и онда би изгледало да смо и ми остали погрешили кад смо још прве вести о њој донели гледали на некакво увеличавајуће стакло крвљу намазано. Наравно да би онда наше резоноваље у првом делу чланка изгледало смешно читаоцима но ми их за тај случај молимо за опроштај.

Али ми се можда и варамо. Можда су наши интереси и културни и религиозни и економски у Старој Србији и Македонији са вишег гледишта сматрани, на које се ми ставити не умемо сувише незнатни или можда и илузорни те да њима за љубав треба ма шта отрпети. Можда је по уклону међународном довољно и оно и онако што нам прича врањска казује па да се две комшије озбиљно свађе и закрвиве и да никакве друге јаче или слабије интересе негледају. Ако је овако онда ћемо ми као добре патрјоте и практични људи закључити наша умствовања тешећи се уверењем да је наше министарство спољних послова и довољно мудро и увиђавно и вешто да не само из крупних и из ситних догађаја извуче за нас користи које ће се можда тек у будућности видети а које смо ми још сувише слаби и мали да у напред прорачунамо

Завршујемо с надом да ће влада саопштити преписку око ове дипломатски заплетене ствари пред скупштину, те да се увиди да је она била на правом путу и да смо ми имали узрока да је браним од оних који за целу ову ствар кажу „тресла се брда родио се миш.“

БЕОГРАДСКЕ ВЕСТИ

Концерат. Данас у 3½ сата после подне биће у дворанама Грађанске Касине други концерат „београдског гудачког квартета“. Цене су: претплата за 6 концерата 10 динара, за чланове грађанске касине 8 динара за ђаке и децу 5 динара. — Улазница за појединн концерат 2 дин.; за чланове грађ. касине 1·50 дин.; за ђаке и децу 1 динар.

Улазнице се могу добити у књижари г. П. Ђурчића код сваког члана гудачког квартета, а после подне на каси од 2½ сахата.

*

Браколомство. Јуче је у суду вароши Београда отпочео претрес г-ђа Даници Орешковићки због браколомства, коју тужи њен муж г. Тома Орешковић трг. И ако је ствар веома интересна и врло карактеристична по моралне односе нашег престоничког живота, ипак је суд решио да претрес буде тајан. Претрес ће се наставити у понедељак после подне. Ми ћемо о ресултату овога претреса известити наше читатеље.

*

Штампарске кривице. Јуче је у суду вароши Београда био претрес г. Стеви П. Видаковићу, сараднику „Народног Дневника“ због чланка „Ред и рад“ и г. Јевти Јов. Медецијану бив. уреднику „М. Новина“ због клевете по тужби Марка Ј. Савића из Свилајенца У оба претреса судили су: г. Паја Јанковић судија г. А. Бода судија и г. Мих. Н. Јованбвић писар.

Г. Видаковић је у својој одбрани навео стенографске скупштинске белешке у којима министар унутр. дела тврди да у Србији у 11 округа има 70 разбојника, а г. Видаковић је у поменутом чланау тврдио да има разбојника. Суд је једногласно нашао да нема дела и г. Видаковића пустио испод суђења.

Г. Медецијан, сем за клевету, тужен је и за нештампање исправке. За прво дело бранио се, како сам оптужени признаје да су код њега нађени калупи за прављење лажног новца; како сам признаје да му је отац извршио самоубиство, и како се у инкриминисаној белешци нигде не тврди да је тужилац одиста правио лажан новац но се само наводи како се „вели“. О исправци рекао је да по закону о штампи уредништво има право да цени да ли да штампа или нештампа званичну исправку на ако суд нађе да треба, онда је уредништво дужно штампати.

Суд је за прво дело нашао да не стоји дело клевете већ увреде, и осудио га на 50 динара новчане казне или пет дана затвора. За друго дело, нештампање исправке, пустио га испод суђења, јер се у исправци садрже неучтави изрази.

*

Јавна предавања на Вел. Школи Данас ће држати г. проф. Милан

1) „Дели код Турака значи луд будала, авекан.

ПОДЛИСТАК

ЗЛАТНА СВАДБА

Од Едварда Рода

(Свршетак)

Изневађења... Реч та беше мучња: без сумње, жена је његова отишла да за њега потражи какву изредну и ретку ствар, да ће доћи из дањине, возом после подне, да није могла доћи раније.. Добра жена! И гнев му се претвори у нежност, која му повећа апетит.!

* * *

Зачуше се кораци на басамацима, врата се отворише, г-ђа је у соби, мало задувана усљед пењања на четврти спрат.

Беше празних руку; није дакле било изневађења.

— Ах! дошли сте најзад!.. скоро је осам а хати... Шта то значи?..

— Ништа... Хтела сам данас раније да дочекујем...

Марјано, можете служити...

Изгледао је као разјарени деспот. Ненавикнута мирноћа одговора његове жене разјарила га је. Седоше за сто ћутећи. Марјана донесе супу која се пушаше...

Супа од печурака!.... печурака!... И ви знате да је мрзим!...

— Ја је много волем, и има јаче од 30 година како је нисам окусила...

То је рекла тако одмереним тоном, да јој се није могло одговорити; и г. Валтер, поражен остаде отворених уста, не могав ни једне речи наћи, док његова жена лагано и са усиљавањем сркаше супу....

— Ево рибе!

— ...Ах! па ти тераш комендију са мном.

— Шгука... и то још у холандском сосу!... као да нисн знала да волем само морске рибе!..

— Ја пак волем само речне рибе.

Па поче јести. Са раширеним очима, посматрала је она далеку прошлост што за њом стајаше, ону прошлост која је прогутала њену младост, њену лепоту, њен дух, њену љубав и њену снагу, ону другу прошлост педесетогодишњег робовања које сачињава њен живот. Она је била пуна мрзости, и кад јој поглед паде на упрепашћена мужа. она уживаше неку врсту дечијега задовољства које беше једина њена осветa.

„Златна је свадба весела“,

рече Марјана доносећи зеца.

Али овај пут, г. Валтер рече својој жени.

— Онкладио бих се да си тражила све оно што не волем...

— ...Све што ја волем...

— Рекао бих да си то хотимице хтела..

— Та зар нисн најзад примећено?.. Јес, ја сам хотимице хтела...

Он усгаде, лице му се ноче грчити, стисну песнице, кад она поновн благим гласом:

Ја сам тако хотимице хтела...

И то му се противљење, та мирноћа учини тако страшна, да он гневно запита.

— Објасни ми, ја то не разумем... Да нисн полудела?... Знаш ли шта си рекла?... Зар данас није моја златна свадба?...

— Ах! и моја је такође!... Ја нисам луда...

....И ако хоћеш да знаш шта сам мислила, рећи ћу ти... За педесет година, ти си ме потчинно твојим каприсима, натурно твоје жеље, не претпостављајући никада да и ја имам своје идеје, своје осећаје које си вређао... За педесет година бидн сам твој роб... Е ја сам и желела

Андоновић јавно предавање. **О постанку света** са експериментом. Предавање ће бити у сали В. Школе, а почеће тачно у 5 час. по подне. Улазнице стају 50 пара дин. и могу се добити у свима књижарницама и код г. Боривоја Докића, благајника фонда за потпомагање сиротних великошколаца. Идуће недеље држаће предавање г. проф. Др. Љ. Недић *О Хамлету.*

*

Ко је писац. Лица, именована у „Бомбама" да су поткупљења приликом гласања железнички уговор, тужили г. Светозара Николића, пошто се није знало ко је „Mon Ami", г. Николић казао је да је писац г. Таса Ивковић чиновник у железничкој управи, и тако ће он сад одговорити на суду по поменутим тужбама".

Народна Скупштина

XLIX редовни састанак.

Субота „2 *децембра*

Састанак отворен у ½ 10 час. пре подне.

Председавао г. Катић. Од г. г. министара био је г. Ст. Поповић.

Секретар Јоксимовић чита протокол XLVIII састанка, Петровић честитке, молбе и жалбе.

Прелази се на дневни ред.

На дневном је реду одговор одборски на питање суда окр. црноречког и окр. шабачког да ли се могу ставити под суд посланици М. Ристић и Љ. Ћирић због извесне штампарске кривице, или се не могу ставити под суд.

Друго наставак претреса закона о општ. кошевима.

Известилац пре свега моли подпред. да опомене лист „Домовину" за нанесену увреду Ст. Станковићу и Р. Нинићу, јер из њихових говора изгледа као да сам ја неки фалзификатор.

Подпред. моли Р. Нинића да тргне реч натраг.

Р. Нинић вели да је за рок од 3 год. а одбија од себе да је хтео да нанесе увреду г. известиоцу.

Известилац чита: чл. 6.

В. Арсенијевић предлаже да се сва до сад скупљена храна прода и новац употреби на подизање школа.

Скупштина прими овај члан по предлогу одборском.

Чл. 7. примљен с изменом М. Смиљанића.

Чл. 8—25 примљени.

Чл. 26. примљен с изменом Д. Илића.

Чл. 27. на предлог известиоца враћен у одбор.

Чл. 28, 29, 30 и 31 примљени.

Код чл. 32 В. Радовановић предлаже, да се у време рата може из кошева узети само ⅓ хране а ⅔ да остане на исхрану сиротиње.

М. Ђурић слаже се с предлогом предговорника!

Ђ. Новаковић слаже се с одборском редакцијом.

Лешјанин предлаже да се ⅔ хране узима из кошева само „у случају веће потребе".

В. Арсенијевић се слаже се предлогом В. Радовановића.

Лешјанин вели да нема бојазни да ће сиротиња за време рата остати гладна од оне ⅓ хране, јер сад ратови нису чести ни дуги.

пов Богосав се слаже с одборском редакцијом.

Известилац брани одборско мишљење.

Подпред. стави на гласање чл. 32 а скупштина га прими по одбор. редакцији.

Чл. 33 примљен.

С овим је свршен претрес закона о општ. кошевима.

После одмора

Изабрана су два одбора: један за предлог закона о монополу дувана, и други за предлог измена и допуна закона о порези.

У први одбор ушла су ова г. г. посланици: Р. Миленковић, В. Радовановић. Ст. Петровић, Ст. Милосављевић, П. Ранковић, Р. Филиповић и М. Ристић.

У други: Д. Ћирковић В. Анђелковић, Т. Ђикић, Л. Петровић, Љ. Миленковић, М. Марјановић и В. Ћирковић.

Подпред. закључи седницу у ½ 12 пре подне а другу заказа за понедељник у 9 час.

ИЗЈАВА

Кажу ми да у некаквој пашквили, која се зове „Бомба" стоји да сам и ја, као бивши посланик, примио од Бонтуа 10.000 динара.

Кад бих знао писца те пашквиле, а бих се са њим лако искусурао; али како се тај клеветник сакрио иза бусије, па отуда курвински напада на част и поштење људи, то ћу тужити одговорно лице Суду.

Крагујевац на првозваног Андрију.

Кочо Ј. Радовановић.

ТЕЛЕГРАМИ

„*Малим Новинама*"

1. Децембра.

Петроград. — „*Журнал де С Петерсбург*" говорећи о курсирању бугарског зајма у бечкој берси и о гаранцији истог зајма, кажу да кнез и влада самовољно употребљавају народна добра, не гледајући на њихов незаконити положај, и не водећи никаквог рачуна о прошлим обвезама још неизвршеним. Лист мисли да је одступак један од берлинског уговора. —

Рим. — (Комора) Председник Савета *г. Крисии* поднео је један законски предлог по којему влада је овлашћена поставити једну цивилну власт, као што је и *Асаб*, и у *Масаци* и у другим поседима Црвеног мора и етиопским равницама. Пошто се усвоји прешност предлога, гн. *Плеборо* интерпелирао је војеног министра и министра иностр. посл. о ситуацији и устројству Африканске посебине. Неки *Дејубис* из галерије баци један завежљај папира који паде на једну клупу средине. Одведоше га одмах у полицајском комисаријату коморе, *Дејубис* рече да је чиновник железнице и да је дигнут из службе, папири били су адресирани на Рна *Крисиија. Дејубис*, који вели да је оптужен неправедно, и који је дошао у Рим да тражи правицу предат је полицији. — Доктори констатирали су неколико случајева болести зване „*Инфлуенција*," међу којима и код једног руског кнеза и његове обитељи који је дошао из Петрограда. По лакоћи исте болести нема разлога узнемиривати се.

Изишла је из штампе 1 и 2 свеска

ЛОВ НА МИЛИЈОНЕ

или

КРВАВА ДРАМА У АМЕРИЦИ

ИЛУСТРОВАН РОМАН

Ксавија Монтепена

и излазиће недељно две свеске све дотле, док се не сврши. Свака свеска има *две лепе слике* и фино илустроване корице а кошта *само један грош.*

Ко је читао романе „*Света освета*" „*Полицајка или Мичије око*" томе је име писчево добро познато а у препоруку овога дела може се рећи само толико да је

ЛОВ НА МИЛИЈОНЕ

најзанимљивији Монтепенов роман.

Може се добити у свима беогр. књижарама.

928

да и ти једном мој будеш... За један часак и то за најмање ствари... За тим ћеш ти опет имати своју слободу а ја свој јарам... Ја сам га се хтела да отресем, хтела сам те оставити... Нисам могла: врло сам стара, страшила сам се... Сад разумеш....

Она дрхташе, и њени погледи већ мољаху за опроштај. Док она то говораше, лице Валтерово постаде ведро... Криза је прошла, која не беше дугачка; шта више он је сматрао да не треба да се љути, да виче и да псује, и да је његова жена тражила опроштење; и први пут у животу он беше великодушан: осмехну се, љупко промрмља, слежући раменима. —

— Жене су до краја жене!

Нек лик сузи г-ђе Валтер скотрљаше се у празан тањир. Она убриса очи, и упита страшљиво:

— Требали да се остатак јела донесе?,.. Има неколико ствари које те неће љутити.., Пачије печење...

Очи се Валтерове пријатно засветлише:

— Из Амијена?

И знаком потврђивања рече:

— Покварила си ми апетит... али ће се надам се вратити.. И шампањ си ваљда сакрила?...

Нисам, ено га... одговори она ганута... Лице се старога добричине развесели:

Он узвикну радосно,.. Сад ти праштам а у будуће нећу такву шалу.

Крај.

ДВА САВЕТА

ПРИПОВЕТКА

П. Волкова.

У једноме селанцу, међу шумама и брдима а не далеко од вароши Грјазовца у Вологодској губернији, живео је некада један сељак, по имену Иван, прозван Топорков. Он беше ожењен ћерком свога суседа, вредном и лепом Агапијом која му је у току неколико година њиховога брачнога живота, изродила два синчића и две девојчица — као „златне крстове".

Не сећам се сад баш тачно које године, али тек знам да је то било једне неродне године, — наумн Иван Топорков да иде у другу коју губернију тамо да потражи какве зараде. Био вам је он и писмен човек, а пред женидбу своју, провео је још и три пуне године у служби, код једнога од првих трговаца у Грјазовцу, који је трговао — сем осталога — још и кудељом и платном, сукном и чајем, брашном и поморским винима, која се добијају одмах, иза саме границе Вологодске губерније — из Јарославља. У те три године успео је даровити Топорков, да и неке „отменије" обичаје заволи мешајући се са месним чиновницима, који секод његовога газде у подрум беху скупљали „у компанији", лети: да се „прохладе"; а зими: „да узбуде унутарњу топлоту"! — Али кад се Ивану навршн 22 године, остане му отац удов, те га са тога доведе кући, у село, и ожени. Од то доба бавио се Иван сеоским газдинством, био веран својој жени и волео своју дечицу, и не надајући се да ће кад тад доћи време кад ће морати оставити и кућу своју и њих све на отпић у свет, да парче хлеба заслужи те да и њих и себе захрани; — али, ето, две последње неродне године и помор у стоци, који му обе краве његове утамани, — нагна га на то.

На тавиће се

15. КУБНИХ МЕТАРА дрва официрских, по 8 динара метар, продаје се. Упитати код „Руског Цара“

926,1—2

О мојој слави, **Св. Николи**, не могу примати посете.

Пирот. **В. Павловић**
930, 1—2 телеграфиста.

ЧЕСТИТКЕ
ЗА НОВУ ГОДИНУ

са сликама бојадисаним, позлаћене, разноврсне
(сто комада 5 дин.)

Честитке богато украшене
комад од 20 пара до 5 динара
Може се добити у књижари
В. Валожића у Београду.
932, 1—10

За и клоне доброј деци о материцама, ‹ чевима, божићу изашло је 8 књижица са бојадисаним сликама

ВИДА
Алодин и волшебно кандило
Моја лутка
Несташни мачићи.
Виљем Тел
У земљи човечуљака
Црвен-капа
Дете и рода
Цена је свакој 30 пара дин.
Може се добити у књижари В. ВАЛОЖИЋА у Београду.
931, 1—10

ПРОДАЈА КУЋЕ СА ПЛАЦОМ.
У близини „Гранд Хотела“, у сарсовској улици бр. 9. За услове нека се купац обрати уредништву.
935, 1—5

Први Српско-Трговачки
ИЗВЕШТАВАЈУЋИ ШПЕДИЦИОНИ
и ПОСРЕДНИЧКИ
Биро код „Меркура“
Драгутина Н. Вуличевића
у кући г-ђе Давидовићке на зеленом венцу
преко пута кафане „Дуда“

Има велики број пријављених за службе: куварица, собарица, дојкиња, домаћица, слуге, покућара, кочијаша, лондинера, портира, без разлике све у опште.
Уписна такса одмах се полаже а друга одма чим добије млађег.
906 1—10

БЕНКОВА ПОМАДА
И
! НИНОН ПУДЕР !

ДАМЕ које желе да своје лице нежно глатко, чисто и фино одрже, нека не пропусте употребљавати познату **Бенкову помаду** против пега, фалка, бубуљица, рапаве коже и осталих нечистоћа коже на лицу, прсима и рукама,

Једна тегла 1 динар

НИНОН-ПУДЕР за лице, прса и руке који ради своје финоће и доброте највише тражен, јер сачува нежност коже при најхрђавијем времену, а ни најмање није шкодљив Добива се бео, роза и жут. Једна кутија 2 динара,

Позор !!! Да би се при куповању свака забуна избегла, то стоји на свакој тегли и кутији јасно и разговетно моја фирма

Ф. П.І. БЕНКО, АПОТЕКАР У ЗЕМУНУ

Моја се помада и Нинон-Пудер може добит само код мене у мојој апотеци у Земуну и код другериста Бошка Николића у кнез Михајловој улици
784 2—2

СВАДБЕНОГ ЦВЕЋА ПАВЛАКА
(У ЛЕПШАВА ЛИЦЕ).
(BRIDAL BOUQUET BLOOM).

Дајте своме лицу, грлу, мишкама, и рукама дражесну лепоту, сјај, и дивни мирис љиљава и руже, употребом Свадбеног Цвећа Павлаке. То је једна млечна и лековита течност. Нема јој равне у свету за стварање, повраћај, и одржање лепоте. Продаје се код свију Апотекара и Мирисара. Стоваришше ‹ у Лондону - 114 & 116 Southampton Row.

Може се добити код г. Ј. Дилбера апотекари у Београду

Јављам поштованој публици

ДА ЈЕ У ГОСТИОНИЦИ КОД

ХАЈДУК ВЕЉКА

Дошла друга партија изванредно доброг

БАВАРСКОГ ХАКЕР-БРАЈ ПИВА

У ИСТО ВРЕМЕ МОЖЕ СЕ ДОБИТИ

СВАКИ ДАН

Баварски гулаш или т. З. Бир-Флајш порција 40 п. д.

пиво се може добити у флашама по 0·60 п. д. флаша

С ПОШТОВАЊЕМ
Карло Пероло

Власник и главни уредник Пера Тодоровић. Одговорни уредник С. Јаношевић. Штампарија код „Просвете“ Позоришни трг бр. 2

УНИВЕРЗ. БИБЛИОТЕКА „СВЕТОЗАР МАРКОВИЋ“ БЕОГРАД

БРОЈ 345 ПОНЕДЕОНИК 4. ДЕЦЕМБРА 1889. ГОДИНА II

ИЗЛАЗИ СВАКИ ДАН

БРОЈ 10. П. Д.

МАЛЕ НОВИНЕ

ДНЕВНИ ЛИСТ ЗА СВАКОГА

Писма и рукописи шаљу се Власнику „Малих Новина“ Топлички венац бр. 17., на горњем спрату.

Претплата се прима код свију пошта у Србији

ЦЕНА ЗА СТРАНЕ ЗЕМЉЕ

За годину	30 динара
На по године	15 динара
На 3 месеца	8 динара

Претплата из унутр. полаже се само код пошта

За Београд нема претплате — Лист се продаје на број

ЦЕНЕ ОГЛАСИМА

На првој страни од петит. реда 20. пр. дин. а на четвртој од петит реда 10 пр. дин

ПРИПОСЛАНО стаје 50 пр. д. од петит реда

LE PETIT JOURNAL

KLEINE ZEITUNG

Огласи јевтино, по потреби и са сликама. За свако оглашење плаћа се држ. таксе 20 пр. д. ВЕЋИ ОГЛАСИ ПО ПОГОДБИ

О Св. Николи, слави својој, због тешке болести у кући, не може дочекати госте

923, 2—4 **М. Ђ. Милићевић.**

О Свет. Николи слави мојој због смрти матере моје не могу дочекивати госте.

Дан. Стевановић
924, 2—4 пенаионер.

О Св. Николи, слави својој, због слабости у кући неће примати посете.

933, 1-3 **Јов. Бадемлијћ**

Не могу славити ове године **Св. Николу** због слабости у кући

Јован Павловић
936,1—1 мајор

О Св. Николи мојој слави, због смрти моје непрежаљене супруге Јелене — Ленке — не могу примати посете.

В. Д. Грудић
940,1—2 адвокат

ЗА ЖЕНСКЕ

ОД 2 ДО 6 САТИ

Понедеоником Средом и Петком

РАДИ

Парно Купатило

У ДУШАНОВОЈ УЛИЦИ

803 3—20

У КАФАНИ КОД

ДАРДАНЕЛА

може се добити

1 Литар	Неготин. старо црно вино	1 дин.	20 п.
1 „	„ обична „ „		80 „
1 „	Печујска бела „		80 „
1 „	Бермета неготинског	1 дин.	—
1 „	Црна обична вина		50 „
1 „	Шилера неготин.		50 „
1 „	Старе шљивовице		80 „
1 „	Луте комовице	1 дин.	60 „
1 чаша	пива дупл.-мерц Вајфертово		20 „

Јела су чиста и укусна.

С поштовањем

925, 3—6 **Димитрија Т. Крстић**

Молим да се чита

Част ми је ставити до знања поштованој публици, а нарочито Свечарима и потрошачима брашна и квасца, с којим сам моју радњу подпуно снабдео како са пештанским панчевачким и осталим *разним брашном и квасцом* у свима сортама, које дајем под гаранцију *за развијање разног теста*, — Иста радња *прима на израду сваковрсне колаче за славу* које ја израђујем тако да ми није у стању овде нико конкурисати као искусном мајстору у своме занату.

Иста радња израђује за свадбе и балове и остале даме врло добро кајзер-семле, векне и сва остала пецива што се овог заната тиче. Зато молим п. п. грађанств, даме, нека ме изволе посетити и о свему се уверити. Све поруџбине и остало у радњи израђује се са највећом чистоћом и тачном послугом. Молим за посету.

С поштовањем

КАРЛ ЧЕРНИ

пекар на „Зеленом Венцу“ преко пута кафане Америке.

927, 2—8

Част нам је јавити трговачком свету да смо постављени од стране г. министра грађевина за званичне шпедитере *српске државне железнице*. Према томе нека је на знање, да ћемо све експедиције вршити по издатој *тарифи за царинско шпедовање*, коју је министарство грађевина прописало.

С Поштовањем

Мостић и Петровић

918 3 6 званични шпедитери крал. срп. државне железнице

Индустријски монопол и њихови браниоци

I

„Дневни Лист“ у уводном чланку свога 275 бр. љути се на нас што смо на његова „два три огласа“ о „парафинском шкрљцу“ написали чланак. Љутња са свим излишна. Не само да нисмо написали онај чланак „о парафинском шкрљцу“ зато што приписујемо у опште претерану важност озбиљности писања „Дн. Листа“ или што смо хтели да војујемо против њега, његових „огласа“ и прихода које отуда има, него и сада после ње говога чланка „о парафинском шкрљцу“ осећамо још мање потребу да наше мишљење у томе мењамо. А да смо до сада и противно мислили о писању „Дн. Листа“, анализа којој ћемо да подвргнемо његов чланак о „парафинском шкрљцу“ разбила би нам, као што ће се и читаоци уверити, и ту илузију. Али ма како да је наше мишљење било пре овога злосретног „парафинског шкрљца“ и ма како оно да буде после ове анализе чланка „Д. Л.“ о томе, ма како било неколегијално и неуљудно натеривати људе да претварају своје „огласе“ у уводне чланке и да тиме умање своје приходе од „огласа“, ми смо морали и противу наше воље да у овој прилици овако урадимо. Јест, ми смо морали као свесне журналисте да устанемо противу једне беде која се на земљу намеће, па ма се она облизивала на Србију и преко „огласа“ у „Днев. Листу“. Нека се дакле „Дн. Лист“ умири. Само и једино бојазн од опасних последица по Србију и њено економско развиће и од савета у његових „два три огласа“ дало нам је повода да се и њега дотакнемо. Ми смо сматрали да не смемо остати равнодушни и онда кад се било ма којим путем па и путем „огласа“ било ма кроз које новине па и „Дн. Листа“ адвоцира за то, да се узакони опасна практика у једној скроз рударској земљи: да се природа појединих предмета рударских монополише, да се ови предмети и њихово обрађивање, обилажећи и газећи рударски закони и његова основна благодетна начела, на силу бога натежу на закон о потпомагању индустрије, којим је на жалост рђавим разумевањем економских интереса земаљских поодавно узаконено, да се дају искључиве повластице (т. монополи) на целу земљу за прерађивање пољопривредних производа. То дакле и ништа друго нас је и преко обичаја побудило да обратимо „пажњу на два три огласа у „Д. Листу“ који смо зато, што су непотписана, што на челу листа излазе што су припремала јавно мњење и спремирала за монополисање парафинског шкрљца, што с

ступала једну незаконотост — и сматрали ако не баш као уводни чланак—рекламу, а оно као просту рекламу, која иде на то да под видом стварања земаљског „благостања“, које се до сада без рударских монопола није могло подићи, заведе и јавно мнење и владу и скупштину а некога можда и подржи на клизавом путу оних ограничења слободном развитку земаљске производне снаге, који ће је умртвити, а који се тамо са свим неразмишљено хвали и узноси као једини сигуран пут развијања те снаге. Толико смо сматрали да је нужно да кажемо пар обавештења публике и умирења „Д. Листа“ и његових интереса. Сад да пређемо на сам чланак,

„Дн. Лист“ нам замера да смо мало „критиковали“ но да смо „тенденциозно, пристрасно, себично“ и тд. о ствари говорили. Пре свега о индустријским монополима искуство и наука казали су своју одсудну реч одавна. Сваки, ма колико, увиђаван човек зна да се ланцима монополских ограничења не подиже народна индустрија, да се у њиховој загушљивој и уској атмосфери подиже и то само једно једино предузеће које је без духа слободне конкуренције окужава, обеснажује и умртвљава народни живот и издише одма чим га први зраци слободнога економска кретања озаре. Економско кретање престаје, занати који употребљују продукте таких монополних индустрија у вечитој су опасности, јер су остављени на милост и немилост монополије. Потрошачи плаћају рђав продукт скупље, — кога монопол штити од конкуренције подобних предузећа у земљи а ђумруци, подвозни и други трошкеви од конкуренције споља. Монопол, ђумруци итд. то су све оружја која му држава даје да потчини себи занате, трговину и потрошача његових артикала. Је ли то корисно и здраво по народа? Зар сами ђумруци, олакшице тарифне и многа друга природна средства за потпомагање индустрије нису здравије средство за оживљавање народне индустрије но да се мора баш прибегавати монополу? Зар су наши мозгови толико отупели, зар је наш патриотизам толико у с п а в а н, да и овако просте ствари требају толико и толико мастила и хартије па да нам у главу уђу, па да наш патриотизам пробуде, те да разумемо, да је и индустрија организам коме треба слободе, ваздуха и борбе па да се само оно развије што је здраво, чило и језгровито и да један јаван орган само оно сме саветовати и за оно се борити што ће да унесе здраву крв у тело народно? Зар треба ми да вам кажемо да држава не сме никад дати само једном предузећу сво оружје противу свију, — јер онда нема борбе⁄но угњетавања економског — но да у борби у којој она има највише интереса и добити буде што више бораца и да им она подједнако подели оружје, којим ће се између се борити. Из њихове борбе излетаће искре које ће потпаљивати и кретати живот народни на јаче и снажније кружење. Чиме ће монополи државни кретати и потискивати тај живот кад су они стагнација? Зар ми треба да вам кажемо, да је срамно да држава своом својом снагом и средствима стоји на гранаци да штити монополицију, како би он лакше угњечавао и сисао живот онима који његове продукте требају? Зар не знате од колике је штете кад држава за једно једино предузеће при трговачким уговорима чини уступке и компромисе кад још зна да је спречила да олакшице, које она за његове продукте на штету других својих интереса извојује не могу изазвати нова здрава подузећа за исте продукте, која би осигурала нове дуготрајне и здраве изворе народној заради, но да ће те олакшице само још више ојачати његову снагу на штету општега земаљског снажења.

Ми држимо да је ово могао знати а можда и знао „Дн. Лист“, као и оно што ћемо имати прилике да му разложимо, одговарајући ради чит. публике његовој жељи да опширно и преко наше воље критикујемо његово адвоцирање у уводном чланку за овакву чисту ствар као што су монополи рударски и кад ту наша прва опомена није била довољна.

Упитамо Дн. Лист“ како може он да препоручује монополе рударске а да не поцрвени, он који у свима другим ступци ма тражи децентрализацију и бори се не само противу земаљске индустрије која је на основу монопола постала но још и противу усредсређење индустрије на ма она постала и путем слободне утакмице? Очекујући његов одговор који неће мање бити збуњен но његов чланак о коме говоримо, ми ћемо да продужимо, не њега но пуб. ради, нашапитања.

Изволите дакле ви децентралисте ју ч е, к о ји тако заинтересовани браните данас индустријске монополе, казати нам зашто смо ми пристрасни и тенденциозни, који су то себични и лични интереси и обзири који су нас руководили и ко и како може бити заинтересован у овом непаријотском потраживању осим оних странаца и домородаца, који се отуда каквој користи падају? Ми разумемо странце. Они имају свој рачун терају од крајности као и сваки који оће своју добит да што више осигура не м о ж е баш да буде сувише скрупулозан кад се налази у туђо земљи.

Ми не можемо да извинимо али знамо узроке зашто извесни домородци ово бране и зашто су директно или у другој линији за ову ствар заузимљиви Преча им је кошуља од Србије. Али ми тешко свачамо који то белај гони „Дн. Лист“ да овако не само штетну но и ансурдну ствар брани. Па рецимо да је то и разумљиво и да се може бар нагађати, али тешко нам је, врло тешко наћи како смо ми, који војујемо противу монопола, могли бити заинтересовани, каквој се ми дебати можемо надати, кад се зна да нам влада неће дати никакве награде за то што бранимо земаљске интересе ни ти је ми тражимо и кад се зна да монополација кога ми не бранимо једини има разлога да чини пешкеше. За кога и какву публику пишете ви господо, кад овако пишете и тражите да вам се верује? Зар ми тенденциозни који бранимо начело једнога закона и то онако корисног, као што је рударски и кад у своје време чинимо и владу и скупштину пажљивим, да не слушају ваше патриотске савете, којим их ћушкате да не само створе једну нездраву индустрију но да створе један прецеденц који ће учинити и омогућити да цела Србија и сва њена продуктивна снага паће се

века, једнога друштва или банке а можда посредно и једне туђе државе. Да ли сте мислили ви на то и јесте ли знали куда ваши савети воде господо, која мислите да се са још вруће ћачке клупе могу третирати важна економска питања. Незнате. Ми верујемо да ви нисте свесни опасности коју на земљу навлачите. Зато ћемо вам казати.

Узмите рударски закон у руке, који још нисте прочитали па ћете наћи прво : да он не зна за искључиве повластице (т. ј. монополе) који се на целу земљу простиру, сетите се да је парафински шкриљац, и ако импрегнисан негдашњим продуктима биљног а кадшто и животињског царства, једно „нескапајемо“, да је то корисан минерал и за сада члан царства минералног докле ви случајно не нађете пута да га ескамотирате у биљно или животињско царство, како би га лакше могли подвести под закон о потпомагању индустрије, који и ако није по вашем мишљењу производ „застарелих назора,“ опет је за то једна, извесно у доброј намери донесена, али несретна идеја којом су код нас омогућени монополи на индустрије, које своје сировине на пољопривредних продуката узимају.

Друго, наћићете да уз рудинике иду шуме, воде, право експропријације и т д дакле све олакшице које рударској индустрији требају, па онда прорачунајте куд ће одвести ваша монополна манија, кад вам ми кажемо да у великом броју округа има парафинског шкриљца, да у Србији има на 100.000 рудишта оловних и сребрних, дакле не само у сваком округу но и у сваком срезу а у понекима и у сваком селу, да један добар део Србије покривају диливијални слојеви који имају злата, да на многим местима има бакра, цинка, антимона, живе, и т. д. и да нема скоро млађих слојева где нема угља а да се појаве старијег угља све више из дана у дан множе и да је онакав угаљ, као што је онај у Вршкој Чуки или онакав као што је у Сењу на велики део Србије расаростиру, и т. д. и т. д. на ћете наћи, кад законодавним путем уништите основно начело рударског законика и подводете минерале под закон о потпомагању индустрије, да ће те овда разумети оно што смо вам већ једном казали да ви фалите и протежирате онај монопол што једнога лепога дана може да стрпа у једне једине или у неколико руку или у руке туђе страно државе, све рудинке воде и шуме, право експропријације у целој земљи, дакле тамнју Србије и угаљ — ову основицу целокупнога економског развитка једне земље. Дајте ми само монопол на сва парафинска рудишта, пустите нека то проласком кроз скупштину добије законску форму, па ако што иза вас не остане монополисано, а тешко да ће остати ако вас влада послуша те пође клизавицом на коју је натоцињавате, наћи се ко ће окуражен вашим примером, дати и оно кусур. И тако имаћемо једнога лепога дана монопол-

ПОДЛИСТАК

ДВА САВЕТА

ПРИПОВЕТКА

П. Волкова.

(Наставак)

„Тражи и наћи ћеш“ — рекао је Христос.... И наш Иван, распитујући где би нашао зараде, дозна од суздалских живописаца, на Антоневском вашару, да у Владимирској гуоернији, тамо где се Нерл улива у Клазму, — има један богат економ, Име му је, веле, Бајбак — а што је у њега стаја и зграда, — то већ мани се! нису им ни спахијски двори равни, Леже на брду једном а иза њих се пружиле грдне баште и воћњаци: један воћњак — саме шљиве; други — саме вишње ; трећи — саме крушке, јабуке и — ти, боже, знај!... Па онда тај економ има три сорока*) десетана земаља, покупованих од околних спахија ; сеје раж, пшеницу, овас и елду, колико му срце иште ; у оборима му пуно стоке и крупне и ситне, а као разборити економ, подигао је и једну ветрењачу — воденицу, зидану и лепо обојадисану масним бојама ; за свакидање послове узимао је надничаре и надничарке, а за веће послове, као што је : орање и копање кошење сена, да се пожање пшеница и у крстине и снопове здене и т. д., довољно је да он само позове на мобу ! то ти се одмах скупи по сто двеста мужика и толико жена из околине — и све је то у часу урађено: поље поорано и покопано, сено покошено а пшеница пожњевена и у крстине и снопове зденута. — Том, дакле, економу, ваља не да рекнеш слуга — већ помоћник један, пошто је он сам већ стар, а жена му — као и свака жена, — има својих кућанских послова, па му просто ни у чему не може да помогне.

Посаветује се Иван и са својим старим оцем и својом женом : да ли да оде, па кад му и они дадоше свој пристанак, — он се једнога дана, ожалубивши жену и дечицу своју и старога оца свог, крене на пут, к Бајбаку, где после осам дана стигне здраво и весело.

Пословица вели : „Не треба свакој лажи веровати!“ Али овога се пута десило, да су приче Суздалских живописаца биле са свим истините.

Ступи Иван код Бајбака у службу, и не погађајући се с њим, и отпоче све послове у кући и у пољу да врши, а целу имаовину Бајбакову као своју сопствену да надгледа и пази тако, да га на брзо заволи и Бајбак и његова деца са свима својим укућанима.

Кад је прошло било три месеца од дана доласка Ивановог, рекне му Бајбак једнога дана.

— Иване, ја сам с тобом задовољан; ако се и теби допада код мене, онда хоћеш ли, да одслужиш целу ову годину код мене, а ја ћу за то да ти платим две стотине рубаља и уз то дају ти још приде један нов кожух; биће ти код мене у свему и свачему добро и боље но код твоје куће.

— Добро.

Пристане Иван. Целе те године не беше ни једнога боговетног дана, а да се није занимао газдинством. Час је ишао у баште, зелен да надгледа и залива, а час у шуму да насече брста и сено приштеди; час је опет ишао и хранио марву и свиње што су за продају и све му је тако за руком ишло, да се отуда Бајбаку показао напредак и срећа у свему.

Прође година Та и век ч вечији часом прође , а камо ли једна година! Види, богме, Бајбак да би њему било без Ивана као без де-

*) Сорок — четрдесет.

цију, за прераду свију оловно-сребрних, монополцију златних, бакарних и свакога од осталих а што је најнесретније свију угљених рудишта, и онда ћемо питати господу око и иза „Дн. Листа“ и оне који се не стиде ову ствар протежирати и бранити, куд ће отићи њихова драга отаџбина о којој се толико брину, куд слобода рада, куд слобода утакмице, која не само износи на видик и ставља у службу земаљскога спашења све изворе земаљске но која једина подиже рад до своје праве вредности и диже радника на висину слободна грађанина, који има широко поље за употребу своје снаге те јој и праву њену вредност извојевати може.

Монопол рударски као и у опште монополи и н д у с т р и ј с к и, огноподо око „Дневног Листа“. стварају нездрава предузећа, стварају деспотизам капиталистички коме нема излаза, у њему је све рад, и радник и чиновник и грађанин јер је све у једним рукама, јер ван тога нема леба ни живота. Ах, ви оћете индустријске монополе. Ви оћете да претворите Србију и то путем државе у једну робијашницу. И кад се узме за што ви то чините? онда се тек види каквих нас има што овом народу кану кројимо а лама пребацујете пристрасност, ви нама пребацујете заинтересованост ви нама пребацујете себичност.

Јест, ми смо и себични и пристрасни и з а и н т е р е с о в а н и, али и наша себичност, и наша пристрасност има других и племенитијих извора но ваша. Нашој себичности, нашој заинтересованости, па и нашој пристрасности ако је има, узрок је брига за отаџбину и њену економску будућност. Ми се боримо за слободну утакмицу, ми се боримо за одржање једног корисног принципа у једном закону, ми се боримо за широку кућу будућег радника, ми оћемо да се капитал надмеће у награди и хуманости на спрам њега а ви се борите за економско ропство за индустријску искључивост и тиранију, ви се борите противу природне употребе једног корисног и хуманог закона као што је рударски а натежете на један штетан закон и оне предмете, који под њега не потпадају. Ви хоћете раденика да метете у трап какав му буду хтели дати 7—8 монополских индустријалаца и деспота, ви оћете раденика роба, који ће морати и својом крвљу да се рани ако то жели неколико бу-дућих стварних господара ове земљице коју ви мислите вашом монополном индустријом да усрећите, А што је најжалосније ви то оћете од једанпут. За овај случај, ми би имали права да се запитамо какав је то волшембни штап који вас на овај клизави пут гура вас који одма у истом броју на другој страни нећете ни велику индустрију. Али ми имамо преча посла но да се тиме бавимо. Остављамо свима паметним људима да цене узроке вашег адвоцирања за једну овако штетну и опасну ствар по земљу, а ми ћемо да се вратимо на сам предмет.

БЕОГРАДСКЕ ВЕСТИ

Његово Величанство Краљ Александер присуствовао је јуче служби божјој у саборној цркви.

*

Оздравља Г. Стојану Рибарцу, народном посланику, који је био јако оболео, боље је и на путу је оздрављења.

*

Опасно оболео Г. Ранко Тасић, народни посланик, јако је и опасно оболео. Његови пријатељи јако су се забринули због његова стања здравља.

*

Протест. По варошки се у велико говори да је аустро-угарски министар спољних послова гроф Калноки удоваво код наше владе протест због одузимања монопола соли од закупника. Да ли има што истине у овоме, ми не знамо, већ бележимо онако како смо чули.

*

Убијен. На главном друму — Цариградском — у околини сБрестовика (ср. Грочан.) између 28 и 29 пр. м. нађен је један човек мртав, — по констатовању премлаћен је колцем, у оделу је старо српијанском

*

Крађа. Ономад у вече седело је за једним астлом у Пандиловој кавани 4-5 војника. Кад су пошли изаћу у авлију где украду један џак с јабукама. Газда од кавane опази то и појури за њима и стиже их код дворца. Они кад виде да су већ стигнути, баце џак с јабукама и побегну.

ГЛАВНО СТОВАРИШТЕ ЗА СРБИЈУ

налази се код госп. К. Драшкоција у главној чаршији у Ђ. Димитријевића у Београду. Може се добити код ги апотекара И. Протића на Врачару, М. Тидића на зеленом венцу у Београду, — Пере Јанковића у Крагујев , Косте Николића у Пожаревцу, Драшкоција у Свилајнцу, М. Драшкоција у В. Градишту. Д. Кедровића у Крушевцу, Л. Јакшевца у Гор. Милановцу и Б. Николића, дрогеристе у књаз Михаиловој улици, у Београду, а тако исто код П. Спасића апотекара у Савамали

СИГУРНИ ЛЕКОВИ

МЕЛЕМ (фластер) против жуљева и тврде коже на ногама Пошто је операција с ножем опасна, то при употреби мога мелема одпада свака опасност. — Кутија 80 пара динарских.

ПРАШАК за сваријање треба би да се налази у свакој кући и сваком стану, особито по гостионицама и хотелима, пошто исти лечи катар у стомаку и цревима неуредну столицу, шуљеве, мигрену или главобољу, подригивање, крчење у прсима, (Yerschleimung) тешко дисање тешко сваријање. и мамурлук. — Кутија 1 динар.

РЕСТОРЕР за фарбање косе, исти даје коси природну боју. — Једно стакло кошта само 2 динара.

Осим тога може се код мене у Земуну добити што осо бито препоручујем.

ЕСЕНЦИЈА за косу, против опадања косе и чишћења перута на глави — Стакло 4 динара,

ПОМАДА за лице против пега, флека бубуљице, рапаве коже и остале нечистоће на лицу. Моја је помада зкј лице ради свога изванредно сигурнога дејства познат не само у Аустро-Угарској него и у **Русији Немачкој, Србији, Румунији Бугарској** итд. — Цена истој 1 динај

САПУН што уз помаду иде, 1 комад 1 динар.

НИНОН прашак за лице, бео, румен (роза) и жут. — једнаа кутија кошта 2 динара.

Ф. БЕНКО
апотекар а Земуну

888.4—11

ГРАДСКО КУПАТИЛО

А М А М

Ради сваки дан

За мушкиње од 5 изјутра до 8 пре подне и од 5 по подне до 9 сати у вече

А петком недељом и сваког празника цео дан.

За женске сваки дан од 8 пре до 5 сати по подне осим петка недеље и празника.

Потребујем једног момка за рад и једну жену која је вичла мијењу и за послугу у женске дане. 905 2—5

снице руке!... За то га једнога дана зовне и рекнэ му:

— Иване, ти мене одслужи ову годину дана на потпуно задовољство Мислим да и теби није било код мене рђаво, Били ти хтео да ме и ову другу годину одслужиш, а ја да ти платим четири стотине рубаља и опет један кожу прида; те ћеш тако, кад кући својој пођеш, понети од мене шест стотина рубаља, па барем и себе да помогнеш и мени да рекнеш: „Хвала!“ ?

Замисли се Иван.... Преметаше од сваке руке: падоше му на ум мила дечица, стар отац и жена; срце га је вукло да им се час пре врати, — али помисао на беду, у којој се са њима налази и у коју могу још већма пасти ако ове неродне године дуже потрају, — разагна му жудњу за виђењем са њима, па рече у себи: „Нека буде — њих ради!“ пристаде на понуду газдину и остане још једну годину у служби код њега.

У тој години беше Бајбаку све срећније и напредније но и у прошлој; шеница беше толико родила, како никад дотле а јабука, вишања и осталог воћа, — била је тма божја! Ни једна крава не остаде јалова, а теоци за чудо брзо одвршше. Од оваца добише грдну вуну и по добру цену продадоше. Бајбак са женом није се могао довољно да надиви и начуди: како им је све берићетно и напредно од онога доба, од када им Топорков у кућу дође и — по празноверици — њему су приписавали сав тај напредак. А деца опет њихова волела су Ивана до лудила! А и како не би, сад им је он знао вечером, кад се рад обустави, да прича свакојаке приче, скаске и басне, да гађ је просто милиона било слушати! На онда, он им је увек доносио из вароши по какав поклон. колача, играчака и т. д.

Кад је било на крају о друге године, а Бајбакова се кућа сневесели. Истану рећи, и сам Иван, није могао баш остати равнодушан пред растанак са својим добрим газдом и његовом чељади код којих је толико време провео и на које се био већ у велико навикао, при свем том, што га је срце јако вукло својој кући, својој деци, жени, оцу.. Али, најзад, у очи дана кад је истицао рок његовој служби, зовне га Бајбак пред-а-се и рекне му:

— Но, Иване, ево и друга се година навршн како си у служби код мене и како своју домаћицу и децу нисн видео. До душе, ја појмим како ти је; али помисли, шта би се користно и ти и они да си се одмах, прве године вратно кући? Ништа!... Овако, ба, скупаторио си лепу сумицу новаца. — Рок твојој служби данас истиче — и сутра би ти ваљало дома путовати. Али ја бих те молио — и у твоме и у моме интересу, да одслужиш ти код мене још и трећу годину: куд је све ишло, нека иде и то. А за ову другу годину, платићу ти шест стотина рубаља тако разумеш ли, да ћу ти кад кући твојој до године будеш пошао, избројати целу хиљаду рубаља са оним вишком — и онда ће ти се баш збиљски обрадовати и отац, и жена и дечица. Са хиљаду и две стотине рубаља, ти ћеш моћи „као разборит човек“ провести цео свој век певајући. Међу тим, даћу ти и сада, као и до сада, један нов кожух прида.... Дакле?

Иван беше на мукама! Срце му је лупало као да хтеде из груди да искочи. Само Бог и он знали су, како му је било тешко за његовима — али помисао, да ће их, ако остане и треће године у служби, моћи осигурати за цео живот од сиромаштва и невоља, — надвлада га и овог пута, те — рекавши у себи: „Све што ово чиним, њих је ради; бар ће се безграничнo обрадовати, кад им гомилу новаца однесем; опростите моји мили!“ — Одговори Бајбаку, да пристаје и трећу годину код њега да у служби остане.

Наставиће се

Изишла је из штампе 1 и 2 свеска

ЛОВ НА МИЛИЈОНЕ

или

КРВАВА ДРАМА У АМЕРИЦИ

ИЛУСТРОВАН РОМАН

Ксавија Монтепена

и излазиће недељно две свеске све дотле, док се не сврши. Свака свеска има *две лепе слике* и фино илустроване корице а кошта *само један грош.*

Ко је читао романе „*Света освета*" „*Полицајка или Мачије око*" томе је име писчево добро познато а у препоруку овога дела може се рећи само толико да је

ЛОВ НА МИЛИЈОНЕ

најзанимљивији Монтепенов роман.

Може се добити у свима беогр. књижарама.

928

Први Српско-Трговачки

ИЗВЕШТАВАЈУЋИ ШПЕДИЦИОНИ

и ПОСРЕДНИЧКИ

Биро код „Меркура"

Драгутина Н. Вуличевића

у кући г-ђе Давидовићке на зеленом венцу

преко пута кафане „Дуда"

Има велики број пријављених за службе: куварица, собарица, дојкиња, домаћица, слуге, покућара, кочијаша, лондинера, портира, без разлике све у опште.

Уписна такса одмах се полаже а друга одма чим добије млађег.

906 1—10

Главни су згодитци мар. 500.000 300.000 200.000 150.000 100.000 и т. т.

Мали новац чини велико дјејство

НЕ СЛАВАЈ КАД ТЕ СРЕЋА ТРАЖИ

Да би се дошло на лак и поштен начин до извес. ог капитала част ми је препоручити поштованој публици као најбоље средство на лаки згодитци од

117 К аљ саксонске земаљске лутије и 108. Брауншвајску земаљску лутију

које су гарантоване Немачком државом и сигурно, мора се добити.

На саксонској лутији за сва 5 вучева Марака 18.135.000

На Брауншвајској „ „ „ „ „ Марака 10.509.000

који су по плану вучења распоређени на 100.000 лозова од којих по ловина мора добити 50.000 лозова, што значи да сваки други лоз мора добити.

Исте лутрије дају главне згодитке од.

МАРАКА 500.000 300.000 200.000 150.000 100.000

и мање згодитке од

Марака 80.000, 60.000, 50.000, 40.000, 30.000, 25.000, 20.000 15.000, 10.000, и т. д. као и друге мање згодитке, који се у току од 5 месеци на 5 вучева саксонске и 6 вучева Брауншвајске лутије морају извући.

Цене лозова за I. вучење суе:

За 117 саксонску лутр. и за 108 Брауншвајску лутр.

1 цео лоз данара	57.50
1 половину лоза	28.75
1 Петину „	11.50
1 Десетину „	5.75

1 цео лоз данара	22.50
1 Половину лоза	11.25
1 Четвртину „	5.65

Свакоме по захтеву шаљем у напред планове од исте лутрије бесплатно из којег се могу видети уплате, дан вучења и згодитке. на горе означена вучења.

Сваком учеснику ове лутрије шаљем после вучења листу од извучених нумера бесплатно.

Свака поруџбина може се извршити унутицом или аманетом писму, са поруџбином треба се пријавити најдаље до 25 Децембра текуће године.

Исплату и пошиљање добивеног згодитка врши она по вучењу и уз чување тајне.

Надам се да ће поштована публука због овог доброг распореда пожурити што пре са поруџбинам.

Очекујем штовање налога.

С поштовањем

Аврам Ј. Меламед

Мењач и Шпедитер

Васина улица Бр. 19.

915

Сваки други лоз мора добити

Главни су згодитци мар. 500.000 300.000 200.000 150.000 100.000 и т. д.

ЛИМАРСКА И ЕЛЕКТРО-ТЕХНИЧКА РАДИОНИЦА

ЈОСИФА БЕРГЕРА

У БЕОГРАДУ, КНЕЗ МИХАЈЛА УЛИЦА БР. 2.

ПРЕКО ПУТА КАФАНЕ „РУСКИ ЦАР"

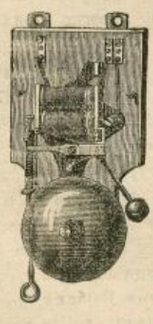

препоручује поштованој публици своје богато стовариште свију у ту струку спадајућих артикала; тако исто прима и извршује поруџбине свију **галантеријских и грађевинских радова.**

Да би моје поштоване муштерије што већма задовољио, набавио сам

СВАКОВРСНИХ ЕЛЕКТРО-ТЕХНИЧКИХ АРТИКАЛА

и извршујем намештање **кућних телеграфа, кућних телефонских веза и громобрана,** као и све потребне оправке по најјефтинијој цени.

Поштоване муштерије из унутрашњости добиће при поруџбини упутство са потребним цртежом, тако да ће бити у стању сами, без туђе помоћи, наместити електрично звонце или телефон. Избор разних артикала **за електризирање као и гасних фењера,** који се могу преносити. Продаја **гасне материје и дупло рафинираног петролеја.**

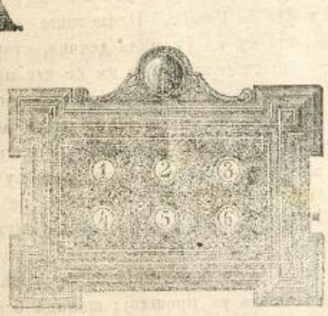

МАШИНЕ ЗА ПРАЊЕ РУБЉА, ДАЈЕМ НА ПОСАУГУ

Власник и главни уредник Нера Тодоровић. Одговорни уредник С. Јапошевић. Штампарија код „Просвете" Позоришни трг бр. 2.

УНИВЕРЗ. БИБЛИОТЕКА „СВЕТОЗАР МАРКОВИЋ" БЕОГРАД

БРОЈ 346 УТОРНИК 5. ДЕЦЕМБРА 1889. ГОДИНА II

ИЗЛАЗИ СВАКИ ДАН

БРОЈ 10. П. Ц.

ЦЕНА ЗА СТРАНЕ ЗЕМЉЕ

За годину . . . . . 30 динара
На по године . . . . . 15 динара
На 3 месеца . . . . . 9 динара

LE PETIT JOURNAL

МАЛЕ НОВИНЕ

ДНЕВНИ ЛИСТ ЗА СВАКОГА

Претплата из унутр. полаже се само код пошта

За Београд нема претплате — Лист се продаје на број

Писма и рукописи шаљу се Власнику „Малих Новина" Топличин венац бр. 17., на горњем спрату.

Претплата се прима код свију пошта у Србији

ЦЕНЕ ОГЛАСИМА

На првој страни од петит. реда 20. пр. дин. а на четвртој од петит реда 10 пр. дин.

ПРИПОСЛАНО стаје 50 пр. д. од петит реда

KLEINE ZEITUNG

Огласи јевтино, по потреби и са сликама. За свако оглашење плаћа се држ. такса 20 пр. д. ВЕЋИ ОГЛАСИ ПО ПОГОДБИ

О Св. Николи, слави својој, због тешке болести у кући, не може дочекати госте

923, 3—4 **М. Ђ. Милићевић.**

О Свет. Николи слави мојој због смрти матере моје не могу дочекивати госте.

Дан. Стевановић
924, 3—4 пензионер.

О Св. Николи, слави својој, због слабости у кући неће примати посете.

933, 2-3 **Јов. Бадемлијић**

Не могу славити ове године **Св. Николу** због слабости у кући

Јован Павловић
936,1—1 мајор

О Св. Николи мојој слави, због смрти моје непрежаљене супруге Јелене — Ленке — не могу примати посете.

В. Д. Грудић
940,2—2 адвокат.

На моју славу „СВ. НИКОЛУ" не могу примати посете.

М. П. Михаиловић
43, 1—2 начелник у пенсији.

Славу нашу „СВ. НИКОЛУ" ове година нећемо славити.

Милица Јов Хаџи-Динића са Сином.
942,

Нећу примати честитке о мојој слави „Св. Николи ов. г.

М. Р. Барјактаровић
945 Златиборац.

Букова дрва

Метарски хват добро ухваћен
26 динара Официрска
22 динара обична букова
на винарском стоваришту код „Делиграда" на Сави продаје

944, 1—3 **Тоболар.**

Др. Едвард Михел

станује у Крагујевачкој ул. бр. 6 прима од 1—3 сата, по подне

946, 1—5

Угља

за ложење из ово земаљских рудника може се купити у радњи

Трпкова и Настаса
у Београду Васина улица бр 6

КУЈНУ С ТРАПЕЗАРИЈОМ издајем бесплатно. Ко је вољан нека ми се јави у гостионици код „Малог војника", Теразије.

920,2—3

ПРОДАЈУ СЕ

Куће пок. мајор Мише, обе двокатне; већа са изгледом на вел. пијацу, а мања од стране улице покрај велике школе. Даље штала пространа, више шупа, магаза, кујни, соба за млађе, бунар и диван парк. Све су скоро зграде од солидног материјала. Плац цео има 26 ара, а под самим је зградама преко 800 метара.

Ко је вољан купити ово имање на најлепшем месту у Београду постојеће, нека се писмом или иначе обрати на подписаног заступника свих насљедника покојникових, к од кога тапију од имања видити и остала обавештења и услове сазнати и имање прегледати може.

1. Децембра 1889. у Београду.

939 1—5 **Мијаило Барловац.**

Молим да се чита

Част ми је ставити до знања поштованој публици, а нарочито **Свечарима и потрошачима брашна и квасца**, с којим сам моју радњу подпуно снабдео како са пештанским панчевачким и осталим *разним брашном и квасцом* у свима сортама, које дајем под гаранцију *за развијање разног тесга*. — Иста радња *прима на израду свакојрсне колаче за славу* које ја израђујем тако да ми није у стању овде нико конкурисати као искусном мајстору у своме занату.

Иста радња израђује за свадбе и балове и остале даме врло добро кајзер-семле, векне и сва остала пецива што се овог заната тиче. Зато молим п. п. грађанство, даме, некаме изволе посјетити и о свему се уверити. Све поруџбине и остало у радњи израђује се са највећом чистоћом и тачном послугом. Молим за посјету.

С поштовањем
КАРЛ ЧЕРНИ
пекар на „Зеленом Венцу" преко пута кафане Америке.

927, 2—8

Службена исправка

Уредништво „Малих Новина" у бр. 342 од прошлога петка штампало је једно писмо, подписано од „Неколико трговаца" у коме му се ови јадикују, како је вршилац дужности управника царинарнице наредио, да на погреб пок. Башкалфићу оду сви царински чиновници, и са жељезничке и савске царинаре тако, да су обе царинаре биле затворене." итд

Све то није истина.

Онога дана кад је био погреб пок. Башкалфићу радиле су царинарнице и на Сави и на станици. На овој последњој *још један сат дуже* него што би требало. То сведоче свршене и наплаћене царинске експедиције.

А, ако је оно „неколико трговаца" примило за готово и обмануло уредништво са вешћу, што безпосличари без основа, по улици протурају, — то је њихова ствар.

Бр, 8513 Из канцеларије београдске царинарнице 2-ог декемора 1889 год. у Београду.

Индустријски монопол и њихови браниоци

II

Ви нам пребацујете како смо застарели и како су наши назори бивше владавине. Бога ми, ви имате право што нама пребацујете фразе, јер ово што ви наводите то су зајмета разлози. Ми немамо потребе да после онога што смо горе казали, доказујемо да ли је наше гледиште застарило. Што се вашег гледишта тиче, изгледа да и ви имате права то исто да кажете јер рударство од како га је, не познаје оваква ограничења монополна за рударску индустрију каква ви бранте, није га познавало ни у средњем веку, и према томе ваше је гледиште заиста ново. Али немојте нам замерити што га ми поред све његове оваке новине сматрамо и за прек оваке мере застарело, штетно и опасно по Србију Да наше гледиште преставља назоре бивше владавине, упућено је на адресу оних рудничких посланика који би били толик детињасти и тесногруди, да се з једну штетну ствар заузму само за то што она преставља назоре бивш

Мојој драгој ћерки односно мојој никад непрежаљеној жени а нашој предоброј мајци.

ЈУЛИЈАНИ

Даваћемо у четвртак у 10 часова пре подне у великој саборној цркви седмодневни парастос.

Јављајући ово сродницима пријатељима и познаницима молимо их за тихо саучешће у овој нашој прегологлемој тузи.

Ожалошћени:

мати: **Персида**, супруг: **Јован Одавић**, синови: **Андреја, Петар Риста и Лаза**

938

владавине. Владавине, господо наша, немају овде никаква посла. У свакој партији па и владавини има људи који ће било из лакомислености, било из незнања, било из користољубља, било из суишне сервилности, било интереса својих сродника или патризана итд. чинити глупости, предлагати, бранити, па и озаконити ствари штетне по земљу. Али у свакој владавини има људи патриота и мислилаца и знаоца који ће све да заложе не само да се не учини оно што може бити од грдне штете за земљу као што су индустријски монополи које ви заступате, но чак и оно што што може бити и од неке моменталне штете.

С тога за „Мале Новине“ као за лист непартичан непостоје никакве разлике у владавинама, но постоје рђава и добра дела појединих јавних раденика, и оне су увек нападале и нападаће све оно што је рђаво и штетно као год што су бранили и браниће све опо што је добро и корисно, без обзира ни на личности и њихове положаје, ни на партије. И тако случајно се десило, да у овоме мишљењу ми стојимо у опреци са „Дн. Листом“ и једном быв. владавином, која је овај монопол дала била, а опет да се слажемо у мишљењу са једним Министром прошле владе који је овај монопол оборио а некако у то време за ово застарело мњење наше био је између осталих и тадањи начелник трговачког одељења а садањи мин. привреде, који је чак дрзнуо о томе и писмено своје мишљење потврдити, не знајући да ће за то бити осуђен доцније од „Дн. Листа“ као „застарео“. И ако су акта у животу и ако остану у животу видиће се, да смо ми случајно казали истину.

Има ли ту какве штете кад се људи разних политичких начела у оваком питању слажу и заједнички ураде да се једно зло земаљско згњечи. Је ли срамота овако опасну бакцилу као што је овај индустријски монопол згазити на граници и не пуштати у нашу драгу кућу где би се размножила и уништила цео економски живот народни, и ако би случајно тиме учинили оно исто што и каква прошла владавина, противно убеђењу „Дн. Листа“, који по примеру једнога славног париског лекара тврди и доказује да монополне бакциле треба на калемити и на економско тело народно. Ми се надамо да овако „шупље фразе“ као што су застарело гледиште и „гледиште прошле владавине“ неће учинити никаквога утиска на људе патриоте и мислиоце ни на оне који први пут о овој ствари чују, још мање на оне који су у течају година имали прилике да своје дефинитивно мњење створе размишљањем и искуством. У питању српскога економска напретка нарочито данас кад су цене наших извозних артикала овако ниско пале и кад постоји опасност да се један наш најглавнији артикал: шљиве, потисне са своје најважније пијаце свако умесно и здраво мишљење пијена одмет па долазило оно ма с које стране, као год што је за одмет и одбацивање свако нездраво мњење и људи савети па ма они долазили од пријатеља и партизана најчистије крви, ако оно иде на то да ово „Дн. Листа“ један земаљски извор мо ополиште у целој земљи у једној руци. Зар кад се извори народне зараде засушују један по један, ви ћете да нове који се могу отворити дате једноме у руку и то страницу, који ће својом монополном мачугом по глави сваког онога који би „дерзнуо“ да од овога по целој земљи распростртога извора отвори по који кладенац, на коме би се могла колико толико окрепити опадајућа снага народна. А шта ће остати кад сви земаљски обилати извори које многобројна рудништа преставаљају добију по једнога таквога апсолутног господара. Па зар и у питањима оваке природе да се иде за рекламом и за неколико фраза и да се озбиљни људи поводе за ситним перима којих дубина мисли не прелази дубину њиховог дивита, само за то што су то политички сродници. Доста су празна шарабатала стварала јавно мњење у овој земљи. То је у осталом и могло бити за полит. питања а питања екон. природе захтевају и заслужују озбиљних раденика. На срећу природа економских питања није таква да се могу повратно третирати између две цигарете. И тако ће доћи у скоро време да онаки ћорфишеци као што су „застарело гледиште“ и „гледиште прошле владавине“ и остале фразе које пермутацијом дају безброј празних реченица којима се пуне по неке кремењаче новинарске, неће ништа кога заплашавати нити кога одушевљавати, који верује да је доста било млађења но да је време да се знање, искуство и размишљеност удруже бар путем штампе кад друкчије не иде, те да бар за нашу економску зграду спремимо чврст и постојан материјал.

БЕОГРАДСКЕ ВЕСТИ

Без сензације не може да живи! „Браник“ доноси: „Крајцајтунг“ јављa, да бивши краљ Милан намерава, да сасвим напусти краљевску титулу, и да ће од сада носити увек титулу: „гроф од Такова“. Не знамо је ли ова вест истинита, али ако краљ Милан хоће да напусти титулу краљевску, онда нека узме грађанско име, као надвојвода Јован. Срби немају грофова. Нама изгледа да краљ Милан воле, да се о њему само говори, *ма шта*, само да се говори. „Како играм да играм само нек се наиграм!“

*

Њено Величанство Краљица Наталија извезла се јуче у варош.

*

Г. Стојан Новаковић, српски пуномоћни министар у Цариграду поднео је, услед књиге „Бомбе“, Народној Скупштини акт, у коме врло напомиње како се у „Бомби“ напомиње да је и он потплаћен с 200.000 динара, за тим: да се он одриче права застарелости и да тражи да га скупштина као бившег министра стави под суд и суди, и, најзад, изјављује да писца „Бомба“ неће тужити суду.

Занимљиво је, да ли ће скупштина усвојити овај предлог г. Новаковићев да га ставе под суд, или ће се позвати на застарелост. Главно је да је г. Новаковић овим актом учинио корак који га без сумње, може са свим оправдати, и који показује да је о њему речена неистина.

*

Убиство Тоше Савића. Због убиства пок Тоше Савића, быв. кафеције код „Балкана“, ухапшен је и Петар Лазаревић—Ковачевић, звани „Бачванин“, који је такође шкембар.

*

Исправка. У јучерашњем чланку поткрале су се многе и грешке, које кваре смисао, те за то молимо читатеље да их овако исправе: на првој страни, други стубац, 16. ред озго место „природа“ треба „прерада.“ У првом стунцу на другој страни 13 ред у другој тачци место „духа“ треба „ваздуха“, а на другом стунцу у последњем реду после речи „децентралисте“ треба додати реч „до.“ У трећем стунцу 14 ред одозго место „не може“ треба „а не мора.“ У другој тачци истог стунца 14 ред, место „дебати“ треба “добити.“ У четвртом стунцу 10 ред одоздо место „ми“ треба „ви.“ На трећој страни први стубац 12 и 13 ред одозго место „спашења“ треба „снажења.“ У другој тачци 6 ред место „рад“ треба „роб.“

*

„Срећке Даворја“. На прексиноћњем извлачењу срећака, приликом забаве друштва „Даворја“ згодитке: пиротски ћилим и дуванску лоз добио је посланик Лука Лазаревић, директор ваљевске гимназије.

*

Јадранско доба. Под овим насловом доносе немачке новине опширна разлагања о уређењу доба у целом свету по једној системи, која би се звала „Јадранско доба.“

Од колике је важности овако уређење доба и часовника биће сваком оном познато, који је у путовању по страном свету, лађом и железницом — имао рђавих последица било закашњењем или неуредним показивањем сахата.

„Јадранско доба“ узело се као основа, да се часовници доведу у целом свету на једну меру, тако, да би у једно и исто доба дана било исто толико сахати и на противном полу земље или где буде.

Белгија, Шпанија и Португалска, Данска, Америка и Шкотска прихватиле су овај предлог радосно и нема сумње, да ће се на конгресу, који се држи у Америци, остварити ова идеја. Само је још Француска, која неодступа од свог париског времена ли је сва прилика, да ће и она уви; девши корист оваког уређења доба приступити остварењу ове замисли.

Како је ово предмет од опште важности по културни и знанствени напредак и наше земље, која ће разуме се, сувремено корачати и у том правцу са осталим народима, не би згорег било, да нам професори вел. школе објасне нешто ближе ову појаву.

*

Писмо. Уредништво је добило једно писмо, у коме се говори о неким злоупотребама неких кметова београдске општине. Шта има у истини од онога што се у писму прича, ми не знамо, али ипак ћемо под одговорношћу писца писма изнети: ка-

ПОДЛИСТАК

ДВА САВЕТА

ПРИПОВЕТКА

П. Волкова.

(Наставак)

Радости и весељу Бајбаковом и његове чељади, не беше краја! Тај су дан сви формално празновали, веселећи се као о каквоме годовнику!...

Прође и та, трећа година а Бајбак би у свему срећан. У тој години сагради нову пушницу и нов амбар; уједињо некаквих десет двадесет земаља што му у страни и растурене беху, а што дотле никако не могаде да учини; за тим, поиже ковалук и накупова многу стоку — у кратко, Бајбак се беше толико обогатио за то време да је сад више имао но што дотле мађаше и био је врло уверен, да се сав тај божји благослов на њ' излива због Ивана, те се зато реши да га упита: би ли хтео он и четврту годину да остане у служби код њега.

Што смислио, то и учинио! Кад је дошло време обрачунавању, зовне он Ивана на нарочити разговор у „намештену“ собу своју и учини му смишљени предлог, додавши да ће му за ову, четврту годину, платити осам стотина рубаља: „Па понеси Топоркове, жив' ми, равне две хиљаде рубаља, све у банкама!“... А у то су доба пиле банке још и са ђијом

Истину рећи, од онога доба, од када је насељена Вологодска губернија па до тада, — није ни једноме од онамошњих сељана — о господи ништа не велим — учињен тако примамљив предлог, као што је Бајбак учинио Ивану!... Но, ипак овога је пута природа одолела! Жеља за повратком својој жени, оцу и дечици, — претегла је у срцу Иванову све понуђено му благо: он остаде победилац у борби са силним искушењем и одлучно одби понуду Бајбокову рекавши, да хоће одмах своме дому и својој породици да се врати.

Бајбак је појмио, да је Иван у праву, па зато не хтеде више, ни једном речи да га нуди на останак.

Кад је освануо дан растанка, Ивану са Бајбаком и породицом му, а њима са Иваном могло се приметити на лицу свију њих, да нико није прошле ноћи очију склапао. Више Иван да газдарица те ноћи није никако ни легала, но је месила и пекла колаче. Око доручка се сви скупише, да по који залогај хлеба и соли окусе, а у свију се огледаху сузе у очима, што се лију на растанку са пријатељима! — кад Бајбак узеде Ивана за руку и одведе га у „велику“ собу“.

— Иване, рече Бајбак, ево се навршише три пуне године дана, како ме верно и поштено служиш. У те три године, ми још не прегледасмо рачуна ни о једној копјејци твоје заслуге. — Сем што си ме верно служио, ти си, Иване, био још и таквога владања, да ме никад ниси довео у прилику, да ти и једне рђаве речи рекнем. Не видех те за цело то време и бар једну чашицу вина да си попио, а то ли да си се кад опио. Сем тога нећу ни ја тебе да одбијем од зараде оно мало новаца, што си у приликама — овда, онда, — изузимао на рачун ње — нек ти је све, богом просто!...

Ту Бајбак ућута тешко уздахнувши, па гледајући у страну, за тим продужи:

Свима нам је жао за тобом, као за рођеним сином нашим; али кад помислим само, како ће тек моја деца за тобом плакати — онда...

(Наставиће се)

ко је депозитар општински узео једноме кафецији с Дорћола 20 динара награде тобож за то, што му је по пресуди из депозита издао свој новац а не општински. Исто је тако, вели се даље у писму, и једноме терзији, који је по пресуди имао да прими неки новац из општине, узео 4 динара, такође на име награде, што му је тобож издао свој новац, јер општинског није било. Али терзија је о томе почео причати по вароши, па то и кмету дође до ушију. Он онда врати терзији 4 динара и замоли га да даље не говори о томе.

За једног другог кмета у писму се вели, како је једном пиљару с Велике Пијаце узео 40 динара те му израдио тражене место на пијаци.

*

Ослобођени. Јуче је у суду вар. Београда изречена пресуда Лудвику Хаму и Илији Половини овд. касапима, Алекси Јовановићу и Сретену Васиљевићу овд. опанчарима и Љуб. Убавкићу бив. практ. — оптуж. за крађу два вола Милоју Јовановићу сељаку из Мислођина. Судио је поротни суд, и то од државних судија: председник г. Мојсиловић, судија г. Боди и писар г. Свет. Станојевић, а од поротника г. г. Лука Теловић, Коста Лазаревић, Драгомир Здравковић, Ф. Розелт. Браниоци су били и то: Лудвика Хама г. г. Д. Христић и С. Добривојевић, Алексе Костића г. Живојин Богдановић, Сретенов г. Никола Н. Николић, Убавкићев г. Милутин Марковић и Половине г. Милован Спасојевић овдашњи адвокати. Поротни суд нашао је да оптужени нису криви, те их је због тога државни суд ослободио с тим, да *сви солидарно плате* судске трошкове, 600 дин. накнаде Милоју и по 240 динара браниоцима.

*

Службена исправка. У данашњем броју доносимо службену исправку београд. царинаре на једно писмо, које смо донели у 342 бр. и у коме се вели да неки трговци нису могли да дигну своју робу с царинаре, јер су сви чиновници отишли на погреб пок. Башкалфића. Доносећи ову исправку не можемо а да не напоменемо, да ми имамо имена трговаца, који вели да онога дана нису с царинаре могли дићи робу.

ДОМАЋЕ ВЕСТИ

Синђелићево вече. Из В. Градишта јављају нам 1 о. м. ово:

Синоћ су приредили ђаци овд. гимназије забаву „Синђелићево вече“ у корист подизања споменика неумрлог Србина јунака Стевана Синђелића.

Програм је био прекрасан и забава је испала на потпуно задовољство посетиоца, и на понос приређивача.

На овој забави говорили су, декламовали и певали само ђаци.

У колико се можемо похвалити са изредним и одабраним програмом, говора, декламација и песама у толико више имамо сажаљевати слаб одзив овд. грађана. Истина ђаци гимназије приређују забаву и у корист споменика див јунака Синђелића, те је с тога слабог одзива и било; али да је по несрећи био какав пробисвет комендијаш приређивао какву комендију и у корист своју, потрчало би се то гомилама па ма и у нанулама, папучама и цокулама.

Хвала вама наше миле малиште, ви сте учинили ваше.

Народна Скупштина

XLX редовни састанак.

Понедељак 4 децембра

Састанак отворен у ½ 10 час. пре подне.

Преседавао г, Катић. Били су сва г.г. министри сем г г. Грујића Ђурића и Велимировића.

Секретар Петровић чита протокол XLIX састанка и скупштина га прима, Милијашевић молбе и жалбе. Међу молбама била и молба г. Ст. Новаковића, посланика у Цариграду да скупштина нареди истрагу да види је ли истинито оно, шуо је изнето у књизи „Бомба“ као да је примио од Бонту-а 200 000 дин. Даље питање Т, К. Спасића на мин. фин. односно пожаревачке касарне.

Прелази се на дневни ред.

Предлог Ст. Петровића и другова да се укине помоћ коју се издаје породици погинулог В. Јаковљевића

Одбор је мишљења да се може о овоме решавати, јер помоћ није основана на закону. Скупштина усваја.

Даље предлог Несторовића и другова о укидању монопола дувана.

Известилац одборске већине чита извешт ј из кога се види да је предлог Несторовићев неостварљив и нецелисходан.

Известилац одборске мањине чита свој извештај.

Генчић вели да чланови одборске већине нису потписали онакав извештај, на какав су у одбору пристали

Пот М Петровић одговара Генчићу.

Подпред. ставља на гласање и скупштина прими извештај одборске већине

Даље је на реду извештај одбора за молбе и жалбе.

Т. К. Спасић чита извештај одбора за молбе и жалбе

Несторовић је противан одборским решењима да се свима учитељима уважавају године службе јер вели ко зна какви су то људи, можда су каве протеранице.

Љ Ћирић одбија напад, Несторовићев на учитеље.

В Арсенијевић вели да се из говора г. Ћирића види, да се сви они учитељи, који су гоњени под напредњачком владом, сада награђују.

Љ. Ћирић разуме прекоре Несторовића и Арсенијевића; јер вели, да су учитељи највише приномогли, те није више либерала дошло у скупштину.

Најпре поверење одбора за молбе и жалбе овом приликом уживали су учитељи, јер су им уважена многе године службе, које су провели као привремени учитељи.

У ноћ одбор за молбе и жалбе ушла су ова господа посланици: М. Влајић, Т. Вукосављевић, Андра Љубичић, Мл. Марковић, М. Поповић. П. Симјанић, А. Прокопијевић.

Седница закључена у ¼ до 12 а сутра заказана у 9 час.

ИЗ СРПСКОГ СВЕТА

— **Пореза у Босни.** „Застави“ пишу: Од нас се не надајте добрим гласима, јер ко хоће да говори истину тај вам не може никако добро јавити. Зима је код нас већ у велико почела а наш народ гледа у њу као у свог крвог непријатеља, јер је нема су чим преживити. Наш народ у Босни бави се већином земљорадњом па ћу вам сад и да пишем најпре о томе.

Као што вам је сигурно познато код нас се задржало плаћање пореза и намета као што је и код Турака било. Само са том разликом, што се сада то одмах и тачно наплаћује па ма отишла и последња кравица и пред куће, а Турци су хтели и попричекати. Но од окупације су нам и све „благодети“ европске цивилизације наметнуте.

Наши су сељаци већим делом на „туђој“ то ј. агинској земљи: те морају да дају аги половину или трећину од свију производа. које посеју. Осим тога мора сваки сељак дати десети део од свега што засеје. Но код Турака било је то лакше сносити, јер се давало у рани, И онда Турци су често и причекали када сељак не би могао да даде, па инак је то народ тешко сносио, и због тога се бунио.

Кад смо добили окупацију, народу није ништа олакшано него како која година, све горе. Старе дажбине повећане и још нове натурене.

Босанска влада труби, по свету како је код нас добро и како је народ задовољан. А ја вам ево износим, шта се дешава, у округу сарајевском; нема ни два сахата од Сарајева, баш пред очима босанске владе.

Кад је било највише посла око пољских радова о'св. Илији истераше једне сељаке, да раде па другу, а друмови бијаху далеко по 2—3 дана На сваку главу у кући наметнуто је да мора 6 дана ићи на друм. А ако ко има вола или коња мора и чиновнике повести да раде или мора он и за њих одрађивати. Па ни то није доста него им одредише да израђују на метар те тако место 6 дана изађе по 10 и више. Па још ако је хтео да остави кога код куће да не би све на њу пропало, онда мора да ради за сваког, кога остави код куће. Или ако је хтео, да остави коња, онда је морао и за њега да одради: И тако се сиромах сељак задрми по месец и више само на другу. А сад још, кад се узме да се ти друмови само из стратегијског обзира граде, а не да олакшају свезу између села, онда тек видимо „користи“ за народ.

На кад се то дешава код Сарајева како је тек даље,

Но има код нас још зала,

Десетина се не процењује док храна ни сабере него на њиви, док се не сради. И тако се често догађа да десетар не ће да процени десетину већ одгађа а храна пропада јер је сељак не сме да покупи, Зна да све то мирно гледа. Јер зашто ће она даје прилику да десетар коље народ без сабље и ножа? Зашто добијају десетари 10% ои скупљене десетине? Па он да добије 1 оку жита натури сељаку 10 ока.

Кад већ десетари добијају неку плату за што им се не одреди стална плата па не би тако гулили сељаке.

Читаоци цењене „Заставе“ најбоље ће видити како се код нас „прво“ ради ако изнесем бројеве па нек они говоре.

Једном сељаку (име не казујем из врло простог узрока кога ће сваки лако погађати) близу Сарајева процењено је десетар да ће добити 1600 ока али дзсетар не хтеде но остави 1600 дин Дакле десетар одредио 160 ока држави. Кад је сељак обро, добија 600 ока. Од тог морао је дати за десетину 160 ока а то је још 220 око остало. Но пашто влада не прима у натури већ у новцу, то је сељак морао продати 2 оке, да добије толико новца колико је у десетини за 1 оку цена одређена. И тако је сељаку остало 110 ока. Тај сељак има 7 чељади. Како ће проживити зиму? Са чиме ће на ново засејати ?

Други један сељак није могао платити десетину житом које је њему припало него се је још морао задужити, док је само десетину платио —

Трећем сељаку жито процењено 500 ока а он добија 200. Дакле десетине само мора 50 ока да плати Остаје 150 ока. Сад кад то подели са агом остаје њему и његовој чељади за сав труд преко године 75 ока жита. Па још кад узмемо да је храна нашег сељака од ово неколико година скоро сув хлеб то је онда пред нама једна врло, жалоскна слика.

СМЕСИЦЕ

— **Нова болест.** Са ретком брзином распрострла се по Европи нова болетица једна, која се зове „Influenca“. Из Русије се распрострла у Француску и по осталој средњој Европа па и у више аустриских вароши је нашла својих жртава. Руски професор др *Филатов* написао је о тој болести интересантну расправу у московском листу „Рускија“ Вједомости“. Др. Филатов доказује, да је инфлуенса прилепчива и несносна али са свим безопасна и предазна болест, коју је изазвало непријатно време, те према томе није, као што су неки лекари руски тврдили, претходница колери. Др. Филатов доказује то навађањем многих примера и позива се на славног знаоца епидемичних болести, професора д-ра *Хирша* који у своме делу „ручна књига хисторично-географске патологије“ изречно пориче, да је епидамична болест инфуленса, у икаквој свези са колером. Истина да је инфлуенса год. 1831. претходила колери, али то је једини пут било и то случајно. Према томе др. Филатов изјављује, да нема основа бојазни, да ће инфлуенса имати рђаве последице на човечије здравље и живот човечији у будућности. У Русији од неколико милиона људи, који су од инфлуенсе патили није ни један умро. Инфлуенса се појављује у грозници, у јакој главобољи особито у лубањи и домашају sinus frontalis-a (чело) и у некој ватри по телу по неке пацијенте мучи тада и кијавица и кашаљ. По нежом телу осећа се нека слабост и клонулост. Болест не траје дуже од 5—6 дана и за то време има дана када се болесник сасвим добро осећа, јер нема болова после таквих дана обично дође јака грозница и јака ватра у телу, после чега пацијент оздрави.

Пре неки дан држао је у Бечу професор Нотнагел предавање о инфлуенси. Он је рекао, да се инфлуенса појавила у Бечу крајем месеца новембра када се један лечник у болници општој разболео. Знаци болести те, који почињу са главобољом и муком, показаше одмах каква је болест. Но на брзо се појави више случајева те болести. Пацијенти, послужитељке и лечници у болници једно за другим се разболеше и болест та стаде прелазати из једне у, другу дворану па и у другу клинику. Но он се напред, вели, мора оградити против тога, као да је инфлуенса предвесник колере. Болест ова позната је била још у 16 столећу (1510. г.) но на жалост нема о том ближих података. У опште се незна да има какве болести, која се тако брзо шири као ова, Чак колера и жута грозница не близу се тако не шире, но ово није опасна болест и не треба се чудити ако се од ње разболе 40—50.000 људи. Као већина епидемија, тако и инфлуенса дошла је са истока. Незна се, да ли јој је Русија колевка. Карактеристично је, да инфлуенса не долази преко људи, те према томе не стоји то да је у Беч дошла из Лавова, него она помоћу *миазама* долази ваздухом. По данашњим назорима тоје без сумње *бактеријска болест*, но бактериологија је још у повоју, те се не може знати о том ништа сигурно, међутим надати се, да ће болест ова брзо престати, услед чистијег и снежијег времена.

По бечким болницама су силни лечници болесни од инфлуенсе и веле да је спопала и професора *Шрегера*.

Изишла је из штампе 1 и 2 свеска

ЛОВ НА МИЛИЈОНЕ

или

КРВАВА ДРАМА У АМЕРИЦИ

илустрован роман

Ксавија Монтепена

и излазиће недељно две свеске све дотле, док се не сврши. Свака свеска има *две леп̃е слике* и фино илустроване корице а кошта *само један грош.*

Ко је читао романе „*Света освета*“, „*Полицајка или Мачије око*“ томе је име писчево добро познато а у препоруку овога дела може се рећи само толико да је

ЛОВ НА МИЛИЈОНЕ

најзанимљивији Монтепенов роман.

Може се добити у свима беогр. књижарама.

928

Женских најновијих јесењих и зимских **жакета, мантлета, реген-и радмантлова, шешира, муфова**, све за одрасле и децу као и све прибор̃е и накит̃е за женске хаљине, имаде сад добивених по јефтиној цени.

У трговини женско кројач.

РОЗА ШТЕРН.

Кнеза Михајлова ул. бр. 6

Израђујем хаљине по мери. 65110 —25

Позив.

Према данашњем решењу скупа акц. друштва „Уједињења, има се г. г. акционарима исплатити дивиденда, ио 40 динара на сваку акцију. — Нека дакле изволе г. г. акционари пријавити се заступнику друштвеном г. М. Барловцу рад исплате, која ће се вршити у друштвеној кафани „Уједињења“ на вел. пијаци сваког дана пре подне између 9 и 10 сати почев од 11. ов. месеца.

3. Децем. 1889. Београд.

Од стране Управног Одбора.

941, 1—3

Светозар Јанковић

у кући г. **Ристе Миленковића** добио је кугле за гимнастику од ½ килограма па на више разне тежине.

947 1—1

ЦЕНА пресованог имам до 40,000 кила на продају. О братити се подписаном.

Бока М. Лазић

трговац из Ћуприје.

908 2—9

ПРОДАЈА КУЋЕ СА ПЛАЦОМ.

У близини „Гранд Хотела“, у спасовској улици бр. 9. За услове нека се купац обрати уредништву.

935. 1—5

Јављам поштованој публици

ДА ЈЕ У ГОСТИОНИЦИ КОД

ХАЈДУК ВЕЉКА

Дошла друга партија изванредно доброг

БАВАРСКОГ ХАКЕР-БРАЈ ПИВА

У ИСТО ВРЕМЕ МОЖЕ СЕ ДОБИТИ

СВАКИ ДАН

Баварски гулаш или т. З. Бир-Флајш порција 40 п. д.

пиво се може добити у флашама по 0·60 п. д. флаша

С ПОШТОВАЊЕМ

Карло Пероло

ЛИМАРСКА И ЕЛЕКТРО-ТЕХНИЧКА РАДИОНИЦА

ЈОСИФА БЕРГЕРА

У БЕОГРАДУ, КНЕЗ МИХАЈЛА УЛИЦА БР. 2.

ПРЕКО ПУТА КАФАНЕ „РУСКИ ЦАР“

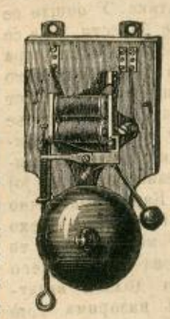

препоручује поштованој публици своје богато стоваришт̃е свију у ту струку спадајућих артикала; тако исто прима и извршује поруџбине свију **галаитериских и грађевинских радова.**

Да би моје поштоване муштерије што већма задовољио, набавио сам

СВАКОВРСНИХ ЕЛЕКТРО-ТЕХНИЧКИХ АРТИКАЛА

и извршујем намештање **кућних телеграфа, кућних телефонских веза и громобрана,** као и све потребне оправке по најјефтинијој цени.

Поштоване муштерије из унутрашњости добиће при поруџбини упутство са потребним цртежом, тако да ће бити у стању сами, без туђе помоћи, наместити електрично звонце или телефон. Избор разних **артикала за електризирање као и гасних фењера,** који се могу преносити. Продаја **гасне материје и дупло рафинираног петролеја.**

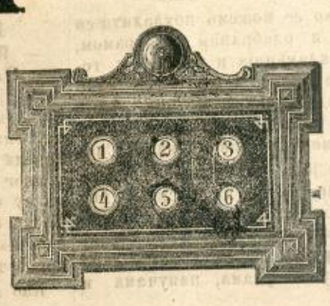

МАШИНЕ ЗА ПРАЊЕ РУБЉА, ДАЈЕМ НА ПОСЛУГУ

Власник и главни уредник Пера Тодоровић. Одговорни уредник С. Јаношевић. Штампарија код „Просвете“ Позоришни трг бр. 2

УНИВЕРЗ. БИБЛИОТЕКА „СВЕТОЗАР МАРКОВИЋ" БЕОГРАД

БРОЈ 347 СРЕДА 6. ДЕЦЕМБРА 1889. ГОДИНА II

ИЗЛАЗИ СВАКИ ДАН

БРОЈ 10. П. Д.

МАЛЕ НОВИНЕ

ДНЕВНИ ЛИСТ ЗА СВАКОГА

Писма и рукописи шаљу се Власнику „Малих Новина" Топличин венац бр. 17., на горњем спрату.

ЦЕНА ЗА СТРАНЕ ЗЕМЉЕ

За годину . . . . . 30 динара
На по године . . . . . 15 динара
На 3 месеца . . . . . 9 динара

LE PETIT JOURNAL

Претплата из унутр. полаже се само код пошта

Претплата се прима код свију пошта у Србији

За Београд нема претплате — Лист се продаје на број

ЦЕНЕ ОГЛАСИМА

На првој страни од петит. реда 20. пр. дин. а на четвртој од петит реда 10 пр. дин.

ПРИПОСЛАНО стаје 50 пр. д. од петит реда.

KLEINE ZEITUNG

Огласи јевтино, по потреби и са сликама.

За свако оглашење плаћа се држ. таксе 20 пр. д.

ВЕЋИ ОГЛАСИ ПО НОГОДБИ

Славу нашу „СВ. НИКОЛУ" ове година нећемо славити.

Милица Јов. Хаџи-Динића са Сином.

У комисинској радњи Хаџи-Томиној, на малој пијаци има на продају, посве у мереном ценом, *врло фина зетина* далматинског а тако и *разне рибе* као: *сараге, јегуље* и *кефале*

904 3—6

Угља

за ложење из ово земаљских рудника може се купити у радњи Трпкова и Наслася у Београду Васина улица бр 6

872

Каменог Угља

за ложење фуруна продаје ПЕТАР Ј. ПЕТРОВИЋ

ЗА ЖЕНСКЕ

ОД 2 ДО 6 САТИ

Понедеоником Средом и Петком

РАДИ

Парно Купатило

У ДУШАНОВОЈ УЛИЦИ

803 3—20

Част нам је јавити трговачком свету да смо постављени од стране г. министра грађевина за званчне шпедитере српске државне железнице. Према томе нека је на знање, да ћемо све експедиције вршити по издатој *тарифи за царинско посредовање*, коју је министарство грађевина прописало.

С Поштовањем

Мостић и Петровић

званични шпедитери крал. срп. државне железнице

918 3 6

Мојој драгој ћерки односно мојој никад непрежаљеној жени а нашој предобroj мајци.

ЈУЛИЈАНИ

Даваћемо у четвртак у 10 часова пре подне у великој саборној цркви седмодневни парастос.

Јављајући ово сродницима пријатељима и познаницима молимо их за тихо саучешће у овој нашој прегломој тузи.

Ожалошћени:

мати: **Персида**, супруг: **Јован Одавић**, синови: **Андреја, Петар Риста и Лаза**

938

Нашој незаборављеној

ХЕРМИНИ

удова поч. Мише Д. Симића, бив. коњич. кап.

даваћемо погодишњи парастос у суботу 9 ов. мес у 10 час. пре подне у цркви Св. Марка.

Децембра 1889
Београд

ожалошћени:

Деца: Ружица и Љубомир, сестра, Јулка. И. Стевић Браћа: Штајнлехнери.

949 1,2

ПАКАО

(Дневник једнога роба)

Од Пере Тодоровића

Господа, која су се претплатила на ово дело, или се иначе интересују за његов излазак, овим се извештавају, да је дело задоцнило с излажењем усљед извесних незгода у штампарији, али те су незгоде сад отклоњене и прва свеска **„Пакла"** изаћи ће на Божић, а за тим ће сваких десет дана излазити по 1 свеска.

1. Свеска кошта 30 пр. динарских.

Претплату ваља слати Штампарији „код Просвете".

Индустријски монопол и њихови браниоци

III

И ми тако исто желимо као и „Дн. Лист" да се „у питању парафинског шкриљца дође до споразума тј да се ствар сврши на повољан начина на добро наше земље", али само не знамо какав споразум то „Дневни Лист" мисли и с ким и за кога на повољан начин. Јер у овом простом питању споразум је лак кад се прочита оно што смо напред написали. Монополи индустријски су једна опасност за земљу. То је најновија економска. На повољан начин а на добро наше земље може се ствар свршити само тако, ако се ова опасност отклони од земље. Али ако се проведе ово „монополно начело" које „Дневни Лист" заступа, онда се то само може повољно свршити за монополицију и оне који су интересовани било директно или индиректно. Овде нема компромиса јер се монополи индустријски и здрав економски живот не могу никако сложити па ма их слепили спојем најновијег гледишта. Питање је просто: или корист „монополизија индустријских и штета земаљска, или рударски законик, слободна утакмица и корист земаљска?

Има у „Д. Листу" у сред ове пустиње од фраза и једна оаза привидних разлога. Ово су ти разлози: „ради се просто на томе да се у законим границама начине извесне погодбе" и да се овом предузећу које ништа од државе не тражи „учине извесне заштите". Ми смо већ на неколико места показали да се закон о потпомагању индустрије не односи на рударске предмете, јер они имају свој рударски закон у коме има довољно прописа за потпомагање рударске индустрије.

На њу дакле нико није ни мислио, кад је писао закон о потпомагању индустрије, јер да је тако било, онда би морао закон рударски бити измењен или укинут.

Закон о потпомагању индустрије, којим је на жалост консакрирано начело монопола индустријских, створен је ваљда у доброј намери да се омогући прерада пољопривредних продуката у нас. Рачунало се да ће се тиме на само доондашњи продукти моћи у земљи прерађивати по да ће се тиме у нас одомаћити култура индустријских биљака, које би лукративнију зараду давале нашим привредницима, но што је до онда било. Искуство је показало да је то био рачун погрешан. Кад је закон био штетан за оно зашто је створен, како се могу још њиме правити опасни експерименти и за рударске предмете тим пре, што, као што смо видели, о законитости подвођења рударских предмета и под овај закон не може бити говора. Није дакле истина да се оне да „учине извесне погодбе у границама закона" јер се монополне угодбе не могу учинити у границама закона рударског. Ту је боље било да се каже: интересовани би хтели да се учине „извесна незаконита натезања или погодбе".

Ово натезање или погодба не би била толико опасна кад не би проласком кроз скупштину не само добила законо давну санкцију но ство-

рила овим путем једно опасно начело, отворила овим кључем врата кроз која би брзо прошли и сви остали рударски предмети и многобројна рудишта у којима се они налазе. Лако је поправити и оборити једну погрешку коју учини један министар. Мало воље и један потез пера на доста. Али права стечена и добијена директно путем скупштине тешко је уништити. Па и да је лако, као што вели „Дн. Лист“, опет као што знамо из искуства прилично скупо кошта. Но и да не кошта скупо и да нема рударског законика, но да је сам закон о потпомагању индустрије, зар је влада обвезана да кад је нико не бије по ушима, да и нова предузећа ради по законима који су штетни и осуђени од свију паметних економа и индустријалаца ако мора да поштује права већ на основу њих стечена. То је жалостан изговор.

Ја хоћу да закољем економски живот народни зато прво што су већ други направили за то нож и што су други богме мало и приклали већ тим истим ножем. После, тај нож ни најмање није и не може бити штетан, јер има закон који одобрава да се њиме коље. И најзад, једно што је легалан, а друго што на њему не пише нож за клање но „за потпомагање економског живота народног“ нека се наши пријатељи не устручавају да нам одобре, да њиме мало и рударство прикољемо. Напослетку рударство дударство, списи бир индустрија велите ви Ованки изговори само су међу децом добри. Озбиљни људи испитају сваку ствар којом оће да се користе, а они који су, поред тога патриоти и поштени, неће се никада послужити једним средством, ма како да је оно легално, ако се тиме штете животни интереси народни у корист појединаца, па били они доморо̀дци а камо ли странци, који су умели вешто да своје интересе воде за интересе неких доморо̀даца Да је закон о „потпомагању индустрије“ штетан по здрав економски развитак народни, уводећи систем индустријских монопола, о томе имаћемо мало примера и код нас, а ниједна ни старија а ни млада држава немагла у оној форми и онаквог какав је код нас. Он је требао да падне т. ј. његово монополно начело и осуђено је да падне према новоме пројекту који је израдило мин. привреде и који је ушао у саставни део рапорта, који је министарство у самом почетку ове године поднело било највишем месту као и скицу економског програма Србије*. Дакле ту осуду изрекли су људи који су имали годинама прилике, да прате развитак наше индустрије и њен уплив на економско стање у земљи, као и развитак индустрије у другим нарочито мањим земљама и услове који су овај напредак изазивали и потискивали у напред. Ти људи међу којима је био и садањи министар привреде као начелник одељења, тражили су да се српској индустрији дају друге помоћи и олакшице које ће је не само моћно помагати но и множати. Тражили су да се укине монополан систем за индустрију који под закрићем своје задовине само индустријске печурке ствара. А индустријске печурке господо тако исто брзо угину и повуку за собом у пропаст све оно што се је око њих подигло, чим се дигне монополна ограда као под што угину печурке кад се дигне труло пањ иза чије су задовине оне поникле.. Само нека је законито па кад нема шта друго добро је и ово мало печурака велите ви. Морамо признати да нас је мало зачудило кад смо приметили да они заступници „светлости и слободоумља“ тако воле производе мрака и задовине, али баш кад воле морамо им ту нову насипу оставати.

Само им морамо приметити да индустријске печурке могу за њих и оне које они заступају бити врло добра храна, ала да су нездрава и недобољна храна за народно тело, па ма рескирали да нам је поред „гледишта“ и укус наш „застарио“.

Ми не само да се надамо да министар привреде после његовог потписа у поменутом рапорту неће више сервирати скупштини индустријске печурке но да ће јој поднети израђен нови пројект закона о потпомагању индустрије, из кога је истиснуто монополско начело, и тај поднети пре но што изнесе захтеве бити имајућих монополција. Vederemo.

*) Види „Отаџбину“ за Март, Април и т. д. ове године.

БЕОГРАДСКЕ ВЕСТИ

Прогнани. По варошки се говори, како је влада прогнала преко границе на300 досељених Црногораца, који су почели властима правити неприлике.

Ми чисто не можемо да верујемо овом гласу, али га ипак по нашој дужности бележимо онако како смо га чули, очекујући од владе потврду или деманти овога пронесеног гласа. Надати је се, да се овај глас неће обистинити, јер се добро сећамо каква се осуда сипала на владу, кад је прећашње једне године прогнала на неких седам Црногораца.

*

Оболео. Г. Алко Бр. Ђ. Нуша, „подначелник“ министарства спољних послова у политичком одељењу, како га познаници зову, оболео је од неколико дана и не дозази у канцеларију, зог чега су послови јако застали. Пријатељи г. Нушини јако су се забринули да не болује од нове болести „инфлуенце“.

*

„Бонту у Београду“, тако се зове белешка коју је пре неки дан донео „Д. Лист“ јављајући да ће Бонту, ако затреба, доћи и у Београд да потврди изношења „Mon Amia-a“ у „Бомбама“. А одмах испод те белешке стоји друга, да се образовао неки одбор, који ће скупити прилоге за потребне трошкове да „Mon Ami“ оде до Париза те да прибави потребне доказе. Не знамо која вест у истини постоји, јер ако је Бонту обећао дати све доказе па чак и сам доћи у Београд. ако затреба, онда каква смисла има да се „Mon Ami“ петља чак до Париза ради набавке доказа. После како се ова последња вест „Д. Л.“ слаже с тврђењем „Mon Ami-a“ у „Бомбама“ да он има у рукама потребне доказе.

Све ово не даје карактер веродостојности тврђењима у „Бомбама“, и сва је прилика да ће се потврдити глас, који се од неколико дана проноси по варошки, да су „Бомбе“ написане онако на памет.

Ми се у оцену оних тврђења нећемо упуштати, јер ће на „Mon Ami-у“ да на суду докаже њихову истинитост, у ком случају ми ћемо први осудити сваког онога, који је за рад својих личних користи узимао земљу у дуг и несреће. Дотле, пак ми ћемо верно бележити све што се о томе чује на „Mon Ami“ и даље давао изјаве како се зна „чије су „М. Н.“ и кога оне заступају“.

*

Изложба у кући сиротне деце. У недељу, 3. ов. м. у 10 сахата пре подне отворена је изложба корпарских ствари, које су радила сиротна деца у овоме заводу. Приступ је бесплатан и свакоме слободан. Изложба ће трајати 14 дана. Биће изложено преко 300 комада разне врсте. Све је то рад сироте деце, коју васпитава „Друштво за потпомагање и васпитање сироте и напуштене деце“. Изложене ствари могу се и куповати.

*

Нов лист. — Дознајемо да ће г. С. Видаковић покренути нов политички лист од 1 јануара 1890 год.

*

Приспела. Прекјуче експрес возом приспела је амо сестра Њ. Величанства Краљице Наталије,

*

Пропутовала. Истим возом пропутовала је и принцеза Клементина са својом свитом за Бугарску.

*

Народна Скупштина, како чујемо, распустиће се за божићне празнике 18 о. м. а састаће се опет 14 јануара.

*

Оздравља Г. Ранко Тајсић, народни посланик, који је у по следње време био јако оболео, на путу је ка здрављењу, али још не сме напуштати постељу.

*

Грозница. У Београду је јако овладала грозница с неком досадном кијавицом. Куд год се макнете, чућете како се свет тужи на грозницу и кијавицу. У самој војној академији, како веле, разболело се од грознице 30 питомаца.

*

Врањска афера, како смо сазнали у министарству спољних послова, свршиће се повољно по Србију.

*

Преговори. Између српске владе и друштва за монопол соли отпочеће ових дана преговори за изравњање

*

Шта ћутите? Ми смо пре неки дан донели извештај бугарске полузваничне „Свободе“ о убиству српског грађанина Димитрија Јонића и тражили смо од владе да и она о томе поднесе извештај преко својих полуслужбених листова. Влада ћути и ништа не говори о томе, те је онда сва прилика да је извештај бугарског полузваничног листа истинит, а ми не знамо разлога томе ћутању.

*

Одложен претрес. Јуче је био трећи дан претреса оптуженима Даници Орешковићки, Јовану Карајанковићу и Милану Богдановићу због браколомства. Испитани су оптужени

ПОДЛИСТАК

ДВА САВЕТА

ПРИПОВЕТКА

П. Волкова.

(Наставак)

Бајбак прекиде говор и окрену се на страну да кришом сузе убрише, које му беху потоком грунуле из очију. Пошто се мало умирио, окрену се и продужи:

— Та већ о томе не треба ни да ти говорим: ти и сам све то знаш као и ми — ти нас знаш све скроз.... Нека ти је хвала, наш мили Иване!...

И ту добри газда загрли и пољуби своју верну слугу....

Ивану у три маха грунуше сузе, а не па даше ни на ум да их крије и брише...

— Али доста је! рече економ; поплакасмо мало, али не могадосмо их уздржати... А сад да гледамо за чим смо.

Ту Бајбок опет мало поћута, па настави:

— Иване! Имаш ли ти потпуно вере у мене?

— Имам ли вере у тебе?... Што говориш то газда! Та како не бих ја имао вере у тебе?

— То ми је мило, Иване, томе сам се и надао од тебе... Кад дакле имаш кере у мене, онда били ти хтео примити од мене на растанку, два добра савета?

— Рао и весело, газда; како не бих хтео Још ти се обећавам: да ћу по њима и поступати...

— То ми је још милије, Иване... Слушај дакле!... Ја имам тебе да дадем у имо твога трогодишњег а лука хиљаду и двеста рубаља. Је ли тако?

— Јесте.

— Е лепо! Хоћеш ли ти Иване, кад велиш да имаш вере у мене, да у место тих новаца, примиш од мени два добра савета?.. Кад будеш кући својој стигао, ти ћеш се, Иване, и сам уверити: да су та два моја савета, вредила тих новаца... Но, говори!... Хоћеш ли, или не?...

Немогуће је готово на замислити: какав је утисак учинио ово питање на Ивана! Био је формално пренражен!... До душе, он је слушао да људи за добрим саветима иду бог те пита куда, далеко; исто тако њему је било ознатно да се адвокатима грдне суме плаћају за савет, а опет из новина му је било познато и то, да у свима државама има свакојаких саветника: и титуларних и разних других, који вуку велике плате и свакојаке награде; Бајбока је он већ савршено рачунао у ништа мање паметније и глупље, од свију и разних других саветника: Тодорков је био потпуно уверен о часности Бајбоковој и дубоко је поштовао његову високу му дрост; — али ипак, при свем том — неочекивани предлог домаћинов толико га је задивио и збунио, да после дугог премишљања једва најзад одговори:

— Е баш си ме, газда, бацио на големе муке!... Тако је, ја видим да ми се смејеш; па и јесте боље увек се смејати, но плакати....

И на лицу Иванову беше изражена сва збиља, за коју у опште може бити способан је дан Вологођанин у сличноме положају.

Међу тим, Бајбок се беше престао смејати; он свечано понови Ивану свој предлог, а тиме га потпуно увери, да се он баш заиста не шали.

— Ти си три године поштено одслужио

Карајанковић и Богдановић, и јуче је требао отпочети испит сведока. Али се испиту сведока није ни приступило, јер је бранилац приватнога тужиоца Томе Орешковића, г. Никола П. Николић тражио да се из суђења искључи судија г. Ђока Гинић, јер сумња у његову непристрасност, пошто је таст г. Гинићев у присном пријатељству с Пантом Живковићем, оцем оптужене а г. Гинићева жена у присном пријатељству с оптуженом Даницом. Суд је нашао да нема места изузећу, и како је г. Николић изјавио да ће се жалити на овако решење, претрес је одложен.

*

Бивши краљ и „Бомбе“ Наши читаоци сетиће се како се услед појаве „Бомбе“ говорило да бр. 1 у „Бомбама“ тиче се бив краља Милана и да се говорило, да је сума 2,000·000 пала на њега. Људи блиски круговима бив краља и владиним круговима надали су се да ће и бив. краљ Милан, који радо разговара с новинарима, одлучно побити оно тврђење у „Бомбама“ То се могло тим пре очекивати, што је то бив. владалац и што неће дозволити да се на његову владавину баце таке прље. Међу тим по Београду се говори, како је бив краљ Милан изјавио да се неће упуштати ни у каком побијање, јер му његово достојанство не дозвољава да полемише и с једним „Mon Ami om“

*

Јавна предавања на Великој Школи У недељу 10 ов. мес. држаће г. проф. Др. Љубомир Недић јавно предавање *О Хамлету*. Предавање ће бити у сали Вел. Школе, а почеће тачно у 5 час. по подне. Улазнице стају 50 пара дин. и могу се добити у свима књижарницама и код Боривоја Докића благајника фонда за потпомагање сиротних великошколаца.

Г. Стојан Новаковић, ванредни посланик и пуномоћни министар код Његовог Величанства Султана, послао је услед клевета у „Бомби“ изнесених, Народној скупштини акт који је у прекјучерашњој скупштинској седници у изводу прочитан. Овај је акт упућен у одбор за молбе и жалбе.

Акт тај у целини гласи:

НАРОДНОЈ СКУПШТИНИ

у Београду.

—

У књизи „Бомбе“ написао Mon Ami. Београд 1889“ наштампано је, да се из списковa признаница и писама Бонту-ових, који су пред „француским судом“, види, како је мени као министру у години 1881. приликом решавања уговора о железници, дато 200.000 динара у злату и сребру као мито (стр. 39.)

Осим моралних закона, Устав од 29. Јуна 1869. који је 1881 вредно, у члану 101 каже, да министар може бити оптужен између осталога и „кад прими мито и кад оштети државу из користољубља“.

Ако би било истина што горе наведена књига пише, онда бих ја био примио мито и био бих оштетио државу из користољубља. Пошто се у књизи помињу људи који су још живи, по том признанице и судски списи, није немогућно, да се сазна права истина. За то и мени који се горњим тврђењем осећам оклеветан, све моралне дужности налажу да тражим, да се види шта је истина у ономе, што је пред српски свет изнесено у горње наведеној књизи.

Међутим без решења Народне Скупштине не може се горе именована ствар ни по прећањем ни по садашњем Уставу на суд изнети. Из разних узрока може се догодити, да писац или издавач књиге, оптуже и за клевету, неће моћи поднети доказе за своје тврђење у року прописаном чланом 36 закона о штампи. Како, дакле, тим путем ствар може опет остати нерасправљена, чини ми се, да је пут редовне службене истраге за потребу Државног Суда (чл. 138 Устава) једини, којим се истина у овој ствари може потпуно обелоданити.

Пошто пак по чл. 23. „Закона о министарској одговорности од 21. Октобра 1870. „право оптужења министра престаје, ако прва скупштина после учињеног дела сазвана, не закључи, да се дотични министар оптужи“, и пошто, даље, по чл. 137. садашњег Устава право оптуживања престаје после четири године, те се ово дело ни по томе не би могло у расправу узети — то узимам слободу овим изјавити пред Народном Скупштином, да се ја сам драгом својом вољом одричем тих заштитних права по овоме предмету и молим Народну Скупштину, као једину, која може у овој ствари изазвати с њење да се према мени за овај предмет послужи својим правом, као да не би било оних законских ограничења, јер их се ја одричем драговољно, и да реши: било да се ја од стране Народне Скупштине по уставним прописима оптужим за горе именовано јавно тврђење, да сам примио мито и оштетио државу из користољубља, било да се којим му драго начином за ту ствар пред Уставом одређени суд ставим.

1. Децембра 1889. год.

у Цариграду.

Ст. Новаковић.

Народна Скупштина

XLXI редовни састанак.

Уторак 5 децембра

Састанак отворен у ½ 10 час. пре подне.

Председава г. Катић. Од г. г. Министара био је г. Ст. Поповић.

Секретар Лазаревић чита молбе и жалбе и указе Краљевских Намесника.

Прво, којим се овлашћује мин. финансије, да може утрошити поред буџетског кредита још 6,000 дин. на израду скела и чамаца.

Друго указ, којим се овлашћује мин. финансије, да може утрошити поред буџет. кредита још 20,000 дин. на канцеларијске трошкове.

Треће указ, којим се овлашћује мин. фин. да може утрошити још 7,000 дин. на штампање марака и жигосање папира.

Четврто указ, којим се овлашћује мин. фин. да може расходовати за ову годину још 200.000 дин. на разне трошкове целе земаљске управе, 100,000 дин. на пенсионовање чиновника и 60,000 дин. на стављање на расположење саветника и других чиновника.

Прелази се на дневни ред.

Извештај обора за молбе и жалбе.

Даље извештај одбора о предлогу В. Младеновића и другова о преустројству војне академије. Мнење је одборско да се може о овом предлогу решавати у томе смислу да се синови богатих људи издржавају о своме трошку.

После одмора

Секретар Лазаревић чита указ Краљевских Намесника, којим се овлашћује мин. граћ. да поднесе скупштини предлог о откупу железнице.

Даље извештај одбора о предлогу Р. Нинића и другова. Мнење одборско је да се одбаци.

Генчић предлаже скупштини да замоле владу да се исели из ове зграде, јер је врло неугодна.

Потпред. Катић вели да су већ чињени неки кораци односно тога.

Седница трајала до ¼ после 11 сати пре подне.

ИЗ БЕЛА СВЕТА

— **Метеж** у Понстовну у Пензилванији настао је 27 пр. м. у вече у позоришту метеж услед вике, да је букнула ватра, које, до душе, није било, али је више људи угњечено, а око 30 рањено.

— **Ђачка демонстрација.** На градачком универзитету приредили су ђаци велику демонстрацију против професора анатомије Хола, који се показао веома строг на испитима. Кад је ушао у дворану да држи предавање, дочекали су га бурним „регеат“, тако да је морао отићи из дворане.

— **Најјача светлост на свету.** Највећу светлост на свету има фењер у Хопстхолму, који тек пре кратког времена сграђен. Зрака његове светлост јака је до 2 милијуна свећа, тако да осветљава простор од 35 енглеских миља. Та тако јака светлост надмашује велики број тица које врло брзо лете торњу док не ударе главом у чврста стакла и тако се не убију.

— **Кинилистички официри.** Из Петрограда јављају да су ухапшени оедан артиљериски и један маринеки нфицир, што су били учасници једне револуционарне завере, коју је ткрила тајна полиција. У Петрограду се говори да је осујећен један атентат против живота цревића.

„Венчани прстен.“ У бечким „Tagblatt“ у читано да ће бечко друштво „Mannergesangsverein“ 27 децембра о. г. држати своју славу, којом приликом они чланови који су већ 25 година у друштву добивају уобичајени „венчани“ прстен“ ове године имаде 4 јубилара који су већ јетврт столећа чланови овог првог певачког друштва.

Кад помислимо како стоји код нас са певачком уметности, кад погледамо наша певачка друштва и сравнимо са друштвима оних народа којима се ми због њиховог „културтрегерства“ смејемо морамо на жалост признати, да поврај раних изврсних певачких друштава као што су н. пр. „Београдско певачкв Друштво“ „Даворија“ и др. нпак код нас певачка уметвост стоји на врло ниском ступњу. До кога је кривица најбоље ће мо показати кад сравнимо имена и занимања“ члана бечког певачког друштва са списком чланова понеког нашег српског певачког друштва.

ПРИОСЛАНО

а ствари под овом рубриком уредништво не одговара.

Његовом Високопреосвештенству Архијепископу Београдском Митрополиту Србије:

Господину Михаилу

—

Ваше Високопреосвештенство,

Кад, летос, нисте дозволили да се пок. владика Корнелије сарани код цркве, него сте наредили те је он као свачки обичан грађанин, закопан у опште гробље, — ја сам знао да то чините на основу закона санитетског којим је, у интересу здравља, наређено да се нико не сме сарањивати код цркава.

Тако сам, као особити поштовалац Вашега Високопреосвештенства, разумео ту вашу наредбу о укопу владике Корнелија, тако сам је објашњавао и тако сам бранио Ваше Високопреосвештенство од оних, који су говорили да је та Ваша наредба потекла, не с тога што су Вам закони и законитост ове земље толико прирасли за срце, него да је њу изазвала накост и мрзост Ваша према пређашњој хијерархији црквеној.

Али где закони јасно говоре у корист те Ваше наредбе, ту је мени и свима осталим поштоваоцима Вашим било са свим лако да сузбијемо сва сумњичења; да врло ласно, са законом у руци, и тучемо оне, који су хтели да из те Ваше законите наредбе испреду накост и мрзост. Али

„учи мене, миља Господине,
„Како ћу ти сада право бити
„И како ћу теби угодити“; јест, учите ме како сад да Вас браним, кад сте наредили те је прота међувећски Радован сарањен код цркве.

Они што су ме летос нападали, као поштоваоца Вашег Високопреосвештенства, за наредбу Вашу да се пок. Владика Корнелије не сме сарањити код цркве, него да се мора сарањити у општем гробљу, сад ме опет нападају и питају по ком сте закону дозволили да се прота Радован сарани код цркве? Баволи су ови људи: заједају ме; пецкају ме; не даду ми нигде мира.

Да бих се, дакле, могао бранити од њих, да б х могао бранити и себе и Вас; ја Вас коленоприклоно молим, да овако јавно кажете: *по ком сте закону дозволили ди се сарани прота Радован код цркве, кад сте летос, по закону санитетском, забранили пок. владици Корнелију?*

Чекајући што скорији одговор, целивам вам свету архипастирску десницу и остајем

у унутрашности Србије
1 Децембра, 1889.

један скромни хришћани

СМЕСИЦЕ

— **Краљ на свињској дађи.** У Фоту се газда Јанош Чери покикао са својим суседом Јаношом Молнаром пада га „не осакати“ ударао га само мало јаче по глави. По будимпештанска суд нађо да је газда Чери на газда Молнару учинио тешку телесну повреду, па га са тога осуди на робију. Черијева мати се на то упутила у краљевски двор у Будимпешти, да моли милости за свог сина. Краљ је добродушно саслушао молбу те старице, па када је из њених речи разабрао да је из Фота запатаће јо „па како су моје добре комшије у Фоту?“ „Фељчан, љубим ваше руке величанске, одговори старица раздрешеним језиком — здрава али се цело село хвала Богу, забринуло за мог Јаноша, јер га сви редом маре баш страшно. Него, ако би Ваше Величанство да буде тако добро, да га пустите из арешта, имам три рањеника, да им нема пара у селу, ево ме да покољем сва три па да позовем на свињаку дађу сво, село, и ваше Величанство са породицом, па још и министра њене-ексленције правде“. Њено величанство се слатко насмејало том позиву старице, исприча тај догађај министру правде па заврши с речма: „Дакле драги мој Силађи до скорог виђења на свињској пијаци дађи у Фоту“.

ЉУДИ И ЖЕНЕ,

Ево мене!

Изашла је

„МЕТЛА“

Грабите, кулујте, а после ако хоћете и — псујте!

Цене 60 пара динарских

Огласи „Малих Новина“

Позив.

Према данашњем решењу скупа акц. друштва „Уједињења, има се г. г. акционарима исплатити дивиденда, но 40 динара на сваку акцију. — Нека дакле изволе г. г. акционари пријавити се заступнику друштвеном г. М. Барловцу рад исплате, која ће се вршити у друштвеној кафани „Уједињења“ на вел. пијаци сваког дана пре подне између 9 и 10 сати почев од 11. ов. месеца.

3. Децем. 1889. Београд.

Од стране Управног Одбора.

941, 2—3

ЧЕСТИТКЕ
ЗА НОВУ ГОДИНУ

са сликама бојадисаним, позлаћене, разноврсне
(сто комада 5 дин.)

Честитке богато украшене
комад од 20 пара до 5 динара

Може се добити у књижари
В. Валожића у Београду.

932, 1—10

За поклоне доброј деци о материцама, очевима, божићу изашло је 8 књижица сабојадисаним сликама

ВИДА
Аладин и волшебно кандило

Моја лутка
Несташни мачићи.

Виљем Тел

У земљи човечуљака

Црвен-капа

Дете и рода

Цена је свакој 30 пара дин.

Може се добити у књижари В. ВАЛОЖИЋА у Београду.

931, 1—10

У Суботу 9. о. м. биће у ново украшеној дворани

ГРАЂАНСКЕ КАСИНЕ

Друштвена забава с концертом. — Концерат ће аранжовати наш „Гудачки квартет“ а уз пријатељско суделовање гђе **Ане Ст. Шрама.**

После концерта настаће уобичајана друштвена забава *с играњем.*

Одбор Грађанске касине учиниће од своје стране све, те да ова забава буде једна од најлепших и част му је позвати како чланове тако и госте да изволе доћи.

Одело као увек обично. Улазне цене за самца 2 дин а за породицу 1 дин. од особе.

Почетак концерта тачно у 8 и по сати у вече.

6 Децембра 1889 г
у Београду.

Одбор
грађанске касине

На моју славу „СВ. НИКОЛУ“ не могу примати посете.

М. П. Михаиловић
начелник у пенз.

943 2—2

Први Српско-Трговачки

ИЗВЕШТАВАЈУЋИ ШПЕДИЦИОНИ
и ПОСРЕДНИЧКИ

Биро код „Меркура“

Драгутина Н. Вуличевића

у кући г-ђе Давидовићке на зеленом венцу

преко пута кафане „Дуда“

Има велики број пријављених за службе: куварица, собарица, дојкиња, домаћица, слуге, покућара, кочијаша, лондинера, портира, без разлике све у општ.

Уписна такса одмах се полаже а друга одма чим добије млађег.

906 1—10

Београд 14 Новембра 1889 г

Главна Контрола известила је г. министра финансије *да сам способан*, а г. Министар *одобрио ми је, да могу склапати рачуне општинске, пореске и црквене.*

Препоручујем се за те послове свима у месту и у унутрашњости, којима сам потребан.

Најзамршеније рачуне могу довести у ред и склопити за врло кратко време, па било да радим за дневницу или ћутуре.

Могу потпуно да вршим и приметбе главне контроле по разним рачунима.

Склапање тих рачуна радим по 8 до 12. динара дневно, према даљини места, где се позовем.

Погодба ћутуре може бити само за рачуне, где је вођен дневник и где су спремљена сва документа.

Станујем више „цветног трга“ у „Врачарској касини“ на Енглезовцу у Београду.

Витор Ћурчић
начелник среског
у пензији.

863, 3—10

Изишла је из штампе 1 и 2 свеска

ЛОВ НА МИЛИЈОНЕ
или
КРВАВА ДРАМА У АМЕРИЦИ

ИЛУСТРОВАН РОМАН

Ксавија Монтепена

и излазиће недељно две свеске све дотле, док се не сврши. Свака свеска има *две леп е слике* и фино илустроване корице а кошта *само један грош.*

Ко је читао романе „*Света освета*“, „*Полицајка или Мачије око*“ томе је име пишчево добро познато а у препоруку овога дела може се рећи само толико да је

ЛОВ НА МИЛИЈОНЕ

најзанимљивији Монтепенов роман.

Може се добити у свима београд. књижарама.

928

---

500 Марака

плаћам ономе, који по употреби

Кот'ове Зубне воде.

Флашица по 1¼ динара кад год опет зубобољу добије или у устима добије непријатан задах.

Јов. Ђорђа Коте насљед. Берлин

У Београду може се добити у дрогеријама г. г. **Бошка Николића** и **Павла Маринковића** и у апотекама г. г. **Јована Дилбера** и г. **Др. Јована Ђурића**, а у Крагујевцу код г. **Др. М. Ј. Јовановића.**

Женских најновијих јесењих и зимских **жакета, мантлета, реген-и радмантлова, шешира, муфова**, све за одрасле и децу као и све прибор и наките за женске хаљине, имаде сад добивених по јефтиној цени.

У трговини женско кројач.

РОЗА ШТЕРН.
Кнез Михајлов ул. бр. 6

Израђујем хаљине по мери. 65|10 —25

БЕНКОВА ПОМАДА
И
! НИНОН ПУДЕР !

ДАМЕ које желе да своје лице њежно глатко, чисто и фино одрже, нека не пропусте употребљавати познату **Бенкову помаду** против пега, флека, бубуљица, рапаве коже и осталих нечистоћа коже на лицу, прсима и рукама.

Једна тегла 1 динар

НИНОН-ПУДЕР за лице, прса и руке који ради своје финоће и доброте највише тражен, јер сачува њежност коже при најхрђавијем времену, а ни најмање није шкодљив. Добива се бео, роза и жут. Једна кутија 2 динара,

Позор !!! Да би се при куповању свака забуна избегла, то стоји на свакој тегли и кутији јасно и разговетно моја фирма

Ф. П.І. БЕНКО, АПОТЕКАР У ЗЕМУНУ

Моја се помада и Нинон-Пудер може добит само код мене у мојој апотеци у Земуну и код другариста Бошка Николића у кнез Михајловој улици

784 2—2

Власник и главни уредник Пера Тодоровић. Одговорни уредник С. Јаношевић. Штампарија код „Просвете“ Позоришни трг бр. 2

БРОЈ 348 ПЕТАК 8 ДЕЦЕМБРА 1889. ГОДИНА II

ИЗЛАЗИ СВАКИ ДАН

БРОЈ 10. П. Д.

МАЛЕ НОВИНЕ

ДНЕВНИ ЛИСТ ЗА СВАКОГА

Писма и рукописи шаљу се Власнику „Малих Новина" Топличин венац бр. 17., на горњем спрату.

Претплата се прима код свију пошта у Србији

ЦЕНА ЗА СТРАНЕ ЗЕМЉЕ

а годину	30 динара
На по године	15 динара
На 3 месеца	9 динара

Претплата из унутр. полаже се само код пошта

За Београд нема претплате — Лист се продаје на број

ЦЕНЕ ОГЛАСИМА

На првој страни од петит. реда 20. пр. дин. а на четвртој од петит реда 10 пр. дин

ПРИПОСЛАНО стаје 50 пр. д. од петит реда

LE PETIT JOURNAL

KLEINE ZEITUNG

Огласи јевтино, по потреби и са сликама.

За свако оглашење плаћа се држ. таксе 20 пр. д.

ВЕЋИ ОГЛАСИ ПО ПОГОДБИ

Јучерашњи број нашег листа није могао изаћи, јер су многи слагачи славили Св. Николу а било их је и болесних од нове грознице,

Каменог Угља

за ложење фуруна продаје

ПЕТАР Ј. ПЕТРОВИЋ

872

У КАФАНИ КОД

„Дарданела"

свираће наш омиљени Васа Андалија са својим друштвом од данас сваке вечери.

Београд, 8. децембра 1889.

С поштовањем

Димитрије Крстић

угоститељ.

951, 1—6

Букова дрва

Метарски хват добро ухваћен

26 динара Официрска

22 динара обична букова

на винарском стоваришту код „Делиграда" на Сави продаје. 6

944. 1—3 **Тоболар**

Др. Едвард Михел

станује у Крагујевачкој ул. бр. 6

прима од 1—3 сата, по понде

946, 2—5

Угља

за ложење из ово земаљских рудника може се купити у радњи

Трпкова и Наследа

у Београду Васина улица бр 6

Нашој незаборављеној

ХЕРМИНИ

удова поч. Мише Д. Самиља

бив. коњич. кап.

даваћемо погодишњи парастос у суботу 9 ов. мес у 10 час. пре подне у цркви Св. Марка

Децембра 1889

Београд

ожалошћени:

Деца: Ружица и Љубомир, сестра: Јулка П. Степић Браћа: Штајнлехнери.

949 1,2

У комисионској радњи Хаџи-Томиној, на малој пијаци има на продају, посве умереном ценом, *врло фина зетина* далматинског а тако и *разне рибе* као: *сараге, јегуље* и *кефале* 904 4—6

СЕНА пресованог имам до 40,000 кила на продају. Обратити се подписаном.

Ђока М. Лазић

тргов. из Ћуприје

908 3—9

ЗА ЖЕНСКЕ

ОД 2 ДО 6 САТИ

Понедеоником Средом и Петком

РАДИ

Парно Купатило

У ДУШАНОВОЈ УЛИЦИ

803 3—30

Част нам је јавити трговачком свету да смо постављени од стране г. министра грађевина за званичне шпедитере српске државне железнице. Према томе нека је на знање, да ћемо све експедиције вршити по издатој *тарифи за царинско посредовање*, коју је министарство грађевина пр писало.

С Поштовањем

Мостић и Петровић

918 3 6 званични шпедитери крал. срп. државне железнице

У КАФАНИ КОД

„ДАРДАНЕЛА"

може се добити

1 Литар	Неготин. старо црно вино	1 дин. 20 п.
1 „	„ обична „ „	80 „
1 „	Печујска бела „	80 „
1 „	Бермета неготинског	1 дин. —
1 „	Црна обична вина	50 „
1 „	Шилера неготин.	50 „
1 „	Старе шљивовице	80 „
1 „	Љуте комовице	1 дин. 60 „
1 чаша	пива дупл.-мерц Вајфертово	20 „

Јела су чиста и укусна.

С поштовањем

Димитрије Т. Крстић

925, 3—6

БЕОГРАДСКЕ ВЕСТИ

Његово В. Краљ Александар благоволео је посетити прекјуче намесника г. Јована Ристића и честитати му славу.

*

Њ. В. краљица Наталија посетила је прекјуче пре подне Њ. Високопреосвештенство г. митр. полита Михаила.

*

Умро. Прекјуче је умро један војник за кога се свуда по вароши говори да је умро од грознице. Ми никако не можемо веровати да је умро од грознице, већ ће пре бити да је свет његову смрт приписао општој грозници, која влада, из простог разлога што је то болест која је данас на дневном реду. Много вероватније ће бити да је војник негде јако зазебао и добио какво јако запаљење од кога је и умро. Најзад на лекарима је да о овоме кажу своју реч

*

Хајка на Србију. Од како је српска влада узела монопол соли у државне руке, у бечкој и пештанској штампи дигла се читава хајка на Србију. Шта ти поводом те ствари о Србији не пише бечка и пештанска штампа па јој, богме, чак и прети. Ми никако не можемо да разумемо држање те штампе. Зар је свакоме другоме д звољено да ради својих материјалних интереса предузима кораке које за најпогодније нађе, — само Србији да није дозвољено? Па зар за то, што С бија раскида уговор с једним друштвом које се „ни мало није обзирало на своје обавезе, бечка и пештанска штампа нема преча посла но да прети Србији?

Узалудне су те претње, Србија их се не боји, јер је у тој ствари право на њеној страни. Бечка и пештанска штампа само показује своју ердиту немоћ оваким својим претњама, које никаквог основа немају. Најзад, баш и кад би влада Аустро-Угарске мислила онако као и њена штампа, не би згорег било да се сети, да у Јевроп и није сама Аустро-Угарска, да, сем Србије, о њеним претњама и намерама води још неко рачуна, да је, сем ње, још неко заинтересован на Балкану, и да би сваки покушај Аустро-Угарске наспрам самосталности Србије изазвао кораке и других заинтересованих држава, те би само Аустро-Угарска могла повући дебљи крај.

*

Добротворка. Госпођа Ружица Чарнојевићка, приликом смрти своје матере мајор Машинице, раздала је сиротињи из своје шупе за покој душе мужевљеве и мајкине на 50 хвати дрва.

*

Грозница, о којој смо прекјуче ја вили, веле да је „инфлуенца". Она се све више и више шири. Има кућа, у којима цела породица од 5—6 душа болује од ње. Карактерни знаци ове

болести су: грозница с јаком ватрушћином, јак кашаљ, ужасно досадна кијавица и тешка главобоља. У штампарији, у којој се наш лист штампа, разболело се у очи Св. Николе од те грознице петорица слагача. Скоро је ретка кућа у Београду, у коју се није уселила ова грозница. На жалост, ми немамо санитетских билетена те да би смо могли јавити колико се њих разболело од ове грознице већ морамо да набирчимо по вароши. па ипак ни из далека не можемо тачно сазнати број оболелих.

*

Из општине. Као што смо извештени 17. ов мес. биће по квартовима београдским бирање преседника општинског, два члана суда и шест кметовских помоћника, а 31. ов. м бирање одборника Изабрани су већ преседници бирачких одбора по кварговима, и то: за кварт палилулски Никола Х.—Поповић, пензионар; за кварт теразијски: Милутин Марковић адвокат; за кварт варошки: Тиша Михаиловић трговац; за кварт савамалски Дим. Кирковић, трговац; за кварт врачарски Светозар Милојевић. чинов. мин. финансије; за кварт дорћолски Дим. Ђорђевић, трговац. За заменике ових преседника одређени су г. г. Ђока Новаковић, члан апелац. суда и Др. Ђока Димитријевић, овд. лекар.

*

Играпка, Сутра ће бити велика играпка с томболама у официрској касини. Почетак је у 8 часова у вече. Ко би од грађана хтео доћи на ову забаву треба да се обрати коме од г. г. официра, који ће му улазницу набавити.

*

„Мале Новине“ и „Златибор“. Ужички „Златибор“ у свом броју од 3 децембра под рубриком „Месне вести“ доноси ову белешку:

„Мале Новине“. — О' којодаиле странс дезнали смо, да је г. Пера Тодоровић у споразуму са Гарашанином покренуо лист „Мале Новине“ у цељи, да прави расцеп међу радикалном странком. Та нас вест није изненадила, пошто смо и раније били уверени о томе. Но ми се надамо, да ће се сви његови злонамерни планови разбити о свест и слогу чланова наше партије, као што су се и до сада разбијали“.

Пре свега имамо да изјавимо, да нисмо овлашћени давати никакве изјаве у име нашега власника г. Тодоровића, али ипак сматрамо за своју дужност на приметимо, да је она вест „Златиборова“ колико неистинита, толико злонамерна, јер г. Тодоровић нити је покушавао нити покушава, нити ће покушавати „да прави расцеп“ међу члановима радикалне странке, па било то преко „Малих Новина“ било иначе Што је нужде г. Тодоровићу „да прави“ тај расцеп? Он ће и сам наступити, ако се буде радило као до сад, да се ни мало не води рачуна од својих обећања и програма.

Даље, г. Тодоровић није ни покренуо „Мале Новине“, оне су биле покренуте још за време прве радикалне владе, а покренуо их Медењан и Кимпановић више као огласни лист и за месне новости. Г. Тодоровић је узео „М. Н.“ у своје руке још за време чича Николине владе кад је већ био помишљао, да са извесних разлога да оставку на државну службу те себи створио средство да поштено зарађује. Одмах за тим долази абдикација краља Милана, долазак радикалне владе и отпуштање г. Тодоровићево из службе — и он је продужио рад с „М. Н.“, и на тај начин створио себи средства за живот.

Ни пре власништва г. Тодоровићевог, ни после, „М. Н.“ на једном речи нису никоме „правиле расцеп,“ па ни радикалној странци. Њихов је задатак био и остаје: да буду неутралне према свима нашим политичким странкама, да све појаве у нашем државном и друштвеном животу бележе и цене непристрасно, и оне су то постигле, нити то може порећи ни најзаклетији непријатељ и противник г. Тодоровићев. „М. Н.“ ће се и од сада држати тога правца, па ма „Златибор“ и даље био тако „поуздано“ извештен и уверен о горњем задатку г. Тодоровићевих „М. Н.“ Сваки озбиљан и поштен члан радикалне, па и свике друге странке, имали су прилике да се увере у непристрасност „М. Н.“ па ће им с тога и сувише лажна бити она вест „Златиборова.“

А најбољи доказ да је она вест „Златиборова“ неистанита, тај је: што су данас „М. Н.“ најраспрострањенији и најрадије читани лист што никако не би могле бити, да нису неутралне и непристрасне према свима и свакоме.

Оволико смо сматрали за нужно да с наше стране изјавимо, а уверени смо да г. Тодоровић неће остати дужан одговора „Златибору“.

Народна Скупштина није држала јуче седницу.

*

Подигао тужбу. Како чујемо, против писца „Бомаба“ подигао је тужбу г. Милутин Гарашанин.

*

Молба г. Стојана Новаковића, којом је тражио да га Народна Скупштина стави под суд због тврђења „Mon Ami-a“ у „Бомбама“, да је и он као министар примио 200.000 динара. биће, како чујемо, од скупштине примљена само к знању. Скупштина се, вели, неће упуштати ни у какву оцену ове молбе, пошто, вели, нико у скупштини формално не оптужује г. Новаковића.

*

Оболео. И народна посланик поп Јанко Пурић јако је оболео од запаљења плућа. Данас је девети дан кризе, када се решава живот или смрт.

*

Таушановић — Глишина афера. Од неког времена о овој аферн са свим се престало горити. Ништа се не чује да ли се што ради и је ли урадио последник г Паја Михаиловић. Услед тога се по вароши свакојако говори. Неки вели да ће се цела та ствар заташкати, јер би и даљим тераљем ове ствар» и г. министар унутрашњих дела изашао у неповољној светлости, у коју је упао са свога женскуства. Други опет тврде да је ствар још у раду и да се и даље трага; да г. министар унутрашњих дела у целој тој аферн неће имати шта да повуче, јер он није издавао никакве противзаконе наредбе г. Глиши Ово се нарочато тиче догађаја од 14 и 15 маја, за које вели да их је г. Глиша инсценирао. Занимљиво је да ову другу вест тврде људи, који ту ствар могу знати, а који међу тим нису пријатељи ни данашње владе, у опште ни г. министар унутрашњих дела посебице!

Шта је у ствари од свега ми не знамо. Сматрамо за дужност да забележимо што се говори и да напоменемо, да смешно изгледа да се о тој афери тако на једанпут заћутало.

ДОМАЋЕ ВЕСТИ

Из Алексинца пишу „Тимочанину“ „Овде је долазио један предузимач, Енглез и прегледао парфинске слојеве а особито је привукао његову пажњу богати слој од 30% парафина, који се налази у селу Краљеву недалеко од Алексинца. За тим је посматрао парефин у бованској клисури и онај у селу Богану. Пошто је овај парафин прегледао, отишао је у Рготе, село у књажевачком округу, а за тим се, прегледавши га, вратио у Алексинац, те је одмах ступио у преговоре са овд. закупцем краљевачког мајдана г. Јованом Анелом, пиваром, па, погодивши се са њим, отишао је у Београд, да поради да скупштина усвоји његов предлог о подизању парафинске фабрике.“ — Мучно ће се Енглез вајдити код скупштине, јер смо уверени да данашњи скупштинари ни по коју цену неће индустријске монополе.

ИЗ БЕЛА СВЕТА

— **Великаш чисти улицу.** У Бечу има један збор, у ком се васпитавају само деца великаша а у који грађански синови само у ванредним приликама могу да дођу. У том заводу је претпрошле суботе у једној малој собици седело друштванце тих великашких пићмаћа, па проводило време у разговору. Испретресали најновије догађаје па повели реч и о последњим великим мењавама, које су дале многом сиромашном свету лепе зараде. У том разговору ће рећи једно херцешче, да ни за сто хиљада не би разрђао снег један цели дан, а једно баронче ће му одговорити, да би оно то учинило много јефтиније. Том разговору би крај, да се баронче Р. опкладило, де ће у недељу цели дан, од јутра до мрака разгртати снег. Ако не издржи ту тешку радњу оно ће бити дужно да плати неку своту. Ако ли пак свлада терете тог тешког посла, то херцешче да му плати опкладу, која се утврдила у више хиљада форината. У Недељу око 8 сати изјутра се баронче пшуњало из завода, набавило негде лоше хаљине па се пријавило у канцеларији обртног друштва и понудило се за надничара, Рече, да је васпитано за друге послове, али да не може нигде да нађе зараде. Надзорник му уклопи лопату у шаке, те је наше баронче у 9 сати радило већ у велико. Вредно је лопатало снег, па је ту тешку радњу са једним сатом одмора преко подне, све до 5 сати

ПОДЛИСТАК

ДВА САВЕТА

ПРИПОВЕТКА

П. Волкова.

(Наставак)

— Ти си три године поштено одслужио код мене, продужаваше домаћин; — да ли већ, не мислиш, да — сачувај боже! — хоћу да те вређам?

— Чујеш, газда, одговори Топорков: кажи ми, молим те, како ћу ја без новаца да изиђем на очи пред моју жену, која ће се морати по свету да се скита са децом? Ти појмиш и сам те ствари..!

— Иване, викну Бајбак не крој од мене ја кроз вилим шта ти мислиш. Али упамти ово што ћу ти сад рећи ако примиш ове моје савете, ти ћеш у скоро бити срећан човек као и ја доћи ћеш кући са њима богатији, но кад бих ти твојих хиљаду и двеста рубаља, положио сад у твој кожни ћемер, да их кући однесеш. Најзад, ако баш у то не верујеш и остајеш при томе да ти дам твоје новце, — лепо, узми их, молим те, ја ћу ти их одмах дати; али само не окривљуј после мене, кад се састанеш целога века свога кајати, што ме ниси послушао.

Узе се Иван мислити; час се чешкао по потиљку, час по челу, а очи беше упро у таван, као да посматра: е да ли на њему нема написано шта ће, кукавац, да ради! Но, на срећу Бајбак, који је хтео пошто по то да наговори Топорко ва да трампи паре за савете, — рекне:

— И опет ти кажем, Иване, да ја скроз видим шта ти мислиш, и, истину говорећи, жао ми је да не верујеш у моју реч... Хеј, море! узми моје савете место новаца! и ако се, кад кући дођеш, покајеш то — на! — врати се код мене натраг, одслужи ме и четврту годину, и ја ћу платити целе две хиљаде рубаља... А, пристајеш ли?

Да ли се Иван повео за речима Бајбековим, у самој ствари добродушно верујући му, или што га се, по навици, све непрестано још бојао као свога газде, или шта друго, тек ствар је у томе, да он најзад пристане да прими савете у место новаца. „Ко зна“, мишљење он, „још кожда и није то Бајбак што сад говори са мном већ је то сами нечастиви у његовоме облику; у таквом случају свакојако ми је боље да на све пристанем, само да здрав и читав одавде ноге извучем...“

Још није Иван честито ни изискао да пристаје на предлог, кад га Бајбак са очевидном радошћу, дочепа за руку, посади на клупу и рече да се обрати лицем истоку и да са пажњом слуша.

— Слушај, Иване на оба уха, рече он; а тим: јер ако не будеш тачно поступао по овоме што ћу ти рећи, — биће срећан у свему.. Но, шта је? Је си ли готов?

— Слушам на обадва, одговори Топорков. Изволи говорити!

— Ти си, дакле, тражио твој ајлук за два савета.. Је ли тако?... Тако... Ну прво, деде прекрсти се и пољуби ону тамо икону... Добро... зажмури сад, да би боље могао запамтити и пази, не говори ни једне речце!...

Иван зажмури, а Бајбак настави:

— За твоје новце, ево ти ова два савета:

Савет први: Кад хоћеш кући својој ти ићи главним друмом ни под којим условом, ни у страху ни на пречац не сваћаој. Слушаш ли?

Наставиће се

у вече неуморно израђивало. Међу тим се његови ортаци онуда шетали и слатко се смејали гледајући, како се баронче са осталим надничарима са сним својски разговара. Него је тај младић нежног лица навукао на се и пажњу онуда пролазеће публике већ и са тога, што је на глави задржао фини цилиндар, који нешто није био у складу са похабном му одећом. Нашло се и људи милостива срца да су му тутнули у шаку по који новчић, па је само тим начином до увече набрао 40 новчића. И надзорнику беше пао у очи тај радећи, али га није познао, само се много чудио, што се око Франц Јосифове касарне, пред којом се баронче Р, грбало под теретом тешке ране, шетају толики питомци племићког завода. У 5 сати се прекинула ранија доће време да се надничари исплате. Кад дође ред на баронче, надзорник га јако похвали и рече му, да може доћи и сутра дан. „Захваљујем лепо“ — одговори му баронче Р. — ја само овамо онамо радим у недељу На то се рече надзорнику ко је прими награду а лопату, којом је радило понесе са собом спомена ради. У завод се одвезао на фијакеру, где су га другови чекали са врућим чајем, но њему не беше ни до чега, него се сав испребијван од тешке радње одмах извалио на кревет. Окладу је добио, но тешко да ће му се скоро прохтети да још један дан лопата и разгрће снег.

Женско Царство. Држава Канзас у Америци то је право женско царство. Тамо женске имају право, да бирају и да буду биране у општинска звања; помоћу тога права доминирају оне јавним пословима у целој држави. Тамо имо општина, у којима су чланови саме жене, које своју дужност. особито према мушкима, врло строго врше. Доктори и адвокати тамо су већином жене, а међутим има много мушких, који раде женске послове. Многе жене тамо имају различите своје радње и трговине, своје штампарије и уређују листове. Школски управитељи већином су жене; а у једној вароши је сам управник полиције жена; ова врши своју полицијску дужност с нечувеном строгошћу. Жене су тамо израдиле те је примљен закон, по коме се забрањује пити спиритуозна пића. Они мушки који би пили таква пића. ако би се то дознало, бивају врло строго кажњени. У том погледу је поменута жена као управник полиције најстрожија.

ИЗ БАЛКАНИЈЕ

Разбојништво у Македонији. Цариградски лист „Монитер Ориентал“ пише о разбојништву у Македонији ово: Из Битоља нам пишу о стању покрајине од одласка Рифат паше. Страх је велики овладао од разбојника. Ђава путови, који су ово зимње доба још гори поставли, бране разбојнике од гоњења жандармерије. По сата од Битоља у селу Бресници, разбојници убише два човека и једну жену. По вестима из Солуна више њих разбојника похватано је у вилајету, Једно одељење жандармерије судари ло се у планини код Габровника са ајдуцима Христом, Стефом и Ником. Два ајдука погибоше а трећега рањ на ухватише Ајдук Туајчо из чувене чете Стојанове ухваћен је у селу Улаку, а Бурунусуз Мехмед у Торану. — Код Водене сукосила се жандармерија са четом Мустафином, која је пљачкала по битољском другу, и после битке, која је трајала пола часа, Мустава је рањен и ухваћен, а дружина му се разбеже.

ПИСМЕ УРЕДНИШТВУ

Из позоришног света

Уредништво је под горњим насловом добило следеће писмо с молбом да га оштампа:

Наша журналистика за сада ангажована је на политичком пољу, а сем тога, заузета је и сувише нашим скупштинским пословима у такој мери, да не може обраћати довољно пажње и на „мезимче“ — на наше народно позориште.

Но поврх свега тога, ми се ипак латимсмо пера, да ма у кратким потезима изнесемо разне недостатке и мане код глумачког — позоришног особља, хотећи тиме да унозоримо надлежне, на занемареност, небрежљивост и запуштеност у њиховом позиву и повереној им дужности.

Од кад је, велимо, јавно мњење заузето другим пречим пословима, од тог доба овладао је читав „дар мар“ у храму наше Талије.

Тако, позоришни комади представљају се без икаквог реда, над глумачким особљем не води се контрола, те они играју без воље и спреме; репертоари се чешће мењају итд. итд.; а у прилог овоме, навешћу само неколико примера:

1. Да се опажа у последње време а наротито у новим комадима, да по неки од г. г. глумаца *не уче* своје улоге, замуцкују и праве паузе у своме говору, те тако излазе неспремни пред публику; а у овоме нарочито се одликује г. Ник. Симић.

2. Што по неке глумице као: г-ђа Зорка Тодосијевићка и г-ца Јурковићева, и одвише ламентирају, а у кретању се *врцкају* и одбацују ногама и рукама кратке сукње, у такој мери, да и нама посматрачима изгледа, као да се не налазимо у позоришту, већ да гледамо даме у „кафешантану“ или у „тинг-тангли!“

3. Што поједини глумац има ту навику да изађе пред публику мало „весео“ или боље рећи „нацврцкан!“

4. Што маскирање како код мушкиња тако и код женскиња николико не одговара улогама играча, које они на бини представљају.

5. А сем наведеног приметили смо небрежљивост код неког глумачког особља у томе. што се у најсбиљнијим сценама праве смешним и обратно, у шаљивим озбиљни. А ова се има применити нарочито на г-ђу Зорку Тодосијевићку, а по кад кад, и на г-цу Е. Поповићеву и Нигринову, те оне кад требају у појединој сцени да плачу, оне се на против кикоћу. правећи застајкивања у говору, те тиме доводе публику у нестрпљење; и

6. Што се не обраћа довољна пажња на разданање већих улога појединим глумцима. Тако н. пр. оне се дају и распоређују више по личностима и плати, него ли по спреми и способности.

С тога се ми одсудно изјављујемо противу давања главних и озбиљнијих улога г. Николи Симиу, по што он, и по спреми и по таленту спада у ред — да не речемо лошијих већ — средњих играча на нашој позорници.

Све ово износимо беспристрасно на јавност у намери тој, да управа позоришна у будуће изволи обратити мало више и озбиљније пажње на све ове неправилности и неуједности које су се од неког времена — тако рећи — одомаћиле у храму наше Талије. —

Spectan.

ИЗЈАВА

Пријатељима мојим без разлике партија јављам, да је „Mon Ain“ у својој књизи „Бомбе“ сушту неистину казао да сам ја приликом примања жељезничког уговора примио пет хиљада динара у име мита, — ох Бонтуа.

Стидно је и кукавички другога изаћи гађати, а још више така гадна дјела подметати му.

Стрпите се мало „Mon Ami“, ја ћу ти пружити прилику да пред судом докажеш, да сам ма од кога на ову цељ и аспру примио, —

А пријатеље моје уверићу пресудом судском ко је на истини, а ко ли је на лажи.

Примите уверење о мом поштовању

2. Декембра 1889. год.

у гор. Милановцу.

Јован Шљивардић.
трговац.

ЈАВНА БЛАГОДАРНОСТ

Ноћу 10 Новембра ове године, непажњом мога слуге, појавио се пожар у мојој шупи, која је уза саму другу моју кућу, шталу и зграду у којој су биле разне ствари већа к личина ракије, сено на тавану и дрва. Ватра се већ била разбуктала да би за кратко време све, па и кућу у којој живим са породицом, страховити пламен прогутао. по срећом б ш у то доба, прошао је улицом честити грађанин Јеврем Н Симић. трговац овд, па смотрив и ватру, пробуди мене, и притрчао сам лично гасити.

У то време притече у помоћ и комшија Милан Спасић, берберин овд. те и он настане гасити.

И тако: добротом и помоћу честитог Јефрема, а и комшије Милана, будем са породицом спашен од страховитог пожара и велике штете.

За оваку доброту и помоћ учињену ми од Јефрема ,а и од Милана, изјављујем им вечиту благодарност.

6. Децембра 1889 год.

Крушовац.

Филип Симић
трговац ис Крушевца.

КЊИЖЕВНОСТ

Отаџбина. Изашла је свеска за децембар.

Гласник српскога ученога друштва. Изашла је књига 70. у којој су расправе и други чла нци с две графичке таблице.

Метла. Календар за просту 1890 годину. Цена ?

Лав на милијоне. Роман Ксавија Монтенена. Превео Мита Ђорић. св. 1 2 и 3. Цена свесци 1 грош.

Југословенски забавник. Венац награде са календаром за просту годину 1890. Уредио и издао Милош Милосављевић пенз. казнач. окр. подринског. Цена ?

Лакоумни. Роман I. (204 св. „Народне библиотеке браће Јовановића“) Цена 35 н. дин.

Историја јеврејског народа: I. (205. св. „Народне библиотеке браће Јовановића“), Цена 35 н дин.

Изишла је прва свеска

БОРАЦА

роман из народнога живота од Јанка Веселиновића. Цена 2 динара. Роман је врло интересантан, а грађа му је узета из нашег народног живота. У њему су взнете слике, с којима се на свакоме кораку сусрећемо. Ово је један повећи роман у коме је изваја наш народни живот у свима његовим облицима, па за то га топло и препоручујемо читалачкој публици.

КАЛЕНДАР

Петак

Православни 8. Пр. Авкум. Цар Урош
Католичка 20 Спиридон
Сунце излази у 7 с. 31
Сунце залази у 3 с. 51
Пос. четврт. 5
Да $12^1/_2$ ноћ 11^1
ал и еде краја овог месеца дан скраћа а за толико и ноћ одужа.

Може се добити у свима књижарама

Први Српско-Трговачки

ИЗВЕШТАВАЈУЋИ ШПЕДИЦИОНИ

и ПОСРЕДНИЧКИ

Биро код „Меркура“

Драгутина Н. Вуличевића

у кући г-ђе Давидовићке на зеленом венцу

преко пута кафане „Дуда“

Има велики број пријављених за службе: куварица, собарица, дојкиња, домаћица, слуге, покућара, кочијаша, лондинера, портира, без разлике све у опште.

Уписна такса одмах се полаже а друга одма чим добије млађег.

906 1—10

У Суботу 9. о. м. биће у ново украшеној дворани

ГРАЂАНСКЕ КАСИНЕ

Друштвена забава с концертом. — Концерат ће аранжовати наш „Гудачки квартет“ а уз пријатељско суделовање ће **Ане Ст. Шрама.**

После концерта настаће уобичајена друштвена забава с *играном*.

Одбор Грађанске касине учиниће од своје стране све, те да ова забава буде једна од најлепших и част му је позватя како чланове тако и госте да изволе доћи.

Одело к о увек обично. Улазне цене за самца 2 дин а за породицу 1 ди . од особе.

Почетак концерта тачно у 8 и по сати у вече.

6 Децембра 1889 г

у Београду

Одбор

грађанске касин

Оглас

Стављам поштованом грађанству до знања, да сам за моју концесионарску радњу прибавио новопрописани и практични алат, од стране суда општине београдске с којим ће се моћи радити како дању тако и ноћу, без икаквих штетних последица, а нарочито за време зимске сезоне.

С тога ми је част, молити пошт. грађанство, да ми се у случају потребе чишћења нужника, помијара, канала и томе подобно обрате у моме стану у кафани код „Нове пијаце“ на доњолу.

Услови су за рад врло повољни.

С поштовањем

Ј. Св. Јовановић

953, 1—3

Главни су згодитци мар. 500.000 300.000 200.000 150.000 100.000 и т. т.

Мали новац чини велико дјејство

НЕ СЛАВАЈ КАД ТЕ СРЕЋА ТРАЖИ

Да би се дошло на лак и поштен начин до извесног капитала част ми је препоручати поштованој публици као најбоље средство на даки згодитци од

117 Каљ саксонске земаљске лутије и

108. Брауншвајску земаљску лутију

које су гарантоване Немачком државом и сатурно, мора се добити.

На саксонској лутрији за сва 5 вучења **Марака 18.135.000**

На Брауншвајској „ „ „ „ „ **Марака 10 509.000**

који су по плану вучења расподељени на 100.000 лозова од којих подовина мора добити 50.000 лозова, што значи да сваки други лоз мора добити.

Исте лутрије дају главне згодитке од.

МАРАКА 500.000 300.000 200.000 150.000 100.0000

и мање згодитке од

Марака 80.000. 60.000, 50.000, 40.000, 30.000, 25.000, 20.000 15.000, 10.000, и т. д. као и друге мање згодитке, који се у току од 5 месеци на 5 вучења саксонске и 6 вучења Брауншвајске лутрије морају извући.

Цене лозова за 1. вучење ове су:

За 117 саксонску лутр. и за 108 Брауншвајску лутр.

1 цео лоз динара	57.50
1 Половину лоза	28.75
1 Петину „	11.50
1 Десетину „	5.75

Свакоме по захтеву шаљем у напред планове од које лутрије бесплатно из којег се могу видети улоге, дан вучења и згодитке, на горе означена вучења.

Сваком учеснику ове лутрије шаљем после вучења листу од извучених бројева бесплатно.

Свака поруџбина може се извршити упутницом или амасетом писму, са поруџбином треба се пријавити најдаље до 25 Децембра текуће године.

Исплату и пошиљање добивеног згодитка врши ова по вучењу и уз чување тајне.

Надам се да ће поштована публука због овог доброг распореда пожурити што пре са поруџбин м.

Очекујем што ваше наложе.

С поштовањем

Аврам Ј. Меламед

Мењач и Шпедитер

Васина улица Бр. 19.

915

Сваки други лоз мора добити

Главни су згодитци мар. 500.000 300.000 200.000 150.000 100.000 и т. д.

ЛИМАРСКА И ЕЛЕКТРО-ТЕХНИЧКА РАДИОНИЦА

ЈОСИФА БЕРГЕРА

У БЕОГРАДУ, КНЕЗ МИХАЈЛА УЛИЦА БР. 2.

ПРЕКО ПУТА КАФАНЕ „РУСКИ ЦАР“

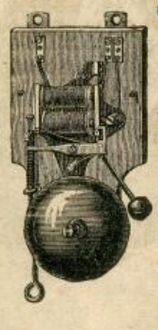

препоручује поштованој публици своје богато стоваришше свију у ту струку спадајућих артикала; тако исто прима и извршује поруџбине свију **галаитериских и грађевинских радова.**

Да би моје поштоване муштерије што већма задовољио, набавио сам

СВАКОВРСНИХ ЕЛЕКТРО-ТЕХНИЧКИХ АРТИКАЛА

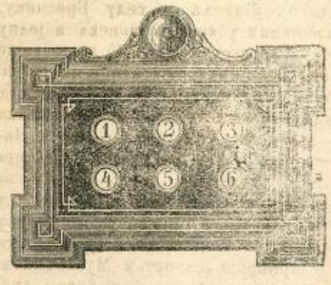

и извршујем намештање **кућних телеграфа кућних телефонских веза и громобрана,** као и све потребне оправке по најјефтинијој цени.

Поштоване муштерије из унутрашњости добиће при поруџбини упутство са потребним цртежом, тако да ће бити у стању сами, без туђе помоћи, наместити електрично звонце или телефон. Избор разних **артикала за електризирање као и гасних фењера,** који се могу преносити. Продаја **гасне материје и дупло рафинираног петролеја.**

МАШИНЕ ЗА ПРАЊЕ РУБЉА, ДАЈЕМ НА ПОСЛУГУ

821—

Власник и главни уредник Пера Тодоровић. Одговорни уредник С. Јаношевић. Штампарија код „Просвете“ Позоришни трг бр. 2

БРОЈ 349 СУБОТА 9 ДЕЦЕМБРА 1889. ГОДИНА II

ИЗЛАЗИ СВАКИ ДАН

БРОЈ 10. П. Д.

МАЛЕ НОВИНЕ

ДНЕВНИ ЛИСТ ЗА СВАКОГА

Писма и рукописи шаљу се Власнику „Малих Новина“ Топлички венац бр. 17., на горњем спрату.

Претплата се прима код свију пошта у Србији

ЦЕНА ЗА СТРАНЕ ЗЕМЉЕ

За годину . . . . . 30 динара
На по године . . . . . 15 динара
На 3 месеца . . . . . 9 динара

LE PETIT JOURNAL

Претплата из унутр. полаже се само код пошта

За Београд нема претплате — Лист се продаје на број

ЦЕНЕ ОГЛАСИМА

На првој страни од петит. реда 20. пр. дин. а на четвртој од петит реда 10 пр. дин.

ПРИПОСЛАНО стаје 50 пр. д. од петит реда.

KLEINE ZEITUNG

Огласи јевтино, по потреби и са сликама. За свако оглашење плаћа се држ. таксе 20 пр. д. ВЕЋИ ОГЛАСИ ПО ПОГОДБИ

СИЛАЗАК С ПРЕСТОЛА

РОМАН ИЗ ЖИВОТА БАЛКАНСКИХ НАРОДА

СВЕСКА IV

готова је и може се добити у књижарници г. А. Пурића, и код свију књижара у Србији

По 1 грош свеска.

Ко се претплати на прво коло, 25 свезака, и пошље 5 дин. у напред, добија корице за исто дело израђене од финог енглеског платна бесплатно.

Претплату треба слати књижари А. Пурића у Београду.

У КАФАНИ КОД
„Дарданела“
свираће наш омиљени Васа Андалија са својим друштвом од данас сваке вечери.
Београд, 8. децембра 1889.
С поштовањем
Димитрије Крстић
951, 1—6 угоститељ.

Др. Едвард Михел
станује у Крагујевачкој ул. бр. 6
прима од 1—3 сата, по понде
946, 2—5

Букова дрва
Метарски хват добро ухваћен
26 динара Официрска
22 динара обична букова
на винарском стоваришту код „Делиграда“ на Сави продаје. 6
944, 1—3 Тоболар

Велики Избор
Кальача, Шлофјанки и Унтерцица, ирслукъ, кебади, рукавица, чараша и т. д.
у Трговини
Томе С. Орешковића
кнез Михајлова ул. бр. 3.
Цене умерене и утврђене
909 2—10

У КАФАНИ КОД
„ДАРДАНЕЛА“
може се добити

1 Литар	Неготин. старо црно вино	1 дин.	20 п.
1 „	„ обична „		80 „
1 „	Печујска бела „		80 „
1 „	Бермета неготинског	1 дин.	— „
1 „	Црна обична вина		50 „
1 „	Шилера неготин.		50 „
1 „	Старе шљивовице		80 „
1 „	Љуте комовице	1 дин.	60 „
1 чаша	пива дупл.-мерц Вајфертово		20 „

Јела су чиста и укусна.

С поштовањем
925, 3—6 Димитрије Т. Крстић

Индустријски монополи и њихови браниоци

IV.

Изнесши на видик опасности, које могу наступити од монополисања прераде рударских предмета па ма се то почело и са најнезнатнијим од њих, ми смо се, у главноме одужили нашој дужности. Првим нашим чланком ми смо на дужност споменули оне који су надлежни и који су познавали величину опасности. Нагнани полемичким нападом „Д. Л“., ми ни смо могли због важности саме ствари ни питати откуда је напад и обзирати се на ништавост његова оружја, те очутати, него смо образложили колико је требало ову опасност и онима који нису били обавештени а вољни су да се обавесте па ма припадали они влади или публици. Осим тога ми смо показали да су „границе закона“ у којима има да се „изврше извесне погодбе“ незаконите и додајемо овде само да ако ми будемо почели овако натезати и растезати те границе, да ће не само проћи кроз њих све што ко зажели но чак и шумска уредба заједно са монополом за сађење кукуруза. Остаје нам само да проговоримо коју о „заштити“ индустрије коју је по казивању Д. Листа имала влада пред очима. Заштита индустрије то је лепа ствар кад се паметно мисли а камо ли кад се паметно употреби. Сваке државе је прва дужност да штити земаљску производњу, звала се она ма како, радио њу ма ко само кад је корисна земљи и кад је на солидним основима подигнута.

Од економских задатака нема данас важнијег посла ни у једној држави а камо ли у нашој. Сва средства модерних држава су томе задатку на расположењу. Војске се оружају, дипломате се надмудрују, будући се товаре само да се у великој светској утакмици и борба економској буде што јачи и спремнији, не само за одбрану производње земаљске но и за извлачење сокова економских из туђе земље.

Држава, дакле, која неврши свој задатак економски, која непотпомаже своју производњу бар ради одбране, не само не заслужује да живи но и не може да живи.

То вам је жалосан, гурави, и јектичав организам који нагло и сигурно корача једином и неумитној извесности смрти. Дакле, обзири само одржања прописују заштиту своје производње.

Али као што се јасно може видети ова заштита или управо помоћ даје се земаљској радиности само и једино зато, да се окрепи и учврсти за борбу за спољним својим непријатељима, са конкуренцијом страних подобних предузећа, да их у првој линији истисне из своје земље и из своје рођене куће па после да их гони и на туђем земљишту.

Ми то разумемо и одобравамо, и ми би се такој помоћи радовали чак и онда, кад би она државу и неких жртава стала.

Али ма колико да је ова заштита или помоћ потребна, преко потребна, ма како да се из дана у дан шире границе овога помагања и да се њима целокупна снага државна ставља на расположење, опет још нигде нико није дошао нити може доћи на ту, да некажемо апсурдну но оригиналну идеју да се економско стање подиже, да се индустрија заштићује и помаже, ако се чак и законодавним путем сва средства државна на то употребе и ставе на расположење једноме предузимачу или предузећу да се у земљи спречи слободно развијање више подобних предузећа.

Нису потребне никакве дубоке штудије економских дисциплина, није потребно ни искуство па чак ни велико размишљање па да се увиди не штетност но бесмисленог овакога економског стања.

С тога ни сама велика „новина“ овога система коју ми не увиђамо или његова дилувијална старост која би му се пре могла пребацити, не би могла извинити оне, који се за њ заузимају да су или крајње лакомислени или крајње несавесни. Лакомисленост и несавесност и ако немају једнаке ни узроке ни значај опет су често једнаке како у бирању предмета за одбрану, тако и у бирању оружја. Но ма како мњење постајало о „Д. Л.“ ми док се о противноме не уверимо држимо да се је он бар у овој прилици из лакомислености залетео и примио да заступа рударске монополе.

Не само да нас у томе утврђују она наивно крупна слова у његовим „огласима“ размлаћивање са крупним фразами цифрама но баш кад би и у прошлости и садашњости његовој и било материјала који дозвољава и друго мишљење, опет ми држимо да један полузванични орган неће бити толико покварен да ако денонсира друге људе, то исто чини са предумишљајем и са својом владом и да јој приписује овако оригинална и штетна „гледишта“ и веру у овако опасне и плитке „заштите“. Ми верујемо да је то само лакомисленост могла да учини, жудна да покаже како њене назоре дели и влада, или како неки чланови владе стоје у блиском и интимном односу са „Д. Л.“ Али ми не верујемо да је цела влада, да су нарочито она два позитико-економа, који у њој седе и чије смо стручно мишљење ми досада сматрали као независно, да се су они могли одушевити за рударске монополе.

Ми то исто не верујемо ни за онога трећега, што је пролазом својим кроз Привреду, као њен некадањи министар, имао прилике да се упозна са привредним питањима, и рударским монополима, имао мишљење оно исто, које имамо и ми, као и наука и сви увиђавни људи.

Ма колико, дакле, да тврди један полузванични орган владе ми то нећемо веровати да је ма ко у влади могао имати овако убитачних намера за економски живот Србије. И ако је когод из незнања и предирао за рударске монополе, држимо да обавештен неће остати на погрешном путу.

Овом вером руковођени, ми ћемо за сада закључити наше писање. Ми смо га отпочели ради обавештења и само ћемо га тако продужити, ако ко изнесе стварних разлога у корист монопола рударских или ако влада отвори серију ових монопола, предлажући скупштини, да прими искључиво право прераде „парафинског шкриљца“.

Али пошто нема изгледа ни за једно ни за друго, а како се ми нећемо осврнати на ситне полемике, то су сви изгледи, да ће рударски монополи остати празна жеља и да ми нећемо више наше читаоце узнемиривати пишући о тој теми.

БЕОГРАДСКЕ ВЕСТИ

Изасланици. Прекјучер брзим возом, приспели су изасланици Англо — аустријске банке за преговарање односно монопола соли.

*

Умро. Прекјуче у 11 сахата ноћу умро је народни посланик поп Јанко Пурић. Погреб ће му бити данас.

*

Скуп. Чланови занатлиског удружења позивају се на скуп који ће се држати у гостионици код „Руске Круне“ у недељу 10 ов. м. у 2 часа по подне. Дневни ред: Расправа питања: да ли да се споје сви београдски месни одбори у један? Продужење дебате са скупа од прошле недеље 3 ов. м. Одговор на циркуларе главног одбора; „Одјек“ и домаћа индустрија. Да ли Мајх, по закону може да отвара кројачке радње?

Због важности предмета који ће се на овоме скупу решавати надати се је да ће скуп бити много посећен од стране занатлија и занатлиских пријатеља.

*

Г. Нахмуд Недим досадањи саветник посланства именован је дефинитивно за посланика у Београду.

*

Сарана. Тедо покојног Јанка Пурића народног посланика о државне трошку пренеће се и сарањити у његово село.

*

Министар просвете, како чујемо, наредио је да се за гимназиске књижнице откупи извесан бр. „Отаџбине“.

*

Нов адвокат г. Алекса Поповић трговац из Ужице, јучер положио је адвокатски испит с одличним успехом.

Инфлуенца.

(Грипа, руски валабан.)

Неки др. К. пише о овој новој болести у „Бранику“ ово:

Нема томе ни 20 година дана, како је свет у нашим овде крајевима научио једну нову страну реч и тврдо је запамтио. То је несретна грчка реч „Diphteritis“ коју је многа мајка оплакала и памтиће је до гроба свога. Па и сада ево почиње и у разговору и по новинама да се чује опет нова реч, али ћемо већ у напред да кажемо, да та није ни близу тако страшна. То је реч „Influenza“ име болести једне, која је у најновије доба продрла већ и у нашу царевину и која није врло страшна, али је веома непријатна, јер уме да заокупи са свим изненада многе стотине, а богме и хиљаде људи, те их веже за собу и, за кревет, па онда морају читаве радње да престану; радници се поболе па не могу да раде; чиновници не могу да дођу у своје канцеларије, те се звања затворе: фабрике и школе светкују, јер се и радници, учитељи и ђаци поболе, а који су здрави ти се боје да долазе, да се и они не окуже и тако ова болест направи читав дармар.

Па и ако је име ове болести у нашим крајевима — хвала Богу — тако слабо познато, ипак она није нова. Има скоро 400 година, како историци за њу јамачно знају. Но бивало је заразних болести још и много раније, које су по описима, који су се до данас сачували, може бити биле *инфлуенце*; писци је зову италијанском грозницом, кашаљ с грозницом итд. али се не зна баш за извесно да ли је то била баш та иста болест, коју су после крстили инфлуенцом.

Најстарија навала ове болести, за коју се за јамачно зна̂де, била је године 1510. Она је онда пошла од острва Малте у правцу југоистока према северозападу широм целе Европе и није поштедела никог. Но није од те болести умро скоро нико само слаба деца, а од великих се помиње Ана, жена Филипа I., а у опасности је био и папа Григорије XIII.

Но, као што ћемо после споменути, и у тим напредно ретким случајевима смрти од ове болести ипак је узрок смрти каква друга слабост или болест, а не баш инфлуенца.

Берлински доктор В. Цилцер описао је ову болест опширније пак ћемо по њему изнети неке занимљивије податке о њој како би се и наш свет упознао боље са том болести но желимо да остане на томе, те да је наши крајеви познају само „по чувењу“ и „из новина,“ а да не долазе с њоме у ближе и лично познанство.

Они народи, којима је та болест позната и који су патили од ње, давали су јој и различита имена. Старији су је звали: овчији кашаљ, муњевити катар, модна грозница, шпанолски катар, руски катар и т. даље.

Сада се највише зове: грипа и *инфлуенца*. Реч „грипа“ — Le grippe — долази по Бирмеру од француске речи: agripper (напасти), а Јосиф Франк уверава, да то име долази од пољске речи „Chrypka“ (промуклост). Реч пак „influenza“ порекла је талијанскога и значи „упливутицај“ и мисли се да се као хоће да изрази уплив неба и ваздуха на човека при изазивању ове болести Други опет узимају даље значење те речи: нешто течно пролазно, ствар од моде, па веле да се тиме хтело старо име те болести (1079) „модна грозница“ да обнови. Бирмер каже да је то име „инфлуенца“ први употребио Енглез Прингле (1752.)

У историји ове болести спомиње Цилцер изриком Угарску по неколико пута. У Угарској беше те епидемије у годинама 1580, 1729—30 1862, 1833. Ових дана су пештанске новине писале, да инфлуенце никад није било у Будимпешти, међутим се у историји ове болести изрично вели да је г. 1833 априла месеца било те заразе у Пешти.

Наука о узроцима болести (етиологија) не уме ништа много да рече о томе, шта управо изазива њу. Болест ову може добити сваки, био стар или млад мушко или женско био ма каквог рувета и заната, бавио се на пољу на ваздуху или седео у соби на радио свој посао. Болест може да се појави код свију раса и у свима зонама.

Не може ни то да се докаже да рђаво време и непогода изазивају ову болест. Инфлуенца уме да дође као зараза и онда кад је најтоплије и најсувље време, па и у земљама где је увек топло и где нема влаге у ваздуху, н. пр. у Мисиру и у другим тропским крајевима.

Но мишљењу славних лекара, основаном на пажљивом посматрању ове болести, не спада инфлуенца у контагиозне болести, то јест у оне које могу с човека на човека прећи него у мијазматичне од које је отров у ваздуху, те га удишемо себе. Дакле као и наша обична наступна грозница. Сви ми, који живимо у мочарним крајевима, можемо особито лети кад су врућине, лако добити ону обичну грозницу, али за то се нико не боји доћи близу болеснику, јер зна да од њега та грозница не може на другога прећи, као н. пр. богиње и друге контагиозне болести.

У књигама из класичног доба нема ни спомена о каквој болести, за коју би се могло узети да је била инфлуенца У прошлом веку и то за време епидемије од 1782. године јако је било раширено мишљење, да инфлуенца долази од неке бубице (инсекта), којом је ваздух испуњен.

Против тога и овог мишљења устао је још исте године Енглез Грант Али бечки доктори (Collegium medicum) били су такође мишљења, да болест долази од инсекта неког, које људи с водом прогутају, а немачки филозоф Кант пише да је највероватније, да руска трговина с Хином уноси у земљу разне врсте бубица, које инфлуенцу изазивају.

Но како се у новије доба много ради микроскопом, те су и нађени код разних заразних болести сићушни организми (бактерије, бацили) као узроци тима болестима, то ће се без сумње наћи и за инфлуенцу бактерија, као узрок овоме злу.

Сада ћемо да укратко опишемо како ова болест изгледа.

Болест се обично појави напрасно. За то су је и звали некад „муњевитим катаром“. Човек добије на један пут зиму или врућину наизменце са зим м. Грозница (ватра) може да буде врло јака. У исто доба стану се појављивати катари на слузним кожицама, особито прибора за дисање. Тако на прилику: „јака кијавица (балабан), кад и кад удари и крв на нос, из носа теку многе бале, очи се зацрвене и јако сузе, врат боли, тешко гутање, промуклост, кашаљ, крајници. Кад икад се поболи и прибор за варење, те дође мука, повраћање, пролив, (кадикад напротив затвор).

Уз то наступи велика слабост и жестока главобоља, особито око носа и очију и на челу.

Обично и чланци и удови јако боле:

Од ове болести обично оздрави сваки болесник. Она траје 3, 4 до 5 дана а ретко је да траје дуже једа

ПОДЛИСТАК

ДВА САВЕТА

ПРИПОВЕТКА

П. Волкова.

(Наставак)

— Слушам, одговори Топорков, а у себи мишљаше: „Но, ако и други савет буде сличан овоме, онда сам за пра, бога платно хиљаду и двеста рубаља!“

— *Савет други: Ако ти се деси да одседнеш особито ноћу, код људи непознатих, то добро прогледи и када видиш, да је домаћин стар, а жена му млада и лепа, ти бежи с места из те куће и ни за шта на свету не преноћи у њој.* Слушаш ли?

— Слушам, одговори Топорков, а у себи мишљаше: „Вала кад бих имао коме сад да продам ове савете, рано бих би му их, бога ми с грдним шкопом...!“

— Али ствар је била свршена и Ивану је било сад немогуће да одустане: јер је он, за бога, и икону пољубио био; с тога се морао правити као да је задовољан са угодбом. Устане, дакле, са столице и приђе Бајбаку да се са њиме опрости; у то уђе и домаћица са свом децом, а Бајбак, ударивши га по рамену рекне:

— Е, драговољу мој, зар ти мислиш да ћемо те гладна и жедна пустити на пут?.. Не, брајко, у светој Русији не бива то тако!... У путу се може без млека проћи, а воде свуда има довољно; али кад се нема шта да окусиш, онда се, бога ми, мора и црна земља да гризе!.. Ево, моја домаћица испекла ти је два пирога (паштете): један велики један мали. Велики, здраво и весело, једи путем, а овај мали однеси твојој жени и дечици као поклон од нас; нека га виде и нека кажу, да ли и код вас у Вологоду, умеју пећи овакве пироге... Ходи овамо, да ти га метнем у џеп... тако... чекај, да ти га и ушијемо бар, да ти случајно, путем, не испадне.

И пирог, замотан у чисто платно, буде зашивен у џеп Иванов. За тим, настане право праштање и Топоркова толико трону хвале домаћинове и његове чељади, да је пошао од њих и заборавивши да без новаца иде!...

Писам у стању да вам испричам, какве су разнолике мисли падале на ум Ивану, првога дана његовога путовања: час је назавао себе најпростијом будалом и усуђивао се чак да сумња у поштење Бајбаково; час опет мишљаше, е да ли у тим саветима нису какве чаролије, за које је он, јадник, платио целом својом крвавом заслугом. Но, како било — да било, стигне Иван пред мрак у Суздаљ и ту преноћи код једнога, свога пријатеља, који не хтеде пропустити овако лепу прилику, а да са Иваном не посети кавану где сваки од њих попије по један гривењик (10 копјека) чаја и по пола оке рума, те брига Иванова нишчезне као пара...

Сутра дан се зором пусти Топорков опет на пут и у путу сусретне два торбара (торбарења трговца, који у Ростов путоваху. Пођу заједно даље а у путу су водили различне разговоре. У селу једном где су ручали, торбари развежу котарице своје, што су их на леђима носили и стану свој еспап продавати сељанима. А еспап им је био: низови ђердана, бронзано прстење и минђуше, шарит, свилени гајтани, разне челичне стварчице из Туле и московске књижице. Разгледајући све те „галантерије“, сети се Иван својих хиљаду и двеста рубаља, па уздахне и рекне: „Дај да и ја купим бар једне маказе, те да баш са свим празних руку кући

ну до две недеље дана, и онда је обично крива томе каква друга болест која је придошла уз инфлуенцу Понајвише доће на крају болести зној или крв поће на нос и почне јак пролив. И онда болести на брзо нестане. О другим случајевима оздрављења болесник полагано; болесне појави губе се једна по једна, а не уједанпут. (Овај први начин зову лекари криза, а други лиза).

Сад би ваљало још и о лечењу што да речемо.

То је наравно посао лекарев, а болесниково је да слуша. Све што болесник о својој глави сме чинити то је да остане у топлој соби, да мирно лежи у кревету, може узети што на зној ање као теја од зове или липе, напарити ноге, а слабији и старији људи ваља да пију уз то добра стара вина-

Кад болест пређе онда се ваља добро неговати и хранити да се што пре дође до снаге, уз то се ваља дуго још чувати од рђава времена да не би каква болест придошла уз оно што је човек већ претрпео. Ако је што капља преостало, ваља добро пазити и чувати се, на ако је нужно отићи куд на село или у какву купку, где је ваздух благ и здрав па се лечити млеком или каквом лековитом водом, која је за груди добра.

Све друго што се има радити против ове болести, особито одређивање лекова из апотеке, брига је лекарева и не може се, нити би користило што овде у новинама наводити, јер тиме би се болесницима више шкодити него хаснити могло пошто они то не могу разумети као што ваља, па би пошли кривим путем и здрављу своме наштетили.

Међутим дај Боже да нам та немимила гошћа и не дође у походе, доста имамо беде и невоље и без ње!

ТЕЛЕГРАМИ

„Малим Новинама“

6. Децембра.

Букурешт. При адресној дебати у сенату, ђенерал Мано престави историју доласка на власт садашњег кабинета, чији је програм конзервативни познат. Предлог владе да се прекине дебата усвојен је са 65 против 33 гласа.

7. Децембра

Беч. Грчки министар није још примио окружницу атинског кабинета о којој јавља један енглески лист — и у којој Грчка изјављује да је ферман султанов за острво Крит повреда крићанских права. Овде се у опште држи да таква окружница и не постоји.

Берн. Два савезна савета једногласно одобрише 17½ милиуна за фабрицирање пушака малог калибра, и 3 милиуна за утврђења Св. Готарда.

Париз. Многи листови сматрају као свршену ствар пристанак Француске и Русије на предлог о конверсији мисирског дуга, јер влада мисирска вољна је услед савета Руске и Француске — да употреби сувишак конверсије за укинуће рабата.

Беч. Данас после подне био је спровод кардинала Гангелбауера. Присуствоваше: Цар, сви Ерцхерцези, аустриски епископи, министри, преседници парламента и дипломатско особље.

Атина. Влада није одговорила Делијанису, чија је интерпелација о пословима крићанским изгубила доста важности. Држи се да ће питање бити на ново поматало али у другом облику.

Петроград. По „Монитер Офис“ коначно регулисање рачуна са царском банком, свршено је. Тицало се кредитних билета које је банка привремено издала година 1877—78. Ово уређење наређено је било указом царским 13. Октомбра ове године.

Рим — Комора је одобрила продужење да законити курс Банкнота са 202 против 87 гласова. Један приватни брзојав из отока Мадалене јавља о пожару у магацину уља у радионицама. 40 хиљада тонелада угљене изгореше.

Берлин, „Нордд. Алг. Цајгунг јавља да цар услед слабости ни је отишао у лов у Хумелштајну са свим тим што је воз експрес био спреман и сви позвати чекаху на станици Посдама Болест царева није озбиљна јер се дворски лекар повратио у Берлин —

Цариград. Ради реформе новчане системе састављена једна комисија под председништвом министра финансије Агоб-паше Састављају ту комисију г. Вин цент управитељ отоманске банке г. Каљар енглески, члан јавног дуга, г.г. Обоано управитељ монопола дувана и други чиновници.

Беч. Госпоски дом (сабор). Председник објави да је цар са својеручним писмом 16. Октобра, одобрио одрицање Великог Војводе Јована на своју титулу и војничком чину, тако исто одобрио му да може носити друго име. Комора усвајајући ово извешће избрисала га је из листе чланова. — Из Атине јављају из веродостојног извора — да су претерани гласови о узбуђењу и узрујаности која тамо влада, о крвавим борбама по улицама и о сценама у Комори. Тако исто неистините су вести да се разбојништво све више шири.

8. Децембра

Мадрид. У Мадриду констатирано је 20 000 случајева инфлуенције. Међу болесницима налази се и преседник савета Г. Сагаста, министар маркиз Вега д' Лебоди и преседник коморе Многе су школе позатварене.

Париз. Умро је Гн. Лебоди по ланик за Сену и Оазу. — Ажанс Хавас јављају из Петрограда да ће ратно руско бродовље Црног мора и балтиског бити скоро увећано. Свака флота добиће по две велике оклопнице и виши број велики торпеда, које се већ, по наредби владиној праве у неким руским радионицама.

ЈАВНА БЛАГОДАРНОСТ

Ноћу 30 Новембра ове године, непажњом мога слуге, појавио се пожар у мојој шупи, која је уза саму другу моју кућу, шталу и зграду у којој су биле разне ствари већа количина ракије, сено на тавану и дрва. Ватра се већ била разбуктала да би за кратко време све, па и кућу у којој живим са породицом, страховити пламен прогутао. Но срећом баш у то доба, прошао је улицом честити грађанин Јеврем В. Симић. трговац овд., па смотривши ватру, појури у авлију, пробуди мене, и притрчао сам лично гасити.

Убрзо притече у помоћ и комшија Милан Спасић, берберин овд. те и он настане гасити.

И тако: добротом и помоћу честитог Јефрема, а и комшије Милана, будем са породицом спашен од страховитог пожара и велике штете.

За оваку доброту и помоћ учињењу ми од Јефрема ,а и од Милана, изјављујем им вечиту благодарност.

6. Децембра 1889 год.

Крушовац.

Филип Симић

трговац ис Крушевц а.

ИЗЈАВА

Уреднишшву „Малих Новина“

Господине уреднице

За љубав истине молим вас да би сте били добри објавити у вашем цењеном листу следећи телеграм, који сам јуче примио као одговор на моје питање

бив. министру

Мадрид 19/7 Декембра

Писма која „бомбе“ мени подмећу дела су фалсификатора кога ћу тужити суду. Изјављујем да је апсолутно све лаж.

Пишем Бонту

Примите гос. уреднице уверење мога одличног поштовања.

Београд

8 Декембра 1889.

М. С. Пироћанац

не одем“. Пошто је купио маказе, торбари опет вежу своје котарице на леђу сви троје даље. Кад дођу до Анкова, торбари позову Ивана да сврну с друма у лево и да ударе пречацом како би уштедили читавих осамнаест врста пута — и овај већ готово беше пристао да пође са њима, али се на једаред сети првог савета Бајбаковог: „ни под којим условом ни у страну ни на пречац, не скрећај“, — те се са тога са њима опрости: они оду у лево, а Иван продужи пут сам, друмом и у једноме селу преноћи.

Идућега дана око подне, већ Иван скоро у Ростов да уђе, кад а оно торбари поседали у ред крај друма, па кукају, до бога се чује! Њих на оној пречици, кад су се растали са Топорковим, напали разбојници и до голе душе опљачкали, а уз то још и жестоко издеветали... „Ето, видиш, моје среће! помисли Иван. Да ја трампих са Бајбаком мојих хиљаду и двеста рубаља за савете и да сам ударио пречицом — и ја бих био опљачкан; новаца не би било, те не би; а овако бар — ако ништа друго — а оно су ми кости читаве остале!“...

Ту се Иван опрости са торбарима и пође даље. Ишао је он тако један дан, ишао два, три и кад је било чак шестога дана, већ му беше остало само још некаквих седамдесет врста. Већ се и смрче а он све иде. Хоће му се да у своме атару преноћи; спусти се, бога ми већ и мрак а он сустао, јадник, и опет иде. Најзад угледа и атарски дирек!... Прекрсти се Иван, стаде и поче да премишља: где ће да преноћи. Оно, он има доста познатих мужика, али је до села подалеко, а он већ једва ноге вуче а и киша пршка и црни се облаци по небу воде.

У даљини се видела нека светлост. Сети се Иван, да је ту негде близу, на речици једној једна воденица. Ма да он у тој воденици није никада био, пита јој газду и очима кад год видео, — ипак је морао да иде и да моли за преноћиште. Уђе; замоли; пусте га. Воденичарова изба била је красна; у предњем углу стоји дрворез од црвенога дрвета, са изрезаним и позлаћеним стубовима, на светим иконама сви сребрни са златним венчићима, а кандила пред њима висе на филигранским венчићима, фуруна бела, одељена од избе преградицом, облепљеном тапетом: по аловом пољу жуте шаре; а по тапетима извешене урамљене литографисане сличице. У тој прегради био је један стаклени ормар и у њему као и по полицама, свакојаког посуђа и плавих, полупорцеланских тањира, и шарених чаша порцеланских са подписима, а на врху стоји самовар, права грдосија, изрибан и очишћен, да се све сија! У реду са орманом, дуварски сахат на коме кукавица сахате откукава, гвоздени тегови бакарна шеталица, која се клатила. Сто у предњем углу велики, бојаисан, покривен чистим чаршавом; на њему гори свећа у оловном свећњаку, друга свећа гори иза прегради. Једном речју, чим уђеш у избу воденичарову, одмах видиш да је домаћин богат.

Пошто се помоли Богу пред светим иконама, Иван се поклони газдарици; а газдарица беше млада, тако рећи крв с млеком; поклони се Иван и двојици путницама трговаца, који су пошли из Архангелска у Москву и који као и он, беху остали ту да преноће, у воденици. А воденичара само не беше код куће отишао је још јутрос некуда и, треба скоро већ да се и врати. И тачно, тек што је сахатна кукавица откукала девет, уђе у избу сед човечић један, поштеног изгледа кога је Топорков испочетка сматрао за оца младе газдарице, али је доцније видео, да јој је то био муж.

И Топоркову паде на памет други савет Бајбаков: „Ако ти се деси да одседнеш, особито ноћу код људи непознатих, то добро промотри и када видиш, да је домаћин стар, а жена му млада и лена, — ти бежи с места из те куће и ни за шта на свету не преноћи у њој“...

Наставиће се

ИЗГУБЉЕН ЖИВОТ СПАШЕН

(*Сопствена изјава излеченог*). Господину **Јовану Хофу ц. краљ.** лиферанту готово свију европских суверена, притежаоцу 76 највиших одличија и т. д. и т. д. Берлин и Беч I Грабен Брајнерстрасе Бр. 8.

Ваше благородство

Осећам се обвезана да вам јавим и речем ињаду пута: хвала, на изредном дејству вашег **Хофовог лековитог пива од сладе** јер мој син патећи већ 3 године од **катара плућа и тешког дисања** био је тако рђаво, да постељу никако није остављао и само помоћу вашег Хофовог **лековитог пива од сладе и бонбона** његов живот је спашен. Још једном: хиљаду пута хвала.

24. Априла 1888 г.

Е. Каливода
Meibling (Wilchelmsstrasse. 46.)

Може се добити у **Београду** у апотеци код „Цара Душана“ у Нишу: у апотеци код „Стевана Немање“ пок. Ђ. Блесидеса а по цени: Пиво 1.45 бонбони од сладе по

955, 1—5

Оглас

Стављам поштованом грађанству до знања, да сам за моју концесионарску радњу прибавио новопрописани и практични алат, од стране суда општине београдске с којим ће се моћи радити како дању тако и ноћу, без икаквих штетних последица, а нарочито за време зимске сезоне.

С тога ми је част, молити пошт. грађанство, да ми се у случају потребе чишћења нужника, помијара, канала и томе подобно обрате у моме стану у кафани код „Нове пијаце“ на дорћолу.

Услови су за рад врло повољни.

С поштовањем
Ј. Св. Јовановић

953, 1—3

У Суботу 9. о. м. биће у ново украшеној дворани
ГРАЂАНСКЕ КАСИНЕ
Друштвена забава с концертом. — Концерат ће аранжовати наш „Гудачки квартет“ а уз пријатељско суделовање ће **Ане Ст. Шрама.**

После концерта настаће уобичајана друштвена забава *с играном.*

Одбор Грађанске касине учиниће од своје стране све, те да ова забава буде једна од најлепших и част му је позвати како чланове тако и госте да изволе доћи.

Одело као увек обично. Улазне цене за самца 2 дин а за породицу 1 дин. од особе.

Почетак концерта тачно у

6 Децембра 1889 г.
у Београду
Одбор
грађанске касин

Заслужно и трајно занимање могу стећи личности код продаје врло пролазног еспапа на месечно одплаћивање.

Понуде треба управити Б. А. 200 поште рестанто Београд.

954 1—2

ПРОДАЈА КУЋЕ СА ПЛАЦОМ.

У близини „Гранд Хотела“, у спасовској улици бр. 9. За услове нека се купац обрати уредништву.

935, 1—5

Позив.

Према данашњем решењу скупа акц. друштва „Уједињења, има се г. г. акционарима исплатити дивиденда, по 40 динара на сваку акцију. — Нека дакле изволе г. г. акционари пријавити се заступнику друштвеном г. М. Барловцу рад исплате, која ће се вршити у друштвеној кафани „Уједињења“ на вел. пијаци сваког дана пре подне између 9 и 10 сати почев од 11. ов. месеца.

3. Децем. 1889. Београд.

Од стране Управног Одбора.

941, 2—3

ГЛАВНО СТОВАРИШТЕ ЗА СРБИЈУ

налази се код госп. К. Драшкоција у главној ч[ш]ији У Ђ. Димитријевића у Београду. Може се добити [ко] ги апотекара И. Протића на Врачару, М. Тидића н[а] зеленом венцу у Београду, — Пере Јанковића у Крагујев[цу], Косте Николића у Пожаревцу, Драшкоција у Свилајнцу, М. Драшкоција у В. Градишту. Д. Кедровића у Крушевцу, Л. Јакшевца у Гор. Милановцу и Б. Николића, дрогеристе у књаз Михаиловој улици, у Београду, а тако исто код П. Спасића апотекара у Савамали

СИГУРНИ ЛЕКОВИ

МЕЛЕМ (фластер) пр тив жуљева и тврде коже на ногама Пошто је операција с ножем опасна, то при употреби мога мелема одпада свака опасност. — Кутија 80 пара динарских.

ПРАШАК за сваривање треба [д]би да се налази у свакој кући и сваком стану, особито по гостионицама и хотелима, пошто исти лечи катар у стомаку и цревима неуредну столицу, шуљеве, мигрену или главобољу, подригивање, врчење у прсима, (Yerschleimung) тешко дисање тешко сваривање и мамурлук. — Кутија 1 динар.

РЕСТОРЕР за фарбање косе, исти даје коси природну боју. — Једно стакло кошта само 2 динара.

Осим тога може се код мене у Земуну добити што особито препоручујем.

ЕСЕНЦИЈА за косу, против опадања косе и чишћења перута на глави — Стакло 4 динара,

ПОМАДА за лице против пега, флека бубуљице, рапаве коже и остале нечистоће на лицу. Моја је помада зиј лице ради свога изванредно сигурнога дејства позн и не само у Аустро-Угарској него и у **Русији Немачкој, Србији, Румунији Бугарској** итд. — Цена вегој 1 ком[ад] САПУН што уз помаду иде, 1 комад 1 динар.

КИНИН прашак за лице, бео, румен (роза) и жут. — једна кутија кошта 2 динара.

Ф. БЕНКО
апотекар а Земуну

888.4—11

Чоје

За официрско одело у свима прописним бојама имамо на продају.

Терзибашић и Ђорђевић
у Београду и Крагујевцу

917,3,10

СВАКОЈ ГАЗДАРИЦИ

која хоће да спрема добру кафу!

Пазите добро, има у промету КУТИЈА и ПАКЕТА, које нису ПРАВА „ФРАНКОВА“ КАВА, већ подражавана једноличија.

Хоћетели вкусну и добру кафу, то иштите ПРАВУ ФРАНКОВУ КАВУ, која је САМО ПРАВА с овим заштитним знаковима:

и овим подписом:

Heinrich Frank Söhne
Linz. Ludwigsburg.

Зато: ОПРЕЗНОСТ ПРИ КУПОВАЊУ!

ГРЕШНО је мислити, да се „добра кава“ може само с'кавом у зрну приготовити, — не, јер добар прибодатак УВЕЋАВА снагу кави, њену боју и добар вкус.

То је факт, увер.тесе сами пробајући

ПРАВУ ФРАНК'ОВУ КАВУ.

За црну кафу: ¼ кашике зрнене каве — 1 кашику ФРАНК кафе.
„ боју „ ½ „ „ „ — 1 „ ФРАНК „

Власник и главни уредник Пера Тодоровић. Одговорни уредник С. Јаношевић. Штампарија код „Просвете“ Позоришни трг бр.

УНИВЕРЗ. БИБЛИОТЕКА „СВЕТОЗАР МАРКОВИЋ" БЕОГРАД

БРОЈ 350 НЕДЕЉА 10. ДЕЦЕМБРА 1889. ГОДИНА II

ИЗЛАЗИ СВАКИ ДАН

БРОЈ 10. П. Д.

МАЛЕ НОВИНЕ

ДНЕВНИ ЛИСТ ЗА СВАКОГА

Писма и рукописи шаљу се Власнику „Малих Новина" Топлички венац бр. 17., на горњем спрату.

ЦЕНА ЗА СТРАНЕ ЗЕМЉЕ

За годину . . . . . 30 динара
На пола године . . . . . 15 динара
На три месеца . . . . . 8 динара

Претплата из унутр. полаже се само код пошта

За Београд нема претплате — Лист се продаје на број

Претплата се прима код свију пошта у Србији

ЦЕНЕ ОГЛАСИМА

На првој страни од петит. реда 20. пр. дин. а на четвртој од петит реда 10 пр. дин.

ПРИПОСЛАНО стаје 50 пр. д. од петит реда

LE PETIT JOURNAL

KLEINE ZEITUNG

Оглас јевтино, по потреби и са сликама.

За свако оглашење плаћа се држ. таксе 20 пр. д.

ВЕЋИ ОГЛАСИ ПО НОГОДБИ

КАО ПОЗНАТА I РЕДА

ШКОЛА ИГРАЊА

Благоја Ж. Јовановића, отпочеће други курс од 15-ог тек. месеца поред свију осталих игара предаваћу: Српски венац, пркос, гроссмазур, валцер и краљев нов ланс, у кући Шоповићевој преко од Н Банке.

За упис пријавити се у трг. г. М. Ристића кнез мих. ул, у дуванџ. код „Гардиста" или у самој школи 834 3—8

ПОТРЕБУЈЕМ једног добра вредна момка а нарочито за коње који је вешт, може добити место одмах. Пријавити се код

Косте Димитријевића

958, 1—3 Доњи град у Амаму.

Угља

за ложење из ово земаљских рудника може се купити у радњи

Трпкова и Несића

у Београду Васина улица бр 6

Каменог Угља

за ложење фуруна продаје

ПЕТАР Ј. ПЕТРОВИЋ

872

У КАФАНИ КОД

„Дарданела"

свираће наш омиљени Васа Андалија са својим друштвом од данас сваке вечери.

Београд, 8. децембра 1889.

С поштовањем

Димитрије Крстић

угоститељ.

951, 1—6

ТРГОВИНА

Петра Петровића

на Теразијам

Добила је разних врста енглеских **каљача** од гуме доброг квалитета, и продаје умереном ценом.

— 887 3—10

Јана М. Милићевићка

После дуге тешке болести премину данас у својој 53-ој години.

Ову своју голему жалост јављамо сродницима, пријатељима и познаницима молећи их да реку: Бог да је прости.

Укоп у понедељак, 11 декембра у 10 часова пре подне.

Стан цетињска улица број 14.

ожалошћени:

муж: М. Ђ Милићевић, синови: Др. М. Милићевић, Милић Милићевић, кћери: Ана, Љуба, Иванка, зетови: Мита Ракић, Пера Милићевић, Светозар Анђелић, снаха Јулка Милићевићка, сестра Кина, зет: Мита Стојковић, Унучад: Милица, Милан Љубица, Ракићеви, Живка Анђелићева, Анђелија Анђелића, Чела Милићевић Анђелија Милићевићева

9621,2

БЕОГРАДСКЕ ВЕСТИ

Похвално. Чујемо да је радикални клуб решио да у скупштини потпра 100.000 дин. год. буџета за помоћење српских школа у српским земљама ван граница краљевине. И ако би се могла учинити приличка замерка величини суме, ми инак радосно поздрављамо ово похвално решење радикалног клуба као знак, да је народно представништво прожимано потребом просвете и знања за оне нашу браћу, која, немајући своје самосталне државе, немају ни средстава да се напију с извора знања и просвете. Надати се је, да ће се ова сума и повећати, ако се хоће озбиљно да учини услуга нашој браћи.

*

Официрске плате. Чујемо да је радикални клуб решио, да у предлогу о устројству војске учини измене у официрским платама, и то тако: да се нижим официрима повећа плата, а вишима смањи у додацима.

*

Јавна предавања на Вел. Школи. Данас ће у сали Вел Школе г. проф. Др. Љ. Недић држати јавно предавање О Хамлету. Почетак је предавања тачно у 5 час. по подне Улазнице стају 50 пара дин. и могу се добити у свима књижарницама.

Приход овога предавања намењен је изради слике пок. Панчића за сталу Вел. Школе.

*

Задоцнио. Прекиноћни бечки брзи воз имао је задоцњење читава два сата. Поговарао се, да су негде у Мађарској биле поваљене шине и да се има да благодари неким сељацима, која су то пред воз опазили и коме треба јавили.

*

Вратио се. Прекјуче су се вратили наши изасланици са четворне железничке конференције.

*

Отпутовали Јуче у јутру отпутовали су натраг изасланици Англо-аустриске банке. Чујемо, да је између њих и наше владе постигнут задовољавајући споразум.

*

Парафински шкриљац. Наша читатељи сетиће се, да је тек ономад довршена у нашем листу серија чланака, изазваних препоруком „Д. Л", да се наша богата рудишта парафинског шкриљца даду у повластицу некоме друштву. Ми смо против тога устали као против индустрискога монопола у нас, и и казали све штетне последице, које би нас могле снаћи давањем те повластице. Сад смо у стању јавити, да је влада одиста имала понуду да парафинска рудишта да у повластицу једноме закупнику, али да је влада ту понуду одбила као по све штетну по интересе Србије. Ми не можемо а да влади не честитамо што је избегла те није земљу увалила у тако једно велико зло.

*

Инфлуенца. И данас морамо забележити, да се ова болест све више шири по нашој престоници. Кога год видите, кога год сретнете, с киме се год састанете, — свак вам прича да болује од те досадне и несносне болести. Сем случајева болести, за које смо јавили, имамо да јавимо још и ово, наравно по чувењу: у великој гимназији београдској разболело се пет наставника и велики број ђака. У богословији тако ће се разболео огроман број ученика. За девети батаљон и пешадиски официрски курс кажу, да скоро и нема војника здравих, већ да све то болује од инфлуенце. По приватним становима болест је такође узела маха и све се рапидније шири. Нема скоро улице, у којој нису бар у 5—6 кућа сви укућани болесни од инфлуенце. Сва је срећа, те болест није опасна

Напомињемо опет, да све ово бележимо по чувењу. Наш санитет нашао је у овим приликама за најпаметније — да ћути. Место да сваког дана имамо санитетске билетене о току болести, броју болесника и броју оздрављеника, ми смо упућени на то да по сокацима хватамо где се колико разболело људи од инфлуенце. Ово што примећујемо за санитет је уопште, вреди и за војни санитет. Ми у интересу спокојства грађака тражимо, да оба санитета издају своје дневне билетне све дотле докле болест траје, а у исти мах тражимо, с правом тражимо, да наши лекари на које су народ и држава толико трошили, детаљно опишу карактер ове болести, њене опасности и последице, и начин лечења. Наши лекари, неће, ваљда дозволити да наше јавно мњење сазнаје о тој болести све испод руке, што може погрешним причањем саветовањем и лечењем да буде и од штетних последица по здравље појединих грађана. Ми рекосмо, а идемо да видимо шта ће учинити лекари и оба санитета,

*

Виша женска школа јуче и прекјуче није држала часове због болести наставница и ученица.

*

Погребен. Јуче пре подне погребен је народни посланик поп Јанко Пурић, уз велико учешће његових дачних и политичких пријатеља.

*

Умро. Јуче је умро Драгољуб Ј Пачић, млад трговац, који међ свој својим друговима и пријатељима беше омиљен и поштован, као поштен ваљан и узорат трговац и друг. Био је члан више друштава, која ће му положити венце. Погреб бити данас после подне.

*

Распуштање школа. Како чујемо, г. министар просвете и црквених дела наредио је да се распусте све овдашње школе за све време, докле траје болест инфуленца.

ИЗ СРПСКОГ СВЕТА

— **Српско-црквен народни конгрес** По закључку митрополитског савета у априлу идуће године сазваће се српски црквено-народни конгрес, на коме ће се изабрати нов митрополит патријарх, на место умрлог Германа Анђелића.

Манастир Дечани. „Застава" има од 4. о. м. овај допис из Београда:

„Захваљујући посредовању руског посланика у Цариграду опет се поправило и уредило неповољно стање манастира Дечана и ондашњих калуђера.

„Дечански манастир од векова је изложен насртају разузданих Арнаута, који нити слушају нити се

покоравају султану. Они су много и много пута српску светињу и задужбину славних Немањића нападали те су скоро сву огромну манастирску имовину самовољно разграбили. За првих времена није манастир Дечани налазио заштите, јер се Србија и Црна Гора не могоше за њега и његове калуђере заузимати, а не би ни могло, па да су се баш и заузимали. Русија је опет водила више пута рат с Турском, више пута опозвала своје конзуле из Турске па се није могла заузимати за православне манастире, цркве и свештенство, као што је то иначе у обично и мирно време чинила.

„После кримског рата и од како је Русија у Призрену и Скадру своје конзуле наместила, нису Турци и Арнаути онако олако на православне манастире насртати смели, јер би се увек у том случају руски посланик у Цариграду сваки пут заузимао и кривици били би кажњени.

„Сад није ни у Турској као што је то пре било. Сад има свуда па и у Албанији мало више реда и признаје се султански ауторитет.

„Али поред свега тога ипак православни, а особито српски манастири нису од разних неповољштина обезбеђени. Турски фанатизам попустио је, али сад има других пропагандиста, који све употребљују, да Дечане поткопају и униште да начине од њега оно, што турски фанатизам вековима није учинити могао.

„У Старој Србији постоји бугарска пропаганда, која се служи најподлијим средствима, на прибегава чак и подлој денунцијацији. Прошле године нашао се покварени бугарски поп, који је Турцима денунцирао, да у Дечанима има оружја и муниције, што је из Црне Горе послато и за устанак спремљено. Глупи Турци послушали су и поверовали поквареном бугарском попу, претресли манастир и оскврнули српску светињу. Управитељ манастира архимандрит Рафаило побегао је у Црну Гору и молио кнеза Николу да се заузме за Дечане и да спречи турска безакоња, Кнез Никола је одмах посредовао, те је султан дознао о свему, па је наредио да се архимандрит поврати у Дечане, и да се Дечани у будуће штите,

„Бугарска агитација губи сад у оним крајевима своју важност, јер Турци пазе сада и на Бугаре као и на Србе. Али је сад у тим крајевима свуда отпочела католичка и лутеранска пропаганда, а нарочито се у Албанији католичко племе Клименташа и Миридита против православне вере подстрекава, те је овог пута била баш та пропаганда узрок да се манастир Дечани узнемири.

„Католичкој пропаганди не иде у рачун да манастир Дечани постоји, јер докле он постоји, дотле нема њој места онде. Дечански манастир био је увек чувар у оним крајевима православне вере и српског живља који је после оне несрећне сеобе под Чарнојевићем јако ослабио. Сад није више манастир Дечани у опасности као што је до сад био.

„Сад постоје две српске државе: Србија и Црна Гора, које су солидарне да бране српске интересе, где их има и да се заузимају за српске богомоље и задужбине српских царева и краљева. Чим је допро глас, да су Арнаути узнемирили манастир Дечане, министар иностраних послова Сава Грујић одмах је телеграфисао српском посланику у Цариград, да се споразумно с црногорским заступником код порте заузме, да се манастир Дечани од арнаутског насиља и пропагандских интрига заштити, јер би се иначе у Србији јавно мнење узбунило и створиле прилике, које би могле да помрсе добре и пријатељске односаје између Србије и Турске. Кнез Никола опет позвао је одмах к себи турског посланика и категорично му изјавио, да црногорска влада неће равнодушно гледати, ако турска влада дозволи, да разуздана руља Арнута Дечане узнемирује. У исто време телеграфисао је црногорски министар иностраних послова црногорском заступнику Пламенцу у Цариграду и наредио му по заповести кнеза да одма код порте и Султана посредује.

Турска влада кад је видела, да се Србија и Црна Гора договорно за Дечане заузимају, и да им и руски посланик иза леђа стоји, оног трепутка наредила је, да се архимандрит Рафајло из Пећи уз пратњу у Дечане поврати и да се над кривцима истрага поведе. У свој овој ствари има једна лепа црта, а то је, што се Србија и Црна Гора тако сложно и својски заузеше за Дечане, у којима почивају кости славних Немањића Сваком Србину мора то мило и пријатно бити, јер је то знак, да ће се јадном српском народу у оним крајевима разведрити.“

ИЗ БЕЛА СВЕТА

— **Тајна гробља.** Пре кратког времена неколико ноћи узастопце приметили су становници Нове Мол дове, у Мађарској, неки пламичак, који иде између гробова па га не стане код гробљанске капеле. Сељаци нису ни сумњали да то каква немирна душа оставља гроб и да то свакојако предсказује какав велики рат или какву страховиту кугу. Али жандарми су били нешто скептичнији те једне тамне ноћи поникраду се и почну пазити шта ће бити. Пламен се опет појави и жандарми, који ближе приступе, опазе неку тамну слику, која њаше капели. У брзо се пронађе ко је то „привиђење“ јер су жандарми ухватили тајанственог шегача На Дунаву је уленгерена једна лађа, натоварена овчијим кожама. „Привиђење“ је у друштву с неколико слугу с лађе украло већ 163 комада кожа и крили их у капелу, као најсигурније склониште. Од како је ухапшен, нестало је и привиђења на гробљу.

— **Стрељани.** Из Рио де Жанејира јављају, да је 16. пр. м. стрељано 150 поморских војника, што су наздрављали цару. Војници су опустошили и опљачкали приватне собе царичине.

— **Умро.** У Њу-Јорку је 4 ов. м. умро Карл Формес, најчувенији баса ста овога века. Дубљину његова гласа још ни један певач није премашио. 25 августа о. г. ступио је у 80. годину.

— **Самоубиство.** У Розарио ди Санте Фе умро је ових дана на врло оригиналан начин глумац Антонио Шијавони, који је рођен у Риму и као уметник био врло чуђен. Шијавони је био ожењен, али већ од 1873. живео је с глумицом Филиберти, и ако није био растављен од своје жене. Са својом љубазницом био је отишао у Америку, где се био примио управе једнога глумачког друштва. Али се ту завади са својом љубазницом, која се раставила од њега и отишла у Јевропу. Филиберти се убрзо врати у Америку с другим љубазником. Међу тим Шијавони био је већ раскретио с позориштем и постао агенат једне велике банке, што му је доносило леп приход, па кад је сазнао за повратак пређашње своје љубазнице, отпутује к њој у Буенос Ајрес и стане је молити и преклињати, да се опет поврати њему, јер без ње не може живити. Али Филиберти не хте на то пристати, а Шијавони се врати као убијен у Розарио ди Санте Фе, ту се затвори у свом стану, обуче униформу гарибалдиског поручника украшену медаљама за храброст, упали четири свеће, легне на кревет, прекрстивши уз ноге две сабље, и опали из револвера у срце. У писмима, што их је по себи оставио, вели да пашта својој бившој љубавници.

— **Нова комета.** Астрономом Борели открио је 30 пр. м. у Мајесељу нову комету.

— **Маркиз де Ко.** У Паризу је умро 2. ов. м. Маркиз де Ко. Било му је 64 године а умро је нагло од загушености С маркизом де Ком силази у гроб једна од најмаркантнијих личности из доба другога царства. Још као млад момак ступио је у двор Наполеона III. у службу као дворски кавалер, где га је цар одликовао особитом наклоношћу и пријатељством. Он је био прави кавалер од главе до пете, и за то је на двору уживао особиту популарност, а нарочито у женском свету. Нико није умео боље од њега изводити котиљон, а ту задаћу вршио је у данома примања царице Евгеније, који су увек били понедељником године 1869 био се пронео на двору и целом Паризу глас, да ће се маркиз де Ко женити с Аделином Пати, која је онда била на врхунцу своје славе, у цвету лепоте и младости. Тај глас се убрзо и обистини. Али та брачна веза уродила је брзо неспоразумом и размирицама, о којима се у први мах у јавности ништа није знало. Маркиз се показивао као да је најсрећнији човек на свету, али није хтео ни то пристати да му супруга остави позорницу, говорећи да би то био превелики губитак за уметност. С тога ју је он пратио на свима њеним путовањима и био јој увек једнако и нежан супруг и пажљив управник. За тим је дошло до јавне расаре, која је у оно доба побудила у свету велику сензацију. Маркиз де Ко трудио се, да својим понашањем што је могуће ваше ублажи утисак јавне саблазни, јер је знао, кад би друкчије поступао, и кад би се повукао у заборав, да би његов положај у свету био изгубљен. За све време, док је трајала та сензациона парница, он се никад није склањао, већ је редовно сваки дан у џокејском клубу играо пре ручка своју партију в ста, а свако вече ишао је у позориште.

— **Смрт ваздухопловчеза.** У Хоно-

ПОДЛИСТАК

СИЛАЗАК С ПРЕСТОЛА*

РОМАН ИЗ ЖИВОТА БАЛКАНСКИХ НАРОДА

у 90 глава — с иоговором

(писац задржава сва права)

(67)

Њене су руке дрхтале. Растислав је упита зачуђено:

— Шта ти је, жено!

— Није ми ништа — одговори она, стискујући мужа за руку и приљубљујући се уз њега. — Није ми ништа! Али, за бога, Рале, како можете тако гов рити о том јадном детету?

— О коме детету? — упита Растислав изненађено.

— О детету, па наравно да је дете. Шта је друго но дете; тек деветнајеста година, као наш Никица.

— Ама о коме ти то говориш, о кнезу, је ли? — понови питање Растислав.

— Та да, о кнезу; јадно му и кнештво његово! Тешко њему јадном! Нигде никога свога, никога рођеног да га истински пожали, да га искрено и срдачно загрли, да с његова млада срца отопи лед и студен и да пробуди у њему топлу истинску љубав.

Њене су очи биле влажне; г-ђа Софија извади своју намирисану мараму и прислони је на очи.

— Шта је теби, жено? — рече Растислав изненађено, и затури главу назад да боље погледа своју жену, која се беше припила уз њега

— Шта ми је — рече г-ђа Софија озбиљно, није ми ништа, жао ми га, сиротана.

— Што је сиротан? — прекиде је муж.

— Сиротан! Да шта је но сиротан! Свако је дете сиротан које нема матере.

— Зар је он дете? Зрео човек, близу 20 година — примети Растислав немарно.

Г-ђа Софија обема рукама стиште мишицу свога мужа и чисто се обеси о њу.

— Молим те, Рале немој тако говорити — рече она живо. Зрео човек! Јадна му зрелост његова, деветнајеста година, најлуђе доба! Помисли на нашег Никицу. Шта би од њега било да се овако нађе сад међу туђим људима?

— Што међу туђим људима? Кнез није међу туђим људима. Он има искрених пријатеља а ја ћу се постарати да га окружим још и бољим људима,

Г-ђа Софија насмеја се горко:

— Хо... хо.. о... о.! Тешко њему међу таким пријатељима! Јадно му пријатељство његово а гори му живот! Какви пријатељи! Све су то служитељи, чиновници; вршитељи дужности, министри, особе,... јес. све су то *особе*, свака са својим планом, својим рачуном, својом засебном намером, на њега гледају или као на господара, кога се боје, или као на будалу, коју треба варати, или као на грешника, чије слабости треба употребити у своју корист. Сваки га цени само по томе колико ваиде може имати од њега. Нико га не гледа њега ради, но себе ради. Њега, као човска, нико не воли, нико не жали, нико му не жели среће и добра; он је доиста јадно, бедно створење — г-ђа Софија прекрсти се — да не да бог никад да се моје дете нађе у таком стању и положају у каквом је он. Тешко њему — рече она и неколико крупних суза потекоше јој низ образе.

(Наставиће се)

*) Забрањено. 341.

лулу пустио се у ваздух 23 пр. м. ваздухопловац Тасел, који је у Њу-Јорку био на гласу са својих вратоломних пловидаба. Ту продукцију посматрала је грдна множина света. Ваздушна лопта дизала се лагано у ваздух а ваздушна струја носила га је према мору. Кад је лопта достигла висину од прилеке од 600 стопа, видело се како је Тасел изашао из ње и почео се штитом за падање пуштати. Но изгледало је као да се штит не спушта добро, те Таселов брат, чим је видео да је штит пошао према мору, уђе у чамац и стаде га пратити. За њим је пловио и мали параброд једва ако је био 20 метара далеко од ваздухопловца, кад је овај са штитом пао у море, где су га одмах дохватили морски пси. За тил час растргли су га на комаде још пре, но што су морнари спустили чамац с параброда у море.

ТЕЛЕГРАМИ

„Малим Новинама“

8. Децембра.

Букурешт Председник савета ђенерал Мано поднео је у сенату питање о поверењу усљед тражења промене у адреси, која је јуче проузроковала неред. Сенат гласао поверење са 61 против 36 гласова. —

Париз. Посланство Бразилије у Паризу добило је јуче један телеграм из Рио Жанеира, у коме му јављају да не верује гласовима које би листови донели о догађају 18. Децембра. Неки пијани војници узбунили се против власти, али одма буду умирени. Влада је одржала ред и судиће им. — Војничка академија Св. Цир-а затворено је до 3 Јануара због „Инфлуенције.“ Питомци повратили се кућама својим. —

Будимпешта. Немачко позориште у Будим-Пешти услед пожара сасвим уништено. Само голи зидови стоје још. Куће у близини сачуване су. Није било жртава, али цело особље које броји 200 душа остало је без средстава. — Министар финансије мађарски дозволио је котирање бугарског зајма на будимпештанској берзи.

Берлин. Цару је боље, јуче по подне придиго се за неколико сати.

Рим. Комора усвоји предлог укидања диференцијалне тарифе. Седнице су одложене до 8 Јануара.

9. Децембра.

Лондон. Лорд Солзбери је преко енглеског министра у Лисабону предао португалском кабинету ноту, којом протесту је против понашања португалских агената у средњој Африци Нота је написана веома енергично али не садржи никакву претњу.

Мадрид. Млади краљ оздравља.

Беч. Аустријски парламенат одложен.

Беч. „Пол. Кор.“ пишу из Петрограда, да ће се услед предлога министра финансије у скоро отпочети предговори за закључење трговачког уговора са Србијом, јер између Србије и Русије до сад није било никаквог уговора. — Свечаност царевићева величанствено прослављена. Цар га одликовао титулом „Хетман кубанских козака“, и послао кубанским козацима један указ, који хвали њину прошлост.

ЉУДИ И ЖЕНЕ,

Ево мене!

Изашла је

„МЕТЛА“

Грабите, купујте, а после ако хоћете и — псујте!

Цене 60 пара динарских

ТРГОВИНА

Пијаце, (робе) 8 децембра

Беч Пшеница фор. 9.25 кукуруз фор. 5·76 шећер фор, 14.30.

—

Будимпешта. Пшеница фор. 8·82, зоб, фор. 7.96 кукуруз, фор, 5·40

Праг Шећер фор. 14.40

Трст. Цена шећеру стална, очекујућа, шпиритус фор. 13½

Хавр. Кава за децембар 105, за март 103.35 дин.

Хамбург. Кава за децембар 86³/₇ за март 83¾

— У КРВИ ЛЕЖИ ЖИВОТ —

Господину Јовану Хофу ц. кр. дворском лиферанту скоро свију европских суверена, ц кр. саветнику, Притежаоцу 76 највиших одличија у *Берлину и Бечу.* Варош. Graben. Bräunerstrasse. № 8

МЕЗЕРИЦ, 21. јула 1889.

Овим вас најучтивије молим да ми у што скорије времену пошаљете 10—12 флаша *вашег изванредног лековитог пива од сладе*

Хилдебранд краљ. саветник.

БЕРЛИН, 4. фебруара 1889.

Употребом Вашег изванредног Хофовог лековитог пива од сладе стекла сам после кратког времена уверење да овај лековити фабрикат на моје здравље врло повољно дејствује, при чему сам не само апетит добила и правилније варење него и стварање здраве крви причинило. С тога вас молим да ми опет пошаљете 12 флапа на далеко чувеног Пива од сладе са чије лековитости ја га болујућим најтоплије препоручујем

Клара Штолценберг.

Може се добити у Београду: у апотеци код „Цара Душана“, у Нишу: у апотеци код „Стевана Немање“ пок. Ђ. Блесидеса — а по цени пиву 1 дин. 45 пр. бонбонама 45 пр. и 90 пр.

957, 1—5

БЕНКОВА ПОМАДА

И

! НИНИН ПУДЕР !

ДАМЕ које желе да своје лице њежно глатко, чисто и фино одрже, нека не пропусте употребљавати познату **Бенкову помаду** против пега, флека, бубуљица, рапаве коже и осталих нечистоћа коже на лицу, прсима и рукама,

Једна тегла 1 динар

НИНОН-ПУДЕР за лице, прса и руке који ради своје финоће и доброте највише тражен, јер сачува њежност коже при најхрђавијем времену, а ни најмање није шкодљив Добива се бео, роза и жут. Једна кутија 2 динара,

Позор!!! Да би се при куповању свака забуна избегла, то стоји на свакој тегли и кутији јасно и разговетно моја фирма

Ф. П.Л. БЕНКО, АПОТЕКАР У ЗЕМУНУ

Моја се помада и Нинон-Пудер може добит само код мене у мојој апотеци у Земуну и код другеристе Бошка Николића у кнез Михајловој улици

784 2—2

500 Марака

плаћам ономе, који по употреби

Кот'ове Зубне воде.

Флашица по 1¼ динара кад год опет зубобољу добије или у устима добије непријатан задах.

Јов. Ђорђа Коте насљед. Берлин

У Београду може се добити у дрогеријама г. г. **Бошка Николића** и **Павла Маринковића** и у апотекама г. г. **Јована Дилбера** и г. **Др. Јована Ђурића**, а у Крагујевцу код г. **Др. М. Ј. Јовановића.**

Београд 14 Новембра 1889 г.

Главна Контрола известила је г. министра финансије *да сам способан,* а г. Министар *одобрио ми је, да могу склапати рачуне општинске, пореске и црквене.*

Препоручујем се за те послове свима у месту и у унутрашњости, којима сам потребан.

Најзамршеније рачуне могу довести у ред и склопити за врло кратко време, па било да радим за дневницу или ђутуре.

Могу потпуно да вршим и приметбе главне контроле по разним рачунима.

Склапање тих рачуна радићу по 8 до 12. динара дневно, према даљини места, где се позовем.

Погодба ђутуре може бити само за рачуне, где је вођен дневник и где су спремљена сва документа.

Станујем више „цветног трга“ у „Врачарској касини“ на Енглезовцу у Београду.

Витор Ђурчић
начелник среског
у пензији.

863, 3—10

ЧЕСТИТКЕ

ЗА НОВУ ГОДИНУ

са сликама бојадисаним, позлаћене, разноврсне

(сто комада 5 дин)

Честитке богато украшене **комад од 20 пара до 5 динара.**

Може се добити у књижари **В. Валожића у Београду.**

932, 1—10

За поклоне доброј деци о материцама, очевима, божићу

изашло је 8 књижица са бојадисаним сликама

ВИДА

Аладин и волшебно кандило

Моја лутка

Несташни мачићи.

Виљам Тел

У земљи човечуљака

Црвен-капа

Дете и рода

Цена је свакој 30 пара дин.

Може се добити у књижари В. ВАЛОЖИЋА у Београду.

931, 1—10

Оглас

Стављам поштованом грађанству до знања, да сам за моју концесионарску радњу прибавио новопрописани и практични алат, од стране суда општине београдске с којим ће се моћи радити како дању тако и ноћу, без икаквих штетних последица, а нарочито за време зимске сезоне.

С тога ми је част, молити понт. грађанство, да ми се у случају потребе чишћења нужника, помијара, канала и томе подобно обрате у моме стану у кафани код „Нове пијаце“ на дорћолу.

Услови су за рад врло повољни.

С поштовањем

953,2—3 **Ј. Св. Јовановић.**

Заслужно и трајно занимање могу стећи личности код продаје врло пролазног еспапа на месечно одплаћивање.

Понуде треба управити Б. А. 200 поште рестанто Београд.

954 1—2

Изишла је из штампе 1 и 2 свеска

ЛОВ НА МИЛИЈОНЕ

или

КРВАВА ДРАМА У АМЕРИЦИ

ИЛУСТРОВАН РОМАН

Ксавија Монтепена

и излазиће недељно две свеске све дотле, док се не сврши. Свака свеска има *две лепе слике* и фино илустроване корице а кошта *само један грош.*

Ко је читао романе „*Света освета*“, „*Полицајка или Мачије око*“ томе је име писчево добро познато а у препоруку овога дела може се рећи само толико да је

ЛОВ НА МИЛИЈОНЕ

најзанимљивији Монтепенов роман.

Може се добити у свима београд. књижарама.

928

Први Српско-Трговачки

ИЗВЕШТАВАЈУЋИ ШПЕДИЦИОНИ

И ПОСРЕДНИЧКИ

Биро код „Меркура“

Драгутина К. Вуличевића

у кући г-ђе Давидовићке на зеленом венцу

преко пута кафан „Дуда“

Има велики број пријављених за службе: куварица, собарица, дојкиња, домаћица, слуге, покућара, кочијаша, лондинера, пастира, без разлике све у опште.

Уписна такса одмах се полаже а друга одма чим добије млађег.

906 1—

Главни су згоднтци мар. 500.000 300.000 200.000 150.000 100.000 и т. т.

Мали новац чини велико дјејство

НЕ СЛАВАЈ КАД ТИ СРЕЋА ПРАЖИ

Да би се дошло на лак и поштен начин до извесног капитала част ми је препоручити поштованој публици као најбоље средство на лаки згодитци од

117 Кал саксонске земаљске лутије и 108. Брауншвајску земаљску лутију

које су гарантоване Немачком државом и сигурно, мора се добити.

На саксонској лутрији за сва 5 вучева Марака 18.135.000

На Брауншвајској „ „ „ „ „ Марака 10 509.000

који су план вучева распоређени на 100.000 лозова од којих по данашњем мора да бити 50.000 лозова, што значи да сваки други лоз мора добити.

Исте лутрије дају главне згодитке од.

МАРАКА 500.000 300.000

200.000 150.000 100.0000

и мање згодитке од

Марака 80.000, 60.000, 50.000, 40.000, 30.000, 25.000, 20.000 15.000, 10.000, и т. д. као и друге мање згодитке, који се у тоту од 5 месеци на 5 вучева саксонске и 6 вучева Брауншвајске лутрије могу извући.

Цене лозова за I. вучење ове су:

За 117 саксонску лутр. и за 108 Брауншвајску лутр.

1 цео лоз динара 57.50	1 цео лоз динара 22.50
1 Половину лоза 28.75	1 Половину лоза 11.25
1 Петину „ 11.50	1 Четвртану „ 5.65
1 Десетину „ 5.75	

Свако ме по захтеву шаљем у напред планове од исте лутрије бесплатно из којег се могу видети уплате, дан вучева и згодитке, на горе означена вучења.

Сваком учеснику ове лутрије шаљем после вучења листу од извучених нумера бесплатно.

Свака поруџбина може се извршити упутницом или аманетом писму, са поруџбином треба се пријавити најдаље до 25 Децембра текуће године.

Исплату и попуњење добивеног згодитка врши она по вучењу и уз чување тајне.

Надам се да ће поштована публика због овог доброг распореда пожурити што пре са поруџбина м

Очекујем штоване налоге.

С поштовањем

Аврам Ј. Меламед

Мењач и Шпедитер

Васина улица Бр. 19.

915

Сваки други лоз мора добити

Главни су згоднтци мар. 500 000 300.000 200.000 150.000 100.000 и т. д.

ЛИМАРСКА И ЕЛЕКТРО-ТЕХНИЧКА РАДИОНИЦА

ЈОСИФА БЕРГЕРА

У БЕОГРАДУ, КНЕЗ МИХАЈЛА УЛИЦА БР. 2.

ПРЕКО ПУТА КАФАНЕ „РУСКИ ЦАР“

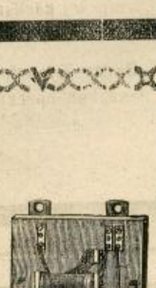

препоручује поштованој публици своје богато стовариште свију у ту струку спадајућих артикала; тако исто прима и извршује поруџбине свију **галантериских и грађевинских радова.**

Да би моје поштоване муштерије што већма задовољио, набавио сам

СВАКОВРСНИХ ЕЛЕКТРО-ТЕХНИЧКИХ АРТИКАЛА

и извршујем намештање **кућних телеграфа кућних телефонских веза и громобрана,** као и све потребне оправке по најјефтинијој цени.

Поштоване муштерије из унутрашњости добиће при поруџбини упутство са потребним цртежом, тако да ће бити у стању сами, без туђе помоћи, наместити електрично звонце или телефон. Избор разних **артикала за електризирање** као и **гасних фењера,** који се могу преносити. Продаја **гасне материје и дупло рафинираног петролеја**

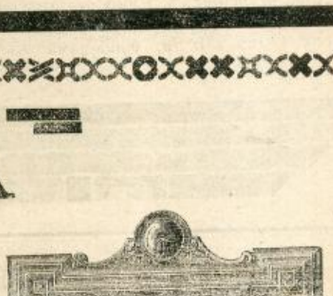

МАШИНЕ ЗА ПРАЊЕ РУБЉА, ДАЈЕМ НА ПОСЛУГУ

821—

Власник и главни уредник Пера Тодоровић. Одговорни уредник Свет. Јаношевић Штампарија код „Просвете“ Позоришни трг бр2.

Универз. библиотека „Светозар Марковић" Београд

БРОЈ 351 ПОНЕДЕОНИК 11. ДЕЦЕМБРА 1889. ГОДИНА II

ИЗЛАЗИ СВАКИ ДАН

БРОЈ 10. П. Д.

МАЛЕ НОВИНЕ

ДНЕВНИ ЛИСТ ЗА СВАКОГА

Писма и рукописи шаљу се Власнику „Малих Новина" Топличин венац бр. 17., на горњем спрату.

ЦЕНА ЗА СТРАНЕ ЗЕМЉЕ

За годину . . . . . 30 динара
За по године . . . . . 15 динара
За 3 месеца . . . . . 9 динара

LE PETIT JOURNAL

Претплата из унутр. полаже се само код пошта

За Београд нема претплате — Лист се продаје на број

Претплата се прима код свију пошта у Србији

ЦЕНЕ ОГЛАСИМА

На првој страни од петит. реда 20. пр. дин. а на четвртој од петит реда 10 пр. дин.

ПРИПОСЛАНО стаје 50 пр. д. од петит реда.

KLEINE ZEITUNG

Огласи јевтино, по потреби и са сликама. За свако оглашење плаћа се држ. такса 20 пр. д. ВЕЋИ ОГЛАСИ ПО ПОГОДБИ

У КАФАНИ КОД
„ДАРДАНЕЛА"
може се добити

1 Литар	Неготин. старо црно вино	1 дин. 20 п.
1 „	„ обична „ „	80 „
1 „	Печујска бела „	80 „
1 „	Бермета неготинског	1 дин. — „
1 „	Црна обична вина	50 „
1 „	Шилера неготин.	50 „
1 „	Старе шљивовице	80 „
1 „	Љуте комовице	1 дин. 60 „
1 чаша	пива дупл.-мерц Вајфертово	20 „

Јела су чиста и укусна.

С поштовањем
Димитрије Т. Крстић

925, 3—6

Гина М. Милићевићка

после дуге тешке болести премину данас у својо 53-ој годин.

Ову своју голему жалост јављамо сродницима, пријатељима и познаницима молећи их да реку: Бог да је прости.

Укоп у понедељак, 11 децембра у 10 часова пре подне.

Стан цетињска улица број 14.

ожалошћени:

муж: М. Ђ. Милићевић, синови: Др. М. Милићевић, Милић Милићевић, кћери: Ана, Љуба, Иванка, зетови: Мита Ракић, Пера Милићевић, Светозар Анђелић, снаха Јулка Милићевићка, сестра Кина, зет: Мита Стојковић, Унучад: Милица, Милан Љубица, Ракићеви, Живка Анђелићева, Анђелија Анђелића, Чеда Милићевић Анђелија Милићевићева

9621,2

У КАФАНИ КОД
„Дарданела"
свираће наш омиљени Васа Андалија са својим друштвом од данас сваке вечери.

Београд, 8. децембра 1889.

С поштовањем
Димитрије Крстић
угоститељ.

951, 1—6

Др. Едвард Михел
станује у Крагујевачкој ул. бр. 6
прима од 1—3 сата, по подне

946, 2—5

БЕОГРАДСКЕ ВЕСТИ

Реконструкција кабинета. У меродавним политичким круговима говори се, да ће се по новој години кабинет реконструјисати. Иступиће, како се вели, г. г министри: просвете, војни, правде и привреде. Да ли и колико има истине у овом гласу ми не знамо. Бележимо га по нашој дужности, остављајући да време докаже истинитост његову.

*

Помиловање. Чујемо да ће се о божићњем празнику помиловати велики број осуђеника.

*

Оздрављења. Г. Милан Христић, српски посланик на расположењу, који је боловао у Берлину, на путу је оздрављења, и сва је прилика да ће за 20—30 дана доћи у Београд.

*

Изасланици. Накнадно нашој белешци о одласку изасланика аустроугарске банке, јављамо да су они у последњем тренутку остали и даље овде до распуста скупштинског.

*

Отпутовали. Онамад смо јавили да су се чланови четворне конференције вратили. Прекоњоћ су отпутовали, и то бугарски за Софију а турски за Цариград. Наша железничка дирекција стављала им је на расположење засебна кола до бугарске границе.

*

Врањска афера. Лондонскоме „Стандарту" телеграфишу о тој ствари и Београда, како је турска влада послала своме овдашњем заступнику један предлог о изравњању врањске афере, који предлог ако није већ предат српској влади, он ће, нема сумње, бити предан ових дана. Предлог се састоји у томе: да Турска пристаје да опозове свога вице конзула из Врање, али уз услов да српска влада премести из Врање свога помоћника начелства.

Ми смо пре неки дан јавили, по информацији из министарства спољних послова, да ће се врањска афера свршити повољно по Србију. Не знамо, да ли се оно „повољно" састоји у овоме предлогу турске владе. Најзад, било како било, ми желимо да се ова афера што пре сврши, јер интереси Срцства за сад захтевају да Србија буде на доброј нози с Турском.

*

Припослано. Јучерањи број „Д Листа" донео је једно припослано нашем уредништву због белешке „писмо" у онамадашњем броју, па њим се замера што смо ми ту белешку донели кад је пок. кмет Наумовић лежао на самртничком одру. Даље се спашају грдње на уредништво и уредника, коме се замера за његова политичка убеђења. „Припослано" је потписао неки Јеврем Петровић.

Пре свега, и овом приликом сузбијамо тврђење појединаца да су „М. Н." напредњачке или ма које друге странке. А чиме је свој рад почео уредник нашега листа, чиме је завршио и је ли завршио, нећемо овде да расправљамо једино зато, што о томе говори човек кога немамо част познавати, и што то најмање иде у прилог ствари, о којој је реч. Чије су „М. Н". и њин уредник, најбоља је доказ садржина „М. Н". Али да се вратимо на главну ствар.

Белешка о којој је реч дошла је уредништву 5—6 дана раније, али није могла изаћи раније због нагомилана материјала. Кад је пак изашла, нико у уредништву није знао да је пок Нацко умро, а најмање уредник „М. Н.", који је и пре и после смрти Нацкове био болестан и чувао кревет. И не само уредник, но и цело уредништво да је знало да је пок. Нацко умро, одиста не би пуштали ону белешку, јер „мртва уста не говоре," али, ето несреће, где ми нисмо могли погодити кад који умре.

Из истог разлога и данас нећемо говорити о тој ствари, али кад је г. Јеврем Петровић ипак потргао ствар не можемо а да не напоменемо ово: да он ничим не побија ону нашу белешку, већ је, на против, оним својим „припосланим" потврђује тврдећи да је између њега и пок. Нацка (нека нам његова душа опрости ово потрзање, ми нисмо криви но његов пријатељ Јеврем) било нечега али то је била њихова ствар.

Држимо да је оволико довољно према околности, кад се ствар врзе око једног мртвог човека.

*

Ухапшен. Наши читатељи сећаће се, да је још г. Глиша док је био управник, прогнао у Турску слугу нашега власника, Јоцу Кастриотића. Јоца се пре неки дан вратио из прогонства с турским пасошем Али га полиција ухвати, осуди шест дана затвора па да га, по издржању казне, онет протера у Турску.

Ми о овоме нећемо ништа сад да говоримо, само молимо читатеље да прочитају наше раније белешке о томе и да се упитају, да ли је Србији задатак да српске штићенике протерују у Турску.

*

Инфлуенца. Ова се болест још непрестало шири по Београду, а санитет још непрестано ћути. Колико је свега болесника било од почетка, колико је оздравило, колико још болује и колико нових болесника има, не знамо, — јер не зна ни санитет.

Народна Скупштина

XLXII редовни састанак.

Недеља 10 децембра

Састанак отворен у 1 ½ час. пре подне.

Председавао г. Катић. Била су гг. министри: Вујић Поповић, Гершић.

Секретар Ђорђевић чита молбе и жалбе и предлог М. Николића да се измени закон о таксама, питање поп Богосава на мин. грађ. односно моста на реци Топлици, питање поп Богосова и Ст. Милосављевића на мин. грађ. што се не праве у „жупи" путови за извоз жупског вина; питање Аваукумовића и другова на преде. Мин. Савета шта се судска власт не премешће од полиције на судове и неколико указа.

Први, указ Крљ. Намесника, којим се овлашћује мин. фин. да може утрошити на подвозне трошкове чиновника финан. струке још 18000 дин. поред буџетског кредита.

Други, указ Кр. Намес. којим се овлашћује Мин. фин. да може утрошити на практиканте мин. фин. још 50000, дин. поред буџет. кредита.

Треће, указ Кр. Намес. којим се **овлашћује мин. фин, да може утрошити на плате царин. надзорника** још 3,000 дин.

Четврто, указ Кр. Намес. којим се овлашћује **мин. фин. да може** утрошити на плате пореских надзорника још 135,000 дин.

Пето, указ Кр. Намес. да може Мин. фин. утрошити на плате службеља Мин. фин, још 3,006 дин.

Шесто, указ Кр. Намес. којим се овлашћује Мин. фин. да поднесе скупштини на решење предлог, којим се уступа он. голубачкој наплаћивању калдрмине.

Прелази се на дневни ред:
Претрес пројекта закона о изменама и допунама о порези.

Известилац чита:

Чл. 13. *П. Јанковић* предлаже измену у овом члану.

В. Младеновић и Ђ. Новаковић бране одб, редакцију.

В. Радовановић брани Павлову измену.

Мил. фин. брани одб. редакцију.

Потпред. Стави на гласање и скупштина прими га по предлогу одборском.

Чл. 28, 62, 63, 69, 75, 76, 77, и 80 примљени.

Чл. 83 *Ј, Ж. Јовановић* предлаже измену по којој сваки мора да плаци порез до конца Јуна и Децембра

Мин. фин. прима измену Ј. Ж. Јов.

Скупштина прими чл. 83 с изменом Ј. Ж. Јов.

Чл. 84 *В. Младеновић* противан одбор. додатку, јер се, вели, тиме повишава порез.

Љ. Јоксимовић брани одб. додатак.

Ст. *Станковић* противан одб. додатку.

М. Поповић мисли да овај додатак треба усвојити с хуманитарног гледишта.

Мин. фин. брани одбор додатак.

Бојић и Сретеновић за одбор додатак.

Несторовић противан одб. додатку.

М. Поповић предлаже измену, да 46 пара не утичу на личну порезу.

М. Николић предлаже да се унесе овај додатак у 59. чл. закона о порези.

Потпред. стави на гласање чл. 84 с допуном М. Поповића, и скупштина прими.

чл. 93. *В. Младеновић* предлаже да се овај члан врати у одбор.

Бојичић пита мин. фин. шта ће да учине они људи, који су толике таксе плаћали, молећи да им се поново премери земљиште.

Мин. фин. вели да до 23 февр. нису узимате у обзир те жалбе из бојазни да се порез смањи, а сад су већ око 8,000 жалба решене. Што се тиче премеравања, нашли смо да је најтачније тријангулисање по општинама.

М. Николић противан члану.

Потпред стави на гласање чл. 92. и скупштина га прими по предлогу одборском.

Потпред објави да је с овим свршено прво читање предлога закона о порези.

Претрес пројекта закона о порес. наозорницима.

Известилац чита:

чл. 1—10 примљени.

чл. 11. по коме се установљава на В. Школи земљомерачки курс од 2. године.

В Младеновић пита ко ће да уђе у тај курс.

Мин. фин. вели да би најбоље било да то уређује мин. фин. са министр правде.

Потпредс. стави на гласање и скуп. прими с допуном г. мин. фин.

чл. 12 (13) и 13 (14) примљени.

Седница закључена у 12 и ¼ по подне а друга заказана за 4 сата по подне.

ДОМАЋЕ ВЕСТИ

Српска производња. Шабачки „Претеча“ јавља, да је неколицина шабачких грађана намерна, да покрене и образује друштво, чији би чланови били обвезани да не употребљују и не троше ништа са стране, што би се буди којим начином, па ма и не било одмах, могло да производи у нашој земљи. Ово је друштво намерно да се тога ради обрати на све општине у Србији, и нада се да ће за кратко време имати преко неколико хиљада чланова, који би својим програмом заиста били у стању да убрзо даду полета живљој српској производњи.

*

Несрећа не води. „Претеча“ јавља: У уторак 5. о. м. крену се око 8 сати пре подне из Шапца за Сремску Митровицу параброд мађарског државног железничког друштва с једним плитким натовареним шлепом; али је одмах после неколико минута за часак насео у плићаку, док је шљеп и даље јурио и све се ближе примицао параброду. Параброд се брзо отисне са спруда и поче поново да затеже конопац, који се је међу тим подвукао под шлеп, те које снага параброда, које промењени правац шлепа и вода, која је свом снагом јурила у бок шлепа, проузроковаше, да се је овај тумбе у води превртуо.

Сав еспап, што беше на шлепу (око 400 метарских центата сувих шљива, 200 м. ц. автимонске руде и 100 м ц. зоби у укупној вредности на близу 30.000 динара) паде у воду заједно с корманшем и једним матрозом. Ова се двојица брзо избаве пливањем и ускочише на изврнути шлеп, али је највећа опасност била за жену матроза, која беше у маленој кабини од шлепа. Кабина је била херметачки затворена на зато, баш и ако није могла вода унутра да уђе, морала би сирота жена због оскудице здравог ваздуха да се угуши, а пробити дебео оклоп шлепа до кабине није тако лако.

На срећу досете се људи да повуку шлеп према обали, у чему се онај крај шлепа, где беше кабина, нешто уздиже. Људи у чамцу појуре тамо, разбију прозор од кабине и избаве од страха премрлу жену. Превртути шлеп стоји сад на ленгеру испод шабачког града, а агенција је јавила овај случај своме друштву и оним друштвима, код којих је тај шлеп и товар осигуран, ишчекујући у т ј ствари даље наредбе.

*

Нов лист. На Св. Николу почео је у Шапцу излазити нов лист „за српско витештво и привреду.“ Зове се „Витез“ и орган је кола јахача „Кнез Михаило,“ које стоји под највишом заштитом Његовог Величанства Краља Александра I. Уредник му је г. Милосав П. Куртовић.

ИЗ СРПСКОГ СВЕТА

— **„Стражилово“.** Наши читаоци ће се сећати, да је власт у Грацу забранила српско академско друштво „Србадију“. Како сада јављају из Граца, српска омладина, која се учи у Грацу, створиће ново друштво, које ће се звати „*Стражилово*“.

ИЗ БЕЛА СВЕТА

— **Умро.** Историчар Гизбрехт умро је у Монакову.

— **Забрањен скуп.** Аустриска влада у Чешкој забранила је академски скуп, на коме се имало расправљати о Јану Хусу.

— **Инфлуенца.** Чувени професор Нотнагел у Бечу дијагностицирао је ових дана случај инфлуенце сам на себи. У претпрошлу недељу нешто му позлило а уз то је осећао лаку кијавицу. Већ у понедељак осетио је све знакове инфлуенце, жестоку гроznицу и тромост у свима деловима тела, тако да је морао лећи.

— **Грчки краљ** у мал се није ових дана за кике вукао с једним Крићанином, и у вароши се о томе говоре најразноликије ствари. Како из Атине јављају, ствар је у овоме: Краљ је шетао с принцем Ђорђем, кад на улици виде како један Крићанин једним дебелим штапом из све снаге туче једно мало дете. Узбуђен, краљ му приступи и рече: „Зар се не стидиш да тако тучеш једно дете?“ и при томе му отме штап с којим се Крићанин хтео бранити. Он није познавао краља и повика љутито: „Ко си ти да ми правиш примедбе?“ и хтете појурити на краља, али га краљ и принц Ђорђе држаху чврсто за руке. Тада краљ позове једнога жандарма и нареди му да Крићанина одведе у полицију, рекавши му: „Реци да сам га послао ја, краљ“. Крићанин кад то чује, паде уплашен на колена и почне молити за милост али краљ тек после неколико дана нареди те га пусте. Неки опозиционни листови у Атини јако се радују овоме енергичном заузимању краљевом и дају израза жељи, да он и друге злочинце, на пример неке министре, својом руком ухапси“.

— **Курјаци.** У Мађарској се појавило много курјака. Мађарски листови доносе о раз. напад. курјачким. Тако између осталога причају да је један војник добио осуство и пошао из Арапатака у Ережд. Дошав на крај једне шуме, нападну га четири курјака. Војник се бранио штапом, На његову вику најзад притрчи свет у помоћ и тиме престане борба. Војника одведу кући, али он је био тако исцрпљен да читав сахат није могао ни речи прозборити. У исто време и исто околини напали су опет два курјака другога једног војника, који је такође пошао на осуство. Њему је испало за руком да побегне. У тој околини има тако много курјака да људи после заласка сунчевог не смеју излазити.

ПОДЛИСТАК

СИЛАЗАК С ПРЕСТОЛА

РОМАН ИЗ ЖИВОТА БАЛКАНСКИХ НАРОДА

у 90 глава — с поговором

(писац задржава сва права)

(68)

— Е, лепо, то су ваше обичне женске лудорије — рече Растислав ослобођавајући полако своју руку из женених руку. — Ви жене знате само да слините! Пало јој на памет да плаче за махнитањем кнеза Мутимира! Кнез прави сваки дан лудорије! И сад и за тим требе слинити! — рече Растислав срдито и чисто одгурну жену од себе.

— Прођи се ћорава посла — рече он озбиљно. Хајде, иди куд си пошла, а кад свршим овде, ја ћу доћи доле. Не знам и што си долазила ниси, имала друга посла — заврши он срдито.

Г-ђа Софија одвоји се од мужа, обриса сузе, мету мараму у џеп и поправљајућу своју хаљину рече озбиљно и увређено.

— Отићи ћу, не бој се! Ви све најбоље знате! Акоће! Само да се једног дана не кајете! Није ни он ћурка! Види и он шта од њега радите.

Кад једном стане на снагу, о, не бојте се. вратиће вам свима мило за драго!

— Добро, добро, добро! — рече Растислав једва уздржавајући гнев. — Добро, сад ће — те и ви жене већ постати дипломати..... и пророци, — додаде он срдито.

Отресајући своју хаљину, г ђа Софија рече поносно, понесена оном женском сујетом која обухвата сваку женску, кад осети да је повређено и оно најсветије право, које она има као жена, и у које, по женским појмовима, нико не сме дирнути.

— Добро, добро — рече г-ђа Софија срдито, — добро, ви мушки све знате, ви сте непогрешни, вама ни ваша рођена жена не сме рећи истину у очи, не сме вам је рећи ни онда кад грешите тако очевидно, да већ цео свет види и говори о томе. Лепо! Терајте како стэ почели.

Г-ђа Софија исправи се, она погледа свога мужа право у очи, она заузе положај ратника, који је намеран да погине на заузетој позицији, али да не сиђе с ње.

— Лепо, терајте као што сте почели — рече она јасним, уздрхтаним, чисто срдитим гласом — терајте, али ја, жена, сво вам кмжем да ће — те се једнога дана горко кајати за све те ваше мудрости.

— Добро, добро — прекиде је муж намештајући јој јошну и журећи је да што пре иде — добро кад се нађемо у тој беди онда ћемо се обратитити вама женама за савет и помоћ, а сад молим те остави нас да грешимо као што смо почели.

— Ти одбијеш на шалу мој говор, Рале, али ја ти озбиљно кажем: ви грдно грешите. За што држите кнеза као тако покварена и пропала човека да о његовој поправци не може више бити ни говора!

*

(Наставиће се)

ИЗ БАЛКАНИЈЕ

— **Уступање Видина.** Београдски дописник новосадске „Заставе“ јавља, да је између Аустро-Угарске и Бугарске потписан уговор, којим се на случај сукоба Русије с Аустро-Угарском овој последњој уступа Видин. Из Видина је, како вели дописник, већ са свим извета бугарска описадна артиљерија и рана. По том уговору, вели, Аустрија има право да доведе своју речну флоту у Видин.

Ми не знамо откуда је дописник „Заставин“ поцрпео ову вест, али она је толико невероватна, и поред свег антагонизма бугарских владиних кругова према Русији, да је ми по новинарској дужности само бележимо, остављајући дописнику сву одговорност за истинитост њену.

ПРИПОСЛАНО

за ствари под овом рубриком уредништво не одговара.

„Одјек“ и наше занатлије,

Кад ко хоће неку ствар да пред стави као истиниту, он је треба тако изнети, да чак и сам може веровати, да је све пука истина, што говори, па ма сваки други на први поглед одмах увидео, да ту ни трун ка истине нема; а не као што то раде г.г. Браћа Минх из Параћина, тврдећи у своме приносланом у „Мал. Новинама,“ да су добили „монопол“ на израду штофова, а не на израду хаљина. па веле, да ником нису одело ни правили. Доиста је тако, они нису добили повластицу на израду одела, нити су коме одело начинили, јер за то гг. Браћа Минх немају ни способности; њихова је способност „капитал“ који гурну си ромаху мајстору и раднику, који ће способношћу и умешаношћу својом и скројити и сашити. Сиротиња ће дакле издирати и зарађивати одело а зарада ће им бити толика, да неће ни себе ни своју породицу моћи исхранити.

Према томе није истина, кад вел г.г. Браћа Минх, „да им је намера другог потпомагати“. Далеко им лепа кућа с том добром намером, кад је јасно, да они свој капитал не улажу у израду одела за љубав занатлија и зарад среће њихове-него га употребљују, да експлоатишу занатлије, а капитал свој овом добити умножава. Или мисле ли г. г. браћа Минх да занатлије у Србији не појме ту „добру намеру“ с којом мисле они „другог потпомагати??“ . . .

Кројачки мајстори нису за једну ноћ изникли као печурке, па да су безазлени и неискусни тако, да не могу појмити те добре намере г. г. Браће Минха, који се намећу као усрећитељи српским кројачима. Не кројачки су мајстори својим дугогодишњим радом у својој струци толико искуства стекли, да су способни не само савршено свој рад разумевати и оценити и радити га, него су чак способни и за то, да оцене праведно вредност штофа, који се израђује у фабрици Браће Минха у Параћину. Та то би жалосно било кад један мајстор, који посведневно двадесет, тридесет, и више година сече штофове не би у стању био достојно да оцени штоф параћинске фабрике, који се овде за добре новце продаје. Па кад су г. г. Браћа Минх толико дрски постали, онда их не треба ни у овом погледу штедити, него им треба јавно рећи, да је њихов штоф по квалитету непостојан и неиздржљив, што се нарочито односно боје рећи мора, а при томе су претерано скупи. О овоме ће се најбоље уверити они, који буду носили одело из параћинске фабрике; како је њихово мишљење, може се лако чути, али свакојако да неће годити г.г. Браћи Минха. За сад се може толико рећи да су г. г, Браћа Минх нашли на добре пчеле само треба да их чувају да се не разиђу, јер ако то наступи, онда могу место меда набрати се нечег трећег. Докле год буду купци узимали еспап параћински и плаћали га по 10 до 12 динара метар, који у ствари не вреди више од 5 динара дотле ће се и капитал власника параћинске фабрике баснословно умножавати.

А кад једном буде наш свет у опште боље оцењивао ту производњу, онда ћемо видети да ће потрошарина тога еспапа пасти, а власници те фабрике имаће тада о нама друго мишљење, јер ће морати увидети, да ми нисмо више достојни „њиховог благовољења“ и они ће се морати осврнути по Европи, е не би ли нашли какав „питомији народ“ који би могли они потпомагати!

За сада, овако радећи за другога и помажући неког трећег. не иде г: Браћи Минх рђаво; они раде са добрим и врло добрим рачуном.

А како је под овом благодети њиховом српским кројачима и у колико се награђује рад њихов радећи под окриљем параћинских фабриканата, то смо горе напоменули, и зато нека нам дозволе г. г. Браћа Минх да им кажемо, з а ш т о с у они почели израђивати штофове и готово одело; на сваки начин не, што им лежи на срцу срећа и напредак кројачких занатлија, него како би наплатили што више хиљада и стекли милијуне, продајући лоше израђену сировину за скупе новце, а користећи се радном снагом српских кројача, који ће, радећи за њихова стоваришта, продати своју способност и свој рад за багателу, само зарад ерзистенције своје и породице њихове.

Питам сваког кројача и све трговце у Србији да ли има и једног, који би видео да стране производе троши? Ја мислим, да нема ни једног таквог међу нама. Зар би ми мајстори волели, да идемо да се давимо по страним цеповима? Не, али шта ћемо кад није друкче. Да су г. г. Минхови цепове бар доле у дну сашили, могло би још нешто бити; али овако нисмо у стању њихове несашивене цепове напунити, кад их наша држава кроз толико година није бар у неколико са њезиним красним банкама и наполеонима могла загушити, плаћајући за метар штофа, који вреди 5 до $5^1/_2$ динара, несразмерно више. Сигурно ће рећи Браћа Минх, да ово није истина, али ми ипак тврдимо, да је цела истина. Нека држава изволи обнародовати, да потребује сваке године толико и толико хиљада или сто хиљада метара чоје, са слободним увозом, па ће се одмах уверити.

Нека Браћа Минх изволе боље погледати наше војничко одело, па ће се и сами уверити, да не вреди више од половине њихове цене и њиховог хвалисања. Г. Г. Браћо Минх, изволите упитати железничко особље, како су задовољни са оделом од штофа из ваше фабрике, које сте му ви и либеровали и са истим га усрећили, а за које сте од сиротиња послужитеља грдан новац узели. Али шта велите, гг. Браћо Минх, кад погледате сиротне поштанске послужитеље, којима сте, што но веле, пре неки месец одело правили и за које сте, ако се не варам, само по 96 динара узели? Жалосно их је видети! Човеку мора пући срце од жалости, кад види, како се милионари намећу, да на овакав начин помогну сиротог поштанског служитеља, који се мучи, по зими и цичи радећи за неколико динара месечно. Г. Г. Браћо Минх, има ли места вашем тврђењу, да ви радите да другог помогнете, кад овака факта говоре против вас? Ја би реко, да овакав поступак може сиротињи само одмоћи, а не помоћи.

Питам Браћу Минх, колико има у страним државама фабриканата штофова, који су на овакав начин отворили своје филијале и продају своју израду на крчму. Ја мислим, да сваки солидан фабрикант продаје своје штофове трговцима и мајсторима кројачким, како би и они нешто могли зарађивати. Код г. г. Браће Минха тога нема. А зашто? Просто зато, што нису у стању продавати трговцима и кројачким мајсторима свој еспап по оној цени како би желели, јер и трговци и мајстори знају врло добро оценити робу, и услед т га неће никад пристати на цену коју им буде фабрика нудила.

А кад би гг. Браћа Минх радили, као и сва остали солидни фабриканти, то би било славно! Али они закупиће целу државу, отвориће у свакој варошн филијал, и продају штофове своје на месту. Па и то им ја све мало. Они отворите кројачку радњу, да сасвим сатаре хиљаде мајстора, који су се толико година за ову крваво створену земљу капиталом и животом борили. Данас дође доба, да милијунари Браћа Минх ставе у питању опстанак тих хиљаде српских занатлија.

(Наставиће се)

ЉУДИ И ЖЕНЕ,

Ево мене!

Изашла је

„МЕТЛА“

Грабите, купујте, а после ако хоћете и — псујте!

Цене 60 пара динарских

ПОДЛИСТАК

ДВА САВЕТА

ПРИПОВЕТКА

П. Волкова.

(Наставак)

Сетивши се тога савета, Ивану се учини као да му сам Бајбак у уво шапуће: „*Слушаш ли*“?... Не држећи то ни за какву шалу, Топорков се непримећен извуче из друштва и куће...

Ноћ беше тако мрачна, да се што но веле: ни прст пред очима не види! Киша је падала у крупним капљама. До друма није било далеко, али по таквој помрчини било је немогуће до њега доћи. Тамо амо тумарајући, натрапа Иван до некаквог великог наслона, под који се завуче и легне, наумивши да ту проспава до сванућа.

У избу се убрзо за тим светлост угаси, а Ивану се још не спаваше; превртао се с бока на бок, али никако не мога заспати. Беше већ око поноћи. На једаред му се учини, као да неко иде. И доиста неко дојаха до наслона, где је он лежао, па скочивши с коња, привеза га за један стуб, збаци са себе мокар, сукнени огртач, па га баци на коња, а за тим се упути полако избн. Онако у помрчини, Иван виде, да дошљак има у руци један велики нож. Дрхтећи сав од страха, Иван се диже са свога лежишта, да би, на случај какве опасности, могао одмах, загребсти и притаја се мало даље од коња, и ишчекиваше да види шта ће даље бити? Тако прикривен био је у стању да мотри на све што се око избе воденичарове догађа и виде: како дошљак пришавши избн, накашље се неколико пута, на шта из ње изађе лепа газдарица са потајним фењером и ма да је говорила шапатом ипак Иван лепо чу све, што су она и дошљак говорили.

— Је ли све готово, грлице моја? — упита је дошљак.

— Све, одговори воденичарка; само пази, Денисе, не заборави после на мене! Одржи реч твоју — ожени се са мном.

— Ох, сунце моје! Кад не бих на то мислно, зар бих се и решио на ово!...

— А код нас су сад на конаку некакви путници из Архангелска, па ћемо таман сад на њих сву беду збацити...

— Добро. Хајдмо!... На мах ћу га, једним ударицем заклати!...

У Топоркова хтеде срце из груди да искочи, а од страха му се језик одузео и памет замутила; не знајући ни сам шта чини, по некоме непојмљивоме нагону, маши се руком под пазухо и извади оне ножнице, што их је од торбара купио, као да хтеде да му оне послуже за одбрану, или у место тога, он се махинално маши другом руком огртача дошљаковог и отсече једно повелико парче, па наже у помрчину бегати, колико су га изнуренс ноге носити могле!... На срећу — био се упутио на прави пут — на главни друм.

Бегао је Иван, да ноге поломи! Киша престала а облаци се разишли и месец је сијао на небу. Трчајући тако, од прилике пуних шест врста, на једаред чује Иван — звонце: њему у сусрет иђаше једна тројка.

— Стој!... Стој!... викну Топорков.

Кола стадоше; Иван им приђе и док се повраћаше од умора, посматраше човека што у трошноме екипажу сеђаше. На његову велику радост он у њему познаде једнога од бивших посетилаца знаменитога Грјазовачког подрума са поморским винима: то беше глазом сами господин исправник! Исприча њему Иван одмах, на брзу руку, све што је ту ноћ видео и чуо у воденици, а господин исправник га посади крај себе у кола па што је год било могуће брже појуре на место преступа.

(Свршиће се)

Моме мужу односно оцу

ВЛАДИМИРУ МИЛОШЕВИЋУ

бив. рачунов ђи београдског казненог завода.

Даваћемо погодишњи помен у цркви Св. Марка у четвртак 14 т. месеца у 10 сахата пре подне.

Јављамо његовим и нашим познаницима и пријатељима.

удова: Ката, син: Милош
пешад. поручник.

ПРОДАЈА КУЋЕ СА ПЛАЦЕМ.

У близини „Гранд Хотела", у спасовској улици бр. 9. За услове нека се купац обрати уредништу.

935, 1—5

ИЗЛЕЧЕЊЕ

КАТАРАЛНИХ АФЕКЦИЈА ОРГАНА

ЗА ДИСАЊЕ

Господину Јовану Хофу ц. к. двор. лифераиту готово свију европских суверена, ц. к. саветнику притежаоцу 76 највиших одличија и т. д. у *Берлину и Бечу* I. Грабен Брајнерштрасе број 8.

Молим вас да ми што скорије пошаљете 30 фљаша вашег *лековитог пива од сладе* за моју жену и децу који наклоњени катаралним афекцијама органа за дисање употребивши ваше лековито пиво сада су потпуно излечени.

Др. Бер генералштабни лекар у Стендалу.

Његово Величанство краљ румунски Карло I. дајући грб дворског лиферанта пропратио је овим високим речима: Имајући у виду ваше поштење и добар глас ваших изванредних препарата од сладе . . . ."

Може се добити у Београду у апотеци код „Цара Душана" у Нишу у апотеци код „Стев Немање" пок. Ђ. Блесидеса а по цени пиво од сладе 1 дин. 45 пр. бонбони 45 и 90 пр.

956. 1—5

Изишла је из штампе 1 и 2 свеска

ЛОВ НА МИЛИЈОНЕ

или

КРВАВА ДРАМА У АМЕРИЦИ

илустрован роман

Ксавија Монтепена

и излазиће недељно две свеске све дотле, док се не сврши. Свака свеска има *две лепе слике* и фино илустроване корице а кошта *само један грош*.

Ко је читао романе „*Света освета*", „*Полицајка или Мачије око*" томе је име пишчево добро познато а у препоруку овога дела може се рећи само толико да је

ЛОВ НА МИЛИЈОНЕ

најзанимљивији Монтепенов роман.

Може се добити у свима београд. књижарама.

928

Главни су згодитци мар. 500.000 300.000 200.000 150.000 100.000 и т. т.

Мали новац чини велико дјејство

НЕ ЧЕКАЈ КАД ТЕ СРЕЋА ТРАЖИ

Да би се дошло на лак и поштен начин до извесног капитала част ми је препоручити пошт ваној публици као најбоље средство на лаки згодитци од

117 Каљ саксонске зем аљске лутрије и 103. Брауншвајску земаљску лутију

које су гарантоване Немачком државом и сигурно, мора се добити.

На саксонској лутрији за сва 5 вучења Марака 18.135.000

На Брауншвајској „ „ „ „ „ Марака 10 509.000

који су по плану вучења распоређени на 100.000 лозова од којих по лозова морају добити 50.000 лозова, што значи да сваки други лоз мора добити.

Исте лутрије дају главне згодитке од.

МАРАКА 500.000 300.000 200.000 150.000 100.0000

и мање згодитке од

Марака 80.000, 60.000, 50.000, 40.000, 30.000, 25.000, 20.000 15.000, 10.000, п т. д. као и друге мање згодитке, који се у току од 5 месеци на 5 вучења саксонске и 6 вучења Брауншвајске лутрије морају извући.

Цене лозова за I. вучење оне су:

За 117 саксонску лутр. и за 108 Брауншвајску лутр

1 цео лоз	Динара	22.50
1 Половину лоза	„	11.25
1 Четвртину „	„	5.65
1 Десетину „	„	2.25

Све ће ме по захтеву слати у напред планове од исте лутрије бесплатно из којег се могу видети уплате, дан вучења и згодитке. на горе означена вучења.

Сваком учеснику оне лутрије шаљем после вучења листу од извучених нумера бесплатно.

Свака поруџбина може се извршити упутницом или аманетом писму, са поруџбином треба се пријавити најдаље до 25 Децембра текуће године.

Исплату и пошиљање добивеног згодитка врши она по вучењу и уз чување тајне.

Надам се да ће поштована публука због овог доброг распореда пожурити што пре са поруџбин м

Очекујем ишовање налога.

С поштовањем

Аврам Ј. Меламед

Мењ ч и Шпедитер

Васина улица Бр. 19.

915

Сваки други лоз мора добити

Главни су згодитци мар. 500 000 300.000 200.000 150.000 100.000 и т. д.

ЛИМАРСКА И ЕЛЕКТРО-ТЕХНИЧКА РАДИОНИЦА

ЈОСИФА БЕРГЕРА

У БЕОГРАДУ, КНЕЗ МИХАЈЛА УЛИЦА БР. 2.

ПРЕКО ПУТА КАФАНЕ „РУСКИ ЦАР"

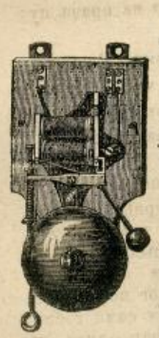

препоручује поштованој публици своје богато стоваришше свију у ту струку спадајућих артикала; тако исто прима и извршује поруџбине свију **галаитеријских и грађевинских радова.**

Да би моје поштоване муштерије што већма задовољио, набавио сам

СВАКОВРСНИХ ЕЛЕКТРО-ТЕХНИЧКИХ АРТИКАЛА

и извршујем намештање **кућних телеграфа кућних телефонских веза и громобрана,** као и све потребне оправке по најјефтинијој цени.

Поштоване муштерије из унутрашњости добиће при поруџбини упутство са потребним цртежом, тако да ће бити у стању сами, без туђе помоћи, наместити електрично звонце или телефон. Избор разних **артикала за електризирање** као и гасних фењера, који се могу преносити. Продаја **гасне материје и дупло рафинираног петролеја.**

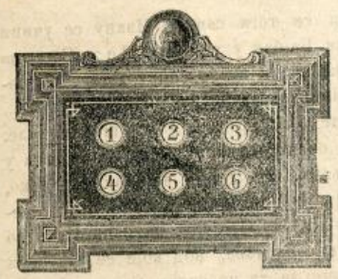

МАШИНЕ ЗА ПРАЊЕ РУБЉА, ДАЈЕМ НА ПОСЛУГУ

82

Власник и главни уредник Пера Тодоровић. Одговорни уредник Свет. Јаношевић Штампарија код „Просвете" Позоришни трг бр 2

БРОЈ 352 УТОРНИК 12. ДЕЦЕМБРА 1889. ГОДИНА II

ИЗЛАЗИ СВАКИ ДАН

БРОЈ 10. П. Д.

МАЛЕ НОВИНЕ

ДНЕВНИ ЛИСТ ЗА СВАКОГА

Писма и рукописи шаљу се Власнику „Малих Новина" Топлички венац бр. 17., на горњем спрату.

Претплата се прима код свију пошта у Србији

ЦЕНА ЗА СТРАНЕ ЗЕМЉЕ

За годину . . . . . 30 динара
На по године . . . . . 15 динара
На 3 месеца . . . . . 9 динара

Претплата из унутр. полаже се само код пошта

За Београд нема претплате — Лист се продаје на број

ЦЕНЕ ОГЛАСИМА

На првој страни од петит. реда 20. пр. дин. а на четвртој од петит реда 10 пр. дин

ПРИПОСЛАНО стаје 50 пр. д. од петит реда

LE PETIT JOURNAL

KLEINE ZEITUNG

Огласе јевтиније, по погреби и са сликама.

За сваке оглашење плаћа се држ. таксе 20 пр. д.

ВЕЋИ ОГЛАСИ ПО НОГОДБИ

У КАФАНИ КОД

„Дарданела"

свираће наш омиљени Васа Андалија са својим друштвом од данас сваке вечери.

Београд, 8. децембра 1889.

С поштовањем
Димитрије Крстић
угоститељ.

951, 1—6

Др. Едвард Михел

станује у Крагујевачкој ул. бр. 6 прима од 1—3 сата, по подне

946, 2—5

ПОТРЕБУЈЕМ једног добра вредна момка а нарочито за коње који је вешт, може добити место одмах. Пријавити се код

Косте Димитријевића
Доњи град у Амаму.

958, 1—3

Угља

за ложење из ово земаљских рудника може се купити у радњи

Трпкова и Насића
у Београду Васина улица бр 6

ПРОДАЈУ СЕ

Куће пок. мајор Мише, обе двокатне: већа са изгледом на вел. пијацу, а мања од стране улице покрај велике школе. Даље штала пространа, више шупа, магазa, кујни, соба за млађе, бунар и диван парк. Све су скоро зграде од солидног материјала. Плац цео има 20 ара, а под самим је зградама преко 800 метара.

Ко је вољан купити ово имање на најлепшем месту у Београду постојеће, нека се писмом или иначе обрати на подписаног заступника свих насљедника покојшиковић, к од кога тапију од имања видити и остала обавештења и услове сазнати и имање прегледати може.

1. Децембра 1889. у Београду.

939 1—5

Мијаило Барловац.

Свраћамо пажњу наших штованих читатеља, да је „Силазак с Престола" почео поново излазити, и да ће од сад **ићи не прекидно све до свршетка,** као и на то, да сад **долазе најзанимљивије главе** из овог интересног романа. Уверени смо да ће читатељи наћи жива интереса, пратећи редовно овај наш подлистак.

ЗВАНИЧНА ИСПРАВКА

Мале Новине у броју 335. од 24. Нов. ове године, донеле су нотицу „стављен под суд и у притвор" којом се јавља како је суд вароши Београда, решио: да се уредник Малих Новина стави под суд и у притвор за чланак „две приче" одштампане у броју 272. М. Н. Даље, да су о овом стављању под суд и у притвор. решавали председник Мојсиловић и судије г. Паја Јанковић и Анта Боди, који се пчследњи и одвојио. И на поселетку писац нотице износиће своје разлоге о неоснованости судског решења, чуди се и завршује нотицу овим речима:

„Али нашим читаоцима неће зар бити чудно, кад се сете у коме смо добу, а то је доба реорреорганизације судова данашњих судија виших судова и председника највишег судова. Говори се чак, како је и глашено са надлежне стране, да ће се оставити само они, који су ако не луди, који са свим припадају владајућој странци, а оно бар, који својим држањем незадају ниши у будуће могу задавати бриге и зебње влади. Нећемо да улазимо у оцену оправданости овога гласа, само ћемо рећи, да овако држање г. г. судија није оправдано".

Извођења и предноставке писца ове нотице, неосноване су и неоправдане. —

Број 272 М. Н. у коме су одштампане „Две приче". Управа је вар. Београда конфисковала и суд је вар. Београда конфискацију одобрио налазећи да у инкриминисаном чл „Две приче" постоји дело увреда нанесена Његовом Величанству Краљу. Против решења овог Уредник је изјавио жалбу и Касациони је суд решење овог суда оснажио. —

Кад је Управа вар. Београда за ово исто дело поднела суду тужбу противу уредника, суд је приликом решавања питања о стављању под суд. опет, следствен раније својој одлуци, која је оснажена и касационим судом нашао да дело увреде Његовог Величанства Краља постоји и Уредника ставио под суд; а у притвор једино са законског разлога, што ово дело доноси већу казну од две године затвора, у којима се приликама сви оптуженици без разлике стања и положаја из притвора бране. —

Ово је непобитан доказ да судије при решавању нису водили рачуна о реорганизацији судова нити су се бринули да своје држање удесе тако како у будуће влада од њих неби зебла; — већ су једино са гледишта законог старали се да закон савесно и правилно примену, без обзира, ће ли се ком овакова примена закона допадати или не.

Напослетку суд сматра да би била рђава реклама, кад би судије гледале да се својим несавесним и незаконитим радом препоруче ма коме, а најмање влади, која је позвана земаљским законом, да само савесне [illegible] и унапређује. —

Од суда вар. Београда 8 Децембр. 1889 год.

Бр. 14.914 Београд.

БЕОГРАДСКЕ ВЕСТИ

Поклон. Његово Величанство краљ Александар I. благоволео је на Св. Николу, као на дан Своје славе, поклонити богословима два акова вина и доста рибе.

Фонд. При концу прошлог месеца преминуо је Иван Јефтић свештеник и члан београдске конзисторије, Покојник је био у доста незгодним материјалним околностима, па је иначе оставио завештање. да се од његове имовине образује фонд, из кога ће се издржавати два или три богослова. У колико се ми сећамо, ово је први свештеник у краљевини Србији, први питомац београдске богословије, који је после 50 и више година завештао један део свог имања на духовну просвету. Овим својим делом он потпуно заслужује да му одамо пошту, коју ретко ко од људи његова реда заслужује. Лака му земља!

Инфлуенца*) се још непрестано шири по престоници, а наши лекари непрестано кују као заливени — јамачно ће се од тог њиховог посла болест пословити и побећи из Београда. Како чујемо, у самој богословији разболело се на шездесет ученика од ове болести а тако је и по другим заводима. Међу тим наредбом министра просвете распуштене су само гимназије, а основне школе и други средњи заводи у којима је ова болест такође јако овладала, нису још распуштене. Надати се је да ће г. министар наредити да се распусте и остале школе у којима је оваладала инфлуенца.

* При закључку листа сазнали смо, да је распуштена основна школа у Савамали и код Саборне цркве за 5 дана, јер се разболело 150 деце. Ово распуштање није наредио министар, већ лекар.

Ухваћен. Благајник железнички Касика, који је проневерио новац и утекао, ухваћен је у Сиску. Код њега је нађено преко 3000 динара у злату и банкнотама а нађено је и нешто у лозовима — колико не зна се.

Пријатељски ручак. На Св. Николу, као их дан своје, славе намесник г. Ристић позвао је увече на пријатељски ручак г митроп лита Михаила и сву г. г. министре Све званице одазвале су се.

Умро. У Цариграду је умро црно горски отправник послова Митар Пламенац.

Мешовита комисија. Чујемо да ће г. Глиши Ђорђевићу, бив управнику вар. Београда, бити одређена мешовита комисија за извиђај разних злоупотреба.

Изјава. У синоћној скупштинској седници, кад је претресан буџет државнога савета, у коме је опозиција тражила смањење плата саветничких, чланови скупштинске већине пребацивали су опозицији што то нису тражили и извршили за време њихово, либералне владавине. Тада је устао председник главног либералног одбора, посланик г. Авакумовић, изјавио: да они т ј. посланици либерални који у скупштини седе *одговорни су лично за себе а не и за рад својих претходника.* У посланичким круговима, а и иначе по вароши сматрају ову изјаву г. Авакумовићеву тако, да он сад ашњу либералну странку не идентификује с либералном странком, коју је водио г. Ристић, управо као неко одрицање од г. Ристића.

Народна Скупштина

LIV редовни састанак.

На овом састанку довршен је претрес пројекта буџета у начелу, и после дуге дебате примљен је.

LV редовни састанак

Понедељак 11 децембра

Састанак отворен у 10 час. пре подне.

Председавао г. Катић. Била су сва г.г. министри, сем Таушановића и Ђурића.

Секретар Милијашевић чита молбе и жалбе.

Прелази се на дневни ред.

Претрес буџета у појединостима.

Вл. Арсенијевић моли подпред да вазда укор Л. Вошковићу, што га је синоћ намазао прашком што сврби

Известилац чита расходе и I цивилисту и II трошкове, скупштина прими.

III Додаци: оружни и инвалид. фонд.

Авакумовић пита мин. фин. да ли се и ова сума додаје минист. војном поред предложене суме

Мин. фин. вели да овај фонд до сад није улазио у буџет, а сад је ушао у буџет минист. војног.

Сретеновић налази да је велика сума за инвалид фонд.

Лешјанин мисли да није велика сума, и друго да нема смисла да тај фонд уђе у буџет минист. војног.

Др. Л. Илић не слаже се са Сретеновићем односно инвалид. фонда, шта више мисли да је мали.

Авакумовић захваљује мин. фин. што га је обавестио, те је увидео да буџет минист. војног не износи 10 милијона дин већ 11.

В. Младеновић мисли да би требало одредити комисију за преглед инвалида.

Подпред. стави на гласање расходе под I, II, III и скупштина прими по предлогу владе.

Известилац чита расходе под IV.

П. Јанковић налази да је сума 250,000 дин. за посланике врло велика.

Известилац објашњава да није много.

Кундовић вели да је велика сума за држ. саветнике, мисли да је треба смањити на 7,600 дин. друго да треба смањити додатак пред. мин. од 5,000 на 2,500 дин.

Т. К. Спасић мисли да треба да буде само један Краљев секретар.

В. Радовановић мисли да Краљеви чиновници треба да примају плату из цивил-листе.

Известилац вели да смо укинули звање секретара 1 класе, што мислим да је доста, даље, да Краљеви чиновници не могу примати плату из цивил. листе, јер то нису само Његови [illegible]

Машић, да се плата држ. саветницима смањи на 7,600 дин.

Ј. Ж. Јов. вели да није овде место дебате.

Лешјанин мисли да није велика сума за посланике 250 000 дин. даље да Краљу не требају никакви чиновници. поште је малолетан.

Пред. мин. мисли да је довољна одб. уштеда.

Авакумовић мисли да је противно уставу стављање ове позиције, Краљ. званичника) на терет цивил-листе.

Т. К. Спасић је за то, да се укину Краљ. званичници.

П. Смиљанић је за одб. редакцију.

Подпред. стави на гласање и скупштина прими одборски предлог.

Известилац чита V опште кредите.

Пашић мисли да треба све ове кредите смањити.

Т. К. Спасић тражи неке уштеде.

Кундовић вели да сам ја, *Ј. Ж. Јов.* и остали на нишкој скупштини предлагали да се ови кредити укину, па пошто су они сад у већини ја мислим да би сад требали то и да остваре.

Мин. фин. вели да се те позиције не могу да укину.

Вл Арсенијевић вели да су непредвиђени трошкови невиђени, јер нико не види куд се утроше.

Срећковић је против пенсије.

Известилац мисли да нису велике ове позиције.

Подпред. стави на гласање све суме и Скупштина прими. (*Јуришић* против).

Известилац чита расходе под VI.

В. Радовановић предлаже да се стављање на расположење укине.

Туцаковић вели да су пензије многе нарасле од 80 год. кад су износиле 400.000 дин. а сад више од милиуна, с тога предлаже да у будуће пенсије не могу бити веће од 5000 дин.

Арсенијевић предлаже да се сви они пензионари који нису провели 30 г. у држ. служби, врате на своја стара места.

Прокопијевић не одобрава стављање у пенсију здравих и способних људи, давање великих плата министрима, чуди се радикалним посланицима, како одобравају овако велике суме, кад су пре викали.

Подпред. стави на гласање поједине тачке и скупштина прими по [illegible] сем треће, која је примљена по предлогу В. Радовановића.

Известилац прочита и остале расходе.

Скупштина прими у начелу.

Потпред. закључи седницу у 1½ час. по подне а другу заказа за 4 часа по подне.

ИНФЛУЕНЦА

Епидемија „Influenza“ појавила се у Петрограду око половине Октобра и својим брзим ширењем привукла је на себе пажњу онд. лекарских и осталих кругова.

У први мах, када се ова болест онде појавила и почела узимати таке јаке размере, лекари нису били на чисто с питањем, каква је ово болест и сматрали су је за лаку врсту тифуса. Али после врло кратког времена сви су се сагласали да ова епидемија, по њеним симптомима, њеном трајању и редовно срећним свршетку није ништа друго но епидемична грипа, која се први пут појавила у Европи 1510 год. на острву Малти и која је од то доба небројено пута, по Др. Хиршу знаменитом специјалисти по историји медицине више од 300 пута у јачој или слабијој мери по Европи владала.

Симптоми под којима се „Инфлуенца“ јављала у Петрограду, били су ова: опште нерасположење тела, главобоље, осећање слабости, несвестица грозничаво стање са повишеном температуром тела по 40°, знојење, болови у разним деловима тела који су по кад што доста јаки, ломљење у целом телу, притисак на прсима, катарално стање органа за дисање и за варење, оскудица апетита, гађење и по кад што пролиновање врло јак, увеличање слезине, и црне цигерице, но које брзо пролазе.

Трајање „Инфлуенце“ је од 4 до 7 дана а њен карактер са свим безопасан, осим у случају компликације са другим болестима, или ако је у организму постојала већ клица какве друге болести која се инфлуенцом само пооштрила. Али и у овим случајима смртност није превазилазило ¼ на сто. Чисто од инфлуенце може се казати да није нико умро ма да је од ње боловала најмање четвртина петроградског становништва а поред осталих и сам цар руски.

По њеним симптомима, по брзини њеног ширења и по правилно срећном њеном исходу „Инфлуенца“ је тамо окачествована као заразна (Епидемична) болест слузних кожица органа за дисање и за варење. Руски специјалисти мисле да је и овај епидемији узрок некакав специфични микроб, којега сада истражују.

Велику сензацију и доста страха изазвало је мишљење професора Здекауера, изказано у седници друштва за чување народног здравља од 17 пр. мца. По мишљењу г. Др. Здекауера инфлуенца је сама по себи безопасна, али се она јавља као претходник колере, па с тога опомиње власти и државне и варошке да се постарају о санитарном уређењу вароши. Пошто пак у овом тренутку колера доста јако беснн по средњој Персији, то је ово мишљење Дра Здекауера изазвало живо интересовање и дискусију о томе да ли се заиста Инфлуенца може сматрати као предзнак колере.

Да би се то питање претресло и објаснило држана је пр. м. под председништвом петроградског градоначални ка генерала Гресера консултативна лекарска конференција, у којој су учествовали шефови лекари сви ју знатнијих петроградских болница и у којој је претресано питање о природи инфлуенце и о томе да ли се она може сматрати као претходник колере. Протокол те седнице публикован је још ради *успокојења* публике. За овим има више по руским новинама о тој болести а и један допис из Цариграда у коме је реч о грозници „denque“ која је у октомбру јако беснила у Цариграду и по архипелагу и која по својим симптомима и трајању доста личи на инфлуенцу.

Као домаћи лек у Русији се употребљује вотка са бибером, што би код нас значило употребити ћуту ракију са паприком.

ИЗ СРПСКОГ СВЕТА

— **Први Бошњак др. права.** Још је на бечком универзитету промовиран за доктора права Тодор Зуе рунић, а то је први Бошњак који је постао доктор права.

— **Црногорско-турска комисија**, која се састала у Никшићу још у мају месецу о. г. да уреди питање о непокретном имању и да определи мере о разним дохотцима на земље, куће и млинове, својину никшићких емиграната турских поданика, којима је берлински уговор признао потпуно право над непокретним добрима, свршила је 22. пр. мес. свој рад. О томе читамо у „Гласу Црногорца, ово: Пошто комисија није могла довршити у Никшићу читав рад. за то су чланова прешли последњих дана овде на Цетиње. У комисији су били од стране црногорске председ. вели-

ПОДЛИСТАК

СИЛАЗАК С ПРЕСТОЛА

РОМАН ИЗ ЖИВОТА БАЛКАНСКИХ НАРОДА

у 90 глава — с иоговором

(писац задржава сва права)

(69)

Ето то вам прво не ваља, а и просто — *није истина.* Шта може бити истински неваљало и покварено у једном младићу од 18 година? Зар се у таком раном добу може истински мрзити, истински злобити, истински бити зао и неваљао? Зар сви кнежеви нису пре обичне младићске лудорије и лакомислености, тренутна бујност и младићски заноси, невини, искрени, у свој провидној покварености својој? Никакав истински порок не може имати дубока корена у младој души његовој. И шта би хтели ви од њега? Да у почетку своје деветнајесте године буде тако мудар, озбиљан и одмерен као што сте ви у четрдесетој! Ви просто заборављате доба његово и положај у коме је. Шта уме и шта може ово јадно, младо, неискусно, напуштено, само себи остављено створење, коме нико ни с које стране не ствара истински искрен, топао братски загрљај, нити му нко пружа искрену пријатељску руку, да га поведе правим путем! Бави се лудоријама сигра се с мајмуном! Па шта ће један! Како сте му друштво дали? Све неки луткови, гори од њега. Што се не постарате да га заинтересујете за озбиљније државне послове, што га не привикавате да мисли о државним стварима и да се бави озбиљним државним пословима.

— Е, кад већ и ви жене почињете водити ту бригу о државним пословима, онда благо тим пословима — поче Растислав, но госпођа га пресече.

— О, не, ја не водим бригу о државним пословима, но само ти кажем то, да ви грдно грешите, што с кнезом тако поступате. Место да га научите да као кнез разумева државне послове и да их мудро руководи, ви мислите сва је мудрост ту, да га удалите од државних послова и да га пустите нека тера своје лудорије, а да га држите у руди тиме, што ће од вас зависити кад хоће и колико ће те му дати пара, које ће њему једнако требати, јер ће сав свога раскалашног живота бити једнако у дуговима. Јес, то би све било лепо да сте гд год на каквом пустом острву. Али на жалост тако није. Има још и других људи! И оно што не дате ви, даће други. Мислите неће се сутра наћи људи који ће рећи кнезу: узми нас за министре, па заповедај у државним пословима како хоћеш и узимај пара колико хоћеш! Да видим шта ће те онда ви?

— Море, жено, шта је теби данас! — викну Растислав гневно и озбиљно — Шта си окупила богорадити и причати! Истина ја не знам шта је теби — рече он и приђе жени пружајући јој амрел.

Г-ђа Софија намештала је свој брош пред великим огледалом. Она не одговори мужу одмах Пошто је исправила брошић загледала један чуперак који се беше остраг на глави подигао, она се окрете мужу, узе га опет за руку припи се уз њега и, гледајући му у очи, рече:

(Наставиће се)

ког суда, г. војвода Ђуро Церовић, а од стране отоманске владе г. г Шериф-ефендија, кајмакан Вучитрнски и Сали-ефендија, кајмакан од Вранеше. Закључне расправе овде на Цетињу вођене су, у присуству отоманског посланика г. Тефик-беја, у нашем министарству иностраних дела, где је закључен, потписан и измењен уговор, на потпуно задовољство обе уговарајуће странке. 23 пр. мес. отишли су т рски изасланици у пратњи неколико перјаника из гарде Његовог Височанства и испраћени су до границе на Мајковцу. Она конвенција потпуно олакшава емигрантима уживање њихових добара у њој су опредељене све нужне олакшице, по којим ће они без муке, трошкова и путовања примати чист доходак својих добара.

ПРИПОСЛАНО

за ствари под овом рубриком уредништво не одговара.

„Одјек“ и наше занатлије,

(Свршетак)

Да ли је овај поступак хуманитаран, то нека оцени српски народ, који чита ове редове. Он ће ово моћи боље да оцени, него ли милијунари Браћа Минх. Српски занатлија трпи невољу и глад, он ће савесно оцењити ову борбу, да ли имају природног права г. г. Браћа Минх, да теку милијуне у ову земљу, а народ, који за њих ради, да мора трпети невољу?!

Цео српски народ и сви кројачи су се од свег срца радовали доласку Браће Минха, јер смо се надали, да ћемо мимоћи стране производе штофова. Па и дан данас можете чути, да се за фабрику параћинска пропаганда прави. Али све то бадава, кад се нема за кога. Нек се сутра појави још једна или две фабрике штофова у Србији, па ће се онда тек видети, колико вреде штофови Браће Минха, а пошто их они продају. Овако без конкуренције могу они радити и продавати како и пошто им се год мили. Но тешимо се, што ни то неће вечито трајати. Рок повластице, коју су г.г. Браћа Минх од српске државе добили, на измаку је. У лицу народних преставника, као добар патрпота ове земље и истински заштитник овдашњег занатлиског сталеша, коме и сам припадам. овде изјављујем, да би се влада огрешила, кад би поново издала повластицу ову фабрики, која у низу година постојања свога ничим није оправдала овај привилег, него нека се отвори конкуренција, па да се види, докле иде солидарност у изради штофова Браће Манха

Као сасвим мали пример о појму и реду трговачком г. г. Браће Минх хоћу да наведем, да ми имамо овде између осталих трговаца једног тако уваженог и поштеног трговца штофова, за кога се може рећи да важи као капацитет и који се искључиво бави продајом штофова, и то је кућа г. Настаса Павловића; а смесло изјављујем, да је поштење и патриотизам г. Настаса узвишен над сваком сумњом. Оно истина и г. г. Браћа Минховићи су патриоте, само што ће бити мало разлике!

Питам дакле, зашто г. г. Браћа Минх, који тврде, да хоће својом производњом да потпомогну српског занатлију и српског трговца, нису предали своје главно стовариште г. Настасу Павловићу? Зашто су они фабриканти и трговци и кројачи у једном лицу? Прост је одговор на то, што не могу г. г. Браћа Минх своју производњу продавати трговцима и кројачима, као стручњацима, који знају оценити еспап и што ови никад неби пристали, да плаћају г.г. Браћи Минх ону скупу цену, по којој ови продају своју производњу у својим продавницама. На после ми кројачи добијамо и данас код г. Настаса много бољ штоф по 4, 4½ и 5 дин. метар од онога, што га г. г. Браћа Минх продају по 10, 12 и 14 динара. Ето како у стварн стоји са многопоштованом г. г. Браћом Минх. И такове људе фали „Одјек“ у својим уводним чланцима! (Види број 172 и 173 „Одјека“.) Лако је нама господо око „Одјека“ да фалите и правите рекламу за капиталисте Браћу Минх; али пре свега треба да размислите, како се индустрија и трговина у овој земљи развија и подиже, и да ли је тиме овој земљи поможено, што ће на рачун хиљаду мајстора кројачких, да се још више нагреби пара неко капиталистичко предузеће као што је фабрика г. г. Браће Минха. Нас корети безразложно, тиме упропашћавати. и на милост и немилост предати г. г. Браћи Минх, да нас експлоатишу, то свакако не може бити по програму радикалне странке, која је позвана да заступа интересе народа, а не да потпомаже једног фактора, који иде на то да уништи један цео занатлијски сталеж и тражи од њега, да безусловно метне главу у јарак, ако неће да скапава од глади: И који су вам дали повластицу, имали су добру намеру мислећи да ће г. г. Браћа Минх бити прави фабриканти и да ће своје производе продавати са извесним процентом од 15 и 20 од сто нашим трговцима и мајсторима, а не на сто двеста тражита. И они веле, да су дошли, да неког помогну! Дакле, Господо око „Одјека“, пре него што хвалите, треба добро да разберете, шта и кога фалите. А ако сте пошли трагом других власника, онда вам срећан пут, јер свршетак ће вам бити као и њин. — Боже мој, какав је жалостан наш занатлиски положај! Просто нас вазда изјављује све партије. Док су у мањини, они нам својим програмима просто обећавају златна брда, а чим се дочепају власти помоћу нас, они нас заборave, шта више раде против нас и лажно нас оптужују, да тобож ми мајстори „својим поступцима убијамо тежњу појединих патриота који желе да подижу српску индустрију“. Чујте људи, на се дивите: Мин ковићи и патриотизам!! Да, органи некадање опозиције, која је толико писала и викала противу напредњака, што издадоше Србију страним интересима и што довукоше странце у земљу ову“, ти исти органи, што вечито пуниште ступце своје питањима, како ваља народно благостање дићи, данас посташе дајб-органи дошљака и страних капитала и служе им на пропаст целог једног занатлиског сталежа. Са својим уводним чланцима посташе згодна препорука за гг. Браћу Минх а la Amerique To све иде на нашу штету, а ради се у радикалном органу, па ваљда још и за добре паре; а не знајући сигурно, да се тим путем шири врата пролетаријату. Зато треба надлежни, који издају налоге да се овакн чланци пишу, да су штедљивији и пажљивији са давањем „мигова“ односно правца писања, и не би требали да се дају занати за ма којом бојом из параћинске фабрике, јер ће нас та боја врло скупо коштати, пошто циља на замазање очију „одозго“ и одозда „одоздо!“

Све што сам овде изнео, написано је у најбољој намери. Одговорио сам гг. Браћи Минх на њихово приослан о у „Малим Новинама“; изнео сам њихов поступак и рад; а дао сам оцену о њиховом фабрикату, уздајући се, да ће признати све то и да ће променути свој правац; па учинели то, онда нека буду уверени, да ћемо их потпомоћи ми сви кројачки мајстори, који смо бар толико исто патриоте и схваћамо интересе наше и домовине своје у толикој истој мери као дошавши усрећитељи наши. Кад би се гг. Браћа Минх неће осврнули на интересе наше домовине и наших зачата, они би морали правац променути, а то им не хоћу штају њихови у дну несашивени џепови. Руку на срце, гг. Минх, на рециче, да ли није тако?

Обратио сам пажњу браниоца гг. Браће Минха, да види пре свега шта брани и кога брани. Изнео сам истинито рад гг. Браће Минх. да га сваки оцени. Више немам шта рећи. Браћа Минх ће сигурно рећи, да није тако, а ја у напред велим господо Минх, то што сам рекао, то је огледало вашег рада и трговачког карактера; огледало, којег ви немате код вас. Зато прочитајте све ово, а сигурни сам, да сте још толико нечовечни, да неге у дну душе ваше осећати и у себе рећи: „овај има право!“ — ма да то јавно признати нећете.

Један кројачки мајстор:

ТЕЛЕГРАМИ

„Малим Новинама“

10. Децембра.

Рио Жанејро Рајтеров биро јавља: Привремена влада једним указом наређује опште изборе 15 Септембра 1890; уставна скупштина састаће се 15 Новембра идуће године. Исти указ објављује прогонство цара Дом Педра и његове породице и првог министра Марки Д'Уро Претоа и брата му; осуђује на заточење губернера провинције Рио Гранде, Силреиру; узима 5 милијуна милрајда одобрени за Цара и зауставља његову годишњу пенсију. —

Мирамаре Овде стигли Цар, Царица велика војвоткиње Валерија и в. војвода Франц-Салватор. —

Мадрид Позориште и Лице Саламанка уништен услед пожара. Осам рањених.

ПОДЛИСТАК

ДВА САВЕТА

ПРИПОВЕТКА

П. Волкова.

(Наставак)

Кад дођу до воденице, скоче с кола и уђу у њу. Разлупају ватру и запале свећу — погледају свуда у наоколо: нигде никога! Уђу у собу кад тамо: на поду беше испружен окрвављени труп воденичаров, а на кревету, везаних и руку и ногу, лежала је млада жена његова, којој чак и уста беху везана, до не би, ваљда, могла викати.

Пошље исправник одмах своју тројку по капетана и пандура, а сам са Топорковом, одрешн воденичарку и почне је испитивати. Отпочне она да му казује, како су с вечера дошли код њих на конак два трговца путника, па кад су сви у кући полегали и зашло се било већ дубоко у ноћ, — они уђу у собу, њу свежу, мужа јој убију, из сандука што је под креветом, узму кесу са новцима, а било је у њој чегрдесет читавих, тринајест полутака и ситнине до седам рубаља — и за тим одмах побегну, куда — она није могла да види. „Па и тај мужик ту, што је сад са вашом милошћу, рече воденичарка, и он је био с вечера код нас дошао, али је на једаред некуда, невиђен пропао: можда је и он са бездушницима у друштву“.

Међу тим, свање. Капетан и пандури стигну и оног се часа крену у потеру за трговцима, њих брзо нађу, доведу и по свима криминалним прописима и формама, стану их испитивати. Они одговараху, да их сама газдарица избудила и казала и, да је већ време путовати, те су се они тако и кренули на пут. Али при претресу њиховога сандука, буде нађена кеса, о којој је напоменула воденичарка, и у њоји све као што је она и казала: четрдесет читавих, тринајест полутака и ситнине до седам рубаља.

Исправник већ није имао шта да мисли о овој ствари. Но кад одвео Ивана на страну и почео да распитује: где је он до сада био за ове три године и да ли је много новаца у туђини заслужио, — па кад чу од овога, да он ни пребијене паре кући не носи, — исправник по сумња да је Топорков цело то време провео у скитњи и рачунао, да је по свој прилици и он у ово убиство умешан са трговцима, па је само хтео пажњу да са себе сврати, причањем којекаквих прича...

И већ скоро чувар поретка хтеде у поласку да отправи у суд и у тамницу Топаркова и трговце, али у с бу уђе један младић у пепељаву огртачу који као да ништа није знао о овоме догађају, беше донео неко што воденичару да му га самеље. Чим Иван угледа овога младића, он се прекрсти, јер им огртачу познаде правога убицу и тада се сети онога прчета, што га је од огртача младићевог одсекао. Одазвавши исправника на страну, јадни Иван допуни свој првашњи исказ и за доказ изнесе му одсечено парче, које кад исправник метну на своје место на огртач, беше — разуме се „на свом месту“.. Свако даље причање о ономе, што је после овога наступило, било би излишно: прави су преступници признали свој преступ.

(Сршиће се)

Моме мужу односно оцу

ВЛАДИМИРУ МИЛОШЕВИЋУ

бив. рачунов ђи бео градског казненог завода.

Даваћемо погодишњи помен у цркви Св. Марка у четвртак 14 т. месеца у 10 сахата пре подне.

Јављамо његовим и нашим познаницима и пријатељима.

удова: Ката, син: Милош пешад. поручник.

БЕНКОВА ПОМАДА

И

! НИНИН ПУДЕР !

ДАМЕ које желе да своје лице њежно глатко, чисто и фино одрже, нека не пропусте употребљавати познату **Бенкову помаду** против пега, фдека, бубуљица, рапаве коже и осталих нечистоћа коже на лицу, прсима и рукама,

Једна тегла 1 динар

НИНОН-ПУДЕР за лице, прса и руке који ради своје финоће и доброте највише тражен, јер сачува њежност коже при најхрђавијем времену, а ни најмање није шкодљив Добива се бео, роза и жут. Једна кутија 2 динара,

Позор!!! Да би се при куповању свака забуна избегла, то стоји на свакој тегли и кутији јасно и разговетно моја фирма

Ф. П.І. БЕНКО, АПОТЕКАР У ЗЕМУНУ

Моја се помада и Нинон-Пудер може добит само код мене у мојој апотеци у Земуну и код другериста Бошка Николића у кнез Михајловој улици

784 2—2

Изишла је из штампе 1 и 2 свеска

ЛОВ НА МИЛИЈОНЕ

ИЛИ

КРВАВА ДРАМА У АМЕРИЦИ

ИЛУСТРОВАН РОМАН

Ксавија Монтепена

и излазиће недељно две свеске све дотле, док се не сврши. Свака свеска има *две лепе слике* и фино илустроване корице а кошта *само један грош.*

Ко је читао романе „*Света освета*“, „*Полицајка или Мачије око*“ томе је име пишчево добро познато а у препоруку овога дела може се рећи само толико да је

ЛОВ НА МИЛИЈОНЕ

најзанимљивији Монтепенов роман.

Може се добити у свима београд. књижарама.

928

Главни су згодитци мар. 500.000 300.000 200.000 150.000 100.000 и т. т.

Мали новац чини велико дјејство

НЕ СЛАВАЈ КАД ТЕ СРЕЋА ТРАЖИ

Да би се дошло на лак и поштен начин до извес. ог капитала част ми је препоручити поштеној публици као најбоље средство на лаки згодитци од

117 Каљ саксонске земаљске лутије и 108 Брауншвајску земаљску лутију

које су гарантоване Немачком државом и сигурно, мора се добити.

На саксонској лутрији за сва 5 вучена **Марака 18.135.000**

На Брауншвајској „ „ „ „ „ **Марака 10.509.000**

који су п. плану вучења расподељени на 100.000 дозова од којих половина мора а бити 50.000 дозова, што значи да сваки други лоз мора добити.

Исте лутрије дају главне згодитке од.

МАРАКА 500.000 300.000 200.000 150.000 100.000

и мање згодитке од

Марака 80.000, 60.000, 50.000, 40.000, 30.000, 25.000, 20.000 15.000, 10.000, и т. д. као и друге мање згодитке, који се у току од 5 месеци на 5 вучења саксонске и 6 вучења Брауншвајске лутрије морају извући.

Цене дозова за I. вучење ове су:

За 117 саксонску лутр. и за 108 Брауншвајску лутр.

1 цео лоз јануара	57.50
1 Половину лоза	28.75
1 Четвртину „	11.50
1 Десетину „	5.75

Сваком учеснику ове лутрије шаљем после вучења листу од извучених нумера бесплатно.

Свака поруџбина може се извршити упутницом или аманетом писму, са поруџбином треба се пријавити најдаље до 25 Децембра текуће године.

Исплату и попишање добивеног згодитка врши она по вучењу и уз чување тајне.

Надам се да ће наш овако публука због овог доброг распореда поџурити што пре са поруџбином.

Очекујем што пре.

С поштовањем

Аврам Ј. Меламед

Мењач и Шпедитер

Васина улица Бр. 19.

915

Сваки други лоз добити

ЛИМАРСКА И ЕЛЕКТРО-ТЕХНИЧКА РАДИОНИЦА

ЈОСИФА БЕРГЕРА

У БЕОГРАДУ, КНЕЗ МИХАЈЛА УЛИЦА БР. 2.

ПРЕКО ПУТА КАФАНЕ „РУСКИ ЦАР“

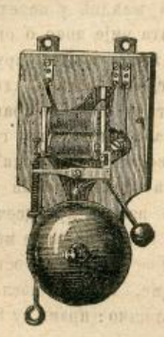

препоручује поштованој публици своје богато стовариште свију у ту струку спадајућих артикала; тако исто прима и извршује поруџбине свију **галантеријских и грађевинских радова.**

Да би моје поштоване муштерије што већма задовољио, набавио сам

СВАКОВРСНИХ ЕЛЕКТРО-ТЕХНИЧКИХ АРТИКАЛА

и извршујем намештање **кућних телеграфа кућних телефонских веза и громобрана,** као и све потребне оправке по најјефтинијој цени.

Поштоване муштерије из унутрашњости добиће при поруџбини упутство са потребним цртежом, тако да ће бити у стању сами, без туђе помоћи, наместити електрично звонце или телефон. Избор разних **артикала за електризирање као и гасних фењера,** који се могу преносити. Продаја **гасне материје и дупло рафинираног петролеја.**

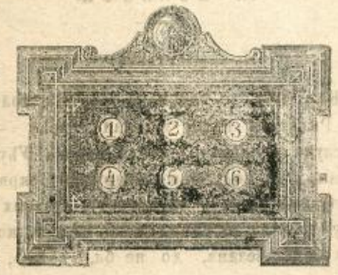

821—

МАШИНЕ ЗА ПРАЊЕ РУБЉА, ДАЈЕМ НА ПОСЛУГУ

Власник и главни уредник Пера Тодоровић. Одговорни уредник Свет. Јаношевић Штампарија код „Просвете“ Позоришни трг бр 2

ЗАДУЖБИНА „ЋЕТОВАР МАРКОВИЋ“ БЕОГРАД

БРОЈ 353 СРЕДА 13. ДЕЦЕМБРА 1889. ГОДИНА II

ИЗЛАЗИ СВАКИ ДАН

БРОЈ 10. П. Д.

МАЛЕ НОВИНЕ

ДНЕВНИ ЛИСТ ЗА СВАКОГА

Претплата из унутр. полаже се само код пошта

За Београд нема претплате — Лист се продаје на број

Писма и рукописи шаљу се Власнику „Малих Новина“ Топличин венац бр. 17., на горњем спрату.

Претплата се прима код свију пошта у Србији

ЦЕНА ЗА СТРАНЕ ЗЕМЉЕ

а годину	30 динара
На по године	15 динара
На 3 месеца	9 динара

ЦЕНЕ ОГЛАСИМА

На првој страни од петит. реда 20. пр. дин. а на четвртој од петит реда 10 пр. дин.

ПРИПОСЛАНО стаје 50 пр. д. од петит реда

LE PETIT JOURNAL

KLEINE ZEITUNG

Огласи јевтино, по потреби и са сликама.

За свако оглашење плаћа се држ. таксе 20 пр. д.

ВЕЋИ ОГЛАСИ ПО НОГОДБИ

ЗА ЖЕНСКЕ

ОД 2 ДО 6 САТИ

Понедеоником Средом и Петком

РАДИ

Парно Купатило

У ДУШАНОВОЈ УЛИЦИ

803 3—30

У КАФАНИ КОД

„Дарданела“

свираће наш омиљени Васа Андалија са својим друштвом од данас сваке вечери.

Београд, 8. децембра 1889.

С поштовањем

Димитрије Крстић угоститељ.

951, 3—6

Два добра коња

оба једнака алата по 4 године стара продаје

Ј. Ђуковић трговац.

903, 1—3

Сврћамо пажњу наших штованих читатеља, да је „Силазак с Престола“ почео поново излазити, и да ће од сад **ићи непрекидно све до свршетка**, као и на то, да сад **долазе најзанимљивије главе** из овог интересног романа. Уверени смо да ће читатељи наћи жива интереса, пратећи редовно овај наш подлистак.

БЕОГРАДСКЕ ВЕСТИ

Разбојништво. На главном друму — цариградском код „пајкине чесме“ (ср. врачар.) ноћу између 3. и 4. ов. м. два непозната разбојника напали су Трифуна Славковића зем. из Гроцке, који је на својим колима носио трг. робу, и скину 1 балу памука. Трифун опази и замоли да не дирају, пошто је све трговачко, — разбојници приђоше ближе к' њему почеше га шамарати и тући са изданком, и главу му раскрваве; у очајничкој борби, сети се свог ножа те нападаче њаме разјури и намеру њихну осујети. А код „болечких механа“ на истом путу (ср. грочан.) док се Трифун у механи мало огрејао, непознати украду 1 комад штофа с кола.

Лична сигурност. У недељу у вече око 8 сати сачекаше у Кондиној улици код „два бела голуба“ два мангупа једног нашег грађанина, који ту станује и који се баш у то време кући својој враћао, и нападну га ваљда у намери да га премлате. Овај пак извештен да ће га они напљењивци вребати да нападну не бивши изненађен дочека њихов напад мушки, тако, да обоица свој „бакшиш“ за ово изненађење примно, умакоше.

Овај случај бележимо само знања ради, примећујући да се у то доба а у том доста живом крају вароши ни један позорник не нађе, иначе ови деверџи били би у рукама власти те би се могло и званично констатовати, ко их је за ову цел најмио.

Међутим да се не би нагађало, наводимо, да је овако на овај бруталан начин нападнути наш грађанин лично г. Пера Д. Јовановић бивши контролор фабрике дувана. По чувењу, каже се, да су ови нападачи радници фабрике дувана, а да их је на то дело наговорио један виши чиновник фабрике дувана. Кад позитивно дознамо који је тај чиновник изнећемо и његово име, да га свет зна.

*

Писмо. Уредништво је под 8 о. м. добило једно писмо, које су потписали овд. кметови г. г. М. Банковић, Младен Тодровић, Јевта Нешмаровић, Јов. Антонијевић и Коста Чупић, па моле да им уредништво или писац белешке у 346 броју нашега листа именују кмета, који је неком пијару на В. Пијаци узео 40 динара те му издано место на пијаци.

На ово писмо г.г. кметова имамо да одговоримо: Ми да смо хтели да изнесемо имена г. г. кметова, о којима је реч у поменутој нашој белешци, ми би изнели цело својеручно написано и потписано писмо оногa грађанина, а не би рекли само да има неких кметова који чине то и то. Учинили смо тако с тога, што изношењем имена одмах нисмо хтели да нам се пребаци да насрћемо на личности, већ смо хтели да бележењем у опште дамо прилике председништву да се само увери, колико има истине у оном писму, које смо ми добили. Из тих разлога не можемо задовољити ни ову г.г. кметове, који траже да им кажемо име онога кмета, који је узео 40 динара, нити то мења ствар да ли је узео овај или онај На председништву је да пази, да поједини кметови не злоупотребљују свој положај.

Међу тим ради умирења оне г. г. кметова, који су управили оно писмо уредништву, изјављујемо да од те петорице није ни један онај кмет, за кога се у оном писму тврди да је од пијара узео 40 динара.

Ако је пак господи много стало до тога да сазнају ко је тај, нека изволе порадити код председништва да нас тужи, и онда ћемо бити приморани да кажемо ко је тај кмет.

*

Инфлуенца. Најзад је и санитетско одељење министарства унутрашњих дела проговорило. Учећашњи број службених новина доноси „биланац о инфлуенци.“ По томе белетену, први случај [illegible] у овом граду примећен је 25. новембра. Од тог доба до 11 о. м. по добивеним извештајима, боловало је у варошн 622 особе. Сем тога има у општој државној болници 14 болесника од те болести. Од радника при управи монопола дувана јавило се до сад 90, од жандарма 30, од апсеника у полицији и суду вароши Београда 20. Према томе целокупан број који су до сад од инфлуенце боловали и болују, и *којима је лекарска помоћ указивана*, износи сем сталног кадра, 762 лица.

Овај број ни у ком случају не може бити тачан, јер и сам званични билетен каже да је то број болесника којима је лекарска помоћ указивана, дакле вероватно је да има још толики број, који није нашао за нужно или није имао средстава да потражи лекарску помоћ. Сем тога, у овај број није ушао број болесника у сталном кадру, а, како чујемо, тај је број врло велики. За то је потребно да и воја и санитет да о томе рачуна. Но ми ћемо се постарати да и број болујућих војника сутра дознамо.

Најзад не можемо а да не изјавимо сву радост, што се санитет једва једном сетио да да свој билетен, а надати се је да ћемо од сад имати његове редовне извештаје о току болести и броју болесника, разумевајући то и за војни санитет.

Желити је још, што се ни један наш лекар не нађе да каже своје мишљење о овој болести и своје савете, како се у овој болести треба чувати. Али уздајући се у стару нашу хитњу, надамо се да ће лекари с тим својим саветима изаћи — пошто болест већ престане.

*

Распуштена. Због болест инфлуенце распуштена је и Велика Школа до 28 о. м. Надати се је да ће све остале школе бити распуштене

*

Затворено. Било је време, кад се сав живот и сав рад ђака В Школе показивао и оличавао у великошколској књижевној дружини „Побратимству“. Какав је да је био тај живот, тај рад. — он је постојао, дружина је била знак живота и рада великошколског. Али од неког времена почела се у томе животу, у томе раду показивати нека малаксалост, нека клонулост која је претила да ће најзад доћи до катастрофе. Чекало се само на згодан моменат. И он је дошао. Ми нећемо за ту катастрофу пребацивати појединцима, ми за њу кривимо целу великошколску омладину, која је својим несмишљеним радом довела ствар дотле да се академска власт нашла побуђена да на време затвори дружину „Побратимство“ која је у своје време била дика и понос сваког великошколца и која је младим радницима, будућим грађанима, једина давала прилике да се међу собом збиљски, а не спорадично зближе, да се упознају, да науче једни друге боље, да се науче подједнако љубити и бранити српски народ.

*

Жалба. Г. Драгомир Рајовић, овд. јавни правозаступник, као пуномоћник г. Гарашанина и др. поднео је г. министру правде жалбу против варошког суда, што до сад још није узео на испит г Тасу Ивковића железничког чиновника, који је под псевдонимом „Mon Ami“ написао „Бомбе“. Ову своју жалбу г. Рајовић поткрепио је тиме, што у првом реду интереси и углед Србије захтевају да се ова ствар што пре иследи

Ми не знамо какав ће корак услед ове жалбе предузети г. министар правде, али што знамо то је, да је суд звао на саслушање г. Ивковића који на позив није дошао јер је био отишао у Ниш службеним послом. Међу тим он се вратио и, како чујемо, сад болује од инфлуенце,

*

Глишина „добра дјела“. Већ је толико времена како се говори о разним злоупотребама г. Глише Ђорђевића быв. управитеља вар. Београда; како му је нађено 27 злоупотреба, како му је одређен иследник, и најзад како му је одређена и мешовита комисија за извиђај тих злоупотреба. Како смо ми поуздано извештени, све ово постоји у истини и јавно мишљење у скоро ће имати прилике да целу ову ствар проучи у свој њеној оширности и свој суд о њој да. Међу тим нека нам је дозвољено да из те киге г. Глишиних „добрих дјела“ прикажемо нашим читатељима један цветак.

Наши читатељи сећаће се фузионашке владе, сећаће се како је под том владом данашњи власник нашег листа отпуштен и зашт о из службе;

сећаће се како је нашему власнику подметнута једна кривица, којом се ишло на то, да њега и још једног младог човека са свим морално убију. Јест, свега тога се наши читаоци сећају и све то знају, али што не знају то је, какве је све кораке предузимао преподобни Глигорије који је, као што се зна, тада био на месту управника полиције.

Ево шта је он радио: Ишао је санитетском п. пуковнику д-ру Радмилу Лазаревићу, казао му како је и зашто оптужен г. Пера Тодоровић како је ондашњи краљ Милан уверен да је ту кривицу г. Пера учинио, и како он по поруци краљ Милановој да зове др. Радмио дође сутра дан у комисију и изда потребно лекарско уверење о учињеној кривици г. Периној. Др. Радмио као савесан лекар и поштен човек, одговорио је како ће он у свему и свачему задовољити краља Милана али да у ничему и ни за чију љубав не може бити несавесан и непоштен лекар и тако одбио г. Глишу.

Али г. Глиша се није задовољио тим, што је насео код једног лекара, нб је отишао и д-ру Стејићу, и код њега покушавао истим начином и именом краља Милана да продре, па му назад и препоручено да ће бити премештен. Какав је успех имао Глигорије код д-ра Стејића ми не знамо, али, ако се не варамо, др. Стејић је потписан на неком лекарском уверењу, за које не знамо у ком је смислу било написано. Да ли је г. Глиша ишао још ком лекару не знамо, али постараћемо се да сазнамо.

Сем тога звао је и ондашњег председника вар. суда г. Косту Христића и у име краља Милана тражио да г. Тодоровића стави под суд за поменуто дело, али и ту је г. Глиша био одбијен.

Доста је и ово па да се оцени морална ругоба, која је хтела онда да сатари г. Тодоровића... и због које је указ по својој стилизацији и по својим неморалним мотивима.

Сматрали смо за нужно да овај један цветак из ките „добрих дела“ г. Глишиних изнесемо пред наше читаоце, обећавајући да ћемо се састарати да им прикажемо целу киту заједно са свима баштованцијама, који су неговали поједине цветове из те ките.

Народна Скупштина

LVI редовни састанак

Понедељак 11 децембра

Састанак отворен у $^1/_2$ 5 час. пре подне.

Председавао г. Катић. Била су сва гг. Министри сем Таушановић и Ђурића.

Известилац чита држ. приходе.

Несторовић пита извастноца од куд пре на земљишта 8 милијуна а сад после једне године 5.

Известилац вели да је цифра тачна

Несторовић вели да је у приходу казата већа цифра најмање за један милијун.

Скупштина прими по предлогу.

Известилац чита даље:

В. Радовановић мисли да је врло мали приход од монопола па штампарске ствари, јер су ми стручни људи говорили да би радо дали 300,000 дин. да узму монопол у своје руке.

Ј. Ж. Јовановић вели да ће се о томе говорити код буџета минист. просвете.

Скупштина прими по предлогу.

Известилац прочита приходе под IV и V и скупштина прими.

Известилац чита приходе под VI.

Несторовић пита како да се предвиђа сума од 700,000 дин.

Мин. фин. вели да има врло разних прихода који нису стални.

Несторовић вели, да га мин. фин. није ни уколико обавестио, јер није навео ни један стваран приход.

Авакумовић вели да су 88 год. били непредвиђени трошкови 400,000 дин. а сад 700,000 дин. што је невероватно. Пита мин. фин. како је приход за једну исту годину у пројекту буџетском 46 милијуна а у [illegible] 41.

Мин. фин. вели да има многих позиција, које су у буџету предвиђене, а које нису сталне неке су веће а неке мање. Тако је приход од жељезнице стављен врло умерен, док има изгледа да ће бити већи Одговара Авакумовићу, да приход није 46 милијуна јер има дефицита нешто више од 4 мил.

Скупштина прими.

Известилац чита буџет држ. савета.

Одборски је предлог да се плате смање од 10,104 дин. на 8.500 дин. Уштеда би била 25 664 дин.

Несторовић предлаже да се смањи плата саветницима на 7,600 дин.

Кумдовић вели да би смањивање плате саветника важило и за старе саветнике. Предлаже смањивање на 7,600 дин.

Машић предлаже да се секрет. и писарима смање плате; уштеда би била 41,000 дин.

Известилац мисли да ово смањивање плате не би важило за старе саветнике, с тога мисли да треба да остане како је у предлогу.

Ћирић мисли да је довољна одб. уштеда.

Ранковић се слаже с одб. предлогом односно саветника, само мисли да треба смањити плате и секрет. и писарима.

Лешјанин се слаже с одб. предлогом.

Авакумовић одбија од либерала као да су они установили држ. савет. Па шта више и да су га установили, ви сте при грађењу новог устава имали већину, па сте га могли укинути, а ви нисте. Даље што нису либерали пре смањивали плате саветницима, велим, нису зато, јер није било потребе.

Кумдовић вели, кад ви кажете да је савет дело наше, онда нам бар оставите да им плате одредимо. Чуди се Ј. Ж. Јов. и друговима, како сад ћуте, а у Нишу су заједно с њим тражили да се смање плате саветницама.

В. Радовановић предлаже да се смањи плата секретарима држ. савета.

М. Смиљанић вели, пошто је радикална партија увек бришала из свога програма, држ. савет, а никад га није избрисала ја мислим да би им требало бар смањити плате на 8,000 дин.

[illegible] плата саветницима 8500 дин. јер би то било спречавање права, пошто има неки који имају више од 8,500 дин. плате, који не би могли према томе ући у савет.

Подпред. предлаже да се одложи решење буџета држ савета.

Сретеновић вели да ће гласати за 8 000 дин. и то преко воље.

Бојичић предлаже уштеду од свију чиновника, који имају 2,500 дин. плате.

В Младеновић брани предлог одборски.

Грујић предлаже да се буџет држ. савета смањи од 161000 дин. на 145,000 па ће он после поднети нарочити пројект буџета држ. савета по коме ће се ова ствар решити; а што се тиче секретара, један да остане у рангу началника минист. а други у рангу секретара минист.

Известилац прими измену г. пред. министарства.

Кумдовић вели и мора имати буџет да се одложи. (Вичу да се реши).

Подпред. стави на гласање буџет држ. савета с изменом г. пред. мин. и скупштина прими.

Седница трајала до 6 и $^1/_4$ час. по подне.

LVII редовни састанак

Уторак 12 Децембра

Састанак отворен у 9 и $^1/_4$ час. пре подне.

Председавао г. Катић. Била су сва гг. Министри сем Грујића и Вујића.

Секретар Ђорђевић чита протокол LIII Јокимовић LIV а Милојашевић LV састанка.

Прокопијевић моли подпред. да опомене Милојашевића да у протокол не уноси говоре по своме расположењу, већ онакви какви су, тако је и мој говор написао како је хте . Да је г. Милојашевић лично нерасположен према мени види се из овога, шта ме је после мога говора дозвао званично у канцеларију и тамо ме узео као на одговор, зашто сам и какве уштеде тражио.

Л. Бошковић тражи од подпред. да опомене лист „Нар. Дневник“ што је донео белешку да сам ја спавао и неки прашак за врат Арсенијевићу.

Секретар Лазаревић чита молбе и жалбе.

Пошто је једног секр. место упражњено, а седнице се држе и пре и после подне то подпред. објави да су изабрана још два секретара Ћирић и К Динић.

Прелази се на дневни ред:

Одговор Мин. нар. привреде на интерпелацију В. Радовановића, односно марака које је продао г. Анђелић.

Мин. привреде вели да је на основу акта оваква ствар. Год. 80.

ПОДЛИСТАК

СИЛАЗАК С ПРЕСТОЛА

РОМАН ИЗ ЖИВОТА БАЛКАНСКИХ НАРОДА

у 90 глава — с поговором

(писац задржава сва права)

(70)

— Чујеш, Рале, тебе дирају речи, баш с тога што и ти сам у себи мораш признати да ја имам право.

— О, таман — рече Растислав.

— Таман, таман, — прихвати госпођа — а што, бајаги да није таман! Што? Зар нема у Балканији људи, старих државника, људи које ће кнез послушати а која ће, сутра ако хоћеш, дати кнезу све оно што му ви данас кратите, или што мислите да му делите парче по парче и тиме да га вежете за се.! Кад ви хоћете да шпекулишете кнезом , . . .

— Софија! Јеси ли ти при себи жено; — обрецну се Растислав. — Какве су то речи од тебе? Да шпекулишемо! Ко шпекулише?...

— Боже, Рале! Ти си дипломата; али дозволи да ја не морам дипломатисати, бар онда кад говорим с мужем! (Уступам теби да будеш дипломатичан и за мене — рече она шаљиво, с лаким осмејком на уснама). — Пусти ме да ти кажем отворено шта мислим, бар овде где смо сви своји, и где се немам чега бојати! Па што је то страшно толико што сам рекла да шпекулишете с кнезом? Добро, хајде, не шпекулишете али гледате сваки свој интерес! А ја сам хтела рећи то, да ви нити сте једини, ни сте најпаметнији људи у Балканији. Наћиће се и других који хоће да се користе кнезом. Све оно чиме ви мислите да га држите у шкрипцу, други ће му дати у много већој мери, и он ће дићи руке од вас, одагнаће вас, узеће друге личности друге саветнике, друге поверенике, и ви ћете скупо платити своје ређене погрешке, што сте од кнеза направили истинска права, добра и ваљана владаоца. Најгоре је што ће од њега страдати сама земља, која није ни у чему...

Госпођа Софија није могла довршити свој говор, Растислав је узе за рамена и потискујући је полако пред собом, говорио је: — Иди молим те, иди, твоја тешка мудровања већ су ми овде на врх главе, иди одавде!....

— Ја ово не говорим себе ради, но тебе, мене, свију нас ради — говорила је Софија.

— Добро, добро, добро, — понављао је Растислав гурајући полако жену све више вратима,

— Дакле доћићеш доле на ручак, да те чекамо — упита г-ђа Софија на вратима.

— Чекајте, до један, један и по најдаље, Не буде ли ме дотле, ручајте! Али ја ћу свакојако сићи, ма било пред ноћ — рече Растислав.

— Молим те сиђи, ја ћу те чекати — прихвати г-ђа Софија.

— Добро, добро, сићи ћу, доћи ћу — рече Растислав живо и чисто обрадовано, као да је хтео рећи: „Ево обећаћу ти што год хоћеш, учинићу ти све по вољи, само немој ми више говорити о *њему* и о *оном*, разумевајући под „оним“ ствар које се Растислав највише плашио. — кнежев потпадај под туђ утицај.

(Наставиће се)

изашле су из течаја старе марке. Законом од 66 год. није ништа одређено, шта да се ради са таквим маркама. Начелник пошт. телегр. одељења г Ж. Авђелић понуди 200 дин. за те марке и мин. пристане

В. Радовановић се задовољава одговором г. Мин. привреде, само вели да се из тога види, да се ишло на оштећење држ. касе а на руку г. Авђелићу.

Скупштина пређе преко интерпелације на дневни ред.

Претрес пројекта буџета

Известилац прочита буџет плате званичника Краљевог двора за 1890 и скупштина прими.

Известилац чита буџет мин. правде.

Несторовић предлаже да се свима министрима смањи плата на 10.000 динара.

Кундовић следствен своме раду у Нишу и сад предлаже да се смањи плата министрима на 10.000 дин.

Машић тражи да се положај рачуновође мин. правде изједначи са положајем рачуновође појединих судова.

Прокопијевић само из разлога, што је сад земља готово у 90 пута горем стању' вели морамо, поче ши од капетана војног и грађ. реда па до министара, смањивати плате.

Тирић мисли да не може бити смањивање плате, пошто им је законом ујемчена.

Авакумовић вели да није предвиђена у буџету сума за среске судије или истражне судије, и према томе буџет мин. правде изнео би више од $2^1/_2$ мил. дин.

Јуришић доследан своме говору при начелној дебати и овде је за то да се смањи плата мин. и осталим чиновницима.

П. Николић мисли да је звање рачуновође минист. правде са свим излишно.

Јоксимовић пита Авакумовића од куд могу бити штедње, кад је његов закон о ср. судијама готово исти са садањим,

М. Смиљанић вели, пошто су готово сва она стара звања остала, а и све оне старе плате, то сам ја против овог буџета.

Известилац вели да по чл. 36 устава не може никоме да се смањи плата.

Мин. правде вели да сума за срес. судије, није могла ући зато што они још нису законом утврђени, а доцније кад се донесе закон, онда ће се и буџет према њему одредити. Даље да се рачуновођа не може укинути, пошто је круг његовог рада врло велики; чуди се Кундовићу, што он једнако удара на плате министара и саветника, а што је он поднео такав предлог и на нишкој скупштини, могао је имати више разлога јер онда нису ни железница, ни монопол дувана ни соли били у држ. рукама. Што се тиче плата чиновничких вели да нису велике, баронима који су повећани, а велике су онима који поред плата кајшаре.

Скупштина прими прочитане суме по предлогу одборском.

Известилац прочита буџет касац. апелационог и првостепених судова с уштедама одборским.

Код рубрике „казнени завод у Београду“ *мин. правде* изјави да ће само тада пристати на уштеду одборску од 4,000 дин. од чувара градских, ако се та сума пренесе на гл. Контролу а уштеде од неких писара и секретара на судске послужитеље. Даље замоли скупштину да одобри да се почне зидати казнени завод, и што је приход од улазаца довољно нарастао.

Несторовић се чуди фин. одбору како је могао да уништење од послужитеља судских и чувара казненог завода.

Р. Поповић одбија од одбора прекор Несторовић, јер је, вели, добра плата чуварима робијаша.

Јоксимовић мисли да бегство робијаша не долази од чувара већ од самих управника казн. завода, јер су до сад постављани махом шкартови.

Арсенијевић вели да би боље било да војска чува робијаше.

Известилац вели да одбор није смањио плате послужитеља већ број

Скупштина прими прочитане суме с изменом мин. правде.

Код предс. гл. Контроле Авакумовић: да је ранг пред. гл. Кон. раван саветнику, па пошто плата секретарима још није одређена, мислим да треба и ово одложити.

Скупштина прими буџет министарства правде.

После одмора.

ИЗ БЕЛА СВЕТА

— **Изгорело дете.** У Сиригу се 1 Децембра у кући Панте Менделбабе десила грдна несрећа. Пантина млада Јагра тај је дан нрала кошуље, а у томе се у кући око ње играо њен синчић Вељко, дечак од 2 и по године. Јагра, само за тренутак одмакла у собу и док се вратила у кућу, синчић јој стајаше у живом пламену. Дете мора да се јако приближило огњишту, те да му се тамо упалиле хаљинице. Јагра стаде одмах дерати хаљинице са једног детенцета, али јој та мука остаде у залуд, јер се детенце тако испече, да је сиромашче за неколико сахати издануло. Дете је испатило, али једна мајка тешко да ће икад преболети несрећу своју, те ваља и другим мајкама да послужи за пример, да боље пазе на дечицу своју, јер је несрећа готова за тили часак, а кајању и грижи савести после таке несреће нема краја.

— **Свадбена хаљина за чаршав на часној трапези.** Париски „Фигаро“ пише да је царица Евгенија поклонила манастирској цркви у Фарлборугу у Енглеској скупоцен чаршав за трапезу, начињен од материје и чипака њезине свадбене хаљине. По царичиној жељи уређена је у истом манастиру и једна соба са стварима принца Наполеона и све је управо онако намештено, како је било у Числехурсту за принчева живота. У истој соби дат је на чување и столарски алат, којим је Наполеон радио у Числехурсту, те да тако попуни потребно физичко кретање, које није могла уживати у јахању, јер му је лекар био забранио.

— **Оче наш.** У „Театр Франсез“ у Паризу требало је пре неки дан престављати малу Копеову драму „Оче наш,“ али је цензура забранила, јер се радња дешава за време париске комуне. Садржина је ова: 10 Јула 1871 убили су париски комунисти једно а игумна пред очима његове сестре и пред вратима његове сопствене куће. Он умирући благослови и опрости својим убицама, а његова сестра их прокуне. Још се ни крв његова није осушила на зиду, кад победоносна војска допре испред игуманов стан. Покојникова сестра држи у руци његово свештеничко одело кад изненада улети у собу један комуниста и довикне јој: „спасите ме!“ Она позна у њему убицу свога брата те му одрече заштиту. А он њој: „зар ће те ви бити глупљи од свога брата, који ми је опростио? И она му пружа братьево одело, које он облачи, и падајући на колена, чита „Оче наш.“ У том тренутку улази официр војске, који тражи комунаре. Али сестра му одговара да је ова ту сама са својим братом, на шта се официр с поштовањем уклони. Ова мала драмица је по једногласном мишљењу уметника најлепше и најдирљивије, што је песник Копе до сада написао. Очекивао се велики успех, а зашто је цензура забранила, — не зна се.

— **Пут око света за 70 дана.** Жил Верн послао је једноме париском листу ово писмо: „Мис Бли, (о којој смо ми већ јавили. Ур.), млада и лепа америкапка, која ме је посетила у Амијену у времену између два воза, пропутоваће не, као што листови јављају, за 79 или 75, но за 70 дана, то је најдужи рок који јој је остављен. Ја сам младу даму одобравао у њеној намери, ракав јој да је ствар држим за изведљиву, ако не буде каквих задоцњења или несрећа на мору. Природно је да се од Филеаса Фога, благодарећи брзини саобраћаја добило десет дана Додао сам и то ако буде довршена преко — азиска пруга преко Иркутска, да се свет може обићи и за 40 дана. Мис Бли, коју њу-јоршки „Wold“ са свим саму шиље преко атланског океана, Јевропе, индинског океана, Азије, тихог океана, и Америке, изгледа ми врло енергична решљива. Може се, рећи: лепа, здрава девојка, којој неће тешко ући да своја брзо путовања сврши за утврђено време,

Изјава.

Мој Ami-у „Бомби“ изнео је да сам и ја примио извесну суму, приликом решавања уговора железничког Такву подлу и гадну клевету, одбијам од себе.

Савестног и поштеног човека не може нико никаквим новцем подкупити — Нити може Мој ami нити сва његова иза леђа кумпанија оцрнити га

Није се чудити према разним појавама и оваквој сада!!!

Да ћу могућности код суда Мој ami-у да докаже свој е тврђење, — а ја се радујем што ће се још једна више лаж обелодапити.

Полако бомбаши полако; Истина ће победити, јер се у њу узда

Градиште, 1889

Сава Ж. Обрадовић
трговац из В. Градишта

ПОДЛИСТАК

ДВА САВЕТА

ПРИПОВЕТКА

П. Волкова.

(Свршетак)

Опростивши се беде невидовне, Иван паде на колена и помоли се Богу за живот и здравље Бајбаково: да не беше њега послушао и примио савете његове у место новаца, он би сад извесно седио у тамници са трговцима из Архангелска и како су све околности извршеногa убиства противу њих сведочиле, — то бог зна шта би и шта још било. А трговци, јадни, падоше му око врата, љубећи га и благосиљајући као свога избавиоца.

После овога, исправник пређа убијце пан дурима, да их суду спроведу, а за тим посади Ивана уз-а-се, у кола и довезе га до места, где се пут одвајао од друма у његово село. Ту се опросте и Иван је још истога дана у вече, грлио своју жену и дечицу старога оца свог.

Кад је најзад дошло било време да га упитају, је ли много новаца заслужио и колико је кући донео, — Иван извади и на астал положи само оне ножнице, што их је од торбара купио, чему се и жена и отац зачудише и у плач ударише. Да би их, колико — толико умирио, стане им Иван све по реду причати, како је и шта било са њиме и какве су га беде мимошле у путу, благодарећи саветима Бајбаковим, за које је, до душе, дао сву своју, мучну зековину, али је зато бар остао жив, здрав и слободан.

— Но, сем ножница завршн Иван, ево сам жено, донео још и један пирог, кога су теби и деци послали газда мој и газдарица. Узми ножнице и распори џеп од кожуха. Знаш, бојали се да га не изгубим путем, па су ми га у џеп ушили.

При речи „пирог“, деца почеше скакати од радости: она, јадна, већ и не памћаху, кад су јела колача! — Џеп беше растпорен, колач из вађен' на астал донесен и разломљен, — но где! у њему нађоше, место сира и меса — само један замотуљак од хартије. Отворише га и у њему нађоше једно писмо и — *цео свежањ банкнота*!!..

У писму је стајало:

„Узми Иване, цео свој ајлук. Знајући твоју простоту и твоје добро срце, ја ти нарочито баш не хтедох да дам овако велику суму новаца у руке. Хвала ти на поверењу које си ми указао трампећи паре за савете“. —

„Покрај свега тога, ево ти још и трећи савет, упамти: „ни паметноме теци, ни лудоме остављај“ и старај се, да овај новац корисно употребиш“. —

Бајбак.„

И Иван је заиста послушао и овај трећи савет Бајбакоа, па данас и унучад његова живе певајући и веселећи се!...

С руског превео

Милан.

Моме мужу односно оцу

ВЛАДИМИРУ МИЛОШЕВИЋУ

бив. рачунов ђи beo градског казненог завода.

Давањемо погодишњи помен у цркви Св. Марка у четвртак 14 т. месеца у 10 сахата пре подне.

Јављамо његовим и нашим познаницима и пријатељима.

удова: Ката, син: Милош
пешад. поручник.

Мали Гласник

НОВ систем револвера цепни, друга партија, приспела трговини Светозара Јанковића, у кући г. Ристе Миленковића. 73,1—3

На продају

Две лепе кобиле дорастасте и један кучер-фајтон. Обратити се кочијашу у авлији куће г. Др. Владана Ђорђевића. Хиландарска улица. 964, 1-3

962, 1—3

Нашој милој и непрежаљеној ћерки

Кристини — Тинки

даваћемо четрдесето-дневни парастос у цркви Св. Марка у уторник 19-ог тек. месеца у 9 сати пре подне. Јављамо пријатељима и познаницима.

Ожалошћени родитељи:
отац: **Иван Ђурић** пен. мати: **Станија**

Изишла је из штампе 1 и 2 свеска

ЛОВ НА МИЛИЈОНЕ

или

КРВАВА ДРАМА У АМЕРИЦИ

ИЛУСТРОВАН РОМАН

Ксавија Монтепена

и излазиће недељно две свеске све дотле, док се не сврши. Свака свеска има *две лепе слике* и фино илустроване корице а кошта *само један грош*.

Ко је читао романе „*Света освета*“, „*Полицајка или Мачије око*“ томе је име пишчево добро познато а у препоруку овога дела може се рећи само толико да је

ЛОВ НА МИЛИЈОНЕ

најзанимљивији Монтепенов роман.

Може се добити у свима београд. књижарама. 928

ЧЕСТИТКЕ
ЗА НОВУ ГОДИНУ

са сликама бојадисаним, позлаћене, разноврсне
(сто комада 5 дин)

Честитке богато украшене
комад од 20 пара до 5 динара

Може се добити у књижари
В. Валожића у Београду.
932, 1—10

За поклоне доброј деци о материцама, о Ускрсу, божићу изашло је 8 књижица са бојадисаним сликама

ВИДА
Аладин и волшебно кандило
Моја лутка
Несташни мачићи.
Виљем Тел
У земљи човечуљака
Црвен-капа

Дете и рода

Цена је сваној 30 пара дин.
Може се добити у књижари В. ВАЛОЖИЋА у Београду.
931, 1—10

Београд 14 Новембра 1889 г

Главна Контрола известила је г. министра финансије *да сам способан*, а г. Министар *одобрио ми је, да могу склапати рачуне општинске, пореске и црквене.*

Препоручујем се за те послове свима у месту и у унутрашњости, којима сам потребан.

Најзамршеније рачуне могу довести у ред и склопити за врло кратко време, па било да радим за дневницу или ћутуре.

Могу потпуно да вршим и приметбе главне контроле по разним рачунима.

Склапање тих рачуна радићу по 8 до 12. динара дневно, према даљини места, где се позовем.

Погодба ћутуре може бити само за рачуне, где је вођен дневник и где су спремљена сва документа.

Станујем више „цветног трга“ у „Врачарској касини“ на Енглезовцу у Београду.

Витор Ћурчић
начелник среског у пензији.

863, 9—10

Заслужно и трајно занимање могу стећи личности код продаје врло пролазног еспапа на месечно одплаћивање.

Понуде треба управити Б. А. 200 поште рестанто Београд.
954, 2—2

БЕНКОВА ПОМАДА
И
! НИНИН ПУДЕР !

ДАМЕ које желе да своје лице њежно глатко, чисто и фино одрже, нека не пропусте употребљавати познату **Бенкову помаду** против пега, флека, бубуљица, рапаве коже и осталих нечистоћа коже на лицу, прсима и рукама.

Једна тегла 1 динар

НИНОН-ПУДЕР за лице, прса и руке који ради своје финоће и доброте највише тражен, јер сачува њежност коже при најхрђавијем времену, а ни најмање није шкодљив Добива се бео, роза и жут. Једна кутија 2 динара.

Позор!!! Да би се при куповању свака забуна избегла, то стоји на свакој тегли и кутији јасно и разговетно моја фирма

Ф. П.Л. БЕНКО, АПОТЕКАР У ЗЕМУНУ

Моја се помада и Нинон-Пудер може добит само код мене у мојој апотеци у Земуну и код другариште Бошка Николића у кнез Михајловој улици
784 2—2

Главни су згодитци мар. 500.000 300.000 200.000 150.000 100.000 и т. т.

НЕ СЛАВАЈ КАД ТЕ СРЕЋА ТРАЖИ

Мали новац чини велико дјејство

Да би се дошло на лак и поштен начин до извесног капитала част ми је препоручити поштованој публици као најбоље средство на лаки згодитци од

117 Каљ саксонске земаљске
108. Брауншвајску земаљску лутију

које су гарантоване Немачком аржавом и сатурно, мора се добити.

На саксонској лутрији за сва 5 вучена **Марана 18.135.000**

На Брауншвајској „ „ „ „ „ **Марана 10.509.000**

који су по плану вучења расподељени на 100.000 Лозова од којих подижи мора А бити 50.000 лозова, што значи да сваки други лоз мора добита.

Исте лутрије дају главне згодитке од.

МАРАКА 500.000 300.000
200.000 150.000 100.0000

и мање згодитке од

Марака 80.000, 60.000, 50.000, 40.000, 30.000, 25.000, 20.000 15.000, 10.000, и т. д. као и друге мање згодитке, који се у току од 5 месеци на 5 вучена саксонске и 6 вучења Брауншвајске лутрије мо-рају извући.

Цене лозова за I. вучење ове су:

За 117 саксонску лутр. и за 108 Брауншвајску лутр.

1 цео лоз динара	57.50
1 цео лоз динара	22.50
1 Половину лоза	28.75
1 Половину лоза	11.25
1 Четвртину „	11.50
1 Четвртину „	5.65
1 Десетину „	5.75

Свакоме по захтеву шаљем у напред планове од исте лутрије бесплатно на којег се могу видети уплате, дан вучења и згодитке, на горе означена вучења.

Сваком учаснику ове лутрије шаљем после вучења листу од извучених нумера бесплатно.

Свака поруџбина може се извршити унутницом или аманетом писму, са поруџбином треба се пријавити најдаље до 25 Децембра текуће године.

Исплату и пошиљање добивеног згодитка врши ова по вучењу и уз чување тајне.

Надам се да ће поштована публика због овог доброг распореда пожурити што пре са поруџбинам.

Очекујем питоване налоге.

С поштовањем
Аврам Ј. Меламед
Мењач и Шпедитер
Васина улица Бр. 19.

915

Сваки други лоз добити

Главни су згодитци мар. 500.000 300.000 200.000 150.000 100.000 и т. д.

Власник и главни уредник Пера Тодоровић. Одговорни уредник Свет. Јаношевић Штампарија код „Просвете“ Позоришни трг бр 2

„СВЕТОЗАР МАРКОВИЋ" БЕОГРАД

БРОЈ 354 ЧЕТВРТАК 14. ДЕЦЕМБРА 1889. ГОДИНА II

ИЗЛАЗИ СВАКИ ДАН

БРОЈ 10. П. Д.

МАЛЕ НОВИНЕ

ДНЕВНИ ЛИСТ ЗА СВАКОГА

Писма и рукописи шаљу се Власнику „Малих Новина" Топлички венац бр. 17., на горњем спрату.

ЦЕНА ЗА СТРАНЕ ЗЕМЉЕ

а годину	30 динара
На по године	15 динара
На 3 месеца	9 динара

Претплата из унутр. полаже се само код пошта

За Београд нема претплате — Лист се продаје на број

Претплата се прима код свију пошта у Србији

ЦЕНЕ ОГЛАСИМА

На првој страни од петит. реда 20. пр. дин. а на четвртој од петит реда 10 пр. дин.

ПРИПОСЛАНО стаје 50 пр. д. од петит реда.

LE PETIT JOURNAL

KLEINE ZEITUNG

Огласи јевтино, по потреби и са сликама. За свако оглашење плаћа се држ. такса 20 пр. д. ВЕЋИ ОГЛАСИ ПО ПОГОДБИ

ПОЗИВ

966

Умољавају се сви без разлике партија, који станују на врачару и енглезовцу, да данас тачно у 4 сата по подне дођу у Гостионицу „Славију" ради споразума о избору часништва општинског.

Два добра коња

оба једнака алата по 4 године стара продаје

Ј. Ђуковић трговац.

9о3, 2—3

ПОТРЕБУЈЕМ једног добра вредна момка а нарочито за коње који је вешт, може добити место одмах. Пријавити се код

Косте Димитријевића

958, 2—3 Доњи град у Амаму.

Угља

за ложење из овоземаљских рудника може се купити у радњи

Трпкова и Наслеса

у Београду Васина улица бр 6

КАО ПОЗНАТА I РЕДА

ШКОЛА ИГРАЊА

Благоја Ж. Јовановића, отпочеће други курс од 15-ог тек. месеца поред свију остали игара предавачу: Срис и венац, пркос, грос-мазур. вальцер и краљев нов ланс, у кући Шоповићевој преко од Н. Банке.

За упис пријавити се у трг. г. М. Ристића кнез мих. ул, у дуванџ. код „Гардиста" или у самој школи 834 6—8

БЕОГРАДСКЕ ВЕСТИ

Управа пев. дружине „Јакшић". Типографска певачка дружина „Јакшић", на своме ванредноме скупу, држаном ради избора председника, на 10. о. м. изабрала је себи за председника г. Драгутина Ј. Илића. — Управа поменуте дружине конституисала се овако: председник, г. Драг. Ј. Илић; потпредседник, Коста Пејић; благајник, Петар Милојевић пословођ, Св. Игњатијевић: архивар Мих. Грујић; одборници: Милан Ј. Илић, Петар Ракићевић, Васа Живковић и Васа Зорић.

Вратио се. Г. Михаило Ристић писар министарства спољних послова, који је од истог министарства био послат у Париз ради изучавања дипломатских наука, услед болести вратио се натраг на своју дужност.

*

Тужба. Г. Стојан Новаковић поднео је суду вар. Београда тужбу против писца „Бомбе" и јако се актом скупштини одрекао застарелости и обећао да неће правити употребу од права, које му закон даје. Али како је извештен да скупштина његов акт неће узети ни у какав поступак и да га неће ставити под суд, он је сматрао за дуг части да после свега овога поднесе тужбу суду против писца.

Овим приликом помињемо да је суд вар. Београда актом тражио од управе вароши Београда, да пронађе писца Ивковића и упути га суду.

*

Лична сигурност. Није прошло да у нашем листу доносимо белешке којима се ни мало не даје доказа о личној сигурности у Београду. Ми смо и у јучерашњем броју донели једну белешку у прилог овог нашег тврђења, а сад нека нам је дозвољено да наведемо и овај случај.

Пре неки дан у вече ишао је један грађанин Калимегданом, кад му на један пут на врат би бачена једна замка. После кратког времена приступе му извесни људи, опљачкају га и однесу све што је имао код себе од вредности, па се, најзад удаље, скинувши му замку.

*

Инфлуенца. Болест још се непрестано шири. Истина, велики број болесника оздравио је, али се у толико више сваког дана разболева. Ми знамо једну породицу од 9 душа, која сва болује од инфлуенце и лекар у ту кућу није долазио просто с тога, што се чуло да болест није опасна. Међу тим наши лекари још непрестано ћуте и ни мало се не старају да колико толико обавесте јавно мњење.

*

Реконструкција кабинета. У посланичким круговима одржава се вест да ће се после нове године реконструисати кабинет. Чак се говори, да ће у кабинет ући и људи, који су до сад били раздвојени од чланова садашње владе.

*

Глишина „добра дјела". Како чујемо, г. Глишина ствар врло рђаво стоји код оних особа, које су извињале његове злоупотребе. Говори се да у његовим делима има и таквих, која доносе губитак службе, дакле и губитак пенсије па и адвокатуре. Говори се даље, да је 13 Маја узео извесну суму на угушивање нереда. Ми ћемо се састарати као што смо већ обећали, да сву ову тајну што пре сазнамо и изнесемо је нашим читатељима.

*

Судски и полициски затвор. Многи полициски и судски притвореници жале нам се, како су затвори врло неугодни, нарочито на овој зими. Зидови дебели, зима јака, врата на затворима зјапе, а дрва се дају врло мало, може се мислити како је затвореницима. Нарочито се жале судски апсеници на апсанџију Вула који им веле, броји по дрвце два, [illegible] дрхтати од зиме.

*

Пакост. Прилично времена има како овде неки Руси продају разне коже и разне дрвенарије. Одмах после тога појавила се и инфлуенца. Наш престонички свет није могао пропустити а да од тога не направи виц. Пошто се тврди, да је инфлуенца руска болест, наши грађани шале се на веле да су нам то Руси донели инфлуенцу и предлажу да их власт протера у Аустрију и Немачку.

ДОМАЋЕ ВЕСТИ

Убијен. „Тимочанин" јавља: Од неког времена су у нашој вароши учестале крађе Час некоме нестало које бравче, некоме бакрачи, или што од покућанства, некоме опет живина итд. Чим се ово осетило, општинска је управа предузела све нужне мере, да се овим покрађама стане на пут. Пошто општина не располаже довољним бројем патролција због слабих материјалних средстава, то се у вече по вароши одређују и патроле од овд. грађана, а патролције су размештене на излазима варошким. — Патрола која је синоћ чувала стражу код гвоздене ћуприје опазила је три сумњива лица, која ишаху пут Извора, па је пошла за њима у потеру. Двојица утеку, а једног ухвате, и по једном патролцији пошљу у општински затвор. Кад су се мало поодмакли Изворац извади пиштољ, скреше у прса пратиоцу, и умакне у мрак.

По многим знацима судећи, изгледа да све ове покраће врше Изворци у договору са неким овд. лопужама.

Обешена. Како „Грађанин" јавља Пре 10 дана нађена је, жена Радоја Цукића теж из Вел. Крчмара (ок крагујевачки) пред својом кућом. Је дан дан пре овог случаја Радоје је био у Рачи, и тога се дана у вече вратио доцкан кући, преноћио и зором отишао у Крагујевац, оставивши децу и жену спавајући. Око 8 часова из јутра деца видевши мајку обешену, ударе у плач и лелек, на то се сакупе комшије, које одмах известе полицијску власт. Полиција учинила преглед. Убица није још нађен.

*

Укочио се. Исти лист јавља: Миленко Јовановић из Бадњевца, био је на слави код свога пријатеља, који слављаше св, Алимпију; око по ноћи враћајући се кући морао је газити Лепеницу. Но у моменту када је газио Лепеницу стигне га киша, он се ухвати за грану од врбе. Сутра дан синови га нађу у укочена.

Народна Скупштина

LVII редовни састанак

Уторак 12 децембра

После одмора

Претрес буџета мин. просвете и црквених послова.

Известилац прочита суме под I, II, и III, и скупштина прими по предлогу одборском.

У одељку IV одборско је мишљење да се укину додаци академицима.

Мин. просвете доказује да сваки академик треба да има додатак.

Р. Поповић мисли, пошто додаци нису основани на закону, да их треба укинути.

Мин. пр. доказује да су им баш законом утврђени додаци.

М. Петровић мисли, да баш и кад би били по закону додаци, да их треба укинути, сем странцима, који су чланови академије.

Мин. пр. вели да би се додаци могли укинути кад и закон, којим су уједначени.

Скупштина прими предлог одборски.

Суме под V и VI скупштина прими.

Известилац прочита суме под VII.

Одбор је решио да се установе још 3 катедре на В. Школи.

Мин. пр. вели да није знао, да је одбор предложио још 3 катедре, а према томе би морао и буџет бити већи.

Срећковић вели да је штетна уштеда на ботаничкој башти, јер сад има да се уреди нова башта, коју је краљ Милан поклонио, пошто ону на Дунаву, једнако плави Дунав.

П. Николић предлаже да се одобри сума за лекаре на В. Школи у 1800 дин.

Др. Л. Илић вели, да је сума, коју је одбор предложио за ботан. башту, довољна за ову годину. Даље вели, да је плата лекарима сувише мала, и као такву је одбацује.

Мин. просв. вели да руска катедра постоји на В. Школи (само нема професора) с тога је треба избрисати из буџета, а односно ботан. баште, вели да је одборска уштеда сувишна.

Суму за ботан. башту скупштина прими по предлогу министра, а суму за лекаре на В. Школи одбаци.

В. Радовановић предлаже да се укине додатак ректору богословије, пошто има стан, огрев и т. д.

Мин. просв. вели да од кад је богословије, тај додатак постоји и да је према раду ректоровом још и мали.

Ћирић и Т. К. Спасић су против додатака.

Мин. просв. вели да према одговорности, није велики додатак.

Срећковић вели да је са свим јасно објашњење г. министра.

Л. Лазаревић вели да се не може одузети додатак ректору, пошто сви директори нижих завода, који су с њим у једном рангу имају додатак.

Известилац брани одб. предлог.

Скупштина реши да отпадне додатак ректору.

Машић тражи да се професорске повишице смање.

Ружић не одобрава укидање додатка бележницама и библиотекару.

Мин. просв. одговара Машићу да је тај буџет увећан, зато што су установљене неколико виших гимназија.

П. Ђорђевић пита мин. од куд сума бележника износи 2,273. Односно додатка библиотекара, мисли да треба да буде, пошто је велики посао.

Скупштина прими прочитане суме по предлогу одборском.

Известилац прочита и остале суме скупштина прими.

[illegible] буџета минист. просвете.

LVIII редовни састанак

Уторак 12 Децембра

Састанак отворен у ½ 5 час. по подне.

Председавао г. Катић. Била су сва гг. Министри сем Ђурића.

Секретар Ружић чита протокол LVI састанка.

Предаши се на дневни ред.

Претрес буџета мин. ин. дела.

Авакумовић вели да је прошлих год. био диспозициони фонд 60,000 дин. кад није било консула, а сад је 100,000 дин. зато мисли да треба смањити на 59,000 дин.

Ђурић вели да треба и више одобрити на ту цељ, те да се путем књиге без топа и пушке уједини сриство.

Поп Богосав за предлог одборски.

П. Николић је за 50.000 дин.

Машић предлаже да се укине благајник минист. ин. дела као непотребан.

Срећковић вели да није место да се ова позиција претресе овде из политичких разлога.

М. *Петровић* је за предлог одборски.

Скупштина прими по предлогу одборском.

С овим је свршен буџет мин. ин. дела.

Претрес пројекта буџета миниет. унутрашњих дела.

Код позиције два инспектора П. Николић предлаже да се укину та звања, као непотребна и због уштеде 12000 дин.

Известилац брани ту исправу као потребну за контролисање полицијских власти.

Скупштина прими по предлогу одбора.

Код санитетског фонда Авакумовић чини напомену, да је потребан таксатор.

Р. Миленковић слаже се с Авукумовићем.

Известилац не пристаје на то.

Машић вели да је потребна контрола рецепта апотекарских такса, због сиротиње, која незна да ли је по такси или преко таксе наплаћено.

Код санитетског савета Машић предлаже да се укине награда члановима санитетског савета.

Скупштина прими по предлогу одборском.

С овим је свршен претрес буџета миниет. ут. дела.

После одмора.

Претрес буџета миниет. фин.

Код суме под IV М. Петровић предлаже да се сума за набавку хране за дивљач у Роготу, Крагујевцу, и коштуњаку избрише.

Јоксимовић против уштеда код плата практиканата мин. финансије.

Лешјаник је против суме за исхрану дивљачи у Роготу и Крагујевцу.

Мин. фин. вели да се не може дивљач на један пут распродати, а дотле је треба хранити.

В. Радовановић слаже се с поп Марком.

Срећковић вели не укидајте чувара парка мин. фин. што ништа не ради, а хоћете да укинете установу која постоји пре 60—70 год.

Прокопијевић вели да је у очи Никољ-дњео видео пуна кола срна идући од Лондона ка Ристићевој кући, па да не би и остале овако прошле, боље да их распродамо.

Скупштина прими буџет миниет. финансије по предлогу одборском.

Претрес буџета монопола дувана.

Мин. фин. вели да ће стање остати по старом, док се не донесе закон о монополу дувана.

Срећковић предлаже да се пређе преко буџета, док се не вотира нов закон.

Р. Поповић брани одборски предлог.

Авакумовић вели да чист приход монопола дувана није 3 милијуна.

Мин. фин. вели да се из буџета јасно види да је чист приход монопола дувана 3 мил. и 800,000 дин. а тврдим да ће идуће год. бити и већи. Пристаје да се персонал неће мењати док се закон не вотира.

Несторовић вели да мин. фин. и његов управник монопола Пачу, од како је монопол прешао у држ. руке, рукују с монополом по својој вољи, па отуда онај батаљон чиновника у монополу, с тога је он противан буџету монопола дувана док се закон не вотира.

Скупштина реши да се пређе на решавање буџета монопола дувана у појединостима.

Авакумовић мисли да плата управника монопола дувана, не треба да буде већа од 7,000 дин.

Р. Миленковић мисли да плата од 10.000 дин није велика.

Срећковић предлаже да основна плата управника буде 5.000 дин. а додатка вели, дајте му колико хоћете, само да нема велику пенсију.

Скупштина прими по предлогу.

Известилац прочита и остале суме и скупштина прими, с тим да персонал остане исти до новог закона.

С овим је свршен буџет монопол дувана.

Седница трајала до 9 час. по подне.

ИЗ БЕЛА СВЕТА

— **Атентат на чиновника.** Пре неки дан десио се у Паризу овај догађај. Емил Рукс, шеф департманских послова у сенској префектури, убијен је у 11 сати пре подне у својој канцеларији. Убица је име Ђорђе Ропад а има 29 година. Избацио је три метка на Рукса који је живео још четири сата. Рохад је од 1868 био чиновник сенске префектуре и осветио се своме шефу, јер га је овај ту скоро укорео. Други не верују томе разлогу и држе да је Рогад померио памећу. Убица је рекао: „Ја ћу моје разлоге изнети тек доцније.“

— **Брачна трагедија у Лепоглави.** „Obzor“ пише: „Надстражар Алберт Мајерон, родом из Вараждина, био је у земаљском казненом заводу у једно и браварски послобоћа, а ту је дошао ланьске године из казненог завода у Штајну са својом супругом, присталом женском. Она се у новије доба пустила у интимније љубавне односе с хапсеничким стажаром Ш., који је код њих био и на храни. О тим односима проносили се које какви гласови али Мајерон сматрајући своју жену за поштену, није им веровао, док му, два љубавна писма не доказаше све. Дошло је пре неки дан — до суда у Иванцу пред којим је М. своју жену и злоставио, кад су му показали љубавна писма. Најзад се помире, Претпрошле суботе у 7 сати дође М из завода кући, нађе жену у соби и испали један метак из револвера према рамену, и рани је. Она појури вратима, али он пред неким људима испали и други хитац и погоди је у средину леђа, а трећим метком у крста, на што она пане мртва. Ово тане прошло је кроз трбух и заустављило се под кожом, па је јамачно убило и осмомесечно дете у трбуху, јер је била тешка. Пошав натраг у собу, испали четврти хитац у себе, ухвати се за срце и падне мртав. Све се то десило за најкраће време а као жртве пале су три душе. Мајерона сви жале као поштена човека.

— **Убијен електрицитетом.** У Толеду, у држави Охио, убио је електрицитет некога стаклара, кад је на крову неке куће мерио стакла за

ПОДЛИСТАК

СИЛАЗАК С ПРЕСТОЛА

РОМАН ИЗ ЖИВОТА БАЛКАНСКИХ НАРОДА

у 90 глава — с поговором

(писац задржава сва права)

(71.)

Но г-ђа Софија, као да је погађала оне мисли мужевљеве, држећи се за кваку, она рече:

— А оно што сам ти мало час рекла, оно је онако. То слободно знај, и промисли мало о томе! Што год ви више не дате, други ће све више дати! И њин је изговор лак: „Тако су га други васпитали!“ А вама ће бити тешко да се оправдате, за што од дечака који је дошао у ваше руке мек као восак, нисте могли начинити добра човека . . . . молим те, зете, помогни ми и ти, обрати се она Ратку — Поткрепи и ти моје мишљење да је ваш спас у томе, да од кнеза направите што боља човека.

Рекав ово г-ђа Софија рече због ом и изађе. Растислав затвори врата за њом и врати се Раки натчурен.

— Не знам шта јој је данас — рече он, као да се хтео извинити пред Ратком за неупутности женине — Још ми никад није овако говорила. Но Ратко га предусрете:

— И знаш ли шта — рече Рака — она има право.

— Како има право, — чисто се продера Растислав.

— Па има право, тако са свим просто! Она је сама лепо рекла: што не дамо ми, даће други; и што год кнез буде раскошнији, поречнији, све су већи изгледи да ће он узимати за министре људе слабе и ништавне, који ће му чинити по вољи.

— Знам, али не треба допустити да таки људи дођу у ближи додир с кнезом и да стеку уплив над њим — рече Растислав.

— Не треба дати, али докле се то може бранити? Донде, док кнез хтедне слушати, Кад једног дана њему прасне ћеф и рекне: „хоћу сад овако“ — како, чиме ћеш га уздржати

— А! не иде то баш ни тако! Не може он сам извити на једну страну, кад сви ми стојимо *сложни* на другој страни. Само ти пази да ми увек јавиш ко с њим долази у додир.

Између Растислава и Ратко развио се дуг разговор о свима потребним мерама, које ваља предузети да се од кнеза одстране сви „опасни елементи“ као што су се тим општим именом називали сви они, који су могли на кнеза утицати у другом правцу, противно намерама Растислављевим.

Ту су потанко биле оцењене све прилике, Поглавито је сврћана пажња на ове две околности:

Кнез је млад човек, код к га се тек сад развијају мушки осећаји и наклоности. То је најопасније доба, кад би кнез најлакше могао пропасти под уплив какве веште жене! С тога на ту страну треба особито пазити, и тај утицај сачувати у своју корист.

Друго, стари конзервативци почињу се прибирати и мешкољити, они као да нешто спремају, као да се нечему надају; на њих треба живо мотрити, да не не дођу у интимни додир с кнезом. За сада то су сматране као две најважније ствари.

прозоре. Непажњом дотакао се крајем одела жице једне ужарене електричне светиљке, и остаде на месту мртав. Кад су га после неколико сати нашли, одело му је било све изгорело.

ИЗ БАЛКАНИЈЕ

— **Бугарски зајам.** Поводом тим, што је аустријска влада допустила на бечку берзу деонице бугарскога зајма, службени лист руске владе Journal „de St, Petersbourg“ примећује: „Одавде се види, каквом безобзирношћу располажу принц Кобуршки и бугарски властодршци имовином књежевине, упркос њиховом веома неправилном положају, и каквом одлучношћу залажу финанцијална средства земље, упркос праву и ни мало не обзиру̂ћи се на преузимање обвезе, које остављају неиспуњене већ много година. Држимо се обвезани констатовати такво очевидно одступање од берлинскога уговора“ „Новое Врећја“ осврће се на ову изјаву службенога листа, те вели да би се израз „одступање“ имао правилније заменити изразом „нарушење“ берлинскога уговора. Међу тим у самој се ствари не мења; јер се зајмом врећа онај уговор, који врећа и аустро-угарска влада, када је распарчање његово дозволила на бечкој берзи. У осталом равнатељ Лендербанке Блум изјавио је дописнику „Новога Времена“ Молчанову, да је то чист финанцијални посао, код којега и не мисли на берлински уговор или на признање принца Кобуршкога. Тако оправдавају и бечки службени листови дозволу владе.

БОНТУОВО ПИСМО

Дослован превод писма, које нам је г. Пироћанац предао да га штампамо с молбом и за друге српске листове да би га они хтели препштампати.

МАДРИД ШПАНИЈА

19/12 89 год.

Господине,

Данас 19.X у два часа по подне примио сам ваше писмо од 10 т. из Београда у Мадриду (у Шпанији). — Ја сам вам телеграфисао овог часа следећу депешу:

Пироћанцу бив. министру председ.
Београд

Писма које ми „Бомбе“ подмеће дела су фалсификатора, кога ћу тужити Суду. Изјављујем да је апсолутно све лаж, — пишем.

Бонту у

Ја сам видео у новинама оглас те брошуре и са југа Шпаније, где сам се последњих дана налазно, писао сам у Париз да ми се брошура набави како би могао огласити да је лажна.

Никад нисам мислио, Господине, да уображење једног ниткова, једног фалсификатора може дотле да дође; ја сам мислио да ћу наћи у тој брошури — ниском делу гадне полемике — догађаје погрешно представљене, али никад нисам држао, да се може саставити од једног краја до другог једна кореспонденција, коју треба само прочитати па да се види да је оно дело фалсификатора. У тој кореспонденцији нема ни једне речи истините.

Никад нисам написао ни једну једину реч г. Хану у односу на концесију српских железница. Ја сам био у Бечу у X-ру 1880 и Јануара 81 год. кад ме писац „Бомбе“ представља да пишем из Париза.

Никад г. Бургоан није долазио у Бе град и т. д. и т. д.

Напослетку нема у свима тим листовима једна једина реч, која не би била глупа лаж — то је прави роман. — Ја очекујем сваког часа обавештења, која сам тражио из Париза и ја сам намеран да у новинама објавим категорички да је све лаж. Ја ћу рећи да никад приликом преговарања о концесији српској није било речи између министра ондашњи и мене о ма каквом личном питању. Ја ћу то казати у изразима врло јасним, и учинићу, у колико од мене зависи, потпуну правду апсолутној часности **свих министара** — али ја морам чинити и нешто више, ја мислим да тужим као фалсификатора — човека, који је написао ова писма и мени их подметнуо, и ја ћу вам бити много обвезан, господине, ако би ми хтели дати ваше добре савете у том погледу, како би требало да радим, те да подигнем тужбу за фалсификат, јер је све сама лаж у тим писмима.

Молим вас господине будите добри одговорити ми у Париз улица „Канбон“ Број 5 где ћу скоро бити.

Ја сам желео да вам још данас одговорим и молим вас да извините начин писања у писму, које, разуме се по себи, овлашћујем, вас да мојето показатя. Ја ћу вам бити обвезан, ако од моје стране изјавите категорички да су то све саме ниске лажи.

Примите, Господине, молим вас уверење мога најотличнијег поштовања.

Е. Бонту.

ПРИПОСЛАНО

за ствари под овом рубриком уредништво не одговара.

Пријатељима

Кад ме је летос г. Љубомир С. Марковић, чиновник Управе Фондова, онако безобзирно напао и клевету ми нанео, у „*Дневном Листу*“, ја сам путем штампе изјавио: да ћу се о тој ствари с г. Љубомиром на суду разговарати.

Што сам рекао, то сам и учинио: тужио сам г. Љбомира суду варош Београда, суд га је ставио под суд и 8 овога месеца, био је претрес у суду. Резултат тога ево овај је:

Рађено 8. Децембра 1889. год:
у Суду варошн Београда
протокол претреса:
по кривици
г. Љубомира Марковића, контролора Управе Фондова за дело клевете нанете путем штампе г. Милану Васиљевићу начел. срес. у пензији.

Извиђали :

Председ. суда
Ил. Мојсиловић.

Судија:
П. Ђ. Јанковић
за III. судију, писар прав.
Свет. Ј. Станојевић

Деловођа: писар
Паја Поповић

На данашњи претрес дошао је оптужени, његов бранилац и државни тужилац. За приватног тужиоца престао је г. Живојин Богдановић адвокат овд. и поднео је редовно пуномоћије.

На понуду суда да се ствар изравна оптужени г. Марковић рече: да то стоји до воље приват. тужиоца. Бивши рђаво обавештен признаје да је приватном тужиоцу г. Васиљевићу казао и изнео она дела, за која га је он тужио. Данас добија сасвим противно уверење о ономе, што је г. Васиљевић казао, види, да је био у обману, и сада приватни тужилац, ако је вољан, да му кривцу опрости, он ће тај опроштај примити.

Заступник приватног тужиоца рече: кад оптужени тражи, да му његов властодавац опрости кривицу и признаје да је бивши у обману, путем штампе увредио његовог властодавца и сада има уверења да од свега онога што је изнео нема ничега у истини, то он у име свог властодавца а овлашћен на то поднесеним пуномоћијем, опраштя кривцу оптуженом с тим, да трошкове око исљења оптужени сноси Он од своје стране од оптуженог ништа не тражи.

Љуб. О. Марковић с. р.
Ж. Богдановић с. р.

Државни тужилац рече: дело, за које је оптужени тужен, казни се на тужбу приват. тужиоца, па кад приват. тужилац опраштя кривицу, онда он нема шта против тога.

Т. А. Радовановић с. р.

На основу §. 250 в. кривич. поступка, Суд вар. Београда, према овом опроштају приватног тужиоца.

Решава:

Да се оптужени г. Љубомир Марковић, контролор Управе Фондова, отпушти испод суђења

Пошто је ово решење свима пред судом саопштено, то акта оставити у архиву.

Председник суда,
Илија Мојсиловић с. р.
Судиј:
П. Ђ. Јанковић с. р.
за III. судију писар, прав.
С. Ј. Станојевић с. р.

Ово јављам пријатељима ради знања.

11. Декембра 1889 год.
Београд.

Милан Васиљевић
начел. ср. у пензији

ТЕЛЕГРАМИ

„*Малим Новинама*“

12. Децембра.

Лондон. Одговор Португалске на ноту Лорда Солзберија примљен је са задовољством од стране министарства спољних послова. Из одгора види се да Португалска жели да се то питање сврши мирним начином.

Скадар. Пред турским судом поново се започела парница — против убица свештеника Пасторета.

Говорено је још и о другим приликама. Претресано је питање о изменама које је потребно учинити у личностима што су око кнеза као ађутанти, ордонанси и др. Но то је питање остављено да се Ратко боље обавести о неким млађим официрима, па ће то решити идући пут, кад се опет састану.

Ратко је за тим сишао у своју канцеларију а Растислав сео за сто и јавио момку ако има ко да чека, нека редом пушта једног по једног.

ГЛАВА XII.

ЈАУЗН

Ма да је кавански живот у Балканији јако развијен, и ма да није никаква реткост видети по кавanама и пивницама не само удате жене, но и саме девојке, опет за то кавана је поглавито мушка забава. Женске долазе у кафану само на кратко време, поглавито лети, кад је у јеку пивска сезона, те на жарким, врелим данима доћу и даме да у чаши свежа пива расхладе своје румене, а понекад и нарумењене кораљ — усниће.

Међу тим мушки су у кавани у јутру, у подне, у вече, они ту доручкују, ту пију пиво пред подне, ту пију црну кафу по подне, ту читају новине, ту се састају на разговор ту се скупљају у вече да проводу време до спавања.

Немогући да се изједначе у томе с мушкима, женске су створиле за се друге прилике где се оне обично састају; да се пријатељски разговоре да једна другој саопште најсвежије новости, да се узајамно договоре и да проведу време пријатно, изричући свој суд о свима дневним догађајима. Ти женски састанци — то су њине *јаузне*.

Око 3—4 часа по подне скупљају се познате пријатељице код ове или оне друге, да поседе, да се разговарају, нашале, да попију белу кафу и да једна другој исповеди шта јој је на срцу.

Како је, кад и од куда дошао овај обичај — нећемо овде овде расправљати. Као у многом које чему другом, тако је и овде узет пример из суседне Аустро-Угарске, те је и сам тај састанак прозван страним именом — *јаузн*.

И ако је г-ђа Мона књежева рођака и жена човека који заузима висок положај у балканском друштву, опет за то њена кућа и њено друштво није било у милости код Звонимирађана. Све што је водило рачуна о овоме имену и својој части, склонило се од г. Моне, која је својом прошлошћу и својом страсном наклоношћу спрам лепих младих људи била изашла на незгодан домаће управо скандалозан глас.

Чудне су ствари причане из прошлости г-ђе Моне. Говорило се о замашним сумама, које је она давала младим људима, да их придобије за своје кућевне пријатеље. Причало се како је некакав младић, ускачући око 2 часа по по ноћи у стан г-ђе Моне, био ухваћен у у кључу разапету под њеним прозором, услед чега се дигла таква граја, да је чак морала притрчати ноћна стража да ослободи ухваћена љубазника!

Јако је жаљен некакав кадет, који је као дечак од својих 19 година имао несрећу да се нарочито допадне госпођи Мони. Она га је дозвала к себи у „неглижеу“, лешкарећи на свом дивану, она му је, вели тачно и разговетно објаснила све дужности, сва права и све опасности које га чекају. Вели да је младић био сувише дрвенаст, није хтео ни чути ни разумети госпођу и њене разлоге, грубо је одбио своју срећу која му је нуђена, и с тога је морао бити истеран из академије и чак одгнат из престонице.

(Наставиће се)

962, 1—3

Нашој милој и непрежаљеној ћерки

Кристини — Тинки

давањемо четрдесето-дневни парастос у цркви Св. Марка у уторник 19-ог тек. месеца у 9 сати пре подне. Јављамо пријатељима и познаницима.

Ожалошћени родитељи:

отац: **Иван Ђурић** пен. мати: **Станија**.

Кућа на В. Басамацима до Ђумрука продаје се из слободне руке, ко има вољу купити нека се пријави Гаври Дангубићу на Сави.

965, 1—3

За **Хоровођу** тражи место један добар учитељ пева ња. Јавити се у редакцију под шифром „Хоровођа.“

967, 1—3

---

500 Марака

плаћам ономе, који по употреби

Кот'ове Зубне воде.

Флашица по 1¼ динара кад г д опет зубобољу добије или у устима добије непријатан задах.

Јов. Ђорђа Коте насљед. Берлин

У Београду може се добити у дрогеријама г. г. **Бошка Николића** и **Павла Маринковића** и у апотекама г. г. **Јована Дидбера** и г. **Др. Јована Ђурића**, а у Крагујевцу код г. **Др. М. Ј. Јовановића.**

ИЗТУБЉЕН ЖИВОТ
СПАШЕН

(*Сопствена изјава излечења*). Господину **Јовану Хофу ц. крал.** литерарнуготовосвију европских суверена, притежаоцу 76 највиших одличија и т. д. и т. д. Берлин и Беч II Грабен Брајнерштрасе Бр. 8.

Ваше благородство

Осећам се обвезана да вам јавим и речем хвалу пута: хвала, на изредном дејству вашег **Хофовог лековитог пива од слада**, јер мој син патећи већ 3 године од **катара плућа и тешког дисања** био је тако рђаво, да постељу никако није остављао и само помоћу вашег Хофовог **лековитог пива од слада и бонбона** његов живот је спашен. Још једном: хиљаду пута хвала.

24. Априла 1888 г.

Е. Калмода
Meibling (Wilchelmsstrasse. 46.)

Може се добити у **Београду** у апотеци код „Цара Душана“ у Нишу: у апотеци код „Стевана Немање“ пок. Ђ. Блесидеса а по цени: Пиво 1·45 бонбони од слада по 45 пр. и 90 пр

965, 1—5

ЛИМАРСКА И ЕЛЕКТРО-ТЕХНИЧКА РАДИОНИЦА

ЈОСИФА БЕРГЕРА

У БЕОГРАДУ, КНЕЗ МИХАЈЛА УЛИЦА БР. 2.

ПРЕКО ПУТА КАФАНЕ „РУСКИ ЦАР“

препоручује поштованој публици своје богато стовариште свију у ту струку спадајућих артикала; тако исто прима и извршује поруџбине свију **галаитериских и грађевинских радова.**

Да би моје поштоване муштерије што већма задовољио, набавио сам

СВАКОВРСНИХ ЕЛЕКТРО-ТЕХНИЧКИХ АРТИКАЛА

и извршујем намештање **кућних телеграфа кућних телефонских веза и громобрана,** као и све потребне оправке по најјефтинијој цени.

Поштоване муштерије из унутрашњости добиће при поруџбини упутство са потребним цртежом, тако да ће бити у стању сами, без туђе помоћи, наместити електрично звонце или телефон. Избор разних **артикала за електризирање као и гасних фењера,** који се могу преносити. Продаја **гасне материје и дупло рафинираног петролеја.**

МАШИНЕ ЗА ПРАЊЕ РУБЉА, ДАЈЕМ НА ПОСЛУГУ

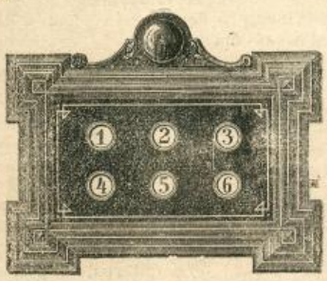

8св 1—

Главни су згодитци мар. 500.000 300.000 200.000 150.000 100.000 и т. т.

Мали новац чини велико дјејство

НЕ СЛАВАЈ КАД ТЕ СРЕЋА ТРАЖИ

Да би се дошло на лак и поштен начин до извесног капитала част ми је препоручити поштованој публици као најбоље средство на лаки згодитци од

117 Кал саксонске земаљске лутије и
108. Брауншвајску земаљску лутију

које су гарантоване Немачком државом и сигурно, мора се добити.

На саксонској лутрији за сва 5 вучења **Марака 18.135.000**

На Брауншвајској „ „ „ „ „ **Марака 10.509.000**

који су по плану вучења распоређени на 100.000 лозова од којих појловина мора добити 50.000 лозова, што значи да сваки други лоз мора добити.

Исте лутрије дају главне згодитке од.

МАРАКА 500.000 300.000 200.000 150.000 100.000

и мање згодитке од

Марака 80.000. 60.000, 50.000, 40.000, 30.000, 25.000, 20.000 15.000, 10.000, **и т. д. као и друге мање згодитке, који се у току од 5 месеци на 5 вучења саксонске и 6 вучења Брауншвајске лутрије морају извући.**

Цене лозова за I. вучење ове су:

За 117 саксонску лутр. и за 108 Брауншвајску лутр.

1 цео лоз динара 57.50	1 цео лоз Динара 22.50
1 Половину лоза 28.75	1 Половину лоза 11.25
1 Петину „ 11.50	1 Четвртину „ 5.65
1 Десетину „ 5.75	

Свакоме по захтеву шаљем у напред планове од исте лутрије безплатно из којег се могу видети уплате, дан вучења и згодитке. на горе означена вучења.

Сваком учеснику ове лутрије шаљем после вучења листу од извучених нумера бесплатно.

Свака поруџбина може се извршити упутницом или аманетом писму, са поруџбином треба се пријавити најдаље до 25 Децембра текуће године.

Исплату и пошиљање добивеног згодитка врши она по вучењу и уз чување тајне.

Надам се да ће поштована публука због овог доброг распорода пожурити што пре са поруџбином.

Очекујем штоване налоге.

С поштовањем

Аврам Ј. Меламед
Мењач и Шпедитер
Васина улица Бр. 19.

915

Сваки други лоз добити

Главни су згодитци мар. 500.000 300.000 200.000 150.000 100.000 и т. д.

Власник и главни уредник Пера Тодоровић. Одговорни уредник Свет. Јаношевић Штампарија код „Просвете“ Позоришни трг бр 2

БРОЈ 355 ПЕТАК 15. ДЕЦЕМБРА 1889. ГОДИНА II

ИЗЛАЗИ СВАКИ ДАН

БРОЈ 10. П. Д.

ЦЕНА ЗА СТРАНЕ ЗЕМЉЕ

За годину . . . . . 30 динара
За по године . . . . . 15 динара
За 3 месеца . . . . . 9 динара

LE PETIT JOURNAL

МАЛЕ НОВИНЕ

ДНЕВНИ ЛИСТ ЗА СВАКОГА

Претплата из унутр. полаже се само код пошта

За Београд нема претплате — Лист се продаје на број

Писма и рукописи шаљу се Власнику „Малих Новина" Топличин венац бр. 17., на горњем спрату.

Претплата се прима код свију пошта у Србији

ЦЕНЕ ОГЛАСИМА

На првој страни од петит. реда 20. пр. дин. а на четвртој од петит реда 10 пр. дин. ПРИПОСЛАНО стаје 50 пр. д. од петит реда

KLEINE ZEITUNG

Огласи јевтино, по потреби и са сликама. За свако оглашење плаћа се држ. таксе 20 пр. д. ВЕЋИ ОГЛАСИ ПО НОГОДБИ

Гини М. Милићевићки

биће седмодневни помен у палилулској цркви у суботу 16-ог овог месеца у 9 и по часова пре подне.

Молимо пријатеље и познанике, да изволе доћи на овај помен.

М. Ђ. Милићевић
с децом.

969, 1 - 2

ЗА ЖЕНСКЕ

ОД 2 ДО 6 САТИ

Понедеоником Средом и Петком

РАДИ

Парно Купатило

У ДУШАНОВОЈ УЛИЦИ

803 3—30

Чоје

За офипирско одело у свима прописним бојама имамо на продају.

Терзибашић и Ђорђевић
у Београду и Крагујевцу

917,3,10

Угља

за ложење из ово земаљских рудника може се купити у радњи

Трпкова и Наслага
у Београду Васина улица бр 6

Два добра коња

оба једнака алата по 4 године стара продаје

Ј. Ћуковић
трговац.

9с3, 2—3

Скресивање буџета.

Ономад, доцкан у ноћ, сршен је предлог буџета на првом читању, свршен је и примљен је ни по предлогу владином, ни по поткресивању одборском, већ са свим изнова поткресан.

Сваки рад сваки појав има својих узрока, па тако и ово скресивање буџета има својих узрока, а они су штедња.

Штедња је лепа и корисна ствар и за појединца, и за читава друштва и државе. Наро чито је штедња добра и корисна ствар онде, кад се има одиста потребе штедити и кад се паметно штеди.

Али, као год што штедња може бити добра и корисна ствар по појединца, друштва и државе, — она исто тако може бити и ружна и штетна ствар.

Штетна може бити онде, кад се штедњом постиже каква моментана корист, кад се рецимо за ову годину уштеди извесна сума новаца, ни мало не водећи рачуна о потребама, које у след штедње само застају, па носе штете и зле последице целом животу било појединаца, било друштава, било држава.

Ми потпуно одобравамо да и наша држава штеди, тим пре што је њој штедња одиста потребна, што она штедњом само и може да васпостави своју финансијску равнотежу.

Али одобравајући овако штедњу у опште, ми ни у ком случају не можемо пристати на штедњу безусловну, не можемо пристати на штедњу онде где јој нема места, где је чак и штетна.

А као такву штедњу ми не одобравамо штедњу, рецимо, у просвети, где се штедити не може. Или, ако се и може штедити, то може само на уштрб и штету просвете. Или је зар могуће штедити код просвете, кад су ту потребне и спремне снаге и научна учила, која се никаквим обзирима штедње не могу набавити јевтиније но што су И кад се ту ипак штеди онда каква је услуга учињена просвети, не осуђује ли се она на застој и заћмалост? И кад је тако, онда нека се промере користи која се су добијају од незнатних уштеда и користи које бисмо имали без уштеда. Лако је оценити, да се тај губитак, па ма он трајао и годину две само, не да ничим накнадити, и да је онда ту бесмислена свака штедња.

Исто тако штедња никако не може бити корисна но штетна кад се штеди и онде где се ствар тиче националног задатка једне државе.

Ми потпуно појмимо терет који једна војска чини свакој држави, а нарочито малој и сиромашној Србији. Издаци су на војску велики, — али они су нужно зло, они се морају трпети баш у интересу самога задатка државног. Смањи ти буџет војске, и тиме учинити уштеду неку значи ни више ни мање но дизати руке од националног задатка Србије, којим је сваки Срби прожман.

Сви ми хоћемо уједињење Срства. Хоћемо Душанову, хоћемо велику Србију. Али хотећи то, ми морамо хтети и прилично јаку војску, а хтети то значи много трошити.

Јест, Србија мора бити војнички и просветно јака, акс хоће да одговори свом узвишеном и великом задатку — ослобођењу и уједињењу Срства. А Срство нити се може ослободити нити уједиинити празним шакама и лепим говорима о штедњи но скуповима и скупштинама.

Србија не само ради ослобођења и уједињења, но и ради самоодржања мора бити војнички јака те да може свачију евентуалну навалу спољну да сузбије. А колико ли тек мора имати муке и колико јој треба јачине, кад се не мора бранити само од спољних напада, но ради ослобођења и уједињења своје браће моралне и сама нападати кад за то дође згодан час! —

Штедити туна не само да је штетно. не само да је грех и према себи и према својој браћи, но и издајство српских интереса

Ово су две најкрупније ствари, код којих смо хтели да покажемо колико је штетно и код њих штедити, и код њих скресивати буџет.

Нар. Скупштина има и на другом читању да прими буџет. Она што је год код ових двеју позиција скресала, треба да повиси, а нека скреше и штеди онамо, где нема и смисла и користи скресивати и штедити.

БЕОГРАДСКЕ ВЕСТИ

Инфлуенца. По званичном билетежу од инфлуенце разболело се још: 11 о. м. 197, а 12 о. м.. 146 особа. Као што се из овога види, зараза напредује.

Међу тим, овај број болесника мора се узети много већи, кад се зна да и у војсци има веома много болесника од инфлуенце. Војни санитет ипак за то не сматра за нужно, да своје службене билетене не обнародује.

Наши лекари у саветовањима како да се лечи ова болест, још се непрестано одликују-ћутањем.

Народна скупштина, пошто је на првом читању свршила претрес буџета, јуче није држала седницу, а данас ће наставити рад.

*

Претрес. У среду 20 о м биће у суду вароши Београда претрес уреднику нашег листа због чланка: „Да л је полиција ни Румунија“ у бр. 244 и због чланка. „Радикална влада и штампа“ у 286 бр. нашега листа. Како тужба вели, у првом чланку нанео је увреду власти у лицу управитеља г. Глише за кога се тврди да је од Павла Петровића трг. из Неговина узео 50 дуката мито, а у другом чланку нанео је увреду г. министру унутрашњих дела.

*

Оставка. Као што чујемо г- Др. Лаза Пачу вршилац дужности управника Монопола Дувана дао је повоа оставку. Непојмљиво! Изгледа као да овај човек ништа друго и нерадн но само сваки час да је оставке. Но овом приликом, вели се, да је г. Пачу решен, даје не тргне натраг.

Као узрок наводи се да се г. Пачу нашао увређен, што је скупштина хтела две-три хиљаде динара од плате да му скреше. Да не буде ово само каква репресалија од стране г. Пачу-а на решење скупштинско оеносно његовог буџета?

*

Са збора. На јучерашњем радикалном збору кандидовали су за општинско часнинство: за председника г Никола Пашић за чланове гг. Никола Вулковић и М. Банковић, и за кметовске помоћнике гг. Дим. Вељковић, Јов. Илић, Јов. Антонијевић, К. Чупић и Јефта Немаровић.

На збору код „Славије“ кандидован је за кмета онога краја г. Коста Д. Шпарталъ адвокат, за кметовске помоћнике гг. Милорад Јанковић и Милија Јанковић. Овај збор послао је депутацију збору радикалном код Бајлона с молбом да прими ове кандидате, али им радикални збор није „услишио“ молбу.

Народна Скупштина

LIX редовни састанак

Среда 13 децембра

Састанак отворен у 9 час. пре подне.

Председавао г. Катић. Била су сва г г. Министри сем Вујића, Ђурића и Таушановића.

Секретар Лазаревић чита протокол LVII састанка, Ћирић молбе и жалбе.

Прелази се на дневни ред.

Претрес буџета минист. грађевине.

Код одељка II, одбор је додао да се са том истом сумом регулише и Дрина.

Мин. грађ. вели да је ова сума мала за регулисање Дрине, њоме се могу само да осигурају нека места дуж Дрине од поплаве.

Скупштина прими измену г. министра.

Код одсека III одбор је смањио суму 100,000 на 60,000 дин.

Мин. грађ. вели да је прошлих година тај буџет био 130.000 дин. а ја сам смањио на 100.000 дин. Одбору је било мало и то, па је смањио на 60.000 дин. Том уштедом укинути су додаци окр. инжињера, чиме им је и плата смањена, а то је са свим неумесно, јер су им плате и иначе мале. С тога предлаже да се сума, уштеђена од других позиција, која износи 17,000 дин. дода окр. инжињерима.

Лешјанин се слаже с мин. грађ.

Сретеновић се слаже с одб. мишљењем.

Р. *Миленковић* се „на пример“ слаже с мин. грађ.

М. Смиљаник одобрава одб. редакцију.

Срећковић одобрава предлог минист. грађ.

Известилац брани одб. мишљење.

Скупштина прими прочитану позицију по предлогу одб. дакле да буде 60,000 дин.

С овим је свршен претрес буџета мин грађевине.

Претрес буџета дирекције држ. жељезница.

Известилац вели да одбор код овог буџета није учинио никакву уштеду, пошто је то још нова ствар, па не знамо где се може учинити уштеда.

Код одељка V, Авакумовић је против тога, да неуказни чиновници могу имати плату 6,300 дин, што по старом износи 1200 талира, кад највећи инжињери не могу имати већу плату од 700 талира, и да један неуказни чиновник буде већи од начелника министарства.

Машић се слаже с Авакумовићем

Др. Ђ. Петровић брани одборско мишљење и побија разлоге Авакумовићеве.

Авакумовић вели да кад је г. предговорник устао да побије моје разлоге, ја сам мислио, да ће навести, какве су дужности благајника, док он није баш ништа навео, а што се тиче бегства Касике, баш то је доказ, да се под видом неуказних чиновника скривају којекакви људи.

Машић вели г. Др. Ђока не може никоме да пребаци, да је лакомислен, особито овде, где се ствар тиче благајне, јер сам се баш за то и спремао, зато и опет остајем при своме.

Др. Ђ. Петровић вели да је из говора г. Авакумовића, увидео то да сваки указни чиновник мора бити поштен.

Прокопијевић вели ако су и остале плате удешене, према платама ових неуказних чиновника, онда је горе но напоако, с тога никако не могу да одобрим ову суму.

Лешјанин пита би мин. грађ. зашто се чиновници с тако великим платама не постављају за указне.

Ђурић вели да чиновници жељезнички, морају да имају велике плате пошто је ту велика одговорност, да се пази да се несрећа каква не догоди и т. д.

Прокопијевић вели да не може никакве несреће бити на жељезници ако благајнику на жељезници буде мања плата.

Јоксимовић вели да би требало овде место неуказних чиновника поставити указне и то само Србе, јер кад је мало пре било да се нашим инжињерима смање додаци, онда су се сви дигли, а којекаквим странцима дају се толике плате.

Арсенијевић вели да треба мин. да објасни, какви су то неуказни чиновници.

М. *Ристић* вели да је боље да су неуказни чиновници, јер онда неће имати пенсије.

Скупштина прими прочитане суме.

С овим је свршен претрес буџета дирекције држ. жељезница.

Претрес буџета мин. народ. привреде.

Код одељка пошт. телеграфског, Л. Лазаревић вели да је боље да се укину секретари које веће класе а не IV и V.

Скупштина прими предлог одборски.

Мин. привреде вели да је у одбору решено, да се код одељка „општи трошкови“ а за набавку каса, укине сума од 1500 дин. и ја сам пристао, али ме је сад рачуноводство известило да има пет нових телеграф. штација, које требају да имају касе, с тога молим скупштину да одобри предложну суму.

Скупштина прими измену г. мин.

Мин. н. пр. каже да не треба дати помоћ трг. занатлиском одбору у Београду, пошто ништа не ради.

Д. Ћирковић вели да ради тај одбор и да му треба дати помоћ.

Др. К. Динић предлаже да се увећа сума бар за 10.000 дин. на потпомагање индустрије и заната.

В. Радовановић слаже се с предлогом Др. Динића, шта више би предложио да се сума од 20,000 дин. повиси на 50,000 дин.

Р. Поповић вели да бар за сад нема смисла да се увећава ова сума, пошто се не зна на шта ће се утрошити, а доцније кад се донесу закони о томе, онда можемо још и већу суму одредити.

Р. Миленковић слаже се с предговорником.

Ђурић предлаже 100,000 дин. на ту цељ.

Т. К. Спасић одобрава предлог Вићим

Јоксимовић одговара Ћирковићу, да не треба дати помоћ трг. занатодбору, пошто ништа не ради, даље вели да треба још ова скупштина да донесе закон, како да се помогне народној привреди и да се сва уштеда на мист. привреде употреби на ту цељ.

Мин. привр. вели да је ова сума од 20.000 дин. одређена на потпомагање занатлијске школе у Крагујевцу и на ћилимарску радњу у Пироту и Ужицу, а потпомагање остале привреде за сад нам финансијске прилике не дозвољавају.

Ј. Ж. Јовановић предлаже да се ова сума употреби искључиво на потпомагање заната,

Скупштина прими предлог В. Радовановића. (Јуришић против).

После одмора

Секретар Милијашевић чита указ Кр. Намесништва, којим се постављају за владине поверенике при претресу буџета мин. војног Св. Радојчића. и Ј. Дамјановића

Наставак дебате буџета мин. привреде.

ПОДЛИСТАК

СИЛАЗАК С ПРЕСТОЛА

РОМАН ИЗ ЖИВОТА БАЛКАНСКИХ НАРОДА

у 90 глава — с поговором

(писац задржава сва права)

(72.)

Причало се о одлучности госпође, она не говори много; одмах у по четку своме покаже све што има очекивати, — ко је мудар, па прими срећу која га је снашла — благо њему! Ко двоуми, устеже се, колеба, тога просто — склоне!

Од свију ових прича много је било истинито, али, као обично, много је било и измишљено, додато.

На ипак, све то узето у скупа, створило је о г. Мони такво мишљење, да су је се и бојали и избегавали је.

Али једно није требало губити из вида, — г-ђа Мона била је рођака књежева код које је он често одлазио и по некад проводио читаве часове.

Док је књез био дете, ова околност није имала велика значаја, нити је на њу сврћана особита пажња. Али, од кад је књез поодрастао омужао, постао млад љубавник и младожења, од то доба г-ђа Мона почела је улазити у моду и постајати средиште једном делу звонградског отменог женског света.

Приче о незгодној прошлости њеној, као и о свима другим прошлим и садашњим гресима почеле су бивати блажије и налазити извињења.

— Чувена породица, велика кућа, многа познанства, велики доласци, положај мужа, око кога се купе млади људи, молећи то за ово, то за оно, све се то узимало као објашњење и разлог за односе госпођине с младим људима.

— Људи долазе послом, неки и да се препоруче, све је то из поштовања, а г-ђа их дочекује, као гостољубива домаћица! Шта ту има грешно? Обична учтивост, коју само простаци не разуму,

Сад се већ говорило и о многим доброчинствима госпође Моне — како је за један обновљен, стари манастир сама „својеручно“ извезла „диван чаршав за часну трпезу,“ како је сиротици Јулки не само дала сву свадбену спрему но јој нашла и красна младожењу; диван, млад вредан трговац, леп, да очи од њега не одвојиш Истина, новајлија је, тек сад отвара самосталну радњу, али са својом вредноћом и *учтивошћу* мора далеко дотерати.

Причало се и о неком просјаку без руке, којије госпођи Мони дошао, управо го, а она узела нове кошуље и панталоне овога мужа и одела га.

Причало се и о некој болесној баби, коју је г-ђа Мона десетак дана држала у својој кући док није прездравила, дајући јој лекарску помоћ преко свога рођеног домаћег лекара.

— Таква добродушна жена! Такав анђео! На о њој да се шире такви безобразлуци! Као да је то могуће, тако благородна жена да буде тако разврата! Не, завист! Све је то само завист и злоба!

(На ставиће се)

Ј. Ж. Јовановић предлаже да се оснује једно српско акционарско паробродско друштво, па пошто тако друштво не може опстати без државне помоћи, то смо у одбору решили да се одреди државна помоћ, од 30,000 дин. То би друштво имало 4 лађе. Министар је пристао.

Скупштина прими извештај одборски

Код тачке 59. В. Радовановић предлаже да се ова сума повећа са 10,000 динара.

Известилац брани одборско мишљење

Јоксимовић предлаже да место 17,000 дође 27,000 дин. као помоћ пољопривредном друштву.

Скупштина прими извештај одборски

Машић тражи да се за чување шума одобри 15.000 дин.

Скупштина прими извештај одборски

В. Радовановић предлаже да остане бар 2.000 дин. за пошумљавање а не да се избрише

Срећковић и *Ђурић* су за владин предлог

Мин. привреде вели да га једини разлог руководио, што је пристао на одборску одлуку тј. да се избрише сума од 10.000 дин. да се идуће године донесе закон о уређењу шума.

Јоксимовић је за то да остане сума по предлогу владином.

Р. Поповић вели да је одбор руководило то, што се не може корисно да употреби, а кад се донесе закон о шумама онда се може одобрити и већа сума.

В Младеновић вели да би цела сума отишла више на дијурне но на шуме.

Скупштина прими одборски предлог

Др. *Л. Илић* предлаже дасе све хемијске лабараторије споје у једну зграду, а не да при сваком минист. буде по једна лабораторија. С тога мислим да је довољна сума 6,000 дин.

Мин привреде пристаје на предлог Др. Лазе.

М. *Петровић* налази да су разлози Др. Лазе и умесни и корисни.

Скупштина прими предлог Др. Лазе.

В. Радовановић предлаже да се сума од 10,000 дин. за издржавање неколико питомаца на страни по струци земљеделско-сточарској повиси на 20,000 дин. и 6,000 дин. да остане по струци шумарској.

В. Младеновић брани одборско мишљење.

Ђурић мисли да треба ове суме још и повећати а не укинути.

П. Ранковић сажељава одбор, што је све суме, које су одређене на пољопривреду избрисао

Скупштина прими прочитане суме по предлогу одборском.

Мин. привреде вели да су одборске уштеде код управе фондова неумесне, почем се налази у вавредним приликама. Прво, што рачуни за последњих 10 год. нису склопљени; друго, што рукује капиталом од 35 мил. који је позајмљен разним личностима. Управа фондова има 14,000 дужника од којих 9,000 не плаћају интерес. Према тим околностима морају се платити и радници који ће руковати тим пословима. Пристаје на мању уштеду.

М. *Петровић* вели да Народна Банка рукује са 10—12 чиновника а у Управи фондова има читав логор. С тога вели требало би одредити комисију да прегледа радове свију чиновника, па који је год без посла да се отпусти, јер вели, шта ће ти чиновници, кад они за 14. година нису наплаћивали интереса. Предлаже да се затворе један пут врата Управе фондова свима онима који траже новац на зајам. С тога је за предлог одборски.

В. Радовановић је за одб. предлог г.

Лешјанин вели да је влада крива што је овај завод такав, јер сви капетани начелници, који се нису допадали једвој влади тражили су у управу фондова. Стога је за предлог министров.

Срећковић вели да господа, која говоре против Управе фондова, нису погледала на приход од 920,000 дин. који Управа фондова доноси, док је расход само 93,000 дин. С тога је он за предлог министров.

Мин пр. вели да није никакав разлог да се чиновници управе фондова укидају, што су рачуни за последњих 10 год. заостали већ на против да треба платити раднике да се ти послови сврше.

Скупштина прими предлог министров.

Седница трајала до 2 и ¼ час. по подне.

IIX редовни састанак
Среда 13 Децембра

Састанак отворен у ½ час. по подне.

Председавао г. Катић. Била су сва гг. Министри сем Ђорића, Таушановића и Велимировића.

Настављен претреса буџета мин. привреде.

Код управе држ. ергеле Т. К. Спасић тражи да остане позиција за марвене лекаре.

Скупштина прими по предлогу одборском.

Мин. привреде моли скупштину да се суме под 129 и 130 споје у једно.

Скупштина прими.

Код одељка „Управа Топчидерске Економије“ М. Петровић наводи како је рђаво стање у свима грапама Топчид. Економије, па вели да би боље било да се не троши на њу. Предлаже да се подигне ратарска школа у Топчидеру.

Мин. пр. вели да је привреда у Топчидеру онаква, каква су и средства којима ра располаже.

Скупштина прими предлог одборски.

Код управе подрински рудника Д. Ђирковић вели да је управа подрин. рудника веома потребна и чуди се одбору, шта га је руководило да је укине.

Р. Поповић вели да се са 30—40,000 дин. не може да експлотише рудник, с тиме може да се плаћа само управа, а управа у оном руднику, где се ништа не ради не треба,

Д. Ружић вели да само добијање олова из овога рудника, довољан је разлог да остане овај рудник.

Лешјанин и Р. Митровић су за то, да остане овај рудник

Бојчић прима историју подрин. рудника и као корисно препоручује скупштини да одобри позицију.

Ђурић мисли да треба да остане овај рудник.

Ст. Станковић вели, пошто овај рудник не доноси никакве користи, треба га укинути и вели да је то руководило одбор.

Мин. пр. вели да се олово које се добија из тих рудника, носи на све јевропске пијаце, истина користи нису велике, али према средствима су довољне.

М. *Петровић* вели да су доиста подрински рудници богати, али са 40,000 дин. не могу да се експлоатишу, треба бар 100,000 дин. што за сад није могуће одобрити.

Скупштива прими предлог мин. привреде.

Код одељка управа у Мајданпеку Бончић пита министра, шта ће управа кад је мајданпек дат под закуп.

Мин. пр. вели да је управа у мајданпеку за надзиравање страних радника.

Скупштина прими предлог одборски.

Код одељка поште и телеграф одбор је учинио уштеду 100,000 дин.

Мин. пр. вели да је поводом одборске уштеде одредио комисију која би имала да нађе колика је највећа могућа уштеда у том одељку, и она је нашла да је највећа 58,000 дин. и то да се идуће год. не може отворити ни једна нова телеграф или пошт. штација. Али одбор је опет остао при своме, Та уштеда у 100,000 дин. могла би бити само онда, кад би се извесне пруге пошт. или телегр. укинуле, што мислим да није корисно. Другу уштеду могао би учинити пенсионовањем већих чиновника али би она пала на терет буџета пенсионара.

Јоксимовић је против одб уштеде.

Ј. Ж. Јовановић вели да нас је сам број телеграф. (52) и поштара (146) у Београду руководио да учинимо овакву уштеду а не број штација:

Ђ. Врачинац одобрава уштеду од 58 000 дин.

Ђирић вели па се за поштаре и телеграф. постављају махом неписмени људи и само из тога разлога, да се истисне број неспособних људи, мислим да је руководно одбор да учини ону уштеду.

Сретеновић вели да би боље било да рабацају носе писма него поште.

Срећковић вели, како је већина поштара, банкрота, бив. жандира, механција и т. д. то сам за уштеду од 58000 дин.

В. Младеновић вели да је одбор с том уштедом хтео да се истисну неспос бни људи.

Скупштина прими предлог одборски,

С овим свршен претрес буџета мин. привреде.

Читање буџета пенсионера.

Т. К. Спасић предлаже да се укине пенсија Ф. Христићу, јер не може бити и пенсионер и гуверер Н. Банке,

Јоксимовић слаже с предговорником

Ђурић мисли да треба стати један пут на пут пензионисању способних и здравих људи.

Срећковић вели, да не би дао ни паре на пенсију

Ђирковић предлаже да пензионари не могу живети изван Србије.

Ваничевац предлаже да се свима пенсионарима смањи пенсија на половину

Скупштина прима предлог Т. К. Спасића.

Ст. *Станковић* предлаже да се укине издржање Ј. Димитријевића пошто је богат

Машић предлаже да се, ако који пенсионар умре, не може поставити други на његово место, већ да се његова пенсија сматра као државна уштеда.

С. *Петровић* предлаже да се укине пенсија породици В. Јаковљевића

М. *Петровић* вели да његова породица не треба да има никакво уживање, пошто Вељко није учинио никакве услуге отаџбини.

П. Ранковић предлаже да се удари велики порез на плате пенсионара

Скупштина прима предлог Ст. Петровића.

(Наставиће се

ПИСМА УРЕДНИШТВА

НАПАД АРНАУТА

(допис „М. Новинама)

Прешолац, 11, дек. 1889 год.

Господин уреднице,

Није ми обичај никад био да много пишем а још мање по новинама; но сада ми се не може на ино да и овај зачнат не почнем.

Прекјуче 9-ог о. м. ушли су 250 до 300 арнаута у нашу страну чи-тав сат дубоко да на силу секу шуму и то на срамоту свој српској држави јер је преко стотину дана орано шуме посечено, које више вала од толико хиљада динара. То је било на десном крилу између караула Бр. 20 и 21. Арнаути су више пута опоминьани да не чине штету на кад им је патрола наша, то попова прекјуче саопштити хтела, они напуцаше из пушака на нашу патролу и тако се заметнуо бој.

На пуцање пушака долети наш храбри и отважни командир чувени јунак г. Алекса Богосављевић својој патроли у помоћ.

Бој је трао пуна четири сата.

Од наших су рањени командир г. Алекса, бољубаша Крсто Милојевић и Јаблан Милојевић и стражар Веселин Јездимировић.

Арнаутски губитци нису тачни па зато ти их и не јављам.

Не бих ти ни ово јавио но ево шта ме нађера.

Јуче сам поднео, једну депешу телеграф. штацији у куршумлију која овако гласи:

Дервиш бегу Љубовићу гостионица два тигра — теразије Београд. Јуче је био жестоки сукоб са Арнаутима на десноме крилу, ваш пријатељ командир г. Алекса рањен. Јаблан Стефановић бољубаша. Телеграфија изброја речи, па таман да прими депешу, али уђе у штацију наш срески начелник г.. Тоша — Ефенди — прошпута нешто с' телеграфијом, а он важни и жалосни црногорац г. Вујовић лабуд врати ми депешу и рече да се неможе примити.

Господин уреднице! Ја сам „радикалац“ боља но и ко други али не претендирам, да ми се као таковом неке привилегије дају. Али ми је криво зашто да се не прими једна депеша коју отправљач лично доноси и која никога не вређа, зашто да се приход умали и државни штета нанесе?

Јер због једног Ефенди капетана??? Он нека се погледа у огледало, па ако не зацрвени, онда нека прича о срспству и патриотизму.

Чуо сам да се ти слабо кога бојиш, него ништа све што је истина, зато ти и шаљем ово моје писмо и молим те да га у првоме броју твога листа ама баш тачно овако донесеш, како ти пишем.

„Православни арнаутин“.

ТЕЛЕГРАМИ

„Малим Новинама“

13. Децембра.

Петроград. Кад је пук телохранитеља стајао упарађен пред црквом' пуковник прочитао је једну цареву депешу из Гачина којом изјављује да жали што му је немогућно рад болести присуствовати паради. — При ручку који је држала та парада у дворцу Аничној присуствовала је царица.

Брисељ. Штрајк рудара у округу Шарлроа-ском расте тако да се боје општег штрајка. Покрет захватио је све рудокопе Свуда се осећа оскудица угљена Сви су рудници сложни.

ЉУДИ И ЖЕНЕ,

Ево мене!

Изашла је

„МЕТЛА“

Грабите, купујте, а после ако хоћете и — псујте!

Цене 60 пара динарских

Мали Гласник

НОВ систем револвера цени, друга партија, приспела трговини Светозара Јанковића, у кући г. Ристе Миленковића. 73,1—3

КУЋА на В. Басамаџима до Ђумрука продаје се из слободне руке, ко има вољу купити нека се пријави Гаври Дангубићу на Сави. 965, 1—3

За **Хоровођу** тражи место један добар учитељ певања. Јавити се у редакцију под шифром „Хоровођа.“ 967, 1—3

У МОЈОЈ НОВООЗИДАНОЈ Кафани код „Тигра“ у Палилули ратарска улица, у близини официрске кафане. продајем старо црно Неготинско вино од 1885-те године 60 пара дин. литар, и ново вино црно 30 п. д. литар, аков од 12—30 динара како на мање тако и на више.

Београд.

Јанаћ М. Јанковић
968,1-20 кафеџија.

На продају

Две лепе кобиле дорастасте и један кучер-фајтон. Обратити се кочијашу у авлији куће г. Др. Владана Ђорђевића. Хиландарска улица 964, 1-3

МЛАЂЕГ ПОМОЋНИКА потребује једна овд. Галантер. радња одма. Пријаве писмене прима Администр. ов. Листа. 971, 1—3

ЧЕСТИТКЕ
ЗА НОВУ ГОДИНУ

са сликама бојадисаним, позлаћене разноврсне
(сто комада 5 дин)
Честитке богато украшене
комад од 20 пара до 5 динара
Може се добити у књижари
В. Валожића у Београду.
932, 1—10

За поклоне доброј деци о материцама, очевима, божићу изашло је 8 књижица са бојадисаним сликама

ВИДА
Алидин и волшебно кандило
Моја лутка
Несташни мачићи.
Виљем Тел
У земљи човечуљака
Црвен-капа
Дете и рода
Цена је свакој 30 пара дин.
Може се добити у књижари
В. ВАЛОЖИКА у Београду.
931, 1—10

ИЗЛЕЧЕЊЕ
КАТАРАЛНИХ АФЕКЦИЈА ОРГАНА
ЗА ДИСАЊЕ

Господину Јовану Хофу ц. к двор. лиферанту готово свију европских суверена, ц. к. саветнику притежаоцу 76 највиших одличија и т. д. у *Берлину и Бечу* I. Грабен Брајерштрасе број 8.

Молим вас да ми што скорије пошаљете 30 флаша вашег *лековитог пива од слоде* за моју жену и децу који наклоњени катаралним афекцијама органа за дисање употребивши ваше лековито пиво сада су потпуно излечени.

Др. Бер генералштабни лекар у Стендалу.

Његово Величанство краљ румунски Карло I. дајући грб дворског лиферанта пропратио је овим високим речима: Имајући у виду ваше поштење и добар глас ваших изванредних препарата од сладе . . . .“

Може се добити у Београду у апотеци код „Цара Душана“ у Нишу у апотеци код „Стев Немање“ пок. Ђ. Блесидеса а по цени пиво од сладе 1 дин. 45 пр. бонбони 45 и 90 пр.
956, 1—5

Нашем непрежаљеном
Ђорђу (Лучи) Николајевићу-Хаџи
бившем трговцу овд.

Даваћемо трогодишњи помен у среду 20. о. м. у 9 и по сати пре подне у саборној цркви.

Молимо сроднике и пријатеље да изволу присуствовати овом спомену.

Ожалошћена снаја: **Катарина** са синовима.

970, 1—3

Изишла је из штампе 1 и 2 свеска
ЛОВ НА МИЛИЈОНЕ
или
КРВАВА ДРАМА У АМЕРИЦИ
ИЛУСТРОВАН РОМАН
Ксавија Монтепена

и излазиће недељно две свеске све дотле, док се не сврши. Свака свеска има *две лепе слике* и фино илустроване корице а кошта *само један грош.*

Ко је читао романе „*Света освета*“, „*Полицајка или Мачије око*“ томе је име писчево добро познато а у препоруку овога дела може се рећи само толико да је

ЛОВ НА МИЛИЈОНЕ

најзанимљивији Монтепенов роман.

Може се добити у свима беогр. књижарама.
928

Главни су згодитци мар. 500.000 300.000 200.000 150.000 100.000 и т. т.

НЕ СЛАВАЈ КАД ТЕ СРЕЋА ТРАЖИ

Мали новац чини велико дјејство

Да би се дошло на лак и поштен начин до извесног капитала част ми је препоручити поштованој публици као најбоље средство на лаки згодитци од

117 Кал саксонске земаљске лутије и 108. Брауншвајску земаљску лутију

које су гарантоване Немачком државом и сигурно, мора се добити.
На саксонској лутрији за сва 5 вучења **Марака 18 135.000**
На Брауншвајској „ „ „ „ „ **„ Марака 10 509.000**
који су по плану вучења распоређени на 100.000 лоз ва од којих по Добиће мора да буде 50.000 лозова, што значи да сваки други лоз мора Добити.

Исте лутрије дају главне згодитке од.

МАРАКА 500.000 300.000 200.000 150.000 100.000

и мање згодитке од

Марака 80.000, 60.000, 50.000, 40.000, 30.000, 25.000, 20 000 15.000, 10.000, и т. д. као и друге мање згодитке, који се у току од 5 месеци на 5 вучења саксонске и 6 вучења Брауншвајгске лутрије морају извући.

Цене лозова за I. вучење суе:

За 117 саксонску лутр. и за 108 Брауншвајгску лутр.

1 цео лоз динара	22.50
1 Половину лоза	11.25
1 Четвртану „	5.65
1 Петину „	5.75
1 Десетину „	

Сваком учеснику ове лутрије паћем после вучења листу од извучених нумера бесплатно.

Свака поруџбина може се извршити упутницом или аманетом пи-му, са поруџбином треба се пријавити најдаље до 25 Децембра текуће године.

Исплату и пошиљање добивеног згодитка врши она по вучењу и уз чување тајне.

Надам се да ће поштована публук због доброг распореда пожурити што пре са поруџбином

Очекујем што скоре налоге.

С поштовањем
Аврам Ј. Меламед
Мењач и Шпедитер
Васина улица Бр. 19.

915

Сваки други лоз добити

Главни су згодитци мар. 500.000 300.000 200.000 150.000 100.000 и т. д.

Власник и главни уредник Пера Тодоровић. Одговорни уредник Свет. Јаношевић Штампарија код „Просвете“ Позоришни трг бр 2

Универз. библиотека „Светозар Марковић" Београд

БРОЈ 356 СУБОТА 16. ДЕЦЕМБРА 1889. ГОДИНА II

ИЗЛАЗИ СВАКИ ДАН

БРОЈ 10. П. Д.

ЦЕНА ЗА СТРАНЕ ЗЕМЉЕ

а годину . . . . . 30 динара
На по године . . . . . 15 динара
На 3 месеца . . . . . 9 динара

LE PETIT JOURNAL

МАЛЕ НОВИНЕ

ДНЕВНИ ЛИСТ ЗА СВАКОГА

Претплата из унутр. полаже се само код пошта

За Београд нема претплате — Лист се продаје на број

Писма и рукописи шаљу се Власнику „Малих Новина" Топличин венац бр. 17., на горњем спрату.

Претплата се прима код свију пошта у Србији

ЦЕНЕ ОГЛАСИМА

На првој страни од петит. реда 20. пр. дин. а на четвртој од петит реда 10 пр. дин.

ПРИПОСЛАНО стаје 50 пр. д. од петит реда.

KLEINE ZEITUNG

Огласе јевтино, по потреби и са сликама. За свако оглашење плаћа се држ. таксе 20 пр. д. ВЕЋИ ОГЛАСИ ПО ПОГОДБИ

✝

Гини М. Милићевићки

биће седмодневни помен у палилулској цркви у суботу 16-ог овог месеца у 9 и по часова пре подне.

Молимо пријатеље и познанике, да изволе доћи на овај помен.

969, 2 – 2

М. Ђ. Милићевић
с децом.

Велики Избор

Кальача, Шлоффјанки и Унтерцуга, ирслукі, кебади, рукавица чарапа и т. д.

у Трговини

Томе С. Орешковића

кнез Михајлова ул. бр. 3.

Цене умерене и утврђене

909 8—10

Бугарска пропаганда

Јуче смо говорили о томе, како је штетно и бесмислено штедити онде, где штедња доноси очевидне штете, па не само штете но и очевидну пропаст. Да бисмо наше јучерашње тврђење што јаче поткрепили, нека нам је дозвољено да упоредимо бугарски рад и трошкове око њиховог *уједињења* с нашим радом и трошковима око нашег и *ослобођења и уједињења*.

Србија живи 70 и неколико година самосталним животом и за толики број година она или није налазила за нужно, или није умела да српски живаљ у турској царевини потпомаже онолико, колико су то захтевали интереси Србије, интереси очувања Српства.

Међу тим у Бугарској, још док није била ослобођена, нашло се патриота који су на бугарској мисли радили и онде, где ни мало ни права ни места нису имали. Они су почели црквом и школом, и они су успели, јер је Турска ишла на руку њима као њеним држављанима, на сву прот вазалној Србији. А Србија и ако је то знала, и ако је то видела и опажала, мало се старала да бар сузбије туђинску пропаганду у српским крајевима, кад већ неће ништа да ради на пропагандисању српске мисли и очувању Србизма у крајевима, у којима је туђинска навала.

Бугарска се ослободила на крви и костима наших и руских синова. И ослобођена Бугарска започети рад још под турским робовањем наставила је још у много јачој и већој мери сад, кад је постала засебна, вазална држава.

Бугарски патриоти нису се задовољили тиме, што су под бугарску територију потпали чисто српски крајеви, они се нису задовољили да за Бугарску рекламирају само бугарски део Македоније, но су се дрзнули и прегнули да бугарским крајем прогласе и побугаре не само српски и грчки део Македоније, но су терали даље, но своје претензије полажу чак и на *српске* крајеве у краљевини Србији — све до Мораве.

И у том свом раду у тој својој пропаганди они нису имали нити имају икаквих обзира правде и истине, ни обзира срама пред научницима, а најмање су имали каквих обзира на које какве штедње, јер су потпуно појмили значај и могућност успеха агитације и пропаганде, па за то нису ни жалили никаквих трошкова.

Па не само да они троше на пропаганду и агитацију, већ троше огромне суме спремајући се да буду војнички толико јаки, да, кад дође час, и силом задобију оно, чему су они већ уравнали пут агитацијама и пропагандама.

Отуда и видимо да Бугарска — које званична Бугарска, које појединa друштва и егзархат — троши на агитације и пропаганду *у српској Македонији* и *Старој Србији* **3,700.000 динара** годишње, отуда и видимо, и гледамо и знамо да Бугари у *Старој Србији* подижу своје школе, да родитељима плаћају два дуката годишње само да пусте своју децу у бугарске школе, где имају све бесплатно: и стан, и храну, и одело, и учила и наставу, и где се васпитавају у бугарском духу; отуда и видимо, да бугарски војни буџет износи **28 милиона годишње** и да Бугарска данас има **72 батаљона у касарнама**.

Јест, да победи у чисто српским крајевима, јучерањи роб турски спрема се и ради и културно и војнички, и на нашу жалост, морамо признати, с приличним успехом.

Она се не задовољавава тиме што је њен највећи део фактички уједињен, већ хоће то уједињење да јој се призна и формално; она се не задовољава да ради на уједињењу још јединог бугарског дела Македоније — јер више Бугара нема, — но енергично ради и агитује на побугаривању *српског* дела Македоније, Старе Србије, па чак и неких крајева у данашњој краљевини нашој.

А шта ми радимо, како се ми спремамо и радимо, како се ми одужујемо нашем националном задатку.

Ми штедимо, па смо тим ради да се одужимо нашем узвишеном националном задатку, да штедњом стекнемо — Велику Србију!

Ми имамо друштво „Св. Саве," једино културно друштво за Српство, које једва има 100.000 динара капитала, којим српску културу, српску мисао, српску пропаганду треба да шири у свима српским крајевима.

Држава томе друштву није хтела ни мало да притекне у помоћ. Па не само да му држава није хтела помоћи, но су му појединци још и одмагали својим политичким агитацијама.

Ми се врло добро сећамо како је једном великом чиновнику министарства просвете, а сада српском консулу у Македонији, пошло неколико преставника друштва „Св. Саве" и тражило да држава постави једног учитеља у Македонији у месту, које тражи српског учитеља па су ти преставници одбијени на најарогантнији начин. И тај је човек данас консул у Македонији који треба да је свакоме приступачан!

Србија је до скоро имала диспозициони фонд 100.000 дин. из кога се требало трошити и на српске школе и српску пропаганду у српским крајевима под туђом влалавином Ми имамо уверења, да је и та тако недовољна сума трошена на шпијуне и награде пријатеља у земљи а о српским школама и српској мисли у туђини нико није ни мислио, сваки је то сматрао као залудницу.

До душе, данас је тај фонд повећан, благодарећи неколицини професора посланика из данашње скупштинске већине, али је он прво недовољан да сузбије бугарску пропаганду у српској Македонији и Ст. Србији, а камо ли да се њиме потпомаже српски покрет и српска мисао и у другим српским крајевима.

И овај фонд и средства друштва Св. Саве једва да износе петину трошкова на бугарску пропаганду.

Али ми не само да водимо рачуна о нашем културном јачању у тим српским крајевима, но, зарад неке злехуде штедње и поунларности, чак се и војнички слабимо, те тиме не само постајемо неспособни да нашу културну спрему и свршен рад у чисто српским крајевима запечатимо и победом нашега оружија, но се чак онеспособљавамо толико, да је у питању да ли можемо издржати иоле јачу спољњу навалу непријатељску.

Докле бугарска, дојучерањи роб турски, троши на војску 28 милиона годишње, и докле у касарнама држи само пешадије 72 батаљона; докле се Бугарска из дана у дан оружа, спрема и на-

бавља све савршеније оружије, — дотле ми не само да не одржавамо досадашњи војни буџет, но га смањујемо за 4 милиона, дотле ми држимо у касарнама само 9000 људи. дотле се ми не оружамо и ни мало не спремамо.

И тако радећи, како се надамо, како се спремамо да дочекамо велике и судбоносне догађаје, који ће неминовно и у брзо наступити!

Овако радећи и овако штедећи како ћемо се у тим бурним и великим догађајима, који наступају, одржати овако како смо, а како ли радити и успети с ослобођењем и уједињењем Српства, а како ли сузбити туђинску и политичку и верску агитацију у српској Македонији и Старој Србији

На свима нама, на народном преставништву нарочито лежи велика одговорност и пред историјом и пред потомцима нашим за сваку погрешку у интересима Српства.

На народном преставништву и на влади је, да пред овим фатима заостане и озбиљно промисли и што год снага Краљевине Србије дозволи да се учини и изда у интересу Српства то да се учини и изда без икаква размишљања, не мислећи на штедњу кад јој места није.

Иначе, одрецимо се свега!

БЕОГРАДСКЕ ВЕСТИ

Поклон Приликом забаве „фонда за потпомагање сиромашних велико школаца“ изволели су послати Њихова Величанства Краљ Александер 300 дин. бив. Краљ Милан 500 дин. и Краљица Наталија 200 динара.

*

Умро. Јаков Туцаковић, члан државног савета у пенсији, умро је јуче у јутру, Погреб ће бити данас пре подне.

*

Пронесен глас. По варошн се пронео глас, да је бивши краљ Милан отишао из Париза, а нико не зна куд је отишао. Овај његов тобож изненадни и тајни одлазак доводе у везу с „Бомбама“, Вели да су му познаници и повинари париски досадили са запиткивањима, шта и колико има истине од тврђења у „Бомбама“. Он, како вели на сва та запиткивања није хтео ништа одговарати, што толико чудније пада у очи што се извесна цифра у „Бомбама“ и њему приписује. Да би избегао ова разна непријатна запиткивања, он је нашао за нужно да се за извесно време уклони од тако радозналог света, а међу тим ће, вели, издати једну брошуру, у којој ће изнети цео ток преговора око примања железничког уговора Бонтуов-г, и најосуднје побити сва тврђења „Бомбина“ и да су он и друга, у књизи именована, лица потплаћена.

Има ли и колико истине у овом пронесеном гласу, ми не знамо нити примамо икакву одговорност за истиност његову, ми га просто бележимо онако, како се о њему по варошн говори.

*

Одобрена пресуда. Касациони суд одобрио је пресуду Апелационог суда којом су, због убиства учитеља у Лисовићу, четворица сељака осуђени на смрт.

*

Писац „Бомаба“ Писац књиге „Бомбе“ још није предстао иследном судији да се узме на саслушање по оптужбама лица, која су именована у „Бомбама“ да су поткупљени од Бонтуа. Суд је најпре писао железничкој дирекцији и тражио да му упути свога чиновника г. Тасу Ивковића, да као писац одговара на тужбе. Дирекција је одговорила да је г. Ивковић отишао званичним послом у Ниш. После неколико дана суд је писао управи вар. Београда да пронађе г. Ивковића и упути га суду. Полиција га је нашла, али је одговорила да је г. Ивковић болесан. Лекарско уверење полицијског физикуса тврди, да се код г. Ивковића осећа неко кркљање у грудима, али да му је глас јасан, те по свој прилици држи да је катар. Због тога, дакле, што је г. Ивковић болесан, није ни могао предстати суду. Према овоме отпадају сви пронесени гласови да је г. Ивковић побегао.

*

Збор код „Славије“. У јучерањем броју у кратко смо јавили резултат радикалног збора код „Бајлона“ и резултат непартиског збора код „Славије“. Сад хоћемо опширније да јавимо о овом последњем збору.

У одређено време у „Славију“ скупио се приличан број врачараца и становника енглезовца. И ако је време одређено за збор давно протекло, ипак се на отварење збора није ни мислило. Међу тим видело се неко мување, излажење напоље и улажење. Из свега тога могло се сазнати само то, да се ради на томе да се овај збор не одржи, по да сви одавде оду на збор код „Бајлона.“ Најзад се сви присутни стрпаше у једну собу „на договор,“ а полициски комесар остао је у кафани како је и дошао, пошто је најпре препоручио „да ништа није боље но да сви оду тамо“ (код „Бајлона“). Кувало се, говорило се, договарало се, чули се и овакн гласови: „А што да их молимо? Ми хоћемо да кандидујемо кмета и помоћника за овај крај, за који нико не води бригу. Они нису никаква власт да их молимо, као што они имају право да сами кандују тако и ми имамо. На послетку, овде је сазван ванпартиски збор да се договори о кандидатима па шта ми имамо да молимо један партиски збор.“ Најзад се ствар сврши тиме, што је овај збор без збора кандидовао лица, за која смо у јучерашњем броју јавили, и да умоле збор код „Бајлона“ да их прими, што је овај, као што смо већ јавили, одбио.

Ово је једнствени збор, који смо видели да се овако држи.

*

Инфлуенца. По званичном билетину, сем војске, разболело се 13 о. м. још 148 болесника.

*

Нова пошта. Јучерашњи број службених новина јавља, да се у Нишу на железничкој стан. установљава државна пошта под називом: Ниш-станица, која ће за сада вршити само поштоносну службу; у погледу вршења службе, ова ће пошта бити у свему самостална, но њен персонал биће саставни део персонала поште нишке. Према природи поштанске радње, која се у Нишу железницом грана у три правца, амбулантна пошта линије Ниш-Врања потпадаће под управу ове поште чији ће персонал и вршити службу у њој. Ова ће пошта почети да дејствује од јануара 1890, а стајаће у непосредној картирајућој вези с једне стране с поштом нишком, а с друге стране с амбулантном поштом Београд-Пирот и обратно.

*

Извоз на Смедерево. Преко смедеревске скеле извезено је ове године производа у килама: пшенице 18 546.000 јечма 302.300, ражи 181.400, овса 405.200, кукуруза 450.530, очишци од пшенице 41.800.

Сва ова храна извезена је за Аустро-Угарску.

Сем тога, превезено је преко смедеревске скеле за Аустро-Угарску из Бугарске као прово: 806 000 кила овса.

*

Концерат. Друштво за улепшавање дунавског краја приређује вечерас код „Пивног Извора“ концерат с играном, у корист друштвене касе. улазак добровољни прилози.

Народна Скупштина

LIX редовни састанак

Среда 13 децембра

(Наставак)

Претрес буџета минист. војног.

Срећковић сажаљева што код два генерала Намесника и два војника у министарству мора он да брани војску. Каже: код свију држава у Европи буџет војни повећава се, а само се код нас смањује, вели да штедња у оваквим приликама може да кошта много више но трошкови. С тога вели, не треба дирати војни буџет, јер ако си богат, треба ти војска да очуваш то богатство, а ако си сиромах онда да те не дире.

Лешјанин вели да ни једна штедња не може да буде од тако кобних последица, као штедња у војном буџету, односно додатака мисли да су исто што и плата.

Р. Поповић мисли да у оваквим финан. приликама треба укинути додатке официрима, а број војске и официра није ништа смањен, а ако се не укину додаци, онда ћемо тако терајући дотерати дотле да ће доћи време кад неће моћи добити ни систематичну плату а камо ли додатке.

Кујундовић вели да је одбор погрешио у томе, што је додатке нижих официра ставио у систематичне плате, те тако један потпоручик, који о државном трошку сврши академију има 400 талира а један писар који је свршио В. Школу о своме трошку, има 200 талира

ПОДЛИСТАК

СИЛАЗАК С ПРЕСТОЛА

РОМАН ИЗ ЖИВОТА БАЛКАНСКИХ НАРОДА

у 90 глава — с поговором

(писац задржава сва права)

(73.)

И тако се поступно долазило до уверења, да управо није никад ништа ни било; да је госпођа Мона изврсна жена и да су само пакосни заседњивци изнели о њој разне измишљотине, као што износе о свима другим поштеним људима.

Тако је сад г-ђа Мона излазила на глас као жена „веома на свом месту“, и бар у извесним вишим круговима њено пријатељство и њена дружба високо су се ценили.

*

Као и код других госпођа звонаградских, тако су и код г-ђе Моне биле уређене *јаузне*. Разлика је била само у томе, што су код других госпођа јаузне биле по правилу *искључно женски скуп*, састанак самих женскиња, док су код г-ђе Моне јаузне увек завршиване у мешовитом друштву, т.ј. при крају јаузне обично је долазило и по неколико мушкараца, те се тако у друштву и разговору остајало до у мрак.

Нити је госпођа Мона, ни ма ко други то нарочито удешавао: то се удесило управо само по себи и постало је као некакав обичај: два пут недељно, у среду и у суботу по подне код г-ђе Моне скупљало се десетак отмених дама звонаградских, да ту поседе, поразговарају, прођаскају, да се прошале, да претресу све градске новости. да оговоре што је за оговарање, да осуде што је за претрес и осуду. да поделе узајамно своје мисли и осећаје, да попију белу кафу, или ако је лето и јаке жеге да једу и сладолед, да пију лимунаду, пред ноћ да дође или кнез, или који од кнежевих блиских људи или иначе која од виших особа, што још више оживи женско друштво; даме, које су већ хтеле поћи, још застану за који трепутак, и кад већ падне сумрак, онда се гости почну разилазити а добра и весела домаћица испраћа их једне по једне, старајући се да на растанку свакоме рекне по што пријатно и љубазно.

*

Било је 2 часа по подне. Г-ђа Мона, немарно испружена на огромној љуљушки, клацкала се полако, дремушећи, час отварајући, час затварајући своје живе, немирне очи. Обадва прозора на пространом салону била су отворена и свежи пролећни ваздух, помешан с топлим сунчаним зрацима, пунио је голему одају.

Г-ђа Мона дремушила је. Овда онда преко њених усана прелетао је једва приметан осмејак. Изгледало је као да њене полузатворене очи виде нешто пријатно и радосно. Кад би љуљушка*) у којој се г-ђа њихала, правећи све мање и мање на ибе, најпосле долазила да се скоро са свим заустави,, Мона би јој лаким еластичним отискивањем ноге о патос давала нов покрет, и љуљушка је опет летела у пуном размаху.

*) Љуљушка — велика наслоњача, нарочито удешена да се човек на њој може љуљкати. Schaukelstuhl зову је Немци.

(Наставиће се)

Мин. ин. дела благодари Срећковићу на његовој патриотској беседи, предлаже да се питање о додацима и систематизирању плата одложи док се закон о преустројству војске не поднесе. Вели да су нас финансијске прилике натерале на смањење војног буџета. А мин. војни пристаје на ту суму под условом, да се поднесе нова реорганизација јер не би могли изаћи на крај с 10 мил.

Известилац брани одборско мишљење.

П. Ранковић предлаже да се буџет мин. војног сведе на 8 мил.

В. Арсенијевић вели да према фин. приликама треба смањити војни буџет а и то да војници служе једну годину. Предлаже да момци и девојке буду војници.

Заступник мин. војног чита извештај мин. војног, на које је одборске уштеде пристао.

Т. К. Спасић говори против додатака.

Ђ. Брачинац предлаже да се простим војницима повећа плата од 3 на 4 дин. мес.

Авакумовић вели да буџет министарства војног није никад прелазио 11 мил. дакле тек је сад сведен на праву меру. Вели да је требало укинути додатке и вишим и нижим официрима.

Јоксимовић мисли да није место да ми у буџету смањујемо плату официрима док се не донесе закон о преустројству војске.

Мин. ин. дела вели, да до год постоји закон о уређењу официрских плата, скупштина не може да смањи плате официрама.

Код III одељка одбор је избрисао додатак официрима на коње.

Заступник мин. војног вели да су и ти додаци ујемчени законом.

Ј. Ж. Јовановић вели да је доста што официри хране своје коње у држ. шталама, а додатак да се избрише.

Лешјанин мисли да би свакоме трупном официру требало дати по једног држ. коња.

Ј. Ж. Јовановић вели ако ово не укинемо, треба онда цео буџет да примимо.

В. Радовановић вели да је сам заступник мин. војног, тиме што каже да се додатак употребљава на јахаћи прибор, доказао да треба ову суму избрисати, јер 21 дин. мес. на јахаћи прибор то је много.

Лешјанин вели да не треба коњичким официрима укидати додатке.

В. Радовановић предлаже да се хонорарним професорима в. академије исправна додатак са осталим додацима.

Скупштина прими по предлогу одборском.

И све остале суме после незнатне дебате скупштина прими по предлогу одборском.

С овим је свршен претрес буџета минист. војног.

Известилац прочита закон буџетски и скупштина прими.

Секретар К. Динић прочита указ Краљ. Намесништва којим се овлашћује мин. ин. дела да поднесе скупштини закон о уређењу држ. савета.

Седница трајала до 10 и ¼ час. у вече.

LXI редовни састанак

Петак 15 Децембра

Састанак отворен у ½ 10 час. пре подне.

Председава г. Катић. Била су г.г. министри: Грујић, Велимировић и Поповић.

Секретар Петровић чита протокол LVIII састанка, Ћирић LIX, Петровић молбе и жалбе, Јоксимовић неколико указа.

Прво, указ Краљ. Намесништва, којим се овлашћује мин. фин. да поднесе предлог Скупштини да се одобре трошкова око бирачких одбора.

Друго, указ Краљ. Намесништва, којим се овлашћује мин. фин. да поднесе скупштини измене и допуне о аграрном зајму.

Треће, указ Краљ. Намесништва, којим се овлашћује мин. фин. да поднесе скупштини предлог о управи држ дугова.

Четврто, указ Краљ. Намесништва, којим се овлашћује мин. фин. да поднесе скупштини предлог о уништењу папира од вредности.

Пето, указ Краљ. Намесништва, којим се овлашћује мин. фин. да поднесе скупштини предлог да се исплата зајма г. Милану Раденковићу кожару, продужи.

Прелази се на дневни ред.

Известилац Ј. Ж. Јовановић прочита извештај фин. одбора о одкупу држ. железница.

Подпред. предлаже да се сад пређе на претрес овог извештаја.

Авакумовић мисли да се овај извештај по уставу и закону не може одмах да претреса, јер треба посланици да га проштудирају.

Р. Поповић вели, пошто у извештају нема никаквих измена, мислим да би требало одмах приступити претресу.

Мин. ин. дела мисли да треба сад приступити претресу.

Т. К. Спасић вели да има 10 дана како смо примили овај извештај, и према томе мисли да треба данас да се претреса.

Известилац предложи да се овај извештај сутра претреса и скупштина прими.

Известилац прочита извештај одбора о калдрмини у Голупцу.

Извештај одбора о општ. кошевима.

Известилац чита чл. 1.

М. Поповић доказује да се оснивањем новчаних завода на неким местима на место општ. кошева промашује хуманитарна циљ, која се хтела да постигне општ. кошевима. С тога предлаже да само варошке општине могу да имају новчане заводе.

Известилац брани одборско мишљење.

М. Николић слаже се у толико с одб. мишљењем односно новчаних улагања да се за тај новац купи храна.

Ћирковић, Ђурић, Бојичић и Срећковић су против одборског мишљења.

Јоксимовић одговара Николићу због чега су пропали кошеви.

М. Смиљанић и П. Ранковић слажу се с одборским мишљењем.

Б. Младеновић вели да нема смисла правити „меланж“ по општинама са кошевима и новчаним заводима.

Ђ. Анђелковић и Т. К. Спасић су против новчаних завода.

Ст. *Станковић*, Ст. Петровић, В Радовановић и П. Смиљанић бране одб. мишљење.

Известилац брани одб. мишљење.

Мин. привреде говори против одборског предлога.

Скупштина прими предлог М. Поповића.

Известилац К. Јуришић даје оставку на своје место,

Скупштина не прими.

К. Јуришић остаје ипак при своме.

Секретар Петровић чита извештај чл. 2 3 и 4 примљени.

Чл. 5 Срећковић предлаже да се рок грађења к шева остави до конца 92 год.

Ст. Станковић и П. Смиљанић слажу се с предговорником.

Мин. Привреде пристаје.

Скупштина прими чл. 5 по предлогу Сретеновића.

Чл. 6 примљен.

Чл. 7 отпада.

Чл. 8 враћен у одбор.

Чл. од 9—31 примљени.

Код чл. 32 друга тачка отпала је по предлогу Станче Виденовића.

Чл. 33 примљен.

После одмора.

Известилац прочита оне чланове који су враћени у одбор.

Скупштина прими.

Седница трајала до ½ 1 час по подне а сутра заказа за 9 час пре подне.

ИЗ СРПСКОГ СВЕТА

Босна и Херцеговина. „Србобран“ има ових вести о Босни и Херцеговини: „Из Дервенте добили смо ово писмо: Познат је ваљда целом свету агалук нашега предстојника Плентаја. Тај човек ради и противу одредаба саме сарајевске владе. На кога он узме зуб, тај мора или селити или ће бити у ок вима. Тако је морало више њих оставити домовину а неки и неки чаме у затвору. Јово Јовановић трг вац, морао је оставити кућу жену и децу па отићи у бели свет. Жена његова тражила је ово дана пасош да иде некуд у Србију и да види свог мужа; но Плентај не даде, док се сирота није тужила телеграфично влади. Плентај је добио по носу и пасош дао. Влада, како сам чуо, није противна повратку Јовановића, али Плентај не допушта, јер га сматра за преступника и велеиздајника.

Ова је година обманула и деестари, упркос огромној процени, не могоше накалamити сву потребу — тако је Плентај тражио од владе комесара који ће поново заћи по кућама и десетину одмерити. Тај комесар је дошао из Сарајева и испражњује амбарове, премеравa и кукуруз расипље и квари. Против оваког поступка народ је врло огорчен.

Из Високог пишу Ма да у овоме крају Босне имаде веома мало становника римокатоличке вере — ипак се овде чине припреме са меродавне стране, да се почетком идуће године у Високом устроји римокатоличко „одгојилиште“ под управом францисканера. У тај ће се завод примати деца не само римокатоличка, већ и православна и мухамеданска. Овдашња котарска област ревно пропагира за ово „одгојилиште,“ те чиновници иду од куће до куће без разлике вере те уписују питомце за овај завод и наговарају родитеље да томе „одгојилишту“ поверe своју децу на одгајивање. Говоре им, да ће она деца која се буду у овоме заводу одгајила, имати лепу будућност и да ће постати велика господа. Ето тако се код нас пропагандира за римокатоличке школе, које се подижу о трошку „Propagandae fidei,“ а шта бива са школама српско-православним и са каквим се тешкоћама морају да боре за свој опстанак — познато је.

Из Бањалуке јављају ово: Г. Љуба Стефановић овд. трговац ишао је у Приједор Ђорђу Јовановићу, да му крсти дете. Жандар га је целим путем пратио и надзирао му рад. Кад се повратио у Бањалуку, жандар га је одма позвао у суд, где су га бацили у затвор, Подметли су му, као да је ишао бунити народ и да се у тој цели договарао са Ђорђем Јовановићем. После дужег претреса — пуштен је Љуба на слободу.“

ИЗЈАВА

У пашквили, која носи назив „Бомбе“ и која је издата под именом некаквога „Mon Ami-a“, вели се, да сам и ја као народни посланик, приликом решавања жељезничког уговора, примио од Бонтуа 5000 дин. мита.

Да је то гадна лаж, верова ће сваки и ко ме лично познаје и ко је само за дом Бацаков чуо, — а у којој је цељи ово изнето, то није тајна ни за кога, ко познаје наше партијско дивљаштво.

Ја бих преко ове ружне клевете са презрењем прешао и не бих сматрао за вредно, да речем и једну реч у одбрану своју на безобразне лепуиције проблематичног „Mon Ami-a“, кад не бих назирао да је овај само пријаво оруђе у рукама још пољавије дружине, која кад је испрпила све терорe и на личност и на имовину својих противника, јуриша сад и на част и поштење њихово, — али овако, тужиће суду клеветника, да ако се на томе наше заштите части поштених људи.

14 Децембра 1889 год.

Јанко Бацак
трг. из Јагњила.

ТЕЛЕГРАМИ

„Малим Новинама“

14. Децембра.

Париз. Листови јављају да је инфлуенца узела опасан карактер. Болест која у почетку беше блага доводи често запаљењу плућа. Болнице нису више довољне; услед великог броја болесника подигнути су многи шатори у авлији и башти. Администрација друштва за спроводе због тога се, нешто услед поболелог јој особља а нешто због великог броја мртвих. Билетен недељни констатује да је ове недеље умрло у Паризу 200 особа више него прошле недеље.

Катанија. Јуче се чуо овде врло јак потрес. Многе су се куће срушиле и више особа рањено.

Шарлроа. Број штрајкаша узимље све веће размере. Број радника који штрајкују износи 10400 у самом округу шарлоаском. Мир није још порушен.

Беч. 15 дек. — Инфлуенција која је у почетку била блага, од неколико дана постала је веома опасна, праћена пнеумонитом, перитонитом и плеурезијом што компликује болест. Болнице су пуне болесника. И у Прагу појавила се, има већ више од сто случајева.

ЉУДИ И ЖЕНЕ,

Ево мене!

Изашла је

„МЕТЛА“

Грабите, купујте, а после ако хоћете и — псујте!

Цене 60 пара динарских

ОГЛАСИ

У МОЈОЈ НОВООЗИДАНОЈ Кафани код „Тигра“ у Палилули ратарска улица, у близини официрске кафане. продајем старо црно Неготинско вано од 1885-те године 60 пара дин. литар, и ново вино црно 30 п. д. литар, аков од 12—30 динара како на мање тако и на више.

Београд. **Јанаћ М. Јанковић**
968,1-20 кафеџија.

Женских најновијих јесењих и зимских **жакета. мантлета. реген-и радмантлова, шешира, муфова.** све за одрасле и децу пао и све приборе и наките за женске хаљине, и маде сад добивених по јефтиној цени.

У трговини женско кројач.

РОЗА ШТЕРН.
Кнеза Михајлова ул. бр. 6
Израђујем хаљине по мери. 65110 —25

МЛАЂЕГ ПОМОЋНИКА потребује једна овд. Галантер. радња одма. Пријаве писмене прима Администр. ов. Листа. 971, 1—3

За **Хоровођу** тражи место један добар учитељ пева ња. Јавити се у редакцију под шифром „Хоровођа.“ 967, 1—3

— У КРВИ ЛЕЖИ ЖИВОТ —

Господину Јовану Хофу ц. кр дворском лиферанту скоро свију европских суверена, ц кр. саветнику, Притежаоцу 76 највиших одличија у *Берлину и Бечу.* Варош. Graben. Bräunerstrasse. № 8

МЕЗЕРИЦ, 21. јула 1889.

Овим вас најучтивије молим да ми у што скоријем времену пошаљете 10—12 флаша *вашег изванредног лековитог пива од слада*

Хилдебранд к. аљ. саветник.

БЕРЛИН, 4. фебруара 1889.

Употребом Вашег изванредног Хофовог лековитог пива од слада стекла сам после кратког времена уверење да овај лековити фабрикат на моје здравље врло повољно дејствује. при чему сам не само апетит добила и правилније варење него и стварање здраве крви причинило. С тога вас молим да ми опет пошаљете 12 флаша на далеко чувеног Пива од слада са чије лековитости ја га болујућим најтоплије препоручујем

Клара Штолценберг.

Може се добити у Београду: у апотеци код „Цара Душана“, у Нишу: у апотеци код „Стевана Немање“ и к. Ђ. Блесидеса — а по цени пиву 1 дин. 45 пр. бонбонама 45 пр. и 90 пр.

957, 1—5

Нашем непрежаљеном

Ђорђу (Лучи) Николајевићу-Хаџи

бившем трговцу овд.

Дајаћемо трогодишњи помен у среду 20. о. м. у 9 и по сати пре подне у саборној цркви

Молимо сроднике и пријатеље да изволу присуствовати овом спомену.

Ожалошћена снаја: **Катарина** са синовима.

970, 1—3

ГРАДСКО КУПАТИЛО

АМАМ

Ради сваки дан

За мушкиње од 5 изјутра до 8 пре подне и од 5 по подне до 9 сати у вече

А петком недељом и сваког празника цео дан.

За женске сваки дан од 8 пре до 5 сати по подне осим петка недеље и празника.

Потребујем једног момка за рад и једну жену која је вичла мијењу и за послугу у женске дане. 90 2—5

Главни су згодитци мар. 500.000 300.000 200.000 150.000 100.000 и т. т.

Мали новац зими велико ајејство

НЕ СПАВАЈ КАД ТЕ СРЕЋА ТРАЖИ

Да би се дошло на лак и поштен начин до извесног капитала част ми је препоручити поштованој публици као најбоље средство на лаки згодитци од

117 Кал саксонске земаљске лутије и 108. Брауншвајску земаљску лутију

које су гаранговане Немачком Аржавом и сигурно, мора се добити.

На саксонској лутрији за сва 5 вучења **Марака 18.135.000**

На Брауншвајској „ „ „ „ „ **Марака 10.509.000**

који су на плану вучења расподељени на 100.000 лозова од којих по-ловина мора А бити 50.000 лозова, што значи да сваки други лоз мора добити.

Исте лутрије дају главне згодитке од.

МАРАКА 500.000 300.000 200.000 150.000 100.000

и мање згодитке од

Марака 80.000. 60.000, 50.000, 40.000, 30.000, 25.000, 20.000 15.000, 10.000, и т. д. као и друге мање згодитке, који се у току од 5 месеци на 5 вучења саксонске и 6 вучења Брауншвајгске лутрије мо-рају извући.

Цене лозова за I. вучење ове су:

За 117 саксонску лутр. и за 108 Брауншвајску лутр.

1 цео лоз	динара	57.50
1 Половину лоза		28.75
1 Петину	„	11.50
1 Десетину	„	5.75
1 цео лоз динара		22.50
1 Половину лоза		11.25
1 Четвртану	„	5.65

Свакоме по захтеву шаљем у напред планове од исте лутрије бесплатно на којег се могу видети уплате, дан вучења и згодитке. на горе означена вучења.

Сваком учеснику ове лутрије шаљем после вучења листу од извучених нумера бесплатно.

Свака поруџбина може се извршити упутницом или аманетом писму, са поруџбином треба се пријавити најдаље до 25 Децембра текуће године.

Исплату и пошиљање добивеног згодитка врши она по вучењу и уз чување тајне.

Надам се да ће поштована публук због овог доброг распореда пожурити што пре са поруџбином.

Очекујем штоване налоге.

С поштовањем

Аврам Ј. Меламед
Менјач и Шпедитер
Васина улица Бр. 19.

915

Сваки други лоз добити

Главни су згодитци мар. 500.000 300.000 200.000 150.000 100.000 и т. д.

Власник и главни уредник Пера Тодоровић. Одговорни уредник Свет. Јаношевић Штампарија код „Просвете“ Позоришни трг бр 2

БРОЈ 357 НЕДЕЉА 17. ДЕЦЕМБРА 1889. ГОДИНА II

ИЗЛАЗИ СВАКИ ДАН

БРОЈ 10. П. Ц.

МАЛЕ НОВИНЕ

ДНЕВНИ ЛИСТ ЗА СВАКОГА

Писма и рукописи шаљу се Власнику „Малих Новина" Топличин венац бр. 17., на горњем спрату.

ЦЕНА ЗА СТРАНЕ ЗЕМЉЕ

а годину . . . . . 30 динара
На по године . . . . . 15 динара
На 3 месеца . . . . . 9 динара

Претплата из унутр. полаже се само код пошта

За Београд нема претплате — Лист се продаје на број

Претплата се прима код свију пошта у Србији

ЦЕНЕ ОГЛАСИМА

На првој страни од петит. реда 20. пр. дин.
а на четвртој од петит реда 10 пр. дин.
ПРИПОСЛАНО стаје 50 пр. д. од петит реда

LE PETIT JOURNAL

KLEINE ZEITUNG

Огласи јевтино, по потреби и са сликама. За свако оглашење плаћа се држ. таксе 20 пр. д. ВЕЋИ ОГЛАСИ ПО ПОГОДБИ

Опомена

Позивам сву ону господу, која ми дугују од коста, да ми дугове своје плате најдаље до конца ове године.

Ако ми до тога рока не плате, то ћу имена свију изнети на јавност преко свију „Дневни Листова" а затим ћу их све без разлике тужити суду. — Ово нека им је најозбиљнија и последња опомена.

Аца Јовановић
кафеџија код „Златног Јагњета" на Теразијама

872, 1—3

Ускоро ће бити вокални и инструментални концерат, који приређује г-ђа Фрицери и г. А. Ломбарди, веома познати у Јевропи. Они су у последње време пожњели велики успех у Софији, где су се такође продуцирали на кнежевском двору. Принцеза Клементина, да би показала своје потпуно задовољство, поклонила је г-ђи Фрицери један брош с бриљантина са свога врата и подарила је г. Ломбардију каваљерски орден Св. Александра.

973, 1—1

Чоје За офирирско одело у свима прописним бојама имамо на продају.

Терзибашић и Ђорђевић
у Београду и Крагујевцу

917,3,10

Два добра коња

оба једнака алата по 4 године стара продаје

Ј. Ћуковић
трговац.

396, 2—3

ТРГОВИНА
Петра Петровића
на Теразијам

Добила је разних врста енглеских **каљача** од гуме доброг квалитета, и продаје умереном ценом.

—10

БЕОГРАДСКЕ ВЕСТИ

Чланови напредне странке, као што смо поуздано извештени, неће учествовати у данашим општинским изборима.

*

Осуђени. 14 о. м. био је у суду вар. Београда претрес уреднику „Српске Независности", г. Благоју Дамјановићу, а по тужби г. Мијаила Поповића свештеника из Азање, и Симе Јеротића учитеља за увреду и клевету нанету путем штампе. Суд је по тужби г. Мијаиловој осудио г. Благоја на 15. по тужби г. Симиној на 10 дана затвора. Истог дана био му је претрес по тужби општине смедеревске и по тужби нач. среза јасеничког. По обема овим тужбама, Суд га је осудио на 150 динара новчане казне.

Сем тога по тужби Петра Милетића учитеља из В. Врбнице за увреду и клевету у 62 бр. „С. Н." осудио га на 10 дана затвора и да накнади приватном тужиоцу 25 динара и да штампа пресуду; по тужби управе вароши Београда а за чланак у бр. 65 и 109 осуђен је на 90 динара, што, ако не плати, има му се заменити с 9 дана затвора; по тужби г. министра пар. привреде за белешку у 83 бр. и по тужби мин. војног за нештампане званичне исправке, осуђен је за прво дело 30 динара или 3 дана, а за друго на 60 динара.

Гашпар Тунер осуђен је због покушаја опасне крађе на једну годину затвора и једну годину полицијског надзора с губитком грађанске части на једну годину. Суђио је поротни суд.

Јуче је у суду вар. Београда био претрес г. Лази Комарчићу, бив. уреднику „Видела" за увреду и клевету нанету путем штампе г. Милутину Стокићу, прес. консисторије београдске. Суд је г. Комарчића осудио на 10 дана затвора, као и да приватном тужитељу плати 20 динара за плаћену таксу и тужбу.

*

Тужба В. Цветановић кмет општине лесковачке, предао је јуче суду вар. Београда тужбу против писца „Бомаба".

Није стављен под суд. По тужби Светозара Младеновића, гостионичара код „Златног Прага" суд вар. Београда нашао је, да нема места да се сарадник „Брке", г. Димитрије Бимбић, стави под суд за белешку општампану 83. броју „Брке".

*

Побијени хајдуци. Између 13 и 14 о. м побијени су на Умци, исп д доње механе, хајдуци Љубисав Сарајлић из Остружнице и Јован Букић из Г. Милановца, а рањен је и ухваћен Милан Живановић-Цукић из крагујевачке Луж нице. Ко их је побио не зна се. Сви су били на робији на поегли. Букић је побегао 12 окт. о. г. с војником једним и Милан је побегао у месецу јуну.

*

Врачарска позоришна дружина приређује вечерас код „Скупштине" велики концерат из срп. народ. песама и декламација уз пратњу оркестра под управом капелника Тафанека. Ово ће друштво од сад свако друго вече давати у поменутом локалу [illegible] српских певачица.

*

Погребен. Јуче после подне погребен је Јаков Тупаковић, члан држ. савета у пензији. Погребу од куће до саборне цркве присуствовао је и г. митрополит Михаило.

*

Инфлуенца. По службеном билетину 14 ов. м. приновило се још 123 болесника. Ваља приметити да је овај број, који се редовно доноси у службеном билетену, само оних болесника, који су тражили лекарске помоћи, дакле да их има бар толико који је нису тражили било из оскудице средстава било за то што држе да им је непотребна лекарска помоћ.

Међу тим, по јучерашњим депешама из Париза и Беча ова болест постаје опасна. Не знамо ни једног случаја код нас, који би био опасан.

*

Либерални кандидати за општинско часнишшво: за председника Драгутин Гођевац адвокат. за I. члана Мијаило Кр Петровић трг. и за II. чл. Јанаћко Јапковић, кафеџија За кметске помоћнике: за кварт варошки Јаков Л. Којен, трговац, за кварт доњоварошки: Петар Х. Јањић, бивкмет, за кварт савски: Јован Петровић, лончар, за кварт врачарски: Никола Бошковић, абаџија, за кварт: терасијска: Илија Савић, кафеџија за кварт палилулски: Тодор Чупић, земљоделац.

„Јуриш на инжињере непосредно — јуриш на принцип радикализма посредно.

Буџет краљевине Србије је у првом читању пред народним представништвом решен На сваком корак виде се аномалије. Нека други говоре о својим струкама, ми ћемо о нашој, о министарству грађевина.

Шта смо урадили? Поцепали инжињере, поцепали министра грађевина. Оседлали им коња и извели пред механу — што вели крагујевчани.

Мој поштовани друг г. Вујић министар рече у скупштини: „наша је дужност, да изнађемо узрок болести државне, па кад то сазнамо, онда да те узроке одклањамо и лечимо." Ово је у осталом и доктрина радикализма и сваког паметног човека. Јесте ли нашли болест инжињера? — Јесте. То признају сви политички листови, то признаје и „Одјек" у своме чланку „о регулисању Дрине." Најспремнији, најинтелегентнији сталеж у земљи — најлошије је награђен и ми у место да га подижемо ми га рушинирамо Да у кратко и на брзу руку претресемо.

Финанцијски одбор у свом извешћу вели: „да је свуда чињено уштеде што је могућа а да не буде штета за државне послове. Је ли ово оправда о. Није.

1), *Убили сте вољу инжињерима за рад.* За сваки посао, треба толико исто воље колико и способности ако не и више. Избриса листе министру грађевина све предложене аванзмане — и ако по све жалосне — за инжињире. Знате ли да су сви они свршили овде велику школу, свршили на страни по Берлину, Ахену, Цириху. Карлеру-у и т. д. политехничке школе и да ти свуда већ по 10—15 година служе у државној служби и дотерали до незнатне плате а њ ховг другови и много и много млађи од њих имају већ по 5000 — 6000 динара. Не дате им ништа, више. Знате ли да у целој Србији има само два инжињера I-ве класе са платом од 700 талира а укинули све инсиекторе! Ови инжињери I-ве класе треба сада да спокојно очекују своју смрт а сви остали да желе да што пре један од њих двојице умре, како ће се померити. Хоће те ли господо, овде савесности у раду? Хоћете ли господо овде воље у раду? Да ли неће бити овде *штете за државне послове?* — Размислите.

2) *Створили сте један опасан октагонизам између инжињерског сталежа и осталих струка* па не само то, него и међу самим чиновима техничке струке изнутра.

Хоће ли један инжињер или члан ове струке у опште, бити равнодушан, кад види да се он по 6—7 година са свога места не помера а види да се са сокака људи у другим струкама постављају од једанпут на положаје са платом од 4500, 5000 6000 динара? хоће ли бити савестан бранилац државних интереса онда, када види, да људи који су свршили 4—5 гимназија или највише велику школу долазе на положаје са платом од 5000 и 6000 динара а он остаје где се затекао?

Умољенисмо од једног инжињера да овим његовим речима дамо места у нашем листу. Ур.

и притворени, ма да им је све могућно само да обеде грађане, опет нису хтели признати да су их трговци наговорили, него јавно исповедају да су их зло, насиље и неправда на тај корак натерали, јер је догорело до ноката, па хоће па нек и цар знаде, како је у Босни и шта се ради ....“

ИЗ БЕЛА СВЕТА

— **Нов канал у Русији.** Као што руски листови јављају, руски министар комуникације је израдио пројект за копање канала између Белог мора и језера Онега. Канал би овај био дугачак 250. километра а стао би 7½ милиона рубља. Осим тога би се имала да регулише река Свир, која спаја језеро Онегу са Ладогом. Тако би се отворио водени пут између источног и белог мора.

— **Опити са подводном лађом.** У француском пристаништу Тулон-у прављени су ових дана врло занимљиви опити са једном новом подводном лађом „Gumnote“, којој је задатак, да се непријатељу приближује великим морским лађама или утврђењима и да их напада, а да се при том не излаже њиховој ватри. Лађа је маневрисала са потпуним успехом пред маритимним начелником и са великом је тачношћу гњурала како у дубљину, тако и даљину а прошла је више од 1,200 метара под водом. Том је лађом стварно изведена мисао, о којој је Жил Верн говорио само у своме роману; она решава то питање са научно-теоретичког гледишта и сад се само још може са практичног гледишта усавршавати.

— **75-то годишњи јубилеј.** То ће бити по свој прилици јединствен, у толико, што га слави једна глумица! На дворском позоришту у Штутгарту славила га је ово дана глумица г-ђа Луиза Шмит рођ. Ритер. У години 1814 ступила је ова вештакиња као „питомица“, тог позоришта, и ево је као старице од 84 година где слави свој 75-то годишњи јубилеј глумовања. Тога вечера играла је старица вештакиња истим оним одушевљењем и расположењем, ону исту улогу баш онако, како ју је и пре 41 годину први пут играла. Венаца је добила едвише, а ни сам краљ Карл није пропустио да јој поклони лично златан сахат са натписом. Г-ђа Шмит је удовица жена, тако, да се може очекивати да ће славити осамдесето-годишњицу свога глумовања, — па ипак неће пензију.

— **Један паметан предлог.** „Једног француског патриоту врло је жестило, што је број деце у Француској према осталим земљама врло мален. С тога поднесе молбу француској комори у погледу опште обвезности женидбе. „Држава — тако почиње своју молбу — да се очува и обезбеди, увела је општу војену обвезност а за изображење својих грађана општу обвезност похађања школе. Држава дакле треба да уведе и „општу обвезност женитбе.“ Па као што сваки у школу ићи мора и војником бити тако исто да је дужан и оженити се, у противном случају таквог као „бегунца од женидбе“ казнити треба. Са женидбом се саме до неког извесног времена може оклевати после тог пак плаћа ће порезу „старог момка“, а осим тога — ако је упоран — биће и са губитком својих грађанских права, као и други неуредан грађанин кажњен. Надаље: сваки брачни пар после неког времена мора најмање „двоје деце“ имати, иначе дужни су платити „таксу за децу Наведени су и неки изузетци, који овде не могу бити репродуцирани. Родитељи од петоро деце опроштени су са свим од порезе, а са шест и више деце имају државну припомоћ или их држава издржава, и у ту сврху имали би се подигнути особити заводи у којима би деца васпитавана и са сваким слабдевена била, Овим начином мисли тај врсни Француз, да би се Француска бројно унапредила. Француска комора је молбу његову уништила „ради свестраног проучења“ министру унутрашњих дела показујући тим чином да молба ова није баш одвећ луда.“

ИЗ БАЛКАНИЈЕ

— **Солун и светска трговина** Иницијативом хамбуршке трговачке коморе, у немачкој трговачкој комори агитује се да се отвори немачка пловидбена линија између Солуна и Порт Саиде. Већ више немач. трг. комора изразиле су се у овом смислу те је прилика да ће и влада задовољити ту струју.

— **Откуп пруге Белова-Вакарел.** Из Софије јављају, да је бугарска влада потписала споразум с изаслаником друштва источних железница о откупу пруге Белова-Вакарел. Откупнина је 150.000 динара од километра, што се има платити државним боновима с роком од десет година.

— **Мост на Босфору.** „Хакикат“ јавља, да су се неки француски капиталисти понудили да конструишу један мост на Босфору између Румели и Анатоли-Хисара. Мост би био дуг 800 метара а висок 70 метара. Како поменути лист вели, овај је пројекат давнашњи и одложен је за доба, кад би мост могао послужити и за жељезницу, која би везивала обе обале.

— **Бугарски кнез Фердинанд,** како јављају из Софије, провешће божићне празнике у Пловдиву, заједно са својом мајком принцез. Климентином.

Осуђен. Курџијев, уредник бугарског листа „Напред“, осуђен је од пловдивског суда на 15 месеци затвора за штампарску кривицу.

СМЕСИЦЕ

Колика је Аустро-Угарска? Професор физикалне географије на бечком свеучилишту др. Албрехт Пенк, поднео је недавно академији наука једну расправу, из које се види, да до сада није добро познато било, колики простор заузима Аустро-Угарска монархија. По том рачуну Пенковом заузима Аустро-Угар. 625·556·77 квадратних километара више, него што казују најновији званични подаци. До сада се дакле држало да је Аустро-Угарска мања толико, колико износи цела грофија Горица. Особито се грешило у погледу Угарске, која је по мерењу професора Пенка 3·054·2 квадратна километра већа, него што се то до сада званично узимало. Па и у царевинском већу заступљене краљевине и земље, веће су него што званичне цифре казују, н. пр. између осталих је већа доња Аустрија са 30.38 квадратних километра.

ТЕЛЕГРАМИ

„Малим Новинама“

15. Децембра.

Брисел, Грофица Фландриска и кнез Балдуин оболели су од инфлуенције. —

Кенигсберг. Велики број болестан од инфлуенције има неколико случајева тешких. —

Рим. У конзисторијалном сабору који ће бити држан 30. о. мес. папа ће похвалити неке католичке епископе у Русији.

Петроград. Цар је потврдио решење државног савета, који преиначује устројство универзитета Дорпатског. Ректора ће наименовати Министар а потврдити Цар. — За именовање. професора министар добива још ширу власт. — Руски посланик у Техерану Г. Пођо — умро је

Беч. Умро је барон Кремер бивши министар трговине, Барон Кремер знаменити оријенталист, био је ђенерални консул у Галацу и члан комисије јавног дуга у Кајиру.

Изашла је нова, врло занимљива књига са 10 слика:

ЈЕДНА СРЕЋКА

РОМАН

Жила Верна

превео

ИВАН ИВАНИЋ

Цена 9 гроша.

Добија се у редакцији „Одјека“ и у књижари Браће М. Поповића (кнез-Михајлова улица.

ЉУДИ И ЖЕНЕ,

Ево мене!

Изашла је

„МЕТЛА“

Грабите, купујте, а после ако хоћете и — псујте!

Цене 60 пара динарских

ГЛАВНО СТОВАРИШТЕ ЗА СРБИЈУ

налази се код госп. К. Драшковића у главној чаршији У Ђ. Димитријевића у Београду. Може се добити код г. апотекара И. Протића на Врачару, М. Тидића на зеленом венцу у Београду, — Пере Јанковића у Крагујевцу, Косте Николића у Пожаревцу, Драшковића у Свилајнцу, М. Драшковића у В. Градишту. Д. Кедровића у Крушевцу, Л. Јакшевца у Гор. Милановцу и Б. Николића, дрогеристе у кнез Михаиловој улици, у Београду, а тако исто код П. Спасића апотекара у Савамали

СИГУРНИ ЛЕКОВИ

МЕЛЕМ (фластер) против жуљева и тврде коже на ногама Пошто је операција с ножем опасна, то при употреби кога мелема одпада свака опасност. — Кутија 80 пара динарских.

ПРАШАК за сваривање треба би да се налази у свакој кући и сваком стану, особито по гостионицама и хотелима, пошто исти лечи катар у стомаку и цревима неуредну столицу, жуљеве, мигрену или главобољу, подригивање, крчење у прсима, (Yerschleimung) тешко дисање тешко сварив ње. и мамурлук. — Кутија 1 динар.

РЕСТОРЕР за фарбање косе, исти даје коси природну боју. — Једно стакло кошта само 2 динара.

Осим тога може се код мене у Земуну добити што особито препоручујем.

ЕСЕНЦИЈА за косу, против опадања косе и чишћења перута на глави — Стакло 4 динара,

ПОМАДА за лице против пега, флека бубуљице, рапаве коже и остале нечистоће на лицу. Моја је помада зиј лице ради свога изванредно сигурнога дејства позјчан не само у Аустро-Угарској него и у **Русији Немачкој, Србији, Румунији Бугарској** ит.д. — Цена истој 1 инје.

САПУН што уз помаду иде, 1 комад 1 динар.

НИНОН прашак за лице, бео, румен (роза) и жут. — једнаа кутија кошта 2 динара.

Ф. БЕНКО

888.4—11 апотекар а Земуну

СВАДБЕНОГ ЦВЕЋА ПАВЛАКА

(У ЛЕПШАВА ЛИЦЕ).

(BRIDAL BOUQUET BLOOM).

Дајте своме лицу, грлу, мишкама, и рукама дражесну лепоту, сјај, и дивни мирис љиљана и руже, употребом Свадбеног Цвећа Павлаке. То је једна млечна и лековита течност. Нема јој равне у свету за стварање, повраћај, и одржање лепоте. Продаје се код свију Апотекара и Мирисара. Стоваришше је у Лондону: 114 & 116 Southampton Row.

Може се добити код г. Ј. Дилбера апотекари у Београду

Хоће ли један српски инжињер бити вредан, хоће ли тежити усавршавању, хоће ли најзад и може ли се од њега захтевати са правом најстрожија савесност, када види да су га она лица која су била онда још ђаци када је он већ био инжињер или чак били код њега и подинжињери на отишли за тим у просветну струку или и његови другови толико претекли — да имају већ два пут већу плату но он? Награђујете професоре у неколико веома оправдано већином неоправдано. Али не заборавите ово. Сваки данашњи инжињер у краљевини Србији способан је у свако доба да буде професор-гимназије или реалке, чак и велике школе, а ни један од тих садањих професора (изузев Вел. Школу) није у стању да буде инжињер. Јесте ли овде имали на уму принцип радикализма: свакоме по спреми, свакоме по способности.

Створали сте, господо, антагонизам између самих техничара у рођеној земљи. Не лако Вам било. Доказано је, да се није имало потребне спреме за оцену предмета. Сам известилац финанцијског одбора у сред скупштине вели, да је жељезничка дирекција нова ствар и да је „не разумемо". Да се покријемо. Укидате додатке окружним инжињерима и подинжињерима. Толико беријета непријатељи њихови имали.

Усвајате буџет жељезничке дирекције од корица до корица. Је сте ли га разумели? Видите, како је мучно, када оваква питања дођу на расправу а нема људи који су кадри о њима да говоре.

Оставилац те секционом жељезничком инжињеру у Београду, који има 3500—4000 динара плате да надзирава пругу од Београда до Раље или Паланке. Знате ли, шта сте му дали још поред плате? Ево шта.

Дали сте му *додатка* месечно 120—140 динара. Дали сте му на рачун [illegible] динара месечно. Дали сте му бесплатну карту на жељезници до Раље или Паланке. Ето то сте му дали. Овај дакле инжињер има месечно додатка 180—200 динара, а нема нигде канцеларије јер му не треба но свој квартир који и иначе плаћа. Тај инжињер не плаћа никад подвоз јер се *чабе* вози т. ј.— има бесплатну карту. Тај инжињер никад нема потребе да ноћи у другом месту нити да троши јер првим влаком оде а другим се у своје место врати и за све то дали сте му 180—200 динара додатка месечно.

Окружном инжињеру сте укинули додатак од 40—50 динара месечно. Жалосно. Смиљанићу не веселно се, шта учини од ови баштибозука. Знаш ли брате где је Јаворски ђумрук? Знашли мокру гору?

Попе Тасо из села Батуше и ти Симо из села Цркпуња, знаш ли где је Жагубица? Знаш ли да твој инжињер из Пожаревца до Жагубице треба да плати 7 дуката кола док оде и врати се! Знаш ли да треба најмање пет дана на путу да проведе, пет конака, пет ручкова, и пет вечера. Њега тај један пут кошта најмање 103 динара а ви му дајете полицајни трошак свега за пет дана 30 динара! Одакле ће остало накнадити? А?

Како ли сте ово ценили кад сте решавали буџет о жељезничкој дирекцији? То ви знате. Мучно да ће то добрим плодом уродити, дај боже, да за ово држава не плати кајмарски интерес 100% у место „уштеде".

3.) *Доктрина радикализма састоји се у протежирању привржедних људи.* Ви сте се и ове доктрине одрекли. Инжињери и техничари су привредан сталеж. За што сте се на њи окомили? Кажите отворено, па да се објаснимо.

Љубо Јовановићу, знаш ли како си трпио на Колубари код Обреновца док не беше гвоздени мост? Тај су мост направила твоја браћа, српски инжињери.

Војане Ћирковићу, памтиш ли како беше на Нишави у Пироту, док не беше моста? Тај су пројектовали и саградили инжињери Срби.

Ви Рашани, Краљевчани и Драгачевци, ко вам подиже Ибарски пут и сагради оне величанствене мостове, — све сами Срби, шумадински инжињери, који немаћаху плате више од 500—600 талира годишње. Је ли то привреда народу? Зар се тако хоћете да одужите.

Станојло Вукчевићу, пред тобом се гради и довршено је највеће здање у Србији — у Пожаревцу. Знаш ли бракјо, да један надзорник инжињер тврди да на здању има више урађена посла 60000 динара а предузимач вели 460000 динара! Треба ово ценити. Чиме сте се одужили овим инжињерима да при оцени овог предмета у интересу тамошњег народа уложе и сав свој труд и сво своје знање и сву савесност? Мислите ли тиме, што ћете их задржати после толико година на истој плати? Је ли то штедња? Труо је чак у који ту штедњу везујете.

(Наставиће се)

Народна Скупштина

LXI. редовни састанак

Субота 16 децембра

(Наставак)

Састанак отворен у ½ 10 час пре подне.

Председавао г. Катић. Била су г. г. Министри: Грујић, Велимировић Милосављевић.

Секретар Дачић чита записник IX састанка, Ћирић молбе и жалбе, предлог Авакумовића и другова да се укине монопол соли, и интерпелацију Авакумовића и другова на мин. фин, што је исплатно и осталих 49,000 реквизиција.

Прелази се на дневни ред

Авакумовић вели да по уговору држава је имала да плати друштву само за возни материјал, а то кошта 7 мил. динара па онда од куд у уговору 9,250,000 дин. Пита мин. зашто је задржао „Гранд Хотел" и даље за канцеларију, кад по уговору није морао. Вели како је држава плаћала неке ствари два пут, јер поред возног материјала на лицу места платила је и дугове друштвене пре 20 Маја. Набраја дужности жељез. друштава према Србији. Вели да друштво није предало све жељез. делове као: Ћуприју на Морави, ражки тунел и вијадукт, и земљиште код Сталаћа, која се једнако руши, док се из уговора види да је држава примила. С тога тражи од мин. граћ. извештај од куда оних 9,250,000 дин. Тражи 1) извештај комисије о вредности и доброти возног материјала 2) спискове примљеног материјала и свију дугова

На послетку вели да скупштина не треба да приступи решавању уговора док нам мин. не поднесе спискове од свију наведених ствари.

Известилац чита списак, који се помиње у чл. I тачки II уговора. Предлаже скупштини, да овај уговор као корисан прими.

Грујић вели, кад смо узели жељезницу у своје руке, друштво се најпре опирало, и напослетку је пристало да држава исплати 10,175.000, дин. за возни материјал, смедеревску пругу и т. д. а 10 мил. накнаде. Односно прве тражбине, држава је пристала да да 7,300,000 дин. а односно накнаде одбила их је. У том преговарању, друштво је прво спустило од 20 мил. на 14, па на 12 и на послетку на 10. А влада је повисила на 9 мил. И на послетку обе стране пристану на 9,250,000 дин. Одговара Авакумовићу да држава нема ништа више да плаћа него што је у уговору стављено.

Мин. граћ. одговара Авакумовићу, подкрепљујући разлоге г. Грујића.

В. Арсенијевић предлаже да одбаци овај уговор, и да се одреди нова комисија од 2 члана из већине и 1 из мањине.

М. Маринковић препоручује скупштини уговор као врло корисан.

Р. Поповић вели да сам тај разлог што овај уговор доноси користи довољан је да се прими.

Ђурић брани одборски извештај

М. Петровић захваљује влади, што је ову ствар овако поштено свршила

Несторовић боји се да се 9,250,000 дин. не повећа на 20 милијуна.

Мин. граћ. да нема места бојазни Несторовића, пошто ће се из поднесеног зајма, видети колика је сума.

Скупштина прими предлог уговора о откупу држ. железница.

Приступа се претресу појединих тачака уговора.

Известилац прочита и скупштина прими.

Седница трајала до 1 часа по подне.

ИЗ СРПСКОГ СВЕТА

Из Босне. „Застава" има од 8 децембра допис из Бањалуке, у коме се између осталога вели: „Пре две године, једном нашем угледном трговцу у сред суда довикнуо је један од власти: Ми ћемо вас по кеси, као змију у главу тући, док вас не направимо мекшима од памука!" И мудро бачена мисао, пала је на плодно земљиште, те од то доба, сво, [illegible] година, како нашу варош осетно штета налази, односно у њој падају и убијају се људи материјално тако, да још овако три године, па у Бања-Луци нећете наћи човека, који ће за сутра дан с ручком опскрбљен бити. Да ли је овака политика у опште мудра и спасоносна, ми можемо само на то упозорити и Лазаринића и Тартаљију, кад би исти боље листали листове српске историје о народу овога краја, да би нашли једно заглавље, где јасно и читко пише, да су материјално ћрљаве околности криве биле свима немирима и немилим догађајима у овој земљи и народу. Заиста се ничим оправдати не да овако даље прогањање нас Бањалучана, осим ако смо ми стављени изван закона па с нама и од нас радити се може како и шта ко хоће. То није мала ствар од 70 и неколико ситничарских радњи овде, од кад је окр. Лазарини нам дошао преко 40 их већ дотле утучено, да над тим негдашњим трговчићима данас се оврха за порез мора да проводи, пошто ни толико не могу да смогну, да порез плате. А шта је у свему узрок? У одлуци, којим су тим људима дозволе на точење пића одузете једно исто свугде стоји: „из редарствених и економних обзира", као да обоји ти обзири могу то захтевати, да се у једном месту множе људи беспослењци и никако материјално необезбеђени! Та баш на терет редарства и на штету материјалних, односно економских интереса и места и земље данас долази 40 фамилија бањалучких, којима леб одузет и остављени су пуком удесу, да ли ће да испливају у оваком незгодном времену и великом ћесатлуку, где једва може да привреди што и онај који има, а камо ли који је још и с дугом на врату а посао му узет из руке. До душе вели се, да се без таких јаких срестана не може помоћи народу сељачком, да се исти пића отресе; но то је пука лаж, јер су преко јаке и одвише оне мере, које су предузете против пијанства још од неколико година као затварање пијаних и глобљење свију код којих би се ко опио, а да и не побијамо ту неосновану тардњу, као да је народ овог краја пијаница и ждера, који само за пиће зна и више ни зашто. Ми знамо добро, да су то та разлози најмање од уџбина, код давања код дељивања дозволе, него се за тим назови разлозима крије неки политички смер: да се затвори што више радња православних Срба грађана, који раде са сељацима, и тако да се направи што мање прилике општењу сељака са отменим грађанима, те да се одакла преглед полицији за строжију контролу разговора сељака и трговаца. Јер шта власници су то дознали — бајаги! — како сељаци кад седу с газдом у дућану, па уз ручак попију коју чашицу ракије, и не жвачу врх, него само гутају речи које им „потпљачени" и „продани" панславистама и великим Србима бањалучки Срби износе на златним и сребрним служавницима од руских рубаља и српских милиндора.

„Тако пронађено би средство за сузбијање „агитације" међу сељацима. Најпре на једном крају Бања Луке код Шибања-хана, па онда на овој страни у Циганлуку и на оној страни и у Циганлуку и чаршији, па Побрђу и сад неколицини наших православних Србаља у сред наше чаршије би забрањено точити пиће и држати скупове сељака. А шта се то тиче власника што ће код те виспрене државничке мудрости остати да гладују и жебују, гола и боса српска сирочад од 40 фамилија? Шта се то тиче господе, што сељак мокар и озебао неће имати где свратити се и сести да се од зиме и трудног посла одмори и загреје? Јер није то истина да се сељаци свраћају код газде трговца само да коју попију и чују шта има шта нема, него се свраћају у дућан да подмире потребе, хоће том приликом и да душом дахну те и себи подмире тј. да се мало лебом и сољу заложе, па крај ватрице седећи многи их ручка кору леба а и не окваси је ракијицом. да му се лакше у стомаку раствори и развари; не може му се не има одакле та „мунта" му сво односе за десетину и трећину. Не би ми тога ради жалили за дозволама од пића, да нам се тим начином радње са свим не убијају; јер сељак, кад не има се огрејати где и не може сести, те појести и подмирити се, неће се свратити ни код једног више што друго да пазари, а наш пазар и срећа је за сељака везана, с њиме ми делимо добро и зло, па кад одбијају њега од нас, убијају и њега и нас.

„Међутим, да је то жива истина, да се овде све с политичког разума ради, доста је навести и то, да је С. Паштељићу, Мили Јанковићу, Митру Кнежевићу и Ф. Моцнају, престојник Тартаљији то јавно признао пре 3 месеца, запрети им, да ће им дозволе на пиће одузети и затворити радње, ако још и мало приметн да са сељацима против власти шурују и властима сметњу праве. Па тако и би. Кад сељаци из Кола јесенас одоше у Беч да се туже самом цару на неправду и насиља, поменути трговци страдаше одмах као да су они бајаги сељаке на тај корак навратили а извело се то отуда, што су ти сељаци преко Саве Паштељића телеграфирали родбини, да им пошаљу новце зарад повратка. А шта веле с њим! Они, па да му одмах са повратка дочекани

У МОЈОЈ НОВООЗИДАНОЈ Кафани код „Тигра“ у Палилули ратарска улица, у близини официрске кафане. продајем старо црно Неготинско вано од 1885-те године 60 пара дин. литар, и ново вино црно 30 п. д. литар, аков од 12—30 динара како на мање тако и на више.

Београд. **Јанаћ М. Јанковић**
968,1-20 кафеција.

КУЋА на В. Бесамацима до Ђумрука продаје се из слободне руке, ко има вољу купити нека се пријави Гаври Давгубићу на Сави.
965, 1—3

962, 1—3

Нашој милој и непрежаљеној ћерки сестричини

Кристини — Тинки

даваћемо четрдесето-дневни парастос у цркви Св. Марка у уторник 19-ог тек. месеца у 9 сати пре подне. Јављамо пријатељима и познаницима.

Ожалошћени родитељи:
отац: **Иван Ђурић** пен. мати: **Станија**.
тетка: **Јелисавета Степић**, ујак: **Сосић**.

500 Марака

плаћам ономе, који по употреби

Кот'ове Зубне воде.

Флашица по 1¼ динара кад год опет зубобољу добије или у устима добије непријатан задах.

Јов. Ђорђа Коте насљед. Берлин

У Београду може се добити у дрогеријама г. г. **Бошка Николића** и **Павла Маринковића** и у апотекама г. г. **Јована Дилбера** и г. **Др. Јована Ђурића**, а у Крагујевцу код г. **Др. М. Ј. Јовановића**.

На продају

Две лепе кобиле дораставе и један кучер-фајтон. Обратити се кочијашу у авлији куће г. Др. Владана Ђорђевића. Хиландарска улица.
964, 1-3

ЧЕСТИТКЕ
ЗА НОВУ ГОДИНУ

са сликама бојадисаним, позлаћене, разноврсне
(сто комада 5 дин.)
Честитке богато украшене
комад од 20 пара до 5 динара
Може се добити у књижари
В. Валожића у Београду.
932, 1—10

За поклоне доброј деци о материцама, очевима, божићу изашло је 8 књижица сабојадисаним сликама
ВИДА
Аладин и волшебно кандило

Моја лутка
Несташни мачићи.
Виђем Тел
У земљи човечуљака
Црвен-капа
Дете и рода
Цена је свакој 30 пара дин.
Може се добити у књижари
В. ВАЛОЖИЋА у Београду.
931, 1—10

Београд 14 Новембра 1889 г.

Главна Контрола известила је г. министра финансије *да сам способан*, а г. Министар *одобрио ми је, да могу склапати рачуне општинске, школске и црквене.*

Препоручујем се за те послове свима у месту и у унутрашњости, којима сам потребан.

Најзамршеније рачуне могу довести у ред и склопити за врло кратко време, па било да радим за дневницу или ћутуре.

Могу потпуно да вршим и приметбе главне контроле по разним рачунима.

Склапање тих рачуна радићу по 8 до 12. динара дневно, према даљини места, где се позовем.

Погодба ћутуре може бити само за рачуне, где је вођен дневник и где су спремљена сва документа.

Станујем више „цветног трга“ у „Врачарској касини“ на Енглезовцу у Београду.

Витор Ћурчић
начелник срески
у пензији.

863, 9—10

Изишла је из штампе 3, 4, 5 и 6 свеска

ЛОВ НА МИЛИЈОНЕ
или
КРВАВА ДРАМА У АМЕРИЦИ
ИЛУСТРОВАН РОМАН
Ксавија Монтепена

и излазиће недељно две свеске све дотле, док се не сврши. Свака свеска има *две лепе слике* и фино илустроване корице а кошта *само један грош.*

Ко је читао романе „*Света освета*“, „*Полицајка или Мачије око*“ томе је име писчево добро познато а у препоруку овога дела може се рећи само толико да је

ЛОВ НА МИЛИЈОНЕ

најзанимљивији Монтепенов роман.

Може се добити у свима београд. књижарама.
928

СВАКОЈ ГАЗДАРИЦИ

која хоће да скува добру кашу!

Пазите добро, има у промету КУТИЈА и ПАКЕТА, које НИСУ ПРАВА „ФРАНК'ОВА“ КАВА, већ подражавана једноличија.

Хоћете вкусну и добру каву, то иштите ПРАВУ ФРАНК'ОВУ КАВУ, која је САМО ПРАВА с'овим заштитним знаковима:

и овим подписом:

Heinrich Franck Söhne
Linz. Ludwigsburg.

Зато: **ОПРЕЗНОСТ ПРИ КУПОВАЊУ!**

ГРЕШНО је мислити, да се „добра кава“ може само с'кавом у зрну заготовити, — не, јер добар придодатак **УВЕЋАВА** снагу кави, њену боју и њен вкус.

То је факт, уверите се сами пробајући

ПРАВУ **ФРАНК'ОВУ** КАВУ.

За црну кашу: 4 кашике зрнке каве — 1 кашику ФРАНК кава.
„ белу „ 3 „ „ „ — 1 „ „ ФРАНК „

Власник и главни уредник Пера Тодоровић. Одговорни уредник Свет. Јаношевић Штампарија код „Просвете“ Позоришни трг бр 2

ТОПЧИДЕР, БИБЛИОТЕКА „ВЕТОЗАР МАРКОВИЋ“ БЕОГРАД

БРОЈ 358 ПОНЕДЕОНИК 18. ДЕЦЕМБРА 1889. ГОДИНА II

ИЗЛАЗИ СВАКИ ДАН

БРОЈ 10. П. Д.

МАЛЕ НОВИНЕ

ДНЕВНИ ЛИСТ ЗА СВАКОГА

Писма и рукописи шаљу се Власнику „Малих Новина“ Топличин венац бр. 17., на горњем спрату.

Претплата се прима код свију пошта у Србији

ЦЕНА ЗА СТРАНЕ ЗЕМЉЕ

а годину	30 динара
На по године	15 динара
На 3 месеца	9 динара

Претплата из унутр. полаже се само код пошта

За Београд нема претплате — Лист се продаје на број

ЦЕНЕ ОГЛАСИМА

На првој страни од петит. реда 20. пр. дин.
а на четвртој од петит реда 10 пр. дин.
ПРИПОСЛАНО стаје 50 пр. д. од петит реда.

LE PETIT JOURNAL

KLEINE ZEITUNG

Огласи јевтино, по потреби и са сликама. За свако оглашење плаћа се држ. таксе 20 пр. д. ВЕЋИ ОГЛАСИ ПО ПОГОДБИ

Молим да се чита

Част ми је ставити до знања поштованој публици, а нарочито **Свечарима и потрошачима брашна и квасца**, с којим сам моју радњу подпуно снабдео како са пештанским панчевачким и осталим *разним брашном и квасцом* у свима сортама, које дајем под гаранцију *за развијање разног теста*. — Иста радња *прима на израду сваковрсне колаче за славу* које ја израђујем тако да ми није у стању овде нико конкурисати као искусном мајстору у своме занату.

Иста радња израђује за свадбе и балове и остале даме врло добро кајзер-семле, векне и сва остала пецива што се овог заната тиче. Зато молим п. п. грађанство, даме, нека ме изволе посјетити и о свему се уверити. Све поруџбине и остало у радњи израђује се са највећом чистоћом и тачном послугом. Молим за посјету.

С поштовањем

КАРЛ ЧЕРНИК

пекар на „Зеленом Венцу“ преко пута кафане Америке.

927, 2—8

Два добра коња

оба једнака алата по 4 године стара продаје

Ј. Ћуковић трговац.

396, 2—3

Велики Избор

Кальача, Шлофјанки и Унтерцига, прслуци, кебади, рукавица чараша и т. д.

у Трговини

Томе С. Орешковића

кнеза Михајлова ул. бр. 3.

Цене умерене и утврђене

909 8—10

ПАКАО

(Дневник једнога роба)

Од Пере Тодоровића

Господа, која су се претплатила на ово дело или се иначе интересују за његов излазак, овим се извештавају, да је дело задоцнило с излажењем усљед извесних незгода у штампарији, али те су незгоде сад отклоњене и прва свеска **„Пакла“** изаћи ће на Божић, а за тим ће сваких десет дана излазити по 1 свеска.

1. Свеска кошта 30 пр. динарских.

Претплату ваља слати Штампарији „код Просвете“.

БЕОГРАДСКЕ ВЕСТИ

—

Ко је томе крив? Има ствари, које ако се пређуте, могу да буду од штетног утицаја по саму истину.

Ових дана сплавили смо доле на станицу. Имали смо да добијемо једно сандуче књига са стране; али нам је изгледало чудно, што нам се за њ ништа не јавља.

Кад смо отишли доле, дознали смо, да је наше сандуче већ ту; али да нам се товарна листа не може још да изда. Како нам рекоше, разболео се беше „калкулатор“, па, онај што га замењује, не може све да постигне.

Около колосека видесмо двојицу тројицу „контролора из дирекције“. Колико смо могли оценити, њихов цељ беше, да се само што више робе истовари, а као да нису водили рачуна, да ли се и товарни листови издају странкама на време.

Ту пре неки дан читамо у овд. једном листу жалбу, како су ови контролори мало награђени и како се се у жељ. служби трпе још по неки чиновници, заостали из француске кумпаније“. А сад, кад се један од тих чиновника поболео, видимо, а нема никог, који би заменио. За што који од „контролора“ не показа ту своју стручност?

Ко је томе крив?

*

Избор саветника. Између владе и намесништва дошло је до сукоба у питању избора саветника. Ствар се врзе око разумевања уставног наређења, да и круна има права кандидовати извесни број саветника. Намесништво ову одредбу сматра тако, да оно има право засебно, самостално, у име круне, да кандидује поменути број саветника. Влада, на против, и то са свим правилно, сматра да круна односно намесништво, има то право али тек по пристанку владе, јер би иначе била илузорна и влада и уставна одредба да ни један акт крунин нема вредности, ако нема према потписа министарства.

У овом питању и ми делимо мишљење, да се уставна одредба о избору саветника има тумачити тако, да круна односно намесништво, нем же самостално кандидовати, као што у име круне ни сама влада не може кандидовати, већ да је то ствар заједничког споразума.

Ако се влада и намесништво у овој прилици не би могли сложити онда би кабинет морао одступити и намесништво би морало другим људима поверити састав кабинета, а како је ова скупштина ванредно сазвана с извесним делокругом рада и како се према томе не може распустити, то ни оставка кабинета не би имала смисла јер би данашња скупштина остала овако исто склопљена, па да би се кабинет и сатавио из људи друге које странке, он би имао против себе огромну скупштинску већину, која би у томе питању гледала повреду устава, кад би се дозволило да намесништво само кандидује саветнике и гласкла би против свију тих кандидата. Ако би се пак у нов кабинет опет узели људи из данашње скупштинске већине, као што би то захтевао парламентарни ред, онда се опак не би могао постићи никакав споразум између владе и намесништва, јер би таква влада морала да се ослања на данашњу скупштинску већину.

Дакле свакојако намесништво у овом питању мора попустити.

*

Народна Скупштина, како чујемо, одложиће своје седнице најдаље до 20 о. м.

*

Убиство Тоше Савића. Истрага о убиству Тоше Савића још траје. Толико времена траје истрага и још се није моглоући на у новодан траг, којим би се могли злочинци похватати. Истина, у полицијском притвору има неколико људи окованих због тога убиства, али истрага против њих није могло довести и до тога, да се бар може имати личног, ако не законског уверења да су похапшени убици, и ако је суд одобрио полицијско решење о стављању у притвор и пед кривичну истрагу.

*

Шап. Јучерашњи број службених новина доноси ово саопштење:

„Поводом тим, што је кр. угарско министарство нар. привреде потом својом од 6-ог децембра тек. год. по новом достављено нашем генералном конзулату у Будимпешти, да је ветеринарским прегледом свиња у салашима акционарског друштва за гојење свиња у Штајнбруху, 30-ог новембра по новом констатован шап у пет чопора свиња српског порекла, и да је кр. угарско министарство мишљења, да је ова стока дошла болесна већ из Србије и да се нарочито пожаревачка околина има сматрати као сумњива, министар унутрашњих дела, коме је министар нар. привреде 28 новембра 1889 г. Бр. 4935 ову ноту саопштио наредио је 30-ог новембра тек. год. Сбр. 7906, да је једна комисија, састављена из вршиоца дужности главног марвеног лекара г. А Поповића марв. лекара за округ пожаревачки г. Јов Алексића и једног чиновника начелства пожаревачког обиђе све оборе трговачке у округу пожаревачком, и увери се тачно о здрављу свиња.“

Поменута комисија извршила је поменути задатак и о томе г. министру поднела извештај. Из тога извештаја се види, да је комисија у целом окр. пожаревачком прегледали 180 чопора са 16.930 брава свиња и *да су свиње све најбоље здраве и без сумње на ма какву заразу болест и особиште на заразну болест* шат Aphthae epizootical“

Комисија је прегледала и друге свиње по селима а и говеду, па није могла сазнати, да ма где постоји каква болест у опште.

„Приликом изласка у Дубровицу, комисија је прегледала 3 шлепа *француског народног друштва* у којима су се товариле свиње за Базјаш. Најпре је, да су *шлепови*, а тако исто и рампе по све нечисте: да је дезинфекција вршена о томе ни трага нема. Сазнало се, да су пре два дана у истим шлеповима товарене свиње из Румуније, и без да су по истоваривању свиња очишћени и дезинфиковани они су употребљавани по ве нечисти за товарење наших свиња.

„Приликом проласка кроз Раш комисија је прегледала и скеле, на којима се превози наша стока из Рама за Базјаш, па је нашла да су и оне нечисте.

*

Инфуленца. Према званичном билетену, 15 о. м. приновило се од инфуленце још 141 болесник.

*

Конференције Како чујемо, извесни чланови радикалног скупштинског клуба и чланови владе држе скоро сваки дан неке конференције, док се седнице радикалног клуба сазивају врло ретко.

*

На јучерашњим општинским изборима за председника, чланове и кметовске поокоћнике овданшњи напредњаци, као странка, нису учествовали.

*

Онима који имају леденице суд општински јавља, ако желе да своје леденице пуне ледом из атара општине београдске, да се пре подне пријаве одређеном кметовским помоћнику у општинској судници — г. Јовану Антонијевићу, да таксу плате и одобрење добију.

*

За црногорске досељенике. Како „Одјек“ јавља, народ округа ваљевског изјавио је, да је вољан дати

црногорским досељеницима знатну количину хране и семена за сејање У тој цељи затражио је народ тог округа нужан број џакова из министарства финансије.

*

Нов лист. Јавили смо већ, да г. Стева П. Видаковић покреће од Божића нов лист: Како сад јавља г. Видаковић лист ће изаћи на нову годину, звање се „Вечерње новости“ и излазиће између 4 и 5 сахати после подне.

„Јуриш на инжињере непосредно — јуриш на принцип радикализма посредно.

(Свршетак)

Дозволите нам, да можемо имати и мало поноситости, не можемо бити равнодушни, када видимо, да се нашим друговима али и много млађим а и са много а много мањом спремом и способношћу с'једне стране а са много мање *привредна рада* у корист земље и народа с' друге стране, даје могућност не само да се снама изравнају но и да нас куд и камо претеку. Та и један добар газда, повећава ајлук своме калфи из године у годину, а ви нас остављате да гледамо, како је овај дошао од једном за начелника окружног, онај за државног правобранноца, трећи за секретара у Министарству спољних послова итд. итд. Ово није право али истина је и то а имајте и на уму „да у свету браће нема љубави“. Хоћемо *свакоме по заслузи, свакоме по способности*. Ово је принцип радикализма али сте га ви погазили.

Знате ли ко погради толике цркве по Србији за ово неколико година? — Душан Живановић.

Знате ли ко погради по готову све школе од Турског рата па на овамо по Србији — Влада Николић.

А знате ли колико им се народ одужи? — Са 450 талира годишње плате!!

И нађе се један Министар грађевина у Србији, после пок. Љубе Ивановића пуковника који увиде ову грозну неправду и хтеде бар прећутно да ода пошту и правду једноме увређеном сталежу и дођете људи који га не разумеваху и викнуше: штеди од инжињера, не дамо више инжињере прве класе, не дамо инспектора, а ови запрепашћени погледаше решење и видоше: *да је та штедња само диференцијал другог степена*, па рекоше у себи, да би непознату количину определили, ми треба у интересу исте донето решење да интегралишемо.

5) *Опрешили сте се и о рани и ауторитет чиновника.* Ставили сте начелнике и шефове одељења са мањом платом од оних органа који од првих заповести и наредбе примају. Погледајте још једном добро, шта сте утврдили. Ако не увидите, доцније ћемо показати, али коме ће то служити на част? Прочитајте добро још једном оно, о чему доносите закључке!

Закључак

Господо! Принцип радикализма је награда *привредна рада*. Техничари привређују. И најмањи и највиши чиновник у грађанској струци решава о издатку државних и ваца и новаца народног прореза. Како они нађу, онако бива, онако Министар одобрава. Они вам дакле могу много и много више хиљада да привреде но што износи она сумаја коју сте на њихова унапређења укинули.

Ево вам само једна еклатантна примера:

Инжињер окружни саставно је предрачун за оправку моста у Мишљеновцу на реци Пеку. Предрачуњена сума износила је 18000, динара. Овај предрачун требало је у Министарству прегледати. Дошло је у руке и способних и вредних и савесних људи. Смањи се предрачуњена цифра на 11000 динара, на лицитацији се предузимач прими за суму од 9600 динара!

Није никоме не познато, да се лицитанта увек на лицитацији међу собом споразумевају и погађају. Сад, да је предрачунска цена остала по предлогу начелства 18000 динара, нема сумње да би на лицитацији изашло око 15—16000 динара! Видите ли да Вам је савестан и озбиљан рад уштедно на оправци само овог м ста око 7000 динара! Међутим ја сумњам да цела сума на унапређење техничких чиновника, коју сте ви избрисали износи 9—10000 динара. Мало сте уштедили а много сте упредили.

Ако у истини хоћете да подпомогнете привредан рад, ако хоћете истинске а не *привидне* штедње, ако хоћете да корупцију чистате, онда сте дужни да технички сталеж правично наградите, онда сте дужни да будет министра грађевина не само од корица до корица вотирате, *но да га позовете да Вам у првој идућој сесији поднесе пројект, по коме ће се инжињери у платама изравнати са члановима касационог суда и професорима Вел. Школе.*

Ово захтева не само правда, но захтева интерес државне касе, интерес народа и *интерес оних милиона народног прореза који се на грађевине ван државног буџета редовно троше.*

Итеграм.

Наша штампа

Нишка „Слобода“ под насловом „шта је ово“ доноси следеће:

„Ој даворе ти Србијо дивна,
„Шта си данас тужна дочекала
„Да Арапи сад по теби суде!

Парафраза ових стихова народних, који се почињу са: Ој, даворе ти Косово равно,“ најзгоднија је на овоме месту.

У сред Србије, у поносном граду Нишу, у јеку напора, да се ова земља ослободи туђинаца којима је Србија широм отворена била — на јучерашњи дан (католички Божић) затвара се срп. државна железничка радионица наредбом срп. државне дирекције, и истерује на сокак 70 и више Срба радника, украћује им се надница (јер ко сме платити коме надницу и онда кад он не ради.?) само зато, што је двојици тројици странаца католика, чија вута која ли су вера, — Божић! Коме да се не отме уздах из груди. „Ој даворе ти Србијо тужна, и коме да се не испуне груди патриотским болом, ко да се не упита: шта је ово? Је ли ово Србија или Палестина, или какав Фатерланд?!

Данас кад се упиру погледи и на владу и скупштину, и очекује од ње да се Србија очисти странаца данас кад уврећени религиозни осећаји српски протествују противу попуштања чивутској шпекулацији, у позивању наредбе о затварању дућана празником и недељом, на штету морала и религиозности нашег народа, данас кад се чују захтеви да се очува вера, да се празнује недеља и празник, данас са места са кога се очекује бар пажња према овим боним и сузним захтевима и очекивањима, презриво се све то одбацује и немилосрдно врећају несумњиве светиње наше.

Не чудите се што противу овог протествујемо. Мислите о вери како хоћете будите толерантни према другим вероисповестима — али чувајте вашу сопствену, која је проглашена за државну и којој је угледно месту дато у Уставу.

Шта ће те о овоме рећи: Оној ад је био св. Никола српска светитељ, српска слава, и на тај дан кад половина и више радника те радионице жељезничке коју на католички Божић затварате, слави — ради радионица цео дан као и сваког радног дана. То мора да боли,

Слава је знамење српско, слава је обележје Србиново, његова највећа светиња — па зар српска државна радионица тог дана отворена, а на католички Божић затворена?!.... Кажите чиме се то може да правда?...

Оћемо да чујемо шта ће надлежни рећи на ово, То нас веома интересује. Да видимо каква ће бити званична исправка. која ће се поводом овог написати и опет поправљамо „Ој Србијо, шта си дочекала.“

*

Нишка „Слобода“ има овај допис из Брза Брода (код Ниша) 20 новембра 1889 г.

Владика г. Јероним утврдио је стално пре кратког времена на парох габровачку неког проту Константина Николајевића, и ако је овај прота био у Риму код његове „непогрешивости“ Леова XIII. и од овога примио програм и инструкције, по којима ће ширити пропаганду у православном живљу на балканском полуотоку. На повереној му мисији усрдно је деловао поменути прото — по Старој Србији и Македонији али са но све незнатном успехом.

По обављеној мисији тамо, дошао је амо к нама, где видимо, да је братска дочекан, примљен и за сталног пароха једне српске парохије утврђен.

Прото Константин носи на себи одело грчко — источног свештеника, а какве је вере и народно-

ПОДЛИСТАК

СИЛАЗАК С ПРЕСТОЛА

РОМАН ИЗ ЖИВОТА БАЛКАНСКИХ НАРОДА

у 90 глава — с поговором

(писац задржава сва права)

(74)

Г-ђа Мона била је обична дама од својих 40 година. Смеђа, дугуљастих образа, без икаквих особитих знакова на лицу, она ничим није привлачила нарочиту пажњу, сем што су њене веома живе и веома немирне очи издавале жену успаљена темперамента.

Баш у тренутку када је госпођа дала својој љуљушки нов покрет, врата на дворани полако се отворише и на њима се указа висок, крупан, трбушат господин, у мајорској униформи, с отомбољеном доњом усном. Он отшкрину врата и застаде.

Мона отвори очи, баци летимичан поглед на господина, па брзо опет зажмури.

— Не спаваш? — упита господин полако.

— Уђи, уђи — рече госпођа нехатно, погледав господина само једном оком, и то пола затвореним, продужујући своје љушкања са затуреном наслоњеном главом.

— Одлазиш — упита госпођа неотварајући очију.

— Идем.... у канцеларију — рече господин, па онда похита те додаде. — Тако смо у послу! Још једнако ти проклети списковн обвезника.

Своје незаинтересовање за ствар о којој је господин говорио, а можда и своје неверовање у мужевљеве речи (дебели господин био је по свима службеним документима законати супруг г-ђе Моне) — г-ђа Мона изрази лаким пуњењем усана и два пут поновљеним мрштењем Ове жалбе мужевљеве на краткоћу времена и на огромност посла у толико су је мање интересовале у колико је чешће имала прилике видети, како њен драги супруг одмах после оваке једне жалбе, одлази у кавану и до мркла мрака већ не излази више из карташке собе.

— А ти данас опет имаш *јаузк* — поче опет муж после кратка ћутања, Ако случајно буде и кнез...,

На ове речи г-ђа отвори очи и погледа мужа чисто зачуђено, као да је хтела рећи:

„Ако буде“! Е мој будаче, па ти још на то не знаш шта све данас има овде да се изврши!“

Госпођин поглед то је говорио. Пошто је два пута одмерила мужа од пете до главе, она опет спокојно склопи очи и њен поглед сад као да је говорио:

„Па наравно! То је са свим природно! Такав дедак као што је он, зар он може разумевати тако фине и суптилне ствари, као што је *ова*. С тога није ни чудо кад он вели: „ако буде кнез.“

Успокојена таквим размишљањем које се и нехотице рефлектовало у њеној глави, г-ђа Мона продужи своје жмурење и љушкање, док је међу тим муж развијао даље своју молбу.

(Наставиће се)

сти — не верујем да и сам владика зна, који га је за пароха стално поставио; јер мучно да му је овај прото могао поднети рукоположително писмо и одпуст из епархије и државе из које је ступио, а још мање сведочбу о бављењу његовом у дејству свештеника пре доласка му у Србију. Па ако је заиста тако, да га је владика без икаквих докумената ухљебио, онда се је владика огрешио како о свете каноне, тако и о земаљски закон за стране подајнике.

1, што је примио лице из друге државе и епархије без уредног одпуста свога дијецезана (и ако је каквог имао) и земаљске власти, чији је поданик био (ако је икакве државе био).

2, што је тај прото (по собственом његовом причању) као дворанин постао свештеником.

3, што му сиђана жена његова и најстарији син нису вере православне

4, што прото не уме да служи по обреду православне свете цркве.

5, што је прото мисионар римске цркве јер узасе носи јеретичке књиге, као: требник и осмогласник штампан у Лавову благословом унијатског Митрополита Д-ра Силвестра Сембратовића.

6, што у својој кући држи утвари римске цркве, као: штоли, хабета, што има два ибрика с римским словима „A.“ (Aqua) V. (Vinum) које римска црква употребљава при богослужењу своме.

7, што прото пати од бодести у хипогастричном делу тела.

8, што је прото посве неморалан пред својим парохијанима и више турски но српски говори.

9, што не станује у средини своје парохије но у Нишу, епархијалној столици на очи самога владике док међутим парохијани трпе уштрба на чинодејствима — оплакујући горко своју судбу, што су срећне да добију пастира — о коме не води нико рачуна, и

10, што у турску каву ходи и с Турцама каву пије, де га сами парохијани саблазнујући се нађазе, кад им је потребан.

Владика Јероним пре но што је поставио овога попа на српску парохију требао се је уверити о њему, ко је, какав је као свештеник, па га тек онда стално постави за пароха — а не тек онако из небуха по препоруци ваљда неког скутоноше од заната који је и другима служио на штету њихову а цркви на срамоту.

Кад један учени владика тако чини — вере ми онда се није чудити раду пок. Корнелија и Колтаније. O tempora, o mores!. ?

Народна Скупштина

LXIII. редовни састанак

Недеља 17 децембра

Састанак отворен у ¼ до 10 час пре подне.

Пр дседавао г. Пашић. Била су г. г. Министри: Грујић, Поповић Малосављевић.

Секретар Ђорђевић чита протокол LXI састанка, Динић молбе и жалбе и питање В. Арсенијевића на мин. фин. што му је власт претурила кућу, мислећи да се налазе крајумчаре е меница.

Прелази се на дневни ред.

Извештај одбора фин. о положају и платама саветника.

Известилац чита извештај.

Чл. 1 и 2 примљени.

Кумдовић и овом приликом заступа своји гледиште да се плата свима саветницима смањи аа 7500 дин. Чуди се томе да један чиновник, који је свршио права и провео 10 год.ну држ. службу, може да буде саветник, док један посланик, који је такође свршио права и 10 год. био посланик не може да буде саветник

Т. К. Спасић мисли да због животвик средстава треба саветницима дате велике плате.

Т. Бојичић предлаже да плата свима саветницима буде 8000 дин.

Јуришић вели да због ратних фин. прилика у којима се Србија налази треба смањити плату саветницима.

Јонсимовић М. Смиљанић, и поп Богосав слажу се с Бојшићем.

Грујић мисли да према положају саветничком, особито којим је дао нови устав, није велика плата 10.000 динара.

Прес. стави на гласање чл 3 и скупштина прими предлог одборски, т. ј. да плата саветничка буде 8'500 динара

чл. 4. *Авакумовић* говори против додатка пред. држ. савета.

М. Смиљанић слаже се с Авакумовићем.

Ст. Станковић брани одборски предлог т. ј. да се додатак од 2000 смањи на 1000 дин.

Кумдовић вели, кад ми морамо да правимо ново одело о своме трошку мислим да не треба и пресед. држ. савета додатак.

Ђурић је за одб. предлог

Бојчић је против додатка.

Скупштина прими предлог одб. мањине, тј. да се укине додатак пред. савета.

чл. 5 и 6 прима

Друго читање измена и допуна закона о порези.

Известилац чита чл. 13

П. Ранковић предлаже да сваки плаћа порез, онде где му је имање.

Известилац брани одб. мишљење.

Скупштина прими чл. 13 по одб предлогу.

Чл. 28, 62, 63, 69, 75, 76, 77, 78 80, 83, 84 и 93 примљени.

Известилац прочита и прелазно наређење и скупштина прими.

Друго читање измена и допуна закона о пореским одборима и пор. назорницима.

Известилац прочита.

Пред. предложи да се, закон о аграарном зајму, о управи држ. дугова и о уништењу папира од вредности, упути у фин. одбор. и скупштина прими,

После одмора.

Поименичним гласањем скупштина прими оба извештаја једногласно.

Седница трајала до ½ 1 по подне

ПИСМА УРЕДНИШТВУ

—

Господине уреднице!

У 350. броју вашег цењеног листа а у одељку Београдске вести, донесисте белешку како сте чули да је радикални клуб решио да се нижим официрима повећа плата а вишим смањи у додатцима.

Та вест није мало узрујала наш официрски кор а нарочито ниже официре, за које се зна како кубуре, јер им је плата толико мала а потребе тако велике да служе једино за одело и остало, па су поред свега тога увек дужни.

О овоме донеле су пре састанка скупштине и друге новине белешке напомињући и разложивши бедно стање наших нижих офицара (види „Одјек“ „Велика Србија“ и друге:)

На жалост ствар не стоји онако као што сте ви чули Г. Уреднице, јер је одбор решио да се укину сви додатци и то: на звање, на момка, на коње и дрва а да се даде на чисто плата:

потпоручику	— —	2000 дин.
поручику	— —	2250 „
капетану II класе	—	2500 „
а капетану I класе		3000 „

годишње.

Шта то значи? — ни мање ни више но штетити сваког појединог, јер данас има плате

потпоручник	— —	1.516 дин.
поручик	— — —	1.920 „
капетан II. класе	—	2.274 „
капетан I-ве класе		2.779 „

Уз то још сваки и додатак

на момка	243 дин.
на коње	504 „
и 8 хв. дрва	180 „

Свега 927 дин. годишње:

а поручици и капетани који су уједно и командири чета, ескадрона или батерија и 240 дин. као додатак на звање; Према томе треба додати горњим платама 927 односно 1.167 динара годишње, шта чини:

потпоручику	2.446	
поручику	— 2.847	односно 3.087
капетану II. кл.	3.201	
и капет. I класе	3.706	

динара годишње!

Дакле радикални одбор хоће да укине:

Подпоручнику 446, поручнику 597 односно 837, капетану II-ге класе 701 односно 941 и капетану I-ве класе 706 односно 946 динара годишње!

Узети једноме нижем официру 446 односно 946 дин. годишње, није мала ствар. Али шта се то тиче оних који су ту одлуку донели, та они немају имања и иначе зараде у коју, се неће и неможе дирати! зар се тиче једнога Арсе Дреновца који стоји на преко 100.000 дуката, да један потпоручник живи у Београду са 167 дин. месечно, од којих му се 17 дин. обустављају за разне „фондове“ и улоге официрска касина, Ратник, Војена Лист и т. д. а са осталим да себе издржава храном, оделом обућом и осталом спремом, а поред тога и отплати дуг за набављена два коња, седло.

Такова господа треба да прво расиитају како се живи са таквом платом, па онда да тек узму и реше у финансијском одбору ствари ове природе!

Да ли се та господа запитала шта плаћа један нижи официр само квартир у Београду? — Не, за цело не, јер се то њих не тиче.

Молим вас Г. уреднице да по могућству исправите ону вашу донешену белешку, те да се зна шта „популарни“ радикали раде.

Један који добро

познаје стање нижих официра!

КЊИЖЕВНОСТ

Отаџбина. Изашла је свеска за децембар.

Гласник српскога ученога друштва. Изашла је књига 70. у којој су расправе и други чланци с две графичке таблице.

Метла. Календар за просту 1890 годину. Цена?

Лов на милијоне. Роман Кеавија Монтенена. Превео Мита Ђорић. св. 1 2 и 3. Цена свесци 1 грош.

Југословењски забавник. Венац награде са календаром за просту годину 1890. Уредио и издао Милош Милосављевић пенз. казнач. окр. подринског. Цена?

Лакоумни. Роман I. (204 св. „Народне библиотеке браће Јовановића“ Цена 35 н. дин.

Историја јеврејског народа: I. (205) св. „Народне библиотеке браће Јовановића“), Цена 35 н. дин.

Изашла је прва свеска

БОРАЦА

роман из народнога живота од Јанка Веселиновића. Цена 2 динара. Роман је врло интересантан, а грађа му је узета из нашег народног живота. У њему су изнете слике, с којима се на сваком кораку сусрећемо.

Ово је један повећи роман у коме изваја наш народни живот у свима његовим облицима, па за то га тоје ло и препоручујемо читалачкој публици.

Српски Занатлија

Календар за 1890. год.

изашао је из штампе укусно израђен са занимљивом садржином; разним многим оригиналним и лепим сликама.

Умољавају се месни одбори „занатлиског удружења“ и остали пријатељи нашег привредног напредка, да изволе јавити Управном одбору „занатлиског удружења“ колики број календара могу у својој околини распродати.

Цена је календару *1* динар

Упр. Одбор

„Занатлијског удружења“

Умољавају се уредништва да овај оглас штампају у својим новинама

Изашла је нова, врло занимљива књига са 10 слика:

ЈЕДНА СРЕЋКА

РОМАН

Жила Верна

превео

ИВАН ИВАНИЋ

Цена 9 гроша

Добија се у редакцији „Одјека“ и у књижари Браће М. Поповића (кнез-Михајлова улица.

ЉУДИ И ЖЕНЕ,

Ево мене!

Изашла је

„МЕТЛА“

Грабите, купујте, а после ако хоћете и — псујте!

Цене 60 пара динарских

СИЛАЗАК С ПРЕСТОЛА

РОМАН ИЗ ЖИВОТА БАЛКАНСКИХ НАРОДА

СВЕСКА IV

готова је и може се добити у књижарници г. А. Пурића, и код свију књижара у Србији

По 1 грош свеска.

Ко се претплати на прво коло, 25 свезака, и пошље 5 дин. у напред, добија корице за исто дело израђене од финог енглеског платна бесплатно.

Претплату треба слати књижари А. Пурића у Београду.

Јавна захвалница.

„Што је наше“
„Све је лоше,
Туђе хвали своје куди
Таки су ти данас људи.

Ја сам дуго од зубобоље патио. Употребљавао сам „Попову“ водицу, па једва дочеках медикаменат велеучених очева *„Бенедиктинаца“* да ме он спасе муке и болова. И на моје велико чудо, зубобоља не само што не преста већ поче још жешће дјејствати. Тад сам дошао до закључка да извесни очеви *„Бенедиктинци“* нису ни имали зуба. Поручим вашу водицу г. Др. Ранимире и она ме спасе несносне болке. Ја сам подпуно оздравио. Зато вам овде јавно благодарим и препоручујем вашу спасоносну водицу свакоме, који пати од зубобоље као најбоље средство противу ње.

Лазар Дума
бив. професор.

974, 1—4

У МОЈОЈ НОВООЗИДАНОЈ Кафани код „Тигра“ у Палилули ратарска улица, у близини официрске кафане, продајем старо црно Неготинско вино од 1885-те године 60 пара дин. литар, и ново вино црно 30 п. д. литар, аков од 12—30 динара како на мање тако и на више.

Београд. **Јанаћ М. Јанковић**
968,1-20 кафеџија.

ЧЕСТИТКЕ
ЗА НОВУ ГОДИНУ
са сликама бојадисаним, позлаћене, разноврсне
(сто комада 5 дин.)

Честитке богато украшене
комад од 20 пара до 5 динара
Може се добити у књижари
В. Валожића у Београду.
932, 1—10

За поклоне доброј деци о материцама, очевима, божићу изашло је 8 књижица са бојадисаним сликама

ВИДА
Аладин и волшебно кандило
Моја лутка
Несташни мачићи.
Виђем Тел
У земљи човечуљака
Црвен-капа

Дете и рода
Цена је свакој 30 пара дин.
Може се добити у књижари
В. ВАЛОЖИЋА у Београду.
931, 1—10

У КАФАНИ

Код парног купатила може се добити добра вина и то

црно жупско вино	40	пара д.
Неготинско	50	„ „
бело жупско	50	„ „
за код куће дајвању		
бело	40	пара д.
црно	30	„ „

с поштовањем
Душан Дамчевић
865 2—6 кафеџија

962, 1—3

Нашој милој и непрежаљеној ћерки сестричини

Кристини — Тинки

дајаћемо четрдесето-дневни парастос у цркви Св. Марка у уторник 19-ог тек. месеца у 9 сати пре подне. Јављамо пријатељима и познаницима.

Ожалошћени родитељи:
отац: **Иван Ђурић** пен. мати: **Станија**.
тетка: **Јелисавета Стевић**, ујак: **Сосић**.

БЕНКОВА ПОМАДА
И
! НИНОН ПУДЕР !

ДАМЕ које желе да своје лице њежно глатко, чисто и фино одрже, нека не пропусте употребљавати познату **Бенкову помаду** против пега, флека, бубуљица, рапаве коже и осталих нечистоћа коже на лицу, прсима и рукама,

Једна тегла 1 динар

НИНОН-ПУДЕР за лице, прса и руке који ради своје финоће и доброте највише тражен, јер сачува њежност коже при најхрђавијем времену, а ни најмање није шкодљив Добива се бео, роза и жут. Једна кутија 2 динара,

Позор!!! Да би се при куповању свака забуна избегла, то стоји на свакој тегли и кутији јасно и разговетно моја фирма

Ф. П.Л. БЕНКО, АПОТЕКАР У ЗЕМУНУ

Моја се помада и Нинон-Пудер може добит само код мене у мојој апотеци у Земуну и код другариста Бошка Николића у кнез Михајловој улици
784 2—2

Изишла је из штампе 3, 4, 5 и 6 свеска

ЛОВ НА МИЛИЈОНЕ
или
КРВАВА ДРАМА У АМЕРИЦИ
ИЛУСТРОВАН РОМАН
Ксавија Монтепена

и излазиће недељно две свеске све дотле, док се не сврши. Свака свеска има *две лепе слике* и фино илустроване корице а кошта *само један грош.*

Ко је читао романе *„Света освета“*, *„Полицајка или Мачије око“* томе је име писчево добро познато а у препоруку овога дела може се рећи само толико да је

ЛОВ НА МИЛИЈОНЕ

најзанимљивији Монтепенов роман.

Може се добити у свима београд. књижарама.
928

Главни су згодитци мар. 500.000 300.000 200.000 150.000 100.000 и т. д.

НЕ СЛАВАЈ КАД ТЕ СРЕЋА ТРАЖИ

Мали новац чини велико дјејство

Да би се дошао на лак и поштен начин до извесног капитала част ми је препоручити поштованој публици као најбоље средство на лаки згодитци од

117 Кај саксонске земаљске лутије и 108. рауншајску земаљску лутију

које су гарантоване Немачком државом и сатрно, може се добити.
На саксонске лутрије за сва 5 вучења Марака 18.135.000
На Брауншајској „ „ „ „ „ Марака 10.509.000
који су по плану вучења расподељени на 100.000 лозова од којих половина мора да бити 50.000 лозова, што значи да сваки други лоз мора Добити.

Исте лутрије дају главне згодитке од.

МАРАКА 500.000 300.000
200.000 150.000 100.000

и мање згодитке од

Марака 80.000, 60.000, 50.000, 40.000, 30.000, 25.000, 20.000 15.000, 10.000, и т. д. као и друге мање згодитке, који се у току од 5 месеци на 5 вучења саксонске и 6 вучења Брауншајске лутрије морају извући.

Цене лозова за I. вучење све су:

За 117 саксонску лутр. и за 108 Брауншајску лутр.

1 цео лоз динара	57.50	1 цео лоз динара 22.50
1 Половину лоза	28.75	1 Половину лоза 11.25
1 Петину „	11.50	1 Четвртину „ 5.65
1 Десетину „	5.75	

Свакоме по захтеву шаљем у напред планове од исте лутрије безплатно из којег се могу видети уплате, дан вучења и згодитке, на горе означена вучења.

Сваком учаснику ове лутрије шаљем после вучења листу од извучених нумера бесплатно.

Свака поруџбина може се извршити упутницом или амаметом писму, са поруџбином треба се пријавити најдаље до 25 Децембра текуће године.

Исплату и пошиљање добивеног згодитка врши она по вучењу и уз чување тајне.

Надам се да ће поштовала публику забог овог доброг расподела пожурити што пре са поруџбином

Очекујем штовање нашег.

С поштовањем
Аврам Ј. Меламед
Мењач и Шпедитер
Васина улица Бр. 19.

915

Сваки други лоз добити

Главни су згодитци мар. 500.000 300.000 200.000 150.000 100.000 и т. д.

Власник и главни уредник Пера Тодоровић. Одговорни уредник Свет. Јаношевић Штампарија код „Просвете“ Позоришни трг бр 2

БРОЈ 360 — СРЕДА 20. ДЕЦЕМБРА 1889. — ГОДИНА II

ИЗЛАЗИ СВАКИ ДАН

БРОЈ 10. П. Д.

МАЛЕ НОВИНЕ

ДНЕВНИ ЛИСТ ЗА СВАКОГА

Писма и рукописи шаљу се Власнику „Малих Новина“ Топлички венац бр. 17., на горњем спрату.

ЦЕНА ЗА СТРАНЕ ЗЕМЉЕ

а годину	30 динара
На по године	15 динара
На 3 месеца	9 динара

Претплата из унутр. полаже се само код пошта

Претплата се прима код свију пошта у Србији

ЦЕНЕ ОГЛАСИМА

На првој страни од петит. реда 20. пр. дин. а на четвртој од петит реда 10 пр. дин.

ПРИПОСЛАНО стаје 50 пр. д. од петит реда

За Београд нема претплате — Лист се продаје на број

LE PETIT JOURNAL

KLEINE ZEITUNG

Огласи јевтино, по потребн и са сликама. — За свако огласење плаћа се држ. таксе 20 пр. д. — ВЕЋИ ОГЛАСИ ПО НОГОДБИ

Наша предобра и мила

Аспасија удова Томе М. Леко

умрла је данас после кратког а тешког боловања

Молимо сроднике и познанике за саучешће у овој нашој тешкој и великој жалости.

Погреб ће бити сутра у 10 сата пре подне.

Стан Васина улица.

19 децембра 1889 г.

Београд

ОЖАЛОШЋЕНИ

Марко, Мита синови Анастасија, Мара Давица, Зорка кћери; Даница снаха; Тома, Мита Душан Душица унуци; Никола Д Стевановић, Сава Ј Миленковић зетови и осталом родбина

976 1—1

✻ Молим да се чита ✻

Част ми је ставити до знања поштованој публици, а нарочито **Свечарима и потрошачима бршна и квасца**, с којим сам моју радњу потпуно снабдео како са пештанским панчевачким и осталим *разним брашном и квасцом* у свима сортама, које дајем под гаранцију *за развијање разног теста*. — Иста радња *прима на израду сваковрсне колаче за славу* које ја израђујем тако да ми није у стању овде нико конкурисати као искусном мајстору у своме занату.

Иста радња израђује за свадбе и балове и остале даме врло добро кајзер-семле, векне и сва остала пецива што се овог заната тиче. Зато молим п. п. грађанство, даме, нека ме изволе посетити и о свему се уверити. Све поруџбине и остало у радњи израђује се са највећом чистоћом и тачном послугом. Молим за посету.

С поштовањем

КАРЛ ЧЕРНИ

пекар на „Зеленом Венцу“ преко пута кафане Америке.

927, 2—8

ЈЕДАН МЛАД ЧОВЕК, вичан српској и немачкој кореспонденцији, тражи се за књиговођу у „Гранд Хотелу.“ 975

Због слабости својих домаћих не могу ове године славити своју славу СВ. СТЕВАНА.

ЧЕДА А ПОПОВИЋ
начальник у министарству народне привреде

978

ЧИТАТЕЉИМА

Од нове године отвара се нова претплата на „Мале Новине“ за Србију.

Претплату на наш лист примају све поште у Србији, и то је једини начин претплаћивања, јер уредништво не прима непосредно претплату. Оно ће примати претплату само за она места, где постоје амбулантне поште, које не могу примати претплату, као и за она места где нема пошта

У Београду ће се лист и даље продавати на број.

Обраћамо пажњу оних, који дају огласе, да је наш лист најраспрострањенији и да прима огласе по врло умереној цени.

Избор државних саветника

—

Већ је неколико дана, како у нашем листу доносимо о сукобу, који је настао између намесништва и владе о крунином праву кандидовања државних саветника.

[illegible] у томе питању стали на страну онога мишљења, да се крунино право у овом питању има разумети тако, да круна у споразуму с владом има тај посао обавити, иначе је влада, као парламентарна, илузорна, те би круна та права могла тражити и у другим питањима, што би могло бити од штетних последица по наш уставни и парламентарни живот.

Остајући и сад при томе гледишту, додајемо, да ако би се ово питање решило противно нашему гледишту, да би онда остала илузорна и уставна одредба о министарској одговорности.

Али да се вратимо специјално на питање о избору државних саветника.

Чланом 141. Устава одређено је, да скупштина предлаже 16 кандидата, од којих круна бира осморицу; а тако исто бира осморицу и Народна Скупштина од 16 кандидата, које круна предлаже.

Ова је одредба јасна и не треба много мислити па да се нађе њен прави значај и смисао.

Уставни и парламентарни систем не дозвољавају да се ни један акт државни учини без пристанка скупштине и владе. То бива и може бити само у неуставним и непарламентарним земљама.

Али у земљи, у којој се хоће да влада потпуна уставност и парламентарност, као што се ми сад, и ако често немамо права, радо хвалишемо, круна ради на основу својих права само у споразуму с владом.

И тек на тај начин обе половине народног суверенитета, круна и народна скупштина, могу доћи до споразума и корисног и успешног рада.

Јер ако би се круни дозволило да она има право самостално радити, могло би доћи до случаја да круна нешто уради, за што влада, као одговорна, не може примити одговорност и онда би круна имала бити одговорна, што по Уставу ни у ком случају не може бити.

Даље, као доказ у прилог нашег тврђења служи и уставна одредба, да ни један акт потписа круниног нема и према потписа министарства.

Овом одредбом очито се ишло на то, да се с круне скине свака могућа одговорност, а и да влади, као одговорној, ујемчи што више учешћа чак и у оним правима, која се на хартији дају круни. Дакле, за сваки акт крунин тражи се пристанак владе, иначе он нема никакве силе.

Смисао Устава јасан је; одговорност владе велика је; неодговорност крунина зајемчена је, — и онда не може бити сумње да у свима питањима, где круна има неких права, та права постају тек онда правима, кад добију узајамни пристанак крунин и владин.

Тако исто има и мора бити и у погледу круниног права о кандидовању државних саветника, и намесништво, ако се ствар тиче чисто уставне одредбе у овом питању, нема друга излаза но да попусти.

Али износећи овако наше мишљење овој ствари, нека нам је дозвољено да намоменем ово што иде.

Државни савет је највећа установа у Србији; државни савет је у неку руку, ако се тако смемо изразити, и саставни део народне скупштине, дакле део народног суверенитета.

Чланови државног савета постављају се на цео живот; они

израђују законске предлоге и нацрте административних наредаба од општега значаја; они проучавају све законске предлоге, и дају своје мишљење, и ако није обавезно ни за скупштину ни за владу; они састављају кандидациону листу за упражњена места у Главној Контроли и у Касационом и Апелационом суду; они доносе завршна решења о жалбама против избора за окружне скупштине и одборе и општинских избора; државни савет као дисциплинарни суд суди државним чиновницима, разматра и решава жалбе против министарских решења у спорним административним питањима која су решења обавезна за министре; решава сукобе између административних власти; одобрава делимичне издатке из општега кредита, одређеног буџетом за ванредне потребе, као и делимично употребљивање кредита одређеног на грађевине у колико би издатак у појединим случајима био већи од суме, којом министар може сам по закону располагати ит.д. ит.д.

Једном речи, државни савет, односно чланови државног савета врше највеће, најважније и најсудбоносније послове у земљи, они бирају чланове Касационог и Апелационог суда, дакле највиших завода у земљи, у којима се дели правда.

А кад је тако, онда државни савет и треба и мора бити састављен од људи и способних и спремних и непристрасних.

Влада и Скупштина, приступајући избору саветника, ни за један часак не смеју заборавити на узвишени задатак који они имају да врше, ни мало не смеју да забораве, да за чланове државног савета бирају људе, који се у вршењу задатка неће руководити никаквим ни појединачким ни страначким обзирима, већ једино обзирима правде и законитости.

И влада и Скупштина при бирању државних саветника треба да се обзиру на ове разлоге наше тим пре, што се државним саветницима поверава избор највиших судија у земљи, који имају да деле правду, да доносе одлуку о животу и смрти.

Партиски државни сввет довео би и партиску касацију и апелацију, а ове опет партиске првоступне судове. Правда би се онда делила по партијама и ми у место добра, којем смо се надали од новог Устава и новога стања, имали бисмо само једно зло, које би било од недогледних штетних последица по наш државни живот.

За то се ми, признавајући умесност гледишта да крунина права постају сила тек у споразуму с владом, с пуно права надамо, да ће и влада и скупштина у избору чланова државног савета бити руковођени једино обзирима спреме и способности, а никако партијским обзирима; јер ако би се они руководили партијским обзирима они би само привремено учинили услугу људима своје странке а нанели би опасне и огромне штете целом државном животу нашем.

Даље нека не заборави, да би савет, биран по њиховој вољи, могао *за времена* послужити њиховим специјалним користима а да се временом може обрнути против њих самих.

За то с правом очекујемо да ће и влада и Скупштина, појмећи значај и важност државнога савета, бирати људе способне спремне, карактерне и из свију политичких странака.

БЕОГРАДСКЕ ВЕСТИ

Општински избори у Пожаревцу. Из Пожаревца нам јављају, да су тамо на општинским изборима продрли радикали. За председника изабран је Јован-Јошка-С. Јовановић економ; за чланове: Стаја Станисављевић економ, и Игњат Н. Тодоровић агроном; за кметовске помоћнике: Станоје Ђорђевић дуванџија и Миладин Јовановић тежак.

*

Зајам. Како чујемо, министар фи. нансије уговио је с преставником француске народне банке прелиминаре за зајам од 20.000.000 динара.

*

Стављен под суд и притвор. Јуче је уреднику нашег листа саопштено решење суда вар. Београда, којим се ставља под суд због чланка „Краљица мати и Краљ син“ у 270 броју нашега листа. Суд је нашао, да је тим чланком нанета увреда намесништву.

Сем тога ставио га је под суд и у *притвор* за београдску вест „Писмо Краља Александра својој матери,“ налазећи да се том белешком наноси увреда Њ. В. Краљу. Али на јемство г. г. Стеве Добривојевића овд. адвоката и Пере Д. Јовановића овд. трговца, суд га је пустио да се из слободе брани.

*

Нису помиловани. Краљевско намесништво, како чујемо, није помиловало четворицу убилаца учитеља из Ласовића, који су осуђени на смрт.

*

Тужбе. Јуче су уреднику нашега листа саопштене тужбе државнога тужиоца за домаћу вест „захтев из народа“ у 256 броју и за чланак у 272, бр. „Две приче“

*

Конверзија. Како чујемо, наша влада води преговоре с неким руским кућама за закључење зајма, којим би се конвертирали сви наши државни дугови.

*

Глишина „добра дјела.“ Између осталих „добрих дјела“ г. Глише, бив. управитеља вар. Београда, који је оптужен за 27 злоупотреба, бележимо и ово. Он је узео за жандарма Јанка Јеремића који је вођен на плату код III. чете, а Јанко је међу тим искључиво вршио кочијашку службу код г. Глише.

*

Комисија. Јавили смо већ да је решено да се за злоупотребе г. Глише, бив. управитеља вар. Београда, одреди мешовита комисија.

Сад смо у стању јавити ово: да су у ту комисију одређени од стране министарства унутрашњих дела г. Паја Михајловић, начелник окр. београдског, као председник комисије; од стране министарства правде г. Ђ. Несторовић писар касације Још се очекује да и г. министар финансије одреди са своје стране једног члана комисије.

*

Одложене седнице. Како чујемо, данас ће Народна Скупштина одложити своје седнице због божићних празника.

*

Државни савет. У јучерашњем броју јавили смо, како се по вароши говорило да је између намесништва и владе постигнут споразум по што је намесништво понуствло. Али сад поуздано дознајемо, да у том питању није постигнут никакав споразум, то је с тога и то питање и друго читање буџета остављено да се расправи после божићних празника.

*

Тајна депеша Уставом је ујемчена тајна писама и депеша. Ми се за сад нећемо упуштати у питање, колико је ово уставно јемство сигурно, само ћемо свратити пажњу на следећи случај, којим је тајна депеша повређена.

Г. М. Грдиштанац, телеграфиста главне београдске штације, довео је пре неки дан у апаратну собу неког свог пријатеља из Смедерева, водио га од апарата до апарата да чита туђе депеше и да се на линији приватно разговара!

Кад му је ревизор приметио да то не чини, тада је г. Грдиштанац узвикнуо: „Тако ми се може јер сам радикалац!“

Г. Грдиштанац не само да је за ову повреду туђих тајана био кажњен но није био узет ни на одговор!

Ми скрећемо пажњу г. министра нар. привреде на овај случај и надамо се, да ће он не само строго забранити да се овакви случајеви више не појављују, но да ће г. Грдиштанца, као човека који се огрешио о своју дужност и повредио тајну депеша, достојно казнити те да та казна послужи за углед и другима који би покушали ићи његовим трагом.

*

Праведна пресуда. Ко се од Београђана не сећа оног јадника, што се од времена на време виђа по нашим главнијим улицама, а коме су обе ноге до колена и десна рука до рамена одсечене. Ретко је који грађанин или грађанка прошла поред овог јадника, а да се он није њиховом добротом и милошћу користовао. Сваки од нас зна, да је сироти Леонард — тако се зове овај несретни осакаћеник — био жртва железнице.

На железници Леонардо је био скретничар и, по тврђењу самог друштва, изванредан радник.

Леонардо Илић, преко свога заступника г. Аваикумовића, адв. овд., повео је спор противу Друштва за експлоатацију срп железница за накнаду штете и претрпљених болова. Друштво је у овом спору заступао г. Пироћанац адв. овд. Суд вар. Београда пре неколико дана, састављен од судија г. г. Паје Јанковића, А. Боди и за III. судију писара Мих. Н. Јовановића, пресудио је овај спор и осудио Друштво да плати осакаћеноме Леонарду 30.000 динара на име накнаде штете, у име лечења и у име претрпљених болова; као и да плати 240 дин. трошка и дангубе и суду таксу.

*

Њено Величанство Краљица Наталија уселила се у свој нов стан

Инфлуенца. По службеном билетену приновило се од инфлуенце 16 о. м. 69 а 17 о. м. још 81 болесник.

*

Похара. Прошле ноћи удешеним кључем отворили су неки лопови у кнеза Михајлову улици — у главној чаршији — спољна врата од дућана трговине г. Ђорђа М. Илића овд., обили фајоку у којој је дневни пазар био и однели сву садржину у суми 600 динара. Пошто су овај посао без икакве сметње извршили, удалила су се, оставивши дућанска врата отворена.

Сумња полиције пала је на калфу те радње и овај је већ и ухапшен, али је инак необјашњиво, како је могуће, да се усред чаршије дућан ноћу отвори и ова похара изврши а да то не примети ни патролија на шљбок, који пред зградом Народне Банке, стоји која није ни 50 корачаји удаљена од овог дућана.

Г. Таушановић полиција баш нема за пта да се похвали, кад су крађе и нападаји на поједине личности под њим овако учестале.

*

Продужен буџет. Како се данас одлажу седнице Народне Скупштине, а буџет још није потпран, то је важност садашњем буџету продужена до краја јануара идуће године, докле ће скупштина јамачно одобрити и на другом читању нов буџет.

*

Гл. Контрола По решењу скупштинском има се одржати комисија за извиђај тужбе г. Милована Јанковића, председника гл. контроле против г. г. министара финансије и грађевина, што су без одобрења контролиног прекорачили буџет. Сад је та комисија састављена и за председника одређена јој је г. Ђока Павловић, члан државног савета.

*

Народна Скупштина. Ни јуче није држана седница Народне Скупштине.

*

Конференција. У понедељак пре и после подне држао је министар председник конференцију код своје куће, где су били сем министара и сви виђенији чланови скупштински из радикалне странке.

*

Министарска криза. Услед сукоба између владе и намесништва вели да је настала министарска криза. Али је она у толико отклоњена, у колико су оба државна фактора пристала, да се питање о државном савету одложи до после божићних одмора. Радикали остају при својим пређашњим захтевима да у савету имају већину.

*

Санкционисан закон. Према постигнутом споразуму између владе и намесника да се питање о савету одложи, краљевски намесници пристали су да потпишу решење скупштинско о пензионарима — адвокатима које до сад још није било потврђено. Закон је јуче већ потписан. У исто време краљевски намесници пристали су да приме лице које им влада буде предложила за управника вар. Београда

*

Нов управитељ. Како чујемо, нов управитељ вароши Београда биће постављен, чим мин. г. Таушановић буде оздравио од инфлуенце.

*

Прочити одбор. У данашњој скупштинској седници биће изабран прочити одбор од чланова скупштинских, који ће за време божићних одмора прочитати и поднети предлог о подели земље тако, како ће га скупштина у првим својим седницама по одмору узети у претрес.

Оболео. Мин. фин. г. Миша Вујић оболео је од инфлуенције.

*

Јубилеј г-ђе Гргурове 17 т. м. као на дан кад је г-ђа Гргурова славила своју 25. годишњицу на позорници добила је са разних страна многе честитке.

Њено Величанство Краљица Српска Наталија није пропустила а да и она првој српској уметници не честита. Тога ради послала јој је на дан славе, поред свога ручног писма и своју слику и уметничку казету за накит.

ДОМАЋЕ ВЕСТИ

Нестало девојче. Пожаревачки „Грађанин“ јавља: Код Букуса Давидовића овд трг. служило је девојче од својих 15—16 година. Исто девојче има мајку, али и она као сиротица служи те себе лебом рани. Пре десетак дана, замоли мајка Букуса, да отпусти девојче, но Букус то нехте учинити. Пре неки дан оде опет мајка детету, да се виде, али на њено велико изнађење, ћерке њене код Букуса више није било. Букус је одговорио мајци, да је њену ћерку отпустио пре 2—3 дана, а куда је отишла то му није познато. Мајка је пребацила Букусу, кад он није хтео да је отпусти онда, кад је лично долазила и тражила, није требао да чини ни после, а још мање кад није њу, као мајку, о томе известио. Сирота мајка јавила је овај, по њу жалосан случај, општинској и полицискоj власти, и како чујемо власт полициска узела је то дело у поступак и да је већ Букуса узимала на одговор. Шта истрага буде показала о девојчету и шта се буде иначе дознало јавићемо

ИЗ СРПСКОГ СВЕТА

— **Бугари у Македонији.** „Србобрану“ шаљу из Битоља о пропаганди, коју су развили Бугари на штету Срспства. У овим писмима вели се, да је ухваћен циркулар буг. егзарха, који је послао свом подручном свештенству, а у којем од њих тражи да униште све српске споменике где год их нађу, да искорењују српску славу и српске обичаје у тамошњем српском народу. У другом једном писму, вели дописник, да су Бугари склопили уговор са језуитима, ови ће слободно моћи ширати у Македонији и у јужној старо Србији католичку веру, Бугари им веће у том сметати, али се језуите обвезују да ће ширати у народу бугарски језик и обичаје; но ничевом уверавању има већ велик број католика; исто тако стоје неки буг. агитатори у свези са протестантима, којима су опет дозволили да могу слободно ширити протестанску веру али се ови обратно обвезали, да ће у народу ширити буг. језик и бугарске обичаје; у тој цељи издају протестанта (неки американски мисионари) у Цариграду на буг. језику „Зорница“, лист, који шире у народу.

ИЗ БАЛКАНИЈЕ

— **Франкофилска демонстрација у Атини.** 2 о. м. учињена је једна врло знатна франкофилска демонстрација. Ђаци атинског универзитета на свечан начин изгорели су један број атинског листа „Акрополис“, у коме је био изашао један чланак под насловом: „Грчки престолонаследник“, пун грубих увреда на адресу француског народа. Ђаци су за тим поднели француском посланику у Атини једну адресу, у којој су дали израза својим дубоким осећањима за Француску.

— **Немири на Криту** никако да престану. Пре неки дан јавили су из Атине, да је између војске и становништва крићанског било нових сукоба. Турске власти похапсиле су велики број хришћана.

ИЗ БЕЛА СВЕТА

— **Проневера.** Луче смо у телеграмима јавили да је маркиз Штроци ухваћен у проневери новаца и да је ухапшен. Он је био благајник земаљског казалишта. Кад му је каса шконтирана, нађене су књиге и рачуни правилно у реду, али му је у каси не достајало на 5000 форината. На испиту Штроци је признао да је он узео новац, али је мислио да ће штету моћи накнадити пре, но што се та проневера нађе. Штроци је супруг прве драматске уметнице на загребачком народном казалишту, госпође Ружичке — Штроцијеве, која је позната и нашој позоришној публици.

— **Експлозија.** Из *Петрограда* јављају, да се у Баку 9. о.м. запалио војени арсенал услед експлозије једне гранате. Услед тога експлодирао је грдан број граната, ракета и патрона. Том приликом је 30 војника разнесено на комаде, а 80 тешко рањени.

— **Протест.** Најодличнији књижевници француски, на броју њих 54, а међу њима и Доде, Зола, Оне издали су јавни протест против министарске наредбе, којом се Дескавес писац једне сензационе књиге о војсци, под насловом „Sous off“ прогерује.

— **Паника у париској опери.** Пре неки дан владао је велики страх у париској опери и услед те панике могло је да буде великих несрећа да се није успело да се публика умири. Давао је „Мефистофел“ и престава је била у најбољем току, кад прсне једна цев од парног мотора услед чега је у машинској соби навалио дим у тако јакој мери да су се два радника угушила, У исти мах у позоришту и лампе се погасе На срећу светлост за случај нужде била је још толико јака, да публика није била са свим у помрчини. Режисер објави публици о догађају и то но начин да се публика умирила. У публици се никоме ништа није десило.

ТЕЛЕГРАМИ

„Малим Новинама“

18. Децембра.

— *Париз.* Из Петрограда дементују вест о покушају тровања Цара. Констатирају само да је цар на ново добио Инфлуенцију и то јаку. —

— *Лисабон.* Из Бразилије јављају да је тамо овладала потпуна анархија. Указ о натурализацији странаца у Бразилији, држи се да је учињен ради избора, резултат којих доста је сумњив.

— *Париз.* Из Обока јављају да су два инжињера француска погинула на путу од Зеиле да Харару — непознате су још појединости догађаја. — Инфлуенција губи у жестини — број мртви износи 342 дочим у суботу био је 414 — Инфлуенција страшно се распростире у Тулон — Гренобљу и Ајсну.

— *Шарлроа.* Штрајк рудара постаје све већи — број рудара који штрајкују износи већ 17·000. Губернаер Хенегацки преговара са рудницима и са посединицима да би их довео до једног споразума.

Будимшешта. Линија телефона Беч—Будимпешта почеће редовно 1 јануара.

Флоренција. Позориште „краљ Умберт“ уништено је услед великог пожара који је букнуо срећом пре преставе. Држи се да је проузрокован светлећим гасом.

19 Децембра

Лондон. Уверавају да се Лорд Солзбери налази врло болестан у Хатфилду.

Мадрид. Услед слабости краљица није могла присуствовати светковини освештења нове болнице. Инфлуенца страшно се шири по Барцелони 52.000 болесни. Умирање се страшно увећало.

Изашао је из штампе

СРПСКИ ЗАНАТЛИЈА

КАЛЕНДАР

ЗА ГОДИНУ

1890

с овом садржином:

Насловна слика од Уроша Предића

I, одељак

Календарски део с разним корисним белешкама.

II. одељак

1. Садашњост и будућност српских заната и занатлија, од Раше Милошевића.
2. Произвођачке и стоваришне задруге од Раше.
3. Први ловац, од Љ. П. Ненадовића.
4. Користи од удруженог рада, од Раше.
5. Тешко, је брале међу људма, песма од Врзака.
6. Рађеничка песмч од Др. Ј. Илића.
7. Белешке о нашем финанциском стању.
8. Шта у место еснафа? Од Раше.
9. Стакло са сликама, од Раше.
10. Шта нам предстоји? од Драг. Н. Лапчевића.
11. Наши занати с погледом на савремене усавршице и напретке а појединим занатским гранама. а) Нешто из обућарског и сарачког заната са сликама, од Светозара Томића.
12. Слика Живојина Жујовића.
13. Нешто о ковачком, лимарском и браварском занату са сликама, од Свет. Томића.
14. Слика Светозара Марковића од Предића.
15. Живојин Жујовић и Светозар Марковић, од Раше.
16. Наша индустрија, од Раше.
17. Наша железница, од Јел. Павловића.
18. Израчунање геометриских површина са сликама, од професора С. Д
19. Урош Предић сликар.
20. Разне белешке.
21. Правила „Занатлијског Удружења“.
22. Завршна реч.
23. Разни огласи.

Календар се може добити у свима књижарницама и код месних одбора „Занатлијског Удружења“ у унутрашњости.

Цена је 1 динар.

Слике Живојина Жујовића и Светозара Марковића могу се добити код управног одбора „Занатлијског Удружења“ 50 пара комад.

Стотинехиљада људи признају за лепоту своје косе

ЈЕДИНСТВЕНО СРЕДСТВО

ЗА РАСТЕЊЕ КОСЕ

НЕМА НИШТА БОЉЕ ЗА ОДРЖАЊЕ И РАСТЕЊЕ КОСЕ

него у целом свету позната и призната и од Аутора бадлежних испитана, као и од Његовог Величанства Цара аустриског Фрање Јосифа I. подарена

привилегијом за искључиву продају у целој Аустроугарској патентом подареним од 18 Новембра 1855

Бр. 15810|1892

РЕЗЕДИНА ПОМАДА

кад се редовно употребљује ма и на најћелавијем месту главе, коса порасте; седе и риђе косе добију угаситу боју и чисти од перути, а што је најглавније одржава косу густу и спречава опадање. Тако исто одржава лепу и природну боју и неда маха седењу. У опште употребљава се и за украс косе.

Уз свако ћупче има и методa употребе на свима језицима и кошта 4 динара ћупче.

Главно је стоваришше на велико и на мало код

КАРЛА ПОЛТА

Парфимера и имаоца привилегије у Бечу VIII Јозефитска улица Бр. 32 где треба слати сва питања и поручбине и то за готов новац или у паточ.

За Србију је главно и једно стоваришше код

г. Јована Дилбера апотекара

Јавна захвалница.

„Што је ваше
„Све је лоше,
Туђе хвали своје куди
Таки су ти данас људи.

Ја сам дуго од зубобоље патио. Употребљавао сам „Попову“ водицу, па једва дочеках медикаменат велеучених очева „*Бенедиктинаца*“ да ме он спасе муке и болова. И на моје велико чудо, зубобоља не само што не преста већ поче још жешће дјејствати. Тад сам дошао до закључка да извесни очеви „*Бенедектинци*“ нису ни имали зуба. Поручим вашу водицу г. Др. Ранимире и она ме спасе несносне болке. Ја сам подпуно оздравио. Зато вам овде јавно благодарим и препоручујем вашу спасоносну водицу свакоме, који пати од зубобоље као најбоље сретство противу ње.

Лазар Дума
бив. професор

974, 3—3

ЧЕСТИТКЕ
ЗА НОВУ ГОДИНУ

са сликама бојадисаним, позлаћене разновrсне
(сто комада 5 дин)
Честитке богато украшене
комад од 20 пара до 5 динара
Може се добити у књижари
В. Валожића у Београду.
932, 1—10

За поклоне доброј деци о материцама, ђевима, божићу изашло је 8 књижица са бојадисаним сликама

ВИДА

Аладин и волшебно кандило

Моја лутка

Несташни мачићи.

Виљем Тел

У земљи човечуљака

Црвен-капа

Дете и рода

Цена је свакој 30 пара дин.
Може се добити у књижари
В. ВАЛОЖИЋА у Београду.
931, 1—10

ИЗЛЕЧЕЊЕ
КАТАРАЛНИХ АФЕКЦИЈА ОРГАНА
ЗА ДИСАЊЕ

Господину Јовану Хофу ц. к двор. ливеранту готово свију европских суверена, ц. к. саветнику притежацу 76 највиших одличија и т. д. у *Берлину и Бечу* I. Грабен Брајнерштрасе број 8.

Молим вас да ми што скорије пошаљете 30 флаша вашег *лековитог пива од сладе* за моју жену и децу који наклоњени катаралним афекцијама органа за дисање употребивши ваше лековито пиво сада су потпуно излечени.

Др. Бер генералштабни лекар у Стендалу.

Његово Величанство краљ румунски Карло I. дајући грб дворског ливеранта пропратно је овим високим речима: Имајући у виду ваше поштење и добар глас ваших изванредних препарата од сладе . . . .“

Може се добити у Београду у апотеци код „Цара Душана“ у Нишу у апотеци код „Стев. Немање“ пок. Ђ. Блесидеса а по цени пиво од сладе 1 дин. 45 пр. бонбони 45 и 90 пр.

956, 1—5

ГЛАВНО СТОВАРИШТЕ ЗА СРБИЈУ

налази се код госп. К. Драшкоција у главној чаршији у Ђ. Димитријевића у Београду. Може се добити код г. г. апотекара И. Протића на Врачару, М. Тадића и зеленом венцу у Београду, — Пере Јанковића у Крагујевцу, Косте Николића у Пожаревцу. Драшкоција у Свилајнцу, М. Драшкоција у В. Градишту. Д. Кедровића у Крушевцу, Л. Јакшевца у Гор. Милановцу и Б. Николића, дрогеристе у књаза Михаилову улици, у Београду, а тако исто код П. Спасића апотекара у Савамали

СИГУРНИ ЛЕКОВИ

МЕЛЕМ (фластер) против жуљева и тврде коже на погама. Пошто је операција с ножем опасна, то при употреби овога мелема одпада свака опасност. — Кутија 80 пара динарских.

ПРАШАК за сваривање треба га би да се налази у свакој кући и сваком стану, особито по гостионицама и хотелима, пошто исти лечи катар у стомаку и цревима нередну столицу, шљивце, мигрену или главобољу, подригивање, крчење у прсима, (Yerschleimung) тешко дисање тешко сваривање и мамурлук. — Кутија 1 динар.

РЕСТОРЕР за фарбање косе, исти даје коси природну боју. — Једно стакло кошта само 2 динара.

Осим тога може се код мене у Земуну добити што особито препоручујем.

ЕСЕНЦИЈА за косу, против опадања косе и чишћења перута на глави — Стакло 4 динара,

ПОМАДА за лице против пега, флека бубуљице, рапаве коже и остале нечистоће на лицу. Моја је помада зај лице ради свога изванредно сигурнога дејства позната не само у Аустро-Угарској него и у **Русији Немачкој, Србији Румунији Бугарској** итд. — Цена истој 1 лонче

САПУН што уз помаду иде, 1 комад 1 динар.

НИНОН прашак за лице, бео, румен (роза) и жут. — једнако кутија кошта 2 динара.

Ф. БЕНКО
апотекар а Земуну

888.4—11

Уз пријатељско суделовање гђце Сидоније Илићеве и г. Јосифа Свободе биће другог дана Божића, 26. децембра о. г. у сали „више женске школе“

МУЗИКАЛНО ВЕЧЕ
ЖЕНСКОГ ПЕВАЧ. И МУЗИКАЛНОГ ДРУШТВА

Почетак је у 8 сах. у вече.

— *Долази се у обичном оделу.* —

Приступа имају само позвати и чланови Женског певачког и музикалног друштва.

977

Изишла је из штампе 3, 4, 5 и 6 свеска

ЛОВ НА МИЛИЈОНЕ
или
КРВАВА ДРАМА У АМЕРИЦИ

ИЛУСТРОВАН РОМАН

Ксавија Монтепена

и излазиће недељно две свеске све дотле, док се не сврши. Свака свеска има *две леве слике* и фино илустроване корице а кошта *само један грош.*

Ко је читао романе „*Света освета*“, „*Полицајка или Мачије око*“ томе је име писчево добро познато а у препоруку овога дела може се рећи само толико да је

ЛОВ НА МИЛИЈОНЕ

најзанимљивији Монтепенов роман

Може се добити у свима беогр. књижарама.

928

979,1-3

! ! ! ТЕЛЕГРАМ ! ! !

Приспео је у Београд Крагујевчанин

Мијаило Бакић

чувени шаљивчина — познат под именом други српски комичар

Овај Србин продуцира се од пре седам година у многим српским варошима, а по највише у Крагујевцу у цељи да износи мане из српског народног живота.

Препоручује своје шаљиве — занимљиве продукције поштованој публици и нада се да ће овд грађанство већу пажњу скренути на свог Србина но на којекакве стране измотације и замотације.

Престављање у четвртак 21-ог о. м. у гостиони код „Скупштине“

Улазна је цена 50 пара дин.

ЛИМАРСКА И ЕЛЕКТРО-ТЕХНИЧКА РАДИОНИЦА

ЈОСИФА БЕРГЕРА

У БЕОГРАДУ, КНЕЗ МИХАЛЛА УЛИЦА ВР. 2.

ПРЕКО ПУТА КАФАНЕ „РУСКИ ЦАР“

препоручује поштованој публици своје богато стовариште свију у ту струку спадајућих артикала; тако исто прима и извршује поруџбине свију **галантериских и грађевинских радова.**

Да би моје поштоване муштерије што већма задовољио, набавио сам

СВАКОВРСНИХ ЕЛЕКТРО-ТЕХНИЧКИХ АРТИКАЛА

и извршујем намештање **кућних телеграфа кућних телефонских веза и громобрана,** као и све потребне оправке по најјефтинијој цени.

Поштоване муштерије из унутрашњости добиће при поруџбини упутство са потребним цртежом, тако да ће бити у стању сами, без туђе помоћи, наместити електрично звонце или телефон. Избор разних **артикала за електризирање као и гасних фењера,** који се могу преносити. Продаја **гасне материје и дупло рафинираног петролеја.**

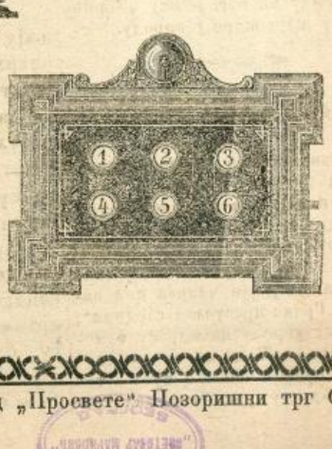

МАШИНЕ ЗА ПРАЊЕ РУБЉА, ДАЈЕМ НА ПОСЛУГУ

281—

Власних и главни уредник Пера Тодоровић. Одговорни уредник Свет. Јаношевић Штампарија код „Просвете“ Позоришни трг бр 2

УНИВЕРЗ. БИБЛИОТЕКА „СВЕТОЗАР МАРКОВИЋ“ БЕОГРАД

БРОЈ 36! ЧЕТВРТАК 21. ДЕЦЕМБРА 1889. ГОДИНА II

ИЗЛАЗИ СВАКИ ДАН

БРОЈ 10. П. Д.

МАЛЕ НОВИНЕ

ДНЕВНИ ЛИСТ ЗА СВАКОГА

Писма и рукописи шаљу се Власнику „Малих Новина“ Топличин венац бр. 17., на горњем спрату.

Претплата се прима код свију пошта у Србији

ЦЕНА ЗА СТРАНЕ ЗЕМЉЕ

а годину	30 динара
На по године	15 динара
На 3 месеца	9 динара

Претплата из унутр. полаже се само код пошта

За Београд нема претплате — Лист се продаје на број

ЦЕНЕ ОГЛАСИМА

На првој страни од петит. реда 20. пр. дин. а на четвртој од петит реда 10 пр. дин.

ПРИПОСЛАНО стаје 50 пр. д. од петит реда

LE PETIT JOURNAL

KLEINE ZEITUNG

Огласи јевтино, по потреби и са сликама. За свако оглашење плаћа се држ. таксе 20 пр. д. Већи огласи по погодби

Опомена

Позивам сву ону господу, која ми дугују од коста, да ми дугове своје плате најдаље до конца ове године.

Ако ми до тога рока не плате, то ћу имена свију изнети на јавност преко свију „Дневни Листова“ а затим ћу их све без разлике тужити суду. — Ово нека им је најозбиљнија и последња опомена.

872. 1—3

Аца Јовановић
кафеција код „Златног Јагњета“ на Теразијама

О својој слави СВ. СТЕВАНУ не могу ове године примати посете.

МИЛ. П. ТРПЕЗИЋ
судија касац. суда

ЈЕДАН МЛАД ЧОВЕК, вичан српској и немачкој кореспонденцији, тражи се за књиговођу у „Гранд Хотелу.“ 975

КАО ПОЗНАТА I РЕДА

ШКОЛА ИГРАЊА

Благоја Ж. Јовановића, отпочеће други курс од 15-ог тек. месеца поред свију остали игара предаваћу: Српски венац, пркос, грос-мазур, валцер и краљев нов ланс, у кући Шоповићевој преко од Н Банке.

За упис пријавити се у трг. г. М. Ристића кнез мих. ул, у дуванц. код „Гардиста“ или у самој школи 834 7—8

Два добра коња

оба једнака алата по 4 године стара продаје

396, 2—3

Ј. Ћуковић
трговац.

ЧИТАТЕЉИМА

Од нове године отвара се нова претплата на „Мале Новине“ за Србију.

Претплату на наш лист примају све поште у Србији, и то је једини начин претплаћивања, јер уредништво не прима непосредно претплату. Оно ће примати претплату само за она места, где постоје амбулантне поште, које не могу примати претплату као и за она места где нема пошта

У Београду по-се лист и даље продавати на број.

Обраћамо пажњу оних, који дају огласе, да је наш лист најраспрострањенији и да прима огласе по врло умереној цени.

„Слобода штампе до најширих граница“

Приликом претреса буџета министарства спољних послова, а специјално тако званог „диспозиционог фонда“, поштовани посланик из Бранковине, поп Марко, препоручујући скупштини да усвоји ту буџетску позицију, рекао је како верује да влада одатле неће ништа утрошити на унутрашње потребе, јер верује у патриотизам и савесност владе, која је *„пустила слободу штампе и збора до најширих граница“*.

Ово тврђење поштованога оца Марка из Бранковине пада јако у очи, и човек би готово помислио, да је у нас одиста „слобода штампе до најширих граница“.

Али, на жалост, тврђење пречасногa оца не стоји, ма да ми, српски новинари, нарочито кад немамо част да припадамо владајућој странци, најволели бисмо да његово тврђење постоји у истини, да је данашња „влада пустила слободу штампе до најширих граница“.

Поп Марко јамачно слабо, врло слабо чита наше престоничке листове, кад је онако тврђење изнео јавно у народном представништву, кад је предцелим светом рекао оно, што у истини не постоји.

Јер да је читао наше престоничке листове, или бар да их је читао и не редовно; да је читао чак и неке листове из унутрашњости, није могуће а да не би опазио, како се у њима јавља скоро сваки дан да је власт тужила дотичнога уредника, а наш је лист био среће и да четири пет пута буде забрањен.

И тужбе скоро сваки боговетни дан против уредника опозиционих листова. па чак и на захтев барона Темела; забрањивати листове, осуђивати уреднике. и све то онда кад је слобода штампе гарантована Уставом; кад је слободу штампе прокламовао и г. министар унутрашњих дела на скупу новинара, које је сазвао, све то, оче Марко, не зове се „пустити слободу штампе до најширих граница“, но је притеснити до „најужих граница“, које су могуће под новим Уставом.

Или зар то може бити слобода, па још до најширих граница“, кад за непуну годину дана од прокламовања новога слободоумног Устава у српској престоници нема ни једног опозиционог листа, против чијег уредника није поднигнуто бар десет тужаба од стране власти, а има уредништава чији уредници имају на 30 и 40 тужаба.

Или зар то може бити онаква слобода, каква поп Марко тврди да је, кад у последње време скоро нема дана; да се не јави даје и тај уред. осуђен на толико и толико дана) А нема сумње да ће број осуда уредничких бити грдно већи, јер сад тек стижу силне тужбе на суђење.

Каква ми је то вајна „слобода до најширих граница“, кад се чак и за љубав једноме барону Темелу подижу од стране српске власти тужбе против српских уредника, док смо ми и у бечкој и пештанској штампи имали прилике да читамо сијасет и погрда и увреда и на Србију и њене преставнике, па ипак за то ни једној бечког и пештанског новинара није заболела ни глава.

Не, отац Марко се грдно преварио.

А преварио се јамачно с тога што претрпан скупштинским и другим важнијим пословима није ни досао да прочита јаде и жалбе српских новинара на грдна гоњења.

Знајући пак, да су чланови данашње владе одиста тражили најширу слободу штампе, он ни за часак није могао посумњати, да ће они, кад су данас на влади одиста пустити и „слободнија“.

Али г. министар полиције није био вољан да води рачуна о добром мишљењу оца Марка о слободоумљу данашње владе, већ штампу што је могуће горе гони те на тај начин довео оца Марка у незгодан положај да тврди оно што данас цео свет зна да не постоји, те је, управо, дезавујисао оца Марка.

Ако отац Марко и сви његови скупштински другови буду водили рачуна од датих речи и обећања; ако они потраже од владе да строго води рачуна о слободама, које су уједчене Уставом; ако они по који пут малко и интерпелишу г. министра за оволико гоњење штампе; ако му за то пребаце, покарају, па малко и поприпрете, — онда смо уверени да ће доћи брзо време, кад ћемо и ми, заједно с оцем Марком, тврдити ако не да је слобода штампе до најширих граница“, оно свакојако бар толико, да је слободнија но што је сад.

А верујте нам, нико се томе не би више радовао, но што би се радовали српски новинари.

Ако не верујете, покушајте нашле ради да малко г. Који кажете како не ваља шта ради са штампом и забраните му да тако ради, па ћете се брзо уверити.

Дед, да видимо хоћете ли!

БЕОГРАДСКЕ ВЕСТИ

—

Покушај бегства Спасоје Богдановић и Коста Јовановић познати и опасни зликовци, који се налазе у притвору и окову при Управи вар. Београда, пре неки дан покушали су да из затвора побегну. Они су прво у ансани помоћу јегета алку на средини окова пре стругали, па исти око ногу умотали. За тим су извадили неколико цигаља поред пећи, пећ извадили, и кроз отвор овај провукли се у одаклију. У одаклији су вребали прилику, да врата на истој одвале и на шиљбока, нападну. Шиљбок је био на опрезу, јер је чуо неко гламарање. Кад су они почели врата на одаклији да остављају шиљбок осети и одмах јави (помоћу елект. звонцета) стражи. И у који мах стража долази, у тај исти мах и врата се на одаклији отворише. Кад су видели стражу нису смели изаћи из одаклије. Но на случај, да не би они и на стражу јурали, наредник Љуба учини распоред. Стража узме пушку на „готовс". Наредник Љуба упита их: „јесте ли скинули оков"? На шта они одговорише: да јесу. „Онда напред из Одаклије", рече Љуба. Излазећи из апсане рекоше: „Узалуд нам беше велика мука, кад не могосмо план извршити. Ево нас па од нас чините што знате."

Сад се налазе у ћелијама сваки на по се. Поново су окивани. На Станоју се налази најтежи оков, и то онај који је био на Солдатовићу.

Као што дознајемо они су до сад извршили око 70 које опасних, које простих крађа.

*

Неуредна канцеларија. Комесар, који је од стране министра унутрашњих дела одређен био, да прегледа рад и архиву, како управе вар. Београда су архиве управне кварта савамалског, теразијског и извршног одељка неуредне;

да су апсане при управи нечисте, и да немају добре затворе;

да се у авлији где су апсане, држе животиње (овде су г. Глишини голубови, и овде је он држао сено па чак и краву)

да је кривични одељак при управи неуредан, јер се не воде скоро никакви списковн о кривцима, и да се не зна колико има затвореника, и зашто је који осуђен.

*

Одложен претрес. Јуче је уреднику нашега листа имао бити претрес у суду вар. Београда. Али како је његов бранилац, г. Никола Стефановић адвокат, био спречен, смртним случајем у својој кући, доћи на претрес, то је овај одложен.

*

Општински избори. Данас су избори општинског часништва. Кандидати и радикалне и либералне странке остали су исти, који су били и за први избор. Напредна странка ни овом приликом неће учествовати у изборима.

*

Монопол соли. Пре неки дан јавили смо према извештају, који смо добили у министарству спољних послова, да је између владе и представника друштва монопола соли постигнут споразум у томе, да влада исплати друштву 5740000 динара. Међутим како сазнајемо, ствар ни из далека није свршена, као што то тврди и јучерашњи број полуслужбеног „Одјека", који вели, да се ствар „бližи свом коначном решењу".

Зашто су нам из министарства дали неистинит извештај на чак о томе из министарства телеграфисали и страним новинама, — ми не знамо.

Изненађење. Јучерашња скупштинска седница изненадила нас. Место очекиваног и објављеног одлагања и бирања одбора за административну поделу земље, што је и на дневном реду било, отпочело је друго читање буџета. Ствар је у овоме: намесништво и влада споразумеле су се у питању крупиног права за кандидовање саветника. Намесништво је попустило, и тако је наше гледиште победило. Круна односнонамесништво и влада, кандидовање по четворицу од све три политичке странке и четворицу неутралних. У уторак доцкан у вече држан је радикални клуб, коме је саопштена одлука намесништва и после дуге и бурне дебате и јаке опозиције решио је, да се јуче и по други пут чита буџет.

*

Инфлуенца. По службеном биле тену 18 о. м. приновило се још 35 болесника од инфлуенце.

*

Народна Скупштина, место јуче, одложиће своје седнице данас, и то до 25 јануара.

Комисија. И г. министар финансије одредио је са своје стране члана комисије за извиђај злоупотребе г. Глише бив. управитеља. Одређен је г. Владимир Савић главни благајник мин. финансије за исплате.

Народна Скупштина

LXIV. редовни састанак

Среда 20 децембра

Састанак отворен у 8 час. пре пре подне.

Председник г. Катић. Била су сва г.г. министри сем Вујића, Гершића, и Ђурића.

Секретар Милијашевић чита пробе и жалбе и тужбу Т. К. Спасића и другова против М. Ракића бивш. министра.

В. Арсенијевић моли председништво да опомене лист „М. Новине" што је донео вест, као да сам ја предлагао да и момци и девојке буду војници,

Прел. му рече да се увери из стеногр. бележака.

Прелази се на дневни ред.

Друго читање буџета.

Известилац прочита буџет држ. савета, званичника Краљ. двора, мин просвете и иностр. дела и скупштина прими.

Известилац чита буџет министарства ун. дела.

В. Радовановић предлаже да кирије београд. полиције падну на терет општине.

У корист његовог предлога говорили су М. Петровић и Јоксимовић а против мин. ун. дела Р. Миленковић М. Маринковић и Милутин Марковић,

Скупштина прими предлог одборски. —

Известилац чита буџет министарства грађ,

Т. К. Спасић се чуди фин. одбору шта га је руководило да укине додатке окр. инжињерима.

Мин. грађ. предлаже да се сума од 100000 сведе на 77000 дин.

Скупштина прими предлог мин. грађ.

С овим је свршен претрес буџета мин. грађ.

Известилац чита буџет дирекције држ. жељезнице.

Авакумовић, је противан да један шеф саобрћ. одељења има 12000 д. већ мисли да му треба смањити бар на плату једног саветника или директора жељезнице а то је 8500 дин нара

Мин. грађ. вели да шеф саобр. одељења има 12000 дин само док је контрактуални чиновник а доцније ће имати колико и инспектор I кл

Скупштина прими одбор. предлог

Авакумовић пита мин. зашто је дан благајник има 6300 дин.

Мин. грађ вели да има зато толико плату, што је странац и што је привремен, а кад нађемо другог отпустићемо га.

Скупштина прими одб. предлог.

С овим је свршен буџет министар грађевине

Постаје одмор.

Нови државни Савет

—

Од г. Пироћанца добили смо овај чланак, у коме се расправља питање о избору државних саветника и побија наше гледиште, које смо у томе питању изнели. Вољни да се у важним питањима чује свачије мишљење, ми доносимо и овај чланак г. Пироћанчев, а читатељи ће већ и сами опазити разлику, која постоји између нашег и његовог гледишта. Радо бисмо о овом питању чули и мишљења других наших правника, а ми ћемо им радо уступити места у нашем листу. Чланак гласи:

„Мале Новине" донесоше пре два дана новост, да су се појавиле тешкоће између Намесништва и владе у погледу на састав Новог Државног Савета. По њима намесништво хтело би разумети чл. 141 Устава, [illegible] одређени број чланова за Савет без обзира на мишљење владе, а министарство држало би на против да и овај акт врховне власти краљевске, као и сваки други, потпада под опште правило чл. 56 устава, по коме правилу, ниједан акт владаочев не може имати снаге без противпотписа надлежног министра.

Мале су Новине и брзо и лако решиле ово питање, и нашле да влада има потпуно право, али неће бити сувишно пошто је питање веома важно, и од непрегледних последица за наш будући државни и друштвени живот, да се на њ са више различитих страна погледа, те да се, ако је могуће, избегну погрешке, које би дуго и дуго времена, због одредаба самога устава, морале остати без икаква лека.

Не може се порицати да се у редовним случајевима, које предвиђа чл. 141 Устава има да примени не окрњено правило које прописује чл. 56 Устава, али то ништа не смета да се са противне стране опет са доста разлога може наводити, да је пропис прелазног наређења чл. 203 тач Ш. Устава наређење особене природе, које се односи само на одређени уставом случај (ad hoc) и то таки случај, који се по Уставу, или још боље, до год постоји данашњи Устав, више никад не може да понови, а за случајеве овако особене природе, могу се узаконити и особена наређења, која од општег правила кадкад оступају. У том самом чл. 203 тач. 4 Устава налазимо једно такво од придике прелазно наређење у односу на кандидов. пресед. првостепених судова, по коме и државни Савет за први пут кандидује председнике, а доцније за редовне прилике кандидују их само Касациони и Апелациони Суд.

Могло би се даље поставити питање какви је могао бити разлог за прелазно уставно наређење, по коме се Савет именује по двема а не по једној кандидационој листи? Ако постоји у целини парламентарно правило да влада може бити састављена само из скупштинске већине, ако је истина, да она може опстати на управи земље само дотле, док има за се већину скупштинску; ако поред тога применимо и овде пропис чл. 56 Устава, па ако напослетку будемо имали на уму и ту околност, коју „Мале Новине" поменуше да је ова скупштина вапредна и да посао, који она има да обави, ниједна друга скупштина не може да сврши, онда је наредба уставна о двема кандидационим листама за састав Државног Савета просто илузија, јер у том случају не би у ствари биле две него само једна кандидационна листа и то она, која би из клуба владајуће странке дошла, а мучно да је Устав то хтео, пошто нема ни једног једног разлога државне користи, који би војевао било за партиски државни савет или било за партиске судове.

Сасвим на против ни Државни Савет ни судови не треба да буду партиски између осталог поалавито и за то, што они нису никаква политичка тела. Али у нас је веома тешко доћи до правилног решења ма каквог питања. Полуобразованост не разуме и не довушта никакве средине. Она најлакше и најчешће умотрава само крајње линије једног питања, једино за то, што су оне једна од друге најудаљеније, па по томе и најразговетније, а онај део у средини између тих крајњих линија, на коме се питања различите природе додирују, скоро једно у друго преливају, као оно две боје у дузи, тако да их је често веома тешко разпознати и раздвојити, та је средина за полуобра ованост права непозната земља.

У Србији ко зна шта је право, он не зна шта је власт, а ко зна шта је власт томе су право и слобода последња рупа на свирали. У Србији борба страначка прелази у дивљачко искорењивање, и ми при свем том не само да хоћемо, него и морамо да усвојимо систем парламентарне владавине. Међу тим и деца знају, да где нема власти да ту не може бити ни права ни слободе, а где нема права ни слободе да је ту власт у истини проста најезда и ништа друго. До данас Србима није пошло за руком да спријатеље власт са правом и слободом, а без тога не може бити ништа ни од парламентаризма ни од слободе грађана, па ни од државног напретка. Али нигде није тако опасно држати се само крајњих линија, било у умовању, било у раду, него што је то у парламентарном животу. Цео парламентаризам основан је на погађању и попуштању, узајамне концесије то су управо његова душа, и онога часа кад би превладала шарлатанска логика на место државничке увиђавности тога би се часа цела парламентарна машина укочила, и ако би ју хтели силом напред потиснути, ми би те ју само растројили.

Ми признајемо да се и по самом прелазном наређењу устава може логично подржавати да је и за саветничку кандидацијону листу, која долази од стране круне, потребан против потпис одговорног министра, али за то не мислимо да је противно мишљење са свим искључено. У осталом питање не лежи у томе да ли ће Намесништво влади, или влада Намесништву да попусти. Тежина је питања једино у томе како треба Државни Савет да буде састављен те да одговори и предвиђањима новога Устава и потреби државној, а у овом смо питању са овим начисто, да је са двема кандидационим листама Устав хтео да избегне једно-

страни, партиски састав новог државног савета.

Као први свој уставни задатак државни савет има да именује председнике и судије касационог и апелационог суда, и како правда не може бити партиска, него само законска, те да би остала правда, у томе би био довољан разлог да и државни савет не треба да буде партиски састављен. Али и мимо тога разлога, како је државни савет позван широким кругом деловања, који му је устав означио, да врши веома важне послове у држави, да би их у ствари и могао вршити, његов састав треба за то да га оспособи. Има скоро 20 година од како су радикали почели нападати установу државног савета. У њихову похвалу при грађењу новога устава они су се сами опорекли и пристали да се државном савету даде врло важно место у нашем новом уставном животу. Али то није доста. Ако би хтели да остану себи сљедствени требали би да пораде на томе да у састав државног савета дођу само научени и у државним пословима потпуно опробани људи, иначе и нови државни савет биће као и стари место, не где се државни послови врше, него где се партиске присталице одмарају.

Како државни савет није никако политично тело, ако би био састављен из способних личности онда би он био од користи свима владама ма којој странци оне припадале; ако ли би био састављен од личности не спремних он би се бацио у политику, пошто је за њу у Србији сваки способан, и био би само смета за сваког. На састав новог државног савета требало би обратити озбиљну пажњу и за то, што парламентарна владавина доводи често на управу земље људе слабо вичне државним пословима; што нам тако могу довести прилике у којима би једног дана „Mon Ami“ могао бити позван да образује министарство а за такве мотућности потребан нам је спреман државни савет, те да би се одржао ред у пословима и јединство у начелима државне управе.

Једном речи није толико питање овде да ли треба да буде против потписа министрових на саветској кандидацијоној листи, која од стране круне долази. И са против потписом и без против потписа може државни савет да буде рђаво састављен. Није питање у томе да ли ће већина у савету бити либерална или ће она бити радикална, уставу и правој потреби земље одговорније се само тако, ако већину државног савета буду састављали научне и у пословима државним опробане личности.

М. Пироћанац.

ПРИПОСЛАНО

Занат је златан

У животу човечијем стичу се такве околности, које му доцније одређују сталан правац у току његовог рада и напретка.

Ни један човек није без својих успомена. Младићске слике лебде смежураном старцу пред очима, те му буде најлепше доба прохујале младости! Ох, те су успомене и миле и драге; оне су мелем ојађеном срцу

И ми ћемо да пређемо летимично преко успомена из доба бујне и цветне младости једног — раденика. Његове успомене нису ружичасте боје, у њима се огледа мушка истрајност и челична воља за радом, за науком, за „златним“ занатом.

Да причамо.

* * *

Син је богатога оца. Ко не познаје старог Армена Арменулића, оног старца у грчком „Фусганелу“? Он је био сведок многих догађаја; он је био речита историја свога доба.

Волео га је, као што само отац може своје дете волети. Ал' у сину беху друге жеље, које се сукобљавале са жељама оца. Он је хтео да син изучи школе, а син спет да засуче руке, па да прегне на какав тежак, ал частан посао. Две противности. Ал' син остаде при своме. Оде на тесачки занат код Фердинанда Статенова познатог овд. тесача. Тај занат био је прелом у његовоме потоњем животу.

Радио је! „Добра воља камен мрви“. Млада, бујна снага, ради и пева. Весело срце кудељу преде.

1864. године била је од пресудног значаја по даљи његов живот.

Те је године, са осталим раденицима радио у дворској авлији „обим“ за изучавање коња.. Млад и живахан, показивао је највеће усташтво у томе послу. Не за то, што је као дечак могао разумети да ће му то усташтво бити од користи, већ за то што га је воља покретала на рад. И заиста, тад је тек видео; да „прегаоцу бог помогне“. И њему је помогао.

Те године мислимо да је баш био Новембар месец, радио је тај дечак као и обично свој посао. Сагао је главу, па се сав дао на рад. У то ме прође кнез Мијаило који се са Цукићем шеташе по авлији. Његов звучан, мек глас пробуди га из тренутног заноса.

— „Радиш ли мали?

Дечак подиже очи, па збуњено одговори: радим!

— А чији си? Имаш ли оца?

— Имам! Ја сам син Армена Арменулића.

— Тако? Дакле ти си његов син! Лепо! Видим да си вредан и добар.

Кнез ућута. Дечко је видео, како му се таде набра чело, и како за час утону у неке мисли.

Стајао је пред њим као укопан.

Кнез подиже главу па рече:

Ћеш ти да учиш лађарски занат?

— Ћу!

— Добро! Ја ћу те послати као државног питомца на страну, да тај занат изучиш. И Србија треба *да има своје бродарство!*

„И Србија треба да има своје бродарство“ одјекнуло је тадаа у млађаној души тога дечка, Да га је ко запитао: па шта је то бродарство, он му не би могао да каже прави смисао тих речи. Доцније видео се како су то свете, узвишене речи једног од најузоритијих српских владалаца.

Те јесени дечък је био телат у Пешту, да учи лађарски занат. При поласку кнез Мијаило даде му 25 дук. ц. Пољубио је ону благу, племениту руку, која је са његовог живота здерала део заборава, те га упутила на стазу лепшег благодарнијег живота. Није тада знао, да је притиснуо на ту племениту и свету руку његов потони пољубац. Није знао да ће изроди своје отаџбине да угасе тако светао, тако племенити живот дичног владаоца — узор кнеза — мученика.

После годину дана теоричног и практичног рада. послаше га у Хамбург. Оставно је Пешту са њеним бродовима и бродарством, па се кренуо у место најживљег светског саобраћаја.

У Хамбургу је тек развио свој рад. Силни бродови, бродари, машинисте, врева, живот, све је то у њему изазвало необичну вољу за радом, и већ 1868 постао је „*Палир*“

Као оно што бродар чезне, путујући преко непрегледног океана, да угледа зелену обалу, тако је и он чезнуо за науком. Није осетио умор. Мишице су постале чврсте и јаке. Радио је са пуно воље и самопоуздања. Та јуначе, одјекнуо је тада у његовој душа онај благи глас Кнеж Мијаила: и *Србија треба да има своје бродарство!* ..

1870 године, наименован је од стране C. f. Steinchasa првог архитекта за *конструктера*. пошто је предходно свршио Gewerbe und Bau Schule у Хамбургу. (Занатлиско-лађарску школу).

Тада је радио у цар. радионици у Килну; тада је први пут заплива широким морем. како би стекао знања у практичном бродарству. Више њега плаво небо, а пред њиме пукло дебело море, па се прелива као злато у зрацима сунчаним. Тада се сетио своја плавог Дунава, своје тихе Саве; сетио се свога завичаја, своје мајке, свога оца, свога добротвора — кнеза мученика; тада је поново чуо одјек оног меког гласа племенитог владаоца: ради, јер и Србија треба да има своје бродарство. Да, и Србија треба да има своје пристаниште, своју плодну трговину. Та њу грле две реке: Дунав и Сава. Та њу је природа обдарила тако лепим положајем, да је милина погледати. Па онда ђердан! Ту је извајана најдубља мисао творца васионе! Странци се чуде кад прођу поред оних голијат-стена, што се из Дунава подижу, као стари сведоци највећих светских догађаја. И то је наше! И ту треба вешта рука српског бродара, да прође поред оних стена, које те лепотом својом очаравају и запосе, а које те маме у страховиту смрт, ако ниси своме послу вичан.

Јест, јест, уздахнуо је момак, право си казао Кнеже Мучениче, да и *Србија треба да има своје бродарство.*

(Свршиће се)

Главни су згодитци мар. 500.000 300.000 200.000 150.000 100.000 и т. т.

Мали новац чини велико дјејство

НЕ СЛАВАЈ КАД ТЕ СРЕЋА ТРАЖИ

Да би се дошло на лак и поштен начин до извесног капитала част ми је препоручити поштованој публици као најбоље средство на лаки згодитци од

117 Каљ саксонске земаљске лутије и 108. рау ншваjску земаљску лутију

које су гарантоване Немачком државом и ситурно, мора се добити.
На саксонској лутрији за сва 5 вучена Марака 18.135.000
На Брауншвајској „ „ „ „ „ Марака 10.509.000
који су по плану вучења расподељени на 100.000 лозова од којих по лозовима мора добити 50.000 лозова, што значи да сваки други лоз мора добити.

Исте лутрије дају главне згодитке од.

МАРАКА 500.000 300.000 200.000 150.000 100.000

и мање згодитке од

Марака 80.000. 60.000, 50.000, 40.000, 30.000, 25.000, 20.000 15.000, 10.000, и т. д. као и друге мање згодитке, који се у току од 5 месеци на 5 вучења саксонске и 6 вучења Брауншвајгске лутрије могу добити.

Цене лозова за I. вучење овс су:

За 117 саксонску лутр. и за 108 Брауншвајрску лутр.
1 цео лоз динара 57.50 1 цео лоз динара 22.50
1 Половину лоза 28.75 1 Половину лоза 11.25
1 Петину „ 11.50 1 Четвртану „ 5.65
1 Десетину „ 5.75

Свакоме по захтеву шаљем у напред планове од исте лутрије бесплатно из којег се могу видети уплате, дан вучења и згодитке. на горе означена вучења.

Сваком учаснику ове лутрије шаљем после вучења листу од извучених нумера бесплатно.

Свака порудбина може се извршити упутницом или аманетом писму, са порудбином треба се пријавити најдаље до 25 Децембра текуће године.

Исплату и коминљење добивеног згодитка врши она по вучењу и уз чување тајне.

Надам се да ће поштована публука због овог доброг распореда пожурити што пре са порудбином.

Очекујем питоване налоге.

С поштовањем

Аврам Ј. Меламед

Мењач и Шпедитер

Васина улица Бр. 19.

Сва ки други лоз добити

918

Огласи „Малих Новина“

У МОЈОЈ НОВООЗИДАНОЈ Кафани код „Тигра“ у Палилули ратарска улица, у близини официрске кафане. продајем старо црно Неготинско вано од 1885-те године 60 пара дин. литар, и ново вино црно 30 п. д. литар, аков од 12—30 динара како на мање тако и на више.

Београд. Јанаћ М. Јанковић
968,4-20 кафеџија.

= НАЈНОВИЈЕ ЛАМПЕ =

Јављам поштованој публици да сам сад добио најновији систем **лампа висећих и асталских**, ширмова и тацне пред фуруну корпе за дрва и за ћумур, као и разних финих сребрних ствари за дарове.

У исто време препоручујем финог **америкапског и царског гаса** на мало и на више. Примам све оправке и преиначујем старе лампе по новом систему.

С поштовањем
Симон Ландау
краљ. срп. двор. лимар.
984, 1—6 улица кнез Михајла и Поп-Лукина

979,2-3

! ! ! ТЕЛЕГРАМ ! ! !

Приспео је у Београд Крагујевчанин

Мијаило Бакић

чувени шаљивчина — познат под именом други српски комичар

Овај Србин продуцира се од пре седам година у многим српским варошима, а по највише у Крагујевцу у цељи да износи мане из српског народног живота.

Препоручује своје шаљиве — занимљиве продукције поштованој публици и нада се да ће овд. грађанство већу пажњу скренути на свог Србина но на којекакве стране измотације и замотације.

Престављање у четвртак 21-ог о. м. у гостиони код „Скупштине“

Улазна је цена 50 пара дин.

Ћупричани

Моју нову озидану кућу продајем, за готово и на отплату.

Ако ко буде да је купи, нека се мени с условом у Нишу обрати, за цену погодићемо се.

Ђ. СЛАВКОВИЋ.
982, 1—2

980, 1—3

Нашој непрежаљеној

Јелисавети удови поч. И. Ракића

бившег чиновника

даваћемо четрдесетодневни парастос у четвртак 28. децембра 1889. г. у 9 сати пре подне у цркви Св. Марка.

Ожалошћени: сестра: Наталија Д. Богдановићка унук: Милош Ракић, унуке: Наста Н. Стефановићева са осталом родбином.

Позив
ШТЕДИОНИЦА РАЧАНСКА

Позива своје удеоничаре на основу правила члан. 64. да 15-ог јануара 1890. год. у сали Браће Тодоровића гостионице тачно у 8 сати пре подне дођу.

НА ДНЕВНОМ РЕДУ

а. Извештај одборао годишњем рачуну
б. Да се нова управа изабере.
в. Решавање о предлогу појединих чланова.

Рача, 15. децембра 1889. год.

Управа
981, 1 – 3 Рачанке Штедионице.

— У КРВИ ЛЕЖИ ЖИВОТ —

Господину Јовану Хофу ц. кр дворском лиферанту скоро свију европских суверена, ц кр. саветнику, Притежаоцу 76 највиших одличија у *Берлину и Бечу*. Варош. Graben. Bräunerstrasse. № 8

МЕЗЕРИЦ, 21. јула 1889.

Овим вас најучтивије молим да ми у што скоријем времену пошаљете 10—12 флаша *вашег изванредног лековитог пива од сладе*

Хилдебранд к. аљ. саветник.

БЕРЛИН, 4. фебруара 1889.

Употребом Вашег изванредног Хофовог лековитог пива од сладе стекла сам после кратког времена уверење да овај лековити фабрикат на моје здравље врло повољно дејствује. при чему сам не само апетит добила и правилније варење него и стварање здраве крви причинило. С тога вас молим да ми опет пошаљете 12 флаша на далеко чувеног Пива од сладе са чије лековитости ја га болујућим најтоплије препоручујем

Клара Штолценберг.

Може се добити у Београду: у апотеци код „Цара Душана“, у Нишу: у апотеци код „Стевана Немање“ п к. Ђ. Блесидеса — а по цени пиву 1 дин. 45 пр. бомбонама 45 пр. и 90 пр.

957, 3—5

Уз пријатељско суделовање гђце Сидоније Илићеве и г. Јосифа Свободе биће другог дана Божића, 26. децембра о. г. у сали „више женске школе“

МУЗИКАЛНО ВЕЧЕ
ЖЕНСКОГ ПЕВАЧ. И МУЗИКАЛНОГ ДРУШТВА

Почетак је у 8 сах. у вече.

— Долази се у обичном оделу. —

Приступа имају само позвати и чланови Женског певачког и музикалног друштва.

977

Моме добром и непрежаљеном мужу

Љубомиру Девићу

бив. руков. телеграфа

даваћу шесто-недељни парастос 28-ог т. м. у цркви Св. Марка у 9 сати пре подне. Јављам пријатељима и познаницима.

Ожалошћена супруга: **Анка Љ. Девићка.**
983

Власник и главни уредник Пера Тодоровић. Одговорни уредник Свет. Јаношевић Штампарија код „Просвете“ Позоришни трг бр 2

„ЧЕТВОРО МАРКОВИЋ“ БЕОГРАД

БРОЈ 362 ПЕТАК 22. ДЕЦЕМБРА 1889. ГОДИНА II

ИЗЛАЗИ СВАКИ ДАН

БРОЈ 10. П. Д.

МАЛЕ НОВИНЕ

ДНЕВНИ ЛИСТ ЗА СВАКОГА

Писма и рукописи шаљу се Власнику „Малих Новина“ Топличин венац бр. 17., на горњем спрату.

ЦЕНА ЗА СТРАНЕ ЗЕМЉЕ

а годину	30 динара
На по године	15 динара
На 3 месеца	9 динара

Претплата из унутр. полаже се само код пошта

Претплата се прима код свију пошта у Србији

ЦЕНЕ ОГЛАСИМА

На првој страни од петит. реда 20. пр. дин. а на четвртој од петит реда 10 пр. дин.

ПРИПОСЛАНО стаје 50 пр. д. од петит реда.

За Београд нема претплате — Лист се продаје на број

LE PETIT JOURNAL

KLEINE ZEITUNG

Огласи јевтино, по потреби и са сликама.

За свако оглашење плаћа се држ. таксе 20 пр. д.

ВЕЋИ ОГЛАСИ ПО ПОГОДБИ

Чоје За официрско одело у свима прописним бојама имамо на продају.

917,3,10 **Терзибашић и Ђорђевић**

у Београду и Крагујевцу

* Молим да се чита *

— Част ми је ставити до знања поштованој публици, а нарочито **Свечарима и потрошачима брашна и квасца**, с којим сам моју радњу подпуно снабдео како са пенитанским панчевачким и осталим *разним брашном и квасцом* у свима сортама, које дајем под гаранцију *за разајање разног теста*. — Иста радња *прима на израду свакојаке колаче за славу* које ја израђујем тако да ми није у стању овде нико конкурисати као искусном мајстору у своме занату.

Иста радња израђује за свадбе и балове и остале даме врло добро кајзер-семле, векне и сва остала пецива што се овог заната тиче. Зато молим п. п. грађанство, даме, некаке изволе посетити и о свему се уверити. Све поруџбине и остало у радњи израђује се са највећом чистоћом и тачном послугом. Молим за посету.

С поштовањем

927, 2—8 **КАРЛ ЧЕР** пекар на „Зеленом Венцу“ преко пута кафане Америке.

Велики Избор

Каљача, Шлофјанки и Унтерцига, прслука, кебади, рукавица чарапа и т. д.

у Трговини

Томе С. Орешковића

кнез Михајлова ул. бр. 3.

Цене умерене и утврђене

909 8—10

ЧИТАТЕЉИМА

Од нове године отвара се нова претплата на „Мале Новине“ за Србију.

Претплату на наш лист примају све поште у Србији, и то је једини начин претплаћивања, јер уредништво не прима непосредно претплату. Оно ће примати претплату само за она места, где постоје амбулантне поште, које не могу примати претплату као и за она места где нема пошта

У Београду ће се лист и даље продавати на број.

Обраћамо пажњу оних, који дају огласе, да је наш лист најраспрострањенији и да прима огласе по врло умереној цени.

БЕОГРАДСКЕ ВЕСТИ

Грејање вагона. Прекјуче је чињена проба да се наши железнички вагони греју унапредак паром. Састављен је био један комплектан воз, па је — паром загрејан — отпутовао до Ресника и вратио се натраг. Људи од струке уверавају, да је ова проба испала на задовољство испитне комисије.

*

Писмо. Уредништво је добило писмо, у коме се вели:

Од некога доба вула се по београдским улицама један жмирав, разрок човек час у дугој белој тоги и белом калпаку, а час у плавој и плавом калпаку и грдном палицом у рукама. Својим ругобним и одвратним лицем, својим несмиреним погледом, својим наказним рувом, у опште својим целим бићем буди у грађана најодвратније осећаје гнушања. Најобичнија људска радозналост нагнала нас је да пропитамо коме реду људи припада та саблазан. Уверили смо се да је свештеник. Не можемо се довољно начудити како г. митрополит тај највећи поборник православља, хришћанског морала, српске цркве, смирености и побожности није до сада приметио ту поповску саблазан и натерао да се што смирење и саобразније осталим свештеницама носи те да тиме скрије одвратно лице и уштеди добрим хришћанима београд. осећаје највећега гнушања које та поповска саблазан производи. Но ми се надамо да ће г. митрополит изгубив то из вида, а у интересу хришћанског морала који је по њему, у последње време јако опао, наредити тој поповској саблазни да се смиреније и уљудније носи, те ће тиме доказати да одиста има она својства која му горе приписасмо и сачувати поповски углед, морал, смиреност, а београд. хришћане ослободити те поповске саблазни.

*

„Свети Сава и Фармасони“, тако се зове једно „припослано“, које је у јучерашњем броју „Српске Независности“ упутио г. Коста Поповић Лаолац, окр. начелник у пензији, на адресу друштва „Св. Саве“, желећи да на челу тога друштва што скорије види г. митрополита Михаила. Ми против те жеље не можемо имати ништа, јер је свакоме дозвољено да жели што му је драго, али што имамо против ове најаве једнога пензионованог начелника, то је што из ње излази да г. Поповић не признаје, а либерална орган пристаје, да пису Срби и они, који нису православне вере. Не улазећи, за сад, у оцену самог тог гледишта, не можемо а да и г. Лаолцу и органу либералне странке не кажемо, да таким својим мишљењем чине врло рђаву и врло негативну услугу српској идеји и српској мисли, већ на против иду на руку пропагандама, непријатеским Србији и српској мисли. Не можемо а да узгред не напоменемо, да нас у овој оцени горњег припосланог г. Лаолчевог не руководе никакви озбори ни према личностима ни према нашим политичким странкама, већ једино фактичка истина и интереси Српства, а писац ових редова ако би и према коме имао водити какве обзире, одиста би имао према г. Лаолцу. Ми ћемо се на ову ствар вратити.

*

Који Анђелићи. Наши читатељи сећаће се, да се међу личностима именованим у „Бомбама да су примили мито од Бонтуа налазе и браћа Анђелићи с цифром од 10000 динара. Сваки живи разумео је, да се то односи на овдашњу браћу Анђелиће: г. Живка, начелника министарства у пензији, и г. Светозара управника централне поште београдске. И они разумевајући да се она позиција у „Бомбама“ односина њих, подигли су тужбу против писца г. Тасе Ивковића. Кад је иследни судија позвао г. Ивковића да одговара по тој тужби, он је изјавио, да се оно тврђење у „бомбама“ о браћи Анђелићима не односи на г. г. Живка и Светозара, већ на ону браћу Анђелиће из прека, т. ј. управо на пок. патријарха Германа и његовог брата.

Кад се узме на ум, да никакви Анђелићи, ни из прека ни одавде нису имали апсолутно никаква учешћа у примању железничког уговора; кад се зна да Бонту није имао никаква разлога да подмирује чак и пок. патријарха Германа и његова брата, онда се оно тврђење у „Бомбама“ мора узета да се односи на овд. браћу Анђелиће, које је име иначе врло ретко.

И кад се ствар овако мора узети, и кад писац да би себе извукао вели да су то браћа Анђелићи из прека, онда излази да је оно његово тврђење неистинито.

А кад је једно неистинито, онда је тешко поверовати, док се не би противно доказало, да су и она друга тврђења истинита.

*

И по трећи пут под суд и у притвор. Уредник нашега листа мора да се родио у несрећан дан. Ако је полиција, она се навршла на њега забрањујући му листове и непрестано га тужакајући суду; ако је суд ни он му не да дахнути, већ га непрестано ставља под суд, па чак и у притвор. Мора бити да је јако Богу згрешио кад ето га сваки час туже и забрањују му листове, стављају га под суд па и у притвор.

Јуче пре подне око 11 сахати донесе му пандур судски позив у коме се позива „*одмах* ради саопштења неког решења“ И он оде у суд где му по тужби управе варошн Београда саопште, да је суд нашао да нема место да се стави под суд на члан „Састали се“ у 282 бр. а за белешку „Стандард“ у истом броју да се стави под суд и у притвор. У тој белешци, ако се наши читатељи сећају, дописник „Стандартов“ говори о ситуацији у Србији па вели да се она налази између два краља и једне краљице, три регента, и једне јаке и популарне владе, а све једно с другим у завади. Суд је нашао да се том белешком наноси увреда Њ. В. краљу, намесништву и влади на уредника ставио под суд и у притвор. Али поред свег тога што је рођен у несрећни дан, ипак се нашло добрих људи: гг. Стева Добривојевић адвокат и Данило Стевановић пензионар који јамчише те га суд пусти да се из слободе брани.

*

Њ. В Краљ Александар још се никако није састао са својом Матером од како је одавде отишао бив краљ Милан.

*

Тргао оставку. Како чујемо, г. др. Лаза Пачу, вршилац дужности управника монопола дувана и овог пута је тргао своју оставку, за коју смо били авили да је дао на своје звање. По

вароши се говори да је он ову оставку тргао, тек пошто је скупштина и на другом читању одобрила плату управнику до 10.000 динара.

*

Инфлуенца. По службеном билетеву, у Београду се 19. о. м. приновило још 64. болесника.

*

Интерпелација. У седници одбора општинског, који је држан у прошлу среду у вече, један одборник интерпелисао је председништво због набавке дрва за школу савамалску и дао израза сумњи да и лиферант, и дотични кмет и поједини чланови комисије нису у тој ствари водили трговину из користољубља а на штету школе и интереса општинских. Ову интерпелацију поднео је с тога, што су за поменуту школу лиферована не дрва, но *трули пањеви* који у обичне пећи не могу ни да стану, већ би се за њих морао правити нарочити систем пећи. Поменути одборник поднео је још раније, пре интерпелације, о тој ствари акт председништву општинском, и ако се не варамо, тај одборник ишао је с једним кметом у поменуту школу и уверили се, да су место дрва лиферовани трули пањеви. Како чујемо ови су пањеви после разношени на колима по другим општинским надлештвима, као расадници и т. д. а у школу довлачена дрва.

Ако би све ово било у истини, као што нас извештавају, онда би то био жалосан знак савесности општинске управе и најбољи доказ користољубља онех, који су при тој лефератији дрва имали учешћа.

Ми бисмо радо чули од општинског председништва, шта је у истини у овој ствари, па ако је горње тврђење истинито да ли ће предузети кораке да се несавесни органи општински казне и плате општу.

*

Постављен. У телеграфском веснику свеска 11 читамо да је за кондуктера поште пожаревачке постављен Саватије Милошевић из Врање. Колико се сећамо овај исти Саватије пре неколико година као кондуктер спроводећи аманетну пошту између Брзе Паланке и М. Пека, сам је све пакете поотварао и новце у џеп стрпао којом је приликом покушао и момка-суруџију да убије те тиме да прикрије траг, али му срећом пиштољ не упали.

О свему овоме биће без сумње и акта у мин. нар. привреде, јер је Саватије за ово дело и осуђиван био

Из овога се види, да су само непоштени и неспособни чиновници пензионисани и отпуштени, а само се „поштени“ као што је овај Саватије постављају.

*

По коме закону. Поводом наше ономадашње белешке, „*тајна депеша*“ тражио је један руководја београдске штације извештај од дежурног ревизора по овој ствари, — и као што смо извештени ревизор је потврдио све оно, што смо ми у поменутој белешци изнели, ограничив се само да не зна да ли је онај странац и читао депеше. Усљед овога је руководја позвао и остале дежурне и тражио да и они дају реч, да ли је оно што смо ми изнели уствари; сем тога је руководја тражио, да званичници кажу онога за кога држе да је ову ствар издао нашој редакцији, напоминући; да ово ради по наредби г. Министра.

Ми незнамо да ли ће г.г. дежурни телегр. потврдити ону нашу белешку или не, нарочито кад знамо како се и на који начин она трага; али нам је доиста чудновато, по коме праву и зашто се тражи име онога, који је ову незаконитост јавно жигосао?!

Народна Скупштина

После одмора.

Известилац прочита буџет мин. правде и скупштина прими.

Известилац чита буџет мин. нар. привреде.

Мин. привреде вели да није могуће да се све лабараторије споје у једној згради, као што је на првом читању по предлогу Др. Лазе Илића усвојено, јер из извештаја који сам добио од г. мин. ун. дела, види се да то није могуће.

Др. Л. Илић остаје при своме предлогу.

Скупштина прими предлог Др. Л. Илића.

С овим је свршен претрес буџета мин. привреде.

Секретар Лазаревић прочита два указа Крал. Намесника, којим се овлашћује мин. ун. дела да поднесе Скупштини законски предлог о админ. подели земље и предлог о уређењу округа и срезова.

Седница трајзла до 1 час по подне.

LXV редовни састанак

Среда 20 децембра

после подне

Састанак отворен у ¼ до 4 час. по подне.

Председавао г. Катић. Била су г. г. министри: Грујић, Гершић, Поповић и Таушановић.

Секретар Јоксимовић чита протокол LXIII састанка.

Прелази се на дневни ред.

Претрес буџета мин финансије.

Т. К. Сикић предлаже да се у одељку „Разни Трошкова“ стави сума од 15,000 дин. за земљомерачки курс, који има да се установи на В. Школи.

М. Петровић и опет предлаже да се сума од 1000 дин. одређена на дивљач у Роготу и Топчидеру укине.

Скупштина прими одборски предлог.

С овим је свршен претрес буџета мин. финансије.

Претрес буџета монопола дувана.

Авакумовић је противан увођењу толиких чиновника у монополу, с тога предлаже да се број чиновника смањи и плата управника дирек. мон. дувана смањи бар на плату књиговође.

Скупштина прими одб. предлог.

Јоксимовић предлаже да се одсек за производњу и кријумчарење споје у једно.

Сретеновић предлаже да се укине шеф кријумчар, одељ. јер ће се тиме задовољити 2—3000 грађана (Јоксимовић који кријумчаре).

Р. Поповић мисли да не треба чинити измене, док се закон о монополу дувана не донесе.

Р. Протић вели да треба оба одсека спојити, нарочито с тога, што место шефа кријумчара заузима чиновник, који не заслужује 100 дин. а камо ли 3000 дин.

Скупштина прими предлог Јоксимовићев.

С овим је свршен претрес буџета монопола дувана.

После одмора

Претрес буџета мин. војног.

Св. Радојчић моли народно представништво, да суму од 30,000 дин. за пошишање официра у стране земље не смањује на 13,000 јер је веома потребна.

Лешјанин потпомаже предлог Радојчићев.

Јоксимовић вели да ова сума не треба да остане, јер ће се моме слати на страну само љубимци појединих министара.

Св. Радојчић вели да се шаљу само способни и вредни људи а не љубимци.

Генчић вели да је она сума веома потребна.

В. Радовановић је за одб. предлог.

Скупштина прими одб. предлог.

Св. Радојчић опет моли народно предст. да суму од 6,000 дин. која има да се употреби на израду карата у Ђенералштабу задржи.

Скупштина прими.

Св. Радојчић предлаже да се уштеђена сума од радника крагујевачке фабрике, 39,000 дин. врати поново радницима.

Туцановић и *Бојчић* подпомажу га.

Скупштина прими предлог Радојчићев.

В. Арсенијевић говори против жандармерије.

Скупштина прими предлог одб.

С овим је свршен претрес буџета мин. војног.

Претрес буџета пенсионара.

Ст. Станковић предлаже да се укине издржање Ј. Димитријевићу.

Р. Поповић вели да му је законом ујемчено.

Ст. Петровић предлаже да се укине издржање породици В. Јаковљевића.

Мин. ин. дела вели да се то издржање не може укинути јер је законом ујемчено.

Скупштина прими предлог одборски.

С овим је сршен буџет пенсионара.

Седница трајала до ½ 7 час. по подне.

ИЗ СРПСКОГ СВЕТА

— **Пустошење босанских шума.** „Србобран“ има из Босне овај допис о томе: Ово дана заустависмо се на постаји босанске жељезнице између Маглаја и Добоја, на коју избија побочна жељезница из срца пространих најобилатијих шума, коју железницу изградиште у властитој режији за свој рачун Могригго-Carente и дружба а имаду и зашто. Том железницом извожа се и на постају Гловарица довожа израђено дрво, које продуцирају горе споменути закупници.

ПОДЛИСТАК

СИЛАЗАК С ПРЕСТОЛА

РОМАН ИЗ ЖИВОТА БАЛКАНСКИХ НАРОДА

у 90 глава — с поговором

(писац задржава сва права)

(76)

— Добро, хоћу, роде одучићу се. Само ово што сам те молио немој заборавити. Заузми се својски. Нека кнез само спомене војном министру. Ја сам г. министру о томе већ говорио само нека му сад и кнез рекне. А, је ли да хоћеш?

— Доста, доста! — рекао си већ један пут на доста — рече Мона зловољна.

— Рекао сам, Мона али знаш ли ти да ми за десетак дана истиче рок великој вексли, о, које бар петину морам отплатити. . . .

Госпођа га опет прекиде.

— Све су то твоје ствари — рече она, а ја кад сам једном рекла доста, онда доста, на квит. Што могнем, учинићу. Но то сад није главно. Друго је сад на реду: мени треба пара.!

— Пара! — рече мајор Тоша полако с испрекиданим дисањем, као оно човек кога си на један пут полио хладном водом.

— Јес, пара — поновн госпођа јасно и одсечено — пара; и то поприлично пара, најмање око 100 дуката. Истина, тапетар ми још није поднео предрачун, али и без његова предрачуна ја знам колико ће ствар од прилике коштати. Хоћу да ревонирам мали салон. Жута свила; све ће бити од жуте свиле. И *брату* сам показивала; и њему се допада.

Док је госпођа ово говорила, Тоша приђе расејано отвореноме прозору. Друмом од Јеленка ишао је дуг ред кола, натоварених сеном, пењући се полако уз брдо. Слабачки вочићи у првим колима бејаху застали на узбрдици, немогући да извуку огроман товар. Газда ових кола млад сељак, само у гаћама и кошуљи подупирао је раменима предњи точак и шибао дугим пругом задуване вочиће, вичући из свег гласа „оџис жујо, оџис бељо, а сад, а сад, а сад!“

Слабачки вочићи, напрежући последњу снагу, запињали су што игда могу да изиђу уз последњи брдашак, али њине су се танке ноге омицале, они су падали на колена, устајали, опет запињали и опет падали. На отворена уста теке су им беле бале, њино загушљиво рикање чуло се на далеко, као стругане неподмазане тестере, али гломазна кола с тешким товаром нису се помицала.

При последњем напору и узвику домаћина, добри вочићи још једном прегнуше из све снаге и после залудних усиљавања обадва падоше на предња колена — падоше и тако остадоше. Њини црвени језици висили су на њу, отомбољене доње усне дрхтале су, и грчевито се купиле, вочићи су жалосно погледали око себе и њине тужне, измучене очи као да су говориле:

(Наставиће се)

А да га продуцирају у највећој множини и то таквој, која се нити у Славонији — у оној домовини шума — никад не виде а камо ли овде код нас — ево вам за то овога доказа, да у шумама босанским, које под закуп узеше Margurgo-Parente и дружба, има 2160 словом велим две хиљаде стошездесет шумских радника што Крањаца, што из горских крајева Хрватске. Коса ти се јежи, кад помислиш на ову множину радника под чијим секирама пада у бездан то наше пространо и издашно благо, које нас је вековима грејало и од зла бранило, па кад још узмеш у обзир уз какову мртву цену — мораш заплакати над будућности тужне нам домовине наше.

Под каквим ауспицијама и уз какве свезе склопише Margurgo Parente и дружба односно закупни уговор са провизорним босанским ераром, кога представља министар Калај — биће говора касније. За сада истакнути нам је само битну садржину, да је наиме провизорни босански ерар предао босанске шуме Margurgo Parenti и дружби на 15, словом велим петнаест година а уз цену од 5. фор. словом велим пет форин та аустриј. вредности по храсту. То је цена грозно и ужасно ниска. Ако је сравнимо са ценама сличних објеката у другим крајевима а понаособ у Славонији — онда је то такво бесцење, да нас спопада ужас, кад ту ствар дубље помотримо. Кажу нам стручњаци да је цена та, узевши у обзир свеколике с тим послом спојене услове управо никаква, ваља тек за то да дете имена имаде.

Margurgo-Parente и дружба дошавши овако лако и јефтино до ове качице меда, те имајући на уму промењивост европске политичке ситуације и бојећи се, да би Аустро-Угарска каковим догађајем могла изаћи из ових окупираних земаља — упреше из петних жила, да што замашније искрпе блаженство закупног уговора. Стручњаци веле, да ће са оваковим форсирањем експлоатирања босанских шума, као што то сви закупници чине. бити све босанске шуме за пет а највише за шест година сасма деластиране, да ће реткост бити видети у Босни раста. А то је могуће и ствар готова, тим пре што су Margurg-Parente у сродству са Ротшилдом групом — тим новчарским свемогућностима у Европи — која је такође компањон овог шумског посла, а у добро обавештеним круговима говоре, да је у овоме послу компањон и г. Калај.

Прва и највећа жалост свега тога јест та, што ће наше добро за коју годину већ бити већ опустошено; а друга, што наши домаћи шумски трговци, родом и старином Бошњаци, не могу да добију за израдњу шуме, ма да нуде по десет. дванаест и више форината за један храст. Па не само то. Забрањује се и спахијама, тобож из шумско струковних обзира, да продаду своје шуме за сечу ком домаћем нашем шумском трговцу. И тако је наш свет осуђен, да се по туђини од немила до недрага пребива и зараде тражи.

И знате што још. Овај закупни уговор са Margurgom-Parente и дружбом изведен је мимо сваке лицитације, што но веле испод руке. Посредовањем Хирмењија склопио га је г. Калај са гореспоменутом фирмом у хотелу „Тегетхофу“ у Бечу. Шумски стручњаци разложито објашњују, да кад би се шуме наше давале под закуп јавном дражбом, као оно шуме хрватско-славонске што стоје под управом ваше крајинске инвестиционе закладе, да би куд камо повољнији и несравњено издашнији дражбин разултат био код нас, него ли што је то код вас. Што је главно — не би се шуме овако немилосрдно и тако рекућ без надзора девастиране, пустошиле.

Овај посао шумски са Margurgom Parente и дружбом у нас овде сличан је и даде се упоредити са закупом железнице; тополе дувана и соли у Србији, што га беше закључила с дотичним банкарским друштвима. Разлика је само у фирмама и у томе, што се Србија дотичних банкарских друштава ослободила, које су њу и њен народ материјално упропашћивали, а Margurgo Parente и дружба још експлоатишу шумско имање наше отаџбине.

Фирми Margurgo-Parente и дружби помаже с друге стране, тамо на Крајини бањалучкој, други Јехудија (Чивутин) неки Шлезингер, који такође у бесцење имаде оне шуме, изваживши што к Сави што на бањалучкој жељезници. И уз овога не може да добије посла у шуми ни један од домаћих шумских трговаца.

Ето тако је са босанским шумама и са нама Босанцима, који смо задни и на своме туђи, а Margurgo-Parente Шлезингери и друге Јехудије нам се по нашему добру рахате и богате.

Ове жалосне податке о босанским шумама, које су једна од најважнијих имовина сваког државе па и нашој отаџбини Босни, изнесох на јавност. да до до дна душе такну оне мужеве, који сваком приликом веле: да им је до нас стало. Чујте нас браћо Словени из Далмације, Крањске и Чешке, који сте заступници у царевинском већу и чланови делегација, те подигните на згодном месту у Бечу глас свој у обрану нашу и наше имовине.

ИЗ БЕЛА СВЕТА

— **Инфлуенца у Паризу** јако расте. 14 о. м. умрло је 393 лица а 15 ов. м. 344.

— **Проглашен за краља**. 16 о. м. проглашен је португалски престолонаследник службено свечаним начином за краља. Свечаности је присуствовала и краљица удова Амалија, која се опоравила од болести.

— **Хусова плоча**. Прашки земаљски одбор закључио је, да се Хусова плоча постави на чешком народном музеју.

— **Демонстрација**. 14 о. м. сарањен је у Риму Арчилија, један од првака римских радикалаца Приликом сарање била је против аустријска демонстрација. Кад је пратња пролазила поред зграде аустро-угарског посланства код ватикана свет је почео звиждати а музика, која је ишла уз пратњу, почела је свирати Гарипалдијеву химну.

ПРИПОСЛАНО

за ствари под овом рубриком уредништво не одговара.

Занат је златан

* * *

(Свршетак)

Молимо наше пријатеље, да не узму ово као лично хвалисање. Ми лично бележимо редом догађаје из живота тога младића, утиске који остадоше у његовој души и данас, после толико мучних и тешких година. Све ово износимо за то, што су ниски клеветници трубали и данас трубе: *нако то није ништа битикапетан пристаништа, и да се за то никаква спрема не тражи!* О, блажени су они који то верују!

Капетан *пристаништа* мора ући једно бити и капетан *бродарства* — *иловидбе*; То не треба никад заборавити! А за то се траже свршене науке, положени испити, дипломе!.... А да л' их он има? Има да се са њима дичити и поносити може!

Да причамо даље. Бићемо кратки:.. Овај одсек у његовоме животу има нечега, што га испуњава страхом: да речи блажено почив. Кнеза Мученика *како и Србија треба да има своје бродарство* остају само дим и магла; један леп сок, који борави са творцем његовим у мрачном, вечитом гробу....

* * *

1870. године, баш у саму јесен позват је у Србију! Одредиште га у радилиште понтоњерско, које беше тада у Ћуприји. Ту је радио све до 1874. године Рад му је био самосталан. Шта је тада привредио, остављамо да оцене људи, који беху тада на управи те радионице.

За тим је прешао у царинску службу као контрактуални чиновник. Тада је градио за царинарнице скеле и чамце, и тек 1875. год. добио је *први указ*.

Одмах за тим 1876 за време српско-турског рата, буде именован за комесара инжињерске дринске трупе.

Истина је, да је сваки у томе вршењу вршио своју дужност према владаоцу и отаџбини; истина је, да је сваки вољно приносио на олтар оне измучене земље, крв, живот и имање своје, али је и то истина да је он са свом својом преданошћу радио на мосту преко Дрине, преко те валовите воде, која „ваља дрвље и камење,“ и да је мост за три дана подигао, да је преко њега могла војска прелазити.

Тада је добио лепу похвалу од команданта дринске војске г. Ранка Алимпића.

Једна мала епизода. *Командант војске* г. Ранко Алимпић ђенерал, запита г. Стеву Луковића команданта инжињерије:

— Може ли се мост на Дрини подићи?

г. *Луковић*: може, ако ми буде придодат г. Арменулић. —

Командант. Па добро, узмите га. За колико дана?

Г. Луковић. За 12. ако он буде на послу.

Командант. Добро, предузмите посо.

И он је онога часа био позван из Матровице где је превозио добровољце који су из Лике пролазили; и он је изјавио г. М. Личанину ком. моста да ће мост бити готов за 3 дана. Ни довољно алата, ни конопаца, ништа. И опет он је и дан и ноћ радио, и мост је био у заказано време готов, да се могао одмах саобраћају предати.

То је факт. Живи су савременици, па нека кажу: јели овако било.

„Благодарност“ је најнеблагодарнија биљка рекао је неко, а то заиста и јесте. То је у ваше приликa на себи осетио.

Да причамо даље.

Једне ноћи 1887. год. позове г министар народне привреде. Отишао је. Беше то доба, у коме поплава прећаше на више страна, да уништи села и градове. Г. министар издаде му наредбу да одмах набави потребан број чамаца, како би се притекло у помоћ онамо, где поплаве беше Почео је одмах да ради барабар са мајсторима. Засукао руке, узео „брадву,“ тесао, дељао, и радио дању и ноћу са мајсторима Брзо је био готов 1. чамац послао је у Ћуприју тамош. понтоњерској радионици За шест дана четири чамца беху готова, који су одмах били испраћени у Смедерево, Кулаћ, Обреновац и Ћуприју.

И тада је, на жалост осетио, да је „благодарност“ најнеблагодарнија биљка која под сунцем расте.

„Те исте године правио је и „кеј“ на месту на коме је „Делиградско“ пристаниште. Тај је посао извршио са *робијашима*. Радио је неуморно, непрекидно! Где год је могао, он је за државу тесао, чувао... И опет, он је многе и многе горке часе у животу своме морао да испије. Њега су за његово уставоштво и за његову тековину гонили, кињили и клеветали.

Па не само „кеј.“ Ено вам „Чукарице.“ Тамо је подигнуто скеларско-лађарско радилиште. Читава насеобина. Куће, магацини, шупе, штале радионице...- Ама све, све је то подигао својом снагом, и снагом вредних мајстора скеларских, *без да је држава једну пару на то жртвовала*. Комисија, која је на Чукарицу излазила, проценила је те зграде на 4.000 динара. Да, с поносом можемо да кажемо, да је тај човек за државу текао... Ми не заборављамо да му је то била дужност, ал' и та дужност могла се свести у друге границе, без да би морао ово чинити што је чинио, а да остане онет на висини свога позива.

И за све то, награда му беше, да му се отворено и без зазора каже: Леонидо ти си — лопов!

О, како је благодарност најнеблагодарнија биљка која расте у срцу човечијем....

Даље нећемо да причамо. И ово је доста за његове клеветнике. Имали би да кажемо коју и о Ђердапу, кад је вино превозио, да изнесемо једну светлу слику његовога уставоштва али — нећемо. Казало би се: та га братац хвалиш! А то није у крви нашој.

На завршетку имамо још и ово да изјавимо: да је у Бечу, 1883 год. положио испит за *капетана иловидбе*. Испитивачка комисија изјавила му је своје задовољство. Има диплому у рукама. И он је дакле не само *капетан пристаништа*, већ *и капетан иловидбе*. Као капетан иловидбе, плодно је на држ. пароброду „Делиграду“ кад је потреба изискивала.

Дакле да сумирам: Клеветници. Није онако како ви трубате. Капетан пристаништа *мора* да буде и капетан иловидбе. То је норма, правило, тако је у другим напреднијим државама, па тако мора и код нас да буде....

Са мирном савешћу повукао се у мирак кутак своје *нове* службе, шат дочека време, да се оствари свете реча блаженопочивш. кнеза *Мученика: да и Србија треба да има своје — бродарство*.

10. Децембра 1889.

Београд. **Аполон.**

ТЕЛЕГРАМИ

„Малим Новинама“

20. Децембра.

Брисел. Дворац Лакон страном уништен пожром. Све збирке пропадоше. Принцеза Клементина избави се великом муком. Пожар букнуо је у 3 и по с. по подне. Краљ и краљица беху у Брислу рад примања приликом нове године. Краљица крену за Макен.

Букурешт. Сенат је гласао за закон о контингенту за годину 1890. Комора одбаци поправкм Адресе, коју је опозиција предлагала, а усвојено оно што је најпре предложила већина. — Међу становницима и гарнизона има доста болесних од Инфлуенције — али до сада не беше тешких случајева. —

Рим. Једна особа, баци пред врата Квиринала једну кутију од бронзе са запаљеним фитиљем, и напуњену са неком експлозивном течности. Један жандар угаси фитиљ и уапси непознатог; уапшени није хтео да каже узрок ни име своје.

Огласи „Малих Новина“

О СВ. СТЕВАНУ узроком слабости у кући спречени смо примати уобичајене посете

Пријатељи и поштоваоци извиниће нас за ову годину.

Београд

Драго Видаковић и Син

986 1—4

У МОЈОЈ НОВООЗИДАНОЈ Кафани код „Тигра“ у Палилули ратарска улица, у близини официрске кафане. продајем старо црно Неготинско вино од 1885-те године 60 пара дин. литар, и ново вино црно 30 п. д. литар, аков од 12—30 динара како на мање тако и на више.

Београд. **Јанаћ М. Јанковић**

968,4-20 кафеција.

За **Хоровођу** тражи место један добар учитељ певања. Јавити се у редакцију под шифром „Хоровођа.“ 967, 1—3

Позив
ШТЕДИОНИЦА РАЧАНСКА

Позива своје удеоничаре на основу правила члан. 64. да 15-ог јануара 1890. год. у сали Браће Тодоровића гостионице тачно у 8 сати пре подне дођу.

НА ДНЕВНОМ РЕДУ

а. Извештај одборао годишњем рачуну
б. Да се нова управа изабере.
в. Решавање о предлог[illegible] појединих чланова.

Рача, 15. децембра 1889. год.

Управа

981, 1—3 Рачанке Штедионице.

Оглас

Пошто се на дан 17 ов. м. парни млин М. Станишића и сина није продао, то Управа смедеревске кредитне Банке објављује овим, да ће исти млин на дан **8 јануара 1890 год.** давати јавним надметањем пред кафаном „Чобановића“ под закуп, а за време од једне године дана а вољна је да га и сада прода,

Ближа извешћа и услове о давању под закуп млина могу се сазнати сваког радног дана и за време канцеларијских часова код саме банке.

19 децембра 1889 године
Смедерево

987,1—3 **Смедерев. Кред. Банка**

Ћупричани

Моју нову озидану кућу продајем, за готово и на отплату.

АКо ко оће да је купи, нека се мени с условом у Нишу обрати, за цену погодићемо се.

Ђ. СЛАВКОВИЋ.

982, 1—2

НАЈНОВИЈЕ ЛАМПЕ

Јављам поштованој публици да сам сад добио најновији систем **лампа висећих и асталских**, ширмова и тацне пред фуруну корце за дрва и за ћумур, као и разних финих сребрних ствари за дарове.

У исто време препоручујем финог **америкапског и царског гаса** на мало и на више. Примам све оправке и преиначујем старе лампе по новом систему.

С поштовањем
Симон Ландау
краљ. срп. двор. лимар.
984, 1—6 **улица кнез Михајла и Поп-Лукина**

Моме добром и непрежаљеном мужу

Љубомиру Девићу

бив. руков. телеграфа

даваћу шесто-месечни парастос 28-ог т. м. у цркви Св. Марка у 9 сати пре подне.

Јављам пријатељима и познаницима.

Ожалошћена супруга: **Анка Љ. Девићка.**

983

980, 1—3

Нашој непрежаљеној

Јелисавети удови поч. И. Ракића

бившег чиновника

даваћемо четрдесетодневни парастос у четвртак 28. децембра 1889. г. у 9 сати пре подне у цркви Св. Марка.

Ожалошћени: сестра: Наталија Д. Богдановићка унук: Милош Ракић, унуке: Наста Н. Стефановићева са осталом родбином.

ЛИМАРСКА И ЕЛЕКТРО-ТЕХНИЧКА РАДИОНИЦА

ЈОСИФА БЕРГЕРА

У БЕОГРАДУ, КНЕЗ МИХАЈЛА УЛИЦА БР. 2.

ПРЕКО ПУТА КАФАНЕ „РУСКИ ЦАР“

препоручује поштованој публици своје богато стовариште свију у ту струку спадајућих артикала; тако исто прима и извршује поруџбине свију **галантеријских и грађевинских радова.**

Да би моје поштоване муштерије што већма задовољио, набавио сам

СВАКОВРСНИХ ЕЛЕКТРО-ТЕХНИЧКИХ АРТИКАЛА

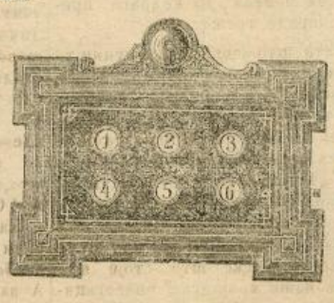

и извршујем намештање **кућних телеграфа кућних телефонских веза и громобрана,** као и све потребне оправке по најјефтинијој цени.

Поштоване муштерије из унутрашњости добиће при поруџбини упутство са потребним цртежом, тако да ће бити у стању сами, без туђе помоћи, наместити електрично звонце или телефон. Избор разних **артикала за електризирање као и гасних фењера,** који се могу преносити. Продаја **гасне материје и дупло рафинираног петролеја.**

281— **МАШИНЕ ЗА ПРАЊЕ РУБЉА, ДАЈЕМ НА ПОСЛУГУ**

Власник и главни уредник Пера Тодоровић. Одговорни уредник Свет. Јаношевић Штампарија код „Просвете“ Позоришни трг бр 2

БРОЈ 363 СУБОТА 23. ДЕЦЕМБРА 1889. ГОДИНА II

ИЗЛАЗИ СВАКИ ДАН

БРОЈ 10. П. Д.

МАЛЕ НОВИНЕ

ДНЕВНИ ЛИСТ ЗА СВАКОГА

Писма и рукописи шаљу се Власнику „Малих Новина" Топлички венац бр. 17., на горњем спрату.

ЦЕНА ЗА СТРАНЕ ЗЕМЉЕ

За годину . . . . . 30 динара
На по године . . . . . 15 динара
На 3 месеца . . . . . 9 динара

Претплата се прима код свију пошта у Србији

Претплата из унутр. полаже се само код пошта

ЦЕНЕ ОГЛАСИМА

На првој страни од петит. реда 20. пр. дин. а на четвртој од петит реда 10 пр. дин.

ПРИПОСЛАНО стаје 50 пр. д. од петит реда

За Београд нема претплате — Лист се продаје на број

LE PETIT JOURNAL

KLEINE ZEITUNG

Огласи јевтино, по потреби и са сликама.

За свако оглашење плаћа се држ. таксе 20 пр. д.

ВЕЋИ ОГЛАСИ ПО НОГОДБИ

* Молим да се чита *

Част ми је ставити до знања поштованој публици, а нарочито **Свечарима и потрошачима брашна и квасца**, с којим сам моју радњу подпуно снабдео како са пештанским панчевачким и осталим *равним брашном и квасцом* у свима сортама, које дајем под гаранцију *за развијање разног теста*. — Иста радња *прима на израду сваковрсне колаче за славу* које ја израђујем тако да ми није у стању овде нико конкурисати као искусном мајстору у своме занату.

Иста радња израђује за свадбе и балове и остале даме врло добро кајзер-семле, векне и сва остала пецива што се овог заната тиче. Зато молим п. п. грађанство, даме, некаше изволе и сјетити и о свему се уверити. Све поруџбине и остало у радњи израђује се са највећом чистоћом и тачном послугом. Моли за посјету.

С поштовањем

КАРЛ ЧЕРНИ

пекар на „Зеленом Венцу" преко пута кафане Америке.

927, 2—8

ФАСЦИКЛА БРОЈ XIX

крвавични роман

Емила Габорјоа

превео Ст. П. Видаковић

књига трећа свеска 6

цена 50 пар.

Може се добити у књижари А. Пурића и свију књижара по Србији.

1—3

М. Мајданац окр. начелник у пензији неће примати посете о слави св. Стевану због слабости домаће.

992,1—3

Јеврем. П. Гудовић министар у пенсији не може примати посете о својој слави св Стевану, због слабости у кући.

993,1—3

Купоне

ОД СРПСК. ЛОЗОВ. КУПУЈЕ ПО 3. ДИНАРА.

Израил Русо

до Дајмак бакалина.

989,1—5

ЧИТАТЕЉИМА

Од нове године отвара се нова претплата на „Мале Новине" за Србију.

Претплату на наш лист примају све поште у Србији, и то је једини начин претплаћивања, јер уредништво не прима непосредно претплату. Оно ће примати претплату само за она места, где постоје амбулантне поште, које не могу примати претплату као и за она места где нема пошта

У Београду ће се лист и даље продавати на број

Обраћамо пажњу оних, који дају огласе, да је наш лист најраспространенији и да прима огласе по врло умереној цени.

БЕОГРАДСКЕ ВЕСТИ

Покрали лампе. У целој болничкој улици у среду увече три пешадијска поднаредника из VIII, батаљона: Петар Тујновић, Милан Андоновић и Љубомир Јовановић, покрали су лампе из свију фењера у реченој улици.

*

Приспео, Досадањи вице конзул из Скопља, који је вршио дужност генералног конзула у Битољу, г. Пера Манојловић приспео је са својом породицом у Београд

*

Народни посланици разишли се јуче својим кућама, пошто су седнице народне скупштине одложене до 1 фебруара идуће године,

*

Монопол соли. Ми смо пре неки дан јавили, како смо министарству иностраних дела извештени да је између владе и заступника друштва за монопол соли постигнут споразум, Ономад смо опет, по полуслужбеном „Одјеку", јавили да тај споразум није постигнут. У среду у вече наће уредника нашега листа вршилац дужности начелника мин. иностраних дела протествујући што смо донели ону другу белешку, напоменувши да ствар стоји онако како нам је из министарства јављено, само је додао да је уговарена сума 5,500·000 динара.

Уредник му је приметио да је он прву белешку донео онако, како му је из министарсва јављено јер је држао да је у истини онако Али, кад је полуслужбени „Одјек" донео онаку белешку о монополу соли, ми смо морали веровати да је она белешка истинита, јер смо држали да је он као полуслужбени лист добро обавештен. И не само ми но и цео свет држао је, да „Одјек" као послужбени лист има прилике и мора бити добро обавештен, те да према томе неће доносити неистините вести. Али кад је полуслужбени „Одјек" иначе донео такву вест, ми нисмо окриви што смо држали да је полуслужбени лист добро обавештен.

Да напоменемо и ово. Уредник нашега листа упитао је вршиоца дужности начелника, за што је „Одјек" донео ону белешку кад није истинита. Г. вршилац одговорио је да они око „Одјека" не знају шта раде

*

Инфлуенца. По службеном билетену 20 о. м. разболело се од инфлуенце још 28 болесника. Као што се види из ових билетена болест за по следња два три дана опада.

*

Војнички вандализам. — Тако морамо на жалост да крстимо најновије дело које је извршено од наших веких војника!!

Да испричамо догађај:

Три војника и то сва тројица по несрећи поднаредници VIII батаљона: Пера Тујновић, Милан Андоновић и Љубомир Јовановић у четвртак вече пошли су у варош не као војници већ као праве харамије и зверови. Кад су дошли на видик капији ушли су у кафану једну где су девојку на мртво име испребијали а ствари по собама све исекли. Кад су извршили ово јуначко дело пошли су даље те су свратили у другу кафану, ту украду шерпењу и једну велаку кашику па сакрију испод војничких шињела и однесу и одма продаду за динар.

Господар, коме су ствари покрадене, дозна за продају и пошље свог момка да их натраг откупи, но чим он уђе ова три звера сретну момка и ни крива ни дужна тесацима толико изломе свога грешника, да је морао подлећи добивеним ранама од сечива. Т и главне жиле на лобањи пресечене су му и сама кост на лобањи раздвојена је.

Обливен у самој крви, нађен од полиције, рањеник је одма однесен у болницу где му је указата прва лекарска помоћ.

Да се упитамо: да л је могуће да је овакав ступањ образовања у нашој војсци? Да л су овак ве врлине, у којима се грађани као зверови туку по сред престонице, понос за једну војску? Да л се кад год овим трима зверовима причало од старешана о врлинама, које сваког војника треба да красе? Према њиховом поступку који су извршили и времену које су у војсци страћили, изгледа да наша војска не зна за ту реч!

Поступак ова три звера даје пуно доказа да у војсци не влада она дисциплина која је тако нужна по образовање њено. Међ нашим официцирама има множина који су били по страним војскама на образовању, питамо их је су ли кад год чули да су страни солдати извршивали овако пр.ава дела која њин понос војнички помрча ају. Ми унапред можемо рећи да нису. Погледајте једног немачког војника; погледајте га како је чист, погледајте како му на његовом лицу игара благост, како је умиљат ал како јуначки, са пуно војничка поноса поред вас пролази, тако да од нас изазива не само да га поздравите, већ да у њега гледате једног примерног војника који се поноси за све оно што је на њему!

Јест, такав војник може и да буде војник, јер и кад је у варошн његова знају где је, враћа се тачно на време са свог „urlaub-a" а шта наши војници раде? Иду што но воле расписани, враћа се кад оће и како оће. Ми знамо многе војнике које можете видети у варошн, по кафанама кад год оћете; то значи да иду сами без питања; ноћу су вам све мрачне улице њих пуне, нећете код њих 2% њен дозволу за излазак у варош све је то извукло се крадом из своје касарне и крадом се враћају и имају право кад се нико зато не брине!

Кад би се ређе давале дозволе за варош војницима, више би асне и за њих и грађане било, а уз то најстрожије контролисање о њиховим одласцима и повратцима у касарну, увидели би сами војници да је једном заведен ред и код њи, и они би се тада морали томе реду покорити.

Сад настају празници и ако се одмах не стане самовољном тумарању по вароши, ако им се дозволи да могу целу ноћ колонама банчити, ми ћемо без сумње морати и за време празника забележити овакове догађаје. У рукама је г. дивизијара да једном за свагда стане на пут свима овим несрећама, од њега зависи оће ли се о његовој дивизији рећи добро, а он то може учинити ако забрани честа и дуга осуства, ако нареди најстрожије контролиса, ње осуства над сваким војником, који је у вароши, ако нареди да војне патроле буду чешће и предвођене не капларима већ наредницима.

А за ове војнике тражимо најстрожију осуду за пример другим војницима а тако исто и интересу грађана, којима је устав загарантовао и личну и имовну безбедност.

*

Исправка. На нашу белешку „Тајна депеша“ у 360 броју г, Мијаило Градиштанац, телеграфиста главне београдске пијаце, посећа нам је исправку, коју нећемо штампати. А нећемо је штампати прво с тога, што је неучтиво написана, а друго што смо уверени да је истина оно, што смо донели у горњем броју нашега листа.

Г. Градиштанцу остаје да нас тужи за нештампање његове исправке као и за белешку коју смо донели о њему ако мисли да ће успети. Међу тим, ми тврдимо, да ћемо и доказати све оно, што смо у горњем броју нашега листа навели.

Занимљиво је да напоменемо и то, како је г. Градиштанац јуче пре подне долазио у наше уредништво и питао што му нисмо штампали исправку. Кад смо му одговорили да је нисмо штампали за то, што је неучтиво написана и што имамо уверења да је наша белешка истинита, он је тражио натраг исправку коју смо примили од поште на повратн. рецепис. Ми смо му објаснили да нисмо дужни никоме враћати рукописе, а најмање од исправака. Јер на случај да ми исправку не штампамо на је вратимо писцу, а он нас тужи за нештампање, онда чиме ћемо ми доказати узрок са кога је нисмо штампали. Али, ајде! разлог наш није помогао и г. Градиштанац тражио је на силу бога да му вратимо рукопис. Мм смо му категорички изјавили да му је не дамо, на квит посла, а ако му није право нека нас тужи суду

Г. Градиштанац отишао је онако исто страховито љут и намрштен, као што је и дошао, с неком претњом коју нисмо чули, и како чујемо подигао је против нас тужбу код — „Д. Листа.“

*

Општински избори. На изборима за општинско часнитство, који су били у прошли четвртак, победили су кандидати радикалне странке. За радикалну листу гласало је 772 гласача а за либералну 13.

*

Уговор. Како полуслужбени листови јављају, 6 о. м. закључен је између Србије и Црне Горе уговор о примању претплате на новине и њиховом разашиљању између обадве земље. Уговор ступа у живот од 1 јануара идуће године Београд и Цетиње поште су, које су овлашћене да једна другој достављају наруџбине.

*

Како се ради у општини. Већ у неколико маха, јавили смо, како нам се достављa да се у нашој општини не ради како ваља. Изгледа према томе, да су сви ти људи, који су дошли на општинску управу, ту само ради тога да се лично користе. Тако нам јављају за следеће одборнике ово: Димитрије Ђирковић узео под закуп кнежину „Зелени Венац“; Коста Петровић бакалин инферује за општину гас; Никола Миловић бакалин закупио је чишћење димњака; Ђока Николић магазација продао је општини два коња за 960 динара.

Ми ово бележимо без икаква коментара а свакоме је до воље да коментарише како хоће.

*

Срушио се одмак Јуче око 10 сати пре подне срушио се у хотел „Империјалу“ цео одмак до крова изнад трапезарије. Дужина срушеног одмака износи преко 2 метра. Срећа је била, те се у том тренутку нико није десило, а лако је замислити колико би грдне несреће могло бити. Путници који су били у собама, поред којих иде тај одмак, били су јако запрепашћени да се не провали плафон. Усљед овога сви се гости разбегали из гостионице. Ми незнамо узрок овоме паду, али ако би зграда била склона паду дужност је власти да се увери, па ако је склона паду, да зграду затвори те тако избегну могуће несреће јер је, како чујемо пре неки дан баш за време ручка у трапезарији пао и плафон.

Народна Скупштина

LXVI редовни састанак

Четвртак 21 децембра

Састанак отворен у ½ 5 часова по подне.

Председава г. Пашић. Била су сва г. г. министри сем Вујића и Ђурића

Секретар Петровић чита протокол LXIV састанка, Лазаревић LXV Милијашевић чита питање Лепшанина и Несторовића на мин. ин. дела што протоколи устатворног одбора још нису штампани.

Мин. ин. дела вели да је влада предузела потребан корак само се још чека на пристанак бив. краља Милана да се могу његови говори штампати.

Лепшанин се задовољава одговором г. Грујића.

Авакумовић и М. Петровић вели да се протоколи не могу штампати док сваки свој говор не прегледа.

Прелази се на дневни ред.

Наставак другог читања буџета.

В. Арсенијевић протестује што му је одузето 16 дневница (9 дуката) и тражи да се тих 9 дуката дају друштву „Св. Саве“.

Известилац прочита буџет примања, који износи 46.195.876 дин. и 23 паре а дефицит 2,605.325 дин и 68 пара.

Авакумовић вели да овај буџет није правилан, не одговара снази народној и с тога он и његови пријатељи не могу гласати за њега.

Известилац чита закон буџета.

Чл. 1, 2, 3 примљени.

Код чл. 4 Несторовић мисли да је 5 мил. сувише за благајничке записе, јер по закону мин. може да утроши само 10 део буџета а то је мање од 5 мил.

Скупштина прими чл. 4 по одб. предлогу.

Поименичним гласањем за буџет гласало је 74, против 11 и А Прокопијевић против, Јуришић није гласао, 30 није присуствовало гласању.

С тиме је свршен буџет.

Друго читање предлога уговора о откупу држ. жељезница

Известилац прочита чл. 1.

Авакумовић мисли да по чл. 116 устава, између првог и другог читања једног закона мора да протекне 5 дана, што овде није.

Пашић вели да има 5 дана.

Туцаковић чита да ли су овим уговором прекинуте све обвезе, које је Србија имала према генералној унији и контоару д Есконту.

Грујић вели да су све прекинуте. Чл. 2, 3, 4 и 5 примљени.

Поименичним гласањем гласало је за уговор 73 Туцаковић против; Срећковић није гласао, 35 није присуствовало гласању; Пред објави да је примљен уговор.

Извештај финан. одбора о уступању права на калдрмину општини Голубачкој.

Поименичним гласањем гласало је за извештај 73, Несторовић није гласао, 42 није присуствовало гласању.

Пред објави да је примљен извештај одборски.

После овога изабраше три одбора, и то: за административну поделу земље, за уређење округа и срезова и за разматрање оптужбе г. М. Ракића бив. министра.

У одбор за административну поделу земље ушла су ова лица: В. Кундовић, Ј. Поповић, Др Л. Илић, А. Стојојевић, Ђ. Н вакосић, П. Ђорђевић М. Смиљанић, М. Вукићевић, П. Максимовић, Љ. Јоксимовић, И. Душмановић, Р. Петровић, Ј. Ђаја и поп М. Петровић.

У одбор за уређење округа и срезова ушла су ова лица: Станча Видановић, Ђ. Апђелковић, Ј. Авакумовић, Т. К. Спасић, С. Нешић, М. Марковић и А. Николић

У одбор за разматрање оптужбе против г. М Ракића ушла су ова лица: М. Кр. Ђорђевић са 79, Р. Фидановић 79. Ј. Арсић 78, Н. Петровић 77, Ј. Ж. Јовановић 67, Р. Поповић, М. Марковић, Ј Николић са 66, и Ј. Ђаја са 65 гласова.

Пред, објави да су Краљ. Намесници потврдили закон о порези, пор. одборима и надзорницима, закон о спи... кошевима и закон о непосредној порези

Пред. предложи да се рад скупштински одложи до 1. Фебруара и скупштина прими.

Седница трајала до ½ 8 часова по подне.

ИЗ БЕЛА СВЕТА

— **Електрична непријатности.** Како из Њу-Јорка јављају, тамо као да је већ свршила улогу електрична светлост, јер се већ поново почиње уводити гасно осветљење Истина је ноћу мало мрачније, али Њујорчани ипак такву светлост сматрају као безопасницу, јер се од електричног осветљења често дешавали пожари.

— **Атуопсија једне мумије** Из Лондона пишу: 7 о. м. у згради Универзита Колеџ а у присуству многобројног друштва госпођа и господе одвијена је једна мисирска мумија, која већ 50 година лежи у музеум у колеџа а нико није знао откуда је ту. Буде, најстојник мисирског одељка у британском музеуму, извршио је одвајање, пошто је најпре изнео историју и опис вештине бадемо-

ПОДЛИСТАК

КРАДЉИВИЦА ДЕЦЕ

ПРИПОВЕТКА

Еркмана — Шатријана.

Године 1817. вијаше се где сваког дана тумара по улицама квата Хесен — Дармштата, у Мајнцу, једна висока бледа женска, узвалих образа, унезверених очију: ужасна слика лудила. — Ова несрећница, која се звала Христина Евиг, стара намукларшица, становала је у улици „Пти-Воле“, иза катедрале, и беше полудела услед једног страховитог догађаја.

Пролазећи једно вече искривуданом улицом „Троа-Бато“ са својом ћерчицом на рукама, па приметивши на једаред како тек што је спустила дете за неколико трепутака на земљу, не стаде шума њених корака, те спрота жена нада реку:

„Дебишо!.... Дебишо! где си?“

Нико се не јави, а улица, у даљини колико допираху њени погледи, била је пуста.

Тада, вичући, трчајући, запомажући дође до пристаништа и загледа се у мрачну воду која се пенушила испод лађа. Њени узвици, запамагања беху привукли пажњу суседа; несрећна мати причала им је своје јаде. Многи јој помогоше да поново тражи, али све беше бадава..... никаквог трага, никаквог знака не беше тој ужасној тајни.

Од то доба, Кристина Евиг више се не скраси: лутала је и дан и ноћ по вароши, вичући из гласа: „Дебишо!.... Дебишо!....“ и постала је због тога све слабија и тужнија.

Људи су имали сажаљења спрам ње; час би је позвао један, час други, давали јој да једе, покланьали јој од својих изношених хаљина и т. д. А полиција, услед ове опште симпатије, није сматрала за нужно да се и она умеша, па да је најзад удави у каквој вирли, као што се то обично практикује.

Оставили су је дакле на миру а и она није никога дирала.

Али оно што је давало бедној Кристини збиља несрећан карактер било је то, што је нестанак њене девојчице био као неки предзнак догађаја исте природе: једно десетак деце беше нестало на чудноват, необјашњив начин а више њих било је богатијих грађана.

Те отмице вршиле су се обично у сумрак, кад се свет већ разилазно кућама. — Но какво дете стајало би на прагу кућњем, мати би га викнула: „Карло!.... Лудвиче!.... Лотле!..“ исто као и сирота Кристина. Никаква одговора!.... Људи су трчали, звали, преметали целу околину... Али све узалуд.

Видети своје дете да умире, то је заиста страшно — али изгубити га, не знајући шта је од њега, помишљати да се то неће ни сазнати, да то бедно створење тако слабо, а тако мило, које притискивасмо на своје груди с толиком љубављу, можда се сад пати, зове нас а ми, ми нисмо у стању да му помогнемо..... то превазилази свако уображење, то не може исказати никаква човечија реч.

Једног октобарског вечера, године 1817, Кристина Евиг, пошто је тумарала по улицама, беше се спустила на клупу крај извора код палате епископске с рашчупаном косом, унезверених очију као у каквом буновном сну.

Слушкиње, у место да се као и обично подуже забаве на студенцу, хитале су да што пре напуне крчаге те да оду.

Остаде ту само сирота луда, непомична и иако је хладна киша пропрскивала што је довлеке магла с Рајне. А високе оближње куће са сво-

вања. Испод спољних омотача од финог црвенкасто обојеног ланеног платна, који су некад били пурпурни, нашло се неколико стотина метара дугих ланених пантљика, које су биле чврсто уз тело обавијене. При одвијању њихову нашло се име покојниково. „Бекретх“ а доцније Буце је прочитао на једној пантљици речи: „Озирису“ и „Година“ али је датум био уништен. Натписи су били у хиперартичном или курзивном облику мисирских хијероглифа. Лице је показивало оштре црте, очи су биле од стаклета. Глава је изгледала као сугљенисана а б ја коже на телу била је мрка. Срце и утрбух били су наметени између ногу. Пошто није било никаквог прстења, покојник свакојако није припадао вишем сталежу. Балсамовање извршено је на најбољи тивљански начин на 800 година пре христа.

— **Умрла.** У Опорту у Португалији умрла је 16 о. м. бивша бразилијанска царица Тереза Христина Марија од болести у срцу.

— **Највеће позориште на свету.** У Чикагу отворено је 27 пр месеца позориште „Auditorium“ које је једно од најкрасних оперских позоришта на свету а без сумње највеће од свију. Том свечаном чину присуствовао је председник сједињених држава америчких Харисон и до 5000 гледалаца, а у споредним улицама било је још два пута толико света, који није добио приступа у позориште. У унутрашњости те огромне палате горело је те вечери 5 хиљада електричних светиљака, а на позорници хиљаду. Ова је опера не само највећа на целом свету већ е и у уметничком погледу архитектонско ремек дело, израђено ве ома сјајно и раскошно Унутрашњи облик је са свим нов и особит, какав нема још ни једно позориште. Да би у згради била што боља акустика, гледаоница с позорницом грађена је у облику дозивала (Sprachrohr). Позорница је уски крај тога дозивала а гледаоница се продужује у облику валка, који се према крају све више шири Свечаност отварања отпочела је свечаном прологом, којим су гости поздрављени. За тим је на бурно захтевање публике изашао преседник Харистон, које поздравио публику говором у ком је изјавио, да никакав говор не би могао изразити његове осећаје у том часу. Само глас бесмртне певачице Аделине Пати, која је тако ће увеличала свечаност својим присуством моћи ће измамити овом великом сводовљу јеку његових унутрашњи тајан. Он жели, да та зграда свако веле скупља у својој средини у великом броју грађанство чикага те да га својим божанским мелодијама узноси од дневних брига и једа у ваше сфере радости и уживања. За тим је збор од 500 певача отпевао свечану кантату а после је узо ушевљено клицање публике изашла на позорницу Аделина Пати и отпевала песме. „Home Sweat o The Kunter, a Chorus“ После је био концерат, на коме је певала и једна Хајднова композиција. Свечаност је свршена тек око поноћи.

— **Метеор.** Из Фрајштата у Горњој Аустрији јављају 16 о. м. ово: Синоћ око 7 сати и 18 минута опазио се на источном небу је дан врло леп метеор. Он се кретао кр вом путањом, која је лако падала, од југозапада према с вероисточку од прилике за 12 секунада. Као веома важно ваља напоменути да је метеор на средини свога пута застао за један трнутак и за собом оставио привидно веће тело, које се, кад се метеор даље кренуо, привидно још увећало и за тим експлодирало у плавој лепој светлости. До средине метеорова пута могло се на белој светлости опазити и лако светлуцање у плавој боји.

— **Изгорело једанајест душа.** У једној кући у Фурону, вароши у Мичигану, појавио се пре неки дан пожар. Једна породица од једанајест душа која се мало пре пожара вратала с једног бала, изгорела је славајући, а ни једно се од њих није спасло.

СМЕСИЦЕ

— **Талијански престолонаследник.** О талијанском престолонаследнику доноси париски „Фигаро“ не баш ласкаву карактеристику, која садржи до сад мало познате појединости.

Принц Неапољски навршио је 20 година 11 новембра. Идуће године путоваће по Немачкој, Шпанији Португалији, Мароку и Мисиру те да позна стране дворове. У истој години постаће и сенатор. Принц, који је добио строго научно васпитање, телесно није довољно развијен Израз његова лица је строг и кад шета са својим родитељима јако се разликује његово одбијајуће држање од пријатности његових родитеља. Једина му је страст прикупљање старог оружја и новаца. О њему причају две карактеристичне анегдоте. Кад му је било десет година, играо је једном са својим рођацима и децом неких великодостојника. Дође се до жестоке свађе и принц, ван себе од љутине, подвикну: „Срећни сте што још нисам краљ, иначе бих наредио да вам се сама поодсецају главе!“ Кад су то причали краљици, није пустила принца четрнајест дана из собе а ни отац ни мати нису га виђали, а сем тога одузели су му и омиљена јела. Лекција је дејствовала, али ипак принц је био према својим годинама страшно равнодушан према свему? Да би му за сваки могући случај осигурали присуство духа, често га изненадно уплаше, доводећи су га у опасне ситуације и навикавали су га на најопасније појаве. Једном је принц — то је друга анегдота о њему — присуствовао покушајима с пуцањем динамита. Поред њега прсне једна бомба, рани га лако, претрпа га земљом и врло тешко повреди једнога официра који је стајао пред њега. Сви присутни беху уплашени, само је принц остао морал и рекао: „Ако бомба не повреди, неће за цело ни помиловати!“ Он је помагао да тешко рањеног мету на једна кола а о својој се рани ни мало није бринуо. Сад принц служи код пете пешадиске регементе с највећом тачношћу и ретком прилежношћу.

Изашао је из штампе

СРПСКИ ЗАНАТЛИЈА

КАЛЕНДАР

за годину

1890

с овом садржином:

Насловна слика од Уроша Предића

I, одељак

Календарски део с разним корисним белешкама.

II. одељак

1. Садашњост и будућност српских заната и занатлија, од Раше Милошевића.

2. Произвођачке и стоваришне задруге од Раше.

3. Први ловац, од Љ. П. Ненадовића.

4. Користи од удруженог рада, од Раше.

5. Тешко, је браће, међу људима, песма од Брзака.

6. Радничка песма од Др. Ј. Илића.

7. Белешке о нашем финанциском стању.

8. Шта у место еснафа? Од Раше.

9. Стакло са сликама, од Раше.

10. Шта нам предстоји? од Драг. Н. Лапчевића.

11. Наши занати с погледом на савремене усавршаце и напретке а појединим занатским гранама. а) Нешто из обућарског и сарачког заната са сликама, од Светозара Томића.

12. Слика Живојина Жујовића.

13. Нешто о ковачком, лимарском и браварском занату са сликама, од Свет. Томића.

14. Слика Светозара Марковића од Предића.

15. Живојин Жујовић и Светозар Марковић, од Раше.

16. Наша индустрија, од Раше.

17. Наша железница, од Јел. Павловића.

18. Израчунање геометриских површина са сликама, од професора С. Д

19. Урош Предић сликар.

20. Разне белешке.

21. Правила „Занатлијског Удружења“.

22. Завршна реч.

23. Разни огласи.

Календар се може добити у свима књижарницама и код месних одбора „Занатлијског Удружења“ у унутрашњости.

Цена је 1 динар.

Слике Живојина Жујовића и Светозара Марковића могу се добити код управног одбора „Занатлијског Удружења“ 50 пара комад.

Изашла је нова, врло занимљива књига са 10 слика:

ЈЕДНА СРЕЋКА

РОМАН

Жила Верна

превео

ИВАН ИВАНИЋ

Цена 9 гроша

Добија се у редакцији „Одјека“ и у књижари Браће М. Поповића (кнез-Михајлова улица.

јим шиљатим забатима, с капцима на прозорима с многобројним оцацима, лагано су нестајали у густој помрчани.

На кули епископије удари 7 часова. Кристина се није мицала и сва цвокоћући викала је: „Дебиш!.... Дебиш!...“ Али у тренутку кад се бледо светлуцање сутона распростирало последњи пут по врховима кровова и пре него што ће га са свим нестати, она се наједаред сва стресе од главе до пете, испружи врат и њено — скоро десет година — неосетљиво, равнодушно лице доби такав израз разумевања, да слушкиња саветница Трифа, која баш подметаше крчаг под славину, изненађена осврну се да посматра овај покрет лудин.

Тада баш пролазаше поред кућа нека жена оборене главе, држећи нешто завијено у рукама у платно, нешто што се отимаше.

Та жена, у магли, изгледала је чудноватa; трчала је као каква крадљивица која тек што је извршала своје дело, вукући за собом по блату своје кабаве хаљине.

Христина Евин беше пружила своју велику суву руку, а усне јој изговараху неке неразумљиве речи; али напрасно јој се оте из груди узвик који уши раздире:

„Она је“

И јурнувши преко пијаце, за неколико секунада створи се код угла улице „Вељ-Фераљ“ где жена тек што замаче.

Али ту Кристина се заустави сва задувана; туђинка се беше изгубила у мраку неког канала и чуо се само једноличан шум воде која је падала са одука.

Шта ли се догодило у души ове луде? Да ли се сетила чега? Да није било какво привиђење, један од оних светлих „тренутака душе који вам за час покажу безну прошлост? То не знам.

Свакојако она се беше опаметила.

Не губећи ни један тренутак да даље гони ону коју је мало пре видела, несрећница се усне улицом „Троа-Бато,“ као да је вихар носи, обиђе угао цијаце „Гутенберг“ и устрча уз степене подвијаџа Каснера Шварца и запишта:

— Господине, крадљивци деце су пропаћени. . . . Ах! само брзо . . . Слушајте . . . . Слушајте!

Г. подвијаџан баш је доручковао своју вечеру. То је био озбиљан, тачан човек, који је јако волео да се на миру сврши што почне; појава те несрећнице јако га узнемири, па пошто остави шољу с тејом, коју је управо носио устима повика:

— Ах! Боже! зар нећу имати ни једног минута одмора преко дан? Има ли несрећнијег, човека од мене? Шта хоће од мене та луда? Што је пустише да уђе овамо?

При тим речима Кристина, умиривши се, одговори гласом пуним молбе:

— Ах, господине, ви питате има ли несрећнијг створа од вас. . . . али погледајте мене. . . погледајте ме!

Глас јој дрхташе; својим смежураним прстима заклањаше дугу косу с бледа лица: она беше страшна.

— Луда! јест, ја сам била луда. . . . Господ из сажаљења беше ми одузео памет да лакше сносим своју несрећу. . . . али ја нисам више луда. . . .Ах! шта сам видила! . . . . . Та жена носаше неко дете . . . јер то је било дете о томе сам уверена.

(Наставиће се)

О СВ. СТЕВАНУ услед уроком слабости у кући спречени смо примати уобичајене посете

Пријатељи и поштоваоци извинићe нас за ову годину.

Београд

Драго Видаковић и Син

986 2—4

У МОЈОЈ НОВООЗИДАНОЈ Кафани код „Тигра“ у Палилули ратарска улица, у близини официрске кафане. продајем старо црно Неготинско вано од 1885-те године 60 пара дин. литар, и ново вино црно 30 п. д. литар, аков од 12—30 динара како на мање тако и на више.

Београд. **Јанаћ М. Јанковић**

968,7-20 кафеција.

ПЛАЦ НА ЕНГЛЕЗОВЦУ други сокак од Лепе Катарине, на ком постоји кућа са три собе, предсобљем и кујном, у авлији шупа за прање веша шупа за дрва с' подрумом, бунар зидан с' пијаћом водом и баштом пред кућом, продаје се под врло повољним условом. Купац не мора много новаца полати

За цену и услове упитати Димитрија Р. Христића, чиновника Министарства финансије. 988,1—5

ЧЕСТИТКЕ

ЗА НОВУ ГОДИНУ

са сликама бојадисаним, позлаћене, разноврсне

(сто комада 5 дин)

Честитке богато украшене

комад од 20 пара до 5 динара

Може се добити у књижари

В. Валожића у Београду.

932, 1—10

За поклоне доброј деци о материцама, чевима, божићу изашло је 8 књижица са бојадисаним сликама

ВИДА

Аладин и волшебно кандило

Моја лутка

Несташни мачићи

Виљем Тел

У земљи чудовишта

Црвен-капа

Дете и рода

Цена је свакој 30 пара дин.

Може се добити у књижари

В. ВАЛОЖИЋА у Београду.

931, 1—10

ГЛАВНО СТОВАРИШТЕ ЗА СРБИЈУ

налази се код госп. К. Драшковића у главној чаршији у Б. Димитријевића у Београду. Може се добити код господина апотекара И. Протића на Врачару, М. Тидића на Зеленом венцу у Београду, — Пере Јанковића у Крагујевцу, Косте Николића у Пожаревцу, Драшковића у Свилајнцу, М. Драшковића у В. Градишту. Д. Кедровића у Крушевцу. Л. Јакшевца у Гор. Милановцу и Б. Николића, дрогеристе у књаз Михаиловој улици, у Београду, а тако исто код П. Спасића апотекара у Савамали

СИГУРНИ ЛЕКОВИ

МЕЛЕМ (фластер) против жуљева и тврде коже на ногама Пошто је операција с ножем опасна, то при употреби овога мелема одпада свака опасност. — Кутија 80 пара динарских.

ПРАШАК за сваривање треба би да се налази у свакој кући и сваком стану, особито по гостионицама и хотелима, пошто исти лечи катар у стомаку и цревима неуредну столицу, шљеве, мигрену или главобољу, водригивање, крчење у прсима, (Yerschleimung) тешко дисање тешко сваривање и мамурлук — Кутија 1 динар.

РЕСТОРЕР за фарбање косе, исти даје коси природну боју. — Једно стакло кошта само 2 динара.

Осим тога може се код мене у Земуну добити што особито препоручујем.

ЕСЕНЦИЈА за косу, против опадања косе и чишћења перута на глави — Стакло 4 динара,

ПОМАДА за лице против пега, флека бубуљица, рапаве коже и остале нечистоће на лицу. Моја је помада једина која лице ради свога изванредно сигурнога дејства позна не само у Аустро-Угарској него и у Русији Немачкој, Србији, Румунији Бугарској итд. — Цена истој 1 динар.

САПУН што уз помаду иде, 1 комад 1 динар.

НИНОН прашак за лице, бео, румен (роза) и жут. — једна кутија кошта 2 динара.

Ф. БЕНКО

888.4—11 апотекар а Земуну

= НАЈНОВИЈЕ ЛАМПЕ =

Јављам поштованој публици да сам сад добио најновији систем **лампа висећих и асталских**, ширмова и тацне пред фуруну корпе за дрва и за ћумур, као и разних финих сребрних ствари за дарове.

У исто време препоручујем фином **американског и царског гаса** на мало и на више. Примам све оправке и преиначујем старе лампе по новом систему.

С поштовањем

Симон Ландау

краљ срп. двор. димар.

984, 2—6 **улица кнез Михајла и Поп-Лукина**

Позив

ШТЕДИОНИЦА РАЧАНСКА

Позива своје удеоничаре на основу правила члан. 64. да 15-ог јануара 1890. год. у сали Браће Тодоровића гостионице тачно у 8 сати пре подне дођу.

НА ДНЕВНОМ РЕДУ

а. Извештај одбора о годишњем рачуну

б. Да се нова управа изабере.

в. Решавање о предлогу појединих чланова.

Рача, 15. децембра 1889. год.

Управа

981, 2—3 Рачанске Штедионице.

Оглас

Пошто се на дан 17 ов. м. парни млин М. Станишића и сина није продао, то Управа смедеревске кредитне Банке објављује овим, да ће исти млин на дан **8 јануара 1890 год** давати јавним надметањем пред кафаном „Чобановића“ под закуп, а за време од једне године дана а вољна је да га и сада прода,

Ближа извештаја и услове о давању под закуп млина могу се сазнати сваког радног дана и за време канцеларијских часова код саме банке.

19 децембра 1889 године

Смедерево

987,2—3 **Смедерев. Кред. Банка**

Наша мила и непрежаљена

Милева (Јелка)

Супруга поч. Косте Гаврића трг. овд.

После дужег боловања, умрла је 16 овог, месеца, у најлепшем цвету живота, 26 год својој.

Јављајући ову тужну вест, нашим и наше миле покојнице пријатељима и познаницима, уједно благодаримо свима који је до вечне куће испратише, те нами тугу у неколико ублажише.

В. Градиште, 17. Декембра 1889.

Ожалошћени:

Син: Светомир, Мати: Ђурђија Ж. Карамарковићка, Браћа: Таса и Светомир Ж. Карамарковић, Сестре: Катарина М Михајловић, Василија М. Обрадовић, Зет: Михаило С. Обрадовић

991,

Моме добром и непрежаљеном мужу

Љубомиру Девићу

бив. руков. телеграфа

даваћу шесто-месечни парастос 28-ог т. м. у цркви Св. Марка у 9 сати пре подне.

Јављам пријатељима и познаницима.

Ожалошћена супруга: **Анка Љ. Девићка.**

983

980, 2—3

Нашој непрежаљеној

Јелисавети удови поч. И. Ракића

бившег чиновника

даваћемо четрдесетодневни парастос у четвртак 28. децембра 1889. г. у 9 сати пре подне у цркви Св. Марка.

Ожалошћени: сестра: Наталија Д. Богдановићка унук: Милош Ракић, унуке: Наста Н. Стефановићева са осталом родбином.

Власник и главни уредник Пера Тодоровић. Одговорни уредник Свет. Јаношевић Штампарија код „Просвете“ Позоришни трг бр 2

УНИВЕРЗ. БИБЛИОТЕКА „СВЕТОЗАР МАРКОВИЋ“ БЕОГРАД

БРОЈ 364 НЕДЕЉА 24. ДЕЦЕМБРА 1889. ГОДИНА II

ИЗЛАЗИ СВАКИ ДАН

БРОЈ 10. П. Д.

ЦЕНА ЗА СТРАНЕ ЗЕМЉЕ

За годину . . . . . 30 динара
За по године . . . . . 15 динара
На 3 месеца . . . . . 9 динара

LE PETIT JOURNAL

МАЛЕ НОВИНЕ

ДНЕВНИ ЛИСТ ЗА СВАКОГА

Претплата из унутр. полаже се само код пошта

За Београд нема претплате — Лист се продаје на број

Писма и рукописи шаљу се Власнику „Малих Новина“
Топличин венац бр. 17., на горњем спрату.

Претплата се прима код свију пошта у Србији

ЦЕНЕ ОГЛАСИМА

На првој страни од петит. реда 20. пр. дин.
а на четвртој од петит реда 10 пр. дин.
ПРИПОСЛАНО стаје 50 пр. д. од петит реда

KLEINE ZEITUNG

Огласи јевтино, по потреби и са сликама. За свако оглашење плаћа се држ. таксе 20 пр. д. ВЕЋИ ОГЛАСИ ПО ПОГОДБИ

ПРОДАЈУ СЕ

Куће пок. мајор Мише, обе двокатне; већа са изгледом на вел. пијацу, а мања од стране улице покрај велике школе. Даље штала пространа, више шупа, магаза, кујна, соба за млађе, бунар и диван парк. Све су скоро зграде од солидног материјала. Плац цео има 26 ара, а под самим је зградама преко 800 метара.

Ко је вољан купити ово имање на најлепшем месту у Београду постојеће, нека се писмом или иначе обрати на подписаног заступника свих насљедника покојникових, к од кога тапију од имања видити и остала обавештења и услове сазнати и имање прегледати може.

1. Децембра 1889. у Београду.

939 1—5 Мијаило Барловац.

Чоје

За официрско одело у свима прописним бојама имамо на продају.

Терзибашић и Ђорђевић
у Београду и Крагујевцу

917,3,10

Мојој доброј матери

Катарини — Катинки

даваћу у четвртак 28 ов. м. у 9 часова пре подне шестонедељни парастос у цркви Св. Марка.

Данило Стевановић
начелник среске у пензији

996 1—3

Купоне

ТУРСК. ЛОЗОВ. КУПУЈЕ ПО 3. ДИНАРА.

Израил Русо
до Дај-ака бакалина.

989,1—5

О својој слави СВ. СТЕВАНУ не могу ове године примати посете.

МИЛ. П. ТРПЕЗИЋ
судија касац. суда

М. Мајданац окр. начелник у пензији неће примати посете о слави св. Стевану због слабости домаће.

992,1—3

Јеврем. П. Гудовић министар у пенсији не може примати посете о својој слави св Стевану, због слабости у кући.

993,1—3

Због болести у кући не могу славити ове године СВ. СТЕВАНА.

Настас Антоновић
чиновник Главне Контроле.

995, 1—2

У ХОТЕЛ
„Империјалу“

поред доброг јела и пића биће о божићним празницима
врло добра бермета

997, 1—2

БЕОГРАДСКЕ ВЕСТИ

Божићни поклон. Њено Величанство Краљица Наталија, приликом последње посете у вишој женској школи, изволела је потражити списак оних ученица, које су сироте, а притом и које се добро уче, те је свакој купила и поклонила фино лице за хаљину.

*

Поклон. Ученици коњичког курса, по положеном испиту, у знак благодарности и захвалности према свом учитељу г. Сими Добрачи, коњичком капетану, купили су једну фину сабљу у вредности до 200 динара и ово дана сви ће заједнички отићи г. Сими и предати му је.

*

Инфлуенца у унутрашњости. што нас унутрашњости извештавају ова болестпочела је се ширити и ван Београда. Прости људи који су ову болести мали уверавају нас, да је најрадикалнији лек трљање.

*

Тридесет два. Добили смо извешће да је 21-ог овог месеца сарањено 32 лица. Молили би санитет да тачније подноси своја извешћа како о смртним случајевима тако и о боловању и рањењу.

*

Јавно предавање. Г. Живко Шокорац секрет. мин. народ. привреде понудио је управи „Београдске трговачке Омладине“ да бесплатно држи предавања „о познавању робе за унутрашњу и извозну трговину наше отаџбине.“ Управа је ту понуду с благодарношћу примила и решила да прво предавање буде 26 о. м. у 3 час. по подне у просторијама „Грађанске касине“ Приступ је сваком слободан.

Ми пак с наше стране додајемо да би требало да се на речено предавање сви пријатељи нашег економног напретка тамо вид'.

*

Шума астребац. Како „Домовина“ јавља у свом јучерашњем броју, г. министар народне привреде дао је „Јастребац“ да у њој секу гору неки Риста и Лука, али им не каже презимена.

*

Удавио се. Из Прага јављају, да се Јован Иванишевић, млад композитор, удавио у четвртак после подне тоцињајући се на Молдави. За собом оставио оца стару мајку и брата

*

Убиство. Из Н. Сада јављају да је уредник „Заставе“ Јаша Томић ножем убио власника „Браника“ Мишу Димитријевића због увреде части, како веле Јаша је звао Мишу на двобој али кад се овај није хтео одазвати позиву, онда је Јаша мислио да ће најбоље задовољити своју част на начин који горе поменусмо. Даље појединости о овоме још не знамо. Кад сазнамо, јавићемо и изложићемо опширније узроке овога жалосног догађаја.

*

Забава „Београдског Певачког друштва“, за коју смо већ јавили да се дружина спрема, биће на Богојављење 6 јануара у сали „Краљеве пиваре.“

Програм те забаве биће састављен из најновијих композиција наших уважених композитора г Маринковића и Мокрањца, које ће се овом приликом први пут певати. Опширнији програм објавиће се скоро.

*

Њено Величанства Краљица Наталија извсзла се јуче у варош и посетила трговину Димитрија Милојевића у кнез Михаиловој улици.

*

Инфлуенца. По службеном билетену 21 о. м. у Београду разболело се од инфлуенце још 30 болесника.

*

Народно позориште. О божићним празницима у народном позоришту приказиваће се: 25 о. м. Глишићева „Подвала“, 26 Нушићева „Протекција“ а 27 о. м. Округићева „Сањурица и Шубара.“

*

Скуп. Чланови занатлијског удружења свију пододбора за варош Београд, позивају се на друштвени скуп 26 децембра у 2 часа по подне који ће се држати у сали код „Руске Круне.

Дневни ред је:

Спајање свију пододбора у један одбор за варош Београд; Ако се реши спајање пододбора онда и избор нове управе; Одговор на циркуларе главног одбора. Чине се пажљивим чланови овог удружења да измере своје чланске улоге како би имали право гласа на скупу.

Београдска задруга за међусобно помагање и штедњу

—

У броју 359. од 19. тек. мес. а у једној краткој белешци обратили смо овако узгред пажњу чланова ове задруге на намеру Управе овога повчаног завода, да на предстојећој за прекосутра сазваној *ванредној* скупштини предложи измену основних правила ове задруге у том смислу: да се досадање удеоничке књижице претворе у стално удеонице, т. ј. *у акције*.

Ми смо том приликом обећали да ћемо се на ову ствар вратити и коју више проговорити и ево нас да нашу задату реч одржимо.

Што ћемо рећи уверени смо да се неће баш много допасти ни данашњој управи, па ни оној, која је већ једном на ванредној скупштини 27. децембра 1886. г. са овим истим предлогом пред чланове изашла и тада сјајно пропала. Но нама није стало до тога, ће ли се заинтересованим појединцима наше писање допасти, ми имамо пред собом једну племенитију циљ, а та је: да и заштићене, у колико нам наше силе допуштају, од самоволе појединаца заштитимо, а необавештене-обавестимо. Једино у тој цели и износимо ово што следује.

Да нам се не би пребацило, да ми овим писањем идемо на то, да овом заводу нашкодимо, ми се противу оваквог тврђења и мишљења унапред ограђујемо, изјављујући, а је нама често толико, као и свакоме другом члану задруге много до тога стало да овај завод цвета и напредује у будуће још и боље но до сада.

Но ова се жеља по нашем мишљењу неће постићи пројектованом изменом задругиних правила.

Ова измена и начин, којим се и пређашња Управа трудила а и садања труди да до ње дође, изгледа нам, кад мало дубље у ствар загледамо, као да има другу неку скривеву циљ.

Јер да није то, онда неразумемо зашто би Управа задруге и 1886 г. као и сада желела да постигне ову измену штатута баш на *ванредном* скупу.

Зашто ове измене неподносе *редовној* скупштини, која се и онако према одредби §. 42. основних правила *мора* сазвати најдаље до краја априла идуће године? Овој редовној скупштини баш и спада у делокруг измена штатута. (види § 49. под в).

Да, али кад прочитамо овај §. ми видимо, да би управа на *редовној* скупштини *обвезана* била, да пре свега поднесе на преглед годишњи рачун о стању задруге.

А овај рачун мора бити да јој није баш тако јасан и чист, кад толико избегава, да поднесе прво њега скупштини на предлог, па да онда тражи намеравану измену правила.

Да загледамо мало дубље.

Пред нама је у октобру месецу ове год. у „Днев. Листу“ отштампан извештај о стању задруге 30. септембра. Овај нам извештај и сувише јасно казује, да код овога завода није баш све у свом најбољем реду.

Ми ће мо да наведемо само неколике позиције, које су нам у очи пале. Рубрика *имовина* показује нам суму од:

72,189. дин. у паринци код адвоката.
735. „ „ протестним трошков.
8320. „ „ облигацијама,
29673. „ „ сумњив. и тражбањ.
5880. „ „ намештају и
101940. „ „ непокретном имању

што све уједно износи, 218,737, динара. Ова сума је *мртав* капитал, с којим задруга не обрће и који јој сасвим никакве користи не доноси

Оваква невешта манипулација је по интересе задругиних чланова врло штетна, јер не ваља сметнути с ума да је задругин целокупан до конца септембра уплаћени капитал у суми 817,817 — динара. Горња сума мртвог њеног капитала представља дакле више но једну четвртину целокупног капитала

Па куд ће она најпосле отићи ако буде њезин рад и даље на овај начин продужила?

Али пре овога да довршимо ово ређање сумњивих цифара.

Да пређемо на рубрику **дуга**. Ту нам је нарочито последња позиција врло нејасна „Разни рачуни“ 136,689 динара у очи пада.

Ко о књиговодству и најмањег појма има, мора се кад назив ове позиције угледа и нехотице упитати: Шта ли се, боже мој, хтело под овом позицијом да прикрије; да се у овој цифри не крију случајно они безбројни меничини фалсификати који су у 1885 и 1886 години код Задруге на површину избили и за које су толики невини људи обеђени.

Из овог кратког извода види се да је стање Задруге „врло нејасно“ и зато би по нашем мишљењу сваки онај члан Задруге, који би слепимице пристао да његове удеоничке књижице постану „акције“ очевидно на пропаст свога уложеног капитала радио.

А како међу члановима Задруге имаде и доста таквих, који су своју последњу пару ту уложили, верујући у солидност и сигурност тога завода, то нам је немогуће, а да као орган једног дела јавног мњења не подигнемо свој глас у заштиту интереса већине задругиних чланова и у прилог бољег гласа саме задруге као новчаног завода и њеног бољег напретка.

Прво тачне и јасне из књига верно изведене рачуне о стању задругином пред редован скуп, као што правила и прописују, па онда, коме се мили и који мисли, да ће у акцијама наћи веће сигурности за свој капитал но у књижицама, нека својевољно пристане, да се његове удеоничке књижице претворе у акције.

Простор листа за данас не дозвољава нам, да у прилог овог нашег гледишта заинтересованим члановима још боље објашњења дамо, но то обећавамо једном другом приликом учинити, а за сада нека се задовоље и овим кратким објашњењем.

ИЗ СРПСКОГ СВЕТА

—

— **Потрес у Ђакову.** Ноћу између 18 и 19 о. м. у ¾ осетио се онде доста жесток потрес. Пре тога чула се подземна тутњава. Други ударац, који је био нешто слабији, осетио се око ½ 2, трећи ударац био је са свим слаб. те се осетио око 5 сати. Правац потресима био је од југоистока према северо-западу. Штете нема.

— **Гадан злочин.** Пишу из Илока: Овде се од неколико дана бави управитељ држ. одветништва М. Симуновић, те се под његовим надзором води истрага против вазда женскиња, и удатих. Ствар је у томе, да се појавило многобројно тровање деце. Похватано је вазда несрећница старијих жена, које су млађем женскињу ишле у томе на руку Тровање деце није ништа необично било овде у Илоку, али сад се у такој мери појавило, да су морале власти устати да пронађу кривце. Жандармерија је отпочела свој посао и, на жалост, при првом, тако рећи, кораку, открише се тако гр зне ствари, да човека језа спопада. Двоје женскиња ту скоро платило је и главом своју непромишљеност. 7 баба је већ затворено. Има их још и више против којих се повела истрага, но те друге пуштене су под надзором на слободну ногу, пошто у овдашњем котарском суду нема довољно места, где би их затворили.

— **Како је у Херцеговини?** Из Херцеговине дописују „Србобрану“, да тамо непрестано крстаре по целој земљи патроле редовне војске. Ове патроле траже хајдука. У опште изгледа као да је у Херцеговини наступило опасно стање. Забрањено је носити оружје, а сем тога наређено је, да ни једна херцеговачка кућа не сме имати већег ножа од дужине 12 сантиметара. Нико од Херцеговаца не сме се удаљавати из куће после заласка сунца, а где се ко затекао после тога доба, ту мора остати. — У октобру месецу силовао је један војник једну девојку из Зубаца, услед чега се побунила сељаци, те је чак и цивилни адлатус, барон Кучера морао долазити, да испита узроке побуни, као и узроке свеопћ народа у Србији из гатачког, невесињског, љубушког, столачког, и требињског краја. Кад је барон Кучера упитао на збору сељаке зашто се селе, кад се босанска влада брине о њиховим благостању, одговорио му је један сељак: „Господине, нису само зле летине и глад крви, што нас са огњишта наших отаца у бели свет прогања. Скините нам са грбаче силне намете и удаљите од нас рђаве кајмакаме, кадије и десетаре, па ћемо лакше таворити кроз рђаве летине и нећемо морати, бар у овој мери „напуштати своја огњишта“.

ИЗ БАЛКАНИЈЕ

—

— **Сукоб у бугарском министарству.** Између бугарског министра председника Стамбулова и неких његових другова као да је настао раздор. О томе телеграфишу парискоm „Тану“ из Софије ово: „Неизбежна је суштаствена реконструкција кабинета. Она ће се по свој прилици извршити после Божића и Нове Године. Министар иностраних дела Странски и министар финансије Салабашев иступиће из министарства а замениће их људи попустљивијег карактера. Стамбулов пребацује Странском, да се не допада довољ-

---

ПОДЛИСТАК

КРАДЉИВИЦА ДЕЦЕ

ПРИПОВЕТКА

Еркмана — Шатријана.

(Наставак)

— Та идите до ђавола с вашом женом и вашим дететом.... идите до ђавола! повика полицајац. Јоване!.... Јоване!.... одн избаци ову жену на поље? — До ђавола и с оваквом службом!.... Ствара ми само непријатности.

Слуга се појави и г. К. Шварц, показујући на Кристину рече:

— Водите је на поље. Довста треба сутра да захтевам да опресте взрош од те несрећнице. Та имамо ми, хвала Богу, лудницу.

Тада се луда стаде смејати тако тужно да се слуга сажали и нежно је узе за руку говорећи јој:

— Хајдемо... Кристина.... хајдемо... Изађи.

Она поново паде у своје лудило и мрмљаше:

— Дебишо.... Дебишо....

II

Док се ово догађало код полицајца К. Шварца нека кола силазила су арсеналском улицом; стража пред касарном, познавајући кола грофа Дидеришта, пуковника царске регименте од Илбургхаузена, поздрави га оружјем; па чак изнутра, из касарне, поздравише га.

Кола, јурећи из све снаге, као да хтедоше да се зауставе пред гостионицом код „Немачке“ али одмах окрену ће улицом „Лом-де-Фер“ и зауставе се пред полицајчевим станом.

Пуковник, у пуној униформи, сиђе се и зачуђено погледа, јер се лудино тужно смејање чуло на пољу.

Гроф Дидериш био је човек од својих 35 —40 година, висок, загасите браде и косе, строгог и енергичног изгледа.

Устрча нагло уз степене, Спази Јована како вуче за собом Кристину и не пријављујући се уђе у трапезарију г. Шварца говорећи:

— Господине, полиција у вашем кварту је страшна!... Цре двадесет минута заустављам се пред Саборном црком баш у часу вечерња. Сиђем с кола да дочекам грофицу од Халбургхаузена, своју жену, која је излазила из цркве те да јој направим места у колима али опазих да је нашег спичића — детета од три године, који је седео пред мене — наједаред нестало. Врата са стране јепископије била су отворена: неко се дакле користио часом кад сам се сишао, те украо дете! Сва истраживања што су чинили моји људи била су узалудна.... Ја сам у очајању... господине.... у очајању....

Пуковник је био до крајности узбуђен; његове црне очи севале су као муње, руком је притиснуо на балчак свога мача.

Полицајац је изгледао упрепашћен. Његова лена природа страдала је од помисли да ваља устати и провести ноћ у наређивању, трчању и најзад у истраживању, које се сад по стотинити пут предузима, а увек је остало без користи, па хтеде одложити за сутра.

— Господине, настави пуковник, знајте да ћу се осветити. Ви ми вашом главом одговар[illegible] за мога сина. Ви морате чувати јавну безбедност.... ви пренебрегавате своју дужност..... то је подло. Треба ми непријатељ, чујете ли? Ах! бар да знам ко ме убија!

(Наставиће се)

но кнезу Фердинанду а с друге стране налази да се Салабашев и сувише донада кнезу".

ПИСМА УРЕДНИШТВУ

—

Господине уреднице,

Молим вас да изволите ово, ради исправке, одштампати у вашем цењеном листу.

Дописник из Градишта у 346 бр. „Малих Новина," и 122-ом „Домовине" јављајући за забаву „Синђелићево вече" које су приредили ђаци овд. гимназије у корист подизања споменика српском јунаку Синђелићу хвали малиште ђаке — што заслужују; а грађане кори и осуђује за слаб одзив, и ако не заслужују ни какав прекор.

Што нису сви грађани присуствовали овој забави, имају оправдајућих разлога, који извесно нису познати дописнику.

Као главни је велики довоз хране и велики пазар сељака од 28 Новембра до 6 Децембра.

Тако је по свима паланкама пред Св. Николу, да трговци немају довољно времена ни за јело ни за одмор.

Грађани који се неразложно коре и ако нису присуствовали, — ценећи заслуге српског јунака давали су прилоге, што ће се видити из списка ако се штампао буде.

Ово је била главна циљ забаве и она је постигнута.

Из овога се види да дописник није овд. стални грађанин, да не познаје прилике овд. трговаца, и да није био довољно обавештен.

Београд
18 Децембра, 1889 г.

— — 0.

ПРИПОСЛАНО

за ствари под овом рубриком уредништво не одговара.

Господине уреднице;

Новине „Слобода," које у Нишу излазе у 119 броју од 19 Новембра тек. год. донеле су једну потпицу под насловом „Ревизија на железници" у којој нападају на моју част и подмећу ми неке злоупотребе у мојој дужности!

Поднео сам данас тужбу суду и пресуда ће судска, која ће се у своје време печатити, показати да су то проста подметања.

Молим вас, Господине уреднице, да у интересу правде одштампате у вашем цењеном листу ово неколико речи:

Примите уверење мога поштовања.

Београд
16 Децембра 1889 год.

Винтер.
инспектор кр. срп. држ. железница

ТЕЛЕГРАМИ

„Малим Новинама"

23. Децембра.

Мадрид. Цео кабинет дао је оставку. Криза је веома тешка.

Беч. „Полит Кореспонденцији" јављају из Петрограда да је министар правде Манасеин дао своју оставку. Узрок биће би реформе грофа Толстоја у којима Манасеин види неке компликације. — Приликом скорог отпутовања новог руског министра за Техеран јавно мњење тражи једну енергичнију политику у Персији да би се зауставио енглески утицај.

Беч. Званични лист доноси именовање десеторице нови витеза одличија Златног руна; међу овима налазе се Велики Војвода Албрехт Салватор и амбасадер у Петрограду гроф Волкенштајн-Тростбург.

Златни Праг. Умро је кнез Карл Ауерсперг бивши председник Савета.

Изишла је из штампе 7 и 8 свеска

ЛОВ НА МИЛИЈОНЕ

или

КРВАВА ДРАМА У АМЕРИЦИ

ИЛУСТРОВАН РОМАН

Ксавија Монтепена

и излазиће недељно две свеске све дотле, док се не сврши. Свака свеска има *две лепе слике* и фино илустроване корице а кошта *само један грош.*

Ко је читао романе „*Света освета*", „*Полицајка или Мачије око*" томе је име пишчево добро познато а у препоруку овога дела може се рећи само толико да је

ЛОВ НА МИЛИЈОНЕ

најзанимљивији Монтепенов роман.

Може се добити у свима београд. књижарама.

928

НАЈНОВИЈЕ ЛАМПЕ

Јављам поштованој публици да сам сад добио најновији систем **лампа висећих и асталских**, ширмова и тацне пред фуруну корпе за дрва и за ћумур, као и разних фиших сребрних ствари за дарове.

У исто време препоручујем финог **америкапског и царског гаса** на мало и на више. Примам све оправке и преиначујем старе лампе по новом систему.

С поштовањем
Симон Ландау
краљ срп. двор. лимар.
улица кнез Михајла и Поп-Лукина

984, 3—6

Главни су згодитци мар. 500.000 300.000 200.000 150.000 100.000 и т. т.

ИЗ СВАКАЈ КАД ТЕ СРЕЋА ТРАЖИ

Да би се дошло на лак и поштен начин до извесног капитала част ми је препоручити поштованој публици као најбоље средство на лаки погодитци од

117 Каљ саксонске земаљске лутије и 108. Брауншвајску земаљску лутију

које су гарантоване Немачком државом и сигурно, мора се добити.
На саксонској лутрији за сва 5 вучења Марака 18.135.000
На Брауншвајској „ „ „ „ „ Марака 10.509.000
који су по плану вучења расподељени на 100.000 лозова од којих половина мора добити 50.000 лозова, што значи да сваки други лоз мора добити.

Исте лутрије дају главне згодитке од.

МАРАКА 500.000 300.000 200.000 150.000 100.000

и мање згодитке од

Марака 80.000. 60.000, 50.000, 40.000, 30.000, 25.000, 20.000 15.000, 10.000, и т. д. као и друге мање згодитке, који се у току од 5 месеци на 5 вучења саксонске и 6 вучења Брауншвајгске лутрије морају извући.

Цене лозова за I. вучење ове су:

За 117 саксонску лутр. и за 108 Брауншвајрску лутр.
1 цео лоз динара 57.50 1 цео лоз Динара 22.50
1 Половину лоза 28.75 1 Половину лоза 11.25
1 Петину „ 11.50 1 Четвртину „ 5.65
1 Десетину „ 5.75

Свакоме по захтеву шаљем у напред планове од исте лутрије бесплатно из којег се могу видети уплате, дан вучења и згодитке. на горе означена вучења.

Сваком учаснику ове лутрије шаљем после вучења листу од извучених нумера бесплатно.

Свака поруџбина може се извршити упутницом или асанетом писму, са поруџбином треба се пријавити најдаље до 25 Децембра текуће године.

Исплату и пошиљање добивког згодитка врши она по вучењу и уз чување тајне.

Надам се да ће поштована публук због овог доброг расноређа пожурити, што пре са поруџбином.

Очекујем поштовање налога.

С поштовањем
Аврам Ј. Меламед
Мењач и Шпедитер
Васина улица Бр. 19.

9175

Главни су згодитци мар. 500.000 300.000 200.000 150.000 100.000 и т. д.

ваки други лоз добити

Огласи „Малих Новина“

О СВ. СТЕВАНУ услед слабости у кући спречени смо примати уобичај не посете

Пријатељи и поштоваоци извинићe нас за ову годину.

Београд

Драго Видаковић и Син

986 2—4

У МОЈОЈ НОВООЗИДАНОЈ Кафани код „Тигра“ у Палилули ратарска улица, у близини официрске кафане. продајем старо црно Неготинско вино од 1885-те године 60 пара дин. литар, и ново вино црно 30 п. д. литар, аков од 12—30 динара како на мање тако и на више.

Београд. **Јанаћ М. Јанковић**

968,7-20 кафеџија.

ПЛАЦ НА ЕНГЛЕЗОВЦУ други сокак од Лепе Катарине, на ком постоји кућа са три собе, предсобљем и кујном, у авлији шупа за прање веша шупа за дрва с' подрумом, бунар зидан с' пијаћом водом и баштом пред кућом, продаје се под врло повољним условом. Купац не мора млого новаца полати

За цену и услове упитати Димитрија Р Хрестића, чиновника Министарства финансије. 988,1—5

БЕНКОВА ПОМАДА
И
! НИНОН ПУДЕР !

ДАМЕ које желе да своје лице њежно глатко, чисто и фино одрже, нека не пропусте употребљавати познату **Бенкову помаду** против пега, флека, бубуљица, рапаве коже и осталих нечистоћа коже на лицу, прсима и рукама,

Једна тегла 1 динар

НИНОН-ПУДЕР за лице, прса и руке који ради своје финоће и доброте највише тражен, јер сачува њежност коже при најхрђавијем времену, а ни најмање није шкодљив. Добива се бео, роза и жут. Једна кутија 2 динара.

Позор!!! Да би се при куповању свака забуна избегла, то стоји на свакој тегли и кутији јасно и разговетно моја фирма

Ф. П.Л. БЕНКО, АПОТЕКАР У ЗЕМУНУ

Моја се помада и Нинон-Пудер може добит само код мене у мојој апотеци у Земуну и код другериште Бошка Николића у кнез Михајлової улици

784 2—2

Наша никад незаборављена кћи, супруга, мајка и сестра

ДРАГА

умрла је 11-ог ов. месеца у најбољем добу младости, оставивши нас у највећој туги и жалости.

О овоме извештавамо наше рођаке, пријатеље и познанике, молећи их за саучешће.

17. децембра 1889 год.

Прањани (округ Руднички)

Ожалошћени:

мати: Сава, супруг: Петар Танасијевић меанџија, деца: Милан и Ставa, брат: Живорад.

994, 1—3

---

500 Марака

плаћам ономе, који по употреби

Кот'ове Зубне воде.

Флашица по 1¼ динара кад год опет зубобољу добије или у уствма добије непријатан задах.

Јов. Ђорђа Коте насљед. Берлин

У Београду може се добити у дрогеријама г. г. **Бошка Николића** и **Павла Маринковића** и у апотекама г. г. **Јована Дилбера** и г. **Др. Јована Ђурића**, а у Крагујевцу код г. **Др. М. Ј. Јовановића.**

980, 2—3

Нашој непрежаљеној

Јелисавети удови поч. И. Ракића

бившег чиновника

даваћемо четрдесетодневни парастос у четвртак 28. децембра 1889. г. у 9 сати пре подне у цркви Св. Марка.

Ожалошћени: сестра: Наталија Д. Богдановићка унук: Милош Ракић, унуке: Наста Н. Стефановићева са осталом родбином.

Моме добром и непрежаљеном мужу

Љубомиру Девићу

бив. руков. телеграфа

даваћу шесто-месечни парастос 28-ог т. м. у цркви Св. Марка у 9 сати пре подне.

Јављам пријатељима и познаницима.

Ожалошћена супруга: **Анка Љ. Девићка.**

983

Наша мила и непрежаљена

Милева (Јелка)

Супруга поч. Косте Гавриића трг. овд.

После дужег боловања, умрла је 16 овог, месеца, у најлепшем цвету живота, 26 год својој.

Јављајући ову тужну вест, нашим и наше миле покојнице пријатељима и познаницима, уједно благодаримо свима који је до вечне куће испратише, те нам тугу у неколико ублажише.

В. Градиште, 17. Децембра 1889.

Ожалошће и:

Син: Светомир, Мати: Ђурђија Ж. Карамарковићка, Браћа: Таса и Светомир Ж. Карамарковић, Сестре: Катарина М. Михајловић, Василија М. Обрадовић, Зет: Михаило Ђ. Обрадовић

991,

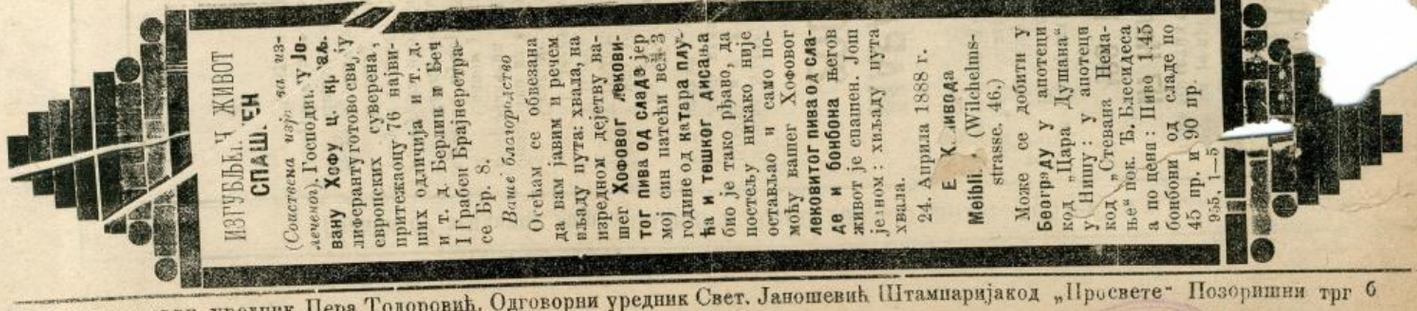

Власник и главни уредник Пера Тодоровић. Одговорни уредник Свет. Јаношевић Штампарија код „Просвете“ Позоришни трг 6

Универз. библиотека „Светозар Марковић“ Београд

БРОЈ 365 ПОНЕДЕЉАК 25. ДЕЦЕМБРА 1889. ГОДИНА II

ИЗЛАЗИ СВАКИ ДАН

БРОЈ 10. П. Д.

ЦЕНА ЗА СТРАНЕ ЗЕМЉЕ

За годину . . . . . 30 динара
На по године . . . . . 15 динара
На 3 месеца . . . . . 9 динара

LE PETIT JOURNAL

МАЛЕ НОВИНЕ

ДНЕВНИ ЛИСТ ЗА СВАКОГА

Претплата из унутр. полаже се само код пошта

За Београд нема претплате — Лист се продаје на број

Писма и рукописи шаљу се Власнику „Малих Новина“ Топличин венац бр. 17., на горњем спрату.

Претплата се прима код свију пошта у Србији

ЦЕНЕ ОГЛАСИМА

На првој страни од петит. реда 20. пр. дин. а на четвртој од петит реда 10 пр. дин.

ПРИПОСЛАНО стаје 50 пр. д. од петит реда

KLEINE ZEITUNG

Огласи јевтино, по потреби и са сликама. За свако оглашење плаћа се држ. таксе 20 пр. д. ВЕЋИ ОГЛАСИ ПО НОГОДБИ

Мојој доброј матери

Катарини – Катинки

даваћу у четвртак 28 ов. м. у 9 часова пре подне шестонедељни парастос у цркви Св. Марка.

Данило Стевановић
пензијонар.

996 2—3

Због божићних празника, идући број нашега листа изаћи ће у среду на трећи дан Божића.

БОЖИЋ

Данас је дан, кад се православни свет поздравља речима: „Христос се роди!“ а отпоздравља речима: „Ваистину се роди!“

Данас је дан рођења Христова, који је свету проповедао мир и љубав.

На данашњи дан пре хиљаду осам стотина осамдесет и девет година родио се човек, коме су придали нимбус божанства, који је проповедао рат силницима, тиранима и угњетачима.

На данашњи дан родио се бого-човек, чија је проповед узимала у заштиту сиротињу, гоњене, потиштене и потлачене.

И баш због тога, што је његова проповед, што је његов рад био сушта правда и добро — баш због тога данас и слави његово рођење цео образовани свет, баш због тога данас се православни свет, у спомен његова рођења, и поздравља речима:

„Христос се роди!“

И српски народ био је дуго и дуго гоњен, потиштен и потлачен.

И српски народ, кад га је гонила највећа невоља и највећа јад, сећао се мука и трпљења Христових, који је и поред смрти од џелатске руке васкрсао. —

И српски народ је у својим мукама и трпљењу полагао наду у Христову проповед, да ће силницима доћи крај а потиштенима слобода, мир и љубав

И српски народ се надао, да ће божанска проповед Христове науке просути своје благодати и на њега.

Јест, и српски народ надао се да ће једном доћи дан, кад ће поздрав „Христос се роди“ бити што и ослобођење његово из ропства и подјармљености.

Вера његова, нада његова до данас још није испуњена.

Вера његова и нада његова учинила је, те је бар један део браће његове угледао и почео уживати блага светлости и слободе.

Вера његова и Христова трпљења и нада у истинитост проповеди Христове крепи га, те не малакше у својој борби и нади за свесрпско ослобођење и уједињење.

Та вера и та нада уливају му снаге, да не малакше у очекивању свога ослобођења.

Та вера и нада крепе га, те с поузданошћу погледа на своју слободну браћу и од њих очекује да учине своју братску дужност.

Та вера и нада уливају му снаге, да у очекивању тога дана мушки и јуначки подноси патње, које му туђин проузрокује и не да му да живи слободним, самосталним животом.

Српски народ, где га год има у туђини, поздрављајући се данас на дан рођења Христова речима: „Христос се роди,“ гаји крепку и чврсту наду на своје ослобођење и поузданим оком и поузданим очекивањем спаса свога гледа на своју браћу у самосталној Србији и Црној Гори.

Поздрављајући ту своју браћу с „Христос се роди!“ он у тим речима гледа симбол свога рођења, свога ослобођења из ропства.

И његова браћа у Србији и Црној Гори, отпоздрављајући их речима: „Ваистину се роди“, казују му своје жеље, дају му своје обећање, да брат на брата није заборавио, неће и не може заборавити.

Отпоздрављајући га тако, соколе га и казују да ће скоро доћи час, кад ће се сва браћа братски и искрено загрлити; кад ће пући окови туђински, којима је био спутан; кад ће српски народ, ослобођен и уједињен, певати песму мира и љубави целоме свету; кад ће, ослобођен, загрљен и уједињен, приспомоћи миру и добру, срећи и напретку света.

У то име:

Христос се роди, браћо у Босни и Херцеговини!

Због болести у кући не могу славити ове године СВ. СТЕВАНА.

Настас Антоновић
чиновник Главне Контроле.

995, 2—2

У ХОТЕЛ

„Империјалу“

поред доброг јела и пића биће о божићним празницима

врло добра бермета

997, 2—2

Купоне

ОД СРПСК. ЛОЗОВ. КУПУЈЕ ПО 3. ДИНАРА.

Израил Русо
до Дајчака бакалина.

989 3—5

О својој слави СВ. СТЕВАНУ не могу ове године примати посете.

МИЛ. П. ТРПЕЗИЋ
судија касац. суда

М. Мајданац окр. начелник у пензији неће примати посете о слави св. Стевану због слабости домаћ

992,3—3

Јеврем. П. Гудовић министар у пенсији не може примати посете о својој слави св Стевану, због слабости у кући.

993,3—3

Због слабости својих домаћих не могу ове године славити своју славу СВ. СТЕВАНА.

ЧЕДА А ПОПОВИЋ
начальник у министарству народне привреде

978

ФАСЦИКЛА БРОЈ XIX

крвавични роман

Емила Габорјоа

превео Ст. П. Видаковић

књига трећа свеска 6

ЦЕНА 50 ПАР.

Може се добити у књижари А. Пурића и свију књижара по Србији.

1—3

СИЛАЗАК С ПРЕСТОЛА

РОМАН ИЗ ЖИВОТА БАЛКАНСКИХ НАРОДА

СВЕСКА V

готова је и може се добити у књижарници г. А. Пурића, и код свију књижара у Србији

По 1 грош свеска.

Ко се претплати на прво коло, 25 свезака, и пошље 5 дин. у напред добија корице за исто дело израђене од финог енглеског платна бесплатно.

Претплату треба слати књижари А Пурића у Београду.

Христо се роди, браћо у Банату, Бачкој, Срему и Далмацији!

Христос се роди, браћо у Старој Србији!

Христос се роди, браћо у Македонији!

Христос се роди и вама браћо Срби, који неправедом и злобом светском данас живите у суседној и сродној нам држави!

Христос, се роди, Срби браћо!

Нека данашњи дан буде залога лепше и срећније будућности наше заједничке!

Нека данашњи дан буде весник што скоријег ослобођења и уједињења целокупног Српства!

Нека данашњи дан рођења Христова остаари његову проповед, да потиштени и потлачени раскину окове туђинске!

Нека нам данашњи дан донесе слоге, мира и љубави.

Христос се роди!

БЕОГРАДСКЕ ВЕСТИ

Божићни дар сиротињи београдској, како чујемо, ове године није ни из далека онолики колики је био ранијих година. Општинском позиву, да се грађани о благим данима сете и сиротиње и по што год приложе, слаб је одзив био.

*

Убиство Мише Димитријевића Из Новог Сада јављају да је истинит догађај, који смо јуче јавили да је Јаша Томић убио Мишу Димитријевића. Догађај се десио на новосадској железничкој станици, где су били изашли Миша који је негде хтео путовати, и Јаша с госпођом Јаша је пришао Миши, повудно му да се помире, загрљио га и у тај мах пробо га штилетом. Миша је на месту остао мртав. Овај жалосни догађај свуда је изазвао негодовање и као Чиновника криве пок. Мишу. Ми се за сад уздржавамо сваке оцене, чекајући на појединости из Н. Сада.

Личне вести. Од неколико дана у нашој престоници бави се руски кнез Гагарин, чије име носи руско дунавско паробродско друштво. Држи се, да ће овде водити преговоре са српском владом о пловидби лађа његова друштва Савом и Дунавом.

Међу тим није згорега, да овом приликом обратимо пажњу нашег трговачког света на ботум скупштине о оснивању српског паробродског друштва.

*

Нов управитељ. Како се по вароши говори, сад по божићним празницима коначно ће се поставити управитељ вароши Београда. Што до сада није постављен, узрок је, веле, што намесништво није хтело да прими ни једног кандидата, предложеног од владе, налазећи код сваког појединог кандидата по нешто са чега није могло да пристане на његов избор.

Али сад, приликом изравнања сукоба између намесништва и владе о кандидовању државних саветника, веле да је постигнут споразум и у питању о именовању управитеља вароши Београда. Као најозбиљнијег кандидата за то место означују Г. Тасу Миленковића, секретара министарства унутрашњих дела.

*

Не зна се. За бившег краља Милана по вароши се говори, да се не зна да ли је у Паризу или је где год одпутовао, и ако се овори да је у Монте Карлу. Међу тим у посланичким круговима, за време сукоба између намесништва и владе о кандидовању државних саветника говорило се, да се бивши краљ Милан налазио у некој пограничној вароши у Аустро-Угарској — за што и ради чега не вели се.

*

Одузета титула. Неколико овдашњих листова јавило је већ, да је књижарници А. Пурића одузето право да носи назив „Кр. Срп. дворска књижарница". „Домовина" чак јавља да је та титула одузета за то што та књижарница издаје чувени роман „Силазак с престола"

Ми смо одмах сазнали за ту вест, али о њој нисмо хтели ништа да јављамо док не сазнамо за узроке тога одузимања. И уверили смо се, да је узрок онај, који је „Домовина" изнела.

Не знамо да ли је тај корак био умесан, тим пре што г. А. Пурић није издавач, као што се то види из позива на претплату, већ му поверена неодана продаја тог чувеног романа, што му се, као трговцу, никако не може замерити, па баш да је он и издавач.

*

Њено Величанство Краљица Наталија још се није састала са својим Сином Њ. В. Краљем Александром, од како се последњи пут састала за време доласка бив краља Милана. Као што веле, бивши Краљ Милан, при поласку своме, издао је наредбе намесништву, по којима намесништво не може дозволити састанак између Матере и Сина.

Њено Величанство, знајући зар за ову наредбу, није ни покушавала да тај састанак изради, надајући се да ће само време и прилике учинити оно, што данас људи не дају, и да ће Мајка онда моћи Свога Сина загрлити, пазити и надгледати, а да никоме за то не буде противно.

*

Народно позориште. Вечерас ће се у народном позоришту приказивати Глишићева „Подвала"; другог дана Божића Нушићева „Протекција" а трећег дана Округићева „Сађурица и шубара".

*

Сукоб. „Тајмсова" вест о сукобу између Црногорског Кнеза Николе и његовог зета Петра Карађорђевића, коју смо и ми пре неки дан донели, није побијена још с ни једне стране.

*

Зајам. Као што смо већ јавили, између г. Министра финансије и председника Француске народне банке г. Хоскија, закључени су прелиминарија за зајам. Сад накнадно јављамо да је место 20,000.000, као што смо први пут били јавили, закључено 26,000.000, само не знамо да ли ефективних или номиналних. У овом зајму учествоваће и наша Народна Банка с 5000000. Зајам ће се употребити на откуп железнице.

ДОМАЋЕ ВЕСТИ

Дружина пожешких радника. Министар народне привреде потврдио је правила „Дружине пожешких радника" и она је отворила упис у чланство Упис ће трајати до 1 јануара 1890. а тога дана сазива се скупштина која ће се држати у основној школи пожешкој у 2 сата после пола дана.

Сви, који желе бити чланови ове дружине, могу се од данас кад год хоће уписати, а на дан скупштинне уплату ће положити

Овим се позивају на упис и скупштину сви радници и њихови пријатељи из пожешке околине.

Примедба: По чл. 4. чланови м гу бити: редовни, помажући и почасни. Чл. 6 помажући члан може бити онај који уложи годишње дванаест дин. Чл. 7. почасни члан може бити онај кога збор дружински на предлог управе или ма ког редовног члана прими. Чл. 16. Сваки редовни члан ове дружине мора при упису у чланство да плати главног улога 3 дин, пола динара за књижицу, уписује најмање једну удеоницу дружинску са три динара прве удеоничке плате.

За тим се плаћа месечно на удеоницу по 1 дин. и за болеснички фонд но 1 динар, ако упасник није старији од 31 год. иначе 1.50 дин.

ИЗ БЕЛА СВЕТА

— **Самоубиство у цркви.** У Темишвару десио се у прошлу недељу страховати случај, који је јако узрујао присутни свет. Баш кад се довршила свечана служба и младинка хтео изаћи из цркве, на један пут се зачу пуцањ и један човек, сав обливен крвљу, паде на под. Људи који су око њега стајали, викнуше од ужаса и у први мах мишљаху да га је неко убио. Кад су му пришли, уверили су се одмах да се сам убио. Код самоубице нашла се војничка исправа, у којој је било записано да се зове Андрија Ве р да је родом из Малог Св. Петра к д Перјамоша у торонтолској жупанији, да је ослужени војник а по занату кожар. Тане револверско избацио је у мозак, разорскао му лобању и одмах га убило. Узрок самоубиству није се могао пронаћи. Међу тим нагађа се, да је самоубиство учинио из нужде јер је већ дуже времена становао у Темишвару у некој мањој гостионици где се већ задужио до 100 фор. Био је без посла а није га ни тражио. Новаца код њега није се нашло. Црква је одмах затворена и мораће се поново освештати.

— **Пожар у позоришту.** У недељу преко ноћи, као што смо јавили, изгорело је у Флоренцији и зориште „Re Umberto". Ватра је букнула на два сата пред представу, на којој се

ПОДЛИСТАК

КРАДЉИВИЦА ДЕЦЕ

ПРИПОВЕТКА

Еркмана — Шатријана.

(Наставак)

Говорећи те речи без везе, шетао се горе-доле са стиснутим зубима и мрачним погледом.

Г. Шварц беше се сав ознојио а мрмљаше са свим лагано, гледајући у свој тањир:

— Ја сам потресен, господине, врло потресен.... али све за бадава! Крадљивци су вештији но моји чиновници; шта да радим сад!

При том непромишљеном одговору, гроф подскочи од беспила и шчепавши дебељка за рамена подиже га са столице:

— „Шта да радим сад"!..... И ви то одговарате оцу, који тражи своје дете:

— Пустите ме, господине, пустите ме, викао је задувани полицајац. За име Бога умирите се.... нека жена.... луда..... Кристина Евиг баш сад оде одавде.... Она ми је рекла.... јест, сећам се тога.... Јоване! Јоване!

Слуга беше све чуо кроз врата и у часу појави се на прагу:

— Господине?

— Трчи доведи луду.

— Још је овде, г. полицајче.

— Добро, нек уђе. — Седите г. пуковниче.

Гроф Дидериш оста на сред собе, а мало за тим уђе и Кристина с унезвереним, глупим изгледом, као што беше и изашла.

Слуга и слушкиња радознали због овога што се догађаше, остадоше код врата бленући. Пуковник им строгим погледом да знак да изађу, за тим прекрстивши руке повика:

— Па лепо, господине, каква објашњења мислите да добијете од ове несрећнице?

Полицајац се спреми да одговори; образи су му дрктали.

Луда се смејала као кад човек јеца.

— Г. пуковниче, рече напослетку полицајац, ову је жену снашла иста несрећа као и вас; пре две године она је изгубила своје дете те је због тога полудела.

Пуковникове очи напунише се сузама.

— Па после? рече он.

— Мало час је дошла мени; изгледала је као да је при себи и рече ми.....

Г. Шварц заћута.

— Шта, господине?

— Да је видела неку жену што носи неко дете.

— Ах!

— Мислио сам да говори у лудилу, па сам је отерао....

Пуковник се горко осмехну.

— Ви сте је отерали? рече он.

— Јест..... учинило ми се као да је поново пала у лудило!

— До беса! повиче гроф громовито, ви сте отказали своју помоћ овој несрећници... ви ј ј отесте последњу зраку наде.... повратили сте је опет у очајање... уместо да је потпомажете и браните што вам је и дужност!... И ви још смете остати на своме месту!... усуђујете се да живите!... Ах! господине....

Па прије полицајцу коме се чак и перика на глави тресла и додаде лагано одважним гласом:

— Ви сте кукавица!... Ако само не нађем своје дете, убићу вас као пса.

Г. Шварц исколачи очи, рашири руке, отвори уста али не прогори ни речи: страх му

БОЖИЋНИ ПРИЛОГ
„МАЛИМ НОВИНАМА“

ЗВЕЗДА ВОДИЉА...

Пре 1890. год. (мање шест дана) родио се у Витлејему Богочовек, спаситељ рода људског, нов Месија, избраник творца васионе: *Исус Христос*!...

Тада је, у освитку дана, на далеком обзорју заблистала једна звезда, која је показала пут мудрацима са истока, те се у смерном поштовању поклонише божијему сину, тој новој звезди Хришћанској, нудећи му: злато, ливан и измирну. Та звезда била је весница лепших дана по цело човечанство. Та звезда била је водиља роду људском, са којом је кроз дуги и густи мрак дошао на стазу истине и праве вере, у вечно и неисцпитано божанство. Та звезда била је предзнак великих епоха у животу читавих покољења. На тај се дан појавио нови дух, којим је дисао, и којим дише и данас род људски....

* * *

Звезда водиља!...

О, та лепа, срећна звезда!

Има, има срећних звезда! Има звезда, које тако лепо, тако дивно трепере, да ти је милина гледати их. Кад се, свладан тешким дневним умором, посадиш на меку траву, у летњим мирисним вечерима, ти гледаш у оне безбројне звезде, које трепере на плавоме своду небескоме, па се дивиш тој светлости, тим вечитим кандилима, која горе пред престолом Бога — спасителя...

Како душа тоне под теретом неких тешких болова, кад сагледаш звезду луталицу, како пређе небом, па се за часак изгуби испред твојих очију, и ти тихим и нечујним шапатом прозбориш: роб је утекао....

Има добрих, а има и лоших звезда у нашем животу...

Кад ко напредује у раду, кад му све по кући пева једро и здраво; кад му ниче на свакоме кораку благостање и напредак, онда се вели: тај се баш под срећном звездом родио..

Или:

Кад ко целог века свога пати, мучи се и тавори; кад му ништа од руке не иде; за шта се ухвати — наопако; шта почне — у зао час; онда се каже: таква му је звезда, на шта ћеш!.....

Јес, јес, има звезда и добрих и лоших! Сваки човек има по једну звезду водиљу, која га води кроз живот тешке и мучне борбе његове...

И твоја звезда, Спаситељу рода људског, искупитељу грехова наших, водила нас је у свет познавања истине, правде, вере и напретка.

О, како је лепа, како је дивна та звезда, Спаситељу наш! Она нас води ка бољем, ка савршенијем животу... Она нас опомиње да будемо чврсти стубови светога православља, оне узвишене проповеди и науке, коју си нам ти оставио.

* * *

Гле, и сада, у освитку овог благог дана, трепери твоја звезда водиља! Како је неописано лепа!..

Гледам у ту звезду, па се дивим чару и лепоти њеној. Божанске мисли облеђу око мене!..

Као да чујем са неба анђелски глас:

„Ова звезда водиља треба да води народе ка слози, љубави и напретку;

„Ова звезда водиља треба да води роба у слободу, подјармљеног у мирно пристаниште свога самосталног живота;

„Ова звезда водиља, треба да води силне и моћне у царство мира и развитка; да их води на пут истине, правде и познавања болова људских, „са којих је небо проплакало“;

„Ова звезда водиља треба да нас води ка врелу чисте и божанске истине; да нам покаже пут, на коме се остварују права наша, наше жеље.“

О, како је лепа, како је дивна та звезда водиља, та твоја звезда Спаситељу наш!

Ко за њом пође, благо њему!

Коме она пута покаже, тај је спасен!

Коме она душу загреје, тај ће доћи у царство небеско!

* * *

Са цркве звона звоне.

Народ се поздравља:

„Христос се роди“,

„Ваистину роди.“

Народ поздравља сина божијег, искупитеља грехова људских.

А ја? Ја још гледам у ту дивну, у ту неизказано светлу звезду водиљу, и дивим ее њеном чару, и напајам душу божанским осећајима.

ХРИСТОС СЕ РОДИ!

(Божићна приповетка).

I

У соби удовице Синђелије горело је кандионе пред распећем бога Спаситеља. Његови бледи зраци пали су по челу болога јединца сироте Анђелије, па се несташно играли, одбијајући се кад и кад са чела, те падали на сухе изнурене руке болнога детета...

У пећи је букталя ватра. Блага топлота осећала се по мирној и топлој собици.

Сирота Синђелија не одмицаше од постеље свога болног чеда. Већ је две недеље, како јој лежи син у тешким боловима. Она има само Бога, и њега једнога. Он јој је очни вид; нада, живот, све. У њега је гледала као у сунце, кад позлати тамне врхове „Дјевице“ планине.

Све је изгубила. Мужа, петоро деце, и цело имање, а остаде јој само Спасоје у 9-ој годиници, да јој старе дане разведри, да је старицу разговори и утеши.

Дете је читало већ. Његове мале уснице роморахy тиху молитву:

„Оче наш, иже јеси на небеси“,.....

То беше топла, искрено молитва једне невине душе.

То беше одјек једног чистог, анђелског срца.

То беше молитва, која допире до престола Бога Саваота, коју он слуша и ... опрашта.

II

— Шта је сине? пита мати, а сузе јој теку из очију.

— Боли ме! Ту... ту... и он показа сухом руком на своје слабачке груди.

— Проћи ће то, сине мој, говори испрекидним гласом сирота мати. Бог је добар...

— И ја сам добар, промуца боно чедо, а за тим упре свој поглед у икону, која трептијаше у сјајним зрацима, што се из кандионца по њој преливаху.

— Сутра је Божић? Је л мати?

— Јесте сине!

— Шта ће мени бога донети?

— Здравље сине, па онда лепу књигу са сликама, извезену златом, да мајки из ње читаш лепе приче,... да на моме крилу прелиставаш ту дивну књигу, а ја да ти гладим твоју свиону косу, и да ти љубим твоје ведро чело. —

— Ох, ала ће то лепо бити, уздахну болно дете, а за тим склопи своје црне очи, као да је хтело да представи себи ту златну књигу, и дивне слике њене.

Поноћ је већ превалила. Мати се наже над својим чедом, те слушаше тихо дисање његово, а за тим приђе икони, прекрсти се и прошапта:

„Боже! Спаси ми моје мило дете!“

На пољу је звиждао ветар, а у соби беше тако мирно, тако топло.

Сирота Синђелија крхаше своје сухе руке. Та она нема никог на овоме свету, до само тог једног сина, ту једну наду и потпору њену. Та она је гледала у томе бледом и трошном животу сваколику радост своју. На сад? Зар да јој и то чедо нестане, да је и та потпора мине!

То је грозно, страховито!

Кад би само могла, она би својим дахом задахнула ону слабачку душу; она би заменула својим животом живот свога чеда...

Ал није могла!

Ћутала је, плакала, и молила се богу!

„Та бог је добар“ шапгала је, свладана тешком тугом, „он ће и мени помоћи.“

Сирота Синђелија!...

III.

Свитало је!

Кроз уски прозор малене собе допирао је слаби зрачак суморне зоре, а са улице чула се весела песма сеоске дечице:

„Рождество твоје Христе боже наш....“

У томе тренутку залепрша на прозору *бео голуб*, те лаким крилима удараше о прозоре, као да се хтео зауставити о танка ћерчива његова.

Мајка врисну:

„То је душица мога сина!“

Голуб махну још неколико пута својих танким крилима, а за тим прну у плаву јутрењу маглу . . .

Мајка стрепи и дрхће. . . .

Болно чедо уздахну, а са бледих усана отиште се:

„Христос се роди“ , . . .

Мајка посрну. Прије бли̏же спасаћиву детету, наже се над постељом његовом, па слушаше тихи ромор гласа његовог:

„Мати, гледај како Исус маше руком на мене, слушај како говори: оздравићеш, ја волим децу! Радуј се чедо, јер тебе бог чува! . . . Пази, како се светлост разлива; како се небо отвара! Мати, како је ово лепо. . . .“

И дете се трже Отвори своје крупне очи, погледа мајку, па, са осмехом на бледим уснама, прошапта:

— Мајко! Лакше ми је!

Сирота Синђелија паде на колена пред распећем Спаситеља свога, проли сузе, па са склопљеним рукама упре поглед у божанствену слику и прошапта:

— Боже! Теби слава и хвала! Ти си ми повратио срећу мога живота! Слава теби „вовеки веков“ — амин! . .

— Мати, оћу да устанем! Обуци ме! Чујеш како деца поје?

И ја ћу да певам . . .

И његове усне тихо запеваше божићну песму:

„Рождество твоје Христе боже наш.“

— Певај сине! Певај сунце моје јарко, и ја ћу с тобом да певам! Та бог је тако добар, тако милостив ...

И она споји свој дршћући глас, са гласом свога сина, и оба се гласа стапаху у веселом ромору божићне песме, која са улица допираше:

„Рождество твоје Христе боже наш, восијај мирови свјет разума . . .

Гласови се тихо губљаху у даљини, а са усана два срећна створа још се дуго чула лепа Божићна песма:

„Рождество твоје Христе боже наш.“

А за тим тихо, једва чујно, да се не поремети света тишина овог светлог празника у прозорју величанственога тренутка:

„Слава во вишњих богу,
„Воспјевајте људије,
„Днес Христос раждајетсја,
„Пеленами повивајетсја,
„Бог наш правдиви,
„Агнец не злобиви“ . . .

И дуго... дуго чула се та лепа, та дивна песма са усана два срећна створења.

Љубинко.

Мајстор Вуле — шлосер.

(Божићна хумореска).

— Ене га! Убио га часни крст, опет је — пијан!.

И заиста, добро рече бакалин Таса, мајстор Вуле шлосер и „по мало господин“ био је „торонтално“ — пијан.

Чудан вам је то светац кад се — ољоља! Да видите само! Хад'дмо мало у његов дућан, па да сеҳиримо у дивној представи. Ту је близу — „2 бела голуба“.

Збиља, данас је Бадњи дан! Баш као што треба! Таман време да човек мало ужива у „маскаради“, коју ће нам изнети мајстор Вуле — шлосер и „по мало господин“.

Ту смо већ.

Ено га мајстор Вуле код наковања № 1. Удари *један пут* чекићем по голом наковању.

Дотрча син, ђак Лазар

— Шта заповедате отац?

— Ништа!

Син оде. мајстор Вуле удари опет *два пута* чекићем по наковању.

Дотрча Јула, кћи.

— Шта заповедате отац?

— Ништа!

Ћерка оде. мајстор Вуле удари *три пута* чекићем по голом наковању.

— Дотрча мајсторица Перса.

— Шта ме зовеш?

Мајстор Вуле остави чекић па се поче окретати на левој пети невајући:

— Оп, оп, оп, ала мота попадију поп!

Флис! Чу се по Персиној грбачи. Мајстор Вуле извео је природно тест своје песме.

Перса ћути, а Вуле наставља.

— Оп, оп, оп, ала мота попадију поп!

Флис! Чу се опет по Персиној старој грбачи.

— Аха, викну мајстор Вуле, та данас је бадњи дан?

— Јесте, рече кроз сузе мајсторица Перса.

— Је л' готова вечера!

— Јесте!

— Спреми! Одма ћу доћи!.

Јадна Перса изађе напоље, а мајстор Вуле удари *четири пута* по голом наковању.

Дотрча шегрт Стева.

— Шта заповедате мајсторе?

— Гле како му је коса разбарушена; како се залепила за шубару.. Чек да видим...

И мајстор Вуле ухвати Стевину шубару за врх ама тако, да је прстима и косу повукао.

— Јао... о... о.. дере се шегра ...

— Кажем ја да се коса залепила за капу, вели мајстор Вуле.....

— Купићу маста да је намажем, виче шегра, а све му сузе врцају из очију.

— Добро, то да, урадиш То је паметно! Сад иди код „3 грозда“ и донеси 3 литра црна вина.

— А паре?

— Кажи: за мајстор Вула шлосера . . . иначе..

— Оп, оп, оп... ала мота . . .

Шегра ухвати чистац, и тек је на сокаку чуо послиђње стихове, после којих би, јамачно, осетио подобар ударац иза врата...

II.

Мајстор Вуле шлосер и „по мало господин“ вечерао је у кругу своје „обитељи“...

Јео је добро, а још боље пио.,

Неколико пута хтео је и нехотице да се окрене на левој пети и да отпева оно своје „лепо“ и „умиљато“:

— Оп, оп, ала мота попадију поп.. ал се уздржао. Сетио се сутрашњег благог дана, па је стегао своје јуначко срце и турио руку у џеп, те је тако чекао, да га први осећаји пређу..

Жена и деца дигоше се од стола, а мајстор Вуле шлосер и „по мало господин“ остао је седећи при чаши доброг црног вина..

Пио је, као што само шлосери умеју да пију. Ама све у кап!... Омиче се пусто вино, ко да га није ни било... И што је чудновато, никада није ни увом мрднуо... Права „благодет“ божија...

— Ја! И то су ми људи, говори мајстор Вуле шлосер и „по мало господин“. Зар су сад нашли да штеде? Ба!.. Слушао сам како је данас читао Таса бакалин у неким новнама: Бугари „шконтирали“ зајам од .. не знам колико милиуна; Грчка „шконтирала“ зајам од... опет не знам колико милиуна, и Влашка „шконтирала“ зајам... од... опет не знам колико милиуна, а ови наши весељаци *сада* нашли да *штеде*, када око нас врије ко у котлу. И то ми је рад? На здравље нама! Тако ми сутрашњега празника ово није добро!... Све, све, ама што *сада* штеде, кад треба по највише новца и свега.. то не могу да разумем; мањ ако није.....

И он ућута Дубока једна бразда запара му чело. Да је сад ко год био близу њега од оних који „*штеде*“, би му лепо отпевао своју „умиљату“ песму:

— Оп, оп, оп, ала мота поп....

— Бога ми јес, чудни смо ти ми људи, наставља полако мајстор Вуле шлосер и „по мало господин.“ Ене, ако нам дође брат из прека одма гракнемо ко вране: Шваба! Шваба!.. Ако дође ко год из Маћедоније јал Старе Србије, а ми у дреку: Цинцарин, Грк, Гога.. и, бог те пита шта. Тако ли се зар шири народност наша? Тако ли зар присвајамо браћу нашу, која стење под јармом туђинским? А?

Ех, да му је био на домаку какав новинар, што се измотава о томе: како су прѐчани: шојке, швабе, а старосрбијанци: гоге и Цинцари, би му лепо отпевао своју „умиљату“ песму:

— Оп, оп, оп, ала мота поп....

А право човек има! Он је истина сирома шлосер; *воле рел у кући*, и одржава га на *свој начин*; ама опет уме да види мало даље од — воса. И он има срца; и он зна: шта је то *ужрдво*, а шта је *укриво*. И он штеди у кући, ама кад дође ракат, оће да се мало и накваси. Ради брате, па и нека... Али — што је много, много!

Тако вели Вуле и пије, ни бриге му није

„Пијем, пијем, није шала,
„Сваке ноћи шест бокала...“

Акоће, он „хер он господар“... Алал му вера! И тако ће свет казати кад склопи очи: Вуле шлосер и „по мало господин“ био је права бекрија.

III

— Ама, за што отац увек поцупкује и пева: „оп, оп, оп, ала мота попадију поп?“ пита Лаза своју мајку.

— Враг би га знао! Мора да му је нека поп у глави. Јула ману руком на брата, и изазва га мало на страну.

Почеше шаптати..

Лаза тек прену у смех.

— Дивота!

— Је л'?

— Кажем ти: дивота!

— А шта је то децо?

Лаза шану мајки нешто на уво. Сирота Перса разъуче усне, и поче се слатко смејати!..

— Хоћу ли? пита Лаза.

— Не браним! вели мати.

Јула пљескаше од радости рукама.

— — — — — — — — — — — — — —

Било је два сахата после по ноћи.

На пољу тихо и мирно. Ноћни стражари завили се у дуге кабанице, па ходаху по улицама, лупајући ногу о ногу, да се мало загреју. На где којем прозору видиш светлост! То је вредна домаћица устала, да среди за раније посао по кући, док још чељад спава. Или је устао весели домаћин, да метне печеницу на ражањ, па да је истија на лози окреће, док не порумени као зрела јабука.

И у кући мајстор Вуле, горела је свећа; али она беше већ на издисају. Једва ако је по који слаби пламичак осветљавао беле углове чисто уређене собице.

За столом, као оно и синоћ, седео је мајстор Вуле на својој столици. Главу је оборио, па је по кад-кад уздигао песницу и кроз зубе промрмљао:

— Оп, оп, оп, зла мота попадију поп!..

И његова рука спустила би се на сто, па треснула тако жестоко, да је пламичак од дого реле свеће још јаче задрхтао, те просуо потоње зраке по његовом збрчканом челу....

У један мах врата се отворише, и у собу уђе једна сабласт, у дугој црној антерији, са белом брадом до појаса, па стаде тик самога мајстор Вула, и дотаче га својом коштуњавом руком.

Мајстор Вуле трже се. Подиже очи и песницу, па отпоче декламовати:

— Оп.. оп... оп..

Ал стаде! Не сиеде даље. Пред њим је заиста стајао неки — поп.

— Ко си ти? прошапта у страху мајстор Вуле, а коса му се пође у вис подизати.

— Ја сам онај поп, кога ти једнако спомињеш.

— Па шта ћеш?

— Хоћу да ти покажем: како мота попадију поп! Стој!

— Не иди к мени.... опрости ми... нећу... муца мајстор Вуле шлосер и „помало господин.“

— Оп, оп, оп... да ти покажем мајстор Вуле како мота попадију поп...

И — поп пође уплашеном мајстор-Вулу да га малчице за кике продрмуса.

— Стој попе, виче мајстор Вуле, нећу те никад више споменути..

— А ћеш ли тући твоју жену, која ради као роб по кући?

— Нећу.

— Закуни ми се!

— Кунем ти се: тако ми сутрашњег светог празника!

— А ћеш ли се и у будуће опијати?

— Нећу!

— Закуни ми се!

— Тако ми Бога и последњег часа мога!

— Добро! Сад си спасен огња и пакла. Чујеш! Ово си обећање дао пред Богом, у часу кад се родио наш Спаситељ...

И поп полако изађе на врата.

Мајстор Вуле одахну мало душом. Мислио је да је то био сан, ал кад се сетио, да је поп пошао њему, да му збиља покаже: како мота попадију поп, он уздахну, па рече:

— Божија воља, па шта ћу?

* * *

Освануо у велико дан.

Мајстор Вуле лепо се обукао, па заредио децу миловати, а деца га поздрављају: Христос се роди, оче!

— Ваистину, одговара мајстор Вуле.

Ал кад дође до своје „сваш“ — Персе, он застаде, подиже мало руку, па и нехотице отпоче: оп.. оп.. ама се трже, као да је на гују стао, па умиљато настави: *оп.. „опстојателства“* наша; *оп.. „опет* се *оп..* „опетоваше“ на радост *оп.. окште* среће наше.... и *оп... опраше..*

Даље није знао шта ће да каже. Све му је некако на ђавола излазило па оп.. оп.. како би доно онај црни — поп. Ал' стеже своје срце, приђе жени, па јој топло рече:

— Христос се роди!

Шта је било — заборави!

Више неће бити!

И заиста! Мајстор Вуле одржао је своју реч.

Бранивој.

ЉУБАВНА ЖРТВА

НОВЕЛЕТА

Павла Сегонзага

I

Последње недеље лекар је долазио само два пута да види своју болесницу, Марту. Последњи пут задржао се само пет минута, говорио је о свачем само не о болести, па је после отишао преписавши јој рецепт: мир и памет

Сад више није долазио. Писали су му да дође, али он није ни одговорио.. Али јутрос — Марта није била ни мирна ни паметна — он дође. Била је криза, али не опасна. Њена сестра Марија беше отрчала доктору, који се дурио, и довела га.

Доктор је поштовао обе сестре; познавао их је још децом. Старију, Марију, он је и удао. Он ју је и упознао с њеним сад већ мужем Робертом, пристојним младим човеком, који је био подшеф у министарству унутрашњих послова. Роберт се у доколици занимао и литературом. Доктор је био Марији други отац. После венчања рекао је Роберту: „Сад се за њу морате бринути ви, драги мој“.

Али на један мах, два три месеца после свадбе, разболи се млађа сестра, Марта, и доктор их је морао посећивати сваки дан, онако као кад су биле мале и размажене, па нису могле лећи док им он не види језик. После неког времена, и ако болесници није било ништа боље, не рекавши ни зашто ни крошто, доктор преста долазити. Тек тога јутра, кад Марија оде да га зове, доктор дође.

Он уђе у собу готово љутито, он, из чијих су руку деца узимала кинан као да је шећер. Он летимично поздрави Роберта па онда приђе право Марти. За тим се окрете и рече, да га оставе на само с болесницом.

Прегледао ју је читав четврт часа. Марији и Роберту изгледаше то четврт часа читава вечност. Чим доктор уђе у њихову собу, Марија му притрча.

— Пст!... учини доктор метнувши прст на уста... Ја ћу је спасти, али само под условом, да ме слепо слушате.

Па не чекајући одговора продужи:

— Марта треба да отпутује... да оде из Париза... Живот јој је на коцки... За њу није овај ваздух...

— О, Боже мој, докторе! повика Марија — отпутоваћемо чим ви кажете. Роберт ће вам наћи стан у околини Париза, је ли Роберте?

И она се окрете Роберту. И доктор се окрете Роберту. Овога прође језа.

— Па послушаћемо доктора — прошапта Роберт.

— А сад још нешто — рече доктор. Марта мора ићи на југ, у Неапољ. Не бојте се што ће тамо ићи. Ја ћу је препоручити једноме свом старом пријатељу, који ће се очински старати о њој. Али она мора отпутовати што скорије, данас, ако је могуће... То је мој последњи савет.

Доктор ућута и оштро посматраше Роберта. Марија, опет да се угуши у јецању..

Да се растану, а никад се растајале нису... и то под таквим околностима и на таквој даљини!

Доктор оста неумољив.

— А зар више волите да пропадне? упита он опоро. Не заборавите да вам ја говорим као лекар. Пријатељ би вам нагрубо попустио, али лекар мора да је од користи..... Кроз месец дана ви ћете га благосиљати.

— Ах, докторе, ја знам да сте ви добри, знам...

Он је узе за руке и рече потресено.

— Не, дете моје, ви то не знате... Поверите се своме старом пријатељу..

И он јој на чело притиште дуг пољубац, а кад се с Робертом руковао, рече:

— Ујутру ћу опет доћи...

— Она ће већ отпутовати — одговори Роберт.

II

Докторов савет беше их запрепастио. Добри човек јамачно није ни знао, у какву их је беду увалила болест Мартина. Пре свега Роберт није више био у служби. Охрабрен и занесен једним успехом, он је пре по године оставио службу, која је осигуравала живот његовој породици, а књижевност — једини извор његов, као да је био са свим пресушио. Чекајући други успех, они беху потрошили све што су уштедили.

Да пошљу Марту у Неапољ! Али за то је требало имати новаца, и то повелику суму, а они су једва имали хлеба.

Роберт изађе из куће. Морао је по што по то наћи новаца. Марија оде Марти, која беше ужасно узбуђена. Саслушање докторово — то је и било његово прегледање — беше је страшно узбунило. Марија покушаваше да је утеши, па сама бризну у плач и мораде изаћи из собе.

Роберт се не врати.. Сигурно није нашао новаца. То је требало предвидети. Новац су могли дати само пријатељи, а ови нису веровали у ту болест... Разуме се да то они не би рекли пред Мартом. Кад је човек болестан он или умре или оздрави, а Марта није болесна, већ има бубу у глави, као и све девојке од 20 година.

На жалост, Марија је у то веровала, и ако је волела своју сестру као очи у глави. На самртном часу мајчином она се заклела, да ће чувати своју млађу сестру, и она је одржала реч. И Роберт је за то знао. Марија је била срећна, јер је и Роберт јако пазио Марту. Бавећи се књижевношћу, он је често пута прибитивао за савет Марту, на чији је укус много полагао, а Марија опет, била је срећна посматрајући њих двоје што се тако лепо разумеју. И сад је све то морало престати! Доктор је слао Марту у Неапољ! Мартин живот био је на коцки!...

Роберт се дуго не врати, јер не могаше наћи новаца...

Док он не дође, оде Марија да тражи новаца. То није била обична нужда, па ипак она оклеваше да пристане на услов под којим јој се нудио новац. Жртва, која је од ње тражена, била је врло велика! Сад се, опет, кајала што није пристала и на ту жртву.

У том неко зазвони. То није био Роберт. Вратар јој донесе писмо, које му је неко дао. Можда јој је он писао. Она расцепи кувер и прочита:

„Госпођо,

„Ја вас подсећам на ваш јучерашњи разговор. Као што сам вам рекао, ако ви пристајете — пристајем и ја.

„Примите, итд.

Она баци писмо на сто и наслони главу на руке. Кад помисли на жртву, она изгуби храброст.

Она очекиваше Роберта, али кад овај не дође, она брзо устаде.

— Ићи ћу — рече она — и рећи ћу: ево ме!... И моја ће сестра бити спасена....

И она оде.

III

Мора да се Марта кајала што је онако непријатно дочекала сестру, јер се диже и пође у Маријину собу. Она уђе у собу у оном тренутку, кад је Марија излазила. Она је викну, али јој Марија не одговори.

Марта поста нервозна. Оставили су је саму, са свим саму, и ако су знали да је опасно болесна, да може умрети.

Умрети! кад јој паде то на ум, она се насмеши. За тим поче размишљати о сестри, која оде а не јави јој се, о Роберту, који је већ одавно отишао, читав роман. Изгледало је као да је она крива, међу тим у заводу, у коме се са сестром васпитавала, сви су је звали „анђелом невиности“.... Бога ми, читав роман!.... А она је била тако безазлена и наивна... Још пре осам дана Марија се нешто променила; непрестано је тражила самоћу и избегавала мужевљев поглед.. Просто, читав роман!

Марта спази оно писмо, што га Марија беше бацила на сто. Она га прочита и чисто се скамени.... Ј ст, јест, прави роман! Али њена сестра, њена сестра!

У том уђе у собу Роберт. Она брзо сакри писмо у џеп.

— Јеси ли ти то, Марта? Како ти је?

— Јесам — одговори она узбуђено — боље ми је... много боље.

Роберт потражи очима Марију.

— Сеја је отишла — рече Марта.

— Зашто?

— Није ми рекла.

— Куд ли је то отишла?

— Не знам ништа.

Роберт задрхта кад чу оно „не знам ништа.“

— Шта кажеш? прошапта он. Или си ти љута на Марију, или си нервозна због њеног изостанка?

— Не, не — одговори она живо. Ја висам код Марије ништа видела што би ме могло узнемирити...

— Ти си сурова — промрмља Роберт — зар не знаш да је Марија отишла да се побрине за твоје путовање?

— Како да не знам! рече Марта и насмеши се иронично.

Роберта обузе неко нерасположење. У Мартином смеху било је нечег што он није смео да протумачи.

— Па разуме се — рећи ће Роберт. За тим се сети докторових речи, али Марта не чекаше да он настави. Реч *ајут* чисто је галваниса. Она скочи и повика:

— Отпутовати! Али ја нећу да путујем... Ти ми говориш о оздрављењу а убијаш ме... Ја бих умрла у Неапољу и свуда где ти само ниси...

Исповест, коју је она изрекла у очајању, затече га неспремног. Он побледи и обори главу.

— Ето, ја сам ти рекла... рече она после кратког времена... Рекла сам ти да те волим, и сад знаш... Ти једини знаш и од куда ова моја болест, коју нико не може да протумачи. Ја те волим... ти ћутиш, јер је моја погрешка и твоја. Ти си свему узрок. Ах, како човек не помишља на опасност, већ сироте биће залуђује најфантастичнијим надама... Биће се заноси и подаје срећи, која му се пружа. А кад се једног дана пробуди, глава у ватри да изгори... Оно љуби, али је та љубав грешна; оно би учинило и злочин, а можда и намерава да га учини. Тада се он једног дана сећа да је ожењен, да има својих дужности, и не питајући сироте биће хоће ли му тим уништити и срећу и живот вели му: „Ти мораш отпутовати, драга пријатељице.“

— Марта! Марта! повика Роберт.

— Иди! рече она сурово. Ти ми се можеш осветити и отерати ме.

— Ја те не терам већ те молим да отпутујеш, нужно је. Оно што си ми ти рекла, одавно сам и сам знао. Признајем да сам ја крив... Био сам и сувише непромишљен. Мени ће бити врло тежак твој одлазак, али ти ћеш отићи... Мораћеш отићи због Марије, коју би убила ова страшна истина... она ће сутра све знати...

— И ти ћеш зар бити таква кукавица?

— Доктор ми неће дати времена...

— Доктор!...

— Томе си ти сад узрок. Он је јутрос говорио с тобом и измамио ти тајну... Он ће ујутру опет доћи... Ја сам му дао реч, да ћеш ујутру отпутовати и да више не треба да се бојиш за Маријину срећу.

— Марија! И непрестано Марија.... А ја! То баш и јесте: ја не вредим ништа... Сети се бар наших разговора и снова, кад су моје руке дрктале у твојим... Моја душа била је сестра т в о ј о ј д у ш и. А она, Марија, била је земаљска љубав. Ти си се венчао с њом а ни сам не знаш зашто. Доктор те је натерао, јест, натерао те доктор...

— Доста! повика Роберт...

— Није доста! повика она још гласније. Ти си био први, који си напао моју сестру и кајао се што си је узео... Узалуд си гледао да се одушевиш... Pardonne! Ти си се напослетку и одушевио. Марија је била лепотица, а то је и сад. Она плава муза, коју су сви обожавали, она Магдаленина коса занела је тебе, песника, и Бога ми, ти си због косе узео Марију!

Роберт јој ништа не одговори. Он је био са свим миран. После подужег времена он рече:

— Пошла си рђавим путем. Ти ме опет одводиш мојој жени, коју сам, грешник, оставио. Тебе хвала што ми она и сад изгледа као у првим данима брака. Она ме воли и поверава ми се и ако сам према њој био лађан.

Марта се дуго борила, али најзад извади из џепа оно писмо, које је добила Марија, и поднесе га Роб рту.

— Читај! рече она. Читај и види шта се ради с твојом женом, која ти се „поверава“.

Он механички прочита писмо.

— — — — — — — — —

IV

Марија отвори врата и уђе плашљиво у собу где ју је чекао — Роберт. Оним писмом Марта беше постигла свој циљ. Роберт поче све више и више да сумња у верност Маријину, у њено поштење, али се ситуација од једном премени. Марта изађе из собе. Изађе и он. За неколико минута одигра се драма. Марта је опет, седела у својој chaise longue...

— Ја сам — рече Марија прилазећи Роберту.

Он лагано устаде.

— Ја сам пошла... јер ти дуго изостаде... Доктор ме беше уплашио... Ја сам новац сама хтела да потражим... и нашла сам га.

И она спусти новац на сто.

— Но — рече она приближивши му се и погладивши га по челу — зар ти није мило?

Он је сурово одгурну

— Одлази! повика он... Носи новац ономе ко ти га је и дао, несрећнице! И ти још смеш да признаш...

— Ја, ја да признам?! промуца Марија збуњено. О Боже! Шта сам то учинила!... Роберте!... Реци за име божје шта је то?

Он не хте више да је слуша.

Иди, кад ти кажем.. Али не, ићи ћу сам... Твоја ће сестра отпутовати вечерас... Ти ћеш сама остати... и онда ти овај новац може бити од користи.

Он пође вратима. Она паде на колена и тако пође за њим.

— Роберте!... Роберте!.. Ти ћеш ме убити!.. Али чуј ме прво! Роберте!

Он застаде на прагу и окрете се. На један мах поче дрктати као дете.

Марија је клечала. Она у очајању беше збацила шешир, и он виде да јој коса беше одсечена.

Несрећница је продала своју лепоту...

Роберт јој притрча и узе је у наручја.

— Опрости! Опрости ми! промуца он... Ти си добра, ти си света...

И он је обасу пољупцима.

— Ах! рече она сећајући се своје одсечене косе — ти видиш да сам сад ружна. Али ми онај трговац рече, да кроз три месеца...

— Ја те љубим... ја те љубим! повика он и бризну у плач Више ми ништа не говори, нећу више ништа да знам.

Он је узе и метну на своја колена и дуго, дуго тешио ју је...

— Хајдмо Марти — рекоше обоје у глас.

Али Марта се беше већ обукла. Она их са свим спремна дочека у својој соби и рече промењеним гласом.

— Чула сам и знам све... Спремна сам да путујем....

Св. М. Ј.

РАЗЛИЧНОСТИ

Инфлуенца. Сарадник париског листа „Temps“ Шарл Рабо пише уреднаку тога листа поводом инфлуенце ово:

„Могу вам јавити о испитивањима, који, како изгледа, доказују да та епидемија постаје услед прелаза из хладне и сухе средине у влажну.

„Подазећи у јуну месецу са северне обале Норвешке, где је температура релативно доста топла, на Шпицберген, где се термометар врло ретко подиже изнад куле, путник се осећа врло добро.

„На Шпицбергену он може без икаквих злих последица скакати у воду и да за тим иде у мокром оделу док се оно само на њему не осуши. Он може с пуно уверености рачунати да од тога неће добити ни грозницу ни назеб. Али кад остави тај подарни крај да се врати у Јевропу у половини августа, кад је у северној Норвешкој температура још довољно висока, ваља доћи само до ширина Медвеђег острва, где настаје појас Голфске струје и где се, услед тога, термометар од један пут повишава, па да и путници и послуга лађе стану кијати. Сви осећају општу слабост с грозничавим стањем и главоболом. То је грипа (инфлуенца) и траје после тога неколико дана.

Кад год сам ишао на Шпицберген и Гренланд, ја, при повратку у Јевропу, имао сам ужасну кијавицу и грозницу.

имао први пут приказивати балет „Амор“. Ма да се одмах свом силом настало да се пожар угуши, ипак је за четири сата цело позориште било у праху и пепелу. Ватра се појавила по свој прилици због какве незгоде у електричној светиљци, као што је то у последње доба било редовно код сваког пожара у позоришту. Суседне зграде спасене су. Штету рачунају на више од милион дол. Услед тога пожара остало је више од 250 душа без леба.

— **Безвлашће у Бразилији.** Телеграми су већ јавили, да су у Бразилији врло анархични односи. У бразилијанској престоници био је баш пред католички божић војнички устанак. Тај устанак покренули су официри, који су се преварили у својим надама које су полагали услед промене односа. Привремени председник републике, бивши маршал Фонсека пошао је био са својом пратњом у касарну Регас где га војници дочекају пуцањем из пушака и ранега. На глас о тој несрећи дотрчи у касарну гарда, коју је Фонсека установио те се с војницима заметне крвава борба, у којој је пало неколико стотина мртвих и рањених. Тек после дугог окршаја успе гарда да савлада побуну. И у осталој Бразилији свуда је анархија.

Бразилијанска марсељоза. Чим је је у Бразилији букнула револуција и прогашена република, Бразилијанци се одмах састараше за своју републиканску химну, неку врсту бразилијанске марсељезе, којом ће у песми давати одушке својој радости због новог државног устројства. Прва строфа те химне гласи: „Напред Бразилијанци! Хајмо тековинама мира, синови племенитог племена! Слободни смо, кличимо од радости, штити нас слободна застава!“ А рефрен гласи: „На ноге Бразилијанци! Вечна мржња ропству! У нашој најзад ослобођеној домовини синуло је сунце спаса.“ Друга строфа гласи: „Наше груди биће бедем за одбрану наше силне домовине. Узимо за лозинку наше заставе глас: Мир и љубав! Напред Бразилијанци!“

— **Сликар без руку.** Један немачки лист донео је недавно кратак животопис једног човека, чији је геније пашао себи пута и иако му је природа ускратила руке. Едим *Сиеиен*, син имућних сељачких родитеља родио се 1851. г. у Гирену и као дете показивао је већ дар свој. Када је ишао у школу писмене задатке своје израђивао је ногама и кад је имао каде бавио се увек цртањем. Од двадесете године своје припада он Диселдорфској сликарској академији као ђак професора Роетанга. Пошто је једну врло лепу слику једне женске израдио пронесе му се име као вештог сликара портрета. За тим је много путовао ради студије. Уметник овај и же да иде као и други људи али дуго пешачење доста рђаво утиче на окретност и умешност ногу му, те с тога се он служи на путовању неким нарочитим за њега згодним колицима. Све што ради, ради без ичије помоћи. Једно од бољих дела му је слика „са путовања“ коју су стручњаци на рајнско-вестфалској изложби оценили као извстан рад.

Други сликар, који ногама ради, јесте неки Карл *Фели* из Бригеа рођен 1830. год. Овај се учио сликарству на антверпенској сликарској академији и ради у њој већ 25 год. Он није само познат као кописта чувених ремек-дела него и као изворан сликар. Дивити се мора сваки човечијој енергији, кад види овог сликара у академији на послу му. *Фели* такође ради све без ичије помоћи чак се и сам брије.

Оболео. У Пожуну је оболео надвојвода Фридрик од инфуленце.

— **Самоубиства.** У Бечу су на нову годину већ извршена три самоубиства. Један се обесио у својој соби, други (18 годишњи калфа) на тавану, а трећа се удавила у Дунаву. Сем тога један се лекар покушао отровати морфијем због несрећне љубави.

— **Изгорело позориште.** У Цириху је на католичку нову годину ноћу изгорело позориште. Ватра је букнула у 10 сати у вече у фоје — у неопрезношћу двеју слушкиња. Изгореле су и све декорације. Од публике нико није страдао, ма да је у то доба била представа. Кад је редитељ сазнао да је букнула ватра, јавио је одмах с позорнице публици да се престава мора прекинути, јер је један глумац нагло оболео. Публика се као и обично мирно разишла, а кад је већ изашла, напоље су из зграде куљали чигави стубови пламена.

— **Имање Енглеске.** Недавно је држао један познатији енглески статистичар јавно предавање о материјалном стању Енглеске. Приликом том је исти статистичар тврдио, да све имање Енглеске приближно износи 11.000 милијона фуната стерлинга. Напредовање материјално је пошло нагло. Год 1865. износило је имање целог народа 6113 милиона а 10 година доцније 8544 милиона. После тога су наступила гора времена па ипак год. 1885 износило је имање 10.037 милиона фуната. Када би се све имање ово подједнако на становништво Енглеске поделило износило је 1882. г. по глави по 120 фуната ст., 1845 год. 143 фун. ст., 1865 год. 200 фун. ст. 1875 год. 260 фун. 1885 год. 270 фун. Дакле капитал сваке породице, рачунајући сваку од пет чланова, издан на 4%, износио би 50 фунага годишње, не рачунајући амо ово што исти чланови својим рукама и по свом позиву заслуже.

— **На балону из Европа у Америку.** Познати енглески ваздухопловац *Брик*, спрема се да учини једно да сад невиђено дело. Он намерава да балоном отпутује из Европе у Америку. У тој намери отишао је на Гибралтар, да испита ваздушне струје, које владају у овом мореузу.

— **Рукописи чувених људи.** Недавно је била у Лондону распродаја рукописа знаменитијих људи. Једно писмо Венијамина Франклина својој сиповици продано је за 155 франака Једно писмо лорда Нилзе Валтеру Скоту 435 фр.; један аутограф Валтера Скота 435 фр. једно писмо Алферда Тенисна у ком се песник извињује, што не може да присуствује на банкету на дан битке код Балаклаве 185 фр., пет „Волтерових писама његовом адвокату 185 фр., писмо Борђа Вашингтона 245 фр., писмо краљице Јелисавете гроф Шревсберију 285 фр., писмо лорда Бајрона 950 фр, писмо Венијамина Дизрајелија без датума због неприлике новчане 130 фр.,

СМЕСИЦЕ

— **Злочинство из љубави.** Сласт и пријатност онога што је човек навикао у свима земљама, да назива патријалхалним, сеоским обичајима, најјаче се потврдила једним злочинством у једноме селу у околини Сиваса, о коме „Офисијел“ доноси следеће:

Беси ханума, жена Бект-хоглу Бектаха, разговарала се са својим суседом Илијом о оним односима које морал и мужеви одбацују и не признају, али који ипак за то нису мање пријатни.

Она се договори са својим суседом и једне лепе ноћи, кад је њен супруг спавао, уђу обоје у његову собу и исеку га у комаде са сикиром и побацају их на обалу реке Пирн-Кучука.

Срећа ово двоје заљубљених није дуго трајала, јер је полиција ушла у траг овоме злочинству.

Прудон је рекао: који жели све да има, тај ништа нема

— **Старост енглеског племства.** У енглеској аристократији има их много, који су доживели дубоку старост. Лорд Котеслое има сада 91 годину, Албеморле, који се у бици код Ватерлоа борио као бојнактар, има 90 година; Ебури 88, Грејморд Хамонд, лорд Винмарлаг и виктонс Темплетовн 87, војвода Кливленд и Есекс 86, Ловелак, Сиднеј, лорд Девман и лорд Телмаш 84, Мосфилд, војвода Девоншир, лорд Брамвел и лорд Дакр 81.

ТЕЛЕГРАМИ

„Малим Новинама“

24. Децембра.

Беч.. Преставница Немачке. Аустрије, Енглеске, и Италије обратиће се пријатељским путем Порти у питању ослобођења Кавоће а Курда и Муса Бега, које ослобођење проузрокова свугде негодовање. Русија и Француска и оне су истог мнења. — У истој ствари јављају из Цариграда листу „Келнише Цајтунг“ да је Султан наредио да поново претреса процес против Муса Бега.

Брисел. Царица Августа оболела је од инфуенције.

Рим. Потврђује се вест о убиству двају француски мисионара на путу од земље пут Хараја. Убице припадају племену Сомали-а.

Париз Меморијал дипломатик јавља да влада руска неће да прихвати покровитељство талијанско у Абисинији она жели да страни односаји са краљем Менеликом буду вођени као пре.

беше стегао грло, а у осталом није ни знао шта ће да одговори.

Пуковник му на једаред обрну леђа, пређе Кристини и посматраше је неколико секунада, за тим јој рече:

— Драга моја, потрудите се да ми одговорите... о вашем детету... где сте видели ону жену?

Он ућута а сирота луда шапталаје тужним гласом:

— Дебишо!... Дебишо!... Они су је убили!...

Гроф пребледе и пристрављен ничега је за рукав и повика!

— Одговарај, несрећнице, одговарај!

Дрмао је; Кристина завали главу назад па прену у грозан смех и рече:

— Јест, јест.... свршено је.... невољавица је убила.

Гроф осети како му клецају колена, строшити се на једну столицу, наслони лактове на сто, а бледо лице покри рукама, очи су му биле укочене као да гледа какав страховит призор.

Минута пролажаху лагано у тишини.

Удари 10 часова. Тај звук потресе пуковника. Он устаде, отвори врата и Кристина изађе.

— Госпођице... рече г. Шварц.

— Ћутите! прекину га пуковник муњевитим погледом.

И пође за лудом, која сађе у мрачну улицу.

Чудновата миса паде му на памет.

— Све је изгубљено, помисли он у себи; ова несрећница не уме да мисли, не уме да разуме шта се од ње тражи, али је нешто видела: сам је нагон може водити.

Није нужно додавати да г. полицајац беше обрадован таквим исходом ствари. Часни судија брже-боље затвори врата по том га обузе нека суетна љутња:

— Претити таквом човеку као што сам ја, повиче он, мене шчепати за јаку... Ах! г. пуковниче, видећемо има ли закона у овој земљи!.. Сутра ћу одмах поднети жалбу Његовој Екселенцији великом војводи и открићу му владање његових официра.

III

Међу тим је ишао гроф за лудом и неким чудним утиском осећаји му се тако јако изоштрили да је и у помрчини, у сред густе магле, видео луду као у сред дана; чуо је њено дисање неке збркане речи и крај шума непрекидног јесењег ветра.

Неколико одоцнелих грађана с подигнутом јаком, с рукама у џеповима и натученим шеширом пролазили су овде, онде пред кућа, чуло се како се затварају врата, како по неко рђаво закачено крило лупа о зид; како се по неки крем скотрља с крова на улицу; по том силна струја ваздуха и опет понављаше свој ток, заглушујући својим некако тужним гласом сваки шум, сваки уздисај.

То је била једна од оних хладних октобарских ноћи кад ветреушке на крововима, покренуте северним ветром, обрћу се свом снагом и као да вичу неким тужним и потресајућим гласом: „Зима!... зима!... ето зиме!“

Дошав дрвеном мосту, Кристина се наже преко ограде, погледа у мрачну и кањаву воду која је текла у канал, за тим се исправи и несушрним изгледом продужи даље свој пут, дрхтећи и мрмљајући са сном лагано:

„Ох! јала је зима!“

Пуковник прикупи једном руком крајеве свога огртача, а другу принесе срцу, које као да хтеде да искочи.

(Наставиће се)

Огласи „Малих Новина“

О СВ. СТЕВАНУ услед тешког обољења у кући спречени смо примати уобичајне посете.

Пријатељи и поштоваоци извиниће нас за ову годину.

Београд
Драго Видаковић и Син
986 4—4

У МОЈОЈ НОВООЗИДАНОЈ Кафани код „Тигра“ у Палилули ратарска улица, у близини официрске кафане, продајем старо црно Неготинско вино од 1885-те године 60 пара дин. литар, и ново вино црно 30 п. д. литар, аков од 12—30 динара како на мање тако и на више.

Београд. **Јован М. Јанковић**
968,8-20 кафеција.

МЛАЂЕГ ПОМОЋНИКА потребује једна овд. Галантер. радња одма. Пријаве писмене прима Администр. ов. Листа. 971, 2—3

ИЗЛЕЧЕЊЕ

КАТАРАЛНИХ ИНФЕКЦИЈА ОРГАНА
ЗА ДИСАЊЕ

Господину Јовану Хофу ц. к двор. лиферанту готово свију европских суверена, ц. к. саветнику притежаоцу 76 највиших одличија и т. д. у *Берлину и Бечу* I. Грабен Брајерштрасе број 8.

Молим вас да ми што скорије пошаљете 30 флаша вашег *лековитог пива од сладе* за моју жену и децу који наклоњени катаралним афекцијама органа за дисање употребивши ваше лековито пиво сада су потпуно излечени.

Др. Бер генералштабни лекар у Стендалу.

Његово Величанство краљ румунски Карло I. дајући грб дворског диферанта пропратио је овим високим речима: Имајући у виду ваше поштење и добар глас ваших изварених препарата од сладе . . . .“

Може се добити у Београду у апотеци код „Цара Душана“ у Нишу у апотеци код „Стев Немање“ пок. Ђ. Блесидеса а по цени пиво од сладе 1 дин. 45 пр. бомбони 45 и 90 пр.

956, 1—5

---

998 1—3

— **Поштована публико** —

КРАГУЈЕВЧАНИН

МИЈАИЛО БАКИЋ

други српски комичар

и београђанка госпођица

Јулка Поповићева

прва српска певачица

приређују

ЗАБАВНЕ ВЕЧЕРИ

другог и трећег дана Божића ове год.

у Хотел „Империјалу“

Програм свако вече нов, може се видети на Бакићевом шаблону у поменутом хотелу

УЛАЗАК ЈЕ 60 п. дин. ОД ОСОБЕ

Почетак у 7 часова у вече.

= НАЈНОВИЈЕ ЛАМПЕ =

Јављам поштованој публици да сам сад добио најновији систем **лампа висећих и асталских**, шпримова и тацне пред фурушу корпе за дрва и за ћумур, као и разних **фиших** сребрних ствари за дарове.

У исто време препоручујем финог **американског и царског гаса** на мало и на веће. Примам све оправке и преиначујем старе ламне по новом систему.

С поштовањем
Симон Ландау
краљ. срп. двор. лимар.
улица кнез Михајла и Поп-Лукина

984, 4—6

Оглас

Пошто се на дан 17 ов. м. парни млин М. Станишића и сама није продао, то Управа смедеревске кредитне Банке објављује овим, да ће исти млин на дан **8 јануара 1890 год** давати јавним надметањем пред кафаном „Чобановића“ под закуп, а за време од једне године дана а в њима је да га и сада прода,

Ближа извешћа и усл не о давању под закуп млина могу се сазнати сваког радног дана и за време канцеларијских часова код саме банке.

19 децембра 1889 године
Смедерево

987,3—3 **Смедерев. Крад. Банка**

Наша никад незаборављена кћи, супруга, мајка и сестра

ДРАГА

умрла је 11-ог ов месеца у најбољем добу младости оставивши нас у највећој туги и жалости.

О овоме извештавамо наше рођаке, пријатеље и познанике, молећи их за саучешће.

17. децембра 1889 год.
Прањани (округ Руднички)

Ожалошћени:

мати: Сава, супруг: Петар Тан сијевић меаницја, деца: Милан и Стана, брат: Живорад.

994, 2—3

Моме добром и непрежаљеном мужу

Љубомиру Девићу

бив. руков. телеграфа

даваћу шесто-месечни парастос 28-ог т. м. у цркви Св Марка у 9 сати пре подне.

Јављам пријатељима и познаницима.

Ожалошћена супруга: **Анка Љ. Девићка.**

983

Наша мила и непрежаљена

Милева (Јелка)

Супруга поч. Косте Гавриња трг. овд.

После дужег боловања, умрла је 16 овог, месеца, у најлепшем цвету живота, 26 год. својој.

Јављајући ову тужну вест, нашим и наше миле покојнице пријатељима и познаницима, уједно благодаримо свима који је до вечне куће испратише, те нами тугу у неколико ублажише.

В. Градиште, 17. Децембра 1889.

Ожалошћени:

Син: Светомир, Мати: Ђурђија Ж. Карамарковићка, Браћа: Таса и Светомир Ж. Карамарковић, Сестре: Катарина М. Михајловић, Василија М. Обрадовић, Зет: Михаило С. Обрадовић

991,

Власник и главни уредник Пера Тодоровић. Одговорни уредник Свет. Јаношевић Штампаријакод „Просвете“ Позоришни трг бр 2

БРОЈ 366 СРЕДА 27. ДЕЦЕМБРА 1889. ГОДИНА II

ИЗЛАЗИ СВАКИ ДАН

БРОЈ 10. П. Д.

МАЛЕ НОВИНЕ

ДНЕВНИ ЛИСТ ЗА СВАКОГА

Писма и рукописи шаљу се Власнику „Малих Новина" Топличин венац бр. 17., на горњем спрату.

ЦЕНА ЗА СТРАНЕ ЗЕМЉЕ

У годину	30 динара
На по године	15 динара
За 3 месеца	9 динара

Претплата се прима код свију пошта у Србији

Претплата из унутр. полаже се само код пошта

ЦЕНЕ ОГЛАСИМА

На првој страни од петит. реда 20. пр. дин а на четвртој од петит реда 10 пр. дин.

ПРИПОСЛАНО стаје 50 пр. д. од петит реда.

LE PETIT JOURNAL

За Београд нема претплате — Лист се продаје на број

KLEINE ZEITUNG

Огласи јевтино, по потреби и са сликама.

За свако оглашење плаћа се држ. таксе 20 пр. д.

ВЕЋИ ОГЛАСИ ПО ПОГОДБИ

Наш нигда незаборављени

Ђорђе Антоновић

шеф жељезничке станице у Сикирици

после кратког али тешког боловања умро је 23. ов. м. а сарањен 24. истог у Београду.

Јављамо нашим пријатељима и познаницима ову тужну вест.

Ожалошћени:

Даринка супруга, са децом; брат: **Настас**, братанац **Паја**, снахе: **Маца**, **Лепосава**, таст: **Јевта** и остала родбина.

Опомена

Позивам сву ону господу, која ми дугују од коста, да ми дугове своје плате најдаље до конца ове године.

Ако ми до тога рока не плате, то ћу имена свију изнети на јавност преко свију „Дневни Листова" а затим ћу их све без разлике тужити суду. — Ово нека им је најозбиљнија и последња опомена.

872, 1—3

Аца Јовановић

кафеџија код „Златног Јагњета" на Теразијама

Због смрти мога брата не могу славити ове године славу СВ. СТЕВАНА.

Настас Антоновић

чиновник Главне Контроле.

995, 3—3

БЕОГРАДСКЕ ВЕСТИ

„Шабачки Либерал" Зорли се окомио на „Мале Новине" у чланку „енергија барона Темела", пребацујући им да су припомогле да престане „Correspndance Balqanique", која је „бранила савесно српске интересе и финим новинарским пером одбијале све нападе халапљиве штамљиве штампе аустро-угарске", тврдећи да је барон Темел, аустро-угарски посланик у Београду, радио преко „Малих Новина".

Овако што могу тврдити и писати само недотупавни мозгови, као што је онај к ји по шабачком „Либералу" шарабата и онаке блуводине, као што је горе поменути чланак.

Да ли „Либерал" чини добро кад овако брани не „Балк. Кор.", већ њена уредника, чистокрвна шумадинца Врезница и да ли су „М. Н." имале право што су нападале на онако уређивање *информационог* листа владиног — о томе у идућем броју. Али сматрао за дужност да објаснимо српску „Либералову", односно оног господина који је у „Либералу" пашарабатао „Енергију барона Темела".

Тај човек, који је своје „новинарске" услуге нудио свима овдашњим уредништвима па био одбијен и најзад нашо прибежишта у „Либералу" и пишкој „Старој Србији", понудио је да наше уредништво претштампа један његов допис из „Ст. Србије" о једном драгоману овд. аустро-угарског посланства. Кад ми то нисмо хтели учинити, јер нисмо били вољни да и ми пречишћавамо личне рачуне тога г. дописника и поменутог драгомана, а и што нисмо могли знати у колико су истинита тврђења дописникова о драгоману, — онда се г. дописак „Либералов" јако, веома јако „ополчио" на нас, и то његово „ополчење" против нас, (ако се не варамо он је и некакав војник аустрински достигао је своју кулминацију у томе што тврди да ми потпомажемо барона Темела.

На оваку дрску и безочну лаж његову умеће одговорити и сами наши читатељи, само ако се сете шта смо ми писали о Аустр -угарској, ако се сете да је наш лист забрањен за Аустро-Угарску; ако се сете да смо ми баш пре пре неки дан, а у чланку „слобода штампе до најширих граница" напали владу што по жељи једнога барона Темела гони баш шабачки „Либерал", који нам сад подмеће да чинимо услуге барону Темелу.

Читатељи ће и сами увидети, колико су истинска тврђења „Либералова" дописника па ће им пок нити заслужено презрење, а ми ћемо се идући пут вратити на ову ствар опширније.

*

Изјаве жаљења. На глас да је Миша Димитријевић, власник новосадског „Бранника" убијен, уредништв „Српске Независности" послало је телеграм уредништву „Бранка" а главни либерални одбор породици покојниковој изјављујући своје саучешће и жаљење за покојником.

*

Инфлуенца у унутрашњости. Из Бачине јављају нам: Руска грозница — инфлуенција — и код нас се распростреда. Она се в ома лако преноси. Неки Станоје касапин (сељак из Бачане) дошао је у почетку Децембра у Београд да купи рабу. Вратио се из Београда — болестан од инфлуенције. Од њега ухвати други, трећи и т. д. Тако, да је сад готово цело село зажарено. 20 ов. м. дошао је лекар из Варварина и наредио да се школа распусти и каже, да се у Варварину ова болест нагло шири. Узима све већи мах.

*

Млада левојка плаћа главом. Пожаревачки „Грађанин" јавља: Јављају нам, од 16 ов. мес. да Катарина кћи Антонија Ђорђевића из Црног-хана (окр. крагујев.) у својој једанаестој години налази се на породичкој постељи. Суд општински позвао је среског лекара из Раче да се породиљи укаже свака лекарска помоћ; али се сумња да ће породиља моћи све ове напоне уздржати и као мораће подлећи мукама, платиће, за несмишљени поступак, животом. Катарина је остала у другом стању од свог рођеног брата коме је 16 година.

Родитељи будите обазриви на своју децу

*

Скупштина Друштва Св. Саве, као што позна мо дознајемо, биће у Београду 2-ог фебруара идуће године.

Садањи председник друштва г. Свет. Николајевић поднеће скупштини извештај о раду друштвеном за 3½ године а и своју *оставку* на председништво, јер је намеран одмах затим покренути са својим политичким једномишљеницима и пријатељима *политички лист*.

Београдска задруга за међусобно помагање и штедњу.

Данас је заказани ванредни скуп овога завода. Неће бити с горег да још коју зарад бољег обавештења заинтересованих удеоничара проговоримо. Озбиљна реч а у своје време није никад штете донела.

Поред већ напоменуте спремљене измене основних правила овоме скупу подноше се од стране Управе на одобрење и коначни рачун о утрошку на зграду друштвену.

На рачун ове зграде утрошена је и раније укњижена, као што смо у нашем чланку од недеље већ показали сума у 101,940. — динара. Овај скуп треба око 9000. — дин. још накнадно учињени издатак да одобри. Ако то и учини, што немо сумње, јер кад је одобрена онако грдна сума извесно се неће цепидлачити са овом маленкошћу, — онда ће ова *незнатна* зграда завучена у једно скривено сокаче Задругу коштати равно 110.000. дин.

Нећемо да доказујемо, да ли би се ова оваква зграда, као што је данас видимо, дала озидати и са половином те суме, да су умешнији људи тај посао руководили, но ћемо у овом данашњем чланку да се ограничимо да покажемо, колику грдну кирију за своје канцеларије овај *најмањи* београдски новчани завод плаћа кад је на ову зграду утрошена оволика сума.

Задруга даје свој новац на меници ако се не варамо са 9 од сто, на залоге може још и пробитачније да га употреби. Да ову суму од 110.000 дин. није на овај начин умртвила, она би јој, употребљена било на меничин есконт било на залоге, донела годишње у најмању руку 9900. динара прихода. Овако пак ова сума јој не доноси никакав други приход до једино тај, што не плаћа кирију. Кирија дакле завод овај кошта годишње и преко 10,000. динара јер и ма сумње да ће се на ову зграду око репарације потрошити 2—300 динара.

Узмите сада према овој цифри од 10 000 дин. у сравњење цифру од 2016 дин. колико је задруга до скора, све рок се у ову нову зграду уселила није, у кућу г. Белимарковића над гостионицом код „Хајдук Вељка" годишње кирије плаћала, па ће мо доћи до уверења, да се на овај начин не само немилице 8000 дин. сваке године кроз прозор бацају, но да се овим начином и заводски капитал са 100.000 дин. умалио. Ово последње је нарочито значајно за један новчани завод. Јер неоспоримо је правило то, да свагда онај завод и и онај трговац, који већим капиталом располаже и код публике и код целог трговачког света много више поверења има, но онај са мањим обртним капиталом. Сваки практичан трговац и сваки добро руковођен новчани завод радије ће *већи* кредит одобрити оном трговцу, који његових 100.000 дин капитала обрће у својој радњи, него ли другом, који са исто толиким капиталом располаже, али је — рецимо — 30.000 дин. из радње изузео и себи кућу за становање назидао.

Но да оставимо ту тему на страну, па да се упитамо: је ли овакав рад трговачки? — доликује ли Управи једног новчаног завода? — је ли то економно? — па најпосле и —

може ли се овакав рад назвати *савесним?* —

Зар се тако оправдава поклоњено поверење од стране удеоничара? — Ово изгледа као да су извесна господа при оснивању овога завода имали на уму једино то: да се доцепају туђег новца, па после да с' њим располажу како је њима воља! И не изгледа другчије, — јер кад погледамо на ону огромну суму у 218737 дин. уврштеног а у пола и сасвим упропашћеног капитала, онда не можемо ништа друго ни да помислимо, но то, да је ова наша претпоставка — *стварна истина.*

Жалосно! и најжешће осуде достојно!"

А ко би знао пророчи, какво би се — може бити — још и жалосније стање показало, кад би овај завод по несрећи ликвидирати морао. Али, да се не би г. г. удеоничари за своје ту уложене капитале у бригу бацили, навешћемо зарад њиховог умирења само још то, да су им по гласу § 26. основних правила за сву штету **солидарно** одговорни сви чланови Управног одбора. —

Напомена одредбе овога §-а потсети нас и нехотице на ту могућност: Да није случајно баш ова одредба нагнала Задругвну Управу да претвара удеоничке књижице у акције? —

Да ли ће пројектованој измени правила бити узрок овај параграф или друго што — време ће нам показати, за сада, а нарочито с погледом на овако *неразне* рачуне могуће је, свашта претпостављати. Ми ћемо, кад смо већ отпочели, о овом заводу извесно још који пут проговорити, јер овакво руковање капиталом заслужује мало више пажње

ЧИТАТЕЉИМА

Од нове године отвара се нова претплата на „Мале Новине" за Србију.

Претплату на наш лист примају све поште у Србији, и то је једини начин претплаћивања, јер уредништво не прима непосредно претплату. Оно ће примати претплату само за она места, где постоје амбулантне поште, које не могу примати претплату као и за она места где нема пошта

У Београду ће се лист и даље продавати на број.

Обраћамо пажњу оних, који дају огласе, да је наш лист најраспрострањенији и да прима огласе по врло умереној цени,

У МОЈОЈ НОВООЗИДАНОЈ Кафани код „Тигра" у Палилули ратарска улица, у близини официрске кафане, продајем старо црно Неготинско вино од 1885-те године 60 пара дин. литар, и ново вино црно 30 п. д. литар, аков од 12—30 динара како на мање тако и на више.

Београд. Јован М. Јанковић
968,8-20 кафеџија.

= НАЈНОВИЈЕ ЛАМПЕ =

Јављам поштованој публици да сам сад добио најновији систем **лампа висећих и асталских**, ширмова и тацне пред фуруну корпе за дрва и за ћумур, као и разних финих сребрних ствари за дарове.

У исто време препоручујем фино **америкаиског и царског гаса** на мало и на веће. Примам све оправке и преиначујем старе лампе по новом систему.

С поштовањем
Симон Ландау
краљ. срп. двор. димар.
984, 4—6 **улица кнез Михајла и Поп-Лукина**

— У КРВИ ЛЕЖИ ЖИВОТ —

Господину Јовану Хофу ц. кр. дворском лиферанту скоро свију европских суверена, ц. кр. саветнику, Притежаоцу 76 највиших одличија у *Берлину и Бечу.* Варош. Graben. Bräunerstrasse. № 8

МЕЗЕРИЦ, 21. јула 1889.

Овим вас најучтивије молим да ми у што скоријем времену пошаљете 10—12 флаша *вашег изванредног лековитог пива од сладе*

Хилдебранд к. аљ. саветник.

БЕРЛИН, 4. фебруара 1889.

Употребом Вашег изванредног Хофовог лековитог пива од сладе стекла сам после кратког времена уверење да овај лековити фабрикат на моје здравље врло повољно дејствује, при чему сам не само апетит добила и правилније варење него и стварање здраве крви причинило. С тога вас молим да ми опет пошаљете 12 флаша на далеко чувеног Пива од сладе са чије лековитости ја га болујућим најтоплије препоручујем

Клара Штолценберг.

Може се добити у Београду: у апотеци код „Цара Душана", у Нишу: у апотеци код „Стевана Немање" п. к. Ђ. Блесидеса — а по цени пиву 1 дин. 45 пр. бонбонама 45 пр. и 90 пр.

957, 3—5

Огласи „Малих Новина"

998 1—3

— **Поштована публико** —

КРАГУЈЕВЧАНИН

МИЈАИЛО БАКИЋ

други српски комичар

и београђанка госпођица

Јулка Поповићева

прва српска певачица

приређују

ЗАБАВНЕ ВЕЧЕРИ

другог и трећег дана Божића ове год.

у Хотел „Империјалу"

Програм свако вече нов, може се видети на Бакићевом шаблону у поменутом хотелу

УЛАЗАК ЈЕ 60 п. дин. ОД ОСОБЕ

Почетак у 7 часова у вече.

ГЛАВНО СТОВАРИШТЕ ЗА СРБИЈУ

налази се код госп. К. Драшкоција у главној чаршији у Ђ. Димитријевића у Београду. Може се добити код г. апотекара И. Протића на Врачару, М. Тидића на зеленом венцу у Београду, — Пере Јанковића у Крагујевцу, Косте Николића у Пожаревцу, Драшкоција у Смедерову, М. Драшкоција у В. Градишту, Д. Кедровића у Крушевцу, Л. Јакшевца у Г. р. Милановцу и Б. Николића, дрогеристе у књаза Михаиловој улици, у Београду, а тако исто код Н. Снасића апотекара у Савамали

СИГУРНИ ЛЕКОВИ

МЕЛЕМ (фластер) пр тив жуљева и тврде коже на ногама Пошто је операција с ножем опасна, то при употреби кога мелема одпада свака опасност. — Кутија 80 пара динарских.

ПРАШАК за сварив ање треба би да се налази у свакој кући и сваком стану, особито по гостионицама и хотелима, пошто исти лечи катар у стомаку и цревима неуредну столицу, шљеве, мигрену или главобољу, подригивање, крчење у прсима, (Yerschleimung) тешко дисање тешко сварив ање и мамурлук — Кутија 1 динар.

РЕСТОРЕР за фарбање косе, исти даје к си природну боју. — Једно стакло кошта сам 2 динара.

Осим тога може се код мене у Земуну добити што особито препоручујем.

ЕСЕНЦИЈА за косу, против опадања косе и чишћења перута на глави — Стакло 4 динара,

ПОМАДА за лице против пега, флека бубуљица, рапаве коже и остале нечистоће на лицу. Моја је помада зкј лице ради свога изванредно сигурнога дејства позната не само у Аустро-Угарској него и у **Русији Немачкој Србији, Румунији Бугарској** итд. — Цена истој 1 лонче

САПУН што уз помаду иде, 1 комад 1 динар.

НИНОН прашак за лице, бео, румен (роза) и жут. — једна кутија кошта 2 динара.

Ф. БЕНКО
8884—11 апотекар а Земуну

Власник и главни уредник Пера Тодоровић. Одговорни уредник Свет. Јапошевић Штампаријакод „Пр. свете" Позоришни трг бр 2

БРОЈ 367 ЧЕТВРТАК 28. ДЕЦЕМБРА 1889. ГОДИНА II

ИЗЛАЗИ СВАКИ ДАН

БРОЈ 10. П. Д.

МАЛЕ НОВИНЕ

ДНЕВНИ ЛИСТ ЗА СВАКОГА

Претплата из унутр. полаже се само код пошта

За Београд нема претплате — Лист се продаје на број

Писма и рукописи шаљу се Власнику „Малих Новина" Топличин венац, бр. 17., на горњем спрату.

Претплата се прима код свију пошта у Србији

ЦЕНА ЗА СТРАНЕ ЗЕМЉЕ

а годину	30 динара
На по године	15 динара
На 3 месеца	9 динара

LE PETIT JOURNAL

ЦЕНЕ ОГЛАСИМА

На првој страни од петит. реда 20. пр. дин а на четвртој од петит реда 10 пр. дин.

ПРИПОСЛАНО стаје 50 пр. д. од петит реда

KLEINE ZEITUNG

Огласи јевтино, по потреби и са сликама. За свако оглашење плаћа се држ. такса 20 пр. д. ВЕЋИ ОГЛАСИ ПО ПОГОДБИ

Ноћас је преминуо после тродневног боловања наш брат

Ђорђе А. Арменулић

трговац

Ову тужну вест јављамо свима сродницима и пријатељима, молећи их за тихо саучешће у превеликој тузи нашој.

Смедерево 27 децембра 1889 г.

Ожалошћени:

брат: Леонида, сестре: Савета и Јулка с осталом родбином

1001 1—1

Чоје За официрско одело у свима прописним бојама имамо на продају.

917,3,10 **Терзибашић и Ђорђевић**

у Београду и Крагујевцу

Идуће године I. јануара нећу славити своју славу СВ. ВАСИЛИЈА.

Живојин Богдановић

999, 1—4 адвокат.

БЕОГРАДСКЕ ВЕСТИ

Његово Величанство Краљ благоволео је први дан Божића посетити Своју Матер, Њено Величанство Краљицу Наталију те ј ј честитао празник. Његово Величанство задржало се код Своје Матере читав сат и три четврти.

*

Пуцање о Божићу. О божићњим празницима није се могло а да се по старом обичају не пуца. ма да је полиција власт забранила пуцање. На не само на се пуцало, но се још пуцало оружјем напуњеним куршумом. На срећу није се десило никакав несрећан случај У ратарској улици у мало није дошло до несреће. Риста Крстић калдрмција, који има кућу у тој улици изнутра у авлији, пуцао је са свога крајњег — левог — прозора из револвера према кући Јанаћка Јанковића, бив. кмета. Куће и прозори обеју кућа једне су висине. Остојање обеју кућа довољно је и за најслабије оружје па да се деси каква несрећа. У Јанаћковој кући првог дана Божића, око 10 сати пре подне, стајало је на прозору Јанаћково дете Риста пуцајући, управи револвер баш на ону страну прозора где је Јанаћково дете, стајало опали револвер, метак пробије прозоре, срећом не погоди дете већ прође поред њега и удари у противан зид од с бе. Кажу да је Јанаћко подигао против Ристе тужбу код полицијске власти због намерног покушаја убиства.

Ми не можемо улазити у оцену питања да ли је Риста намерно или случајно гађао у прозор Јанковићеве куће, али не можемо а да не осудимо толику лак мисленост и ненажњу једнога човека који ради шенлука пуца мецима у врло блиски прозор на коме још д те стоји Шенлук његов могао је у срце да завиче и зацрни Божић једној кући ни кривој ни дужној. Заниљиво је да се Риста брањо тиме како није знао да револвер дотле може терати, ма да су куће на близу, те ваља с тога и пиштолно у прозор. Вели да Јанаћ о и Риста не стоје у најбољим пријатељским односима.

*

Нова инфорација. Како дознајемо из поузданог извора фирма Тома Благојевић и браћа Поповићи (Риста Поповић народни посланик из Голупца и брат му Алекса) примила је на себе инфорацију дрва за сва надлештва у Србији, рачунајући ту и војску.

*

Наша пол ција, која и иначе није бог зна како марила за своју дужност, о божићним празницима као да је на пу са свим заборавила. По најживљим улицама, у сред бела дана свет је пуцао, па још метцима а жандарма нигде није било да томе обичају, који је могао и живота стати, стану на пут. На теразијској чесми долазило је до сукоба и батина, а ж ндарма није ту било да разваде и нереду стану на пут. Баш о празницима, кад је свет весељи на према томе и више нереда прави, полиција треба да је пажљивија али она је нашла за нужно да и оно мало пажње однесе поред божићне поћенице. На Божић је, брате, и право је да се и полиција одмори.

*

Комисија. Јавили смо да је г. Ђока Павловић, члан државнога савета одређен за председника комисије, која има да извиди ствар сукоба председника Главне Контроле с г. министром финанасије. Сад смо у стању јавити, да су за чланове те комисије одређени народни посланици г. г. Ђока Поваковић, члан апелације, и Пера Максим вић адвокат.

*

Бив. краљ Милан одиста се налази у Монте Карлу, одакле је имао да се крене за Париз. *Вели* се да је најпре био у Цариграду, па онда сватно у Монте Карло да се мало позабави.

Као што ће наши читатељи знати из разних новинарских извештаја, Монте-Карло је светска карташница где се стичу силници и богаташи с разних крајева света да задовоље своје пожуде за хазарданим добитком великих сума. Али су махом ређаво пролазили, већ су сав свој новац шћердали, па онда с ој жалосни живот завршили самоубиством. У нашим листовима често се може читати како се тај и тај у Монте Карлу убио, пошто је прокартао сав свој новац. Београђани ће се сећати да се у Монте Карлу убио и нок Ђура Ђоођевић, бив ов. адвокат пошто је прокартао готово сав свој новац.

За што је бив. краљ Милан отишао у Монте Карло, не зна се поуздано ништа, ма да свет чини разне претпоставке и нагађања.

*

Одложен скуп. Јучерашњи скуп Београдске задруга за међусобно помагање и штедњу, који је имао да реши да се удеонице I и II. кола претворе у акције, решио је, да се скуп *одложи за 10 дана.*

Убиство Мише Димитријевића

„Бранич" о томе доноси ово:

Да се одмори од посла, који му задаје брига око нашега листа и брига о пословима јавним нашега народа, намислио је Миша Димитријевић да проведе светле божићне празнике у родбина своје љубљене супруге у Сенти. Тога ради одвезао се на Туцин д п са љубом својом и нејаким пећаком својим Милутином на станицу жељезничку да се сати и 16 минута крене особним влаком у Сенту. На станицу га је испратио и уредник нашега листа г. Никола Јоксимовић. Баш пред сам долазак влака изашао је Димитријевић са супругом својом и уредником листа нашег на перон и тамо се код врата чекаонице са десне стране уредник с њиме разговараше о неком рукопису, који је требао да уђе у лист што долази. Док се они тако разговараху у један мах појави се разбојник Јаша Томић и мучки удари ножем Мишу Димитријевићу с десне стране у прса. То беше дело једног тренутка. Уредник листа Никола Јоксимовић кад виде то појури на Јашу Томића, к ји још једном завитла нож те хтеде Мишу Димитријевића по ново ударити но овај пут је тај удар спречно уредник листа, кога је разбојник Јаша Томић ножем по десној руци ранио. Но сада уредник свом снагом појури на разбојника, који још једнако в тлаше ножем; уре ник га одгурну на неколико корачаји те видив нож над главом својом, повика му: „Удри мене убијцо!" на што разбојник рече: „Нећу тебе, хоћу онога! Међу тим се свет са станице скупио, те један човек потрча у помоћ уреднику ухватив разбојника за руке, који се сада отрже и преко геленкера утече у канцеларију шефа станице, где га је полиција ухватила и одвела.

Све ово беше дело неколико тренутака. Кад је М. Димитријевић видео крвавог уредника, он га запита: „Шта је то с вами, ви сте крвави?" Но уредник му одговори, да није ништа, него га запита: „А шта је с вами?" Димитријевић му рече: „Удари ме бандит!" Међутим су притрчали тамо и др. Јован Велимировић и др. Милан Давидовац. У тај мах поче блеђети Димитријевић и поче се заносити, за тим се занесе сасвим, те га прихвати Јоксимовић са дром Велимировићем, дром Давидовцем и Митом Јефтићем и наместе га на земљу. Тад га раскопчаше и на ужас свију констатова др. Велимировић смртоносну рану. Из заноса се Димитријевић још једном трже, и запита за љубу своју. Димитријевић се још једном хтеде да отме смрти дигао се, хтеде да пође, али малаксалост га савлада. Још рече само: „Ја ћу умрети!" И то му беху последње речи, јер је за неколико минута за тим већ испустио племенити дух свој. Међутим су и званичници са станице притрчали и понудили су сваку услугу, која је нужна.

ИЗ БЕЛА СВЕТА

— **Несрећа у лудници.** Ових дана се догодила у заводу за умоболне у Стењевцу код Загр срећа. Хр

ноћи у одељењу за женске у заводу за умоболне врло немирне и бурне. Болничарке су имале са болесницима пуне руке посла и тако се је слабо могло мислити на спавање Критичне ноћи од суботе на недељу умирили се некако духови, а болничарке употребише прилику те се одморише и испавају. Али баш те ноћи догодио се страшан случај. болничарка која је ту ноћ болеснике обилазити требала, пође изјутра у 4 сата на молитву у цркву и завирише кроз отворе на вратима у све ћелије болесника. У једној ћелији, у којој су четири болеснице смештене биле, опази болничарка на једном кревету седећу луду Магду Кнезић, а остала три кревета празна. Ужасан призор јој се указа. У сред собе лежаху у крви мртве две болеснице а трећа се у собини бучан завукла. На вику и ларму болничарке дођоше и лечници, те је Магда Кнезић, која је весела и добро расположена жена била, причала, како су су оне две болеснице неучтиве и непристојне биле па их је хтела умирити, те их је гвозденим заклопцем (од бурета) све дотле по глави ударала, док се нису са свим умириле. Судска истрага је отпочета јер као што се из свега види мора да је врло лош надзор кад се такав грозан случај десити могао,

— **Улица Берлин у Паризу.** На молбу неколико париских грађана да се име Rue de Berlin (улица Берлин) замени којим другим именом, јер су у Елзасу француска имена улица замењена немачким, одговорио је париски општински одбор: Вароши Паризу је изнад таквих маленкости и света. Ако су у Берлину учинили неправду, нећемо и ми да поћемо тим трагом. Све главне и велике вароши светске имају своја имена на натписима наших улица. Ми бисмо понизили сами себе, кад бисмо избрисали које од тих имена.

— **Почаст новинару.** 17 о. м. указане су у Турину особите почасти у палати Мадама оснивачу и уреднику туринскога листа. „Gazzetta" del popolo Ивану Ботеру који се већ 40 година истиче као вођа на политичком пољу. Та чињеница показује како Талијани умеју поштовати и ценити сваког поштеног радника, ма коме сталежу он припадао. Између оних, који су вредноме новинару честитали, ваља споменути прво краља Хумберта, који је Ботеру послао слелећу честитку са св јом сликом: „Ивану Ботеру, нестору талијанских новинара. Неуморном и пожртвованом заточнику права и слободе." Војвода Амадео послао је свечару честитку на име Consorzio nazionale, који је он основао, Министар председник послао му је ову депешу: „Глас домовине, који је тако често из вашега листа заорио светом, данас вас весело и захвално поздравља, вас, ваљаног заточника оних врлина по којима се штампа показује корисном и тече себи поштовање. Стари друг с поштовањем поздравља свога друга а држављанин се осећа задовољним у уверењу, да је у вама нашао праведног судију својих намера. Новинар и држављанин шаље вам своја срдачна честитања." Пошто су прочитане остале честитке, завршила се свечаност, веселим банкетом, на коме су били министри Брин, Бозели и Болмити и многи сенатори и народни посланици.

— **Страх у дворској опери бриселској.** Кад се 6 о. м. у бриселском „Theater de la Monnaie" представљала опера. „Manon Lescaunt" догодила се једна мала незгода, која је могла имати тешких последица. Била је недеља, па је с тога позориште било пуно. Оркестар је баш започео предигру „Квартет" другог чина, кад се упали један буке од хартије, који је стајао на позорници уз једну свећу. Свет није видео шта гори, но је само видео пламен Један виолиниста опазивши први ватру, довикну певачици Саме, која је баш почела певати, ватра на позорници. гори буке! и показа гудалом на буке, који је горео. Али је певачица Саме кратковида и није одмах опазила ватру. Публика се одмах уплаши и нагне бежати вратима, кад на позорницу изађе тенор Делмас, који зграби буке и ногама га згази. Свет се опет умири и тако се престава могла наставити

СМЕСИЦЕ

— **Критични дани у 1890 години.** Фалб прориче да ће идуће 1890 године бити ни више ни мање но 25 критичних дана, који се овако деле: први реда, дакле најопаснији, падају 8, јануара, 7. Фебруара, 19. јула, 18. августа' 16. септембра и 15. октобра; други рода падају 13 фебруара, 24. марта, 7. априла. 28. маја, 21, јуна, 1. и 31. октобра и 30. новембра; трећег реда падају 24. јануара, 5. јуна, 5. маја, 3. августа, 2. септембра, 14. октобра и 4. децембра.

Изашла је нова, врло занимљива књига са 10 слика:

ЈЕДНА СРЕЋКА

РОМАН

Жила Верна

превео

ИВАН ИВАНИЋ

Цена 9 гроша

Добија се у редакцији „Одјека" и у књижари Браће М. Поповића (кнез-Михајлова улица.

ФАСЦИКЛА БРОЈ XIII

КРИВИЧНИ РОМАН

Емила Габорјоа

превео Ст. П. Видаковић

књига трећа (свеска 6

цена 50 пар.

Може се добити у књижара А. Пурића и свију књижара по Србији.

1—3

У МОЈОЈ НОВООЗИДАНОЈ Кафани код „Тигра" у Палилули ратарска улица, у близини официрске кафане. продајем старо црно Неготинско вано од 1885-те године 60 пара дин. литар, и ново вино црно 30 п. д. литар, аков од 12—30 динара како на мање тако и на више.

Београд. Јанаћ М. Јанковић

968,10-20 кафеција.

ЧЕСТИТКЕ

ЗА НОВУ ГОДИНУ

са сликама бојадисаним, позлаћене, разноврсне

(сто комада 5 дин)

Честитке богато украшене

комад од 20 пара до 5 динара

Може се добити у књижари

В. Валожића у Београду.

932, 1—10

За поклоне доброј деци о новој години изашло је 8 књижица са бојадисаним сликама

ВИДА

Аладин и волшебно кандило

Моја лутка

Несташни мачићи.

Виљем Тел

У земљи човечуљака

Црвен-капа

Дете и рода

Цена је свакој 30 пара дин.

Може се добити у књижари

В. ВАЛОЖИЋА у Београду

931, 1—10

ГЛАВНО СТОВАРИШТЕ ЗА СРБИЈУ

налази се код г. сп. К. Драшкоција у главној ч шији у ко ги Т. Димитријевића у Београду. Може се добити зеленом апотекара И. Протића на Врачару, М. Тидића и вецу у Београду, — Пере Јанковића у Крагујев , Косте Николића у Пожаревцу, Драшкоција у Свилајнцу, М. Драшкоција у В. Градишту. Д. Кедровића у Крушевцу, Л. Јакшевца у Гор. Милановцу и Б. Николића, дрогеристе у књаз Михаиловој улици, у Београду, а тако исто код П. Спасића апотекара у Савамали

СИГУРНИ ЛЕКОВИ

МЕЛЕМ (фластер) пр тив жуљева и тврде коже на ногама Пошто је операција с ножем опасна, то при употреби кога мелема одпада свака опасност. — Кутија 80 пара динарских.

ПРАШАК за (варивање треба) би да се налази у свакој кући и сваком стану, особито по гостионицама и хотелима, пошто исти лечи катар у стомаку и цревима неуредну столицу, шљење, мигрену или главобољу, подригивање, крчење у прсима, (Yerschleimung) тешко дисање тешко сварив ање и мамурлук — Кутија 1 динар.

РЕСТОРЕР за фарбање косе, исти даје к си природну боју. — Једно стакло кошта само 2 динара.

Осим тога може се код мене у Земуну добит што особито препоручујем.

ЕСЕНЦИЈА за косу, против опадања косе и чишћења перута на глави — Стакло 4 динара,

ПОМАДА за лице против пега, флека бубуљица, рапаве коже и остале нечистоће на лицу. Моја је омада један лице ради свога изванредно сигурнога дејства позната не само у Аустро-Угарској него и у Русији Немачкој Србији, Румунији Бугарској итд. — Цена истој 1 лице

САПУН што уз помаду иде, 1 комад 1 динар.

ПИНОН прашак за лице, бео, румен (роза) и жут. — једнае кутија кошта 2 динара.

Ф. БЕНКО

888.4—11 апотекар а Земуну

500 Марака

плаћам ономе, који по употреби

Кот'ове Зубне воде.

Флашица по 1¼ динара кад г од опет зубобољу добије или у устима добије непријатан задах.

Јов. Ђорђа Коте насљед. Берлин

У Београду може се добити у дрогеријама г. г. **Бошка Николића** и **Пазла Маринковића** и у апотекама г. г. **Јована Дилбера** и г. **Др. Јована Ђурића**, а у Крагујевцу к д г. **Др. М. Ј. Јовановића.**

Изишла је из штампе 7 и 8 свеска

ЛОВ НА МИЛИЈОНЕ

или

КРВАВА ДРАМА У АМЕРИЦИ

ИЛУСТРОВАН РОМАН

Ксавија Монтепена

и излазиће недељно две свеске све дотле, док се не сврши. Свака свеска има *две леп е слике* и фино илустроване корице а кошта *само један грош.*

Ко је читао романе „*Света освета*", „*Полицајка или Мачије око*" томе је име пишчево д бро познато а у препоруку овога дела може се рећи само толико да је

ЛОВ НА МИЛИЈОНЕ

најзанимљивији Монтепенов роман

Може се добити у свима београд. књижарама.

928

994, 2—3

Наша никад незаборављена кћи, супруга, мајка и сестра

ДРАГА

умрла је 11-ог ов месеца у најбољем добу младости, оставивши нас у највећој туги и жалости.

О овоме извештавамо наше рођаке, пријатеље и познанике, молећи их за саучешће.

17. децембра 1889 год.

Прањани (округ Руднички)

Ожалошћени:

мати: Сава, супруг: Петар Танасијевић меанција, деца: Милан и Стана, брат: Живорад.

Тодоровић. Одговорни уредник Свет. Јаношевић Штампаријакод „Пр свете" Позоришни трг бр 2

БРОЈ 368 ПЕТАК 29. ДЕЦЕМБРА 1889. ГОДИНА II

ИЗЛАЗИ СВАКИ ДАН

БРОЈ 10. П. Д.

ЦЕНА ЗА СТРАНЕ ЗЕМЉЕ

За годину . . . . . 30 динара
На по године . . . . . 15 динара
На 3 месеца . . . . . 9 динара

LE PETIT JOURNAL

МАЛЕ НОВИНЕ

ДНЕВНИ ЛИСТ ЗА СВАКОГА

Претплата из унутр. полаже се само код пошта

За Београд нема претплате — Лист се продаје на број

Писма и рукописи шаљу се Власнику „Малих Новина" Топличин венац бр. 17., на горњем спрату.

Претплата се прима код свију пошта у Србији

ЦЕНЕ ОГЛАСИМА

На првој страни од петит. реда 20. пр. дин. а на четвртој од петит реда 10 пр. дин.

ПРИПОСЛАНО стаје 50 пр. д. од петит реда.

KLEINE ZEITUNG

Огласи јевтино, по потреби и са сликама. За свако оглашење плаћа се држ. такса 20 пр. д. ВЕЋИ ОГЛАСИ ПО ПОГОДБИ

Чоје За официрско одело у свима прописним бојама имамо на продају.

Терзибашић и Ђорђевић
у Београду и Крагујевцу

917,3,10

Ноћас је преминуо после тродневног боловања наш брат

Ђорђе А. Арменулић

трговац

Ову тужну вест јављамо свима сродницима и пријатељима, молећи их за тихо саучешће у превеликој тузи нашој.

Смедерево 27 децембра 1889 г.

Ожалошћени:
брат: Леонида, сестре: Савета и Јулка с осталом родбином.

1001.1—1

Идуће године 1. јануара нећу славити своју славу СВ ВАСИЛИЈА.

Живојин Богдановић
адвокат.

999, 1—4

Купоне
ОД СРПСК. ЛОЗОВЕ КУПУЈЕ ПО
3. ДИНАРА.
Израил Русо
до Дајмака бакалница.

ИЗЈАВА

—

У неколико бројева овогодишњега „Тимочанина" пискарало се је и о мени. —

Међу тим, ја на то немам коме да одговорим; а не могу „*за сада*" ни да имам посла дечурискии и са дечурлијом, која није у умела што наметније и колрисније да напишу за јавност.

Нашао сам за потребно, да ово јавно кажем пре, него што почне нова година.

24 Децембра 1889 год.
У Великом Извору.

Учитељ
Милош М. Мид...

то му се да и обраћамо с питањем: Је ли вољан да и даље трпи овакву безобзирност г. Бекманову и према влади и према његовим абонентима, грађанима српским? Даље; је ли вољан да и даље трпи да г. Бекман штети интересе држ, шиљући и примајући извесне депеше из иностранства за Београд и обратно у Земуну? Најзад, да ли му је познато да се господин Бекман свима страним листовима препоручује као повереник владин и на тај рачун добио многе иностране листове, којима јавља ствари које ни земљи ни влади не могу послужати ни на углед ни на корист.

Ми ћемо чекати да видимо, хоће ли г. министар иностраних дела бар за овај мах предузети какве год кораке против најдрскије безобзирности једнога г. Бекмана. Ако ни сад не учини ништа онда ћемо препоручити свима абонентима г. Бекмановим да га напусте, да ако га тако нагнају на учтивост и вођењ обзира према њима.

*

Отпутовао. Бивши краљ Милан и што се неколико дана лепо провео и позабавио у Монте Карлу, како се вели, отпутовао је ономад у Париз. Вели, да му бављење у Монте Карлу није најбоље пријало, те је с тога тако брзо и отпутовао, ма да је у почетку мислио да се туна подуже, па можда и целе зиме задржи. Али како му у Монте Карлу није пријало, нарочито обична клима у Монте Карлу, која изазива ирдо чудновата расположења код његових посетитеља — то је нашао за нужно да се за сад повуче на ће шкодљиве и непријатне средине.

*

Поледица. Од неколико дана у нашој престоници јако је поледица по улицама. Дани су обично топли, нарочито је то било пред Божић, то се снег и лед отопи а преко ноћ замрзне се тако, да се од наше калдрме и тротоара направе праве тоцињајке. Таква једна тоцињајка по свима београдским улицама, па још најопаснија основала нам је јуче. Људи су ишли непрестано клизајући се и посрћући и непрестано страхујући да не падну и осакате се, а то би врло лепо изгледало кад се падне на нашу и онако рђавуи џомбану калдрму и тротоаре. Имаоци кућа неће да по тротоарима поред својих кућа посну пепела, а полиција не налази за нужно да им то нареди, и онда имају од те свеопште немарности газда и полиције да плаћају рачун становници, који прво газдама кућним плаћају огромне кирије, које подносе све државне и општинске терете, — и то све за то, да би могли што лакше покрхати вратове.

Бадава и наша полицијска, и наша општинска власт, и наши имаоци кућан плацева труде се свима силама да докажу, да се ми не налазимо у цивилизованој Јевропи већ на оријенту.

Пренос уговора. У јучерашњем броју јавили смо, како је фирма Тома Благојевић и браћа Поповићи из Голупца примила на себе сву ліферацију дрва за сва државна надлештво у Србији. Накнадно тој нашој јучерашњој вести јављамо сад да је, по уговору закљученом са владом то право имала пре овдашња фирма Волфнер и Голдштајн, која је то своје право препела на поменуту голубачку фирму. И тако сад ова фирма има право да експлоатише шуме „Кукурек" и „Јастребац" а да сва државна надлештва у Србији снабдева дрвима.

*

Последице инфлуенце. Инфлуенца, која се у први мах тако нагло почела ширити по нашој престоници, у последње доба јако је опала. Али и ако је она опала, и ако су многи оздравили, опак много од оних, који су боловали од инфлуенце па се по оздрављењу нису умели чувати, пали су поново у кревет, добили јаче и теже болести. Такви болесници, који су једном боловали од инфлуенце па по ново пали у кревет, већином пате од разних опасних запаљења. Такав број болесника има по приличан број у Београду.

*

Велика игранка Друштво „Београдске трговачке Омладине" приређује 20 јануара идуће године велику игранку у корист своје трговачке школе.

Досадање забаве овога удружења са својих сјајних припрема, примерног реда, многобројне су отмене посете биле су забаве првог реда надамо се да и ова забава неће од својих претходница изостати.

*

Пили у здравље. Певачка дружина „Корнелије," која пева редовно у Саборној цркви ишла је целокупна дочестита Божић г. митрополиту Михаилу. Г. Митрополит их је лепо примио и обдарио их **са десет динара** — да пију, што су они и учинили код „Руског цара."

*

Комисија Министар просвете и црквених послова, образовао је комисију, за испитај злоупотреба Теофила Сандића свештеника из Остружнице.

*

Убиство и самоубиство. Ни наш Божић, канда не хте а да за собом не остави као спомен какав не срећан случај. Читали смо пре неки дан у бечким новинама, да је се у њиховој престоници Бечу, о Божићним празницима све године десало неколико убистава и самоубистава. Па и Београд није изостао иза Беча. И наш нам Божић оставља два не срећна случаја.

Првог дана Божића овде је извршено једно убиство и једно само убиство.

Од дужег времена, живео је у Београду неки Ламберт Черни Он је био по занимању пекар, и имао је своју радњу на зеленом венцу. Ламберт је невенчано живео са једном женом која је имала мужа и једног сина. Због тог што је она имала мужа а што није брак био разведен, они се нису могли венчати. Кад је он добио уверење да се не може с њом венчати, намисли да прво њу убије, па потом и себе. Што је наумио, то је и извршио. Отишао је с њом, до близу луднице и ту је из револвера убио, па оставио. За тим се натраг врати у варош, узме собу у гостионици Жировног венца, и тог истог дана предвече убије се.

Њега су сутра дан сарањили, а за њу до јуче ништа нису знали.

Тек кад су јуче јавили позорнику жандарму, да се у шанцу налази убијена једна женска, сазнали су да је то Ламбертова љубазница.

Жандарм, кад је то видео нађе кола и леш у кварт однесе.

Жалосна полицијо! Жалосна жандармерио. Замислите, лепи су дани без да је претходно у присуству лекара и чиновника увиђај учињен Шта ће те, кад немамо тако образовану и вешту полицију.

При Ламберту нађена су два писма која је он сам писао. И то једно је писмо упућено на његовог брата, -- коме вели, да не може више да живи, и да на овај начин скончава Друго је писмо било упућено на њеног брата, у коме њега она моли да се побрине за сина, и да јој не тиме тражено (развод брака).

Обоје су били католичке вере, и родом из Аустро-Угарске. Шта буде мо даље сазнали јавићемо.

*

Пољаци општине Београдске. Скоро све су општине у Србији памети није и више воде рачуна, о својим интересно београ. оп о нама. Замислите. Наша општина и у зиму држи три момка и за њих плаћа по 6 дук. месечно. А шта раде у зиму пољаци

Шта имају да чувају? И селски кметови знају, да се пољацр држе само лети а никако зими.

Ето Београђани зашто је толики прирез. Само тако и даље, на ћете лепу успомену оставити.

ДОМАЋЕ ВЕСТИ

Похара доњо милановачке поште „Крајина“ јавља 14. ов. м. вратио се из Д-Милановца последњи судија по крађи пошт. аманета. Истога дана спроведени су ово окр. Суду двојица Д-Милановчана, који се окривљују за ту крађу, и суд их је обојицу решењем својим ставио под суд и у притвор. Шта буде даље по овом предмету решено, као и хоће ли се једном пронаћи прави кривац похаре аманета, јавићемо.

Општински избори 17. ов. м. био је избор председника и чланова за варош Неготин. Изабрата је стара управа са 283 гласа, а г. Јован Ђорђевић благајник са 500 гласова. Против избора поднесе више жалба, услед чега је наређен најтачнији извиђај. Шта ће даље следовати известићемо читаоце.

Молба, 200 грађана неготинских предали су 21. ов. м. молбу одбору општинском којом траже да се досадањи општински лекар др-Нешић и даље у службу задржи.

Један грађанин како „Крајина јавља“ из среза брзопаланачког жалио се начелству неготинском да му је г. Аврам Стевановић порезник изнуђавао 60 динара, те да га не би за другу кривицу више казнио. Као што смо сазнали: начелство тражило је од њега изјашњења, а он је кратко, просто и јасно одговорио, да му је то изнуђавање с свим непознато, и да је то подметање његових личних непријатеља, Међутим „К.“ су познате више тужбе од ове године на овог г. порезника од стране појединих сељака у поменутом смислу. Ако су довста истините те тужбе, и ако би се тим оправдала она најновија народна пословица која се у овим крају чује, именом: „где Аврам порезник падне ту као гусеница обрсти;“ онда питамо надлежне, за што се једном не стане том бршљењу на пут?

Одбор, за прикупљање прилога за подизање споменика неумрлом јунаку српском Хајдук-Вељку у ова нове године даваће беседу са играном.

О инфлуенци.

Бечки професор др. Нотнагел држао је ових дана у Бечу предавање о инфлуенци, која је реч сад „у моди“ па пошто је та болест заразила доста и Србију мислимо да, је у интересу наших читалаца, ако им у главни потезима прикажемо ту болест по предавању гласовитог лекара,

Инфлуенца мора се убројати међу заразне (инфекциозне) болести т. ј. такве, које се развијају преко микроорганизам (бактерија). Да је тако — премда то још није научно доказано — сведочи епидемско појављивање те болести. Држи се, да при инфлуенци допиру (ваљда кроз прса) у тело бактерије и те бактерије проузрокују у човечијем организму процес, којим се продуцира неки особити инфлуенци сопственски отров (тохин, промаин). Тај отров а не бактерије инфлуенце чини тело болестним.

Симптоми болести инфлуенце врло су различити, често управо неличњи, као и код других заразних болести. Та разноликост може се протумачити разноликом и променљивом отпорном снагом појединих органа противотрова болести. У опште се могу навести ови симптоми: Готово увек наступи грозница јача или слаба сама са свим њој сопственима симптоми Ретко је инфлуенца без грозница. При том се истичу болни појави појединих органа. али не увек орган. Понајвише пате органи за дисање с њиховим слузним покожицама (нос, гркљан, зрачне цевчице огранци бронцијални)

У другом су реду појави, који се немогу другчије тумачити но да је у тим случајевима отров инфлуенце особито јако потресао живце и то особита бесаница, јаки болови у глави и у разним живцима (неуралгије) у мишићима хртењачи; у удовима У трећем реду страдај од отрованапарати за избацивање (црево) те се губи тек, а тај недостатак готово редовито траје дуго до у реконвалесценцу. Сви ти симптоми могу бити комбиновани, а треба још дометнути да то није потпуна, него најобичнија скоро систематична слика инфлуенце. Трајање тога процеса такође је рачунато. У незнатним најлакшим случајевима трајући једва 24 сата, вуче се иначе и без компликација па и уз добру негу, преко једно недеље, бива и до три недеље, а и реконвалесценца је такође дуготрајна.

Је ли инфлуенца опасна болест? То је питање које највише занима свет, па ваља па њ оп ширније одговорити. У опште је инфлуенца досадна, неудобна, често мучна и таква афекција, која врло боли, али у правилу може се рећи да се у највише случајева завршује потпуним оздрављењем. То се тумачи тиме, што јачина и трајање грознице није опасно, те што се важни органи за живот не афицирају у великом обиму, нити великом јачином. Само што се тиче плућа, могу опасни појави наступити, ако је катар врло жесток и ако захвати најфиније огранке зрачних цевчица, т. ј. ако се развије афекција плућа. која се научно зове Bronchitis capilaris i Bronchopneumonija. Али и ту компликацију, премда је тешка, иначе здраве и јаке индивидуе понајвише претрпе. Но ако таква компликација задеси старије и слабе особе, малу децу или иначе њежне и слабо отпорне индивидуе, онда се може процес зло свршити. Такође је према искуству инфлуенца опасна особама. које су већ иначе болестне, особито на плући и срцу.

Ну да видимо сада, какав је односај између инфлуенце и запаљења плућа?

У колико се под запаљењем плућа разумева њезин катарални облик вреди оно, што је већ речено. Је ли код наше епидемије (у Бечу) процењат те компликације већи, него за пређашњи епидемија, неможе се сталног рећи. Али није тај облик пнеумоније, који је сад у свима пробудио особита страх, него у истину пречесто појављивање крупозног запаљења плућа. Дакле је оправдано питање, у којем је односају то крупозно запаљење плућа према инфлуенци?

Подпуном сигурношћу може се одговорити, да унутрашња и битна веза између обе болести не постоји већ спољни међусобни утицај неможе се порећи. То се има овако разумети: инфлуенца и крупозно запаљења плућа у својем бићу посве су различита два процеса болести; потоња се не може никад напросто и исправно развити из оне. Оболи ли болестник од инфлуенце такође од крупозног запаљења плућа, то је само случајан судар двају процеса код исте индивидуе; али исправно да је један појав припремио земљиште другому.

У Бечу су врло чести случајеви крупозне пнеумоније у ово доба године, те их је доста било и пре појава инфлуенце. Та епидемија пнеумоније траје сада даље, па је само појачана епидемијом инфлуенце, али је криво мишљење, да крупозна пнеумонија спопада само оне, који су већ оболели од инфлуенце.

ПОДЛИСТАК

КРАДЉИВИЦА ДЕЦЕ

ПРИПОВЕТКА

Еркмана — Шатријана.

(Наставак)

Једанаест часова изби на цркви св. Јована, а за тим поноћ.

Кристина Евиг пошла је непрестано; прошла је била мале улице: „Емпримерн“, „Дан Мање“, „де ла Хал-о-Вен“, „де Виељ-Бумери“, „де Косе-де-л' Евеше“.

Сто пута је гроф, у очајању, помислио у себи, да ово ноћно гоњење неће бити ни од какве ваљде, пошто луда нема никаквог циља; али помишљајући да је то још последња нада пратио је непрестано, заустављајући се чешће близу каквог ћупка или у издубљењу каквом у зиду па за тим продужујући даље несигурним кораком као какво живинче што лута насумце по помрчини.

Напослетку око једног сата Кристина опет дође на Владичину пијацу. Време као да се разгаљивало по мало, киша није падала, свеж ветрић харлијао је по пијаци а месец, час покривен мрачним облацима, а час опет сјајући својом јачином, преламао је своје јасне зраке а хладне као челик у хиљаду локава које су се направиле међу камењем.

Луда мирно седе крај извора, на место где је седела пре неколико часова. Подуже остаде тако у том положају с мутним, унезверењим погледом; мокри дрољци беху јој се приљели уз мршаво тело.

Сва нада грофова ишчезну.

Али баш у тренутку кад се појави месец бацајући своју бледу светлост на околна здања луда се наједаред подиже, испружи врат, и пуковник гледајући по правцу њеног погледа, опази да је управљен малој улици „Виељ-Фрерје“ отприлике на двеста корачаји од извора.

У истом тренутку јурну она као стр

Гроф пође за њом, саплићући се статака од неких развалина, што се старинске цркве Св. Јована.

Луда као да је имала крил мало што му не умаче, тако

кривудавом улицом запреченом колима, ђубретом, дрвима што су намештена пред вратима због зиме.

Наједаред је нестаде у некој узаној улици са свим мрачној и пуковник се мораде заустављати не знајући на коју ће страну.

Срећом, после неколико секунада, жућкасти зраци неке лампе стаде светлуцати из једног ћумеза, кроз мали пљавпрозор ови зраци биљу су непокретни; на скоро их покри мрак, по том се поново појавише.

Очевидно да некога беше у том калу.

Шта ли се ту ради?

Без устезања, пуковник ступи ћумезу идући право светлости.

На средњ[illegible] нађе поново на ли[illegible] која је [illegible] ченим о[illegible] от[illegible]

Обично се инфлуенца рашири је ваздухом, јер се ваљда специфичне њезине бактерије удисавају. Да ли је болест уз то контагиозна, т. ј. заразна, прелазећи од особе на особу, не може се позитивно тврдити, али није невероватно. Но и ако је тако; тај начин ширења болести заостаје на далеко за оним првим.

Тиме, што је досле речено, имплиците је казано, да праве профилактичке заштите против инфлуенце нема, која је као једва која друга „куга“ пандемична, те као да највећим летом превађује градове, земље и ћета мора. Добро је, у колико је могуће, да се избегава дотицање са болестницама од инфлуенце, а особито нека то чине слабе, старе и болесне особе. Уз то ваља бити особито опрезним и при обичном катару То су готово сва средства за за сачуваље од инфлуенције.

Задаћа науке била би, да употреби специфично средство против инфлуенце, неку субстанцу, која убија бактерије инфлуенце, а да не шкоди организму, но таквог средства наука још не зна. Поступак може се за то ограничити на то, да се одстране бар најважнији или најдосаднији симптоми, особито појави код живаца и апарата за дисање. За олакшање болна болестницама баш је потоње доба нашло више субстанца, које се у том правцу могу употре ити (антипирин, фенацетин антифебрин и др. Највећу пажњу траже увек симптоми у плућима; а најважније, што се може препоручити самоме болеснику, јесте: да се врло чува у реконвалесценци (при оздрављању). То вреди за одрасле и децу. Реконвалесценца често је врло лагана, спор се враћа осећање снаге, те телесна и душевна енергична, способност за рад, а тек остане дуго слаб и катари органа за дисање потрају дуже. У ово доба треба за то што дуже остати у соби са једноликом температуром, док се посве не оздрави.

У сравњену са другим епиденичким болестама, ова је садашња епидемија врло блага, те може имати озбиљнији значај само у вези са епидемијом пнеумоније. Уз пркос томе ми с правом једва чекамо онај дан, кад ће је нестати:

ИЗ БАЛКАНИЈЕ

— **Бугарски зајам.** Емисија бугарског зајма извршиће се у првој половини месеца јануара у Бечу, Будимпешти и Трсту.

— **Нов грчки зајам.** Из Атине а вљају да се ради на једном зајму од две стотине милиона с кућом Антон Гипс, по 5% и ¼ % комисије. Овај зајам употребиће се на аморатизовање зајма од 120 милиона, па грађење железнице лариске и три брзоплова за грчку флоту.

— **Турски трговачки уговори.** Левант Хералд тврди, да су велике силе вољне да изађу на сусрет жељама портиним у погледу побољшања трговачких уговора. Тарифе, које су већ израђене, таке су природе да потпомажу приходе отоманске а ни једна сила није показала намеру да је спусти искључиво у своју корист. Енглеска тарифа била је тако измењена да испуњује што је могуће жеље портине.

— **Трговачки уговор.** Како јављају из Софије, бугарска влада закључила је с Енглеском привремени трговачки уговор на две године. Уговор је већ ступио у живот.

— **Деманти.** Из Цариграда побијају вест, као да је порта разаслала салама окружницу у ствари бугарског зајма.

ИЗ БЕЛА СВЕТА

— **Нека парница** у оставини њатранског владаоца Владислава Демендија, која је започета још 1419. г. *а трајала 470 година*, свршила се не давно. За то се време намножило око 2000 наследника а од целог великог имања, остало је још 22.000 фор. Од тога је добио породичан адвокат Бела Берват за породичну табелу, која износи 15 великих табака, 10.000 фор. а за остали посао и трошак 6000 фор. Остатак од 6000 фор. поделиће се на 2000 наследника. Ко је ту прави наследник?

— **Обдарен проналазач барута без дима.** *Париска академија наука* дала је енжењеру Павлу Вијељу Лекоту награду од 50.000 дин., што је пронашао *мелинит*, најбољи барут без дима. Сви европски листови донели су у своје време врло опширне извештаје о напредном успеху свога новог проналаска.

— **Завејане железнице.** У јужној Угарској био је 16 с. м. јак ветар, који је нанео снег те се промет покварио. Између Земуна и Новог Сада не могаше возити влакови а између Врбаса и Новог Сада била је комуникација читав дан поремећена. Београдски влакови остали су на ст. керској, б. пештански на врбашкој штацији. Најпосл суе сметње отклоњене, те је б. пештански брзи воз сутра-дан ујутро у 9 сати (уместо дан пре у вече) стигао у Н. Сад.

— **Несрећа на леду.** У М. Сигету учило је једно мушко дете од 8 година на леду тоцињати се, те је случајно пало и од потреса мозга исти дан умрло.

— **Убијен.** По једној депеши из Обока, убијена су два француска мисионара између Зејлаха и Харара.

— **Здравље у Паризу.** „Журнал де Деба“ јавља, да се у Паризу на горшало здравствено стање. Претпрошле суботе било је 420 смртних случајева, у недељу 348 а у понедељак 461.

— **Телефонска линија.** У понедељак пред Божић отворена је телефонска веза између Беча и Будим-Пеште.

— **Понлон.** Барон Ротшилд дао је 100.000 динара за париске болеснике од инфлуенце.

— **Оболео.** Енглески министар председник, лорд Солзбери, јако се разболео у Хатфилду.

— **Умрла.** У Будимпешти је умрла чувена невачица Ема Турола.

— **Умрли од инфлуенце.** 18 ов. м. умрли су у Паризу од инфлуенце два писца комедија и либретоста Шиво и Дири, који су већ 30 год, заједно радили. Од инфлуеаце је умро и познати сликар Граније.

— **Осамдесетогодишњица.** 17 овог месеца славио је чувени енглески државник Гледстон, свој осамдесети дан рођења. Он је примио силесију телеграма и писама из енглеске, Индије, Аустрије и Америке. Стари државник провео је ту свечаност у кругу своје породице у Хавердну.

— **Споменик.** Французи се спремају да у Руану подигну сјајан споменик девојци Орлеанској. Споменик ће бити висок 17—75 метара.

Изашао је из штампе

СРПСКИ ЗАНАТЛИЈА

КАЛЕНДАР

ЗА ГОДИНУ

1890

с овом садржином:

Насловна слика од Уроша Предића

I, одељак

Календарски део с разним корисним белешкама.

II. одељак

1. Садашњост и будућност српских заната и занатлија, од Раше Милошевића.
2. Производјачке и стоваришне задруге од Раше.
3. Први дошац, од Љ. П. Ненадовића.
4. Користи од удруженог рада, од Раше.
5. Тешко, је брале, међу људима, песма од Брзака.
6. Раденичка песма од Др. Ј. Илијића
7. Белешке о нашем финанцискоме стању.
8. Шта у место еснафа? Од Раше.
9. Стакло са сликама, од Раше.
10. Шта нам предстоји? од Драг Н. Лапчевића.
11. Наши занати с погледом на савремене усавршице и напретке а појединим занатским гранама. а) Нешто из обућарског и сарачког заната са сликама, од Светозара Томића.
12. Слика Живојина Жујовића.
13. Нешто о ковачком, лимарском и бравареком занату са сликама, од Свет. Томића.
14. Слика Светозара Марковића од Предића.
15. Живојин Жујовић и Светозар Марковић, од Раше.
16. Наша индустрија, од Раше.
17. Наша железница, од Јел. Павловића.
18. Израчунање геометриских површина са сликама, од професора С. Д
19. Урош Предић сликар.
20. Разне белешке.
21. Правила „Занатлијског Удружења“.
22. Завршна реч.
23. Разни огласи.

Календар се може добити у свима књижарницама и код месних одбора „Занатлијског Удружења“ у унутрашњости.

Цена је 1 динар.

Слике Живојина Жујовића и Светозара Марковића могу се добити код управног одбора „Занатлијског Удружења“ 50 пара комад.

Луда беше иза њега.

„Пст“! рече она.

И гроф уступи још једном пред нагоном ове несрећнице, оста непомичан и прислушкујући.

Највећа тишина владала је у опалој кући: рекао би човек да је све спавало, да је све мртво.

На цркви св. Јована изби два часа.

Тада се зачу слабо шапутање на првом спрату, по том нека неодређена светлост озго падала је на оклепани зид; под је шкрипио више главе пуковникове, осветљавали су најпре неке басамаке, стару гвожђарију натрпану у једном углу, једну гомилу дрва, даље, убрљан прозор што гледа у авлију, десно и лево неку стаклад једну отрцану котарицу..... и шта ти ја знам? —

... ја и ... мацим ...

... ме несрећник... хеј!... ви тамо горе... ...ви..... пустите ме.... ја.... казаћу све.. ...о да и ће да мелаксава, кад нека ...на старија и много суровија стрча ...ући:

пуче, мршаве руке голе до лаката, држећи у једној руци лампу а у другој неку дрводељску секиру.

Тек што тај гнушени створ премери очима по помрчини, одмах наже уз степенице с необичном лакоћу.

Али беше доцкан, пуковник беше јурнуо с мачем у руци и већ је држао вештицу за сукњу.

— Моје деце, несрећнице, рече он, моје дете!...

При том лавовском усклику, хијена се осврну и удари секиром онако насумице.

Наступи страховита борба. Жена, оборена на степаницама, тражила је начина да га уједе; лампа, која је одмах пала, горела је на земљи, а њен стењак, пруштећи на влажном цигленом поду, бацао је своје покретне сенке на сиве зидове.

— Моје дете! понављао је пуковник, моје дете или ћу те убити!

— А, јест, добићеш га, добићеш дете, одговарала је жена неким подсмешљивим гласом! ...није још свршено!... имам ја добре зубе ...

— Ево ме.

Несрећница била је наоружана великим касапским ножем и гроф, осврнув се, опази да бира место где да га удари.

Луда је дотле хладнокрвно посматрала све али кад опази сву скочи на њу вичући:

— Она је.... Ево је.... ах! познајем је... неће ми умаћи.

Место одговора, поток крви облије патос; стара јој беше пресекла гркљан.

Све то би за једну секунду.

Пуковник беше добио времена да се подигне и спреми за одбрану; кад то видеше ове две вештице наге ше уз басамаке и нестаде их у порчини.

Димљива лампа беше скоро на измаку, гроф се користи њеном последњом слабом светлошћу да ноће за убицама. Али, дошав на врх басамака, опрезност му је саветовала да никако не напушта овај излазак.

Он чу Кристину како крклја доле и капљице крви како падају кап по кап у сред тишине. То беше ужасно!...

(Наставиће се)

Изишла је из штампе 7 и 8 свеска

ЛОВ НА МИЛИЈОНЕ

или

КРВАВА ДРАМА У АМЕРИЦИ

ИЛУСТРОВАН РОМАН

Ксавија Монтепена

и излазиће недељно две свеске све дотле, док се не сврши. Свака свеска има *две лепе слике* и фино илустроване корице а кошта *само један грош.*

Ко је читао романе „*Света освета*“, „*Полицијска или Мачије око*“ томе је име писчево добро познато а у препоруку овога дела може се рећи само толико да је

ЛОВ НА МИЛИЈОНЕ

најзанимљивији Монтепенов роман.

Може се добити у свима београд. књижарама.

928

У МОЈОЈ НОВООЗИДАНОЈ Кафани код „Тигра“ у Палилули ратарска улица, у близини официрске кафане. продајем старо црно Неготинско вано од 1885-те године 60 пара дин. литар, и ново вино црно 30 п. д. литар, аков од 12—30 динара како на мање тако и на више.

Београд. Јанаћ М. Јанковић

968,10-20 кафеџија.

3.600 динара, тражу се под интерес са месечном одплатом и интересом на сигурно јемство.

Пријавити се уреднику овог листа. 1000

ПИРОТСКО певачко друштво држаће свој главни скупштину на Богојављење 4890 год.

Ово се јавља редовним и помажућим члановима на основу чл. 44 правила.

Управни одбор

МЛАЂИ ПОМОЋНИКА потребује једна овд. Галантер. радња одма. Пријаве писмене прима Администр. ов. Листа. 971, 2—3

СВАДБЕНОГ ЦВЕЋА ПАВЛАКА

(У ЛЕПШАВА ЛИЦЕ).

(BRIDAL BOUQUET BLOOM).

Даје своме лицу, грлу, мишицама, и рукама дражесну лепоту, сјај, и дивни мирис љиљана и руже, употребом Свадбеног Цвећа Павлаке. То је једна млечна и лековита течност. Нема јој равне у свету за стварање, повраћај, и одржање лепоте. Продаје се код свију Апотекара и Мирисара. Стовариште је у Лондону: 114 & 116 Southampton Row.

Може се добити код Ј. Дилбера апот. у Београду

За поклоне доброј деци о новој години изашло је 8 књижица са бојадисаним сликама

ВИДА

Аладин и волшебно кандило

Моја лутка

Несташни мачићи.

Еиљем Тел

У земљи чавечуљака

Црвен-капа

Дете и рода

Цена је свакој 30 пара дин.

Може се добити у књижари

В. ВАЛОЖИЋА у Београду

931, 1—10

ЧЕСТИТКЕ

ЗА НОВУ ГОДИНУ

са сликама бојадисаним, позлаћене, разноврсне

(сто комада 5 дин.)

Честитке богато украшене

комад од 20 пара до 5 динара

Може се добити у књижари

В. Валожића у Београду.

932, 1—10

СОБА С НАМЕШТАЈЕМ, засебно одеиздаје се. Савамалска улица број 25, Улазак и од Зеленог венца.

1000,1—2

994, 2—3

Наша никад незаборављена кћи, супруга, мајка и сестра

ДРАГА

умрла је 11-ог ов. месеца у најбољем добу младости, оставивши нас у највећој туги и жалости.

О овоме извештавамо наше рођаке, пријатеље и познанике, молећи их за саучешће.

17. децембра 1889 год.

Прањани (округ Руднички)

Ожалошћени:

мати: Сава, супруг: Петар Тимотијевић меанџија, деца: Милан и Стана, брат: Живорад.

ИЗТУЂЕН ЖИВОТ

СПАШЕН

(*Сопствена изјава излеченог*). Господину **Јохану Хофу ц. кр.** дворанту готовом свију европских суверена, притежаоцу 76 највиших одличија и т. д. и т. д. Берлин и Беч 11 Грабен Брајерстрасе Бр. 8.

Ваше благородство

Осећам се обавезна да вам јавим и речем сваку пута: хвала, на изредном дејству вашег **Хофовог лековитог пива од слада** јер мој син патећи већ 3 године од катара пуућа **и тешког дисања** био је тако рђав, да постељу никако није остављао и само помоћу вашег Хофовог **лековитог пива од слада и бонбона** његов живот је спашен. Још једном: хвалу пута хвала.

24. Априла 1888 г.

Е. Каливода

Meibling (Wilhelmsstrasse. 46.)

Може се добити у **Београду** у апотеци код „Цара Душана“ у **Нишу**: у апотеци код „Стевана Немање“ пок. Т. Бласидеса **а по цени**: Пиво 1.45 бонбони од сладе по 45 пр. и 90 пр

9-5, 1—5

ЛИМАРСКА И ЕЛЕКТРО-ТЕХНИЧКА РАДИОНИЦА

ЈОСИФА БЕРГЕРА

У БЕОГРАДУ, КНЕЗ МИХАЈЛА УЛИЦА БР. 2.

ПРЕКО ПУТА КАФАНЕ „РУСКИ ЦАР“

препоручује поштованој публици своје богато стовариште свију у ту струку спадајућих артикала; тако исто прима и извршује поруџбине свију **галантерских и грађевинских радова**.

Да би моје поштоване муштерије што већма задовољио, набавио сам

САКОВРСНИХ ЕЛЕКТРО-ТЕХНИЧКИХ АРТИКАЛА

и извршујем намештање **кућних телеграфа кућних телефонских веза и громобра** као и све потребне оправке по најјефтинијој цени.

Поштоване муштерије из унутрашности добиће при поруџбини упутст ребним цртежом, тако да ће бити у стању сами, без туђе помоћи, наме трично звонце или телефон. Избор разних **артикала за електризирање фењера**, који се могу преносити. Продаја **гасне материје и дупло рафини**

МАШИНЕ ЗА ПРАЊЕ РУБЉА, ДАЈЕМ НА ПОСЛУГУ

281—

Власник и главни уредник Пера Тодоровић. Одговорни уредник Свет. Јан

БРОЈ 369 СУБОТА 30. ДЕЦЕМБРА 1889. ГОДИНА II

ИЗЛАЗИ СВАКИ ДАН

БРОЈ 10. П. Д.

ЦЕНА ЗА СТРАНЕ ЗЕМЉЕ

За годину . . . . . 30 динара
На по године . . . . . 15 динара
На 3 месеца . . . . . 9 динара

LE PETIT JOURNAL

МАЛЕ НОВИНЕ

ДНЕВНИ ЛИСТ ЗА СВАКОГА

Претплата из унутр. полаже се само код пошта

За Београд нема претплате — Лист се продаје на број

Писма и рукописи шаљу се Власнику „Малих Новина“ Теразијин венац бр. 17., на горњем спрату.

Претплата се прима код свију пошта у Србији

ЦЕНЕ ОГЛАСИМА

На првој страни од петит. реда 20. пр. дин.
а на четвртој од петит реда 10 пр. дин.
ПРИПОСЛАНО стаје 50 пр. д. од петит реда

KLEINE ZEITUNG

Огласи јевтино, по потреби и са сликама. За свако оглашење плаћа се држ. таксе 20 пр. д. ВЕЋИ ОГЛАСИ ПО ПОГОДБИ

Наш нигда непрежаљени

Ђока Антоновић

шеф жељезничке станице у Сикирици

после кратког али тешког боловања умро је 23. ов. м. а сарањен 24. истог у Београду.

Јављамо нашим пријатељима и познаницима ову тужну вест.

Ожалошћени:

Даринка супруга, са децом; брат: **Настас**, братанац **Паја**, снахе: **Маца**, **Лепосава**, таст: **Јевта** 1007 ташта: **Драга**, и остала родбина.

1009 1—3

ПРВИ ПУТ

Данас у суботу 30-ог, сутра у недељу 31-ог децембра и на нову 1890 годину даваће

у кафани код „Позоришта“

своје вапредно

ШАЉИВЕ ПРЕДСТАВЕ

за испрат старе, — а дочек нове године

Омиљени шумадински комичар

МИЈАИЛО БАКИЋ

КРАГУЈЕВЧАНИН

уз суделовање српске концерт-певачице из Београда госпођице

М. ПЕТКОВИЋЕВЕ

уз пратњу музике

УЛАЗАК ЈЕ 50 п. дин. ОД ОСОБЕ

Почетак у 7 часова у вече.

Сваке вечери нов програм.

ПРОДАЈУ СЕ

Куће пок. мајор Мише, обе двокатне; већа са изгледом на вел. пијацу, а мања од стране улице покрај велике школе. Даље штала пространа, више шупа, магаза, кујни, соба за млађе, бунар и диван парк. Све су скоро зграде од солидног материјала. Плац цео има 26 ара, а под самим је зградама преко 800 метара.

Ко је вољан купити ово имање на најлепшем месту у Београду постојеће, нека се писмом или иначе обрати на подписаног заступника свих насљеника покојникових, к од кога тапију од имања видити и остала обавештења и услове сазнати и имање прегледати може.

1. Децембра 1889. у Београду.

939 4—5 **Мијаило Барловац.**

Препоручујемо Велики избор у више квалитета и у сваковрсним и новим бојама:

Свиле, Атлаза, Кадифе

ВЕНЕЦИЈАНСКЕ И ЛИОНСКЕ

Цене су умерене, на захтев шаљемо

МУСТРЕ.

Терзибашић и Ђорђевић

Београду и Крагујевцу.

ИЗГУБЉЕН САТ 23 о. м. изгубљен „Анкер“ у близини гостионице „Албанија“. Ко га буде нашао, нека га донесе уредништву овог листа где ће добити пристојну награду. 1008

БЕОГРАДСКЕ ВЕСТИ

Њ. Величанство Краљ Александар, због ратње која влада у Београду, неће примати честитања о Новој Години.

*

Смрзао се. На главном друму царградском, — на ¾ сахата од в. Гроцке, ноћу 21. ов. м. нађен је мртав Ђорђе Живановић виноградија из Гроцке, — Констатовало се да је се смрзо.

*

Њ. В. Краљица Наталија. извезла се јуче у подне у варош.

*

Председник Главне Контроле. По вароши се говори да ће државни савет, чији његови чланови буду изабрани, спремити кандидациону листу за председника Главне Контроле Међу кандидатима, веле, биће и др. Драгиша Станојевић кога ће, како тврде, скупштина и изабрати.

*

Састанак. Скоро сви листови доносе телеграме у којима јављају, да се Њ. В. Краљ Александар састао првог дана Божића са Својом Матером Њ. В. Краљицом Наталијом. Уз то јављају, да је овај састанак био услед одобрења бив. краља Милана који је одобрио да се састану и о новој години. Веле да је Њ. В. Краљ Александар хтео да посети Своју Матер и о Својој слави Св. Николи. Али то није учинио пошто му то није одобрио бив. Краљ Милан који је наредио да је посети о Божићу и Н. Години, а не о Св. Николи, јер то није Њена већ Његова слава,

*

Нов лист. По вароши се говори да ће се од нове године покренути нов дневни политички лист, коме би главни уредник био г. Риста Данић.

*

Ванредни скуп „Београдске задруге за међусобно потпомагање и штедњу“, који је држан другог дана Божића и одложен за 10 дана, држаће се на Богојављење 6 јануара идуће године,

*

„Београдска агенција“ о чијој смо неуредности већ толико пута говорили, никако не престаје бити неуредна. Погледајте ма који лист, који прима њене депеше, запитајте ма кога приватног човека, који се претплатио на њене депеше — па ћете се уверити — да их она раздаје читавих 24 сата доцније, а чешће и још доцније, но што су датиране Према овоме и према толиким примедбама на њену неуредност, изгледа да она очевидно хоће да иде и ради на штету овдашњих а у корист иностраних листова. Јер ако не може више да одоцни, она даје депеше бар толико касно да се у нашим листовима читају бар у исто време, кад стигну овде и инострани листови с истим депешама. Не знамо докле ће и министарство спољних послова и наша уредништва и поједини људи дозвољавати да их на такав начин малтретира један г. Бекман.

„Граната“ против „Бомаба“

—

У нас као да је настало доба откровења. Почетак су им биле „Бомбе.“ Још пре њихове појаве, свашта се говорило, свашта се нагађало, свашта се помињало, — читав свет „откровења.“ После њихове појаве још се више говорило, а много више тврдило, виђани су оригинални докази и оригинална документа — опет читав свет „откровења.“

И откровења су се низала једна за другом, док се нису завршила Бонтуовим телеграмом и писмом г. Пироћанцу и најзад изјавом Бонтуовом у париском „Тану,“ где сва тврђења у „Бомбама“ називају делом фалсификатора.

Али се на томе није завршило. Дошло је још једно ново откровење.

Непознати писац устао је против тврђења у „Бомбама“, побија их и износи нова откровења у „Гранати — Први.“ Занимљива је та „Граната у седам „темпа“ а пред поштенима свију странака,“ занимљива је и начином писања, и оригиналношћу и интересношћу побијања и најзад, једним — за први „темп“ ове „Гранате“ — новим „откровењем.“

Ми као неутрални лист нећемо за сад, док се ствар не скрши пред судом, улазити у оцену тврђења „Гранате,“ као год што нисмо улазили ни у оцену тврђења „Бомаба,“ јер нам је тешко оцењивати величину нечијег злочина или преступа, кад немамо још никаква уверења да је он одиста учинио злочин или преступ. Али не можемо да, под личном одговорношћу писца, не наведемо бар следећа места из „Гранат.“

Говорећи, како је скупштина имала да реши железнички уговор, и како је Бонту имао кога да подмићује то чланове скупштинске, писац вели:

„Дамар је се брзо пренео у скупштину.

„Ту су такмаци за грађење железнице ломили копља.

„Па и ту је језгро решавања било тек у једном малом колу, које се звало „Одбор железнички“.

Ако је Бонту-у било стало до чијега мишљења, њему је око могло бити управљено само на одбор. Ако би одбор већином својом одбио предлог, онда је извесно, да у такој стручној ствари не би ни скупштинска већина свој глас дала.

„А иза овога дамара *покуцкавао је још и један дамарчић*, о чијем је удару висио кончић живота железничке конвенције. То је била мањина, која је према старом Уставу могла негласањем да осујети сваку одлуку већине.

„*Од ових сила зависио је закључак уговора.*

„А за мишљење министара и начелника и практиканата и пандура не би ни један такмац дао ни потуре.

„Рачунске оку Генералне Уније то се није могло измаћи.

„И Бонту, који је позамашне тражње по неких, који су се хвалили својом снагом, увек са подсмехом где треба показивао, он исти: чим му је потајно пружио прст *председник одбора железнички*, одмах га је прихватио. Све су странке у одбору гласале за овога председника. Но већина за примање била је несигурна. Нарочито је из владине странке било противника, који су се плашили да приме на себе стручну одговорност. Но председник је најзад добио већину. И већина скупштинска шта је могло друго, него да гласа за већину одбора од зналаца и стручњака.

„Не смемо до душе рећи, да је председник железничког одбора сам лично тај чин подмићивања вршио.

„Преговор је он водио преко једног адвоката. То се чуло тек онда, кад је после овоме награду скрњио.

„А 40000 динара није примио он, него његова госпођа. Један плави Француз њојзи је избројао новац. Овај господин није могао пред друговима да сакрије своје чуђење о оваким домаћим наравима српских бивших председниковица министарства, које не одговарају баш много светској етикети.

„Но и поред целе ове смотрености нашега председника одбора, последице овога дела нису могле да се сакрију.

„Истога дана он је напустио место, на којем је имао плату.

„Престао је одмах узимати радна учешћа у писању против противника, у чему је његово подсмешљиво перо било вешто.

„И што је највише пало у очи, он је одмах почео исплаћивати повеће суме, о чему има доказа, како од лица којима је плаћено, тако и од аката у суду.

„Па где ли нам је овај брат у листи пред „Бомбама?“

„Нема га“! . . (стр. 9—10)

. . . . „А праве кривце ви кријете и ако их знате, јер мислите да их држите на узди против њихових другова. Тим вам нису опасни.“

. . . . *Како ли ће се вама изјаловити лице над ово не остане више тајна на ономе Двору, где тадашњи председник одбора данас преставља Српског Краља и српску државу и вас? И то пред једном краљицом за коју веле да је оличена наразговност!*

„О новој години она ће руку своју пружити са честитањем врло искреним српском краљевском заступнику (стр. 11.)

— — — — — — — — — — —

Тако од речи до речи стоји у „Гранати“, тако ево у овој првој „Гранати“ једно повo откровење, а шта ли ће бити у осталима — Бог ће свети знати.

Ово откровење је јасно и разговетно. Зна се врло добро да је онда преседник железничког одбора био г Љубомир Каљевић, садашњи краљевско-српски заступник на румунском двору. За њега се ево у „Гранати“ тврди да је од Бонтуа примио, као председник железничког одбора скупштинског, 40·000 дин.!

На њему је сад, да се и пред судом јавнога мњења и пред државним судом правда и оправда, као год што је и на писцу „Бомаба“ и писцу „Гранате,“ да своја тврђења пред судом јавнога мњења и државним судом и докаже.

Ми бисмо желели, да наш свет не стекне рђаво мишљење о својим првацима, ми бисмо најволели кад би тврђења „Гранате“ имале онако исто мало вероватности, као тврђења „Бомаба.“ Онда би био спран срам и с лица српскога народа и с лица оптужених особа.

Није далеко време, кад ћемо се на суду коначно уверити о свему овоме, о чему данас сумњамо, па било зло или добро.

Аустрија на „Балкану“

—

„Тан“ говори у свом уводном чланку од 21. ов. м. о унутрашњем и спољашњем положају Аустрије на концу године 1889. Из тога тога чланка вадимо нека места, где се говори о аустријској политици на Балкану:

„Спољна политика Аустро-Угарске, коју задржава чврсто уз тројни савез мржња и бојазан Мађара, Пољака и Немаца према Русији, постала је много неизвеснија и несигурнија на балканском полуострву.

„Она је решена да спречава акцију Русије, али је у неприлици кад треба да постави или одржи свој сопствени утицај. Како у Софији, тако и у Београду аустро-угарска акција се састоји се једино из намера и жеља.

„Сатисфецит, што је Аустрија изрекла Бугарској влади, неможе ићи дотле, да се она призна. С друге пак стране ни у Бечу ни у Пешти ништа се не чини да се затвори кеса бугарском зајму. Ето у чему је та фина разлика.“

Затим се набрајају сви догађаји, који су се десили у току 1889. год. у Србији и који, како вел писац, морају у Аустрији произвести забуну за њеном економском и дипломатском будућности у Србији.

„Аустрија остаје при доста дискретним преставкама, а може лако бити да баш та политика својом умереношћу спречава још веће неуспехе јер по последњим новостима изгледа као да су поравнање тешкоће односно монопола соли, да је забрањено насељавање Црногораца и да се је ту зауставило опадање аустријскога угледа.

„Будућност Србије остаје и покрај тога ван домашаја мигова и предвиђања бечких.

„Као што је политика Аустрије на Балкану и у Румунији била резервирана, тако је и руска политика остала склонита и умерена.

„У Петрограду су имали лоша искуства са генералима, који су били изаслати као мисионари и са агресивним министрима. Упуства г. Гирса која су сходна осећањима многих разочараних панслависта, гласе; да се посматра и да чека. Најзад се је појмило, да мали балкански народи понесено чувају своје младо краљевство, да неће да буду вођени и да хоће да сами своју судбину стварају.

„У Петрограду су такође престали да верују, да воља једне странке, ако је био ватрен русофил у опозицији, постаје као члан владе одани руски агент.

„Руска се канцеларија дакле прибрала, а царева воља је прешла на поље големог задатка, који се састоји у финансијалном и административном побољшању свог широког царства.“

ПОДЛИСТАК

КРАДЉИВИЦА ДЕЦЕ

ПРИПОВЕТКА

Еркмана — Шатријана.

—

(Свршетак)

С друге пак стране, у рупи ове разбојничке пећине, непознат распоред куће, све је то чинило те се гроф бојао да те жене не утеку кроз прозор.

Непознавање места задржи га ту неко време, кад светле зраке пробију кроз стаклени прозор и дозволише му да види два стаклена прозора што гледају на улицу, осветљену с поља неком светлошћу, у исто време зачу на улици нечији крупан глас где вичe:

— Хеј! шта се ради овде?... Врата отворена!... гле!.., гле!...

— Овамо, повика пуковник, овамо!

У истом тренутку светлост се указа у кућици.

— Ах! учини глас, крв!... до беса.. ако се не варам.... ово је Кристина!....

— Овамо!... понављао је пуковник.

Тешки кораци одјекнуше по степенима и космато лице ноћног стражара Селига с његовом великом шубаром од видране коже и будом појави се на степеницама, управљајући фењер грофу.

Спазив униформу збуни се овај добричина

— Ко је ту? запита он.

— Одите.... човече... одите!

— Опростите, пуковниче... али.., доле.

— Јест!... жена баш сад убијена... убице су ту.

Ноћни стражар пређе тада и послед самак, подиже више фењер и осветл рију: то је било као неко предсоб шест стопа велико и водило је со у коју су се жене сакриле; неко в што су водиле на таван још виш вале овај простор.

Бледоћа грофова зачуди Селига; међу тим није смео да га прекида, пошто га запита.

— Ко станује овде?

— Две женске, мати и кћи; у пиљарском крају зову их две Жезеле. Мати продаје месо на пијаци а кћи прави кобасице.

Гроф се сети тада речи Кристинних што их је изговорила у лудилу: „Јадно дете... оне су га убиле!“ па га ухвати несвестица, мртвачки му зној обли лице.

На несрећу није у истом часу једну сукњицу карирану плаво и црвено, неке ципелице, једну капицу с тракама све је то било бачено ту у ћошку. О , али нека не одољива си сопстр

ИЗ БЕЛА СВЕТА

— **Изгорело позориште.** У Бриселу је 25 о. м. ноћу изгорело до темеља позориште „Théâtre de la Bourse“. То је за осам дана треће позориште, које је изгорело.

— **Није умро.** Познати париски водвиљиста Шиво побија вест, коју смо и ми по страним листовима донели, да је умро од инфлуенце. 18 о. м. умро је само његов сарадник Дири.

— **Жута грозница.** У Бразилији влада сад толика врућина, да термометер показује до 40 степљева целзијусових у хладовини. Услед тога са тамо појавила жута грозница.

— **Оскудица воде у Бечу.** Ноћу између прошле суботе и недеље пукла је главна водоводна цев између оба резервоара на Розенхигелу и Шмелцу код Беча, те је због тога за читав један крај вароши настала велика незгода: оскудица воде. Један део унутрашње вароши и округа Мариjахилф, Најбау, Јозефштат, неких 50 улица, остало је без воде. Сама главна цев, која у просеку има 36 палаца, пукла је близу Пенцинга, те је грдна количина воде поплавила сву околину. С ужасном тешкоћом радило се читава два дана, док се ствар опет поправила. По вароши су кола с бурадима разносила воду. Позориште у Јозефштату морало се затворити.

— **Течан мрамор.** У скоро ће у Меран стићи један предмет интересног проналаска модерне пластике. Чувени кипорезац Бер у Паризу пронашао је средство, да мрамор начини течним(?) и да га лије као бронзу. Једна пластична група, извајана тако на овај начин, биће у скоро изложена у башти Берове сестре. Лавење групе извршено је у Паризу. Течни мрамор добио је име, по проналазачу, Берито.

— **Неистинита вест.** Лондонски „Тајмс“ донео је пре неколико дана вест, да ће аустро-угарски цар и краљ Франц Јосиф одрећи се престола. Из Беча најодлучније побијају ову вест.

ПРИПОСЛАНО

за ствари под овом рубриком уредништво не одговара.

У скупштинској седници од 27 октобра ове год. упутили су посланици Лука Лазаревић и Илија Мојић, питање на г. министра правде о томе, зашто се ја трпим још у служби, кад сам починио не знам какве зулуме и злоупотребе у служби као чиновник полицијски у ранијем времену.

Ради успокојења мојих познаника и пријатеља, а поводом оваког питања народних посланика, имам да кажем: да је поменуто питање покренуо само из пакости према мени поштовани посланик г. Илија Ж Мојић коме се је извесно из колегијалности придружио г. Лука Лазаревић јр ме овај последњи управо и не е и знаје.

Није лепо браће Мојићу, тако јавно и на тако свечаном месту, као што је народна скупштина, да потржеш питања твога личнога осветољубља — токорсем у интересу неке опште ствари.

Ја ево и сада отворено изјављујем готовост да у свако доба станем пред суд са светлим образом да одговарам за измишљене злоупотребе — па и за сваки потез пера — у мојој званичној дужности.

Пред суд дакле господо, ко год има шта са Пером Ђ. Ранчићем, т.ј. ако мисли, да сам ја у мојој службеној дужности погазио хотимично ма г е законске прописе. То је данас бар лако јер је нови устав у том погледу изједначио и чиновника са обичним грађанима. Ту је једино место да се стварно види да ли је ко и заштa крив а нетреба се користити свакад својим положајем да се из пакости находи ономе, коме неко лично не симпатише; јер то није ни мало каваљерски.

Патио сам већ један пут невино од пакосног потварања личних непријатеља пред прошле године, кад сам чак по измишљеним доставама из службе одпуштен, и г. Мојићу чини се то ваљда мало, те би желео да ме опет доведе у онако незгодан положај, без призрења на то што је такав пут и непоштен и нечовечан.

Г. Мојићу, и теби подобни, научите се једном ићи правим путем да се људи стварно могу окривити само судским путем кад је за то само суд надлежан а напуштај странпутична оговарања и потварања јер то недоликује озбиљним људима, у које мислим, да и ти спадаш.

Свечано одбијам од себе сваку клевету ма од кога она потицала, а стојим на б и љ е з и код суда свакоме, ко мисли, да сам му ја у мојој службеној дужности ма какву незаконитост учинио. Суд је само надлежан да каже: крив или прав.

20 децембра 1889 г.
Лозница.

Пера Ђ. Ранчић
писар суда окр. подринског

СМЕСИЦЕ

— **Карнотова преписка с једном Рускињом.** Једно саопштење париског листа „Фигаро“ дало је повода једној доста интересној преписци француског председника републике, Сади Карнота, с једном рускињом. Повод је дала егзекуција над једним псом, који је узроком једнога париског полицијског комесара обешен. Тај пас од расе тако званих воденихловачких паса и врло научен, био је од свог господара тако дресиран да у великим магацинима врши крађе, и то прву најбољу робу која му је пала у очи у тренутку украде и да онда побегне. Једном ухвате пса, и ствар дође пред полицију. Полициски комесар нареди, да се пас обеси. Кад је једна Рускиња, госпођа Европеус, прочитала то саопштење, одмах је писмено обратила председнику републике Карноту, писму приложила 100 динара као накнаду за штету, коју је пас учинио имаоцу оног магацина и изјавила своје негодовање што хумани народ као што је француски, место да казни газду пса, што га је за крађу дресирао, тако грубо поступа с невиним животињом. Сем тога госпођа Европеус молила је да се пас помилује, да се врати његовом газди, или ако се овај не би могао наћи, да се пас повери њеној сестри, која живи у Паризу. Председник Карно одмах јој је одговорио писмено. Прво је изјавио своје сажаљење, што је наредба извршена пре но што је примио њено писмо, услед чега је и он принуђен да врати 100 динара. Извршење није било ништа друго но неспоразум и он се нада, да оно код Рускиње неће имати као последицу никаква непријатељска нерасположења према француском народу. У опште Карно се нада да се у Француској неће више десити извршење смртне пресуде над псом. Тако бар прича „Нове Времја“.

ТЕЛЕГРАМИ

„Малим Новинама“

28. Децембра.

Лондон. „Тајмс“ и „Стандар“ живо критикују руску окружницу, у којој се говори о бугарском зајму. Они је квалификују као неоправдану и веле да у правом смислу речи, и не постоји повреда берлинскога уговора од стране Бугарске. — „Тајмс“ вели да Русији не приличи да протестује против потпомагања, које учињено у Бечу бугарском зајму, док Русија не само потпомаже српски зајам, закључен у Паризу, но га и формално гарантовала. (Драга „београдска агенција“ наше владе овде прави овакву примедбу: „Веома би интересно било знати, како ће „Тајмс“ моћи изнети доказ за ово тврђење, чија је злонамерма тенденција и сувише очевидна. Ми смо, у осталом, овлашћени да изјавимо, да је „Тајмсова“ вест само безсмислена шала.) — „Стандард“ мисли, да би Русија ризиковала кад би хтела Бугарску или пријатеље Бугарске да повуче пред суд јавнога мишљења, јер у очима овога суда је Русија која је згрешила, а не Бугарска.

Берлин. Један царски указ наређује да се избори за Рајхстаг држе 20 фебруара.

Мадрид (у јутро). Краља сваку вече вата грозница, има већ цела недеља. Његово стање узнемирује свакога. Краљица — наместница бави се само око сина, с тога се држи да је одложен један састанак о решењу министарске кризе.

ата с бесомучним рикањем што ужасну стражара: ништа није било у стању да се успротиви таквом удару. У соби се зачу строваливање намештаја, што жене беху натрпале на врата да спрече улазак. Трошна кућица затресе се из темеља. И грофа нестаде у помрчини; за тим се зачу из помрчине урлокање, дивљи усклици, проклињања, промукла вика.

Није ту било начега човечанског; рекао би човек да се туку крвожедне звери у својим пећинама.

Улица се испуни светом. Суседи се са свију страна увлачише [illegible] ру вичући:

—

Пуковник Дидериш залечи своје ране и нестаде га из Мајнца.

Варошке власти сматрале су за добро да прикрију од родитеља ова гнусна открића; но ја сам их дознао од самога стражара Селиг, једино је он знао о томе све појединости, пошто је био присутан, као сведок, у тајној истрази овога догађаја, пред кривичним судом у Мајнцу.

Одузмите човеку морално осећање његово, па разум, којим се он тако поноси, неће га сачувати од најгаднијих страсти.

С француског

Н. М. Т.

Оглас

Пошто се на дан 17 ов. м. парнични М. Станишића и сина није продао, то Управа смедеревске кредитне Банке објављује овим, да ће исти мин на дан **8 јануара 1890 год.** давати јавним надметањем пред кафаном „Чобановића“ под закуп, а за време од једне године дана а ноћна је да га и сада прода,

Ближа извешћа и услове о давању под закуп млина могу се сазнати сваког радног дана и за време канцеларијских часова код саме банке.

19 децембра 1889 године
Смедерево

Смедерев. Крад. Банка

987,3—3

У МОЈОЈ НОВООЗИДАНОЈ Кафани код „Тигра“ у Палилули ратарска улица, у близини официрске касарне. продајем старо црно Неготинско вано од 1885-те године 60 пара дин. литар, и ново вино црно 30 п. д. литар, аков од 12—30 динара како на мање тако и на више.

Београд. Јанаћ М. Јанковић
968,10-20 кафеција.

3.600 динара, траже се под интерес са месечном одплатом и интересом на сигурно јемство.

Пријавити се уреднику овог листа. 1000

У кафани код „РАДЕНИКА“ издајем врло добар и укусан кост, како за абонирце, тако и по кућама, са врло умереном ценом.

Ради погодбе ваља се обратити у истој кафани кост-геберки

Јеленки Софронијевић
1006, 1—3

СОБА С НАМЕШТАЈЕМ, засебно одељење издаје се. Савамалска улица број 25, Улазак и од Зеленог венца.
1000,2—2

ПЛАЦ НА ЕНГЛЕЗОВЦУ други сокак од Лепе Катарине, на ком постоји кућа са три собе, предсобљем и кујном, у авлији шупа за праље веша шупа за дрва с' подрумом, бунар зидан с' пијаћом водом и баштом пред кућом, продаје се под врло повољним условом. Купац не мора млого новаца полати

За цену и услове упитати Димитрија Р. Христића, чиновника Министарства финансије. 988,2—5

ЧЕСТИТКЕ
ЗА НОВУ ГОДИНУ
са сликама бојадисаним, позлаћене, разноврсне
(сто комада 5 дин.)
Честитке богато украшене
комад од 20 пара до 5 динара
Може се добити у књижари
В. Валожића у Београду.
932, 1—10

За поклоне доброј деци о новој години изашло је 8 књижица са бојадисаним сликама

ВИДА
Аладин и волшебно кандило

Моја лутка
Несташни мачићи.

Виљем Тел

У земљи човечуљака

Црвен-капа

Дете и рода
Цена је свакој 30 пара дин.
Може се добити у књижари

В. ВАЛОЖИЋА у Београду

931, 1—10

ПИРОТСКО невачко друштво држаће свој главни скупштину на Богојављење 4890 год.

Ово се јавља редовним и помажућим члановима на основу чл. 44 правила.

Управни одбор

ГЛАВНО СТОВАРИШТЕ ЗА СРБИЈУ

налази се код госп. К. Драшкоција у главној чаршији у Ђ. Димитријевића у Београду. Може се добити код господина апотекара И. Протића на Врачару, М. Тидића и Зеленом венцу у Београду, — Пере Јанковића у Крагујевцу, Косте Николића у Пожаревцу, Драшкоција у Свилајнцу, М. Драшкоција у В. Градишту. Д. Кедровића у Крушевцу, Л. Јакшевића у Гор. Милановцу и Б. Николића, дрогеристе у књаз Михаиловој улици, у Београду, а тако исто код П. Спасића апотекара у Савамали

СИГУРНИ ЛЕКОВИ

МЕЛЕМ (фластер) против жуљева и тврде коже на ногама Пошто је операција с ножем опасна, то при употреби овога мелема одпада свака опасност. — Кутија 80 пара динарских.

ПРАШАК за сваривање треба би да се налази у свакој кући и сваком стану, особито по гостионицама и хотелима, пошто исти лечи катар у стомаку и цревима неуредну столицу, шљевце, мигрену или главобољу, подригивање, крчење у прсима, (Verschleimung) тешко дисање тешко сваривање и мамурлук — Кутија 1 динар.

РЕСТОРЕР за фарбање косе, исти даје коси природну боју. — Једно стакло кошта само 2 динара.

Осим тога може се код мене у Земуну добити што особито препоручујем.

ЕСЕНЦИЈА за косу, против опадања косе и чишћења перута на глави — Стакло 4 динара,

ПОМАДА за лице против пега, флека бубуљица, рапаве коже и остале нечистоће на лицу. Моја је помада међу лице ради свога изванредно сигурнога дејства познат не само у Аустро-Угарској него и у Русији Немачкој Србији Румунији Бугарској итд. — Цена истој 1 динар.

САПУН што уз помаду иде. 1 комад 1 динар.

НИНОН прашак за лице, бео, румен (роза) и жут. — једнако кутија кошта 2 динара.

Ф. БЕНКО
888.4—11 апотекар а Земуну

Стотинехиљада људи признају за лепоту своје косе

ЈЕДИНСТВЕНО СРЕДСТВО

ЗА РАСТЕЊЕ КОСЕ

НЕМА НИШТА БОЉЕ ЗА ОДРЖАЊЕ И РАСТЕЊЕ КОСЕ

него у целом свету позната и призната и од Аутора надлежних испитана, као и од Његовог Величанства Цара аустриског Фрање Јосифа I. подарена

привилегијом за искључиву продају у целој Аустро-угарској патентом подареним од 18 Новембра 1855
Бр. 15810/1892

РЕЗЕДИНА ПОМАДА

кад се редовно употребљује ма и на најћелавијем месту главе, коса порасте; седе и риђе косе добију угаситу боју и чисти од перути, а што је најглавније одржава косу густу и спречава опадање. Тако исто одржава лепу и природну боју и неда маха седењу. У опште употребљава се и за украс косе.

Уз свако ћупче има и метода употребе на свима језицима и кошта 4 динара ћупче.

Главно је стовариште на велико и на мало код

КАРЛА ПОЛТА

Парфимера и имаоца привилегије у Бечу VIII Јозефитска улица Бр. 32

где треба слати сва питања и поручбине и то за готов новац или у паточ.

За Србију је главно и једно стовариште код

г. Јована Дилбера апотекара

696

1005, 1-3

Наша сестра односно мајка

Љубица Ж. Табаковић
удова

После дугог и тешког боловања преминуо 28-ог тек. месеца у 2 сата по подне, а сарањена је 29-ог тек. месеца.

Јављамо сродницима, пријатељима и познаницима.

Београд, 30. децембра 1889. год.

Ожалошћени.

брат: Гаја Перишић пензионар, кћи: Лепосава, зет: Љубо Марковић поштар, унука: Даринка, и остала родбина.

1004, 1—3

Наша тетка, односно стрина и баба

СТАНА

удова Антонија Милојевића бившег мајора а сестра пок. Пауна Јанковића (Баће) бившег саветника у пензији. — Преселила се јутрос у 3 сата изјутра 27. децембра, после кратког али тешког боловања у 78 г. свога живота.

Јављамо наши[illegible]ма и познаницима ову т[illegible]

Бео[illegible]

Власник и главни уредник Пера Тодоровић. Одговорни уредник Свет[illegible]

УНИВЕРЗ. БИБЛИОТЕКА „СВЕТОЗАР МАРКОВИЋ“ БЕОГРАД

БРОЈ 370 НЕДЕЉА 31. ДЕЦЕМБРА 1889. ГОДИНА II

ИЗЛАЗИ СВАКИ ДАН

БРОЈ 10. П. Д.

ЦЕНА ЗА СТРАНЕ ЗЕМЉЕ

За годину . . . . . 30 динара
На по године . . . . . 15 динара
На 3 месеца . . . . . 9 динара

LE PETIT JOURNAL

МАЛЕ НОВИНЕ

ДНЕВНИ ЛИСТ ЗА СВАКОГА

Претплата из унутр. полаже се само код пошта

За Београд нема претплате — Лист се продаје на број

Писма и рукописи шаљу се Власнику „Малих Новина“ Топличин венац бр. 17., на горњем спрату.

Претплата се прима код свију пошта у Србији

ЦЕНЕ ОГЛАСИМА

На првој страни од петит. реда 20. пр. дин.
а на четвртој од петит реда 10 пр. дин.

ПРИПОСЛАНО стаје 50 пр. д. од петит реда

KLEINE ZEITUNG

Огласи јевтино, по потреби и са сликама. За свако оглашење плаћа се држ. таксе 20 пр. д. ВЕЋИ ОГЛАСИ ПО НОГОДБИ

Читатељима

Од нове године почеће у подлиску нашега листа излазити „**Крвава Година**,“ дневник једнога роба од г. *Пере Тодоровића*.

Свраћамо пажњу наших читатеља на овај интересан и занимљив дневник г. Тодоровића, у коме су описани догађаји од 1883, који су у нас познати под именом **зајчарска или црноречка побуна**.

Сами догађаји по својој важности и занимљивости такви су, да ће и сами по себи привући пажњу читатеља. А кад се уз то још зна да су ови побележени човеком, који се за љубав ничега неће да удаљава од истине, већ све преставља и пише онако како се одиста преставља [illegible] оградама магацина, [illegible] се-

Уверени смо, да ће читатељи у сласт прочитати овај дневник г. Тодоровићев, у коме су верно и истински описани догађаји који су свима нама још у свежој памети, па ипак не знамо ни издалека све појединости, свезанимљиве и у исти мах жалосне стране тога догађаја.

„**Крвава Година**“ излазиће *за сад* три пута недељно, упоредо са „Силаском Престола“ који ће по новој години редовно излазити, а кад се сврши „Силазак с Престола“, онда ће „Крвава Година“ излазити редовно једно за другим све до свршетка.

„Крвава Година“ излазиће за сад уторником, четвртком и недељом а почеће излазити баш на Нову Годину.

Овом приликом у стању смо [illegible] на крају једне удаљене улице видите малу кућицу. Зима је. На пољу свира ветар. Његово фијукање дубоко пара ову маглуштану и шиба у трошна [illegible] те кућице. Унутра

1014

БАБИЋ

први српски комичар даје преставе

са најновијим програмом

у кафани код

— УЈЕДИНЕЊА —

данас у очи нове године а и сутра на саму

НОВУ ГОДИНУ

Улазак је од особе 60 пар. дин.

да исти ради извршења судске осуде над убицама спроведе надлежној власти, исти задржао. Узрок овом задржању. вели се, да ће бити покушај г. министра да уз помиловање других осуђеника приликом Нове Године протури и помиловање овим убицама несретног учитеља. Ми не знамо да ли ће г. г. Намесници уз гомилу помиловања која ће им од г. министра правде бити поднета за потпис моћи уочити и ово поновљено помиловање.

Али обраћајући им пажњу на ово, ми не можемо, а да, ако се овај глас обистини, не покудимо овај по све непокретан корак г. министра правде.

Оно помиловање које се није могло „удјествовати“ пре 10—15 дана зар неће моћи уродити другим плодом а после ових петнајестину дана.

У осталом видећемо. —

*

Униформисање чиновника Управе Монопола Дувана. Пре неки дан имадосмо задовољство директора фабрике дувана г. Вилхелма Бадера угледати у неком официрском оделу. На први мах помислисмо да није овај „универзилан“ човек преко ноћ случајно постао генералом. Но кад боље загледасмо и кад се тачније известисмо, дознадосмо, да је г. министар финансије решио, да се сви органи Управе Монопола дувана униформишу. Отуда дакле и г. Бадеру ево ново одело.

*

Отпуштени. Чујемо да је комисија, коју је г. министар народне привреде поставио за отпуштање поштанско-телеграфских чиновника, предложила за отпуштање 17 које поштанских које телеграфских чиновника. Међу њима је, како чујемо, и г. Мијаило Градиштанац телеграфиста о коме је у нашем листу било говора, и који нас је, како је „Д. Л.“ јавио, тужно.

*

Београдска задр за међусобно по- штедњу. У јучерањем броју ми смо, да ће продужење ван- редног скупа чланова задруге бити а Богојављење 6 јануара идуће г. том приликом, забрављено

своји заузети да са својим предлогом продру, по заинтересована гг. чланови не треба ни ову прилику да пропусте, да свој глас употребе на своју корист и на одбрану свог права. Зато треба да и овај скуп ис тако многобројне посете као и пр шле среде. Не учине ли то, нека се не изненаде, ако Управа у својој намери успе.

На овај скуп имаиу права доћи само они г.г. задругари, који су пре 24-ог т. м улазнице узели. Доцније узети улазнице не могу важити, нити их је могао ко издавати.

*

Члан утемељач. Чиновништво управе монопола дувана уписало се за члана утемељач друштва Св. Саве.

*

Досељавање. Берлинским новинама поимену „Allg. Reich Correspodenz“ јављају из Београда да су овде приспели неки изасланици из Босне и Херцеговине који ће преговарати с владом о досељивању неколико стотина босанских и херцеговачких породица у Србију.

*

„Застава.“ Добили смо први број „Заставе“ на коме стоји да је власник листа Славко Милетић син Милетића, шурак Томића а одговорни уредник др. Милан Божески досадашњи сарадник Заставин.

*

Ликвидација дрва. Као што смо у претпрошлом броју нашега листа донели, браћа Ристa и Алекса Поповић и компанија из Голупца постали су главни ликвиданти дрва за сву српску војску. Сад смо сазнали да је општина добринска у срезу Голубачког за пре 2—3 године за војску ликвидовала дрва по 3·60 дин један куб. метар, а сада газда Ристa посланик и кумпанија му ликвидују држави дрва у истој околини и под истим условима за равно пет динара метар, дакле скупље за 1·40 дин. на сваки кубни метар.

Држава је до сада вала од прилике до 3 и кад се одбије так прилике до 4000 дин разла Ристa држави

„Кратке руке, а дугачки прсти“ Красан ли је овај народ. Даје сиромаштвом и качом и шаком. Куд се год окренемо и оно сина. До душе по кад што и није му право, види лено да га и „његова“ људи гуле, да му вашу с леђа скидају; али шта ће, трпи — своја рука и сврабе чеше. И право је да их нарани, напоји, подкаиши и што за ашлук да им пружи. Довео их, и наместио за господску совру, а они се сами путкају, и — сладе. По што год пруже и онима око совре; што остане — деле „својој“ сиротињи. А ако се нађе какав „пријатељ“ или рођак по „начелном“ политичком програму и он што год ћапи — даје му се.

Али кад се деси да какав „начелни „ћалов отме комад“ који није његов, томе треба ајдамак мно лабрьи.

Г. Јоца Х. Максимовић бив. телеграфиста, за тим бивши механџија, па „млого чувени“ старешина механичког еснафа, а сада по доброти срца г. мин. народне привреде поштар поште београдске путовао је амбулатном поштом у Врању.

Но знамо како тек онет ево беде на њега велике. Замислите само грозан малер, увукао се неки лола у поштански вагон, проценио му аманетну кесу и извукао груп лесковачке штедионице од 780. дин. А он ни да се макнуо из вагона. Ту се просто уштапио и не трепнуо чувајући удеве кесе.

И поред т лике његове пажње, извршила се ипак крађа у аманетима која су му предати да спроведе.

Да је „поштен“ човек и „чистих“ руку врех би био сумњати на њега. И ипе је за бамбадава под суд био. Опали га људи ни крива ни дужна да су му еснафски рачуни нетачни и да новаца у каси нема А онај и новац ако помрчина није појела — не знам, ко? Он невин чист као злато на ипак..... Зли људи, Г. Ј. Максимовић је један од поштених

С поштовањем

Зимон Ландау

краљ срп двор дилар.

кнез Михајла и Поп-Лукина

Б А К Ш И Ш И

—

Ето нас на прагу нове године, тек што није рупила. За дан, два дочекаћемо је, ако Бог да. Каква ће она бити? Бог свети зна. Видећемо. . .

А са овом — како смо прошли! Не питај, зло и наопако:

У овој, старој години каква још чуда и покора не беше. И сва она чуда и сви они покори, без мал имали су кобне последице.

Преко наших глава прохујаше страховити дани испуњени грозом хапшења, пустоши, пљачевине и убиства; преживесмо једно језовито доба од кога нам се, и при помисли коса на глави диже, а дочекасмо, вала, и крупне историјске догађаје и преко њих прешосмо здраво и весело.

Није нам овде намера, ни згода да улазимо у оцену догађаја који се збише у овој години, — то ћемо у своје време, на тенани, учинити; прећи ћемо, за сада ову годину са тужним и одвратним сећањем на све оне дане у којима је право и слобода грађанска узурпирана и уништена, у којима је обест и разврат којекаквих креатура, обучених у званичну тогу, беснила злобом и осветом над мирним грађанима ове наше земљице, — заустављаћемо се пред врата нове године, отшкринућемо их, видећемо перспективу дарова које нам она првог дана доноси и пружа, угледаћемо тамо све саме. —

Б а к ш и ш е ..

Ви се, драги читатељи, убезекнуто питате:

— Шта наопако, бакшиш.... Коме ће нова година донети бакшише? Је ли тај при себи: нова година доноси бакшише! Ко је то чуо и видео; па још сваком. Е ако ово није лудо речено — не знам онда. Боже благи! шта нема у свету.

пег саветника у пензији

јутрос у 3 сата изју

после кратког али те

тан; па тек шта је хтео и са овим самим насловом свога чланка: „Бакшиш?“ — Мислио би човек, Бог зна какву ће мудрост избацити а оно — виц! Виц брате, виц. Бадава, јесу ови људи, у „М. Новинама“ људи за сензацију и ништа више, Мањега, гледај посла — рећи ће по какав прави читатељ или онај који је посустао и развалио вилице док зујући како су „М. Новине“ лист цакосних напредњака, те не знам онаке.

— Станите драги читатељи. Ми знамо да међ вама има свакојаких темперамената: и ладних и ватрених и маланхоличних и нервозних. Саслушајте нас до краја, уверићете се да ова година доноси свима нама „бакшиш.“

И гле! вас је већ заголицала радозналост, многи се већ спремио и што боље наместио да са задовољством прочита наш чланак но неки је од вас, старијах читалаца обрисао своје наочаре, наместио их што боље и са „М. Новинама“ затурио се у своју наслоњачу; но какав „благонадежни“ већ се је почео врпољити и гунђати на нас, јер је унапред „убеђен“ да ћемо изнети какву „неистину“ ни његовим претпостављеним да чинимо пакости пред великим реформама које они зорли оће да изведу — Докле читатељи, добиће бакшиш и држава, нових 26 милиона дуга, које ће данас сутра примити од г. Хоскија с којим су прелиминари уговора о новом зајму потписани

Добиће бакшиш и г. Хоскије, 6 мил. динара заједно са Н. Банком која је с г. Хоскијем у друштву примила на себе да учини зајам српској држави у 26 милиона за нето 20 мил.

Добиће бакшиш разни Пачу-и и [illegible] и Comp, у виду масних плаћа; дијурни.

Добиће бакшиш разни лиферанти [illegible] оградама магацина, [illegible] ом се среског ћате или бар г. практиканта. А дао Бог сад ће их бити доста, видом да их набацујете — па их има, да се „заслужни људи“ понаместе. Тамо опет „регенти“ утврдиће се у кметској столици' која им је за тур припонула; а ни онима извршиоцима „народне воље“ не фали место бирова, пољака или ти пудара. „Сваком по заслузи, сваком по потреби“. нека се нико не брине — омастиће брк, у овој великој народној гозби коју он даје „својим“ људима као бакшиш за извојевана права и његове слободе;

Добиће бакшиш и маса чиновника великих и малих. они сиротани, који нису срећни да их греје звезда данашњих министара или њихове „президијалне“ свите, они ће грешници добити као бакшиш на нову годину — сургуна из државне службе!

*

На ново лето онда, кад један другом поднашамо честитања, — § 76 сијаће у „Српским Новинама“ оном партијском, оштром светлошћу која сажиже и сржу костима гладне, голе и босе чиновничке породице, деце њихове!.. И сва она бледа лица, којима ће на лицу бити исписана туга и чемер, снуждено ће, на тај први дан у години, тумарати и лунјати се по улицама и покрај ћепенака наших чаршинлија да овде, онде, код својих пријатеља и познаника, тужи своју горку судбину у коју је, ни крив ни дужан, упао. И од њих ће тражити коју мангуру да, првих дана, заложи лебом себе и породицу своју.

Да ли ће добити? — — — —

И ти бедници, ти вајни родитељи оне ситне пилежи, биће за који дан, можда час, избачени на улицу.

Страховита перспектива чиновничке судбине!..

*

Читатељи, замислите за часак само ову једну кратку слику.

На крају једне удаљене улице видите малу кућицу. Зима је. На њу свира ветар. Његово фијукање дубоко пара ову мрачну тишину и шиба у трошна прозорчета те кућице. Унутра уснама, вечити израз туге и јада, — чисти сиротица и преташе по соби и опој сиротињској кући.

Дрва нема. Соба је ладна. Деца озебла деру се, траже леба. Мати их умирује и са сузним очима изгледа на улицу долази ли онај весељник, доноси им леба.

Њега нема!

Јадник.... Он се вије, без гроша у џепу, од једног до другог и моли за динар! Ако му ко да, сав блажен јури кући својој и тренутно је мир у кући, да сутра опет закмече дечурлија.

А оне јаднице? Са тешким уздахом, болом у души и очајничким гласом који у душу продире пита мужа:

Шта је човече, ако Бога знаш шта ће с нама бити? Зар си толико скривио и Б гу и људима да нас и ову нејач гоне. Не марим, не марим на све оне теше дане кад смо с једног на други крај Србије пр лазили; кад се оно у путу опасно поболех; кад нам је, други пут, наше мезимче изданудо, — немарим све, али како ћу ојађеница, сада, с тобом, мајком и овим макањчићима? Како ћемо од сада живети? чему ли се надати? шта ће сада бити?!

И ту радница крштећи руке, клекне пред иконом Богородичином, пред којом чкиљи кандиоце, прекрсти се, уплакане очи подигне горе и топлу молитву шапуће. . . .

Али та молитва и велика је тужба Богу у име своје и оних невиних душица, које уз мајку плачу!....

тужба на овај немилосрдан и пакосни свет, који им леб одузима, који их, све, баца у чељуст страховите глади и голотиње.

О! немилосрдна судбино!..

И сви они чиновници, којима изнад главе свира бич данашњих министара биће, изван сваке сумње људи отресити и вађени. Они који су цео свој живот провели служећи поштено и савесно у државној служби и овој се посветили, биће, на Нову Годину, отпуштени. А онај калан-кусур, извесна маса чиновничких ин[illegible]

Да! и народ ће добити бакшиш у 47 мил. новог државног буџета. А то није мали бакшиш, добио је 2 мил. више но до сада.

После свршеног процеса редукције чиновника, после њиховог отпуштања, вратићемо се на ово питање још једном, и донећемо суд о томе: који су и какви отпуштени, мотиве за шта су отпуштени, обзири који су диктовали г. г. министрима да се „извесни“ отпусте, а „извесни“ задрже.

ТЕЛЕГРАМИ

„Малим Новинама“

29. Децембра.

Мадрид. Јутрос у 4 сата држали су краљеви лекари један савет и одлучише да се продужи досадашњи начин хране. — Председник савета Сагаста остаде целу ноћ код краља. Услед стављених весикатора грозница је престала и болесник беше мирнији. — Билетен 4½ у јутру, никаква промена у стању краљевом, али по мњењу лекара још није изгубљена свака нада — 1 сат по подне: Краљ је спавао неколико сати.

Рим. Неистина је да Русија неће да призна извешће о уговору Италије са Етиопијом Русија је узела на знање то извешће са њеном нотом од 11. Декембра; царска влада учинила је само доцније неке формалне примедбе које не дирају у битности питања.

30 децембра

[illegible]

ПИРОТСКО певачко друштво држаће свој главни скупштину на Богојављење 1890 год.

Ово се јавља редовним и помажућим члановима на основу чл. 44 правила.

Управни одбор

3.600 динара, траже се под интерес са месечном одплатом и интересом на сигурно јемство.

Пријавити се уреднику овог листа. 1000

У МОЈОЈ НОВООЗИДАНОЈ Кафани код „Тигра“ у Палилули ратарска улица, у близини официрске кафане. продајем старо црно Неготинско вино од 1885-те године 60 пара дин. литар, и ново вино црно 30 п. д. литар, аков од 12—30 динара како на мање тако и на више.

Београд. **Јанаћ М. Јанковић**

968,10-20 кафеџија.

1011

Мом добром и непрежаљеном супругу односно оцу

Алекси Кремићу

бив. рачуноиспитачу глав. контроле.

ИЗЛЕЧЕЊЕ

КАТАРАЛНИХ ИНФЕКЦИЈА ОРГАНА ЗА ДИСАЊЕ

Господину Јовану Хофу ц. к двор. лиферанту готово свију европских суверена, ц. к. саветнику притежаоцу 76 највиших одличија и т. д. у *Берлину и Бечу* I. Грабен Брајнерштрасе број 8.

Молим вас да ми што скорије пошаљете 30 флаша вашег *лековитог пива од слада* за моју жену и децу који наклоњени катаралним афекцијама органа за дисање употребивши ваше лековито пиво сада су потпуно излечени.

Др. Бер генералштабни лекар у Стендалу.

Његово Величанство краљ румунски Карло I. дајући грб дворског лиферанта пропратио је овим високим речима: Имајући у виду ваше поштење и добар глас ваших изванредних препарата од слада . . . .“

Може се добити у Београду у апотеци код „Цара Душана“ у Нишу у апотеци код „Стев. Немање“ пок. Ђ. Блесидеса а по цени пиво од слада 1 дин. 45 пр. бонбони 45 и 90 пр.

956, 1—5

= НАЈНОВИЈЕ ЛАМПЕ =

Јављам поштованој публици да сам сад добио најновији систем **лампа висећих и асталских**, ширмова и тацне пред фуруну корпе за дрва и за ћумур, као и разних финих сребрних ствари за дарове.

У исто време препоручујем финог **америкапског и царског гаса** на мало и на више. Примам све оправке и преиначујем старе лампе по новом систему.

С поштовањем

Симон Ландау

краљ. срп. двор. лимар.

улица кнез Михајла и Поп-Лукина

984, 4—6

У кафани код „РАДЕНИКА“ издајем врло добар и укусан кост, како за абонирце, тако и по кућама, са врло умереном ценом.

Ради погодбе ваља се обратити у истој кафани кост-геберки

Јелени Софронијевић

1006, 2—3

1005, 2-3

Наша сестра односно мајка

Љубица Ж. Табаковић

удова

После дугог и тешког боловања преминуо је 28-ог тек. месеца у 2 сата по подне, а сарањена је 29-ог тек. месеца.

Јављамо сродницима, пријатељима и познаницима.

Београд, 30. децембра 1889. год.

Ожалошћени.

брат: Гаја Перишић пензионар, кћи: Лепосава, зет: Љубо Зрњевић поштар, унука: Даринка, и остала родбина.

1004, 1—3

Наша тетка, односно стрина и баба

СТАНА

удова Антонија Милојевића бившег мајора [illegible] сестра пок. Паула Јанковића (Баће) бив[illegible]ег саветника у пензији [illegible] јутрос у 3 сата изјут[illegible] после кратког али те[illegible]